114

تفسير تبيان

(كنارنده)

تفسير مواكب

اشبو تركجه تفسيرى عينتابى « محمد افندى » بيك يوزاون تاريخلرنده تركجه يه ترجمه ايدوب اواوقتك كتابتى اوزره كوزل بر تفسير وجوده كتوردى . خلوص نيتله تأليف اولنديغندن اولقدر مقبول ومعتبردركه هركس بر نسخه سنه نائل اولمسنى غنيمت عد ايدر . ذاتاً بو بابده همت ايدن ايكى كيسه در بر بو ذات برده تفسير مواكب صاحبى فرخ افنديدر بو تفسير شريفلرك ايكيسنيده بردن باصمغى مستعينا بالله قصد ايتدك جناب حق توفيق احسان ايليه

صاحب و ناشرى

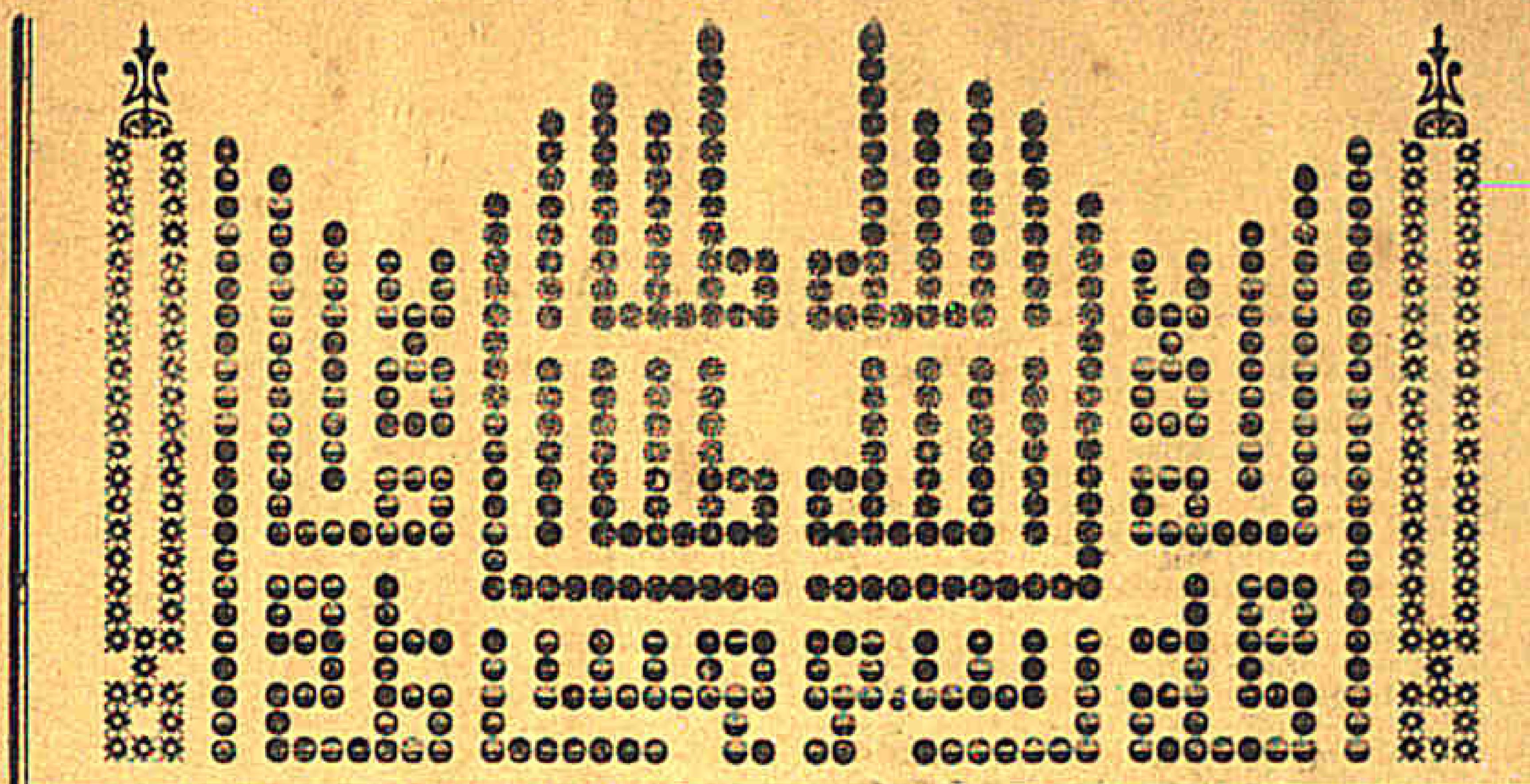
حسن حلى و محمد طاهر

درسعادت

معارف نظارت جليله سنك رخصتيله

باب عالى جوارنده ابو السعود جاده سنده (٥٤) نومرولى (اختر مطبعه سى)

١٣١٧

تفسير تبيان

بسم الله الرحمن الرحيم

اشبو سوره‌یه (فاتحة الكتاب) دینلدی زیرا كه قرآن انكله افتتاح وابتدا اولنمشدر ودخی
(امّ القرآن) دینلدی زیرا كه اول قرآنك اصلیدر كه قرآن انكله باشلندی ودخی اكا
(اساس) دینلدی زیرا اول قرآنده اولان معانینك جمله‌سنی مشتملدر كه اول حكم نظریه
واحكام عملیه‌در كه انكله طریق مستقیمه سلوك ایدیلور ومراتب سعدایه ومنازل اشقیایه
اطلاع اولنور و بومعنی اجلیچون اكا (سورة الكنز) و (سورة الوافیة والكافیة) دخی
دینلدی و (سورة الحمد والشكر والدعاء) و (تعلیم المسئلة) دخی دینلدی اول انلری مشتمل
اولدیغیچون و (سورة الصلوة) دخی دینلدی آنك نمازده قرآئتی واجب و یامستحب
اولدیغیچون و (سورة الشافیة والشفاء) دخی دینلدی زیرا پیغمبریمز علیه السلام فاتحه هر
دائه شفادر دیدی و (سورة السبع المثانی) دخی دینلدی زیرا اول بالاتفاق یدی آیتدر •
بسمله‌یی آندن آیت عد ایدنلر (أنعمت علیهم) بشقه آیت دكلدر دیدی وبعضیلر (بسمله)
و (الحمدلله رب العالمین) جمله‌سی برآیتدر دیوب (أنعمت علیهم) دخی جمله‌سی برآیتدر
دیدی • و یاخود اول ایكی كرّه نازل اولدیغیچون اكا (مثانی) دینلدی كه آنك بركره‌سی
مكه‌ده نماز فرض اولدیغنده و بركره‌سیدخی مدینه‌ده قبله‌نك كعبه‌یه تحویل اولندیغنده
ایدی • و یاخود اول نمازك ایكی ركعتده قرآئتی فرض اولدیغیچون اكا مثانی دینلدی
لكن صحیحی بو در كه اول مكیدراوله ﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾ معناسی‌اوقورم باشلرم اول
الله تعالینك اسمیله كه آنك عظمت وجلالتنه ناظرون متحیرلردر • ودنیاده كافهٔ خلقه رزق
ونفع ایصالیله رحمت ایدیجیدر • ویوم قیامتده خاصة مؤمنلره عقوبته مستحقلرینی عفو ایله
وجنتده هر برینی ثوابه ایصالله رحمت‌ایدیجیدر • بسمله‌ده اختلاف ایتدیلر بعضیلر انی نه

تفسير مواكب

﴿ سورة الفاتحة ﴾

(بسم الله الرحمن الرحیم)
خلقه وجود و حیات
بخش ایدیجی وبقااحسان
ایدیجی وخوفدن محافظه
ایدیجی جناب معبود
بالحق حضرتلرینك اسم
شریفلریله تلاوت قرأنه
بدأ ایدرم بو بابده مفسر
مرحوم بعض علمانك
ایكیسی دخی برمعنایه‌در
دیدكلرینه نظراً رحمن
و رحیمك معنالرینی بر
برندن چندان فرق ایتدر
ممش • كشافده • بوایكی
اسم برمعنایه در اما اسم
رحمانده مبالغه واردر كه
زیاده حرف زیاده‌معنایه
دلالت ایدر دیمش لكن
جواهر التفسیرده محرر
در كه اكثر علما رحمن
اسم خاص ورحیم اسم

فاتحه‌دن ونه‌سائر سوره‌لردن آیت دكلدر دیدی • مصحفلرده یازلمسی سوره‌لر بینی فصل
ایچون وتبركا انكله ابتدا اولنسون ایچوندر دیدی كه امام ابوحنیفه واتباعی اكا ذاهبلردر
اول اجلدن انلرك عندنده نمازدن اول جهرایله اوقونمز وبعضیلر دخی انی فاتحه‌دن وهر
سوره‌دن آیتدر دیدی كه امام‌شافعی واصحابی ذاهبلردر اول‌اجلدن قرائتی جهراوانور نمازلرده
انلرك عندنده اول دخی جهر ایله اوقونور • ابن‌عباس رضی‌الله‌عنهمادن مرویدر دیمشدر كه
بركیمسه‌كیم بسمله‌یی ترك ایده كتاب‌اللهدن یوز اون‌درت آیتی ترك ایده • امارازی‌تفسیرنده
ایدر امام شافعی رحمه‌الله دیدیكه بسملهٔ شریفه سورهٔ فاتحه اولندن برآیتدر نمازده‌فاتحه‌ایله
بیله انك‌دخی قرائتی واجب اولور • وامام مالك‌رحمه‌الله واوزاعی‌دیدیكه اول‌سورهٔ نملدن
غیریده قرآندن دكلدر نمازده نه‌سرا ونه‌جهرا اوقونمزالاقیام رمضانده قرائت‌اولنور • اما
امام ابوحنیفه اول‌نمازده اوقنوردیدی لكن انك سوره اولنده آیت ایدوكن ویادكل‌ایدوكن
ذكرایتمدی • وامام احمدبن‌حنبل دیدیكه اول فاتحه‌دن برآیتدر والابوكه هر ركعتده سرا
اوقونور مدینه وبصره قراسی وكوفه فقهاسی دیدیلركه اول فاتحه‌دن دكلدر ومكه وكوفه
قراسی وحجاز فقهاسنك اكثری دیدیلركه اول فاتحه‌دن آیت دكلدر بلكه اول‌ابن المبارك
قولیدر ابوهریرة رضی‌الله عنهمدن مرویدركه پیغمبریمز علیه‌السلام دیدیكه فاتحة الكتاب
یدی آیتدر اولی بسملهٔ شریفه‌در ابوهریرة رضی‌الله تعالی عنه ایدر مسجدده پیغمبریمز
علیه‌السلام ایله ایدم بر رجل كلوب نمازده طوردی تعوذدنصكره ﴿الحمدلله رب العالمین﴾
دیدی پیغمبریمز علیه السلام اكا خطاب ایدوب بیلمزمیسنكه (بسم‌الله الرحمن الرحیم)
سورهٔ حمدڭدن برآیتدر اولكه انی ترك ایده اول‌سوره‌دن برآیت ترك‌ایدر حالبوكه فاتحه‌سز
نماز اولمز فاتحه‌دن برآیت ترك‌ایدنك نمازی‌باطل اولور• روایت اولندیكه‌معاویه‌رضی‌الله‌عنه
مدینه‌یه قدوم ایدوب ناسه برنماز قلوب دیكه انده قرائت‌جهر اولنوردی‌فاتحه‌یی بسمله‌سز
اوقودی نمازدن فارغ اولیجق‌هر جانبدن‌مهاجرون‌وانصارا كا ندا ایدوب‌قرآنه باشلدیغنده
بسمله اوقومدك یوخسه اونوتدكمی دیدیلر اویله اولسه اول‌نمازی‌اعاده ایدوب‌فاتحه‌یی بسمله
ایله بدأ ایتدی اشبو خبر دلالت ایدركه صحابه‌نك اجماعیله بسملهٔ شریفه فاتحه‌دن بر آیت
اوله (قال‌النبی علیه‌السلام كل‌امرذی‌بال لم یبدأ فیه بسم‌الله فهو ابتر)پیغمبریمز علیه‌السلام
ایدر هرامرذی‌بال‌كه بسمله ایله‌بدأ اولنمیهٔ اول ابتردر حالبوكه ایماندنصكره اعمالك اعظمی
نمازدر • امدی انده فاتحه بسمله‌سز اوقونیجق ایجاب ایدركه اول نماز ابتر اوله ابتر لفظی
ایسه غایتده نقصان وخلله دلالت‌ایدر • امدی بودخی انك فاتحه‌دن اولوب نمازده قرائتی
واجب‌اولور ایدوكنه دلیلدر • امام‌ابویوسف‌ومحمدوحسن‌بن‌زیادامام‌ابوحنیفه رحمه اللهدن
روایت ایتدیلركه قچن‌مصلی هرركعتك اولنده قرائت ابتداسنده بسمله‌یی اوقورسه سوره
اوللرنده اوقومسی واجب اولمز لكن هرسوره‌اولنده اوقورسه‌كوكچك‌ایدر سورهٔ‌توبه‌قتال
امرینی مشتمل اولدیغیچون اولنه بسمله یازلمشدر • اویله اولسه ذبح عندنده سنت
اولدركه ﴿ بسم‌الله الله اكبر ﴾ دینله یوخسه ﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾
دینلمیه • زیرا قتال وقتل وقتده لایق دكلدر رحمان ورحیم ذكری

عامدر زیرا اسم رحیمی
جناب حقدن غیری‌یه
اطلاق ممكندر دیمشلر
خواجه‌پارسا وامام اجل
رحمهما الله بیور مشلركه
رحمن‌جمله‌نك‌رزقنی‌احسان
ایدیجیدر رحیم مؤمنلرك
كناهنی‌عفو ایدیجیدررزق
بابنده رحمانلغنه اعتماد ایله
كندو كسبكه طیانه اما
كسبی‌دخی براقه‌كه كاهل
اولیه‌سن كناهكك‌عفونده
رحیملكنه اعتماد ایله كندو
عملكه طیانه اماعملی دخی
ترك ائله‌كه غافل‌اولمیه‌سن
امام زجاج‌معانی القرآنده
رحمن عبرانی ورحیم
عربیدر دیمش غالبا زمان
جاهلیتده‌قریش‌رحمن‌لغتنی
بیلمزلرایمش•تبیانده(الرحمن)
دنیاده‌كافهٔ‌خلقه‌رزق‌ونفع
ایصالیله رحمت ایدیجیدر
(الرحیم) قیامتده خاصة
مؤمنلرك‌عقوبته‌مستحقلرینی
عفووجنته‌ایصالیله رحمت
ایدیجیدر دیمش •(الحمدلله
رب العالمین) ازلدن‌تاابده
دك‌جمله اولمش واوله‌جق
حمد وثنا تمام وكمالیله جمع
عالملریكه انس وجن
ووحوش وطیور وسباع
وسائر حیوانات بری
وبحری‌یی‌یرادیجی‌وبسلیجی
وایشلرینی ترتیب ایدیجی

اوله چون حق تعالی حضرتلری سکا هر کونده صلوات مفروضه‌ده اول ایکی اسم شریفی
ذکرینی توفیق ایده بیلکه اول سنی قتل وعذاب ایچون خلق ایتمیوبدر بلکه رحمت وفضل
واحسان ایچون خلق ایدوبدر عارفیندن بری (بسم الله الرحمن الرحیم) یازوب وصیت ایتدیکه
موتی عندنده کفننه قونیله دینلدیکه اندن سکانه فائده واردر جوابنده یوم قیامتده دیرمکه
الهی عبادیکه کوندردیکک کتاب کریمک عنوانینی قلدیغک (بسم الله الرحمن الرحیم) درکه اول
اون طقوز حرفدر آنده ایکی فائده بولدم • بری بودرکه زبانیه دخی اون طقوزدر بسملهٔ شریفه
ایله حق تعالی مؤمندن انلرک بأسنی کیدررر • ایکنجی بودرکه حق تعالی کیجه‌وکوندوزی یکرمی
درت ساعت قیلدی بش ساعتده بش وقت نمازی فرض ایلدی • امدی بسمله‌نک اون طقوز حرفی
نماز ساعتلرندن ماعدا اون طقوز ساعتده واقع اولان ذنوبه کفارت اولور • عیسی علیه السلام بر
قبره اوغرایوب کورسه‌که رحمت ملکلری نوردن طبقلرله اول قبره کلدیلر عیسی علیه السلام
اول حاله تعجب ایدوب حق تعالیدن کشفن دیلدی بیورلدیکه یاعیسی اول قبرک صاحبی برعبد
عاصی اولوب موتندنبری عذابده ایدی وفات ایتدیکنده خاتونی حامل قالوب بر ولد طوغردی
حتی اول آنی بسلیوب بیوتدی ومکتبه کوندروب معلما کا بسمله‌یی تعلیم ایتدی • اویله اولسه
بن اندن اوتاندم انک ولدی یریوزنده بنی ذکر ایدرکن بر آلتنده بن اکا عذاب ایدم • عمر
رضی الله عنه‌ه قیصر خبر کوندروب بنم باشم دائما آغریسا کن اولمز دیرم که بردوا کوندره‌سین عمر
رضی الله عنه دخی اکا بر قلنسوه کوندردی قچن اول انی باشنه کیسه آغریسی کیدردی آنی باشندن
چیقارسه آغریسی عودت ایدردی اول حاله تعجب ایدوب قلنسوه‌یی یوقلدی انده بر کاغد
بولدیکه اوزرینه (بسم الله الرحمن الرحیم) یازلمشیدی مکر خاصیت انده ایمش بیلدی • خالد بن
الولید رضی الله عنه‌دن برمجوسی دین اسلامک حقیقتنه برعلامت استدی که انی کوروب اسلامه
کله خالد دخی نعم دیوب برطاس سم قاتل استدی (بسم الله الرحمن الرحیم) دیوب جمله‌سین
ایچدی باذن الله ضرر ایتمیجک مجوسی اسلامه کلدی • پیغمبریمز علیه السلام ایدر برکسه بسمله
یازیلو بر کاغدی حق تعالینک اسمنه اجلال وتعظیم ایچون یردن قالدرسه حق تعالی انی صدیقلردن
یازه ووالدینک عذابن تخفیف ایده اکرچه مشرکلر ایسه‌ده لواقح الانوارده ایدر اسم الله بر اسم
جامعدر قچان برقائل یاالله دیه نظر اولنه‌که اول ندایه باعث نه حالتدر واول حالته قنغی اسم الهی
مختصدر • ایعدی انک اسم اللهله نداسی اول اسم الهی منابنه نائب اولور • تفسیر رازیده ایدر
الله جل شانه رحمان ورحیم اسملریله تسمیه ایتمش ایکن ظن اولنورمیکه اهل ایمان قوللرینه رحمت
ایتمیه • حکایت • اولندیکه برسائل برباب رفیعده طوروب سؤال ایلدی اکا اندن شیٔ قلیل
ویریلیجک ایکنجی کونده بالتداله انی ییقمغه یونلدی یاباکی عطیه‌که لایق ایت ویاخود عطیه‌کی
بابکه لایق ایت دیدی • ایعدی یاربنا بحار سبعه بحر رحمتکه نسبتله ذره‌دن اقلدر ومع ذلک عبادیکه
کوندردیکک کتاب کریم اولنه صفت رحمتک القا ایلدک رجامز بودرکه فضل ورحمتکدن هیچ
بریمزی محروم ایتمیه‌سن • روایت اولنورکه ملوک عبیدی خیل وبغالدن برشیٔ اشترا ایتسه‌لر
اکثریا ملکلرینک سمه‌سیله اکا علامت ایدرلرکه اعدا اکا طمع ایتمیه • امدی حق جل وعلا کانه
عبادیکه دیرکه طاعاتکزه بنم سمه‌م اولان بسمله‌یی وضع ایدک عدوکز شیطان اکا طمع ایتمیه •
روایت اولنورکه فرعون الوهیت ادعاسندن اول برقصر یاپوب طشره‌کی قپوسی اوزره اسم الله

الله عظیم الشأنه در •
(الرحمن الرحیم) افنا
دنصکره تکرار آخرتده
وجود ویریجی وتکرار
مرحمة مؤمنلره جنت
احسان ایدیجی • (مالك
یوم الدین) مالك وحاکم
یوم جزا وقاضیٔ عادل
محکمهٔ کبرا که اولکونده
قوللرینه حق اوزره حکم
ایدوب جزا ومکافاتلرینی
ویریجیدر • (ایاك نعبد
وایاك نستعین) انجق سکا
عبادت ایدرز که سندن
غیری عبادته لایق ومستحق
یوقدر وعبادت وسائر
حوایجده خاصة سندن
یاردم وعنایت طلب ایدرز
(اهدنا الصراط المستقیم)
بزی اعتقاد وافعال واقوال
واخلاقزده افراط وتفریط
بیننده متوسط اولان طوغری
یوله هدایت ایله ودین اسلام
وسنت سید انام علیه الصلاة
والسلام اولان صراط
مستقیمده بزی ثابت ایله
حضرت قطب العارفین
غوث الواصلین ناصر الحق
والدین خواجه عبید الله
قدس الله سره العزیز بو
معناده برنکته بیور مشلر
درکه بزه طوغری یولی
کوستر یعنی کندو ذاتکك
محبتیله مشرف طوت تا

یازدردی بعده الوهیت ادعا ایدوب موسی علیه السلام اکا ارسال اولندی چون اول انی توحید
وعبودیته دعوت ایدوب انده رشد اثرین کوره‌مدی دیدیکه الهی انده خیر اثری کورلمز نیجه‌یه دك
انی دعوت ایده‌یین • بیوردیکه یاموسی سن انك کفرینه نظر ایدوب هلاکن دیلرسن بن ایسه
انك قپوسی اوزره یازیلان اسممه نظر ایدوب اکا امهال ایدرم • امدی انی طشره‌کی قپوسنه
یازان کافر هلاکدن امین اولیجق اول عمرندن آخرینه دکین سویدای قلبنه انی یازان مؤمنه ظنك
ندر • روایت اولندیکه موسی علیه السلام وجع بطنه مبتلا اولوب حق تعالی حضرتلرندن شفا
دیلیوب دعا ایلدی مغاره‌ده برعشبه دلالت بیوریلوب انی استعمال ایتدیکی کبی اول علت اندن
زائل اولدی • بعده ایکنجی کره اول علت اکا معاوده ایدیجك ینه اول عشبی استعمال ایتدیکنده
علتی زیاده اولدی • دیدیکه الهی اول کره‌ده انی استعمال ایله نفعلنوب صکره ایکنجی دفعه‌ده
آندن ضرر کوردم حکمتك ندر • بیورلدیکه اول کره‌ده بندن اذن ایله اول عشبه کیدوب اول
اجلدن شفا حاصل اولمشیدی • اما ایکنجی کره‌ده کندیلکندن اکا کتدیککچون اندن سکا
دوا حاصل اولمدی • بیلمزمیسنکه دنیانك کلیسی سم قاتل اولوب تریاقی بنم اسم شریفمدر •
روایت اولندیکه زید بن حارثه رضی الله عنه مکه‌دن طائفه سفرده برمنافق اکا رفیق اولوب
برخرابه‌یه ایردیلر منافق اکا کل بو خرابه‌یه کیروب براز وقت استراحت ایده‌لم دیوب
کیردکلرنده زید رضی الله عنه اویقویه واریجق منافق طوروب انی محکم باغلدی جوابنده محمد
سنی سورایسه بن انی سـومزم دیوز یدی اولدورمکه قصد ایلدی زید یارحان بکامدد ایرکور
دیو حق تعالی‌یه یلواردی • هماندم غائبدن زنهار انی اولدرمه دیو بر صوت مهیب کلدی
منافق انی قویوب خرابه‌دن طشره‌ده اطرافه باقندی برشیٔ کورمیجك کلوب تکرار زیده قصد
ایلدی بوکره اولکیدن قریب مکاندن زنهار که انی اولدیره‌سن دیو اولکی کبی صوت مهیب کلدی منافق
ینه چیقوب برشیٔ کورمیجك کیرو زیده کلدی اوچنجی کره‌ده اول صوتی اولکیدن قریب مکاندن
ایشیدوب کیرو طشره‌یه کتدی کورسه که برفارس النده رمحی وار هماندم اول کلان فارس
اول حرامی‌یی اوروب اولدردی وخرابه‌یه کیروب زیدك بندنی چوزدی • زید اکا سن کیمسن که
بنی اول منافقك شرندن قورتاردك دیدی اول ایتدیکه بن جبرائیلم حق تعالی‌یه دعا وندا
ایتدیکنده بن یدنجی سماده ایدم عبدم زیده ایرش دیو امر الهی اولوب منافقه بر صیحه ایتدم
ایکنجی صیحه‌یی سماء دنیاده ایتدم اوچنجیسن اشبو خرابه عندنده ایدوب منافقی اولدردم
معلوم اوله‌که اسم الله برنیچه خواصله مختصدرکه سائر اسماء الهیه‌ده اول بولنمز • بری
بودرکه اندن الفی حذف ایتسك لله صورتنده قالور (لله جنود السموات والارض) قولی
کبی ولله‌دن لام اولی‌یی دخی حذف ایتسك له صورتنده قالور (له مقالید السموات والارض)
کبی ولام ثانیه‌یی حذف ایتسك هو قالور (قل هو الله احد) کبی واو ایسه زائده در تثنیه
وجمعنده سقوطی دلالتیله که هماهم دینور • ایکنجی بودرکه کلمهٔ شهادت کیم انك سببیله
کافر کفرندن اسلامه انتقال ایدر اسم اللهدن غیری اسمله اول حاصل اولمز اویله اولسه کافر
اشهد ان لا اله الا الرحیم ویاخود الا الملك ویاخود الا القدوس دیسه کفردن چیقوب
اسلامه دخول ایتمش اولمز مادامکه (اشهد ان لا اله الا الله) دیمیه کتب تذکیرك بعضیسنده

کندومزك وغیرك التفاتندن
آزاد اوله‌لم تماماً سنك
کرفتارك اوله لم سندن
غیری‌یی بیلمیه‌لم وکورمیه
ودوشمیه‌لم • (صراط الذین
انعمت علیهم) اولکسنه‌لرك
یولینه انلری کندو فضل
واحسانکله نبوت ورسالت
وولایت وصدیقیت وشهادت
وصلاحیت وظاهرا قبول
شریعت وباطنا اطلاع
اسرار حقیقت نعمتنه نیل
ایله معزز ومکرم قیلدك •
(غیر المغضوب علیهم ولا
الضالین) انلرك طریقی
دکل که انلر مقدم سنك
معرض غضبکده بولنوب
کفره اقدام ایتشلر ایدی
یاخود یهودلرك طریقنه
تمردلری سببیله معانده
ومکابره وقتل انبیا وحرق
کتب ایتلریله اوزرلرینه
خشم واقع اولمشیدی
وانلرك طریقی دخی دکل که
وجوده کلدکلرندنصکره
طرق مختلفه‌یه دوچار اولمشلر
یاخود نصاری یولیکه شان
حضرت مسیحده افراط
وباب حضرت فخر کائنات
صلوات الله علیهما وسلامه‌ده
تفویط واسطه‌سیله ضلالته
دوشمشلر ایدی • آمین • بویله
اولسون (جواهر التفسیرده
فاتحهٔ شریفه ایچون یکرمی

ایدر الله تعالینك درت بیك اسمی واردر انك بیكی قرآنده واخبار صحیحه ده دروبیكی توراتده
وبیکی انجیلده وبیکی زبورده در • دینلدیکه بیکی دخی لوح محفوظده قالوب بشر عالمنه
واصل اولمیوبدر • ودینلدیکه علومك کلیسی کتب ثلاثه ده توراة وانجیل وزبورده مندرج در
وبواوج کتابك علومی قرآنده وقرآنك علومی فاتحه ده وفاتحه نك علومی ﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾
ده وبسمله نك علومی بسم اللهك باسنده درج اولنمشدر • زیرا جمله علومدن مقصود عبدك
رب تعالی یه وصولیدر بایسه الصاق ایچوندر عبدی رب جل شانه یه الصاق ایدرکه اول
کمال مقصوددر • لواقح الانوارده ایدر علوم مهلکه دندرکه کشف ایچون ویاقلوب ناسده
تحصیل جاه ایچون اسماء الهیه یه مداومت ایده وناسه تخییل ایده که اول حالت انك طریقه
سلوکنده صدقندن اوله • ایمدی اول ظن کاذبدر زیرا بعض شیٔ کاهی صاحبنه بالخاصه
ویریلور اول انی تقربات حقدن صانور والحال اول دواء مسهل کبیدرکه آوان استعمالده
آنی اسهال ایدر استعمالنی ترك ایتسه اسهالی کسیلور بی فائده اولور ﴿الحمد لله﴾ جمیع محامد
واثنیه اول کرك عینیه وعرضیه در خلقك بالحق معبودی الله تعالی ایچون ثابتدر انکله
عبادینه حمدك کیفیتن تعلیم ایدوب کانه الحمد لله دیکز دیدی • تفسیر رازیده ایدر پیغمبریمز
علیه السلام دیمشکه قچن الله تعالی عبدینه برنعمت ویروب اول عبد الحمد لله دیه الله تعالی
دیرکه نظر ایدك اشبو عبدیمه کیم بن اکا عندمده قدری اولمیان شیئی ویروب اول بکا شول
کمال نفاستندن قیمتی نهایتده برشیئله مکافات ایتدی • یعنی قچن حق تعالی برعبده اشیاء معتاده
دن برشیٔ انعام ایده مثلا آچ ایسه طیوره صوسز ایسه قاندره چپلاق ایسه کیوره واول
عبد الحمد لله دیه معناسی اولدرکه هر حمدکه حامدیندن بری آنی اتیان ایتمیوب لکن عقل
حکمنجه وجودده دخولی ممکن اوله انك جملهسی الله تعالی ایچون ثابتدر اشبو حمدده داخل
اولور جمیع محامدکه انی ملائکهٔ عرش وکرسی وسکان سموات ذکر ایلدی ودخی جمیع
محامدکه انی آدم علیه السلامدن محمد علیه السلامه کلنجه کچن انبیا انی ذکر ایلدی ودخی جمیع
محامدکه انی جمیع اولیا وعلما وجمیع خلق ذکر ایلدی ودخی جمیع محامدکه ذکر اولیسردر
شول وقته دکین که اهل جنتك آخر دعوالری (الحمد لله رب العالمین) اولور • واشبو محامدك
جمیعی متناهیه در نهایتسز اولان محامد اولدرکه خلق ابد الآباد شمدنکیرودهٔ ذکر
ایدیسرلردر • ایمدی بونهایتی اولمیان محامدك اقسامی عبدك (الحمد لله رب العالمین) دیدیکی
قولنده داخلدر وبوبابده بردخی آخر قول واردرکه الله تعالینك دنیاده عبدینه ویردیکی
نعمتلری نهایتلودر اما که عبدك الحمد لله دیوحمدی نهایتسز در قچانکه نهایتسزدن نهایتلو ساقط
اوله باقیسی ینه نهایتسز اولور • ایمدی قچن برعبد برنعمت مقابلهسنده (الحمد لله) دیدانکیچون
نهایتسز طاعتلر قیلور اویله اولسه انکله عبد ثواب آلوب وخیر سرمدی یه مستحق اولور
تا که اول نهایتسز طاعتك جزاسی دخی نهایتسز سعادت اوله (الحمد لله) برکلمهٔ جلیلهٔ شریفه
درکه ذکری ایچون محلنه رعایت لازمدر تا که اندن مقصود حاصل اوله شیخ سری السقطیدن
حکایت اولنورکه اول برکره الحمد لله دیدیکیچون اوتوز ییلدنبرو استغفار ایدرم دیدی

(التی اسم تحریر ایدر ١ سورة
فاتحه ٢ سورة الحمد ٣ سورة
الشکر ٤ سورهٔ ام القرآن ٥
سورهٔ ام الکتاب ٦ سورة
المنه ٧ سورة القرآن العظیم
٨ سورهٔ وافیه ٩ سورة
الکافیه ١٠ سورهٔ مجزیه
١١ سورهٔ منجیه ١٢ سورة
الاساس ١٣ سورة الشفاء
١٤ سورة الرقیه ١٥ سورة
السؤال ١٦ سورة الدعاء
١٧ سورهٔ تعلم المسئله ١٨
سورة التلقین ١٩ سورة
السر ٢٠ سورة الصلوة
٢١ سورة المکافاة ٢٢ سورة
الواقیة ٢٣ سورهٔ مجمع
الاسما ٢٤ سورة الثناء ٢٥ سورة
الکنز ٢٦ سورهٔ سبع المثانی •
اشبو سبع المثانی تسمیهسی
یدی آیت اولدیغنده اتفاق
اولنوب انجق مثانی قولنده
بعضیلر ایکی دفعه نازل
اولدیکه اولا مکهٔ مکرمهده
بعده مدینهٔ منورهده یاخود
مدینهٔ منوره ده فضیلت
سوره بیان اولندی دیمشلر
والحاصل بو مثانی قولنده
اقوال واختلاف کثیره
اولمغله بو مختصرده بو قدرجه
رمز اولندی امایدی آیت
اولدیغنده لدی الاتفاق
بسمله سوره دن اولدیغنده
اختلاف واقعدر مدینه
وبصره وشام قرالری بسمله
فاتحه دن اولمیوب (انعمت
علیهم) ده وقف ایدوب آیت

شول سببدنکه بغدادده حریق واقع اولوب ناسك دکانلری یاندیغنده بنم دکانم یانمدیغنی بکا
خبر ویردکلرنده الحمد لله دیمشم کانه اول ناسك دکانلری یانوب بنم دکانم قالدیغنه سوندم دیمش
اولور حالبوکه دین ومروتك حقی اکا سونمك دکلیدی • ایمدی بونکله ثابت اولدیکه
(الحمد لله) کلمهسی اکرچه جلیلة القدردر لکن انکله اولان مقاصدك حصولنه محل رعایتی
واجب اولور • اذکار نوویده ایدر برکسه یمین ایتسه که الله تعالی یه مجامع حمد ایله ویااجل
محامد ایله حمد ایده یمیننده بار اولمغه طریق بودرکه (الحمد لله حمدا یوافی نعمه ویکافی مزیده)
دیه واکر یمین ایتسه که الله تعالی یه احسن ثنا ایله ثنا ایده بار اولمسنه طریق بودرکه (لا احصی
ثناء علیك انت کما اثنیت علی نفسك فلك الحمد کما ترضی) دیه ابو النصر السمار روایت ایدر آدم
علیه السلام دیدیکه یارب بنی کسب یدیمه اشغال ایتدك بکا برشیٔ تعلیم ایتکه انده مجامع حمد
وتسبیح اوله بیورلدیکه صباحده واخشامده اوچ کره (الحمد لله رب العالمین حمدا یوافی نعمه
ویکافی مزیده) دیه (رب العالمین) که اول عالملرك مربیسی ومالکیدر • بستان العارفینده
ایدر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه حق تعالی اون سکز بیك عالم یراتدی اول عالملردن دنیا یالکز
برعالمدر • عمر بن الخطاب رضی الله عنه پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیمشکه یرده حق
تعالینك بیك مخلوقی واردر انك التیوزی بحرده ودرتیوزی برده در پیغمبر علیه السلامدن
مرویدرکه حق تعالی برارض بیضاء یراتدیکه اول اوتوز دنیا دکلودر خلقله طلودر طرفهٔ
عین دکلو زمان حق تعالی یه عصیان ایدن مخلوق وار ایدوکنی بیلمزلر دیدیلرکه یارسول الله
ابلیس انلره ایرشدیمی دیدیکه ابلیسك دخی یرادلدیغن بیلمزلر اندن (ویخلق مالا تعلمون)
حق تعالی سزك بیلمدیککز شیٔ یرادر دیو بیوریلان قولی شریفی اوقودی • خریدة العجائبده
ایدر عوالمك عددنده سکز قول واردر اولکیسی ضحاك قولیدرکه عوالم یوزیکرمی سکز
در • التمش سکزی یالن ایاق بدنلری چپلاق در خالق جل شانه یی بیلمزلر در والتمشی
لباسلودر • وایکنجیسی سعید بن المسیب قولیدرکه الله تعالینك بیك عالمی واردر التیوزی
دریاده ودرت یوزی قره در • واوچنجیسی وهب قولیدرکه اول اون سکز بیکدر دنیا انك
بریدر ودنیانك حیوانله معموری غایتده آزدر خرابه نسبت اولنسه براولو صحراده برچادر
کبیدر • دردنجیسی ابو سعید الخدری قولیدرکه الله تعالینك قرق بیك عالمی واردر دنیا
شرقدن غربه دکین اول عالملرك بریدر • بشنجیسی ابن عباس قولیدرکه اول یتمش بیکدرکه
انس وجن برعالمدر وملائکه وکروبیون برعالم آخردر انلرك ماعداسنی الله تعالیدن غیری
احد بیلمز • التنجیسی مقاتل بن حبان قولیدرکه اول سکسان بیك اولمسیدر قرق بیکی قرهده
وقرق بیکی دخی دریاده در • یدنجیسی ابی بن کعب قولیدرکه اول رؤساء متبوعیندندر اون
سکز بیك ملکدر اما که اتباعی احصا اولنور دکلدر انلردن درت بیك بشیوز ملك مشرقده
درت بیك بشیوز ملك مغربده ودرت بیك بشیوز ملك جنوبده ودرت بیك بشیوز ملك
شمالده درو انلرك وراسنده کومش کبی بیاض برارض واردرکه عرضی کونش بوریمسیله
قرق کونلك مسافهدر طولنی الله تعالیدن غیری احد بیلمز ملائکه ایله طلودر • انلرك بری
دنیایه ظاهر اولسه صورتنك هولندن اهل ارض هلاك اولیدی انلرك هر بری عالملردر منهالری

عد ایتمشلردر حنفی ومالك
بوکا ذاهبلردر ومکه وکوفه
قرالری بسمله فاتحهدن
اولوب (انعمت علیهم) آیت
عد اولنمز دیمشلر شافعی
وحنبلی بوکا ذاهبلردر

(سورة البقرة مدنیة
وآیها مائتان وسبع وثمانون)

(بسم الله الرحمن الرحیم)
مدینهده نازل اولمشدر
تبیانده (فاعفوا واصفحوا)
الی آخره ودخی (لیس
علیك هدیهم) الی آخره
بوایکی آیت مکهده نازل
اولمشدر دیمش (جواهر
التفسیرده) کوفه اماملری
قولنجه ایکیوز سکسان التی
آیتدر یالکز (واتقوا یوما)
آیتی الی آخره مکهده مناده
نازل اولمشدر
• (الم) (جواهر تفسیرده)
ینابیعدن نقل ایدرکه
حضرت فاروق رضی الله
عنهدن بو حروفك معناسی
سؤال اولندی اکر بو
حروفلردن کلام سویلرسم
متکلف اولمش اولورم زیرا
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه
وسلم وما انا من المتکلفین
جوابنی ویر مکله مأمور
اولدی بیورمش ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما الف
انا ولام الله ومیم اعلم
اشارتلری اولوب انا الله

عرشدر • سكزنجيسى كعب قوليدركه عالملرك عددين (ومايعلم جنود ربك الاهو) مصداقنجه الله تعاليدن غيرى احد بيلمز • مقاتل بن سليمان ايدر اكربن عالمى تفسير ايتسم بيك جلده محتاج اوليدمكه هرمجلدده بيكرورق اوليدى • لواقح الانوارده ايدرحق جل وعلا آدم عليه السلامى يراتديغى بالچقدن برمقدار آرتوب اندن نخله يى يراتدى واندن دخى برسمسمه دكلو ارتيجق اندن برارض واسعه يراتديكه اكركرسى وسموات وارضون وجنان وماتحت الثرى ايچنه قونسه بركيكش صحرايه براغلمش حلقه مثالنده اوليدى • شيخ اكبرمحيى الدين بن عربى ايدر انده عجائبك وصفنده عقول عقلاحيرانلردر هرنفسده حق تعالى انده عوالم يرادركه تسبيحدن انلره فتور كلمز انلره الله تعالينك عظم قدرتلرى ظاهر اولوبدر محالات عقليه دن اشياء كثيره انده موجوده در علماء باللهك اول مسرح عيونلريدر انده جولان ايدرلر وانده بساتين وجنات ومعادن وحيوانات واردركه قدرينى الله تعاليدن غيرى احد بيلمز ودنياده كى اشيامثلى انده دخى واردر جمله سى حى وناطقدر وباقى اولوب هيچ برينه تبدل وفنا ايرمز اول ارض اجسام طينيۀ بشريه يى قبول ايتمز اوليله اولسه عارفينك اكادخولى ارواحله اولور اجساميله دكل قچانكه اكادخول ايدرلر هيا كللرينى ارض دنياده آليقورلر وانده عجيبة النشأه بديعة الخلقه صورتلر واردركه اندن بوعالم دنيايه مشرف زقاقلرباشنده طوررلر عارفيندن برى كه اكا مراد دخول ايده ابتداهيكلندن تجرد ايدرومقامى حسبنجه اول ارض حله لرندن اكا برحله كيوررلر وانى اول ارضه قويوب الله تعالينك مصنوعاتن اكا كوستررلر وديلديكى مكانده استديكى دكلوزمان انى اكلنديررلر وحجروشجروسائر اشياكه اكااوغرار سويلسين ديلسه سويلروانده لغات مختلفه واردر اكاداخل اولنلر بالخاصه جميعن فهم ايدر قچن اول ارضدن حاجتن بتوره وكيرو موضعنه رجوعن ديليه رفيقى ايله يوررحتى كه ابتداده اول ارضه كرديكى زقاق باشنه وارر واكتندن اول كيوريلن حله يى آلور وبرى برلريله وداعلشوب عارف كيدر اول انده قالور وانده مسك ازفردن برارض واردركه اكرانى بودار اهلى شم ايتسه هلاك اوليدى وانده يومشاق قرمزى التوندن دخى ارض واردركه اشجار وثمارى وسائراشياسى جمله التندندر بركمسه انك يمشندن آلوب يسه انده برمرتبه طراوت ولذت ورائحۀ طيبه ونعومت بولوركه وصافلر انى وصف ايده من وانك يمشنده اولان نقش بديع وزينت غريبه يى نفوس تخيل ايده مزوبزم عندمزده كى يوم واحد زمانى انلرعندنده سنين متعدده در وانده آق كموشدن برارض دخى واردركه اشجار وانهارى وانواع ثمارى واهلنك اجسامى جمله كومشدندر واكرانك ثمارندن برشئ تناول اولنسه شول وصفه كلمز طعم ورائحۀ طيبه بولنور وانده كافور ابيضدن برارض دخى واردر اندن بعض اماكن حرارتده ناردن اشددر لكن انسان اكا كيرسه احراق ايتمز وانده بعض اماكن معتدله در وبعضى بارده در وانده زعفراندن برارض دخى واردر اهلى انبساط وبشاشتده سائر ارضين اهلندن زياده در انلره ورود ايده نى استقبال واجلال ايدرلر وانك مطعوماتى عجائبندندركه اندن برشئ قوپارلسه اول حينده كوررسنكه يرينه انك نظيرى بتربرحيثيتله كه انى قوپارانك اكاشعورى اولمز وبالجمله انده نقص كورلمز ونسانك حسنى برمرتبه ده دركه جنتده كى حوريلرك حسنى انلره نسبت اولنسه نساء آدميه نك حسنى

اعلم ديمك اوله ديمش وبعضيلر بو حروف مقطعه نك جمله سى اسم سوره اولمق كرك ديمش بونده وسائر سوره لر اولنده اولان حروفانده اقوال وتوجيهك وفرقى اولمغله بومختصرده بوقدرجه قيد اولندى • (ذلك الكتاب لاريب فيه هدى للمتقين) بو كتابده يعنى قرآنده قطعا شك وشبهه يوقدركه جناب حق كتب متقدمه ده انزاليله وعدايلديكى كتاب كاملدر متقيلر ايچون يعنى كبائر وفواحشدن صاقنانلر ايچون دليل ويول كوستريجيدر • (الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون) اول كمسنه لركه غيبه يعنى حق تعالى يه وملكلره وقيامته وقضا وقدره كورمكسزين اينانورلر وبش وقت نمازى شرائط وآدابيله ادا ايدرلر وآنلره احسان ايلديكمز رزقلرندن اهل وعيال واقربا وقوكشولرينه وسائر مستحقلره نفقه ويررلر • (والذين يؤمنون بما انزل اليك وما انزل من قبلك وبالآخرة هم يوقنون) واول كمسنه لركه سكا كوندريلنه يعنى قرآنه وسندن مقدمكى پيغمبرلره

حوريلر حسننه نسبت كبى اولور وانلرده تكليف الهى يوقدر بلكه تعظيم حق اوزه مجبوللردر حتى انك خلافنى قصد ايتسه لر استطاعتلرى اولمز وبنالرينك بعضى همتلرندن پيدا اولور وبعضى ايسه دنياده كى كبى آلاتله استادلر دوزر ودريالرى برى برينه قارشمز كوررسنكه التون درياسى دمور درياسنه مجاور ايكن برينك صوبندن اول برينه برقطره كيرمز مع ذلك حركت وسيلانده هوادن زياده رقيق ولطيفدر وصفاسى برمرتبه ده دركه دوابندن برشئ اول ارضكه دريانك اوزره جاريدر ناظره خفى اولمز وصوينده برلذت ورائحۀ طيبه واردركه هيچ برمشروبده اول بولنمز وصافى نباتات كبى تناسلسز ارضندن بتربزم عندمزده حشرات تكونى كبى ارضندن تكون ايدريوخسه جاعله نازل اولان ماءدن ولدمنعقد اولمز • زيرا كه مجامعتلرى مجرد شهوت ونعيم ايچوندر وامامرا كبلرى راكبك ارادتى حسبنجه كاهى كبير وكاهى صغير اولور وقچن بربلده دن بربلدۀ آخره سفرايتمك مراد ايتسه لر بروبحردن قنغيسنده اولورسه يوررلر برمرتبه سرعتله كيم اكا كوزلر ايرشمز وخلقنك احوالى متفاوته دربعضنه شهوات وبعضنه ايسه تعظيم جناب حق غالب اولور ومدينه لرينك قپولرى اوزره احجار ياقوتيه دن عقود واردركه اندن هربرحجربشر يوز ذراعدن زياده اولور وانده كونشسزنور وظلمت واردركه برى برين تعاقب ايدوب انكله زمانى بيلورلر لكن ظلمتلرى مدركك كوزينه حجاب اولمز نور حجاب اولمديغى كبى وشحنا وعداوتسز برى برلرينه غزا ايدرلر قچن بحردن سفرايدوب غرق اولسه لر اوزرلرينى صو باصدرمز بلكه يوريه رك كناره چيقارلر واول ارضك خصائصندندركه ملك نزول ايتمز مكركه انك اهلندن ويا اهل دنيادن انده بولنانك برى وفات ايده وانده كعبه واردراهلى آنى طواف ايدر كسوه سزدر مكه ده كى بيت شريفدن بيوكدر درت ديركلودر آنى طواف ايدنلره سويلرويلدكلرى علومى انلره افاده ايلر وانده طپراقدن دريا واردرصوكبى جريان ايدر واول دريا ده طاشلر واردر برى برلرينه منضم اولوب سفينه اولور واول دريادن سفرمراد ايتسه لر اول سفينه يه كيروب اول دياردن ديلدكلرى بلاده كيدرلر واول ارضده مدائن النور ديو مدينه لر واردر عارفيندن اكادخول ايتمز مكر اولكه مصطفى ومختار اوله اول اون اوچ مدينه در برى برينك اوزره بنا اولنوبدر غايتده كوچكى اك آشاغيده بيوكى انك اوزرنده بو ترتيب اوزره انك بيوكى اك اوستنده در واول مدائنك غايتده كى كوچكن برراكب اوچ بيلده قطع ايده من وانده ملوك واردركه لطف واحسان صاحبلريدر انلرك برينه تالى دينور ذكر اللهى اكثارى انى تدبير مملكتدن آليقويبدر وبرينه دخى ذوالعرف دينور اول ارض ملوكنك عظيميدر وسائر ملوكدن اكاچوق رسول كلور كثيرالحركه هين ولينذر هراحدا كاواصل اولور غضبنه هيچ شئ قائم اولمز حق تعالى اكا برمرتبه قوت ويروبدركه وصفه كلمز واول ارضك درياسنك ملكنه سابح دينور انى قصد ايدنه مجالستى آزدر وانك جانبنده برسلطان عظيم واردركه اكاسائق دينور اكاوفد داخل اولسه مجلسندن طورر آنك قدومنه سرور اظهار ايدر اول وفد اكاسؤال ايتمزدن اول انك جميع حوايجن بتورر وديركه كراهت ايدرمكه سائلك وجهنده كندى مثلى مخلوق ايچون سؤال مذلتن كورم غيرت ايدرين كه الله تعاليدن غيرى احد ايچون تذلل ايدلميه وانده يرملك آخر واردركه اكا قائم بامرالله دينور قلبنه الله تعالينك عظمتى استيلا ايتمسيله

كوندريلنه يعنى توريه وزبور وانجيل وصحف سائره يه وآخرتده كه قيامته شبهه سز يقينا اينانورلر • (اولئك على هدى من ربهم واولئك هم المفلحون) بو ذكر اولنان كمسنه لر ربلرى جل شانه نك توفيق ومددندن طوغرى يول اوزره درلر واول كروه عقابدن فلاح ونجات بولوب درجات ثوابه نائل اولمشلردر بو كچن آيات شريفه لر اهل اسلام واهل كتابدن عبدالله بن سلام واصحابى رضى الله عنهم كبى مؤمنلر شاننده واردر بو مؤمنلرى مدحدن صكره كفارك ذمنده بيوررر • جواهر التفسيرده • بوندنصكره كله جك اون درت آيات كريمه مشرك ومنافق وكفار حقنده اون درت ذميمه وعقايد خبيثه لرينى كه دعواى باطل الداتق مرض قلب جهل خلاف افساد سفاهت طغيان استهزا سركردانلق زيانكارلق صاغرلق دلسزلك كورلك حاللرينى شاملدر ديو محرردر • (ان الذين كفروا سواء عليهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم لايؤمنون) تحقيق اول كمسنه لركه نو ايمانى ظلمت شرك ا

وانده التفات ايتمز عارفندن نيجه لر انك اول حالنه نظر ايچون انى زيارت ايدر كوررسنكه
اول عبد ذليل جانى كبى الى كوكسنده اياغن طورر باشن اكمش ايكى قدمنه نظر قيلور اندن برشعره
تحرك ويابرمفصل اضطراب ايتمز عارفلر اندن مراقبه حالن تعلم ايدرلر وانلردن برملكه وادع
دينور مهيب المنظر لطيف المخبر شديد الغيره دائم الفكره در وانلرك جميع ملوكى اون سكزدر
هربرينك احكام وسيرت مخصوصه سى واردر وانلرك ملكى رعيه سى رزقنه طوريشور رعيه
ندكلو چوق ايسه ده قچان طعام پيشيرلسه حسابه كلمز خلق كثيرا كا حاضر اولوركه انلره جبة
دينور اهل بيوتك رسوللريدر اويله اولسه امين المطبخ اول جابيلرك هربرينه عائله سى دكلو
اول طعامدن ويرر وانى اول جابيلره قسمت ايدن شخص واحدر جابيلر عددنجه اللرى واردر
در زمان واحدده غرف ايدوب هرشخصك قابنه طعامن قويار كوندرر هر كونده بوعادت ادا
اولنور وبنه هربرملكك برخازنى واردر ابدا انى عزل ايتمز وبرحسن الهيئه شخص ملكك
قاتنده اوتورركه اول معماردر اول ارضده دور ومساكن وقرى ومدائن بناسنه اول طوريشور .
شيخ اكبر ايدر هرشيكه عقل انى اشبو داردنياده محال كورر بزانى اول ارضده ممكن بولدق
وبيلدك كه عقول قاصره در وحق تعالى قادردركه ايكى ضدى جمع ايده وبرجسمى ايكى مكانده
بولديره وعرض بنفسه قيام وانتقال ايده ومعنى معنى ايله طوره وهرآيت وحديثكه عقل انى ظاهرندن
صرف ايده بزانى انده ظاهرى اوزره جارى بولدق وهرجسدكه انس وجندن اندن روحانيته
تشكل ايدر وهرصورتكه انسان كندوينى منامنده اكا متحول كورر اول كورديكى اول ارضك
اجسادندندر واول ارض اهليچون جميع عوالمه ممتدازقه اولوب هرزقاق اوزره برامين واردر
قچان اول امين ارواحدن برشيئى برنده كى صورتلردن برصورته مستعد كوره اكا اول صورتى
كيورر جبرائيل عليه السلام دحيه صورتن كيمه سى كبى واول ارضده برطرف واردركه اندن
جنته كيررلر اول ارضك عجائبى احصا اولنوردكلدر بودكلو ايله اكتفا اولنديكه كاتب وسامعه
ملال كلميه (الرحمن الرحيم) اشبو ايكى اسم شريف بسمله ده ذكر اولنمشكن خلق اوزره رحمتن
تأكيد وغضبى اوزره رحمتى سبقتنى بيان ايچون تكرار ايلدى (مالك يوم الدين) حساب
وجزا كوننك اول حاكميدر انك ملك وحكمنه اول كونده اكا هيچ احد نزاع ايدر اولمز
(اياك نعبد) توحيد وعبادة سنى تخصيص ايدرز (واياك نستعين) وجميع امورمزده
سندن معونت طلبنه دخى سنى تخصيص ايدرز . اشبو آيتده خضوع وتذللى طلب حاجت
اوزره تقديمده انلره استعانتى تعليم ايلديكه اكربندك فعلندن اول استطاعتى اولسيدى استعانته
احتياج اولمزدى بواجلدن انلردن تدرق نفى ايتدى . قاضى بيضاوى ايدر حق تعالى قارئك
عبادتن سائر موحدينك عباداتى تضاعفنده درج ايتدى وانك حاجتن انلرك حاجاتنه خلط ايتدى
تاكه انلرك قبول واجابتن رجا ايده اشبو سببدن نمازده جماعت مشروعه اولدى . تفسير رازيده
ايدر قچانكه عبد (اياك نعبد) ديه كانه ديمش اولوركه الهى عبادتمى بوحده ابركورمدمكه
آنى يالكز ذكر ايتمكه مستحق اوله . زيراكه اول جهات تقصيرله ممزوجه در بلكه انى جميع
عابدين عباداتنه خلط ايدوب كلنى عبادت واحده ايله ذكر ايدرم . اياك نعبد . ديرم اشبو محلده
برمسئله شرعيه واردركه قچان برجل آخره اون عبيد بيع ايتسه اول مشترى مخيردر ياانلرك

عناد يوزندن ستر ايلديلر
سن انلرى عذابله اخافه
ايلمشسين ياخود ايلامشسين
برابردر انلر ايمان ايتمزلر
(ختم الله على قلوبهم وعلى
سمعهم وعلى ابصارهم غشاوة
ولهم عذاب اليم) الله عظيم
الشان انلرك قلبلرى
وقولاقلرى وكوزلرى
اوزرينه مهر وضعيله
پرده چكمشدركه راه حق
فهم ايتميه لر وايشتميه لر
وكورميه لر وانلر ايچون عذاب
عظيم واردركه دنياده قتل
واسر وعقباده زجر
وقهركبى . دينلديكه بوآيت
ابوجهل ومقتولان روز بدر
كبى كفار ومشركلرك حقنده
دركه موتلرى كفر اوزره
اوله جغى معلوم علام الغيوب
ايدى . (ومن الناس من
يقول آمنا بالله وباليوم الآخر
وماهم بمؤمنين) ناسدن
بعضلرى بز الله وقيامت
كوننه ايناندق ديرلر حالبوكه
انلر ايمان ايديجيلردن
دكللردر . تبيانده . بو
آيت ايله اشاغى اون اوچ
آيت يهوددن منافقلر حقنده
نازل اولمشدركه انلر
مسلمانلردن خوفله كفرلرنى
ستر ايله ظاهرا مسلمانلق
كوستررلر ايدى ديو تحرير
ايدر . (يخادعون الله
والذين آمنوا ومايخدعون
الا انفسهم ومايشعرون)
زعملرنجه قلبلرنده اولان

كلنى قبول ايدر وياهيچ برينى قبول ايلمز اما انك اول صفقه ده كيمن قبول ايدوب وكيمن رد ايتسه جائز
اولمز بونده دخى آنجليندر قچان عبد . اياك نعبد . ديه جميع عابدلرك عبادتن الله تعالى يه عرض ايدر
انك كرمنه لايق دكلدركه بعضنى بعضندن تمييز ايده اما كلنى رد ايتمسى جائز اولمز زيرا . اياك نعبد .
قولنده ملائكه وانبيا واوليانك عباداتى انده داخل اولوبدر وكلنى قبول ايتديكى تقديرجه
اول قائلك دخى عبادتى انده داخل اولوبدر غيرك عباداتى قبوليله انك دخى قبول اولور والله
اعلم . كانه عبد ديمش اولوركه الهى اكر عبادتم مقبوله دكل ايسه بنى رد ايتمكل زيرا بوعبادتده
بن يالكز دكلم بلكه كثيرلرز واكربن اجابت وقبوله مستحق دكل ايسم سائر متعبدينك عبادتن
سكا شفيع ايدينورم انلرك عبادتى حرمتنه بنم عبادتمى دخى قبول ايله . اهل تحقيق ايدر
عبادت ايچون اوچ درجه واردر . اولكيسى بودركه الله تعالى يى وسيله ايتميدر اول كمسه كه
احوال خلقدن برشئ بالذات مطلوب ايدنوب حق تعالى يى اكا وسيله ايده اول خسيسدر
. ايكنجيسى بودركه الله تعالى يه عبادتى انكچون اوله كه عبادتيله ويا تكاليف الهيه يى قبولله ويا
اكا انتساب ايله تشرف ايده اشبو درجه اولكيدن اعلادر لكن بودخى انجلين خالصه دكلدر
زيراكه بالذات مقصودى الله تعالى نك غيريدر اكرچه عبادتله تسميه اولنور سه ده . اوچنجيسى
بودركه الله تعالى يه عبادتى اول اله خالق اولوب اول كا عبد مخلوق اولديغيچون اوله والوهيتك
موجبى هيبت وعزتدر وعبوديتك موجبى خضوع وذلتدر ايمدى عبوديتده اشبو درجه
اعلاى مقامات واشرف درجاتدر اول اجلدن مصلى نمازاولنده . اصلى الله . يعنى الله ايچون
نماز قيلورم ديو نيت ايدر حتى اكر الله تعالى نك ثوابيچون وياعقابندن امين اولمغيچون قلورم ديسه
نمازى فاسد اولور (اهدنا الصراط المستقيم) بزى تثبيت ايت شول صراط اوزره كه انكله
مطلوبه ايريشيلور اول برطريق واضحدركه انده اعوجاج يوقدر انكله مراد اسلامدر
ودخى قرآن وايچنده كى آداب واحكامدر تفسير رزيده ايدر دينور سه كه نيچون اهدنى
دينلمدى بلكه اهدنا دينلدى اكا ايكى وجهله جواب ويريلور . برى بودركه دعا عام اولسه
اجابته اقرب اولور اول اجلدن بعض علما تلامذه سنه درديكه درسه باشلديغكزده ديكزكه
رضى الله عنك وعن جماعة المسلمين يوخسه دعاده رضى الله عنك ديه كله بنى تخصيص ايتميكز
زيرا جائزدركه يالكز بكا ايتديككز دعا قبول اولميه اما جماعتيله مسلمون دخى ذكر اولنجق لابد
انلرده براجابته مستحق كمسنه بولنور قچانكه انلردن برى حقنده دعانى حق تعالى روا ايده
اكرم الاكرميندر باقيسنى دخى قبول وروا ايدر رد ايتمز . پس بواجلدن دعا ايدنه سنت
اولديكه ابتدا پيغمبر عليه السلامه صلوات ايده اندن دعاسن ديليه بعده پيغمبر عليه السلامه صلواتله
كلامن ختم ايليه زيراكه حق تعالى پيغمبر عليه السلامه اولان صلواتى روا ايدر وقتاكه دعانك
اولى وآخرى روا اوله ممتنع اولوركه وسطنده كى شيئى رد اولنه . ايكنجيسى اشبو حديثدركه
. قال النبى عليه السلام ادعوا الله بألسنة ماعصيتموه بها قالوا يارسول الله ومن لنا بتلك الالسنة
قال يدعو بعضكم لبعض لانك ماعصيت بلسانه وهو ماعصى بلسانك . پيغمبرمز عليه السلام
ايدر الله تعالى يه دعا ايدك شول لسانلرله كيم انكله الله تعالى يه عصيان ايتمديكز . ديديلركه
يارسول الله انك كبى لسان بزه قندن حاصل اولور ديديكه برى بريكزه دعا ايدك زيرا نه سن انك

كفرى ستر ايله كويابارى
تعالايى ومؤمنلرى يعنى
صحابه يى الدادرلر بيلمزلركه
انجق كندو نفسلرينى
الدايوب وبالى كندولره
عائد اوله جقدر . (فى قلوبهم
مرض فزادهم الله مرضا
ولهم عذاب اليم بما كانوا
يكذبون) انلرك قلبلرنده
نفاق وحسد خسته لكى
واردر الله تعالى دائما قرآن
انزاليله انلرك شك وحقد
وحسد مرضلرينى زياده ايدر
وخلاف سويلدكلرى سببيله
انلر ايچون شدتلو عذاب
واردر . (واذا قيل لهم
لاتفسدوا فى الارض قالوا
انما نحن مصلحون)
انلره يريوزنده كفر
ومعصيت ومؤمنلرى
الداتمق ايله فساد ايتميك
دينلدكجه انلر بزم كارمز
انجق صلاح وطاعتدر ديرلر . (الا انهم هم المفسدون
ولكن لايشعرون) اكاه
اولك كه تحقيق منافقلر
كندولرينى كفرله وناسى
ايماندن تعويقله افساد
ايديجيلردر ولكن كندو
لرينك مفسد ايدوكنى بيلمزلر .
(واذا قيل لهم آمنوا كما آمن
الناس قالوا انؤمن كما آمن
السفهاء الا انهم هم السفهاء
ولكن لا يعلمون) انلره

لسانیله ونه اول سنك لسانكله عصیان ایتمشدر • تفسیر قاضیده ایدر الله تعالینك هدایتی انواعنه
حد وعد یوقدركه حتی عاد آنی عد ایده لكن اجناسی دردده منحصر اولور • اولكیسی شول
قوی افاضه سیدركه انكله مصالحنه اهتدایه تمكن ایدر قوهٔ عقلیه وحواس باطنه ومشاعر
ظاهره كبی • ایكنجیسی شول دلائلدركه اوحقله باطل وصلاحله فساد بینی فرق ایدیجیدركه
• وهدیناه النجدین • ودخی • فهدیناهم فاستحبوا العمی علی الهدی • قول شریفی اكا اشارت
ایدر • اوچنجیسی رسوللر ارسالیله وكتابلر انزالیله اولان هدایتدركه انی • وجعلناهم ائمة
یهدون بامرنا • ودخی • ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم • قول شریفیله عنایت ایدر •
دردنجیسی قلوبه اسرار كشفیدر ووحی والهام ومنامات صادقه ایله اشیاء كوسترلمسیدر
اشبو قسمك نیلنه انبیاء واولیا مختص اولورلركه • اولئك الذین هدی الله فبهداهم اقتده •
ودخی • والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا • قول شریفی ایله عنایت ایدر ایمدی مطلوب
اولان یاهدادن ویریلانك زیاده سیدر ویا اول ویریلان اوزره ثباتدر ویا انك اوزره مراتب
مرتبه حصولیدر تا عارف واصل • اهدنا الصراط المستقیم • دیه یا الهی بزی سكا سیر
طریقنه ارشاد ایتكه احوالمز ظلمتی كندیمزدن محو ایده وز وابدانمز غواشیسنی ازاله ایده وز
تا كه نور قدسكله ضیالنوب نوركله سنی كوره وز امر ودعا ایكیسی لفظ ومعناده متشارك
اولوب استعلا وتسفله متفاوتلردر (صراط الذین انعمت علیهم) كه اول انبیا وصدیقندن
وشهداء وصالحیندن انعام ایتدكك دوستلرك طریقیدر • تفسیر قاضیده ایدر نعم الله اكرچه
• وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها • مصداقنجه احصا اولنور دكلسه ده لكن مجموعی ایكی جنسده
منحصر اولور یادنیوی ویا اخرویدر دنیویسی ایكی قسمدر یاموهبی ویا كسبیدر وموهبیسی
ایكی قسمدر یاروحانیدر اكا روح نفخ اولنمسی كبی وعقلله واكا تابع قوادن فهم وفكر ونطقیله
اشراقی كبی ویاجسمانیدر تخلیق بدن كبی واكا حلول ایدن صحت وكمال اعضادن قوی وهیأت
عارضه كبی • اما كسبیسی نفسی رذائلدن تزكیه سی واخلاق وملكات فاضله ایله تحلیه سی كبی
وبدنك هیأت مطبوعه وحلی مستحسنه ایله زین اولمسی كبی وجاه ومال حصولی كبی واخرویسی
حق تعالی آنك تقصیراتی عفو ایتمسی وآندن راضی اولمسی واعلای علیینده آنی ملائكهٔ
مقربین ایله ابد الآبدین تمكین ایتمسی كبی وبو آیت كریمه ده كی نعمتله مراد اولان اشبو قسم
اخیردر زیرا آنك ماعداسنده مؤمن وكافر مشتركلردر تفسیر رازیده ایدر نفع ودفع ضرردن
هر شیء كه خلقه واصل اولور • ومابكم من نعمة فمن الله • مصداقنجه الله تعالیدن اول آنلره
نعمتدر ونعمت اوچ قسمدر • برسی الله تعالینك ایجادیله اولان نعمتدر خلق ورزق كبی •
ایكنجیسی شول نعمتدركه ظاهر امرده اول بزه غیرالله جهتندن واصل اوله لكن حقیقتده اول
دخی بزه الله تعالیدن واصل اولوبدر زیرا كه اول نعمتی وآنی انعام ایده نی وآنك قلبنده انعام
داعیه سنی خلق ایدن جل الله تعالیدر الا بوكه آنی اول عبدیدله اجرا ایتدیكیچون اول عبد
مشكور اولدی لكن حقیقتده مشكور الله تعالیدر اول اجلدن • ان اشكرلی ولوالدیك • دیو
شكرله امرده كندی ایله ابتدا ایلدیكه خلق انعامنك تمامی حق تعالینك انعامیله ایدوكن بیان
ایده • اوچنجیسی طاعاتمز نعمتلردر كه الله تعالینك توفیق واعانت وهدایتیله در وبزدن اعذاری

مهاجر وانصارك ایمان
ایتدكلری كبی سز دخی
ایمان ایدك دینلدكجه انلر
كندو بینلرنده كندولرینی
اعلم اعتقاد ایتملریله بز دخی
عقلسز جاهللر كبی ایمانمی
ایده لم دیرلر ایدی آكاه اولك
كه انلر عاقبتنه نظر ایتمز
وآخرتی فكر ایتمز عقلسز
نادانلردر ولكن برشی بیلد
كلرنی بیلمزلر • (واذا لقوا الذین
آمنوا قالوا آمنا واذا خلوا
الی شیاطینهم قالوا انا معكم
انما نحن مستهزؤن)
صحابه دن مؤمنلره ملاقی
اولدقلرنده بزلرده سزك كبی
مؤمنلرز دیرلر قچان انلری
الدایجی انسان شیطانلری
اولان دوستلریله خلوت
ایتدكلرنده بز سزكله دینده
وآیینده برابرز انجق بز
مؤمنلری استهزا ایدیجیلرز
دیرلر • سبب نزول
آیت كریمه بو وجهله
محرردركه عبدالله بن ابی
وتوابعی بركون صدیق
وفاروق ومرتضی رضی الله
تعالی عنهمی كوردیلر
وخوش آمد یوزندن
مدحلرنده اولدیلر مرتضی
رضی الله تعالی عنه یا ابن ابی
اللهدن قورق نفاق اتله
دیدی ابن ابی یا ابا الحسن بزی
نفاقه نسبت بیورمه بزده

(اذا)

ازالتیله اول بزه واصل اولدی والا بزاندن برشیئه نائل اولمزدق ایمدی بو تقریردن ظاهر
اولدیكه نعمتلرك جمیعی حقیقتده الله تعالینكدر وبو آیتده كی نعمتله مراد نعمت ایماندر آنك اوزره
احكام متفرع اولور • حكم اول اولدركه چون اونعمتله مراد نعمت ایمان ایدوكی ثابت اوله
وآیتك صریحی دلالتیله انی انعام ایدن الله تعالی ایدوكی بیلنه آنی خلق واعطا ایدن دخی بنه
اول ایدوكی ثابت اولور اكر آنك فاعلی عبد اولیدی عبدك انعامی الله تعالینك انعامندن
اعلا واشرف اولوردی وحق تعالی آنی معرض تعظیمده ذكری حسن اولمزدی • حكم ثانی
اولدركه مؤمن نارده مخلد قالمیه زیرا • انعمت علیهم • قولی اول انعامی تعظیم معرضنده
ذكر اولنوبدر اكر عقاب مؤبد رفعنده آنك اثری اولمسه قلیل الفائده اولوردی اویله اولسه
حق تعالی آنی معرض تعظیمده ذكری حسن اولمزدی • حكم ثالث آیتك دلالتندركه دینده
اصلحك رعایتی الله تعالی یه واجب اولمیه زیرا واجب اولسه اشبو انعام اولمزدی • ایمدی
آنی انعام دیو تسمیه سندن بیلدیكه اول اكا واجب اولمیه • اكلیلده ایدر اشبو آیتده سلف
صالحه اقتدایه اشارت واردر (غیر المغضوب علیهم ولا الضالین) لعنت وخذلانله اوزرلرینه
غضب ایدوب اسلامی ترك ایدنلرك طریقنه دكل كه آنلر یهوددر • من لعنه الله وغضب علیه •
دلالتیله ومتابعت هوا ایله طریق هدادن آزمشلرك طریقنه دخی دكل كه آنلر نصارادر
• ولا تتبعوا اهواء قوم قد ضلوا من قبل • دلالتیله دینلدیكه مغضوب ایله مراد عصاتدر
وضالین ایله مراد جاهلوندر زیرا كه منعم علیه اول كیمسه دركه حقی ذاتیچون وخیری عمل
ایچون بیلنك بینی جمع ایده كاندا كامقابل اول كیمسه اولوركه یاقوهٔ عاقله ویاقوهٔ عامله سنه خلل ایره اما
عملنه خلل ایركورن فاسق ومغضوب علیهدر عمد اقتل ایدن حقنده • فما ذا بعد الحق الا الضلال •
دلالتیله • تفسیر رازیده ایدركه منعم علیه اولان كشینك مغضوب علیه ویا ضال اولمسی
ممتنع ایكن • انعمت علیهم • عقبنده • غیر المغضوب علیهم ولا الضالین • ذكرینك فائده سی نه
اولور دیو سؤال ایدنه دینوركه ایمانك كمالی رجا وخوفله در نتكم پیغمبریمز علیه السلام
دیدیلر كه اكر مؤمنك خوف ورجاسی وزن اولنسه ایكیسی برابر كلیدی • ایمدی • صراط
الذین أنعمت علیهم • قولیله رجاسی كامل اولور • غیر المغضوب علیهم ولا الضالین • قولیله
ایسه خوفی كامل اولور اویله اولسه ایمان ایكی ركنی وایكی طرفیله قوتلنوب كالده نهایت
بولور • آمین • یارب استجابت ایت ویا ذكر اولنانی ایت پیغمبریمز علیه السلامدن روایت
اولنوردیمشكه جبرائیل علیه السلام بكا تلقین ایتدیكه فاتحه دن فراغم عندنده آمین دیم ودخی
دیدیكه اول كتاب اوزره ختم كبیدركه ایچنده اولانه اطلاعدن غیری منع ایدر اول نه فاتحه دن
ونه قرآندندر زیرا كه امام مصحفنده اول یازلمیوبدر وسلفدن هیچ احد آنی قرآن دیمیوبدر
اول اجلدن فاتحه دن مفصول اوقنور امام ابو حنیفه واتباعندن مرویدركه اول فاتحه
قرآئتندنصكره اخفا اولنور وامام شافعی واصحابندن مرویدركه آمین لفظنی امام ومأموم جهر
ایدر زیرا وائل بن حجر رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامدن روایت ایدركه اول • ولا الضالین •
دیدیكنده رفع صوتیله (آمین) دیدی ایمدی بو خبر دلالتیله آنك قرائتی بالاجماع
سنتدر حذیفة بن الیمانی رضی الله عنه روایت ایدر پیغمبر علیه السلام دیدیكه • ان القوم

سزك كبی مؤمن ومصدقز
دیدی حق تعالی خبر ویردیكه
انلر مؤمنلری كوردكلرنده
سزك كبی ایمان طوترز دیرلر
• (الله یستهزئ بهم ویمدهم
فی طغیانهم یعمهون) الله
عظیم الشان انلره دنیاده نعمت
اعطاسیله استهزا لرینه
مجازات ایدر وطغیانلرنده
یعنی جهل وتكبرلرنده تركله
مهلت ویروب عدم بصیرتله
تردد وحیرتده قالورلر •
(اولئك الذین اشتروا
الضلالة بالهدی فما
ربحت تجارتهم وما كانوا
مهتدین) انلر اول كمسنه
لردركه ضلالتی صاتون
الوب هدایته بدل ایدرلر
یعنی ایمانی تركله كفری
وجنتی فدا ایله جهنمی الدیلر
انلرك تجارتلری فائده ایتمدی
وهدایته ایریجی اولمدیلر
• (مثلهم كمثل الذی
استوقد نارا فلما اضاءت
ماحوله ذهب الله بنورهم
وتركهم فی ظلمات لایبصرون)
انلرك مثالی شول كمسنه لر
كیبدركه قور قولو بیابانده
آتش یاقارلر وقتا كه اول
آتش اطرافنی روشن ایدر
لكن الله تعالی انلرك آتشنك
نورینی اخذ ایله انلری ظلماتده
اطرافنی كورمیه رك خائف
ومتحیر ترك ایدر (صم

لیبعث الله علیهم العذاب حتما مقضیا فیقرأ صبی من صبیانهم فی الکتاب الحمد لله رب العالمین
فیسمع الله تعالی فیرفع عنهم العذاب اربعین سنة • حق جل وعلا بر قوم اوزره عذابن کوندره
مکتبده‌کی صبیانلردن بری • الحمد لله رب العالمین • سوره‌سن اوقویجق قرق ییل انلردن عذابی
قالدیره • فصل • امام رازی تفسیرنده ایدر امام شافعی قول جدیدنده ایدر مقتدی‌یه قرائت
واجب اولور کرکسه امام قرائتی اسرار ویا جهر ایتسون واول قول قدیمنده ایدر امام اسرار
ایتدیکنده مقتدی‌یه واجب اولور جهر ایتدیکنده دکل که اول امام مالک وابن المبارک واحمد
قولیدر امام ابوحنیفه ایدر امام آردنده هرحالده قرائت مکروه اولور لکن بزم ایچون برنیجه
وجه واردر • اولکیسی حق تعالینک • فاقرؤا ماتیسر من القرآن • قرآندن سزه میسر اولانی
اوقویکز دیو امر ایدرکه منفرد ومأمومه متناول اولور • ایکنجیسی پیغمبریمز علیه السلام نمازده
اوقوردی • واتبعوه • امر الهی مقتضاسنجه اکا اتباع بزه واجب اولور مکرکه مأموم اولمسی
اندن منع ایدر دنیله الا بوکه اکا معارضه اولور • اوچنجیسی • واقیموا الصلاة • صلاتی اقامت
ایدک دیو قولی مجموع افعال ایله امردرکه پیغمبر علیه السلام انی ایشلردی انک نمازده‌کی افعالندن
بری فاتحه‌یی قرائت ایدی ایمدی • اقیموا الصلاة • دیو امرده فاتحه قرائتی داخل اولور •
دردنجیسی پیغمبر علیه السلامک • لاصلوة الا بفاتحة الکتاب • دیو قولی فاتحه‌سز اولان نمازی
نفی ایتمشدر اکر دینورسه‌که بوخبر حال انفراده مخصوصدر زیرا جابر پیغمبر علیه السلامدن
روایت ایدر دیمشکه • من صلی صلوة لم یقرأ فیها بام القرآن فلم یصل الا ان یکون وراء الامام •
برکمسه‌که نماز قیلوب انده فاتحه‌یی اوقومیه اول کشی نماز قلمامشدر مکرکه امام آردنده اوله
دینورکه اشبو حدیث مطعون اولنمشدر • بشنجیسی پیغمبر علیه السلام حضرتلرینک اعمال صلاتی
تعلیم ایتدیکی اعرابی‌یه • ثم اقرأ ماتیسر معک من القرآن • اندن سکا قرآندن میسر اولانی
اوقو غل دیو قولیدرکم اول منفرد ومأمومه متناول اولور • التنجیسی عبادة بن الصامت رضی الله
عنهدن مرویدر دیمشکه برصباح نمازنده پیغمبر علیه السلامک اردنده ایدک اکا قرائت ثقیل
اولوب فارغ اولدیغنده دیدیکه • لعلکم تقرؤن خلف امامکم قلنا نعم یارسول الله قال لاتفعلوا
الا بفاتحة الکتاب لانه لاصلوة لمن لم یقرأ بها • یوخسه امامکز آردنده اوقورمیسز دیدکده نعم
یارسول الله اوقورز دیدیکه فاتحه‌دن غیریسن اوقومکز زیرا انی اوقومیه‌نک نمازی نماز دکلدر •
یدنجیسی ابو هریرة رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه • من صلی صلاة لم یقرأ فیها
بام القرآن فهی خداج فهی خداج غیر تمام • برکمسه‌که قلدیغی نمازنده فاتحه‌یی اوقومیه
اول نماز ناقصدر ناقصدر ناقصدر تمام دکلدر • سکزنجیسی ابو هریرة رضی الله عنه پیغمبریمز
علیه السلامدن روایت ایدوب دیدیکه • ان الله یقول قسمت الصلاة بینی وبین عبدی نصفین • حق
جل وعلا دیرکه نمازی بنمله عبدم بیننده ایکی نصف ایتدم بیان ایتدیکه انک نصفی نمازک لوازمندندر
ونصفی ایسه قرائتله حاصل اولور اویله اولسه فاتحه قرائتی لوازم صلاتدن اولمسی واجب اولور
اشبو دلیل کرک منفرد وکرک مقتدی نمازی حقنده قائمدر • طقوزنجیسی عبادة بن الصامت رضی الله
عنه ایدر پیغمبر علیه السلام صلوات جهریه‌دن برین بزه قیلوبدر اندنصکره بزه اقبال ایدوب
دیدیکه • هل تقرؤن اذا جهرت قلنا نعم قال وانا اقول مالی ینازع القرآن ولا تقرؤوا بشیء من

بکم عمی فهم لا یرجعون)
صاغرلردر یعنی حق صحبتی
ایشتمزلر دلسزلردر یعنی
ایمانی اقرار ایتمزلر کورلر
دریعنی دیدهٔ بصیرتله حقی
فرق ایتمزلر انلر بو حاللرندن
رجوع ایتمیوب بو وجهله
حشر اولورلر (اوکصیب
من السماء فیه ظلمات ورعد
وبرق یجعلون اصابعهم فی
اذانهم من الصواعق حذر
الموت والله محیط بالکافرین)
یاخود انلرک مثالی شول
کمسنه‌لرکبیدرکه کوکدن
یغمور یاغرکن اول اثناده
کوک کورلر ویلدرم ظاهر
اولور اول کمسنه‌لر صاعقه‌دن
کندولره موت وهلاک
وقوعی خوفیله ایشتمامک
ایچون پارمقلرینی قولا
قلرینه قپارلر الله تعالینک
علمی اول کافرلرک اقوال
وافعالنی احاطه ایدیجیدر
وقتنده عذابدن خلاص
اولمزلر (یکاد البرق یخطف
ابصارهم کلما اضاء لهم مشوا
فیه واذا اظلم علیهم قاموا
ولوشاء الله لذهب بسمعهم
وابصارهم ان الله علی کل
شیء قدیر) یقین اولورکه
انلرک کوزلرینک نورینی
یلدرم چالوب قاشدررهر
بارکه یلدرم شعله ویردکجه
اول ضیا ایله یوررلر

القرآن اذا جهرت الا بام القرآن فانه لاصلوة لمن لم یقرأ بها • بن نمازده قرائتی جهر ایتدیکمده سز
دخی قرائت ایدرمیسز دیدکده نعم قرائت ایدرز دیدیکه اول سببدن کوکلمه بکا نه اولدی قرآن
بکا نزاع ایدر دیردم ایمدی بن قرآنی جهر ایتدیکمده فاتحه‌دن غیری برشیء قرائت ایتمکز زیرا که
نماز اولمز اولکه فاتحه انده قرائت اولنمیه • اونجیسی امام ابوحنیفه قتنده امام آردنده فاتحه
قرائتی نمازی ابطال ایتمز اما آنی قرائتک ترکی بزم عندیمزده نمازی ابطال ایدر ایمدی انک
قرائتی احوط وواجب اولور زیرا پیغمبریمز علیه السلام دیمشدرکه • دع مایریبک الی مالا یریبک •
سکاریب ویرنی ترک ایدوب ریب ویرمینه کیت ابو حامد الاسفراینی ایدر نمازک هر رکعتنده قرائت
واجبدر اشبو قول صحابه بیننده مجمع علیهدر وابوبکر وعمر وعلی وابن مسعود رضی الله عنهم انی
دیمشلردر وبو قولک صحتنه بش وجه ایراد اولنمشدر بری بودرکه پیغمبریمز علیه السلام نمازک
هر رکعتنده قرائت ایدردی ایمدی • فاتبعوه • دیو امره امتثالا بزه دخی اول فعل واجب اولور •
ایکنجی وجه پیغمبر علیه السلام نماز تعلیم ایتدیکی اعرابی‌یه امر ایلدیکه آنده قرآن اوقویه
بعده بیوردیکه آنی هر رکعتده ایشلیه امر ایسه وجوب ایچوندر • اوچنجیسی ابو سعید
الخدری ایدر پیغمبر علیه السلام بزه امر ایلدیکه نمازک هر رکعتنده فرضنده ونافله‌سنده فاتحه‌یی
قرائت ایده‌وز • دردنجی قرائتک هر رکعتده اولمسی احوطدر اویله اولسه انک وجوبیله
قول واجب اولور • بشنجیسی رکعاتک کلنده قرائتله قلنمق واجب اولور اکر دینورسه‌که
عائشه رضی الله عنهادن روایت اولندیکه دردر رکعتلو فرض نمازلر اصلنده ایکیشر رکعت ایدی
سفرده انک اوزره اقتصار اولنوب حضرده زیاده قلندی دینورکه ایکی اولکی اصلدر وایکی
صکره‌که تبعدر وتبعک مداری تخفیف اوزره‌در اول معنی اجلیچون اول ایکیسنده فاتحه‌دن
زیاده سوره اوقنمز وقرائتده جهر اولنمز • معلوم اوله‌که • فاقرؤا ماتیسر من القرآن • قرآندن
سزه میسر اولانی اوقویکز دیو بیوریلان قول شریف فاتحه قرائتنک وجوبنه دلیل اولمغه
صالحدر زیرا اول میسر اولنله مراد فاتحه‌در ویاغیریدر ویا فاتحه ایله غیری بیننده تخییردر •
اولکیسی اقتضا ایدرکه فاتحه‌نک بعینها قرائتی واجب اوله‌که اول مطلوبدر • ایکنجیسی اقتضا
ایدرکه فاتحه‌دن غیرینک قرائتی واجب اوله‌که اول بالاجماع باطلدر • اوچنجیسی اقتضا ایدرکه
مکلف فاتحه قرائتیله فاتحه‌دن غیرک قرائتی بیننده مخیر اوله بو دخی بالاجماع باطلدر زیرا که امتک
اجماعی انک اوزره‌درکه فاتحه‌یی قرائت غیری قرائتدن اولی اوله وفاتحه قرائتسز اولان نمازک
ناقص ایدوکی حدیث دلالتیله مسلمدر وناقصله کامل بیننده تخییر ایسه جائز اولمز معلوم اوله‌که
حق جل وعلا فاتحه قرائتنی قرآندن میسر قرائتیله تسمیه قلدی زیرا که فاتحه سوره‌سی مسلمیندن
مکلفینک غالبده محفوظلریدر اویله اولسه اول انلره میسردر اما که سائر سوره‌لر کیمنه محفوظ
وکیمنه دکلدر اول تقدیرجه ماتیسر اولمش اولمز برکمسه فاتحه‌یی بتون بیلمسه بلکه بعضنی بیلسه
ایمدی اول آندن بیلدیکی برآیت ایسه انکله بیله سائر قرآندن التی آیت دکلو اوقویه واکر
فاتحه‌دن برشیء بیلمیوب لکن قرآنک سائرندن بیلسه ایمدی • فاقرؤا ماتیسر من القرآن • فحواسنجه
اول بیلدیکنی قرائت اکا واجب اولور واکر قرآندن بیلدیکی یوغیسه اکا لازم اولورکه
• الحمد لله والله اکبر • دیه رفاعة بن مالک رضی الله عنه روایت ایدر پیغمبریمز علیه السلام

قچان یلدرمک ضیاسی
کسیلوب قراکلق اولدقجه
حیرتده قالورلر اکر الله
تعالی مراد ایدیدی انلرک
باطنده‌کی صاغرلق وکور
لکلری کبی ظاهرده دخی
صمم وعمی ویرر ایدی
تحقیق الله عظیم الشان هر
شیئه قادردر بو مثللرده
مفسرین وافر مناسب
تشبیهلر تحریر ایتمشلر ایسه
ده بو مختصرده مختصرجه
بو تشبیه تسطیر اولندیکه
العلم عند الله یغموردن مراد
اسلامکه سبب حیات
قلوبدر وظلمات انده اولان
تکالیف شرعیه وجهاد وترک
ریا وترک ادیان قدیمه‌درکه
منافقینه قرانکولقدر ورعد
انده‌کی وعید وشدایددر
وبرق انده‌کی اولان وعد
وفتح وغنیمت وبیان جنتدر
وصاعقه‌ده پارمقلرینی قولا
قلرینه سد ایتملری اسلامده
اولان جهاد وسائر کبی
تکالیف شرعیه‌یی کور
دکلرنده خوفلرندن ایمان
باطنی عدم قبول ایله
ایشتماملری یلدرم کوزلرینی
قاشدرمسی بعضا شعلهٔ
اسلام نظرلرنده پارلدقده
اول ضیا ایله یوررلر یعنی مال
غنیمت وحصول عافیتلرنده
دین اسلامی بکنورلر اما

دیدیکیم • اذا قام احدکم الی الصلوة فلیتوضأ کما امره الله ثم یکبر فان کان معه شیء من القرآن فلیقرأ وان لم یکن معه شیء من القرآن فلیحمد الله ولیکبر • قچان بریکز نمازقیلماق مراداید الله تعالینک امر ایتدیکی کیفیت اوزره آبدست آلوب تکبیر ایله نمازه باشلاسون اکر قرآندن بیلدیکی وار ایسه انی اوقوسون واکر اندن بیلدیکی یوغیسه الله تعالی یه حمد وتکبیر ایلسون واکر قرآندن واذکار عربیه دن بیلدیکی یوغیسه امام رازی ایدر ایمدی اول قادر اولدیغی لسانله الله تعالی یی ذکر اتمکه امر اولنور زیرا پیغمبریمز علیه السلام دیمشدرکه • اذا امرتکم بشیء فأتوا منه ما استطعتم • قچانکه بن سزه برشیء امر ایدم اندن قادر اولدیغکز شیئی ایشلیکز • اذکار نوویده ایدر اکر فاتحه یی کوچک بیلمزسه اول دکلو یی قرآندن انک غیری کوچک بیلدیکن اوقوسون واکر قرآندن هیچ برشیء کوچک بیلمزسه اذکاردن تسبیح ویا انک مثلنی فاتحه نک آیتلری دکلو دیسون واکر اذکاردن دخی برشیء کوچک بیلمزسه اکر تعلم ایده جک دکلو زمان یوغیسه فاتحه یی اوقویه جق دکلو زمان قیامدن نصکره رکوعه وارسون تعلمده تقصیر اتممش ایسه اول قلدیغی نماز کفایت ایدر تقصیر اتمش ایسه اعاده سی واجب اولور وهر تقدیر اوزره تعلمه امکان اولدیغنه بناء فاتحه یی تعلم اکا واجب اولور واکر فاتحه قرائتن عربیه ایله کوچک ایتمزسه عجمیه ایله قرائتی جائز اولمز زیرا اول عاجزدر بلدیکن کتوره

سورهٔ بقره مدنیه در الا ایکی آیت که اول • فاعفوا واصفحوا • ودخی • لیس علیک هداهم • مکیه در وآیتلری ایکیوز سکسان بش ویا التی ویا یدیدر

بسم الله الرحمن الرحیم

(الم) معالم التنزیلده ایدر حروف هجا که اشبو سوره وسائر سوره لر اولنده در متشابهاتدندرکه الله تعالی انک علمیله استئثار ایدوبدر قرآنک سریدر ظاهرینه ایمان کتورب علمنی الله تعالی یه حواله ایدرز انی ذکرک فائده سی اکا ایمان طلبیدر ابو بکر الصدیق رضی الله عنه ایدر هر کتابده الله تعالینک سری واردر وقرآنده سری سوره لر اوائلنده کی حروف هجادر • دینلدیکه انک هر برحرفی اسماء اللهدن براسمک مفتاحیدر • الف • اللهو • لام • لطیف و • میم • مجیداسمنه مفتاحدر دینلدیکه • الف • الله تعالینک آلائنه و • لام • لطفنه و • میم • ملکنه اشارتدر (ذلک الکتاب) اشبو شول کتاب کاملدرکه انک انزالیله سکا وعد ایتدم (لاریب فیه) انک الله تعالی عندندن ایدوکنده شک یوقدر (هدی للمتقین) اهل تقوایه رشد وبیاندر وهدادن مراد اول شیدرکه انسان انکله مطلوبنه ایرر ومتقی اولدرکه شرک وکبائر وفواحشدن صاقنه حدیثده کلدیکه تقوانک جمعی • ان الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی • قولنده ذکر اولنمشدر • سهر بن خوشب ایدر متقی اول کمسنه درکه بأس اولنور شیدن صاقنوب لابأس اولان شیئی ترک ایده متقیلری ذکرله تخصیص انلری تشریف ایچوندر ویا هدایت ایله انتفاعلندیغیچوندر (الذین یؤمنون بالغیب) شونلرکه حال غیبده پیغمبریمز علیه السلامک خبرویردیکی بعث وجنت ونار وغیری تصدیق ایدرلر وایمانک حقیقتی قلبله تصدیقدر واول شریعتده قلبله اعتقاد ولسانله اقرار وارکانله عملدر واقرار وعمله ایمان دینلدی شریعتدن اولدیغی مناسبتله واسلام ایسه خضوع

شقاوت ازلیه لری مو جنجه ینه شعلهٔ برقی غائب ایدوب تأخر وترددہ اولورلر (یا ایها الناس اعبدوا ربکم الذی خلقکم والذین من قبلکم لعلکم تتقون) ای عامهٔ انسان سزی وسزدن مقدم اولنلری یوقدن وار ایدوب خلق ایدن ربکز حضرتنه یه اول رجا ایله عبادت وطاعت ایدک که متقیلردن اولوب عذابندن خلاص اوله سز • تبیانده • ابن عباس رضی الله عنهمادن روایة بو خطاب عموم ناسه در بوندنصکره قرآنده نه محلده • یا ایها الناس • خطابی کلورسه مراد اهل مدینه در دیو تحریر ایدر (الذی جعل لکم الارض فراشاً والسماء بناء وانزل من السماء ماء فاخرج به من الثمرات رزقا لکم فلا تجعلوا لله انداداً وانتم تعلمون) اول الله تعالی که یریوزینی سزک نفع وفائده وراحتکز ایچون دوشه دی وسمایی سزه سقف بنا ایلدی واول کوکدن سزه فائده لو صو کوندردیکه انکله سزه رزق ایچون انواع میوه ونبات چیقاردی امدی حق تعالی ایچون قطعا شریک طوتمیه سز بیلورسز

(وانقیاد)

وانقیاددر ایمدی هر ایمانده اسلام بولنور اما که هر اسلامده ایمان بولنمز مادامکه تصدیق بولنمیه • قالت الاعراب آمنا قل لم تؤمنوا ولکن قولوا اسلمنا • دلالتیله واعمالک ایماندن ایدوکنه دلیل پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم دیمشدر • الایمان بضع وسبعون شعبة افضلها قول لا اله الا الله وادناها اماطة الاذی عن الطریق والحیاء شعبة من الایمان • ایمان یتمشدن زیاده شعبه در افضلی لا اله الا الله دیمک وادناسی یولدن اذایی کیدرمکدر وحیاء ایماندن برشعبه در • دینلدیکه ایمان اماندن مأخوذدر مؤمن کندوینی عذاب اللهدن امین قلدیغیچون مؤمن دینلدی وحق تعالی یه مؤمن دینلمسی عبادینی عذابندن امین قلدیغیچوندر لواقح الانوارده ایدر ایمان بش قسمدر • بری ایمان تقلیدیدرکه اول عوامکدر • وبری ایمان علمیدرکه اول اصحاب دلیلکدر • وبری ایمان عینیدرکه اول اهل مشاهده نکدر • وبری ایمان قلبیدرکه اول عارفینکدر • وبری ایمان حقیقیدرکه اول واقفینکدر • وبری ایمان حقیقة الحقیقه درکه اول مرسلینکدر عارفون انی کشفدن ممنوعلردر • معلوم اوله که نور ایمان ایکی قسمدر اهلی ایکی قسم اولدیغی کبی • بری شول مؤمندرکه ایمانی نظر واستدلال وبرهانله اوله ایمدی انک ایمانه وثوق اولنمز ونوری بشاشت قلوبه مخالط اولمز • زیرا صاحبنک اکا نظری ورای حجابدندر • وبری دخی شول مؤمندرکه برهانی قلبنده عین ایمانک حصولیدر • ایمدی بشاشت قلوبه مخالط اولان اول ایماندرکه صاحبی حقنده شک تصور اولنمز • تنبیه الغافلینده ایدر ناس ایمانده ایکی قسمدر برقسمک ایمانی عطائیدر علامتی اولدرکه صاحبنی ذنوبدن ترهیب وطاعاته ترغیب ایدر وبرقسمک ایسه ایمانی عاریتدر علامتی اولدرکه صاحبنی ذنوبدن منع ایتمز وطاعته رغبت ایتدرمز • خبرده کلدیکه بنی اسرائیلده ایکی رجل وار ایدی بری عابد وبری فاجر ایدی ایکیسی دخی زمان قریبده وفات ایدوب موسی علیه السلام وحی الهی ایله اول عابدک اهل جهنم وفاجرک أهل جنت ایدوکنی خبرویردی موسی علیه السلام اول ایکیسنک حالنی خاتونلرندن سؤال ایلدی عابدک خاتونی ایتدیکه اودوشکنه یاتور اولسه سعادت بزه اکر موسانک بزه کتوردیکی دین کرچک ایسه دیرایدی وفاجرک خاتونی ایتدی اول دوشکنه یاتور اولسه لا اله الا الله دیوب دین موساده اولدیغمه حق تعالی یه جدا اولسون دیرایدی • وغیبله مراد هر خفیدرکه انی حس ادراک وبدیههٔ عقل اقتضا ایتمیه بوغیب ایکی قسمدر برقسمی اولدرکه اکا دلیل اولمیه که اول • وعنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو • ایله عنایت اولنمشدر وبرقسمی دخی اولدرکه اکا دلیل نصب اولنه حق تعالینک ذات وصفاتنه ویوم آخر وحالاتنه ایمان کبی اشبو آیتدن مراد اولدر ویاخود معنی بودرکه انلر سزدن غائبین اولدقلری حالده ایمان کتوررلر یوخسه منافقلر کبی مؤمنلره ملاقی اولدقلرنده ایمان اظهار ایدرلر وشیطانلریله تنها قالدقلرنده بز سزکله یز دیرلر اول اجلدن ابن مسعود رضی الله عنه الله تعالی یه قسم ایدوب ایمان بالغیبدن افضل هیچ برکسنه ایمان کتورمیوبدر دیدی • دینلدیکه غیبله مراد قلبدر یعنی قلبلریله ایمان کتوررلر یوخسه اول قلبلرنده یوغیکن انی سویلینلر کبی ایتمزلر (ویقیمون الصلاة) ودخی انلر نمازک ارکانتی تعدیل ایدرلر وافعالنه خلل ایرکورمدن صاقنورلر ویا اکا مواظبت ایدرلر ویاخود اداسنه فتور وتوانیسز قیام ایدرلر وصلاة لغتده دعادر • وصل علیهم • دلالتیله یعنی انلره دعا

سرکه انک مثل نظیری یوقدر (وان کنتم فی ریب مما انزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله وادعوا شهداءکم من دون الله ان کنتم صادقین) بزم بنده مزه یعنی محمد صلی الله علیه وسلمه کوندردیکمز شیدن یعنی قرآندن اکر سز شک وشبهه ده ایسه کز اول قرآن کبی فصاحت وبلاغتده بر سوره کتورک والله تعالادن غیری بتلریکز وشعرا ومعاون وشاهدلریکزی دعوت ایدک که انک کبی بر سوره کتوره لر اکر بو کلام بشردر دیدیککزده صادقلر ایسه کز (فان لم تفعلوا ولن تفعلوا فاتقوا النار التی وقودها الناس والحجارة اعدت للکافرین) چون مقدم معارضه ایله انک مثلی برسوره کتوره مدیکز وبوندنصکره دخی قادر دکل سز امدی اول آتشدن صاقنک که انک طوتشدیره جق حطبی کافر انسانلر وزیاده حار کبریت طاشلریدرکه کفار ایچون آماده در • تبیانده • نار الآن مخلوقه اولدیغنه بو آیت کریمه دلیلدر دیر (وبشر الذین آمنوا وعملوا الصالحات ان لهم جنات تجری من تحتها

ايت وشرعده افعال مخصوصه نك اسميدركه اول قيام وركوع وسجود وقعود ودعاوثنادر • ان الله وملائكته يصلون على النبي يا أيها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما • آيتنده دينلديكه صلاة الله تعاليدن رحمت وملائكه دن استغفار ومؤمنلردن دعادر امام رازى ايدر اشبو صلاتله أمرى متضمندر • دينلديكه بونكله مراد صلاة خمسه درو لفظ واحدايله ذكرى • وانزل معهم الكتاب • ده كتاب ذكرايله كتب مراد اولنمسى كبيدر (ومما رزقناهم ينفقون) دخى بزم انلره ويرديكمز نعم ظاهره وباطنه دن الله تعالى جل شانه نك طاعتنه فرضنه ونفلنه صرف ايدرلر • رزق اول شيدركه خلقدن ذوالحياة انكله نفعلنه وحق تعالى انى كندويه اسنادى ايتماندركه اول حلال صرف اوله واكامن ادخالى اسراف وتبذيردن منع ايچوندر (والذين يؤمنون بما انزل اليك وما انزل من قبلك) ودخى شونلركه سكا انزال اولنان قرآنه وسندن اوكدين انزال اولنان تورات وانجيل وزبور وسائر كتب سابقه يى تصديق ايدرلر • بستان العارفينده ايدر وهب بن منبهدن روايت اولنديكه حق تعالى يوزاون درت كتاب انزال ايدوبدر • اللى صحيفه شيث عليه السلامه • واوتوز صحيفه ادريس عليه السلامه • ويكرمى صحيفه ابراهيم عليه السلامه • واون صحيفه آدم عليه السلامه وزبور داود عليه السلامه كه اكا كتب ستّه دينور وتورات موسى عليه السلامه وانجيل عيسى عليه السلامه وقرآن آخرزمان پيغمبرى محمد صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه انزال اولنوبدر (وبالآخرة هم يوقنون) ودخى دار آخرتى شكسز بيلورلر • دنيايه دنيا دينلدى آخرته دنو وقربى اولديغيچون وآخرته آخرت دينلدى دنيادن تأخر ايدوب دنيانك فناسندنصكره اولديغيچون (اولئك على هدى من ربهم) اعدى ذكر اولنان صفاتله متصف اولنلر ربلرى جل شانه دن رشد وبيان وبصيرت اوزره درلر (واولئك هم المفلحون) ودخى يوم قيامتده ناردن نجات بولوب جنته ايرنلردر وفلاح بقا معناسنه دخى كلور يعنى نعيم مقيمده باقى قالانلردر (ان الذين كفروا) شونلركه حقى انكار وستر ايله كافر اولديلر • كفردرت نوعدر • برى كفر انكاريدركه الله تعالى يى اصلا بيلميه واكا اعتراف ايتميه • وبرى كفر جحوديدركه قلبيله الله تعالى يى بيله لسانيله اكا اقرار ايتميه ابليس ويهودك كفرى كبى • فلما جاءهم ما عرفوا كفروا به • دلالتيله • وبرى كفر عناديدركه قلبيله الله تعالى يى بيله ولسانيله اعتراف قيله لكن انكله تدين ايتميه ابوطالبك كفرى كبى اول محمدك دينى جمع اديانك خيرلوسى ايدوكنى بيلدم اكر ناسك بكالوم وسبندن حذر ايتمسم بنى اكا دخول ايدنلردن بوليدك ديدى • وبرى كفر ونفاقدركه لسانله اقرار وقلبله انكار ايده • اعدى بودرت نوع كفردن هر قنغيسيله بركمسه الله تعاليه ملاقى اولورسه مغفرت اولنمز (سواء عليهم) انلرك قتنده برابردر (ءأنذرتهم ام لم تنذرهم) كركسه انلرى تخويف وتحذير ايت ويا ايتمه (لا يؤمنون) انلرسنى وسكا ويريلن قرآنى تصديق ايتمزلر • اشبو آيت شول اقوام حقنده نازل اولوبدركه سابق علم اللهده اوزرلرينه كلمهٔ شقاوت حق اولمشدر بعده تصديق تركلرينك سببن ذكر ايدوب ديديكه (ختم الله على قلوبهم وعلى سمعهم) حق تعالى انلرك قلبلرى اوزره كفرى ختم ايتدى اويله اولسه انلر حقى قبول وتفقه ايتمزلر وسمعلرى اوزره دخى ختم ايتدى حتى كه حقى ايشتمزلر وانكله نفعلنمزلر (وعلى ابصارهم

الانهار كلما رزقوا منها من ثمرة رزقا قالوا هذا الذى رزقنا من قبل واتوا به متشابها ولهم فيها ازواج مطهرة وهم فيها خالدون) يا محمد ايمان كتوروب واعمال صالحه ايشليانلره مژده ايله كه تحقيق انلر ايچون آخرتده هر نوع ميوه لر ايله مزين جنتلر واردركه التلرندن ايرمقلر اقار هر بار اول ميوه لردن رزقلنوب اطعام اولنسه لر بز بونى مقدم دنياده اكل ايتمشيدك ديه لر زيرا جنتلرك ميوه لرينك لذتلرى كاى مختلف والذ ايسه ده لونلرى دنيا ميوه لرينه مشابهدر وجنتده انلر ايچون عيب وآفتدن پاك وپاكيزه حورى ونسالر واردر وانلر اول جنتلرده مؤبد ومخلد قاليجيلردره (ان الله لا يستحيي ان يضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها فاما الذين آمنوا فيعلمون انه الحق من ربهم واما الذين كفروا فيقولون ماذا اراد الله بهذا مثلا يضل به كثيرا ويهدى به كثيرا وما يضل به الا الفاسقين) تحقيق الله تعالى سيورى سكك واندن بيوك شيله حقى بيان ايچون مثل ضربنى يعنى مثال كتورمه يى ترك ايتمز اول كمسنه لركه

غشاوة) وبصرلرى اوزره آيات اللهدن تعامى وغطاسى اولوب نظر واستدلال ايله هدايى كورمزلر (ولهم عذاب عظيم) وانلره دنياده اسر وقتل وعقباده عذاب دائم واردر وعذاب شول عقابدركه جانى انك سببيله جنايته عوددن ارتداع ايده (ومن الناس من يقول آمنا بالله وباليوم الآخر وماهم بمؤمنين) بعض ناس الله تعالى يه ويوم قيامته ايمان كتوردك ديرلر حالبوكه انلر ايمان كتورمش دكللردر • اشبو اون اوج آيته دكين يهوددن منافقين شاننده نازل اولوبدركه انلر مؤمنلردن سالم اولمغيچون كفرى ابطان ايدوب انلره اسلام اظهار ايدرلردى • تفسير رازيده ايدر ايمان وكفر ونفاقك حكمى اعتقادك اون ايكى قسمه انقساميله بيلنور • قسم اوّل اولدركه قلبده عرفان ولسانده اقرار اوله اكر اول اقرار اختيارى ايسه انك صاحبى بالاتفاق مؤمندر واكر اقرارى اضطرارى ايسه برحيثيتله كيم خوفى اولمسه اقرار ايتمزدى بلكه انكار ايدردى اعدى انك صاحبى منافقدر • قسم ثانى اولدركه قلبده عرفان ولسانده انكار اوله اكر اول انكار اضطرارى ايسه • الا من اكره وقلبه مطمئن بالايمان • دلالتيله انك صاحبى مؤمندر واكر اول انكار اختيارى ايسه صاحبى كافر معاندر • قسم ثالث اولدركه قلبده عرفان ولسانده نه اقرار ونه انكار اوله اكر سكوتى اضطرارى ايسه مثلا اقراردن خوف ايتسه وياخود حق تعالى يى دلائله بيلوب نظرين اتمام ايتديكى كبى اقرار ايتمدين آكسزين وفات ايتسه قطعا اول مؤمندر زيرا تكليف اولنديغى امورك جميعن يرينه كتوردى وزمان بولنمديكه اقرار دخى ايديدى • اعدى اول اقرارى تركنده معذوردر واكر اقراردن سكوتى اختيارى ايسه مثلا حق تعالى يى دلائل ايله بيلوب لكن لسانله اقرارى اولمسه پيغمبريمز عليه السلامك • فيخرج من النار من كان فى قلبه مثقال ذرة من الايمان • قلبنده ذره دكلو ايمانى اولان كشى جهنمدن چيقار ديو اخبارى مقتضاسنجه امام غزالى انك مؤمن اولمسنه ميل ايتدى والحال اول كمسنه نك قلبى ايمانله طلودر اويله اولسه اول جهنمده نيجه قالور • قسم رابع اولدركه قلبده اعتقاد تقليدى ولسانده اقرار اختيارى اوله • اشبو مسئلهٔ مشهوره دركه مقلد اولان كشى مؤمنيدر ويا دكلميدر اختلاف اولندى • اعدى قلبده اعتقاد تقليدى ولسانده اقرار اضطرارى اولسه صورت اوليده كينك كفرينه حكم اولنورسه اشبو صورت ثانيه ده كينك كفرنده كلام اولمزوا كر صورت اوليده كينك ايمانه حكم اولنور ايسه اشبو صورت ثانيه ده كينك نفاقنه حكم واجب اولور زيرا صورت ثانيه ده كينك قلبى عارف فرض اولنسه اقرارى اضطرارى اولديغيچون منافق اولوردى • اعدى اعتقادى تقليدى اولديغى صورتده اقرارى اضطرارى اولديغيچون منافق اولمسى بالطريق الاولى اولور • قسم خامس اولدركه قلبده اعتقاد تقليدى ولسانده انكار اختيارى اولسه انك صاحبى كفرنده شك يوقدر واكر اعتقاد تقليدى وانكارى اضطرارى ايسه اكا ايمانله حكم واجب اولور زيراكه مقلده مؤمن ديو حكم اولنور • قسم سادس اولدركه قلبده اعتقاد تقليدى ولسانده سكوت اوله اول سكوت كركسه اختيارى ويا اضطرارى اوله انك حكمى حكم ثالثك حكمى كيبدر • قسم سابع اولدركه قلبده انكار ولسانده اقرار اضطرارى اوله صاحبى منافقدر واكر قلبده انكار ولسانده اقرار اختيارى ايسه مثلا عالمك قديم ايدوكنه شبهه ايله اعتقاد ايدوب لسانله عالم محدثدر ديو اقرار

ايمان كتورديلر انلر بو مثل ربلرى طرفندن حق اولديغنى بيلورلر اما كافرلر عنادى يوزندن بو مثل ايله الله تعالى نه مراد ايتدى ديرلر حق تعالى كافرلرك بو مثلى تكذيبلرى سببيله اكثرينى خذلانه براغور ومؤمنلرك تفكرلرى سببيله چوغنى هدايته ايرشديرر جناب بارى بو مثل ايله انجق كبائرى ارتكاب ايدن فاسقلرى ضلالته انداخته ايدر . مرويدركه قرآن كريمده سكك واورمجك ايله ضرب مثل اولنديغنى يهوديلر ايشيدوب حق تعالى بويله اشياى خسيسه يى ذكر ايتمكدن نه حاصل بو الله كلامنه بكزه من ديملريله انلرك واهى سوزلرينى ردايله بو آيت كريمه نازل اولمشدره (الذين ينقضون عهد الله من بعد ميثاقه ويقطعون ما امر الله به ان يوصل ويفسدون فى الارض اولئك هم الخاسرون) اول فاسقلركه پيمان وتأكيد ايتدكلرندن صكره عهد اللهى قيرديلر وعبدك ربنه وصل اولنمق بابنده الله تعالينك امر ايلديكى شيئى قطع ايدرلر ور يوزنده فساد ايدرلر انلر دنياده وعقباده ضرر

اختياری ايده مستبعد اولمز قلبله عرفان ولسانله انكار جائز اولمجق كه كفری جحود وعناددر
قلبله جاعل اولوب لسانله اقرار ايچون جائز اولميه اشبو قسم قبيلندن اولان نفاقده داخلدر
• قسم ثامن اولدركه قلبده ولسانده انكار اوله انك صاحبی كافردر يوخسه منافق دكلدر
زيرا باطننه مخالف برشیء اظهار ايتممشدر • قسم تاسع اولدركه قلبده انكار ولسانده سكوت
اوله انك صاحبی كافردر • قسم عاشر اولدركه قلب جميع اعتقاداتدن خالی اولوب لسانده
اقرار اختياری اوله اكر مهلت نظرده ايسه اكا كفر لازم كلمز لكن جائز اولميان شيیء ايتممشدركه
صدق وحقيقتك بيلمديكی شيدن خبرويرمشدر واكر مهلت نظرده دكل ايسه انده نظروار در
اماكه قلب خالی ايله اقرار اضطراری اولورسه انك صاحبنه كافر دينلمز • زيرا توقفی مهلت
نظرده ايسه واقراری تركندن نفسی اوزره خوف ايدرسه اول فعلی قبيح اولمز • قسم حادی
عشر اولدركه قلب خالی ايله لسانده انكار اوله • ايمدی انك ايكی حكمی قسم عاشر حكمنك
عكسيدر • قسم ثانی عشر اولدركه قلب خالی ايله لسان خالی اوله اكر توقفی مهلت نظرده ايسه
اكا واجب اولان دخی توقفدر واكر توقفی مهلت نظردن خارج ايسه اكا كافر دينلمك واجب
اولور انتهی • احياء علومده ايدر ايمانله اسلامك ايكی حكمی واردر بری دينوی وبری
اخرويدر • اخرويسنك حكمی اولدركه صاحبنی جهنمده تخليد ايتمزچيقارر اكرچه اول
ايمان ذره دكلو ايسه ده • ايمدی بو حكم نه شيئك اوزرينه مرتبدر وايمان نه شيدر علما اختلاف
ايتديلر بعضيلر ديديلر كه ايمان يالكز قلبله اعتقاددر وبعضيلر ايسه قلبله اعتقاد ولسانله اقرار
در ديدی وبعضيلری قلبله اعتقاد ولسانله اقرار واركانله عملدر ديدی اويله اولسه اول التی
درجه يه منقسم اولور • اولكيسی اولدركه انده اعتقاد واقرار وعمل اوچی دخی بولنه
خلافسز انك مكانی جنتدر • ايكنجيسی اولدركه انده اعتقاد واقرارله بعض اعمال بولنه
لكن كبائرك بعضنی وياكلنی ارتكاب ايدوب توبه ايتمش اولميه كتاب وسنت مقتضاسنجه يوم
قيامتده حق تعالی آنی اكر عفو ايتميوب حسابده عدل ايدرسه اكر حسنات وسيئاتی برابر
كلورسه ارادة الله دكلو زمان اعرافده حبس اولنديغندنصكره آنك فضل ورحمتيله جنته كيرر
• واكر سيئاتی حسناتندن زياده كلورسه ارادة الله دكلو زمان جهنمده ياندیغندنصكره جنته
كيرر • اوچنجيسی اولدركه انده اعتقاد واقرار بولنه لكن عمل بولنميه • دردنجيسی انده اعتقاد
بولنه لكن اقرار ايتمدين وياخود اعماله مشغول اولمدين وفات ايده • اشبو ايكی درجه ده اولنلرك
حكمنده علما اختلاف ايتديلر اولكه ايمانی اعتقاد واقرار وعملدر ديدی اشبو ايكی درجه نك برنده
آنك بريسی برنده ايسه ايكيسی بولنمامشدر اول مذهب اوزره بونك ايكيسيده دخی مؤمن اولمامق
لازم كلور لكن پيغمبريمز عليه السلامك • الايمان ان تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله
واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره وشره • ديو بيوريلان تعريف ايمانده لسانله اقرار واركانله
عمل منعدمدر بلكه ايمان انجق تصديق ايديكی ظاهردر ودخی • يخرج من النار من كان فی
قلبه ذرة من الايمان • قلبنده ذره جه ايمانی اولان جهنمدن چيقار ديو بيوريلان حديثده
دخی قلبك تصديقندن غيری شیء ذكر اولنميوبدر • ايمدی اشبو ايكی حديث مقتضاسنجه
آنجق تصديقی اولان دخی مؤمندر نارده مخلد اولمز • بشنجيسی اولدركه قلبنده تصديق بولنه

وزبان ايديجيلر در بو
عهد اللهدن مراد يوم
ميثاقده • الست بربكم •
سؤالنه جواب عهدی اوله
ياخود بنی اسرائيلك تورية
موجبنجه آخر الزمان
پيغمبرينه تبعيتلری عهدی
اوله وعبد ربنه وصلی
قطعدن مراد مؤمنلر ايله
دوستلغی قطع ايلمك
باخصوص جمله قبيلهء عربك
ويهود دخی حضرت اسمعيل
واسحق عليهما السلام
جهتيله اول حضرت صلی الله
عليه وسلمه قرابت ووصلی
وار ايكن تفرقه وامر اللهه
مخالفتله قطع رحم ايدرلر •
(كيف تكفرون بالله وكنتم
امواتا فاحياكم ثم يميتكم ثم
يحييكم ثم اليه ترجعون)
نه كيفيتله سز اللهی انكارله
كفر ايدرسز حال بوكه مقدم
نطفه وعلقه ايكن مونالر
ايديكز نفخ روحله سزی
ديرلتدی صكره اجلكز
كلدكده سزی اولديرر
صكره نفخهء صورده حشر
ايچون تكرار ديرلدر بعده
مجازات ايچون انك طرفنه
رجوع ايدرسز (هو الذی
خلق لكم ما فی الارض جميعا
ثم استوی الی السماء فسواهن
سبع سموات وهو بكل شیء
عليم) اول الله تعالی

و • لا اله الا الله محمد رسول الله • ديجك دكلو زمان عمری مساعد اولمشيكن وانی ديمك اكا
واجب ايدوكن بيلمشيكن ديمسه • ايمدی انی ديمكدن امتناعی نماز قلمقدن امتناعی كبی اولور
اولدخی مؤمندر نارده مخلد اولمز • التنجيسی اولدركه لسانله • لا اله الا الله محمد رسول الله •
ديه لكن قلبی انی تصديق ايتميه • ايمدی اول كمسنه آخرت حكمنده شكسز كافردر ونارده
مخلددر ودنيا حكمنده مسلمدر • زيراكه قلبندهكی يه اطلاع اولنمز اما اشتباه اندهدركه انك
قلبی تصديق ايتمامشيكن اقرباسندن بری وفات ايتسه اكا وارث اولديغندنصكره قلبی تصديق
ايتمامشيكن برمسلمه خاتون تزوج ايدوب بعده قلبی تصديق ايتسه تجديد نكاح لازم اولورمی
ايكی وجهله اكا جوابی محتملدر • بری بودركه دنيا احكامی ظاهر وباطنده هركسه نك ظاهر
حالنه اعتبار اولنه اويله اولسه اول ميراث اكا مباح اولور وخاتوننك نكاحنی تجديد لازم اولمز
• وبر جوابی دخی بودركه اول اظهر واحوطدر الله تعالی اعلم اول ميراث اكا حلال اولمز
وخاتوننك نكاحنی تجديد لازم اولور زيرا انك ظاهر حالنه اعتبار ايتمك غيرك حقنده دركه
انك باطن حالنی بيلمز اما كه كندی حقنده باطن حالی ظاهردر • دينلوركه تصديقندن اوكدين
عند الله كافر حكمنده ايدی وكافرله مسلم بينده ايسه توارث جاری اولمز وكافر مسلمه يی تزوج حلال
اولمز حذيفه رضی الله عنه پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم منافقلری بيلديرمشيدی قچان انلرك بری
فوت اولسه اول انك جنازه سنه وارمزدی عمر بن الخطاب رضی الله عنه دخی اكا مراقب اولوب
انك وارمديغی جنازه يه اولدخی وارمزدی (يخادعون الله والذين آمنوا) الله تعالی يه
ورسولنه مخادعه ايدرلر لسانلريله ايمان اظهار ايدوب قلبلرندهكی كفری ستر ايله ومؤمنلره
دخی مخادعه ايدرلر كه مؤمن دكلر ايكن انلری كور دكلرنده مؤمنلرز ديرلر • مخادع اولدركه
اضمار ايتديكنك خلافن اظهار ايده • وهو خادعهم • قولنده الله تعالينك خداعی اولدركه
آخرتده انلر ايچون كزلديكی عذابك خلافی دنياده انلره نعيم تعجيل واظهار ايده • دينلديكه
خداعك اصلی فسادده اويله اولسه معناسی ايماندن اظهار ايتدكلرنی كفردن اضمار ايتدكلريله
افساد ايدرلر وحق تعالی دنياده انلره ويرديكی نعيمی آخرتده انلره ايركوره جكی عذابله
افساد ايدر (وما يخدعون الا انفسهم) حالبوكه انلر خداعی ينه كنديلرينه ايدرلر انك وبالی
كنديلره عودت ايدر • زيراكه حق تعالی انلرك نفاقلرين رسولنه بيلديرر اويله اولسه دنياده
رسوای اولوب عقباده انلره عقاب ايركورر (وما يشعرون) والحال خداعلرينك وبالی
كنديلره عودت ايدر ايدوكنی بيلمزلر (فی قلوبهم مرض) قلبلرنده شك ونفاق مرضی واردر
ومرضك اصلی ضعفدر ودينده شكه مرض دينلدی • زيراكه مرض بدنی ضعيف ايتديكی كبی
شك دخی دينی ضعيف ايدر (فزادهم الله مرضا) حق تعالی انلره مرضلرين زياده ايلدی •
زيراكه آيات كريمه لر بری برينك آردنجه نزول ايدردی هر آيتكه نزول ايدوب انلر اكا
كافر اولديلر انكله كفر ونفاقلرين آرتوردیلر (ولهم عذاب اليم) انلره بر مرتبه عذاب
واردر كه المی ووجعی قلبلرينه ايريشور (بما كانوا يكذبون) شول سببله كيم سرده الله
تعالی يی ورسولنی تكذيب ايدرلردی (واذا قيل لهم لا تفسدوا فی الارض) قچان انلره مؤمنلر
قلبدن كفرايله ونهی رسول الله وقرآنه ايماندن تعويقله يريوزنده فساد ايتميكز دينلسه

سزك انتفاعكز ايچون ير
يوزنده جمله حيوان ونبات
ومعدن وايرمقلری ياراتدی
صكره سمايی خلقه قصد
ايدوب يدی كوكلری اكريلك
وعلتی اولميه رق طوغری
وصحيح ياراتدی اول الله
تعالی هر شیء بيليجی
وياراديجيدر (واذ قال ربك
للملئكة انی جاعل فی الارض
خليفة قالوا اتجعل فيها
من يفسد فيها ويسفك الدماء
ونحن نسبح بحمدك ونقدس
لك قال انی اعلم ما لا تعلمون)
يا محمد ياد ايله شول وقتيكه
سنك ربك جل شانه جمله
ملكلره ياخود مقدم روی
ارضه اجلا اولنان بنی
الجاندنصكره ير يوزنده
ساكن ملكلره بن ير يوزنده
خليفه خلق ايده جكم ديدی
ايدی اول ملكلر كندو
عقل وعصمتلرنده مركوز
خاصه لرندن يا لوح محفوظده
اوقودقلرندن ياخود اخبار
الهيدن ناشی استكشاف
حكمت يوزندن آيا ير يوزنده
فساد ايده جك وبغير حق
قان دوكه جك كيمسه يی
خلق ايده جكسك حال بوكه
بز سنك حمدكله تسبيح
وذكركله سنی تقديس
ايدرز ديديلر حق تعالی بو
خليفه يی ياراتمقده اولان

(قالوا انما نحن مصلحون) ديرلركه بزدكل الا اصلاح ايديجيلرز (الا انهم هم المفسدون) آكاه اولك كه آنلر كنديلرين كفرله وناسی ايماندن تعويقله افساد ايديجيلردر (ولكن لايشعرون) لكن كنديلرين اهل فساد ايدوكن بيلمزلر (واذا قيل لهم) قچان اول منافقلره ويايهوديلره دينلسه كه (آمنوا كما آمن الناس) سزدخی اهل كتابدن ايمانه كلنلر كبی وياmهاجرون ويا انصار كبی ايمانه كلك (قالوا انؤمن كما آمن السفهاء) ديرلركه شول عقللری خفيف جاهللر كبی بزدخی ايمانمی كتوررز • اكر دينورسه كه مجاهره ايله نفاق نيجه صحيح اولور دينوركه انلر بو قوللری ارالرنده اظهار ايدرلردی يوخسه مؤمنلر اراسنده دكل الا بوكه حق تعالی انی رسولنه ومؤمنلره بيلدردی (الا انهم هم السفهاء ولكن لا يعلمون) آكاه اولك كه جاهللر آنلردر الا بوكه جاهل ايدوكلرين بيلمزلر (واذا لقوا الذين آمنوا قالوا آمنا) قچان اول منافقلر مؤمنلره قاوشسه‌لر بزدخی سزك كبی ايمان كتورمشزدرلر (واذا خلوا الی شياطينهم قالوا انا معكم) قچان رؤساء وكهنه‌لرينه رجوع ايتسه‌لر درلركه بز سزك دينكز اوزره ثابتلرز (انما نحن مستهزؤن) محمد واصحابنه اسلام اظهاريله استهزاء ايدرز (الله يستهزئ بهم) الله تعالی دخی انلره استهزالری ايله جزا ايدر • ابن عباس رضی الله عنهما ايدر يوم قيامتده انلره جنتدن برقپو آچيلور اكا يردكلرنده كيرو بركيديلوب انلر ناره كوندريلور • دينلديكه صراط اوزره مؤمنلر ايچون برنور قوريله منافقلر قچانكم اكا اريشه‌لر انلركله مؤمنلر بيننه برسور اوريله كيم انك بربابی اوله ايچروسنده جنت وطشره‌سنده نار اوله منافقلر سورك وراسندن مؤمنلره چاغروب ديه‌لركه دنياده بزسزكله نماز قيلور وصائم اولور دكلميدك مؤمنلر بلی اويله ايدك ديه‌لر الا بوكه سز كنديكزی كفر ونفاقله هلاك ايتمشديكز وايمان وتوبه‌ده تربص ايدوب پيغمبريمز عليه السلامك نبوتنده وكتورديكی وعد ووعيدنده شك واباطيل ايله اغترار ايتمشديكز حتی كه اول حالده ايكن سزه موت ايرشدی نتكيم سورهٔ حديده ذكر اولنمشدر (ويمدهم فی طغيانهم يعمهون) وانلری ضلالتلرنده متحيرين ومتردد ايدر اولدقلری حالده ترك وامهال ايدر (اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدی) يعنی انلر كفری ايمانه دكشديلر (فما ربحت تجارتهم) تجارتلرنده ربح وفائده ايتمديلر (وما كانوا مهتدين) وضلالتده قالوب هدايته ايرمديلر (مثلهم كمثل الذی استوقد نارا) انلر مثلی شول كمسنه‌نك مثلی كيدركه نار ايقاد ايده (فلما اضاءت ما حوله) وقتا كه اول نار آنی ايقاد ايدنك چوره‌سنده‌كی اشيايه ضيا ويره (ذهب الله بنورهم) الله تعالی انلردن نوری كيدره (وتركهم فی ظلمات لا يبصرون) وانلری ظلمتده برشی كورمز اولدقلری حالده آليقويه • يعنی منافقلرك نفاقده مثلی شول رجل مثليدركيم برصحراده قرا كوكيجه‌ده آتش ياقه‌ده انكله ايصنه وچوره‌سنده‌كی اشيايی كوروب سباع وسائر مخوفدن صاقنه اول بو حالده ايكن آتش سونوب ظلمتده خائف ومتحير قاله • ايمدی منافقلر دخی كذلك كلمهٔ ايمانی اظهار ايله اموال واولادلری اوزره امين اولورلر ومؤمنلردن نسايی نكاحلنورلر وانلردن ميراث آلورلر وانلركله غنائمی اولشورلر نورلری دنياده اشبو حالتلريدر قچانكه فوت اولدلر اول نور كيدوب ظلمت وخوفه عودت ايده‌لر (صم) انلر حقی استماع وقبولده تصامم ايدرلر (بكم) ومؤمنلره اظهار ايتدكلرينك خلافنی ابطان ايله كانه حق سويلمزلر (عمی) وهدايه ايركورر آياته نظردن امتناع ايله انی كانه كورمزلر

حكمتلريمی بن بيلورم سز انی بيلمزسكز بيوردی • (وعلم آدم الاسماء كلها ثم عرضهم علی الملئكة فقال انبئونی باسماء هؤلاء ان كنتم صادقين) جناب باری ادم عليه السلامه جميع مخلوقاتك اسملرينی تعليم ايلدی صكره اول ملكلره اول اسمانك سؤالنی عرض ايدوب اكر سز صادقلر ايسه‌كز بونلرك اسملرينی بكا خبر ويرك ديو بيوردی (قالوا سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم) ملكلر جهللرينی اعتراف واعتذار يوزندن يا ربنا بزسنی هرشيدن تنزيه ايدرز بز سنك الهام ايتديككدن غيری برشی بيلمزز تحقيق سن ايشكی بيليجی وحكمت بالغه‌كی اجرا ايديجيسك ديديلر • (قال يا ادم انبئهم باسمائهم فلما انباهم باسمائهم قال الم اقل لكم انی اعلم غيب السموات والارض واعلم ما تبدون وما كنتم تكتمون) حق تعالی آدم عليه السلامه اسماء موجوداتی ملكلره خبرويرديو بيوردی آدم عليه السلام دخی ملكلره اول اسمايی خبر ويردكده جناب علام الغيوب ملكلره عتاب يوزندن بن سزه

يعنی حق جل وعلا اشبو مشاعر ثلاثه‌يی خلق ايتديكه آنكله نفعلنه‌لر چون آنكله نفعلنمديلر مع هذا سالم ايكن كانه انك جميعن يتورديلر (فهم لا يرجعون) ايمدی انلر ضلالتدن هدايته رجوع ايتمزلر (او كصيب من السماء) وياخود منافقلرك مثلی شول كمسه‌لرك مثليدركه آنكله سمادن يغمور اينه (فيه ظلمات) كه آنده ظلمات اوله اول كركسه يغموردن تكاثف وتتابع وظل غمام ظلمتيدر وياخود سمانك سواد وظلمت ليل اجتماعندن حاصل اولان ظلمتيدر (ورعد وبرق) دخی آنده رعد اوله كه اول اندن ايشيديلن صورتدر ودخی برق اوله كه اول اندن چيقان ناردر • اكثر مفسرين ايدر رعد سحابی سوق ايدن ملكك اسميدر وبرق نوردن سوط لمعانيدركه ملك انكله سحابی زجر ايدر (يجعلون اصابعهم فی اذانهم من الصواعق حذر الموت) اول كمسه‌لر صواعقدن كنديلره موت وهلاك ايرشمك خوفيله انی ايشتمامك ايچون پارمقلرين قولاقلرينه صوقرلر • صواعق صاعقه‌نك جمعيدر وصاعقه برآتش پاره‌سيدركه آكا يلدرم دينور حق تعالی هلاكنی ديلديكی كمسه‌نك اوزرينه آنی ايندرر • دينلديكه صاعقه سمادن ايشيديلور شول صيحهٔ شديده‌دركه آنی ايشيدن اولوروياباييلور وياقلبنه خوف كلور اول اجلدن پيغمبريمز عليه السلام رعد وصواعق صوتن ايشتسه « اللهم لا تقتلنا بغضبك ولا تهلكنا بعذابك وعافنا قبل ذلك » دير ايدی (والله محيط بالكافرين) الله تعالی علم وقدرتيله كافرلری احاطه ايديجيدر تعذيب وقتنده انلرك هيچ بری اندن قورتلمز (يكاد البرق يخطف ابصارهم) قريب اولوركه برق شدت ضوئندن انلرك كوزلرينك نورينی سرعتله استلاب ايده (كلما اضاء لهم مشوا فيه) هرياركه ليلهٔ مظلمه‌ده برق طريقه ضيا ويره انده يوررلر (واذا اظلم عليهم قاموا) وقچانكه برقك ضوئی كيدوب طريق مظلم اوله حيرتده قالوب طوررلر • ايمدی حق تعالی منافقينی نفاق وضلالتلرنده برقومه بكزتديكه انلر برقرا كوكيجه‌ده برصحراده بولنوب اوزرلرينه بريغمور باصه‌كه انده ظلمات ورعد وبرق اوله ظلمات انلری يورتميه ورعدك هولندن هربری پارمقلری ايله قولاغنه سد ايليه وبرق ايسه شدت ضوئيله قريب اوله‌كه كوزلری نورين سلب ايليه‌يه طريق ضيا اندقچه يوريه‌لر ظلمت باصدقنجه يرلرنده حيرتله قالوب كتميه‌لر • اشبو مثلدركه حق تعالی آنی قرآنده وضع منافقين وكافرين ايچون ضرب ايلدی ايمدی • يغمور قرآندركه قلوبك حياتيدر يغمور ابدانك حياتی اولديغی كبی ظلمات قرآنده‌كی كفر وشركك ذكريدر ورعد آنده‌كی هدی وبيان ووعيد وجنت ذكريدر كافرلر قرآن اوقوندقده قولاقلرين بركيدرلركه قلبلرا كا ميل ايتميه زيرا كه ايمان انلرك عندنده كفردر كفر ايسه موتدر وبرق كوزلری نورين سلبه قريب اولمسی قرآن قلبلرينه تأثير ايتمكه قريبدر وبر قولده اشبو اسلامه مثلدر يغمور اسلامه وظلمات آنده‌كی بلاء وعذاب ورعد ايسه آنده‌كی وعيد وآخرتده‌كی مخاوفدر وبرق ايسه آنده‌كی وعددر پارمقلرين قولاقلرينه قيلمری منافقلرك اسلامده بلاء وشدت كوردكلرنده هلاككدن صاقنوب قاچمليدر حالبوكه قاچملری انلره نفع ايتمز زيرا كه حق تعالی انلری احاطه ايدوبدر ديلديكی وقتده جمع ايدوب عذاب ايدر برق ابصارلرك خطفه قريب اولمسی اكر اوزرلرينه شقاوت سبقت ايتمش اولمسه دلائل اسلام انلری نظره ازعاج ايدردی برق ضيا ويردكچه يوريملری كلمهٔ ايمانی اظهار ايتدكلرنده امين اولملری وفوت اولدقلرنده‌ينه

ديديمكه تحقيق بن سموات وارضك احوال مغيباتنی بيلورم ومقدم سزك يريوزنده فساد ايتمكه خليفه خلق ايدرميسك ديو ظاهر سؤالكزی ودوی زمينده حكومتدن عزلكزی قلبكزده مكتوم ايتديككزی بيلورم بيوردی (واذ قلنا للملئكة اسجدوا لادم فسجدوا الا ابليس ابی واستكبر وكان من الكافرين) وانی دخی ياد ايله‌كه بز جميع ملكلره آدمه سجده ايدك ديو امر ايتدك جمله ملكلر سجده ايلديلر انجق ابليس سجده‌دن ابا وتكبر ايتمكله كافرلردن اولدی ابليسك اصلی قوم جاندن واسمی سريانيه‌ده عزازيل وعربيه‌ده حارث ايدی بو عصيانی سببيله اسم وصورتی تغيير اولنوب رحمة اللهدن مأيوس معناسنه ابليس دينلدی (وقلنا يا ادم اسكن انت وزوجك الجنة وكلا منها رغدا حيث شئتما ولا تقربا هذه الشجرة فتكونا من الظالمين) وبز آدمه يا آدم سن وزوجه‌ك جنتده ساكن اولك وانده استديككز كبی رفاه حالله جنت ميوه‌لرندن اكل ايدك لكن بو آغاجه يقين اولميك

ظلمته عودت ایتملریدر • دینلدیکه انك معناسی اسلامده غنیمت وراحته ایردکلرنده بزسزکله یز
دیوب اسلام اوزره ثابت اولملریدر وبلاء وشدت کوردکلرنده تأخر ووقوف ایتملریدر
(ولوشاء الله لذهب بسمعهم وابصارهم) اکر الله تعالی دیلسه ظاهرده‌کی اسماع وابصارلرین
کیدریدی باطنده‌کی اسماع وابصارلرك کیدردیکی کبی (ان الله علی کل شیءٔ قدیر) الله تعالی هر
موجود اوزره قادردر اولکه حق تعالی انك وجودین دیلیه اول فی الجمله موجوددر • دینلدیکه
انسانك قدرتی برهیأتدرکه انکله فعله تمکن ایدر والله تعالینك قدرتی اندن عجزی نفیدن عبارتدر
وقادر اولدرکه دیلرسه ایشلیه ودیلرسه ایشلمیه وقدیر اولدرکه دیلدیکی شیءٔ دیلدیکی کیفیت
اوزره ایشلیه اول اجلدن انکله باری تعالیدن غیری احد وصف اولنمز وقدرتك اشتقاقی قدردندر
زیراکه قادر برفعلی قوتی مقداری اوزره ویامشیئتی اقتضا ایتدیکی مقداری اوزره ایقاع ایدر •
اشبونده دلالت واردرکه حادث حدوثی حالنده وممکن بقاسی حالنده مقدور اوله وعبدك مقدوری
الله تعالینك مقدوری اوله زیراکه شیئدر وهرشیءٔ ایسه مقدوردر (یاایها الناس) اشبو جمیع
ناسه خطاب عامدر الابوکه اول خطابده صغار ومجانین داخل دکللردر مکلف اولمدقلری ایچون •
ابن عباس رضی الله عنهما ایدر قرآندن بوندن ماعداده هرمحلده‌که یاایها الناس دیو خطاب ایله
مراد اهل مدینه‌در (اعبدوا ربکم) ربکز جل شانه‌نك وحدانیتنه اعتقاد واقرار ایدك (الذی
خلقکم والذین من قبلکم) که اول سزی وسزدن اوکدین کچن امتلری مثال سابقسز اختراع
ایلدی (لعلکم تتقون) تاکه عذابندن نجات بوله سز ویاخود عذاب اللهدن ستر ووقایه‌ده اولمق
رجاسنده اولك وحکم الله ایسه وراکزده‌در دیلدیکنی ایشلر • سیبویه ایدر لعل وعسی
عبادن اولسه ترجی ایچوندر الله تعالیدن اولسه وجوب ایچون اولورکانه بیورلدیکه ربکز
جل شانه‌یه عبادت ایدك شول رجا ایله‌که اهل تقوی سلکنه منخرط اولوب صلاحده فائق وجوار
اللهه لایق اوله سز زیرا تقوی درجات سالکینك نهایتیدرکه اول الله تعالیدن غیری هرشیئدن
الله تعالی‌یه تبرؤدر • ودخی بونده عابدلره تنبیه واردرکه عبادتیله اغترار ایتمیه‌لر بلکه دائما الله
تعالیدن رحمتن رجا ایدوب عذابندن خوف ایلیه‌لر وبوآیتده دلالت واردرکه الله تعالینك
وحدانیت وربوبیتی معرفتنه طریق دال صنعنه نظر بال وافعال ایله استدلال اوله وعبد عبادتی
اوزره ثوابه مستحق اولمیه زیراکه حق تعالی انکچون اعداد ایتدیکی نعم سابقه اوزره شکر
اولنمسی واجب اولیجق عبدك عبادتی اول نعمك شکری اولوب کندیسی شول اجیر کبی اولورکه
اجرتن عملدن اوکدین آلمشدر (الذی جعل لکم الارض فراشا) که اول الله تعالی سزکچون یر
یوزینی صلابت ولینت ولطافت بیننده فراش مبسوط کبی اوزرنده قیام وقعود ونیامه مهیأ
مکان قیلدی • اکثر مفسرین ارضك بسیط اولوب کری الشکل دکل ایدوکنه بونکله استدلال
ایتدیلر اماکه انی کری الشکلدر دینلر انك عظم حجمی واتساع جرمی ایله کری الشکل ایکن
فراش اولمسی ممتنع اولمزدیو توفیق ایتدیلر (والسماء بناء) وسمایی بنا وقبه کبی سزکچون سقف
مرتفع قیلدی (وانزل من السماء ماء) وسمادن سحابه وسحابدن ارضه یغمور ایندردی (فاخرج
به من الثمرات) اول یغمور سببیله سزه انواع ثمرات والوان نباتات بتوردی (رزقا لکم) تاکه
ثمرات کندیکزه طعام ونباتی دابه‌لریکزه علف اوله وانکله الله تعالینك خالق ورازق ایدوکن

اکرا کایقین اولورسه‌کز
ایکیکز دخی نفسکزه ظلم
ایدیجیلردن اولورسکز
دیدکه بواغاج بغدای یااوزم
یاانجیر آغاجی ایدی دینلمش •
(فازلهما الشیطان عنها
فاخرجهما مما کانا فیه وقلنا
اهبطوا بعضکم لبعض عدو
لکم فی الارض مستقر ومتاع
الی حین) آدم وحوایی
شیطان جنتدن قایدردی •
طاوس ایله یلان اعانتیله
دینلدی وانلری اولدقلری
کرم ونعمتدن چیقاردی
وبز آدم وحوا وابلیس
وماره‌یره اینوك وبربریکزه
دشمن اولك وسزك ایچون
یریوزنده قرارکاه واجللریکز
کلنجه‌یه‌دك منفعت وتعیش
واردر دیدك (فتلقی آدم من
ربه کلمات فتاب علیه انه هو
التواب الرحیم) آدم علیه
السلام ربندن کلمات
مخصوصه‌یی اخذ وقبول ایله
توبه ونیاز ایتمکله حق تعالی
توبه‌سنی قبول ایتدی الله
تعالی تائب قوللرینه عقوبتدن
رجوع ایله مغفرت ومرحمت
ایدیجیدر • بوآیت کریمه‌ده
مسطور کلمات قول مشهور
اوزره ربنا ظلمنا انفسنا
وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن
من الخاسرین کلمه‌لریدر
آدم علیه السلام سرندیبه

بیلوب یالکز اکا عبادت ایلیه‌سز (فلا تجعلوا لله اندادا) ایمدی اول الله تعالی‌یه امثال اعتقاد
ایدوب اکا عبادتکز کبی انلره دخی عبادت ایتمکز (وانتم تعلمون) والحال آنك شریکی
یوق اله واحد ایدوکنی بیلورسز • اشبو آیت اخیره‌ده خلق انسانك وا کا افاضه اولنان معانی
وصفاتك تمثل طریقی اوزره تفصیلنه اشارت واردرکه بوندن ارضه ونفس سمایه وعقل مائه
بکزر وانك اوزره افاضه اولنان فضائل عملیه وعقلی استعمال ایله حاصل اولان فضائل نظریه
حواسه بکزر وقوای نفسانیه وبدنیه ازدواجی شول ثمراته بکزرکه حضرت فاعل مختار جل شانه
قدرتیله قوای سماویهٔ فاعلیه وقوای ارضیهٔ منفعله ازدواجندن تولد ایدوبدر ودخی اشبو آیتده
حجج عقول استعمالنه وتقلیدك ابطالنه دلالت واردر (وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا)
اکر عبدمز محمد علیه السلامه تدریجله تنزیل ایتدیکمز قرآنده الله تعالی عندندن ایدوکنده شك
وریبده ایسه‌کز (فأتوا بسورة من مثله) سزدخی بیان وغرابت وحسن نظم وبلاغتده انك
مثلی برسوره کتورك ویاخود بشر وامی اولوب کتابلر اوقومش وعلوم اوکرنمامشلکده محمد
حاللو کمسه‌دن برسوره کتورك (وادعوا شهداءکم من دون الله) والله تعالیدن غیری عبادت
ایتدیککز آلهه‌کزدن دخی اکا استعانت ایدك ویاخود الله تعالیدن غیری سزه حاضر اولوب
انس وجندن معونتن رجا ایدیککز کمسه‌لری چاغرك که سزه محمد علیه السلامك کتوردیکی
کبی برسوره کتوره (ان کنتم صادقین) اکر محمد آنی کندیلکندن سویلشدر دیدیککزده
صادقلر ایسه‌کز (فان لم تفعلوا ولن تفعلوا) چون اکا معارضه‌یه جهد ایدوب اکا مساوی
ویاموازن برشیءٔ اتیانندن جیعکز عاجز اولدیکز ومن بعد ابدا اکا اقتداریکز اولمزایدوکن
بیلوب اندن مأیوس اولدیکز زیرا اول محمد علیه السلام حضرتلرینه معجزه‌در (فاتقوا
النار التی وقودها الناس والحجارة) ایمدی ایمانه کلوب انکله کندیکزی صاقنك شول
ناردنکه انك اکثر وقودی ناس وحجاره‌در • اکثر مفسرین ایدر یعنی کبریت طاشلریدرکه
اول تیز طوتشور کج سیونور بدنه‌یه پك یاپشور • دینلدیکه انکله مراد صنملریدرکه انی طاشدن
دوزرلردی وانی رب اتخاذ ایدوب اکا عبادت ایدرلردی (اعدت للکافرین) اول نار تهیئه
اولنوبدر شونلر ایچونکه قرآن ومحمد علیه السلامه کافر اولدیلر اشبو آیت کریمه دلیلدرکه نار
الآن مخلوق اوله (وبشر الذین آمنوا وعملوا الصالحات) یا محمد بشارت خبر ایله سویندر شول
مؤمنلریکه اعمال صالحه ایشلدیلر • معاذ ایدر عمل صالح اولدرکه انده علم ونیت وصبر واخلاص
اوله (ان لهم جنات تجری من تحتها الانهار) انلر ایچون بساتین کثیره واردرکه اغاجلرینك
ومسکنلرینك التدن ایرمقلر اقاره حدیثده کلدیکه •انهار الجنة تجری فی غیر اخدود• جنتك
صولری خندقسز صاحبلرینك دیلدیکی مکانه اینشه ویقوشه جاری اولور (کلما رزقوا منها
من ثمرة رزقا قالوا هذا الذی رزقنا من قبل) هربارکه انلر جنتك ثمارندن برشیءٔ اطعام اولنه‌لر
اشبونی بزدنیاده اطعام اولنمشدق دیه‌لر زیراکه ثمار جنتك الوانی بری برینه بکزر لکن طعملری
مختلفدر ویاخود انلر برثمره‌دنصکره برآخرین اطعام اولنسه‌لر انی شول اوکدن یدکلرین ظن
ایدوب آنی دیه‌لر (واتوابه متشابها) وانلر اسمده متشابه وطعمده مختلف رزق ویریله‌لر •
دینلدیکه یعنی لون وجودتده بری برینه بکزه‌یه (ولهم فیها ازواج مطهرة) وانلر ایچون آنده

ایکیوزییل آغلدی طرف
باریدن بوکلمات تلقین اولنوب
مداومت ایتمکله توبه‌سی
قبوله قرین اولدی (قلنا
اهبطوا منها جمیعا فاما
یأتینکم منی هدی فمن تبع
هدای فلا خوف علیهم
ولاهم یحزنون) بزانلره
جمله‌کزده یریوزینه اینوك
دیدك قچان بندن سزه
هدایت یعنی رسل وکتب
وشریعت کلدکده کیمکه بنم
بوهدایتمه تابع اولورسه
انلر ایچون قطعا خوف
یوقدر ومطلوبلری فوت
اولوردیو اصلا حزن وغم
ایتمزلر (والذین کفروا
وکذبوا بآیاتنا اولئك اصحاب
النارهم فیها خالدون)
انلرکه کافر اولوب آیتلرمزی
تکذیب ایتدیلر اول کیمسه‌لر
قیامتده اهل نار وآنده
دائملردر اندن چیقمازلر
(یابنی اسرائیل اذکروا نعمتی
التی انعمت علیکم واوفوا
بعهدی اوف بعهدکم وایای
فارهبون) ای اسرائیل
اوغللری • اسرائیل حضرت
یعقوب علیه السلامك
لقبیدر • سزه انعام ایتدیکم
نعمتلری ذکر ایدك وبکا
ایمان وطاعت ایدك وتوریتده
شان پیغمبر علیه السلامده
سزه بیان ایتدیکم عهده

نساوجواری واردرکه غائط وبول حیض ونفاس وبزاق ومخاط وولد ومنی وهر قذردن مبرا لردر (وهم فیها خالدون) وانلر آنده دائما در حیاتده قالورلر اندن چیقمزلر • ابو هریره رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه جنته اول کیرن زمرهنك یوزلری آیك اون دردی کبی منور اوله انلردن صکره کیرن زمرهنك یوزلری کوکب دری کبی منور اوله انده بول وغائط وتفل ومخاط اولمز طراقلری التون ودرلری مسك ومجمرهلری الوه وزوجهلری حور عیندن جمیعی آدم علیه السلامك صورتنده وقامتنده التمش ذراع بویلولردر ابو سعید رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه جنتده هر رجالك ایکیشر زوجهسی اولور هر زوجهنك اکننده یتمشر حله کیدیرلور مع هذا اول حلهلرك وراسندن ساقلرینك مخی کوریشور • انس رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه اکر اهل جنتك نساسندن بری ارض اهلنه کورنسیدی ضیاسی ورائحهٔ طیبهسی مشرق ومغرب اراسین طولدورر ایدی وانك باشندهکی صیغی دنیا ومافیهادن خیرلودر • ابو هریره رضی الله عنه پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه اهل جنت صقالسز تازه یکیتلر کوزلری سرمهلودر یکیتلکلرینه فنا ایرمز وثوبلری اسکیمز • علی رضی الله عنه ایدر جنتده برسوق واردرکه انده بیع وشراء اولمز بلکه انك متاعی رجال ونسا صورتلریدر اهل جنتدن استیان انده وارر وصورتلردن بکندیکی صورته کیرر • انس رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه جنتده برسوق واردرکه اهل جنت اکا هر جمعهده واررلر ریح شمال اسوب یوزلرینه وثوبلرینه ایریشه انکله حسن وجماللری آرته اهللری انلره رجوع ایتدکلرنده دیرلرکه والله بزدنصکره حسن وجمالکز آرتوبدر انلر دخی اهللرین زیاده حسن وجمالده بولوب انلرك کبی اول سوزی انلره دیهلر (ان الله لا یستحیی ان یضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها) حق تعالی بی بعوضه واندن فوق شیئله حقی وصف وبیان ایچون ضرب مثلدن حیا منع ایتمز • وقتا که حق تعالی ذباب وعنکبوتله ضرب مثل ایتدی یهود دیدیلرکه حق تعالی اشبو اشیاء خسیسهیی ذکر لهنه دیلر حالبوکه آنك کبیله مثل ضربندن استحیاء اولنور انلرك اول کلامنی رد ایچون بو آیت کریمه نازل اولدی بعوضهکه سوری سککدر سکونله کیزلنور تحرکله ظاهر اولور انکله مثل ضربندن انسانه تعریض واردرکه انك عیشی جوعله وموتی شبعله اولمسی کبی انسان دخی • ان الانسان لیطغی ان رآه استغنی • مصداقنجه طغیان ایدر قچانکه کندینی غنی کوره (فاما الذین آمنوا فیعلمون انه الحق من ربهم) اما شونلرکه قرآنه ومحمد علیه السلامه ایمان کتوردیلر بعوضه ایله ضرب مثل رب تعالیدن ثابت وحق ایدوکن بیلورلر (واما الذین کفروا فیقولون ماذا اراد الله بهذا مثلا) اما انلرکه کافر اولدیلر حق تعالی اشبو شیٔ خسیسی مثل ضربیله نه مراد ایتدی دیرلر حق تعالی انلره جوابنده دیدیکه (یضل به کثیرا) الله تعالی او مثل سببیله برنیجه کافرلری انی تکذیب ایتدکلریچون خذلانه ایرکورر (ویهدی به کثیرا) وینه اول مثل سببیله نیجه مؤمنلر دخی تصدیق ایتدکلریچون هدایتلرین آرتورر • اشبو دلیلدرکه هدی وضلال ایکیسی دخی الله تعالیدن اوله (وما یضل به الا الفاسقین) واول مثل وافی تکذیب سببیله خذلانه ایرکورمز مکر انلریکه حد ایماندن خارجلردر وشرعده فاسق اولدرکه کبیرهیی ارتکابیله امر اللهدن خروج ایده وانکیچون اوچ درجه واردر • اولکیسی تغابیدرکه اول کبیرهیی استقباح ایدر اولدیغی حالده احیانا ارتکاب ایدر •

وفا ایدکه بنده سزك وفا کزه مجازات ایدهیم ونقض عهدده بندن قورقك (وآمنوا بما انزلت مصدقا لما معکم ولا تکونوا اول کافر به ولا تشتروا بآیاتی ثمنا قلیلا وایای فاتقون) وکوندردیکم قرآنه سزکله اولان توریة توحید ووعد ووعیدده موافق اولمغله تصدیق ایدیجی اولدیغکز حالده ایمان ایدك واول قرآنه کافر اولنلرك اولکیسی سز اولمیك وبنم کتابم آیتلرینی حظوظ دنیا ایچون قلیل بها ایله بدل ایتمیك وکتابمی اشترا وتحریفده بندن قورقك • کعب بن اشرف وامثالی کبی علماء یهود بعض هدیه ایله توریة آیتلرینی تحریف وشان محمد علیه السلامی ستر ایتدکلریچون انلره خطابدر دینلمش (ولا تلبسوا الحق بالباطل وتکتموا الحق وانتم تعلمون) کندو اختراعکز اوزره باطلی حق ایله قارشدرمیك وپیغمبر علیه السلامك وصفنی توریتده بولمدق دیو حقی کتم ایتمیك حال بوکه سز انك نعمتنی کتم ایتدیککزی بیلورسز (واقیموا الصلوة وآتوا الزکوة وارکعوا

(ایکنجیسی)

ایکنجیسی انهماکدرکه اول کبیرهیی ارتکابنه اعتیاد درا کا مبالات ایتمکسزین • اوچنجیسی جحوددرکه اول کبیرهیی ارتکاب ایدر انی استصواب ایدر اولدیغی حالده قچانکه بو مقامه مشارف اوله عنقندن ربقهٔ ایمان خلع اولنوب کفری ملابس اولور ومادامکه تغابی ویا انهماك درجهسنده اوله اندن مؤمن اسمی سلب اولنمز مسمای ایمان اولان تصدیقله متصف اولدیغیچون (الذین ینقضون عهد الله من بعد میثاقه) انلر عهد اللهی نقض ایدرلر انی توکید واحکامدن صکره • دینلدیکه عهد الله اوچدر • بری شول عهددرکه یوم میثاقده • الست بربکم قالوا بلی • بن سزك ربکز دکلمیم دیو خطاب الهی یه بلی ربمزسین دیو اولان ذریة آدمك جوابیدر • وبریدخی تبیین اوزره اخذ عهد ومیثاقدرکه • ان اقیموا الدین ولا تتفرقوا فیه • دینی اقامتله امر دینده تفرقدن نهی اولنمشدر • وبری دخی علماء اوزره اخذ اولنان عهددرکه • لتبیننه للناس ولا تکتمونه • انی ناسه بیلدیرهلر کتم ایتمیهلر دیو تأکید بیورلمشدر • ومیثاقله مراد ایکیدن خالی دکل یا الله تعالی آیات وکتبله عهدینی احکامیدر ویاخود عباد عهد اللهی التزام وقبوللریدر (ویقطعون ما امر الله به ان یوصل) ودخی الله تعالینك وصل اولنمسیله امر ایتدیکی شیٔ قطع ایدرلر اشبو قطیعهیه محتملدرکه حق تعالینك اکا رضاسی اولمیه قطع رحم وموالات مؤمنیندن اعراض وانبیاء وکتب بینی تصدیقدهتفرقه وجماعات مفروضهیی ترك وسائر اشیا کبی یی که انلره رفض خیر ویا تعاطی شر اوله زیرا اول الله تعالی ایله عبد بینندهکی وصلتی قطع ایدر حالبوکه هر فصل ووصلدن مقصود بالذات اولان اول وصلتدر (ویفسدون فی الارض) وایماندن منع وحقی استهزاء وعالمك نظام وصلاحی اولان وصلی قطع ایله یر یوزنده فساد ایدرلر (اولئك هم الخاسرون) ایمدی انلر عقلی نظردن وحیات ابدیهیی افاده ایدر شیٔ اقتباصدن اهمال الله وآیات اللهه ایمانی وحقایقنه نظری وانوارندن اقتباسی انکار وطعنه استبدال ایله ووفاء وصلاح وثواب مقابلهسنده نقض وفساد وعقابی اشترا ایله زیان ایدیجیلردر (کیف تکفرون بالله) بکا خبر ویرك که نه حال اوزره الله تعالی یه کافر اولورسز (وکنتم امواتا فاحیاکم) والحال بیلورسزکه آباکز اصلابندن روحسز نطفهلر ایدیکز روحلری خلق ایدوب امهاتکز ارحامنده ایکن اول روحلری نفخ ایله سزی دیرکوردی (ثم یمیتکم) بوندنصکره آجالکز انقضاسی عندنده سزی اولدرر (ثم یحییکم) بعده صوره نفخ اولندیغنده ویا قبورده سؤال ایچون ینه سزی دیرکورر (ثم الیه ترجعون) بعده آخرتده اول الله تعالی یه رد اولنورسز خیر وشردن اعمالکزه کوره سزه جزا ایدر ویاخود حساب ایچون قبوریکزدن اکا نشر اولنورسز • اشبو آیتده تنبیه واردرکه انلری اولا احیایه قادر اولان رب تعالی ثانیا دخی احیالرینه قادر اوله • زیرا که بدأ خلق اعادهدن اهون دکلدر ویاخود اشبو آیت کریمه ایله خطاب اولنان مؤمنلر وهم کافرلر اوله • زیرا که حق جل وعلا وحدانیت ونبوت دلائلن بیان ایلدی وایمان اوزره وعد وکفر اوزره وعید دنصکره نعم عامه وخاصهسنه عدل ایله اوزرلرینه تأکید ایلدی وبویله نعم جلیله ایله انلردن کفر صدورین استقباح واستبعاد ایلدی • زیرا که نعمتك عظمی انی انعام ایدنه معصیتك عظمن ایجاب ایدر ویاخود خطاب اولنان خاصة مؤمنلر اوله وانکله تقریر منت وانلردن تبعید کفر اراده ایدیله شول معنی اوزره کیم سزدن کفر نیجه تصور اولنور حالبوکه سز اموات کبی یعنی جاهللر ایکن افاده ایتدیکی علم وایمانله سزی دیرکوردی بوندنصکره

مع الراکعین) مسلمانلرك نمازی کبی نماز قیلك وانلرك طریقی اوزره زکات ویرك ورکوع ایدیجی جماعت مسلمین ایله رکوع ایدك • یهود نمازنده رکوع اولمامغله الله اعلم انی ایما اوله • (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم وانتم تتلون الکتاب افلا تعقلون) ناسه خیر ایشلمکی امر ایدوب کندو نفسکزی اونودرمیسکز حال بوکه توریتی اوقورسکز کندو قبحکزی تعقل ایتمزمیسکز • بعض مدینه یهودیلرینك حقندهدرکه دوستلرینی احکام شرع محمدی یه ترغیب ایدوب کندولری مسلمانلق یولنه سلوکدن صاقنورلردی (واستعینوا بالصبر والصلوة وانها لکبیرة الا علی الخاشعین) اداء طاعتده یاخود صومده صبر ایله ونماز فریضه ایله الله تعالیدن استعانه ایدك اول طاعت وصوم وصلوة الله تعالیدن قورقانلردن غیری یه مشقت کبیرهدر (الذین یظنون انهم ملاقوا ربهم وانهم الیه راجعون) اول قورقانلر انلردرکه ربلرینك جزاسنه ملاقی اولهجقلرینی وعاقبت اکا راجع اولهجقلرینی بیلورلر •

سزى موت معروفله اماته ایدر بعده حیات حقیقیه ایله احیاء ایدر بعده اول الله تعالی یه رجوع
ایدوب شول کوزلر کورمدك وقولاقلر ایشتمدك وبشر قلبنه خطور ایتمدك شیئله سزی
ثوابلندیرر (هو الذی خلق لکم مافی الارض جمیعا) اول الله تعالی یرده اولان اشیانك جمیعن
سز کیچون خلق ایلدی تا که دنیاده ابدانکز امرنده انکله استنفاع ایده سز و دینکز امرنده آخرتده کی
لذات وآلامی ملائم ومشابهیله تعرف ایده سز ودخی انکله ربکز جل شانه نك قدرت و وحدانیتنه
استدلال ایده سز اشبو آیت کریمه اشیاده اباحت اصل ایدوکنه دلیلدر مادامکه حرمته نص صحیح
وارد اولمیه (ثم استوی الی السماء) ارضی خلقتندنصکره ارادتیله سمایی خلقه قصد ایلدی (فسویهن سبع
سموات) حتی که یدی سمایی فتور روعوجنسز مستویات خلق ایلدی اکر دینور سه که اصحاب ارصاد
افلاکی طقوز عد ایدر دینورکه انلرک اول ذکرنده شکوکلر واردر صحیح اولدیغی تقدیرجه آیتده زیاده یی نفی
یوقدر مع ذلك اکا عرش وکرسی دخی ضم اولنورسه انده خلاف قالمز (وهو بکل شیء علیم) اول الله
تعالی هر شیئك جالنی وتفصیلنی بیلمکده کاملدر (واذ قال ربك للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة) یا محمد
ذکر ایت شول وقتیکه ربك جل شانه مشاورت طریقی اوزره آدم علیه السلامدن اوکدین ارضده
ساکن اولان ملائکه یه دیدیکه اشبو ارض یوزنده بکا سزدن کرامتلو بر خلیفه خلق ایدرم که اول
آدم علیه السلامدر وقتا که حق جل وعلا سموات وارضی وملائکه وجنی خلق ایتدی ملائکه یی
سماده وجنی ارضده اسکان ایتدی دهر طویل اول جن ارضده عبادت ایتدکلرندنصکره ارالرنده
بغی وحسد ظاهر اولوب فساد وقتال ایتدیلر حق جل وعلا انلره ملائکه دن بر جند کوندردیکه انلره
جن دینور خزنۀ جنان ایدیلر رئیس ومرشد واعلملری ابلیس ایدی حتی که یرده اولان جنی
سوردیلر طاغلره وواديلره وجزیره لره ایرکوردیلر وکندیلر یرده ساکن اولوب عبادته
دورشدیلر حق تعالی انلره عبادتی تخفیف ایتدی وابلیسه یر ملکنی وسماء دنیا وخزانۀ جنتی
ویردی اویله اولسه اول کاهی یرده وکاهی سماء دنیاده وکاهی جنتده عبادت ایدردی اول
حالتدن نفسنه عجب ایردی انکله کندوینی ملائکه دن اکرم کوردی حق تعالی اکا وجندینه
ذکر اولنان کلامی دیدی اول خبردن کراهت ایتدیلر • زیرا که ارضده عبادت خفیفه ایله
اطمئنان ایتمشدیلر (قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء) یاربنا ارضده خلیفه قیلور
میسین اول کمسه یی که انده معاصی ایله افساد ایدر وقانلر دوکرلر دیدیلر وبو حالی الله تعالیدن
اخبار ایله ویا لوحدن تلقی ایله ویا عقوللرنده مرکوز شیئدن استنباطله ویا احد ثقلینی آخره
قیاس ایله بیلدیلر (ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك) حالبوکه بز سنی سوءدن تبعید ایده رز
بزه الهام ایتدیککك معرفتك اوزره حمدکی ملتبسین اولدیغمز حالده ودخی سنك اجلکیچون نفوسمزی
ذنوبدن تطهیر ایدرز • انلرك بو سؤالی ارضك عمارت واصلاحنه وانده افساد ایده جکلری
واهل طاعت یرینه انده معصیت ایشلیه جکلری استخلافنه تعجب ایدوب کندیلره خفی اولان
حکمتك کشفین بیلدیرر وشبهه لرین کیدروب حقیقت حاله ایرکورر شیئدن استخبار ایدی
یوخسه عصمتلریله عجب وتفاخر ایدوب حق تعالی یه اعتراض ویا بنی آدمه غیبت طریقی اوزره
طعن دکل ایدی • زیرا انلر حق تعالینك • بل عباد مکرمون لایسبقونه بالقول وهم بامره یعملون
دیو تزکیه سیله سوءظن اولنمقدن انلر مبرالردر کانه انلر بیلدیلر که خلیفه قیلنه جغك مداری

یابنی اسرائیل اذکروا نعمتی
التی انعمت علیکم وانی
فضلتکم علی العالمین • ای
یعقوب اوغللری سزه
ویردیکم نعمتلری ذکر ایدك
وسزك اجدادکزی اولوقتك
انسانلری اوزرینه تفضیل
ایتدم (واتقوا یوما لاتجزی
نفس عن نفس شیئا ولا تقبل
منها شفاعة ولا یؤخذ منها
عدل ولا هم ینصرون)
ودخی شول عذاب کونندن
قورقك که اول کونده بر نفس
مؤمنه بر نفس کافردن بر شیئ
مجازات ایدهمز یعنی نفس
مؤمنه نك نفس کافره یه
شفاعتی قبول اولنمز واول
نفس کافره دن عذاب ایچون
عوض اولنمز واول کونده
اول کافرلرك دفع عذابیچون
یاردم دخی اولنمز • بو آیت
کریمه یهودك بز حضرت
ابراهیم واسحق اولادلرندنز
دیو افتخارلری حالنده
نازل اولمشدر • واذ نجیناکم
من آل فرعون یسومونکم
سوء العذاب یذبحون ابناءکم
ویستحیون نساءکم وفی
ذلکم بلاء من ربکم عظیم •
ای بنی اسرائیل انی دخی
ذکر ایدك که آل فرعون
سزی واجدادکزی رنج
ومحنت تکلیفیله اشد عذابده
قوللنورلرکن ونسالریکزی

اوچ قوت یعنی شهوت وغضب وعقلیه اوزره اولیسردر اما شهوت وغضبك مقتضاسی فساد
وسفك دماء دروعقلیه نك مقتضاسی معرفت وطاعتدر انلر ایسه یالکز قوت عقلیه یه نظر ایدوب
آیا که انی استخلافه حکمت نه اوله حالبوکه شهوت وغضب اعتباریله حکمت انك ایجادینی
اقتضا ایتمز فکیف که اکا خلافت دخی منضم اوله بز ایسه اول خلافتدن توقع اولنان شیء مفاسد
مذکوره معارضه سنسز اقامت ایدرز وغفلت ایتدیلر شهوت وغضبدن هر برینك فضلندنکه
قچان عقله مطاوعت ایدوب عفت وشجاعت ومجاهده هوی وانصافله متصف اوله وبیلمدیلر که
آحادك قاصر اولدیغی شیء ترکیب افاده ایدر احاطۀ جزئیات واستنباط صناعات واستخراج
منافع کائنات کبی که انی قوه دن فعله کتورر که اول استخلافله قصد اولنور • ایمدی اشبو معانی یه
حق جل وعلا اشارت ایدوب (قال انی اعلم مالا تعلمون) سزك بیلمدیککز شیء بن بیلورم دیدی
اشبو آیتده عبادی مشاوره یه ارشاد واردر ونص قرآنك وجودیله یالکز رایه رخصت اولدیغنه
وخیری شرینه غالب اولان شیئك ایجادنده حکمت اولدیغنه دلالت واردر • زیرا که شر
قلیل ایچون خیر کثیری ترك ایتمك شر کثیردر ودخی آدم علیه السلام حضرتلرینك عظم
شاننه اشارت واردر که خلق اولنمزدن اوکدین وجودیله حق تعالی انی سکان ملکوتنه تبشیر ایتدی
واکا خلیفه دیو لقب ایتدی وانده کی مفاسد اوزره راجح اولان فضلنی اظهار ایتدی (وعلم
آدم الاسماء کلها) حق جل وعلا آدم علیه السلامی خلقتندنصکره جمیع اشیانك اسملرینی اکا
تعلیم ایتدی یا انده علم ضروری خلقیله ویا روحه القا ایله • دینلدیکه انکله مراد وجوده کلمش
ویوم قیامته دکین کله جك اسماسی ویا ملائکه نك ویا ذریتنك ویا هر اشیانك حرفت وصنعتك
اسماسنی اکا بیلدردی • اصحاب تأویل ایدر حق تعالی اکا جمیع لغاتی تعلیم ایدوب اولدخی
اولادنك هر برینه بر لغتله سویلدی بعده اولادی بلاده تفرق ایدوب انلردن هر
فرقه بر لغتله مختص اولدی (ثم عرضهم علی الملائکة) بعده اول مسمیاتك عقلاء وغیر
عقلاسنی ملائکه یه عرض ایتدیکه آدمك فضلی واونلرك عجزی ظاهر اوله (فقال انبؤنی
باسماء هؤلاء) اشبو مخلوقاتك اسمائنی بکا خبر ویرك (ان کنتم صادقین) اکر صادقلر ایسه کز
دیدی یعنی شول زعمکزده که هر خلقمدن سز اعلم وافضل اوله سز (قالوا سبحانك) ملائکه
عجز وقصورلرینه اعتراف ایدوب دیدیلرکه یاربنا سنی تنزیه ایده رز هر شیئدنکه عظمت
وکبریاکه لایق اولمیه (لا علم لنا الا ما علمتنا) بزم هیچ بر شیئه علممز یوقدر مکر اکا که انی بزه الهام
ایتمش اوله سن (انك انت العلیم الحکیم) سن اول علیم سنکه سکا بر شیء خفی اولمز حکیم سنکه
فعلکده حکمت بالغه اولان شیء ایشلرسن (قال یا آدم انبئهم باسمائهم) حق تعالی دیدیکه
یا آدم ایمدی انلره اسماء موجوداتی خبر ویرکل (فلما انبأهم باسمائهم) وقتا که اول انی انلره
امر اولندیغی منوال اوزره خبر ویردی (قال الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات والارض)
حق تعالی ملائکه یه دیدیکه بن سزه دیمه دیمیکه سموات وارضك غیبنی اولمش واوله جغنی
بیلورم زیرا انلره سزك بیلمدیککزی بن بیلورم دیمش ایدی (واعلم ما تبدون) ودخی بیلورم
انی که اراکزده اظهار ایدرسز که اول اولایی ترك اوزره معاتبه لرینی تعریضدر وحالبوکه انك
اولاسی توقف ایدوب بیانه مترصدین اولملریدر ویاخود مراد یر یوزنده خلیفه قیلور میسن
انی که انده فساد ایدیسر دیملریدر (وما کنتم تکتمون) دخی بیلورم انی که کتم ایدردیکزکه

حیاتده براغوب اوغللر
کزی قتل ایدرلرکن بز
سزی خلاص ایلدك وبو
رنج وتکلیفده سزه ربکز
طرفندن بیوك ابتلا وتجربه
واردر فرعون بنی اسرائیلدن
بر ولد طوغوب قبطیلرك
هلاك وخرابنه سبب اوله
جغنی ایما ایدر رؤیا کورمکله
بنی اسرائیلك اولادلرینی
ذبح ایدردی (واذ فرقنا بکم
البحر فانجیناکم واغرقنا
آل فرعون وانتم تنظرون)
دخی شونی یاد ایدك وقتا که
سز فرعوندن فرار ایله
سویش دکزینه کلدکلریکزده
دشمن ارقه کزده ایکن
بز سزك ایچون بحری شق
ایله سزی خلاص وآل
فرعونی غرق ایلدك اولحالده
سز انلری کورر ایدیکزه
(واذ واعدنا موسی اربعین
لیلة ثم اتخذتم العجل من
بعده وانتم ظالمون) وانی
دخی ذکر ایدك که بز موسایه
طورده قرق کیجه وعده
ویرمشیدك اول طوره
کیتدکدنصکره سز بوزاغی یی
تکری اخذ ایتدیکز وبو
حالله الله دن غیری یه عبادت
ایتمکله ظالملردن اولدیکز
(ثم عفونا عنکم من بعد
ذلك لعلکم تشکرون)
سزدن صدور ایدن منکر

اول کندیلرینك خلافته احتماء زعم ایتملریدر ویاخود حق تعالی کندیلردن افضل شیئ خلق ایتمز
ظن ایتملریدر • ابن عباس ایدر اول کتم اولنان شیئله مراد شول حالتدر که آدم علیه السلامك
جسدی وقتا که مکه وطائف بیننده روحسز براغلمش یاتوردی ابلیس اکا اوغرایجك اغزندن
کیروب دبرندن چیقدی ودیدیکه بو براس ایچون خلق اولنوبدر لکن انده تماسك اولمز •
زیرا که اجوفدر بعده بیله سنجه اولان ملائکه یه دیدیکه اکر بو اوزریکزه تفضیل اولنوب واکا
اطاعتله بیوریلور ایسه کز نیجه ایدرسز دیدیلرکه ربعز جل شانه نك امرینه اطاعت ایده رز ابلیس
نفسندن دیدیکه والله اکر بن بونك اوزره تسلیط اولنورسم انی هلاك ایدرم واکر بنم اوزریمه تسلیط
اولنورسه اکا عصیان ایدرم • ایمدی آتیده ابداء اولنان ایله مراد ملائکه نك اشبو طاعته
عزملریدر وکتم اولنانله مراد ابلیسك اشبو مخالفته عزمیدر • معلوم اوله که اشبو آیتده انسانك
شرفنه وعلمك عبادت اوزره فضلی ومزیتنه وخلافته علم شرط بلکه عمده ایدیکنه والله تعالی یه
تعلیم اسنادنك صحتنه اکرچه اکا معلم اطلاقی صحیح دکل ایسه ده انی احتراف ایدنه مختص اولدیغیچون
ولغات توقیفیه ایدوکنه وعلم لغت وبطریق الاولی علم شریعت عبادته تخلیدن فوق ایدوکنه وآدم
علیه السلام اول ملائکه دن افضل ایدوکنه دلالت واردر • زیرا حق تعالی آدم علیه السلامك
فضلنی علمله اظهار ایلدی اکرامکانده علمدن اشرف شیئ اولیدی اول شیئ ایله انك فضلنی
اظهار ایدردی یوخسه مال ایله دکل وعلمك فضلی اجلیچون ملائکه اکا سجده ایله امر اولندی
وحق تعالینك یا آدم قولیله پیغمبریمز علیه السلام آدمك نبی متکلم ایدوکنه استدلال ایتدی
(واذ قلنا للملائکة اسجدوا لآدم) ودخی ذکر ایت شول وقتیکه آدم علیه السلامه سجده
ایدك دیو ملائکه یه امر ایتدك • مفسرین اول خطاب اولنان ملائکه ده اختلاف ایتدیلر بعضیلری
دیدیکه انلر سکان ارض اولان ملائکه ایدی لکن اصح اولان (فسجد الملائکة کلهم اجمعون)
دلالتیله ملائکه نك جمیعی ایدی وسجود ایکی قولك اصحنده حقیقتده آدمه اولوب الله تعالی یه
معنای عبادتی متضمن ایدی امرینه امتثال سببیله واول سجودله مراد انحنا ایدی یوخسه آلنی
یره قومق دکل ایدی اسلام کلیجك سلامله اول انحنا ابطال اولندی وملائکه نك اکا سجودی
سجود تعظیم وتحیه ایدی یوسف علیه السلامه اخوه سنك سجودی کبی یوخسه سجود عبادت
دکل ایدی • دینلدیکه آدم علیه السلام قبله اولوب سجود الله تعالی یه ایدی صلاة ایچون کعبه
قبله اولوب سجود الله تعالی یه اولمسی کبی (فسجدوا الا ابلیس ابی واستکبر) اول ملائکه انحناء
سجود ایتدیلر الا ابلیس سجوددن ابا ایتدی وانی رب تعالی یه عبادتده وصله اتخاذندن استکبار
ایتدی وانك اسمی سریانیه ده عزازیل وعربیده حارث ایدی عصیان ایدیجك اسم وصورتی
متغیر اولوب اکا ابلیس دینلدی یعنی الله تعالینك رحمتندن مأیوس اولدی اکثر مفسرین ایدر
ابلیس ملائکه دن ایدی حسن ایدر اول جندن ایدی یوخسه ملائکه دن دکل • الا ابلیس کان من
الجن • دلالتیله واول جنك اصلیدر آدم علیه السلام انسك اصلی اولدیغی کبی • زیرا اول ناردن
وملائکه نوردن خلق اولنوبدر وانك ذریتی واردر وملائکه نك ایسه ذریتی اولمز لکن قول
اول اصحدر (وکان من الکافرین) علم اللهده اول کافریندن ایدی ویاخود کافریندن اولدی
شول سببدنکه حق تعالینك اکا آدمه سجودله امرینی استقباح ایتدی شول اعتقادله کیم اول آدمدن

عملکزه توبه کزدن صکره
عفو ایتدك شایدکه نعمت
عفوه شکر ایده سز (واذ آتینا
موسی الکتاب والفرقان
لعلکم تهتدون) دخی یاد
ایده سز که بز موسایه توریتی
وحقله باطلی فرق ایدر حجتی
ویردك اوله که اول کتاب
وحجتله طوغری یولی
بوله سز (واذ قال موسی
لقومه یاقوم انکم ظلمتم
انفسکم باتخاذکم العجل
فتوبوا الی بارئکم فاقتلوا
انفسکم ذلکم خیر لکم عند
بارئکم فتاب علیکم انه هو
التواب الرحیم) وخاطره
کتورك انی دخی که موسی
علیه السلام عجله طاپان قومنه
دیدیکه ای قوم تحقیق سز
عجله طاپمغله نفسکزه ظلم
ایتدیکز امدی تضرع
ونیازله ربکز جل شانه یه
توبه ورجوع ایدك دخی
نفسکزی قتل ایدك یاخود
کوساله یه طاپانی طاپمیان
اولدرسون بو مقاتله کز
ربکز عندنده سزك ایچون
خیرلودر بعد المقاتله توبه کز
قبول اولدی تحقیق باری
تعالی تائب قوللرینی عذابندن
رجوعله مغفرت ورحمت
ایدیجیدر • علی قول بونلرك
توبه لری بو وجهله اولدیکه

(افضل)

افضل اوله انضمام ایده ، مخضول علیه ایچون تخضع وتوسل ایله امر اولنمسی حسن اولمز تنکیم
• انا خیر منه • بن آدمدن خیرلویم دیو قولی انی اشعار ایدر یوخسه یالکز واجب ترکیله دکل
• تفسیر قاضیده ایدر اشبو آیت کریمه دلالت ایدرکه ابلیس ملائکه دن او لمادکه انلردن اولمسه
انلره سجود امری اکا متناول اولمزدی وآنلردن آنی استثناء صحیح اولمزدی • الا ابلیس کان من
الجن • ابلیس جندن ایدی دیو قولیله سؤال ایراد اولنورسه دینورکه جائزدرکه فعلده جندن
ونوعده ملائکه دن اوله • زیرا ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه ملائکه نك برنوعنه جن
دینور توالد ایدرلر ابلیس آنلردن ایدی واولکه آنی ملائکه دن دکل زعم ایدر ویاخود اول
جنی ایدی ملائکه اراسنده مستثنی اولمسیله ملائکه اکا تغلیب اولندی دیر ویاخود جن دخی
ملائکه ایله بیله سجوده مأمورین ایدیلر ملائکه ذکریله انلرك ذکرندن استغنا اولندی دیر
• تنکیم اکابر برشخصه تذلل وانی توسلله امر اولنسه لر اصاغرك دخی آنکله امر اولندیغی
بالطریق الاولی بیلنور اویله اولسه سجودله امر اول ایکی قبیله یه اولوب ابلیس انك برندن
مستثنی اولور ودخی ملائکه ده اکرچه عصمت غالبدر لکن بعضنده عصمت اولمز ایسه عدم
عصمت غالب اولوب بعضنده عصمت بولندیغی کبی • اشبو آیتك فوائدندندرکه استکباردن حذر
ایدینله که زیرا اول کبردن کاهی کفره ایرکوریلور واول امر الله ایله اثماره حث اولنده امرك
سرینه خوضدن صاقنله واولکه آنك کفر اوزره وفات ایدر ایدوکن حق تعالی بیله اول حقیقتده
کافردر • زیرا که عبرت خواتمه در اکرچه حال حیاتنده حکمده مؤمن ایسه ده • بعده حق تعالی
ملائکه یه امر ایلدی ادمی التوندن سریر اوزره کتوردیلر حتی که جنته قویدیلر حالبوکه انده اکا
مجانس یوغیدی اویقویه واردی اول حالتده حق تعالی انك شق ایسری اضلاعنك قصیرندن
حوایی خلق ایتدی والحال آدم علیه السلام نه انی حس ایتدی ونه اندن اکالم ایردی اویانیجق
انی باشی اوجنده اوتورر کوردی دیدیکه سن کیمسك دیدیکه خاتونکم حق تعالی بنی سنکیچون
خلق ایتدی تا که بری بریمزه سکون ایده وز (وقلنا یا آدم اسکن انت وزوجك الجنة) حق جل
وعلا ایدر دیدك که یا آدم سن وخاتونك جنت خلدده سکون وقرار ایدك • دینلدیکه اول سماء سابعه ده
ایدی (وکلا منها رغدا حیث شئتما) واول جنتدن دیلدیککز مکانده هرنه وقتده ایسه نیجه دیلرسکز
وسعت ورفاهیت اوزره اکل وتناول ایدك (ولا تقربا هذه الشجرة) لکن اشبو شجره یه قریب اولمیکز
(فتکونا من الظالمین) قریب اولورسکز ایکیکز دخی ظالملردن معصیتله نفسلریکزه ضرر ایدیجیلردن اولور
سز • بعض علماء ایدر نهی شجره دن برجنس اوزره • وآخرون ایدر شجره مختصه اوزره واقع اولوبدر
واول شجره دن اختلاف اولندی حنطه ویا کرم ویا تین ایدی یا برشجره ایدیکه آندن اکل ایدنه
حدث ایریسر ایدی ولکن اولی اولان تعیین اولنمامقدر آیتده تعیین اولنمدیغی کبی ماهو المقصود اکا
متوقف اولمدیغیچون • واکا قربدن نهیدن اندن اجتنابك وجوبنه دلالت وار وحرامه واقع اولمق
خوفیله لایق اولان اکا اقترابدن حذر لازم ایدوکنه اشارت وار • زیرا که برشیئك قربی داعیسنی
ایراث ایدر ومجامع قلبله انی اخذه کیدر حتی که انی عقل وشرع مقتضاسندن آنی آیرر (فازلهما
الشیطان عنها) اول ایکیسنی شیطان جنتدن آیرمغه باعث اولدی (فاخرجهما مما کانا فیه) واولدقلری
نعمدن انلری چیقاردی • روایت اولندیکه ابلیس دیلدیکه جنته کیره وآدم وحوایی آنده کی نعملرندن

عبده عجل صحرایه کیدوب
دیز اوزره باش اشاغی
طوردیلر هرون علیه السلام
اون ایکی بیك آدم اللرنده
قلیجلریله کلوب صباحدن
اخشامه دك یتمش بیك آدم
قتلندنصکره عفو غفور ظهور
ایلدی (واذ قلتم یا موسی لن
نؤمن لك حتی نری الله جهرة
فاخذتکم الصاعقة وانتم
تنظرون) انی دخی ذکر
ایدکه یا موسی بز سکا ایناممز
تا الله تعالا یی اشکار کورمینجه
دیدیکز اول آنده کوکدن
آتش صاعقه سزی اخذ
ایتدی سز دخی انی کوردیکز •
دینلدیکه اول قومك
اخیارندن طوره کیدن یتمش
کشی ایدیکه حقك کلامنی
ایشتدکدنصکره کورمك
استدکلری کستاخلقلریچون
انلره صاعقه ایندی وبو
صاعقه سمادن برمهیب صدا
ایدی اول کیمسه لر انی
ایشتدکلرنده جمله سی میت
اولدیلر موسی علیه السلام
انلری بویله میت کوردکده
متحیر اولوب یارب بنی
اسرائیل اخیارلریمز نیجه
اولدی دیدکلرنده نه جواب
ویره یم دیدی حق تعالی
انلری دیریلدوب بیوردیکه
(ثم بعثناکم من بعد موتکم

آيره خزنه آنی منع ايتديلر مكر خزنه‌نك بری حيه ايدی بعير كبی درت اياقلو اولوب دواب جنتك
احسنلرندن ايدی ابليسك صديقی ايدی ابليسی آغزينه قويوب جنته كيردی وآغزندن چيقاردی •
حسن ايدر آدم وحوا كاهی جنتدن طشره‌يه چيقرلردی ابليس آنلری انده كوررديمكر آدم
عليه السلام جنته كيرديكنده انده‌كی نعمی كوريجك نوليدی دائم اولسه ديمش ايدی ابليس آنی
ايشيدوب وسوسه القاسنه مدارايتمكه عزيمت ايتمشيدی چون ايكی وجهك بريله ابليس انلره بولشدی
والحال الرانك ابليس ايدوكن بيلمزدی خزنه نياحه‌سی كبی نوحه ايدوب آغلدی • دينلديكه
اول نياحه ايدن ابليس ايدی آدم وحوا اكا ديديلركه نيه اغلرسك ديدی انلركه سزلر اولورسز
وبو نعمدن آيريلورسز انك بوحيله‌لی سوزی قلبلرينه تأثير ايتدی ابليس ايسه آنلردن آيريلوب
كتدی وقت آخرده‌ينه كلوب ديديكه يا آدم سكا بر شجره‌يی دلالت ايده‌يمی كه ييديككزده اولديغك
نعيم دائم اولور وملككه زوال ايرمز الكده قالور آدم عليه السلام انی قبولدن امتناع ايديجك
ابليس بن سزه نصيحت ايديجيلردنم ديو يمين بالله ايتدی ايكيسی دخی اكا الدانديلر هيچ كمسه يالان
يره يمين ايتمز صانديلر هماندم حوا شجره‌يه يوريدی اندن ييوب آدم عليه السلامه ييدردی
• سعيد بن المسيب يمين بالله ايدوب ديديكه آدمك اندن يمسی عقلی باشنده ايكن دكل ايدی بلكه
حوا اكا خمر ايچروب سكران ايكن انی ييدی اندن حق جل وعلا آدمه ديديكه جنتدن سكا مباح
ايتدكلرم اول شجره‌دن سكا غنا ويرمديمی آدم ديديكه بلی يارب والله بكا غنا ويرمشدی لكن
عزتك حقيچون هيچ كمسه‌يی ظن ايتمدمكه يالان يره يمين ايده حق تعالی ديديكه عزتم حقيچون
سنی يره ايندرم رزق ومعاشكی مشقت چكدكدنصكره ايركورم اندن انی جنتدن ارضه ايندردی
زراعت وحراثت طريقندن اكا رزقنی ويردی • ابن عباس رضی الله عنهما ايدر آدم عليه السلام
شجرهٔ منهيه دن اكل ايديجك حق تعالی اكا ديديكه يا آدم نيچون بكا بويله عصيان ايتدك
ديديكه يارب حوا بكا انی تزيين وترغيب ايتدی حق تعالی ديديكه اعدی اكا حمل وضعنده كراهت
ايركوردم وهر آيده اندن قان اقيدم ويوم قيامته دكين اول مشقتلری بنانكه دخی چكديرم چون
آدم وحوا شجره دن يديلر درعقب اوزرلرندن حله‌لری وحليه‌لری صويلوب عريان قالوب
عورت يرلری آچلدی ﴿ وقلنا اهبطوا بعضكم لبعض عدو ﴾ حق تعالی ايدر آدم وحوا
وابليس وحيه‌يه ديدك‌كه جميكز يره اينك حالبوكه بری برلريكزه عداوت ايديشرسزكه اول
ادم ذريتيله حيه بيننده ومؤمنين ايله ابليس بيننده اولان عداوتدر اويله اولسه آدم عليه السلام
سرنديب طاغنه وحوا جده‌يه وابليس ايله حيه اصفهانه ايندرلدی ابليسك اشبو ايندرلمسی
ايكنجی كره ايديكه اول وسوسه ويا مسارقه ايچون جنته كيرمشدی ويا سمادن اينمش ايدی
﴿ ولكم فی الارض مستقر ومتاع الی حين ﴾ وسزك ايچون يريوزنده قرار كاه ودخی حالكز
ايرشنجه عيش وتمتع اوليسر در ﴿ فتلقی آدم من ربه كلمات ﴾ آدم عليه السلام رب تعاليدن
كلمات مخصوصه‌يی تلقی واخذ وحفظ ايتدی حتی اول اكا سبب توبه اولدی اول كلماتده اختلاف
اولندی • دينلديكه اول • ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين • ايدی
وياخود • لا اله الا انت سبحانك وبحمدك رب عملت سوأ وظلمت نفسی فاغفر لی انك انت
الغفور الرحيم ﴾ ايدی ابن عباس رضی الله عنهما ايدر آدم وحوا ايكيوز ييل اغلديلر قرق كون

لعلكم تشكرون) صاعقه‌دن
سزی اولدر دكدنصكره
تكرار احيا ايلدم شايدكه بو
حيات نعمتنه شكر ايده‌سز
(وظللنا عليكم الغمام وانزلنا
عليكم المن والسلوى كلوا
من طيبات مارزقناكم وما
ظلمونا ولكن كانوا انفسهم
يظلمون) صحرای تيهده
بز سزك اوزريكزه بولتله
كولكه ايلدك وسزه قدرت
حلواسی وبيلدرجين
كوندردك وبو حلال
رزقزدن اكل ايدك ديدك
انلر عدم اطاعتله بزه ظلم
ايتديلر انجق كندو نفسلرينه
ظلم ايتديلر • تفسير منيرده
اول قوشلر اوتلوقلرك
دالرنده خوش نغمه‌لرله
ظهور ايدوب روزكار
انلرين قنادلرين دوكر
وكوكسز كباب اولوب بنی
اسرائيل انلری قدرت
حلواسيله قارشدررلر ايدی
ديو تحرير ايدر چونكه بو
حلال رزق كندولره كلور
ايدی انی اكل ايدوب ادخار
ايتمامری امر اولنمشيدی
امره مخالفت ايدوب
ادخار ايچون صاقلدقلری
قوردلنوب بعده قوشلر
دخی كلمز اولدی بناء عليه
نفسلرينه ظلم ايتديلر

ييوب ايچمديلر ويوز ييل آدم حوايه قربان ايتمدی • دينلديكه اكر اهل ارضك دموعی جمع
ايدلسه داود عليه السلامك دموعی اندن اكثر اوليدی شول سببدنكه اول خطبه‌يه ايردی
واكر داودك واهل ارضك دموعی جمع ايدلسه نوح عليه السلامك دموعی اندن اكثر اوليدی
واكر داود عليه السلامك واهل ارضك ونوح عليه السلامك دموعی جمع ايدلسه آدم عليه السلامك
دموعی اندن اكثر اوليدی شول سببدن كه جنتدن چيقارلدی • دينلديكه آدم عليه السلام وقتاكه
ارضه ايندرلدی حيا وحجابندن اوچيوز سنه‌يه دكين رأسنی سمايه رفع ايتمدی ﴿فتاب عليه﴾
اول اجلدن حق تعالی انك توبه‌سين قبول ايدوب رحمتيله اكا رجوع ايتدی آدم ذكريله
اكتفا اولنوب حوا ذكر اولنمدی زيراكه حوا حكمده اكا تبع ايدی • پس بو سببدن قرآن
وسنتك اكثرنده نسانك ذكری طی اولنمشدر ﴿ انه هو التواب الرحيم ﴾ اول الله تعالی عبادينه
مغفرت ايله رجوع ايديجيدر ورحمتده مبالغدر ﴿ قلنا اهبطوا منها جميعا ﴾ بز ديديككه جميكز
يعنی آدم وحوا وابليس وحيه يره اينك هبوط امری تكرار اولنمسی مقصودك اختلافيچون •
زيراكه هبوط اول دار بليه‌يه معادات ايچون ايدی • واشبو هبوط ايسه تكليف ايچوندر •
نتكيم مابعدی انی اشعار ايدر وياخود هبوط اول جنتدن سماء دنيايه وهبوط ثانی سماء دنيادن
ارضه ايدی ﴿ فاما يأتينكم منی هدی ﴾ يا ذريت آدم اكر بندن سزه رشد وبيان شريعت وياخود
كتاب ورسول كله ﴿ فمن تبع هدای ﴾ اول كمسه‌كه اكا كلانه اتباع ايده عقل شهادت ايتديكی
شيئی رعايت ايدر اولديغی حالده ﴿ فلا خوف عليهم ﴾ انلره خوف يوقدر ومكروه حلولندن
مبرالردر ﴿ ولاهم يحزنون ﴾ ومحزون دخی اولمزلر زيراكه محبوبلری حاصلدر خوف توقع
اولنور شيئدن اولور وحزن ايسه واقع شيئه اولور حق جل وعلا اوكدو ابلغ وجه اوزره
انلردن عقابی نفی وانلر ايچون ثوابی اثبات ايلدی ﴿ والذين كفروا وكذبوا بآياتنا ﴾ شونلركه
الله تعالی‌يه كافر اولوب آياتی تكذيب ايتديلر وياخود جنانله آياته كافر اولوب لسانله تكذيب
ايتديلر ﴿ اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ﴾ ايمدی انلر يوم قيامتده اهل ناردر اندن
چيقمزلر انده دائملردر • تفسير قاضيده ايدر آدم عليه السلام قصه‌سيله انبيانك عدم عصمتنه
بر قاچ وجه اوزره تمسك ايدر • اولكيسی آدم عليه السلام نبی ايدی منهی عنهی ارتكاب
ايتدی وانی ارتكاب ايدن ايسه عاصيدر • ايكنجيسی انی ارتكابيله ظالملردن قلندی • الا
لعنة الله علی الظالمين • فحواسنجه • اوچنجيسی حق جل وعلا • وعصی آدم ربه فغوی •
قوليله اكا عصيان وبغی اسناد ايتدی • دردنجيسی اكا توبه تلقين ايتدی توبه ايسه
ذنبدن رجوع وندامتدر • بشنجيسی انك خاسر ايدوكنه اعترافدر اكر حق جل وعلا اكا
مغفرتی اولمسه توبه تلقين ايتمزدی وخاسر ايسه صاحب كبيره‌در • التنجيسی اكر اول ذنب
ايتمش اولمسه اول مصائبه اوغرامزدی ايمدی اكا جواب بر نيچه وجه اوزره‌در • اولكيسی
اول وقتده اول نبی دكل ايدی ومدعی ايسه بيانله مطالبدر • ايكنجيسی اول نهی تنزيه
ايچون ايدی وانك ظالم وخاسر تسميه اولنمسی اولايی تركيله نفسنه ظلم وحظنده خسار ايچون
ايدی واكا بغی وعصيان اسنادينك بيانی محلنده كلور ان شاء الله تعالی وانك توبه ايله
امر اولنمسی فوت اولانه تلافی ايچون ايدی واكا ايرشن مصائب اولايی تركی اوزره معاتبه

(واذ قلنا ادخلوا هذه القرية
فكلوا منها حيث شئتم رغداً
وادخلوا الباب سجداً وقولوا
حطة نغفر لكم خطاياكم
وسنزيد المحسنين) وياد
ايدكه بز سزه شو قريه‌يه
كيرك واول كويدن استدكيكز
يككز طعاملری رفاه حال
ايله اكل ايدك واول قريه
قبوسنه سجده ايدرك كيرك
وكناهكزدن استغفار
ايدككه كناهلريكزی عفو
ايده‌لم واحسان ايديجيلره
بز فضلمزدن ثوابی زياده
ايده‌رز ديدك • تبيانده •
بو امر تيهدنصكره ايدی
واول قريه قدس شريف
ياريحا ايدی انده جبار
يندن عاد بقيه‌سی عمالقه
قومی ساكن اولورلردی
ورئيسلری عوج بن عنق
ايدی وانلر موسی عليه
السلام حياتنده بيت المقدسه
كيرمامشلر ايدی ديو تحرير
ايدر (فبدل الذين ظلموا
قولاً غير الذی قيل لهم
فانزلنا علی الذين ظلموا
رجزاً من السماء بما كانوا
يفسقون) اول نفسلرينه
ظلم ايدنلر امر اولندقلری
قولی تبديل وتغيير ايتديلركه
استغفار معناسنه اولان
حطه‌يی لفت نبطه اويدروب
قرمزی بغدای ديو استهزا

ایدی • اوچنجیسی انی ایشلمسی • فنسی ولم نجدله عزما • دلالتیله ناسیا ایدی لکن اسباب
نسیاندن تحفظی ترك ایتدیکیچون عتاب اولندی اکرچه اول امتدن حط اولنورسده انبیادن
اولنمز رتبه‌لری عظیم اولدیغیچون • دردنجیسی انك اکا اقدامی اجتهادسببیله ایدیکه انده خطا
ایتدی • زیرا اول ظن ایلدیکه اول نهی تنزیهی اوله ویاخود اول شجره‌نك عیننه اشارت
اولوب اول ایسه انك نوعندن شجرهٔ اخرادن تناول ایتمش اوله حالبوکه انکله مرادنوعه
اشارت ایدی وانك اوزرینه جاری اولان مصائب خطیئه‌نك شاننی تعظیم ایچون ایدی تاکه
اولادی اندن اجتناب ایده‌لر • واشبو قصه‌ده دلالت واردرکه جنت مخلوقه اوله وجهت
عالیه‌ده اوله وتوبه مقبوله اوله وهدایه اتباع ایدن مأمون العاقبه اوله وعذاب نار دائم اوله
وکافرانده مخلد اوله کافرك غیری دکل وقتا که حق جل وعلا توحید ونبوت ومعاددلائلن
ذکر ایلدی انی تقریر وتأکید ایچون نعم عامه تعدادیله انی تعقیب ایتدی زیرا اول حوادث
محکمه اولدیغی حیثیتدن بر محدث حکیمه دلالت ایدرکه خلق وامر یالکز انك اوله وانی کتب
سابقه‌ده ثابت اوادیغی اوزره شول تعلم وبر شیئه ممارستی اولمیان کشینك اخباری معجزه اولوب
نبوتنه دال اوله واول انسان واندن اعظم شیئك خلقنی مشتمل اولدیغی حیثیتدن انی ابداعه
قادر اولان رب تعالی اعاده‌سنه دخی قادر ایدوکنه دال اوله انلردن اهل علم واهل کتابه خطاب
وامر ایلدیکه اوزرلرنده اولان نعم اللهی ذکر ایده‌لر وحقه اتباعده وججه افتقارده وعهودده وفاء
ایده‌لر تا که محمد علیه السلامه وا کا انزال اولنان کتابه ایمان کتورمکه مبادرت ایده‌لر دیدیکه (یابنی
اسرائیل) یااولاد یعقوب واسرائیل یعقوب پیغمبر علیه السلامك لقبیدر عبریه لسانجه‌در
ومعناسی عبدالله ویاصفوةالله دیمکدر (اذ کروا نعمتی التی انعمت علیکم) سزه انعام ایتدیکم
نعمتی ذکر ایدك انی تفکر وشکرینه قیامله وانکله مرادانلرك آباء واجدادینه اولان
نعم درکه انلر ایچون دریانك یارلمسی وانلر اندن کچوب فرعون وقومی انده غرق اولمسی
واولوجهله انلرك اندن قورتلمسی وتیهده اوزرلرینه غمام کولکه اولمسی وانلره من وسلوی
ایندرلمسی وانلره من عندالله تورات کلمسی ودخی بونك غیری نعمك آنلره ویرلمسی‌در (واوفوا
بعهدی) بکا ایمان وطاعته وفاء ایدك (اوف بعهدکم) بندخی سزه حسن اثابتـه وفا
ایدرم • وفانك بزدن اول مراتبی ایکی کلمهٔ شهادت کتورمه‌در وحق تعالیدن دم ومالمزی
آخرك تعرضندن صیانتدر وانك آخر مراتبی بزدن بحر توحیده استغراقدر بر حیثیتله کیم
نفسمزدن غافل اوله‌وز فکیف که غیریدن واما که حق تعالیدن بزی لقاء دائم ایله اثابتدر
بوایکی عهدك تفصیلی سورهٔ مائده‌ده • ولقد اخذالله میثاق بنی اسرائیل • آیتنده کلور
انشاالله تعالی (وایای فارهبون) وبندن قورقك فعلکزده وترککزده خصوصا نقض
عهدده • دینلدیکه یعنی برشیئدن رهبت ایدرسکز بندن رهبت ایدك ورهبت برخوف درکه
بیله سنجه تحرز دخی اوله • اشبوآیت کریمه‌ده وعد ووعیده تضمن وار وشکر ووفاء عهدك
وجوبنه دلالت وار مؤمنه لایق اولان الله تعالینك غیریدن قورقمامق ایدوکنه اشارت وار
(وآمنوا بماانزلت مصدقا لمامعکم) وانزال ایتدیکم قرآنه ایمان کتورك اول توحیدونبوت
واخبار ونعت محمد علیه السلامده سزکله اولان کتابه موافق اولدیغی حالده وتفاوت اعصار

ایشدیلر ایمدی بو تغییر
ایله نفسنه ظلم ایدنلرك
حددن تجاوز فسقلری
اولدیغیچون اوزرلرینه
کوکدن عذاب وعقوبت
انزال ایلدك اول عذاب
اتش یاطاعون ایدیکه بر
ساعتده یکرمی درت بیك
کمسنه هلاك اولدی (واذ
استسقی موسی لقومه فقلنا
اضرب بعصاك الحجر
فانفجرت منه اثنتا عشرة
عیناً قد علم کل اناس
مشربهم کلوا واشربوا من
رزق الله ولاتعثوا فی الارض
مفسدین) وانی دخی ذکر
ایدککه موسی علیه السلام
قومی ایچون من وسلوانی
ییدکلرندنصکره صو
استدی بز موسایه • سکا
شعیب علیه السلامدن قلان •
عصاك ایله طاشه اوردیدك
عصایی طاشه اوردقده
اندن اسباط بنی اسرائیل
عددنجه اون ایکی چشمه
آقدی وهر اسباطك هر
بری چشمه‌لرینی بیلدی
امدی الله تعالینك رزقندن
اولان من وسلوایی اکل
ایدیکز وچشمه‌لردن
ایچکز ویر یوزنده فساد
ایتمکله حدی تجاوز ایتمیك
دیدك • اول طاش آدم
باشی قدر مربع جنتدن

سبیله جزئیات احکامدن اکا مخالف اولانه دخی ایمان کتورك که انك هر بری زماننده اضافتله
حقدر انکله مخاطبك اندن صلاحی رعایت اولنمشدر حتی اکر متقدم ایام متأخره‌ده نزول
ایتسه وقتنه موافق نزول ایدیدی اول اجلدن پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه • لوکان موسی
حیا لماوسعه الااتباعی • اکر موسی علیه السلام بنم زمانمده حیاتده اولیدی بکا اتباعدن غیر
حاله وسعی اولمزدی • اشبو آیتده تنبیه واردرکه انك پیغمبریمز علیه السلامه اتباعندن کتابنه
ایمانی نفی ایتمیه بلکه ایجاب ایده (ولاتکونوا اول کافربه) یوخسه اول قرآنه اول کافر
اولمکز اولورسه کز کندیکزك وسزه متابعت ایدنلرك وبالیله مؤاخذ اولنورسز (ولاتشتروا
بآیاتی ثمنا قلیلا) بنم آیاتمه ایمان واتباعی حظوظ دنیایه استبدال ایتمکزکه اول نه مرتبه‌ده
جلیله ایسه حظوظ آخرتدن فوت اولانه اضافتله قلیله‌در • دینلدیکه یهود رؤساء وعلماسنك
سفله وجهالندن مأکل ورسوملری اولوب هر ییل انی انلرك زروع وضروع ونقودندن
آلورلردی خوف ایتدیلرکه اکر محمد علیه السلامك صفتن انلره بیلدیررلر واکا متابعت
ایدرلرسه اول مأکل ورسوملری فوت اوله اویله اولسه انك صفتن تغییر واسمنی کتم ایدوب
دنیایی آخرت اوزره اختیار ایتدیلر (وایای فاتقون) آیاتم ورسولم حقنده ایمانله وحقه
اتباعله ودنیادن اعراضله بندن خوف وخشیت ایدك • رهبت که مبدأ سلوکدر آیت اولیده
انکله امری عالم ومقلده تعمیم ایتدی وتقوی که منتهی سلوکدر اشبو آیت ثانیه‌ده انکله
اهل علمه تخصیص ایتدی (ولا تلبسوا الحق بالباطل) حق منزلی خلط ایتمکز شول
باطله کیم انی سز اختراع ایدر سز تا که حقله باطل بینی تمیز اولنمیه (وتکتموا الحق)
وحق باطله لبسله کتمان حق بینی جمع ایتمکز • حق باطله لبسك معناسی انلرك باطلی توراته
یازملریدر تا که اول حق ظن اولنه وحق کتمانك معناسی بز انی توراتده بولمدق دیملریدر
(وانتم تعلمون) والحال کندیکزك لابس وکاتمین ایدوککزی بیلورسز • اشبونده لبسك
استقباحنه اشعار واردرکه زیرا اکا کتمان حق مقارن اولور خصوصا که اول عالمدن
صدور ایده • زیرا که جاهل کاهی معذور اولور (واقیموا الصلاة وآتوا الزکوة) وصلوات
خمسی موافیت وحدود ایله اقامت ایدك واموالکزك زکاتنی ادا ایدك مسلمینك صلاة وزکاتی
کبی حق جل وعلا انلره اصول اسلامله امرندنصکره فروعیله‌ده امر ایلدی اشبونده دلالت
واردرکه کفار فروع اسلامله‌ده مخاطبن اوله‌لر اصولیله مخاطبین اولدیغی کبی (وارکعوا
مع الراکعین) نمازده رکوع ایدنلرك جماعتده انلرکله بیله سز دخی رکوع ایدك زیرا که جماعتله قلنان
نمازك یالکز قلنان اوزرینه یکرمی یدی درجه فضلی واردر وصلواتدن رکوعله تعبیرده صلاة یهوددن
احترازواردر زیرا انلرك صلاتنده رکوع یوقدر امام رازی ایدر اشبو نمازده رکوعك فرضیتن افاده
ایدر (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم) وناسه برله امر ایدوب کندیکزی بردن اونودرمیسز
برك معناسی خیرده توسعدر اوچ نوعدر بریسی عبادة الله‌ده بردر • ایکنجیسی اقارب مراعاتنده
بردر • اوچنجیسی اجانب معامله‌سنده بردر ابن عباس ایدر اشبو آیت کریمه مدینه احبارینك حقنده
نازل اولوبدر که یهوددن نصیحت ایتدکلری کمسه‌لره سرا محمد صلی الله علیه وسلمه اتباعله امر ایدوب
کندیلر ایسه امری اکا اتباع ایتمزلر ایدی ودینلدیکه انلر تصدقله امر ایدوب کندیلر ایسه
امری تصدیق ایتمزلردی (وانتم تتلون الکتاب) حالبوکه سز توراتی اوقورسز انده ایسه

موسی علیه السلامه کوند •
رلمشیدی یاخود بیاغی
طاش ایدی دینلدی (واذ
قلتم یاموسی لن نصبر علی
طعام واحد فادع لناربك
یخرج لنا مما تنبت الارض
من بقلها وقثائها وفومها
وعدسها وبصلها قال
اتستبدلون الذی هوادنی
بالذی هوخیر اهبطوا مصراً
فان لکم ماسألتم وضربت
علیهم الذلة والمسکنة وباؤا
بغضب من الله ذلك بانهم
کانوا یکفرون بایات الله
ویقتلون النبیین بغیر الحق
ذلك بما عصوا وکانوا
یعتدون) ویاد ایدککه
سز یاموسی بز بر طعام
اوزره صبر ایده‌میز ربکدن دعا
ایله بزم ایچون یرك بتوردیکی
بقله‌سندن وخیارندن
وبغداینندن ومرجمکندن
وصوغانندن عنایتیله اظهار
ایده دیدیکز حق تعالی
یاخود موسی علیه السلام
سزه خیرلو اولان من
وسلوایی بویله صوغان کبی
ادنی شیئه تبدیل ایدر •
میسکز مصره کیدك که
سزك استدیککز شیلر
انده‌در دیدی چونکه
قسمتلرینه راضی اولمدیلر
انلره ذلیللك وفقر تحمیل
اولندی والله تعالیدن

عناد وترك بر وقولك عمله مخالفتی اوزره وعید وارد اولمشدر (افلا تعقلون) یوخسه عقلکز یوقیدرکه قبیح صنیعکزی بیلوب اندن امتناع ایده‌سزاشبو نکله مراد واعظی ارشاددر اکاکه ناسه برخیرایله امرایتدیکنده انکله اتمارده ناسك اشدی اوله وناسی بر شردن نهی ایتدیکنده اندن انتهاده ناسك اشدی اوله اماکه مراد فاسق وعظدن ابعاد دکلدر • زیراکه ایکی امرله مأمورك برینه اخلالی آخره اخلالنی ایجاب ایتمز • أنس بن مالك رضی الله عنه پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه لیلهٔ اسراده برقومه اوغرادمکه دوداقلرینی آتشدن مقراضلرایله کسیورلر ایدی جبرائیل علیه السلامه دیدمکه بونلر نه حاللو قومدر دیدیکه امتك علماسیدر کیم ناسه برله امر ایدوب انی کندیلر ایشلمزدی حالبوکه انلر کتاب اللهی اوقوردی اسامة بن زید پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه یوم قیامتده بررجل کتوریلوب جهنمه براغله باغرساقلری سورینور اولدیغی حالده دکرمن چکن حمار کبی طولندیریله انك شدت عذابن کورمکیچون اهل جهنم انك قاتنه کلدلر سن بزه امر معروف ونهی منکر ایتمزمیدك دیدلر اول دیه‌که بن سزه کرچه امر معروف ایدردم لکن اول معروفی کندم ایشلمزدم وسزی منکردن نهی ایدردم لکن منکری کندم ایشلردم (واستعینوا بالصبر والصلاة) حوایجکز حصولنده الله تعالیدن استعانت ایدك اکا متوکلین اولدیغیکز حالده فرج ونجاحه انتظارله ویاصومله کیم اول مفطراتدن صبردر ودخی صلاتی توسله که اول عبادات نفسانیه وبدنیه‌دن انواعی جامعدر طهارت وستر عورت وتوجه کعبه واعتکاف واظهار خشوع واخلاص نیت ومجاهدهٔ شیطان ومناجات حق وقرائت قرأن وکلمهٔ شهادتین وبونلرك غیری کبی (وانها) اول ایکیسیله استعانت ویاصلاة (لکبیرة) ثقیله وشاقه‌در (الاعلی الخاشعین) الاخوف وطاعات اهلنه دکل‌که انلر الله تعالی‌یه اطاعته سکون ایدیجیلردر (الذین یظنون انهم ملاقوا ربهم وانهم الیه راجعون) که انلر رب تعالی‌یی کورملرین وحساب وجزا ایچون اکا حشر اولنملرین توقع ایدرلر (یابنی اسرائیل اذکروا نعمتی التی انعمت علیکم) یااولاد یعقوب سزه انعام ایتدیکم نعمتی ذکر ایدك (وانی فضلتکم علی العالمین) وسزی زمانکزك عالمینی اوزره تفضیل ایتدم یعنی آباکریکزکه فرعون یدنده ممالیك ایکن قورتاروب کیمنی انبیا وملوك قیلمغله • اکرچه بو تفضیل کندیلره دکل ایسه‌ده لکن آباکرینك اول فضلندن کندیلره شرف حاصل اولوبدر (واتقوا یوما) شول کونك حساب وعذابندن قورقکزکه (لاتجزی نفس عن نفس شیئا) هیچ کمسه آخرك اوزرینه لازم اولان حقوقدن برشیٔ قضا ایتمز • اشبو آیت نازل اولدی شول وقتکه یهود بز ابراهیم خلیل الله واسحاق ذبیح الله اولادیز دیو افتخار ایتدیلر یعنی اول کونده نفس مؤمنه‌نك نفس کافره‌یه برشیٔ نفعی اولمز (ولایقبل منها شفاعة) ودخی نفس مؤمنه‌دن نفس کافره ایچون شفاعت قبول اولنمز (ولا یؤخذ منها عدل) واول نفس کافره‌دن فداء مال ویا رجل دخی اخذ اولنمز (ولاهم ینصرون) وعذابندن دخی منع اولنمزلر معتزله اهل کبائر ایچون شفاعتك نفینه اشبو آیتی تمسك ایتدیلر انلره دیرزکه بوآیت کریمه کفاره مخصوصدر عصات مؤمنین ایچون شفاعتك جوازی حقنده

غضبه مستحق اولدیلر انلرك ذل ومسکنت وحقارتلری الله تعالینك آیتلرینه کافر اولدقلری وناحق یره « زکریا ویحیی وشعیب» وسائر انبیایی قتل ایتدکلری سببیله اولدی انلر اول کفر وقتللری عصیانلری وحدلرینی تجاوز سببیله ایدی (ان الذین امنوا والذین هادوا والنصاری والصابئین من امن بالله والیوم الاخر وعمل صالحا فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف علیهم ولاهم یحزنون) شونلرکه نفاق اوزره یالکز لسانا ایمان ایتدیلر ویهودیتله موسوی کلدیلر ونصرانیتله عیسوی ایدیلر وصابئیتله هردیندن برشی اخذ ایدوب ملائکه‌یه طاپدیلر انلردن خلوص‌له الله تعالی‌یه وآخرته ایمان کتوروب عمل صالح ایشلیانلر ایچون ربلری عندنده اجر وار دروانلره محشرده قورقو یوقدر واولکونده انلره حزن وغم دخی یوقدر (واذ اخذنا میثاقکم ورفعنا فوقکم الطور خذوا ما اتیناکم بقوة واذکروا ما فیه لعلکم تتقون) ذکر ایدك انی دخی

وارد اولان آیات واحادیث دلالتیله • ودخی خطاب یهوده اولمسی ارادتیله انلرك شول زعمنی رد ایچونکه قورتیله‌لر آباءلری شفاعتیله (واذنجیناکم من آل فرعون) یااولاد یعقوب ذکر ایدك شول وقتیکه اسلاف وآباء اجدادیکزی فرعون واتباعی واهل دیننden قورتاردق وفرعون لقبدر اکاکه عمالقه‌یه ملك اوله کسری وقیصرفرس وروم ملکلرینه لقب اولدیغی کبی وموسی علیه السلام زماننده‌کی فرعونك اسمی ولید بن مصعب بن الریان ایدی عمالقه‌نك بقایاسندن قبطدن ایدی درتیوزسنه‌دن اکثر معمر اولدی (یسومونکم سوء العذاب) که آنلر سزه عذابك اشد واسوءنی تکلیف واذاقه ایدردی روایت اولندیکی فرعن بنی اسرائیلدن اصناف قیلمشدی برصنفی یاپو یپار وبرصنفی یرسورر وبرصنفی اکین اکر وبر صنفی کندیلره خدمت ایدردی وبر صنفی ایسه عمله اولمیوب هر کون جزیه ویرردی • وهب ایدر بنی اسرائیل فرعونك اعمالنده اصناف متفرقه ایدیلر برطائفه‌سی طاغلرده طاش کسردی وآنی ارقه‌لرنده کتوررلردی وبر طائفه‌سی قصور وحصون یپاردی وبر طائفه‌سی ایسه نجار وحداد وسائر لوازمی ایرکوررردی وضعیفلری اوزره جزیه تعیین اولنوب هرکون کونش باتمدن هربری آنی کتوروب ویرردی اولکه آنی اداء ایتمدن کونش باتسه صاغ الی بوینه دمورلنوب بر آی اول حال اوزره قالوردی ونسالری ایسه فرعون وقومی ایچون ایپلك اکیروبزطقوردی (یذبحون ابناءکم ویستحیون نساءکم) آنلر طوغان اولادکزك ارککلرینی اولدرر ودیشیلرینی الیقورلر ایدی • سببی اولدرکه بر وقتده فرعون منامنده کوردیکه بیت المقدسدن بر آتش چیقوب مصری قاپلدی فرعون قومنك جمیعن یاقوب بنی اسرائیله ضرر ایتمدی بورؤیادن قورقوب کاهنلردن تعبیرن سؤال ایلدی دیدیلرکه بنی اسرائیلدن براوغلان طوغیسردرسنك هلاکك وملکك زوالی انك یدنده اولیسردر اویله اولسه فرعون قابله‌لری جمع ایدوب امر ایلدیکه بنی اسرائیلدن هر طوغان اوغلانی اولدره‌لر ودیشیلرینی الیقویه‌لرحتی دینلدیکه موسی علیه السلامك طلبنده اون ایکی بیك اوغلان اولدرلدی بوندن صکره بنی اسرائیلك پیرلرینه موت ایردی فرعونه قومنك رؤساسی دیدیلرکه بنی اسرائیلك صغارینی‌سن اولدروب وکبارلری ایسه قیریلور اکر بو حال مستمر اولورایسه بنی اسرائیلدن ارکك قالمز اعمال کیمه ایشلدیلور اویله اولسه امر ایلدی بر ییل طوغانلری اولدروب بر ییلده الیقویه‌لراولدرلمین ییلده هارون علیه السلام طوغدی (وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم) یعنی فرعونك اوزریکزه تسلطندن وموسی علیه السلام بعث اولنوب فرعوندن خلاصکزده ربکز جل شانه‌دن محنته صبر ونعمته شکرده سزی اختبار عظیمی واردر اشبو آیتده تنبیه واردرکه خیر وشردن عبده اصابت ایدن شیٔ الله تعالیدن اختباردر عبده لازم اولدرکه آنك مسارینه شکر ومضارینه صبر ایده تاکه اختبار اولنانلرك خیرلوسی اوله (واذ فرقنا بکم البحر) ودخی ذکر ایدن شول وقتکه آباء واجدادکزه دریایی اسباط عددنجه اون ایکی مسلك ایتدك تاکه هر برندن بر سبط سلوك ایده (فانجیناکم) سزه غرقدن نجات ویردك (واغرقنا آل فرعون) فرعون وقومنی اکا غرق ایتدك (وانتم تنظرون) حالبوکه آنلرك مسارعت هلاکنه نظر ایدرسز • روایت اولنورکه فرعون وقومنك هلاکی وقتی قریب اولیجق بر کیجه امر الهی

که موسی علیه السلامه متابعت وتوریتك احکامیله عمل ایتمکزه سزدن عهد وپیمان اخذ ایلدك وسزك اوزریکزه جبل طوری رفع ایلدك امدی احکام شرعدن سزه ویردکمزی تمام قوت وسعیله اخذ ایدك وانده اولان ثواب وعقابی کرکی کبی یادوفکر ایدك شایدکه عصیاندن حذر ایده سز دینلدیکه بنی اسرائیل بوتکلیفه تحمل ایده‌میز دیدیلر یله حق تعالی جبل طوری یرندن خلع وبر آدم بویی قدر اوزرلرینه اندرتدی واوکلرینه آتش واردلرینه دریا کتوردوب طور دردی برطرفلری آتش برطرفلری دریا اولمغله فراره محل اولمدیغندن مجبور الطاعت وطاعه نظر ایله یوزلری اوزره سجده ایلدیلر حالا سجده‌لری اول منوال اوزره‌در (ثم تولیتم من بعد ذلك فلولا فضل الله علیکم ورحمته لکنتم من الخاسرین) بوعهددن صکره امرمدن روکردان اولدیکزاکر الله تعالینك فضل ورحمتی سزك اوزریکزه اولمیدی البته سز زیانکارلردن اولوردیکز (ولقد علمتم الذین اعتدوا

ایله موسی علیه السلام بنی اسرائیله بیوردیکه هر بری اولرنده سراجلر یاقدیلر وحق تعالی اول کیجه‌ده فرعون قومنك بیلرینه موت القا ایتدی آنلر اول موتاپی دفنه مشغول ایکن بنی اسرائیل یوله کیردیلر هارون علیه السلام اوکلرنجه وموسی علیه السلام آردلرنجه حتی که قصد ایتدکلری دریایه ایردیلر کونش طوغنجه کورسه‌لرکه آردلرندن بر توز بلوردی مکر فرعون قومیله ایمش بیلدیلرکه کندیلردن انتقامه کلوردی موسی علیه السلام عصاسیله دریایه اوردی اسباط عددنجه اون ایکی یول آچیلوب هر بر سبط بر یوله کیردی هر یولك ایکی جانبندن صو طاغلر کبی طوردی وآنده پنجره‌لر اولوب بر یولدن کیدن یانده‌کی یولده یورینلری کورر وکلاملرین ایشدردی حتی آندن کچوب سلامته ایردیلر فرعون وقومنك شرلرندن قورتلدیلر چون فرعون قومیله دریایه ایردی کورك دریا بنم هیبتمدن نیجه یاریلوبدر دیدی تاکه بندن قچان قوللریمه ایریشم آندن قومنه کیرك دیو بیوردی هیچ بریسی کیرمکه جرأت ایده‌میوب چون ربعز سن اوکدین سن کیر کل کورکه موسی علیه السلام نیجه کیردی دیدیلر مکر فرعون بر آیغر آته بنوب قومنك بیندکلری دخی جمیعا آیغرلردی ارالرنده هیچ قصراغه بنمش یوغیدی همانده جبرائیل علیه السلام بر کوسنك قصراغه بنمش اوکلرنجه دریانك ایچنه کیردی فرعون بندیکی آیغرانی شم ایدیجك ضبط اولنمیوب آردنجه آکا ایردی قومی دخی ناچار فرعونه اویوب کیردی میکائیل علیه السلام ایسه بر آته بنمش اصحابکزه ایریشك دیو جمله‌سنك آردنجه آنلری سورردی چون هیچ بری قالمیوب جمله‌سی دریایه کیردی آنلر ایسه آنك نهایتنه ایردی چیقمق صددنده ایکن اوزرلرینه دریا یوملدی جمله‌سی دفعة غرق اولوب صویه کوملدی اول دریانك بر طرفندن طرف آخرینه دکین درت فرسخ مسافه ایدی • دینلدیکه اول بحر قلزم ویا بحر اساف ایدی (واذ واعدنا موسی اربعین لیلة) ودخی ذکر ایدك شول وقتیکه فرعون وقومنی هلاك ایدوب وبنو اسرائیل مصره دخوللرندنصکره موسی علیه السلامه وعد ایتدك که اوکا توراتی ویره‌وز زیرا ارالرنده عمل ایده‌جك شریعتلری یوغیدی وآنکیچون قرق کیجه یعنی ذی القعده وذی الحجه‌نك اونن میقات تعیین ایتدك • روایت اولنورکه چون موسی علیه السلام اول وعد اوزره طورده رب تعالی‌یه مناجاته کیدر اولدی قرنداشی هارون علیه السلامی بنی اسرائیل اوزره یرینه خلیفه ایتدی وجبرائیل علیه السلام فرس الحیاته بنمش انی ایلتمکه کلدی مکر اول فرس هر نه مکانه باصردیسه اول مکان یشللنوردی مکر موسی علیه السلامه تابع سامری دینور قیومجیلق صنعتن بیلور بر کیمسه وار ایدی فرسده اول خاصه‌یی کوریجك بونده لابد بر شان واردر دیو باصدیغی مکاندن بر قبضه تراب آلوب صقلامش ایدی چون موسی علیه السلام کیدوب بنو اسرائیل وعدندن یکرمی کون کچدکدنصکره کونی کیجه‌سیله ایکی کون صایدیلر اوتوز کون تمام اولیجق موسی علیه السلام رجوع ایتمدی دیوب فتنه‌یه دوشدیلر • دینلدیکه موسی علیه السلامك انلره وعدی اوتوز کیجه ایدی صکره‌دن اون کیجه دخی زیاده قیلندی فتنه‌لر اول زیاده‌ده ایدی چون موسی علیه السلام آنلره رجوع ایتمدی سامری بنی اسرائیله دیدیکه مصردن چیقار اولدیغکزده عرس بهانه‌سیله فرعون قومنك نساسندن استعاره ایتدیکز حلیلری بکا کتورك که آنلر هلاك اولیجق اول سزه حلال غنیمت اولمشدر غنیمت ایسه سزه

منکم فی السبت فقلنا لهم کونوا قردة خاسئین) وتحقیق سز بیلورسکز که داود علیه السلام زماننده سزك قومکزدن سبت کونی بالق صیدندن منع اولنمشلر ایکن فرمانه مخالفت وحدی تجاوزلرینه مبنی بز انلره ذلیل وحقیر میمونلر اولك دیدك • مرویدرکه سبت کونی صیاد اولمدیغندن بالقلر بحر اخضرك کنارینه کلوب آسایشده اولورلردی انلردن بر کروه حیله ایله بحرك کنارینه طولاشق حوضلر انشا وبحری انلره اجرا ایتملریله سبت کونی ماهیلر اول حوضلره کیروب خروجه یول بولمامغله بازار کونی انلری صید ایدرلردی یاخود آغلرینی جمعه کونی براغوب بازار کونی چکرلردی (فجعلناها نکالا لما بین یدیها وما خلفها وموعظة للمتقین) بز اول عقوبتی انلرله حاضر اولوب کورنلره وانلردن صکره کلوب بو قصه‌یی ایشیدنلره بر عبرت وانلرك پرهیزکارلرینه یاخود امت محمد علیه السلامه پند ونصیحت قیلدق (واذ قال موسی لقومه ان الله یأمرکم ان تذبحوا بقرة قالوا اتتخذنا هزوا قال اعوذ بالله ان اکون

(اولمز)

اولمز تاکه آنی بر چقوره قویه‌لم موسی کلنجه آنك امرنده صبر ایلیه‌لم چون آنك دیدیکی کبی ایتدیلر مکر سامری منافق ایدی اول حلیدن اوچ کون ایچنده بر عجل دوزوب اوزرینه شول فرس الحیاة اثرندن آلدیغی قبضهٔ ترابی صاچدی همانده طوار هیئتنده آغزندن بر صدا چیقدی بنو اسرائیله دیدیکه اشبو سزك وموسی علیه السلامك آلهیدر موسی یولن یاکلوب ربیسی بونده ایکن آنی استیو کتدی اویله اولسه هارون علیه السلامله اون ایکی بیك کشیدن غیریسی اول عجلی آله ومعبود ایدندیلر اول اجلدن حق تعالی آنلره توبیخ ایدوب دیدیکه (ثم اتخذتم العجل من بعده وانتم ظالمون) موسی علیه السلام طوره کتدکدن صکره سز اول عجلی اله ایدندیکز حالبوکه سز اول فعلکز ایله ربکز جل شانه‌یه مشرکلرسز (ثم عفونا عنکم من بعد ذلك) عجله عبادتکزدنصکره ذنوبکزی محو ایتدك وقتاکه اندن توبه ایتدیکز (لعلکم تشکرون) تاکه سز عفومه شکر ایده‌سز • دینلدیکه شکر جمیع جوارحله سرده وعلانیه‌ده الله تعالی‌یه اطاعتدر • دینلدیکه شکرك حقیقتی شکردن عجزدر • حکایت اولنورکه موسی علیه السلام دیدیکه الهی بکا نعم سابقه انعام ایدوب شکرله بکا امر ایتدك حالبوکه سکا شکرم نعمت اخرادر وحی الهی کلدیکه یاموسی بر علم تعلیم ایتدك که آنك فوقنده علم اولمز عبدمدن بکا بو شکر یترکه آنده‌کی نعمتك جمیعی بندن ایدوکنی بیله (واذ آتینا موسی الکتاب والفرقان) ذکر ایدك شول وقتیکه موسایه توراتی ویردك که اول کتاب وحجت اولمسی بینی جامعدر حقله باطل بینی فرق ایدر • دینلدیکه فرقانله مراد آنك معجزاتیدرکه دعواده محق ومبطل بینی فرق ویا کفرله ایمان بینی فرق ایدر ویا انکله مراد شرعیدرکه حلال وحرام بینی فرق ایدر (لعلکم تهتدون) تاکه کتابی تدبر وآیاتنی تفکرله اهتداء ایده‌سز (واذ قال موسی لقومه یاقوم انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل) ذکر ایدك شول وقتیکه موسی علیه السلام عجله عبادت ایدنلره دیدیکه یاقوم سز عجلی اله ایدنمکله نفسلریکزه ظلم ایتدیکز دیدیلرکه اکا چاره ندر بیورکیم انی ایدلم دیدیکه (فتوبوا الی بارئکم) خالقکز جل شانه‌یه رجوع وتوبه‌یه عزم ایدك دیدیلرکه اکا نیجه رجوع وتوبه ایدرز دیدیکه (فاقتلوا انفسکم) عجله عبادتدن بریئلریکز اکا عبادت ایدنلری اولدرسون (ذلکم) قتل الله تعالی‌یه رجوعکز (خیر لکم عند بارئکم) خالقکز جل شانه عندنده سزك ایچون خیرلیدرکه شرکدن طهره وحیات ابدیه‌یه وسیله‌در • چون موسی علیه السلام انلره آنی خبر ویردی دیدیلرکه الله تعالینك امرینه صبر ایدرز اویله اولسه حق تعالی اوزرلرینه بر سیاه بولوت کوندردی وطومان چوکردی تاکه کشی باباسن ویا اوغلن ویا قرانداشن ویا قرینین کوروب حق تعالینك امرینی امضادن تحاشی ایتمیه‌لر صباحدن اخشامه دکین بربرلرینی سیف وخنجرله مجرملرین اولدردیلر اندن موسی وهارون علیهما السلام آغلاشوب دعا ایلدیلر بنو اسرائیل بقیه‌سنك عفوین دیلدیلر دعالری مستجاب اولوب اوزرلرندن سحابه قالدیرلدی بقیه‌دن قتل دفع اولدی (فتاب علیکم) چون حق تعالینك امرین یرینه کتوردیکز اول دخی سزك توبه‌کزی قبول ایدوب کناهلریکزدن کچدی (انه هو التواب الرحیم) اول الله تعالی کناهکارلره چوق توبه‌یی توفیق ایدر وامرینه اطاعت

من الجاهلین) شونی دخی یاد ایدککه موسی علیه السلام کندو قومنه الله تعالی سزه بر صغر ذبح ایلمکزی امر ایلدی دیدکده انلر بزی استهزامی ایدرسن دیدیلر موسی علیه السلام مؤمنلری استهزا ایله جاهللردن اولمقلغمه اللهه صغنورم دیدی • روایت اولندیکه بنی اسرائیلده عامیل آدلو بر غنی آدمی بر فقیر عمزاده‌سی میراث طمعیله قتل ایدوب بر محله براقشیدی قاتلی نامعلوم اولدیغندن قومی موسی علیه السلامدن قاتلی بیلنمسنی طلب ایلمشلر ایدی موسی علیه السلام مأمورا بر بقره ذبح اولنوب بعض اعضاسیله مقتوله ضرب اولندقده میت دیریلوب قاتلنی خبر ویره‌جکی معلومی اولمغله بقره ذبحنی تکلیف ایلمشیدی بو خصوصده تعبره ذبحنی قومی بعبد کورمکله استهزا کلامنی سویلمشلر ایدی صکره امر باری اولدیغنی بیلوب اول صغرك رنکی نه کونه اوله‌جق دیو سؤال ایلدیلر (قالوا ادع لنا ربك یبین لنا ماهی قال انه یقول انها بقرة لا فارض ولا بکر عوان بین ذلك فافعلوا ماتؤمرون) بنی اسرائیل

ایدنلره چوق رحمت ایدر • دینلدیکه انلردن قتل اولنان یتمش بیك ایدی اول قتل اولنانلر شهید وقلانلری مغفور اولدیلر ﴿ واذ قلتم یا موسی لن نؤمن لك حتی نری الله جهرة ﴾ ودخی ذکر ایدك شول وقتیکه موسی علیه السلامه دیدیکز که سنك قولنی تصدیق ایتمزز مکر که الله تعالی یی جابسز آشکاره کوره‌وز (فاخذتکم الصاعقة) اول اجلدن سمادن نار محرقه اینوب سزی احراق ایتدی (وانتم تنظرون) حالبوکه اول ایریشن مصیبتی بعینه ویا اثرینی کوردیکز (ثم بعثنا کم من بعد موتکم) بعده اول نار محرقه ایله موتکزدنصکره سزی دیر کوردك (لعلکم تشکرون) تا که اودری کورلمکز نعمتنه شکر ایده‌سز • روایت اولنور وقتا که حق جل وعلا موسی علیه السلامه امر ایلدیکه بنو اسرائیلدن ناسله عجلك عبادتندن ندامت واعتذار ایچون موسی علیه السلام ایله بیله طوره وارەلر اویله اولسه موسی علیه السلام قومنك اخیارندن یتمش کمسه‌یی انکچون اختیار ایدوب صومله وتطهیر ثیابله تفرغلرندنصکره طور سیناده میقاته یونلدیلر موسی علیه السلامه دیدیلرکه رب تعالیدن دیله بزه کلامن ایشتدیره موسی علیه السلام دخی نعم دیوب طوره قریب اولیجق اوزرینه برعمود غمام اینمدی حتی که اول جبلی قاپلدی موسی علیه السلام اول غمامه کیروب قومنه دخی اکا کیرك دیو بیوردی موسی علیه السلام ایسه قچان اکا رب تعالی سویلسه یوزینه برنور ساطع واقع اولور دیکه بنی آدمدن هیچ احدانك یوزینه باقمغه استطاعت ایده‌مزدی اول اجلدن موسی علیه السلام کندیله انلر بیننه پرده قوردی حق جل وعلا موسی علیه السلامه کلامنی انلره دخی ایشتدردی وقتا که موسی علیه السلام مناجاتدن فارغ اولدی غمام کیدوب انلره یونلدی دیدیلرکه رب تعالی یی آشکاره کورمینجه سنی تصدیق ایتمزز اول سببدن انلری موت ویا نار محرقه اخذ ایتدی حالبوکه انلرك بعضی بعضنك کیفیت موتنه نظر ایدردی حتی که جمله‌سی هلاك اولدی موسی علیه السلام آغلیوب رب تعالی‌یه یلواردی یارب انلر بنو اسرائیلك اخیارلریکن بنم سببمله انلری هلاك ایتدك شمدی بن قومیمه نه جواب ویره‌یم دیدی حتی که انك دعاسیله انلری برر برر حق تعالی دیر کوردی اوکدین دیریلنلر صکره کیلرك نیجه دیریلور ایدوکنی کوردی انلرك اول دیرلمری آجال وارزاقلرینك بقیه‌سین تکمیل ایچون ایدی یوخسه موتلری اجالریله اولسیدی یوم قیامتدنبرو ده دیریلمزلردی (وظللنا علیکم الغمام) وتیهده بولوتلری سزه کولکه‌لك ایتدککه سزی کونش اسیسندن صاقلردی (وانزلنا علیکم المن والسلوی) وینه تیهده سزه من وسلوی انزال ایتدك • اکثرین ایدر من ایله مراد ترنجبیندر مجاهد ایدر اول صمغه بکزر برشیدرکه اشجار اوزره واقع اولوردی طعمی شهد کبی ایدی وهب ایدرکه اول مصرك زقاقی ایدی زجاج ایدرکه اول هرشی ایدیکه حق تعالی انی انلره تعبسز ایرکورردی • سعد بن زید پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدردیکه حضرت فخر عالم بیوردیکه کمأة یعنی منترمنددر صویو کوزه شفادر دیدیلرکه من هر کیجه‌ده قار کبی انلرك اغاجلری اوزره یاغردی هرکشی اندن برر صاع آلوردی • دیدیلرکه یاموسی اشبو من حلاوتیله بزی اوصاندردی دیله کل که رب تعالی بزه لحم ایندریدی اویله اولسه حق تعالی انلره سلوی دخی ایندردیکه اول سمانی یه بکزر بر نوع طائر ایدی

بزم ایچون ربکدن سؤال ایله اول صغرك سن وسالی نه مقدار ایدوکی بزه بیان اوله دیدیلر موسی علیه السلام الله تعالی اول کاونه پیرونه جوان اوله بلکه ایکیسی بیننده اوله دیو بیوردی دیدی امدی امر اولندیغکز وجهله حرکت ایدك دیدی (قالوا ادع لنا ربك یبین لنا مالونها قال انه یقول انها بقرة صفراء فاقع لونها تسر الناظرین) ربکدن بزم ایچون طلب ایله که رنکی نوجهله اولسون دیدیلر موسی علیه السلام خدای متعال اول صغرك لونی غایتده صاری اولسونکه کورنلر انك رنکندن سرور حاصل ایتسونلر بیوردی دیدی (قالوا ادع لنا ربك یبین لنا ماهی ان البقر تشابه علینا وانا ان شاء الله لمهتدون) انلر تکرار دیدیلرکه ربکدن نیاز ایله که کاولر یاش ورنك جهتیله بر برلرینه متشابه اولمغله اول مطلوب بقرك نه حالده ایدوکی بزه تبیین ایده که الله تعالی مراد ایدرسه تحقیق بز بوبابده راه هدایه نائل اولورز • مرویدرکه صاحب سعادت علیه السلام افندمز اکر بنی اسرائیل ان شاء الله دیمامش اولسه‌لر

ویاسمانینك عینی ایدی هر کون طلوع فجردن طلوع شمسه دکین بربولت برمیل دکلو یره دکین سلوی نام نوع طائری یاغدرردی هر بری اندن بر کون وبر کیجه‌لك کفایتن آلورلردی جمعه کونی اولدیغنده ایکی کونلك کفایتلرن آلورلردی زیرا سبت کوننده اول یاغمزدی ﴿ کلوا من طیبات مارزقناکم ﴾ وانلره دیدککه سزه ویردیکمزك حلالاتندن ییکز لکن ادخار ایتمکز انلر ایسه مخالفت ایدوب ادخار ایدیجك اول ادخار ایتدکلری شیئ قورتلنوب من بعد کسلدی ایتمز اولدی ﴿ وماظلمونا ﴾ حق تعالی ایدر انلر بو نعمتلره کفرله ورزقی ادخارله بزه ضرر ایتمدیلر ﴿ ولکن کانوا انفسهم یظلمون ﴾ بلکه ضرری کندیلره ایتدیلر شول حیثیتدنکه دنیاده مؤنت وتعبسز وعقباده حساب ونصیبسز ایریشن رزقك ماده‌سن سوء افعاللریله کسدردیلر اکلیلده ایدر اشبونکله استدلال اولندیکه ضیفه اکا تقدیم اولنان شیئه مالك اولمیه‌وانی اذن ایله تصرف ایلیه ﴿ واذ قلنا ادخلوا هذه القریة ﴾ وذکر ایدك شول وقتیکه آباکزه دیدك که بیت المقدسه ویا اریحایه کیرك که اول قریه جبارندن ایدی انده عاد بقیه‌سندن عمالقه دینور برقوم ساکن اولوردی رئیسلری عوج بن عنق ایدی ویابلقا ایدی انلرك اول قریه‌یه دخولیله امر اولنملری تیهدنصکره ایدی ﴿ فکلوا منها حیث شئتم رغدا ﴾ واول قریه دن نیجه دیلرسکز توسیع اولنمش رزق طیب ییکز ﴿ وادخلوا الباب سجدا ﴾ واول قریه‌نك یاقبه‌نك بابنه ساجدین اولدیغکز حالده کیرك که نمازده توجهلری اکا ایدی • زیرا انلر موسی علیه السلامك حیاتنده بیت المقدسه کیرمشلر ایدی یعنی اکا کیردیککزده حق تعالی سزی تیهدن چیقاردیغنه شکران ایچون سجده یه واریکز ﴿ وقولوا حطة ﴾ ودیکز که الهی سندن سؤالمز ذنوبمزی حط ایده‌سن ویاامر اولندقکه بوقریه ده اقامت ایده‌وز ﴿ نغفر لکم خطایاکم ﴾ تا که اول سجودیکز ودعاکز سببیله ذنوبکزی ستر ایده‌وز که مراد عجله عبادت ایدوب صکره توبه ایدنلر ایدی ﴿ وسنزید المحسنین ﴾ واحسان ایدنلره فضلمزدن بز ثوابی زیاده ایدیسرزکه مراد عجله عبادت ایتمینلر ایدی حق تعالی انلرك امثالی اساءت اهلنه توبه واحسان اهلنه سبب زیاده یی ثواب قیلدی • زیرا که محسن احسان صددنده‌در اکرچه انی ایشلمزسه ده فکیف که انی ایشلیه ﴿ فبدل الذین ظلموا قولا غیر الذی قیل لهم ﴾ معصیت ایله نفسلرینه ظلم ایدنلر امر اولندقلری قولی تغییر ایتدیلر تا که اعراض دنیادن اشتها ایتدکلرینه نائل اوله‌لر ﴿ فانزلنا علی الذین ظلموا رجزا من السماء ﴾ شول امر اولندقلری شیئ تغییر ایدنلرك اوزرینه سمادن طاعون ایندردك ﴿ بما کانوا یفسقون ﴾ طاعتدن خروجلری سببیله • روایت اولندیکه حق تعالی انلره طاعون کوندروب ساعت واحده‌ده یتمش بیك کشی هلاك اولدی • اکلیلده ایدر اشبو آیتده دلالت واردرکه اقوال منصوص علیهایی تغییر جائز اولمیه (واذ استسقی موسی لقومه) ذکر ایت شول وقتیکه تیهده موسی علیه السلام قومی ایچون حق تعالیدن طاتلو صو استدی (فقلنا اضرب بعصاك الحجر) بز اکا وحی ایتدك عصاسیله طاشی اوره • دینلدیکه اول عصا جنت آسندن اولوب طولی موسی علیه السلام طولنده اون ذراع ایدی ایکی شعبه‌لو ایدی ظلمتده اندن ایکی نور ظاهر اولوب سراج کبی آیدنلق ایدردی آدم علیه السلام انی بیله سنجه جنتدن چیقارمشدی انبیانك بریندن برینه انتقال ایدرك شعیب علیه السلامه واصل اولمشیدی اول دخی انی موسی علیه السلامه ویرمشدی

هرگز اول بقره‌یی بوله‌مزلر ایدی بیورمشلر (قال انه یقول انها بقرة لاذلول تثیر الارض ولا تسقی الحرث مسلمة لاشیة فیها قالوا الان جئت بالحق فذبحوها وما کادوا یفعلون) موسی علیه السلام دیدیکه جناب باری اول بر بقره‌درکه کمسنه‌یه رام اولوب تارلا سورمامش واکین صولامامش بی عیب وباشلوجه باشنه کزر مسلمدر وانده جلدینك رنکنه مخالف رنك یوقدر بیوردی بنی اسرائیل شمدی صفتی طوغری وروشن کتوردك دیدیلر انی بوغازلدیلر اولحالده انك بهاسی کران اولدیغندن یاخود قاتل قبیله لرندن ظهوری خوفندن اول ایشه تقربده مضطرب اولدیلر • بو بقره خصوصنده بویله روایت اولنورکه بنی اسرائیلده برصالح کیمسه‌نك براوغلی وار ایدی اول کیمسه بوزاغی‌یی اورمانه کوتوروب وقتیله اوغلمه ویردیو الله تعالایه امانت ایلدی اول کیمسه وفاتنده اول بوزاغی طاغده قالدی بعد زمان اوغلان بیودکده اناسی فلان اورمانده باباك سنك ایچون الهه امانة بربوزاغی

وحجرده اختلاف اولندی • دینلدیکه اول برحجر طوری مکعب اولوب موسی علیه السلام
انی بیله سنجه کتورردی واول درت یوزلو اولوب هربر یوزنده اوچر کوزی وار ایدی
هر کوزندن بر سبط صولنور دی وبو اسرائیلك عددی التیوز بیك دکلو اولوب اون ایکی
میل مساحه یی طوتارلردی ویاخود اول حجری آدم علیه السلام جنتدن بیله سنجه ایندرمشدی
شعیب علیه السلامك اله ایروب اولدخی انی عصا ایله بیله موسی علیه السلامه ویرمشدی
ویاخود شول حجر ایدیکه موسی علیه السلام بر وقتده اغتسال ایچون صویوب ثوبنی انك اوزرینه
قویدیغنده ثوبی آلوب قاچشدی موسی علیه السلام ایسه عریان آردنجه سکردوب ایرمدی شول
سببدنکه بنو اسرائیل اکا ادره عیبن اسناد ایدوب اول بهانه ایله انك عیبدن مبرا ایدوکن حق تعالی انلره
بیلدرمش ایدی وجبرائیل علیه السلام اشارتیله اولدخی آنی آلوب بیله سنجه کتورمشدی • دینلدیکه
حق جل وعلا اکا ضرب ایچون هیچ حجر تعیین ایتمامش ایدی لکن بنو اسرائیل اکا دیدیلرکه بزنیجه
ایدرز زیرا طاشسز مکانه ایریشجك جیممز صوسزلقدن اولورز • اول اجلدن موسی علیه
السلام دخی انی مخلاتی ایچنه قویوب کتورمشدی برمکانه نزول ایتسه لر عصا ایله انی اوروب
اندن اون ایکی چشمه روان اولوردی رحلت ایدر اولسه لر کذلك عصا ایله اوریجق آقمسی
کسیلوردی • دینلدیکه اول حجر رخامدن ایدی طول وعرضی برذراع ایدی (فانفجرت
منه اثنتاعشرة عینا) اول حجردن اسباط عددنجه اون ایکی چشمه روان اولوردی (قدعلم کل
اناس مشربهم) هر سبط اندن چشمه لرینی بیلدی بزانلره دیدیککه (کلوا واشربوا) من وسلوادن
ییکز وصودن ایچکز (من رزق الله) الله تعالینك رزقندنکه اول سزه تعب ومشقتسز ایریشور
(ولا تعثوا فی الارض مفسدین) یوخسه افسادکز حالنده یر یوزنده فساده تمادی ایتمکز
(واذقلتم یاموسی لن نصبر علی طعام واحد) ذکر ایدك شول وقتیکه تیهده ایکن دیدیکزکه
یاموسی بزهر کونده یدیکمز طعام واحد اوزره صبر ایده مزز • زیرا که انلر من وسلوادن
طعام واحد ایدوب دائم انی یرلردی اندن ملالت وکراهت کلوب اصحاب حراثت اولدقلری
سببدن الفت ایتدکاری شیئ اشتها ایدوب دیدیلرکه (فادع لنا ربك) بزم ایچون ربك
جل شانه یه دعا ایت که (یخرج لنا مما تنبت الارض) ارض بتور دیکندن بزه اظهار ایده (من بقلها)
سبزه واتندن (وقثائها) وخیارندن (وفومها) وحنطه ویا حبوبندنکه بتور ویا ثومندن
(وعدسها) ومرجکندن (وبصلها) وصوغاندن (قال اتستبدلون الذی هو ادنی بالذی
هو خیر) حق جل وعلا یاموسی دیدیکه طلب ایدرمیسز شول اخس واردئی شول سزه
تعب ومشقتسز ویریلان اشرف وافضل مقابله سنده (اهبطوا مصرا فان لکم ماسألتم)
ایعدی امصاردن برمصره ویا فرعون مصرینه نزول ایدککه طلب ایتدیککز سزه انده حاصل
اولور (وضربت علیهم الذلة والمسکنة) پس اول کفران نعمته مجازات ایچون اوزرلرینه
ذلت ومسکنت الزام اولندی پس بو اجلدن یهود غالب امرده اذلاء ومساکین کوریلور یا حقیقتده
ویا جزیه لری تضاعفی خوفیله انی تکلفیده دینلدیکه ذلتدن مراد فقرلقیدر اول اجلدن هیچ
برملتده یهوددن ذلیل وماله حریص ملت کورلمز (وباؤا بغضب من الله) وحق تعالیدن غضبه احقاء
اولدیلر (ذلك) یهود اوزره ذلت ومسکنت الزامی وغضب الهه استحقاقلری (بأنهم کانوا

براقشیدی وارانی کتورا
صات دیدی اول بزاغی
کیمسه یه طوتلماز وکیمسه نك
یانته اوغرامزکن اوغلان
یانته واردقده رام اولوب
برابرجه کتوردی اناسی وار
انی بازارده اِلتی التونه صات
لکن بازارلقده بکا طانش
دیدی بازارده آدم صورتنده
برملك انی دفعة التی دیناره
استمکله کلوب اناسنه خبر
ویردکده اناسی اول کیمسه
ملکدر وارینه اول ملکه
صانه یمی دیو طانش
نه دیرسه اویله حرکت
ایله دیمکله واروب سؤالنده
ملك انی دریسی طلو التوندن
نقصانه فروخت ایتمه دیدی
تقدیر خدا ذبحیله امر اولنان
بقره نك اوصافی غیریده
بولنمامغله جلدی طلوسی
التونله اشترا ایلدیلر
(واذقتلتم نفسا فادارأتم فیها
والله مخرج ما کنتم تکتمون)
شول وقتی دخی ذکر
ایدککه سزك برنفسی یعنی
عامیلی قتل ایدوب قاتلنده
اختلاف ایتدیکز الله عظیم
الشان سزك کتم ایتدیککز
شیئ ظاهره چیقاریجیدر
(فقلنا اضربوه ببعضها
کذلك یحیی الله الموتی
ویریکم آیاته لعلکم تعقلون)

یکفرون بآیات الله) شول سببدنکه حق تعالینك آیتلرینه کافر اولورلردیکه اول بحرك یارلمسی
وبو اوت اوزرلرینه کولکه اولمسی وانلره من وسلوی ایتمسی وطاشدن چشمه لر آقمسی وغیریدر
• ودخی انجیل وقرآنه ورجم آیتنه وتوراتده ذکر اولنان محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك نعتنه
انکار لریدر (ویقتلون النبیین بغیر الحق) انلر ناحق یره پیغمبرلری اولدررلردی • روایت
اولندیکه برنهارك ایچنده یتمش پیغمبر اولدردیلر (ذلك بما عصوا وکانوا یعتدون) ذکر اولنان
حالات سیئه نك انلره اصابتی شول سببدن ایدیکه حق تعالینك امرینه عصیان ایدوب حدودینی
تجاوز ایدرلردی (ان الذین آمنوا) اهل نفاقدن شونلرکه مجرد لسانلریله ایمان کتوردیلر
قلبلریله دکل (والذین هادوا) وشونلرکه یهوددن دین موسی علیه السلامی ترك ایتدیلر
(والنصاری) وشونلرکه دین عیسایی ترك ایتدیلر (والصابئین) وشونلرکه یهودیت ونصرانیتدن
عدول ایدوب ملائکه یه عبادت ایتدیلر • بعضلری ایدرکه • ان الذین آمنوا • ایله مراد تحقیق
ایمانه کلنلردر • لکن اندنصکره کبائر ایله اراده اولنانده اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه انلر
قبل البعثه ایمانه کلمش دین حق طالبلریدر • حبیب النجار وقس بن ساعده وزید بن عمرو بن نفیل
وورقة بن نوفل والبراء السنی وابوذر الغفاری وسلمان الفارسی وبحیرا الراهب ووفد النجاشی کبی
انلرك کیمی پیغمبر علیه السلامه ایرشوب اندن متابعت ایتمشدر وکیمی ایسه ایرشمامشدر • ودینلدیکه
انلر امم ماضیه دن ویا اشبو امتدن ایمانه کلنلردر ودخی دین موسی اوزرینه اولوب دینلرین تبدیل
ایتمیانلردر ودخی دین عیسی اوزره اولوب دینلرین تغییر ایتمیانلردر وبو ایکی صنف موسی وعیسی
زماننده اولوب انك اوزره فوت اولنلردرکه انلر دین حق اوزره ایدیلر وصابئین ایسه امرلرینك
زمن استقامتنده مؤمنلر ایکن وفات ایدنلردر • ودینلدیکه یعنی شونلرکه انبیای ماضیه یه ایمان
کتوروب سکا ایمان کتورمدیلر (من آمن بالله والیوم الآخر) ایعدی انلرکه قلب ولسانله
الله تعالی یه ویوم آخره ایمان کتوردیلر (وعمل صالحا) وعمل صالح ایشلدیلر (فلهم اجرهم
عند ربهم) انلر ایچون رب تعالی عندنده ایمان وعمللری اوزره وعد اولنان اجرلری واردر
(ولا خوف علیهم) انلره خوف یوقدر شول حینده که کفار عقابدن خوف ایدر (ولاهم
یحزنون) وانلر محزون اولمزلر شول حینده که مقصرون تضییع عمر وتفویت ثواب اوزره
محزون اولور (واذ اخذنا میثاقکم) یابنی اسرائیل ذکر ایدك شول وقتیکه سزدن اخذ میثاق
ایتدککه موسایه اتباع وتوراتله عمل ایده سز (ورفعنا فوقکم الطور) باشکز فوقنده طوری
رفع ایتدك • روایت اولنور وقتاکه حق جل وعلا توراتی موسی علیه السلامه ایندردی
اولدخی قومنه امر ایلدیکه انی قبول واحکامیله عمل ایده لر انلر ایسه انده کی اخبار واثقالی
کوریجك قبولدن امتناع ایتدیلر اویله اولسه حق جل وعلا جبرائیل علیه السلامه امر ایلدیکه
انلرك عسکری اولدیغی مکان دکلوکه طول وعرضی بر فرسخ ایدی فلسطین طاغلرندن برطاغی
یرندن قوپاروب باشلرندن بر رجل قامتی دکلو یوکسکده طوتدی واوکلرینه آتش وآردلرینه
دریا کلوب طوردی (خذوا ما آتیناکم بقوة) اشبو سزه ویردیکمز کتابی جد وعزیمتله اخذ
ایدك (واذکروا ما فیه) وایچنده اولانی دوام وحفظ وموجبله عمل ایدك (لعلکم تتقون)
تا که دنیاده هلاکدن وعقباده عذابدن قورتیله سز قبول ایدرسه کز فبها یوخسه شمدی بو طاغ

ز انك بعض اعضاسیله
میته اورك دیدك بونك کبی
الله تعالی مونالری احیا ایدر
وبو مقتولی احیا ایله سزه
قدرتلرینی کوسترر شایدکه
فکر وتعقل ایده سز اول
بقره نك اعضاسندن اول
میته ضرب اولنان قویرق
کوکی یادیلی یاخود قولاغی
اوله هر نه ایسه ضرب
اولندقده مقتول دیریلوب
قان سیلان ایده رك قاتلی
اولان عمزاده سنی خبر
ویروب ینه میت اولدی
(ثم قست قلوبکم من بعد
ذلك فهی کالحجارة او اشد
قسوة وان من الحجارة لما
یتفجر منه الانهار وان
منها لما یشقق فیخرج
منه الماء وان منها لما یهبط
من خشیة الله وما الله بغافل
عما تعملون) بو قتیلك
احیاسندنصکره سزك قلبکز
طاش کبی بلکه طاشدن دخی
غلیظ وقاتی اولدی تحقیق
طاشك بعضیسندن ایرمقلر
وبعضیسندن یاریلوب چشمه
کبی صواقار وبعضیسی الله
تعالیدن قورقوسندن
طاغدن اشاغی اینر الله
عظیم الشان سزك ایشلدیککز
عمللردن غافل دکلدر
(افتطمعون ان یؤمنوا لکم
وقدکان فریق منهم یسمعون

اوزريكزه باصديريلور وآتشله ياقيلور ودريا ايله غرق اولنورسز • چون اندن هرب وفراره
مجال بولديلر قبول ايدوب سجده‌يه وارديلر حالبوكه سجده‌يي يوزلرينك بري اوزره ايدوب
طاغى ملاحظه ايدرديلر من بعد اول يهوده سنت اولوب اشبو وجه اوزره سجود من اورزعمزدن
عذابى دفعه سبب اولوبدر ديديلر (ثم توليتم من بعد ذلك) اخذ ميثاقدنصكره اكا وفادن اعراض
ايتديكز (فلولا فضل الله عليكم ورحمته) اكر حق تعالينك سزه امهال وادراج
وتأخير عذابى اولمسيدى (لكنتم من الخاسرين) دنياو آخرتكز ذهابيله زيانكارلردن
اولورديكز (ولقد علمتم الذين اعتدوا منكم فى السبت) يابنى اسرائيل اسلافكزدن سبت
كوننده حدى تجاوز ايدنلرك حالنى بيلديكز • زيرا كه يهود اول كونده قطع اعمال ومجرد
عبادته اشتغال ايله مأمورلر ايدى • روايت اولنوركه داود عليه السلام زماننده ايله ديارنده
يهوددن برطائفه ساحل بحرده اولورلردى يوم سبتده سمك صيدنى حق تعالى انلره حرام
ايتمشيدى اويله اولسه يوم سبت اولديغنده بحر اخظرده‌كى بالقلر اول محله كلورلردى باشلرين
صودن طشره چيقاررلر ايدى يوم سبت كچيجك آنده هيچ بربالق قالمز طاغيلورلردى انلردن
برجاعت حيله طريقنه سالك اولوب دريانك كنارنده حوضلر قازديلر وجدوللر ايدوب
دريادن اكا آقتديلر جمعه كونى اولنجق اول جدوللرى آچرلردى سبت كوننده كلان
بالقلردن امواج سوروب اول حوضلره قويردى بعده كيرو كتمكه امكانلرى اولمز انده قالوردى
وياخود جمعه كوننده آغلرين قوروب احد كوننده چكرلردى (فقلنا لهم كونوا قردة
خاسئين) بز انلره ديدك كه الله تعالينك رحمتدن ابعاد وطرد اولديغكز حالده ميمون
صورتنه تحويل ايدك فى الحال جمله‌سى ميمونلر اولديلر من بعد اوچ كون يشايوب اندن هلاك
اولديلر توالد ايتمديلر واندن زياده تفصيل اوزره اشبو قصه سورهٔ اعرافده كلور انشاءالله
تعالى (فجعلناها نكالا لما بين يديها وما خلفها) بز اول عقوبتى برعبرت قيلدقكه انكله معتبر
اولانى انلرك صنيعى مثلنه اقدامدن منع ايدر تاكه انلرك معاصرلرينه وانلردنصكره كلنلره
اول موعظه اوله (وموعظة للمتقين) وامت محمد عليه السلامدن مؤمنلرينه وهر آنى ايشيدنلره
وعظ ونصيحت اوله (واذ قال موسى لقومه ان الله يأمركم ان تذبحوا بقرة) ذكر ايدك شول
وقتيكه موسى عليه السلام قومنه ديديكه حق تعالى سزه امر ايدر كيم بقره ذبح ايده‌سز •
روايت اولنوركه بنى اسرائيلده بررجل غنى وار ايدى انك برفقير ابن عمندن غيرى وارثى يوغيدى
ابن عم انك ميراثنه نائل اولمغيچون انى اولديروب برقريهٔ اخرايه براقدى ارته‌سى انك
آثارين استيوب اول قريه اهلندن برجاعتى موسى عليه السلام قتنه كتورديلر انلر ايسه
انى بز قتل ايتمامشز ديديلر حق تعالى انلره امر ايلديكه بربقره‌يى ذبح ايدوب بعضى ايله اول
مقتولى اوره‌لر تاكه اول قاتلنى خبر ويره (قالوا اتتخذنا هزوا) ديديلركه بزى استهزامى
ايدرسز (قال اعوذ بالله ان اكون من الجاهلين) ديدى كيم مؤمنلرى استهزا ايدر اولمقدن
الله تعاليه صيغنورم چون قوم ذبح بقره‌نك الله تعاليدن عزيمت ايدوكن بيلديلر (قالوا
ادع لنا ربك يبين لنا ماهى) موسى عليه السلامه ديديلركه ربك جل شانه‌دن ديله كل كه بزه اول
بقره‌نك سن وصفتن بيان ايده (قال انه يقول انها بقرة لا فارض ولا بكر عوان بين ذلك)

كلام الله ثم يحرفونه من بعد
ماعقلوه وهم يعلمون) اى
مؤمنلر سز يهوديلره نعت
پيغمبر وحقيقت اسلامدن
سويلديككزه انلر ايمان
ايدرديو طمع ايدرميسكز
حالبوكه انلردن برفرقه‌سى
الله تعالينك كلامنى ايشيدوب
حكم حقى تعقل ايتدكلرندن
صكره كندولرينك كذبنى
بيله‌رك كلامى تغيير وقوملرينى
تخيير ايتديلر • بو تحريف
خصوصنده ابن عباس
رضى الله تعالى عنهدن بو
آيتك سبب نزولى بويله
مرويدركه موسى عليه السلام
طوره كتورديكى يتمش
كيمسه رجوعلرنده بر
كروهى كلام اللهى حقيقتى
اوزره قوملرينه تبليغ
ايتديلر وبرصنفى كرچه
ايشتدك لكن آخرنده بو
امر ونهيى اكر قدرتكز
اولورسه ادا ايدك قادر دكل
ايسه‌كز ايشلميك دينلدى
ديديلر (واذا لقوا الذين
آمنوا قالوا آمنا واذا
خلا بعضهم الى بعض قالوا
اتحدثونهم بما فتح الله عليكم
ليحاجوكم به عند ربكم افلا
تعقلون) يهودك منافقلرى
قچان خالص مؤمنلره
ملاقاتلرنده بزده سزك كبى
مؤمنلرز ديرلردى وتنهاده

(موسى)

موسى عليه السلام ايتدى حق جل وعلا ديركه اول بقره نه كبيره ونه صغيره‌در بلكه
بو ايكيسى بيننده‌در (فافعلوا ما تؤمرون) امر اولنديغكز شيئى ايشلكز يوخسه
تكريريه سؤال ايتمكز (قالوا ادع لنا ربك يبين لنا مالونها) ينه موسى عليه السلامه قومى
ديديلركه ربك جل شانه‌دن ديله كل كه بزه اول بقره‌نك لونتى بيان ايده (قال انه يقول
انها بقرة صفراء فاقع لونها) موسى عليه السلام ايتدى حق جل وعلا دركه اول بقره‌نك
لونى شديد الصفره‌در (تسر الناظرين) انك حسنى وصفاء لونى اكا نظر ايدنلرك قلوبنه
سرور ويرر (قالوا ادع لنا ربك يبين لنا ماهى) ينه موسى عليه السلامه ديديلركه ربك
جل شانه‌دن ديله كل كه اول بقره‌نك سائمه وياعامله ايدوكن بزه بيان ايده (ان البقر تشابه
علينا) زيرا اول وصفلو بقره كثير اولديغنده امر اولنان بقره بزه متشابه اولوبدر (وانا
ان شاء الله لمهتدون) الله تعالينك مشيتيله اول ذبحى مراد اولنان بقره‌نك وصفنه ايريشورز •
ابن عباس ايدر اكر انى الله تعالينك مشيتنه تعليق ايتمه‌سه‌لر ابد الدهر اكا اهتدا اولنمزلردى
(قال انه يقول انها بقرة لا ذلول تثير الارض ولا تسقى الحرث) موسى عليه السلام ايتدى
حق جل وعلا ديركه اول زراعت ايچون يرسورر واكين صوارمغيچون صوچكر بقره
دكلدر (مسلمة) عيوبدن سالمه‌در (لا شية فيها) انده جلدى لوننده غيرى لون يوقدر
(قالوا الآن جئت بالحق) ديديلركه الآن بيان تام شافى ايله كلدك كه انده اشكال يوقدر
اندن اول وصفلو بقره‌يى استديلر برشابدن غيريده بولميوب دريسى طلوسنجه التونه انى
الديلر (فذبحوها وما كادوا يفعلون) وانى ذبح ايتديلر حالبوكه انك بهاسى چوقلغندن
ويا قاتل قبيله‌لرندن اولمسى خوفندن وياشدت اضطرابدن برحالته ايرديلركه انى ايشلمكه
قريب اولميدلر • پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن مرويدركه اكر انلر ذبح بقره ايله ابتدا
امر اولندقلرنده ديلدكلرى بقره‌يى ذبح ايتمش اولسه‌لر كفايت ايدردى لكن نفسلرى اوزره
تشديد ايتدكلريچون الله تعالى دخى انلره تشديد ايتدى • روايت اولنديكه بنى اسرائيلده بر
رجل صالحك برابن طفلى وار ايدى ومالده برعجله‌سى يعنى ديشى بوزاغيسى اولوب انى
اورمانه ايلتدى الهى بو عجله سنده امانت اولسون ابنم بيودكده انى ابنمه تسليم ايده سن
ديدى بعده اول رجل وفات ايتدى عجله ايسه اورمانده بيودى وقالدى كمسه‌يه طوتلمز
اولدى كورديكندن قاچاردى وابن دخى صالح وانا سنه بار اولديغى حالده بيويوب يكت
اولدى كيجه‌نك برثلثده نماز قيلوردى وبرثلثده اناسنك باشى اوجنده اوتورردى
وكوندزده ارقه‌سيله اودون كتوروب صاتاردى بهاسنك برثلثيله كفافلنور وبرثلث فقرايه
وبرثلث اناسنه ويرردى بركون اكا اناسى ديديكه باباك برعجله‌سنى فلان اورمانده سنكيچون
الله تعاليه امانت قومشدى وار انى كتوروب صاتغل ابن دخى واروب آنى آنده بولدى
وبوينه ياپشوب اناسى قتنه كتوردى اناسى اكا ايدى بونى پازاره ايلتوب التى ديناره صاتغل
بمله مشورت شرطيله ديدى چون ابن دخى انى ايلتدى آدمى صورتنده برملك انى التى
ديناره ايستدى اناسيله مشورتسز ابن اكا راضى اولميوب كيرو اناسنه كلدى وانى خبر ويردى
اناسى ديديكه اول ملكدر سنى اختبار ايچون كلوبدر ايدى اكا ديكل كه بو بقره‌يى صاتيم ويا

بعض يهوديلر منافق
يهوديلره سزك اوزريكزه
توريتده الله‌ك بيلديروب
فتح ايلديكى نعت وصفت
نبويى اصحابه سويلرميسكزكه
انلر سزك ايچون ربكز
عندنده مخاصمه وحجت
اوله‌جغنى تعقل ايتمزميسكز
ديرلر ايدى (اولا يعلمون
ان الله يعلم مايسرون وما
يعلنون) الله تعالى انلرك
آشكار دوستلق كوستروب
كزلو عداوتلرينى بيلديكنى
يهوديلر بيلمزلرمى (ومنهم
اميون لا يعلمون الكتاب
الا امانى وان هم الا يظنون)
ويهوديلردن توريتك نه
ايدوكنى بيلمزلر وآ كلمزلر
جاهللر انجق علمالرينك
جنتى انلره تخصيصلرى
كذب ووعده‌لرينه بناء
هوالرينه موافقت ايدرلر
انلرهمان ظن باطن وشبهه‌ده
ديرلر (فويل للذين يكتبون
الكتاب بايديهم ثم يقولون
هذا من عند الله ليشتروا به
ثمنا قليلا فويل لهم مما
كتبت ايديهم وويل لهم مما
يكسبون) عقوبت عظيمه
ياخود جهنمده‌كى ويل
دره‌سى شونلر ايچوندركه
انلر اللريله تحريف اولنمش
كتابى يازوب صكره بو الله
تعالينك طرفندندر ديو اخذ

صائمیمی بکا ندامر ایدرسن ابن دخی آنجلین ایدیجك ملك دیدیکه ایمدی انی دریسی طلوسنجه
دینار دن اکسکه صاتمغل حالبوکه آنك بهاسی اوج دینار ایدی بعده الله تعالینك تقدیری
ایله اول قتیلك قاتلن بیلمکه ذبح ایله امر اولنان بقره‌نك اوصافی انك غیریده بولنمیجق
بالآخره بنی اسرائیل اول ابندن ملکك دیدیکی بهایه صاتون آلدیلر (واذقتلتم نفسا)
ذکر ایدك شول وقتیکه بر نفس قتل ایتدیکز که انك اسمی عامیل ایدی • اشبوا ذکر اولنان
قصه‌نك اولیدر اکرچه تلاوتده مؤخر ایسه‌ده (فادارأتم فیها) اوقتیلك شاننده اختصام
ویاتدافع ایدشدیکز (والله مخرج ما کنتم تکتمون) والحال الله تعالی سزك کتم ایتدیککزی
اظهار ایدیجیدر (فقلنا اضربوه ببعضها) وانلره دیدك که اوقتیلی اول ذبح ایتدیککز
بقره‌نك بعضی ایله اورك • اول بعضده اختلاف اولندی • دینلدیکه اول انك لسانی ویا
فخذاعنی ویاعجب ذنبی ایدیکه اول بعدالموت اعضادن آخر چوریاندر وعندالبعث ابتدا اول
خلق اولنوب سائربدن انك اوزره ترکیب اولنیسردر چون اول بعضله قتیلی اوردیلراذن
حقله دیریلوب طوردی کلدی حالبوکه اوداجندن قان آقاردی بنی اولدیرن ابن عم فلاندر
دیو سویلدیکندنصکره یرنده دوشوب وفات ایتدی وقاتلی میراثدن محروم اولمسیله بیله
قتیلك یرینه قتل اولندی (کذلك یحیي الله الموتی) حق تعالی اول قتیل احیا ایتمسی کبی یوم
قیامتده نفخهٔ ثانیه‌ده موتایی احیا ایدر (ویریکم آیاته) وسزه کمال قدرتنه دلالت ایدر آیتلرین
کوستررر (لعلکم تعقلون) تابیله‌سزکه نفس واحده‌یی احیایه قادر اولان باری تعالی نفوس
کثیره‌نك دخی احیاسنه قادر اولور ونفوسکزی هواسندن منع ایدوب الله تعالینك امرینه
اطاعت ایلیه‌سز حق جل وعلا انی ابتدا احیا ایتمیوب انکیچون بعض اموری شرط ایلدی
تا که انده ذبح بقره ایله تقرب واداء واجب ونفع یتیم حاصل اوله وتوکل برکتنه واولاد
شفقتنه تنبیه اوله وطالبك حقنده بری تقدیم قربت اوله ومتقرب قربتك احسنن وثمنده
اغلاسین اختیار ایلیه • روایت اولنورکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بر بختیه‌یی اضحیه
ایچون اوچیوز دیناره اشترا ایتدی • زیرا که حقیقتده مؤثر الله تعالیدر اسباب ایسه
امارانددر اثری اولمز ودلالت واردرکه استهزا ایدن کشی سمت جهله مستحق اوله‌واموری
مشیئة اللهه تعلیق احب اوله • وامره امتثال علی الفور اوله (ثم قست قلوبکم من بعد ذلك)
احیاء قتیل ویاذکر اولنان جمیع آیاتدنصکره قلوبکزه قسوت کلدی حالبوکه اول لین قلب
ایجاب ایدر اموردن ایدی (فهی کالحجارة اواشد قسوة) ایمدی قسوتده اول حجاره
کبیدر ویا حجاره‌دن دخی اشددر بعده حجاره قلب قاسی اوزره تفصیل اولنوب
دینلدیکه (وان من الحجارة لما یتفجر منه الانهار) والحال حجاره‌نك بعضندن نهرلر
جاری اولور (وان منها لما یشقق فیخرج منه الماء) وانك بعضی دخی یاریلوب ایچندن صو
چیقار یعنی بیکارلرکه نهرلردن دوندر (وان منها لما یهبط من خشیة الله) وانك بعضی
دخی الله جل شانه‌دن قورقوب طاغك باشندن اشاغیسنه اینر (وما الله بغافل عما تعملون)
حالبوکه ربك جل شانه انلرك اعمال سیئه‌لرینك عقوبتن ترك ایدر دکلدر بلکه اکا مجازات
ایدر • اهل سنت مذهبی انك اوزره‌درکه جماداتده وعقلادن غیری حیواناتده حق تعالی

رشوت ایچون آز بهاایله
صاترلرویل انلر ایچوندرکه
انی تغییر ایدوب اللریله
یازدیلر وانکله رشوت
وحرام کسب ایتدیلر •
مرویدرکه مدینه‌یه هجرت
سعادتده علماء یهود
ریاستلرینك زوالی خوفیله
توریتده پیغمبر علیه السلامك
وصفی اورته بویلو قره
کوزلو بغدای رنکلودیو
مصرح ایکن اوزون بویلو
ماوی کوزلو بیاض لونلو
دیه‌رك تحریف وتحریر
ایلملرینه بناء عواملری
موعود پیغمبر بو دکلدردیو
انکار ایتدیلر (وقالوا لن
تمسنا النار الا ایاما معدودة
قل اتخذتم عند الله عهدا
فلن یخلف الله عهده ام
تقولون علی الله ما لا تعلمون)
وانلر بزه نار جهنم طوقنمز
مکر ایام معدوده‌ده اوله
دیدیلر یا محمد سن انلره دیکه
سزه اول مدتدن زیاده
عذاب اولنمیه جغنه الله
تعالیدن عهد ووعد
الدیکزمی که الله تعالی عهدنده
خلف ایتمز یاخود بیلمدیککز
شیده الله تعالایه افترامی
سویلرسکز • اول ایام معدوده
دیدکلری مدت دنیا یدی
بیك ییل اولمغله هر بیك
ییل مقابلنده برکونکه یدی

بر علم وضع ایتمشدر اکا آندن غیری احد واقف اولمز • ایمدی انده کذلك صلاة وتسبیح وخشیت دخی
واردر • نتکم قرآنده بیورلدیکه • وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لاتفقهون تسبیحهم •
هیچ برشیء یوقدر الا اول الله تعالی‌یی تسبیح ایدر اکا حمدی ملابس اولدیغی حالده لکن سز
انلرك تسبیحنی بیلمزسز ودخی بیورلدیکه • والطیر صافات کل قد علم صلاته وتسبیحه • قوشلر
هواده قنادلرین دوشررلرکه اول انلرك صلاتیدر وصلاتلری تسبیحدر انلردن هر برینك صلاة
وتسبیحنی الله تعالی ویا کندیلر بیلور ودخی بیورلدیکه • الم تر ان الله یسجد له من فی السموات
ومن فی الارض والشمس والقمر والنجوم والجبال والشجر والدواب وکثیر من الناس • بیلمزمیسنکه
ویا قلبکله کورمزمیسن انیکه سموات وارضده اولنلر وکونش وآی ویلدزلر وطاغلر واغاچلر
ویرده یورر حیوانات وناسدن نیجه‌لری الله تعالی‌یه سجده ایدرلر • یعنی اکا اطاعت وخشوع
ایدرلر اویله اولسه هرکشی‌یه واجب اولورکه اکا اینانوب علمنی الله تعالی‌یه حواله ایده • روایت
اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم بشیر طاغی اوزره طوردی ایدی کفار ایسه انی طلب
ایدردی طاغ دیدیکه یارسول الله اوزرمدن کیتکل قورقارمکه کفارسنی بنم اوزرمده بوله‌لر
اول سببدن حق تعالی بکا عقاب ایده حرا طاغی ایتدی ایمدی یارسول الله بکا کل بکا کل دیوانی
کندویه چاغردی • جابر بن سمره ایدر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه مکه‌ده برحجر بیلورم
بعثمدن اول بکا سلام ویرردی شمدی دخی بیلورم • انس رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه
السلام احد طاغنی کوستروب دیدیکه اشبو طاغدرکه بزی سور بز دخی انی سورز • ابوهریره
رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام بر صباح نمازینی قلدیغندنصکره ناسه یونیلوب دیدیکه
بر رجل بر بقره‌یی سوروب کیدر کن یوریلوب اوزرینه بندی واوردی وبقره دیدیکه بز
بونکیچون یرادلمامشز بلکه یرسورمك ایچون یرادلمشز ناس انی ایشیدیجك سبحان الله بقره
سویلدی دیدیلر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه بن اکا ایناندم ابوبکر وعمر رضی الله تعالی عنهما
دخی ایناندیلر حالبوکه اول ایکیسی انده حاضر دکللر ایدی • علی کرم الله وجهه ایدر پیغمبر علیه
السلام ایله مکه‌دن طشره‌ده طاغلر ارا سنده کیدر دك هر قنغی طاغه وشجره‌یه اوغرادیسه کچمدی
الا اول اکا السلام علیك یارسول الله دیدی • جابر بن عبد الله رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز
علیه السلام خطبه اوقودیغنده مسجدك ساریه لرندن بر جذع نخله‌یه استناد ایدردی چون
انکیچون منبر دوزیلوب اوزرینه چیقدی اول ترك ایتدیکی جذع النخله حنین ناقه کبی ایکلدی
حتی اهل مسجد انی ایشیدوب دکلدی فی الحال پیغمبریمز علیه السلام منبردن اینوب انی قوجاقلدی
اویله اولسه انك ایکلدیسی کسلدی • مجاهد ایدر هیچ بر طاشك اعلادن اسفله نزولی دکل الا انك
الله تعالیدن خوفیله‌در وا کا شاهد حق تعالینك قولی شریفیدرکه • لو نزلنا هذا القرآن علی جبل
لرأیته خاشعا متصدعا من خشیة الله • اکر بز بوقرآنی بر طاغك اوزرینه ایندیریدك سن انی الله
تعالینك عظمتندن خوفله خشوع ایدر ومنشق اولور کوریدك (افتطمعون ان یؤمنوا لکم)
یا محمد وانك اصحاب کرامی رجا ایدرمیسزکه یهود سزی انلره خبر ویردیککز اموردە تصدیق
ایده‌لر (وقد کان فریق منهم یسمعون کلام الله) حالبوکه موسی علیه السلام زماننده انلردن
بر طائفه حق تعالینك کلامنی یعنی توراتی ایشیدرلردی (ثم یحرفونه من بعد ما عقلوه) بعده

کون یاخود بابالری قرق
کون بوزاغی‌یه طاپمشلر
ایدی اول قرق کوندر
اولمقدار کون عذاب اولوب
زیاده اولمیه دیرلردی (بلی
من کسب سیئة واحاطت
به خطیئة فاولئك اصحاب
النار هم فیها خالدون) کرچك
بر کیمسه کناه وکفری
کسب ایدرسه اول کناه
وکفرانك اطرافنی احاطه
ایده اول کیمسه‌لر جهنم
اربابیدرلر وانلر جهنمده
مخلد ومؤبدلردر (والذین
آمنوا وعملوا الصالحات
اولئك اصحاب الجنة هم فیها
خالدون) انلرکه ایمان
کتوروب عمل صالح
ایشلدیلر انلر اصحاب جنتدر
وانده مخلد ومؤبدلردر
(واذ اخذنا میثاق بنی
اسرائیل لا تعبدون الا الله
وبالوالدین احسانا وذی
القربی والیتامی والمساکین
وقولوا للناس حسنا
واقیموا الصلوة وآتوا
الزکوة ثم تولیتم الا قلیلا
منکم وانتم معرضون) انی
دخی یاد ایلیك که بز بنی
اسرائیلدن عهد الدقکه
کیمسه‌یه عبادت ایتمیوب
انجق اللهه عبادت ایدله
پدر ووالده‌کزه واقرباکزه
ویتیملره وبیچاره فقرایه

اندەکی احکامنی بیلدکلرندنصکرە تغییر ایدرلردی (وهم یعلمون) والحال آنك حق اولوب
کندیلر کاذبلر ایدوکن بیلورلر ایدی • ابن عباس ومقاتل ایدر اشبو آیت کریمە موسی علیه
السلامك اختیار ایتدیکی یتمش کمسه حقنده نازل اولوبدرکه انلری رب تعالینك میقاتنه ایلتمش
ایدی انده انك کلامنی ایشیدوب قوملرینه رجوع ایتدکلرنده ایکی صنف اولدیلر برصنفی
ایشتدکلری کلام اللهی حقیقتی اوزره قوملرینه تبلیغ ایتدیلر وبرصنفی ایسه دیدیلرکه کلام
اللهی ایشتدك اول کلامك آخرنده دیدیکه اشبو دینلانی اکرایشلمکه استطاعتکز اولورسه
ایشلکز ویادیلرسکز ایشلمکز • یعنی انلر کلام اللهی تغییر ایتملری اشبومنوال اوزرە ایدی
(واذالقوا الذین آمنوا قالوا آمنا) قچان یهودك منافقلریکه لسانلریله ایمان اظهار ایدرلردی خالص
مؤمنلرز دیرلردی (واذاخلابعضهم الی بعض) وقچان اول یهودك منافق اولمیانلری منافق
اولنلریله رجوع ایتسەلر (قالوا اتحدثونهم بمافتح الله علیکم لیحاجوکم به عندربکم) لوم وعتاب
وجهی اوزرە دیرلرکه یوخسه محمدواصحابنه خبرویرمیسز انی کەحق تعالی سزه توراتده
محمدك نبوتن ودیننك حقیقتن بیلدرمشدرتاکه انلرسزی ربکز عندنده دنیادە واخرتده انکله
الزام ایده لر (افلاتعقلون) انی انلره خبرویرمکز اوزریکزه حجت اولور ایدوکنی بیلمزمیسز
• مجاهد ایدر اشبوقریظه یهودیلرینك بری برلرینه خطابیدرقچانکه پیغمبریمز علیه السلام انلری
محاصره ایدوب یاقرده وخنازیر اخوانی حصنکزدن اینك دیدی بوحالتی محمدەکیم خبر
ویردی بودکل الاسزدن ظاهراولوبدر دیو اول منافقلرینه عتاب ایتدیلر (اولایعلمون ان الله
یعلم مایسرون ومایعلنون) انلر بیلمزلرمیکه حق تعالی انلرك قلبلرنده اخفا ایتدکلری کفری
ولسانلرنده اظهار ایتدکلری ایمانی بیلور (ومنهم امیون لایعلمون الکتاب) یهودك بعضی
امیلردرکه کتاب اوقومشلر ومعناسنی بیلمامشلردر (الا امانی) لکن شول اشیایی بیلمشلردرکه
علمالرانی کندیلکلرندن یازوب الله تعالی یه اضافتله افترا ایتمشلردر محمد علیه السلامك صفتنی
تغییرکبی ونارده عذاب اولنملری ایام معدوده اولوب صکره انلردن اول عذاب زائل اولور
ادعالری کبی وآبالرندن انبیاانلر ایچون شفاعت ایدیسردر وخطالریله مؤاخذه اولنمیوب
رحمت اولنورلر دیعلری کبی (وان هم الایظنون) حالبوکه انلرك اکاتیقنی یوقدر انجق ظن
ایدرلر (فویل للذین یکتبون الکتاب بایدیهم) عقوبت عظیمه شونلرەکه انلریهودك رؤساسیدر
محرف اولان کتابی اللریله یازرلر (ثم یقولون هذامن عندالله) بعده عواملرینه اشبو توراتده
یازیلو الله تعالی عندندندر دیرلر (لیشتروا به ثمنا قلیلا) تاکه انکله اعراض دنیادن برعرض
تحصیل ایدەلروعرض دنیانه دکلوجلیل ایسه ده مستحق اولدقلری عقاب دائمه نسبتله قلیلدراشبونده
مصاحفی اجرتله یازمنك کراهتنه دلالت واردر هدیه نامیله یازملیدر (فویل لهم مما کتبت ایدیهم)
انلره عقوبت عظیمه اندنکه اللریله یازدیلر (وویل لهم ممایکسبون) وکذلك انلره عقوبت عظیمه
شول اجلدنکه اخذرشوت وعمل معاصیله کسب ایدرلر • ویل برکلمەدرکه انی مهلکەیه واقع
اولانکشی دیر ویااول کفارك نفسلرینه ویل وثبورله دعاایدر ویاخود عقوبت عظیمەدر
ویااول جهنمده برواديدرکه اکرجبال دنیاا کاتسییر اولنسه انك شدت حرندن محواولیدی

احسان ایدك وعامهٔ ناس
ایچون دوستانه صحبت
سویلیك ونمازه شرائطیله
قائم اولك وزکاتی حکم
اولندیغی وجهله اداایدك
دینلوب بونلری قبول
ایتمشدیکز بوندنصکره بو
عهددن روکردان اولدیکز
انجق سزدن • عبدالله بن
سلام واصحابی امثالی • آز
کیمسه اول عهدده ثابت
اولدیلر حال بوکه سز
اعراض ایدیجی برقوملرسز
(واذ اخذنا میثاقکم
لا تسفکون دماءکم ولا
تخرجون انفسکم من دیارکم
ثم اقررتم وانتم تشهدون)
وذکر ایلیك شول وقتیکه
دینداشلریکزك قانی
دوکمامك وبربریکزی ظلمله
دیارکزدن چیقارمامق اوزره
سزدن واسلافکزدن اخذ
میثاق ایتمشیدك بونلری
اقرار وقبول ایتدیکزمع
هذا اسلافکزك بوعهدینه
سز دخی شهادت ایدرسز
وتوریتده کوررسز (ثم
انتم هؤلاء تقتلون انفسکم
وتخرجون فریقا منکم
من دیارهم تظاهرون علیهم
بالاثم والعدوان وان یأتوکم
اساری تفادوهم وهو محرم
علیکم اخراجهم افتؤمنون
ببعض الکتاب وتکفرون

ابوسعید الخدری پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه ویل جهنمده بروادیدرکه کافر
انك اعلاسندن براقلدیغنده اسفلنه قرق ییلده ایرشمز • روایت اولنورکه پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم مدینه یه قدوم ایتدیکنده یهودك علماسی مأکللرینك ذهابی وریاستلرینك
زوالی خوفیله یهود طائفه سنی اکا ایماندن تعویق ایچون انك توراتده کی صفتنی تغییرایتدیلر
انك انده صفتی کوزل یوزلو کوزل صاچلو سرمەلو کوزلو اورطه بویلو دیو یازلمشیکن
یرینه اوزون بویلو کوك کوزلو وقیورجق صاچلودر دیو یازدیلر سفلەلری انلردن انك
صفتن سؤال ایتدکده کندیلرك یازدقلری تغییراتی انلره اوقورلردی سفلەلری دخی پیغمبریمز
علیه السلامی انلرك ذکر ایتدیکی صفته مخالف بولدقلرندن انی تکذیب ایدرلردی (وقالوا
لن تمسنا النار الاایاما معدودة) ودیدیلرکه بزه نار ایرشمز الاقرق کونکه انده آبالری عجله
عبادت ایتمشیدی ویاخودایام دنیانك عددینه یدی بیك ییلدر هربیك ییل مقابلەسنده برکون
عذاب اولنوب یدی کونده عذاب کسیلور (قل اتخذتم عندالله عهدا) یامحمدانلره دیکل که
یوخسه الله تعالی عندنده عهد اتخاذ ایتدیکزمی که سزی مدت مذکورەدن زیاده عذاب ایتمیه
ویاخود لااله الاالله دیدیکزمیکه سزی عذابندن امین ایلیه (فلن یخلف الله عهده) اکر
الله تعالی عندنده عهد اتخاذ ایتدیکزسه اول البته عهدینه خلف ایتمز (ام تقولون علی الله
مالاتعلمون) یوخسه حقیقتن بیلمدیکز شیئ الله تعالی یه افترامی ایدرسز (بلی) حقیقت
حال سزك دیدیککز کبی دکلدر بلکه سزه نار ایریشور وانده سزه عذاب دائم اولور
(من کسب سیئة) برکسەکه شرکی کسب ایده (واحاطت به خطیئته) وخطیئەسی هرجانبندن
انی احاطه ایده واکا اصرار ایدر اولدیغی حالده وفات ایده (فاولئك اصحاب النار) یعنی
انلر جهنم اهلیدر (هم فیها خالدون) انده دائملردر اشبو آیت کریمه دلیلدرکه ایکی شرطه
تعلیق اولنان شیئ یالکز بویله تنجیز اولنمیه (والذین آمنوا وعملوا الصالحات) شونلرکه الله
تعالی یه ورسولنه ایمان کتوردیلر وفرائضی ادا ایدوب معاصیدن صاقندیلر (اولئك اصحاب
الجنة) یعنی انلر جنت اهلیدر (هم فیها خالدون) انلر انده دائملردر (واذ اخذنا
میثاق بنی اسرائیل) ذکر ایدك شول وقتیکه بنی اسرائیلدن بزعهد شدید اخذ ایتدككه
(لاتعبدون الاالله) الله تعالیدن غیری یه عبادت ایتمیەسز (وبالوالدین احسانا) ووالدینکزه
برووداد واوامراللهه مخالف اولمیان امرلرینه انقیاد ایدەسز (وذی القربی والیتامی والمساکین)
وصاحب قرابتکزه حسن خلق وایصال نفعله وباباسی اولمیان اطفاله حسن تربیه وحفظ
حقوق ایله ومسکینلره صدقه ایصالنده حسن قولله احسان ایدەسز (وقولوا للناس حسنا)
وناسه محمد علیه السلامك شان وصفتندن صدق سویلکز وانلره حسن خلقله تلیین قول
ایدیکز وانلره معروفله امرومنکردن نهی ایلکز (واقیموا الصلاة) وصلاة مکتوبه یی اوقاتنده
ادا ایلکز (وآتوا الزکاة) واموالکزده اوزریکزه فرض اولان زکاتی مستحقنه توزیع ایلکز
دیو ذکر اولنان اموری قبول ایتمشدیکز (ثم تولیتم) بونلردنصکره یابنی اسرائیل عهد
مذکوردن ومحمد علیه السلامه ایماندن اعراض ایتدیکز (الاقلیلا منکم) الاسزدن آزکمسەلر
عبدالله بن سلام واصحابی کبی اول عهد اوزره ثابت اولوب اندن اعراض ایتمدی (وانتم

ببعض فما جزاء من یفعل
ذلك منکم الاخزی فی الحیوة
الدنیاویوم القیمة یردون الی
اشدالعذاب وماالله بغافل
عماتعملون) بوقان دوکمامك
ومنزللرندن چیقارمامق
اوزره عهد واقراردنصکره
ای یهودلر سزاول کمسەلر
سزکه کندی آدملریکزی
قتل ایدرسز وسزدن بر
فرقه یی خانەلرندن اخراج
ایدوب اوزرلرینه ظلم
وعدوانه دخی سعی ایدرسز
واکر انلر اسیر اولوب
سزه کلورلرسه مال واسیر
ایله بدل ایدر سزمع هذا
انلری دیارلرندن اخراج
سزه حرام قلنمشدر آیا
توریة احکامنك بعضیسنه
ایمان ایدوب بعضیسنی
انکارمی ایدرسز امدی
سزدن بو عهد شکنلکی
ایشلیان کیمسەنك مجازاتی
انجق دنیادەخوارورسوایلق
وقیامتده اشد عذابه رد
اولنمقلقدر الله تعالی سزك
بوپیمان شکنلك عملکزدن
غافل دکلدر • مرویدرکه
قبائل یهوددن بنوقریظه
ایله بنونضیر مقاتله اوزره
ایدیلر بنی قریظه اوس ایله
وبنی نضیر خزرج ایله مشترك
وبر برلرینه معین اولوب
مقاتله وبعداز غلبه مغلوبلرینی
اجلا وخانەلرینی خراب

معرضون) سز ایسه برقومسزکه عادتکز اعراضدر آباکزك اعراضی کبی (واذ اخذنا
میثاقکم) وذکر ایدك یابنی اسرائیل شول وقتیکه سزدن میثاق آخر اخذ ایتدککه اول
(لاتسفکون دماءکم) بری برلریکزك قانی دوکمیه‌سکز • دینلدیکه غیرك قانی دوکمکز کدانك
مقابله‌سنده قصاص اولنمغله کندیکزك قانی دوکمیه‌سکز (ولا تخرجون انفسکم من دیارکم)
وبری برلریکزی دارندن چیقارمیه‌سز • دینلدیکه جار اولدیغکز کمسه‌یه جوارده اسائت
ایتمکزکه سوء جواریکز سببیله انی خروجه الجا ایتمیه‌سز (ثم اقررتم) بوندنصکره اول
میثاقه اقرار ولزومنه اعتراف ایتدیکز (وانتم تشهدون) حالبوکه یامعشر یهود اسلافکزك
بومیثاقنه بوکونده سز شهادت ایدرسز ویاخود انی توراتده کوررسز (ثم انتم هؤلاء)
بوندنصکره یامعشر یهود (تقتلون انفسکم) بری برلریکزی قتل ایدرسز (وتخرجون فریقا
منکم من دیارهم) وسزدن برفریقی دارلرندن چیقاررسز (تظاهرون علیهم بالاثم والعدوان)
انلرك اوزره معصیت وظلمله تعاون ایدرسز (وان یأتوکم اساری تفادوهم) واکر انلر
اسیرلر اولدقلری حالده سزه کلسه‌لر انلری مالله دکیشورسز • روایت اولندیکه قبائل یهوددن
قریظه اوسه اعانت ایدردی ونضیر ایسه خزرجه اعانت ایدردی قچان اول ایکی قبیله
دوکشسه‌لر هرفریق قتلنده وتخریب دیارده واجلاء اهلده خلفائنه اعانت ایدردی وایکی
فریقدن بری اسیر اولسه انکیچون مال جمع ایدوب انی اسیرلکدن قورتاررلردی (وهو
محرم علیکم اخراجهم) حالبوکه انلری دارلرندن اخراجکز سزه حرام قیلنمشیدی • حق
تعالی انلردن درت عهد اخذ ایلمشیدیکه اول ترك قتل وترك اخراج وترك مظاهره وفدآء
اساری ایدی انلر ایسه اول درت عهددن فداء اساری عهدینه وفا ایدوب اوچندن اعراض
ایتدیلر (افتؤمنون ببعض الکتاب وتکفرون ببعض) یوخسه توراتده اوزریکزه فرض
اولانك بعضنه مؤمن اولورسزکه اول فداء اسارادر وبعضنه ایسه کافرمی اولورسزکه اول
باقی عهوددر (فما جزاء من یفعل ذلك منکم الاخزی فی الحیاة الدنیا) سزدن بونقض عهد
ومیثاق ایدنك جزاسی دکل الادنیاده خزیدر اویله اولسه قریظه‌نك خزیی قتل وسبی اولدی
وبنو النضیرك خزیی ایسه منازللرندن اذرعات واریحایه نفی واجلا اولدی (ویوم القیامة
یردون الی اشد العذاب) ویوم قیامتده انلر اشد عذابه رد اولنورلرکه اول عذاب ناردر
(وما الله بغافل عما تعملون) الله تعالی انلرك اعمالندن غافل دکلدر اکا برشیٔ خفی اولمز
یوم قیامتده انلره مجازات ایدر (اولئك الذین اشتروا الحیاة الدنیا بالآخرة) ایمدی انلر شول
قومدرکه آخرتدن بدل حیات دنیایی اختیار ایتدیلر (فلا یخفف عنهم العذاب) آخرتده
انلردن عذاب تخفیف اولنمز (ولاهم ینصرون) وعذاب الهیدن منع دخی اولنمزلر (ولقد
آتینا موسی الکتاب) بز موسایه توراتی دفعهٔ واحده‌ده جملة ویردك (وقفینا من بعده بالرسل)
وموسادنصکره بری برینك اثرنجه رسوللر کوندردك (وآتینا عیسی ابن مریم البینات)
وعیسی علیه السلامه معجزات واضحات ویردك موتایی دیر کورمك واکمه وابرصك
اول علتن کیدرمك ومغیباتدن خبر ویرمك کبی ویا اکا انجیل ویردك وعیسانك لغت
عبریه‌ده اسمی ایسوعدر ومریم ایسه خادم دیمکدر (وایدناه بروح القدس) وانی روح

وطرفیندن اسیر اولنلری
بدل ومال ایله خلاص
ایدرلردی توریة احکامنك
بعضیسنه ایماندن مراد اسیر
تخلیصدر وبعضیسنی
انکاردن مراد آیت اولیده
اولان عهد ومیثاقلرینه
عدم وفا ایله مقاتله واجلا
ایلدکلریدر دینلمش (اولئك
الذین اشتروا الحیاة الدنیا
بالآخرة فلا یخفف عنهم
العذاب ولاهم ینصرون)
اول کیمسه‌لرکه حیاة دنیایی
نعمت آخرته بدل ایتدیلر
دنیاده و آخرتده انلردن
عذاب خفیف اولمز وانلره
دارینده یاردم اولنمز (ولقد
آتینا موسی الکتاب وقفینا
من بعده وبالرسل وآتینا
عیسی ابن مریم البینات
وایدناه بروح القدس
افکلما جاءکم رسول بما
لاتهوی انفسکم استکبرتم
ففریقاً کذبتم وفریقا
تقتلون) وبز موسایه
توریتی ویردك وموسادن
صکره بر بری اردنجه
• یوشع وداود وسلیمان
والیاس وزکریا ویحیی
علیهم السلام کبی •
پیغمبرلر کوندردك وعیسی
ابن مریم علیه السلامه
احیاء موتا وسائر کبی
معجزات ظاهره ویردك

قدسله تقویه ایتدك وروح قدسدن مراد جبرائیل علیه السلامدر ویاروح عیسادر انکله
وصف اولنمسی مس شیطاندن طهارتی ویاالله تعالی‌یه کرامتی ایچون اوله ویا روح قدسله
مراد الله تعالینك اسم اعظمی اوله‌که اول انکله موتایی دیر کوررردی ویا قدسله مرادالله
تعالی وروحله مراد جبرائیل علیه السلام اوله وعیسانك جبرائیل ایله تقویه اولنمسی اول
امر اولنمشیدیکه عیسی علیه السلام قنده کیدرسه اول انك بیله‌سنجه کیده حتی‌که انکله
سمایه صعود ایتدی • وجبرائیل علیه السلامه روح دینلمسی لطافتی ووحیدن مکانتیچون
ایدیکه اول حیات قلبه سببدر • دینلدیکه روح قدسله مراد انجیلدر انك عیسایه
روح اولمسی قرآنك پیغمبریمز علیه السلامه روح اولمسی کیبدر زیرا که حیات
قلبه سببدر (افکلما جاءکم رسول بما لاتهوی انفسکم استکبرتم) یامعشر یهود هربارکه
سزه نفسلریکز سومدیکی شیئله آمر رسول کلسه اکا ایمان واتباعدن تکبر وتعظم ایتدیکز
(ففریقا کذبتم) رسوللردن برطائفه‌یی تکذیب ایتدیکز موسی وعیسی کبی (وفریقا تقتلون)
وبرطائفه‌یی ایسه اولدردیکز یحیی وزکریا واشعیا وسائر قتل اولنان انبیا کبی (وقالوا قلوبنا غلف)
ویهود دیدیلرکه بزم قلوبمز جمله علومه اوعیه‌در یامحمد سنك علمکه احتیاجمز یوقدر ویاخود
اول هر علمه اوعیه درهر ایشتدیکمز علمی اخذ ایدرز الاسندن ایشتدیکمزی نه اخذونه فهم
ایدرز اکر انده خیر اولسیدی قلوبمز سائر علومی اخذوفهم ایتدیکی کبی انیدخی اخذوفهم
ایدردی (بل لعنهم الله بکفرهم) بلکه الله تعالی انلری کفرلری سببیله هرخیردن طرد وابعاد
ایتدی (فقلیلا مایؤمنون) انلردن ایمانه کلور آز اولدی مشرکیندن ایمانه کلورلره نسبتله
(ولما جاءهم کتاب من عند الله مصدق لما معهم) وقتاکه الله تعالی عندندن انلره قرآن کلدیکه
اول کندیلرده اولان توراته موافقدر (وکانوا من قبل یستفتحون علی الذین کفروا) حالبوکه
انلر محمد علیه السلامك بعثتندن اوکدین انی توسلله مشرکین اوزره الله تعالیدن نصرت استرلردی •
روایت اولنورکه قچان اوزرلرینه عدو استیلاء ایتسه دیرلردیکه یاربنا شول آخر زمانده بعث
ایده‌جکك پیغمبر حرمتنه بزه اعدامز اوزره نصرت ایتکه بز انك صفتنی توراتده بولمشزدر
اویله اولسه انکله اعدالری اوزره غالب اولورلردی (فلما جاءهم ماعرفوا) وقتاکه نعت
وصفتن بیلدکلری پیغمبرکه محمد علیه السلامدر بنو اسرائیلك غیریدن کلدی (کفروا به) بغی
وحسدلرندن اکا کافر اولدیلر (فلعنة الله علی الکافرین) الله تعالینك لعنتی کافرلر اوزرینه‌در
(بئسما اشتروا به انفسهم) نه مبؤس شیٔ اولوراولکه سببیله نفسلرین بیع ایتدیلر یعنی حق
باطل ایله دکشدیلر ویا کفری اختیار ایدوب ناره بذل ایتدیلر (ان یکفروا بما انزل الله) که
اول الله تعالینك انزال ایتدیکنه کافر اولملریدر (بغیا ان ینزل الله من فضله علی من یشاء من عباده)
حسد ایدوب اکا که حق تعالی عبادندن دیلدیکی کمسنه‌یه فضلندن نبوت ویره وکتاب ایندیره
(فباؤا بغضب علی غضب) انلره غضب الله اثرنجه غضبی استجلاب ایتدیلر غضب اول توراتی
تضییع وتبدیللری ایچون وغضب ثانی محمد علیه السلامه وقرآنه کفرلری ایچوندر • ویا اولکیسی
عیسی وانجیله کفرلری ایچوندر • وایکنجیسی محمد علیه السلامه وقرآنه کفرلری ایچوندر
(وللکافرین عذاب مهین) محمد علیه السلامك نبوتن انکار ایدنلر ایچون عذاب مخزی واردرکه

وانی روح القدس یعنی
پاك روح یاخود جبرائیل
علیه السلام ایله قوتلندردك
آیا هربار سزه نفسکزك
هواسنه مخالف رسول
کلدیسه تکبر وعناد ایتدیکز
رسوللردن بر فرقه‌سنی
• موسی وعیسی علیهما
السلام کبی • تکذیب
ایتدیکز وبر فرقه‌سنی
• زکریا ویحیی علیهما السلام
کبی • قتل ایتدیکز (وقالوا
قلوبنا غلف بل لعنهم الله
بکفرهم فقلیلا مایؤمنون)
یهودیلر قرآنی فهم وبو
کلامی قبولده بزم قلبمز
غلافده یعنی مستوردر
دیدیلر اویله دکل بلکه الله
تعالی انلری کفرلری
سببیله لطف ومددندن
طرد وابعاد ایلدی انلردن
• ابن سلام واصحابی کبی •
آز کیمسه ایمانه کلورلر •
(ولما جاءهم کتاب من عند الله
مصدق لما معهم وکانوا من
قبل یستفتحون علی الذین
کفروا فلما جاءهم ماعرفوا
کفروا به فلعنة الله علی
الکافرین) وقتاکه انلره
حق تعالی طرفندن کندو
توریتلرینی توحید ونبوت
وحشرده تصدیق ایدیجی
قرآن کریم کلدکده قبول
ایتمدیلر واینانمدیلر معهم

انده اهانت اولنورلر (واذاقيل لهم آمنوابما انزل الله) قچان مدينه‌نك يهودنه الله تعالينك انزال ايتديكی قرآنه ايمان كتورك دينلسه (قالوانؤمن بما انزل علينا) ديرلركه بزه انزال اولنان توراته ايمان كتوررز اول بزه كفايت ايدر (ويكفرون بما وراءه) واندن ماعدا كتابلره كافر اولورلر (وهو الحق مصدقا لما معهم) حالبوكه اول قرآن حقدر انلرك بيله‌لرنجه اولان توراتی تصديق ايدر اولديغی حالده (قل فلم تقتلون انبياء الله من قبل ان كنتم مؤمنين) يا محمد انلره ديكل كه چون توراته ايمان كتوررسز نيچون انبيايی قتل ايتديكز حالبوكه توراتده انبيايی قتلدن نهی اولنمشديكز اشبو آيت كريمه دلالت ايدركه برمعصيته راضی اولان كشی انی ايشلين كبی اوله والله تعالی‌يه وكتابنه مؤمن اولان كشی‌يه لايق اولان بودركه افعالی اقوالنی تصديق ايده (ولقدجاءكم موسی بالبينات) موسی عليه السلام سزه دلالت واضحه ومعجزاتله كلدی (ثم اتخذتم العجل) بوندنصكره سز عجلی عبادت ايچون اله ايدنديكز (من بعده) موسانك جبل طوره مناجات ايچون كتمسندنصكره (وانتم ظالمون) حالبوكه انی اله اتخاذكرايله ظالملرسكز (واذ اخذنا ميثاقكم ورفعنافوقكم الطور) ذكر ايدك شول وقتيكه سزدن اخذميثاق وفوقكزه طوری رفع ايتدك وديديككه (خذوا ماآتيناكم بقوة واسمعوا) سزه ويرديكمز كتابی جدواجتهادله اخذ ايدك وانده‌كی اوامری ايشيدوب موجبيله عمل ايدك (قالوا سمعنا وعصينا) ديديلركه قولكی ايشتدك وامريكه عصيان ايتدك ويا آذانله قولكی ايشتدك قلوبله اكا عصيان ايتدك (واشربوا فی قلوبهم العجل بكفرهم) وقلبلرينه عجل محبتی ادخال وخلط اولندی صبغك ثوبه وشرابك اعماق بدنه دخولی كبی شول كفرسببيله‌كه قلبلرنده تمكن ايتمشدی • روايت اولنديكه موسی عليه السلام اول عجلی مبرد له خرد ايتديروب اول خردی نهره صاچدردی واول نهردن هر برينه ايچوردی اولكه عجل محبتندن قلبنده شیء قالمشدی اول نهره صاچيلان خرده دن انك شاربنده ظاهر اولوردی (قل بئسما يأمركم به ايمانكم ان كنتم مؤمنين) يا محمد انلره ديكل نه مبؤس ايمان اولور اولكه عجل عبادتنه امر ايدر اكر زعمكزده مؤمنلر ايسه‌كز وياخود اكر توراته مؤمنلر ايسه‌كز اول سزه بو قبايحی امر ايتميوبدر ويا اكا ايمانكز بوكا رخصت ويرميوبدر زيرا مؤمنه لايق اولوركه ايمانی مقتضاسندن غيری‌يه تعاطی ايتميه وتوراته ايمان ايسه انی امر ايتمز • ايمدی سز اكا مؤمنلر دكلسز (قل ان كانت لكم الدار الآخرة عندالله خالصة من دون الناس فتمنوا الموت ان كنتم صادقين) يا محمد انلره ديكل كه اكر جنت عندالله خالصة سزك ايچون ايسه سائر ناس ايچون دكل ايسه موتی استكزا كرسوزيكزده صادقلر ايسه‌كز زيرا مأواسی جنت ايدوكن بيلن كشی اكا چكنوركه كيره واكا كيرملك ايسه موتدنصكره اولور • ايمدی موتی استكز تمنی ايتكزكه اكا كيره‌سز • ابن عباس پيغمبريمز صلی الله عليه وسلمدن روايت ايدر • دينلديكه اكر يهود موتی تمنی ايده‌لردی انلرك هر بری توكركن بوطميدی يريوزنده هيچ بريهودی قالميوب جمله‌سی اوليدی (ولن يتمنوه ابدا) حالبوكه انلر ابدی تمنی ايدر دكلدر (بما قدمت ايديهم) موجبات ناردن تقديم ايتدكلری امور سببيله محمد عليه السلامه وقرآنه كفرلری وتوراتی تحريفلری كبی (والله عليم بالظالمين) الله تعالی ظالملری بيلور يوم قيامتده جزالرين ايركورر (ولتجدنهم احرص الناس علی حياة) يا محمد سن يهود طائفه‌سين حيات

مقدم مشركان عرب يهوديلره قصد ايدوب مضطر اولدقلرنده توريتده مصرح آخر زمان پيغمبری كلوب بومشركلر اوزرينه بزه ياردم ايده ايدی ديو استدعا ايدرلردی وقتا كه اول نعتی توريتده كوروب استدكلری كلدكده بو بنی اسرائيلدن دكل بنی اسمعيلدن ديو انكار ايلديلر امدی الله عظيم الشانك لعنتی اول كافرلر اوزرينه‌در (بئسما اشتروا به انفسهم ان يكفروا بما انزل الله بغيا ان ينزل الله من فضله علی من يشاء من عباده فباؤا بغضب علی غضب وللكافرين عذاب مهين) نه قبيح شيدركه الله تعالی فضليله قوللرندن ديلديكی كيمسه‌يه نبوت احسان بيورديغنه حسد ايدوب انزال ايلديكی قرآنی انكار ايده واول سبيله نفسنی ناره بيع وانداخته ايده امدی يهودلر جناب قهارك بر غضبندنصكره • كه عيسی وانجيل انكار ايتدكلری ايچون • بر غضبی اوزرينه دخی دوچار اولديلركه • محمد عليه الصلوة والسلامی وقرآنی انكار ايتديلر • وكافرلر ايچون خوار وذليل ايديجی عذاب واردر

متطاوله‌يه ناسك زياده حريصی بولورسك (ومن الذين اشركوا) ومشركلردن دخی انلری حياته زياده حريص بولورسك • زيراكه انلر نارده عذاب اولنورلر ايديكلرين تحقيق بيلورلر اماكه مشركين انی بيلمزلر باكه جنتلری حيات دنيالريدر • دينلديكه اشبو مشركينله مراد مجوسدر (يوداحدهم لويعمر الف سنة) اول مشركينك بعضی اراده وتمنی ايدركه بيك ييل معمر اوله حتی تحيه‌لرنده وعطالرنده وغيری‌ده عشر الف سنه يعنی بيك ييل معمر اول ديرلر (وماهو بمزحزحه من العذاب ان يعمر) حالبوكه معمر اولمسی انی عذابدن تبعيد ايدردكلدر (والله بصير بما يعملون) الله تعالی انلرك عمللرين كورر يوم قيامتده اكا كوره جزا قيلور (قل من كان عدوا لجبريل) يا محمد ديكل اول كمسه‌يه‌كه جبريله عدو اوله غضبندن هلاك اولسون اكا عداوتك وجهی يوقدر (فانه نزله علی قلبك باذن الله) زيرا اول جبريل قرآنی الله تعالينك امر وتيسيريله سنك قلبكه تنزيل ايتدی تاكه انی حفظ وفهم ايده سن (مصدقا لمابين يديه) اندن اوكدين اولان كتابلره موافق (وهدی وبشری للمؤمنين) ومؤمنلری دين حقه هدايت وجنته دخولله بشارت ايدر اولديغی حالده • روايت اولنوركه احبار يهوددن عبدالله ابن صوريا پيغمبر عليه السلامه ديديكه سمادن سكا قنغی ملك كلور ديديكه جبرائيل ابن صوريا ديديكه اول بزم عدومزدر اكر كلان ميكائيل اولسيدی سكا ايمان كتوررديك • زيراكه جبرائيل عذاب وقتال وشدتله كلور واول بزه برنيچه كره عداوتن اظهار ايتمشدر واول بزم پيغمبريمز موسی عليه السلامه كلوب خبر ويرديكه فلان زمانده بخت نصرنام رجل يديله بيت المقدس خراب اوليسردر • بز دخی انك طلبنه بنو اسرائيلدن برقوی رجلی كوندردككه انی بولديغنده اولديره چون رجل انی بابلده برغلام مسكين بولدی انی اخذ وقتل ايتمك ديلديكنده جبرائيل ايريشوب انی رجلك الندن قورتاردی بعده اول غلام بيويوب قوتلندی واوزريمزه عسكر چكوب بيت المقدسی تخريب ايتدی اول اجلدن انی عدو اتخاذ ايتمشزدر • قتاده ايدر عمر بن الخطاب رضی الله عنهك مدينه نك يوقاروسنده برارضی وارايدی يهودك مدارسی انك يولی اوزره ايدی ارضنه كيدركن مدرسه لرينه اوغرار وانلری دكلردی ديديلركه محمد اصحابندن بزه سندن سوكلوكمسه يوقدر زيرا انلر اوغراديغنده بزه اذا ايدرلرسن ايسه بزه اذا ايتمديككدن ماعدا بزم درسمزی دكلرسن عمر رضی الله عنه ايدر والله بنم سزه كلديكم سزی سوديكم ايچون وياديمده شكم اولوب انی سؤال ايچون دكلدر بلكه سزه كلديكم انكيچوندركه محمد عليه السلامك امرنده بصيرتم آرتورم وانك آثارنی كتابكزده‌ده كورم ديديلركه صاحبك محمده ملائكه دن قنغی ملك كلور ديديكه جبرائيل عليه السلام ديديلركه اول بزم عدومزدر بزم اسرارمزه محمدی مطلع قيلور اول هر عذاب وخسف وقحط وشدت صاحبيدر اماكه ميكائيل كلسه خصب وسلمله كلور • عمر رضی الله عنه ديديكه جبرائيلی بيلور ومحمد عليه السلامی منكرمی كوررسز ديديلركه نعم ديديكه الله تعالی عندنده جبرائيل وميكائيلك منزلتندن بكا خبر ويرك ديديلركه جبرائيل انك يميننده ومكائيل يسارنده‌در وميكائيل جبرائيله عدودر • عمر رضی الله عنه ديديكه هر كمسه كه جبرائيله عدو اوله ميكائيله دخی عدودر وميكائيله عدو اولان جبرائيله دخی عدودر • وبو ايكيسنه عدو اولان الله تعالی‌يه عدودر • اندن عمر رضی الله عنه انلردن آيريلوب پيغمبريمز عليه السلام قاتنه كلدی جبرائيل عليه السلامی انك قاتنده اشبو بابده وارد اولان

(واذا قيل لهم آمنوا بما انزل الله قالوا نؤمن بما انزل علينا ويكفرون بما وراءه وهو الحق مصدقا لما معهم قل فلم تقتلون انبياء الله من قبل ان كنتم مؤمنين) قچان يهوديلره الله تعالينك انزال ايلديكی انجيل وقرآنه ايمان كتورك دينلسه انلر بزم اوزريمزه انزال اولنان توريته ايمان ايده‌رز ديرلر واندن ماعدالری انكار ايدرلر مع هذا اول قرآن انلرله بيله اولان توريتی تصديق ايديجی حقدر يا محمد سن انلره ديكه چونكه توريته ايمان ايدرسز مقدم كلن انبياء اللهی نيچون قتل ايتديكز اكر مؤمنلر ايسه‌كز (ولقد جاءكم موسی بالبينات ثم اتخذتم العجل من بعده وانتم ظالمون) موسی عليه السلام سزه طوغری خبر معجزاتله كلمشيكن موسی طوره كتدكدنصكره سز بوزاغی بی اله اتخاذ ايدوب اوحالده ظالملردن اولديكز (واذ اخذنا ميثاقكم ورفعنا فوقكم الطور خذوا ما آتيناكم بقوة واسمعوا قالوا سمعنا وعصينا واشربوا فی قلوبهم العجل بكفرهم قل بئسما يأمركم به

آیات کریمهیی کتورمش بولدی پیغمبریمز علیه السلام اول آیتلری اوقیوب دیدیکه یاعمر
ربك جل شانه سکا موافقت ایتدی • عمر رضی الله تعالی عنه ایدر بوندنصکره کندیمی دین
اللهده حجردن اصلب بولور اولدم (من کان عدوا لله وملائکته ورسله وجبریل ومیکال
فان الله عدو للکافرین) اول کمسهکه الله تعالی یه وملکلرینه ورسوللرینه وجبرائیله
ومیکائیله عدو اوله الله تعالی کافرلره عدودر • اشبو آیتده تنبیه واردرکه مقربینك برینه
ویاکلینه معادات الله تعالیدن عداوت استجلابنده وکفرده مساوی اوله ودخی ملائکه
ومرسلینه عداوت کفر اوله • ابن صوریا پیغمبریمز علیه السلامه دیدیکه سن بزه هیچ برشیء
کتورمدککه انی بیلهوز وهیچ برآیت نازل اولمدیکه اکا اتباع ایدهوز اویله اولسه نازل
اولدیکه (ولقد انزلنا الیك آیات بینات) یامحمد بزسکا آیتلر ایندردککه اوحلال وحرامی
وحدود واحکامی بیان ایدر (ومایکفربها الا الفاسقون) اول آیتلره کافره اولمز الا
انلرکه الله تعالینك طاعتندن خارجلردر (اوکلما عاهدوا عهدا نبذه فریق منهم) هربارکه
یهود برعهد ایتسهلر انلردن طوائف انی نقض ایدر (بل اکثرهم لایؤمنون) بلکه
انلرك اکثری توراته اینانمزلر ونقض عهدی کناه صایمزلر • زیرا یهود عهد ایتمشلردیکه
محمد علیه السلام نبوتله کلدکده اکا ایمان کتورهلر کلیجك کافر اولدیلر (ولما جاءهم رسول
من عندالله مصدق لما معهم) وقتاکه یهود طائفهسنه الله تعالی عندندن کتابلرینه موافق
کتابلهایمانه دعوت ایدر عیسی ومحمد علیهما السلام کبی رسول کلدی (نبذ فریق من الذین
اوتوا الکتاب کتاب الله وراء ظهورهم کانهم لایعلمون) کتاب ویریلنلردن برطائفه توراتی
آردلرینه براقدیلر کانه انك کتاب الله ایدوکن بیلمزلر • زیرا انلرك کتابلرینی تصدیق ایدر
رسوله کافر اولملری کتابلرینك اول رسولی تصدیق ایدر شیئه دخی کفر ووراء ظهره
انی نبذ اولور • حق جل وعلا اشبو ایکی آیتله یهود درت فرقه ایدوکنه دلالت ایتدی
برفرقهسی توراته ایمان کتوروب حقوقی رعایت ایتدیلر اهل کتابك مؤمنلری کبی که
انلر اقلوندر وبرفرقهسی تمرد ایدوب وفسوقلرندن اندهکی عهودی نبذه مجاهره ایتدیلر
وبرفرقهسی ایسه انی نبذه مجاهره ایتمدیلر بلکه انی بیلدکلرندن نبذ ایتدیلرکه انلر اکثروندر
وبرفرقهسی ایسه ظاهرده انی تمسك ایتدیلر وحقیقت حاله طالعلر ایکن تجاهله بغی وعناد
ایدوب نبذایتدیلر (واتبعوا ماتتلو الشیاطین علی ملك سلیمان) یهود اتباع ایتدیلرکه اکا که
سلیمان علیه السلام زماننده شیاطین انی اوقیوب انکله عمل ایدرلردی • قصهسی اولدرکه
شیاطین استراق سمع ایدوب واکا اکاذیب کثیره ضمنصکره کهنهیه القا ایدرلردی کهنه
دخی انی ناسه تعلیم واوقودقلرینی کتابلرده تدوین ایدرلردی اشبو حالت سلیمان علیه السلام
زماننده منتشر اولوب بوعلم سلیمانلر انك ملکی بوعلمله تمام اولوبدر • انس وجن وریحی
کندویه انکله تسخیر ایلیوبدر دیدیلر وشیاطین غیبی بیلور زعم ایتدیلر اویله اولسه سلیمان
علیه السلام اول کتابلری جمع ایتدیروب کرسیسی التنه دفن ایتدی سلیمان علیه السلام وفات
ایدیجك شیطان آدمی صورتنده کلوب ناسه دیدیکه اکر علم سلیمانی مراد ایدرسهکز اشبو
موضعی قازیکز دیو کرسینك التنی کوستردی چون قازدیلر اندن کفر وسحر یازیلو چوق

ایمانکمز ان کنتم مؤمنین)
انی دخی یاد ایدککه سزه
عهدالدق وجبل طوری
اوزریکزه رفع ایلدك وسزه
ویردیکمز توریتی جدوسیله
اخذ ایدك واندهکی اوامری
ایشیدوب موجبیله عمل
ایدك دیدك انلر قولاغمزله
ایشتدك وقلبمزله عصیان
ایتدك دیدیلر زیرا کفرلری
سببیله قلبلرنده عجل محبتی
خلط اولنمشیدی یامحمد سن
انلره دیکه اکر سز مؤمن
اولسهکز ایمانکز سزعجله
طابك وقرآنی انکار ایدك
دیو قیجانی امر ایتمز ایدی
(قل ان کانت لکم الدار
الاخرة عندالله خالصة من
دون الناس فتمنوا الموت
ان کنتم صادقین) یامحمد
سن انلره دیکه اکر جنت
سزلك دعواکز اوزره ناسدن
غیری کیمسه اولمیوب طرف
حقدن سزه مخصوص ایسه
سزبونده صادقلر ایسهکز
موتی تمنی ایدك • زیرا
جنت مطلق کندویه ماوی
ایدوکنی جزم ایدن کیمسه
البتدهانك لازمهسی اولان
موتی آرزو ایدر (ولن
یتمنوه ابدا بما قدمت ایدیهم
والله علیم بالظالمین) انلر
قتل انبیا وتحریف توریة
کبی اللریله تقدیم ایتدکلری

کتاب چیقاردیلر بنو اسرائیل اول کتابلری الدیلر انکله سلیمان علیه السلامه ساحر ایمش
دیو افترا قیلدیلر پیغمبریمز علیه السلام کلیجك حق جل وعلا سلیمان علیه السلامی اندن
تبرئه ایچون اشبو آیت کریمهیی اکا انزال ایتدی (وما کفر سلیمان) سلیمان علیه السلام
ساحر اولمدی • زیراکه ساحر کافردر (ولکن الشیاطین کفروا) بلکه شیاطین سحری
استعمال وتعلیم وکتبیله کافر اولدیلر (یعلمون الناس السحر) ناسه سحر تعلیم ایدر اولدقلری
حالده • اهل سنت قتنده سحرك وجودی حقیقتدر لکن انکله عمل کفردر • امام شافعی
رضی الله تعالی عنهدن حکایت اولندیکه سحر انسانی خسته ایلر وانکله حیل ایدر وکاهی
قتل دخی ایدر حتی سحرله قتل ایدن کشینك اوزرینه قصاص ایجاب ایدر • دینلدیکه
سحرله اعیان منقلب اولور • حتی آدمی حمار صورتنه وحماری کلب صورتنه متحول
اولور اصح اولان بودرکه اول تخیلدر • یخیل الیه من سحرهم انها تسعی • لکن انك
ابدانده مرض وموت وجنون ایله اثری اولور • جندب بن عبدالله رضی الله تعالی عنه
پیغمبریمز علیه السلامدن روایت ایدر دیدیکه • حدالساحر ضربة بالسیف • ساحرك حدی
سیفله انی ضربدر (وما انزل علی الملکین ببابل هاروت وماروت) ودخی انلر بابلده
هاروت وماروت نام ایکی ملکه الهام وتعلیم اولنان شیء ناسه تعلیم ایدرلر ویاخود انلر
اول ایکی ملکه الهام اولنان شیئه اتباع ایدرلر • اکر دینورسهکه ملائکهدن سحر تعلیمی
نیجه جائز اولور دینورکه انکچون ایکی تأویل واردر • بری بودرکه انلر تعلیمی تعمد ایتمزلر
بلکه سحری وصف وبطلانینی ذکر ایدرلر واندن اجتناب ایله امر ایدرلر شقی اولان انلرك
نصیحتن ترك ایدوب مجرد وصفلریله انی تعلیم ایدرلر • وایکنجی تأویل اولدرکه حق تعالی اول
وقتده اول ایکی ملکله ناسی امتحان ایتدی شقی اولان انلردن سحر تعلیم ایدوب کافر اولوردی •
سعید اولان تعلمی ترك ایدوب ایمان اوزره قالوردی • واول ایکیسی تعلیمله عذابلردن
آرتورلردی • وانده معلم ومتعلمه ابتلاء اولوردی • ابن عباس ومفسرین اول ایکی ملکك قصهسنده
ایدر • ادریس علیه السلام زماننده بنو آدمك اعمال خبیثهسین ملائکه کوروب تعییر ایتدیلر یاربنا
بونلر کبی مخلوقی یریوزندن خلافته اختیار ایتدك حالبوکه انلر سکا عصیان ایدرلر دیدیلر
حق تعالی دیدیکه اکر بن سزی یره ایندرسم وانلرده ترکیب ایتدیکم شیء سزده دخی
ترکیب ایتسم سز دخی انلرك ارتکاب ایتدیکن ارتکاب ایدردیکز دیدیلرکه یاربنا بزه لایق
دکلدرکه سکا عصیان ایدهوز حق تعالی دیدیکه ایمدی خیاریکزدن ایکی ملك اختیار ایدککه
انلری یره ایندیرم مکر هاروت وماروت انلرك بیننده صلاح وعبادتده افضلی ایدی انلری
اختیار ایتدیلر اویله اولسه ایکیسی یره ایندیرلدیلر وخلق بیننده عدل اوزره حکومتله
بیورلدیلر کوندزده یرده حکومت وکیجه سماده عبادت ایدرلردی حالبوکه انلر شرك وقتل
وزنادن وشرب خمردن نهی اولنمشلردی برکون اجمل نسادن زهره نام مرأه زوجیله
جدال ایدرك انلره کلدیلر انلر اکا لطف وملایمتله یوز کوستروب وانك نفسندن مراوده
ایتمك دیلدیلر مرأه دیدیکه اکا تمکین ایتمزم مکرکه بغیر حق بنم ایچون زوجم اوزره قضا
ایدهسز نعم دیوب انی ایتدیلر بوندنصکره ینه سزی تمکین ایتمزم مکرکه بنمله شرب خمر

وزرسبیله مستحق عذاب
اولدقلرینی بیلورکن البتده
ابدا موتی تمنی ایتمزلر الله
عظیم الشان ظالملری
بیلیجیدر (ولتجدنهم
احرص الناس علی حیوة
ومن الذین اشرکوا یود
احدهم لو یعمر الف سنة
وماهو بمزحزحه من العذاب
ان یعمر والله بصیر بما یعملون)
سن یهودیلری ومشرکلری
حیات اوزره حریص بو
لورسین • بومشرکلر مجوس
مشرکلری دینلمشدره انلر
دن بعضیسی بیك سنه
یشامقلغی تمنی ایدر حالبوکه
یشامغله عذابدن بعید اولمز
الله تعالی انلرك عملرینی
کوریجیدر (قل من کان
عدوا لجبریل فانه نزله علی
قلبك باذن الله مصدقا لما بین
یدیه وهدی وبشری
للمؤمنین) یامحمد جبرائیل
ایچون دشمن اولان کیمسهیه
سویلهکه هرکیم دشمن اوله
غیظندن هلاك اولسون
تحقیق جبرائیل مقدمکی
کتب منزلهیی تصدیق ایدیجی
قرآنی الله تعالینك اذنیله
سنك قلبك اوزرینه انزال
ایلدی وقرآن کریم طوغری
یول کوستریجی ومؤمنلر
ایچون درجات ونجات مژده
ایدیجیدر • مر ویدرکه

ایده‌سز انی دخی ایتدیلر بعده ینه‌سزی تمکین ایتمزم مکرکه زوجمی قتل ایده‌سز انی دخی ایتدیلر بعده سزی تمکین ایتمزم مکرکه بڭا بیله صنمه سجده ایده‌سز دیدی انی دخی ایتدیلر انلر بو حالتده ایکن حق تعالی انلرکله ملائکه بیننده حجابی کشف ایلدی حتی‌که ملائکه انلرڭ بو ذکر اولنان عملرین کوردیلر من بعد اهل ارضڭ عذرین بیلوب انلر ایچون استغفار ایدر اولدیلر چون کیجه ایریشوب سمایه سعود ایتمك مراد ایتدیلر قنادلری کندیلره مساعده ایتمیوب محنته اوغرادقلرین بیلدیلر • ادریس علیه‌السلامه واروب انی حق تعالی‌یه شفیع ایدندیلر حق تعالی انلری عذاب دنیا ایله عذاب آخرت بیننده تخییر ایدوب انلر عذاب دنیایی اختیار ایتدیلر بر مدتدنصکره کسیلوب اماکه آخرت عذابی کسلمز قالور دیدیلر وانلرڭ کیفیت عذابنده اختلاف اولندی • دینلدیکه قیامته دکین صاچلرندن آصیلوب طوررلر ویا باشلری التنده بوکلمش طوررلر ویا باشلری اشاغه آصیلوب دموردن سوطلر ایله ضرب اولنورلر • روایت اولندیکه بر رجل سحری تعلیم ایچون هاروت وماروته واردی کورسه‌که انلر ایاقلرندن باشی اشاغه آصلمش کوزلری کوکرمش ودریلری قرارمش لسانلری صویه ایرمکه درت پارمق دکلو قالمش صوسزلقله عذاب اولنورلر رجل آنی کوریجك قلبنه خوف ودهشت کلوب (لااله الاالله) دیدی انلر اکا سن قنغی امتدنسن دیدیلر دیدیکه امت محمد علیه‌السلامدنم انی ایشیدیجك سوندیلر الحمدلله آخرزمان پیغبری کلمش عذابمزڭ انقضاسی قریب اولمش دیدیلر • امازهره‌نڭ قصه‌سی اول انلره دیدیکه سزی کندیمه تمکین ایتمزم مکرکه سمایه سعودکز نه‌سببیله ایدوکن بڭا دخی بیلدیره‌سز دیدیلر که الله تعالینڭ اسم اعظمی ایله‌در وانی اکا تعلیم ایتدیلر • زهره انی سویله‌یوب سمایه صعود ایتدی حق تعالی انی مسخ ایدوب صورتن کوکبه تحویل ایتدی • پس بو اجلدن بعضلری ذاهب اولدیکه زهره دینلن کوکب اول مرأهٔ ممسوخه‌نڭ عینیدر وآخرون آنی انکار ایدوب دیدیلر که زهره کوا کبدن سبعهٔ سیاره‌نڭ بریدر که قرآنده (فلااقسم بالخنس) دیو انکله قسم اولنمشدر اول زهره نام مرأه بغی ایدیجك شهابه مسخ اولنوب سائر اشیاء ممسوخه ایله ناره کوندرلمشدر یوخسه سماده‌کی زهره دینلن کوکب دکلدر (وما یعلمان من احد حتی یقولا انما نحن فتنة فلاتکفر) اول ایکی ملك هیچ کمسه‌یه سحری تعلیم ایتمزلر حتی‌که تعلمدن اول اکا نصح ایدوب دیرلرکه بز الله تعالی قبلندن خلقه ابتلاء وفتنه‌یز اولکه سحری تعلم ایدوب انکله عمل ایده کافر اولور • واولکه انی تعلم ایدوب عملدن صاقنه ایمانی اوزره ثابت اولور اشبونده دلالت واردرکه سحرڭ وسائر اتباعی جائز اولمیان شیئڭ تعلمی محظور اولمیه بلکه محذور اولان اکا اتباع ومقتضاسیله عملدر • عطاوسدی ایدرلر اولکه لابدانی تعلم ایلیه • اکا دیرلرکه وارا یعدی اشبور ماداوزره‌نبول ایت قچانکه‌نبول ایده اندن بر نور چیقوب سمایه سطوع ایدرکه اول معرفتدر ودخانه بکزر بر سیاه شیء انڭ جوفنه حتی مشامنه کیررکه اول غضب اللهدر (فیتعلمون منهما مایفرقون به بین المرء وزوجه) ناس اول ایکی ملکدن تعلم ایدرلر اول شیئکه انکله زوج وزجه بینی تفریق ایدرلر زیراکه سحرڭ باذن الله اثری اولور عین وطیره‌نڭ کبی اماکه نفسنده انڭ اثری یوقدر حتی کوررسنکه بر رجالك مرأهٔ مخصوصه‌دن رجولیتی آلنوب اکا جماعه قادر اولمز

یهوددن بعضیسی محمد علیه السلامه وحی کتورن جبریلدن بز اسلافمز چوق زحمت چکمشلر درا کر انڭ یرینه میکائیل اولیدی بز ابا القاسمه ایمان ایدردك دیمشلر (من کان عدوالله وملئکته ورسله وجبریل ومیکال فان الله عدو للکافرین) بر کیمسه‌که الله تعالی‌یه وملکلرینه ورسوللرینه وجبرائیله ومیکائیله عدو اوله تحقیق الله عظیم الشان اول کافرلر ایچون عداوت ایدر (ولقد انزلنا الیك ایات بینات وما یکفر بها الا الفاسقون) بزسکا احکامی بیان ایدر آیتلر ایندردك اول آیتلری انجق الله تعالینڭ اطاعتدن خارجلر انکار ایدر (اوکلما عاهدوا عهدا نبذه فریق منهم بل اکثرهم لایؤمنون) هربار که یهود بوعهدی ایتدیلرسه انلردن بر فرقه‌سی اول عهدی بوزدیلر بلکه انلرڭ اکثری توریته اینانمزلر (ولما جاءهم رسول من عندالله مصدق لما معهم نبذ فریق من الذین اوتوا الکتاب کتاب الله وراء ظهورهم کانهم لایعلمون) وقتاکه طائفهٔ یهوده الله تعالی طرفندن انلرله بیله

(وماهم)

(وماهم بضارین به من احد الاباذن الله) حالبوکه ساحرلر هیچ بر کیمسه‌یه سحرله ضرر ایدر دکلر درمکرکه ضرر ایرمسنه الله تعالینڭ امری اوله اول کمسه‌که الله تعالی اندن سحرڭ منعن دیلیه اکا سحرڭ ضرری اولمز واولکه اکا ضرر اصابتن دیلیه انڭ اذنیله سحرڭ اکا ضرری ایریشور زیرا سحر وسائر اسباب بالذات مؤثر دکلدر بلکه تأثیری حق تعالینڭ امر وتکوینیله در (ویتعلمون مایضرهم ولاینفعهم) انلر انی تعلمله کندیلره ضرر ایدر تعلم ایدرلر زیرا انکله عمل قصد ایدرلر وزیرا علم غالبا عمله جر ایدر ومجرد انڭ علمی ایسه نه دنیایه ونه آخرته نفع ایدر (ولقد علموا لمن اشتراه ماله فی الآخرة من خلاق) یهود بیلدیلرکه اول کمسه‌کیم کتاب اللهدن بدل سحری اختیار ایده انکیچون جنتده نصیب یوقدر (ولبئس ماشروا به انفسهم) نه مبؤس شیء اولور اولکه حظ نفسلرین اکا دکشدیلر یعنی دین حقده بدل سحری وکفری اختیار ایتدیلر (لوکانوا یعلمون) اکر بیلسه‌لر یعنی اکر علملریله عمل ایتسه‌لر زیرا علمیله عمل ایتمیان علمی اولمیان کبیدر (ولو انهم آمنوا) اکر انلر محمد وقرآنه ایمان کتورسه‌لر (واتقوا) ویهودیتدن وسحردن صاقنسه‌لر (لمثوبة من عندالله خیر) الله تعالینڭ ثوابی انلر ایچون خیرلو ایدی (لوکانوا یعلمون) اکر بیلسه‌لر ایدی لکن حق تعالی انلره انی بیلدرمدی علمله انتفاعلری اولمدیغیچون (یاایها الذین آمنوا لاتقولوا راعنا) یاشونلرکه ایمان کتوردیلر محمد علیه‌السلامه راعنا دیمکزکه انڭ معناسی بزه مراقب اوللغل وبزه تبلیغ ایتدیکڭ شیئده تأنی ایله کل تاکیم انی فهم ایده‌وز لکن لسان عبریده بری برلرینه سب آیدر اولسه‌لر راعنا دیرلردی پس بو معنا ارادتیله یهود هرزمانده پیغمبرمز علیه‌السلامه انی دیر اولدیلر مؤمنلرڭ راعنا دیمه‌لری معنای اول ارادتیله ایکن اندن نهی اولندیلر واول معنای صحیحه‌یی افاده ایدوب تلبیسی قبول ایتمز لفظ ایله خطابه تحویل اولنوب (وقولوا انظرنا) بلکه اندن بدل انظرنا دیڭز یعنی بزه نظرایت وکلامکده تأنی ایت تاکه انی حفظ ایده‌وز (واسمعوا) واستماعکزی حسن ایدڭ که طلب مراعاته محتاج اولمیه سز ویا سماع قبولله استماع ایدڭ یوخسه استماع یهود کبی دکل ویا امر اولندیغکز شیئی جدله استماع ایدڭ تاکه نهی اولندیغکز شیئه عودت ایتمیه سز (وللکافرین عذاب الیم) محمد علیه‌السلام حضرتلرینه تهاون وسب ایله کافر اولنلر ایچون عذاب الیم واردر • روایت اولنورکه یهود لساننده قچان برکسه‌یی تحمیق مراد ایتسه‌لر راعنا دیرلردی وقتاکه یهود راعنا کلمه‌سنی مسلمیندن ایشتدیلر بربرلرینه سرا دیدیلرکه بوندن اوکدین بز محمدی سرا سب ایدردك شمدنکیروانی آشکاره سب ایده‌لم اویله اولسه اکا کلورلر راعنا یامحمد دیوب اندن کولیشورلردی انی سعد بن معاذ رضی الله عنه تفطن ایتدی • زیرا که لغتلرین بیلوردی اندن یهود طائفه‌سنه شمدنکیرو هر قنقیکزیکه رسول اللهه انی سویلر ایشیدم بوینی اوررم دیدی اویله اولسه اشبو آیت کریمه نازل اولوب اول قولدن نهی اولندی تاکه رسول اللهی شتمه یهودڭ چاره‌سی اولمیه (مایود الذین کفروا من اهل الکتاب ولاالمشرکین ان ینزل علیکم من خیر من ربکم) اهل کتابدن کافر اولنلر ودخی مشرکلر سومزلر واستمزلرکه ربکز جل‌شانه دن سزه خیر نزول ایده • روایت اولندیکه مسلمون یهوددن آشنالرینه دیرلردیکه محمد علیه السلامه وقرآنه ایمان کتوردڭ انلر ایسه اول شیئکه بزی اکا دعوت ایدر سز بزم صددنده

اولان توریتی تصدیق ایدیجی پیغمبر کلدکده کتاب ویریلنلردن بر فرقه‌سی اللهڭ کتابنی یعنی توریه یاقرأنی اردلرینه براقدیلر کویا کتاب الله ایدوکنی بیلمزلردی (واتبعوا ماتتلوا الشیاطین علی ملك سلیمان وما کفر سلیمان ولکن الشیاطین کفروا یعلمون الناس السحر وماانزل علی الملکین ببابل هاروت وماروت ومایعلمان من من احد حتی یقولا انما نحن فتنة فلاتکفر فیتعلمون منهما مایفرقون به بین المرء وزوجه وماهم بضارین به من احد الاباذن الله ویتعلمون مایضرهم لاینفعهم ولقد علموا لمن اشتریه ماله فی الاخرة من خلاق ولبئس ماشروا به انفسهم لوکانوا یعلمون) سلیمان علیه‌السلامڭ پادشاهلغی وقتنده شیطانلرڭ اوقودقلری شیئه بویهودیلر تابع اولدیلر سلیمان علیه السلام سحر ایدوب کافر اولمدی لکن شیاطین کافر اولدیلر که ناسه سحری تعلیم ایتدیلر وشهر بابلده واقع هاروت وماروت اسمنده ایکی ملکه نازل اولان شیئه دخی یهودیلر تابع اولدیلر اول ایکی ملك بر

اولدیغمز شیئدن خیرلودکلدر اکرسزك صددندااولدیغکزشیٔ خیرلو اولسه بزدخی انی سور
ودیلردك حق تعالی انلری تکذیب ایچون بو آیت کریمه‌یی انزال ایتدی (والله یختص برحمته
من یشاء) الله تعالی دیلدیکی کمسه‌یی پیغمبر ایدروا کاحکمت اوکردوب اعداسی اوزره غالب
ایدر ونصرتن ایرکورر (والله ذوالفضل العظیم) الله تعالی فضل عظیم صاحبیدر احسانی
علتسزدرکه هیچ برکمسه ایچون اکا برشیٔ واجب اولمز اشبونده اشعار واردرکه نبوت حق
حق تعالینك فضلندن اوله وبعض عبادینی اندن محروم ایتمسی ضیق فضلندن دکلدربلکه
مشیت ایچوندر اکرچه انده حکمتی نه‌شیٔ ایدوکی بیلنمدیسه‌ده (ماننسخ من آیة اوننسها نأت
بخیر منها اومثلها) هر آیت کریمه که بزانی اذهاب وحکمنی ابقا ایدرز ویاخود معناسنی
اذهاب ولفظنی ابقا ایدرز ویاخود لفظنی ومعناسنی معا اذهاب ایدوب عمل اولنمز ایدرز اندن
بدل برآیت کریمه کتوررزکه اول عباده انفع واسهل واجری اکثر اوله یوخسه خیریتده
آیاتك کلیسی مساویدرزیرا جمله‌سی کلام اللهدر ویاخود منفعت واجرده انك مثلنی کتوررز
هرآیتکه اسهل‌له نسخ اولنسه اول عملده ایسردر وهرآیتکه اشقه نسخ اولنسه اول اجرده
اکثردر (الم تعلم ان الله علی کل شیٔ قدیر) بیلمدیمکه الله تعالی هرشیئه قادردرکه برآیتی
نسخ ایتسه اندن بدل منفعتی زیاده لوسن ویاانك کبیسن کتورمکدن عاجز اولمز «فصل» امام
سیوطینك اتقان نام مؤلفندن مترجمدر ایدرکه علماء نسخ امرنده اختلاف ایتدیلر • دینلدیکه
قرآن ینه قرآنله نسخ اولنور • ماننسخ من آیة اوننسها نأت بخیر منها اومثلها • دلالتیله •
ودینلدیکه قرآن سنتله‌ده نسخ اولنور زیرا اول دخی الله تعالی عندندندر • ومایَنطق عن الهوی
دلالتیله • دینلدیکه اکر سنت وحی طریقندن بامرالله ایسه انکله قرآن نسخ اولنور اجتهادله
ایسه اولنمز • امام شافعی ایدر هربارکه قرآن سنتله نسخ اولنه لابدانی تأیید ایدر قرآن
دخی اولور وهربارکه سنت قرآنله نسخ اولنه لابدانی تأیید ایدر سنت دخی ضم اولنور ونسخ
امر ونهیده اولور اکرچه خبر لفظیله ایسه ده اماشول خبرکه انده طلب معناسی اولمیه اکا نسخ
داخل اولمز قرآنده نسخ اوچ نوعدر • بری بودرکه تلاوت وحکمی معا نسخ اولنه ویاحکمی
نسخ اولنه تلاوتی دکل ویاتلاوتی نسخ اولنه حکمی دکل اکر دینورسه‌که حکمی باقی ایکن
تلاوتی رفعنده حکمت ندر نیچون تلاوتی دخی قالوب حکمیله عمل وتلاوتیله ثوابی بینی جمع
ایدلمدی • دینورکه تاانکله اشبو امتك بطریق الظن طاعته مسارعتده مقدارلری ظاهر اوله
مقطوع به طریقنی طلبسزایسر شیئله اکامسارعت ایده‌لر ابراهیم علیه السلامك منامله‌ولدی
ذبحنه مسارعتی کبی حالبوکه منام طریق وحیك ادناسیدر • ابن عمر رضی الله عنه ایدر سزدن بریکز
قرآنك کلیسنی اخذ ایتدم دیمسن زیرا انك کلیسنی نه بیلور زیرا اندن قرآن کثیر کیدوبدر
بلکه اندن ظاهر اولانی اخذ ایتدم دیسون • حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدر
دیمشکه پیغمبر علیه السلام زماننده سورهٔ احزاب ایکیوز آیت اوقنوردی حضرت عثمان
رضی الله عنه مصاحفی یازاراولدیغنده الآن موجود اولاندن زیاده‌سنه قادر اولمدی • ابی
بن کعب رضی الله تعالی عنهدن مرویدر دیمشکه سورهٔ احزاب مقدارده سورة بقره‌یه عدیل ایدی
وبزانده رجم آیتن اوقودقکده • الشیخ والشیخة اذا زنیا فارجموهما البتة نکالا من الله والله

کیمسه‌یه سحری تعلیم
ایتمزلردی مکرکه اول کیمسه
یه تعلیمدن مقدم بزخلقه
جانب حقدن تجربه‌وابتلایز
سن سحری عامل اولوب
کافر اوله دیرلردی ناس
زوجه بیننی تفریق ایدرشیٔ
اول ملکلردن تعلیم ایدرلردی
اول ساحرلر سحرسببیله
برکیمسه‌یه ضرر ایدیجی
اولمدیلر مکرالله تعالینك
قضاوقدریله اوله وانلر
کندولره ضرر ایدروهیچ
نفع ایتمزشیئ اوکره‌نورلر
وانلر بونی اشترا واوکرند
کلرایچون آخرتده نصیب
اولمدیغنی رعنا بیلورلراول
سحری اختیار ایله نفسلرینی
نه قبیح شیئه صاتدیلر اکر
بوزیانلرینی بیلورلرایسه •
مرویدرکه سلیمان علیه السلام
وقتنده شیاطین حیله‌ومکر
ایله اولان شعبده‌لرینی کاهنلره
تعلیم ایتمرلیه اراذل بیننده
بوعلم سلیمانکدر انکله انس
وجن وریحی تسخیر ایدیور
دیوشایع وسلیمان علیه السلام
مطلع اولمغله اول کاهنلرك
اوراقلرینی کتوروب
کرسیسی التنه دفن ایلدی
بعدوفاته شیاطین اول
کتابلری چیقاروب بنی
اسرائیل یدلرینه کچمکله
طائفهٔ یهود سلیمان علیه

عزیز حکیم • قولیدر حضرت عائشه رضی الله عنهانك مصحفنده یازلمشکه • ان الله وملائکته
یصلون علی النبی یاأیها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما وعلی الذین یصلون الصفوف
الاول • دینلدیکه عثمان رضی الله تعالی عنهك مصاحفی تفسیرندن اوکدیندن ایدی • ابو
واقد اللیثی رضی الله تعالی عنهدن مرویدر دیمشکه پیغمبریمز علیه السلامه وحی نازل اولسه
انك قتنه کلوردك بزه‌انی تعلیم ایدردی • برکون اکا کلدیکمده‌دیدیکه حق جل وعلا دیرکه
• انا أنزلنا المال لاقام الصلاة وایتاء الزکاة ولوأن لابن آدم وادیا من ذهب لاحب أن یکون الیه الثانی ولو
کان له الثانی لاحب ان یکون الیهما الثالث ولایملأ جوف ابن آدم الاالتراب ویتوب الله علی من تاب •
ابی بن کعب رضی الله تعالی عنهدن مرویدر دیمشکه پیغمبریمز علیه السلام بکا دیدیکه حق
جل وعلا بکا امر ایلدیکه سکا لم یکن اوقویم اندن لم یکن سوره‌سین اوقودی انك بقیه‌سندن
ایدیکه • لوان ابن آدم سأل وادیا من مال فأعطیه سأل ثانیا وان اعطیه سأل ثالثا ولایملأ جوف
ابن آدم الاالتراب ویتوب الله علی من تاب وان ذات الدین عندالله الحنیفیة غیر الیهودیة ولا
النصرانیة ومن یعمل خیرا فلن یکفره • أبوموسی الاشعری رضی الله تعالی عنهدن مرویدر
دیمشکه سورهٔ برآءه دکلو برسوره نازل اولوب صکره رفع اولندی اندن اشبو آیت حفظمده
قالدیکه • ان الله سیؤید هذا الدین بأقوام لاخلاق لهم ولوأن لابن آدم وادیین من مال لتمنی
وادیا ثالثا ولایملأ جوف ابن آدم الاالتراب ویتوب الله علی من تاب • أبوموسی الاشعریدن
مرویدر دیدیکه بز برسوره اوقوردقکه انی مسبحاتك برینه تسمیه ایدردك انساء اولندق اندن
اشبو آیت حفظمده قالدیکه • یاأیها الذین آمنوا لاتقولوا مالاتفعلون فتکتب شهادة فی أعناقکم
فتسألون عنها یوم القیامة • عمر رضی الله تعالی عنهدن مرویدر دیمشکه بز قرآنده اوقوردقکه
لاترغبوا عن آبائکم فانه کفربکم • اندن زید بن ثابت رضی الله تعالی عنهه بویله دکلمیدر یوب
اول دخی نعم دیو جواب ویردی • عمر رضی الله تعالی عنه عبدالرحمن بن عوف
رضی الله تعالی عنهه دیدیکه بزه انزال اولناندن بولمدکمیکه • ان جاهدوا کما جاهدتم
اول مرة) زیرا بز انی بولمیورز دیدیکه قرآندن ساقط اولانله اول دخی ساقط
اولوبدر • أبوسفیان الکلاعیدن مرویدرکه اول مسلمة بن مخلد الانصاری‌یه دیدیکه بکا
ایکی آیتدن خبر ویرکه اول مصحفه یازلمیوبدر کمسه اکا خبر ویرمدی مکر انده ابو
الکنود سعد بن مالك حاضر ایدی مسلمه‌یه دیکه اول (ان الذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا
فی سبیل الله باموالهم وانفسهم الا ابشروا وأنتم المفلحون والذین آووا ونصروهم وجادلوا
عنهم القوم الذین غضب الله علیهم اولئك لاتعلم نفس مااخفی لهم من قرة أعین جزاء بما
کانوا یعملون) قول شریفیدر • ابن عمر رضی تعالی عنهدن مرویدر دیمشکه پیغمبریمز
علیه السلام ایکی رجله برسوره اوقودوب انی اوقورلردی برکیجه طوردیلرکه نماز قیله‌لر
اول سوره‌دن برحرف اوقومغه قادر اولمدیلر صباحی سرعتله پیغمبریمز علیه السلامه کلوب
ماجرایی خبر ویردیلر دیدیکه اول نسخ اولنوبدر اول اجلدن اول سوره اونوتدیریلوبدر •
حضرت انس رضی الله تعالی عندن مرویدر دیمشکه بئر مؤنه‌ده قتل اولنان صحابیلرك
قاتللرینه پیغمبریمز علیه السلام بد دعا ایدیجك اول صحابیلرك لساندن نازل اولدیکه (بلغوا

السلامه ساحر ایمش دیو
افترا ایلدکلری اجلدن
پیغمبریمز علیه السلامك
تشریفلرنده سلیمان علیه
السلامی اندن تبرئه ایچون
حق جل وعلا • وماکفر
سلیمان ولکن الشیاطین
کفروا • بیوردی •
مرویدرکه بوملکلر بنی آدمك
کناه ایشلدکلرینه طعن
ایلدیلر حق تعالی بنی آدمده
نفس وهوا واردر اکر
اول حالت سزده اولسه
انلرك افعالندن قبیح
حرکتکز ممکن ایدی بیور
دی ملکلر فعل قبیحی
کندولره بعید کورملریله
جناب باری انلره نفس
بشریه‌ویروب حکومتله یره
ایندردی زهره نامنده بر
عورته عاشق اولوب اول
سببله شرب خمر وقتل ناحق
وسجدهٔ صنم ایلدیلر حق
تعالی انلری سمایه صعود
دن منعله بوجهانده قیامته
دك چاه بابلده صاچلرندن
اصیلوعذابه کرفتار ایلدی
انلرك علم سحر ایله نزوللرینه
سبب بوجهتله ایدیکه
اولوقتده سحارلر نبوت
دعواسنده اولملریله بعضی
عاقللر سحری ملکلردن
تعلم ایله حقیقت سحره مطلع
ودعوای نبوت ایدنلره

عنا قومنا اناالقينا ربنا فرضی عنا وأرضانا) رمدت انی قرائت ایتدیکمزدنصکره رفع اولندی •
حذیفه رضی الله تعالی عنهدن مرویدر دیمشکه سورهٔ برآءه الآن اوقودیغکز انك ربعیدر
ابو الحسین النادی ایدر قرآنده رسمی رفع اولنوب حفظی قلوبده باقی اولانك جملهسندن
وترده اوقونان ایکی سورهٔ قنوتدرکه اول سورهٔ خلد وحفد دیو تسمیه اولنمشدر (الم
تعلم ان الله له ملك السموات والارض) یامحمد بیلمدیکیکه سموات وارض ومافیهمانك ملکی الله
تعالینکدر عبادنه صالح وفاسدا ولانه اعلمدر مصالحلری حسبنجه نسخ ایتدیکی آیتدن بدل اندن انفعنی
ویامثلنی کتورر ازمنه اختلافیله صلاح وفسادا ختلافینك شرع حکمنده مثلی صیف وشتا اختلافیله
امزجهنك طب حکمنده معالجهده اختلافی مثلیدر (ومالکم من دون الله من ولی ولا نصیر) یامعشر کفار
الله تعالینك عذابی نزولنده اندن سزی قورتارر ولی وناصریکز اولمز (ام تریدون ان تسألوا رسولکم
کما سئل موسی من قبل) یامعشر یهود دیلرمیسزکه سزه کوندریلان پیغمبر محمد علیه السلامدن
طلب ایدهسز محمددن اوکدین موسی علیه السلامدن بنی اسرائیلك طلب ایتمسی کبی سبب
نزولی اولدرکه یهود پیغمبریمز علیه السلامه دیدیلرکه اکر پیغمبر ایسك بزدن غطایی کشف
ایتکه الله تعالییی آشکاره کورهوز ویاخود بزه سمادن بر کتاب کتور موسانك توراتی
کتورمسی کبی ایمدی بونلر کبی سؤالاتی ترك ایدك وامور تعبدیهدن نازل اولانده
وثوقکزی الله تعالییه ایدك (ومن یتبدل الکفر بالایمان فقد ضل سواء السبیل) اول
کمسهکه امور مذکورهده الله تعالییه وثوقن ترك ویاانده شك ایدوب غیرینی اقتراح ایده
اول طریق مستقیمدن چیقوب ایماندنصکره کفره واقع اولور • ایمدی اقتراح ایتمکزکه اول
سزی وسط سبیلدن چیقارمیه ایماندن بدل کفری اختیار ایتدیرمیه (ود کثیر من اهل
الکتاب لویردونکم من بعد ایمانکم کفارا) اهل کتابدن چوق کمسهلر استرودیلر کهیامعشر
مؤمنین سزی ایمانکز دنصکره کفره رد ایدهلر (حسدا من عند انفسهم) کندیلکلرندن
سزه حسد ایدر اولدقلری حالده (من بعد ماتبین لهم الحق) انلره توراتده محمدك قولی
صدق ودینی حق ایدوکی ظاهر اولدیغندنصکره (فاعفوا واصفحوا) ایمدی انلری ترك
وانلردن اعراض ایدن (حتی یأتی الله بامره) حتی که حق تعالی امرینی کتورهکه اول
قتال امری واوزرلرینه جزیه وضعیدرکه سورهٔ توبهده ذکر اولنان • قاتلوا الذین
لایؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولایحرمون ماحرم الله ورسوله ولایدینون دین الحق
من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن یدوهم صاغرون • آیتیله اول بیورلمشدر
(ان الله علی کل شیٔ قدیر) الله تعالی هرشیئه قادردر • مؤمنلر ایچون کفار اوزرینه
نصرت وانلردن انتقام ایدر (واقیموا الصلاة) صلاة مکتوبهیی تعدیل ارکان وخشوعله
اوقات مستحبهسنده ادا ایدك (وآتوا الزکاة) واموالکزك زکاة مفروضهسن ویرك
(وماتقدموا لانفسکم من خیر تجدوه عند الله) خیردن هرنه شیئکه انی نفسلریکز ایچون
آخرته ایلر وکوندررسز الله تعالینك عندنده انك ثوابن بولورسز • دینلدیکه خیردن
مراد مالدر ویاصدقهدرکه اندن برتمره ویا برلقمهیی احد طاغی دکلو بیوك بولورسز (ان الله
بما تعملون بصیر) الله تعالی سزك اعمالکزه بصیردر انك قتنده عمل ضایع اولمز کتب منزلهنك

معارض اولدیلر دینلدی
(ولو انهم امنوا واتقوا لمثوبة
من عند الله خیر لو کانوا
یعلمون) اکر انلر بیلسهلر
وقرآن ومحمد علیه السلامه
ایمان کتورسهلر ویهودیت
سحردن صاقنسهلر الله
تعالینك ثوابی انلر ایچون
خیرلو ایدی (یاایها الذین
آمنوا لاتقولوا راعنا وقولوا
انظرنا واسمعوا وللکا
فرین عذاب الیم) ای مؤمنلر
سز پیغمبر علیه السلامه
راعنا لفظنی دیمهکز انظرنا
لفظنی سویلهکز وحکم خدایی
سمع قبولله دیکلهکز بو
راعنا کلمهسیله مذمت
صورتنده سویلین کافرلر
ایچون متمادی الملو عذاب
واردر عربیده راعنا بزی
کوزت رعایت ایله دیمك
ایسهده لسان عبرانیده سب
ایتمك معناسی اولمغله یهودلر
پیغمبر علیه السلامه انی
سویلر اولدیلر بناء علیه لفظ
راعنا نهی اولنوب بزه نظر
ایدك معناسنه اولان انظرنا
دینلمکه امر اولندی
(مایود الذین کفروا من
اهل الکتاب ولا المشرکین
ان ینزل علیکم من خیر من
ربکم والله یختص برحمته من
یشاء والله ذو الفضل العظیم)
اهل کتابدن اولان کافرلر

بعضنده یازلمشدرکه یا ابن آدم کنزکی بنم قتمده قوغل که اکا سرق وحرق وفساد ایرمیه
واکاقتی احتیاجك وقتنده حاضر بولهسن (وقالوا لن یدخل الجنة الا من کان هودا اونصاری)
یهود دیدیلرکه جنتهکیرمز مکرکه اول یهودی اوله ویهودیتدن غیری دین یوقدر ونصاری
دیدیلرکه جنته کیرمز مکر اولکه نصاری اوله ونصرانیتدن غیری دین یوقدر (تلك امانیهم)
اشبو انلرك شهوات باطلهلریدر حقیقتی یوقدر (قل هاتوا برهانکم) یامحمد انلره دیکلکهزعمکز
اوزره حجتکزی کتوریکز (ان کنتم صادقین) اکر دعوا کزده صادقلر ایسهکز • زیرا
هر قولکه اکا دلیل اولمیه اول ثابت اولمز (بلی) حکم انلرك دیدیکی کبی دکلدر بلکه حکم
اسلامکدرکه (من اسلم وجهه لله) برکمسهکه کندینی ویاقصدینی الله تعالی ایچون خالص ایده
(وهو محسن) حالبوکه عملنده محسن ویامؤمن ویامخلصدر (فله اجره عند ربه) انکچون
رب تعالی عندنده عملی اوزره وعداولنان اجری واردر (ولا خوف علیهم) انلره خوف
عذاب یوقدر قچانکه اهل نار انك خوفن ایدهلر (ولاهم یحزنون) وامر دنیادن تخلیف
ایتدکلرینه محزون اولمزلر (وقالت الیهود لیست النصاری علی شیٔ) یهود دیدیلرکه نصاری
امر دیندن برشیٔ اوزره دکلاردر وعیسایه وانجیله کافر اولدیلر (وقالت النصاری لیست
الیهود علی شیٔ) ونصاری دیدیلرکه یهود امر دیندن برشیٔ اوزره دکلدر وموسایه
وتوراته کافر اولدیلر (وهم یتلون الکتاب) حالبوکه ایکی فریقدن هربری کندیلرینه نزول
ایدن کتابی اوقورلردی برینه مؤمن اولانه حقدرکه کلینه مؤمن اوله کافر اولمیه • زیرا
کتب منزلهنك هربری آخری مصدقدر چون کتابلرین اوقویوب ایچنده اولانه مخالفت
ایتدیلر اول حاللری انلرك جهل وضلالتده ایدکلرینه دال اولدی (کذلك) انلر کبی
(قال الذین لایعلمون مثل قولهم) عبدهٔ اصنام ومعطله وغیریدن کتاب بیلمینلر محمد واصحابی
دیندن برشیٔ اوزره دکلدر دیدیلر (فالله یحکم بینهم یوم القیامة فیما کانوا فیه یختلفون) الله
تعالی یوم قیامتده اول ایکی فریق بیننی دین امرنده اختلافلرین قضاء ایدر ایکیسنیدخی تکذیب
ایدوب جهنمه کیردیرر وجنته کیرنلری انلره کوستروب بیلدیرر • اکر دینورسهکه الله
تعالی انلره نیچون توبیخ ایتدی حالبوکه هرفریق قوللرنده صادقلر ایدی • زیرا اول ایکی
دینك هربری نسخ اولندیغندنصکره برشیٔ دکل ایدوکی ظاهردر • دینور که انلرك اول
قوللهٔ قصدی هرفریق آخرك دینینی اصلندن ابطال ونبی کتابنه کفر وانکار ایدی حالبوکه
انك هربری نسخ اولنمزدن اول حق اولوب واجب القبول والعمل ایدی (ومن اظلم ممن
منع مساجد الله أن یذکر فیها اسمه) الله تعالینك مسجدلرنده اسم شریفی ذکر اولنمغی منع ایدندن
زیاده ظالم نهکمسهدر (وسعی فی خرابها) ودخی اول مساجدك خرابنه سعی ایده مسجین
ومصلینی اندن منع ایله ویاهدمله • قصهسی اولدرکه ططیوس الرومی واصحابی بنی اسرائیل
اوزره سفر ایدوب بنواسرائیلدن مقاتلهسین قتل وذراریسین سبی ایتدیلر وتوراتی یاقوب
بیت المقدسی خراب ایتدیلر وایچنه جیفهلرین آتوب وانده خنزیرلرك ذبح ایتدیلر عمربن
الخطاب رضی الله تعالی عنه زماننه دکین خراب قالوب انك زماننده مسلمون انی یاپوب
تعمیر ایتدیلر • اشبو آیت کریمهنك سبب نزولی اکرچه خاصدر لکن حکمی عامدر هر

ودخی مشرکلر ربکزدن
سزك اوزریکزه خیر نازل
اولدیغنی سومزلر واستمزلر
الله تعالی نبوت ووحی
رحمتیله دیلدیکی کیمسهیه
تخصیص ایدر حق تعالی
فضل عظیم صاحبیدر •
آیت کریمهده اولان خیر
لفظندن مراد قرآن ووحی
اوله طائفهٔ یهود وحی ونبوت
حضرت اسمعیل علیه السلام
طرفنه انتقالنی استمزلر
ایدی مشرکلردخی پیغبرلك
ولیدبن مغیره ونعیم ثقفی یه
اولمسنی ادعا ایدرلردی
(ماننسخ من آیة اوننسها
نأت بخیر منها اومثلها الم
تعلم ان الله علی کل شیٔ قدیر)
هرچند بعض مصالح
ومقتضای وقتله آیتدن
بعضیسنی ازاله یاخود تأخیر
ایتدیکمزده اندن خیرلوسنی
یاخود انك مثلنی کتوررز
بیلمدکمی تحقیق الله عظیم
الشان هرشیئه قادردر •
نسخدن خیرلوسی سورهٔ
انفالده یکرمی غازینك
ایکیوز کافره مقاتلهده
صبر اولنمشکن صکره یوز
صابر ایکیوز دشمنه مقابله
ایله امر اولندیغی کبی واول
نسخك مثلی قبلهنك بیت
المقدسدن مکهیه تحویلی
کبیدر • بیضاوی بو آیت

مسجدی تخریب ایدنه ویا صلاة ایچون تهیئه اولنمش مکانك تعطیلنه سعی ایدنه عامدر
(اولئك ما کان لهم ان یدخلوها الا خائفین) ایمدی مساجدی ذاکرلردن منع ایدنلره ویا
تخریبنه سعی ایدنلره لایق بوایدیکه اکا خشیتله وخشوعله کیرەلردی ویاخود حق بوایدیکه
مؤمنین انلری بطش ایتمسندن خوفله کیرەلردی ۰ اشبو دلیلدرکه اهل ذمت مساجده دخولدن
منع اولنه ومسلمین اوزره انلری اندن اخراج واجب اوله اکر بویله اولمسه انلرك اکا دخولی
خوفله اولمزدی (لهم فی الدنیا خزی) انلره دنیاده عذاب وهوان اولور حربی یی قتل وسیله
وذمی یه ضرب جزیه ایله (ولهم فی الآخرة عذاب عظیم) و آخرتده عذاب نار اولور ۰
عطاء ایدر اشبو آیت کریمه مکۀ مکرمه مشرکلری حقنده نازل اولوبدر ومساجدله مراد
مسجد حرامدر عام حدیبیەده پیغمبریمز علیه السلامی واصحابنی حجدن منع ایتدیلر انلرکه انی
ذکر اللهله تعمیردن منع ایدرلر خرابنه سعی ایتمشلردر وانلرك اکا خائفین اولدقلری حالده
دخوللرینك معناسی پیغمبریمز علیه السلام مکەیی فتح ایتدکده ندا ایتدیردیکه بو ییلدنصکره
مشرك حج ایتمیه شارع انلری دخوله تمکین ایتمیجك دخوللری خوفله اولور (ولله المشرق
والمغرب) ارضك کلیسی الله تعالینکدر مالك حقیقی اولدر ملکی بر مکانه مختص اولوب
برمکاندن منتفی اولور دکلدر (فاینما تولوا فثم وجه الله) هرقنغی جهته استقبال ایدرسەکز اول
حق تعالینك شو جهتیدر که نمازیکزده انی قبله ایدنمکزه راضی اولوبدر ۰ ابن
عباس رضی الله تعالی عنه ایدر صحابەدن بر جماعت قبله کعبەیه تحویل اولنمزدن اول
بر سفرده ایکن اوزرلرینه طومان چوکوب اول حالتده نماز وقتی ایرشدی قبلەده
تحری ایدوب نمازی قیلدیلر طومان کدیجك قبلەیه اصابت ایتمدکلری ظاهر اولدی
مدینەیه کلوب اول نمازلرینك حکمندن پیغمبریمز علیه السلامه سؤال ایتدکلرنده اشبو آیت
کریمه نازل اولدی ۰ ابن عمر رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو آیت شول مسافر حقنده نازل
اولوبدر که نافله نمازی راحلەسی متوجه اولدیغی جهته قیلور ۰ کان النبی علیه السلام
یصلی علی راحلته فی السفر حیثما توجهت به ۰ پیغمبریمز علیه السلام سفرده نافلەیی راحلەسی
اوزرنده انك متوجه اولدیغی جهته استقبال ایدوب قیلردی ۰ عکرمه ایدر اشبو آیت
تحویل قبله حقنده نازل اولوبدر ۰ وقتاکه قبله بیت المقدسدن کعبەیه صرف اولندی
یهود مؤمنلری تعییر ایدوب دیدیلر که هیچ بربیلنور قبلەکز یوقدر کاهی برجهته وکاهی
برجهت اخرایه استقبال ایدرسز اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی مجاهد وحسن ایدر
وقتاکه ۰ وقال ربکم ادعونی استجب لکم ۰ ربکز جل شانه سزه دیرکه بکا دعا ایدککه
انی روا ایدیم دیو بیورلدی دیدیلر که قنغی جهته توجه ایدوب دعا ایدەلم اشبو آیت
کریمه نازل اولدی (ان الله واسع) الله تعالی واسع المغفرتدر (علیم) نیات خالصەکزی
بیلیجیدر (وقالوا اتخذ الله ولدا) کفار دیدیلر که الله تعالی ولد اتخاذ ایتدی یهود عزیر
ابن الله دیدیلر ونصاری المسیح ابن الله دیدیلر ومشرکین عرب الملائکة بنات الله دیدیلر
(سبحانه) الله تعالی اول ظالملرك قولندن منزه ومعظم اولوبدر (بل له ما فی السموات
والارض) بلکه سماوات وارضده اولان جمله اشیانك وعزیر ومسیح وملائکەنك خالقی

کریمەنك سبب نزولنی
مشرکلر یاخود یهود
کورمزمیسزکه محمد اصحابنه
بر شیئ امر ایدر صکره
اندن نهی ایدوب انك
خلافنی امر ایدر دیملریدر
دیو تحریر ایدر (الم تعلم
ان الله له ملك السموات
والارض ومالکم من دون الله
من ولی ولا نصیر)
بیلمزمیسنکه سموات
وارضك پادشاهلغی الله
تعالیدن غیری سزه نافع
خیر بردوست ودافع ضرر
برمعین اولمدی (ام تریدون
ان تسئلوا رسولکم کما سئل
موسی من قبل ومن یتبدل
الکفر بالایمان فقد ضل
سواء السبیل) مقدم موسی
علیه السلامدن طلب
اولندیغی کبی سز دخی
پیغمبرکزدن طلب ایتمکی
مراد ایدرمیسکز ایمانی
کفره تبدیل ایدن کیمسه
تحقیق طوغری یولی غائب
ایتمشدر ۰ سبب نزول آیت
کریمه یهودیلر پیغمبر
علیه السلامه اکر پیغمبر
ایسك بزه الله تعالی یی
آشکار کوستر یاخود
کوکدن موسی کبی بزه بر
کتاب کتور دیملریدر دیو
۰ تبیان ۰ تحریر ایدر
(ودکثیر من اهل الکتاب

ومالیکدر (کل له قانتون) جملەسی اکا منقاد درلر مشیئت وتکویننده امتناع ایتمزلر وهمه
شیئکه بوصفتده اوله واجب الذات اولان مکون جل شانەیه مجانس اولمز ۰ ایمدی هیچ
احد اکا ولد اولمز زیرا ولدك حقندندرکه والدینه مجانس اوله ۰ فقهاء اشبو نکتله احتجاج
ایتدیلر برکمسنه کیم ولدینه مالك اوله اول ولداندن آزاد اولور ۰ زیراکه حق تعالی ملك
اثباتیله ولدی نفی ایتدی (بدیع السموات والارض) الله تعالی سماوات وارضی مثال
سابقەسز ابداع وانشاء ایدیجیدر (واذا قضی امرا فانما یقول له کن فیکون) قچان اموردن
برامری حکم وکوننی اراده ایده اکا حادث اول دیوب اول دخی حادث اولور ۰ اکر
دینورسه که معدومه نیجه خطاب اولور دینورکه وجودی مقدر اولیجق اول موجود
کبی اولور اویله اولسه اکا خطاب صحیح اولور (وقال الذین لایعلمون) مشرکینك
جاهللری واهل کتابك متجاهللری دیدیلر (لولا یکلمنا الله) نولیدی الله تعالی بزه
سویلییدی وسن انك رسولی ایدوکنی بزه خبر ویریدی (او تأتینا آیة) ویاخود صدقه
دلالت ایدر بزه برعلامت کتوریدك (کذلك قال الذین من قبلهم مثل قولهم) امم ماضیەدن
جهله ومتجاهلین دخی اشبونلر کبی موسایه بزه الله تعالی یی آشکاره کوستر وعیسایه ربك
قادر اولورمیکه آسماندن بزه مائده ایندیره دیدیلر (تشابهت قلوبهم) اشبونلرك وامم
ماضیەدن انلرك قلبلری کفر وقسوت وطلب محالده بری برلرینه بکزیوبدر (قد بینا
الآیات) بز آیتلری تبیین ایتدك (لقوم یوقنون) شول قوم ایچونکه یقین طلب ایدرلر
ویاخود حقائقی ایقان ایدوب انلرك قلوبنه شبهه وعناد اعتراء ایتمز ۰ اشبونده اشارت
واردرکه انلرك انی دیمسی آیتده خفاء اولدیغیچون ویاخود یقینلری زیاده اولمسیچون
دکل ایدی بلکه عتو وعناد ایچون ایدی (انا ارسلناك بالحق بشیرا ونذیرا) یا محمد بز سنی
قرآن وشرایع اسلامله کوندردك که اولیاء واهل طاعته ثواب کریمله تبشیر ایدەسن
واعداء واهل معصیتی عذاب الیمله تخویف ایدەسن (ولا تسئل عن اصحاب الجحیم) اصحاب
جحیمك کفر ومعاصی اوزره اصرارلرندن سن سؤال اولنمزسن قچانکه سن انلره
رسالتی تبلیغ ایدەسن (ولن ترضی عنك الیهود ولا النصاری حتی تتبع ملتهم) یا محمد
یهود ونصاری ابداسندن راضی اولور دکللردر نه کلو انلرك رضاسی طلبنده جهد
ایدرسك مکرکه دینلرینه کیرەسن وقبلەلرینه نماز قیلەسن (قل ان هدی الله هو الهدی)
یا محمد انلره دیکل که حق تعالینك هداسیکه دین حق وطریق اسلامدر برهدادرکه انك
وراسنده هدی یوقدر (ولئن اتبعت اهواءهم) شویله که سن انلرك آراء زائغەلرینه
اتباع ایدەسن (بعد الذی جاءك من العلم) شوندنصکره که دین الله اسلام ایدوکی وقبله کعبه
ایدوکی سکا بیلدریله (مالك من الله من ولی ولا نصیر) سنکچون الله تعالینك عذابندن
تخلیصه هیچ برقریب نافع ونصیر مانع اولمز (الذین آتیناهم الکتاب) شونلرکه بز انلره
کتاب ویردك ۰ ابن عباس ایدر اشبونکله مراد شول اهل سفینەدرکه جعفر بن ابی طالب
رضی الله عنه ایله قدوم ایتدیلر قرق کشی اولوب اوتوز ایکیسی حبشدن وسکزی
شام راهبلرندن حتی که انلرك بریسی بحیراء راهب ایدی ۰ ضحاك ایدرکه انلر اهل

لویردونکم من بعد ایمانکم
کفارا حسدا من عند
انفسهم من بعد ما تبین لهم
الحق فاعفوا واصفحوا حتی
یأتی الله بامره ان الله علی
کل شیئ قدیر) اهل کتابدن
چوق کیمسەلرکه انلر ایچون
حق اولان اسلام وقرآن
ظاهر وبیان اولمشیکن
نفسلرندە مرکوز حسدلرندن
ناشی سزی ایمانکزدنصکره
کفره رد ایتمك استرلر
امدی ای مسلمانلر الله
تعالی قتال یا جزیه امرنی
کتورنجیەدك انلری عفو
ایدوب روکردان اولك
تحقیق الله عظیم الشان هر
شیئه قادردر ۰ اهل کتابدن
مراد فنحاص ابن عازورا
وزید بن قیس امثالی
یهود دانشمندلری
مسلمانلردن دوستلری
اولان حذیفۀ یمانی وعمار
یاسری یهودیتە دعوتلرینه
مبنی بوآیتك نزولنی ۰ جواهر
التفسیر ۰ ده تحریر ایدر
(واقیموا الصلوة واتوا
الزکوة وما تقدموا لانفسکم
من خیر تجدوه عند الله ان الله
بما تعملون بصیر) ونمازه
قائم ودائم اولك وزکاتی
ویرك وخیراتدن نفسلریکز
ایچون هر نه که تقدیم
ایدرسەکز نزد باریدە انك

کتابدن ایمانله کیدنلردن (یتلون حق تلاوته) اول کتابی لفظی مراعات ومعناسنی
تدبر ومقتضاسیله عمل ایدر اولدقلری حالده تلاوت ایدرلر (اولئك یؤمنون به) ایمدی انلر
کتابلرینه ایمان کتورنلردر یوخسه تحریف ایدنلردن دکل (ومن یکفربه) واولکه
کتابنه کافر اوله تحریفله وحقنه کفرله (فاولئك هم الخاسرون) ایمدی انلر ایمان یرینه
کفری اختیارله دینلرنده زیان ایدیجیلردر (یابنی اسرائیل اذکروا نعمتی التی انعمت علیکم)
یابنی اسرائیل ذکر ایدك شول نعمتی‌که سزتیهده ایکن من وسلوی وغیری سزه انعام
ایتمشدم (وانی فضلتکم علی العالمین) واول نعمتی خاصة آباکزه ویروب انکله انلری
زمانلرنده‌کی سائر ناس اوزره تفضیل ایتدم (واتقوا یوما) وشول کوندن قورقك‌که
لا تجزی نفس عن نفس شیئا) هیچ کمسه آخرك اوزره لازم اولان حقوقدن برشیء قضاء ایتمز
(ولایقبل منها عدل) واندن فداء قبول اولنمز (ولاتنفعها شفاعة) وانکچون شفاعت
نفع ایتمز اکر کافر ایسه (ولاهم ینصرون) وانلر عذاب اللهدن منع اولنمزلر (واذابتلی
ابراهیم ربه بکلمات) ذکر ایت شول وقتیکه رب تعالی ابراهیم علیه السلامی کلماتله ابتلاء
ایتدی • وابتلانك معناسی امتحان واختبار وامردر والله تعالینك عبادینی ابتلائله ارادتی
احواللرینی بیلمك ایچون دکلدر • زیرا اول انلرك احوالنه عالمدر بلکه عباد بری برلرینك
احوالنی بیلسونلر ایچوندر (فاتمهن) ابراهیم علیه السلام اول کلماتی اتمام ایتدی اول
کلماتده اختلاف اولندی • ابن عباس رضی الله عنه دیدیکه اول اوتوزشیئدر اونی • التائبون
العابدون • آیتنده واونی دخی • ان المسلمین والمسلمات آیتنده واونی دخی • قدافلح
المؤمنون • اولنده‌کیو • سأل سائل • سوره‌سنده • الاالمصلین • دن ذکر اولنان خصال
حمیده در • دینلدیکه حق تعالی انی اون شیئله ابتلاء ایتدی انك بشی رأسده در قص
شارب ومضمضه واستنشاق ومسواك وفرق رأسدر • بشی دخی بدنده‌دو تقلیم اظفار
ونتف ابط وحلق عانه وختان واستنجاء بالماءدر دینلدکه اول مناسك حجدر • حسن ایدر
حق تعالی انی یدی شیئله ابتلاء ایتدی کوکبله قمرله وشمسله وانلرده نظرین حسن ایدوب
رب تعالی‌یی دائم لایزال ایدوکن بیلدی ونارله‌ده حتی که اکا صبر ایلدی وهجرتله وذبح
ابن ایله وختانله‌که انلرده دخی صبر ایلدی (قال انی جاعلك للناس اماما) حق تعالی اکا
دیدیکه یاابراهیم سنی ناسه امام قیلدمکه خیرده اقتدا اولنه‌سن پس بو اجلدن امامتی عامه
اولدی من بعد بعث اولنان انبیاءانك ذریتندن اولوب اکا اتباعله امر اولندیلر (قال ومن
ذریتی) ابراهیم علیه السلام دیدیکه یارب اولادمدن دخی ائمه قلغلکه انلردخی اقتداء اولنه‌لر
اشبوندن کشی ذریت وقرابه‌سنك منافعنه سعیك اباحتی اخذ اولنور (قال لاینال عهدی
الظالمین) حق تعالی دیدی‌که یاابراهیم سکا عهد ایتدیکم نبوت وامامت اولادکدن ظالملره ایرشمز
• اشبونده تنبیه واردرکه انك ذریتندن ظالمه‌دخی اولوب امامة نائل اولیسرلردر • زیرا که
امامت حق تعالینك امانت وعهدیدر ظالم ایسه اکا صالح اولمز بلکه اکا نائل اولان انلرك
برره واتقاسیدر • وبودلیلدرکه انبیاء بعثلرندن اوکدن‌ده کبائردن معصومین اوله‌لر اندن
صکره‌ده‌کی کبی اکلیلده ایدر بودلیلدرکه ظالمك امور دینده قولی قبول اولنور مقامه اقامت
اولنمسی جائز اولمیه قاضی ومفتی وشاهد وراوی حدیث اولمق کبی وائمهٔ صلواتك صالحین

ثوابنی بولورسکز الله تعالی
ایشلدیککز خیراتی
کورجیدر (وقالوا لن
یدخل الجنة الامن کان
هودااو نصاری تلك امانیهم
قل هاتوا برهانکم ان کنتم
صادقین) یهودیلر جنته
کیمسه کیرمز انجق یهود
کیرر نصاری کذلك انجق
نصاری کیرر دیدیلر بو
آنلرك ارزوی باطللریدر
یامحمد انلره دیکه اکرسز
صادقلر ایسه‌کز دعوا کزه
حجت کتورك (بلی من
اسلم وجهه‌لله وهو محسن
فله اجره عند ربه ولاخوف
علیهم ولاهم یحزنون)
انلرك دیدکلری دکلدر بلکه
هرکیم طاعت خدا ایچون
عملنده محسن ومؤمن
اولدیغی حالده قصد وصدقله
کندویی تسلیم ایلدی
انکچون ربسی عندنده
اجر واردر وانلره هیچ
خوف یوقدر وانلر حزن
وغم دخی ایتمزلر (وقالت
الیهود لیست النصاری علی
شیء وقالت النصاری لیست
الیهود علی شیء وهم یتلون
الکتاب کذلك قال الذین
لایعلمون مثل قولهم فالله
یحکم بینهم یوم القیمة فیما
کانوافیه یختلفون) یهودلر
طائفهٔ نصاری امر دینده

اولملری شرط اوله (واذ جعلنا البیت مثابة للناس) ذکر ایت شول وقتیکه بز کعبه‌یی ناس
ایچون مرجع ومعاد قلدق هر برجانبندن اکا کلورلر وحج واعتمارله ثوابلنورلر (وامنا)
ودخی موضع امن قلدقکه انك اهلنه تعرض اولنمز ویاخود حج ایدن آخرت عذابندن امین
اولور • زیرا حج اندن اول کچن کناهلری محوایدر • ویاخود اکا التجاء ایدن جانی اخذ
اولنمزاندن چیقمدقجه اول امام ابوحنیفه مذهبیدر (واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی) مقام
ابراهیم علیه السلامی موضع صلاة ایدینك اول مسجد حرامده شول حجردرکه ابراهیم علیه السلام
کعبهٔ مکرمه‌یی بناء عندنده انك اوزره طورردی ایکی ایاغی پرمقلرینك اثری اوزرنده
کوریلورایدی • انکله کثرت مسحدن مندرس اولدی ویااول شول موضعدرکه اول انك اوزره
طوروب ناسی حجه دعوت ایتدی • روایت اولندیکه پیغمبریمز علیه السلام عمر رضی الله
عنهك الینهٔ یاپشوب اکا اشبو مقام ابراهیمدر دیو کوستردی عمر رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله
انی مصلی ایدنمیه‌لمی دیدیکه انکله امر اولنمدم بعده کونش باتمدین اشبو آیت کریمه نازل
اولدی • دینلدیکه انکله مراد طواف نمازیله امردر جابر رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز علیه
السلام طوافدن فارغ اولیجق مقام ابراهیمه واروب انك خلفنده ایکی رکعت نماز قلدی
(واتخذوا من مقام ابرهیم مصلی) قولی شریفن اوقودی • دینلدیکه حرمك کلیسی مقام
ابراهیمدر ویاانکله مراد مواقف حجدر وانك مصلی اتخاذ اولنمسی انده دعادر والله تعالی‌یه
تقرب ایدلمسیدر • امامقام قصه‌سنك ابتداسی اولدرکه ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر وقتاکه
ابراهیم علیه السلام اسماعیل علیه السلامله هاجری کتوروب مکه‌ده قودی بر مدتدنصکره
جرهمیون کلوب انده نزول ایتدیلر اسماعیل علیه السلام انلردن بر مرأه‌یی تزوج ایتدی
وانا‌سی هاجر وفات ایتدی ابراهیم علیه السلام ایسه شامده اولوردی خاتونی ساره‌دن
استئذان ایتدیکه مکه‌ده هاجری کورمکه کیده ساره دخی اکا اذن ویردی لکن شول شرطله‌که
اکا واردیغنده آتندن اینمیه چون ابراهیم علیه السلام مکه‌یه قدوم ایدوب هاجری وفات
ایتمش بولدی اسماعیل علیه السلامك اوینه واروب اول ایسه مکر صید ایتمکه کتمش ایدی
مرأه‌سنه بزه ضیافتك وارمیدر دیوب اول ایسه اکا ضیق معیشتدن شکایتندن ماعدا انی ضیافت
ایتمدی ابراهیم علیه السلام اکا دیدی‌که زوجك کلدیکنده بندن اکا سلام ایدوب دیکلکه
قپوسی ایشکنی دکشدیرسن چون ابراهیم علیه السلام کیدوب اسماعیل علیه السلام صیددن
اوینه کلدی خاتونی اکا شوصفتده بر پیر کلوب ماجراسنی خبرویردی اسماعیل علیه السلام
دیدیکه اول بنم بابامدر سندن مفارقته بکاامر ایتمش اندن انی تطلیق ایدوب ینه جرهمیلردن
بر مرأهٔ اخرایی تزوج ایتدی چون بر مدتدنصکره ینه ابراهیم علیه السلام ساره‌نك اذنیله
نزول ایتمك شرطیله اسماعیل علیه السلامی زیارته کلوب انی کالاول صیده کتمش بولدی
خاتونی انی لبن ولحمله ضیافت ایتدی واسماعیل علیه السلامله معیشتلرندن سؤال ایدوب خیر
وسعتده اولدقلرین حکایت ایتدی اکر اول حینده اکا خبز ویابر ویاشعیر ویاتمر کتورمش
اولسه یریوزنده برو شعیر وتمرده اول اکثر بلاد اولیدی اندن خاتون اکا نزول ایتکه
باشکی یویایم دیو تکلیف ایتدی نزول ایتمیوب بلکه مقامه واردی بر ایاغك اکا باصوب

معتمد شی اوزره دکلدر
دیدیلر ونصاری طائفهٔ
یهود امر دینده معتمد بر
شی اوزره دکلدر دیدیلر
حال بوکه یهود توریتی
ونصاری انجیلی اوقورلر
بونك کبی هیچ بیلمیوب
اهل کتاب اولمیان مجوس
ومشرکان عرب دخی یهود
ونصاری سویلدکلری کبی
سویلرلر الله تعالی انلرك
اختلاف ایتدکلری شیده
قیامت کونی بینلرینی حکم
ایله قضا ایدوب جهنمه القا
ایدر • جواهر التفسیرده
نجراندن رهبانلر ورؤسای
نصاری ایلچیلك ایله مدینهٔ
منوره‌ده حضور نبوی‌یه
کلدکلرنده مدینه نواحیسنده
ساکن یهودیلرك عالملری
دخی کلوب بو آیت کریمه‌ده
بیان اولنان صورتله مجادله
ومناظره‌لری وقوعنده حق
تعالی بو آیتله انلرك
ضلالتلرینی حکایت بیور
مشدردیو مسطوردر (ومن
اظلم ممن منع مساجد الله ان
یذکر فیها اسمه وسعی
فی خرابها اولئك ما کان لهم
ان یدخلوها الا خائفین)
اول کیمسه‌دن زیاده ظالم
کیم اولورکه الله تعالینك
مسجدلرنده اسمی ذکر
اولنمقلغی منع ایدوب

براياغى اوزنكيده ايكن باشنك برجانبن يودردى جانب آخرنى دخى بومنوال اوزره اول
براياغى اكاباصدى برايانى اوزنكيده ايكن يودردى اندن كيدر اولديغنده ديديكه زوجكه
بندن سلام ايدوب ديكل كه قپوسنك ايشيكى استقامت ايتمش اول كيدوب اسماعيل عليه السلام
صيددن كلدى خاتونى اكا ابراهيم عليه السلامى وصف ايتديكندنصكره ماجرايى خبرويردى
اسماعيل عليه السلام ديديكه اول بنم بابامدر سنكله اقامت وثباته امر ايتمشدر • بعده ماشاءالله
زمان مرورندنصكره ابراهيم عليه السلام اكا كلوب ديديكه يا اسماعيل الله تعالى بكا برايش
بيوروبدر سن بكا انده اعانت ايدرميسن ديديكه نعم اعانت ايدرم ايمدى اول بكا بيورديكه
بوراده انكيچون بربيت بنا ايدم اندن ايكيسى انى بنايه باشلديلر اسماعيل عليه السلام طاش
كتوروب اكا صونردى اول ايسه انى الوب بناء ايدردى بناء يوكسلجك اول مقام دينلن
حجرى اسماعيل عليه السلام كتوروب ابراهيم عليه السلامك اياغى التنه قودى اول اجلدن
اكا مقام ابراهيم دينلدى (وعهدنا الى ابرهيم واسمعيل أن طهرا بيتى للطائفين والعاكفين
والركع السجود) بز ابراهيم واسماعيله امر ايتديككه ايكيكز بنم بيتم كعبه‌يى اوثان وانجاس
وهر اكا لايق اولميان شيئدن تطهير ايده‌سز انك حولنده طائفلر ومقيم ومجاوردن انده عاكفلر
واردر وانده نمازقلور راكعلر وساجدلر ايچون • دينلديكه غربايه افضل اولان طوافدر
وأهل مكه‌يه افضل اولان صلاتدر (واذ قال ابرهيم رب اجعل هذا بلدا آمنا) ذكرايت
شول وقتيكه ابراهيم عليه السلام ديديكه يارب اشبو مكانى بر بلده قيل كه اهلى انده امن اوزره
اوله كه اول حرمدر (وارزق اهله من الثمرات من آمن منهم بالله واليوم الآخر) وانك
اهلندن الله تعالى‌يه ويوم آخرته ايمان كتورنلرى ثمراتدن رزقلندر • روايت اولنديكه طائف
شام مدينه‌لرندن ايدى ابراهيم عليه السلام دعا ايدنجك حق تعالى جبرائيل عليه السلامه امر ايلدى
انى اصلندن قلع ايدوب يدى كره بيت شريفى اداره ايتدكدنصكره حالا اولديغى موضعده وضع
ايتدى اهل مكه‌نك اكثر ثمراتى اندن كلور (قال ومن كفر) حق تعالى ديديكه كافر اولانى
دخى رزقلنديررم • ابراهيم عليه السلام رزقى امامته قياس ايدوب دعاسنده انى انجق مؤمنلر
ايچون ديلدى حق تعالى اكا تنبيه ايتديكه رزق رحمت دنيويه‌در مؤمن وكافره عام اولور
امامت ودينده تقدم انك خلافنه ملابسدر (فامتعه قليلا) بن انى زمان يسير يعنى نهايت
اجلنه‌دكين انكله تمتع ايدرم تا كه لذات دنيا ايله التذاذ ايدوب انكله اوزرينه حجت اوكه
اوله • انى قليل ايله قيد ايتدى زيرا متاع دنيا نه‌دكلو كثير اولسه آخرتك نعم مؤبده‌سنه
نسبتله قليلدر (ثم اضطره الى عذاب النار) بعده آخرتده انى عذاب ناره الجاء ايدرم (وبئس
المصير) واول نه‌دمبؤس مصير اولور (واذ يرفع ابرهيم القواعد من البيت واسمعيل) ذكر
ايت شول وقتيكه ابراهيم واسماعيل بيت شريفدن قواعدى رفع ايلدى • راويلر روايت ايتديلركه
حق تعالى ارضى ياراتمزدن ايكى بيك ييل اول بيت شريفك موضعن ياراتديكه اول صو اوزره
برزبدهٔ بيضاء ايدى ارضى انك التندن بسط ومد ايتدى وقتاكه آدم عليه السلام يره ايندرلدى
وحشتدن حق تعالى‌يه شكايت ايتدى اويله اولسه اكا بيت المعمورى ايندرديكه اول جنتك
يواقيتندن ايدى يشيل زمرددن شرقى وغربى ايكى قپوسى واراپدى حالا بيت شريف اولان

(موضعه)

مساجدك خرابنه سعى ايده
اول كيمسه‌لر ايچون اول
مساجده دخول لايق اولمدى
مكر قورقيجى اولديغى
حالده حالا دولت اسلاميه‌ده
كافرلر مسلمانلردن خوفله
مساجده دخوله قدرت
اولمديغى صورتدر بخت
نصرياطوس رومى بيت
المقدسى خراب وسكنه‌سنى
قتل ايتديكنه ايما اوله (لهم
فى الدنيا خزى ولهم
فى الاخرة عذاب عظيم) اول
كافرلر ايچون دنياده قتل وسبى
وجزيه وآخرتده عذاب
عظيم واردر (ولله المشرق
والمغرب فاينما تولوا فثم
وجه الله ان الله واسع عليم)
مشرق ومغرب الله تعالينكدر
قنغى طرفه توجه ايدرسه‌كز
همان الله تعالايه عبادت
وطاعت جهتيدر الله عظيم
الشان معفرتى واسع ومصالح
مسلمينه عليمدر • بو آيت
كريمه‌نك سبب نزولى
حضرت پيغمبر عليه
السلامك لشكرلرندن
برجمع بربلوتلو قراكلق
كيجه سمت قبله‌ده اختلاف
ايدوب هركس تفكرله
برطرفى محراب ايلديلر
وقتاكه آيدنلق اولدقده
محرابلرى سمت قبله‌دن
منحرف اولديغى معلوملرى

موضعه وضع ايتدى وديديكه يا آدم سكا بربيت ايندردمكه انى طواف ايده‌سن وعندنده نماز
قيله‌سن • نتكيم عرشم طواف اولنور وعندنده نماز قيلنور واكا حجراسودى ايندردى اول غايتده
بياض ايدى زمان جاهليتده حائضلرك لمسندن قرار دى اويله اولسه آدم عليه السلام يياق
هنددن مكه‌يه توجه ايتدى حق جل وعلا اكا برملك كوندردى حتى اكا ايندريلن بيت شريفه
دلالت ايدوب حج ايتدردى ومناسكى اقامت ايتدردى فارغ اولنجق ملائكه انى قارشولديلر
يا آدم حق تعالى حجكى قبول ايده بزسندن ايكى بيك ييل اول اشبو بيتى طواف ايدردك ديديلر •
ابن عباس ايدر آدم عليه السلام يياق هنددن مكه‌يه قرق حج ايتدى طوفان زمانه‌دكين اول
بيت يرده قالوب طواف اولندى اندن اول سماء رابعه‌يه رفع ايدلدى هركون اكا يتمش بيك
ملك كيرر بركيرن من بعد اكا عودت ايتمز اولور طوفان ايريشيجك حق تعالى جبرائيل عليه السلامى
كوندردى حجر اسودى غرقدن صيانت ايچون جبل ابى قبيسه قودردى ابراهيم عليه السلام
زمانه‌دكين موضع بيت خالى طوردى • ابن عباس رضى الله عنه ايدر حق جل وعلا كعبه‌نك
ساحه‌سى دكلو برسحابه كوندردى حتى كه كعبه‌نك موضعى فوقنده طورردى انك ظلى دكلو زياده
ونقصانسز بناء ايت ديو بيورلدى بيت شريفك طاشى بش عدد طاغدن كتورلديكه اول
طورسينا وطورزيتا وبستانكه شامده دروجودى كه جزيره‌ده دروحرا كه مكه‌ده دراندن
قواعدى بناء اولندى وقتاكه ابراهيم عليه السلام بنايى حجراسود موضعنه ايركوردى بكا برحجر
حسن كتوركه اشبو موضعه قويه‌يم ديو حضرت اسماعيل عليه السلامه بيوردى چون اول
انى استيوكتدى ابوقبيسدن برندا كلديكه يا ابراهيم سكا ويريله‌جك طاش بنده امانتدر وار
انى الغل مكراول حجر اسوداميش الوب مكانه قودى وقتاكه ابراهيم واسماعيل كعبه‌يى بنادن
فارغ اولديلر ديديلركه (ربنا تقبل منا) يارب اشبو بنامزى بزدن قبول ايت (انك انت
السميع العليم) كه سن دعامزى ايشيدر ونيازمزى بيلورسن (ربنا واجعلنا مسلمين لك) يارب
بزى سكا خضوع واخلاص وطاعت وتوحيد ايديجى قيلغل (ومن ذريتنا امة مسلمة لك)
وذريتمزك بعضنى دخى اسلام واعماللرنده اخلاص ايدر جماعت قيل (وارنا مناسكنا) وبزه
حجده‌كى متعبداتمزى ويا مذابحمزى كوستر وبيلدر اويله اولسه حق تعالى انلرك دعاسنه اجابت
ايدوب انلره جبرائيل عليه السلامى كوندردى ويوم عرفه‌ده مناسكى انلره كوستردى اندن
اكا عرفت يعنى بيلدكمى يا ابراهيم ديدى اول دخى نعم ديدى اول اجلدن اول وقته عرفه
وموضعنه عرفات دينلدى (وتب علينا) صغائر ذنوبمزدن وذريتمزك كبائر ذنوبندن تجاوز ايت
(انك انت التواب الرحيم) سن تجاوزده بليغسن عباد مؤمنينه رحيمسن (ربنا وابعث فيهم
رسولا منهم) يارب اول امت مسلمه‌ده انلردن رسول بعث ايتكه انكله مراد محمد مصطفى صلى
الله عليه وسلمدر • عرباض بن ساريه رضى الله عنه پيغمبريمز عليه السلامدن روايت ايدرديمشكه
بن الله تعالى عندنده خاتم النبيين يازلمشم حالبوكه آدم عليه السلام طينتده منجدل ايدى وبنم
اول امرم ابراهيم عليه السلامك دعوتى وعيسى عليه السلامك بشارتى ووالده‌مك بنى وضع
ايتديكى حينده رؤياسيدركه اندن برنور چيقوب اندن قصور شام ضيالندى ابن عباس رضى
الله تعالى عنه ايدر انبيانك كليسى بنى اسرائيلدندر الااونى دكل كه • اول نوح وهود وصالح

اولوب مدينه‌يه كلدكلرنده
نمازلرينك اعاده‌سنه حضرت
رسالت عليه السلامدن
اجازت طلب ايلديلر بو آيتك
نزوليله اعاده‌يه حاجت
دكلدركه جمله جهات الله
تعالينكدر بيورديلر (وقالوا
اتخذ الله ولدا سبحانه بل له
ما فى السموات والارض
كل له قانتون) يهود عزيرى
ونصارى مسيحى ومشرك
ملكلرى جناب بارى ولد
اتخاذ ايتدى ديديلر الله تعالى
اول ظالملرك قولندن منزهدر
بلكه سماوات وارضده
اولان جمله اشيا وعزير
وعيسى وملكلر انك مملوكيدر
جمله‌سى اكا منقاد وفرماننه
مطيعلردر (بديع السموات
والارض واذا قضى امرا
فانما يقول له كن فيكون) الله
تعالى كوكلرى ويرلرى
يكبدن ايجاد ايديجيدر قچان
برايشك ايجادنى تقدير ايلسه
انجق اول ديو امر ايدر
عقيبنده اولور (وقال الذين
لولا يكلمنا الله او
تأتينا آية كذلك قال الذين
لا يعلمون من قبلهم مثل
قولهم تشابهت قلوبهم قد
بينا الايات لقوم يوقنون)
مشركلرك جاهللرى واهل
كتاب اولان كفره‌نك
معندلرى نوليدى الله بزه‌سنك

وشعيب ولوط وابراهيم واسماعيل واسحق ويعقوب ومحمد در صلوات الله وسلامه عليهم
اجمعين (يتلوعليهم آياتك) كه انلر آيتلريكى اوقور وتوحيد ونبوت دلائلن انلره بيلديرر
(ويعلمهم الكتاب والحكمة) وانلره قرآنى ونفسلرين تكميل ايدر معارف واحكامى تعليم ايدر
(ويزكيهم) وانلرى شرك وذنوبدن تطهير ايدر (انك انت العزيز) سن اول عزيزسنكه اكا برشئ
غالب اولمز • واراده ايتديكى شيئدن انى برشئ عاجز ايتمز (الحكيم) حكيمسنكه فعلى علمنه موافق اولور
(ومن يرغب عن ملة ابرهيم الا من سفه نفسه) ابراهيم عليه السلامك شريعت ودينن ترك ايتمز كه اول
اسلامدر مكر اوكه نفسنه جاهل اوله • ايعدى اولكه الله تعالينك غيرى يه عبادت ايده نفسنى بيلميوبدر
ونفسنى بيلميان ربيسنى دخى بيلمز حق جل وعلا داود عليه السلامه وحى ايتديكه ياداود نفسكى بيلكه
بنى بيله سن ديديكه يارب نفسمى نيجه بيلوب سنى نيجه بيله يم بيورلديكه انى ضعيف وعجز وفنا
ايله بيلكه بنى قوت وقدرت وبقا ايله بيله سن • سبب نزولى اولدركه عبدالله بن سلام رضى
الله تعالى عنه قرنداشى اوغللرى سلمه ومهاجرى اسلامه دعوت ايدوب ديديكه بيلورميسزكه
حق جل وعلا توراتده ديمشدركه اولاد اسماعيلدن بر پيغمبر كوندريسرين كه اسمى احمد اولور
اولكه اكا ايمان كتوره هدايت بولور اولكه اكا ايمان كتورميه ملعون اولور اويله اولسه
سلمه اسلامه كلوب مهاجر امتناع ايتدى اول سببله اشبو آيت كريمه نازل اولدى (ولقد
اصطفيناه فى الدنيا) بز انى دنياده نبوت ودين حق ايچون اختيار ايتدك (وانه فى الآخرة
لمن الصالحين) وجنتده اول صالحلرله بيله در (اذ قال له ربه اسلم) زيرا اكا رب تعالى اسلام
اوزره استقامت ايدوب ثابت اولغل ديدى شول وقتن كه غاردن چيقوب كوكب وقمر وشمسه
نظر ايتدى (قال اسلمت لرب العالمين) ابراهيم عليه السلام ديديكه ديمى اول عالملرك ربيسى
جل شانه ايچون خالص ايتدم (ووصى بها ابراهيم بنيه ويعقوب) ابراهيم عليه السلام
اوغللرينه كه انلر درتدر اسماعيل واسحاق ومدين ومداندر وياسكزدر وياون درتدر ويعقوب
عليه السلامك دخى اوغللريكه انلر اون ايكيدر روبين وشمعون ولاوى ويهوذا وشوجون
وزيلون ودونا ونفتونى وكودى واوشير وبنيامين ويوسفدر اول ملته وصيت ايدوب ديديكه
(يابنى) اى اوغللرم (ان الله اصطفى لكم الدين) الله تعالى سزكيچون دين اسلامى اختيار
ايتديكه اول اديانك صفوه سيدر (فلاتموتن الا وأنتم مسلمون) ايعدى اسلام اوزره دائم
اولك كه سزه موت مصادف اولديغنده مسلمون بولنه سز وياخود ربكز جل شانه يه حسن
ظن اوزره اولك كه موتكز اول حالده ايكن واقع اوله • جابر بن عبدالله ايدر پيغمبريمز صلى
الله تعالى عليه وسلم موتندن اوچ كون مقدمدن ايشتدمكه دير • لا يموتن احدكم الا وهو محسن
الظن بالله • سزدن بريكز وفات ايدر اولسه الله تعالى يه ايو ظن ايتسون (ام كنتم شهداء)
سز حاضر دكللر ايديكز (اذ حضر يعقوب الموت) شول وقتن كه يعقوب موته قريب
اولدى • كلبى ايدر وقتا كه يعقوب عليه السلام مصره داخل اولدى انك اهلنى كورديكه
كيميلرى اوثانه وكيميلرى ايسه نيرانه عبادت ايدرلر بو حالتدن خوفله (اذ قال لبنيه ماتعبدون
من بعدى) اوغللرينه ديديكه بنم اجلم قريب اولوبدر بندنصكره نه شيئه عبادت ايدرسز
(قالوا نعبد الهك واله آبائك ابرهيم واسماعيل واسحق الها واحدا) ديديلر كه سنك وآبائك

رسالتكى سويليدى ياخود
سن بزه بر علامت
كتوريدك ديديلر بونك
كبى بونلر دن مقدم
اولان يهود ونصارى بونلرك
كلامى مثالى بزه اللهى آشكار
كوستر وكوكدن مائده
ايندير ديو سويلمشلر ايدى
كفر وعنادده قلبلرى بر برينه
مشابهدر تحقيق يقين طلب
ايدن قوم ايچون بز آيات
وعلامتلرى بيان ايلدك
(انا ارسلناك بالحق بشيرا
ونذيرا ولاتسئل عن اصحاب
الجحيم) يا محمد بز سنى حقله
يعنى قرآنله مؤمنلرى تبشير
وكافرلرى تخويفه كوندردك
سن رسالتى تبليغدنصكره
جحيمك كفر اوزره اصرار
لرندن سؤال اولنمزسين
(ولن ترضى عنك اليهود
ولا النصارى حتى تتبع ملتهم
قل ان هدى الله هو الهدى
ولئن اتبعت اهواءهم بعد
الذى جاءك من العلم مالك
من الله من ولى ولا نصير)
انلرك ملتلرينه تابع اولمدقجه
يهود ونصارى سندن راضى
اولمزلر يا محمد سن انلره ديكه
هدايت يعنى طريق حق الله
تعالينك كوستر ديكى طريق
هدايت رفيق اسلامدر
شويله كه سكا كلان علمدن
يعنى وحى واسلامدنصكره
اكر انلرك هوالرينه متابعت

ابراهيم واسماعيل واسحاقك الهى اولان اله واحده عبادت ايدرز (ونحن له مسلمون)
حالبوكه بز انى توحيدده مخلصلرز اسماعيل عليه السلام انلرك عمى ايدى عرب ايسه عماب
دير خاله يه ام ديمسى كبى (تلك امة قد خلت) اشبو نلر برجماعتدر كه كچديلر (لها ما كسبت
ولكم ما كسبتم) اعمالدن انلرك كسبى انلركدر وسزك كسبكز سزكدر انلرك هربرينه نفع ايدن
كسبيدر وسزه دخى نفع ايدن كسبكزدر (ولاتسئلون عما كانوا يعملون) يوخسه سز انلرك
ايشلديكى سيئاتله سؤال ومؤاخذه اولنمزسز ايشلدكلرى حسناتله مثاب اولمديغكز كبى • يعنى
انبياء واوليايه انتسابكز انلرك اعماليله انتفاعكزى ايجاب ايتمز بلكه انلردن انتفاعكز انلره موافقت
واتباعله اولور • اول اجلدن پيغمبريمز عليه السلام ديديكه • يابنى هاشم لايأتينى الناس باعمالهم
وتأتونى بانسابكم • يابنى هاشم يوم قيامتده ناس بكا اعمال صالحه ايله كلدكلرنده سز ايسه مجرد
بكا انتسابله كلملو اولمكز • زيرا انك نفعى اولمز مادامكه بكا اتباع وموافقتكز اولميه (وقالوا
كونوا هودا اونصارى تهتدوا) يهود ونصارادن هرفرقه مسلمينه ديديلركه بزم ديمزه كيرك كه
هدايته ايره سز • روايت اولنديكه يهود مدينه ونصاراى نجراندن هرفرقه دينده مسلمينه
اختصام ايدوب يهود ديديلركه بزم نبيمز موسى عليه السلام افضل انبيادر وكتابمز تورات
افضل كتبدر وديمز افضل اديادر اندن عيسى وانجيله ومحمد عليه السلام وقرآنه كافر اولديلر
ونصارى ديديلركه نبيمز عيسى عليه السلام افضل انبيادر وكتابمز انجيل افضل كتبدر وديمز
افضل اديادر اندن محمد عليه السلام وقرآنه كافر اولديلر وايكى فرقه دن هربرى مؤمنلره
بزم ديمز اوزره اولك زيرا كه دين بزم ديمزدر ديديلر (قل بل ملة ابرهيم) يا محمد ديكل كه بل كه
ابراهيم عليه السلام ملتنه اتباع ايدرز (حنيفا) هر دين باطلدن دين حقه مائل اولديغى حالده (وما كان
من المشركين) اول مشركلردن دكل ايدى اشبونده اهل كتابك كفارينه تعريض واردركه
انلر ملة ابراهيم اوزره اولملرين ادعا ايدرلر حالبوكه شرك اوزره ثابتدرلر بوندنصكره حق
جل وعلا مؤمنلره طريق ايمانى تعليم ايچون ديديكه (قولوا آمنا بالله) ديكزكه ايمان
كتوردك الله تعالى يه (وما انزل الينا) وبزه اينن كتابه (وما انزل الى ابرهيم) وابراهيم
عليه السلامه اينن صحفه كه اول اون صحفدر (واسماعيل واسحق ويعقوب والأسباط)
واسماعيل واسحاق ويعقوب واسباطه اينه نكه اول صحف ابراهيمدر وقتا كه انكله تعبد
ايتديلر احكامنده داخل اولوب كانه اول صحف انلره دخى اينمش كبى اولديلر وبنو
اسرائيلدن اسباط وبنو اسماعيلدن قبائل وعجمدن شعوب كيدر • دينلديكه اسباط ايله مراد
يعقوب عليه السلامك صلبندن وجوده كلن اون ايكى اوغلى كليسى انبياء عليهم السلامدر
(وما اوتى موسى وعيسى) وموسايه ويريلن توراته وعيسايه ويريلن انجيله (وما اوتى
النبيون من ربهم) وجميع انبيايه رب تعاليدن ويريلن آيات وكتبك جميعنه يعنى انبيانك
جميعنه ذكر اولنمشنه وذكر اولنمامشنه وانلره اينن كتب وصحفك جميعنه ايمان كتوردك
(لانفرق بين احد منهم) يوخسه انلردن هيچ برينك بيننى ايمانده تفريق ايتمزز يهود
ونصارانك انلرك بعضنه ايمان وبعضنه كفرله تفريق ايتملرى كبى • زيرا انلرك كليسنى تصديق
مؤمنلره واجبدر (ونحن له مسلمون) بز اول الله تعالى يى توحيدده مخلصلرز • ابو هريرة

كوسترر سك سنكچون
عذاب اللهدن خلاصه هيچ
برقريب نافع يوقدر •
بو خطاب صورة اول
حضرته معنى جميع امته در
(الذين آتيناهم الكتاب
يتلونه حق تلاوته اولئك
يؤمنون به ومن يكفر به
فاولئك هم الخاسرون)
اول كيمسه لركه بز انلره
كتاب ويردك انلر اول كتابى
حق اولديغنى بيله رك
اوقيديلر انلر بلاتحريف
كتابلرينه ايمان كتورنلردر
هركيمكه كتابه كافر اولوب
احكامنى تغيير ايدرسه انلر
دينلرنده زيان ايديجيلردر
بو آيت كريمه اهل كتابدن
ايمانه كلنلر ياخود عبدالله
بن سلام واصحابى حقنده
اوله دينلمش (يابنى اسرائيل
اذكروا نعمتى التى انعمت
عليكم وانى فضلتكم على
العالمين) اى بنى اسرائيل
سزك اوزريكزه انعام
ايتديكم نعمتلريمى ذكر
ايدك وبن سزك اجداديكزى
اول عالمده بولنانلرك اوزرينه
تفضيل ايتدم (واتقوا يوما
لاتجزى نفس عن نفس
شيئا ولايقبل منها عدل
ولاتنفعها شفاعة ولاهم
ينصرون) واولكوندن
قورقك كه اولكونده

رضی‌الله تعالی عنه ایدر یهود توراتی عبرانیه لغتنجه اوقیوب وعربیه لغتنجه مسلمینه تفسیر
ایدرلردی پیغمبریمز علیه‌السلام دیدیکه اهل کتاب کتابلرنده سزه برشیٔ خبر ویردکلرنده
سزلر انی نه تصدیق ونه تکذیب ایدك بلکه حق تعالینك اشبو آیتده تعلیم ایتدیکی منوال
اوزره تقریر ایدیکز (فان آمنوا بمثل ما آمنتم به فقد اهتدوا) اکر یهود ونصاری سزك
ایمان کتوردیککز شیئه ایمان کتوررلرسه ضلالتدن هدایته ایررلر (وان تولوا) واکر
محمد علیه‌السلامه وقرآنه وجمیع انبیایه ایماندن اعراض ایدرلرسه (فانما هم فی شقاق) بیلکه
انلر خلاف ومنازعه‌ده‌در یوخسه طلب حقدن برشیئده دکللردر (فسیکفیکهم الله) یا محمد
الله تعالی یهود ونصارانك شرینی‌سندن دفع ایدیسردر اکا بناء حق جل وعلا یهوددن
قریظه‌یی قتل وسبی ایله ونضیری اجلاء وطنله وایکی فریق اوزره ضرب جزیه ایله انجاز
وعدایتدی (وهو السمیع العلیم) اول الله تعالی انلرك اقوالنی ایشیدر واحوالنی بیلور
(صبغة الله) دین الهی نفسکزه الزام ایدك اندن مفارقت ایتمکز صبغك ثوبه لزومی کبی •
دینلدیکه انکله مراد ختاندرکه صاحبنی دمه صبغ ایدر • ابن عباس رضی‌الله تعالی عنهما
ایدر نصارادن برینك ولدی طوغسه یدنجی کوننده انی برصاری صویه باتوررلرکه اکا
معمودی دیرلر ختاندن بدل اول ولدی انکله بویارلر وانی ایتدکلرنده تحقیق نصرانی
اولدی دیرلر وانی تطهیر تام عد ایدرلر ایمدی زعم باطللرنجه نصاری انی طهارت عد
ایتدیلرسه سز دخی انلره مخالف نفوسکزی صبغ ایدك که اول شرك وکفردن طهر حقیقیدر
(ومن احسن من الله صبغة) الله تعالینك صبغه‌سندن احسن شیئله کیمدرکه مصبغ اوله
(ونحن له عابدون) حالبوکه بز اکا عابدلرز (قل اتحاجوننا فی الله) یا محمد سن انلره دیکل که
حق تعالینك شاننده وعربدن نبی اصطفاسنده بزمله جدالمی ایدرسز • روایت اولنورکه
یهود ونصاری پیغمبریمز علیه‌السلامه دیدیلرکه انبیاء بزدن وبزم دینمز اوزره ایدیلر دیننده
بزسزدن اقدم وحق تعالی‌یه اولی‌یز یا محمد اکر سن نبی اولسیدك بزدن اولوردك اویله اولسه
اشبو آیت کریمه نازل اولدی (وهو ربنا وربکم) اول الله تعالی بزه وسزه رب اولمقده
مساویدر عبادندن دیله‌دیکنی رحمته مختص قیلور کمسه‌نك اکا حکمی وسلطنتی یوقدر
(ولنا اعمالنا ولکم اعمالکم) بز کندی اعمالمزله جزالنورز سز دخی کندی اعمالکزله
جزالنورسز (ونحن له مخلصون) اول الله تعالی‌یی توحیده بز مخلصلرز سز ایسه مشرکلرسز
توحیده خالص دکللرسز (ام تقولون ان ابرهیم واسمعیل واسحق ویعقوب والاسباط
کانوا هودا او نصاری) یوخسه دیرمیسزکه ابراهیم واسماعیل واسحق ویعقوب والاسباط
یهود ویانصاری ایدیلر (قل أأنتم اعلم ام الله) ایمدی انلره دیکل که انلرك دیننه سزمی اعلمسز
یوخسه الله تعالی‌می والحال اول الله تعالی خبر ویردیکه • ما کان ابرهیم یهودیا ولا نصرانیا
ولکن کان حنیفا مسلما • ابراهیم علیه‌السلام یهودی ویانصرانی دکل ایدی بلکه
حنیف مسلم ایدی وانبیاء مذکوریندن دخی (ونحن له مسلمون) دیوقوللرین حکایتله مسلم
ایدکلرین جبرویردی (ومن اظلم ممن کتم شهادة عنده من الله) شول کمسه‌دن زیاده ظالم
کیمدرکه الله تعالینك عندنده اولان شهادتی کتم ایده یعنی اهل کتابدن اظلم کمسه وارمیدرکه

برکیمسه برکیمسه‌یه برشیله
مجازات ایده‌مز یعنی برینك
اوزرینه لازم کلن حقوقی
برغیریسی قضا ایتمز واندن
عذاب ایچون عوض قبول
اولنمز وکافر اولدیغی حالده
هیچ اکا شفاعت فائده ایتمز
وانلره یاردم اولنوب عذابدن
منع اولنمز (واذ ابتلی ابرهیم
ربه بکلمات فاتمهن قال انی
جاعلك للناس اماما قال ومن
ذریتی قال لاینال عهدی
الظالمین) ویاد ایله اول وقتیکه
حضرت ابراهیم علیه‌السلامه
ربسی کلمات ایله امر ایلدی
ابراهیم علیه‌السلام اول کلماتی
تمام ادا ایلدی حق تعالی
بن سنی ناس ایچون امام
ایده‌جکم دیدی یعنی امر
دینده سکا اقتدا ایده‌لر ابراهیم
علیه‌السلام بنم ذریتمی دخی
امام ایله دیو نیاز ایلدی الله
سنك ذریتکدن اولان ظالملر
بنم عهدیمه نائل اولمزلر
بیوردی کلماتدن مرادنه
ایدوکنده روایت کثیره
اولمغله اوامر ونواهی
یا مناسك حج یاخود اون
شیدرکه بشی باشده صاچلو
ایسه صاچی ایکی طرفه بولمك
وبیغی قیرقمق ومضمضه
واستنشاق ومسواك طوتمق
بشی دخی بدنده که طرناق
کسمك وقولتق یولمق وعانه

حق تعالینك ابراهیم علیه‌السلام حقنده حنیفیتله ویهودیت ونصرانیتدن براءتله وبنیسی
حقلرنده مسلمیت ایله ومحمد علیه‌السلام حقنده رسالتله کتابلرنده ذکر ایتدیکی شهادتی کتم
ایده (وما الله بغافل عما تعملون) الله تعالی انلرك اعمالندن غافل دکلدر یوم قیامتده جزالرین
ایدر • اشبونده ظالمه وعید ومظلومه تسلیه واردر (تلك امة قد خلت) اشبونلر برجماعتدرکه
دنیادن کچدیلر (لها ما کسبت ولکم ما کسبتم) اعمالك خیروشرندن کسب ایتدکلری
کندیلرکدر انك اوزره مثاب ومعاقب اولورسز (ولا تسئلون عما کانوا یعملون) یوخسه
سز انلرك عملندن سؤال اولنمزسز • امام رازی ایدر اشبو دلالت ایدرکه ابناء آبائك
طاعتیله مثاب وذنوبیله معاقب اولمیه‌لر ودخی اولاد مشرکینك آبالرینه تبعیتله تعذیبی تجویز
ایدنك مذهبی باطل اوله (سیقول السفهاء من الناس ما ولاهم عن قبلتهم التی کانوا علیها) ناسدن
جهال دیسردرکه محمد واصحابنی قبله‌لرندن نه‌شیٔ صرف وتحویل ایتدی • روایت اولدی
وقتاکه قبله بیت المقدسدن کعبه‌یه تحویل اولندی مکه‌نك مشرکلری دیدیلرکه محمد امرنده
ترددایدر اولدی ومولدینه مشتاق اولوب اندن یکایونلدی یقینده دینکزه دخی رجوع ایدر
اویله اولسه حق تعالی اکا دیدیکه (قل لله المشرق والمغرب) انلره دیکل که مشرق ومغرب
وایکیسی آراسنده‌کی اماکن وبلاد ونفوس وعباد جمله‌سی الله تعالینك خلق وملکیدر (یهدی
من یشاء الی صراط مستقیم) عبادندن دیلدیکنی مرضیسی اولدیغی دینه هدایت ایدر اکا اعتراض
اولنمز دیلرسه بیت المقدسه ویا کعبه‌یه یونلدر • روایت اولنورکه یهود معاذ بن جبل رضی
الله تعالی عنهه دیدیلرکه محمد علیه‌السلام بزم قبله‌مزی حسدندن ترك ایتدی والحال بیلورکه
بزم قبله‌مز قبلهٔ انبیادر وناس بیننده بز حق وعدل اوزره‌یز معاذ دیدیکه اول صفت وحالتده اولان
بلکه بز اویله اولسه حق تعالی انزال ایتدیکه (وکذلك) ابراهیم وذریتنی اصطفا واختیار
ایتدیکمز کبی (جعلناکم امة وسطا) سزی امت وسط یعنی خیار وعدل قیلدقکه علم وعمل ایله
تزکیه اولنمشلر سز اشبونکله استدلال اولندیکه اشبو امت سائر امم‌دن خیرلو اوله واجماعلری
حجت اوله زیرا اکر اتفاق ایتدکلری شیئده باطل اولیدیلر عدالتله اتصافلری صحیح اولمزدی
(لتکونوا شهداء علی الناس) تاکه یوم قیامتده نبیون ایچون وحی امتلرینه تبلیغ ایتدکلرینه
سز شاهدلر اوله‌سز نچانکه انلرك کفاری انکار ایده‌لر (ویکون الرسول علیکم شهیدا) وسزی
محمد علیه‌السلام تعدیل وتزکیه ایده • روایت اولنورکه وقتاکه حق جل وعلا اولین وآخرینی
صعید واحدده جمع ایده سائر امتلرك کفارینه دیه‌که سزه نذیر کلمدیمی انکار ایدوب بزه نه
بشیر ونه نذیر کلدی دیه‌لر اندن حق جل وعلا انبیایه سؤال ایدوب یاربنا بز انلره تبلیغ ایتمشز
دیه‌لر وانلردن بینه استنوب امت محمدی انلر اوزره شهود کتوره‌لر کلیجك یاربنا انبیادن
هربری وحییکی تبلیغ ایتدیلردی دیه‌لر امم ماضیه یاربنا بو امت بزدنصکره کلمشلر ایکن بزم حالمزی
نوجهله بیلمشلر دیو اعتراض ایده‌لر حق تعالی بو امتدن سؤال ایدیجك دیه‌لرکه یاربنا بزه رسول
ارسال وقرآن انزال ایتدك وانده بزه رسوللرك تبلیغن خبرویردك سن ایسه اخبارکده صادقسن
اندن محمد علیه‌السلام کتوریلوب امتنك حالندن اکا سؤال ایده اول انلرك صدقنه شهادت
ایده (وما جعلنا القبلة التی کنت علیها) بز قبله‌یی سنك صددنده اولدیغك جهتی قیلدقکه اول

بی تراش ایتمك وسنت اولمق
وصوایله استنجا ایتمك دیمشلر
(واذ جعلنا البیت مثابة
للناس وامنا واتخذوا من
مقام ابرهیم مصلی وعهدنا
الی ابرهیم واسمعیل ان
طهرا بیتی للطائفین والعا
کفین والرکع السجود)
وذکر ایدك که بزخانهٔ کعبه
یی ناس یعنی حجاج ایچون
محل ثواب ومقام امین قیلدق
وای مؤمنلر سز مقام ابرا
هیمی نمازکاه ایدك وبنم بیتم
کعبه‌یی طواف ایدیجیلر
ومقیم ومعتکفلر ورکوع
وسجود ایدیجیلر ایچون
تطهیر ایدك دیو ابراهیم
واسمعیل علیهما السلامه
امر ایلدك مثابه یعنی هرسنه
حجاجك کلوب ورجو
علریدر امنا یعنی حرم
شریفده قتلدن امینیدرو
• مقام ابرهیم • حضرت
ابراهیم علیه‌السلام کعبه‌یی
بنا ایدرکن قدم شریفلری
التنه وضع اولنان حجر
محلیدر یا اول موضعدرکه انده
طوروب ناسی حجه دعوت
ایلدی (واذ قال ابرهیم
رب اجعل هذا بلدا امنا و
ارزق اهله من الثمرات من
آمن منهم بالله والیوم الاخر
قال ومن کفر فامتعه قلیلا ثم
اضطره الی عذاب النار

کعبه‌در ابن‌عباس رضی‌الله تعالی عنه‌ایدر پیغمبریمز علیه‌السلامك هجرتندن اول نمازده کعبه‌یی
اوکنه آلوب بیت‌المقدسی قبله‌ایدینور دی هجرت ایدیجك یهودك قلوبنی تألیف ایچون نمازده
صخره‌یه استقبال‌الله امر اولندی یعنی اصلی امرك کعبه‌یی استقبال ایدی بیت‌المقدسی سکاقبله قیلمامز
دکل (الالنعلم من یتبع الرسول ممن ینقلب علی عقبیه) الاانکچوندرکه تحویل قبله‌ده رسوله
اتباع ایدنی شول اکااتباع ایتمیوب دین‌اسلامدن رجوع وارتداد ایدندن تمیز ایده‌وز ویاخود
اول ایکی صنف حنقده‌کی علم ازلیمزی ظهوره کتوره‌وزکه اول برقومك هدایتنه و برقومك ضلالتنه
سبب اولیسردی پس بواجلدن قبله بیت‌المقدسدن کعبه‌یه تحویل اولنیجق مسلمیندن برجاعت
یهودیته دوندیلر • زیرا محمد آبائی دیننه رجوع ایتدی دیدیلر (وان کانت لکبیرة) اکرچه تحویل
قبله ثقیله وشدیده در (الاعلی الذین هدی‌الله) الاشونلره دکل که حق جل وعلا انلری دین
حقه ارشاد ایدوب متابعت رسولله اسعاد ایتدی • روایت اولنوروقتا که قبله بیت‌المقدسدن
کعبه‌یه تحویل اولندی یهود مسلمینه دیدیلرکه بیت‌المقدسه استقبال ایله قیلدیغکز نمازدن بزه
خبرویرك اکراول هدی اوزره ایدیسه هدادن تحول ایتمش اولدیکز واکر اول ضلالت
ایدیسه سز ضلالتی دین ایدنمش ایدیکز اول حالتده وفات ایده‌نکزك موتی ضلالت اوزره
اولور حالبوکه مسلمیندن برنیجه‌لر قبله‌نك کعبه‌یه تحویلندن اول وفات ایتمشلردی مسلمون
دیدیلرکه هدایت‌الله تعالینك امرینه متابعت وضلالت اکا مخالفتدراندن پیغمبریمز علیه‌السلامه
واروب بیت‌المقدسه استقبال‌الله وفات ایدنلرك نمازی حکمندن سؤال ایتدیلر حق تعالی انلره
دیدیکه (وما کان‌الله لیضیع ایمانکم) الله‌تعالی سزك قبله تحویلندن اول بیت‌المقدسه استقبال‌الله
قیلدیغکز نمازی قبول ایدر ضایع ایتمز (ان‌الله بالناس لرؤف) الله‌تعالی ناسه زیاده مرحتلودر
اجرلرین ضایع ایتمز وصلاحلرین ترك ایتمز (رحیم) زیاده اسرکیجدر کناهلرین یارلغار ورزقلرین
ایصال ایدر (قدنری تقلب وجهك فی‌السماء) یامحمد بزسنك جهت سمایه تردد نظرکی بیلورز
ومشاهده قیلورز (فلنولینك قبلة ترضیها) ایعدی بزسنك سودیکك ودیلدیکك قبله‌یه تحویل
ایدرز (فول وجهك شطرالمسجدالحرام) اویله اولسه یوزیکی مسجد حرامه وجانبنه صرف
ایتکل چجانکه نماز قیله‌سن مسجد حرامه توجهله بیورلدی کعبه‌یه دینلمدی زیرا پیغمبریمز
علیه‌السلام مدینه‌ده ایدی بعید اولان کشی‌یه جهت رعایتی کفایت ایدر زیرا اکا کعبه‌نك
عینی استقبالده حرج واردر قریب اولان کشی انك خلافیدر • روایت اولندیکه پیغمبریمز
علیه‌السلام مدینه‌یه قدوم ایتدیکنده اون التی آی دکلو زمان نمازده بیت‌المقدسی قبله ایدندی
صکره پیغمبریمز علیه‌السلام اصحابیله بنوسلمه مسجدنده ظهرك ایکی رکعتنی قیلدقلرندنصکره نمازده
ایکن تحویل ایدوب میزابی استقبال ایتدیلر اول اجلدن اول مسجده مسجد قبلتین دیدیلر
(وحیثما کنتم فولوا وجوهکم شطره) بروبحردن هرقنده اولسه‌کز نماز قیلدیغکزده یوزلریکزی
انك جانبنه صرف ایدك (وان‌الذین اوتوا الکتاب) یهود ونصارادن شونلرکه کتاب ویرلدیلر
(لیعلمون انه‌الحق من ربهم) بیلورلرکه قبله‌نك کعبه‌یه تحویلی رب تعالیدن ثابتدر یوخسه محمد
علیه‌السلامك تلقاء نفسندن دکلدر زیرا انك ایکی قبله‌یه نماز قیلمسی کتابلرنده متضمن ایدی
(ومالله بغافل عما یعملون) یامعشر مؤمنان الله‌تعالی سزك اعمالکزدن غافل دکلدر سزه انك

وبئس المصیر) وانی دخی یاد
ایله‌که ابراهیم علیه السلام
بوبنا ایلدیکم شهری آفتدن
امین ایله واهالیسندن اللهه
ویوم آخرته ایمان کتورنلری
میوه‌لرله رزقلندر دیو دعا
ایلدی حق تعالی اول کیمسه
که کافر اولدی دنیانك قلیل
وقتده انی دخی رزقلندریرم
بعده آخرتده انی اضطرارله
ناره القا ایدرم اول جهنم نه
قبیح مکاندر دیو بیوردی
مرویدرکه ابراهیم علیه
السلامك • ثمراتله رزقلندر •
دعاسیله حق تعالی جبریل علیه
السلامه امر ایدوب شامدن
برکثیرالثمره بلده‌یی یرندن
قلع ایله مکه‌یه کتوروب یدی
کره بیتی طواف ایتدیروب
قریب محله وضع ایتمکله بیت
شریفی طواف ایتدیکندن
اسمی طائف اوله رق
مشهوردر (واذ یرفع
ابرهیم القواعد من البیت
واسمعیل ربنا تقبل منا انك
انت السمیع العلیم) ویاد ایله
که ابراهیم واسمعیل علیهما
السلام بیتدن تملنی قالدردیلر
ودعا ایلدیلرکه ای بزم ربمز
بزدن بوخیرلو ایشی قبول
ایله تحقیق سن دعامزی
ایشیدیجی ونیتمزی
بیلیجیسین • مرویدرکه
حضرت اسمعیل طاش

ثوابن ویرر ویا معشر یهود سزك سوء افعالکزدن اول غافل دکلدر دنیاده وآخرتده سزه
جزاکزی ایرکورر اندن یهود ونصاری دیدیلرکه صدقکه دلالت ایدر بزه‌بر علامت
کتور سیدك بیورلدیکه (ولئن اتیت الذین اوتوا الکتاب بکل آیة ماتبعوا قبلتك) یامحمد
اکرسن یهود ونصارایه کعبه‌نك قبله ایدوکنه حجت وبرهانله کلسك انلر سنك قبله‌که تابع
اولمزلر (وماانت بتابع قبلتهم) وسندخی انلرك قبله‌سنه تابع اولمزسن (وما بعضهم بتابع
قبلة بعض) وانلرك بعضی بعض آخرك قبله‌سنه تابع اولمز زیرا انلردن هرفریق کندی دینی
حق اعتقاد ایدر اویله اولسه سن نیجه رجا ایدرسنکه انلرسکا اتباع ایده‌لر وقبله‌که نماز قیله‌لر
(ولئن اتبعت اهواءهم) اکر انلرك هوالرینه اتباع ایدرسك مثلا (من بعد ماجاءك من العلم)
شوندنصکره‌که دینك حق وکعبه‌نك قبله ایدوکی ظاهر اوله (انك اذا لمن الظالمین) اول
تقدیر اوزره سن ظالملردن سن (الذین آتیناهم الکتاب یعرفونه) شونلرکه بز انلره کتاب
ویردك یعنی انلرك علماسی محمد علیه‌السلامك نعتنی اوصافیله بیلورلر (کما یعرفون ابناءهم)
صبیان بیننده اوغللرینی بیلدکلری کبی • عمر بن الخطاب عبدالله بن سلام رضی‌الله تعالی عنهمایه
دیدیکه حق جل وعلا پیغمبریمز علیه‌السلامه اشبو آیتی انزال ایتدی • ایمدی اول معرفتی
بکا تعریف ایت دیدیکه یاعمر بن انی کوردیکم حینده بیلدم اوغلمی بیلدیکم کبی بلکه انی
بیلدیکم اوغلمی بیلدیکمدن زیاده‌در • زیرا که حق جل وعلا انی توراتده وصف ایتمشدی
واماکه اوغلم احتمالدرکه اناسی خیانت ایتمش اوله (وان فریقا منهم) انلردن برفریق که
معاندلریدر (لیکتمون الحق) حقی ستر ایدرلر (وهم یعلمون) حالبوکه بودین حق ایدوکن
بیلورلر (الحق من ربك) یامحمد حق اولدرکه ربك جل شانه‌دن ایدوکی ثابت اوله صددنده
اولدیغك امورکبی یوخسه ثابت اولمیان دکل اهل کتابك اوزرینده اولدقلری امور باطله
کبی (فلاتکونن من الممترین) ایمدی اول سنك ربکدن ایدوکنده واهل کتاب حقی بیلورلر
ایکن کتمانلرندن شك ایدنلردن اولمغل (ولکل وجهة) هر امتك بر قبله‌سی واردر (هو
مولیها) الله تعالی انی اکا صرف ایدر (فاستبقوا الخیرات) ایمدی طاعاته مبادرت ایدك
(اینما تکونوا یأت بکم الله جمیعا) سزواعدا کز قنده اولورسه‌کز یوم قیامتده جزا ایچون
سزی ارض محشره جمع ایدر ویااعماق ارض وقلل جبالدن قنده اولورسه‌کز ارواحکزی
قبض ایدر (ان‌الله علی کل شیء قدیر) الله تعالی هرشیئه قادردر • ایمدی سزی اماته
واحیا وجمعه دخی قادر اولور (ومن حیث خرجت فول وجهك شطرالمسجد الحرام)
قنغی مکاندن سفره چیقسك نماز قیلدیغکده یوزکی مسجد حرام جانبنه دوندرکل (وانه للحق
من ربك) نمازکده کعبه‌یه توجه امری ربك جل شانه‌دن حقدر (ومالله بغافل عما تعملون)
الله تعالی سزك اعمالکزدن غافل دکلدر (ومن حیث خرجت فول وجهك شطرالمسجد
الحرام) هرنه مکاندن سفره چیقسك نماز قیلدیغکده یوزکی کعبه جانبنه صرف ایت (وحیثما
کنتم فولوا وجوهکم شطره) وهرنه مکانده اولسه‌کز یوزلریکزی انك جانبنه صرف ایدك
(لئلا یکون للناس علیکم حجة) تاکه یهود ایچون اوزریکزه حجتلری اولمیه چون
ابراهیم علیه‌السلام دینی اوزره‌سز نیچون انك قبله‌سی اولان کعبه‌یی ترك ایتدیکز دیمیدلر

کتورر حضرت ابراهیم
علیه‌السلامه ویروب یاپرلردی
(ربنا واجعلنا مسلمین لك
ومن ذریتنا امة مسلمة لك
وارنا مناسکنا وتب علینا
انك انت التواب الرحیم)
ای بزم ربمز بزی سنك ایچون
تسلیم واخلاصده ثابت قیل
وذریتمزدن برکروهی دخی
سنك ایچون منقاد ومطیع
قیل وبزه لوازم حج اولان
احرام ایچون میقاتی ووقوف
ایچون عرفاتی وقربان ایچون
منایی کوستر وتقصیرمزی
عفوایله تحقیق سن توبه‌لری
قبول ایدیجی ومؤمنلره
مرحمت ایدیجیسین (ربنا
وابعث فیهم رسولا منهم یتلو
علیهم ایاتك ویعلمهم الکتاب
والحکمة ویزکیهم انك
انت العزیز الحکیم) یاربنا
اول بنم ذریتمده اولان امت
مسلمه‌دن رسول بعث ایله‌که
انلره سنك آیات ونشان
وحدانیتکی اوقور وانلره
قرآنی واحکامنی تعلیم ایدر
وانلری کناهدن تطهیر ایدر
تحقیق سن هرشیده قادر
وغالب وحکمکده عالمسین
(ومن یرغب عن ملة ابرهیم
الامن سفه نفسه ولقد
اصطفیناه فی الدنیا وانه فی
الاخرة لمن الصالحین)
ابرهیم علیه‌السلامك ملتندن

(الاالذين ظلموا منهم) ومكه مشركلرينك دخی اوزريكزه حجتلری اولميه محمد عليه السلام
نيچون جدی ابراهيم عليه السلام قبله‌سن ترك ايدوب يهود قبله‌سنه تحول ايتدی ديمه‌لر
(فلاتخشوهم) ايمدی انلردن خوف ايتمكز انلرك مطاعنی سزه ضرر ايتمز (واخشونی)
بلكه بندن خوف ايدوب امريمه مخالفت ايتمكز (ولاتم نعمتی عليكم) وتاكه سزی قبلهٔ
ابراهيمه تحول ايله ملت حنيفيه‌يه اتباع نعمتی سزه كيچون تمام اوله • علی رضی الله تعالی عنه
ايدر نعمتك تمامی اسلام اوزره موتدر • وحديثده كلديكه نعمتك تمامی جنته داخل اولمقدر
(ولعلكم تهتدون) وتاكه ضلالتدن هدايته ايريشه‌سز (كما ارسلنا فيكم رسولا منكم) كندی
جنسكزدن سزه رسول ارسال ايله نعمتمی اتمام ايتديكم كبی تاكه انكله انسكز ودنياده اكا
نظريكز متمكن اوله كه اول محمد عليه السلامدر (يتلو عليكم آياتنا) كه اول سزه بزم آيتمزی
يعنی قرآنی تلاوت ايدر (ويزكيكم) وسزی كفر وجهالتدن تطهير ايدر (ويعلمكم الكتاب
والحكمة) وسزه كتاب وسنت تعليم ايدر (ويعلمكم مالم تكونوا تعلمون) وسزه احكامی وشرائع
اسلامدن بيلمدكلريكزی تعليم ايدر (فاذكرونی اذكركم) بنی طاعتله ذكر ايدك كه بن سزی
ثوابله ذكر ايدم سز بنی نعمت ورخاده ذكر ايدك كه بن سزی شدت وبلاده ذكر ايدم •
پيغمبريمز عليه السلام ايدر حق جل وعلا ديركه • انامع عبدی ماذكرنی وتحركت بی شفتاه •
بن عبدمله‌يم مادامكه بنی ذكرايده ودوداقلری بنی ذكرايله تحرك ايده • براعرابی پيغمبريمز
عليه السلامه كلوب ديديكه يارسول الله اعمالك قنغيسی افضلدر ديديكه اول سنك دنيادن
مفارقتك ذكر اللهدن لسانك رطب اولديغی حالده اولمقدر (واشكروا لی ولا تكفرون)
بكا طاعتله شكر ايدك ومعصيتله كفران ايتمكز زيرا كه اكا اطاعت ايدن اكا شكر اوزره‌در
وعصيان ايدن كفر اوزره‌در (ياايها الذين آمنوا استعينوا بالصبر والصلاة) يامؤمنلر الله تعاليدن
عون ايستكز معاصيدن وحظوظ نفسدن صبرله ودخی ام عبادات ورب تعالی‌يه مناجات
اولان صلواتله (ان الله مع الصابرين) الله تعالينك عون ونصرتی صابرلره مقارندر صبر وصلاتی
ذكر ايله تخصيص ايتدی زيرا كه صبر اعمال باطنه‌نك اشديدر وصلاة ايسه اعمال ظاهره‌نك
اشديدركه اول طاعات كثيره‌يی جامعه‌در (ولاتقولوا لمن يقتل فی سبيل الله اموات بل احياء
ولكن لاتشعرون) فی سبيل الله قتل اولنانلر حقنده اموات‌در ديمكز بلكه انلر احيادر لكن
سز انلرك كيفيت حياتنی بيلمزسز زيرا انلرك حياتی جسدله ويا حيواناتدن حس اولنور شيئله
دكلدر بلكه اول براسردركه عقلله بيلنمز بلكه وحی ايله بيلنور • حسن بصريدن مرويدركه
ايدر شهداء الله تعالی عندنده احيادر رزقلری روحلرينه عرض اولنور اندن انلره روح
وفرح ايريشور آل فرعون ارواحنه صباحده واخشامده نار عرض اولنمسی كبی حتی اندن
انلره وجع وترح كلور • اشبو آيت بدرده قتل اولنان شهداء حقنده نازل اولوبدركه انلر
اون درت كشی ايديلر التيسی مهاجريندن وسكزی انصاردن ايدی ناس ديديلركه فلان
كشی اولدی دنيانك نعم ولذتی اندن زائل اولدی حق تعالی انلره اموات دينلمسندن ناسی
منع ايتدی زيرا انلر حكمده احياء كيدركه ثوابلری يوم قيامته دكين جاری اولور (ولنبلونكم)
يا امت محمد بز سزی اختبار ايدرز تاكه مطيعی عاصيدن تميز ايده‌وز يوخسه بيلمديكمزی

كيمسه نكول ايتمزمكر
نفسنده سفيه وبی عقل اوله
تحقيق بز ابرهيم عليه السلامی
دنياده شرف نبوت وكعبه‌يی
عمارت ايله انتخاب وآخرتده
صالحلردن ايلدك (نياندن)
بو آيت كريمه نك سبب
نزولی عبدالله بن سلام
قرنداشی اوغللری سلمه
ومهاجری اسلامه دعوت
ايدوب بيلورسزكه توريتده
حق جل وعلا اولاد اسمعيلدن
بر پيغمبر كوندره جكم
اسمی احمددر كيمكه اكا ايمان
كتورهدايت بولور كتور
ميان ملعون اولور بيورد
مشيدی ديدكده سلمه
ايمانه كلوب مهاجر امتناع
ايتدی ديو تسطير ايدر (اذقال
له ربه اسلم قال اسلمت لرب
العالمين) ابرهيم عليه السلامه
ربی بنم امريمه تسليم اول
بيوردی ابرهيم عليه السلام
كنديمی اول عالملرك
ربيچون اخلاصله تسليم
ايلدم ديدی (ووصی بها
ابرهيم بنيه ويعقوب يابنی ان
الله اصطفی لكم الدين فلا
تموتن الا وانتم مسلمون)
ابراهيم عليه السلام كندو
اوغللرينه كندو دينيله ياخود
تسليم ايله ويعقوب عليه السلام
دخی جدينه موافقتله كندو
اوغللرينه وصيت ايلديلركه

(بيلمك)

بيلمك ايچون دكل (بشیء من الخوف) برشيئله كيم اول عدودن خوفدر وياالله تعاليدن
خوفدر (والجوع) وياقحطدر وياصوم رمضاندر (ونقص من الاموال) واموالدن
نقصدر اول كرك قتل خسران وياهلاك ويااداء زكات وياصدقه ايله‌در (والانفس) ويا انفسدن
نقصدر قتل اول كرك ويا موت ويا مرض ويا ضعف ويا هرمدر (والثمرات) وثمراتدن
نقصدر اكا آفت ايرمكله وياولاد موتيله زيرا اول ثمرهٔ قلبدر • پيغمبريمز عليه السلام ايدر
قچان برعبدك ولدی فوت اوله حق تعالی ملائكه‌يه ديركه عبدمك ولدين وثمرهٔ قلبن قبض
ايتديكزمی انلر دركه نعم يارب حق تعالی ديركه اول حالده عبدم نه ديدی ديه‌لركه يارب
سكا حمد ايلدی (انالله وانا اليه راجعون) ديدی حق تعالی ديركه ايمدی اول عبدم ايچون
جنتده بربيت بناء ايدوب آدينی بيت الحمد ديكز (وبشر الصابرين) يامحمد بلايه واذايه صبر
ايدنلره تبشير ايت (الذين اذا اصابتهم مصيبة) كه انلره مصيبت ايريشه ومصيبت عامدر
هرمكروه كه انسانه ايريشور زيرا پيغمبريمز عليه السلام ديديكه • كل شیء يؤذی المؤمن فهوله
مصيبة • هرشيئكه مؤمنه ايذا ايدر اول اكا مصيبتدر (قالوا) ديديلركه (انالله) بز حياتمزده
الله تعالينك عبيد ومماليكيز (وانا اليه راجعون) وموتمزدنصكره اكا رجوع ايدرز وصبريالكز
لسان استرجاعيله دكلدر بلكه قلبك دخی اكا موافقتی لازمدركه اول نه ايچون خلق
اولنمسن ولابد ربنه رجوع ايتمسن وصددنده اولديغی نعمتلری ذكر ايدوب ابقا اولنه‌نی
استرداد اولندنك اضعافی ايديكن قلبنده تصور ايده‌كه انكله اكا مصيبت آسان اولوب
شدتی كيده • سعيد بن جبير رضی الله تعالی عنه ايدر مصيبت عندنده اشبوامته ويريلان خصلت
حسنه هيچ برامته ويرلميوبدركه اول استرجاعدر اكر اول ويرلمش اولسه يعقوب عليه السلامه
ويريليدی ايشتدكمی انی كه يوسفی يتورديكنده • ياأسفا علی يوسف • ديدی (اولئك عليهم
صلوات من ربهم ورحمة) ايمدی بوصفت اهلنه ربلری جل شانه‌دن تزكيه وغفران ولطف
واحسان واردر (واولئك هم المهتدون) وانلردركه دنيا وآخرت سعادتنه اهتداء اولنمشلردر
شول حيثيتله كه مصيبته استرجاع ايدرلر والله تعالينك قضاسنه رضا ويررلر ابوهريره رضی الله
تعالی عنه پيغمبريمز عليه السلامدن روايت ايدر ديمشكه • من يرد الله به خيرا يصب منه •
بركمسه‌كه حق تعالينك اكا خير ارادتی اوله اكا مصيبت ايركورر وينه اول پيغمبريمز عليه
السلامدن روايت ايدر ديمشكه • مايصيب المسلم من مصيبة ولاوصب ولاهم ولا حزن ولا
اذی ولاغم حتی الشوكة يشاكها الايكفر الله بها من خطاياه • بركمسه كيم اكا مكارهدن
بر مكروه ايريشه اكرچه ديكن باتمغله ايسه‌ده حق تعالی انكله انك خطيئه‌لرين تكفير
ومحو ايدر • ينه ابو هريره رضی الله تعالی عنه ايدر برخاتون پيغمبريمز عليه السلامه كلدی
حالبوكه اول لممه مبتلاء ايدی ديديكه يارسول الله بكا دعا ايتكه حق تعالی بكا اندن عافيت ويره
پيغمبريمز عليه السلام ايتدی ديلرسك الله تعالی‌يه دعا ايده‌يم اندن عافيت بوله‌سن ويا ديلرسك
صبر ايتكه يوم قيامتده حساب اولنميه‌سن ديديكه صبر ايده‌يين تاكه حساب اولنميه‌يين • سعد
رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلامه سؤال اولنديكه ناسدن بلاسی اشد كيملردر
ديديكه انبيادر شدتی انلرك رتبه‌لری حسبنجه‌در هرمؤمن دينی حسبنجه مبتلا اولور اكر

ای اوغللرم تحقيق الله عظيم
الشان راضی اولديغی دين
اسلامی سزك ايچون انتخاب
ايلدی امدی سزه موت
كلزدن مقدم مطلق مسلملردن
بولنه سز (ام كنتم شهداء
اذحضر يعقوب الموت اذقال
لبنيه ماتعبدون من بعدی قالوا
نعبد الهك واله آبائك ابرهيم
واسمعيل واسحق الها
واحدا ونحن له مسلمون)
حضرت يعقوبه موت قريب
اولدقده سز حاضرميدكز
اولوقده يعقوب اوغللرينه
بنم وفاتمدنصكره سز نيه
طپارسكز ديدی انلر سنك
الهكو بابالرك ابراهيم
واسماعيل واسحقك الهی
اولان اله واحده عبادت ايده
رزو نزاول الله ايچون مطيع
ومنقادزديديلر (تلك امة
قدخلت لها ما كسبت ولكم
ماكسبتم ولا تسئلون عما
كانوا يعملون) بوجماعت
يعنی ابرهيم ويعقوب اولاد
لری كچديلر انلرك كسبلری
انلر ايچون وسزك كسبلريكز
سزك ايچوندر انلرك ايشلد
كلرندن سز سؤال اولنمز
سكز • طائفهٔ يهود اعتقاد
لرنده بابالرينك عمل خيريله
مثاب وكفريله معاقب اولنور
زعم ايدرلردی (وقالوا كونوا
هودا او نصاری تهتدوا

دینده صلب ایسه بلاسی اول دکلو اولور اکردینده رقت اوزره ایسه اکا بلاء آسان قیلنور
بو حالتدن زائل اولمز حتی که یریوزنده کناهسز یورر • انس رضی الله تعالی عنه ایدر جزانك
عظیم اولمسی بلانك عظیم اولمسنه کوره‌در حق تعالی قچان برقومی سوسه انلری مبتلا قیلور
اولکه اکا راضی اوله اول دخی حق تعالیدن رضا بولور واکر اکا سخط ایدرسه حق تعالیدن
اکا سخط ایرر • ابو هریره رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه مؤمن
ومؤمنهدن بلا زائل اولمز اول کرك نفسنده ویا مالنده ویا اولادنده‌در حتی که حق تعالی‌یه لقاسی
کناهسز اولدیغی حالده اولور پیغمبریمز علیه السلام ایدر مؤمن حالی عجبدرکه اکا خیر
ایرسه الله تعالی‌یه حمد وشکر ایدر ومصیبت ایرسه الله تعالی‌یه حمد ایدوب بلایه صبر ایدر •
ایعدی مؤمن هر امرنده اجرلنور حتی امرأه‌سنك اغزینه قویدیغی لقمه ایله‌ده (ان الصفا
والمروة من شعائر الله) صفا ومروه مکه‌ده مسعانك ایکی طرفنده ایکی جبل معروفدر دین
اللهك اعلاملرندن وحج مناسکندندر • روایت اولنورکه زمان جاهلیتده اساف دینور بر رجل
نائله دینور بر مرأه ایله زنا ایدوب حق تعالی انلری طاش ایتمشیدی اویله اولسه ناس انك
برینی صفایه وبرینی مروه‌یه قویوب انلره عبادت ایدرلر وسعی ایتدکلرنده مسح ایدرلردی
اسلام کلیجك اول ایکیسنك ارالرنده سعیدن تحرج ایتدیلر جاهلیت افعالندن اولدیغیچون
حق تعالی اول ایکی جبل بیننده سعی حجك مناسکندن ایدوکن بیلدیروب اکا اذن ویردی
(فمن حج البیت او اعتمر فلا جناح علیه ان یطوف بهما) برکیمسه‌که بیت شریفی حج ویا زیارت
ایده اکا اثم یوقدر که اول صفا ومروه بیننده سعی ایده • جابر رضی الله تعالی عنه روایت
پیغمبریمز علیه السلام مسجد حرامدن چیقوب صفا اوزره وقوف ایتدی واوچ کره تکبیر
دنصکره • لا اله الا الله وحده لا شریك له الملك وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر • ذکرینی
اوچ کره دیدی • ودعاء ایدوب یوریه‌رك صفایه کیتدی بطن وادی‌یه ایریشیجك هبوط
وصعودنده سعی ایتدی اندن مروه‌یه یوریه‌رك واروب انده صفاده ایتدوکین ایتدی علماء صفا
ومروه بیننده سعیك حکمنده اختلاف ایتدیلر • امام احمد دیدیکه اول سنتدرکه اول ابن عباس
وانس قولیدر • فلا جناح علیه • دلالتیله کهاندن تخییر فهم اولنور حالبوکه بو قول ضعیفدر
زیرا که نفی جناح شول جوازه دلالت ایدرکه اول وجوب معناسنده داخلدر • وامام ابو حنیفه
دیدیکه اول واجبدر دم ایله جبر اولنور • وامام مالك وشافعی دیدیلرکه اول رکندر زیرا پیغمبریمز
علیه السلام دیدیکه • اسعوا فان الله کتب علیکم السعی • صفا ومروه بیننده سعی ایدك زیرا حق تعالی
انی اوزریکزه فرض ایدوبدر (ومن تطوع خیرا) برکیمسه‌که برطاعتی ایشلیه اول کرکسه
فرض ویا نافله‌در ویا خود حج ویا عمره ویا طوافدر فرض اوزره زیاده ایلیه (فان الله شاکر
علیم) اول الله تعالی اکا طاعتك ثوابن ویرر اکا برشیء خفی اولمز جمله‌سین بیلور (ان الذین
یکتمون ما انزلنا من البینات والهدی) شولرکه بینات وهدادن بزم انزال ایتدیکمزی کتم ایدرلر
(من بعد ما بیناه للناس فی الکتاب) زیرا توراتده بیان ایتدیکمزدنصکره (اولئك یلعنهم الله) ایعدی
بو صفت اهلنه حق تعالی لعنت ایدر (ویلعنهم اللاعنون) وملائکه وثقلان دخی لعنت ایدر •
ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدر مسلمیندن ایکی کمسنه‌که بری برینه لعنت ایدر الاول لعنت

قل بل ملة ابرهیم حنیفا
وما کان من المشرکین)
اهل اسلامه یهودیلر بزم
کروهمزدن اولك ونصاری
دخی بزم دینمزده اولك که
هدایت بوله‌سز دیدیلرسن
دیکه بوندن اولمیز بلکه حقه
مائل ابراهیم علیه السلام
مذهبنده‌یز زیرا ابراهیم
علیه السلام مشرکلردن
اولمدی (قولوا امنا بالله
وما انزل الینا وما انزل
الی ابرهیم واسمعیل
واسحق ویعقوب والاسباط
وما اوتی موسی وعیسی وما
اوتی النبیون من ربهم لا
نفرق بین احد منهم ونحن
له مسلمون) ای ملة ابرهیم
علیه السلامه تابع اولنلر
یهود ونصارانك سزی
دعوتلرینه جواب اوله‌رق
بو وجهله دیه‌سزکه بز اللهه
ایمان کتوردك وبزه نازل
اولان قرآنه وابرهیم علیه
السلامه منزل صحفه واول
صحفه ایله متعبد اسماعیل
واسحق وابرهیم علیه السلام
اوغللرینه ونبیره‌سی یعقوب
علیه السلامه وانك اوغللری
اسباطه وموسی وعیسی
علیهما السلامه ویریلن
توریة وانجیله وجمیع انبیایه
ربلری طرفندن اعطا اولنان
معجزات وکتابلره جمله‌اینا
ندق ایمان کتوردك انلرك

یهود ونصارایه رجوع ایدرکه انلر محمد علیه السلامك امر وصفتلرینی کتم ایتدیلر • مجاهد ایدر
اول • لاعنون • ایله مراد بهایمدرکه بیل قحط اولوب یغمور کسلدیکنده بنی آدمك عاصیلرینه
لعنت ایدر بو حالت بزه انلرك ذنوبی شومندندر دیرلر (الا الذین تابوا) الا شولرکه کتماندن
توبه ایتدیلر (واصلحوا) وکندیلر ایله الله تعالی بیننده‌کی عملارین اصلاح ایتدیلر (وبینوا)
وکتم ایتدکلرین اظهار ایتدیلر (فاولئك اتوب علیهم) ایعدی بن انلرك توبه‌لرینی قبول ایدرین
وکناهلرندن کچرین (وانا التواب الرحیم) حالبوکه توبه قبولنده ورحمتی افاضه‌ده مبالغن
(ان الذین کفروا) کتم ایدیجیلردن شونلرکه کافر اولدیلر (وماتوا وهم کفار) وکافر
اولدقلری حالده فوت اولدیلر (اولئك علیهم لعنة الله والملائکة والناس اجمعین) ایعدی
انلر اوزره مماتلری حالنده الله تعالینك وجمیع ملائکه وناسك لعنتی اولور حیاتلرنده الله تعالینك
ولاعنونك لعنتی اولدیغندنصکره • ودینلدیکه ناس ایله مراد خاصة مؤمنلردر ویا جمیع ناسدر زیرا که
مخالفین یوم قیامتده • ویلعن بعضکم بعضا • دلالتیله بری برلرینه لعنت ایدیسرلردر یا انلر ظالملره
وکافرلره لعنت ایدرکندیلر ایسه انلردن اولیجق لعنتی کندیلره ایتمش اولورلر (خالدین فیها)
انلر لعنته ونارده دائمین اولدقلری حالده (لا یخفف عنهم العذاب) انلردن عذاب تخفیف اولنمز
(ولاهم ینظرون) وانلره مهلت ویرلمز ویا اعتذار ایتملرینه انتظار اولنمز ویا رحمتله انلره نظر
ایدلمز (والهکم اله واحد) سزك ایچون اول اله معبود بالحق بردر (لا اله الا هو) اندن غیری
اله یوقدر (الرحمن) جمیع نعمتلری ویرن اولدر (الرحیم) آخرتده خاصة مؤمنلره رحمت
ایدیجیدر وقتاکه قریشك کافرلری یا محمد بزه ربکی وصف ایت دیدیلر • اول سببدن اشبو آیت
کریمه وسورهٔ اخلاص نازل اولدی • ابو الضحی ایدر وقتاکه بو آیت کریمه نازل اولدی مشرکون
دیدیلرکه محمد بزه الهکز اله واحددر دیر ایعدی بزه بر آیت کتورسونکه انکله انك صدقنی بیله‌وز
اویله اولسه نازل اولدیکه (ان فی خلق السموات) سمواتك خلقنده وسبکنده وعمد وعلاقه‌سز
ارتفاعنده وشمس وقمر ونجومله زینتنده (والارض) وارضك خلقنده مد وبسط وسعتنده
وانده‌کی اشجار وانهار وجبال وبحار وجواهر ونباتاتنده (واختلاف اللیل والنهار) کیجه
وکوندوزك بری کیتدیکنده عقیبنده آخری کلمسنده نور وظلمتده زیاده ونقصانده (والفلك التی
تجری فی البحر بما ینفع الناس) وسفینه‌لرك ناسه نفع ایدر شیئله کندیلر اوزرینه یوکله‌و متاعلرین
یوکلتمکله بحرده یورتمسنده (وما انزل الله من السماء من ماء) والله تعالینك سمادن مطر انزالنده • دینلدیکه
سما ایله مراد سحابدر حق تعالی مائی سحابده خلق ایدوب اندن یره ایندیرر • دینلدیکه سما ایله مراد سماء
معروفدر حق تعالی مائی اندن خلق ایدر بعده انی اندن سحابه وسحابدن یره ایندیرر (فاحیا به
الارض بعد موتها) واول ما ایله ارض یبس وجدوبتندنصکره اوتلر بتورمکله احیا ایدر (وبث فیها
من کل دابة) وحیواناتك هر نوعندن اول ارض اوزره تفریق ونشر ایدر (وتصریف الریاح)
ورياحك هبوبی حالنده جنوب وشمال وصبا ودبوره انتقالنده ولینه وعاصفه حاره وبارده ایله احوالی
اختلافنده • دینلدیکه ریاح سکزدر دردی رحمت ایچوندرکه او مبشرات وناشرات وذاریات
ومرسلاتدر • ودردی ایسه عذاب ایچوندرکه انك ایکیسی عقیم وصرصردرکه برده‌در
وایکیسی دخی عاصف وقاصفدرکه بحرده‌در • ابن عباس ایدر الله تعالینك اعظم جنودی ریح

برینی برندن فرق ایتمیزوبز
اول الله تعالایه طاعت
وتسلیم اوزره‌یز (فان امنوا
بمثل ما امنتم به فقد اهتدوا
وان تولوا فانما هم فی شقاق
فسیکفیکهم الله وهو السمیع
العلیم) امدی یهود ونصاری
سزك بو وجهله ایمان
ایتدیککز مثللو ایمان ایدرلر
سه تحقیق هدایت بولدیلر
واکر اعراض ایدرلرسه
انلر انجق مقام خلاف وعدا
وتده‌درلر یا محمد سن انلرك
عداوتندن اندیشه ایلمه الله
تعالی سکا کافیدر قریبا انلرك
شرینی سندن دفع ایدر الله
تعالی ایشیدیجی وبیلیجیدر
(صبغة الله ومن احسن من
الله صبغة ونحن له عابدون)
ای مسلمانلر دیکزکه بزدین
مستعان ومطهر مؤمنان اولان
بو یه‌یه تابعز ومن طرف الله
اولان دین وتطهیردن
احسن کیم اولور وبز انکچون
عبادت ایدیجیلردز صبغة
لغتده بویه معناسنه دردین
وملته دخی اطلاق اولنور
کشافده تطهیر معناسنه حمل
ایتمش بو صبغه‌دن مراد ختا
ندرکه صاحبنی تطهیر ایدر
دینلمش بعضیلر دخی کفار
اولادلرینی کویا ختان مقامنده
آب معموده ایله وافدیس
ایدوب کفرده ثباته ذاهب

ومادر • شريع ايدر هر ريح كه هبوب ايدر اندن يا سقيمه شفاء ايرر ويا صحيحى سقيم ايدر ويا
رياحك اوچنده بشارت واردركه اول صبا وشمال وجنوبدر امادبوركه ريح عقيمدر انده بشارت يوقدر
(والسحاب المسخر بين السماء والارض) وغيمك سماء وارض بيننده رياح ايچون مذلل اولوب
بمشيئة الله هواده تقلبنده وامطارنده • وهب ابن منبه ايدر اوچ شيئك قندن كلورايدوكى بيلنميوبدر كه
اول رعد وبرق وسحابدر (لآيات لقوم يعقلون) علامتلر وعبرتلر واردر شول قوم
ايچونكه انده تفكر ايدرلر • پيغمبريمز عليه السلامدن مرويدركه ويل اول كمسه يه كيم اشبو
آيتى اوقويه لكن انك معناسن تدبر وتفكر اتميه اشبو آيتده حجج عقليدايله استدلالى اثبات
واردر • والفلك التى تجرى فى البحر • قولنده تجارت وغيرى ايچون دريادن سفرك جوازينه
دلالت واردر بعض اكابر • مافرطنا فى الكتاب من شئ • قولنده بز كتابده هيچ برشئ تفريط
اتمدك دينلمش ايكن فلفل وانك امثالى اشيانك ذكرى قنده در دينلدكده ديديكه • والفلك التى
تجرى فى البحر بما ينفع الناس • قولنده در • واشبو آيتده علم هيئتك شرفنه تنبيه واردر
(ومن الناس من يتخذ من دون الله اندادا) مشركيندن بعض واردركه الله تعاليدن غيرى
عبادت اولنقده اكا امثال اتخاذ ايدرلر (يحبونهم كحب الله) اول انداده تعظيم واطاعت
ايدرلر الله تعالى يه تعظيم واطاعتلرى كبى يعنى محبت واطاعتده انلكه انلرى بينى برابر كوررلر
(والذين آمنوا اشد حبالله) شونلركه ايمانه كلديلر الله تعالى يه محبتلرى اوزره اثبت
وادوملردر زيرا انك اوزره غيرين اختيار اتمزلر اماكه مشركون قچان برصنمى اتخاذ
ايدوب وبعده اندن احسنى كورسهلر اولكيسن براقوب صكره كيسن اختيار ايدرلر • قتاده
ايدر كافر بلا وقتده معبودندن اعراض ايدوب الله تعالى يه اقبال ايدر اماكه مؤمن سراده
وضراده شدت ورخاده الله تعاليدن اعراض اتمز مؤمنلرك الله تعالى يه محبتى اشددر ديو
بيررلدى زيراكه اول الله تعالى انلره محبت ايتدى بعده انلردخى اكا محبت ايتديلر اول كمسه كه
معبودا كا محبتله شهادت ايده تاكه اكا محبتى اتم اولور (يحبهم ويحبونه) قول شريفى دلالتيله
وعبدك الله تعالى يه محبتيله مرادا كا طاعتى اراده ومراضيسى تحصيلن اختيار ايده والله تعالينك
عبدنى محبتيله مرادانى طاعتده استعمال ومعاصيدن صيانت وانك اكرامنى ارادت ايده (ولو
يرى الذين ظلموا اذ يرون العذاب) يا محمد اكرسن شول اتخاذ انداده ظلم عظيمى ارتكاب
ايدنلرى كوريدك شول وقتنكه انلر شدت عذابى كورهلر اندادلرينك نفعى اولمديغن تيقن
ايدوب اشد ندامته ايرهلر (ان القوة لله جميعا) قوتك جميعى الله تعالى يه مختص اولوب انك
غيريدن نفع وضرر ايرمز ايدوكن بيلهلر (وان الله شديد العذاب) والله تعالينك عذابى
شديد ايدوكن نفسلرنده بولهلر (اذ تبرء الذين اتبعوا من الذين اتبعوا) شول وقتنكه متبوعلر
تابعلرندن تبرى ايدهلر (ورأوا العذاب) حالبوكه عذاب اللهى كورهلر (وتقطعت بهم
الاسباب) وانلرك دنياده كى قرابات ومصادقاتنده بينلرنده كى وصلات كسيله (وقال الذين
اتبعوا لو ان لنا كرة فنتبرأ منهم كما تبرؤا منا) تابعلر ديه كه اكر بز تكرار دنيايه رجوع ايتسيدك
شمدى انلر بزدن تبرى ايتديكى كبى بزدخى انلردن تبرى ايدردك (كذلك) حق تعالى انلره
عذابى كوستر ديكى كبى (يريهم الله أعمالهم حسرات عليهم) اعماللرى دخى انلره ندامت كوستره

اولدقلرينه بناء اندن احتراز
دين وفطرة الله وختانله امر
اولندى ديمشلر (قل اتحا
جوننا فى الله وهو ربنا وربكم
ولنا اعمالنا ولكم اعمالكم
ونحن له مخلصون) يا محمد
سن انلره ديكه بزمله دين
اللهده واكا متسابله اولويتده
مجادله ومخاصمه مى ايدرسز
حال بوكه اول بزم وسزك
ربكزدر اكا عبوديت جمله يه
واجبدر وبزم ايچون عملمزله
مكافات وسزك ايچون دخى
عملكزله مجازات واردر
وبز انكچون عمل واعتقادده
مخلصلرز • بو آيتك سبب
نزولنى (تبيانده) بويله تحرير
ايدركه يهود انبيا بزدن
وبزم دينمز اوزره ايدى بز
اقدم والله تعالايه اولايز
اكرسن پيغمبر اوليدك
بزدن اولوردك ديملريدر (ام
تقولون ان ابرهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب والاسباط
كانوا هودا اونصارى قل
أأنتم اعلم ام الله ومن اظلم
ممن كتم شهادة عنده من الله
وماالله بغافل عما تعملون)
ايا سز ابرهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب عليهم
السلام واسباط يهوديا
نصارى ايدى ديرميسكز
يا محمد سن انلره ديكه اديان
انبيايى سزمى زياده بيلورسكز

(يعنى)

يعنى سيئاتدن ايشلدكلرين كوروب بزنيچون بونى ايشلمشز ديو نادم اولهلر ويا حسناتدن ترك
ايتدكلرين كوروب ايشلمدكلرينه نادم اولهلرويا كنديلرك الله تعالى يه تقرب ايچون عبادت
ايتدكلرى اوثانك انلرى عذابدن تخليصه فائدهسى اولمديغن كوروب نادم اولهلر ويا انلره
جنت كوستريلوب انده كى مكانلرينه نظر ايدهلر اكر الله تعالى يه اطاعت ايتمش اولسه كز
بوكا كيريسر ايديكز ديو خبر ويرلدكلرندنصكره جميع مؤمنلره قسمت اولنوب كنديلرى ناره
سوريليجك مخالفتلرينه نادم اولهلر (وماهم بخارجين من النار) حالبوكه انلر جهنمدن چيقاردكلردر
(يا ايها الناس كلوا مما فى الارض) يا ناس يريوزنده اولانك بعضيسنى ييكزكه اول شرعك حرام ايتمدكلريدر
(حلالا طيبا) اول سزه حلال طيب اولديغى حالده • حلال اولدركه شرع انى احلال ايده وطيب
اولدركه شرع وياشهوت مستقيمه انى طيب كوره (فصل) احياء علومده ايدر حلال التى
قسمدر • قسم اول اولدركه اول مالكدن اخذ اولنميه معادن واحياء موات واصطياد
واحتطاب واستطاب واستقاء واحتشاش كبى اشبو مذكورك جميعى حلالدر اول مأخوذ
بر ذى حرمته مختص اولمامق شرطيله كه انك تفصيلى كتاب احياء مواتده در • قسم ثانى
اولدركه اول كفار محاربيندن قهرا اخذ اولنه قچانكه انك خمسى اخراج اولنوب مستحقين
بيننده قسمت ايديله يوخسه حرمت وامانى اولان كافردن النمش اولميه • تفصيلى كتاب السيرده در
قسم ثالث اولدركه اول استحقاقله ممتنعدن قهرا اخذ اولنسه حلال اولور قچان سبب استحقاق
تمام اوله ومستحقك وصف استحقاقى دخى تمام اوله وقدر استحقاق اوزره اقتصار ايديله
واستيفايه مالكدن استيفاء ايديله تفصيلى كتاب الزكوة وكتاب الوقف وكتاب النفقاتده در •
قسم رابع اولدركه اول عاقدينك رضاسيله معاوضه طريق اوزره اخذ اولنه قچانكه انده
شروط عقد بولنه حلال اولور تفصيلى كتاب البيوعده وسائر معاوضاتده در • قسم خامس
اولدركه عوضسز رضايله اخذ اولنه حلال اولور قچانكه شروطى رعايت اولنه وارث
وغيره ضررى مؤدى اولميه تفصيلى كتاب الهبه وكتاب الوصايا وكتاب الصدقاتده در •
قسم سادس اولدركه اول اكا اختيارسز حاصل اوله ميراث كبى اول حلال اولور قچانكه
مورث انى ذكر اولنان جهات خمسهدن بريله وجه حلال اوزره اكتساب ايده واول
اكا قضاء ديون وتنفيذ وصايادنصكره واصل اوله (فصل) معلوم اولهكه حلالك كليسى
طيبدر لكن بعضى بعضندن اطيب واصفادر • نتكيم طيب هر حلو اوزره حرارتله حكم ايدر
لكن حرارتده بعضى بعضيسندن متفاوتدر سكر وفانيدو دبس وعسل كبى اشبو ترتيب
اوزره حرارتده ادنى درجهسنده سكر واعلاسنده عسلدر معهذا سكرك بعضى بعضيسندن
حرارتده اشددر وسائر حاريتده اولان دخى انجليندر • ايمدى انك درت درجهيه قسمتى
فهمه تقريب ايچوندر يوخسه حصر ايچون دكل • ايمدى حلال طلبنده حرامدن ورع
دخى درت درجهدر • اولكيسى ورع عدولدركه انى اقتحامله فسق استيجاب ايده وصاحبى
عدالتدن دوشه وعصيان اسمى اوزره ثابت اوله وانك سببيله ناره متعرض اوله • ايمدى
اول فقهانك فتواسى تحريم ايتديكى شيئدن امتناعدركه اكا حرام احتمالى تطرق ايده اكرچه
انك ظاهرينه بناء تناولنه مفتى رخصت ويررسهده • اوچنجيسى ورع متقيندركه اول هر شيئدن

يوخسه بو دين ايله بعث
ايلديكى انبيايى جناب باريمى
اعلا بيلور اهل كتابدن
اولهرق زياده ظالم كيم
اولوركه الله تعاليدن كلن
كتاب واسطهسيله بيلديكى
وعندنده ثابت اولديغى
خصوصك شهادتنى كتم
ايليه يعنى بيلوركن نبوت
حضرت رسالتى انكار ايليه
اندن اظلم اولمز سزك
ايشلديككز كتم وانكاردن
الله عظيم الشان غافل دكلدر
(تلك امة قدخلت لها
ما كسبت ولكم ما كسبتم
ولا تسئلون عما كانوا يعملون)
بونلر بر قومدركه كچديلر
انلرك كسب ايتدكلرى انلر
ايچوندر وسزك كسب
ايتديككز دخى سزك
ايچوندر انلرك ايشلدكلرندن
سز سؤال اولنمزسكز بو
آيتك تكررى تأكيد وتقرير
ياخود تنبيه وتحذير ايچوندر
(سيقول السفهاء من الناس
ما وليهم عن قبلتهم التى كانوا
عليها قل لله المشرق والمغرب
يهدى من يشاء الى صراط
مستقيم) مدينهنك يهود
ومنافقلرندن سفيه وبى
عقللرى يقينده ديرلركه
مسلمانلر نه جهتله اولدقلرى
قبلهلرندن يعنى بيت المقدسدن
دونديلر سن انلره ديكه

ورعدرکه مفتی انی تحریم ایتمیه وحلنده شبهه دخی اولمیه الابوکه حرامه مؤدی اولمسندن
خوف ایدیله • ایعدی اول بأس امرینك خوفیله لابأسی ترکدر حدیثده بیورلدیکه • لایبلغ
العبد درجة المتقین حتی یدع مالا بأس به مخافة مابأس به • مؤمن اهل تقوی درجه‌سنه
ایرشمز مادامکه بأس خوفله لابأسی ترك ایتمیه • دردنجیسی ورع صدیقیندرکه اول هرشیئدن
ورعدرکه انده اصلا بأس اولمیه وبأسه مؤدی اولمسندن دخی قورقلمیه الابوکه تناولی لغیر
الله اوله یوخسه عبادته قوی اولمق نیتیله اولمیه ویا انی آسان ایدن اسبابه کراهت ویامعصیت
تطرق ایده سویلسه‌لر صدق ایدرلر امانت ویریلان شیئی صاحبنه ایرکوررلر (ولاتتبعوا
خطوات الشیطان) اماکه شیطانك آثار وطرقنه اتباع ایتمکزکه انکله حلالی تحریم وحرامی
تحلیل ایدرسز • دینلدیکه خطوات شیطان ایله مراد معاصی ایشلمکه نذردر • اشبو قول
شریف دلالت ایدرکه برکمسه کیم برطعام ویاثوب ویاغیری نفسنه حرام ایده اول اکا حرام
اولمز • بررجل ابن مسعود رضی الله تعالی عنهه دیدیکه بن نفسمه ضرع اکلنی حرام ایتمشم
دیدیکه اول فعلك خطوات شیطاندندر وار انی اکل ایت وکفارت ایت • ابن عباس رضی الله
تعالی عنه ایدر غضب حالنده‌کی یمین ویانذر خطوات شیطاندندرکه کفارتی کفارت یمیندر
(انه لکم عدو مبین) اول شیطان سزه برعدودرکه اصحاب بصیرت عندنده عداوتی ظاهردر
اکرچه اغوا ایتدیکنده موالات اظهار ایدرسه‌ده اول اجلدن اول انلره • اولیاؤهم الطاغوت • قول
شریفنده ولی تسمیه اولندی • بعده حق تعالی انك عداوتن بیان ایدوب دیدیکه (انما یأمرکم
بالسوء والفحشاء) اول شیطان سزه وسوسه ایدرکه اول اکا اطاعته داعی اولور واول
وسوسه ایله سزه سوء وفحشا فعلنی ترغیب ایدر سوء وفحشا اولدرکه انی عقل انکار وشرع
استقباح ایده • دینلدیکه سوء جمیع قباحته عام اولور وفحشا کبائردن اول شیئدرکه قبحده
حدی تجاوز ایده • دینلدیکه سوء حدی ایجاب ایتمیندر وفحشا ایسه انی ایجاب ایدندر (وان
تقولوا علی الله مالاتعلمون) وحق تعالینك حقنده بیلمدکلریکز شیئ دیمکه وسوسه ایدر •
اشبو قول شریفده اتباع ظندن منعه دلالت واردر اماکه مجتهدك شول مدرك شرعه مستند
ظنی مؤدی اولدیغی شیئه اتباعی واجبدر (واذاقیل لهم اتبعوا ماانزل الله) قچانکه انلره الله
تعالینك انزال ایتدیکی قرآنه اتباع ایدك تحلیل وتحریمده اکا موافقت طریقنه کیدك دینلسه
(قالوا بل نتبع ماالفینا علیه آباءنا) دیرلرکه تحریم وتحلیلده آبامزی بولدیغمز طریقته اتباع
ایده‌رز • زیراکه انلر بزدن اعلم ایدیلر (أولو کان آباؤهم لایعقلون شیئا ولا یهتدون)
اکر انلرك آبائی جهلا اولوب دین امرنده تفکر ایتمز وطریق حقه کتمز اولسه‌لر انده
انلره اتباع ایدرلرمیدی • اشبو آیت کریمه تقلیددن منعه دلیلدر اول کیمسه‌یی‌که نظر واجتهاده
قادر اوله واماانك غیری‌یه دینده اتباع جائز اولور قچان انك محق ایدوکن بردلیل ایله بیله
انبیاء کبی واحکامده مجتهدین کبی زیرا انك حقنده اول انزال اولنانه اتباعدر (ومثل الذین
کفروا کمثل الذی ینعق بمالا یسمع الادعاء ونداء) وواعظ وراعینك کفارله مثلی شول راعی
مثلیدرکه غنمه نعق ایدر غنم ایسه اندن انجق صوت وندا ایشیدریعنی کفره تقلیده انهماکلرندن
اذنلرین کندیلره تلاوت اولنان کلام الله‌ه القا ایتمکده شول بهایمه بکزه‌مشلردرکه انلره نعق

مشرق ومغرب الله
تعالینکدر دیلدیککی طوغری
یوله هدایت ایدر حضرت
پیغمبر علیه السلام مکه‌ده
نمازی کعبه‌یه متوجها قیلردی
مدینه‌یه هجرتدنصکره بیت
المقدسه توجهله مأمور
اولملریله یهود بوصورتدن
مسرورا محمد بزم دینمزی
طوتمزسه‌یاری بزم قبله‌مزه
متوجه اولیوردیملریله خاطر
حضرت رسالت علیه السلام
ملول اولدیغنه بناء کعبه
طرفنه توجهله امر الهی
صادر اولدقده جهود
ومنافقان طعنه اغاز ایتملریله
حق تعالی بو آیتله حاللرینی
خبر ویردی (وکذلك
جعلناکم امة وسطا لتکونوا
شهداء علی الناس ویکون
الرسول علیکم شهیدا وما
جعلنا القبلة التی کنت علیها
الا لنعلم من یتبع الرسول
ممن ینقلب علی عقبیه وان کانت
لکبیرة الا علی الذین هدی الله
وما کان الله لیضیع ایمانکم
ان الله بالناس لرؤف رحیم)
ای مسلمانلر سزك قبله کزی
افضل قبله قیلدیغم کبی سزی
امت وسط یعنی عدل
ومنتخب امت قیلدمکه منکر
نبوت اولان ناس اوزرینه
انبیانك حقانیتنه شاهدلر
اوله‌سز ومحمد دخی سزك

اولنسه صوت ونداذن غیریسن ایشتمزلر امر ونهیدن برشیئ فهم ایتمزلر ویاخود کفارك
آبالرینه حاللرینك حقیقتن بیلمدن مجرد ظاهرلرینه اتباعده مثللری شول بهایم مثلیدرکه
صوتی ایشیدوب معناسنی فهم ایتمیه ویاخود کفارك شول تفقه وتعقل ایتمیان اصنامه دعاده
مثللری غنمه نعق ایدن مثلیدرکه دعاء ونداسنده عنادن غیری نفعی اولمز کذلك کفارك الهه‌لرینه
عبادت ودعادن حاصللری عناوبلادن غیری شیئ دکلدر ویاخود کفارك اوثانه دعاده مثلی
شول رجل مثلیدرکه جوف جبالده صیحه ایده انده صدا ایشیدوب انك غیری برشیئ فهم ایتمیه
(صم بکم عمی) انلرکانه صاغردرلر حقی ایشتمزلنورلر دلسزدرلر حقی سویلمزلر کوزسزدرلر
هدایی کورمزلنورلر (فهم لایعقلون) مواعظ قرآندن برشیئ فهم ایتمزلر (یاایها الذین آمنوا
کلوا من طیبات مارزقناکم) یامؤمنلر سزه ویردیکمزك حلالندنییکز (واشکروا الله) والله تعالی‌یه
شکر ایدك‌که انی سزه ویردی وحلال ایتدی (ان کنتم ایاه تعبدون) اکر اکا عبادت ایدرسه‌کز
زیرا عبادتك تمامی شکرله‌در • عن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یقول الله تعالی أنا والانس
والجن فی نبأ عظیم اخلق ویعبد غیری وارزق ویشکر غیری • پیغمبریمز علیه السلام ایدر حق
جل وعلا دیرکه بن انس وجن نبأ عظیمده‌یز بن انلری خلق ایدرین انلر ایسه بنم غیری‌یه
شکر عبادت ایدرلر وانلره رزق ویررین انلر ایسه بنم غیری‌یه ایدرلر (انما حرم
علیکم المیتة والدم) سزه میته ودم حرام قیلندی میته اولدرکه سمك وجراددن غیری
حیواناتك بوغزلنمدن اولمشیدر زیرا پیغمبریمز علیه السلام ایدر • احلت لنا میتتان ودمان
فاما المیتتان الحوت والجراد واما الدمان الکبد والطحال • بزه ایکی میته وایکی دم حلال قیلندی
امااول ایکی میته‌دن مراد بالق وچکرکه‌در وایکی دمدن مراد جکر وطلاقدر ودم ایله مراد
• أودما مسفوحا • دلالتیله دم جاریدر (ولحم الخنزیر) وخنزیر جمیع اجزاسیله حرام قیلندی
ذکرده لحمی تخصیص ایتمسی حیواندن اکل اولنانك معظمی اولدیغیچوندر سائر اجزاسی
ایسه اکا تابع کبیدر (وما اهل به لغیر الله) وحق تعالیدن غیرینك اسمیله ذبح اولنان دخی حرام
قیلندی (فمن اضطر) اول کیمسه‌که حق تعالینك حرام ایتدکلرنده برشیئ اکله محتاج ومضطر
اوله (غیرباغ) برمضطر آخره ظالم اولمدیغی حالده یعنی انکله نفسنی استیثار ایتمیه (ولا عاد)
وانی اکلده حدشبعی تجاوز ایتمدیکی حالده • دینلدیکه غیرباغ سلطان اوزره خروج ایتمش
اولمیه ولاعاد سفرنده عاصی اولمیه • پس بواجلدن دیدیلرکه سفرنده عاجز وعاصی اولانه
جائز اولمزکه اضطراری حالنده میته‌یی اکل ایده ومسافرین رخصتلرندن بریله ترخص
ایده مکرکه اندن توبه ایده که اول امام شافعی قولیدر زیرا انی اباحتده فساده اعانت اولنور • ودینلدیکه
غیرباغ میته‌یی طلب ایتمیه انك غیری بولنورکن ولاعاد واندن طویمجه یمیه بلکه یدیکه قوت
دکلو اولوب انکله سدرمق ایلیه زیاده دکل ودینلدیکه غیرباغ انی استحلال ایتمیه ولا عاد
اندن تزوددخی ایتمیه • ودینلدیکه غیرباغ انکیچون حلال اولنان مقداری تجاوز ایتمیه ولاعاد مباح
قلنان شیئدن قصور ویاترك ایتمیه • ودینلدیکه غیرباغ اکا اضطراری حالنده جماعتدن مفارق
اولمیه ولاعاد مبتدع ومخالف سنت دخی اولمیه اعدی مبتدع ایچون ضرورت عندنده محرم
اکلنه رخصت اولمز علما اختلاف ایتدیلر مضطرك میته‌دن اکلی حلال اولانك مقدارنده
بعضیلر دیدیکه اول سدرمق دکلودرکه اول ابوحنیفه قولیدر • وشافعینك احد قولیدر

اوزریکزه شاهد عادل اولور
وحالاسنك متوجه اولدیغك
کعبه‌یی انجق رسوله اتباع
ایدنلر ایله کیرو دوننلری
تمییز ایلمك ایچون قبله
قیلدم کرچه بوتحویل قبله
بیوك وثقیل ایسه‌ده انجق
الله تعالی هدایت ایتدیکی
کیمسه‌لر اوزرینه کران
اولمز والله تعالی سزك
ایمانکزی ضایع ایتمز
تحقیق الله عظیم الشان ناسه
مرحمتلودراجرلرینی ضایع
ایتمز وکناهارینی عفو
ایدیجیدر • مرویدرکه یهود
مسلمینه مقدم بیت المقدسه
توجهکز طوغری ایسه
نیچون تحویل ایتدیکز
اکر ضلالت ایسه اولوقنده
وفات ایدنلریکز ضلالت
اوزره وفات ایتدیلر دیدیلر
مسلمانلر هدایت الله تعالینك
امرینه تبعیت ضلالت اکا
مخالفتدر جوابیله پیغمبر
علیه السلامه واروب بیت
المقدسه استقبال حالنده
وفات ایدنلرك نمازلرندن
سؤال ایلدکلرنده • وما کان الله
لیضیع ایمانکم • یعنی سزك
صلوتکزی ضایع ایتمز وارد
اولدی (قد نری تقلب
وجهك فی السماء فلنولینك
قبلة ترضیها فول وجهك
شطر المسجد الحرام وحیث

وقول آخرنده طونبجه يمسى جائزاولورکه اول امام مالکك دخی قوليدر • مسروق ايدر
برکيمسه‌که اشبو محرمات اکلنه مضطر اولوب اکلدن امتناعی سببيله فوت اولسه ناره داخل
اولور (فلااثم عليه) ايعدی اول مضطر اوزره محرمات مذکوره‌يی اکلده حرج يوقدر
(ان الله غفور) الله تعالی يه انی محرم اکل ايتمسنی مغفرت ايدیجيدر (رحيم) انی ترخيص
ايله اسرکيجيدر (ان الذين يکتمون ما انزل الله من الکتاب) شونلرکه توراتده حق تعالينك
انزال ايتديکنی کتم ايدرلر (ويشترون به ثمنا قليلا) واو کتملری مقابله‌سنده شیٔ يسير اختيار
ايدرلر • اشبو آيت کريمه علماء يهود حقنده نازل اولوبدرکه سفله واتباعلرندن مأکل
ووظائفلرينك فوتی خوفيله محمد عليه السلامك نعت شريفن تغيير ايتديلرسفله محمد عليه السلامك
صفتن توراتده تغيير ايتدکلری نعته مخالف بوليجق اکا متابعت ايتمديلر (اولئك ما يأکلون
فی بطونهم الا النار) ايعدی انلر بطنلرنده يدکلری دکل الا ناردر • زيرا که اول انلری ناره
مؤدی اولور وياخود اول يدکلری بطنلرنده يوم قيامتده نار اوليسردر (ولا يکلمهم الله
يوم القيمة) ويوم قيامتده حق تعالی انلره مرحمتله ويا انلری مسرور ايدر شيئله سويلمز بلکه
سويلسی توبيخله اولور (ولا يزکيهم) وانلری دنس ذنوبدن تطهير ايتمز (ولهم عذاب
أليم) وانلره عذاب وجيع اولور (اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدی) انلرهدايی ضلالته
(والعذاب بالمغفرة) ومغفرتی عذابه تبديل ايتديلر (فما اصبرهم علی النار) انلری نه شیٔ ناره
صبر ايتدردی ويا انلری نه شیٔ ناره تقريب ايدر عمله جرائت ايتدردی (ذلك بان الله نزل
الکتاب بالحق) انلره اشبو عذاب شول سببدندرکه الله تعالينك ايندرديکی کتابی تکذيب وکتمانله
رفض ايتديلر (وان الذين اختلفوا فی الکتاب) شونلرکه کتابده اختلاف ايتديلر بعضنده اقرار
وبعضنده انکار ايتمکله (لفی شقاق بعيد) حقدن بعيد خلافده درلر (ليس البر أن تولوا وجوهکم
قبل المشرق والمغرب) بر اول دکلدرکه وجوهکزی مشرق ومغرب جانبنه تحويل ايده‌سز
• اشبو آيتله خطاب اولنان کيملر ايدوکنده اختلاف اولندی برقوم ديديلرکه انکله مراد
يهود ونصارادر • زيرا که يهود نمازلرين مغرب جانبنه بيت المقدسه قيلورلردی ونصاری
ايسه مشرق جانبنه قيلورلردی وهر فريق بو بابده ضدلرنده اولديغی امری بر زعم
ايلدی الله تعالی خبر ويرديکه برانلرك دين وعلمی دکلدر بلکه بر اشبو آيتده من بعد ذکر اولنان در
وبر قوم آخرين ديديلرکه انکله مراد مؤمنلردرکه ابتدای اسلامده فرائضك نزولنده اول
قچان شهادتی کتورسه ونمازی قنغی جهتله اولورسه قيلسه بعده وفات ايتسه اکا جنت واجب
اولوردی وقتا که پيغمبريمز عليه السلام مدينه‌يه هجرت ايدوب فرائض واحکام نازل اولدی
وقبله کعبه‌يه صرف ايدلدی وبو آيت کريمه نزوليله بيورلديکه برك کليسی اول دکلدرکه نمازی
مشرق ومغرب جانبنه قيلوب انك غيری عمل ايليه‌سز (ولکن البر من آمن بالله واليوم الآخر
والملائکة والکتاب والنبيين) بلکه برشول کيمسه‌نك بريدرکه يعنی ايمان وتقواسيدرکه ايمان
کتوره کيم الله تعالی بردر شريکی ونظيری يوقدر ويوم قيامت لابد اوليسردرکه خلقك خير
وشر عملرينه جزاء اولنه وملائکه حق تعالينك عباد مکرمينيدر وقرآن ويا کتب منزله‌نك
جميعی الله تعالينك عند معنويسندن اولوب حلال وحرامی بيان ايچون کلوبدر وپيغمبرلر

ما کنتم فولوا وجوهکم
شطره وان الذين اوتوا
الکتاب ليعلمون انه الحق
من ربهم وما الله بغافل عما
يعملون) يا محمد سنك
وجهكك جهت آسمانه
ترددينی بز کوريرز بو اجلدن
بزسنی راضی اولديغك قبله‌يه
تحويل ايده‌رز امدی
يوزيکی مسجد حرام سمتنه
صرف ايله وبر وبحر وشرق
وغرب هر نه طرفده
اولورسه‌کز يوزيکزی
اول مسجد جانبنه چويرك
تحقيق اول کندولره کتاب
ويريلان کيمسه‌لر بو تحويل
ربلری طرفندن حق
اولديغنی بيلورلر وانلرك
بو تحويلی انکارلری
عملرندن الله تعالی غافل
دکلدر • مرويدرکه بعد
الهجره مدينه‌ده اون التی
آی مقداری نمازده بيت
المقدسه متوجه ايديلر صکره
نصف رجبده دوشنبه کونی
بنو سلمه مسجدنده اصحابله
ظهرك ايکی رکعتنی ادادن
صکره نمازده ايکن بو حکم
نازل اولوب جماة ميزاب
طرفنه توجه بيورديلر
بناءً عليه اول مسجده مسجد
قبلتين دينلدی (ولئن اتيت
الذين اوتوا الکتاب بکل
آية ما تبعوا قبلتك وما انت

خلقه کوندريلوبدرکه انلری حقه دعوت ايده‌لر (وآتی المال علی حبه) ومالدن صدقه ويره
اول ماله محبتی اوزره • ابن مسعود ايدر مالندن صدقه ويره حالبوکه صحيح وشحيحدر غنايی
تأمل ايدر فقردن خوف ايلر • روايت اولنديکه بر رجل پيغمبريمز عليه السلامه کلوب ديديکه
يا رسول الله قنغی صدقه‌نك اجری اعظمدر ديدی اولکه سن انی تصدق ايده‌سن حالبوکه سن
صحتده وماله حرصك غايتده‌در فقردن قورقارسن غنايی تأمل ايلرسن يوخسه شول وقته
تأخير ايتمکل‌که جانك حلقومه ايريشوب مالمك شودکلوسی فلانه وشودکلوسی دخی فلانك
اولسون ديه‌سن حالبوکه اول فلانك ايدی وياخود انی الله تعالی يه محبتی اوزره ويره
(ذوی القربی) اهل قرابتك فقراسنه ويره • عن النبی صلی الله عليه وسلم الصدقة علی المسکين
صدقة وهی علی ذی الرحم ثنتان صدقة وصلة • پيغمبريمز عليه السلامدن مرويدرکه مسکينه
ويريلن صدقه بر صدقه‌در اما که ذی رحم قرابته ويريلن ايکی صدقه‌درکه اول صدقه وصله‌در
(واليتامی) ويتيملرك فقراسنه ده ويره (والمساکين) ومسکينلره ده ويره (وابن السبيل)
وشول مسافره‌ده ويره‌که اهلندن کسيلوب يولی سکا اوغرايه ويا انکله مراد ضيفان اوله
• قال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم من کان يؤمن بالله واليوم الآخر فليکرم ضيفه • پيغمبريمز
عليه السلام ايدر اوکمسه‌که الله تعالی يه ويوم قيامته ايمان کتوره قنوغنه اکرام ايتسون (والسائلين)
وشونلره‌ده ويره‌که حاجت انلری سؤاله الجاء ايده • قال النبی صلی الله عليه وسلم للسائل حق
وان جاء علی فرس • پيغمبريمز عليه السلام ايدر سائلك حقی واردر اکرچه فرس اوزره کلورسه‌ده
(وفی الرقاب) ورقاب تخليصنده‌ده ويره مکاتبلره معاونت واسيرلر فکاکنه اعانت ورقاب
اشترا ايدوب اعتاقله اثابت کبی (واقام الصلاة) وفرض نمازلری قيله (وآتی الزکاة) وزکاتن
ويره احتمال اولورکه لکن وآتی المال ايله اشبو وآتی الزکاة ايکيسيله‌ده مراد زکاة مفروضه
اوله الا بوکه اولکيسی مصارفن بيان وايکنجيسی اداسنی اذعان ايچون اوله واحتمالدرکه
اولکيسيله مراد نوافل صدقات اوله ويا مالك زکاتدن غيری حقوق اوله‌که اول زکاتله نسخ
اولنوبدر (والموفون بعهدهم اذا عاهدوا) ودخی برشونلرك بريدرکه کنديلر ايله الله تعالی
بيننده ويا ناس بيننده اولان عهدلرينه وفا ايدرلر يعنی وعدلرين انجاز وحلف ونذرلرين ايفا
ايدرلر سويلسه‌لر صدق ايدرلر امانت ويريلن شيیٔ صاحبنه ايرکوررلر اکر اکا مرض
عسرت ايده وياخود ايام صيامده سفر اوزره اوله وبو ايکی عذرك بريله‌نده افطار ايده‌قاچ
کون افطار ايدرسه انی مرض وسفرنك غيری ايامده متواليا ويا منفردا صائم اولمق اوزرينه
واجب اولور (والصابرين فی البأساء والضراء وحين البأس) شونلرکه شدت وفقرده
ومرض قتنده وقتال وحربده صبر ايدرلر (اولئك الذين صدقوا) ايعدی انلر ايمانلرنده
وحقه اتباعلرنده وبر طلبنده صدق ايتديلر (واولئك هم المتقون) وکفر وسائر رذائلدن
صاقنديلر اشبو آيت کريمه کمالات انسانيه‌يی باسرها جامعه‌در صريحا ويا ضمنا اکا داله‌در
واول کثرت وسعتله اوچ شيئه منحصره‌درکه اول صحت اعتقاد وحسن معاشرت وتهذيب
نفسدر اولکيه اشارت من آمن‌دن والنبيينه دکدر وايکنجی‌يه اشارت وآتی المال‌دن وفی
الرقابه دکدر واوچنجی‌يه اشارت واقام الصلاة‌دن آخرينه دکدر اول اجلدن اشبو خصالی

بتابع قبلتهم وما بعضهم
بتابع قبلة بعض ولئن اتبعت
اهوائهم من بعد ما جاءك من
العلم انك اذا لمن الظالمين)
اکرسن مثلا بو کتاب
ويريلنلره يعنی يهود
ونصارايه کلی معجزه وحجت
ايله کلسك سنك قبله‌که تابع
اولمزلر وسندخی انلرك
قبله‌لرينه تابع اولمزسين
وانلرك بعضيسی بعضيسنك
قبله‌سنه تابع اولمزلر فرضا
اکرسن قبله خصوصنده
ابراهيم عليه السلامك
قبله‌سی حق اولديغنی سکا
ويريلن علمدن صکره انلرك
آرزولرينه اويارسك بو
تبعيتده سن ظالملردن
اولورسين • ظاهرده خطاب
پيغمبر عليه السلامه‌در اما
معنيده امتلره راجعدر
(الذين اتيناهم الکتاب
يعرفونه کما يعرفون ابناءهم
وان فريقا منهم ليکتمون
الحق وهم يعلمون) بز
توريتی ويرديکمز کيمسه‌لر
پيغمبری اوغللرينی بيلدکلری
کبی بيلورلر انلردن بر فرقه
عوام واسافلدن حقی کتم
ايدرلر مع هذا کتم
ايتدکلرينی بيلورلر • عمر بن
الخطاب رضی الله عنه عبد الله
بن سلام رضی الله عنه‌يه بو
آيتده اولان معرفه‌يی بکا
تعريف ايله ديدکده يا عمر بن

جمع ایدن کشی ایمان واعتقادینه نظراً صدقله وصف اولندی وخلقله معاشرت وحقله معامله‌سنه اعتباراً تقوی ایله وصف اولندی اول اجلدن پیغمبریمز علیه السلام ایتدی برکسه که بو آیتله عمل ایده ایمانی استکمال ایده (یاایها الذین آمنوا کتب علیکم القصاص فی القتلی) یامؤمنلر سزه فرض قیلندیکه قتیللرده قصاص ایده‌سز یعنی جانی به جنایتنك مثلنی ایده‌سز اکر عمدا ایسه • زمان جاهلیتده احیاء عربدن ایکی حی بیننده دماء واقع اولوب استیفا اولنمامشدی واول ایکی حیدن برینك آخر اوزره شرفی اولوب یمین ایتدیلرکه کندیلردن عبد واثنی برینه انلردن حر ورجل قتل ایده‌لر وبر رجل برینه انلردن ایکی رجل قتل ایده‌لر وجراحاتده کندیلره اولانك ضعفنی انلره ایده‌لر چون ایکی حی امرلرین پیغمبریمز علیه السلامه رفع ایتدیلر اشبو آیت کریمه نازل اولوب مساوات ایله امر اولندیلر جمله‌سی اکا راضی اولوب بینلرنده‌کی نزاعی قالدردیلر وحکم اولدیکه (الحر بالحر والعبد بالعبد والانثی بالانثی) یعنی احرار مسلمین ویاعبید مسلمیندن واحرار معاهدین وعبید معاهدیندن ایکی دم تکافؤ ایتسه‌لر هر صنفندن ذکر قتل اولنور قتل ایتدیکی کرکسه ذکر ویاانثی اولسون ودخی انثی قتل اولنور قتل ایتدیکی کرکسه ذکر ویاانثی اولسون واما که مؤمن کافر ایچون وحر عبد ایچون ووالد ولد ایچون قتل اولنمز ودخی کافر مسلم ایچون وعبد حر ایچون وولد والدی ایچون قتل اولنور اشبو صحابه وتابعیندن اکثر علمانك قولیدر • علی رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه • لایقاد مؤمن بکافر • مؤمن کافری قتل ایتمسیله قتل اولنمز وحدیثده کلدیکه • لایقاد الوالد بالولد • والد ولدینی قتل ایلسه والد قتل اولنمز وشعبی ونخعی ذاهب اولدیلرکه مسلم کافر ذمی ایچون قتل اولنه وحر عبد ایچون قتل اولنه وواحد ایچون جماعت قتل اولنه • سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه بر رجل ایچون بش ویا یدی کسنه‌یی قتل ایتدی اکرانك قتلنه اهل صنعاء اجتماع ایتسه‌لر انکچون انلرك جمیعنی قتل ایدردم دیدی وقصاص اطرافده دخی جاری اولور نفوسده جاری اولدیغی کبی الاشیٔ واحدده دکلدرکه اول صحیح سوی مریض وزمن ایچون قتل اولنور اما که اطرافده برکسنه آخرك یدشلاسنی قطع ایتسه انکچون اول قاطعك ید صحیحه‌سی قطع ایدلمز ائمه حنفیه عندنده اطرافده قصاص جریانی ایکی حر ویاایکی حره بیننده اولور اما که ذکر وانثی ویاحر عبد بیننده جاری اولمز اما که آخرین عندنده اطرافك قصاصی نفسك قصاصنه قیاس اولنمشدر • انس رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه انك عمی ربیع برجاریه‌نك ثنیه‌سنی کسر ایتدی جاریه‌نك اهلی ربیعدن قصاص اولنمسن دیلدیلر عفو وارشه رضا ویرمدیلر حتی پیغمبریمز علیه السلامه مرافعه اولدیلر بیوردیکه کتاب اللهك حکمی قصاصدر ربیع واهلی سمعا وطاعة دیجك جاریه واهلینك قلوبن حق تعالی تحویل ایدوب حتی‌که قصاصدن کچدیلر (فمن عفی له من أخیه شیٔ) قاتلکه مقتولندن انکچون برشیٔ ترك اولنه ویاقتل عمدده اوزرینه واجب اولان قصاصدن صفح اولنه ودیته رضا ویریله (فاتباع بالمعروف) دیت طلب ایدنه واجب اولورکه مطالبه معروف ایله اتباع اولنه یوخسه حقدن اکثرله دکل (واداء الیه باحسان) ومطالب اوزره واجب اولورکه دیتك اداسنده احسان ایده مماطله ایتمیه صحابه وتابعیندن اکثر علماء ذاهب اولدیلرکه ولی الدم قچان قصاصدن دیت

پیغمبری کوردیکم انده اوغلمی بیلدیکم کبی بلکه دخی محقق بیلدم زیرا توریتده وصفنی کوردم اما اوغلم ایچون احتمالدرکه اناسی خیانت ایتمش اوله (الحق من ربك فلاتکونن من الممترین) سنك ربکدن اولان جمله حق وکرچکدر امر قبله‌ده سن شك ایدیجیلردن اولمه بو دخی امته راجعدر (ولکل وجهة هو مولیها فاستبقوا الخیرات اینما تکونوا یأت بکم الله جمیعا ان الله علی کل شیٔ قدیر) هر امتك بر قبله‌سی واردرکه الله تعالی انك وجهنی اولجانبه صرف ایدر امدی ای مسلمانلر سز خیرایشلرده سائرلره سبقت ایدك که انك برینی قبله‌یه توجه‌درسز واهل کتاب نره‌ده اولورسه‌کز ونه جانبه توجه ایدرسه‌کز قیامتده جزا ایچون سزی جمع ایدر تحقیق الله عظیم الشان احضار وجمعدن هر شیئه قادردر (ومن حیث خرجت فول وجهك شطر المسجد الحرام وانه للحق من ربك وماالله بغافل عما تعملون) نه وقتکه بر محلدن چیقارسك نمازده یوزیکی مسجد حرام جانبنه

اوزره عفو ایده انکچون اخذ دیت جائز اولور اکرچه قاتل اکا راضی اولمزسه‌ده وبر قوم دیدیلرکه قاتلك رضاسی اولمدقچه دیت اوزرینه عفو جائز اولمز (ذلك) اشبو عفو ودیتده ذکر اولنان حکم (تخفیف من ربکم ورحمة) ربك جل شانه دن تخفیف ورحمتدر • زیرا یهود اوزره قصاص حصر ایدی ونصارایه ایسه اخذ دیت حصر ایدی حق تعالی بوامتی قصاص واخذ دیت بیننده تخییر ایتدی (فمن اعتدی بعد ذلك) اول کمسنه‌که قاتلی عفو ایدوب دیتی قبولندنصکره انی قتل ایده (فله عذاب الیم) انکچون آخرتده عذاب وجیع واردر • دینلدیکه قصاصا قتل اولنوب اندن دیت قبول اولنمامق واردر • پیغمبریمز علیه السلام ایدر • لااعافی احدا قتل بعد أخذه الدیة • عفو ایتمزین اول کمسنه‌یی‌که دیتنی اخذندنصکره قتل ایده اشبو آیت کریمه‌ده دلالت واردرکه قاتل قتل ایله کافر اولمیه • زیرا که حق تعالی اکا قتلندنصکره خطابده ایمانله وصف ایلدی • ومن اخیه • قول شریفنده اخوت ایمان اراده ایدوب قتله بینلرنده‌کی اخوت کسلمدیکنه اشارت ایلدی (ولکم فی القصاص حیاة) قاتلك قصاص اولنمسنده سزکیچون بقا واردر • زیرا که قتله قصد ایدن کشی قتل ایتدیکی تقدیرجه کندی دخی قتل اولنور ایدوکن بیلجك قتلدن امتناع ایدر اویله اولسه اندهم کندینك بقاسی وهم قتلنی قصد ایتدیکی کسنه‌نك بقاسی واردر اول اجلدن مثلده (القتل قلل القتل) یعنی قصاص قتلی تقلیل ایدر دینلدی ویاخود قصاصله آخرت قصاصندن قورتیلور • زیرا که قصاص اولنیجق آخرتده حیاتده قالور اما که دنیاده قصاص اولنمزسه آخرتده اول قصاص اولنور • وفی القصص • قرائتی اوزره یعنی حکم قتلدن سزه حکایت اولنانده ویاقرآنده قلوبه حیات واردر (یااولی الالباب) یاعقول کامله صاحبلری انلره ندا ایتدی تاکه قصاصك حکمتنده تأمل ایده‌لرکه انده نیجه استبقاء ارواح وحفظ نفوس واردر (لعلکم تتقون) تاکه قصاص اولنمق خوفیله قتلدن منتهی اوله‌سز (کتب علیکم اذا حضر احدکم الموت) یامؤمنلر اوزریکزه فرض قیلندی قچانکه بریکزه موتك اسبابی حاضر واماراتی ظاهر اوله (ان ترك خیرا) اکر مال ویامال کثیر ترك ایدرسه • علی رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه انك برمولاسی وصیت ایتمك دیلدی حالبوکه انك یدیموز درهمی وار ایدی وعلی رضی الله تعالی عنه انی اندن منع ایتمدی ودیدیکه حق جل وعلا اکر خیر ترك ایدرسه دیدی خیر ایسه مال کثیردر • وعائشه رضی الله تعالی عنهادن مرویدرکه بر رجل وصیت ایدنجه مالك نه‌قدردر دیدی رجل دیدیکه اوچ بیك درهمدر وعیالك قاچ نفسدر دیدی اول ایتدیکه درتدر عائشه رضی الله تعالی عنها ایتدی حق جل وعلا وصیتی خیر کثیر یعنی مال کثیر ترك ایتمکه شرط ایلدی بوندکلو مال ایسه شیٔ یسیردر ایمدی انی عیالکه ترك ایله کل (الوصیة للوالدین والاقربین) والدینکزه واقربینکزه وصیت ایده‌سز ابتداء اسلامده والدین واقربین ایچون وصیت فرض ایدی اول کمسه اوزره‌که مال ترك ایدیدی صکره آیت میراث ایله نسخ اولندی • قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله اعطی کل ذی حق حقه الا لاوصیة لوارث • پیغمبریمز علیه السلام ایدر حق جل وعلا

جویربو توجه امری تحقیق ربکدن حقدر والله تعالی سزك اعمالکزدن غافل دکلدر (ومن حیث خرجت فول وجهك شطر المسجد الحرام وحیث ما کنتم فولوا وجوهکم شطره لئلا یکون للناس علیکم حجة الا الذین ظلموا منهم فلا تخشوهم واخشونی ولاتم نعمتی علیکم ولعلکم تهتدون) نه زمان نه مکاندن چیقارسك نمازده یوزیکی مسجد محترم سمتنه دوندر وهرنه مکانده اولورسه‌کز یوزیکزی اول مسجد طرفنه دوندرك تاکه یهود ومشرك ایچون سزك اوزریکزه حجت اولمیه مکر انلردنکه عناد ومکابره ایله نفسلرینه ظلم ایتدیلر کعبه‌یه توجهده انلردن خوف ایتمیك بلکه فرمانمه مخالفتدن قورقك وکعبه‌یه توجهکزله نعمتمی آخرتده یاخود ملت حنفیه‌یه اتباعله تمام ایده‌رم شایدکه راه هدایتده اولورسز • بو آیت کریمه‌ده حجت اولمیه‌دن مراد الله اعلم جدال وخصومت اولمیه‌که توریتده محمد علیه السلامك قبله‌سی کعبه اولدیغی منعوت ایکن یهود بزم دینمزی منکر وقبله‌مزه معتقددر ومشرکلر نیچون جدی

هر حق صاحبنه حقنی ویردی آگاه اولك كه وارثه وصیت ایتمك یوقدر وبرجماعت دیدیلر كه وصیتك وجوبی منسوخدر شول اقارب حقنده‌كی موصی‌یه وارث اولهلر اما كه انلردن وارث اولمیانلر حقنده وجوبی باقیدركه اول ابن عباس وطاوس وقتاده وحسن قولیدر طاوس ایدر بركمسنه برقومه وصیت ایدوب ذی قرابتلرین محتاج ترك ایتسه اول قومدن انتزاع اولنوب ذی قرابتلرینه رد اولنور • دینلدیكه وارث اولمیان اقربینك فقراسنه وصیت مستحبدر • قال النبی صلی‌الله تعالی علیه وسلم ماحق امرئ مسلم له شیٔ یوصی فیه یبیت لیلتین الاوصیته مكتوبة عنده • پیغمبریمز علیه السلام ایدر برمسلم كه انك وصیت اولنه‌جق شیئ اوله حق اولدركه ایكی كیجه كچمیه الا وصیتنامه‌سی بیله‌سنده كیجه‌لیه (بالمعروف) معروفله وصیت ایده‌سز یعنی ثلث اوزره زیاده ایتمیه وفقیری ترك ایدوب وصیتن غنی‌یه ایتمیه • سعد بن مالك رضی‌الله تعالی عنه ایدر • پیغمبریمز علیه‌السلام بنی عیادته كلوب دیدمكه یارسول‌الله مالمك كلنی وصیت ایتمك دیلرم سعادتله بیوردیلركه ایتمكل دیدمكه نصفنی انی دخی ایتمكل دیدمكه ایمدی ثلثنی ایده‌یم دیجك دیدیكه • الثلث والثلث كثیرانك ان تدع ورثتك اغنیاء خیر من ان تدعهم عالة یتكففون الناس بایدیهم • ثلث وصیتن ایتكل كه اول وصیت درجاتنك اكثریدر ایمدی سن وارثلریكی اغنیادن ایتمكك سكا خیرلودر اندنكه انلری فقرا ترك ایده‌سن تا كه انلر ال آچوب كفافلرین سؤال ایده‌لر • حضرت علی كرم‌الله وجهه ایدر خمس وصیتی بكا احبدر اندنكه ربع وصیت ایدر وربع وصیتی احبدر اندنكه ثلث وصیت ایدر اولكه ثلث وصیت ایده مراتب وصیتدن برشیٔ ترك ایتمش اولمز زیرا وصیتده اندن اكثر یوقدر (حقا علی المتقین) وصیت مذكوره مؤمنلر اوزره حق قیلندی (فمن بدله) اوصیا ویااولیاء ویاشهوددن اول كمسه‌كه وصیتی تغییر ایده (بعدما سمعه) موصینك قولنی ایشتدكدن صكره (فانما اثمه) اول ایصاء مغیرك ویاتبدیلك وبالی (علی الذین یبدلونه) انی تبدیل ایدنلرك اوزره درمیت اندن بریدر (ان الله سمیع) الله تعالی موصینك ایصائنی ایشیدر (علیم) مبدلك تبدیلنی بیلور اشبو آیت كریمه دلالت ایدركه نفس وصیتله موصیدن فرض ساقط اوله تبدیلدن اكا اثم لاحق اولمیه‌ودخی اولكه اوزرنده دین‌اولمیوب قضاسین وصیت ایده تبعاتندن قورتیله ودخی برشیٔ خاصة وصی قلنان كشی انك غیری‌یه وصی اولمیه (فمن خاف من موص جنفا اواثما) اول كمسه كه موصیدن وصیتده خطایه میل ویاحیفه تعمیدیٔ توقع ایده ویابیله (فاصلح بینهم) وصیت اولانلر بیننده نهج شرع اوزره اجرائله اصلاح ایتسه (فلا اثم علیه) اشبو تبدیلده اكاوبال یوقدر زیراكه باطلی حقه تبدیلدر (ان الله غفور) ظلمدن حذر ایده‌نی حق‌تعالی مغفرت ایدیجیدر (رحیم) انك امرینه اطاعت ایدنه رحمت ایدیجیدر • اشبو آیت كریمه‌ده دلالت واردركه موصی قچان عمداویاخطائله وصیت ویاوقفده جور ایتسه وصی ووارثك انی عدله ردی جائزاوله آیت سابقده‌كی (بعدما سمعه) قولیله مراد وصیت عادله‌در یوخسه جائره‌دكلدر ودخی دلالت واردركه غالب ظنله اجتهاد وعمل جائز اوله زیراكه میلدن خوف خائفك ظن غالبنده اولور ودخی رخصت واردركه كشی وصیت اولانلرك بیننده

ابرهیم علیه السلامك قبله‌سنی ترك ایتدی دیرلر ایدی امدی بو تحویل قبله ایله انلره حجت قالمدی ونفسلرینه ظلم ایله استثناء اولنان معندلر یهودمدینه‌كه كندواقرباسنه میل ایله مكه‌یه توجه‌ایتدی ومشرك مكه‌دخی محمد بزم حق اوزره اولدیغمزی بیلوب بزم كعبه‌مزه توجه ایتدی دیوعناداوزره اولدیلر (كماارسلنافیكم رسولامنكم یتلوا علیكم ایاتناویزكیكم ویعلمكم الكتاب والحكمة ویعلمكم مالم تكونوا تعلمون) نعمتمك اتمامی كبی سزدن سزه رسول كوندردمكه سزه ایاتمزی یعنی قرآنی اوقور وسزی شرك وكناهدن تطهیر ایدروسزه قرآنی وحلال وحرامی تعلیم ایدروسزه بیلمدیككز شرایع واحكامی تعلیم ایدر (فاذكرونی اذكركم واشكروالی ولاتكفرون) بنی طاعتله ذكر ایدك كه بندخی سزی مغفرتله یاد ایده‌یم وبكاطاعتله نعمتلریمه شكر ایدك ومعصیتله كفران ایتمیك • اخبارده وارددركه حق تعالی بنده‌لریمه • فاذكرونی اذكركم • كلامنی عنایت ایلدمكه اكر جبرائیل ومیكائیله ویرمش اولیدم

اصلاح ایچون دخول ایده اكرچه انده حقدن زیاده نقصان اولورسده قچانكه جمله‌سی اكا راضی اوله ودخی دلالت واردركه موصی قچان ثلثدن اكثرله وصیت ایتسه اول وصیتك كلیسی باطل اولمیه بلكه باطل اولان ثلث اوزره زیاده‌سی اوله زیراكه حق جل وعلا اشبو آیتده جورله وصیتی ابطال ایتمدی بلكه آنده اصلاحی وجه ایتدی (یاایها الذین آمنوا كتب علیكم الصیام) یامؤمنلر صوم رمضان اوزریكزه فرض قیلندی (كما كتب علی الذین من قبلكم) انبیاء وامملدن سزدن اوكدین كچنلره فرض قیلندیغی كبی سعیدبن جبیر رضی‌الله تعالی عنه ایدر بزدن اوكدین كچنلرك صومی اخشامدن لیلهٔ قابله‌یه دكین ایدی ابتداء اسلامده اولدیغی كبی • علمادن برجماعت دیدیلركه صیام رمضان بزه فرض اولدیغی كبی نصارایه دخی واجب ایدی حرشدید ویابردشدید زماننده واقع اولیجق سفرلرده كندیلره مشقت ویرر ومعاشلرینه ضرر كلور اولدی علما ورؤسالری رأی ایتدیلركه انی ایشتا وصیف بیننده زمان ربیعده قیله‌لر واول تحویللرینه كفارت ایچون انك اوزرینه اون كون زیاده ایتدیلر بعده ملكلرینك اغزی آغریوب اندن بری اولورسه قومنك صوملرین یدی كون زیاده ایتمكه نذر ایتدی چون اندن بری اولدی نذرین یرینه كتوردی بعده اول ملك فوت اولوب یرینه كلان ملك انلره صوملری اللی كون تمام ایتدردی • شعبی ایدر اكر سنه‌نك كلیسنی صائم اولسم شعبان ورمضاندن ایدوكی شك اولنان كونی افطار ایدردم شول سببدنكه نصارایه شهر رمضان فرض ایدی بركون اولنه وبركون آخرینه ضم ایدوب صكره كلنلری كچنلرینك فعلنی ایشلیه‌رك صوملرینی اللی كونه ایركوردیلر (لعلكم تتقون) تا كه معاصیدن صاقنه‌سز زیراكه صوم شهوتی كسر ایدركه اول معاصینك مبدئیدر ویا انی ادا حالنده اخلالندن صاقنه‌سز (ایاما معدودات) عدد معلومله موقت ایامی صائم اولك • روایت اولنوركه ابتدای اسلامده هر آیده اوچ كون صومی وعاشورا صومی واجب ایدی صكره شهر رمضان صومیله نسخ اولندی • ابن عباس رضی‌الله تعالی عنه ایدر هجرتدن صكره شهر رمضان صومیله نسخ اولندی • ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر هجرتدن صكره اول نسخ اولنان امر قبله وصوم ایدی • عائشه رضی‌الله تعالی عنها ایدر زمان جاهلیتده قریش یوم عاشورایی صائم اولورلردی وپیغمبریمز علیه‌السلام دخی صائم اولوردی مدینه‌یه قدوم ایدیجك ینه انی صائم اولدی وناس دخی انكله بیله انی صائم اولدیلر رمضان صومی فرض اولیجق عاشورا صومی ترك اولندی استین انده صائم واستین مفطر اولوردی (فمن كان منكم مریضا اوعلی سفر فعدة من ایام اخر) سزدن اول كمسنه كه مریض اولوب صوم اكا ضرور ویره وانكله اكا عسرت ایره ویاخود ایام صیامده سفر اوزره اوله وبوایكی عذرك بریله انده افطار ایده قاچ كون افطار ایدرسه انی مرض وسفرك غیری متوالیا ویامتفرقا صائم اولمق اوزرینه واجب اولور (وعلی الذین یطیقونه فدیة طعام مسكین) وشونلركه شبابلری حالنده صومه قادرلر ایكن كبرلری حالنده اندن عاجز اوله‌لر ایمدی اوزرلرینه واجب اولوركه هر افطار ایتدیكی یومدن بدل ابوحنیفه عندنده نصف صاع یعنی بشیوز یكرمی درهم بغدای برمسكینه اطعام ایده واكرانك غیرحبوبدن ویرسه برصاع یعنی بیك قرق درهم اطعام ایده (فمن تطوع خیرا) اول كمسه اوزرینه اطعامده واجب اولان برمسكینی ویاایكی مسكینی ویا اكثری اطعام

البته انلره تمام بیوك نعمت ویرمش اولوردم بیورمش دیو ابن عیینه رحمه‌الله‌دن مرویدر (یاایها الذین امنوا استعینوا بالصبر والصلوة ان الله مع الصابرین) ای مؤمنلر صبرله وصلوتله الله تعالیدن معاونت طلب ایدك تحقیق الله عظیم الشان صبر ایدیجیلرله بیله یعنی صابرلره حمایت ونصرت ایدیجیدر (ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء ولكن لاتشعرون) سز فی سبیل الله قتل اولنلر ایچون موتالردر دیمكز بلكه انلر بزم حضورمزده دیریلردر ولكن سز انلری بیلمزسكز زیرا انی ادراك عقلدن خارجدر • بو آیت كریمه بدرده مقتول شهدا حقنده نازل اولمشدركه التی كیمسه مهاجریندن وسكز دخی انصاردن واقع شهدا ایچون بعضیلری تحسر جهتیله فلان وفلان نعمت حیات ولذت نعیم دنیادن محروما وفات ایتدیلر دیمارله حق جل وعلا انلره موتادینلمسندن منع ایلدی (ولنبلونكم بشیٔ من الخوف والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات وبشرالصابرین) ای مؤمنلر مطیعی عاصیدن

ایده ویاخود واجبك قدری اوزره زیاده ایده مثلا اوزرینه واجب اولان نصف صاع بغدای
ایکن اندن زیاده ویره (فهوخیرله) اول تطوع ویاخیری انکچون خیرلودر (وان تصوموا
خیرلکم) اماکه ای صومه قادر اولمیانلر تکلف ایدوب صائم اولمکز سزکیچون خیرلودر
فدیه وتطوع خیردن وافطار دن (ان کنتم تعلمون) اکرصومده کی فضیلتی وبرائت ذمتی
بیلورسه کز • معلوم اوله که مؤمن مکلف ایچون رمضان افطارینه رخصت یوقدر الا اوچ نوع
حالت ایچون اول جائز اولور • بری اولدرکه قچان حامل ویامرضعه ولدلری اوزره خوف
ایتسه لر ایمدی انلر افطار ایدوب صکره قضاء ایدرلر وفدیه دخی ویررلرکه اول ابن عمر ابن عباس
قولیدر اما شافعی دخی اکاذاهبدر وبرقوم دیدیلرکه انلره فدیه لازم اولمزکه اول حسن وعطاء
ونخعی وزهری قولیدر امام ابوحنیفه واوزاعی وثوری دخی اکاذاهبدر • ایکنجی اولدرکه
قچان مریض ویامسافر وحائض ونفسا افطار ایده لر اوزرلرینه انجق قضا واجب اولور • اوچنجی
اولدرکه قچان شیخ کبیر ومریض که مرضنك زوالن رجا ایتمیه افطار ایتسه لر انجق فدیه واجب
اولور (شهر رمضان) اوزریکزه شول فرض اولان صوم رمضان صومیدر (الذی انزل
فیه القرآن) که انده قرآن انزال اولندی یعنی قرآنك جمله سی شهر رمضاندن لیلهٔ قدرده
لوح محفوظدن سماء دنیاده بیت العزته ایندریلوبدر بعده جبریل علیه السلام یکرمی اوچ ییلده
پیغمبریمز علیه السلام حضرتلرینه منجما ایندردی ابوذر رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز علیه
السلامدن روایت ایدردیکه شهر رمضاندن اوچنجی کیجه ده برروایتده اول کیجه سنده صحف
ابراهیم نازل اولدی وانك التنجی کیجه سنده تورات واون اوچنجی کیجه سنده انجیل واون
سکزنجی کیجه سنده زبور ویکرمی دردنجی کیجه سنده قرآن نازل اولدی (هدی للناس)
ناسی ضلالتدن حقه هدایت ایده (وبینات من الهدی والفرقان) وحلال وحرامدن وحدود
واحکامدن حقه هدایت اولنور وحق وباطل بینی سچلور شیئه دلالت واضحه اولدیغی حالده
برحیثیتله که یوم قیامتده انکله هیچ کسنه نك عذری قالمز (فمن شهد منکم الشهر فلیصمه) برکسنه
که حضرده صحیح ومقیم ایکن اکاشهر رمضان ایرسه انی صائم اولسون علماء اختلاف ایتدیلر
اول کسنه حقنده که اول مقیم ایکن رمضان ایریشوب صکره مسافر اوله • علی کرم الله وجهه
ایدر انکچون فطر جائز اولمزبلکه اشبو آیت کریمه دلالتیله انك کلنی صائم اولورکه اول عبیدة
السلمانینك دخی قولیدر اماکه صحابه وفقهانك اکثری دیدیلرکه اکر برکسنه شهر رمضانده
سفره چیقسه انکچون افطار جائز اولور وآیتك معناسی اولدرکه سزدن اول که شهر رمضانه
ایریشه اندن ایرشدیکی دکلوسین صائم اولسون ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز
علیه السلام عام فتحده شهر رمضانده مکه یه سفر ایتدی کدید نام موضعه ایرشنجیه دکین صائم اولوب
اندن افطار ایتدی ناس دخی انکله بیله افطار ایتدیلر (ومن کان مریضا اوعلی سفر فعدة من ایام اخر)
اول کسنه که مریض ویامسافر اولوب شهر رمضانده افطار ایده اول افطار ایتدیکی ایام عددنجه رمضانك
غیریده انی قضا واجب اولور اکر افطار ایتدیکی ایام دکلو زمان مریض صحتده ومسافر اقامتده اولورسه
واکر افطاری دکلو ایام چکمدین فوت اولورسه صحت واقامتی دکلو سنك قضاسی واجب
اولور • علما اختلاف ایتدیلر شول مرض وسفرده کی فطری مباح قیلور • حسن وابراهیم

تمیز ایچون سزی غزاده
دشمندن خوفله وصوم یا
قحط آچلغیله وزکات
واصابت ضرردن مال
نقصانلغیله ومرض وضعفدن
نفس نقصانلغیله وآفات
سماویه وارضیه دن میوه
لریکزك یاخود میوه
مثابه سنده اولان اولاد
لریکزك محو ونقصانلغیله
امتحان ایده رم یا محمد سن
صابرلره کرملریمی مژده ایله
(الذین اذا اصابتهم مصیبة
قالوا انا لله وانا الیه راجعون)
اول کیمسه لرکه انلره بر
مصیبت اصابت ایتدیکی زمان
انلر قلبا تسلیم ورضا جهتیله
تحقیق بز الله تعالینك عبد
مملوکیز وبعد الوفات بعث
ونشور ایله ینه طرفلرینه
رجوع ایدیجیز دیدیلر
(اولئك علیهم صلوات
من ربهم ورحمة واولئك
هم المهتدون) اول کیمسه لرکه
مصائب وقوعنده • انا لله
وانا الیه راجعون • دیدیلر
انلرك اوزرینه ربلرندن
رحمت ونعمت وجنت واردر
وانلر هدایتی بولمشلردندر •
سعید بن جبیر رحمه الله
بیورمشدرکه بو انا لله وانا
الیه راجعون کلامی یالکز
بو امته اعطا بیورلمشدر
یوخسه یعقوب علیه السلام

نخعی ایدر اول شول مرضدرکه انکله اوتوررکن نماز قیلمق جائز اوله واماکه اکثرون ایدر
اول شول مرضدرکه صوملمه انك زیاده سی قورقیلور وبالجمله اکر صوم انی اجهاد ایدرسه افطار
ایده اجهاد ایتمزسه اول صحیح کیدر وسفر فطری مباح قیلور وعامهٔ علماء عندنده انده صوم جائز
اولور الا ابن عباس وابوهریره وعروة بن الزبیر وعلی بن الحسین قولنده که انلر سفرده صومی
تجویز ایتمزلر صائم اولورسه قضاسی واجب اولور دیدیلر زیرا پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه
« لیس من البر الصیام فی السفر » سفرده صائم اولمق صلاحدن دکلدر وآخرون عندنده افطار
جائز اولور شول مسافر حقنده کی صوم انی اجهاد ایده بلکه اکا اولی اولان افطاردر شول
دلیل ایله کیم پیغمبریمز علیه السلام سفرده ایدی کورسه که ناس بر رجل اوزره جمع اولوب
اوزرینه کولکه ایتمشلر دیدیکه بوکانه حالت ایردی دیدیلر صائمدر دیدیکه سفرده صائم اولمق
صلاحدن دکلدر واماسفرده صومی تجویز ایدنلرك دلیلی اولدرکه ابوسعید الخدری رضی الله
تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام ایله بر رمضانده سفرده ایدك انده بعضیلریمز صائم وبعضیلریمز
مفطر ایدی نه صائم مفطره ونه مفطر صائمه تعییب ایدردی وصوم فطردن قنغیسی افضل
ایدوکنده دخی اختلاف ایتدیلر بر طائفه سفرده فطر صومدن افضلدر دیدیلرکه اول ابن
عمردن مرویدر وسعید بن المسیب وشعبی اکاذاهبدر وبرقوم ایسه صوم افضلدر دیدیلرکه
اول معاذ بن جبل وانسدن مرویدر • وابراهیم نخعی وسعید بن المسیب اکاذاهبدر وبرطائفه
ایسه اول ایکیسندن ایسر اولانی افضلدر دیدیلر « یرید الله بکم الیسر » دلالتیله که اومجاهد
وقتاده وعمر بن عبدالعزیز قولیدر • برکسنه مقیم صباحلیوب صائم اولسه بعده اثناء نهارده
سفره چیقسه اکثر علما عندنده اکا اول کونی افطار جائز اولمز وبرطائفه دیدیلرکه انکچون
افطار جائز اولورکه اول شعبی قولیدر وامام احمد اکاذاهبدر اما مسافر صائم صباحلسه بالاتفاق
انکچون افطار جائز اولور شول دلیل ایله کیم جابر رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام
عام فتحده شهر رمضانده مکه یه سفر ایتدی کراع نام موضعه ایریشنجك صائم اولدی ناس دخی
انکله بیله صائم اولدیلر دیدیلرکه یارسول الله صوم ناسه مشقت ویردی اویله اولسه ایکندیدن صکره
ایدی برقدح صو ایستیوب ناس نظرنده انی ایچدی انی ناس کوروب کیمی افطار ایتدی
وکیمی افطار ایتمدی پیغمبریمز علیه السلامه ناسك بعضی صوملرك افطار ایتمدکلرینی خبر
ویریلیجك دیدیکه انلر عاصیلردر • وفطری مباح قیلور سفرك مسافه سنده علما اختلاف ایتدیلر
برقوم دیدیلرکه بر کونلك مسافه در وبرجماعت دیدیلرکه اول ایکی کونلك مسافه درکه اول
شافعی قولیدر وبرجماعت اخری دیدیلرکه اول اوچ کونلك مسافه درکه اول ثوری وائمهٔ
حنفیه قولیدر (یرید الله بکم الیسر ولایرید بکم العسر) حق تعالی سزه تیسیر ایتمك دیلر
یوخسه تعسیر ایتمك دیلمز • پس بواجلدن سفر ومرض حالنده سزه فطری مباح قلدی شعبی
ایدر بر رجل که ایکی امر بیننده تخییر اولنسه ایسرینی اختیار ایده الا اول انك اختیار ایتدیکی
الله تعالییه احب اولور • اشبو آیت کریمه بر قاعدهٔ عظیمه یه اصل در انك اوزره فروع کثیره
مبتنیدرکه اول « المشقة تجلب التیسیر » مشقت یسری جلب ایدر ودخی « الضرورات تبیح
المحظورات » ضرورتلر محظورلری مباح قیلور ودخی « اذا ضاق بك الامر اتسع » قچان بر

یوسف علیه السلامی غائب
ایتدکده یا اسفا دییوب
بو کلامی دیرایدی حضرت
فاروق رضی الله عنه بو آیت
کریمه یی اوقودقده صلوات
ورحمت نعم العدلان واهتدا
نعم العلاوه بیورمشلر (ان
الصفا والمروة من شعائر الله
فمن حج البیت او اعتمر فلا
جناح علیه ان یطوف بهما
ومن تطوع خیرا فان الله
شاکر علیم) تحقیق صفا
ومروه بیت اللهده مناسك
حج نشانلرندندر هرکمکه
بیت خداده حج قصد ایده
یاخود خاصة عمره ایله زیارت
کعبه یه متوجه اوله اول
کیمسه اوزرینه صفا ومروه
یی طواف ایتمکده کناه یوقدر
برکیمسه که کرك فرض
کرك نافله بر خیرلو طاعت
ایشلیه تحقیق الله عظیم الشان
انك طاعتی بیلیجی ومکا
فاتی احسان ایدیجیدر •
صفا ومروه مکهٔ مکرمه ده
ایکی جبل اولمغله زمان
جاهلیتده صفا اوزرینه
اساف نامنده بر صنم ومروه
اوزره نائله نام بر صنم وضع ایله
مشرکلر اول طاغلری
طواف ایدوب اول بتلری
مسح ایدرلردی بعد الفتح
وکسر الاصنام اهل اسلام
سعی مذکوری افعال جاهلیتدن

امر ضيق اولسه انده وسعت ايديلور ايمدی بو قواعدك جمله سنه آيت مذكوره اصلدر (ولتكملوا
العدة) تاكه ايام شهر عددين تكميل ايده سز مرض وسفريكزده افطار ايتديككز ايامی قضا
ايله • ابن عمر رضی الله تعالی عنه پيغمبريمز عليه السلامدن روايت ايدر ديمشكه « الشهر تسع
وعشرون فلا تصوموا حتی تروا الهلال ولا تفطروا حتی تروه فان غم عليكم فا كملوا العدة ثلاثين »
آی يكرمی طقوز دخی اولور • ايمدی هلال رمضانی كورمينجه صائم اولمكز وهلال شوالی كورمينجه
مفطر اولمكز واكر سماده غيم علت اولوب هلال رمضانی ويا هلال فطری كورمزسه كز شعبان آينی
اوتوز كون عد ايدوب اندن صوم رمضانه شروع ايدك ورمضانی اوتوز كون عد ايدوب افطار ايدك •
اشبو قول قرآنی دليلدركه هلال كورلمديكنده عدد اعتبار اولنه وانده حساب اوتوز كونه
اولور ومنجمين قولنه اعتبار اولنميه واولكه اهل بلده سنك رؤيتی اعتباردر يكرمی طقوز
كون صائم اوله حالبوكه بلدهٔ اخری اهلی اوتوز كون صائم اولسه لر • ايمدی اول بلدهٔ
اولی اهلنه لازم اولوركه بر كون صومنی قضا ايده لر زيرا انلرك رؤيتنده اكمال عدد اولدی
(ولتكبروا الله علی ماهداكم) وتاكه حق تعالی يه تعظيم ايده سز صوم رمضاندن راضی
اولديغی شيئه سزی ارشادينه وانی سزه تخصيصنه سائر ملل اهلنه دكل • اشبونده عيد
فطر تكبيرنك مشروعيتنه دلالت واردر ووقتی اكمال عددنده يعنی رمضانك آخر كوننك
شمسی غروبندندر ابن عباس رضی الله تعالی عنه ايدر مسلمين اوزره حقدركه هلال شواله
نظر ايتدكلرنده عيدلرندن فارغ اولنجيه دكين حق تعالی يه تكبير ايده لر (ولعلكم تشكرون)
وتاكه انك نعمتلرينه شكر ايده سز • ابوهريره رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلام
ديديكه رمضان آيی داخل اولديغنده شيطان دمورلنور وجنت قپولری آچيلور وجهنم
قپولری بركديلور ابوهريره رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلام ديديكه شهر رمضانك
اول كيجه سنده شياطين دمورلنور وجن دمورلنور وجهنم قپولری بركديلور هيچ برقپوسی
آچيق قالمز وجنت قپولری آچيلور هيچ برقپوسی بركدلمز وبرمنادی ندا ايدركه ياخير
طالبی خيره اقبال ايت وياشر طالبی شردن تباعد واهمال ايت وانك هر كيجه سنده حق
تعالينك ناردن عتقاسی اولور • ابوهريره رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلام
ديديلركه بركمسنه كه شهر رمضانی ايمان واحتسابله صائم اوله ذنوب متقدمه سی مغفرت
اولنه واولكه ليلهٔ قدری ايمان واحتسابله قائم اوله كذلك ذنوب متقدمه سی مغفرت
اولنه • سلمان رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلام شعبانك آخر كوننده ناسه
خطاب ايدوب ديديكه سزی برشهر عظيم وبرشهر مبارك اظلال ايتدی انده بر كيجه
واردركه انده كی عبادت سائر زمانده كی بيك آيده اولان عبادتدن اول خيرلودر حق تعالی
انك كوندزنده صيامی فرض وكيجه سنده قيامی تطوع قيلدی اولكه خصال خيردن
برخصلت ايله حق تعالی يه تقرب ايده سائر زمانده فريضه اداسيله تقرب ايدن منزلتنده
اوله واولكه انده حق تعالی يه فريضه اداسيله تقرب ايده سائر زمانده يتمش فريضه اداسيله
تقرب منزلتنده اوله اول صبر آييدر وصبرك ثوابی ايسه جنتدر واول آيده برصائمی
افطار ايده نك ذنوبی مغفرت اولنه ورقبه سی ناردن آزاد قيلنه واول افطار اولنانك

اولديغنه مبنی انی ايشلمكه
عار ايتمشلر ايدی اول سببدن
• فلا جناح • امر يله بينه
بينهماده سعی اولنمسی
وجوب مناسكدن اولدی
(ان الذين يكتمون ما انزلنا
من البينات والهدی من
بعد ما بيناه للناس فی الكتاب
اولئك يلعنهم الله ويلعنهم
اللاعنون) شونلركه آشكار
حكمدن وطوغری يول
كوسترمكدن انزال ايتديكمز
شيئی كتم ايدرلر مع هذا
بزانی توريتده ناس ايچون
بيان ايتمشيدك « يعنی نعت
محمد عليه السلامدر » الله تعالی
اول كيمسه لری رحمتندن رد
ايدر وجمله مخلوقات انلره
لعن ايدر (الا الذين تابوا
واصلحوا وبينوا فاولئك
اتوب عليهم وانا التواب
الرحيم) مكر انلركه نعت
نبوی يی كتمدن توبه
ايتديلر وعمللرينی اصلاح
ايتديلر وكتم ايتدكلرينی
اظهار ايتديلر امدی انلرك
توبه لرينی قبول وكناهلرينی
عفو ايده رم وبن توبه لری
قبول ومبالغه ايله رحمت
ايديجيم (ان الذين كفروا
وماتوا وهم كفار اولئك
عليهم لعنة الله والملئكة والناس
اجمعين) شونلركه كتم
وانكارله كافر اولديلر وبو

صومی اجرينجه اول اجرلنه حالبوكه انك صومی اجرندن برشیٔ اكسلميه ديديلركه يارسول الله
هربريمزده صائم افطار ايده جك شیٔ بولنمز ديديكه بوثوابه نائل اولور اكرچه افطاره
قدرتی برايچم صو ايله وبردانه خرما ايله ايسه ده انك اولی رحمت واوسطی مغفرت
وآخری ناردن اعتاقدر انده كلمهٔ توحيدی واستغفاری اكثار ايدككه انكله رب تعالی
سزدن راضی اوله وانده حق تعاليدن جنت سؤالن وناردن تعوذی اكثار ايدككه حاجتكز
روا اوله • ابن عمر ايدر پيغمبريمز عليه السلام ديديكه يوم قيامتده صيام وقرآن عبد ايچون
شفاعت ايديسردر صيام ديه كه يارب بن انی كوندزده شهواتدن منع ايتمشدم وقرآن
ديه كه يارب بن انی كيجه ده نوم وراحتدن اليقومشدم اويله اولسه ايكيسنك دخی شفاعتلری
قبول اولوب عبدی مقصودينه ايركوره لر • ابوهريره رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز
عليه السلام ديديكه ابن آدمك هرحسنه سی اون مثلی ايله تايدی يوزه وارنجه صاحبنك
ايمانی واخلاصی حسبنجه تضعيف اولنور حق جل وعلا ايدر الا امتنك صومنه جزايی
بن ايدرينكه زيرا اول بنم ايچون طعام وشهواتن ترك ايدر صائم ايچون ايكی فرحه اولور
بری حين افطارنده وبری رب تعالی يه لقاسی عندنده وصائمك اغزی قوقوسی الله تعالی
عندنده مسك قوقوسندن اطيبدر وصوم صاحبنه جنتدر (واذا سألك عبادی عنی فانی
قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان) يامحمد قچان عبادم سكا بندن سؤال ايدرلر انلره
ديكل كه بن قريبن دعا ايده نك دعوتنه اجابت ايديسرين قچانكه بكا دعا ايده • ابن عباس
رضی الله تعالی عنه ايدر مدينه نك يهودلری پيغمبريمز عليه السلامه ديديلركه ربمز بزم
دعامزی نيجه ايشيدر والحال سن زعم ايدرسنكه بزمله سمانك بينی بشيوز ييللق مسيره در
وينه هر سمانك غلظی دخی اول دكلودر اويله اولسه اشبو آيت كريمه نازل اولدی • ضحاك
ايدر بعض صحابه ديديلركه حق تعالی قريبميدركه اكا مناجات ايده وز بعيدميدركه اكا ندا
ايده وز اكا جوابده اشبو آيت نازل اولدی ابوموسی الاشعری ايدر وقتاكه پيغمبريمز
عليه السلام خيبره توجه ايتدی ناس بروادی اوزره اشراف ايديجك رفع صوتله تكبير ايتديلر
پيغمبريمز عليه السلام ديديكه « اربعوا علی أنفسكم انكم لا تدعون اصم ولا غائبا انكم تدعون سميعا
قريبا » نفسكز اوزره تحبس ايدك • زيراكه سز دعايی اصم ويا غائبه ايتمزسز بلكه دعايی سميع
وقريبه ايدرسز • اشبو آيتده حق تعالينك مكاندن تنزيهنه وداعی يه اجابتنه ودعايه ترغيبنه دلالت
واردر ودخی عبادت افعال واقوال واحوالنه علم واطلاعنك كمالی مكانی قريبك حالنه تمثيل وار
(فليستجيبوا لی) ايمدی ايمان وطاعتك دعوتنه اجابت ايتسونلر • نتكيم بن انلره اجابت
ايدرين قچان مهملری ايچون بنی دعوت ايده لر (وليؤمنوا بی) وبكا ايمانلری اوزره ثابت
ودائم اولسونلر (لعلهم يرشدون) تاكه رشد وحقه اصابت ايده لر وقتاكه حق جل وعلا
حضرتلری انلره شهر رمضان صوميله وعدينی مراعاتله امر ايتدی ووظائف تكبير وشكره
قيام اوزره حثدنصكره بو آيتله تعقيب ايتدی كه اول انلرك احوالنه خبير واقوالنه سميع
ودعالرينه مجيب واعمالنه مجازی ايدوكنه تنبيه وتوجيه وجيه اوله • اكر دينورسه كه حق
جل وعلا « اجيب دعوة الداع » ودخی « ادعونی استجب لكم » ديو بيورمشيكن نيچه لر اكا

كفرلری حالنده فوت
اولديلر الله تعالينك وملكلرك
وجميع ناسك لعنتی انلرك
اوزرينه در (خالدين فيها
لا يخفف عنهم العذاب ولاهم
ينظرون) انلر اول لعنت
وناردە دائملر در انلردن
عذاب خفيف اولمز وانلره
مهلت ويرلمز واعتذارلرينه
نظر اولنمز (والهكم اله
واحد لا اله الا هو الرحمن
الرحيم) وسزك الهكز
معبود بالحق اولان بر الهدر
اندن غيری اله يوقدر دنياده
جميع نعمتلری آخرتده
مؤمنلره رحمت احسان
ايجيدر (ان فی خلق
السموات والارض
واختلاف الليل والنهار
والفلك التی تجری فی البحر
بما ينفع الناس وما انزل الله
من السماء من ماء فاحيا به
الارض بعد موتها وبث فيها
من كل دابة وتصريف الرياح
والسحاب المسخر بين
السماء والارض لايات لقوم
يعقلون) كوا كبله مزين
بلا عمد سموانك وجبال
وبحار ونباتات وسائرله
معنون ارضك خلقنده وليل
ونهارك بربرينی تعقيب وضيا
وظلمتده وزياده ونقصا
نيتلرنده وناسك كندولرينی
ومتاعلرينی تحميل ونفعلريله

دعالر ایدوب دعالرینه اجابت اولنمدیغنك وجهی ندر • دینلورکه اشبو آیتك معناسنده اختلاف اولندی دینلدیکه اشبو راده‌کی دعانك معناسی واطاعت واجابتك معناسی ثوابدر ودخی دینلدیکه اشبو ایکی آیتك معناسی خاصدر اکرچه لفظاری عام ایسه‌ده اویله اولسه معنی بواولورکه داعینك دعوتنه اجابت ایده‌رین اکر انی دیلرسم نتکم بومعنایه «فیکشف ماتدعون الیه ان شاء» قول شریفی دلالت ایدر ویاخود داعینك دعوتنه اجابت ایده‌رین اکرقضایه موافق اولورسه ویا اجابت اکا خیر ایسه ویامحال اولان شیئ سؤال ایتمدیسه ابوهریره رضی‌الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلم دیدیکه «یستجیب الله لاحدکم مالم یدع باثم اوقطیعة رحم اویستعجل» حق جل وعلاسزدن هربریکزك دعاسنه اجابت ایدر مادامکه اثم ویاقطیعهٔ رحمله دعا ایتمیه ویاخود دعاسنك اجابتنه عجله ایتمیه یعنی حق تعالی‌یه دعا ایتدمده روا اولمدی ظنیله دعادن کسلمیه ودینلدیکه آیتك معناسی حق تعالی عبدك دعاسنه اجابت ایدر اکر انك مسؤلی مقدر ایسه ویرر واکر مقدر دکل ایسه انکیچون آخرتده ثواب ادخار ایدر ویا اندن بر سوئی کیدرر • عبادة بن الصامت رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه «ما علی الارض رجل مسلم یدعوالله بدعوة الا آتاه الله ایاها اوکف عنه من السوء مثلها مالم یدع باثم اوقطیعة رحم» یریوزنده بر رجل مسلم که الله تعالی‌دن برحاجت دیلسه الا اول اکا حاجتن ویرر ویا انك مثلی اندن برسوئی کیدرر مادامکه اثم ویا قطیعهٔ رحمله دعاء ایتمیه ودینلدیکه حق جل وعلا برعبدینی سوسه دعاسنه فی‌الحال اجابت ایدوب اعطاسنی تأخیر ایدر تاکه اول اکا دعاء ایتدیکی صوتن ایشیده وبر عبدی سومسه دعاسنك اجابت واعطاسنده تأخیر ایتمز تاکه صوتن ایشتمیه • دینلدیکه دعانك آداب وشروطی واردرکه اول اسباب اجابتدر انی استکمال ایدن اجابته اهل اولور اکا اخلال ایدن اجابته استحقاقدن قالور (احل لکم لیلة الصیام الرفث الی نسائکم) صیامکز کیجه‌سنده نساکزه جماعکز سزه حلال قیلندی • روایت اولنورکه اوائل اسلامده صائم غروب شمسدن یاتسو نمازین قیلنجه ویا یتسودن اول اویونجه اکا طعام وشراب حلال‌ایدی اندن صکره‌ده دکل اویله اولسه برصوم کیجه‌سنده حضرت عمر بن الخطاب رضی‌الله تعالی عنه یتسویی قیلدیغندنصکره اهلنه جماع ایتدی بعده غسل ایدوب حالنی عرض ایچون آغلیه‌رق پیغمبریمز علیه السلامه واردی مکر صحابه‌نك بعضیلری دخی انك کبی حاله مبتلا اولوب هر بری ماجراسین پیغمبریمز علیه السلامه خبر ویردی اویله اولسه اشبو آیت کریمه ایله حکم اول نسخ اولنوب صیام کیجه‌سنك کلنده جماع مباح قیلندی (هن لباس لکم وانتم لباس لهن) نسائکز سزلره لباس وسز دخی انلره لباس سز یعنی نوم عندنده زوجاتدن هربری تجرد ایدوب ثوب واحده‌ده اجتماعلریچون ویا ایکیسندن هربری صاحبنه حلال اولمیان شیئدن ستره اولدیغیچون • حدیثده کلدیکه «من تزوج فقد احرز ثلثی دینه» برکمسه کیم تزوج ایده دینك ثلثانی آفاتدن حراست‌ایدر (علم‌الله انکم کنتم تختانون انفسکم) حق‌تعالی بیلدیکه سزلیلهٔ صیامده عشادنصکره مجامعتله نفسلریکزی خیانت وظلم‌ایدر سز • براء رضی‌الله‌تعالی عنه‌ایدر صوم رمضان فرض‌اولیجق شهر رمضانك کلنده ناس نسایه قربان ایتمزلردی وبعضیلری‌ایسه نفسلرینه‌خیانت ایدیجك‌اشبو آیت نازل‌اولدی (فتاب علیکم) الله‌تعالی سزك‌اول

سفینه‌لر بحرده یوریملرنده وزمین قوریدقدنصکره الله تعالی کوکدن یغمور انزالیله زمینی نباتله احیا ایتمسنده واول ارضده هر نوع حیواناتی نشر وتفریق ایتمسنده ورو زکاری هر طرفدن اسدرمسنده وسما ایله ارض بیننده بلوتلر امر وحکمیله کتمسنده عقول نامه‌سی وفکر ونظر وتأملی اولان قوم ایچون صنعت وحکمت وقدرتنه علامات وعبرتلر واردر • کفار قریش بزم اوچیوز التمش اصنامز وارینه شهرلرمزك ایشنی کرکی کبی اداره ایده‌مز ایکن محمد براللهم وارجمله عالمك مهمنی اداره‌ایدر دیور اکر بوکا برحجتی وارایسه ابراز ایتسونکه طوغریلغنی اقرار ایده‌لم دیدیلر بناءعلیه سکز نشانه ایله بو آیت کریمه نازل اولدی خبرده کلشدرکه وای اول کیمسه‌یه که بو آیتی اوقویه‌ده معناسنی تفکر ایتمیه (ومن الناس من یتخذ من دون الله اندادا یحبونهم کحب الله والذین آمنوا اشد حبا لله ولویری الذین ظلموا اذیرون العذاب ان القوة لله جمیعا وان الله شدید العذاب)

خیانتکزدن تجاوز ایتدی زیرا اول عمل حرامدن توبه ایتدیکز (وعفا عنکم) وانك اثرین سزدن عفو ومحو ایتدی (فالآن باشروهن) ایمدی شمدنصکره‌ده لیالیٔ صومك جمیعنده دیلدیککز وقتده نساکزه مجامعت ایدك (وابتغوا ما کتب الله لکم) وحق تعالینك سزکیچون قضا ایتدیکنی ویامزکیچون تقدیر ایتدیکی ولدی ویا اکل وشرب وجماعدن لیالیٔ صومده سزکیچون مباح قیلدیغی رخصتی طلب ایدك (وکلوا واشربوا حتی یتبین لکم الخیط الابیض من الخیط الاسود من الفجر) وأکل وشرب ایدك شول وقته دکین که صباحك اولی وقتنده سواد لیلدن بیاض نهار متبین اوله • صحابه‌دن ابوقیس بن صرمة الانصاری دینور بررجل وار ایدی صائم اولدیغی حالده طول نهارده ارضنده عمل ایدردی کیجه اهلنه رجوع ایدیجك اهلی اکا آتشده طعامن ایصیدوب کتورمك صددنده ایکن اول ایسه یورغون اولمغله اویقویه وارمش چون انی اویاردی حالبوکه الآن ذکر اولندیغی اوزره اویودقدنصکره ویتسو نمازنی قیلدقدنصکره انلره اکل وشرب وجماع تاکه یارینداسی کیجه‌یه دکین حرام اولوردی ابو قیس انی تذکر ایدوب الله تعالی‌یه ورسولنه عصیاندن کراهتله اکلدن امتناع ایتدی ایرته‌سی اول حال اوزره صائم اولوب نهارك نصفی اولمدین بایلدی افاقت بولیجق پیغمبریمز علیه‌السلامه کلوب ماجراسین ذکر ایلدی اویله اولسه اشبو آیت نازل اولوب لیالیٔ صومك کلنده جماعه رخصت ویرلدیکی کبی أکل وشربه دخی رخصت ویرلدی • معلوم اوله‌که فجر ایکیدر بری فجر کاذبدرکه طولانی طلوع وسمایه صعود ایدر بعده زائل ولاشیٔ اولوب کیدر وبری دخی فجر صادقدرکه افقدن عریضا طلوع ایدر ومنتشر اولوب انکله صبحك اول وقتی ایرر • قال النبی صلی‌الله علیه وسلم ان بلالا ینادی بلیل فکلوا واشربوا حتی ینادی ابن ام مکتوم • پیغمبریمز صلی‌الله‌تعالی علیه وسلم حضرتلری ایدر بلال اذانی کیجه‌ده اوقور • ایمدی صائم اوله‌جق کمسه‌لر اکل وشرب ایدك تا ابن ام مکتوم اذان اوقوینجیه دکین زیرا اول رجل اعمی ایدی صباح اولدی دینجه اذانی اوقومزدی (ثم اتموا الصیام الی اللیل) وصیامی فجر صادق طلوعندن غروب شمسه دکین اتمام ایدك قچانکه شمس غروب ایده فطر حلال اولور • اشبو دلیلدرکه غروبده شك ایدن کشی‌یه اکل جائز اولمیه وصوم وصال حرام اوله • ابوذر رضی‌الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام ایکی کونی صوم ایله اولشدردی جبرائیل علیه السلام اکا کلوب دیدیکه حق تعالی صوم وصالکی قبول ایتدی لکن سندنصکره اول هیچ کمسه‌یه حلال اولمز • زیراکه حق تعالی صیامی کیجه‌یه دکین امر ایتدی کیجه اولدیغندنصکره ده ایسه صیام اولمز (ولا تباشروهن وانتم عاکفون فی المساجد) نسائکزه مجامعت ایتمکز حالبوکه سز مساجدده اعتکاف نیتیله مقیملرسز • ایمدی اعتکاف سنتدر مسجدك غیریده جائز دکلدر اماکه مساجدك جمیعنده جائزدر • حضرت عائشهٔ صدیقه رضی‌الله تعالی عنها ایدر پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلم وفاتنه دکین هر رمضانك عشر اخیرنده معتکف اولورلردی اوندنصکره ده زوجاتی دخی معتکف اولورلردی صحابه‌دن بر جماعت مسجدده معتکف اولورلردی انلردن بریسنك اهلنه حاجتی اولسه واروب اکا جماع ایدردی وغسل ایدوب

ناسدن بعضیلری الله‌دن غیری یعنی بتلری الهه شریك اخذ ایدرلر والله تعالی‌یه طاعت ایدر کبی بتلره طاعت ومحبت ایدرلر وانلرکه ایمان ایتدیلر الله تعالی ایچون محبتلری قوی وثابتدر اکر اول شریك اتخاذیله نفسلرینه ظلم ایدنلر وقتنده کوره‌جکلری عذابی بیلسه‌لر ومعاینه ایتسه‌لر ایدی تحقیق الله عظیم الشانك جمیع قوت وقدرتی وعذابنك شدتنی بیلورلر ایدی اول ایمانله الله تعالی‌یه محبتلری قوی وثابت اولنلر • یحبهم ویحبونه • قول شریفی موجبنجه مقدم جناب باری مؤمنلره محبت ایتمش اولمغله صکره مؤمنلرك محبتی رؤیت جمال آرزوسیله اقوی وادومدر (اذ تبرا الذین اتبعوا من الذین اتبعوا وراوا العذاب وتقطعت بهم الاسباب) وقتاکه متبوعلر تابعلرندن تبری وقطع علاقه ایدوب بیزار اوله‌لر وتابع ومتبوع دخی عذابی کوره‌لر وبینلرنده اولان قرابت ومحبت وعهود اسبابی ورابطه‌سی قطع اوله (وقال الذین اتبعوا لو ان لنا کرة فنتبرأ منهم کما تبرؤا منا کذلك یریهم الله اعمالهم حسرات علیهم وما

مسجده عودت ایدردی اشبو آیتله لیل ونهارده اعتکافدن فراغتلرینه دکین اندن نهی
اولندیلر • ایمدی حال اعتکافده جماع حرامدر انکله اعتکاف فاسداولور اماجماعدن ماعدایه
مباشرت قبله وشهوت ایله لمس کبی مکروهدر اکثر علما عندنده انکله اعتکاف فاسداولمزکه اول
امام شافعی حضرتلرینك اظهرقولیدر وبرطائفه دیدیلرکه انکله اعتکاف باطل اولوراول
امام مالك قولیدر • دینلدیکه انزال اولورسه اعتکاف باطل اولور انزال اولمزسه باطل اولمز
اماشول لمس که انکله تلذذ قصد اولنمیه انکله اعتکاف فاسداولمز • حضرت عائشهٔ صدیقه
رضی الله تعالی عنها ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اعتکافده ایکن باشنی بکادناء ایدوب بن
انك مبارك صاچنی طراردم وبیته دخولی حاجت انسان ایچون ایدی ﴿ تلك حدودالله فلا
تقربوها ﴾ ذکر اولنان احکام ویامحرمات حق تعالینك حق وباطل بینی حاجز ومانعلریدر
اکا قریب اولمکز فکیف که انی تخطی ایده سز • قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان لکل ملك
حمی وان حمی الله تعالی محارمه فمن رتع حول الحمی یوشك ان یقع فیه • پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلم ایدر هرپادشاهك حماسی واردر والله تعالینك حماسی محارمیدر اول کمسه که
حمانك حولنده رتع ایده قریب اولورکه حمانك ایچینه دخی کیره ﴿ کذلك ﴾ اشبو
تبیین مثلی (یبین الله آیاته للناس) الله تعالی ناسه اوامر ونواهیسنی تبیین ایدر (لعلهم یتقون)
تاکه اندن قورقوب مخالفتدن صاقنه لر (ولا تأکلوا اموالکم بینکم بالباطل) بعضکز بعضنك مالنی
حق تعالینك مباح قیلدیغی وجهك غیریله اکل ایتمکز • روایت اولنورکه پیغمبریمز علیه
السلام حضورنده ربیعه بن عبدان الحضرمی رضی الله تعالی عنه امرئ القیس بن عابس
الکندیدن برارض دعوی ایدوب اول انی بندن قهرله آلوبدر دیدی کندی انی انکار ایدیجك
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حضرمیدن بینه استدی اول ایسه بینه‌م یوقدر دیمجك •
ایمدی اکا یمین ویررسن دیدی چون کندی‌یی تحلیفه عرض ایتدی پیغمبریمز علیه السلام
دیدیکه •اما ان حلف علی ماله لیأکله ظلما لیلقین الله تعالی وهو عنه معرض• اکاه اولغل که
اول مدعی علیه که مدعینك مالنی ظلما اکل ایچون یمین ایده الله تعالی‌یه ملاقی اولور حالبوکه
اول اندن معرضدر • اویله اولسه اشبو آیت کریمه نازل اولوب اندن نهی اولندی وجه باطل
ایله اکل انواعندندرکه اول کاهی غصب ونهب طریقی اوزره وکاهی لهو طریقی اوزره قمار
ومغنی‌یه اجرت کبی وکاهی رشوت وخیانت طریقی اوزره اولور ﴿ وتدلوا بها الی الحکام ﴾
ودخی اول اموالك امورینی ویاحکومتنی ظلم ایدن امرا وقضاته القا ایتمکز ویاخود انی باطله
اکل ایدوب حکامه نسبت ایتمکز • قتاده ایدر قرنداشك مالنی حاکمه القا ایتمکل حالبوکه
سن ظالم ایدوکنی بیلورسن • ایمدی حاکمك حکمی حرامی حلال ایتمز • شریح رضی الله تعالی
عنه دیردیکه بن سنکچون قضا ایدرم معهذا ظنم بودرکه دعوانده ظالم اوله سن لکن بکا وسعت
یوقدرکه ظنمه موافقت ایدم بلکه بکا واجب اولان بینه‌نك مقتضاسیله قضا ایتمکدر وبنم قضامله
سکا حرام اولان شئ حلال اولمز • ام سلمه رضی الله تعالی عنها ایدر • قال النبی صلی الله علیه وسلم
انا بشر وانکم تختصمون الی ولعل بعضکم ان یکون الحن حجة من بعض فاقضی له علی نحو مااسمع
منه فمن قضیت له بشئ من حق اخیه فلا تأخذنه فانما اقطع قطعة من النار • پیغمبریمز علیه السلام

هم بخارجین من النار ﴾
چون تابعلر متبوعلرینك
کندولر دن تبری وقطع
علاقه ایلدکلرینی مشاهده
ایتدکلرنده اکر بزم ایچون
تکرار دنیا اولیدی متبوعلر
مزك شمدی بزدن تبری
ایتدکلری کبی بز دخی انلردن
تبری ایدردك دیه‌لر بوعذاب
کوستردیکی کبی الله تعالی
انلرك ندامت وحسرت
ویره جك عمللرینی انلره
کوستره والحال تابع ومتبوع
جهنمدن چیقاجقلر دکلدر
• بو اعماللری کندو
زعملرنجه ایتدکلری حج
وخیرات وعبادت اوثان کبی
حسنه ظن ایتدکلری اوله
یاخود قتل وغارت ودفن
بنات کبی سیئه‌لری اوله‌نه
ایسه سبب حسرتلری اوله
جق ﴿ یاایها الناس کلوا
مما فی الارض حلالا طیبا ولا
تتبعوا خطوات الشیطان انه
لکم عدو مبین ﴾ ای ناس یر
یوزنده اولانك بعضیسنی
حلال طیب اوله‌رق اکل
ایدك وشیطانك ایزینه تابع
اولمیك که مشرکلره حلالی
حرام حرامی حلال ایتمشدر
تحقیق شیطان سزك ایچون
آشکاره دشمندر • که آدم
علیه السلامی منهی عنهی
اکل ایله جنتدن اخراجه

دیدیکه یامؤمنلر بن سزکبی بشرین سزبکا خصومتله کلورسز کاهی بریکز حجتنی تقریرده
آخردن الحن اولور بندخی آندن ایشتدیکمك مقتضاسی اوزره انکچون قضا ایدرین بر
کمسنه‌که انکچون قرنداشی حقنده برشئ قضا ایدرین زنهار انی اخذ ایتمسونکه بن اکا قضامله
جهنمدن برقطعه قطع ایدرین ﴿ لتأکلوا فریقا من اموال الناس بالاثم ﴾ تاکه اموال ناسدن بر
طائفه‌یی شهادت زور ویایمین کاذبه ایله اکل ایده‌سز ﴿ وانتم تعلمون ﴾ حالبوکه مبطل
ایدوککزی بیلورسز • اشبو آیتده دلالت واردرکه وجه شرعیسز مال اکلی حرام اوله
ورشوت حرام اوله وناحق یره مخاصمه حرام اوله وحاکم ظاهر حکمیله فعلنده مصیب اولوب
لکن مدعی مبطل ایسه انکله حکم اولنان شئ باطنده اکا حلال اولمیه (یسألونك عن الاهلة)
یامحمد انلر سکا اهله‌دن سؤال ایدرلر • روایت اولنورکه انصاردن معاذ بن جبل وثعلبة بن غنم
دیدیلرکه یارسول الله حکمت ندرکه هلال ابتداده اینجه ظاهر اولور اندن تدریج ایله قالکنور
حتی که نورله طوبطلو اولور بعده اکسیله‌رك اولکی قرارین بولور اول سببدن اشبو آیت
کریمه نازل اولدی ﴿ قل هی مواقیت للناس والحج ﴾ انلره دیکل که بزانی انجلین ایتدك
تاکه ناس انکله حج وعمره وصوم وافطار وآجال دیون وعدة نساء ودخی انك غیری وقتلری
بیله‌لر اول اجلدن انکله شمس بیننده مخالفت اولدی شمس علی الدوام حالت واحده اوزره
قالدی ﴿ ولیس البر بان تأتوا البیوت من ظهورها ﴾ برتقوی اول دکلدرکه محرم اولدیغکزده
بیوتکزك ظهورندن دخول وخروج ایده‌سز • روایت اولندیکه انصار احرامه کیردکلرنده
دار وفسطاطه بابندن کیروب چیقمزلردی بلکه ورانسدن ثقب ویافرجه ایدوب اندن
کیروب چیقارلردی وانی برعد ایدرلردی اشبو آیت کریمه نازل اولوب اول فعللری بردکل
ایدوکی انلره بیلدرلدی ﴿ ولکن البر من اتقی ﴾ لکن براولدرکه محارمدن وشبهاتدن صاقنه‌لر
﴿ وأتوا البیوت من أبوابها ﴾ بلکه بیوتکزه قپولرندن کیرك چیقك اول امرده حال احرامك
حال احلالدن فرقی یوقدر ﴿ واتقوا الله ﴾ الله تعالینك احکامنی تغییردن وافعالنه اعتراضدن
صاقنوب اندن قورقکز ﴿ لعلکم تفلحون ﴾ تاکه هدی وبره ظفر بوله‌سز ﴿ وقاتلوا فی سبیل الله
الذین یقاتلونکم ﴾ الله تعالینك کلمه‌سنی اعلا ودینی اعزاز ایچون سزکله قتال ایدن کفاره
شهر حرامده وکرك حرمده الله تعالینك طاعتنده جهاد ایدك ﴿ ولا تعتدوا ﴾ سز
انلره قتال ایله ابتدا ایتمکز ویاخود معناسی نسا وصبیان وشیوخ ورهبانی وسزه
القاء سلم ایدنی قتل ایتمکز ﴿ ان الله لا یحب المعتدین ﴾ الله تعالی حد مشروعی تجاوز
ایدنلری سومز ﴿ واقتلوهم حیث ثقفتموهم ﴾ سز انلری هرقنده حلده وکرك حرمده
بولورسکز قتل ایدك ﴿ واخرجوهم من حیث اخرجوکم ﴾ وانلری دیارلرندن چیقارك انلر
سزی دیاریکزدن چیقاردقلری کبی زیرا مشرکلر مسلمانلری مکه‌دن چیقارمشلردی مسلمانلر
دخی یوم فتحده انلرك اسلامه کلمینلرین مکه‌دن چیقاردیلر وقتاکه مشرکون حرمده قتالی استعظام
ایدوب انکله مسلمینی تعییر ایتدیلر اشبو آیت نازل اولدیکه ﴿ والفتنة اشد من القتل ﴾ سزك
الله تعالی‌یه شرککز مسلمونك حرم واحرامده سزی قتللرندن اشد واعظمدر ﴿ ولا تقاتلوهم عند
المسجد الحرام حتی یقاتلوکم فیه ﴾ مسجد حرام عندنده مشرکینه قتال ایله بدأ ایتمکز مکرکه

سبب اولمشدر • ﴿ انما یأمرکم
بالسوء والفحشاء وان تقولوا
علی الله مالا تعلمون ﴾ انجق
شیطان سزه سوء وفحشایی
یعنی میل دنیا ومتابعت نفس
وهوایی امر ایدر وتحلیل
وتحریمك خلافی جهتیله حق
تعالی حقنده بیلمدیککز
شیئی سویلمکزی امر
ووسوسه ایدر ﴿ واذا قیل
لهم اتبعوا ماانزل الله قالوا
بل نتبع ماالفینا علیه اباءنا اولو
کان اباؤهم لا یعقلون شیئا
ولا یهتدون ﴾ قچان انلره
الله تعالی‌نك کوندردیکی
قرآنده اولان حلال وحرا
مه ایناناك وتابع اولك دینلسه
انلر بلکه بز پدرلرمزدن
بولدیغمز والفت ایتدیکمز
شیئه تابع اولورز دیرلر آیا
انلر بابالرینه‌می تابع اولورلر
که بابالری جهله‌دن اولوب
امور دیندن برشیئی فهم
وتعقل ایتمزلر وطوغری
یوله کتمزلر ایدی ﴿ ومثل
الذین کفروا کمثل الذی
ینعق بما لا یسمع الا دعاء
ونداء صم بکم عمی فهم
لا یعقلون ﴾ شول کافرلرکه
قرآنه وانده اولان حلال
وحرامه ایناتمدیلر انلر اول
چوبانك اغنام وکلابنه بکزر
لرکه چوبانك کلامنی فهم ایتمز
لر انجق صدا وندا سنی

انلر سزه انده قتال ایله بدأ ایدرلرسه سزدخی انلری انده قتل ایدك مبالات ایتمکز • زیرا که مسجد حرامك حرمتنی انلر هتك ایتمش اولور (کذلك جزاء الکافرین) کافرلرك جزاسی بونك کبیدر انلره ایشلدکلرینك مثلی ایشلنور (فان انتهوا) اکر انلر قتال وکفردن منتهی اولورلرسه (فان الله غفور) حق تعالی توبه ایدنی مغفرت ایدر (رحیم) اکا طاعت ایدنه رحمت ایدر (وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة) مشرکینه قتال ایدك تاکه شرك اولمیه (ویکون الدین لله) وعبادات وطاعات یالکز الله تعالی‌یه اوله شیطانك انده نصیبی اولمیه اویله اولسه عرب مشرکلرندن اسلام ویاقتلك غیریسی مقبول اولمز (فان انتهوا) اکر شرکدن منتهی اولورلرسه منتهیلره اعتدا ایتمکز ظلم ظالمك غیری‌یه حسن اولمز ویاخود اکر سز منتهیلره تعرض ایدرسه‌کز ظالمین اولورسز (فلاعدوان الاعلی الظالمین) اویله اولسه ظلم ینه ظالملره اولور که اول وجزاء سیئة سیئة مثلها • قولنك مصداقیدر • ایمدی ظالمینك جزاسنه ظلم دینلسی مشاکلت ایچوندر (الشهر الحرام بالشهر الحرام) شهر حرامك هتك حرمتنده شهر حرامه مقابل اولور وقتا که پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم عام حدیبیه‌ده معتمر اولدیغی حالده شهر ذی القعده‌ده مکه‌یه خروج ایتدی مشرکون انی بیتدن صد ومنع ایتدیلر شول شرطله کیم اول سنه‌ده کیرو مدینه‌یه کیده کله‌جك سنه‌ده کلوب اول عمره‌سنی قضا ایده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اول شرط اوزره اول سنه عمره ایتمدین کیرو مدینه‌یه کتدی وکله‌جك سنه‌ده شهر ذی القعده‌ده که اول هجرتك یدنجی سنه‌سنده ایدی کلوب عمره‌سین قضا ایتدی اویله اولسه آیتك معناسی اولورکه چون مشرکون عام حدیبیه‌ده شهر حرامك حرمتن هتك ایتدیلر • ایمدی انلرك هتکنه مقابل سزدخی اول شهرده انلره قتال ایله انك حرمتن هتکدن مبالات ایتمکز (والحرمات قصاص) هر حرمتکه انی محافظه واجب اوله انده قصاص جاری اولور چون مشرکون شهریکز حرمتنی صد ایله هتك ایتدیلر سزدخی انلره ایتدکلری مثلنی ایدك عنوة اوزرلرینه دخول ایدك قتال ایدرلرسه سزدخی انلری قتل ایدك (فمن اعتدی علیکم فاعتدوا علیه بمثل مااعتدی علیکم) اول کمسه‌که شهر حرامده قتال ایله سزه اعتدا ایده سزدخی اکا اعتدا ایدك اعتدا ایتدیکنك مثلیله • امام شافعی رحمه‌الله اشبو آیتی احتجاجله دیدیکه قاتل قتل ایتدیکی شیٔ مثلیله قتل اولنور محدود ویاخنق ویا حرق ویاتجویع ویاتغریقدن هر قنغیسیله قتل ایدرسه اولدخی انکله قتل اولنور حتی قتلی انی طاتلی صویه براقاغله ایسه اولدخی طاتلی صوده غرق اولنور آجی صوده دکل (واتقوا الله) انتصارده الله تعالیدن قورقوب حقکزدن اکثر زیاده‌یی ظالملکزدن اخذ ایتمکز (واعلموا ان الله مع المتقین) وبیلك که حق تعالینك عونی ونصرتی اعتدادن صقینانلر ایله‌در (وانفقوا فی سبیل الله) الله تعالینك طاعتی یولنه انفاق ایدك اول کرکسه جهاد ویا سائر خیرات‌در (ولاتلقوا بایدیکم الی التهلکة) وکندیکزی تهلکه‌یه القا ایتمکز اسرافله ویا وجه معاشی تضییعله ویاغزودن ویا اکا انفاقدن کفله‌که اول عدوی قوتلندیرر وهلاککزه سبب اولور ویاملککزی امساکله وحب مالله‌که اول هلاك مؤبده مؤدی اولور ویا الله تعالینك رحمتندن قنوطله (واحسنوا) واعمال واخلاقکزی حسن ایدك

ایشیدرلر انلر صاغرلر ودلسزلر وکورلردرقرآنی ایشیدوب تعقل وتبصر ایتمزلر (یاایها الذین امنوا کلوا من طیبات مارزقناکم واشکروا الله ان کنتم اياه تعبدون) ای مؤمنلر سزه ویردیکم رزقلرك تمیز وحلاللرندن اکل ایدك واللهه شکر ایدك اکر سز اکا خلوص‌له عبادت ایدرسه‌کز (انما حرم علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر وما اهل به لغیر الله فمن اضطر غیر باغ ولاعاد فلا اثم علیه ان الله غفور رحیم) الله تعالی سزه انجق لحمی اکل اولنور حیوانك بوغازلنمدن اولمشنی وسیلان ایدن قانی وخنزیراتی والله‌دن غیری ایچون یعنی بتلر وسائر اسمنه ذبح اولنانلری حرام قیلدی اول کیمسه‌که تلف نفس اوله‌جق درجه جبره دوچار ویانهایت مرتبه آجلغه کرفتار ایله مضطر اولسه وبو اضطرار وضرورتی • قطع طریق وخروج علی السلطان کبی • بغی وظلمی یاخود مسلمانلر اوزرینه ناشرعی سفری حالنده دکلسه بو محرماتدن سدرمق ایده‌جك قدر اکلده کناه یوقدر تحقیق الله عظیم الشان

ویامحتاجلره تفضل ایدك ویاحق تعالی‌یه حسن ظن ایدك (ان الله یحب المحسنین) الله تعالی احسان ایدنلری سور (وأتموا الحج والعمرة لله) حج وعمره‌یی لله اتمام ایدك اول ایکیسنك اتمامنده علما اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیکه اول ایکیسنك مناسك وحدودوسنیدر • وارکان حج بشدر احرام وعرفه‌یه وقوف وطواف کعبه وصفا ومروه بیننده سعی وحلق رأس ویا تقصیردر وحج ایچون ایکی تحلل وارادر واسباب تحلل اوچدر یوم نحرده رمی جمرۀ عقبه وطواف زیارت وحلق راسدر قچان بو اوچ شیئدن ایکیسی بولونه تحلل اول حاصل اولور • وثالثله تحلل ثانی حاصل اولور وتحلل اولدنصکره نسادن غیری محظورات احرامك جمیعی مباح اولور وتحلل ثانیدنصکره کلیسی مباح اولور • وارکان عمره درتدر احرام وطواف بیت وسعی وحلقدر • قتاده رضی الله عنه ایدر تمام عمره اولدرکه اشهر حجك غیریده عمل ایده واکر اشهر حجده ایسه انده اقامت ایدوب حج ایدرسه اول تمتع اولوب اوزرینه هدی واجب اولور اکر بولور ایسه • یاصیام واجب اولور هدی بولنمز ایسه • وتمام حج اولدرکه مناسکك کلیسنی اقامت ایده برو جهله که عاملنه قران ویاتمتع سببیله دم لازم کلمیه • ضحاك ایدر اول ایکیسنك اتمامی نفقه‌سی حلاللردن اولوب مناهیدن صاقنمقدر • سفیان ثوری ایدر اول ایکیسنك اتمامی اهلندن انکچون چیقوب تجارت ویاحاجتی اولمامقدر وحج عمره‌نك اداسی اوچ وجه اوزره جائز اولورکه اول افراد وتمتع وقراندر • اما افرادك صورتی حجی افراددر اندن فارغ اولدیغنده عمره کتورمکدر وتمتعك صورتی اشهر حجده عمره کتوروب عمره اعمالندن فارغ اولدیغنده حج ایچون احرامی وحجی اول سنه‌ده مکه‌دن اولمسیدر وقرانك صورتی حج وعمره ایچون معا احرامه کیرمسیدر ویا عمره ایچون احرامه کیروب بعده اول عمره اوزره حجه داخل اولمسیدر عمره طوافنه افتتاحندن اول ایمدی انکله اول قارن اولور (فان احصرتم فما استیسر من الهدی) اکر بیت شریف طوافدن منع اولنسه‌کز هدی‌دن میسر اولان اوزریکزه واجب اولور • علما اختلاف ایتدیلر شول احصارده‌که محرم ایچون احرامدن تحللی مباح قیلور بر جماعت ذاهب اولدیلرکه اول هر مانعدرکه انی بیت شریفه وصولدن واحرامنی مضیدن منع ایده اول کرکسه عدو ویامرض ویاحرج ویاذهاب نفقه ویاضلال راحله‌در • ایمدی اشبو اشیادن هر قنغیسی ایسه محرم ایچون تحللی مباح قیلورکه اول ابن مسعود وغیرینك قولیدر • وبر جماعت اخری ذاهب اولدیلرکه حبس عدودن غیریله تحلل مباح اولمزکه اول ابن عباس وغیرینك قولیدر (ولاتحلقوا رؤسکم حتی یبلغ الهدی محله) واحرامدن حلول ایچون حال احصاریکزده رؤسکزی حلق ایتمکز الاشول وقتده حلق ایدك که هدیکز ذبح اولنمسی واجب اولور محله ایریشه وهدیك محل ذبحی اکثر علما عندنده محرمك حصر اولدیغی مکاندر زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم عام حدیبیه‌ده هدینی حدیبیه‌ده ذبح ایتدی وبر قوم دیدیلرکه محصر احرامی اوزره معتمردر تاشول وقته دکین که هدینی حرمه کوندره وذبح اولنه‌جق کونی ذابحله مواعده ایدیشه • ایمدی انك ذبح اولندیغی وقتده محصر دخی احرامندن حلول ایدرکه اول اهل عراق قولیدر واکر محصر هدی بولمسه انده ایکی قول وار بر قولده هدی اولمینجه اولمز • ایمدی اول تحلل ایدر وهدی ذمتنده اولوب بولدیغنده ذبح ایدر وقول آخرده اول هدیدن بدل صوم تمتع واجب اولور ویاخود هدی تقویم اولنور قیمتی قاچ درهم اولورسه انکله طعام اشترا اولنوب فقرایه تصدق ایدیلور واکر اطعامدن

بو جهتله ضرورتده محرمات مذکوره‌دن تناول ایدن کیمسه‌یه مغفرت ومرحمت ایدیجیدر (ان الذین یکتمون ماانزل الله من الکتاب ویشترون به ثمنا قلیلا اولئك مایأکلون فی بطونهم الا النار ولایکلمهم الله یوم القیمة ولا یزکیهم ولهم عذاب الیم) شول علماء یهودکه اخذ رشوت ایله الله تعالینك کوندردیکی توریتدن نعت نبوی‌یی کتم ایتدیلر واول کتم مقابلی دون بها الدیلر روز جزاده انلرك اکل ایتدکلری رشوت قارنلرنده انجق آتش اولور واولکونده الله تعالی انلره فائده لو تکلم ایتمز وکناهلرندن تطهیر ایتمز وانلر ایچون الملو عذاب واردر (اولئك الذین اشتروا الضلالة بالهدی والعذاب بالمغفرة فما اصبرهم علی النار • ذلك بان الله نزل الکتاب بالحق وان الذین اختلفوا فی الکتاب لفی شقاق بعید) شونلرکه دنیاده هدایته بدل ضلالتی اشترا ایلدیلر وآخرتده مغفرته بدل عذابی الدیلر نه شی انلری نار ابدیه‌یه صبر ایتدردی بو عذاب انلره الله تعالینك حقله کوندردیکی کتابك حکمنی کتم

عاجز اولورسه هر مد ایچون طعامدن بدل بر کون صائم اولور (فمن كان منكم مريضا او به
اذى من رأسه) سزدن اول کمسنه‌که حال احرامنده مريض وياخود رأسنده جراحت
وياصداع وياانك مثلی اذا اولمغله باشنی تراش ايدرسه (ففدية من صيام اوصدقة اونسك)
اكا فديه واجب اولور ويااوچ كون صائم اولور ويا اوچ صاع طعامی التی مسكينه هر برينه
يارمشر صاع ويرر ويابر ذبيحه ذبح ايدركه انك اعلاسی بدنه‌واوسطی بقره وادناسی شاتدر
قنغيسنی ديلرسه انی ذبح ايدر هرهدی وياطعامكه محرمه لازم كلور مكه‌ده ادا اولنور حرم
مسكينلرينه تصدق ايديلور اماشول هدی‌كه محصره لازم كلور اول‌انی حصر اولنديغی مكانده
ذبح ايدر وصومی هرنه‌مكانده ديلرسه اداسی جائز اولور (فاذا امنتم) قچان احصاردن
امين اولسه‌كز ويامرضدن قورتلسه‌كز (فمن تمتع بالعمرة الى الحج) اول كمسه‌كه استمتاع ايده
وعمره ايله‌الله تعالى‌يه تقرب انتفاعن ايده‌اشهر حجده‌حجله تقرب انتفاعن ايتمزدن اوكدين
وياخود اول‌كمسه‌كه عمره‌سندن محظورات احرامی استباحه ايله تحللدنصكره حج احرامنه
دكين استمتاع ايده (فما استيسر من الهدى) ايمدی اكا تمتعی سببيله شاة وياسائرنعمدن ميسر
اولان‌دم واجب اولوركه انی يوم نحرده ذبح ايدروا كرانی يوم نحردن‌اول حج ايچون احرامدن
صكره ذبح ايدرسه بعضيلر ديديكه جائزاولمز دم‌اضحيه‌كبی وبعضيلر ديديلركه جائز اولور دم
جنايات كبی (فمن لم يجد فصيام ثلاثة ايام فى الحج) اول‌كمسه‌كه هدی بولميدا كا واجب اولوركه
احرامدنصكره حجه‌اشتغال ايامنده تحللدن اول‌اوچ كون صائم‌اوله احب‌اولان ذی‌الحجه‌نك
سابع وثامن وتاسعن صائم‌اولقدر وا كثرون عندنده‌يوم نحرده وايام تشريقده انی‌اداجائزاولمز
(وسبعة اذارجعتم) ويدی كون دخی‌صائم اوله‌سز قچانكه اهلكزه‌رجوع ايده‌سزويااعمال
حجدن فارغ اوله‌سز (تلك) اشبو اوچ كون صوميله يدی‌كون صومی (عشرة كاملة)
مجموعی اون كوندركه هديدن بدل صومدا قامتله مراداولنان شيئده كامله‌درويا شروط وحدود
ايله كامله درويااون كونی صومله تكميل ايدك اندن ناقص ايتمكز (ذلك) اشبوذ كراولنان
حكم (لمن لم يكن اهله حاضرى المسجد الحرام) شول كمسه‌ايچوندركه اهل مسجد حرام مقيملرندن
دكلدر بلكه حرمدن مسافهٔ قصرده‌در • زيرا اولكه اندن اقلده اوله اول مقيم حرمدرويامقيم
حرم حكمنده‌در والحاصل • حاضرى المسجد الحرام • ايله مراد ابو حنيفه عندنده‌اهل مواقيتدر
ومادونده ساكنلردر • وشافعی عندنده مكه‌دن‌مسافهٔ قصردن‌اقلده توطن‌ايدنلردر (واتقوا
الله) اوامر ونواهی محافظه‌سنده الله تعاليدن قورقكز (واعلموا ان الله شديد العقاب)
وبيلك‌كه‌الله تعالينك‌عقابی شديددرانلره كيم نواهيسندن اجتناب ايتميه‌لر (الحج اشهر معلومات)
حجك وقتی‌اشهر معروفه دركه اول‌شوال وذوالقعده آيدرو ذوالحجه‌نك طقوزيدر (فمن
فرض فيهن الحج) اول‌كمسه كه‌احرام وتلبيه‌ايله اشهر حجده نفسی اوزره حجی ايجاب‌ايده
• اشبودليلدركه بركمسنه‌اشهر حجك غيريده حج‌ايچون احرام‌ايده حج‌ايچون احرامی منعقد
اولميه‌كه اول ابن‌عباس قوليدر شافعی دخی‌اكا ذاهبدر وديديكه عمره ايچون احرامی منعقد
اولور زيرا كه‌الله‌تعالى اشبو اشهری فرض حجك احرامی ايجابنه تخصيص ايتدی • ايمدی
اول‌اشهرك غيريده‌منعقد اولسه‌اشبو تخصيصك فائده‌سی اولمزديدی نتكم صلواتی‌مواقيته‌تعليق

ايتدكلری سببله درانلركه
كتاب منزله‌نك بعضنی اقرار
وبعضنی انكارايله اختلاف
ايتديلر انلرحقدن بعيد
خلافده درلر (ليس البر
ان تولوا وجوهكم قبل
المشرق والمغرب ولكن البر
من امن بالله واليوم الاخر
والملائكة والكتاب والنبين
واتى المال على حبه ذوى
القربى واليتامى والمساكين
وابن السبيل والسائلين
وفى الرقاب واقام الصلوة
واتى الزكوة والموفون
بعهدهم اذاعاهدوا والصا
برين فى البأساء والضراء
وحين البأس اولئك الذين
صدقوا واولئك هم المتقون)
يوزيكزی مشرق ومغرب
طرفنه دوندرمكز خير
وطاعتدن دكلدر ولكن
طاعت وخيروتهذيب الله
تعالايه واخرته وملئكه يه
وكتب منزله‌يه وانبيايه‌ايمان
كتورمكدر ومحبتی اوزره
اولديغی ياخود الله تعالايه
محبتله مالنی كندواقرباسنك
فقراسنه وفقرا يتيملره
ومحتاجلره وغريب يولجيلره
ياخود كندو مسافرلرينه
وسائل فقرايه ومكاتب
يعنی بهاسی قطع اولنوب ادا
ايتمكده اولان اسيرلره ياخود
عتاق ايچون اسيراشتراسنه

ايتدی حتی بركسنه صلوات مكتوبه‌نك برينه وقتی داخل اولمدين شروع ايتسه‌انكله مكتوبه‌سی
ادا اولنمز وبرجماعت ذاهب اولديلركه اشهر حجك غيريده حج‌ايچون اولان احرامی منعقد
اوله‌كه اول ابو حنيفه ومالك وثوری قوليدر اما كه‌عمره ايام سنه‌نك جميعی اكاوقتدر (فلا
رفث ولافسوق ولاجدال فى الحج) ايام حجده جماع ويافحش كلام ايتمك ودخی سيئات وارتكاب
محظورات ايله‌حدود شرعدن خروج ايتمك ودخی خدم ورفقه‌ايله جدال ايتمك يوقدر • قال
النبی صلى الله تعالى عليه وسلم من حج لله ولم يرفث ولم يفسق رجع كيوم ولدته امه • پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه‌وسلم ايدر بركسنه‌كه حج ايده وانده رفث وفسوق ايتميه اناسندن طوغديغی
كون كبی كناهسز اهلنه‌رجوع ايده (وماتفعلوا من خير يعلمه الله) خيروطاعتدن هرنه‌شيئكه
انی ايشلرسز حق تعالى انی بيلور يوم قيامتده سزه جزاسن قيلور (وتزودوا فان خيرالزاد
التقوى) معادكز ايچون تزود ايدك‌كه اول‌زادك خيرلوسی تقوادر • ديندليكه اشبو آيت
كريمه اهل يمندن برناس حقنده نازل‌اولوبدركه انلر حجه زادسز كيدرز بزالله تعالى‌يه توكل
ايده‌رز اول‌بزی‌اطعام ايدر ديرلر مكه‌يه قدوم ايده‌جك ناسدن سؤال‌ايدرلر حتی كه‌بعضيلری
غصب ونهبه كيدرلر اويله‌اولسه حق تعالى انلره امرايتديكه زادلنه‌لرو ناس اوزره كل وثقلت
اولمقدن صاقنه‌لر (واتقون يااولى الالباب) وبندن قورقكز ای عقول كامله صاحبلری •
ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر عكاظ وذوالمجاز ومجنه زمان جاهليتده اسواق ايدی اسلام
كلنجك انده تجارتدن ناس تأثم ايتديلر اويله‌اولسه نازل اولديكه (ليس عليكم جناح ان تبتغوا
فضلا من ربكم) سزه اثم وحرج يوقدركه مواسم حجده تجارتله ربكزجل‌شانه‌دن رزق طلب
ايده‌سز (فاذاافضتم من عرفات) قچانكه عرفاتدن كونشك غروبندنصكره‌رجوع ايده‌سز • موقفه
عرفات ويومنه عرفه دينلمسنك سببنده علما اختلاف ايتديلر عطا ايدر جبرائيل عليه السلام ابراهيم عليه
السلامه مناسكی كوستروب عرفت يعنی بيلدكمی ديوب ابراهيم عليه السلام دخی عرفت بيلدم
ديدی • ضحاك ايدر آدم عليه السلام وحوايره ايندير لدكلرنده آدم عليه السلام هندده سرنديبه
وحواجده‌يه واقع اولوب هر بری صاحبن طلبنده اولدی حتی كه عرفاتده بولشوب بيلشديلر
• سدی ايدر وقتا كه ابراهيم عليه السلام ناسی حجه‌دعوت ايدوب تلبيه ايله اجابت ايتديلر
حق تعالى اكا امرايتديكه عرفاته كيده وا كانی وصف ايتدی جمره‌يه ايريشجك شيطان انی
قارشولدی ابراهيم عليه السلام اكايدی طاش آتدی وهرطاشله تكبير ايتدی شيطان اوچوب
ايكنجی جمره‌نك اوزرينه قوندی ابراهيم عليه السلام اكااولكی جمره‌ده ايتديكنی ايتدی
شيطان اندن دخی اوچوب اوچنجی جمره‌نك اوزرينه قوندی ابراهيم عليه السلام انده دخی
اولكيلرده ايتديكن ايتدی شيطان انكله مقاومته طاقتی اولمديغن كوريجك اوچوب كتدی
اندن ابراهيم عليه السلام كيدوب عرفاته طوردی وانی حق تعالينك وصفيله بيلدی اول اجلدن
اول وقته عرفه وموضعه عرفات دينلدی (فاذكروا الله عند المشعر الحرام) مشعر حرام
عندنده الله تعالى‌يه دعا وتلبيه ايله ذكر ايدك‌كه اول عرفاتك ايكی ماءزميله وادیٔ محسرمابينيدر
جابر رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم وقتا كه مزدلفه‌ده صبحی قرا كويده
قيلدی اندن ناقه‌سنه بنوب مشعر حرامه واردی وانده دعا ايدوب وتكبير وتهليل ايتدی

ويرمكدر ودخی نماز
مفروضه‌يی وزكات مقرره‌يی
ادا ايتمك وحقله عهد
ايتدكلری حالده عهدلرينه
وفا ايتمك وفقر وفاقه ده
ورنج ومحنتده ووقت جهاد
وغزاومقاتله‌ده صبرايتمكدر
بو صفتلرله موصوف
كيمسه‌لرحقه متابعتده
صادقلر وردائلدن
صاقنيجيلردر • محققلركما
لات انسانيه‌يی شعبه‌لريله
اوچ شيئه انحصارا صحت
اعتقاد وحسن معاشرت
وتهذيب نفسدر ديمشلر
بو آيت كريمه‌ده « من آمن »
دن « والنبيين » يه كلنجه
مؤمن بهی تصديق ايله صحت
اعتقاددر • و آتى المال • دن
• وفى الرقاب • يه‌دك حسن
معاشرتدر • واقام الصلوة •
دن • وحين البأس • يه‌دك
تهذيب نفسدر بناء عليه
بو خصالی جمع ايدن ايمان
واعتقادينه نظرا صدقله
وصف اولندی وخلقله
معاشرت وحقله معامله‌سنه
اعتبارا تقوا ايله مدح اولندی
• پيغمبريمز عليه السلام
بركيمسه بو آيتله عمل ايدرسه
تحقيق استكمال ايمان ايتدی
بيورمشدر (ياايها الذين
آمنوا كتب عليكم القصاص
فى القتلى الحر بالحر والعبد

ووقت اصفراره دکین وقوفدن زائل اولمدی • اکامشعر دینلدی زیرا معلم عبادتدر وحرمتیچون
حرامله وصفلندی (واذکروه کما هدیکم) واتی توحید وتعظیمله ذکر ایدك نتکم اول هدایتله
سزی ذکر ایلدی شول وجهله کیم سزی دین اسلامه ومناسك حجه هدایت ایتدی (وان کنتم
من قبله لمن الضالین) اکرچه انك هدایتندن اول ایمان وطاعتی جاهللردن ایدیکز (ثم افیضوا
من حیث افاض الناس) ناسك افاضه یعنی رجوع ایتدیکی مکاندن یعنی عرفاتدن افاضه ایدك
• سبب نزولی اولدرکه قریش ناس اوزره ترفع ایدوب وقوفی مزدلفه‌ده ایدرلردی بز اهل
الله وسکان حرمز سائر ناسله مساوی دکلز دیوب وقوف ایچون حرمدن طشره عرفاته وار
مزلردی سائر ناس ایسه عرفاتده وقوف ایدوب اندن افاضه ایدرلردی اویله اولسه حق تعالی
قریشه امر ایتدیکه سائر ناسك وقوف ایتدیکی مکانده وقوف وانلرك افاضه ایتدیکی مکاندن
افاضه ایده‌لر (واستغفروا الله) وقوف وافاضه وسائر مناسکی تغییرده کی جاهلیتکزدن الله
تعالی یه اعتذار واستغفار ایدك (ان الله غفور رحیم) اول الله تعالی ذنبدن توبه ایدنه مغفرت
ایدر وجنتله اثابت ایدر (فاذا قضیتم مناسککم) قچان حجکزدن فارغ اولوب ذبایحکزی
ذبح ایده‌سز که اول جمرهٔ عقبه‌یی رمیدنصکره مناده استقرار عندنده‌در (فاذکروا الله) الله
تعالی یی تکبیر وتحمید وثنا ایله وصف وذکر ایدك (کذکرکم اباءکم) آبائکزی ذکر ایتمکز کبی
• عربك عادتندن ایدیکه حجدن فارغ اولدقلرنده بیت شریف عندنده طوروب آبالرینك مفا
خرینی ذکر ایدرلردی حق تعالی امر ایلدیکه ایمدی بنی ذکر ایدك که اول مفاخری سزه و آبائکزه
بن ویرمیشن واحسان ایلمیشن • ابن عباس وعطا ایدرلر یعنی الله تعالی یی ذکر ایدك صبیان
وصغارك آبالرینی ذکر ایتمی صبی ابتدا سویلر اولدیغنده باباسنی ذکر ایدر غیریسنی ذکر ایتمز
• ایمدی سزدخی انك کبی الله تعالی یی ذکر ایدك غیریسنك ذکرینی ترك ایدك (اواشد ذکرا)
بلکه اندن اشد واکثر ذکر ایدك • امام رازی تفسیرنده ایدر اشبو آیت کریمه دلالت ایدرکه ذکر
اللهی اعلان واجب اوله • زیرا معلومدرکه انسان ابیله افتخار ایدر اولسه انك ذکرنی اعلان
واظهارنده مبالغه ایدر استنکاف ایتمز اما قچان انك ذکرنی اخفا ویا اسرار ایتسه اول انك اندن
استنکافنه دلالت ایدر چون ابیله افتخار ایدن اظهار واعلاننده مبالغه ایدر اوله • اشبو آیت
کریمه مقتضاسنجه ذکر اللهی اعلان بالطریق الاولی واجب اوله ودخی ذاکرك ذکر اللهی
جهری دلالت ایدرکه اول انکله افتخار ایدوب منکرك انکارنه مبالات ایتمزدر وشك یوقدرکه
بوفعل عقلده استحسان اولنور شرعده دخی انجلیندر • زیرا که حدیثده کلدیکه • ما رآه المؤمنون
حسنا فهو عندالله حسن • اول شیئکه انی مسلمون حسن کوره اول عندالله دخی حسندر وبو
معنایی تقویه ایدرکه ستر واخفایه لایق اولمز الا اولکه عیب ونقصان اوله تاکه خلقه منکشف
اولمیه اما اولکه انواع فخر وفضلی ومنقبه‌نك اعظمنی مفید اوله انجه لایق اولورکه اول اخفا اولنه
ومعلومدرکه عبد مؤمنه الله تعالی یی تعظیمله ذکردن اعلا واکمل منقبه اولمز اول اجلدن
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه • طوبی لمن مات ولسانه رطب من ذکر الله • سعادت
اولکمسه‌یه کیم لسانی الله تعالینك ذکریله رطب ایکن وفات ایده وعلی رضی الله تعالی عنه دعاسنده
• یا من ذکره مشرف للذاکرین • ای باری تعالی که ذکرك ذاکرینه شرف ویرر دیوسویلردی • ایمدی

بالعبد والانثی بالانثی فمن عفی
له من اخیه شیئ فاتباع
بالمعروف واداء الیه باحسان
ذلك تخفیف من ربکم ورحمة
فمن اعتدی بعد ذلك فله
عذاب الیم) ای مؤمنلر
سزك اوزریکزه قصدا
مقتوللر ایچون قصاص
فرض اولندی حر ایله
حر عبد ایله عبد نسا ایله نسا
قصاص اولنور یعنی مقتولی
مسلم اولدیغی حالده قاتل حر
وعبد وانثی هرکیم اولورسه
• حنفی یه کوره • قصاص
اولنور امدی مقتولك
برادرندن یعنی ورثه
وولیسندن اول قاتل ایچون
برشی عفو اولنسه یعنی شیدن
مراد سقوط قصاصه بادی
دمندن یاورثه دن بعضنك
عفوی اوله بو عفودنصکره
ولی الدم اولان ورثه حقندن
زیاده اولمیه رق معروف ایله
دیت اخذینه تبعیت ایده
وقاتل دخی وارث مقتوله
دیت لازمه یی بلا تعویق
حسن معامله ایله ادا ایده
اشبو عفو ایله دیت اخذی
ربکز جل شانه طرفندن
سزه بر خفیفلك ومرحمتدر
کیمکه بو عفو واخذ
دیتدنصکره قاتل واقرباسیله
مخاصمه ومقاتله ایدرسه

بونك کبی اعلای مفاخری اخفا قالدنجه لایق اولور • پس بو اجلدن نقل اولندیکه علی کرم الله وجهه
بسمله شریفه‌یی جمیع صلواتده جهر ایدردی امام رازی ایدر • اشبو حجت عقلده برمرتبه‌ده قوت
ورسوخ بولمشدرکه مخالفینك کلماتی سببیله زائل اولوردکلدر (فمن الناس من یقول ربنا آتنا فی الدنیا)
بعض ناس که انلر مشرکوندر حجده سؤاللری دکل الا دنیا ایدی دیرلرکه یاربنا بزه دنیاده غنم وابل وبقر
وعبید ویرحتی انلرك کیمی دیردیکه الهی بابامك قبهٔ عظیمه‌سی وجفنهٔ کبیره‌سی وار ایدی بکا دخی
انك کبی ویر • قتاده ایدر اشبو شول عبددرکه نیتی دنیادر انفاق وعمل ونصیبی جمله دنیا
ایچوندر (وماله فی الآخرة من خلاق) ایمدی انکیچون آخرتده حظ ونصیب یوقدر زیرا که
همتی دنیایه قصر ایتمشدر (ومنهم من یقول) وناسك بعضیلری دیرکه انلر مؤمنلردر (ربنا
آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة) یاربنا بزه دنیاده صحت وکفاف وتوفیق خیر ویر
وآخرتده ثواب ورحمت ویر (وقنا عذاب النار) وعفو ومغفرتکله بزی عذاب ناردن حفظ
ایت • حضرت علی رضی الله تعالی عنه دیدیکه دنیاده‌کی حسنه مرأهٔ صالحه‌در وآخرتده‌کی
حسنه حورادر وعذاب نار مرأهٔ سوءدر وحسن دیدیکه دنیاده‌کی حسنه علم وعبادتدر
• وآخرتده‌کی حسنه جنتدر وعذاب نار شهوات وذنوبدرکه ناره مؤدیدر • انس بن مالك
رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام بررجلی کوردیکه فرخ کبی اولمش دیدیکه حق
تعالی یه دعا ایلر ویااندن برشیئ دیلرمیسن دیدی دیرینکه الهی بکا آخرتده ایده‌جکك عقابی
دنیاده تعجیل ایت پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه سبحان الله سن اکا استطاعت ایده‌مزسن
وطاقت کتوره‌مزسن • ایمدی سکا لایق اولان دیمکدرکه • ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی
الآخرة حسنة وقنا عذاب النار • (اولئك لهم نصیب مما کسبوا) ایمدی انلر ایچون کسب
ایتدکلری خیر ودعادن نصیب ثواب وجزا واردر (والله سریع الحساب) الله تعالی سریع
الحسابدر عباد کثرتده وعمللری وفرتده ایکن جمیعن لمحه دکلو زمانده حساب ایدر ویاخود
قریب اولوبدرکه قیامت قائم اوله وناس حساب اولنه ایمدی طاعته واکتساب حسناته
مبادرت ایدك (واذکروا الله فی ایام معدودات) ایام تشریقده‌که اول ایام منی ورمی جماردر
صلوات مکتوبه ادبارنده وقرابین ذبحی عندنده ورمی جمار وغیر حالاتده الله تعالی یی تکبیر
ایله ذکر ایدك یعنی دیکزکه • الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر ولله الحمد •
روایت اولندیکه عمر واوغلی عبدالله رضی الله تعالی عنهما ایام تشریقده منا‌ده صلوات مفروضه
عقیبنده مجلسده وفراش اوزرنده وفسطاطده وطریقده تکبیر ایدرلردی وناس دخی انلره
تکبیرده موافقت ایدرلردی • عامهٔ علما عندنده اشبو تکبیر ایام تشریقده حاج وغیر حاج حقنده
مشروعدر وانك قدرنده علما اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه اول یوم عرفه‌نك صلاة صبحی
عقیبنده بدأ اولنوب ایام تشریقك آخرنده ایکندیدنصکره ختم اولنورکه اول علی رضی الله
تعالی عنهدن مرویدر ومکحول انی دیوب ابو یوسف اکا ذاهب اولوبدر وبرقوم دخی
دیدیلرکه اول یوم عرفه‌نك صلاة صبحی عقیبنده بدأ اولنوب یوم نحرك ایکندیسی عقیبنده
ختم ایدیلورکه اول ابن مسعوددن مرویدر ابوحنیفه اکا ذاهبدر وبرقوم دخی دیدیلرکه
یوم نحرك صلاة ظهری عقیبنده بدأ اولنوب آخر ایام تشریقك صبحیدنصکره ختم ایدیلورکه

اول کیمسه ایچون آخرتده
عذاب الیم واردر • زمان
جاهلیتده ایکی قبیله بیننده
حرب ودم واقع اولوب
قبیله‌نك بری شرفلو اولمغله
دیکر قبیله‌دن عبدوانثی یرینه
ارکك وبررجل بدلنه ایکی
رجل قتل ایتمکه یمین ایتمشلر
ایدی بعد از هجرت حضور
نبویده بو ایکی قبیله مرافعه
لرنده بو آیت کریمه نازل
اولوب موجنجه بالتراضی
قطع نزاع ایلدیلر (ولکم
فی القصاص حیوة یا اولی
الالباب لعلکم تتقون)
وبو قصاصده سزك ایچون
حیات وبقا واردر ای عقول
تامه صاحبلری شایدکه ناحق
قتلدن صاقنه سز • بو آیت
کریمه‌ده سزکچون حیات
واردر دیو بیو ریلان
برکیمسه برکیمسه‌یی قتله
قصد ایتدکده قصاص
خوفیله ترك ایدر بو سیله
بری قتلدن بری قصاصدن
قورتیلور (کتب علیکم اذا
حضر احدکم الموت ان ترك
خیراً الوصیة للوالدین
والاقربین بالمعروف حقا
علی المتقین) سزدن بریکزه
علامات موت ظاهر اولدقده
اکر جوق مال ترك ایدرسه
پدر ووالده واقرباسنه
معروفه یعنی ثلثدن زیاده

اول ابن عباس رضی الله تعالی عنهدن مرویدر مالك وشافعی اکا ذاهبدر (فمن تعجل فی یومین فلااثم علیه) اول کمسه که منادن خروجی ایام تشریقده یوم نحردنصکره یوم ثانیده استعجال ایده ٠ ایمدی اول استعجالنده ویوم ثالثك رمینی ترکنده اکا اثم یوقدر ٠ زیرا اول اکا رخصتدر ابوحنیفه عندنده یوم ثالثك فجر طلوعندن اول خروجی جائز اولوراندنصکره دکل (ومن تأخر) اولکه منادن خروجی یوم ثالثده رمی جماردن فراغنه دکین تأخر ایده (فلااثم علیه) رخصتی ترکنده اکا اثم یوقدر ایمدی حاج منادن خروجنی تعجیل وتأخیر اتمسی بیننده مخیردر اکرچه تأخیر افضل ایسه‌ده (لمن اتقی) اول کمسه ایچونکه حجدن انصرافدنصکره مناهیدن صاقنه (واتقوا الله) جمیع امورکزده الله تعالیدن قورقکز (واعلموا انکم الیه تحشرون) وبیلك که جیعکز اول الله تعالی‌یه جمع ایدیلور واعمالکز ایچون جزا اولنورسز (ومن الناس من یعجبك قوله فی الحیاة الدنیا) ناسدن بعض کمسه وارکه امور دنیاده واسباب معاشده سویلدیکی سنی اعجاب ایدرویاخود دنیاده کلامنك حلاوت وفصاحتی سنی اعجاب ایدر آخرتده دکل زیرا اول وقتده اکا دهشت وخشیت ایرر ، دینلدیکه اشبو آیت اخنس بن شریق الثقفی حقنده نازل اولوبدر بنی زهره نك خلیفه‌سیدر اول طاتلوسوزلی خوب یوزلی٠ رجل ایدی پیغمبریمز علیه السلامه کلور واظهار اسلام قیلوردی واکا محبت کوستردی وحلف کاذبله کندینی اکا ایناندیرردی وپیغمبریمز علیه السلام انی یاننه اوتوردردی حالبوکه اول منافق ایدی صفات ذمیمه‌سی اشبو آیت کریمه ایله بیلدرلدی (ویشهد الله علی مافی قلبه) ویمین ایدروقولی قلبنده اولانه موافق ایدوکنه الله تعالی‌یه اشهاد ایدردی (وهو الد الخصام) حالبوکه مسلمینله خصومت وجدالی شدیدر (واذا تولی) قچان سنك قتکدن چیقوب کیده (سعی فی الارض لیفسد فیها) سعی ایدرکه یریوزنده فساد ایده (ویهلك الحرث والنسل) اکینلری یاقه وحیوانلری تلف ایده ٠ مکر اخنسك بنی ثقیف ایله خصومتی وار ایدی برکیجه واروب انلرك زروعنی احراق ومواشیلرین هلاك ایتدی ضحاك ایدر یعنی قچان اول امور خلقه والی اوله یریوزنده فساده سعی ایدر ٠ مجاهد ایدر قچان اول والی اوله عدوان وظلم عملن ایدر اول سببدن حق تعالی مطری امساك ایدوب انکله حرث ونسله هلاك ایرر ٠ سعید بن المسیب ایدر درهمی قطع ایتمك یریوزنده فساددندر (والله لایحب الفساد) الله تعالی فساد عملنه راضی اولمز (واذا قیل له اتق الله اخذته العزة بالاثم) قچان اکا الله تعالیدن خوف ایدوب سوء صنیعندن منتهی اول دینلسه انفه وحمیت جاهلیت انی حمل ایدرکه اول نهی اولندیغی سوء صنیعی ایشلیه (فحسبه جهنم) اکا جزا عذاب جهنم کفایت ایدر (ولبئس المهاد) اول نه مبئس فراش اولور ٠ ابن مسعود ایدر کناهك بیوکلرندندرکه بر کمسنه‌یه الله تعالیدن خوف ایت دینلدکده کندی حالکی کوردیه فعلی سیئی اوزره اصرار ایلیه ٠ عمر ابن الخطاب رضی الله تعالی عنه الله تعالیدن خوف ایت دینلسه لله تواضعندن یوزین یره قوردی (ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله) ناسدن کمسه واردرکه الله تعالینك رضاسن ایستیو نفسنی بیع ایدر یعنی الله تعالینك رضاسیچون جهاد ایدر ٠ ویامر بالمعروف ونهی منکر ایدر حتی که قتل اولنور (والله رؤف بالعباد) الله تعالی عبادینه کثیر الرحمتدر

اولمیه رق وصیت ایتمك فرض قیلندی بو وصیت والدین واقرباسنی محروم ایتمامك ایچون متقیلر اوزرینه حق اولدی و زمان جاهلیتده ریا جهتیله مالنی سائره وصیت ایدوب والدین واقرباسنی محروم ایدرلردی حق تعالی انی منعله والدین واقربایه وصیتی امر ایلدی صکره منسوخ اولوب آیات مواریث ایله قرار بولدی (فمن بدله بعدما سمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه ان الله سمیع علیم) اول کیمسه‌که میتك وصیتنی ایشتدکدن نصکره انی تبدیل وتغییر ایده انك کناهی میته اولمیوب انجق تبدیل ایده‌نك اوزرینه در تحقیق الله عظیم الشان موصینك وصیتنی ایشیدیجی ووصینك تبدیلنی بیلیجیدر (فمن خاف من موص جنفاً اواثماً فاصلح بینهم فلااثم علیه ان الله غفور رحیم) وارث ووصی وحاکمدن هر کیمکه وصیت ایدن کیمسه دن وصیتده خطایه میلنی یاوارثه غدر صورتنی وسائر سهو حالتنی فهم وادراك ایتسه ونهج شرعی اوزره وصایاسنی ووارثلری بینی اصلاح ایلسه اول کیمسه اوزرینه هیچ کناه یوقدر

شول حیثیتدنکه اشبونك کبی شرایدانلری ارشاد ایتدی وجهاد تکلیفیله غزات وشهدا ثوابنی انلره عرض ایتدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر اشبو آیت کریمه سریة الرجیع حقنده نازل اولوبدرکه کفار قریش پیغمبریمز علیه السلامه مدینه‌یه خبر کوندردیلرکه بز اسلامه کلمشز اصحابك علماسندن بزه برقاچ کمسنه کوندرکل که کلوب بزه دینك احکامنی تعلیم ایده‌لر حالبوکه مرادلری مکر ایدی پیغمبریمز علیه السلام دخی انلره صحابه‌دن حبیب بن عدی الانصاری ومرثد بن ابی مرثد الغزوی وخالد بن بکری وعبدالله بن طارق بن شهاب البلوی وزید بن الدثنه‌یی کوندردی واوزرلرینه عاصم بن ثابت الانصاری‌یی امیر ایتدی چون انلر کیدوب مکه ومدینه اراسنده بطن الرجیع نام موضعه قوندیلر ٠ تمر عجوه‌لری وار ایدی ییدیلر اول ارایه برعجوز اوغرایوب خرما چکردکن کوریجك فی الحال مکه‌یه دوندی اصحاب محمددن اشبو طریقه کمسه سلوك ایتمشدر دیوب قومنه مدینه خرماسی چکردکین علامت کوستردی فی الحال مکه‌دن یتمش کمسنه رماحله رکبان اولدقلری حالده اول صحابه‌یه ایردیلر حتی که مرثد وخالد وعبدالله بن طارقی اولدردیلر وعاصمك ترکشنده یدی اوقی وار ایدی هر بریله عظماء مشرکیندن بر رجلی اولدرر ایدی اندن دیدیکه الهی صدر نهارده بن سنك دینکی حمایت ایتدم سن دخی آخر نهارده بنم لحممی حمایت ایت چون مشرکون انی احاطه ایدوب اولدردیلر فی الحال جسدی اوزره زنابیر اشوب مشرکین اکا ال ایرکوره‌مدیلر ٠ ایمدی کیجه‌یه صبر ایده‌لمکه بوزنابیر کیده اندن باشن کسوب مکه‌یه ایلتدلم وسلاقه بنت سعد نام مرأیه بیع ایدلم دیدیلر ٠ مکر اول عاصم احد غزاسی کوننده سلاقه‌نك براوغلنی اولدرمشدی اول حالتده یمین ایتمشکه هرقچانکه عاصمك باشی النه کیره قفاسنك ایچنده شرب خمر ایده کیجه اولیجق باذن الله برعظیم یغمور ایردی عاصمك جسدین کوتوروب جنته ایرکوردی ومشرکیندن اللی کمسنه‌نك جیفه‌لرینی سوروب نار قیوردی وحبیبی وزیدی اسیر ایدوب مکه‌یه ایلتدیلر مکر حبیب بدر غزاسنده حارث ابن عامر نام مشرکی اولدرمشدی اول حارثك اوغللری حبیبی صاتون الدیلرکه بابالری یرینه قتل ایده‌لر اندن انی حرمدن طشریه قتل ایچون ایلتدیلر دیدیکه بر آن بکا مهلت ویرك که ایکی رکعت نماز قیله‌یم مهلت ویردیلر قیلدی من بعد هر جبرا قتل اولنان مسلمه اول ایکی رکعت اندن سنت قالدی بعده انی حیا صلب ایتدیلر دیدیکه الهی بیلورسنکه قتمده برکسه یوقدر سلامی رسولك علیه السلامه ایرکوره الهی سندن دیلرمکه سلامی اکا ایر کوره‌سن اندن سلامان دینور برمشرك طوروب رمحله انی اولدردی وزید بن الدثنه‌یی صفوان بن امیه صاتون الدیکه باباسی امیه ابن خلف یرینه قتل ایده اویله اولسه انی مولاسی قسطاس نام مشرکله تنعیمه کوندردیکه انده قتل ایده قریشدن برجماعت انده انك قاتنه کلدیلرکه انلرك بری سفیان بن حرب ایدی دیدیکه یازید سورمیدك که محمد بزم قتمزده اولیدی سنك یرکه انی اولدیریدك سن ایسه اهلك قاتنده آزاده اولیدك زید دیدیکه والله سومزم که محمد علیه السلام الآن اولدیغی مکانده برشوکه‌دن متأذی اوله بن ایسه اهلم قاتنده آزاد اولم ابو سفیان ایتدی ناسده اصحاب محمدك محمدی سومه‌لری کبی کورمدمکه کمسه کمسه‌یی سوه اندن نسطاس انی شهید ایتدی چون بو خبر مخبر صادق پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه ایرشدی اصحابنه ایتدی قنغیکز درکه

الله عظیم الشان حقی اجرا ایده‌نی مغفرت وامرینه اطاعت ایدنه مرحمت ایدیجیدر (یاایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون) ای مؤمنلر سزه اوروج طوتمق فرض قیلندی سزدن مقدم اولنلره فرض اولندیغی کبی شایدکه صومله هوا الریکزه ضعف طاری اولوب معاصیدن اتقا ایده‌سز (ایاما معدودات فمن کان منکم مریضا او علی سفر فعدة من ایام اخر وعلی الذین یطیقونه فدیة طعام مسکین فمن تطوع خیرا فهو خیر له وان تصوموا خیر لکم ان کنتم تعلمون) اول سزکچون فرض اولنان صیام صاییلو کوندر ٠ که یکرمی طقوز یااوتوزدر ٠ اولکونلرك کیمکه مریض یاسفرده اولوب افطار ایتدکده یعنی صائم اولمدقده اولکونلرك عددی قدر صحت وراحتی حالنده صائم اولور ودخی طاقتی اولوب تعبدن ناشی مفطر اولان کیمسه‌لره فدیه ویرمك یعنی برفقیری اطعام ایتمك واردر ٠ وبو فدیه یاقول حنفی بغد ایدن بشیوز یکرمی درهم

حبیبی خشبه‌سندن ایندره‌که مقابله‌سنده حق تعالی انی جنته کیردیره زبیر ومقداد رضی الله
تعالی عنهما دیدیلرکه یارسول الله انی ایکیمز ایده‌لم ان شاء الله تعالی اندن ایکیسی برابر طوروب
کتدیلر حتی که کیجه تنعیمه ایردیلر کورسه‌لرکه خشبه‌نك حولنده مشرکیندن قرق دکلو کشی
اویویوب یاتورلر انلر اول حالده بی‌خبر ایکن خشبه‌دن انی ایندیروب فرسه یوکلتدیلر
حالبوکه اول قرق کوندنبرو تروتازه متغیر اولمامش الی یاره‌سی اوزره قومش‌دمی دم‌لونده
قوقوسی مسکه دونمش ایکیسی انی آلوب کتدیلر انی بکلینلر اویانوب بولمیجق قریشدن یتمش
کشی‌یی فی الحال اول ایکیسی آردنجه کوندردیلر ایریشیجك زبیر حبیبی یره ایندردی اول
حینده یرحبیبك جسدین یوطوب اکا بلیع الارض دینلدی اندن زبیر انلره بزدن نه استرسز
دیلرسکز کلك سزکله اوقلشه‌لم ویاخود دوکشمدین سزکله آیریلشه‌لم اویله اولسه قتال
ایتمکسزین انلر مکه‌یه دونوب کتدیلر • وزبیر ومقداد ایسه مدینه‌یه پیغمبریمز علیه السلامه
قدوم ایتدیلر حالبوکه جبرائیل علیه السلام انك قاتنده ایدی دیدیکه یامحمد اصحابکدن بوایکی
کمسه ایله ملائکه مباهات ایدر • اشبو آیت کریمه اول ایکیسی حقنده نازل اولدی شول وقتن
که حق تعالینك رضاسی طلبنده حبیبك جسدین خشبه دن انزال ایچون نفسلرین فدا ایلدیلر
اکثر مفسرین ایدر اشبو آیت کریمه صهیب بن سنان الرومی رضی الله تعالی عنه حقنده نازل اولوبدر
شول وقتن که مؤمنلردن برجاعتله مشرکینه اسیر اولدیلر مشرکون انلره دینکزدن دونك دیو
عذاب ایتدیلر صهیب انلره دیدیکه بن بر پیر کشییم سزدن ویاغیریدن اولدیغم سزه نه ضرر ایدر سزه
جله مالم فدا ایدیم قوك بنی انجق دینمله کیده‌یم انلر دخی اکا راضی اولدیلر مالن آلوب کندویی
صالیویردیلر • سعید بن المسیب وعطا ایدر وقتا که صهیب پیغمبریمز علیه السلامك قاتنه هجرته
اقبال ایتدی قریشدن برطائفه انك اردنجه کیدوب اکا ایردیلر فی الحال صهیب راحله‌سندن
اینوب تیرکشندن اوقلرین اوکنه دوکدی ودیدیکه یامعشر قریش اوق آتمقده مهارتمی بیلورسز
دیدیلر سکز مکه‌ده اولان مالمی سزه ویره‌یم قوك بنی یولمه کیده‌یم اکر راضی اولمزسه‌کز اشبو اوقلرك
هر برین بریکزك یورککزه صنجارم اول توکندکده قلجمله المده اولدیغنجه ایردیکمه اوررم اشبو
ایکی آلتدن قنغیسن دیلرسه‌کز اختیار ایدك اویله اولسه مالنی القی شرطیله انی صالیویردیلر حقنده
اشبو آیت کریمه نازل اولدی • مغیره‌دن مرویدرکه ایدر برغزاده ایدك بر رجل کافرلر اوزره
هجوم ایدوب قتل اولنجه قتال ایتدی ناس دیدیلرکه اشبو رجل کندویی تهلکه‌یه القا ایتدی
عمر رضی الله تعالی عنهه انك حکمندن استفتا ایتدیلر اول انلرك زعم ایتدیکی کبی دکلدر بلکه اول
حق تعالینك • ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله • جله‌سندندر دیدی عمر رضی الله
تعالی عنه برکسه‌یی اشبو آیتی اوقور ایشیدیجك استرجاع ایدوب دیدیکه اول شول رجلدرکه
امر معروف ونهی منکر ایتدیکی ایچون قتل اولنه (یاایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کافة)
جله‌کز ظاهرده وباطنده حق تعالی‌یه استسلام واطاعت ایدك خطاب منافقلره اولمسی تقدیر
اوزره ویاخود کلیتکزله اسلامه داخل اولك اکا غیر خلط ایتمکز خطاب اهل کتابك مؤمنلرینه
اولمسی تقدیر اوزره • زیراکه انلر اسلاملرندنصکره سبت کوننه تعظیم ولحم ابلی والبانی تحریم
ایدرلردی ویاخود شرائع اللهك کلنه داخل اولك انبیا وکتبك کلنه ایمانله خطاب اهل کتابه

وآرپه وسائردن بیك
قرق درهمدر » هر کیمکه
زیاده خیره سعی بلیغ ایده
«یعنی فدیه‌یی زیادة ویره
یاخود صیام ایله اطعامی جمع
ایده » اول کیمسه ایچون
زیاده خیر واردروسزه بو
فدیه وسائر ایله رخصت
ویرلمشیکن ینه صائم اولسه‌کز
سزه خیرلودر اکر فضیلت
صومی بیلورسه‌کز • بو آیت
کریمه‌ده صیامه طاقتی وار
ایکن فدیه‌یه رخصت ویرلمسی
اوائل اسلامده صومه ابتدا
امر اولندقده معتادلری
اولمیوب موجب تعب
اولدیغندن مساعده اولمش
اوله‌صکره اشاغیکی آیتده
اولان «فلیصمه» امری
ایله بو نسخ اولمش بعضیلر
«یطیقونه» اولنده لاء نا
فیه مضمردر دیمشلر بو
تقدیرجه نسخ اقتضا ایتمز
(شهر رمضان الذی انزل فیه
القرآن هدی للناس وبینات
من الهدی والفرقان فمن
شهد منکم الشهر فلیصمه
ومن کان مریضا او علی سفر
فعدة من ایام اخر یرید الله
بکم الیسر ولا یرید بکم
العسر ولتکملوا العدة
ولتکبروا الله علی ماهدیکم
ولعلکم تشکرون) بو ایام
معدوده ماه رمضاندر انده

اولمسی تقدیر اوزره ویاخود اسلامك جمیع شعب واحکامنه داخل اولوب اندن هیچ برشیئه
خلل ایرکورمکز خطاب مسلمینه اولمسی تقدیر اوزره (ولاتتبعوا خطوات الشیطان)
یوخسه شیطانك آثار وسننه اتباع ایتمکز حالبوکه حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم
سزه سنن اسلامی بیان ایدوبدر (انه لکم عدو مبین) زیراکه اول شیطان سزه ظاهر
العداوه‌در • جابر رضی الله تعالی عنه ایدر عمر رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز علیه السلامه
کلوب دیدیکه یارسول الله بز یهوددن بعض احادیث ایشیدیرزکه اول بزه خوش کلور
اجازت ویررمیسنکه انك بعضنی بز یازه‌لم پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه یوخسه سزدخی
یهود ونصارالر کبی متحیرلرمیسز بن سزه برشریعت بیضا ونقیه ایله کلمشمکه اکر موسی علیه
السلام بنم زمانمده حیاتده اولسه بکا اتباعدن غیری‌یه وسعی اولمزدی (فان زللتم من بعد
ماجاءتکم البینات) اکر سز آیات ظاهره وحجج باهره کلدیکندنصکره اسلامه دخولدن میل
ایدرسه‌کز (فاعلموا ان الله عزیز حکیم) پس بیلك که حق تعالی عزیز در انتقامدن انی
برشیء عاجز ایتمز حکیمدرکه انتقامنده اصابت ایدر (هل ینظرون) اسلامه دخولی ترك
وخطوات شیطانه اتباع ایدنلر منتظر اولمزلر (الا ان یأتیهم الله) الا کا منتظر اولورلرکه
حق تعالینك امر وبأسی انلره کله (فی ظلل من الغمام) بیاض بولتدن ظله‌لرده اول مظنهٔ
رحمت ایکن انده عذاب اولمسی اقطع اولور زیراکه شرك حسبان اولنمدیغی حیثیتدن کلمسی
اصعبدر فکیف که خیر حسبان اولور حیثیتدن کله (والملائکة) ملائکه دخی کله‌که
انلر امر وعذاب اتیانه واسطه‌در (وقضی الامر) وحسابدن فراغ اولنوب هلاکلرینك
امری اتمام اولنه (والی الله ترجع الامور) وامورك کلیسی الله تعالی‌یه رجوع ایدر
(سل بنی اسرائیل) یامحمد مدینه‌نك یهودینه سؤال ایتکه (کم آتیناهم من آیة بینة) بز انلرك
آبا واسلافلرینه معجزهٔ ظاهره دن ویا انبیا ایدیله حق وصوابه شهادت ایدر کتابلرنده آیتدن
ویرمیشز (ومن یبدل نعمة الله) اول کمسه‌که الله تعالینك آیاتنی بیلدیکندنصکره تغییر ایده‌که
اول اجل نعم اولان هدایه سببدر انی ضلالته وازدیاد درجه‌یه سبب قیله (من بعد ماجاءته)
اکا واصل اولوب معرفتنه تمکن ایتدکدنصکره اشبو تعریض واردرکه انلرك انی تغییری
بیلدکلرندنصکره اوله (فان الله شدید العقاب) اول الله تعالی نعمتنی تغییر ایدوب شکردن
بدل کفران ایدنه عقاب شدید ایدر جرمك شدیدینی مرتکب اولدیغیچون (زین للذین
کفروا الحیاة الدنیا) حیات دنیا کافرلرك کوزلرینه تحسین ومحبتی قلبلرینه تمکین
اولندی حتی انك اوزرینه تهالك ایدوب غیریدن اعراض ایتدیلر (ویسخرون من
الذین آمنوا) ومؤمنینك فقراسنی استرذال ایدرلر ویاخود انلری دنیایی ترك ایدوب
عقبایه اقباللری اوزره استهزا وسخره ایدرلر (والذین اتقوا فوقهم یوم القیامة) حالبوکه
اتقا ایدن مؤمنلر یوم قیامتده انلرك فوقنده اعلای علیینده انلر ایسه اسفل سافلینده در ویاخود
مؤمنلر کرامتده انلر ایسه مذلتده‌در ویا مؤمنلر انلرك اوزره تطاول ایدوب انلری سخره ایدرلر
• نتکم دنیاده انلر مؤمنلری سخره ایدرلردی • اسامة بن زید رضی الله تعالی عنهما پیغمبریمز علیه
السلام دیدیکه جنت قپوسنده طوروب ایچروسنه نظر ایتدم اهلنك اکثرینی مساکین کوردم

جسته جسته پیغمبریمز علیه
السلامه ایندردی اول قران
نامی حقه هدایت ایدر
وحلال وحرامده ودین
واحکام وشرایعده حق
باطلدن فرق وتمییز ایدر
سزلردن هر کیمه شهر
رمضان معلوم اولسه صائم
اولسون اول ماهده مریض
یاسفرده اولان کیمسه صائم
اولمدیغی کونلرك عددنجه
صحت واقامتده صائم اولور
الله تعالی سزه آسانلك مراد
ایدر مریض ومسافره صوم
امریله عسرت مراد ایتمز
تاکه مرض وسفر کونلرنده
اولان صومکزك صحت
وحضرده تکمیلنی ادا ایده‌سز
وسزی صومله راه حقه
هدایت ایتدیکیچون الله
تعالی‌یی تعظیم ایده‌سز شایدکه
اجر صومه نائل اولدیغکز
نعمته شکر ایده‌سز (واذا
سألك عبادی عنی فانی قریب
اجیب دعوة الداع اذا دعان
فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی
لعلهم یرشدون) یامحمد قوللرم
سکا بندن سؤال ایتدکلرنده
بن علم واجابتله یقینم بکا دعا
ایدیجیلر دعا ایتدکلرنده
اجابت ایده‌رم امدی بندن
اجابت طلب ایتسونلر وبکا
ایمانده ثابت اولسونلر شایدکه
رشد حقه نائل اوله‌لر

وجهنم قپوسنده دخی طوروب ایچروسنه نظر ایتدم اهلنك اكثرینی نسا كوردم واهل جدایسه محبوسلر ایدی مكر انلردن اوله كه اهل ناردن اولوب ناره ادخاله امر اولنمش اوله • سهل بن سعد ایدر پیغمبریمز علیه السلام قاتنه بررجل اوغرادی پیغمبریمز علیه السلام برمجالسنه بونك حقنده نه دیرسن دیدی اول ایتدیكه بورجل ناسك اشرافندندر لایقدركه نسادن دیلدیكی اكا تزویج اولنه وشفاعت ایتسه طوتیله وسوزی دیكلنه بعده پیغمبریمز علیه السلام قاتنه بررجل آخر اوغرادی پیغمبریمز علیه السلام ینه اول مجالسنه یا بونك حقنده نه دیرسن دیدی اول ایتدیكه بورجل مسلمونك فقراسندندر لایقدركه نسادن دیلدیكی اكا تزویج اولنمیه شفاعت ایتسه طوتلمیه سویلسه سوزی دیكلنمیه پیغمبریمز علیه السلام دیدیكه ایمدی یالكز بورجل اولكی رجلك امثالندن دنیا طلوسی رجالدن خیرلودر ﴿ والله یرزق من یشاء بغیر حساب ﴾ الله تعالی دیلدیكی كمسه یه دنیاده وآخرتده رزقی حسابسز ویرر دنیاده ویرمسی كاهی استدراج وكاهی ابتلا اولور ویاخود اكانی دنیاده زحمتسز ویرر وآخرتده انك اوزره اكا حساب ایتمز ویاخود حق تعالی رزقی ناسك كیمنه آز وكیمنه بسط ایدر هر برینه حاجتی دكلو ویرمز بلكه احتیاجی اولمیانه كثیر ویرر واحتیاجی اولانه قلیل دخی ویرمز اكا اعتراض وحساب اولنمز نیچون بوكا ویردك وبوكا ویرمدك ویا نیچون بوكا آز وبوكا چوق ویردك دینلمز ویاخود اول خزانه سی نفادندن اوشنمز كه آندن چیقانك حسابنه احتیاج اوله ﴿ كان الناس امة واحدة ﴾ ناس دین حق اوزره متفقلر ایدیكه اول آدم وادریس بیننده كی زمانده ویا آدم ونوح بیننده ویا طوفاندنصكره ده ایدی ویاخود جهالت وكفرده متفقلر ایدیكه اول ادریس ویا نوح فترتنده ایدی ﴿ فبعث الله النبیین ﴾ وقتاكه انلر اتفاقدنصكره اختلاف ایتدیلر حق تعالی انلره نبیلر كوندردی • كعب ایدر انبیانك عددنده بنم بیلدیكم یوزیكرمی درت بیكدر انلردن مرسل اوچیوز اون اوچدر وقرآنده اسمیله ذكر اولنان یكرمی سكزدر ﴿ مبشرین ومنذرین ﴾ ایمان واطاعت ایدنلره ثوابله تبشیر ایدر وكفر وعصیان ایدنلری عقابله تحذیر ایدر اولدقلری حالده ﴿ وانزل معهم الكتاب ﴾ وانلر كله بیله كتاب انزال ایتدی ﴿ بالحق ﴾ حقی ملتبس واكا شاهد اولدیغی حالده ﴿ لیحكم بین الناس فیما اختلفوا فیه ﴾ تاكه الله تعالی ویا بعث اولنان نبی ویا انزال اولنان اولنان كتاب ناس بیننده اختلاف ایتدكلری حقده ویا انلره ملتبس اولان شیئده حكم ایده ﴿ وما اختلف فیه ﴾ اول حق ویا كتابده اختلاف ایتمدی ﴿ الا الذین اوتوه ﴾ الا ینه اول كتاب ویریلنلر اختلاف ایتدی خلافی كیدر رشیئ خلافك استحكامنه سبب قیلدیلر كتابك بعضنه مؤمن وبعضنه كافر اولدیلر ﴿ من بعد ما جاءتهم البینات ﴾ انلره تورات وانجیل احكامی كلدیكندنصكره ﴿ بغیا بینهم ﴾ ارالرنده ظلم وحسد ایدوب دنیاده حسد وحرصلری سببیله ﴿ فهدی الله الذین آمنوا لما اختلفوا فیه من الحق باذنه ﴾ اویله اولسه حق تعالی مؤمنلره حقدن اختلاف ایتدكلری شیئه امری ویا اراده ولطفی ایله هدایت ایتدی • ابن زید ایدر ناس قبله امرنده اختلاف ایدوب كیملری نمازی مشرقه وكیملری مغربه كیملری بیت المقدسه قیلوب حق تعالی مؤمنلره كعبهٔ مكرمه یی هدایت ایتدی وصیام امرنده دخی اختلاف ایدوب حق تعالی مؤمنلره شهر رمضانی هدایت ایتدی • وایامده دخی اختلاف ایدوب یهود

اعرابیدن بری سؤال ایلدیكه یا نبی الله تكری تعالی بكا یقین ایسه اكا كیزلو سویلیم اوزاق ایسه ندا ایده یم دیدكده بو آیت كریمه نازل اولدی ﴿ احل لكم لیلة الصیام الرفث الی نسائكم هن لباس لكم وانتم لباس لهن علم الله انكم كنتم تختانون انفسكم فتاب علیكم وعفا عنكم فالآن باشروهن وابتغوا ما كتب الله لكم وكلوا واشربوا حتی یتبین لكم الخیط الابیض من الخیط الاسود من الفجر ثم اتموا الصیام الی اللیل ولا تباشروهن وانتم عاكفون فی المساجد تلك حدود الله فلا تقربوها كذلك یبین الله آیاته للناس لعلهم یتقون ﴾ صیام كیجه سی نسا كزله جماع سزه حلال قلندی نساكز سزه لباس وسز دخی انلره لباس سكز سز مباشرته عدم صبر ایله نفسكزه خیانت ایدر اولدیغكزی الله تعالی بیلدی بناء علیه سزك اوزریكزه رحمتیله رجوع ایدوب كناهكزی عفو ایتدی شمدی نساكزله لیالیده مباشرت ایدك وسزه تقدیر ایتدیكی طلب ایدك وتاكه فجردن یعنی

یوم سبتی ونصاری یوم احدی اخذ ایتدیلر حق تعالی یوم جمعه یی بزه هدایت ایتدی • وابراهیم علیه السلام امرنده دخی اختلاف ایدوب كیمی انی یهودی وكیمی انی نصرانی دیدیلر حق تعالی مؤمنلره انك حنیف مسلم ایدوكن هدایت ایتدی ﴿ والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم ﴾ الله تعالی دیلدیكی كمسه یی دین اسلامه هدایت ایدر ﴿ ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما یأتكم مثل الذین خلوا من قبلكم ﴾ ظن ایدرمیسز ای مؤمنلر كه جنته كیره سز حالبوكه سزدن اوكدن كچن انبیا ومؤمنینه كلان مثلی سزه كلمیه ﴿ مستهم البأساء والضراء ﴾ انلره شدت فقر وبلا وامراض اصابت ایتدی ﴿ وزلزلوا ﴾ واصابت ایدن شدائددن برمرتبه ازعاج اولندیلر كه ﴿ حتی یقول الرسول والذین آمنوا معه ﴾ حتی تناهیٔ شدت واستطالهٔ مدتدن حبال صبرلری اوزیلوب رسول وبیله سنجه اولان مؤمنلر دیدیلركه ﴿ متی نصر الله ﴾ الله تعالینك نصری بزه نوقت ایرر واوزریمزدن بلا كیدر انلره دینلدیكه ﴿ الا ان نصر الله قریب ﴾ آكاه اولك كه الله تعالینك نصری قریبدر • دینلدیكه اشبو آیت كریمه خندق غزاسنده نازل اولدی شول وقتكه مسلمینه جهد وبرد وشدت خوف وضیق عیش وانواع اذی ایردی • عطا ایدر وقتاكه پیغمبریمز علیه السلام اصحابیله مدینه یه كیردیلر مالسز اولدقلرندن ودیار واموالرین مشركینه الیقویدقلرندن ویهودك عداوت اظهار وبرقوم ایسه نفاق اسرار ایتدكلرندن زیاده هموم وغمومه ایردیلر اویله اولسه حق جل وعلا انلرك قلوبك تطییب ایچون اشبو آیتی انزال ایتدی اشبو آیتده اشارت واردركه عبدك الله تعالییه وصولی عندنده كرامت حصولی دكل الا ترك هوی ولذات ومكابدهٔ شدائد وریاضاتله در • اول اجلدن پیغمبریمز علیه السلام دیدیكه «حفت الجنة بالمكاره وحفت النار بالشهوات» جنت طولدیرلدی شول تكالیف شرعیه نك اداسیله كیم اول نفوسه ثقیل كلور وجهنم طولدیرلدی حب دنیا ومستلذات ومحرماتدن نفوس امارهٔ بالسوءك مرارتیله كیم اول اكا جمیل اولور ﴿ یسئلونك ماذا ینفقون ﴾ یا محمد سكا سؤال ایدرلركه نه شیئ انفاق ایدهلر وانی كیملره فی سبیل الله صرف وتصدق ایدهلر اشبو آیت عمرو بن جموح حقنده نازل اولوبدركه اول مالدار بر پیر كمسه ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدیكه یا رسول الله نه شیئ تصدق وكیملره صرف ایدهلم ﴿ قل ما أنفقتم من خیر ﴾ یا محمد انلره دیكل كه مالدن اول شیئكه فی سبیل الله انفاق ایدرسز ﴿ فللوالدین والاقربین والیتامی والمساكین وابن السبیل ﴾ ایمدی انی والدینكزه وسزه قرابتلولره وبابالری اولمیان اولاد صغاره ومسكینلره ومسافریندن یولده قالمشلره انفاق ایدك ﴿ وما تفعلوا من خیر فان الله به علیم ﴾ خیردن هر شیئكه انی ایشلرسز حق تعالی انك كنهنی بیلور وثوابنی ویرر • اشبو آیت دینلدیكه زكات آیتیله نسخ اولنوبدر ودخی جائزدركه اشبو حكم نفله حمل اولنه اویله اولسه مراد فقرادن اصناف مذكوره یه تطوعا براولوب منسوخ اولمیه ﴿ كتب علیكم القتال ﴾ جهاد اوزرینكزه فرض قیلندی • اشبو آیتك حكمنده علما اختلاف ایتدیلر • عطا دیدیكه جهاد تطوعدر وبو آیتله مراد پیغمبریمز علیه السلامك اصحابیدر غیری دكلدر • امام ثوری دخی اكا ذاهبدر شول دلیل ایله كیم قرآنده ﴿ فضل الله المجاهدین بأموالهم وانفسهم علی القاعدین درجة وكلا وعد الله الحسنی ﴾ حق تعالی شول اموال ونفسلریله جهاد ایدنلری

نور صبحدن بیاض ایپلك ایله سیاه ایپلك سزه بیان ومعلوم اولنجیه دك اكل وشرب ایدك بوندنصكره صیامی كیجه یه دك تمام ایدك و مسجدلرده مقیم ومعتكف اولدیغكز حالده نساكزه مباشرت ایتمیك بو صیام بحثنده اولان ممنوعات من طرف الله حدود فاصله در اكا یقین اولمیك بو احكام كی الله تعالی اوامر ونواهیسنی بیان ایدر شایدكه اتقا اوزره اولوب حدی تجاوز ایتمیهلر اسلامك بدایتی حالنده كیجه لرده یتسو نمازینی قلنجیه دك یاخود اویونجیه دك اكل وشرب اولوب صكره ینه صیام ایدی وقتاكه بعد العشا وبعد النوم بعض صحابه غلبهٔ شهوت سیبندن زوجه سنه قربان وقوعیله عمر الفاروق رضی الله عنه حضور نبویه یه بكا ایله كلوب حاللرینی عرض واعتذار ایتملریله بو آیتك اولنده كی «احل لكم» نزول بولدی وخیط ابیض ایله خیط اسود فجر صادق ایله فجر كاذبه توجیه اولنوب انلری تبیین دینلمش ﴿ و لا تأكلوا اموالكم بینكم بالباطل

قاعدين اوزره بر درجه تفضيل ايتدى ومجاهد وقاعددن هرصنفه جنت وعد ايتدى ديو بيورلدى اكر قاعد فرضى ترك ايتمش اوليدى انكيچون جنت وعـد اولنمزدى وبعضيلر ايسـه آيتك ظاهرينه نظر ايدوب تاقيامته دكين كافهٔ مسلمين اوزره جهاد فرضدر ديدى • قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من مات ولم يغز ولم يحدث نفسه بالغزومات على شعبة من النفاق • پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسه‌كه غزا ايتمدين ويانفسنى غزا ايتمكه تحديث ايتمدين وفات ايده نفاقدن برشعبه ايله متصف اولديغى حالده وفات ايدر • وبرقوم ديديلركه جمهورانك اوزره‌دركه جهاد فرض كفايه‌در صلاة جنازه وردسلام كبى قچان بعض انى اقامت ايتسه باقيسندن فرض ساقط اولور • امازهرى واوزاعى ايدر حق جل وعلى ناس اوزره جهادى فرض قيلدى اولكه غزا ايده نه كوچك ايدروا اولكه قعود ايده اول عده درا كراندن استعانت اولنورايسه اعانت ايده استنفار اولنورسه نفور ايده استغنا اولنورسه قعود ايده ‹ وهو كره لكم › حالبوكه اول سزه شاقدر وطبعا مكروهدركه انده مؤنت مال مشقت نفس وخطر روح واردر بوخسه امر الهيدن مؤمن كراهت ايتمز ‹ وعسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم › كاهى برشيدن كراهت ايدرسزكه اول غزادر حالبوكه اول سزه خيرلودركه انده ايكى حسناتك برى واردركه اول ظفر وغنيمت وياشهادت وجنتدر ‹ وعسى أن تحبوا شيئا وهو شر لكم › وكاهى برشئ سورسزكه اول غزادن قعوددر حالبوكه اول سزه شرلودركه انده غنيمت واجرك فوتى واردر • دينلديكه مكروهده اوامرك جميى داخلدركه طبع اندن كراهت ايدر حالبوكه اكا اتباعده اكا مؤمنك صلاحى وسبب فلاحى واردر ومحبوبده مناهينك جميى داخلدركه زيرا نفس انى سور حالبوكه انسان اندن منتهى اولمزسه ردا وهلاكه ايرر ‹ والله يعلم وانتم لا تعلمون › حق تعالى سزه خير اولانى بيلورسز بيلمزسز • اشبو دليلدركه احكام شرعيه مصالح راجحه‌يه تابع اولور اكرچه عينى بيلنمزسه‌ده • روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعـالى عليه وسلم بدر غزاسندن ايكى آى اول شهر جمادى الاخره‌ده مهاجريندن سكز كشينك اوزرينه ابن عمه‌سى اولان عبدالله بن جحش رضى الله تعـالى عنهى امير ايدوب قريش قافله‌سنى ترصد ايچون كوندرر اولدقده ديديكه حق تعالينك اسم شريفيله تيمن ايدوب اصحابكله يوله كيركل واليكه دورلمش بر ورقه ويره‌يم ايكى كون كتديككزدن صكره نزول ايتديككز مكانده اشبو ورقه‌يى آچوب اوقوغل نه امر اولنمش ايسه موجبيله عمل ايدك چون مدينه‌دن قالقوب يوله كيرديلر ايكى كون كتدكلرندنصكره برمنزله نزول ايتديلر عبدالله ورقه‌يى آچوب اصحابنه اوقودى ماٰلى بوكه ياعبدالله بن جحش اصحابكله كيدوب بطن نخله‌ده نزول ايده‌سـن وانده قريش قافله‌سـنى بكليه‌سن الله تعاليدن رجا اولنوركه اصحابكله اندن خير ايله عودت ايليه‌سن هر برى سمعا وطاعة ديوب يوله كيرديلر حتى كه محل مأموره ايرديلر بر وقتدنصكره كورسه‌لركه قريش قافله‌سى اوزرلرينه چيقه كلدى فى الحال اصحاب طوروب اول قافله اهلى ايله جنك ايتديلر جمله‌درت كشى ايديلر برى عمرو بن الحضرمى ايدى اولدرديلر • وايكيسن اسير ايدوب بريسـنى قاچرديلر • وقافله‌نك يوكى طائف تجارتى ايدى سوروب انى واسيرلرى مدينه‌يه ايركورديلر مكر اول جنك غرهٔ رجبده واقع اولمش اصحاب ايسه انى جمادى الآخره‌نك آخر كوننده

(واقع)

وتدلوا بها الى الحكام لتأكلوا فريقـا من اموال الناس بالاثم وانتم تعلمون) وبينكزده بربرلريكزك مالنى باطل ايله يعنى سرقه وقـار وغصب وامثاليله اكل ايتمك وناسك مالندن طمله يعنى شهادت زور ويمـين كاذب ايله برفرقه‌يى اكل ايچون حكامه رشوت ويرميك مع هذا ظلم ايدوكنى بيلورسز • مرويدركه عبدان الحضرمى امرئ القيس كنديدن بندن غصبله الدى ديو برارض دعواسيله حضور نبويده محاكمه ايتدكلرنده عبداندن شـاهد طلب اولنمغـله عبدان شاهدم يوقدر يمين ايتسون ديدى امرئ القيس يمينه قصد ايتدكده پيغمبر عليه السلام • ان الذين يشترون بعهد الله وايمانهم ثمنا قليلا • آيت كريمه‌سنى قرائت بيوردقلرنده مؤثر اولوب ارض مذكورى عبدانه تسليم ايلدى وبو آيت كريمه نازل اولوب يمين كاذبدن نهى اولنـدى (يسئلونك عن الاهلة قل هى مواقيت للناس والحج وليس البر بان تأتوا البيوت من ظهورها ولكن البر من اتقى واتوا البيوت من ابوابها واتقوا

واقع اولدى ظن ايتمشلر چون اول خبر قريشه ايردى ديديلركه محمد عليه السلام شهر حرامده قتالى استحلال ايتدى • بو سوزلر اول اصحابك قلبلرنده اثر ايتدى پيغمبريمز عليه السلام دخى اول قافله متاعندن برشيئه تعرض ايتمدى واول ايكى اسير امرنده توقف ايتدى تا شول وقته دكين كه اشبو آيت كريمه نازل اولدى اويله اولسه پيغمبريمز عليه السلام اول قافله‌دن خمسنى چيقاردى باقيسنى اول اصحابه اولشـدردى اسـلامده اول قسمت اولنان غنيمت اول ايدى واول ايكى اسيرلرك بريسنه حكم بن كيسان وبرينه عثمان بن عبدالله دينوردى اول ايكيسندن بدل سعد بن ابى وقاص وعتبه بن غزوان نام ايكى صحابى‌يى مكه‌دن كيرو كتورتدى انلر كليجك اول ايكى اسيرى صاليويردى اشبو قصه سبب اولدى شول آيت كريمه‌نك نزولنه كيم الآن ذكر اولنوركه ‹ يسئلونك عن الشهر الحرام قتال فيه › يا محمد سكا سـؤال ايدرلركه شهر حرامده قتالك حكمندن كه اول نيجه‌در ‹ قل قتال فيه كبير › ديكل كه انده قتال ذنب كبيردر ‹ وصد عن سبيل الله › وناسى اسلامدن والله تعالى‌يه ايركورر طاعاتدن صرف ومنع ‹ وكفر به › والله تعـالى‌يه كفر ‹ والمسجد الحرام › ومسجد حرامدن منع ‹ واخراج اهله منه › ومسجد حرامدن اهلى اخراج ‹ اكبر عند الله › الله تعالى عندنده وبالى اعظمدر اول اصحابك فعلندن كه قريش قافله‌سنك اهلنه شهر حرامده ايتديلر ‹ والفتنة اكبر من القتل › ومشركينك ارتكاب ايتدكلرى اخراج وشرك اكبردر شـول قتلدنكه مسلمون انى شهر حرامده ارتكاب ايتمشـلردر ‹ ولا يزالون يقاتلونكم حتى يردوكم عن دينكم ان استطاعوا › يا مؤمنلر بيلك كه مشركينك سزه عداوتى دائمدر سزكله قتـالدن منفك اولمزلر تا كه سزى دينكزدن صرف ايده‌لر اكا اقتدارلرى اولسه وانلرك اكا اقتدارلرى اوله‌جق دكلدر ‹ ومن يرتدد منكم عن دينه فيمت وهو كافر › سزدن اول كمسـه‌كه سرده وياجهرده دين اسـلامدن دين كفره رجوع ايده وكافر اولديغى حالده فوت اوله ‹ فاولئك حبطت اعمالهم فى الدنيا والآخرة › ايمدى انلرك دنياده واخرتده اعمال حسنه‌لرى حبط اولور يعنى فوائد دنيويه‌سى كيدر وفوائد اخرويه‌سى دوشر • امام شافعى بو آيتك دلالتيله ديديكه مرتدك عملى حبط اولمز مادامكه ردت اوزره اولميه • وامام ابو حنيفه ديديكه ردت ايله اعمال سالفه‌سى باطل اولور اكرچه اسلامه رجوع ايدر وموتى كفر اوزره اولمزسه‌ده ‹ واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون › وانلر اصحاب ناردن سائر كفره كبى انده دائملردر وقتا كه عبدالله بن جحش واصحابى يا رسـول الله اشبو قافله ايچون ايتديكمز سفرى غزا اولمسنى طمع ايده‌رز ديديلر نازل اولديكه ‹ ان الذين آمنوا › شونلركه ايمانه كلديلر ‹ والذين هاجروا › عشائر ومنازل واموال‌لرندن آيرلديلر ‹ وجاهدوا فى سبيل الله › وحق تعالينك طاعتنه چالشديلر ومشركينه جهاد ايتديلر ‹ اولئك يرجون رحمة الله › ايمدى انلر حق تعالينك رحمتن رجا ايدرلر ‹ والله غفور › الله تعالى خطا ايله وقلت احتياطله اشلنن ذنوبى مغفرت ايدر ‹ رحيم › رحمتيله عبـادينى جنته قويار ‹ يسئلونك عن الخمر والميسر › يا محمد سكا خمرك وميسرك حكمندن سؤال ايدرلر • روايت اولنديكه مكه‌ده سورهٔ نحلده‌كى • ومن ثمرات النخيل والاعناب تتخذون منه سكرا • آيتى نازل اولدى ناس انى ايچردى بر وقتده عمر ومعاذ صحابه‌دن برجاعتله يا رسـول الله بزه خمرك حكمندن خبر ويركه اول عقلى كيدرر

الله لعلكم تفلحون • يا محمد سكا هلاللردن يعـنى يكى آيلردن سؤال ايدرلرسن ديكه اول هلاللر ناسه صوم ووعدهٔ ديون وعدت نسا وسائر وموسم حج بيلنمك ايچون اوقات علامتيدر وخانه‌لره ارقه سندن كيرمك خير دكلدر ولكن خير اولدركه بر كيمسه محارمدن صاقنه وخانه‌لره قپوسندن كلوب كيدك والله تعاليدن قورقك شـايدكه فلاح ونجـات بوله‌سز • زمان جاهليتده حج ياعمره ايچون احرامه كيرن كيمسه شهرلو ايسه خانه‌سنك بام ديوارينى دلوب اندن كيرر چيقـاردى چولـده چادرلو ايسـه خيمه‌سنك ورا سندن امد شد ايدردى واعتقادلرنجه بونى عمل خير عد ايدوب تاركنـه فاجر ديرلردى وبو عادت جميع اعرابده مرعى اولوب قريش وخزاعه وبنو عامر وثقيف وبعض قبيله‌لركه دين وآيينده صلابتلرى اولديغندن بونلر بوعادته اعتبار ايتمزلردى بر كون ايام احرامده حضرت پيغمبر بر قپودن طشره چيقدى وعقبنده رفاعهٔ انصارى چيقدقده مهاجر وانصار رفاعـه‌يه فاجر اولدك ديديلر پيغمبر عليه السلام رفاعه‌يه نيجه جسارت ايتدك ديدى رفاعه

دیدیلر اشبو آیت نازل اولدی اویله اولسه ناسك كیمی انی ایچر وكیمی ایچمز اولدی • بعده
بروقتده عبدالرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه ناسدن برجاعته طعام بیدیروب خمر ایچردی
اندن بری نمازه طوری سورهٔ كافرونی باشلیوب • اعبد ماتعبدون • دیو اوقودی اویله اولسه
سورهٔ نسادن • لاتقربوا الصلاة وانتم سكاری • آیتی نازل اولوب انی ایچر كشیلر ازاولدی •
اندن عتبان بن مالك رضی الله تعالی عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله تعالی عنهی برجاعتله اوینه
چاغروب بیدردی وایچردی سكران اولیجق افتخار وانشاده مشغول اولدیلر سعد برشعر اوقیوب
انده انصاری هجو ایتدی برانصاری انی ایشیدیجك بركوكله سعدك باشنی اوروب یاردی سعد رضی الله
تعالی عنه اندن پیغمبریمز علیه السلامه شكایت ایتدی عمر رضی الله تعالی عنه انده حاضر ایدی
دیدیكه الهی خمرك حقنده بزه حكمنی تبیین ایت اویله اولسه سورهٔ مائده ده كی • انما الخمر
والمیسر • آیتی • فهل انتم منتهون • قولنه دكین نازل اولدی • عمر رضی الله تعالی عنه انی
ایشیدیجك منتهی اولدق یاربنا دیدی • وخمرك ماهیتنده فقها اختلاف ایتدیلر برقوم
دیدیلركه اول عصیر عنب ویاعصیر رطبدركه پشورلمكسزین اشتداد وغلیان ایده وائمه اتفاق
ایتدیلركه اول نجسدر شاربنه حداوریلور وفاسق دینور وانی استحلال ایدن تكفیر اولنور •
وامام ابوحنیفه وسفیان ثوری وبرجاعت ذاهب اولدیلركه اشبو تحریم عنب ورطبك غیریدن
اتخاذ اولنان مشروباته تعدی ایتمیه مگركه مسكر اوله اول تقدیرجه حرام اولور اول كركسه
حنطه ویاشعیر ویاذرة ویاعسل ویانبیددندر دیدیلركه قچان عنب ویارطبك عصیری پشوریلوب
نصفی كیده مع الكراهه حلال اولور واكر اول پشوریلوب ثلثانی كیدرسه دیدیلركه حلال
وشربی مباح اولور وسكر ویررسه حرام اولور شول دلیل ایله كه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه
بعض عماله نامه كوندروب دیدیكه مسلمینك طلادن اولان ارزاقی حلالدر ثلثانی كیدوب ثلثی قالورسه
واكثر علما ذاهب اولدیلركه هر شرابكه كثیری اسكار ایده اول خمردر قلیلی حرامدر • قال النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم مااسكر كثیره فقلیله حرام • هر شراب كه كثیری اسكار ویره انك
قلیلی حرامدر • قال النبی صلی الله علیه وسلم كل مسكر خمر وكل مسكر حرام ومن شرب
الخمر فی الدنیا فمات وهو مد منها ولم یتب لم یشربها فی الآخرة • پیغمبریمز علیه السلام ایدر
هر شرابكه مسكردر خمردر وهر مسكر حرامدر بركیمسه كه دنیاده شرب خمر ایده واكا مدمن
اولدیغی حالده توبه ایتمدین وفات ایده آخرتده اول جنت خمرینی شرب ایتمیه • قال النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم ان من العنب خمرا وان من التمر خمرا وان من العسل خمرا وان من البر خمرا وان من
الشعیر خمرا • پیغمبریمز علیه السلام ایدر عنب وتمر وعسل وبر وشعیرك هر برندن خمر
اولور اشبو حدیث دلالت ایدركه خمر عنب وتمردن اتخاذ اولنانه مختص اولمیه • عن انس
رضی الله تعالی عنه ان النبی علیه السلام سئل عن الخمر ایتخذ خلا قال لا • انس رضی الله تعالی
عنهدن مرویدركه ایدر پیغمبریمز علیه السلامه سؤال اولندیكه خمردن سركه ایدیلورمی
دیدیكه ایدلمسون • اما میسر عربك قماریدر انكله تسمیه اولنمغه سبب اول اولدیكه رجل
قمار ایله آخرك مالنی سلب وسهولت اوزره اخذ ایدر اصل قماركه زمان جاهلیتده • واندنصكره ده
عرب انی اشلیو كلمشلردر صفتی تفاسیرده ذكر اولنمشدر • علی رضی الله تعالی عنهدن

دخی ای سید عالمیان بنم
دینم سنك دینك بنم آیینم
سنك آیینك اولمغله بندخی
اخمسی بم دیدی اول آنده
بو آیت كریمه نازل اولدی
(وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونكم ولاتعتدوا ان الله
لایحب المعتدین) شونلركه
سزكله مقاتله ایدرلر سز
انلرله فی سبیل الله مقاتله
وجهاد ایدك وانلر قتاله
باشلمینجه سز بدأ ایدوب
حدی تجاوز ایتمیك الله
تعالی حدی تجاوز ایدنلری
سومز • فخر رسالت علیه
السلام صحابه دن برجمله
عمره نیتیله مكه یه كتدیلر
مشركلر انلری مكه یه دخوله
مانع اولدیلر كله جك سنه
مؤمنلر مكه یه كلملری ومراسم
حجی ادا ایتملری ایچون مشركلر
اوچ كون شهری تخلیه
ایتملری اوزره حدیبیه ده
صلح واقع اولدی سنهٔ
آتیه ده قضاء عمره نیتیله
چیقدقلرنده صحابه اكر
قریش عهدلرینه عدم وفا
ایله جنكه تصدی ایدرلرسه
شهر حرام وبلدهٔ حرامده
قتال نیجه اولور دیو تفكر
ایتملریله بو آیت ودیكر آیات
آتیه لر نازل اولدی
(واقتلوهم حیث ثقفتموهم
واخرجوهم من حیث

(مرویدركه)

مرویدركه نرد وشطرنج میسردندر حرامدر ایمدی یا محمد سكا خمر ومیسر تعاطیسنك حكمندن
سؤال ایدرلرسه (قل فیهما اثم كبیر) دیكل كه اول ایكیسندن هر برینك تعاطیسنده ومأموردن
انفكاكه ومخاصمه ومشاتمه مثلی محظوراتی ارتكابه مؤدی اولدیغی حیثیتدن اثم كبیر واردر
(ومنافع للناس) وناسه منفعتلری واردر اما خمرك منفعتی تشجیع جبان وتوفیر مروت
وتقویهٔ طبیعت ولذت وفرح واستمراء طعامدر • واما میسرك منفعتی تعب ونصبسز كسب
مال وطرب والتذاذ ومصادقهٔ فتیاندر (واثمهما اكبر من نفعهما) والحال اول ایكیسنك
تحریمندنصكره كی اثمی تحریمندن اوكدنده كی نفعلرندن اكبردر ویا اول ایكیسندن منتشی
اولان مفاسد شول توقع اولنان منافعلرندن اعظمدر (ویسئلونك ماذا ینفقون) یا محمد سكا
سؤال ایدرلركه نه كیفیت اوزره انفاق ایده لر (قل العفو) دیكل كه عفوی انفاق ایتسونلر
وعفوك معناسنده دیدیلركه اول مالك حاجتندن فاضلیدر اویله اولسه صحابه مالدن كسب ایتدكلرینك
حاجتلرندن فضله سن تصدق ایدرلردی • صكره زكاة آیتیله اول نسخ اولندی ویاخود
اول ظهر غنادن تصدقدر تاكه ناس اوزره كل اولمیه پیغمبریمز علیه السلام دیمشدر كه • خیر الصدقة
ماكان عن ظهر غنی والید العلیا خیر من الید السفلی وابدأ بمن تعول • صدقه نك خیرلوسی اولدركه
ظهر غنادن ویریله وید علیا ید سفلادن خیرلودر وتصدقده شول عیالكدن اولانله بدأ ایت •
روایت اولنوركه بررجل بعض مغانمده التوندن بربیضه یه مالك اولوب انی پیغمبریمز علیه
السلامه كتوردی پیغمبریمز علیه السلام ایسه اندن اعراض ایدوب انی آلمدی رجل ایسه
مرارا انی اكا آلمسین تكلیف ایدیجك غضبله انی اندن آلوب آتدی حتی اكر اول بركیمسه یه
طوقنسه شرحه ایدردی ودیدیكه • یأتی احدكم بماله كله یتصدق به ویجلس یتكفف الناس
انما الصدقة عن ظهر غنی • سزدن بریكز مالنك كلنی كتوروب تصدق ایدر وكندی محتاج
قالوب ناسدن كفافن ایستیوكیدر • ایمدی صدقه نك خیرلوسی اولدركه ظهر غنادن ویریله
ویاخود عفودن مراد تصدقده نه اسراف ونه اقتار اوله حق تعالینك • والذین اذا انفقوا لم
یسرفوا ولم یقتروا • قول شریفی دلالتیله ویاخود مراد میسر اولان اوله • روایت اولنوركه
بررجل پیغمبریمز علیه السلامه كلوب دیدیكه یارسول الله بر دینارم وار دیدیكه نفسكه انفاق
ایت دیدیكه بر دینارم دخی وار دیدیكه ولدیكه انفاق ایت دیدیكه بر دینارم دخی وار دیدیكه
اهلكه انفاق ایت دیدیكه بر دینارم دخی وار دیدیكه خادمكه انفاق ایت دیدیكه بر دینارم دخی
وار دیدیكه سن بیلورسن (كذلك) اشبو سزه بیان اولنان عفو جهددن اصلح ایدوكی مثلی
ویا احكامدن ذكر اولنان مثلی (یبین الله لكم الآیات) اوامر ونواهیسنی سزه تبیین ایدر
(لعلكم تتفكرون فی الدنیا والآخرة) تاكه دنیا وآخرتكز امورنده تفكر ایدوب اندن انفع
واصلح اولانی اخذ ایده سز وضرری اولوب نفعی اولمیاندن ویاضرری نفعندن زیاده اولاندن
حذر ایده سز ویا اموالكزدن معاش دنیایه سزه صالح اولانی الیقویوب باقیسنی آخرتكزه
نفع ایدر شیئه انفاق ایده سز ویادنیانك زوالین وفناسین تأمل ایدوب اندن زهد ورهبت
ایده سز وآخرتك اقبال وبقاسین تفكر ایدوب اكا حرص ورغبت ایده سز (ویسئلونك عن
الیتامی) یا محمد اموال یتامی یه مخالطه نك حكمندن سكا سؤال ایدرلر • سبب نزولی اولدركه

اخرجوكم والفتنة اشد من
القتل ولا تقاتلوهم عند
المسجد الحرام حتی یقاتلوكم
فیه فان قاتلوكم فاقتلوهم
كذلك جزاء الكافرین)
انلری حل وحرمده نرده
بولورسه كز قتل ایدك
وانلری دیارلرندن اخراج
ایدك انلر سزی مكه دن
چیقاردقلری كبی وانلرك
شرك فتنه لری قتلدن اشددر
ومسجد حرام عندنده سز
قتله مباشرت ایتمیك تاكه
اولحالده انلر مقاتله یه بدأ
ایتمینجه اكر انلر مقاتله یه
بدأ ایدرلرسه سز دخی
انلری قتل ایدك زیرا
حرمت حرمی انلر هتك
ایتمش اولورلر اشته كافرلرك
جزالری بویله در (فان
انتهوا فان الله غفور رحیم)
اكر انلر قتال وشركدن
فارغ اولورلرسه الله عظیم
الشان مغفرت ورحمت
ایدیجیدر (وقاتلوهم حتی
لاتكون فتنة ویكون الدین
لله فان انتهوا فلا عدوان
الا علی الظالمین) ومشركلرله
قتال ایدك تاشرك فتنه سندن
اثر قالمیوب عبادت وطاعت
بالكز الله ایچون اوله اكر
انلر شركدن فراغت
ایدرلرسه انلره ظلم بوقدر
اول جزا انجق ظالملر

وقتا کیم «ولاتقربوا مال الیتیم الابالتی هی احسن» آیتی ودخی «ان الذین یأکلون اموال الیتامی ظلما انما یأکلون فی بطونهم نارا» آیتی نازل اولدی مسلمون اموال یتامی‌دن زیاده تحرج ایتدیلر وکندی مالللرین انلرك مالللرندن آیردیلر حتی یتیم ایچون بشقه طعام پشوررلردی اندن ارتان یمزلر فاسد اولوب کیدردی پیغمبریمز علیه السلامه سؤال ایدیجك بیورلدیکه (قل اصلاح لهم خیر) سکا اندن سؤال ایدرلرسه سن انلره دیکل که انلری اصلاح ایچون مالللرینه مداخله کز انلره خیرلودر ویاخود انلرك مالللرینی اجرت وعوضسز اصلاحکز خیرلودر که انلرك مالللرین آرتورر وکندیکز ثواب عظیمه ایریشورسز ویاخود مراد کندی مالندن یتیمه توسیع ایده اما کندی مال یتیمده توسیع ایتمیه • اکلیلده ایدر اشبونده دلالت واردرکه ولی مالنی انك مالنه خلط وانی غیری‌یه مضاربه‌یه دفع وانده بیع وشرا ائله تصرفی جائز اوله اکر اصلاحه موافق اولورسه ودخی احکام حوادثده اجتهاد جائز اوله • زیرا آیتك متضمن اولدیغی اصلاح طریق اجتهاد وغالب ظنله بیلنور ودخی ازواد اخوانك خلطی جائز اوله ودخی یتیمی اصلاح ایچون رفقله ضرب وتأدیب لابأس اوله (وان تخالطوهم) واکر اموال یتامی‌یی کندی اموالکزه خلط ایدر ونفقات ومساکن وخدم ودوابده انلره مشارکت ایدر واموالللرندن اصابت ایتدیککزك مکافاتن ایدر ویااندن عوض امورلرینه قیام ایدرسه‌کز (فاخوانکم) انلر سزك اخوانکزدر اخوان ایسه بری برلرینه اعانت ایدر واصلاح ورضا وجهی اوزره بری برینك مالنه اصابت ایدر (والله یعلم المفسد من المصلح) حق تعالی بیلور اول کیمسه‌یی که اکا مخالطه ایله قصدی خیانت وافساد واکل بغیر حق اوله اندنکه انکله قصدی اصلاح اوله (ولو شاء الله لأعنتکم) اکر حق تعالی سزه تضییق اراده ایدوب مخالطه‌یی مباح ایتمسه ایدردی (ان الله عزیز) الله تعالی غالبدر دیلدیکنه قادر اولور (حکیم) حکمت اقتضا ایتدیکی شیءٔ حکم ایدر • روایت اولنورکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ابو مرثد الغنوی رضی الله تعالی عنهی مکه‌یه کوندردیکه مسلمیندن برطائفه‌یی سرا اندن چیقاره • زیرا که اول بهادر کمسنه ایدی واریجق عناق دینور برمرأۀ مشرکه انك قاتنه کلدی مکر اول زمان جاهلیتده انك حلیله‌سی ایدی بری بریمزله صفالنسق اولمزمی دیدی • ابو مرثد ایتدی اسلام ارامزده حائل اولوبدر دیدیکه ایمدی بنی تزوج ایت دیدیکه نعم لکن رسول الله علیه السلامه طانشه‌یم اول امر ایدرسه ایده‌یم چون مکه‌دن حاجتن قضا ایدوب مدینه‌یه رجوع ایتدی وعناق تزوج ایچون پیغمبریمز علیه السلامه امریکز نه‌در دیدی نازل اولدیکه (ولاتنکحوا المشرکات حتی یؤمن) مشرکه‌لری نکاحلنمکز مکر که ایمانه کله‌لر ومشرکات ایله مراد اوثنه عبادت ایدن کافره‌لردر یوخسه کتابیه اولانلر دکل که زیرا کتابیه‌لرك «والمحصنات من الذین اوتوا الکتاب» آیتی دلالتیله نکاحی مؤمنلره حلال اولمشدر اکرچه اهل کتاب دخی مشرکلر ایسه‌ده • زیرا که قرآنده «وقالت الیهود عزیر ابن الله وقالت النصاری المسیح ابن الله» دیوب آخرنده «تعالی عما یشرکون» دیو شرکلرینه شهادت بیورلمشدر «روایت اولنور که عثمان رضی الله تعالی عنه نائله بنت قرامضه‌یی نکاحلندی حالبوکه اول نصرانیه ایدی انك تحت نکاحنده ایکن اسلامه کلدی • وطلحه بن عبیدالله رضی الله تعالی عنه دخی برنصرانیه‌یی تزوج ایتدی • وحذیفه رضی الله تعالی عنه بریهودیه‌یی تزوج ایدیجك

اوزرینه‌در (الشهر الحرام بالشهر الحرام والحرمات قصاص فمن اعتدی علیکم فاعتدوا علیه بمثل ما اعتدی علیکم واتقوا الله واعلموا ان الله مع المتقین) کچن سنه ذی القعده آینده سزی منع ایتدیلر ایدی بو سنه ماه مذکورده قضاء عمره‌یه کیدك یعنی انلر عام حدیبیه‌ده شهر حرامك حرمتی هتك ایتدیلر سز دخی انلرك هتکنه مقابل اول شهرده قتال الله انلرك حرمتی هتکدن مبالات ایتمیك انلرك اول حرمتلری ترك ایتدکلرینه مجازات وقصاص لازمدر اول کیمسه‌که شهر حرامده ابتدا سزه ظلم وتجاوز ایده سزه ایتدکلری کبی سزده انلرله مقاتله ومجازاتلرینه سعی ایدك والله تعالیدن اتقا ایدك وبیلك تحقیق الله تعالی نصرت ومعاونتده متقیلرله برابردر (وانفقوا فی سبیل الله ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة واحسنوا ان الله یحب المحسنین) الله یولنه یعنی جهاد وسائر خیراته مالکزی صرف ایدك والکزله کندیکزی تهلکه‌یه یعنی بخل واسرافه القا ایتمیك واخلاقکزی حسن ایدك

عمر رضی الله تعالی عنه اکا نامه کوندردیکه انی تطلیق ایده حذیفه اکا یازدیکه یوخسه حرامی زعم ایدرسز عمر دیدیکه انی حرام زعم ایتمزین الا بوکه انی مؤمناتك انلرکله تعاطیسندن قورقارم (ولأمة مؤمنة خیر من مشرکة) الله تعالینك اماتندن برمرأۀ مؤمنه‌نك نکاحی خیرلودر اول کرکسه حره ویاامه‌در حرۀ مشرکه نکاحندن (ولواعجبتکم) اکرچه اول مشرکه‌نك جمالی ومالی سزی اعجاب ایدرسه‌ده ❁ حذیفة بن الیمانی رضی الله تعالی عنهك خنسادینور برسیاه جاریه‌سی حقنده نازل اولوبدر حذیفه اکا دیدیکه یاخنسا سیاهلغك وچرکینلکك ملأ اعلاده ذکر اولندی اویله اولسه انی اعتاق وتزوج ایتدی ❁ دینلدیکه عبدالله بن رواحه‌نك برسیاه جاریه‌سی وارایدی اکا اوزلنوب برطبانجه اوردی بعده اول فعلنه نادم اولوب پیغمبریمز علیه السلامه واردی وماجراسن اکا خبر ویروب واول جاریه‌سنك صلاح واسلامنی ذکر ایتدی پیغمبریمز علیه السلام اول جاریه مؤمنه‌در دیدی اویله اولسه عبدالله انی اعتاق وتزوج ایتدی ناس انی جاریه تزوج ایتدیکی اوزره تعییر ایدوب برحرۀ مشرکه عرض ایدیجك اشبو آیت نازل اولدی (ولاتنکحوا المشرکین حتی یؤمنوا) ومؤمنه اولان نسائی مشرکلره تزویج ایتمکز مکر که ایمانه کله‌لر ❁ اشبو آیت نکاحده ولی اعتبارینه دلالت ایدر (ولعبد مؤمن خیر من مشرك) الله تعالینك عبادندن برعبد مؤمنك نکاحی خیرلودر اول کرکسه حر ویا رقیقدر برمشرك رجل نکاحندن (ولواعجبکم) واکرچه مشرکه انکاحکز سزی اعجاب ایدرسه‌ده اشبو عبدك حره‌یی نکاحلنمسنك جوازینه دلیلدر (اولئك یدعون الی النار) اول مشرکون ومشرکات ناری ایجاب ایدر اعماله دعوت ایدرلر اویله اولسه اهل ایمانه لایق اولمزکه انلرکله موالات ومصاهرت ایده‌لر (والله یدعو الی الجنة والمغفرة باذنه) الله تعالی توفیق وتیسیری ویاقضا وارادتیله اعمال جنته واسباب مغفرته دعوت ایدر (ویبین آیاته للناس) واوامر ونواهیسنی ناسه بیان ایدر (لعلهم یتذکرون) تا که اتعاظ ومعاصیدن انتها ایده‌لر ❁ انس بن مالك رضی الله تعالی عنه ایدر یهود قچان انلرك نساسندن بری حائض اولسه انی بیتلرندن چیقاررلر انکله یمزلر وایچمزلردی پیغمبریمز علیه السلامه انك حکمندن سؤال اولنیجق اشبو آیت نازل اولدی (ویسئلونك عن المحیض) یا محمد سکا محیضك حکمندن سؤال ایدرلرسه (قل هو اذی) انلره دیکل که محیض شیءٔ مستقذردر اکا قریب اولانی نفرت اولنمسیله ایذاء ایدر (فاعتزلوا النساء فی المحیض) ایمدی نسادن عزلت ایدك یعنی انلرکله مجامعت ایتمکز حائض اولدقلری مدتده (ولاتقربوهن حتی یطهرن) وانلره جماعله قریب اولمکز تادم حیضلری کسیلوب غسل ایدنجه‌یه دکین اما که انکله جماعدن غیری معامله جائزدر حیض اکا مانع اولمز عائشه رضی الله تعالی عنها ایدر بن وپیغمبریمز علیه السلام ایکیمز بیله جنب ایکن براناءدن غسل ایدردك وبن حائض ایکن بکا ازار طوتندیروب بکا مباشرت ایدردی واول معتکف ایکن رأس شریفن چیقاروب بن حائض ایکن انی یوردم وبن صو ایچوب انایی اکا ویرردم اولدخی اغزینی بن اغزیمی قودیغم موضعه قیوب ایچردی حالبوکه بن انی حیضم حالنده ایدردم ❁ معلوم اوله که حائضك وطیٔ حرامدر ایدن الله تعالی‌یه عاصی اولور اکر اول فعلك صدوری اندن بیلنورسه امام تعزیر ایدر واکا کفارت وجوبنده

یاخود غازیلره احسان ایدك تحقیق الله عظیم الشان احسان ایدیجیلری سور (واتموا الحج والعمرة لله فان احصرتم فما استیسر من الهدی ولا تحلقوا رؤسکم حتی یبلغ الهدی محله فمن کان منکم مریضا او به اذی من رأسه ففدیة من صیام او صدقة او نسك فاذا امنتم فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استیسر من الهدی فمن لم یجد فصیام ثلثة ایام فی الحج وسبعة اذا رجعتم تلك عشرة کاملة ذلك لمن لم یکن اهله حاضری المسجد الحرام واتقوا الله واعلموا ان الله شدید العقاب) الله ایچون حج وعمره‌یی یعنی مناسك وحدود وفرائض وسنن وآدابی تمام ایدك اکر سز مرض یاصداع یاعدم غدایا خوف وسائر محذور ایله طوافدن منع اولنسه‌کز سز کچون قرباندن یعنی ابل وبقر وغنمدن قنغیسی آسان ایسه واجب اولور وقربان محلنه یعنی منایه بالغ اولنجیه دك باشکزی طراش ایتمیك سزدن هر کیمکه مریض یاخود باشنده رنج وصداع اولوب تراش اولسه اول کیمسه‌یه

علما اختلاف ايتديلر اكثرى ديديلركه انده كفارت يوقدر بلكه اول فعلك صاحبى توبه واستغفار ايدر ❀ وبرقوم انده كفارت واجب اولور ديديلر شول دليل ايله كيم ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر پيغمبريمز عليه السلامه سؤال اولندى شول رجل امرندنكه مرأه سنى حائض ايكن جماع ايده ديديكه اكردم حيض عبيط ايديسه بردينار تصدق ايتسون واكر صفرت اوزره ايديسه نصف دينار تصدق ايتسون • وحيض صلاتك جوازنى ووجوبنى منع ايدر ❀ واما صومك انجق جوازنى منع ايدر وجوبنى دكل طاهره اولديغنده صومى قضا ايدر صلاتى دكل نفساء دخى انجلیندر ❀ حضرت عائشه رضى الله عنها ايدربز پيغمبريمز عليه السلام عندنده حائض اولور وطاهر اولديغمزده صومك قضاسيله امر ايدر صلاتك قضاسيله دكل وحائض ايچون جائز اولمزكه كعبه يى طواف ايده ويا مسجدده اعتكاف ايده ويامس مصحف وياقرائت قرآن ايده (فاذا تطهرن) قچانكه حيضلرى كسيلوب غسل ايدهلر (فأتوهن من حيث امركم الله) انلره جماع ايدك شول محلدنكه الله تعالى انى سزه امر وحلال ايتديكه اول فرجدر ❀ معلوم اولاكه حيض منع ايتديكى اشيادن هيچ برشيئك حرمتى انقطاع دمله مرتفع اولمز مادامكه غسل ايتميه وياتيمم ايتميه صوبولنمديغنده الاصومك حرمتى مرتفع اولور حتى اكر حائضك دمى كيجهده كسلسه وصومه نيت ايدوب غسل نهارده واقع اولسه صومى صحيح اولور (ان الله يحب التوابين) الله تعالى ذنوبدن توبه ايدنلرى سور (ويحب المتطهرين) وفواحش واقذاردن تطهر ايدنلرى دخى سور (نساؤكم حرث لكم فأتوا حرثكم انى شئتم) نساكز سزه مزرع ومنبت ولددر ارض زرعه محل اولمسى كبى ايمدى حرثكزه نيجه ديلرسكز اتيان ايدك اول كركسه قائمه وياقاعده در ونه وقتده ديلرسكز اول كركسه كيجه ده ويا كوندزده در سعيد بن المسيب ايدر اشبو آيت عزل حقنده در يعنى ديلرسكز عزل ايدك وياديلرسكز عزل ايتمكز • ابن عباس رضى الله تعالى عنهمايه عزلدن سؤال اولندقده ديديكه اول حرثكزدر ديلرسكز انى صواريكز وديلرسكز صوارمكز ❀ وينه ابن عباسدن مرويدركه عزلده حرهدن اذن ديلنور جاريه دن دكل امام احمد اكا ذاهبدر ❀ وبرجماعت عزلى كريه كوروب اول وادئ خفيدر ديديلر ❀ ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه ❀ قال النبى صلى الله عليه وسلم ملعون من اتى امرأته فى دبرها ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر ملعوندر اول كمسه كه مرأه سنه لواطه ايده (وقدموا لانفسكم) كنديكز ايچون اعمال صالحه تقديم ايدك وياجماع عندنده الله تعالينك اسمنى ذكر ايدك ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر قچانكه بريكز اهلنه جماع مراد ايتسه ديسونكه ❀ بسم الله اللهم جنبنا الشيطان وجنب الشيطان مارزقتنا ❀ اكر اول جماعدن ولد خلق اولنورسه اكا ابدا شيطان ضرر ايركورميه وياخود جماعله حق تعالى دن ولد استكز ❀ قال النبى صلى الله عليه وسلم اذا مات الانسان انقطع عمله الا من ثلاث صدقة جارية اوعلم ينتفع به اوولد صالح يدعوله ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر قچان بركمسه وفات ايده آنك عملى كسيلور الا اوچ شيئدن دكلكه اول صدقة جاريه در وعلمدركه انكله انتفاع اولنور وولد صالحدركه انكيچون دعا قيلور ❀ دينلديكه انكله مراد نساء عفايف تزوجدر تاكه اندن وجوده كلان ولد صالح اوله ❀ قال النبى صلى الله عليه وسلم تنكح المرأة

اوچ كون صيام ياخود التى فقرايه يارمشر صاع بغداى صدقه ويرمك ياخود برقربان ذبحيله فديه واجب اولور قچان مرض وخوف وسائر محذور واحصاردن امين اولسه كز اول كيمسه كه حجه دك عمره ايله فائده لنسه انكچون شكرانه ميسر اولان قربانى ذبح لازم اولور اول كيمسه كه قربانى بولميه ياقادر اولميه اكا ايام حجده اوچ كون ووطنه رجعتده يدى كونكه كامل اون كوندر صائم اولمق واجب اولور بوحكم اهلى مسجد حرام مقيملرندن اولميانلر ايچوندر الله تعاليدن اتقا وصادر اولان حج احكامنى محافظه ايدك وبيلككه الله عظيم الشان امر ونهى محافظه ايتميانلر اوزرينه عقوبتى شديددر (الحج اشهر معلومات فمن فرض فيهن الحج فلا رفث ولا فسوق ولا جدال فى الحج وماتفعلوا من خير يعلمه الله وتزودوا فان خير الزاد التقوى واتقون يا اولى الالباب) زمان حج معلوم آيلردر يعنى شوال وذى القعده وطقوز كون ذى الحجه در كيمكه اشهر

لاربع لمالها ولحسبها ولجمالها ولدينها فاظفر بذات الدين تربت يداك ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر مرأه درت خصال ايچون تزوج اولنور كه اول مال وحسب وجمال ودينيدر ❀ ايمدى سن دين صاحبه سنى طلب ايتكه ايكى الك خير ايله طوله ودينلديكه انكله مراد تقديم افراطدر ❀ وقال النبى صلى الله عليه وسلم لايموت لاحد من المسلمين ثلاثة من الولد فتمسه النار الاتحلة القسم ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر مسلميندن بركمسنه كه انك اوچ صغير ولدى فوت اوله اكا نار جهنم مس ايتمز مكركه ❀ وان منكم الاواردها ❀ ديو بيوريلان قسمى تحله ايچون اوله (واتقوا الله) وهرحالده حق تعالى يه عصيان ايتمكدن صاقنك (واعلموا انكم ملاقوه) وبيلككه اكا ملاقات ايدرسز ❀ ايمدى انى تزود ايدككه اول سزى انك قتنده رسواى ايتميه (وبشر المؤمنين) ويامحمد تبشير ايت شول ايمانى كامللره كيم ايرته انلر نعيم ابدو عز سرمد بوليسر درلر (ولاتجعلوا الله عرضة لايمانكم) الله تعالى يه حلفكزى بروتقوايه مانع وحاجز قيلمكز بريكز صلهٔ رحم يابره دعوت اولنديغنده بن انى ايتمكه يمين ايتمشين ديو تعلل ايدوب صله وسائر برى ترك ايتمكز ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر حق تعالى ديركه بكا يمينكى خير ايشلمكه عرضه ايتمكل بلكه اول يمينك ايچون كفارت ايدوب خيرى ايشلكل ❀ قال النبى صلى الله عليه وسلم من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منها فليكفر عن يمينه وليفعل الذى هو خير ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسه كه فعل وياترك ايچون برشيئه يمين ايده بعده اول يمينك غيرينى اندن خيرلو كوره يمينى ايچون كفارت ايدوب اول خير اولان شيئى اشليه وياخود معنى الله تعالينك اسم شريفنى معرض ايدوب كثرت حلفله مبتذل ايتمكز اول اجلدن ❀ ولاتطع كل حلاف مهين ❀ ديو چوق يمين ايديجى ذم اولندى اكرچه يميننده صادق ايسه ده (ان تبروا وتتقوا وتصلحوا بين الناس) ايمدى اسم اللهى ايمانكزه عرضه قيلمقدن سزى نهى ايدرين تاكه بروتقوى اوزره اولهسز وناس بيننى اصلاح ايدهسز ❀ زيراكه حلفى اكثار ايدن كشى الله تعالى يه جرأت ايديجيدر واكا جرأت ايدن ايسه بروتقى اولمز وذات البين اصلاحنده سوزينه وثوق اولنمز (والله سميع عليم) الله تعالى ايمانكزى ايشيدر ونياتكزى بيلور اكا كوره جزا كزايدر (لايؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم) الله تعالى ايمانكزده لغوكز سببيله سزى مؤاخذه ايتمز ولغو كلام وغيريدن هر ساقطدركه اكا اعتبار اولنميه يمين لغوده علماء اختلاف ايتديلر برقوم ديديلركه اول عمد وقصد نسز صلهٔ كلام ايچون عجله اوزره لسانه سبق ايدن شيئدر قائلك لاوالله وبلى بالله وكلا والله ديمسى كبى ❀ شعبى وعكرمه وشافعى اكا ذاهبدر وحضرت عائشه رضى الله تعالى عنهادن مرويدركه ايمان لغو اول شيئدركه هزل ومرا وخصومت وحديثده صدور ايدوب انك اوزره قلب منعقد اولميه وبرقوم دخى ديديلركه اول برشيئ اوزره حلفدر صادق اولمسى اعتقاديله صكره انك خلافى ايدوكى متبين اوله كه اول زهرى وحسن ونخعى وقتاده ومكحول قوللريدر ❀ امام ابوحنيفه دخى اكا ذاهبدر وديديلركه انده كفارت يوقدر حضرت على كرم الله وجهه ايدر اول غضب حالنده كى يميندر وطاوس دخى انى ديوبدر سعيد بن جبير ايدر اول معصيت ايتمكه يميندركه ايمدى انده حنثله الله تعالى حلافى مؤاخذه

معلومه ده حجى اوزرينه فرض ايده انكچون حجده جماع وملاعبهٔ نسوان وفسق يعنى سيئات وارتكاب محظورات وخادم ورفقاسى وسائرله جدال وخصومت يوقدر يعنى ايتمسون ونه كه خيردن ايشلرسه كز الله تعالى انى بيلورو آخرت ايچون ياخود حج ايچون ذخيره پيدا ايدككه تحقيقا ذخيره نك خيرلوسى تقوى وترك تشويشدر واى عقل كامل صاحبى كيمسه لريندن قورقك مرويدركه برقوم يمندن الله تعالى يه توكل ايله زادسز حجه كلوب مكه ده ذخيره سزلكدن سائلك ايدوب ناسه ثقلت ويررلر ايله • وتزودوا • ايله امر اولنمش (ليس عليكم جناح ان تبتغوا فضلا من ربكم فاذا افضتم من عرفات فاذكروا الله عند المشعر الحرام واذكروه كما هديكم وان كنتم من قبله لمن الضالين) موسم حجده تجارتله ربكزدن رزق طلب ايلمكزده سزه كناه يوقدر قچان عرفاتدن رجوع عكزده مشعر الحرام نام محلده الله تعاليى تهليل

ایتمز اویله اولسه انده حنث وتکفیر لازم اولور ❁ شعبی ایدر برکمسنه که معصیته یمین ایده کفارتی اولدرکه اندن توبه ایده هریمین که انده وفاحلال اولمیه اکا کفارت اولمز اکر اکا کفارتله امر اولنسه اول قولی اوزره استمراره دخی امر اولندی کفارت ایتمدیکی تقدیرجه ❁ زیدبن اسلم ایدر اول کشینك نفسی اوزره بددعا سیدر اکر شول ایشی ایشلمزسم حق تعالی بکا شونك کبی بلا ویرسون ویاخود اول کافر اولسون دیمسی کبی ❁ ایمدی اول لغودر حق تعالی عبدی انکله مؤاخذه ایتمز اکر انکله مؤاخذه ایتسه عقوبتن تعجیل ایدردی قرآنده بیورلدیکه ❁ ولویعجل الله للناس الشر استعجالهم بالخیر لقضی الیهم اجلهم ❁ اکر حق تعالی ناسك شرومکروهه اولان دعالری اجابتنه تعجیل ایدیدی انلره خیره اولان دعالری اجابتن سودکلری کبی انلری اهلاکدن فراغ اولنه میدی وجیجی فوت اولیدی ❁ دینلدیکه اول غالب ظنله یمیندر ایمدی انده اثم وکفارت یوقدر کرکسه انی قصد ایتسون وکرکسه قصد ایتمسون نخعی ایدرکه اول برشیئك اوزره یمین ایدوب بعده اونوتمسیدر ایمدی انده کفارت یوقدر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدرکه اول حق تعالینك بکا حلال ایتدیکی حرام اولسون اکر شونك کبی ایشی ایشلرسم دیمسیدر ایمدی انده دخی کفارت یوقدر امام مالك بوکا ذاهبدر الازوجه ده دکل ❁ دینلدیکه لغو یمین مکروهك یمینیدر (ولکن یؤاخذکم بما کسبت قلوبکم) لکن سزی عقوبت وکفارت ایله ویاایکیسندن بریله مؤاخذه ایدر ایماندن قصد ایتدیککز شیئله قچان انده قلوبکز السنه کزه مواطئت ایده (والله غفور) الله تعالی غفوردر لغوله مؤاخذه ایتمز (حلیم) یمین جد ایدنی مواخذه یه تعجیل ایتمز توبه سنه تربص ایدر ❁ معلوم اولهکه یمین منعقد اولمز مکرکه الله تعالی یه ویااسمائندن براسمه ویاصفاتندن برصفته اوله ❁ اولکیسی اول الله حقیچونکه اکا عبادت ایدرین وانکیچون نماز قیلورین ویاانك حقیچونکه روحم ویانفسم انك یدنده در دیمسی کبی ❁ ایکنجیسی الله حقیچون رحمن حقیچون وسائر اسماسیله یمین کبی ❁ اوچنجیسی حق تعالینك عزتی وقوتی وقدرتی وعظمتی حقیچون وسائر صفاتیله یمین کبی ❁ مقچان اشبو اوچ قسم ایمانك بریله زمان مستقبلده برامره یمین ایدوب حنث ایدرسه کفارت واجب اولور واکر انکله برامر ماضی اوزره مثلا اول شویله اولدی ویااولمدی دیو یمین ایتسه اکر اول انك دیدیکنك خلافی اوزره ایدوکن بیلورسه اول یمین غموس اولورکه اول کبائردندر بعض علما عندنده انکله کفارت واجب اولور کرکسه انی دیدیکنك خلافی اوزره ایدوکنی بیلسون وکرکسه بیلسون امام شافعی اکا ذاهبدر وبعضیلر عندنده انکله کفارت واجب اولمزکه اول ائمهٔ حنفیه قولیدر ودیدیلرکه اکر انی دیدیکنك خلافی اوزره ایدوکنی بیلور دیسه کبیره اولور کبیره ده ایسه کفارت اولمز سائر کبائرده اولمدیغی کبی واکر انی دیدیکنك خلافی اوزره ایدوکنی بیلمز دیسه انلر عندنده یمین لغو اولور اکر برکمسه الله تعالینك غیری یه یمین ایتسه مثلا کعبه ویانبی الله حقیچون دیسه ویاباباسنه ویااوغلنه ویاانك مثلنه ایتسه اول یمین اولمز مخالفن ایتسه کفارت واجب اولمز یمین مکروهه در ❁ امام شافعی انك معصیت اولمسنه ذاهبدر ❁ قال

وتلبیه ایله ذکر ایدك وانی ذکر ایدك نتکم سزه مناسك حج یولنی هدایت ایلدی مع هذا انك هدایتندن مقدم جاهللر ایدیکز • عربدن بر مقدار تجار حجه کلوب تجارت ایده مدکلرندن • هذا واج لاحاج • یعنی بحاصل کلمشدر دیدیلر بو آیتله مقصد اصلی حج اولمق شرطیله طلب رزقده بأس اولمدیغنه اشارت اولندی (ثم افیضوا من حیث افاض الناس واستغفروا الله ان الله غفور رحیم) ناس عرفاتدن رجوع ایتدکلری حالده سزده رجوع ایدك والله تعالیدن مغفرت طلب ایدك الله عظیم الشان مغفرت ورحمت ایدیجیدر بو خطاب قریش وخلفالری حقنده درکه عربلر عرفاتده ایکن قریش بزسکان حرمز دیو ترفعلرندن ناشی مزدلفه ده وقفه ایدوب بشقه یولدن رجوع ایدرلردی موقف ورجوعده برابر اولمریچون بو آیت کریمه نازل اولدی (فاذاقضیتم مناسککم فاذکروا الله کذکرکم اباءکم اواشد ذکرا فمن الناس من یقول ربنا اتنافی الدنیا وماله فی الاخرة

النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله ینهاکم ان تحلفوا بآبائکم فمن کان حالفا فلیحلف بالله اولیصمت ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر حق تعالی سزی آبائکزه یمیندن نهی ایدر اکر یمین ایدرسکز الله تعالی یه یمین ایدك ویاخود یمیندن صامت اولوب الله تعالینك غیری یه یمین ایتمکز (للذین یؤلون من نسائهم تربص اربعة اشهر) نسالرینه جماع ایتمکه یمین ایدنلر ایچون درت آی حق انتظار واردر اول مدتده نه فیٔ ونه طلاق ایله مطالب اولور ❁ سعیدبن المسیب ایدر اشبو ایلاء اهل جاهلیت ضرارندن ایدی قچان انلرك بری زوجه سنی سومسه تطلیق ایتدیکی تقدیرجه غیرانی تزوج ایتمسندن خوف ایلسه ابدا اکا قربان ایتمکه یمین ایدردی اویله اولسه انی نه ارلو ونه ارسز الیقوردی ابتدای اسلامده دخی بو حالت ایدیلوردی حق جل وعلا نسادن ضرری دفع ایچون ایلایه مدت تقدیر ایلدی علما انده اختلاف ایتدیلر اکثرون ذاهب اولدیلرکه اکر برکمسنه یمین ایتسه که ابدا زوجه سنه قربان ایتمیه ویاخود درت آیدن اکثر مدت معینه ده قربان ایتمیه اول مولی اولور درت آی کچمزدن اول اکا تعرض اولنمز ودرت آیدنصکره ده اکا توقف اولنوب مرأه نك طلبیله اول فیٔ وطلاقدن دیلدیکن ایتمکه امر اولنور وفیٔ زوجك اول دیدیکندن رجوعیدر یاوطئله اکر اکا قادر اولورسه ویاقولله اکر وطئه قادر اولمزسه واکر زوج فیٔ وطلاقك هربرندن امتناع ایدرسه انك اوزره تطلیق اولنور درت آی کچدیکندنصکره توقف اولنمز عمر وعثمان وعلی وأبوالدرداء وابن عمر رضی الله تعالی عنهم اجمعین مذهبیدر وسعیدبن جبیر وسلمان ابن یسار ومجاهد ومالك وشافعی واحمد واسحاق دخی اکا ذاهبلردر وبعضیلری دیدیکه درت آی کچدیکنده طلقهٔ باینه واقع اولورکه اول ابن عباس وابن مسعود قوللریدر سفیان ثوری وائمهٔ حنفیه دخی اکا ذاهبلردر سعید بن المسیب وزهری دیدیلرکه طلقهٔ رجعیه واقع اولورو اکر درت آیدن اقلده وطی ایتمکه یمین ایدرسه مولی اولمز بلکه حالف اولور اول مدت کچمزدن اول وطیٔ ایدرسه کفارت یمین واجب اولور وحر وعبد ایچون مدت ایلاء درت آیدر ❁ امام شافعی عندنده مدت عبد کبی زیرا اول طبعه راجع معنی ایچون تقدیر اولنوبدرکه اول مرأه نك زوجدن قلت صبر یدر انده ایسه حر وعبد مساویدر • وامام مالك وابوحنیفه عندلرنده مدت عبدرقیله تنصیف اولنور الا بوکه ابوحنیفه عندنده مرأه نك رقیله ومالك عندنده زوجك رقیله نتکیم طلاقده ایکیسی آنجلین دیدیلر (فان فاؤا) اکر ایلاء ایدنلر حنثله نسالرینه رجوع ایدرلرسه (فان الله غفور رحیم) حق تعالی مولیلری ایلائله ضرار نسادن رجوع ایتدکلری ایچون مغفرت ایدرواندن کفارتله رخصت ویرمسیله رحمت ایدر قچان زوج ایلاء ایتدیکی مرأه سنی وطیٔ ایده انکله ایلاءدن چیقار واکثر علما عندنده اوزرینه کفارت یمین واجب اولور ❁ واماحسن وابرهیم وقتاده قتنده اوزرینه کفارت یمین واجب اولمز ❁ زیرا که حق تعالی مغفرت وعد ایتدی (وان عزموا الطلاق) اکر مدت ایلاده ترك جماعله طلاقی ایقاع ایدرلرسه (فان الله سمیع علیم) حق تعالی انلرك مقاله سنی ایشیدر قصدلرینی بیلور اشبو دلیلدرکه مدت ایلاء مضیندنصکره زوج انی تطلیق ایتمینجه طالق اولمیه • زیرا انده عزم شرط قیلندی (والمطلقات یتربصن بانفسهن ثلاثة قروء) نساء ذات اقراءدن مدخول

من خلاق) وقتاکه سزلوازم حجی قضاواداایتدیککزده بابالریکزی ذکر ایتدیککز کبی بلکه دخی زیاده واشد اوله رق الله تعالی یی ذکر ایدك ناسدن بعضی کیمسه حجده یاربنا بزه دنیاده فلان وفلان شیئی ویردیو دعا ایدر اول کیمسه ایچون آخرتده نصیب یوقدر ایام جاهلیتده اشراف عرب ادای مناسك حجدنصکره بیشکاه حرمده طوروب رفعت نسب وشهرت آبا واجدادلرینی یاد ایله مفاخرت ایدرلردی وبعضیلری دخی دنیامالی طلبنده اولورلردی (ومنهم من یقول ربنا آتنافی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار) وناسدن بعضیلری دخی یاربنا بزه دنیاده توفیق وطاعت وآخرتده ثواب ورحمت احسان ایله وبزی عذاب جهنمدن حفظ ایله دیرلر (اولئك لهم نصیب مما کسبوا والله سریع الحساب) انلر ایچون کسب ایتدکلری خیرودعادن نصیب واردر والله تعالی حسابده سرعت ایدیجیدر یعنی برلحه ده جمله خلایقك حسابنی رؤیت ایدر (واذکروا الله فی ایام

بها اولوب حبال ازواجدن تطلیق اولنانلر اوچ قروئی کچمینجه تزوج ایتمیوب انتظار ایتسونلر ❁ قروءده علما اختلاف ایتدیلر برجماعت انی حیضدر دیدیلر شول دلیل ایله که پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بر مستحاضه‌یه ❁دعی الصلوة ایام اقرائك ❁اقرائك ایامنده نمازی ترك ایت دیدی امرأه ایسه نمازی حیضی ایامنده ترك ایدرکه اول عمر وعلی وابن عباس رضی الله تعالی عنهم قوللریدر وائمهٔ حنفیه واوزاعی وثوری مذهبیدر وبر جماعت اخری انی طهردر دیدیلر شول دلیل ایله کیم ابن عمر رضی الله تعالی عنه مرأه‌سنی تطلیق ایتدیکنده حالبوکه اول حائض ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم عمر رضی الله تعالی عنهه دیدیکه اوغلك عبداللهه امرایت که اول مطلقه‌سنه مراجعت ایتسون بعده دیلرسه انی امساك ویامس ایتمدین تطلیق ایتسون اشبوشول عدتدرکه حق تعالی انده نسانك تطلیق اولنمسنی امر ایتدی ❁ ایمدی انکله زمان عدت طهر ایدوکنی خبر ویردیکه اول زید بن ثابت وعبدالله بن عمرو عائشهٔ صدیقه رضی الله تعالی عنهم قولیدر ومالك وشافعی مذهبیدر وثمرهٔ خلاف انده ظاهر اولورکه معتده حیضهٔ ثالثه‌یه شروع ایتدیکنده قرئی طهردر دیانك قولی اوزره عدت منقضیه اولور وبقیهٔ طهرکه انده طلاق واقع اولوبدر انی قرؤ حساب ایدر ❁ حضرت عائشه رضی تعالی عنها ایدر مطلقه قچان حیضهٔ ثالثه‌دن دمه شروع ایده مرأه زوج دن وزوج مرأه‌دن بری اولور ❁ اما قرئی حیضدر دیانك قولی اوزره حیضهٔ ثالثه‌دن طاهره اولمینجه عدتی منقضیه اولمز واحکام عدتك اجالی اولدرکه اکر مرأهٔ مطلقه حامل ایسه عدتی وضع حمله درکرکسه زوجندن فرقتی طلاقله ویاموتله اولسون ❁واولات الاحمال اجلهن ان یضعن حملهن ❁دلالتیله واکر حامل دکل ایسه اکر فرقتی موت زوجله ایسه عدتی درت آی واون کوندر کرکسه زوجنك موتی اکا دخولدن اول ویاصکره اولسون وکرکسه مرأه حیض کورر ویاحیض کورمز اولسون (والذین یتوفون منکم ویذرون ازواجا یتربصن بانفسهن اربعة اشهر وعشرا) دلالتیله واکر ایکیسی بیننده فرقت حیاتده طلاقله اولوب قبل الدخول ایسه انده عدت یوقدر ❁اذا نکحتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل ان تمسوهن فمالکم علیهن من عدة تعتدونها❁ دلالتیله واما بعد الدخول ایسه نظر اولنورکه صغیره ویاآیسه ایسه عدتی اوچ آیدر ❁واللائی یئسن من المحیض من نسائکم ان ارتبتم فعدتهن ثلاثة اشهر ❁ دلالتیله واکر حیض کوررسه عدتی اوچ قرؤدر (والمطلقات یتربصن بانفسهن ثلاثة قروء) دلالتیله واما امه‌نك عدتی اکر حامل ایسه وضع حمل ایله‌در حره کبی واکر حامل دکل ایسه وفاتده عدتی ایکی آی ایله بش کوندر وطلاقده عدتی حیض کوررسه ایکی قرؤدر حیض کورمز ایسه عدتی بربچق آی برقولده ایکی آیدر عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه ایدر عبد ایکی مرأه‌یی نکاحلنور ❁ وایکی طلقه ایله تطلیق ایدر وامه ایکی حیضه ایله عدت چکر وحیض کورمزسه ایکی آی وبربچق آی عدت چکر (ولایحل لهن ان یکتمن ماخلق الله فی ارحامهن) اول مطلقات ایچون حلال اولمزکه عدتده استعجال وحق رجعیه‌یی ابطال ایچون رحملرنده الله تعالینك خلق ایتدیکی ولدویاحیضی کتم ایده‌لر ❁ اشبو دلیلدرکه مرأنك ولدوحیض حقنده قولی مقبول اوله (ان کن یؤمن بالله والیوم الآخر) اکر الله تعالی یی ویوم آخری تصدیق ایدرلرسه

معدودات فمن تعجل فی یومین فلا اثم علیه ومن تأخر فلا اثم علیه لمن اتقی واتقوا الله واعلموا انکم الیه تحشرون) ایام معدوده ده یعنی ایام تشریقده الله تعالی یی تکبیر ایله ذکر ایدك بو ایام عید اضحانك عرفه کونی صباحندن اوچنجی کونی عصره دك اولمغله یکرمی اوچ وقتده فرض عقیبنده اولور کیمکه تعجیل ایدوب ایکی کونده یعنی ذی الحجه‌نك اون برنجی اون ایکنجی کونده منادن کیدر ایسه اول کیمسه اوزرینه کناه یوقدر وکیمکه تأخیر ایدوب منا ده اوچ کیجه اولورسه اکا دخی هیچ کناه یوقدر بوذکر اولنان احکام وتخییر ادای حجدنصکره آخر عمرینه دك اتقایی کندویه عادت ایدن کیمسه ایچوندر بقیهٔ عمرکزده الله تعالیدن قورقك وبیلك که تحقیق سزانك طرفنه حشر اولنوب مجازات اولنه جقسکز (ومن الناس من یعجبك قوله فی الحیاة الدنیا ویشهد الله علی مافی قلبه وهو الد الخصام) ناسدن بعضیسنك سویلدیکی فصاحت کلامی سنی اعجاب

(زیراکه)

زیراکه اداء حقوق انی تصدیق ایدنلرك شاننده‌در (وبعولتهن احق بردهن فی ذلك) مطلقه‌لرك ازواجی حال عدتده انلری نکاحه وانلری رجعه‌یه طلاق رجعی ایسه اولی‌در (ان ارادوا اصلاحا) اکر رجعه ایله اصلاح وحسن عشرتی مراد ایدرلرسه یوخسه اضرار دکل که‌انی جاهلیتده ایدرلردی شول وجهله کیم بررجل مرأه‌سنی تطلیق ایدر عدتی انقضایه قریب اولدیغنده اکا مراجعت ایدر بعده برمدت ترکندن صکره تطلیق ایدر عدتی انقضایه قریب اولدیغنده اکا مراجعت ایدر وبرمدت صکره تطلیق ایدر وانکله اکا عدتی تطویل قصد ایدردی (ولهن مثل الذی علیهن بالمعروف) وجوب واستحقاق مطالبه‌ده زوجات ایچون ازواج اوزره حقوق واردر ازواج ایچون زوجات اوزره اولان حقوق کبی ❁قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اتقوا الله فی النساء فانکم أخذتموهن بامان الله واستحللتم فروجهن بکلمات الله ولکم علیهن ان لایوطئن فرشکم أحدا تکرهونه فان فعلن ذلك فاضربوهن ضربا غیر مبرح ولهن علیکم رزقهن وکسوتهن بالمعروف ❁پیغمبریمز علیه السلام ایدر نسا حقنده الله تعالی دن خوف ایدك که سز انلری الله تعالینك امانیله اخذ ایتدیکز وانك کلمه‌سیله فرجلرینی استحلال ایتدیکز سزکیچون انلر اوزره واجب اولورکه کراهت ایتدیککز کمسه‌یی فراشلریکزه باصدرمیه‌لر ایدرلرسه انلری ضرب ایدك بر ضربله کیم مبرح اولمیه وزوجات ایچون اوزریکزه واجب اولورکه رزق وکسوه‌لرین معروف اوزره ویره‌سز (وللرجال علیهن درجة) ازواج ایچون زوجات اوزره زیاده حق وفضل حق واردر زیرا ازواجك حقوقی انلرك نفسلرنده‌در وانلرك ازواج اوزره اولان حقوقی مهر وکفاف وترك ضرار وبونك امثالیدر یاخود ازاوج ایچون انلر اوزره شرف وفضیلت واردر سورهٔ نساده‌کی ❁الرجال قوامون علی النساء بما فضل الله بعضهم علی بعض وبما انفقوا من اموالهم❁ دلالتیله❁قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لو امرت احدا ان یسجد لاحد لامرت المرأة ان تسجد لزوجها ❁پیغمبریمز علیه وسلم ایدر اکر بن کمسه‌نك کمسه‌یه سجده‌سنی اراده وامر ایدر اولسم مرأیه امر ایدردمکه زوجنه سجده ایده (والله عزیز حکیم) الله تعالی قادر اولورکه احکامنه مخالفت ایدندن انتقام ایده واحکامنی حکم ومصالح ایچون مشروع قیلوبدر (الطلاق مرتان) طلاقکه عقیبنده زوج رجعه‌یه مالك اولور ایکی کره درقچان اوچنجی کره تطلیق ایده اول مرأه اکا حلال اولمز مکرکه زوج آخره نکاحدنصکره ده اوله ویاخود تطلیق شرعی ایکی تطلیقه‌یینی تفریقدر • اول اجلدن ائمهٔ حنفیه ایکی ویااوچ تطلیقه بینی جمع بدعتدر دیدیلر (فامساك بمعروف) قچان طلقهٔ ثانیه‌دنصکره اکا مراجعت ایده واجب اولورکه اداء حقوق نکاحدن وحسن صحبتدن شرعده معروف اولان شیئله امساك ایتسون (اوتسریح باحسان) ویاخود طلاقدن صکره عدتی انقضاسنه دکین ترك ایتسون • وطلاقك جملهٔ احکامی اولدرکه قچان حرکمسه مرأسنی برتطلیقه ویااکا دخولدنصکره ایکی تطلیقه ایتسه انك رضاسی یوغیکن عدته اولدیغنجه مراجعتی جائز اولورواکر مراجعت ایتمدین عدتی چیقارسه وقبل الدخول تطلیق ایدرسه ویاخلع ایدرسه اول اکا حلال اولمز مادامکه اول مرأه‌نك وولیسنك اذنیله تجدید نکاح ایتمیه واکر اوچ تطلیقه ایدرسه انك غیری زوجه نکاح اولنمینجه اول اکا حلال اولمز❁واما عبدك زوجه‌سی امه ایسه وایکی تطلیقه ایله انی تطلیق ایتسه اول اکا حلال اولمز مادامکه زوج آخره نکاح

ومحظوظ ایدر وقولی قلبنده اولانه موافقدر دیو یمین ایله الله تعالی یی شاهد طوترمع هذا مسلمینه اشد خصومته‌در (واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك الحرث والنسل والله لایحب الفساد) قچان سنك حضورکدن کیدر بریوزنده فساد واکین وحیوانلری هلاك ایتمك ایچون سعی ایدر الله تعالی فساد ومعصیته راضی اولمز (واذا قیل له اتق الله اخذته العزة بالاثم فحسبه جهنم ولبئس المهاد) نه‌وقت اکا اللهدن قورق دینلسه حمیت جاهلیت انی کناه ارتکابنه اخذ ایدر امدی جهنم اکا کافیدر واول جهنم نه‌قبیح فراشدر دینلدیکه بو آیات اخنس ابن شریق الثقفی حقنده نازلدرکه اول منافقك یوزنده طراوت وسوزنده حلاوت اولمغله حضور رسالتپناه علیه السلامه کلوب اسلام اظهار ایدر ومحبت کوستررایدی ومؤکد یمینلر ایدوب ایناندرر ایدی حضوردن چیقوب کیتدکده معمور شهرلره اوغرایوب اکینلرینی احراق وحیواناتلرینی هلاك

اولنمیه ❁ علما اختلاف ایتدیلر انده که زوج وزوجه‌دن بری رقیق اوله اکثرون دیدیلر که عدد طلاقده معتبر اولان زوجك حالیدر ایعدی حر کشی زوجهٔ امه‌یی اوچ کره‌یه دکین تطلیق ایدر وعبد زوجهٔ حره‌یی انجق ایکی کره تطلیق ایدر ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دیدیکه ❁ الطلاق للرجال والعدة للنساء ❁ عدد طلاقده معتبر اولان رجلك حالیدر وقدر عدتده مرأنك حالیدر که اول عثمان وزید بن ثابت وابن عباس وعطاء وسعید بن المسیب قولیدر ومالك وشافعی واحمد واسحاق اکا ذاهبدر وبر قوم دیدیلر که عدد طلاقده معتبر اولان مرأنك حالیدر ایعدی عبد زوجهٔ حره‌یی اوچ کره‌یه دکین تطلیقه مالك اولور اما که حر زوجهٔ امه‌یی انجق ایکی کره تطلیق ایدر سفیان ثوری وائمهٔ حنفیه اکا ذاهبدر (ولا یحل لکم ان تأخذوا مما آتیتموهن شیئا) وسزه حلال اولمز که زوجانکزه ویردیککز مهر وغیریدن برشیء اخذ ایده‌سز (الا ان یخافا ان لا یقیما حدود الله) مکر که زوج وزوجه‌دن هر بری زوجیته متعلق اولان حقوقی رعایت ایتمك خوفن ایده‌لر مرأه خوف ایده که زوجی امرنده حق تعالی‌یه عصیان ایده وزوج دخی خوف ایده که مرأه اکا اطاعت ایتمزسه اکا اعتدا ایده اویله اولسه حق تعالی رجلی نهی ایتدیکه مرأه‌سنه ویردیکندن برشیء اخذ ایده مکر که نشوز مرأه قبلندن اوله (فان خفتم أن لا یقیما حدود الله) ایعدی ای حاکملر اکر زوج وزوجه‌نك زوجیته متعلق احکام الهیه‌یی اقامت ایتملرندن خوف ایدرسه‌کز (فلا جناح علیهما فیما افتدت به) زوجه اوزره حرج یوقدر که هلاك ومعصیت خوفن ایدرسه نشوز ایده وزوجندن کندویی خلع ایچون اکا مالندن ویره وزوج اوزره دخی حرج یوقدر که زوجه‌نك اکا طوعا ویردیکی خلع مقابله‌سنده‌کی مالی اخذ ایده ❁ اکثر علما دیدیلر که زوجك مرأه‌یه ویردیکی شیئدن اکثرله‌ده جائز اولور ❁ زهری ایدر ویردیکی مهردن اکثرله خلع جائز اولمز ❁ سعید بن المسیب ایدر زوج خلع ایچون مرأیه ویردیکنك جمیعنی آلمسون بلکه برمقدارین اکا الیقویسون وخلع نشوز سز دخی جائز اولور الا بوکه مکروهدر بلا سبب قطع وصله اولدیغیچون ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان من ابغض الحلال الی الله الطلاق ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر الله تعالی‌یه حلالك ابغضی طلاقدر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم أیما امرأت سألت زوجها الطلاق من غیر بأس فحرام علیها رائحة الجنة ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر قنغی مرأه که بأسسز زوجندن طلاقن ایستسه اکا جنت قوقوسی حرامدر (تلك حدود الله) اوامر ونواهیدن اولنان الله تعالینك حدودیدر (فلا تعتدوها) انی تجاوز ایتمکز (ومن یتعد حدود الله) اول کسه‌لر که الله تعالینك حدودین تجاوز ایده‌لر (فاولئك هم الظالمون) ایعدی اول حاللو کسه‌لر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر (فان طلقها فلا تحل له من بعد حتی تنکح زوجا غیره) اکر زوجه‌سنی اوچنجی کره تطلیق ایده اول تطلیقدنصکره اول اکا حلال اولمز مکر که انك غیری زوجی تزوج ایدوب اول زوج ثانی اکا جماع ایده • حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها ایدر رفاعة القرظینك مرأه‌سی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب دیدیکه یا رسول الله بن رفاعه‌نك تحت نکاحنده ایدم بنی تطلیق ایتدی طلاقم اندن اوچ اولمغله کسلدی اندنصکره عبد الرحمن بن زبیر بنی تزوج ایتدی حالبوکه بیله‌سنجه اولان شی هدبهٔ ثوب کبی ایدی پیغمبریمز علیه السلام تبسم ایدوب دیدیکه دیلرمیسنکه ینه رفاعه‌یه وارهسن دیدیکه

ایدردی (ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضات الله والله رؤف بالعباد) ناسدن کیمسه واردر که الله تعالینك رضاسنی طلب ایله نفسنی بیع ایدر الله تعالی قوللرینه زیاده مرحمت ایدیجیدر بو آیتك نزولنده مرویدر که قریشك مکرا استدعالرینه مبنی صحابه‌دن عاصم بن ثابت الانصاری‌یه ترفیقا حبیب بن عدی الانصاری ومعلوم الاسامی بش کیمسه‌یی پیغمبر علیه السلام مکه‌یه کوندرمشیدی رجیع نام محله واردقلرنده یتمش سواری قریش کلوب حرب عظیم ایله بش صحابه‌یی شهید وحبیب ایله زید بن الدثنه‌یی اسیر ایتدیلرصکره زیدی دخی شهید وحبیبی حیا صلب ایلدیلر حبیب مصلوبی داردن اخذ ایچون اذن پیغمبر علیه السلامله زبیر بن عوام ومقداد بن اسود رضی الله عنهما مدینه‌دن مکه‌یه کیدوب دار اطرافنده یتمش بکجی وار ایکن حبیبی آلوب مدینه‌یه توجهلرنده وررالردن یتمش کشی ایرشدکلرنده حبیبی اسبدن زمینه وضع حالنده زمین حبیبی یوتمغله

نعم دیدیکه سن اکا وارمزسن تا که زوج ثانی سنك عسیله‌کی ذوق ایده وسن انك عسیله‌سنی ذوق ایده‌سن ❁ ایعدی ایت کریمه مطلقه‌در سنتله تقیید اولنوبدر واحتمال اولور که نکاح اصابتله تفسیر اولنوب عقد لفظ زوجدن مستفاد اوله (فان طلقها) اکر زوج ثانی انی جماعدنصکره تطلیق ایدرسه (فلا جناح علیهما أن یتراجعا) مرأه وزوج اول اوزره حرج یوقدر که نکاح جدیدله ازدواجه رجوع ایده‌لر (ان ظنا أن یقیما حدود الله) اکر حقوق زوجیتدن حق تعالینك تحدید ایتدیکی اموری اقامت ایتملرین ظن ایدرلرسه ❁ سفیان ثوری واوزاعی ومالك واحمد واسحاق دیدیلر که اکر مطلقهٔ ثلاث زوج آخر تزوج ایتسه که زوج اولنه حلال اوله اول نکاح فاسددر وبرجماعت ذاهب اولدیلر که اکر زوج ثانی‌یه نکاحده مفارقت شرط اولنمزسه اول نکاح صحیحدر وانکله تحلیل اولور ومهر مثل لازم کلور الا بوکه عزمنده مفارقت وارایسه مکروه اولور ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لعن الله المحلل والمحلل له ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر حق تعالی لعنت ایده اکا که مطلقهٔ ثلاثی تطلیق ایدنه حلال اولسون ایچون تطلیق عزمیله نکاحلنه ودخی زوج اوله کیم بوفعل انکیچون ایدیله ❁ روایت اولنور که برکسنه ابن عمر رضی الله تعالی عنهما یه کلوب دیدیکه بررجل مرأه‌سنی اوچ کره تطلیقدنصکره انك بردخی انکله مؤامره‌سز اول مرأه‌یی تزوج ایتسه که رجل اوله‌انی تحلیل ایده نیجه‌در دیدیکه نکاح رغبت اولمنجه اندن محذور زائل اولمز پیغمبریمز علیه السلام زماننده زانی سفاح عد ایدردك اندن حدیث مذکوری اوقودی (وتلك حدود الله یبینها لقوم یعلمون) اشبو ذکر اولنان الله تعالینك احکامیدر بیان ایدر شول قومه کیم بیلورلر وموجبیله عمل ایدرلر (واذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن) قچان سز نساکزی تطلیق ایدوب عدتلری انقضاسیله باین اولمغه اشراف ایده‌لر (فأمسکوهن بمعروف) ایعدی عدتلری انقضاسندن اول انلره معروفله مراجعت ایدك یعنی مراجعتکز اوزره اشهاد ایدك ومراجعتکزی قول ایله ایدك یوخسه وطیء ایله دکل (اوسرحوهن بمعروف) ویاخود ترك ایدك که عدتلری منقضیه اولوب کندیلره مالك اوله‌لر (ولا تمسکوهن ضرارا) یوخسه عدتلری طویل اولسون ایچون آخر عدتلرنده مراجعتله انلره اضرار ایتمکز (لتعتدوا) تا که تطویل حسبیله انلره ظلم ایده‌سز ویا انلری اقتدایه الجا ایده‌سز (ومن یفعل ذلك فقد ظلم نفسه) برکمسه که انلره اضرار ایده نفسنه ظلم ایدر انی عقابه تعریضله (ولا تتخذوا آیات الله هزوا) والله تعالینك آیتلرینی هزؤ اتخاذ ایتمکز امر شرعه مخالفت ویا موجبیله عملده تهاونله زیرا برکمسنه امر اولندیغی شیئده جد ایتمسه هزو ایدر دینور ❁ دینلدیکه برکمسنه تزوج وتطلیق واعتاق ایتدکدنصکره بن انکله هزؤ اراده ایتدم دیردی اویله اولسه اشبو آیتله اندن منع اولندی ❁ قال النبی صلی الله علیه وسلم ثلاث جدهن جد وهزلهن جد الطلاق والنکاح والعتاق ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر اوچ خصلت واردر جدی جددر وهزلی دخی جددر که اول طلاق ونکاح وعتاقدر (واذکروا نعمة الله علیکم) وحق تعالینك سزه انعام ایتدیکی ایمان نعمتنی شکرله وحقوقنی قیامله ذکر ایدك (وما انزل علیکم من الکتاب والحکمة یعظکم به) وقرآن وسنت ویا مواعظ قرآنیه‌دن اول شیئکه حق تعالی

❁ بلیع الارض ❁ ملقب اولمشدر زید ایله مقداد اول تعقیب ایدنلرله جنك ایدرك خلاص اولوب مدینه‌یه کلدکلرنده اول ایکی صحابه حقنده بو آیت کریمه نازل اولمشدر دینلدی • بعضیلر صهیب رومی الله ورسولی رضاسیچون جمله مالنی مشرکلره ویروب مدینه‌یه هجرت ایتمکله انك حقنده نازل اولمشدر دیدی ❁ وبعضیلر شب غارده حضرت علی رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامك فراشنده غنوده وجانی اولحضرته فدا ایتدوکنه مبنیدر دیدی (یا ایها الذین امنوا ادخلوا فی السلم کافة ولا تتبعوا خطوات الشیطان انه لکم عدو مبین) ای مؤمنلر جمله‌کز ظاهرا وباطنا بلا تمایل ثبات اسلامده اولك وشیطانك ازینه ووسوسه‌سنه تابع اولمیك تحقیق شیطان سزك ایچون آشکار دشمندر ❁ یهوددن بعضی اسلامله مشرف اولنلرك ینه توریة مطالعه‌سیله جمعه ایرتسنه اعتبار ولحم تناولندن احترازلرینه مبنی ایما اولنمشدر دینلمش (فان زللتم من بعد ما جاءتکم البینات فاعلموا ان الله

انی سزه ازال ایتدی آنکله سزه وعظ ایدر (واتقوا الله) والله تعالی یه مخالفتدن حذر ایدك
(واعلموا ان الله بکل شیٔ علیم) وبیلك که حق تعالی هرشیئ بیلورسر وجهر کز اکا
مساویدر (واذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن) قچان نساکزی تطلیق ایدوب عدتلری
انقضا ایده (فلا تعضلوهن ان ینکحن ازواجهن) ایمدی سز ای ولیلر اول نسائی
ازواجلرینه نکاحدن منع ایتمکز (اذا تراضوا بینهم بالمعروف) قچان بینلرنده عقد حلال
ومهر جائزله تراضی ایدهلر اشبو آیتده دلالت واردر که مرأه کندیسی عقد نکاحه تولی
ایتمیه زیرا اول اکامالك اولیدی ولینك انی منعنده معنی اولمزدی (ذلك یوعظ به من کان
منکم یؤمن بالله والیوم الآخر)اشبو نهیدن ذکر اولنان ایله متعظ اولور سزدن اول کمسه که
الله تعالی یه ویوم آخره ایمان کتورر (ذلکم ازکی لکم واطهر) ذکر اولنان احکامله عمل
سزه انفع ودنس آثامدن اطهردر (والله یعلم) الله تعالی شرائع واحکامدن سزه نفع وصلاحی
اولان شیئ بیلور (وانتم لاتعلمون) سز بیلمزسز علمده قصورکز اولدیغیچون (والوالدات
یرضعن اولادهن) شول مطلقات که ازواجلرندن اولادلری اوله انلری ارضاع ایتسونلر اشبو
امر استحبابیدر یوخسه امر وجوب دکل زیرا والدات اوزره ارضاع واجب اولمز نتکیم
آخردن ولدی ارضاع ایدربولنه سورهٔ طلاقده ﴿فان ارضعن لکم فآتوهن اجورهن﴾
دلالتیله واکرام ارضاعه رغبت ایدرسه اول غیریدن اولی در (حولین کاملین) کامل ایکی سنه
ارضاع ایدهلر علما اشبو حدده اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیکه اشبو بعض مولودینه حددر•
ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر قچان بر ولدالتی آیده طوغسه اول ایکی سنه کامل
ارضاع اولنور واکر یدی آیده طوغرسه یکرمی اوچ آی ارضاع اولنور طقوز آیده طوغرسه
یکرمی بر آی ارضاع اولنور حاصل ولدن بطن امده طورمسیله ارضاع اولنمسی لازم اولورکه
﴿ وحمله وفصاله ثلاثون شهرا﴾ مقتضاسنجه اوتوز آی اوله وبرقوم دیدیلرکه اول هرمولود
ارضاعنه حددر هرنه وقتده طوغرسه رضاعی ایکیییلدن نقص ایدلمز مکرکه والدین اکا
اتفاق ایدهلر ﴿ فان ارادا فصالا عن تراض منهما وتشاور فلاجناح علیهما ﴿ دلالتیله یوخسه
یالکز برینك ارادتیله دکل ﴿ دینلدیکه اشبو آیتله مراد شول رضاعدرکه انکله حرمت
رضاع ثابت اوله ﴿ ایمدی ایکی ییلدنصکره دهکی رضاعله حرمت ثابت اولمز (لمن
اراد ان یتم الرضاعة) اشبو رضاعك ایکی سنه اولمسی شول کمسه ایچوندر که رضاعه نك
اتمامنی اراده ایده اشبو دلیلدر که ارضاعك اقصای مدتی ایکی سنه اوله اندنصکره کی ارضاعه
عبرت اولمیه وایکی ییلدن اکسلدلمسی جائز اوله (وعلی المولود له رزقهن وکسوتهن
بالمعروف) ومرضعهلرك طعام وکسوهلری اب اوزرهدر شول دکلوکه انی حاکم
رأی ایدر وابك اکا وسعی ایرر (لاتکلف نفس الا وسعها) هیچ بر نفس وسعندن
زیادهیه تکلیف اولنمز اشبو دلیلدرکه حق جل وعلا عبدینه طاقتدن زیادهیی
تکلیف ایتمیه (لاتضار والدة بولدها ولامولود له بولده) والده ولدیله اضرار اولنمز
اول انك ارضاعنه راضیه ایکن اولاندن نزع اولنوب غیری یه ویرلمز ووالد دخی ولدیله
اضرار اولنمز اول والدهسنه الفت ایتمشیکن انی والدنه براغوب مرضعه استیجارینه تکلیف

(ایدلمز)

عزیز حکیم) اکر سزه
حلال وحرام احکامنده
بینات وبرهان کلدکدنصکره
جادهٔ شرعدن میل ایدرسه کز
بیلك که تحقیق الله عظیم الشان
غالب وقادر وامرنده محکم
ومنتقمدر (هل ینظرون الا
ان یأتیهم الله فی ظلل من
الغمام والملئکة وقضی الامر
والی الله ترجع الامور)
اول شیطانه تابع اولان
کیمسهلر منتظر اولمزلر الا الله
تعالیدن کله جك اینجه بیاض
عذاب بلوطلرندن کولکهلره
وعذاب ملکلرینه وهر
کسك جزاسی قضا اولنهجق
وقته منتظر اولورلر وامورك
کلیسی الله تعالایه رجوع
ایدر ﴿والامر یومئذ لله﴾
(سل بنی اسرائیل کم آتیناهم
من آیة بینة ومن یبدل
نعمة الله من بعد ماجاءته
فان الله شدید العقاب)
یامحمد بنی اسرائیله سؤال
ایله که بزانلرك اباواجدادلرینه
پیغمبر علیه السلامك شاننده
نقدر نشان ظاهر ویرمشزدر
کیمکه بو نشانلر کلوب
بیلدکدنصکره الله تعالینك
هدایت نعمتنی تبدیل ایده
تحقیق الله عظیم الشانك
بو نعمتی تبدیل وتغییر ایدهنه
دنیاده نفی واجلاو آخرتده
عذاب بی منتهاسی واردر

ایدلمز (وعلی الوارث مثل ذلك) وصبینك وارثی اوزره دخی اب اوزره واجب اولان
مثلی واجب اولور واول وارثده اختلاف اولندی بعضیلر دیدیکه اول صبینك رجالدن اولان
عصبهسیدر جد واخ وابن الاخ وعم وابن العم کبی که ﴿ اول عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه قولیدر ابرهیم وحسن ومجاهد وعطا وسفیان الثوری اکا ذاهبلردر دیدیلرکه قچان
صبینك انفاق اولنهجق شیئ اولمسه اکا وارث اولهجق عصبهسی انی استرضاعه جبر اولنور
وبعضیلر دیدیکه اول صبینك رجال ونسادن وارثی اولاندرکه اول قتاده وابن ابی لیلی قولیدر
واسحق واحمد مذهبیدر ودیدیلرکه انك نفقهسنه جبر اولنور هر وارث اندن میراثی دکلو ده
اول کرك عصبه ویاغیریدر وبعضیلر دیدیکه اول مولودك ورثهسندن هر ذی رحم محرمدر
امام اول ذی رحم که آکا محرم اولمیه ابن عم ومولی کبی آیتله مراد دکلدرکه اول ابوحنیفه قولیدر
وبرجماعت دیدیلرکه وارثله مراد صبینك کندیدرکه اب متوفانك وارثیدر ﴿ ایمدی اجرت
رضاعی ونفقهسی مالندهدر اکر مالی یوغیسه امی اوزره در وصبینك نفقهسی اوزره والد
ووالدهدن غیری کمسهیه جبر اولنمزکه اول مالك وشافعی قولیدر وبعضیلر دیدیکه اول وارثله
مراد مولودك والدیندن بری وفاتندنصکره حیاتده قلانیدر ﴿ ایمدی اجرت رضاع
ونفقه وکسوهدن اب اوزره واجب اولان مثلی اول حیاتده اولانه واجب اولور (فان
ارادا فصالا عن تراض منهما وتشاور فلاجناح علیهما) اکر والد ووالده ولدلرین ایکی ییلدن
اول رضاع ایله واهل علمدن استشاره ایله فطام مراد ایدرلرسه انلره انده حرج یوقدر (وان
اردتم ان تسترضعوا اولادکم) اکر سز اولادکزی والدهلرندن غیری مرضعهلره ارضاع مراد
ایدرسکز قچانکه والدهلری ارضاعدن ابا ایده ویاخود انلرده برعلت عروضیله ویالبنلری
انقطاعیله ویازوج آخره نکاح ارادتیله انلره ارضاع متعذر اوله (فلاجناح علیکم اذا سلمتم
ماآتیتم بالمعروف) سزه حرج یوقدرکه اول مرادکزی ایدهسز قچانکه مرضعهلره متعارف
ومستحسن وجهله اجرت رضاعدن تسمیه ایتدکلرینی تسلیم ایدهسز (واتقوا الله) اطفال
ومراضع امرنده الله تعالینك شرعنده مخالفتدن حذر ایدك (واعلموا ان الله بما تعملون بصیر)
وبیلك که الله تعالی سزك هرعملکزی کورر واکا کوره سزه جزا قیلور (والذین یتوفون
منکم ویذرون ازواجا) سزدن شونلرکه وفات ایدوب زوجهلرن ترك ایدهلر (یتربصن
بأنفسهن اربعة اشهر وعشرا) درت ای اون کون زینت وطیب وکحلی ترکله اول زوجات
ازواجلرینك فراقنه اعتداد ایتسونلر ﴿ معلوم اولهکه زوجی وفات ایدن مرأه اوزره عدت
وفات کهاول درت آی اون کوندر زینت وطیبدن امتناعله احداد واجب اولور ایمدی اکا
جائز اولمز که باشنی ادهان ایده کرکسه انده طیب اولسون ویا اولمسون اما که جسدین
طیبسز دهنله ادهان ایتسه جائز اولور طیلوسیله دکل وکذلك شول کحلله اکتحال جائز
اولمزکه انده طیب ویازینت اوله اکر زینت اولان کحله مضطر اولورسه ائمهٔ حنفیه ومالك
قتنده اکا رخصت اولور ﴿ شافعی دیدیکه ایمدی اول کیجه اکتحال ایدوب کوندزده مسح
ایتسون واکا جائز اولمزکه خضاب اوره یادیباج وحلی ویاموشی کینه وجائز اولورکه
ثیابدن بیاض ویاصوف ویاوبر کینه اما جائز اولمزکه قرمزی ویاصاری ویایشیل لونلو ثوب کینیه

(زین للذین کفروا الحیوة
الدنیا ویسخرون من
الذین امنوا والذین اتقوا
فوقهم یوم القیمة والله یرزق
من یشاء بغیر حساب •
حیات دنیا کافرلره
زینتلندیکه آنکله مغرور
اولورلر واغنیالری اصحاب
مؤمنینك فقراسنی استهزا
ایدرلر حال بوکه اول فقرا
مؤمنلرك متقیلری قیامتده
انلرك فوقندهدر یعنی مؤمنلر
اعلای علیینده کافرلر اسفل
سافلینده درلر الله تعالی
دیلدیکنی حسابسز رزقلندیرر
(کان الناس امة واحدة
فبعث الله النبیین مبشرین
ومنذرین وانزل معهم
الکتاب بالحق لیحکم بین الناس
فیما اختلفوا فیه وما اختلف فیه
الا الذین اوتوه من بعدما
جاءتهم البینات بغیا بینهم
فهدی الله الذین امنوا لما
اختلفوا فیه من الحق باذنه
والله یهدی من یشاء الی
صراط مستقیم) آدم ایله
ادریس یانوح علیه السلام
بینده ناس جمله برامت وملت
ایدی صکره انلر بیننده
اختلاف واقع اولمغله الله
تعالی اهل طاعتی توابله
مژده واهل معصیتی عذابله
اخافه ایدیجی نبیلر
کوندردی وناس بیننده

۞ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم لايحل لامرأة تؤمن بالله واليوم الآخر ان تحد على ميت
فوق ثلاث ليال الا على زوج اربعة اشهر وعشرا ۞ پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تعالى
يه و يوم آخره ايمان كتورن مرأه يه حلال اولمزكه هيچ برميت اوزره اوچ كوندن زياده احداد
ايده الا زوجنك موتنـه درت آى اون كون احداد ايدر واكرزوجى وفات ايدن مرأه
حامل ايسه انك عدتى صحابه دن اكثر علما عندنده وضع حمل ايله در وعلى وابن عباس رضى الله تعالى
عنهمادن مرويدركه انك عدتى وضع حملدن وعدت موتدن قنغيسى تأخر ايدرسه اول تاخر ايدنيدر
(فاذا بلغن اجلهن) قچانكه عدتلرى انقضا ايده (فلا جناح عليكم فيما فعلن فى انفسهن
بالمعروف) اى اوليا وائمه ومسلمين سزه حرج يوقدر انلرك كنديلره ايتديكى زينت وكحل
وخضاب ودهن رأس وغيراموره بروجهله كيم اول شرعده معروف اوله ۞ ايمدى انلرى
اندن منع ايتمكز (والله بما تعملون خبير) الله تعالى سزك اعمالكزه خبيردر معلوم اولهكه
احداد عدت وفاتده مرأه اوزره واجب اولور اما طلاق عدتنده اكر رجعيه ايسه انده احداد
اولمز بلكه زوجك قلبنى كنـدويه ميل واماله ايچون تزين ايدر تاكه مراجعت ايده اماكه
طلاق بائنده اول كرك خلعله وياطلقـات ثلاثه ايله در انده ايكى قول واردر برقولده عدت
وفاتده كبى احداد ايدركه اول سعيدبن المسيب قوليدر وابو حنيفـه اكا ذاهبدر وقول
آخرده اكا احداد لازم اولمزكه اول عطا قوليدر ومالك اكا ذاهبدر (ولا جناح
عليكم فيما عرضتم به من خطبة النساء) سزه حرج يوقدر شول كلامده كه انكله شول زوجى
وفات ايدن مرأه يه تخاطبله نكاحى طلبين تلويح واشارت ايدرسز ۞ معلوم اولهكه معتده يى
زمان عدتنده رجالك تعريضيله انك نكاحنـه راغب ايدوكنى بيلدرمسى جائز اولور مثلا
سن جميله سن وصالحه سن وبن سكا راغبن سنى تزوج ايتمك ديلرين اكر الله تعالى وجه حلال
ايله جمع ايتسه قتى استردم اكر بن سنى تزوج ايتسم سكا احسان ايدردم ودخى بوكا بكزر
كلام كبى ومرأه نك دخى اكا جواب ويرمسى كبى واكر مرأه فرقت حياتدن معتده ايسه
نظر اولنور اكراندن مفارقت ايدن زوجه نكاحى حلال اولور دكل ايسه طلقات ثلاثه
ويالعانله ويارضاعله باين كبى ۞ ايمدى انى تعريضله خطبه جائز اولور واكر اندن مفارقت
ايدن رجله نكاحى حلال اولورايسه مختلعه كبى ونكاحى مفسوخ كبى ايمدى انك زوجنه
تعريض وكرك تصريح ايله انى خطبه ايتمسى جائز اولور اماكه زوجدن غيرينك تصريحنده
ايكى قول واردر برقولده جائز اولور مطلقهٔ ثلاثه كبى وبرقولده جائز اولمز زيراكه صاحب
عدت ايچون معاوده ثابته در رجعيه كبى اوبله اولسه غير ايچون انى تعريضله خطبه جائز
اولمز (او اكننتم فى انفسكم) ويا خود اول معتداتك نكاحنى قلوبكزده اضمار ايده سز اكرچه
انى نه تعريض ونه تصريح ايله ذكر ايتمز سكزده مثلا اكا واروب سلام ويرمك وياهديه
كوندرمك كبى انده دخى سزه حرج يوقدر (علم الله انكم ستذكرونهن) الله تعالى بيلوركه
سز انلرى ذكر ايد يسرسز وانلردن سكوته صبر ايديمزسز ۞ ايمدى انلرى ذكر ايدك
(ولكن لاتواعدوهن سرا) لكن انلركله نكاح وياجماع مواعده سن ايتمكز وياخود انلركله
مواعده يى سرا ايتمكز زيرا اهل مرأه عندنده اول مستقبحدر (الاان تقولوا قولا معروفا)

اختلاف ايتدكلرى شيئى
حقله حكم ايتمك ايچون اول
نبيلرله كتاب انزال ايلدى
ويهود ونصارايه برهان
ظاهر ۞ كه توريه وانجيل ۞
كلدكدنصكره ظلم وحسد
لرندنناشى انجق انلر
كتابلرينى تبديل وتغييرله
انكار واختلاف ايتديلر
اول حقدن اختلاف
ايتدكلرى شيده الله تعالى
اذن وارادتيله ايمان
كتورنلرى راه راسته
هدايت ايلدى الله تعالى
ديلديكنى طوغرى يوله
هدايت ايدر بوصكره كى
اختلاف نمازده كيمى
مشرقه كيمى مغربه كيمى
بيت المقدسه متوجه اولوب
مؤمنلره كعبه هدايت
اولنديغى ياخود مخالفت
ايامكه يهوده سبت نصارايه
بازار مؤمنلره افضل ايام
جمعه عنايت اولنديغيدر
دينلمش (ام حسبتم ان
تدخلوا الجنة ولما يأتكم
مثل الذين خلوا من قبلكم
مستهم البأساء والضراء
وزلزلوا حتى يقول الرسول
والذين امنوا معه متى
نصرالله الا ان نصر الله
قريب) مؤمنلر سز همان جنته
كيرمكلكى ظن ايتديكزمى
سزدن مقدم كچن الله

مكركه قول معروف ايله عزم وياخود مواعدهٔ معروف ايده سز تعريضده ذكر اولنديغى
وجه اوزره (ولا تعزموا عقدة النكاح) وعقدهٔ نكاح عقدينه عزم ايتمكز وياعقدهٔ نكاحى
قطع ايتمكز (حتى يبلغ الكتاب اجله) مكركه عدتدن كتب وفرض اولنان منقضيه اوله
(واعلموا ان الله يعلم ما فى انفسكم) وبيلك كه الله تعالى قلوبكزده جائز اولميان شيئه عزمكزى
بيلور (فاحذروه) ايمدى الله تعاليدن قورقوب انك امرينه مخالف اولان شيئه عزم ايتمكز
(واعلموا ان الله غفور حليم) وبيلك الله تعالى مغفرت ايدر اول كمسه يى كه اندن قورقوسندن
عزم ايتديكى منكرى ايشلميه وحلم ايدر عقوبتن تعجيل ايتمز (لاجناح عليكم ان طلقتم النساء
مالم تمسوهن او تفرضوا لهن فريضة) سزه حرج يوقدر شول نسائى تطليقده كه انلرى
مس ايتمامش ويا انلر ايچون صداق تقدير ايتمامش اوله سزنه وقتده ديلرسكزكه كركسه انلر
حائض وياطاهر اولسونلر زيرا قبل الدخول انلرى تطليقده نه سنت ونه بدعت واردر
(ومتعوهن) ايمدى انلرى تطليق ايدك وانلره مالكزدن تمتع ايده جك شيئ ويرك حالكز
حسبنجه (على الموسع قدره) وسع ويسرى اولانه واجب اولوركه انى سعتى دكلو ويره
(وعلى المقتر قدره) وضيق وعسرى اولانه واجب اولوركه انى امكان وطاقتى دكلو ويره
(متاعا بالمعروف) ايمدى انلرى تمتيع ايدك برمتاعله كيم شرع ومروت انى استحسان ايده (حقا
على المحسنين) اشبو حكم حق اولدى شول كمسه لره كيم مطلقاتى تمتيعله احسان ايديجيلردر اشبو
آيت كريمه حكمنك بيانى اولدركه اكر بركمسنه برمرأه يى مهر تقديرسز تزوج ايده ومس
ايتمدين تطليق ايده اول مرأه ايچون بالاتفاق متعه واجب اولور واكر انكچون مهر تقدير
ايدوب مس ايتمدين تطليق ايدرسه اكثرون قولنده انكچون متعه يوقدر بلكه تقدير اولنان
مهرك نصفى واجب اولور ومتعه نك مقدارنده اختلاف اولندى ابن عباس رضى الله تعالى
عنهما ديديكه انك اعلاسى خادمدر واوسطى درع وخمار وازاردر وادناسى وقايه ويا
ورقدن برشيدر وآيت كريمه ده دلالت واردركه عسر ويسرده زوجك حالى اعتبار اولنه
(وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن وقد فرضتم لهن فريضة فنصف ما فرضتم) اكر سز
نسائى مس ايتمدين تطليق ايدرسكز حالبوكه سز انلر ايچون مهر تقدير ايتمشكزدر ۞ ايمدى
زوج اوزره واجب اولوركه اول تقدير اولنان مهرك نصفنى ويره واكر مس ايتمدين زوج
وزوجه دن برى وفات ايدرسـه اول تقدير اولنان مهر كامل مرأه ايچون واجب اولور
وبو ايكى آيتده ذكرا ولنان مس ايله مراد جماعدر وعلما اختلاف ايتديلر انده كه رجل
مرأه ايله خلوت اولوب داخل اولمدين تطليق ايتسـه برجماعت ذاهب اولديلر كه اكا
نصف مهر واجب اولور عـدت لازم كلميه كه اول ابن عباس وابن مسعود قوليدر
وشافعى اكا ذاهبدر وبرقوم ديديلر كه اكا كامل مهر وعدت واجب اولور زيرا
عمر رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه ديمشكه ۞ اذا ارخيت الستور فقد وجب الصداق ۞
قچانكه پرده لر صاليويريله صداقك كلى واجب اولور زيدبن ثابتدن دخى بونك كبى مرويدر
(الاان يعفون) مكركه نساء مهرلرين زوجلرينه ترك ايده لر (او يعفوا الذى بيده عقدة
النكاح) وياخود يدنده عقدهٔ نكاح اولان كمسنه انى ترك ايده اول كمسه ايله مرادنه وصفلو

دوستلرينه اولان اضطرار
امثالى سزه كلمدى انلرى
شدت فقر وامراض
وآجلق وبلامس ايتمشيدى
واصابت ايدن بلايادن
بر درجه مضطرب
اولديلركه حتى پيغمبر وانكله
برابر اولوب اكا ايمان
كتورنلر الله تعالينك
ياردیمى نه زمان اوله جق
ديرلر ايدى آكاه اولككه
تحقيق الله عظيم الشانك
نصرتى قريبدر پيغمبرمز
عليه السلام اصحابيله
مدينه يى تشريفلرنده ديار
و اموالرى مشركلرك
ضبطنده وكندولرى بينوا
قالدقلرندن ويهودك
عداوت اظهارندن وبر
كروهك سرانفاقلرندن
زياده مغموم اولملريله جناب
حق انلرك قلوبنى تطييب
ضمننده بو آيت كريمه يى
انزال ايلدى دينلدى
(يسئلونك ماذا ينفقون قل
ما انفقتم من خير فللوالدين
و الاقربين واليتامى
والمساكين وابن السبيل
وما تفعلوا من خير فان الله
به عليم) يا محمد سندن سؤال
ايدرلركه نه شيئى انفاق
وصدقه ايده لم وكيملره
ويره لم سن ديكه سزك
مالكزدن فى سبيل الله

شخص ایدوکنده اختلاف اولندی ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیکه اول ولیدر
اویله اولسه معناسی مکرکه مرأه نصیبینی زوجنه ترك ایده اکر ثیب اولوب اهل عفودن
ایسه ویاخود مرأه‌نك نصیبینی ولیسی انك زوجنه ترك ایده اکر مرأه بکر ایسه ویاجائزة
الامر دکل ایسه‌که اول علقمه وعطا وحسین وزهری وربیعه‌نك دخی قولیدر وبعضیلر
دیدیلرکه ولی انی ترك ایتمسنك جوازی اکر مرأه بکر ایسه‌در ❁ واما ثیب ایسه ولیسنك
ترکی جائز اولمز وبعضیلر دیدیکه یدنده عقد نکاح اولانله مراد زوجدر حضرت علی رضی الله
تعالی عنه انی دیمشدر سعید بن المسیب وسعید بن جبیر وشعبی وشریح ومجاهد وقتاده رضی الله
تعالی عنهم اکا موافقت ایتمشلردر ودیدیلرکه مرأه کرکسه بکر ویا ثیبدر ولیسیچون انك
صداقندن هیچ برشیئك ترکی جائز اولمز ❁ نتکیم طلاقدن اول بالاتفاق اول جائز اولدیغی
کبی اویله اولسه معنای آیت اولورکه مکرکه مرأه نصیبینی ترك ایدوب صداقك جمیعی زوجه
عودت ایده ویاخود زوج نصیبینی ترك ایدوب صداقك جمیعی مرأه‌نك اوله (وان تعفوا
اقرب للتقوی) بعضیکز بعضیکزه حقنی ترك ایتمسی تقوایه اقربدر ❁ اشبونده دلالت واردرکه
زوجك ترکی عکسندن اولی اوله جانب مرأه‌ده ضعف اولدیغیچون وطلاقله حاصل اولان
انکسارینی جبر ایچون وصداق عین ایسه هبه‌سی ودین ایسه ابراسی جائز اوله ومشاعك
کرکسه منقسم ویاغین منقسمدر هبه‌سی جائز اوله زیرا که حق تعالی سکا نصف صداقی مباح
قیلدی دین ویاعین اولمسی بینی وقسمتی محتمل وغیر محتمل اولمسی بینی فرق ایتمدی (ولا
تنسوا الفضل بینکم) بعضیکز بعضیکزه فضل ایتمکی اونوتمکز رجل صداقك کلنی ویرمکله
ویامرأه صداقدن نصیبینی ترکله (ان الله بما تعملون بصیر) الله تعالی اعمالکزی کوررفضل
واحسانکزی ضایع ایتمز جزاکزی ایرکورر (حافظوا علی الصلوات) صلوات مکتوبه‌یی
مواقیتنی اصابت وحدودینی رعایت وارکانی اقامتله اداسنه مداومت ومحافظه ایدك (والصلاة
الوسطی) اول جمله‌دن علی الخصوص صلاة وسطی‌یه ❁ اشبو صلاة وسطاده صحابه وغیریدن
علما اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه اول صلاة فجردر زیرا حق جل وعلا ❁ وقوموا لله
قانتین ❁ دیدی قنوت ایسه طول قیامده وصلاة فجر طول قیامله مختصه‌در وبرآیت اخراده
❁ وقرآن الفجر ان قرآن الفجر کان مشهودا ❁ دیو سائر صلوات بیننده انی تخصیص ایتدی
یعنی اکا ملائکة اللیل وملائکة النهار حاضر اولور اول دیوان لیل ودیوان نهاردن هر برینه
یازیلورکه اول عمر وابن عباس ومعاذ وجابر رضی الله عنهم قولیدر وعطا ومجاهد انلره
موافقلردر ومالك وشافعی اکا ذاهبلردر وبرقوم دیدیلرکه اول صلاة ظهردر زیرا اول اوسط
نهارده ادا اولنورکه اول زید بن ثابت وابو سعید الخدری واسامة بن زید قولیدر ❁ زید بن
ثابت رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلام صلاة ظهری حرك شدتنده ادا ایدردی
صحابه‌یه اندن اشد صلاة یوغیدی اول اجلدن اشبو آیتله سائر صلواتدن اول مختص قلندی
واکثرون ذاهب اولدیلرکه اول صلاة عصر اوله‌که اول علی وابن مسعود وابو ایوب وابو
هریره وعائشه قولیدر ابراهیم نخعی وقتاده وحسن دخی انده انلره موافقلردر ❁ حضرت
عائشه رضی الله تعالی عنهانك مولاسی ابو یونسدن مرویدرکه ایدر عائشه رضی الله تعالی

تصدق ایتدیکزشی پدر
و والده‌کز و اقرباکز
ویتیملر وفقرالر ویولجی
مسافرلر ایچوندر سزکه
خیردن برشی ایشلرسه‌کز
الله تعالی انی بیلجی ومکافاتی
ویریجیدر اغنیادن عمرو بن
الجموح نام پیر افندمز علیه
الصلوة والسلامدن مالم
وار کیملره تصدق ایده‌یم
دیو سؤالنده بو آیت کریمه
نازل اولدی دینلدی
(کتب علیکم القتال وهو
کره لکم وعسی ان تکرهو
شیئا وهو خیر لکم وعسی
ان تحبوا شیئا وهو شر لکم
والله یعلم وانتم لا تعلمون)
دشمن دین ایله مقاتله
اوزریکزه فرض قیلندی
حال بوکه اوقتال مقتضای
طبع بشری سزکچون
مکروه کورینور کاه برشیئی
کریه کوررسزکه اول شی
سزه خیرلودر جهاد وغزا
کبیکه طبع بشرده تلف
مال وهلاك نفس کورینور
لکن دنیاده ظفر وغنیمت
و آخرتده مخلد نعمت ورتبهٔ
شهادت مهیادر وکاه برشیئه
محبت ایدرسزکه واول شی
سزکچون شردر جهاددن
تخلف کبیکه هم غلبهٔ اعدا
وهم غزا ثوابندن حرمانی
موجب اولور الله تعالی

عنها بکا امر ایتدیکه انکیچون برمصحف شریف یازیویرم بوآیته کلدیکمده اکا خبر ویرمچون
کتابتی بومحله ایرکوردم دیدی یازغل‌که ❁ حافظوا علی الصلوت والصلاة الوسطی صلاة
العصر وقوموا لله قانتین ❁ ودیدیکه بن انی پیغمبریمز علیه السلامدن بویله ایشتدم وحفصه
رضی الله تعالی عنها دخی انجلین دیدی حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه ایدر
یوم خندقده پیغمبریمز علیه السلامی ایشتدمکه دیر ❁ شغلونا عن الصلاة الوسطی صلاة العصر ملا الله
اجوافهم وقبورهم نارا ❁ کفار بزی صلات وسطی اولان صلاة عصردن الیقویدیلر حق تعالی جوفلرین
وقبرلرین نارله طولدیره ❁ قبیصه بن ذویب دیدیکه اول صلاة مغربدر زیرا اول اقل صلوات
ایله اکثر صلوات بیننده وسطادر یعنی عدد رکعاتی ایکی ایله درت بیننده‌در اماسلفدن هیچ
بری صلاة عشایی صلاة وسطی دیمامشدر وبعض متأخرین دیدیکه اول صلاة عشادر زیرا
اول ایکی قصر اولنمز صلاتك بیننده واقع اولوبدر وبعضیلر دیدیکه اوصلوات خمسه‌نك
بیننده بلاتعیین بریسیدر حق تعالی انی ابهام ایتدی تا که عباد صلوات خمسه‌نك جمیعی اداسنه
مداومت ایده‌لر لیلهٔ قدری شهر رمضانده وساعت اجابتی یوم جمعه‌ده واسم اعظمی اسماء
اللهده اخفا ایتدیکی کبی (وقوموا لله قانتین) ولله نمازده طورك طائعین اولدیغکز حالده
زیراکه قنوت طاعت معناسنه کلور ❁ ان ابرهیم کان امة قانتا ❁ دلالتیله ❁ کلبی ومقاتل
دیدیلرکه هردین اهلنك صلاتی وارعاصین اولدقلری حالده انی اقامت ایدرلر ❁ ایعدی سز
صلاتکزی مطیعین اولدیغکز حالده اقامت ایدك ودینلدیکه قنوتله مراد شول صلاتده تکلمی
جائز اولمیان شیئدن سکوتدر زید بن ارقم رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلامك بز
خلفنده نمازده ایکن بری بریمزه سویلردك حتی که بوآیت نازل اولوب سکوتله امر وکلامدن
نهی اولندق مجاهد ایدر قنوتله مراد شول خشوعدرکه اول طول رکوع وغض بصر وخفض
جناحدر ❁ علماء سلف قچان نمازه طورسه‌لر التفات ویاقلب حصی وبرشیئله عبث ویاامر
دنیادن برشیئله نفسلرینی تحدیث ایتمزلردی مکرکه نسیانله اولیدی ودینلدیکه قنوت ایله
مراد طول قیامدر پیغمبریمز علیه السلامه دینلدیکه صلاتك قنغیسی افضلدر دیدیکه قیامی
طویل اولانی ودینلدیکه قنوت ایله مراد صلاتدر ❁ امن هو قانت آناء اللیل ❁ دلالتیله (فان
خفتم فرجالا اورکبانا) اکر عدو ویاسبع خوفیله نمازك حقنی وقایه امکانکز اولمزسه ایعدی
ایاغکزله یورر ویادوابکز ارقه‌سنده اوتورر اولدیغکز حالده نمازیکزی ادا ایدك کرکسه
توجهکز جانب قبله‌یه ویا جانب آخره اولسون رکوع وسجودنده ایماء ایدوب رکوعن
سجودندن اخفض ایدیکز ❁ اکثر علما عندنده خوفله رکعاتك عددی نقص ایدلمز ❁
مجاهد ابن عباس رضی الله تعالی عنهدن روایت ایدر دیدیکه حق جل وعلا پیغمبریمز علیه السلام
لسانیله صلاتی حضرده درت رکعت وسفرده ایکی رکعت وخوفده بررکعت فرض ایتدیکه
اول عطا وطاوس وحسن ومجاهد وقتاده قولیدر دیدیلرکه شدت خوفده بررکعت قیلنور
❁ سعید بن جبیر رضی الله تعالی عنه ایدر قچان قتالده ناس بری برلرینه اورر اولدیغی حالده
سنك نمازك ❁ سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ❁ دیمکدر والله تعالی‌یی ذکر
ایتمکدر (فاذا امنتم فاذکروا الله) قچانکه عدودن امین اولوب خوفکز زائل اوله صلوات

سزك مصلحتکزی بیلور
سز انی بیلمز سکز
(یسئلونك عن الشهر
الحرام قتال فیه قل قتال فیه
کبیر وصد عن سبیل الله
وکفر به والمسجد الحرام
واخراج اهله منه اکبر
عند الله والفتنة اکبر من
القتل ولا یزالون یقاتلونکم
حتی یردوکم عن دینکم ان
استطاعوا ومن یرتدد منکم
عن دینه فیمت وهو کافر
فاؤلئك حبطت اعمالهم
فی الدنیا والآخرة واولئك
اصحاب النار هم فیها خالدون)
شهر حرامده قتال نه
حکمده‌در دیو سکا سؤال
ایدرلر سن انلره دیکه
اکرچه بو شهر حرامده
مقاتله بیوك ایش ایسه‌ده
کفر و انکارله ناسی الله
یولنده طاعتدن ومسجد
حرمده طواف ونمازدن
منع ایلمك واول مسجد
اهلنی یعنی پیغمبر علیه
السلام و اصحابنی مکه‌دن
اخراج ایتمك عند الله دخی
بیوك والله‌ه شرك قوشمق
فتنه سیکه بونلر جمله‌سی
مسلمانلرك اشهر حرمده
ایتدکلری قتلدن زیاده
بیوکدر ای مؤمنلر اکر
مشرکلر قادر اولورلرسه
تاسزی دینکزدن دوندرمك

خمسی حقوقنی اتمام ایدر اولدیغکز حالده ادا ادك ﴿ کما علمکم مالم تکونوا تعلمون ﴾ نتکیم
سزه شرائع واحکام صلاتدن بیلمدکلریکزی تعلیم ایتدی ﴿ والذین یتوفون منکم ویذرون
ازواجا ﴾ یامعشر رجال سزدن شونلرکه وفات ایدوب زوجاتن ترك ایدەلر ﴿ وصیة لازواجهم
متاعا الی الحول غیر اخراج ﴾ وارثلرینه وصیت ایتسونلرکه ترکەلرندن بریله دکین اول
زوجاته نفقەلرین ویرەلر واول وفات ایدنلرك بیوتنده انلری اسکان ایدوب اندن چیقارمیەلر
❁ روایت اولنورکه اهل طائفدن حکیم بن الحارث دینور بر رجل اولادوابوان ومرأەسیله
مدینەیه هجرت ایدوب وفات ایتدی حق تعالی انك حقنده بو آیتی انزال ایدیجك پیغمبریمز
علیه السلام انك میراثنی والدینته واولادینه ویردی اماکه مرأەسنه برشیٔ ویرمدی وانلره
امر ایلدیکه بریله دکین اول متوفانك ترکەسندن اول مرأەیه انفاق ایدەلر ❁ ابتدای اسلامده
عدت وفات بریل ایدی وبریل تمام اولمدین بیتدن انی اخراج ورثەیه حرام ایدی واول
بیتدن چیقمدقچه اول مدتده نفقه وسکناسی زوجنك ترکەسندن ویرلمسی واجب ایدی واکا
میراث یوغیدی واکر زوجی بیتدن چیقارسه اندن نفقه وسکناسی ساقط اولوردی ورجل
اوزره واجب ایدیکه انی وصیت ایدیدی حتی که میراث آیتی نزولیله که اول ربع وثمندر بیلك
نفقەسی نسخ اولندی وعدت وفاتله که درت آی اون کوندر بیل عدتی نسخ اولندی ﴿ فان
خرجن فلاجناح علیکم فیما فعلن فی انفسن من معروف ﴾ اکر اول زوجات ورثەنك اخرا
جنسز بر بیلدن اول کندی اختیارلریله زوجلری بیتدن چیقارلرسه یا اولیاء میت اول
زوجاتك شرع انکار ایتمدیکی شیئدن نفسلرینه ایشلدکلری تزین وطیبدن سزه حرج یوقدر
❁ ایمدی اولیادن اخراج دفعیچون ایکی وجه واردر بری بودرکه اول زوجاتدن نفقەلری
قطعنده سزه حرج یوقدر چقان بیل تمامنده اول زوجلری بیتدن چیقارلرسه وبری بودرکه
اول زوجاتی خروجدن منعی ترککزده سزه حرج یوقدر زیرا زوجاتك زوجەلری بیتنده
بریل اقامتلری اوزرلرینه واجب دکل ایدی ﴿ والله عزیز حکیم ﴾ الله تعالی عزیزدر اکا مخالفت
ایدنه انتقام ایدر حکیمدر مصالحلرینی رعایت ایدر ﴿ وللمطلقات متاع بالمعروف حقا علی المتقین ﴾
هر مطلقه ایچون شرع ومروت استحسان ایتدیکی شیئله تمتیع هر متقی یه واجب اولدی اول
مطلقه کرکسه دخولدن اوکدین ویا صکره در وکرکسه رجعیه ویا مختلعه ویا بائنهٔ ثلاثدر
وکرکسه حره ویا امه در وبونکله استدلال ایدر اولکه فسوخ ولعانده متعەیی ایجاب ایتمز
❁ زیراکه فسخه طلاق دینلمز وقتا که آیت سابقده ❁ حقا علی المحسنین ❁ دیو بیورلدی
بر رجل دیدیکه احسان ارادتم اولورسه انی ویررین احسان ارادتم اولمزسه ویرمزین اویله
اولسه ❁ وللمطلقات متاع ❁ دیو متعەیی انلر ایچون لام تملیك ایله ایراد ایتدکدن صکره متقین
اوزره حق ایتدی ﴿ کذلك ﴾ طلاق وعدت احکامنده ذکر اولنان کبی ﴿ یبین الله لکم
آیاته ﴾ دلائل واحکامدن معاش ومعادکزه احتیاج اولدیغکز اشیایی بیان ایدیسردر
﴿ لعلکم تعقلون ﴾ تاکه انی فهم ایدوب موجبیله عمل ایدەسز ﴿ الم تر ﴾ یا محمد بنم سکا اعلامیله
بیلدکمی ویا قلبکله کورمدکمی ﴿ الی الذین خرجوا من دیارهم ﴾ شونلریکه داوردان نام قریەدن
چیقدیلر ﴿ وهم الوف ﴾ حالبوکه انلر الوف کثیره ایدیلر ❁ دینلدیکه انلر اون بیکدن

زعمیله دائما مقاتلەدن منفك
اولمزلر هرکیمکه دیندن
دونوب مرتد اوله وکافر
اولدیغی حالده فوت اوله
اول کیمسەلرك دنیادەکی
عمللری بطلانیله آخرتده
خسرانه مستحق وانلر
جهنم اصحابی اولوب اول
آتشده دائم ومخلد اولورلر
مرویدرکه پیغمبرمز علیه
السلام مهاجریندن سکز
کیمسەیه عبدالله بن جحشی
امیر ایدوب یدینه ایکی
کونصکره آچوب
اوقومق امر وتنبیهیله بر
بوکلش کاغد ویردی ایکی
کون کتدکلرندنصکره اول
کاغدی کشاد وقرائتلرنده
❁ بطن نخله نام محله واروب
قریشدن کلان قافلەیی
بکلیەسن ❁ دیو تحریر
بیورلمش امر موجبنجه
اومحله واردقلرنده درت
کیمسه ایله طائف قافلەسی
متاعیله کلدی لدی المحاربه
انلردن عمرو بن الحضرمی
قتل وحکم ابن کیسان
وعثمان بن عبداللهی اسیر
ایدوب بریسی فرار ایتدی
وبوجنك کونی صحابه سلخ
جماذی الآخره عد
ایدرلردی مکر غرهٔ رجب
ایمش اسیرلری ومتاعی
مدینەیه کتوردیلر قریش

زیاده ایدیلر ﴿ حذر الموت ﴾ اول چیقملری موتدن خوف ایتملرندن ایدی ﴿ فقال لهم الله
موتوا ثم احیاهم ﴾ حق تعالی انلری اولدر دیکندنصکره دیرکوردی ❁ اکثر اهل تفسیر
ایدر داوردان نام قریەده طاعون واقع اولوب اهلندن برطائفه قاچوب کتدیلر وبرطائفه
ایسه قالوب قریەدن کتمدیلر اول کتمینلرك اکثری هلاك اولدی قاچوب کیدنلر طاعون دفع
اولدیغندنصکره جمیعی سالمین کلدیلر اول قریەده قالنلر انلره دیدیلرکه سز بزدن عقللولر
ایمشسز اکر بز دخی سزك کبی کیدیدك فوت اولانلریمز اولمز قالوردی ❁ ایمدی من بعد
طاعون اولدیغنده جملەمز طاعونسز یره کیدەلم چون کله جك سنه سینه طاعون اولدی
اهل قریەنك جمیعی اندن چیقوب کتدیلر حتی که نجات رجا ایتدکلری بر وادی یه نزول
ایتدیلر برملك اول وادینك اسفلندن وبرملك دخی انك اعلاسندن باذن الله جمله کز میت
اولك دیدیکی کبی دفعة جمیعی جان ویردیلر ❁ کلبی ومقاتل وضحاك ایدر بنو اسرائیل ملوکندن
برملك قومنه امر ایلدیکه عدولری اوزره غزا ایدەلر انلر ایسه موتی کراهتلرندن اول ور اجغمز
یرده وبا وار ایمش دفع اولدیغندنصکره کیدەلم دیو ملکلرینه تعلل ایتدیلر حق تعالی انلره موتی
ارسال ایتدی اندن فرار ایچون دیارلرندن چیقدیلر حق تعالی انلره عتاب ایچون کندولرینك
ودابەلرینك دفعهٔ واحدەده روحلرین قبض ایدوب میت اولدیلر سکز کون موتی اولدقلری حالده
شیشوب قوقدیلر حتی اوزرلرینه انبیادن حزقیل علیه السلام اوغرادیکه اول موسی علیه
السلامدنصکره دردنجی خلیفه ایدی طوروب انلرك امرینه تعجب وتفکر ایتدی وحق تعالی یه
یلواروب انلرك احیاسن دیلدی حق تعالی دخی اکا اجابت ایدوب جملەسنی دیرکوردی قالقوب
قوملرینه آجال مکتوبەلرینه دکین تعیش ایدوب اندن اولدیلر اکر اول موت آجاللری
انقضاسیله اولسیدی من بعد بعث اولنمزدیلر مدت حیاتلرنده یوزلرنده سحنهٔ موت کوریلور ایدی
کیدکلری ثوبه کفن کبی دسم عارض اولوردی ❁ ابن عباس رضی الله عنهدن روایت اولنورکه یهوددن
اول سبطده انلرك ریحهٔ کریهەسی الی الآن بولنور ﴿ ان الله لذو فضل علی الناس ﴾ حق تعالی ناسه فضل
ایدیجیدر شول حیثیتدنکه انلری دیرکوردی تاکه اندن اعتبار وحاللرندن استبصار ایدەلر
﴿ ولکن اکثر الناس لایشکرون ﴾ الابوکه ناسك اکثری لائق اولدیغی وجه اوزره اکا شکر
ایتمزلر ﴿ وقاتلوا فی سبیل الله ﴾ الله تعالی یه اطاعت ایچون اعداسنه جهاد ایدك وقتاکه
حق جل وعلا موتدن فرار ایله قورتلمز ومقدر اولان ایرردفعه چاره اولمز ایدوکن بیلدردی
انك سبیلنده قتال ایتمکه امر بیوردی تاکه اجللری ایردیسه شهادته ایرەلر ویا ثواب ونصرت
کورەلر ﴿ واعلموا ان الله سمیع علیم ﴾ تحقیق بیلك که الله تعالی مقالکزی ایشیدر واضمار
ایتدیککز شیٔ بیلور ﴿ من ذا الذی یقرض الله قرضا حسنا ﴾ نەکمسه درکه الله طاعتده
طیب نفس واخلاصله مال حلالدن من واذا سز عباداللهه انفاق ایده ﴿ فیضاعفه له اضعافا
کثیرة ﴾ حق جل وعلا دخی اکا اضعاف کثیره ایله جزا ایده یعنی برمقدارله که انی الله تعالیدن
غیری احد بیلیه ویاخود هر برینه یدییوز مثلیله جزا ایلیه ﴿ والله یقبض ویبسط ﴾ الله تعالی صدقەیی
قبولله قبض واکا خلف وثواب ویرمکله بسط ایدر ویاخود اماته ایله قبض وعمرینی مدایله
بسط ایدر ویاخود بعض قلوبی قبض ایدوب خیره انتسابی اولمز وبعضنی ایسه بسط ایدوب

بوخبری ایشتدکده محمد
شهر حرامده قتالی حلال
ایتدی کلامنی نشر
ایتدکلرندن صحابه متأثر
اولمغله بو آیت کریمه نازل
اولدی صکره بو ایکی اسیر
سعد بن ابی وقاص وعتبة بن
غزوان نام ایکی صحابه
ایله مبادله اولنمش
﴿ ان الذین آمنوا والذین
هاجروا وجاهدوا فی
سبیل الله اولئك یرجون
رحمة الله والله غفور رحیم ﴾
شول کیمسەلرکه الله
ورسولنه ایمان ایتدیلر
و وطنلرندن هجرت
ایتدیلر والله یولنده جهاد
وغزا ایتدیلر اول کیمسەلر
اللهك رحمتنی رجا ایدرلر
الله عظیم الشان مغفرت
ورحمت ایدیجیدر وقتاکه
عبد الله بن جحش
ورفیقلری یارسول الله
بوسفر مزده اولان عفو
اولندیسه اجر دخی رجا
ایدرز دیملریله بو آیت نازل
اولدی ﴿ یسئلونك عن الخمر
والمیسر قل فیهما اثم کبیر
ومنافع للناس واثمهما
اکبر من نفعهما ویسئلونك
ماذا ینفقون قل العفو
کذلك یبین الله لکم
الایات لعلکم تتفکرون فی
الدنیا والاخرة ﴾ یا محمد

نفسنی خیره اقدام ایدر قیلور ❁ نتکم حدیثده کلدی ❁ القلوب بین اصبعین من اصابع
الرحمن یقلبها کیف یشاء ❁ قلوبك کلیسی اصابع رحماندن ایکی اصبع بیننده در نیجه دیلرسه انی تقلیب
ایدر (والیه ترجعون) الله تعالی یه رجوع ایدرسز تقدیم ایتدیککز اعمال اوزره سزه مجازات ایدر
(الم تر الی الملاء من بنی اسرائیل من بعد موسی) حضرت موسی علیه السلامك موتندن صکره تشاور
ایچون اجتماع ایدن بنی اسرائیلك اشراف ورؤساسی جماعتنه علمك ایرمدیمی (اذقالوا النبی لهم) که انلر
نبیلری یوشع ویاشمعون ویااشموئیل علیهم السلام حضرتلرینه دیدیلرکه (ابعث لناملکانقاتل فی سبیل الله)
بزه برملك بعث ایت که اول قتال امرینی تدبیر ایده و بز انك امرینه انقیاد ایدوب انکله اعدامزه جهاد
ایده وز (قال هل عسیتم ان کتب علیکم القتال الاتقاتلوا) نبی انلره دیدیکه قورقرمکه اوزریکزه قتال
فرض قلنورسه قورلکزه وفا ایتمیه سز قتالدن امتناع ایلیه سز (قالوا ومالنا الانقاتل فی سبیل
الله وقداخرجنا من دیارنا وابنائنا) دیدیلرکه فی سبیل الله قتالدن بزی نه شیء منع ایدرکه انی
ایتمیه وز حالبوکه بز اوطانمزدن چیقارلدق واولادمزدن آیرلدق ❁ روایت اولنور که موسی
علیه السلام وفات ایدیجك یرینه یوشع علیه السلام خلیفه اولوب توراتده کی اوامر واحکامی
بنی اسرائیل بیننده اقامت ایتدی بعده کالب علیه السلام بعده حزقیل علیه السلام بعده
الیاس علیه السلام بعده الیسع علیه السلام کلوب هر بری زماننده احکام توراتی
اقامتده موسی علیه السلامه خلافت ایتدی الیسع علیه السلام وفات ایدیجك بنی اسرائیلده
خلاف ظهور ایدوب عهد اللهی اونوتدیلر وعصیانی بیوتدیلر حتی که بلساسان دینور
عمالقه‌دن برقوم ظهور ایتدیکه امیرلرینه جالوت دینور بحرروم ساحلنده مصر ایله فلسطین
بیننده ساکن اولورلردی بنی اسرائیل اوزره سفر ایدوب دیارلرینك چوغن الدیلر وذریتلرینی
سبی ایدوب حتی بنو اسرائیل ملوکنك اوغللرندن درتیوز قرق کشی یی اسیر ایتدیلر
وسائرلرینك اوزرینه جزیه وضع ایتدیلر وتوراتی اللرندن آلوب کتدیلر انلردن بنو اسرائیله
زیاده بلا وشدت ایردی وارالرنده نبی یوغیدیکه امرلرین تدبیر ایدیدی وسبط نبوتدن برحامل
مرأه‌دن غیری کمسه قالممشدیکه انلره صالح اولان اموری کوستره ایدی اول مرأه یی برراهبه‌نك
قتنده حبس ایتدیلرکه قز طوغرسه اوغلانه تبدیل ایتمیه‌لر طوغوره جغنه بنو اسرائیلك
رغبتن کورمسیله حیله‌یولنه کتمیه چون اول مرأه‌نك طوغور مسنك وقتی ایردی اندن
بر اوغلان وجوده کلوب اکا اشموئیل دیو تسمیه ایتدیلر اکا توراتی تعلیم ایچون بیوداکده
بیت المقدسده بنی اسرائیل علماسندن بر پیر کمسنه قتنه کوندردیلر وقتا که اشموئیل بالغ
اولدی بر وقتده اول پیر عالمك قتنده اویورکن اکا جبرائیل علیه السلام کلدی اول پیرك
صوتنه بکزر صوتله یا اشموئیل دیو چاغردی اول ایسه اندن بکلیوب پیره یا ابت بنی
نیه چاغردك دیدی پیر ایسه اکا بن سنی چاغرمدم دیمکه اوشنوب کیرو ینه یاتمغه
کوندردی چون ایکنجی کره جبرائیل علیه السلام اول کره‌ده کی کبی انی چاغردی اول
دخی اول کره‌ده کی کبی ایتدی اوچنجی کره‌ده جبرائیل علیه السلام اکا ظاهر اولوب
دیدیکه وار قومکه کیت ورب تعالینك رسالتن انلره تبلیغ ایت زیرا حق تعالی سنی انلره
نبی کوندردی چون اول انلره واردی وامر اولنانی ایرکوردی دیدیلرکه سنك هنوز

سکا خمر ومیسردن ❁ یعنی
شراب وقماردن ❁ سؤال
ایدرلر سن دیکه ایکیسنده
دخی کناه کبیر وناس ایچون
منفعت واردر ❁ خمرده
تشجیع وسخاوت وهضم
طعام وقمارده بلاتعب کسب
مال ومصادفهٔ فتیان کبی ❁
و ایکیسنکده کناهی
نفعلرندن زیاده بیوکدر
وسندن سؤال ایدرلرکه
نه مالی تصدق وانفاق ایده‌لم
سن دیکه محتاج اولدیغکزدن
فضله‌سنی انفاق ایدك
بو انفاق ماده‌سنی الله تعالی
سزك ایچون مرحمت
آیاتلریله بیان ایدر شایدکه
دنیا و آخرتده سزه انفع
واضر اولانی تفکر ایده‌سز
بو خمرك مذمومیت
وحرمتی حقنده درت آیات
نازل اولمشدر اولکی سورهٔ
نحلده ❁ ومن النخیل
والاعناب ❁ آیتده حرمتنه
دائر برشی ولمامغله ناس انی
ایچمکده ایدی ایکنجی
کبار صحابه‌دن حضرت
فاروق ومعاذ بن جبل
رضی الله عنهما کبی ذاتلر
بو عقلی زائل ومالی سلب
ایدن خمر ومیسردن
یارسول الله بزه خبر ویر
دیملریله بو آیت کریمه نازل
اولدی بو وجهله خمری

نبی اوله‌جق وقتك دکلدر دعواکده صادق ایسك بزه برملك بعث ایت بیله‌لم انکله نبوتنه اعتماد قیله‌لم
زیرا که بنی اسرائیلك قوامی ملوکلرینه انقیادو ملوکلری انبیایه اطاعت واعتقاد ایتملریله ایدی (فلما
کتب علیهم القتال تولوا الاقلیلا منهم) وقتا که انلرك اوزره جهاد فرض قیلندی جهاددن
اعراض ایتدیلر الاانلردن آزکشیلر عهد سابق اوزره ثابت اولوب امر اللهه امتثال ایتدیلرکه
انلر طالوتله نهری عبور ایدوب شربده غرفه اوزره اقتصار ایدنلردرکه من بعد ذکری کلور
ان شاء الله تعالی (والله علیم بالظالمین) قتالدن قعود ایله نفسلرینه ظلم ایدنلری الله تعالی
بیلور ❁ اندن اشموئیل علیه السلام بنو اسرائیلك طلبیله انلر ایچون الله تعالیدن دیلدیکه
برملك ویره اویله اولسه اکا برعصا وبرقرن ایچنده دهن قدس ویریلوب دینلدیکه بنی اسرائیله
ملك شول کمسه اولورکه طولی بوعصا طولنده اوله واول سکا کلدیکنده بو قرنده کی دهن
طاشوب قاینیه ❁ ایعدی اول دهندن انك باشك یاغله غل وانی انلره ملك ایله کل طالوت
ایسه بررجل دباغ ایدی ویاسقاء ایدی نیلدن صو طاشوردی حمارین یتوروب ایستیو چیقدی
ویاطالوتك باباسی حمارلرین یتوروب انلری ارامغه طالوتله برغلامن کوندردی ایکیسی اشموئیل
علیه السلامك اوی یاننه اوغرادیلر غلام اکا دیدیکه کل نبی یه کیره‌لم یتن حماریمز امرنده صوره‌لم اوله
کیم بزه مکانلرین دلالت ایلیه وکندیمزه حق تعالیدن خیر دیلیه چون ایکیسی اکا کیردیلر حمارلرین
اموریني ذکر ایده طورورکن قرنده کی دهن قاینیوب طاشدی کوردیلر همانده اشموئیل علیه السلام
طوروب عصایی طالوتك قامتنه قیاس ایتدی برابر بولیجق اول قاتنده کی دهن قدسله انك
باشنی یاغلدی ودیدیکه سن بنی اسرائیلك اوزره ملك اولدك حق تعالی بکا انی انها ایلدی
وبو قولك صدقنه علامت اولدرکه قچانکه بابك قاتنه وارەسن انی حمارلرین بولمش کوره‌سن
چون طالوت طوروب باباسی قاتنه کتدی اشموئیل علیه السلامك اخبارینی حاله موافق
بولوب صدقنه تیقن ایتدی (وقال لهم نبیهم ان الله قدبعث لکم طالوت ملکا) اشموئیل
علیه السلام انلره دیدیکه حق جل وعلا طالوتی سزه ملك کوندردی (قالوا انی یکون له
الملك علینا ونحن احق بالملك منه) دیدیلرکه ملوکت اکا قندن اولور حالبوکه بز ملوکته
ارث ومکنت جهتندن اندن احق واولی یز ❁ بو اعتراضلرینه سبب اولدرکه بنو اسرائیلده
سبط نبوت لاوی بن یعقوب سبطندن ایدی موسی وهارون علیهما السلام اندن کلمش ایدی
وسبط ملوکت ایسه یهوذا بن یعقوب سبطی ایدی داود وسلیمان علیهما السلام اندن کلمش
ایدی طالوت ایسه بو ایکی سبطك هیچ برندن دکل ایدی بلکه بنیامین بن یعقوب علیه السلام
سبطندن ایدی اول ایسه سبط مذمومه ایدی زیرا که ذنب عظیم ایشلمکدن قاچمزلردی
حتی که یول اوزره نسایه نکاحدن اوشنمزلردی اول اجلدن حق تعالی انلره غضب ایدوب
ملك ونبوتی اول سبطدن نزع ایتمشیدی وانلره سبط الاثم دینلمش ایدی (ولم یؤت سعة من
المال) واول مالدن کثرت دخی ویرلمدی حالبوکه ملوکته مال لازمدرکه انکله اعتضاد
ایده (قال ان الله اصطفاه علیکم) اشموئیل علیه السلام دیدیکه حق تعالی انی سزك اوزریکزه
ملوکته اختیار ایتدی (وزاده بسطة فی العلم والجسم) وانی علمده وقوتده وجسمده عظم
وهیبتله سزك اوزره زیاده قیلدی تاکه علمله امور سیاستك معرفتنه تمکن ایده وجسامتله

ناسك کیمی ایچر کیمی ایچمز
اولدی اوچنجی عبدالرحمن
بن عوف رضی الله عنه
بعض کیمسه‌لری دعوتله
اطعام وشرب خمردنصکره
بری نمازده سورهٔ کافرونی
اوقورکن ❁ لا اعبد
ماتعبدون ❁ ده لاء نافیه‌یی
ترکله اعبد اوقومغله سورهٔ
نساده ❁ یا ایها الذین آمنوا
لاتقربوا الصلوة ❁ آیتی
نازل اولوب انی ایچر
از کیمسه قالدی دردنجی
عتبان بن مالك رضی الله عنه
سعد بن ابی وقاص رضی الله
عنه‌یی بعض کیمسه‌لرله
دعوت ایدوب اکل وشربله
سکر ظهورنده فخر
وانشاده مشغوللر ایکن سعد
رضی الله عنه انصاری
هجوه دائر برشعر اوقیوب
انصاریدن بری انی
ایشتدکده برکموکله سعدك
باشنه اوروب یاردی سعد
رضی الله عنه اندن پیغمبر
علیه السلامه شکایت
ایتدکده عمر الفاروق
رضی الله عنه انده حاضر
ایدی الهی خمر حقنده بزه
حکمکی بیان ایله دیو دعا
ایتمکله سورهٔ مائده ده‌کی
❁ انما الخمر والمیسر ❁ آیتی
❁ فهل انتم منتهون ❁ ه دك
نازل اولمغله عمر رضی الله

مقاومت عدویه ومکابدهٔ حروبه قوی اوله ❁ دینلدیکه اول زمانده بنو اسرائیلك اعلی
ایدی وجسامتی شول حدده ایدیکه انك جلوسی حالنده بررجل قائم الن اوزادوب انك
باشنه ایرردی (والله یؤتی ملکه من یشاء) الله تعالی مالك الملکدر ملکنی دیلدیکی کمسه‌یه
ویرر (والله واسع علیم) الله‌تعالی واسع الفضلدر فقیره وسعت وغنا ویرر ونسیب وغیریدن
ملکه لایق اولانی بیلور (وقال لهم نبیهم ان آیة ملکه) وقتا که بنواسرائیل اشموئیل علیه
السلامدن الله‌تعالی طالوتی اصطفا ایدوب انلرك اوزره ملك ایتدیکنه حجت استدیلر دیدیکه
انك ملکنه علامت اولدرکه (ان یأتیکم التابوت) سزه تابوتی کتوره‌که حق جل وعلا انی
آدم علیه السلامه ایندرمشدی شمشاد اغاجندن طولی اوچ ذراع وعرضی ایکی ذراع ایدی
التون صویله یالدزلو ایدی ایچنده صور انبیا طورردی آدم علیه السلامك وفاتنه دکین
قاتنده ایدی اندن شیث علیه‌السلامه اندن اولاد بنی آدمدن بری برلرینه انتقال ایده‌رك ابراهیم
علیه‌السلامه اندن اسماعیل علیه‌السلامه اندن یعقوب علیه‌السلامه ایردی بعده بنی اسرائیل
بیننده تداول ایده‌رك موسی علیه‌السلامه واصل اولدی اول انك ایچنه توراتی قودی اندن
انبیا بیننده تداول ایده‌رك اشموئیل علیه‌السلامه ایردی (فیه سکینة من ربکم) اول تابوتك
ایچنده ربکز جل شانه‌دن سکینه وارایدی یعنی انك اتیانی سزه سکون وطمأنینه اولور ویا انده
قلبکزه سکون ویررشی ایداع اولنمشدرکه اول توراتدرکه موسی علیه السلام قتال ایدر
اولسه انی تقدیم ایدردی اویله اولسه بنواسرائیلك نفوسی اکا سکون ایدوب فرار ایتمزلردی
❁ دینلدیکه انده زبرجدن ویایاقوتدن برصورت وارایدیکه انك هره‌نك کبی باشی وقویروغی
وار ایدی ودخی ایکی قنادلو ایدی اندن صوت ایشتسه‌لر نصرتی تیقن ایدرلردی حین
قتالده تابوت یوررسه یوررلر طوررسه طوررلردی ❁ دینلدیکه اول سکینه جنتدن
چیقارلمش التون لکن ایدی قلوب انبیا انك ایچنده یونوردی ویااول الله تعالیدن برروح
ایدیکه برشیده اختلاف ایتسه‌لر اول انی انلره بیان ایدردی (وبقیة مما ترك آل موسی وآل
هارون) ودخی اول تابوتده موسی وهارون علیهما السلامك ترکه‌سندن بقیه وار ایدیکه
اول کسر اولنان الواحدن رضاض وموسی علیه‌السلامك عصاوثیابی وهارون علیه‌السلامك
عمامه‌سی وبنو اسرائیله اینن مندن برقفیز ایدی وتابوت بنواسرائیل عندنده اولمقدن زائل
اولمدی تاشول وقته‌دکین که فسادوعصیانلرین آرتوردیلر اوزرلرینه حق جل وعلا عمالقه‌یی
تسلیط ایدوب مغلوب ومقهور اولدیلر واللرندن تابوتی آلوب دیارلرینه ایلتدیلر فلسطین قراسندن
ازدودنام قریه‌ده بیت اصناملرنده صنم اعظملرینك التنه قودیلر ایرته واروب کورسه‌لرکه صنم
تابوت التنده‌در صنملرین قالدیروب انك فوقنه قودیلر وصنمك ایکی قدمن تابوت اوزره اکسرلدیلر
واریجق کورسه‌لرکه صنمك اللری وقدملری کسیلوبدر وجسدی تابوتك التنه براقلوبدر وسائر
اصنام ایسه یوزلری اوزه ییقلوبدر اویله اولسه تابوتی بیت اصنامدن چیقاردیلر وقریه‌لرینك
برجانبنه قودیلر انك جوارنده اولان قومه وجع اعناق عارض اولوب برنیچه‌لری اول وجعدن
هلاك اولدیلر بربرلرینه بوبلیه بزه تابوت اجلیچون بنو اسرائیلك الهندن ایروبدر دیدیلر
وانی قریهٔ اخرایه ایلتدیلر حق‌تعالی اول قریه اهلنه فاره‌کوندردی کیجه انلرك بری یتاغنده

عنه منتهی اولدق یاربنا
دیدی وبنه بو آیت کریمه‌ده
انفاق بحثنده عمرو بن
الجموح بوندن اوچ آیت
مقدم ❁ یسئلونك ماذا
ینفقون ❁ آیتنده مالنك
کیمه تصدق ایده‌جکنی
سؤالنده اربابی بیان
اولنمشیدی بودفعه تصدقك
مقدارندن سؤاله مبنی
❁قل العفو❁ کلامی وارد
اولدی دیو روایت اولندی
(ویسئلونك عن الیتامی
قل اصلاح لهم خیروان
تخالطوهم فاخوانکم والله
یعلم المفسد من المصلح ولو
شاء الله لاعنتکم ان الله
عزیز حکیم) یامحمد یتیملرك
مالنك کیفیتی سندن
سؤال ایدرلر سن دیکه
انلرك مالنی محافظه وحالنی
اصلاح سزه خیرلودر اکر
سز انلری محافظه ایله
مخالطه وطعامکز برلکده
اولورسه انلر سزك
قرداشلریکزدر وحق تعالی
انلرك مال وحاللرینی تباه
ایدنلرله اصلاح ایدنلرك
طورنی بیلور اکر الله تعالی
سزه یتیملرله مخالطه‌یی
مباح ایتمسه مشقته القا
ایدردی تحقیقا الله عظیم
الشان ترك مشقت امرنده
غالب وحکمنده دانادر

یاتور صباحن جوفی ینلمش میت بولنور اویله اولسه انی چیقاروب صحراده برخرابانه دفن
ایتدیلر ❁ هرکه بروزه ایچون انده وارسیدی انی باسور یاقلنج اخذ ایدردی انك امرنده
متحیر اولدیلر مکر اولاد انبیادن انلرده اسیر برخاتون وارایدی دیدیکه بو تابوت سزده اولدیغنجه
بلادن قورتلمز سز وانك اشارتیله انی برعجله‌یه یوکلتدیلر واکا ایکی ثور قوشوب بنی اسرائیل
جانبنه یونلتدیلر حق‌تعالی ثورلره درت ملك تسلیط ایدوب سوق ایده‌رك حتی که بنواسرائیل
ارضنه ایرکوردیلر اکا ایریشیجك ثورلرك ایپلری قیریلوب قورتلدیلر تابوت انده قالوب ثورلر
کتدیلر ❁ (تحمله الملائکة) انی ملائکه کتوردی دینلر قول شریفیله مراد بودرکه دیدیلر
❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر ملائکه تابوتی سماوارض بیننده کتوروب کلدیلر
ناس اکا نظر ایده طوررکن طالوت قاتنه قودیلر ❁ حسن ایدر تابوت سماده ملائکه قاتنده
ایدی طالوت ملك اولیجق کوندروب اکا ایرکوردیلر ❁ قتاده ایدر بلکه تابوت تیهده ایدی موسی
علیه‌السلام انی یوشع علیه‌السلامه تخلیف ایدوب انده قالمشدی اول اراده ملائکه انی کتوروب
طالوتك دارینه قودیلر (ان فی ذلك لآیة لکم) ایمدی تابوتك سزه رد اولنمسنده طالوتك
ملکنه سزه علامت واردر (ان کنتم مؤمنین) اکر اکا ملك الله تعالیدن ایدوکنه مصدقلر
ایسه‌کز اویله اولسه انی بیلدیلر وامرینه اطاعت ایتدیلر وسکسان بیك کشی اکا جند اولوب قاتنه کلدیلر
(فلما فصل طالوت بالجنود) وقتا که طالوت ایله بیت المقدسدن چیقدیلر اندن تخلف ایتمدی مکر اول
که پیر ویا مریض ویا معذور اوله ایدی ❁ زیرا که تابوتك کلمسیله نصری تیقن ایدوب
جهاده مسارعت ایتدیلر طالوت عامه‌یه خطاب ایدوب دیدیکه بکا حاجت دکل اول کمسه‌که
بنایه باشلیوب دوکتمیه وتاجر اولوب تجارته اشتغال ایده ویا مدیون اولوب داین قیوب
کیده ویا متزوج اولوب زفافی ترك ایده بلکه بنم استدیکم شول وصفلو کمسه‌لردرکه شاب نشیط
فارغ اوله‌لر شدت حرده ایدی یوله کیردیلر وصوصایوب طالوته حق تعالیدن دیله‌که بزه نهر
آقتسون دیدیلر (قال ان الله مبتلیکم بنهر) طالوت انلره دیدیکه حق تعالی سزی نهر ایله
اختبار ایدرکه اول نهر فلسطینده در ویا اردنله فلسطین بیننده نهرعذبدر (فمن شرب منه
فلیس منی) اول کمسه‌که اول نهردن ایچه اول بنم اشیاعمدن دکلدر (ومن لم یطعمه فانه منی)
اول‌که اول نهردن طاعمه اول بنم اشیاعمدندر طالوتك انی بیلمسی وحی ایله ایدی انی نبی دیه‌نك
قولی اوزره ویاخود نبیلری اخباریله‌در (الا من اغترف غرفة بیده) مکر اولکه اندن بر
کفه ایچه (فشربوا منه الا قلیلا منهم) اول نهردن ایچدیلر الا انلردن آز کمسه‌لر ایچمدیکه
انلر درت بیك کشی ایدیلر لکن قول صحیح اولان اوچیوز اون اوچ دکلو کشی ایدی
چون نهره ایردیلر صوسزلقلری غالب اولوب ذکر اولنان عدد قلیلدن غیریلری اول
نهرلردن ایچدیلر اولکه اول اندن بر کفه ایچدی قلبی قوری وایمانی صحیح اولوب اول
نهری سالم کچدی واول کفه انك شربنه وحملنه ودوابنه کفایت ایتدی وانلرکه اندن ایچدیلر
دوداقلری قاراروب صوسزلقلری ارتغیله نهرك کنارنده قالدیلر ❁ وعدویه لقادن قورقوب
نهری کچمدیلر وفتحه حاضر اولمدیلر (فلما جاوزه هو والذین آمنوا معه) وقتا که طالوت
واکا اطاعت ایدن قوم قلیل نهری کچدیلر (قالوا لا طاقة لنا الیوم بجالوت وجنوده) بری
برلرینه دیدیلرکه اشبو کونده بزم جالوت وجنودیله مقاومته طاقتمز یوقدر ❁ زیرا که انلر

چونکه دیکر آیات قرآنیه‌ده
مال ایتامی اکل وتضییعده
زیاده تهدید واقع اولمغله
اهل اسلام اموال ایتامدن
غایتله تحاشی ایدرلردی
حتی ایتام طعامنی بشقه
طبخ ایدوب انلرك
اکللرندن فضله‌لرینه آل
اورمیوب ضایع اولوردی
وهرخصوصده مخالطه‌دن
افراط اجتناب ایتدکلری
حضور نبویه‌یه عرض
اولندقده بو آیت نازل
اولدی (ولا تنکحوا
المشرکات حتی یؤمن ولامة
مؤمنة خیر من مشرکة ولو
اعجبتکم ولا تنکحوا
المشرکین حتی یؤمنوا ولعبد
مؤمن خیر من مشرك ولو
اعجبکم اولئك یدعون الی
النار والله یدعو الی الجنة
والمغفرة باذنه ویبین آیاته
للناس لعلهم یتذکرون)
زن مشرکه‌لری نکاحله الیك
تا ایمانه کلنجیه‌دك جاریهٔ
مؤمنه زن مشرکه‌دن
خیرلودر اول مشرکه‌نك
حسن ومالنه هرنقدر تعجب
وارزو ایدرسه‌کز دخی
ومشرك رجله دخی نساء
مؤمنه‌یی نکاح ایتدیرمیك
اول مشرك رجل ایمانه
کلنجیه‌دك زیرا عبد مؤمن
حر مشرکدن خیرلودر

كثیر بزایسه قلیلز (قال الذین یظنون انهم ملاقوا الله) انلرکه الله تعالی‌یه لقائی تیقن وثوابنی توقع ایتدیلر وشهادتله حق تعالی‌یه لقالرین بیلدیلر دیدیلرکه (کم من فئة قلیلة غلبت فئة کثیرة باذن الله) الله تعالینك ارادت وقضاسیله نیجه جند قلیل جند کثیره غالب اولور (والله مع الصابرین) الله تعالینك نصرت واثابتی صابرلر ایله‌در (ولما برزوا لجالوت وجنوده) وقتاکه طالوت وجنودی صف اولوب جالوت وجنودینه مقابل طوردیلر (قالوا ربنا افرغ علینا صبرا وثبت اقدامنا وانصرنا علی القوم الکافرین) الله تعالی‌یه دعا ایله التجا ایدوب دیدیلرکه یاربنا اوزریمزه صبر انزال وصب ایت وقلوبمزه قوت القا ایت وکافرلر اوزره نصرتك اعطا ایت (فهزموهم باذن الله) حق تعالی دعالرینه اجابت ایدوب الله تعالینك اذن ونصرتیله اول کافرلری صیدیلر (وقتل داود جالوت) وداود علیه السلام جالوتی اولدردی ❁ اهل تفسیر ایدر داود علیه السلامك باباسی ایشا اون اوچ اوغلیله بیله طالوتك جنودندن نهری عبور ایدنلردن ایدیلر وداود علیه السلام ایشانك اصغر ابناسندن ایدی قذافه یعنی صپان اتمقده ماهر ایدی هر نه حیوانه آتسه انی دوشوروردی ویا اولدروردی چون طالوت وجنودی جالوت وجنودینه مقابل صف اولوب طوردیلر جالوت میدانه چیقوب طالوته دیدیکه جنکی ایکیمز ایده‌لم قنغیمز غالب اولورسه مغلوبك ملکی انك اولسون اندن ایریلوب کیده‌لم ویاخود جنودکدن برین اختیار ایت جنکی انکله ایده‌لم کلسون غالب ومغلوبده شرطمز ذکر اولندیغی اوزره اولسون جالوتك بو جوابی طالوته زیاده مشقت ویردی جنودینه ندا ایتدیکه هر کمسنه کیم جالوتی اولدیره قزیمی اکا تزوج ایدوب ملکمك نصفنی دخی ویره‌یم چون ناس جالوتك جرأتن کوردیلر هیچ کمسه انکله جنکه اقدام ایتمیوب طوردیلر نبیلرینه وحی الهی کلدیکه جالوتی اولدیره‌جك ایشانك اولادندن بریدر اویله اولسه داود علیه السلامدن غیریسن اکا عرض ایتدیلر ربم جل شانه‌نك بکا وصف ایتدیکی صفات بونلرده یوقدر دیدی ایشا بنم بر اوغلم دخی واردر قیونلریمزی کودر قامتی قصیر وهیئتده حقیر اولدیغیچون ناسدن اوتانوب کتورمدم اویله اولسه طالوت اکا کندیسی واردی کورسه که اول بر وادیده‌در اکا بر ازسیل کلمش اقرانیکی قیونی المش کچورر کوریجك قلبی شهادت ایتدیکه مطلوبی اولان کمسنه اولدر وجالوتی اولدیره‌جك غیری دکل الا اولدر اندن انی آلوب جنودینه کتوردی داود علیه السلام یولده کیدرکن اوچ طاشه اوغرادی بری دیدیکه بن هارون علیه السلامك شول طاشینکه انکله فلان ملکی اولدردی وبری دخی دیدیکه بن موسی علیه السلامك شول طاشینکه انکله فلان ملکی اولدردی وبری دخی دیدیکه بن شول طاشنکه بنمله سن جالوتی اولدریرسن اویله اولسه داود علیه السلام اول طاشلرك اوچنی دخی الوب مخلاتنه قویدی چون ایکی جانبدن جنود صف اولوب طوردیلرینه جالوت میدانه کیروب طالوته بنمله جنکه کندکی کلورسن ویا بر پهلوانمی کوندررسن دیدی طالوت داود علیه السلامه فرسن ودرع وسلاحك ویردیکه جالوتله جنکه واره داود علیه السلام دیدیکه بکا بونلرك هیچ بری حاجت دکل ربم جل شانه بکا نصر ایدرسه بن سلاحی نیدرین اندن نصرت اولمزسه ندکلو سلاح اولسه مقهور اولور کیدرین اندن داود علیه السلام صپانن آلوب جالوتدن یکا یوریدی

اول رجل مشرکك حسن ومالنه هرنقدر تعجب وآرزو ایدرسه‌کز دخی اول مشرکلر جهنم طرفنه متعلق عمله دعوت ایدرلر والله تعالی اذن وارادتی ورسوللریله جنت ومغفرت طرفنه دعوت ایدر واوامر ونواهیسنی ناس ایچون بیان ایدر شایدکه تفکرله متنصح اوله‌لر روایت اولنورکه پیغمبرمز علیه السلام مکه‌ده اولان مسلمانلری سرا اندن چیقارمق ایچون بهادرلردن مرثد غنوی‌یی مکه‌یه کوندردی مکه‌یه لدی الوصول زمان جاهلیتده بینلرنده علاقه ومحبت اولدیغی عناق نام مشرکه ایله کورشدکده عناق وصلته طالب اولوب مرثد امتناعله اسلام بینمزه حائل اولمشدر دیمکله عناق باری بنی نکاحله آل دیدی مرثد خوش اولور لکن پیغمبرمزدن اذنه محتاجدر دیو مدینه‌یه رجعت ایدوب بو خصوصی حضور نبوی‌یه عرض ایلدکده و مرویدرکه بو اوقاتده عبدالله بن رواحه جاریه‌سنه بعض تقصیراتنه مبنی بر سیله اورمغله شکایة حضور پیغمبر علیه السلامه

(جالوت)

جالوت ایسه شدت وقوتی بر مرتبه‌ده ایدیکه جیوشی صیردی وداود علیه السلام مخلاتندن اول اوچ طاشی چیقاروب صپانه قویدی وبسم الله دیوب جالوتدن یکایه آتدی حق تعالی انی جالوته ایرکوروب اولدردی وانکله عسکرینه دخی انهزام ایردی مسلمون اکا زیاده سوندیلر کفاره چوق زماندنبرو مغلوب ایکن غالبیته ایردیلر اندن داود علیه السلام طالوته کلدی وعدکی انجاز ایت دیوب قزین اندن دیلدی طالوت ایتدی ملك قزین صداقسزمی المق دیلرسك ❁ داود علیه السلام ایتدی سن بنمله صداق شرط ایتمدك وبنم ایسه برشیم یوقدر ❁ ایعدی دیلدیکك دکلو قزك ایچون صداق تقدیر ایدوب بکا اقراض ایت تاکه بن سکا انی تدریجله ادا ایدم طالوت دیدیکه ملکدن نصیبکی قزیمه صداق ایت بنو اسرائیل طالوته اتفاقله هجوم ایتدیلر نیچون داوده ظلم ایدر وعدکه وفا ایتمزسن دیدیلر طالوت بنو اسرائیلك داوده میل ومحبتلرین کوریجك دیدیکه بن قزم ایچون اندن مال استمزین وطاقتی اولمیان شیئ اکا تکلیف ایتمزین بلکه اول جهاده قادر برار وبهادردر جوارمزده چوق دشمنمز وار انلردن ایکیوزین اولدروب غلفه‌لرینی بکا کتورسن قزیمی اکا تسلیم ایده‌ین داود علیه السلام دخی نعم دیوب کتدی اول دشمنلره غزا ایدوب اولدردیکن غلفه‌سن بر ایپه دیزدی حتی که انلرك جمله‌سنی اولدیره‌جك غلفه‌لرین کتوروب طالوتك اوکنه براقدی اولدخی قزین اکا ویردی ودخی داودی ملکنه شریك ایتدی اویله اولسه بنو اسرائیل اکا سوندیلر داوده میل ایدوب محاسن خصالن ذکر ایدندیلر طالوت اکا حسد ایلدی حتی که اکا حیله ایله قتلن دیلدی مگر اول زمانده انبیا علیهم السلام وملوك عصایله یوروردی طالوتك دخی باشی التون طوپلی ودیبی دمرلی عصاسی اولوب کتورردی ❁ بر وقتده داود علیه السلام منزلنده اوتورر ایدی طالوت عصاسن اکسزین انك اوزرینه آتدیکه اولدوره انی هلاك ایله مرادینه ایره داود علیه السلام ایسه اول ایرمدن اندن آیریلدی عصا دیواره صانجیلوب داود علیه السلام هلاکدن قورتلدی ❁ داود علیه السلام اکا دیدیکه یوخسه بنم قتلمه‌می قصد ایتدك طالوت دیدیکه مرادم جرأتکی وخصمکدن قاچیوب ثبات واقامتکی امتحان ایدی یوخسه اندن خوفی ایتدك داود علیه السلام دیدیکه العیاذ بالله بن رب تعالینك غیریدن خوف ایدم اندن داود علیه السلام عصانی دیواردن چیقاروب طالوتی تحذیر وتخویف ایچون ایعدی یا طالوت سن دخی بنم کبی عصایه قارشو طورغلکه جرأتك نیجه‌در بکا کوستر کوره‌ین ودیدیکه حق جل وعلا تورانده سیئه‌نك جزاسی مثلی سیئه دردیدی واول سیئه‌یه بادی اولان اظلمدر طالوت اکایلوروب اقسام ایتدی ودیدیکه هابیلك قابیله دیدیکن ذکر اینکه اکر سن بنی قتله یدیکی بسط ایدرسك بن سنی قتله یدیمی بسط ایتمزین اویله اولسه داود علیه السلام ایتدی ایعدی لوجه الله سنی عفو ایتدم ❁ بعده طالوت بر کیجه داود علیه السلامك قتلنه عزم ایلدی اول خبر داود علیه السلامه ایریشیجك زوجه‌سنه بر طلوم خمر کتورتدی ویاتدیغی سریر اوزره قیوب یورغانله اورتدی طالوت انی داود ظن ایدوب کیجه اکسزین قلیجله اوردی خمر صاچیلوب قوقوسی منزلك ایچن طولدردی طالوت انی اولدردی ظنیله سوینه‌رك چیقوب کتدی الله تعالی داوده رحمت ایده عجب چوق خمر ایچمش دیدی بعده طالوت مقصودندن خائب اولدیغن بیلیجك قلبنه داود

کلدی اول حضرت علیه السلام دخی لطفله عبداللهدن جاریه‌نك حالنی سؤال ایتدکده نمازنده وصیامنده والله ورسولنی تصدیقده‌در اما حدتلودر دیدی اویله ایسه اول مؤمنه‌در انی خوشجه طوت دیو امر بیوردی بناء علیه انی ازاد وکندویه نکاح ایلدی خلق انی جاریه تزوج ایتدی دیو طعن ایدوب حسندار ومالدار بر حرهٔ مشرکه عرض ایلدکلرنده بو خصوصلر ایچون بو آیت کریمه نازل اولدی (ویسئلونك عن المحیض قل هو اذی فاعتزلوا النساء فی المحیض ولا تقربوهن حتی یطهرن فاذا تطهرن فأتوهن من حیث امرکم الله ان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین) سکا نسوانك حیض حالندن سؤال ایدرلر سن دیکه اول حیض نفرت اولنور بر کریه شیدر انلرك حیض زمانده مجامعتلرندن صاقنك ودم منقطع اولوب تمیزلنجیه‌دك جماعه قریب اولمیك تمیزلنوب غسل ایتدکلری زمان الله تعالینك امر ایتدیکی حیثیله انلره

عليه السلامدن خوف ايردى ياتسه اوزرينه قپولر بركيديردى وجوانبنده حارسلره كندويى
بكلەديردى بركيجه ناس اويوديغندنصكره داود عليه السلام اكا واردى كورسه كه حارسلر
اويقويه وارمش وقپولرك جملەسى آچلمش ايچرويه كيروب طالوتى اويوربولدى باشى واياغى
اوجنه وصاغ وصول يانلرينه برراوق ديكوب كيرو كتدى چون طالوت اويانوب اول
اوقلرى كوردى حق تعالى داوده رحمت ايده بن اكا فرصت بولبجق قتلنه قصد ايلدم اول
ايسه بكا فرصت بولوب ضرر ايركورمدى ايكنجى كيجەده ينه داود عليه السلام اكا اويوركن
واروب آبدستى ابريغن وبرداغن آلدى وصقالندن برقاچ قيل يولدى وثيابندن برپاره كسوب
كتوردى وقاچوب غيبت ايتدى بعده طالوت بركون آتلنوب بريەيه چيقدى كورسه كه داود
عليه السلام انده بيان كيدردى قتليچون طالوت انك اوزره آت سوردى داود عليه السلام
ايسه چابك ايدى قاچوب برمغارەيه كيردى براورمجك فى الحال اول مغارەنك اغزينه يوه يابدى-
طالوت اول ارايه ايريشوب انى كوريجك اكرداود بوكا كيرمش اولسه بو اورمجك يوەسنى
بوزردى ديدى ودونوب اول ارادن كتدى ❁ وداود عليه السلام آنده عابدلره قاتيلوب
عبادته يوز طوتدى ❁ بعده علماء وعباد طالوته داود عليه السلامه سوء قصدى ايچون طعن
ايتديلر طالوت ايسه انى انك قتلندن نهى ايدەنى قتل ايتدى حتى بوسبيدن قتل ايدرك علمادن
برمرأەدن غيرى كمسه قالمدى انى دخى قتله امر ايديجك حق تعالى جلادك قلبنه مرحمت القا ايتدى
برعالمه احتياج اولديغنده بارى بومرأه بولنسون ديوب انى كيزلدى وطالوته انى قتل ايتدم
ديوب حالنى كتم ايلدى ❁ بعده طالوتك قلبنه توبه وانابت وايشلديكى معاصى‌يه ندامت كلدى
كيجەيى كوندزه قاتوب اغلامغه يونلدى هر كيجه مقابر مسلمينه واررردى بكا توبه وار ايدوكنى بيلن
الله حقيچون بكا خبر ويرسون ديوا مواته يلواررردى ❁ قبوردن برندا كلديكه يا طالوت بزم
دنياده ديرى اولديغمزه راضى اولميوب حتى كه ناحق يره بزى قتل ايلدك شمدى كلوب قبرلريمزدن
دخى ايذا ايتمكه عزم ايلدك اويله اولسه طالوتك حزنى وملالتى دخى زياده اولدى جلاده اكا
مرحمت ايدوب ديديكه اى ملك سنك مثالك شول ملك مثليدركه اويله دنصكره برقريەيه نزول
ايديجك انده خروس اوتدى انك اول بى وقتده اوتمسنى شوم توهم ايدوب اول قريەنك جميع
خروسلرينى بوغزلتدى ❁ بعده كيجه ياتور اولديغنده اصحابنه ديديكم خروس اوتديكنده
بزى اويارك كه يوله كيدلم انلر ديديلركه سن قريەده خروس اليقودكى كه اوتديكنى ايشدەوز
ايمدى سن دخى اى ملك هيچ برعالم اليقودكى اندن دين امورين سوال ايدەوز اويله اولسه
طالوتك حزن وملالتى زياده اولدى جلادانك اول حالنى كوريجك ديديكه سكا برعالم خبر
ويررردم لكن قورقرينكه انى دخى اولديره سن ❁ طالوت ايتدى العياذ بالله كه شمدن كيرو
ناحق يره بركسەيى اولدرم اويله اولسه جلاد اكا اول عالمەيى خبر ويردى بعده جلاد طالوتله
طوروب ايكيسى اكا وارديلر طالوت طشرەده طوروب جلاد ايچرويه كيردى وعالمەيه
ديديكه سنى قتلدن قورتاروب كزلديكمده اوزركده حقم عظيم اولمديمى ديديكه بلى اولوبدر جلاد ايتدى
❁ ايمدى سندن حاجتم اولدركه طالوت قپويه كلوبدر سندن ديلركه اكا توبه‌يه چاره وارميدر خبرويره
سن ❁ ديديكه بن اكا چاره بيلمزم الا بوكه اشموئيل عليه السلامك قبرينى بيلورسكز اكا واره‌لم اوله كيم اندن

مباشرت ايدك تحقيق الله
عظيم الشان مناهيدن توبه
ايديجيلرى وفواحشدن
طهارت ايديجيلرى سور
يهود طائفەسى نسالرينك
حيضى حالنده انلرله طعام
وكلام ايتمزلردى نصارى
ايسه بالعكس ملاعبت
بلكه مباشرت ايدرلردى
ثابت بن الدحاج حضرت
پيغمبر عليه السلامدن
بوخصوصى سؤال ايتمكله
بوجواب ظهور ايلدى
(نساؤكم حرث لكم فأتوا
حرثكم انى شئتم وقدموا
لانفسكم واتقوا الله
واعلموا أنكم ملاقوه
وبشر المؤمنين) سزك
نسوانكز سزك ايچون
اولادا كه جك تارلادر اول
اولاد اوله جق تارلايه
اقبال وادبار واستلقا
طريقيله نصل ديلرسه‌كز
اولصورتله زرع ايدك
ونفسكز ايچون اعمال
صالحه تقديم ايدك ياخود
ولد صالح طلب ايدك
والله تعالينك امرينه
مخالفتدن حذر ايدكوز ونيك
وبد عملكزه وقتده
ملاقاتكزى بيلك ويا محمد
مؤمن كامللره نعيم ابدايله
مژده ايله ❁ طائفه يهود
اكر مباشرت ظهر طرفندن

مقصوده ايره‌لم نعم ديوب اوچى اكا وارديلر ❁ عالمه دعا ايدوب انلر آمين ديو الله تعالى‌يه يلواردير انى
كورسه‌لركه اشموئيل عليه السلام باشنك طپراغن سلكوب قبردن چيقدى ❁ عالمه اكا ديديكه
طالوت كندى ايچون توبه‌يه چاره وارميدر ديو سؤال ايتمكه كلدى ❁ اشموئيل عليه السلام
طالوته بندنصكره نه ايشلدك ديدى اول ايتديكه شروردن برشئ قالمديكه بن انى ايشلمدم شمدى
توبه‌يه چاره ايستيو سكا كلدم اشموئيل عليه السلام ايتدى توبه‌ك اولدركه اوغللركله غزايه
واره‌سن وانلرى ايلرو جنكه كونده‌ره‌سن حتى كه جميعى اوكڭده قتل اولنه‌لر بعده كندك دخى جنكه
چيقه‌سن آخرده سن دخى قتل اولنه‌سن ❁ بعده اشموئيل عليه السلام قبرينه رجوع ايدوب ميت
اولدى اويله اولسه طالوت اولكيدن زياده حزنه واردى اوغللرى اول امرده اكا مطاوعت
ايتمملرى خوفى ياره اوزره ياره اولدى ❁ چون اوغللرى اكا وارديلر حزنى زياده‌لنمش
كورديلر ديديكه اى اوغللرم بن ناره براغلسم نيجه ايدرديكز بنى خلاص ايچون جانكزى فداء
ايدرميديكز ❁ ديديلركه نعم بيورك انى ايده‌لم سنك محنتده اولمكله بزه راحت كوركزنيده‌لم ❁
اويله اولسه اشموئيل عليه السلامك امرينى انلره خبر ويردى ❁ ديديلركه چون سن قتل
اولنمغى اختيار ايتدك سندنصكره بزحياتى نيدرز قانده كيدرسك سندن آيرلميزبيله كيدرز
❁ اويله اولسه طالوت اون اوغليله غزايه كتدى برر برر قتل اولندقدنصكره حق تعالينك
رحمتى رجاسيله آخرده طالوت دخى جاننى فداء ايتدى طالوت ملوكتده قرق ييل قرار
ايتدى ❁ بعده بنو اسرائيلك جميعى داود عليه السلامه يونلدى نبوت وملك انده جمع اولدى
حالبوكه اندن اول نبوت وملكدن هربرى بشقه بركمسەده اولوردى ❁ وبنو اسرائيلده
ملوك كثيره ومتفرقه ايدى اشبو معنايى مبين بيورلديكه (وآتاه الله الملك والحكمة) الله تعالى
داود عليه السلامه ملك ونبوت ويردى وياخود اكا علم وعمل بيننى جمع ايدوب ويردى (وعلمه
مما يشاء) واكا ديلديكى اشيايى تعليم ايتدى ❁ دينلديكه اول درع دوزر وانى بيع ايدوب يد
عملندن اكل ايدردى ❁ ويا اول منطق الطير ويا كتاب زبور ويا صوت طيب ايدى حتى
اول زبورى قرائت ايتسه وحوش انك قاتنه كلورلر بيونلرين اوزادرلردى وقوشلر انك
باشى اوزره هواده قنباد آچوب طوررلردى واكا كولكه اولوردى وصواقاركن طورر
ويل اسركن ساكن اولوردى ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر حق تعالى اكا برسلسله
ويرمش ايديكه برطرفى آنك صومعەسنده طرف آخرى بحرده ايدى قوتى حديده ولونى ناره
بكزردى حلقەلرى مدور وجواهرله مرصع ولآلى ايله مدسر ايدى هواده برامر حدوث
ايتسه همان اول سلسله صدا ويرردى داود عليه السلام انكله انى بيلوردى ❁ وبرمريض انى
مس ايتسه عافيت بولوردى ❁ وداود عليه السلامدن صكره ناس كلوب اكا تحاكم ايدردى
بركسه آخره تعدى ايتسه وياحقنى انكار ايتسه ايكى خصم اكا كلوردى صادق اولان اكا
ايرر كاذبدن اول چكيلوردى ❁ بوحالت انده مستمر اولدى تاشول وقته دكين كه ملوكك
برى براغربهالو جوهره‌سنى بررجله امانت ويردى استرداد ايديجك رجل انى انكار ايتدى
ايكيسى سلسله‌يه تحاكم ايتديلر مكر اول عندنده جوهره اولان رجل الندەكى عصايى اويمش
اول جوهرەيى ايچنه قويمش اكا طيانه‌رق سلسله قاتنه واردى ❁ ملك ديديكه سنده امانت اولان

اولورسه ولد احول
اولورمش ديدكلرى
حضور نبوى‌يه حكايت
اولندقده بو آيتله جواب
ويردى (ولا تجعلوا الله
عرضة لايمانكم ان تبروا
وتتقوا وتصلحوا بين
الناس والله سميع عليم)
بر وتقوى واصلاح ذات
البين ايتمكه يمينكز ايچون
الله تعالينك اسمنى مانع
وحائل قيلميك الله تعالى
سزك يمينكزى ايشيديجى
وما فى الضميركزى
بيليجيدر عبدالله بن رواحه
همشيره‌سنك زوجى بشير
بن نعمانه انجنوب انكله
تكلم ايتمامكه يمين بالله ايتمكله
بو آيت نازل اولدى بو ايتى
استماعدنصكره بشيره
شفقت ومرحمت اوزره
اولدى (لايؤاخذكم
الله باللغو فى ايمانكم ولكن
يؤاخذكم بما كسبت قلوبكم
والله غفور حليم) الله تعالى
سزى لغو ايله اولان
يمينلريكزده مؤاخذه
ايتمز لغو برماده‌يى طوغرى
ظنيله يمين ايدوب صكره
خلاف ظهور ايتمسيدر
ياخود بى اختيار اثناى
كلامده صدور ايتمسيدر
ومؤاخذه آخرتده عقاب
ياخود دنياده كفارت اوله

جوهره یی بکارد ایستکل ❁ رجل دیدیکه سنك بنم قاتمده امانتك یوقدر صادقسك سلسله یی تناول ایت دیدی نعم دیوب تناول ایتدی بعده اول انکار ایدن رجله ایمدی سن دخی سلسله یی تناول ایت دینلدی نعم دیوب عکازه سنی جوهره صاحبنه ویردی شونی طوت صاقلە غلکه بن دخی سلسله یی تناول ایدم دیدی ❁ چون جوهره صاحبی عکازه یی الینه آلدی انکار ایدن سلسله قانده واروب دیدیکه الهی سکا معلومدرکه بوکسه نك بندن دعوا ایتدیکی شیئ کندیه واصل اولوبدر ❁ ایمدی بکا سلسله یی تقریب ایت اندن الینی اوزادوب سلسله یی تناول ایتدی اویله اولسه ناس تعجب ایدوب شکه واردیلر ❁ ایرتسی سلسله یی رفع اولنمش بولدیلر (ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لفسدت الارض) اکر الله تعالینك جنود مسلمین ایله ناسی دفع ایدر اولمیدی مشرکون ارضه غالب اولوب مؤمنون قتل اولنه ومساجد وبلاد خراب اولیدی (ولکن الله ذو فضل علی العالمین) لکن الله تعالی عالمره فضل صاحبیدر مؤمن سببیله کافردن وصالح سببیله فاجردن شروری دفع ایدر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله یدفع بالمؤمن الصالح عن مائة أهل بیت من جیرانه البلاء ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر حق جل وعلا برمسلم صالح سببیله انك جیرانی یوز بیت اهلندن بلایی دفع ایدر (تلك) اشبو ذکر سبق ایدن حدیث الوف وتملیك طالوت واتیان تابوت وقتل جالوت (آیات الله نتلوها علیك بالحق) حق تعالینك آیتلریدرکه انی سکا تلاوت ایدرز بر وجه اوزره که اهل کتاب وارباب تواریخ انده شك ایتمزلر (وانك لمن المرسلین) وسن یا محمد انبیاء مرسلیندنسن زیرا انی تعریف واستماعسز ناسه خبر ویردك (تلك الرسل) اشبو سوره ده قصدلری مذکور ویا محمد علیه السلامه معلوم اولان رسل (فضلنا بعضهم علی بعض) انلرك بعضنی منقبۀ مخصوصه ایله بعض آخر اوزره تفضیل ایتدك (منهم من کلم الله) انلردن بعضی واردرکه الله تعالی ایله سفیرنسز سویلشدیکه انکله مراد موسی علیه السلام ویا اول محمد علیه السلامدرکه حق جل وعلا موسی علیه السلامه لیلۀ خیره ده وطورده سویلدی وپیغمبر علیه السلامه لیلۀ معراجده سویلدی شول حینده که قاب قوسین دکلو ویا اندن ادنی اولدی (ورفع بعضهم درجات) وانلرك بعضنی غیر اوزره وجوه متعدده ومراتب متباعده ایله تفضیل ایتدی ❁ دینلدیکه هر بر نبی کیم اکا بر آیت ویرلدی الا اول آیتك مثلی پیغمبریمز علیه السلامه دخی ویرلمشدر وپیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم غیریلر اوزره بر نیچه آیتله تفضیل اولنمشدر اشارتله قمرك شق اولمسی کبی وانك مفارقتنه جذعك حنین ایتمسی کبی وحجر وشجرك اکا سلام ویرمسی کبی وبهایم انك رسالتنه شهادتی وپارمقلری اراسندن صو قاینمسی کبی وبوکا بکزر نیچه آیات ومعجزات کورلمسی کبی وانك اظهر آیاتی قرآن ایدیکه اهل سماء واهل ارض انك مثلنی اتیاندن عاجز اولدیلر (وآتینا عیسی بن مریم البینات وایدناه بروح القدس) وعیسایه معجزات ودلائل واضحات ویردك که احیاء موتی وابراء اکمه وابرص وانی روح قدس ایله یعنی جبرائیل علیه السلام ایله تأیید ایتدك شول وقتکه یهودانی قتل ایتمك مراد ایتدیلر ❁ ویاخود بزانی حیاة اللهله احیاء ایتدك یوخسه ماء منی ایله دکل (ولوشاء الله ما اقتتل الذین من بعدهم) اکر حق تعالینك مشیئتی اولسه رسلدن صکره امتلر قتال ایتمزلردی (من بعد ما جاءتهم البینات) انلره شول بینات کلدیکندنصکره که

ولکن قلبکز لسانکزه مطابق اوله رق خلافه یمین ایدرسه کز حق تعالی سزی مؤاخذه ایدر الله عظیم الشان لغو ایله یمین ایدنلری مغفرت ایدیجیدر وعمدله یمین ایدنلری توبه سنه تعلیقا حلیم ایدیجیدر (للذین یؤلون من نسائهم تربص اربعة اشهر فان فاؤا فان الله غفور رحیم) نسوانلرینه تقرب ایتممکه یمین ایدنلر ایچون درت ماه انتظار واردر اکر یمین ایدن کیمسه رجوعله اول مدتده زننه مباشرت ایدرسه تحقیق الله عظیم الشان بو صورتده یمینی شکست ایدنلری مغفرت ایدیجیدر وبو بابده یمینه مخالفت ایدنلره رحمت ایدیجیدر زمان جاهلیتده برکیمسه مرأسنه میلی اولمیوب وسائرینه تنکیح اولمسون دیو تطلیق دخی ایتمیوب یمین ایدردیکه برمدت اکا تقرب ایتمیه بو وجهله اول زن نه مطلقه ونه خانه صاحبی اولوردی انلره مرحمة بو حکم وارد اولدی (وان عزموا الطلاق فان الله سمیع علیم) یمین ایدنلر اکر بو مدتده طلاقه عزیمت ایتسه لر

(انکله)

انکله اهتداء اولنور (ولکن اختلفوا) لکن انلر رسلدنصکره دینلرنده اختلاف ایتدیلر (فمنهم من آمن) انلرك بعضی اول الله تعالینك توفیقیله مؤمن اولوب دین انبیایی التزام ایتدیلر (ومنهم من کفر) وانلرك بعضی انك خذلانیله مرتد اولوب دین اسلام انبیایی ترك ایتدیلر (ولوشاء الله ما اقتتلوا) اکر حق تعالی دیلسه انلر قتال ایتمیوب جمیعی هداده اتفاق ایدرلردی (ولکن الله یفعل ما یرید) لکن اول الله تعالی دیلدیکن ایشلر فضلیله کیمنه ایمانی توفیق ایدر وعدلیله کیمی ضلالتده ترك ایدر ❁ اشبو آیت دلیلدرکه انبیاء متفاوتة الاقدار اوله ودلیل قاطع ایله بعضنی بعض اوزره تفضیل جائز اوله زیرا که ظنك اعتباری عمله متعلق شیئده اولور یوخسه حوادثده دکل زیرا اول الله تعالینك یدنده در مشیئتنه تابعدر اول کرکسه ایمان ویا کفردر وخیر وشردر بر رجل حضرت علی کرم الله وجهه یه قدردن سؤال ایدیجك دیدیکه اول بر طریق مظلمدر اکا سلوك ایتمکل وبر بحر عمیقدر اکا ولوج ایتمکل وسکا خفی بر سر الهیدر اندن سؤال وتفتیش ایتمکل (یا أیها الذین آمنوا انفقوا مما رزقناکم) یا مؤمنلر سزه ویردیکمز مالدن اوزریکزه انفاق ایجاب ایتدیکمز شیئ ادا ایدك (من قبل أن یأتی یوم) شول کون ایرشمدنکه انده تفریطکز تدارکنه وعذابندن خلاصه قادر اولمیه سز شول حیثیتدنکه (لا بیع فیه) انده بیع یوقدرکه انفاق ایده جك شیئ تحصیل ایده سز ویا بر شیئکزی فداء ایدوب عذابندن قورتیله سز (ولا خلة) ومودت دخی یوقدرکه اخلاکزسزی مؤاخذه ایتدیرمیه (ولا شفاعة) وحق تعالینك اذنسز شفاعت دخی یوقدرکه ذمکزده اولان شیئ حط ایتدیرمکده انلرك شفاعتنه اتکال ایده سز (والکافرون هم الظالمون) زکاتی ترك ایدنلر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر زیرا که مالی موضعنه وضع ووجهی اوزره صرف ایتمدیلر ❁ انلره کافرون دینلدی زیرا که زکاة ترکی کفار صفاتندندر حق تعالینك ❁ وویل للمشرکین الذین لا یؤتون الزکاة ❁ قول شریفی دلالتیله (الله لا اله الا هو) الله تعالی خلقك معبود بالحقیدر انك غیری دکل (الحی) حیات صفتیله متصف باقی دائم ابدیدر (القیوم) خلقك امورینه قائمدر (لا تأخذه سنة ولا نوم) انی نعاس ونوم اخذ ایتمزسنه اویقونك اولیدر اکا نعاس دخی دینور ونوم شول غشیۀ ثقیله درکه قلب اوزره واقع اولمغله آنکله اشیایی معرفتدن قالور ❁ دینلدیکه سنه رأسده ونعاس عینده ونوم قلبده در حق جل وعلا کندیدن نومی نفی ایتدی زیرا که نوم آفتدر وتغیردر اول ایسه آفاتدن منزهدر واکا تغیر عارض اولمز (له ما فی السموات وما فی الارض) سموات وارضده اولان اشیانك کلیسی انك ملکیدر هیچ احدك انده مشارکتی یوقدر خلق وملکده متفرددر (من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه) نه کیمدرکه انك عندنده شفاعت ایده مکرکه انك اذنیله ایده زیرا هیچ احد اکا مساوی ومدانی دکلدرکه دیلدیکی شیئ شفاعتله دفع ایده مستقل اوله عنادله اکا مقاومتدن فضله (یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم) اول الله تعالی بیلور انلرك امر دنیادن اوکلرنده اولانی وامر آخرتدن اردلرنده اولانی ویا اوکلرنده کی آخرتیکه زیرا اکا قدوم ایدرلر وآردلرنده کی دنیاییکه زیرا انی آردلرینه الیقورلر ❁ ویاخود اوکلرنده کی کچن امورلری وآردلرنده کی انلردنصکره اوله جق امورلریدر ویاخود اوکلرنده کی ملائکه خلقندن اول اولان اشیادر وآردلرندکی ملائکه خلقندنصکره اولان اشیادر

الله تعالی انلرك عزم وقصدلرنی ایشیدیجی وبیلیجیدر (والمطلقات یتربصن بانفسهن ثلثة قروء ولا یحل لهن ان یکتمن ما خلق الله فی ارحامهن ان کن یؤمن بالله والیوم الآخر وبعولتهن احق بردهن فی ذلك ان ارادوا اصلاحاً ولهن مثل الذی علیهن بالمعروف وللرجال علیهن درجة والله عزیز حکیم) تطلیق اولنان نسوان کندو نفسلریله اوچ دفعه حیض وتطهیر اولنجیه دك انتظارده اولورلرکه عدتی تمامیدر واول نساء ایچون الله تعالینك رحملرنده خلق ایتدیکی اولادی کتم ایتمك حلال اولمز اکر الله تعالی یه وآخرته ایمان کتورمشلر ایسه وانلرك زوجلرینه بو مدت انتظارده انلری رجعت ایله ینه المق لایق واحقدر اکر اول زوجلر او نسالرینك حاللری صلاحنی مراد ایدرلرسه وزوجلرینك انلرده اولان حقوقی کبی اول نسوانك دخی زوجلرنده عفت وصیانتله حقوقلری واردر وارککلر ایچون

تقدیم ایتدکلری خیر وشردر وآردلرنده‌کی اولدرکه انی ایشلیسرلردر (ولایحیطون بشیٔ من علمه الابماشاء) الله‌تعالینك معلوماتندن برشیٔ انلر احاطه‌ایتمزلر مکر انیکه اول دیلیه (وسع کرسیه‌السموات والارض) اول الله‌تعالینك کرسیسی سموات وارضی احاطه ایلدی ❀ مفسرون کرسیده اختلاف ایتدیلر حسن دیدیکه‌اول عرشك کندیدر ❀ ابوهریره رضی‌الله تعالی عنه ایدر کرسی عرشك اوکنه وضع اولنوبدر سعتی سموات وارض وسعتنجه اولوبدر اخبارده کلدیکه سموات وارض کرسی جنبنده برصحراده حلقه کبیدر ❀ وکرسی عرشك جنبنده کذلك صحراده حلقه کبیدر ❀ ابن عباس ایدر یدی‌سماء کرسینك ایچنده برترس اوزرینه براغلمش یدی‌درهم کبیدر ❀ علی ومقاتل ایدرلرکه کرسیدن هرقائمه‌نك طولی یدی‌سمادیدی ارضجه‌در عرشك اوکنده‌در ❀ وکرسی‌یی درت‌ملك کوتورر ودرت یوزلولردراباقلری ارض‌سابعه‌نك التنده‌در بشیوز ییللق‌مسیره‌در ❀ اول‌درت ملائکه‌نك بری ابوالبشر آدم علیه السلام صورتنده‌در بریلدن بریله دکین آدمین ایچون الله‌تعالیدن رزق ومطر سؤال‌ایدر ❀ وبری دخی سید الانعام ثور صورتنده‌در بریلدن بریله‌دکین انعام ایچون رزق طلب ایدر عجله‌عبادت‌اولناندنبرو یوزنده‌غصاصه واردر ❀ وبری دخی‌سیدالسباع اسدصورتنده‌در بریلدن بریله دکین سباع ایچون الله‌تعالیدن‌زرق سؤال‌ایدر ❀ وبری دخی‌سیدالطیرنسر صورتنده‌در بریلدن بریله‌دکین‌طیرایچون‌حق‌تعالیدن رزق‌سؤال‌ایدر ❀ بعض‌اخبارده‌کلدیکه حله‌ٔ عرش‌ایله کرسی بیننده ظلمتدن یتمش‌حجاب ونوردن یتمش حجاب واردرهرحجابك غلظتی بشیوز ییللق‌مسیره‌درا کراول‌حجابلرا ولمسه حمله‌ٔ عرش نورندن حمله‌ٔ کرسی محترق‌اولیدی ❀ ابن‌عباس ایدر کرسی‌ایله‌مرادعلم‌اللهدراول‌اجلدن‌علم‌صحیفه‌سنه‌کراسه‌دینور ❀ دینلدیکه‌کرسیدن مراداننك ملك‌وسلطنتیدر زیراکه عرب‌ملك‌قدیمه کرسی دیرلردی (ولایؤده حفظهما) اول سموات وارضك حفظی اکاثقلت ویامشقت ویرمز (وهوالعلی العظیم) اول الله‌تعالی اشباه وانداددن متعالیدر ❀ وماسوی‌اکا اضافتله‌مستحقرواول ایسه عظیمدر اشبوآیت‌کریمه مسائل الهیه‌نك امهاتنی مشتملدر ❀ زیرا اول دلالت ایدرکه ❀ الله تعالی موجوددر الهیتده واحددر ❀ صفت حیات ایله متصف واجب الوجوددر ❀ غیری‌یی موجددر ❀ زیراکه قیوم اولدرکه بنفسه قائم غیرینی مقیم اوله تحیز وحلولدن منزهدر تغیر وفتوردن مبرادر واشباحه مناسب اولمز ❀ ارواحه اعترا ایدن‌اکا اعترا ایتمز مالك الملك والملکوتدر مبدع الاصول والفروعدر ❀ بطشی شدیددر واننك عندنده شفاعت ایتمز مکر اولکه‌اکامأذون اوله اشیانك کلیسنی جلی‌وخفیسنی کلی وجزئیسنی عالمدر ملك وقدرتی واسعدر هرشیئکه اول اکا مالك وقادر اوله‌نك‌حفظی اکامشقت ویرمز وانی هیچ‌شان اشغال ایتمز وهم وغصه ادراکندن اول متعالیدر انی‌فهم احاطه ایده‌مز عظیمدر اول‌اجلدن پیغمبریمز علیه‌السلام دیدیکه قرآنده اعظم آیت آیة الکرسیدر برکمسنه‌که حق‌تعالی اکا برملك کوندرر ایرته‌یه دکین تااوقودیغی‌ساعته ایرشنجه انك حسناتنی یازار وسیئاتنی محوایدر ودخی دیدیکه برکمسنه هرفرض نماز اردنجه آیة الکرسی‌یی اوقویه انی جنته دخولدن موتدن غیری‌شیٔ منع ایتمیه واکا مواظبت ایتمز مکراولکه‌صدیق ویاعابد اوله ❀ وبرکمسنه که انی دوشکنه‌یاتدیغنده

زوجه‌لری اوزرینه مهر ونفقه‌وسائر جهتله‌رتبهٔ علیا واردر والله تعالی حکیم وغالبدر که رجاله عزت ونسایه فضیلت احسان‌ایدر ❀ الطلاق مرتان فامساك بمعروف اوتسریح باحسان ولایحل لکم‌ان‌تأخذوامماآتیتموهن شیئا الاان یخافا الا یقیما حدوداالله فان‌خفتم‌الایقیما حدوداالله فلاجناح‌علیهما فیماافتدت‌به‌تلك حدوداالله فلاتعتدوها ومن یتعدحدود الله‌فاولئك‌هم‌الظالمون ❀ طلاق‌رجعی ایکی کره‌در طلاق ثانیدنصکره‌رجعت ایچون شرعده معروف شیئله‌طوتمق‌یاخوداحسانله عدتی تمامنه دك براقمقدر ❀ بعدالعده استرسه‌نکاح تازه‌لر وبر دها تطلیق ایدرسه باین اولور ❀ ومرألریکزه ویردیککز شیٔ یعنی مهری اخذ ایتمك سزك ایچون حلال دکلدر مکر ایکیسی دخی بینهماده‌الزم‌اولان‌حقوق وحسن‌معاشرت‌خصوصنده حدود واحکام الهی‌یه مراعات‌ایده‌مامك خوفنده اوله‌لرامدی‌ای حکام‌اکر زوج وزوجه‌نك حقوق زوجیتی حکم‌الهی‌موجبنجه

اوقویه حق‌تعالی انك کندویه وجارینه وجارینك جارینه وچوره‌سنده‌کی بیوت اهلینه آفاتدن امن‌ویره (لااکراه فی‌الدین) دینده اکراه یوقدر زیراکه‌اکراه‌حقیقتده غیری برفعله الزامدرکه غیراول‌فعلده خیراعتقاد ایتمیه اشبونهی معناسنده‌اخباردریعنی دینه کمسه‌یی اکراهله ادخال ایتمکز (قدتبین الرشدمن‌الغی) آیات واضحه‌ایله ایمان کفردن تمیز ایتدی وایمان رشد اولوب سعادت ابدیه‌یه ایرکورر وکفرغی الوب شقاوت سرمدیه‌یه مؤدی اولور ایدوکنه دلائل دلالت ایتدی قچان عاقله بوحالت‌متبین اوله نفسی ایمانه مبادرت ایدرتاکه سعادت ونجاته ایره اکراه والجایه احتیاج اولمز ❀ دینلدیکه اشبوحکم عامدر ❀ جاهد الکفار والمنافقین واغلظ علیهم ❀ قولیله منسوخدر ویاخود بوحکم اهل‌کتابه خاصدر زیرا روایت اولندیکه برانصارینك ایکی اوغلی مبعثدن اول نصرانی اولمشلردی بعده نصارادن برجاعتله‌طعام کتوروب‌مدینه‌یه‌کلدیلر انصاری اول ایکیسنی‌طوتوب‌تااسلامه کلمینجه سزی صالیویرمزین دیدی انلرایسه امتناع ایدیجك انلری پیغمبریمز علیه‌السلامك قاتنه ایلتدی اشبو آیت کریمه حکمیله انصاری‌یی انلره تعرضدن منع ایتدی (فمن‌یکفر بالطاغوت) اول کیمسه‌که شیطانه ویااصنامه ویاالله تعالیدن غیری عبادت اولنان ویاعبادتدن صدایدن هرشیئه کافر اوله (ویؤمن بالله) والله تعالینك الوهیت ووحدانیته مؤمن‌اوله (فقداستمسك‌بالعروة الوثقی) دینده‌اول برمحکم ووثیق عقده‌یه اعتصام وتمسك ایتمشدرکه انی رضاء اللهه ایرکورر (لاانفصام لها) که اکا انقطاع یوقدر (والله سمیع علیم) الله تعالی اقوالی ایشیدرونیاتی بیلور (الله‌ولی الذین آمنوا) الله‌تعالی مؤمنلرك ناصرومعینی ویامحبی‌ومتولیٔ‌اموریدر انلری‌غیری‌یه اصمرلمز ویاخود ولی‌هدالریدر (یخرجهم من‌الظلمات الی‌النور) انلری هدایت وتوفیق ایله‌ظلمات جهلدن واتباع هواوقول وساوسدن وکفره مؤدی اولور شبهه‌لردن چیقارر اندن انی‌نورهدایته ادخال ایدرکه‌انکله ایمان کامل‌حاصل اولور (والذین کفرواواولیاؤهم الطاغوت) وشونلرکه کافراولدیلرانلرك اولیاسی‌شیاطیندر ویاهوی ویاشیطان وغیریدن مضلاتدر (یخرجونهم من‌النور الی الظلمات) انلری اول اولیالری اعطاء اولندقلری‌نورفطرتدن کفره وفساد استعداده وانهماك شهواته ویاخودنور یقینیاتدن ظلمات شکوکه چیقارر ❀ دینلدیکه اشبو قول‌کریم برقوم حقنده نازل اولوبدرکه انلراسلامدن مرتداولدیلر (اولئك‌اصحاب النارهم فیها خالدون) ایمدی انلراصحاب ناردر انده‌خالد لردر (الم‌ترالی‌الذین حاج ابراهیم فی‌ربه) شول کافرك خبری سکاایرمدیمکه اول رب تعالی حقنده ابراهیم علیه السلامه جدال وخصومت ایتدیکه اول‌نمرود درکه یریوزنده ابتدا اول‌تجبرایدوب ربوبیت ادعاایتدی (ان‌آتاه الله الملك) حق‌تعالینك اکاملك ویرمسی انی بطره ایرکوردی ومحاجه‌یه تحمیل ایتدی اشبوحجتدرمعتزله دن‌انك اوزره‌که الله‌تعالینك کافره ملك ویرمسنی منع ایلدی ❀ مفسرون اشبو مناظره نك وقتنده اختلاف ایتدیلر ❀ مقاتل ایدر شول وقتده ایدیکه ابراهیم علیه السلام اصنامی کسر ایدوب نمرود انی‌زندانه قویدی وچیقاردیکه انی آتشه یاقه ودیدیکه یاابراهیم ربك کیمدرکه بزی اکادعوت‌ایدرسن ❀ وآخرون دیدیلرکه بومحاجه نمرودك انی آتشه آتدیغندنصکره ده ایدی شول وقتن‌که‌انك

ادا‌ایده‌میه‌جکلرندن خوف ایدرسه‌کز اول زوج وزوجه‌ایچون اول‌مهری ویرمك والمقلرنده‌وبال یوقدربومذکورامرونهی الله تعالینك حدودیدر انی تجاوز ایتمیه سزکیمکه حدوداللهی تجاوزایدرسه انلر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر (فان‌طلقهافلا تحل‌له من‌بعد حتی‌تنکح زوجا غیره فان طلقها فلاجناح‌علیهماان‌یتراجعا ان‌ظنا ان‌یقیما حدوداالله وتلك حدود الله یبینها لقوم یعلمون) اکرزوج زوجه‌سنی ایکنجی طلاقدنصکره بردخی تطلیق‌ایدرسه‌اول‌زوجه اول زوج ایچون حلال اولمزتابرغیری‌کیمسه اول مرأیی نکاح ایتمینجه اکر صکره‌کی‌کیمسه بعدالمباشره انی طوعا تطلیق ایدرسه بعدالعده رجعتله اولکی زوجیله نکاحلنمقلرنده ایکیسنه دخی اثم یوقدر اکرحقوق زوجیتی الله تعالینك حکم و حدودی موجبنجه اقامت ایده‌جکلرینی‌ظن ایدرلرسه بیلوب ایناناتن قوم ایچون بونلر الله تعالینك بیان ایلدیکی او امرونواهینك

عهدنده برسنه‌ده قحط عظيم اولوب بغدای وسائر حبوبات انك غيريده بولنمزدی هر كه انی
اشترا ايچون اكا وارسه ربك كيمدر ديو سؤال ايدردی ربم سنسن دينه ويرردی چون ابراهيم
عليه السلام دخی بغدای اشتراسنده اكا واردی ربك كيمدر ديوسؤال ايتدی نمرودك سؤالنه
جوابنده ربم اولدركه ديركورر واولدرر ديدی‌اويله اولسه ابراهيم عليه السلامه اول بغدای
ويرمكسزين دوندردی ابراهيم عليه السلام‌اهلی قلوبن تطييب ايچون بر رمل كثيبندن غرار
لرين طولديروب اهلنه‌ايتدی‌اهلی اول‌غرارلری آچديغنده كورسه كه‌اول‌اجود طعامدر اتمك
ايدوب پشوردی‌ابراهيم عليه السلامك اوكنه كتوردی اهلنه ديديكه بوطعامی قندن‌ايتديكز
ديديكه كتورديككندن اويله اولسه ابرهيم عليه‌السلام حق تعالينك اول رحمتندن ايدوكنی
بيلدی اكا حمد وشكر ايتدی (اذقال ابراهيم ربی الذی يحيي ويميت) شول وقتن كه نمرود
ابراهيم عليه السلامه ربك كيمدر ديوسؤال ايتدی ابراهيم عليه‌السلام ربم اولدركه اجسادده
حيات وموت خلق ايدر (قال انا احيي واميت) نمرود ديديكه بندخی انی ايدرين قتلدن
عفوله احياوقتله اماته ايدرين اندن ايكی رجل كتوروب برينی اولدردی وبرينی صاليويردی
(قال ابراهيم فان الله يأتی بالشمس من المشرق فأت بها من المغرب) ابراهيم عليه‌السلام اكا ديديكه
بنم ربم الله تعالی كونشی مشرقدن كتورر ايمدی‌سن انی مغربدن كتوركل ابراهيم عليه‌السلام
انك معارضهٔ فاسده‌سنه اعتراضدن اعراض ايدوب شول انك قادر اولميه‌جغی شيئله احتجاجه انتقال
ايتديكه اول مثال خفيدن مثال جلی يه انتقالدر تا كه نمرود كندوبی حق تعالينك فعلی جنسنه قادر
زعم ايتديكنده عجزی ظهوريله ملزم اوله (فبهت الذی كفر) اول كافر مبهوت اولوب ابراهيم عليه
السلام اكا غالب اولدی (والله لا يهدی القوم الظالمين) الله تعالی هدايت ايتمز شول قومه كه هدايتی
قبولدن امتناعله نفسلرينه ظلم ايتديلر ❁ ديئلديكه يعنی الله تعالی انلره محجهٔ احتجاجی ويا
سبيل نجاتی ويايوم قيامتده طريق جنتی هدايت ايتمز (أو كالذی مر علی قرية) وياشول كمسه‌نك
خبری كبی خبرسكا ايرمديمكه اول برقريه‌يه اوغرادی‌اول اوغرايان نه كمسه ايدوكنده اختلاف
اولندی ❁ ديئلديكه عزير بن شرخيا ايدی وياخضر عليه‌السلام ايدی ويابعثی منكر بر كافر
ايدی واول قريه‌ده دخی اختلاف اولندی ❁ ديئلديكه اول بيت المقدس ايدی وياشول
طاعوندن قاچوب كيدنلرك قريه‌سی ايدی ويابيت المقدسدن ايكی فرسخ مسافه‌ده قرية العنب
ايدی (وهی خاوية علی عروشها) حالبوكه اول قريه‌نك سقفلری دوشمش وديوارلری اول
سقفلرك اوزره يقلمش ايدی (قال انی يحيي هذه الله بعد موتها) ديديكه الله تعالی بوموتايی
نيجه‌دير كورر ❁ قائل اكر مؤمن ايسه بوقولی طريق احياء معرفتدن قصورينه اعتراف
والله تعالينك احيايه قدرتنی استعظام ايچون اولور ❁ واكر قائل كافر ايسه بوقولی انی
استبعادندن اولور (فأماته الله مائة عام ثم بعثه) اويله اولسه الله تعالی انی اماته ايدوب يوز
ييل ميت اولديغندنصكره ديركوردی (قال كم لبثت) قائل اكا ديديكه ميت اولديغك حالده
ندكلو زمان لبث ايتدك قائل جائزدركه الله تعالی اوله ❁ زيرا اول اكرچه كافر ايسه‌ده
بعد البعث ايمانه كلديكی ويا ايمانه مشارف اولديغيچون الله تعالينك اكا تكلمنه مساغ اولور
وياخود قائل ملك ويانبيدر (قال لبثت يوما اوبعض يوم) اول ايتديكه بركون ويابركونك

حدود واحكاملريدر
(واذا طلقتم النساء فبلغن
اجلهن فامسكوهن
بمعروف اوسرحوهن
بمعروف ولا تمسكوهن
ضرارا لتعتدوا ومن يفعل
ذلك فقد ظلم نفسه ولا
تتخذوا آيات الله هزوا
واذكروا نعمت الله عليكم
وما انزل عليكم من الكتاب
والحكمة يعظكم به واتقوا
الله واعلموا ان الله بكل
شیٔ عليم) سز نسالريكزی
تطليق ايتديككزده انلری
عدتلری تمامنه قريب
رضا وصلاحله رجعته
اليقويك ياخود ايولك ايله
عدتلری تمام اولوب
نفسلرينه مالك اولنجيه‌دك
ترك ايدك وانلری جبر
ورنجله ظلم واذی ايچون
اليقوميك كيمكه بوضرر
واذيی ايدرسه تحقيق
كندو نفسنه ظلم ايدر والله
تعالينك حكملرينی عملده
تهاون ايله افسانه اخذ
ايتميك والله تعالينك سزك
اوزريكزه اولان نعمتلرينی
ذكر ايدك وسزه
كوندرديكی قرآن واحكامی
دخی ياد ايدك كه انكله سزه
نصيحت ايدر وخلافندن
اتقا ايدك وبيلك كه تحقيق
الله عظيم الشان سزك

بعضن لبث ايتدم ❁ ديئلديكه انك موتی ضحی وقتنده ايدی وبعثی يوز ييلدنصكره غروب
شمسدن اوكجه ايدی اويله اولسه شمسه نظر ايتمكسزين بركوندر ديدی بعد الالتفات اندن
بقيه كوريجك بركونك بعضن ديدی (قال بل لبثت مائة عام) قائل ديديكه بلكه موت حالنده
يوزييل لبث ايتدك (فانظر الی طعامك وشرابك لم يتسنه) ايمدی طعام وشرابكه نظر ايتكه
مرور دهورله نيجه متغير اولميوبدر ❁ ديئلديكه طعامی تين وياعنب ايدی وشرابی عصير
وياابن ايدی (وانظر الی حمارك) وحماركه نظر ايتكه عظامی نيجه طاغيلوبدر وياخود انی نيجه
ربط ايتدكسه مكاننده صوسز وجوسز وعلفسز سالم قالوبدر لكن معنای اول حاله ادلدر
ومابعدينه اوفقدر (ولنجعلك آية للناس) بز بوفعلی ايتدك تا كه‌سنی ناسه آيت قيله‌وز روايت
اولديكه اول حمارينه بنوب قومنه كلدی‌وبن عزيرين ديو آنلره خبرويردی انی تكذيب ايتديلر
وتوراتی ازبر اوقيوب حالبوكه اندن اول هيچ كمسه انی ازبرلمش دكل ايدی انكله انی بيلديلر
وحاشا آنی ابن الله ديديلر ❁ ديئلديكه اول منزلنه رجوع ايديجك كورديلركه اول شابدر
اولادی ايسه شيوخ ايدی انلره بعض حديث تحديث ايدوب يوزييلق حديثدر ديديلر
(وانظر الی العظام) وحمارك وياشول احيالرينه تعجب ايتديكك امواتك عظامنه نظر ايتكه
(كيف ننشزها) انی نيجه احياء ايدرز ويابعضنی بعض اوزره رفع ايدوب نيجه تركيب ايدرز
(ثم نكسوها لحما) بعده اول عظامه لحم كيوررز (فلما تبين له) وقتا كه حق تعالينك هرشيئه
قادر ايدوكی اكا ظاهر وبيان اولدی وياخود وقتا كه اكا مشكل اولان شیٔ متبين اولدی
(قال أعلم أن الله علی كل شیٔ قدير) ديديكه بيلدمكه حق جل وعلا احياء واماته‌يه وانك
غيری هر شيئه قدرتده بليغدر (واذقال ابراهيم رب أرنی كيف تحيي الموتی) ذكر ايت
شول وقتيكه ابراهيم عليه‌السلام الله تعالی‌يه ديديكه يارب بكا كوستركه موتايی نيجه‌دير كوررسن
❁ ديئلديكه انك بوسؤالنه سبب اولدركه بردريا كنارنده اول برميته‌يه اوغرادی انی بروبحرك
دوابی توزع ايتمشدی دريا انی ايچرويه چكسه حيتان وسائر دواب بحر اكا اوشوب يرلردی
وانلردن واقع اولان دريايه دوشوب طاغلوردی ودريا انی طشره‌يه براقسه اكا سباع وطيور
اوشوب يرلردی وانلردن واقع اولانی روزكار هوايه صاوريردی ديديكه يارب بوميته‌نك
اجزاسی بويله متفرق اولمشيكن بيلورينكه ديرر ودير كوررسن لكن ديلرينكه انی نيجه ايدر
ايدوكك بكا كوستره‌سن تا كه انی كوزمله كورم انكله يقينم ارتورم (قال اولم تؤمن) حق
تعالی اكا عتاب ايدوب ديديكه يوخسه بنم احيايه قادر ايدوكمه ايمان كتورمدكمی (قال بلی
ولكن ليطمئن قلبي) ابراهيم عليه‌السلام ديديكه بلی يارب ايمان كتوردم لكن ديلرينكه قلبم معاينه
مشاهده ايله سكون بوله علم يقينم عين يقينه ايره ❁ زيرا خبر معاينه كبی دكلدر (قال فخذ أربعة من
الطير) حق تعالی اكا ديديكه ايمدی درت نوع قوشلردن برين الفل كه اول طاوس وديك وحمامه
وغراب ايدی اشبونده ايماء واردركه نفسنی حيات ابديه ايله احيانك حصولی حب شهواتی اماته ايله‌در
حب زخارف كه طاوس صفتيدر وصولت كه ديك صفتيدر وترفع وهوايه مسارعتكه حمامه
صفتيدر وخست نفس وبعد امل كه غراب صفتيدر ايمدی انسانيتده كمال اشبوخصالی قالبدن
ازاله واماته ايله‌در (فصرهن اليك) ايمدی انلری كنديكه اماله وتوجيه ايت ويا انلری جمع

اعمالكزدن هر شيئی
بيليجيدر ❁ ثابت بن يسار
مرأسنی بعد التطليق عدتنه
اوچ كون قاله‌رق مراجعت
وينه تطليق ايدوب كذا
وكذا اوچ كره طقوز ماه
عدت بكلدوب رنجيده
ايتمكله بونهی صادر اولدی
(واذا طلقتم النساء فبلغن
اجلهن فلا تعضلوهن ان
ينكحن ازواجهن اذا
تراضوا بينهم بالمعروف
ذلك يوعظ به من كان منكم
يؤمن بالله واليوم الاخر
ذلكم ازكی لكم واطهر
والله يعلم وانتم لا تعلمون)
سز مرأه‌كزی تطليق
ايدوب عدتلری تمام
اولدقده ای مرأه‌نك
وليلری سز انلری اينلرنده
تراضی وحسن معاشرت
وجواز اولديغی حالده
زوجلرينه رجعتله نكاحدن
منع ايتميك اشته بونهی منع
حكمی سزدن الله‌وآخرته
ايمان ايدنلره وعظ
و نصيحت اولنمشدر
بونصيحت سزه معاش
جهتيله انفع وآثامدن
تطهيردر الله تعالی
سزك نفع وصلاحكزی
بيلور سز بيلمزسكز
معقل بن يسار همشيره‌سنی
عبدالله بن عاصمه تزويج

وكنديكه ضم ايت وشكللرين تعرف ايت تا احيا دنصكره انلرسكا ملتبس اولميه (ثم اجعل على كل جبل منهن جزأ) بعده انلرى جزء جزء ايدوب اجزا لرینی حضرتکده اولان جباله تفريق ايت (ثم ادعهن) بعده انلرء باذن الله قائمه كلك ديو چاغر كل (يأتينك سعيا) انلر سرعتله سعی ايدرك طيران ويامشی ايدرك سكا كلهلر (واعلم ان الله عزيز حكيم) وبيلكه الله تعالى عزيزدر اراده ايتديكی شيئدن عاجز اولمز هر ايشلديكنده وياترك ايتديكنده حكمت بالغه صاحبيدر ❁ مفسرون ايدر حق تعالى ابراهيم عليه السلامه امر ايلديكه اول طيورى بوغازليه وريشلرين يوله وانلرك طوغرايه وريش ودماء ولحومن برى برلرينه خلط ايليه بعده هر طيرى دردر جزء ايدوب هر برينی بر جانبه يعنی بر برطاغك اوزرينه قويه وياخود يديشر جزء ايدوب هر برندن بر جزئی يدی طاغدن برر طاغك اوزرينه قويه وباشلرينی ابراهيم عليه السلام عندنده امساك ايده بعده باذن الله تعالى كلك ديو چاغره چون بيورلديغی كبی ايتدی كورسه كه هر برطائرك دمندن قطره قطرهٔ اخرايه وريشه ريشهٔ اخرايه اوچه رق قاوشدی وعظم عظم آخره وبضعه بضعهٔ اخرايه كيدوب بولشدی حتی كه هوا يوزنده باشسزدرت جثه اولديغندن صكر هر جثه باشنه واردی يتشدی ❁ اشبو آيتده اشارت واردر اكا كه بركسنه كيم حيات ابديه ايله نفسنی احياء ايتمك ديليه قوای بدنيه سنه اقبال ايدوب قتل ايليه وبعضنی بعضنه مزجله سورتن كسر ايليه تا كه عقل قبول ايده وياشرع داعيه سيله انی دعوت ايتديكنده هر بری سرعتله اكا مطاوعت ايليه ابراهيم عليه السلامك فضلنه بوشاهد يتركه دعاده يمن وضراعت وسؤالده ادبه رعايت ايتميله كورمسن مراد ايتديكی شیٔ ايسروجوه اوزره كوسترلدی واما كه عزير عليه السلام يوزييل ميت اولديغندن صكره كوسترلدی (مثل الذين ينفقون اموالهم فی سبيل الله) الله تعالينك سبيلنده اول كركسه جهاد وياسائر خيراتدر نفقه لرينك مثلی (كمثل حبة) شول حبه يی بذرا يدنك مثليدركه (انبتت سبع سنابل) اول يدی سنبله بتوره (فی كل سنبلة مائة حبة) هر سنبله ده يوزر حبه اوله اشبو تمثيلدر وقوعنی اقتضا ايتمز وكاهی ذره ودخن وشعيرده واراضیٔ مغله نك برنده دخی اولور (والله يضاعف لمن يشاء) الله تعالى ديلديكی كمسنه ايچون اشبو مضاعفه يی ويابونك اوزره مضاعفه يی ورير ❁ منفقك اخلاص وتعبدك حالی حسبنجه نفقه سی ثوابنی اوندن تمشه ويديوزه واندن زياده يه دكين بتوررکه مقدارينی اول الله تعاليدن غيری احد بلميه (والله واسع عليم) الله تعالى واسعدر فضلندن ويرديكی زياده اكا ضيق ويرمز وعليمدر منفقك نيتن وقدر انفاقك بيلور (الذين ينفقون اموالهم فی سبيل الله) شونلركه مالليرينی الله تعالينك طاعتنده انفاق ايدرلر ❁ اشبو آيت كريمه عثمان بن عفان وعبد الرحمن ابن عوف رضی الله عنهما حقلرنده نازل اولوبدركه عثمان بن عفان رضی الله تعالى عنه جيش العسره ده بيك بعيری اقتاب واحلاسيله كتوروب لله ويردی وعبد الرحمن ايسه درت بيك درهم صدقه ويردی (ثم لا يتبعون ما انفقوا منا ولا اذى) وانفاق ايتدكلری شيئه من واذى اتباع ايتمزلردی ❁ من اولدركه عطاسنی فقير اوزره منت يوكلده بن سكا شونك كبی شیٔ ويرمشن ديه وياانعمتلری اكا عدايله اعطاسنه كدراير كوره ❁ واذى اولدركه نيجه برسؤال ايدر وبزی ايذا ايدرسن

ايتمشيدی عبد الله انی تطليق ايدوب عدتی تمام اولمدن رجعته طالب اولدقده معقل راضی اولميوب الله حقيچون بر بريكزه ملاقات ايتدرمم ديمكله بو آيت كريمه نازل اولدی (والوالدات يرضعن اولادهن حولين كاملين لمن اراد ان يتم الرضاعة وعلى المولود له رزقهن وكسوتهن بالمعروف لا تكلف نفس الا وسعها لا تضار والدة بولدها ولا مولود له بولده وعلى الوارث مثل ذلك فان ارادا فصالا عن تراض منهما وتشاور فلا جناح عليهما وان اردتم ان تسترضعوا اولادكم فلا جناح عليكم اذا سلمتم ما آتيتم بالمعروف واتقوا الله واعلموا ان الله بما تعملون بصير) نسوان مطلقاتك كرك طلاقدن اول وكرك صكره طوغن چوجقلرك اول والده لری ولدلرينی امزرمه سنی تمام ايتمك مراد ايدن كيمسه ايچون ايكی سنهٔ كامله امزيرر واول چوجغك رزقی وكسوه سی اعتدال اوزره وسعی قدر باباسنك اوزرينه در هيچ برنفس وسعندن

ديو فقيری تعيير ايده ويا اكا انفاقی ذكر ايده شول كمسنه عندنده كه فقيرانك وقوفن كراهت ايليه سفيان ايدرمن واذى اولدركه بن سكا شونك كبی شیٔ ويردم سن اكا شكر ايتمدك ديه ❁ عبد الرحمن بن زيد ابن اسلم ايدر بابام بكا ديرديكه قچان بركسنه يه برشیٔ ويروب اكا ثقلت ويرر كوره سن اندن سلامنی كف ايله كل حق جل وعلا عباد اوزره فعل جميلی ايچون منی حرام ايتدی وانی كندويه مختص صفت قيلدی زيرا كه عبادك منی تغير وتكديردر ❁ وحق تعالينك منی افضال وتذكيردر (لهم اجرهم عند ربهم) انلر ايچون رب تعالى عندنده ثواب مهيا واردر (ولا خوف عليهم) وآخرتده انلره خوف يوقدر (ولا هم يحزنون) وامر دنيادن تخليف ايتدكلرينه محزون اولمزلر (قول معروف) كلام حسن وياسائلی قول جميل ايله رد وياوعدهٔ حسنه ويادعاء صالح كه براخيچون ظهر غيده دعاء ايليه وياذات البين اصلاحيچون اولان كلام (ومغفرة) وسائلدن تجاوز والحاحی سببيله ويارد جميل ايله الله تعالينك مغفرتنه ميل وياسائلدن عفو طلبی قچانكه انی رد ايده (خير من صدقة يتبعها اذى) شول صدقه دن خيرلودركه اكا من وياتعيير وياذى لاحق اوله (والله غنی حليم) الله تعالى من واذى ايله اولان انفاقدن غنيدر صدقه سيله من واذى ايدنه عقوبتنی تعجيل ايتمز (يا ايها الذين آمنوا لا تبطلوا صدقاتكم بالمن والاذى) يامؤمنلر صدقاتكزك اجورينی من واذى ايله ابطال ايتمكز (كالذی ينفق ماله رئاء الناس) شول منافقك ابطالی كبی كه انفاقيله رياء ايدر تا كه انك نفقه سنی كوره لر واكا كريم وسخی ديه لر (ولا يؤمن بالله واليوم الآخر) والله تعالى يه ويوم آخره مؤمن اولمزكه انكله الله تعالينك رضاسن ديليه وآخرتده انكچون ثواب رجاء ايليه (فمثله كمثل صفوان) اعدی اول مرائينك مثلی شول حجر املس مثليدركه (عليه تراب) انك اوزرنده تراب اوله (فاصابه وابل فتركه صلدا) اول حجرك اوزرينه مطر عظيم ايريشوب اوزرنده كی ترابی يويه انی ترابدن نقی حجر املس ترك ايليه ❁ اعدی بو مثلدر شول نفقه يه كيم انی منافق ويامرائی اعطاء ايليه وياشول مؤمنك نفقه سنه كيم انكله من واذى ايليه (لا يقدرون على شیٔ مما كسبوا) انلر يوم قيامتده دنياده كسب ايتدكلری اول وصفلو عمللری اوزره ثوابه نائل اولميدلر بلكه جمله سی باطل ومضمحل اوله ❁ حجر املسده كی ترابك مطر ايله زائل اولمسی كبی اول اعمال دخی صاحبنه نفعی اولميوب كيده (والله لا يهدی القوم الكافرين) الله تعالى كافرلری خير وارشاده هدايت ايتمز ❁ اشبو قول كريمده تعريض واردركه انفاق اوزره رياء ومن واذى ايتمك كافر صفتندن اوله ❁ ومؤمنك اندن تجنبی لابد اوله ❁ قال النبی صلى الله تعالى عليه وسلم ان اخوف ما اخاف عليكم الشرك الاصغر قالوا يا رسول الله وما الشرك الاصغر قال الرياء يقول الله تعالى لهم يوم يجازى العباد باعمالهم اذهبوا الى الذين كنتم تراؤن لهم فانظروا هل تجدون عندهم جزاء ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر معاصيدن سزك اوزره زياده خوف ايتديكم معصيت شرك اصغردر ديديلركه يا رسول الله شرك اصغر ندر ديديكه رياءدر حق جل وعلا يوم قيامتده عباده اعماللرينك جزاسن ايتديكنده مرائيلره ديه كه واريكز شول دنياده مرائات ايتديككز كسه لره انلرك عندنده جزا بولورميسز كورك ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر حق جل وعلا يوم قيامتده عباددن اول حساب ايده جكی اوچ

زياده يه تكليف اولنمز والده ولديله وبابا دخی ولديله اضرار اولنمز يعنی ولددن اناسی راضی ايكن نه اناسندن فك ايچون ونه باباسنك اخذ وسائر مرضعه يه ويرلمك ايچون جبر اولنمز وبابانك قوتيله ظهور ايدن وارث دخی رزق وكسوه واضرار خصوصنده بابا كبيدر اكر انا وبابا بينلرنده مشاوره ورضالريله ايكی سنه تمامندن مقدم ممه دن كسرلرسه انلرك اوزرينه هيچ وبال يوقدر اكرسز اولادكزی سودانايه ويرمك مراد ايدرسه كز اول سود انانك رضاسيله اجرتی تسليم ايتديككز حالده سزك اوزريكزه هيچ كناه يوقدر بو خصوصلرده حكم اللهك خلافندن حذر ايده سز وبيله سزكه تحقيق الله عظيم الشان بو احوالده ايشلدكلريكزی كوريجيدر (والذين يتوفون منكم ويذرون ازواجا يتربصن بانفسهن اربعة اشهر وعشرا فاذا بلغن اجلهن فلا جناح عليكم فيما فعلن فی انفسهن بالمعروف والله بما تعملون خبير)

صنف کسه‌لر اوله ❀ بری شول رجلدرکه دنیاده قرآن لفظ ومعناسیله جمع ایتمشیدی حق
تعالی اکا دیه‌که سکا ویردیکم علم ایله نه عمل ایتدك دیه‌که یارب آناء اللیلده سکا عبادت ایچون قیام
ایتدم حق تعالی وملائکه انی تکذیب ایده حق تعالی اکا دیه‌که بلکه انکله مرادك ناس سکا
قاریٔ وعالم دیملری ایدی اول ایسه سکا دینلدی ❀ وبری دخی صاحب مالدر حق تعالی اکا
دیه‌که سکا ویردیکم مالده نه عمل ایتدك دیه‌که یارب انکله صلهٔ رحم ایتدم وانی خیراته صرف
ایتدم حق تعالی وملائکه انی تکذیب ایده وحق تعالی اکا دیه‌که بلکه انکله مرادك ناس
سنی جود وسخا ایله ذکر ایتمه‌لریدی اول ایسه سکا دنیاده حاصل اولدی ❀ وبری دخی شول
رجلدرکه غزاده قتل اولندی حق تعالی اکا دیه‌که بنم ایچون نه عمل ایتدك دیه‌که یارب سنك
سبیلکده قتال ایدوب قتل اولندم حق تعالی وملائکه انی تکذیب ایده وحق تعالی اکا دیه‌که
بلکه انکله مرادك ناسك سنی جرأتلو وشجاعتلودر دیملری ایدی اول ایسه سکا دنیاده
دینلدی ❀ ایمدی یوم قیامتده اشبو اوچ صنف قومله جهنم قزدیریلور (ومثل الذین ینفقون
اموالهم ابتغاء مرضاة الله) شول مالارین انفاق ایدنلرك مثلی که اول انفاقله حق تعالینك
رضاسن طلب ایدرلر (وتثبیتا من انفسهم) ودخی نفسلرینك بعضی ایمان اوزره تثبیت
مراد ایدرلر ❀ زیرا که مال روحك شقیقیدر اولکه مالنی لوجه الله بذل ایده نفسك بعضنی
تثبیت ایدر واولکه مالنی وروحنی بذل ایده نفسك کلنی تثبیت ایدر ❀ ویا انلرکه زکاتلرین
طیب نفسله اخراجده حق تعالینك ثوابنی تحقیق ووعدینی تصدیق ایدرلر ❀ زیرا که اول
اخراج ایتدکلری کندولرده قالاندن خیرلو ایدوکن بیلورلر ❀ حسن ایدر سلف قچان
برصدقه‌یه قصد ایتسه‌لر تثبیت ایدرلردی اکر لله ایسه امضا ایدرلر واکر اکا شك مخالط
اولورسه امساك ایدرلردی ❀ اشبو آیتده تنبیه واردرکه انفاقده حکمت نفسی بخلدن وحب
مالدن تزکیه اوله (کمثل جنة بربوة) شول بستانه بکزرکه اول یوکسك یرده اوله ایچنده
نهرلر جاری اوله بو وصفلو بستانك اشجاری احسن کورینور ومیوه‌سی ازکی اولور (اصابها
وابل) اکا مطر شدید عظیم القطر ایریشه (فآتت اکلها ضعفین) اول مطر سببیله میوه سی برسنه‌ده ایکی
سنه‌ده ویردیکی دکلو ویا درت سنه‌ده ویردیکی دکلو ویره (فان لم یصبها وابل فطل) اکر اکا مطر
ایرشمزسه ده طل ایریشور ❀ زیرا یوکسك یرده اولدیغی سببیدن برودت هواسی وکرم منبتی اجلیچون
طل اکا کافی اولور ❀ ایمدی انلرك نفقاتی عندالله زاکیه‌در هیچ برحالده ضایع اولمزنتکم بستان
مذکور هرحالده ریعدن خالی اولمز مطری کرکسه قلیل ویا کثیر اولسون ❀ کذلك حق
جل وعلا مؤمن مخلصك صدقه‌سنی تضعیف ایدر اول کرکسه قلیل ویا کثیر اولسون مادامکه
انده من واذی اولمیه (والله بما تعملون بصیر) الله تعالی اعمالکزه بصیردر ایمدی دائما اخلاص
اوزره اولوب ریادن صاقنك (ایود احدکم ان تکون له جنة من نخیل واعناب تجری من تحتها
الانهار) سزدن بریکز سورمیدیکه انك نخیل واعناب واشجاردن بربستانی اوله انك التندن
نهرلر جاری اوله (له فیها من کل الثمرات) وانکیچون اول بستانده هرمیوه‌لردن بولنه (واصابه
الکبر وله ذریة ضعفاء) حالبوکه اکا پیرلك ایریشه واولاد صغاری اوله‌لرکه انکیچون کسبه
قدرتلری اولمیه (فاصابها اعصار فیه نار فاحترقت) انلر اول حالده ایکن اول بستانه ریح عاصف

سزدن اول کیمسه‌لرکه
وفات ایدوب زوجه‌لرینی
ترك ایدرلر اول نسوانه
بلا تزیین نفسلریله درت ماه
اون کون عدت بکلمك
لازمدر عدتلری نهایت
بولدقده ای حکام وصلحاء
مسلمین سزك اوزریکزه
اثم یوقدرکه اول نسوانی
کندو نفسلرنده شرعه
موافق تزیین وتنکیحده
اولان فعللرینه مساعده
ایده سز الله تعالی سزك
اشلدکلریکزی بیلیجی
وخبر آلیجیدر (ولا جناح
علیکم فیما عرضتم به من
خطبة النساء او اکننتم فی
انفسکم علم الله انکم
ستذکرونهن ولکن
لا تواعدوهن سرا الا ان
تقولوا قولا معروفا
ولا تعزموا عقدة
النکاح حتی یبلغ الکتاب
اجله واعلموا ان الله یعلم
مافی انفسکم فاحذروه
واعلموا ان الله غفور
حلیم) زوجی وفات ایدن
مرأه‌یی بعد العده نکاحله
اخذه نیتکز اولدیغی
صورتده عدتی حالنده
سنك کبی برزوجهٔ حسنایه
محتاجم یاخود عدتك
انقضاسنده بکا خبر کوندر
یاخود بوکا بکزر

ایریشه که انده آتش اولدیغندن انی احراق ایده ❀ اشبو منافق ومرائینك عملنه مثلدرکه
حسنده بستانه بکزه‌یه صاحب بستانك بستانیله انتفاعی کبی اولدخی عملیله منتفع اوله قچانکه
پیر اولوب مجالی کیده واولاد صغاری دخی اوله ودخی اول بستانه قاصرغه ایریشوب یاقه
اکا غایت حاجتی وقتده اول الدن کیده نه کندنده ونه اولادنده قوت یوقدرکه انی اصلاح
ایده‌لر ویا معیشتلریچون کسب ایتمکه کیده‌لر منافق ومرائی دخی آنجلین ریا ومن واذی ایله
عملنی حبط ایلیه ویوم قیامتده اکا کمال احتیاجی وقتده عملن ضایع کوریجك سوء حالنه نادم
اوله حالبوکه انده کی ندامت اکا برشیٔ مفید اولمیه (کذلك) اشبو بیان کبی که ذکر اولندی
(یبین الله لکم الآیات) حق تعالی سزه توحیدی تحقیق ودینی تصدیقده دلالات واضحات
ایراد ایدر (لعلکم تتفکرون) تاکه انی تدبر ایدوب مقتضاسیله عمل طریقنه کیده سز
(یا ایها الذین آمنوا انفقوا من طیبات ما کسبتم) یا مؤمنلر کسب ایتدیککز اشیانك حلال
ویا جیادندن الله تعالینك طاعتنه انفاق ایدك ❀ اشبو قول کریمده دلالت واردرکه تجارت
وکرك صناعتله کسب مباح اوله وکسب طیب وخبیثه منقسم اوله ❀ قال النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم ان اطیب ما اکل الرجل من کسبه وان ولده من کسبه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه
وسلم ایدر کشینك اطیب مأکولی کسبندن اولانیدر وکشینك ولدی کسبندندر ❀ قال النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم لا یکسب عبد مالا حراما فیتصدق به فیقبل منه ولا ینفق منه فیبارك له
فیه ولا یترکه خلف ظهره الا کان زاده الی النار ان الله لا یمحو السیٔ بالسیٔ ولکن یمحو
السیٔ بالحسن ان الخبیث لا یمحو الخبیث ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر عبدکه مال
حرام کسب ایده اندن تصدق ایتسه قبول اولنمز انفاق ایتسه انده برکت بولمز آردینه
الیقورسه نارده انکیچون زاد اولور سیٔ سیئی محو ایتمز بلکه سیئی حسنه محو اولور خبیث خبیثی
محو ایتمز ❀ معلوم اوله‌که اکثر علماء عندنده مال تجارتده زکاة واجب اولور برسنه مرورندنصکره
عروض بهایه طوتیلور اول بهادن ربع عشری چیقاریلور اکر بهاسی یکرمی دینار ویا ایکیوز
درهم اولورسه (ومما اخرجنا لکم من الارض) ویردن سزکیچون اخراج ایتدیکمز حبوب وثماردن
دخی انفاق ایدك ❀ علماء اتفاق ایتدیلرکه نخیل وکرومده وحبوبده سقی اولنور اشیاده عشر
واجب اوله اکر سقی اولنمسی شتاده یغمورلرله ویا مؤنتسز جاری اولان نهر صویله ایسه واما که سقی
اولنمسی سانیه ویا نضح ایله ایسه انده نصف عشر واردر تفصیلی فقه کتابلرنده مذکوردر ❀ وبرقوم
دیدیلرکه اشبو حکم صدقات تطوع حقنده‌در ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ما من مسلم یغرس غرسا
او یزرع زرعا فیأکل منه انسان او طیر او بهیمة الا کانت له صدقة ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلم ایدر برمسلم که براغاج دیکه ویا اکین اکه انسان ویا طیر ویا بهیمه‌دن هرمخلوق که
اندن یه الا اول یننکیچون صدقه اولور (ولا تیمموا الخبیث منه) ومالدن ردیٔی قصد
ایتمکز (تنفقون) که آنی انفاق ایده سز (ولستم باخذیه) حالبوکه حقکز مقابله‌سنده
اول ردی سزه ویرلسه آلمز دیکز (الا ان تغمضوا فیه) مکرکه انی اخذده اغماض عین ایدیدیکز
جمیع حقکز فوت اولمسی خوفیله انی المغی اختیار ایدیدیکز ❀ براء رضی الله تعالی عنه ایدر
کانه حق تعالی دیرکه اکر اول ردی سزه اهدا اولنسه انی المز دیکز مکرکه صاحبندن استحیا ایله

بلا تصریح نکاحی موهم
کنایة ورمز واشارتله
تکلمده ویاخود نفسکزده
مکتوم اوله‌رق سلام
وهدیه کوندرمکزده سزه
کناه یوقدر الله تعالی
بیلورکه سز انلری یاد ایتمکله
مجبورسز لکن انلرله نکاح
ومجامعت وعده‌سنی سرا
ایتمیك مکرکه تعریف اولنان
رمز وکنایه ایله سویلیه سز
وتا فرض اولندیغی اوزره
عدتی تمام اولنجیه‌دك نکاح
عقدینه قصد ایتمیه سز وبیلك که
الله تعالی نفسکزده جائز
اولمیان شیئه عزمکزی بیلور
امدی الله تعالینك عقوبتندن
صاقنك وبیلك که تحقیق
خدای متعال عقوبتدن
خوف ایده‌نی مغفرت وحلم
ایله تأنی ایدیجیدر (لا جناح
علیکم ان طلقتم النساء
مالم تمسوهن او تفرضوا لهن
فریضة ومتعوهن علی الموسع
قدره وعلی المقتر قدره
متاعا بالمعروف حقا علی
المحسنین) اکر سز تقرب
ایتمیوب طوقنمدیغکز
ونکاحی ثمنی تقدیر
ایتمدیککز زوجه‌کزی
تطلیق ایتسه‌کز مادامکه
انده فرض وسنت یوقدر
سزه انده کوجلك اولمز
وانلری شیٔ اعطاسیله فائده

ايله اليديكز ❀ ايعدى كنديكز ايچون اولسنه راضى اولمديككز شئ بنم ايچون نيجه راضى اولورسز اشبو حكم قچان مالك كليسى جيد اولسه رديسن ويرمك جائز اولمز واكر كليسى ردى اولورسه ردى ويرمسنده بأس اولمز (واعلموا ان الله غنى حميد) وبيلك كه الله تعالى سزك انفاقكزدن غنيدر سزه انى امر ايتمسى كنديكزه نفع اولسون ايچوندر وانى قبول واثابتيله حميددر (الشيطان يعدكم الفقر) شيطان سزى فقرله تخويف ايدر انسانه ديركه مالكى امساك ايت تصدق ايدرسك فقير اولورسن (ويأمركم بالفحشاء) وسزه بخل ومنع زكاتله امر ايدر (والله يعدكم مغفرة منه وفضلا) وحق تعالى ايسه تصدق واخراج زكاتله سزه ذنوبكز مغفرتن دنياده ويا آخرتده انفاق ايتديكزدن افضل شيئ خلف ايتمكى وعد ايدر (والله واسع عليم) الله تعالى انفاق ايدن كشى يه فضلى واسعدر انك انفاقنى بيلور آخرتده ثوابن ويرر (يؤتى الحكمة من يشاء) حق تعالى ديلديكى كمسه يه علم نافع ويرر وموجبيله عمل ايتديرر حتى اول سببله انى رضاسنه ايركورر (ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا) اول كمسنه يه حكمت ويريله خير كثير ويريلوبدركه اول خير آخرتده در ارتار اكسلمز (وما يذكر الا اولوا الالباب) ذكر الشان آياتله متعظ اولمزمكر انلركه عقول كامله صاحبلريدركه شائبهٔ وهمدن ومتابعت هوايه ركوندن خالصه در (وما انفقتم من نفقة) نفقه دن اول شيئكه سز انى انفاق ايدر سز اول كركسه قليله ويا كثيره در سرده ويا علانيه ده در حق ويا باطله در (او نذرتم من نذر) وياندردن اولكه انى نذر ايدرسز اول كركسه شرطله ويا شرطسز وياطاعت ويامعصيتدر (فان الله يعلمه) حق تعالى انى بيلور انك اوزره جزا كزى ايركورر (وما للظالمين من انصار) شول معاصى يه انفاق ويا نذرله وصدقاتى منعله ويا نذرده عدم وفاتله نفسلرينه ظلم ايدنلره اعوان اولمزكه انلرى حق تعالينك عذابندن قورتره (ان تبدوا الصدقات فنعماهى) اكر سز صدقاتى اظهار ايدرسكز نه كوزل شئ اولوركه انى اظهار ايدرسز (وان تخفوها وتؤتوها الفقراء فهو خير لكم) انى اخفا ايله فقرايه ويررسكز اول اخفاء سزه خيرلودر ❀ ايعدى صدقه نك كركسه اظهار ويا اخفاء اولسون هر برى مقبوله در اكر نيت صادقه اولورسه لكن صدقه سرا افضلدر زيرا حديثده ❀ صدقة السر تطفى غضب الرب ❀ اخفاء ايله اولان صدقه رب تعالينك غضبين سيوندرر دينلمشدر ❀ دينلديكه اشبو آيت كريمه صدقهٔ تطوع حقنده در اما كه صدقهٔ مفروضه ده اظهارى افضلدر تا كه ناس انده اكا اقتدا ايده لر ❀ دينلديكه اشبو صدقهٔ مفروضه حقنده ده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم زماننده انى اخفاء افضل ايدى اما كه زمانمزده انى اظهار افضلدر مانع زكاتدر ديوا كا سوء ظن اولنميه ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنهدن روايت اولنديكه صدقهٔ تطوعك اسرارى اظهارندن يتمش مرتبه افضلدر وصدقهٔ مفروضه نك اظهارى اسرارندن يكرمى بش مرتبه افضلدر (ويكفر عنكم من سيئاتكم) وانكله سيئاتكزك بعضنى محو ايدر (والله بما تعملون خبير) حق تعالى سزك اعمالكزه خبيردر صدقه كزى اظهار ويا اسرار ايدك ثوابن ويرر (ليس عليك هديهم) ناسك هدايتى سكا واجب دكلدر بلكه سكا واجب اولان انلرى محاسن خصال اوزره حث وارشاددر وقبايحدن نهى وترهيددر

مند ايليه سكز اولوجهله كه اغنيايه قدرتى قدر وفقرايه دخى قدرتى قدر اوله اويله فائده كه عرفا وشرعا مستحسن اوله واحسان ايديجيلر اوزرينه بو حكم حق اولدى ❀ برانصارى حين عقدده مهر بيان ايتميه رك بر مرأه الوب قبل الدخول تطليق ايتمكله فخر انبيا عليه السلام بو آيت كريمه منطوقنجه ❀ متعها ولو بقلنسوتك ❀ بيورديلر يعنى عمامك ايله اولسون انى فائده لندر (وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن وقد فرضتم لهن فريضة فنصف ما فرضتم الا ان يعفون او يعفو الذى بيده عقدة النكاح وان تعفوا اقرب للتقوى ولا تنسوا الفضل بينكم ان الله بما تعملون بصير) اكر سز حين عقدده مهرينك مقدارينى تعيين ايتديككز نسايى طوقنمدن مقدم تطليق ايدرسه كز اول مهرك نصفنى ويرمك واجب اولور مكر اول مرأه ياخود اول مرأه نك وليسى اول مهرك جمله سنى باغشليه وسزك بو باغشلمه كز تقوايه زياده قريبدر وسز بو بخش وعطا ايله بينلريكزده اولان فضل اونوتميك الله

❀ روايت اولنديكه صحابه دن بعضيلرك يهوددن ذى قرابه واصهارلرى اولوب اسلاملرندن اول انلره انفاق ايدرلردى اسلامه كلمجك انلرك دخى اسلامن اراده ايتدكلرنده انلره انفاقدن كراهت ايدر اولديلر ❀ سعيد بن جبير ايدر مسلمون اهل ذمتك فقراسنه تصدق ايدرلردى فقراء مسلمين كثير اولنجق پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انلره تصدقدن مسلمينى نهى ايتدى تا كه فقر وحاجت انلرى اسلامه دخوله تحميل ايده اويله اولسه بو آيت كريمه نازل اولدى يعنى يا محمد انلرك هدايتى اوزريكه واجب دكلدر انلرى اسلامه تحميل ايچون صدقه يى انلردن منع ايده سن (ولكن الله يهدى من يشاء) لكن الله تعالى ديلديكى كمسه يه هدايت ايدركه اول هدايت توفيقدر اما كه بيان ودعوت هدايتى پيغمبريمز عليه السلام اوزره واجب ايدى اويله اولسه بو آيتك نزولندنصكره مسلمين انلره كما كان تصدق ايدر اولديلر اشبو آيت كفاره تصدقك اباحتنه دليلدر (وما تنفقوا من خير فلانفسكم) مالدن اولكه انى انفاق ايدرسز انك نفعى كنديكزه عائددر انى كمسه يه امتنان ايتمكز (وما تنفقون الا ابتغاء وجه الله) وانفاقكزى حق تعالينك رضاسن استيوايدك (وما تنفقوا من خير يوف اليكم) ومالدن هر شيئكه انى طاعته انفاق ايدر سزانك ثوابى سزه اضعاف مضاعفه ايله توفيه اولنور (وانتم لا تظلمون) اعمالكزه ثوابندن هيچ برشئ نقصله ظلم اولنمزسز (للفقراء الذين احصروا فى سبيل الله) صدقاتكزى شول فقرايه ويرككه انلر فى سبيل الله جهاد ايچون نفسلرين حبس ايتديلر ❀ دينلديكه انلركله مراد اهل صفه در كيم فقراء مهاجريندن درتيوز دكلوكسنه ايديلر پيغمبريمز عليه السلامك مسجدى صفه سنده ساكن اولورديلر اوقاتلرين تعلم وعبادته صرف ايدرلردى پيغمبريمز عليه السلامك كوندرديكى سريه يه قاتيلوب كيدرديلر ❀ دينلديكه اول فقراء ايله مراد طاعت الله تعالى اوزره نفسلرين حبس ايدن فقرادر وياخود فقر وعدم سببيله جهاددن حبس اولنانلردر وياخود جهادده ايرشن جراحتدن مرض وزمانه ايرشمكله جهاددن حبس اولنانلردر (لا يستطيعون ضربا فى الارض) كه انلر اول سببدن يريوزنده كسب وتجارته كتمكه استطاعتلرى اولمز (يحسبهم الجاهل اغنياء من التعفف) انلرك حالنى بيلمين سؤالدن تعفف ايتدكلرى ايچون انلرى اغنيا ظن ايدرلر (تعرفهم بسيماهم) سن انلرى ضعف ورثاثت حاللريله بيلورسن (لا يسئلون الناس الحافا) انلر ناسدن سؤال ايتمزلر ضرورتله سؤال ايتدكلرى تقديرجه الحاح ايتمزلر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لأن يأخذ احدكم حبله فيذهب فيأتى بحزمة حطب على ظهره فيكف بها وجهه خيرله من ان يسأل الناس شيئا هم اعطوه او منعوه ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر سزدن بريكز برايب الوب كيده انكله بردمت اوطون بغليوب ارقه سنده كتوره انكله سؤال مذلتن يوزندن كف ايده اول اكا خيرلودر برشئ سؤالدنكه انى اكا ويره لر ويا منع ايده لر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من سأل وله اوقية او عدلها فقد سأل الحافا ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدركه بر كمسه كه سؤال ايده حالبوكه انك براوقيه طعامى ويا انك عدلى اوله ❀ ايعدى اول الحاحله سؤال ايتمشدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان المسئلة حرمت الا فى احد ثلاث فى رجل اصابته حاجة فاجتاحت ماله فيسأل حتى يصيب قواما من عيشه ثم يمسك وفى رجل اصابته حاجة حتى

عظيم الشان سزك ايشلديككز فضل واحسانى كوريجيدر ❀ بو آيت كريمه ده اولان ❀ يعفو الذى بيده عقدة النكاح ❀ كلام شريفنى محققين ولىسنه حمل ايتميوب اول تطليق ايدن زوجدر وانك عفوى مهرك جمله تمامنى ويرمكدر ديمشلر زيرا آيتك اشاغيسى ❀ اقرب للتقوى ولا تنسوا الفضل بينكم ❀ كلام شريفى دخى بو قولى ايما ايدر العلم عند الله (حافظوا على الصلوات والصلوة الوسطى وقوموا لله قانتين) صلوة مفروضه نك وقت واركاننه رعايتله اداسنه مداومت ايدك على الخصوص صلوة وسطايه دقت ايدك والله تعالى ايچون اطاعتله نمازه قائم اولك ❀ بو صلوة وسطاده كيمى فجر كيمى عصر كيمى مغرب كيمى عشا اورته نمازدر ديو صحابه وعلمانك دليللريله قوللرى واردر كتب فقهده اولمغله واقع حال انلره دقتله مطالعه بيوريله (فان خفتم فرجالا اوركبانا فاذا امنتم فاذكروا الله كما علمكم مالم تكونوا تعلمون) اكر سز دشمن ياخود يرتيجى ومضر حيوان وحشراتدن

يشهد ثلاثة نفر من ذوى الحجج من قومه ان المسألة قد حلت له فيسأل حتى يصيب قواما من العيش ثم يمسك وفى رجل تحمل تحمالة فيسأل حتى اذا بلغ امسك وما كان غير ذلك فانه سحت يأكله صاحبه سحتا ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر سؤال حرام اولدى مگركه سائلده اوچ خصلتك برى بولنه ❁ برى بودركه اكا شدت ايرشوب انكله مالى هلاك اوله ايمدى اكا جائز اولوركه عيشى قوامنه دگين سؤال ايدوب اندن امساك ايده ❁ وبرى دخى بودركه اكا فقر وحاجة ايرشوب قومنك ذوى العقولندن اوچ كمسنه اكا سؤال حلال اولدى ديو شهادت ايده ❁ ايمدى اكا دخى جائز اولوركه عيشى قوامنه دگين سؤال ايدوب اندنصكره امساك ايده سؤال ايتميه ❁ وبرى دخى اولدركه بر تحماله يى تحمل ايده ❁ ايمدى اولدخى عيشى قوامنه دگين سؤال ايدوب اندنصكره امساك ايده سؤال ايتميه واول سؤال كه بو اوچ خصالك غيريچون اوله اول حرامدر صاحبى حرام اكل ايدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من سأل الناس وله مايغنيه جاء يوم القيامة ومسألته فى وجهه خموش او خدوش او كدوه فقيل يارسول الله ومايغنيه قال خمسون درهما او قيمتها من الذهب ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسنه كه سؤال ايده حالبوكه انك سؤالندن غنا ويرر شيئ اوله اول مسئله سى يوزنده طرمق اولديغى حالده يوم قيامتده كله ❁ اشبو آيتده دلالت واردركه فقيرك ثياب وكسوه وسلاحى انى فقر اسمندن چيقارميه وناسدن سؤال مذموم وتعفف ممدوح اوله (وماتنفقوا من خير فان الله به عليم) مالدن اول شيئكه انى انفاق ايدرسز الله تعالى انى بيلور اجورينى ويرر ❁ اشبو قول كريمده انفاقه ترغيب واردر على الخصوص انفاق مذكور ايله منفقلره (الذين ينفقون اموالهم بالليل والنهار سرا وعلانية) شونلركه حق تعالينك سبيلنده كيجه ده وكوندزده وگزلوده وآشكاره ده ماللرين انفاق ايدرلر ❁ ابن عباس رضى الله عنه ايدر اشبو آيت كريمه حضرت على ابن ابى طالب كرم الله وجهه حقنده نازل اولوبدركه انك عندنده درت درهم بولنوب انك غيرى يه مالك دگلدى انك برينى كيجه ده وبرينى كوندزده وبرينى گيزلوده وبرينى آشكاره ده انفاق ايتدى ❁ ابو الدرداء رضى الله تعالى عنه ايدر اشبو آيت كريمه جهاد ايچون خيل ربط ايدنلر حقنده نازل اولوبدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من احبل فرسا فى سبيل الله ايمانا بالله وتصديقا بوعده كان شبعه وريه وروثه وبوله فى ميزانه يوم القيامة ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركمسنه كه الله تعالى يه ايمان ووعدينه تصديق ايدوب انك سبيلنده جهاد ايچون فرس بسليه اول فرسك يديكى وايچديكى وروثى وبولى يوم قيامتده ميزانه قونور (فلهم اجرهم عند ربهم) انلرك اجرلرى ربلرى عندنده حاضردر (ولاخوف عليهم) زمان مستقبلده انلره خوف يوقدر (ولاهم يحزنون) وماضى ايچون محزون اولمزلر (الذين يأكلون الربوا لايقومون الا كما يقوم الذى يتخبطه الشيطان من المس) شونلركه ربا معامله سين اكل ايدرلر يوم قيامتده انلرك قبورندن قيامى شول كمسنه نك قيامى كبى اولوركه شيطان انى مسندن عقلنه خلط وخلل ايده ❁ ايمدى اول انلره علامت اولوب اهل موقف انلرى انكله بيلەلر وياخود انلرك نهوض وسقوطى مصروعلر كبى اولوب اول حالت انلره عقللرى اختلالندن اولميه بلكه حق جل وعلا انلرك اكل ايتدكلرى ربايى قارنلرنده بيوتمسندن اوله

خوفده اولسه گز يورركن وآت آرقه سنده گيدركن وتوجهكز نه جانبه اقتضا ايدرسه ركوع وسجودده ايما ايله نمازگزى ادا ايدك قچان بو خوفلردن امين اولديغكزده اللهى ذكر وشكرله نمازگزى اركانيله قيلك نته كه اركان صلوة واحكام شرايعدن بيلمدكلرگزى سزه تعليم ايتديكى كبى (والذين يتوفون منكم ويذرون ازواجا وصية لازواجهم متاعا الى الحول غير اخراج فان خرجن فلاجناح عليكم فيما فعلن فى انفسهن من معروف والله عزيز حكيم) سزدن وفات ايدوب زوجه لرينى ترك ايدن كيمسه لر وارثلرينه وصيت ايتسونلركه اول متروكه يى خانه لرندن چيقارمقسزين بر سنه يه دك نفقه لرينى ويرسونلر اى حكام وورثه اگر اول نسوان اختيارلريله چيقوب شرعه موافق نفسلرنده تزيين وطلب زوج كبى عملده اولورلرسه سزكچون وبال يوقدر والله تعالى امرينه مخالفت ايدنلره انتقام ايديجى وامور عبادينه حكم ايديجيدر مرويدركه

(ذلك بانهم قالوا انما البيع مثل الربوا) عقاب مذكور انلره شول سببدن اوله كه بيع ربا گيدر ديديلر ايكيسيدخى ربحى اقتضا ايتمكده اويله اولسه بيع كبى انى دخى استحلال ايتديلر اهل جاهليتك برى دخى قچان غريمى اوزرنده كى مالنك اجلى ايرشوب مالنى طلب ايتسه غريم اكا ديرديكه سن اجلى آرتور بندخى سكا مالى آرتورەيم نعم ديوب انجلين ايدرلردى انلره بو فعلكز ربادر دينلسه بيعك اولنده كى زياده آخرنده كى زياده گيدر ديرلردى ربايى بيعه قياس ايدرلردى ايكيسندخى برى برندن فرق ايتمزلردى حالبوكه ايكيسى بيننده فرق ظاهردركه ايكى درهمى بر درهمه ويرن كشى بر درهمنى ضايع ايدر اما اولكه بر درهم دگر سلعه يى ايكى درهمه صاتون آلسه جائزدركه اكا حاجتى مس ايتميله اوله وياخود اول آلديغنك رواجن توقع ايدوب انكله رغبتى مجبر اوله اويله اولسه حق تعالى انلرى تكذيب وجهى اوزره ديديكه (واحل الله البيع وحرم الربوا) والحال حق جل وعلا بيعى حلال وربايى حرام قيلدى ❁ معلوم اوله كه تجارت طريقى اوزره مالده زياده طلبى حرام اولمز بلكه حرام اولان پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك بيان ايتديكى مال خصوصده صفت مخصوصه اوزره اولان زياده در ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لاتبيعوا الذهب بالذهب ولا الورق بالورق ولا البر بالبر ولا الشعير بالشعير ولا التمر بالتمر ولا الملح بالملح الا سواء بسواء عينا بعين يدا بيد ولكن بيعوا الذهب بالورق والورق بالذهب والبر بالشعير والشعير بالبر والتمر بالملح والملح بالتمر يدا بيد كيف شئتم فمن زاد او استزاد فقد اربى الآخذ والمعطى فيه سواء ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر التونى التونه وگومشى گومشه وبغدايى بوغدايه وارپه يى ارپه يه وخرمايى خرمايه وطوزى طوزه صاتمكز مگركه آلنوب ويريلن برابر اوله وعين عينه اوله ايكيسى دفعة تسليم وتسلم اولنه لكن التونى گومشه وگومشى التونه وبغدايى ارپه يه وارپه يى بغدايه وخرمايى طوزه وطوزى خرمايه صاتك زياده ونقصانله نيجه ديلرسكز ايتمكز جائز اولور اگر ايكيسى برجنسدن دگل ايسه لكن مجلس عقدده تسليم وتسلم بولنمق شرطيله اما كه ايكيسى برجنسدن ايسه زياده سى ربا اولور وربانك وبالنده آلان وويرن برابردر ❁ پيغمبريمز عليه السلام ربايى التى شيئ اوزره نص ايتدى عامهٔ علماء ديديلركه ربانك حكمى اشبوذكر اولنان التى شيئده ثابت اولور انلرده بولنان اوصاف اجليچون واول اوصافده اختلاف اولندى بر قوم ديديلركه دراهم ودنانيرده اولان نقديت ووصفيتدركه اول مالك وشافعى قوليدر ائمهٔ حنفيه ديديلركه انده ربانك ثبوتى وزن علتى ايله در اويله اولسه جميع موزوناتده ربايى اثبات ايدرلر اولگرك كه مطعوم وغير مطعومدر جص ونوره وامثالى كبى وبرجماعت ذاهب اولديلركه انده ربانك ثبوتى طعمدر كيل ايله وياوزن ايله ❁ ايمدى هر مطعومكه مكيل ويا موزوندر انده ربا ثابت اولور مكيل ويا موزون اولمانده دگل كه اول سعيد بن المسيب قوليدر وشافعينك قول قديميدر واما قول جديدنده انده ربانك ثبوتى طعم وصفيله در اويله اولسه انك عندنده ربا ثابت اولور اشياء مطعومه نك جميعنده اولگرك ثمار ويا فواكه ويا بقول ويا ادويه در اولگرك كه مكيل ويا موزونه در ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم الطعام بالطعام مثلا بمثل ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه طعامك مثلى طعامه بيعده حكم ايكيسى برابر اولمقدر اويله اولسه شافعى عندنده

اهل طائفه دن حكيم بن الحارث ابوان وزوجه واولاديله مدينه يه هجرت وانده وفات ايدوب بو آيت كريمه نك نزولى حالنده پيغمبر عليه الصلوة والسلام تركه سنى ولد ووالدينه تقسيم ومرأيه برشيئ ويرميوب برسنه زوجى خانه سنده انفاق ايتملرينى امر بيورديلر بناء عليه ابتداء اسلامده بو وجهله برسنه نفقه سى ويريلور ايدى صكره ميراث آيتى نزوليله ترك اولندى (وللمطلقات متاع بالمعروف حقا على المتقين) هر مطلقه ايچون شرع شريفده معروف فائده ايله فائده لندرمك متقيلره حق اولدى (كذلك يبين الله لكم آياته لعلكم تعقلون) بو اوامر كبى الله تعالى سزكچون محتاج اولديغكز احكامى بيان ايدركه شايد سز انلرى تعقل وتفكر ايده سز (الم تر الى الذين خرجوا من ديارهم وهم الوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم احياهم ان الله لذو فضل على الناس ولكن اكثر الناس لا يشكرون) يا محمد اول كيمسه لرطرفه نگاه ايلمديگمى كه انلر نيجه

مال ربانك جمله‌سی ثمن ویا مطعوم اولمقدر وربا ایکی نوعدر بری ربای فضل وبری ربای نسئه‌در
❀ ایعدی قچان مال ربایی جنسنه بیع ایتسه ایکی نقدك برینی جنسنه بیع ایتمسی کبی ویا مطعومی
جنسنه مثلا حنطه‌یی حنطه‌یه بیع ایتمسی کبی انده ربانك ایکی نوعی دخی ثابت اولور حتی معیار
شرعیله ایکیسنك مساواتی شرط اولور اکر مکیلاتدن ایسه حنطه وشعیر کبی کیلك مساواتی
شرط اولور ومجلس عقدده تقابض دخی شرط اولور وقچان مال ربایی خلاف جنسنه بیع
ایتسه اکر وصف رباده اکا موافقت اولمیان شیئه بیع ایتدیسه مثلا مطعومی دراهم ویا دنانیره
بیع ایتمسی کبی انده ربا اولمز انی مال ربانك غیری‌یه بیعندن ربا اولمدیغی کبی واکر انی وصفندن
اکا موافق شیئه بیع ایدرسه مثلا دراهمی دنانیره ویا بغدایی اربه‌یه ویا مطعومی مطعوم آخره
بیع ایتمسی کبی ایکیسی بر جنسدن اولمیدانده ربای فضل ثابت اولمز حتی تفاضل وجزاف طریقی اوزره بیعی
جائز اولور اما که انده ربای نسئه ثابت اولور حتی مجلس عقدده تقابض شرط اولور اکر برکسنه بر
شیء اقراض ایتسه اندن افضلی رد ایتمك شرطیله اول بر قرضدر که نفعی جر ایدر وهر قرضکه منفعتی
جر ایده اول ربادر (فمن جاء موعظة من ربه فانتهی فله ماسلف) اول کسنه که رب تعالیدن
اکا وعظ وزجر ایریشور انکله ربا کلندن منتهی اوله انکیچون نهیدن اول کچن ذنبی مغفرت
اولنور واخذ ایتدیکی ربادن استرداد اولنمز (وامره الی الله) نهیدنصکره شانی الله تعالی‌یه
مفوض اولور دیلرسه عظمتیله انی انتهاسی اوزره ثابت ایدر ویاخذ لانیله منهی‌یه عودت
ایتدیرر (ومن عاد) اولکه ربا تحریمندن صکره استحلال وجهی اوزره انی اکله عودت ایده
(فاولئك اصحاب النار هم فیها خالدون) ایعدی اول وصفلو کسنه‌لر اصحاب ناردر انده دائملردر
❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لعن الله آکل الربا وموکله وکاتبه وشاهده وقال هم
سواء ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ربایی الانه ووینه ویازانه واکا
شاهد اولانه لعنت ایتدی واول لعنته استحقاقده جمیعی برابردر دیدی ❀ وقال النبی صلی الله
تعالی علیه وسلم الربا سبعون بابا اهونها عند الله تعالی کالذی نکح امه ❀ پیغمبریمز علیه السلام
ایدر ربا اکل ایدنه یتمش مرتبه عذاب اولور انك اخفی اناسنه زنا ایده‌نك عذابی دکلودر
(یمحق الله الربا ویربی الصدقات) الله تعالی ربانك برکتنی کیدرر وربا داخل اولان مالی
هلاك ایدر وصدقاتك ثوابن مضاعف ایدر وایچندن صدقه چیقان ماله برکت ویرر ❀
قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله یقبل الصدقة ویربیها کما یربی احدکم مهره ❀ پیغمبریمز
علیه السلام ایدر حق جل وعلا صدقه‌یی قبول ایدر وارتوروب بیودر سزدن بریکز طایی
بیوتمسی کبی ❀ وقال النبی علیه السلام مانقصت زکاة من مال قط ❀ پیغمبریمز علیه السلام
ایدر مالدن ویریلن زکاتی انی اکسلتمز (والله لایحب کل کفار اثیم) الله تعالی راضی
اولمز ومحبت ایتمز هرکسنه دنکه محرماتك تحلیلنه اصرار وارتکابنه انهماك ایده (ان الذین
آمنوا وعملوا الصالحات) شونلر که مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلدیلر (واقاموا الصلاة)
وصلوات خمسی اوقاتنده ارکان وآدابنه رعایت ایله ادا ایتدیلر (وآتوا الزکاة) وزکاة
مفروضه‌یی ویردیلر (لهم اجرهم عند ربهم) انلرایچون ربلری جل شانه عندنده اجرلری
واردر (ولاخوف علیهم ولاهم یحزنون) زمان مستقبلده انلره خوف یوقدر واحوال

بیکدن چوق کیمسه‌لر
موتدن احترازا دیارلرندن
چیقدیلر ایدی الله تعالی
انلره جمله‌کز موتا اولك
بیوردی صکره انلری
دیرلتدی تحقیق الله عظیم
الشان ناس اوزرینه فضل
ورحمت صاحبیدر ولکن
ناسك اکثری فرمان حقه
تسلیم ایله شکر ایتمزلر
اکثر اهل تفسیر
بو خصوصی بویله تحریر
ایدرلر که واسط حوالیسنده
داوردان نام قریه‌ده
طاعون ظهوریله انلردن
بعضیلری فرار وبر مقدار
قریه‌ده قرار ایتدیلر
فراریلرك جمله‌سی سالم
وقراریلرك اکثری موتله
هلاك ومتألم اولدیلر سنهٔ
آتیه‌ده ینه وبا وقوعیله
جمیعی سکز اون بیك
مقداری کیمسه‌لر فرار
ایدوب بر وادی‌یه
نزوللرنده بر ملك
یوقارولرندن وبر ملك
اشاغیدن موتوا یوندا
ایتملریله جمله‌سی هلاك
اولدیلر بر مدت بویله موتا
قالدقلرندنصکره انبیادن
حضرت موسی علیه
السلامك اوچنجی خلیفه‌سی
حزقیل علیه السلام
اوزرلرینه تصادف ایله

ماضیه لریچون محزون اولمزلر (یا أیها الذین آمنوا اتقوا الله) یا مؤمنلر الله تعالیدن قورقکز
(وذروا مابقی من الربوا) وناس اوزره شرط ایتدیککز ربادن بقایایی ترك ایدیکز (ان
کنتم مؤمنین) اکر ربانك تحریمنه ایمانکز وارایسه ❀ روایت اولندیکه عباس بن عبد
المطلب وعثمان بن عفان رضی الله تعالی عنهما خرما ایچون ناسه سلم ویرمشلردی بولنمسی
وقتی ایریشیجك خرما صاحبلری دیدیلرکه اکر سز خرمادن جمله حقکزی الورسکز کندیمزه
وعیالمزه کفایت ایتمز قالمز رضا کز اولورسه حقکزك نصفنی ویره‌لم ونصفنی کله‌جك سنه‌یه الیقوکزکه
انی زیاده ایله ویره‌لم راضی اولوب زیاده‌یی تقدیر ایتدیلر چون مدت تأخیرلری ایریشوب
حقلرین الدقلرندن صکره زیاده‌یی دخی استدیلر اشبو آیت کریمه نازل اولوب پیغمبریمز علیه
السلام انلری اول شرط ایتدکلری زیاده‌یی طلبندن نهی ایتدی انلردخی سمعا وطاعة دیوب
رأس ماللری اخذیله اکتفا ایتدیلر (فان لم تفعلوا) اکر ربادن بقایایی ترك ایتمزسکز (فأذنوا
بحرب من الله ورسوله) سزك غیریلره اعلام ایدك که سز الله تعالی‌یه ورسولنه
محاربلرسز ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر یوم قیامتده ربا اکل ایدنلره سلاحکزی الك
حق تعالی ایله حرب ایتمکه کلك دینور ❀ دینلدیکه الله تعالینك حربی ناردر ورسولینك
حربی سیفدر (وان تبتم) واکر استحلال ربادن توبه ورجوع ایدرسکز (فلکم رؤس
اموالکم) سزکیچون اخذی جائز اولان رأس ماللریکزدر (لاتظلمون) رأس مال اوزره
زیاده طلبیله غیری‌یه ظلم ایتمزسز (ولاتظلمون) رأس مالکزدن نقص اولنمغله ظلم اولنمزسز
❀ اشبو آیات نازل اولیجق ربا اکل ایدنلر دیدیلرکه بز الله تعالی ورسولنه حربه قدرتمز
یوقدر وتوبه ایدوب رأس ماللریله راضی اولدیلر وبو آیتدن فهم اولنورکه اول کسنه‌که
اکل ربادن توبه ایتمیه اکا رأس مالی ویرلمیه ❀ زیرا انی تحلیل اوزره اصرار ایدن مرتددر
ومالی فیئدر (وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة) ایعدی انده حکم اول غریمك یساری
وقتنه دکین امهال وانتظاردر (وان تصدقوا خیر لکم) وسزك غریم معسردن دینك کلنی
اسقاطله تصدقکز انتظاردن سزه خیرلودر ❀ ودینلدیکه تصدقدن مراد انتظاردر
❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لایحل دین رجل مسلم فیؤخره الا کان له بکل یوم صدقة ❀
پیغمبریمز علیه السلام ایدر برمسلم کسنه که آخرك ذمتنده‌کی دینك اجلی حلول ایدوب اکا امهال
وتأخیر ایده انکیچون هرکونده اول مالی تصدق ثوابی اولور (ان کنتم تعلمون) اکر انده
اولان ذکر جمیلی واجر جزیلی بیلورسکز ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من انظر
معسرا اووضع عنه انجاه الله تعالی من کرب یوم القیامة ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر برکسنه‌که
برغریم معسره امهال ایده ویا اوزرنده‌کی مالنك بعضنی ویا کلنی اندن حط ایده حق تعالی
انی قیامت کربلرندن قورتاره (وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من انظر معسرا اووضع عنه
اظله الله تعالی فی یوم لاظل الا ظله) پیغمبریمز علیه السلام ایدر برکسنه‌که غریم معسره امهال
ایده ویا دینك بعضندن ویا کلندن فارغ اوله یوم قیامتده انی عرشنك ظلنده اظلال ایده حالبوکه
اول کونده انك ظلندن غیری ظل اولمیه ❀ بر رجل پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك
عهده‌سنده‌کی حقی ایچون تقاضی واغلاظ ایتدی اصحاب انی زجر وعتاب مراد ایتدکلرنده

تعجب وحق تعالیدن
احیالرینی نیاز ودعا ایتمکله
جمله‌سی دیرلدی (وقاتلوا
فی سبیل الله واعلموا ان الله
سمیع علیم) الله یولنده
دشمنله مقاتله ایدك وبیلك که
الله عظیم الشان مقاتله‌کزی
ایشیدیجی وقلبکزده اولانی
بیلیجیدر (من ذا الذی
یقرض الله قرضا حسنا
فیضاعفه له اضعافا کثیرة
والله یقبض ویبسط والیه
ترجعون) کیمدر اولکه
الله تعالی‌یه خلوص نیتله
قرض حسن ویره یعنی
محتاج بنده‌لرینه من واذا
سز صدقه ویره خدای متعال
انکیچون اضعاف کثیره
ایله قات قات مکافات ایدر
الله تعالی علم وحکمتیله بعض
کیمسه‌نك قلبنی طارلشدرمغله
خیره ساعی اولمز وبعضنك
قلبنی بسط وتوسیعله اقراض
وانفاق وخیراته مالنی بذل
ایدر یاخود بعضنك قسمتی
تنك وبعضنك کشاده ایدر
ومجازات ایچون الله تعالی
طرفنه رجعت اولنه‌جقسکز
(الم تر الی الملاء من
بنی اسرائیل من بعد موسی
اذ قالوا لنبی لهم ابعث لنا
ملکا نقاتل فی سبیل الله قال
هل عسیتم ان کتب علیکم
القتال الا تقاتلوا قالوا ومالنا
الا نقاتل فی سبیل الله
وقد اخرجنا من دیارنا

پیغمبریمز علیه السلام انلری اندن منع ایدوب ❀ ان لصاحب الحق مقالا ❀ حق صاحبی ایچون حق طلبنده غریمنه سویلمك واردر ❀ دیدی قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم مطل الغنی ظلم فاذا اتبع احدكم علی ملیٔ فلیتبع ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر غنینك دینی ادادن تأخیری ظلمدر قچان بریكز غنی اوزرنده‌كی حقنی اخذ ایچون اتباع ایدرسه ایتسون اندن اكا بأس یوقدر ❀ وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نفس المؤمن معلقة بدینه حتی یقضی عنه ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر مؤمنك روحی معلقه‌در تادینی قضاسنه دكین مقامنه واصل اولمز (واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله) شول كوندن خوف ایدوب قورقلك كه انده الله تعالی‌یه رجوع ایدرسز كه اول یوم قیامت ویا یوم موتدر (ثم توفی كل نفس ما كسبت) هركشی دنیاده خیر وشردن كسب ایتدیكنك جزاسی اول كونده اكا توفیه اولنور (وهم لایظلمون) انلر نقص ثواب ویا تضعیف عقابله ظلم اولنمزلر ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو آخر آیتدر كه جبرائیل علیه السلام انی پیغمبریمز علیه السلامه انزال ایتدی ودیدیكه بو آیتی سورهٔ بقره‌دن ایكیوز سكسان آیتك رأسنه وضع ایت وبوندنصكره پیغمبریمز علیه السلام یكرمی بر كون ویا طقوز ویا یدی كون ویا اوچ ساعت حیاتده اولوب هجرتك اون برنجی سنه‌سی ربیع الاولك التنجی كونی یوم اثنینده كونشك زوالی وقتنده وفات ایتدی صلی الله تعالی علیه وسلم ❀ ابن عباس ایدر آخر نازل اولان آیت كریمه ربا آیتی ایدی ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر حق جل وعلا ربایی حرام ایدیجك سلمی حلال ایدوب دیدیكه (یاایها الذین آمنوا اذاتداینتم بدین الی اجل مسمی فاكتبوه) یا مؤمنلر قچان ایام ویا اشهرله اولی واخری معلوم اجله دكین بری بریكزله دین اخذی ویا اعطاسی معامله‌سن ایتسكز انی یازك اول دین كركسه مبیع ویا سلم ویا قرضدر واجل اكرثمنده ویابیعده ویا سلمده ایسه رعایتی لازم اولور حتی حق صاحبی ایچون اجلك حلولندن اول انی طلب جائز اولمز واكر اجل قرضده ایسه اكثر علماء عندنده رعایتی لازم اولمز اشبو كتابتك حكمنده اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیكه اول واجبه‌در واما اكثرون عندنده اول امر استحبابدر تركنده بأس یوقدر وبرقوم دیدیلر كه دین واشهاد ورهنك كتابتی جمله‌سی فرض ایدی (فان أمن بعضكم بعضا فلیؤد الذی اؤتمن امانته) قولیله نسخ اولندیكه اول شعبی قولیدر (ولیكتب بینكم كاتب بالعدل) ومداینین بیننده اختیار ایتدكلری بر كاتب فقیه دینی زیاده ونقصانسز واجلی تقدیم وتأخیرنسز عدل اوزره یازسون (ولایأب كاتب ان یكتب كما علمه الله) والله تعالینك امر وشرع ایتدیكی كیفیت اوزره كاتب انی یازمقدن امتناع ایتمسون كاتب اوزره كتابتك وشاهد اوزره تحمل شهادتك وجوبنده علماء اختلاف ایتدیلر برقوم ایكیسنك دخی وجوبنه ذاهب اولدیلر كه اول مجاهد قولیدر حسن ایدر وجوبی انك غیری كاتب وشاهد بولنمزسه‌در وبرقوم دیدیلر كه اول مندوبدر ومستحبدر ضحاك ایدر كاتب وشاهد اوزره اول واجب ایدی ❀ ولایضار كاتب ولاشهید ❀ قولیله نسخ اولندی (فلیكتب ولیملل الذی علیه الحق) ایمدی كاتب انی الله تعالینك امر ایتدیكی كیفیت اوزره یازسون واوزرنده حق اولان كشی لسانیله نفسی اوزره اقرار ایتسونكه ذمتنده اولان شیٔ بیله (ولیتق الله ربه ولایبخس منه شیئا) وكاتب ویا اوزرنده

وابنائنا فلما كتب علیهم القتال تولوا الا قلیلا منهم والله علیم بالظالمین) یا محمد موسادنصكره بنی اسرائیلدن ارباب رأیك برجمعی مشاوره ایتدكلرینه واقف اولمدیكه انلر ❀ اشمویل ❀ پیغمبرلرینه بزم ایچون بر پادشاه بعث وتعیین ایله كه انك اعانتیله (جالوت) وانك عاد قومندن بقیه (عمالقه) قومیله مقاتله ایده‌لم دیدیلر اول پیغمبر شایدكه سزك اوزریكزده قتال فرض اولنورسه مقاتله ایتمزسكز دیدی انلر نیچون الله یولنه مقاتله ایتمیه‌لم كه بزمساكن واولاد لریمزدن مهجورا اخراج اولندق دیدیلر وقتاكه انلره قتال فرض اولندقده اعراض ایدوب انجق قلیل كیمسه‌لر كه اوچیوز اون اوچ كشی مطیع اولدیلر الله تعالی جهاددن تخلف ایدن ظالملری بیلیجیدر ❀ جالوت بنی اسرائیلك ملوك اوغللرندن درتیوز قرق كیمسه‌نی اسیر ایلدی وچوغنی دخی خانه‌لرندن چیقارردی بناء علیه حربه مباشرت ایتدیلر جالوت عمالقه‌دن برجبار پادشاه ایدی مصرایله فلسطین

حق اولان كشی رب تعالیدن قورقسون اوحقدن برشیٔ نقص ایتمسون (فان كان الذی علیه الحق سفیها) اكر اوزرنده حق اولان كشی ناقص العقل ویا مبذر ایسه (او ضعیفا) ویا شیخ كبیر وعته ویا جنون ویا غمی سببیله ضعیف العقل ایسه (اولایستطیع ان یمل هو) ویا خرس ویا عمی ویا عجمه ویا حبس ویا غیبه ویا بوكا بكزر برعذر سببیله كندوسی غیریدن حقنی طلبه ویا غیری ایچون اقراره استطاعتی یوغیسه (فلیملل ولیه بالعدل) ایمدی اول طلب ویا اقراری انك مقامنه قائم اولان وصی ووكیل ومترجدن هرقنغیسی ایسه حق وصدق اوزره اقامت ایتسون (واستشهدوا شهیدین من رجالكم) ورجال مسلمیندن ایكی كسنه طلب ایدك كه دین اوزره انی اشهاد ایده‌سز (فان لم یكونا رجلین فرجل وامرأتان) اكر اول ایكی شاهد ایكی رجل اولمزسه بر رجل ایله ایكی مرأه‌یی اشهاد ایدك (ممن ترضون من الشهداء) شول شاهدلر دنكه دیانت وامانتده راضی اولدیغكز كسنه‌لر اوله‌لر (ان تضل احداهما فتذكر احداهما الاخری) اول اشهاد اولنان ایكی مرأه‌نك بری شهادتن اونوتدیغنده اخراسی اكا شهادتی تذكیر ایده ❀ اشبو قول شریف اشعار ایدركه نسانك عقللرنده نقصان وضبطلرنده قلت ونسیان اوله ❀ معلوم اوكه قبول شهادتك شرائطی یدیدر اول اسلام وحریت وعقل وبلوغ وعدالت ومروت وانتفاء تهمتدر ❀ ایمدی كافرك شهادتی مردوددر ❀ زیرا ناس اوزره كذبله معروفلرك شهادتی جائز اولمز كفار ایسه الله تعالی‌یه كذب ایتدكلرندن شهادتلری رد اولنمغه اولی اولورلر وائمهٔ حنفیه قتنده اهل ذمتك بری برلرینك اوزرینه شهادتلری جائز اولور وعبیدك شهادتی مقبوله دكلدر الاشریح وابن مسعود تجویز ایتدیكه اول انس بن مالك رضی الله تعالی عنهك قولیدر ومجنون ایسه قولی معتبر دكلدر كه شهادتی مقبول اوله وصبیانك شهادتی ایسه جائز اولمز ❀ زیرا كه حق تعالی (ممن ترضون من الشهداء) دیمشدر وعدالت ایسه شرطدر كه اول كبائردن اجتناب وصغائر اوزره عدم اصراردر ومروت دخی شرطدر كه اول آداب نفسله اتصافدر هیئت وسیرت وعشیرت وصناعتك حسن اولمسی كبی وانتفاء تهمت دخی شرطدر حتی كه عدونك عدو اوزره شهادتی مقبوله دكلدر اكرچه غیر اوزره مقبوله ایسه‌ده وكشینك ولدی ووالدی ایچون شهادتی جائز اولمز اكر اول شهادتدن انلره منفعت اولورسه واما كه مضرت اولورسه شهادتی جائز اولور وكذلك شول كشینك شهادتی مقبوله اولمزكه شهادتله كندویه نفع حاصل اوله ❀ نتكیم وارث بررجل اوزره‌كه مورثنی قتل ایتدی دیو شهادت ایده ویا شهادتیله كندودن ضرر دفع ایده نتكم كندونك ضررینه شهادت ایدن كشینك جنسنه شهادت ایده ❀ قالت عائشة رضی الله عنها لاتجوز شهادة خائن ولا خائنة ولاذی غمز علی اخیه ولاظنین فی ولاد ولاقرابة ولاالقانع مع اهل البیت ❀ عائشة رضی الله تعالی عنها دیدیكه خائن وخائنه‌نك شهادتی وایكی خصمدن برینك آخر اوزره شهادتی وولاد ویاقرابتله بنلرنده انتسابی اولانلرك بری برلریچون شهادتی وكشینك اهل بیتله معاملاتده بری برلریچون شهادتی جائز اولمز (ولایأب الشهداء اذا مادعوا) وشاهدلر شول تحمل ایتدكلری شهادتك اداسنه دعوت اولندقده امتناع ایتمسونلر ❀ شعبی ایدر شاهد اداء شهادتده مخیردر مادامكه اشهاد اولنمیه ❀ حسن ایدر تحمل وكرك اداسنه دعوت اولنسه‌لر امتناع ایتمسونلر (ولاتسأموا)

بیننده وبنی اسرائیل اوزره مستولی ایدی (وقال لهم نبیهم ان الله قد بعث لكم طالوت ملكا قالوا انی یكون له الملك علینا ونحن احق بالملك منه ولم یؤت سعة من المال قال ان الله اصطفیه علیكم وزاده بسطة فی العلم والجسم والله یؤتی ملكه من یشاء والله واسع علیم) نبیلری اولان اشمویل علیه السلام انلره الله تعالی سزكیچون طالوتی پادشاه كوندردی دیدی انلر انك پادشاهلغی بزه نیجه اولوركه مالدن اكا وسعت ویرلمامشدركه معاونتی اوله پادشاهلغه بزاندن مستحقز دیدیلر اشمویل علیه السلام جوابلرنده تحقیق حق جل وعلا انی سزك اوزریكزه اختیار ایلدی وعلمده وجسمده سزدن زیاده وسعتلو ایلدی دیدی الله عظیم الشان ملكنی دیلدیكی كیمسه‌یه اعطا ایدر فقیری وسعت ایله غنی ایدیجیدر وملكه شایان اولانی بیلیجیدر ❀ حق سبحانه وتعالی بونلرك پادشاه استدعالرنده اشمویل علیه السلامه برظرف ایچنده یاغ وبرعصا

ان تكتبوه صغيرا او كبيرا الى اجله) وحق حلولى وقتنه دكين يازمقدن اوشنمكز امر
ايله حق كركسه قليل ويا كثير اولسون (ذلكم اقسط عندالله) اشبو يازمكز الله تعالى عندنده
اعدلدر ۞ زيرا انكله امر ايدوبدر انك امرينه اتباع ايسه تركندن اعدلدر (واقوم للشهادة)
وشهادتى اقامته اعوندر ۞ زيرا يازلمسى شهودى تذكير ايچوندر (وادنى ان لا ترتابوا) ودينك
جنسنده وقدرنده واجلنده ومشهودنده شك ايتمكزه اقربدر (الا ان تكون تجارة حاضرة
تديرونها بينكم فليس عليكم جناح ان لا تكتبوها) مكركه تجارت حاضره اولوب تبايعكزى
يدا بيد ايده سز اويله اولسه انى يازممكزده بأس اولمز تنازع ونسياندن بعيد اولديغيچون (واشهدوا
اذا تبايعتم) وقچان تبايع ايتسكز تبايعكز اوزره اشهاد ايدك اول كركسه نقد ويا مؤجل اولسون كه
زيرا اول احوطدر ۞ دينلديكه اشبو آيتده كى اوامر اكثر ائمه عندنده ندب ايچوندر ۞ زيرا
اشهادى ترك ايتسه بيعك جوازينه خلل ايرمز (ولا يضار كاتب ولا شهيد) وكاتب وشاهد
انلردن طلب اولنان شيئه اجابتى تركله حق صاحبنه اضرار ايتمسونلر كاتب كتابتدن وشاهد
شهادتدن اباايله وياخود كاتب وشاهده كسنه مضرت ايركورمسون كندى مهملرينه مشغوللر
ايكن وانلرك مقامنه قائم اولور وار ايكن انلرى مهملرندن اشغال ايتمسونلر وياخود كاتبه جعلنى
وشاهده مؤنت مجيئنى ويرممكله اضرار ايدلمسون (وان تفعلوا) اكر اضرار ونهى اولنديغكز
شيئ ايشلرسكز (فانه فسوق بكم) اول طاعتدن خروجدر كه سزه لاحق اولوبدر
(واتقوا الله) حق تعالينك امرينه ونهينه مخالفتدن صاقنوب انك عذابندن قورقكز
(ويعلمكم الله) حق تعالى مصالحكزى متضمن اولان احكامنى سزه تعليم ايدر (والله بكل
شئ عليم) الله تعالى هر شيئى بيلور (وان كنتم على سفر ولم تجدوا كاتبا فرهان مقبوضة) اكر سز
مسافر اولوب آلات كتابتى بولمزسكز انده استيثاق اولنان شيئ ذمتده مالكز اولان كسنه دن
رهن آلوب قبض ايتمكزدر تا كه اول رهن اموالكزه وثيقه اوله اول ارتهانده سفر شرط دكلدر حتى
حضرده دخى كاتبك وجوديله رهن النسه جائز اولور ۞ زيرا عائشه رضى الله تعالى عنهادن مرويدر كه
پيغمبريمز عليه السلام مدينه ده اهليچون بر يهوديدن يكرمى صاغ آرپه الوب درعنى اكا رهن ويردى
حالبوكه اول نه سفرده و نه كاتب انعدامنده ايدى (فان أمن بعضكم بعضا فليؤد الذى اؤتمن امانته) اكر
ذمتده حق اولان كشى صاحب حق عندنده امين اولوب اندن رهن آلمسه اول مديون امين
ذمتده كى رهنسز دينى صاحب حقه قضاء ايتسون (وليتق الله ربه) والله تعاليدن قورقوب
خيانتدن وحقى انكاردن صاقنسون (ولا تكتموا الشهادة) وشهادته دعوت اولنديغكزده انى
ادادن امتناع وكتم ايتمكز (ومن يكتمها فانه آثم قلبه) اولكه انى كتم ايده انك قلبى فاجردر ۞
دينلديكه يعنى اول ممسوخ القلبدر نعوذ بالله (والله بما تعملون عليم) الله تعالى سزك شهادتى
اقامت وكتمان ايتديككزى بيلور (لله ما فى السموات وما فى الارض) سموات وارض وايكيسنك
ايچنده اولان اشياء خلق وملكى الله تعالى يه مخصوصدر (وان تبدوا ما فى أنفسكم او تخفوه
يحاسبكم به الله) اكر قلوبكزده اولان سوئى وا كا عزمى كركسه اظهار ويا اخفا ايدك حق
جل وعلا انك اوزره سزه حساب وجزا ايدر (فيغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء) ديلديكى
كسنه يى مغفرت ايدر وديلديكنه عذاب ايدر ۞ حسن ايدر وقتا كه حق جل وعلا قلب

كوندروب بيورديكه خانه كه
هر كيمك دخولنده بو ياغ
قاينارسه وبو عصا انك
قامتنه راست كلورسه
بو قومك پادشاهلغنه
اول كيمسه سزاواردر
اشمويل عليه السلام بو
خبرى اشاعه ايتدكده هر
كس انك خانه سنه كلمكده
اولوب هيچ كيمسه ايچون
نه روغن جوش ايلدى ونه
عصا كيمسه نك قامتنه مساوى
اولدى بر كون ۞ شاول ۞
نامنده سقا ياخود دباغ اوله كه
طويل القامه اولديغندن
طالوت ديرلر ايدى خانه
نبى يه كيردكده فى الحال ياغ
جوشه كلوب وعصا قامتنه
راست كلدى (وقال لهم نبيهم
ان آية ملكه ان يأتيكم التابوت
فيه سكينة من ربكم وبقية مما
ترك آل موسى وآل هرون
تحمله الملائكة ان فى ذلك لآية
لكم ان كنتم مؤمنين)
نبيلرى اشمويل عليه السلام
انلره طالوتك سزه طابوتى
كتورمكلكى پادشاهلغنه
نشاندر ديدى اول تابوتده
ربكز جل شانه طرفندن
سزه تسكين خاطر وآل
موسى وهرونك ترك ايلديكى
شيدن بقيه واردر كه انى
ملكلر تحميلا كتورر تحقيق
بو تابوتك سزه كلمه سى پيغمبرك

ايچون كسب اثبات ايلدى ۞ بما كسبت قلوبكم ۞ دلالتيله ۞ ايمدى عبد جوارحى عملن
وقلبى همتن كرك اظهار ويا اخفاء ايتسون حق تعالى انى اكا خبر ويرر وانك اوزره اكا حساب
قيلور بعده ديلديكنه مغفرت وديلديكنه عذاب ايدر ۞ ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك
كان عنه مسئولا ۞ دلالتيله آخرون ديديلركه حق تعالى خلقنى اعماللرندن اظهار واخفاء
ايتدكلرينك جميعى اوزره حساب ايدر بعده ديلديكنى مغفرت وديلديكنه عقاب ايدر الا
بوكه اخفاء ايدوب عمل ايتمدكلرينك عقابى دنياده انلره حدوث ايدن نوائب ومصائبله ودخى
حزن ويرر اموريله دفع اولوركه اول حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها قوليدر ۞ قال النبى
عليه السلام ان اراد الله تعالى بعبده الخير عجل له العقوبة فى الدنيا وان اراد بعبده الشر امسك عليه
بذنبه حتى يوافيه يوم القيامة ۞ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر حق جل وعلا قچان
برعبدينه خير ارادتى اولسه اكا ذنوبى عقوبتن دنياده تعجيل ايدر وبرعبدينه شر ارادتى اولسه
ذنبى اوزره اكا عقوبت ايتمز تا كه انى يوم قيامتده ايده وبعضيلر ديديكه يعنى اكر سز قلوبكزده
اولوب عزم ايتديككز شيئ كركسه اظهار ويا اخفاء ايدك حالبوكه سز اكا عازملرسز انكله
يوم قيامتده حق تعالى سزى محاسبه ايدر واما اول كه انى نفوسكز تحديث ايدر حالبوكه عازم
دكللرسز انكله مؤاخذه اولنمزسز ۞ زيرا كه ۞ لا يكلف الله نفسا الا وسعها ۞ دلالتيله حق
تعالى هيچ كسنه يه وسعى اولميان شيئ تكليف ايتمز ۞ دينلديكه محاسبه دن مراد اخبار وتعريفدر
يعنى اكر قلوبكزده كى شؤنى اظهار ايدوب عمل ايدرسكز ويا انى اخفا ايدوب اضمار ونيت
ايدرسكز حق تعالى انك سببيله سزه محاسبه ايدر وانى سزه خبر ويرر وتعريف ايدر بعده فضلنى
اظهار ايچون مؤمنلرى مغفرت ايدر وعدلنى اظهار ايچون كافرلره عذاب ايدر اشبو معنى
ضحاك قوليدر وبو معنايى مؤيد ابن عباس رضى الله عنهمادن مرويدر كه ايدر حق تعالى سزى
محاسبه ايدر دينلدى بوخسه مؤاخذه ايدر دينلمدى محاسبه ايسه مؤاخذه نك غيريدر (والله على
كل شئ قدير) الله تعالى مغفرت وعقوبتدن ديلديكنه وهر ارادتى اولديغنه قادردر (آمن الرسول
بما انزل اليه من ربه والمؤمنون) محمد عليه السلام ومؤمنلر رب تعاليدن اكا انزال اولنان آيات
قرآنيه يى تصديق ايتديلر (كل آمن بالله وملائكته وكتبه ورسله) محمد عليه السلام ومؤمنلردن
هر برى الله تعالينك وحدانيتنه وملائكه انك عباد مكرمينى ايدوكنه وكتابلر انك كلام قديمى
اولوب انده كى حلالك حلنه وحرامك حرمتنه ورسوللرك امر ونهى ووعد ووعيدنى عبادينه
تبليغ ايديجى وواجب الاتباع قوللر ايدوكنه تصديق ايتديلر (لا نفرق بين أحد من رسله)
اول الله تعالينك رسوللرندن هيچ برينك يعنى يهود ونصارى ايتديكى كبى كيمن تصديق وكيمن
تكذيبله فرق ايتمزز (وقالوا سمعنا واطعنا غفرانك ربنا واليك المصير) وديديلركه يا ربنا قولكزى
ايشتدك وامركه اطاعت ايتدك سندن غفرانكى ديلرز مو تمز دنصكره مرجعمز سكادر (لا يكلف الله
نفسا الا وسعها) الله تعالى هيچ كسنه يه طاقتى اولميان شيئ تكليف ايتمز (لها ما كسبت وعليها ما
اكتسبت) نفس ايچون كسب ايتديكى خيرك اجر وثوابى اولور وا كتساب ايتديكى شرك انك اوزره
وزر وعقابى اولور خيرك نفعى كندويه دروشرى كسنه يه ضرر ايتمز (ربنا لا تؤاخذنا ان نسينا أو
اخطأنا) يا رب بزى مؤاخذه ايتمكل شول شيئ سببيله كيم بزى تفريط وقت مبالاتدن نسيان وخطا ايتمزه

قولنك صدقنه دليلدر اكر
سز ايمان كتورنلردن ايسه كز
۞ بو تابوتك وصفنده اقوال
كثيره واردر بعضيلر شمشاد
اغاجندن مطلا اولوب حق
تعالى آدم عليه السلامه
ايندرمشيدى اندن شيت
عليه السلامه اندن اولاد
آدمدن بربرلرينه انتقال
ايدرك ابراهيم عليه
السلامه اندن اسماعيل
عليه السلامه اندن يعقوب
عليه السلامه اندن بنى
اسرائيل بيننده تداول
ايده رك موسى عليه السلامه
واصل اولوب ايچنه تورتى
قودى اندن انبيايه نقل
ايده رك اشمويل عليه السلامه
واصل اولدى ديديلر
وبعضيلر اول تابوت ايچنده
انسان چهره سنه مشابه ايكى
قنادلو حيوان شكلنده بر
صورت وار ايدى حين قتالده
اندن بر صوت عظيم ظهوريله
دشمن متفرق اولوب نصرت
واقع اولوردى و (سكينه)
اول حيوانك اسميدر ديديلر
و آل موسى وهرونك بقيه سى
موسى عليه السلامك عصا
وثياب ونعلينى وهرون عليه
السلامك عمامه سى وبنى
اسرائيله تيهده اينن قدرت
حلواسندن بر مقدار وموسى

مؤدی اوله ویاخود مراد نسیان وخطانك کندی اوله ❁ زیرا ذنوب سمومه بکزرکه انك
تناولی اکرچه خطائیله ایسه‌ده هلاکه مؤدی اولمسی کبی بعید اولمزکه ذنوبك تعاطیسی
دخی عقابه مؤدی اوله اکرچه عزیمت دکل ایسه‌ده لکن حق جل وعلی فضل ورحمتندن
اندن تجاوزه وعد ایتدی ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم رفع عن امتی الخطأ والنسیان
وما استکرهوا علیه ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر بنم امتمدن رفع اولندی شول کناهلرك
مؤاخذه‌سی اول که خطا ونسیانله ویا اکراه اولنمغله ایشلنه (ربنا ولاتحمل علینا اصرا)
ویاربنا اوزریمزه شول عهد ثقیلی تحمل ایتمکل که انی اقامته استطاعتمز اولمیجق ترکیله بزه
عذاب ایتمیه‌سن (کما حملته علی الذین من قبلنا) نتکیم بزدن اول بنو اسرائیله انی تحمیل ایدوب
اقامت ایتمدکلرنده عذاب ایتمشدك ❁ روایت اولندیکه حق جل وعلا انلره کیجه‌ده وکوندزده
اللی نماز وماللرینك ربعی زکاة فرض ایتمشدی وثوبلرینه نجاست بولشسه کسرلردی وبری
برذنب ایتسه اول ذنبی صباحن قپوسنده یازلمش بولوردی ودخی بونك امثالی اثقال واغلال
اوزرلرینه تحمیل اولنمشدی ❁ دینلدیکه اصر برذنبدرکه اکا توبه اولمیه اویله اولسه معناسی
یارب بزی انك کبی ذنب ایشلمکدن عصمت ایت دعاك اولور (ربنا ولاتحملنا مالاطاقة لنابه)
ویارب شول طاقتمز اولمیان اعمالی بزه تحمیل ایتمکل دینلدیکه اول حدیث نفس ووسوسه
ویاشدت شهوت ویاحب ویاعشق ویاشماتة اعداء ویافرقت ویاقطیعه‌در نعوذ بالله من ذلك
(واعف عنا) وبزدن تجاوز ایت وذنوبمزی محو ایت (واغفرلنا) وذنوبمزی ستر ایدوب بزی
رسوای ایتمکل (وارحمنا) وبزه رحمت ایت زیرا سکا طاعتمز توفیقکله ومعصیتی ترکمز سنك
رحمتکله‌در (انت مولانا) سن بزم ناصر وحافظ وولی اموریمزسن (فانصرنا علی القوم
الکافرین) ایمدی قوم کافرین اوزره بزه نصرت ایت ❁ زیرا مولانك شانی موالیسنه اعداسی
اوزره نصرت ایتمکدر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه
وسلم اشبو دعوا ایله دعا ایدیجك هربریچون روا ایتدم دیو جواب ویرلدی ❁ روی عن النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم انزل الله تعالی آیتین من کنوز الجنة کتبهما الرحمن بیده قبل ان یخلق
الخلق بالفی سنة من قرأهما بعد العشاء الاخیرة اجزأتاه عن قیام اللیل ❁ پیغمبریمز علیه السلامدن
مرویدرکه حق جل وعلا جنت کنوزندن ایکی آیت ایندیردیکه خلق خلق ایتمزدن ایکی
بیك ییل اول انی ید قدرتیله کتب ایتمشدی برکمسنه یتسو نمازندنصکره اول ایکی آیتی اوقوسه
قیام لیلدن اول اکا کفایت ایده ❁ وعن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من قرأ الآیتین من آخر
سورة البقرة فی لیلة کفتاه ❁ پیغمبریمز علیه السلامدن مرویدرکه برکمسنه کیم کیجه‌ده سورهٔ
بقره‌نك آخری اولان ایکی آیتی اوقوسه اول اکا کفایت ایلیه تاقیام لیل مقامنه اقامتده
ویاشیطان مکرندن ویاآفاتدن حراستده ❁ زیرا اول کتب ورسله ایمانی وادعیهٔ جلیله‌یی
مشتملدر ❁ وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم السورة التی تذکر فیها البقرة فسطاط القرآن
فتعلموها فان تعلمها برکة وترکها حسرة ولن تستطیعها البطلة قیل وما البطلة قال السحرة ❁
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر شول ایچنده بقره قصه‌سی ذکر اولنان سوره قرآنك
فسطاطیدر انی تعلم ایدك تعلمی برکت وترکی حسرتدر انی اوقیانده بطله یعنی ساحرلر سحره قادر اولمز

علیه السلامه اعطا اولنان
الواح پارچه‌سی ایدی
دینلدی وبعضیلر بوتابوتی
عمالقه بنی اسرائیلدن
اخذله ولایتلرینه
کتوردیلر هرمحله وضع
ایتدیلرسه اول موضعده
آفت وبلا ظهور ایتمکله
آخرالامر ناچار برمزبله‌یه
دفن ایتدیلر حق تعالی
ملکلره امر ایدوب انی
اولحلدن اخذ واشمویل
علیه السلامه تسلیم ایتدیلر
دیدیلر (فلما فصل طالوت
بالجنود قال ان الله مبتلیکم
بنهر فمن شرب منه فلیس
منی ومن لم یطعمه فانه منی
الا من اغترف غرفة بیده
فشربوا منه الا قلیلا منهم
فلما جاوزه هو والذین
آمنوا معه قالوا لاطاقة لنا
الیوم بجالوت وجنوده
قال الذین یظنون انهم
ملاقوا الله کم من فئة قلیلة
غلبت فئة کثیرة باذن الله
والله مع الصابرین ❁
وقتاکه طالوت عسکریله
قدس شریفدن جهاد ایچون
آیرلدی نبینك اخباری
یاخود الهامله عسکرینه
طالوت دیدیکه تحقیق الله
تعالی سزی برنهر ایله
ابتلا وتجربه ایتدی کیمکه
اندن ایچرسه بندن یعنی

(سورة)

﴿ سورة آل عمران وهی مائتا آیة مدنیة ﴾

بسم الله الرحمن الرحیم

(الم الله لا اله الا هو الحی القیوم) الله تعالی اله معبود بالحقدر الوهیتده شریکی یوقدر باقی
دائمدر خلقك امورینه قائمدر ❁ کلبی وربیع بن انس رضی الله تعالی عنه وغیریلری دخی دیدیلرکه
اشبو صدر سوره سکسان آیتدن زیاده‌یه دکین نزولنه سبب وفد نجران ایدیکه انلر نصارادن التمش
کمسنه پیغمبریمز علیه السلامه کلوب مسجد شریفه کیردیلر ونمازه طوروب مشرقه استقبال ایتدیلر
ولی الامرلرینه عاقب وسید دینوردی نمازلرندن فارغ اولیجق پیغمبریمز علیه السلامه سویلدیلر
پیغمبریمز علیه السلام انلره اسلامی تکلیف ایدوب انلر بزسنك ظهورندن اول اسلامه
کلمشزدر دیدیلر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه حق تعالی یه ولد اسنادکز وصلیبه عبادتکز وخنزیر
لحمی اکلکز اسلام ادعاکزی تکذیب ایدر ❁ دیدیلرکه عیسی ولد الله اولمیجق انك ولدی کیم اولور
دیدیکه بیلمزمسزکه ولد لابد والدینه بکزر حالبوکه ربمز جل شانه حی لایموتدر وعیسایه فنا یرسردر
وربمز الله تعالی هرشیئك حافظ ورازقیدر ❁ وعیسی ایسه بونلردن هیچ برشیئه مالك دکلدر ❁ وحق
تعالی یه ارض وسماده هیچ برشیء خفی اولمز اماکه عیسی هیچ برشیء بیلمز مادامکه حق اکا انی بیلدیرمیه ❁
وربتعالی عیسایی اناسی رحمنده دیلدیکی کیفیت اوزره تصویر ایتدی وربتعالی یمز وایچمزدر
حالبوکه عیساده اشبو خصالك هیچ بری یوق ایدوکنی بیلورسز اویله اولسه ملزم اولوب
سکونه واردیلر (نزل علیك الکتاب بالحق) یا محمد حق جل وعلا سکا قرآنی عدل ایله
ویااخبارنده صدقله ویاانك من عند الله ایدوکنی تحقق ایدر حججله تنزیل ایتدی (مصدقا
لمابین یدیه) اندن اول نازل اولان کتابلری توحید ومثوبات واخبار وبعض شرایعده
تصدیق ایدر اولدیغی حالده (وانزل التوراة والانجیل من قبل) وقرآنی تنزیلندن اول
توراتی موسایه وانجیلی عیسایه انزال ایتدی (هدی للناس) انك هر بری وموسی وعیسایی
اتباعلرینه هادی اولدیغی حالده (وانزل الفرقان) وحق وباطلك بینی فرق ایدر سائر کتب
الهیه‌یی انزال ایتدی (ان الذین کفروا بآیات الله لهم عذاب شدید) شونلرکه حق تعالینك
کتب منزله سنده وغیریده اولان آیاتنه کافر اولدیلر دنیاده وآخرتده انلره کفرلری سببیله
عذاب شدیده واردر (والله عزیز ذوانتقام) الله تعالی غالبدر تعذیبدن منع ایدیلمز کندویه
عاصی اولانه انتقام ایدر بروجهله که هیچ احد اکا قادر اولمز (ان الله لایخفی علیه شیء فی
الارض ولا فی السماء) وحق تعالی یه ارض وسماده برشیء خفی اولمز جمیع اشیایی بیلور کافرك
کفرینه ومؤمنك ایمانه مطلعدر یوم قیامتده هرکیشی یه اعمالنك جزاسین قیلور (هو الذی
یصورکم فی الارحام کیف یشاء) اول الله تعالی سزی ارحامده صور مختلفه‌ده تصویر ایدر
ذکور واناثی ابیض واسود حسن وقبیح تام وناقصدن دیلدیکی ایدر (لا اله الا هو العزیز الحکیم)
اندن غیری اله یوقدر انك بیلدیکنك جمله‌سنی انك غیری احد بیلمز انك ایشلدیکی مثلنه احد
قادر اولمز هرشیئه غالب اولوب قدرتی غایتده وحکمتی نهایتده‌در ❁ قال النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم ان خلق احدکم یجمع فی بطن امه اربعین یوما نطفة ثم یکون علقة مثل ذلك ثم یکون
مضغة مثل ذلك ثم یبعث الله الیه الملك باربع کلمات فیکتب رزقه وعمله واجله وشقی اوسعید

اتباعمدن دکلدر کیمکه اندن
ایچمزسه اول بندندر
مکرکه الیله بر آوج ایچه
امدی اول ایرمقدن کلیسی
ایچدیلر انجق انلردن
آز کیمسه که برر آوج
ایچدیلر چونکه طالوت
وایمان کتورن آز کیمسه
برابر اول نهری کچدیلر
کندولری اقل قلیل
وجالوتك عسکری زیاده
کلی اولدیغندن بوکون یعنی
بوحالده بز انلره طاقت
کتورهمیز دیدیلرینه
انلردن بوجهادله الله
تعالی یه تقرب وملاقاتلرینی
یقینا بیلنلر حق جل وعلانك
اذن وارادتیله آز عسکر
چوق عسکره غلبه ایده
کلمشدر دیدیلر الله عظیم
الشانك نصرتی صبر
ایدیجیلرله‌در ❁ بونهر
اردن ایله فلسطین بیننده‌در
عسکرك بونهری عبوری
زیاده ایام حاره وقته تصادف
ایتمکله کلیسی عدم تحمل ایله
ایچدیلر ایچدکجه
طوداقلری قراروب
صوسزلقلری زیاده
وحرکته قدرتلری قالمیه‌رق
ساحل نهرده قالدیلر
وبر آوج صویه قناعت ایدن
جزئی کیمسه‌لرکه اوچیوز
اون اوچ کشی ایدی اول

وان احدكم ليعمل بعمل اهل الجنة حتى مايكون بينها وبينه غير ذراع فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل النار فيدخلها وان احدكم ليعمل بعمل اهل النار حتى مايكون بينها وبينه غير ذراع فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل الجنة فيدخلها ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر سزدن بريكزك اصل خلقى اولان نطفه اناسى قرننده قرق كون جمع ايديلور بعده قرق كون علقه بعده قرق كون مضغه اولور بعده حق جل وعلا اكا برملك كوندرر حتى كه انك رزقنى وعملنى واجلنى وشقى وياسعيد ايدوكنى يازار اويله اولسه بريكز اهل جنت اعمالنى ايشليه انكله جنت بيننده برذراع دكلو قالور اكا كتاب قدر ايريشوب اهل نار عملنى ايشليوب ناره كيرر وكذلك بريكز اهل نار عملنى ايشليه انكله نار بيننده برذراع دكلو قالور اكا كتاب قدر ايريشوب اهل جنت عملن ايشليوب جنته كيرر (هوالذى انزل عليك الكتاب) اول الله تعالى سكا قرآنى انزال ايتدى (منه آيات محكمات هن ام الكتاب) اول قرآنك بعضى آيات مبينات مفصلاتدر كه اول آيتلرك هر بريسى اصل قرآندر كه احكام انك اوزره حمل اولنور (واخر متشابهات) واول قرآنك بعض آخرى ايسه آيات مجملاتدر كه اجمالى وياظاهره مخالفتى ايچون انكله قصد اولنان متضح اولمز الاتفحص ونظر ايله تا كه انده علمانك فضلى ظاهر اوله وانك تدبيرنده اجتهاده حرصلرى زياده اوله ❁ اكر دينورسه كه بومحلده محكم ايله متشابه بيننده فرق ندر حالبوكه موضع آخرده ❁ كتاب احكمت آياته ❁ ديو قرآنك كليسى محكم قيلندى وموضع آخرده ايسه ❁ كتابا متشابها ❁ ديو قرآنك كليسى متشابه قيلندى ❁ دينوركه امّا انك كليسى محكم اولمسيله مراد انك كليسى حقدر انده عبث وهزل يوقدر واما انك كليسى متشابه اولمسيله مراد صدق وحسنده بعضى بعضنه بكزه‌يوبدر امابو محلده بعضى محكم وبعضى متشابه اولمسيله مرادنده اولديغنده مفسرين اختلاف ايتديلر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدركه محكمات اولان سورهٔ انعامده ❁ قل تعالوا اتل ماحرم ربكم عليكم ❁ دن اوچ آيت تمامنه دكين در ودخى انك نظيرى سورهٔ اسراده ❁ وقضى ربك ❁ دن برنيجه آيتدر واندن غيرى آيتلرده متشابهاتله مراد سوره‌لر اوائلنده ذكر اولنان حروف تهجيدر مجاهد وعكرمه ايدرلركه محكمات ايله مراد حلال وحرام بياننده اولان آيتلردر ومتشابهاتله مراد انك ماعداسيدركه حقيقتده بعضى بعضنه بكزر وبعضى بعضنى تصديق ايدر ❁ ومايضل به الا الفاسقين ❁ ❁ ويجعل الرجس على الذين لايعقلون ❁ ودخى بونك امثالى آيتلركبى ❁ دينلديكه محكم ناسخدر كه انكله عمل اولنور ومتشابه منسوخدركه اكا ايمان كتوريلور وياخود محكمات ناسخ وحلال وحرام وحدود وفرائض ودخى هر اعتقاد وهر عمل اولنان آيتلردر ومتشابهات ايسه منسوخ ومقدم ومؤخر وامثال واقسام ودخى اعتقاد اولنوب عمل اولنميان آيتلردر وياخود محكمات اولدركه الله تعالى انك معناسنى خلقه بيلديره ومتشابهات ايسه انك علمى الله تعالى يه مختص اولوب غيرى يه بيلدرلميه اشراط ساعتدن خبر كبى وياخود محكمات اولدركه بروجهدن غيرى تأويلى محتمل اولميه ومتشابهات ايسه علمى نظر ايله ادراك اولنه اما كه عوام انده حقك تفصيلنى باطلدن بيلميه وياخود محكمات اولدركه معناده مستقل اوله ومشابهات ايسه معناده مستقل اولميوب بلكه غيره رد ايله بيلنه (فاما الذين فى قلوبهم زيغ فيتبعون ماتشابه منه) اما كه

برغرفه ايله هم سيراب هم مطهر ملرى طولدى جالوتك عسكرى التمش الى بيك ايدى ديو روايت اولنمشدر (ولما برزوا لجالوت وجنوده قالوا ربنا افرغ علينا صبرا وثبت اقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين) وقتاكه طالوت وتوابعى ظاهر اولوب جالوت وعسكريله مقاتله يه مقابل اولديلر يا ربنا اوزريمزه صبر افاضه ايله وقدملرمزه قوت وثبات احسان ايله وقوم كافرين اوزرينه بزه نصرت عنايت ايله ديديلر (فهزموهم باذن الله وقتل داود جالوت وآتيه الله الملك والحكمة وعلمه مما يشاء ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لفسدت الارض ولكن الله ذو فضل على العالمين) دعالرينك اجابتى والله تعالينك اذن ونصرتى ايله اول كافرلرى بوزوب منهزم ايتديلر وداود عليه السلام جالوتى قتل ايتدى وحق تعالى داود عليه السلامه پادشاهلق ونبوت ويردى واكا علم پيغمبرانى ياخود زره صنعتنى يالسان طيورى يازبورى ياصوت طيبه‌يى

(انلرك)

انلرك قلبلرنده حقدن عدول اولان مبتدعه كبى اندن متشابه اولان شيئك ظاهرينه وياتأويل باطله تعلق ايدرلر (ابتغاء الفتنة) ناسى تشكيك وتلبيس محكم ومتشابه بينى مناقضه ايله اضلال طلب ايدوبدر (وابتغاء تأويله) واشهادلرى اوزره انى تأويل طلب ايدوب واحتمال اولور كه اتباعه داعى ايكى طلبك مجموعى اوله ويا ايكيسندن هر برى على التعاقب اوله اولكيسى معانده مناسب ايكنجيسى جاهله ملايم اولور (ومايعلم تأويله الا الله والراسخون فى العلم يقولون آمنا به) حالبوكه متشابهك تأويلنى الله تعالى بيلور وعلمده راسخلر بيلور ومع ذلك اكا ايمان كتوردك ديرلر بومعنايى تأييد ايدركه ابن عباس رضى الله عنهدن مرويدر كيم اول بن علمده راسخلردنم ديردى يعنى متشابه تأويلنى بيلمسنه تعريض ايدردى ومجاهد ايسه بن متشابه تأويلنى بيلورلردنم ديو تصريح ايدردى اما كذا اكثرون عندنده معناسى متشابهك تأويلنى انجق الله تعالى بيلور وعلمده راسخلر اكا مؤمنلرز ديرلر وعلمده راسخ انلردركه علمى ايقان ايده‌لر برحيثيتدنكه معرفتلرينه شك داخل اولميه ❁ دينلديكه علمده راسخ اول كمسنه‌دركه انك علمده درت شى بولنه انكله الله تعالى بيننده تقواسى اوله وانكله خلق بيننده تواضعى اوله وانكله دنيا بيننده زهدى اوله وانكله نفسى بيننده مجاهده‌سى اوله (كل من عند ربنا) محكمات ومتشابهاتدن هر برى ربمز جل شانه عندندندر (ومايذكر الا اولوا الالباب) وقرآنده اولانله متعظ اولمز مكر انلركه عقول كامله صاحبلرى اوله ودخى راسخون ديرلركه (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا) يارب بزى دين اسلامه توفيق وكتابكدن محكم ومتشابهات ايله تحقيق نصكره متشابهاتى شول راضى اولمديغك تأويله قلوبمزى ميل ايتدرمكل (وهب لنا من لدنك رحمة) وسنك عندكدن بزه توفيق وايمان وهدى اوزره ثبات بغشله ويا ذنوبمزى مغفرت ايله (انك انت الوهاب) مؤمنلرك هر سؤالنه اجابت ايله مرادلرينى هبه ايديجيسن اشبونده دلالت واردكه هدى وضلال الله تعاليدن اوله وعبادينه انعامله متفضل اوله ❁ زيرا اكا هيچ برشى واجب دكلدر (وقال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم مثل القلب كريشة بارض فلاة تقلبها الرياح ظهرا لبطن ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر قلبك مشيئت الهيه عندنده مثلى ارض فلاتده ريشه مثليدركه رياح انى هر جانبنه تقليب ايده ❁ وقال النبى صلى الله عليه وسلم مامن قلب الا وهو بين اصبعين من اصابع الرحمن ان شاء ان يقيمه اقامه وان شاء ان يزيغه ازاغه ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر هيچ بر قلب يوقدركه الا اول اصابع رحماندن ايكى اصبع بيننده‌در ديلرسه انى طوغرى ور وديلرسه ايركورر ❁ وكان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم يقول اللهم يامقلب القلوب ثبت قلوبنا على دينك ❁ پيغمبريمز عليه السلام دعاسنده‌اى قلبلرى حالدن حاله تحويل ايدر بارى تعالى قلوبمزى مرضيك اولان دين اسلام اوزره تثبيت ايت ديردى وكذلك راسخون ديرلركه (ربنا انك جامع الناس ليوم لاريب فيه) يارب سن ناسى جمع ايدرسن شول كونده كه انك اوله جغنه مؤمن عندنده شك يوقدر (ان الله لايخلف الميعاد) الله تعالى وعدينه خلف ايتمز ❁ زيراكه الهيت انى منافيدر (ان الذين كفروا لن تغنى عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شيئا) شونلركه كافر اولديلر انلره كثرت اموال واولادلرى الله تعالينك عذابندن برشيئى دفع ايتمز نه دنياده ونه آخرتده (واولئك هم وقود النار) انلر جهنمك طوتشديره‌جق اوطونيدر (كدأب آل فرعون) اول كفارك رسول اللهى تكذيبده وحق

تعليم ايلدى اكر الله تعالى ناسك بعضيسيله يعنى مشركلرى مؤمنلرله دفع ايتمسيدى يريوزى ظلمت كفر ايله فاسد وباطل اولوردى ولكن الله عظيم الشان عالملر اوزرينه فضل ورحمت صاحبيدر ❁ داود بن ايشا عليه السلام صبان طاشنى آتمقده زياده مهارتى اولمغله اول جنكده بولنمشيدى طالوت هركيم جالوتى قتل ايدرسه اكا قزيمى ونصف ملكمى ويررم ديو وعد ايتمشيدى داود عليه السلام جالوتى صبان طاشيله باشنه اوروب طاغيدوب قتل وعسكرى متفرق ومنهزم اولدقده بروفق شرط قزينى ونصف ملكنى ويردى صكره جمله‌سنه مالك اولدى (تلك آيات الله نتلوها عليك بالحق وانك لمن المرسلين) بو قصه‌لر الله تعالينك قدرت نشانلريدركه آنى سكا تلاوت ايدرز حق اولديغنى اهل كتاب تسليم ايدرلر وتحقيق يا محمد سن جمله خلائقه كوندرلمش پيغمبرسن (تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض منهم من كلم الله ورفع بعضهم درجات وآتينا عيسى ابن مريم البينات وايدناه

انكارده عادتلرى آل فرعونك عادتلرى كيبدر (والذين من قبلهم) وانلردن اوكدين كحن امتلرك كافرلرى (كذبوا بآياتنا) بزم كتابلريمزه ورسوللره ويرديكمز دلائلمزى تكذيب ايتديلر سنك قومكك تكذيب ايتمسى كبى (فاخذهم الله بذنوبهم) حق تعالى انلره ذنوبلرى سببيله عقاب ايتدى (والله شديد العقاب) الله تعالى شول انك آيتلرينه ورسوللرينه تكذيب ايدنلره عقابى شديددر (قل للذين كفروا ستغلبون وتحشرون الى جهنم وبئس المهاد) يا محمد كافرلره ديكل كه سز مغلوب اوليسر سز وجهنمده بر يره كتوريلورسز اول نه مبؤس مقرّ وفراش اولور ❀ ابن عباس رضى الله عنهدن مرويدركه وقتاكه پيغمبريمز عليه السلام بدر غزاسنده قريش اوزره غالب اولوب مدينه يه رجوع ايتدى بنوقينقاع سوقنده يهوديلرى جمع ايدوب ديديكه ياجماعت يهود الله تعالينك عذابندن قورقوب اسلامه كلك كه قريشه ايريشن مصيبت سزه دخى ايرميه حالبوكه بنم نبى مرسل ايدوكمى كتابكزده بولوب بيلورسز ❀ ديديلركه يا محمد سن اكا الدانمغل شول حرب امرنده غافل برقومه فرصتكله بزى دخى انلره قياس ايدوب كنديكى اوزريمزه غالب صانمغل اويله اولسه بو آيت نازل اولوب دينلديكه يا محمد يهوده ديكل كه سز منهزم اوليسرسز وجهنمده بر يره كليسرسز اندنصكره قريظه قتل وبنوالنضير اجلاء وخيبر فتح وسائرلرى اوزره جزيه وضعله حق تعالينك وعدكريمى وفاء بولدى (قد كان لكم آية فى فئتين التقتا) بزم صدق قولمزه سزه دلالت اولندى شول ايكى فرقه ده كى يوم بدرده ايكيسى قاوشديلر ❀ دينلديكه اشبو خطاب قريشه ويا يهوده ويا مؤمنلره در (فئة تقاتل فى سبيل الله) برفرقه سى حق تعالينك طاعتنده قتال ايدركه اول رسول الله واصحابى فرقه سى ايدى مجموعى اوچيوز اون اوچ كشى ايديلر يتمش يديسى مهاجريندن وايكيوز اوتوز التيسى انصاردن ايدى مهاجرينك صاحب رأيى على كرم الله وجهه ايدى وانصارك رئيسى سعيد بن عباده ايدى انلرده يتمش بعير وايكى فرس وارايدى فرسك برى مقداد بن عمروك وبرى دخى مرثد بن ابى مرثدك ايدى اكثرى يياق ايديلر سلاحدن التى درعله سكز سيفلرى وارايدى (واخرى كافرة) وفرقۀ اخرى ايسه كافر ايديكه انلر مكه مشركلرندن طقوزيوز اللى كشى ايديلر رئيسلرى عتبة بن ربيعه ايدى انلرك يوز فرسلرى وارايدى وبدر وقعه سى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك اوّل غزاسى ايدى (يرونهم مثليهم رأى العين) يامعشر يهود مشركينى مسلمينك ايكى دكلو سنجه كوررسز زيرا يهوددن برجماعت بدر غزاسنه حاضر اولمشلردى تاكه نصرت ايكى فريقدن قنغيسنك اولور نظر ايليه لر كورسه لركه مشركين مسلمينك ايكى مثلنجه در ومع ذلك نصرت مسلمينك اولدى اعدى بو حالت پيغمبريمز عليه السلامه وصدقنه دلالت اولدى بعضيلر ديديلركه مسلمون مشركينى ايكى دكلوجه كورديلر باذن الله مشركينك كوزلرينه مسلمين قليل كورينوب مسلمينك اوزرلرينه هجوم ايتديلر ملاقات ايتدكلرنده كوزلرينه مسلمين چوق كورينور قلبلرينه مسلميندن خوف كلوب بوزلديلر (والله يؤيد بنصره من يشاء) الله تعالى ديلديكى كمسنه يه نصرت ايله تقويه ايدرانى عدوسى كوزلرينه تكثير ايله كوسترر (ان فى ذلك لعبرة لاولى الابصار) حق تعالينك قليلى كثير اوزره نصرتنده بصيرت صاحبلرينه موعظه واردر (زين للناس حب الشهوات) ناسه مشتهيات محبتى تزيين اولندى وانى تزيين ايدن الله

بروح القدس ولوشاء الله ما اقتتل الذين من بعدهم من بعد ماجاءتهم البينات ولكن اختلفوا فمنهم من آمن ومنهم من كفر ولوشاء الله مااقتتلوا ولكن الله يفعل ما يريد) بو سوره ده ذكر اولنان پيغمبرلرك بعضيسى بعضيسى اوزرينه قصۀ خاصه ايله تفضيل ايتدك وانلردن الله تعالى ايله بى واسطه تكلم ايتمش وار ❀ طورده موسى عليه السلام ومعراجده پيغمبرمز عليه الصلاة والسلام كبى ❀ وحق تعالى بعضلرينك درجه لرينى رفع وعالى ايلدى ❀ يعنى بعضيسنى ناسك برفرقه سنه وبعضيسنى تمامنه وبعضيسنى بزم پيغمبرمز عليه الصلوة والسلامكه انس وجنه بعث ايلدى وكيمى رؤيا كيمى وحى كيمى كتب ايله مبعوث اولدى بعض مفسرين رفعدن مراد ادريس عليه السلامدر ديمش ❀ وعيسى بن مريم عليه السلامه ❀ ابرا واكمه وابرص واحياء اموات كبى ❀ معجزۀ ظاهره لر ويردك وانى روح القدس ❀ يعنى جبرائيل عليه السلام ❀ ايله تأييد ايتدك اكر الله تعالى مراد ايديدى انبيادنصكره اولان

تعاليدر زيراكه افعال ودواعى يى خلق ايدن اولدر وانى انلره تزيينى ابتلا ايچون ردويا اول انلرك سعادت اخرويه لرينه وسيله اولسون ايچوندر ❀ نچانكه اول الله تعالينك راضى اولديغى وجه اوزره اوله ❀ ويا اول تعيشه وبقاء نوعه سبب اولسون ايچوندر ويا انى تزيين ايدن شيطاندر ❀ زيراكه آيت كريمه معرض ذمده وارد اولوبدر (من النساء) نسادركه انلرك فتنه سى هرشيئك فتنه سندن اشددر (والبنين) واولاددركه انلرك سببيله انسان حلال وحرامدن مال جمعنه حريص اولور حدود اللهى محافظه دن قالور ❀ دينلديكه اولادمز بزه فتنه در حياتلريله مفتون ومماتلرينه محزون اولورز (والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة) والتوندن وكومشدن مال كثيردركه يوزبيك ديناردر ❀ ويا بر ثورك دريسى طلو سنجه در مقنطره ايسه قناطيرى تأكيددر ❀ يعنى اول قناطير محصنه محلدر ويا مدفونه در ويا مضروبۀ منقوشه دركه دراهم ودنانير اولوبدر ويا مضعفه در قناطير اوچ اولوب مقنطره طقوز اولمسيدر (والخيل المسوّمة) وافراسدركه علامتليدرلر (والانعام) وابل وبقر وغنمدر (والحرث) وزرعدر اشبو اشيانك هربرى ناسه فتنه در اما نساء واولاد ناسك جميعنه عامدر والتون وكومش تجاره فتنه در وخيل ايسه ملوكه فتنه در وانعام ايسه باديه اهلنه فتنه در وحرث ايسه قرى اهلنه فتنه در (ذلك متاع الحيوة الدنيا) اشبو اشياى مذكوره حياة دنيا متاعيدر (والله عنده حسن المآب) اما كه حسن مرجع الله تعالى عندنده در اشبونده دنيادن ترهيب وآخرته ترغيب واردر (قل ءانبئكم بخير من ذلكم) يا محمد ديكل كه ناسه تزيين اولنان اشيادن خيرلوسنى سزه خبر ويره يمى (للذين اتقوا عند ربهم جنات) شرك ومعاصيدن وزينت دنيا ايله تزيندن صاقننلر ايچون رب تعالى عندنده جنتلر واردركه (تجرى من تحتها الانهار) انك التندن ايرمقلر اقار (خالدين فيها ابدا) انلر انده اقامتده دائم اولدقلرى حالده (وازواج مطهرة) انده عيوب ظاهره وباطنه دن طاهره زوجات واردر (ورضوان من الله) والله تعالينك انلردن رضاسى واردركه اول نعمتلرك اكبريدر (والله بصير بالعباد) الله تعالى عبادك اعمالنى كورر احسان اهلنه ثواب ويرر واسائت اهلنه عقاب ايركورر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر حق جل وعلا جنت اهلنه بندن راضى اولديكزمى ديه انلر ديه لركه يارب بزنيچون راضى اولميه وز والحال بزه ويرديكك كراماتى محض فضلكدن افضلى ويررسن اعمالمزه بزى اكا ايركورر دكل ايدى ديه كه اعدى سزى اولديغكز كراماتدن افضل رضامه سزى محل قيلدم شمدنكرو ابدا سزه سخط ايتمزين اشبو آيت كريمه ده الله تعالى نعمتلرينه تنبيه ايتديكه ادناسى متاع دنيادر واعلاسى رضوان اللهدر واوسطى جنت ونعيمدر (الذين يقولون) كه انلر حق تعالى يه تضرع ايدوب ديرلركه (ربنا اننا آمنا فاغفر لنا ذنوبنا وقنا عذاب النار) يارب بز سكا ورسولكه ايمان كتوردك اعدى ذنوبمزى مغفرت ايتكل وبزدن عذاب نارى دفع ايله كل (الصابرين) كه انلر طاعاته ومصيباته وعصيان ومخالفتدن امتناعه صبر ايديجيلردر (والصادقين) وايمانلرنده واعمال صالحه لرنده وكنديلر ايله الله تعالى ويا ناس بيننده كى وعدلرنده صدق ايديجيلردر (والقانتين) والله تعالى يه اطاعت ايديجيلردر (والمنفقين) والله تعالينك طاعاتنده ماللرين انفاق ايديجيلردر (والمستغفرين بالاسحار) وسحرلرده نماز قليجيلردر ويا صباح نمازنى جماعتله قليجيلردر سحرله قيد ايتمسى اول صبحه قريب اولديغيچوندر ويا انلركه تهجدلرين سحره

امتلر انلره هدايته باعث بينات كلدكدنصكره قتال ايتمزلردى لكن انلر دينلرنده اختلاف ايتديلر انلردن بعضيلرى پيغمبرلرى دينه ملازمتله مؤمن اولديلر وبعضيلرى طريق حقدن اعراضله كافر اولديلر اكر خداى متعال مراد ايديدى اختلاف وقتال ايتمزلردى ولكن الله تعالى مراد ايتديكى شئ ايشلر (يا ايها الذين امنوا انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتى يوم لابيع فيه ولاخلة ولاشفاعة والكافرون هم الظالمون) اى مؤمنلر سزه ويرديكمز مالدن نفقه وزكات ويرك اولكون كلمزدن مقدمكه اولكونده بيع اولنوب ويريله جك مال وحمايت ايده جك دوست وبلا اذن الله شفاعت ايده جك كيمسه يوقدركه سزى عذابدن خلاص ايده وكافرلر ❀ زكاتى تركله ❀ ظالملردر (الله لا اله الا هو الحى القيوم لاتأخذه سنة ولا نوم له مافى السموات ومافى الارض من ذا الذى يشفع عنده الا باذنه يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ولا يحيطون بشئ من علمه الا بماشاء وسع كرسيه السموات

دکین مدایدوب بعده استغفار ایدیجیلردر نافع ایدر ابن عمر رضی الله عنه کیجه‌یی احیاء ایدردی وسحر اولیجق تا صباح اولنجیه دکین استغفار ودعایه مشغول اولوردی ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ینزل الله الی سماء الدنیا کل لیلة حین یبقی ثلث اللیل فیقول أنا الملك من الذی یدعونی فاستجیب له من الذی یسألنی فاعطیه من الذی یستغفرنی فاغفرله) پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر هر کیجه‌نك ثلثی قالدیغنده حق تعالینك امری سماء دنیایه نزول ایدوب درکه بن اول ملکن وهرشیئك خالق ومالکی‌یم کیمدرکه بکا دعا ایده اکا اجابت ایدم کیمدرکه بندن سؤال ایده اکا سؤالنی ویرم کیمدرکه بندن کناهی مغفرتن دیلیه انی یارلغیم ❀ حکایت اولنورکه لقمان حکیم اوغلنه دیدیکه خروسدن اعجز اولمغلکه اول سحرلرده اوتیجك سن اویور بولنغل (شهد الله أنه لا اله الا هو) الله تعالی کندودن غیر اله یوق ایدوکنه ووحدانیتنه دلالت ایدر دلائل نصبیله وانی ناطق آیات کریمه انزالیله تبیین ایتدی ❀ کلبی ایدر شام احبارندن ایکی حبر مدینه‌یه سفر ایدوب مدینه شهرینی کوریجك بری صاحبنه دیدیکه بوشهر آخر زمانده ظهور ایده‌جك پیغمبرك شهرینه عجب بکزه‌یور چون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه داخل اولدیلر صفتیله انی بیلدیلر دیدیلرکه سندن برشیء سؤال ایده‌لم اکر انی بزه خبر ویررسك صدقکی بیلوب سکا ایمان کتوره‌لم کتاب اللهده اعظم شهادت ندر دیدیلر که کوره‌لم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلره بو آیتی خبر ویریجك ایکیسی دخی اسلامه کلدیلر (والملائکة) وملائکه الله تعالینك وحدانیتنه اقرار ایتدیلر (واولو العلم) وعلم صاحبلری انك وحدانیتنه احتجاجله ایمان کتوردیلر (قائما بالقسط) اول الله تعالی ارزاق وآجال قسمتنده واثابه ومعاقبه‌ده وعباده امر ونهینده عدلی اقامت ایدر اولدیغی حالده (لا اله الا هو) اندن غیری اله یوقدر توحیدی تأکید ایچون تکرار ایتدی تا که انی بیلیوب اکا غیری اشراك ایتمیه‌لر (العزیز الحکیم) که اول انی توحید ایتمیانه انتقام ایدرکه انك مثلنه هیچ بر منتقم قادر اولمز وخلقی اوزره دیلدیکن حکم ایدر هیچ احد انی اندن تحویله قادر اولمز ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یجاء بصاحبها یوم القیامة فیقول الله تعالی ان لعبدی هذا عندی عهدا وانا احق من وفی بالعهد ادخلوا عبدی الجنة ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر یوم قیامتده اشبو شهادت صاحبی کتوریله حق جل وعلا دیه که اشبو عبدمك بنم عندمده عهدی واردر وعهده وفایه بن خلقمدن احقم ایمدی عبدمی جنته قویك دیو ملائکه‌یه بیوره (ان الدین عند الله الاسلام) الله تعالی عندنده مرضی اولان دین اسلام دینیدرکه اول توحیددر وپیغمبریمز علیه السلامك کتوردیکی شریعله تدرعدر (وما اختلف الذین اوتوا الکتاب) کتاب ویریلنلردن یهود ونصاری ویاسائر کتب متقدمه اربابی دین اسلامده اختلاف ایتمدیلر (الا من بعد ماجاءهم العلم) الا آیات وحججله حقیقت امری بلکه تمکنلرندنصکره اختلاف ایتدیلر (بغیا بینهم) بینلرنده حسد ویا طلب ریاست ایتدکلرندن یوخسه حقیقتنده شبهه‌لری اولمقدن دکل انلردن برقوم دین اسلامی حقدر دیدیلر وبرقوم ایسه انی عربی‌یه مخصوصدر دیدیلر وبرقوم ایسه انی مطلقا نفی ایتدیلر ربیع بن انس رضی الله تعالی عنه ایدر موسی علیه السلام محتضر اولدیغنده بنی اسرائیل احبارندن یتمش کسنه‌یی چاغروب توراتی انلره ایداع ایدوب یوشع بن نون علیه

والارض ولا یؤده حفظهما وهو العلی العظیم) الله تعالی خلقه معبود بالحقدر اندن غیری عبادته مستحق یوقدر الا اودر حیات دائمیده باقی ومخلوقاتك تدبیرنده قائمدر انی اویخونك اولی و آخری اخذ ایتمز یعنی اویوقلامق و اویومقدن منزهدر کوکلرده و یرلرده اولانلرك جمله‌سی انکچوندر انك ملکیدر کیمدر اول کیمسه که قیامتده انك عندنده برکیمسه‌یی شفاعتله قورتره اولمز مکرینه انك اذنیله اوله آسمان وزمین اهلنك ❀ امر دنیاده ❀ اوکلرنده اولانی ❀ وامر آخرتده ❀ اردلرنده اولانی بیلور وانك علمندن برشیئی مخلوقات احاطه ایتمزلر مکرکه بیلدرمسنی اول اراده ایده اول الله عظیم الشانك کرسیسی یاخود علمی سموات وارضی احاطه ایدر وکوکلری ویرلری حفظ ایتمك اکا مشقت ویرمز واول الله عظیم الشان وهم حدندن اعلا وفهم ادراکندن اعظمدر ❀ بو آیت کریمه آیات قرآنیه‌نك اشرفیدر حدیث شریفده کلمشدرکه بو آیت ساق عرشك یاننده

السلامی دخی یرینه خلیفه ایتدی قرن اول وقرن ثانی وثالث کچیجك اول یتمش احبارك ابناسی بیننده فرقه واقع اولوب قتال ایتدیلر وشرور واختلافه دوشوب حتی که عزیر ابن اللهدر دیدیلر ❀ دینلدیکه اشبو آیت کریمه وفد نجران حقنده نازل اولوبدرکه انلر عیسی علیه السلام امرنده اختلاف ایدوب انی حاشا ابن اللهدر دیدیلر (ومن یکفر بآیات الله فان الله سریع الحساب) اول کمسنه که الله تعالی آیتلرینه کافر اوله حق تعالی خیر وشرك جزاسن ایتمکده سریعدر زیرا که خلقك اعمالنه عالمدر تذکر وتفکره محتاج دکلدر ویاخود جمیع خلائقك محاسبه‌سنی کورمکده سریعدر حتی جمیعن بر لمحه‌دن اقل زمانده حساب ایدر هر بری انجق کندوبی حساب اولدی ظن ایدر (فان حاجوك فقل اسلمت وجهی لله ومن اتبعن) یا محمد اکر دینك امرنده یهود ونصاری سکا مخاصمه ایدرلرسه انلره دیکل که کندیمی بکا اتباع ایدنلرله بیله الله تعالی ایچون خالص ایتدم اکا غیری اشراك ایتمزین (وقل للذین اوتوا الکتاب والامیین) یا محمد کتاب ویریلنلره وعربك مشرکلرینه دیکل که (ءاسلمتم) سزدین اسلامه کلدیکزمی (فان اسلموا فقد اهتدوا) اکر توحیده ومحمد علیه السلامه تصدیقده اخلاص ایدرلرسه ضلالتدن چیقوب هدایته ایردیلر (وان تولوا) اکر اسلامدن اعراض ایدرلرسه (فانما علیك البلاغ) سکا واجب اولان رسالتکی تبلیغدر یوخسه هدایت دکل (والله بصیر بالعباد) الله تعالی عبادندن مؤمن اولانه‌ده اولمیانه‌ده عالمدر (ان الذین یکفرون بآیات الله ویقتلون النبیین بغیر حق ویقتلون الذین یأمرون بالقسط من الناس فبشرهم بعذاب الیم) شونلرکه حق تعالینك آیاتنه وپیغمبرلرینه ویردیکی معجزاتنه کافر اولدیلر وآبالرینك ناحق یره پیغمبرلرینی قتللرینه راضی اولدیلر وناسدن عدلله امر ایدنلری دخی اولدردیلر ایمدی انلره عذاب الیمله تبشیر ایله کل (اولئك الذین حبطت اعمالهم فی الدنیا والآخرة ومالهم من ناصرین) انلرك عمللری دنیاده قبول اولنمامغله وآخرتده انکچون جزاء بولمامغله باطل اولدی وانلری عذاب اللهدن قورتارر کمسنه‌ده اولمدی ابن جریج رضی الله تعالی عنه ایدر بنو اسرائیلك انبیاسنه کتاب کلمز بلکه وحی کلوردی قچانکه اول کلان وحیی قوملرینه تذکیر ایتسه‌لر قوملری انلری اولدیررلردی واول تابع اولوب تصدیق ایدنلردن رجال طوروب انلره امر معروف ونهی منکر ایتسه‌لر انلری دخی اولدیررلردی ابو عبیدة ابن الجراح رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز علیه السلامه دیدمکه یارسول الله یوم قیامتده عذابی زیاده شدید اولان نه کمسنه‌لردر دیدی شول رجلدرکه پیغمبر اولدیره وشول رجلدرکه منکرله امر ایده ومعروفدن نهی ایده اندن اشبو آیت مذکوره‌یی اوقودی بعده دیدیکه یا ابا عبیده بنو اسرائیل اول نهاردن ساعت واحده‌ده قرق اوچ نبی اولدیردیلر بعده بنو اسرائیلك عابدلرندن یوز اون ایکی کمسنه انلره امر معروف ونهی منکر ایدیجك اول نهارك آخرنده انلرك جمیعنی اولدیردیلر ایدی انلر درکه حق جل وعلی کتاب کریمنده ذکر ایلدی (الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب) شول توراتدن ویا کتب سماویه‌دن نصیب ویریلنلره بزم اعلامیزله علمك ایرمدیمی (یدعون الی کتاب الله لیحکم بینهم) انلر کتاب اللهه دعوت اولنورلرکه بینلرنده حکم اولنه ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز علیه السلام بر وقتده یهودك مدارسنه کیردی نعیم بن عمرو وحارث

لسانیله حق تعالی‌یی تقدیس ایدر (لا اکراه فی الدین قد تبین الرشد من الغی فمن یکفر بالطاغوت ویؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقی لا انفصام لها والله سمیع علیم) دینی قبولده اکراه یوقدر یعنی کیمسه‌یی اکراهله دینه ادخال ایتمیك تحقیق بو دین ضلالتدن طوغری یولی یعنی کفردن ایمانی بیان وتمییز ایتدی ایمدی هرکیمکه طاغوته یعنی شیطان واصنام وسائر غیر الله‌یه طابیوب انکار والله‌یه ایمان ایدرسه تحقیق اعتماد وامنیت اولنور محکم بر قولپ قوی طوتدی که (اول قرآندر) انکچون آیرلمق یوقدر الله عظیم الشان اول عروه وثقایی نیت خالصه ایله طوته‌نی ایشیدیجی وبیلیجیدر ❀ مرویدرکه ابو الحصین نام انصارینك ایکی اوغلی وار ایدی شامدن مدینه‌یه بر نصرانی کلوب بونك اوغللرینی اضلال ونصرانی ایدوب شامه کیتدیلر ابو الحصین پیغمبر علیه السلامدن اجازت طلب ایتدیکه کیدوب انلری زور ایله راه شرعه کتوره بو آیت کریمه نازل اولدیکه

بن زيد ديديلركه يامحمدسن نه دين اوزره سن ديديكه دين ابراهيم عليه السلام اوزره يم ديديلركه ابراهيم يهودى ايدى ديديكه كلك توراته مراجعت ايده لم اول بزمله سزك بينكزده حكم اولسون اوبله اولسه اندن امتناع ايتديلر (ثم يتولى فريق منهم وهم معرضون) انلردن بر فريق حقى قبولدن معرضين اولدقلرى حالده تولى ايدر ۞ ابن عباس رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه خيبراهلندن بررجل وبرمرأه زناايتديلر كتابلرنده رجم ايجاب ايدرايدوكن بيلوركن اول ايكيسى ارالرنده شريف اولديغيچون انلرى رجمدن كراهت ايتديلر ورخصت اولمق رجاسيله اول ايكيسنك امرنده حكمى پيغمبريمز عليه السلامه حواله ايتديلر پيغمبريمز عليه السلام انلره رجله حكم ايديجك يهوددن نعمان بن اوفى ونجوى بن عمرو انلره رجم يوقدر ديديلر ۞ پيغمبريمز عليه السلام ديديكه بنمله سزك اراكزده تورات حكم اولسون نعم ديوب جمله سى اكاراضى اولديلر انلرك اعلمى ابن صوريادينوردى انى كتورديلر رجم ذكراولنان محلى آچدى الينى رجم آيتى اوزره قيوب انك مابعدنى اوقودى عبدالله بن سلام رضى الله تعالى عنه انده حاضرايدى ديديكه يارسول الله رجم آيتن اوقوميوب كچمشدر ۞ اندن ابن صوريانك الين اول آيتك اوزرندن قالديروب آيتى پيغمبريمز عليه السلامه وانلره اوقودى بيورلمشكه ۞ المحصن والمحصنة اذا زنيا وقامت عليهما البينة رجا وان كانت المرأة حبلى تربص بها حتى تضع مافى بطنها ۞ قچان محصن ومحصنه زناايدوب اوزرلرينه بينه اقامت اولنه ايكيسى دخى رجم اولنور اكراول مرأة زانيه حامل ايسه حملنك وضعنه دكين توقف اولنور اوبله اولسه پيغمبريمز عليه السلام اول زنا ايدن رجل ومرأه يى رجم ايتدى يهوداكا زياده انجنديلر اول سببدن اشبو آيت كريمه نازل اولدى (ذلك بانهم قالوا لن تمسنا النار الا اياما معدودات) انلرك حقدن تولى واعراضلرى شول اعتقاد زايغ وطمع فارغلرى سببيله ايديكه بزه نارك مس ايتمسى ايام قليله ده اولور ديوعقاب امرنى تسهيل ايدرلر ديكه انك ذكرى جزؤ اولك اوچنجى حزبنده كچمشدر (وغرهم فى دينهم ماكانوا يفترون) وانلرى دينلرى امرنده افترا ايتدكلرى شئ مغرور ايتديكه اول اباءلرندن انبياء انلر ايچون شفاعت ايليه وحق تعالى يعقوب عليه السلامه وعدايتمش اوله كه انك اولادنى تعذيب ايتميه مكركه زمان قليله ده تحلهٔ قسم ايچون ايليه (فكيف اذاجمعناهم ليوم لاريب فيه) انلرك حالى نيجه اولور قچانكه بز انلرى جمع ايده وز بر كون ايچونكه انده ريب يوقدر ۞ روايت اولنوركه يوم قيامتده كفارك رايتلرندن اول رفع اولنان رايه يهودك رايه سى اوله خلائق بيننده افضاح اولندقلرندن صكره جهنمه سوريله لر (ووفيت كل نفس ما كسبت) وهرنفس خير وشردن كسب ايتديكنك جزاسى توفيه اولنور (وهم لايظلمون) انلر ظلم اولنمزلر ۞ اشبونده دلالت واردركه عبادت حبط اولنميه ومؤمن نارده مخلد اولميه زيرا ايمان وعملك توفيه سى نه نارده ونه اكا دخولدن اول ده اولور بلكه اندن خلاصدن صكره ده اولور (قل اللهم مالك الملك) يامحمد ديكل كه ياالله بزى خيرله قصدايت وياعبادك ومالك اولدقلرينك مالكى ۞ حق جل وعلا كتب سالفه نك بعضنده ديمشدركه ۞ أنا الله ملك الملوك ومالك الملوك قلوب الملوك ونواصيهم بيدى فان العباد أطاعونى جعلتهم عليهم رحمة وان عصونى فلاتشتغلوا بسب الملوك ولكن توبوا الىّ اعطفهم عليكم ۞ بن اول الله تعالى يم كه ملوكك ملكى ومالكين ملوكك قلوب ونواصيسى

كيمسه اكراهله دينه ادخال اولنميه ۞ دينلدكجه بو آيت كريمه اشارتيله يهود ونصارى ومجوس جزيه قبول ايتدكلرى حالده زور ايله دينه دعوت اولنميوب انجق مشركين عربه يااسلام ياسيفله معامله اولنوردى صكره آيت قتال ايله منسوخ اولدى (الله ولى الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الى النور والذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النورالى الظلمات اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون) مؤمنلرك دين ونصرت حيثيتيله اقرب ووليلرى الله تعاليدر انلرى ضلالت ظلماتندن هدايت نورينه اخراج ايدر كافرلرك مقربلرى اولان طاغوت انلرى فطرتلرى اولان نور اسلامدن ضلالت ظلماتنه چيقاررلر بوكفار ومرتدلر جهنم آتشى ملازملريدر انلر اول آتشده مخلد ودائملردر (الم ترالى الذى حاج ابرهيم فى ربه ان آتيه الله الملك اذقال ابرهيم ربى الذى يحيى ويميت قال انا احيى واميت قال ابرهيم فان الله

بنم يدمده در اكرعبادبكا اطاعت ايدرلرسه ملوكى انلره رحمت قيلورين واكرعصيان ايدرلرسه ملوكى انلرك اوزره عقوبت قلورين ۞ اعدى ملوك سبنه اشتغال ايتمكز بلكه بكا توبه ايدك كه انلرك قلوبنى سزه رحمتله امالة ايدم ۞ ابن عباس وانس رضى الله تعالى عنهما ايدرلر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مكه يى فتح ايديجك امته وعد ايتديكه فارس وروم ممالكى دخى باذن الله انلرك اوله ۞ منافقون ويهود ديديلركه محمد عليه السلامه مكه مدينه يتمديمى كه حتى فارس وروم ممالكنه دخى طمع ايلدى اول اكا قندن اولور زيراكه انلر قوتده وعسكرلرى كثرتده در اوبله اولسه اشبو آيت كريمه نازل اولدى (تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء) ملكى ديلديكك كمسه يه ويررسن وديلديككدن انى نزع ايدرسن ملكى عربه ويروب وفارس وررومدن كيدررسن وياخود ملكى انبيايه ويرر وجبابره دن كيدررسن وياخود ملكى آدم اولادينه ويرر وابليس وجنوددن كيدررسن (وتعز من تشاء وتذل من تشاء) وديلديككى عزيز وديلديككى ذليل ايدرسن واصحابنى عزيز ايتدك حتى كه غالبين اولدقلرى حالده اون بيك كشى مكه يه كيرديلر ۞ وابوجهل واصحابنى ذليل ايتدك حتى كه باشلرى كسيلوب جسدلرى قليبه براغلدى ويا ايمان هدايتله عزيز وكفر وضلالتله ذليل ايدرسن ويا طاعتله عزيز ومعصيتله ذليل ايدرسن ويانصرتله عزيز وقهرايله ذليل ايدرسن وياغناايله عزيز وفقر ايله ذليل ايدرسن وياقناعت ورضاايله عزيز وحرص وطمعله ذليل ايدرسن (بيدك الخير) خيروشر سنك يدكده در (انك على كل شئ قدير) اعزاز واذلالدن هر برينه قادرسن يالكز خير ذكريله اكتفاء اولندى زيراكه اول مقتضى بالذاتدر واماكه شر مقتضى بالعرضدر زيرا شر جزئى بولنمز مادامكه خيركلى يى متضمن اولميه ويا خطابده ادبى مراعات ايچون اوله وياكلام خيرده واقع اولديغيچون اوله ۞ زيرا روايت اولنديكه پيغمبريمز عليه السلام خندق غزاسنده خندق ايچون خط ايدوب صحابه دن هر اون كشى يه اندن قرقر ذراع قازمغه تعيين ايلدى ماشاء الله تعالى قازدقلرندن صكره انده برصخرهٔ عظيمه ظاهر اولدى اكا معول تأثير ايتمدى اوبله اولسه پيغمبريمز عليه السلامه انى اخبار ايچون سلمان رضى الله تعالى عنهى كوندرديلر همان دم پيغمبريمز عليه السلام كلوب معولله بركره انى اوردى كبى اول پاره لندى شول بيت مظلمده مصباحك ضياء ويرمسى كبى اندن برضوء پيدا ايدوب انك ايكى لابه سنه ضياء ويردى پيغمبريمز عليه السلام وانكله بيله اولان مسلمين تكبير ايتديلر وپيغمبريمز عليه السلام ديديكه بكا حيره نك قصرلرى وكلابنك انيابى كوزكدى بعده ايكنجى كره معول ايله اوريجق ديديكه بكا اندن ارض رومنك قرمزى قصرلرى كوزكدى بعده اوچنجى كره معولله اوريجق ديديكه بكا اندن صنعانك قصرلرى كوزكدى ۞ وبكا جبرائيل عليه السلام خبر ويرديكه امتم اشبو كوردكلرينك كلنه غالب اوليسردر ايمدى سزه بشارت اولسون ۞ منافقون ديديلركه كوركگه بويله وعدايله اول سزى نيجه الدايور ويثربدن حيره نك قصرلرينه اليكز ايريسردر ديو سزه خبرويرر والحال سزايسه قورقكزدن خندق قازه طورر سزاوبله اولسه اشبو آيت كريمه نازل اولدى (تولج الليل فى النهار) كيجه يى كوندزه ادخال ايدرسن حتى انكله كوندز اون بش ساعت اولور وكيجه طقوز ساعت قالور (وتولج النهار فى الليل) وكوندزى كيجه يه ادخال ايدرسن حتى انكله كيجه اون بش ساعت اولور وكوندز

يأتى بالشمس من المشرق فأت بها من المغرب فبهت الذى كفر والله لايهدى القوم الظالمين) ايابصيرتله نظر ايتمدكمى شول كيمسه طرفنه كه ۞ اول نمرود در الله تعالى اكا ملكى اعطا ايتمكله طغيان وكبرندن ربسى حقنده ابراهيم عليه السلامله مخاصمه ومجادله ايلدى اولوقتكه ابراهيم عليه السلام بنم ربم قدرتيله امواتى احيا وزنده يى اماته ايدر ديدكده نمرود بن دخى ديرلدر واولدررم ديدى ابراهيم عليه السلام انك تلبيسلكنى فهم ايدوب تكرار ربم الله تعالى كونشى هركون مشرقدن كتوررسن انى مغربدن كتورديمكله نمرود كافر مبهوت متحير ومنقطع اولدى الله عظيم الشان قوم ظالمينه هدايت ايتمز دينلديكه نمرود برواجب القتل آدمى كتوروب آزاد ايتمكله اشته ميتى احيا ايلدم وبربيكناه آدمى قتل ايتمكله اشته ديرى يى اولدردم ديديكنده ابراهيم عليه السلام شمسك عكسى طلوعنى تكليف ايلدى (اوكالذى مرعلى قرية وهى خاوية على عروشها

طقوزساعت قالور (وتخرج الحى من الميت وتخرج الميت من الحى) واوليدن ديرى وديريدن اولى چيقاررسن نطفه‌دن حيوان وحيواندن نطفه چيقاررسن ويابيضه‌دن طائروطائردن بيضه چيقاررسن وياكافردن مؤمن ومؤمندن كافر چيقاررسن زيراكه مؤمنك قلبى ديريدر وكافرك قلبى ميتدر ❁ اومن كان ميتا فاحييناه ❁ دلالتيله وياتازه‌اوتلرى حب يابسدن وحب يابسى تازه اوتلردن چيقاررسن (وترزق من تشاء بغير حساب) وديلديكنه مالى تضييق وتقتيرسز وياحسبان وظن اولنميان حيثيتدن ويررسن ❁ على بن أبى طالب كرم الله وجهه ورضى الله تعالى عنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت ايدر ديديكه حق جل وعلا سورۀ فاتحه‌يى وآية الكرسى‌يى وشهد الله آيتن عند الله الاسلامه دكين وقل اللهم‌دن بغير حسابه دكين انزال ايتمك ديلدى عرشه تعلق ايتديلر حالبوكه انلركله الله تعالى بيننده حجاب يوغيدى ديديلركه ياربنا بزى دارذنوبه وعصيان اهلنه ايندررسن بزايسه عرشه متعلقلرز حق جل وعلا ديديكه عزم وجلالم حقيچون بركسنه‌كه هرفرض نمازى اردنجه سزى اوقويه انك مكانتى جنت ايدم وانى حظيرۀ قدسده اسكان ايدم وهركونده اكا تمش كره نظر رحمت ايدم وهرحاجتن روا ايدم ادناسى مغفرت اوله وانى هرعدو وحاسددن حمايت ايدم انلرك اوزره نصرتم ايركوررم (لايتخذ المؤمنون الكافرين اولياء من دون المؤمنين) مؤمنلر مؤمنلردن غيرى كافرلرى قرابت وياصداقت جاهليه ايچون دوست ايدنمسونلر تاكه حب وبغضلرى خاصة فى الله اوله ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر منافقيندن عبد الله بن ابى اصحابى مشركون ويهود ايله موالات ايدرلردى وانلره مسلمينك احوالنى خبرويررلردى انلرك پيغمبريمز عليه السلام حضرتلرينك اوزره ظفربولملرين اميدلنورلردى كه حتى بو آيت كريمه نازل اولدى مؤمنلر انلرك فعلى مثلندن نهى اولندى (ومن يفعل ذلك فليس من الله فى شئ) اول كمسه‌كه كافرلرى دوست ايدينه الله تعالى دوستلغندن برشيئده دكلدركه اكا دوستلق دينلمسى صحيح اوله زيراكه حق تعالى ايله وهم عدوسيله دوستلغى جمع ايتمك ممكن اولمز (الا ان تتقوا منهم تقاة) مكركه كافرلردن خوف ايده‌سز انلر ظاهرده غالبين اولمسيله ويامؤمنلر انلرك اراسنده اولمغله ايعدى كندودن انلرك شرنى دفع ايچون قلبى ايمانله مطمئن اولديغى حالده لسانله مدارات ايتمسى جائز اولور لكن دم حرامى ومال حرامى استحلال ايتمسز وانلر عورات مسلمينى اظهار ايتمسز (ويحذركم الله نفسه) حق تعالى سزى كفارله موالاتدن ومنهى‌يى ارتكابدن ومأموره مخالفتدن عقوبتله تحذير ايدر (والى الله المصير) مرجعكز الله تعالى‌يه‌در اعمالكزك جزاسين ايدر (قل ان تخفوا ما فى صدوركم او تبدوه يعلمه الله) يامحمد انلره ديكل كه اكرصدوركزده اولان موالات كفارى كرك اخفاء ويا اظهار ايدك حق تعالى انى بيلور (ويعلم ما فى السموات وما فى الارض) سموات وارضده اولان اشيايى دخى بيلور اويله اولسه كفارله موالاتكز اكا نيجه خفى اولور (والله على كل شئ قدير) حق تعالى هرشيئه قادردر عقابندن صاقنك (يوم تجد كل نفس ما عملت من خير محضرا وما عملت من سوء تود لو ان بينها وبينه امدا بعيدا) يوم قيامتده هرنفس خيروشردن دنياده ايشلديكن حاضربولور خيرينه سوينور وشرينه يرينوب تمنى ايدركه نوليدى اول شرله انك بيننده مسافۀ بعيده اوليدى وياكا ابدا ملاقات ايتميدى ويا انى ايشلميدى (ويحذركم الله نفسه)

قال انى يحيى هذه الله بعد موتها فاماته الله مائة عام ثم بعثه قال كم لبثت قال لبثت يوما او بعض يوم قال بل لبثت مائة عام فانظر الى طعامك وشرابك لم يتسنه وانظر الى حمارك ولنجعلك آية للناس وانظر الى العظام كيف ننشزها ثم نكسوها لحما فلما تبين له قال اعلم ان الله على كل شئ قدير) آيت اوله مربوط اولمغله ياخود خبر آلمدكى اول مثللو كيمسه‌دنكه اول كيمسه ديوارلرى سقفلرى اوزرينه ييقلمش زياده خراب برقريه‌يه اوغرادى ❁ اول قريه ياقدس شريف يااكا ايكى فرسخ قريۀ عنب اوله ❁ اول كيمسه استعظام صورتيله الله تعالى بوامواتى ياخود بو خرابانى بو حالدنصكره نيجه احيا وآبادان ايدر ديدى حق جل وعلا اول كيمسه‌يى يوزسنه اماته ايدوب بعده احيا ايلدى واكا بو محلده نقدر اكلندك ديدى ياخود برملك واسطه‌سيله سؤال ايلدى اول كيمسه بركون ياخود بركونك بعض مقدارينى اكلندم ديدى بلكه يوزييل اكلندك طعامكه وشرابكه نظر ايله كه هيچ

حق تعالى سزى عقوبتندن تحذير ايدر (والله رؤف بالعباد) الله تعالى عبادينه رأفتلودركه انلرك صلاحنى مراعات ايچون نهى وتحذير ايدر (قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونى يحببكم الله) يامحمد يهود ونصارايه ديكل كه اكرسز الله تعالى‌يى سورسكز بكا اتباع ايدككه الله تعالى سزى سوه زيراكه بن انك سزه رسولين واوزريكزه حجتن ايعدى مؤمنلرك الله تعالى‌يى سومسى امرينه اتباع اطاعتن ايشلر ورضاسنى ابتغالريدر والله تعالينك مؤمنلرى سومسى اول خصال اوزره انلره ثناسى واثابتى ودخى (ويغفر لكم ذنوبكم) وذنوبكزى مغفرت ايليه ديو وعد كريمه انجازيدر (والله غفور رحيم) الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر انلره‌كه الله تعالى‌يه طاعت ورسولنه متابعتله وبعثله سويليه‌لر ❁ روايت اولنديكه اشبو نزوله سبب يهود ونصارانك بز الله تعالينك ابناء واحباسييز ديديلر وياخود وفد نجران بزم عيسى عليه السلامه عبادتمز الله تعالى‌يه محبتمزدندر ديديلر وياخود پيغمبريمز عليه السلام زماننده برقوم كندولرين الله تعالى‌يى سورزعم ايتديلر اويله اولسه قوللريتى تصديق ايدر عمله امر اولنديلر اشبو آيت كريمه نازل اولجق عبد الله بن ابى اصحابنه ديديكه محمد كندويه طاعتى الله تعالى‌يه طاعت كبى قيلوروبزه امر ايدركه انى سوه‌يز نصارى عيسايى سومسى كبى اويله اولسه نازل اولديكه (قل اطيعوا الله والرسول) ديكل كه الله تعالى ورسولنه اطاعت ايدك (فان تولوا) اكر الله تعالى‌يه ورسولنه اطاعتدن اعراض ايدرسكز (فان الله لا يحب الكافرين) سزكافرلرسز حق تعالى ايسه كافرلرى سومز فعللرينه راضى اولمز وانلرى مغفرت ايتمز ❁ قال النبى صلى الله عليه وسلم كل امتى يدخلون الجنة الا من ابى قالوا ومن يأبى قال من اطاعنى دخل الجنة ومن عصانى فقد أبى ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر جميع امتم جنته كيدر اباء ايدن كيرمز ديديلركه كيمدركه اندن اباء ايدر ديديكه بكا اطاعت ايدن كيرر بكا عصيان ايدن جنته كيرمكدن اباء ايدر اشبونده دلالت واردركه شرعه اطاعتدن اعراض كفر اوله والله تعالينك محبتنه منافى اوله وانك محبتى مؤمنلره مختص اوله (ان الله اصطفى آدم ونوحا وآل ابرهيم وآل عمران على العالمين) حق جل وعلا رسالت وخصائص روحانيه وجسمانيه ايله آدم ونوح وآل ابراهيم وآل عمرانى عالمين اوزره اختيار ايلدى ❁ اشبونكله انلرك ملائكه اوزره فضلى اولديغنه استدلال اولندى اما آدم ابو البشردر وآل ابراهيم وآل عمران ايله مراد ابراهيم وعمرانك كنديلريدر دينلدى وقول آخرده آل ابراهيم ايله مراد اسماعيل واسحاق وايكيسنك اولاديدر وانلرده پيغمبريمز عليه السلام دخى داخلدر وآل عمران ايله مراد موسى وهاروندركه ايكيسى دخى عمران بن يصهر بن فاخت بن لاوى بن يعقوب اوغللريدر وياخود آل عمران ايله مراد عيسى عليه السلامدركه اناسى مريم بنت عمران بن ماثاندر اويله اولسه اشبو ايكى عمران بيننده بيك سكزيوز سنه كچوبدر (ذرية بعضها من بعض) انلر ذرية واحده‌در بعضى بعضيسندن منشعبدر ويادينده بعضى بعضيسندندر (والله سميع عليم) الله تعالى ناسك اقوالنى ايشيدر واعمالنى بيلور قول وعملى مستقيم اولانى اصطفاء ايدر ويا امرأة عمرانك قولنى ايشيدرو نيتنى بيلور (اذ قالت امرأة عمران) عمران بن ماثانك زوجه‌سى حنه بنت فاقوزكه عيسى عليه السلامك جده‌سيدر ❁ اشبو موسى عليه السلامك باباسى اولان عمران دكلدركه انك مريم نام برقزى

تغير ايلمامشدر وحماركه نظر ايله كه سنى ناسه برنشان وعبرت ايچون بويله ايلدك وحمارك كموكلرينه نظر ايله كه انلرى بربرى اوزرينه وضعله نيجه تركيب ايده‌رز وانلره لحم كيديروب نيجه احيا ايده‌رز بيوردى وقتاكه اول كيمسه‌يه اثار قدرت الهى بيان اولدقده بيلدمكه تحقيق الله عظيم الشان احياى امواته وهر شيئه قادردر ديدى ❁ بو آيت كريمه تفسيرنده كيمسه ديو تسطير اولنان خضر عليه السلام ياخود بعنى منكر بركيمسه ايدى دينلمش اما مشهور اولان عزير بن شرحيادر اكا براحباردن وتوريه حفظنده ايدى بخت نصر بيت المقدسى خراب واهاليسنى اسير ايتدكده بودخى اسير اولوب بابله كتمشيدى بعد زمان مدد باريله خلاص وقدس شريفه توجهنده انده يا قرية العينده اغاجلردن برمقدار انجير واوزم دوشيروب انجيردن برنبذه اكل بقيه سنى برسپته واوزمى صيقوب طلومه وضع ومركبنى اوكنه ربط ايله ارقه سنى برديواره ويروب بو خرابيتك

واراىدى هارون عليه السلامدن بيوك ايدى ايمدى امرأة عمران ديديكه (رب انى نذرت لك مافى بطنى محررا) يارب قارنمده اولان شيئى سنك خدمتكله معتق اولمسنى نذرايلدم ❁ روايت اولنوركه امرأة عمران عاقر عجوز ايدى براغاج كولكه سنده ايكن كورسه‌كه برطاوس ياوريسن بيدرر اندن كوكلى كنديسنك برولدى اولمسن تمنى ايدوب ديديكه الهى اكربكا بر ولد روزى قيلورسك انى بيت المقدس خدمتنه قومغه نذر ايتدم اويله اولسه مريم رضى الله تعالى عنهايه حامله اولوب زوجى عمران ايسه اول اثناده فوت اولدى ❁ كلبى ومحمد بن اسحق ايدر بركسنه اول زمانده ولدينى نذرايتسه كنيسه‌يه قويارىدى تابلوغنه دكين كنيسه خدمتندن زائل اولمز طورردى بالغ اولديغنده ديلرسه انده اقامت ايدر ويادياديكى يره كيدرردى وقبل البلوغ كتمسى جائزدكلدر وندره غلماندن غيرى جائز اولمزدى وزكريا عليه السلام وعمران ايكيسى اختين تزوج ايتمشلردى برينه ايشاع بنت قاقوز دينور زكريا عليه السلامك تحت نكاحنده اولوب يحيى عليه السلامك اناسى ايدى وبرينه دخى حنه بنت قاقوز دينوردى عمرانك تحت نكاحنده اولوب مريم رضى الله تعالى عنهانك اناسى ايدى لكن طوغرمقدن قالمشدى ذكراولنديغى كيفيت اوزره نذرايدجك مريم رضى الله تعالى عنهايه حامله اولدى زوجى اكا ديديكه عجب مشكل ايشه اوغرادك قارنكده‌كى قزاولورسه نيجه ايدرسنكه اول نذركه صالح اولمز ايكيسى اول وهمه دوشديلر حنه مريمه حامله ايكن عمران فوت اولدى وقتاكه حنه قارنده ايكن نذر ايلدى ديديكه (فتقبل منى) ايمدى الهى اول نذرمى قبول ايله كل (انك انت السميع العليم) زيرا كه سن بنم قولمى ايشيدر ونيتمى بيلورسن (فلما وضعتها قالت رب انى وضعتها انثى) وقتاكه حنه انى طوغردى كورسه‌كه قزدر تحسر وتحزن ايدوب ديديكه يارب قز طوغردم اول ايسه انى اركك اولمسين اميدلنوردى (والله اعلم بما وضعت) الله تعالى ايسه انك نه شئ طوغرديغن بيلور (وليس الذكر كالانثى) طلب اولنان ذكر ايسه كنيسه خدمتنده ديشى كبى دكلدر زيرا اكا حيض ونفاس واعذار نساء اعتراسندن خالى اولمز (وانى سميتها مريم) وانى مريم ديو تسميه ايتدمكه اول انلرك لغتنده عابده وخادمه ديمكدر (وانى اعيذها بك وذريتها من الشيطان الرجيم) يارب انى وذريتنى سكا اعاذه ايدرم شول شيطاندنكه رحمتكدن طرد اولنمشدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم مامن مولود يولد الا والشيطان يمسه حين يولد فيستهل من مسه الا مريم وابنها ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر هر ولدكه طوغار الا اول طوغار كن شيطان انى مس ايدر ابتداى ظهورندن تأثيرين طمع ايدوبدر اويله اولسه اصابتندن ولد استهلال ايدر الا مريمى واوغلو عيسايى مس ايتميوبدر الله تعالى حنه‌نك استعاذه‌سى سببيله اول ايكيسين شيطاندن عصمت ايتدى (فتقبلها ربها بقبول حسن) رب تعالى حنه دن انى نذرنده اركك يرينه قبول ايتدى وولادتى عقبنده انى مسلم ايتدى (وانبتها نباتا حسنا) وانى تربيهٔ حسنه ايله تربيه ايتدى وياخلقنى زياده ونقصاندن تسويه ايتدى سائر مولودك ييلده بيوديكى دكلوانى بركونده بيوتدى ❁ روايت اولنوركه حنه انى طوغرىجق برخرقه‌يه صاردى ومسجده ايلتوب احبار قاتنه قودى اشبو الله تعالى‌يه نذردر انى بيلديككز كبى ايدك ديدى احبار مريمك تربيه‌سى امرنده تنافس ايتديلر زيرا كه امامكرينك وصاحب

ابادانلغى امكانى تخيل وتحيرده ايكن ضحى وقتى نائم ويوز سنه دنصكره غروب شمسده محوه كلكله بركون ياخود كونك بعضيسى ظن ايتمشيدى وامر خدا ايله مركبنك كموكلرينه نظر ايدركن كموكلره وسائر متفرقه اجزاسنه جمع اولك ديو نداسى ايشتدكده فى الحال صورت بولوب قالقوب نعره اوردى وعزيرى قوم وقبيله سنك اختيارلرى طانيموب چونكه بخت نصر جمله توريتى احراق ايتمكله بونك توريتهٔ حافظى اولديغى معلوم اولديغندن انكله امتحان ومعروف اولدى (واذ قال ابرهيم رب ارنى كيف تحيى الموتى قال اولم تؤمن قال بلى ولكن ليطمئن قلبى قال فخذ اربعة من الطير فصرهن اليك ثم اجعل على كل جبل منهن جزأ ثم ادعهن يأتينك سعيا واعلم ان الله عزيز حكيم) ياد ايله انى كه ابراهيم عليه السلام يارب موتايى نيجه احيا ايدرسن بكا كوستر ديدى حق جل وعلا امرده بى زنده ايلديكمه اينانمزميسن ديدى ابراهيم عليه السلام بلى

قرابتلرينك قزى ايدى وماثان اولادى ايسه رؤس ملوكلرى ايدى زكريا عليه السلام ديديكه بن انى تربيه‌يه احقم ❁ زيرا كه خاله‌سى بنم تحت نكاحمده در اندن اباء ايدوب قرعه‌يى اختيار ايتديلر يكرمى يدى كشى ايديلر بر نهرك كنارينه واروب قلملرينى نهرايچنه براقديلر ❁ زكريا عليه السلامك قلمى صويوزنده قالوب سائرينك قلملرى ايچنه باتدى اويله اولسه (وكفلها زكريا) زكريا عليه السلام مريم رضى الله عنهايى كندى كفالتنه آلدى وانكيچون برموضع استيجار ايتدى بيوب نساء حدينه ايريشجك مسجده انكيچون برمحراب بنا ايتدى وانك قپوسين وسطنده ايدوب اكا نردبان ايله چيقلوردى وا كازكريا عليه السلامدن غيركسنه وارمزدى هركون اول اكا طعام وشرابن ويرردى (كلما دخل عليها زكريا المحراب وجد عندها رزقا) هربار كه زكريا عليه السلام اكا محرابنه وارسه كه اول غرفه سيدر ومحراب ايسه مجالسك اشرف مقامنده كه اول دخى مسجددندر وزكريا عليه السلام انك قاتنه واروب چيقديغنده اوزرينه يدى قپو بركيدرردى انك قتنده قيشده ياز يميشين ويازده قيش يميشين بولوردى (قال يامريم انى لك هذا) يامريم بو رزق سكا قندن كلوبدر حالبوكه بووقتده بونوع يميش بولنمز واوزريكه ايسه قپولر بركيديلوبدر ديدى (قالت هو من عند الله) ديرديكه اول الله تعاليدندر (ان الله يرزق من يشاء بغير حساب) حق تعالى ديلديكى كمسنه‌يه رزق حسابسز ويرر وياحسابانسز ويرر ❁ اشبو احتمال اولوركه مريم كلامندن اوله الله تعالى كلامندن اولمسى دخى احتمالدر ❁ روايت اولنوركه بنو اسرائيله قحط ايردى مريم ايسه اول حالده ايدى حتى كه زكريايه انى حملدن ضعف ايردى بركون بنو اسرائيله ديديكه بيلورسزكه بن پير اولمشم مريمى كتور مكه بى مجال قالمشم بريكز انك كفالتن تعهد ايتسون بندن انى آلوب كتسون قحط وفقردن هربرى اعتذار ايله كنديدن انى دفع ومنع ايتدى آخرا كا قرعه آتمغى رأى ايتديلر مكر مريمك عميسى اوغلى يوسف بن يعقوب دينور بر رجل نجار وار ايدى قرعه انك اوزرينه واقع اولوب مريمى كتوردى مريم انك يوزنده شدت مؤنتدن ملالت كوروب ديديكه يايوسف حق تعالى‌يه ظنكى حسن ايت اول سنى رزقلنديرر اويله اولسه هركونده يوسف كسبندن اكا كفايتى دكلو رزق كتورردى انى كيسه‌يه قويديغى كبى حق تعالى انى آرتورردى زكريا عليه السلام اكا واروب قاتنده حاجتدن زياده رزق بولوردى يامريم رزق سكا قندن كلوبدر ديسه الله تعالى عندندن ديو جواب ويرردى ❁ اهل اخبار ايدر وقتاكه زكريا عليه السلام مريمدن بو كرامتى كوردى قلبندن ديديكه مريمه وقتسز بو فاكهه‌لرى ويرن رب تعالى قادردركه بنم زوجه‌مى اصلاح ايدوب ايكيمز دخى مأيوسلر ايكن بر ولد ويره (هنالك دعا زكريا ربه) اول حالتده زكريا عليه السلام كندى محرابنه كيروب قپولرين بركتدى واروب حق تعالى‌يه مناجات ايدوب (قال رب هب لى من لدنك ذرية طيبة) ديديكه يارب بكا سنك عندكدن بر ولد مبارك تقى رضى باغشلغل (انك سميع الدعاء) كه سن دعايه اجابت ايدجيسن (فنادته الملائكة) اكا جبريل عليه السلام ندا ايتدى (وهو قائم يصلى فى المحراب) حالبوكه اول محرابده طوروب نماز قيلوردى (ان الله يبشرك بيحيى) حق تعالى سكا يحيى نام ولد ايله تبشير ايدر (مصدقا بكلمة

كاليله ايمان ايدرم ولكن قلبم مطمئن اولسون ايچون سؤال ايدرم ديدى الله تعالى بيورديكه قوشلردن درت جنس اخذ ايله ❁ بو قوشلر طاوس وخروس وكوكرجين وقارغه در دينلدى ❁ واول قوشلرى صكره سكا شبهه اولمسون ايچون اشكال وهيئتلرينه كركى كبى تأمل ايله كندى الكله پاره‌ليوب اجزالرينى بربرلرينه خلط وجمع وباشلرينى يانكده حفظ ايله صكره اول مخلوط اجزادن ❁ درت يايدى ❁ طاغه بربر مقدار تقسيم ووضع ايله بعده اول قوشلرى باذن الله كلك ديو دعوت ايله انلر سرعتله سكا كاورلر وبيلكه الله عظيم الشان مراد ايتديكى شيده غلبه‌سى وهر خصوصده حكمت بالغه‌سى واردر ❁ مرويدركه ابراهيم عليه السلامك بو سؤالنه سبب بو ايديكه بركون ابراهيم عليه السلام دريا كنارندن كچركن برميته‌يه راست كلديكه دكزك صولوغيله اولان لاشه‌كاه دريايه كاه قره‌يه كيدوب كلمكده قره‌يه چيقدقده انواع حيوان برى ودكزه كتدكچه اجناس حيوان

من الله) حق تعالیدن عیسی علیه السلامك رسالتله کلمه سنی تصدیق ایدر (وسیدا) وقومنك
سید وفائقی اولور (وحصورا) وشهوات وملاهیدن نفسنی حبسده مبالغ اولور (ونبیامن
الصالحین) وصالحلردن ناشی نبی ویا کبیره وصغیره دن معصوم نبی اولدیغی حالده ❁ دینلدیکه
عیسی علیه السلامه کلمه دینلسنك حکمتی زیرا که اول حق تعالینك کن کلمه سندن وجوده
کلدیکیچون انك اوزره کلمه اسمی واقع اولوبدر ویاخود کلام الله ایله اهتداء اولندیغی کبی انکله
دخی اهتداء اولندیغیچون اکا کلمه دینلدی ویاخود اول مریم رضی الله تعالی عنها یه کلام حق
جبرائیل علیه السلام تبلیغ وجهی اوزره بشارت اولدیغیچون اکا کلمه دینلدی ویاخود حق
جل وعلا انبیایه انزال ایتدیکی کتابلرنده خبر ویردیکه اول باباسز برنبی ارسال وخلق
ایدیسردر ایمدی اول وعد ایله حاصل اولندیغیچون اکا کلمه دینلدی ویحیی علیه السلام ایسه
عیسی علیه السلامه اول ایمان کتوروب تصدیق ایلدی ویحیی علیه السلام عیسی علیه السلامدن
التی آی بیوك ایدی بعده عیسی علیه السلامك رفعندن اول قتل اولندی (قال رب انی
یکون لی غلام) دیدیکه یارب بنم نیجه غلامم اولور (وقدبلغنی الکبر) حالبوکه بکا کبرسن
ایریشوب بنده اثر ایتدی زیرا اول کندی طقسان طقوز یاشنده وخاتونی ایسه طقسان سکز
یاشنده ایدی (وامرأتی عاقر) وخاتونم ایسه اولاد طوغرمقدن کسیلوبدر ❁ اکر دینورسه که
زکریا علیه السلام نیچون حق تعالینك اکا ولد وعدی اولدیغندنصکره بنم نیجه غلامم اولور
دیدی حق تعالینك وعد ووعیدنده ایسه شك جائز اولمز دینورکه زکریا علیه السلام ملائکه نك
نداسین ایشتدیکنده شیطان اکا کلوب دیدیکه یا زکریا اول ایشتدیکك صوت الله تعالیدن دکلدر
بلکه شیطاندندر زیرا اول اکر الله تعالیدن اولسه اول سکا انی وحی ایدردی سائر
امورده وحی ایتدیکی کبی اویله اولسه زکریا علیه السلامك سؤالی وسوسه یی دفع ایچون
ایدی ویاخود زکریا علیه السلامك اول سؤالی وعد اللهده شکندن دکلدی بلکه انك کیفیتندن
ایدیکه یارب انی ایتمك نی وخاتونمی شاب ایتمکله میدر ویا ایکمز دخی کبیر اولدیغی حالده میدر
ویا بکا انی مرأة اخرادنمی ویریسردر (قال کذلك الله یفعل مایشاء) الله تعالی دیدیکه یا زکریا
دیدیکك کبی سن کبیر وخاتونك عاقر ایکن ایکیکزدن اول بر ولد ایجادایدر انك فعلنه اعتراض
اولنمز (قال رب اجعل لی آیة) زکریا دیدیکه یاربی بکا برعلامت تعیین ایتکه انکله خاتونمك
حملنی بیلم وسکا شکر ایچون عبادتمی آرتورم (قال آیتك الا تکلم الناس ثلاثة ایام) حق تعالی
دیدیکه علامتك اولدرکه اوچ کون ناسله مکالمه یه قادر اولمیه سن تا که اول مدتده نعمت موعوده نك
حقنی قضا ایچون الله تعالینك ذکروشکرینه مشغول اوله سن (الارمزا) مکرکه عین ویاید
اشارتیله اوله وزکریانك اشارتی مسجه ایله ایدی (واذکر ربك کثیرا) وربك جل شانه یی
چوق ذکر ایت (وسبح بالعشی) وانی تسبیح ایت زوالدن غروبه دکین ویا عصر ویا غروبدن
صدرلیلك ذهابنه دکین (والابکار) وطلوع فجردن ضحایه دکین (واذقالت الملائکة) ذکر
ایت شول وقتیکه جبرائیل علیه السلام دیدی (یامریم ان الله اصطفاك) یامریم حق تعالی
سنی امکدن تقبل ایده لیدنبرو سنی اختیار ایتدی (وطهرك) وسنی ذنوبدن وحیض ونفاسدن
ومسیس رجالدن تطهیر ایتدی (واصطفاك علی نساء العالمین) وسنی زمانکك نساسی اوزره

بحری اندن لقمه لقمه
اکل ایله متفرق ومحو
اولوردی ابراهیم علیه
السلام متحیراً بیلورمکه
عدمدن ایجاد وخلقه قدرتك
وارایکن بونی جمع واحیا
ایدرسن لکن استرمکه انی
احیا ایده جککی بکا
کوستره سن دیو استدعا
ایلمش ❁ قوشلر بحثنده
بویله نقل اولنورکه ابراهیم
علیه السلام امر الهیله اول
طیوری ذبح وتوکلرینی
ولحومنی وکموکلرینی وجمله
اجزالرینی پاره پاره وبلکه
هاونده کوفته ومزج ایدوب
تمام اختلاطدنصکره درت
یابدی جباله تقسیم ووضع
وسرلرینی یاننده حفظ
ایدوب ای طاوس ای
خروس ای کوکرجین ای
قارغه باشکز طرفنه کلك
دیو ندا ایتدکده فرمان
الهیله هر برینك اجزاسی
بر برندن ایریلوب کندو
بدنلرینه اصالله هیئت
اصلیه لری تکمیل اولوب
سرعتله باشلری طرفنه
کلدیلر وتمام احیا اولدیلر ❁
محققلر بو درت طیرك ذبحنده
بویله اشارت ایتمشلردرکه
طاوس مجمع زینتدر انك
باشنی قوپار ودیدهٔ همتی
زینت دنیادن قابه وخروس

ویا جمیع نساء اوزره سنی تفضیل ایتدیکه بکر ایکن باباسز عیسایی طوغردی ومهدده کی برطفلی
انطاقیله یهودك قذفندن انی تبرئه ایتدی ونسانك استقذار اولنور اشیاسندن انی تطهیر ایتدی
وانی واوغلنی عالمینه آیت ایتدی ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم کمل من الرجال کثیر ولم
یکمل من النساء الا مریم بنت عمران وآسیة امرأة فرعون وفضل عائشة علی النساء کفضل الثرید
علی الطعام ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر رجالدن چوق کمسنه کامل اولوبدر الا که نسادن
کامل اولان انجق مریم بنت عمران وآسیة امرأة فرعوندر وعائشه نك نساء اوزره فضلی
ثریدك سائر طعام اوزره فضلی کبیدر ❁ وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم حسبك من نساء
العالمین مریم بنت عمران وخدیجة بنت خویلد وفاطمة بنت محمد وآسیة امرأة فرعون ❁ پیغمبریمز
علیه السلام ایدر نساء عالمیندن کماله ایرمشلری بیلمکه سکا کفایت ایدرکه انلر مریم
بنت عمراندرکه عیسی علیه السلامك اناسیدر وبری ام المؤمنین خدیجه بنت خویلددرکه
محمد علیه السلامك زوجه سیدر وبری فاطمة الزهرادرکه حضرت محمد مصطفی علیه السلامك
کریمهٔ محترمه لریدر ❁ یعنی قزیدر وبری ایسه آسیه بنت مزاحمدرکه اول فرعونك خاتونیدر
(یامریم اقنتی لربك) یامریم ربك جل شانه یه اطاعت ایت ویا نمازنده قیامکی اطاله ایت ❁
اوزاعی ایدر وقتاکه مریم رضی الله تعالی عنها یه بونکله امر اولندی نمازه طورمقدن ایاقلری
شیشدی هر برندن قان وایرین آقدی (واسجدی وارکعی مع الراکعین) نمازی جماعتله
قیلانلرله بیله سندخی رکوع وسجود ایت آیتده سجودك رکوع اوزره تقدیمی زیرا که شریعتلرنده
نماز انجلین قیلنوردی ویا اندن ایچونکه نمازلرنده رکوع اولمیانلر انلر مصلین دکلدر ودینلدیکه
قنوتله مراد طاعاته ادامتدر ❁ ام من هو قانت آناء اللیل ساجدا وقائما ❁ دلالتیله وسجود
ایله مراد صلاتدر ❁ وادبار السجود ❁ دلالتیله مراد خشوع واخباتدر (ذلك) یا محمد
سکا اشبو ذکر اولنان زکریا ویحیی ومریم وعیسی قصه سی (من انباء الغیب) اخبار
غیبدندرکه اول وحیدن غیری شیئله بیلنمز (نوحیه الیك) سکا اونی وحی ایدرز (وما
کنت لدیهم اذ یلقون اقلامهم) یا محمد سن انلرك قتنده حاضر دکل ایدك شول وقتکه انلر
اقتراع ایچون تبرکا تورات یازدقلری قلملرین صویه براقدیلر تا بیله لرکه (ایهم یکفل مریم)
انلرك قنغیسی مریمی حضانت وتربیه سنه الور (وما کنت لدیهم اذ یختصمون) وکذلك
سن انلرك قتنده دکل ایدك شول وقتکه انك کفالتنه تنافسا اختصام ایتدیلر (اذ قالت
الملائکة) ذکر ایت شول وقتیکه ملائکه دیدیکه (یامریم ان الله یبشرك بکلمة منه اسمه
المسیح عیسی ابن مریم) الله تعالی سکا تبشیر ایدر بر ولد ایله کیم اول کن کلمه سندن خلق اولنور
اسمی مسیح ابن مریمدر واکا مسیح دیو تسمیه نك حکمتنده مفسرون اختلاف ایتدیلر ❁ دینلدیکه
زیرا اول اقذاردن مسیح وذنوبدن تطهیر اولنوبدر ویا اول اناسی قارنندن چیقدیغنده دهنله
ویا برکتله مسح اولوبدر ویا جبرائیل علیه السلام انی قنادیله مسح ایدوبدرکه شیطان اکا یول
بولمیه ویا قنقنی عاهتلوبه مسح ایتسه عافیت بولوردی ویا یریوزنده سیاحت ایدر برمکانده قرار
ایتمزدی اماکه دجاله مسیح دینلمسی ایکی کوزینك بری ممسوح اولدیغیچون ایدی (وجیها فی
الدنیا والآخرة) دنیاده وآخرتده شریف ورفیع اولدیغی حالده ❁ دینلدیکه وجاهتی دنیاده

مائل شهوتدر انی بوغازله
وشهوت بندندن قورتول
وکوکرجین دائما انسانله
مأنوسدر انی اولدر وخلقدن
الفتی کس وقارغه منبع
حرصدر انی قتل ایله وصفت
حرصدن خلاص اول هر
کیمکه تیغ مجاهده ایله بو
درت صفتی ذبح ایدرسه
حیات ابدی یه واصل اولور
دیمشلر ❁ ودیمشلرکه عناصر
اربعه نك درت صفت
ذمیمه یی طبیعت آدمده
ظاهر اولور انلری انلره
مخالفت تیغیله ذبح ایتمك
لازمدر اولا صورت کبرکه
نتیجهٔ آتشدر ثانیا داعیهٔ
شهوتکه ثمرهٔ هوادر ثالثا
تبرکی امساکدرکه صفت
خاکدر رابعا تکابوی
حرصکه عادت آبدر بونلره
مخالفت اخلاق حمیده دن
اولور (مثل الذین ینفقون
اموالهم فی سبیل الله کمثل
حبة انبتت سبع سنابل فی کل
سنبلة مائة حبة والله یضاعف
لمن یشاء والله واسع علیم)
اول کیمسه لرکه ماللرینی
جهاد وسائر خیراته فی
سبیل الله انفاق وبذل ایدرلر
انلرك مالاری شول بر تخم
دانه سنه بکزرکه اکلدکده
یدی سنبله یعنی بشاق بتوررکه
هر برسنبله ده یوز حبه اولور

نبوتله وآخرتده شفاعتله‌در (ومن المقربين) وعندالله مقربيندن اولديغی حالده جنتده درجه‌سی
رفعتله وسمايه رفع اولنسيله وملائكه صحبتيله (ويكلم الناس فی المهد وكهلا) وناسه سويليه
حالبوكه مهدده طفل ايكن سورۀ مريمده ذكر اولنديغی اوزره ❁ روايت اولنوركه مريم
رضی الله تعالی عنها ايدر بن اوغلم عيسی ايله طفوليتی حالنده تنها ايكن اولديغمزده سويلشوردك
وكهل ايكن دخی ناسه سويليه سمادن نزولندنصكره اشياء معجزه‌دن خبرويره ❁ دينلديكه انك
مهدده كلامی معجزه وكهولتده كلامی دعوت ايدی (ومن الصالحين) حالبوكه عباد صالحيندندر
(قالت رب انی يكون لی ولد ولم يمسسنی بشر) مريم ديديكه ياسيدی جبرائيله خطاب ايسه
وياخود يارب الله تعالی‌يه خطاب ايسه بكا برولد قندن اولور والحال بكا بررجل مس ايتمدی
(قال) جبرائيل ويا الله تعالی ديديكه (كذلك) ديديكك كبی رجل سكا مس ايتمدين (الله
يخلق مايشاء) الله تعالی ديلديكی شيئ خلق ايدر (اذا قضی امرا) قچان برشيئك خلق وحدوثنی
اراده ايده (فانما يقول له كن فيكون) اكا ديركه اولغل اولدخی اسرع وقتده اولور ❁ اشبونده
اشارت واردركه حق جل وعلا اشيايی اسباب ومواد ايله مندرج خلق ايتمكه قادر اولديغی
كبی اسباب ومواددسز دخی خلق ايتمكه قادر اولور (ويعلمه الكتاب والحكمة والتورية
والانجيل) وحق جل وعلا اكا كتاب ودخی فقه ومعرفت وتورات وانجيل تعليم ايده
(ورسولا الی بنی اسرائيل) وانی بنی اسرائيله پيغمبر ايده واول انلره ديه كه (انی قدجئتكم
بآية من ربكم) بن سزه ربكز جل شانه‌دن قولمی تصديق ايدر علامتله كلدم ديديلركه اول
علامت ندر ديديكه (انی اخلق لكم من الطين كهيئة الطير) بن سزه بالچقدن طير صورتی كبی برشيئ
دوزرين (فانفخ فيه فيكون طيرا باذن الله) طير اولوركه اول يراسه‌در ❁ امامعنيده دينلديكه
اول خلقده شكل طيوردی امامعناده عورت كيدر زيرا انك ممه‌لری وديشلری واردر حيض
كورروطوغرر ❁ وهب ايدر اول اوچارمادامكه ناس اكا نظرايتسه قچان ناسك نظرندن غائب اولسه
دوشوب ميت اولوررحتی كه انكله فعل حقدن ممتاز اوله وهرشيئده كمال الله تعالی‌يه مختص ايدوكی بيلنه
(وابرئ الاكمه والابرص) واكمه وابرص نام ايكی دائی باذن الله تعالی انی كيدررم ❁ اكمه اولدركه اناسندن
اعمی طوغه ويااعمش اوله وكوندزده كورر كيجه‌ده كورمز اوله وابرص اولدركه اندن وضح
اوله اشبو ايكی دائی تخصيص ايتدی زيراكه اطبا اكا علاجدن عاجزلردر ❁ روايت اولنوركه
عيسی عليه السلام زماننده اطبا غالب ايدی اويله اولسه اول زمانك خلقنه حق تعالی عيسی
عليه السلام قتنه مرضادن بركونده اللی بيك كسنه جمع اولديلر انلردن طاقتلولری عيسی عليه
السلام قتنه واررديلر وطاقتسزلرقتنه عيسی عليه السلام كندی كيدردی ايمان شرطی اوزره
هر قنغيسنه دعاء ايدرديسه فی الحال اكا شفاء وعافيت ايرردی (واحيي الموتی باذن الله)
وموتايی باذن الله تعالی ديركورم ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ايدر عيسی عليه السلام درت
ميت ديركورديكه اول عاذر وابن العجوز وابنة العاشر وسام بن نوح عليه السلام ايدی اماعاذر
عيسی عليه السلامك صديقی ايدی وفات ايدجك يحيي عليه السلامه خبر كوندرديكه قرنداشك
عاذر وفات ايدوبدر حالبوكه انكله انك مابينی اوچ كونلك مسافه ايدی عيسی عليه السلام
اصحابيله سفر ايدوب اكا كلديلر وقبری اوزره وارديلر ❁ عيسی عليه السلام دعاء ايتديكی كبی

والله تعالی مراد ايتديكی
كيمسه ايچون بونی قات قات
زياده ايدر والله عظيم الشان
فضل وعطاسنده واسع
ومنفقك انفاقی ونيتنی
عالمدر (الذين ينفقون
اموالهم فی سبيل الله ثم
لايتبعون ماانفقوا منا ولا
اذی لهم اجرهم عندربهم
ولا خوف عليهم ولاهم
يحزنون) شول كيمسه‌لركه
مالليرنی جهاد وسائر خيراته
الله يولنده تصدق وانفاق
ايده‌لركه صكره اول انفاق
ايتديكی شيئ سكا شونی
ويردم ديو منت وفقرايه
نيجه برتعجيزايدرسن ديو
اذيت ايتمكه تابع اولميه‌لر انلر
ايچون ربلری عندنده مكافات
واردر وانلره بو مكافات
ضايع اولور خوفی وثوابدن
محروم اولور حزنی يوقدر ❁
عثمان بن عفان رضی الله عنه
جيش العسره‌ده فی سبيل الله
جميع آلاتيله بيك دوه
وعبد الرحمن بن عوف
رضی الله عنه درت بيك درهم
تصدق ايتملريله انلرك حقنده
بو آيت كريمه نازل اولدی
(قول معروف ومغفرة
خير من صدقة يتبعها اذی
والله غنی حليم) فقرايه
طاتلو سويلمك وصدقه
طلبلرنده اولان الحاح

(عاذر)

عاذر قبرندن طوری كلدی وماشاء الله دنياده قالوب اولادی اولدی واماابن العجوز وقتاكه
وفات ايدوب ميت اولديغی حالده عيسی عليه السلام قتنه اوغرايجق عيسی عليه السلام
انكچون دعاء ايتديكی كبی سر يراوزره جلوس ايتدی او اعناق رجالدن ايندريلوب
ثيابن كيدی وسريری ارقه‌سنه آلوب محلنه ايرتدی واولادی اولوب ماشاء الله معيشت
ايتدی واما ابنة العاشركه ناسدن عشور اولور جلق قزی ايدی فوت اولوب بركوندن
صكره عيسی عليه السلام اكا دعا ايتمسيله حيات بولدی وولدی اولوب برمدت دنياده معيشت
ايتدی واماسام بن نوح عيسی عليه السلام انك قبرينه واروب اسم اعظمله اكادعا ايدجك
قبرندن طوری كلدی قيامتك قيامی خوفيله باشنك يارى صاچی آغرمش ايدی حالبوكه انلرك
زماننده صاچ آغرمزايدی عيسی عليه السلام ايتدی يوخسه قيامت قوپدیمی ديلديكی امردن
اكا سؤال وجوابلردنصكره ينه انك دعاسيله ميت اولدی (وأنبئكم بما تأكلون وماتدخرون
فی بيوتكم) وسزه خبرويررم شول كورمديكم شيئلريكه انی اولريكزده يرسزوانی كه ادخار ايدرسز ❁
روايت اولنديكه عيسی عليه السلام هركيمه ايسه كيجه نه يدوكن واولكونده نه ايتدوكن واخشامه نه
اليقوديغن خبرويرردی ❁ سدی ايدر عيسی عليه السلام صباوتی حالنده مكتبده ايكن اندكی غلمانه
بابالری نه ايشلديكن خبرويرردی حتی غلمانك بعضنه ديرديكه اهلك شونك كبی شيئ يديلر
واندن سكادخی اليقوديلر وفلان يره صاقلاديلر اول دخی اهلنه واروب انكار ايتسه‌لر علاماتيله
انلری الزام ايدردی وصاقلنان يردن انی آلوب يردی چون انی غلمانه خبرويرن عيسی عليه
السلام ايدوكنی بيلديلر هرغلامی اندن منع ايدر اولديلر اول ساحردر انكله ملاعبه ايتمكز
ديديلر اندن غلمانی بربيته قوديلر عيسی عليه السلام كلوب انلری بولميجق بو بيتده نه واردر
ديدی ديديلركه خنازير واردر ديديكه انجلين اولسون چون اول بيتك قپوسن آچديلر جميعی
خنازير اولمش بولديلر بنواسرائيل بوحالتدن قتی انجنديلر حتی عيسی عليه السلام حضرتلرينك
قتلنه يورديلر ❁ مريم رضی الله تعالی عنها اندن خوف ايدوب عيسايی حارينه يوكلتدی
وقاچوروب اهل مصره ايلتدی (ان فی ذلك لآية لكم ان كنتم مؤمنين) اشبوذكر اولنانده
عيسی عليه السلامك نبوتنه علامت واردر اكرايماننده موقنلر ايسه‌كز زيراكه انلردن غيری
معجزاتله منتفع اولمز وياخود حقی تصديق ايدر يوخسه عناد ايدردكلر ايسه‌كز (ومصدقا
لمابين يدی من التورية) وبندن اول نازل اولان توراتی تصديق ايدر اولديغم حالده سزه كلدم
(ولاحل لكم بعض الذی حرم عليكم) ودخی لحوم وشحومدن سزه حرام اولانی حلال
ايتمكيچون كلدم (وجئتكم بآية من ربكم) وربكز جل شانه‌دن سزه ذكر اولنان آيتدنصكره
آيات اخری ايله كلدم (فاتقوا الله) الله تعاليدن قورقوكزكه بن سزه اندن معجزات ظاهره
وآيات باهره ايله كلمشم ❁ ايعدی اكا مخالفت ايتمكز (واطيعون) وسزی اكادعوت ايتديكم
شيئده بكا اطاعت ايلكز (ان الله ربی وربكم) الله تعالی بنم وسزك جمله‌مزك ربيسيدر
(فاعبدوه) اكا عبادت ايدك (هذاصراط مستقيم) كه اول برطوغری يولدركه صاحبن
معرفت الله‌ه ايركورر (فلما احس عيسی منهم الكفر) وقتاكه عيسی عليه السلام انلردن كفری حس
ايلدی وانی قتله قصد ايتدكلرينی بيلدی انلرك اوزره استنصار ايدوب (قال من انصاری الی الله) ديديكه
الله تعالينك سبيلنده كيملردركه بكا انصار واعواندر (قال الحواريون نحن انصار الله) حواريون

وابراملرينی عفو ايتمك آزار
واذيتله سرزنش ايده‌رك
صدقه‌ويرمكدن خيرلودر
الله عظيم الشان منت واذی
ايله انفاق ايدنلرك
تصدقلرندن غنی وانلرك
عقوبتلرنده حلم ايديجيدر
(ياايها الذين امنوا لاتبطلوا
صدقاتكم بالمن والاذی كالذی
ينفق ماله رئاء الناس ولا
يؤمن بالله واليوم الاخر
فمثله كمثل صفوان عليه تراب
فاصابه وابل فتركه صلدا لا
يقدرون علی شيئ مما كسبوا
والله لايهدی القوم
الكافرين) ای مؤمنلر
صدقه‌لريكزك ثوابنی من
واذی ايله ابطال ايتميك
شول كيمسه‌نك ابطالی
كبيكه مالنی ناس كورسونده
جومرد ايمش ديسونلر
ديو انفاق وتصدق ايدر
والله تعالايه و آخرته ايمان
ايتمز انك بوكوسترشنك
مثالی بردوز قيانك
اوزرنده برمقدار طپراق
اولوب اكا برشدتلو يغمور
اصابتيله اول طپراغی
ييقايوب اول قيايی قاتی
طاش ترك ايدركه انك كبی
اول مرايی دخی تصدق
ايتديكی شيدن برثوابه قادر
اوله‌مز الله عظيم الشان
قوم كافرينه هدايت ايتمز

ديديلركه بزدين اللهده انصارز (آمنابالله) بز الله تعالى يه ايمان كتوردك (واشهدبانا مسلمون) ياعيسى
سن شاهد اول بز مسلملرز (ربنا آمنا بما انزلت واتبعنا الرسول فاكتبنا مع الشاهدين) يارب
عيسايه انزال ايتديكك انجيله ايمان كتوردك ورسولك عيسايه دعوت ايتديكى دينه اتباع
ايتدك ايمدى بزى وحدا نيتكه شهادت ايدنلرك جملهسندن كتب ايت ❁ سدى ايدر وقتاكه
حق جل وعلا عيسى عليه السلامى بنواسرائيله نبوتله بعث ايتدى بنواسرائيل عيسى عليه السلامى
وانانسى مريم رضى الله تعالى عنهايى آرالرندن نفى واخراج ايتديلر اويله اولسه ايكيسى
ير يوزنده سياحت ايدرديلر بروقتده برقريهده ايكيسى بررجله قونق اولديلر رجل انلره
ضيافت ايدوب زياده اكرام واحسان ايلدى مكر اول قريهنك برجبار اميرى وارايدى بركون
اول رجل حزين ومغموم اوينه كلدى اول حينده مريم رضى الله تعالى عنها انك مرأهسى
قتنده ايدى سببنه اولهكه زوجك حزين كلوبدر ديدى مرأه انك حالنى اخباردن امتناع ايدوب
مريم ايسه اكا الحاح ايدنجك ديديكه قريهمزك برجبار اميرى واردركنديني وجنودينى
ايستدكلرى دكلو طعام يدرمكى وخمر ايچرمكى هركونده اهل قريه دن بركسنهنك اوزره الزام
ايتمشدر بوكون ايسه نوبت بزه كلمشدر بزم ايسه وسعتمز يوقدر تقصيرى اولانه فقيردرديو
مرحمت ايدرلر دكلدر اول اجلدن محزون ومغمومدر چون مريم رضى الله تعالى عنها انك
حالن عيسى عليه السلامه خبر ويردى عيسى عليه السلام ايتدى دعاء ايدرسم كرچه بونك
ضرورتى دفع اولور لكن اول سيدن شرعظيم ظهوره كلور مريم رضى الله تعالى عنها
ايتدى بزه احسان واكراملرى سببيله اوزريمزه حقلرى سبقت ايتمشدر لازم اولمشدركه
انك مكافاتن ايدهوز عيسى عليه السلام ايتدى ❁ ايمدى اميرك كلسى وقتنده قدر لريكزى
وخابيه لريكزى صوايله طولدرك انلر دخى انك كبى ايشلديلر اندن عيسى عليه السلام كلوب
دعا ايتدى كورسهلركه قدرلرده صولر آش وات اولدى وخابيه لرده كى صولر خمر اولدى
چون امير كلوب ييوب وخمردن ايچدى ديديكه بو خمرى قندن كتوروبسن ديديكه فلان
يردن امير ايتديكه بنم ايچه كلديكم خمراول يرك خمرندندر لكن بوكبى دكلدر ❁ ايمدى لابد
بو خمرى قندن تحصيل ايتدك بكا خبر ويرمينجه شرمدن قورتلمزسن ديجك عيسى عليه السلام
ايله اولان ماجرايى خبر ويردى مكر اول اميرك برسوكلو اوغلى وارايديكه يرينه آنى خليفه
ايتمك صددنده ايكن بوقصهدن برقاچ كون اول فوت اولمشدى امير ديديكه ايمدى بوتحويلاتنه
قادراولان كشى الله تعالى عندنده انك دعاسى مستجابدر بنم اوغلمى دخى دعاسيله ديركورمكه
قادر اولور اندن عيسى عليه السلامى چاغروب اكا انى سويلدى عيسى عليه السلام ايتدى
اكر اوغلوكى ديرى كوررلرايسه قومك بيننه شروفتنه دوشر امير ديديكه مبالات ايتمزين عيسى
عليه السلام ايتدى ديركورهيم لكن بنى وانامى ديلديكمز يره كتمكدن منع ايتمامك شرطيله نعم
ديوب اندن عيسى عليه السلام اكا دعا ايتديكى كبى ديرلدى اهل مملكت انى كوربجك جملهسى
سلاحه كلديلر بو بزى بونجه مدتدنبرو رشمدى ديلديكه كنديدن صكره اوغلنه بزى يديره اندن
انكله قتاله يونلديلر اول حالتده عيسى عليه السلام اناسيله يوله كيرديلر حتى كه حواريونه
اوغراديلركه انلر سمك صيدن ايدرديلر عيسى عليه السلام بونلره ديديكه كلك سزكله كيدهلم

(ومثل الذين ينفقون
اموالهم ابتغاء مرضات
الله وتثبيتا من انفسهم كمثل
جنة بربوة اصابها وابل
فآتت اكلها ضعفين فان لم
يصبها وابل فطل والله
بما تعملون بصير) وشول
كيمسهلرك مثالى كه انلر الله
تعالينك رضاسنى طلب
ونفسلرنده صدقهلرينك
ثوابنى بولهجقلرنى تيقن
وتثبيت ايدهرك خلوص
واعتقاد ايله مالارينى تصدق
وانفاق ايدرلر شول مثال
كيدركه بريوكسك محلده
برميوهدار بوستانه شدتلو
يغمور اصابت ايتديكى
حالده ميوهلرى قات اندر
قات اولور اكر بويله باران
اصابت ايتمزسهده بلندلكى
سببيله لابد چسندى وچك
وشبنم اصابت واكا كفايت
ايتمكله ينه محصولنى ويرر
يعنى بلاريا فى سبيل الله
تصدق دخى بويلهدر
تحقيق الله عظيم الشان
اخلاص وريا ايله ايشلديككز
عملى كوريجيدر (ايود
احدكم ان تكون له جنة من
نخيل واعناب تجرى من
تحتها الانهار له فيها من كل
الثمرات واصابه الكبر وله
ذرية ضعفاء فاصابها اعصار
فيه نار فاحترقت كذلك

بوندن خيرلو ايشه مباشرت ايدوب ناس صيدين ايده لم ديديلركه سن كيمسك ديديكه عيسى
ابن مريم الله تعالينك عبدى ورسوليم اندن اكا جملهسى ايمان كتوروب واكا اصحاب ورفيق
اولوب انكله يوله كيرديلر ❁ ديلديكه حواريون صيادين ايديلر ثوبلرى بياض اولديغيچون
انكله تسميه اولنديلر وياقصارين اولوب ثوب آغرديجيلر ويانيتلرنده خلوص وسريرتلرنده
نقاء اولديغيچون انكله تسميه اولنديلر ❁ عطاء ايدر يعنى بوياجيلر ايديلر مريم رضى الله
تعالى عنها عيسى عليه السلامى انلرك رئيسنه ويرديكه اندن صباغت تعلم ايده بروقتده اكا سفر
عارض اولوب عيسى عليه السلامه ديديكه اشبو قاتمزده كى اولان ثوبلرى هربرنده وضع
اولنان علامتله لونه نظر ايدوب هرنوع لونده اولهجغى محلنه وضع ايدهسن تابن كلنجهده هر
ثوب صاحبنك ديلديكى لونه بوياتوب بن كلدكده هرثوبى صاحبنه تسليم ايدهوز چون اول
سفرينه كيدوب عيسى عليه السلام انك يرينه قالدى لون واحد اوزره اولان برجبك
ايچنه اثوابك جميعنى قويدى وهرثوب باذن الله مراد اولنان لونده اولسون ديدى چون
استاد اولان صباغ برقاچ كوندنصكره چيقه كلدى وعيسى عليه السلامك فعلنه مطلع اولدى
دريغا كه ناسك اثوابنى افساد ايتمشسن ديدى عيسى عليه السلام ايتدى طوركوره لم اثواب
نه كونا لونه كيرمش ايسه صاحبلرينه ويرهلم اندن عيسى عليه السلام بسم الله ديوب اول
جبدن اثوابى بربربر چيقاردى كورسهلركه انك كيمى قرمزى وكيمى صارى وكيمى مائى وكيمى
يشيل وبالجمله هرثوب صاحبنك ديلديكى لونه كيروبدر تعجب ايدوب حق تعالينك اكا ارادت
كريمهسى اولديغن بيلدى اول بوياجيلر اصحابى جميعا ايمانه كلدى اون ايكى كسه ايديلر جملهسى
خلافته صالح وعيسى عليه السلامك اصفياسندن اولديلر (ومكروا) عيسى عليه السلامه مكر
ايتديلر يهوددن شول قومكه اول انلردن كفرى حس ايتمشدى انك قتلنه تدبير ايتملريله
(ومكر الله) الله تعالى دخى انلره مكر ايلدى شول وجهله كيم عيسايى سمايه رفع ايدوب انك
قتلنى قصد ايدهنى انك صورتنه قويدى حتى كندى اللريله عيسى در ديو صاحبلرين قتل
ايتديلر (والله خير الماكرين) الله تعالى مكر ده ماكرينك اقواسى وحسبان اولنميان حيثيتدن
ضرر ايصالنه انلرك اقدريدر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر عيسى عليه السلام
يهوددن برقومه استقبال ايدوب انلر انى كوربجك كندى واناسنى قذف ايتديلر عيسى
عليه السلام انلره بددعاء ايدوب جملهسنك صورتلرى خنازير صورتنه تحويل اولندى اول
قومك رئيسنه يهوذا دينوردى بو حالتدن قورقوب يهوددن اتباعى عيسايى قتل ايچون
جمع ايلدى حق جل وعلا جبرائيل عليه السلامى كوندردى حتى كه عيسى عليه السلامى برخوخهيه
قويديكه انك سقفنده برروزنه وارايدى اول روزنهدن حق تعالى انى سمايه رفع ايتدى ويهوذا
ايسه اصحابندن ططيانوس دينور بررجله بيورديكه اوخوخهيه كيره وعيسى عليه السلامى اولديره
كيرهجك عيسى عليه السلامى انده بولمدى برازوقت انده اكلنجك انى انده عيسى عليه السلام ايله قتال
ايدرزعم ايتديلر حالبوكه اول عيسى عليه السلام صورتنه تحويل اولنمشيدى طشره چيقديغى كبى
انى عيسى ظن ايدوب قتل وصلب ايتديلر ❁ روايت اولنوركه وقتاكه اول عيسى عليه السلام
صورتنه تحويل اولنان صلب اولندى مريم رضى الله عنها برمرأه ايله اول مصلوب قتنه

بين الله لكم الآيات لعلكم
تتفكرون) ايا سزدن بريكز
سورميسكزكه انك خرما
واوزوم اغاجلرى والتندن
ايرمقلر جارى بربوستانى
اوله وانده انكچون هر
ميوهلر بوله وحال بوكه
اكا اختيارلق كلوب وكسبه
قدرتسز واول بوستاندن
تعيشه منحصر اولادلرى
اوله امدى آتشلو بادسموم
اسوب اول بوستانى احراق
ايلدى ايشته تصدق باينده
بومثللو آيات وعلامات
و مثاللرى الله تعالى
سزكچون بيان ايدركه
شايد تفكر ايدوب مقتضاسيله
عمل ايدهسز ❁ بو آيت
كريمه دخى صدقهٔ ارباب
ريا واصحاب من واذى ايچون
برتمثيلدر (ياايها الذين
امنوا انفقوا من طيبات
ما كسبتم ومما اخرجنا لكم
من الارض ولا تيمموا
الخبيث منه تنفقون ولستم
باخذيه الا ان تغمضوا
فيه واعلموا ان الله غنى
حميد) اى مؤمنلر كسب
ايتديككز شيئك طيب
وحلالندن وسزكچون
يردن اخراج ايتديكمز
حبوبات واثماردن الله يولنه
تصدق وانفاق ايدك والچق
ودنى شيدن نفقه ويرمكى

اغلیوکلدیکه اول مرأه عیسی علیه السلامك دعاسیله جنوندن قورتلمش ایدی عیسی علیه السلام انلره کلوب دیدیکه نیه آغلشورسز حق تعالی بکا هیچ کمسنه‌دن ضرر ایرکورمکسزین بنی سمایه رفع ایدوبدر ❀ اشبو مصلوب ایسه بنم صورتمه تحویل اولنمش بر یهودیدر اندن حواریون انك قتنه جمع اولدیلر ❀ هر برینی ناسی الله تعالی‌یه دعوت ایچون بلاده تفریق ایتدی بعده کندیسی سمایه رفع اولندی مریم رضی الله عنها عیسی علیه السلامه حامل اولدیغنده اون اوچ یاشنده ایدی وادیٔ سلم ارضنده بیت لحمده انی طوغردی وعیسی علیه السلام اوتوز یاشنده ایکن شهر رمضاندن لیلهٔ قدرده بیت المقدسده ایکن سمایه رفع اولندی انك رفعندنصکره اناسی مریم رضی الله عنها التی ییل یشادی (اذقال الله یاعیسی) ذکر ایت شول وقتیکه حق جل وعلا عیسی علیه السلامه دیدیکه (انی متوفیك) بن سنك آجالکی استیفاء ایدرم وانلرك قتلندن سنی عاصم اولوب اجل مسماکه سنی الیقورم ویاسنی ارضدن قبض ایدر ویا نوملك حالنده سنی توفیه ایدرم ❀ زیرا روایت اولنورکه انك رفع اولنمسی نومی حالنده ایدی ویاسنی عالم ملکوته عروجدن عوق ایدر شهواتدن امساك ایدرم ❀ دینلدیکه حق جل وعلا انی یدی ساعت توفی ایتدکدنصکره سمایه رفع ایتدیکه نصاری اکا ذاهبدر (ورافعك الیّ) وسنی محل کرامته ومقرب ملائکه‌مه رفع ایدرم (ومطهرك من الذین کفروا) وسنی کافرلرك اراسندن چیقارر وشرلرندن قورتررم ❀ دینلدیکه آیتده تقدیم وتأخیر واردر یعنی سنی سمایه رفع ایدرم وکافرلردن سنی تطهیر وانجاء ایدرم وآخر زمانده سنی سمادن انزالدنصکره توفی ایدرم ❀ پیغمبریمز علیه السلام حقنده دیدیکه انك زماننده اسلامدن غیری ادیان زائل اوله ودجال هلاك اوله ویریوزنده قرق ییل مکثندن صکره وفات ایدوب مسلمین انك نمازین قیله‌لر ❀ حسین بن فضل رضی الله عنهدن سؤال اولندیکه عیسانك سمادن نزولی ذکرینی قرآنده بولدکمی دیدیکه نعم ❀ وکهلا ❀ قولنده بولدم زیرا اول دنیاده کهولت حدینه ایرمشدی بلکه سمادن نزولندنصکره کهل اولیسردر (وجاعل الذین اتبعوك فوق الذین کفروا الی یوم القیامة) وسکا اتباع ایدنلری یوم قیامته دکین سکا ودینکه کافر اولانلرك فوقنده قیلورم حتی که حجت وسیفله غلبه انلرك اولور ❀ دینلدیکه اکا اتباع ایدنلر اهل اسلامدرکه انی تصدیق وتوحیدده دیننه متابعت ایدیلر ❀ ایعدی انلر الی یوم القیامه کافرلر اوزره عزت ومنعه وحجتله ظاهر وقاهرلردر ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر انلر امت محمددرکه اصل اسلامده متبوعلردر اگرچه شرائع مختلفه ایسه (ثم الی مرجعکم) ایعدی اکا تابع وکرك کافر اولانلریکزك آخرتده رجوعی بکادر (فأحکم بینکم فیما کنتم وفیه تختلفون) اراکزده حکم ایدرم انده‌که دینکز امرنده اختلاف ایدردیکز (فاما الذین کفروا فاعذبهم عذابا شدایدا فی الدنیا والآخرة ومالهم من ناصرین) اماشونلرکه کافر اولدیلر انلره عذاب شدید ایدرین دنیاده قتل وسبی وجزیه وذله ایله وآخرتده عذاب نار ایله حالبوکه عذاب ناری انلردن منع ایدر اولمز (واما الذین آمنوا وعملوا الصالحات فیوفیهم اجورهم) اماشونلرکه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر بز انلره خیر عمللرینك ثوابنی بلانقصان توفیه ایدرز (والله لایحب الظالمین) الله تعالی کافرلره رحمت

قصد ایتمیك وحال بوکه اولدنی شیئی سزه ویرسه‌لر المزسکز مکر جمیع آله جغکز فوت اولور خوفیله اغماض عینله اخذ ایده‌سز وبیلك که تحقیق الله عظیم الشان سزك تصدقکزدن مستغنی وانك قبولیله محموددر (الشیطان یعدکم الفقر ویامرکم بالفحشاء والله یعدکم مغفرة منه وفضلا والله واسع علیم) وقلت انفاقده شیطان سزی فقر ایله اخافه ومنع صدقات وامساك ایله امر ایدر والله تعالی صدقه وزکاة ویرمکزله دنیاده فزونیٔ مال و آخرتده مغفرتله مجازات وعد ایدر الله عظیم الشان منفقلره احسانی واسع وانفاقلرینی بیلیجیدر (یؤتی الحکمة من یشاء ومن یؤت الحکمة فقداوتی خیرا کثیرا وما یذکر الا اولوا الالباب) حق جل وعلا دیلدیکنه علم نافع احسان ایدر کیمه‌که حکمت ویریلور تحقیق خیر کثیر اعطا اولندی بو آیات وموعظه‌لری انجق عقول کامله صاحبلری تذکر وتفکر ایدرلر (وما انفقتم من نفقة اوندر تم من نذر فان الله یعلمه وما للظالمین من انصار) آز

ایتمز وانلره ثناء جمیله دخی ایتمز (ذلك) اشبو سکا ذکر اولنان عیسی ومریم وحواریون خبریکه (نتلوه علیك) جبریل علیه السلام تلاوتیله سکا خبر ویررز (من الآیات) نبوتکه دلالت ایدر علاماتندندر زیرا انی بیلمز الا اولکه کتاب الله اوقیه ویاوحیله بیله‌سن ایسه امیسن بر شیٔ اوقومش دکلسن (والذکر الحکیم) وذکردندرکه حکمتلری مشتملدر ویا محکمدرکه باطلدن ممنوعدر ❀ دینلدیکه ذکر حکیمله مراد لوح محفوظدرکه عرشه تعلیق اولنمشدر (ان مثل عیسی عندالله) الله تعالی عندنده عیسانك باباسز خلق اولنمقده مثلی (کمثل آدم) باباسز واناسز خلق اولنمقده آدم مثلی کیدر (خلقه من تراب) اول آدمك قالبنی ترابدن خلق ایلدی (ثم قال له کن فیکون) بعده اکا بشر اول دیوب بشر اولدی (الحق من ربك فلا تکن من الممترین) خبر عیسی وانك مثلی ذکر اولنوبدر ربك جل شانه‌دن ایدوکی ثابتدر ❀ ایعدی انده شك ایدنلردن اولمغل اشبو خطاب کرچه پیغمبریمز علیه السلامه‌در لکن مراد امتیدر (فمن حاجك فیه) نصارادن اولکه عیسی حقنده سکا جدال ایدر (من بعد ماجاءك من العلم) اول الله تعالینك عبدی ورسولی ایدوکنه علمی ایجاب ایدر بیناتدن صکره (فقل تعالوا) اول جدال ایدنلره دیکل که کلك (ندع ابناءنا وابناءکم ونساءنا ونساءکم وانفسنا وانفسکم) بزدن وسزدن کندیمزی واعزهٔ اهلمزی وقلبه الصقمزی مباهله‌یه چاغرهلم وانك اوزره جمله‌سنی تحمیل ایده‌لم انلری نفس اوزره تقدیم ایلدی زیرا کشی انلر ایچون کندوینی مخاطره‌یه اوغرادر ❀ دینلدیکه ابنائله مراد فاطمة الزاهراء رضی الله تعالی عنها ایدی وانفس ایله مراد پیغمبریمز علیه السلام حضرتلرینك کندیسی وحضرت علی رضی الله تعالی عنه ایدی (ثم نبتهل فنجعل لعنة الله علی الکاذبین) بعده بز وسز الله تعالی‌یه دعاء ایدوب یلواره‌لم اندن الله تعالینك لعنتن بزدن وسزدن عیسی امرنده کذب ایدنلرك اوزرینه قیله‌لم ❀ وقتاکه پیغمبریمز علیه السلام اشبو آیت کریمه‌یی وفد نجرانه اوقویوب انلری مباهله‌یه دعوت ایتدی دیدیلرکه وارەلم ارامزده مشورت ایده‌لم ایرته جواب ویره‌لم چون تنهایه واروب بریره درلدیلر صاحب رأیلری اولان عاقبه نه‌دیرسین دیدیلر دیدیکه یامعشر نصاری والله محمد نبی ومرسل ایدوکن بیلدیکز بر قومکه نبی ایله ملاعنه ایده انلرك نه کبیری ونه صغیری قالور جمله‌سی هلاك اولور اگر عیسی علیه السلام امرنده سوزیکزدن دونمزسکز اشبو رجالله وداعلشوب بلادیکزه کیدك ایرتسی پیغمبریمز علیه السلام قاتنه کلدیلر حالبوکه پیغمبریمز علیه السلام حضرت امام حسین رضی الله تعالی عنهی قوجاغنه المش وامام حسنك الینه یاپشمش وفاطمه رضی الله تعالی عنها اندن علی رضی الله تعالی عنه آردینه اویمش کلدی ودیدیکه ایعدی بن دعا ایتدیکمده سز آمین دیکز نجرانك اسقفلری چون انلره نظر ایتدی دیدیکه یامعشر نصاری بن وجوه کوردمکه بر جبلی مکانندن ازاله ایچون حق تعالیدن دیلسه‌لر اول انلرك دیلدیکك رد ایتمیوب ازاله ایدیدی ایعدی زنهار مباهله ایتمکزکه هلاك اولورسز اویله اولسه هرسنه‌ده ایکی بیك حله ویرمك اوزره پیغمبریمز علیه السلامی ارضا ایدوب کتدیلر پیغمبریمز علیه السلام ایتدی والله اگر مباهله ایتسه‌لردی جمله‌سی قرده وخنازیر صورتنه مسخ اولنوردی واوزرلرینه وادی نار اولوب اضطراب ایدیدی والله تعالی نجرانه واهلنه حتی شجره اوزرنده طیره عذاب ایرکوریدی

آزیاچوق کیزلو یااشکار ریا یااخلاصا هرنه‌که نفقه‌دن انفاق ایدرسز یاخود شرط یا شرطسز طاعتده یامعصیتده نذردن برنذر ایدرسز الله تعالی انی بیلور نفقه‌یی ریا ومعاصیه‌ویرنلر ونذره وفا ایتمیوب نفسلرینه ظلم ایدنلر ایچون آخرتده عذابدن تخلیصه هیچ یاردم ایدر یوقدر (ان تبدوا الصدقات فنعماهی وان تخفوها وتؤتوها الفقراء فهو خیر لکم ویکفر عنکم من سیئاتکم والله بما تعملون خبیر) اگر صدقه‌کزی اشکار ویررسه‌کز کوزل شیدرکه غیریلره رغبتی موجب وبخیللره عبرتی مستوجب اولور اگر صدقه کزی فقرایه کیزلوجه ویرسه‌کز اول سزکچون خیرلودر وسزك بعض کناهکزی محو ایدر الله عظیم الشان ظاهر وخفی صدقه کزی و سائر اعمالیکزی بیلیجیدر ❀ بوصدقه‌نك فرض اولانی زکوة وسائرکبی اشکار ویرمك وتطوع اولانی کیزلو ویرمك خیرلودر دیمشلر ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن روایتاً صدقهٔ تطوعك اسراری

ونصارادن بريله دكين يريوزنده بركسنه قالميه هلاك اوليدى (ان هذا) اشبو سكا ذكر
اولنان عيسى عليه السلام ومريم رضى الله تعالى عنها خبرى (لهو القصص الحق) خبر صادقدركه
اول الله تعالينك عبدى ورسوليدر (وما من اله الا الله) والله تعاليدن غيرى اله يوقدر (وان الله
لهو العزيز الحكيم) اول الله تعالى عزيز وحكيمدر وقدرت تامده وحكمت بالغهده اكا مساوى
يوقدركه الوهيتده اكا مشاركت ايده (فان تولوا فان الله عليم بالمفسدين) اكرانلر حقدن اباء
ايدرلر ايسه الله تعالى افساد ايدنلرى بيلور اشبو دليلدركه حججدن تولى وتوحيددن اعراض
نفسك فسادينه بلكه عالمك فسادينه مؤدى اولور اعتقادى افسادر (قل يا اهل الكتاب) ديكل كه يا
اهل كتاب كه اول ايكى كتاب اهلنه عامدر ويا مراد وفد نجراندر ويا يهود مدينه در (تعالوا الى كلمة
سواء بيننا وبينكم) كلك برقصه يه كه اول بزمله سزك بينكزده امر مستويدر انده رسل وكتب
سماويه اختلاف ايتميويدركه اول (ان لا نعبد الا الله) الله تعالينك غيرى يه عبادت ايتميه وز
(ولا يتخذ بعضنا بعضا اربابا من دون الله) وحق تعاليدن غيرى برى برلريمزى ارباب ايدنميه وز
واحبارك تحريم وتحليلدن احداث ايتدكلرينه اطاعت ايتميه وز ويا الله تعالينك غيرى يه
سجود ايتميه وز ويا معصيتده كمسه يه اطاعت ايتميه وز (فان تولوا) اكر توحيددن اعراض
ايدرلر سه (فقولوا) انلره ديكزكه (اشهدوا بانا مسلمون) سز شاهد اولك كه بز توحيدده
مخلصلرز (يا اهل الكتاب لم تحاجون فى ابرهيم وما انزلت التوراة والانجيل الا من بعده افلا
تعقلون) يا يهود ونصارى نيچون ابراهيم عليه السلام حقنده تنازع ايدوب ايكيكزدن هر فريق
انى كندى دينده زعم ايدر حالبوكه يهوديت ونصرانيت موسى عليه السلامه تورات وعيسى
عليه السلامه انجيل نزولندنصكره حادث اولوبدر وابراهيم عليه السلام موسى عليه السلامه تورات
وعيسى عليه السلامه انجيل نزولندنصكره حادث اولوبدر وابراهيم عليه السلام موسى عليه السلامدن
بيك بيل اول وعيسى عليه السلامدن ايكى بيك بيل اول كلوبدر اويله اولسه اول انلرك دينى
اوزره اولمق نيجه ممكن اولور قولكزك بطلاننى ادراك ايتمزميسكزكه بيله سز (ها انتم هؤلاء
حاججتم فيما لكم به علم) ياشونلركه تورات وانجيلده بولنمغله موسى وعيسى عليهما السلام امرنده
بيلدكلرى شيئده عناد طريقى اوزره جدال ايتديكز (فلم تحاجون فيما ليس لكم به علم) فاما كه
كتابكزده ذكرى اولميان دين ابراهيمدن بيلمديككز شيئده نيچون جدال ايدرسز (والله يعلم
وانتم لا تعلمون) سزك جدال ايتديككز شيئى الله تعالى بيلور حالبوكه سزانى بيلمزسز
(ماكان ابرهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكن كان حنيفا مسلما وما كان من المشركين) ابراهيم
عليه السلام نه يهودى ونه نصرانى ايدى بلكه عقائد زايغه دن مائل الله تعالى يه منقاد ايدى
ومشركلردن دخى دكل ايدى (ان اولى الناس بابرهيم) ناسك ابراهيم عليه السلامه اخص
واقربى (للذين اتبعوه) امتندن انلردركه زماننده اكا اتباع ايتمشلردى (وهذا النبى والذين
آمنوا) دخى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدر وامتندن اكا ايمان كتورنلردر (والله ولى المؤمنين)
الله تعالى مؤمنلرك وليسيدر وانلره نصرت ايدر وايمانلرى ايچون مجازات ايدر (ودت
طائفة من اهل الكتاب لو يضلونكم) اهل كتابدن برجماعت تمنى ايتديلركه سزى دين اسلامدن
يهوديته رد ايده لر ۞ معاذ بن جبل وحذيفة بن اليمانى وعمار بن ياسر حقنده نازل اولوبدر شول

اظهارندن يتمش درجه
افضلدر وصدقۀ مفروضه
اظهارى اسرارندن يكرمى
بش مرتبه افضلدر ديمشلر
(ليس عليك هديهم ولكن
الله يهدى من يشاء وما تنفقوا
من خير فلا نفسكم وما
تنفقون الا ابتغاء وجه الله
وما تنفقوا من خير يوف
اليكم وانتم لا تظلمون)
ناسك هدايتى سنك اوزريكه
واجب دكلدر بلكه هدايته
دعوتدر ولكن الله تعالى
ديلديكنى توفيقيله هدايت
ايدر مالكردن اول شيئى كه
انفاق ايدرسكز ۞ كرك
اسلام كرك كافره ۞ اول
سزك نفسكز ايچوندر
مؤمنلر انفاق ايتديككز
شيئى انجق الله تعالينك
رضا وثوابنى طلب ايچون
ايتديكز ومالدن هرنه كه
انفاق ايدرسكز انك اجرى
تمامهـا سزه ادا اولنور
واصلا ثوابنك نقصانيله
ظلم اولنمزسكز ۞ روايت
اولنديكه انصاردن
بعضيلرك اسلامدن مقدم
يهود ايله مصاهرت ورضا
عيتلرى اولمغله بعد الاسلام
يهوديلره صدقه ونفقه
ويرمكى كريه كورديلر
خصوص مذكور حضور
حضرت نبوى يه عرض

وقتن كه يهود انلرى دينلرينه دعوت ايتديلر (وما يضلون الا انفسهم) حالبوكه اضلاللرينك
وبالى ينه كنديلرينه عودت ايدر (وما يشعرون) انلر ايسه انى بيلمزلر (يا اهل الكتاب لم
تكفرون بآيات الله) يا اهل كتاب نيچون قرآنه ومحمد عليه السلامك نعتنه كافر اولورسز
(وانتم تشهدون) حالبوكه سزانى تورات وانجيلده كوررسز (يا اهل الكتاب لم تلبسون
الحق بالباطل) يا اهل كتاب نيچون اسلامى يهوديت ونصرانيته خلط ايدرسزكه اول
باطلدر ويا موسايه نازل اولان توراتى شول الكزله يازديغكزى تحريف باطله خلط ايدرسز
(وتكتمون الحق وانتم تعلمون) وحقى كتم ايدرسز حالبوكه آنى بلورسز (وقالت طائفة
من اهل الكتاب آمنوا بالذى انزل على الذين آمنوا وجه النهار واكفروا آخره لعلهم
يرجعون) اهل كتابدن برجماعت اخرايه ديديلركه شول مؤمنلره نازل اولان قرآنه
اول نهارده ايمان اظهار ايدوب كعبه يى استقبال ايله نماز قيلك بعده آخر نهارده اول
قرآنه كافر اولوب نمازيكزى صخره يه يونوب قيلك تاكه مؤمنلر دينلرنده شك ايدوب
سزك دينكزه رجوع ايده لر ۞ حسن وسدى ايدر خيبر وقراى عربيه يهودندن اون
ايكى حبر برلرينه ديديلركه اول نهارده قلبكزده اعتقادسكز ظاهر لسانله محمد دينه كيرك
آخر نهار اوليجق ديكزكه كتابلرمزه نظر وعلمامزله مشورت ايدوب بيلدك كه محمد توراتده كى
نعوت انده بولنميوبدر دعواسنده كذب ايدوكى بيلنوبدر تاكه سز بو ايشى ايشليه سز
محمدك اصحابى دينلرنده شك ايدوب اندن دونرلر اهل كتاب بزدن اعلمدر ديو سزى دينلرندن
دونملرينه اسوه ايدرلر (ولا تؤمنوا الا لمن تبع دينكم) وتصديق قلبله اهل دينكزدن غيرى يه
اقرار ايتمكز وياخود وجه نهارده ايمان اظهارينى سابقده دينكز اوزره اولاندن غيرى يه ايتمكز
۞ زيرا انلرك رجوعى ارجى واهمدر (قل ان الهدى هدى الله) ديكل كه هدايت الله تعالينك
هدايتيدر ديلديكنى ايمانه هدايت وانك اوزره تثبيت ايدر سزه كندو حيله كز اكا ضرر
ويرمز (ان يؤتى احد مثل ما اوتيتم) ودخى اعتقاد ايتمكزكه سزه ويريلان علم وحكمت
وكتاب ومعجزات مثلى كه منّ وسلوى وفلق بحر وغيريدر بركسنه يه ويرلمش اوله (او يحاجوكم
عند ربكم) ويا سزكله ربكز عندنده محاجه ايدوب حجتكزى ابطال ايده لر انى دخى اعتقاد ايتمكز
(قل ان الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء) ديكل كه هدايت وتوفيق وايتاء علم حق تعالينك
مشيئت قدرتنده در عبادندن ديلديكنه انى ويرر (والله واسع عليم) الله تعالى كثير الفضلدر
اكا اهل اولانى بيلور (يختص برحمته من يشاء) اول الله تعالى ديلديكى كمسنه يى نبوتنه ويا دينه
مختص قيلور (والله ذو الفضل العظيم) اول منّ جزيل صاحبيدر اكا كه دين واسلام اعطاء
ايدر (ومن اهل الكتاب من ان تأمنه بقنطار يؤده اليك) اهل كتابدن بركمسنه واردركه
سن اكا ذهب وفضه دن برقنطار امانت ويرسك جحد وتقصير نسز اول كركسه مطالبه
ويا ترافع ويا اقامت بينه ايله در انى سكا ادا ايدر عبد الله بن سلام كبى كه بررجل اكا بيك
ايكيوز وقيه ذهب ايداع ايتدكده ادا ايتمسيله مدح اولندى (ومنهم من ان تأمنه بدينار لا يؤده
اليك) وينه اهل كتابدن بركمسنه واردركه اكا بر دينار امانت ويرسك انى سكا ادا ايتمز
خيانت ايدر فنحاص بن عاذورا كبى كه قريشدن بررجل اكا بر دينار ايداع ايتدكده انكار

اولندقده بو آيت نازل اولدى
(للفقراء الذين احصروا
فى سبيل الله لا يستطيعون
ضربا فى الارض يحسبهم
الجاهل اغنياء من التعفف
تعرفهم بسيماهم لا يسئلون
الناس الحافا وما تنفقوا
من خير فان الله به عليم)
بو سزك صدقه ونفقه كز
حاللرى فى سبيل الله طاعت
وجهاده منحصر اولوب
يريوزنده سير ايله تجارته
وقت وقدرتلرى اولميان فقرا
ايچوندر انلرك سائللكدن
عفت واستغنالرى سببيله
جاهللر انلرى اغنيا ظن
ايدرلر يا محمد سن انلرى
سيمالرينك صفرتندن
وبدنلرينك ضعفندن بيلور
سن انلر عفتلرندن ناشى
ناسدن ابرام والحاحله
صدقه استمزلر مالكزدن
بونلره انفاق ايدرسه كز
تحقيق الله عظيم الشان
ويرديككزى ونه ايچون
ويرديككزى بيلور ۞
مرويدركه بو وصف اولنان
كيمسه لر مهاجريندن عمار
وبلال وابن مسعود وامثالى
درتيوز قدر اصحاب رضى الله
عنهم اولوب مسكنلرى
اولمامغله كيجه لرده پيغمبر
عليه الصلوة والسلامك
مسجدى صفه سنده ساكن
وكوندزلرده اول حضرته

ايتمسيله ذم اولندی ❀ دينلديكه كثير اوزره مأمونيتله مراد نصارادركه انلرده غالب امانتدر قليل اوزره خيانتله مراد يهوددركه انلردهغالب خيانتدر (الامادمت عليه قائما) مكركه انك اوزره تقاضيده مبالغ اولديغك حالده اكا ملازم اوله سن اول كركسه مطالبه ويا ترافع ويااقامت بينه ايلهدر بعضلر اشبوكلامله سجن اتخاذيني وانده حبسی استنباط ايتدی (ذلك بانهم قالواليس علينا فی الاميين سبيل) انلرك امانت ويربلان شيئك اداسنی ترك ايتملری شول سببدن ايديكه اول خيانت ايدن اهل كتاب ديرلركه بزه عربك مالنی اخذده وبال يوقدر زيرا انلر بزم دينمزده دكللردر پس بووجهله دينلرينه مخالفت ايدنه ظلمی استحلال ايدرلر ❀ كلبی ايدر يهود ديرلركه اموالك كليسی بزم ايدی عربك يدنده اولان انك بعضيدركه انی بزدن ظلم وغصبله اخذ ايدوبدر ❀ ايمدی بزم انلردن مالمزی اخذمزده وبال اولمز ❀ حسن ايدر يهوددن بر جماعت مسلميندن بعض رجالله جاهليتده مبايعت ايدوب اسلامه كلنجك اول يهوددن بقيهٔ اموالرينی تقاضی ايتديلر يهود انلره ديديلركه بزعلهسزك بينكزده حق يوقدر زيرا سزدينكزی ترك ايتديكز عهد كسيلوبدر كتابمزده بويله بولمشزدر ديوادعا ايتديلر (ويقولون علی الله الكذب وهم يعلمون) وانی ادعا ايله الله تعالی يه كذب ايدرلر والحال كنديلرك كاذب ايدوكنی بيلورلر ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما اشبوآيت كريمهدن اهل ذمت اموالنی اخذك حرمتنی استنباط ايتدی وكتابی كافرك شهادتی مقبوله دكل ايدوكنه استدلال ايتدی زيرا حق تعالی انلری كذبله وصف ايلدی (بلی) بلكه انلرك اوزرلرينه شول ناحق يره الدقلری مالده وبال واردر (من اوفی بعده واتقی) شول كمسهكه الله تعالينك عهدينه وفاايده وقرآن ومحمد عليه السلامه ايمان كتوره وامانتی ادا ايده كفروخيانت ونقض عهددن صاقنه (فان الله يحب المتقين) ايمدی الله تعالی اول امور منكرهدن صاقنانلری سور ❀ قال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم اربع من كن فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه خصلة منهن كانت فيه خصلة من النفاق حتی يدعها اذا أؤتمن خان واذا حدث كذب واذا عاهد غدر واذا خاصم فجر ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسنهكه انده درت خصلت بولنه اول منافق خالص اولور واولكه انده اول دردك برى بولنه اول نفاقك ربعيله صفتلنور انی ترك ايتمينجه نفاقدن قورتلمز اول برشيئه امين قيلنسه اكا خيانت ايده وبرشيئدن خبرويرسه عمدا كذب ايدر وبركمسنهيه عهد ايتسه اكا وفاء ايتميه وبركمسنه ايله خصومت ايتسه كلامنده فجور ايده (ان الذين يشترون بعهد الله وأيمانهم ثمنا قليلا)شونلركه رسول اللهه ايمان وامانته ووفای عهدنی والله تعالينك اسم شريفنده يمينلرينی متاع دنيايه استبدال ايدرلر (اولئك لاخلاق لهم فی الآخرة) ايمدی انلر ايچون آخرت نعيمندن نصيب يوقدر (ولايكلمهم الله) وحق تعالی انلره سرور ويرر شيئله سويلمز (ولاينظر اليهم يوم القيامة) ودخی يوم قيامتده انلره رحمتله ده نظر ايتمز (ولايزكيهم) وانلره ثنادخی ايتمز (ولهم عذاب اليم) وافعال سيئهلری اوزره انلره عذاب اليم اولنور ❀ دينلديكه اشبوآيت كريمه احبار يهود حقنده نازل اولوبدركه انلر محمد عليه السلامك شاننده الله تعالينك توراتده كی عهدينی كتم ايتديلر وتبديل ايتديلر وانك خلافك يازوب مأكل ورشالری فوت اولنماسيچون اول يازدقلرين من عند الله در ديويمين ايتديلر ❀ قال

ملازم ايديلر (الذين ينفقون اموالهم بالليل والنهار سرا وعلانية فلهم اجرهم عند ربهم ولاخوف عليهم ولاهم يحزنون) شونلركه كيجه وكوندز كيزلو وآشكارماللرينی تصدق وانفاق ايدرلر انلرك اجرلری كه نعيم جاودانيدر ربلری عندنده مهيادر انلر ايچون اول وآخر قطعا خوف وحزن يوقدر ❀ بوآيت كريمه حضرت علی رضی الله تعالی عنه حقنده نازل اولمشدركه درت درهمی وار ايدی برينی سرا برينی علنا وبرينی شب ظلمانيده وبرينی روز روشنده تصدق ايلدی افندمز عليه السلام نيچون بومنوال اوزره تصدق ايلدك ديو سؤالنده شايد بری قبول اولور اميديله ويردم ديو جواب ايلدی ❀ صاحب كشاف ديمشكه حضرت صديق رضی الله تعالی عنه بيك التون سرا وبيك دخی علنا وبيك التون كيجه وبيك دخی كوندز بووجهله درت بيك التون تصدق ايتمكله هرنه ايسه سبب نزول آيت بونلردر دينلمش (الذين يأكلون الربوا

النبی صلی الله تعالی عليه وسلم من اقتطع حق امریء مسلم بيمينه حرم الله عليه الجنة واوجب له النار قالوا وان كان شيئا يسيرا يارسول الله قال وان كان قضيبا من اراك قالها ثلاث مرات ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسنهكه يمين كاذبله برمسلمك حقنی ابطال ايده حق تعالی اكا عقاب ويا عفو ايتمينجه انی جنته قوميه وجهنمی ايجاب ايليه اكرچه اول حق شیء يسير اولوب اراكدن برقضيب ايسه ❀ قال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم ثلاثة لايكلمهم الله ولاينظر اليهم ولهم عذاب اليم رجل حلف علی مال مسلم فاقتطعه ورجل حلف بعد صلاة العصر انه اعطی بسلعته اكثر مما اعطی وكذب ورجل منع فضل مائه فان الله يقول اليوم امنعك فضلی كما منعت فضل مائك ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر حق جل وعلی يوم قيامتده ناسدن اوچ صنفه رأفتله تكلم ونظر ايتمز بلكه انلره عذاب اليم اولور ❀ بری بودركه حلف كاذبله برمسلمك مالنی ابطال ايده وبری دخی ايكندی نمازندنصكره يمين ايدهكه سلعهسنه ويرلاندن اكثربها ويرلوبدر ديو كذب ايده وبری دخی اولدركه فضل مائی منع ايده حق تعالی يوم قيامتده اكا ديهكه سن ايتديكك كبی بنده بوكون سكا فضلمی منع ايدرين دنياده فضل مائی منع ايتديكك كبی ❀ دينلديكه اشبوآيت كريمه شول كمسنه حقنده نازل اولوبدركه حلف كاذبله غيرك مالنی ابطال ايده ودخی سلعهسنی ترويج ايچون اشترا مراد ايدهنك ويرديكی بهادن زياده بها ويرلمشدر ديو حلف كاذب ايده وبوديلدركه عهد الله اوزريمه اولسون ديمك كفارت ايجاب ايدر يمين اوله (وان منهم لفريقا يلوون السنتهم بالكتاب لتحسبوه من الكتاب وما هو من الكتاب) اهل كتابدن برطائفه واردركه اول كعب بن الاشرف ومالك بن الضيف وحيی بن اخطب وابو ياسر وثعلبة بن عمرو وغيريلردركتاب اللهی تغيير وتحريفله السنهلرينی اماله ايدرلر تاكه اول تحريف اولنان كتابدن ظن ايدهسز حالبوكه اول كتابدن دكلدر (ويقولون هو من عند الله وماهو من عند الله) وديديلركه اول الله تعالی عندندندر حالبوكه اول انك عندندن دكلدر (ويقولون علی الله الكذب وهم يعلمون) وكذب ايدوب انی الله تعالی يه اسناد ايدرلر والحال انك كذب ايدوكنی بيلورلر (ماكان لبشر ان يؤتيه الله الكتاب والحكمة والنبوة) هيچ بربشره جائز اولمديكه الله تعالی اكا كتاب وفهم ونبوت ويره (ثم يقول للناس كونوا عبادا لی من دون الله) بعده ناسه ديهكه حق تعاليدن غيری بكا عباد اولك ❀ دليلدركه يهوددن ابورافع القرظی ورئيس نصاری اهل نجران ديديلركه يا محمد ديلرميسنكه سكا عبادت ايدوب سنی رب ايدينه وز ديديكه معاذ الله كه الله تعالينك غيرىيه عبادت ايتمكه امر ايدم بن انكلهنه بعث ونه امر اولنمشين اوليله اولسه بوآيت كريمه نازل اولدی (ولكن كونوا ربانيين) ولكن ديرزكه علم وعملده كاملين اولك (بما كنتم تدرسون) شول شیء سببيله كيم كتاب اللهی غيره تعليم ايدرسز (وبما كنتم تدرسون) ودخی انی كنديكز قرائت وموجبيله عمل ايدرسز (ولا يأمركم ان تتخذوا الملائكة والنبيين اربابا) كذلك هيچ بربشر ايچون جائز اولمزكه حق تعالی اكا كتاب وحكم ونبوت ويردكدنصكره سزه ملائكه وانبيايی ارباب ايدنمكه امر ايده صابئينك وقريشك ملائكه يی حاشا بنات اللهدر ديدكلری كبی ويهودك عزير حاشا ابن اللهدر ونصارانك حاشا مسيح ابن اللهدر ديدكلری كبی (ايأمركم بالكفر بعد اذ انتم مسلمون)

لايقومون الاكما يقوم الذی يتخبطه الشيطان من المس ذلك بانهم قالوا انما البيع مثل الربوا واحل الله البيع وحرم الربوا فمن جاءه موعظة من ربه فانتهی فله ماسلف وامره الی الله ومن عاد فاولئك اصحاب النار هم فيها خالدون) شول كيمسهلركه ربا يعنی اقچه مرابحهسی اكل ايدرلر انلر قبرلرندن انجق شيطان انلره طوقنمسيله چاربلمش وصرعه طوتمش كبی قالقارلر ❀ كه جمله خلايق محشره رباخوار اولدقلری مشهود اولور ❀ بونلره بوعقاب ورذالت بيع دخی ربا كيدر ديدكلری سببدندر حالبوكه الله تعالی بيعی حلال وربايی حرام قيلدی كيمكه ربندن اكا نصيحت وزجر كلوب اندن منتهی يعنی ربا اكلندن رجوع ايدرسه انكچون مقدم ايتديكی اخذ ربا كناهی عفو ومغفرت اولنور بوندنصكره اول كيمسهنك ايشی الله تعالينك حفظ وعصمتنه مفوضدر كيمكه بوحرام اولان ربايی حلال طريقيله استعمالنه عودت ايدرسه اول كيمسهلر جهنم ملازملريدركه اول نارده ابدی دائملردر (يمحق الله

هیچ اولورمیکه سز مسلمون اولدیغکز دنصکره اول سزه کفرله امر ایده ﴿ واذ اخذ الله میثاق النبیین لما آتیتکم من کتاب وحکمة ثم جاءکم رسول مصدق لما معکم لتومنن به ولتنصرنه ﴾ ذکر ایت شول وقتیکه حق جل وعلا محمد علیه السلام حقنده انبیاء وامتدن اخذ میثاق ایتدیکه سزه ویردیکم کتاب وحکمت اجلیچون من بعد که سزه کله اولان تورات وانجیلی تصدیق ایدر رسول کلدیکه اول محمددر اکا ایمان کتوره سز وانك اعداسی اوزره دین حقی اظهار ایچون اکا نصرت ایده سز قچانکه حیاتده بولنانلری اکا عون ایده ﴿ قال ءاقررتم واخذتم علی ذلکم اصری ﴾ حق جل وعلی انبیایه دیدی شول وقتن که ذریتی صلب آدم علیه السلامدن استخراج ایتدی حالبوکه انبیاء انلرك بیننده مصابیح وسراج کبی ایدیلر اکا اقرار وعهدیمی قبول ایتدیکزمی ﴿ قالوا اقررنا ﴾ دیدیلر که اقرار ایلدك ﴿ قال فاشهدوا وانا معکم من الشاهدین ﴾ حق تعالی انلره دیدیکه ❁ ایمدی سز کندیکز واتباعکز اوزره شاهد اولك بن دخی سزکله بیله شهادت ایدنلردنم ﴿ فمن تولی بعد ذلك فاؤلئك هم الفاسقون ﴾ اول کمسنه که بو اقراردنصکره اعراض ایده انلر عاصیلر وایماندن خارجلردر ﴿ افغیر دین الله یبغون ﴾ الله تعالینك عباد ایچون اختیار ایتدیکی دین اسلامدن غیری دینمی طلب ایدرلر ❁ دینلدیکه اهل کتاب اختلاف ایدوب هر فریق کندیلرك دین ابراهیم اوزره اولمق ادعاسیله پیغمبریمز علیه السلام حضرتلرینه اختصام ایتدیلر یاوزلنوب بزسنك حکمکه راضی اولمزز ودینکه کیرمزز دیدیلر اول سببدن اشبو آیت کریمه نازل اولدی ﴿ وله اسلم من فی السموات والارض طوعا وکرها ﴾ اول الله تعالییه خضوع وانقیاد ایتدی اهل سموات طوعا واهل ارضك بعضی سیف وسبی خوفیله کرها انقیاد ایتدی ❁ دینلدیکه اشبو حالت یوم میثاقده ایدیکه حق جل وعلا انلره بن سزك ربکز دکلمیم دیدکده جمیعسی بلی ربمزسن دیدیلر لکن بعضنك انی دیمسی طوعا وبعضنك کرها ایدی ❁ قتاده ایدر مؤمن طوعا انقیاد ایدوب اول اکا نفع ایتدی وکافر یأس وقتنده انقیاد ایدوب اول اکا نفع ایتمدی ❁ کلبی ایدر انقیاد طوعا اولان اسلامده طوغانلر در وکرها اولان کفاردن مسبیلردرکه اسلامه زنجیرلر ایله کتوریلور ﴿ والیه یرجعون ﴾ آخرتده جمیعی اول الله تعالییه رجوع ایدر ﴿ قل آمنا بالله ﴾ یا محمد اهل کتابه دیکل که بز و مؤمنلر الله تعالییه وانبیاسنه ایمان کتوردك ﴿ وما انزل علینا ﴾ وبزه انزال اولنانه ﴿ وما انزل علی ابراهیم واسمعیل واسحق ویعقوب والاسباط ﴾ وابراهیم علیه السلامه انزال اولنان اون صحیفه یه ودخی اسماعیل واسحق ویعقوب علیهم السلامه وابناء یعقوبه انزال اولنانه دخی ایمان کتوردك اول ابراهیم علیه السلامه انزال اولناندرکه انکله تعبد ایتدکلر ایچون کانه اول انلره دخی نازل اولمشدر ﴿ وما اوتی موسی وعیسی والنبیون من ربهم ﴾ ودخی موسی علیه السلامه ویریلان توراته عیسی علیه السلامه ویریلان انجیله ایمان کتوردك وسائر انبیایه ربك جل شانه دن ویریلان کتبلرك جمیعنه ایمان کتوردك ﴿ لانفرق بین احد منهم ﴾ اول انبیادن هیچ کمسنه نك نبوتده بینلرنده بعضنه ایمان وبعضنه کفر ایله تفریق ایتمزز اهل کتابك تفریق ایتملری کبی ﴿ ونحن له مسلمون ﴾ اول الله تعالییه عبادتده منقاد ومخلصلرز ﴿ ومن یبتغ غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه ﴾ اول کمسنه که اسلامدن غیری دین طلب ایده اول مطلوبی اولان دین اندن قبول اولنمز ﴿ وهو فی الآخرة من الخاسرین ﴾ اول کمسنه آخرتده خاسرلردندر زیرا

الربوا ویربی الصدقات والله لایحب کل کفار اثیم ﴾ الله تعالی مال ربانك برکتنی قطع ایله محو ایدر ومال صدقه نك برکت اعطاسیله مزداد ایدر والله عظیم الشان ربا کلنی مرتکب کنهکارلردن راضی اولمز ﴿ ان الذین امنوا وعملوا الصالحات واقاموا الصلوة واتوا الزکوة لهم اجرهم عند ربهم ولا خوف علیهم ولاهم یحزنون ﴾ شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر وصلوة مفروضه یه قائم اولدیلر وزکات ملزومه یی ویردیلر انلر ایچون ربلری عندنده اجرلری واردر وانلره کله جکده خوف وکچمشده حزن یوقدر ﴿ یا ایها الذین امنوا اتقوا الله وذروا مابقی من الربوا ان کنتم مؤمنین ﴾ ای مؤمنلر اللهدن قورقك وخلقك ذمتنده مال ربادن بقیه کزی ترك ایدن اکر حرمت ربایه ایمان کتورنلردن ایسه کز بنی عمرو ثقفی ایله بنی مغیرهٔ مخزومی بینلرنده معاملهٔ ربا اولمغله حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم فتح مکه کونی حرمت ربایه فتوی ویرمشیدی بنی عمروك بنی مغیره ده آله جغی اولمغله

جنتدن بدل نار اختیار ایلدیلر وایمان واسلام ایکی اسم مترادفدر دیان بونکله استدلال ایتدی ﴿ کیف یهدی الله قوما کفروا بعد ایمانهم وشهدوا ان الرسول حق وجاءهم البینات ﴾ حق جل وعلا نیجه هدایت ایدر شول قومه کیم ایمانلرندنصکره کفره رجوع ایدرلر حالبوکه محمد علیه السلامك رسالتنك حقیقتنه شهادت ایتمشلردی وانك صدقنه انلره قرآندن شواهد کلمشیدی ﴿ والله لایهدی القوم الظالمین ﴾ حق تعالی هدایت ایتمز شول قومه که نظرده اخلالله وایمان واسلامله اتصاف صورتك کوستروب بعده ارتداد ایله نفسلرینه ظلم ایلدیلر وحقی انکار ایله ظالم اولدیلر الله تعالی بویله اولان ظالملره هدایت ایتمز ❁ اکر سؤال ایدرلرسه که بو آیتك ظاهری اکا دلالت قیلورکه اسلامدنصکره کافر اولنلره حق تعالی هدایت ویردی وچوق ظالملر دخی کوردك که ظلمدن توبه قیلدیلر هدایت اوزره اولدیلر بونده توفیق نیجه اوله ❁ جواب بودرکه مراد بو معنادن اولدرکه مادامکه کافر کفر اوزره قائم اوله وظالم ظلم اوزره قائم اوله واول اسلامه وتوبه یه اقبال ایتمیه هدایت بولمزلر اما قچانکه جهد ایدوب اول حالدن دونمکه قصد ایتسه لر الله تعالی انلره توفیق ویروب هدایتنه کتورر بوندنصکره بیورلدیکه ﴿ اولئك جزاؤهم ان علیهم لعنة الله والملائکة والناس اجمعین ﴾ یعنی انلرکه اسلامدنصکره کافر اولدیلر اسلامدن غیری دین طلب ایتدیلر انلرك جزالری الله تعالی قتنده لعنتدر یعنی غضب وسخطدر ورحمتدن بعید اولوب سورلمکدر وفرشته لردن دخی خلائقدن دخی نصیبی انك لعنتدر زیرا قچانکه برکشی برکسه یه لعنت قیلسه اول لعنت قیلدیغی کشی لعنته مستحق اولمسه اول لعنت دونر کافره وارر ودخی دنیاده شول کسه که اکا دینداش اولمیه اول اکا لعنت قیلور اما اولکه دینداشی اوله آخرتده اول دخی لعنت قیلور پس جمیع خلقدن اکا لعنت حاصل اولور ﴿ خالدین فیها لایخفف عنهم العذاب ولاهم ینظرون ﴾ بو حالتده که اول لعنتله واجب اولان عذاب ایچنده مخلد اولدیلر هرکز اول عذابلری کسلمیه وبراز وقت مهلت دخی ویرلمیه ابدی اول قتی عذاب ایچنده قاله لر ﴿ الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلحوا فان الله غفور رحیم ﴾ الامکرکه اخلاصله اول حالدن دونوب توبه قیله وعملرینی فساددن صلاحه وظلمدن عدله وکفردن ایمانه وشردن خیره تحویل ایده الله تعالی غفوردر اول کفر ایچنده اولمیانی یارلغیجیدر توبه قیلانلری اسرکر بوندن صکره دخی بیوردیکه ﴿ ان الذین کفروا بعد ایمانهم ثم ازدادوا کفرا لن تقبل توبتهم واولئك هم الضالون ان الذین کفروا وماتوا وهم کفار فلن یقبل من احدهم ملء الارض ذهبا ولو افتدی به اولئك لهم عذاب الیم ومالهم من ناصرین ﴾ یعنی چونکه انلره رخصت ایتدی توبه ایدن قبول اولنه ❁ حارثك قرنداشی حارثه مکتوب یازدیکه الله تعالی سزك اوزریکزه توبه عرض ایلدی بو خبر مکه ده انك دوستلرینه ایرشدی انلر دیدیلرکه تحقیق محمد علیه السلام نه ایدرسه ایتسونکه بز منتظر اولمشز زمانك واقعه لرینه اکا براولوم ایرشسه بزمکه ده طوره لم بو کفر اوزره وقتا که بزم کوکلمزه شنلك دوشه دونمك دیلیه وز اول وقت دونه وز حارثه اینن توبه بزم حقمزده دخی اینسه توبه مز قبول اولنه الله تعالی بو آیتی ایندیروب بیوردیکه شونلرکیم ایمانلرندنصکره کافر اولدیلر دخی اول کفر اوزره ثابت اولدیلر بلکه دخی زیاده قیلدیلر انلرك توبه لری قبول اولنمز ❁ زیرا انلر توبه قیله جق دکللردر ❁ پس انلرکه کفری آرتوروب توبه قیلدیلر انلر اسلام یولنده کمراه اولوب

وقتنده ربا طلب ایلدکده بن مغیره یه کران کلوب نه بدبخت کیمسه لر ایمشزکه خلقدن ربا قالقوب هنوز بز بو بلایه کرفتارز دیدکلری مکه حاکمی اولان عتاب بن اسیده ایرشدکده اول دخی صورت ماجرایی عرضحال ایله جناب نبوتمآب جانبلرینه تحریر ده بو آیت کریمه نازل اولدی ❁ تبیانده ❁ حضرت عباس وعثمان بن عفان رضی الله عنهما ناسه سلف طریقیله خرما ویرمشلر ایدی وقتی کلدکده اول سلف النلر اکر سز خرمادن جمله حقکزی آلورسکز عیالمزه کفایتمز قالمز رضاکز اولورسه نصفنی ویره لم نصفنی کله جك سنه یه الیقویك که انی زیاده ویره لم دیدیلر بالتراضی زیاده یی تقدیر ایتدیلر چون وقتی حلول ایله اول زیاده یی مطالبه لرنده بو آیت کریمه نزولیله افندمز علیه الصلوة والسلام انلری اول زیاده طلبندن نهی ایدوب انلر دخی سمعا وطاعة دیو رأس مالرینی اخذ ایله اکتفا ایتدیلر دیو تسطیر ایدر ﴿ فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله ورسوله وان تبتم فلکم رؤس اموالکم

هلاك اولمشلردر دخی شونلرکه کافر اولدیلر اول کفر اوزره اولدیلر اکر دنیا طلوسی التونی اولسه کندوبی قورترمق ایچون ویرسه اندن قبول اوله جق دکل وانکله خلاص اوله جق دکل انلره عذاب الیم اوله جقدر که هیچ برکسنه بولنمیه که انلره نصرت ایدوب اول عذابدن قورتره ❀ پس بو آیت دلالت ایدرکه یارین هیچ برکسه یی عمل صالحدن غیری برنسنه خلاص قیلمز ایمش عاقل اولان باطلی ترك ایدوب اسلامنی وارکان دینی محکم قیلوب اخلاصله کوزل عمله مشغول اوله وقتی فوت اولمدن کندویه سعادت قپوسن آچه ودخی بیوردیکه (لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون وماتنفقوا من شیء فان الله به علیم) یعنی سز ایرشمزسز اول الله تعالی عندنده کی قوندیغی ثوابلره جنت ایچنده تا اول سودیککز مالدن صدقه ایتمینجه ❀ بعضلر دیدیلرکه بو آیتك حکمی منسوخدر زکات آیتیله اما اصحی بودرکه منسوخ اولمیه بو صدقه دن دخی مراد زکات اوله معنی بو اوله که سز اوچغه کیروب سعادته ایرمزسز اول سودیککز مالدن زکات ویرمینجه که انکله نفسکزی بخلدن ومحبت مالدن پاك ایده سز ودخی بر آدمه زکات ویردکدنصکره صدقهٔ تطوع حقنده بو آیت حکمی دخی ثابت اوله پس الله تعالی یه کیزلو نسنه یوق هرنسنه که سزانك یولنده انفاق ایده سز الله تعالی انی بیلور دنیاده حقن ویروب آخرتده ثوابلری ودرجه لری زیاده قیلور وبوندن اوتوری دینلدیکه عمر بن عبدالعزیز یوکلرله شکر آلوب صدقه ایدردی دیرلردیکه بوشکره ویردیکك اقچه لری نیچون صدقه قیلمزسن بوشکری صدقه ایدرسن دیدیکه بوشکر بکا اقچه دن سوکلودر ❀ ودخی روایتدرکه عبدالله بن عمردن برکورکلو حسنا جاریه صاتون آلدی انی غایت سوردی برقاچ کون بیله سنده طوردقدنصکره انی آزاد ایلدی برکسنه یه تزویج ایتدی اول کشیدن بر اوغلان ظهوره کلدی اول اوغلانجغی الوب کوکسنه قوجاردی ودیردیکه اناکك قوقوسنی سنده بولورم دیرلردیکه الله تعالی انك اناسنی سکا رزق اتمش ایدی حالاکه چون سوردك نیچون ترك ایلدك برکویکویه ویردك اول دیدیکه بو آیتی ایشتمدیکزمی کشی سودیکن ویرمینجه سودیکی الهٔ کیرمز ❀ ودخی هارون الرشیدك خاتونی زبیده اوتوزبیك آلتون خرج ایدوب برمصحف یازدیردی چون تمام اولوب النه الدقده آچوب بو آیت شریفه ظهور ایلدی فی الحال قپایوب دیدیکه وارك بونی هدیه ویرك شمدی بکا بو مصحفدن سوکلو نسنه یوقدر پس عاقل انلردرکه فانی محبوبی ویره باقی محبوبی آله لر ودخی حق تعالی بیوردی (کل الطعام کان حلا لبنی اسرائل الا ماحرم اسرائل علی نفسه من قبل ان تنزل التوریة) کل طعام بنی اسرائیل اوزره حلال اولمشدی قان ومردار اولمشدن وخنزیراتندن غیری الاشول نسنه که اسرائیل انی نفسی اوزره حرام قیلدی تورات اینمزدن اوّل که انك حراملغی تورات ایچنده یوقدر ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر یعقوب علیه السلام قرنداشی عیصدن قاچوب حراندن بیت المقدسه کیدرکن اکا برملك قارشوکلدی یعقوب علیه السلام انی لص ظن ایدوب انی یقمغه قصد ایلدی ملك بوکز یعقوبك فخذینی غمزایتدی صکره سمایه صعود ایتدی یعقوب علیه السلام ایسه اکا نظر ایدردی اول حینده اکا عرق النساء عارض اولدی کیجه اویقو وجعندن اویومز فریاد ایله چوروردی اول حالتده نذر ایلدیکه اکر حق تعالی اکا اندن عافیت ویررسه من بعد عرق اولان طعامی کندی یه حرام ایده ❀ پس بو اجلدن ولدینی ذبح ایتمك

لاتظلمون ولا تظلمون) اکر بقیهٔ رباترکنی ایتمزسکز اکاه اولك که اللهدن نار ورسولندن سیف ایله محاربسکز اکر اخذربادن توبه ایدرسکز مالکزك سرمایه سی سزك ایچوندر رأس مالدن زیاده استیه رك سز کیمسه یه ظلم ایتمزسکز وسرمایه کزه نقصان ترتب ایتمامکله سز دخی ظلم اولنمزسکز (وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة وان تصدقوا خیر لکم ان کنتم تعلمون) اکر اول مدیون عسرت صاحبی یعنی ادایه قدرتسز مفلس اولورسه امدی حکم اکا آسانلق وقتنه مهلت ویرمکدر و آله جغکزی اکا تصدق ایتمك محل انتظار وسزکچون خیرلودر اکر انده اولان اجر جزیلی بیلورسکز (واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله ثم توفی کل نفس ما کسبت وهم لایظلمون) شول کوندن قورقك که یوم قیامتدر اولکونده الله تعالی یه رجوع ایدرسکز صکره جمله نفسلره دنیاده کسب ایتدیکی خیرلو وشر عملنك جزاسی ادا اولنور وانلر نقص ثواب وضعف عقابله

(دیلدی)

دیلدی ملك کلوب دیدیکه بن سنی غمز ایتدمکه نذرکه مخرج اوله ❀ ایمدی انکله نذرك وفاء اولنمشدر شمدنکرو ولدك ذبحی اوزرکدن ساقط اولمشدر پس بو اجلدن اوغللری اندنصکره عروقی لحمدن تتبع ایدوب چیقاردیلر ❀ ضحاك ایدر اشبو ذکر اولناندن هیچ برشیء انلره حرام دکل ایدی اندن توراتده انلره حق تعالی حرام ایتمشدی بلکه بابالری یعقوب علیه السلام حضرتلرینه تبعیتله نفسلرینه حرام ایتدکلرندنصکره تحریمنی الله تعالی یه کذبا مضاف قیلدیلر (قل فأتوا بالتوریة فاتلوها ان کنتم صادقین) ایمدی انلره دیکل که توراتی کتوروب تلاوت ایدك که زعمکز اوزره صادقلر ایسه کز صدقکز ظاهر اوله پیغمبریمز علیه السلام انلره انی دیبجك مبهوت اولوب توراتی کتوروب اومحلك تلاوتنه جسارت ایتمدیلر (فمن افتری علی الله الکذب من بعد ذلك) شول کمسنه که حجت قاطعه لزومندنصکره کذب ایدوب الله تعالی یه افترا ایده (فاولئك هم الظالمون) امدی اول وصفلو کمسه لر ظالملردر مکابره وعنادلری سببیله نفسلرندن انصاف ایتمامشلردر (قل صدق الله) دیکل که حق تعالی انزال ایتدیکنده صادق وانلر کاذبلردر (فاتبعوا ملة ابرهیم حنیفا) ایمدی ملة اسلامه اتباع ایدك که اول اصلده ملة ابراهیمدر ویاملةابراهیم کیدرتا که یهودیتدن خلاص اوله سزکه اول سزی اغراض دنیویه یی تسویه ایچون تحریف ومکابره یه ابرام وابراهیم واتباعنه حلال اولان طیباتی تحریمنه الزام ایتدی (وما کان من المشرکین) وابراهیم علیه السلام مشرکلردن دکل ایدی (ان اوّل بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکا وهدی للعالمین) اول بیت اللهکه ناسه عبادت ایچوْن وضع اولندیکه انك واضعی الله تعالیدر مکه ده اولان بیت شریفدر انی حج واعتمار وانده اعتکاف وحوالی طواف ایدنلره خیرونفعی کثیر وعالمینه هدی اولدیغی حالده که اول انلره قبله ومعبد اولمشدر ❀ روایت اولندیکه کعبه اول بیتدرکیم سماء خلق اولدیغنده اول صو یوزینه ظاهر اولدی حق جل وعلا انی ارضدن ایکی بیك ییل اوّل خلق ایلدی اول صو اوزره زبدهٔ بیضا ایدی ارض انك التنه بسط ومداولندی ❀ دینلدیکه حق جل وعلا عرشك التنده بیت معموری وضع ایدوب ملائکه یه امر ایلدیکه انی طواف ایده لر بعده سکان ارض اولان ملائکه یه امر ایتدی انك مثالی وقدرنده ارضده ضراح نام بیتی بناء ایدوب اهل سماء بیت معموری طواف ایتدیکی کبی انلردخی اول ضراحی طواف ایده لر ❀ دینلدیکه حضرت آدم علیه السلامدن ایکی بیك ییل اول ملائکه کعبه یی بناء ایدوب حج ایدرلردی آدم علیه السلام خلق اولنوب انی حج ایدیجك ملائکه اکا دیدیلرکه حجك مبرور اوله بزسندن ایکی بیك ییل اوّل بو بیتی حج ایتدك ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز علیه السلام یرده اول وضع اولنان بیتدن سؤال اولندقده دیدیکه اول مسجد حرامدر بعده مسجد اقصادر ایکیسنك وضع اولنمسی بیننده قرق ییل کچمشدر (فیه آیات بینات مقام ابرهیم) انده علامات واضحه واردرکه اول جمله دن بری مقام ابراهیم علیه السلامدرکه اول صخرهٔ صماء ایکن انده انك اثرقدمی اولوب ایچنه کعبه دکین باتمشدر ونیجه بیك ییلدنبرو حفظ وابقاء اولنمشدر ومع هذا اعداسی کثیر ایکن وینه اول جمله دن بری حجراسود وحطیمدر وسائر مشاعردر ❀ دینلدیکه مقام ابراهیمله مراد حرمك کلیسیدر وینه آیات جمله سندن قوشلرك کعبه اوزرندن کچمدکلریدر وجارحه قچان برصیده

ظلم اولنمزلر ❀ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه بو آخر آیتدرکه نازل اولدی بوندنصکره پیغمبرمز علیه الصلوة والسلام یکرمی بریاطقوز ویایدی کون یاخود اوچ ساعت حیاتده اولوب ربیع الاولك ایکنجی کونی یوم اثنیده وقت زوالده عالم بقایی تشریف ایتدی صلی الله علیه وسلم حین نزول آیتده جبریل علیه السلام بو آیتی سورهٔ بقره دن ایکیوز سکسان آیتك باشنه وضع ایله دیو توصیه ایلمش (یاایها الذین آمنوا اذا تداینتم بدین الی اجل مسمی فاکتبوه ولیکتب بینکم کاتب بالعدل ولایأب کاتب ان یکتب کما علمه الله فلیکتب ولیملل الذی علیه الحق ولیتق الله ربه ولایبخس منه شیئا فان کان الذی علیه الحق سفیها اوضعیفا اولایستطیع ان یمل هو فلیملل ولیه بالعدل واستشهدوا شهیدین من رجالکم فان لم یکونا رجلین فرجل وامرأتان ممن ترضون من الشهداء ان تضل احدیهما فتذکر احدیهما الاخری ولایأب الشهداء اذا مادعوا ولا

قصد ایدوب اول صید حرمه کیرسه جارحه نك اندن امتناعیدر ومكهٔ مكرمه بر بلده‌در كه انبیا
ومرسلین واولیا وابرار قبله‌سی اولوب انده صدور ایدن طاعات وصدقات سائر اماكن شریفه‌دن
زیاده مضاعف اولور (ومن دخله كان آمنا) بر كسنه كه بیتك حرمنه داخل اوله اول قتل
وغارتدن امین اولور ویا اكا داخل اولانی ضرردن امنده قیلورپس بو اجلدن بر كسنه‌نك
اوزرینه قصاص ویاحد واجب اولدیغنده حرمه التجا ایتسه اول انده اولدیغنجه قصاص
وحداندن استیفا اولنمز الا بوكه ابوحنیفه عندنده خروجه الجا اولنور اما كه جریمه‌یی حرمده
ارتكاب ایتسه بالاتفاق عقوبتی انده استیفا اولنور وبر قوم ذاهب اولدیكه شرعك ایجاب
ایتدیكی قتل انده استیفا اولنور كه اول ابن عباس رضی الله تعالی عنه قولیدر ❀ دینلدیكی یعنی
بر كسنه انی تعظیم وحق تعالی یه تقرب ایدر اولدیغی حالده داخل اوله یوم قیامتده عذابدن امین
اوزره اولور ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من صبر علی حر مكة ساعة من نهار تباعدت
عنه جهنم مسیرة مأتی عام ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر بر كسنه كه مكه نك حرینه نهاردن
بر ساعت صبر ایده ایكیوز ییللق مسافه جهنم اندن ایراق اوله ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
من مات فی احد الحرمین بعث یوم القیمة آمنا ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر بر كسنه كه حرم
مكه ویا حرم مدینه‌ده وفات ایده یوم قیامتك شدائدندن امین اولدیغی حالده بعث اولنور
(ولله علی الناس حج البیت من استطاع الیه سبیلا) الله تعالی ایچون ناس اوزره بیت شریفی
وجه مخصوص اوزره قصد زیارت فرض اولدی انلردن شول وصفلو كسنه‌لره كه اول بیته
ذهاب ورجوعه استطاعتی اوله ❀ علما دیدیلر كه حجك وجوبنه بش شرط واردر كه اول اسلام
وعقل وبلوغ وحریت واستطاعتدر اویله اولسه كافر ومجنون اوزره حج واجب اولمز زیرا كافر اهل
قربتدن دكل ومجنونك قربی ایسه معتبر اولمز وصبی وعبد اوزره دخی واجب اولمز اگر صبی عاقل ویا عبد
حج تطوع ایدرسه انكله فرض ساقط اولمز صبی بالغ اولدیغنده وعبد آزاد اولدیغنده اگر وجوب
حج شرائطی حقنده جمع اولورسه ایكنجی كره حج ایتملری واجب اولور واستطاعتی اولمیانه
دخی واجب اولمز واستطاعت ایكی نوعدر بری بدنله وبری بدنك غیری ایله‌در اما بدنله اولان استطاعت
اولدر كه بنفسه كتمكه قادر اوله وزاد وراحله بوله بر راحله كه انك مثلنه صالح اوله وزاد كه
ذهاب ورجوعنه وفا ایده واول زاد شول اوزرینه نفقه‌سی وكسوه‌سی واجب اولور كسنه‌نك
نفقه وكسوه‌سندن فاضل اوله ودینی ورایسه اندن دخی زائد اوله واهل بلده‌نك حجه عادتا
چیقملری وقتده رفقا بوله یوخسه اول وقتدن اولده ویا صكره‌ده بولورسه خروجی لازم
اولمز وشرط اولور كه طریقده امن اوله اگر عدودن خوف اولورسه اول كرك مسلم
ویا كافردر ویا لازم اولمیان شیئ طلب ایدر اولورسه خروجی لازم اولمز واگر راحله
بولنمیوب لكن مشیه قادر اولورسه ویاخود زاد بولمیوب لكن طریقده اكتسابه امكان
اولسه اكا حج لازم اولمز لكن فعلی مستحب اولور امام مالك عندنده لازم اولور اما بدنك
غیریله استطاعت اولدر كه رجل بنفسه كتمكه قادر اولمیه زمن ویا زوالی رجا اولنمز مرضی
اوله لكن كندینك یرینه آخری استیجار ایده‌جك مالی اوله واجب اولور كه استیجار ایدوب
یرینه حج ایتدیره واگر مالی اولمیوب لكن ولدی ویا بر اجنبی انكچون حج ایتمكه مال بذل

(ایدر)

تسئموا ان تكتبوه صغیرا
او كبیرا الی اجله ذلكم اقسط
عندالله واقوم للشهادة
وادنی الا ترتابوا الا ان
تكون تجارة حاضرة تدیرونها
بینكم فلیس علیكم جناح
الا تكتبوها واشهدوا
اذا تبایعتم ولا یضار كاتب
ولا شهید وان تفعلوا فانه
فسوق بكم واتقوا الله
ویعلمكم الله والله بكل شیٔ
علیم) ای مؤمنلر بر معلوم
ومعین وقته‌دك بر بریكزله
اخذ وعطاده بورج
معامله‌سی ایلسه‌كز انی یازك
واول سندی مال ووقتده
نقصان وزیاده اولمیه‌رق
عدله بینكزده بر كاتب
یازسون وكاتب الله تعالینك
تعلیم ایتدیكی كبی انی یازمقدن
ابا وامتناع ایتمسون یازسون
واوزرنده حق اولان
كیمسه ذمتنده اولانی اقرار
واملا ایتسون وربی
اولان الله تعالیدن
قورقسون واول حقدن
برشی نقصان ایتمسون
اگر اول اوزرنده حق
اولان كیمسه ناقص العقل
یا سفیه یاخود اختیار ومعتوه
یا جنون ایله ضعیف العقل
ایسه یاخود دلسز یا لسان
بیلمز وبو مثللو كیمسه‌لر
اولوب اقرار واملایه

ایدرسه لازم اولور كه انكله اكا امر ایده اگر صدقنه اعتماد ایدرسه امام ابوحنیفه عندنده اكا
حج واجب اولمز ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر خثعمدن بر خاتون پیغمبریمز علیه السلامه
كلوب دیدیكه یا رسول الله بابام پیر فانی اولدیغی حالده اوزرینه حج فرض اولدی اول ایسه راحله
اوزرنده قرار ایدهمز بن انك یرینه حج ایدهیم می دیدیكده نعم حج ایت (ومن كفر فان الله غنی عن
العالمین) اولكه اوزرینه حج واجب اولدیغندنصكره عمدا حج ایتمیه ویا حجك وجوبنی
اعتقاد ایتمیه الله تعالی حجی ایدندن وكرك ایتمیاندن غنیدر ❀ قال النبی صلی الله علیه وسلم
من لم یحبسه حاجة ظاهرة او مرض حابس او سلطان جائر ولم یحج فلیمت ان شاء یهودیا
او نصرانیا ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر بر كسنه كه انی حجدن حاجت ظاهره ویا مرض
حابس وسلطان جائر حبس ایتمز ایكن حج ایتمیه دیلرسه انك موتی یهودیت ویا نصرانیت اوزره
اولسون (قل یا اهل الكتاب لم تكفرون بآیات الله) دیكل كه یا اهل كتاب نیچون الله تعالینك
آیات سمعیه وعقلیه‌سنه كافر اولورسز حالبوكه اول محمد علیه السلامك ادعا ایتدیكی حجك
وغیرك وجوبنده صدقنه دلالت ایدر (والله شهید علی ما تعملون) والحال الله تعالی اعمالكزه
مطلعدر انك اوزره سزه جزا ایدر تحریف واستسرار سزه نفع ایتمز (قل یا اهل الكتاب لم تصدون
عن سبیل الله من آمن) دیكل كه یا اهل كتاب نیچون ایمانه كلانلری دین اسلامدن صرف ایدر
سز (تبغونها عوجا) حالبوكه انكله ناسی استقامتدن میل ایتمك دیلرسز شول ایهامله كیم
شریعت موسی نسخ اولنمامش اوله (وانتم شهداء) والحال بیلورسزكه اول اسلام دین اللهدر كه
انك غیری مقبول دكلدر اندن صد ومنع ضلالت واضلالدر (وما الله بغافل عما تعملون) الله تعالی
سزك مؤمنینی اسلامدن صد ویا اخفا واختیالكزدن غافل دكلدر (یا ایها الذین آمنوا ان تطیعوا
فریقا من الذین اوتوا الكتاب یردوكم بعد ایمانكم كافرین) یا مؤمنلر اگر سز اهل كتابدن بر فریقه
اطاعت ایدرسه‌كز سزی ایمانكز دنصكره كفره رد ایدرلر اشبو آیت كریمه اوس وخزرجدن
بر جماعت حقنده نازل اولوبدر كه انلر بر مكانده اوطوروب تحدث ایدرلر ایكن اوزرلرینه شاس
بن قیس الیهودی اوغرایوب تألیف واجتماعلری انی اویكلندردی یهوددن بر یكته امر ایلدیكه
انلرك قاتنه اوطوره ویوم بعاث وقعه‌سنی انلره اكدیره وانك امرنده دینلان اشعاری انشاد ایده
واول كونده ایسه ظفر اوسك ایدی چون اول یكت اكا دینلانی ایتدی ایكی قبیله اربابی نزاعه
دوشدیلر وغضبه كلوب سلاحه دورشدیلر چون پیغمبریمز علیه السلامه خبر اولدی مهاجریندن
بر جماعتی یاننه آلوب اول ارایه كلدی ودیدیكه یا معشر مسلمین بن سزك اراكزده ایكن جاهلیت
اغواسنه‌می دوشرسز حالبوكه حق تعالی سزی اسلامله اكرام وامر جاهلیتی قطع ایدوب
بینكزده الفت ومودتله انعام ایلدی اویله اولسه اول حالت انلردن كیدوب انلره كیدعدو ونزغهٔ
شیطان ایدوكن بیلدیلر سلاحلرین براغوب استغفاره كلدیلر بعده بری برلریله معانقه ایدوب پیغمبریمز
علیه الصلاة والسلام ایله بیله منصرف اولدیلر ❀ حضرت جابر رضی الله تعالی عنه ایدر هیچ اول كون
كبی اولی اقبح وآخری احسن واقبح كون كورمدك (وكیف تكفرون وانتم تتلی علیكم آیات الله
وفیكم رسوله) سز نیجه كافر اولورسز حالبوكه سزه الله تعالینك آیتلری تلاوت اولنور واراكزده اولان
رسولیدر سزه وعظ نصیحت قیلور ❀ اشبو خطاب جائزدر كه خاصة صحابه‌یه اوله وامتك جمیعنه

قدرتی اولمزسه وصی
ووكیل ومترجمی صدق
انصاف وعدله انك مقامنه
املا واقرار ایتسون
وبو معامله‌كزده رجال
مسلمیندن ایكی كیمسه‌یی
شاهد طلب ایدك اگر ایكی
رجل اولمزسه بر اركك
ایكی مرأه‌یی اشهاد ایدك كه
اول شاهدلر سزك مقبولكز
وراضی اولدیغكز كمسه‌لردن
اوله‌لر اول ایكی مرأه
شاهدلرك بری شهادتی
اونودرایسه اول بریسی
آنك شهادتی خاطرینه
كتوره ❀ غالبا عقل نسوانده
قلت اولدیغندن ناشی
بو كلام وارد اوله ❀ وشاهدلر
ادای شهادته دعوتلرنده
ابا وامتناع ایتمیه‌لر وكوچك
وبیوك حق نه ایسه وقتی
حلولنه‌دك یازمغه اوشنمیك
بو سزك كتابتكز عندالله
زیاده عدالت وشهادتی
اقامت ایچون دخی اقومدر
وبورجك مقدار ومدتنده
شك ایتمامكز ایچون اقربدر
مگر بینكزده دائم دور
ایتدیككز آشكار تجارت
اولدیغی حالده انی یازمامقده
سزكچون بأس یوقدر
وبیع وشراكزده شاهد
طوتك وكاتب وشاهد
نوجهله ایسه رنج واضرار

دخی اولمسی ممندر زیرا که قرآن کاکان انلرده در ورسول علیه السلامك احادیث شریفه سی
وجودیله کانه اول کندی ارالرنده در ﴿ ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صرط مستقیم ﴾ اول
اولکمسنه که دین اللهی تمسك ایده ویاخود مجامع امورنده الله تعالی یه التجا ایده اول انی جنته
ایرکورر صراط مستقیمه اهتدا اولنور اکلیل نام کتابده ایدر اعتصام ایکی قسمدر بری اعتصام
باللهدر که اول هر موهومدن ترقی وهر ترقیدن تخلص وناسدن انقطاع ورفض علائقدر
وبری اعتصام بحبل اللهدر که اول طاعتی محافظه واوامره موافقتدر ﴿ یاایها الذین آمنوا اتقوا الله
حق تقاته ﴾ یامؤمنلر الله تعالیدن حق تقوی ایله اتقا ایدك که اول واجبه قیامده وسعی استفراغ
ومحارمدن اجتنابدر ۞ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدرکه اول اطاعت ایدوب عصیان
ایتممکدر وشکرایدوب کفران ایتممکدر وذکر ایدوب نسیان ایتممکدر ۞ دینلدیکی که اول
کشی طاعتنه التفاتدن وطاعات اوزره مجازات توقعندن تنزهیدر ۞ لواقح الانوارده ایدر
تقوی الله ایکی قسمدر برقسمی استطاعتمز دکلو اتقامزدر ۞ وبرقسمی ایسه حق تقوی ایله
اتقامزدر که اول متقی تقواسنی الله تعالیدن کوروب کندینك اندن انعزالیدر لکن اکا تکلیف
نسبتندن دکل ۞ زیرا آندن انعزالی مع الله سوء ادبی اقتضا ایدر اشبو آیت کریمه صحابه یه غایتده صعب
کلوبدر حتی تقواده آیت استطاعتمز دکلو تخفیف اولندی تخیل ایتدیلر والحال اندن اشده
انتقال اولندیلر ۞ زیرا غایتده عزیزدرکه انسان عملنده جمله استطاعتن بذل ایده بلکه لابد
کسالله ویانفسی اوزره تدلیسله استطاعتندن فضله قالور اماکه حق تقواده اویله دکلدر ۞
انس رضی الله تعالی عنه ایدر کشی حق تقوی ایله اتقا ایده مز الا مکر که لسانن حفظ ایده ﴿ ولا
تموتن الا وانتم مسلمون ﴾ وسزه موت ایرشدیکنده حال اسلامدن غیری حالت اوزره اولمکز
﴿ واعتصموا بحبل الله جمیعا ﴾ جمیعکز حبل اللهی تمسك ایدك دینلدیکه انکله مراد دین اسلامدر
۞ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدرکه اول جماعتدرکه الله تعالینك اعتصامیله امر ایدر حبل
اللهدن مراد اولدرکه سزك جماعات وطاعتده کراهت ایتدیککز شیء سزه خیرلودر اندنکه
فرقتدن اکا محبت ایدرسز دینلدیکه اول قرآندر ۞ قال النبی علیه السلام القرآن حبل الله
المتین ۞ پیغمبریمز علیه السلام ایدر قرآن عظیم الله تعالینك حبل متینیدر ﴿ ولاتفرقوا ﴾
یوخسه بینکزده اختلاف وقوعیله اهل کتاب کبی دین حقدن تفرق ایتمکز ویاخود بری
بریکزله محاربه ایله زمان جاهلیتده کی تفرقلر کبی تفرق ایتمکز ویاخود تفرقی ایجاب والفتی
ازاله ایدر شیء ذکر ایتمکز ﴿ واذکروا نعمة الله علیکم ﴾ وحق تعالینك سزه اولان نعمتنی
ذکرك ایدك انك جمله سندن بری سزی اسلامه هدایت وتوفیقیدرانکله اراکزدن غل وغش
کیدوب بری برلریکزه الفت ومودت ایتدیککزدر ﴿ اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم ﴾ زیرا
سز زمان جاهلیتده بری بریکز ایله قتال ایدر اعدا ایکن اسلام سببیله حق تعالی قلوبکزی
تألیف ایتدی ﴿ فاصبحتم بنعمته اخوانا ﴾ انك اول نعمت ورحمتیله فی الله اخوت اوزره
مجتمعین ومتحابین اولدیکز ۞ دینلدیکه اوس وخزرج لابوین ایکی قرانداشلر ایدیلر اولادلری
بینده عداوت دوشوب یوزیکرمی ییل دکلو زمان محاربه لری اوزاندی حتی که حق تعالی انی
اسلامله کیدروب پیغمبریمز علیه السلام بینلرین تألیف ایتدی ﴿ وکنتم علی شفا حفرة من

اولنمسون اکر اضرار
ونهی اولندیغکز شیئی
ایشلرسکز اول فعل منهی
سزه طاعتدن خروجدر
الله تعالیدن اتقا ایدك والله
تعالی سزه مصالح دینیه
ودنیویه کزی تعلیم ایدر
والله عظیم الشان هرشیئی
بیلیجیدر ﴿ وان کنتم علی
سفر ولم تجدوا کاتبا فرهان
مقبوضة فان امن بعضکم
بعضا فلیؤد الذی اؤتمن
امانته ولیتق الله ربه ولا
تکتموا الشهادة ومن یکتمها
فانه اثم قلبه والله بما تعملون
علیم ﴾ اکر سز سفرده
اولوب کاتب بولمزسکز
سزکچون مدیونك رهن
قبض ایتمك واردر اکر
بعضکز بعضکزدن یعنی
بربریکزدن امین اولوب
رهن آلمزسه اول مدیون
امین ذمتنده کی امانت دینی
صاحبنه ادا ایتسون وربنی
الله تعالیدن خوف ایتسون
وسز شهادتی کتم ایتمیك
کیمکه شهادتی کتم ایدرسه
انك قلبی یعنی ظاهرا وباطنا
کناهکاردر الله تعالی
سزك شهادتی ادا وکتمانده
اولان عملکزی بیلیجیدر
﴿ لله مافی السموات وما
فی الارض وان تبدوا مافی
انفسکم او تخفوه یحاسبکم به الله

النار فانقذکم منها ﴾ وسز یامعشر انصار جهنمدن برحفره طرفنده ایدیکز کفریکز حالنده حتی
اکر سزه اول حالتده موت ایرشه جهنمه دوشردیکز لکن حق جل وعلا اسلامکز سببیله
سزی اکا دوشمکدن قورتاردی ﴿ کذلك یبین الله لکم آیاته لعلکم تهتدون ﴾ اشبو تبیین کبی
حق جل وعلا سزه دلائل تبیین ایدر تاکه هدی اوزره ثابت اوله سز ﴿ ولتکن منکم امة
یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر ﴾ سزدن برجماعات اولسونکه ناسی
خیره دعوت ایده لر اول خیر کرکسه افعالدن ویا ترکدندر وکرکسه اول صلاح دینی ویادنیویدر
ودخی معروفله امر ومنکردن نهی ایده لر ۞ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم والذی نفسی
بیده لتأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر اولیوشکن الله عزوجل ان یبعث علیکم عذابا ثم
لتدعونه فلایستجاب لکم ۞ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر اول الله تعالی حقیچون که
نفسم انك یدنده در امر معروف ونهی منکر ایدك ایتمزسکز قورقیلورکه حق تعالی سزه عذاب
کوندره بعده انك دفعیچون دعا ایتدیککزده دعاکزی کیرو کوندره ۞ قال النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم ان الناس اذا رأوا منکرا فلم یغیروه یوشك ان یعمهم الله بعذابه ۞ پیغمبریمز علیه السلام
ایدر ناس قچن منکر کوروب تغییر ایتمیه لر قورقیلورکه حق تعالی عذابنی انلره تعمیم ایده ۞
احیاده ابوذر الغفاری رضی الله تعالی عنه ایدر حضرت ابابکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
دیدیلرکه یارسول الله مشرکینله قتالدن غیری جهاد وارمیدر دیدیکه نعم یا ابابکر حق تعالینك
یریوزنده مجاهدقوللری واردرکه انلر شهدادن افضلدر ویرلرده رزقلنورلر یریوزنده یوررلر
حق جل وعلا انلرکله سماده کی ملائکه یه مباهات ایدر وانلر ایچون جنتی تزیین ایدر ام سلمه نك
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایچون تزئین کبی ابوبکر رضی الله تعالی عنه دیدیکه یارسول
الله انلرنه وصفلو کمسنه لردر دیدیکه امر معروف ونهی منکر ایدنلردر وصالحلره محبت وفاجرلره
بغض واهانت ایدنلردر اول الله تعالینك حقیچونکه نفسم انك یدنده در انلرك بری شهدا غرفه لرندن
اعلی غرفه ده اولورکه انك اوچیوز قپوسی واردرکه هربری برنوع جوهردن دوزیلور
وانلرك هربرینه اوچیوز حورا تزویج اولنور هربارکه نظر ایتسه حورا اکادیرکه ذکر
ایدرمیسنکه فلان کون فلان یرده امر معروف ونهی منکر ایتمشیدك ﴿ واولئك هم المفلحون ﴾
وانلر کمال فلاحله مخصوصلردر امر معروف مأموربه حسبنجه کاهی واجب وکاهی مندوب
اولور وامانهی منکرك کلیسی واجب اولور ۞ زیرا شرعك جمیع انکار ایتدیکی اشیاء حرامدر
واظهر اولان بودرکه عاصی یه واجب اولورکه ارتکاب ایتدیکی منکردن نهی ایده ۞ زیرا
واجب اولورکه انی ترك وانی ایشلیانه انکار ایده وانك برینی ترکله آخرك وجوبی ساقط اولمز ۞
اشبو آیت کریمه ده علم دینك تعلیمنه وامر معروف ونهی منکره حث وترغیب واردر بوخصال
شریفه فرض کفایه اولوب انکله مخاطب امتك بعضی اوله کلی دکل ﴿ ولاتکونوا کالذین
تفرقوا واختلفوا من بعد ماجاءهم البینات ﴾ یهود ونصاری کبی اولمزکه انلره شول اتفاقی
ایجاب ایدر آیات وحجج مبینه کلدیکندنصکره تفرق ایتدیلر وتوحیده وتنزیهده واحوال
اخرتده اختلاف ایتدیلر اظهر اولان بودرکه اشبو نهی اصولده تفرقدن اوله یوخسه فروعده
دکل ۞ زیرا پیغمبریمز علیه السلام امتمك اختلافی رحمتدر دیمشدر ودخی برکمسنه که اجتهاد

فیغفر لمن یشاء ویعذب
من یشاء والله علی کل شیء
قدیر ﴾ کوکده ویرده اولان
مخلوقات وملك واشیا جمله
الله تعالی یه مخصوصدر
اکر سز نفسکزده اولان
سیئه ونیات وعزم قصدی
اظهار یا اخفا ایدرسکز
دخی حق تعالی انکله
سزه حساب وجزا ایدر
دیلدیکی کیمسه نی مغفرت
ودیلدیکنه عذاب ایدر
الله عظیم الشان غفران
وتعذیبدن هرشیئه قادردر
۞ مرویدرکه بو آیت کریمه
نازل اولدقده صحابۀ کرام
مضمونتی تأمل ایله
بیطاقت اولدیلر حضرت
صدیق وفاروق ومعاذ بن
جبل واعیان انصاردن
بعضیلری رضی الله عنهم
حضور حضرت پیغمبر
علیه الصلوة والسلامه
واروب یارسول الله
طاقت کتورمیه جکمز
عمل ایله تکلیف اولندق
زیرا قلبمزك عنانی یدمزده
اولمامغله اکرچه قوتدن
فعله کتورمزسك دخی
احیانا خیال معاصی
خاطره خطور ایدر
بوصورتده ۞ یحاسبکم به الله ۞
کلام شریفیله قلبه کلن ایله
حساب اولنور ایسك

ايده اصابت ايدرسه اكا ايكى اجر اولور خطا ايدرسه اكا براجر اولور ديمشدر ﴿ واولئك لهم عذاب عظيم ﴾ ايمدى انلرايچون تفرق واختلافلرى سببيله عذاب عظيم واردر ﴿ يوم تبيض وجوه وتسود وجوه ﴾ ذكرايت شول كونيكه انده مؤمنلرك ايمانله يوزلرى بياض اولور وكافرلرك يوزلرى سياه اولور ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر يوم قيامتده هرقوم عبادت ايتدكلرى شيئه وارمغه امر اولنورلر پس انكه اكا وارهلر محزون اولهلر حزنلرندن يوزلرى قراره واهل قبله ويهود ونصارى قالور نه شيئه كوندريله جكلرين بيلميهلر اويلهاولسه حق تعالى انلره ارادت كريمهسى اولديغى وجه اوزره اتيان ايده دنياده مؤمن مطيع اولديغى حالده اكا سجده ايدنلر فى الحال سجدهيه وارهلر واهل كتاب ومنافقون اكا سجدهيه قادراولميه بعده اذن الهى ايله باشلرين قالديرنجق مؤمنلرك يوزلرى ثلج كبى بياض اوله منافقون واهل كتاب انلرك يوزينه نظر ايدنجك شدت حزنلرندن يوزلرى سياه اوله ديهلركه ياربنا بزهنه حالت ايرديكه مشركين دكللر ايكن يوزيمز سياه اولدى ❀ حق جل وعلا ملائكهيه ديه كه نظر ايدك شونلره كيم نفسلرى اوزرهنيجه كذب ايتديلر ❀ اهل معانى ايدر يوزلرك بياض اولديغيله مراد اعمال صالحهيه وثواب الهيه سرورلرندن اشراق واستبشاريدر ويوزلرك سواديله مراد اعمال سيئه يه وعذاب الهيهحزنلرندن كابت وكسوفيدر ﴿ فاما الذين اسودت وجوههم اكفرتم بعد ايمانكم فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون ﴾ امّا انلركه يوزلرى سياه اولدى انلرهدينوركه ايماندنصكره يوخسه كافرمى اولديكز ايمدى كافر اولديغكز شئ سببيله سزه حاصل اولان عذابى ذوق ايدك ❀ ديلديكه انلركله مراد يوم ميثاقده بن سزك ربكز دكلميم ديديكده بلى ربمزسن دينلردر وياخود منافقوندركه لسانلريله ايمان اظهار ايدوب قلبلريله كافر اولديلر ❀ وياخود اهل كتابدركه انبيالرينه ايمانلرى كبى محمد عليه السلامه بعثندن اول ايمان كتورمشيكن بعث اولديغنده كافر اولديلر ويااهل قبلهدن اقوامدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم آنى على الحوض حتى انظر من يرد على منكم وسيؤخذ ناس دونى فاقول يارب منى ومن امتى فيقال لى هل شعرت ماعملوا بعدك والله ما زالوا يرجعون على اعقابهم ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر يوم قيامتده بن حوضمه وارورين وسزدن انده ورود ايدنلره نظر قيلورين كورمكه برطائفه بكا ورود ايتمدين اخذ اولنه بم كه يارب انلر بندن وبنم امتمدندرلر بكا دينله كه بيلورميسن انلر سندنصكره نه ايشلديلر والله اردلرينه دونمكدن زائل اولمديلر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم بادروا بالاعمال الصالحة قبل ان تجئ فتن كقطع الليل المظلم يصبح الرجل مؤمنا ويمسى كافرا ويمسى مؤمنا ويصبح كافرا يبيع دينه لعرض الدنيا ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر اعمال صالحهيه مبادرت ايدك شول ليل مظلم قطعهلرى كبى فتنهلر ظهورندن اول كه كشى مؤمن صباحليوب كافراخشاملر ومؤمن اخشامليوب كافر صباحلر دينى دنيادن شئ يسيره دكيشور ﴿ واما الذين ابيضت وجوههم ففى رحمة الله هم فيها خالدون ﴾ اما انلركه يوزلرى بياض اوله انلر حق تعاليك جنت وثوابنده دائملردر حق تعاليك جنتدن رحمتله تعبيرنده تنبيه واردركه مؤمن عمرينى طاعة اللهده استغراق ايدرسهده ينهجنته دخولى حق تعاليك رحمت وفضليله اولور ﴿ تلك آيات الله نتلوها عليك بالحق ﴾ اشبو الله تعاليك

حال مشكل اولور ديديلر سيدعالم عليه الصلوة والسلام سزبنى اسرائيل كبى ❀ سمعنا وعصينا ديمزسكز ❀ سمعنا واطعنا ديرسكز بيوردقلرنده ❀ سمعنا قوله واطعنا امره ❀ ديهرك مطمئن القلب اولديلر ❀ ابن عباس رضى الله عنهمادن مرويدركه حق تعالى سزى محاسبه ايدر دينلدى يوخسه مؤاخذه ايدردينلمدى محاسبه مؤاخذهنك غيريدر بوتقديرجه فعله كلميان عمل ايچون مؤاخذه اولنمامق فهم اولنور ﴿ امن الرسول بما انزل اليه من ربه والمؤمنون كل امن بالله وملئكته وكتبه ورسله لانفرق بين احد من رسله وقالوا سمعنا واطعنا غفرانك ربنا واليك المصير ﴾ محمد عليه الصلوة والسلام ومؤمنلر رب تعاليدن اكا انزال اولنان قرآنى تصديق ايتديلر محمد عليه الصلوة والسلام ومؤمنلرك كليسى الله تعاليك وحدانيتنه وملكلرينه وكتب منزلهلره وجمله پيغمبرلره ايناوب تصديق ايتديلر والله تعاليك رسوللرندن برينك بينى فرق ايتمزز ديديلر وياربنا

وعد ووعيدنده وارد اولان آيتيدركه انى سكا حق ملتبس اولديغى حالده تلاوت ايدرز ﴿ وماالله يريد ظلما للعالمين ﴾ الله تعالى عالمينه ظلم مراد ايتمز زيرا اندن ظلم مستحيلدر اكا برشئ خفى دكلدر برشيئك نقصيله ظلم ايده وبرشيئدن منع اولنمزكه فعليله ظلم ايده زيرا اول على الاطلاق مالك الملكدر ﴿ ولله مافى السموات ومافى الارض ﴾ سموات وارضده اولان اشيانك جميعى الله تعاليك خلق وملكيدر ﴿ والى الله ترجع الامور ﴾ آخرتده خير وشردن عبادك امورى جميعا اكا رجوع ايدر هربرينه جزاسنى ايدر ﴿ كنتم خير امة اخرجت للناس ﴾ علم اللهده ويالوح محفوظده ويا امم متقدمين بيننده خير امت اولديكزكه ناسه اظهار اولنديكز ❀ ديلديكه انلر كله مراد مكهدن مدينهيه هجرت ايدن صحابهدر وياخود خاصة اصحاب محمددركه اروات ورعاندرلر حق تعالى مسلمينه انلره اطاعتله امر ايلدى ❀ عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه ايدر بوخصلت بزدن اولنمز ايچوندر آخريمز ايچون دكل ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم خيركم قرنى ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر سزك خيرليكز بنم قرنم اهليدر يعنى بنم عصرمدن يوزييل ايچنده حياتده بولنانلردر بعده بنم قرنمه ولى ايدن قرن اهليدر بعده اول قرن اهلنه ولى ايدن قرن ثالث اهليدر ❀ رازى ايدر بيلمزين كه پيغمبريمز عليه السلام كندى قرنندنصكره ذكر ايتديكى قرنمىدى وياا وچ قرنميدى ❀ قال النبى صلى الله عليه وسلم لاتسبوا اصحابى فوالذى نفسى بيدى لوان احدكم انفق مثل احد ذهبا ماادرك مدّ احدهم ولانصيفه ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بنم اصحابمه سب ايتمكز اول الله تعاليك حقيچونكه نفسم انك يدنده در اكرسزدن بريكز احد طاغنجه فى سبيل الله التون انفاق ايتسه كز سزك اول دكلو انفاقكز انلرك برمدّ بلكه نصف مدّ انفاقى ثوابنه ايرشميه ❀ اكثرون ديديلركه اشبو آيتله مراد مؤمنلرك جميعيدر ❀ ابوهريره رضى الله تعالى عنه ايدر يعنى سز ناسك ناسه خيرلوسيسز كه انلرى سلاسل ايله كتوروب اسلامه ادخال ايدرسز ❀ قتاده ايدركه انلر امت محمددركه برپيغمبرك امتى بونلردن اول قتال ادامر اولنميوبدر اما كه بوامت كفارله قتال ايدرلر وكندى دينلرينه قويارلر اول اجلدن ناسك خيرليسى اولديلر پيغمبريمز عليه السلام ايدر اشبوايت كريمهدهديديكه ❀ انكم لتمون سبعين امة انتم خيرها واكرمها على الله ❀ سز تمش امتى تميم ايدوبسز سز اول امتلرك خيرلوسيسز والله تعالىيه زياده كرامتلوسز ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم مثل المطر لايدرى اوّله خيرام آخره ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بنم امتم مثلى يغمور مثليدر بيلنمزكه اولىمى خيرلودر يوخسه آخريمى خيرلودر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان الجنة حرمت على الانبياء كلها حتى ادخلها وحرمت على الامم حتى تدخل امتى ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر انبيايه بندن اول وامتلرينه بنم امتمدن اول جنته كيرمك حرام قيلندى ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اهل الجنه عشرون ومائة صف ثمانون من هذه الامة ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر اهل جنت يوزيكرمى صف اولور سكسان صفى اشبوامت اوليسردر ﴿ تأمرون بالمعروف ﴾ معروفله امر ايدر ﴿ وتنهون عن المنكر ﴾ ومنكردن نهى ايدرسز ❀ ديلديكه معروف اقامت سنت وجاعتدر ومنكر اقامت بدعت وضلالتدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من امر بالمعروف ونهى عن المنكر فهو خليفة الله فى الارض وخليفة كتابه وخليفة رسوله ❀

قولكى اشتدك وامركه اطاعت ايتدك سندن مغفرت استرز وبعده سكا رجوع ايدجيز ﴿ لايكلف الله نفسا الاوسعها لها ما كسبت وعليها ما اكتسبت ربنا لاتؤاخذنا ان نسينا او اخطانا ربنا ولاتحمل علينا اصرا كما حملته على الذين من قبلنا ربنا ولاتحملنا مالاطاقة لنا به واعف عنا واغفرلنا وارحمنا انت مولينا فانصرنا على القوم الكافرين ﴾ الله تعالى بر نفسه انجق طاقتى مقدار تكليف ايدر يعنى كيمسهيه قدرتى اولميان شيئى تكليف ايتمز نفسيچون كسب ايتديكى خيرك اجر وثوابى وا كتساب ايتديكى شرك ووزرك عقابى ينه نفسنهدر شرى كيمسهيه ضرر ايتمز ياربنا اكر بزدن نسيانله عمل خير فوت اولديسه ياخود خطا ايله عمل شر وقوعبولديسه بزى مؤاخذه ايلمه ياربنا بزدن مقدم اولنلره ❀ يعنى يهود وسائره ❀ تحميل ايتديكك كبى باركرانى ياخود ذنب اصرارى بزم اوزريمزه تحميل ايلمه ياربنا بزم اول حمولهيى تحميله طاقتمز اولميان شئ يعنى حديث نفس وسبب

پیغمبریمز علیه السلام ایدر بر کسه که امر معروف ونهی منکر ایده اول الله تعالینك وکتابنك ورسولنك خلیفه سیدر ❀ دینلدیکه سنده اوچ خصلت اولمینجه امر ونهی ایتمکه مباشرت ایتمکل که اول تصحیح نیت ومعرفت حجت وصبر علی المصیبة (وتؤمنون بالله) والله تعالینك توحیدی اوزره وهر ایمان واجب اولورشیٔ اوزره ثابت اولورسز (ولو آمن اهل الکتاب لکان خیرا لهم) اکر اهل کتاب کما ینبغی ایمان کتورسه لر اول انلره خیرلو ایدی (منهم المؤمنون) انلرك بعضی مؤمنلردر عبدالله بن سلام واصحابی کبی (واکثرهم الفاسقون) لکن انلرك اکثری متمردلر وطاعة اللهدن خارجلردر کعب بن الاشرف واصحابی کبی مقاتل ایدر رؤس یهود انلردن ایمانه کلنلره عبدالله بن سلام واصحابنه ایذا ایتدیلر ❀ اشبو آیت کریمه نازل اولدی (لن یضروکم الا اذی) یامؤمنلر اول یهود سزه لساناً وعیدوطعندن غیری ضرره قادر اولمزلر (وان یقاتلوکم یولوکم الادبار) واکر سزکله قتاله چیقسه لر منهزم اولدقلری حالده کیرو دونوب قچارلر (ثم لاینصرون) بوندنصکره کمسنه دن انلره نصرت ایرشمز بلکه انلرك اوزره نصرت سزك اولور (ضربت علیهم الذلة اینما ثقفوا) انلرقنده بولنورلرسه اوزرلرینه قتل ویاخود ذلت الزام اولندی (الا بحبل من الله وحبل من الناس) مکرکه ذمت اللهه ویا انلره کلان کتابه ویا ذمة مسلمین ویا دین اسلامه اعتصام ایده لر (وباؤا بغضب من الله) والله تعالینك غضبنه مستوجبین اولدقلری حالده رجوع ایتدیلر (وضربت علیهم المسکنة) ودخی اوزرلرینه زی افتقار الزام اولندی حتی انلر کندیلردن فقر اظهار ایدرلر تاکه جزیه لری تضعیف اولنمیه (ذلك) ذکر اولنان ذلت ومسکنت اوزرلرینه الزام اولنمسی والله تعالیدن غضبنه رجوعلری (بانهم کانوا یکفرون بآیات الله ویقتلون الانبیاء بغیر حق) شول ایدیکه الله تعالینك آیتلرینه کافر اولدیلر ویاخود ناحق یره پیغمبرلری اولدردیلردی (ذلك بما عصوا وکانوا یعتدون) اشبو کفر وقتل وعصیانلری وحدود اللهی اعتدالری سببیله ایدی زیرا که صغائره اصرار کبائره مفضی اولور وکبائره استمرار ایسه کفره مؤدی اولور ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر عبدالله بن سلام رضی الله تعالی عنه واصحابی اسلامه کلیجك احبار یهود دیدیلرکه محمده ایمان کتورنلر بزم شرارمزدر اکر اویله اولمسیدی آباء دینی ترك ایتمزلردی اویله اولسه نازل اولدیکه (لیسوا سواء) اهل کتاب عندالله درجه ده برابر دکللردر (من اهل الکتاب امة قائمة) اهل کتابدن جماعت واردرکه دین اللهده ایمانله مستقیمه وکتاب اللهله عامله وصلاة وطاعته قائمه در (یتلون آیات الله آناء اللیل وهم یسجدون) کیجه نك ساعاتنده نماز قیلور اولدقلری حالده قرآنی تلاوت ایدرلر (یؤمنون بالله والیوم الآخر) الله تعالینك وحدانیتنه ویوم آخرتك حقیتنه ایمان کتوررلر (ویأمرون بالمعروف) ومعروفله امر ایدرلر (وینهون عن المنکر) ومنکردن نهی ایدرلر (ویسارعون فی الخیرات) واعمال صالحه یه مبادرت ایدرلر (واولئك من الصالحین) اشبو صفاتله وصفلو کمسنه لر عندالله احواللری صالح اولوب رضا وثناسنه مستحقلردندر (وما یفعلوا من خیر فلن یکفروه) خیردن اول شیٔ که انی ایشلرسز آخرتده انك ثوابندن محروم اولمزسز ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم البر لایبلی والاثم لاینسی والدیان لایفنی ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر عمل خیر اسکیمز وعمل شر اونودلمز وحضرت قهار جل شانه یه فنا ایرمز هر عملك جزاسین ایدر

شهوتله استیلاء شیطان وشماتت اعدا کبی حاللری بزه یوکلندرمه وبزدن صدور ایدن خطالرمزی عفو ایله وکناهلرمزی مغفرت ایله وطاعتلرمزی قبول له بزه رحمت ایله سن بزم ولی امورمز وحافظ وناصرمز سن امدی قوم کافرین اوزرینه بزه نصرت وظفر احسان ایله ❀ مرویدرکه معاذ بن جبل بو سوره یی ختم ایتدکجه آمین دیرایمش ❀ خبرده واردرکه حضرت سید عالم صلی الله علیه وسلم شب معراجده بو دعایی اوقومش ملکلر آمین دیمشلر جناب عز وجل اجابت بیورمش ❀ صحیح مسلمده ابن مسعود رضی الله عنهدن روایت واردرکه حضرت فخر رسالت علیه السلامه لیلهٔ معراجده اوچ شیٔ اعطا اولندی بش وقت نماز وسورهٔ بقره نك آخری وامت محمددن شرك کتورمیان کیمسه نك کناه کبائرینك عفوی ❀ بنا بیعده ❀ واردرکه چونکه سید الکونین علیه السلام معراجه عروج ومنزل قربه وصول ایله مقام اوادنی وسلام و کلام

(والله علیم بالمتقین) الله تعالی تقوی اهلنی بیلور اشبونده بشارت واشعار واردرکه خیرك مبدئی وعملك حسنی تقوی اوله وعندالله فائز اهل تقوی اوله (ان الذین کفروا لن تغنی عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شیئا) شونلرکه کافر اولدیلر انلردن الله تعالینك عذابنه ماللری فدیه ایله ونه اولادلری نصرتله دفع ایتمز (واولئك اصحاب النار) ایعدی انلر جهنم ملازملریدر (هم فیها خالدون) انلر انده دائملردر اشبو آیت کریمه ده انلرك ❀ نحن اکثر اموالا واولادا ومانحن بمعذبین ❀ بزم مالمز واولادمز چوقدر بز عذاب اولنمزز دیو قوللرینی رد واردر (مثل ماینفقون فی هذه الحیوة الدنیا) اشبو حیاة دنیاده کفره نك قربت ویامفاخره وسمعه ایچون ومنافقونك ریاء وخوف ایچون اولان انفاقلرینك مثلی (کمثل ریح فیها صر اصابت حرث قوم ظلموا انفسهم فاهلکته) شول ریح مثلیدرکه انده سموم حاره ویا باردهٔ شدیده اولوب کفر ومعصیتلریله نفسلرینه ظلم ایتمش قومك زرعنه اصابت ایدوب هلاك ایده ❀ ایعدی انلرك انفاق دخی انجلین ضایع اولوب نه دنیاونه آخرتده صاحبنه نفعی اولیسردر (وما ظلمهم الله ولکن انفسهم یظلمون) الله تعالی انلرك نفقاتنی ضیاعله انلره ظلم ایتمیوبدر بلکه انلر اعتداد اولنور وجه اوزره انفاق ایتمدکلریچون نفسلرینه ظلم ایتمشلردر (یا ایها الذین آمنوا لاتتخذوا بطانة من دونکم) یامؤمنلر کندی جنسکز مؤمنلرك غیریدن صدیق وخلیل ایدنمکز تاکه انکله انلر سزك اسراریکزه مطلع اولمیه لر (لا یألونکم خبالا) انلر سزه شر وفساد ایراث ایدر شیئده جهد ومقدورلرین بذلده قصور ایتمزلر (ودوا ما عنتم) سزه ضرر وهلاك اصابتیله مشقت ویرریشی استیوبدرلر (قد بدت البغضاء من افواههم) کلاملرندن مؤمنینه عداوتلری ظاهر اولوبدرکه صدورلرنده کی فرط بغضیلرین کتمه قادر اولمدقلرندن اسرار مسلمینی کفاردن اخوانلرینه بیلدیررلر (وما تخفی صدورهم اکبر) انلرك صدورلرنده اخفا ایتدکلری بغض وعداوت اظهار ایتدکلرندن اعظمدر زیرا که انی اظهارلری اختیارله دکلدر (قد بینا لکم الآیات) بز سزه شول آیات قرآنیه یی بیان ایتدك که اول الله تعالینك اولیاسیله مصادقه واعداسیله معادات وجوبنه دلالت ایدر (ان کنتم تعقلون) اکر سزه بیان اولنانلری بیلور وموجبیله عمل قیلورسه کز (ها انتم اولاء تحبونهم ولا یحبونکم) سز ای مؤمنلر انلری سورسکز اراکزده کی قرابت ورضاع ومصاهرت سببیله مع هذا انلرله موالاتدن نهی اولنمشسکزدر انلر ایسه سزی سومزلر دینلرینه مخالفتکز ایچون ویا انلرکله مراد منافقین اوله مؤمنین انلری سورلر ایماندن اظهار ایتدکلریچون حالبوکه قلبلرنده کی کفری بیلمزلر (وتؤمنون بالکتاب کله) والحال سز کتابلرك کلنده ایمان کتوررسز انلر ایسه سزك کتابکزه ایمان کتورمزلر (واذا لقوکم قالوا آمنا) قچان انلر سزه ملاقات ایتسه لر نفاق وتغریر ایدوب بز دخی سزك کبی الله تعالی یه ورسولنه ایمان کتورمشزدیرلر (واذا خلوا عضوا علیکم الانامل من الغیظ) وقچان بری برلریله تنها اولسه لر اویکه لرندن پارمقلری اوجن اصررلر ❀ زیرا که مؤمنلرك بری برلرینه الفت ومحبت واسلامك قوت واهلنی عزتده کوررلر وتشفی یه ایسه هیچ بر وجهله چاره لری اولمدیغندن یرینورلر (قل موتوا بغیظکم) موتکزه دکین اویکه دن قورتلیوب اول حسرتنده هلاك اولك (ان الله علیم بذات الصدور) الله تعالی انلرك قلوبنده اولان مؤمنلره عداوتلرین بیلور وآنك اوزره انلره جزا قیلور

الهیده مقابلهٔ تحیات حضرت رسالتپناهیده حق سبحانه وتعالی پیغمبرینی مدح ایله ❀ آمن الرسول ❀ بیوردی خواجهٔ عالم علیه السلام بو شربت کرم ایله بنم مؤمن امتلرم دخی مکرم اولسون دیو مناجات ایتمکله طرف باریدن ❀ والمؤمنون کل آمن ❀ الی آخره بیورلدی حق تعالی سؤال ایتدیکه سنك امتك بو احکامی قبولده نه دیرلر مفخر کائنات علیه السلام ❀ سمعنا واطعنا ❀ دیرلر دیدی خطاب کلدیکه بن انلری ❀ لایکلف الله نفسا الا وسعها ❀ ایله تخفیف ایده رم بیورلدی ❀ بیضاویده ❀ مسطور حدیث شریفدرکه حق تعالی خلایقی خلق ایتمزدن ایکی بیك ییل مقدم بقره ذکر اولنان سوره نك آخرنده کی ایکی آیتی یدقدرتیله کتب ایدوب انی جنت خزینه سندن انزال ایلدی کیمکه اول آیتلری یتسودن صکره اوقورسه بتون کیجه عبادتله قائم اولمش ثوابیله جزالنور وینه حدیث شریفله مینکه شول ایچنده بقره قصه سی ذکر اولنان

(ان تمسسكم حسنة تسؤهم) اكر سزه ای مؤمنلر حسنه ایرشسه اول كركسه اعدا كزا اوزره غلبه‌در ویا انلردن غنیمه‌در ویا ناسك اسلامه دخولده تتابعیدر ویا اهل اسلامك معیشتنده خصبدر انلری یرینه‌در (وان تصبكم سيئة يفرحوابها) واكر سزه سيئه ایرشسه اول كركسه هزیمت ویا ضرر ویا شدتدر اكا سوینورلر (وان تصبروا وتتقوا لايضركم كيدهم شيئا) اكر سز انلرك اذاسنه صبر ایدر ورب تعالیدن خوف ایدرسه كز الله تعالینك صابرین ومتقینه موعود فضل وحفظیله سزه انلرك مكری نقص ویرمز (ان الله بما يعملون محيط) الله تعالی سزك صبر وتقوی وسائر اعمالكزی بیلور جزا كزی ایركورر (واذغدوت من اهلك تبوئ المؤمنين مقاعد للقتال والله سميع عليم) ذكر ایت شول وقتیكه مدینه‌ده برصباحن اهلك عائشه حجره سندن چیقدككه مؤمنلره قتال ایچون مواطن تهیئه ایده‌سن الله تعالی سزك اقوالكزی ایشیدوب نیاتكزی بیلور ❀ روایت اولندیكه هجرتك اوچنجی سنه‌سی شوالك اون ایكیسی اربعا كوننده مشركون كلوب احد طاغنه قوندیلر پیغمبریمز علیه السلام مشورت ایچون اصحابنی وانلركله بیله عبدالله بن ابی بی دخی چاغردی حالبوكه اندن اول انی چاغرمش دكل ایدی بعد المشوره اول واكثر صحابه دیدیلركه یارسول الله مدینه‌ده اقامت ایدوب انلره جیعا چیقمیه‌لم اكر چیقسا رسه‌وز انلر بزدن اصابت ایدر واكر انلر مدینه‌یه كیررلرسه رجالمز انلركله قتال ایدر ونساء وصبیانمز انلره حجاره رمی ایدر بز انلردن اصابت ایدرز اقامت ایدرلرسه شر مجلسده اقامت ایدرلر واكر رجوع ایدرلرسه خائب وخاسر كیدرلر وانلرك بعضی چیقمغه اشارت ایتدی پیغمبریمز علیه السلام دیدیكه بن منامده كوردمكه حولمده صغرلر بوغازلنور انی خیره تأویل ایتدم وكوردمكه سیفمك زبانده ثلم وارانی هزیمته تأویل ایتدم اكر مدینه‌ده اقامتی رأی ایدرسه‌كز رای وجیهدركه انلر كیره‌جك زقاقلرده قتال ایدرز شول بدرغزاسنی فوت ایدن رجالكه حق تعالی انلری شهادتله اكرام ایده جك ایمش دیدیلركه یارسول الله بزی اعدامز اوزره چیقار غلدیو قتاله رغبتدن زائل اولمدیلر حتی كه پیغمبریمز علیه السلام بیتنه كیروب سلاح قوشاندی انی كوریجك نادم اولدیلر پیغمبریمز علیه السلامه وحی كلور كن انك رأیی قیوب كندی رأیمزی اكا الزام ایتدك اندن طوروب اكا اعتذار ایتدیلر دیلدیكن ایشله كل رأی سنكدر یارسول الله دیدیلر پیغمبریمز علیه السلام دیدیكه هیچ برپیغمبره لایق اولمزكه سلاح قوشاند یغندنصكره قتال ایتمدین انی اوزرندن براغه اویله اولسه مشركون احد طاغنده اربعا وخمیس كونلرنده اقامت ایتدیلر جمعه نمازنی پیغمبریمز علیه السلام اصحابیله ادا ایتدكدنصكره مكر اول كونده برانصاری وفات ایتمشدی نمازین قیلوب اندن احده كتدیلر یوم سبتك صباحنده احدك شعبنده بولندیلر (اذهمت طائفتان منكم ان تفشلا) زیرا سزدن ایكی جماعتكه اول خزرجدن بنوسلمه واوسدن بنو الحارثدر قتالدن جبن وتخلف قصدین ایتدیلر حالبوكه انلر عسكر اسلامك ایكی جناحی ایدیلر زیرا پیغمبریمز علیه السلام احده بیك كشی ویا طقوز یوز اللی كشیله چیقمشلردی ومشركون ایسه اوچ بیك كشی ایدیلر وقتا كه شوط نام موضعه ایردیلر عبدالله بن ابی اوچیوز كشی ایله اردلرینه دوندیلر نیچون كندیلریمزی واولادلریمزی قتل ایتدیررز دیدیلر عمرو بن خزرج الانصاری انلره ایرشوب پیغمبریكزی براغوب قنده كیدرسز الله تعالیدن قورقوب

سوره خیمهٔ قرأندرانی تعلیم ایدك تعلمی بركت وتركی حسرتدر انی اوقویانه ساحرلر سحره قادر اولمزلر

❀ سورهٔ آل عمران مدنية وآیها مائتان ❀

(بسم الله الرحمن الرحيم) (الم) مفتاح سوره یا اسم سوره یاخود الف دنیاده جمله‌یه الای الهی ولام عقباده مؤمنلره لقای ذی الجلالی ومیم هر آن اخص خواصه محبت لایزالی اوله والحاصل جمیع سوره اولنده اولان حروف مقطعات حقنده اقوال كثیره اولمغله العلم عندالله كافیدر (الله لااله الا هو الحی القیوم) الله تعالی معبود بالحقدر عبادته مستحق هیچ كیمسه یوقدر الاحیات باقیده دائم وخلایقك امورنده قائم بر الله تعالیدر ❀ اشبو سوره‌نك اولندن سكسان آیت مقداری كلام شریفك سبب نزولی بووجهله روایت اولنمشدركه نصارای نجراندن التمش كیمسه باشلری عاقب وسید نام نصرانیلر ایدی حضرت عیسی علیه السلام حقنده مناظره ایچون پیغمبر علیه الصلوة والسلامه

بوفعلی ایتمكزدیو منع ایده كوردی چاره ایده‌مدی اكر قتال حق ایدوكن بیلسیدك سزه اتباع ایدردك لكن رأی خطا ایله اولمشدر قتال حق دكلدر اویله اولسه نیچون كندیمزی تهلكه‌یه براغورز دیدیلر اول ایكی جناح اولان ایكی جماعت دخی عبدالله بن ابیه تبعیتله كیرو دونمك قصدین ایتمشلر ایكن حق جل وعلا قلبلرین تثبیت ایدوب پیغمبریمز علیه السلام ایله بیله قالدیلر (والله وليهما) حالبوكه اول ایكی جماعتك قلوبلرین حفظ وكندیلرینه نصرت ایدن الله تعالیدر (وعلى الله فليتوكل المؤمنون) ایمدی مؤمنلر الله تعالی‌یه توكل ایتسونلركه اولانلره نصرت ایدراندن حق جل وعلا انلره منت سابقه‌سنی تذكیر ایدوب دیدیكه (ولقد نصركم الله ببدر وانتم اذلة) الله تعالی سزه بدر غزاسنده نصرت ایتدی حالبوكه سز عددده برجماعت قلیله ایدیكز زیرا تا كه مسلمون انده اوچیوز اون اوچ كشی ومشركون ایسه طقوز یوز اللی كشی ایدی (فاتقوا الله لعلكم تشكرون) ایمدی ثباتده اتقا ایدككه تا كه تقوا كز سببیله سزه انعام ایتدیكی نصرته شكر ایده‌سز (اذتقول للمؤمنين الن يكفيكم ان يمدكم ربكم بثلاثة آلاف من الملائكة منزلين) شول وقتكه مؤمنلره دیرسن كه سزه كفایت ایتمزمیكه ربكز جل شانه سمادن سزه اوچ بیك ملك انزالیله امداد ایده ❀ دینلدیكه یوم بدرده حق تعالینك مؤمنلره امدادی اولا بیك ملكله ایدی بعده اوچ بیك بعده بش بیك اولدیلر (بلى ان تصبروا وتتقوا ويأتوكم من فورهم هذا يمددكم ربكم بخمسة آلاف من الملائكة مسومين) بلی اكر عدوبه صبر ایدر وپیغمبریكزه مخالفتدن صاقنورسه‌كز ومشركون بدرده‌كی هزیمتلرینه غضبلرندن سزه كلورلر ایسه ربكز جل شانه فی الحال سزه بش بیك ملكله امداد ایدر انلر علامتلو اولدقلری حالده ❀ دینلدیكه اول باشلرنده صاری عمامه‌لر اولوب خیل بلق اوزرنده طورردیلر ویا عمامه‌لری بیاض اولوب كتفلری ارا سنده صالیورمشلردی ویا اتلرینك النلرینه وقولاقلرینه صوف علامت ایتمشلردی ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لاصحابه یوم بدر تسوموا فان الملائكة قدتسوموا بالصوف الابيض فی قلانسهم ومغافرهم ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر یوم بدرده اصحابنه دیدیكه علامتلنكز زیرا كه ملائكه قلنسوه‌لرینه ومغفرلرینه صوف ابیض ایله علامتلر ایتمشلردر ❀ حسن ایدر اشبو بش بیك ملائكه یوم قیامته دكین مؤمنلره غزالرده عون ونصرت ایدرلر ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر یوم بدر معركه‌سنك غیریده ملائكه غزا محلنه واررلر لكن قتال ایتمزلر مؤمنلره مدد اولوب طوررلر (وماجعله الله الابشرى لكم) حق جل وعلا سزه اشبو وعد وملائكه ایله امدادی بشارت قیلدیكه استبشار ایده‌سز (ولتطمئن قلوبكم به) وتا كه قلوبكز اكا سكون ایله خوفدن قورتیله‌سز (وما النصر الا من عند الله العزيز الحكيم) سز عدوكز اوزره نصر دكل الاالله تعالی عندندندركه اول برغالبدركه اكا غلبه ایدلمز وحكمتی مقتضاسنجه ایكی جندن دیلدیكن منصور ویا مقهور ایدر ایمدی نصری ملائكه وجنده احاله ایتمكز بلكه نصری الله تعالیدن بیلوب اندن استعانت واكا توكل ایدك (ليقطع طرفا من الذين كفروا)حق تعالی یوم بدرده سزه نصرت ایتدی تا كه اركان شركدن ایردوكی قتل واسرله هدم ایده اویله اولسه اول كونده مشركونك مقاتله ورؤسلسندن یتمش كشی مقتول ویتمش كشی مأسور اولدی (او يكبتهم) ویا انلری جبهه وبوزلری اوزره

كلدیلر اولحضرتده ملاقاتلرنده انلری اسلامه دعوت ایلدی انلر بزمقدم اسلامه كلمشز دیدیلر پیغمبر علیه الصلوة والسلام سزك حق تعالایه ولد اسنادیكز اسلامه مانعدر بیوردی نصاری بزم بو اسنادده حقمز واردر اكر عیسی انك اوغلی دكلسه باپدری كیمدر دیدیلر رسول الله علیه السلام سزك مذهبكزده دخی الله تعالی‌یه موت وفنا یوقدر وبیلورسكز كه عیسی اجل شربتنی ایچه جكدر وعیسی اكل وشرب ونوم ایدر ایدوكنی بیلور وسویلرسكز وحق تعالی بوجمله‌دن منزهدر بیوردقلرنده ساكت اولدیلر (نزل عليك الكتاب بالحق مصدقا لما بين يديه وانزل التورية والانجيل من قبل هدى للناس وانزل الفرقان ان الذين كفروا بايات الله لهم عذاب شديد والله عزيز ذوانتقام) حق جل وعلا قرأنی سكا حقله واخبارنده صدق ودلائل ایله تنزیل ایتدی اندن مقدم نازل اولان كتابلری توحید ونبوت ومعاد وبعض

دوشوره ویاجکرلرینه خون وغیظ ایرکوره (فینقلبوا خائبین) اویله اولسه آماللری منقطع
اولدیغی حالده منهزم اوله‌لر (لیس لك من الامر شیٔ اویتوب علیهم اویعذبهم فانهم ظالمون)
انلرك امرندن سنکیچون برشیٔ یوقدر بلکه جمله امورك مالکی الله تعالیدر دیلرسه انلری
هلاك ایدر ویا اویکلندیرر ویاتوبه‌لرین قبول ایدر اسلامه کلورلرسه ویاانلره عذاب ایدر
اصرار ایدرلرسه زیرا که انلر ظالملردر بلکه سزانلری انذار وانلره جهادله مأمورعبدسز ❁
اشبو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده مفسرون اختلاف ایتدیلر ❁ دینلدیکه اشبو بئرمعونه اهلنك حقنده
نازل اولوبدرکه انلر قرآدن یتمش رجل ایدیلر که پیغمبریمز علیه السلام بئرمعونه‌یه انلری کوندردیکه
انده‌کی ناسه قرآن وعلم تعلیم ایده‌لر ❁ انلر ایسه انلری اولدردیلر اول حالتدن پیغمبریمز علیه السلامه زیاده
الم کلوب برآی هرصباح نمازنك رکعت ثانیه‌سنده رکوعندن رأسنی رفع ایتدیکنده انلره بددعا ایدیجك
اشبو آیت نازل اولدی ❁ دینلدیکه یوم احدده پیغمبریمز علیه السلامك مبارك باشلری یاره‌لنوب
رباعیه‌سی کسر اولدیغنده مبارك یوزندن قانی سیلر وانلره بددعا ایلر ودیردیکه نیجه فلاح بولور
شول قومکه پیغمبرلرینك باشین یاره‌لر ودیشن قیره‌لر اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی
❁ دینلدیکه یوم احدده پیغمبریمز علیه السلام اصحابندن کیملرك یوزلری وکیملرك قولاقلری
ومذاکیری کسلمش کوردی واول مسلمون دیدیلرکه اکر حق جل وعلا بزه فرصت ویررسه
بزه ایتدکلری مثله مثلنی بزدخی انلره ایدلم اندن منع وجهی اوزره اشبو آیت نازل اولدی
❁ دینلدیکه پیغمبریمز علیه السلام انلره استیصال وجهی ایله بددعا مراد ایدیجك بو آیتله اندن
منع اولندی زیرا که انلردن جم کثیر اسلامه کلجك ایدی (ولله مافی السموات ومافی الارض
یغفرلمن یشاء ویعذب من یشاء والله غفور رحیم) سموات وارضده اولان اشیانك کلیسی الله
تعالینك خلق وملکیدر عبدندن دیلدیکنی ذنب کبیره ایچون مغفرت ایدر ودیلدیکنی ذنب
صغیره ایچون اصراری سببیله عذاب ایدر اول عبادینه مغفرت ورحمت ایتمکده بلیغدر ایمدی
انلردن هیچ کمسنه‌یه بددعا ایتمکه مبادرت ایتمکز (یاایها الذین آمنوا لاتأکلوا الربوا اضعافا مضاعفة)
یامؤمنلر ربانی اضعاف کثیرهٔ متزایده ایله اکل ایتمکز که اول دینك حلولی طلبی تأخیر ایچون
مالی زیاده ایتمکدر (واتقوا الله لعلکم تفلحون) ربا امرنده الله تعالیدن قورقك که آخرت
عقوبتندن امانده اوله‌سز (واتقوا النار التی اعدت للکافرین) وشول ناردن صاقنك که
اول کافرلر ایچون اعداد اولنمشدر اشبونده تنبیه واردرکه نار کفار ایچون بالذات وعصات
مسلمین ایچون بالعرض معدّه اوله (واطیعوا الله والرسول لعلکم ترحمون) والله تعالی‌یه
ورسولنه اطاعت ایدك که رحمت اولنه‌سز (وسارعوا الی مغفرة من ربکم) ربکز جل شاننك
مغفرتن ایجاب ایدر اعمال صالحه‌یه مبادرت ایدك اسلام وتوبه واداء فرائض وجهاد وتکبیرهٔ
اولی کبی (وجنة عرضها السموات والارض) وجنته مبادرت ایدك که انك عرضی سموات
وارضك عرضیجه‌در ❁ روایت اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه بعض
اصحابیله برمجلسده ایدیلر یهوددن برجماعت کلوب دیدیلرکه سزجنتك عرضی سموات وارض
عرضیجه‌در دیرسز اویله اولسه جهنم قنده‌در حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه
دیدیکه کیجه کلیجك کوندوز قنده اولور وکوندوز کلیجك کیجه قنده اولور دیدیلرکه توراتده

شرایعده تصدیق ایدیجی
اولدیغی حالده وقرأنی
تنزیلدن مقدم یهود
ونصارایه رهنما اوله‌رق
توریة وانجیلی موسی
وعیسایه انزال ایلدی
وحقله باطلی فرق ایدر
سائر کتب الهیه‌یی انزال
ایتدی شونلرکه حق تعالینك
کتب منزله‌سنی وآیات
وقدرتلرینی انکار ایله کافر
اولدیلر انلر ایچون عذاب
شدید واردر والله عظیم
الشان غالب عذاب کفاره
قادر انتقام صاحبیدر
(ان الله لایخفی علیه شیٔ
فی الارض ولا فی السماء
هو الذی یصورکم فی الارحام
کیف یشاء لااله الا هو
العزیز الحکیم) تحقیق الله
تعالی‌یه یرده وکوکده
خفی برشی یوقدر جمله‌سنه
علمی محیطدر ❁ عیسی
علیه السلام بعض مغیباته
واقف ایسه‌ده انك
تعلیمیله‌در ربوبیته سزا
دکلدر ❁ اول الله تعالی رحم
مادرده ولدی ذکر وانثی
حسن وقبیح دیلدیکی کبی
تصویر ایدر اندن غیری
اله یوقدر بیمثل وبینظیر
غالب بی همتا حکیم وقادر
ودانادر (هو الذی انزل
علیك الکتاب منه آیات

دخی بونجلین دینلمشدر یعنی الله تعالینك دیلدیکی مکانده در ❁ انس بن مالك رضی الله
تعالی عنهدن سؤال اولندیکه جنت سماده ویا ارضده میدر دیدیکه قنغی سما وارضه جنت صغر
بلکه سموات سبعه‌نك فوقنده وعرش اعلانك تحتنده‌در ❁ فتوحات مکیه‌ده ایدر فلك مکوکب
فلك اطلسك جوفنده خلق اولنوبدر اول ایکیسنك اراسنده جنان ومافیهادر ایمدی فلك
مکوکب جنتك ارضیدر وفلك اطلس سماسیدر (أعدت للمتقین) اول متقیلر ایچون تهیه اولنمشدر
اشبونده دلالت واردرکه جنت الآن مخلوقه اوله (الذین ینفقون فی السراء والضراء) که انلر
رخاده وشدتده ویااحوالك کلیسنده انفاق ایدرلر زیرا انسان مسرت ویا مضرتدن خالی اولمزیعنی
انلرنه حالده اولسه‌لر قلیل وکثیردن قادر اولدقلرینی انفاقدن خالی اولمزلر (والکاظمین الغیظ)
وغیظلرین امساك ایده‌لر حالبوکه انی امضایه قادرلر ایکن ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من
کظم غیظا وهو یقدر ان ینفذه دعاه الله یوم القیامة علی رؤس الخلائق حتی یخیر من ای الحور شاء ❁
پیغمبریمز علیه السلام ایدر برکمسنه‌که غیظنی انفاذه قادر ایکن کظم ایده یوم قیامتده خلائق
بیننده حق تعالی قبلندن چاغریلوب حورلردن دیلدیکنی اکاویره (والعافین عن الناس)
وناسدن مؤاخذه‌یه مستحقلرك عقوبتن ترك ایدرلر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان هؤلاء من
امتی قلیل الا من عصم الله وقد کانوا کثیرا فی الامم التی مضت ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر ناسدن
مؤاخذه‌یه مستحقلری عفو ایدربنم امتمدن ازدر مکر اولکه حق تعالی عصمت ایده لکن امتلرده
چوق ایدی (والله یحب المحسنین) الله تعالی احسان ایدنلری سور (والذین اذا فعلوا فاحشة
او ظلموا انفسهم) وشونلرکه فاحشه ایشلسه‌لر ویانفسلرینه ظلم ایتسه‌لر ❁ دینلدیکه فاحشه
زنادر وظلم نفس ایسه زنانك دونی قبله ومعانقه‌در ❁ دینلدیکه فاحشه مادون زنا قبله ولمسله
وحلال اولمیان شیئه نظردر وظلم نفس صغایردر ❁ ویاخود فاحشه فعل ایله وظلم نفس
قول ایله اولان معاصیدر ❁ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدر مؤمنون دیدیلرکه
یارسول الله بنو اسرائیل بزدن الله تعالی‌یه اکرم ایدیلر شول سیدنکه بری برکناه
ایشلسه انك کفارتن قپوسنك عتبه‌سنده یازیلور بولوردی پیغمبریمز علیه السلام سکوت
ایدوب اندن بو آیت کریمه نازل اولدی ❁ روایت اولندیکه ابو معبد دینور برکمسنه وارایدی
تمربیع ایدردی برمرأهٔ حسنا اندن تمر المغه کلیجك دیدیکه اشبو دکانده‌کی تمرجید دکلدر
لکن بیتمده بونك جیدی واردرسکا اندن ویره‌یم دیوانی بیتنه ایلتدی وکندویه ضم ایدوب
تقبیل ایتدی مرأه اندن امتناع ایدیجك نادم اولوب انی ترك ایلدی اندن پیغمبریمز علیه السلام
حضرتلرینه واروب ماجراسنی ذکر ایدیجك اشبو آیت کریمه نازل اولدی (ذکروا الله)
حق تعالینك وعیدنی ویاحکمنی ویاحق عظمتنی تذکر ایدرلر (فاستغفروا لذنوبهم) ندامت
وتوبه ایله الله تعالیدن مغفرتن طلب ایدرلر (ومن یغفر الذنوب الا الله) والحال الله تعالیدن
غیری کیمدرکه ذنوبی مغفرت ایده اشبونکله مراد حق تعالی‌یی سعت رحمتله وعموم مغفرتله
وصفدر واستغفار وصادر اولان توبه لرینی قبولله وعدینه حث وترغیبدر (ولم یصرّوا علی
ما فعلوا) یوخسه ایشلدکلری ذنوب اوزره اصرار ایتمزلر استغفاری ترکله زیرا پیغمبریمز
علیه السلام دیمشدرکه ❁ ما اصرّ من استغفر وان عاد فی الیوم سبعین مرة ❁ استغفار ایدن کشی

محکمات هن ام الکتاب
واخر متشابهات فاما الذین
فی قلوبهم زیغ فیتبعون
ماتشابه منه ابتغاء الفتنة
وابتغاء تأویله ومایعلم تأویله
الا الله و الراسخون
فی العلم یقولون آمنا به کل
من عند ربنا ومایذکر
الا اولوا الالباب)
اول الله تعالی سکا قرأنی
انزال ایتدی اول قرأنك
بعضیسی نشان قوی
وعلامت مبین ومفصلدر
واول آیتلر قرأنك اصل
واساسیدر وبعض آخری
مجملاتدرکه ظاهرده متشابه
ومعانئ دقیقه‌یی شامل
اولمغله تأمل واعانته
محتاجدر اماقلبلرنده کلام
الهیده شك وشبهه‌لری
اولان کیمسه‌لر آیتلری
تأویل وفتنه طلبیله کندو
زعمنجه قرأندن آیات
متشابهاته تابع اولورلر
حال بوکه آیات متشابهاتك
تأویلنی اللهدن غیری کیمسه
بیلمز وعلمده ثبات ومتانتی
اولنلر بز علمله ایناندق که
محکمات ومتشابهاتك کلیسی
ربمزك طرفندندر دیرلر
بونلری انجق عقول تامه
صاحبلری تفکر وتذکر
ایدر (ربنا لاتزغ قلوبنا
بعد اذهدیتنا وهب لنا

اصرار ايتمش اولمزا كرچه بركونده كناهه يتمش كره عودت ايدرسه‌ده (وهم يعلمون) والحال انك كناه اولوب اكا اصرار ضررايدوكنى بيلورلر والله تعالينك ذنوب مغفرتنه مالك ايدوكنى ويا انلرك ذنوب مغفرت ايديجى ربلرى وار ايدوكنى بيلورلر ويا ذنوب نقدر كثير اولسه انك عفوى الله تعالى يه عظيم دكل ايدوكنى بيلور (اولئك جزاؤهم مغفرة من ربهم) اشبو صفات مذكوره اهلنك ثوابى ربلرى جل شانه دن مغفرتدر (وجنات تجرى من تحتها الانهار) وجنتلردركه تحتندن نهرلر جارى اولور (خالدين فيها) انده دائمين اولدقلرى حالده (ونعم اجر العاملين) اشبو مغفرت وجنات طاعت اهلنه نه كوزل اجراولور ۞ روى النبى صلى الله تعالى عليه وسلم عن ربه تعالى انه قال ابن آدم انك مادعوتنى غفرت لك على ما كان فيك ابن آدم انك ان تلقنى بقراب الارض خطايا لقيتك بقرابها مغفرة بعد ان لاتشرك بى شيئا ابن آدم انك ان تذنب حتى يبلغ ذنبك عنان السماء ثم تستغفرنى اغفرلك ۞ پيغمبريمز عليه السلام الله تعاليدن روايت ايدر ديمشكه ابن آدم اكر سن بكا دعا ايدروبندن رجا ايلرسك سنى مغفرت ايدرين سنده كى ذنوب اوزره ابن آدم اكر سن بكا برقوبه طلوسى كناهله ملاقى اولورسك بن سكا انك طلوسى مغفرتله ملاقى اولورين مادامكه بكا برشئ اشراك ايتميه سن ابن آدم اكر سن كناه ايدرسك كه عظيم ووفرتندن عنان سمايه اريشه بعده بندن انك مغفرتن ديلسك مغفرت ايدرين ۞ قال النبى عليه السلام قال الله تعالى من علم انى ذوقدرة على مغفرة الذنوب غفرت له ولا ابالى مالم يشرك بى شيئا ۞ پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تعالى ديديكه بركمسنه كيم ذنوب مغفرتنه بنم قدرتم اولديغن بيله انى مغفرت ايدرم مبالات ايتمزين مادامكه بكا برشئ اشراك ايتميه (قدخلت من قبلكم سنن) سزدن اول وقائع كچديكه حق تعالى انى امم مكذبه‌ده سنت ايتمشيدى وياهرامت ايچون سنت ومنهاج كچديكه اكا تابع اولدقلرنده حق تعالى انلردن راضى اولوردى وياخير وشرده اتباع اولنور طريقت ايچون اهل كچدى (فسيروا فى الارض فانظروا كيف كان عاقبة المكذبين) ايمدى يريوزنده اقدامله سيرايدك كه مكذبينك آثار هلاكن كوروب اعتبار ايده‌سز (هذا بيان للناس) اشبو قرآن عامه ناسه مكذبينك احوالنى بياندر (وهدى) وارواح بصائرلرين علم ويقين نوريله معرفة الله‌ه اهتدايه نوردر (وموعظة للمتقين) وخاصة متقيلره موعظه‌دركه انلرى نسك وخشوعه وطاعت اوزره ومصائب اوزره صبره دعوت ايدرم واثم وفسوقدن قولى وكرك فعليدر اقترافدن انلرى صرف ايدر (ولاتهنوا ولاتحزنوا) يوم احدده سزه اصابت ايدن شئ سببيله جهاددن ضعيف اولمكز وسزدن قتل اولنانلرك اوزره محزون اولمكز زيرا اول كونده مهاجريندن بش كمسنه وانصاردن يتمش كمسنه قتل اولندى (وانتم الاعلون) والحال سز انلردن شانده اعلاسزكه سز حق اوزره‌سز وقتالكز لله‌در وقتالكز جنتده درو انلر ايسه باطل اوزره‌در وقتاللرى شيطان ايچوندر وقتاللرى جهنمده‌در وياسزك يوم بدرده انلردن اصابتكز انلرك يوم احدده كى سزدن اصابتدن اكثردر ويا نصرت وظفر ايله عاقبت سزك اولور (ان كنتم مؤمنين) زيرا كه سز حق تعالينك نصر ووعدينه مصدقلرسز (ان يمسسكم قرح فقدمس القوم قرح مثله) اكر يوم احدده انلردن سزه جراحت والم ايرديسه يوم بدرده انك مثلى سزدن انلره ايردى مع هذا انلر ضعف وجبن اظهار ايتمديلر ايمدى سزاول خصلتله انلردن اولاسز

من لدنك رحمة انك انت الوهاب) اول علمده ثبات ومتانتى اولانلر ديرلركه يا ربنا سن بزى راه حقه هدايت ايتديكدنصكره قلبلرمزى شك وظنه ميل ايتدرمه وبزه عندكدن رحمت محض اولان استقامت اوزره توفيق بخش وعنايت ايله تحقيق سن جمله‌نك مرادلرينى ويريجيسن (ربنا انك جامع الناس ليوم لاريب فيه ان الله لا يخلف الميعاد) يا ربنا شول وقوعنده هيچ شك اولميان كونده حساب ايچون سن ناسى جمع ايديجيسن تحقيق الله عظيم الشان بعث ونشور وجمله وعدنده خلف ايتمز (ان الذين كفروا لن تغنى عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شيئا واولئك هم وقود النار) شونلر يعنى كفار قريش كه انلر اموال واولادلريله تفاخر وپيغمبر عليه السلامك مال واولادى يوق ديو طعن ايدرلردى اول كافرلرك اموال واولادلرى انلردن نه دنيا ونه آخرتده الله تعالينك عذابندن برشيئى دفع ايتمزلر انلر جهنمده حطب ناردر

شول سببدنكه انلر الله تعاليدن رجا ايتمديكن سز رجا ايدرسز (وتلك الايام نداولها بين الناس) ظفر وغلبه ايامنى مسلمون وكافرون بيننده صرف ايدرز برصنفى بركون سويندررز صنف آخرى يرنديررز (وليعلم الله الذين آمنوا) وتا كه الله تعالى ايمان اوزره ثابتلرى ثابت اولميانلردن تميز ايده اشبونك امثالنده نقايصدن قصد الله تعالينك علمنى اثبات ونفى دكلدر بلكه قصد برهان طريقه‌سى اوزره معلومى اثبات ونفيدر وياخود معنى اولدركه تا كه الله تعالى انلره بيلديره انى كه اكا جزا متعلق اولوركه اول برشئ موجود بيلنمسيدر (ويتخذ منكم شهداء) وتا كه سزدن برطائفه‌يى شهادتله اكرام وياخود سزدن شهود معدلين اتخاذ ايده شول سببله كه انلر ايمان اوزره قائم وشدائد اوزره صبره مصادف اولديلر (والله لايحب الظالمين) حق تعالى ظالملرى سومزكه انلر اضمار ايتدكلرينك خلافن اظهار ايدرلر ۞ اشبونده تنبيه واردركه الله تعالى كافرلره على الحقيقه نصرت ايتميه بلكه احيانده انلرك تغلبى انلره استدراج ومؤمنلره ابتلا ايچون اوله (وليمحص الله الذين آمنوا) وتا كه الله تعالى مؤمنلرى ذنوبدن تطهير وتصفيه ايده اكر قتل اولنورلرسه (ويمحق الكافرين) وكافرلرى افنا واهلاك ايده اكر مؤمنلر انلرى قتل ايدرسه (ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما يعلم الله الذين جاهدوا منكم ويعلم الصابرين) ظن ايدرميسزكه جنته كيره‌سز حالبوكه حق جل وعلا سزدن جهاد ايدنلرى وشدائده صبر ايدنلرى بيلميه اشبونده دلالت واردركه جهاد فرض كفايه اوله (ولقد كنتم تمنون الموت من قبل ان تلقوه فقدرأيتموه وانتم تنظرون) سز اسباب موتدن حربى وياشهادت اوزره موتى اكا ملاقات ايتمزدن اول تمنى ايدرديكز ايمدى سز معاتبين اولديغكز حالده اخوانكزك قتل اولنملرى حيننده انى كورديكز ۞ اشبو خطاب شول بدر غزاسنه حاضر اولميان صحابه‌يه‌دركه انلر تمنى ايتديلركه پيغمبريمز عليه السلام ايله غزايه حاضر اولوب شهداء بدرده نائل اولديغى كرامته انلردخى نائل اوله‌لر اويله اولسه يوم احد اوليجق اكا خروج ايچون پيغمبريمز عليه السلامه الحاح ايتديلر ۞ اشبونده انلره توبيخ واردركه حرب تمنى ايتدكلرندنصكره جبانلق ايدوب منهزم اولديلر وياضمنا كفارك غلبه‌سنى تمنى ايتديلر (وما محمد الارسول قدخلت من قبله الرسل) محمد عليه السلام دكل الارسولدركه اندن اول رسوللر كچوبدر اولدخى انلر كبى كچيسردر (افان مات اوقتل انقلبتم على اعقابكم) اكر اول وفات ايدرويا قتل اولنورسه سز دينده اعقابكزه‌مى منقلب اولورسز (ومن ينقلب على عقبيه فلن يضر الله شيئا) اولكه ارتداد ايله عقبنه منقلب اوله اول تعالى يه برشئ ضرر ايتمز بلكه ضررى ينه كندويه ايدرزيرا كه حق تعالى يه ضرر ونفع ايدلمكدن منزه وعاليدر (وسيجزى الله الشاكرين) نعمت اسلامه وانك اوزره ثباتله شكر ايدنلره الله تعالى جزاء جزيل ايديسردر ۞ اصحاب مغازى ذكر ايدرلركه چون رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يدييوز كشيله احد طاغنده شعبه نزول ايتدى ۞ عبد الله بن جبير رضى الله تعالى عنهى يياقلر اوزره رئيس ايتديكه انلر اللى كشى ايديلر وديديكه سز طاغك ذيلنده طوروب كفارى بزدن اوقله دفع ايدك تا كه اردمزدن كلميدلر غالب ويامغلوب اوله‌لم سز مكانكزدن آيرلمكز زيراسز انده ثابت اولدقچه بز غالبين اولمقدن زائل اولمزز اندن مسلمون مشركينه جنكه كيرشديلر پيغمبريمز عليه السلام مبارك النده برسيف الوب ديديكه

(كدأب ال فرعون والذين من قبلهم كذبوا باياتنا فاخذهم الله بذنوبهم والله شديد العقاب) اول كفارك رسول اللهى تكذيبى آل فرعونك موسى عليه السلامى تكذيبلرى كبى وانلردن مقدم ۞ قوم ثمود وسائر كبى ۞ كه بزم آيتلرمزى تكذيب ايتديلر الله تعالى انلره تكذيب وانكارلرى سببيله عقاب ايتدى الله تعالينك كفاره عقابى شديددر (قل للذين كفروا ستغلبون وتحشرون الى جهنم وبئس المهاد) يا محمد اول شماتت ايدن كفار يهوده يقينده سز مغلوب وجهنمده حشراوله‌جقسكزدى اول جهنم نه قبيح قرارگاهدر ۞ ابن عباس رضى الله عنهمادن مرويدر كه پيغمبرمز عليه السلام بدر غزاسندن غالبا مدينه‌يه رجوعلرنده يهوديلره الله تعالينك عذابندن قورقك اسلامه كلك كه قريشك بدرده اوغراديغى مصيبته اوغرميه سز مع هذا بنم نبوتمى كتابكزده كوروب بيلورسكز ديدى انلر يا محمد سن اكا الدانمه كه انلر حرب امورندن غافلدر بزى انلره قياسله اوزريمزه

كيدركه بوسيفى الەحقن يرينه كتوره ❁ ابودجانه اقبال ايدوب انى الدى وبرقرمزى عمامه
صارينوب صالندرق ميدانه يوريدى ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايتدى اشبو بريوريمكدركه حق
تعالى انى سومز مكربونك كبى محلده اوله اندن قتال شديد اولوب پيغمبريمز عليه السلام اصحابيله
مشركون اوزره هجوم ايتديلر حتى كه مشركونى صيديلر ❁ عبدالله واصحابى مشركينك
صنديغن كوريجك انلردن غنيمته سكردشديلر انلرمكانن قيوب كيديجك مشركيندن خالد بن
وليد ايكيوز اللى فارسله شعب جانبندن ايرشوب عبداللهك اصحابندن بقيه يى قتل ايتديلر
انكله مسلمينه انهزام ايردى ❁ ابن قمئه برطاشله پيغمبريمز عليه السلامك رباعيه سنى قيردى
ووجه كريمك قان بوريدى ❁ مصعب بن عمير رضى الله تعالى عنه پيغمبريمز عليه السلامدن
دفع ايچون ايلرو يوريجك ابن قمئه انى قتل ايتدى شول ظنله كيم اول پيغمبريمز عليه السلام
اوله محمدى قتل ايتدم ديو ندا ايتدى مسلمون انى ايشديجك هربرينه دهشت كلوب انهزام
وحيرت ايردى چون پيغمبريمز عليه السلام اول حالتى كوردى ياعبادالله قائمه كلك ديو چاغردى
❁ اوله اولسه اصحابدن اوتوزدكلو كشى قاتنه ديزلديلر سائرى ايسه انك حياتده اولديغن بيلوب
طاغلديلر ❁ حتى منافقيندن برجماعت ديديلركه اول پيغمبر اوليدى قتل اولنمزدى اعدى اخوانكزه
ايرك يندا ولكى دينكزه كيرك انس بن النضر رضى الله تعالى عنه انس بن مالك رضى الله تعالى عنهك
عميسيدى ديديكه ياقوم اكر محمد قتل اولنديسه محمدك ربى جل شانه حى لايموتدر اول كيديجك
اندنصكره يه قلان حياتى نيدرسز ايمدى انك قتال ايتديكى امراوزره قتال ايدك اندن سيفن الوب
ميدانه كيردى حتى كه قتال ايدرك جان وباشن حق تعالينك رضاسى يولنده فدا ويردى ايمدى
پيغمبريمز عليه السلامك قتل اولندى ديلمسنى عذرايدوب منهزم اولنانلرى توبيخ ايچون حق
جل وعلا حضرتلرى اشبو ❁ وما محمد الارسول ❁ آيت كريمه سن انزال ايتدى ﴿وما كان
لنفس ان تموت الا باذن الله كتابا مؤجلا﴾ هيچ برنفسه موت ايرمز الاالله تعالينك قضاء
ومشيتيله ايرزيرا هرنفس ايچون الله تعالينك علم ازليسنده اجل مسمى واردر اولنه برساعت
قتالدن احجامله تأخرايدر ونه قتاله اقدامله تقدم ايدر ﴿ومن يرد ثواب الدنيا نؤته منها﴾ بركسنه كه
طاعتله دنيا مراد ايده ودنيا ايچون عمل ايده بزاكا دنيادن تقدير ايتديكمزدن ديلديكمزى ويررز
﴿ومن يرد ثواب الآخرة نؤته منها﴾ واولكه طاعتله آخرت ثوابن مراد ايده بزانك ثوابندن
اكاويررز ﴿وسنجزى الشاكرين﴾ بزشاكرلره آخرتده جزا ايديسرز ❁ قال النبى صلى الله
تعالى عليه وسلم من كانت نيته طلب الآخرة جعل الله غناه فى قلبه وجمع له شمله واتته الدنيا وهى
راغمة ومن كانت نيته طلب الدنيا جعل الله الفقربين عينيه وشتت عليه امره ولايأتيه منها الا
ما كتب له ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركسنه كه نيتى طلب آخرت اوله حق تعالى غناسن
قلبنده ايدر امورنك متفرقاتن انكچون جمع ايدر وانك دنيايه برنيتى يوغيكن دنياده اكاكلور
واول كمسنه كه نيتى طلب دنيا اوله حق تعالى فقرى انك ايكى كوزى اراسنده قيلور وامور
مجتمعه سنى تفريق ايدر ودنيانك حاصلى انجق انكچون ازلده تقدير اولنان اولور ❁ قال النبى
صلى الله تعالى عليه وسلم انما الاعمال بالنيات وانما لكل امرئ مانوى فمن كانت هجرته الى الله
ورسوله فهجرته الى الله ورسوله ومن كانت هجرته الى دنيا يصيبها اوامرأة يتزوجها فهجرته

غالب اولورسن ظن ايتمه
ديملريله بو آيت كريمه نازل
اولدى صكره قريظه قتلى
وبنو نضر اجلا وخيبر
فتح وسائرلره جزيه وضع
اولندقده آيت كريمه ده
مسطور وعدالله يرينى بولدى
﴿قدكان لكم آية فى فئتين
التقتا فئة تقاتل فى سبيل الله
واخرى كافرة يرونهم
مثليهم رأى العين والله
يؤيد بنصره من يشاء ان
فى ذلك لعبرة لاولى الابصار﴾
اى قريش مشركلرى
ويهوديلرى تحقيق يوم
بدرده ايكى فرقه نك
بربرلرينه ملاقى اولملرى
محمد عليه الصلوة والسلامك
صدق نبوتنه سزكچون
برعلامت ونشان اولدى
برفرقه سيكه مؤمنلردر
الله يولنه مقاتله ايدرلر
وآخرفرقه سى مشركلردر
مؤمنلر مشركلرى
كندولرينك ايكى مثل
ومقدارنجه رأى العين
كورديلر الله عظيم الشان
ديلديكنه ياردميله قوت
ويرر بوقليلى كثير اوزره
نصرتنده بصيرت
صاحبلرينه عبرت واردر
بوبدر وقعه سى اهل اسلامك
اول غزاسى اولمغله
مهاجريندن يتمش يدى

الى ماهاجر اليه ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر اعمال دنيويه واخرويه نك صحتى نيت خالصه
ايله در وهركشى ايچون عملندن حاصل اولان نيت ايتديكى شيئدر اولكى هجرتى ايله قصدى
الله تعالينك ورسولنك رضاسى اوله اجرى الله تعالينك عهده سنه اولور واولكه هجرتى ايله
قصدى متاع دنيادن برشيئه نيل ويابرمرأه يى تزوج اوله حظى انجق اول قصد ايتديكى شئ اولوب
هجرتيچون آخرت ثوابندن اكانصيب اولمز ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى
لاينظر الى صوركم وأموالكم ولكن ينظر الى قلوبكم وأعمالكم ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر
حق تعالى سزك خوب صورتلريكزه واموال واحتشامكزه نظرايدوب آخرت ثوابن وكرامتن
سزه اول حيثيتله ويرمز بلكه محل نيت واخلاص اولان قلبكزه وشرعه موافق اعمال صالحه كزه
نظرايدوب ثواب وكرامتى سزه اول حيثيتله ويرر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان العبد
ليعمل اعمالا حسنة فيصعدبها الملائكة فى صحيفة مختمة فتلقى بين يدى الله عزوجل فيقول الله
تعالى ألقوا هذه الصحيفة فانه لم يرد بما فيها وجهى ثم ينادى الملائكة اكتبوا له كذا فيقولون
يا ربنا انه لم يعمل شيئا من ذلك فيقول الله تعالى انه نواه ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر عبد مؤمن
بعض اعمال صالحه ايشليوب ملائكه انى مهرلو دفترلره يازلمش اولديغى حالده درگاه حقه
ايلتورلر حق تعالى اول ملائكه يه بيوره كه اول صحيفه لرك بعضنى براغدلر زيرا انده كى اعماله
صاحبى بنم وجهمى مراد ايتميوبدر اندن ملائكه يه امرايدركه اول عبد ايچون شونك وشونك
كبى اعمال حسنه يازك ملائكه ديرلركه يا ربنا اشبو يازمغه امرايتديكك اعمالك هيچ برينى ايشلميوبدر
حق تعالى ديركه انى ايشلمديسه لكن ايشلمكه نيت ايتمشدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم
اكثر شهداء امتى اصحاب الفراش رب قتيل بين الصفين الله اعلم بنيته ❁ پيغمبريمز عليه السلام
ايدر امتم شهداسنك اكثرى دوشكلرنده وفات ايدنلردر ايكى صف اراسنده قتيلك نيتى
صحيحه ميدر دكلميدر الله تعالى بيلور ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اذا التقى الصفان نزل
الملائكة يكتبون الخلق على مراتبهم فلان يقاتل للدنيا فلان يقاتل حمية فلان يقاتل عصبية الا
فلاتقولوا فلان قتل فى سبيل الله فمن قاتل لتكون كلمة الله هى العليا فهو فى سبيل الله ❁ پيغمبريمز
عليه السلام ايدر قچان قتال ايچون ايكى صف بربرينه ملاقى اوله سمادن ملائكه اينوب اهل
اسلام صفنده كى ناسى مراتبنجه يازرلر فلان دنيا ايچون وفلان حميت ايچون وفلان عصبيت ايچون
قتال ايدر ديو يازرلر ايمدى فلان كشى فى سبيل الله قتل اولندى ديو تحقيق ايتمكز بلكه دين اسلام
غالب وعالى اولسون ايچون اولان قتالدركه فى سبيل الله اولور ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اذا
التقى المسلمان بسيفيهما فالقاتل والمقتول فى النار قيل يا رسول الله هذا القاتل فما بال المقتول قال لانه أراد قتل
صاحبه ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر قچان ايكى مسلم سيفلريله بربرلرينه قاوشه لر قاتل وكرك مقتول
ايكيسيدخى نارده در ديدلديكه يا رسول الله قاتلك نارده اولمسنك وجهى بيلدك اما كه آخرى مقتول
ايكن نارده اولمسنك وجهى ندر ديديكه زيرا اول دخى صاحبنى قتله قصد ايتمشدى ❁ قال النبى صلى الله
تعالى عليه وسلم من تزوج امرأة على صداق وهو لاينوى اداءه فهو زان ومن ادان دينا وهو لاينوى
قضاءه فهو سارق ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركسنه برمرأه يى صداق معلوم ايله تزوج
ايدوب لكن اول صداقك اداسنى نيت ايتمسه اول عندالله زانيدر وبركسنه كه آخردن استدانه

كيمسه كه صاحب علملرى
على بن ابى طالب رضى الله
تعالى عنه ايدى وانصاردن
ايكيوز اوتوزالتى كشى كه
صاحب علملرى سعد بن
عباده رضى الله تعالى عنه
ايدى مؤمنلر جمعا اوچيوز
اون اوچ كيمسه اولوب
مشركلر طقوزيوز اللى
كافر رئيسلرى عتبة بن
ربيعه ايدى اشبو
❁ يرونهم مثليهم ❁ تفسيرنده
مؤمنلر مشركلرى
كندولرينك ايكى اوچ قاتى
كوروب سورۀ انفالده
يوز مسلمان ايكيوز كافر
ايله جنك وغلبه ايده جكلرى
منطوقنجه غيرت ومقاتله
وغلبه ايتديلر ياخود مقدم
مؤمنلر مشركلرك كوزلرينه
اقل قليل كورنمكله بناءعليه
جنكه جرأت ايتدكلرى
حالده بعناية الله المستعان
مشركلره مؤمنلر اضعاف
مضاعف كورينوب
خوفلرندن مغلوب ومنهزم
اولديلر ❁ وبدايت آيت كر
يمه ده اولان خطاب مؤمنين
ايچون ديمش وارويهود
ايچون دخى ديمش وار
دينلديكه اول غزاده
يهودلردن برجماعت قنقى
فرقه غالب اولور ديو
حاضر ومنتظر ايديلر

ایتدیکی شیئك قضاسنی نیت ایتمسه اول عندالله سارقدر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
من تطیب لله تعالی جاء یوم القیامة وریحه اطیب من المسك ومن تطیب لغیر الله جاء یوم القیامة وریحه انتن
من الجیفة ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر برکسنه که لله تطیب ایده یوم قیامتده قوقوسی مسکدن اطیب
اولدیغی حالده محشره کلور و برکسنه که لغیر الله تطیب ایده یوم قیامتده قوقوسی جیفه‌دن انتن اولدیغی
حالده محشره کلور ❀ ابو هریره رضی الله تعالی عنه ایدر توراتده یازیلوبدر ❀ حق تعالی دیمشکه اول
شیئکه انکله بنم وجه کریمم قصد اولنه انك قلیلی کثیردر واولکه انکله وجهمك غیری قصد اولنه انك
کثیری قلیلدر اخبار بنی اسرائیلده ایدر برقحط ییلده بر رجل رملدن تپه‌لره اوغرایوب کوکلندن
دیدیکه اکر بو رمل طعام اولسه انی لله ناسه اولشدیررد م الله تعالی اول قومك پیغمبرینه وحی ایتدیکه
اکا دیه کیم حق جل وعلا صدقه‌کی قبول وحسن نیتکی تحسین ایتدی واول رمل تپه‌لری طعام
اولوب انی تصدق ایتمکك ثوابن سکا اعطا ایتدی ❀ بعض سلف ایدر نیت صالحه عملك صغیرینی
کبیر ایدر ونیت غیر صالحه عملك کبیرین صغیر ایدر وبعض علما ایدر نیت طلبی عملك اولیدر مادامکه
خیره نیت ایدرسن سن خیرده‌سن ❀ دینلدیکه استطاعتك اولدیغنجه خیری ایشلکل قچان عملدن
یوریله‌سن ویا عمل ایتمز اوله سن خیر عملی ایشلمکی قصد ایلکل که خیر عمله قصد ایدن انی ایشلین
کبیدر ایمدی عملك عمادی نیتدر که عمل نیته محتاجدر که نیت سببیله عمل خیر اولور ونیتك کندوسی
خیردر اکرچه علائق سببیله عمل متعذر اولورسه‌ده اول اجلدن پیغمبریمز علیه السلام
❀ نیة المؤمن خیر من عمله ❀ مؤمنك نیتی عملندن خیرلودر دیدی ❀ یعنی هر طاعت نیت وعمله
منتظم اولوب اول ایکیسندن هر برینك مقصودده اثری واردر لکن نیتك اثری عملك اثرندن اکثردر
❀ ایمدی مؤمنك طاعتندن نیتی جمله طاعتندن اولان عملدن خیرلودر بنه اخبارده ایدر
معلوم اوله که اعمال اوچ قسمدر معاصی وطاعات ومباحاتدر اما قسم اولکه معاصیدر نیتله
موضوعاتندن متغیر اولمز لائق دکلدر که پیغمبریمز علیه السلامك ❀ انما الاعمال بالنیات قول شریفی
عمومندن نیتله معصیت طاعته منقلب اولور ظن اولنه نتکیم برکسنه‌نك قلبنی مراعات ایچون آخری
انجیده ویا غیرك مالی ایله برفقیری اطعام ایده ویا حرام مالله مدرسه ویا مکتب ویا مسجد بنا ایده
وقصدی خیر اوله کلیسی جهلدر ظلم وعدوان ومعصیت اولمقدن اخراجده نیتك تأثیری اولمز
بلکه مقتضای شرعك خلافی اوزره شرله خیر قصد ایتمسی شر آخردر اکر انی بیلوب ایدرسه
شرعه معاندر ❀ واکر بیلمیوب ایدرسه جهل سببیله عاصیدر وقسم ثانی که طاعاتدر اصل صحته
واصل تضاعفده نیته مربوطدر اما اصلنك صحتی انکله‌درکه حق تعالی یه عبادتی ایده غیره
دکل اکر ریا ایدرسه معصیت اولور وامافضلنك تضاعفی نیت حسنه کثرتیله اولور زیرا طاعت
واحده‌ده ممکندر که نیت کثرتیله اعمال مقربین درجه‌سنده ایریله مثلا مسجدده قعود طاعت
ایکن نیت کثیر ایله اول طاعات متعدده ایدنیله بری بودر که مسجد بیت الله‌در اکا کیرن
الله تعالی یه زیارت قلور ایمدی مسجده دخول ایله مولاسی زیارتن قصد ایدوب انکیچون
وعد اولنان ثوابی رجا ایده ایکنجیسی بر نمازدنصکره نماز آخره انتظار قصد ایده اوچنجیسی
سمع وبصر وسائر اعضانك حرکات وترددلندن کف که صوم معناسنده‌در انی قصد ایده
دردنجیسی مسجدده اعتزال همتی الله تعالی یه عاکف وسرنی آخرت فکرینه ملازم قیلمسی

والله یعلم (زین للناس حب
الشهوات من النساء والبنین
والقناطیر المقنطرة من
الذهب والفضة والخیل
المسومة والانعام والحرث
ذلك متاع الحیوة الدنیا
والله عنده حسن المآب)
نسادن واولاددن وقنطار
لرله التون وکمشدن وتام
الخلقه هنرلو ونشانلو
آتلردن ودوه وبقر
وغنمدن واکیندن اولان
شهوت وآرزوی نفسه
محبت ناس ایچون تزیین
اولندی بونلر ایسه حیات
دنیا متاعیدر ونهایت قرارکاه
الله تعالی عندنده در
❀ کازرونی ❀ بومشتهیاتك
مباحاتنه محبتی تزیین ایدن
الله تعالیدر ومحرماتنه
تزیین ایدن شیطاندر دیو
نقل ایلمش (قل اؤنبئکم
بخیر من ذلکم للذین اتقوا
عند ربهم جنات تجری من
تحتها الانهار خالدین فیها
وازواج مطهرة ورضوان
من الله والله بصیر بالعباد
یا محمد مؤمنلره دیکه بو زینت
دنیادن خیرلوسنی سزه خبر
ویره‌یمی اول تزییندن
حذر ایدنلر ایچون ربلری
عندنده اشجاری التندن
ایرمقلر آقار جنتلر واردر
انلر انده مؤبدرلر در

قصد ایده بشنجیسی انده الله تعالینك ذکرینه ویاذکر الله استماعنه ویا تذکر ایچون تجرد قصد
ایده التنجیسی امر معروف ونهی منکر ایتمسیله مسلمینه افادهٔ علم قصد ایده یدنجیسی انده فی الله
استفاده سن قصد ایده سکزنجیسی بیت الله‌ده الله تعالیدن اوتانوب هتك حرمت اقتضا ایدر
شیئی ترك ایتمك قصد ایده ایمدی سائر طاعات ومباحاتده دخی نیاتی تکثیرك طریقی بودر زیرا
هیچ برطاعت یوقدر که اول نیات متعدده احتمالدن خالی اوله هر عبدك قلبنه خیر طلبنده جد
وتشمیری دکلو نیاتدن حاصل اولور وانکله اعمالی آرتوب حسناتی مضاعف اولور ❀
قسم ثالث مباحاتدر مباحاتدن برشیئ یوقدر که الا اول نیت واحده‌یی ونیت متعدده‌یی متحمل
اولوب انك سببیله اول محاسن قربات اوله ومعالیٔ درجاته ایریشیله مثلا برکسنه جمعه کوننده
وسائر اوقاتده تطیب ایتسه متصوردر که نیات سیئه‌دن انده نیات متعدده بولنه مثلا انکله
قصدی لذات دنیایله تنعم اوله ویاخود کثرت ماللہ تفاخر اظهار ایده کیم اقرانی اکا حسد ایده
ویاخود انکله خلقه ریا ایده کیم قلبلرنده انکیچون جاه قائم اولوب طیب رائحه ایله ذکر اولنه ویاخود
اجنبیه خاتونلره نظری استحلال ایدر اولدیغندن قلبلرنده کشینك کندینك سویلمسن دیلیه
❀ ایمدی بو نیاتك هرا قنغیسله اولان نیات تطیبی معصیت ایدوب یوم قیامتده صاحبنك
قوقوسن جیفه‌دن انتن ایدر الا تلذذ وتنعم ایچون اولان معصیت اولمزلکن اندن سؤال اولنور
واولکه مباحاتدن اکا برشیئ ویریله انك اوزره اکرچه اکا آخرتده عذاب اولمز لکن اول ویریلن
دکلو آخرت نعیمندن اکسیلور واما تطیبدن نیات حسنه اولدرکه انکله جمعه کوننده‌کی سنت
نبویه‌یه اتباع اوله ومسجده تعظیم واحترام وحق تعالینك زیارتنه دخولی رائحهٔ طیبه ایله اوله
ومسجده یاننه اوتورانلر رائحهٔ طیبه‌سیله راحت بوله ❀ وجوارنده کیلره رائحهٔ کریهه ایله
اذاسن کیدره وانکله غیبت اولنمسی بابنی سد ایده وانکله دماغن معالجه ایده که فطنت ذکاسی
ارتورب مبهمات دینیه‌دن اکا دراکی آسان اوله بعض سلف دیمشکه سورین کیم هر نیتمده حتی
اکل وشرب ونوممده وخلایه دخولمده دخی نیتم اوله وبو اشیانك هر بری ممکندر که انکله
وجه الله قصد اولنه زیرا هر شیئکه بدنك بقاسنه وقلبك فراغنه سبب اوله اول دینه معیندر
ایمدی انکله قصدی عبادته قوتلنه وجماعله قصدی کندوینی تحصین واهلنك قلبنی تطییب
اوله واندن بر ولد وجوده کلوب کندندنصکره حق تعالی یه عبادت ایده وانکله امت محمد
چوق اوله ومالی ضایع اولدیغنده حق تعالینك یولنده فدا اولسون دیه وغیرك انی غیبت ایتدیکی
خبرین ایشتسه اول غیرك حسناتندن انك دیوانه وانك سیئاتندن اول غیرك دیوانه نقل
اولنمسن تأمل ایدوب جوابدن سکوت ایده ایمدی اکر اولی النهادن ایسك ایرته حسابك
تدقیق اولنمزدن اول سن بوکونده حسابکی تدقیق ایت واحوالکه مراقب اولوب حرکات
وسکونك تأمل ایتمکله کورکیم نیه حرکت ایدرسن ونه‌یی دیلرسن ودنیادن نیدا یروب
آخرتدن نه‌یی فوت ایدرسن ودنیایی نه‌شیئ اوزره ترجیح ایدرسن قچانکیم اکا باعث دین
ایدوکنی بیله‌سن قلبکه خطور ایده‌نی امضا ایت واکر باعث دین دکل ایدوکنی بیلورسك امساك
ایت ❀ روایت اولندیکه زکریا علیه السلامك صنعتی بالچقله دیوار یپاردی برکون برقومه
اجیر اولوب ایکی رغیف کتوردیلر زیرا اول یدیله کسبندن غیری شیئ یمزدی انی یبه طورر کن

وعیوب ظاهره وباطنه‌دن
طاهر زوجه‌لر واردر
ونعمت اعظم اولان رضاء
الله واردر الله عظیم الشان
قوللرینك احوال واعمالنی
کوریجیدر (الذین یقولون
ربنا اننا آمنا فاغفر لنا
ذنوبنا وقنا عذاب النار)
اول متقیلر تضرعله یاربنا
تحقیق بز ایمان واطاعت
ایتدك بزم کناهلرمزی
مغفرت ایله وبزی عذاب
ناردن حفظ ایله دیرلر
(الصابرین والصادقین
والقانتین والمنفقین
والمستغفرین بالاسحار)
اول متقیلر شهواتی ترکله
طاعات ومصیباته صبر
ایدیجیلردر وقول وفعل
ونیتلرنده صداقت
ایدیجیلردر والله تعالایه
اطاعت ایدیجیلردر وفی
سبیل الله ماللرینی مستحقینه
انفاق ایدیجیلردر ووقت
اجابت اولان هنکام سحرده
استغفار واداء صلوة
ایدیجیلردر (شهد الله انه
لا اله الا هو والملائکة واولوا
العلم قائما بالقسط لا اله
الا هو العزیز الحکیم)
الله تعالی کندودن غیری
عبادته مستحق کیمسه
اولمدیغنی ووحدانیتی
نصب دلائل ایله اظهار

اوزرینه برقوم چیقه کلدیلر اول ایسه رغیفلری یمکه مشغول اولوب انلری قاتنه چاغرمدی
زکریانك زهد وسخاسن بیلدکلرندن کندیلرینی قیغرمغی خیر ظنیله اول فعلنه تعجب ایتدیلر
زکریا علیه السلام ایتدیکه اجیر اولدیغم کسه‌لر بکا اول ایکی رغیفی ویردیلرکه انی ییوب عمللرینه
قوی اولم اکر انی سزکله ییسیدم اول نه سزه ونه بکا کفایت ایدردی[a] وبن ضعیف اولوب
عمللرین کمال اوزره ایشلیه‌مزدم ایمدی نورالله ایله بصیر اولانلر بواطنه نظر ایدرلر زیرا انك
عملندن ضعفی فرضنه نقص ویرردی وانلری بکا دعوت ایسه فضله نقص ویریسردی فرض ایسه
فضله‌دن مقدمدر ❁ سفیان ثوری ایدر برکسنه‌که بر رجلی طعامنه دعوت ایتسه ولکن اول
رجلك اکلندرغبتی اولمسه رجل اکا اجابت ایدوب اکل ایدرسه اول کسه‌نك اوزره ایکی وبال
اولور اکل ایتمزسه بر وبال اولور اول ایکی وبالك بری نفاق ایتدیکیدر وبری اول رجلی برشیئه
تعریضدرکه انی بیلسه انی یمکدن اکراه ایدردی ایمدی عبده لائق اولورکه سائر عملنده دخی نیتی
تفقد ایده اکر نیت صادقه بولورسه عملی ایشلیه واکر نیتی خالص بولمزسه توقف ایده نیت
عبدك اختیاری تحتنده داخل اولمز حتی سلفدن برجماعت برنیجه طاعتی انکیچون نیت احضار
ایده‌مدك دیو ایشلمدیلر ابن سیرین حسن بصرینك جنازه‌سی اوزره صلاته نیت احضار ایده
مدم دیو ترك ایتدی وطاوس نیتی احضار ایتمدین حدیث روایت ایتمزدی واکا بزم ایچون دعا
ایت دینلسه اکا نیت بولدیغمده ایدم دیردی ایمدی سلف نیتلرینی احضار ایتمینجه برعمله
مباشرت ایتمزلردی زیرا که نیت عملك روحیدر ونیت صادقه‌سز اولان عمل ریا وتکلفدر
ونیت اول دکلدرکه قلبله نیت ایدم دیه بلکه اول قلبك انبعاثیدرکه حق تعالینك فتوحی مجراسنه
جاری اولور واول قلبك بعضیسنده میسر وبعض آخرنده متعذر اولور اولکه قلبنك اوزره
غالب امر دین اوله اکا اکثر احوالنده نیت صالحه احضاری میسر اولور واما اولکه قلبنك
اوزره غالب دنیا اوله اکا نیت صالحه احضاری متعذر اولور بلکه فرائضده دخی تیسری
قتی جهد ایدرسه اولور ایمدی برشیئه‌که قلب منبعث اولمیه اکا حدیث نفس دینور یوخسه
اکا نیت دینلمز (وکاین من نبی قاتل معه ربیون کثیر) چوق نبی واردرکه انکله اولانلری
جماعت کثیره قتال ایتدیلر ویا قتل اولندیلر (فما وهنوا لما اصابهم فی سبیل الله) انلر الله تعالینك
سبیلنده کندیلره اصابت ایدن بلایا وشدت اجلیچون جهاددن عاجز اولمدیلر (وما ضعفوا)
وعدودن ویادیندن ضعیف اولمدیلر (وما استکانوا) وعدولره ذل وخضوع دخی ایتمدیلر
بلکه رب تعالینك امرینه ونبیلرینك طاعتنه وعدولری اوزره جهاده صبر ایتدیلر (والله
یحب الصابرین) الله تعالینك دینی اجلیچون شدت وبلایه صبر ایدنلری سور (وما کان قولهم
الا ان قالوا) نبیلریله عدویه قتال ایدنلرك اول حالتده قوللری بو اولدیکه (ربنا اغفر لنا ذنوبنا
واسرافنا فی امرنا) یارب صغائر کناهلریمزی وامریمزی واسرافمزی یعنی کبائر کناهلریمزی
مغفرت ایت (وثبت اقدامنا) واعدایله قتالمز عندنده اقداممزی تثبیت ایت (وانصرنا علی
القوم الکافرین) وبزه اعدامز قوم کافرین اوزره نصرت ایت (فآتاهم الله ثواب الدنیا)
الله تعالی انلره دنیا ثوابندن نصرت وغنیمت وطیب ذکر ویردی (وحسن ثواب الآخرة)
وآخرت ثوابنك حسنی اجر وجنت ویردی (والله یحب المحسنین) جهادده صبر وطاعتده

ایلدی وملائکه دخی اقرار
ایتدیلر وعلم صاحبی مؤمنلر
دخی ایمان کتوردیلر اول
الله تعالی امر ونهینده
عدالتی اقامت ایتدیکی حالده
یاخود اول علم صاحبلری
وحدانیت باری‌یه حجت
اقامت ایتدکلری حالده
اندن غیری آله یوقدر
الا اول الله عظیم الشانکه
توحیدایتمینه منتقم وحدانیتنه
شهادته حاکمدر ❁ شامدن
مدینه‌یه ایکی یهود عالمی
کلوب خواجهٔ عالم علیه
الصلوة والسلامه کلام
باریده اعظم کلّه واشرف
شهادت ندر دیدیلر بو آیت
کریمه نازل اولوب ایکیسی
دخی اسلامه کلدیلر
(ان الدین عند الله الاسلام
وما اختلف الذین اوتوا
الکتاب الا من بعد ما جاءهم
العلم بغیا بینهم ومن یکفر
بآیات الله فان الله سریع
الحساب) تحقیق عند الله
مقبول دین دین اسلامدر
اول دین اسلامده کتاب
ویریلن کیمسه‌لر اختلاف
ایتمدیلر الا انلر انك
حقیقتنی بیلدکلرندنصکره
بینلرنده حسد وحقددن
عدوللرندن ناشی اختلاف
ایتدیلر کیمکه الله تعالینك
آیتلرینی انکار ایده تحقیق

استقامت ایله احسان ایدنلری الله تعالی سور (یا ایها الذین آمنوا ان تطیعوا الذین کفروا یردوکم
علی اعقابکم فتنقلبوا خاسرین) یا مؤمنلر اکر منافقلره اطاعت ایدرسه‌کز شول قوللرینه کیم
هزیمت عندنده مؤمنلره اخوانکز بیهوده رجوع ایدك ودینلرینه کیرك اوبله اولسه انلر سزی
ایماندنصکره کفر وشرکه دوندیروب مغبونین اولدیغکز حالده منقلب اولورسز (بل الله
مولیکم) بلکه ناصر وولیکز الله تعالیدر انك امرینه اطاعت ایدك (وهو خیر الناصرین)
اول ناصرلرك خیرلوسیدر اندن استعانت ایدك‌که اول سزی غیرك عون ونصرتنه احتیاج
ایتمز (سنلقی فی قلوب الذین کفروا الرعب) کافرلرك قلوبنه خوف القا ایدرز (بما اشرکوا
بالله ما لم ینزل به سلطانا) الله تعالی‌یه اشراکلری سببیله انیکه اکا شریك ایتملرینه انلره حجت
وبرهان تنزیل ایتمدی (ومأویهم النار) انلرك قرارکاهی ناردر (وبئس مثوی الظالمین)
اول نار کافرلره نه مبؤس مقام اولور (ولقد صدقکم الله وعده) حق تعالی سزه نصرت
وظفر ایرکورمکه وعدینه وفا ایتدی لکن سزدن تقوی وصبر شرطیله (اذ تحسونهم باذنه)
اول الله تعالینك اذنیله شول وقتده‌که انلری قتل ایدرسز (حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر)
حتی‌که قچان جبن ایدوب امرده اختلاف ایلدیکز (وعصیتم) ورسول الله علیه السلامك
امرینه مخالفت ایتدیکز (من بعد ما اریکم ما تحبون) اول الله تعالی سزه ایستیوب دیلدیککز
ظفر وغنیمتی کوستر دیکندنصکره (منکم من یرید الدنیا) سزدن کیمکز دنیا دیلیوب نهب
وغنیمته کتدی (ومنکم من یرید الآخرة) وکیمکز ایسه آخرت دیلیوب یرنده ثابت اولور
(ثم صرفکم عنهم لیبتلیکم) بعده الله تعالی سزی انلردن صرف ایلدی تاکه هزیمت وجراح
وقتله سزه ایرن مصائبه صبرکزی وایمان اوزره ثباتکزی اظهار ایچون سزکله اختیار
ایدیجیلر معامله‌سن ایده (ولقد عفی عنکم) لکن حق تعالی سزك رسول الله علیه السلامك امرینه
مخالفتکزه ندامتکزی بیلیجك سزی عفو ایلدی (والله ذو فضل علی المؤمنین) الله تعالی عفوله
مؤمنلره فضل ایدیجیدر محمد بن کعب القرظی ایدر وقتاکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
واصحابی احددن مدینه‌یه مصاب اولدقلری حالده رجوع ایتدیلر اصحابندن برجماعت دیدیلرکه
بو مصائب بزه قندن ایردی والحال حق جل وعلا بزه نصر وظفرله وعد ایتمشیدی نازل اولدیکه حق
تعالینك انی سزه وعدی صبر وتقوی ایله مشروط ایدی سز ایسه اول شرطه مخالفت ایتدیکز
شول سببدنکه پیغمبریمز علیه السلام احده واریجق انی اردینه آلدی ومدینه‌یه قارشو طوردی
وعینین نام جبلی یسارینه آلوب رماتی انك اوزرینه طورغردی وعبدالله بن جبیر رضی الله تعالی
عنهی انلرك اوزره امیر ایدوب سز بزم ظهوریمزی حمایت ایدك اکر بز غنیمته کیدرسه‌وز ویا
قتل اولنورسه‌وز سزلر یریکزده ثابت اولوب نه غنیمته کیدك ونه بزه نصرت ایدك چون
مشرکون قتاله طورشدیلر رمات نبل ایله وسائر مسلمون سیفله انلره کیرشدیلر حتی مشرکون
صندیلر وقاچمغه باشلدیلر رمات انی کوریجك اختلافه دوشدیلر بعضیلری دیدیکه بزبونده
نه طوررز والحال مشرکون صنوبدر پیغمبریمز علیه السلامك امرینه مخالف غنیمته سکردشدیلر
وبعضیلری ایسه اون دکلو کمسنه ایدی عبدالله بن جبیر رضی الله تعالی عنه ایله یرلرنده
ثابت اولوب پیغمبریمز علیه السلامك امرینه اطاعته طورشدیلر مشرکون رماتك چوغی

الله عظیم الشان انکار
ایدنلرك مجازاتیچون
حسابلرینه سرعت ایدیجیدر
(فان حاجوك فقل اسلمت
وجهی لله ومن اتبعن وقل
للذین اوتوا الکتاب والامیین
ءاسلمتم فان اسلموا فقد
اهتدوا وان تولوا فانما
علیك البلاغ والله بصیر
بالعباد) یا محمد اکرام دینده
یهود ونصاری سنکله
خصومت ایدرلرسه انلره
دیکه بن کندمی بکا تابع
اولنلرله بیله الله تعالایه
تسلیم ایتدم واول کتاب
ویریلنلر وعرب مشرکلری
ایچون سز اسلامه کلدیکزمی
دیو سویله اکر انلر اسلامله
امر حقه انقیاد ایدرلرسه
تحقیق ضلالتدن خلاصله
هدایت بولدیلر اکر
اسلامدن اعراض ایدرلرسه
سنك اوزریکه لازم اولان
انجق تبلیغ رسالتدر
الله تعالی قوللرینك تصدیق
و تکذیبنی کوریجیدر
(ان الذین یکفرون بآیات الله
ویقتلون النبیین بغیر حق
ویقتلون الذین یأمرون
بالقسط من الناس فبشرهم
بعذاب الیم) انلرکه الله
تعالینك آیتلرینه کافر اولدیلر
وانبیایی بغیر حق قتل ایتدیلر
وناسدن عدله امر ایدنلری

کیدوب آزی قالدیغن کوریجك اول قالان رماتك اوزرلرینه هجوم ایتدیلر حتی که عبدالله بن جبیر رضی‌الله تعالی عنهی واصحابنی قتل ایتدیلر اندن سائر مسلمون اوزره یونلدیلر مسلمین صفوفی اراسنه کیردیلر اول حالتدن مسلمینه دهشت ایردی‌وابلیس‌لعین دخی بیلك که محمد قتل اولندی دیو صوت شدیدله چاغردی مسلمین انی ایشیدیجك کرچك صاندیلر هر بری جنکی قویوب حیرتلرندن صندیلر (اذتصعدون) ذکر ایدك شول وقتی که عدودن هاربین اولدیغکز حالده جبله صعود ایدرسز (ولاتلون علی احد) وبردی بر برلریکزه التفات وانتظار ایتمزسز (والرسول یدعوکم فی آخریکم) ورسول‌الله صلی‌الله تعالی علیه‌وسلم ساقکزده جماعت اخری ایله طوروب عبادالله بکا کلك بن رسول اللهم هر کیم بکا مطاوعت ایدرسه اکا جنت اوله دیو سزی قاتنه چاغردی (فأثابکم غما بغم) اویله اولسه حق تعالی سزه شول رجا ایتدیککز ثواب یرینه غم اوزره غمله مجازات ایتدی غم اول که فوت ایتدکلری ظفر وغنیمت وغم ثانی ایسه ایریشن قتل هزیمتدر ویاخود غم اول ایریشن قتل وجراح وغم ثانی ایسه محمد علیه‌السلامك قتل اولندی دیو ایشتملریدر اول غم ایسه انلره غم اولی اونوتدردی (لکیلا تحزنوا علی مافاتکم ولاما اصابکم) تاکه فوت ایتدیککز فتح وغنیمته واصابت ایدن قتل وهزیمته محزون اولمیه‌سز (والله خبیر بماتعملون) الله تعالی سزك اعمالکزه واعمالکز ایله قصد ایتدیککز شیئه عالمدر (ثم انزل علیکم من بعد الغم امنة نعاسا یغشی طائفة منکم) اندن حق تعالی سزه غمدنصکره امن انزال ایلدی حتی که سزدن بر طائفه‌یی نعاس اخذ ایلدی نعاس ایسه برامن حصولنه سبیدر ابوطلحه رضی‌الله تعالی عنه ایدر بز احدده مصافده ایکن بزی بر مرتبه نعاس اخذ ایتدیکه سیفم الدن دوشر بن آلورم اول ینه دوشردی ابوطلحه رضی‌الله تعالی عنه ایدر احد کوننده باشم قالدیروب قومه نظر ایتدم کورسمکه هر بری نعاسدن جحفه‌سی التنه میل ایدردی زبیر بن العوام رضی‌الله تعالی عنه ایدر احدده اوزریمزه خوف مشتد اولیجق کندیمی کوردمکه رسول‌الله صلی‌الله تعالی علیه وسلم ایله حق تعالی اوزریمزه نوم القا ایلدی حتی که یانمده سویلنن کلامی منامده‌کی کبی ایشدرین (وطائفة قداهمتهم انفسهم) و بر طائفه ایسه‌که انلر منافقوندر نفسلری انلری همومه دوشردی رسول‌الله صلی‌الله تعالی علیه وسلمك واصحابنك امری انلره حاجت دکلیدی اول اجلدن سبب امن اولان نعاس انلره انزال اولنمدی (یظنون بالله غیر الحق ظن الجاهلیة) کدانلر الله تعالی‌یه حق اولمیان اهل جاهلیته مختص ظن ایدرلر (یقولون هل لنا من الامر من شیٔ) رسول‌الله صلی‌الله علیه‌وسلمه دیرلرکه حق تعالینك امرندن نصر وظفر ایله وعدندن بزه نصیب وارمیدر ویاخود بزلر نفسلریمزك تدبیر وتصریفندن اختیارمز منع اولنوبدر اویله اولسه امردن بزم ایچون برشیٔ قالمیوبدر ویاخود بزدن بوقهر زائل اولوب امردن بزه برشیٔ اولورمی (قل ان الامر کله لله) دیکل که نصرت وغلبه‌دن امرك کلیسی الله تعالینکدر ❁ وان جندنا لهم الغالبون ❁ مصداقنجه غلبه انك اولیا سنکدر ویاخود قضا وحکم اول الله تعالینکدر دیلدیکن ایشلر وارادتی اولدیغی وجه اوزره حکم ایدر (یخفون فی انفسهم مالا یبدون لك) سکا اظهار ایتمدکلری شیٔ نفسلرنده اخفا ایدرلر یعنی ظاهرده بز مسترشدینز وطالبین نصرتز دیرلر وباطنده انکار وتکذیب ایدرلر (یقولون لوکان

دخی قتل ایلدیلر سن انلری عذاب الیم ایله مژده ایله ❁ مرویدرکه حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام بو آیتی قراءت ایتدنصکره ❁ بنی اسرائیل بر کونك اولنده بر ساعتده قرق اوچ پیغمبر اولدردیلر واول کونك آخرنده انلره امر معروف ونهی منکر ارائه ایدن زهاد وعباددن یوز اون ایکی کیمسه قتل ایتدیلر ❁ دیو بیوردی (اولئك الذین حبطت اعمالهم فی الدنیا والاخرة ومالهم من ناصرین) اول قاتللرك عمللری دنیاده وآخرتده تباه وباطل اولدی وانلر ایچون عذابی دفع ایدر یاردمجی یوقدر (الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب یدعون الی کتاب الله لیحکم بینهم ثم یتولی فریق منهم وهم معرضون) کتابدن یعنی توریتدن انلره بر مقدار نصیب ویریلنلری کورمزمیسنکه بینلرنده حکم اولنمق ایچون کتاب اللهه دعوت اولنورلر صکره انلردن بر فرقه‌سی حقدن اعراض ایدیجی اولدقلری حالده یوز چویررلر ❁ بونلر حکم رجمی انکار

لنا من الامر شیٔ ماقتلنا ههنا) نفسلرنده ویا بربرلریله تنها اولدقلرنده دیرلرکه اکر محمدك وعد ایتدیکی کبی امرك کلیسی الله تعالینك واولیاسنکدر دیو زعمی اوزره بزم ایچون امردن برشیٔ اولیدی ویاخود بزم ایچون اختیار وتدبیر اولوب مدینه‌دن چیقمسیدق اشبو اراده حیاتده اولانلریمز مغلوب ومقهور وقاتلمز قتیل ومقتول اولمزدی (قل لو کنتم فی بیوتکم لبرز الذین کتب علیهم القتل الی مضاجعهم) دیکل که اکر بیوتکزده اولورسه‌کز وغزایه چیقمسه‌کز شول اوزرلرینه قتل مقدور لوح محفوظده مکتوب اولانلر مصارعلرینه چیقوب قتل اولنه‌لردی مدینه‌ده اقامت انلره نفع ایتمیدی زیرا حق جل وعلا سابق قضاسنده اموری تقدیر ایدوبدر ❁ اویله اولسه انك تقدیرینی تغییر ایدن اولمز (ولیبتلی الله مافی صدورکم) الله تعالی اشبوذکر اولنان کبی ایتدی تاکه سرائرکزده اولان اخلاص ونفاقی اظهار ایده (ولیمحص مافی قلوبکم) وقلوبکزده اولان شیئٔ وساوس شیطاندن تخلیص ایده (والله علیم بذات الصدور) الله تعالی قلوبکزده اولان خیر وشری بیلور اشبو قولده وعد ووعید ودخی تنبیه واردرکه الله تعالی ابتلادن غنیدر بلکه انی ایتمسی مؤمنلری قریر ومنافقلرك حالنی اظهار وتشهیر ایچوندر (ان الذین تولوا منکم یوم التقی الجمعان انما استزلهم الشیطان ببعض ما کسبوا) شونلرکه احد غزاسی کوننده منهزم اولدیلر انهزامنه سبب شیطان انلرك زللن طلب ایدیجك انلر دخی اکا طاعت ایدوب مرکزی ترك وغنیمته حرص ورسول اللهه مخالفت ایتدیلر (ولقد عفا الله عنهم) حق تعالی انلردن عفو ایتدی توبه واعتذارلری اجلیچون (ان الله غفور حلیم) الله تعالی ذنوبی مغفرت ایدر ومذنبك عقوبتنه عجله ایتمز تاکه توبه ایده (یاایها الذین آمنوا لاتکونوا کالذین کفروا) یامؤمنلر منافقین کبی اولمکز (وقالوا لاخوانهم) که انلر نفاق وکفر وپانسبه‌کی اخوانلری ایچون دیرلرکه (اذا ضربوا فی الارض) قچان بر یوزنده تجارت ویابر امر ایچون سفر ایدوب اول سفرده وفات ایتسه‌لر (أوکانوا غزا) ویاغزایه کیدوب انده قتل اولنسه‌لر (لوکانوا عندنا ماماتوا وماقتلوا) اکر مدینه‌ده بزم قاتمزده قالسه‌لردی وفات ایتمزلردی وقتل اولنمزلردی (لیجعل الله ذلك حسرة فی قلوبهم) تاکه حق جل وعلا اول منافقینك بوقول واعتقادی قلبلرنده حسرت قیله (والله یحیی ویمیت) الله تعالی سفرده وحضرده قضاء ومشیئتیله کیمنی احیا وکیمنی اماته ایدر ایکیسنده دخی مؤثر اولدر یوخسه اقامت وسفر دکلدر ❁ زیرا که حق جل وعلا کاهی مسافر وغازی‌یی حیاتده الیقور ومقیم وقاعده موت ایرکورر (والله بما تعملون بصیر) الله تعالی اعمالکزه بصیردر (ولئن قتلتم فی سبیل الله اومتم لمغفرة من الله ورحمة خیر مما یجمعون) اکر سز الله تعالینك سبیلنده قتل اولنسه‌کز ویافوت اولسه‌کز انکله نائل اولدیغکز الله تعالینك مغفرت ورحمتی سزك ایچون خیرلودر انلرك وفات ایتمدکلری تقدیر اوزره شول دنیا منافعندنکه انلر انی جمع ایدرلر (ولئن متم اوقتلتم لالی الله تحشرون) اکر سز فوت اولورویافی سبیل الله قتل اولنورسکز موتکز هر نه کیفیت اوزره اولورسه عاقبت الله تعالی‌یه حشر اولنورسز جزاکزی ویرر وثواب عظیمه ایرکورر (فبما رحمة من الله لنت لهم) الله تعالینك رحمتیله درکیم سن اخلاقده انلره سهولت ومخالفتلرینه صبر ایدرسن (ولوکنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك) اکر سن سیٔ الخلق قاسی القلب

ایدن خیبر یهودیلری قصه‌سیدرکه سورهٔ مائده‌ده ذکر اولنه‌جقدر ❁ دینلدیکه حضرت پیغمبر علیه‌السلام یهودیلردن بر جماعتی اسلامه دعوت ایلدی ❁ نعمان بن ابی یامحمد بن سنکله سنك دینکك علماسی حضورنده مناظره ایده‌رم دیدی پیغمبر علیه السلام بنم نعت وصفتمی مشتمل توریتی کتورك انکله حکم اولنسون بیورملریله قوللرندن رجوع ایله توریتی کتورمدیلر (ذلك بانهم قالوا لن تمسنا النار الا ایاما معدودات وغرهم فی دینهم ما کانوا یفترون) انلرك بو اغراضی بزه نارمس ایتمز انجق معدود ایام قلیله‌ده ایدر دیو عذابی تسهیل ایدرلردی انلری دینلرنده بابالری شفاعت ایدر افترالری مغرور ایلدی (فکیف اذا جمعناهم لیوم لاریب فیه ووفیت کل نفس ما کسبت وهم لایظلمون) ❁ وقوعنده شك اولمیان بر کون ایچون بز انلری جمع ایتدیکمزده حاللری نیجه اولور اولکونده هر نفسك کسب ایتدیکی عملك جزاسی

اولورسك انلرسنك یانندن طاغلوب سکاسکون ایتمیه‌لردی (فاعف عنهم واستغفرلهم) انلردن
سکا ایریشن سیئه‌لری عفو ایدوب انلره مغفرت طلب ایلکل (وشاورهم فی الامر) انلرك رأیلرینی
استخراج ایت انده‌که الله تعالیدن غیرینك عندنده عهداولمیه ❀ دینلدیکه الله تعالی پیغمبریمز
علیه السلامه مشاوره‌یه امر ایلدی تاکه انکله انلرك قلوبنی تطیب ایده ومن بعد عبادده سنت
اوله (فاذا عزمت فتوکل علی الله) قچانکه برشیٔ اوزره نفسکی بعدالمشوره توطین ایده‌سین سکا
اصلح اولان شیٔ اوزره امرکه امضاده الله تعالی‌یه توکل ایت زیراکه اصلحی الله تعالیدن غیری
احد بیلمز (ان الله یحب المتوکلین) الله تعالی اکا توکل ایدنلری سور اویله اولسه انلری نصرت
وصلاحه هدایت ایدر (ان ینصرکم الله فلاغالب لکم) اکر حق تعالی سزه نصرت ایدرسه یوم
بدرده‌کی کبی سزه غالب اولور اولمز (وان یخذلکم فمن ذا الذی ینصرکم من بعده) واکر اول
سزی مخذول ایدرسه یوم احدده‌کی کبی انك خذلانندنصکره کیمدرکه سزه نصرت ایده
(وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) اعدی مؤمنلر توکل ایدرلرسه الله تعالی‌یه توکل ایتسونلر ❀
زیرا بیلورلرکه انلرك اندن غیری ناصری یوقدر (وماکان لنبی ان یغل) هیچ بر نبی‌یه صحیح
اولمدیکه غنایمده خیانت ایده زیراکه خیانت نبوته منافیدر اشبو نکله مراد پیغمبریمز علیه السلامی
غلوللە اتهامدن تبریه‌در زیرا روایت اولندیکه یوم بدرده برقرمزی قطیفه غائب اولیجق بعض
منافقین دیدیلرکه ظن ایدرزکه انی رسول الله المش اوله ویاخود یوم احدده رمات انی ظن
ایدوب غنیمت ایچون مرکزی ترك ایتدیلر رسول الله علیه السلام هرکشینك آلدیغی کندینك
اولسون دیه وغنایمی قسمت ایتمیه ویا پیغمبریمز علیه السلامی غلولدن نهیده مبالغه اوله زیرا
روایت اولندیکه اول طلائع کوندروب انلر حاضر دکل ایکن غنیمت واقع اولیجق انی یانندە
اولان قومه قسمت ایدوب طلائعه اندن برشیٔ ویرمدی (ومن یغلل یأت بما غل یوم القیامة)
اولکه غنیمته خیانت ایده اول عنقنه تحمیل اولنمش اولدیغی حالده یوم قیامتده کتوریله ویا
وبال واثمندن ارتکاب ایتدیکی شیئله کتوریله (ثم توفی کل نفس ماکسبت) بعده هرنفس خیر
وشردن کسب ایتدیکیله جزا نور (وهم لایظلمون) انلر ظلم اولنمزلر نه مطیعك ثوابی اکسیلور
ونه عاصینك عقابی آرته‌بیلور (أفمن اتبع رضوان الله کمن باء بسخط من الله) اول کمسنه‌که طاعتله الله
تعالینك رضاسنه اتباع ایده شول کمسه کبیمیدرکه معاصی سببیله الله تعالیدن سخط ایله رجوع ایده
(ومأویه جهنم وبئس المصیر) که انك مقامی جهنمدر اول ایسه نه مبؤس مصیر اولور (هم درجات
عندالله) الله تعالینك رضاسنه اتباع ایدنلر عندالله درجات صاحبلریدر (والله بصیر بما یعملون) الله
تعالی انلرك اعمالنی بیلور وانلردن صدور ایدن اعمالك درجاتنی دخی بیلور انك حسبنجه انلره
جزا قیلور (لقد منّ الله علی المؤمنین) الله تعالی رسول الله علیه السلامك قومندن ایمانه
کلانلره سائر مؤمنلردن زیاده انعام ایلدی (اذبعث فیهم رسولا من انفسهم) که انلره کندیلرك
نسب ویا جنسدن ویا انلرك اشرافندن رسول کوندردی زیراکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه
وسلم قبائل وبطون عربك اشرافندن ایدی (یتلوعلیهم آیاته) که اول انلره قرآن آیتلرینی
اوقور حالبوکه انلر جاهللر وحی ایشتمش دکللر ایدی (ویزکیهم) واول انلری دنس طبایعدن
وسوء عقاید واعمالدن تطهیر ایدر (ویعلمهم الکتاب والحکمة) واول انلره قرآن وسنت

ادا اولنوروانلر سیئاتندن
زیاده ایله ظلم اولنمزلر (قل
اللهم مالك الملك تؤتی الملك
من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء
وتعز من تشاء وتذل من تشاء
بیدك الخیر انك علی کل شیٔ
قدیر) یامحمد دیکه ای مالك
الملك باری خدا دیلدیککه
پادشاهلق ویررسن
ودیلدیککدن ملکی آلورسن
وایستدیککی عزیز ایدرسن
ودیلدیکنی ذلیل ایدرسن
خیروشر سنك یدقدرتنده‌در
تحقیق اعزاز واذلاله وهر
شیئه قادرسن ❀ روایت
اولندیکه خندق غزاسنده
پیغمبریمز علیه السلام هراون
صحابه‌یی قرقرذراع برقازمغه
تعیین بیورمشدی برمقدار
حفردنصکره برصخرۀ عظیمه
ظاهر اولدیکه اکا قازمه
کلنك تأثیر ایتمدی اولحضرته
سلمان رضی الله عنه ایله
خبر کوندردکلرنده کلوب
قازمه ایله بر کره اوردیغی
کبی برضوء پیدا اولوب
طاغلره ضیا ویردی واول
قیا یارلدی جمله تکبیر
کتوردیلر پیغمبر علیه
الصلاة والسلام بکا حیره‌نك
قصرلری کوروندی ایکنجی
کره اوردقده بکا روم
ارضنده قرمزی قصرلر
کوروندی دیدی اوچنجی

تعلیم ایدر (وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین) اکرچه انلر انك بعثتندن اول ضلال ظاهر
ده ایدیلر(اولما اصابتکم مصیبة قداصبتم مثلیها قلتم انی هذا)وقتاکه یوم احدده سزدن یتمش
کشی قتل اولنمغله سزه مصیبت ایردی دیدیکزکه بومصیبت بزه قندن ایردی والحال الله تعالی
بزه نصرله وعد ایدوبدر سز ایسه یوم بدرده ایکی اول دکلوبی اصابت ایتمشدیکز مشرکیندن
یتمش کشی‌یی قتل ویتمش کشی‌یی اسیر ایتمشدیکز (قل هو من عند انفسکم) دیکل که یوم احدده
کی خذلان سزه رسول اللهه مخالفتکز سببیله بنه کندیکزدن ایروبدر زیراکه نصرله وعد
اولنمکز ثباتله ونیتکزه مطاوعته مشروط ایدی (ان الله علی کل شیٔ قدیر) الله تعالی هرشیئه
قادردرکرك نصرته وکرك منعنه دیلرسه مصیبتی سزدن انلره ویا انلردن سزه ایرکورر (وما
اصابکم یوم التقی الجمعان فباذن الله) اول شیئکه سزه جمع مسلمین وجمع مشرکین التقا ایتدیکی
احد غزاسی کونده اصابت ایتدی الله تعالینك قضاسیله در (ولیعلم المؤمنین ولیعلم الذین نافقوا)
مؤمنین ومنافقینی تمییز ایچوندر تاکه بونلرك ایمانی وانلرك کفری ظاهر اوله (وقیل لهم
تعالوا قاتلوا فی سبیل الله اوادفعوا)اول منافقین حربدن قعود ایتدکلرنده انلره کلك الله تعالینك
سبیلنده قتال ایدك ویا سواد مجاهدینی تکثیرله کفاری انفس واموالکزدن دفع ایدك زیراکه
کثرت سواد عدوی تخویف وشوکتلرین ضعیف ایدر (قالوا لونعلم قتالا لاتبعناکم) دیرلر
اکر قتال دینلمکه صالح برشیٔ بیلسیدك سزه اتباع ایدردك لکن سز صددنده اولدیغکز
شیٔ قتال دکلدر بلکه نفسی تهلکه‌یه القادر رأی خطا ایله مباشرت اولنمش قتالدر (هم
للکفریومئذ اقرب منهم للایمان) اعدی انلر اول کونده نصرت حیثیتندن اهل ایمانه قربلرندن
اهل کفره قربلری زیاده در (یقولون بافواههم مالیس فی قلوبهم) قلبلرنده اولمیان شیئك
خلافنی لسانلریله اظهار ایدرلر (والله اعلم بما یکتمون) انلرك کتم ایتدکلری نفاقلرینه حق
جل وعلا مفصلا عالمدر اماکه سزك علمکز امارات‌له انك اجمالنده در (الذین قالوا لاخوانهم
وقعدوا لواطاعونا ماقتلوا) که انلر یوم احدده قتل اولنان اقربالری حقنده کندیلر مدینه‌ده
اوتوروب دیرلرکه اکر انلر قتاله کتمیوب مدینه‌ده بزمله قالمش اولسه‌لر قتل اولنمزلردی (قل
فادرؤا عن انفسکم الموت ان کنتم صادقین) انلره دیکل که چون تقدیر اولنان قتلك دفعنه قدر
تکز اولدیغنده صادقلر ایسه‌کز کندیکزدن موتی واسبابنی دفع ایدك که سزا کاحراسز حالبوکه
اول براعتقاد باطلدر بلکه موتك اسبابی کثیره‌در قتالك هلاکه وقعودك نجاته سبب اولمسی
کبی امر عکس اوزره دخی اولور (ولاتحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا) الله تعالینك
سبیلنده قتل اولنانلری سز اموات ظن ایتمکز (بل احیاء عند ربهم) بلکه انلر ربلری جل
شانه عندنده احیاء ومقربونلردر (یرزقون) جنتدن رزقلنورلر (فرحین بما آتیهم الله من
فضله) مسرور وشاد اولدقلری حالده اکاکه حق تعالی فضلندن انلره شرف شهادت وحیات
ابدیه‌یه فوز ونعیم جنتله تمتع وکرامت قرب ویردی (ویستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من
خلفهم) وقتل اولنیوب کندیلردنصکره‌یه قلان اخوانلرینه تبشیر ایتمك دیلرلر انی که (الا
خوف علیهم ولاهم یحزنون) انلر فی سبیل الله قتل اولنمغله برحیاته ایردیلرکه انی وقوع
محذور خوفی وفوات محبوب حزنی تکدیر ایتمز ❀ اشبو آیت کریمه دلالت ایدرکه اشبو

دفعه قازمه ایله ضربنده
صنعانك قصرلری کوروندی
بیوردی وبکا جبریل
علیه السلام خبر ویردیکه
بوکوردکلرمك جمله‌سنه
امتم غالب اوله‌جقدر
دیو تبشیر ایلدی ❀
منافقلر عجب وعد ایله
سزی نیجه الدایور یثربدن
حیره‌نك قصرینه الکز
یتشه‌جك دیو خبر ویرر
مع هذا سز خوفکزدن
خندق قازه‌یورسز دیملریله
بو آیت کریمه نازل اولدی
❀تفسیر بصائرده❀مسطور
درکه سلطان محمود غزنوی
سومنات طرفه عزیمتنده
زمانك قطبی اولان امام
مقری غزنوی‌یه دعا
رجاسیله کیدوب صف
نعالده نشسته ایکن ❀تعز من
تشاء وتذل من تشاء
تفسیرینك نکته‌سندن سؤال
ایلدی خواجۀ امام جوابنده
بو آیت کریمه‌نك روشن
معناسی بودرکه سنی بیك
یدییوز جنك فیلی ویوز
بیك سوار ایله بشبیك
فرسخ محلدن کتوروب
بنم کبی کدانك صف نعالنده
اوتوردر وبکا بویله کهنه
کلیم وپای برهنه ایله قناعت
پادشاهلغنی احسان ایدوب
صدر آزادیده یر ویرر

هيكل محسوس اولميه بلكه برجوهر مدرك بذاته اولوب بدنك خرابيله فانى اولميه وانك
ادراك وتألم والتذاذى اكا متوقف اولميه حق تعالينك آل فرعون حقنده ❀ النار يعرضون
عليها ❀ قول شريفى اول معنايى تأييد ايدر ودخى پيغمبريمز عليه السلامك قولى كه ❀ ارواح
الشهداء فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة وتأكل من ثمارها وتأوى الى قناديل معلقة
فى ظل العرش ❀ شهدانك ارواحى يشل قوشلر اجوافنده در جنتك انهارينه واررلر
وثمارندن اكل ايدرلر وظل عرشده اصيلو قناديلده قرار ايدرلر ودخى بو آيتده شهادته ترغيب
وطاعتى ازدياده بعث وكشى كندويه انعام اولنان شئ مثلى اخوانيچون تمنى ايتمكى احماد
ومؤمنلره فلاحله بشارت واردر (يستبشرون بنعمة من الله وفضل) الله تعاليدن جنتله وانده كى
كراماتله استبشار ايدرلر (وان الله لايضيع اجر المؤمنين) والله تعالى مؤمنلرك اجرينى ضايع
ايتمزايدوكنه تيقن ايدرلر بو قولده دلالت واردركه انلرايچون ايمانلرى اوزره اجر اولمسى
ايمانى اولميانلرك اعمالى محبطه واجورى مضيعه اوله (الذين استجابوا لله والرسول من بعدما
اصابهم القرح) كه اول مؤمنلر شول صفاتله متصفلردركه انلر يوم احدده جراحات اصابتندن
صكره الله تعالينك ورسولنك امرينه اجابت ايدرلر (للذين احسنوا منهم واتقوا اجر عظيم)
انلردن رسول الله عليه السلامه طاعتله احسان ايدوب مخالفتدن اتقا ايدنلر ايچون اجر عظيم
واردر ❀ روايت اولنوركه وقتاكه ابوسفيان اصحابيله احددن مكه يه رجوع ايتديلر روحاء
نام موضعه ايريشيجك نادم اولوب كيرو پيغمبريمز عليه السلامه واروب رجوعه قصد ايتدى
اول خبر پيغمبريمز عليه السلام حضرتلرينه ايريشيجك اصحابنه امر ايلديكه دونكى كون بزمله
احدده اولنلر بو كون ابوسفيان اوزره كيتمكه چيقسونلر اويله اولسه پيغمبريمز عليه السلام
ايله اصحابدن برجماعت چيقوب يوله كيرديلر حتى مدينه دن سكز ميل مسافه ده حمراء الاسد
نام موضعه ايرديلر حتى كه يارەلولرى دخى اجره رغبتلرندن عاجزلر ايكن قالميوب بيله كتديلر
حق تعالى مشركونك قلوبنه رعب القاء ايدوب پيغمبريمز عليه السلام اوزره رجوعى ترك
ايتديلر (الذين قال لهم الناس ان الناس قدجمعوا لكم فاخشوهم) كه انلره عبدالقيسدن ركب
ويانعيم بن مسعود الاشجعى بيلەسنجه اولان ناسه ديديكه ابوسفيان واتباعى سزه استيصال
ايچون جمع اولوبدر صقنوب انلرك اوزرينه وارمكز (فزادهم ايمانا) اول قول انلرك
تصديق ويقينن آرتوروب جهاده نيت خالصه ايله عزيمت ايتديلر (وقالوا حسبنا الله)
الله تعالى بزه كافيدر ديديلر (ونعم الوكيل) اول نه كوچك موكل اليەدر ❀ روايت اولنديكه
ابوسفيان واتباعى احددن منصرف اوليجق ندا ايدوب ديديكه يا محمد ديلرسك كلجك ييلده
موعدمز موسم بدراولسون پيغمبريمز عليه السلام ان شاء الله ديدى چون اول كلەسى ييلده
ابوسفيان اهل مكه ايله چيقوب مر الظهران نام موضعه نزول ايتديلر حق تعالى قلوبنه رعب
القا ايدوب اول ارادن كيرو دونديلر مكر عبدالقيسدن بركسنه تجارت ايچون مدينه يه كيدر
ايمش ابو سفيان اكا بردوه يوكى قورى اوزوم ويرمكى وعد ايتدى تاكه مدينه يه واريجق
مسلمينى خروجدن تثبيط ايده ❀ دينلديكه اول نعيم بن مسعوده ملاقى اولديكه اول معتمر
اولديغى حالده انلره قدوم ايتدى وا كاون دوه ويرمكى التزام ايتدى تاكه مدينه يه واريجق

ديدى ❀ بو آيت كريمه ده
❀ بيدك الخير ❀ كلام شريفنده
خير وشر يد قدرتنده
ايكن شر لفظى اولمديغى
خير وشر اضداددن اولمغله
❀ سرابيل تقيكم الحر ❀ كبى
بريله اكتفا اولندى ياخود
خير وجودى وشر عدمى
اولمغله آميزشلرى
اولمديغندن ونوعا مؤمنين
بشارته مبنى اولديغندن
شر منزل اولمدى زيرا
حضرت پيغمبر عليه السلام
بعض ادعيه لرنده ❀ الخير كله
بيدك والشر ليس اليك ❀
ديرلردى (تولج الليل
فى النهار وتولج النهار
فى الليل وتخرج الحى
من الميت وتخرج الميت
من الحى وترزق من تشاء
بغير حساب) كيجه يى
كوندزه ادخال ايدرسن
❀ حتى كونلر اوزانوب
بعضا اون بش ساعت
اولورو كيجه لر طقوز ساعت
قالور ❀ وكوندزى كيجه يه
ادخال ايدرسن ❀ حتى
كيجه لر اوزايوب اون بش
ساعت اولور كونلر طقوز
ساعت قالور ❀ وميتدن
ديرى ودريدن ميت چيقار
رسن ❀ مثلا نطفه دن
حيوان وحيواندن نطفه
ياخود يمورطه دن قوش

مسلمينى خروجدن تثبيط ايده چون نعيم مدينه يه واروب مسلمينى خروجه تجهز ايدر بولدى
ديديكه سز انلره چيقمقمى ديلرسز حالبوكه انلر موسمده سزك ايچون جمع اولوبدرلر اوزرلرينه
وارورسه كز هيچ بريكز اللرندن قورتلمزسز انلرك كثرتنه نسبتله سز انلره ثريد اولمزسز
اول خبردن اصحابه فتور كلدى پيغمبريمز عليه السلام ديديكه والله بن انلره چيقمينجه
اولمزين اكرچه بنمله هيچ بركسنه كلمزسه ده اويله اولسه حسبنا الله ونعم الوكيل ديوب
پيغمبريمز عليه السلام ايله يتمش راكب چيقوب حتى كه موسم بدره ايرديلر انده ابوسفيانك
كلمسنه منتظر اولديلر حالبوكه اول مر الظهراندن كيرو دونمشيدى مكر مسلمينك بيله لرنجه تجارت
متاعلرى وارايدى انده صاتديلر (فانقلبوا بنعمة من الله) اويله اولسه اندن عافيت وايمان اوزره ثبات
وزياده ايمان ايله (وفضل) وتجارتده ربح ايله دونديلر (لم يمسسهم سوء) حالبوكه عدودن انلره
اذى ومكروه ايرمدى (واتبعوا رضوان الله) وجرات وخروجلرى ايله الله تعالى رضاسنه
اتباع ايتديلركه اول دنيا وآخرت خيرينه فوزك مناطيدر (والله ذو فضل عظيم) الله تعالى
فضل عظيم صاحبيدركه انلره تثبت وزيادهٔ ايمان وجهاد ايچون مبادرته توفيق ودينده تصلب
وعدو اوزره اظهار جرأت وهر سوءدن حفظ واصابت نفعله تفضل ايتدى (انما ذلكم الشيطان
يخوف اولياءه) سزى تخويف ايچون ابوسفيان اتباعيله سزك ايچون جمع اولوبدر دينلر
شيطاندركه رسول الله ايله جهاده چيقميان اولياسنى تخويف ايدر وياخود شيطانك اولياسى اولان
ابوسفيان واتباعى سزى تخويف ايدر (فلا تخافوهم) ايمدى انلردن خوف ايتمكز (وخافون
ان كنتم مؤمنين) بلكه بنم امرمه مخالفتدن خوف ايدوب رسول الله ايله جهاد ايدك اكر مؤمنلر
ايسه كز زيرا كه ايمان خوف اللهى خوف ناس اوزره ايثارى اقتضا ايدر (ولا يحزنك
الذين يسارعون فى الكفر) كفر حرصله سريعا واقع اولنلردن ضرر خوفى سنى
محزون ايتمسونكه انلر متخلفيندن منافقلردر ويا اسلامدن ارتداد ايدنلردر (انهم لن يضروا
الله شيئا) انلر كفره مسارعتلريله الله تعالينك اولياسنه برشى ضرر ايتمزلر بلكه ضررى
كنديلره ايدرلر (يريد الله ان لا يجعل لهم حظا فى الآخرة) الله تعالى ديلركه آخرتده انلر
ايچون ثوابدن نصيب ايتميه (ولهم عذاب عظيم) وثوابدن حرمانلريله بيله انلره عذاب
عظيم دخى واردر (ان الذين اشتروا الكفر بالايمان لن يضروا الله شيئا ولهم عذاب اليم)
شونلركه ايماندن بدل كفرى اختيار ايتديلر انلر الله تعالينك سلطنتنه وملكنه ويا عباديچون
اختيار ايتديكى دين اسلامه برشئ ضرر ايتمزلر وانلره عذاب اليم واردر (ولا يحسبن الذين
كفروا انما نملى لهم خير لانفسهم) يا محمد وياخود اصحاب محمد سز شول كافر اولنلرى ظن
ايتمكزكه بز انلره امهالمز وعمرلرين اطالەمز وشانلرين كنديلره غلبه مز انلره خير اوله (انما
نملى لهم ليزدادوا اثما) انلره امهال ايدرزكه اثملرى زياده اوله (ولهم عذاب مهين) وانلر
ايچون عذاب مهين اعداد ايتديكمز حالده ❀ قال النبى صلى الله عليه وسلم خير الناس من طال
عمره وحسن عمله وشر الناس من طال عمره وساء عمله ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر ناسك
خيرلوسى اول كمسه دركه عمرى طويل وعملى حسن اوله وناسك شرلوسى اول كمسه دركه
عمرى طويل وعملى سئ اوله (ما كان الله ليذر المؤمنين على ما انتم عليه حتى يميز الخبيث من

وطيردن بيضه وياخود
كافردن مؤمن ومؤمندن
كافر چيقاررسن ❀
وديلديككه خزينهٔ رحمتكدن
حسابسز رزق ويررسن
(لا يتخذ المؤمنون
الكافرين اولياء من دون
المؤمنين ومن يفعل ذلك
فليس من الله فى شئ الا
ان تتقوا منهم تقية ويحذركم
الله نفسه والى الله المصير)
مؤمنلر مؤمنلردن ماعدا
كافرلرى ولى ودوست اخذ
ايتمسونلر كيمكه انلرله
بودوستلغى ايشلرسه
اللهدن برشيده دكلدر
يعنى عدو اللهه دوستلق
دين حقدن دكلدر مكر
دار الحربده باحسب
الضروره انلرك بيننده
بولنوب خوف اولندقده
لسانا مدارا اوله حق تعالى
سزى كفارله دوستلق
ايدوب منهى يى ارتكابدن
عذابيله قورقودر ونهايت
مرجعكز الله تعالايه در
❀ ابن عباس رضى الله
عنهدن رواية منافقلردن
عبدالله بن ابى واصحابى
مشركلر ويهودلرله دوستلق
ايدوب مسلمانلرك
احوالنى انلره خبر
ويررلردى بو آيتك نزوليله
بو افعالدن نهى اولندى

الطيب) يامخلصلر ويامنافقلر حق تعالى سزى مختلطين ترك ايتمز بر حيثيتله كه مخلصكز منافقكزدن بيلنميه تا كه مخلص منافقدن تميز ايدر يا رسولنه احوالكز بيلدرمكله ويا تكاليف شاقه ايله اكا صبروانى اذعان ايتمز مكر انلركه مخلصين اوله لر فى سبيل الله اموال وانفسلرين بذل كبى كه انكله بواطن اختبار اولنور وعقايد اوزره استدلال اولنور اويله اولسه حق جل وعلا يوم احدده منافقينى مخلصيندن تميز ايتديكه منافقلر رسول الله ايله غزاده تخلف ايتديلر مؤمنلر ايسه نفس ومالرين فى سبيل الله بذل قصدى اوزره انكله كتديلر (وما كان الله ليطلعكم على الغيب) وحق تعالى سزى علم غيبه مطلع قيلمديكه انكله قلوبده اولان كفرى ويا ايمانى بيله سز (ولكن الله يجتبي من رسله من يشاء) لكن الله تعالى رسوللرندن ديلديكى كمسه يى اختيار ايدوب بعض مغيباتى اكا بيلدير ر وياغيبه دلالت ايدر شئ اكابيان ايركورر (فآمنوا بالله ورسله) ايمدى صفات اخلاصله الله تعالى يه ورسوللرينه ايمان كتورك وبيلك كه انلرك الله تعاليدن اخبارلرى دكل الا انك انلره غيوبه اطلاعله در (وان تؤمنوا وتتقوا فلكم اجر عظيم) اكر حق ايمانله مؤمن اولور ونفاقدن صاقنور ايسه كز سزيكيچون جنتده اجر عظيم اولور (ولا يحسبن الذين يبخلون بما آتيهم الله من فضله هو خيرا لهم) يا محمد سن ظن ايتمكل وياخود بخلا ظن ايتمسونلر حق تعالى فضلندن انلره ويرديكى شيئ الله تعالينك سبيلنه امر اولنديغى كيفيت اوزره بذل وانفاقدن بخللرى انلره خير اوله (بل هو شر لهم) بلكه اول بخل انلره شردر زيرا كه انلر اوزره عقابى استجلاب ايدر (سيطوقون ما بخلوا به يوم القيامة) بخل ايتدكلرى شيئك وبالى طوقك الزامى كبى انلره يوم قيامتده الزام اولنيسردر (ولله ميراث السموات والارض) سموات وارضك ميراثى الله تعالينكدر كه اهاليرى هلاك كندنصكره ملك اكا قالور ۞ ايمدى الله تعالينك اولان شيئ انك يولنه انفاقدن نيه بخل ايدرلر وياخود انلرك امساك ايدوب انك يولنه انفاق ايتمدكلرى شيئه هلاكلرى ايله اول وارث اولوب انلره حسرت وعقوبتى قالور (والله بما تعملون خبير) الله تعالى منع واعطادن ايشلديككزى بيلور اكا كوره سزه جزا قيلور ۞ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم من آتاه الله مالا فلم يؤد زكاته مثل له ماله يوم القيامة شجاعا اقرع له زبيبتان يطوقه يوم القيامة ثم يأخذ بلهزميتيه يعنى شدقيه ثم يقول انا مالك انا كنزك ۞ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بر كمسه كه الله تعالى اكا مال ويروب اول ايسه انك زكاتن ويرميه يوم قيامتده اول مال اكا بر كل باشلو ييلان صورتنده كلور كه انك زهرناك ايكى ديلى اولور وانك بوينونه طولانوب ايكى آوردلرينى الى ما شاء الله چوق زمانه دكين صوقارطورر بن سنك مالك وكنزك ايدم ديو اكا بيلديرر ۞ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم والذى نفسى بيده اووالذى لا اله غيره اوكاحلف ما من رجل يكون له ابل اوبقر اوغنم لا يؤدى حقها الا اتى بها يوم القيامة اعظم ما يكون واسمنه تطاه باخفافها وتنطحه بقرونها كلما جاءت اخراها ردت عليه اوليها حتى يقضى بين الناس ۞ پيغمبريمز عليه السلام قسم ايدوب ديديكه بر كمسنه كيم ابل ويابقر وياغنمى اولوب انك زكاتنى ويرميه يوم قيامتده اول اعظم واسمنى خلقتده محشره كتوريلور واياقلريله صاحبن چكنرلر وبوينوزلرى ايله سوسرلر هربار كه اول حيوانلرك آخرى اكا ايره نه اوكدنده كيلرى دوندريله ناس بينى قضا

(قل ان تخفوا ما فى صدوركم اوتبدوه يعلمه الله ويعلم ما فى السموات وما فى الارض والله على كل شئ قدير) صدركزده اولان كفاره دوستلغكزى كرك اخفا كرك اظهار ايدرسكز الله تعالى بيلورديو سويله وجمله كوكلرده ويرلرده اولان اشيايى بيلور والله عظيم الشان هر شيئه قادردر وقدرتى جميع مكوناتى احاطه وهر عمله مكافات ايدر (يوم تجد كل نفس ما عملت من خير محضرا وما عملت من سوء تود لو ان بينها وبينه امدا بعيدا ويحذركم الله نفسه والله رؤف بالعباد) يوم قيامتده هر بر نفس دنياده خيردن وشردن ايشلديكى شيئى حاضر بولور مودت وتمنى ايدركه كاشكى انكله اول سوء عملك بيننده نهايت مسافهٔ بعيده اوليدى الله تعالى سزى عقوبتدن حذر ايله امر ايدر الله عظيم الشان عبادته عقوبتدن حذر امريله زياده مهربان واسر كيجيدر (قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونى يحببكم الله ويغفر لكم ذنوبكم والله غفور رحيم) يا محمد يهود ونصارى يه سويله كه اكر

(اولنجه)

اولنجه اكا بو منوال اوزره عذاب ايديله (لقد سمع الله قول الذين قالوا ان الله فقير ونحن اغنياء) حق جل وعلا شول كسنه لرك قولنى ايشتديكه انلر الله تعالى فقيردر وبز غنيلرز ديديلر ۞ روايت اولنديكه پيغمبريمز عليه السلام بنوقينقاع يهودينه ابوبكر رضى الله تعالى عنه ايله نامه كوندروب انلرى اسلامه كلمكه وصلاة مفروضه يى ادا ايتمكه ومالرينك زكاتن ويرمكه وحق تعالى يه قرض حسن اقراض ايتمكه اول نامه ده بيوردى فنحاص بن عازوراء نام يهودى ديديكه الله تعالى فقيردر زيرا كه بزدن قرض حسن استدى ابوبكر رضى الله تعالى عنه اكا ياوزلنوب بر طابانجه اورردى اكر بينمزده عهد اولميدى شمدى بوينوكى اورردم ديدى اندن كلوب پيغمبريمز عليه السلام حضرتلرينه شكايت ايلدى فنحاص ايسه اول قولنى انكار ايديجك اشبو آيت كريمه نازل اولدى (سنكتب ما قالوا وقتلهم الانبياء بغير حق) انلرك اول قوللرين وناحق يره انبيايى قتللرين كتبه مز صحايفنه يازسون واهمال ايتميوب علممزده حفظ ايديسرز زيرا اول كلمه الله تعالى يه كفردر وقرآن ورسول اللهه استهزادر اول اجلدن قتل انبيايه تقرين ايلدى ۞ اشبونده تنبيه واردر كه اول انلرك ارتكاب ايتديكى اول جريمه دكلدر واولكه قتل انبيايه اجترا ايدر انك امثالى قولك اندن صدورى جدا استبعاد اولنمز (ونقول ذوقوا عذاب الحريق)وبز انلرى ناره ادخال ايدوب عذاب محرقى ذوق ايدك ديرز (ذلك بما قدمت ايديكم)سزه اشبو عذاب ايديكز تقديم ايتديكى معاصى سببيله در (وان الله ليس بظلام للعبيد) والله تعالى عبيدنه ظلم ايدر دكلدر بلكه اول عادلدر احسان اهلنه اثابت ايدر عقاب ايدرسه اسائت اهلنه ايدر غيريه دكل (الذين قالوا ان الله عهد الينا الا نؤمن لرسول حتى يأتينا بقربان تأكله النار) رؤساء يهوددن بر جماعت ديديلر كه الله تعالى تورانده بزه امر ووصيت ايتديكه هيچ بر رسولى تصديق ايتميه وزكه اول كندوبى من عند الله كلدم ديو زعم ايده مادامكه اول قربانله كلوب انى نار سماويه اكل ايتميه وقربان هر شيئدر كه انكله عبد الله تعالى يه تقرب ايده اول كرك نسيكه ويا صدقه ويا سائر عمل صالحدر ۞ روايت اولنوركه قرابين وغنائم بنى اسرائيله حلال دكل ايدى قچانكه قربان ايتسه لر وياغنيمت السه لر سمادن دخانسز بياض بياض آتش اينوب انى احراق ايدردى وانكله قبول اولديغى بيلنوردى واولكه قبول اولميه حالى اوزره قالوردى ۞ سدى ايدر الله تعالى بنو اسرائيله امر ايتديكه قچان سزه كنديني رسول الله زعم ايدر كمسنه كلسه سز انى تصديق ايتمكز مگر كه قربانله كلوب انى سمادن اينر آتش يبه الا عيسى ومحمد كلديكنده انلرى قربان طلبسز تصديق ايدك (قل قد جاءكم رسل من قبلى بالبينات وبالذى قلتم فلم قتلتموهم ان كنتم صادقين) يا محمد انلره ديكل كه بندن اول زكريا ويحيي وشعياء وسائر قتل اولنان رسوللر معجزات ايله وديديككز قربانله سزه كلمشلردى قولكزده صادقلر ايسه كز نيچون انلرى قتل ايتديكز (فان كذبوك فقد كذب رسل من قبلك جاؤا بالبينات والزبر والكتاب المنير) اكر انلر سنى تكذيب ايدرلرسه اكا صبر ايلكل سندن اول نيچن رسوللر حجج واضحه وصحف وشرايع واحكامى متضمن كتابله كلمشلر ايكن تكذيب اولنمشلردى (كل نفس ذائقة الموت)هر نفس موتى طاتيجيدر (وانما توفون اجوركم يوم القيامة) اعمالكز كرك خير وياشردر جزاسى قبوردن قيامكز كوننده تام ووافى اولديغى حالده اعطا اولنورسز (فمن

سز اللهى سورسكز بكا تابع اولك كه الله تعالى دخى سزى سورو كناهلريكزى مغفرت ايدر الله عظيم الشان مغفرت ورحمت ايديجيدر (قل اطيعوا الله والرسول فان تولوا فان الله لا يحب الكافرين) ديكه الله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدك اكر بو اطاعتدن اعراض ايدرسكز سز كافرلر سز تحقيق الله تعالى كافرلرى سومز ۞ مرويدر كه يهود ونصارى بز الله تعالينك ابنا واحباسيوز ياخود وفد نجران بزم عيسى عليه السلامه عبادتمز الله تعالى يه محبتمزدندر ديملريله ۞ان كنتم تحبون الله۞ آيتيله امر اولنديلر صكره عبد الله بن ابى اصحابنه محمد كندويه طاعتى الله تعالى يه طاعت كبى ايدوب نصارينك عيسايه محبتى مثللو كندوبى سومزى بزه امر ايدر ديمسيله ۞قل اطيعوا الله ۞ آيتى نازل اولدى (ان الله اصطفى آدم ونوحا وال ابراهيم وآل عمران على العالمين) تحقيق الله تعالى آدم عليه السلامى ونوح عليه السلامى وآل ابراهيم عليه السلامى وآل عمرانى عالملر اوزرينه انتخاب واختيار ايتدى ۞

زحزح عن النار وادخل الجنة فقد فاز) اولكمسه‌كه ناردن تبعيد اولنوب جنة ادخال اولنه اول مطلوبنه ظفر بولوبدر (وماالحيوة الدنيا الامتاع الغرور) دنيانك لذات وزخارفى دكل الامتاع باطلدر شول متاع مثليدركه انكله مشام تدليس اولنور اكا رغبتله اشترا ايدن الدانور اول زمانده زائل اواوب كيدر عاقل اولان كشى كندويه قالميان شيئ آلوب نيدر (لتبلونّ فى اموالكم وانفسكم) والله سز اموالكزده تكليف انفاق واصابت آفاتله وانفسكزده جهاد وقتل ويا اسر وجراح وسائر مخاوف ومتاعب وامراضله اختبار اولنورسز (ولتسمعنّ من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم ومن الذين اشركوا اذى كثيرا) وسزدن اول كتاب ويريلنلردن ومشركلردن چوق اذى ايشيدر سز رسول اللهه هجو ودين اسلامه طعن وكفره‌يى مسلمين اوزره اغراء كبى حق تعالى انى مسلمينه وقوعندن اول خبرويرديكه نفسلرينى صبر واحتماله توطين ايده‌لر نزولى عندنده ارهاق ايتميوب لقاسنه مستعد اوله‌لر (وان تصبروا وتتقوا فان ذلك من عزم الامور) ايعدى اكر انلرك اذاسنه قاتلنور وامر اللهه مخالفتدن صقنورسه‌كز اول قاتلانمكز وصقنمكز معزومات اموردندركه انك اوزره عزم واجب اولور وياخود الله تعالى انكله امرايدوب امرنده مبالغه ايتديكى اشيادندر (واذا اخذ الله ميثاق الذين اوتوا الكتاب لتبيننه للناس ولاتكتمونه) ذكرايت شول وقتيكه حق جل وعلا كتاب ويريلنلرك يعنى عالملرندن اخذ ميثاق ايتديكه اول كتابلرين ناسه تبيين وتعليم ايده‌لر واندن برشئ انلردن ستر وكتم ايتميه‌لر (فنبذوه وراء ظهورهم) انلرايسه اول ميثاقى اردلرينه براقديلرنه حقنى رعايت ونداكا التفات ورغبت ايتديلر (واشتروا به ثمنا قليلا) وانك يرينه حطام دنيادن ثمن قليل اخذ ايتديلر (فبئس مايشترون) نه مبؤس شئ اولور اولكدانى انلر نفسلريچون اختيار ايدرلر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من كتم علما عن اهله الجم بلجام من نار ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسه‌كه دين علمنى اهلندن كتم ايده يوم قيامتده اكا آتشدن لجام اوريله على رضى الله تعالى عنه ايدر حق جل وعلا اهل جهل اوزره تعلمى ايجاب ايتمدى اهل علم اوزره تعليمى ايجاب ايتمزدن اوّل (لاتحسبنّ الذين يفرحون بما اتوا ويحبون ان يحمدوا بما لم يفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب ولهم عذاب اليم) ظن ايتمكل شونلريكه ايشلدكلرى تدليس وكتمان حقه سوينورلر وايشلمدكلرى ميثاقه وياحق اظهار وصدق اوزره اخبار ايدر ديو حمداولنمغى سورلر عذابدن نجاتله فائزين اوله‌لر ❁ ايعدى اول ظنلرى باطلدر وانلره كفر وتدليسلرى سببيله عذاب اليم واردر ❁ روايت اولنديكه پيغمبريمز عليه السلام يهوده توراتده اولاندن برشئ سؤال ايدوب انلرايسه اكا انى انده اولانك خلافى اوزره خبرويرديلر واول خبرده كنديلرين اكا صدق ايدر كوستر ديلر واول فعل باطلرينه سونديلر اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى ❁ دينلديكه اشبو آيتك نزولى شول قوم حقنده دركه پيغمبريمز عليه السلام ايله غزادن تخلف ايدوب بعده تخلفده مصلحت كوردك ديو اعتذار ايتديلر وانكله حمد اولنمغى استديلر وياخود منافقين حقنده نازل اولوبدركه منافقلرينه سوينورلر ومسلمينه شول حقيقتده حال وفعلرى اولمين ايمان ايله حمداولنمغى ديلرلردى (ولله ملك السموات والارض) سموات وارضك ملكى الله تعالينكدر

بو آيت كريمه‌ده آل ابراهيمدن مراد ابراهيم عليه السلام كنديسيدر ديه‌لدى ياخود اسمعيل واسحق عليهما السلام واولادلريدركه انلرده بزم پيغمبرمز عليه السلام داخلدر وآل عمراندن مراد موسى وهروندر بوايكيسى عمران بن يصهر بن فاهت بن لاوى ابن يعقوب عليه السلام اوغلريدر ياخود آل عمراندن مراد عيسى عليه السلامدر اناسى مريم بنت عمران بن ماثاندر اشبو ايكى عمران بيننده بيك سكز يوزييل كچمشدر (ذرية بعضها من بعض والله سميع عليم) بو پيغمبران برذريت اولديغى حالده كزيده اوله‌رق بعضيسى بعضيسندن منشعبدر الله تعالى ناسك اقوالنى ايشيديجى واعمالنى بيليجيدر (اذ قالت امرأة عمران رب انى نذرت لك مافى بطنى محررا فتقبل منى انك انت السميع العليم) عمران بن ماثانك زوجه‌سى وعيسى عليه السلامك جده‌سى حنه بنت فاقود ديديكه يارب قارنمده اولان شيئى آزادلو قول اوله‌رق

ايكيسنده اولان خلقك امورينه مالك اولمدر (والله على كل شئ قدير) اول هرشيئه قادردر ثواب وكرك عقابى اهلنه ايركورر (ان فى خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار لآيات لاولى الالباب) سموات وارضك اجرام عظيمه‌سى خلقنده اوّلكيده‌كى شمس وقمر ونجوميله بيله وثانيده‌كى بحار وجبال واشجار ايله بيله ليل ونهارك برى كيدوب وبرى كلمسنده برى آرتوب وبرى اكسلمسنده حق تعالينك وجود ووحدت وكمال علم وقدرتنه شول شوائب حس ووهمدن خالصه عقول كامله اصحابيچون دلائل واضحه واردر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ويل لمن قرأها ولم يتفكر فيها ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر ويل شول كمسه‌يه كيم اشبو آيتى اوقيوب انده تفكر ايتميه (الذين يذكرون الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم) انلركه الله تعالى‌يى هرحالده قيام وقعود واضطجاعده ذكر ايدرلر زيراكه انسان بواوچ حالتك برندن خالى اولمز ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر اشبو صلاة حقنده دركه مصلى صلاتى استطاعتى اولديغى حالت اوزره ادا ايدر طورركن والا اوتورركن وياخود يانى اوزره ياتوركن قيلور ❁ سئل النبى صلى الله تعالى عليه وسلم عن صلاة المريض فقال صل قائما فان لم تستطع فقاعدا فان لم تستطع فعلى جنب ❁ پيغمبريمز عليه السلام حضرتلرندن مريض نمازى نيجه قيلور ديو سؤال اولندقده ديديكه طورركن قيله اكا قادر دكلسه اوتورركن قيله اكا دخى قادر دكلسه يانى اوزره ياتوركن قيله (ويتفكرون فى خلق السموات والارض) واستدلال واعتبار وجهى اوزره سموات وارضك خلقنده تفكر ايده‌لر تاكه انكله صانعك قدرتنه استدلال ايده‌لر وانك صانع قادر مدبر حكيم ايدوكن بيله‌لر ❁ ابن عون ايدر فكر غفلتى كيدرر وقلبه خشيت كتورر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لاعبادة كالتفكر ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر تفكر كبى عبادت يوقدر ❁ زيرا اول قلبه مخصوصدر وخلقدن مقصود اولدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ❁ رب رجل مستلق على فراشه اذا رفع رأسه ونظر الى السماء والنجوم فقال اشهد ان لك ربا وخالقا اللهم اغفرلى نظر الله اليه وعفى عنه ❁ پيغمبريمز عليه الصلاة والسلام ايدر بركمسه فراشى اوزره چالقيون ياتوركن باشن قالدروب سمايه ونجومه نظر ايتدى سنك رب خالقك وارلغنه شهادت ايدرين ياالهى بنى مغفرت ايت ديدى الله تعالى اكا رحمتيله نظر ايدوب مغفرت ايتدى ❁ اشبو قول كريم علم اصولك شرفنه واهلنك فضلنه دليلدر (ربنا ماخلقت هذا باطلا) يارب اشبو مخلوقاتى عبث وضايع يره خلق ايتميوبسن بلكه حكم عظيمه ايچون خلق ايدوبسن زيرا انك جمله‌سندن انسانك وجودينه مبدأ ومعاشنه سبب اوله ومعرفتنه اول دلالت ايدر دليل اوله وطاعتنه تحريص ايده تاكه عبد انكله حيات ابديه وسعادت سرمديه‌يه نائل اوله (سبحانك) الهى سنى عبثدن وخلق باطلدن تنزيه ايدرين (فقنا عذاب النار) ايعدى بزى طاعتكه توفيقكله نار عذابندن صاقلغل (ربنا انك من تدخل النار فقد اخزيته) يارب اول كمسنه‌كه سن انى ناره ادخال وانده تخليد ايده‌سن انى غايت اخزاله اخزاء ايدرسن (وماللظالمين من انصار) شرك ومعصيتله نفسلرينه ظلم ايدنلره نازل اولان عذاب نارى منع ايدر موانع اولمز ودخى ديرلركه (ربنا اننا سمعنا مناديا ينادى للايمان ان آمنوا بربكم فآمنا) يارب بز برمنادى ايشتدككه اول محمد صلى الله تعالى عليه وسلم وياقرآندر ربكز

سنك خدمتكه نذر ايتدم الهى اول نذرمى بندن قبول ايله تحقيق سن بنم نذرمى ايشيديجى وبو نذردن نيتم نه ايدوكنى بيليجى‌سن ❁ بو حنه ايله اليشاع فاقودك قزلرى اولوب اليشاع زكريا عليه السلامك وحنه عمرانك زوجه‌لرى اولمغله بجناق ايديلر اولوقتده اركك اولادلرينى قدس شريف مسجدينه ويرمكه نذر ايتمك واولادلرى دخى انقياد ايتمك شريعتلرنده ثواب عظيم ايدى حنه اختياره وعاقر اولمغله برقوش كندو ياوريسيله كزديكنى كوروب ولده آرزو كش ويرولدم اولورسه كنيسايه ويرديم ديو نذر ايله حق تعاليدن نياز مند اولمغله حامله اولمشيدى زوجى عمران حنه‌يه يازق سكا كه طوغمزدن مقدم نذر ايلدك اكر حملك قز اولورسه مسجده شايان اولمزديدى اول اثناده عمران وفات ايلدكده حنه تقبل منى نيازنده اولدى (فلما وضعتها قالت رب انى وضعتها انثى والله اعلم بما وضعت وليس الذكر

جل شانه یه ایمان کتورك دیو ناسی ایمانه دعوت ایدر اویله اولسه اکا اجابت ایدوب ایمانه کلدك
(ربنافاغفرلنا ذنوبنا) ایمدی یارب بزه مغفرت ایت کبائریمزی (وکفرعناسیئاتنا) وصغائریمزی
تکفیر ایت (وتوفنا مع الابرار) وارواحمزی ارواح صالحین ایله بیله قبض ایت تاکه انلرك
صحبتیله مخصوصین وزمره لرینه معدودیندن اوله وز ودخی دیرلرکه (ربنا وآتنا ماوعدتنا
علی رسلك) ویارب رسوللرك لسانی اوزره بزه وعد ایتدیکك ثوابی ویرکل (ولاتخزنا یوم
القیامة) ویوم قیامتده بزی رسوای ایتمکل انی اقتضا ایدر شیئدن عصمتکله (انك لاتخلف
المیعاد) مؤمنی اثابت وداعی یه اجابتله اولان موعودکه یارب سن خلف ایتمزسن (فاستجاب
لهم ربهم) ربلری جل شانه انلرك دعاسنه اجابت ایدوب دیدیکه (انی لااضیع عمل عامل
منکم من ذکر اواثی) یامؤمنلر سزدن ذکر وکرك اناثدن بنم طاعتم ایشلیانك اجرنی یوم
قیامتده کاملا وفاضلا ویریرن ضایع ایتمزین (بعضکم من بعض) بعضکز بعضکزدندر دین ونصرت
وموالاتده ویاخود جمله کز آدم وحوادن کلوبدر اندن حق جل وعلا عماللك اعمالنی تفصیل ایدوب
دیدیکه (فالذین هاجروا) شونلرکه شرکدن ویادینلرین صیانت ایچون اوطاندن هجرت
ایتدیلر (واخرجوا من دیارهم) ودیارلرندن انلری چیقاردیلر (واوذوا فی سبیلی) وبنم
طاعتمده ایذا اولندیلر (وقاتلوا وقتلوا) وکفارله قتال ایدوب اندن قتل اولندیلر ویاانلرك بعضی قتل
اولینجق باقیسی قتال ایدوب ضعیف اولمدیلر (لاکفرن عنهم سیئاتهم) انلرك سیئه لرینی محو ایدرین
(ولادخلنهم جنات تجری من تحتها الانهار) وانلری جنتلره قویارینکه التندن نهرلر جاری اولور (ثوابا
من عندالله) اشبو تکفیر وادخال الله تعالی عندندن انلره ثواب اولدیغی حالده (والله عنده حسن
الثواب) الله تعالی عندنده عبادا ایچون طاعتلری اوزره حسن ثواب واردرکه اول نعیم باقیدر (لایغرنك
تقلب الذین کفروا فی البلاد) یامحمد ویامؤمنیندن هر بریکز کفره نك دنیاده کی سعت وحظنه نظرا تمکل
ومکاسب ومتاجرلرنده تبسطارینه الداغمل ❀ روایت اولنورکه بعض مؤمنین مشرکینی رخاء ولین
عیشده کوروب دیدیلرکه اعداء اللهی کوررزکه خیرده درلر بز ایسه جوع وجهدله هلاك اولیورز
انلری تسلیه ایچون اشبو آیت نازل اولدی (متاع قلیل) کفره نك ذکر اولنان حالاتی مؤمنین ایچون
اعداد اولنان کرامات اخرویه یه نسبتله قصر مدتی ایچون متاع قلیلدر بلغه فانیه ومتعه زائله در
❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ماالدنیا فی الآخرة الامثل مایجعل احدکم اصبعه فی الیم
فلینظر بم یرجع ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر دنیانك آخرته نسبتله مثلی شول شیء مثلیدرکه
بریکز برپارمغنی دریایه صوقسه نظر ایتسونکی ندکلو صویله چیقارر (ثم مأواهم جهنم)
بوندنصکره مستقر ومصیرلری جهنمدر (وبئس المهاد) اول نه مبؤس قرارکاه اولورکه انلر
انی کندیلر ایچون تمهید ایتدیلر (لکن الذین اتقوا ربهم لهم جنات تجری من تحتها الانهار
خالدین فیها) لکن شونلرکه رب تعالی یه شرك ومعاصیدن صاقنوب اکا عبادتلرنده اخلاص
ایتدیلر انلر ایچون جنات واردرکه تحتندن نهرلر جاری اولور ابدا انده قالورلر (نزلا من
عندالله) اول انلره الله تعالی عندندن نزل اولدیغی حالده (وماعندالله خیر للابرار) الله تعالی
عندنده کی کرامات کثرت ودوامیچون ابراره خیرلودر فجاره ویریلن متاع دنیادنکه قلتندن
ماعدا تیززائله اولور (وان من اهل الکتاب) اهل کتابدن بعضی واردرکه (لمن یؤمن بالله

کالانثی وانی سیمتها مریم
وانی اعیذهابك وذریتها
من الشیطان الرجیم)
وقتاکه حنه حملی وضع
ایتدکده یارب بن بونی
قز طوغردم دیو محزون
اولدی الله تعالی انك نه
طوغردیغنی بیلور وکنیسا
خدمتیچون ارکك قزکبی
دکلدر واکامریم تسمیه
ایلدم یعنی لسانلرنده امة الله
دیمکدر ویارب انی وذریتنی
رحمتکدن مطرود شیطانك
وسوسه سندن سنك وقایه
که اصمرلدم دیدی ❀
حنه نك بودعاسیله مریم
وعیسی علیه السلام
وسوسهٔ شیطاندن محفوظ
اولدیلر ❀ حدیث شریفده
هر مولودك ولادتی وقتنده
شیطان مس ایدوب بکا
ایدر الامریم اوغلی مس
ایتمامشدر بیورلدی
(فتقبلها ربها بقبول حسن
وانبتهانباتا حسنا وکفلها
زکریا کلمادخل علیها
زکریاالمحراب وجدعندها
رزقا قال یا مریم انی لك
هذا قالت هو من عندالله
ان الله یرزق من یشاء
بغیر حساب) مریمی
ربی کوزل قبول ایله
قبول ایلدی وبتردی یعنی
کوزل نشو نماوتربیه ایله

الله تعالی یه ایمان کتورر (وماانزل الیکم) وسزه انزال اولنان قرآنه (وماانزل الیهم) وانلره انزال
اولنان تورات وانجیله (خاشعین لله) الله تعالی یه عذابندن خوف وثوابن رجاءله متواضعین
اولدقلری حالده (لایشترون بآیات الله ثمناقلیلا) الله تعالینك تورات وانجیلده یازیلان آیاتنی
حطام دنیادن عرض یسیره رغبتله تحریف وکتم ایتمزلر رؤساء یهوددن انلرك غیری
ایتدیکی کبی (اولئك لهم اجرهم عند ربهم) ایمدی بوصفتلو کسنه لر ایچون رب تعالی
عندنده ❀ اولئك یؤتون اجرهم مرتین ❀ دلالتیله اجر مخصوص وموعدلری واردر
(ان الله سریع الحساب) الله تعالی خلقك حسابنی سرعت اوزره ایدر زیراکه عمللرین
وجزالرین بیلور تأمل واحتیاطدن مستغنیدر یعنی انلرك موعودی سریع الوصولدر زیراکه
سرعت حساب سرعت جزایی مستدعیدر ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو آیت
کریمه ملك الحبشه اصحمه حقنده نازل اولوبدر انك وفاتنی اول کونده جبرائیل علیه السلام
پیغمبریمز علیه السلامه خبر ویروب پیغمبریمز علیه السلام صحابه یه دیدیکه دین قرنداشکز
نجاشی وفات ایدوبدر اندن انلرکله بقیعه کتدی وارض حبشه اکا منکشف اولوب حتی که
نجاشیشنك سریرنی کوردی ودرت تکبیرایله اوزرینه جنازه نمازین قیلدی وانکیچون استغفار
ایتدی منافقلر بری برلرینه دیدیکه کورکه شونی کیم کورمدیکی ودیننده اولمیان برعلج کافر
حبشی نصرانی نمازین قیلور اویله اولسه اشبو آیتی الله تعالی انزال ایله انی وصف ایتدی
❀ عطا ایدر اشبو آیت کریمه نجران اهلندن قرق کشی حقنده نازل اولوبدرکه انلرك اوتوز
ایکیسی حبشه دن وسکزی رومدن دین عیسی علیه السلام اوزره اولوب پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلمه ایمان کتورمشلردی ابن جریج رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو آیت عبدالله بن
سلام واصحابی حقنده نازل اولدی ومجاهد ایدرکه اول اهل کتابدن هر ایمانه کلان حقنده
نازل اولمشدر (یاایها الذین آمنوا اصبروا) یامؤمنلر طاعتك مشقتلرینه وسزه اصابت ایدن
شدتلره صبر ایدك (وصابروا) وشدائد حرب اوزره صبرده اعداء اللهدن زیاده اولمغه جهد
ایدك علی الخصوص اعدای عدوکز هوای نفس مخالفتی اوزره صبرده اوله (ورابطوا)
سرحدلرده اقامت ایدك غزا ایچون آتلر بسلر وانکله اعداکزی ارهاب ایدر اولدیغکز حالده
❀ پس بواجلدن هر کسه سرحدده مقیم اوله تاکه وراسنده اولان عباد وبلاددن کفار محاربینك
شرنی دفع ایده اکرچه آتی یوغیسه ده اکا مرابط دینلدی ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
رباط یوم فی سبیل الله خیر من الدنیا وماعلیها ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر الله تعالینك سبیلنده
برکون رباطك ثوابی دنیایی واوزرنده اولان اشیایی لله بذل وانفاق ثوابندن خیرلودر ❀
قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من رابط یوما ولیلة فی سبیل الله کان له اجر صیام شهر مقیم
ومن مات مرابطا جری له ذلك الاجر واجری علیه من الرزق وامن من الفتانات ❀ پیغمبریمز
علیه السلام ایدر برکسنه که برکون برکیجه الله تعالینك سبیلنده مرابط اوله انکیچون مقیمك
برآی صائم اولمسنك اجری دکلو اجر اوله وبرکسنه که مرابط ایکن وفات ایده یوم قیامته
دکین برآی اولان اجر انکیچون یازیلور وشهدایه ویریلان رزق هر دائما اکا دخی ویریلور وآفات
قبردن امین اولور وسلمة بن عبدالرحمن رضی الله تعالی علیه ایدر پیغمبریمز علیه السلام زماننده

نمالندردی وزکریا
علیه السلامی اکا کفیل
قیلدی هر قچانکه زکریا
علیه السلام مریمك
اولدیغی چارطاقه داخل
اولسه مریمك یاننده رزق
ووقتسز میوه لر بولوردی
بو ندر دیو سؤالنده مریم
بوالله تعالی طرفندندر
دیر ایدی تحقیق الله عظیم
الشان دیلدیکنی حسابسز
رزقلندرر ❀ روایت
اولندیکه حنه مریمی
طوغردقده بیت المقدسه
کوتروب احبارلره بوالله
تعالیدن نذردر دیو تسلیم
ایتدی انك تربیه سی
خصوصنده احبار بیننده
منازعه اولوب نهایت قرعه یه
قرار ویردیلر یکرمی یدی
کیمسه توریة یازدقلری
قلملرینی اخذله نهراردنه
واروب قلملرینی ایرمغه
آتدیلر سائرلرك قلملری
باتوب زکریا علیه السلامك
قلمی صو اوزرنده قالمغله
انك کفالتنده قالدی دایه
ایله انی بسلیوب حد طفولیت
کچدکده انکیچون یالکز
برنردبان ایله چیقلور
برچار طاق ترتیب ایدوب
اکا وضعله کلیدلیوب
مالزمه سنی کندو کورر
ایدی واردقچه مریمك

رباطلو غزا ایوغیدی بلکه اول زمانده رباط نماز اردنجه برآخر نمازه انتظار ایدی شول دلیل
ایله که ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الا اخبركم بما یمحو الله به الخطایا ویرفع به الدرجات اسباغ
الوضوء علی المكاره وكثرة الخطا الی المساجد وانتظار الصلاة بعد الصلاة فذلكم الرباط فذلكم الرباط
پیغمبریمز علیه السلام ایدر آگاه اولك كه سزه خبر ویره‌یم انی كه ایشلمسیله حق تعالی
خطالری محو ایدر ودرجاتی رفع ایدر كه اول آبدستك سنن وآدابنی اكمالدر نفسك آبدستی
كراهتی حالنده مثلا صووغك شدتنده ویا جسمك صودن المنده واشتغال ومصائب حالنده
اولدیغی كبی ودخی ایراق یره مسجده كتمكه تخطیلرك كثرتیدر ودخی برفرض نمازی ادا
دنصكره برآخر فرض نمازك اداسنه انتظاردر ❀ اشبو مرابطهٔ حقیقیه دركه ثواب ونفعی
عظیم اولور زیرا كه سرحدده مرابطه عبادتدن نوع واحد در اما كه بوذكر اولنان انواعدر
(واتقوا الله لعلكم تفلحون) والله تعالینك غیریدن تبری ایله اتقاء ایدك كه غایت فلاحه ایره
سز ویا قبایحدن اتقاء ایدك كه ذكر اولنان مقامات ثلاثه‌یه نیلله فلاحه ایره‌سزكه اول مضض
طاعاته صبر ورفض عادتده مصابرهٔ نفس وجناب حقه مرابطهٔ سردر تاكه انكله واردات
الهیه‌یه مترصد اوله سزكه اندن شریعت وطریقت وحقیقتله تعبیر اولنوبدر ❀ عن النبی صلی
الله تعالی علیه وسلم من قرأ سورة آل عمران اعطی بكل آیة منها امانا علی جسر جهنم ❀ پیغمبریمز
علیه السلامدن مرویدر بركسه آل عمران سوره‌سنی اوقوسه اندن هر بر آیت مقابله‌سنده
صراط اوزره امن ویریله ❀ وعن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من قرأ السورة التی یذكر
فیها آل عمران یوم الجمعة صلی الله تعالی علیه وملائكته حتی تجب الشمس ❀ پیغمبریمز علیه
السلامدن مرویدر بركسه كه جمعه كوننده آل عمران سوره‌سنی اوقوسه تا كونش باتنجه الله
تعالی وملائكه‌سی اكا صلاة ایده

❀ سورة النساء وهی خمس وسبعون آیة مدنیة ❀

بسم الله الرحمن الرحیم

(یا ایها الناس اتقوا ربكم الذی خلقكم من نفس واحدة) یا ناس ربكز جل شانه دن خوف
ایدوب شرك ومعصیتدن صاقنك كه اول سزی شخص واحددن یعنی ابو البشر آدم علیه
السلامدن خلق ایتدی (وخلق منها زوجها) آدم علیه السلامك اضلاعنك بریندن زوجی
حوایی خلق ایتدی (وبث منهما رجالا كثیرا ونساء) اول آدم علیه السلام وحوادن بنون وبنات
كثیره نشر ایلدی حق جل وعلا تقوی ایله امر ندنصكره اشبو قدرت عظیمه‌سنه دلالت ایدر
شیئله كندوینی وصف ایتدی تاكه انكلدا انلری تعذیبه دخی قدرتن بیلوب اندن خوف ایده‌لر
واكا برشیئی اشراك ایتمیز عبادت ایده‌لر (واتقوا الله الذی تساءلون به) واول الله تعالیدن
خوف ایدك كه بری بریكز دن برشیئی ایسته‌كزانی وسیله ایدینوب استرسز (والارحام)
ودخی ارحامی وسیله ایدینوب استرسز ویاخود ارحامدن خوف ایدوب صله ایدك یوخسه
قطع ایتمكز حق جل وعلا انی اسم شریفنه تقرینله تنبیا ایتدیكه اول انك عندنده مكان ومنزلتده
اوله ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الرحم معلقة بالعرش تقول من وصلنی وصله الله
ومن قطعنی قطعه الله) پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر رحم عرشه معلقه دردركه

یانده شتاده یاز ویازده
قیش میوه‌سی بولور ایدی
بو ندر دیو سؤالنده
❀ هو من عند الله ❀ دیمشدر
(هنالك دعا زكریا ربه
قال رب هب لی من لدنك
ذریة طیبة انك سمیع الدعاء)
زكریا علیه السلام
بو میوه‌لری مشاهده
ایتدكده همان كندو
محرابنه كیروب یاربسنك
عندكدن بكا بر ولد طیب
ومبارك باغشله دیو ربسنه
دعا ونیاز ایلدی تحقیق سن
دعایه اجابت ایدیجیسن
(فنادته الملائكة وهو قائم
یصلی فی المحراب ان الله
یبشرك بیحیی مصدقا
بكلمة من الله وسیدا
وحصورا ونبیا من الصالحین)
زكریا علیه السلام محرابده
قائم نماز قیلاركن ملائكه
یاخود جبریل علیه السلام
ندا ایلدیكه تحقیق الله تعالی
سنی كندودن كلن كلمه‌یی
یعنی عیسی علیه السلامی
تصدیق ایدیجی وقومنك
سیدی ونفسنی شهواتدن
حبس ایدیجی وصالحلردن
نبی اولدیغی حالده ❀ یحیی
نام بر ولد ایله ❀ تبشیر
ایلدی دیدی (قال رب
انی یكون لی غلام وقد بلغنی
الكبر وامرأتی عاقر قال

بكا واصل اولانه الله تعالی جل شانه رحمتن ایركوره وبنی قاطع اولانه الله تعالی جل شانه رحمتنی
ایركورمیه ❀ وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ما من عمل حسنة اسرع ثوابا من صلة الرحم وما من عمل
سیئة اسرع عقوبة من البغی ❀ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر اعمال حسنه‌دن صلهٔ رحم كبی ثوابی اسرع
عمل یوقدر واعمال سیئه‌دن قطع رحم كبی عقابی اسرع عمل یوقدر (ان الله كان علیكم رقیبا) الله تعالی جل
شانه اوزریكزه حافظ اولدی (وآتوا الیتامی اموالهم) یتیملره مماللرینی ویرك قچانكه بالغ
اوله‌لر ویتیم شول صغیر دركه باباسی اولمیه زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ❀ لا یتم
بعد الحلم ❀ بلوغدنصكره یتیملك یوقدر دیدی ❀ روایت اولندیكه غطفاندن بر رجل عندنده
قرنداشنك بریتیم اوغلنك مالی وارایدی اول یتیم بالغ اولیجق اندن مالنی استدی عم ایسه اكا
مالنی ویرمكدن امتناع ایلدی ایكیسی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه مرافعه اولیجق اشبو آیت
كریمه نازل اولدی اوی ایله اولسه عم سمعا وطاعة دیوب اكا مالنی دفع ایتدی چون اول انده مالنی
قبض ایلدی جمله‌سنی فی سبیل الله انفاق ایتدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیكه اشبو
غلام ایچون اجر ثابت اولوب والدی اوزره وزر باقی قالدی (ولا تتبدلوا الخبیث بالطیب)
انلرك حرام اولان ماللرینی كندیكزك حلال ماللریكزه استبدال ایتمكز ❀ علماء اشبو تبدیلده
اختلاف ایتدیلر ❀ دینلدیكه انلرك اولیاء اوصیاسی انك مالندن جیدی آلوب یرینه زیوف
اقچه قوردی اندن نهی اولندیلر ویاخود رزق حلال كلمسنه قاتلنمیوب رزق حرام اخذینه
عجله ایتمكز (ولا تأكلوا اموالهم الی اموالكم) وانلرك ماللرینی كندی مالكزه ضم ایدوب
اكل ایتمكز زیرا كه انلرك مالندن اجر مثلكز دن زیاده‌سی حرامدر حق تعالی جل شانه‌نك
❀ فلیأكل بالمعروف ❀ قول شریفی دلالتیله (انه كان حوبا كبیرا) زیرا اول وجهله اكل عند الله
ذنب عظیم اولدی ایمدی اندن صاقنك (وان خفتم ان لا تقسطوا فی الیتامی فانكحوا ما طاب لكم
من النساء مثنی وثلاث ورباع) اگر خوف ایدرسكز كه نسادن یتامایی تزوج ایتدیككز تقدیر
اوزره انلرك حقوقنده عدل ایتمیه‌سز ایمدی انلرك غیری نسادن سزه حلال اولانلری ایكیشر
ایكیشر اوچراوچر دردردر در تزوج ایدك ویاخود حقوق یتامادە عدل ایتممك خوفیله
تحرج ایدرسكز ❀ ایمدی نساء بیننده دخی عدل ایتمامكدن خوف ایدوب حقنی وقایه
امكانكز اولدیغی مقداری انلردن تزوج ایدك زیرا بر ذنبدن تحرج ایدن كشی‌یه لایق اولوركه
ذنوبك كلندن تحرج ایده ❀ روایت اولندی وقتا كه حق جل وعلی یتامی امرنی تعظیم ایتدی
انلرك ولایتدن تحرج ایدر اما كه نسائی تكثیر واضاعتدن تحرج ایتمز اولدقلرنده اشبو آیت
كریمه نازل اولدی واجماع امت نسانك عددنده انك اوزره دركه بو امتك هیچ بركمسه‌یه دردتدن
زیاده‌یی جمع جائز اولمیه بلكه درت اوزره زیاده‌یی جمع پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك
خصائصندن ایدی امتدن هیچ كمسه‌نك انده مشاركتی یوقدر اما عبد ایچون اكثر علما عندنده
ایكی حره دن زیاده یی جمع جائز اولمز ❀ عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه ایدر عبد ایچون
نكاحده ایكی مرأه‌یی جمع جائز اولور وبر مرأه‌یی ایكی كره تطلیقدنصكره زوج آخره‌وارمینجه
اكا عودت جائز اولمز ربیعه رضی الله تعالی عنه ایدر عبده دخی حر كبی درت حرائری
جمع جائز اولور (فان خفتم ان لا تعدلوا فواحدة) اگر نساء متعدده بیننده عدل ایتمك

كذلك الله یفعل ما یشاء
قال رب اجعل لی آیة قال
آیتك الا تكلم الناس
ثلثة ایام الا رمزا واذكر
ربك كثیرا وسبح بالعشی
والابكار) زكریا علیه
السلام یارب بنم نیجه ولدم
اولوركه بكا پیرلك كلدی
❀ زیرا طقسان طقوز
یاشنده ایدی ❀ وبنم
زوجه‌م طوغرمز دیدی
❀ زیرا طقسان سكز یاشنده
ایدی ❀ الله تعالی یاخود
جبرائیل علیه السلام دیدیكه
یا زكریا بویله‌در الله تعالی
دیلدیكنی ایشلر زكریا
علیه السلام یارب بنم ایچون
بر علامت تعیین ایله
❀ كه زوجه‌ك حملندن
آگاه اوله‌یم ❀ دیدی
جبرائیل علیه السلام
طرف باریدن دیدیكه سكا
نشان وعلامت اوچ كون
ناس ایله لسانكله تكلم
ایتمكه قدرتك اولمیوب
انجق رمزله ❀ كه ال
وگوز وباشله ❀ اشارت
ایده‌سن وربكی چوق
ذكر ایله واخشام وصباحده
دائما تسبیح ایله (واذ قالت
الملائكة یا مریم ان الله
اصطفیك وطهرك
واصطفیك علی نساء
العالمین) یاد ایله شول

خوفن ایدر سکز برین اختیار ایدوب اندن زیاده یی ترك ایدك ﴿ اوما ملکت ایمانکم ﴾ ویاخود سراریدن اسرو طریق آخرله مالك اولدیغکزی اختیار ایدن مؤنتارنده خفت اولدیغیچون ومع ذلك دیلرسکز انلردن اکثارویااقلال ایدرسزودیلرسکز قسملرنده عدل ایدر ودیلرسکز عدل ایتمزسز ﴿ ذلك ادنی ان لاتعولوا ﴾ نسائی تقلیلکزویاامرأۀ واحده یی ویاتسری یی اختیارکز جور ومیل ایتمکه اقربدر ویاالله تعالینك سزه فرض ایتدیکنی تجاوز ایتمکه وعیالکز کثیر اولمغه اقربدر ﴿ وآتواالنساء صدقاتهن نحلة ﴾ ونسایه مهرلرینی ویرك طیب نفسله عوض توقعنسز ویاالله تعالیدن عطیه وفضل اولدیغی حالده ﴿ فان طبن لکم عن شیٔ منه نفسا فکلوه هنیئا مریئا ﴾ اکر نساکز مهرلرندن طیب نفسلریله برشیٔ هبه ایدرلرسه اول تبعه سزسزه حلال اولدیغی حالده انی الوب انفاق ایدك ﴿ ولاتؤتواالسفهاء اموالکم التی جعل الله لکم قیاما ﴾ تحت ولایت وتصرفکزده اولان سفهایه مالاریکزی ویرمکزکه الله تعالی سزك قیام وانتعاشکزی اول مال جنسندن قیلوبدر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر حق تعالی جل شانه نك سکا انعام ایدوب معیشتك اندن قیلدیغی مالنی امرأه ویاولدکه ویروب قیام وانتعاشکی انلرك یدندن اولمسنه عمدا تمکل بلکه انی کندك امساك واصلاح ایدوب رزق ومؤنتلرینی انلره سن انفاق ایلکل ❁ کلبی ایدر قچان برکسنه مرأه ویاولدنی سفیه مفسد ایدوکنی بیلسه لایق اولمزکه انی مال اوزره تسلیط ایده ﴿ وارزقوهم فیها واکسوهم ﴾ وانلر ایچون مالارنده رزق تقدیر ایدك وانلری کیورك ﴿ وقولوا لهم قولا معروفا ﴾ وانلره وعدۀ جمیله ایدککه انکله نفسلری طیب اوله ﴿ وابتلوا الیتامی ﴾ سز تحت ولایتکزده اولان یتامایی بالغ اولملرندن اول عقللرنده ودینلرنده ومالی حفظلرنده احواللرین تتبعله اختبار ایدك ﴿ حتی اذا بلغوا النکاح ﴾ قچانکه بلوغ حدینه ایریشدلر احتلام ایله ویااون بش یاشنه ایرمکله ❁ قال النبی علیه السلام اذا استکمل المولود خمسة عشر سنة کتب له وعلیه واقیمت علیه الحدود ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر قچان برمولود اون بش سنه یی استکمال ایده اندنصکره ده ایشلدیکی خیری وشری یازیلور واوزرینه حدود اقامت اولنور ﴿ فان آنستم منهم رشدا ﴾ اکر انلردن رشد کوررسکز اکرسوقده تصرف ایدنلردن ایسه الینه مالدن شیٔ یسیر ویروب کیفیت تصرفنه نظرایده سزواکرسوقده تصرف ایدر دکلسه خانه سنك لوازمنی اشترا وتصرفده تیقظنه وتفطننه نظر ایده سز ﴿ فادفعوا الیهم اموالهم ﴾ تأخیرسز انلره مالارینی دفع ایدك ❁ اشبو دلیلدرکه انلرده رشد بیلمینجه انلره مالارینی دفع جائز اولمیه ابو حنیفه رحمه الله تعالی ایدر قچان سن بلوغدن یدی سنه یی تجاوز ایتسه اکرچه انده رشد کورلمزسه ده اکا مالی دفع اولنور ❁ زیراکه تغیر احوالنده اول برمدت معتبره درکه اندنصکره ده صغارك ذکوری اناثندن تمیز اولنور وصلاتله امر ایدیلور ❁ معلوم اوله که بلوغ درت شیئك بریله اولور ایکیسنده رجال ونساء مشترکلردر وایکیسی ایسه نسایه مختصدر اما رجال ونساء مشترکلر اولدیغی شیئك بری سن وبری احتلامدر اماسن قچانکه مولود اون بش یاشنه ایریشه اول کرکسه غلام ویاجاریه در بلوغنه حکم اولنور نتکیم دلیلی کچدی اشبو اکثر علمانك قولیدر ابو حنیفه رحمة الله علیه ایدرکه جاریه نك بلوغی اون یدی یاشنی وغلامك بلوغی اون سکز یاشنی استکمال ایله در ❁ واما احتلامکه انکله مراد نزول منیدر اولکه کرکسه احتلام ویا جماع

وقتیکه جبرائیل علیه السلام دیدیکه یامریم تحقیق الله تعالی سنی عبادت وعصمتله انتخاب واختیار ایتدی وسنی خصال ذمیمه وعادت قبیحه دن پاك ایتدی وسنی عالملرك نسوانی اوزرینه ترجیح ایتدی ﴿ یامریم اقنتی لربك واسجدی وارکعی مع الراکعین ﴾ یامریم ربکه طاعته مداومت ایله وسجده ایله ورکوع ایدنلرله بیله رکوع ایله ﴿ ذلك من انباء الغیب نوحیه الیك وما کنت لدیهم اذیلقون اقلامهم ایهم یکفل مریم وما کنت لدیهم اذیختصمون ﴾ اشبو قصۀ مریم وزکریا ویحیی وعیسی علیهم السلام غیب خبرلرندندرکه بز انی سکا وحی ایده رز سن انلرك یاننده دکل ایدك که انلر توریة یازدقاری قلملرینی قرعه اوله رق نهره براقدیلرکه قنغیسی مریمك تربیه سنه تکفل ایده جك وانلرك مخاصمه لری وقتنده دخی حاضر دکل ایدك ﴿ اذ قالت الملائکة یامریم ان الله یبشرك بکلمة منه اسمه المسیح عیسی ابن مریم وجیها فی الدنیا والآخرة ومن المقربین ﴾

ویاشئ آخرله در ❁ ایمدی قچان غلام ویاجاریه طقوز یاشنی استکمالدنصکره انده نزول منی بولنسه بلوغنه حکم اولنور ❁ واذا بلغ الاطفال منکم الحلم فلیستأذنوا ❁ دلالتیله واما نسایه مختص ایکی علامت بلوغك بری حول فرجده شعر خشن بتمسیدرکه اول اولادمشرکینده بلوغدر ❁ عطیة القریظی رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه ایدر بن بنی قریظه سبیندن ایدم مسلمین اول شعره نظر ایدرلر ایدی شعری بتمشی اولدردیلر بتمامشی اولدرمدیلر بنم ایسه بتمامش ایدی واولاد مسلمینده اول بلوغ ایدوکنده ایکی قول واردر ❁ اما نسایه مختص بلوغك بری حیض وبری ایسه حبلدر قچان برمرأه طقوز یاشنی استکمالدنصکره حیض کورسه بلوغنه حکم اولنور وکذلك طوغرمزدن التی آی اول بلوغنه حکم اولنور زیرا اول مدت حملك اقلیدر ﴿ ولاتأکلوها اسرافا وبدارا ان یکبروا ﴾ یامعشر اولیاء یتامانك اموالنی اسراف ایدر ویا انلرك کبرنه مبادرت ایدر اولدیغکز حالده یمکز شول حذرله کیم انلر بالغ اولوب مالارین انلره تسلیمکز لازم اوله اندن اول مالدن اولیایه حلال اولانی بیان ایدوب دیدیکه ﴿ ومن کان غنیا فلیستعفف ﴾ اولیادن اولکه غنی اوله مال یتیمدن امتناع ایدوب نه قلیل ونه کثیرا کل ایتمسون ﴿ ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف ﴾ واولکه مال یتیمه محتاج اولوب حالبوکه انی حافظ ومتعهد اوله قدر حاجتی واجرت سعیی دکلو اندن اکل ایتسون ❁ روی ان رجلا اتی رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال انی لفقیر لیس لی شیٔ ولی یتیم فقال کل من مال یتیمك غیر مسرف ولا مباذر ولا متأثل ❁ روایت اولندیکه بررجل پیغمبریمز علیه السلامه کلوب دیدیکه بن فقیرم برشیئم یوقدر وحجرمده بریتیم وار انك مالندن اکل ایده یمی دیدیکه اکل ایت اسراف ایتمنسز وانك کبرنه مبادرت ایتمکسز واندن برشیٔ جمعنسز ومال یتیمدن اخذ اولنانك قضاسی لزومنده علما اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه موسر اولدیغنده قضا ایدر زیرا ❁ فلیأکل بالمعروف ❁ قولیله مراد اولدرکه مال یتیمدن محتاج اولدیغنده استقراض ایدوب موسر اولیجق انی قضا ایتمسیدر ❁ عمربن الخطاب رضی الله تعالی عنه ایدر کندیمی مال اللهدن اخذده یتیمك ولیسی منزلنه تنزیل ایتمشن استغنام حالنده استعفاف وافتقارم حالنده معروفله اکل ایدرین بعده یسره ایریشیجك اول اکل ایتدیکمی قضا ایدرین ❁ شعبی ایدرمیته اکلنه اضطراری کبی اکامضطر اولمینجه اندن اکل ایتمیه وبرقوم دیدیلرکه اندن اکل ایتدیکنی قضا ایتمز بعده معروفله اکلك کیفیتنده علما اختلاف ایتدیلر ❁ عطاء رحمة الله علیه وعکرمه دخی ایدرلرکه اطراف اصابع ایله یبه واسراف واندن اکتساء ایتمیه ﴿ فاذا دفعتم الیهم اموالهم فاشهدوا علیهم ﴾ قچان سز تحت ولایتکزده اولان یتامایه مالارینی تسلیم ایده سز انلرك قبضنه اشهاد ایدك که اول تهمتی کیدرر وخصوص ووجوب ضماندن بعید قیلور ❁ اشبو اشهاد امری دینلدیکه ندب وبرقولده وجوب ایچوندر واندن مستفاد اولورکه دفعده قول صبینك اوله یوخسه ولینك دکل اویله اولسه ولی قولنك قبولی بینه ایله اولهکه اول شافعی ومالکی مذهبیدر اماکه ابوحنیفه رحمه الله علیه انك خلافنی ملابسدر ﴿ وکفی بالله حسیبا ﴾ الله تعالی جل شانه سزه محاسب یترایمدی انك امرینه مخالفتدن وحدودینی تجاوزدن صاقنك ﴿ للرجال نصیب مما ترك الوالدان والاقربون وللنساء نصیب مما ترك الوالدن واقربون مما قل منه اوکثر نصیبا مفروضا ﴾ والدان واقربون متوارثونك ترك ایتدیکی مالك قلیل وکرك کثیرندن

وانی دخی یاد ایله که ملائکه «یامریم تحقیق الله تعالی کن کلمه سیله خلق اولنور اسمی مسیح عیسی ابن مریم بر ولدله سنی تبشیر ایلدی» دیدیلر دنیاده نبوت واخرتده شفاعت درجه لریله تام القدر ونزد خداده مقربلردن اولدیغی حالده ﴿ ویکلم الناس فی المهد وکهلا ومن الصالحین ﴾ وناسه بشکده کلام سویلرکه معجزه ایدی ویکیتلکنده دخی یاخود سمادن نزولندنصکره سویلرکه دعوتدر حال بوکه عباد صالحیندندر ﴿ قالت رب انی یکون لی ولد ولم یمسسنی بشر قال کذلك الله یخلق مایشاء اذا قضی امرا فانما یقول له کن فیکون ﴾ مریم یارب بنم ایچون ولد نیجه اولورکه بکا بررجل مس ایتمدی دیدی جبرائیل علیه السلام کرچه بویله در رجل طوقنمدی لکن الله تعالی برامرك حدوثنی مراد ایدرسه دیلدکنی خلق ایدر انجق انك یارادلمسنده اول دیو امر ایدر عقبنده اولور دیدی ﴿ ویعلمه الکتاب والحکمة والتوریة والانجیل ورسولا الی بنی اسرائیل ﴾ انی

وارثلرينك ذكور واناثيچون نصيب مفروض ثابت اولدى ❁ روايت اولنديكه اوس بن ثابت
انصارى رضى الله تعالى عنه وفات ايدوب زوجه سى ام كحه ايله اوچ بناتنى تخليف ايتدكده اول
متوفانك ايكى ابن عميسى سويد وعرفجه طوروب سنت جاهليه اوزره انك مالنى الديلر زوجه
وبناته برشيئ ويرمديلر اكابناء كه اهل جاهليت نساء وصغاره برشى ويرمزلردى بلكه ميراث
محاربه يه قادر اولانكدر ديرلر دى اويله اولسه ام كحه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه
واروب انلردن شكايت ايلدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه صبرايت كه حق
حق تعالى نه امر ايدر كوره لم انك موجبنجه هرحقى صاحبنه ايرى كوره لم اول سببدن بو آيت
كريمه نازل اولنجق پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم سويد وعرفجه يه تنبيه ايتديكه اوسك
مالندن برشى تفريق ايتميه لر زيرا كه حق جل وعلا اول مالدن زوجه وبنات ايچون نصيب
اثبات ايدوبدر لكن مقدارينى بيان ايتميوبدر ايمدى بيان اولنجه صبرايده لر اندنصكره ❁
يوصيكم الله ❁ آيتى نازل اولوب زوجه يه ثمن وبناته ثلثان وايكى ابن عمه باقى قلاننى
ويردى (واذا حضر القسمة اولوا القربى واليتامى والمساكين فارزقوهم منه) قچان ميراث
قسمتنده ميته وارث اولميوب لكن اكا قرابتى اولنلر ويتيملر ومسكينلر حاضر اوله لر اول
مقسومدن انلره قلوبلرين تطييب ايچون برشى ويرك (وقولوا لهم قولا معروفا) وانلره قول
معروفله سويلكز انلره دعا ايتمك وويريلانى ازرغنمق وانكله من ايتمك كبى ❁ اشبو آيتك
حكمنده علماء اختلاف ايتديلر برقوم ديديلركه اشبو حكم ميراث آيتندن اول ايدى اول نازل
اولنجق بو نسخ اولندى وآخرون ديديلركه بو نسخ اولنميوبدر اهل ميراث اوزره موجبيله عمل
واجبدر واكر ورثه نك بعضى طفل ايسه اول قسمته حاضر اولان اصناف مذكوره يه ولى
اعتذار ايدوب ديه كه بو مال بنم ملكم دكلدر بلكه صغاركدر بيودكلرنده سزه حقوقكزى
ويرسونلر وبعضيلر ديديلركه اشبو صغار وكبارك اموالنده بزه حق واجبدر كبارانى كنديلر ويرر
وصغارك وليلرى ويرر وبعضيلر ديديلركه اشبو امر ندب واستحباب ايچوندر يوخسه حتم
وايجاب ايچون دكل اشبو اقاويلك اولا سيدر ديديلر (وليخش الذين لو تركوا من خلفهم ذرية
ضعافا خافوا عليهم) يتامى امرنده اوليا الله تعالى جل شانه دن قورقوب اول يتامايه
ايشلسونلرانى كه كنديلر وفات ايتديكنده شول ذرارئ صغارلرينه ايشلندكنى سوه لركه اول
ضعاف اوزره فقر وتكفف خوفى اوله وياخود مريضك وصيتنه حاضر اولنلر الله تعاليدن
قورقوب كنديلرك اولادينه شفقتلرى كبى مريضك اولادينه شفقت ايدوب مريضى اولادينه
اضرار ايتمكدن منع ايده لر وياخود وصيت ايدنلر وصيتده اسرافدن صاقنسونلر اكرچه خير
ايسه ده ذرية ضعاف تخليف ايتدكلرى تقدير اوزره انلره ضياع خوفى اوله اشبونده ارشاد
واردركه كشى كندى اولادينه ايتديكى ترحم وشفقتى غيرك اولادينه دخى ايده (فليتقوا الله
وليقولوا قولا سديدا) ايمدى الله تعاليدن قورقوب كندى اولادلريچون سويلدكلرى قول
سديدى يتامى ايچون دخى سويلسونلر وياخود مريضى وصيتده اسرافدن منع ايتسونلر واكا
توبه وكلمهٔ شهادت تلقين ايتسونلر (ان الذين يأكلون اموال اليتامى ظلما انما يأكلون فى بطونهم
نارا وسيصلون سعيرا) شونلر كه يتيملرك مماللرين ظلمله اكل ايدرلر قارنلرى طولوسى برشى

قدجئتكم باية من ربكم انى
اخلق لكم من الطين كهيئة
الطير فانفخ فيه فيكون
طيرا باذن الله وابرئ
الاكمه والابرص واحيى
الموتى باذن الله وانبئكم
بما تأكلون وما تدخرون
فى بيوتكم ان فى ذلك لآية
لكم ان كنتم مؤمنين)
حق تعالى اول مولوده
صحف وكتاب منزله يى
وحكمت شريعتى وخاصه
تورية وانجيلى تعليم ايدر
وبنى اسرائيله پيغمبر ارسال
ايدر وقتا كه بنى اسرائيلك
انك رسالتندن سؤاللرنده
انلره ديه كه تحقيق ربكز
طرفندن علامتله سزه كلدم
سزكچون چاموردن
قوش هيئتنده تصوير ايدوب
اكا اوفوررم الله تعالينك
اذنيله اول طير اولور
واناندن طوغمه اعمايى
وبرص علتنى اوكولدرم
وباذن الله موتايى ديرلدرم
وخانه كزده اكل وادخار
ايتديككزى سزه خبر
ويررم تحقيق بونلر معجزه
سزكچون علامت وادعامه
دلالتدر اكر سز بكا ايمان
كتورنلردن اولورسكز
❁ بو آيت كريمه ده اولان
معجزه لرك روايتلرى
مختصر بجمله بووجه

اكل ايدرلركه اول انلرى ناره ايلتور وعاقبت انلر شول يالكو ناره كيرر ❁ قال النبى صلى الله
تعالى عليه وسلم رأيت ليلة اسرى بى قوما لهم مشافر كمشافر الابل احداها قالصة على منخريه
والاخرى على بطنه وخزنة النار يلقمونهم جمر جهنم وصخرها فقلت يا جبريل من هؤلاء قال
الذين يأكلون اموال اليتامى ظلما ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر ليلهٔ اسراده
برقوم كوردمكه دوه نك كبى دوداقلرى وار انك برى بورننه بوكيلوبدر وبرى دخى قارنى
اوزره صارقوبدر زبانيلر ايسه جهنم قورلرينى وطاشلرينى انلرك آغزلرينه صوقارلر ديدمكه
ياجبريل بونلر كيملردر ديديكه يتيملرك ماللرينى ظلمله اكل ايدنلردر (يوصيكم الله فى اولادكم
للذكر مثل حظ الانثيين) حق جل وعلا سزه اولادكزك ميراثى شانده امر وعهد ايدركه
قچان سزدن رجل ويا امرأه وفات ايدوب ذكور واناثدن اولادينى ترك ايتسه هر ابن ايچون
ايكى بنت سهمى ويريله (فان كن نساء فوق اثنتين فلهن ثلثا ماترك) اكر ميتك ترك ايتديكى
اولادى ايكى ويا ايكيدن اكثر بنات اولوب انلركله بيله ابن يوغيسه انلر ايچون ميراثك
ثلثانى واردر (وان كانت واحدة فلها النصف) واكر مولوده بنت واحده ايسه انكچون
ميرانك نصفى واردر (ولابويه لكل واحد منهما السدس مما ترك ان كان له ولد) وميتك اب
وامندن هر برىيچون سدس واردر اكر اول ميتك ولدى يعنى ابن ويا بنتى وياخود ولد ابنى
واريسه (فان لم يكن له ولد وورثه ابواه فلامه الثلث) واكر ميتك ابن ويا بنتى ويا ولد ابنى
اولميوب اكا اب وامى وارث اولورسه جميع ميراثك ثلثى امك اولوب باقيسى عصوبت ايله ابك
اولور (فان كان له اخوة فلامه السدس) واكر ميتك ايكى ويا ايكيدن اكثر قونداشلرى كرك
جميعى ذكور واناث ويا مختلف اولسون وياجميعى اخوات لاب وام ويالاب ويالام مختلف
اولسون ام ايچون سدس اولور (من بعد وصية يوصى بها اودين) اشبو نصابك ورثه يه
قسمتى ميتك دينى قضاء ووصيتى تنفيذندن صكره در (اباؤكم وابناؤكم لاتدرون ايهم اقرب لكم
نفعا) آباء وابناء كزكه سزه وارث اولدر بيلمزسزكه دنيا وآخرتده انلرك قنغيسى سزه انفعدر
بلكه سزه انفع اولانه الله تعالى اعلمدر ايمدى انلرك شانده الله تعالينك تدبيرينه اتباع ايدك يوخسه
انلرك بعضنى تفضيل وياحرمانه عمدا ايتمكز ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر آباء وابنادن
قنغيسنك حق تعالى يه اطاعتى زياده ايسه يوم قيامتده انك درجه سى آخردن رفع اولور ايمدى
اول درجه سى ارفعنك شفاعتيله حق تعالى اول درجه ده اسفل انك درجه سنه ارفع ايدر تا كه
برى برلريله قرير العين اوله لر (فريضة من الله) اشبو مواريثدن ذكر اولنان الله تعاليدن فرض
اولدى فرض اولمقلغله (ان الله كان عليما حكيما) الله تعالى عبادنك امورينه عليم وقضاء وتقديرنده
حكيم اولدى (ولكم نصف ماترك ازواجكم ان لم يكن لهن ولد) سزكيچون وفات ايدن زوجانكز
تركه سنك نصفى واردر اكر اول زوجانك سزدن وياذوج آخردن ذكر وانثى ولدى ويا ولد ابنى
يوغيسه (فان كان لهن ولد فلكم الربع مما تركن) واكر وفات ايدن زوجانكزك سزدن ويازوج
آخردن ولد ويا ولد ابنى واريسه اول زوجانك تركه سندن سزكيچون ربع واردر (من بعد
وصية يوصين بها اودين) سزكيچون زوجانكز ميراثندن نصف ويا ربع حصولى اول زوجانك
دينى قضا ووصيتى تنفيذ اولاندنصكره در (ولهن الربع مما تركتم ان لم يكن لكم ولد) وزوجانكز

اوزره دركه بالحقدن تصوير
ايدوب جان ويرديكى براسا
قوشيدر دينلمش ❁
بعضيلرى برقوش ايديكه
خلقك نظرنده پرواز
ايدوب صكره دوشوب
ميت اولديكه فعل حقدن
ممتاز اوله ديمشلر ❁
موتايى احيا بحثنده عازر
وابن العجوز وابنة العاشر
وسام بن نوح عليهم السلامكه
درت موتادر اوچى
بعد الاحيا اجللرى
حلولنه دك تعيش ايتديلر
اما سام بن نوح عليه السلام
عيسى عليه السلامك
دعاسيله ديريلوب سؤال
وجوابدنصكره ينه دعاسيله
ميت اولدى دينلدى ❁
وبيتلرنده اكل اولنان
وكرويه صاقلنلانى خبر
ويرمسى مكتبده اطفاله
بوكون باباكز واناكز
فلان شيئى ييديلر وفلان
شيئى يعنى طعامى فلان محله
وضع ايتديلر ديو خبر
ويروب اطفال دخى اولحلدن
بولوب اكل ايدرلردى
دينلدى (ومصدقا لما بين
يدى من التورية ولاحل
لكم بعض الذى حرم
عليكم وجئتكم باية من ربكم
فاتقوا الله واطيعون)
وبندن مقدم تورية ده

ایچون ترکه کزدن ربع واردر ؛ چونکه وفات ایدوب انلری ترك ایدرسه کز لکن صلبی ابن
وبنتکز ویا ولدابنکز یوغیسه (فان کان لکم ولد فلهن الثمن مما ترکتم) واکر سز وفات ایتککزده
ولد صلبکز ویا ولد ابنکز وارایسه اول زوجانکز ایچون ترکه کزدن ثمن واردر (من بعد وصیة
توصون بها اودین) اول زوجانکز ایچون ترکه کزدن ربع ویا ثمن حصولی دینکز قضاء
ووصیتکز تنفیذ اولندقدنصکره‌در رجل ایچون حق ازواجله اولان فرضی مرأه ایچون اولان
حقك ضعفیدر نسبده‌کی کبی ایمدی هر رجل ومرأه‌ده قیاس بودرکه ؛ جهت قربده مشترك
اوله‌لر بو حکمدن اولاد ام ومعتق ومعتقه مستثنالردر وزوجاتك ربع وثمنه استحقاقلری
واشترا کلری واحده ومتعدده اولملری بیننده فرق یوقدر (وان کان رجل یورث
کلالة اوامراة) اکر مورث منه اولان میت که اول کرکسه رجل ویا مرأه‌در کلاله اولورسه که
اول ولد ووالدن هیچ برین تخلیف ایتمیاندر (وله اخ اواخت) حالبوکه اول کلاله‌نك
وارثی لام اخ ویا اخت اولورسه (فلکل واحد منهما السدس) اول ایکیسندن وجودده
هرقنغیسی ایسه انکیچون میراثدن سدس واردر یوخسه انلردن ذکرك انثاسی اوزره فضلی
اولمز بلکه نصیبلری برابردر (فان کانوا اکثر من ذلك فهم شرکاء فی الثلث) واکر اول
اخوتلری لام اولانلر وجودده بردن اکثر ایسه‌لر جیعی ثلث واحده استحقاقده شریکلردر
ذکرك انثی اوزره نصیبی زیاده اولمز (من بعد وصیة یوصی بها اودین) اول کلاله‌نك دینی
ادا ووصیتی تنفیذندنصکره (غیر مضار) میت وصیتله ورثه‌سنه ضرارنسز یعنی وصیتدن
ثلث اوزره زیاده ایتمکسز ویاذی قرابتك غیری‌یه وصیتله ضرار قصدنسز ویا ذمتنده دین
یوغیکن آخره دین اقرارنسز (وصیة من الله) اشبو امور مذکوره الله تعالینك سزه فرض وعهدی
اولدیغی حالده (والله علیم حلیم) الله تعالی مضاری وغیری بیلور عقوبتنده عجله ایتمز (تلك
حدود الله) یتامی ووصایا ومواریث امرنده تقدم ایدن احکام الله تعالینك شرایعیدرکه
حدود محدوده کبی انی مجاوزه جائز اولمز (ومن یطع الله ورسوله یدخله جنات تجری
من تحتها الانهار خالدین فیها وذلك الفوز العظیم) اول کمسه‌که الله تعالی‌یه ورسولنه اطاعت
ایده اول الله تعالی انی جنتلره ادخال ایدرکه انك اشجاری تحتندم نهرلر جاری اولور اکا دخول
ایدنلر دائم انده قالورکه اول فوز عظیمدر (ومن یعص الله ورسوله ویتعد حدوده یدخله نارا
خالدا فیها وله عذاب مهین) واول کمسه‌که الله تعالی‌یه ورسولنه عصیان ایده وحدود الهی
تجاوز ایده عصیانه اصرار وحدودی انکار ایدر اولدیغی حالده اول الله تعالی انی ناره ادخال
ایدر وانی انده دائم قیلور اکا عذاب مهین ایدر (واللاتی یأتین الفاحشة من نسائکم فاستشهدوا
علیهن اربعة منکم) نسا کزدن شونلرکه زنا ایده‌لر ایمدی انلرك اول فعلی اوزره احرار
مسلمین عدولدن درت شاهد طلب ایدك (فان شهدوا فامسکوهن فی البیوت حتی یتوفاهن
الموت او یجعل الله لهن سبیلا) اکر اول درت شاهد شهادت ایدرلرسه سز اول زنا ایدن نسا کزی
بیوتده حبس ایدك وبیوتی انلره سجن ایدك تا شول وقته دکین که ملك الموت روحلرین قبض
ایده ویاخود حق تعالی انلری زنادن تخلیص ایدر نکاحی سبیل ایده ❁ اشبو حکم اوائل اسلامده
حدود نزولندن اول ایدیکه برمرأه زنا ایتسه بربیته تا موتنه دکین حبس ایدیلور ایدی بعده

اولان شیئی تصدیق ایدیجی
اولدیغم حالده سزه کلدم
وبعض شیکه بقر وغنمك
شحمی وتعظیم یوم سبت
کبی سزه انلر حرام ایدی
انلری سزه حلال ایتمك
ایچون کلدم وربکز طرفندن
سزه ذکر اولنان
آیاتدنصکره آیت اخرایله
کلدم امدی الله تعالیدن
قورقك وبکا دعوت حقده
اطاعت ایدك (ان الله
ربی وربکم فاعبدوه هذا
صراط مستقیم) تحقیق
الله عظیم الشان بنم وسزك
ربکزدر اکا عبادت ایدك
اول برطوغری یولدرکه
اصحابنی مقصودینه نائل ایدر
(فلما احس عیسی منهم
الکفر قال من انصاری
الی الله قال الحواریون نحن
انصار الله آمنا بالله واشهد
بانا مسلمون) وقتاکه
عیسی علیه السلام یهودلردن
کفر حس وفهم ایتدی
الله تعالی یولنده بکایاردم
ایدرکیمدر دیدی حواریلر
بز دین اللهك انصاریوز
اللهه ایمان کتوردك سن
شاهد اولکه مسلمانلرز
دیدیلر (ربنا آمنا بما انزلت
واتبعنا الرسول فاکتبنا
مع الشاهدین) یاربنا انزال
ایتدیکك انجیله ایمان

بکر حقنده جلد وتغریبله وثیب حقنده جلد ورجمله نسخ اولندی ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه
وسلم خذوا عنی قد جعل الله لهن سبیلا البکر بالبکر جلد مائة وتغریب عام والثیب بالثیب جلد
مائة والرجم ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر حکمی بندن اخذ ایدك بکرك بکر ایله زنانك جزاسی
یوز جلده ایله تغریب عامدر وثیبك ثیبله زنانك جزاسی یوز جلده ایله رجمدر بعده ثیب حقنده
جلد نسخ اولنوب رجم باقی قالدیکه اول اکثر علماء عندنده‌در ❁ پیغمبریمز علیه السلام ماعز
وغامدیه زنالریچون جلد ایتمدین رجم ایتدی وابو حنیفه عندنده بکر حقنده تغریب عام دخی
منسوخدر لکن اکثر علما عندنده ثابتدر (واللذان یأتیانها منکم فآذوهما) سزدن رجل
ومرأه‌که زنا ایده‌لر سز انلره توبیخ وتقریعله وبر قولده تغریب وجلد ایله ایذا ایدك اکر
دینورسه‌که آیت اولیده حبس ذکر اولنوب بو آیتده ایسه ایذاء بیورلیجق ایکیسی بینی
نیجه جمع اولور دینورکه آیت اولی نساء حقنده‌در وبو آیت کریمه ایسه رجال حقنده‌در
وبر قولده آیت اولی ثیب حقنده‌در وبو آیت کریمه البته بکر حقنده‌در (فان تابا واصلحا
فاعرضوا عنهما ان الله کان توابا رحیما) اکر زانی وزانیه زنادن توبه ایدوب صالح
اولورلرسه انلردن اعراض ایدوب انلره ایذا ایتمکز الله تعالی توبه‌یی قبول ایدیجی وامرینه
اطاعت ایدنه رحمت ایدیجی اولدی ❁ دینلدیکه اشبو آیت نزولنده آیت اولی اوزره سابقه‌در
وزنانك عقوبتی ایذا ایدی بعده حبس بعده جلد اولدی ❁ دینلدیکه آیت اولی سحاقات حقنده‌در
وبو آیت ایسه لواطین حقنده‌در والزانیة والزانی ایسه زنا حقنده‌در (انما التوبة علی الله للذین
یعملون السوء بجهالة ثم یتوبون من قریب) الله تعالی تائبك توبه‌سنی قبول ایتمسی وعد کریمی
مقتضاسنجه محتوم کیدر شونلر ایچونکه عمل سوئی جهالتله ایشلیوب بعده زمان
قریبده اندن توبه ایدرلر (فاؤلئك یتوب الله علیه) ایمدی الله تعالی انلرك توبه‌سنی
قبول ایدر (وکان الله علیما حکیما) الله تعالی توبه‌ده اخلاص ایدنلره علیم اولوب
انلره عقاب ایتمسکده حکیم اولدی ❁ قتاده ایدر صحابه رضی الله تعالی عنهم اجماع
ایتدیلرکه هرشیئکم انکله الله تعالی‌یه عصیان ایدیله اول جهالتدر کرکسه عمدایله ویاخطا
ایله وانی ایشلین جاهلدر ❁ کلبی ایدرکه یعنی اول انك ذنب ایدوکنی بیلور لکن انك عقوبتنی
بیلمز ❁ دینلدیکه جهالتك معناسی لذت فانیه‌یی لذت باقیه اوزره اختیاردر وزمان قریبده
توبه ایتملریله مراد سیئه‌یی عقبنجه حسنه ایشلمکله حبط ایتمسیدر وبرقولده اول زمان صحتنده
مرض موتندن اول توبه ایتمکدر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الشیطان قال وعزتك
یارب لا ابرح اغوی عبادك مادامت ارواحهم فی اجسادهم فقال الرب عز وجل وعزتی
وجلالی وارتفاع مکانی لا ازال اغفرلهم ما استغفرونی ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر شیطان
دیدیکه یارب عزتك حقیچون عبادکی اغوادن زائل اولمزین مادامکه روحلری جسدلرنده
اوله رب تعالی دیدیکه عزت وجلالم وارتفاع مکانم حقیچون بن دخی انلری مغفرتدن زائل
اولمزین مادامکه مغفرتم دیلیه‌لر (ولیست التوبة للذین یعملون السیئات حتی اذا حضر
احدهم الموت قال انی تبت الآن) الله تعالی عندنده شول کمسه‌لرك توبه لری مقبوله دکلدرکه
سیئاتی اصرار اوزره ایشلرلر تا انلرك برینه موت حاضر اولوب حیاتدن یأس مرتبه‌سنه

کتوردك ورسولکه تابع
اولدق امدی بزی سنك
وحدانیتکی وانبیاکی اقرار
وتصدیق ایدنلردن یاز ❁
مرویدرکه عیسی علیه
السلام یهوددن کفر وقتلنه
قصد ایتدکلرینی حس
ایدوب قدس شریفدن
هجرتله سیاحتده ایکن
برنهره تصادفنده برمقدار
کیمسه‌لر بالق صیدایدرلر
کوردکده کلك بکا تابع اولك
که انسان صید ایده‌لم دیدی
انلر سن کیمسین دیدیلر
بن اللهك قولی وپیغمبری‌یم
دیدکده ایمان کتوردیلرکه
حواریون انلردر دینلدی
(ومکروا ومکر الله والله
خیر الماکرین) اول
کفرلرینی حس ایتدیکی
یهودلر عیسی علیه السلامك
قتلنه مکر وتدبیر ایتدیلر
الله تعالی دخی عیسانی
سمایه رفع و انلرك
برکزیده‌لرینی انك صورتنه
وضعله قتل ومکر ومجازات
ایتدی والله عظیم الشان
مکارلره مقابله وعقوبت
ومکافات ایدیجیدر (اذ قال
الله یاعیسی انی متوفیك
ورافعك الی ومطهرك
من الذین کفروا وجاعل
الذین اتبعوك فوق الذین
کفروا الی یوم القیمة ثم

ایریشه الآن سیئاتمه توبه اولسون شمدنکیرو انی ایشلین دیر (ولاالذین یموتون وهم کفار)
وشونلره دخی توبه یوقدر که کفر اوزره اصرار ایدر اولدقلری حالده فوت اولنلر کرکسه
مشرکین ویاخود منافقیندر (اولئك اعتدنا لهم عذابا الیما) ایعدی بز انلر ایچون عذاب الیم
تهیئه ایتمشز در ❁ روایت اولندیکه زمان جاهلیتده واوائل اسلامده نه‌چان بر رجل فوت
اولوب مرأه‌سنی ترك ایتسه اول رجلك عصبه‌سی وارایسه کلور وثوبنی اول مرأه‌نك اوزره
براغور شمدنکیرو بن بو مرأیه احقین دیوب من بعد دیلرسه انی صداق اول ایله یا کندی تزوج
ایدر ویاغیریه تزویج ایدوب صداقن الور ویازوجندن اکا انتقال ایدن میراثی الندن النجه
انی تزویجدن منع ایدردی اویله اولسه حق جل وعلا حضرتلری مسلمینی افعال مذکوره‌دن
نهی ایچون دیدیکه (یاایها الذین آمنوا لایحل لکم ان ترثوا النساء کرها) یا مؤمنلر سزه
حلال اولمز که مورثکز نساسنی ارث طریقی اوزره اخذ ایدوب اکراه ایله ویاخود کارهات
ایکن انلری کندیکز تزوج ایدرسز (ولاتعضلوهن لتذهبوا ببعض ما آتیتموهن) ودخی
اول نسایی تزویجدن منع ایتمکز تاکه انلره ویردیککز صداقك بعضنی انلردن الەسز ویا صداقلری
اوزره انلره خلع ایتدیرەسز (الاان یأتین بفاحشة مبینة) مکرکه اول نساء فاحشهٔ مبینه ایشلیەلر
نشوز وسوء عشرت وعدم تعفف کبی اویله اولسه سزه حلال اولور که ویردیککز صداقی انلردن
کیرو المغیچون انلره عضل ایدەسز (وعاشروهن بالمعروف) ونسائکز ایله فعلده انصاف
وقولده اجمال ایله معاشرت ایدك (فان کرهتموهن فعسی ان تکرهوا شیئا ویجعل الله فیه خیرا کثیرا)
اکر نساکز صحبتندن کراهت ایدرسه کز مجرد کراهت نفسله انلردن مفارقت ایتمکز کاهی
برشیدن کراهت ایدرسز والحال الله تعالی انده سزك ایچون خیر کثیر قیلور ولد صالح والفت
ومحبت وصلاح دین کبی ❁ اشبو آیتده رجل زوجه‌سنی معروفله امساکك استحبابنه ارشاد
واردر اکرچه هوای نفسنه مخالف ایسه‌ده وطلاقك کراهتنه دلالت واردر (وان اردتم
استبدال زوج مکان زوج وآتیتم احداهن قنطارا فلا تأخذوا منه شیئا) اکر بر مرأه‌یی
تطلیق ایدوب یرینه مرأهٔ اخرایی تزوج مراد ایتسه‌کز اندن نشوز وفاحشه سبقت ایتمکسزین
والحال انلرك برینه صداق ایچون مال عظیم ویرمش اولسه‌کز زنهار اندن برشیٔ اخذ ایتمکز
(اتأخذونه بهتانا واثما مبینا) سزانی بهتان ایدر واثم اقتراف ایدر اولدیغکز حالده اخذ ایدر
میسز نه‌چان انلرك بری بر مرأهٔ جدیده‌یی تزوج مراد ایتسه تحت نکاحنده اولان مرأه‌یی فاحشه
ایله بهتان ایدردی تاکه اول بهانه ایله اکا ویردیکی صداقی آلوب جدیده‌یی زوجه صرف ایده
اویله اولسه اندن نهی اولندی اشبونده صداقده مغالاتك جوازینه دلالت وار (وکیف تأخذونه
وقد افضی بعضکم الی بعض) سز اندن صداقی نیجه استرداد ایدوب اولورسز حالبوکه اول
اکا ملامسه ودخولله واصل اولوبدر واول حالت ایسه صداقی تقدیر وایجاب ایدوبدر
(واخذن منکم میثاقا غلیظا) واول نساء سزدن عهد وثیق اخذ ایدوبدر که اول حق صحبت
وممازجه‌در ویاحق تعالینك انلرك شاننده ❁ فامساك بمعروف او تسریح باحسان ❁ دیو
ازواج اوزره اولان اخذ ایتاقیدر ویاعقد نکاحده‌کی ایجاب وقبولدر (ولاتنکحوا مانکح آباؤکم
من النساء الاما قد سلف) آباکز نکاحلندیغی نسائی نکاحلنمکز مکرکه زمان جاهلیتده کچمش

(اوله)

الی مرجعکم فاحکم بینکم
فیما کنتم فیه تختلفون)
یاد ایله که حق تعالی عیسی
علیه السلامه تحقیق بن سنی
توفی یعنی تماما قبض ایدەرم
ومقر ملائکه‌مه رفع ایدەرم
وسکا قصد ایدن کافرلردن
سنی تطهیر وخلاص
ایدەرم) بیوردی وسکا
تابع ومؤمن اولنلری
تا قیامته‌دك کافرلرك
فوقنده ایدیجی‌یم صکره
کرك تبعه وکرك کفارك
رجوعی بنم طرفمه‌در
جمله کزامر دینده ایلدیککز
اختلافی بینکزده عدلله
حکم ایدەرم ❁ اشبو عیسی
علیه السلامك توفیه‌سی
بحثنده توفیه‌یی استیفا
معناسنه تماما اخذ وقبض
ایتمك اولور وبو تقدیرجه
یهودك قتلندن حفظ ایچون
یردن سنی قبض ایتدم
دیمك اوله دینلمش ❁
وعین موت معناسنه اولوب
اخر زمانده نزولندنصکره
اماته ایدرم دیمکدر
دینلمش ❁ وعلی قول
نائما رفع اولنمش اولمغله
اوار القده توفیه اوله
دینلمش ❁ یاخود سنی
عالم ملکوته عروجه مانع
اولور شهواتدن امساك
یا اول شهواتی اماته ایدەرم

اوله انك اوزره مؤاخذه اولنمز (انه کان فاحشة ومقتا وساء سبیلا) زیرا اول نکاح عندالله فاحشه
اولدی هیچ براماته اول رخصت ویرلمدی وارباب مروت عندنده ممقوت اولدی ودینده طریق سیٔ
اولدی ❁ براء بن عازب رضی الله تعالی ایدر بر وقتده حاکم الندلوا ایله بکا اوغرادی دیدمکه
قنده کیدرسن دیدیکه پیغمبریمز علیه السلام بنی برکمسه‌یه کوندر دیکه اول باباسنك مرأه‌سنی
تزوج ایتمش انك باشن کسوب کتورم ❁ اشبو حکم اجداد نساسنه دخی شامل اولور اول
اجدادك درجه‌لری نه‌دکلو اعلا ایسه‌ده اول اجداد کرکسه نسباب ویاام جهتندن ویاخود
رضاعا اب ویاام جهتندن اولسون علمادن نکاحی عقدده حقیقتدر دیین بابانك مزنیه‌سین
تزوج حرام ایدوکنه استدلال ایدر نته‌کیم انکله بابانك ملك یمینیله وطیٔ ایتدیکنی تزوج
اکا حرام ایدوکنه استدلال ایدر حالبوکه انده عقد یوقدر (حرمت علیکم) سزه نکاحلنمق
حرام قیلندی (امهاتکم) انالریکزی وانده جدات دخی داخل اولور درجه‌سی نه‌دکلو یوجه
ایسه‌ده اول کرك ام ویااب قبیلندن اولسون (وبناتکم) ودخی قزلریکزی وانده بنات ابن
وبنات بنت دخی داخل اولور درجه‌ده نه‌دکلو اشاغه ایسه‌ده (واخواتکم) ودخی قیز
قرنداشلریکزی اول کرکسه لاب وام ویالاب ویالام اولسون (وعماتکم) ودخی باباکز قیز
قرنداشلری اوچ جهتدن هرقنغیسیله ایسه وانده آباء واجداد اخواتنك جمیی داخل اولور
درجه‌لری نه‌دکلو یوجه ایسه‌ده (وخالاتکم) ودخی اناکز قیز قرنداشلری اوچ جهتدن
هرقنغیسیله ایسه‌ده وانده امهات وجدات اخواتنك جمیی داخل اولور درجه‌لری نه‌دکلو
یوجه ایسه‌ده (وبنات الاخ وبنات الاخت) ودخی ار قرنداش قیزلری ودخی قیز قرنداش
قیزلری انلرك قرنداشلغی اوچ جهتدن هرقنغیسیله ایسه‌ده وانده اخ واخت اولادینك بناتی
داخل اولور درجه‌لری نه‌دکلو اشاغه ایسه‌ده (وامهاتکم اللاتی ارضعنکم واخواتکم من
الرضاعة) ودخی شول انالریکز که سزه سود لرین امزردیلر ❁ ودخی سزکله بر مرأه‌دن
سود امن قیز قرنداشلریکز نکاحی حرام قیلندی وبالجمله نسبدن حرام اولانلر رضاعدن
دخی حرام اولور ❁ قال النبی صلی الله علیه وسلم یحرم من الرضاعة مایحرم من الولادة ❁
پیغمبریمز علیه السلام ایدر ولادت جهتندن نکاحی حرام اولانلر رضاعه جهتندن دخی
حرام اولور وحرمت رضاع ایکی شرط ایله ثابت اولور بری بودر که مولودایکی ییلی استکمال
ایتمزدن اول اوله حق تعالینك ❁ والوالدات یرضعن اولادهن حولین کاملین ❁ قول شریفی
دلالتیله وبری دخی بودر که اول اکثر علما قولیدر واحوطدر رضاعك قلیلی وکثیری نکاحی
حرام ایدرکه اول ابن عباس وابن عمر رضی الله تعالی عنهما قولیدر وسعید بن المسیب وسفیان
ثوری ومالك واوزاعی وائمهٔ حنفیه‌ا کاذاهبلردر (وامهات نسائکم) ونسائکزك انالرینی
دخی نکاحلنمق سزه حرام قیلندی وبالجمله برکمسنه که بر مرأه‌یی عقد نکاح ایده کرکسه اکا
داخل اولسون وکرك داخل اولمسون اول مرأه‌نك امهاتی وجداتی اکا حرام اولور اول
جدات درجه‌ده نه‌دکلو یوجه ایسه واول امهات وجداتك اول مرأه‌یه انتسابی کرکسه
نسبدن ویارضاعدن اولسون (وربائبکم اللاتی فی حجورکم من نسائکم اللاتی دخلتم بهن)
ودخی شول مجامعت ایتدیککز نساکزك زوج سابقندن طوغوب تحت تربیه‌کزده‌کی صغیره

دیمك اوله دینلمش ❁
یاخود دیدی ساعت وفاتندن
صکره سمایه رفع اولندی
دینلمش نصاری بوکا
ذاهبدر (فاما الذین کفروا
فاعذبهم عذابا شدیدا
فی الدنیا والاخرة ومالهم
من ناصرین) اماشونلرکه
کافر اولدیلر انلر دنیاده
قتل واسیر وجزیه واخرتده
مخلد نار ایله عذاب شدید
ایدەرم و انلر ایچون
عذابدن منعه هیچ یاردیجی
یوقدر (واما الذین آمنوا
وعملوا الصالحات فیوفیهم
اجورهم والله لایحب
الظالمین) اما انلرکه مؤمن
اولوب عمل صالح ایشلدیلر
بز انلره اجرلرینی تماما ادا
ایدەرز الله عظیم الشان
ظلمله کافر اولنلری سومز
(ذلك نتلوه علیك من الایات
والذکر الحکیم) بو مذکور
قصص انبیا که علامت نبوت
ودلالت رسالتدن سکا
وساطت جبریل ایله
اوقودق وتطرق خللدن
خالی ذکر محکم که قرآندر
انی یاد ایدك (ان مثل عیسی
عندالله کمثل آدم خلقه
من تراب ثم قال له کن فیکون)
تحقیق الله تعالینك عندنده
عیسی علیه السلامك بابا سز
ایجاد اولنمقده مثلی آدم

قیزلرینی نکاحلنمق سزه حرام قیلندی وبوحکمده اول تربیه کزده کی قیزلرك بنات اولادی داخل اولور نه‌قدر درجه‌لری اسفل ایسه اول کرك رضاعدن ویا نسبدن اولسون قچان اول منکوحه‌یه جماع ایده حتی اول منکوحه‌یی جماع ایتمدین تطلیق ایتسه ویا اول وفات ایتسه انك قیزینی اول کمسنه نکاحلنسه جائز اولور (فان لم تکونوا دخلتم بهن فلاجناح علیکم) اکر سز اول نسایه جماع ایتمدین انلردن مفارقت ایدرسه‌کز ویا انلر فوت اولورلرسه سزه حرج یوقدرکه انلرك قیزلرینی نکاحلنه‌سز ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فی رجل تزوج امرأة وطلقها قبل ان یدخل بها انه لابأس ان یتزوج بابنتها ولایحل له ان یتزوج امها ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر شول رجل حقنده که برمرأه‌یی تزوج ایدوب اکا دخولدن اول انی تطلیق ایتسه لابأسدر که انك قزینی تزوج ایده اما که اول مرأه‌نك اناسنی تزوج اکا حلال اولمز (وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم) ودخی صلب اوغللریکزك زوجه‌لری سزه حرام قیلندی وبالجمله کشی‌یه ابناسنك وابناء اولادینك نساسی حلال اولمز اول ابناء اولاد درجه‌ده نه‌قدر اسفل ایسه کرکسه انلر رضاعدن ویا نسبدن اولسونلر اما کشی‌یه متبناسنك یعنی اوغل ایدندیکی کمسنه‌نك زوجه‌سنی تزوج حرام اولمز زیرا پیغمبر علیه السلام زیدبن حارثه رضی الله عنه‌ی تبنی ایتمشیکن تطلیق ایتدیکی زینب رضی الله تعالی عنهایی نکاحلندیکه قصه‌سی سورهٔ احزابده کلور ان شاء الله تعالی ❁ هرمرأه که اکا عقد نکاحله حرام اوله ملك یمینله دخی وطیٔ حرام اولور اکر برکمسنه برمرأه‌یی شبهه ایله ویا برجاریه‌یی ملك یمینله وطیٔ ایتسه اول واطئه موطوءه‌نك اناسی وقیزی حرام اولور واول موطوءه واطئك باباسنه واوغلنه حرام اولور واکر برکمسنه برمرأه ایله زنا ایتسه علما انده اختلاف ایتدیلر برجماعت دیدیلر که زانی‌یه مزنیه‌نك اناسی وقیزی حرام اولمز واول زانیه زانینك باباسنه واوغلنه حرام اولمزکه اول علی وابن عباس وسعید بن المسیب وعروه وزهری قولیدر ومالك وشافعی اکا ذاهبدر وبرقوم دخی انك تحریمنه ذاهب اولدیلر که اول عمران بن الحصین وابی هریره رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه اول جابر بن زید وحسن قولیدر ❁ وائمهٔ حنفیه اکا ذاهبدر واکر برکمسنه برمرأه‌یی شهوتله لمس ویا تقبیل ایتسه انکله دخول کبی حرمت مصاهره ثبوتنده وعدم ثبوتنده علما اختلاف ایتدیلر اکثر علما انکله حرمت ثابت اولور دیدیلر که اول ایکی قولك اصحیدر وبعضیلر انکله حرمت ثابت اولمز دیدیلر شهوتله نظردن ثابت اولمدیغی کبی (وان تجمعوا بین الاختین) ودخی نکاحده ایکی قیزقرنداش بینینی جمع ایتمك حرام قیلندی اول ایکیسنك بری برلرینه اخوتی کرکسه نسبدن ویا رضاعدن اولسون قچان برکمسنه برمرأه‌یی نکاحلنوب بعده طلاق باینله تطلیق ایتسه عدتی انقضاسندنصکره انك اختنی تزوج حلال اولور وکذلك ایکی اختی ملك یمینله مالك اولسه وطئده ایکیسی بینینی جمع جائز اولمز قچان انك برینی وطیٔ ایتسه آخرینی وطیٔ اکا حلال اولمز مادامکه اولکیسنی کندویه حرام ایتمیه وکذلك جائز اولمزکه مرأه ایله عمه‌سی ویا خاله‌سی بینینی جمع ایلیه ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لایجمع بین المرأة وعمتها ولا بین المرأة وخالتها ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر برکمسنه برمرأه ایله عمه‌سی بینینی وکذلك مرأه ایله خاله‌سنی تحت نکاحنده جمع ایتمسی جائز اولمز (الا ماقد سلف) مکرکه زمان جاهلیتده انی ایتمش اوله که اول مغفوردر ❁ عطا وسدی

علیه السلامك باباسز واناسز ایجاد اولنمسی کبیدر حق تعالی آدمی طپراقدن خلق ایدوب صکره اکا بشر اول دیدی درعقب بشر اولدی (الحق من ربك فلاتکن من الممترین) بحث عیسی علیه السلامده ربکدن سکا ویریلن خبر حق وثابتدر امدی انده شك ایدنلردن اولمه ❁ بوخطاب کرچه پیغمبر علیه الصلوة والسلامه‌در لکن مقصد امتلریدر ❁ مرویدرکه عیسی علیه السلامك بو وجهله قصه‌سی بیان اولندقده نصارای نجران یا محمد نیچون عیسایه بنده‌لك نامیله دشنام ایده‌یورسن دیدیلر خواجهٔ عالم علیه الصلوة والسلام عیاذا بالله بنده‌لك اکا دشنام اولمز اول اللهك قولی وپیغمبری ومریمه القا اولنمش کلمه‌در بیوردی نصاری غضبلنوب هیچ پدرسز خلق اولنمش انسان کورلمشمیکه بوکا بنده دینیله دیدکلرنده بو ❁ ان مثل عیسی آیتی قرائت ❁ اولندی (فمن حاجك فیه من بعد ماجاءك من العلم فقل تعالوا ندع ابنائنا وابنائکم ونسائنا ونسائکم

ایدر مکرکه اول فعل یعقوب علیه السلامدن صدور ایتمش اوله که اول یهوذانك اناسی لیا ایله یوسفك اناسی راحیل بینینی جمع ایتمشیدی حالبوکه اول ایکیسی ایکی قرنداشلر ایدیلر (ان الله کان غفورا رحیما) الله تعالی عبدك زمان جاهلیتده‌کی فعل سیئنی غفور واسلامده رب تعالینك امرینه اطاعت ایدنه رحیم اولدی (والمحصنات من النساء) ودخی نسادن ازواجی اولانلر کذلك سزه حرام اولدی ❁ ابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو آیت شول نساء حقنده نازل اولوبدرکه مکه‌ده ازواجلرین قیوب مدینه‌یه پیغمبریمز علیه السلام حضرتلری هجرت ایتدکلرنده مسلمون انلردن تزوج ایتدیلر بعده اول نسانك ازواجی دخی هجرت ایدنجك مسلمون انلری تزوجدن نهی اولندیلر (الا ماملکت ایمانکم) مکرکه سبایادن مالك اولدقلریکز جواری اوله دار الحربده ازواجلری وارایکن استبرادنصکره سزه انلری وطئکز حلال قیلندی زیرا سبی ایله نکاح مرتفع اولور ❁ ابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حنینده اوطاسه جیش کوندروب انده سبایا اخذ ایتدیلر حالبوکه اول سبایانك مشرکیندن ازواجی وارایدی مسلمون انلره قربان وغشیاندن کراهت وتحرج ایتدیلر اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی (کتاب الله علیکم) حق جل وعلا اشبو مذکوراتك تحریمنی فرض ایتمکله اوزریکزه الزام ایتدی امدی سز دخی انی الزام ایدك (واحل لکم ماوراء ذلکم) امدی اشبو ذکر اولنان محرمات که اون درتدر یدیسی نسبله وایکیسی رضاعله ودردی ذوات صهریتله وبری ذوات ازواج اولمغله‌در انك ماعداسی سزه حلال قیلندی (ان تبتغوا باموالکم) ماللریکزی نسانك صداقنه ویا جوارینك ثمننه صرفله طلب ایده‌سز (محصنین غیر مسافحین) زنادن صاقنوب متزوجین متعففین اولدیغکز حالده (فما استمتعتم به منهن فآتوهن اجورهن فریضة) نسادن نکاح صحیحله جماع وخلوت وغیریدن انتفاع والتذاذ ایدرسز امدی انلردن انتفاعکز مقابله‌سنده تقدیر اولنان مهرلرینی انلره ویرك (ولاجناح علیکم فیما تراضیتم به من بعد الفریضة) سزه حرج یوقدر مهری تسمیه ایتدیککزدن صکره تراضی ایله مهر مسمی اوزره زیاده ویاندن حط ایده‌سز یا انك جمیعن مرأه زوجنه هبه ایده (ان الله کان علیما حکیما) الله تعالی عبادك مصالحنه علیم وشرع ایتدیکی احکامه حکیم اولدی (ومن لم یستطع منکم طولا ان ینکح المحصنات المؤمنات فمن ماملکت ایمانکم من فتیاتکم المؤمنات) سزدن اول کمسنه که حرائر مؤمنات نکاحلنمغه غنا وسعتی اولمیه امدی اول اماء مؤمناتدن اخرك یمینی مالك اولدیغی امه‌یی مولاسی رضاسیله نکاحلنسون ❁ اشبو دلیلدرکه حر ایچون امه‌یی تزوج جائز اولمیه الا ایکی شرطله که اول حره مهرینه قادر اولمامق ونفسی اوزره زنادن خائف اولمقدرکه اول جابر وطاووس وعمرو بن دینار قولیدر ومالك وشافعی مذهبیدر وائمهٔ حنفیه دیدیلرکه حر ایچون امه‌یی نکاح جائز اولور مکرکه تحت نکاحنده حره اوله اویله اولسه اول حره‌نك اوزرینه امه‌نك نکاحی جائز اولمز اما که عبد ایچون امه‌یی تزوج جائز اولور تحت نکاحنده کرك حره ویا امه اولسون ابو حنیفه عندنده عبد ایچون دخی امه‌یی تزوج جائز اولمز اکر تحت نکاحنده حره وار ایسه حره‌ده‌کی کبی ❁ اشبو دلیلدرکه مسلم ایچون امهٔ کتابیه‌یی تزوج جائز اولمیه (والله اعلم بایمانکم) الله تعالی ایمانکزه اعلمدر امدی

وانفسنا وانفسکم ثم نبتهل فنجعل لعنة الله علی الکاذبین) عیسی علیه السلام الله تعالینك قولی ورسولی ایدوکی سکا علم وحجتله کلدکدنصکره اولبابده کیمکه سنکله مجادله ایدرسه سن انلره دیکه کلك اولادلریمزی واولادلریکزی واعزهٔ اهلمزی واهلکزی ونفسلریمزی ونفسلریکزی کتوره‌لم صکره تضرع ونیاز ایله عیسی علیه السلام خصوصنده کاذبلره الله تعالینك لعنتنی قیله‌لم ❁ چونکه بو آیت کریمه نازل اولدی پیغمبریمز علیه السلام نصارای نجرانی طلب ایدوب (هر چند سزه حجت کتوردم ایسه‌سز عناد ونزاعی آرتوردیکز شمدی کلك بو وجهله بد دعایه چیقالم که صادق کاذبدن تمیز اوله ❁ بیوردی نصاری بو صورته راضی اولوب زمان ومکان تعیین اولندی یوم آخرده حضرت فخر رسالت علیه السلام حسن وحسین وزهرا ومرتضی رضی الله تعالی عنهم ایله عازم وانلره ❁ بن دعا ایدرم سز آمین دیه‌سز ❁ بیوردی بو طرفدن نصاری تأملات

كسنه‌نك باطننه تعرض ايتمز بلكه ظاهريله اخذ ايدك (بعضكم من بعض) احراريكز وارقاكز كليكز
نفس واحده‌دن تناسل ايدوب دينده متحدلرسز بلكه بري بريكزاوزره فضلكز دينده وتقواده
زياده‌لكله‌در (فانكحوهن باذن اهلهن) ايعدي امائي مولالري اذنيله نكاحلنك (وآتوهن
اجورهن) وانلره مولالري اذنيله وياموالارينه مهرلريني ويرك (بالمعروف) معروفله مطل
وضرار ونقصانسز (محصنات غير مسافحات ولامتخذات اخدان) اول اماء عفائف اولوب زنا
ايتمزلروسر ازنا ايچون احباب ايدنمزلر اولدقلري حالده (فاذا احصن فان اتين بفاحشة
فعليهن نصف ما على المحصنات من العذاب) قچان اول اماء تزويج اولدقلرندنصكره زنا ايدرلرسه ❁
ايعدي انلره حرائر اوزره اقامت اولنان حدك نصفي اقامت اولنور اوليه اولسه رقيق ورقيقه
زنا ايتدكلرنده اللي جلده اوريلور وانلره رجم يوقدر واكثر علما عندنده مملوكك حدنده متزوج
اولمسيله اولمامسي بيننده فرق يوقدر وبعضيلر ذاهب اولديلركه ممالكدن تزوج ايتمين اوزره
زنا ايتديكنده حد لازم كلميه اشبو آيت كريمه دلالتيله كه اول ابن عباس رضي الله تعالى عنهدن
مرويدر وآخرون عندنده احصانك معناسي اسلامدر اكرانكله مراد تزويج اولورسه تنبيه
اولوركه مملوك اكرچه تزويجله محصن اولورسه‌دخي اكا رجم يوقدر بلكه حدي جلددر وامه‌نك
حدي بو آيتله ثابتدر ❁ قال عليه السلام اذا زنت امة احدكم فتبين زناها فليجلدها الحد ولا يثرب
عليها ثم ان زنت فليجلدها الحد ولا يثرب عليها ثم ان زنت الثالثة فتبين زناها فليبعها ولو بحبل من
شعر ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر قچان بريكزك جاريه‌سي زنا ايدوب زناسي متبين اوله اكا
جلد حد اورسون اما كدا كنندن ثوني چيقارمسون ايكنجي كره ينه انجلين ايتسون اوچنجي
كره ايدرسه اني صاتسون اكرچه قيلدن برايپه ايسه‌ده (ذلك لمن خشي العنت منكم) حرائر نكاحنه
استطاعتي اولميان ايچون اماء نكاحك اباحتي سزدن شول كمسه ايچوندر كه شهوت غلبه‌سيله زنايه
وقوعي خوفن ايده (وان تصبروا خير لكم) لكن اماء نكاحنك تركنه صبريكز سزه خيردركه
ولديكز رقيق اولمز (والله غفور رحيم) الله تعالى اكا صبر ايتمينه غفور اولوب اكا رخصت
ويرمكله رحمت ايديجيدر (يريد الله ليبين لكم) الله تعالى ديلركه دينكز شرايعن واموريكز
مصالحن سزه ايضاح ايده (ويهديكم سنن الذين من قبلكم) وتحريم وتحليلده سزدن اول كچن
اهل رشاد مسالكنه تسليك ايده (ويتوب عليكم) ذنوبكزي يارلغيه وياسزي معاصيدن منع
ايدر شيئه ارشاد ايده (والله عليم حكيم) الله تعالى توبه ايده‌ني بيلور واني قبول ايله حكمتن
اظهار ايدر (والله يريد ان يتوب عليكم) الله تعالى ديلركه سزه توبه‌يي توفيقله ذنوب وخطايا كزدن
تجاوز ايده (ويريد الذين يتبعون الشهوات ان تميلوا ميلا عظيما) وشهواته اتباع ايدن يهود
ويا نصاري ويا مجوسدن برطائفه ديلركه سز انلره اتباع شهوات واستحلال محرمات جهتنده موافقتله
حقدن باطله عدول ايدوب كفر وضلالتده انلركبي اوله‌سز ❁ دينلديكه بو آيتك سبب نزولي
مجوس ديديلركه سز عمه وخاله‌نك قيزلريني نكاحلنورسز اوليه اولسه اخ واختكز قيزلريني
دخي نكاحلنك زيراكه انلر آيين باطلري اوزره اني نكاحلنورلر (يريد الله ان يخفف عنكم)
الله تعالى ديلر سزه دينكز امريني آسان ايده واثقال عبوديي اوزريكزدن رفع ايده (وخلق
الانسان ضعيفا) انسان ضعيف خلق اولنديكه نه شهواته صبر ايدر ونه مشاق طاعته تحمل ايدر ❁

وافره‌دنصكره نادم اولديلر
ايسه‌ده ينه پيغمبر عليه
السلامه برابر كاوب
صف باغلديلر باشلري
اولان عاقب انلره ❁ اي
دوستلرم بو مباهله يعني
لعنت بددعاسندن صاقنك
بن بويله تيقن ايده‌يورمكه
بونلر الله تعاليدن نياز
ايشلر طاغي يرندن
قوپاره‌جقلر اكر مباهله
ايدرسكز يريوزنده ديري
نصاري قالمز ❁ ديدي همان
سنه‌ده ايكي بيك حله
واوتوز زره ويرملري
اوزره صلح وصلحنامه‌يي
يازوب منزللرينه كتديلر
حضرت پيغمبر عليه السلام
اكر مباهله ايده‌لردي حق
تعالي انلري مسخ ايدوب
جمله اهل نجران ومنزللري
سقفلرنده اولان طيورايله
هلاك اولورلردي بيوردي
(ان هذا لهو القصص الحق
وما من اله الا الله وان الله
لهو العزيز الحكيم)
بو مذكور قصه‌لر تحقيق
صادق وحق قصه‌لردر
والله تعاليدن غيري اله
يوقدر تحقيق الله عظيم الشان
غالب وقوي وحكم ايديجي
اولدر (فان تولوا فان الله
عليم بالمفسدين) اكر انلر
حقدن ابا ووحدانيتدن

ابن عباس رضي الله تعالى عنهما ايدر سوره نساده سكز آيت كريمه واردركه اشبو امته اول اوزرينه
شمس طلوع وغروب ايدن اشيادن خيرلودر ❁ انك اوچي اشبو ذكر اولناندر ودخي ان
تجتنبوا كبائر ما تنهون عنه ❁ ان الله لا يغفر ان يشرك به ❁ ان الله لا يظلم مثقال ذرة ❁ ومن يعمل
سوء او يظلم نفسه ❁ ما يفعل الله بعذابكم آيتلريدر (يا ايها الذين آمنوا لا تأكلوا اموالكم
بينكم بالباطل) يا مؤمنلر ماللريكزي اراكزده باطله شرعك مباح ايتمديكي وجهله يمكز ربا وقمار
وغصب وسرقه وخيانت وعقود فاسده كبي (الا ان تكون تجارة عن تراض منكم) مكركه اول
اموالكي ايكي عاقدك تراضيسندن صادر تجارت اوله ❁ دينلديكه انكله مراد ايكي متبايعك
هربري صاحبن بيعدنصكره تخيير ايتمسيدر ❁ قال النبي عليه السلام المتبايعان كل منهما بالخيار
على صاحبه ما لم يتفرقا الا بيع الخيار ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر متبايعاندن هربري صاحبي
اوزره خيارده‌در مادامكه بري برلرندن ايريلشميه‌لر الا بيع خيارده قنغيك ايسه انك مدتي
انقضاسنه‌دكين خياري باقيدر (ولا تقتلوا انفسكم) كنديلر كنديكزي قتل ايتمكز وياخود
كنديكزي تهلكه‌يه القائله قتل ايتمكز وياخود وجه باطل اوزره مال اكليله كنديكزي قتل
ايتمكز ❁ قال النبي عليه السلام من قتل نفسه بشيء في الدنيا عذب به يوم القيامة ❁ پيغمبريمز
صلي الله تعالي عليه وسلم ايدر بركمسنه كه كندويي دنياده برشيء ايله قتل ايده يوم قيامتده اول
شيئله اكا عذاب ايديلور (ان الله كان بكم رحيما) سزه يا امت محمد الله تعالي رحيم اولديكه بني
اسرائيله كنديلرين قتله امر ايدوب سزي اندن نهي ايتدي (ومن يفعل ذلك عدوانا وظلما)
بركمسنه كه ذكري سبق ايدن محرماتي حددن تجاوزده افراط ومستحق اولمديغي شيئي اتيان
ايدر اولديغي حالده ايشليه (فسوف نصليه نارا) بزاني يوم قيامتده ناره ادخال ايده‌يسرز
(وكان ذلك على الله يسيرا) الله تعاليه اني ايتمك يسير اولدي زيرا اني ديلديكي شيئي ايشلمكدن
صرف ايدر يوقدر (ان تجتنبوا كبائر ما تنهون عنه نكفر عنكم سيئاتكم) اكرسز الله تعالينك
ورسولنك نهي ايتديكي ذنوبك كبائرندن اجتناب ايدرسه‌كز صغائريكزي مغفرت ايدر
واعمالكز دفترندن محو ايدرز (وندخلكم مدخلا كريما) وسزي جنته ويا نوابدن وعد اولنديغكزه
كرامتله ادخال ايدرز ❁ قال النبي صلي الله عليه وسلم اجتنبوا السبع الموبقات قالوا يا رسول
الله وما هن قال الشرك بالله والسحر وقتل النفس التي حرم الله الا بالحق واكل الربا واكل
مال اليتيم والتولي يوم الزحف وقذف المحصنات المؤمنات الغافلات ❁ پيغمبريمز صلي الله تعالي
عليه وسلم ايدر يدي مهلك كبائر ذنوبدن اجتناب ايدك ديديلركه يا رسول الله اول ذنوبي بزه
وصف ايتكه بيله‌وز ديديكه الله تعاليه شركدر وسحردر وقتل نفسدركه حق تعالي انك قتلني
حرام ايدوبدر مادامكه شرع انك قتلني ايجاب ايتميه وربا اكليدر ومال يتيمي بغير حق اكلدر
ويوم زحفده برمسلم ايكي كافردن حيله قصدنسز قاچمسيدر وزنادن بريئه اولان مؤمنه‌لره
زنا اسناد ايتمسيدر ❁ احياء علومده ايدر صحابه وتابعين رضي الله عنهم اجمعين كبائرك عددنده
اختلاف ايتديلر ❁ ابن مسعود دردت در وابن عمر يديدر وابن عمرو طقوزدر ديدي وقتا كه ابن
عمرك كبائر يديدر ديدوكن ابن عباس رضي الله تعالي عنه ايشتدي كبائرك يدي‌يه قربندن
يتمشه قربي زياده‌در ديدي وابن عباس مرة اخراده ديديكه هرشيئ كيم حق تعالي عبادني

اعراض ايدرلرسه تحقيق
الله عظيم الشان اول مثللو
اعتقاد فساد ايدر مفسدلري
بيلور وجزالريني ويرر
(قل يا اهل الكتاب تعالوا
الى كلمة سواء بيننا وبينكم
الا نعبد الا الله ولا نشرك به
شيئا ولا يتخذ بعضنا بعضا اربابا
من دون الله فان تولوا
فقولوا اشهدوا بانا مسلمون)
سن سويله‌كه اي اهل كتاب
اولان يهود ونصاري
كتب سماويه ورسوللرده
اختلاف اولميوب بزمله
سزك بينكزده برابر اولان
كلمه طرفنه كلك كه اول
الله تعاليدن غيري‌يه عبادت
ايتميز وبرشيئي الله تعالايه
شريك طوتميز وبعضمز
بعضي‌ني الله تعاليدن
غيري ارباب اخذ ايتميز
❁ حاشا يهودك عزير
ونصارانك مسيح كبي ❁
اكر اهل كتاب بو كلمه‌دن
عدول ايدرلرسه سز ديككه
شاهد اولك بز تحقيق
موحد مسلمانز (يا اهل
الكتاب لم تحاجون
في ابرهيم وما انزلت
التورية والانجيل الا من
بعده افلا تعقلون)
اي يهود ونصاري ابراهيم
عليه السلامي هربريكز
كندو دينكزده زعميله

اندن نهی ایتدی اول کبیره در وبعضیلر دخی دیدیکه هرشیئ که حق تعالی انك اوزره جهنمله
وعید ایتدی اول کبیره در وبعضیلر دخی دیدیکه کبائر مبهمه در عددی بیلنمیوبدر ❁ ابن مسعود
رضی الله تعالی عنهدن کبائرك عددی سؤال اولندقده دیدیکه سورهٔ نساء اولندن ❁ ان تجتنبوا
کبائر ما تنهون عنه ❁ آیتنه دکین هر نه شیئ که الله تعالی اندن نهی ایتدی اول کبیره در ❁ ابو طالب
مکی ایدر کبائر اون یدیدر دردی قلبده در که اول حق تعالی یه شرکدر ومعصیته اصراردر
وحق تعالینك رحمتدن یأسدر وانك مکرندن امندر ودردی دخی لسانده در که اول شهادت
زور در ومحصن کسه یی قذفدر ویمین غموسدر که انکله باطل احقاق ویا حق ابطال اولنور
وسحردر که انکله انسان وسائر اجسام خلقت موضوعه سندن تغییر اولنور واوچی دخی
بطنده در که اول خمر وسائر مسکراتی شربدر ومال یتیمی بغیر حق اکلدر وربایی ربا ایدوکنی بیلور
کن اکلدر وایکیسیدخی فرجده در که اول زنا ولواطه در وایکیسیدخی یدده در که اول قتل
وسرقه در وبری دخی رجلده در که اول بر مسلمك ایکی کافردن فرار ایتمسیدر وبری دخی جمیع
جسده در که اول والدینه عقوقدر ❁ امام غزالی ایدر ابو طالبك بو قولیله شفای صدر حاصل
اولمز زیرا ممکندر که اول زائد وناقص اوله شول اجلدنکه یداك کبائرنده قتلدن وسرقه دن
غیری ذکر ایتمدی کوز چیقارمسنه وال کسمسنه وانواع عذابله مسلمانلری تعذیب ایتمسنه تعرض
ویتیمی ضرب وتعذیب ایسه مالنی اکلدن بلاشك اکبردر خصوصا خبرده کلدیکه کبائردندر که
بر کره سب ایده نی ایکی کره سب ایده ودخی مسلمك عرضنده استطاله ایده بو ایسه قذف محصن اوزره
زیاده در ❁ ابو سعید الخدری وصحابه دن انك غیری دیدیلر که سز بعض شیلر ایشلرسز که کوزیکزه
اول حقارتده قیلدن اینجه در والحال پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم زماننده بزانی کبائردن
عد ایدردك وبر طائفه دیدیلر که هر عمد کبیره در وهر شیئ که حق تعالی اندن بزی نهی ایتمش
اوله اول کبیره در ایمدی حق بودر که نظر شرعده ذنوب اوچ قسمه منقسمدر برقسمنك عظیم
وکبیر ایدوکی بیلنمشدر وبر قسمی ایسه صغائردن عد اولنمشدر وبر قسمنك حکمنده شك اولنمشدر
اویله اولسه حد جامع وعد مانع ومعرفتنه طمع ممکن اولمیان شیئ طلبدر زیرا امکانی پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشیدلمکله در والحال کبائر حقنده اندن عدد محصور ایشیدلمیوبدر
وشارعك انی ابهامیله قصدی بعید اولمز که عبادك هر ذنبدن خوف اوزره اولملریدر وپیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمك فرض نمازلر ارالرنده واقع اولان صغائره کفارتدر کبائره کفارت
دکلدر دیو قولنه اعتمادله صغائره جرأت ایتمامسیدر وحق تعالینك اکر سز نهی اولندیغکز
کبائردن اجتناب ایدرسه کز صغائرکزی تکفیر ایدرز قولی مطلق فهم اولنمامسیدر بلکه معنی
قچان کبائردن اجتنابی قدرت وارادتله اولورسه دیمکدر مثلا بر مرأه ایله زنایه قادر اولوب
اراده ایتمشیکن نفسنی زنادن کف ایدوب اکا نظر ولمسله اکتفا ایتسه اول زنادن کفی سببیله
ونظر ولمسی ایله ارتکاب ایتدیکی کناه تکفیر اولنور اما بر کمسنه عنین اولوب زنادن امتناعی عجز
وضرورتله اولسه ویاخود زنایه قادر ایکن اندن امتناعی امر آخر خوفیله اولسه انك کبی
شیئ تکفیره صالح اولمز ایمدی اشبو مثال ایله کبائردن اجتناب صغائری تکفیر ایتمسنك معناسی
فهم ایدیلور حق جل وعلا انبیانك برینه وحی ایتدیکه هدیه نك قلتنه نظر ایتمکل بلکه انی

نیچون مجادله ایدرسز
حال بوکه توریة وانجیل
نازل اولمامشیدی الا
ابراهیم علیه السلامدن صکره
نازل اولدی بوصورتده
بزم دینمزده ایدی دیو ادعا
کزك بطلانتی تعقل ایتمز
میسکز ❁ ابراهیم علیه
السلام موسادن بیك ییل
عیسادن ایکی بیك ییل اول
کلمشدر (ها انتم هؤلاء
حاججتم فیما لکم به علم فلم
تحاجون فیما لیس لکم به
علم والله یعلم وانتم لا تعلمون)
سزلر اول قومسکز که
سزکچون کتابکزده نعت
پیغمبری بیلمك وار ایکن
عناد ایله تغییر وجدال
ایتدیکز یا کتابکزده
اولمیوب بیلمدیککزدن
ابراهیم علیه السلامدن
نیچون جدال ایدرسکز
ابراهیم علیه السلام سزك
بریکزك دیننده اولمدیغنی
الله تعالی بیلور حال بوکه
سز انك حقیقتی بیلمزسکز
(ما کان ابرهیم یهودیا
ولا نصرانیا ولکن کان
حنیفا مسلما وما کان
من المشرکین) ابراهیم
علیه السلام یهودی ونصرانی
دکل ایدی بلکه پاك وموحد
وعقاید ردیه دن منحرف
الله تعالایه خالص مسلم

سکا اهدا ایدنك عظمتنه نظر ایت وذنبك صغرینه نظر ایتمکل بلکه انی مواجهه سنده ایشلدیکك
کبیرك کبریاسنه نظر ایت پس بو اجلدن بعض عارفین دیدیکه صغیره یوقدر بلکه هر مخالفت کبیره در
❁ معلوم اوله که التی سبب ایله ذنوبك صغیری کبیر اولور بری بودر که بر ذنبه اصراردر اول
اجلدن دینلدیکه ذنبکه اکا اصرار اولنه اول صغیر اولمز اول ذنبکه اندن استغفار اولنه کبیر اولمز
نتکیم صونك قطراتی متوالیا بر طاشك اوزرینه واقع اولسه انده اثر ایدر حالبوکه انك جمله سی
دفعة واقع اولسه انده اثر ایتمزدی ❁ ایکنجیسی ذنبی استصغاردر هربارکه عبد ذنبی عظیم کوره اول
اول ذنب عند الله صغیر اولور وهربارکه اول انی صغیر کوره اول عند الله کبیر اولور زیرا عبدك انی عظیم
کورمسی قلبك اندن کراهت ونفرتندن ناشیدر واول نفرت ایسه انك قلبنده تأثیردن منع ایدر واما عبدك
انی صغیر کورمسی قلبك اکا الفتندن ناشیدر واول الفت ایسه انك قلبنده شدت تأثیرین ایجاب ایدر
حالبوکه قلبك طاعاتله تنویری مطلوبدر وسیئاتله تسویدی محذوردر اول اجلدن عبد غفلتله ایشلدیکی
ذنب اوزره مؤاخذه اولنمز انك انده تأثیری اولمدیغیچون ❁ خبرده کلدیکه مؤمن کناهك
باشی اوزره طاغ کبی کورر قورقرکه اوزرینه دوشرسه انی اولدیرر منافق ایسه کناهن بورنی
اوزره قونمش سینك کبی کوررکه الیله انی اوچورر بعضیلر دیدیکه عبدك هر ایشلدیکم کناه
بونك کبی اولسه دیمسی مغفرت اولنمز بر کناهدر مؤمنك قلبنده کناهك عظیم اولمسنه حکمت بودرکه
حق تعالی نك جلالنی بیلور قچانکه مخالفت ایتدیکی مولانك عظمتنه نظر ایده کناهك
صغیرین کبیر کورر ❁ اوچنجیسی صغیره یه مسرور اولمقدر هربارکه صغیره نك حلاوتی عبدك
قلبنده غالب اوله اول صغیره کبیره اولور وقلبك تسویدنده زیاده اثر قیلور حتی بعض ذنب
اهلنی کوررسنکه انی ایشلدیکنه اوکنور واکا سوینور کوردنمی انك عرضنی نیجه یقدم دیر
ومساویسن اکا ذکر ایله خلق بیننده انی رسوای ایتدم وتجارتده زیوف التونی واقچه یی صرفده
حیله ایتدم ومتاعن اوجوز بهایه آلمغیچون شونك کبی کذب ایتدم ومتاعمك عیبن کیزلیوب اکا
انی زیاده بهایه بیع ایتدم ایمدی بونك کبی امور ایله ذنبك صغیری کبیر اولور ❁ دردنجیسی
ذنبی ایشلدکدنصکره اظهار ایدر ویا انی غیرك محضرنده ایشلمسیدر ایمدی بو حق تعالینك اسدال
ایتدیکی ستره جنایتدر وانك اول ذنبی ایشلدیکنی ایشیدن ویا کورن کسه لری اکا ترغیبدر
انکله جنایتی اوزره بر جنایت دخی زیاده ایدر واکر اول ذنب اسبابنی غیره تهیئه ایدرسه
سز دخی انی ایشلکز دیو سویلرسه انکله اوزرینه بر جنایتی درت ایدر ❁ خبرده کلدیکه اهل
ذنوبدن هر کمسه نك عفوی مرجودر الا ذنبی اظهار ایدنلرك دکل زیرا حق تعالینك صفات
جمیله ونعم جزیله سندندر که عبدك قبحنی اورتر وجمیلنی کشف ایدر ایمدی ذنبی اظهار اول نعمته
کفراندر بعضیلر دیمشکه ذنب ایتمه ایتدیکك تقدیرجه کمسه یه انی ایشلمکه ترغیب ایتمکل که
ایکی ایتمش اولورسن حالبوکه اول منافقلر صفتیدرکه انلر منکرله امر ومعروفدن نهی ایدرلر
❁ بشنجیسی حق تعالی انك ذنوبن ستر ایدوب حلم وامهالنه تهاون ایتمکدر والحال بیلمزکه اول
امهالله انك اثمی آرتر اول ایسه مکر الهیدن امنی سببیله انی حق تعالیدن کندویه
عنایت ظن ایدر ❁ التنجیسی ذنب ایشلین کشی عالم اولمقدرکه اکا اقتداء اولنه
قچان بر عالم حریر کیسه وآلتون وکوش اکرلو آتلره بنسه وارباب مناصبدن
شبهه لو اموالی السه وانلری زیارتله کندینی انلره سودرسه وظلملرینه انکاری ترکله

ایدی ومشرکلردن دخی
دکل ایدی (ان اولی الناس
بابرهیم للذین اتبعوه
وهذا النبی والذین آمنوا
والله ولی المؤمنین)
تحقیق ناسك ابراهیم
علیه السلامه اخص اقربی
زماننده اکا تابع اولان
امتلریدر وبو پیغمبر
محمد علیه الصلوة والسلام
واکا ایمان کتورن امتلریدر
الله عظیم الشان مؤمنلرك
ولیسی ونصیریدر (ودت
طائفة من اهل الکتاب
لو یضلونکم وما یضلون
الا انفسهم وما یشعرون)
اهل کتاب یعنی یهوددن
بر کروه سزی اضلال
ایدوب دینلرینه دوندره
بیلورمیز دیو آرزو ایدرلر
انلر انجق نفسلرنی اضلال
ایدرلر مع هذا انی بیلمزلر
مرویدرکه معاذ بن جبل
وحذیفة بن الیمانی وعمار بن
یاسری یهودلر دینلرینه
دعوت ایتدکلری انده
بو آیت کریمه نازل اولمشدر
(یا اهل الکتاب لم تکفرون
بایات الله وانتم تشهدون)
ای اهل کتاب نیچون
قرآن ومحمد علیه الصلوة
والسلامه کافر اولورسز
مع هذا سز انك نعتنی
توریتده وانجیلده کوررسز

مساعد اولسه ومسلمانلرك عرضلرینه اطلاق لسان ایتسه ومناظره ده خصمنی استحقار قصدیله کلامده حدی تجاوز ایتسه وجاء تحصیلنه توسل ایچون جدل ومناظره علمنه اشتغال ایتسه اشبونك هربری بر ذنبدرکه عالم انی ایشلیه اکا اقتدا ایدیلور واول شرایسه نیجه بیللر بلاد وعبادده ایشلنوب قالور سعادت اکا که اولدیکنده انکله بیله کناهلری دخی اوله وخسارت اکا که اول اولدیکنده یوز ایکیوز بیله دکین انك احداث ایتدیکی کناهلر ایشلنوب قاله قرآنده بیورلدیکه ❁ ونکتب ماقدموا وآثارهم ❁ بز انلرك حیاتلرنده تقدیم ایتدکلری خیروشر عمللرین ودخی موتلرندن صکره اکا اتباعله ایشلنن خیروشر عمللرین یازارز ❁ قال النبی علیه السلام من سن سنة سیئة فعلیه وزرها ووزر من عمل بها لاینقص من اوزارهم شیٔ ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکسنه که برمعصیتی احداث ایده انك اوزره اول معصیتك وبالی واکا اتباعله انی ایشلینلرك وبالی یازیلور مع هذا اول ایشلینلرك اول معصیت اوزره یازیلن وباللرندن برشیٔ اکسلمز ❁ قصص بنی اسرائیلده وارد اولدیکه زمان سابقده برعالم ناسی بدعتله اضلال ایدردی بعده توبه ایدوب ونیجه زمان ناسی طریق صلاحه دعوت ایتدی حق جل وعلا اول قومك پیغمبرینه وحی ایتدیکه اول عالمه دیه که اکر کناهلرك نمله سنك بیننده اولسه عفو ایدردم لکن نیجه ایدرسن انی که عبادمدن برجاعتی سنك اضلالك سببیله جهنمه قویمشم اشبونکله متضح اولورکه علمانك امری خطردر ایمدی انلره ایکی وظیفه واردرکه بری ذنبك ترکیدر وبری ایسه ذنبك اخفاسیدر متابعت اولنملریله سیئه‌لرینك عقابی مضاعف اولدیغی کبی حسنه‌لرینك ثوابی دخی مضاعف اولور معلوم اوله که ذنوب ایکی قسمدر بری عبد ایله الله تعالینك بیننده در صلاة وصوم وواجبات ترکی کبی یعنی شول واجباتکه عبدك کندویه مخصوصه در وبرقسمی دخی حقوق عباده متعلقدر ترك زکات وقتل نفس وغصب اموال وشتم اعراض کبی ودخی بدعته دعوت ومعصیته ترغیب وحق تعالی یه عصیانه جرأت اسبابنی تهییج کبی نکیم بعض وعاظ رجاجانبن خوف جانبی اوزره تغلیب ایله انی ایدر قسم ثانیده امر اغلظدر وقسم اولده اکر شرك یوغیسه عفو اولنمسی ارجی واقربدر ❁ خبرده کلدیکه دفاتر ذنوب اوچ نوعدر برنی مغفرت اولنور وبری مغفرت اولنمز وبری ایسه ترك اولنمز اما مغفرت اولنان عبدله الله تعالی بیننده کی ذنوبدر ومغفرت اولنمیان شرکدر وترك اولنمیوب لابد مطالبه اولنان مظالم عباددر ﴿ ولا تتمنوا مافضل الله به بعضکم علی بعض ﴾ حق تعالی بعضکزی بعضکز اوزره تفضیل ایتدیکی امور دنیویه دن ومال مثلی تمنی ایتمکزکه علم اللهده انك عدمی خیردر سز ایسه انی بیلمزسز زیرا که اول تحاسد وتعادی یه ذریعه وحق تعالینك قسمتنه عدم رضایی معربه در واول برشیئك طلبسز حصولنی تشهید اول ایسه مذمومدر ونقدیر اولنمیان شیئی تمنی قدر وحکمته معارضه در واکا کسبله تقدیر اولنان شیئی تمنی بطاله وتضییع حظدر وکسبسز تقدیر اولنان شیئی تمنی ایسه ضایع ومحالدر ﴿ للرجال نصیب مما اکتسبوا وللنساء نصیب مما اکتسبن ﴾ رجال ونسادن هرصنف ایچون اکتساب ایتدیکی شیٔ سببیله نصیب وفضل واردر ایمدی اول فضلی عملله طلب ایدك یوخسه حسد وتمنی ایله دکل ودیندیکه معناسی رجال ایچون اکتساب ایتدکلری

﴿ یا اهل الکتاب لم تلبسون الحق بالباطل وتکتمون الحق وانتم تعلمون ﴾ ای اهل کتاب نیچون حق باطل ایله قارشدیررسز یا کتابلریکزی تحریف ایله خلط ایدرسز وحق کتم ایدرسز مع هذا سز پیغمبرك وقرآنك حق اولدیغنی بیلورسز ﴿ وقالت طائفة من اهل الکتاب آمنوا بالذی انزل علی الذین آمنوا وجه النهار واکفروا آخره لعلهم یرجعون ﴾ اهل کتابدن برکروه دیکرلرینه دیدیلرکه مؤمنلر اوزرینه انزال اولنان قرآنده کی شیئه کونك اولنده ایمان ایدك وایمان ایتدیککز خصوصی کونك آخرنده انکار ایدك که شاید مؤمنلر شکه دوچار ایله دینلرندن رجوع ایده‌لر ❁ مرویدرکه تحویل قبله حالنده کعب بن اشرف ومالك بن ضیف اصحابلرینه اول نهارده کعبه یه توجه ایدك آخر نهارده بیت مقدسه طوغری نماز قیلك دیمکله رجوعی مأمول ایده ❁ وعلی قول احبار خیبردن اون ایکی کیمسه سائر یهودلرله مقاوله ایلدیلرکه اول روزده اسلامه داخل

جهاد ایچون نصیب واردر ونساء ایچون دخی اکتساب ایتدکلری طاعت ازواج وحفظ فروج ایچون نصیب واردر یعنی رجال ایچون فضل جهاد وارایسه نساء ایچون دخی فضل طاعت ازواج وحفظ فروج واردر ﴿ واسئلوا الله من فضله ﴾ ناس ایچون اولان شیئی تمنی ایتمکز بلکه حق تعالینك شول نافد اولمیان خزائن فضلندن انك مثلنی ایستکز وحق جل وعلا تمنیدن نهی ایتدی انده دواعی حسد اولدیغیچون وحسد اولدرکه کشی صاحبنك نعمتی زائل اولوب اول کندویه حاصل اولمسنی تمنیدر اول ایسه حرامدر وغبطه اولدرکه صاحبیچون اولان نعمت مثلی کندویه دخی اولمسنی دیلمکدرکه اول جائزدر ❁ کلبی ایدر کشی صاحبنك مالنی ویا زوجه سنی ویا خادمنی کندویه اولمغی تمنی ایتمسون لکن دیسونکه الهی اکا ویردیکك مثلنی بکا دخی ویرکل وتوراتده انجلین ذکر اولنوبدر ❁ سعید بن جبیر رضی الله عنه ایدر یعنی الله تعالیدن عبادته توفیق استکز ❁ سفیان بن عیینه ایدر انی سؤاله امر ایتمدی الا انی ویرمسین اراده ایتدی اشبونده الله تعالیدن سؤال ودعایه حث وترغیب واردر ﴿ ان الله کان بکل شیٔ علیما ﴾ الله تعالی هرشیئه علیم اولدی هر انسانك مستحق اولدیغن بیلور حکمتی مقتضاسنجه فضلنی اهلنه ایرکورر ❁ روایت اولنورکه ام المؤمنین ام سلمه رضی الله تعالی عنها دیدیکه یا رسول الله رجال غزا ایدر بز ایسه انی ایتمزز وبزه رجاله ویریلن میراثك نصفی ویریلور دیو تمنی ایدیجك اشبو آیت کریمه نازل اولدی ﴿ ولکل جعلنا موالی مما ترك الوالدان والاقربون ﴾ هرموالی قیلدیغمز قوم ایچون والدان واقربون ترك ایتدیکی میراثدن نصیب واردر ﴿ والذین عقدت ایمانکم ﴾ شونلرکه انلر ایچون ایمانکز عقد ایتدی ﴿ فآتوهم نصیبهم ﴾ انلره نصیبلرین ویرك ❁ روایت اولنورکه زمان جاهلیتده بررجل رجل آخرله معاقده ایدر دیکه بربرلرینك جنایتنه عاقل اولوب قنغیسی اول وفات ایدرسه حیاتده قالانی اکا وارث اوله مالینك سدسین اخذ ایده اکا بناء زمان جاهلیتده واوائل اسلامده بو حکم ثابت ایدی بعده ❁ واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض ❁ آیتیله نسخ اولندی ﴿ ان الله کان علی کل شیٔ شهیدا ﴾ الله تعالی هرشیئه شاهد اولدی ﴿ الرجال قوامون علی النساء ﴾ رجال نسالرینك تأدیبنه قیامه مسلطلردر ولاتك رعیت امورینه قیاملری کبی ﴿ بما فضل الله بعضهم علی بعض ﴾ الله تعالی رجالی نساء اوزره تفضیل سببیله که اول کمال عقل وحسن تدبیر واعمال وطاعاتده مزید قوتله اول اجلدن نبوت وامامت وولایت واقامت شعائر ومجامع قضایاده شهادت ووجوب جهات وجمعه وبونك امثالی کبی ومیراثده تعصیب وزیادهٔ سهم وفراقله استبداددر ﴿ وبما انفقوا من اموالهم ﴾ ودخی مالرندن انلره مهر ونفقه ویرملریله ❁ روایت اولندیکه سعد بن الربیع الانصاری رضی الله تعالی عنه مرأه سی حبیبه بنت زید بن ابی زهیری اکا نشوز ایدیجك سعد اکا برلطمه اوردی اویله اولسه باباسی زید پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه سعددن شکایت ایتدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم سعددن قصاص اولنمغله امر ایدیجك بو آیت نازل اولدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه بز برامر اراده ایدوب الله تعالی امر آخر اراده ایتدی ایمدی الله تعالینك اراده ایتدیکی خیرلودر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لو امرت احدا ان یسجد لاحد لامرت المرأة ان تسجد لزوجها ❁

اوله‌لر وکونك آخرنده کتابمزه باقدق وعلمامزله مشاوره ایتدك توریتده اولان نعت ونشانلری سزك پیغمبریکزده بولمدق دیه‌رك بنه انکار ایدك که بوکیفیتله مؤمنلر شبهه یه واروب دینلرندن رجوع ایده‌لر دیملریله حق تعالی بو آیت کریمه ایله انلرك مکرلرینی مؤمنلره بیان ایلدی ﴿ ولا تؤمنوا الا لمن تبع دینکم قل ان الهدی هدی الله ان یؤتی احد مثل ما اوتیتم او یحاجوکم عند ربکم قل ان الفضل بید الله یؤتیه من یشاء والله واسع علیم ﴾ چونکه خیبر یهودیلری مکرلرینك عدم نفوذینی فهم ایتدیلر مدینه یهودیلرینه توصیه جهتیله دیدیلرکه کیمسه یه ایمان ایتمیك الا سزك دینکزه تابع اولان کیمسه یه ایمان ایدك سن انلره سویله که تحقیق دین حق دین اسلام واول هدایت الله تعالیدندر بو ❁ ان الهدی هدی الله ❁ کلام شریفی جملهٔ معترضه اولدی وبو خطاب الله اعلم پیغمبر علیه السلامه اوله واول یهود خیبریلر توصیه‌لری تتمه سنده

پيغمبريمز عليه السلام ايدر اكر بن بركمسه يى بركمسه يه سجده اتمكه امر ايدر اولسهم مرأه يه امر ايدردمكه زوجنه سجده ايده (فالصالحات قانتات) نسانك صالحه لرى الله تعالى يه اطاعت وحقوق ازواجى اقامت ايديجيلردر (حافظات للغيب) وازواجلرى غيبتنده نفس وماللرده حفظى واجب اولان شيئى حفظ ايديجيلردر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم خير النساء ان نظرت اليها سرتك وان امرتها اطاعتك واذا غبت عنها حفظتك فى مالك ونفسها ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر نسانك خيرلوسى اول مرأه دركه اكا نظر ايتسك سنى مسرور ايده امر ايتسك امركه اطاعت ايده اندن غيبت ايتسك مالكده ونفسكده حقوقكى حفظ ايده اندن ❁ الرجال قوامون ❁ آيتن اوقودى (بما حفظ الله) الله تعالى انلرى حفظ اتمسى سببيله كه انلره حفظ غيبه امر وانلك اوزره وعد ووعيد ايله حث وانلره انى توفيق ايتدى وياخود شول شيئى سببيله كه حق تعالى انى انلر ايچون ازواج اوزره حفظ ايلديكه اول مهر ونفقه وحفظلرينه قيام وانلردن ذبدر (واللاتى تخافون نشوزهن) شول نساكه سز انلرك طاعت رجالدن عصيان وترفعلرى خوفن ايده سز (فعظوهن) سز انلره وعظ ايدك (واهجروهن فى المضاجع) وانلرى مراقدده هجر ايدك برلحاف التنه كيرممكله وانلره جماع اتممكله وياافراشده انلره ارقه سين دونمكله وانلركله كلامى تركله ويا فراش آخره تحويله (واضربوهن) وانلرى ضرب ايدك بر ضربله كه مبرح وشائن اولميه ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم فى حق المرأة ان تطعمها واذا طعمت وتكسوها اذا اكتسيت ولا تضرب الوجه ولا تقبحه ولا تهجرها الا فى البيت ❁ پيغمبريمز عليه السلام مرأه حقنده زوجه ديديكه قچان اول سندن طعام استيه ييديره سن كسوه يه احتياج اولورسه كيوره سن وامريكه مخالفت ايدرسه اوره سن لكن يوزينه اورمغل وانى تقبيح اتممكل هجر ايتديكك تقديرجه بيتكده هجر ايلكل (فان اطعنكم فلا تبغوا عليهن سبيلا) اكر انلر سزه اطاعت ايدرلرسه انلردن تعرضى ازاله ايدك وانلردن صدور ايدن اعمال سيئه سنى ايلمدك منزله سنده عد ايدك زيرا كه برذنبدن توبه ايدن كسنه انى ايشلمدك كيبيدر (ان الله كان عليا كبيرا) الله تعالى على وكبير اولديغى ايچون الك عقابندن صاقنك زيرا انك اوزريكزه قدرتى سزك تحت يديكزده اولان نساء اوزره قدرتكزدن اعلا واكبردر بويله ايكن اول سزك سيئاتكزدن تجاوز ايدر وتوبه كزى قبول ايدر ايمدى سز ازواجكزك اساءتنى عفوه احقسز (وان خفتم شقاق بينهما) اكر زوج ايله زوجه بيننده خلاف اولمسنى تيقن وياظن ايدرسه كز (فابعثوا حكما من اهله وحكما من اهلها) ايمدى اول زوجانك هربرى اهلندن بررجل عدلى انلره حكم كوندرك زيرا كه اقارب انلرك احوالنه اعرف وصلاحلرينه ارغبدر ❁ اشبو حكم استحباب وجهى اوزره در اكر حكمى اجانبدن نصب ايتسه لر جائز اولور اشبونكله تحكيم جوازينه استدلال اولنور لكن اظهر اولان بودركه اول حكمك نصبى بينلرين اصلاح ايچون ويا امرلرى متبين اولسون ايچوندر واول ايكى حكم جمع وتفريقه ولى اتميدلر الا زوجانك اذنيله (ان يريدا اصلاحا يوفق الله بينهما) اكر اول ايكى حكم اصلاح قصدين ايدرلرسه انلرك حسن سعى سببيله حق تعالى اول زوج وزوجه بيننه موافقت ايقاع ايدر اشبونده تنبيه واردركه بركسنه تحرى ايتديكى شيئده نيتن اصلاح ايدرسه حق تعالى انك مبتغاسنى اصلاح ايدر (ان الله كان

قلبكزده اولان يهوديتده ثابت اولك كه سزه ويريلن علم وحكمت ومن وسلوى وفلق بحر مثللو معجزات بركيمسه يه ويرلمامشدر ياخود مؤمنلرك ربكز عندنده مخاصمه ايده جكارينه اعتقاد ايتميك ديديلر سن ديكه تحقيق علم وحكمتده فضيلت وتوفيق وهدايت الله تعالينك يدقدرتنده در ديلديكنه ويرر والله عظيم الشان هدايتك مستحقنى بيلجى كثير الاحساندر (يختص برحمته من يشاء والله ذو الفضل العظيم) الله تعالى ديلديكنه نبوت يا اسلامى تخصيص ايدر والله عظيم الشان دين اسلام اعطا ايتديكنه فضل عظيم صاحبيدر (ومن اهل الكتاب من ان تأمنه بقنطار يؤده اليك ومنهم من ان تأمنه بدينار لا يؤده اليك الا مادمت عليه قائما ذلك بانهم قالوا ليس علينا فى الاميين سبيل ويقولون على الله الكذب وهم يعلمون) اهل كتابدن كيمسه واردركه سن اكا اماناً برقنطار التون ويرسك بلا انكار انى سكا تأديه ايدر وانلردن كيمسه دخى

عليما خبيرا) الله تعالى ايكى مختلف بينى تأليفه عليم وايكى حكم نصيحتنه خبير اولدى (واعبدوا الله ولا تشركوا به شيئا) الله تعالى يى برلكز وعبادتى يالكز اكا ايلكز جلى وخفيدن هيچ برشيئى اكا اشراك اتمه كز ❁ قال معاذ بن جبل رضى الله تعالى عنه كنت رديف النبى صلى الله تعالى عليه وسلم فقال هل تدرى يامعاذ ماحق الله تعالى على الناس قلت الله ورسوله اعلم قال حقه عليهم ان يعبدوه ولا يشركوا به شيئا أتدرى يامعاذ ماحق الناس على الله اذا فعلوا ذلك قلت الله ورسوله اعلم قال حق الناس على الله ان لا يعذبهم قلت يارسول الله الا ابشر الناس قال دعهم يعملون ❁ معاذ رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك رديفى ايدم بكا ديديكه يامعاذ بيلورميسنكه حق تعالينك ناس اوزره حقى نه در ديدمكه الله تعالى ورسولى اكا اعلمدر ديديكه انى برليوب يالكز اكا عبادت ايده لر عبادتلرندن هيچ برشيئى اكا اشراك اتميه لر ويامعاذ بيلورميسنكه ناسك الله تعاليدن وعدكريمى مقتضاسنجه عهده سنده حقلرى نه در ديدمكه الله تعالى ورسولى اكا اعلمدر ديديكه انلرى عذاب اتميه عبوديت حقوقنى اقامت ايدرلرسه ديدمكه انى ناسه تبشير ايده يمى ديدى اتمه كه عمل ايتسونلر (وبالوالدين احسانا) ووالدينكزه احسان ايدك ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم برّ الوالدين افضل من الصلاة والصوم والحج والعمرة والجهاد فى سبيل الله ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر كشينك والدينه اطاعت واحسانى صلاة وصوم وحج وعمره وجهادك نوافلندن افضلدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من اصبح مرضيا لابويه اصبح له بابان مفتوحان الى الجنة ومن امسى مثل ذلك فان كان واحدا فواحد ومن اصبح مسخطا لابويه اصبح له بابان مفتوحان الى النار ومن امسى مثل ذلك فان كان واحدا فواحد وان ظلما ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركمسنه كه والدينى كنديدن راضى اتمش اولديغى حالده صباحليه ويا اخشامليه انكيچون جنته ايكى قپو آچلمش صباحلر واخشاملر اكر راضى اولان وجودده انلرك برى ايسه آچيلان قپو بر اولور وبركمسنه كه والدينى كندويه اسخاط اتمش اولديغى حالده صباحليه ويا اخشامليه انكيچون جهنمه ايكى قپو آچلمش صباحلر واخشاملر اكر اسخاط ايتديكى وجودده انلرك برى ايسه آچيلان قپو بر اولور واكر انك انلرى اسخاطى انلرك اكا ظلمندن ايسه دخى ينه انكله عندالله معذور اولمز ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم برّ الوالدة على الوالد ضعفين ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر كشينك والده سنه اولان برّ وكركك عقوقى والدينه اولان برّ وعقوقى اوزره ايكى مرتبه تضعيف اولنور ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ما على احد اذا اراد ان يتصدق بصدقة ان يجعلها لوالديه اذا كانا مسلمين فيكون لوالديه اجرها ويكون له مثل اجورهما من غير ان ينقص من اجورهما شيئ ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر هيچ كيمسه يه حرج يوقدركه برشيئى تصدق ايتديكنده ثوابنى والدينه باغيشليه اكر مسلمين ايسه لر ايمدى اول والدينه اولان ثواب دكلو يالكز اكا اولور اول والدينك ثوابندن برشيئى اكسلمكسزين ❁ شرعه ده ايدر ابو هريره رضى الله تعالى عنه والده سى وفات ايتميجه حج اتمدى زيرا كه فقير ايدى اوزرينه حج فرض اولمامشدى هرصباحين والده سى قاتنه واروب سلام ويرردى حق تعالى بنم ايچون سكا خير جزا ايده نتكيم سن بنى كوچكلكمده بسليوب بيوتدك ديردى اندن والده سى اكا رد سلام

واردركه برالتون ويرسك انى سكا ادا اتمز مكر انك اوزرينه دائما اقدامله قيام ايده سن بونلرك بو خيانتلرينه سبب انلر بزه بوجاهل عربلرك مالنى اخذده كناه يوقدر ديرلر وبو ادعالرنده الله تعالى يه كذب ايدرلر وحال بوكه انلر خيانت حرام اولديغنى بيلورلر ❁ مرويدركه بواداى امانت ايدن عبدالله بن سلام كه قريشدن بريسى اكا بيك ايكيوز وقيه التون امانت ويرمشيدى انك تماما اداسيله ممدوح اولدى اول برالتونى ادا ايتميان فنحاص بن عازورا كيكه قريشدن بريسى اكا بردينار امانت ويرمشيدى انى انكار ايله مذموم اولدى وبونلر تورية بيلميان ودينلرينه مخالف اولنلرك مالنى اخذده وبال يوقدر اعتقادنده درلر (بلى من اوفى بعهده واتقى فان الله يحب المتقين) انلرك اعتقادلرى كبى دكلدر بلكه شول كيمسه كه الله تعالينك عهدينه وفا ايده وامانتى ادا ايده وحرامدن صاقنه تحقيق الله عظيم الشان اول پرهيزكارلرى سور (ان الذين يشترون بعهد الله

ایدوب بنم ایچون حق تعالی سکا خیر جزا ایتسون نتکیم بر لکمده بکابر واحسان ایدرسن
دیردی ❀ حدیثده کلدیکه برکسنه والدنی قبرنده صله ایتمك دیلسه انك دوستلرینه صله
ایتسون واولکه والدینه عاق ایکن وفات ایتسه‌لر انلر ایچون استغفار وتصدق ایتسونکه عندالله انلره
بار یازیله ❀ حدیثده کلدیکه برکیمسه والدینك ویاخود برینك ویاخود اقربا واحباسندن هر جمعه‌ده
قبرینی زیارت ایتسه اکا بار یازیله ❀ ربیع بن خیثم بولده مسلمینه ایذاء ایدر طاشك برینی آلوب صاغنه
اتربونك ثوابی والده‌مك اولسون وبرینی صولنه اتربونك ثوابی والده‌مك اولسون دیردی
وغیظنی کظم ایدوب انکله والدینك برینی قصد ایدردی ایمدی انك بو فعلی دلالت ایدرکه کشی
حسناتندن هر نوعی والدینه بر واحسان نیتیله ایشلمك جائز اولور مع ذلك اول عملدن انلره
اولان اجر دکلو اکادخی اولور ❀ احیاء علومده ایدر اکثر علما اتفاق ایتدیلرکه شبهاتده
والدینه اطاعت واجب اوله حرام محضده دکل اکرسنك شبهه ایتدیکك طعامی والدینك
سنسز یمزسه سکا واجب اولورکه انی یمکده انلره موافقت ایده‌سك زیرا شبهه‌لویی ترك ایتمك
ورعدر واما که والدین رضاسنی رعایت واجبدر ❀ وکذلك کشی‌یه جائز اولمزکه والدینك اذنسز
مباح ویانافله سفر ایده ویاطلب علمه کیده مکرکه اول حالتده اوزرینه فرض اولمش علمك طلبنه کیده بلدنده
اکا تعلیم ایدر بولنمیه اول تقدیرجه والدینی اذنسزاکا کتمسی جائز اولور ❀ منبع الادابده ایدر
قچان والدیندن ایکیسنك حقنی معا مراعات متعذر اولورسه مثلا برینه مراعاتله اخر متاذی
اولدیغی تقدیرجه تعظیم واحترامده راضی اولورشیده والد حقنی ترجیح ایده زیراکه نسب اندندر
خدمت وانعامه راجع اولورشیده والده حقنی ترجیح ایده حتی ایکیسی اکا کلسه‌لر والدی
ایچون قیام ایده وایکیسی اندن برشیء استسه‌لر اول والده‌سنه ویره (وبذی القربی) ودخی
صاحب قرابتکزه احسان ایدك ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم قال الله تعالی انا الله وانا الرحمن
خلقت الرحم وشققت لها اسما من اسمی فمن وصلها وصلته ومن قطعها بتته ❀ پیغمبرمز صلی الله تعالی
علیه وسلم الله تعالیدن روایت ایدر دیمشکه بن الوهیت ورحمانیت صفتیله متصفم رحمی خلق
ایتدم انکیچون رحمان اسممدن رحم اسمنی شق ایتدم برکسه‌که اکا وصلت ایده بن اکا رحمتمی
ایر کورورین واولکه اندن انقطاع ایده اندن رحمتمی کسرم ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
مامن ذنب احری ان یعجل الله له العقوبة فی الدنیا مع مایدخرله فی الآخرة من البغی وقطیعة
الرحم ❀ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر کناهلرده حق تعالی دنیاده عقوبتن تعجیل
ایتمکه بغیدن وقطیعهٔ رحمدن احری واحق کناه یوقدر آخرته ادخار اولنان عقوبتیله بیله
❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم تعلموا من انسابکم ماتصلون به ارحامکم فان صلة الرحم محبة
فی الاهل مثراة فی المال منساة فی الاثر ❀ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر آباء واجداد واعمام
واخوان وسائر اقاربکز اسملرینی بیلك که انکله صله رحم ایتمکه امکانکز اوله صله رحم ایله
مراد اقاربه اعانت واحساندر اقاربنی بیلین ایسه صله ایتمکه امکانی اولمز قچانکه بینلرنده تواصل
وتعارف اوله بری برلرینه محبت ومالارنده وفرت وعمرلرنده طول مدت اولور ❀ قال النبی
صلی الله علیه وسلم افضل الصدقة علی ذی الرحم الکاشح ❀ پیغمبرمز علیه السلام ایدر صدقه
نك افضلی کشینك شول ذی قرابتنه ویردیکیدرکه اول اکا عداوتنی اضمار ایدر اوله ❀ قال

وایمانهم ثمنا قلیلا اولئك
لاخلاق لهم فی الاخرة
ولایکلمهم الله ولاینظر
الیهم یوم القیمة ولایزکیهم
ولهم عذاب الیم) شول
کیمسه‌لرکه الله تعالی ایله
اولان عهدلرینی وانك
اسمنه یمینلرینی دنیانك
آزمتاعنه استبدال ایدرلر
انلر ایچون نعیم آخرتدن
بهره یوقدر والله تعالی
انلره فرح ویرر شی سویلمز
وانلره قیامتده مرحمت
نظریله باقمز وانلری
کناهدن پاك ایتمز وانلر
ایچون عذاب الیم واردر ❀
دینلدیکه بو آیت کریمه
احبار یهود حقنده نازل
اولمشدرکه انلر مأکل
و منفعتلرینی صیانت
واغنیالرندن اخذ رشوت
ایله توریتده اولان نعت
وعهدی کتم وتبدیل
وانك خلافنی کتب ایله
بو من عند اللهدر دیو
خلافه یمین ایتملریدر
(وان منهم لفریقا یلون
السنتهم بالکتاب لتحسبوه
من الکتاب وماهو من
الکتاب ویقولون هو من
عندالله وماهو من عندالله
ویقولون علی الله الکذب
وهم یعلمون) اهل کتابدن
بر فرقه واردر ❀ یعنی

النبی صلی الله علیه وسلم افضل الفضائل ان تصل من قطعك وتعطی من حرمك وتصفح عمن ظلمك ❀
پیغمبرمز علیه السلام ایدر فضائلك افضلی سندن کسیلن ذی قرابتکه صله ایده‌سن وسنی
عطاسندن محروم ایدنه اعطا ایده‌سن وسکا ظلم ایدنی عفو ایده‌سن ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
الصدقة علی المساکین صدقة وعلی ذی الرحم ثنتان ❀ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر مساکینه
ویریلان صدقه‌نك ثوابی بر مرتبه‌در اماکه ذی رحم فقیره ویریلان صدقه‌نك ثوابی ایکی مرتبه‌در
(والیتامی) دخی یتیملره احسان ایدك ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم انا وکافل الیتیم فی الجنة
هکذا واشار بالسبابة والوسطی وفرج بینهما شیئا ❀ پیغمبرمز علیه السلام ایدر بن ویتیمی مرحمت
اوزره تربیه ایدن جنتده شویلجه اولورز دیوب سبابه ووسطی پارمقلرینی بری برلرینه یقینلشدردی
❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من مسح رأس یتیم لم یمسحه الا الله کان له بکل شعرة تمر علیها
یده حسنات ومن احسن الی یتیمة اویتیم عنده کنت انا وهو فی الجنة کهاتین وقرن بین اصبعیه ❀
پیغمبرمز علیه السلام ایدر برکمسه‌که الله تعالینك رضاسیچون مرحمتله بریتیمك باشن صغاسه
الینك اوزرینه اوغرادیغی قیللر عددنجه انکیچون حسنات اولور وبرکسنه‌که یتیم اوغلانی
ویاقزی تربیه‌سنه الوب اکا احسان ایده بن واول جنتده شویلجه اولورز دیوب ایکی پارمغن
بری برینه یقلشدردی (والمساکین) ودخی مسکینلره احسان وانعام واطعام ایدك اکرچه
بشاشت وجهله وطیب کلامله ایسه‌ده (والجار ذی القربی والجار الجنب) ودخی احسان ایدك
شول جارکزه کیم سزه قرابتی اوله ودخی شول جارکزه کیم سزه اجنبی اوله قرابتی اولمیه
❀ قالت عائشة رضی الله تعالی عنها یارسول الله ان لی جارین فالی ایهما اهدی قال الی اقربهما منك بابا ❀
عائشة رضی الله تعالی عنها دیدیکه یارسول الله بنم ایکی جارم وار قنغیسنه اهدا ایده‌یین دیدیکه قپوسی سکا
اقرب اولانه ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لاتحقرن من المعروف شیئا ولو ان تلقی اخاك بوجه طلق
فاذا طبخت مرقة فاکثر ماءها واغرف لجیرانك منها ❀ پیغمبرمز علیه السلام ایدر معروفدن
هیچ برشیء تحقیر ایتمکل اکرچه برمسلم قرنداشکه طلاقت وجهله تلاقی ایتمك ایسه‌ده ایمدی
آتشده قوقولی طعام پشردیککده صوین ویاغن چوق ایدوب اندن جیرانکه بر مقدار
ویرکل ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم مازال جبریل یوصینی بالجار حتی ظننت انه سیورثه ❀
پیغمبرمز علیه السلام ایدر جبریل علیه السلام بکا جار حقنی رعایت امرنده ایصادن زائل
اولمزدی حتی ظن ایتدمکه اول جاری جاره وارث قیلور ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
اذا مات المؤمن وقال رجلان من جیرانه ماعلمنا به الاخیرا وهو فی علم الله علی غیر ذلك قال الله
تعالی لملائکته اقبلوا شهادة عبیدی فی عبدی وتجاوزت عن علمی فیه ❀ پیغمبرمز علیه السلام
ایدر قچانکه برمؤمن وفات ایدوب جیرانندن ایکی کمسه بزانك حقنده بیلدیکمز دکل الاخیردر
دیه‌لر والحال حق تعالینك علمنده اول انلر دیدیکنك خلافی اوزره‌در حق تعالی ملائکه‌یه
دیرکه اول عبدمك حقنده خیر شهادة ایدن عبیدمك شهادتلرینی قبول ایدك بن دخی انلرك
بیلیوب بن بیلدیکم سیئاتندن کچدم ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم احسن مجاورة من
جاورك تکن مسلما ❀ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر جار اولدیغك کمسنه ایله مجاورتکی
کوزلك ایتکه مسلم کامل اوله‌سن ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم خیر الاصحاب عندالله

کعب بن الاشرف ومالك
بن الضیف وحیی بن اخطب
وابو یاسر ونعلبه بن عمرو
کبی کیمسه‌لرکه تحریف
ایتدکلری کتابی سزی
توریتدن ظن ایتسون دیو
اغزلرینی اکه‌رك بوکه‌رك
اوقورلر حال بوکه اول
کتابدن دکلدر وبو الله
تعالی عندندندر دیرلر مع هذا
من عندالله دکلدر وکلام
اللهدن غیری بی اکاسناد له
یلان سویلر مع هذا انك
کذب ومنحرف اولدیغنی
کندولری دخی بیلورلر
(ما کان لبشر ان یؤتیه الله
الکتاب والحکم والنبوة
ثم یقول للناس کونوا عبادا لی
من دون الله ولکن کونوا
ربانیین بما کنتم تعلمون
الکتاب وبما کنتم تدرسون)
الله تعالی کتاب وفهم وعلم
ونبوت ویردکدنصکره ناسه
اللهدن غیری بکا بنده وعابد
اولك دیمك بر بشر ایچون
اولمدی ولایق دخی اولمدی
ولکن دینده وعلم وعملده
کامل وثابت اولك که کتاب
اللهی سائره تعلیم وکندیکز
دخی درس وقرائت
وموجبیله عمل ایده‌سز
دیدی ❀ دینلدیکه یهوددن
ابورافع القرظی ونصارادن
سید نام نجرانی یا محمد

خيرهم لصاحبه وخير الجيران عند الله خيرهم لجاره ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر الله تعالى
عندنده صاحبلرك خيرلوسى صاحبنه خيرلو اولانيدر والله تعالى عندنده جارلرك خيرلوسى جارينه
خيرلو اولانيدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم الجيران ثلاثة حقوق حق الجوار وحق القرابة
وحق الاسلام وجار له حقان حق الجوار وحق الاسلام وجار له حق واحد حق الجوار وهو المشرك
من اهل الكتاب ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر جيران اوچ صنفدر بر صنف ايچون اوچ
حق واردر كه اول حق جوار وحق قرابه وحق اسلامدر ❀ و بر صنف ايچون ايكى حق واردر كه
اول حق جوار وحق اسلامدر و بر صنف ايچون انجق بر حق واردر كه اول اهل كتابدن مشركك
حق جواريدر ❀ احياء علومده ايدر پيغمبريمز عليه السلامه دينلديكه فلانه خاتون كوندز صيامده
وكيجه قيامده در الا بو كه جيرانه ايذا ايدر ديديكه اول جهنمده در پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه
وسلم ايدر بيلورميسز كه جارك حق ندر سندن استعانت ايتسه اعانت ايده سن قرض ايستدكده
ويره سن احتياجى اولورسه حاجتن بتوره سن خسته اولديغنده خاطرين صورمغه واره سن
وفات ايتديكنده جنازه سيله قبرينه كيده سن مسرتنه تهنيه ومصيبتنه تسليه ايده سن واندن
روزكارى منع ايدرانك اذنسز يوكسك ياپو ياپميه سن ويمش الديغكده اكا دخى ويره سن ويرمك
مراد ايتمزايسه ك انى اول كورمدين اويكه كيره سن وانى ولديكك الينه ويروب طشره كوندرميه
سن بلكه انى ولدكه تنهاده ييديره سن وچوملك قينا تمغله اكا ايذا ايتميه سن مكر كه اكا اندن
بر مقدار ويره سن اول الله تعالى حقيچونكه نفسم انك يدنده در جار حقنى كمال اوزره قضايه
قادر اولمز مكر اولكه حق تعالى اكا رحمت ايتمش اوله ﴿ والصاحب بالجنب ﴾ ودخى امر
حسنده سزه رفيق اولانه احسان ايدك تعلم وتصرف وصناعت وسفر كبى ❀ دينلديكه اول مرأه
در ونا سدن نفع رجاسيله سكا صاحب اولانلدر ﴿ وابن السبيل ﴾ ودخى مسافر وياضيفه احسان
ايدك ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه جائزته
يوم وليلة والضيافة ثلاثة ايام فما كان بعد ذلك فهو صدقة ولا يحل له ان يثوى عنده حتى يخرجه ❀
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر اول كمسنه كه الله تعالى يه ويوم آخره ايمان كتوره
قونغنه اكرام ايتسون جائزه سى بر كون بر كيجه در وضيافت اوچ كوندر انك اوزره زياده سى
صدقه در وضيفه حلال اولمزكه مضيف عندنده معتاددن زياده اقامتله اكا مشقت ويره ❀ روايت
اولنديكه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه بر قونق كلجك اكا كرامندن كندى خدمت
ايدردى وديديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن ايشتدمكه دير قونق اولان اوده ملائكه لر
قائم اولورلر اويله اولسه اوتانورين بن اوتوروب انلر قائم اوله لر ﴿ وما ملكت ايمانكم ﴾ ودخى
ملك يمينكزده غلمان وجوارى يه احسان ايدك ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اخوانكم جعلهم الله تحت
ايديكم فمن جعل الله اخاه تحت يديه فليطعمه مما يأكل وليلبسه مما يلبس ولا يكلفه من العمل ما يغلبه فان كلفه
ما يغلبه فليعنه عليه ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر مملوكلريكز سزك ديندا شقرانداشلر
يكزدر حق جل وعلا انلرى تحت حكمكزده قيلمشدر بر كمسنه كه قرنداشنى حق تعالى انك تحت حكمنده
قيله كندى ييدوكندن وكيديكندن اكا ييديره وكيوره وطاقتى اولميان عملى اكا تكليف ايتمسون تكليف
ايدرسه كندى اكا ياردم ايتسون ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من قذف مملوكه وهو

ديلرميسنكه سكا عبادت
ايده لم ديديلر فخر رسالت
عليه السلام معاذ الله كه الله
تعاليدن غيرى يه عبادت
امر ايده يم نيم بعث ومأموريتم
يالكز بر الله تعالى يه عبادتدر
بيورديلر بناء عليه بو آيت
كريمه نازل اولدى
﴿ ولا يأمركم ان تتخذوا
الملئكة و النبيين اربابا
أيأمركم بالكفر بعد اذ انتم
مسلمون ﴾ واول كتاب
ونبوت ويريلن بشر سزك
ملائكه ونبيلرى ارباب
اخذ ايتمكزى امر ايتمز
هيچ سزه مسلمان
اولدقدنصكره كفرله امر
ايدرمى ﴿ واذ اخذ الله
ميثاق النبيين لما آتيتكم من
كتاب وحكمة ثم جاءكم
رسول مصدق لما معكم
لتؤمنن به ولتنصرنه قال
ءاقررتم واخذتم على
ذلكم اصرى قالوا اقررنا
قال فاشهدوا وانا معكم
من الشاهدين ﴾ ويادايدك
شول وقتيكه الله تعالى انبيا
وامتلرندن بو وجهله عهد
وميثاق الديكه سزه ويرديكم
كتاب وعلم وفهمدنصكره
سزكله اولان كتاب وحكمتى
تصديق ايدر سزه بر رسول
كلدى ❀ كه محمد عليه السلامدر
حياتده بولنانلريكزى

برى مما قال جلد يوم القيامة الا ان يكون كما قال ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بر
كمسنه كه مملوكنى قذف ايده حالبوكه اول مملوك مولاسنك ديدوكندن بريدر يوم قيامتده اول
مولايه حد اورلور مكر كه اول مملوك مولاسنك ديدوكى كبى اوله ٭ منبع الادابده ابن رفاعه دن
مرويدر كه ايدر بر كمسنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديكه يارسول الله نه ديرسن
مماليكمز امرنده كه انلر مسلمون اولوب بزم كبى انلر دخى نماز قيلورلر واورج طوترلر بز ايسه
انلرى ضرب ايدرز ديديكه انلرك جناتى وسزك عقوبتكز وزن اولنور سزك عقوبتكز
انلرك جنايتندن اكثر اولورسه اول زياده سزدن اخذ اولنور بنده اول كمسنه ديديكه يارسول الله
بزم انلرى سب ايتمزك امرنده نه ديرسز ديديكه انلرك ذنبى ايله سزك اذاكز وزن اولنور
اكر اذاكز انلرك ذنبندن اكثر اولورسه اول زياده دكلو عملكزدن آلنوب انلره ويريلور
❀ عثمان بن عفان رضى الله تعالى عنه بر وقتده غلامنك قولاغنى عنفله چكوب بوردى بعده
نادم اولوب غلامه امر ايتديكه اول دخى انك قولاغنى انجلين چكوب بوره غلام امتناع ايدنجك
كرها انى ايتدردى ﴿ ان الله لا يحب من كان مختالا فخورا ﴾ الله تعالى سومز اول كمسنه يى كه متكبر
اوله وكبرندن ناحق يره ناس اوزره تفاخر ايده ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم
بينما رجل يتبختر فى بردين وقد اعجبته نفسه خسف به الارض فهو يتجلجل فيها الى يوم
القيامة ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بر وقتده بر رجل ايكى برده كيوب عجبله
صالنوردى اول سببدن اول يره كچورلدى ايمدى يوم قيامته دكين اول اندن تحرك ايدرك
اشاغه كتمكده در ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لا ينظر الله يوم القيامة الى من جر ثوبه
خيلاء ❀ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر حق جل وعلا نظر رحمت ورأفتله نظر ايتمز
يوم قيامتده اول كمسنه يه كيم كبرندن ثوبن اوزون ايدوب سوريه ﴿ الذين يبخلون ويأمرون
الناس بالبخل ﴾ كه انلر مالارنده كى حق الهى ادادن وياساءله اعطادن بخل ايدرلر واول
فعل قبيحى ايشلمكه ناسه امر ايدرلر شول كمسه لر حقنده نازل اولديكه عادتلرى اخذ ومنع ايدى
حيى بن اخطب وكردم ابن زيد وبحر بن عمرو انلرك امثالى كبى ﴿ ويكتمون ما آتاهم الله من فضله ﴾
والله تعالى فضلندن انلره ويرديكى غنا وعلمى كتم ايدرلر ﴿ واعتدنا للكافرين عذابا مهينا ﴾
كافرلر ايچون عذاب مهين اعداد ايتدك زيرا كه بر كمسنه نعمة اللهه كافر اوله بخل واخفا ايله
اكا اهانت ايتديكى كبى اول دخى عذابله اهانت اولنور ﴿ والذين ينفقون اموالهم رئاء الناس ﴾
ودخى انلر كه مالارين ناسه رياء ايچون تصدق وانفاق ايدرلر ﴿ ولا يؤمنون بالله ولا باليوم
الآخر ﴾ حالبوكه الله تعالى يه ويوم آخره ايمان كتورمزلر ايمدى انلرك قرينى شيطاندر كه
انلرى اول عمله تحميل ايتدى تاكه نارده اول انلره قرين اوله ﴿ ومن يكن الشيطان له قرينا
فساء قرينا ﴾ بر كمسنه كه نارده شيطانه قرين اوله شيطان ايسه نه مبؤس قريناولور ﴿ وماذا عليهم
لو آمنوا بالله واليوم الآخر وانفقوا مما رزقهم الله ﴾ انلرك اوزره نه وبال ومضرت ايرردى
اكر الله تعالى يه ويوم آخره ايمان كتورسه لر والله تعالينك انلره ويرديكى مال ونعمتدن فى سبيل الله
انفاق ايتسه لر ﴿ وكان الله بهم عليما ﴾ الله تعالى انلرك اسرارينه عليم اولدى اشبو آيتده انلره
مكان منفعتى بيلمدكلرينه وبر شئ خلافنه اعتقاد ايتدكلرينه توبيخ واردر ودخى فوائد جليله

دعوت ايدر ❀ اكا
البته ايمان ايده سز وحق
اظهار ايچون اكا نصرت
ايده سز حق جل وعلا
٭ انبيايه اقرار ايتديكزمى
وبونك اوزرينه نيم عهدمى
قبول ايتدكرمى ٭ بيوردى
انلر ٭ اقرار ايلدك ٭ ديديلر
حق تعالى ٭ امدى سز
كنديكز واتباعكز اوزره
شاهد اولك بن دخى سزكله
بيله شهادت ايديجيلردنم ٭
بيوردى ﴿ فمن تولى بعد ذلك
فاولئك هم الفاسقون ﴾
كيمكه بو اقراردنصكره
اعراض ايدرسه انلر
عاصيلر وايماندن خارجلردر
﴿ افغير دين الله يبغون وله
اسلم من فى السموات
والارض طوعا وكرها
واليه يرجعون ﴾ آيا الله
تعالينك انتخاب ايتديكى
دين اسلامدن غيرى
دينمى طلب ايدرلر مع هذا
كوكلرده ويرلرده اولنلر
طوعا وكرها الله تعالى يه
تسليم وانقياده اولديلر
وجمله سى آخرتده اكا
رجوع ايدرلر ﴿ قل آمنا بالله
وما انزل علينا وما انزل
على ابراهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب والاسباط
وما اوتى موسى وعيسى
والنبيون من ربهم لا نفرق بين

وعوائد جیله علمنه مؤدّی اولور علته جواب طلبیچون فکره تحریض واردر وضررسز
امره دعوت اولنان کشی‌یه لایق احتیاطا اکا اجابت ایدوکنه تنبیه واردر فکیفکه منافی
متضمن اوله ﴿ ان الله لایظلم مثقال ذرّة ﴾ الله تعالی نمله‌ٔ صغیره دکلو هیچ کمسنه‌نك اجرندن
نقص ویاعقابنده زیاده ایتمز ۞ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله لایظلم المؤمن حسنته
یثاب علیها الرزق فی الدنیا ویجزی بها فی الآخرة واما الکافر فیطعم بحسناته فی الدنیا حتی
اذا افضی الی الآخرة لم یکن له حسنة یعطی بها خیرا ۞ پیغمبریمز علیه السلام ایدر حق جل
وعلا هیچ کمسنه‌یه ظلم ایتمز مؤمن حسنه‌سی اوزره دنیاده رزقله ثوابلنور ومع ذلك انکله
آخرتده دخی جزا اولنور واما کافر حسناتی سبیله دنیاده اطعام اولنور آخرته واردیغنده
حسنه‌سی بولنمزکه مقابله‌سنده اکا خیر ویریله ﴿ وان تك حسنة یضاعفها ﴾ اکر ذره دکلو حسنه
اولورسه حق تعالی انی اضعاف کثیره قیلور ﴿ ویؤت من لدنه اجرا عظیما ﴾ وکندی قبلندن
اول حسنه مقابله‌سنده وعد اولنان اوزره زائد اجر عظیم ویرر ابو هریره رضی الله تعالی عنه
ایدر قچانکه حق تعالی برکمسنه‌یه اجر عظیم ویره انك مقدارنی کیم تقدیر ایده‌بیلور ﴿ فکیف
اذا جئنا من کل امة بشهید ﴾ کفره‌نك حالی نیجه اولور قچانکه هر امتدن پیغمبرلرین شاهد
کتوره‌وزکه انلرك فساد عقائدینه وقبح اعماله شهادت ایلیه ﴿ وجئنا بك علی هؤلاء شهیدا ﴾
وسنی یا محمد اول امتلری اوزره شهادت ایدن پیغمبرلرك صدقنه شاهد کتوره‌وز ﴿ یومئذ
یودّ الذین کفروا وعصوا الرسول لو تسوّی بهم الارض ﴾ اول کون اولدیغنده ایستیوب
دیلیه شونلرکه کافر اولدیلر ورسوله عصیان ایتدیلر نولیدی موتی کبی دفن اولنه‌لر اوزرلرینه
طپراق اورتیله‌لردی ویا بعث ویا خلق اولنمیدیلر انلرکله برحکمده برابر اوله‌لردی ﴿ ولا یکتمون
الله حدیثا ﴾ تاکه محمد علیه السلامك امرنی ونعتنی کتم ایتمش اولمیه‌لردی ویاخود کفره الله
تعالیدن هیچ بر حدیث شریفك کتمنه قادر اولمیه‌لر زیرا که حق تعالی‌یه هیچ برشیٔ خفی
دکلدر جوارحلرینی انطاق ایدوب اعمال قبیحه‌لرینه اول شهادت ایدیسردر ۞ روایت اولنورکه
مواطنك برنده کفره والله برشرك ایتمشدك دیدکلرنده الله تعالی اغزلرینی مهرلیوب جوارحی
انلرك شرکلرینه شهادت ایلیه اوزرلرینه حال مشتد اولیجق ارضك تسویه اولنمسن تمنی
ایلیه‌لر ﴿ یا ایها الذین آمنوا لاتقربوا الصلاة وانتم سکاری حتی تعلموا ماتقولون ﴾ یا مؤمنلر سز
نمازه طورمکز حالبوکه سز نوم ویاخمر مثلندن سکرانلرسز تاشول وقته دکینکه نمازکزده
دیدیکزی بیله‌سز ۞ روایت اولنورکه خمر حرام اولمزدن اوّل عبدالرحمن بن عوف رضی الله
تعالی عنه طعام پشروب صحابه‌دن بر جماعتی چاغردی طعام ییدروب خمر ایچوردی حتی‌که
سکران اولدیلر صلاة مغربه ایریشوب بر رجلی امامته چکوردیلر رجل ۞ قل یا ایها الکافرون
اعبد ماتعبدون ۞ دیو لانك حذفیله اوقیجك اشبو آیت کریمه نازل اولدی ۞ ضحاك بن
مزاحم رضی الله تعالی عنه ایدر انکله مراد سکر نومدر اوله اولسه نومك غلبه‌سی عندنده
صلاتدن نهی اولندی ۞ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اذا نعس احدکم وهو یصلی فلیرقد
حتی یذهب عنه النوم فان احدکم اذا صلی وهو ینعس لعله یستغفر فیسب نفسه ۞ پیغمبریمز علیه
السلام ایدر قچان بریکز نماز قیلورکن اکا اویقو غلبه ایتسه نمازی قیلوب اویقوسی کیدنجه

احدمنهم ونحن له مسلمون)
یا محمد سن دیکه بز الله
تعالی‌یه ایمان کتوردك وبزه
انزال اولنان قرآنه وابراهیم
واسمعیل واسحق ویعقوب
علیهم السلامه وابناء یعقوبه
انزال اولنانه دخی ایمان
کتوردککه بوجمله‌سی
ابراهیم علیه السلامه منزل
صحف اولوب انك شریعتنده
اولمغله اکا تابعلر ایدی کانه
انلره نازل اولمشدر وموسی
وعیسی علیهما السلامه
ویریلان توریة وانجیله وسائر
انبیا علیهم السلامه ربلری
طرفندن ویریلنلره ایمان
کتوردك اول انبیانك
نبوتلرندن برینك بینی
برندن تفریق ایتمزز واول
الله تعالینك قوللغنده
مسلملرز ﴿ ومن یبتغ غیر
الاسلام دینا فلن یقبل منه وهو
فی الاخرة من الخاسرین ﴾
کیمکه اسلامدن غیری
دین طلب ایدرسه اول
مطلوبی اولان دین اندن
قبول اولنمز اول کیمسه
آخرتده زیان کوریجیلردندر
﴿ کیف یهدی الله قوما
کفروا بعد ایمانهم وشهدوا
ان الرسول حق وجاءهم
البینات والله لایهدی القوم
الظالمین ﴾ الله تعالی اول
قومه نیجه هدایت ایدرکه

یاتسون ۞ زیرا اول حالده نماز قیلورسه احتمالدرکه کندوبی استغفار ایدر ظنیله سب ایلیه
۞ احیاء علومده ۞ لاتقربوا الصلاة وانتم سکاری حتی تعلموا ماتقولون ۞ قول شریفنده ایدر یعنی
کثرت هم ویاحب دنیا ایله سکرانلرسز وانکله مراد ظاهری اولدیغی تقدیرجه بنده انده سکر
دنیایه تنبیه واردر زیرا که نهیه علت بیان اولندیکه حتی دیدیکزی بیلور اوله‌سز نمازی اول
وقتده قیلك ودیدیکنی بیلمامك ایسه وساوس وافکار دنیویه‌یه مستغرق غافل حقنده مطرد
در نیجه مصلی واردرکه شرب خمر ایتمشیکن نمازده نه دیدیکن بیلمز ۞ قال النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم لاینظر الله سبحانه وتعالی الی صلاة لایحضر الرجل قلبه فیها مع بدنه ۞ پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر حق تعالی نظر ایتمز شول نمازه کیم کشی انده قلبنی بدنیله بیله
احضار ایتمیه ۞ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان العبد لیصلی الصلاة لایکتب له نصفها
ولاثلثها ولا ربعها ولاخمسها ولاسدسها ولاعشرها وکان یقول انما یکتب للعبد من صلاته ماعقل منها ۞
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برعبد نماز قیلور حالبوکه اول نمازك اکا نه نصفی ونه ثلثی ونه
ربعی ونه خمسی ونه سدسی ونه عشری یازیلور بلکه عبد ایچون نمازندن اول شیٔ یازیلورکه قلبی انده
حاضر اوله ۞ تنکیم برکمسنه عینی ایتسه‌که فلانه شکر وثنا ایدم ویاآندن حاجتم دیلیم بعده اکا دلالت ایدر
الفاظ اویورکن لسانه جاری اولسه یمیننده بارّ اولمز ویاخود الفاظ مذکوره ظلمت لیلده لسانه جاری
اولسه واول فلان دخی انده حاضر اولوب لکن اول انك انده حاضر ایدوکن بیلمسه وانی کورمسه کذلك
یمیننده بارّ اولمز زیرا کلام ونطق انکله اولمز مادامکه اول قلبنده حاضر اولمیه ویاخود الفاظك لسانه
جاری اولمسی اول فلانك حضورنده بیاض نهارده اولسه لکن افکاردن برفکره مستغرق اولمغله اول
تلفظ ایتدیکی الفاظك معناسندن غافل اولوب نطق عندنده اکا توجیه خطاب قصدین ایتمسه
کذلك یمیننده بارّ اولمز ﴿ ولاجنبا الا عابری سبیل حتی تغتسلوا ﴾ وجنب اولدیغکز حالده
دخی نمازه طورمکز مکرکه غسل ایده‌سز الا مسافرین اولوب صو بولمدیغکزده غسل ایتمکسزین
تیممله نمازه طورمکز جائز اولور ﴿ وان کنتم مرضی ﴾ اکر سز مرضه مبتلا اولوب انك
وجودیله صو استعمالندن خوف ایدر ویا سزی صویه وصولدن منع ایدر اولسه ﴿ او
علی سفر ﴾ ویاخود مسافرین اولوب انده صو بولمسه‌کز ﴿ او جاء احد منکم من
الغائط ﴾ ویاخود احد سبیلیندن خارجك خروجیله حدث ایتسه‌کز ﴿ اولامستم النساء ﴾
ویاخود نسایه ملامسه ایتسه‌کز لمس وملامسه‌نك معناسنده علما اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه
انکله مراد مجامعه‌در جماعدن لمسله کنایه ایتدی زیرا که جماعه وصول لمسله اولور
وبرقوم دیدیلرکه انکله مراد ایکی بشره‌نك التقائیدر اولکرکسه جماعله ویا جماعسزدر بعده
انك حکمنده دخی اختلاف ایتدیلر برجماعت ذاهب اولدیلرکه قچان رجل بدنندن برشی مرأنك
بدنندن برشیئنه حائلسز افضا ایتسه ایکیسنکدخی آبدستی بوزیلورکه اول ابن مسعود وابن عمر
رضی الله تعالی عنهما قولیدر زهری واوزاعی وشافعی اکا ذاهبلردر ۞ امام مالك ولیث ابن
سعد واحمد واسحق رضی الله تعالی عنهم دیدیلرکه اکر لمس شهوتله ایسه آبدستی بوزیلور
شهوتسز ایسه بوزلمز وبر قوم دیدیلرکه لمسله هیچ بر حالله آبدست بوزلمزکه اول ابن
عباس رضی الله تعالی عنه قولیدر وحسن وثوری اکا ذاهبلردر امام ابوحنیفه رضی الله تعالی

ایمانلرندنصکره کافر اولدیلر
حال بوکه تحقیق محمد علیه
السلامك رسالتنه وحق
اولدیغنه شهادت ایتمشلر
ایدی وانك صدقنه انلره
قرآن کلمشیدی الله عظیم الشان
ایمان صفتی کوستروب
صکره ارتداد ایله نفسلرینه
ظلم ایدن قومه هدایت ایتمز
﴿ اولئك جزاؤهم ان علیهم
لعنة الله والملئکة والناس
اجمعین ﴾ اول مرتدلرك
جزالری تحقیق الله تعالیدن
وملکلردن وجمیع ناسدن
اوزرلرینه لعنت ورحمتدن
طرددر ﴿ خالدین فیها
لایخفف عنهم العذاب ولاهم
ینظرون ﴾ انلر اول لعنتك
عقوبتنده مخلد اولوب
انلردن عذابده خفت
ومهلت ونظر مرحمت
اولنمز ﴿ الا الذین تابوا من
بعد ذلك واصلحوا فان الله
غفور رحیم ﴾ الا انلرکه
بوحاللرندنصکره خلوصله
توبه وفسادلرندن رجوعله
صلاحه انابه ایده‌لر تحقیق
الله عظیم الشان کفر ایچنده
اولمیانی مغفرت وخلوصله
توبه ایدنلره مرحمت
ایدیجیدر ۞ مرویدرکه
بو آیتك شرف نزولنده
ارتدادده بولنان حارث
بن سویده قرنداشی جلاس

عنه ایدزکه مکرکه اندن انتشار حدوث ایلیه اما مسله آبدست بوزلمز دینلر احتجاج ایدرکه عائشه
رضی الله تعالی عنها ایدر کیجه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك اوکنده اویوردم ایاقلرم ایسه انك
قبله سنده ایدی سجده یه واردیغنده بنی غمز ایدر بن ایسه ایاقلریمی چکردم اول قیام ایتدیکنده ینه ایاقلریمی
اوزادردم اول زمانده ایسه کیجه اولرده مصباحلر یوغیدی وینه عائشه رضی الله تعالی عنها ایدر برکیجه
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك یاننده یاتوردم اویانجق انی یاتغده بولمدم الله انی یوقلرکن الیمی انك
قدمینی اوزره قومیشم حالبوکه اول ساجد ایدی امام شافعینك قولی مختلف اولدی قچانکه
بر رجل محارمندن برمرأه یی لمس ایتسه ام وبنت واخت کبی ویاخود براجنبیهٔ صغیره یی لمس
ایتسه ایکی قولنك اصحنده انکله ابدستی بوزلمز زیرا که اول محل شهوت دکلدر وینه شافعینك
قولی مختلف اولدی اولمس اولنان شخصك آبدستی بوزلمسنده برقولنده بوزیلور التذاذده
مشترك اولدقلریچون وبرقولنده ایسه بوزلمز عائشه رضی الله تعالی عنهانك ذکر اولنان
حدیثنده بن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك قدمینی اوزره الیمی قومیشم حالبوکه اول
ساجد ایدی دیو قولی دلالتیله اکرمرأه نك شعرنی ویاظفرنی لمس ویامس ایتسه انك عندنده
آبدستی بوزلمز وکذلك علما اختلاف ایتدیلر قچان برکمسنه کندینك ویاغیرینك فرجنی مس
ایتسه برجاعت دیدیلرکه انکله آبدستی بوزیلور که اول عمروابن عباس وسعدبن ابی وقاص
وابوهریره وعائشه رضی الله تعالی عنها قولیدر اوزاعی وشافعی واحمد واسحاق رضی الله
تعالی عنهم اکاذاهبلردر الابوکه شافعی رضی الله تعالی عنه بطن کفله ویابطون اصابعله مس
ایتمینجه بوزلمزدیر شول دلیل ایله کیم ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اذا مس احدکم ذکره
فلیتوضأ ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قچان بریکز ذکرینی مس ایده آبدست
آلسون وبرجاعت ایسه مس ذکر ایله آبدست بوزلمز دیدیلر شول دلیل ایله کیم (سئل النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم عن مس الرجل ذکره فقال هل هو الا مضغة اوبضعة منه ❁ پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمدن رجل ذکرینی مسله آبدستی بوزیلورمی دیو سؤال اولندقده دیدیکه
اول کشیدن دکل الامضغه در ایعدی مس فرجله آبدست بوزیلور دینلر بوحدیث شریفی
منسوخدر دیدیلر (فلم تجدوا ماء) طهارت ایجاب ایدن حالات مذکوره نك هرقنغیسنده
ایسه صونك استعماله امکان بولمزسه کز (فتیمموا صعیدا طیبا) ایعدی وجه ارضدن برشیٔ
طاهره قصد ایدك اول اجلدن حنفیه دیدیلرکه اکرمتیمم الینی حجر صلد اوزره ضربله تیمم ایتسه
جائز اولور شافعیه دیدیلرکه تیممده بدنه برشیٔ تعلقندن لابددر (فامسحوا بوجوهکم
وایدیکم) ویوزلریکزی واللریکزی دیرسکلریکزله بیله اول وجه ارضدن قصد ایتدیککز
شیٔ طاهرله مسح ایدك (ان الله کان عفوا غفورا) الله تعالی عفو وغفور اولدی اول اجلدن
امری سزه تیسیر وترخیص ایتدی ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فضلنا علی الناس بثلاث
جعلت صفوفنا کصفوف الملائکة وجعلت لنا الارض کلها مسجدا وجعل ترابها لنا طهورا
اذا لم نجد الماء ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر بزناس اوزره اوچ خصلتله تفضیل
اولندقکه اول صفوفمز ملائکه نك صفوفی کبی قیلندی وارضك کلیسی بزه مسجد قیلندی
وطهارت ایچون صو بولمدیغمزده ارضك ترابی طهور قیلندی ❁ قال ابوالصمة مررت علی

بو آیت کریمه نك مژده سیله
مکه یه برامین آدم کوندردی
وصولنده حارث بو آیتی
قرائت وتأمل دنصکره اول
امین آدمه دیدیکه بن سندن
هیچ خلاف کلام ایشتمدم
وبرادرم دخی رسول اللهه
افترا ایلمز ورسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم
دخی خلاف سویلمز والله
تعالی جمله وعدنده صادق
وقوللرینه رحیمدر بوجمله
ایله بن نیچون ناامید اوله یم
دیو توبه ایله مدینه یه
کلدکده توبه سی شرف قبول
اولدی ❁ دینلدیکه حارث
مکه دن توبه ایله مدینه یه
عزیمتنده احبابندن اون بر
کیمسه یه دخی توبه تکلیف
ایتدکده انلر بز مکه ده
حالا محمدك مغلوبیتنه
منتظرز دیو توبه دن ابا
ایتملریله اشبو آیات آتیه
انلرك حقنده منزل اوله
والله اعلم (ان الذین کفروا
بعد ایمانهم ثم ازدادوا کفرا
لن تقبل توبتهم واولئك هم
الضالون) شونلرکه
ایمانلرندنصکره کافر اولدیلر
وکفرلرنده ثباتله دخی
زیاده ایلدیلر انلرك توبه لری
قبول اولنمز انلر طریق
هدایتدن بادیهٔ غوایته
دوشمش هالکاردر

النبی صلی الله تعالی علیه وسلم وهو یبول فسلمت علیه فلم یرد علی حتی قام الی جدار فحته بعصا
کانت معه ثم وضع یده علی الجدار فمسح وجهه وذراعیه ثم رد علی ❁ ابوصمه رضی الله تعالی
عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قاتنه اوغرایوب سلام ویردم اول ایسه تبول ایدردی
بکا رد سلام ایتمدی حتی که طوروب قربنده برجداردن عصاسیله حت ایتدکدنصکره الینی
جدار اوزره قیوب غباریله یوزینی وقوللارنی مسح ایلدی اندن بکا رد سلام ایتدی ❁ روایت
اولندیکه بررجل عمربن الخطاب رضی الله تعالی عنهه کلوب دیدیکه بکا جنابت ایریشوب
غسل ایتمکه صو بولمدم عمارانده حاضر ایدی عمر رضی الله تعالی عنه دیدیکه ذکر ایدرمیسنکه
ایکیمز سفرده ایدك ایکیمزه دخی جنابت ایریشجك صو بولمدق سن نماز قیلمدك بن ایسه طپراغه
بولانوب نمازی قیلدم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه انی ذکر ایدیجك دیدیکه
❁ انما یکفیك هذا فضرب النبی صلی الله تعالی علیه وسلم بکفیه الارض ونفخ فیهما ثم مسح
بهما وجهه وکفیه ❁ سکا شویله ایتدیکك کفایت ایدر اندن ایکی کفنی یره اوروب بعده
اللرینی نفخ ایتدی واول ایکسیله یوزینی وقوللرینی مسح ایلدی اشبو حدیث شریف دلیلدرکه
جنب صو بولمدیغنده تیمم ایله نمازین قیله کذلك حائض ونفسا طاهر اولدقلرنده صو بولمسه لر تیمم
ایده لر ❁ قال عمران بن حصین رضی الله تعالی عنهما ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم امر رجلا
کان جنبا ان یتیمم ثم یصلی فاذا وجد الماء اغتسل ❁ ابن حصین رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم برجنب کمسنه یه امر ایلدیکه تیمم ایدوب نمازین قیله صو بولمدیغنده
صو بولدیغنده غسل ایده ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الصعید الطیب وضوء المسلم
الی عشر سنین ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر تراب طاهر مسلمك وضوئیدر اکرچه
اون ییله دکین صو بولمز ایسه ده ❁ معلوم اوله که تیممده یوزیله قوللری برکره مسح ایتمك
جنب وحائض ونفساء ومیت حقنده جمیع بدن غسلنه بدل اولور ومحدث حقنده اعضاء
اربعه نك غسلنه بدل اولور وطهارتی لازم اولان بعض اعضا مجروح اولوب غسلنه امکانی
اولمیان حقنده اول بعضك غسلنه بدل اولور وصلاة مکتوبه ایچون وقتدن اول تیمم جائز
اولمز وبرتیممله ایکی صلاتی دخی جمع جائز اولمزکه اول علی وابن عباس وابن عمر وشعبی ونخعی
وقتاده قولیدر ومالك وشافعی واحمد واسحق رضی الله تعالی عنهم اکا ذاهبلردر وبرجاعت
دیدیلرکه تیمم صو ایله طهارت کبیدر صلاة مکتوبه وقتی اوزره تقدیمی وانکله فرائضدن
دیلدیکی دکلوبی برتیممله ادا جائز اولورکه اول سعید بن المسیب وحسن وزهری وثوری وائمهٔ
حنفیه رضی الله تعالی عنهم قولیدر واتفاق ایتدیلرکه برتیممله قیلنان فریضه ایله بیله اولده
وصکره ده نوافلدن دیلدیکنی قیلمسی جائز اولور (الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب)
نظر ایتمزمیسن شونلره کیم علم توراتدن حظ یسیر ویرلدیلرکه انلر احبار مدینه در (یشترون
الضلالة) ضلالتی هدی اوزره اختیار ایدرلرکه رشوت آلوب توراتی تحریف ایدرلر
(ویریدون ان تضلوا السبیل) واراده ایدرلرکه ای مؤمنلر سزسبیل حقدن طاریه سز
(والله اعلم باعدائکم) الله تعالی اعدا کزه سزدن اعلمدر چون اول سزه انلرك عداوتن وسوء
ارادتن خبر ویردی ایعدی انلردن حذر ایدك (وکفی بالله ولیا) الله تعالی سزك امرکزه

(ان الذین کفروا وما
تواوهم کفار فلن یقبل
من احدهم ملء الارض
ذهبا ولوافتدی به اولئك
لهم عذاب الیم ومالهم
من ناصرین) انلرکه کافر
اولدیلر وکفرلری حالنده
فوت اولدیلر انلرك برینك
دنیا طلوسی التونی اولسه
وانی کندویی قورتارمق
ایچون فدا ایتسه قبول
اولوب خلاص اوله جق
دکلدر انلر ایچون عذاب الیم
واردر وانلری اول عذابدن
تخلیصه یاردم ایدیجی
برکیمسه یوقدر (لن تنالوا
البر حتی تنفقوا مما تحبون
وما تنفقوا من شیٔ فان الله
به علیم) سز خیر واسعه
یاخود جنته نائل اوله مزسکز
تاکه سودیککز شیدن انفاق
وصدقه ایتمینجه وهرشیدنکه
انفاق وتصدق ایدرسکز
تحقیق الله عظیم الشان
اول شیدن ونیتکزدن
بیلیجی و مکافات
ایدیجیدر ❁ مرویدرکه
بو آیت کریمه نك
نزولندنصکره ابوطلحهٔ
انصاری جناب رسالتپناه
علیه السلامه کلوب
یارسول الله بنم یانمده زیاده
سوکلو بربوستانم واردر
الله تعالینك حکمی اوزره

ولی اولمغـه کافی اولدی (وکفی بالله نصیرا) وسزه اعانت ایتمکه دخی کافی اولدی ایمدی
اکاوثوق ایدوب غیریدن انکاه اکتفا ایدك (من الذین هادوا) شونلردنکه یهودی اولدیلر
(یحرّفون الکلم عن مواضعه) کلمی الله تعالینك وضع ایتدیکی مواضعندن ازاله ایدوب انك
یرینه غیری اثبات ایدرلر ۞ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه یهود کلوب امردن سؤال ایدرلردی ظن ایدردك که انك قولنی
اخذایتدیلر انك قتندن کیدیجك انك کلامنی تحریف ایدرلردی (ویقولون سمعنا وعصینا)
ودیرلرکه قولکی ایشتدك وامرینه عصیان ایتدك (واسمع غیر مسمع) وسن بزدن ایشت
بزسنی ایشتمزز کلامك بزه مقبول دکلدر دینلدیکه یهود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه
ایشت دیوب قلبلریله ایشتمز اولهسز دیرلردی (وراعنا) ودخی بزه نظر ایتکه سکا سویلیه‌لم
وکلامنی فهم ایلیه‌لم دیرلردی (لیابالسنتهم وطعنا فی الدین) لسانلرینی سبه‌مشابه کلامه صرف
ودینی استهزاء وسخریه ایدر اولدقلری حالده زیراکه راعنا قولی مراعاتدن ایکن انلر انی
رعونته تحریف اراده ایدرلردی (ولوانهم قالوا سمعنا واطعنا واسمع وانظرنا لکان خیرالهم
واقوم) اکر انلر اول قوللرینك یرینه ایشتدك واطاعت ایتدك بزی ایشت بزه نظر ایت دیسه‌لر
اول انلره خیرلو وصوابلو ایدی (ولکن لعنهم الله بکفرهم) الا بوکه کفرلری سببیله حق
تعالی انلری مخذول وهدادن ابعاد ایتدی (فلا یؤمنون الا قلیلا) اویله اولسه انلردن ایمانه
کلور آزاولور (یاایها الذین اوتوا الکتاب آمنوا بما نزلنا مصدّقا لما معکم) یاشونلرکه کتاب
ویرلدیلرکه انکله مرادیهوددر بزم محمد علیه السلامه تنزیل ایتدیکمز قرآنه ایمان کتورك که
اول سزکله اولان توراتی تصدیق ایدر اولدیغی حالده (من قبل ان نطمس وجوها فنردّها
علی ادبارها) صورتلرینك تخطیطنی محو ایدوب قفالری هیئتده قیلمزدن اوّل ویاخود
کوزلرینی قفالرینه ردایدوب اردلرینه یوغزدن اوّل ۞ روایت اولندیکه عبدالله بن سلام
رضی الله تعالی عنه بوآیتی ایشیدیجك اهلندن اوّل الن یوزینه طوتدرق وپیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلمه کلوب اسلامه کلدی ودیدیکه یارسول الله قورقرمکه سکاواصل اولمزدن
اوّل یوزم قفامه تحول ایده وکذلك کعب الاحبار رضی الله تعالی عنه دخی بوآیتی ایشیدیجك
عمربن الخطاب رضی الله تعالی عنه زماننده اسلامه کلدی ودیدیکه یارب بوآیتك وعیدندن
قورقوب سکا ایمان کتوردم ۞ اکر دینورسه‌که انلر ایمانه کلمزلرسه انلره طمسله ایعاد ایتدکدن
صکره انلره انی ایتمدی دینورکه بو وعید باقیدر قیام ساعتدن اوّل یهودده طمس ومسخ
اولیسردر ۞ دینلدیکه بو وعید شرطله ایدی عبدالله بن سلام رضی الله تعالی عنه واصحابی
اسلامه کلیجك باقیلرندن رفع اولندی مجاهد ایدریعنی بزانلرك قلبلری وجهنی بصائر هدادن
طمس ایدوب ادبار کفر وضلالته رد ایده‌رز (اونلعنهم کما لعنا اصحاب السبت) ویاخود
مسخله انلری اخزا ایتمزدن اوّل اصحاب سبتی اخزا ایتدیکمز کبی (وکان امرالله مفعولا)
الله تعالینك برشیئه ایقاعه امری ویاوعیدی ویاحکم وقضاسی نافذ وکائن اولدی اویله اولسه
ایمانه کلمزسه‌کز ایعاد اولندیغکز شیٔ لابد واقع اولور (ان الله لایغفر ان یشرك به) الله تعالی
اکا اشراك اولنمق ذنبنی مغفرت ایتمز ۞ زیرا انك عذابی خلودنه حکمن قطع ایدوبدر شول

انی تصدق ایده‌یم دیدی
حضرت پیغمبر علیه السلام
جوابنده بك خوش بك
خوش نفعلو برمالدر دیو
اول باغی طلحه‌نك اقرباسنه
تقسیم بیوردی (کل الطعام
کان حلالبنی اسرائیل الا
ماحرم اسرائیل علی نفسه
من قبل ان تنزل التوریة
قل فاتوا بالتوریة فاتلوها
ان کنتم صادقین) طعامك
کلیسی بنی اسرائیل ایچون
حلال ایدی الا یعقوب
علیه السلامه توریة نازل
اولمزدن مقدم کندو نفسنه
بعض شیئی حرام ایتدی
سن انلره « صحیح توریتی
کتور اوقویك اکرسز
صادقلردن ایسه‌کز » دیو
سویله ۞ مرویدرکه یعقوب
علیه السلامه مرض عارض
اولوب اکرباری تعالی بکا
شفا کرم ایدرسه محظوظم
اولدیغی طعاملری اکل ایتمیم
دیو نذر ایتدی حق سبحانه
اکا افاقت کرم ایتمکله
سودیکی طعاملردن دوه‌نك
لحم وسودی اکلنی کندویه
حرام ایدوب نذرینه وفا
ایلدی یهودیلر کویا اکا
متابعتله بعض شیٔ اکلندن
اجتناب ایدوب بو حرمت
حکمی توریتده مسطوردر
دیدیلر الله تعالی اویله دکلدر

سیدنکه انك اثری صاحبندن منمحی اولمز اویله اولسه اول عفوه نیجه مستعد اولور سائر
ذنوب انك خلافیدر (ویغفر مادون ذلك لمن یشاء) وشرکدن ماعدا ذنوبی صغیر وکرکسه کبیر
اولسون دیلدیکی کمسه ایچون فضل واحساندن مغفرت ایدر (ومن یشرك بالله فقد افتری اثما عظیما)
اول کمسه‌که الله تعالی‌یه برشیئ اشراك ایده اول برذنب عظیمی ارتکاب ایدرکه سائر ذنوب انك
جنبنده استحقار اولنور ۞ ابن عمر رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم زماننده
قچان برکمسنه که کبیره‌یه اصرار اوزره فوت اولسه بز انی اهل ناردندر دیو شهادت ایدردك بو آیت
کریمه نازل اولیجق اول شهادتدن واز کلدك ۞ علی رضی الله تعالی عنه ایدر قرآنده اشبو آیت
ارجی آیتدر ۞ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من مات لایشرك بالله شیئا دخل الجنة ومن مات
یشرك بالله شیئا دخل النار ۞ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکمسه‌که الله تعالی‌یه
برشیئ اشراك ایتمز اولدیغی حالده وفات ایده اول جنته کیرر اکرچه سائر ذنوبی ارتکاب
ایتمش ایسه‌ده عفو اولنمدیغی تقدیرجه نارده ماشاءالله جزا اولندیغندنصکره اندن چیقوب الله
تعالینك فضلی ورحتیله جنته کیرر واوکمسنه‌که الله تعالی‌یه برشیئ اشراك ایدوب اکا مصر
اولدیغی حالده وفات ایده اول ناره کیرر وابدا انده قالور (الم تر الی الذین یزکون انفسهم)
کورمزمیسین شونلری که کندیلرینه تزکیه ایدرلر ۞ یعنی یهود ونصاری که بز الله تعالینك ابنائی
واحباسیوز دیرلر ودخی جنته کیرمز الی یهود ونصاری اولان کیرر دیرلر ۞ دینلدیکه
یهوددن برجاعت اطفاللریله پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب دیدیلرکه هیچ بونلرك
اوزره ذنب وارمیدر دیدیکه یوقدر دیدیلرکه والله ایمدی بزبونلرکبی‌یز کوندزده ایشلدیکمز
کناهلر کیجه اولدیغنده یارلغنور وکیجه‌ده ایشلدیکمز کناهلر کوندز اولدیغنده یارلغنور
وانلرك معناسنده‌در اول کمسنه‌که نفسنی تزکیه وانك اوزره ثنا ایده ۞ ابن مسعود رضی الله
عنه ایدر کشی صباحن طورر حالبوکه دینی کندی ایله‌در بعده اکا بررجل کلورکه اول نه
کندویه ونه اکا نفع وضرره قادر اولور والله سن شویله سن بویله سن دیوانی وصف
ایدر بعده اول رجل اوینه دونیجك اول کشیده دینیدن برشیٔ قالمزکیدر ۞ بعده ۞ الم تر
الی الذین یزکون انفسهم ۞ آیتنی اوقودی (بل الله یزکی من یشاء) بلکه حق تعالی دیلدیکی
کمسه‌یی ذنوبدن تطهیر وتبرئه ایله اصلاح ایدر (ولایظلمون فتیلا) انلر کندیلرین بغیر حق
تزکیه‌لری اوزره ذم وعقابله فتیله دکلو ادنی ظلم اولنمزلر وفتیله شق نواتده‌کی خیطدرکه
حقارتده انکله ضرب مثل اولنور اشبونده تنبیه واردرکه تزکیه‌ده معتدبها اولان الله تعالینك
تزکیه‌سیدر غیرینك دکل زیرا اول حسن وقبحدن انسانك منطوی اولدیغن بیلور حالبوکه اول
انلری ذم وعباد مؤمنیندن راضی اولدقلرین تزکیه ایتدی وتزکیه‌نك اصلی قول وفعلدن مستقبح اولان
شیئ نفیدر (انظر کیف یفترون علی الله الکذب) یامحمد نظر ایت انلره کیم کندیلرین
عندالله ازکیاء زعمیله الله تعالی‌یه کذبی نیجه اختلاق ایدرلر (وکفی به اثما مبینا) اول زعم
فاسدلری ویااول کذبلری آثاملری بیننده اثم مبین یتر (الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب
یؤمنون بالجبت والطاغوت) نظر ایتمزمیسین شونلره کیم علم توراتدن نصیب ویرلدیلر جبت
وطاغوتی تصدیق ایدرلر (ویقولون للذین کفروا هؤلاء اهدی من الذین آمنوا سبیلا)

بلکه یعقوب علیه السلام
نذری سببیله کندو نفسنه
حرام ایلمشدر توریتی
کتورسونلر بیوردقده
توریتی کتوره‌میوب کذبلری
جمله‌یه آشکار اولدی (فمن
افتری علی الله الکذب من بعد
ذلك فاولئك هم الظالمون)
کیمکه بو حجتدنصکره حل
وحرمت حقنده الله تعالی‌یه
کذب وافترا ایدرسه انلر
نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر (قل
صدق الله فاتبعوا ملة ابرهیم
حنیفا وما کان من المشرکین)
سن دیکه خبر تحلیل
وتحریمده الله تعالی صادق
ویهودیلر کاذبدر دین
اسلامده ثابت وغیریدن مائل
اولان ابراهیم علیه السلامك
دیننه تابع اولك که اول
مشرکلردن اولمدی (ان
اوّل بیت وضع للناس
للذی ببکة مبارکا وهدی
للعالمین) تحقیق ناسه عبادت
وزیارت ایچون اول وضع
اولنان بیت مکه‌ده اولان
بیتدرکه نفع وخیری چوق
عین برکت وعالملر ایچون
قبله وعبادتخانه اولمغله محض
هدایتدر (فیه ایات بینات
مقام ابرهیم ومن دخله کان
امنا ولله علی الناس حج
البیت من استطاع الیه سبیلا
ومن کفر فان الله غنی عن

مشركين حقنده ديرلركه اشبونلر شول ايمانه كلنلردن دينده اقوم وطريقتده ارشددرلر ❁
جبت اصلده اسم صنمدر ❁ بعده الله تعاليدن غيرى هرعبادت اولنان شيئده استعمال اولندى
وياخود اصلى جبس ايديكه اول هرشيئدركه انده خير اولميه بعده سينى تايه قلب اولندى وطاغوت
ايسه معبود وياغيريدن هرباطله اطلاق اولنور ❁ دينلديكه اشبو آيت يهود حقنده نازل
اولديكه انلر ديرلر ديكه اصنامه عبادت عندالله محمدك دعوت ايتديكى ديندن ارضادر وياخود كعب
ابن الاشرف وحيي ابن اخطب حقنده نازل اولوبدركه انلر يهوددن برجماعتله مكه يه كتديلر
تاكه قريشله محمد صلى الله تعالى عليه وسلم اوزره محاربه يه موافقت ايچون معاهده ايده لرچون
انلر مكه يه وارديلر قريش انلره اكرام ايدوب اولرينه قوندرديلر ومقصودلرين قريشه عرض
ايديجك قريش انلره ديديلركه سز اهل كتابسز ومحمد دخى صاحب كتابدر سز اكا بزدن
اقربسز اويله اولسه بز سزك مكركزدن امين دكللرز چون محمد ايله محاربه يه بزه نصرت وموافقت
ايتمك ديلرسز بزم آلهه مزه سجده ايدك تاكه سزه مطمئن اوله وز ❁ نعم ديوب سجده ايتديلر
بعده كعب بن الاشرفه ديديلركه سز كتاب اوقور بيلورسز بز ايسه اميلرز بيلمزز طريق جهتندن
بزمى اهدايز يوخسه محمدمى ❁ كعب ديديكه والله سز محمددن اهداسز (اولئك الذين لعنهم الله) ايعدى
انلر شول قومدر كه حق تعالى انلرى رحمتدن طرد ايتدى (ومن يلعن الله فلن تجدله نصيرا)
اول كمسه كه الله تعالى انى رحمتدن طرد ايده انكيچون نصير بولمزسنكه اندن عذابى منع ايده
(ام لهم نصيب من الملك فاذا لايؤتون الناس نقيرا) يهود ايچون ملك اللهدن نصيبى واردر
زيرا انلر ملك كنديلره عودت ايتمسين زعم ايدرلر بلكه انلره ملكدن برشئ يوقدر اكر انلره
اندن نصيب اولسه هيچ كيمسه يه نقيره موازى اولورشئ ويرمزلردى نقير ايسه ظهر نواتده كى
نقره در اشبو انلرك كال شحنى بياندركه انلر ملوك ايكن نقيره بخل ايديجك اذلاء متفاقرين اولدقلرنده
شحلرى نه حده ايرديكنى انكله بيلورسز (ام يحسدون الناس على ما آتاهم الله من فضله) الله تعالى
فضلندن ناسه ويرديكنه يهود حسدمى ايدرلر ❁ وناسدن مراد رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
واصحابيدر وياعرب در وياناسك جميعيدر زيرا نبوته حسد ايدن كشى كانه جميع ناسك كال ورشدنه حسد
ايدر حق تعالى يهود قومنى بخلله اندن حسدله ذم ايلدى زيرا ايكيسيدخى شرر ذائلدر كانه ايكيسى
بيننده تلازم وتجاذب واردر واول ناسه ويريلندن مراد نبوت وكتاب ونصرت واعزازدر وياپى
موعودانلردن اولمسيدر (فقد آتينا آل ابرهيم الكتاب والحكمة وآتيناهم ملكا عظيما) حالبوكه بز
محمدك اسلافى وابناء عمى اولان آل ابراهيمه كه مراد داود وسليمان عليهما السلامدر كتاب
ونبوت وملك عظيم ويردك ❁ بعيد اولمزكه انلره ويرديكمز امثالنى محمد عليه السلامه دخى ويره وز
(فمنهم من آمن به ومنهم من صد عنه) يهودك بعضى محمد عليه السلامه وآل ابراهيم حديثندن
ذكر اولنانه ايمان كتوردى وبعضى ايسه اندن اعراض ايدوب اكا ايمان كتورمدى ❁
دينلديكه معناسى آل ابراهيمك بعضى اكا ايمان كتوردى وبعضى ايسه اكا كافر اولدى
(وكفى بجهنم سعيرا) انلره جهنم نار مسعوره يتركه انده تعذيب اولنه لر ❁ وياخود عقوبتلرى
تعجيل اولنمزسه ده انلره سعير جهنمدن اعداد اولنان كفايت ايدر (ان الذين كفروا بآياتنا
سوف نصليهم نارا) شونلركه بزم آيتلريمزه كافر اولالر بز آنلرى ناره ادخال ايديسرز

العالمين) اول بيت ياحرمده
آشكار علامات واردركه
جمله دن برى مقام ابراهيم
عليه السلامدر وكيمكه اكا
داخل اولسه امين اولور
ويول جهتيله اول بيت شريفه
كتمكه قدرتى اولانه الله
ايچون انى زيارته قصد
وتوجه وحج ايتمك ناس
اوزرينه فرض اولدى كيمكه
حجك وجوبنى اعتقاد ايتميه
ياخود حج اوزرينه واجب
اولدقدنصكره عمدا حج
ايتميه تحقيق الله عظيم الشان
عالملرك حج وعدم حجندن
مستغنيدر ❁ دينلديكه بيت
شريفده اولان علامات
كرچه لايعد ولا يحصادر
اولا مقام ابراهيم عليه
السلامده اولان طاشده
قدم مباركلرينك اثرى
ومدت مديده بقاسى
واعاديدن محفوظ اولمسى
واكا التجا ايدن دست
تطاولدن امين اولمسى نهايت
علامت واضحه كه سورۂ
فيلده مصرحدر ❁ وبيت
شريفه عزيمته قدرت شول
وجهله بيان اولنمشدركه
اولاطريقده امنيت اولمق
شرط قلنمش بوندنصكره
وجوبنده نزد مالكيده
مشيه قدرتى اولديغى حالده
طريقده اكتساب ممكن

(كلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غيرها ليذوقوا العذاب) هربار كه دريلرى انده يانه
انك يرينه يكى دريلر خلق ايدرز ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن مرويدركه هر
ساعتده يوزكره دريلرى يكيلنور تاكه عذابى ذوقلرى دائم اوله (ان الله كان عزيزا حكيما)
الله تعالى عزيز اولدى اراده ايتديكى شيئدن منع اولنمز حكيم اولدى حكمتنك وفقى اوزره
عقاب ايدر (والذين آمنوا وعملوا الصالحات سندخلهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين
فيها ابدا) شونلركه ايمانه كلوب اعمال صالحه ايشليه لر بز انلرى جنتلره قويه رزكه اغاجلرينك
التنده نهرلر جارى اولور انده خالدين اولدقلرى حالده (لهم فيها ازواج مطهرة) انلر
ايچون اول جنتلرده ازواج واردركه عيوب ظاهره وباطنه دن پاكلردر (وندخلهم ظلا
ظليلا) ودخى انلرى ظل ظليله قويه رزكه اكا شمس ايرمز حرو برددن انده ذره اذا كورلمز
(ان الله يأمركم ان تؤدوا الامانات الى اهلها) الله تعالى سزه امر ايدركه اماناتى اهلنه رد
ايده سز ❁ اشبو خطاب جميع مكلفين واماناته عامدر اول كركسه حقوق اللهدن ويا حقوق
عباددن اولسون اكرچه نزولى مكه نك فتحى كوننده عثمان بن طلحه رضى الله تعالى عنه حقنده
ايسه ده كه اول كعبه نك قپوسن بركيدوب اكا دخول ايچون مفتاحى ويرمكدن اباء ايتدى
اكر محمدك رسول الله ايدوكنى بيلسم مفتاحى ويرردم ديدى ❁ اويله اولسه على رضى الله تعالى
عنه عثمانك الين بوكوب مفتاحى اندن الدى قپويى آچوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم
كعبه يه كيردى وايكى ركعت نماز قيلدى چيقيجق عباس رضى الله تعالى عنه اندن ديلديكه مفتاحى
اكا ويره تاكه سقايه وسدانه يى ديره ❁ اويله اولسه اشبو آيت كريمه نازل اولدى نزوليله
بيورلديكه مفتاح ينه عثمان بن طلحه يه ويريله پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم دخى على رضى الله
تعالى عنهه امر ايلديكه مفتاحى كيرو عثمانه ويروب اعتذار ايده اشبو سببله عثمان اسلامه كلدى
وسدانه امر الهى ايله ابدا آنده واولادنده قالدى (قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لا ايمان لمن
لا امانة له ولا دين لمن لا عهد له ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر كال اوزره ايمانى يوقدر اول كمسه
نك كه امانته رعايتى اولميه وكال اوزره دينى يوقدر انك كه عهدينه وفاسى اولميه (واذا
حكمتم بين الناس ان تحكموا بالعدل) وناس بيننده حكومت ايتديككزده انصاف وعدالله
حكم ايده سز ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم المقسطون عندالله على منابر من نور على يمين
الرحمن وكلتا يديه يمين وهم الذين يعدلون فى حكمهم واهلهم وما ولوا ❁ پيغمبريمز صلى الله
تعالى عليه وسلم ايدر ولاة وقضاتدن عدل ايدنلر يوم قيامتده يمين رحمانده نوردن منبرلر
اوزره اولورلركه انلر حكملرنده واهالرينك حقوقنده وتحت ولايتلرنده كى اموردە عدل
ايدنلردر قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان احب الناس الى الله يوم القيامة واقربهم منهم
مجلسا امام عادل وان ابغض الناس الى الله يوم القيامة واشدهم عذابا امام جائر ❁ پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر يوم قيامتده ناسك الله تعالى يه احبى وانك رحمته اقربى امام عادلدر
وينه يوم قيامتده ناسك الله تعالى يه ابغضى وعذاب جهتندن اشدى امام جائردر (ان الله نعما
يعظكم به) نه كوكچك شيئدر كه الله تعالى سزه انى ايشلمكه وعظ ايدركه اول اداء امانات وعدل
فى الحكومات در (ان الله كان سميعا بصيرا) الله تعالى سزك اقوال واحكامكزه سميع وامانتده كى

اولمسيدر شافعيده قدرت
زاد وراحله در حنفيده زاد
وراحله وصحت ايله واجب
اولور (قل يا اهل الكتاب
لم تكفرون بآيات الله والله
شهيد على ما تعملون) سن ديكه
اى اهل كتاب الله تعالينك
وجوب حج حقنده اولان
آيتلرينى نيچون انكار
ايدرسز حالبوكه الله عظيم
الشان سزك اعمال وانكاركزه
مطلعدر (قل يا اهل الكتاب
لم تصدون عن سبيل الله من
امن تبغونها عوجا وانتم
شهداء وما الله بغافل عما
تعملون) ديكه اى اهل
كتاب ايمانه كلان كيمسه لرى
نيچون الله يولندن صرف
واستقامتدن ميل ايتمك
ايسترسز مع هذا دين حق
اسلام اولديغنى بيلورسز
الله عظيم الشان سزك
مؤمنلرى اسلامدن صرف
ايچون ايتديككز حيله دن
غافل دكلدر (يا ايها الذين
امنوا ان تطيعوا فريقا من
الذين اوتوا الكتاب يردوكم
بعد ايمانكم كافرين) اى
مؤمنلر اكر سز اهل كتابدن
برفرقه يه اطاعت ايدرسكز
سزى ايمانكزدن صكره
كفره رد ايدرلر ❁ بو
آيتك سبب نزولى بووجهله
منقولدركه ❁ اوس وخزرج ❁

افعالكزه بصير اولدى ﴿ يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم ﴾ يامؤمنلر الله تعالى يه و رسولى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمه وسزدن امر صاحبلرينه اطاعت ايدك كه انلر كله مراد امراء مسلميندر وانلر كرك خلفاء و يا قضاة و يا امراء سريه در الله تعالى عدلله امر ندنصكره اولوا الامرلرينه دخى اطاعتله امرنده تنبيه واردركه انلره اطاعتك وجوبى مادامكه حق اوزره اولورلرسه ۞ دينلديكه انلركله مراد علماء شرعدر ۞ ولوردوه الى الرسول والى اولى الامر منهم لعلمه الذين يستنبطونه منهم آيتى دلالتيله ۞ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من اطاعنى فقد اطاع الله ومن عصانى فقد عصى الله ومن يطع الامير فقد اطاعنى ومن يعص الامير فقد عصانى ۞ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركمسنه كه بكا اطاعت ايده الله تعالى يه اطاعت ايدر واولكه بكا عصيان ايده الله تعالى يه عصيان ايدر واولكه اميره اطاعت ايده بكا اطاعت ايدر واولكه اميره عصيان ايده بكا عصيان ايدر ۞ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم السمع والطاعة على المرء المسلم فيما احب وكره مالم يؤمر بمعصية فاذا امر بمعصية فلا سمع ولا طاعة ۞ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر مرء مسلم اوزره اميرينه سمع واطاعتى واجب اولور اميرينك امرى كرکسه انك محبوبنه ويا مكروهنه اولسون مادامكه معصيت ايتمكى اكا امر ايتميه شويله كه معصيتله امر ايده انده اكا اطاعته رخصت يوقدر ۞ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لابى ذر اسمع واطع ولو لعبد حبشى كان رأسه زبيبة ۞ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ابى ذر رضى الله تعالى عنهه ديديكه اميركه سمع واطاعت ايت اكرچه اول عبد حبشى اولوب رأسى زبيبه ايسه ده ﴿ فان تنازعتم فى شىء فردوه الى الله والرسول ﴾ اكر دينكز امورندن بر شيئده اختلاف ايتسكز سز انده الله تعالينك كتابنه مراجعت ايدك انده بولمزسكز رسول الله صلى الله عليه وسلمه مراجعت ايدك حياتنده كنديدن سؤالله وفاتنده سنته عرضله ۞ يعنى امور دينيه ده كتاب وسنته مراجعت واجبدر اكر اول ايكيسنك برنده بولنورسه فيها بولنمزسه انك سبيلى اجتهاددر ﴿ ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الاخر ﴾ اكر الله تعالى يه ويوم الاخره مؤمنلر ايسه كز زيرا كه ايمان انى ايجاب ايدر ﴿ ذلك خير واحسن تأويلا ﴾ يعنى دينكز امورنده اول ايكيسنه مراجعتكز عاقبتكزه خير وسزك تأويلكزدن احسندر ۞ لواقح الانوارده ايدر اكر مكلف مقلد اولوب اكا حديث صحيح وياخود رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه مسند حديث ضعيف ايشتدكدنصكره ائمه ويا صحابه دن برينك قولى اكا معارض بولسه لكن اول قولك دليلنى بولمسه يعنى اول قولى ترك ايدوب حديث ضعيفله عمل ايتمسى واجب اولور زيرا اول حديثك ادنى رتبه سى اول قول درجه سنده اولمقدر ۞ يعنى معلوم اولديكه صحابى ويا امام قوليله آيت وحديثك تركى جائز اولمزكه ترك ايدن كشى ضلال مبينه ايرر اول خصوصده دينلدن چيقار سورۀ احزابده وارد اولان ۞ وما كان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضى الله ورسوله امرا ان يكون لهم الخيرة من امرهم ومن يعص الله ورسوله فقد ضل ضلالا مبينا ۞ آيت كريمه سى دلالتيله ﴿ الم تر الى الذين يزعمون انهم آمنوا بما انزل اليك وما انزل من قبلك ﴾ نظر ايتمزميسين شونلره كيم سكا انزال اولنان قرآنه وسندن اول انزال اولنان كتب سماويه يه كنديلرين تصديق ايتدى زعم ايدرلر ﴿ يريدون ان يتحاكموا الى

ايكى قبيله دن بر مقدار كيمسه لر بر مجلده اوتوروب صحبتده ايكن اوزرلرينه شاس بن قيس اليهودى كلوب الفتلرينه حسد ايتمكله مقدما بو ايكى قبيله بيننده بعاث نام محلده حرب واقع اولوب اوس غالب اولمشيدى صكره مسلمان اولملريله اول خصومت محبته مبدل اولمغله شاس يهودى اكا حسدندن ناشى بر كيمسه يه امر وتعليم ايلديكه واروب يانلرنده اوتوروب اول حرب بعاثك قصيده سنى اوقيه اول كيمسه بر وجه تعليم ادا ايتدكده قصيده متمت خزرجده اولمغله خزرجلويه كران كلوب كفتكو دير ايكن مجادله ومقاتله يه باعث اولدى درعقب پيغمبر عليه السلامه خبر ويرلمكله مهاجريندن بر جماعتى استصحابله انلره واروب يا معشر مسلمين بن سزك بينكزده ايكن الله تعالى سزه اسلام احسان وسزى جاهليتدن رو كردان والفت ومودت فرمان ايلمشيكن بو نه حالدر ديو بو آيت كريمه يى قرائت وبيان ايلدكده كيدعدو اولديغنى اذعان وسلاحلرينى طردله استغفار ومعانقه يه

الطاغوت وقد امروا ان يكفروا به ﴾ طاغوته تحاكم ايتمك مراد ايدرلر حالبوكه انلر طاغوته مخالفته امر اولنديلر ﴿ ويريد الشيطان ان يضلهم ضلالا بعيدا ﴾ وشيطان ايسه انلرى طريق هدادن ضلالته ايركورمك ديلر ۞ ابن عباس رضى الله عنه ايدر بر منافقله بر يهودى بيننده خصومت اولوب يهودى اكاسنكله محمده تحاكم ايده لم ديدى ۞ زيرا بيلوركه اول رشوت آلمز وحكمده حقدن ميل ايتمز منافق ايسه آنى كعب بن الاشرفه تحاكم ايده لم ديدى ۞ زيرا بيلورديكه اول رشوت الور وحكمنده ميل قيلور چون منافق آنى تحويل ايده ميجك ناچار رسول الله عليه السلامه احتكام ايتديلر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايسه يهودى ايچون منافق اوزره حكم ايتدى منافق اكا راضى اولميوب عمر بن الخطاب رضى الله عنهه تحاكم ايده لم ديدى ۞ چون ايكيسى اكا وارديلر يهودى عمر رضى الله عنهه ديديكه بونكله ايكمز محمده تحاكم ايدوب اول ايسه بنم ايچون بونك اوزرينه حكم ايتمشيكن انك حكمنه راضى اولميوب بنى سنك قاتكه كتوردى عمر رضى الله تعالى عنه منافقه حال بويله ميدر ديدى منافق ايتديكه نعم اويله در ۞ عمر رضى الله عنه ديديكه بريكزده طورك تاكيم ايچرو واروب كله ين اندن اوندن سيفنى آلوب كيرو طشره چيقدى ومنافقك بوينن اوروب الله تعالينك ورسولنك حكمنه راضى اولميانه بنم حكمم بويله در ديدى ۞ اول سببدن بو آيت نازل اولدى وجبريل عليه السلام ديديكه عمر حقله باطل بيننى فرق ايلدى اول اجلدن اكا فاروق دينلدى ۞ وآيتك نزولنه سبب بو اوليجق طاغوتله مراد كعب بن الاشرف اولوب واول معناده دراولكمسنه كه باطله حكم ايدوب انى اختيار ايدر اول فرط طغيانيچون ويا شيطانه تشبهيچون اكا طاغوت دينلدى وياخود اكا تحاكم شيطانه اولديغيچون شول حيثيتدنكه انى اول فعله اول حمل ايدوبدر ﴿ واذا قيل لهم تعالوا الى ما انزل الله والى الرسول رايت المنافقين يصدون عنك صدودا ﴾ قچان انلره الله تعالينك انزال ايتديكى امرينه ورسولنك امرينه كلك دينلسه منافقلرى كوررسنكه حقدن اعراضلرى سببيله سندن اعراض ايدرلر ﴿ فكيف اذا اصابتهم مصيبة ﴾ حاللرى نيجه اولور قچانكه انلره مصيبت ايريشه عمر رضى الله عنهك منافق قتل ايتمسى ويا الله تعاليدن نقمت ايرمسى كبى ﴿ بما قدمت ايديهم ﴾ عمل قبيحلرى سببيله كه اول سنك غيرى يه تحاكم ايدوب حكمكه راضى اولمدقلريدر ﴿ ثم جاؤك يحلفون بالله ان اردنا الا احسانا وتوفيقا ﴾ طاغوته تحاكم ايتدكلرندنصكره اعتذار ايچون سكا كله لر وياقتل اولنان منافقك ديتن استيوكلورلر الله تعالينك اسم شريفنه يمين ايدرلركه انكله مرادمز دكل الا ايكى خصم بيننى وجه احسنله فصل وتوفيق ايدى يوخسه سكا مخالفت دكل ۞ ويا اصحاب قتيل انك دمنى طالبين اولدقلرى حالده كلوب ديديلركه بزم عمره تحاكمله مرادمز دكل الا صاحبمزه احسان وانكله خصمى بيننى توفيق ايتسون ايچون ايدى ﴿ اولئك الذين يعلم الله ما فى قلوبهم ﴾ يعنى الله تعالى انلرك قلبلرنده كى نفاقى بيلور كتمانلرى وحلف كاذبلرى انلرى عقاب الالهدن قورترمز ﴿ فاعرض عنهم ﴾ يعنى انلرك معذرتى قبولندن وياعتابلرندن اعراض ايت ﴿ وعظهم ﴾ وانلره وعظ ايدوب اضمار ايتدكلرى نفاقدن كف ايت ﴿ وقل لهم فى انفسهم قولا بليغا ﴾ وانلرى الله تعالينك عذابيله تخويف ايت ويا اوزرينه اولدقلرى حالتدن توبه ايتمزلرسه قتلله وعيد ايت وياخود ملاده انلردن

شتابان ايلديلر جابر رضى الله تعالى عنه ديركه هيچ اولكون كبى اولى اقبح آخرى احسن بر كون كورمدم ﴿ وكيف تكفرون وانتم تتلى عليكم ايات الله وفيكم رسوله ومن يعتصم بالله فقد هدى الى صراط مستقيم ﴾ سزنيجه كافر اولورسكز حال بوكه سزه الله تعالينك آيتلرى يعنى قرانى اوقونور ورسول الله ايچكزده در كيمكه دين اللهى محكم طوته تحقيق صراط مستقيمه هدايت اولنمش اولور ﴿ يا ايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن الا وانتم مسلمون ﴾ اى مؤمنلر اتقايه حق وسزا اولان تقوا ايله الله تعاليدن اتقا ايدك وسزالبحق مسلمان اولديغكز حالده موتى بولك ۞ بعضيلر عندنده بو آيت منسوخ دينلمش كه زيرا حق اوزره تقوايه كيمسه نك قدرتى يوقدر عنايت الهى بو مشقتى دفع ايچون ۞ فاتقوا الله ما استطعتم ۞ آيت كريمه سيله نسخ بيورلدى ديمشلر لكن بو قول صحيح دكلدر والعلم عند الله ﴿ واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا واذكروا نعمت الله عليكم اذ كنتم اعداء فالف بين قلوبكم فاصبحتم

اعراض وانلره وعظ ایدوب سرّ وخلاده قول بلیغ ایتکه اول مدلولی مقصوده مطابق
اولور قولدر ۞ حق جل وعلا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه امر ایلدیکه انلرك
ذنوبندن تجافی وانلره نصح ایده ونصحنده ترغیب وترهیله مبالغه ایده‌زیرا اول انبیاء علیهم
السلامك مقتضای شفقتلریدر (وما ارسلنا من رسول الا لیطاع باذن الله) هیچ بر رسولی
بز ارسال ایتمدك الا انکیچونکه انك بعث اولندیغی قوم الله تعالینك امریله اکا اطاعت ایدرلر
۞ زیرا اکا اطاعت الله تعالی‌یه اطاعتدر واکا مخالفت الله‌تعالی‌یه مخالفتدر (ولو انهم
اذ ظلموا انفسهم جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحیما)
اکر انلر نفاقله ویا طاغوته تحاکمله نفسلرینه ظلم ایتدکلرنده تائبین اولدقلری حالده سکا کلوب
توبه واخلاص ایله الله تعالیدن مغفرت دیلسه‌لر وسکا اعتذار ایدوب سنی شفیع ایدنسه‌لر
الله‌تعالی توبه‌لرینی قبول ایدر ورحمتیله انلره فضل ایدر ایدوکن بیله‌لردی ۞ اشبونده تنبیه
واردرکه رسولك شانندندرکیم تائبك اعتذارینی قبول ایده اکرچه جرمی عظیم ایسه‌ده وانکیچون
شفاعت ایده اکرچه ایشلدیکی کبائر ذنوبدن ایسه‌ده (فلا وربك لا یؤمنون حتی یحکموك فیما
شجر بینهم) ربك جل شانه حقیچون یا محمد انلر مؤمن اولمزلر مکرکه بینلرنده اختلاف ایتدکلری
شیئده سنی حاکم قیلوب حکمکه راضی اوله‌لر (ثم لا یجدوا فی انفسهم حرجا مما قضیت) بعده سنك
حکمکدن قلبلرنده ضیق ویا حقیقتده شك بولمیه‌لر (ویسلموا تسلیما) وظاهر وباطنلریله سکا
انقیاد ایده‌لر (ولو انا کتبنا علیهم ان اقتلوا انفسکم) اکر بز انلرك اوزره کندولرین قتل ایتمکی
فرض ایتسیدك بنو اسرائیله انی فرض ایتدیکمز کبی (او اخرجوا من دیارکم) ویاخود دیارکزدن
چیقمغی فرض ایتسیدك انلره ایتدیکمز کبی شول وقتن که عجله عبادتلرندن توبه طلب ایتدیلر
(ما فعلوه الا قلیل منهم) انی ایشلر انلردن ناس قلیل اولیدی ۞ روایت اولندیکه زبیر بن العوام
رضی الله تعالی عنه انصاردن حاطب بن ابی بلتعه ایله حره‌ده برشراجه‌ده نزاع ایدوب پیغمبریمز
علیه السلامه مرافعه اولدیلرکه اندن ایکیسی بستانلرین سقی ایدرلردی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه
وسلم دیدیکه یا زبیر سن اول سقی ایدوب اندن انی جارکه ارسال ایت ۞ حاطب دیدیکه یا رسول
الله اول سنك عمتك اوغلو اولدیغیچون بویله حکم ایتدك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك اول
سوزدن وجه کریمی متلون اولوب دیدیکه یا زبیر انکله سقی ایدوب اندن صویی صالیویرمکل
تا جدارلرینه ایریشنجك وانکله زبیر رضی الله تعالی عنه حقنی استیعاب ایتدی اندن اولکی
حکمی ایسه ری ایله ایکیسنه بیله توسعه ایچون ایدی اندن ایکیسی چیقوب مقداد رضی الله
تعالی عنهه اوغرادیلر اول دیدیکه قنغیکزه حکم اولندی حاطب دیدیکه انك عمته‌سی اوغلنه
ودوداغن بوکدی مکر مقدادك یاننده بر یهودی وار ایدی انی تفطن ایدوب دیدیکه حق تعالی
بونلك کیلری هلاك ایده کیم انی رسول الله‌در دیو شهادت ایتدکلرندنصکره قضاسنده اتهام ایدر
۞ والله بز موسی علیه السلام زماننده برکناه ایدوب موسی علیه السلام بزی اندن توبه ایچون
کندیکزی قتل ایدك دیدکده ربمز جل شانه‌نك امرینه اطاعت ایدوب قتیلی مزی یتمش بیکه
ایرکوردك حتی که ربمز بزدن راضی اولدی ۞ عمرو یسار وعمار بن یاسر وثابت بن قیس وعبدالله
بن مسعود رضی الله تعالی عنهم دیدیلرکه اکر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بزه کندیکزی

بنعمته اخوانا وکنتم علی
شفا حفرة من النار فانقذکم
منها کذلك یبین الله لکم
آیاته لعلکم تهتدون) حبل
الهی که دین اسلام یا قرآندر
جمیعکز انی محکم طوتك
و آندن آیرلمیك وسزك
اوزریکزده اولان الله
تعالینك اسلام نعمتی ذکر
ایدك که زمان جاهلیتده بر
برلریکز ایله عدو اولوب
مقاتله ایدردیکز حق تعالی
اسلام سببیله قلوبکزی
تألیف ایدوب انك نعمتیله
اخوت اوزره جمع اولدیکز
وسز ناردن بر چقور
طرفنده ایدیکز اکر سز
او حالده فوت اولسکز اول
جهنمه دوشردیکز اسلامکز
سببیله حق تعالی سزی اکا
دوشمکدن قورتاردی بو
مذکورلر کبی دلائلنی حق
جل وعلا سزه بیان
ایتدیکه شاید طریق هدایتده
ثابت اوله‌سز (ولتکن منکم
امة یدعون الی الخیر
ویأمرون بالمعروف وینهون
عن المنکر واولئك هم
المفلحون) سزدن ناسی
خیره دعوت ایدر بر جماعت
اولسونکه معروفی یعنی
کتاب وسنته موافقی امر
ایدر ومنکری یعنی قرآن
وحدیثه مخالفی نهی ایدر

(قتل)

قتل ایدك دیسه امرینه مخالفت ایتمیوب اطاعت ایدردك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه
بنم امتمده رجال واردرکه قلبلرنده ایمان جبال رواسیدن اثبتدر (ولو انهم فعلوا ما یوعظون
به لکان خیرا لهم واشد تثبیتا) اکر انلر رسول اللهه متابعت ومطاوعتدن وعظ اولدقلرین
ایشلسه‌لر عاجل وآجللرنده انلره خیرلو ودینلرینه زیاده تثبیت اولیدی (واذا لآتیناهم من
لدنا اجرا عظیما) وثابت اولدقلری تقدیر اوزره بز انلره اجر عظیم ویررزکه اول جنتدر
(ولهدیناهم صراطا مستقیما) وانلری صراط مستقیمه هدایت ایدرزکه اکا سلوکله جناب قدسه
ایریلور وانلره ابواب غیب آچیلور ۞ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من عمل بما علم ورثه الله
علم ما لم یعلم ۞ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکمسنه‌که بلدیکیله عمل ایده حق تعالی اکا
بیلمدیکنی بیلدیره (ومن یطع الله والرسول) اول کمسنه‌که اوامر ونواهیده الله تعالی‌یه ورسولنه
اطاعت ایده (فاولئك مع الذین انعم الله علیهم) ایمدی اول حاللو کمسنه‌لر الله تعالینك انعام
ایتدیکی کمسنه‌لر ایله‌در انلرك رؤیت ومجالستن فوت ایتمزلر (من النبیین والصدیقین والشهداء
والصالحین) که اول انعام اولنانلر علم وعملده منازللری حسبنجه درت قسمدرکه کافهٔ ناس انلردن
تأخر ایتمکه حث اولندیلر ۞ برقسمی انبیادرکه علم وعملك کماله فائزلر وحدّ کمالدن درجهٔ
تکمیله متجاوزلردر ۞ وبرقسمی صدیقوندرکه نفوسلری کاهی حجج وآیاته نظر مراقیسنه
صعود ایدر وکاهی تصفیه وریاضات معارجندن اوج عرفانه صعود ایدوب اشیایه مطلع اولورلر
وماهیتندن خبر ویررلر ۞ وبرقسمی دخی شهدادرکه طاعته اهتمام وحقی اظهاره اقداملری
اعلاء کلمة الله ایچون مهجه‌لرینی بذله مؤدی اولمشدر ۞ وبرقسمی دخی صالحیندرکه
عمرلرینی الله تعالینك طاعتنه ومالارینك جمله‌سنی انك رضاسنه صرف ایدرلر ۞ ویاخود اول
انعام اولنانلر عارفین بالله‌دن درت قسمدر ۞ قسم اول عرفانده مبالغین اولدقلرندن درجهٔ
علیایه نائل اولملریله بیله قربه دخی ایردیلرکه انلر انبیادر شول کمسه کبی که شیئی قریب کورر
۞ وقسم ثانی عرفانده انلرك حدینه ایرمدیلر بلکه انلردن اسفل درجه‌ده قالدیلرکه انلر صدیقوندر
شول کیمسه کبی که شیئی بعید کورر ۞ وقسم ثالث عرفانی براهین قاطعه ایله‌در علمده راسخلردرکه
انلر یریوزنده الله تعالینك شهداسیدر ۞ وقسم رابع عرفانی اماراتله‌در نفسلری اکا مطمئن
اولوبدرکه انلر صالحوندر (وحسن اولئك رفیقا) انلر هر بری نه کوزل رفیق اولور (ذلك
الفضل من الله) اطاعت اهلنه اولان اجر ومزید هدایت ومرافقت منعمین ویاخود اول متنعمینه
ویریلان مراتب وکرامات الله تعالیدندر (وکفی بالله علیما) الله تعالی اکا اطاعت ایدنلرك جزاسنه
ویا فضلنك مقادرینه ویا فضل اهلنك استحقاقنه علیم اولدی ۞ روایت اولندیکه پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمك موالیسندن ثوبان رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه
زیاده محبت ایدر فرقتنه صبر ایدیمزدی برکون اول پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلدی حالبوکه
لونی متغیر وجسمی نحیل اولمشیدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انك حالندن سؤال
ایدنجك دیدیکه یا رسول الله نه وجع ونه مرضم وار الا بوکه سنی کورمسم سکا مشتاق اولورم
ووحشت شدیده‌یه ایریشورم بعده آخرتی فکر ایدوب قورقدمکه انده سنی کورمیم زیراکه
سن انده درجات نبینك اعلاسنه رفع اولنورسین بن ایسه جنته کیردیکم تقدیرجه دون منزله‌ده

اوله انلر فلاح بولیجیلردر
(ولا تکونوا کالذین تفرقوا
واختلفوا من بعد ما جاءهم
البینات واولئك لهم عذاب
عظیم) ای مسلمین یهود
ونصاری کبی فرقه فرقه
اولمیك که انلره کتابلرنده
دلائل ظاهره کلدکدنصکره
دینلرنده اختلاف ایتدیلر
انلر ایچون عذاب عظیم
واردر (یوم تبیض وجوه
وتسود وجوه فاما الذین
اسودت وجوههم اکفرتم
بعد ایمانکم فذوقوا العذاب
بما کنتم تکفرون) یوم
قیامتده یوزلرك کیمی بیاض
کیمی سیاه اولور اما یوزلری
سیاه اولنلره دینورکه
سز ایمانکزدنصکره کافرمی
اولدیکز امدی کافر
اولدیغکز شی سببیله عذاب
جهنمی دادك ۞ دینلدیکه
ایماندنصکره کفردن مراد
اهل کتابدرکه پیغمبر علیه
السلامه کافر اولدیلر یاخود
یوم میثاقده ۞ الست بربکم ۞
خطابنده بلی دیوب صکره
کافر اولنلردر یاخود
مرتدلردر (واما الذین
ابیضت وجوههم ففی رحمة الله
هم فیها خالدون) واما
انلرکه یوزلری بیاض اولدی
امدی انلر الله تعالینك
رحمتنده یعنی جنتده‌در انلر
اول جنتده دائم ومخلدلردر

اولورم واكرا كا كيرمزسم نعوذبالله ابداسنی كورمز قالورم اويله اولسه بو آيت كريمه نازل اولدی ❁ روی ان رجلا قال یارسول الله الرجل يحب قوما ولم يلحق بهم قال صلی الله تعالی عليه وسلم المرء مع من احب ❁ روايت اولنديكه بر رجل ديديكه يارسول الله كشی بر قومی سور لكن عملده انلره لاحق اولمز آخرتده انك انلره لقاسی نوجهله اولور ديديكه كشينك آخرتده مجالسه ومعاشرتی سوديكی قومله‌در اكر اول عملده انلره لاحق اولمز ايسه‌ده ﴿ياايها الذين آمنوا خذوا حذركم﴾ يامؤمنلر تيقظ واعدا كز ايچون عده وآلات احترازكزی اعدادايدك ﴿فانفروا ثبات اوانفروا جميعا﴾ عدويه جهاد ايچون چيقديغكزده جماعات متفرقه يعنی بلوك بلوك چيقك وياخود مجتمعين اولديغكز حالده دفعة چيقك ❁ اشبو آيتك نزولی اكرچه حرب حقنده‌در لكن لفظنك اطلاقی اقتضا ايدركه خيراتك كلنه كيف ما امكن مبادرت واجب اوله فوائتدن صاقلنه ﴿وان منكم لمن ليبطئن﴾ يامعشر مسلمين سزدن كيمسه واردركه تثاقل ايدوب الله تعالی‌يه قسم ايتديكه غزادن تأخر وتخلف ايده انكله مراد منافقين ايدی ﴿فان اصابتكم مصيبة قال قد انعم الله علی اذلم اكن معهم شهيدا﴾ يامسلمون اكرسزه غزاده بليه وياهزيمت ايرسه اول تأخر ايدن منافق ديركه حق تعالی بكا انعام ايلديكه انلركله غزايه حاضر اولمدم زيرا انلره ايرشن بكا دخی ايرشوردی ﴿ولئن اصابكم فضل من الله ليقولن كأن لم تكن بينكم وبينه مودة ياليتنی كنت معهم فافوز فوزا عظيما﴾ واكرسزه الله تعاليدن غزاده فتح وغنيمت مثلی فضل ايرسه اول منافق ديركه كأنه سزكله انك بيننده مودت يوغيدی نوليدی بن انلرله اوليدم غنيمتدن حظ وافر اخذ ايديدم ﴿فليقاتل فی سبيل الله الذين يشرون الحياة الدنيا بالآخرة﴾ ايمدی حياة دنيايی بيع ايدوب آخرتی اختيار ايدن مخلصلر وياخود دنيايی آخرت اوزره اختيار ايدن منافقلر فی سبيل الله قتال ايتسونلر ﴿ومن يقاتل فی سبيل الله فيقتل اويغلب فسوف نؤتيه اجرا عظيما﴾ بركيمسه كه فی سبيل الله قتال ايدوب قتل اولنه وياظفر بوله بز اكا جنتده اجر عظيم ويررز اشبونده تنبيه واردركه مجاهده لايق اولان معركده ثابت اولمقدر تاكه كندوينی شهادتله ويادينی ظفر وغلبه ايله اعزاز ايده وقصدی بالذات قتل اولنمق اولميه بلكه اعلاء كلمهٔ حق واعزاز دين اوله ❁ قال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم تكفل الله تعالی لمن جاهد فی سبيله لايخرجه من بيته الا الجهاد فی سبيله وتصديق كلمته ان يدخله الجنة او يرجعه الی مسكنه الذی خرج منه مع ما نال من اجر اوغنيمة ❁ پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ايدر الله تعالی تكفل ايتدی شول كيمسه ايچونكه انك سبيلنده جهاد ايده بيتندن خروجی فی سبيل الله جهاد وكلمة اللهی اعلا ايچون اوله انده قتل اولنورسه آنی جنته قويه ويانائل اولديغی اجر وغنيمتله كيرو مسكننه ايركوره ❁ وقال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم مثل المجاهد فی سبيل الله كمثل القانت الصائم الذی لايفتر عن صلاة ولا صيام حتی يرجعه الله الی اهله بما يرجعه من غنيمة واجر اويتوفاه فيدخله الجنة ❁ پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ايدر فی سبيل الله جهاد ايدن كشينك مثلی شول قائم وصائم مثليدركه اكا صلاة وصومدن فتور كلميه تا اهلنه رجوعنه دكين بو فضليتدن زائل اولمز ومع ذلك ياغنيمت واجرله رجوع ايدر وياوفات ايدوب الله تعالی انی جنته ادخال ايدر ﴿ومالكم لاتقاتلون فی سبيل الله والمستضعفين من الرجال والنساء والولدان﴾

﴿تلك آيات الله نتلوها عليك بالحق وما الله يريد ظلما للعالمين﴾ بو الله تعالينك احكامنی مبين آيتلريدركه انی سكا وحی واسطه‌سيله حقله اوقورز الله عظيم الشان عالملره ظلم اراده ايتمز ﴿ولله مافی السموات ومافی الارض والی الله ترجع الامور﴾ كوكلرده ويرلرده اولان اشيا جمله الله تعالينك مخلوقيدر وجميع امور عباد الله تعالی‌يه رجوع اولنوب جزاسی ويريلور ﴿كنتم خير امة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وتؤمنون بالله ولو آمن اهل الكتاب لكان خيرا لهم منهم المؤمنون واكثرهم الفاسقون﴾ سز ناس ايچون خلوتخانهٔ غيبدن ياخود لوح محفوظدن اخراج اولنمش خير امت اولديغكز كه شرعده مستحسن اولان معروفله امر ايدرسكز وشرعده مستقبح اولان منكردن نهی ايدرسكز والله تعالينك وحدانيتنه ايمان ايدرسكز اكر اهل كتاب دخی ايمان ايده‌لردی انلر ايچون خيرلو اولوردی انلردن بعضيلری مؤمنلردر ❁ عبدالله بن سلام واصحابی كبی ❁ واكثری دائرهٔ

سزه نوليديكه قتال ايتمزسز الله تعالينك سبيلنده ورجال ونساء وولداندن مستضعفينك سبيلنده كه اول انلری اسردن تخليص وعدودن صيانتدر زيرا مسلميندن برجماعت مشركينك صدلری ويا هجرتدن ضعفاری سببيله مكه‌ده ذلت ومحنتده مشركينك يدلری آلتنده قالمشلر ايدی ❁ اشبونده دلالت واردركه سبيل الله ابواب خيرك جميعنه عام اوله وضعفهٔ مسلمينی ايدیٔ كفاردن تخليص ابواب خيرك اعظم واخصی اوله ﴿الذين يقولون ربنا اخرجنا من هذه القرية الظالم اهلها﴾ اول مستضعفين حق تعالی‌يه يلواروب ديرلركه يارب بزی اشبو اهلی ظالم بلده‌دن چيقاركه اول مكه‌در ﴿واجعل لنا من لدنك وليا واجعل لنا من لدنك نصيرا﴾ وبزم ايچون سنك عندكدن ولی ونصير قيل كه امورمزی اصلاح واعدامزدن اوزره بزه نصرت ايله ❁ اويله اولسه الله تعالی انلرك دعاسی بركاتيله مكه‌يی فتح ايدوب پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم عتاب بن اسيد رضی الله تعالی عنهی انده والی ايتدی انكله مظلومينی ظالملرك شرورندن قورتاردی ظالمينی اذلاء قيلوب عزت ونصرتی مظلومينه دوندردی ﴿الذين آمنوا يقاتلون فی سبيل الله﴾ مؤمنلر الله تعالينك طاعتنده قتال ايدرلر ﴿والذين كفروا يقاتلون فی سبيل الطاغوت﴾ وكافرلر شيطان طاعتنده قتال ايدرلر ﴿فقاتلوا اولياء الشيطان﴾ ايمدی ای مؤمنلر سز شيطانك حزب وجنودی اولان كافرلره قتال ايدك ﴿ان كيد الشيطان كان ضعيفا﴾ زيرا الله تعالينك كافرلره اولان كيدينه اضافتله شيطانك مؤمنلره اولان كيدی ضعيف اولدی ❁ ايمدی شيطانك حزب وجنودندن خوف ايتمكز زيراكه اعتمادلری اضعف شيئه‌در ﴿الم تر الی الذين قيل لهم كفوا ايديكم﴾ يا محمد نظر ايتمزميسن شونلره كيم ايديكزی قتالدن كف ايدك دينلدی ❁ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلمك هجرتندن اول اصحاب مكه‌ده ايكن مشركيندن انلره اذای كثير ايرمسيله پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلمدن انلره قتال ايچون اذن ديلرلر ايدی پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ايسه بن قتاله امراولنمدم ديوب انلری قتالدن منع ايلدی ﴿واقيموا الصلوة وآتوا الزكاة﴾ بلكه امراولنديغكز صلوات مكتوبه‌يی اقامت واموالكز زكاتنی ويزمكه اجابت ايدك ديردی ﴿فلما كتب عليهم القتال اذا فريق منهم يخشون الناس كخشية الله اواشد خشية﴾ وقتاكه مدينه‌يه هجرت ايدوب اوزرلرينه قتال فرض قيلندی شول قتاله اذن ديليوب منع اولنانلردن برفريق مشركيندن قورقديلر اهل خشيتك الله تعاليدن قورقلری كبی بلكه دخی الله تعاليدن قورقلرندن زياده انلردن قورقديلر ﴿وقالوا ربنا لم كتبت علينا القتال لولا اخرتنا الی اجل قريب﴾ وديديلركه يا ربنا نيچون اوزريمزه قتالی فرض ايتدك بزی تأخير ايتسيدك كه آجالمزله فوت اولايدق بو قولك قائلنده اختلاف اولندی ❁ دينلديكه انلر منافقين ايديلر ويا مؤمنينده علمده راسخ دكل بر جماعت ايديكه خوف وجبنلرندن انی ديديلر يوخسه اعتقاد ايله دكل بعده اندن توبه ايتديلر ❁ ويا انلر مؤمنيندن برقوم ايدی قتال فرض اولنيجق جبنلرندن نفاق ايدوب جهاددن تخلف ايتديلر ﴿قل متاع الدنيا قليل﴾ ديكل كه دنيانك منفعتی وانكله استمتاع قليل وانقضاسی سريعدر ﴿والآخرة خير لمن اتقی﴾ وآخرت ثوابی خيرلودر شول كمسه ايچونكه شرك ومعصيتدن صاقنه ﴿ولا تظلمون فتيلا﴾ اعمالكز ثوابندن فتيل دكلو ظلم اولنمز سزه ❁ قال النبی صلی الله

دیندن خارجلردر ﴿لن يضروكم الا اذی وان يقاتلوكم يولوكم الادبار ثم لاينصرون﴾ انلر سزه ضرر ايده‌مز مكر لسان وطعنله اذيت ايده‌لر اكر سزكله مقاتله ايتسه‌لر منهزما عودت ايدرلر بوندن صكره انلره كيمسه‌دن ياردم اولنمز ﴿ضربت عليهم الذلة اين ماثقفوا الا بحبل من الله وحبل من الناس وباؤا بغضب من الله وضربت عليهم المسكنة ذلك بانهم كانوا يكفرون بآيات الله ويقتلون الانبياء بغير حق ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون﴾ انلر نه محلده بولنورلرسه قتل وسبی ايله اوزرلرينه ذليلك وضع اولندی مكركه جزيه ايله الله تعاليدن عهد وامان واذن بارياه مؤمنلردن دخی امنيت اوله وانلر حقدن رجعت وغضب الهيده متمكن اولديلر يعنی سزاوار غضب الهی اولديلر وانلره فقر واحتياج دخی وضع اولندی بو ذلت ومسكنت وغضب الهی‌يه رجوعلرينه سبب الله تعالينك قرآن وصحيح توريتنی انكار وبغير حق انبيايی قتل ايتدكلری اولدی بو كفر وقتل انلرك عصيانلری وحدی تجاوز

تعالى عليه وسلم ماالدنيا فى الآخرة الامثل مايجعل احدكم اصبعه فى اليم فلينظربم يرجع ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر دنيانك آخرته اضافتله مثلى بريكز پارمغنى دريايه صوقوب چيقارديغنده اكابولشان مثليدر نظر ايتسونكه اكابولشان ندكلودر (اينماتكونوا يدرككم الموت) قنده اولورسكز سزه موت ايرشور (ولو كنتم فى بروج مشيدة) اكرچه قصور ويا بروج مرتفعده اولورسكزده (وان تصبهم حسنة يقولوا هذه من عندالله وان تصبهم سيئة يقولوا هذه من عندك) اكريهود ومنافقينه خصب وياسعرده رخص ايرسه ديرلركه الله تعاليدندر ❀ واكرانلره جدب وياغلاء سعر ايرسه ديرلركه يامحمد بوسنك واصحابكك شؤمندندر ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مدينه يه قدوم ايديجك انلر ديديلركه بورجل واصحابى قدوم ايدلدنبرو بزثمار ومزارع عمزده نقصدن زائل اولمدق اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى ❀ دينلديكه حسنه ايله مراديوم بدرده كى ظفر وغنيمتدر وسيئه ايله مراديوم احدده كى قتل وهزيمت كبى (قل كل من عندالله) يامحمد انلره ديكل كه حسنه وسيئه نك جميعى الله تعالى عندندندر ارادهسى حسبنجه بسط وقبض ايدر (فمال هؤلاء القوم لايكادون يفقهون حديثا) اشبو قومه نولديكه قرآنى فهمه قريب اولمزلر آنى فهم ومعانيسنى تدبر ايتسهلر كليسى الله تعاليدن ايديكنى بيلورلردى (مااصابك من حسنة فمن الله) ياانسان نعمتدن اول شيكه سكا ايرر الله تعالينك فضلندندر ❀ زيرا انسانك طاعتده ايشلديكى وجودى نعمته مكافات اولمز فكيف كه انك غيرنى قضاء ايليه بيله ❀ اول اجلدن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه هيچ بر كمسنه نك جنته كيرمسى دكل الا الله تعالينك رحمتيله در ❀ دينلديكه يارسول الله سندخى اويله ميسن ديديكه بندخى انك رحمتيله كيرهرين (وما اصابك من سيئة فمن نفسك) وبليه دن اول شيكه سكا ايرر ايشلديكك ذنب سببيله در اول سكا عقوبتدر ❀ اشبو قول شريف ❀ كل من عندالله ❀ قولنه منافى دكلدركه ايجاد وايصال جهتندن كليسى اندندر الابوكه حسنه اندن احسان وامتحاندر وسيئه ايسه مجازات وانتقامدر (وارسلناك للناس رسولا) وسنى كافهٔ ناسه رسول ارسال ايلدك (وكفى بالله شهيدا) الله تعالى سندن معجزات اظهاريله رسالت وصدقكه شاهد كفايت ايدر (من يطع الرسول فقد اطاع الله) اول كمسه كه الله تعالينك رسولنه اطاعت ايده الله تعالى يه اطاعت ايدر ❀ زيرا حقيقتده اول مبلغدر وامر ايدن الله تعاليدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من احبنى فقد احب الله ومن اطاعنى فقد اطاع الله ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بر كمسه كه بكا محبت ايده الله تعالى يه محبت ايدر واول كمسه كه بكا اطاعت ايده الله تعالى يه اطاعت ايدر (ومن تولى فما ارسلناك عليهم حفيظا) اولكه انك اطاعتدن اعراض ايده الله تعالينك اطاعتدن خروج ايدر ❀ اويله اولسه بز سنى انلرك اوزره حافظ ورقيب ايتمشز كه سن انلرك اعمالنى حفظ وانك اوزره انلره حساب وعتاب ايدهسن بلكه سكا لازم اولان ابلاغدر حسابلرين بز كوررز (ويقولون طاعة) قچان سن انلره برشئ امر ايتسك ديرلركه امر وشانمز سكا اطاعت واتباعدر (فاذا برزوا من عندك بيت طائفة منهم غير الذى تقول) قچانكه سنك قاتكدن كيدهلر انلردن بر طائفه سنك انلره ديديكك شيئك خلافنى تزوير ايدرلر (والله يكتب مايبيتون) الله تعالى

(انلرك)

ايتدكلرى سببيله ايدى (ليسوا سواء من اهل الكتاب امة قائمة يتلون آيات الله اناء الليل وهم يسجدون) اهل كتابك مؤمنلرى كافرلريله درجهده برابر دكلدر اهل كتابدن بر كروه واردركه عبادت وطاعته قائملر كيجه نك ساعتلرنده نمازقيلراولدقلرى حالده آيات الهى اوقورلر (يؤمنون بالله واليوم الاخر ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر ويسارعون فى الخيرات واولئك من الصالحين) الله تعالينك وحدانيته واخرته حقيقت ايمان ايدرلر ومعروفله يعنى تصديق رسالت عليه السلامله خلقه امر ايدرلر ومنكردن يعنى تكذيب پيغمبر عليه السلامدن نهى ايدرلر وعمل خيراتده مسرعت ايدرلر وبو صفتله متصف اولنلر عندالله صالحلردندر (ومايفعلوا من خير فلن يكفروه والله عليم بالمتقين) خيردن اول شيكه ايشلرلر كتم ونقصان اولنميوب مكافاتى ويريلور الله تعالى اهل تقوايى بيلور (ان الذين كفروا لن تغنى عنهم اموالهم ولااولادهم من الله شيئا واولئك اصحاب النارهم فيها خالدون)

انلرك تزوير ايتديكى شيئى صحائفلرينه مجازات ايچون تثبيت ايدر (فاعرض عنهم) ايمدى انلردن اعراض وتجافى ايت (وتوكل على الله) وجميع اموركده لاسيما انلرك شانده الله تعالى يه توكل ايت (وكفى بالله وكيلا) الله تعالى سكا وكيل يتر سنكچون انلردن انتقام ايدر (افلا يتدبرون القرآن) انلر قرآنك معناسنى تأمل وانده اولان اشيايى تبصر ايتمزلرمى وتدبر امرك آخرينه نظردر (ولوكان من عند غير الله لوجدوا فيه اختلافا كثيرا) اكر اول قرآن الله تعالينك غيريدن يعنى كلام بشردن اوليدى انده اختلاف كثير بولهلردى تناقض معنى وتفاوت نظم كبى ❀ وبعضنده فصاحت وبعضنده ركاكت كبى ❀ وبعضنه معارضه صعب وبعضنه سهل اولمق كبى ❀ وبعض اخبار مستقبلهسى واقعه مطابق وبعض مخالف اولمسى كبى واحكامنك بعضنه عقلك موافقتى وبعضنه مخالفتى كبى (واذاجاءهم امر من الامن او الخوف اذاعوا به) قچان منافقينه امن وياخوف ايجاب ايدر برامر كلسه آنى افشاء ايدرلر ❀ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم اطرافه سرايا كوندرردى غالبين ويا مغلوبين اولسهلر منافقين انلرك حالندن خبر الوب پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمى تحديث ايتمدين انلرانى افشاء وناسه تحديث ايدوب انكله قلوب مؤمنينه ضعف ويررلردى (ولوردوه الى الرسول والى اولى الامر منهم لعلمه الذين يستنبطونه منهم) اكر انلر آنى تحديث ايتميوب تحديث امرنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك رأينه وصحابه نك كبراسندن اموره بصيرلرك رأينه رد ايتسهلر انك توجهله ذكر اولنمسى علمى فطنت وتجاربله انلر جهتندن استخراج ايدنلر بيلهلردى كتم وافشادن قنغيسى اولى ايسه آنى ايشليهلردى (ولولا فضل الله عليكم ورحمته لاتبعتم الشيطان الا قليلا) اكر الله تعالينك سزه ارسال رسول وانزال كتابله فضل ورحمتى اولمسه كفر وضلالده شيطانه اتباع ايديديكز الا سزدن آزكمسهلر اكا اتباع ايتميديكه حق تعالى انلره عقل راجح تفضل ايدوب انكله انلرى حق وصوابه هدايت ومتابعت شيطاندن صيانت ايتدى ❀ زيدبن عمروبن نفيل وورقة بن نوفل وانلرك غيرى جماعت كبى كه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك ظهورندن اول اهتداء اولنمشلردى ❀ اشبو آيتده دلالت واردركه قياس جائز اوله وعلمك بعضى تلاوت وروايت ايله ادراك اولنه كه اول نصدر وبعضى دخى استنباطله بيلنه كه اول نصوصده ايداع اولنان معانى اوزره قياسدر (فقاتل فى سبيل الله لاتكلف الانفسك) يامحمد عدويه جهادى ومؤمنيندن مستضعفينه انتصارى ترك ايتمكل اكرچه يالكز اولوب هيچ كمسه سكا متابعت ايتمزسه ده زيرا كه حق جل وعلا سكا انلر اوزره نصرتى وعد ايتدى ومؤمنينى جهاد تركلرى اوزره عتاب ايتدى ❀ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم احد جنكندنصكره ابوسفيانله مواعده ايتديكه بدر صغرى موسمنده بولشهلر اكا كيدهجك وقت ايرشيجك پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ناسى اكا كتمكه دعوت ايتدى بعضلرى اندن كراهت ايديجك بو آيت نازل اولدى ❀ اويله اولسه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم چيقوب اكا تمش كمسنه موافقت ايتدى (وحرض المؤمنين) ومؤمنلرى جهاده تحريض وثوابه ترغيب ايت زيرا انلرك شانده سكا واجب اولان شئ انجق تحريضدر (عسى الله ان يكف بأس الذين كفروا) تاكه الله تعالى انلردن كافرلرك بأسنى كف ايده قلبلرينه رعب القاسيله ويا انك ديلديكى برشيله (والله اشد بأسا واشد تنكيلا) الله تعالى

شونلركه كافر اولديلر انلرك اموال واولادى الله تعالينك عذابندن برشئ دفعه كفايت ايتمز وانلر نارجهنم ملازملريدر وانده دائملردر (مثل ما ينفقون فى هذه الحيوة الدنيا كمثل ريح فيها صر اصابت حرث قوم ظلموا انفسهم فاهلكته وماظلمهم الله ولكن انفسهم يظلمون) بودنياده كافرلرك ريا وفخر وامثالى ايچون ويردكلرى نفقه نك مثلى شول كفرله نفسلرينه ظلم ايدن قومك اكينلرينه برباد سخت اصابت ايدوب هلاك ايتديكى كبيدر الله تعالى انلرك اكينلرى هلاكيله انلره ظلم ايتمدى ولكن انلر كفرلريله نفسلرينه ظلم ايتديلر (ياايها الذين امنوا لاتتخذوا بطانة من دونكم لايألونكم خبالا ودواماعنتم قدبدت البغضاء من افواههم وماتخفى صدورهم اكبر قد بينا لكم الايات ان كنتم تعقلون) اى مؤمنلر سزدن اولان مؤمنلردن غيرى كفار ويهود ومنافقلرى دوست وسرداش اخذ ايتميك كه انلر سزك حالكزى افسادده قصور ايتمزلر سزه رنج ومشقت اصابتنى تمنى ايدرلر انلرك اغزلرندن سزه اولان بغض وعداوتلرى

صولت وسلطنتده وتعذيب وعقوبتده انلردن اشددر ❀ اشبونده اكا اتباع ايتميانلره تقريع وتهديد واردر (من يشفع شفاعة حسنة يكن له نصيب منها) بركسنه كه شفاعت حسنه ايده كه انكله برمسلمك حقنى رعايت ايده ويا انكله برمسلمدن ضررى دفع ايده ويا برمسلمه نفع جلب ايده والحال بوامور دن هرقنغيسى ايسه انكله حق تعالينك وجه كريمن اراده ايده اول شفاعت ايدن ايچون اندن نصيب واردركه اول شفاعت ثوابيدر وبرخيره سبب اولان اول خيرى ايشلين كيدر وبرمسلم ايچون دعا دخى شفاعت حسنه دندر (قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم ومن دعا لاخيه المسلم بظهر الغيب استجيب له وقال الملك ولك مثل ذلك) پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركسنه كه برمسلم ايچون ظهر غيبندن خير دعا ايده اول دعاسى مستجاب اولور وبرملك اكا دركه سنكچون دخى انك مثلى اولسون (ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها) وبركسنه كه شفاعت سيئه ايده كه انكله حقوق الله وياحقوق عباددن برشئ منع ايده وبالجمله انكله فعلى حرام اولان شئ ايشلنه اول شفاعت ايدن ايچون اول سيئه نك وبالندن نصيب واردركه قدرده اكامساويدر ❀ وبرمسلم اوزره شرله دعادخى شفاعت سيئه دندر (وكان الله على كل شئ مقيتا) الله تعالى هرشئ اوزره مقتدر ومجازى وياشاهد وياحفيظ اولدى ويا هر حيوانه قوتن ايركورر اولدى (واذا حييتم بتحية فحيوا باحسن منها اوردوها) قچان سزه برمسلم سلام ويرسه سز اكا انك سلامندن احسن وجهله ويا انك سلامى مثليله رد ايدك ❀ ايمدى اكر اول سكا السلام عليكم ديرسه سن اكا وعليكم السلام ورحمة الله ديكل ❀ واكر اول سكا السلام عليكم ورحمة الله ديرسه سن اكا وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته ديكل ❀ اكر اول سكا سلام عليكم ورحمة الله وبركاته ديرسه سن اكا انك مثلنى ديكل ❀ روايت اولنوركه بررجل ابن عباس رضى الله تعالى عنهما السلام عليكم ورحمة الله وبركاته ديدى ابن عباس دخى مذكورى ديوب انك اوزره برشئ زياده ايلدى وديديكه سلام بركته نهايت بولدى ❀ عمربن حصين رضى الله تعالى عنه ايدر بررجل پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه السلام عليكم ديدى ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم رد سلام ايدوب سكا اون حسنه اولوبدر ديدى بعده رجل آخر كلوب السلام عليكم ورحمة الله ديدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم رد سلام ايدوب سكا يكرمى حسنه اولدى ديدى ❀ بعده رجل آخر كلوب السلام عليكم ورحمة الله وبركاته ديدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا رددنصكره سكا اوتوز حسنه اولدى ديدى ❀ معلوم اوله كه سلام سنت كفايه در ورد سلام ايسه فرض كفايه در قچان جماعتدن برى سلام ويرسه سنت اقامتنه اول كفايت ايدر ❀ قچان برجماعته برى سلام ويروب انلرك برى رد ايتسه جميعندن فرض ساقط اولور ❀ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم والذى نفسي بيده لاتدخلوا الجنة حتى تؤمنوا ولاتؤمنوا حتى تحابوا ألا ادلكم على شئ اذا فعلتموه تحاببتم افشوا السلام بينكم ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر اول الله تعالى حقيچونكه نفسم انك يدنده در مؤمن اولمينجه جنته كيرمزسز ومؤمن كامل اولمزسز بريبرلريكزه محبت ايتمينجه ❀ سزه برشئ دلالت ايده يم كه انى ايشلديككزده بريبرلريكزه محبت ايدرسز ❀ ايمدى اراكزده سلامى افشا ايدك ❀ قال ابن عمر رضى الله تعالى عنه ان رجلا سأل النبي صلى الله تعالى عليه وسلم اى الاسلام خير قال تطعم الطعام وتقرأ السلام على من

ظاهر اولمقده در مع هذا قلبلرنده كزلدكلرى دخى زياده بيوكدر اكرسز تعقل ايدرسكز مؤمنلر ايله دوستلق ومنكرلر ايله عداوتك وجوبى آياتى سزه بيان ايتدك ❀ بو آيت كريمه طائفهٔ يهودك دائما اهل اسلام بينه القاى فساد ومشركلرك صورت ايمانده اهل اسلامدن اسرار استرا قيله اخوانلرينى اخبار ايتدوكنى مؤمنينه بيان وتحذير اوله والله اعلم (ها انتم اولاء تحبونهم ولا يحبونكم وتؤمنون بالكتاب كله واذا لقوكم قالوا امنا واذا خلوا عضوا عليكم الانامل من الغيظ قل موتوا بغيظكم ان الله عليم بذات الصدور) اى مؤمنلر كنديكزدن واول دوست وسرداش اولديغكز كفار ومشركلرك حالندن آگاه اولك كه سز انلرى سورسكز انلر سزى سومزلر سز كتابلرك كليسنه ايمان ايدرسز انلر سزه ملاقى اولدقده بز دخى ايمان ايتدك ديرلر قچان بربرلريله خلوت ايتدكلرنده سزه عداوت وخشم وكينلرندن پارمقلرينك اوجنى ايصررلر يامحمد سن ديكه بو خشم وكينه كزله هلاك اولك تحقيق

عرفت ومن لم تعرف ❀ ابن عمر رضى الله تعالى عنه ايدر بر رجل پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه خصال اسلاميه نك قنغيسى خيرلودر ديو سؤال ايتدكده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه فقرآء ومساكنه طعام يديره سن وآشنا وبيكانه يه سلام ويره سن ❀ ديناديكه اكر سلام ويرن مسلم ايسه انك سلامندن احسنله رد ايده واكر سلام ويرن كافر ايسه انك مثليله رد ايده ❀ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم ان اليهود اذا سلم عليكم احدهم فانما يقول السام عليك فقل عليك ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر يهودك برى سزه سلام ويرسه السام عليك دير ايمدى اكا رد ده عليك ديسون ❀ سفيان بن عيينه رضى الله تعالى عنه ايدر سز بو آيتى يالكز سلام حقنده واردر ديرسز بلكه اول انجلين هر احسان ايدنه دخى شاملدر بركسنه كه سكا احسان ايده سن دخى اكا احسان ومكافات دخى ايت واكر اكا قدرتك اولمزسه اكا ثنا ايت ❀ بركسنه كه كندويه احسان ايدنه ثنا ايده اول احسانك شكرين ايدر واول كه آنى كتم ايده كفران ايدر (ان الله كان على كل شئ حسيبا) الله تعالى هرشيئه محاسب ومجازى وياحفيظ وياكافى اولدى (الله لا اله الا هو ليجمعنكم الى يوم القيامة لاريب فيه) اول الله تعالى حقيچونكه اندن غيرى اله يوقدر سزى قبوركزدن يوم قيامتده حشر ايديسردركه انك اولمسنده ريب يوقدر قيامته قيامت ديو تسميه اولندى زيراكه ناس اول كونده حساب اولنمغيچون قبرلرندن قيام ايديسرلردر (ومن اصدق من الله حديثا) كيمدركه قول ووعده الله تعاليدن اصدق اوله (فمالكم فى المنافقين فئتين) سزه نولديكه منافقين امرنده ايكى فرقه اولوب كفرلرى اوزره اتفاق ايتمزسز ❀ بو آيتك سبب نزولنده مفسرين اختلاف ايتديلر ❀ برقوم ديديلركه اول منافقين حقنده نازل اولوبدركه احد غزاسنده تخلف ايتمشلردى ❀ وياخود اكا چيقدقلرندنصكره دونمشلردى ❀ وياخود برقوم حقنده دركه مدينه يه قدوم واسلاملرندنصكره مرتد اولديلر ومكه ده بضاعتمز واردر ديو بو بهانه ايله كيدوب انده قالديلر وياخود قريشدن برقوم حقنده دركه مدينه يه قدوم واسلاملرندنصكره نادم اولوب متنزهين هيئتنده مدينه دن چيقديلر تباعد ايدنجك پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه نامه كوندرديلركه بز سندن مفارقتمز حينده كى ايمان اوزره يز لكن مدينه نك هواسنه الشميوب وطنمزه اشتياقمزدن كتمشزدر ديديلر وياخود بر قوم حقنده دركه مكه ده اسلامه كلدكلرندن صكره هجرت ايتميوب مشركينه مظاهرت ايدرديلر اوبله اولسه انلردن هرقنغيسى ايسه اسلاملرنده صحابه اختلاف ايدنجك بو آيت نازل اولدى (والله اركسهم بما كسبوا) الله تعالى انلرى اعمال خبيثه لرى سببيله كفره رد ايلدى (أتريدون ان تهدوا من اضل الله) الله تعالينك ضلالتده قوديغن سز ارشاد ايتمكمى ديلرسز (ومن يضلل الله فلن تجد له سبيلا) اول كمسه كه حق تعالى انى ضلالتده قويه انكچون هدايته طريق بولمزسن (ودوا لو تكفرون كما كفروا فتكونون سواء) انلر تمنى ايدرلركه كنديلر كبى سز دخى كافر اولوب كفرده انلركله برابر اوله سز (فلا تتخذوا منهم اولياء حتى يهاجروا فى سبيل الله) ايمدى انلركله موالات ايتمكز مكركه الله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايچون اولان هجرتى ايده لر يوخسه اغراض دنيا ايچون اولانى دكل ❀ معلوم اوله كه هجرت اوچ وجه اوزره در برى اول

الله عظيم الشان انلرك قلبلرنده خشم وكين وحسدلرينى بيلور وجزالرينى ويرر (ان تمسسكم حسنة تسؤهم وان تصبكم سيئة يفرحوا بها وان تصبروا وتتقوا لايضركم كيدهم شيئا ان الله بما يعملون محيط) اكر سزه دشمنه غلبه وغنيمت كبى برحسنه واقع اولسه انلر منفعل وغمناك اولورلر واكر سزه هزيمت ومضرت كبى برسيئه اصابت ايتسه انلر انكله مسرور وفرحناك اولورلر اكر سز انلرك اذاسنه صبر والله تعاليدن خوف ايدرسكز انلرك مكر وكيدى سزه هيچ ضرر ايتمز تحقيق الله عظيم الشانك علمى سزك صبر وتقويكز عمانى محيطدر (واذ غدوت من اهلك تبوئ المؤمنين مقاعد للقتال والله سميع عليم) يامحمد ياد ايله انيكه اهلك عايشه رضى الله تعالى عنهانك خانه سندن مؤمنلره قتال ايچون مكان حاضرلمغه بر صباح چيقدك الله تعالى سزك اقواللكزى ايشيدر ونيتلريكزى بيلور ❀ روايت اولنديكه هجرتك اوچنجى سنه سى شوالنك اون ايكنجى اربعا كونى ابوسفيان اوچ بيك سوار وپياده كه يديوز زره وايكيوز

اسلامده مؤمنلرك مدينه‌یه هجرتیدر وبری منافقلرك پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمله
غزايه خروجيدر ❀ وبرى سائر مؤمنلرك ❀ المهاجر من هجر مانهى الله عنه ❀ حديثى
دلالتيله الله تعالينك نهى ايتديكى اشيادن منتهى اولوب هجر ايتملريدر (فان تولوا فخذوهم
واقتلوهم حيث وجدتموهم) اكر انلر توحيد وهجرتدن اعراض ايدرلرسه انلرى اسير
ايدك وحل وحرمدن قنغيسنده بولورسكز انلرى قتل ايدك (ولاتتخذوا منهم وليا ولانصيرا)
وانلردن مجانبت ايدوب ولايت ونصرتلرين قبول ايتمكز (الا الذين يصلون الى قوم بينكم
وبينهم ميثاق) الاشونلرى اسير وقتل ايتمكزكه انلرسزكله معاهد ومحاربينكزدن مفارق
اولان قومه التجا واتصال ايده‌لركه اول قومله مراد خزاعه ويا اسلميوندر ❀ زيرا پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم مكه‌يه خروجى وقتنده هلال بن عويمر الاسلمى ايله معاهده ايتديكه
اول نه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه اعانت ايده ونه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه
محارب اولانه اعانت ايده واولكه اكا التجا ايده انكيچون جوار اوله هلالك كندى ايچون
اولان جوارى كبى (او جاؤكم حصرت صدورهم ان يقاتلوكم او يقاتلوا قومهم) وياخود سزه
كله‌لر حالبوكه قلبلرى سزكله وكرك قوملريله قتالدن منقبض اولوبدركه انلر بنو مدلجدركه مسلمينله
وكرك قريشله قتال ايتمامكه معاهده ايتمشلردى (ولوشاء الله لسلطهم عليكم فلقاتلوكم) اكر الله تعالى ديلسه
انلرك قلوبن قوى وصدرلرين بسط ورعبلرين ازاله ايتمكله انلرى اوزريكزه تسليط ايدوب سزكله
قتال ايده‌لردى (فان اعتزلوكم فلم يقاتلوكم والقوا اليكم السلم فما جعل الله لكم عليهم سبيلا)
اكر انلر قتالكزدن تباعد ايدوب سزكله قتال ايتمزلرسه وسزه استسلام وانقياد ايدرلرسه
الله تعالى سزكيچون انلرى اخذ وقتله اذن ويرمدى (ستجدون آخرين يريدون ان يأمنوكم
ويأمنوا قومهم) برقوم آخرينى بولورسزكه سزه اسلام اظهاريله سزدن امنده اولملرينى
وقوملرينه رجوعلرنده كفرلرين اظهاريله انلردن امنده اولملرينى اراده ايدرلر ابن عباس
رضى الله تعالى عنه ايدر انلرله مراد اسد وغطفاندركه مدينه‌يه حاضر اولدقلرنده ريا ايله
اسلام اظهار ايدوب انلرك برينه قومى نيچون اسلامه كلدك ديسه اشبو قرده وعقربه
وخنفسايه ايمان كتوردم ديردى وصحابه‌يه ملاقى اولدقلرنده بزسزك دينكزده يز ديرلردى
وانكله ايكى فريقدن امن اوزره اولمق ديلرلردى (كلما ردوا الى الفتنة اركسوا فيها) هربار كه
انلر شركه دعوت اولنسه‌لر اكا عودت ايدرلر (فان لم يعتزلوكم ويلقوا اليكم السلم ويكفوا
ايديهم) اكر انلر سزكله قتالدن امتناع وسزكله مصالحه وقتالكزدن يدلرينى كف ايتمزلرسه
(فخذوهم واقتلوهم حيث ثقفتموهم) ايمدى انلرى اسير ايدك وقنده بولورسكز قتل ايدك
(واولئكم جعلنا لكم عليهم سلطانا مبينا) واول صفتلو كمسه‌لر اوزره سزك ايچون قتل وسيله
تعرضه حجت واضحه قيلدق عداوتلرينك ظهورى وكفر وغدرلرينك وضوحى ايچون
وياخود سزكيچون انلر اوزره تسلط ظاهر قيلوب قتالرينه اذن ويردك (وما كان لمؤمن
ان يقتل مؤمنا الاخطأ) هيچ برمؤمنه صحيح اولمديكه مؤمن آخرى احوالدن برحالده ناحق يره قتل
ايده مكركه خطا حالنده قتل ايده ❀ روايت اولنديكه عياش بن ابى ربيعة المخزومى رضى الله
تعالى عنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه هجرتدن اول مكه‌ده ملاقات ايدوب اسلامه

اسب ايله احد طرفنه كلديلر
حضرت پيغمبر عليه السلام
ديلديكه مدينه‌ده توقفله
شهرده مقاتله ايده بدر
غزاسنده بولنميندلر اصحاب
مدينه‌دن چيقلمق رأينده
مبالغه ايتديلر وحضرت
عليه الصلوة والسلام مهاجر
وانصاردن بيك كشيله
مقاتله‌يه توجه بيورديلر
اثناى طريقده عبدالله ابن
ابى اوچيوز منافقلر ايله
رجعت ايدوب سيد عالم
صلى الله تعالى عليه وسلم
يديوز كيمسه ايله دشمن
برابرنده صف چكدى
وعبدالله بن جبير رضى الله
تعالى عنه‌يى اللى تيرانداز ايله
احد طاغنك كديكنه تعيين
واول محلى محافظه خصوصنده
دقتله تنبيه بيوروب كندولرى
تسويه صف عسكره اقدام
بيورديلر ❀ بو آيت كريمه‌ده
مسطور قتال ايچون
خانه‌لرندن خروجى حالى
وكونى مختصرجه تحرير
اولندى تفصيلى سير
وتواريخده كوريله (اذ همت
طائفتان منكم ان تفشلا
والله وليهما وعلى الله
فليتوكل المؤمنون) سزدن
ايكى طائفه مقاتله‌دن خوفله
رجعت قصدينى ايتديلر
حالبوكه حق تعالى انلرك

كلدى واسلامنى اهلنه اظهاردن خوف ايدوب مدينه‌يه قاچدى وانده براطمه تحصن ايتدى
❀ اناسى انك فراقنه زياده جزع ايدوب ايكى اوغلى حارث وابوجهل ابنى هشامه ديديكه انلر
عياشك لام قرنداشلرى ايدى سزبكا عياشى كتورمينجه نه يرونه ايچرم ونه كونشدن كولكه‌يه
واررم اويله اولسه ايكيسى انى ايستيو بوله كيرديلر ❀ وانلركله حارث بن زيد قوشيلوب حتى كه
مدينه‌يه ايرديلر وعياشى اطمه‌ده بولوب كل كيده‌لم كه اناك سنك فراقكه صبر ايده‌ميوب
جزعده درسن اكاوارمينجه يمكى وايچمكى وكولكه‌ده قرار ايتمكى نفسى اوزره الزام ايدوبدر
والله بز سنى هيچ برشى اوزره اكراه ايتميه‌لم وكيرديكك دينندن سنى دوندرميه‌لم ديديلر ❀ اويله
اولسه عياش انلرك قولنه ايناندى واطمه‌دن چيقوب انلر كله يوله كيردى براز مسافه كيدنجك
اوچى انى محكم باغلديلر وهربرى اكايوز جلده اوروب باغلو انى اناسنه ايركورديلر اناسى
اكا ديديكه والله ايمان كتورديكك دينه كافر اولمينجه سنى صاليورمزم بعده انى باغلو كونشه
براقديلر الى ماشاء الله طورديغندنصكره انلرك مرادينه موافقت ايدنجك انى صاليورديلر ❀ بعده
حارث بن زيد كلوب اكا ديديكه يا عياش سنك صدد نده اولديغك دين محمد هدى ايديسه هدايى ترك
ايتدك ضلال ايديسه ضلالتده ايدك عياش اكا ياوز لنوب ديديكه والله هرقنده كه يا حارث
سنى تنها بولم قتل ايدرم بعده عياش اسلامه كلوب مدينه‌يه هجرت ايلدى بعده حارث دخى
اسلامه كلوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه هجرت ايلدى حالبوكه اول وقتده عياش
حاضر دكل ايدى وحارثك اسلامه كلديكنى بيلمزدى ❀ بروقتده عياش قبانك ظهرنده كيدركن
حارثه راست كلوب قتل ايتدى ناس اكا نه ايشلدك برمسلمى ناحق يره قتل ايلدك ديديلر ❀
اويله اولسه عياش پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كندى ماجراسين اكا ذكر ايتدى وبن انك
اسلامه كلديكنى بيلمزدم حتى قتل ايلدم ديدى اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى (ومن
قتل مؤمنا خطأ فتحرير رقبة مؤمنة ودية مسلمة الى اهله الا ان يصدقوا) بركمسه‌كه برمؤمنى
خطا ايله قتل ايده انك كفارتى بررقبهٔ مؤمنه اعتاقيدر واول قتيلك وارثلرينه ديت كامله
تسليميدركه سائر مواريث كبى بينلرنده قسمت ايدرلر مكركه انلر اول ديتى قاتله تصدق ايده‌لر
❀ اويله اولسه انلر اول ديتى اكا ترك وكندوينى عفو ايتمش اولورلر (فان كان من قوم عدو لكم
وهو مؤمن فتحرير رقبة مؤمنة) واكر قتل اولنان مؤمن كفار محاربين قومندن اولورسه
انك كفارتى انجق رقبهٔ مؤمنه اعتاقيدر ❀ قچان بررجل دار الحربده كفار ايله مخالط مسلم
اولوب انك اسلامنى بيلميان مسلم آخرانى قتل ايتسه قاتل اوزرينه ديت واجب اولمز بلكه
اكا انجق كفارت واجب اولور ❀ دينلديكه انكله مراد دار الاسلامده قتل اولنان مسلمك
دار الحربده مسلمينه محارب قوم كفاردن نسب وقرابتى اولسه انده انجق كفارت واردر ديت
يوقدر زيراكه بينلرنده وراثت اولمز (وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثاق فدية مسلمة الى
اهله وتحرير رقبة مؤمنة) واكر قتل اولنان قوم معاهدين ويا اهل ذمتدن اولورسه انك حكمى مسلم
حكمى كيدركه قاتلك اوزره انك ورثه‌سنه ديت كامله تسليميدر وكفارتى رقبهٔ مؤمنه اعتاقيدر
معلوم اوله كه كفارتك رقبهٔ مؤمنه اعتاقى اولمق مقتولى كركسه مسلم ويا معاهد دروكر كسه رجل
ويا مرأة دروكر كسه حر ويا عبددر ❀ وقاتلك مالندن اولور (فمن لم يجد فصيام شهرين متتابعين)

قلبلرينك حافظيدر مؤمنلر
الله تعالى‌يه توكل ايتسونلركه
انلره نصرت ايدر ❀
مرويدركه بو ايكى طائفه‌نك
برى اوسدن بنو الحارث
وخزرجدن بنو سلمه‌در
عبدالله بن ابى كيرو دونده‌كه
بو ايكى طائفه دخى اكا
تبعيتله دونمك قصدينى ايتديلر
حق تعالى قلبلرينه ثبات
احسان ايدوب پيغمبر عليه
السلامله برابر قالديلر (ولقد
نصركم الله ببدر وانتم اذلة
فاتقوا الله لعلكم تشكرون)
تحقيق الله تعالى بدر غزاسنده
سزه نصرت ايتدى حالبوكه
سز انده دشمنه نسبتله
حقير وقليل ايديكز الله
تعاليدن اتقا ايدك ومنافقلرك
رجعتلرندن كدر ايتميك
شايدكه سزه انعام اولنانه
شكر ايده‌سز (اذ تقول
للمؤمنين الن يكفيكم ان
يمدكم ربكم بثلثة الاف من
الملئكة منزلين) چونكه
سن مؤمنلره ديرسنكه ربكز
سزه اوچ بيك ملكلر انزاليله
امداد ايتديكى كفايت ايتمزمى
(بلى ان تصبروا وتتقوا
ويأتوكم من فورهم هذا
يمددكم ربكم بخمسة الاف
من الملئكة مسومين) بلى
اكر سز صبر ايدرسكز
وپيغمبر عليه السلامه

اولکسه‌که رقبه بولمیه اکامالك اولمامغله ویا اکا توصل ایده‌جك شیٔ بولنمامغله ❀ ایمدی اکا واجب اولان ایکی آی متتابعا صائم اولمقدر اکر قاتل رقبه بولورسه ویاثمنی وجودیله تحصیلنه‌قادر اولورسه اول ثمن کندینك وعیالنك نفقه‌سندن وحوایج اصلیه‌سندن فاضل اولوله اکااعتاق رقبه واجب اولورصومه انتقالی جائزاولمز ❀ اکرانك تحصیلندن عاجزاولورسه ایکی آی متتابعا صوم واجب اولور اکر اول ایکی آیك خلالنده عمدا افطار ایدرسه ویاینتی اونودرسه ویاصوم آخره نیت ایدرسه اول‌ایکی آیی استئناف واجب اولور واکر مرض اولور ویاسفر عذریله بر کون افطار ایدرسه متتابعك انقطاعنده علماء اختلاف ایتدیلر ❀ بعضلر منقطع اولوب استئنافی واجب اولور دیدیلر. زیرا اختیاریله افطار ایدوبدرکه اول‌نخعی وشافعینك احد قولیدر وبعضلر ایسه منقطع اولمز بلکه انك اوزره بناء ایدرکه اول سعید بن المسیب وحسن وشعبی رضی‌الله تعالی عنهم قولیدر ❀ اکر بر مرأه اول ایکی آیك خلالنده حائض اولسه‌ایام حیضنده افطار ایدر وانکله تتابعی منقطع اولمز طاهر اولدیغنده صائم اولدیغی اوزره بقیه‌سنی بناء ایدر زیرا اول‌نساء اوزره بر امر مکتوبدر اندن احترازممکن اولمز ❀ واکر صومدن عاجز اواورسه التمش مسکین اطعامیله عهده‌دن خروجنده ایکی قول واردر ❀ برقولده خروج ایدر کفارت ظهارده‌کی کبی ❀ وبرقولده خروج ایتمز زیراکه شرع انکچون بدل ذکرایتمیوبدر (توبة من‌الله) اشبو امور خطاًله قتل ایدنه الله تعالیدن توبه قیلندی (وکان‌الله علیما حکیما) الله‌تعالی خطاًله قتل ایده‌نك حالنه‌علیم وانك‌اوزره حکم ایتدیکی شیئده حکیم اولدی ❀ معلوم اوله‌که قتل اوچ نوعدر ❀ اولکیسی عمد محضدرکه اول برانسانك انجق قتلنه قصددر برشیئله‌که غالبده انکله‌قتل قصد ایدیلور ❀ ایمدی انکله‌قاتل اوزره قصاص واجب اولور قچانکه مکافی بولندویامال قاتلده حالة دیة مغلظه لازم اولور ❀ ایکنجیسی شبه‌عمدرکه اول برشیئله ضربی قصدرکه غالبده انکله انسان قتل اولنور اولمیه ❀ مثلا عصای خفیفله ویاحجر صغیرله برکره ویا ایکی کره ضربندن فوت‌اولسه انده‌قصاص اولمزبلکه اوچ‌سنه‌یه دکین‌مؤمنلر عاقله‌سی‌اوزره دیة مغلظه واجب اولور ❀ اوچنجیسی خطاء محضدرکه اول بر شیئله قتلدرکه انکله قتل قصد اولنمیه بلکه شیٔ آخر قصد ایدوب اصابت ایدیجك اول سببدن مصاب فوت اوله ایمدی انده قصاص یوقدر بلکه عاقله اوزره اوچ سنه‌یه دکین دیة مخففه واجب اولور وکفارت قتلك جمیع انواعنده قاتلك مالندن لازم اولور ❀ امابوحنیفه عندنده قتل عمد کفارتی‌ایجاب‌ایتمز❀زیرااول سائر کبائر کبی برکبیره‌در (ومن یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فیها وغضب‌الله علیه ولعنه واعدّ له عذابا عظیما) اول‌کسنه‌که برمؤمنی عمداقتل ایده انك جزاسی جهنمدر انده خالد اولدیغی حالده والله تعالی اکاغضب ولعنت ایدر وانکچون عذاب عظیم تهیئه‌ایدر ❀ دینلدیکه اشبوآیت کریمه‌مقیس ابن‌حبابه حقنده نازل‌اولوبدرکه اول وقرنداشی هشام اسلامه کلدکلرندن صکره قرنداشی هشامی بنو النجارده قتیل بولوب پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلمه انی ذکر ایدیجك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انی بنی فهردن بررجل‌ایله بنی‌النجاره کوندردی ودیدیکه رسول‌الله سزه‌امر‌ایدرکه اکرهشامك

مخالفتندن صاقنورسکز ودشمنلریکز سزه غضبله کلورلرسه شمدی ربکز سزه بشبیك نشانلو ملکلر ایله امدادایدر❀مرویدرکه یوم بدرده حق تعالی اوّل بیك صکره‌اوچ بیك واخر بشبیك ملائکه کوندردیکه بیاض عمامه وطیلسان ایله نشانلوایدیلر (وماجعله‌الله الا بشری لکم ولتطمئن قلوبکم به وماالنصرالامن عندالله العزیزالحکیم) الله تعالی‌سزه‌بو امدادی‌انجق فتحی تبشیر ووعد نصرتله قلبکز مطمئن اولسون ایچون‌قیلدی نصرت‌انجق اول‌غالب یکتا وحکیم بی همتا اولان الله‌عظیم‌الشان طرفندندر (لیقطع طرفا من‌الذین کفروا اویکبتهم فینقلبوا خائبین) کافرلردن بر کروهی قطع وهلاك یاخودسرنکون والودهٔ‌خاك اولمق ایچون بدرده الله تعالی‌سزه نصرت‌ایلدی‌که خائب‌وخاسرمنهزم‌ماعودت ایلدیلر(لیس لك من‌الامر شیٔ اویتوب علیهم اویعذبهم فانهم‌ظالمون) انلرك‌استیصال واستصلاح‌امرندن‌سنکچون برشیٔ یوقدر مالك امور انجق الله تعالیدر انلری دیلرسه‌هلاك ایدریااسلامه

قاتلن بیلورسکز قرنداشی مقیسه ویرك‌که قصاص ایده ❀ واکرقاتلن بیلمزسکز اکامقتولك دیتن ویرك ❀ دیدیلرکه سمعا وطاعة والله انك قاتلن بیلمزز ایمدی دیتن ویره‌لم دیوب یوز دوه ویردیلر چون آنی آلوب فهری ایله ایکیسی مدینه‌یه دوندیلر یولده کیدرکن شیطان مقیسه القاء ایتدیکه قرنداشی یرینه اول‌فهری‌یی قتل‌ایدوب دیت کندویه‌فضله‌قاله❀اویله اولسه‌مقیس‌اول‌فهری‌یی‌اغفال‌ایدوب برطاشله‌باشن‌یاروب قتل‌ایتدی ودوه‌لری‌سوروب‌ارتداد اوزره مکه‌یه کتدی اهل‌سنت مذهبی انك اوزره درکداکثر علماء اکا ذاهبلردرکه مسلمی عمدا قاتلك توبه‌سی مقبوله اوله حق‌تعالی حضرتلرینك ❀ وانی‌لغفار لمن‌تاب وآمن وعمل صالحا ❀ ودخی ❀ ان‌الله لایغفر ان‌یشرك‌به ویغفر مادون ذلك لمن‌یشاء ❀ قولی دلالتیله ❀ وابن‌عباس رضی‌الله‌تعالی عنهدن روایت‌اولنان مؤمنی عمداقتل ایده‌نه توبه‌یوقدر دیدیکی قتلدن زجرده تشدید ومبالغه ایچوندر ❀ وکبائری ارتکاب ایدن‌نارده مخلددر دین‌ایچون بوآیت دلیل‌اولمز ❀ زیراکه‌بو آیت‌مقیس بن حبابه حقنده‌نازل‌اولوبدرکه‌اول‌کافرقاتل‌ایدی ❀ دینلدیکه‌بوآیت‌وعیددرشول‌کسنه‌یه‌که مؤمنك‌قتلنی ایمانی‌سببیله‌مستحل‌اوله ❀واولکه‌اهل‌ایمانی ایمانلری‌ایچون‌قتلی‌استحلال‌ایده‌کافراولوب‌نارده مخلدقالور ❀ دینلدیکه‌انك‌جزاسی جهنمده‌مخلد اولمسیله مراداکرحق‌تعالی اکاقتلی اوزره مجازات‌ایدرسه جزاسی اولدرلکن دیلرسه اول‌ذنبله اکاعذاب ایدر ویادیلرسه کرمیله‌آنی مغفرت ایدرزیراکه‌شرکدن مادونی‌دیلدیکی کسه‌ایچون مغفرت ایتمکی وعد ایتمشدر ❀ قال عبادة بن‌الصامت رضی‌الله‌تعالی عنه‌ان‌رسول الله صلی‌الله تعالی علیه وسلم قال وحوله عصابة من‌اصحابه بایعونی علی‌ان لاتشرکوا بالله‌شیئا ولا تسرقوا ولاتزنوا ولاتقتلوا اولادکم ولاتأتوا ببهتان‌تفترونه بین‌ایدیکم‌وارجلکم‌ولاتعصوافی‌معروف‌فمن وفی‌منکم فاجره علی‌الله ومن‌اصاب شیئا من‌ذلك فعوقب فی‌الدنیا فهو کفارة ومن‌اصاب شیئا من‌ذلك ثم‌ستره‌الله فهو الی‌الله ان‌شاء عفاعنه وان‌شاء عاقبه فبایعناه علی‌ذلك ❀ عباده رضی‌الله عنه‌ایدر پیغمبریمز صلی‌الله‌تعالی علیه وسلك حولنده اصحابدن برجماعت وار ایدی انلره دیدیکه بکامبایعت ایدك شول شرطله کیم‌الله‌تعالی‌یه برشیٔ اشراك ایتمیه‌سز وسرقه وزنا وقتل اولاد ایتمیه‌سز وبرمولودی التقاط ایدوب بوبنم ولدمدر دیوافترا ایتمیه‌سز وحق تعالی‌یه ورسولنه اطاعت اولان‌شیئده مخالفت ایتمیه‌سز❀اول‌کسه‌که اشبو عهوده وفاایده انك‌اجری الله تعالینك عهده‌سنده‌در ❀ والکه اندن برشیئده مخالفت ایدوب دنیاده عقاب اولنه اول اکا کفارت اولور ❀ واولکه مخالفتدنصکره الله‌تعالی انی ستر‌ایده انك‌امری ارادتنه قالوردیلرسه عفو ویاجزاقیلور اویله اولسه اشبوشروط اوزره اکامبایعت ایتدك (یاایهاالذین آمنوا اذا ضربتم فی‌سبیل‌الله فتبینوا) یامؤمنلر قچان جهادایچون مسافرت ایتسکز مؤمنی کافردن تمییزامرنده بیان وثباتی طلب ایدك یوخسه عجله ایتمکز ❀ ابن‌عباس رضی الله تعالی عنه ایدر اشبوآیت بنومره‌دن مرداس بن‌نهیك حقنده نازل اولوبدرکه اول فدك اهلندن ایدی قومنده اندن غیری‌مسلم‌یوغیدی ❀ وقتاکه اول قوم کندیلر اوزره غزا ایچون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك سریه‌سی چیقدیغن ایشیدوب قاچدیلر وانلردن اول‌مسلم قاچیوب قالدی ❀ بعده اول سریه اصحابك غیری اولمق خوفن ایدوب غنمنی جبلدن برعاقوله الجاء ایدوب

کلورلرسه توبه‌لرینی قبول ایدر یاکفرلرنده مصر اولورلرسه عذاب ایدر زیرا انلر ظالملردر ❀ بوآیت کریمه‌نك سبب نزولنده‌مفسرین اختلاف ایتمشلردربئرمعونه اهلنك حقنده یاخود یوم احدده اعدا حقنده‌بددعاایتدکده یاایتمك مراد ایتدکده نازل اولدی دینلمش (ولله مافی السموات وما فی‌الارض یغفر لمن‌یشاء ویعذب من یشاء والله غفور رحیم) سموات وارضده اولان اشیانك کلیسی الله تعالینك‌خلق وملکیدرقوللرندن‌دیلدیکنی مغفرت ایدر دیلدیکنه عذاب ایدرالله‌عظیم‌الشان مغفرت ومرحمت‌ایدیجیدر (یاایهاالذین آمنوالاتأکلوا الربوا اضعافا مضاعفة واتقواالله‌لعلکم تفلحون) ای‌مؤمنلر قات‌قات ربایی اکل ایتمیك الله تعالیدن قورقك‌که‌عقوبت آخرتدن فلاح‌بوله‌سز (واتقواالنار التی اعدت للکافرین) وکافرلرایچون آماده‌اولان ناردن‌قورقك ❀ نارجهنم کفار ایچون بالذاتدرکه تعذیب ودائمیدر وعصاة مؤمنین ایچون‌بالعرضدرکه

وكنديسى جبله صعود ايتدى ❁ وقتاكه سريه جبله ايريشوب تكبير ايتديلر مسلم انى
ايشديجك انلرى اصحابدن ايدوكن بيلوب تكبير وتهليل ايدرك كلوب انلره سلام ويردى
❁اسامة بن زيد رضى الله تعالى عنه انك مقاله سنه التفات ايتمينوب آنى قتل ايدوب غنمنى مدينه يه كتوردى
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم آنى ايشديجك قاتى ياوزلندى بر مسلمى مالنى اخذ ايچون
قتل ايتديكزمى ديدى❁بعده اسامه يه اشبو آيتى اوقودى ❁ لااله الا الله دينى نيجه قتل ايتدك
ديو مرارا اكا عتاب ايتدى ❁ اسامه ايتدى يارسول الله انك انى ديمسى سلاح خوفندن ايدى
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه ❁ افلا شققت عن قلبه حتى تعلم اقالها ام لا ❁نيچون
قلبنى يارمدك كه انى ديمسى سلاح خوفندن ايدوكنى ويادكل ايدوكنى بيلدك بعده اكا رقبه اعتاقنى
امر ايلدى (ولاتقولوا لمن القى اليكم السلام لست مؤمنا) وسزه مسلمين تحيتن القا ايدنه يعنى
السلام عليكم دينه سن مؤمن دكلسن ديمكز (تبتغون عرض الحيوة الدنيا) كه انكله غنم
وغنيمتدن دنيانك متاع ومنافعن طلب ايدرسز (فعند الله مغانم كثيرة) الله تعالى عندنده
مغانم كثيره واردركه اول سزى انك امثالنى مالنيچون قتله احتياج ايتمز (كذلك كنتم من
قبل) سز دخى اسلامه داخل اولديغكزك اولنده انجلين ايديكزكه شهادت كلمه سن
تفوهله دماء واموالكزى تحصين ايتمشديكز حالبوكه بوى برلريكزك قلوبى السنه سنه
مواطئتنى بيلمز ديكز (فمن الله عليكم) بعده حق تعالى سزه ايمانله اشتهارى ودينده استقامتى
من واحسان ايلدى (فتبينوا) اعدى سز دخى اسلامه داخل اولنلره ايدك آنيكه سزه ايدلدى
يوخسه قتللرينه مبادرت ايتمكز شول ظنله كم اسلامه دخوللرى اتقا وخوفلرندن اوله پس
بو اجلدن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم برقومه غزا ايدوب انده اذان ايشتسه انلره
تعرض ايتمزدى وايشتمسه غارت ايدردى ❁ روى ان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم كان اذا
بعث سرية يقول اذا رايتم مسجدا او سمعتم مؤذنا فلا تقتلن احدا❁روايت اولنديكه پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم قچان برقومه سريه كوندرسه ديرديكه قچانكه انلرده مسجد كوره
سز وياذان ايشيده سز زنهار انلردن هيچ كمسه يى قتل ايتمكز (ان الله كان بما تعملون خبيرا)
الله تعالى سزك اعمالكزه وانكله غرضكزه عالم اولدى ايمدى قتله تهافت ايتمكز اشبو آيتده
دلالت واردركه مكرهك ايمانى صحيح اوله ومجتهد خطاسنده مغفور اوله (لايستوى القاعدون
من المؤمنين غير اولى الضرر والمجاهدون فى سبيل الله باموالهم وانفسهم) مؤمنلرك عذرنسز
جهاددن قاعدلرى شول مؤمنلره مساوى اولمزكه انلر ماللريله ونفسلريله فى سبيل الله جهاد
ايدرلر اماكه بدنده ويابصرده ضعف ايله قعود ايدنلر مجاهدلره مساوى اولورلر روى عن انس
بن مالك رضى الله تعالى عنه ان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لما رجع من غزوة تبوك ودنا من المدينة
قال ان بالمدينة لاقواما ماسرتم من مسير ولا قطعتم من واد الا كانوا معكم فيه قالوا يارسول الله
وهم بالمدينة قال نعم وهم بالمدينة حبسهم العذر ❁ انس بن مالك رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه
ايدر وقتاكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم تبوك غزاسندن دونوب مدينه يه قريب اولدى
ديديكه مدينه ده اقوام واردركه هر مسير ووادي كه سز انى سير وقطع ايتديكز الا انلر انده سزكله
بيله ايديلر ❁ ديديلركه يارسول الله حالبوكه انلر مدينه ده ايكن ديديكه نعم انلر مدينه ده ايكن كه

تأديب ومرويدر (واطيعوا الله والرسول لعلكم ترحمون) الله تعالينك حكم ايلديكنه ورسولنك امر ايلديكنه اطاعت ايدك كه شايد مرحمت اولنمشلردن اوله سز (وسارعوا الى مغفرة من ربكم وجنة عرضها السموات والارض اعدت للمتقين) ربكز جل شانه نك مغفرتنى موجب اسلام واداء فرائض وجهاد كبى اعمال صالحه يه مسارعت ايدك وجنته لايق عمله دخى مبادرت ايدك كه انك عرضى سموات وارض قدردر اول متقيلر ايچون تهيئه اولنمشدر ❁ بوكا ويوقاروكى آيتده ❁اعدت ❁كلام شريفنه نظرا جنت وجهنم حالا موجود ومخلوق اولديغى استدلال اولنور (الذين ينفقون فى السراء والضراء والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس والله يحب المحسنين) اول كيمسه لركه مسرت ومضرتده كثرت وقلتده واحوالك كليسنده انفاق ايدرلر وغضبلرينى هضم ايدرلر يعنى طارغينلغنى اجرايه قادر ايكن صبر وترك ايدرلر وناسدن مؤاخذه يه مستحقلرى عفو ايدرلر يعنى كندى

انلرى عذر حبس ايدوبدر (فضل الله المجاهدين باموالهم وانفسهم على القاعدين درجة) حق جل وعلا
شول ماللريله ونفسلريله فى سبيل الله جهاد ايدنلرى شول عذر ايله جهاددن قعود ايدنلرا اوزره بر درجه
تفضيل ايتدى❁زيراكه مجاهدك جهاده نيتيله بيله مباشرتى دخى واردر اماكه عذر ايله قاعدك انجق
نيتى واردر مباشرتى يوقدر (وكلا وعد الله الحسنى) حق جل وعلا مجاهد وقاعد معذوردن هر برينه
ايمانلرى سببيله جنت وعد ايتدى (وفضل الله المجاهدين على القاعدين اجرا عظيما) حق جل وعلا
مجاهدينى عذرنسز قاعدلر اوزره اجر عظيمله تفضيل ايتدى (درجات منه ومغفرة ورحمة) اول اجر
عظيمكه الله تعاليدن درجاتدر ودخى اول مجاهدينه مغفرت ورحمت ايدر (وكان الله غفورا
رحيما) الله تعالى انلرك تفريطنه غفور وانلره وعد ايله رحيم اولدى ❁ حق جل وعلا مجاهدينى
تفضيلين تكرار ايلدى وجهادى تعظيم وناسى اكا تحريض ايچون اجمال وتفصيل ايلدى ❁
دينلديكه اولكى تفضيل ايله مراد دنياده انلره ويريلان غنيمت وظفر وجميل ذكريدر وايكنجيسيله
مراد آخرتده ويريلور اجور جزيله در ❁ ودينلديكه درجهٔ اولى ايله مراد عندالله ارتفاع
منزلتلريدر ودرجات ثانيه ايله مراد جنتده كى منازللريدر ❁ ودينلديكه اولكى قاعدينله مراد
معذورلردر وايكنجيسى ايله مراد شول قاعدينلدركه غيريلرله اكتفا اولنوب انلره تخلفه اذن
ويريله ❁ ودينلديكه اولكى مجاهدينله مراد كفاره جهاد ايدنلردر وايكنجيسيله مراد نفسلرينه
جهاد ايدنلردر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك ❁ رجعنا من الجهاد الاصغر الى الجهاد
الاكبر❁ بز جهاد اصغر اولان جهاد كفاردن رجوع ايدوب جهاد اكبر اولان جهاد نفسه كلدك ديو
قول شريفى انك اوزره مبنيدر ❁ معلوم اوله كه جهاد ايكى قسمدر فرض عين وفرض كفايه در❁اما
فرض عين اولمسى شول وقتده دركه قچان عدو مؤمنلردن برقومك دارينه داخل اولسه اول بلده
اهلنك عذرى اولميان رجالدن هر مكلف اوزره واجب اولور كه اول عدو اوزره غزا يه چيقه لر واول
رجال كركسه حر ويا عبد ويا فقير ويا غنيدر تاكه اول عدوى كنديلرندن وجيرانلرندن دفع
ايده لر ❁ وانلردن بعيد اولانلر حقنده فرض كفايه در واكر اوزرلرينه عدو داخل اولان
مسلمينك كنديلرى انى دفعه قادر اولمزلرسه انلردن بعيد اولان مسلمين اوزره عون واجب
اولور ❁ واكر كنديلر انى دفعه كفايت ايدرلرسه ابعدين اوزره جهادك فرض اولمسى
اختيار طريق اوزره اولور (ان الذين توفاهم الملائكة ظالمى انفسهم) اهل مكه دن شونلركه
اسلامه كلوب هجرت واجب اولديغنده هجرت ايتمديلر ومشركينه موافقتله بدره چيقوب
اول وجهله ويادار شركده اقامتله نفسلرينه ظلم ايدر اولدقلرى حالده انده قتل اولنديلر ❁
ملائكه روحلرين قبض ايديجك توبيخ وجهى اوزره (قالوا فيم كنتم) ديديلركه ايكى فريقك
قنغيسندن ايديكز مسلميندن ويا مشركيندنمى ايديكز (قالوا كنا مستضعفين فى الارض) انلر
اول ملائكه يه ضعفله وهجرت ويا اظهار ديندن عجزله اعتذار ايدوب بز ارض مكه ده عاجزلر
ايدك ديديلر (قالوا ألم تكن ارض الله واسعة فتهاجروا فيها) ملائكه انلرى تكذيب ايدوب
الله تعالينك ارضى واسعه دكلميدكه انك برقطر آخرينه هجرت ايديديكز مهاجرينك مدينه يه
وحبشه يه هجرت ايتملرى كبى ديديلر (فاولئك مأويهم جهنم) اعدى انلر واجبى ترك
ومشركينه مساعده لريچون منزللرى جهنمدر (وساءت مصيرا) اول جهنم نه مبؤس مصير

تبعه لرندن ومستحق عقوبت اولنلرى عفو ايدرلر الله عظيم الشان احسان ايديجيلرى سور ❁ مرويدركه امام حسين بن على رضى الله تعالى عنه مسافرلريله طعام باشنده ايكن كوله سى بر كاسه سيجاق طعام ايله كلوركن اياغى دوشه ميه طولاشوب طعام مذكور حضرت حسينك مبارك باشنه دوكلمكله كوله سنه تأديب يوزندن نظر ايتدكده بنده سى (والكاظمين الغيظ) ديدى حضرت امام غضبى هضم ايتدم ديدى كوله تكرار (والعافين عن الناس) ديدى اول حضرت عفو ايلدم بيوردى عبد مذكور (والله يحب المحسنين) اوقودقده امام حسين رضى الله تعالى عنه سنى مالمدن آزاد ايلدم بيورديلر (والذين اذا فعلوا فاحشة اوظلموا انفسهم ذكروا الله فاستغفروا لذنوبهم ومن يغفر الذنوب الا الله ولم يصروا على مافعلوا وهم يعلمون) ودخى شونلركه فاحشه ايشلدكلرى ياخود نفسلرينه ظلم ايتدكلرى زمان الله تعالينك وعيد وعقابنى تذكر ايدوب كناهلرندن

اولور ۞ اشبو آیتده هجرتك وجوبنه دلالت واردر برموضعدنكه كشی انده دینی اقامته
تمكنی اولمیه ۞ روی عن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من فرّ بدینه من ارض الی ارض وان كان
شبرا من الارض استوجب الجنة وكان رفیق ابیه ابرهیم ونبیه محمد علیهما الصلاة والسلام ۞
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندی بركمسه كه دینی حمایت ایچون بر ارضدن بر ارضه
فرار ایده اكرچه فراری برشبر دكلو مسافه ایسه ده اول جنته دخوله مستوجب اولور ورفیقی ابراهیم
علیه السلام ومحمد صلی الله تعالی علیه وسلم اولور ۞ بعده الله تعالی انلردن اهل عذری استثنا ایدوب
دیدیكه (الا المستضعفین من الرجال والنساء والولدان) الا رجال ونساء وولداندن مستضعفین
مقهورینك مأوالری جهنم دكلدر (لا یستطیعون حیلة) كه انلر خروج ایچون حیله یه ونفقه
وقوه یه قادر دكللردر (ولا یهتدون سبیلا) ومدینه وغیری یه كیدر یولی دخی بیلمزلر (فاولئك
عسی الله ان یعفو عنهم) ایعدی الله تعالی انلردن تجاوزی كرمی مقتضاسنجه واجب اولور ۞ حق جل
وعلی لفظ اطماع ولفظ عفو ذكریله ایذان ایتدیكه هجرتی ترك امر مخطی اوله حتی مضطرك حقنده دركه
فرصتی كوزلیه وقلبن اكا تعلیق ایلیه (وكان الله عفوا غفورا) الله تعالی انلری عفو وذنبلرینی
مغفرت ایدر اولدی (ومن یهاجر فی سبیل الله یجد فی الارض مراغما كثیرا) اول كمسه كه فی سبیل
الله مهاجرت ایده یریوزنده مهاجر وملجأ بولور كه قومی انفلرینی رغم ایدر ۞ ویا كفردن
ایمانه متحول بولوركه انكله كراهت ایتدیكی شیٔ كیدر (وسعة) ورزقده ودینی اظهارده
وسعت بولور (ومن یخرج من بیته مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدركه الموت فقد وقع اجره
علی الله) بركمسه كه الله تعالی یه ورسولنه مهاجر اولدیغی حالده بیتندن چیقوب قصد ایتدیكی
مكانه ایرشمدین اكا موت ایرشه اجری عندالله ثابت اولور امر واجب ثبوتی كبی (وكان الله
غفورا رحیما) الله تعالی غفور ورحیم اولدی اشبو آیتك نزولی جندب بن ضمره حقنده دركه
اول مستضعفین آیتن ایشیدیجك دیدیكه والله بن استثناء اولنان صنفدن دكلم ۞ زیرا بن حیله
بیلورم ومدینه یولین بیلورم والله بن بوكیجه مكه ده یاتمزم یوله كیدرم حالبوكه مریض وشیخ
كبیر ایدی اوغللرینه امر ایلدی حتی كه انی سریر اوزره بندیروب یوله كیردیلر ومدینه یه
متوجه اولدقلری حالده تنعیم نام موضعه ایركوردیلر اكا ایرشیجك موته مشرف اولدی یمین
یساری اوزره قیوب دیدیكه الهی بو سنك ایچون وبو رسولك ایچون اولسون رسولك علیه
السلام مبایعت ایتدیكی شیٔ اوزره سكا مبایعت ایدرم دیوب تسلیم روح ایتدی (واذا ضربتم
فی الارض فلیس علیكم جناح ان تقصروا من الصلاة) قچان سز یریوزنده مسافر اولسكز سزه
حرج یوقدر كه ظهر وعصر وعشاده فرضلری ایكیشر ركعت قیله سز (ان خفتم ان یفتنكم الذین
كفروا) اكر خوف ایدرسكزكه كفار سزه نمازده ایكن قتال ویا برامر مكروه ایله تعرض ایده
(ان الكافرین كانوا لكم عدوا مبینا) زیرا كافرلر سزه عدوی ظاهر العداوه اولدیلر ۞
معلوم اوله سفرده قصر صلاة بالاجماع جائزدر لكن اتمامی جوازنده علما اختلاف ایتدیلر ۞
اكثرون قصری واجبدر دیدیلركه اول عمر وعلی وابن عمر وجابر وابن عباس رضی الله تعالی
عنهم قولیدر ۞ وحسن وقتاده وعمر بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنهم انجلین دیدیلر ۞
ومالك وائمهٔ حنفیه دخی كذا ذاهب اولدیلر شول دلیل ایله كیم (روی عن عائشة رضی الله تعالی عنها قالت

توبه ایدرلر وكناهلری
مغفرت ایدر انجق الله تعالی
ایدوكنی بیلورلر وبو
ایشلدكلری كناهه بعدزان
مصر اولوب ایشلمزلر
وانلر كناهك عذابندن
اصرارك عقوبتی زیاده
ایدوكنی بیلورلر ۞
فاحشه دن مراد كناه كبائر
وظلم نفسدن مراد صغائر
یاخود فاحشه فعلله اولان
وظلم نفس قولله اولان
معاصیدر یاخود بری قصد
بری خطا اوله دینلمش
۞ مرویدركه انصاردن
خرما صاتیجی بنهان نام
كیمسه نك دكانه برحسنا
مرأه كلوب خرما اخذینه
طالب اولدقده بنهانك
كوكلی اكا میل ایله خانه مده
تازه اعلا خرما واردر
دیو كتدكلرنده مرأیه
بوسه زن اولمغله مرأه
یا بنهان اللهدن قورق
بنم عرضمه تسلط ایتمه
دیمسیله بنهانه ندامت كلوب
عجله ایله حضور نبوی یه
روان وعرض احوال
ایتدكده سید عالم علیه
السلام بن سزك ارا كزده
ایكن سز بویله ایش ایدرسكز
دیو تهدیدنده حق تعالی
طرفندن امید ضمننده
بو آیت نازل اولدی (اولئك

الصلاة اوّل مافرضت ركعتان فاقرّت صلاة السفر واتمت صلاة الحضر) عائشه رضی الله تعالی
عنهادن روایت اولندیكه ایدر نماز اول فرض اولندیغنده ایكیشر ركعت فرض اولمشیدی اخشام
نمازندن غیریسی ۞ اویله اولسه انك ما عداسی سفرده ابقاء وقصر وحضرده اتمام اولندی ۞
وبرقوم سفرده اتمامك جوازینه ذاهب اولدیلركه اول عثمان وسعد بن ابی وقاص رضی الله تعالی
عنهمدن روایت اولندی ۞ شافعی دخی انجلین دیدیكه دیلرسه قصر ودیلرسه اتمام ایتسون لكن
قصری افضلدر (قالت عائشه رضی الله تعالی عنها كل ذلك قد فعل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
قصر الصلاة واتم) عائشه رضی الله تعالی عنها ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم سفرده نمازی
قصر واتمامدن هر برینی ایشلدی ۞ ظاهر قرآن دخی اكا دلالت ایدر زیرا انی قصرده سزه جناح
یوقدر ۞ دینلدی كه جناحك نفیی ایسه رخصتده استعمال اولنور یوخسه حتمده دكل ۞ وظاهر
آیت ایجاب ایدركه قصر خوف حالنك غیریده جائز اولمیه؟ حالبوكه امر اویله دكلدر زیرا كه آیتك
نزولی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك غالب اسفاری حقنده نازل اولوبدركه اكثری خوف
عدودن خالی دكل ایدی ۞ والحال قصر عامهٔ علما عندنده سفرك امنی حالنده دخی جائز اولور ۞ عمر
رضی الله تعالی عنهدن مرویدركه ایدر نمازك سفرده قصر اولنمسی عدودن خوفله مشروط ایكن
امن حالنده نیچه جائز اولور دیو تعجب ایدوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن سؤال ایتدم
دیدیكه ۞ صدقة تصدق بها الله علیكم فاقبلوا صدقته ۞ اول برصدقه دركیم الله تعالی انی سزه تصدق ایتدی
ایمدی انك صدقه سنی قبول ایدك ۞ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
مكه ومدینه بیننده امن اوزره سفر ایدوب الله تعالینك غیریدن خوف ایدلمز ایكن درت ركعتلو فرضلری
ایكیشر قیلوردی ۞ ومسافهٔ قصرده علما اختلاف ایتدیلر برطائفه دیدیلركه سفرك طویلنده وقصیرنده
قصر جائز اولوركه اول انس رضی الله تعالی عنهدن مرویدر اما كه عامهٔ فقها سفر قصیرده قصری
تجویز ایتمزلر وقصر جائز اولان مسافه نك حدنده دخی اختلاف ایتدیلر اوزاعی دیدیكه بر كوننك
مسیره در ۞ ابن عمر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر اون ایكی فرسخ مسافه ده قصر ایدرلر دیكه اول
مالك واحمد واسحاق مذهبیدر ۞ وحسن وزهری دیدیلركه ایكی كوننك مسافه در اول شافعی مذهبیدر
۞ وثوری وائمهٔ حنفیه دیدیلركه اوچ كوننك مسافه در (واذا كنت فیهم فاقمت لهم الصلاة) یا محمد
قچان سن عدو حضرتنده اصحابكدن خائفین قتنده حاضر اولوب صلاة مكتوبه نك هر قنغیسن انلره
قیلور اولسك (فلتقم طائفة منهم معك) انلری ایكی طائفه قیلوب برطائفه خلفكده نمازده وطائفهٔ اخری
عدو قارشوسنده طورسون (ولیأخذوا اسلحتهم) وسلاحلردن دیلدكلرین اخذ ایتسونلر ویاخود نمازده
اولنلر شول انلری اشغال ایتمز سلاحلرندن اخذ ایتسونلر (فاذا سجدوا فلیكونوا من ورائكم) قچان
سنكله نمازده اولنلر بر ركعت قیله لر عدو قارشوسنه كیتسونلر قتالدن ونمازی منافی اعمالدن صاقنسونلر
(ولتأت طائفة اخری لم یصلوا فلیصلوا معك) اندن عدو قارشوسنده اولمغله سنكله نماز قلمیان طائفه
كلوب ایكنجی ركعتی سنكله قلسونلر وتشهدی سنكله اوقوسونلر سن سلام ویروب انلر سلام ویرمدین
عدو قارشوسنه كتسونلر (ولیأخذوا حذرهم واسلحتهم) اول عدو قارشوسنه كیدنلر ویا نمازده
اولنلر حذر آلتلرین وسلاحلرین اخذ ایتسونلر اندن اولكی ركعتی قیلوب عدو قارشوسنه كیدنلر
كلسونلر ۞ وایكنجی ركعتی قیلوب تشهد وسلامله اتمام ایتسونلر وعدو قارشوسنه كیتسونلر ۞

جزاؤهم مغفرة من ربهم
وجنات تجری من تحتها
الانهار خالدین فیها ونعم
اجر العاملین) بو صفتله
متصف كیمسه لرك مكافاتی
ربلرندن مغفرت واشجاری
تحتلرندن نهرلر جریان
ایدر جنتلردركه انده دائم
اولدقلری حالده مخلدلر
در بو مذكورلری
ایشلیجیلر نه كوزل اجره
نائل اولورلر (قد خلت من
قبلكم سنن فسیروا فی
الارض فانظروا كیف
كان عاقبة المكذبین)
سزدن مقدم انواع ادیان
وسنن شرایع كچدیكه كیمی
رضا وكیمی هلاكده
اولدی امدی یریوزنده
اقدامله كزوب ۞ قوم عاد
وثمود ولوط كیبلرك
محللرینه ۞ عبرتله نظر ایدك
كه كاذبلرك عاقبتی نه كیفیتده
اولدی (هذا بیان للناس
وهدی وموعظة للمتقین)
اشبو قرآن كریمده اولان
قصص عامهٔ ناسه كلام حق
بیاندر وارواح وبصائره
هدایت ومتقیلر ایچون
نصیحتدر (ولا تهنوا ولا
تحزنوا وانتم الاعلون
ان كنتم مؤمنین) یوم احدده
اصابت ایدن شیدن ضعف
كتورمكز ومقتوللریكز

بعده ایکنجی رکعتی امام ایله قیلانلر دخی کلوب سبقت ایدن بر رکعتی قیلوب تشهد وسلام ایله اتمام ایتسونلر ❁ عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بو نحله قلدیکه اول ائمهٔ حنفیه مذهبیدر ❁ اما امام مالك وشافعی واحمد واسحاق دیدیلرکه امام قومی ایکی طائفه قیلوب بر طائفه‌یی عدو قارشوسنه حراست ایچون کوندره وبر طائفه ایله نمازه شروع ایده بر رکعت قیلیجق امام یرنده طوروب قاله حتی که انلر منفرد اولدقلری حالده نمازلرین اتمام ایدوب عدو قارشوسنه کیده‌لر اندن طائفهٔ اخری کلوب انلره ایکنجی رکعتی امام قیلو ویردیکندنصکره یرنده اوتوروب قاله حتی که انلر دخی نمازلرین اتمام ایدیجك امام انلر که بیله سلام ویره ❁ سهل بن ابی خیثمه رضی الله تعالی عنه روایت ایتدیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ذات الرقاعده صلاة خوفی بو نحله قیلدی ❁ مالك ایدر صلاة خوف حقنده ایشتدیکم اخبارك بو احسنیدر واکر امام ایکی طائفه‌دن هر بریله ایکیشر رکعت قیلورسه جائز اولور ❁ جابر بن عبدالله رضی الله تعالی عنه ایدر ذات الرقاعده ایدك نمازه اقامت اولنوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بر طائفه ایله ایکی رکعت نماز قلدقلرندنصکره تأخر ایتدی وطائفهٔ اخری ایله دخی ایکی رکعت قیلدی ❁ اویله اولسه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك کندی ایچون قیلدیغی ایکی رکعت وقومی ایچون قیلدیغی ایکیشر رکعت اولدی وینه جابر رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بطن نخله‌ده خوف حالنده اویله نمازینی بر طائفه ایله درت رکعت قیلوب سلام ویردی وطائفهٔ اخری ایله دخی ایکی رکعت قیلوب سلام ویردی وحذیفه رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم خوف حالنده بر طائفه ایله بر رکعت وطائفهٔ اخری ایله دخی بر رکعت قیلدی صکره بقیه‌یی قضا ایتمدیلر ❁ زید بن ثابت رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه قوم ایچون بر بر رکعت وپیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایچون ایکی رکعت اولدی ❁ بر قوم انی شدت خوفه حمل ایدوب اول حالتده فرض بربر رکعتدر دیدیلر ❁ اما که اکثر علما خوفله رکعاتك عددی اکسلمز دیدیلر ﴿ ودّ الذین کفروا لو تغفلون عن اسلحتکم وامتعتکم فیمیلون علیکم میلة واحدة ﴾ کافرلر تمنی ایدرلرکه سز اسلحه وامتعه‌کزدن غافللر ایکن اوزریکزه جملةً هجوم ایده‌لر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر وقتا که مشرکون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی واصحابنی جماعت واحده ایله نمازی قیلور کوردیلر دریغا که غفلت ایتمشز نیچون بونلرك اوزره هجوم ایتمدك دیدیلر بعده مشاوره ایدوب دیدیلرکه بو فرصتی فوت ایتدك ایسه بونلرك بوندنصکره بر نمازلری دخی واردرکه اول ایکندی نمازیدر آباء وابنالرندن اول کندولره سوکلودر انی قیلمغه شروع ایتدکلرنده اتفاقله جمله‌مز اوزرلرینه هجوم ایده‌لم دیدیلر ❁ اویله اولسه اویله ایله ایکندی اره‌سنده صلاة خوف آیتی نازل اولدی ❁ معلوم اوله که عامهٔ علما عندنده صلاه خوف پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدنصکره دخی قلنمسی جائز اولور ابو یوسف ومدنی دیدیلرکه ❁ واذا کنت فیهم ❁ قول شریفی دلالتیله صلاة خوف پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم عهدینه مخصوصدر اندنصکره‌ده جائز اولمز زیرا انك امامته عدیل یوقدر ❁ اما که عامهٔ فقها دیدیلرکه حق جل وعلا انی رسولنه تعلیم ایتدیکه اندنصکره اعدانی تمام ایده‌لر زیرا که انلر انك نوابیدر انلرك حضوری انك حضوری کبیدر ❁ واحمد بن حنبل رضی الله تعالی عنه ایدر صلاة خوف حقنده

ایچون محزون اولمکز مع هذا شانده‌سز انلردن اعلی وحق اوزره‌سزکه قتالکز لله ومقتولکز جنتده‌در اکر سز وعد نصرته مؤمنلر ایسکز ﴿ان یمسسکم قرح فقد مس القوم قرح مثله وتلك الایام نداولها بین الناس ولیعلم الله الذین آمنوا ویتخذ منکم شهداء والله لا یحب الظالمین﴾ اکر سزه ❁ احدده ❁ جرح والم اصابت ایتدیسه انلره دخی ❁ بدرده انك کبی ❁ جرح والم مس ایتدی بو حیات دنیاده اولان فرح وغمی ناس بیننده نقل ودور ایتدیررز والله تعالی مؤمنلرك ثباتنی تمییز ومعرکه‌ده صابرینلر ایچون سزدن شاهدلر اخذ ایدر الله تعالی ظالملری سومز ﴿ ولیمحص الله الذین امنوا ویمحق الکافرین ﴾ الله تعالی مؤمنلره واقع اولان غم واکدار سببیله ذنوبلرندن تطهیر ایدر وکافرلری رفته رفته محو وهلاك ایدر ﴿ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما یعلم الله الذین جاهدوا منکم ویعلم الصابرین ﴾ آیا جنته کیرمکلککزی ظن ایدرمیسکز الله تعالی

(وارد)

وارد اولان حدیثله عمل جائزدر انده‌التی ویایدی وجه روایت اولنوبدر وآیتده دلالت واردرکه حضرده وسفرده صلاة خوف جائز اوله وقضاسی واجب اولمیه وانده سلاح کتورلمسی عذر اولمدقچه مندوب اوله بعضلر دیدیکه انده سلاح کتورلمسی واجبدر نتکم مابعدنده‌کی ❁ ولا جناح علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی ان تضعوا اسلحتکم ❁ قول شریفی عذر اولمدیغی محلده جناحك اثباتنی افاده ایدر ❁ وصلاة جماعتك مشروعیتنه دلیل اوله زیرا که خوف حالنده جماعتله قلنمسنه امر اولنیجق غیری حالنده اولمسی بالطریق الاولی اولور ﴿ ولا جناح علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی ان تضعوا اسلحتکم وخذوا حذرکم ﴾ سزه حرج یوقدرکه اکر مطردن متأذی اولور ویا خسته اولورسکز سلاحلریکزی وضع وحذرکزی اخذ ایدك ❁ اشبو ایکی حالتده وضع سلاحه رخصت ویرلدی زیرا که انده سلاح حملی ثقیل اولور ❁ واخذ حذر ایله بیورلدیکه اول عدودن اتقاء اولنور شیئله انلردن غافل اولمیه‌لر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابیله محارب وبنی انماره غزا ایچون کیدوب وازدیلر وانلردن کیمسه کوره‌میوب سلاحلرین براقدیلر ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دخی سلاحن براقوب بعض حاجته کتدی حتی وادی‌یی قطع ایدوب اول حالتده هوا بولوتلو ایدی وادی آقوب انکله اصحاب بیننه حائل اولدی اویله اولسه بر اغاج التنه واروب اوتوردی غورث بن الحارب المحاربی انی یالکز کوریجك اکر بن انی قتل ایتمزسم الله تعالی بنی قتل ایتسون دیوب یالین قلیج ایله پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك اوزرینه یوریدی سنی بندن کیم قورتارر یا محمد دیدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم الله تعالی‌یه دعا ایدوب الهی بو کافردن بنی تخلیص ایت دیلدیکك وجهله بکا کافی اولغل دیدی ❁ چون اول کافر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره هجوم ایتدی طاینوب یوزی اوزره یقلمغله قلیجی الندن دوشدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم طوروب اول قلیجی الدی ایمدی یا غورث بنی سنك شرکدن الله تعالی قورتاردی اما که بنم الیمدن سنی کیم قورتارر دیدی اول ایتدیکه هیچ کیمسه قورتارمز پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه اعدی الله تعالینك وحدانیتنه وبنم رسالتمه شهادت ایتکه سکا قلیجك ویره‌یم ❁ دیدیکه اکا شهادت ایتمزین لکن سن شاهد اولغل که سنکله ابدا قتال ایتمیم وسنکله قتال ایده‌نه اعانت ایتمیم ❁ اویله اولسه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اکا قلیجین ویردی غورث دیدیکه والله سن بندن خیرلوسن اندن غورث اصحابنه وارنجق دیدیلرکه سکا نولدیکه انی قتل ایتمدك اول دخی ماجراسین انلره حکایت ایلدی اندن وادینك سیلی کسیلوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابنه واردی واول کافر ایله اولان ماجرایی خبر ویروب اشبو ❁ ولا جناح علیکم ❁ آیتن آنلره تلاوت ایلدی ﴿ ان الله اعدّ للکافرین عذابا مهینا ﴾ حق جل وعلا کافرلر ایچون عذاب مهین اعداد ایتدی حق جل وعلا مؤمنلره حزم ایله امر ندنصکره کفار اوزره نصرله وعد ایتدی تا که قلبلری قوتلنه وحزم ایله امری ضعفلری ایچون دکل ایدیکی بیلنه بلکه امرلرنده مراسم تیقظ وتدبر اوزره اولملری وجوبن بیلوب الله تعالی‌یه توکل قیلنه ❁ ابن الفرس رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو آیتدن اخذ ایدینلورکه بر کمسنه طینده اولوب اکا وقت ضیق اولورسه جائز اولورکه اول نمازی ایما ایله قیله نتکیم سجوده امکان اولمیان مریض ایچون ایما جائز اولور زیرا که حق جل وعلا مرض ومطر بیننی تسویه

سزدن جهاد ایدنلری ومصائبه صبر ایدنلری بیلمدیمی ﴿ولقد کنتم تمنون الموت من قبل ان تلقوه فقد رأیتموه وانتم تنظرون ﴾ تحقیق سز جنکه ملاقی اولمزدن مقدم شهادت موتی تمنی ایتدیکز آرزو ایتدیککز مقاتله‌یی واخوانکزك شهید اولدقلرینی معاینه ونظر ایدردیکز ❁ بونده بدر غزاسنده بولنمیوب مدینه‌دن خروجه الحاح ایدنلره توبیخ واردر دینلدی ﴿ وما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل افان مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم ومن ینقلب علی عقبیه فلن یضر الله شیئا وسیجزی الله الشاکرین ﴾ محمد علیه السلام انجق اندن مقدم کچن رسوللر کبی رسولدر اکر اول وفات ایدر یا قتل اولنورسه سز دینکزدن یا جهاددن اوکچه‌کز اوزره دونه جکمیسکز کیمکه ❁ بویله انقلابده اوله الله تعالی‌یه بر ضرر ایتمز بلکه ضرری کندویه اولور الله عظیم الشان اسلام وثباتده شکر ایدنلره یقینده مجازات ایدر ❁ مرویدرکه یوم

ایتدی • کیا • دخی انجلین دیدی ❁ امام سیوطی رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو تسویه‌دن بکا استنباط احسن ظاهر اولدیکه اول مطر ایله ایکی صلاتك جمعی جائز اولدیغی کبی مرضله دخی جائز اوله زیرا که حق تعالی ایکیسی بینی تسویه ایتدی (فاذاقضیتم الصلاة فاذ کروا الله قیاما وقعودا وعلی جنوبکم) قچانکه صلاة خوفی اداواندن فارغ اوله سز صلاتی الله تعالی ایچون حال صحتکزده طورر کن وحال مرضکزده اوتورر کن وحال حرج وزمانتکزده یانکز اوزره یاتور کن قیلوك ❁ ویاخود مراد هرحالده تسبیح وتحمید وتهلیل وتمجیدله حق تعالی یی ذکر ایدك ❁ قالت عائشة رضی الله تعالی عنها کان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یذکر الله علی کل احیانه ❁ عائشة رضی الله عنها ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم جمیع احیانده الله تعالی یی ذکر ایدردی (فاذا اطمأننتم فاقیموا الصلاة) قچانکه قلوبکز خوفدن سکون ایده صلاتی ارکانتی تعدیل ورکعتنی اتمامله ادا ایدك (ان الصلاة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا) زیرا که صلاة مؤمنلر اوزرینه اوقات محدوده‌ده فرض اولدی احوالدن هیچ بر شیئده انی اوقاتندن اخراج جائز اولمزکه اول احادیث صحاحده بیان اولنمشدر ❁ اشبو دلیلدرکه ذکرایله مراد صلاة اوله وحال مسابقه‌ده وحال اضطرابده اداسی واجب اوله (ولاتهنوا فی ابتغاء القوم) کفاری طلبده ضعیف اولمکز ❁ وقتاکه ابوسفیان واصحابی احددن رجوع ایتدیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك آثارنجه مسلمیندن کوندردیکی طائفه الم جراحاتدن شکوی ایدیجك حق تعالی بو آیتی أنزال ایتدی (ان تکونوا تألمون فانهم یألمون کما تألمون وترجون من الله مالا یرجون) اکرسز یا مؤمنلر جراحتدن توجع ایدرسکز کفار دخی سزك کبی اندن توجع ایدرلر حالبوکه سز آخرتده انلرك رجا ایتمدیکی اجر وثوابی رجا ایدرسز ❁ اویله اولسه لایق اولورکه حربده سز انلردن رغبتلو والم ومشقتده صبرلو اوله سز (وکان الله علیما حکیما) الله تعالی اعمال وضمائریکزه علیم وامر ونهینده حکیم اولدی (انا انزلنا الیك الکتاب بالحق لتحکم بین الناس بما اراك الله) یا محمد بز سکا قرآنی احکام وحدودنده عدلله انزال ایلدك تا که ناس بیننده حق تعالینك سکا الهام ویا وحی ایتدیکیله حکم ایده سن (ولاتکن للخائنین خصیما) یوخسه امانتده خیانت ایدنلر ایچون خصومت ایتمکل ❁ سبب نزولی اولدرکه بنی ظفردن طعمه بن ابیرق قوکشوسی قتادة بن النعماندن بردقیق جرابنك ایچنده کیزلو درعی سرقت ایتدی او جرابك بردلوکی وار ایمش کتوروب کیدرکن دقیقدن یوله دوکیلوردی حق انی زید بن سمین الیهودی عندنده کیزلدی چون درع طعمه عندنده التماس اولنوب بولنمدی وانی المدینه و بیلمدیکنه یمین ایدیجك انی ترك ایتدیلر ودقیقك اثرین تتبع ایدرك انی یهودینك منزلنه ایرکوردیلر ودرعی انده بولوب اخذ ایتدکلرنده دیدیکه بکا انی طعمه ویردی وانکچون یهوددن برجاعت شهادت ایتدی ❁ اویله اولسه بنو ظفر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه واروب طعمه ایچون جدال ایتمسنی دیلدیلر اکر ایتمزسك اول مفتضح وبز هلاك اولورز دیدیلر ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دخی انی قصد ایدیجك بو آیت نازل اولدی (واستغفر الله) ویهودینك معاقبه‌سند ویا طعمه ایچون جدال قصدك سببیله حق تعالیدن مغفرت دیله (ان الله کان غفورا رحیما) الله تعالی اندن مغفرت دیلیدنه غفور ورحیم اولدی (ولاتجادل عن الذین یختانون انفسهم) ونفسلرینه خیانت وسرقت ایله ظلم ایدنلردن اوتوری جدال ایتمکل (ان الله لایحب من کان خوانا اثیما) الله تعالی سومز

احدده مشرکلر منهزم اولمشیکن دربنده مأمور بیوریلن عبدالله بن جبیر رضی الله تعالی عنهك توابعی غنیمت طمعیله پراکنده اولملریله خالد بن الولید اول دربندن کیروب مسلمینه انهزام واقع اولدیغندن ابن قمئة الحارثی بر طاشله پیغمبر علیه السلامك دیشنی شکست ایتدی مصعب بن عمیر رضی الله تعالی عنه انی دفع ایچون مقابله ایتدکده ابن قمئه انی شهید ایتمکله پیغمبر علیه السلام ظنیله محمدی قتل ایتدم دیو ندا ایتدی مسلمون انی ایشتدکده پراکنده اولوب اوتوز قدر کیمسه نزد پیغمبر علیه الصلوة والسلامه جمع اولدیلر بوندنصکره فرار ایدنلر کلوب اعتذارلرنده حق تعالی انلری توبیخ ضمننده بو آیت کریمه‌یی انزال بیوردی (وما کان لنفس ان تموت الا باذن الله کتابا مؤجلا ومن یرد ثواب الدنیا نؤته منها ومن یرد ثواب الاخرة نؤته منها وسنجزی الشاکرین) بر نفس ایچون موت کلمز الا الله تعالینك مشیت وفرمانیله که لوح محفوظده موقتا یازلدیغی اوزره اولور

اول کمسه‌یی که خیانتده مبالغ وانك اوزره مصر اوله واکا انهماك ایده ❁ معلوم اوله که انبیانك نبوتلرندنصکره حقلرنده استغفار وجوه ثلاثه‌نك بری اوزره محمولدر یا نبوتدن اول کچن ذنبنه ویا امت وقرابتی ذنوبنه ویا برمباحه کیم شرع انك تحریمنه وارد اوله ایمدی انی استغفارله ترك ایدر واستغفار ایسه حکم شرعه سمع وطاعتدر (یستخفون من الناس ولا یستخفون من الله وهو معهم) ناسدن خوف وحیا ایدوب استتار ایدرلر وحق تعالی خوف واستحیاء اولنمغه احق ایکن اکا مبالات ایتمزلر حالبوکه انلرك سری اکا خفی دکلدرکه (اذ یبیتون مالا یرضی من القول) زیرا که انلر تدبیر وتزویر ایدرلر انی که رمی بری وحلف کاذب وشهادت زوردن حق تعالی اکا راضی اولمز ❁ روایت اولندیکه طعمه‌نك قومی ارالرنده دیدیلرکه انك امرینی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه رفع ایده‌لرکه زیرا اول طعمه مسلم اولدیغیچون قول ویمیننه اعتبار ایدر اما که یهودینك کفریچون قول ویمیننه اعتبار ایتمز لکن الله تعالی اکا راضی اولمدی (وکان الله بما یعملون محیطا) الله تعالی انلرك اعمالنه محیط اولدی اکا برشیء خفی اولمز ❁ بعده حق جل وعلا طعمه سارق اجلیچون خصومت ایدن قومنه خطاب ایدوب دیدیکه (ها انتم هؤلاء جادلتم عنهم فی الحیاة الدنیا) یاشونلرکه حیات دنیاده خائنلردن اوتوری خصومت ایدرسز (فمن یجادل الله عنهم یوم القیمة) اما یوم قیامتده انلره عذاب اولدیغنده کیمدرکه انلردن اوتوری الله تعالی یه خصومته قادر اوله (ام من یکون علیهم وکیلا) ویا کیمدرکه انلری الله تعالینك عذابندن حمایت ایده بیله (ومن یعمل سوأ او یظلم نفسه) برکسه‌که بر عمل قبیح ایشلیه‌که اول انك غیری‌یه‌ده تعدی ایدر ویا انی‌که اول کندویه مختص اولوب غیری‌یه تعدی ایتمز دینلدیکه سوء ایله مراد شرکك مادونیدر وظلمله مراد شرکدر ویا اولکیسی صغیره وایکنجیسی کبیره‌دهدر (ثم یستغفر الله یجد الله غفورا رحیما) بوندنصکره الله تعالیدن مغفرت دیلیه الله تعالی یی ذنوبنه غفور واکا افضالیله رحیم بولور ❁ ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه ایدر برکسه یوقدرکه برکناهی ایشلدیکندنصکره ابدست آلوب ایکی رکعت نمازقیله واول کناهك الله تعالیدن مغفرتن دیلیه الا اول انی فضلیله مغفرت ایده ❁ وبو آیت کریمه‌یی تلاوت ایتدی (ومن یکسب اثما فانما یکسبه علی نفسه) برکسه‌که برکناهی ایشلیه اول انی نفسی اوزره ضرر کسب ایدر انك ضرری غیری‌یه تعدی ایتمز (وکان الله علیما حکیما) الله تعالی فعلنه علیم مجازاتنده حکیم اولدی (ومن یکسب خطیئة او اثما) برکسه‌که خطیئه ایشلیه‌که اول صغیره ویا عمدنمز اولان کناهدر ❁ ویا اثم ایشلیه‌که اول کبیره ویا عمدله اولان کناهدر (ثم یرم به بریئا) بعده اول ایشلدیکی کناهی اندن بریء کمسنه‌یه اسناد ایده (فقد احتمل بهتانا واثما مبینا) اول کمسه انکله بهتان وذنب ظاهر یوکلنور بریئه افتراسی ونفس خاطئه‌سنی تبرئه‌سی اجلیچون (ولولا فضل الله علیك ورحمته) یا محمد اکر حق تعالی سکا نبوت عصمتیله فضلی وانلرك اسرارینه سنی اطلاع ایله رحتی اولمسه (لهمت طائفة منهم ان یضلوك) بنو ظفردن برطائفه‌سنی حق اوزره قضادن خطایه تحویل ایده‌لردی (وما یضلون الا انفسهم) حالبوکه انکله انجق نفسلرین اضلال ایدرلر (وما یضرونك من شیء) وسکا برشی ضرر دخی ایتمزلر زیرا که حق تعالی سنی ناسك ضرر وشرندن عصمت ایدوبدر (وانزل الله علیك الکتاب والحکمة) حق تعالی سکا قرآن ووحی ایله قضاء انزال ایتدی (وعلمك مالم تکن تعلم)

کیمکه دنیا ایچون سعی ایدرسه بز اکا دنیاده تقدیر ایتدیکمزی ویررز وکیمکه طاعتیله آخرت ثوابنی استرسه آرزو ایتدیکی جنتی ویررز ونعمته شکر ایدنلره بز آخرتده مکافاتنی ویررز ❁ بو آیت کریمه‌ده اهل اسلامی جنك وجهاده ونباته تحریض وارددرکه عمر مقرر واجل مقدر اولدیغنی بیلوب عمرك نقصان اولمیه‌جغنی جزم له مقاتله‌ده ثابت اوله‌لر (وکاین من نبی قاتل معه ربیون کثیر فما وهنوا لما اصابهم فی سبیل الله وما ضعفوا وما استکانوا والله یحب الصابرین) انبیادن چوق کیمسه‌لر بیلسنجه اولان سپاه فراوار ایله راه حقده مقاتله ایلدیلر فی سبیل الله انلره اصابت ایدن جهادشدتندن عجز ایتمدیلر وحربك کثرتندن ضعیف اولمدیلر واعدایه ذل وخضوع ایتمدیلر الله عظیم الشان جهاده صبر ایدنلری سور (وما کان قولهم الا ان قالوا ربنا اغفرلنا ذنوبنا واسرافنا فی امرنا وثبت اقدامنا وانصرنا علی القوم الکافرین) اول ربیون اولان سپاهك کلاملری

وخفيات اموردن بيلمدكلرينى سكا تعليم ايلدى (وكان فضل الله عليك عظيما) حق تعالينك سكا نبوت وتعليم وعصمتله فضلى عظيم اولدى (لاخير فى كثير من نجويهم) انلرك تناجيلرينك كثيرنده خير يوقدر (الامن امر بصدقة) مكركه صدقه ايله امر ايده (اومعروف) وياشرعده فعلى جميل اولور هرشئ ايله امر ايده قرض واغاثهٔ ملهوف وصدقهٔ تطوع كبى واعمال برك كليسى معروفدر (او اصلاح بين الناس) ويا ناس بيننده اصلاحله امر ايده كه انكله بينلرنده كى عداوت وبغضا رفع اوله (قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ألا اخبركم بافضل من درجة الصيام والصدقة والصلاة قلنا بلى قال اصلاح ذات البين وافساد ذات البين هى الحالقة) پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه سزه برخبر ويره يمى برعملى كه اول صيام وصدقه وصلاة نوافلدن افضل اوله ديديلركه بلى يارسول الله خبر وير كل ديديكه اول عداوتلولر بينى اصلاحدر اما كه انلر بينى افسادى تراش ايديجيدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ليس بالكذاب من اصلح بين الناس فقال خيرا اونمى خيرا ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر كذب ايتمش اولمز اول كمسه كه ناسك عداوتلولرى بينى اصلاح ايچون خيرلو كلام سويليه وياخير آرتوره اكرچه كذب كلام ايله ايسه ده ❁ اشبو حديث شريف دلالت ايدركه اصلاح مذكور واجب اوله زيرا كذبك تركى واجبدر برواجب ايسه ساقط اولمز الا اندن اوكده واجب ايله (ومن يفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف نؤتيه اجرا عظيما) بركمسه كه اشبوذكر اولنان اشيايى حق تعالينك رضاسين طلب ايدوب ايشليه بز اكا آخرتده اجر عظيم ويررز (ومن يشاقق الرسول من بعد ماتبين له الهدى) بركمسه كه اكا توحيد وحدود ظاهر اولديغندن صكره رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه مخالفت ايده (ويتبع غير سبيل المؤمنين) واعتقاد وياعملده مؤمنلر طريقك غيرى يه اتباع ايده (نوله ماتولى) انى ضلالدن تولى ايتديكى شيئه والى قيلورز ❁ وياخود انى آخرتده شول دنياده تولى ايتديكى شيئه اصمارلرز (ونصله جهنم) وانى ناره ادخال ايده رز (وساءت مصيرا) نار ايسه نه چيركين قرارگاه اولور ❁ اشبو آيت طعمه ابن ابيرق حقنده نازل اولوبدركه اول اوزرينه سرقه ظاهر اولنجق يدى قطع وفضيحه خوفيله مكه يه قاچوب مرتد اولدى ❁ دينلديكه اول مكه ده بنى سليمدن حجاج بن علاط دينور بررجل قتنه نزول ايتدى كيجه اولنجق انك بيتنى نقب ايدركن اوزرينه برطاش دوشوب نه ايچرو كيرمكه ونه طشره چيقمغه چاره سى اولمدى حتى كه صباح اولنجق انى ناس اخذ ايدوب قتلنى مراد ايتديلر انلرك بعضيلرى ديديلركه برغريب كلوب سزه التجا ايتمشيكن روا دكلدركه انى قتل ايده سز اويله اولسه انى مكه دن سورديلر اول دخى قضاعه دن شام جانبنه كيدر تجاره قوشيلوب كتدى برمنزله نزول ايتدكلرنده بعض متاعلرين سرقه ايديجك انى اخذ ايتديلر واكا طاش اوشوروب اولدرديلر اول طاشلرك التنده كوملدى طاش اكا قبر اولدى ❁ امام شافعى واتباعى رضى الله تعالى عنهم (ويتبع غير سبيل المؤمنين) قولنى اجماعك صحتنه واكا مخالفتك حرمتنه استدلال ايتديلر زيرا كه اجماعه مخالفت ايدن كشى سبيل مؤمنينك غيرى يه اتباع ايدر حالبوكه انك اوزره وعيد شديد وارد اولدى (ان الله لايغفر ان يشرك به ويغفر مادون ذلك لمن يشاء) الله تعالى اكا اشراكى اولنمغى مغفرت ايتمز وآندن ماعدا ذنوبى ديلديكى كيمسه ايچون مغفرت ايدر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر اشبو آيت اعرابدن برپير حقنده نازل اولوبدركه اول پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ديديكه يارسول الله بن ذنوبه

انجق شونى ديملريدركه يارب كناهلرمزى وفعلمزده واقع اسرافمزى مغفرت ايله واعدا ايله مقاتله مزده قدملرمزه ثبات كرم ايله وقوم كافرين اوزره بزه نصرت احسان ايله (فآتيهم الله ثواب الدنيا وحسن ثواب الاخرة والله يحب المحسنين) بودعالرى وجنكده صبرلرى سببيله الله تعالى انلره دنياده نصرت وغنيمت ويردى وآخرتده احسن نعمت اولان جنتى ويردى الله عظيم الشان صبر وطاعت ايدن محسنلرى سور (يا ايها الذين امنوا ان تطيعوا الذين كفروا يردوكم على اعقابكم فتنقلبوا خاسرين) اى مؤمنلر اكر سز كافرلره اطاعت ايدرسكز سزى كيرو دينلرينه دوندررلر امدى ايكى جهانده خسرانه منقلب اولورسز ❁ بيضاويده منافقلرك احد هزيمتنده مؤمنلره ❁ اخوانكز دينه رجعت ايدك كه اكر محمد نبى اوليدى قتل اولنمزدى ❁ كلاملرنده بو آيت كريمه نازل اولديغى ديو تحرير ايدر (بل الله موليكم وهو خير الناصرين) بلكه الله تعالى سزك مولى وناصركزدر

انهماك ايتمش بر پير ايدم الا بو كه الله تعالى يى بيلوب اكا ايمان كتورلدنبرو هيچ برشيئى اكا اشراك ايتمشين واندن غيرى اولياء ايدنمشين واكا جرأتله معاصى يه دوشمشين وطرفة عين دكلو زمان الله تعاليدن قاچمغله قورتلق توهمن ايتمشين وذنوبمه تائب ومستغفر اولديغم حالده سكا كلمشين بنم حالم عند الله نيجه در ديو سؤال ايديجك ❁ اشبو آيت ايله اكا جواب ويرلدى (ومن يشرك بالله فقد ضل ضلالا بعيدا) بركمسه كه الله تعالى يه اشراك ايده اول طريق حقدن بعيد ضلاله ايرر (ان يدعون من دونه الا اناثا) اهل مكه نك الله تعاليدن غيرى يه عبادتلرى دكل الا شو اصنامه دركه اسماء اناثله تسميه اولنمشدر لات ومنات وعزى كبى (وان يدعون الا شيطانا مريدا) وانلرك اول اصنامه عبادتلرى دكل الا شول شيطانه دركه اول طاعتدن خارج عادتى تمرددركه انكله مراد ابليسدر (لعنه الله) كه آنى الله تعالى رحمتندن طرد ايتدى شول وقتكه آدم عليه السلامه سجده ايتمدى (وقال لاتخذن من عبادك نصيبا مفروضا) وشيطان ديديكه يارب عبادكدن حظ معلوم اتخاذ ايدرين ❁ دينلديكه عبادك هربيكندن برى الله تعالينك وطقوز يوز طقسان طقوزى شيطانندركه (ولا ضلنهم) وانلرى اضلال ايدوب طريق حقدن تزيين ووسوسه ايله ايرغوررين (ولامنينهم) وانلرك قلوبنده اهواء باطله دن تمنى ايتدكلرينى القاء ايده رينكه اول طول وبلوغ امل وذنب اهلنه توبه سز الله تعاليدن وصول رحمت ونار دن خروجلر ايچون نيل شفاعت اولمسى كبى (ولآمرنهم فليبتكن آذان الانعام) وانلره امر ايده رينكه انعامك قولاقلرين قطع ايده لركه اول عربك فعل باطليدر كيم الله تعالينك حلال ايتديكى شيئى حرام ايتمك ايچون انى ناقه لرينه ايدرلر نتكيم سورهٔ مائده ده ❁ ماجعل الله من بحيرة ولا سائبة ❁ آيتنده تفصيلى كلور (ولآمرنهم فليغيرن خلق الله) ودخى كذلك انلره امر ايده رينكه حق تعالينك خلقنى تغيير ايده لر يعنى حق تعالينك دينده وضع ايتديكى حرامى تحليل وحلالى تحريم ايده لر ❁ ومفسريندن برجماعت ديديلركه انكله مراد احصاء ووشم قطع آذاندر ❁ پس بواجلدن بعضيلرى اخصايى حرامدر ديديلر اما كه بهائمده تجويز ايتديلر زيرا انده غرض ظاهروار در ❁ دينلديكه تغيير خلق الله ايله مراد حق تعالى انعامى ركوب واكل ايچون خلق ايتمشيكن انى تحريم ايده لر وشمس وقمر واحجار منافع عباد ايچون خلق اولنمشيكن اكا عبادت ايده لر (ومن يتخذ الشيطان وليا من دون الله) بركمسنه كه الله تعاليدن غيرى شيطانى ولى ايدينه الله تعالينك امر ايتديكى شيئى اوزره انك دعوت ايتديكى شيئه اجابتى ايثار له (فقد خسر خسرانا مبينا) اول خسارت ظاهره ايله خاسر اولور ❁ زيرا كه رأس مالن يتورروجنته كى مكانندن بدل جهنمده مكان آلور (يعدهم) اول انلرك قلوبنه طول عمر ونيل دنيايى القاء ايدوب انلره آخرتى اونوتديرر وكاهى فقردن تخويفله فى سبيل الله انفاق وصلهٔ رحمى ترك ايتديرر (ويمنيهم) وانلرك قلوبنه بعث وجنت ونار يوقدر ديو وسوسه ويرر (ومايعدهم الشيطان الا غرورا) شيطان انلره وعد ايتمز الا انيكه غروردركه اول ضرر اولان شيئده نفع اظهار ايدر وبووعد ياخواطر فاسده ايله ويااولياسى لسانيله در (اولئك مأويهم جهنم) اول طائفه نك آخرتده مستقرى نار جهنمدر (ولايجدون عنها محيصا) اندن معدل ومهرب بولمزلر (والذين آمنوا وعملوا الصالحات) شونلركه مؤمن اولوب اداء فرائض وانتهاء محارمله اعمال صالحه ايشليه لر (سندخلهم جنات تجرى من تحتها الانهار) بز انلرى

واول ناصرلرك خيرلوسيدر (سنلقى فى قلوب الذين كفروا الرعب بما اشركوا بالله مالم ينزل به سلطانا ومأويهم النار وبئس مثوى الظالمين) الله تعالى انلرك شركلرينه حجت وبرهان تنزيل ايتمامشكن شريك كتورملرى سببيله يقينده اول كافرلرك قلبلرينه خوف القا ايدرز انلرك مكانى ناردر اول نار ظالملره نه قبيح آرامكاه اولور ❁ يوم احدده كفارده غلبه وار ايكن حق جل وعلا قلبلرينه القاى رعبله كيرو دونديلر (ولقد صدقكم الله وعده اذ تحسونهم باذنه حتى اذا فشلتم وتنازعتم فى الامر وعصيتم من بعد ما اريكم ما تحبون منكم من يريد الدنيا ومنكم من يريد الاخرة ثم صرفكم عنهم ليبتليكم ولقد عفا عنكم والله ذو فضل على المؤمنين) تحقيق حق تعالى سزه اولان وعدنى تصديق ايدوب اذنيله سزه عدويه استيصالى وظفر وغنيمتى كوستردكدن صكره پيغمبركزه وامير كزه عصيانله امر حربده منازعه وجبانت ايتديكز سزدن بعضكز دنيايى مراد ايدوب نهب وغارته كيدروبعضكز

جنتلره قويارزكه التندن صو وسودو سجى وبال ايرماقلرى اقار ﴿ خالدين فيها ابدا ﴾ آنده مخلد
اولدقلرى حالده عمرلرينه نهايت اولمز واحوال حسنه لرى غايت بولمز ﴿ وعدالله حقا ﴾ كه
الله تعالى انى وعد حقله وعدايدوبدر ﴿ ومن اصدق من الله قيلا ﴾ كيمدركه قولنده الله تعاليدن
اصدق اوله ❁ الله تعالى تأكيدده مبالغه ايلدى تاكه مواعيد شيطانيه دن رهبت ومواعيد
رحمانيه يه رغبت ايده لر ﴿ ليس بامانيكم ولااماني اهل الكتاب ﴾ الله تعالينك وعد ايتديكى
ثوابه ايريشلمز يامسلمين نه سزك نفسكزده تقدير ايتديككز شهوات باطله ايله ونه اهل كتابك تقديرات
فاسده سيله بلكه اكا ايمان وعمل صالحله ايريشيلور ❁ ديلديكه ايمان تمنى ايله دكلدر بلكه اول
قلبده توقر اولنمش برشيدركه عمل انى تصديق ايدر ❁ روايت اولنديكه مسلمين ايله اهل
كتاب افتخار ايتديلر اهل كتاب ديديلركه بزم نبيمز سزك نبيكزدن اول كتابمز دخى سزك
كتابكزدن اولدر اويله اولسه الله تعالى يه بز سزدن اولايز ❁ مسلمون ديديلركه بلكه بز سزدن
اولايزكه نبيمز خاتم النبيندر وكتابمزله سزك كتابكزاوزره قضاء اولنور وياخود خطاب مشر
كينه دركه ذكرلرينك تقديمى اكا دلالت ايدر يعنى امر مشركينك امانيسيله دكلدركه انلر جنت
ونار يوقدر ديرلر ❁ وامر انلرك زعم ايتديكى كبى ايسه بز انلردن خيرلو وحالده احسن
اولورزديرلر ❁ وامر اهل كتابك امانيسيله دخى دكلدركه يهود ونصارى اولميان جنته كيرمز
ديرلر وبزه نارك مس ايتمسى ايام معدوده ده ديرلر ❁ ايمدى امر آنك هيچ بريله دكلدر بلكه ايمان
وعمل صالح ايله در ﴿ من يعمل سوءا يجزبه ولايجدله من دون الله ولياولانصيرا ﴾ بر كمسنه كه برعمل
سيئ ايده اول دنياده ويا آخرتده انك سببيله جزا اولنور واول كندويه عذاب دفعنده ولى ونصير
بولمز قچانكه الله تعالينك موالات ونصرتن تجاوز ايده ❁ اشبو آيتك نزولى مسلمينه مشقت ويروب
ديديلركه يارسول الله سندن غيرى قنغيمز دركه سوء اشلميه اكا جزانه كيفيت اوزره اولور ديديكه
اول جزانك كيمى دنياده اولوركه قچان برحسنه ايشلسه انكيچون اون حسنه اولور انك برى اول
ايشلديكى سوئه جزا قيلنورسه انكيچون طقوز حسنه قالور ويل اول كمسنه يه كه آحادى اعشارينه
غالب اوله واول جزانك كيمى دخى آخرتده اولور شول وجهله كيم حسنات وسيئاتى برى برينه
مقابل قيلنور هر برسيئه يرينه برحسنه القاء اولنور حسنه دن فاضلك جزاسى جنته ويريلور ❁
روايت اولنوركه بو آيت نازل اولنجق ابو بكر رضى الله تعالى عنه ديديكه يارسول الله اندن كيم
قورتيلور ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه حزن ومرض وبلا ومكارهدن هرنه كه
سكا يرر الا اول اكا جزاء اولور ﴿ ومن يعمل من الصالحات من ذكر او انثى وهو مؤمن ﴾ وبر
كمسنه كه اعمال صالحه دن برشيئ مؤمن اولديغى حالده اول كركسه ذكر ويا انثا در ايشلسه ﴿ فاولئك
يدخلون الجنة ﴾ اول حاللو كمسنه لر جنته كيره لر ﴿ ولايظلمون نقيرا ﴾ وعمللرى ثوابندن ظهر
نوانده كى نقره دكلو شيئ نقص ايدلمز ❁ مطيعك ثوابندن نقص ايدلميجك عاصينك عقابى دخى زياده
اولنمامسى بطريق الاولى اولور ﴿ ومن احسن دينا ممن اسلم وجهه لله وهو محسن واتبع ملة ابرهيم
حنيفا ﴾ دينده شول كمسنه دن احسن كيمدركه موحد اولديغى حالده عملنى الله تعالى ايچون خالص
ايده ويا امرينى اكا تفويض ايده مسلم مخلص اولديغى حالده ابراهيمه اتباع ايده كه اول دين اسلامه
موافقدر وجميع اممك اول مقبوليدر و پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ملت ابراهيم اوزره بعث

آخرتى استيوب جنكده
ثبات ايدربعده يعنى سزك
دشمنه غلبه كزدنصكره
مصائب هزيمته صبركزى
تجربه معامله سيچون
دشمندن سزى دوندردى
ورسول اللهه مخالفتدن
ندامتكزى بيلوب سزى
استيصالدن عفو ايلدى الله
عظيم الشان مؤمنلر اوزرينه
فضل ومرحمت صاحبيدر ❁
ديلديكه احددن مدينه يه
رجوعلرنده اصحابدن بعضيلر
الله تعالينك بزه نصرتله
وعدى وار ايكن بو مصيبت
بزه ندن اولدى ديملريله
پيغمبر عليه الصلاة والسلامك
امرينه مخالفت وعدم
ثباتلرنى بيان ضمننده بو
آيت كريمه نازل اولدى
﴿ اذتصعدون ولاتلون على
احد والرسول يدعوكم فى
اخريكم فاثابكم غما بغم
لكيلا تحزنوا على مافاتكم
ولاما اصابكم والله خبير بما
تعملون ﴾ شول وقتكه
سز هزيمتده قاچوب طاغه
چيقديكز بريكزه باقمديكز
ورسول عليه السلام يانده
اولان صحابه ايله سزك
عقبيكزده بن رسول اللهم
بكا كلك ديو چاغردى
كلمديكز امدى حق جل
وعلا سزه غم اوزره غم ايله

اولنوب انكيچون اشياء زياده ايدلدى ﴿ واتخذ الله ابرهيم خليلا ﴾ الله تعالى ابراهيم عليه السلامى اصطفاء
ايدوب برخليلك خليلى عندنده كى كرامته بكزر كرامتله تخصيص ايلدى ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه
ايدر ابراهيم عليه السلام ابو ضيفان ايدى منزلى يول اوزره اولوب ناسدن اكا مرور ايدنه ضيافت ايدردى
برسنه قحط اولوب ناس انك قپوسنه درلديلر طعام ديلديلر مكر ابراهيم عليه السلامك مصرده برصديقى
وار ايدى غلمانن اكا كوندرديكه مصردن اكا طعام اليوره غلمانه اول ديديكه اكر ابراهيم عليه السلام
انى كندى ايچون مراد ايدرسه تدارك ايدرز زيرا كه ناسه ايريشن شدت بزه دخى ايريشوبدر
❁ چون ابراهيم عليه السلامك رسوللرى تهى رجوع ايدوب بطحايه اوغراديلر غرارلرينى
اندن طولدرديلر تاكه ناس انلرى بوش كلور كورميه لر قلبلرينه هم وانكسار ايركورميه لر چون
ابراهيم عليه السلامه كلوب انى بيلدرديلر ناس ايسه اندن طعام رجاسيله قپوسن بكليوب طورررلر
اول حينده ساره رضى الله تعالى عنها اويوردى ابراهيم عليه السلام دخى اندن مهتم اولوب اويقويه
واردى ساره غرارلره واروب باغلرين چوزدى كورسه كه دقيقك كزيده سيدر اندن عادتى
اوزره وافر اتمك دوزدى ابراهيم عليه السلام اويانيجق بورننه تازه اتمك رايحه سى كيردى
ياساره بونعمت بزه كيمدن ايردى ديو سؤال ايديجك ديديكه مصرده كى خليلك كوندروبدر
ابراهيم عليه السلام ايتدى اول دكل بلكه اول خليل الله تعالى عندندن اول بكا ايروبدر اول سببدن
الله تعالى انى خليل ايدندى لقبنه خليل الله دينلدى وخليلك معناسى اولدركه محبتنده خلل
اولميه وخله صداقتدر الله تعالى انى سوب اصطفاء ايتديكيچون اكا خليل دينلدى وياخود خله دن مراد
حاجتدر ايمدى اول فقر وفاقه سين الله تعالينك غيرى يه عرض ايتمديكيچون اكا خليل دينلدى ﴿ ولله
ما فى السموات وما فى الارض ﴾ سموات وارضده اولان اشيانك جميعى خلق وملكى الله تعالى يه مختصدر
﴿ وكان الله بكل شيئ محيطا ﴾ الله تعالينك علم وقدرتى هرشيئ محيط اولدى اويله اولسه عبادنك
اعمالنه عالم اولوب خيرينه وشرينه جزاء ايدر ﴿ ويستفتونك فى النساء ﴾ نسانك ميراثى امرنده سندن
استخبار ايدرلر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر اشبو آيت كريمه ادام كحه نك بناتى وابلرندن ميراثى
حقنده نازل اولوبدركه قصه سى اشبو سوره اولنده كچمشدر ❁ عائشه رضى الله تعالى عنها
ايدر اول شول يتيمه دركه بر رجل حجرنده دركه اول آنك وليسيدر اول يتيمه ذات جمال ومال
اولورسه مهر مثلندن اقل ايله اول رجل آنك نكاحنه رغبت ايده جمالى ومالى قليل اولورسه
انك نكاحندن رغبت ايده ❁ وبر روايتده شول يتيمه دركه بر رجلك حجرنده اوله كه اول رجل
انى مالده كندويه شريك ايدينه ودماميچون تزوج ايتميه وغيرى يه ده تزويجدن كراهت ايليه
بلكه موتنه دكين حبس ايده تاكه ميراثنه كيروب انك غيرى يه نقل ايتميه ﴿ قل الله يفتيكم فيهن
ومايتلى عليكم فى الكتاب ﴾ ديكل كه اول نساء حقنده الله تعالى حكمنى سزه تبيين ايدر وكتابده
تلاوت اولنان دخى سزه انى تبيين ايدر ﴿ فى يتامى النساء اللاتى لاتؤتونهن ما كتب لهن ﴾
نسادن شول يتامى حقنده كه صداق وميراثدن انلر ايچون تقدير اولنان شيئ ويرمزسز
﴿ وترغبون ان تنكحوهن ﴾ ومال وجماللريچون اقل صداقله انلرك نكاحنه رغبت ايدرسز تاكه
ماللرنى اكل ايده سز وياخود انلرك دماميچون نكاحلرندن رغبت ايدوب غيره دخى انلرى
نكاحدن منع ايدرسز تاكه فوت اولدقلرنده ولايتكز حسبيله ميراثلرينك اكثرنى كنديكز

مجازات ايتدى ❁ كه غم اول
هزيمت غم ثانى اندن اشد
اوله رق محمد عليه السلامك
قتل اولندى صيحه سى
اوله ❁ صبر وثباتى معتاد
ايدينوب فوت اولمش فتح
وغنيمتكز واصابت ايدن
هزيمت ومقتوللريكز اوزره
محزون اولميه سز الله عظيم
الشان سزك اعمالكزى خبير
وعليمدر ﴿ ثم انزل عليكم
من بعد الغم امنة نعاسا يغشى
طائفة منكم وطائفة قد
اهمتهم انفسهم يظنون بالله
غير الحق ظن الجاهلية
يقولون هل لنا من الامر من
شيئ قل ان الامر كله لله
يخفون فى انفسهم مالايبدون
لك يقولون لوكان لنا من الامر
شيئ ماقتلنا ههنا قل لو كنتم
فى بيوتكم لبرز الذين كتب
عليهم القتل الى مضاجعهم
وليبتلى الله ما فى صدوركم
وليمحص ما فى قلوبكم والله
عليم بذات الصدور ﴾ بو
غمدنصكره الله تعالى سزك
اوزريكزه امنيتى موجب
بر خفيف اويخو انزال
ايلديكه اول نوم سزدن بر
طائفه يى استيعاب ايتدى
ديلديكه بو نوم خفيفه يدى
كيمسه يه واقع اولنديكه
مهاجريندن صديق وفاروق
ومرتضى وطلحه وسعد بن

اكل ايده‌سز ❁ پس بو اجلدن عمر رضی الله تعالی عنه يتيمه‌نك وليسنه ديرديكه اكر تحت
ولايتكزده‌كی يتيمه جميله وغنيه ايسه غيری‌يه تزوج ايت واكر قبيحه وفقيره ايسه انی كندك
تزوج ايت (والمستضعفين من الولدان) وكذلك الله تعالی ولداندن صغار حقنده دخی
حكمنی سزه تبيين ايدركه انلره دخی ميراثدن حقلرينی ويره‌سز زمان جاهليتده عرب صغاری
ميراثه ادخال ايتمدكلری كبی (وان تقوموا لليتامی بالقسط) وكذلك سزه تبيين ايدركه يتامانك
صداق وميراثنی ايفاده عدالله قيام ايده‌سز (وماتفعلوا من خير فان الله كان به عليما) خيردن
اول شيئكه انی ايشلرسز الله تعالی اكا عليم اولدی انك اوزره سزه جزاء ايدر (وان امرأة
خافت من بعلها نشوزا اواعراضا) اكر برمرأه زوجندن ايذاء وجفاء وترك مضاجعه ايله
نشوزين وياقلت مجالسه ومحادثه ايله اعراضدن توقع ايتسه ويابلسه (فلاجناح عليهما ان يصلحا
بينهما صلحا) اول زوج وزوجه‌يه حرج يوقدركه ايكيسی بينلرنده تصالح ايده‌لر زوجه مهرينك
وياقسمنك بعضنی حطله ويااكا برشئ هبه ايتمكله ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ايدر اكر
مرأه قسم ونفقه‌دن بعض حقی اوزره زوجنی اصلاح ايتسه جائز اولور مادامكه اول صلح اوزره
مرأه ثابته اوله صلحی منكره اولورسه بنده حقنه رجوع ايدر ❁ مقاتل بن حبان ايدر انكله
مراد اولدركه بررجلك تحت نكاحنده برمرأهٔ كبيره وار ايكن انك اوزرينه برمرأهٔ شابه
تزوجن مراد ايتسه اول كبيره‌يه ديه‌كه مالمدن سكا شودكلو شئ ويره‌ين تاكه قسمكدن شودكلو
سن اشبو شابه‌يه ترك ايده‌سن كبيره دخی اكا راضيه اولورسه فبها والا زوج اوزره واجب
اولوركه اول ايكيسی اوزره بيننده قسمده عدل ايده ❁ علی رضی الله تعالی عنه ايدر انكله مراد
بررجلك بردميمه وياكبيره مرأه‌سی اولوب اندن كراهت ايده اويله اولسه مرأه اول انی
تطليق ايتمسيچون مالندن برشئ اكاويره وياقسمندن ترك ايده انك ايكيسيدخی اول زوجه
حلال اولور (والصلح خير) فرقه وياسوء عشرت وياخصومتدن صلح خيرلودر نتكيم
ام المؤمنين سوده رضی الله تعالی عنها مرأهٔ كبيره اولديغيچون پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم
اندن مفارقت مراد ايتدكده ديديكه بنم مرادم نساكزايله يوم قيامتده بعث اولنمقدر قسممی عائشه‌يه
ويردم بنی تطليق ايتمكل پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم دخی انك اوزره صلح اولوب او
سيبدن سائر نساسنك قسملری بر كون وعائشه‌نك ايكی كون ايدی (واحضرت الانفس
الشح) نفوسه جبلتده بخل الزام اولندی اول اندن ابدا مفارقت ايتمز اول اجلدن مرأه كنديدن
اعراض وياحقنده تقصير اولنمغه مسامحه ايتمز ورجل دخی قچان مرأه‌دن كراهت وياغيری‌يه
محبت ايتسه انی امساك وحقنی علی ماينبغی اقامته مسامحه ايتمز (وان تحسنوا وتتقوا) اكر
عشرتده احسان ايدر ونشوز واعراض ونقص حقدن صاقنورسكز (فان الله كان بما تعملون
خبيرا) الله تعالی سزك اعمالكزه وانكله اولان غرضكزه عليم اولدی انك اوزره سزه جزا
ايدر (ولن تستطيعوا ان تعدلوا بين النساء ولو حرصتم) سز نساكز بيننده محبت وميل قلبده
عدل وتسويه‌يه قادر اولمزسزاكرچه كل وسعكزی اكا صرف ايله جهد ايدرسكزده زيرا كه عدل هيچ
برجانبه ميل اولمامقدر اول ايسه متعذردر ❁ اول اجلدن پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم نساسی
بيننده قسمده عدل ايدركن ديرديكه الهی بنم مالك اولديغمده‌كی قسمم بودر امابن مالك اولميوب

وقاص وانصاردن حارث
بن الصمه وسهل بن حنيف
ايدی وبعضيلر زبيری دخی
ديمش رضوان الله تعالی
عليهم اجمعين بوامر غنمقلق
انلره عودقوت ودفع كلال
اولمش ❁ ومنافقلردن بر
طائفه كندونفسلری مهمنه
دوشوب الله تعالی‌يه ناحق
ظنله اهل جاهليتك ❁ محمد
عليه الصلاة والسلامك
ايشی باشه چيقمز ❁ ظنی
ايدوب ديرلرديكه بووعدهٔ
نصرت امرنده بزم ايچون
برشی اوليدی بزه هزيمت
واحبابلرمزه قتل واقع
اولمزدی ديرلرسن انلره
ديكه اكرسز خانه‌لريكزده
اوليديكز سزدن انلر
ايچونكه قتل مقدر ولوح
محفوظده يازلمشدر انلر
خانه‌لرندن چيقوب مقتلكاهه
كيدرلردی الله تعالی سزك
قلبكزده اولان اخلاص
ونفاقی اظهار ودرونكزده
اولان نيتلريكزی پاك
وخالص ايتمك ووساوس
شيطاندن تخليص ايچون بوبله
اراده ايلدی الله تعالی
قلبلريكزده اولان سرائری
بيليجيدر (ان الذين تولوا
منكم يوم التقی الجمعان انما
استزلهم الشيطان ببعض
ماكسبوا ولقد عفا الله

سنك مالك اولديغكده بنی لوم ومؤاخذه ايتمكل (فلاتميلوا كل الميل فتذروها كالمعلقة) ايمدی
نساكزدن محبت ايتديكزه قسم ونفقه‌ده افعالكزی اهوا كزه اتباع ايتمكزكه اول محبت ايتمديككزی
نه ذات بعل ونه مطلقه ترك ايدرسز ❁ قال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم من كان له امرأتان فمال الی
احديهما جاء يوم القيامة واحدشقيه مائل ❁ پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ايدر بركسنه‌كه ايكی
مرأه‌سی اولوب برينه ميل ايده يوم قيامتده برشقی مائل اولديغی حالده كلور (وان تصلحوا وتتقوا)
اكرنساكز امورنده افساد ايتدكزی اصلاح ايده‌ر ومستقبلده جوردن حذر ايلرسكز (فان الله
كان غفورا رحيما) الله تعالی ميلكزدن كچنی مغفرت ايدر (وان يتفرقا يغن الله كلا من سعته) اكر
زوج وزوجه بری برلرندن مفارقت ايدرلرسه الله تعالی اول ايكيسندن هربرينی صاحبندن غنا
وقدرتيله غنی قيلور مرأه‌يی زوج آخرله ورجلی مرأهٔ اخری ايله (وكان الله واسعا حكيما) الله تعالی
فضل ورحمتده واسع وامر ونهينده حكيم اولدی ❁ الحاصل قچان بررجلك تحت نكاحنده ايكی مرأه ويا
اكثر اولسه اكا واجب اولوركه قسمده انلرك بينی تسويه‌يی ايده اكرتسويه ترك ايدرسه الله تعالی‌يه
عاصی اولور واجب اولوركه مظلومه‌يه قسمنی قضا ايده ❁ وتسويه‌نك وجوبی بيتوته‌ده‌دربوخسه
جماعده دكل ❁ زيرا اول نشاطه دائردر نشاط ايسه انك اختيارنده دكلدر ❁ اكر تحت نكاحنده
حره وامه اولورسه حره عندنده ايكی كيجه وامه عندنده بركيجه اوله ❁ واكر زوجات
قديمات اوزره زوجهٔ جديده تزوج ايتسه اكر اول بكر ايسه عندنده علی التوالی يدی كيجه اوله
ثيب ايسه اوچ كيجه اوله ❁ بعده كليسنك بيننده تسويه ايده ❁ وقديمات ايچون اول كيجه‌لری قضاء
ايتميه ❁ قال انس رضی الله تعالی عنه ان من السنة اذا تزوج البكر علی الثيب اقام عندها سبعا وقسم واذا
تزوج الثيب اقام عندها ثلاثا ثم قسم ❁ انس رضی الله تعالی عنه ايدر سنتدندركه ثيب اوزره بكر
تزوج ايتسه اول بكر عندنده يدی كيجه اقامت ايدوب اندن قسم ايده ❁ واكر تزوج ايتديكی ثيب ايسه
عندنده اوچ كيجه اقامت ايدوب اندن قسم ايده بعضيلر اشبو خبری پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه
وسلمه رفع ايتدی ❁ واكر رجل سفر مراد ايتدكده بعض نساسی بينلرنده قرعه ايتدكدنصكره
بيله سنجه كوتورسه جائز اولور ❁ بعده باقيات ايچون مدت سفر ذكلوبی قضاء واجب اولمز اول
مدت اكرچه طويل اولورسه‌ده ❁ اكر بربلده‌ده اقامتی مدت مسافرين اوزره زياده اولمزسه
❁ قالت عائشة رضی الله تعالی عنها كان النبی صلی الله تعالی عليه وسلم اذا اراد سفرا اقرع بين نسائه
فايتهن خرج سهمها خرج بها ❁ عائشه رضی الله تعالی عنها ايدر پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم
سفر مراد ايتدكده نساسی بيننده قرعه ايدوب قنغيسنك سهمی چيقارسه سفره انی كوتورردی
(ولله مافی السموات ومافی الارض) سموات وارضده اولان اشيانك خلق وملكی الله تعالی‌يه
مختصدر (ولقد وصينا الذين اوتوا الكتاب من قبلكم واياكم ان اتقوا الله) سزدن اول كدين كتاب
ويريلنلره وسزه امر ايتدك كه الله تعاليدن قورقوب انی برليه‌سز وشرايعيله عمل ايليه‌سز (وان
تكفروا فان لله مافی السموات ومافی الارض) واكر كافر اولورسكز الله تعالی سموات وارضك
وايكيسنده‌كی اشيانك مشارك ومنازعسز مالكيدر سزك كفر وعصيانكز ايله متضرر اولمز شكر
وتقواكزله منتفع اولمديغی كبی بلكه سزه تقوی وطاعتله امر ايتمسی سزه رحمت ايتسون ايچوندر
يوخسه اكا احتياجی ايچون دكل (وكان الله غنيا حميدا) الله تعالی خلقدن وعبادتلرندن غنی وذاتنده

عنهم ان الله غفور حليم)
سزدن شول كيمسه‌لركه
ايكی جمعك ملاقاتی يعنی
احد جنكی كونی يوز
چويرديلر انلر پيغمبر عليه
السلامه مخالفت وغنيمته
حرص كبی بعض عمللری
سببيله انجق شيطان انلرك
زلته طالب وانلر دخی انك
رأينه راغب اولديلر الله
تعالی انلرك توبه واعتذارلری
جهتيله كناهلرينی عفو
ايتدی تحقيق الله عظيم الشان
ذنوبی مغفرت ايدر ومذنبك
توبه‌سنه تأخير ايله عقوبتده
عجله ايتمز (ياايها الذين
امنوا لا تكونوا كالذين
كفروا وقالوا لاخوانهم
اذا ضربوا فی الارض او
كانوا غزا لو كانوا عندنا
ماماتوا وماقتلوا ليجعل الله
ذلك حسرة فی قلوبهم والله
يحيی ويميت والله بما تعملون
بصير) ای مؤمنلر سز كافر
ومنافقلر كبی اولميك كه انلر
تجارته كيدوب انده فوت
ياخود جنكه كيدوب انده
قتل اولان قرداش
واحبابلری ايچون اكر بزم
يانمزده اوليديلر اولمزلر
وقتل اولنمزلردی ديرلر
الله تعالی انلرك بو قول
واعتقادلرينی قلبلرنده غم
وحسرت اولمق ايچون قيلدی

حمید اولدی (ولله مافی السموات ومافی الارض) سموات وارض ومافیهما الله تعالینك خلقی وملکیدر جمیع مخلوقاتك اکا احتیاجی انك غناسنه دلالت ایدر ومخلوقاته افاضه ایتدیکی وجود وانواع خصایص وکالات انك حمیدیتنه شهادت ایدر (وکفی بالله وکیلا) سموات وارض ومابینهمانك امرینه الله تعالی وکیل اولمغه کافی اولدی ایمدی انی وکیل ایدینوب غیری‌یه توکل ایتمکز (ان یشأ یذهبکم ایها الناس ویأت بآخرین) یاناس اکر الله تعالی سزی دیلرسه افناء ایدوب قوم آخرین ایجاد ایدر ❀ ویاخود سزانك امرینه عصیان ایدیجك سزی اهلاك ایدوب یریکزه انك امرینه زیاده اطاعت ایدر قوم ایجاد ایدر (وکان الله علی ذلك قدیرا) الله تعالینك اعدام وایجادده قدرتی بلیغ اولدی (من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا والآخرة) برکیمسه‌که اعمال آخرتدن ایشلدیکی عمله حطام دنیاو یالذاتن دیلیه مجاهد کبی‌که جهاد ایله غنیمت دیلیه یوخسه ثواب آخرتی دیلیه ایمدی ثواب دنیا وثواب آخرت ایکیسیدخی الله تعالی عندنده در اکانولدیکه اول ایکیسندن انفسی قیوب اخسی دیلر ❀ زیرا برکیمسه‌که لله اخلاصله جهاد ایده اکا آخرتده ویریله‌جك ثوابك جنبنده غنیمت لاشیٔ مثابه‌سنده اولور ادیلکسزین دخی غنیمتك حصولی مقدر ایسه آخرت ثوابنی طلب عندنده اولدخی اولور ❀ اماکه مقصود بالذات ثواب دنیا اولیجق انکله ثواب آخرت حاصل اولمز ❀ ویاخود مراد اول نیچون ایکیسن بیله طلب ایتمز شول کیمسه کبی‌که ❀ ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة ❀ دیو ایکیسن بیله طلب ایدر (وکان الله سمیعا بصیرا) الله تعالی انلرك اقوالنه سمیع واعمالنه ونیاتلرینه بصیر اولدی هر صنفه قصدلری حسبنجه جزا ایدر (یا ایها الذین آمنوا کونوا قوامین بالقسط) یامؤمنلر عدل اوزره قیامه اجتهاد ایدك (شهداء لله) شهادتلریکزی لوجه الله حقله اقامت ایدر اولدیغکز حالده (ولو علی انفسکم) اکرچه اول شهادت کندیکز اوزره ایسه‌ده اقرار ایتمکزله ❀ زیرا شهادت حقی بیاندر کرکسه اول بیان نفسی اوزره ویا غیری اوزره اولسون (او الوالدین والاقربین) ویاخود اول شهادت والدینکز ویااقاربکز اوزره ایسه‌ده (ان یکن غنیا او فقیرا) مشهود علیه ویااول مشهودله دن هربری کرك غنی ویافقیر اولسون شهادتکزی اقامت ایدك مشهود علیه اکرچه غنی ایسه‌ده غناسیچون اندن هیبت ایتمه‌کز ❀ ودخی مشهودله اکرچه فقیر ایسه‌ده فقری ایچون اکا مرحمت ایتمه‌کز (فالله اولی بهما) الله تعالی غنی‌یه وفقیره وحاللرینه نظره اولیدر (فلا تتبعوا الهوی ان تعدلوا) ایمدی هوایه تابع اولمه‌کزکه حقدن عدول ایتمیه‌سز ❀ زیرا اکا تابع اولان لابد حقدن عدول ایدر (وان تلووا او تعرضوا) واکر شهادت حقدن ویا حکومت عدلدن السنه‌کزی تحریف ایدرسکز تاکه حقی ابطال ایده‌سکز ❀ ویاخود اداء شهادتدن اعراض ایدوب کتم ایدرسکز (فان الله کان بما تعملون خبیرا) الله تعالی سزك اعمالکزه خبیردر انك اوزره سزه جزا ایدر (یا ایها الذین آمنوا) یااهل کتابدن شونلرکه ایمانه کلدیلر ❀ روایت اولندیکه عبدالله بن سلام واصحابی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب دیدیلرکه بزسکا وکتابکه وموسایه وتوراته وعزیره ایمان کتوروب انلردن ماعدا رسوللره وکتابلره کافر اولورز اوله‌اولسه بو آیت نازل اولدی ❀ ویاخود مراد یهود ونصاری اوله یعنی شونلرکه موسایه وعیسایه

الله تعالی مشیئتیله کیمنی کاه سفر وغزاده احیا ایدر وکیمنی اقامت وحضرده اماته ایدر الله عظیم الشان اعمالکزه بصیردر (ولئن قتلتم فی سبیل الله او متم لمغفرة من الله ورحمة خیر مما یجمعون) اکر سز الله تعالی یولنده قتل اولنورسکز یاخود فراشکزده ایمانکزله فوت اولورسکز کافرلرك دنیا منافعی جمعنده اولان حیاتلرندن البته سزه خیرلو الله تعالی دن مغفرت ورحمتدر (ولئن متم او قتلتم لالی الله تحشرون) اکر سز فوت اولور یاخود فی سبیل الله قتل اولنورسکز البته عاقبت الله تعالی‌یه حشر وثوابه نائل اولورسکز (فبما رحمة من الله لنت لهم ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم فی الامر فاذا عزمت فتوکل علی الله ان الله یحب المتوکلین) الله تعالیدن سکا بو کرم ورحمتدرکه احد منهزملرینه ملایمت ایتدك اکر بداخلاق اولوب سخت دل ومرحمتسز اولیدك انلر البته سنك اطرافندن پراکنده اولورلردی امدی انلردن تقصیرانلرینی عفو ایله وانلر

ایمان کتوردیلر ❀ ویاخود مراد منافقین اوله یاشونلرکه لسانلریله ایمان کتوردیلر ویاخود مراد مسلمین اوله یعنی یامؤمنلر (آمنوا بالله ورسوله والکتاب الذی نزل علی رسوله والکتاب الذی انزل من قبل) الله تعالی‌یه ورسولی محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه واکا تنزیل ایتدیکی قرآنه واندن اول انزال ایتدیکی تورات وانجیل وزبور وسائر کتب متقدمه‌یه ایمانکز اوزره ثابت ودائم اولك (ومن یکفر بالله وملائکته وکتبه ورسله والیوم الآخر فقد ضل ضلالا بعیدا) برکیمسه‌که الله تعالی‌یه وملائکه‌سنه وکتابلرینه ورسوللرینه ویوم آخره ویامجموعندن برینه کافر اوله بر ضلاله ایرر‌که اول هدادن بعیددر (ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرا) یهوددن شونلرکه موسی علیه السلامه ایمان کتوردیلر ❀ بعده عجله عبادتلریله کافر اولدیلر ❀ بعده توراته ایمان کتوردیلر بعده عیسایه کافر اولدیلر ❀ بعده محمد علیه الصلاة کفرله کفرلرین آرتوردیلر ❀ ویاخود اهل کتابك جمیعی‌که نبیلرینه ایمان کتوردیلر بعده اکا کافر اولدیلر ❀ بعده نبیلرینه نازل اولان کتابلرینه ایمان کتوردیلر اکا کافر اولدیلر انی ترك ایتملریله ❀ بعده محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه دخی کفرلرین آرتوردیلر ویاخود قوم مرتدینکه مؤمنلر ایکن مرتد اولدیلر بعده ایمانه کلوب بعده مرتد اولدیلر ❀ بعده ردت اوزره موتله کفرلرین آرتوردیلر (لم یکن الله لیغفر لهم) الله تعالی انلری مغفرت ایدر دکلدر مادامکه انك اوزره اقامت ایده‌لر (ولا لیهدیهم سبیلا) وطریق حقه دخی هدایت ایدر دکلدر • زیرا بعیدرکه انلر کفردن توبه ایدوب ایمان اوزره ثابت اوله‌لر • دینلدیکه قچان برکافر اول مره اسلامه کلوب انك اوزره دائم اوله الله تعالی انك کفر سابقنی مغفرت ایدر واکر اسلام کلوب بعده کافر بعده مسلم بعده کافر اولورسه الله تعالی انك شول کفر سابقنی مغفرت ایتمزکه اسلامه اوزره دائم اولسه اول مغفور ایدی (بشر المنافقین بان لهم عذابا الیما) یامحمد منافقلره خبر ویرکه انلر ایچون عذاب الیم اعداد اولنمشدر (الذین یتخذون الکافرین اولیاء من دون المؤمنین) انلرکه یهود ونصارایی اصدقاء ایدینورلر مؤمنلری دکل (ایبتغون عندهم العزة) یوخسه انلردن محمد علیه السلام واصحابی رضی الله تعالی عنهم اوزره معونه وظهور ویاانلرك عندنده قوت وغلبه‌می طلب ایدرلر (فان العزة لله جمیعا) عزت ایسه جمیعا الله تعالی‌یه مخصوصه‌در تعزز ایتمزمکر اول کمسه‌که الله تعالی انی عزیز ایده نتکیم ❀ ولله العزة ولرسوله وللمؤمنین ❀ قول شریفیله اولیاسیچون انی تقدیر ایلدی (وقد نزل علیکم فی الکتاب) والحال حق جل وعلا قرآنده سزه یامنافقین تنزیل ایتدیکه (ان اذا سمعتم آیات الله یکفر بها ویستهزأ بها) قچان الله تعالینك آیتلرینه کفر ایدیلر واستهزا اولنور ایشیده‌سز (فلا تقعدوا معهم حتی یخوضوا فی حدیث غیره) ایمدی انی ایدن قومله مجالسه ایتمکز مکرکه انی ترك ایدوب حدیث آخره شروع ایده‌لر (انکم اذا مثلهم) شویله‌که سز انلرکله مجالسه ایدر وکفر واستهزالرین استماع ایلروانی انکار ایتمیوب رضا صورتن اظهار ایدرسکز کفرده سزدخی انلرك کبیسز ❀ بعض علماء اشبو آیتله اهل معاصی واهواء دن اجتنابك وجوبنه استدلال ایتدی عمر بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنه برقومی شرب خمر ایدر بولوب انلرك جمیعنی ضرب ایتدی مکر ازالرنده صائم بر رجل صالح وارایدی انی اکا

ایچون بندن مغفرت طلب ایله وانلری تطییب ایچون امر محاربه‌ده مشاوره ایله‌اندنصکره ایشکه عزیمت ایلدککده الله تعالی‌یه توکل ایله تحقیق الله عظیم توکل ایدنلری سور ❀ دینلدیکه احد غزاسنده رجعتده حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام انلره نوازش والتفات بیورمغله حق تعالی بو آیت کریمه‌ده سنك انلره حسن خلق وملایمت ونوازشك بنم کرم ورحمتمدندر بیوردی (ان ینصرکم الله فلا غالب لکم وان یخذلکم فمن ذا الذی ینصرکم من بعده وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) اکر الله تعالی یوم بدرده‌کی کبی سزه نصرت ایدرسه سزه غالب ایدر اولمز واکر اول سزی یوم احدده‌کی کبی عدم نصرتله خوار وذلیل ترك ایدرسه صکره کیم سزه نصرت ایدر امدی مؤمنلر نصرت وکرم خدایه توکل ایتسونلر (وما کان لنبی ان یغل ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة ثم توفی کل نفس ما کسبت وهم لا یظلمون) بر نبی ایچون مال غنایمه خیانت ایتمك اولمادی کیمکه

تعریف ایتدکلرنده اول دخی انلردندر دیوب بو آیتله استدلال ایتدی (ان الله جامع المنافقین والکافرین فی جهنم جمیعا) الله تعالی منافقلری وکافرلری جهنمده جمع ایدر اکر موتلری نفاق وکفر اوزره اولورسه (الذین یتربصون بکم) اول منافقلرکه سزك احوالکز تغیرنه منتظر اولورلر (فان کان لکم فتح من الله) اکر الله تعالیدن سزه ظفر وغنیمت ایررسه (قالوا الم نکن معکم) دیرلرکه بز سزك دینکزده وسزکله بیله جهادده دکلمیدك بزه دخی غنیمتدن حصه ویرك (وان کان للکافرین نصیب) واکر کافرلر ایچون دولت ومسلمین اوزره ظهور اولورسه (قالوا الم نستحوذ علیکم ونمنعکم من المؤمنین) کافرلره دیرلرکه بز اوزریکزه غالب وقتلکزه متمکن دکلمیدك ومؤمنلرك صولتن اوزریکزدن دفع ایتمدکمی انلرك قلوبنده ضعف ویرشیٔ تخییله وانلره مظاهرتده توانی ایله اعدی انلردن نائل اولدیغکز شیئه بزی دخی شریك ایدك (فالله یحکم بینکم یوم القیمة) الله تعالی یوم قیامتده مؤمنلر ایله منافقلر بینینی فصل ایدر (ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلا) الله تعالی کافرلر ایچون مؤمنلر اوزره حجتله غلبه یه مجال ویرمدی اشبو دلیلدرکه کافرلرك عبد مسلمی اشتراسی باطل اوله (ان المنافقین یخادعون الله وهو خادعهم) منافقلر الله تعالی ایله خادعین معامله سن ایدرلر لسانلریله اظهار ایمان وصدرلرنده کفری کتمانله الله تعالی دخی انلره خدعه لرینك جزاسن ایدرکه اوزرلرینه احکام مسلمینی اجرا ایدر حالبوکه عندنده اخبث کفار اولوب نارك درك اسفلی اهلندندر ویوم قیامتده مؤمنلره ویریلان نورکبی انلره دخی ویریلور مؤمنلر نورلریله صراطی کچدلر انلرك نوری انده سیونوب ظلمتده قالهلر (واذا قاموا الی الصلاة قاموا کسالی) قچان نمازه قالسه لر مکره کبی متثاقلین وکسالا اولدقلری حالده قالقارلر کمسه کوررلرسه نمازی قیلورلر ❀ والا قیلمیوب کیدرلر اشبو دلیلدرکه نمازه نشاط اوزره دخول مستحب اوله وکشی کسلانم دیمك مکروه اوله (یراؤن الناس) انی ناسه مرایات ایچون ایدرلر یوخسه امر الله ه اتباع ایچون دکل (ولا یذکرون الله الا قلیلا) الله تعالی یی آز ذکر ایدرلر انك ازاولمسی زیرا که ریاء وسمعه ایچون ایدرلر اکر اول آز ایله الله تعالینك وجهن اراده ایتسه لر چوق اولوردی ویاخود ازاولمسی الله تعالی انی قبول ایتمدیکیچوندر هرشیئکه قبول اوله اول چوق اولور (مذبذبین بین ذلك لا الی هؤلاء ولا الی هؤلاء) انلر ایمانله کفر بیننده تردد ایدرلرنه مؤمنلره ونه کافرلره منسوبلردر تصدیق ایتمزلرکه مؤمن اوله لر کفرلرین اظهار ایتمزلرکه کافر دینه لر (ومن یضلل الله فلن تجدله سبیلا) اول کمسه که الله تعالی اکا هدایت ایتمیه سن انکیچون حق وصوابه طریق بوله مزسن (یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا الکافرین اولیاء من دون المؤمنین) یا مؤمنلر اخوانکز مؤمنلری قیوب کافرلر له موالات ایتمکزکه اول منافقلر صنیعیدر ایمدی انلره تشبه ایتمکز (أتریدون ان تجعلوا لله علیکم سلطانا مبینا) دیلرمیسزکه عذابکزی ایجاب ایدر الله تعالینك اوزریکزه حجت بینه سی اوله زیرا انلرك موالاتی نفاقه دلیلدر (ان المنافقین فی الدرك الاسفل من النار) منافقلر ناردن درك اسفلده عذاب اولنورلر ❀ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدرانده کلیدلی تیموردن تابوتلر ایچنده اولورلر منافقلرك عذابی سائر کفره دن اشد اولمسنك حکمتی بودرکه انلر کفره نك اخبثیدر کفرلرینه اسلامی استهزاء ومسلمینی خداع

بوخیانتی ایدرسه قیامتده بوغازنده اول خیانت زنجیریله کتوریلور بعده نفسك کلیسی کسب ایتدیکی خیر وشرایله جزا الور واولکونده کیمسه لر ظلم اولنمزلر ❀ مرویدرکه غنایم بدرده بر قرمزی قطیفه غائب اولمغله بعض منافقلر ظن ایده رزکه انی رسول الله آلمش اوله دیدیلر الله تعالی حبیبنك وسائر انبیانك خیانتدن ذمتلرینی تبریه ضمننده ❀ وما کان لنبی ان یغل ❀ بیوردی (افمن اتبع رضوان الله کمن باء بسخط من الله ومأویه جهنم وبئس المصیر) الله تعالینك رضاسنه تبعیتله خیانتدن صاقنن کیمسه خیانتله اللهك غضبنه اوغرایان کیمسه کبی اولورمیکه انلرك مکانلری محل تسبیح اولان نار جهنمدر (هم درجات عند الله والله بصیر بما یعملون) اول خیانتدن محترز امین کیمسه لره عند الله درجات رفیعه واردر الله تعالی امین وخائنی کوریجی وجزالرینی ویریجیدر (لقد من الله علی المؤمنین اذ بعث فیهم رسولا من انفسهم یتلو علیهم ایاته ویزکیهم ویعلمهم الکتاب والحکمة وان

شرینی دخی ضم ایتمشلردر (ولن تجدلهم نصیرا) سن انلر ایچون عذابدن منع ایدر نصیر بوله مزسن (الا الذین تابوا) مکر شونلرکه نفاقدن توبه ایده لر (واصلحوا) وحال نفاقده کی اسرار واحواللرندن افساد ایتدکلرینی اصلاح ایده لر (واعتصموا بالله) والله تعالی یه وثوق ایدوب دین مختاری تمسك ایده لر (واخلصوا دینهم لله) وطاعتارین لله خالص ایده لر (فاولئك مع المؤمنین) ایمدی انلر دنیاده وآخرتده مؤمنلر ایله در (وسوف یؤت الله المؤمنین اجرا عظیما) آخرتده ایسه الله تعالی مؤمنلره اجر عظیم ویریسردر اویله اولسه انده انلره مشارك ومساهم اولورلر (مایفعل الله بعذابکم ان شکرتم وآمنتم) اکر الله تعالی یه ایمان کتوروب سزه ویردیکی نعمتلره شکر ایدرسکز سزه عذابله نه دیلرسزه غیظمی واردر انکله تشفی ایده ویا انکله بر ضرری دفع ایده ویا انکله بر نفعی جلب ایده حالبوکه اول نفع وضرردن غنی متعالدر بلکه کفره مصر اولانه عقاب ایدر زیرا اکا اصرار سوء مزاج کیدرکه مرضی مؤدی اولور قچانکه اول ایمان وشکرله زائل اوله واندن نفسنی تنقیه ایده تبعه سندن قورتیلور ❀ شکری ایمان اوزره تقدیم ایلدی زیراکه ناظر اولا نعمتی ادراك ایدوب شکر مبهمله شکر ایدر بعده امعان نظرله منعمی بیلوب اکا ایمان کتورر ❀ دینلدیکه آیتك معناسی الله تعالی مؤمن شاکره عذاب ایتمز زیرا انك عبادینه تعذیبی نه ملکن ارتورر ونه انلره عقوبتك ترکی ملکنه نقص ویرر وشکر کفرك ضدیدر کفر ایسه ستر نعمتدر وشکر انی اظهار اولور (وکان الله شاکرا علیما) الله تعالی عبادنه ثوابك ایرکورر انلردن عمل قلیله راضی اولوب مقابله سنده اجر جزیل ویرروشکر وایمانلرینك حقنی بیلور (لا یحب الله الجهر بالسوء من القول الا من ظلم) الله تعالی قول قبیح ایله جهر ایتمکی سومز مکرکه مظلوم ظالمنه بددعا ایله ویااندن تظلمه جهر ایده واکر ظالم انی شتم ایتدکده اول دخی انك مثلیله زیاده سز شتم ایتسه جائز اولور ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم المتسابان ماقالا فعلی البادی مالم یعتد المظلوم ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر ایکی کشینك سب ایدشملرینك وبالی اول سبی بدأ ایده نك اوزره در مادامکه مظلوم سبده ظالم اوزره تجاوز ایتمیه ❀ مجاهد ایدر اشبو آیت ضیف حقنده درکه بر قومه نزول ایتدیکنده اکا ضیافت ویا ضیافتده احسان ایتمیه لر انکیچون انلردن شکایت ویاسوء صنیعلرین حکایت ایتمسی جائز اولور ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان نزلتم بقوم فامروا لکم بما ینبغی للضیف فاقبلوا فان لم یفعلوا فخذوا منهم حق الضیف الذی ینبغی لهم ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قچان بر قومه نزول ایتدیککزده ضیفه لایق اولورشیٔ سزه کتوررلرسه انی قبول ایدك والا ضیفه لایق اولور حقی انلردن اخذ ایدك (وکان الله سمیعا علیما) الله تعالی مظلومك دعاسن ایشیدر ظالمك مستحق اولدیغی عقابی بیلور (ان تبدوا خیرا اوتخفوه) اکر طاعت وبری اظهار ویا اسرار ایدرسکز (او تعفوا عن سوء) ویاسزه ایشلنن اسائتی عفو ایدوب مؤاخذه ایتمزسکز (فان الله کان عفوا قدیرا) الله تعالی انتقامه قدرتی کامله ایکن عصاتك کثیرین عفو ایدر ایمدی سزا کااولی سزکه یوم قیامتده ❀ هل جزاء الاحسان الا الاحسان ❀ فحواسنجه سز دخی عفوله جزا اولنورسز ❀ اشبونده مظلومی مکارم اخلاقه ترغیب واردر (ان الذین یکفرون بالله ورسله) شونلرکه الله تعالی یه ورسوللرینه کافر

کانوا من قبل لفی ضلال مبین) تحقیق الله تعالی مؤمنلر اوزرینه زیاده انعام ایلدی زیرا انلرك کندو جنسندن رسول کوندردیکه انلره آیات قرآنیه یی تلاوت ایدر وانلری دنس طبیعیه وسوء عقایددن تطهیر ایدر وانلره معارف شرعیه وعقلیه یی تعلیم ایدر حالبوکه انلر بعثت رسولدن مقدم ضلال ظاهرده ایدیلر (او لما اصابتکم مصیبة قد اصبتم مثلیها قلتم انی هذا قل هو من عند انفسکم ان الله علی کل شیٔ قدیر) یوم احدده سزه اصابت ایدن مصیبتده سزدن یتمش کشی قتل اولندقده یوم بدرده مشرکلردن ایکی قات که یتمش کشی مقتول ویتمش کیمسه اسیر اولمشیکن سز پیغمبر علیه الصلاة والسلام بزمله وبز مسلمان ایکن بو مصیبت بزه ندن اولدی دیدیکز سن انلره دیکه بو نفسکزدندرکه رسول اللهه مخالفت ایتدیکز تحقیق الله عظیم الشان نصرت وهزیمتدن هرشیئه قادردر (وما اصابکم یوم التقی الجمعان فباذن الله ولیعلم المؤمنین) ایکی جمعك یعنی مؤمنین ایله مشرکینك

اولورلر يهودكبي كه موسى عليه السلامه وتوراته وعزيره ايمان كتوروب عيسى عليه السلامه وانجيله ومحمد صلى الله تعالى عليه وسلمه وقرآنه كافر اولديلر (ويريدون ان يفرقوا بين الله ورسله) والله تعالى ايله رسوللرى بيننى تفريق اراده ايده لر (ويقولون نؤمن ببعض ونكفر ببعض) ورسوللرك كيمنه مؤمن وكيمنه كافر اولورز ديرلر (ويريدون ان يتخذوا بين ذلك سبيلا) وانكله ايمان وكفر بيننده طريق وسط اتخاذين ديلرلركه حالبوكه واسطه يوقدر زيراكه حق مختلف اولمز شول سيبدنكه الله تعالى يه ايمانك تمامى رسوللرينك جيعنه ايمانله وتبليغ ايتدكلرينك تفصيل واجمالنه تصديق ايله در زيراكه انك بعضنه كافر اولان ضلالده كلنه كافر كيدر (اولئك هم الكافرون حقا) ايعدى انلر كفرده كاملردر بعضنه اولان ايمانلرى معتبر اولمز (واعتدنا للكافرين عذابا مهينا) رسوللرك جيعنه وكرك بعضنه كافر اولنلر ايچون بر عذاب مهين اعداد ايتدك (والذين آمنوا بالله ورسله ولم يفرقوا بين احد منهم) وشونلركه الله تعالى يه ورسوللرينك جيعنه ايمان كتورديلر يوخسه بعضنه ايمان وبعضنه كفرله بينلرك تفريق ايتمديلر (اولئك سوف يؤتيهم اجورهم) ايعدى الله تعالى انلره اجور موعوده لرينى يوم قيامتده ويرسردر (وكان الله غفورا رحيما) الله تعالى انلره تفريطلرينى مغفرت وحسناتلرينى تضعيفله رحمت ايدر (يسألك اهل الكتاب ان تنزل عليهم كتابا من السماء) يا محمد اهل كتاب سندن ديلرلركه انلر اوزره سمادن كتاب تنزيل ايده سن ۞ روايت اولنديكه احبار يهود پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديلركه اكر نبوت دعواسنده صادق ايسك سمادن بزه جملة بركتاب كتور موسى عليه السلام كتورديكى كبى وياخود الواح اوزره خط سماوى ايله يازيلو بركتاب كتور موسى عليه السلامك توراتى كبى وياخود بركتاب كتوركه نزول ايدركن بز آنى كوره وز (فقد سألوا موسى اكبر من ذلك) اكر انلرك بو سؤالن استكبار ايدرسك انلر بوندن اكبر شيئ موسى عليه السلامدن سؤال ايتمشلردى اشبو سؤالى ايدن انلرك آبائى ايكن انلرك كندولرينه اسناد اولندى ۞ زيراكه آباءلرينك مذهبن اخذ ايتمشلردر وآباءلرينك اول عرق فاسدى كنديلرده راسخ اولمشدر يا محمد انلرك سكا اشبو اقتراحى اول جهالات وخيالاتلرى دكلدر (فقالوا ارنا الله جهرة) الله تعالى يى بزه آشكاره كوستر كل ديديلر (فاخذتهم الصاعقة بظلمهم) تعنتلرى واول حالده انلره حصولى محال اولان شيئ سؤاللرى سببيله سمادن بر نار كلوب انلرى اهلاك ايتدى (ثم اتخذوا العجل من بعد ماجاءتهم البينات) بو سؤالدن وموسى عليه السلامك نبوتنه دلالت ايدر آيات ومعجزات مجيئندنصكره موسى عليه السلامك غيبتى حالنده عجلى آلهه اتخاذ ايدوب اكا عبادت ايتديلر (فعفونا عن ذلك) بو جله يى توبه ايتمرلريله انلرى عفو ايتدك يوخسه استيصال ايتمدك ايعدى بونلر دخى توبه ايتسونلركه آباءلرى كبى انلرى دخى عفو ايده وز (وآتينا موسى سلطانا مبينا) وموسايه انلرك اوزره تسلط ظاهر ويردك شول وقتكه عجلى آلهه اتخاذ ايتدكلرينه توبه ايچون كنديلرينى قتله امر ايلدى (ورفعنا فوقهم الطور بميثاقهم) وميثاقى قبول ايتسونلر ايچون فوقلرينه ظله كبى طورى رفع ايتدك شول وقتكه توراتى تصديق ايدوب شرايعنى قبولدن ابا ايتديلر (وقلنا لهم ادخلوا الباب سجدا) وموسى عليه السلامك لسانيله انلره اريحا قپوسندن بيلاريكزى اكش اولديغكز حالده كيرك ديدك (وقلنا لهم لاتعدوا فى السبت) وداود ويا موسى

احدده ملاقاتى كونى سزه اصابت ايدن الله تعالينك قضاسيله در ومؤمنلرك ثباتنى اظهار وتمييز ايچوندر (وليعلم الذين نافقوا وقيل لهم تعالوا اقاتلوا فى سبيل الله او ادفعوا قالوا لو نعلم قتالا لاتبعناكم هم للكفر يومئذ اقرب منهم للايمان يقولون بافواههم ماليس فى قلوبهم والله اعلم بما يكتمون) ودخى منافقلرك نفاق وخصومتلرينى اظهار وتمييز ايچوندركه انلره كلك فى سبيل الله مقاتله ايدك ياخود مجاهدلرك ايچنده بولنوب عسكرده كثرت كورنمكله دشمنى اموال واولاديكز اوزرندن دفعه سبب اولك دينلدكده انلر اكر رسم حربى بيليدك سزه تابع اولوردق ديديلر اول منافقلر اولكونده نصرت جهتيله اهل كفره تقربلرى اهل ايمانه تقربلرندن زياده در انلر قلبلرنده اولميان شيئ لسانلريله سويلرلر الله عظيم الشان انلرك كتم ايتدكلرى شيئ بيلور (الذين قالوا لاخوانهم وقعدوا لو اطاعونا ماقتلوا قل فادرؤا عن انفسكم الموت ان كنتم صادقين) اول منافقلركه يوم احدده مدينه ده قاعدلر ايدى

لسانيله انلره يوم سبتده سمك اخذندن وسائر اعمالدن سزه حرام ايتديكمزى استحلال الله امر عزيزه مخالفت ايتمكز ديدك (واخذنا منهم ميثاقا غليظا) وانك اوزره انلردن عهد شديد اخذ ايلدك كه اول انلرك الله تعالينك امرينى ايشتدك واكا اطاعت ايدك ديملرى ۞ بعده اول عهدى صيديلر وميثاقى نقض ايتديلر (فبما نقضهم ميثاقهم) بز انلره ايشالديكمزى ايشالدك شول سيبدنكه ميثاقلرين نقض ايتديلر (وكفرهم بآيات الله) والله تعالينك آيتلرينى انكار ايتديلر (وقتلهم الانبياء بغير حق) وپيغمبرلرين ناحق يره قتل ايتديلر (وقولهم قلوبنا غلف) وقلوبمز ذات غلافدر سنك حديث ودعوتكى فهم ايتمز ديديلر (بل طبع الله عليها بكفرهم) بلكه الله تعالى كفرلرى سببيله قلبلرين علمدن محجوبه قيلدى وآيات تدبرينه ومواعظ تذكرينه توفيقن منع ايتدى (فلا يؤمنون الا قليلا) ايعدى انلردن ايمان كلمز الا آزكمسه لر كلور (وبكفرهم) وعيسايه كفرلرى (وقولهم على مريم بهتانا عظيما) ومريم اوزره زنايه نسبتله بهتان عظيم اسنادلرى سببيله دخى قلبلرين علمدن محجوبه قيلدى (وقولهم) ودخى شول قوللرى سببيله كه (انا قتلنا المسيح عيسى ابن مريم رسول الله) بز عيسى مسيح ابن مريم رسول اللهى قتل ايتدك يعنى كه اول انلرك زعمنده رسول اللهدر وياخود اكا رسول الله ديملرى استهزاء طريقى اوزره اوله وياخود اول انك مدحنى الله تعاليدن استئناف اوله وياخود انلرك ذكر قبيحى مكاننه ذكر حسنى وضع اوله (وماقتلوه وماصلبوه ولكن شبه لهم) حالبوكه انلر انى نه قتل ونه صلب ايتديلر بلكه انك قتلنى قصد ايدنلردن برينك صورتى عيسانك صورتنه بكزديلوب انى عيسى زعميله قتل ايتديلر ۞ روايت اولنديكه وقتاكه يهوددن برجماعت عيسى عليه السلامه وانا سنه سب ايتديلر عيسى عليه السلامك بددعاسيله حق تعالى انلرك صورتلرينى قرده وخنازير صورتنه تحويل ايتدى اويله اولسه يهودانك قتلنه اتفاق ايتديلر حق تعالى اكا انلرك اول اتفاقن بيلديروب وانى سمايه رفع ايدر ايدوكنى خبرويردى عيسى عليه السلام اصحابنه ديديكه قنغيكز راضى اولوركه بنم شبهم اكا القاء اولنوب قتل وصلب ايديله وجنته كيره ارالرندن برى اكا راضى اولنجق حق تعالى انى عيسايه بكزر صورتنه تحويل ايتدى يهود انى عيسى ظنيله طوتديلر قتل وصلب ايتديلر ۞ دينلديكه انك شبهى بر رجل منافقه القاء اولنديكه عيسى عليه السلامدن چيقوب يهوده انى دلالت ايتدى اول قتل وصلب اولندى ۞ دينلديكه يهوددن ططيانوس نام رجل عيسى عليه السلام اولديغى بيته كيروب انى انده بولدى حق تعالى عيسانك شبهن انك اوزره القاء ايدوب چيقديغنده عيسى ظنيله انى اخذ وصلب ايتديلر (وان الذين اختلفوا فيه لفى شك منه) عيسى عليه السلامك شاننده اختلاف ايدنلر اندن ترددده درلر وقعۀ مذكوره واقع اولنجق ناس انك امرنده اختلاف ايتديلر ۞ يهودك بعضى ديديلركه اول كاذب ايدى بز انى حقا قتل ايلدك وآخرون تردد ايدوب بعضلرى ديديكه بو قتل اولنان عيسى ايسه يارم صاحبمز نيجه اولدى وبعضيلر ديديكه بو مقتولك وجهى عيسى وجهيدر وبدنى صاحبمز بدنيدر وعيسانك حق تعالى بنى سمايه رفع ايدر ديديكنى ايشيدن ديديكه اول سمايه رفع اولندى وبر قوم ديديلركه ناسوت صلب اولنوب لاهوت صعود ايتدى (مالهم به من علم الا اتباع الظن) حق تعالى ايدر انلرك عيسانك قتلنه وياعدم قتلنه يقينلرى يوقدر بلكه انى قتل ايتدى ديملرى ظنه اتباعله در (وماقتلوه يقينا) انلر عيسى عليه السلامى زعملر نجه متيقنين اولدقلرى

اولكونده مقتول اقربا وهمحاللرى حقنده ديديلر كه اكر انلر بزه اطاعت ايدوب مدينه دن كتمش اولسلردى قتل اولنمزلر دى سن انلره ديكه امدى نفسلريكزدن موتى دفع ايليك اكر صادقلردن ايسه كز ۰ كشافده منافقلر بو كلامى سويلدكلرى كون انلردن يتمش كشى فوت اولدى ديو تسطير اولنمش (ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون فرحين بما اتيهم الله من فضله ويستبشرون بالذين لم يلحقوا بهم من خلفهم الا خوف عليهم ولاهم يحزنون) صدق نيتله فى سبيل الله قتل اولنلرى سز اموات ظن ايتميك بلكه انلر ربلرى عندنده ديريلردر والله تعالى فضل وكرمندن انلره ويرديكى شرف ونعمتدن فرح ومسرتده اوله رق جنت ميوه لريله رزقلنورلر وقتل اولنميوب كندولر دنصكره قلان اخوانلرينه كندولرينك نائل اولدقلرى دولتلرنده قطعا خوف وحزن اولمديغنى تبشير وتعريف ايتمك استرلر

حالده قتل ایتمدیلر ویاخود آنی یقین اوزره بیلمدیلر (بل رفعه الله الیه) بلکه الله تعالی آنی سمایه حفظنده رفع ایلدی ❁ دینلدیکه اول شهر رمضانده لیلهٔ قدرده ایدی ویا یوم عاشوراده بین الصلاتینده ایدی (وکان الله عزیزا حکیما) الله تعالی عزیزدر ارادتندن آنی منع ایدر اولمز و حکیمدر هر امرنده حکمتن اجرا ایدر (وان من اهل الکتاب الا لیؤمنن به قبل موته) یهود و نصارادن هیچ برکسه اولمزکه الا اول موتندن اول اگرچه روحنك زهوق حیننده ایسه ده عیسی علیه السلام الله تعالینك عبدی ورسولی ایدوکنه لابد ایمان کتوررلر حالبوکه اول ایمانلری کندولره نفع ایتمز ❁ دینلدیکه یعنی عیسی علیه السلام سمادن نزول ایتدیکنده هر ملتك اهلی اکا ایمان کتوره ❁ روایت اولندیکه دجال چیقدیغنده عیسی علیه السلام سمادن نزول ایدوب آنی اولدیره بعده قرق ییل یریوزنده مکث ایدوب وفات ایده مسلمون جنازه سی اوزره نمازین قیله لر ❁ دینلدیکه یعنی هر کتابی وفات ایدر اولدیغنده لابد محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه ایمان کتوریسردر ویاخود هر کتابی معاینه عندنده الله تعالی یه ایمان کتوره حالبوکه اول ایمان انلره نفع ایتمیه (ویوم القیامة یکون علیهم شهیدا) ویوم قیامتده عیسی علیه السلام اهل کتاب اوزره شاهد اولیسردر یهود اوزره آنك رسالتن تکذیب ایتدکلرینه ونصاری اوزره اکا ابن الله دیو افتراء ایتدکلرینه شهادت ایدیسردر (فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم) یهودك نقض میثاقلری وآیات اللهه کفرلری مریم اوزره بهتانلری وعیسایی قتل ایتدك دیو قوللری ایله ایتدکلری ظلم سببیله انلره حلال اولان طیباتی حرام ایتدك که اول سورهٔ انعامده ❁ وعلی الذین هادوا حرمنا ❁ آیتنده ذکر اولناندر (وبصدهم عن سبیل الله کثیرا) ودین اللهدن کندیلرین وناسك کثیرین صرفلری سببیله (واخذهم الربوا وقد نهوا عنه) وربایی اخذلری سببیله حالبوکه انلر آندن نهی اولنمشیدی (واکلهم اموال الناس بالباطل) وناسك اموالنی رشوت وسائر وجوه محرمه ایله اکللری سببیله انلره حلال اولان طیباتی حرام ایتدك هر بارکه انلر بر کبیره یی ارتکاب ایتسه‌لر طیباتدن بر شیء انلره حرام قیلنوردی (واعتدنا للکافرین منهم عذابا الیما) بز کافرلر ایچون عذاب الیم تهیئه ایتدك (لکن الراسخون فی العلم منهم) لکن انلردن علمده راسخلر عبدالله بن سلام واصحابی کبی (والمؤمنون) ومهاجرین وانصاردن مؤمنلر (یؤمنون بما انزل الیك وما انزل من قبلك) سکا انزال اولنان قرآنه وسندن اول انزال اولنان کتب متقدمه یه ایمان کتوررلر (والمقیمین الصلاة) ونمازی اقامت ایدنلره یعنی انبیایه دخی ایمان کتوررلر (والمؤتون الزکاة) وزکاتلرین اداء ایدنلر (والمؤمنون بالله والیوم الآخر) والله تعالی یه ویوم آخره ایمان کتورنلر (اولئك سنؤتیهم اجرا عظیما) ایمدی انلر ایمان صحیحله عمل صالح بیننی جمعلری اوزره انلره اجر عظیم ویریسرز (انا اوحینا الیك کما اوحینا الی نوح والنبیین من بعده) یا محمد بز سکا وحی ایتدك نوح نبی یه اندنصکره کلان انبیا و مرسلیندن برجماعته ذکرینی حق جل وعلا نوح علیه السلامله بدأ ایلدی زیرا آدم علیه السلام کبی اول دخی ابو البشردر وانبیاء شریعتك اولیدر وشرکدن امتن اول انذار ایدن ودعوتن رد ایتدکلری ایچون بددعاسیله امتن اول هلاك ایدر اولدر ❁ وعمرده انبیانك اطولیدر ومعجزه سی آنك نفسنده ایدیکه بیك ییل معمر اولمشیکن نه بر دیشی دوشدی ونه بر قیلی آغاردی ونه قوتی اکسلدی ونه طول عمرنده قومنك اذاسنده آنك کبی هیچ بر پیغمبر صبر قیلمدی (واوحینا الی ابرهیم واسمعیل واسحاق ویعقوب والاسباط) ودخی ابراهیم علیه السلامه

❁ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه حضرت رسالتپناه علیه السلام صحابه یه بیورمشلرکه ارواح شهدا یشل قوشلر جوفلرنده جنتك نهرلرینه کیدوب اثمار جنتدن اکل وظل عرشده معلق قندیللرده قرار ایدرلر ❁ بو آیت کریمه دلالت ایدرکه انسان هیکل مخصوصه اولمیوب بلکه بذاته بر جوهر مدرك اوله‌که بدنك خرابیله فانی اولمیه وانك ادراك وتألم والتذاذی اکا متوقف اولمیه حق تعالینك آل فرعون حقنده ❁ النار یعرضون علیها ❁ قول شریفی اول معنایی تأیید ایدر (یستبشرون بنعمة من الله وفضل وان الله لا یضیع اجر المؤمنین) الله تعالیدن احسان اولنان جنت ونعمت وفضل ایله شادمانی واستبشار ایدرلر والله تعالی مؤمنلرك اجرینی ضایع ایتمدیکنی تیقن ایدرلر (الذین استجابوا لله والرسول من بعد ما اصابهم القرح للذین احسنوا منهم واتقوا اجر عظیم) اول مؤمنلرکه یوم احدده مجروح اولدقلرندنصکره انلر الله تعالینك ورسولنك امرینه اجابت ایتدیلر انلردن احسن اطاعتله مخالفتدن

وحی ایتدك که اول اولوا العزم انبیانك اولیدر ودخی اشراف انبیادن اسمعیل واسحاق ویعقوب واولاد یعقوبه وحی ایتدك (وعیسی وایوب ویونس وهرون وسلیمان) واولوا العزم انبیانك آخری عیسایه ودخی یونس وهارون وسلیمانه وحی ایتدك (وآتینا داود زبورا) وداود علیه السلامه زبور نام کتابی ویردك که اول تحمید وتمجید والله تعالی یه ثنایی مشتمل ایدی ❁ دینلدیکه داود علیه السلام بریه یه چیقاردی طوروب زبوری اوقوردی وانك خلفنده بنو اسرائیلك علماسی وعلما خلفنده ناس وناس خلفنده جن وجن خلفنده شیاطین طوررردی وجبالك دوابی قارشوسنده طوروب تعجبله دیکلشورلردی وقوشلر ایسه باشلری اوزره قناد آچوب هواده قرار قیلورلردی (ورسلا قد قصصناهم علیك من قبل ورسلا لم نقصصهم علیك) ودخی شول رسوللره وحی ایتدیکمز کبی که انلرك کیملرینی بوندن اول سکا ذکر ایتدك وکیملرینی سکا ذکر ایتمدك ❁ ابو ذر رضی الله تعالی عنه ایدر دیدمکه یا رسول الله انبیانك و مرسلینك عددلری نه‌کلو ایدی ❁ دیدیکه انبیانك عددی یوز یکرمی درت بیکدر انلردن رسالتله ممتاز اولنلر اوچیوز اون اوچدر (وکلم الله موسی تکلیما) والله تعالی موسایه سویلدیکه اول مراتب وحیك منتهاسیدر الله تعالی آنی کلامله تخصیص ایتدی حالبوکه آنك غیریه دخی سویلمشدر زیراکه حق تعالینك کلام ووحیی واسطه سز ایدی ویاخود بر کلامله ایدیکه اول آنی قومنه تبلیغ ایتمدی وآنی تبلیغه امر اولنمدی (رسلا مبشرین ومنذرین) شول رسوللره وحی ایتدك که انلر ایمان اهلنه جنتله تبشیر ایدر وکفر اهلنی نارله انذار ایدردی (لئلا یکون للناس علی الله حجة بعد الرسل) تاکه ناسك یوم قیامتده الله تعالی یه رسل ارسالندنصکره منازعه یه حجتلری اولمیه شول وجهله کیم یاربنا اگر دنیاده بزه رسول ارسال ایتمش اولسیدك سکا ایمان کتوررز وامریکه اطاعت قیلوردق اگرچه حق تعالی ناسه رسول کوندرمسه عدل اولوردی زیراکه عقل آنك وحدانیتنی تعریف ایدر لکن رسول ارسالیله فضل ایلدی تاکه نظره تنبیه اوله ❁ اشبو آیتده تنبیه واردرکه ناسه انبیاء بعثتی ضرورتله اوله جزئیات مصالح ادراکندن کلك وکلیات مصالح ادراکندن اکثرك قصوری اولدیغیچون ❁ فی الحدیث لا احد احب الیه العذر من الله ومن اجل ذلك بعث المنذرین والمبشرین ولا احد احب الیه المدحة من الله ومن اجل ذلك وعد الجنة ❁ حدیث شریفنده وارد اولدیکه الله تعالیدن زیاده عذری سور احد یوقدر اول اجلدن ناسه انذار وتبشیر ایچون رسوللر کوندردی وینه اندن زیاده مدحه‌یی سور احد یوقدر اول اجلدن مؤمنلره جنت وعد ایلدی (وکان الله عزیزا حکیما) الله تعالی ارادتنده غالب وتدبیرنده حکیم اولدی (لکن الله یشهد بما انزل الیك) مکه‌نك رؤساسی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب دیدیلرکه یهوده بز سنك شانکدن وانلرك کتابلرنده سنك وصفن کیفیتندن سؤال ایدوب بزه بلمزز دیو جواب ویردیلر ودخی یهوددن برجماعت پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلیجك اول انلره والله سزبنم رسول الله ایدیکمی بیلورسز دیدی انلر ایسه بیلمزز دیجك اشبو آیت نازل اولدی یعنی انلر اکا شهادت ایتمزلرسه لکن الله تعالی آنی اثبات وتقریر ایدر سکا انزال ایتدیکی قرآن معجزه‌له که اول سنك نبوتکه دلالت ایدر

اتقا ایدنلر ایچون اجر عظیم واردر (الذین قال لهم الناس ان الناس قد جمعوا لکم فاخشوهم فزادهم ایمانا وقالوا حسبنا الله ونعم الوکیل) ❁ اول اجابت ایدن مؤمنلره تخویف ایچون ناس ❁ یعنی عبد قیسدن رکب یا نعیم بن مسعود الاشجعی ❁ آدملر ایله دیدیلرکه ناس سزکله مقاتله ایچون ❁ یعنی ابی سفیان واصحابی ❁ جمع اولمشلردر انلر ایله مقاتله‌یه قدرتکز یوقدر حذر اوزره اوله‌سز انلرك اول تخویف ضمننده اولان کلاملری مؤمنلرك ایمان ویقینلرینی وجسارتلرینی زیاده ایدوب الله عظیم الشان بزه کافیدر وانك نصرت وعنایتی بزه نه کوزل وکیلدر دیدیلر (فانقلبوا بنعمة من الله وفضل لم یمسسهم سوء واتبعوا رضوان الله والله ذو فضل عظیم) اولحالدن بر ضرر مس ایتمکسزین الله تعالیدن سلامت نعمتی وتجارت ربحیله دوندیلر وجرأتله رضاء اللهه تابع اولدیلر الله عظیم الشان فضل عظیم صاحبیدر ❁ مرویدرکه سید عالم صلی الله علیه وسلم معرکهٔ احدکه شوالك یدنجی سبت کونی ایدی مدینه‌یه کلوب فرداسی بازار کونی

(انزله بعلمه) انى علم خاصنه ملتبس اولديغى حالده انزال ايتديكه اول انك نظمى تأليفنه عليمدركه اول نظمدن هر بليغ عاجز اولور وياخود شول كمسه‌نك حالنه عليمدركه اول نبوته مستعد اولور ويا اكا كتاب نزولنه اهل اولور وياخود انى شول عمليله انزال ايتديكه ناس معاش ومعادلرنده اكا محتاج اولور (والملائكة يشهدون) وملائكه دخى كذلك سنك نبوتكه شهادت ايدرلر اشبونده تنبيه واردركه ملائكه استرلركه دعواى نبوتك صحتن بيله‌لر بروجه اوزره كيم نظر وتأملدن استغنا اوله اشبو نوع ملك خواصندندر يوخسه انسان ايچون انك امثاليله نظر وتأملك غيريله علمه سبيل يوقدر ايمدى انلر نظر صحيحله نظر ايتسه‌لردى سنك نبوتكى بيلوب اكا شهادت ايده‌لردى ملائكه‌نك انى بيلوب شهادت ايتملرى كبى (وكفى بالله شهيدا) الله تعالينك حججدن صحت نبوتك اوزره اقامت ايتديكى كافى اولوب غيرايله استشهاددن غنا ويردى (ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله قد ضلوا ضلالا بعيدا) شونلركه كافر اولوب ناسى طريق هدادن صرف ايتديلر حقدن بعيد ضلاله ايرديلر زيراكه ضلال واضلال بينى جمع ايتديلر مضل ايسه ضلاله اغرق وضلالدن انقلاعى ابعددر (ان الذين كفروا وظلموا) شونلركه الله تعالى‌يه كافر اولوب ومحمد صلى الله تعالى عليه وسلمك نبوتنه انكارله وياناسى طريق صلاح وخلاصدن صدله انلره ظلم ايتديلر اشبو آيت دلالت ايدركه كفار فروعله مخاطب اوله‌لر زيرا انلركله مراد كفرله ظلم بينى جمع ايدنلردر (لم يكن الله ليغفر لهم) الله تعالى انلرى مغفرت ايدردكلدر مادامكه كفر وظلملرى اوزره اصرار ايده‌لر (ولا ليهديهم طريقا) وطريق حقه ارشاد ايدردخى دكلدر (الا طريق جهنم) الا جهنم طريقنه جر ايدر كفر وعملى تيسير ايدر حتى كه انكله يوم قيامتده اكا ايردينلديكه موقفده اهل ايمانه بر طريق كوستريلوب اكا سلوكله جنته ايره‌لر واهل كفره دخى بر طريق كوستريلوب اكا سلوكله ناره ايره‌لر (خالدين فيها ابدا) انده عذابده دائمين اولدقلرى حالده (وكان ذلك على الله يسيرا) انلرك انده عذابده دوام وخلودلرى الله تعالى‌يه آسان اولدى (يا ايها الناس قد جاءكم الرسول بالحق من ربكم) ياناس ربكز جل شانه‌دن سزه رسولى محمد صلى الله تعالى عليه وسلم صدقى وياشرعى وياكلمهٔ توحيدى ملابس اولديغى حالده كلدى (فآمنوا خيرا لكم) ايمدى ايمانه كلك كه سزه ايمان خيرلو اوله (وان تكفروا فان لله ما فى السموات والارض) واكر كافر اولورسكز الله تعالى سزدن غنيدر كفركزدن متضرر اولمز ايمانكزله منتفع اولمديغى كبى زيرا سموات وارضده‌كى اشيانك جميعى انك خلق وملكيدر (وكان الله عليما حكيما) الله تعالى انلرك احوالنى بيلور وامرلرنده حكمتن اجرا قيلور (يا اهل الكتاب لا تغلوا فى دينكم) يا يهود ويا نصارى دينكزده غلو ايتمكز اما يهودك غلوسى عيسى عليه السلام حقنده حاشا زنادن حاصل اولمشدر ديملريدر ونصارانك غلوسى انك امرنده درت صنف اولملريدر ❁ اول يعقوبيه وملكائيه ونسطوريه ومرقوسيه‌در اما ايكى اولكى انى حاشا اللهدر ديديلر ❁ ونسطوريه عيسى ابن اللهدر ديديلر ومرقوسيه انى ثالث ثلاثه‌در ديديلر ❁ اشبو اعتقادات باطله‌نك اوچنى دخى يهوددن بولس نام رجل انلره القاء ايلدى ❁ روايت اولنديكه عيسى عليه السلامك سمايه رفعندنصكره نصارى سكسان بريل دين اسلام اوزره اولديلر تا شول وقته دكين كه انلرايله يهود بيننده حرب واقع اولدى مكر يهودده

يالكز احد معركه‌سنده بولنان عسكره امر وفرمان ايدوب اول امره اطاعتله مجروحلر دخى معاچيقوب تعقيب دشمن ايچون مكه طرفنه توجه ومدينه‌دن سكز ميل حمراء الاسد نام محله نزول ايله بازارايرتسى كيجه‌سى عظيم آتشلر ياقوب افشاى جلادت ايلديلركه عدم فتور وانكسارلرى آشكار اولدى اوته طرفده ابو سفيان احددن رجوعندن صكره نادم اولوب تكرار عسكر اسلام اوزرينه عزيمته قصد ايتمشيدى حضرت پيغمبر عليه السلامك حمراء الاسده كلدكلرينى ايشتدكده انهزام صورتنده مكه‌يه كيدركن مدينه‌يه تجارت ايچون كيدن عبد قيسدن بر كيمسنه‌يه ياخود نعيم بن مسعوده راست كلوب ديديكه سكا اون دوه ويررم محمديانى نه محلده بولورسك بزم عسكرمزك كثرت وقوتندن بحث وانلرى تخويفله تأخير ايله ديو سپارش ايلدى نعيم كلوب هرچند اعظام ايلديسه مؤمنلر (حسبنا الله ونعم الوكيل) جوابنى ويرديلر على قول پيغمبر عليه السلام حمراء الاسددن مدينه‌يه

بولس دينور بر رجل شجاع وارايدى عيسى عليه السلام قومندن برجمله‌يى قتل ايلدى بعده يهوده ديديكه اكر حق عيسانك دينى ايسه بز كافر اولوب ومصيريمز نار اولور انلر جنته كيروب بز ناره كيررز ايمدى بن ديلرين كه انلرى حيله ايله ضلالته ايركورم تا كه انلر دخى دين حقى تركله ناره كيره‌لر مكرانك عقاب دينور بر فرسى وارايديكه انك اوزرنده قتال ايدردى فى الحال انى سكرليوب بوغزلدى وباشنه طپراق صاچوب ندامت اظهار ايلدى نصارى اكا ديديلركه سكا نولديكه بويله ايدرسن ديديكه سمادن بكا برندا كلديكه سكا توبه يوقدر مكركه يهود دينى ترك ايدوب نصرانى اوله‌سن اويله اولسه ايشلديكم افعاله نادم اولوب توبه ايتدم نصارى اكا سوينوب انى كنيسه‌يه ايلتديلر بر سنه انده قالوب خلقه عبوديت وطاعت اظهار ايلدى وانجيلى تعلم ايدوب انلره اندن سويلدى حتى كه اكا اعتقاد ايدوب درون دلدن انى سوديلر بعده بركون انلره چيقوب ديديكه بكا ندا كلدى كه توبه‌ك مقبول اولدى اندن رومه كتمكه يونلدى ونسطور نام نصرانى‌يى خليفه ايدوب اكا ديديكه آلهه اوچدر عيسى ومريم والله‌در ويعقوب نام نصرانى‌يه ديديكه عيسى نه انس ونه جسمدر بلكه ابن اللهدر بعده ملكا نام نصرانيه ديديكه الله لم يزلدر وعيسى لايزالدر بعده هر برينى فرادى چاغروب سن بنم ولى خاصمسن ديومداهنه ايله انى تغرير ايتدى وايرتسى بن كنديمى عيسى عليه السلامك رضاسيچون ذبح ايديسرين ايمدى سن نصارايى سكابيلدرديكم طريقه دعوت ايلكل ديوب اندن مذبحه واروب كنديوى ذبح ايتدى بعده اول اوچندن هر برى خلقى كندى طريقه‌سنه دعوت ايدوب هر برينه طوائف اتباع ايتدكدنصكره نصارى اعتقاد باطلده اوچ صنف اولديلر هر صنف ايكى آخر صنفلرى تخطئه ايدوب اختلافه دوشديلر (ولا تقولوا على الله الا الحق) والله تعالى‌يى تنزيه ايدوب اكا صاحبه وولد اسناديله افترا ايتمكز (انما المسيح عيسى ابن مريم رسول الله وكلمته القاها الى مريم وروح منه) زيراكه مسيح عيسى مريمك اوغليدر الله تعالينك رسوليدر وكن قولندن وجوده كلمش خلقيدركه انى مريمه القاء ايتدى والله تعاليدن سائر ارواح كبى بر روحدر الا بوكه الله تعالى انى كنديه مضاف قيلدى زيراكه اول انك امريله اولدى دينلديكه روحدن مراد شول نفخدركه جبرائيل عليه السلام انى مريمك درعنه نفخ ايتدى انكله مريم باذن الله حامل اولوب اول نفخه روح دينلدى زيرا اول بر ريحدركه روحدن چيقار ودينلديكه يعنى عيسى عليه السلام الله تعاليدن رحمتدر اكا تابع ومؤمن اولانه وياخود روح الله تعاليدن وحيدر مريمه بشارتله وجبريل عليه السلامه نفخله وعيسايه كن دينلمسيله (فآمنوا بالله ورسله) ايمدى الله تعالى‌يه ورسوللرى لسانيله سزه خبر ويرلنه ايمان كتورك كه اول الله تعالى واحددر ولدى والوهيتده شريكى يوقدر وعيسى مريمدن برجزءدر ايسه خلق اولنوبدر الله تعالى ايله انك بيننده نسبت يوقدر (ولا تقولوا ثلاثة) آلهه اوچدر والله تعالى ثالث ثلاثه‌در ديمكز (انتهوا خيرا لكم) تثليثدن منتهى اولك كه اول قولدن انتهاكز سزه خيرلودر (انما الله اله واحد) الله تعالى بالذات اله واحددر هيچ بروجهله انده تعدد يوقدر (سبحانه ان يكون له ولد) انى تنزيه ايدرينكه انكچون ولد اوله (له ما فى السموات وما فى الارض) سموات وارض ومابينهماده‌كى اشيانك خلق وملكى جمله انكدر انده بر مماثلى شئ يوقدركه انى ولد اتخاذ ايده (وكفى بالله وكيلا) الله تعالى وحدانيتنه

عودتلرندنصكره ابو سفيان كله‌جك سنه بدر صغراده محاربه‌يى بيان ايتمكله اويله اولسون ان شاء الله جوابى ويرلدى نعيمك اخافه‌سى بو ماده‌ده اوله دينلمش نه ايسه بهر حال مؤمنلرك ❁ جوابى حسبنا الله ونعم الوكيل ❁ درسنهٔ آتيه‌ده حضرت پيغمبر عليه السلام محاربان احد وسائردن بيك بشيوز مجاهد ايله بدره كيدوب سكز كون انده توقف ومسلمينك تجارت متاعلرى اولمغله اخذ وعطا ايله وافر سودمند اولديلر ابو سفيان جرأت ايده‌ميوب مر الظهراندن كيرو دوندى اشبو آيات مبشرات سابقه‌لرك سبب نزوللرينى بو وقوعات اشعار ايدر الله اعلم (انما ذلكم الشيطان يخوف اولياءه فلا تخافوهم وخافون ان كنتم مؤمنين) سزى تخويف ايچون ابو سفيان اتباعيله سزكچون جمع اولمشدر دينلر شيطاندركه رسول اللهله جهاده چيقميان اوليا سنى يعنى يقين دوستلرينى اخافه ايدر ياخود شيطانك دوستى اولان ابو سفيان واتباعى سزى تخويف ايدر ايمدى انلردن خوف ايتميك

کندی شاهد یترکه اکرچه انك غیری شهادت ایتمزسه‌ده ویاخود خلقك امورینه اول وکیل یترکه جمله‌سی اکا محتاجدر اول ایسه انلردن غنیدر (لن یستنکف المسیح ان یکون عبدالله) عیسی علیه السلام الله تعالی یه عبد اولمقدن انفه وتعظم ایتمز زیرا عبودیت اکا نهایت شرفدر ومذلت واستنکاف الله تعالینك غیری یه عبودیتده اولور روایت اولندیکه وفد نجران پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه دیدیلرکه یا محمد سن بزم صاحبمز عیسی علیه السلامه عیب اسناد ایدوب اول الله تعالینك عبدیدر دیرسن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلره عیسی علیه السلامه عار وعیب دکلدرکه اول الله تعالی یه عبد اوله دیدی اویله اولسه انك اشبو قولنی مصدق آیت مذکوره نازل اولدی (ولا الملائکة المقربون) وکذلك الله تعالی یه عبید اولمقدن ملائکهٔ مقربین دخی انفه وتعظم ایتمزلر اشبو آیتله استدلال ایدر ملائکه‌یی انبیا اوزره تفضیل ایدنلر زیراکه عیسادن ملائکه‌یه ارتقا بیورلدی ارتقا ایسه ادنادن اعلایه اولور لکن بونلر ایچون حجت دکلدر زیراکه حق تعالینك انی دیمسی ملائکه‌نك مقامی بشر مقامندن ارفع اولمسنی بیان ایچون دکلدرکه بلکه ملائکه‌یی آلهه‌در دینلرك قولنی رد ایچوندر نتکیم مسیح ابن الله دینلرك قولنی مسیح الله تعالی یه عبد اولمقدن استنکاف ایتمز قولیله رد ایلدی (ومن یستنکف عن عبادته ویستکبر فسیحشرهم الیه جمیعا) شول کمسه‌که الله تعالینك عبادتندن ترفع ایده اول الله تعالی انلری جمیعا حشر ایدر (فاما الذین آمنوا وعملوا الصالحات فیوفیهم اجورهم) اما شونلرکه الله تعالی یه ایمان کتوروب اعمال صالحه ایشلیه‌لر انلرك اعمالی ثوابن تمیم ایدر (ویزیدهم من فضله) وجنتده کوزلر کورمدك وقولاقلر ایشتمدك وبشر قلبنه خطور ایتمدك اجور وکراماتی فضلندن زیاده ایدر (واما الذین استنکفوا واستکبروا فیعذبهم عذابا الیما) واما شونلرکه الله تعالی یه عبادتدن ترفع ایده‌لر اول انلری عذاب وجیع ایله تعذیب ایدر (ولا یجدون لهم من دون الله ولیا ولا نصیرا) حالبوکه انلر کندیلرین الله تعالینك غضب وقهرندن تخلیصه قادر بر قریب ویار مانع بولمیزلر (یا ایها الناس قد جاءکم برهان من ربکم وانزلنا الیکم نورا مبینا) یا ناس ربکز جل شانه‌دن محمد صلی الله تعالی علیه وسلم معجزات ظاهره ایله کلدیکه اندن بشر عاجز اولور وسزه قرآن انزال ایتدیکه اول حلال وحرامی وهدی وضلالی بیانده شفاء صدر وپرریعنی سزه دلائل عقل وشواهد نقل کلدی اویله اولسه سزه نه عذر ونه علت قالدی (فاما الذین آمنوا بالله واعتصموا به) اما شونلرکه الله تعالی یه ایمان کتوروب انکله کندیلرین زیغ شیطاندن منع ایتدیلر (فسیدخلهم فی رحمة منه وفضل) الله تعالی رحمتدن ایمان وعمللری ازاسنده تقدیر ایتدیکی ثوابه وانك اوزره زائد احسانه ادخال ایدر (ویهدیهم الیه صراطا مستقیما) وانلره وعد اولنان صراط مستقیمه ارشاد ایدرکه اول دنیاده اسلام وطاعتدر وآخرتده طریق جنتدر (یستفتونك) یا محمد سکا کلاله‌دن سؤال ایدرلر روایت اولندیکه جابر بن عبدالله رضی الله تعالی عنه مریض اولوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انك عیادتنه واردقده دیدیکه یا رسول الله بنم کلالتم واردر مالمی نیجه ایده‌ین اویله اولسه بو آیت نازل اولدی دینلدیکه احکامدن آخر نازل اولان اشبو آیت کریمه‌در (قل الله یفتیکم فی الکلالة) دیکه الله تعالی سزه کلاله حقنده افتا ایدرکه اول موروث منداولان میتك ورثه‌سنده والد وولددن هیچ بری اولمامقدر (ان امرؤ هلك لیس له ولد وله اخت فلها نصف ما ترك) برکسه‌که

(فوت)

سز مؤمنلر سکز بندن
خوف ایدك (ولا یحزنك
الذین یسارعون فی الکفر
انهم لن یضروا الله شیئا
یرید الله الا یجعل لهم حظا
فی الاخرة ولهم عذاب عظیم)
اهل کفر طرفنده اولنلرك
...نکدن تخلفده مسارعتلری
سنی محزون ایتمسون انلر
الله تعالینك دوستلرینه
...ئی ضرر ایتمزلر انلر ایچون
آخرتده هیچ بهره اولمقلغی
الله تعالی مراد ایدر وانلر
ایچون عذاب عظیم واردر
(ان الذین اشتروا الکفر
بالایمان لن یضروا الله
شیئا ولهم عذاب الیم)
انلرکه ایماندن بدل کفری
اختیار ایتدیلر انلر الله
تعالینك عبادینه احسان
ایتدیکی دین اسلامه هیچ
ضرر ایتمزلر بلکه ضررلری
کندولره عائددر وانلر ایچون
عذاب الیم واردر (ولا
یحسبن الذین کفروا انما
نملی لهم خیر لانفسهم انما
نملی لهم لیزدادوا اثما
ولهم عذاب مهین) اول
کافرلر ایچون ویردیکمز
مهلت وعمری کندولره
خیرلودر ظن ایتمسونلر
انجق انلره امهالمز
کناهلرینك زیاده لکی
ایچوندر وانلر ایچون

فوت اولدیغنده اوغلی اولمیوب لاب وام ویالاب اختنی ترك ایده اول اخت ایچون اول متوفی ترکه‌سنك نصفی واردر (وهو یرثها ان لم یکن لها ولد) واکر امر عکس اولورسه یعنی بر مرأه فوت اولدیغنده اوغلی اولمیوب لاب وام ویالاب اختن ترك ایدرسه اول اخ اول مرأه متوفاة ترکه‌سنك جمیعنه وارث اولور (فان کانتا اثنتین فلهما الثلثان مما ترك) واکر فوت اولدیغنده اوغلی اولمیان کشینك لاب وام ویالاب ایکی ویا اکثر اختلری قالورسه انلرك جمیعیچون متوفی ترکه‌سنك ثلثانی حقلری واردر (وان کانوا اخوة رجالا ونساء فللذکر مثل حظ الانثیین) واکر فوت اولدیغنده اوغلی اولمیان کشینك لاب وام ویالاب اخوة واخواتی قالورسه انلردن هر براخ ایچون ایکی اخت نصیبی واردر (یبین الله لکم ان تضلوا) الله تعالی سزه بیان ایدر شول ضلالکزیکه تخلیه اولنسکز اول سزك شان وطباعکزدندر تاکه اندن صاقنوب خلافن ایشلیه‌سز ویاخود سزه حق وصوابی بیان ایدر ضلالته وقوعکز کراهتیله تاکه ضلالته واقع اولمیه‌سز (والله بکل شیء علیم) الله تعالی هر شیئه عالمدر

❁سورة المائدة وهی ثلاث وعشرون ومائة آیة مدنیة الا ❁ الیوم اکملت لکم دینکم ❁ آیتی عرفاتده نازل اولمشدر❁

❁ بسم الله الرحمن الرحیم ❁

(یا ایها الذین آمنوا اوفوا بالعقود) یا مؤمنلر الله تعالینك عبادی اوزره عقد والزام ایتدیکی تکالیفه وفا ایدك ویاخود بری برلریکز بیننده که امانات ومعاملات عقودنه وفا ایدك اول ایکی نوع عقودك هر برینه وفا کرکسه واجب ویا مندوب اولسون (احلت لکم بهیمة الانعام) سزه بهیمهٔ انعام حلال قیلندی بهیمه هر صیددرکه تمیز اولمیه وانعام ابل وبقر وغنم ومعزدر ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر بهیمهٔ انعام ایله مراد شول اجنه‌درکه امهاتلری ذبح ویا نحر اولندیغنده بطنلرنده اول میته بولنور اکثر علماء انك حلنه ذاهبلردر ❁ قال ابو سعید قلنا یا رسول الله ننحر الناقة ونذبح البقرة والشاة ونجد فی بطنها الجنین نلقیه ام نأکله قال کلوه ان شئتم فان ذکاته ذکاة امه ❁ ابو سعید رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدك که یا رسول الله بز ناقه‌یی نحر وبقره وشاتی ذبح ایدوب قارنلرنده جنین بولورز انی براغه‌لممی ویاخود ییه‌لممی بیوردیکه دیلرسکز انی ییکز اناسنك ذبحی اکا ذبحدر وبعضلر ایدر اناسنك ذبحی اکا ذبح اولمسی اکر خلقی تمام اولوب قیللری بتمش ایسه‌درکه اول سعید بن المسیب دخی قولیدر ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ایدر جنینك اکلی حلال اولمز اکر اناسی ذبحندنصکره اول میت چیقارسه ❁ کلبی ایدر بهیمه الانعامله مراد انعامك وحشیسیدرکه اول ظبا وبقر وحشی وحمر وحشیدر اکا بهیمه دینلمسی تمیزدن مبهم اولمسیدر (الا ما یتلی علیکم) الا شول اشیاکیم سزه ❁ حرمت علیکم المیتة ❁ آیتنده تحریمی ذکر اولنور (غیر محلی الصید وانتم حرم) محرمین اولدیغکزده صیدی حلال ایتمز اولدیغکز حالده یعنی سزه انعامك کلیسی حلال قیلندی الا انعامدن وحشی اولان دکل زیراکه اول صیددر حال احرامده اول سزه حلال اولمز (ان الله یحکم ما یرید) الله تعالی تحلیل وتحریمدن دیلدیکیله حکم ایدر (یا ایها الذین آمنوا لا تحلوا شعائر الله) یا مؤمنلر الله تعالینك شعائرنی حلال ایتمکز اول شعائرله مراد اعمال حجدر ویا محرمات احرامدر ویا حرمدر ویا الله تعالینك اوامر ونواهیسیدر دینلدیکه شعائر الله ایله مراد شول

خوار ورسوای ایدیجی
عذاب واردر (ما کان الله
لیذر المؤمنین علی ما انتم
علیه حتی یمیز الخبیث
من الطیب وما کان الله
لیطلعکم علی الغیب ولکن
الله یجتبی من رسله من یشاء
فامنوا بالله ورسله وان تؤمنوا
وتتقوا فلکم اجر عظیم)
ای منافقلر مؤمنلری
کزلوده طعن وظاهرده
استهزا اوزره اولدیغکز
حالده الله تعالی سزی ترك
ایتمز تاکه خبیث ایله طیبی
تمیز ایدر وسزی قلوبده
اولان کفر وایمان غیبنه
مطلع ایتمز و لکن
پیغمبرلرندن دیلدیکنی
انتخابله بعض مغیباتی
اکا بیلدرر امدی مغیباتی
بیلن الله تعالی یه وبیلدیردیکی
رسوللرینه ایمان ایدك اکر
بو وجهله ایمان وشرك
ونفاقدن اتقا ایدرسکز
سزکچون اجر عظیم واردر
❁ منافقلر برینه محمد بویله
بیوك دعواده مع هذا بزم
قلبمزدن غافلکه کیم مخلص
کیم منافقدر دیملریله
بو آیت کریمه نازل اولدی
یعنی یوم احدده خبیث ایله
طیب تمیز اولندی (ولا
یحسبن الذین یبخلون بما
آتیهم الله من فضله هو خیرا

هدايادركه بعيرك سنامى صفحه‌سنه طعن اولوب اندن دم اساله ايديله تاكه انكله اول هدى ايدوكى بيلنه امام شافعى هدىٔ اشعارده بقر ايله قياس ايتدى اماكه غنم جرحله اشعار اولنمز زيراكه اول ضعيف اولديغندن جرحى متحمل اولمز ❀ وامام ابوحنيفه عندنده هدى اشعار اولنمز اكرچه اول ابل وبقر ايسه‌ده (ولاالشهر الحرام) ودخى اشهر حرمده قتالى حلال ايتمكز (ولاالهدى) ودخى بيت شريفه اهدا اولنانى حلال ايتمكز اول كرك بعير ويابقر وياغنمدر اشبوقول شريف بيت اللهه اهداده وهديه اعاده‌نك تحريمنده وهدىٔ محلنه ايركورمدين ذبحى حرمتنده اصلدر وهديدن اكلك منعنه دليلدر (ولاالقلائد) وهديدن ذوات قلائدى دخى حلال ايتمكزكه اول شول هديدركه نعل ويالحاء شجر وياغيريدن اكا برشئ تقليد اولنه كيم انكله اول هدى ايدوكى بيلنوب اكاكمسه تعرض ايتميه (ولاآمين البيت الحرام) ودخى بيت حرامك زيارتن قصد ايدنلرك قتالن حلال ايتمكز انلر كركسه مؤمنلردن حجاج وياعماردر ويامشركلردن زعملرنده ثواب قصدى ايچون وياخود معاش حجاجه توسعه ايچون نعم كثيره ايله كلنلردر بعده مشركين حقنده ❀ اقتلوا المشركين حيث وجدتموهم ❀ آيتيله نسخ اولندى (يبتغون فضلا من ربهم ورضوانا) انلر ربلرى جل شانه‌دن تجارتله رزق وزعملرنجه رضاسين ديلر اولدقلرى حالده (واذا حللتم فاصطادوا) قچانكه احرامدن چيقه‌سزسزه صيد مباح اولور ديلرسكز صيد ايدك (ولايجرمنكم شنآن قوم ان صدوكم عن المسجد الحرام ان تعتدوا) سزى مكه مشركلرينك مسجد حرامدن صد ايتدكلريچون اوزرلرينه بغض وعداوتكز قتل واخذ اموال ايله اعتدايه سزى تحميل ايتمسون (وتعاونوا على البرّ والتقوى) اوامره متابعت ومناهيدن مجانبتده برى برلريكزه نصرت واعانت ايدك (ولاتعاونوا على الاثم والعدوان) اماكه كفر وظلمه ويامعصيته وبدعته اعانت ايتمكز اشبونكله مالكيه استدلال ايتديلركه كشى كندويى خمر مثلنى حمل ايچون ايجارى باطل اوله وكذلك خمارة عنب وباغى يه سلاح بيعى باطل اوله وبالجمله معاصى اهلنه مبتلا اولديغى معصيته عون اولور شئ ويرمك حرام اوله اكرانى اول صددنده اولديغى معصيتى ايتمك ايچون آلور ايدوكى بيلنورسه (سئل النبى صلى الله تعالى عليه وسلم عن البرّ و الاثم فقال البرّ حسن الخلق والاثم ماحاك فى نفسك وكرهت ان يطلع عليه الناس ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه بر واثمدن سؤال اولندقده ديديكه برّ حسن خلقدر واثم اول شيدركه نفسكده اول راسخ اوله وناسك اكا مطلع اوللرنده كراهت ايده سن (واتقوا الله) الله تعاليدن قورقوب امرنه اطاعت ايدك كه (ان الله شديد العقاب) زيرا الله تعالينك عقابى شديد وانتقامى اشددر (حرمت عليكم) سزه حرام قيلندى (الميتة) شول مأكول اللحم حيوانك اكلى كه موتى ذكات شرعيه ايله اولميه (والدم) ودمكه مسفوح اوليه يوخسه انهار دنصكره عروقده قالان ومسفوح اوليان كبد وطحال كبى مباحدر (ولحم الخنزير) وخنزيرك لحم وسائر اجزاسى (وما اهل لغير الله به) واول شيئكه انك ذبحى اوزره اسم اللهك غيرى ذكر اولنه اشبوقولله استدلال ايدر اول كمسه كه اهل كتابك اعياد وكنائسلرى ايچون ويا مسيح اسمنه ذبح اولنان شيئك اكلنى تحريم ايدر (والمنخنقة) واول حيوانكه خنقله اماته ايديله (والموقوذة) واول حيوانكه خشبله اورلمغله

لهم بل هو شر لهم سيطوقون مابخلوا به يوم القيمة ولله ميراث السموات والارض والله بما تعملون خبير الله تعالينك فضل وكرمندن ويرديكى شيئى انفاق ايتميوب بخل ❀ وامساك ايدنلر ظن ايتمسونلركه اول بخل انلره خيرلودر بلكه انلر ايچون شردركه اول امساك ايتدكلرى مال قيامت كوننده بيونلرينه آتشدن حلقه اولور سموات وارضده اولان مال وملكك وارثى الله تعاليدر ❀ اول امساكله هلاك اولنلره همان عقوبتى قالور ❀ الله عظيم الشان منع واعطادن ايشلديككز عملى بيلور ❀ حديث شريفده واردركه بر كيمسه‌يه الله تعالى مال ويروب انك اول كيمسه زكاتنى ويرميه قيامتده اول مال اكا بركل باشلو ييلان صورتنده كلوركه انك زهرناك ايكى ديلى اولور واول كيمسه‌نك بوينه طولانوب بن سنك مال وخزينه‌كم ديه‌رك ايكى يكاقلرينى الى ماشاء الله صوقه‌قده‌در (لقد سمع الله قول الذين قالوا ان الله فقير ونحن اغنياء سنكتب ماقالوا وقتلهم الانبياء بغير

(قتل)

قتل اولنه اشبو موقوذه‌دندر شول صيدكه سهمك عرضيله ويابندقه ايله وياكلبك صدمه‌سيله قتل اولنه (والمتردّية) واولكه يوكسك يردن دوشمكله مقتول اوله وبومعناده‌دركه صيد اكاسهم اصابتندن يره دوشمكله مقتول اوله (والنطيحة) واولكه‌انى بر آخرى سوسمكله مقتول اوله (وما اكل السبع) واولكه اندن سبع اكليله مقتول اوله وبومعناده‌دركه كلب ارسال اولنوب امساك ايتديكى صيدين اكل ايده (الاماذكيتم) مكركه اشبوذكر اولنان اشيادن اوله‌كه انك ذكاسنه ايريشه سزكه اول فرى اوداج وانهار دمدر ❀ واقل ذكاة قطع مرئ وحلقومدر واول جائز اولوركه هر محدد له‌كه جرح ايده اول كركسه حديد وياقصب ويازجاج وياحجردر الاسن وظفر ايله دكل زيرا پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم سن وظفرله ذبحدن نهى ايدوبدر وسبعك جرح وياندن برشئ اكلندنصكره ذبح اولنانك اكلى حلال اولور اكرانده حيات وارايكن ايريشيلوب ذبح اولنورسه واماكه سبعك جرحيله اول مذبوح حالتنه ايررسه اول ميته حكمنده اولوب اكلى حلال اولمز اكرچه ذبح اولنورسه‌ده ومترديه ونطيحه دخى اتجليندركه مذبوح حالتنه ايرمدين حياتده ايريشيلوب ذبح اولنورسه اكلى حلال اولور على رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه اكرموقوذه ومترديه ونطيحه‌نك ذكاسنه ايريشيلورسه حالبوكه اول يدنى ويارجلنى تحريك ايدر اكلى حلال اولور واكرهواده‌كى صيدرمى ايتديكى سهمك اصابتندن يره دوشوب اولسه اكلى حلال اولور زيرا انك يره دوشمسى ضروريدر واما اول جبل وياشجر اوزره دوشوب بعده ترديدن ميت اولورسه اول مترديه‌دن اولوب اكلى حلال اولمز مكركه سهم انك هواده ايكن مذبحنه اصابت ايده اويله اولسه وقوعى هرنه كيفيت اوزره اولورسه اكلى حلال اولور زيرا سهمك مذبحنه اصابتيله اكا ذبح حاصل اولوبدر (وماذبح على النصب) واولكه نصب اسمنه ذبح اولنه روايت اولنديكه بيت شريفك حولنده اوچيوز التمش حجر منصوبه وارايديكه اهل جاهليت اكا عبادت وتعظيم ايدرلردى وانلر ايچون ذبح دخى ايدرلردى (وان تستقسموا بالأزلام) وازلامدن قسم وحكم طلبى دخى حرام قيلندى دينلديكه انكله مراد اهل جاهليت قچان برفعلى قصد ايتسه‌لر اوچ اقداح احضار ايدوب برينه ربم امر ايتدى وبرينه ربم نهى ايتدى وبرينه غفلت يازرلردى بعده انلرى ضرب ايدوب اكرامر قدحى چيقارسه انى ايشلرلر نهى چيقارسه ترك ايدرلر غفلت چيقارسه انى تكرار ضرب ايدرلردى واستقسامك معناسى دينلديكه جاهليت عادتى اوزره جزورى اقداحله قسمت ايتمكى طابدر اشبوقول شريف دلالت ايدركه قمار وتنجيم ورمل وانك مشاكلى حرام اوله (ذلكم فسق) اشبواستقسام فسقدر زيراكه علم غيبه دخولدر وانى علم غيبه طريق اعتقادى ضلالدر والله تعالى يه افترادر مجاهد ايدر انكله مراد فارس وروملك كعابيدركه انكله قمار ايدرلر ❀ وشعبى وغيرى ديديلركه ازلام مكه حصاى بيضله ضرب اولنور فعلدر عربه مختصدر وكعاب ايسه عجمكدر سفيان بن وكيع ايدركه انكله مراد شطرنجدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من تكهن او استقسم اوتطير طيرة ترده عن سفره لم ينظر الى الدرجات العلى من الجنة يوم القيامة ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بر كمسنه‌كه كاهنلك ايده ويااستقسام ايده ويابرشيئله تطير ايدوب سفرندن رجوع ايده يوم قيامتده اول جنتدن درجات عاليه‌يه نظر ايتمز (اليوم يئس الذين كفروا

حق ونقول ذوقوا عذاب الحريق) تحقيق حق جل وعلا شول كيمسه‌لرك الله تعالى فقير وبز اغنيايز ديدكلرى قولنى ايشتدى انلرك اول كلامنى وبغير حق انبيانى قتل ايتدكلرينى حفظه ملكلرينه امر ايله يازارز وانلرى ناره ادخال ايله عذاب محرقى دادك ديرز ❀ مرويدركه پيغمبريمز عليه السلام بنو قينقاع يهوديلرينه ابوبكر رضى الله عنه ايله نامه كوندروب اسلامه كلمكه وصلوة مفروضه‌يى ادا ايتمكه وماللرينك زكاتنى ادا ايله قرض حسنى ايفا ايتمكه امر ايلدى فنحاص بن عازوراء نام يهودى بدايت آيت اولان كلامى سويلدكده صديق رضى الله عنه اكا برطبانچه اوروب اكر بينمزده عهد اولميدى شمدى بوينكى اوروردم ديدى اندن كلوب پيغمبر عليه السلامه شكايت ايلدى فنحاص اول قولنى انكار ايتمكله بو آيت كريمه نازل اولدى (ذلكم بما قدمت ايديكم وان الله ليس بظلام للعبيد) سزه بوعذاب اللريكزك يعنى فعللريكزك تقديم ايلديكى قتل انبيا

من دينكم) اشبو زمان حاضرده ومستقبلده دينكزى ابطالدن ويا آنى ترك ايدوب دين كفاره رجوعدن كافرلر مأيوس اولديلر زيرا كه كفار طمعده ايديلركه مسلمين انلرك دينه عودت ايده اسلامه قوت كليجك اندن مأيوس اولديلر (فلاتخشوهم واخشون) ايمدى سز انلرك اوزريكزه غلبه ايتملرندن خوف ايتمكز بلكه خوفكزى خاصة بندن ايدك (اليوم اكملت لكم دينكم) اشبو كونده دينكزى اكمال ايتدك نصر وسائر اديان اوزره اظهارله ويا قواعد عقايد اوزره تنصيص واصول شرايع وقوانين اجتهاده توفيقله ❀ ابن عباس ايدر اشبو آيتدن صكره حلال وحرامدن وفرائضدن برشئ نازل اولمدى اندن برروايتده ربا آيتى بوندن صكره نازل اولدى (واتممت عليكم نعمتى) وهدايت وتوفيقله ويا اكمال دينله ويامكه فتحيله ومنار جاهليتى هدمله نعمتى سزه اكمال ايتدم (ورضيت لكم الاسلام دينا) وسزك ايچون اديان بيننده دين اسلامى اختيار ايتدم ❀ عمربن خطاب رضى الله تعالى عنهدن مرويدركه يهوددن بررجل اكا ديديكه ياامير المؤمنين سزك كتابكزده برآيت واردركه انى اوقورسز اكر اول معشر يهوده نازل اولسه اول كونى بز عيد اتخاذ ايدردك كه اول ❀ اليوم اكملت لكم دينكم ❀ آيتيدر عمر رضى الله تعالى عنه ديديكه بز اول كونى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه انك نازل اولديغى مكانى بيلورز كه اول جمعه كوننده عرفده قائم ايكن ايدى يعنى اول بزعيدمز كوننده ايدوكنه اشارت ايدى ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر اول كونده بش عيد جمع اولديكه اول جمعه وعرفه وعيد يهود وعيد نصارى وعيد مجوس ايدى حال بوكه اندن اول ونه صكره ده بركونده اهل ملل اعيادى نه جمع اولمش ونه اولايسردر روايت اولنديكه بو آيت نازل اولنجق عمر رضى الله تعالى عنه آغلدى ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا نيه اغلرسن ديجك ديديكه ديمزامرنده خيرمز زياده اولمقده ايدى برشئ كامل اولنجق من بعد نقصه عودت ايديسردر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انى تصديق ايتدى اويله اولسه بو آيتك نزولندنصكره پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم سكسان بركون معمر اولوب هجرتك اون برنجى سنه سى ربيع الاولك اون ايكنجى كيجه سى كچدكده زوالدنصكره ويا ايك اون ايكنجى كوننده وفات ايتدى صلى الله تعالى عليه وسلم (فمن اضطر فى مخمصة) بركسه كه مجاعه حالنده اشبو ذكر اولنان محرماتدن برشئ تناولنه مضطر اوله (غير متجانف الاثم) اثمه مائل ومنحرف اولمديغى حالده اكلى تلذذ ايچون وياحد شبعى تجاوز ايچون اولمامغله (فان الله غفور رحيم) الله تعالى غفور ورحيمدر انى اول محرماتدن اكلى اوزره مؤاخذه ايتمز (يسئلونك ماذا احل لهم) سكا سؤال ايدرلركه مطاعمدن انلره نه شئ حلال قيلندى (قل احل لكم الطيبات) ديكل كه سزه طيبات حلال قيلنديكه اول هرشيئدركه طباع سليمه آنى استخباث ايتميه اندن متنفر اولميه (وما علمتم من الجوارح) ودخى سباع بهايم وسباع طيردن تعليم ايتدكلريكزك صيدى سزه حلال قلندى (مكلبين) اكا صيدى تعليم ايدر اولديغكز حالده (تعلمونهن مما علمكم الله) اول سباع بهائم وسباع طيره تعليم ايدرسز شول علمدنكه الله تعالى انى سزه رسولى عليه السلام لسانيله تعليم ايلديكه اول جارحك صاحبى ارسال ايله صيده اتباع ايدر وصاحبى زجر ايله منزجر وعودتيله انصراف ايدر وصيدى صاحبيچون امساك ايدوب انى اكلدن امتناع ايدر (فكلوا مما امسكن عليكم) ايمدى جوارحك سز ايچون امساك ايتدكلرى

وسائر كبى وباللريكزك سببيله درو الله عظيم الشان قوللرينه ظلم ايدر دكلدر (الذين قالوا ان الله عهد الينا الانؤمن لرسول حتى يأتينا بقربان تأكله النار قل قدجاءكم رسل من قبلى بالبينات وبالذى قلتم فلم قتلتموهم ان كنتم صادقين) رؤساء يهوددن برجماعت ديديلركه الله تعالى بزه توريتده امر و وصيت ايتديكه بر رسوله ايمان ايتميه لم تا كه نار سماويه انى اكل ايدر قربانله بزه كلينجه يامحمد سن انلره ديكه بندن مقدم زكريا ويحيى و شعيا و سائر رسوللر معجزات و ديديككز قربانله سزه كلشلر ايدى اكر سز صادقلر ايسه كز نيچون انلرى قتل ايتديكز ❀ مرويدركه بنى اسرائيله قربان اكلى حرام ايدى قچان برماده ايچون قربان ايتسه لر انى برسقفسز خانه يه وضع ايدوب اول زمانك پيغمبرى درون خانه ده مناجاتده ايكن رؤساى بنى اسرائيلانك قبولنه انتظارا خارج خانه ده باش اكوب متوجه اولورلردى كوكدن

صيدن اكل ايدك كه اول جوارحك اندن ييديكيدر زيرا پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم عدى بن حاتم رضى الله تعالى عنهه ديديكه ❀وان اكل منه فلاتأكل انما امسك على نفسه❀ اكر كلبك صيدندن اكل ايدرسه سن اندن اكل ايتمكل زيرا اول انى كندى ايچون صيد ايدوبدر يوخسه سنكيچون دكل بعضيلر ديديكه سباع طيرده بو خصلت شرط دكلدر زيرا انى تعليمده بوحده ايركورمك متعذردر (واذكروا اسم الله عليه) انى صيده ارسالكز وذكاتنه ادراككز عندنده الله تعالينك اسمنى ذكر ايدك (واتقوا الله) الله تعاليدن قورقوب حرام ايتديكى اشيانى تناولدن صاقنك (ان الله سريع الحساب) الله تعالى حسابده سريعدر اعمالكزك دقيق وجليلنده مؤاخذه ايدر اشبو دليلدر كه حيوانى تعليم ولاجل المصلحه انى ضرب جائز اوله وصيد ايچون كلب اتخاذى مباح اوله وبرقوم تسميه امريله استدلال ايتديلر كه صيددن اوزرينه تسميه اولنميان حلال اولميه وتسميه اوزره اقتصاردن اكا پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه صلاة ضمى جائز اولميه (اليوم احل لكم الطيبات) اسم الله ايله اولان ذبايح سزه حلال قيلندى (وطعام الذين اوتوا الكتاب حل لكم) واهل كتابك ذبايح وسائر اطعمه سى سزه حلالدر (وطعامكم حل لهم) وسزك طعامكز دخى انلره حلالدر اويله اولسه سزه حرج يوقدركه طعامكزدن انلره اطعام وياييع ايده سز (والمحصنات من المؤمنات والمحصنات من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم) ودخى سزه مؤمنه لردن ويهوديه ونصرانيه لردن حرائر عفائف نكاحى حلال قيلندى (اذا آتيتموهن اجورهن) قچن انلره مهرلرين ادا ويا التزام ايده سز علماء محصناتك معناسنده اختلاف ايتديلر اكثرون ذاهب اولديلركه انكله مراد حرائر اوله اويله اولسه هرحره نك نكاحى جائز اولور اوله كركسه مؤمنه وياكتابيه در وكركسه فاجره وياعفيفه در وديديلركه حر مسلم ايچون امهٔ كتابيه يى تزوج جائز اولمز ❀مما ملكت ايمانكم من فتياتكم المؤمنات ❀ دلالتيله كه امه نكاحنك جوازنه مؤمنه اولمغى شرط ايلدى وبرقوم ديديلركه محصنات ايله مراد عفائفدر اولكركسه مؤمنه وياكتابيه دن حرائر ويااماء در اويله اولسه امهٔ كتابيه نك نكاحنى تجويز ايدرلر وبغيه نك نكاحنى تحريم ايدرلر اولكركسه مؤمنه وياكتابيه در ❀ شعبى ايدر كتابيه نك احصانى زنادن استعفاف وجنابتدن اغتسال ايله در (محصنين غير مسافحين ولامتخذى اخدان) نكاحله اعفا اولوب زنايى مجاهرين اولمديغكز وصديقه اتخاذيله زنايى مسرين دخى اولمديغكز حالده يعنى محصنات نكاحيله زنايى اعلان واسرار دن متعففين اولك (ومن يكفر بالايمان) اولكسه كه شرايع اسلامى انكار واندن امتناع ايده (فقد حبط عمله وهو فى الآخرة من الخاسرين) انك عملى حبط اولوب آخرتده خسارت اهلندن اولور (ياايها الذين آمنوا اذا قمتم الى الصلاة) ويامؤمنلر قچان صلاته قيام اراده ايده سز حالبوكه محدثلر سز ظاهر آيت اقتضا ايدركه هربار صلاته قيام اراده ايدنه تجديد وضوء واجب اوله لكن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك قول وفعليله بيلدك كه مراد ذكر اولنديغى اوزره اوله ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لاتقبل صلاة احدكم اذا احدث حتى يتوضأ ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر سزدن بريكزك نمازى قبول اولمز مكركه حدث ايتديكنده آبدست آلوب انى آبدستله قيله ❀ روى عن النبى صلى الله تعالى عليه وسلم انه صلى يوم فتح مكة الصلوات الخمس بوضوء واحد ومسح على

دخانسز بياض آتش مهيب صدا ايله اينوب اول قربانى ياقر ايدى وقبولنه علامت اولوردى (فان كذبوك فقد كذب رسل من قبلك جاؤا بالبينات و الزبر والكتاب المنير) اكر انلر سنى تكذيب ايدرلرسه ملول اولمه سندن مقدم اولان رسوللر حجتلر ومعجزه لر وصحف واحكام شرايعى مبين كتابله كلمشلر ايكن تكذيب اولنمشلردى (كل نفس ذائقة الموت وانما توفون اجوركم يوم القيمة فمن زحزح عن النار وادخل الجنة فقد فاز وما الحيوة الدنيا الامتاع الغرور) هرنفس موتى داديجيدر خير وشردن اعمالكزك جزاسى قبوردن قيامكزده تماما اعطا اولنور كيمكه ناردن تبعيد وجنته ادخال اولنور تحقيق نجات وراحت بولدى وبو دنيانك حياتى انجق غرور وخيالدر (لتبلون فى اموالكم وانفسكم ولتسمعن من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم ومن الذين اشركوا اذى كثيرا وان تصبروا وتتقوا فان ذلك من عزم الامور) بحق خداسز اموالكزده تلف وصرفله ونفسلريكزده

خفيه ❁ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مكه‌نك فتحى كوننده صلوات خمسى وضوء واحدايله ادا ايتدى وخفى اوزره مسح ايتدى وبعضيلر ديديكه امرمذكور ندب طريقى اوزره دراويله‌اولسه نماز قيلمق مراداينده مندوب اولوركه آبدست الداكرچه آبدستى وار ايسه‌ده ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه‌وسلم من توضأ على طهر كتب الله له عشر حسنات ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركمسه‌كه آبدستى وارايكن تكرار آبدست آله انكچون اون حسنه يازيلور وبعضيلر ديديكه اشبو قول شريف الله تعاليدن رسولنه اعلامدركه اكا وضوء واجب اولمق نماز قيلمغى اراده ايتدكده اوله يوخسه انك غيرى اعمالده دكل اويله اولسه نمازدن غيرى اعمالى آبدستسز ايشلمسى جائز اولور ❁ قال ابن عباس كنا عند رسول الله صلى الله تعالى عليه‌وسلم فرجع من الغائط فاتى بطعام وقيل الا تتوضأ فقال لم اصل فأتوضا ❁ ابن عباس رضى الله عنه ايدر بز پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم قتنده ايدك قضاء حاجتدن كليجك اوكنه طعام كتورلدى دينلديكه يارسول الله آبدست المزميسز ديديكه نماز قيلمق اراده ايتمدمكه آبدست الام (فاغسلوا وجوهكم) يوزلريكزى يوكز ويوزك حدى طولاباش قيلنك بتديكى محلدن چكه‌نك التنه وارنجه در وعرضا ايكى قولاق اراسيدر اعدى وضوءده بومجموعك غسلى واجب اولور ودخى صويى قاشلرك قيللرى دبنه وكربكلرنه وبيق دبنه وعذار وعنفقه‌يه ايركورمك واجب اولور اكرچه كثيفه ايسه‌ده واما عارض ولحيه اكر كثيفه اولوب تحتنده‌كى بشره كورنمزسه وضوءده انك باطنى غسل واجب اولمز ظاهرينى غسل كفايت ايدر ولحيه‌دن ذقندن اشاغيه مسترسلك ظاهرى اوزره مائى امرارك حكمنده ايكى قول واردر امام ابوحنيفه عندنده اول واجب اولمز زيرا حد رأسدن نازل اولان شعرك حكمنى غسل وجوبنده وجه حكمى كبى اولمز وقول آخرده انك ظاهرى اوزره مائى امرار واجب اولور زيرا كه الله تعالى وجهى غسله امرايلدى وجه ايسه اول عضودن مواجهه‌يه واقع اولاندر (وايديكم الى المرافق) ودخى اللريكزى دير سكلريكزله بيله‌جه يوكز (وامسحوا برؤسكم) وباشلريكزى مسح ايدك علماء مسح رأسك قدر واجبنده اختلاف ايتديلر امام مالك ديديكه جميع رأسك مسحى واجب اولور تيممده جميع وجهك مسحى واجب اولمسى كبى ❁ ابوحنيفه ديديكه ربع رأسك مسحى واجب اولور ❁ وشافعى ديديكه رأسدن شول دكلونك مسحى واجب اولوركه اكا مسح اسمى منطلق اوله مسح رأسده بعضى تجويز ايدن احتجاج ايتدى انيكه مغيره بن شعبه‌دن مرويدركه (توضأ النبى صلى الله تعالى عليه وسلم فمسح على ناصيته وخفيه ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم آبدست آلوب ناصيه‌سى وخفينى اوزره مسح ايلدى اشبو دليلدركه جميع رأسك مسحى واجب اولميه (وارجلكم الى الكعبين) ودخى اياقلريكزى طوبوقلريكزله بيله يوكز اويله اولسه فرائض وضوء غسل وجه وغسل يدين ومسح رأس وغسل رجليندر وعلماء نيتك وجوبنده اختلاف ايتديلر اكثرى انك وجوبنه ذاهب اولديلر زيراكه وضوء عبادتدر اويله اولسه سائر عبادات كبى اولدخى نيتسز صحيح اولمز وبعضيلر ايسه‌انى واجب دكلدر ديديلر اول امام ثورى وائمۀ حنفيه قوليدر وكذلك ترتيبك وجوبنده دخى اختلاف ايتديلركه اول اعضاء وضويى على الولاء الله تعالينك

جهاد ومرض وقتل وسائرله تجربه‌اولنورسكز وسزدن مقدم اولان اهل كتاب ومشركلردن هجو وطعن ورنج خاطره دائر چوق اذيت ايشيدرسز اكر بونلره صبرايدرسكز وامر اللهه مخالفتدن صاقنورسكز تحقيق بو صبر واتقا امور دينه حقله عزم وقصددندر ❁ اهل شرك مكه‌ده بعد الهجره مهاجرينك مالنه تعدى ويهود ونصارى اهل اسلامى هجو وطعن ايده‌جكارينى الله تعالى قبل الوقوع خبر ويروب صبر واتقا ايله امر بيوردى (واذ اخذ الله ميثاق الذين اوتوا الكتاب لتبيننه للناس ولا تكتمونه فنبذوه وراء ظهورهم واشتروا به ثمنا قليلا فبئس مايشترون) ياد ايله شول وقتيكه الله تعالى كتاب ويريلنلردن يعنى علمالرندن عهد ويمان الديكه اول كتابلرنده اولان شان محمد عليه السلامى بلا كتم ناسه بيان واعلان ايده‌لر انلر ايسه اول عهده عدم التفات ايله آردلرينه براقديلر ورشوت اوله‌رق ثمن قليل ايله اول ميثاقى صاتديلر نعيم جاودانى‌يه حطام فانى‌يى بدل ايتمك

ذكرايتديكى ترتيب اوزره غسلدر برجاعت انك وجوبنه ذاهب اولديلركه اول مالك وشافعى واحمد واسحاق قوليدر ❁ زيراكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن ترتيبسز توضى ايتديكى بزه نقل اولنمامشدر انك اكادوامى وجوبنه دليلدر (وان كنتم جنبا فاطهروا) اكر جنب اولسه‌كز غسل ايدك (وان كنتم مرضى او على سفر او جاء احد منكم من الغائط او لامستم النساء) واكر خسته ويامسافر اولسه‌كز ويا بريكز قضاء حاجتدن كلسه‌كز ويا نسايه جماع ايتسه‌كز (فلم تجدوا ماء) بعده اشبو طهارت ايجاب ايدر حالاتك هرقنغيسى ايسه اكا وفا ايدر ويا استعمالنه امكانكز اولرصو بولمزسكز (فتيمموا صعيدا طيبا) اعدى وجه ارضدن برشيئ طاهره قصد ايدك (فامسحوا بوجوهكم وايديكم منه) اندن يوزلريكزى واللريكزى ديرسكلريكزله بيله وجه ارضدن قصد ايتديككز شيئ طاهرله مسح ايدك نتكم تيمم بحثنك ذكرى بشنجى جزئك اولكى حزبنده كچمشدر (مايريد الله ليجعل عليكم من حرج) حق تعالى سزه صلاة ايچون مائك وجودى عندنده انى استعمال الله تطهر امرى ومائك عدمى عندنده تيممله امرى سزه تضييق اراده ايتمز (ولكن يريد ليطهركم) بلكه احداث وجنابات وذنوبدن تطهيريكزى اراده ايدر (وليتم نعمته عليكم) وابدانكزى مطهره وذنوبكزى مكفره اولان شيئ سزه تكليف ايله اوزريكزه دينكزه نعمتك اتمامن اراده ايدر (لعلكم تشكرون) تاكه انك نعمتنه شكر ايده‌سز ❁ روى ان عثمان رضى الله تعالى عنه توضأ بالمقاعد ثلاثا ثلاثا ثم قال سمعت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يقول من توضأ وضوئى هذا خرجت خطاياه من وجهه ويديه ورجليه ❁ روايت اولنديكه عثمان بن عفان رضى الله تعالى عنه توضى ايدوب يوزين واللرين واياقلرين اوچر اوچر يودغندنصكره ديديكه بن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن ايشتدمكه دير بركيمسه‌كه بنم اشبو وضوئم كبى توضئ ايده يوزندن واللرندن واياقلرندن خطالرى چيقه ❁ وقال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم مامن امرئ يتوضأ فيحسن وضوءه ثم يصلى الصلاة الاغفر الله له مابينه ومابين الصلاة الاخرى حتى يصليها ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركيمسه كه آبدست آلوب وشروط وآدابنى رعايتله انى تحسين ايده بعده مكتوباتدن وقتى داخل اولانى اداء ايده حق تعالى انك اول اداء ايتديكيله اندن اول اداء ايتديكى مكتوبه بيننده ايشلديكى خطالرى يارلغار (واذكروا نعمة الله عليكم) الله تعالينك سزه ويرديكى اسلام نعمتنى ذكرايدككه اول سزه منعمى آكدرر وشكرنه قندرر (وميثاقه الذى واثقكم به) ودخى شول عهدنى ذكرايدككه سزكله معاهده ايتدى (اذ قلتم سمعنا واطعنا) شول وقتن كه محبوب ومكروهدن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه سمع وطاعه ايدلم ديديكز دينلديكه اول ميثاق ايله مراد ذرية آدمك عالم ذره‌ده‌كى عهد وميثاقلريدر (واتقوا الله) الله تعاليدن قورقوب نعمتلرين اونوتمكز وميثاقنى نقض ايتمكز (ان الله عليم بذات الصدور) الله تعالى قلوبده اولان خير وشرى بيلور انك اوزره سزه جزاء قيلور (ياايها الذين آمنوا كونوا قوامين لله شهداء بالقسط) يامؤمنلر لله اعمالكزده عدلله قائم اولكزده صدقله قائل اولك (ولا يجرمنكم شنآن قوم على الا تعدلوا) ومشركينه شدت بغضكز انلرك امرنده عدل تركنه سزى تحميل ايتمسون حلال اولميان شيئ ارتكابله مثله وقذف وقتل نساء وقتل صبيان ونقض عهد

قبيح شى اولور (لا تحسبن الذين يفرحون بما اتوا ويحبون ان يحمدوا بما لم يفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب ولهم عذاب اليم) ظن ايتمه شونلريكه خدعه ايله كلوب حقى كتمله عهده وفا ايلمامشكن كندولره حمد اولنمغى استيوب سوينورلر ظن ايتمه كه انلر دنياده اسير وجزيه وحقارت عذابندن نجاته بر محل بوله‌لر وانلر ايچون آخرتده دخى دردناك واملو عذاب واردر ❁ مرويدركه پيغمبر عليه السلام يهوده توريتدن بر شئ سؤال ايتدكده صحتى كتم ايليوب خلافنى جواب ويرمكله تصديق اولندى زعمله فرحلنديلر اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى (ولله ملك السموات والارض والله على كل شئ قدير) سموات وارضك ملكى وانلرده اولان مخلوقاتك امورى الله تعالينكدر والله عظيم الشان كل شيئه قادردر (ان فى خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار لايات لاولى الالباب) سموات وارضك وانلرده‌كى موجوداتك حلقنده وكيجه ايله كوندزك كلوب كتمسنده

كبي (اعدلوا هواقرب للتقوى) اوليا كز وكرك اعدا كز امرنده عدل ايدككه عدل تقوايه اقربدر (واتقوا الله ان الله خبير بما تعملون) الله تعاليدن قورقكزكه اول سزك اعمالكزه خبيردر سزه جزا كز ايدر (وعدالله الذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة واجر عظيم) الله تعالى مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلينلره مغفرت واجر عظيم وعد ايتدى (والذين كفروا وكذبوا بآياتنا اولئك اصحاب الجحيم) شونلركه كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر واندن توبه ايتمدين فوت اولديلر انلر اصحاب جحيمدر (ياايها الذين آمنوا اذكروا نعمةالله عليكم اذهمّ قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم) يامؤمنلر الله تعالينك سزه نعمتن ذكر ايدك شول وقتكه بر قوم سزك قتلكزه يدلرينى بسط ايتمكى قصد ايتدكلرنده اول انلرك يدلرينى سزدن كف ايلدى روايت اولنديكه اشبو آيت نازل اولدى شول وقتنكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اصحابيله عسفانده صلاة ظهره طورمشلردى مشركين انلر اوزره اكبابه مشورت ايتديلر اول حالده انلر ايسه صلاتدن منصرف اولنجق مشركين اول فرصتى فوتلرينه نادم اولديلر بعده اول قصدلرين مسلمين صلاة عصره شروعلرنده اجرايه تأخير ايتديلر الله تعالى صلاة خوفى انزال الله انلرك اول كيدنى دفع ايلدى ❀ حسن ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم نخل نام محلده غطفانى محاصره ايلدى وسيفنى قوشانمش ايدى مشركيندن بر رجل اكا ديديكه يامحمد سيفكى بكا ويركه كوره يم اولدخى انى اكا ويرنجك بركره انى سلكدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه نظر ايدوب يامحمد شمدى بنم الدن سنى كيم قورترر ديدى اصحاب اوزرينه هجوم ايدنجك سيفى براغوب كتدى اول سببدن بو آيت نازل اولدى (واتقوا الله) الله تعاليدن قورقوب امرينه وفاء واكا توكل ايدك (وعلى الله فليتوكل المؤمنون) مؤمنلر توكل ايدرلر ايسه الله تعالى يه توكل ايتسونلر (ولقد اخذالله ميثاق بنى اسرائيل وبعثنامنهم اثنى عشر نقيبا) الله تعالى بنى اسرائيلدن اخذ ميثاق ايتدى وانلرك اون ايكى سبطنك هر برندن برشاهد بعث ايتديكه قوم جبارين احوالنى كوره لر واندن خبر كتوره لر روايت اولنديكه وقتاكيم بنو اسرائيل فرعون امرندن فارغ اولديلر ومصرده استقرار ايتديلر الله تعالى انلره امر ايتديكه ارض شامده اريحايه كيده لر وانده قرار ايده لر حالبوكه انده جبارهٔ كنعانيون ساكن اولوردى وحق تعالى انلره موسى عليه السلام لسانيله ديديكه بن سزه انى دار قرار تقدير ايتمشن ايدى اكا كيدك وانده اولان كفاره جهاد ايدك بن سزه انلر اوزره نصرت ايدرين وشرلرين دفع ليلرين اويله اولسه قومندن اون ايكى نقيب الغل كه هر بر نقيب كندى سبطنه امر اواندقلرينه وفايه كفيل اوله لر چون موسى عليه السلام بنو اسرائيل ايله كتديلر اريحايه قريب اولنجق نقبائى كوندرديكه اخبار تجسس ايده لر بعده احواللرندن بيلدكلرين انلره بيلديره لر كيدركن عوج بن عنق دينور جبابره دن بر رجله راست كلديلركه الله تعالى انى موسى عليه السلام يديله هلاك ايتدى شول وقتنكه موسى عليه السلام عسكرينك اولديغى مكان مقدارنجه طاغدن بر صخره يى باشنه آلديكه انكله موسانك

ونور وظلمت ونقصان وزياده لكى اختلافنده عقول كامله صاحبيچون جناب خالق الموجوداتك وحدانيت وكمال قدرتنه اشكاره نشان وقطعى برهان واردر (الذين يذكرون الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم ويتفكرون فى خلق السموات والارض ربنا ماخلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار) بو عقول كامله صاحبلرى الله تعالايى قيامده وقعودده وياتوركن يعنى دائما ذكر ايدرلر و استدلال يوزندن سموات وارضك خلقتده صانع قديمى قلبا تفكر ايدرلر ولسانا دخى ديرلركه يارب بو آسمان وزمينده اولان مخلوقاتى عبث خلق ايتمدك الهى سن كه عبث وباطل شى يارتمقلقدن منزه سن امدى بزى لطف واحسانكله نار جهنمدن حفظ ايله (ربنا انك من تدخل النار فقد اخزيته وما للظالمين من انصار) يارب سن اول كمسه يى كه ابدى ناره ادخال ايدرسن تحقيق اكا خوار ورسوا ايلقله عقوبت ايدرسك وشرك وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون عذابلرينى

عسكرين باصديره الله تعالى اكاهد هدى كوندردى حتى كه منقاريله اول صخره يى اويدى اندن صخره بوينه چكوب كنديسى يره ييقلدى اول حالده موسى عليه السلام انى اولدردى ❀ نقباء اكاملاقى اولدقلرنده اول باشنه حزمهٔ حطب المش كيدردى فى الحال انلرى طوتوب كمى ايچنه قويدى وملكلرينه كتوروب اوكينه صاچدى كور شونلريكه بزمله قتال قصدين ايدرلر ديدى ملكلرى نقبايه ديديكه كيرو قومكزه وارك بزدن كورديككزى انلره خبر ويرك وحق تعالينك عجائب قدرتندندركه انلرك برصالقم اوزمى بش كشى طاشوردى وانارلرينك دانه لرى چيقارلديغندنصكره قابنك برشطرنده بش كشى صغاردى چون نقباء كيرو دونديلر انلرك صاحب رأيى ديديكه زنهار بوقومك احوالنى بنواسرائيله خبر ويرمكزكه موسى عليه السلامدن ارتداد ايدرلر بلكه انلردن كتم ايدوب انجق موسى وهارونه خبر ويرك انلرنه رأى ايدرلرسه انجلين ايدك نقبانك جميى كالب بن يوقنا ويوشع بن نوندن غيريسى بورأيه مخالفت ايتديلر عهدلرين صيوب سبطلرينى قتالدن منع ونهى ايتديلر وجبارين احوالنى خبر ويروب اول ايكيسندن غيريسى مخالفت طريقنه كتديلر اما اول ايكيسى عهدلرينه وفا ايدوب قوملرينه قتالى ترغيب ايتدى نتكيم رب تعالى انى حكايت ايتدى (وقال الله انى معكم) الله تعالى انلره ديدى كه بن سزك عدوكز اوزره ناصريكزين (لئن اقمتم الصلاة) اكرسز يابنى اسرائيل نمازيكزى اقامت ايدرسكز (وآتيتم الزكاة) وزكاتى اهلنه ويررسكز (وآمنتم برسلى وعزرتموهم) ورسوللريمه ايمان كتورر ونصرت ايدر ويا انلره توقير وتعظيم ايدرسكز (واقرضتم الله قرضا حسنا) والله تعالينك سبيلنده مالكزى انفاق ايدرسكز (لاكفرنّ عنكم سيئاتكم) سزدن سيئاتكزى محو ايدرين (ولادخلنكم جنات تجرى من تحتها الانهار) وسزى جنتلره قويارين كه اغاجلرى التندن ايرمقلر آقار (فمن كفر بعد ذلك منكم فقد ضل سواء السبيل) اول كمسه كه اشبو مؤكد وعد عظيمله مؤيد شرطدنصكره عهد وميثاقنى نقضله كافر اوله طريق حقدن آيريلور (فبما نقضهم ميثاقهم لعناهم) ميثاقلرين نقضلرى سببيله انلرى رحتمزدن طرد وياصورتلرين مسخ ويا اوزرلرينه جزيه وضع ايتدك (وجعلنا قلوبهم قاسية) وقلبلرين يابسه وياغليظه قيلدقكه اكا لينت كلمز وياخود ايمانلرين خالصه قيلمدق بلكه انى كفر ونفاقله مشوب قيلدق (يحرفون الكلم عن مواضعه) حق تعالينك كتابنده كى كلماتى تحريف ايتديلركه اول نعت نبى صلى الله تعالى عليه وسلم وبعض احكامدر (ونسوا حظا مما ذكروا به) وتذكير اولندقلرندن وياتباع محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدن نصيب وافى ترك ايتديلر يعنى توراتى تحريف ايدوب انلره نازل اولاندن حظلرين تركله اكا نائل اولمديلر ويا اول تحريفلرى شوميله برنيچه اشياء حفظلرندن كتدى ❀ ابن مسعود رضى الله تعالى عنه ديديكه كشى كاهى معصيتله بعض علمى اونودر وبو آيتله استدلال ايتدى (ولاتزال تطلع على خائنة منهم) سن زائل اولمزسن انلردن فرقهٔ خائنه يه مطلع اولورسن يعنى غدر وخيانت انلرك واسلافلرينك عادتيدر اويله اولسه انى انلردن كورمكدن زائل اولمزسن (الا قليلا منهم) الا انلردن آزكسه لر خيانت ايتمديكه انلر ايمانه كلنلردر وياخود الا انلردن آز كسه لرين قلبلرين يابسه قيلمدق

دفع ايدر مددكار بوقدر (ربنا اننا سمعنا مناديا ينادى للايمان ان آمنوا بربكم فآمنا ربنا فاغفرلنا ذنوبنا وكفر عنا سيئاتنا وتوفنا مع الابرار) يارب بز برمنادى ايشتدككه اول محمد عليه السلام يا قرآندر ربكزه ايمان ايدك ديو دعوت وندا ايدر اكا جابتله ايمانه كلدك يارب كناه كبائرمزى مغفرت ايله وصغائرمزى دخى ستر ايله وارواحمزى ارواح صالحين ايله قبض ايله (ربنا وآتنا ماوعدتنا على رسلك ولاتخزنا يوم القيمة انك لاتخلف الميعاد) يارب رسوللرك لسانى اوزره بزه وعد ايتدكك ثوابى وير ويوم قيامتده بزى رسواى ايتمه تحقيق سن داعى يه اجابتله اولان وعدكه خلف ايتمزسن تيسيرده نقل ايدركه بو آيات كريمه لرده اولان بش دعا حضرت پيغمبر عليه السلام وچهار يار كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ترتيبى اوزره واقع اولمشدركه پيغمبرمز افنديمز مرتبهٔ شهودده ❀ ربنا ماخلقت هذا باطلا ❀ صديق مقام خوفده ❀ ربنا

(فاعف عنهم واصفح) انلردن عفو وصفح ایت اکر تائب ومؤمن اولورلرسه ویا معاهد ملتزم الجزیه اولورلرسه ❁ دینلدیکه اشبو مطلقدر سیف آیتیله منسوخدر (ان الله یحب المحسنین) الله تعالی احسان ایدنلری سور ❁ اشبونده تنبیه واردرکه کافر خائنی عفو احسان اولیجق انك غیرینی عفو بالطریق الاولی احسان اولور (ومن الذین قالوا انا نصاری اخذنا میثاقهم) بز نصارایز دینلردن برقوم واردرکه بز انلردن اخذ میثاق ایتدك که الله تعالی یی برلیه لر وانبیایی کرچکلیه لر وخیرات اشلیه لر (فنسوا حظا مما ذکروا به) انلر ایسه انجیلده امر اولندقلرندن نصیب وافی ترك ایتدیلر ویهود کبی عهدلرین صیدیلر (فاغرینا بینهم العداوة والبغضاء الی یوم القیامة) اویله اولسه انلرك فرق مختلفه لری بیننده یوم قیامته دکین عداوت وبغضایی الزام ایتدك حتی که هر بر فرقه انك مخالفی اولان فرقه لری تکفیر ایدر (وسوف ینبئهم الله بما کانوا یصنعون) الله تعالی یوم قیامتده جزاء وعقابله انلره صنیعلرین خبرویریسردر (یا اهل الکتاب قد جاءکم رسولنا یبین لکم کثیرا مما کنتم تخفون من الکتاب ویعفو عن کثیر) یا یهود ویا نصاری سزه رسولمز محمد صلی الله تعالی علیه وسلم کلدیکه کتابکزدن کزلدیککزدن کثیری سزه تبیین ایدر توراتده نعت محمد صلی الله علیه وسلم وآیت رجم کبی وانجیلده عیسی علیه السلامك احمد نام رسولك کلمسنی تبشیری کبی واول کزلدیککزك کثیرین عفو ایدوب تبیین ایتمز قچان دین امرنده اکا ضرورت اولمیه ویاخود انك کثیرین عفو ایدوب جرمی ایله مؤاخذه ایتمز (قد جاءکم من الله نور وکتاب مبین) الله تعالیدن سزه شك وضلال ظلماتن کشف ایدر قرآن وکتاب واضح الاعجاز کلدی دینلدیکه نورله مراد محمد صلی الله تعالی علیه وسلمدر (یهدی به الله من اتبع رضوانه سبل السلام) الله تعالی اول کتابله رضاسنه اتباع ایدنی عذابدن سلامت طریقنه ویا سبیل اللهه هدایت ایدر (ویخرجهم من الظلمات الی النور) وانلری کفر ظلماتندن ایمان نورینه چیقارر (باذنه) اراده ویا توفیقیله (ویهدیهم الی صراط مستقیم) واول انلری بر طریقه هدایت ایدرکه الله تعالی یه اول طریقلرك اقربیدر واکا مؤیدی که اول اسلامدر (لقد کفر الذین قالوا ان الله هو المسیح ابن مریم) نصارادن کافر اولدی شونلر که الله تعالی یه مسیح ابن مریمدر دیو کذب وافترا ایتدیلر (قل فمن یملك من الله شیئا ان اراد ان یهلك المسیح ابن مریم وامه ومن فی الارض جمیعا) دیکل که کیمدرکه الله تعالینك قدرت وارادتندن برشیء منعنه مالك اوله اکر اول مسیح ابن مریمی واناسنی ویرده اولان مخلوقاتك اهلاکنی اراده ایده اشبو انلرك ذکر اولنان قوللری فسادینه حجتدر زیرا که مسیح مقدور ومقهوردر سائر ممکنات کبی فنایی قابلدر اویله اولسه کذب ایدر اول کمسنه که انك الوهیتنه قائلدر (ولله ملك السموات والارض وما بینهما یخلق ما یشاء والله علی کل شیء قدیر) سموات وارض وایکیسی بیننده کی اشیانك خلق وملکی جمیعا الله تعالینکدر دیلدیکی شیئی خلق ایدر اول هر شیئه قادردر یعنی الله تعالی قادر مطلقدر اصلسز خلق ایدر سموات وارض خلقی کبی واصلدن خلق ایدر اول ایکیسی بیننده کی خلقی کبی که انك بعضی جنسندن اولمیان اصلدن انشا اولنوبدر آدم علیه السلام واکثر حیوانات کبی وبعضی ایسه جنسی اولان اصلدن انشا اولنوبدر اول یا ذکردن حوانك خلقی کبی ویا اناثدن عیسانك خلقی کبی ویا ذکر ایله اناثدن سائر ناسك خلقی کبی (وقالت الیهود والنصاری نحن ابناء الله واحباؤه) یهود ونصاری دیدیلرکه بز الله تعالینك رسوللری وابناسی واحباسی یز ویاخود الله تعالی بزه حنو وعطفده اب کیدروبزا کاقرب ومنزلتده ابناء کبیز (قل فلم یعذبکم بذنوبکم) انلره دیکل که چون

انك من تدخل النار فقد اخزیته فاروق صدیق تحقیق ایله ربنا اننا سمعنا منادیا ذی النورین طلب غفرانله ربنا فاغفر لنا ذنوبنا مرتضی موعوداتی طلبله ربنا واتنا ما وعدتنا دیو دعا ایتدیلر لاجرم بوعلو دعوات هدف اجابته واقع اولوب مژدهٔ رحمت اشبو آیت آتیه ده صادر اولدی (فاستجاب لهم ربهم انی لا اضیع عمل عامل منکم من ذکر او انثی بعضکم من بعض فالذین هاجروا واخرجوا من دیارهم واوذوا فی سبیلی وقاتلوا وقتلوا لاکفرن عنهم سیئاتهم ولادخلنهم جنات تجری من تحتها الانهار ثوابا من عند الله والله عنده حسن الثواب) انلرك دعالرینه ربلری جل شانه اجابت ایدوب بیوردیکه تحقیق بن سزدن رجال ونسادن بکا طاعت ایده نك اجرینی ضایع ایتمم که بعضکز بعضکزدندر یعنی دین وموالاتده ارکك ودیشیکز بردر امدی انلرکه دینلرینی صیانت ایچون وطنلرندن هجرت ایتدیلر و دیارلرندن چیقارلدیلر وبنم طاعتم

زعم ایتدیککز اوزره انك ابناء واحباسیسز اول سزه نیچون عذاب ایدر اب ایسه ولدینه ومحب ایسه حبیبنه عذاب ایتمز حالبوکه اول سزه دنیاده قتل واسر ومسخله عذاب ایتدی ومعترفلرسزکه اول سزه آخرتده ایام معدوده ده نارله عذاب ایدیسردر (بل انتم بشر ممن خلق) بلکه سز الله تعالینك خلقندن بشرسز سائر بنی آدم کبی احسان واساءته جزا اولنورسز (یغفر لمن یشاء) الله تعالی دیلدیکنه مغفرت ایدرکه انلر الله تعالی یه ورسوللرینه ایمان کتورنلردر (ویعذب من یشاء) ودیلدیکنه عذاب ایدر انلر کافر اولنلردر (ولله ملك السموات والارض وما بینهما) سموات وارض وایکیسی بیننده کی اولان کائنات انك ملکی وخلقی اولمقده مساویدر (والیه المصیر) جمله نك رجوعی اکادر هر برینه خیر وشرلرینك جزاسن ایدر (یا اهل الکتاب قد جاءکم رسولنا یبین لکم علی فترة من الرسل) یا اهل الکتاب زمانك رسلدن انقطاعی وقتنده سزه رسولمز محمد صلی الله تعالی علیه وسلم کلدی که دین اسلام امورینی تبیین ایده (ان تقولوا ما جاءنا من بشیر ولا نذیر) تا که یوم قیامتده بزه بشیر ونذیر کلمدی دیو اعتذار ایتمیه سز (فقد جاءکم بشیر ونذیر) امدی اعتذار ایتمکز زیرا که سزه بشیر ونذیر کلوبدر (والله علی کل شیء قدیر) الله تعالی هر شیئه قادردر رسلی ارادتی اولدیغی وجه اوزره کاهی تواترا ارسال ایلدی موسی وعیسی بیننده بیك یدیوز ییل ایچنده بیك نبی ارسالی کبی ❁ وکاهی فتورا ارسال ایتدی عیسی ومحمد صلی الله تعالی علیه وسلم بیننده التیوز ویا بشیوز التمش طقوز ییلده درت نبی ارسالی کبی که اوچی بنی اسرائیلدن وبری عربدن ایدی که اکا خالد بن سنان العبسی دینوردی ❁ اشبو آیتده آنلره امتنان واردرکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمی انلره وحی آثارنك انطماسی عندنده ارسال ایتدی (واذ قال موسی لقومه یا قوم اذکروا نعمة الله علیکم اذ جعل فیکم انبیاء) موسی علیه السلام قومنه دیدیکه یا قوم الله تعالینك سزه ویردیکی نعمتی ذکر ایدك که سزدن انبیاء بعث ایتدیکه انلر سزه طریق حقی کوستره لر واوامر ونواهی بی بیلدیره لر ❁ دینلدیکه بنی اسرائیلدن بعث اولنان کثرت انبیا هیچ بر امتدن بعث اولنمدی (وجعلکم ملوکا) وسزدن ملوك قیلدی ❁ دینلدیکه فرعونك هلاکندنصکره بنو اسرائیلده ملوك کثیر اولدی انبیانك کثیر اولمسی کبی حتی که یحیایی قتل وعیسانك قتلنه سعی ایتدیلر دینلدیکه وقتا که قبطك یدلرنده مملوکین ایکن حق تعالی انلری آندن قورتاروب نفسلرینه وامرلرینه مالك ایدیجك انلره ملوك دیو تسمیه ایتدی ❁ قتاده ایدر خدمتکاره اول مالك اولان انلر ایدی ❁ ابو سعید رضی الله عنه ایدر ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه قچان بنو اسرائیلدن برینك خادم وامرأه ودابه سی اولسه اکا ملك دینوردی (وآتاکم ما لم یؤت احدا من العالمین) وعالمیندن برکمسه یه ویرمدیکن سزه ویردیکه اول فلق بحر وتظلیل غمام وانزال من وسلوی ودخی انك غیریدر (یا قوم ادخلوا الارض المقدسة التی کتب الله لکم) یا قوم ارض مقدسه یه داخل اولك حق تعالی انی سزکیچون قسمت ایلدی ویا لوح محفوظده انی سزه مسکن اولمسن تقدیر ایلدی اکر اکا تصدیق واطاعت ایدرسکز اما که رسول اللهه مخالفت ایدرسکز اکا دخولدن محروم اولورسز (ولا ترتدوا علی ادبارکم فتنقلبوا خاسرین) یوخسه انده کی جبابره دن خوف ایدوب اکا دخولدن امتناع ایتمکز که دنیا وآخرت ثوابندن

بولنده اذیت اولندیلر وکفارله مقاتله ایتدیلر وجهادده قتل اولندیلر البته انلرك کناهلرینی محو ایده رم وانلری التندن نهرلر جاری جنتلره ادخال ایده رم بو الطاف انلره عندالله اجر ومکافاتدر والله عظیم الشان عندنده انلره حسن ثواب که نعیم باقی واردر ❁ ام سلمه رضی الله عنها نقل ایدرکه سید عالم علیه السلامدن سؤال ایلدمکه هر مهاجر عامله اجر کثیر اولوب مهاجره یه نصیب یوقمی دیدم بو آیتده ❁ من ذکر او انثی ❁ نازل اولدی دیدی (لا یغرنك تقلب الذین کفروا فی البلاد) کفارك وسعت وبلادده مکاسب وتقلبلری یا محمد مؤمنلری الداتمسون ❁ مرویدرکه بعض مؤمنلر مشرکلری تعیش واسعه ده کوروب اعداء الله خیرده بز ایسه ضرورت وجوعده یز دیملریله تسلیه ایچون بو آیت کریمه نازل اولدی (متاع قلیل ثم مأویهم جهنم وبئس المهاد) کفارك اول حالاتی سریع الزوال متاع قلیلدر بوندنصکره انلرك مسکنی

خاسرين اولديغكز حالده منقلب اولورسز نتكيم قصه‌سى اشبو حزبدن ❀ ولقد اخذنا ميثاق بنى اسرائيل وبعثنا منهم اثنى عشر نقيبا ❀ آيتنده كچدى ❀ علماء ارض مقدسه‌ده اختلاف ايتديلر ديناديكه اول طور وحوليدر ويا ايليا وبيت مقدسدر ويادمشق ويافلسطين وبعض اردندر ويااريحادر وياشامك كليسيدر ❀ كعب ايدر كتب منزله‌نك برنده بولدمكه شام ارضدن بركنزدر خواص عبادنى انده تكنيز ايدوبدر ديناديكه ابراهيم عليه السلام جبل لبنانه چيقوب اكا دينلديكه نظر ايت كوزك ايرديكى اراضى مقدسه اولوب ذريتكه ميراث اولسون (قالوا ياموسى ان فيها قوما جبارين) بنواسرائيل ديديلر انده قوم جبارين واردر (وانا لن ندخلها حتى يخرجوا منها فان يخرجوا منها فانا داخلون) بز اول ارضه كيرمزز مكركه انلر اندن چيقه‌لر اكرانلر اندن چيقارسه بز كيررز ❀ روايت اولنديكه اول قوم جبارين عمالقه‌دن وعاد قومندن بقيه اولوب قامت وجسامتده عظملريچون انكله وصف اولنديلر وقتا كه نقباء تجسس اخباره كيدوب كيروكلديلر كوردكلرين موسى عليه السلامه خبرويرديلر ❀ موسى عليه السلام انلره ديديكه جبارين شانن كيزلكز بنى اسرائيلدن انى هيچ كسنه‌يه خبرويرمكز انلر ايسه هربرى انى قريبنه وصديقنه خبر ويروب برى برلرندن خبرايلدى حتى كه بنواسرائيلك جميعى انى بيلدى رفع اصواتله آغلشديلر ونوليدى مصردن چيقميدق چونكه چيقدق اول ارضه وارمدين بوبريه‌ده اولوب قاليدق ديديلر بعده برى برلريله مشورت ايتديلركه ارالرندن برين رئيس ايده‌لر واتفاقله دونوب كيرو مصره كيده‌لر (قال رجلان من الذين يخافون انعم الله عليهما ادخلوا عليهم الباب فاذا دخلتموه فانكم غالبون وعلى الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنين) الله تعاليدن قورقوب ايمان وتثبيتله انك انعام ايتدكلرندن ايكى رجل كه انك برى موسى عليه السلامك فتاسى يوشع بن نون بن افرائيم بن يوسف عليه السلام ايدى وبرى دخى موسى عليه السلامك اختى مريم بنت عمرانك زوجى كالب بن يوقنا ايدى اشبو يوشع وكالب جبارين احوالنى تجسسه كيدن نقبانك ايكيسى ايدى سائرى موسى عليه السلامك امرينه مخالفت ايدوب انى بنى اسرائيله اشاعه ايتدكلرنده بونلر كيزلمش ايدى وياخود اول ايكى رجل جبارين‌دن اولوب موسى عليه السلامه مؤمن ومتبعلر ايدى بنواسرائيله ديديلركه جبارين قريه‌سنه قپوسندن كيرك قچانكه اكا كيره‌سز انلره غالبين اولورسز ❀ زيرا الله تعالى وعدينه وفا ايديجيدر انلرك اجسامى عظمندن اوشنمكز زيرا قلبلرى ضعيفه‌در انلردن قورقمكز ايمدى الله تعالينك وعدينه مصدقين ايسكز اكا توكل ايلكز (قالوا ياموسى انا لن ندخلها ابدا مادامو فيها فاذهب انت وربك فقاتلا انا ههنا قاعدون) بنواسرائيل ديديلركه ياموسى قوم جبارين اول قريه‌ده اولدقلرنجه بزاكا كيدر ودخول ايدر دكلز وارسن ربكله كيت وايككز انلرايله قتال ايدك بز جبارين ايله قتاله قادر دكللرز بوراده اوتورر قالورز (قال رب انى لا املك الا نفسى واخى فافرق بيننا وبين القوم الفاسقين) موسى عليه السلام انلرك جهل وقسوت قلب وتمرد واستخفافلرندن صادرقوللرينه غضب وفعللرندن تبرى وكنديلرى اوزره بددعاء ايدوب ديديكه يارب بن كندمدن وقرنداشم هاروندن غيرى‌يه ويادينده بنمله مواخات ايدنلردن غيرى‌يه مالك دكلم كه انكله مراد هارون واول ايكى رجلدر ايمدى بزمله اول قوم عاصين بيننى فصل ايت (قال فانها محرمة عليهم اربعين

ومأوالرى جهنمدر نه قبيح قرارگاهدر (لكن الذين اتقوا ربهم لهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها نزلا من عندالله وما عندالله خير للابرار) لكن انلركه شركدن وربلرينك عقابندن اتقا ايله متاع دنيايه مغروراولمديلر انلرايچون تحتندن انهار جارى جنتلر واردركه انده دائملردر والله تعالى طرفندن هديه‌لر وخوان مهمان واردر وشول شيكه الله تعالينك عندنده كثرت ودوامى واردر صادق ومتقيلرايچون متاع فانيدن خيرلودر (وان من اهل الكتاب لمن يؤمن بالله وماانزل اليكم وماانزل اليهم خاشعين لله لايشترون بايات الله ثمنا قليلا اولئك لهم اجرهم عند ربهم ان الله سريع الحساب) اهل كتابدن بعض كيمسه واردركه الله تعالايه وسزه نازل اولان قرآنه وانلره كوندريلن تورية وانجيله الله تعاليدن قورقيجى و متواضع اولديغى حالده ايمان ايدر الله تعالينك آيتلرينى آزبها ايله بدل ايتمزلر يعنى رشوتله احكام تورية ونعت

سنة يتيهون فى الارض فلا تأس على القوم الفاسقين) حق جل وعلا موسى عليه السلامه ديديكه ارض مقدسه انلردن يوشع وكالبدن غيرى‌يه حرام قلنمشدر اكا كيرميه‌لر ومالك اولميه‌لر قرق سنه ارض تيهده حيرتده قاله‌لر ايمدى انك كبى قوم عاصينه محزون اولمغل ❀ روايت اولنديكه التيوز بيك مقاتل التى فرسخ يرده حبس اولنوب قالديلر اويله اولسه‌هر صباحن قالقوب جدواقداملە كيدرلردى اخشام اولنجق ينه قالدقلرى يرده بولنورلردى وغمام انلره كولكه اولوردى وكيجه نوردن برعمود طلوع ايدوب انلره ضياء ويرردى وطعاملرى من وسلوى وصولرى موسى عليه السلامك كتورديكى حجردن ايدى ديناديكه موسى وهارون انلركله بيله دكل ايدى لكن اكثرون ديديلركه ايكيسى دخى انده انلرله بيله ايديلر الا بوكه اول حالت انلره روح ايدى ودرجه‌لرينه زياده ايدى وبنو اسرائيله ايسه عقوبت ايدى يوشع وكالبدن غيرى يكرمى ياشنه ايريشنلرك جميعى تيهده وفات ايتديلر وبالجمله بز قريهٔ جبارينه كيرمزز دينلردن هيچ بركسنه اريحايه كيرميوب اولديلر چون مدت عقوبتلرى قرق ييل تمام اولدى وانلرك ذرياتندن نواشى منتشى اولدى موسى عليه السلام انلرله اريحايه كتدى وانى فتح ايدوب ماشاءالله انده اقامتدنصكره وفات ايتدى برقولده موسى عليه السلامك وفاتى تيهده اولدى محتضر اولنجق انلره خبر ويرديكه كندندنصكره يوشع عليه السلام نبى اولور وجباره ايله قتال ايدوب اريحا آنك يديله فتح اولور ❀ فى الحقيقه يوشع عليه السلام جباره ايله قتال ايتدى وحق تعالى شامك كليسنى بنواسرائيله قرارگاه ايتدى ❀ سدى ايدر حق جل وعلا موسى عليه السلامه وحى ايتديكه قرنداشك هارونى توفى ايديسرين ايمدى انكله فلان طاغه كيده‌سن سمعا وطاعة ديوب كتديلر حتى كه انده برشجره‌يه ايرديلركه مثلى كورلمش دكل ايدى وآنده بربيت ياپلمش وانده سرير اوزره فرش قونلمش ايدى وروايح طيبه‌دن انده قوخو بولوردى ❀ هارون عليه السلام انى كوريجك غايت بكندى اشبوسرير اوزره اويومق استرم الا بوكه صاحبى كلوب بكا غضب ايتمسندن اوشانورين ديدى ❀ موسى عليه السلام ديديكه اوشنميوب انك اوزره ياتغل صاحبى كلديكنده بن انى تسليه ايدرم سنى انجتمز انى كيدررين هارون عليه السلام اكا ديديكه كل ايمدى انك اوزره ايكمز بيله ياتەلم بيت صاحبى كلورسه ايكيمزه بيله غضب ايده وياخود انجتمدين قويوب كيده‌نعم ديوب ايكيسى اويقويه وارديلر اول حالتده هارونه موت ايروب موسى‌يى اوياردى كورسه‌كه هارون عليه السلام قبض اولنوب سريرايله سمايه رفع ايدلدى وبيت وشجره دخى يرندن آيرلدى اندن موسى عليه السلام يالكز بنى اسرائيله كلوب ديديلركه موسى بنو اسرائيلك هارونه محبتلرينه حسد ايدوب انى قتل ايتدى ديديكه روا كوررميسزكه بن انى قتل ايتمش اولم بلكه اول وفات ايدوبدر اندن ايكى ركعت نماز قيلوب دعا ايديجك كورسه‌لركه سرير اينوب اوزرنده هارون عليه السلامى كورديلر ❀ موسى عليه السلامه ايناندیلر ❀ محمد بن اسحاق ايدر موسى عليه السلام موتدن كراهت ايدردى الله تعالى اكا انى سوديرمك اراده ايدوب يوشع عليه السلامه نبوت ويردى صباحده واخشامده موسى عليه السلام يانه‌واررردى موسى عليه السلام ايسه اكا يانبى الله الله تعالى سكانه وحى ايتدى ديو سؤال ايدردى ❀ يوشع عليه السلام ايسه اكا يارسول الله شوكلو ييل سنك صحبتكده

پيغمبر عليه السلامى كتم ايتمزلر بومؤمنلر ايچون ربلرى عندنده اجر مخصوص واردر تحقيق الله عظيم الشان مؤمنلرك حسابنى آسانلق وسرعتله اجرا ايدر (ياايها الذين آمنوا اصبروا وصابروا ورابطوا واتقوا الله لعلكم تفلحون) اى مؤمنلر جهاد واحكام شرعيه وطاعاتك مشقتلرينه صبر ايدك و محاربه‌نك ثباتنده باخصوص اعداى عدوكز اولان هوا كزك مخالفتده صبر ايديجى اولك وسرحدلرده اسب واسلحه ايله كفاره قارشو طوروب دفع ايدك والله تعاليدن اتقا ايدك كه غايت فلاحه يره‌سز

❀ سورة النساء مدنية وهى مائة وخمس وسبعون آية ❀

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(ياايها الناس اتقوا ربكم الذى خلقكم من نفس واحدة وخلق منها زوجها وبث منهما رجالا كثيرا ونساء واتقوا الله الذى تساءلون به و الارحام ان الله كان عليكم رقيبا) اى بنى آدم ربكز جل شانه‌دن خوف ايدوب شرك ومعصيتدن صاقنك كه اول سزى برشخصدن

اولوب سكانه وحی اولندی دیوهیچ سؤال ایتدمی بلکه انی سن کندیلکندن بکا خبرویرر وبیلدیرردك اویله اولسه یوشع علیه السلام اکاندن خبر ویرمزدی موسی علیه السلام اندن بوحالتی کوریجك حیاتدن کراهت وموته محبت ایدر اولدی ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر موسی علیه السلامه ملك الموت کلوب ربك جل شانه یه اجابت ایتکل دیدی ❀ موسی علیه السلام اکا برطبانچه اوروب کوزین چیقاردی ❀ ملك الموت رب تعالی یه رجوع ایدوب دیدیکه یارب بنی برعبدکه کوندردك که اول موتی سومز اشته کوزم چیقاردی حق تعالی اکا کوزین رد ایدوب دیدیکه ایعدی کیرواول عبدمه واروب دیکل که چون حیات دیلرسن الکی براوکوزك ارقه‌سنه قوغل الك التنه کلن قللر دکلو عمرك اولسون چون ملك الموت اکانی خبر ویردی مؤسی علیه السلام دیدیکه اندنصکره نیچه اولیسرین دیدیکه میت اولیسرسن اویله اولسه بووقتده قبض ایلکل اندن دیدیکه الهی بنی رمیهٔ حجر دکلو ارض مقدسه‌یه قریب ایلکل پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدرا کربن اول اراده اولسیدم سزه انك قبرنی کوستردم که اول یول کنارنده کثیب احمر قتنده‌در ❀ وهب ایدر موسی علیه السلام برحاجتنه چیقوب کیدرکن کورسه‌که ملائکه‌دن برجماعت برقبر قازارلر برموضع لطیفده که خضره‌ونضره وبهجه‌ده نظیری کورلمش دکل موسی علیه السلام دیدیکه بوقبری کیمك ایچون قزارسز دیدیلرکه برعبد ایچونکه اول رب تعالی عندنده کریمدر موسی علیه السلام دیدیکه حقاکه بوقبرعبدکریمه لائق مضجعدر دیدیلرکه یاصفی الله استرمیدك که بوسکا مضجع اولیدی دیدیکه نعم استردم دیدیلرکه ایعدی ایچنه کیروب یاتغل وربك جل شانه‌یه توجه ایتکل چون اول اویله ایلدی اسهل نفسله تسلیم روح ایتدی ملائکه‌دخی انده‌انی دفن ایدوب کتدی ❀ دینلدیکه ملك الموت اکاجنتدن برتفاحه‌کتوروب شم ایتدیردیکی کبی تسلیم روح ایتدی روایت اولندیکه موسی علیه السلام یوزیکرمی ییل معمر اولوب وفاتندنصکره بنو اسرائیلك دخی تیهده مدت عقوبتلری قرق ییل تمام اولدی حق تعالی یوشع علیه السلامه امرایتدیکه بنو اسرائیل ایله جباره قتالنه‌کیده جیمی امرالهی یه امتثال ایدوب انکله اریحایه کتدیلر التی آی محاصره ایدوب یدنجی آیده صورلر نفخ ایتدیلر والله اللهدیوبردن صیحه ایتدکلری کبی صورك برطرفن دوشوردیلر وجبارینله قتال ایدوب انلری صیدیلر حتی بنو اسرائیلدن برجماعت بریره کلوردی وانلردن برینك باشنی کسمکه یاردملشور دی قتال جمعه کوننده واقع اولوب کونش دخی باتمغه یاقلشمشدی یوشع علیه السلام الله تعالیدن دیلدیکه کونشی کیرو دوندیره لیلهٔ سبت ایرمدین قتالی نهایتنه ایرکوره اویله اولسه الله تعالی اکااجابت ایدوب اول کونی برساعت آرتوردی حتی‌که جباره‌نك جیعنی اولدردی انکله شام ممالکنك جیمی بنو اسرائیلك اولدی نواحیسنه عاملر طاغتدی حاصل اولان غنایمی جمع ایتدیلر حالبوکه انی نار اکل ایتمدی یوشع علیه السلامه وحی الهی کلدیکه غنیمته خیانت ایتمشلر واردر امرایتکه سکا مبایعت ایده‌لر چون مبایعته شروع ایتدیلر خیانت ایدنلرك الی انك النه یاپشوردی ❀ یوشع علیه السلام دخی اکاغنیمتدن آلدیغی شیئی کتوردیردی حتی انلرك بری یاقوت وجواهرله مرصع التوندن براوکوزباشن

یعنی آدم علیه السلامدن خلق ایتدی وانك قابورغه‌سندن زوجه‌سی حوایی خلق ایتدی و آدم وحوادن توالد وتناسل جهتیله چوق رجال ونسوان اظهار ونشر ایلدی واول الله تعالیدن قورقك که بر بریکزدن بر شی استه‌سکز الله تعالی یی وسیله ایدوب استرسکز وقطع ارحامدن دخی اتقا ایدوب صله ومودت اوزره اولك که نفس واحده‌دن مخلوقسکز تحقیق الله عظیم الشان اوزریکزه حافظ اولدی (واتوا الیتامی اموالهم ولا تتبدلوا الخبیث بالطیب ولا تأكلوا اموالهم الی اموالكم انه كان حوبا كبیرا) ای یتیملرك ولی ووصیلری یتیملر بالغ اولدقده مالللرینی ویرك وخبیثی طیبله تبدیل ایتمیك یعنی ایتامك مالی سزه خبیث وحرام وسزك مالکز سزه طیب وحلال ایکن بونلری تبدیل ایتمیك وانلرك اموالنی سزك مالللریکزه خلط ایله اکل ایتمیك تحقیق بوتبدیل واکل عندالله کناه کبیر اولدی ❀ روایت اولندیکه غطفاندن برکسه‌ده یتیم

کتوردی یوشع علیه السلام اول کسه‌یی خیانت ایتدیکی شیئله قربان محلنه کوندردی برنار کلوب اول کسه‌یی وآلدیغی شیئی یاندردی ❀ یوشع علیه السلام بنواسرائیل امورینی یکرمی یدی ییل مدبر اولدی عمری یوزیکرمی یدی سنده‌یه ایریشجك وفات ایدوب جبل افرائیمده مقبور اولدی (واتل علیهم نبأ ابنی آدم بالحق) یا محمد سن اهل کتابه ومشرکینه آدمك ایکی اوغلی قابیل وهابیل قصه‌سن صحت وکتب سابقینه موافقتی ملتبس اولدیغی حالده ذکرایت ❀ روایت اولندیکه حوا رضی الله عنها آدم علیه السلامدن یکرمی بطنده قرق ولد طوغردی که هر بطنده برغلام وبرجاریه طوغردی اول بطنده طوغان قابیل واقلیمیا ایدی وآخر بطنده طوغان عبدالمغیث وامة المغیث ایدی بعده الله تعالی آدم علیه السلامك نسلنه برکت ویروب وفاتنه دکین اولادی واحفادی قرق بیکه ایردی علماء قابیل وهابیلك مولدلرنده اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیلرکه آدم وحوا یره ایندکلرندن یوزییل صکره‌ده مجامعتلرندن قابیل ایله اقلیمیا بطن واحددن وجوده کلدی بعده هابیل ایله لیوذا بطن آخردن وجوده کلدی دینلدیکه آدم علیه السلام جنتده خطیئه‌یی اصابتندن اول حوا قابیل ایله اقلیمیایه حامل اولوب اول اجلدن انی طوغردیغنده طلق ونفاس کورممشدی بعده یره ایندکلرنده حوا رضی الله تعالی عنها هابیل ایله لیوزایه حامل اولوب انلرده وهج ووصب وطلق ونفاس کوردی وحق جل وعلا آدم علیه السلامه وحی ایتدیکه لیوزایی قابیله واقلیمیایی هابیله تزویج ایده حالبوکه بونلرك غیرده رجل کندی ایله بیله طوغان اختدن غیری اخواتندن دیلدیکنی تزوج مشروع ایدی ❀ چون آدم علیه السلام الله تعالینك امرنی قابیله وهابیله خبرویردی هابیل اکا راضی اولوب قابیل سخط ایتدی ودیدیکه اقلیمیا ایله بن جنت ولادتندنم وهابیل ایله لیوذا ارض ولادتندندر وبن اختم اقلیمیایه احقم هابیله ویرمزین ❀ آدم علیه السلام قابیله دیدیکه اقلیمیا سکا حلال اولمز الله تعالینك امرینه مخالفت ایتمکل قابیل آدم علیه السلامه دیدیکه اول سنك رأیکدر یوخسه الله تعالی انی امرایتمیوبدر ❀ آدم علیه السلام قابیله وهابیله دیدیکه ایمدی ایکیکز دخی الله تعالی یه قربانله تقرب ایدك قنغیکزك قربانی قبول اولورسه اول اقلیمیایه احقدر وقرابیندن اولکه مقبول اوله سمادن برپیاض آتش اینوب انی اکل ایدردی مقبول اولمیانی وحوش وطیور ییوب انی اکل ایچون سمادن آتش اینمزدی (اذقربا قربانا)چون قابیل وهابیل قربانلرین محل معهودلرینه ایلتوب قودیلر قابیل صاحب زرع ایدی زرعنك اردا سندن برصبره ایلتدی ونفسنده اضمار ایتدیکه قربانم کرك مقبول ویامردود اولسون بن اقلیمیایی اکا ویرر دکلم ❀ وهابیل ایسه صاحب غنم ایدی غنمنك اعلاسندن برکبش ایلتدی ونفسنده اضمار ایتدیکه حق تعالینك رضاسنه انقیاد واطاعت ایده (فتقبل من احدهما ولم یتقبل من الآخر) اویله اولسه سمادن برآتش اینوب هابیلك قربانن اکل ایله مقبولیتی وقابیلك قربانی یرنده مهمل قالمغله مردودیتی بیلندی اویله اولسه قابیل قربانی رداولندیغنه یاوزلنوب هابیله حسدینی اضمار ایتدی وآدم علیه السلامك غیبتنه منتظر اولوب آدم علیه السلام اول سنه کعبهٔ مکرمه زیارتنه کیدیجك هابیل قتلنه واردی حالبوکه اول غنمنده ایدی (قال لاقتلنك) دیدیکه یاهابیل البته بن سنی اولدیررم زیراکه حق تعالی سنك قربانکی قبول ایدوب بنم قربانمی ردایلدی وسن بنم اخت حسنامی نکاحلنوب بن ایسه سنك اخت دمیمه‌کی نکاحلنیجق ناس سنی بندن خیرلودر

قرنداشی اوغلنك مالی وارایدی اول یتیم بلوغنده عمیسندن مالنی طلب ایتدکده عمیسی ویرمکده تعلل ایتمکله محکمهٔ عالیهٔ نبویه‌ده ترافع حالنده بو آیت کریمه نازل اولوب عمیسی تماما تسلیم ایلدی وتبدیلك نهیی حقنده مرویدرکه بعض ولی ووصیلر مثلا یتیمك سمز قیونی یرینه کندو ضعیف قیونی وضع وتبدیل ایتمار یله بو امثالدن نهی اولندی (وان خفتم الا تقسطوا فی الیتامی فانكحوا ماطاب لكم من النساء مثنی وثلاث ورباع فان خفتم الا تعدلوا فواحدة او ماملكت ایمانكم ذلك ادنی الا تعولوا واتوا النساء صدقاتهن نحلة فان طبن لكم عن شیء منه نفسا فكلوه هنیئا مریئا) اکرسز ایتام نسایی تزوجده عدالت ایده ممکدن قورقارسکز انلرك غیری نسادن سزه حلال اولنلری ایکیشر ایکیشر واوچر اوچر ودردردردر تزوج ایدك یعنی دردتدن زیاده‌یی جمع جائز اولمیه اکر اول نسوان متعدده بیننده عدالت ایتمامکدن خوف

ديوسويلر واولادك بنم اولادم اوزره افتخارايلر (قال انما يتقبل الله من المتقين) هابيل ديديكه
بنم انده نه صنعم وار حق تعالى طاعتى متقيلردن قبول ايدرسن ايسه سيئه النية وخائن اولديغك
ايچون قربانك رد اولنمشدر لوم ايدرسك نفسكه لوم ايت يوخسه بكا دكل اشبونده اشارت
واردركه حاسده لائق اولوركه مطلوبندن حرمانتى تقصيرندن بيلوب محسودك نه سببدن
محفوظ اولديغى شيئى تحصيله اجتهادايده يوخسه انك حظى ازاله سنه دكل زيرا اول ضرر
ايدر نفع ايتمز (لئن بسطت الىّ يدك لتقتلنى ما انا بباسط يدىَ اليك لاقتلك انى اخاف الله رب
العالمين) ياقابيل اكرسن بنى قتل ايچون يدكى بسط ايدرسك بن سنى قتل ايچون يدمى بسط ايتمزين
زيرا كه بن الله تعاليدن خوف ايدرين دينلديكه هابيل قابيلدن اقوى ايدى لكن الله تعاليدن
قورقوب قتلدن تحرج ايتدى زيرا اول وقتده دفع مباح اولمشدى وياخود انى ايتمسى افضلى
تحرى ايچون ايدى ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم كن عبدالله المقتول ولاتكن عبدالله القاتل ❁
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر الله تعالينك عبد مقتولى اولغل يوخسه عبد قاتلى اولمغل
وشرعده جائزدركه بركمسنه قتلى اراده اولندقده انقياد واستسلام ايده نتكيم عثمان بن عفان
رضى الله تعالى عنه انى ايتدى (انى اريد ان تبوء باثمى واثمك فتكون من اصحاب النار) بن ديلرمكه
بنى قتلك اثميله والله تعالى يه ووالدكه عصيانك اثميله رجوع ايدوب اثمينله بيله اصحاب ناردن
اوله سن (وذلك جزاء الظالمين) اشبو حالت الله تعالينك ووالدنك امرينه مخالفت ايدنلرك
جزاسيدر اول قرنداشنك شقاوتن ونارله عذابن اراده ايتدى زيرا كه ظالم ايدى وجائزدركه
مؤمن برظالمك سوء جزاء اولنمسن اراده ايده الله تعالينك انى اراده ايتمسى كبى (فطوّعت له نفسه
قتل اخيه فقتله) قابيلك نفسى اكا مطاوعت ايتديكه قرنداشى هابيلى قتل ايده لكن بيلديكه انى نيجه قتل
ايده شيطان اكا تمثل ايدوب برقوشى كتوردى وباشن برطاش اوزره قويوب برآخر طاشله آنى
باصدردى قابيل ايسه انى كوريجك قتلك كيفيتن اوكرندى وهابيله انقيادى ويانومى حالنده يكرمى ياشنده
ايكن جبل نورده وياعقبهٔ حراده باشنى طاشله باصدروب قتل ايتدى (فاصبح من الخاسرين) دنياودين
مغبونلرندن اولدى زيرا كه مدت عمرنده مطرود ومحزون قالدى وقتا كه قابيل انى قتل ايتدى انك
امرنده متحير اولوب نيجه ايده جكن بيلمدى زيرا كه اول ميت ايديكه بنى آدمده واقع اولدى واكا
سباع وطيور قصد ايديجك قابيل انى برجرابه قويوب ارقه سنده قرق كون ويابر ييل طاشيدى
سباع وطيور ايسه اكا اويوب بيله كيدردى انى اكل ايچون يره قومسنه انتظار ايدردى
(فبعث الله غرابا يبحث فى الارض ليريه كيف يوارى سوأة اخيه) الله تعالى ايكى غراب
كوندردى برى بريله دوكشوب برى آخرنى اولدردى بورنيله واياقلريله يرى اشوب
اولديريلن غرابك ميتەسن اول اشديكى يره قويديغندنصكره ترابله انى اورتدى وحق تعالى
انكله ديلديكه قابيله قرنداشنك جسد ميتنك دفننك كيفيتنى كوستره (قال ياويلتى اعجزت
ان اكون مثل هذا الغراب فاوارى سوأة اخى) قابيل انى كوريجك ديديكه ويل بكا كه
اشبو غراب كبى اولمقدن عاجزمى اولدم تا كه قرنداشمك جسدينى يره قويوب اورتيدم
(فاصبح من النادمين) اوبله اولسه قابيل بودكلو زمان كندويه تعب ومشقت ويرديكنه
وغرابه تلميذ اولديغنه وانى قتلندن قلت نفعنه ووالدينك اسخاطنه نادم اولدى يوخسه انى

ايدرسكز بربنى اختيار ايدك
ياخود ملك يمينكز اولان
جواريدن تسرى ايدككه
انلرك مؤنتلرى خفيف
اولوراشته بومرأة واحده
ياخود تسرى سزك
عدالتدن ميل ايتمكزه
اقربدر ونكاحلنديغكز
نسانك مهرنى طيب نفس
وعطيهٔ الهى اوله رق
ويرك اكر نساكز
مهرلرندن طيب نفس
ورضالريله سزه نمقدارشى
باغشلارسه انى حلال
اوله رق صفا ايله اكل ايدك
(ولاتؤتوا السفهاء اموالكم
التى جعل الله لكم قياما
وارزقوهم فيها واكسوهم
وقولوا لهم قولا معروفا)
اى ايتامك ولى ووصيلرى
الله تعالى معيشت دنيانك
قيامنه سبب قيلديغى
تصرفكزده اولان مال
ايتامى انلرك سفهالرينه
ويرميك انلرى مالليريله
رزقلندرك ومالليرينه كوره
كسوه لندرك يعنى كيدرك
وانلرى بومال سنكدر
بن سنك خزينه داركم مثللو
شيرين صحبتلر ايله تطييب
خاطر ايدك (وابتلوا
اليتامى حتى اذا بلغوا
النكاح فان انستم منهم
رشدا فادفعوا اليهم اموالهم

قتلنه وياذنب ارتكابنه دكل زيرا اكرندامتى انكچون اولسه توبه اولوردى ❁ روايت
اولنديكه هابيل قتل اولنيجق ارض يدى كون چالقندى واغاجلر ديكنلندى واطعمه يه تغير
ايردى وميوه لرك بعضنه حموضت حاصل اولدى وصولره مرارت كلدى وارضدن غبار
پيدا اولدى آدم عليه السلام اول وقتده مكهٔ مكرمه ده ايدى بو حالاتى كوريجك مدهوش
اولوب يريوزنده برحدث عظيم حادث اولمشدر ديدى وقتا كه آدم عليه السلام يوز اوتوز
ياشنه ايردى وهابيلك قتلندن بش ييل كچدى حق تعالى اندن بدل شيث عليه السلامى ويرديكه
اول هبة الله ديمكدر واكا ليل ونهارك ساعاتنى تعليم ايتدى واللى صحيفه انزال ايتدى وآدم
عليه السلام انى وصى وولى عهد ايتدى وقابيله دينلديكه مطرود اولديغك حالده كيت
وكورديكك كمسه دن رعب ايت اويله اولسه ارض يمندن عدنه كيتدى ابليس اكا كلوب ديديكه
هابيلك قربانن آتش اكلنه سبب اول آتشه طپاردى ايمدى سن دخى برآتشخانه ياپوب آنده
آتش ياقغل وانى كندوكه وعقبكه معبد ايله نعم ديوب ابتدا انى اول احداث ايتدى انك قتنه
اوغرايانى اول آتشه آتدى مكر قابيلك براعمى اوغلى واول اعمانك دخى براوغلى وارايدى
اعمايه اوغلى ديديكه اشبو باباك قابيلدر همان دم اعمى قابيلى آتشه آتوب ياقدى بعده اعمايه
اوغلى ديديكه نيچون باباكى ياندردك اويله اولسه اعمى اكا ياوزلنوب برطبانجه اوردى وانكله
انى اولدردى ❁ مجاهد ايدر قابيلك برآياغى فخذينه باغلنوب اول كوندن يوم قيامة دكين
يازده ناردن برحظيره ده وقيشده قاردن برحظيره ده اياغندن اصيلوب عذاب اولنوريوزى
كونشه اولوب انك دوريله اول دخى اكا دونديريلور ❁ دينلديكه آلات لهو ومزامير
وطنابير وعيدانى اول احداث ايدن قابيل اولادندن ايدى شرب خمر وعبادت نار وزنا وفواحشه
انهماك انلردن ايدى حتى كه نوح عليه السلام طوفاننده غرق اولديلر وشيت عليه السلامك
نسلى قالديلر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لاتقتل نفس ظلما الا كان على ابن آدم الاول
كفل من دمها لانه اول من سن القتل ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر هربار كه
برنفس ظلما قتل اولنه الا انك دمى وبالندن بركفل آدمك اولكى اوغلى قابيل اوزره اولور
زيرا كه قتلى ابتدا اول سنت ايتدى (من اجل ذلك كتبنا على بنى اسرائيل) اشبو قتل
مذكور سببيله بنى اسرائيل اوزره توراتده قضاء ايتدككه (انه من قتل نفسا بغير نفس
اوفساد فى الارض فكانما قتل الناس جميعا) بركمسه كه برنفسى قصاص ايجاب ايدر قتل نفس
ايتمكسزين وياخود يريوزنده شرك وقطع طريق كبى فسادى ايشلمكسزين قتل ايده كانه اول
ناسك جميعن قتل ايتمشدر شول حيثيتدن كه حرمت دمائى هتك وقتلى سنت وناسى انى
ايشلمكه جرى ايتدى وياشول حيثيتدنكه واحد قتلى وجميع قتلى الله تعالينك غضبن وشدت
عذابن استجلابده برابردر (ومن احياها فكانما احيا الناس جميعا) وبركمسه كه برنفسك حياتى
بقاسنه سبب اوله اول كرك عفو وياقتلدن منع ويا اسباب هلكه نك برندن انقاذله در كانه اول
فعلى ناسك جميعنه ايتمشدر اشبونكله مقصود نفسك قتل واحياسنى قلوبده تعظيمدر تا كه
نفس قتلنه تعرضدن رهبت ونفس حمايه سنه رغبت ايديله ❁ حسن بصرى يه دينلديكه اشبو
خصلت خاصهٔ بنى اسرائيله ميدر يوخسه بو امتده دخى عامه ميدر ديديكه والله بنى اسرائيلك دمائى

ولاتأكلوها اسرافا وبدارا
ان يكبروا ومن كان غنيا
فليستعفف ومن كان فقيرا
فليأكل بالمعروف فاذا دفعتم
اليهم اموالهم فاشهدوا
عليهم وكفى بالله حسيبا)
واى ولاة ايتام سز يتيملرى
نكاحه شايان يعنى بالغ
اولنجيه دك تجربه ايدك
اكر بعد البلوغ انلردن عقل
ورشد كورر وفهم ايدرسكز
مالليرينى انلره ويرك وانلرك
اموالنى اسراف جهتيله
ياخود بالغ اولورده بندن
مالنى آلور ملاحظه سيله
اكل ايتميك واول وليسى
اولان كيمسه غنى ايسه مال
يتيمه طوقنمسون عفت
ايتسون اكر فقير ايسه
اول يتيمك حالنه سعينك
اجرتى واحتياجى قدر
اكل وتعيش ايتسون
امدى اول ايتامه مالليرينى
ويرديككز زمان بعده
بينكزده نزاع وجدل
اولمامق ايچون اخذلرينى
اقراره شاهد طوتك الله
تعالى سزه كافى ومحاسبدر ❁
انك امرينه مخالفتدن حذر
ايده سز (للرجال نصيب
مما ترك الوالدان والاقربون
وللنساء نصيب مما ترك
الوالدان والاقربون مما قل
منه اوكثر نصيبا مفروضا)

اللهتعالی یه بزم دماغمزدن اکرم دکلدر (ولقدجاءتهم رسلنابالبینات) حالبوکه بزم انلره رسوللریمز آیات واضحه ایلهکلدی (ثم ان کثیرامنهم بعدذلك فی الارض لمسرفون) اشبوبیان ویاذکراولنان تشدید عظیمی اوزرلرینه قضامزدنصکره انلردن ناس کثیر تحامی ایتمیوب قتل وهتك محارمله یر یوزنده مبالاتنسز اسراف ایتدیلر وامرده حد اعتدالدن تباعد ایتدیلر (انما جزاء الذین یحاربون الله ورسوله ویسعون فی الارض فسادا) شول کسنهلرکه اللهتعالی ورسولنه محاربه ایدرلر اوامر ونواهییی ترکله ویامؤمنلردن اللهتعالینك ورسولنك اولیاسنه محاربه ایدرلر قطع طریق ولصوص ایله ویریوزنده قتل واخذمالله وفسادهسعی ایدرلر ایعدی انلرك جزاسی اولدرکه (ان یقتلوا) اکرقتلی افراد ایتدیلر ایسه صلبنسز قصاصا قتل اولنهلر (اویصلبوا) واکرقتلله بیله اخذمال دخی ایتمشلرسه قتل وهم صلب اولنورلر ❀ امام شافعی رضی الله تعالی عنه دیرکه قتل بعدهصلب اولنور ❀ امام ابو حنیفه رضی اللهتعالی عنه دیرکه صلب اولنوب بعده موتنه دکین رمحلهطعن ایدیلور (اوتقطع ایدیهم وارجلهم من خلاف) واکرانجق اخذمال ایدوب قتل ایتمشلر ایسه برصاغ اللریله صول ایاقلری کسیلور (اوینفوا من الارض) واکرناسی انجق اخافه ایتمشلر ایسه بر بلدهدن بلدهٔ اخرایه نفی ایدیلورلر بر حیثیتلهکه هیچ برموضعده قراره تمکین ایدلمزلر ❀ امام ابوحنیفهیعنی حبس ایله تفسیر ایتدی زیراکه محبوس دنیانك سعتندن ضیقنهنفی اولنمشدرکاندانکله ارضدن منفی اولنور ❀ دینلدیکه مراد تخییردر اویلهاولسه هرقاطع الطریق حقنده امام اشبو عقوباتدن دیلدیکن ایشلمکه مخیردر (ذلك لهم خزی فی الدنیا) اشبو ذکراولنان عقوبات انلره دنیاده ذل وفضیحتدر یوخسه ذنوبلرینه کفارت اولمز (ولهم فی الآخرة عذاب عظیم) وآخرتده انلره دنیادهکی عقوبتلرندن شدیدنارده عذاب عظیم واردر (الا الذین طابوا من قبل ان تقدروا علیهم فاعلموا ان الله غفور رحیم) الا شونلرکه سزانلری اول صنیعلرنده ایکن اخذ ایتمکزدن اوّل توبه ایدهلر بیلك که اللهتعالی انلردن ذنوبی توبهسبیله مغفرت وتوبهلری قبولیله رحمت ایدر بعضیلری دیدیکه اشبو آیت کفار حقنده نازل اولوبدر اویلهاولسه معناسی کفارکه انلر اوزره قدرتکز اولمزدن اوّل شرکدن توبه ایدوب اسلامه کلدلر انلر اوزره حدوددن برشیٔ اقامتنه سزه رخصت یوقدر وکفرلری حالنده ایشلدکلری دم ومال ایچون تبعهیه دخی وسعت یوقدر واکر محاربین مسلمیندن ایسه انلردن اول که قبل الاخذ توبه ایده حق الله اولان عقوبتلردن ساقط اولور حق عبد اولان دکل (یاایها الذین آمنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة) یامؤمنلر اللهتعالیدن قورقك وفعل وطاعات وترك معاصیدن انك ثوابنه وزلفاسنه توسل اولنور شیٔ طلب ایدك (وجاهدوا فی سبیله) واللهتعالینك سبیلنده انك اعداء ظاهره وباطنهسنه جهاد ایدك (لعلکم تفلحون) تاکه اللهتعالییه وصول وکرامتنه نیللهفلاح بولهسز (ان الذین کفروا لو ان لهم ما فی الارض جمیعا ومثله معه لیفتدوا به من عذاب یوم القیمة ما تقبل منهم ولهم عذاب الیم) شونلرکه کافر اولدیلر اکر یریوزندهکی صنوف اموالی وانکله بیله انك امثالی انلرك اولسه تاکه یوم قیامتك عذابندن نفسلرین تخلیصهفدیه قیلهلر اول انلردن قبول اولمیوب انلره عذاب الیم اوله (یریدون ان یخرجوا من النار وماهم بخارجین منها ولهم عذاب مقیم) انلر

بابا وانا واقربا متروکاتندن ارکك ونسا ایچون نصیب واردر اول اموال متروکهنك قلیل وکثیرندن نهایسه فرض وتقدیر اولندیغی صورتله وارثلرینه تقسیم اولنور ❀ روایت اولندیکه اوس بن ثابت الانصاری رضی اللهعنه وفات ایدوب زوجهسی ام کحه ایله اوچ قیزینی ترك ایلدی متوفانك ابن عمیسی سوید وعرفجه سنت جاهلیه اوزره مالنی الوب زوجه وبناته برشی ویرمدیلر چونکه جاهلیتده زنانه مطلقا برشی ویرلمیوب ارکك اولاد دخی جنکه قدرتی اولمدیغی حالده صغرالید قالوردی ام کحه پیغمبریمز علیه السلامه واروب حالنی عرض ایتدکده صبر ایله بقالم الله تعالی نه امر ایدر بیوردیلر اول سببدن بو آیت کریمه نازل اولمغله جناب رسالتپناه علیه السلام سوید وعرفجهیه تنبیه بیوردیکه اوسك مالندن برشی تفریق ایتمیهلر زیرا حق تعالی زوجه وبنات ایچون نصیب اثبات ایتمشدر لکن مقدارنی بیان ایتمامش بیان اولنجهصبر

ناردن چیقمق دیلیهلر حالبوکه انلراندن چیقار دکللردر بلکهانلره عذاب مقیم واردرکه اول انلردن ابدازائل اولمز (والسارق والسارقة فاقطعوا ایدیهما) رجل وامرأهکه غیرك مالنی محل محرزدن خفیة اخذایده اکراول مأخوذ نصاب دکلو وارایسه اول آخذ کرکسه رجل ویامرأه درید عناسنی رسغندن قطع ایدك ونصابك مقدارنده علماء اختلاف ایتدیلر اکثرعلماء دیدیلرکه اول ربع دینار ویا اول قیمتلو متاعدرکه اول ابوبکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی علیهم قولیدر عمربن عبدالعزیز واوزاعی وشافعی اکا ذاهبدر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم القطع فی ربع دینار فصاعدا ❀ پیغمبریمز صلی اللهتعالی علیه وسلم ایدر قطع یدربع دینار ویااندن زیادهشیٔ سرقهسندهدر وبرقوم ذاهب اولدیلرکه بردیناردن ویااون درهمدن اقلده قطع اولنمزکه اول ابن مسعود رضی الله تعالی عنهدن مرویدر سفیان ثوری وائمهٔ حنفیه قولیدر وبرقوم دیدیلرکه بش درهمدن اقلده قطع یوقدرکه اول ابو هریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدر وابن ابی لیلی قولیدر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لعن الله السارق یسرق البیضة فتقطع یده ویسرق الحبل فتقطع یده ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر الله تعالی سارقه لعنت ایدهکیم بیضه سرقهٔ ایدوب الی کسیله ویاحبل سرقه ایدوب الی کسیله ❀ اعمش ایدرزعم ایدرلردیکه بعض حدید وحبل بهاسی دراهم متعددهیه مساوی اولهشیٔ قلیلده قطعی تجویز ایدنلر اشبو حدیث شریفی احتجاج ایدرلر لکن اکثرون عندنده اعمش قولنه حمل اولنور (جزاء بما کسبا) تاکه دنیاده سرقهلرینه جزاء اوله (نکالا من الله) الله تعالیدن عقوبت اولدیغی حالده (والله عزیز حکیم) اللهتعالی اکا عصیان ایدنه نقمتیٔ غالب وسارق اوزره قطعله حکمنده حکیمدر (فمن تاب من بعد ظلمه) اول سارقکه سرقهدنصکره توبهایده (واصلح) تبعاتدن تفصی ایلهوسرقهیه عودی ترکله امرینی اصلاح ایده (فان الله یتوب علیه) اللهتعالی انك توبهسنی قبول وآخرتده انك اوزره عقابن اسقاط ایدر (ان الله غفور رحیم) اللهتعالی توبه ایلهذنب سالفی مغفرت ایدروا کاطاعت وامرینی اصلاح ایدنه رحمت ایدر ❀ اشبو اللهتعالی ایلهعبد بینندهکی حکمدر اماقطع اکثرین عندنده توبه ایلهساقط اولمز ❀ مجاهد ایدرکه سارقك توبهسی یدی قطع اولنمسیدر قطع ایلهاکا توبه حاصل اولور لکن صحیح اولان قطع انك خیانتی جزاسیدر من بعدینه توبهدن لابددر ماضییه ندامت ومستقبلده انی ترکه عزیمتله قچانکه سارقك یدی قطع اولندا اکثرعلماء عندنده مالدن سرقه ایتدیکنك غرمی اکا واجب اولور امام ثوری وائمهٔ حنیفه ایدرکه اکا غرامت یوقدر واکر مسروق باقی ایسه بالاتفاق استرداد اولنور ویدی قطع ایدیلور زیراکه قطع حق اللهدر وغرامت ایسه حق عبددر ایمدی انك بری آخری منع ایتمز (الم تعلم ان الله له ملك السموات والارض) یاانسان بیلمزمیسنکه سموات وارضك وایکیسی بینندهکی اشیانك خلق وملکی الله تعالینکدر (یعذب من یشاء ویغفر لمن یشاء) کفر اوزره فوت اولانی تعذیب وکفردن توبهایدنی مغفرت ایدر ویادیلدیکنی صغیره اوزره تعذیب ودیلدیکنك کبیرهسن مغفرت ایدر (والله علی کل شیٔ قدیر) الله تعالی تعذیب ومغفرتدن هر برینه قادردر (یاایها الرسول لا یحزنك الذین یسارعون فی الکفر) یامحمد سکا حزن ویرمسون شول کسهلرك صنیعیکه کفری اظهاره مسارعت ایدهلر قچانکه اکا فرصت بولهلر (من الذین قالوا آمنا

ایدهلم بیوردی اندنصکره یوصیکم الله آیتی کلدکده اکا کوره تقسیم اولندی (واذا حضر القسمة اولوا القربی والیتامی والمساکین فارزقوهم منه وقولوا لهم قولا معروفا) میتك ترکهسی تقسیم وقتنده ورثهدن اولمیوب میتله قرابتی اولنلر وسائر یتیملر وفقیرلر حاضر بولنسهلر انلرك قلوبلرینی تطییب ایچون اول مقسومدن انلره برشی ویرك انلره بلاامتناع مفرح کلام سویلیك ❀ علما عندنده بو آیتك حکمنده اختلاف واقع اولمشدر بعضلر بو حکم میراث ووصایا آیتندن مقدم نازل اولمقله انکله بومنسوخدر دیمش وبعضلر نسخ اولنمامشدر اهل میرانه موجبیله عمل لازمدر دیمش و الله اعلم (ولیخش الذین لو ترکوا من خلفهم ذریة ضعافا خافوا علیهم فلیتقوا الله ولیقولوا قولا سدیدا) ایتامك ولی ووصی وسائر یتیم امرنده بولنانلر ایتامه غدر وضرر اصابتنده اللهدن قورقسونلرکه اکر کندولرینك وفاتنده کیروده ضعیف وعاجز

بافواههم ولم تؤمن قلوبهم ﴾ شول منافقلردنكه لسانلريله ايمان كتوردك ديرلر حالبوكه قلبلری
ايمانه كلميوبدر ﴿ ومن الذين هادوا سماعون للكذب ﴾ ويهوديلردن بر قوم واردركه سنك
كلامكی ديكلرلركه اندهسنك اوزريكه كذب ايدهلر اويله اولسه انلر پيغمبريمز صلی الله تعالی
عليه وسلمی استماع ايدوب قتندن كتدكلرنده انده ايشتمدكلری كلامی ايشتدك ديو كذب وافترا
ايدرلر ﴿ سماعون لقوم آخرين لم يأتوك ﴾ كه انلر يهوددن سكا كلميان قوم آخرين ايچون
جاسوسلردركه سنك كلامكی انلره خلافی اوزره نقلله سكا افترا ايدهلر ﴿ يحرفون الكلم من بعد
مواضعه ﴾ كه انلر كلمات حق حق تعالينك وضع ايتديكی مواضعندن اماله ايدرلر يالفظنی
اهماله وياوضعنی تغييرله ويامعناسنی خلاف مراده حمله وياخلاف موروندنه اجرا ايله ❁
روايت اولنوركه اهل خيبرك اشرافندن بررجل وبرمرأه احصانله متصفلر ايكن زنا ايدوب
تورانده ايسه حدلری رجم اولديغندن شرفلری ايچون رجملرينی يهود استمديلر وديديلركه
يثربده نبوت دعواسين ايدن رجلك كتابنده رجم يوقدر بلكه حدلری ضربدر ايمدی يهوددن
اخوانكز بنی قريظهيه خبر كوندهرلكه انلر انك جيرانيدر تا كه انی اندن سؤال ايدهلر اكر
جلدله امر ايدرسه قولنی قبول ايدهلر واكر رجله امر ايدرسه قبول ايتميوب قاتندن كيدهلر
واول زنا ايدن رجل ومرأهيی دخی رسوللريله بيله كوندرديلر چون كلوب بنی قريظه ونضيرهيه
ماجرايی خبر ويرديلر وانلركله پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلمه قصه يی بيلدرديلر پيغمبريمز
صلی الله تعالی عليه وسلم ديديكه بنم قضامه راضی اولورميسز ديديلركه نعم ديديكه بكا جبرائيل
عليه السلام كلوب ديديكه الله تعالينك امری انلرك رجم اولنمسيدر ديو خبر ويردی قبولدن
امتناع ايديجك پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ديديكه جبرائيل عليه السلام بكا امر ايلديكه
نملهسزك بينكزده ابن صوريايی حكم ايدمكه اول برشاب امردابيض اعوردر فدكده ساكن
اولور اول سزك عنديكزده نه منزلتدهدر ديديلركه وجه ارضده اولان يهودك تورات علمنده
كامليدر ديديكه ايمدی انی چاغرك كليجك پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم اكا ديديكه اول
الله تعالينك حقيچونكه توراتی موسی عليه السلامه انزال ايتدی وسزكيچون بحری ياروب
سزی انجاء وفرعون وقومنی انده غرق ايتدی وسزه من وسلوی ايندردی وغمامله سزی
كولكهلندردی وسزه حلال وحرامی بيان ايدر كتاب ايندردی زنا ايدن محصن اولديغنده
رجم اولنمسن كتابكزده بولورميسز ابن صوريا ديديكه نعم اول الله تعالی حقيچونكه صفاتنی
بكا ذكر ايتدك اكر توراتی نی احراقدن قورقميدم اعتراف ايتميوب كذب ايدردم لكن يا محمد
اول سنك شرعكده نيجهدر ديديكه قچان درت عادل كمسنه شهادت ايدهكه رجل مرأهيه
ادخال ايتدی ميلك مكحلهيه ادخال اولنمسی كبی اكا رجم واجب اولور ابن صوريا ايتدی
اول الله تعالی جل شانه حقيچونكه توراتی موسايه انزال ايتدی تورانده دخی حكم آنجليندر پيغمبريمز
صلی الله تعالی عليه وسلم ايتدی نه سببدن الله تعالينك امرنی اقامت ايتميوب ترخص ايدرسز
ديديكه قچان شريفمزی زنا ده اخذ ايتسك ترك ايتدك وضعيفمزی اخذ ايتديكمزده حدی اقامت
ايتدك اواجلدن اشرافمزده زنا كثير اولدی حتی ملكمزك برابن عمی زنا ايدوب انی رجم ايتمدك
بعده اسوء ناسدن بررجل زنا ايديجك ملكمز آنی رجم ايتمك ديلدی اول رجالك قومی ديديلركه

ذريتلرينی ترك ايدرلرسه
انلرك اوزرينه دخی انك
مثلی اولهجی خوفی واردر
ايمدی الله تعاليدن قورقوب
كندو اولادلری مثابهسنده
اولان ايتام ايچون دخی
كلام حقی سويلسونلر
﴿ ان الذين يأكلون اموال
اليتامی ظلما انما يأكلون
فی بطونهم نارا وسيصلون
سعيرا ﴾ شول كيمسهلركه
ظلمله ايتام ماللرينی اكل
ايدرلر انلر انجق قارنلرينه
آتش اكل ايدرلر ويقينده
علولو اتشهواصل اولورلر
﴿ يوصيكم الله فی اولادكم
للذكر مثل حظ الانثيين
فان كن نساء فوق اثنتين
فلهن ثلثا ماترك وان كانت
واحدة فلها النصف
ولابويه لكل واحد
منهما السدس مما ترك ان
كان له ولد فان لم يكن له ولد
وورثه ابواه فلامه الثلث
فان كان له اخوة فلامه
السدس من بعد وصية
يوصی بها اودين آباؤكم
وابناؤكم لاتدرون ايهم
اقرب لكم نفعا فريضة
من الله ان الله كان عليما
حكيما ﴾ الله تعالی اولادكزك
ميراثی حقنده امر وعهد
ايدركه سزدن بری وفات
ايدوب اركك ونسا اولادينی

(والله)

والله بزانی سكا رجم ايتدرمزز مادامكه سن اول ابن عمكی رجم ايتميهسن اويله اولسه ديدككه
كلك رجمدن غيری بر حكم وضع ايدهلم كه انده شريف ووضيع مساوی اوله ايمدی زفتله طلالو بر حبلله
قرق جلده اورهلم بعده زانی وزانيهنك يوزلرينی سياه ايدوب هر برين ترسنه بر حماره بندرديكمز
دنصكره شهرده كزديرهلم اشبو فعلی احداث ايتدك انكلهرجم حكمنی كيدردك يهود ابن
صوريايه ديديلركه بزسكا غيبتكده ثنا ايتدك سن ايسه بزم سرمزی افشا ايتدك ابن صوريا ايتدی
اول بكا تورانده آندويرمش اولمسه انی اكا خبر ويرمزدم اكر تورات بنی هلاك ايتمسی خوفن
ايتمسم انی اكا ديمزدم اويله اولسه پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم امر ايلدی اول رجل ومرأهيی
كتورديلر مسجد قپوسی اوكنده رجله اولدرديلر وديديكه الهی اشبو قومك امركدن اماته
ايتديكن بن احياء ايتدم كه اول سببدن ❁ ياايها الرسول ❁ آيتی نازل اولدی عبدالله بن عمر
ايدر پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم انلره ايتديكه رجم حقنده تورانده نه حكم بولورسز ديديلر
افضاح وجلد ايدرز ❁ عبدالله بن سلام رضی الله تعالی عنه انده حاضر ايدی ديديكه كذب ايدرسز
انك حكمی رجمدر اندن توراتی كتوروب نشر ايتديلر انلرك بريسی النی رجم آيتی اوزره
قيوب انك وماقبلنی ومابعدنی اوقودی عبد الله بن سلام انك الين قالديروب رجم آيتن
كوستردی اويله اولسه يهود ملزم اولديلر پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم امر ايلدی اول
رجل ومرأهيی كتوروب رجم ايتديلر ﴿ يقولون ان اوتيتم هذا فخذوه ﴾ ديديلركه اكر محمد سزه
زنا امرنده بزم وضع ايتديكمز حكم مذكورله فتوی ويررسه انی قبول وموجبيله عمل ايدك
﴿ وان لم تؤتوه فاحذروا ﴾ واكر اول حكمك خلافيله فتوی ويررسه قبولدن حذر ايدك ﴿ ومن
يرد الله فتنته فلن تملك له من الله شيئا ﴾ بر كمسهكه الله تعالی انك كفر وضلالتن وياهلاك وياعذابن
اراده ايدهسن الله تعالينك امرندن برشیٔ دفعنه قادر اولميزسن ﴿ اولئك الذين لم يرد الله ان
يطهر قلوبهم ﴾ ايمدی الله تعالی انلرك قلوبنی تطهير اراده ايتميوبدر ﴿ لهم فی الدنيا خزی ﴾
انلر ايچون دنياده خزی واردر منافقلرك نفاقلری اظهاريله ويهودك جزيه وياقتل وياسبي
ايله ﴿ ولهم فی الآخرة عذاب عظيم ﴾ وآخرتده ايسه نارده خلود واردر ﴿ سماعون للكذب ﴾
انلر كلامكی استماع ايدرلركه انده سكا كذب وافترا ايدهلر ﴿ اكالون للسحت ﴾ انلر حرام يرلر
انكله انلره عار ايرر ❁ بو آيت كريمه يهود حكامی شاننده نازل اولوبدركه انلر ارتشاء
ايدوب رشوتی ويرن ايچون حكم ايدرلردی حسن ايدر قچان انلرك بری حاكملرينه رشوتله
كلسه رشوتی كمنه قويوب اكانی كوستر ديكندنصكره حاجتن سويلردی حاكم دخی انك
كلامنی دكليوب خصمنه نظر ايتمزدی اول راشينك كلامنی دكلر رشوتن اكل ايدردی ❁
دينلديكه سحت اولدركه انكله باطل حق ايديله وياحق ابطال ايديله ❁ ابن مسعود رضی
الله تعالی عنه ايدر بركمسهكه اكا برشیٔ اهدا اولنه تا كه اندن برضرر وظلم دفع ايده اول
سحتدر اكا دينلديكه بز سحتی انجق حكم اوزره اخذ اولنانی زعم ايدردك ديديكه حكم اوزره
اخذ ❁ ومن لم يحكم بما انزل الله فأولئك هم الكافرون ❁ دلالتيله كفردر ❁ قال النبی صلی
الله تعالی عليه وسلم لعنة الله علی الراشی والمرتشی ❁ پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ايدر الله
تعالينك لعنتی رشوتی ويرن وآلان اوزره اولسون ﴿ فان جاؤك فاحكم بينهم او اعرض عنهم ﴾

ترك ايتسه اركككك حصهسی
ايكی نسانك حصهسی كيدر
اكر اركك اولادی اولميوب
قزلری ايكی يادخی زياده
اولسه انلره مالك ايكی ثلثی
ويريلور اكر يالكز برقزی
اولسه اكا مالك نصفی
ويريلور واول ميتك اوغلی
ياقز ياولدانی اولورسه
اناسنه وباباسنه تركهنك
التيده بری ويريلور
واكر بونلرك بريسی دخی
يعنی ابن يابنت ياولد ابنی
اولميوب اكا اب وام
وارث اولدقده جميع
ميراثك ثلثی اناسنه (باقيسی
عصوبتله باباسنك اولور
واكر اول ميتك كرك لاب
وام وكرك لاب وياخود لام
ذكور ياانات قرداشلری
اولسه اناسيچون التيده
برحصه اولور اشبو
حصهلری ورثهيه تقسيم
ايتمك وصيتنی تنفيذ ودينی
ادادنصكره اولور باباليريكز
واوغللريكز كرچه سزه
وارث اولور لكن سز
بيلمزسكزكه ورثهده سزه
كيم اقربدر ودنيا واخرتده
انلرك قنغيسی سزه انفعدر
سزه انفع اولانی الله تعالی
بيلور اشبو ذكر اولنان
مادهٔ ارث الله تعاليدن
فرض اولدی تحقيق

اکر اهل کتاب سکا تحاکم ایدرلرسه دیلرسك انلرك بیننده حکم ویا حکمدن اعراض ایت ❀ دینلدیکه اکر ایکی کتابی قاضی یه تحاکم ایتسه لر شافعی عندنده اکا حکم واجب اولمز اصح اولان واجب اولمقدر تچان ترافع ایدنلرك ایکیسی بیله ویا بریسی ذمی اولورسه زیرا انلردن ظلم دفعنی التزام ایتمشزدر وآیت کریمه اهل ذمت حقنده دکلدر اما که ابوحنیفه عندنده مطلقا حکم واجبدر ترافع ایدنکر کسه ذمی ویا حربی اولسون (وان تعرض عنهم فلن یضروك شیئا) اکرسن انلردن اعراض ایدرسك انلرسکا برشیٔ ضرر ایرکورمکه قادر دکللردر زیراکه حق تعالی سنی ناسك شر وضررندن عصمت ایدوبدر (وان حکمت فاحکم بینهم بالقسط) اکرانلرك بیننده حکم ایدر اولسك الله تعالینك امر ایتدیکی عدل اوزره حکم ایله کل (ان الله یحب المقسطین) الله تعالی عدل ایدنلری سور ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم المقسطون عند الله علی منابر من نور ❀ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر عدل ایدنلر الله تعالی عندنده نوردن منبرلر اوزره اولورلر (وکیف یحکمونك وعندهم التوراة فیها حکم الله) انلرسنك حکمکه نیجه راضی اولورلر حالبوکه تورات انلرك عندنده در الله تعالینك حکمی انده مذکوردر ایعدی انکله قصدلری معرفت حق واقامت شرع دکلدر بلکه طلبلری کندیلره اهون اولاندر اکرچه زعملرنده حکم الله دکل ایسه ده (ثم یتولون من بعد ذلك) سنی تحکیملرندنصکره شول کتابلرینه موافق حکمدن اعراض ایدرلر (وما اولئك بالمؤمنین) ایعدی انلر کتابلرینه تصدیق ایدر دکللردر زیراکه اندن اعراض ایتمشلردر (انا انزلنا التوریة فیها هدی ونور) بز توراتی انزال ایتدك انده هدی ونور واردرکه حقه هدایت ایدر واحکامدن مستبهمی کشف ایدر (یحکم بها النبیون الذین اسلموا) که اول توراتله حکم ایدر شول انبیا کیم الله تعالینك امرینه انقیاد ایتدیلر انلرکرکسه انبیاء بنی اسرائیلدر ویاخود موسی واندن صکره کلان انبیادر زیرا دینلدیکه بزدن اول کچن انبیانك شرعی بزم شرعمزدر مادامکه منسوخ اولمیه ویاخود مراد پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اوله که یهود اوزره رجی تورات حکمیله قضاء ایتدی یهودی الزام ایچون اکرچه شرع محمدیده دخی حکم انجلین ایسه ده (للذین هادوا) شونلرکه یهودیت ملتی اوزره اولدیلر (والربانیون والاحبار) وکذلك اول توراتله حکم ایدر زهاد وعلمالریکه انبیالری طریقه سنه سالکلردر (بما استحفظوا من کتاب الله) الله تعالینك انلره امری سببیله کیم کتابنی تضییع وتحریفدن حفظ ایده لر (وکانوا علیه شهداء) حالبوکه انلرا کا رقباء ایدیلرکه قوملری انی تغییره رخصت ومجال ویرمزلر ایدی ویا شهداء ایدیلرکه اندن خفی اولانی انلره بیان ایدرلردی (فلا تخشوا الناس واخشونی) ایعدی ناسدن خوف ایتمکز بلکه بندن خوف ایدك (ولا تشتروا بآیاتی ثمنا قلیلا) وبنم انزال ایتدیکم احکامی رشوت وجاهه استبدال ایتمکز (ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئك هم الکافرون) برکسه که الله تعالینك انزال ایتدیکنه مستهین ومنکر اولدیغی سببدن انکله حکم ایتمیه ایعدی اول وصفلو کسه لر کافرلردر (وکتبنا علیهم فیها) توراتده یهود اوزره فرض ایتدك که (ان النفس بالنفس) قاتلك نفسی مقتولك نفسنه وفادر قتل اولنور (والعین بالعین) وفاقئك عینی مفقوئك عیننه وفادر فقأ اولنور (والانف بالانف) وجادعك

الله عظیم الشان ورثه نك مرتبه سنی بیلیجی وانلرك حصه لرینی تقدیرده امر وحکم ایدیجیدر (ولکم نصف ماترك ازواجکم ان لم یکن لهن ولد فان کان لهن ولد فلکم الربع مما ترکن من بعد وصیة یوصین بها اودین ولهن الربع مما ترکتم ان لم یکن لکم ولد فان کان لکم ولد فلهن الثمن مما ترکتم من بعد وصیة توصون بها اودین وان کان رجل یورث کلالة او امرأة وله اخ اواخت فلکل واحد منهما السدس فان کانوا اکثر من ذلك فهم شرکاء فی الثلث من بعد وصیة یوصی بها اودین غیر مضار وصیة من الله والله علیم حلیم) زوجهٔ متوفیه کزك اکر اولادی یوغیسه ترکه سنك نصفی سزکچوندر اکر اولادی وارایسه مال متروکه سندن سزکچون درتده بردر بومیراث متوفیه نك وصیتی ایفاودیونی ادادنصکره در وسزك وفاتکزده اکر اولادکز یوغیسه ترکه کزدن زوجه کزایچون درتده بر حصه در اکر اولادکز وار ایسه سکزده بردر

انفی مجدوعك انفنه وفادر جدع اولنور (والاذن بالاذن) وقاطعك اذنی مقطوعك اذننه وفادر قطع ایدیلور (والسن بالسن) وقالعك سنی مقلوعك سننه وفادر قلع ایدیلور (والجروح قصاص) وجراحات ذات قصاصدر اکرانده مساوات ممکن ایسه والاانده قصاص اولمز بلکه حکومت عدل اولور اشبو تخصیصدنصکره تعمیمدر زیرا عین وانف واذن وسن ذکرندن صکره ❀ والجروح قصاص ❀ دینلدی یعنی اقتصاص ممکن محلده قصاص اولنور ❀ ید ورجل ولسان وبونلر امثالی کبی یوخسه اقتصاص ممکن اولمیان محلده دکل کسر عظم وجرح لحم کبی زیرا انك نهایتنه وقوف ممکن اولمز (فمن تصدق به فهو کفارة له) برکسه که کندویه ادیلن جنایتی جانیدن عفو ایده اول عفو عافینك ذنوبنه کفارتدر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من تصدق من جسده بشیٔ کفر الله عنه بقدره من ذنوبه ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکسه که جسدندن برشیئه اولان جنایتی عفو ایده حق تعالی اول عافینك ذنوبندن اول دکلوبی عفو ایده ویاخود معنی جنایت اولنان کشی جانیسنی عفو ایده اول عفو ذنوبنه کفارت اولور یوم قیامتده جانی اول جنایتی اوزره مؤاخذه اولنمز اماکه عافینك اجری ❀ فمن عفی واصلح فاجره علی الله ❀ فحواسنجه الله تعالینك عهده سنه عائددرکه اول ابن عباس رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه ابراهیم ومجاهد وزیدبن اسلم رضی الله تعالی عنهم قولیدر (ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئك هم الظالمون) برکسنه که الله تعالینك انزال ایلدیکنه مقر اولوب لکن موجبیله حکم ایتمیه اول وصفلولر ظالملردر (وقفینا علی آثارهم بعیسی ابن مریم) وانبیا آثارینه عیسی بن مریمی اتباع ایتدك (مصدقا لما بین یدیه من التوراة) یدینده نازل اولان توراته مقر ومصدق اولدیغی حالده (وآتیناه الانجیل) بز انجیل نام کتابی اکا ویردك (فیه هدی ونور) اول انجیلده ضلالتدن هدی واحکام الهیه یی بیان واردر (ومصدقا لما بین یدیه من التوراة وهدی وموعظة للمتقین) اول انجیل اندن اول نازل اولان کتابی تصدیق ایدر وتقوی اهلنه هدی وموعظه اولدیغی حالده (ولیحکم اهل الانجیل بما انزل الله فیه) انجیل اهلی الله تعالینك انجیلده انزال ایتدیکیله حکم ایتسون (ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئك هم الفاسقون) اول کمسه که الله تعالینك انجیلده انزال ایتدیکیله حکم ایتمیه اول وصفلو کمسه لر الله تعالینك امرندن خارجلردر (وانزلنا الیك الکتاب بالحق) یا محمد بز سکا قرآنی حق بیانی ملابس اولدیغی حالده انزال ایتدك (مصدقا لما بین یدیه من الکتاب) اندن اول نازل اولان کتب الهیه یی مصدق (ومهیمنا علیه) واول کتب اوزره رقیب اولدیغی حالده ❀ ابن جریج رضی الله تعالی عنه ایدر قرآن کتب سابقه اوزره امیندر اول شیئکه اهل کتاب انی کتابلرندن خبرویره لر اکر اول قرآنده وارایسه انی تصدیق ایدك یوغیسه تکذیب ایدك (فاحکم بینهم بما انزل الله) ایعدی یا محمد اهل کتاب سکا ترافع ایتدکلرنده الله تعالینك سکا انزال ایتدیکیله بینلرنده حکم ایلکل (ولا تتبع اهواءهم عما جاءك من الحق) یوخسه سکا کلاندن مائل اولدیغك حالده هوالرینه تابع اولمغل (لکل جعلنا منکم شرعة ومنهاجا) یا ناس سزدن هر بریکز ایچون شرعه ودین وطریق واضح قیلدق اشبونکله مراد اولدرکه شرایع مختلفه در وهرملت اهلنك شریعتی واردر ❀ دینلدیکه اشبو خطاب امت موسی وامت عیسی وامت محمده در

بو دخی وصیتکزی تنفیذ ودینکزی ادادنصکره در اکر میت رجل یا امرأه اولسون کلاله اولوب یعنی ولد وابوینی اولمیوب بر انادن طوغمه بر ارکك یاخود برقز قرنداشی اولسه اول یالکز بر ایچون التیده بر حصه واردر اکر اول لام کرك ارکك کرك قز قرنداشلر بر عدددن چوق ایسه لر انلرك جمله سی اوچده بر حصه یه شریك اولورلر بو قرنداشلرك میراث خصوصنده ذکورواناثنده فرق یوقدر بو کلاله نك دخی بو میراث تقسیمی دینی ادا ووصیتی ایفا دنصکره در بوذکراولنان مواد بو وجهله درکه میت وصیتنده اقرباسندن غیری یه ثلثدن زیاده وصیتله یاخود بورجی یوغیکن بورج اقراریله ورثه یه ضرر ایتمامك اوزره الله تعالیدن فرض وعهد اولنانی یرینه کتورمکدر والله عظیم الشان ضرر ونفعی بیلیجی وعقوبتده تأنی ایدیجیدر (تلك حدود الله ومن یطع الله ورسوله یدخله جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها

وتورات وانجیل وقرآندن هر بریچون بشقه شریعت واردر ودین ایسه بردر که اول توحیددر (ولوشاء الله لجعلکم امة واحدة) اکر الله تعالی دیلسه سزی جمیع اعصارده دین واحد اوزره جماعت متفقه ایدیدی (ولکن لیبلوکم فیما آتیکم) لکن سزی امم مختلفه ایتدی تا که کتب وشرایعدن سزه ویردیکنده مطیعی عاصیدن وموافقی مخالفدن تمیز ایده (فاستبقوا الخیرات) ایمدی اعمال صالحه یه مبادرت ایدك که فرصتی انتهاز وسبق وتقدم فضلنی احراز ایده سز (الی الله مرجعکم جمیعا فینبئکم بما کنتم فیه تختلفون) جمیعکزك رجوعی الله تعالی یه در یوم قیامتده اول دین وسنتدن اختلاف ایتدیککز شیئی سزه خبر ویرر محق ومبطل عامل ومقصر بیننی آییرر (وان احکم بینهم بما انزل الله) وبز سکا امر ایلدك که اهل کتاب بیننده الله تعالینك سکا انزال ایتدیکی قرآنله حکم ایده سن (ولاتتبع اهواء هم) یوخسه هوالرینه اتباع ایتمیه سن (واحذرهم ان یفتنوك عن بعض ما انزل الله الیك) وانلردن حذر ایده سنکه الله تعالینك سکا انزال ایتدیکنك بعضیسندن سنی صرف ایتمیه لر روایت اولندیکه احبار یهود بینلرنده دیدیلر که کلك اتفاقله محمده کیده لم اوله که انی دیننده صرف ایده لم اویله اولسه اکا کلوب دیدیلر که بیلورسنکه بز یهودك احباریز بز سکا اتباع ایدرسك یهودك کلیسی سکا اتباع ایدر ایمدی بزمله قومز بیننده خصومتمز واردر سکا تحاکم ایتمك دیلرز اکر بزم ایچون قومز اوزره حکم ایدرسك سکا ایمان کتوررز وغیریلری دخی ایماننده کندیمزه اویدیررز پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلره موافقتدن امتناع ایتدی (فان تولوا فاعلم انما یرید الله ان یصیبهم ببعض ذنوبهم) اکر انلر ایماندن وحکم قرآندن اعراض ایدرلرسه بیلکه انلرك اعراضی شول اجلدندر که الله تعالی انلره بعض ذنوبلری سببیله دنیاده عقوبتلرین تعجیل ایتمك دیلر (وان کثیرا من الناس لفاسقون) ویهودك کثیری کفرده متعدی ومتمرد لردر (أفحکم الجاهلیة یبغون) انلر ملت جاهلیت حکمنی طلب ایدرلر که اول متابعت هوا حکمده میل ومداهنه در (ومن احسن من الله حکما لقوم یوقنون) اهل یقین عندنده حکمده الله تعالیدن احسن کیمدر زیرا انلر اموری تدبر واشیایی تحقیق ایدوب انکله الله تعالیدن غیری احد حکمده احسن دکل ایدوکن بیلورلر (یا ایها الذین آمنوا لاتتخذوا الیهود والنصاری اولیاء بعضهم اولیاء بعض) یا مؤمنلر یهود ونصارایی اولیاء ایدنمکز انلره اعتماد ایدوب انلرکله احباب معاشرت ایتمکز انلرك موالاتی بری برلریله درعون ونصرتده سزك خلافکز اوزره متفقلردر (ومن یتولهم منکم فانه منهم) سزدن اولکه انلرکله موالات ایده اول انلرك جمله سندندر (ان الله لایهدی القوم الظالمین) الله تعالی هدایت ایتمز شول قومه کیم کفاره موالاتله نفسلرینه ظلم ایدرلر ❀ اشبو آیت کفار موالاتندن مجانبتك وجوبنه وحربده کفاردن استنصارك عدم جوازینه وذمی یی امور مسلمینه عامل وکاتب اتخاذنك منعنه دلیلدر (فتری الذین فی قلوبهم مرض یسارعون فیهم) قلبلرنده شك ونفاق مرضی اولنلری کوررسنکه کفارله موالاته مسارعت ایدرلر (یقولون نخشی ان تصیبنا دائرة) اعتذار ایدوب دیرلرکه قورقارز کیم دوائر زماندن بزه بر دائره ایره امر منقلب اولوب دولت کفار یدینه کیره ❀ روایت اولندیکه عبادة بن الصامت رضی الله تعالی عنه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدیکه بنم یهوددن چوق

وذلك الفوز العظیم) امور ایتام وقسمت مواریث حقنده بو کچن حکملر الله تعالینك تقدیر ایتدیکی شرایعدر کیمکه بو احکامده الله تعالی یه ورسولنه اطاعت ایدرسه حق جل وعلا انی اشجاری التندن ایرمقلر اقار جنتلره مؤبد اوله رق ادخال ایدر که انلره اول بیوك نجات واجردر (ومن یعص الله ورسوله ویتعد حدوده یدخله نارا خالدا فیها وله عذاب مهین) کیمکه الله تعالی یه ورسولنه اصرارله عصیان وانکارله حدود الهی یی تجاوز ایدرسه حق جل وعلا انی مخلد اوله رق ناره ادخال ایدر وانکچون ذلیل ورسوای ایدیجی عذاب واردر (واللاتی یاتین الفاحشة من نسائکم فاستشهدوا علیهن اربعة منکم فان شهدوا فامسکوهن فی البیوت حتی یتوفهن الموت او یجعل الله لهن سبیلا) سزك منکوحه نسالریکزدن فعل قبیح ایله کلنلر یعنی زنا ایدنلر اوزرینه ای حکام سزدن یعنی مؤمنلردن درت شاهد طلب ایدك اکر اول درت کیمسه شهادت ایدرلرسه اول نسوانی ملك الموت روحلرینی قبض ایدنجه دك بیوتده حبس وتسجین ایدك

موالات ایتدیکم کمسه لر واردر لکن بن انلرك موالاتندن تبری ایدوب الله تعالی یی ورسولنی ولی ایدندم ❀ عبدالله بن ابی دیدیکه بن دائره اصابتندن قورقارم کفارله موالاتدن تبری ایتمزم (فعسی الله ان یأتی بالفتح او امر من عنده فیصبحوا علی ما اسروا فی انفسهم نادمین) ایمدی قریب اولدیکه الله تعالی رسولنه اعداسی اوزره فتحن ومسلمینی انلر اوزره اظهارین ایرکوره ویاخود الله تعالی کندی عندندن برشیئی بیوره یهودی قتل واجلاء واسرا ومنافقینی اظهار کبی ❀ اویله اولسه نفسلرنده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم امرنده کفر وشکدن استبطان ایتدکلرینه نادم اوله لر (ویقول الذین آمنو اهؤلاء الذین اقسموا بالله جهد ایمانهم انهم لمعکم) حق تعالی منافقینك نفاقن اظهاری حیننده مؤمنلر منافقینك حالنه تعجب ایدوب بری برلرینه دیدیلر که اشبونلر شول قومدرکه اغلظ ایمانله بزسزکله یز مؤمنلرز دیو یمین ایدرلردی (حبطت اعمالهم فاصبحوا خاسرین) انلرك اعمال خیرلری جمله باطل اولوب دنیاده افتضاحله وآخرتده فوات ثواب وسوء عقابله خاسرین اولدیلر (یا ایها الذین آمنوا من یرتد منکم عن دینه) یا مؤمنلر سزدن کیمدرکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك موتندنصکره دین اسلامدن کفره رجوع ایده ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایدیجك اهل مکه واهل مدینه واهل بحریندن ماعدا عامۀ عرب مرتد اولدیلر وبعضیلر ایسه زکاتلرین ادادن امتناع ایتدیلر ابوبکر رضی الله تعالی عنه دیدیکه والله صلاة وزکاة بینینی فرق ایدنلره قتال ایدرین صحابه رضی الله تعالی عنهم اندن کراهت ایدوب بز اهل قبله یه نیجه قتال ایدرز اکرچه مانع زکاة ایسه لرده دیدیلر اویله اولسه ابوبکر رضی الله تعالی عنه سیفن تقلد ایدوب چیقدی ناچار جمله سی اکا اویوب چیقدیلر ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدر ابتداده اندن کراهت ایدوب انتهاده اکا شوندیلر ❀ دینلدیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك حیاتنده اوچ فرقه مرتد اولدیلر فرقۀ اولی بنو مدلج اولوب رئیسلری ذوالخمار الاسود العنسی ایدی کنده پیغمبرلك دعواسن ایدوب اول بلاده استیلا ایتدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنهه نامه کوندروب بیوردیکه بیله سنده اولان مسلمین ایله اسودك اوزرینه قتاله وارهلر نم دیو مسلمین انك اوزرینه کتدی حتی که فیروز الدیلمی انی فراشی اوزره قتل ایتدی انك قتلی کیجه سنده پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه انك قتلی خبری سمادن ایردی اویله اولسه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابنه اشبو کیجه ده اسود العنسی فیروز نام رجل مبارك یدیله قتل اولنوبدر دیو تبشیر ایتدی وایرتسی کونی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم کندیسی وفات ایتدی وربیع الاولك اواخرنده اسودك خبری مدینه یه ایردی وفرقۀ ثانیه بنو حنیفه اولوب رئیسلری مسیلمة الکذاب ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك زمان حیاتنده پیغمبرلك دعواسین ایدوب نامه کوندردیکه اشبو نامه مسیلمۀ رسول اللهدن محمد رسول اللهه در ایمدی بیلکه ارضك نصفی سنکدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اول نامه یی کتورن ایکی رجله دیدیکه اکر رسولك قتلی منهی اولمسه شمدی ایککزی قتل ایدرم اندن اکا جوابده یازدیکه اشبو نامه محمد رسول اللهدن مسیلمۀ کذابه در بیلکه ارض الله تعالینکدر عبادندن دیلدیکنه ایراث ایدر جنت اندن خوف ایدوب اکا مخالفتدن صاقنانلرندر که بعده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم خسته اولوب وفاتندنصکره ابوبکر رضی الله

یاخود الله تعالی انلر ایچون حبسدن خلاصه بر حد ووقت تعیین ایدنجه دك ❀ بو نیجه حبس حکمی اوائل اسلامده مرعی ایدی صکره پیغمبر علیه السلام ❀ خذوا عنی قد جعل الله لهن سبیلا بیوردیلر صحابه رضی الله عنهم قنغی یول اوله دیو متوجهلر ایکن تکرار بیوردیلر که الثیب بالثیب جلد مائة والرجم والبکر بالبکر جلد مائة وتغریب عام بو حدیث شریف حکمنجه امساك بیوت نسخ اولنوب اشهاد واستشهاد باقی قالدی (واللذان یأتیانها منکم فاذوهما فان تابا واصلحا فاعرضوا عنهما ان الله کان توابا رحیما) سزدن یعنی اسلامدن غیر محصن رجل ومرأه زنا ایدرسه انلری توبیخ وسرزنشله انجیدك اکر انلر توبه ایدوب اصلاح اولورلرسه انلردن اعراض ایدوب اذیت ایتمیك تحقیق الله عظیم الشان توبه یی قبول ایدیجی وامر بنه مطیعه رحمت ایدیجیدر (انما التوبة علی الله للذین یعملون السوء بجهالة ثم یتوبون من قریب فاولئك یتوب الله علیهم وکان الله علیما حکیما) الله تعالینك توبه قبولنه وعد کریمی موجبنجه حق جل

تعالى عنه مسيله اوزره خالدبن الوليدى جيش كثيرله كوندردى حتى كه الله تعالى حمزه نك
قاتلى غلام وحشى يديله اكاهلاك ايردردى پس بواجلدن وحشى ديرديكه زمان جاهليتمده ناسك
بر خيرلوسين اولدردم ايسه بحمدالله تعالى اسلاممده ناسك شرلوسنى اولدردم وفرقهٔ ثالثه
بنواسداولوب رئيسلرى طليحة بن الوليد ايدى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك حياتنده پيغمبرلك
دعواسين ايدوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا خالدبن الوليدى جيشله كوندردى قتال
شديدد نصكره خالد انلرى صيوب طليحه قاچدى شام جانبنه كتدى بعده اسلامه كلوب اسلامى
كوزجك ايتدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك وفاتندنصكره ابوبكر رضى الله تعالى عنهك
زمان خلافتنده خلق كثير مرتد اولوب الله تعالينك نصريله ابوبكر رضى الله تعالى عنه جميعن كفء
ايتدى (فسوف يأتى الله بقوم يحبهم ويحبونه) الله تعالى اول مرتد اولان قومك يرينه برقوم
كتوريسردركه اول انلرى سوه وانلر دخى انى سوه لر دينلديكه انلر اهل يمندر زيرا بو آيت
نازل اولنجق پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ابوموسى الاشعرى يه اشارت ايدوب انلر بونك
قوميدر ديدى دينلديكه انلر فرسدر زيرا پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه اول قومدن سؤال
اولنجق جوابنده يد شريفنى سلمان رضى الله تعالى عنهك عاتقى اوزره قويوب انلر كله مراد
اشبو دروبونك صاحبلريدر ديدى دينلديكه انلر كله مراد يوم قادسيه ده جهاد ايدنلردركه اول
عمر رضى الله تعالى عنهك زمان خلافتنده واقع اولوب نخعدن ايكى بيك كمسنه وكنده وبجيله دن
بش بيك وافناء ناسدن اوچ بيك كمسنه ايديلر (اذلة على المؤمنين) مؤمنلره تذلل وتواضع
ايديجيلردر (اعزة على الكافرين) كفار اوزره شديد وغليظلردر انلره معادات ومغالبه ايدرلر
❁ عطاء ايدر انلرك مؤمنلره ذلى ولدك والدينه ذلى كيدر وانلرك كافرلر اوزره عزى سبعك
فريسه سى اوزره عزى كيدر انك نظيرى ❁ اشداء على الكفار رحماء بينهم ❁ قوليدر (يجاهدون
فى سبيل الله) انلر الله تعالينك سبيلنده جهاد ايدرلر (ولا يخافون لومة لائم) حالبوكه لائمك
لومندن قورقمزلر زيرا كه منافقين جنس مسلمين ايله جهاده چيقدقلرنده يهوددن دوستلرى
ملامتندن خوف ايدوب انلر جهتندن كنديلره لوم ايرر شيئ ايشلمزلردى (ذلك فضل الله
يؤتيه من يشاء) اشبو اوصاف مذكوره الله تعالينك فضليدر عبادندن ديلديكى كمسه يه ويرر
(والله واسع عليم) الله تعالى كثير الفضلدر اكا اهل اولانى بيلور (انما وليكم الله ورسوله
والذين آمنوا) سزك وليكز بالاصاله الله تعاليدر وبالتبع انك رسوليدر ومؤمنلردر ❁ روايت
اولنديكه عبدالله بن سلام رضى الله تعالى عنه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ديديكه
قوممز قريظه ونضير بزى هجر و بزدن مفارقته و بزمله مجالسه يى تركه يمين ايتديلر اويله اولسه بو آيت
نازل اولوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا انى قرائت ايديجك ديديكه الله تعالى ورسولى
ومؤمنلر اولياءن اولمسنه راضى اولدق غيرينك ولى اولمسين ديلمزز (الذين يقيمون الصلاة) كه
انلر صلاتى اقامت ايدرلر (ويؤتون الزكوة) وزكاة مفروضه يى وياصدقه يى ويررلر (وهم
راكعون) حالبوكه انلر صلاة وزكاتلرنده متخشعلردر وياخود احسانه حرص ومسارعتلرندن
صلاتده راكعلر ايكن زكاتى ويررلر ❁ دينلديكه اشبو آيت على كرم الله وجهه حقنده نازل
اولوبدركه اول صلاتده راكع ايكن برسائل اندن سؤال ايديجك اكا خاتمن براقدى ❁ اشبو

وعلانك توبه قبولى انجق
شول كيمسه لر ايچوندركه
جاهللكله سوء عمل ايشليوب
صكره عن قريب توبه ايدرلر
الله تعالى اول كيمسه لرك
توبه سنى قبول ايدر الله
عظيم الشان اخلاصله توبه
ايدنلرى بيليجى وانلره
عقوبت ايتمامكده حكم
ايديجيدر (وليست التوبة
للذين يعملون السيئات
حتى اذا حضر احدهم الموت
قال انى تبت الئن ولا الذين
يموتون وهم كفار اولئك
اعتدنا لهم عذابا اليما)
شول كيمسه لركه افعال
قبيحه يه مصر ايكن انلرك
برينه موت حاضر اولوب
يأس درجه سنه كلدكده
سيئاتمه توبه ايلدم ديراول
كيمسه لر ايچون عندالله
قبول توبه اولمدى ومشركين
ومنافقيندن كفره اصرار
اوزره فوت اولنلرك دخى
توبه لرى مقبول دكلدر
امدى بز انلر ايچون آخرتده
عذاب اليم آماده ايتمشزدر
(ياايها الذين آمنوا لايحل لكم
ان ترثوا النساء كرها ولا
تعضلوهن لتذهبوا ببعض
ما آتيتموهن الا ان يأتين
بفاحشة مبينة وعاشروهن
بالمعروف فان كرهتموهن
فعسى ان تكرهوا شيئا

دليلدركه صلاتده عمل قليل انى ابطال ايتميه وصدقهٔ نفله زكات دخى دينله (ومن يتول الله
ورسوله والذين آمنوا) اول كمسه كه الله تعالى يى ورسولنى ومؤمنلرى اولياء اتخاذ ايده (فان
حزب الله هم الغالبون) الله تعالينك عباديچون اختيار ايتديكى دين اسلامه نصرت ايدنلر حزب اللهدر
حزب الله ايسه غالبلردر (ياايها الذين آمنوا لاتتخذوا الذين اتخذوا دينكم هزوا ولعبا من الذين اوتوا
الكتاب من قبلكم والكفار اولياء) يامؤمنلر اهل كتاب ومشركيندن دينكزى هزؤ ولعب
اتخاذ ايدنلرى اولياء اتخاذ ايتمكز ❁ اشبو آيت رفاعة بن زيد وسويد بن الحارث حقنده نازل
اولبدركه انلر اسلام اظهار اولندقدنصكره نفاق ايتديلر مسلميندن بعضيلر انلركله موادّه
وموالات ايدرلردى اعدى دينلرين هزؤ ولعب اتخاذ ايدنلر موالاتدن بعيدلردر بلكه لائق اولان
انلره معاداتدر (واتقوا الله ان كنتم مؤمنين) الله تعاليدن قورقكز اكرانك وعد ووعيدينه
مؤمنلر ايسه كز (واذا ناديتم الى الصلاة اتخذوها هزوا ولعبا) قچان سزدن مؤذن صلاتده اذان
ويااقامت ايتسه انلر انى هزؤ ولعب اتخاذ ايدرلر (ذلك بانهم قوم لايعقلون) انلرك هزؤى شول
سببدندركه انلر جهلاء وسفهاء اولوب الله تعاليدن برشئ فهم ايتمامشلردر ❁ اشبو دليلدركه
صلاتده اذان واقامت مشروعه اوله ❁ روايت اولنديكه مدينه ده نصارادن بررجل وارايدى
مؤذنك اشهدان محمدا رسول الله ديديكن ايشتسه الله تعالى كاذبى احراق ايدرديو دعا ايدردى
بركيجه اول واهلى اويوركن خدمتكارى آتشله كلدى اندن برشراره صچرايوب اول واهلى
اولرى ايچنده طوتشوب يانديلر (قل ياهل الكتاب هل تنقمون منا الا ان آمنا بالله وما انزل الينا
وما انزل من قبل وان اكثركم فاسقون) ديكل كه ياهل الكتاب سزبزدن انكار ايتمزسز الا
اكا كه بز الله تعالى يه وبزه وبزدن اوّل نازل اولان كتابلره ايمان كتوردك ودخى اكثريكز
ايماندن خارجين ايدوكنه اعتقاد ايتدك وياخود انكاريكز بزدن دكل الا بزم سزه مخالفت ايتديكمزدنكه
بز اسلامه داخلز سز ايسه اندن خارجلرسز روايت اولنديكه يهوددن برجماعت پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ديديلرسن رسوللردن كيملرى تصديق ايدرسن اول دخى سورهٔ بقره ده
ذكر اولنان ❁ آمنا بالله وما انزل الينا وما انزل الى ابراهيم ❁ آيتن آخرينه دكين اوقودى عيسايى
ذكر ايديجك انك نبوتن انكار ايتديلر والله اديان اهلندن دنياده آخرتده سزك كبى قليل الحظ
ودينكزدن شردين بيلمزز ديديلر اول سببدن اشبو آيت نازل اولدى (قل هل انبئكم بشر من ذلك
مثوبة عندالله) ياهل كتاب زعمكز اوزره اهل ايماندن عندالله عقوبتده انكار ايتديككزدن شر كمسه لرى
سزه خبر ويره يم بيلورك كه اول (من لعنه الله وغضب عليه) يهوددن هر كمسه دركه الله تعالى اكا لعنت
وغضب ايده (وجعل منهم القردة والخنازير) وانلرك بعضى قرده ايده كه انلر اصحاب سبتدر وبعضى
دخى خنازير ايده كه انلر كفار مائده در دينلديكه مسخك ايكيسى بيله اصحاب سبته دركه شابلرى قرده
وپيرلرى خنازير اولمشدر (وعبد الطاغوت) وانلرك بعضى شيطانه اطاعت ايده يعنى عجله عبادت
ايده وياخود كهنه يه اطاعت ايده دينلديكه هر شئ كيم الله تعالى يه عصيان ومخالفتده اكا اطاعت
اولنور اول طاغوتدر (اولئك شر مكانا واضل عن سواء السبيل) اعدى انلر عندالله شر منزله ده در
وقصد سبيلدن قتى ضلالتده در (واذا جاؤكم قالوا آمنا وقد دخلوا بالكفر وهم قد خرجوا به) قچان

ويجعل الله فيه خيرا كثيرا)
اى مؤمنلر زيوراثكزده
داخله محلوله متروكه نسايى
كرها يعنى جبرا تزوج
ايتمكز سزه حلال اولمدى
وانلردن فحش ظهوره
كلمدكجه بعض ويرلان
مهرى اخذ ايچون تضييق
يوزندن سائره تزوجدن
منع ايتميك ونساكزله حسن
خلق وقول لين ايله معاشرت
ايدك واكر زوجه لريكزك
بعض صحبتندن كراهت
ايدرسكز صبر ايدك شايد
اوله كه سز بر شئ كريه
كوررسكز مع هذا اول
شيده الله تعالى سزه خير
كثير احسان ايدر ❁
مرويدركه زمان جاهليتده
برى فوت اولدقده انك
يقين وارثى اول ميتك
زوجه سنك درعقب باشنه بر
پارچه بز آتوب كويا جمله
اول وارثك تصرفنده
قالوردى ديلرسه اول اسكى
نكاحله يعنى بلا مهرانى
كندو تزوج ايدردى ديلرسه
سائره تزويج ايدوب
مهرينى اول وارث كندو
آلوردى ياخود نه تزوج
ونه تزويج ايدوب اول
نسايه اصابت ايدن ميراثى
تماماً اخذ وصرف ايدنجيه دك
محبوس كبى قالوردى اكر

اول منافقلر سزه کلسه‌لر دیرلرکه بز ایمانه کلدك حالبوکه انلر کفری ملتبسین اولدقلری حالده کیرمشلر دی‌ینه اول حال اوزره چیقدیلر یعنی یا محمد انلرك قلوبنه سندن ایشتدکلری کلام حق تأثیر ایتمیوب اصرار ایتدکلری کفرله نیجه کیردیلر ایسه ینه اول حال اوزره قانکدن کتدیلر (والله اعلم بما کانوا یکتمون) الله تعالی انلرك قلبلرنده اصرار ایتدکلری نفاقه اعلمدر یوم قیامتده جزالرین ایدر (وتری کثیرا منهم یسارعون فی الاثم والعدوان واکلهم السحت) اول منافقلرك کثیرنی کوررسن که کفر ومعاصی‌یه وغیره ظلم وتعدی‌یه واحکامده رشوت اخذینه مسارعت ایدرلر (لبئس ما کانوا یعملون) نه چرکین شیٔ اولور اول که انی ایشلرلر (لولا ینهاهم الربانیون والاحبار عن قولهم الاثم واکلهم السحت لبئس ما کانوا یصنعون) انلرك علماء زاهدینی وعلماء شرایعی سفهالرینی نیچون قول باطل واکل حرامدن نهی ایتمزلر ایدی اول علمانك سفهالرینا کاتمکینلری وانکاری ترکلری نه چرکین شیٔ اولور که انلر انی ایشلدیلر (وقالت الیهود ید الله مغلولة) یهود دیدیلر که الله تعالینك یدی رزقدن محبوسه ومقبوضه‌در وانکله انی بخله نسبت ایتدیلر ❁ روایت اولندیکه وقتا که یهود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حقنده کذبله الله تعالی‌یه عصیان ایتدیلر مال جهتندن کثرت ووسعتده ایکن الله تعالی انی انلردن کف ومنع ایتدی اویله اولسه بو مقاله‌یی فنحاص بن عازوراء دیوب یهودك سائری اکا رضا ویروب انکار ایتمدکلری ایچون اول مقاله‌ده اکا تشریك اولندیلر (غلت ایدیهم ولعنوا بما قالوا) اول مقاله‌لری سببیله یدلری خیراتدن امساك اولندی بخلا انلردر ودخی انلره لعنت اولندیکه قرده وخنازیره مسخ اولندیلر واوزرلرینه ذل ومسکنت ضرب اولندی (بل یداه مبسوطتان) بلکه انك یدانی مبسوطه‌در (ینفق کیف یشاء) انفاقنده مختاردر مشیتی حسبیله کاهی توسیع وکاهی تضییق ایدر (ولیزیدن کثیرا منهم ما انزل الیك من ربك طغیانا وکفرا) انلردن کثیرینه سکا انزال اولنان قرآندن ایشتدکلری طغیان وکفرلرین آرتورر اصحابه صالح غذانك تناولی مریضك مرضن ارتورمسی کبی (والقینا بینهم العداوة والبغضاء الی یوم القیمة) انلرك بیننده یوم قیامته دکین عداوت وبغضایی القا ایتدك اویله اولسه قلبلرینه توافق وقوللرینه تطابق کلمز (کلما اوقدوا نارا للحرب اطفأها الله) هر بارکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه حرب اراده ایتسه‌لر حق تعالی ارالرینه منازعه ایقاع ایدوب انکله انلرك شرلرین دفع ایدر وهر بارکه ناسدن بریله حرب اراده ایتدیلرسه مغلوب اولدیلر وقتا که توراتك حکمنه مخالفت ایتدیلر حق تعالی اوزرلرینه بخت نصری تسلیط ایتدی بعده افساد ایتدکلرنده اوزرلرینه فسطوس الرومی تسلیط اولندی بعده افسادلرنده اوزرلرینه مجوس تسلیط اولندی بعده افسادلرنده اوزرلرینه مسلمون تسلیط اولندی دینلدیکه اشبو حرب عامدر هر حربه کیم یهودانی طلب ایدر پس بو اجلدن هر بلده‌ده یهود طائفه‌سنی اذلهٔ ناسدن بولورسن (ویسعون فی الارض فسادا) ویریوزنده فساده سعی ایدرلر که اول انلرك کید وحروب وفتن اثاره‌سنده وهتك محارمده اجتهادلریدر (والله لا یحب المفسدین) الله تعالی فساد ایدنلری سومز اویله اولسه انلره شرلرله مجازات ایدر (ولو ان اهل الکتاب آمنوا واتقوا) اکر اهل کتاب محمد صلی الله علیه وسلمه وقرآنه ایمان کتوروب ذکر اولنان معاصیدن صاقنسه‌لر (لکفرنا عنهم سیئاتهم) بز انلردن ایشلدکلری سیئاتی محو ایدردك (ولادخلناهم جنات النعیم) وانلری جنات نعیمه کیرنلردن ایلردك اشبونده تنبیه واردرکه اسلام ماقبلنده‌کی ذنوبی جب ایده‌ندکلو کثیر ایسه‌ده وکتابی اسلامه کلمدکجه جنته کیرمیه

اول زن اوزرینه اول مندیل آتلمزدن مقدم کندو اقرباسی طرفنه آتله بیلورسه اول وارثك الندن قورتیلوردی بو عادت اوائل اسلامده دخی مرعی ایدی تا اول وقته‌دك که ابو قیس انصاری وفات وزوجه‌سی کبشه‌یی ترك ایتدکده اوغلی قیسك دیکر زوجه‌سی وار ایکن کبشه‌یی دخی عادت مذکوره اوزره تحت تصرفنه آلوب کبشه‌نك مالك اولدیغنی یدندن اخذ غرضیله زنی اذا واضراره باشلدی کبشه صورت حالی خواجهٔ عالم علیه السلامه عرض ایلدکده خانه‌که کیت صبر اوزره اول بقالم جناب باریدن نه فرمان ظهور ایدر بیورديلر وزنان مدینه‌دن بعضیلری دخی بو حاله مبتلا اولملریله درکاه نبوته التجا ایلمشلردی حق تعالی رأفة بو کچن آیت کریمه‌یی کوندردی (وان اردتم استبدال زوج مکان زوج وآتیتم احدیهن قنطارا فلا تأخذوا منه شیئا اتأخذونه بهتانا واثما مبینا) اکر سز زوجه‌کزدن نشوز وفحش واقع اولمقسزین همان نفرتله تطلیق ودیکر زوجه بدل

(ولو)

(ولو انهم اقاموا التوراة والانجیل وما انزل الیهم من ربهم) اکر اهل کتاب تورات وانجیل ورب تعالیدن انلره نازل ا ولان قرآن وسائر کتب الهیه احکامنی اقامت ایتسه‌لر یعنی اهل کتابك کندی کتابلرینك غیری کتب الهیه‌یه ایمانله مکلف اولدقلری جهتدن کندیلره نازل اولمش کیبدر (لأکلوا من فوقهم ومن تحت ارجلهم) انلره رزقلری توسیع اولنیدی سما وارضك برکاتی اوزرلرینه فیض اولنغله ویا اشجارك ثمری وزرعك غله‌سی کثیر اولمغله ویا باغچه‌لری اشجارینك میوه‌سن کیمن رأس شجردن اجتناء وکیمن ارضدن التقاطله اشبونده بیان واردرکه انلردن رزقك کف اولنمسی کفر ومعاصیلری شومیله اوله یوخسه فیض قصوریله دکل (منهم امة مقتصدة) اهل کتابك بعضیلری امت عادله‌در یعنی نه غالیه ونه مقصره‌درکه اول محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه ایمان کتورنلردر (وکثیر منهم ساء ما یعملون) واهل کتابك کثیری نه چرکین عمللولردرکه اول معانده وحقی تحریف وحقدن اعراض وعداوتده افراطدر (یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك من ربك) یا محمد ربك جل شانه‌دن سکا نازل اولان شیئك جمیعن تبلیغ ایت کمسه‌یه مراقب ویا مکروهدن خائف اولمدیغك حالده (وان لم تفعل فما بلغت رسالته) اکر سکا امر ایتدیکم کبی جمیعنی تبلیغ ایتمزسك رسالتدن برشیٔ ادا ایتمش اولمزسن زیرا انك بعضنی کتمان اندن ادا ایتدیکك شیئی تضییع ایدر ارکان صلاتك بعضنی ترك کبی زیرا غرض دعوت انکله منتقض اولور ویاخود اندن برشیٔ تبلیغ ایتمش کبی اولورسن شول حیثیتدنکه بعضك وکرك کلك کتمانی شفاعتده واستجلاب عقابده برابردر (والله یعصمك من الناس) الله تعالی سنی ناسدن حفظ ومنع ایدر اویله اولسه قتل وسائر اذادن برشیٔ ایرکورمکه قادر اولمزلر ❁ دینلدیکه اشبو آیتك نزولی احد وقعه‌سنده انك وجه شریفی شج ورباعیه‌سی کسر اولندقدنصکره ایدی (ان الله لا یهدی القوم الکافرین) الله تعالی کافرلری سکا اراده ایتدکلری سوءه تمکین ایتمز پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولنوردیمشکه الله تعالی بنی رسالاتیله بعث ایدیجك اکا ضیق الذرع اولدم بعده اکر بنم رسالتمی تبلیغ ایتمزسك سکا عذاب ایده‌رین دیوب عصمتمی ضامن اولیجق قوی القلب اولدم ❁ انس رضی الله تعالی عنه ایدر بو آیت کریمه نزولنه‌دکین پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم کندوینی بکلدیردی بو آیت کریمه نازل اولیجق قبه‌دن رأس شریفن چیقاروب یا مسلمین قائمدن منصرف اولك که ربم جل شانه من بعد بنی ناسدن عصمته ضامن اولدی ❁ ظاهر آیت ایجاب ایدرکه الله تعالینك جمیع انزال ایتدیکی تبلیغ اولنه لکن ظن اولنورکه مراد مصالح عباده متعلق اشیانك تبلیغی اولوب انزالیله انلرك اکا اطلاعی قصد اولنه زیرا اسرار الهیه‌دن بعضی واردرکه افشاسی حرام اولور (قل یا اهل الکتاب لستم علی شیٔ حتی تقیموا التوراة والانجیل وما انزل الیکم من ربکم) دیکل که یا اهل کتاب دین معتبر اوزره دکلسز مکرکه تورات وانجیلی وربکز جل شانه‌دن سزه نازل اولان قرآن وسائر کتب الهیه‌یی اقامت ایده‌سز وانك اقامتندن بعضدرکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه ایمان وحکمنی اذعان ایده‌سز زیرا کتب الهیه باسرها معجزه ایله تصدیق اولنان کمسه‌یه ایمانله آمره‌در واکا طاعتك وجوبیله ناطقه‌در ومراد اولان انك اصولنی وفروعندن نسخ اولنمیانی اقامتدر (ولیزیدن کثیرا منهم ما انزل الیك من ربك طغیانا وکفرا) یا محمد سکا ربك جل شانه‌دن نازل اولان قرآن انلردن کثیرك نبوتکه حسدلری سببیله معصیته تمادیلرین

ایتمك مراد ایتسکز واول مقدمکنه مهری ایچون مال کثیر ویرمش اولسکز اول ویردیککزدن آز وچوق بر شی اخذ ایتمیك بیهوده افترا وجرم هویدا عزویله اول نسادن اول مالی الورمیسکز یعنی آلمیك (وکیف تأخذونه وقد افضی بعضکم الی بعض واخذن منکم میثاقا غلیظا) سز ویردیککز اول مهری اول زوجه‌کزدن نیجه اخذ ایدرسکز مع هذا بریکزله خلوت وممازجه ایلدیکز واول مرأه سزکله محکم عهد ویمان ایلمشدر ❁ که عهد نکاحده اولان ایجاب وقبولدر (ولا تنکحوا ما نکح اباؤکم من النساء الا ما قد سلف انه کان فاحشة ومقتا وساء سبیلا) پدرکزك نکاحلندیغی نسایی نکاحلنمیك مکر زمان جاهلیتده کچمش اوله انلر معفودر تحقیق بو مرأهٔ پدری نکاحلنمق فعل قبیح وبغض من الله وبر اقبح یولدر ❁ دیمشلرکه قبح اوچ مرتبه‌در بری «قبح عقلی» که فحشه‌یه اشارتدر بری « قبح شرعی » که مقته اشارتدر بری «قبح عرفی» که ساء سبیلاٰیی مشتملدر (حرمت علیکم

وقرآنده انکارلرین آرتورر (فلاتأس على القوم الكافرين) ایمدی کافرلرك طغیانلری زیاده سنه وسکا تبلیغ اولنا نشیئه کفرلرینه محزون اولمغل زیرا انك ضرری ینه کندیلره لاحق اولور غیره تجاوز ایتمز (ان الذين آمنوا) شونلرکه السنه لریله ایمانه کلدیلر یعنی دین محمد له تدین ایتدیلر اول تدینلری کرك اخلاص ویا نفاق اوزره در ویاخود انکله مراد منافقلردر زیرا کفره سلکنه منخرطلردر (والذين هادوا) وشونلرکه تهود ایتدیلر یعنی عجل عبادتندن توبه ایدیجك یهود دیو تسمیه اولندیلر ویاخود یعقوب علیه السلامك اکبر اولادی یهوذا اسمیله تسمیه ایتدیلر (والصابئون) وشونلرکه نصاری ایله مجوس بیننده صابئین دینور قومدن اولدیلرکه انلر اصل دینی نوح علیه السلام دینیدر ویا انلر عبدهٔ ملائکه در ویاعبدهٔ کواکبدر (والنصارى) وشونلرکه نصرانیلردر انکله تسمیه یه علت بودرکه عیسی علیه السلامه نصرت ایتدیلر ویانصران ویاناصره نام قریه ده انکله بیله اولدقلریچون اکا نسبت اولندیلر (من آمن بالله واليوم الآخر وعمل صالحا) انلردن اولکه صددنده اولدیغی دینك نسخندن اول الله تعالی یه ومبدأ ومعاده خلوص قلبله مؤمن اوله وشرعنك مقتضاسیله عمل ایده (فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون) انلره خوف یوقدر شول وقتنکه کفار عقابدن خوف ایدر وحزن یوقدر شول وقتنکه مقصرون عمرلری تضییعنه وثواب تفویتنه محزون اولور (لقد اخذنا ميثاق بنى اسرائيل) بز بنو اسرائیلك توحید ونبوتده عهدلرین اخذ ایتدك(وارسلنا اليهم رسلا) وانلره رسوللر کوندردك (كلما جاءهم رسول بما لا تهوى انفسهم فريقا كذبوا وفريقا يقتلون) هربارکه انلره بر رسول شرایع ومشاق تکالیفدن هوالرینه مخالف شیئله کلسه اول رسوللرك کیمیلرین تکذیب وکیمیلرین قتل ایتدیلر (وحسبوا ان لا تكون فتنة) وظن ایتدیلرکه انبیایی تکذیب وقتللری سببیله کندولره بلاء وعذاب ایرشمیه (فعموا وصموا) اول سببدن حقی کورمز وایشتمز اولدیلر (ثم تاب الله عليهم) بعده الله تعالی توبه لرینی قبول ایدوب انلره عیسی علیه السلامی کوندردی (ثم عموا وصموا كثير منهم) بعده انلردن خلق کثیر محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه کفرله حقی کورمز وایشتمز اولدیلر (والله بصير بما يعملون) الله تعالی انلرك اعمالنه بصیردر اعماللری وفقنجه انلره مجازات ایدر (لقد كفر الذين قالوا ان الله هو المسيح ابن مريم) نصارادن کافر اولدی شول فرقه که مسیح ابن مریمه الوهیت اسناد ایتدیلر (وقال المسيح يا بنى اسرائيل اعبدوا الله ربى وربكم) عیسی علیه السلام انلره دیدیکه یا بنی اسرائیل الله تعالی یه عبادت ایدککه اول بنم ربم وسزك ربکزدر (انه من يشرك بالله فقد حرم الله عليه الجنة) برکمسه که الله تعالی یه عبادتنده ویاصفاتنده اکا غیری اشراك ایده الله تعالی انلره جنتی حرام ایدر (ومأويه النار) وقرارکاهی جهنمدرکه اول مشرکلر ایچون اعداد اولنمشدر (وما للظالمين من انصار) وشرکله نفسلرینه ظلم ایدنلره ناردن تخلیص امرنده هیچ کمسه نصرت ایدریوقدر (لقد كفر الذين قالوا ان الله ثالث ثلاثة نصارادن کافر اولدی شول فرقهٔ اخری که الله تعالی اوچ آلهه نك بریدر (وما من اله الا الله واحد) وجوده ذات واجب مستحق العباده مبدئ جمیع موجودات الله تعالیدن غیر احد یوقدرکه اول واحدیتله موصوف شرکتی قبولدن متعالیدر (وان لم ينتهوا عما يقولون ليمسن الذين كفروا منهم عذاب اليم) اکر اول قوللرندن منتهی اولمزلرسه انلردن کافر اولنلره عذاب الیم مس ایدیسر در (افلا يتوبون الى الله ويستغفرونه) اشبو

امهاتکم وبناتکم واخواتکم وعماتکم وخالاتکم وبنات الاخ وبنات الاخت وامهاتکم اللاتی ارضعنکم واخواتکم من الرضاعة وامهات نسائکم وربائبکم اللاتی فی حجورکم من نسائکم اللاتی دخلتم بهن فان لم تکونوا دخلتم بهن فلا جناح علیکم وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم وان تجمعوا بین الاختین الا ما قد سلف ان الله کان غفورا رحیما) سزه نکاحلنمق حرام قلندی انالریکزی بونده انا اناسی وبابا اناسی جمله یوقارویه دك داخلدر وقزلریکزی ❀ بونده اوغل قزی وقزینك قزی اشاغی یه دك داخلدر ❀ وقزقرنداشلریکزی کرك لاب وام وکرك لاب وکرك لام اولسون ❀ وخاله لریکزی ❀ بونده دخی ابا واجداد اخواتنك جمله سی داخلدر) وتیزه لریکزی ❀ بونده دخی امهات وجدات اخواتنك جمیعی داخلدر ❀ وقرنداشکز وهمشیره کزك قزلری ❀ بونده دخی انلرك اولاد واولادلرینك قزلری داخلدر ❀ وسزه سود ویرن سود انالریکزك وسود قزقرنداشلریکزی وهمان عقد نکاح اولمش زوجه کزك انالرینی وجداتنی ومجامعت

عقاید واقوال زایغه دن انتهاءله الله تعالی یه توبه وانی اتحاد وحلولدن تنزیه وتوحیدله استغفار ایتمزلرمیکه (والله غفور رحيم) الله تعالی انلری فضلندن مغفرت ورحمت ایده توبه ایدرلرسه (ما المسيح ابن مريم الا رسول قد خلت من قبله الرسل) عیسی علیه السلام دکل الاانده اول کچن رسوللرکبی بر رسولدر انلرك کبی اکا دخی موت وفنا ایرر اکر اول اله اولسه اکا موت وفنا ایرمزدی (وامه صديقة) وانك اناسی مریم رضی الله عنها سائر نساء کبی بر مرأه در صدقده کماله متصفه در (كانا يأكلان الطعام) عیسی ومریم ایکیسی بیله طعام وغذاء ایله معیشت ایدرلردی ایمدی معیشتی اکلله اولان کشی الوهیة نیجه لایق اولور (انظر كيف نبين لهم الآيات ثم انظر انى يؤفكون) نظر ایتکه بز انلره نیجه آیتلری بیان ایدوب انلر ایسه حقدن نیجه امتناع وبنم وحدانیتمی انکار ایدرلر یعنی بزم آیاتی بیانمز عجیبدر انلرك اندن اعراضی ایسه اعجبدر (قل أتعبدون من دون الله ما لا يملك لكم ضرا ولا نفعا) دیکل که الله تعالیدن غیری شول ضرونفعه مالك اولمیان شیئه عبادت ایدرمیسز اکرچه عیسی اکا الله تعالینك تملیکیله مالك اولور لکن کندی ذاتندن اکا مالك دکلدر (والله هو السميع العليم) الله تعالی اقوالکزی ایشیدر عقائدکزی بیلور خیرینه خیرله شرینه شرله جزا قیلور (قل يا اهل الكتاب لا تغلوا فى دينكم غير الحق) دیکل که یا اهل کتاب دینکزده حدی تجاوز ایتمکز حالبوکه دینکز حق دکلدر زیرا دینلرنده حقه مخالفتلرندن ماعدا انك اوزره اصرار دخی ایتدیلر ❀ دینلدیکه یعنی دینکزده غلو باطل ایتمکزکه اول انلردن برصنفك عیسایی ترفیعیله انکیچون الوهیت ادعالریدر وبرصنفك دخی انی وضعله لغیر رشدة زعم ایتملریدر (ولا تتبعوا اهواء قوم قد ضلوا من قبل) یهود ونصارادن ضلالتده رؤساکزه اتباع ایتمکزکه انلر محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك بعثتندن اول ضلالته دوشمشلردی (واضلوا كثيرا) واهوالرینه اتباع ایدنلردن قوم کثیری اضلال ایتدیلر(وضلوا عن سواء السبيل) وقصد سبیلدن دخی چیقدیلر شول وقتنکه اسلامك مجیئندنصکره انی تکذیب وبغی ایتدیلر ❀ دینلدیکه ایکی ضلالك اولکیسی مقتضای عقلدن وایکنجیسی مقتضای شرعدن ضلاللریدر (لعن الذين كفروا من بنى اسرائيل على لسان داود وعيسى ابن مريم) بنو اسرائیلدن اهل ایله سبت کوننده اعتداء وصید سمك ایتدکلرنده داود علیه السلام لسانیله لعنت اولنوب الله تعالی انلری قردیه مسخ ایتدی واصحاب مائده که بش بیك رجل ایدیلر اکا کافر اولدقلرنده عیسی علیه السلام لسانیله لعنت اولنوب حق تعالی انلری خنازیر خلقتنه مسخ ایتدی (ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون) اشبو مسخی اقتضاء ایدن لعن شنیع انلره عصیانلری واوزرلرینه تحریم اولنان شیئه اعتدالری سببیله ایدی (كانوا لا يتناهون عن منكر فعلوه) انلر بری برلرینه ایشلدکلری منکره معاوده دن نهی ایتمزلردی ویاایشلدکلری منکر مثلندن ویافعلنی اراده وانکیچون تهیؤ ایتدکلری منکردن نهی ایتمزلردی ویااندن منتهی اولمزلردی (لبئس ما كانوا يفعلون) نه چرکین شئ اولور اولکه انلر انی ایشلردی (ترى كثيرا منهم يتولون الذين كفروا) اهل کتابك کثیرنی کوررسنکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه ومؤمنلره بغضلرندن مشرکینله موالات ایدرلر (لبئس ما قدمت لهم انفسهم ان سخط الله عليهم وفى العذاب هم خالدون) نه چرکین شئ اولور اولکه معادلریچون انی نفسلری

ایندیککز زوجه کزك سزه اوکی اولوب تحت تربیه کزده اولان قزینی اکر اول زوجه ایله مجامعت ایتمکسزین اکا طلاق یاوفات واقع اولورسه اول قزی تنکیحده سزه وبال یوقدر وصلبی اوغللریکزك وانلرك اولاد اولادلرینك زوجه لری وایکی قزقرنداشی نکاحله جمع ایتمسی مکر بوجمع زمان جاهلیتده وقوع بولمش ایسه معفودر اشته بومذکورلری تزوج حرامدر تحقیق الله عظیم الشان جاهلیتده کی فعل سیئه یی مغفرت واسلامده اطاعت ایدنلره مرحمت ایدیجیدر(والمحصنات من النساء الا ما ملكت ايمانكم كتاب الله عليكم واحل لكم ما وراء ذلكم ان تبتغوا باموالكم محصنين غير مسافحين فما استمتعتم به منهن فآتوهن اجورهن فريضة ولا جناح عليكم فيما تراضيتم به من بعد الفريضة ان الله كان عليما حكيما) وسائرك نکاحنده اولان نسوان دخی سزه حرام قلندی مکرکه دار الحربدن چیقاروب کتوردیککز ملك یمینکز جاریه کز اوله که انلر سزه حلالدر بو محرمات خصوصنده حق جل وعلا

تقديم ايتديكه اول الله تعالينك انلره سخطن وعذابنه خلودلرين ايجاب ايدر ﴿ ولو كانوا
يؤمنون بالله والنبيّ وماانزل اليهماتخذوهم اولياء ﴾ اكراهل كتاب الله تعالى يه ونبيلرينه
واكانازل اولانه مؤمن اواسه لر مشركين ايله موالات ايتمزلردى ﴿ولكن كثيرا منهم فاسقون﴾
لكن انلردن خلق كثير الله تعالينك امرندن خارجلردر ﴿ لتجدنّ اشدّ الناس عداوة للذين
آمنوا اليهود والذين اشركوا ﴾ يامحمد مؤمنلره بغض وعداوتده يهود ومشركيني ناسك اشدّين
بولورسن شدّت شكيمه لرى وتضاعف كفرلرى واتباع هواده انهماكلرى وتقليده ركونلرى
وتحقيقدن بعدلرى وانبيايه معادات وقوللرين تكذيبه تمرنلريچون ﴿ ولتجدنّ اقربهم مودة للذين
آمنوا الذين قالوا انانصارى ﴾ ودخى مؤمنلره مودته ناسك اقربن نصارانك بعضنى بولورسن
دكل يوخسه كليسن اين جانبلرى ورقت قلبلرى ودنيايه قلت حرصلرى وعلم وعمله كثرت
اهتماملريچون ﴿ ذلك بان منهم قسيسين ورهبانا وانهم لايستكبرون ﴾ انلرك اهل ايمانه قرب ومودتى
شول سببدندركه انلردن علماء خائفين وعباد زاهدين واردر وانلر ايمان وحقى اذعاندن تعظم
ايتمزلر ❀ اشبونده دلالت واردركه تواضع وعلم وعمله اقبال وشهواتدن اعراض محموده اوله
اكرچه كافردن ايسه ده ﴿ واذا سمعوا ماانزل الى الرسول ترى اعينهم تفيض من الدمع مماعرفوا
من الحق ﴾ قچان رسول اللهه نازل اولان قرآنى ايشتسه لر كوزلرندن ياش اقار حقك بعضنى
بيلدكلريچون ❀ دينلديكه اشبو آيت اهل كتابدن عيسى عليه السلامه كلن شريعت حق اوزره
اولوب محمد صلى الله تعالى عليه وسلم بعث اولنيجق اكا ايمان وتصديق ايدنلر حقنده نازل
اولوبدر ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر انكله مراد نجاشى واصحابيدركه جعفر بن ابى
طالب رضى الله تعالى عنه حبشه يه هجرت ايتدكده انلره ❀ كهيعص ❀ سوره سين اوقودى
تاسوره يى تمام ايدنجه انلر بكادن زائل اولمديلر ﴿ يقولون ربنا آمنا فاكتبنا مع الشاهدين ﴾
ديرلركه يارب محمده وقرآنه ايمان كتوردك ايمدى بزى اول محمد صلى الله تعالى عليه وسلمك
نبوتنه وقرآن حق تعالينك كلامى ايدوكنه شهادت ايدنلردن يازغل ﴿ ومالنا لانؤمن بالله
وماجاءنا من الحق ﴾ بزه نولديكه الله تعالى يه وبزه كلن قرآنه ايمان كتورمزز ﴿ ونطمع ان
يدخلنا ربنا مع القوم الصالحين ﴾ والحال طمع ايدرزكه ربمز جل شانه بزى قوم صالحينه ادخال ايده
﴿ فاثابهم الله بما قالوا جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ﴾ انلرك اول قول خالصلرى سببيله الله
تعالى انلره جزا ايتدى شول جنتلريكه التندن نهرلر جارى اولور آنده دائمين اولدقلرى حالده ﴿ وذلك
جزاء المحسنين ﴾ اشبومذكور شول كمسه لرك جزاسيدركه نظر وعمللرين حسن ايتديلر ويا اموردده
احسانه اعتياد ايتديلر ﴿ والذين كفروا وكذبوا بآياتنا اولئك اصحاب الجحيم ﴾ وشونلركه كافر اولوب
آيتلريمزى تكذيب ايتديلر وتوبه ايتمدين فوت اولديلر ايمدى انلر طبقات ناردن جحيم اهليدر
﴿ ياايها الذين آمنوا لاتحرموا طيبات مااحل الله لكم ﴾ يامؤمنلر الله تعالينك سزه حلال ايتديكى
طيب ولذيذ اولان اشيايى حرام ايتمكز ﴿ ولاتعتدوا ان الله لايحب المعتدين ﴾ الله تعالينك سزه حلال
ايتديكى اشيانك حدودين حرام ايتديكنه تجاوز ايتمكزكه الله تعالى انى ايدنلرى سومز اويله
اولسه اشبو آيت الله تعالينك حلال ايتديكن تحريمدن وحرام ايتديكن تحليلدن ناهيه اولوب
ايكيسى بيننده قصده دعوت قيلور ❀ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم بر

اوزريكزه فرض والزام
ايتديكنى سز دخى التزام
ايدك وبو محرماتك ماعداسى
سزه حلال قيلنديكه زنادن
اجتناب ايله مالكزى مهر نسايه
ويا ثمن جوارى يه صرف
ايده رك عفت اوزره تزوج
يا تسرى ايده سز اول
نسواندن نكاحله خلوت
ايدوب منتفع ومتلذذ
اولديغكز حالده تقدير
اولنان مهرلرينى ويرك
وتقدير اولنان مهر معلومه دن
صكره رضالريكزله زوج
زوجه يه دخى زياده ويرمكده
وزوجه زوجنه اول مهرك
برمقدارينى ياخود جمله سنى
باغشلمقده سزه وبال
يوقدر تحقيق الله عظيم الشان
مصالح بندكانى بيليجى شرع
اوزره وضع ايتديكى مواد
حكم ايديجيدر ❀ ابوسعيد
الخدرى ديركه بو آيت
كريمه ده ❀ والمحصنات
من النساء ❀ كلام شريفى
شول نسوان حقنده نازل
اولمشدركه مكه ده ازواجلرى
براغوب مدينه يه هجرتلرنده
مسلمانلر انلردن تزوج
ايتديلر بعده اول نسوانك
ازواجى دخى هجرت
ايتدكده مسلمون انلرى
تزوجدن نهى اولندى
پيغمبرمز عليه السلام
حنينده اوطاسه عسكر
ارسالنده سبى اولنان
جوارينك انده مشركلردن

كون اصحابنه يوم قيامتى وصف ايدوب انلرى انذارده مبالغه ايتدى اندن قلبلرينه رقت كلوب
برجماعت عثمان بن مظعون رضى الله تعالى عنه بيتنه جمع اولديلر واتفاق ايتديلركه صيام وقيامدن
زائل اولميه لر وفراش اوزره اويوميه لر ولحم وودكدن يميه لر ونسائله ياتميه لر ودنيايى ترك
ايليه لر ودريلر وكبه لركيه لر وبرمكانده قرار ايتميوب سياحت ايده لر ومذاكرلرين قطع ايده لر
چون انلرك بو اتفاقى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ايردى انلره ديديكه بن بونكله امر
اولنمشين ايمدى بيلك كه نفسكز ايچون اوزريكزده حق واردر اويله اولسه كاهى صائم وكاهى
مفطر اولك وكاهى قائم وكاهى نائم اولك زيراكه صيام وافطار وقيام ونيامدن هربرينى بن ايده رين ولحم
ودسمدن يرين ونسايه قربان ايلرين اولكه بنم سنتمدن رهبت ايده اول بنم طريقمه سلوك ايدنلردن دكلدر
وانك بو قولنى مؤيد اشبو آيت كريمه نازل اولدى ﴿ وكلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا ﴾ الله تعالينك سزه
ويرديكندن حلال وطيب اولانى ييكز ﴿ واتقوا الله الذى انتم به مؤمنون ﴾ اول الله تعاليدن قورقوككه
سز انك اوامر ونواهيسنى تصديق ايديجيلرسز ﴿ لايؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم ﴾ الله تعالى سزى
ايمانكزده لغويكز سببيله مؤاخذه ايتمز ❀ لغو اولدركه قصدنسز لسانه جارى اوله لا والله وبلى
والله ديمسى كبى شافعى اكا ذاهبدر ❀ دينلديكه لغو شول يميندركه برشيئى يمين ايتديكى حالده
اعتقاد ايده حال بوكه اول انك اعتقاد ايتديكى حالده دكلدر ابو حنيفه اكا ذاهبدر ﴿ ولكن يؤاخذكم
بما عقدتم الايمان ﴾ لكن سزى مؤاخذه ايدر شول شيئله كه قصد ونيتله ايمانى انك اوزره توثيق
ايدوب بعده انده حانث اولورسز ﴿ فكفارته ﴾ ايمدى انك اثمن كيدرر وانى ستر ايدر عمل ﴿ اطعام
عشرة مساكين من اوسط ماتطعمون اهليكم ﴾ اهل وعيالكزه اطعام ايتديككز شيئك اوسطندن
اون مسكينى اطعام ايده سز ﴿ اوكسوتهم ﴾ وياخود عيالكزه كيورديككز كسوه نك اوسطندن
اون مسكينى كيوره سز ﴿ اوتحرير رقبة ﴾ وياخود بررقبه اعتاق ايده سز ﴿ فمن لم يجد فصيام ثلاثة
ايام ﴾ اول كمسه كه اشبو اوچ نوع كفارتدن هيچ برين بولميه انك كفارتى اوچ كون صائم اولمقدر
معلوم اوله كه بركمسنه كيم اكا كفارت يمين لازم اوله اول مخيردر ديلرسه اون مسكينى اطعام
ايتسون ويا كسوه كيدرسون ويا بررقبه اعتاق ايتسون اكر اطعامى اختيار ايدرسه انك قدرنده
علماء اختلاف ايتديلر برقوم ديديلركه اول مدنبى عليه السلام ايله برمد طعامدركه اول بر رطل
وثلث رطلدر زيد بن ثابت وابن عباس وابن عمر وسعيد بن المسيب وعطاء وحسن رضى الله
تعالى عنهم اكا ذاهبلردر واهل عراق ديديلركه هرمسكينه نصف صاع طعامدركه اول عمر وعلى
رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر ❀ وابو حنيفه ديديكه اكر حنطه دن اطعام ايدرسه نصف
صاعدر وحنطه نك غيريدن اطعام ايدرسه برصاعدركه اول شعبى ونخعى وسعيد بن جبير ومجاهد
رضى الله تعالى عنهم قوليدر واكر غداء وعشالرين ويرسه جائز اولمز وابو حنيفه تجويز ايدركه
اول على رضى الله تعالى عنهدن مرويدر اماكه دراهم ودنانير وياخبز ويادقيق ويرسه جائز اولمز
بلكه واجب اولان اخراج حبدر ابو حنيفه كليسن تجويز ايدر واكر كليسنى مسكين واحده صرف
ايتسه جائز اولمز ابو حنيفه تجويز ايدر اكر اول طعامى مسكين واحده اون كونده صرف ايدرسه
وانى مسلم حر محتاجدن غيرى يه صرفى جائز اولمز ابو حنيفه اهل ذمته صرفى تجويز ايدر واكر
كسوه يى اختيار ايدرسه قدرنده علماء اختلاف ايتديلر برقوم ديديلركه هرمسكينه برثوب

زوجلرى اولمغله مهاجرات
نسوانه قياسا مسلمون
انلره قرباندن تحاشى ايتمرليه
❀ماملكت ايمانكم❀ كلامى
نزوليله اذن بيورلدى ﴿ ومن
لم يستطع منكم طولا ان
ينكح المحصنات المؤمنات
فمن ماملكت ايمانكم من
فتياتكم المؤمنات والله اعلم
بايمانكم بعضكم من بعض
فانكحوهن باذن اهلهن
وآتوهن اجورهن بالمعروف
محصنات غير مسافحات
ولا متخذات اخدان فاذا
احصن فان اتين بفاحشة
فعليهن نصف ما على
المحصنات من العذاب ذلك
لمن خشى العنت منكم وان
تصبروا خير لكم والله
غفور رحيم ﴾ سزدن اول
كيمسه كه مؤمنه لرك حرينى
نكاحلنمغه غناجهتيله
قدرتى اولمازسه آخرك
ملك يدى اولان جاريهٔ
مؤمنه دن مولاسى رضاسيله
نكاحلنسون الله تعالى
ايمانكزه اعلمدر بعضكز
بعضكزدن يعنى عبد وحر
وجاريه وحره نفس
واحده دن تناسل ومؤمن
اولدقلرى حالده دينده
متحدلردر امدى جاريه يى
مولالرى اذنيله نكاحلنك
ومولالرينه بلاتعلل معروف
مهرلرينى ويرك اول جوارئ
عفيفه زنادن ودوست

کیدیره‌که اکا اسم کسوه واقع اوله اول کرکسه ازار ویارداء ویاقمیص ویاسراویل ویاعمامه
ویا کساءویابونلر مثلیدرکه‌اول‌ابن‌عباس وحسن‌ومجاهدوطاوس رضی‌الله‌تعالی عنهم‌قوللریدر
شافعی‌اکاذاهبدر مالك رضی‌الله تعالی عنه‌ایدر هرانسانه انی‌کیدیره‌که انده صلاتی جائزاوله
رجاله برثوب کیوره ونسایه درع‌وخمار کیوره سعیدبن المسیب رضی‌الله تعالی‌عنه ایدر هر
مسکینه ایکی‌ثوب کیدیره واکرعتق اختیار ایدرسه رقبهٔ مؤمنه اعتاقی واجب اولور جمیع
کفاراتده دخی انجلیندر یعنی‌کرك کفارهٔ قتل ویاظهار ویانهار رمضانده جاعدر اماکه ابو
حنیفه وثوری‌جیعنده کفارهٔ قتلك‌غیرنده رقبهٔ کافره‌اعتاقنی تجویزایتدیلر امامرتدك‌بالاتفاق
کفارتدن اعتاق‌اولنمسی جائزاولمز وشرط اولورکه کفارتدن اعتاق اولنان کامل‌الرق اوله
حتی‌مکاتب ویا امولد ویاعتق‌شرطیله اشترا اولنمش عبداولسه ویاشول رقبه اشتراسیکه اکا
ذی‌رحم محرم اولدیغندن عتق کفارتدن اولمق‌نیتیله اشترا ایتسه فی‌الحال عتق واقع اولور
لکن‌بونلردن هیچ‌برینك اعتاقی کفارتدن واقع‌اولمز وائمهٔ‌حنفیه مکاتبك کفارتدن اعتاق‌اولنمسن
تجویزایدر قچان‌نجومدن برشی‌ادا ایتمش اولمسه وکذلك قریبك کفارتدن عتقنی تجویزایدر
ودخی‌شرط اولورکه کفارت‌ایچون اعتاق اولنان رقبه‌هرعیبدن سلیم‌اوله‌که اول‌عملدن‌انی
منع‌ایتمیه ایمدی ایکی‌الینك بری یاایکی ایاغنك بری‌کسیك اولسه ویااعمی ویازمن ویامجنون
مطبق‌اولسه کفارتدن اعتاقی‌جائز اولمزاماکه اعورویا اصم ویاایکی قولاغی ویابورنی‌کسیك
اولسه جائزاولور زیرابوعیوب عمله‌ضرر بین‌ایله ضررایتمز ❁ وابوحنیفه رضی‌الله تعالی‌عنه
عندنده هرعیبکه منفعتدن برجنسی کمال اوزره فوت‌ایده انی جوازدن منع‌ایدر حتی‌که‌ایکی
الندن بری‌کسیك اولسه انی‌تجویز ایتمزاما ایکی‌قولاغی کسلمشی تجویزایدر وقچان اوزرینه
کفارت یمین لازم اولان کشی اطعام وکسوه وتحریر رقبه‌نك هر برندن عاجز
اولسه اکا واجب اولورکه اوچ کون صائم اوله وعجز اولدرکه کندینك وعیالینك
قوت وحاجتندن‌زیاده‌مالی اولمیه‌که‌انکله اطعام‌واکساء ویاعتق رقبه‌ایده اول‌اوچ کون‌صائم
اولوربعضیلر دیدیکه‌قچان اطعام ممکن‌اولور شیئه‌مالك‌اوله‌اکرچه‌کفایتندن زیاده‌دکل‌ایسه‌ده
انکیچون صومله کفارت‌جائزاولمز که اول‌حسن وسعیدبن‌جبیر رضی‌الله تعالی عنهم‌قولیدر
واول صومده تتابع وجوبنده علماءاختلاف ایتدیلر برجاعت انده‌تتابع واجب اولمز بلکه
دیلرسه متتابعا ویاخود متفرقا صائم اولور لکن‌تتابعی افضلدرکه اول‌شافعی قولینك بریدر
وبرقوم ذاهب اولدیلرکه انده تتابع واجب اوله‌قتل وظهار کفارتلرنده‌کی کبی‌اول ثوری
وابوحنیفه قولیدر واکا ابن‌مسعودك ❁ فصیام ثلاثة ایام متتابعات ❁ قرائتی دلالت ایدر
وکفارتك حنث‌اوزره‌تقدیمنده دخی‌اختلاف‌ایتدیلر برقوم‌جوازینه ذاهب اولدیلرکه اول‌عمر
وابن‌عباس وعائشه‌وحسن وابن‌سیرین‌رضی‌الله‌تعالی عنهم‌قولیدرمالك واوزاعی وشافعی‌رحمهم
الله‌اکاذاهبلردر شول‌دلیله‌کیم ❁ قال‌النبی صلی‌الله تعالی علیه‌وسلم من‌حلف علی‌یمین فرآی
غیرهاخیرامنها فلیکفر عن‌یمینه ولیفعل الذی‌هوخیر ❁ پیغمبریمز صلی‌الله‌تعالی علیه‌وسلم‌ایدر
برکسنه‌برشیئك فعل‌ویاترکنه یمین‌ایدوب انك اوزره استمراردن انك غیرنی خیرلو کورسه
یمینك کفارتن‌ایدوب اول‌خیرلو کوردیکی شیئی ایشلسون الابوکاشافعی دیرکه اکرکفارتی

خفیه‌دن محترز اولدقلری
حالده اکر اول جاریه‌لر
نکاح اولندقلرندنصکره
زناایدرلرسه انلرك‌اوزرینه
شرعا حره‌لره اولان حد
وتعزیرك‌نصفی‌اقامت‌اولور
بوجاریه نکاحنك اباحتی
سزدن غلبهٔ شهوته‌زنادن
خوف‌ایدن‌کیمسه‌ایچوندر
انك نکاحنك ترکنه
صبر ایتمکز سز کچون
خیرلودرالله‌عظیم‌الشان‌اکا
صبر ایتمنی مغفرت واکا
رخصتله مرحمت‌ایدیجیدر
(یریدالله‌لیبین‌لکم ویهدیکم
سنن الذین من قبلکم
ویتوب علیکم والله علیم
حکیم) الله‌تعالی‌سزه‌حلال
وحرام‌احکامنی بیان‌ایتمك
مراد‌ایدروسزدن‌مقدمکی
ابراهیم واسمعیل علیهما
السلام‌مسلکنه‌هدایت‌ایدر
وسزی معاصیدن منع
ایدیجی شیئه ارشادایدر
الله‌عظیم‌الشان‌مصلحتکزی
بیلیجی وحکمتی اظهار
ایدیجیدر (والله یرید ان
یتوب علیکم ویریدالذین
یتبعون الشهوات‌ان‌تمیلوا
میلاعظیما) الله‌تعالی‌سزه
توبه‌دلالتیله‌ذنوبکزی‌عفو
مراد ایدر وشهواته تابع
یهود ونصاری ومجوس
سزی‌طوغری یولدن‌میل
عظیم ایتدیروب محرماته
سوق ایتمك ایسترلر ❁

صوم‌ایله‌ایدرسه حنثدن اول‌جائزاولمز زیراکه‌بدنیدر اماکه‌اطعام‌وکسوه وعتقدن هربرینك
تقدیمی‌جائز اولمسی‌زکاتك‌حول‌اوزره‌تقدیمی کبیدر صوم رمضان انك‌خلافنه ملابسدرکه
وقت‌اوزره‌تعجیلی جائزاولمز وبرقوم‌ایسه‌کفارتك حنث‌اوزره‌تقدیمی‌جائزدکل‌ایدوکنه ذاهب
اولدیلرکه‌اکاابوحنیفه رضی‌الله‌عنه دخی‌ذاهبدر (ذلك‌کفارة ایمانکم‌اذاحلفتم) اشبوذکر
اولنان ایمانکزك کفارتیدر قچانکه یمین‌بعده‌حنث‌ایده‌سز (واحفظوا ایمانکم) ایمانکزی
حفظ‌ایدك‌یعنی‌یمین‌ایتمکله‌ویایمینکزی حنثدن حفظله‌اکریمینی‌مندوب ترکی‌ویامکروه فعلی‌اوزره
دکل‌ایسه‌الاافضل اولان انده حانث‌اولوب کفارتن ایتمکدر (کذلك یبین‌الله لکم آیاته‌لعلکم
تشکرون) اشبوبیان کبی‌الله‌تعالی‌سزه اعلام شرایعن‌بیان‌ایدر تاکه نعمت تعلیمه شکرایده‌سز
شول حیثیتدنکه سزه ایماندن کفارتله‌مخرج‌قیلدی (یاایهاالذین‌آمنوا انماالخمر والمیسر والانصاب
والازلام رجس‌من‌عمل الشیطان فاجتنبوه‌لعلکم تفلحون) یامؤمنلرخمرك تناولی وقمارتعاطیسی
واوثانکه اکاعبادت ایچون‌نصب‌اولنوبدروقداحکه انکله اهل‌جاهلیت استقسام ایدرلردی
شیطانك‌تسویل وتزیینندن خبیث مستقذردر ایمدی‌اندن اجتناب ایدك‌که‌فلاح بوله‌سز (انما
یریدالشیطان ان‌یوقع بینکم العدواة والبغضاء فی‌الخمروالمیسر) شیطان دیلرکه خمر ومیسری
تناول واستعمالکزده اراکزه عداوت وبغضاءایقاع ایده (ویصدکم عن‌ذکرالله وعن‌الصلاة)
ودخی‌سزی الله‌تعالینك طاعتندن وعلی‌الخصوص صلاتدن صدایده (فهل انتم منتهون)
اویله‌اولسه اندن‌منتهی اولمزمیسز ❁ اشبونده ایذان واردرکه منع‌وتحذیرده امرغایته ایردی
واعذار قالمیوب کسلدی ❁ قال‌النبی صلی‌الله تعالی علیه‌وسلم کل‌مسکر حرام کان‌حتماعلی‌الله
لایشربه عبد فی‌الدنیا الاسقاه‌الله یوم القیامة من‌طینة الخبال هل تدرون ماطینة الخبال قال
عرق‌اهل‌النار ❁ پیغمبریمز صلی‌الله تعالی‌علیه وسلم‌ایدر هرشرابکه‌مسکر ویره تناولی حرامدر
الله‌تعالی نفسی‌اوزره‌ایجاب وقضاایتمشدرکه برکسنه‌که‌آنی دنیاده‌شرب‌ایده‌الله‌تعالی‌یوم‌قیامتده
اکاطینهٔ خبالدن ایچوره‌که اول‌اهل‌نارك عرقیدر ❁ قال‌النبی‌صلی‌الله تعالی‌علیه‌وسلم من‌شرب
الخمرفی‌الدنیا ثم‌لم‌یتب‌منها حرمهاالله علیه‌فی‌الآخرة ❁ پیغمبریمز صلی‌الله‌تعالی علیه‌وسلم‌ایدر
برکسنه‌که دنیاده خمرایچوب‌بعده اندن‌توبه ایتمیه‌الله‌تعالی اکاجنت‌خمرنی‌حرام ایده ❁ قال النبی
صلی‌الله‌تعالی علیه‌وسلم‌لعن‌الله‌الخمروشاربهاوساقیهاوبایعهاومبتاعها وعاصرها ومعتصرهاوحاملها
والمحمولة الیه‌وآکل ثمنها ❁ پیغمبریمز صلی‌الله تعالی‌علیه وسلم ایدر الله‌تعالی لعنت ایتدی
خمره‌وانی شرب ایدنه وساقیسنه وبایعنه ومشتریسنه وانی صقانه وصقدیرانه وانی کتورنه
وکتوریلانه وبهاسین‌یینه (واطیعوا الله‌واطیعوا الرسول واحذروا) الله‌تعالی‌یه ورسولنه
وامرایتدکلرینه اطاعت‌ایدك ونهی ایتدکلری شیئدن ویاانلره مخالفتدن صاقنك (فان تولیتم
فاعلموا انماعلی‌رسولنا البلاغ‌المبین) اکرسز الله‌تعالی‌یه‌ورسولنه اطاعتدن اعراض ایدرسکز
بیلك‌که بزم رسولمزه واجب اولان وحی تبلیغدر اعراضکز اکا ضرر ویرمز انکله
ضرری کندیکزه ایدرسز (لیس علی‌الذین آمنوا وعملوا الصالحات جناح فیما طعموا)
مؤمن‌صالح اولانلره‌حرام‌قلنمیان شی‌تناوللرنده حرج‌یوقدر (اذاماتقواوآمنوا وعملوالصالحات)
قچانکه‌حرام‌اولان شیئدن‌صاقنه‌لر وایمان واعمال‌صالحه اوزره‌ثابت اوله‌لر (ثم‌اتقوا وآمنوا)

دینلدیکه بوآیتك سبب
نزولی یهود ومجوس
عموجه وتیزه‌نك نکاحی
حرام ایکن‌قزلرینی تزوج
حلال اولوب قرنداش
وقز قرنداشلرك قزلری
نیچون‌حرام‌اولسون دیو
اعتراض‌باطللریدر(یریدالله
ان یخفف عنکم وخلق
الانسان‌ضعیفا) الله تعالی
امردین‌واحکام نکاحکزده
سزی خفیفلمك مراد
ایدرکه انسان‌شهوانه‌صبر
وطاعاته تحملده ضعیف
خلق‌اولنمشدر(یاایهاالذین
امنوا لاتاکلوا اموالکم
بینکم بالباطل‌الاان‌تکون
تجارة عن تراض منکم
ولاتقتلوا انفسکم ان‌الله
کان‌بکم‌رحیما) ای‌مؤمنلر
بربریکزك‌بینده‌مالل‌ریکزی
باطل ایله‌اکل‌ایتمیك ❁ یعنی
شرعك حلال ایتمدیکی‌ربا
وقمار وسرقه وغصب
ودعوای باطله ایله اکل
ایتمیك ❁ مکر بریکز
بریکزدن رضا وخشنود
اوله‌رق‌تجارت‌طریقیله‌اوله
وکندوکز کندوکزی‌قتل
ایتمیك یاخودنفس واحد
اولدیغکز مؤمنی قتل
ایتمیك یاخود قتلی مؤدی
شیئ ارتکابله کندیکزی
قتل ایتدرمیك یاخود

ومن بعد كنديلره حرام قيلنان شيئدن صاقنه‌لر وحرمتنى اعتقاد ايده‌لر (ثم اتقوا واحسنوا) بعده معاصيدن صاقنملرى اوزره ثابت ومستمر اوله‌لر واعمال جميله‌يى تحرى ايدوب اكا اشتغال ايده‌لر (والله يحب المحسنين) الله تعالى احسان ايدنلرى سور اويله اولسه انلرى برشيئله مؤاخذ ايتمز ايدى بركسه كه اشبو مذكورى ايشليه محسن اولور ومحسن اولمسيله الله تعالى يه محبوب اولور ❀ روايت اولنديكه خمرك تحريمى آيتى نازل اولنجق صحابه ديديلركه يا رسول الله شول وفات ايدن اخوانمزك حالى نيجه دركه انلر شرب خمر ايدر وميسردن اكل ايدرلردى اويله اولسه اشبو آيت نزوليله انلرك حالى خبرويرلدى (يا ايها الذين آمنوا ليبلونكم الله بشئ من الصيد تناله ايديكم ورماحكم) يا مؤمنلر حق تعالى مطيعى عاصيدن اظهار ايچون سزى صيددن برشيئله اختبار ايدركه اول صيدك صغار وفرخ وبيضنه اللريكز ايرر وكبارينه رمحلريكز ايرر (ليعلم الله من يخافه بالغيب) تاكه الله تعالى شول انك دنياده غائب وآخرتدن منتظر اولان عقابى خوفن ايدن عبادنى تميز ايده شونلردنكه اندن خوف ايتمزلر ❀ اشبو آيت عام حديبيه‌ده نازل اولدى صحابه محرمين ايكن الله تعالى انلرى صيدله ابتلاء ايتدى برحيثيتله كه وحوش كثرت اوزره رحاللرى اطرافنه كلوردى ديلسه‌لر انى صيده تمكنلرى اولوردى اشبونده تنبيه واردركه قليل عندنده ثابت اولميان كشى اندن اشدّ اولانده نيجه ثابت اوله بيلور (فمن اعتدى بعد ذلك فله عذاب اليم) اول كمسه كه بو صيد ابتلاسندنصكره اخذ صيدله ظلم ايده اكا عذاب اليم واردر ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر يعنى ظهر وبطنى جلدله ايجاع اولنور وثيابى سلب ايديلور (يا ايها الذين آمنوا لا تقتلوا الصيد وانتم حرم) يا مؤمنلر محرمين اولديغكز حالده صيدى قتل ايتمكز (ومن قتله منكم متعمدا) سزدن اولكه صيدى عامد اولديغى حالده قتل ايده ❀ اشبو عمدده اختلاف اولنوب برقوم ديديلركه اول صيد قتلنده عمددر احرامى نسيانله اماكه احرامنى ذاكر ايكن انى عمدا قتل ايتسه اكا حكم يوقدر بلكه امرى الله تعالى يه مفوضدر زيرا اكا كفارت اولمقدن متجاوزدركه اول مجاهد وحسن قوليدر وآخرون ديديلركه اول محرمك احرامى ذاكر اولديغى حالده صيد قتلنده عمديدر وانكله اكا كفارت واجبدر واكر صيدى خطائله قتل ايتسه اكثر فقهاء ديديلركه عمد وخطاسى كفارت لزومنده مساويدر زهرى ايدر كفارتك متعمد اوزره وجوبى كتابله‌در ومخطى اوزره وجوبى سنتله‌در سعيد بن جبير ايدر كفارتك وجوبى قتل عمده مختصدر يوخسه قتل خطاده كفارت يوقدر (فجزاء مثل ما قتل من النعم) ايمدى اكا واجب اولوركه صيد مقتولك خلقتده شبهى قريب نعمدن جزا ايده (يحكم به ذوا عدل منكم) اول جزايى مسلميندن ايكى رجل عدل حكم ايده لايق اولوركه اول ايكى عدل فقيه اولوب نعمدن اول صيد مقتوله اشبه اشيا ايله حكم ايده‌لر ❀ اشبو مماثله شافعى ومالك عندنده خلقت وهيئت اعتباريله‌در ❀ وابو حنيفه رضى الله تعالى عنه عندنده قيمت اعتباريله‌در اويله اولسه صيد صيد اولنديغى مكانده بهايه طوتيلور اكر بهاسى هدى بهاسنه ايرر سه اول مخيردر ديلرسه انك بهاسيله هدى اشترا ايدر وياخود طعام اشترا ايدوب هرمسكينه بردن نصف صاع وغيريدن برصاع ويرر وياخود هرمسكينك طعامى مقابله‌سنده بركون صائم اولور واكر صيد مقتولك بهاسى هدى بهاسنه ايرمزسه اطعام وصوم بيننده مخير اولور (هديا بالغ الكعبة) اول

نفسكزى مهلكه‌يه القا ايله قتل ايتميك اى امت محمد تحقيق الله عظيم الشان سزه مرحمت ايدوب بنى اسرائيله عصيانلرى سببيله كندولرينى قتله امر ايلمشيكن سزى اندن نهى ايلدى (ومن يفعل ذلك عدوانا وظلما فسوف نصليه نارا وكان ذلك على الله يسيرا) كيمكه ظلم وتعدى وجهله بو منهياتى ايشلرسه يقينده بز انى نار جهنمه ايصال ايده‌رز انى ناره القا الله تعالى يه آساندر (ان تجتنبوا كبائر ما تنهون عنه نكفر عنكم سيئاتكم وندخلكم مدخلا كريما) اكر سز نهى اولنديغكز كناه كبائردن اجتناب ايدرسكز صغائرلريكزى عفو واعمالكز دفترندن محو ايده‌رز وسزى كرما واكراما جنته ادخال ايده‌رز ياخود مكان كريمه ادخال ايده‌رز ❀ عند العلماء كبائرده اقوال واردر بعضيلر هر كناهكه الله تعالى انى نهى ايلمشدر كبائردر ديدى بعضيلر هر كناهكه قرآنده وعيدى نار يا غضب يا لعنت اوله كبائردر ديدى ابن مسعود رضى الله عنهما سورهٔ نسا اولندن اشبو (ان تجتنبوا) آيتنه‌دك

كفارت كعبه‌يه ايرر هدى اولديغى حالده ايمدى انى مكه‌ده ذبح ايدوب حرم مساكيننه تصدق ايده (اوكفارة طعام مساكين) ويا اول قاتل صيد اوزره مساكين اطعامى كفارت واجب اولور (اوعدل ذلك صياما) ويا اول اطعامه مساوى صوم واجب اولور اويله اولسه هر بر مسكينك اطعامى مقابله‌سنده بركون صائم اولور ايمدى قاتل صيد اوزره يا جزاء ويا اطعام واجب اولور (ليذوق وبال امره) تاكه معصيتى جزاسن ذوق ايدوب من بعد احرامى حالنده قتل صيددن امتناع ايده (عفا الله عما سلف) الله تعالى عفو ايلدى شول احرامكز حالنده صيد قتلنك وبالن كه انى زمان جاهليتكزده ويا تحريمدن اول ايشلمشديكز (ومن عاد فينتقم الله منه) بركسه كه تحريمدنصكره انك مثلنه عودت ايده الله تعالى آخرتده اندن انتقام ايدر ❀ اشبو قولده عائد اوزره كفارت وجوبن منع ايدر معنى يوقدر (والله عزيز ذو انتقام) الله تعالى عزيزدر عصيان اوزره اصرار ايدنه انتقام ايدر قچان محرمدن صيد قتلى تكرر ايتسه عامهٔ علماء عندنده انك اوزره جزا متعدد اولور ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر قچان محرم عمدا قتل صيد ايتسه اكا سؤال اولنوركه بوندن اول صيددن هيچ برشئ قتل ايتدكمى ايدى اكر ايتدم ايدى ديرسه انك اوزره برشئ حكم اولنمز بلكه واركيت حق تعالى سندن انتقام ايدر دينور واكر اندن اول برشئ قتل ايتمدم ايدى ديرسه اوزرينه جزا حكم اولنور اكر اندنصكره عودت ايدرسه اوزرينه برشئ حكم اولنمز بلكه ظهر وصدرى ضرب وجيعله اوريلور ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم طائفدن اوج نام واديده برينه انجلين حكم ايتدى (احل لكم صيد البحر وطعامه) ماءدن معيشت ايدوب غيريدن تعيش ايتمز حيوانك صيدى وطعامى سزه حلال قيلندى ❀ عمر رضى الله تعالى عنه ايدر بحرك صيدى انده صيد اولناندر وطعامى انك طشره براقديغيدر ❀ ابن عباس وابن عمر وابو هريره رضى الله تعالى عنهم ايدر بحر طعامندن مراد مانك ساحله ميت براقديغيدر ❀ وسعيد بن جبير وعكرمه وسعيد بن المسيب وقتاده ونخعى ديديلركه اول انك طوزلوسيدر ❀ مجاهد ايدر صيدى انك تازه‌سيدر وطعامى انك طوزلنمشيدر (متاعا لكم وللسيارة) تاكه سز انكله انتفاعلنه‌سز اقامتكز حالنده تازه‌سن يكله ومسافرتكز حالنده قوريمش تزود ايتمكله ❀ معلوم اوله كه حيوانات ماء ايكى ماء ايكى قسمدر سمك وغيريدر انى سمك انواع مختلفه سيله ميته‌سى حلالدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم احلت لكم ميتتان السمك والجراد ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر سمك وجرادك ميته‌سى سزه حلال قيلندى وانك موتى سببيله ويا سببسز اولمسنده فرق يوقدر ❀ ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ايدر كه حلال اولمز مكركه موتى سببيله اوله جو اوزره وقوعى ويا اندن مانك انحسارى ويا انك مثلى حالت كبى واما سمكك غيرى ايكى قسمدر برقسمى برده معيشت ايدر بحرده‌كى معيشتى كبى ضفدع وسرطان كبى انك اكلى حلال اولمز وبرقسمى ماءده معيشت ايدر برده معيشتى مذبوح كبى اولور انده اختلاف اولندى برقوم ديديلر سمكك غيريسنك اكلى حلال اولمز ابو حنيفه دخى اكا ذاهبدر وقوم آخرون ديديلركه كلينك ميته‌سى حلالدر زيراكه كليسى سمكدر اكرچه صورتده مختلف ايسه‌لر جريث كبى كه اكا حيهٔ ماء دينور حيه شكلنده اولديغيچون واكلى بالاتفاق مباحدركه اول ابوبكر وعمر وابن عباس

هرنه كه حق جل وعلا اندن نهى ايتديسه كبيره‌در ديمش (ولا تتمنوا ما فضل الله به بعضكم على بعض للرجال نصيب مما اكتسبوا وللنساء نصيب مما اكتسبن واسئلوا الله من فضله ان الله كان بكل شئ عليما) الله تعالينك مال وجاه جهتيله بعضكزى بعضكز اوزرينه وتفضل وتزايدينى تمنى ايتميك ❀ كه تقدير اولميان شيئى تمنى قدر وحكمته معارضه‌در ❀ رجال ايچون جهاد وسائر اعمال خير كبى كسب ايتدكلرندن نصيب واردر ونسا ايچون عفت وزوجلرينه اطاعت كبى كسب ايتدكلرندن نصيب واردر ومرادكزى الله تعالينك فضل وكرمندن طلب وتمنى ايدك تحقيق الله عظيم الشان هرشيئه عليم اولدى ❀ مرويدركه ام سلمه رضى الله عنها يا رسول الله رجال غزا ايدر بز انى ايتمزز وبزه رجاله ويريلان ميراثك نصفى ويريلور ديو كندولر ايچون نصيب سؤال ايتدكده بو آيت كريمه نازل اولدى (ولكل جعلنا موالى مما ترك الوالدان والاقربون والذين عقدت ايمانكم فآتوهم نصيبهم ان الله كان على كل شئ شهيدا)

وزیدبن ثابت وابوهریره رضی الله تعالی عنهم قوللریدر شریح وحسن وعطاومالك رضی الله
تعالی عنهم اكاذاهبلردر وبرقوم دخی دیدیلركه حیوانات بحریه‌دن هرشیئكه حیوانات بریه
دن اكل اولنوراننك نظیری اولان حیوانات بحریه نك میته‌سی حلال اولور بقرماء وامثالی
كبی واولكه برده اننك نظیری اكل اولنمیه اننك حیوانات بحریه دن میته‌سی حلال اولمزماننك
كلبی وخنزیری وحماری وامثالی كبی اوزاعی ایدر هرشیئكه عیشی ماءده اوله اننك اكلی
حلال اولور اكرچه اول تمساح ایسه‌ده ❁ شعبی ایدر اكراهلم صفادعی یسه لربیدیرردم
منع ایتمزدم ❁ سفیان ثوری رضی الله تعالی عنه ایدر رجاایدرمكه سرطانی اكلده بأس اولمیه
❁ ایمدی حیوانات بحریه‌نك كلیسی اكلی مباح دینلره حدیث مذكورحجتدر ودخی شول
حدیثكه ابوهریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدركه دیدیكه بررجل پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه‌وسلمه دیدیكه‌یارسول الله بزدریاسفرین ایدرز وصویی ایسه آزكوتوررزاكرانی وضوءده
صرف ایدرسه وزصوسز قالورز اویله اولسه دریاصوییله آبدست الهلمی پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم دیدیكه ❁ هو الطهور ماؤه والحل میتته ❁ بحرك صویی طهور ومیته‌سی
حلالدر ❁ جابررضی الله تعالی عنه‌ایدرجیش‌الخبط نام غزاءده ایدك امیریمز ابوعبیده‌رضی
الله تعالی عنه ایدی‌زادمزتوكنوب مضطرمرتبه‌سنه ایردك اویله‌اولسه‌كوردك كه دریادن‌عنبر
دینور برنوع حوت میته‌سی ساحله براغلدی اندن نصف شهردكلو زمان اكل ایتدك
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه‌وسلمه قدوم ایتدیكمزده انی ذكر ایدیجك دیدیكه ❁ كلوا رزقا
اخرجه الله اطعمونا ان‌كان معكم فاتاه بعضهم فاكله ❁ الله‌تعالی انی سزایچون چیقارمش
رزقدر بیكز بیله‌كزده‌اندن بقید وارایسه بزه‌دخی‌ویرك كه‌یه‌لم مكر برنده‌واراعش‌كتوروب
پیغمبریمزصلی الله تعالی علیه وسلم‌اندن یدی (وحرم‌علیكم‌صید البر مادمتم حرما) ومحرمین
اولدیغكزجه سزه برده صید اولنان ویابرده صید ایتدیككز شی‌ٔحرام قیلندی ❁ اشبو قول
اوزره محرمه صیدحرام اولور اكرچه انی‌حلال صیدایتمش ایسه‌ده لكن جمهور اننك‌حلنه
ذاهبلردر ❁ قال‌النبی صلی الله‌تعالی علیه وسلم الصیدحلال لكم مالم تصطادوه اویصدلكم ❁
پیغمبریمز صلی الله‌علیه وسلم ایدر محرمین اولدیغكز حالده سزصیدبراكلی حلالدر مادامكه
انی‌كندیكز صیدایتمیه سزایچون صید اولنمیه (واتقوا الله الذی الیه‌تحشرون) الله‌تعالیدن
قورقوب اكا مخالفت ایتمكزكه یوم‌قیامتده اكاحشراولنور سزخیرویاشریكز اوزره سزه
جزاء ایدر (جعل‌الله الكعبة البیت الحرام قیاما للناس) الله‌تعالی كعبه‌یی‌كه بیت‌حرام‌دیو
وصفلدی شول‌سیدنكه الله‌تعالی آنی‌حراست وحرمتن عظیم ایتدی شول‌دلیل‌الله‌كه ❁ قال
النبی‌صلی الله تعالی علیه وسلم ان‌الله‌حرم مكة یوم خلق السموات والارض ❁ پیغمبریمزصلی
الله‌تعالی علیه‌وسلم ایدر الله‌تعالی سموات وارضی‌خلق‌ایدلدنبرو مكه‌یی حرام ایتدی‌ایمدی
انی‌ناس‌ایچون معاش ومعاشلری امرنده سبب انتعاش قیلدیكه خائف اكا صیغنوروضعیف
آنده امن اوزره اولور تجارآندن فائده لنور وحجاج اكاتوجه قیلور (والشهر الحرام)
واشهرحرمی دخی‌سبب‌انتعاش قیلدیكه انده‌قتالدن ناس امان اوزره اولوركه اول‌ذوالقعده
وذوالحجه ومحرم ورجب آیلریدر ویاانكله مرادشهر ذی‌الحجه اوله‌كه انده حج ادااولنور

پدر ومادر واقربانك ترك
ایتدیكی مالدن‌مربیچون
عصبه‌وورثه قیلدق ودخی
شول كیمسه لركه میراثه
دخولیچون‌یدلریكزله عقد
ویمان‌اولدی انلرك‌میراثدن
نصیبلرینی ویرك تحقیق
الله‌عظیم الشان هرشیئه
شاهداولدی زمان‌جاهلیتده
ایكی آدم بربریله پیمان‌عقد
ایدرلر دیكه قنغیسی اول
وفات ایدرسه مثلامالنك
سدسنه وارث اوله‌بو
عادت اوائل‌اسلامده‌دخی
مرعی اولمغله‌صكره اولو
الارحام آیتیله بو عادت
منع‌اولندی(الرجال‌قوامون
علی النساء بما فضل
الله بعضهم علی بعض‌وبما
انفقوا من‌اموالهم فالصا
لحات قانتات حافظات
للغیب بماحفظ الله واللتی
تخافون‌نشوزهن‌فعظوهن
واهجرو هن فی‌المضاجع
واضربو هن فان اطعنكم
فلا تبغوا علیهن سبیلا
ان‌الله كان علیا كبیرا)
رجال‌نسا اوزرینه مسلط
وامورمعیشتده‌قائمدراول
سبیدنكه بعض رجالی
كمال‌عقل وجهاد وامامت
ایله ومالل‌رینی نسالرینه
انفاقله بعض نسااوزرینه
تفضیل ایتدی نسانك

(والهدی والقلائد) ودخی‌سوق هدیله وتقلید هدیله انی‌سبب انتعاش قیلدی (ذلك
لتعلموا ان‌الله یعلم‌مافی‌السموات ومافی‌الارض) اشبوحرمت احرام وغیریدن ذكراولنان‌ایله
سزتعبد اولندیكز تابیله سزكه الله تعالی سموات وارضده اولان اشیانك جمیعن بیلوركعبه‌یی
ناسه سبب معاش قلمسنده صلاح عباد اولدیغن بیلمسی‌كبی (وان‌الله بكل شی‌ٔ علیم) وبیله
سزكه الله تعالی هرشیی‌ٔ بیلور خلقك احوالی وسرده وعلانیه‌ده كی اعمالی اكاخفی اولمز
اویله اولسه مؤمنه لایق اولوركه اكاطاعته رغبت ومخالفتدن رهبت ایده (اعلموا ان‌الله
شدیدالعقاب وان‌الله غفور رحیم) بیلك‌كه الله‌تعالی‌محارمن انتهاك وآنك اوزره‌اصرار
ایدنلره عقابی شدیددر وانی محافظه ویا اننك اوزره صبر ایدنلره مغفرت ورحمته بلیغدر
(ماعلی الرسول الاالبلاغ) رسوله واجب اولان امراولندیغنی تبلیغدر اوایسه انی‌یرینه
كتوروب تفریطكزده عذركز قالمدی (والله یعلم ماتبدون وماتكتمون) الله تعالی سزك
اعمال واقوالدن اظهار وسرائر احوالدن اسرار ایتدیككزی بیلور(قل لایستوی الخبیث
والطیب) دیكل‌كه اشخاص واعمال واموالك عند الله ردی وجیدی مساوی اولمز(ولو
اعجبك كثرة الخبیث) اكرچه سنی‌خبیثك كثرتی اعجاب ایدرسه ده ❁ اشبونده‌صالح عمله
وحلال‌ماله‌ترغیب‌واردرزیرا هرشیئده عبرت‌جودت‌ورداءته‌در یوخسه قلت وكثرته دكل
زیرا كه محمودقلیل مذموم كثیردن خیرلودر (فاتقوا الله یااولی الالباب) ایمدی یاعقول
كامله صاحبلری خبیثی تحریده اكرچه‌كثیرایسه الله‌تعالیدن قورقوب اندن‌تجنب ورهبت
ایدك وطیب اكرچه قلیل ایسه‌ده انی‌ایثاره عزیمت ایدك (لعلكم تفلحون) اوله‌كیم اول
سببدن فلاحه ایره‌سز (یاایها الذین آمنوا لاتسألوا عن‌اشیاء ان‌تبدلكم تسؤكم) یامؤمنلر
رسول الله‌صلی الله تعالی علیه وسلمه بعض اشیادن سؤال ایتمكزكه‌اول‌سزه اظهار اولنسه
سزه‌غم ویرر وعاقل كندویه غم ویررشی‌ٔ ایشلمز ❁ روایت اولنور وقتاكه حجك وجوبی
حقنده ❁ ولله علی‌الناس حج‌البیت ❁ آیتی نازل اولدی‌سراقة بن‌مالك دیدیكه یارسول الله
هرسنه‌ده اوزریمزه حج‌واجبمیدر پیغمبریمز صلی الله تعالی‌علیه وسلم‌اندن‌اعراض ایدوب‌حتی‌كه
اول‌سؤالن اكا اوچكره‌یه دكین اعاده‌ایتدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیكه‌اننك
وجوبی انجق‌عمرده‌بركره‌دراكر بن‌سكانعم‌اول هریلده‌واجب اولوردیسه‌م‌واجب اواوردی
اولسه‌اكااستطاعتكز اولمیدی‌ایمدی بونك كبی‌اشیادن‌سؤالی ترك‌ایدك‌زیراسزدن اول‌كچن‌امتلرك
هلاكی‌انبیالرینه كثرت‌سؤاللری واختلافلرندن‌اولدی اویله‌اولسه‌سزه‌واجب اولان اولدركه
سزه امرایتدیكم شیی‌ٔ اخذایده‌سز ونهی ایتدیكم شیئدن اجتناب ایده‌سز • اشبوآیت‌كریمه
اول‌سببدن نازل‌اولدی (وان‌تسألوا عنهاحین‌ینزل القرآن تبدلكم) واكربرحكم ایچون
قرآن نازل اولدیغنده ظاهرده اننك حاجتكز اولان‌شیئه شرحی اولمیوب حالبوكه سزآنك
شرحنه احتیاجكزدن سؤال ایتسكز اول‌سزه اظهار اولنور (عفاالله عنها) الله‌تعالی‌اول
اشیادن سؤالكزی عفوایتدی ایمدی من‌بعدانك امثالی اسئله‌یه عودت ایتمكز (والله‌غفور
حلیم) الله‌تعالی‌سزك‌تفریطكز عقوبتنه‌عجله ایتمز كثیرینی عفوایدر (قدسألهاقوم من‌قبلكم
ثم‌اصبحوابها كافرین) سزدن اول‌كچن امتلردن انبیالرینه سزك‌كبی اشیاسؤال ایدوب خبر

صالحه‌لری الله‌تعالی‌یه‌اطاعت
وحقوق ازواجه رعایت
ایدیجیلردر وزوجلرینك
غیبتنده‌عرضلرینی واموال
زوجنی حفظ‌ایدیجیلردركه
الله‌تعالی انلری حفظ‌ایتمسی
سببیله‌واول نسوانكه سز
انلرك بغض وعصیاندن
قورقارسز انلره حقوق
ازواجی تعلیم ونرم ایله
نصیحت ایدك وانی دو
شككزدن آیرك ❁ یعنی
مجامعت‌ایتمیك ❁ وانلری
هیچ‌عضوی شكست‌اولمامق
درجه‌ضرب‌ایدك‌اكرانلر
سزه‌اطاعت ایدرلرسه
اوزرلرینه ظلم یولنی‌طلب
ایتمیك الله‌عظیم‌الشان‌انلره
ظلمه‌راضی اولمقدن منزه
وعالی وكبیردر (روایت
اولندیكه سعد بن ربیع
الانصاری رضی الله عنه
زوجه‌سی حبیبه‌بنت‌زیدبن
ابی‌زهیرعصیان معامله‌سی
ایتمكله‌سعدبی اختیاربرشمار
اوردقده باباسی‌زیدپیغمبر
علیه السلامه تشكینده
قصاص امر بیور دیلرفی
الحال بوآیت نازل‌اولمغله
پیغمبرعلیه‌السلام‌بیوردیكه
بزقصاص امرایتدك لكن
الله تعالی خیرلوسنی امر
ایلدی (وان‌خفتم شقاق
بینهما فابعثوا حكما من

ويريليجك اكا كافر اولديلر انكله الله تعالينك سخطنه ايرديلر ❀ ابوثعلبة الخشنى ايدر الله تعالى فرائضى فرض ايلدى انى سبق ايتمكز واشيادن نهى ايتدى سزانى هتك ايتمكز وحدود حد ايلدى سزانى تجاوز ايتمكز واشيادن عفوايلدى سزانى بحث ايتمكز (ماجعل الله من بحيرة ولاسائبة ولاوصيلة ولاحام) الله تعالى بحيره وسائبه ووصيله وحامدن هيچ برينى امر ايتمدى ❀ روايت اولنديكه اهل جاهليت ابتداعندن ايديكه قچان برناقه بش بطن طوغروب آخرى ذكر اولسه اول ناقه‌نك قولاغن شق ايدوب سبيلن تخليه ايدرلردى من بعد ارقه سنه بنمزلر وسودين صاغمزلردى واكا بحيره ديو وصف ايدرلردى وقچان انلرك برى مريض اولسه ويا برقريبى غائب اولسه اكر بو مرضدن عافيت بولورسم وياغائبم كلورسه ناقه‌م نذر اولسون ديو بحيره كبى انك منفعتن كنديلره حرام ايدرلردى واول سائبه ايله وصفلنوردى وقچان برشاة يدى بطن طوغروب اول يدنجى ولدى ذكر اولورسه انى ذبح ايدوب يرلردى انثى اولورسه انى غنمده ترك ايدرلردى واكر اول يدنجى بطن ذكر وانثى اولورسه اول انثى اجليچون ذكرى دخى استحياء ايدوب اول وصيله ديو وصفلنوردى وقچان برفحلك صلبندن اون بطن ولد وجوده كلسه انك ظهرنى كنديلره حرام ايدرلردى ماء ومرعادن انى منع ايتمزلردى وانى حام ديو وصف ايدرلردى (ولكنّ الذين كفروا يفترون على الله الكذب) لكن كافرلر اشبو اشيايى تحريم وانى الله تعالى يه نسبتلريله اكا كذب وافترا ايدرلر (واكثرهم لايعقلون) انلرك اكثرى فرط جهللرنده حلال وحرام بينى فرق ايتمزلر بلكه كبارلرينه مجرد تقليد له اول كذبى ايدرلر ❀ اشبونده اشارت واردركه انلرك بعضى فعللرينك بطلانن بيلوب لكن اكا اعترافدن انلرى حب رياست وتقليد آباء منع ايده (واذا قيل لهم تعالوا الى ماانزل الله والى الرسول قالوا حسبنا ماوجدنا عليه آباءنا) قچان انلره الله تعالينك كتابنه ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك سنتنه كلك دينلسه ديرلركه بزه كفايت ايدر اول دين كه آبائمزى انك اوزره بولدق (اولو كان اباؤهم لايعلمون شيئا ولايهتدون) حق تعالى ايدر كه اكرچه آباءلرى برشيء بيلمزو طريق حقه كتمز جهله ضالين ايسه‌لرده اقتدا اولنمغه كفايت ايدرمى حالبوكه اقتدا اولنمق شول كسه يه لايق اولوركه عالم مهتدى ايدوكى بيلنه اول وصف ايسه جتله بيلنور يوخسه مجرد تقليد كفايت ايتمز (ياايها الذين آمنوا عليكم انفسكم) يامؤمنلر نفسلريكزه صلاحى الزام ايدك (لايضرّكم من ضل اذا اهتديتم) ضالك ضلالتى سزه ضرر ويرمز قچانكه سز مهتدين اوله‌سز واهتداندركه كشى منكره طاقتى حسبنجه انكار ايده ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من رآى منكرا واستطاع ان يغيره بيده فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركسه كه برمنكرى كوروب يديله انى تغييره قادر اوله تغيير ايتسون اكا قادر اولمزسه لسانيله اكا انكار ايتسون اكا دخى قادر اولمزسه قلبيله انكار ايتسون (الى الله مرجعكم جميعا فينبئكم بما كنتم تعملون) يوم قيامتده جميعكزك مصيرى الله تعالى يه‌در دنياده‌كى اعماللكزك خير وشرنى سزه خبر ويرر اكا كوره جزا كزى ايركورر ❀ دينلديكه اشبو آيتك نزولى شول رجال حقنده‌دركه ايمان حلاوتن ذوق ايتدكلرندنصكره كفره‌دن ذى قرابه‌لرينه دخى انى اذاقه لراده ايتديلر كفره ايسه انلردن انى قبول ايتميجك تأسف ايتديلر اويله اولسه الله تعالى

من اهله وحكما من اهلها ان يريدا اصلاحا يوفق الله بينهما ان الله كان عليما خبيرا) اى مؤمنلر اكر سز اول زوجله زوجه‌نك بينلرنده خلاف وقوعنى تيقن ايدرسكز اول ايكيسنك اهللرندن يعنى طرفلرندن انلرك صلاحلرينه رغبت ايدر وعدل اوزره حكم ايدر آدملر كوندرك اكر اول متوسطلر انلرك اصلاحلرينى قصد ايدرلرسه الله تعالى اول زوج وزوجه‌نك بينده توفيق اعطا ايدر وتحقيق الله عظيم الشان ايكى مختلف بينى تأليفه عليم وايكى حكم ايديجينك نصيحتنه خبير اولدى (واعبدوا الله ولا تشركوا به شيئا وبالوالدين احسانا وبذى القربى واليتامى والمساكين والجار ذى القربى والجار الجنب والصاحب بالجنب وابن السبيل وماملكت ايمانكم ان الله لايحب من كان مختالا فخورا) الله تعالى يه عبادت ايدك اكا برشيء شريك ايتميك ووالدينكزه قول وفعله احسان ايدك واقرباكزه صلهٔ رحمله ويتيملره دلنوازلقله وفقيرلره صدقاتله واقرباكز اولان قوكشولريكزه شفقت

انلرى تأسفدن منع ايدوب انلره نفسلرى اصلاحنى الزام ايلدى طريق اهتدايه سلوكله يوخسه بونكله مراد على الاطلاق امر ونهى ترك ايتسون ديمك دكلدر زيرا بلا ضروره انى ترك ايدن طريق اهتدايه سالكلردن اولمز (ياايها الذين آمنوا شهادة بينكم اذا حضر احدكم الموت حين الوصية) يامؤمنلر قچان بريكزه موت حاضر اولسه انك وصيتى حيننده ارا كزده شهادتكز (اثنان ذوا عدل منكم) سزدن ايكى صاحب عدل مسلمك شهادتيدر (اوآخران من غيركم) ويا ملتكزك غيريدن ايكى رجل شهادتيدر ❀ دينلديكه اهل ذمتك شهادتى ❀ واشهدوا ذوى عدل منكم ❀ دلالتيله منسوخه‌در اكرچه اوائل اسلامده قلت مسلمين ايچون جائز ايدى وبرقوم ديديلركه اشبو حكم ثابتدر قچان اشهاد ايچون ايكى مسلم بولنميه ايكى كافرى اشهاد ايتسون شريح ايدر قچان برارض غربه‌ده اولوب وصيته اشهاده كسه بولنمسه ايكى كافرى اشهاد ايتمسى جائز اولور اول كرك سه اهل كتابدن ويا مشركيندن اولسون ايمدى كافرك مسلم اوزره شهادتى جائز اولمز مكركه سفرده وصيت اوزره اوله ❀ شعبى ايدر قوقاده مسلميندن بررجل محتضر اولوب وصيته اشهاد ايچون مسلم بولميجق اهل كتابدن ايكى رجل اشهاد ايتدى اول ايكى رجل متوفانك تركه‌سيله كوفه‌يه كلوب ابوموسى الاشعرى يه واردرلر زيرا اول آنده حاكم ايدى قصه‌يى ذكر ايديجك ابو موسى انلره يمين ويرديكندنصكره شهادتلرين قبول ايتدى حسن وزهرى ايدر ❀ ذوى عدل منكم ❀ يعنى موصينك حى وقبيله‌سندن ايكى رجل عدل ❀ او اخران من غيركم ❀ وياخود حى وقبيله‌كزك غيريدن ايكى رجل شهادتيدر يوخسه احكامدن برشينده كافرك مسلم اوزره شهادتى جائز اولمز (ان انتم ضربتم فى الارض فاصابتكم مصيبة الموت تحبسونهما من بعد الصلاة) اكرچه ارضده سير وسفر ايدركن سزه اسباب موتدن برشيء ايرسه واول ملتكزك غيريدن اولان ايكى شاهد شهادت ايتسه‌لر ايمدى اول ايكى شاهدى صلاتدنصكره‌يه ايقاف ايدك ❀ عامهٔ مفسرين ديديلركه اول صلاتله مراد صلاة عصردر زيرا هرملت اهلى اكا تعظيم ايدوب انده حلف كاذبدن صاقنورلر ❀ سدى ايدركه انكله مراد تحليف اولنه جق رجالك ملتى صلاتيدر (فيقسمان بالله ان ارتبتم لانشترى به ثمنا ولوكان ذاقربى) اكر ملتكز اهلندن اولميان ايكى شاهدك قولنده شك وريب ايدرسكز ايمدى انلر الله تعالى يه يمين ايتسونلر شول وجهله كيم غرض دنيادن برشيئه طمعله اشبو يميننزده كذب ايتمامشزدر اكرچه انكيچون يمين ايتديكمز كشى ذاقرابه مز ايسه‌ده (ولانكتم شهادة الله انا اذا لمن الآثمين) الله تعالينك بزه اقامتن امر ايتديكى شهادتى كتم ايتمزز زيرا كتم ايدرسه‌وز عندالله آثملردن اولورز (فان عثر على انهما استحقا اثما فاخران يقومان مقامهما من الذين استحق عليهم الاوليان) واكر اول ملت اسلامك غيريدن اولان ايكى شاهدك اثم ايجاب ايدر فعللرينه اطلاع اولنسه كه اول خيانت وسرقت وحلف كاذب وانك امثاليدر ايمدى اول ايكى شاهدك مقاملرينه شول اوزرلرينه خيانت اولنان ورثه‌دن ايكى شاهد انلرك مقاملرينه قائم اولور كه انلر قرابتلرى ومعرفتلريچون شهادته احقدرلر (فيقسمان بالله لشهادتنا احق من شهادتهما) ايمدى الله تعالى يه يمين ويريلوركه بالله بزم شهادتمز اولكيلرك شهادتندن اصدق وقبول اولنمغه اولى واحقدر (وما اعتدينا انا اذا لمن الظالمين) وبزم شهادتمزده حق تجاوز ايتمدك تجاوز ايتمشسه‌وز ظالملردن اولمشز (ذلك ادنى ان يأتوا بالشهادة على وجهها او يخافوا ان تردّ ايمان بعد ايمانهم) اشبو تقديم ايدن حكم وياشاهدى تحليفه اجدر واحرادركه شهود شهادتلرين تحريف وخيانتسز تحميل اولندقلرى

ومرحمتله وبيكانه قوكشولريكزه ارادهٔ خير ودفع ضرر ايله ودوست ومصاحب ورفيق وشريككزه رعايت حقوق ومودتله ويولجى ومسافركزه اطعام واكرامله ومالك يمينكز اولان عبيد وجواريكزه اكساوملايمتله جمله سنه حسب الطاقه احسان ايدك تحقيق الله عظيم الشان بومذكورلره واحسان ايتميوب متكبرانه صالنه‌رق ناحق يره ناسه فخر ايده‌نى سومز (الذين يبخلون ويأمرون الناس بالبخل ويكتمون ماآتيهم الله من فضله واعتدنا للكافرين عذابا مهينا) انلركه حق اللهى اداده وفقرايه تصدقده بخل وامساك ايدرلر وناسه دخى اول بخلى امر ايدرلر والله تعالى فضلندن انلره ويرديكى غنا ونعمتى كتم ايدرلر بزعطاياى الهى يى كتم ايدن كافرلر ايچون رسواى ايديجى جهنم عذابنى آماده ايلدك (والذين ينفقون اموالهم رئاء الناس ولا يؤمنون بالله ولا باليوم الاخر ومن يكن الشيطان له قرينا فساء قرينا) وانلركه مالليرنى ناسه ريا يوزندن انفاق ايدرلر مع هذا الله

وجه اوزره ادا ایده‌لر ویاخود انلرك یمیننده نصکره یمین مدعین اوزره رد اولنوب اول شهود خیانت ویمین کاذبه‌لری ظهوریله افتضاحدن خوف ایده‌لر (واتقوا الله واسمعوا) الله تعالیدن قورقوب خیانت وحلف کاذبدن صاقنك ووصیت اولنانی سمع اجابتله ایشیدك اشبو امره مخالفت ایدرسه‌کز فاسقلردن اولورسز (والله لایهدی القوم الفاسقین) والحال الله تعالی فاسقلری جنت ویا طریق جنته هدایت ایتمز ❁ اشبو آیات ثلاثك سبب نزولنده روایت اولندیکه تمیم الداری وعدی بن حاتم اسلاملرندن اول نصارادن ایدیلر مدینه‌دن تجارت ایچون شامه کتدیلر ❁ وعمرو بن العاص مولاسی بدیل نام مسلم دخی انلرکله بیله کتدی شامه قدوم ایتدکلرنده بدیل خسته اولدی اویله اولسه جمیع متاعن برکاغده یازوب تمیم وعدی‌یه بیلدرمکسزین انی بعض امتعه‌سنك اراسنه کیزلدی بعده وجعی مشتد اولیجق جمیع امتعه‌سنی تمیم وعدی‌یه تسلیم ایدوب مدینه‌یه اهلنه کوندره‌لر دیو انلره اصمارلدی بعده بدیل وفات ایدیجك انلر انك برکومش اناء ایچنده اوچیوز مثقال کومشی امتعه‌سندن چقاروب کیزلدیلر وانك ماعداسین مدینه‌یه ایلتوب بدیلك اهلنه ویردیلر انلر دخی اول ویریلان متاعی تفتیش ایدوب ایچنده‌کی اول امتعه‌نك وصف وذکری یازیلان کاغدی بولدیلر کورسه‌لرکه اول اناء ایچنده‌کی اوچیوز مثقال کومشله اناء یوقدر فی الحال تمیم وعدی‌یه دیدیلرکه بدیل اشبو سزه ویردیکی متاعدن هیچ برشیء بیع ایتدیمی ویامرضی ممتد اولوب نفسنه انفاق ایچون متاعدن هیچ برشیء اخراج ایتدیمی دیدیلر یوق برنی ایتمدی بدیلك ورثه‌سی دیدیلرکه ایدی بزه کتوردیکیز امتعه ایچنده سزه تسلیم اولنان اشیانك ذکری یازلمش برکاغد بولدق اکا یازیلان‌دن برکومش اناء ایچنده اوچیوز مثقال کومشی بولمدق تمیم وعدی انك بزه ویردیکی اشبو سزه تسلیم ایتدیکمز در غیریسن بیلمزز دیو انکار ایتدیلر اویله اولسه ورثه تمیم وعدی‌یی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه ایلتدیلر انلر ایسه انکارلری اوزره اصرار ایدوب یمین ایتدکلر نصکره پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم سبیللرین تخلیه ایتدی بعده اول اناء ایکیسنك یدنده بولنوب ورثه انلره نزاع ایدیجك دیدیلرکه بز بونی بدیلك کندیدن اشترا ایتمشیدك لکن اشترامز اوزره بینه‌مز اولمدیغندن اقرار ایتمکده کراهت ایتدك اویله اولسه ورثه بینه انلری پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه ایلتدیلر ❁ فان عثر ❁ آیتی نازل اولیجق وورثه‌نك قومندن عمرو بن العاص ومطلب بن ابی وداعه طوروب اول اناء بدیلك ایدوکنه شهادت ویمین ایتدکدنصکره اناء اولیاء میته حکم اولندی بعده تمیم الداری اسلامه کلدیکندن دیرکه صدق الله ورسوله انا ابی بن اخذ ایتمشیدم الله تعالینك مغفرتن دیلرم دیو تقصیرینه اعتراف ایدردی (یوم یجمع الله الرسل فیقول ماذا اجبتم) حق جل وعلا یوم قیامتده مرسلینی جمع ایدوب دیه‌که امتلریکزی بنم توحید وطاعتمه دعوت ایتدیککزده نه شیئده سزه اجابت ونه شیئده رد ایتدیلر (قالوا لاعلم لنا) دیه‌لرکه بزه بیلدرمدیکك شیئده علممز یوقدر (انك انت علام الغیوب) سن غیوبی بیلمکده بلیغسن اویله اولسه نه شیئده بزه اجابت ونه شیئی بزه ظاهر ایتدکلرین وقلبلرنده اضمار ایدوب بزم بیلمدکلریمز اشیایی بیلورسن ❁ دینلدیکه یعنی سنك علمك جنبنده بزم علممزك وجودی یوقدر ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر قیامت ایچون اهوال وزلازل واردرکه قلوب انده مواضعندن زائل اولور واول یومك هولندن فزعله جوابدن ذهول ایدرلر بعده عقللری ثابت اولدیغنده امتلری حقنده شهادت ایدرلر (اذ قال الله یاعیسی ابن مریم اذکر نعمتی علیك وعلی والدتك) ذکر ایت شول وقتی که حق تعالی کفره‌یه توبیخ ایچون

تعالی‌یه وآخرته ایمان ایتمزلرکه شیطانه تابعلردر واول کیمسه‌نك که یار وقرینی شیطان اوله نه قبیح ومرداره مقارن اولدیکه جهنمده دخی انکله اولور (وماذا علیهم لو آمنوا بالله والیوم الاخر وانفقوا مما رزقهم الله وکان الله بهم علیما) اول کافرلره نه زیان ومضرت اولوردی اکر الله تعالی‌یه وآخرته ایمان کتورسه‌لر والله تعالینك انلره ویردیکی مال ونعمتدن بی ریا انفاق ایتسه‌لر الله عظیم الشان انلرك قول وفعللرینی واکا کوره جزالرینی بیلیجیدر (ان الله لایظلم مثقال ذرة وان تك حسنة یضاعفها ویؤت من لدنه اجرا عظیما) تحقیق الله تعالی هیچ کیمسه‌یه ذره قدر ثوابندن نقصان وعقابندن زیاده ایله ظلم ایتمز اکر ذره قدر حسنه اولورسه انی قات قات آرتزر واول حسنه مقابلنده موعود ثوابدن زیاده کندو فضل وکرمندن اجر عظیم ویرر (فکیف اذا جئنا من کل امة بشهید وجئنا بك علی هؤلاء شهیدا) (یومئذ یود الذین کفروا وعصوا الرسول لو تسوی بهم الارض ولایکتمون

مرسلینه امتلرك اجابتندن سؤال وانلر اوزره اظهار ایتدیکی آیاتی ذکر ایده حالبوکه انلردن برطائفه اول مرسلینی تکذیب ایدوب سحره دیو تسمیه ایتمشلردی وبرطائفه ایسه غلو ایدوب عیسی واناسی مریمی ایکی الهدر دیو افترا ایتمشلردی اویله اولسه الله تعالی اول کونده عیسی علیه السلامه دیه‌که ذکر ایت سکا ووالده‌که اولان نعمتی که سنی نبوتله اکرام ایتدم ووالده‌کی نساء عالمین اوزره اصطفا ایتدم (اذ ایدتك بروح القدس) وسنی جبرائیل علیه السلامله قوتلندردم ویاشول کلامله کیم انکله دینی ویانفسی حیات ابدیه ایله احیا واثامدن تطهیر ایدرك (تکلم الناس فی المهد وکهلا) مهدده طفل ایکن وکهل ایکن ناسه سویلردك یعنی کمال عقلده وتکلمده طفولت وکهولتك مساوی ایدی ❁ اشبو دلیلدرکه اول آخر زمانده یره اینیسردر زیرا اول کهولته ایرمدین رفع اولنمشدر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر عیسی علیه السلام اوتوزیاشنه ایریجك مرسل اولدی اوتوز آی رسالتده مکثندنصکره رفع اولندی (واذ علمتك الکتاب والحکمة والتوراة والانجیل) وسکا کتاب وفهم وتورات وانجیل تعلیم ایلدم حتی که اول ایکیسیله ناس بیننده حکم ایدردك (واذ تخلق من الطین کهیئة الطیر باذنی فتنفخ فیها فتکون طیرا باذنی) وبنم اذنمله طیندن طائر صورتنده برشیء دوزردك بعده اکا نفخ ایدیجك بنم اذنمله حی طائر اولوردی (وتبریء الاکمه والابرص باذنی)وبنم اذنمله اکمه وابرصدن علتی کیدررردك (واذ تخرج الموتی باذنی)وبنم اذنمله موتایی قبوردن احیاء اولدقلری حالده اخراج ایدردك (واذ کففت بنی اسرائیل عنك) ویهودی سندن منع وصرف ایتدم شول وقتن که قتلکی قصد ایتدیلر (اذ جئتهم بالبینات) چجانکه سن انلره اشبو دلالات ومعجزاتله کلدك (فقال الذین کفروا منهم ان هذا الاسحر مبین) انلردن کافر اولانلر دیدیلرکه بو بزه کتوردیکك دکل الا سحر ظاهردر (واذ أوحیت الی الحواریین أن آمنوا بی وبرسولی قالوا آمنا واشهد باننا مسلمون) وذکر ایت شول وقتن که عیسانك خواص اصحابی حواریونه الهام وقلبلرینه قذف ایتمکله بکا ورسولمه عیسایه ایمان کتوره‌لر دیدیلرکه الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان کتوردك یاعیسی سن شاهد اول که بز مسلملرز (اذ قال الحواریون یاعیسی ابن مریم هل یستطیع ربك ان ینزل علینا مائدة من السماء) حواریون دیدیلرکه یاعیسی ربك جل شانه دعاکه اجابت ایدرمی ویاخود اکا سؤال ایدرمیدك که سمادن بزه خوان اندیریدیکه ایچنده طعام اوله (قال اتقوا الله ان کنتم مؤمنین) عیسی علیه السلام دیدیکه الله تعالیدن قورقوب بونك امثالی سؤالدن صاقنك اکر انك کمال قدرتنه وبنم نبوتم صحتنه مؤمنلر ویا ایمان ادعاسنده صادقلر ایسه‌کز (قالوا نرید ان نأکل منها) حواریون ایتدی دیلرزکه تبرکا بزاندن اکل ایده‌وز (وتطمئن قلوبنا) وانك کمال قدرتنه علم استدلاله علم مشاهده انضمامیله مطمئن القلوب اوله‌وز (ونعلم ان قد صدقتنا) وسنك نبوت ادعاسنده صدقکی بیله‌وز (ونکون علیها من الشاهدین) وانك اوزره الله تعالینك وحدانیتنه وقدرتنه وسنك نبوت ورسالتکه شهادت ایدنلردن اوله‌وز ویاخود اشبو آیات ومعجزاتی عینیله مشاهده ایدنلردن اوله‌وز (قال عیسی ابن مریم) چون عیسی علیه السلام انلردن اشبو سؤالده غرض صحیحلرین کوردی اوزرلرینه حجتی کمالیله الزامی اراده ایدوب دیدیکه (اللهم ربنا انزل علینا مائدة من السماء) یاالهی یاربنا بزه سمادن مائده انزال ایت (تکون لنا عیدا لاولنا وآخرنا)

الله حدیثا) هر امتدن پیغمبرلرینی شاهد کتوردیکمز زمان کفره‌نك حالی نیجه اولور ویا محمد سنی اول امتلری اوزره شهادت ایدن پیغمبرلرك صدقنه شاهد کتوررز اولکونده انلرکه کافر اولدیلر ورسوله عصیان ایتدیلردی تمنی ایده‌لرکه تولیدی موتاکبی دفن اولنوب اوزرلرینه طپراق اورتولیدی یاخود خلق اولنمیوب تراب قاله‌لر ایدی انلر الله تعالیدن برکلامی کتمه قدرتلری اولمازکه جمله اعضالری دخی انلرك اعمالنه شهادت ایدرلر (یاایها الذین امنوا لاتقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون ولاجنبا الا عابری سبیل حتی تغتسلوا وان کنتم مرضی اوعلی سفر اوجاء احد منکم من الغائط اولمستم النساء فلم تجدوا ماء فتیمموا صعیدا طیبا فامسحوا بوجوهکم وایدیکم ان الله عفوا غفورا) ای مؤمنلر سز نوم یاخمر مثلندن سرخوش اولدیغکز حالده تا نمازده سویلدیککزی بیلنجیه‌دك نمازه قریب وقائم اولمیك وجنب اولدیغکز حالده دخی نمازه

تا كدانك نازل اولديغى كون بزم متقدمينمزه ومتأخرينمزه عيد اولوب انى تعظيم ايده‌وز ❁
دينلديكه انك نزولى يوم احدده اولوب اول اجلدن نصارى انى عيد اتخاذ ايتديلر (وآية منك)
واول سنك كمال قدرتكه وبنم صحت نبوتمه سندن علامت اوله (وارزقنا) وبزه اول مائده‌يى
ويروانك اوزره شكر اعطا ايلكل (وانت خير الرازقين) زيرا كه سن رزق ويرنلرك خيرلوسيسن
زيرا كه رزقى خلق ايدن وغرضسز ويرن اول بارى تعاليدر (قال الله انى منزلها عليكم) الله
تعالى انلرك سؤالنه اجابت ايدوب ديديكه بن سزه اول مائده‌يى انزال ايدرين (فمن يكفر بعد منكم فانى
اعذبه عذابا لا اعذبه احدا من العالمين) مائده‌نك نزولندنصكره سزدن اول كمسه كه كافر اوله انلره بر نوع
عذاب ايدرين كه زمانلرى عالملرندن بر كمسه‌يه اول عذابى ايتميم زيرا قرده وخنازيره مسخ اولنديلر كه
انك مثلى عذاب ايله انلرك غيريى تعذيب ايتمدى ❁ روايت اولنديكه اول مائده بر قرمزى سفره
ايدى فوقندن وتحتندن ايكى غمامه بيننده انلر نظر ايدركن اينوب اوكلرينه قونلدى عيسى
عليه السلام آغليوب ديديكه الهى بنى شاكرلردن ايت الهى مائده‌يى عالمينه رحمت ايت يوخسه
مثله وعقوبت ايتمه اندن طوروب آبدست الدى ونماز قيلوب آغلادى واوزرندن منديلى كشف
ايدوب بسم الله خير الرازقين ديدى كورسدلركه اول پشمش بالق ايدى اوزرنده پولى وديكنلرى
يوغيدى اندن دسم سائل ايدى باشى برابرنده طوز وقويروغى اوجنده سركه وچوره‌سنه كراثدن
غيرى الوان بقول قونلمش ايدى ودخى انده بش رغيف اولوب برينك اوزرنده زيتون
وايكنجيسى اوزره عسل واوچنجيسى اوزره سمن ودردنجيسى اوزره جبن وبشنجيسى
اوزره قديد وارايدى حواريوندن شمعون ديديكه يا روح الله اشبو مائده ده اولان اشيا دنيا
طعامندن ويا آخرت طعامندميدر ديديكه هيچ برندن دكلدر بلكه الله تعالى انى قدرتيله اختراع
ايدوبدر ايمدى استديككزى ييكز والله تعالى‌يه شكر ايلكز كه اول سزه امداد وفضلندن انى
زياده ايده بعده ديديلر كه يا روح الله اشبو آيتدن بزه بر آيت اخرى كوستريدك ديديكه يا سمك الله
تعالينك اذنيله ديرلكل همان دم اضطراب ايتدى بعده ديديكه ينه اولكى هيئتكه عودت ايتكل
كورديلركه ينه اولكى هيئتنه تحول ايتدى بعده مائده اوچوب كتدى اويله اولسه انلراندن
صكره عصيان ايدوب مسخ اولنديلر دينلديكه اول مائده انلره كون آشورى قرق كون كلدى
وكليجك اكا فقراء واغنيا صغار وكبار جمع اولوب يرلردى قچانكه زوال وقتى ايرسه اوكلرندن
اوچوب انلر آنك ظلنه نظر ايده قالوردى اكر اندن اكل ايدن فقير ايسه مدت عمرنده
غنى اولوردى واكر مريض ايسه مدت عمرنده مرض كورميوب عافيت اوزره اولوردى
بعده الله تعالى عيسى عليه السلامه وحى ايتديكه بنم مائده‌مدن فقراء ومرضى اكل ايتسون يوخسه
اغنياء واصحاء دكل اوسيدن ناس اضطرابه دوشوب انلردن سكسان اوچ رجل مسخ اولنديلر
دينلديكه حق جل وعلا مائده انزالنه ذكر اولنان شريطه‌يى تعليق ايديجك استغفار ايدوب
مائده نزولن استمزز ديديلر اويله اولسه مائده نازل اولمدى (واذ قال الله يا عيسى ابن مريم
ءانت قلت للناس اتخذونى وامى الهين من دون الله) ذكر ايت شول وقتيكه حق جل وعلا
عيسى عليه السلامه يوم قيامتده ديه كه سن ناسه ديدكمى كه الله تعاليدن غيرى بنى ووالده‌مى دخى
ايكى اله اتخاذ ايدك (قال سبحانك) عيسى عليه السلام ديديكه يا الهى سنى تنزيه ايدرين اندنكه

طورميك مكر يولده كيدر
يولجى اولديغكزده صو
بولوب غسل ايدنجيه‌دك
تيمله نماز قيلك اكر
سز مريض اولوب صو
استعمالندن قورقارسكز
ياخود سفرده اولوب صو
بوله‌مزسكز ياخود سبيليندن
تغوط وتبول وريح وسائر
ناقض الوضوء بر شى كلسه
ياخود نسوانك بدننه
بدنكزله طوقنسكز
وابدست المغه صو بولمسكز
امدى پاك طپراقه قصد ايدك
يعنى تيمم ايدك ويوزلريكزى
والليكزى ديرسكلريكزله
بيله اول جنس تراب طاهرله
مسح ايدك تحقيق الله عظيم
الشان بو امرى سزه تيسير
ايله عفو ومغفرت ايديجى
اولدى ❁ بو آيت كريمه‌نك
تدقيق وتفصيلى فقه كتابلرى
مطالعه سنه محتاجدر وبو
آيتك اولنك سبب نزولى
سورهٔ بقره‌ده يسئلونك عن
الخمر والميسر آيتنده مفصلا
محرردر (الم تر الى الذين
اوتوا نصيبا من الكتاب
يشترون الضلالة ويريدون
ان تضلوا السبيل والله اعلم
باعدائكم وكفى بالله وليا
وكفى بالله نصيرا) علم
توريتدن نصيب ويريلان
كيمسه‌لر يعنى علماء يهوده

الوهيتكده هيچ احد سكا شريك اوله (مايكون لى ان أقول ماليس لى بحق) بكا حق اولميان
قولى ديمك لايق اولمز (ان كنت قلته فقد علمته) اكر بن اول قولى ديمش ايسم سن انى بيلورسن
(تعلم مافى نفسى ولا اعلم مافى نفسك) نفسمده اخفا ايتديكمى بيلورسن اعلان ايتديكمى بيلديكك
كبى اما كه بن معلوماتكدن اخفا ايتديككى بيلمزين (انك انت علام الغيوب) غيوبك جميعن
بيلمكده سن بليغسن زيرا كه خلق ايدوبسن (ماقلت لهم الا ما امرتنى به ان اعبدوا الله ربى وربكم)
بن انلره ديمدم الا آنيكه بكا امر ايتدك كه بنم ربم وسزك ربكز الله جل شانه‌يه عبادت ايدك اكا
عبادتكزده هيچ احدى اشراك ايتمكز (وكنت عليهم شهيدا مادمت فيهم) وبن انلرك اراسنده
اولديغمجه اوزرلرينه رقيب ايدم اول قولدن ويا انى اعتقاددن انلرى منع ايدردم (فلما توفيتنى
كنت انت الرقيب عليهم) چون بنى سمايه رفعايله توفى ايتدك احواللرينه مراقبه ايله تخصيص ايدوب
ديلديكك كمسنه‌يى دلائله ارشاد وارسال رسل وانزال آيات ايله اول قولدن عصمت وابعاد ايتدك
(وانت على كل شئ شهيد) حالبوكه سن هر شيئدن بنم مقالتمه وانلرك مقالتنه مطلع ومراقبسن
(ان تعذبهم فانهم عبادك) اكر سن انلره تعذيب ايدرسك كندى عبادكه تعذيب ايدرسن مالك مطلقسن
ملكنده‌نه ايشلرسك سكا اعتراض اولمز ويا انلرسنك عبادك ايكن غيرى‌يه عبادتله اكا مستحق
اولمشلردر (وان تغفر لهم فانك انت العزيز الحكيم) واكر سن انلرى مغفرت ايدرسك اهل عصياندن
انتقامه قادرسن واثابه وعقوبتدن هر فعلكده حكيمسن وهر مجرمى مغفرت اكرچه مستحسنه‌در
لكن تعذيب ايدرسك عدل ايدر ومغفرتله فضل ايدرسن (قال الله هذا يوم ينفع الصادقين صدقهم)
الله تعالى ايدر اشبو كلام كه جمله‌عيسى بيننده واقعدر شول كونده كه دنياده صدقه مستمر اولنلره
صدقلرى انده نفع ايدر (لهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا) انلر ايچون
آخرتده جنتلر واردركه اغاجلرينك التندن نهرلر جارى اولور انده دائمين اولدقلرى حالده
(رضى الله عنهم ورضوا عنه) الله تعالى انلرك صدق وطاعتلرندن راضى اولوب انلره
ايتديكى مغفرت وكمال افضالى سببيله اندن انلر دخى راضى اولورلر (ذلك الفوز
العظيم) اشبو ذكر اولنان ثواب مؤمنين صادقينه فوز عظيمدر
(لله ملك السموات والارض وما فيهن) سموات وارضك
وايكيسنده اولان خلقك ملكى الله تعالى‌يه مخصوصدر
(وهو على كل شئ قدير) ايجاد واعدامدن
اول هر شيئه قادر در
م م م
م م
م

❁ تم الجلد الاول ويليه الجلد الثانى ❁

❁ قد طبع فى مطبعة الاختر ❁
١٣١٨

نظر ايتمزميسنكه ❁ رشوتله
توريتى تحريف ايدوب ❁
هدايتى ضلالته ويريرلر
وسزى دخى راه حقدن
اضلال ايتمك مراد ايدرلر
الله تعالى اعداكزه سزدن
اعلمدر الله عظيم الشان
سزك امريكزه ولى اولمغه
وسزه اعانت ايتمكه كافيدر
(من الذين هادوا يحرفون
الكلم عن مواضعه ويقولون
سمعنا وعصينا واسمع غير
مسمع وراعنا ليا بالسنتهم
وطعنا فى الدين ولو انهم
قالوا سمعنا واطعنا واسمع
وانظرنا لكان خيرا لهم
واقوم ولكن لعنهم الله
بكفرهم فلا يؤمنون الا
قليلا) شول يهودلردنكه
كلامى موضعندن تحريف
ايدرلر يعنى پيغمبر عليه
السلامك كلامنى ديكليوب
قبول صورتنى كوستردكدن
صكره مجلسدن انصرافده
بشقه درلو سويلرلر ياخود
توريتده نعت نبوى‌يى
تحريف ايدرلر وقولكى
ايشتدك وامركه عصيان
ايتدك ديرلر ياخود ظاهرا
اطعنا وقلبا عصينا ديرلر
وسن بزدن ايشت بزسنى
ايشتمزز ياخود خيانت
يوزندن لسانا ايشت
قلبلريله ايشتمز اوله سن

دیرلردی وراعنا کلمه‌سنی مراعات ورعونت وراعی معنالرینی ابهام ایچون ❀ رعایت ایله وتحمق ایله وچوبانلق ایله‌دیو
تعریضانه ولسانلریله معوج وذوالوجهین ودشنامه مشابه ودینه طعن واستهزایه مماثل کلام تفوهیله سویلرلردی اکر
انلر کلامکی ایشتدك واطاعت ایتدك وبزم قوللمزی ایشت وبزه نظر ایله دیسه لردی انلر ایچون خیرلو واصوب اولوردی
ولکن کفرلری سببیله حق تعالی انلری رحمتندن طرد ایلدی بو حالله انلردن ایمانه کلنلر آز اولور (یاایها الذین اوتوا الکتاب
آمنوا بما نزلنا مصدقا لما معکم من قبل ان نطمس وجوها فنردها علی ادبارها او نلعنهم کما لعنا اصحاب السبت وکان امر الله مفعولا)
ای کتاب ویریلان کیمسه‌لر ❀ که توریة ویریلان یهود در ❀ بزم انزال ایتدیکمز قرآنه ایمان کتورنکه اول سزکله اولان
توریتی تصدیق ایدیجیدر چهره‌لرینی محو ایدوب آرقه‌لرینه چویرمزدن یاخود سبت کونی صید ماهی ایدن اصحاب سبت کبی
مسخ ایتمزدن مقدم ایمان ایدك الله عظیم الشان امر ووعیدنی ایقاع وحکم وقضاسنی انفاذ ایدر اولدی (ان الله لا یغفر
ان یشرك به ویغفر مادون ذلك لمن یشاء ومن یشرك بالله فقد افتری اثما عظیما) تحقیق الله تعالی اکا شریك
کتورنی مغفرت ایتمز وشرکدن ماعدا صغائر وکبائر ذنوبنی دیلدیکی کیمسه ایچون فضل واحسانیله مغفرت ایدر کیمکه الله
تعالی‌یه برشیئی اشراك ایدرسه تحقیق عفوی ممتنع برذنب عظیم ارتکاب ایتمش اولور (الم تر الی الذین یزکون انفسهم بل الله
یزکی من یشاء ولا یظلمون فتیلا) نظر ایتمزمسن شونلره که کندولرینی تزکیه ایدرلر ❀ یعنی یهود ونصاری بز الله تعالینك
ابنا واحبا سیوز وجنته انجق بز کیررز دیرلر ❀ بلکه الله تعالی دیلدیکنی ومستحق اولنی پاکلکله ومدحله یاد ایدر امدی
کندولرینی بغیر حق تزکیه‌لری ایچون فتیل ❀ یعنی خرما چکردکنده اولان ایپلك ❀ قدر انلرك عقوبتلرنده ادنا ونقصانله ظلم
اولنمزلر ❀ دینلدیکه یهوددن برجماعت اطفاللریله پیغمبر علیه السلامه کلوب دیدیلرکه بو اطفال اوزره کناه وارمیدر حضرت
رسول علیه السلام یوقدر بیوردیلر انلر والله بزدخی بونلر کبی یوز کوندز ایشلدیکمز کناه کیجه وکیجه اشلدیکمز کناه کوندز
عفو اولنور دیدیلر بناء علیه حق تعالی سزك کندو کندوکزی تزکیه‌کزه اعتبار یوقدر بیوردی (انظر کیف یفترون علی الله
الکذب وکفی به اثما مبینا ❀ نظر ایله که یهودلر کوندز کناهمز کیجه وکیجه کناهمز کوندز عفو اولنور دیو الله تعالی‌یه نیجه
کذب وافترا ایدر جمله‌یه ظاهر اولان بو کناهلری انلره کافیدر (الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب یؤمنون بالجبت والطاغوت
ویقولون للذین کفروا هؤلاء اهدی من الذین آمنوا سبیلا ❀ نظر ایتمزمسین شول توریتدن نصیب ویریلان یهودیلره‌که
جبت وطاغوت نامان بتلره طاپارلر ومشرکلر طریق جهتیله مؤمنلردن ارشد واهدی دردیرلر ❀ مرویدرکه یهوددن
کعب بن اشرف وحیی بن اخطب برکروه ایله مکه‌یه کتدیلرکه قریشی تحریص وانلره موافقتله پیغمبریمز علیه السلامله محاربه
ایده‌لر قریش انلره سؤال ایتدیکه طریق جهتندن بزمی اهدایز یوخسه محمدمی کعب سز محمددن اهدا سزدیدی ابوسفیان سز
اهل کتابسز ومحمد دخی صاحب کتابدر سزا کا بزدن اقربسز بو اجلدن سزك مکرکزدن امین دکلز وقتیله سزه اعتماد ایتمك
ایچون بزم بتلریمزه سجده ایدك که بزه اطمینان کلسون دیدکلرنده سجده ایلدیلر حق تعالی انلرك بو صورتله شرکلرینی بیان
ضمننده بو آیت کریمه‌یی کوندردی (اولئك الذین لعنهم الله ومن یلعن الله فلن تجد له نصیرا) انلر اول کروهدرکه الله تعالی
انلری رحمتندن طرد ایلدی کیمکه الله تعالی انی رحمتندن طرد ایدر انکچون عذابی دفع ایدر یاردمجی بولمازسین (ام لهم نصیب
من الملك فاذا لا یؤتون الناس نقیرا) اول یهودیلر ایچون پادشاهلقدن نصیب وارمیدر انلره نصیب محالدرکه اول وقت
بخللرندن ناشی ناسه نقیر ❀ خرما چکردکنك ظهرنده طمرجغی ❀ ویرمزلردی (ام یحسدون الناس علی ما آتیهم الله من فضله
فقد آتینا آل ابراهیم الکتاب والحکمة وآتیناهم ملکا عظیما) ایا الله تعالی فضلندن ناسه ویردیکی شیئه حسدمی ایدرلر تحقیق
بز آل ابراهیم ❀ که موسی وداود وعیسی ❀ علیهم السلامه کتاب ویردك ❀ یعنی توریة وزبور وانجیلدر ❀ وحکمت ویردك
یعنی حلال وحرامی مبین علمدر ❀ وانلره ملك عظیم ویردك ❀ یعنی یوسف وداود وسلیمان علیه السلامك پادشاهلقلریدر ❀
حاسدلردن مراد یهود یاخود عربدر ناسدن مراد افندیمز علیه السلام یاخود جمیع مؤمنیندر فضلدن مراد نبوت وکتاب

ونصرتدر دینلدی ❀ تیسیرده ❀ آل ابراهیمدن مراد محمد علیه السلام وکتابدن مراد قران وحکمتدن مراد شرایع وملك
عظیمدن مراد قیامته دك دوام ایدن شریعتدر دیمش (فمنهم من امن به ومنهم من صد عنه وکفی بجهنم سعیرا) یهودك بعضیسی محمد علیه
السلامه وآل ابراهیم کلامندن ذکر اولنانه ایمان کتوردی وبعضیسی اندن اعراض ایدوب ایمان کتورمدی یاخود آل ابراهیمك
بعضی اکا ایمان کتوردی بعضی کتورمدی اول ایمان ایتمیانلره جهنمك یالکلو آتشلری کافیدر (ان الذین کفروا بایاتنا سوف نصلیهم
نارا کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیذوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیما) شول کیمسه‌لرکه بزم آیات قرن
ووحدانیتمزی ورسوللمزی انکار ایله کافر اولدیلر یقینده انلری نار جهنمه ایصال ایدرز ودریلری یانوب پشدکده عذاب دائمه‌یی
طاتمق ایچون آن واحده غیری دریلره تبدیل ایدرز تحقیق الله عظیم الشان اراده ایتدیکی شیدن منع اولنماز عزیز وحق
اوزره عذاب ایتمکده حکیم اولدی (والذین امنوا وعملوا الصالحات سندخلهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ابدا
لهم فیها ازواج مطهرة وندخلهم ظلا ظلیلا) وشونلرکه ایمان ایدوب صالح عمللر ایشلدیلر یقینده انلری اشجاری
التندن نهرلر جاری جنتلره ادخال ایده رزانده ابدی مخلدلردر واول جنتده انلر ایچون ظاهر وباطن عیبلردن طاهره زوجه‌لر
واردر وانلری حرو برددن متأذی اولنمز کولکه‌لره ادخال ایدرز (ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها واذا حکمتم
بین الناس ان تحکموا بالعدل ان الله نعما یعظکم به ان الله کان سمیعا بصیراً) تحقیق الله تعالی امانتلری اهلنه ویرمکلکی سزه امر
ایلدی وناس بیننده حکم ایتدیککز زمان عدلله حکم ایتمکلکزی امر ایلدی بو امانتی ادا وعدلله حکمده سزه نه کوزل نصیحت
ایلدی تحقیق الله عظیم الشان سزك حکملریکزی ایشدیجی واداء امانتکزی کوریجیدر ❀ بو آیت کریمه‌ده اولان امر
کرچه عموم جمله‌یه‌در انجق نزولی مکهٔ مکرمه‌ده وسبب نزولی شو وجهله‌درکه فتح مکه کونی کعبه‌نك مفتاحی عثمان بن طلحه‌نك
والده‌سی سلافه‌ده اولمغله مفتاحی کتورمکه عثمان اناسنه کوندرلمشیدی واروب اناسندن طلب ایلدکده والده‌سی بو مفتاح
عبدالدارك وقتندنبرو ارثا بزه منتقلدر اکر آلورلرسه صکره سکا ویرمزلر دیو تعللده وافندیمز علیه السلام مسجد حرامده
انتظارده اولوب آخر الامر صدیق وفاروق رضی الله عنهما سلافه‌نك خانه‌سنه واروب حضرت فاروق یا عثمان طشره کل
دیو آواز بلند ایله چاغردقده اناسندن الوب نزد حضرتنه کتوروب دست شریفنه تسلیم اوزره ایکن حضرت عباس رضی الله
عنه یا رسول الله سقایهٔ زمزمی بکا تفویض بیوردیکز حجابت خانه‌یی دخی بکا کرم بیورك دیدکده عثمان الینی چکدی علیه السلام
افندیمز عثمانه اکر الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان ایدرسك مفتاحی بکا ویر دیدکده عثمان اشته امانت اللهدر دیو ویردی بعده حضرت
علیه السلام دست شریفلرنده مفتاحله خانه‌دن چیقدقلرنده مرتضی رضی الله عنه یا رسول الله سقایهٔ زمزم کبی حجابتی دخی
اهل بیته احسان بیورك دیدی فی الحال جبریل علیه السلام بو آیت کریمه ایله نازل اولدقده فخر رسالت علیه السلام یا علی سزه
برکار امر ایده‌یمکه ناس اندن منتفع اولسونلر یوخسه سز ناسدن منتفع اولمق اقتضا ایتمز بیوردی وعثمانی چاغروب یا بنی طلحه
خذها دیوب مفتاحی ویردی عثمان دخی حضرت علیه السلامك ملازمتنی اختیار ایله مفتاحی برادری شیبه‌یه ویردی (یا ایها
الذین امنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول وأولی الامر منکم فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول ان کنتم تؤمنون بالله والیوم
الاخر ذلك خیر واحسن تأویلا) ای مؤمنلر الله تعالی‌یه ورسولنه وسزدن خلفا وقضاة وعلما وسائر حق وعدل اوزره امر
صاحبلرینه اطاعت ایدك اکر امور دینکزدن برشیده اختلاف ایدرسکز الله تعالینك کتابنه یعنی قرآنه ورسولنه یاخود صکره
سنتنه مراجعت ایدك اکر الله تعالی‌یه وآخرته ایمان ایدرسکز بو مراجعت سزه خیرلو وسزك حکم وتأویلکزدن احسندر (الم
تر الی الذین یزعمون انهم امنوا بما أنزل الیك وما أنزل من قبلك یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت وقد أمروا ان یکفروا به ویرید
الشیطان ان یضلهم ضلالا بعیداً) نظر ایتمزمیسین شونلره که سکا انزال اولنان قرآنه وسندن مقدم انزال اولنان کتب سماویه‌یه
ایمان ایتدك دیو زعم ایدرلر انلر طاغوتی انکار ایله امر اولنمشیکن ینه محاکمه‌لرینی طاغوت طرفنه اولماسنی مراد ایدرلر وشیطان
انلری طاغوته میل ایله اضلال وهدایته بعید ضلالتی مراد ایدر ❀ ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه بر یهودیله بر منافق

بيننده خصومت واقع اولوب مرافعه ايچون يهودى محكمهٔ نبوته منافق طاغى اولان كعب بن اشرف طاغوته كيتمك استديلر منافق يهودى يى تحويل ايده ميوب ناچار حضور حضرت پيغمبر عليه السلامه كلوب مرافعه اولدقلرنده حكم يهودينك ادعاسنه موافق اولمغله حضوردن خروجلرنده منافق راضى اولميوب عمر رضى الله عنه يه كيدر تكرار مرافعه اولورز ديو يهودى يى جبرا فاروقك قپوسنه كتوردى يهودى ماجرا دعوايى وحكم پيغمبرى عمر رضى الله عنه يه بيان ايتدكده فاروق منافقه دخى سؤال ايتدى منافق بلى بويله در لكن بن اكا راضى دكلم سندن حكم استرم ديدى عمر رضى الله عنه سز بوراده طورك بن شمدى كلور حكم ايده رم ديو ايچرو خانه سنه كيروب قلجيله چيقوب منافقك بوينى اوروب اشته الله تعالينك ورسولنك حكمنه راضى اولميانه بنم حكمم بويله دردى اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى اولكون افنديمز عليه السلام عمر رضى الله عنه يه فاروق لقبى ويردى (واذا قيل لهم تعالوا الى ما انزل الله والى الرسول رأيت المنافقين يصدون عنك صدوداً) قچان انلره الله تعالينك كتابنه ورسولنك حكمنه كلك دينلسه منافقلرى كوررسنكه سندن عداوت اعراضيله اعراض ايدرلر (فكيف اذا اصابتهم مصيبة بما قدمت ايديهم ثم جاؤك يحلفون بالله ان اردنا الا احسانا وتوفيقا) بونلرك تقديم ايلدكلرى صدود واعراض وطاغوتك مرافعه سنى استدكلرى مثللو عملرى سببيله بونلره ❀ فاروقك قتلى كبى ❀ برمصيبت اصابت ايتديكى زمان حاللرى نيجه اولور صكره اعتذار ايچون ياخود مقتول منافقك ديتنى طلبيله سكا كلوب يمين بالله ايدرلركه بزم ❀ عمر رضى الله عنه يه كتمكدن مرادمز انجق ايكى خصمك بينى وجه احسنله تأليف وتوفيق ايدى ديرلر (اولئك الذين يعلم الله ما فى قلوبهم فاعرض عنهم وعظهم وقل لهم فى انفسهم قولا بليغا) اول كسه لرك قلبلرنده اولان نفاقى وعين كاذبه لرينى الله تعالى بيلور انلرك اعتذارينى قبولدن اعراض ايله وانلره آشكار نفاق ودروغى تركلر ايچون وعظ ايله وخفاده مؤثر تهديدى حاوى كلام سويله (وما ارسلنا من رسول الا ليطاع باذن الله ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيما) بز كوندرديكمز رسوللرى انجق انك قومى الله تعالينك امريله اكا اطاعت ايتسونلر ديو كوندردك اكر انلر سنك حكمكى انكار ونفاقله نفسلرينه ظلم ايتمشلر ايكن سكا كلوب اخلاصله الله تعاليدن مغفرت طلب وسندن اعتذارله استشفاع ايتسه لر الله عظيم الشان انلرك توبه لرينى قبول ايدر ورحمتيله فضل ايدر ايدوكنى بيلورلردى (فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا فى انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما) ربك جل شانه حقيچون انلر ايمان ايتمزلر تا كه بينلرنده اختلاف ايتدكلرى شيده سكا حكم ايتديروب صكره اول حكمدن نفسلرنده كوچلك وشك بولمازلرسه ظاهرا وباطنا سكا انقياد ايدرلر (ولو انا كتبنا عليهم ان اقتلوا انفسكم او اخرجوا من دياركم ما فعلوه الا قليل منهم ولو انهم فعلوا ما يوعظون به لكان خيرا لهم واشد تثبيتا) بنى اسرائيله فرض ايتديكمز كبى اكر انلرك اوزرينه كندولرينى قتل ايتمكى ياخود كندو ديارلرندن چيقماغى فرض ايديدك انى انجق انلردن از كيمسه ايشليدى اكر انلر نفاقى تركله امر ووعظ اولندقلرينى ايشلسه لر ايدى انلر ايچون خيرلو ودينلرنده زياده ثبات اولوردى ❀ روايت اولنديكه زبير بن العوام رضى الله عنه ايله انصاردن حاطب بن ابى بلتعه بيننده مزروعاتلرينى سقى ايدر آب خصوصنده مخاصمه لرى واقع اولوب محكمهٔ نبوى يه كلدكلرنده سيد عالم عليه السلام يا زبير سن كندو يريكه صوور بعده قوكشوك حاطبه ويريور ديدى حاطب انفعالا عمزاده سنه مساعده ايلدى مضموننده بى ادبانه كفتكو ايليوب اندن مقداد رضى الله تعالى عنه يه اوغرادیلر اول قنغكزه حكم اولندى ديو سؤالنده حاطب اكرى چهره ايله عمه سى اوغلنه حكم ايلدى ديدى مكر اومحلده بريهودى بولنمغله همان اول يهودى الله بونلرى قتل ايتسونكه بونلر بر آدمك پيغمبرلكنه شهادت ايتدكدنصكره حكمنده اتهام ايدرلر والله بز موسى عليه السلام زماننده بركناه ايدوب موسى بزه اندن توبه ايچون كندوكزى قتل ايدك ديدكده فى الحال انقياد ايله بر برلريمزى قتل ايده رك تمش بيك كيمسه مقتول اولدى ديدى عمرو بن يسار وعمار بن ياسر وثابت بن قيس وعبدالله بن مسعود رضى الله عنهم ايشيدوب والله اكر رسول الله بزه كندوكزى قتل ايدك ديسه امرينه اطاعت ايدردك ديديلر (واذا لآتيناهم من لدنا اجرا عظيما) وثابت اولدقلرى تقديرجه عندمزدن انلره

اجر عظيم ويررزكه جنتدر (ولهديناهم صراطا مستقيما) وانلرى صراط مستقيمه كه جنت يوليدر هدايت ايدر كوسترورز (ومن يطع الله والرسول فاولئك مع الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا) انبيالر وانبيايى تصديقله ناسه حقى اعلان ايدنلر وفى سبيل الله غزاده شهيد اولنلر واعمال واحوالنده رضاء اللهده اولنلركه انلره الله تعالى انعام ايتديكى كيمسه لردر هركيمكه الله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدر قيامتده اول مذكور منعم ذاتلرله برابردر انلرك هربرى نه كوزل رفيقلردر (ذلك الفضل من الله وكفى بالله عليما) بو منعملره وانلرله بيله اولنلره زياده فضل وكرم الله تعاليدندر بو فضله مستحقلرك قدرينى الله تعالينك بيلمسى كافيدر ❀ مرويدركه پيغمبرمز عليه السلامك مواليسندن ثوبان رضى الله عنه بركون جناب نبوتمآب عليه السلام حضورينه كلديكه ضعيف ونحيف اولمش رنك روينك تغير واصفرارندن سؤال بيورلدقده جوابنده يا رسول الله باعث ضعفم سنك جمالنه اشتياقمدر سنك جمال شريفكى كورمديكم زمانى بن عمردن عد ايتمم حالا بو انديشه ده يمكه اجل كلوب ضرورى مفارقت اقتضا ايتدكده نه چاره ايده رم وآخرتى دخى فكر ايده رمكه جنته كيررسم سن اعلا درجه ده بن ايسه دون منزلتده اولوب قورقارمكه كوره ميم معاذالله ناره كيدرسم كلى فراقدر ديمكله بو آيت كريمه نازل اولدى (يا ايها الذين آمنوا خذوا حذركم فانفروا ثبات او انفروا جميعا) (وان منكم لمن ليبطئن فان اصابتكم مصيبة قال قد انعم الله على اذ لم اكن معهم شهيدا) اى مؤمنلر سلاحكزى اخذ ايدك وحربه حاضر اولك ومقاتلهٔ اعدايه بلوك بلوك ياخود جمعيتله چيقك تحقيق سزدن كيمسه واردركه غزايه كيدر كوستروب صكره تأخير وبطائت ايدر ❀ مراد ابن ابى واصحابى اوله ❀ اكر سزه هزيمت كبى برمصيبت اصابت ايدرسه اول كيمسه ديركه الله تعالى بكا انعام ايتدى بو اجلدن معركه ده انلرله بيله حاضر بولنمدم (ولئن اصابكم فضل من الله ليقولن كان لم تكن بينكم وبينه مودة يا ليتنى كنت معهم فافوز فوزا عظيما) اكر سزه الله تعاليدن فتح وغنيمت كبى برفضل اصابت ايتسه سز كلدانك بيننده مودت يوغمش كبى نوليدى بندخى انلرله برابر اوليدم ده بو غنيمت عظمايه ظفرياب اوليدم دير (فليقاتل فى سبيل الله الذين يشرون الحيوة الدنيا بالاخرة ومن يقاتل فى سبيل الله فيقتل او يغلب فسوف نؤتيه اجرا عظيما) حيات دنيايى نعيم آخرته بيع ايدنلر فى سبيل الله دشمنله مقاتله ايتسونلر كيمكه فى سبيل الله مقاتله ايدوب قتل اولنورسه ياخود غلبه ايله ظفربولورسه يقينده بز اكا اجر عظيم ويررز (ومالكم لا تقاتلون فى سبيل الله والمستضعفين من الرجال والنساء والولدان الذين يقولون ربنا اخرجنا من هذه القرية الظالم اهلها واجعل لنا من لدنك وليا واجعل لنا من لدنك نصيرا) اى مسلمانلر نولدى سزه كه الله تعالى ومستضعفين بولنده مقاتله ايدوب رجال ونسوان واطفالدن دست كفارده كرفتار يعنى مكه ده قالان اهل اسلامى قورتارمازسكز اول كرفتار ضعفالر ❀ يعنى مدينه يه هجرت ايده ميوب قلنلر ❀ يارب بزى بو قريه نك ظالم اهاليسندن خلاص ايله چيقارو بزيچون عندكدن ولى ويارديجى تعيين قيل ديو دعا ايدرلر ❀ دينلديكه انلرك دعالرى قبوليله مكه فتح اولنوب عتاب ابن اسيد والى تعيين بيورلمغله اومظلومين رفاه كسب ايتديلر (الذين آمنوا يقاتلون فى سبيل الله والذين كفروا يقاتلون فى سبيل الطاغوت فقاتلوا اولياء الشيطان ان كيد الشيطان كان ضعيفا) مؤمنلر فى سبيل الله مقاتله ايدرلر وكافرلر طاغوت يعنى شيطان طاعتنده قتال ايدرلر امدى اى مؤمنلر سز شيطانك جنود ووليلرى اولان كافرلرله قتال ايدك تحقيق شيطانك مكر وحيله سى ضعيف اولدى (الم تر الى الذين قيل لهم كفوا ايديكم واقيموا الصلاة واتوا الزكوة فلما كتب عليهم القتال اذا فريق منهم يخشون الناس كخشية الله او اشد خشية وقالوا ربنا لم كتبت علينا القتال لولا اخرتنا الى اجل قريب قل متاع الدنيا قليل والاخرة خير لمن اتقى ولا تظلمون فتيلا) آيا شونلره نظر ايتمز ميسنكه انلره قتال كفاردن اليكزى چكك ونمازه قيام ايدك وزكاتى ويرك دينلدى وقتا كه هجرتدنصكره انلره قتال فرض اولندقده انلردن بركروهى مشركيندن الله تعاليدن قورقار كبى بلكه دخى زياده قورقديلر ويا ربنا اوزريمزه نيچون قتالى فرض ايتدك وبزى اجل موعودمز حلولنه دك تأخير ايتمدك ديديلر يا محمد سن انلره ديكه دنيانك نفع وتمتعى قليلدر وشرك

ومعصيتدن صاقنان كيمسه ايچون آخرت خيرلودر واجر مجاهده دن رشتهٔ بذرخرما قدرنقصانله ظلم اولنمازسكز ❁
مرويدركه هجرتدن مقدم اصحاب مكه ده ايكن مشركلردن اذيت كورملريله پيغمبرعليه السلامدن قتال ايچون اذن
طلب ايلديلر عليه الصلوة والسلام هنوز قتالله امراولنمدم ديوانلرى منع ايدردى صكره قتالك وجوبنده لم كتبت قولنى
سويليانلرده مفسرين اختلاف ايتمشلر بعضلر مشركين ايدى ديمش بعضيلر مؤمنيندن هنوز علمده راسخ اولميوب اعتقاديله
اولميه‌رق مجرد مقاتله‌دن خوفلرندن ناشى سويليوب صكره توبه ايتديلر ديمش والله اعلم (اين ماتكونوا يدرككم الموت
ولوكنتم فى بروج مشيدة وان تصبهم حسنة يقولوا هذه من عندالله وان تصبهم سيئة يقولوا هذه من عندك قل كل من عند
الله فمال هؤلاء القوم لايكادون يفقهون حديثا) نره‌ده اولورسكز اكرچه يوكسك ومتين برجلرده وقلعه وكوشكلرده
دخى اولورسكز سزه موت ايريشور ويتيشورا كرانلره ❁ يهودومنافقينه ❁ حسنه اصابت ايتسه يعنى ذخائرده بوللق واسعارده
اوجوزلق اولسه بوعنداللهدر ديرلر واكرسيئه كه قحط وغلاواقع اولسه سنك يعنى پيغمبرعليه السلامك واصحابنك شومندندر
ديرلرسن انلره ديكه حسنه وسيئه جمله‌سى الله تعالينك طرفندندر بوقومه‌نه اولديكه قرآن عظيم الشانى فهم ايلمكه يقين
اولمازلر ❁ مرويدركه پيغمبريمز عليه السلام مدينه‌يه قدوملرى اوآنده اسعارده غلاواقع اولمغله يهودومنافقلر بوسيئه‌يى
قدوم مهاجرينه ويرمش اولملرينا عليه بووجهله بيان الهى وقوعبولدى على قول حسنه غزوهٔ بدروسيئه وقعهٔ احداولمه والعلم
عندالله (مااصابك من حسنة فمن الله وما اصابك من سيئة فمن نفسك وارسلناك للناس رسولا وكفى بالله شهيدا) اى انسان نعمت
وايولكدن هرنه‌كه سكا اصابت ايدرسه الله تعالينك فضل وكرمندندر وبليه وضرردن نه‌كه اصابت ايدرسه نفسكك
عملندندر يامحمدسنى كافهٔ ناسه تبليغ احكام ايچون رسول كوندردك الله عظيم الشان رسالت وصدقنه شاهد كافيدر ❁ بوآيت
كريمه‌نك اوائلنده اولان كاف خطابلرينى بيضاوى انسانه ديمشدركه بووجهله يازلدى حسين واعظ جمله‌سنى پيغمبرعليه
السلامه خطابدر ديوتحرير ايدر (من يطع الرسول فقد اطاع الله ومن تولى فما ارسلناك عليهم حفيظا) رسوله اطاعت
ايدن كمسه تحقيق الله تعالايه اطاعت ايتدى اكربركيمسه بواطاعتدن اعراض ايدرسه بزسنى انلرك اوزرينه حافظ ورقيب
كوندرمدك سكالازم اولان تبليغدر حساب وعقابلرينى بزكوررز (ويقولون طاعة فاذا برزوا من عندك بيت طائفة
منهم غيرالذى تقول والله يكتب مايبيتون فاعرض عنهم وتوكل على الله وكفى بالله وكيلا) سنك حضوركده منافقلر ايشمز
سكا طاعتدر ديرلر يانكدن آيرلدقلرنده انلردن برطائفه ايله سنك ديديكك شيئك خلافنى كيجه تدبير ايدرلر الله تعالينك امريله
كراما كاتبين انلرك تدبير شبانه‌سنى يازار امدى سن انلردن اعراض ايله وجميع اموركده لاسيما انلرك حقنده الله تعالى يه
توكل ايله الله عظيم الشان انلرك انتقامنه وكيل جهتيله سكا كافيدر (افلا يتدبرون القرآن ولوكان من عند غيرالله لوجدوا
فيه اختلافا كثيرا) اياانلر قرآنك كلام حق اولديغنى ومعانيسنى تفكروتدبر ايتمزلرمى اكراول قرآن الله تعالينك غيريدن
يعنى كلام بشردن اوليدى انده تناقض معنى وتفاوت نظم كبى اختلاف كثير بوله‌لردى (واذاجاءهم امرمن الامن اوالخوف
اذاعوابه ولوردوه الى الرسول والى اولى الامر منهم لعلمه الذين يستنبطونه منهم ولولا فضل الله عليكم ورحمته لاتبعتم
الشيطان الاقليلا) قچان منافقلره پيغمبر عليه السلامك كزلو غزايه كوندرديكى عسكرك غالبيت ومغلوبيتلرندن برامر يعنى
خبركلسه عسكرك عزيمت وهزيمتنى ناسه افشا ايدوب مسلمينه ضعف ويررلردى اكراول خبرى عليه السلامه ياخود
اهل اسلامدن امرايه ويرسه‌لر پيغمبرعليه السلام واول امراول خبرى بيلوب اخفا وافشادن قنغيسى اولى ايسه ذهنلرندن
تحقيق واستخراجله اكا كوره حركت ايدرلردى اكرسزمكر عقلنده رجحانى اولان آزكيمسه‌لر تابع اولمزلرايدى ❁ ورقة
بن نوفل وقيس بن ساعد وبحيرا راهب وزيدبن عمروكيكه انلربعثت ونزول قرآندن مقدم موهبت الهى ورجحان عقللريله
اهتدا اولنمشلرايدى (فقاتل فى سبيل الله لاتكلف الانفسك وحرض المؤمنين عسى الله ان يكف باس الذين كفروا والله
اشدبأسا واشدتنكيلا) غيريلرى جهاددن تخلف ايدرلرسه دخى سن كندك دشمنله فى سبيل الله مقاتله ايله كه جهادده

(انجق)

انجق نفسكه تكليف اولنمش سين ومؤمنلرى دخى قتاله ترغيب ايله شايدكه الله تعالى كافرلرك شدتنى مسلمانلردن دفع ايده
الله عظيم الشان هيبت وصولتده وتعذيب وعقوبتده قريشدن اشددر ❁ مرويدركه بدر صغراده ابوسفيان ايله جنكه
مواعده اولنوب وقت موعود كلدكده ناسى جنكه دعوتلرنده بعضيلرنده نفرت وقوعيله بوآيت كريمه نازل اولدى (من
يشفع شفاعة حسنة يكن له نصيب منها ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها وكان الله على كل شئ مقيتا) كيمكه مسلم حقنده
كوزل شفاعتله شفاعت ايدر يعنى رعايت حقله اول كيمسه‌نك نفعنه‌سعى ضررينى دفع ياخود اكا خير دعا ايدر اول
شفاعت ايچون اكا ثواب بهره‌سى واردر كيمكه بركيمسه‌نك ضررينه سعى وياخود اكا بددعا ايدر وبالدن اكا حصه وار
درالله عظيم الشان هرشيئه مقتدر وحافظ وشاهددر (واذاحييتم بتحية فحيوا باحسن منها اوردوها
ان الله كان على كل شئ حسيبا) قچان برمسلم سزه سلام ويرسه سز اكا انك سلامندن
احسن وجهله يامثليله رد ايدك تحقيق الله عظيم الشان تحيه‌كزى محاسب ومكافاتكزه كفايت ايديجيدر ❁ ردسلامده احسن اولان
برى سكا ❁ السلام عليكم ❁ ديرسه‌سن ❁ وعليكم السلام ورحمة الله ❁ دى اكراول كيمسه سلامنده ❁ ورحمة الله ❁ دخى
ديرسه ❁ وبركاته ❁ يى زياده ايله اكراول كيمسه ❁ وبركاته ❁ يى دخى ديرسه سن دخى مثليله ردايله (الله لااله الاهو ليجمعنكم
الى يوم القيمة لاريب فيه ومن اصدق من الله حديثا) اندن غيرى معبودبالحق اولميوب انجق اول برالله حقيچونكه اول شك
وشبهه‌دن عارى اولان قيامت كوننده سزى قبرلريكزدن محشره جمع ايده‌جكدر الله تعاليدن غيرى قول ووعدنده اصدق كيمدر
(فمالكم فى المنافقين فئتين والله اركسهم بما كسبوا اتريدون ان تهدوا من اضل الله ومن يضلل الله فلن تجدله سبيلا) سزه‌نه
اولديكه منافقلر خصوصنده ايكى فرقه اولوب كفرلرينه اتفاق ايتمزسكز الله تعالى انلرى كسب ايتدكلرى عمللريله كفره رد
ايلدى الله تعالينك ضلالتده براقديغى كيمسه‌يى سزهدايته كتورمكمى مراد ايدرسز حق جل وعلا اول كيمسه‌يى كه ضلالته
براغورسن اول كيمسه ايچون طريق هدايتى بوله‌مزسين ❁ بوآيت كريمه‌نك نزولنه سبب اولان منافقين حقنده مفسرين
اختلاف ايتمشلردركه مكه‌دن هجرتده اثناى طريقده نادم اولوب كيرودوندكلرنده بزينه اسلام اوزره‌يزديو مدينه‌يه خبر
كوندرديلر ياخود مدينه‌يه هجرتدنصكره بعضيلرى مدينه‌نك هواسى مزاجلرينه مخالف كلدى بهانه‌سيله باديه‌ده اقامته
پيغمبرعليه السلامدن اجازت آلوب مدينه‌دن چيقدقلرنده مكه مشركلرينه مختلط اولديلر نه ايسه بونلرك اسلام وكفرلرى
بابنده صحابه‌نك اختلافى واقع اولمشيدى (ودوالوتكفرون كما كفروا فتكونون سواء فلاتتخذوا منهم اولياء حتى يهاجروا
فى سبيل الله فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حيث وجدتموهم ولاتتخذوا منهم وليا ولانصيرا) انلركندولرى كبى سزلرك
دخى كافراولوب انلرله برابر اولمكزى استرلر امدى انلرله بلاغرض فى سبيل الله هجرت ايتمينجه انلردن دوست اخذ ايتميك اكر
توحيد وهجرتدن اعراض ايدرلرسه انلرى حل وحرمده نه محلده بولورسكز اسيروقتل ايدك وانلردن دوست ومددكار
اخذ ايتميك (الاالذين يصلون الى قوم بينكم وبينهم ميثاق اوجاؤكم حصرت صدورهم ان يقاتلوكم اويقاتلوا قومهم ولوشاء
الله لسلطهم عليكم فلقاتلوكم فان اعتزلوكم فلم يقاتلوكم والقوا اليكم السلم فما جعل الله لكم عليهم سبيلا) الاشول كيمسه‌لرى اسير
وقتل ايتميك كه انلربرقومه واصل وملتجى اولديلركه اول قومله سزك بينكزده انلره دخيل اولنلره تعرض اولنماق اوزره
عهدوميثاق اولنمشيدى ❁ اول معاهد قوم خزاعه يابنى بكريابنى اسلم اوله ❁ واول كيمسه‌لرى دخى اسيروقتل ايتميك كه انلرك
روئلرى سزكله وقوملريله مقاتله‌يى كريه كوروب سزه كلوب سزكله وقريشله مقاتله‌يه قارشميوب بيطرف طورمغى معاهده
ايتمشيدى ❁ انلربنومدلجدر ❁ اكرالله تعالى مراد ايديدى انلرى سزك اوزريكزه مسلط ايدوب سزكله مقاتله ايدرلردى
اكرانلر سزكله مقاتله‌دن اوزاق طوررلرسه انلرله مقاتله ايتميك وسزك طرفكزه انقياد ومسالمه القا ايدرلرسه انلرى قتل
ايتمكه الله عظيم الشان سزك ايچون اذن وراه ويرمدى (ستجدون اخرين يريدون ان يأمنوكم ويأمنوا قومهم كلما ردوا
الى الفتنة أركسوا فيها فان لم يعتزلوكم ويلقوا اليكم السلم ويكفوا ايديهم فخذوهم واقتلوهم حيث ثقفتموهم وأولئكم جعلنا

لكم عليهم سلطاناً مبيناً) سز بر قوم آخر دخی بولورسكز ❁ كه انلر بنی اسد وغطفان اوله ❁ انلر سزه كلوب مسلمانز و قوملرينه
كتدكلرنده انلری استهزا ايتدك سزده نز ديرلر كه سزدن و قوملرندن امين اولمق مراد ايدرلر هربار كه فتنه وشركه دعوت
اولنسه لر اول طرفه رجوع ايدرلر اكر انلر سزه صلح وسلم القا ايده رك سز كله مقاتله دن مباعده وكف يد ايتمزلر سه نه محلده
راست كلوب ظفر بولورسكز اخذ وقتل ايدك وكفرلرنی انلرك اوزرينه قتل وسبيه سزكچون حجت واضحه قيلدق
(وما كان لمؤمن ان يقتل مؤمناً الا خطأ ومن قتل مؤمناً خطأ فتحرير رقبة مؤمنة ودية مسلمة الى اهله الا ان يصدقوا
فان كان من قوم عدو لكم وهو مؤمن فتحرير رقبة مؤمنة وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثاق فدية مسلمة الى
اهله وتحرير رقبة مؤمنة فمن لم يجد فصيام شهرين متتابعين توبة من الله وكان الله عليماً حكيما) بر مؤمن ايچون بر مؤمنی
ناحق يره قتل ايتمك جائز اولمدی مكر خطا ايله اوله كيمكه بر مؤمنی خطا ايله قتل ايده اول قاتل ايچون بر كوله يا جاريه آزاد
ايتمك واول مقتولك وارثلرينه بينلرنده تقسيم ايچون ديت كامله ويرمك لازمدر مكر كه اول ورثه اول ديتی قاتله تصدق
ايده لر اكر اول مقتول سزك دشمنلريكز ❁ كفره ❁ دن اولوب ايچلرنده ايمانه كلمش ايسه انكچون ينه بر قول ازادی لازم
اولوب ديت اقتضا ايتمز ❁ كه اول مقتول مؤمنك اقربا وورثه لری كافر اولمغله اكا وارث اولمازلر ❁ واكر اول خطا ايله مقتول
سزكله بينكزده عهد وميثاقده بولنان ❁ كفره ❁ دن اولورسه ينه اسلام بيننده اولديغی كبی قول ازادی وديت لازم
كلور واول كيمسه كه قول آزادينه قدرتی اولميوب وبولمز ايسه امدی اكا ايكی ماه بلا فاصله اوروج طوتمق واجب اولور
اشبو حكم سزه الله تعاليدن توبه در الله عظيم الشان قاتل ومقتولك حالنه عليم وديت وكفارت بابنده حكيم اولدی ❁ بو آيت
كريمه نك سبب نزولنی مفسرين بو وجهله بيان ايتمشلردر كه عياش بن ابی ربيعه مكه ده پيغمبر عليه السلامه ملاقاته اسلامه
كلوب واقرباسندن خوفله مدينه يه فرار ايتمشيدی انك اناسی زياده جزع وفزعده اولوب اوغللری حارث وابو جهل كه
عياشك انا بر قرنداشلری ايدی اول اوغللرينه سز عياشی بكا كتورمينجه نه يير ونه ايچر ونه كولكه يه كيررم ديو ترجه
انداخته ايتمكله انلر دخی حارث بن زيدی برابر آلوب اوچی مدينه يه عزيمت ودخول ايله عياشی بولوب انالرينك حالنی
افاده ودينه قطعا مداخله اولنميوب هر وجهله راحتنی التزام ويمين ايله ايناندروب معامكه يه عازم اولديلر همان يوله كيردكلرنده
محكم باغليوب ضرب ايده رك اناسنه كتورديلر اناسی انی كونشه باغليوب ايمان كتورديكك ديندن دونمينجه صاليويرم ديو
براقدی ناچار مرادلرينه موافقتله خلاص بولدی بعده بر كون حارث بن زيد عياشله صحبت ايدركن ای عياش سنك ايمان
ايتديكك محمد دينی حق ايسه نيچون حق دينی ترك ايتدك اكر باطل ايسه نيچون باطل دينه كيرمش ايدك ديدكده عياش
غضبلنوب والله سنی نه محلده تنها بولورسم قتل ايده رم ديدی بعده عياش اسلامه كلوب مدينه يه هجرت ايتدی وصكره
حارث دخی مسلمان اولوب مدينه يه كلدی اما عياش حارثك اسلامه كلديكنی كورمدی وبيلمزايدی بر وقت حارث مسجد
قبا زدنده تنها كيدركن عياش راست كلوب يمينی موجبنجه حارثی قتل ايلدی صحابه ندا ايتدك بر مسلمانی قتل ايلدك ديو عياشه
ملامت ايتدكلرنده نادم اولوب حضور نبويده يمينی وحارثك اسلامه كلديكندن بيخبر ايدوكنی تقرير واعتذار ايتمكله بو آيت
كريمه نازل اولدی (ومن يقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فيها وغضب الله عليه ولعنه واعد له عذابا عظيما) بر كيمسه كه
قصدا بر مؤمنی قتل ايدر انك جزاسی دائم اوله رق جهنمدر الله عظيم الشان اكا غضب ولعنت وانكچون عذاب عظيم آماده ايدر
❁ بو آيت كريمه نك سبب نزولنی مفسرين بويله نقل ايدرلر كه مقيس بن حبابه قرنداشی هشامی بنو النجارده مقتول بولوب
پيغمبر عليه السلامه انی بيان ايتدكده پيغمبر عليه السلام بنی فهردن زهير ايله انی بنی نجاره كوندرديكه اكر قاتلنی بيلورلرسه
بونلره تسليم ايتسونلر قصاص اولنسون اكر قاتلی معلوم دكلسه ديتنی ويرسونلر بيوردی فی الواقع معلوملری اولمامغله يوز
دوه ديتنی ويروب مقيس ايله زهيری اعاده ايلديلر مدينه يه كلوركن يولده مقيس وشيطان ايله كويا قصاص ديو زهيری قتله
مكه يه عودت ايدوب مرتد اولدی كه نزولی مقيس حقنده اوله (يا ايها الذين آمنوا اذا ضربتم فی سبيل الله فتبينوا ولا تقولوا

لمن القی اليكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحيوة الدنيا فعند الله مغانم كثيرة كذلك كنتم من قبل فمن الله عليكم فتبينوا ان الله
كان بما تعملون خبيرا) ای مؤمنلر قچان سز فی سبيل الله جهاد ايچون سفر ايتسكز مؤمنی كافردن تمييز وبيان خصوصنده
دقتله تفحص ايدك وسزه مسلمان قاعده سنجه سلام ويره نه بو مؤمن دكلدر ديمه يك كه انكله دنيانك متاع وغنيمتنی طلب ايده سز
الله تعالی عندنده غنيمت كثيره واردر كه سزی مال ايچون مسلمان قتلندن بی نياز ايدر سز دخی بوندن مقدم اوائل اسلامكزده
كلمهٔ شهادت اعلانيله مال وخونيكزی محافظه ايتمشيديكز بعده حق تعالی سزه دينده استقامت وثباتی من واحسان ايلدی امدی
سز دخی انلرك كلمهٔ شهادتی اتيانلری مال وجان خوفندن ظنيله بلا تبيين قتللرينه عجله ايتميك تحقيق الله عظيم الشان ايشلديكز
شيئه خبيردر ❁ مرويدر كه بو آيت كريمه فدك اهاليسندن مرداس بن نهيك حقنده نازل اولمشدر كه رسول الله صلی الله
عليه وسلم اول قومه غزا ايچون سريه كوندرمشيدی وبو مرداس انلرك ايچنده يالكز مسلمان ايدی اهاليسی سريه دن خبردار
اولوب فرار ايتملريله مرداس مال ومتاع وغنميله بر طاغه متحصن طوردی مسلمانلر تكبيرله كلدكلرنده اول دخی تكبير وشهادت
كلمه سی كتوره رك طاغدن ايندكده اسامة بن زيد فی الحال انك باشنی قطع واموالنی غارت ايلدی بو خبر پيغمبر عليه السلامه
ايرشدكده متألم اولوب اسامه يه اللهك وحدانيتنه معترف وكلمهٔ شهادت كتورن آدميی قتل ايدرسين ديو عقاب ايتدكده
اسامه انك اتيان شهادتی قليچ خوفندن ايدی ديمكله سن انك قلبنی يارمدككه سلاح قورقوسندنمی دكلمی بيلدك ديو قول
آزادينی امر بيوردی (لا يستوی القاعدون من المؤمنين غير اولی الضرر والمجاهدون فی سبيل الله باموالهم وانفسهم فضل الله
المجاهدين باموالهم وانفسهم علی القاعدين درجة وكلا وعد الله الحسنی وفضل الله المجاهدين علی القاعدين اجرا عظيما)
مؤمنلردن ضرورت وعذر صاحبی اولميوب غزادن بطالتله قاعدلر فی سبيل الله مال ونفسلريله جهاد ايدنلرله برابر اولمزلر
مال ونفسلريله جهاد ايدنلره عذر ايله قاعدلر اوزرينه الله تعالی بر درجه فضيلت احسان ايلدی حق جل وعلا مجاهد
ومعذور قاعدك كليسنه ايمانلری سببيله جنت وعد ايلدی الله عظيم الشان مجاهدينی عذرسز قاعدلر اوزره اجر عظيمله
تفضيل ايتدی (درجات منه ومغفرة ورحمة وكان الله غفورا رحيما) مجاهدلر ايچون الله تعاليدن بلند درجه لر ومغفرت
ورحمت واردر والله عظيم الشان انلرك كچن كناهلرينی مغفرت وانلره ازدياد مكافاتله مرحمت ايديجيدر (ان الذين توفيهم
الملئكة ظالمی انفسهم قالوا فيم كنتم قالوا كنا مستضعفين فی الارض قالوا الم تكن ارض الله واسعة فتهاجروا فيها فاولئك مأواهم جهنم
وساءت مصيرا) اهل مكه دن شونلر كه هجرت واجب اولديغنده هجرت ايتميوب اولوجهله دار شركده مقيما نفسلرينه ظلم ايتدكلری
حالده عونهٔ ملك الموت روحلرينی قبض ايتدكده توبيخ يوزندن انلره ملائكه سز مؤمنلردنمی يا مشركلردنمی ايديكز ديديلر
انلر اول ملائكه يه بز ارض مكه ده ضعيفلردن ايدك ديديلر ملائكه انلری تكذيب ايدوب الله تعالينك يرلری واسع دكلميديكه
مهاجرينك مدينه وحبشه يه هجرت ايتدكلری كبی سز دخی بر محله هجرت ايديديكز ديديلر امدی اول هجرتی ترك ايدنلرك
منزللری جهنمدر واول جهنم انلره نه قبيح مكان اولور (الا المستضعفين من الرجال والنساء والولدان لا يستطيعون حيلة
ولا يهتدون سبيلا) الا رجال ونسوان واطفالدن واقع حال ضعيف وعاجزلرك مأوالری جهنم دكلدر كه انلر هجرت ايچون
حيله يه ونفقه يه قادر دكللردر وكيده جك يوللری دخی بيلمزلر (فاولئك عسی الله ان يعفو عنهم وكان الله عفوا غفورا) امدی
اول ضعفانك هجرتنده خطر واضطرارلری سببيله الله تعالی شايد لطف وكرميله انلری عفو ايدر الله عظيم الشان انلری عفو
وكناهلرينی مغفرت ايديجيدر (ومن يهاجر فی سبيل الله يجد فی الارض مراغما كثيرا وسعة ومن يخرج من بيته مهاجرا
الی الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره علی الله وكان الله غفورا رحيما) اول كمسه كه فی سبيل الله هجرت ايده ير يوزنده
آرام ايده جك چوق مكانلر واظهار دين ايده جك محللر ووسعتلو رزقلر بولور وكيمكه الله تعالی ورسولنه اطاعتله بيتندن
چيقوب هجرت ايدركن اكا موت ايريشورسه تحقيق انك اجری عند الله ثابت اولور الله تعالی مغفرت ورحمت ايديجی
اولدی ❁ بو آيت كريمه نك نزولی جندع بن ضمره حقنده دركه اول ❁ الا المستضعفين ❁ آيتنی ايشتدكده بن استثنا اولنان

صنفدن دکلم زیرا بن حیله بولورم ومدینه یولنی بیلورم والله بن بوکیجه مکه ده یاتم اجلم کلورسه هجرت اوزره یولده بولنورم دیو اختیار ومریض اولمغله همان یاتدیغی سریری ایله اوغللرینه امر ایدوب ارکاب ومدینه یه متوجه اولدیلر تنعیم نام محله ایریشدکلرنده اثر موت ظهور ایتمکله صاغ النی صول الی اوزره وضع ایدوب الهی بو سنکچون وبو رسولك ایچون اولسون رسولك علیه السلامك بیعتی اوزره سکا بیعت ایده رم دیه رك جان تسلیم ایلدی (واذا ضربتم فی الارض فلیس علیکم جناح ان تقصروا من الصلوة ان خفتم ان یفتنکم الذین کفروا ان الکافرین کانوا لکم عدوا مبینا) قچان سز یریوزنده سفر ایدرسکز نمازی قصر ایتمکزده سزك اوزریکزه وبال یوقدر اکر کفار سزه نمازده ایکن قتال فتنه سیله تعرض ایده جکندن خوف ایدرسکز زیرا کافرلر سزکچون اشعاره عدودر (واذا کنت فیهم فاقمت لهم الصلوة فلتقم طائفة منهم معك ولیأخذوا اسلحتهم فاذ اسجدوا فلیکونوا من ورائکم ولتأت طائفة اخری لم یصلوا فلیصلوا معك ولیأخذوا حذرهم واسلحتهم ود الذین کفروا لو تغفلون عن اسلحتکم وامتعتکم فیمیلون علیکم میلة واحدة ولا جناح علیکم ان کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی ان تضعوا اسلحتکم وخذوا حذرکم ان الله اعد للکافرین عذابا مهینا) یا محمد قچن سن عسکرله مخوف دشمن مقابلنده اولوب نمازه قائم اولدیغك زمان عسکرینی ایکی بلوك ایله بریسی سنکله نمازده بریسی دشمن قارشوسنده طورسون وجمله سی سلاحلرینی اخذ ایتسونلر وسنکله نمازده اولوب بر رکعت قیلنلر نمازه منافی اعمالدن صاقنه رق دشمن قارشوسنه کیتسونلر مقدم دشمن قارشوسنده اولوب نماز قیلمیانلر کلوب ایکنجی رکعتی سنکله قیلسونلر وتشهدی سنکله اوقسونلر سن سلام ویروب انلر سلام ویرمدن دشمن قارشوسنه کتسونلر وحذر آلتلرینی وسلاحلرینی السونلر اندن اولکی رکعتی امامله قیلوب دشمن قارشوسنه کیدنلر کلوب ایکنجی رکعتی دخی قیلوب تشهد وسلامله اتمام ایتسونلر ومقابلهٔ عدویه کتسونلر بعده ایکنجی رکعتی امامله قیلانلر کلوب سبقت ایدن بر رکعتی دخی تشهد وسلامله اتمام ایتسونلر سز سلاح ومتاعلریکزدن غافل ایکن سزه هجومی وبر کره حمله ایتمکه میل وآرزو ایدرلر اکر یغموردن متأذی یاخود مریض اولورسکز عدودن اتقا ایچون آلات حذرکزی اخذله سلاحکز حمل ثقیل ایسه انی وضعده سزه وبال یوقدر تحقیق الله تعالی کفار ایچون عذاب مهین آماده ایلدی ❀ وقتا که مشرکلر عسکر اسلامی اویله نمازینی جماعت واحده ایله قیلار کوردیلر بعد الاتمام حیفا بونلرك اوزرینه نماز قیلارکن هجومده غفلت ایتدك دیو تأسف ایدوب بو فرصتی فوت ایتدکسه بوندنصکره بونلرك ایکندی نمازی واردر که آبا وابنالرندن انلره قیمتلودر دیوا کا شروعلرنده اتفاقله هجومه نیت ایتدیلر بناءعلیه اویله ایله ایکندی بیننده بوصلوة خوف آیتی نازل اولدی (فاذا قضیتم الصلوة فاذکروا الله قیاما وقعودا وعلی جنوبکم فاذا اطمأننتم فاقیموا الصلوة ان الصلوة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا) قچان صلوة خوفی ادا ایدوب فارغ اولورسکز دشمنه قیاما قلیج اوررکن وقعودا اوق آتارکن ویانکز اوزره مجروح یاتورکن یعنی علی الدوام الله تعالی یی ذکر ایدك نه زمانکه خوف دشمندن اطمینان کلورسه نمازی تعدیل ارکان وحفظ شرایطیله ادا ایدك تحقیق صلوة مؤمنلر اوزرینه اوقاتله محدود فرض اولدی (ولا تهنوا فی ابتغاء القوم ان تکونوا تألمون فانهم یألمون کما تألمون وترجون من الله مالا یرجون وکان الله علیما حکیما) کفاری طلبده ضعیف اولمیك اکر سز مجروح ومتألم سه کز انلر دخی سزك کبی مجروح ومتألم درلر حالبوکه سزده ثواب آخرتده امیدوار انلرده اخرت امیدی یوقدر الله عظیم الشان اعمالکزه علیم وامر ونهینده حکیمدر ❀ وقتا که ابو سفیان احددن رجعت ایتدکده انلرك اردنجه کوندریلان مسلمین الم جراحتدن تشکی ایتملریله بو آیت کریمه نازل اولدی (انا انزلنا الیك الکتاب بالحق لتحکم بین الناس بما اریك الله ولا تکن للخائنین خصیما واستغفر الله ان الله کان غفورا رحیما) تحقیق بز سکا قرآنی حق وحکم عدله انزال ایتدککه حق تعالینك سکا تعریف والهام ایتدکیله ناس بیننده حکم ایتمك ایچون وخائنلر ایچون جدال ایتمه وحق تعالیدن مغفرت طلب ایله تحقیق الله عظیم الشان طالبنه مغفرت ومرحمت ایدیجیدر ❀ بو آیت کریمه نك سبب نزولی اولدرکه بنو ظفردن طعمه بن ابیرق

قوکشوسی قتادة بن نعماندن بر دقیق جوالنده بر زره سرقه ایلدی اول جوالك دلوکی اولمغله کوتوررکن یولده دوکیلوردی انی زید بن سمین یهودی یه امانت براقدی فرادسی قتاده طعمه دن استدکده طعمه آلمدیغنه بیلمدیکنه یمین ایتمکله انی ترکله دقیقك ایزینی سوره رك زید یهودینك خانه سنده قرار بولدی وزرهی اندن اخذ ایتدکلرنده بکا بونی طعمه ویردی دیدی وانکچون یهوددن بر جماعت شهادت ایتدیلر طعمه نك قومی اولان بنو ظفر پیغمبر علیه السلامه واروب طعمه ایچون تبریه طلب ایدوب اکر ایتمزسك بز مفتضح وهلاك اولورز دیدیلر بناءعلیه پیغمبر علیه السلام مساعده صورتنی کوسترمکله بو آیت کریمه نازل اولدی (ولا تجادل عن الذین یختانون انفسهم ان الله لا یحب من کان خوانا اثیما) سارق ونفسلرینه خائن کیمسه لردن طرف جدال ایتمه تحقیق الله عظیم الشان زیاده خائنلری واکا مصر اولنلری سومز (یستخفون من الناس ولا یستخفون من الله وهو معهم اذ یبیتون مالا یرضی من القول وکان الله بما یعملون محیطا) ناسدن حیا ایدوب خیانتی ستر ایدرلر والله والله تعالیدن حیا ایتمزلر که الله تعالی انلرك قلبلرنده اولان اسراری بیلور زیرا انلر الله تعالی راضی اولمدیغی قولی کیجه تدبیر ایدرلر ❀ بنی ظفرك قول ومشاوره سیدر که طعمه مسلمان اولمغله پیغمبر علیه السلام انك یمیننه اینانوب یهودی کافر اولمغله اکا التفات ایتمز دیمشلردی ❀ الله عظیم الشان انلرك اعمالنه محیط اولدی (هاانتم هؤلاء جادلتم عنهم فی الحیوة الدنیا فمن یجادل الله عنهم یوم القیمة ام من یکون علیهم وکیلا) ای قوم بنی ظفر سز شونلر سز که حیت جاهلیتله حیوة دنیاده خائنلر ایچون جدال وخصومت ایدرسکز یوم قیامتده انلره عذاب اولنورکن انلر ایچون الله تعالی یه جدال وخصومت ایدر کیمدر یا انلری عذاب اللهدن حمایت ایدر کیمدر (ومن یعمل سوءا او یظلم نفسه ثم یستغفر الله یجد الله غفورا رحیما) وال کیمسه که سائره تعدی ایدر بر عمل قبیح ایشلیه یاخود اول قباحتله نفسنه ظلم ایلیه وصکره الله تعالیدن مغفرت طلب ایلیه الله تعالی یی ذنوبنه غفور واکا فضلله رحیم بولور (ومن یکسب اثما فانما یکسبه علی نفسه وکان الله علیما حکیما) بر کیمسه بر کناهی ایشلرسه انك کسبی انجق کند ونفسی اوزرینه در الله عظیم الشان انك کسبنه علیم ومجازاتنده حکیم اولدی (ومن یکسب خطیئة او اثما ثم یرم به بریئا فقد احتمل بهتانا واثما مبینا) بر کیمسه خطاء ویاصغیره یاخود عمدا ویا کبیره کناه ایشلسه صکره اول کناهدن بری اولان کیمسه یه اسناد ایلسه ❀ طعمه نك زیده اسنادی کبی ❀ تحقیق اول قباحتسز کیمسه یه افترا سیچون آشکاره کناه وعظیم بهتان یوکلندی (ولولا فضل الله علیك ورحمته لهمت طائفة منهم ان یضلوك ومایضلون الا انفسهم ومایضرونك من شیء وانزل الله علیك الکتاب والحکمة وعلمك مالم تکن تعلم وکان فضل الله علیك عظیما) اکر الله تعالینك سکا بوتله فضل ورحمتی اولمیدی بنو ظفردن بر طائفه سنی طوغری حکمدن تحویله قصد ایتدیلردی انلر انجق نفسلرینی اضلال ایدرلر وسکا بر شیء ضرر ایتمزلر والله تعالی سکا قرآنی وانك احکامنی انزال ایتدی وخفیات اموردن سکا بیلمدکلریکی تعیم ایلدی الله عظیم الشانك سکا بوت وتعلیم ایله عظیم فضل ورحمتی اولدی (لاخیر فی کثیر من نجویهم الا من امر بصدقة او معروف او اصلاح بین الناس ومن یفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف نؤتیه اجرا عظیما) انلرك چوق کیزلو مشاوره لرنده خیر یوقدر مکر بر کیمسه صدقه ایله یا شرعده مستحسن ومعروف احسانله یاخود ناس بیننده اولان عداوتی دفع واصلاحله امر ایده کیمکه بو مذکوری الله تعالینك رضاسنی طلبله ایشلرسه بز اکا آخرتده اجر عظیم ویررز (ومن یشاقق الرسول من بعد ما تبین له الهدی ویتبع غیر سبیل المؤمنین نوله ماتولی ونصله جهنم وساءت مصیرا) بر کیمسه که انکچون طوغری یول ظاهر اولدقدنصکره پیغمبر علیه السلامه مخالفت واعتقاد وعملده مؤمنلر طریقندن غیریه تبعیت ایدرسه آخرتده بز انی دوست اولدیغی کفر وارتداده اصرارلرز وجهنمه ایصال ایده رز اول جهنم نه قبیح قرارکاه اولدی ❀ بو آیت کریمه طعمه بن ابیرق حقنده نازل اولمشدر که طعمه نك اوزرینه سرقه ظاهر اولوب قطع ید اقتضا ایتدکده مرتد اولوب مکه یه فرار وانده بنی سلیمدن حجاج بن علاط نام کیمسه نك خانه سنه نزول ایلدی کیجه انك بیتنی دلرکن اوزرینه بر طاش دوشوب التنده قالدی صباح انی اخراجله قتلنی مراد ایتدیلر بعضیلر غریبدر قتل اولنمیوب نفی اولنمسی

رجا ایتملریله مکه‌دن سوردیلر وقضاعه تجارتله شامه عازم اولوب یولده تجارك بعض متاعلرینی سرقه ایتمکله انی اخذ
وطاشلیه‌رق قتل ایتدیلرکه اول طاشلر اکابر اولدی ﴿ان الله لایغفر ان یشرك به ویغفر مادون ذلك لمن یشاء ومن یشرك
بالله فقدضل ضلالا بعیدا﴾ تحقیق الله تعالی کندویه شریك کتورنلری مغفرت ایتمزوشرکدن ماعدا استدیکی کیمسه‌نك
ذنوبنی مغفرت ایدر برکیمسه‌که الله تعالی‌یه اشراك ایدر تحقیق طریق حقدن بعید ضلالتده‌در ❁ بو آیت کریمه‌نك
سبب نزولی بووجهله مرویدرکه اعرابدن بر پیر پیغمبرمز علیه السلامه کلوب یارسول الله بن کناهده مستغرق
بر پیرم لکن الله تعالی‌یی بیلوب ایمان کتوردیکمدنبرو اکا شریك کتورمدم واندن غیری کیمسه‌یی دوست اتخاذ ایتمدم وجرأت
وبی ادبلکله معصیت ایشلمدم وطرفة العین خدادن فرار وخلاص تصورینی ایتمدم وکناهلریمه نادم وتائب اولدیغم حالده
حضورینه کلدم بنم حالم عندالله نیجه اولور دیدکده بو آیتله اکا مژده جواب بیورلدی (ان یدعون من دونه الا اناثا
وان یدعون الا شیطانا مریدا لعنه الله وقال لاتخذن من عبادك نصیبا مفروضا) اهل مکه‌نك الله تعالیدن غیری‌یه
عبادتلری انجق دیشی بتلره‌در ❁ غالبا زعملرنجه ملائکه‌یه تشبیه وملائکه‌یی دخی حاشا بنات الله دیملریدر ❁ وانلرك
اول اصنامه طاپمه‌لری دخی انجق اول متمرد ابلیسه عبادت ایتمکدر اول ابلیسی الله تعالی رحمتندن طرد ایلدی
وشیطان یارب سنك قوللرکدن مقرر ومعلوم نصیب اخذ ایده‌یم دیدی ❁ دینلدیکه عبادك هر بیکده بری الله تعالینك
وطقوزیوز طقسان طقوزی شیطانکدر (ولاضلنهم ولامنینهم ولامرنهم فلیبتکن اذان الانعام ولامرنهم فلیغیرن
خلق الله ومن یتخذ الشیطان ولیا من دون الله فقد خسر خسرانا مبینا) وانلری طریق حقدن اضلال ایده‌یم وانلره
ارزو وتمنیلری اولان طول حیات وانکار بعث ونشری القا ایده‌یم وانلره دوه وحیوانلرینك قولقلرینی شق وقطع
ایتمك امر ایده‌یم ❁ بونك تفصیلی سورهٔ مائده‌ده کله‌جکدر ❁ وانلره الله تعالینك خلق ایتدیکنی تغییر ایله امر ایده‌یم
ایکنه ایله وجودینه نشان دوکمك وخایه کسمك ولواطه وسحق کبی ❁ کیمکه شیطانی دوست اتخاذیله انك امرینه
اطاعت ایدر تحقیق زیان ظاهر ایله خسرانده‌در (یعدهم ویمنیهم وما یعدهم الشیطان الا غرورا اولئك مأویهم
جهنم ولا یجدون عنها محیصا) شیطان انلره ❁ طول حیات ونیل دنیا ایله ❁ وعد ایدر وانلره ❁ بعث وجنت
ونار یوقدر دیو ❁ امنیت ویرر شیطانك انلره وعدی انجق غروردرکه انلرك ضرریله کندونك نفعنی اظهار ایدر اول
تبعهٔ شیطانك مقری آخرتده جهنمدر انلر اول جهنمدن عدول وکریزکاه بولمازلر (والذین آمنوا وعملوا الصالحات
سندخلهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ابدا وعد الله حقا ومن اصدق من الله قیلا) شونلرکه مؤمن
اولوب عمل صالح ایشلدیلر بز انلری اشجاری التندن نهرلر جاری جنتلره ادخال ایده‌رزکه انلر انده ابدا دائم
وباقیلردر الله تعالی انی وعد حقله وعد ایلمشدر کیمدرکه قولنده الله تعالیدن اصدق اوله ﴿لیس بامانیکم ولا امانی اهل الکتاب
من یعمل سوء یجز به ولا یجد له من دون الله ولیا ولا نصیرا) ای مسلمانلر الله تعالینك بووعد ایلدیکی ثوابه نه سزك
آرزوی باطلکزله ونه اهل کتابك اهواء فاسده‌سیله اولور بلکه اکا ایمان واعمال صالحه ایله نائل اولنور کیمکه بر فعل
قبیح ایشلیه انکله مجازات اولنور اول کیمسه ایچون الله تعالیدن غیری عذاب دفعنده ولی ونصیر بولنماز ❁ روایت
اولنورکه مسلمان واهل کتابدن بعض کیمسه‌لر بر مجلسده بولنوب یهود ونصاری بزم پیغمبرمز سزك پیغمبریکزدن
وکتابمز سزك کتابکزدن مقدمدر وجنته بزلردن غیری‌یی کیرمز دیو مفاخرت ایلدیلر مسلمانلر دخی جوابلرنده بزم
پیغمبریمز خاتم الانبیا وکتابمز سزك کتابکزی ناسخدر جنته سزدن الیق بزز دیملریله ❁ لیس بالامانی ❁ ایله رد اولندیلر
و ❁ من یعمل سوء ❁ کلام شریفنی صحابه ایشتدکده متألم اولدیلر حضرت ابوبکر رضی الله عنه یارسول الله سوء عملدن خالی
کیمسه یوقدرکه اول جزادن خلاص اوله دیدی خواجهٔ عالم صلی الله علیه وسلم سکا دنیاده واقع اولان حزن ومرض وبلا
اول سوء عمله مجازات اولور بیوردی (ومن یعمل من الصالحات من ذکر او انثی وهو مؤمن فاولئك یدخلون الجنة ولا

یظلمون نقیرا) ارکك ودیشیدن کیمکه مؤمن اولدیغی حالده عمل صالحدن بعضیسنی ایشلسه اول کیمسه‌لر جنته کیررلر انلر
خرما چکردکنك ییوی قدر ظلم اولنمازلر ﴿ومن احسن دینا ممن اسلم وجهه لله وهو محسن واتبع ملة ابرهیم حنیفا واتخذ الله
ابرهیم خلیلا) شول کیمسه‌که افعال سیئه‌دن مجتنب واعمال صالحه‌یه مواظب اولدیغی حالده نفسنی خالص وامرینی الله تعالی‌یه
تفویض ایده‌دین جهتیله اول کیمسه‌دن احسن کیمدر ودخی دین اسلامه موافق دین ابراهیمه تبعیت ایده الله تعالی ابراهیم علیه
السلامی انتخاب ایدوب بردوستك بردوستی یانده‌کی کرامته مشابه کرامتله تخصیص ایلدی ❁ مرویدرکه ابراهیم علیه
السلامك وقتنده برسنه قحط ظهور ایدوب ناس عادتلری اوزره اکا کلوب طعام ایدرلردی انبارده ذخیره‌سی قالمامغله
مصرده بردوستی وار ایدی غلمانیله اکا برقاچ دوه کوندردیکه برمقدار ذخیره کوندره مصره واردقلرنده دوستی انلره
الابزم ولایتمزده قحط وارا کر کندو ایچون اولسه برچاره بولنوردی انك کرم وسماحتنه وافی ذخیره‌یه قدرتمز یوقدر
جوابیله آدملری ارجاع اولندی شهره یقین کلدکلرنده فقرا انلرك تهی رجوعلرینی کوروب منکسر ومکدر اولمسونلر
ایچون چواللرینی قوم ایله طولدیروب خانه‌سنه کتوردیلر ابراهیم علیه السلام بوحالدن مغموم اولوب مسجده کتدی
وزوجه‌سی ساره رضی الله عنها اویقوده اولمغله قالقوب چواللری مملو کوردکده سرور ایله برینك اغزینی اچدیکه پاك وبیاض
دقیق همان خمیر ونان یاپوب عیال واطفال فقرایه ویردی ابراهیم علیه السلام مسجددن کلدکده نان قوقوسنی طویوب بو
نره‌دن دیو سؤالنده مصرده‌کی دوستکك کوندردیکی دقیقدن دیدیلر ابراهیم علیه السلام بوبنم دوستم الله تعالی طرفندندر
دیمکله بوجهتله حق جل وعلی انی دوست اتخاذ ایلدی (ولله مافی السموات ومافی الارض وکان الله بکل شیء محیطا) سموات
وارضده اولان جمیع اشیانك خلقی وملکی الله تعالی‌یه مختصدر الله عظیم الشانك علم وقدرتی هر شیئه محیط اولدی
(ویستفتونك فی النساء قل الله یفتیکم فیهن ومایتلی علیکم فی الکتاب فی یتامی النساء اللاتی لاتؤتونهن ما کتب لهن وترغبون
ان تنکحوهن والمستضعفین من الولدان وان تقوموا للیتامی بالقسط وماتفعلوا من خیر فان الله کان به علیما) نسوانك
میراثی امرنده سندن استفتا ایدرلر ❁ که ام کحه‌نك قزلری وبابالرندن میراثلری حقنده‌درکه قصه‌سی اشبو سوره اولنده
کچدی ❁ سن دیکه جاهلیتده اولدیغی کبی اول یتیمه نسالره میراثدن لازم کلانی ویرمزسز ومال وجماللری ایچون نکاحنه
رغبت ایدرسزکه مالنی اکل ایده‌سز وولداندن صغارك دخی میراثدن حقنی ویرمزسز الله عظیم الشانك اول نسا حقنده
اولان حکمی وقرآنده تلاوت اولنان سزه بیان ایدرکه یتامانك مهر ومیراثلرینی اداده عدله قیام ایده‌سز سزك خیردن
ایشلدیککز شیئه الله عظیم الشان علیم اولدی (وان امرأة خافت من بعلها نشوزا او اعراضا فلاجناح علیهما ان یصلحا بینهما
صلحاً والصلح خیر واحضرت الانفس الشح وان تحسنوا وتتقوا فان الله کان بما تعملون خیرا) اکر بر زوجه کندو
زوجندن اذا وجفا یاخود ترك صحبت ومجالست ایله اعراضنی فهم ایلسه انلر بینلرنده مصالحه ایلملرنده وبال یوقدر ❁ یعنی
زوجه نکاحندن برمقدارینی یاخود نوبت فراشندن بعضنی دیکر زوجه‌سنه بخش ایتمك کبی وزوجنك دخی خدمت
قدیمه‌سنه رعایتله کلی جدا ایتمامك کبی ادالرله مصالحه‌در ❁ وصلح خصومت ومفارقه‌دن خیرلودر نفوسك جبلیتنده
بخل مرکوزدر زیرا زوجنك هر بری دیکره مسامحه‌یه بخل ایتمك یعنی قیصقانمق امر طبیعیدر اکر سز کوزل کچنوب وبر
بریکزه جفا وایذادن پرهیز ایدرسکز تحقیق الله عظیم الشان سزك مودت وخصومتکز اعمالندن خبردار اولدی ❁
مرویدرکه ام المؤمنین سوده بنت زمعه مرأهٔ کبیره اولمغله پیغمبر علیه السلام انك مفارقتنی مراد ایتدکده سوده بنم مرادم
یوم قیامتده سنك ازواجکله حشر اولمقدر نوبتمی عایشه‌یه ویردم بنی تطلیق ایتمه دیدی بووجهله صلح اولندی ﴿ولن
تستطیعوا ان تعدلوا بین النساء ولو حرصتم فلاتمیلوا کل المیل فتذروها کالمعلقة وان تصلحوا وتتقوا فان الله کان غفورا
رحیما﴾ زوجه‌لریکز بیننده عدالت ایتمکه هرنقدر سعی وحرص ایدرسکزده میل قلبله اولسون برابر کورمکه قادر
اوله‌مازسکز امدی انلردن محبتکز اولانه فعلا کلی میل ایتمیوب ومحبتکز اولمیانی زوجیت معامله‌سز وطلاقسز ترك ایتمیه

سزنوبت ونفقه‌ده یکسان طوتوب هواکزه تابع اولمیه سزا کر بوزوجه خصوصنده ایتدیکز فساددن اصلاح وبوندنصکره فه‌لامیل وجوردن اتقا ایدرسکز تحقیق الله عظیم الشان کچن خطالریکزی مغفرت وحالکزه مرحمت ایدیجیدر (وان یتفرقا یغن الله کلا من سعته وکان الله واسعا حکیما) اکر اول زوج وزوجه بربرلرندن مفارقت ایتسه‌لر الله تعالی هر برینی قدرت واسعه‌سیله مبادله وسائرله اغنا ایدر تحقیق الله عظیم الشان فضل ورحمتده واسع وامر ونهیده حکیم اولدی (ولله مافی السموات ومافی الارض ولقد وصینا الذین اوتوا الکتاب من قبلکم وایاکم ان اتقوا الله وان تکفروا فان لله مافی السموات ومافی الارض وکان الله غنیا حمیدا) سموات وارضده اولان اشیانک جمله‌سی الله تعالینکدر تحقیق سزدن مقدم کتاب ویرلنلره وسزه امر ایتدککه الله تعالیدن قورقوب شرك وکفردن صاقنه‌سز اکر کافر اولورسکز کوکلرده ویرلرده اولا مخلوقات الله تعالینکدر سزك شرك وکفرکزله اکا ضرر کلمز وایمان وطاعتکزله دخی منتفع اولماز الله عظیم الشان خلقدن وعبادتلرندن غنی وذاتنده حمید اولدی (ولله مافی السموات ومافی الارض وکفی بالله وکیلا) سموات وارض ومافیهما الله تعالینك خلق وملکیدر وانلرده اولان مخلوقاتنك امورینه وکالته الله عظیم الشان کافی اولدی (ان یشأ یذهبکم ایها الناس ویأت باخرین وکان الله علی ذلك قدیرا) ای ناس اکر الله تعالی مراد ایدرسه سزی کیده‌رر وآخر قوم کتوررالله عظیم الشان بو اعدام وایجاده قادردر (من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا والاخرة وکان الله سمیعا بصیرا) برکیمسه‌که آخرته شایان عملی ایشلیوب اندن یالکز دنیا فائده‌سنی مراد ایده ❁ مجاهد کبیکه جهادی یالکز غنیمت ایچون ایده ❁ دنیا وآخرتك ثوابی الله تعالی عندنده‌در ❁ تعجب که ثواب آخرتی استمیه ❁ الله عظیم الشان انلرك اقوالنی ایشیدیجی واعمال ونیتلرینی کوریجیدر (یا ایها الذین آمنوا کونوا قوامین بالقسط شهداء لله ولو علی انفسکم او الوالدین والاقربین ان یکن غنیا او فقیرا فالله اولی بهما فلا تتبعوا الهوی ان تعدلوا وان تلوا او تعرضوا فان الله کان بما تعملون خبیرا) ای مؤمنلر ادای شهادتی الله ایچون طوغری ایدر اولدیغکز حالده مراسم عدله قائم اولیجیلردن اولك اکرچه شهادت نفسکز یاخود والدینکز واقرباکز اوزرینه ایسه‌ده ❁ زیرا شهادت حقی بیاندر ❁ اکر له‌سنده وعلیه‌سنده شهادت ایتدیککز غنی وفقیر ایسه‌ده یعنی غنی‌یه احترام وفقیره مرحمت ایتمیوب حقی بیان ایده‌سز الله تعالی غنی وفقیرك حاللرینه عالم وحمایه‌لرینه اولیدر امدی هوای نفسه تابع اولمیك ❁ که حقدن عدول ایتمیه‌سز ❁ اکر شهادت حقدن لسانکزی تحریف ایدرسکز یاخود ادای شهادتدن اعراضله کتم ایدرسکز الله تعالی اعمالکزه خبیر ومجازاتکزه کافی اولدی (یا ایها الذین آمنوا آمنوا بالله ورسوله والکتاب الذی نزل علی رسوله والکتاب الذی انزل من قبل ومن یکفر بالله وملئکته وکتبه ورسله والیوم الاخر فقد ضل ضلالا بعیدا) ای مؤمنلر الله تعالی‌یه ورسولنه کوندردیکی قرآن کریمه وآندن مقدم انزال ایلدیکی کتب سماویه‌نك جمله‌سنه ایمان ایدك یعنی ایمانکزده ثابت اولك کیمکه الله تعالی‌یه وملکلرینه ومنزل کتابلرینه وپیغمبرلرینه ویوم آخرته یابونلردن برینه کافر اولسه تحقیق اول کیمسه هدایتدن بعید بر ضلالته دوشر (ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرا لم یکن الله لیغفر لهم ولا لیهدیهم سبیلا) شونلرکه یهوددن موسایه ایمان کتوردیلر صکره عجله عبادتله کافر اولدیلر بعده توبه ایله توریته ایمان ایتدیلر صکره عیسی علیه السلامه کافر اولدیلر بعده محمد علیه السلامه کافر اولوب کفرلرینی آرتردیلر مادامکه بونك اوزرینه مصر اوله‌لر الله تعالی انلری مغفرت ایدر دکلدر وانلری طریق حقه دخی هدایت ایدر دکلدر (بشر المنافقین بان لهم عذابا الیما) منافقلره خبر ویرکه انلر ایچون عذاب الیم واردر (الذین یتخذون الکافرین اولیاء من دون المؤمنین ایبتغون عندهم العزة فان العزة لله جمیعا) اول مشرکلرکه مؤمنلری دوست اتخاذ ایتمیوب کافرلری دوست واصدقا اتخاذ ایدرلر آیا انلر کفاردن مؤمنلر اوزرینه غلبه واعانه‌می طلب ایدرلر تحقیق جمیع عزت وغلبه الله عظیم الشانه مخصوصدر (وقد نزل علیکم فی الکتاب ان اذا سمعتم آیات الله یکفر بها ویستهزأ بها فلا تقعدوا معهم حتی یخوضوا فی حدیث غیره انکم اذا مثلهم ان الله جامع المنافقین والکافرین

جهنم جمیعا) تحقیق الله تعالی سزه قرآنده ❁ واذا رأیت الذین یخوضون آیتنی انزال وبیان ایتدیکه قچان الله تعالینك آیتلری تکفیر واستهزا اولندیغنی ایشتدیککز زمان انلرله اوتورمیك تا که استهزا کلامنی ترك ایدوب آخر کلامه شروع ایدنجیه‌دك تحقیق سز انلرك بو کفر واستهزالرینی ایشیدوب رضا صورتنده انلرله مجالسه ایدرسکز سزده انلر کبیسز الله عظیم الشان منافق وکافرلر اکر نفاق وکفر اوزره فوت اولورلرسه انلرك جمیعنی جهنمده جمع ایدیجیدر (الذین یتربصون بکم فان کان لکم فتح من الله قالوا الم نکن معکم وان کان للکافرین نصیب قالوا الم نستحوذ علیکم ونمنعکم من المؤمنین فالله یحکم بینکم یوم القیمة ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلا) اول منافقلر سزك حالکزه منتظر اولورلر اکر الله تعالی طرفندن سزکچون فتح واقع اولورسه انلر بز سزکله دکلمیدك بزه دخی مال غنیمتدن ویرك دیرلر واکر کافرلره حربدن نصیب وغلبه اولورسه کافرلره بز سزك اوزریکزه غلبه ایتمزمیدك بز مؤمنلری قلبلرینه ضعف ویررکلامله وعدم مظاهرتله هجومدن منع ایتدك بزی دخی غنیمته شریك ایدن دیرلر الله تعالی قیامتده سزکله منافقلر بیننده حکم ایدر الله عظیم الشان کافرلر ایچون مؤمنلر اوزرینه حجته الزامه طریق ومجال ویرمز (ان المنافقین یخادعون الله وهو خادعهم واذا قاموا الی الصلوة قاموا کسالی یراؤن الناس ولا یذکرون الله الا قلیلا) منافقلر لسانلریله اظهار ایمان وقلبلرنده کفری کتمانله الله تعالینك دوستلری مؤمنلره مکر ایدرلر الله تعالی دخی انلرن خدعه‌لرینه قیامتده صراطی مرورده مؤمنلره ویریلان نور کبی انلره دخی کوسترش نوری ویریلوب کچرکن اول نور سوینوب جهنمه دوشرلر ومنافقلر نمازه قیاملرنده ثقلت وکاهللك ایله قالقارلر ناسه کوسترمك ایچون ریا ایدر والله تعالی‌یی ذکر ایتمزلر مکرکه خلق یاننده قاتا اوزره یالکز لسانلریله (مذبذبین بین ذلك لا الی هؤلاء ولا الی هؤلاء ومن یضلل الله فلن تجد له سبیلا) اول منافقلر ایمانله کفر بیننده متحیر ومترددلر اولوب نه مؤمنلر ونه کافرلر طرفنه منسوبلردر حق تعالی اول کیمسه‌یی که کمراه ایلشدرسن انکیچون حق وصوابه یول بوله‌مازسین (یا ایها الذین امنوا لا تتخذوا الکافرین اولیاء من دون المؤمنین اتریدون ان تجعلوا لله علیکم سلطانا مبینا) ای مؤمنلر منافقلر کبی اخوانکز مؤمنلردن غیری کافرلری دوست اتخاذ ایتمك استرمسکز که عذابکزی موجب اوزریکزه الله تعالینك حجت ظاهره‌سی اوله (ان المنافقین فی الدرك الاسفل من النار ولن تجد لهم نصیرا) تحقیق منافقلر جهنمك اك اشاغی درجه سنده‌در سن انلر ایچون عذابلرینی منع ایدر بر یاردمجی بوله‌مازسین (الا الذین تابوا واصلحوا واعتصموا بالله واخلصوا دینهم لله فاولئك مع المؤمنین وسوف یؤت الله المؤمنین اجرا عظیما) مکر شونلرکه نفاقدن توبه ایدوب حال نفاقده اولان فسادلرینی اصلاح والله تعالی‌یه اعتماد ایله دین اسلامی تمسك ایده‌لر وطاعتلرینی لله خالص ایده‌لر امدی انلر دنیا وآخرتده مؤمنلرله برابردر الله عظیم الشان آخرتده مؤمنلره اجر عظیم احسان ایدر (ما یفعل الله بعذابکم ان شکرتم وآمنتم وکان الله شاکرا علیما) اکر سز الله تعالی‌یه ایمان کتوروب نعمتلرینه شکر ایدرسکز سزه عذاب ایتمکله نه استر ونیچون ایدرکه سزك عذابکزله اکا نفع وضرر اولماز یعنی عذاب ایتمز الله عظیم الشان شکر اجرینی وحق شکر وایمانی علیم اولدی (لا یحب الله الجهر بالسوء من القول الا من ظلم وکان الله سمیعا علیما) الله تعالی قبیح سوزله آشکار بددعا وذمی سومز مکر ظلم اولنان کیمسه ظالمنه ایده الله عظیم الشان مظلومك دعاسنی ایشیدر وظالمك مستحق اولدیغی عذابی بیلور ❁ دینلدیکه برکیمسه برقومه مسافر اولوب انی اطعام ایتمدکلرنده انلری ذم ایدوب اولقومك شکایتلریله اول کیمسه عتاب اولندقده ❁ الا من ظلم ❁ انك حقنده منزلدر (ان تبدوا خیرا او تخفوه او تعفوا عن سوء فان الله کان عفوا قدیرا) اکر بر خیر عملی کرك اظهار کرك اخفا ایدرسکز ویا بندن سزه قبیح اصابت ایدوب انی عفو ایله شکایت ایتمزسکز تحقیق الله عظیم الشان انتقامه قدرت کامله‌سی وارایکن چوق عاصیلری عفو ایدر اولدی ❁ بونده مظلومی ظالمك تظلمندن اغماض وعفو ایله مکارم اخلاقه ترغیب واردر (ان الذین یکفرون بالله ورسله ویریدون ان یفرقوا بین الله ورسله ویقولون نؤمن ببعض ونکفر ببعض ویریدون ان یتخذوا بین ذلك سبیلا) شونلرکه الله تعالی‌یه ورسوللرینه کافر اولورلر والله تعالی ایله رسوللری بینی فرق ایتمك مراد ایدرلر ورسوللرك بعضیسنه ایمان وبعضیسنه کافر اولورز دیرلر وانکله

ايمان وكفر بيننده طريق وسط اتخاذيني مراد ايدرلر (اولئك هم الكافرون حقا واعتدنا للكافرين عذابا مهينا) انلر كفرده كامل
محقق كافرلردر اول كافرلر ايچون تحقير ايديجى عذاب آماده ايلدك (والذين آمنوا بالله ورسله ولم يفرقوا بين احد منهم
اولئك سوف يؤتيهم اجورهم وكان الله غفورا رحيما) وشونلركه الله تعالى يه ورسوللرينه ايمان كتورديلر ورسوللردن
برينك بيني فرق ايتميوب جمله سنه ايمان ايتديلر انلرك الله تعالى قيامتده موعود اجرلريني ويررو انلرك سيأتلريني مغفرت
وحسناتلريني تضعيف ايله رحمت ايدر (يسئلك اهل الكتاب ان تنزل عليهم كتابا من السماء فقد سالوا
موسى اكبر من ذلك فقالوا ارنا الله جهرة فاخذتهم الصاعقة بظلمهم ثم اتخذوا العجل من بعد ما جاءتهم
البينات فعفونا عن ذلك وآتينا موسى سلطانا مبينا) يا محمد اهل كتاب سندن اوزرلرينه كوكدن كتاب ايندرمكى
استرلر بونلر موسى دن بوندن بيوكنى استدمشلر ايديكه الله تعالى يى بزه آشكاره كوستر ديديلر بو محال طلبلرى
وتعندله نفسلرينه ظلملرى سببيله سمادن آتش كلوب انلرى اخذ واحراق ايلدى بو سؤالدن وموسى عليه السلامك
نبوتنه دلالت ايدر عصا وسائره كبى معجزهٔ ظاهره كلدكدنصكره بوزاغى يى اله اتخاذيله اكا طابديلر بونلره توبه ايتملريله انلردن
عفو ايتدك وانلرك اوزرينه موسايى آشكاره تسليط ويرديككه عجله طپانلر كندو كندولريني قتل ايلديلر ❁ مرويدركه علماء
يهود جناب رسالتمآب عليه السلامه كلوب اكر پيغمبر ايسك بزه كوكدن بتون بر كتاب اندركه كورهلم ديديلر حق تعالى
انلرك بو طلبلرى عنادى بوزندن اولديغيچون تسليه وجواب ضمننده بو آيتى كريمه يى انزال ايلدى (ورفعنا فوقهم الطور بميثاقهم
وقلنا لهم ادخلوا الباب سجدا وقلنا لهم لا تعدوا فى السبت واخذنا منهم ميثاقا غليظا) وانلر توريتك شرايعنى قبولدن ابا
ايتدكلرنده عهد وميثاقلريني قبول ايتسونلر ايچون جبل طورى انلرك اوزرينه رفع ايتدك ولسان موسى ايله او حالده
اريحا بلده سنك قپوسندن سجده يعنى انحنا ايله داخل اولك وسبت كونى صيد ماهى وسائر حرام ايتديكمز شيده مخالفت
ايتميك ديدك وانلردن محكم عهد وپيمان الدق بعده اول عهددن دونديلر (فبما نقضهم ميثاقهم وكفرهم بايات الله وقتلهم الانبياء
بغير حق وقولهم قلوبنا غلف بل طبع الله عليها بكفرهم فلا يؤمنون الا قليلا) انلرك اول عهدى بوزمه لرى والله تعالى نك
آيتلريني انكار ايتملرى وبغير حق انبيايى قتللرى سببيله وقلبلريمز محفظهٔ علمدر سنك حديث ودعوتكى فهم ايتمزز ديملريله
الله تعالى انلره انواع عقوبت ايلدى بلكه حق تعالى كفرلرى سببيله قلبلريني علمدن وآيات ونصيحت تفكرندن محجوب قيلدى
ابدى انلر ايمانه كلمزلر مكر آز كيمسه كلدى (وبكفرهم وقولهم على مريم بهتانا عظيما) ودخى انلرك عيسايه كفرلرى ومريمه
زنا نسبتيله بهتان عظيم قوللرى قلبلرينك محجوبيتنه وانواع عقوبتلرينه سبب اولدى (وقولهم انا قتلنا المسيح عيسى ابن مريم
رسول الله وما قتلوه وما صلبوه ولكن شبه لهم وان الذين اختلفوا فيه لفى شك منه ما لهم به من علم الا اتباع الظن
وما قتلوه يقينا) (بل رفعه الله اليه وكان الله عزيزا حكيما) وانلرك الله تعالى نك رسولى عيسى ابن مريم حقنده بز مسيحى
قتل ايتدك كلاملرى دخى انواع عقوبتلرينه سبب اولدى حالبوكه انى قتل وصلب ايتمديلر لكن انلردن برى عيسانك صورتنه
تبديل وتشبيه اولنمغله انى عيسى زعميله قتل ايتديلر وشونلركه عيسانك شاننده اختلاف ايدوب انك قتلندن ظن وشكده
واولبابده انلر ايچون علم يقينى اولميوب انجق ظنه اتباع ايديلركه تبديل صورت ايله صلب اولنان مهترلريني بولهميوب
بو مقتولك چهره سى كرچه عيسايه بكزر لكن بدنى بزم آدممزك بدنيدر ديو شبهه واختلافه دوشديلر وانلر عيسى عليه السلامى يقينا
قتل ايتمديلر بلكه الله تعالى انى سماده حفظنه رفع ايلدى الله عظيم الشان اراده سنده عزيز وغالب وامر وحكومتنده اراده سنى
اجرا ايدر اولدى (وان من اهل الكتاب الا ليؤمنن به قبل موته ويوم القيمة يكون عليهم شهيدا) يهود ونصارادن هيچ
كيمسه اولمزكه الاول موتندن مقدم احتضارنده عيسى عليه السلام الله تعالى نك عبدى ورسولى ايدوكنه ايمان ايدر لكن
ايمان يأس اولمغله اول ايمانلرى فائده ايتمز وقيامتده عيسى عليه السلام يهودك تكذيبلرينه ونصارانك اكا ابن الله ديو ادعا
وافترالرينه شهادت ايدر (فبظلم من الذين هادوا حرمنا عليهم طيبات احلت لهم وبصدهم عن سبيل الله كثيرا (واخذهم

الربوا وقد نهوا عنه واكلهم اموال الناس بالباطل واعتدنا للكافرين منهم عذابا اليما) يهودك نقض ميثاقلرى وآيات الله ه كفرلرى
ومريمه بهتانلرى وعيسايى قتل ايتدك كلاملريله ايتدكلرى ظلم سببيله انلره حلال اولان طيباتى حرام ايتدككه ❁ اول سورهٔ انعامده
وعلى الذين هادوا حرمنا آيتنده مذكوردر ❁ حكم توريتى تحريفله ناسك چوغنى دين اللهدن منعلرى ونهى اولندقلرى ربايى اخذلرى
وناسك اموالنى رشوت وسائر وجوه محرمه ايله اكللرى سببلريله هر ارتكاب ايتدكلرى عصيانده برر طيبات انلره حرام قيلنوردى
واول بنى اسرائيلدن كافرلر ايچون المولو عذاب آماده ايلدك (لكن الراسخون فى العلم منهم والمؤمنون يؤمنون بما انزل اليك وما انزل من
قبلك والمقيمين الصلوة والمؤتون الزكوة والمؤمنون بالله واليوم الاخر اولئك سنؤتيهم اجرا عظيما) لكن اول بنى اسرائيلدن
علمده راسخ وثابت اولنلر ❁ عبدالله بن سلام واصحابى كبى ❁ ومهاجرين وانصاردن مؤمنلر سكا انزال اولنان قرآنه ومقدم
منزل كتب سماويه يه ايمان ايدرلر ونمازه اقامت ❁ وانبيايه ايمان كتورنلر ❁ وزكاتلريني ادا ايدنلر والله تعالى يه وآخرته ايمان
كتورنلر انلركه صحيح وصدقله مؤمن اولديلر انلره سعادت لقا اولان اجر عظيمى اعطا ايده رز (انا اوحينا اليك كما اوحينا الى نوح
والنبيين من بعده واوحينا الى ابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب والاسباط وعيسى وايوب ويونس وهارون وسليمان
وآتينا داود زبورا) نوح عليه السلام واندن صكره اولان نبيلره وحى ايتديكمز كبى سنك طرفكه ده وحى ايتدك وابراهيم
واسمعيل واسحق ويعقوب عليهم السلامه ويعقوبك اولادلرينه وعيسى وايوب ويونس وهرون وسليمان عليهم السلامه
دخى وحى ايتدك وداود عليه السلامه ❁ اوامر ونواهى ذكرندن خالى حمد وثناى الهى يى مشتمل ❁ زبورى ويردك
(ورسلا قد قصصناهم عليك من قبل ورسلا لم نقصصهم عليك وكلم الله موسى تكليما) ودخى كوندرديكمز رسوللر واركه
انلرك قصه لريني بوندن مقدم قرآنده سكا بيان ايلدك ودخى رسوللر واركه انلرك قصه لريني سكا بيان ايتمدك والله
عظيم الشان موسى عليه السلامه بى واسطه تكلم ايلديكه اول نهايت مراتب وحى ايدى (رسلا مبشرين ومنذرين لئلا
يكون للناس على الله حجة بعد الرسل وكان الله عزيزا حكيما) واهل ايمانى جنتله تبشير وكفر اهلنى جهنمله انذار ايديجى
پيغمبرلر كوندردككه بو رسوللرى ارسالدنصكره قيامتده ناسك بزى ايمانه دعوت ايدر اولمدى ديو الله تعالى يه حجتلرى
اولميه الله تعالى ارادتنده غالب وتدبيرنده حكيم اولدى (لكن الله يشهد بما انزل اليك انزله بعلمه والملئكة
يشهدون وكفى بالله شهيدا) انلر سنك نبوتكى انكار ايتديلر لكن الله تعالى سكا انزال ايتديكى قرآنله انى بيان واثبات
ايدركه انك مثلنى اتيانده بلغا عاجز وناس معاش ومعادلرنده اكا محتاجدركه آنى علم خاصنه ملتبس اولديغى حالده انزال
ايتدى وملائكه دخى شاهددر والله تعالى نك شهادتى كافيدر ❁ دينلديكه رؤساى مكه پيغمبر عليه السلامه كلوب بز سنك
شانكدن وكتابلرنده وصفكدن يهوديلره سؤال ايتدك انلر بيلمزز جوابنى ويرديلر ديديلر اول آنده يهوددن دخى برجماعت
كلوب پيغمبر عليه السلام انلره سزبنم رسول الله ايدوكمى بيلورسز ديدى انلر بيلمزز ديدكلرنده بو ❁ لكن الله ❁ آيتى
نازل اولدى (ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله قد ضلوا ضلالا بعيدا) شونلركه كافر اولوب ناسى طريق هدادن
صرف ايتديلر تحقيق حقدن بعيد ضلالتده اولديلر (ان الذين كفروا وظلموا لم يكن الله ليغفر لهم ولا ليهديهم طريقا)
شونلركه كافر اولوب انكار نبوت وناسى هدادن صرفله ظلم ايتديلر اول كفر وظلمده اصرار اوزره اولدقلرنجه
الله تعالى انلرى مغفرت ايدر اولمدى وانلرى طريق حقه ارشاد ايدر دخى دكلدر (الا طريق جهنم خالدين فيها ابدا
وكان ذلك على الله يسيرا) مكر طريق جهنمه سورركه انلر انده ابدى دائملردر انلرك اكا دخول وانده ابدى دواملرى
الله تعالى يه آسان اولدى (يا ايها الناس قد جاءكم الرسول بالحق من ربكم فامنوا خيرا لكم وان تكفروا فان لله ما فى السموات
والارض وكان الله عليما حكيما) اى ناس تحقيق ربكز طرفندن سزه حقله يعنى قرآن وكلمهٔ شهادتله پيغمبر كلدى ايمان
كتورنكه سزكيچون خيرلودر اكر سز كافر اولورسكز سموات وارضده اولان اشيا جمله انك مخلوقيدر سزك كفريكزدن
اكا ضرر ترتيب ايتمز ايمانكزدن اكا نفع اولمديغى كبى الله عظيم الشان احوالكزى عليم واموركزده حكيم اولدى (يا اهل

الكتاب لاتغلوا فى دينكم ولاتقولوا على الله الا الحق انما المسيح عيسى ابن مريم رسول الله وكلمته القيها الى مريم وروح منه فامنوا بالله ورسله ولاتقولوا ثلثة انتهوا خيرالكم انما الله اله واحد سبحانه ان يكون له ولد له مافى السموات ومافى الارض وكفى بالله وكيلا) اى يهود ونصارى دينكزده حدى تجاوز وافراط وتفريط ايتميك ❁ يهودك عيسى عليه السلامه ولد زنا ونصارانك ابن الله ديدكلرى كبى ❁ والله تعالى يى حق اوزره برليوب اكا صاحبه وولد اسناديله تفوه ايتميك بلكه مريمك اوغلى مسيح عيسى الله تعالينك رسولى و ❁ كن ❁ كلمسيله مريمه القا اولنمش مخلوقيدر والله تعاليدن سائر روح كبى برروحدر امدى اى نصارى الله تعالى يه ورسوللرينه ايمان ايدك واله اوچدر ديمك وبو اوچ ديمكدن حذر ايدك كه اول كلامدن احتراز كزسزه خيردر الله تعالى انجق بالذات اله واحدر انكچون ولدا ولمقلقدن انى تنزيه ايده رم سموات وارضده اولان جمله اشيا انك ملك ومخلوقيدر انكچون ولد اتخاذينه شايان برشى يوقدر الله تعالينك وحدانيتنه كندو شهادتى كافيدر (لن يستنكف المسيح ان يكون عبدالله ولا الملئكة المقربون ومن يستنكف عن عبادته ويستكبر فسيحشرهم اليه جميعا) عيسى عليه السلام الله تعالى يه عبد اولمقلقدن استنكاف ايتمز يعنى تكبر وتعظمله امتناع ايتمز وملائكهٔ مقربين دخى استنكاف ايتمز كيمكه الله تعالينك قوللغندن استنكاف واستكبار ايدرسه الله تعالى انلرك جميعنى يقينده مجازات ايچون طرفنه جمع وحشر ايدر ❁ مرويدركه نصاراى نجران پيغمبر عليه السلامه يا محمد سن بزم صاحبمز عيسى عليه السلامه عيب اسناديله الله تعالينك عبديدر ديرسين ديديلر پيغمبر عليه السلام عيسى عليه السلامك الله تعالى يه عبد اولمسى عيب دكلدر ديدى انى تصديقله بو آيت كريمه نازل اولدى (فاما الذين آمنوا وعملوا الصالحات فيوفيهم اجورهم ويزيدهم من فضله واما الذين استنكفوا واستكبروا فيعذبهم عذابا اليما ولايجدون لهم من دون الله وليا ولانصيرا) اما شونلركه ايمان ايتديلر واعمال صالحه ايشلديلر انلرك ثوابلرينى تماما ادا ايدر وفضل وكرمندن اجرلرندن زياده احسان ايدر واما شونلركه الله تعالينك عبادتندن استنكاف واستكبار ايتديلر انلرى الملوعذابله عذاب ايدر وانلر الله تعالى دن غيرى يار ومدد كار بوله مازلر (يا ايها الناس قدجاءكم برهان من ربكم وانزلنا اليكم نورامبينا) اى ناس ربكزدن سزه تحقيق برهان كلديكه اول محمد عليه السلام ومعجزاتيدر وسزه نور ظاهر انزال ايلدككه اول قرآن كريمدر (فاما الذين آمنوا بالله واعتصموا به فسيدخلهم فى رحمة منه وفضل ويهديهم اليه صراطا مستقيما) اما شونلركه الله تعالى يه ايمان ايدوب انك لطفنه تمسكله معاصيدن اجتناب ايده الله تعالى اول ايمانى مقابلنده رحمتى وزياده فضليله احسانه ادخال ايدر وراه مستقيمه ارشاد ايدر (يستفتونك قل الله يفتيكم فى الكلالة ان امرؤ هلك ليس له ولد وله اخت فلها نصف ماترك وهو يرثها ان لم يكن لها ولد فان كانتا اثنتين فلهما الثلثان مماترك وان كانوا اخوة رجالا ونساء فللذكر مثل حظ الانثيين يبين الله لكم ان تضلوا والله بكل شئ عليم) يا محمد سكا كلاله ميراثندن استفتا ايدرلر ❁ كلاله باباسى واناسى واولادى اولميان ميته دينور ❁ سن ديكه الله تعالى سزه كلاله نك ميراثى حالنى بيان ايدركه اكر بر رجل فوت اولوب ولدى اولمسه انك قزقرنداشى اولديغى صورتده اول قز قرنداشنه تركه سنك نصفى اولور اكر بالعكس اول فوت اولان مراه اولوب ولدى اولميه رق قرنداشى اولسه اول قرنداشى اول مرأه نك جمله تركه سنه وارث اولور اكر ميتك اولادى اولميوب ايكى يازياده قزقرنداشلرى قالورسه انلرك جمله سيچون اول متوفا تركه سنك ثلثانى واردر واكر اول ميتك اوغلى اولميوب اركك وقزقرنداشلرى قالورسه انلردن هر اركك ايچون ايكى قزحصه سى واردر الله تعالى سزكچون احكام ميراثى بيان ايدركه اول خصوصده اولان جهلكزدن وارسته اوله سز والله عظيم الشان جمله مصالح عبادى عليمدر ❁ مرويدركه جابر بن عبدالله رضى الله عنه خسته اولوب پيغمبر عليه السلام عبادتنه واردقده يارسول الله بنم كلالتم واردر مالمى نيجه ايده يم ديو سؤالنده بو آيت كريمه نازل اولدى دينلديكه احكامدن آخر نازل اولان بو آيت كريمه در

سورة المائدة مدنية وهى مائة وثلاث وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

(يا ايها الذين آمنوا اوفوا بالعقود احلت لكم بهيمة الانعام الا مايتلى عليكم غير محلى الصيد وانتم حرم ان الله يحكم مايريد) اى مؤمنلر عهد وميثاقكزه وفا ايدك سزه بهيمه نك انعامى حلال قلندى ❁ بهيمه جمله درت اياقلو حيوانه دينور انعام دوه وبقر وغنم وكچى يه دينور بهيمة الانعام قيدنده كيك وآهو وقره جه ويبانى طاغ بقرى وكچيسى وقيونى حلاله داخلدر مكر بو جمله سنك بعض اسبابه مبنى اشاغيده ❁ حرمت عليكم ❁ آيتنده سزه تلاوت اولنانلرى حرام قلندى احرامده اولديغكز حالده سزه صيد حلال اولمامغله وحشيدن اولان اول آو حيوانلرندن غيرى انعام سزه حلال اولندى تحقيق الله عظيم الشان تحليل وتحريمده ديلديكيله حكم ايدر (يا ايها الذين آمنوا لاتحلوا شعائر الله ولا الشهر الحرام ولا الهدى ولا القلائد ولا آمين البيت الحرام يبتغون فضلا من ربهم ورضوانا واذا حللتم فاصطادوا ولا يجرمنكم شنآن قوم ان صدوكم عن المسجد الحرام ان تعتدوا وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الاثم والعدوان واتقوا الله ان الله شديد العقاب) اى مؤمنلر بيت اللهه قرباندر ديو بعض محلنى دلوب قان اقيده رق كتوريلان حيوانى حلال ايتميك واشهر حرمده قتال دخى ايتميك وبيت شريفه اولنان قربانلرى دخى حلال ايتميك وبيت شريفه قربان ايدوكنى اعلان ايچون كردننه اغاج قبوغندن وسائردن قلاده طاقنان حيوانلرى دخى حلال ايتميك وبيت شريف زيارتى وكرك حج ايچون كلن مؤمنلرك وكرك زعملرنجه ربلرينك فضل ورضاسنى طلب وثواب قصديله كلن مشركلرك وكرك حجاجه ذخيره كتوروب كار ومنفعت ضمننده كلن كافرلرك قتلنى دخى حلال ايتميك ❁ بو ماده اقتلوا المشركين حيث وجدتموهم آيتيله نسخ اولنمشدر ❁ واحرامدن چيقديغكزده سزه صيد مباح اولمغله استرسكز صيد ايدك وسزى مسجد حرامدن منع ايدن قومه بغض وتعديكز سزه وبال تحميل ايتمسون وخير وتقوايه اعانت ايدك ومعصيت وظلمه معاونت ايتميك والله تعاليدن اتقا وامرينه اطاعت ايدك تحقيق الله عظيم الشانك اطاعت ايتميانلره عقابى شديددر (حرمت عليكم الميتة والدم ولحم الخنزير وما اهل لغير الله به والمنخنقة والموقوذة والمتردية والنطيحة وما اكل السبع الا ماذكيتم وماذبح على النصب وان تستقسموا بالازلام ذلكم فسق اليوم يئس الذين كفروا من دينكم فلاتخشوهم واخشون اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتى ورضيت لكم الاسلام دينا فمن اضطر فى مخمصة غير متجانف لاثم فان الله غفور رحيم) اكل اولنه جق حيوانلردن بوغازلنمدن ميته اولانى وآقمش قانى وخنزيرانى والله تعاليدن غيرى اسمنه بوغازلنمش وذبح اولنميوب بوغلمشلرى سزك اوزريكزه حرام قلندى واكل اولنان حيوانلردن برشيله ضرب اولنوب يا يوكسكدن دوشوب ياخود بر بريني بوينوز وسائرله اوروب ياخود يرتيجى حيوان اكل ايچون پارەليوب بونلرك دخى بوغازلنمقسزين ميته اولنلرى سزه حرام قلندى مكركه بو موقوذه ومترديه ونطيحه وما اكل السبع درت جنسى جانلرى چيقمزدن هنوز حركتلرى وقانلرى سيلانى حالنده ايريشلوب بوغازلنورسه حلال اولور ونصب اوزرينه بوغازلنان دخى حرام اولدى وازلامدن قسم وحكم طلبى دخى حرام قلندى بو ازلام ايله اقسام فسقدر بوكون بو حالده وكله جكده كافرلر سزلك دينكزى ابطالدن وانلرك دينه رجوعدن مأيوس اولديلر امدى انلرك غلبه لرندن قورقميك خاصة بندن خوف ايدك بوكون دينكزه اكمال ويردككه بعده انك احكامنه خلل كلمز وهدايت واكمال حج ومشركيندن اطمينان ايله نعمتمزى اتمام ايتدك وسز كچون اديان بيننددن دين اسلامى اختيار ايتدم كيمكه آجلقدن مضطرب اولوب طعام بولمديغى حالده بو محرمات مذ كوره دن كرها سد رمق اوله جق قدر اكل ايدرسه تحقيق الله عظيم الشان انك بو كناهنى مغفرت وبو مقدار قليل اكله رخصت ايله مرحمت ايدر ❁ مرويدركه نصب دينيلان زمان جاهليتده حرم شريف حواليسنده ديكلمش اوچيوز التمش طاش

ایدی انلره تعظیماً قربان ایدرلردی یاخود بت اسمی اوله و ازلام زمان جاهلیتده برمهم ایشه مباشرتلرنده تقسیم ازلام اوله رق اوج
کوچك اوقلرك اوزرینه برینه « امرنی ربی » وبرینه «نهانی ربی» وبرینه «غفلت» یازارلردی انلری قاریشدیروب بر محله وضعله
برحسن ظنلری اولان آدمه انك برینی چیقاردرلردی اکر « امرنی » چیقارسه درحال اول مهمی ایشلرلردی اکر «نهانی»
چیقارسه برسنه انی ترك ایدرلردی اکر اوچنجی چیقارسه تکرار قاریشدیروب چیقاررلر ایدی یاخود بو ازلام
قسمتی بو ایدیکه اول نصب مذکوره یه بعضی مهم ایشلر ایچون اول اوقلری وضع واستمداد ایله دوه لر قربان ایدرلردی
نه ایسه بومذکورلرك جمله سنك اکلی حرام قلندی ﴿ یسئلونك ماذا احل لهم قل احل لکم الطیبات وماعلمتم من الجوارح
مکلبین تعلمونهن مما علمکم الله فکلوا مما امسکن علیکم واذکروا اسم الله علیه واتقوا الله ان الله سریع الحساب ﴾ اطعمه دن انلر ایچون
حلال ندر دیو سندن سؤال ایدرلرسن دیکه مأکوللردن الله تعالینك اسمیله ذبح اولنان سزه حلال قلندی ودخی سباعدن
کلب وطیوردن شاهین کبیلرکه سز انلری تأدیب ایده رك صیدی تعلیم ایتدیکز ایدی انلرك صید وشکاری دخی سزه
حلال قلندی واول صیاد حیوانانی سز شویله تعلیم ایدرسز که الله تعالی رسولی علیه السلام لسانیله سزه بیلدردی ❁ که اول معلم
حیوانلر صاحبلرینك اطاعتنده اولوب کل دینلورسه کلورلر کیت دینلورسه کیدرلر وشکاری طوتوب اندن یمزلر ❁ اشته
انلردن اول حیوانلرك سز ایچون طوتدیغی شکاردر اکل ایدك وانلری صیده ارسالکزده وطوتدیغی صیدی ذبحکزده الله تعالینك
اسمنی ذکر ایدك وتناولی حرام اولنلری اکلدن حذر ایدك تحقیق الله عظیم الشان حلال وحرامك سؤال وحسابنده سریعدر
﴿ الیوم احل لکم الطیبات وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم وطعامکم حل لهم والمحصنات من المؤمنات والمحصنات من الذین
اوتوا الکتاب من قبلکم اذا آتیتموهن اجورهن محصنین غیر مسافحین ولا متخذی اخدان ومن یکفر بالایمان فقد حبط عمله وهو
فی الآخرة من الخاسرین ﴾ بو آیتك نزولی کونی سزه اسم الله ایله ذبح اولنان حلال قلندی واهل کتابك بوغازلدقلری وطعامی سزه
حلال قلندی وسزك طعامکز دخی انلره حلال اولدی ودخی سزه مؤمنه ویهودیه ونصرانیه نك حر وعفیفه لرندن نکاحله
المق حلال قلندی قچان انلرك مهرلرینی ادایا التزام ایده سز حال بوکه اول نکاحله صلاح طلب ایدوب آشکاره وکیزلو زنایه میل
ایتمیه سز کیمکه شرایع اسلامی انکار ایده تحقیق انك عملی باطل اولدی اول کیمسه آخرتده اهل خسارتدندر ﴿ یاایها الذین آمنوا اذا
قمتم الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم وایدیکم الی المرافق وامسحوا برؤسکم وارجلکم الی الکعبین وان کنتم جنبا فاطهروا وان کنتم
مرضی او علی سفر او جاء احد منکم من الغائط او لامستم النساء فلم تجدوا ماء فتیمموا صعیدا طیبا فامسحوا بوجوهکم وایدیکم منه
ما یرید الله لیجعل علیکم من حرج ولکن یرید لیطهرکم ولیتم نعمته علیکم لعلکم تشکرون ﴾ ای مؤمنلر سز آبدستسز بولنوب نمازه
قالقدیغکز زمان یوزیکزی واللریکزی دیرسکلریکزله بیله ییقایك وباشکزه مسح ایدك وایاقلریکزی طوپوقلریکزله بیله
ییقایك واکر سز جنابت اولورسکز ییقانوب تطهیر اولك واکر سز خسته یاخود سفرده اولوب یاخود سزدن بریکز حدث ایله
آبدستسز بولنورسکز یاخود برنسا ایله مجامعت ایتمش بولنوب اقتضاسنه کوره آبدست المغه یاغسل ایتمکه کافی صو بوله مازسکز
یاخود اول صویك اخذینه واستعماله بروجهله قدرت وامکانکز اولمزایسه یریوزینك تمیز طپراغندن تیمم ایدك واول تیمم
ایچون وجه ارضدن یوزیکزه واللریکزه دیرسکلریکزله بیله مسح ایدك حق تعالی سزه کوچلکی اراده ایتمیوب صو
بولنمدیغی محلده تیمم ایله سزك پاك اولمکزی واوزریکزه نعمتنی اتمام ایچون اراده ایلدی شاید که نعمتنه شکر ایده سز ﴿ واذکروا
نعمة الله علیکم ومیثاقه الذی واثقکم به اذ قلتم سمعنا واطعنا واتقوا الله ان الله علیم بذات الصدور ﴾ الله تعالینك سزه ویردیکی
اسلام نعمتنی ذکر ایدك واول عهدیکه انی سز کله معاهده ایتمشیدی انی دخی یاد ایدك ❁ اول روز الستده کی عهد اوله ❁
شول وقتکه سمعنا واطعنا دیدیکز ایدی ❁ مراد تحت الشجرده اولان بیعت رضوان اوله ❁ الله تعالیدن قورقوب نعمتلرینی
اونتمك ومیثاقنی نقض ایتمك تحقیق الله عظیم الشان قلبکزده کیزلو اولان خیر وشری علیمدر ﴿ یاایها الذین آمنوا کونوا قوامین لله
شهداء بالقسط ولا یجرمنکم شنآن قوم علی الا تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی واتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون ﴾ ای

مؤمنلر الله تعالی ایچون اعمالکزده واقوالکزده عدل وصدقله قائم اولك ومشرکلره اولان بغضکز عدالت ایتممکلك ایله
سزه وبال تحمیل ایتمسون دوست واعداکزه عدالت ایتمك تقوایه اقربدر الله تعالیدن اتقا ایدك که اول سزك اعمالکزه خبیردر
﴿ وعد الله الذین آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة واجر عظیم ﴾ الله تعالی یه ایمان ایدوب وعمل صالح ایشلینلره مغفرت
واجر عظیم وعد ایتدی ﴿ والذین کفروا وکذبوا بآیاتنا اولئك اصحاب الجحیم ﴾ انلرکه کافر اولوب آیتلریمزی تکذیب
ایتدیلر واندن توبه ایتمدن فوت اولدیلر انلر اصحاب جحیمدر ﴿ یاایها الذین آمنوا اذکروا نعمت الله علیکم اذ هم قوم
ان یبسطوا الیکم ایدیهم فکف ایدیهم عنکم واتقوا الله وعلی الله فلیتوکل المؤمنون ﴾ ای مؤمنلر الله تعالینك سزك اوزریکزه
اولان نعمتنی ذکر ایدك که اولزمان اللرینی آچوب سزك قتلکزه قصد ایتدیلردی اول انلرك اللرینی سزدن دفع
وصرف ایلدی الله تعالیدن اتقا ایله اکا توکل ایدك مؤمنلر توکلی الله تعالی یه ایتسونلر ❁ دینلمشدر که مفخر رسالت علیه السلام
غطفان غزاسنده بنی ثعلبه یه توجه بیوردیلر انلر خبر الوب رئیسلری اولان غورث ایله طاغلری تحصن ایدوب منتظرلر
ایدی اول وقتده یغمور اولمغله حضرت علیه السلام عسکرندن ایراقجه براغاج التنده مبلول اثوابنی اغاجه سرمش اوتوررلر
ایدی اعراب انی کوروب باشلوی غورثه دیدیلرکه محمد عسکرندن دور اوتوریور اکا ال اوزاتمق ممکندر همان غورث
قلیجنی الوب واردی ودیدیکه شمدی بندن سنی کیم حمایت ایدر پیغمبر علیه السلام الله تعالی بکا کافیدر سنی منع ایدر بیوردی
فی الحال جبریل علیه السلام غورثك کوکسنه ضربله قلیجی الدن دوشدی سید عالم علیه السلام انك قلیجنی آلوب باشی
اوزرنده شمدی سنی بندن منع ایده جك یوقدر دیدکده کلمهٔ شهادت کتوروب وقومنه کیدوب انلری اسلامه دعوت ایلدی
وآیت سابقه نازل اولدی ﴿ ولقد اخذ الله میثاق بنی اسرائل وبعثنا منهم اثنی عشر نقیبا وقال الله انی معکم لئن اقمتم الصلاة
وآتیتم الزکوة وآمنتم برسلی وعزرتموهم واقرضتم الله قرضا حسنا لاکفرن عنکم سیئاتکم ولادخلنکم جنات تجری
من تحتها الانهار فمن کفر بعد ذلك منکم فقد ضل سواء السبیل ﴾ الله تعالی بنی اسرائیلدن عهد وپیمان اخذ ایلدی وانلرك اون
ایکی سبطك هر برندن بر ناظر واحواللرینه ضامن قوم جبارینی کوروب احواللرینی خبر ویرمکه آدملر تعیین ایلدی والله
تعالی انلره دشمنکزله محاربه ده بنم یاردمم سزکله بیله در دیدی اکر سز شروطیله نمازه قائم اولورسکز ومستحقنه زکاتی
ویررسکز وبنم پیغمبرلریمه ایمان ایدرسکز وانلره توقیر وتعظیم ایدرسکز والله تعالی یولنه کوزل نفقه ویررسکز سزدن
کناهلریکزی محو ایدرم واشجاری التندن ایرمقلر اقان جنتلره سزی ادخال ایده رم بو مؤکد شروط وعهددن صکره سزدن
کیم کافر اولورسه تحقیق طریق حقدن آیرلدی ❁ بو قصه اختصار اوزره بو وجهله منقولدر که فرعونك غرقیله بنی اسرائیل
مصرده استقرارلرنده الله تعالی امر ایلدیکه ولایت شام واراضی مقدسه یه کیدوب انك سکنه سی اولان عمالقه دینور قوم
جبارین ایله جهاد ایدوب اول اماکن معموره یه مالك اوله لر موسی علیه السلام اون ایکی قبیله دن بر آدم اختیار ایدوب
امورلرینه کفیل وضمین نقیب تعیینیله روانه اولدیلر اریحایه یقین کلدکلرنده اول نقیبلری احوال عمالقه یی تجسسه کوندردیلر یولده
عوج بن عنق نام کیمسه یه راست کلدیلر بو قوم جبارین عاد قومندن بقیه اولمغله غایت بلند قامت وتوانا ایدیلر نقبا بونلرك حاللرینه
وقدرت وقوتلرینه واقف اولوب عودتلرنده بر برلرینه شمدی بو احوالی قومیمزه خبر ویرسك انلره خوف مستولی اولوب عدم
اطاعتله مصره رجوع ایدرلر باری ماوقعه یی خبر ویرمیوب جنکه ترغیب ایده لم دیو لشکرکاهه کلوب موسی وهرون علیهما السلامه
حقیقت حالی افاده ایلدیلر نقبانك اون عددی بواخفا رأیندن نکول له قوملرینه جبارینك صفت وقوتلرینی بیلدکلری
کبی خبر ویردیلر یوسف علیه السلام قبیله سندن یوشع ابن نون ویهودا سبطندن کالب بن یوقنا ایکیسی عهدلرینه وفا ایله قوملرینی
جنکه ترغیب ایتدیلر ❁ انی معکم ❁ کلام باری بوکا اشارتدر ﴿ فبما نقضهم میثاقهم لعناهم وجعلنا قلوبهم قاسیة یحرفون
الکلم عن مواضعه ونسوا حظا مما ذکروا به ولا تزال تطلع علی خائنة منهم الا قلیلا منهم فاعف عنهم واصفح ان الله یحب

المحسنين) عهدلرینی بوزدقلری سببیله انلری رحمتمزدن طرد ایلدك وقلبلرینی قتی ایلدككه ایات وتخویفات تأثیر ایتمز كلمات توریتی وانده اولان نعت نبوی یی محلندن تحریف وتبدیل ایدرلر وانده پیغمبر علیه السلامه تبعیتله ذكر اولندقلری نصیبلرینی اونیدوب ترك ایتدیلر سن انلرك خائنلرینك خیانتنه مطلع اولمقدن خالی اولمزسن مكرانلردن از كیمسه خیانت ایتمیه كه ایمانه كلنلردر انلر تائب ومؤمن یا معاهد جزیه اولورلرسه انلردن عفو ایله وایذالرندن اعراض ایله تحقیق الله عظیم الشان احسان ایدنلری سور ❁ بو عفو وصفح آیت سیفله منسوخدر دینلدی ❁ (ومن الذین قالوا انا نصاری اخذنا میثاقهم فنسوا حظا مما ذكروا به فاغرینا بینهم العداوة والبغضاء الی یوم القیمة وسوف ینبئهم الله بما كانوا یصنعون) وبز نصارا یز دینلردنده عهد ومیثاق الدقكه انبیایی تصدیق ایده لر انلر دخی انجیلده ذكر واس اولندقلرندن وافر نصیب نسی وترك ایتدیلر بز انلرك بیننه قیامته دك بغض وعداوتی القا ایتدك كه بربرلرینه عدو اوله رق اوچ فرقه اولدیلر الله تعالی انلره یقینده عقابله صنیعلرینی خبر ویرر (یا اهل الكتاب قدجاءكم رسولنا یبین لكم كثیرا مما كنتم تخفون من الكتاب ویعفوا عن كثیر) قدجاءكم من الله نور وكتاب مبین)ای یهود ونصاری سزه بزم رسولمز كلدیكه كتابكزدن كیزلدیككز شیلرك چوغنی سزه بیان ایدر وچوغنی دخی عفو ایدر ❁ یهودك اخفا ایتدیكی توریتده نعت نبوی وآیت رجم كبی ونصارینك انجیلده احمد نام رسولك كلمسی مژده سنی اخفالری كبی ❁ الله تعالیدن تحقیق سزه شك وضلال ظلماتنی دفع ایدر نور محمد علیه السلام وحقی اظهار ایدر قرآن كریم كلدی (یهدی به الله من اتبع رضوانه سبل السلام ویخرجهم من الظلمات الی النور باذنه ویهدیهم الی صراط مستقیم) الله تعالی رضاسنه تابع اولان كیمسه یی اول نور ایله سلامت طریقلرینه هدایت ایدر وانلری اراده وتوفیقیله كفر وشك ظلماتندن ایمان ویقین نورینه چیقارر وانلری كندویه اقرب اولان طریقه هدایت ایدر كه اول اسلامدر (لقد كفر الذین قالوا ان الله هو المسیح ابن مریم قل فمن یملك من الله شیئا ان اراد ان یهلك المسیح ابن مریم وامه ومن فی الارض جمیعا ولله ملك السموات والارض وما بینهما یخلق ما یشاء والله علی كل شئ قدیر) الله تعالی حاشا مسیح ابن مریمدر دیو كذب وافترا ایدنلر تحقیق كافر اولدیلر سن دیكه كیمدر اولكه الله تعالینك قدرت وارادتندن برشی منعنه مالك اوله الله تعالی مراد ایدرسه مسیح ابن مریمی واناسنی ویرده اولان مخلوقاتك جمله سنی هلاك ایدر سموات وارض وایكیسی بیننده اولان اشیانك خلق وملكی جمله الله تعالینكدر دیلدیكی شیئ خلق ایدر الله عظیم الشان هرشیئه قادردر (وقالت الیهود والنصاری نحن ابناؤا الله واحباؤه قل فلم یعذبكم بذنوبكم بل انتم بشر ممن خلق یغفر لمن یشاء ویعذب من یشاء ولله ملك السموات والارض وما بینهما والیه المصیر) یهود ونصاری دیدیلر كه بز قرب ومنزلتده الله تعالینك اوغلی كبی یز الله تعالی دخی شفقت وعطفده بزه بابا كیدر وبزی دوست طوترسن انلره دیكه چون زعمكز اوزره انك ابنا واحباسی سز نیچون سزی دنیاده قتل واسر ومسخله وآخرتده كندو اقراریكز اوزره ایام معدوده ذنوبكز سببیله بزه عذاب ایدر دیرسكز هیچ بابا اوغلنه احباب احبابنه عذاب ایدرمی بلكه سز دخی الله تعالینك خلق ایتدیكی قوللردن سكز الله تعالی دیلدیكی مؤمنی مغفرت ایدر ودیلدیكی كافره عذاب ایدر كوكده ویرده وانلرك بیننده اولان كائنات انك ملك وخلقیدر وجمله سی مجازات ایچون انك طرفنه رجوع ایدیجیدر (یا اهل الكتاب قدجاءكم رسولنا یبین لكم علی فترة من الرسل ان تقولوا ما جاءنا من بشیر ولا نذیر فقدجاءكم بشیر ونذیر والله علی كل شئ قدیر) ای اهل كتاب زمانك رسوللردن انقطاعی وقتنده سزكچون دین اسلام امورینی بیان ایتمكه رسولمز محمد علیه السلام كلدی تا كه بزه مژده ویریجی وقورقودیجی كلمدی دیو آخرتده بهانه وعذر ایتمیه سز تحقیق مؤمنلره جنت مژده سنی وكافرلره جهنم عذابنی بیان ایدیجی سزه كلدی الله عظیم الشان پیغمبرانی تواترا وفتورا ارساله قادردر ❁ نته كه موسی وعیسی علیهما السلام بیننده بیك یدیوز ییل ایچنده تواترا بیك پیغمبر كلدی وعیسی ومحمد علیهما السلام بیننده التیوز سنه ایچنده درت نبی كوندردیكه اوچی بنی اسرائیلدن وبری خالد بن سنان العنسی كه عربدن ایدی (واذ قال موسی لقومه یا قوم اذكروا نعمة الله علیكم اذ جعل فیكم انبیاء وجعلكم ملوكا وآتیكم ما لم یؤت احدا من العالمین)

موسی علیه السلام قومنه دیدیكه یا قوم الله تعالینك سزك اوزریكزه اولان نعمتنی ذكر ایدك كه سزه طریق حقی ارائه ایچون سزدن انبیا بعث ایتدی وسز فرعونه مملوك ایكن سزدن پادشاهلر قیلدی یاخود نفسلریكزه ومكان ومنزلریكزه مالك ایلدی وسزك زمانكزده عالمیندن كیمسه یه ویرمدیكنی سزه ویردی ❁ كه اول بحرك یارلمسی وسحابك كولكه اولمسی ومن وسلوینك انزالی كبی ❁ (یا قوم ادخلوا الارض المقدسة التی كتب الله لكم ولا ترتدوا علی ادباركم فتنقلبوا خاسرین) یا قوم ارض مقدسه یه داخل اولك ❁ یعنی قدس شریف وشام اول حوالی یه كیدك ❁ كه حق تعالی اومحللری سزكچون قسمت ایلدی وجبابره دن خوفله اكا دخولدن امتناع ایدوب كیرو كزه دونمیك كه دنیا وآخرت نعمتندن محروم اولوب حال خسرانده منقلب اولمیه سز (قالوا یا موسی ان فیها قوما جبارین وانا لن ندخلها حتی یخرجوا منها فان یخرجوا منها فانا داخلون) بنو اسرائیل یا موسی اول ارض مقدسه ده جبارین قومی واردر اول جبارین آندن چیقمایجه بز اكا كیرمیز اكر انلر چیقارلرسه بز كیره رز دیدیلر (قال رجلان من الذین یخافون انعم الله علیهما ادخلوا علیهم الباب فاذا دخلتموه فانكم غالبون) عمالقه یی تجسسه كیدوب انلرك قدرتلرینی بنو اسرائیله خبر ویرمیان یوشع بن نون وكالب بن یوقنا كه بو ایكی رجله الله تعالی ایمان وثبات انعام ایدوب الله دن خوف ایدنلردن ایدیلر انلر بنی اسرائیله دیدیلر كه جبارینك قریه سی قپوسندن همان داخل اولك انلرك وجودلرینك عظمتندن قورقمیك قلبلری ضعیفدر همان قپودن دخولكزده الله تعالینك وعد وكرمیله انلره غالب اولورسكز (وعلی الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنین) اكر الله تعالینك وعدینه ایمان ایدرسكز بو جنكده توكل ایدك (قالوا یا موسی انا لن ندخلها ابدا ما داموا فیها فاذهب انت وربك فقاتلا انا ههنا قاعدون) بنی اسرائیل یا موسی اول جبارین مادامكه اول ولایتده درلر بز ابدی اكا كتمیز سن ربكله كیت ایكیكز انلرله مقاتله ایدك بز بوراده اوتوررز دیدیلر ❁ بعضیلر هرون علیه السلام موسی علیه السلامدن بیوك اولمغله بوربكدن مرادلری هرون اوله دیمش (قال رب انی لا املك الا نفسی واخی فافرق بیننا وبین الفاسقین) موسی علیه السلام یا ربی بن كندمدن وقرنداشم هروندن غیریه مالك دكلم بزمله بو قوم فاسقینك بینی تفریق ایله دیدی (قال فانها محرمة علیهم اربعین سنة یتیهون فی الارض فلا تأس علی القوم الفاسقین) الله تعالی موسی علیه السلامه دیدیكه ارض مقدسه بو موجودلردن یوشع وكالبدن غیری یه حرام قلنمشدر اول اراضی یه مالك اولمیه لر وارض تیهده قرق سنه متحیر وسركردان قاله لر امدی اول قوم فاسقینك اول حاللرینه محزون اولمه ❁ مرویدر كه ارض تیهه التی فرسخ یرایدی التیوز بیك بنی اسرائیل اولمقدار محلده حبس اولنوب قرق سنه انده قالدیلر هرصباح قالقوب جدوسعیله كیدرلردی اخشام ینه قالقدقلری یرده بولنورلردی كولكه لری بلوط وطعاملری من وسلوی وصولری موسی علیه السلامك كتوردیكی حجر ایدی علی قول موسی وهرون علیهما السلام تیهده وفات ایتدیلر وبنی اسرائیلك دخی كلیسی انده فوت اولوب اولادلری یوشع پیغمبره بیعت ایله اراضئ مقدسه یی جبارندن تطهیر ایدوب مالك اولدیلر (واتل علیهم نبأ ابنی آدم بالحق اذ قربا قربانا فتقبل من احدهما ولم یتقبل من الآخر قال لاقتلنك قال انما یتقبل الله من المؤمنین) یا محمد اهل كتابه آدم علیه السلامك ایكی اوغلنك قصه سنی حقله ذكر ایله ❁ انلر قابیل ایله هابیلدر ❁ بونلر قربانلرینی تقرب جهتیله عرض ایتدیلر انلرك بری ❁ هابیلك قربانی ❁ قبول اولوب اخری ❁ قابیلك ❁ قبول اولمدی قابیل هابیله البته بن سنی قتل ایده رم دیدی هابیل الله تعالی انجق متقیلرك قربانی قبول ایدر دیدی ❁ بونلرك قصهٔ اجمالیسی بو وجهله مسطوردر كه حوا رضی الله عنها هر بطنده ایكز برار كك برقز طوغوردی بیودكلرنده آدم علیه السلام امر باریله اول ایكی ایكزلرك برینی دیكر بطندن طوغنه تزویج ایدردی قابیل ایله توام طوغن قزك اسمی اقلیما وضع اولندی حسنا ایدی صكره هابیل ایله طوغن قزك اسمی لیوذا اولوب حسنا دكل ایدی آدم علیه السلام لیوذایی قابیله واقلیمایی هابیله نامزد ایتمكله قابیل بو حكمه راضی اولمیوب بنم قز قرنداشم كوزل اول بندر دیو باباسنه سن هابیلی زیاده سودیكندن اقلیمایی ویررسین كلامیله تعریض ایتدكده آدم علیه السلام امر بو وجهله در اكر اینانمزسكز ایكیكزده قربان عرض ایدك قنغیكزككی قبول اولورسه

اقلیا آنکدر دیدی بناءعلیه هابیل قیون صاحبی اولمغله زیاده مقبولی اولان بر سمز کچی یی تسلیمیت صورتیله وقابیل ا کینجی
اولمغله بغدایك ضعیف ودانه سی قلیل بردسته بشاق کتوروب قبول اولور اولماز اقلیمایی الورم اصراریله کچی
وبشاغی برمحله وضع ایتدیلر کوکدن دخانسز بربیاض آتش ظهور ایدوب هابیلك قربانتی اکل وقابیلك قربانتی ترك
ایلدی قابیل قربانك عدم مقبولیتنه غضب وحسدله هابیله سنی قتل ایدرم دیدی هابیل دخی حق تعالی متقیلرك قربانتی
قبول ایدر دیدی (لئن بسطت الی یدك لتقتلنی ماانا بباسط یدی الیك لاقتلك انی اخاف الله رب العالمین) هابیل قابیله
اکرسن بنی قتله ال اوزادرسك بن سنك قتلکه ال اوزادیجی دکلم زیرا بن رب العالمین اولان الله تعالیدن قورقارم دیدی
(انی ارید ان تبوء باثمی واثمك فتکون من اصحاب النار وذلك جزاء الظالمین) بن دیلرمکه بنی قتلك وحق تعالی وپدرینه عصیانك
کناهلریله رجوع ایدوب بو ایکی کناهله بیله اصحاب ناردن اوله سن اشته قتل وعصیان ظلمنك جزاسی بودر (فطوعت له نفسه
قتل اخیه فقتله فاصبح من الخاسرین) قابیل نفسنه اطاعتله قرنداشنك قتلنه جرأت ایدوب قتل ایلدی امدی خسر الدنیا
والاخره اولدی ❁ مرویدرکه قابیل هابیلی نیجه قتل ایده جکنی بیله میوب حیرتده ایکن شیطان بشر صورتیله برقوشی
کتوروب باشنی برطاش اوزره وضع وبشقه برطاشله باصدیروب انی قتل ایلدی قابیل انی کوردکده هابیلك انقیادی
یاتومی حالنده بو وجهله باشنی طاش ایله ازدی ومیتنی برجواله وضعله نه ایده جکنی بیلمیوب علی قول قرق کون ارقه سنده
کزدی (فبعث الله غرابا یبحث فی الارض لیریه کیف یواری سوءة اخیه قال یاویلتی اعجزت ان اکون مثل هذا الغراب
فاواری سوءة اخی فاصبح من النادمین) الله تعالی قابیله قرنداشنك جسدینی دفن اتمك کیفیتنی کوسترمك ایچون ایکی
قارغه کوندردی بربریله دوکیشوب بری آخرینی قتل ایلدی بورنی وایاقلریله یری قازوب غراب میته یی وضع وترابله ستر ایلدی
قابیل بونی کوردکده یازق بکاکه بو قارغه کبی اولمقدن عاجزمی اولدمکه قرنداشمك جسدینی یره قویوب اورتیدم دیدی بو حالده
قابیل بو قدر مدت قرنداشنی طاشیدیغنه وانك قتلندن عدم نفعنه وپدر ومادرینك کندیدن تبرالرینه نادم اولدی ❁ اکر قتلنه
نادم اولمش اولیدی توبه اولوب شاید عفو اولنه ایدی (من اجل ذلك کتبنا علی بنی اسرائیل انه من قتل نفسا بغیر نفس او فساد
فی الارض فکانما قتل الناس جمیعا ومن احیاها فکانما احیا الناس جمیعا ولقد جاءتهم رسلنا بالبینات ثم ان کثیرا منهم بعد ذلك فی الارض
لمسرفون) بو قتل سببیله بنی اسرائیل اوزره توریتده حکم ایلدك که کندویه قصاص ایجاب ایتمیان ویریوزنده قطع طریق کبی بر
فساد ایشلمیان یعنی کندو حالنده قباحتسز برنفسی برکیمسه قتل ایلسه جمیع ناسی قتل ایلمش کیدر وبویله برنفسی عفو ویاقتلدن منع
یاهلاکدن خلاصله احیا ایتسه جمیع ناسی احیا ایتمش کیدر تحقیق بنی اسرائیله آیات ومعجزه ظاهره لرله رسوللریمز کلدی بو ارسال
رسل وتهدیداتمزدنصکره انلردن چوق کیمسه لر یریوزنده حددن متجاوز قتل وهتك محارمده اسراف ایتدیلر ❁ بو آیت کریمه ده
برکیمسه نك ناحق قتلی جمیع ناسك قتلنه تشبیه بو حیثیتدنکه ناحق سفك دما وقتلی عادت ایدنمك وخلقه بو عادتی ارائه وا کا
اغرا ایتمکدر بناءعلیه سرایتله جمیع ناسه شاملدر وبرکیمسه یی قتل ایله جوغنك قتلی جناب قهارك غضب وعذابنی استجلابده
برابردر وبراحیا جمیع ناسی احیایه تشبیه تعرض قتلدن ترهیب ونفوسی حمایته ترغیب اوله والله اعلم (انما جزاؤا الذین
یحاربون الله ورسوله ویسعون فی الارض فسادا ان یقتلوا او یصلبوا او تقطع ایدیهم وارجلهم من خلاف او ینفوا من
الارض ذلك لهم خزی فی الدنیا ولهم فی الاخرة عذاب عظیم) شول کیمسه لرکه الله تعالی ورسولنك دوستلریله محاربه ویر
یوزنده قطع طریق وغارتله فساد ایدرلر انلرك جزالری اکر آدم قتل ایدوب مال اخذ اتمدیلرسه یالکز قتل اولنمقدر
اکر قتل واخذ مال دخی ایتدیلرسه هم قتل هم صلب اولنمقدر اکر یالکز اخذ مال ایدوب قتل ایتمامشلر ایسه صاغ اللریله
صول ایاقلری قطع اولنمقدر واکر بلاقتل ولاغارت یالکز ناسی اخافه ایتمشلر ایسه بربلده دن بربلده یه نفی اولنمقدر اشته
بو جزا انلره دنیاده کی ذل وحقارتدر وآخرتده انلره بوندن اشد عذاب عظیم واردر (الا الذین تابوا من قبل ان تقدروا
علیهم فاعلموا ان الله غفور رحیم) الا انلرکه سز انلره قدرتکز یتشمزدن یعنی انلری طوتمکزدن مقدم اول فعللرندن

توبه ایتسه لر بیلك که الله تعالی توبه لری سببیله کناهلرینی مغفرت وتوبه لرینی قبول ایله رحمت ایدر ❁ بو آیت کریمه ده اکر
اول توبه ایدن مقدم کافر اولوب قبل الاخذ توبه ایدوب مسلمان اولسه اندن بو حدود ودم وطلب واخذ مال جمله ساقط
اولور اکر ازقدیم مسلمان ایسه بالادهمذکور حق الله اولان حدود ساقط اولوب حقوق ناس ساقط اولماز (یاایها الذین
امنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون) ای مؤمنلر الله تعالیدن قورقك واوامر ونواهیسنی
کال ملاحظه واولبابده رضاسنی تحصیل ایله طرفنه تقرب ولقاسنه وسیله طلب ایدك ویولنده اعداسیله ظاهرا وباطنا مجاهده
ایدك شایدکه فلاح بوله سز (ان الذین کفروا لو ان لهم ما فی الارض جمیعا ومثله معه لیفتدوا به من عذاب یوم القیمة ما تقبل منهم
ولهم عذاب الیم) شول کافرلرکه اکر یریوزنده اولان اموال وامتعه واشیا وانکله بیله انك امثالی انلرك اولوب قیامت کونی
عذابندن خلاص ایچون انی فدا ایتسه لر قبول اولنمیوب انلر ایچون الملو عذاب اوله جقدر (یریدون ان یخرجوا
من النار وماهم بخارجین منها ولهم عذاب مقیم) انلر ناردن چیقمق مراد ایدرلر انلره اندن چیقمق ممکن اولماز
انلر ایچون ابدا عذابده اقامت واردر (والسارق والسارقة فاقطعوا ایدیهما جزاء بما کسبا نکالا من الله والله عزیز حکیم) برارکك
یادیشی برمحل محرزدن خفیة نصاب مقداری شی چالسه انلرك صاغ اللرینی قطع ایده سز دنیاده سرقه لرینه جزا اوله
والله تعالیدن دخی عقوبت اوله الله عظیم الشان حکمنده غالب وحکمتده مصیبدر ❁ بو نصاب حنفی عندنده اون درهم
وشافعی ربع التون ومالکی عندنده اوچ درهمدر (فمن تاب من بعد ظلمه واصلح فان الله یتوب علیه ان الله غفور رحیم)
کیمکه او سرقه ظلمندنصکره توبه ایدوب وخرسزلغی بردخی ایتمامك اوزره اصلاح اوله الله تعالی انك توبه سنی قبول ایدر
تحقیق الله عظیم الشان لچن کناهکزی مغفرت واطاعت ایده نه رحمت ایدر (الم تعلم ان الله له ملك السموات والارض یعذب
من یشاء ویغفر لمن یشاء والله علی کل شیء قدیر) ای انسان سن بیلمزمیسنکه سموات وارضك وجمله نك خالق وپادشاهی الله
تعالیدر دیلدیکنی قطع یدایله تعذیب ایدر ودیلدیکنی بعد از توبه مغفرت ایدر الله عظیم الشان کل شیئه قادردر (یاایها الرسول
لا یحزنك الذین یسارعون فی الکفر من الذین قالوا آمنا بافواههم ولم تؤمن قلوبهم ومن الذین هادوا سماعون للکذب
سماعون لقوم اخرین لم یأتوك یحرفون الکلم من بعد مواضعه یقولون ان اوتیتم هذا فخذوه وان لم تؤتوه فاحذروا ومن
یرد الله فتنته فلن تملك له من الله شیئا اولئك الذین لم یرد الله ان یطهر قلوبهم لهم فی الدنیا خزی ولهم فی الاخرة عذاب عظیم)
ای رسالتله مشرف کفرده سرعت ایدنلرك حالی سکا حزن ویرمسون انلردن منافقلر لسانلریله ایمان ایتدك دیرلر قلبلریله ایمان
ایتمزلر ویهودیلردن برقوم سنك کلامکی دیکلیوب مدینه یهودیسنه شویله سویلدی بویله سویلدی دیو خلافنی سویلیوب
کذب ایدرلر وسکا کلمیان خیبر یهودیلرینه دخی بو وجهله جاسوسلق ایدوب سنك کلامکی خلاف اوزره نقل وافترا ایدرلر
حق کلاملری موضوع محلندن تغییر ❁ ورجم یرینه جلد تقریر ❁ ایدرلر دیرلرکه اکر محمد سزه زنا امرنده بزم ویردیکمز
حکمله فتوی ویررسه اخذ وقبول ایدك اکر او لوجهله ویرمزسه انی قبولدن حذر ایدك الله تعالی اول کیمسه نك که کفر
ضلالتنی وعذابنی مراد ایدرسه سن او کیمسه ایچون برشیئك دفعنه قادر ومالك دکلسن انلر اول کیمسه لردرکه انلرك قلبلرینك
تطهیرینی الله تعالی مراد اتمدی منافقلر ایچون دنیاده نفاقلرینی اظهار ویهودیلر ایچون قتل وسبی وجزیه ایله رزالت
واحتقار وآخرتده جهنمده خلود وابدیتله قرار واردر ❁ بو آیت کریمه نك سبب نزولنده بو وجهله محرردرکه اهل خیبرك
اشرافندن متأهل بررجل ایله برمرأه زنا ایدوب توریتده انلره رجم لازم کلشیکن یهودلر بو زانیلر اشرافدن اولدیغندن
رجمدن نکول ایله مدینه ده نبوت دعواسی ایدر رجلك کتابنده رجم اولمیوب بلکه حدلری ضربدر امدی اخوانکز
یهوددن مدینه یه قوکشو بنی قریظه یه خبر کوندرککه انلر سؤال ایلیه لر اکر جلد امر ایدرسه قبول ایده لر اکر رجم امر
ایدرسه قبول ایتمیه لر دیو برجماعتله اول زانی وزانیه یی دخی کوندردیلر بنی قریظه ومدینه یهودیلرندن کعب وکنانه ومالك کبی
وسائرلر مجلس نبویه واروب قصه یی افاده ایلدیلر حضرت علیه السلام بنم حکمه راضی اولورمیسکز بیوردی بلی

اولورز دیدیلر فی الحال جبرائیل علیه السلام رجم حکمیله نازل اولدی علیه السلام رجم لازمدر دیدکده انلر امتناع ایتمکله
پیمغبرمز علیه السلام جبریل علیه السلامك تعلیمیله فدکده ابن صوریا نام بریکچشم جوان یهودی واردر اول کیمسه سزك
بینکزده نه درجه ده دردیدی انلروجه ارضده اندن اعلم یوقدر دیدیلر اویله ایسه سز کله بنم بینمزده بو دعوایی اول ابن
صوریا فصل ایدرسه راضی میسکز بیوردی بلی دیدیلر ابن صوریایی احضار ایدوب اکا دیدیکه اول الله تعالینك حقیچونکه
تورتی موسی علیه السلامه انزال ایتدی وسزکیچون دکزی شق وسزی خلاص وفرعون وقومنی غرق ایلدی وسزه قدرت
حلواسی وبیلدرجین کوندردی طوغری سویله که سزك کتابکزده اولی زانیلره رجم وارمیدر یوقیدر بیوردی ابن صوریا
تورتك نبی یاقسندن قورقسم اعتراف ایتمیوب کذب ایدردم لکن یا محمد اول سنك شرعکده نیجه در دیدی علیه السلام الله
تعالی بویله حکم ایتدیکه متأهل کیمسه لرك زنا ایتدکلرینه درت آدم شهادت ایلدکلرنده انلره رجم واجبدر بیوردی ابن صوریا
اول الله تعالی حقیچونکه تورتی موسی علیه السلامه انزال ایلدی تورتده دخی عینی حکم بویله در امابزم علمامز اشرافه مراعاته
جلد ایله حکم ایتمشلر دیدی فخر کائنات علیه السلامك حکمیله اول زانی وزانیه یی مسجدك یاننده رجله قتل ایلدیلر
﴿ سماعون للکذب اکالون للسحت فان جاؤك فاحکم بینهم اواعرض عنهم وان تعرض عنهم فلن یضروك شیئا وان حکمت
فاحکم بینهم بالقسط ان الله یحب المقسطین ﴾ انلر کذب ایچون کلامکی دکلرلر وحکمده حرام رشوتی اکل ایدرلر اکر سکا
کلورلرسه سن انلرك بیننده حکم ایله یاخود انلردن یوزچویرا کرانلردن اعراض ایدرسك سکا برشی ضررا یتمزا کر حکم ایدرسك
انلر بیننده عدل ایله حکم ایله تحقیق الله عظیم الشان حکمده عدل ایدنلری سور ﴿ وکیف یحکمونك وعندهم التورية فیها حکم الله
ثم یتولون من بعد ذلك وما اولئك بالمؤمنین ﴾ سکا نیجه حکم ایتدیررلر مع هذا توریة انلرك عندنده در والله تعالینك حکمی
انده مذکوردر سن انلرك کتابنه موافق حکم ایتدکدنصکره اعراض ایدرلر انلر کندو کتابلرینه دخی ایناممزلر ﴿ انا انزلنا
التورية فیها هدی ونور یحکم بها النبیون الذین اسلموا للذین هادوا والربانیون والاحبار بما استحفظوا من کتاب الله وکانوا
علیه شهداء فلا تخشوا الناس واخشون ولا تشتروا بایاتی ثمنا قلیلا ومن لم یحکم بما انزل الله فاؤلئك هم الکافرون ﴾ بز تورتی
انزال ایتدیککه انده حقه یول کوستر هدی وظلماتی کشف ایدر نور واردر الله تعالینك امرینه منقاد انبیا انکله یهودیلره
حکم ایدر واول انبیالری سلکنده اولان زهاد وعلمالری دخی اول تورتیله حکم ایدرلرکه الله تعالینك امرینی تضییع وتحریفدن
محافظه اولنمقلغه وتورتك بلا تغییر حق اوزره طوغریسنی بیانه شاهدلر امدی ناسدن قورقمیکز بندن خوف ایدك وبنم
کوندردیکم آیات واحکامی بی اعتبار رشوت وجاهه استبدال ایتمیك کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکی احکامله حکم ایتمیه
انلر کافرلردر ﴿ وکتبنا علیهم فیها ان النفس بالنفس والعین بالعین والانف بالانف والاذن بالاذن والسن بالسن والجروح
قصاص فمن تصدق به فهو کفارة له ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئك هم الظالمون ﴾ تورتده بنی اسرائیل اوزرینه فرض
ایتدککه برنفس برنفسله قصاص اولنور ❁ یعنی مقتولك یالکز قاتلی قتل اولنور ❁ وکوز چیقارانك کوزی چیقاریلور
وبرون کسنك برونی کسیلور وقولاق کسنك قولاغی کسیلور ودیش قرانك دیشی قیریلور ویارەلمق دخی قصاصدر ❁ اکر
مساوات ممکن ایسه والا ممکن اولمازسه کوك قیرمسی کبی یارەنك محلی تهلکه لو اولماسی وسائر کبی انده عدل اوزره حکم اولنور ❁ هر
کیمسه که ❁ کرك مقتولك وارثندن یا عضوینه ضرر ایرشن آدمدن اول قاتلی یاخود عضوه ضرر ایدن کیمسه یی عفو وقصاصی تصدق
ایدرسه اول تصدق عفو ایدن کیمسه نك کناهنه کفارتدر کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکی احکامله حکم ایتمیه او کیمسه لر ظالملردر ﴿ وقفینا
علی آثارهم بعیسی ابن مریم مصدقا لما بین یدیه من التورية وآتیناه الانجیل فیه هدی ونور ومصدقا لما بین یدیه من التورية وهدی
وموعظة للمتقین ﴾ مقدم کوندردیکمز تورتده اولان شیلری تصدیق ایدیجی اولدیغی حالده بز عیسی ابن مریمی انبیا آثارینه
تابع قیلدق واکا انجیلی ویردك آنده توحیده هدایت وطریق حقه رهبر نور واردر واول انجیل آندن اول نازل اولان
تورتی تصدیق ایدر واهل تقوایه هدایت وموعظه در ﴿ ولیحکم اهل الانجیل بما انزل الله فیه ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئك

هم الفاسقون ﴾ انجیل اهلی الله تعالینك انجیلده انزال ایتدیکیله حکم ایتسون کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکیله حکم ایتمیه
انلر فاسقلردر ﴿ وانزلنا الیك الکتاب بالحق مصدقا لما بین یدیه من الکتاب ومهیمنا علیه فاحکم بینهم بما انزل الله ولا تتبع
اهواءهم عما جاءك من الحق لکل جعلنا منکم شرعة ومنهاجا ولو شاء الله لجعلکم امة واحدة ولکن لیبلوکم فی ما آتیکم فاستبقوا
الخیرات الی الله مرجعکم جمیعا فینبئکم بما کنتم فیه تختلفون ﴾ بز سکا حقی بیان ایدر قرآنی کوندردك اندن مقدم انزال
اولنان کتب الهیه یی تصدیق وانلری تغییردن محافظه وتحریفنی بیان ایدر امدی الله تعالینك سکا کوندردیکیله اهل کتاب
بینلرنده ❁ رجم وقصاص وسائری ❁ حکم ایله وانلرك هوالرینه تابع اولمیوب حکم حقدن سکا کلنه میل ایله ای ناس سزدن
هر بر پیغمبر ایچون شریعت ومکشوف طریقت قیلدق اکر الله تعالی مراد ایدیدی سزی جمله برامت وبرملت ایدردی
ولکن عصر وزمانه کوره سزه ویردیکی شرایع مختلفه ایله مطیعی عاصیدن تمیز ایده امدی شریعته تبعیتله اعمال خیریه یه مبادرت
وفضیلت احرازینه سبقت ایدك جمیعکزك رجوعی الله تعالی یه در اول کونده امور دین وشریعتده ایلدیککز اختلافی سزه خبر ویرر
﴿ وان احکم بینهم بما انزل الله ولا تتبع اهواءهم واحذرهم ان یفتنوك عن بعض ما انزل الله الیك فان تولوا فاعلم انما یرید الله
ان یصیبهم ببعض ذنوبهم وان کثیرا من الناس لفاسقون ﴾ وانلرك هوالرینه تابع اولمیوب بینلرنده الله تعالینك انزال ایتدیکی
قرآنله حکم ایتمکی سکا امر ایتدك صاقندسنکه الله تعالینك انزال ایتدیکنك بعضیسندن سنی صرف ایتمیه لر اکر بو حکم منزلدن
اعراض ایدرلرسه بیلکه اول اعراضلری وبعض ذنوبلری سببیله الله تعالی انلرك دنیاده عقوبتلرینی تعجیل ایدر یهودك
اکثری فاسق وکفرده متمردلردر ❁ بو آیت کریمه نك سبب نزولی بو وجهله مرویدرکه احبار یهود بینلرنده اتفاقله
کلك محمده کیده لم اوله که انی دیننده صرف ایده لم دیو اکا کلوب بیلورسنکه بز یهودك اشراف وعلماسیوز بز سکا تابع
اولورسق یهودك کلیسی تابع اولور لکن قومزله بینمزده خصومت واردر مرافعه یه سکا کله لم اکر قومز اوزرینه بزمچون
حکم ایدرسك سکا ایمان کتوررز وغیری یهودیلری دخی کندمزه تابع ایدەرز دیدیلر حق تعالی انلرك التماسلرینی قبولدن
تحذیر بیوردی ﴿ افحکم الجاهلیة یبغون ومن احسن من الله حکما لقوم یوقنون ﴾ انلر جاهلیت حکمنی می استرلر
اهل یقین کیمسه لر ایچون حکمده الله تعالیدن احسنی کیمدر ﴿ یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا الیهود والنصاری اولیاء
بعضهم اولیاء بعض ومن یتولهم منکم فانه منهم ان الله لا یهدی القوم الظالمین ﴾ ای مؤمنلر یهود ونصارایی دوست
اتخاذ ایتمیك زیرا انلر بربرلریله دوست ومتفق اولوب سزه مخالفدرلر سزدن اول کیمسه که انلرله دوستلق ایدر اول دخی
انلرك جمله سندندر تحقیق الله تعالی دشمنه دوستلق ایله نفسنه ظلم ایدنلری طریق حقه هدایت ایتمز ﴿ فتری الذین فی
قلوبهم مرض یسارعون فیهم یقولون نخشی ان تصیبنا دائرة فعسی الله ان یأتی بالفتح او امر من عنده فیصبحوا علی ما
اسروا فی انفسهم نادمین ❁ قلبلرنده نفاق مرضی اولنلری کورسنکه کفارله دوستلغه مسارعت ایدرلر قورقارز بر انقلاب
دهرله اسلام مغلوب اولور ❁ دیرلرکه ابن ابی کلامی اوله ❁ امدی یقین اولدیکه الله تعالی رسولنه ومسلمینه مکه نك فتحنی
یاخود قتل واجلای یهود امرینی کندو طرفندن اعطا ایلیوب نفسلرنده مرکوز سرلری آشکار اولمغله منافقلر موالات یهوددن
ندامتده اوله لر ﴿ ویقول الذین آمنوا اهؤلاء الذین اقسموا بالله جهد ایمانهم انهم لمعکم حبطت اعمالهم فاصبحوا خاسرین ﴾
منافقلرك نفاقی آشکار اولدقده مؤمنلر بربرلرینه دیرلرکه بونلر غلیظ یمین ایله الله تعالی یه قسم ایتمشلر ایدیکه بز سزکله برابر
مؤمنلرز دیمشلردی انلرك اعماللری باطل اولوب دنیاده رذالت وآخرتده عقوبتله خسرانده اولدیلر ﴿ یا ایها الذین
آمنوا من یرتد منکم عن دینه فسوف یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین ﴾ ای مؤمنلر سزدن
کیمدرکه پیغمبر علیه السلامك وفاتندنصکره دین اسلامدن کفره رجوع ایده الله تعالی یقینده برقوم کتوررکه اول
انلری سور انلر دخی انی سورلر انلر مؤمنلره تذلل وتواضع وکفاره شدتله عداوت ایدرلر ❁ دینلدیکه بو قوم اهل یمندر
زیرا بو آیتك نزولنده پیغمبر علیه السلام ابو موسی الاشعری یه اشارت بیوروب انلر بونك قومیدر دیدی وبعضیلر انلر

اهل فارسدرکه اول قومدن سؤال اولندقده پیغمبرمز علیه السلام یدشریفنی سلمان فارسی رضی الله عنهك اوموزینه
وضعله بونك صاحبلریدر بیوردی ودینلدیکه انلرکه مراد یوم قادسیه ده عمر رضی الله عنهك خلافتنده نخعدن ایکی
بیك وکنده وبجیله‌دن بشبیك وسائر قبائلدن اوچبیك کیمسه جهاد ایتملریله انلردر وابن عباس وحسن بصری قولنجه
حضرت صدیق ومهاجر وانصاردن مرتدلر ایله جنك ایدن اصحابلردر دیدیلر بو آیت کریمه وقوعندن مقدم اوله‌جق
حالاتی غیب یوزندن خبر ویرمکدر دینلدی بووجهله‌که مفخر رسالت علیه السلامك وفاتندنصکره اهل مکه ومدینه
وبحریندن ماعدا جمله عرب مرتد اولدیلر وبعضیلر دخی ادای زکاتدن نکول ایتدیلر حضرت ابوبکر رضی الله عنه الله
تعالینك یاردمیله انلرك جمله‌سنی دفع ایتدی ﴿ یجاهدون فی سبیل الله ولایخافون لومة لائم ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء
والله واسع علیم ۞ انلر فی سبیل الله مجاهده ایدرلر وهیچ طعن ایده‌نك لومندن قورقمازلر زیرا منافقلر جنکده یهود
دوستلرینك لومندن خوف ایدرلردی بواوصاف مذکوره الله تعالینك عبادندن دیلدیکی کیمسه‌یه ویردیکی فضلیدر
والله عظیم الشانك فضلی واسعدر واکا اهل اولنی علیمدر ﴿ انما ولیکم الله ورسوله والذین آمنوا الذین یقیمون الصلوة
ویؤتون الزکوة وهم راکعون ﴾ سزك اصل وحقیقت ولی ودوستکز الله تعالی‌در واکا تابع رسولی ومؤمنلردرکه انلر
نمازی قیلرلر وزکاة مفروضه وصدقه‌یی ویررلر حالبوکه رکوع ایدیجیلردر ۞ بو آیت کریمه حضرت علی رضی الله
عنه حقنده نازل اولمشدرکه اول صلوتده راکع ایکن برسائل اندن صدقه طلب ایتدکده اکا خاتمنی براقدی ودینلدیکه
عبدالله بن سلام قومی قریظه ونضیر کندوایله مجالسه ومصاحبه‌یی ترکه یمین ایتدکلرنی حضور نبوی‌یه بیان ایتدکده
پیغمبر علیه السلام بو آیت کریمه‌یی قرائت ایتمکله ابن سلام الله تعالی ورسولی ومؤمنلر اولیام اولمسنه راضی اولدق غیرینك
ولی اولمسنی استمزدیدی ﴿ ومن یتول الله ورسوله والذین آمنوا فان حزب الله هم الغالبون ﴾ کیمکه الله تعالی‌یی ورسولنی ومؤمنلری
اولیا اتخاذ ایدر تحقیق انلر الله تعالی‌نك اسلام عسکریدر انلر غالبلردر ﴿ یاایها الذین آمنوا لاتتخذوا الذین اتخذوا دینکم هزوا
ولعبا من الذین اوتوا الکتاب من قبلکم والکفار اولیاء واتقوا الله ان کنتم مؤمنین ﴾ ای مؤمنلر سزدن مقدم کتاب ویریلن یهود
ونصاری‌دن سزك دینکزی استهزا واویون اخذ ایدنلری وکفاری دوست اتخاذ ایتمیك والله تعالی‌دن قورقك اکر انك وعد
ووعیدینه مؤمنلر ایسه‌کز ۞ مرویدرکه رفاعة بن زید وسوید بن حارث اسلام اظهار لرندنصکره منافق اولدیلر مسلمانلردن بعضلری
انلرله مودت وموالات ایتملریله بو آیت کریمه نازل اولدی ﴿ واذا نادیتم الی الصلوة اتخذوها هزوا ولعبا ذلك بانهم قوم
لایعقلون ﴾ نه‌چان سز نمازه اذان واقامتله ندا ایتدیککزده انلر انی هزو ولعب اتخاذ ایتدیلر انلر بیعقل جهلا قوم اولدقلری
سببیله استهزا ایدرلر ۞ روایت اولندیکه مدینه‌ده برنصاری وارایدی نه‌زمان مؤذنك اشهد ان محمدا رسول الله دیدیکنی
ایشتسه الله تعالی کاذبی احراق ایده دیرایدی برکیجه اول نصاری اهل وعیالیله اویورکن خدمتکاری آتشله کلوب
اندن برشراره صچرامغله خانه‌سی طوتشوب جمله‌سی یاندیلر ﴿ قل یااهل الکتاب هل تنقمون منا الا ان آمنا بالله وما انزل
الینا وما انزل من قبل وان اکثرکم فاسقون ﴾ دیکه ای اهل کتاب سز بزدن هیچ عیب کور دیکزمی مکرکه الله تعالی‌یه
وبزه انزال اولنانه وبزدن مقدم انزال اولنان کتب الهیه‌یه ایمان ایتدیکمزی تعیب ایده‌سز تحقیق سزك چوغکز ایماندن
خارج فاسقلرسکز ۞ مرویدرکه یهوددن برجماعت پیغمبر علیه السلامه کلوب سن رسوللردن کیملری تصدیق ایدرسك
دیدیلر اولدخی سورهٔ بقره ده امنا بالله آیتنی آخرینه‌دك اوقویوب عیسی علیه السلامی ذکر ایتدکده انك نبوتنی انکارده
اولدقلرندن والله دنیا وآخرتده سزك دینکزدن بدتر واشردین بیلمزز دیملریله بو آیت کریمه نازل اولدی ﴿ قل هل
انبئکم بشر من ذلك مثوبة عندالله من لعنه الله وغضب علیه وجعل منهم القردة والخنازیر وعبد الطاغوت اولئك شر مکانا
واضل عن سواء السبیل ﴾ ای اهل کتاب زعمکزجه شرو بدتر دیدیککز وعندالله جزالری ظاهر اولمش قومی سزه خبر
ویره‌یممیکه اشته انلر اول کروهدرکه الله تعالی انلره لعنت ایتدی واوزرلرینه غضب ایتدی وانلردن اصحاب سبتی

میمون صورتنه ومائدهٔ عیسی علیه السلامی انکار ایدنلری خنزیر صورتنه مسخ ایتدی وانلر شیطان وبوزاغی‌یه طاپدی
اول ملعونلر قیامتده مکانك شرینه راجع وطوغری یولدن آزمش قوملردر ﴿ واذا جاؤکم قالوا آمنا وقد دخلوا بالکفر
وهم قد خرجوا به والله اعلم بما کانوا یکتمون ﴾ اول منافقلر سزه کلدکده بز ایمان ایتدك دیرلر حالبوکه انلر یانکه کتم ایتدکلری
کفرله نیجه کیردیلر سه خروجلرنده دخی کفر ایله کتدیلر الله عظیم الشان انلرك کتم ایتدکلری کفر ونفاقلرینه اعلمدر ﴿ وتری
کثیرا منهم یسارعون فی الاثم والعدوان واکلهم السحت لبئس ما کانوا یعملون ﴾ اول یهود ومشرکدن چوق کیمسه کوررسنکه کفر
معاصی‌یه وظلم وتعدی‌یه ورشوت وربا کلنه مسارعت ایدرلر نه قبیح شی اولدیکه انلر انی ایشلرلر ﴿ لولا ینهیهم الربانیون والاحبار
عن قولهم الاثم واکلهم السحت لبئس ما کانوا یصنعون ﴾ انلرك زهدی وشریعت عالملری نیچون انلری قول باطل واکل حرامدن نهی
ایتمزلر اول عالمانك اول نهی ترکه اولان وصنع وسفهلری نه قبیح شی اولدی ﴿ وقالت الیهود ید الله مغلولة غلت ایدیهم ولعنوا بما قالوا بل
یداه مبسوطتان ینفق کیف یشاء ولیزیدن کثیرا منهم ما انزل الیك من ربك طغیانا وکفرا والقینا بینهم العداوة والبغضاء الی یوم
القیمة کلما اوقدوا نارا للحرب اطفاها الله ویسعون فی الارض فسادا والله لایحب المفسدین ﴾ یهودلر الله تعالی‌نك یدی رزقدن
امساك اولمشدر دیو بخله نسبت ایتدیلر انلرك اللری خیراتدن باغلنوب بوکلاملری سببیله لعنت اولندیلر بلکه ید قدرة الله
عطایای لایحصی ایله کشاده اولوب نیجه دیلرسه اویله انفاق ایدر اول یهوددن اکثرینك سکا انزال اولنان قرآنی استماعدن
کفر وطغیانلری زیاده اولور ۞ صاغ آدمك غداسی خسته‌یه زیاده مرض اولدیغی کبی ۞ وانلرك بینه قیامته‌دك بغض
وعداوتی القا ایلدك که هربار حرب آتشنی یاقمق ایسته‌لر الله تعالی اول بینلرنده اولان عداوتله انلرك اول آتشنی دفع
ایدر ویریوزنده حیله وفتنه وحرب فسادیه‌سعی ایدرلر الله عظیم الشان فساد ایدنلری سومز ۞ مرویدرکه هجرت نبویدن
مقدم مدینه یهودیلرنده چوق مال ورفاه وار ایدی هجرت علیه السلام وقوعنده انکاره اصرارلرندن ناشی حق تعالی
مالرندن برکتی قالدیروب معاشلری نقصان بولمغله بو آیت کریمه‌نك اولنده‌کی کلامی تفوه ایتدیلر ﴿ ولو ان اهل الکتاب
امنوا واتقوا لکفرنا عنهم سیئاتهم ولادخلناهم جنات النعیم ﴾ اکر اهل کتاب محمد علیه السلامه وقرآنه ایمان کتورسه‌لر
وذکر اولنان معاصیدن صاقنسه‌لر البته بز انلرك کناهلرینی محو وانلری جنات نعیمه ادخال ایدردك ﴿ ولو انهم اقاموا
التوریة والانجیل وما انزل الیهم من ربهم لاکلوا من فوقهم ومن تحت ارجلهم منهم امة مقتصدة وکثیر منهم ساء ما یعملون ﴾
اکر اهل کتاب توریة وانجیله وربلری طرفندن انزال اولنان جمله کتب الهیه‌یه ایمانله اقامت ایتسه‌لر ایدی یوقارولرندن
وایاقلری التندن رزقلرینی اکل ایدرلر ایدی ۞ یعنی یوقارودن اغاج میوه‌لرینی اشاغیدن بغدای کبی رزقلرله وسعت کسب
ایدرلردی ۞ انلردن بعضیلری معتدل اولوب حضرت رسول علیه السلامه ایمان ایتدیلر وانلردن چوغی قبیح عملده
اولدیلر ﴿ یاایها الرسول بلغ ما انزل الیك من ربك وان لم تفعل فما بلغت رسالته والله یعصمك من الناس ان الله لایهدی القوم
الکافرین ﴾ ای رساله مشرف ربك طرفندن سکا نازل اولانی تماما تبلیغ ایله اکر سکا امر ایتدیکمی اشلمزسك وتمام
تبلیغ ایتمزسك رسالتدن برشی ادا ایتمش اولمازسین الله تعالی سنی ناسك شرندن حفظ ایدر کیمسه سکا قتل واذا یله
ضرر ایتمکه قادر اولماز تحقیق الله عظیم الشان کافرلرك سکا سوء قصدلرینه یول ویرمز ۞ انس رضی الله عنهدن منقولدرکه
اول حضرت علیه السلامی کیجه‌لرده بکلیوب حراست ایدرلردی بو آیت کریمه نازل اولدقده سختیاندن دیکلمش قبه‌دن
رأس شریفنی چیقاروب ای پاسبانلر کیدك حق تعالی بنی ناسدن وقایه‌یه ضامن اولدی بیوردی ﴿ قل یااهل الکتاب لستم علی
شیء حتی تقیموا التوریة والانجیل وما انزل الیکم من ربکم ولیزیدن کثیرا منهم ما انزل الیك من ربك طغیانا وکفرا فلا
تأس علی القوم الکافرین ﴾ دیکه ای اهل کتاب سز دینیدن برشی اوزره دکلسکز تاکه توریة وانجیل وربکز طرفندن
سزه انزال اولنان کتب الهیه وقرآنه ایمان واوامر ونواهیلرینه اقامت ایتمینجه وانلردن چوغی سکا من طرف الله
انزال اولنان قرآنی استماعلرنده کفر وطغیانلرینی ارتررلر امدی کافرلرك کفر وطغیانلری زیاده‌لکنه محزون اولمه

(ان الذين امنوا والذين هادوا والصابؤن والنصارى من امن بالله واليوم الاخر وعمل صالحا فلاخوف عليهم ولاهم يحزنون)
شونلركه لسانلريله ايمان ايتديلر ودين يهوديتده اولديلر يهوديتله مجوسيت بيننده كويانوح عليه السلام دينى ديو صابئيتده
اولديلر وعيسى عليه السلام دينده نصارى اولديلر بو مذكورلردن كيمكه الله تعالايه و آخرته خلوص قلبله ايمان
ايدوب اعمال صالحه يه دوام ايتسه انلر ايچون آخرتده عذاب قورقوسى وثوابلرينك فوت اولمسى حزنى يوقدر ❀
بو آيت كريمه ده مذكور درت جنس طائفه نك تائب ومستغفر اولوب نيت خالصه ايله پيغمبر عليه السلامه وقرآن
عظيمه ايمان كتورمليله بو اجره نائل اولملرى فهم يقينيدر ❀ لكن تبيانده ❀ دينلرينك نسخندن مقدم كندو
شرعلرينك مقتضاسنجه الله تعالايه و آخرته ايمانله عمل صالح ايشلرسه كلامى ايهام ايلمش (لقد اخذنا ميثاق بنى
اسرئل وارسلنا اليهم رسلا كلما جاءهم رسول بما لاتهوى انفسهم فريقا كذبوا وفريقا يقتلون) توحيد ونبوتده بز بنى
اسرائيلك عهدلرينى الدق وانلره پيغمبرلر ارسال ايلدك هر بار انلره شرايع وتكاليفله رسول كلدكده نفسلرى هواسنه مخالف اولمغله
اول رسوللرك كيمنى تكذيب وكيمنى قتل ايتديلر (وحسبوا الاتكون فتنة فعموا وصموا ثم تاب الله عليهم ثم عموا وصموا كثير منهم والله
بصير بما يعملون) بو انبيايى تكذيب وقتل ايتدكلرينك بلا وعذابى كلمز ظن ايتديلر وحقى كورمز وايشتمز اولديلر صكره الله تعالى
توبه لرينى قبول ايدوب عيسى عليه السلامى كوندردى بعده تكرار محمد عليه السلامى انكارله انلردن چوغى حقى كورمز
وايشتمز اولديلر الله عظيم الشان انلرك عمللرينى كوروب جزالرينى ويريجيدر (لقد كفر الذين قالوا ان الله هو المسيح ابن
ابن مريم وقال المسيح يا بنى اسرائيل اعبدوا الله ربى وربكم انه من يشرك بالله فقد حرم الله عليه الجنة ومأويه النار وما للظالمين من
انصار) تحقيق شونلر كافر اولديلركه الله مسيح ابن مريمدر ديديلر حال بوكه عيسى عليه السلام يا بنى اسرائيل بنم وسزك
ربكز اولان الله تعالى يه عبادت ايدك ديدى كيمكه الله تعالى يه شريك قوشه تحقيق الله تعالى اكا جنتى حرام ايلدى انك مسكنى
جهنمدر وشركله نفسلرينه ظلم ايدنلره ناردن تخليصه ياردم ايدر يوقدر (لقد كفر الذين قالوا ان الله ثالث ثلثة وما من اله
الا اله واحد وان لم ينتهوا عما يقولون ليمس الذين كفروا منهم عذاب اليم) نصاريدن بر فرقهٔ اخرى دخى كافر اولديلركه
الله تعالى اوچ الهه نك بريدر ديديلر حال بوكه وجودده ذاتى واجب ومستحق وعبادت ووحدانيتله موصوف شريكدن
منزه بر الله تعالى واردر اكر اول قوللرندن دونمزلرسه انلردن اول كفرده قالانلره عذاب اليم ايريشه جكدر (افلا يتوبون
الى الله ويستغفرونه والله غفور رحيم) ايا انلر الله تعالى يى تثليثدن توبه ايتمزلرمى وتوحيدايله استغفار ايتمزلرمى الله تعالى
تائبلرى مغفرت ومستغفرلره رحمت ايديجيدر (ما المسيح ابن مريم الا رسول قد خلت من قبله الرسل وامه صديقة كانا يأكلان
الطعام انظر كيف نبين لهم الايات ثم انظر انى يؤفكون) عيسى عليه السلام دخى انجق اندن مقدم كچن رسوللر كبى بر رسولدر
وانك اناسى مريم آيات ربانى يى تصديق ايدر بر مرأه در اوغلى واناسى دخى سائر حيوانات كبى غذا اكل ايدرلر ❀ يعنى
الوهيته سزاوار اولماز ❀ نظر ايله كه آيات وحدانيتى بز انلره نيجه بيان ايلدك بعده نظر ايله كه انلر حقدن نيجه امتناع ووحدانيتى
انكار ايدرلر (قل اتعبدون من دون الله ما لا يملك لكم ضرا ولانفعا والله هو السميع العليم) ديديكه الله تعاليدن غيرى ضرر
ونفعه مالك اولميان شيئه عبادت ايدرميسز ❀ زيرا عيسى عليه السلام ذاتيله برشيئه مالك دكلدر انجق حق تعالينك
اعطاسيله در ❀ الله تعالى اقوالكزى ايشيدر وعقايدكزى بيلور اكا كوره مجازاتنى ايدر (قل يا اهل الكتاب لاتغلوا فى
دينكم غير الحق ولاتتبعوا اهواء قوم قد ضلوا من قبل واضلوا كثيرا وضلوا عن سواء السبيل) ديكه اى اهل كتاب دينكزده
ناحق يره حدى تجاوز ايتميك واول قومك هوالرينه تبعيت ايتميك كه انلر بعثتدن مقدم ضلالته دوشوب وچوق كيمسه يى
اضلال ايتمشلر ايدى وبعد البعثه طريق راستدن نكول ايله ضلالتده ثابت اولمشلر ايدى (لعن الذين كفروا من بنى اسرائيل
على لسان داود وعيسى بن مريم ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون) بنى اسرائيلدن كافر اولنلره يعنى اصحاب سبته لسان داود
عليه السلامله لعنت اولنديكه ميمون صورتنه مسخ اولنديلر وعيسى عليه السلام لسانيله اصحاب مائده يه لعنت اولنديكه خنزير صورتنه
مسخ اولنديلر ايشته بو لعنت انلرك عصيانى وحدى تجاوزلرى سببيله اولدى (كانو لايتناهون عن منكر فعلوه لبئس ما كانوا

يفعلون) انلر بر برلرينى اشلدكلرى عمل زشت ومنكردن نهى ايتمزلردى بو فعللرى انلره نه قبيح شى اولدى (ترى كثيرا منهم يتولون
الذين كفروا لبئس ما قدمت لهم انفسهم ان سخط الله عليهم وفى العذاب هم خالدون) اهل كتابدن چوغنى كوررسنكه مؤمنلره
بغضلرندن ناشى مشركلرله دوستلق ايدوب مسلمانلرله جنكه تحريص ايدرلر انلرك نفسلرى معادده كندولرينى غضب اللهه تقديم
ايتديكى نه چيركين شى اولور وانلر عذاب جهنمده مخلد ومؤبدلردر (ولو كانوا يؤمنون بالله والنبى وما انزل اليه ما اتخذوهم اولياء
ولكن كثيرا منهم فاسقون) اكر اهل كتاب الله تعالى يه و نبيلرينه واكا نازل اولنه ايمان ايده لردى مشركلرى دوست اتخاذ ايتمزلردى
لكن انلردن چوغى الله تعالانك امرندن خارجلردر (لتجدن اشد الناس عداوة للذين آمنوا اليهود والذين اشركوا ولتجدن اقربهم
مودة للذين آمنوا الذين قالوا انا نصارى ذلك بأن منهم قسيسين ورهبانا وانهم لايستكبرون) يهود ومشركلرى بر برلرينه موافقت
واتحادلرى سببيله مؤمنلره عداوتده زياده شديد بولورسين وبز نصارايز دينلردن بعضى مؤمنلر ايچون مودتده يقين
بولورسين بو مودتده قربلرى انلردن علماء خائفين وعباد زاهدين اولديغى سببيله در وانلر ايمان وحقى بيانده كبر ايتمزلر
❀ منقولدركه بز نصارايز ديه رك مؤمنلره مودت اوزره اولنلر نجاشى واصحابى اولوب وقتاكه جعفر بن ابى طالب حبشه يه
هجرتنده نجاشى يه كهيعص سوره سنى آخرينه دك تلاوت ايدركن نجاشى اغلقده اولدى واسلامه كال ميل ايله علماسندن
يتمش كيمسه يى حضور حضرت فخر كائنات عليه السلامه كوندروب وصوللرنده عليه السلام افندمزيس شريفى تلاوت
ايتمكله جمله سى بكا ايله اسلامى قبول ايلدى (واذا سمعوا ما انزل الى الرسول ترى اعينهم تفيض من الدمع مما عرفوا من الحق
يقولون ربنا امنا فاكتبنا مع الشاهدين) پيغمبر عليه السلامه نازل اولان قرآنى ❀ جعفر طيار وسيد مختار عليه السلامدن ❀
اشتدكلرى زمان حقى بيلدكلرندن كوزلرندن ياش آقر كوررسن انلر ديرلركه يا ربنا محمد عليه السلامه وقرآنه ايمان كتوردك
بزى اول محمد عليه السلامك نبوتنه وقرآن كلام الهى اولديغنه شهادت ايدنلردن ياز (وما لنا لانؤمن بالله وما جاءنا من الحق
ونطمع ان يدخلنا ربنا مع القوم الصالحين) بزه نه اولديكه الله تعالى يه وبزه كلن پيغمبر وقرآنه ايمان ايتميه لم حال بوكه مؤمنلردن
قوم صالحلر ايله ربمز بزى جنته ادخال ايتمكلكنى طمع ايدرز (فأثابهم الله بما قالوا جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها
وذلك جزاء المحسنين) الله تعالى بو خلوص ايله سويلدكلرى كلاملرى سببيله مجازاتنده انلرى اشجارى التندن نهرلر جريان
ايدر جنته مؤبد اولمرق ادخال ايده اشته عمللرى احسن اولنلرك مجازاتى بو اولور (والذين كفروا وكذبوا باياتنا اولئك
اصحاب الجحيم) شونلركه كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر وبلا توبه فوت اولديلر اول كيمسه لر نار جحيم اصحابلريدر
(يا ايها الذين آمنوا لاتحرموا طيبات ما احل الله لكم ولاتعتدوا ان الله لايحب المعتدين) اى مؤمنلر حق تعالى سزه حلال
ايتديكى طيباتى حرام ايتميك وحدود الهى تجاوز ايتميك تحقيق الله عظيم الشان حدودى تجاوز ايدنلرى سومز (وكلوا
مما رزقكم الله حلالا طيبا واتقوا الله الذى انتم به مؤمنون) الله تعالينك سزه ويرديكى رزقدن حلال وطيبى اكل ايدك والله
تعالادن قورقك كه سز انك اوامر ونواهيسنى تصديق ايديجيلردنسكز ❀ روايت اولنديكه بر كون پيغمبرمز عليه السلام
اصحابنه قيامتى وصفله انذارده مبالغه ايلدى بوندن خوفله صديق ومرتضى وابن مسعود ومقداد وابوذر وسلمان وسائرلردن
اون صحابه قدر عثمان بن مظعون رضى الله عنهم خانه سنه جمع اولوب باقى عمرلرنده كوندوز صائم و كيجه قائم اولمق ويتاقده
ياتمامق ولحم وياغلو يمك ونسايه تقرب ايتمامك وترك دنيا اولوب عباپوش اولمق اوزره اتفاق ويمين ايتديلر بو خبر حضور
نبوى يه رسيده اولدقده انلره ديديكه بن بونكله مأمور دكلم بيلك كه نفسكز ايچون اوزريكزه حق واردر كاه صائم اولك
وكاه افطار ايدك كاه كيجه قائم اولك كاه نائم اولك زيرا بندخى صيام وافطار وقيام ونيام ايده رم ولحم ودسمدن اكل ايدرم
ونسايه قربان ايدرم كيمكه بنم سنتمدن مباعدت ايده اول بنم طريقتمه سلوك ايدنلردن دكلدر بيوردى صحابه يمين ايتمش بولندق
نه ايده لم ديعلريله بو آيت آتيه نازل اولدى (لايؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم ولكن يؤاخذكم بما عقدتم الايمان فكفارته
اطعام عشرة مساكين من اوسط ما تطعمون اهليكم او كسوتهم او تحرير رقبة فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام ذلك كفارة ايمانكم اذا حلفتم

واحفظوا ايمانكم كذلك يبين الله لكم اياته لعلكم تشكرون) الله تعالى سزى لغو ايله اولان يمينلريكزده مؤاخذه ايتمز ❁ لغو قصدسز
لسانه كلن لا والله بلى والله كبى يميندر ❁ ولكن عقد ايتديككز يمين ايله سزى مؤاخذه ايدر ❁ اول يمينكه لسان و قلبله قصد و باغلنمش
اوله ❁ بويله قصد ايلديككز يمينى شكست ايدرسكز انك كفارتى اهل و عيالكزه اطعام ايتديككز شيئك وسط حاليله اون فقرايى
اطعام ايتمكدر ياخود عيالكزه كيدرديككز كسوه نك وسط حالندن اون فقرايه لباس كيدرمكدر ياخود بر قول آزاد ايتمكدر
كيمكه بو اوچ كفارتدن برينى بولمسه و قادر اولمسه اوچ كون متواليا صائم اولمقدر ايشته بو مذكورلر سزلر يمين ايدوب قيرديغكز
حالده كفارت يمينكزدر ولسانكزى يميندن خفظ ايدك ياخود يمينكزى حنثدن حفظ ايدك بو كفارت يمينك بيانى كبى
الله تعالى سزكچون شريعت نشانلرينى بيان ايدر شايدكه بو تعليم نعمتنه شكر ايده سز (يا ايها الذين آمنوا انما الخمر والميسر
والانصاب والازلام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم تفلحون) اى مؤمنلر خمرك تناولى و قمار اوينامسى و عبادت ايچون
نصب اولنان بتلر و جاهليتده استعمال ايتدكلرى تقسيم اوقلرى شيطانك خبيث و مردار عملندندر اندن اجتناب ايدك كه فلاح بوله سز ❁
خمر حقنده بو دردنجى آيتدر كه بونلرك قصه لرى و سبب نزوللرى سورهٔ بقره ده سيقول السفهاء جزئنك اوچنجى حزبنك نصفنده
تفصيلا تزبير اولنمشدر (انما يريد الشيطان ان يوقع بينكم العداوة والبغضاء فى الخمر والميسر ويصدكم عن ذكر الله وعن الصلوة فهل
انتم منتهون) انجق شيطان خمر و قمار ايله سزك بينكزه دشمنلق و خصومت براقمق مراد ايدر و سزى ذكر الله و صلاتدن اليقومق استر
امدى بو منكراتك معايبنى بيلديككزدن صكره بونلردن نهى اولنمازميسكز (واطيعوا الله واطيعوا الرسول واحذروا فان توليتم
فاعلموا انما على رسولنا البلاغ المبين) الله تعالى و رسولنه اطاعت ايدك و انلرك امر و نهينه مخالفتدن صاقنك اكر انلره اطاعتدن
اعراض ايدرسكز بيلك كه بزم رسولمزه واجب اولان وحيى تبليغدر سزك اعراضكز اكا ضرر ويرمز (ليس على الذين
آمنوا وعملوا الصالحات جناح فيما طعموا اذا ما اتقوا وامنوا وعملوا الصالحات ثم اتقوا وآمنوا ثم اتقوا واحسنوا والله يحب
المحسنين) شونلركه ايمان ايتديلر و عمل صالح ايشلديلر انلرك اوزرينه حرام اولميان شيئى اكلده وبال يوقدر قچانكه حرامدن
صاقنه لر و ايمان و اعمال صالحه ده ثابت اوله لر صكره حرامدن حذر ايله حرمتنى تصديق ايده لر بعده اتقاده ثابت و مستمر
اوله لر و احسن اعماله مشغول اوله لر الله عظيم الشان احسان ايدنلرى سور (يا ايها الذين آمنوا ليبلونكم الله بشئ من الصيد
تناله ايديكم و رماحكم ليعلم الله من يخافه بالغيب فمن اعتدى بعد ذلك فله عذاب اليم) اى مؤمنلر سز احرامده ايكن سزدن
الله تعالادن غائبده قورقانكيم ايدوكنى تميز ايچون صيدلردن كوچكلرينى اليكزله بيوكلرينى اوقلريكزله شكار ايدنلره
حق تعالى تجربه معامله سنى ايدر كيمكه بو معامله و ابتلادنصكره صيد ايدرسه انكچون عذاب اليم واردر ❁ مرويدر كه
حديبيه سنه سى صحابه احرامده ايكن آو حيواناتى اولدرجه اولديكه يوكلرى اراسنده يانلرنده كزرلرايدى انلرك صيدنه
كمال آرزولرى دوشمكله بو آيت كريمه نازل اولدى (يا ايها الذين آمنوا لا تقتلوا الصيد وانتم حرم ومن قتله منكم متعمدا
فجزاء مثل ما قتل من النعم يحكم به ذوا عدل منكم هديا بالغ الكعبة او كفارة طعام مساكين او عدل ذلك صياماً ليذوق وبال امره
عفا الله عما سلف ومن عاد فينتقم الله منه والله عزيز ذو انتقام) اى مؤمنلر سزلر احرامده ايكن صيدى قتل ايتميك سزدن
كيمكه قصدا صيد قتل ايدرسه ايكى عادل كيمسه نك حكميله اول مقتول صيده مشابه دوه و بقر و غنمدن نه ايسه مكه ده قربان
ايدوب اهاليسنه تصدق ايتمك مجازاتيدر ياخود اول قتلك كفارتى فقرايى اطعامدر ياخود هر بر فقرايى اطعامه مقابل
و مساوى بر كون صائم اولمقدر تا كه قتل صيدى ارتكابيله ايتديكى جرمك كفارتى لذتنى داده جاهليتده ياخود صيدك
حرمتندن مقدم شكار ايتمش ايسه الله تعالى انى عفو ايلدى كيمكه صيد تحريمندنصكره بونك كبى عمله عودت ايتديسه الله تعالى
آخرتده اندن انتقام ايدر الله عظيم الشان حكمنده غالبدر معصيتده اصرار ايده نه انتقام صاحبيدر (أحل لكم صيد البحر
وطعامه متاعا لكم وللسيارة وحرم عليكم صيد البر ما دمتم حرما واتقوا الله الذى اليه تحشرون) سزكچون حيوانات

بحرك صيد و كنارده بولنانلرك اكلى حلال قيلندى تازه سنى اكل و يولجيلقده قورى و طوزليسنى تناول ايله نفعلنورسكز
و احرامده اولدقجه صيد برى ❁ يعنى قره شكارى ❁ حرام قيلندى الله تعالى دن قورقك آخر الامر انك طرفنه حشر اولنه
جقسكز ❁ بو آيت كريمه ده روايات كثيره و دقيقه اولمغله مفسرينك تحريرلرينه كوره حسب الطاقه اجاليجه فهم اولنان بو كه بحر
صيدينك حلاللغى عموم اوله كه احرام و سائرده ياخود احرامده اولانه كوره كندو صيد ايتميوب سائرك صيد ايتديكى اوله و بحرده
كول و نهر و قويو و چشمه داخل اوله و بونلرك حيواناتنده اكرچه جمهور عندنده مجرد صوده تعيش ايدننه ايسه حلالدر
لكن بعض علما جنسنى تفريق و شكلنى بيان ايله حل و حرمتنى تدقيق ايلمشدر فقه شريفه مراجعته محتاجدر (جعل
الله الكعبة البيت الحرام قياما للناس والشهر الحرام والهدى والقلائد ذلك لتعلموا ان الله يعلم ما فى السموات وما فى الارض
وان الله بكل شئ عليم) الله تعالى كعبه يى ناسك امور دينده قوام و دنياده نهب و قتلدن امنيت ايچون خانهٔ محترم
قيلدى و ذى الحجه ده انده حج اولنوب سبب مغفرت قيلدى و قربان سوق و تقليديله ناسه سبب قيام و انتعاش قيلدى
ايشته بونلر جناب بارينك كوكلرده و يرلرده اولان شيلره علمى محيط اولديغنى و كعبه يى ناسه سبب معاش قيلمسنده
صلاح عباد اولديغنى بيلمكز ايچوندر و الله تعالى هر شيئك اسباب و منفعتنى بيلجيدر (اعلموا ان الله شديد العقاب وان الله
غفور رحيم) بيلك كه تحقيق الله تعالينك حرامى ارتكاب ايدنلره عقوبتى شديد و محرماتدن اجتناب ايدنلره غفران
و مرحمتى بليغدر (ما على الرسول الا البلاغ والله يعلم ما تبدون وما تكتمون) رسول اوزرينه واجب اولان انجق
احكام الهيه يى تبليغدر الله عظيم الشان اعمال و اقوالكزدن اظهار ايتديككزى و كتم ايتديككزى بيلور (قل لا يستوى
الخبيث والطيب ولو اعجبك كثرة الخبيث فاتقوا الله يا اولى الالباب لعلكم تفلحون) ديكه خبيث ايله طيب برابر اولماز
هر نقدر خبيثك چوقلغى سنى اعجاب ايدرسه ده امدى اى عقول كامله صاحبلرى الله تعالى دن اتقا و خبثدن اجتناب
ايدك شايد فلاح بوله سز ❁ يعنى شخصلرده و عمللرده وماللرده خبيث ايله طيب اعتبار جهتيله برابر اولمدى مذموم شى
هر نقدر چوق اولورسه ده محمود قليل اندن مقبول و خيرلودر ❁ (يا ايها الذين آمنوا لا تسئلوا عن اشياء ان تبدلكم
تسؤكم وان تسئلوا عنها حين ينزل القرآن تبدلكم عفا الله عنها والله غفور حليم) اى مؤمنلر پيغمبر عليه السلامه بعض
اشيادن سؤال ايتميك كه اكر اول سزه اظهار اولنسه مغموم اولورسكز اكر اندن سؤال ايدرسكز قرآنك تنزيلى وقتنده
سزه ظاهر اولورينه غمدر الله تعالى اول سؤالكزى عفو ايتدى الله تعالى كناهكزى مغفرت و تفريطكز عقوبتنه تأنى
ايديجيدر ❁ بو آيت كريمه نك سبب نزولنده بويله روايت اولنديكه سراقه بن مالك يا رسول الله هر سنه اوزريمزه حج
واجبميدر ديو سؤال ايلدى جوابنده عمرده انجق بر كره در بيوردى اكر سكا هر سنه واجبدر ديسم واجب اولوردى
مع هذا اكا قدرتكز اولمازدى امدى بو مثللو شيئدن سؤالى ترك ايدك زيرا سزدن مقدمكى امتلرك هلاكى انبيالرينه كثرت سؤاللرى
و اختلافلرندن اولدى بيوردى (قد سألها قوم من قبلكم ثم اصبحوا بها كافرين) سزدن مقدم اشيا سؤال ايدن قوم ثمود كيكه ناقه
طلب ايدوب ويرلدكده ينه كفرلرنده اصرار ايله عقوبته دوچار اولديلر (ما جعل الله من بحيرة ولا سائبة ولا وصيلة ولا حام
ولكن الذين كفروا يفترون على الله الكذب واكثرهم لا يعقلون) الله تعالى بحيره و سائبه و وصيله و حامدن برينى امر و تعيين ايتمدى
لكن انلر بو ايتدكلرى تحريمى الله تعالى يه نسبت و افترا ايلمرله كافر اولديلر انلرك اكثرى كچمشلرينه تقليد و كمال جهللرندن حلال
و حرامى فرق ايتمزلر ❁ دينلديكه عمرو بن لحى عربدن يدى بيوك قبيله يى كه برى قريش ايدى دين اسمعيل عليه السلامدن
صرف ايله دين جاهليته دعوت ايدوب بت پرستلكه ترغيب ايلدى و بو مذكوردرت حيوانى بو وجهله كه بر دوه
بش ولد طوغروب صكره كى اركك اولسه اول دوه نك قولاغنى ياروب كويا ازاد ايدوب بينمزلر و يوك اورمزلر و سودنى
صاغمزلر وانك اسمنى ❁ بحيره ❁ وضعله صاليويررلردى و انلرك برى خسته ياخود غائب اولسه اكر خسته صحت بولسه
يا غائب كلسه بو دوه م ازاد اولسون ديو بحيره كبى انى دخى سربست صاليويررلردى انك اسمنى ❁ سائبه ❁ ديرلردى

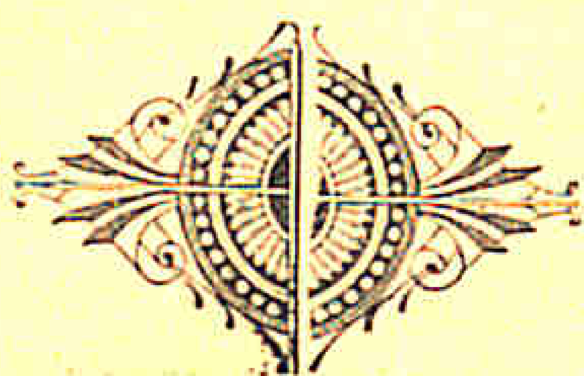
اكر برقيون يدنجى بطنده اركك طوغرسه انى بتلريچون ذبح واكل ايدرلردى اكر ديشى طوغرسه حالى اوزره
براغورلردى اكر ايكيز طوغروب برى اركك برى ديشى اولورسه قرنداشنه وصلتيله ❁ وصيله ❁ اسميله ترك ايدر
لردى وبر اركك دوه نك صلبندن اون ولد وجوده كلسه انى دخى ركوبدن منع وتسييب ايله ❁ حام ❁ اسمنى وضع
ايدرلردى بونلر اول عمروبن لحيك تعيينى ايدى (واذا قيل لهم تعالوا الى ماانزل الله والى الرسول قالوا حسبنا
ماوجدنا عليه اباءنا اولوكان اباؤهم لايعلمون شيئا ولايهتدون) قچان انلره الله تعالينك كتابنه ورسول الله عليه السلامك
سنتنه كلك دينلسه انلر بزه بابالرمزدن بولديغمز دين كفايت ايدر ديرلر آيا انلرك بابالرى برشى بيلمز جهله دن وراه حقه كتمز
ضاله دن ايكن انلره اقتدا اولنمق كفايت ايدرمى (ياايها الذين آمنوا عليكم انفسكم لايضركم من ضل اذا اهتديتم الى الله مرجعكم
جميعا فينبئكم بما كنتم تعملون) اى مؤمنلر نفسكزك محافظه واصلاحى سزك اوزريكزه در سز طاقتكزجه نهى منكر ايله
اهتداده اولديغكزده كمراه كيمسه نك ضلالتى سزه ضرر ويرمز قيامتده جمله كزك رجوعى الله تعالى يه در اعمالكزك خير
وشرينى سزه خبر ويرر (ياايها الذين آمنوا شهادة بينكم اذا حضر احدكم الموت حين الوصية اثنان ذوا عدل منكم او آخران
من غيركم ان انتم ضربتم فى الارض فاصابتكم مصيبة الموت تحبسونهما من بعد الصلاة فيقسمان بالله ان ارتبتم لانشترى به ثمنا
ولوكان ذاقربى ولانكتم شهادة الله انا اذا لمن الآثمين) اى مؤمنلر سزدن بريكزه موت حاضر اولديغى زمان وصيتكز وقتنده
سزدن ايكى عدل صاحبى كيمسه ياخود ملتكز غيريسندن ايكى رجل شاهد طوتك اكر سز بريوزنده سير وسفرده ايكن سزه اسباب
موت اصابت ايتسه اول ملتكز غيريسندن ايكى شاهد طوتمق اقتضا ايدرسه انلرى صلاة عصردن ياخود اول شاهدلرك نمازندنصكره
توقيف ايدك اكر بو ملتكزك غيرى شاهدلردن شك ايدرسكز انلر اكر اقربامزك مالى دخى اولورسه يمينمزى دنيا مالنه بدل ايتميز
❁ يعنى مال ميته طمع ايتميز ❁ ديو يمين ايتسونلر والله تعالى نك امرى اولان شهادتى كتم ايتميوز اكر كتم ايدرسك تحقيق بز كنهكارلردن
اولورز ❁ ديه لر (فان عثر على انهما استحقا اثما فآخران يقومان مقامهما من الذين استحق عليهم الاوليان فيقسمان بالله لشهادتنا احق من
شهادتهما وما اعتدينا انا اذا لمن الظالمين) اكر اسلامدن غيرى اولان اول ايكى شاهدك سرقه ويمين كذب كبى ❁ قباحتلرينه مطلع
اولنسه امدى اول ايكى شاهد مقامنه ورثه دن ايكى شاهد قائم اولوب انلر الله تعالى يه يمين ايدرلركه بالله بزم شهادتمز اولكيلرك شهادتندن
اصدق وقبول اولنمغله احقدر وبز شهادتمزده حق تجاوز ايتمدك ايتمش اولسق تحقيق بز ظالملردن اولورز (ذلك ادنى ان يأتوا
بالشهادة على وجهها او يخافوا ان ترد ايمان بعد ايمانهم واتقوا الله واسمعوا والله لايهدى القوم الفاسقين) اشبو شاهده رد يمين حكمى
اقربدركه شاهدلر شهادتلرينى تحريف وخيانتسز وجه حق اوزره ادا ايده لر ياخود انلرك يمينندنصكره مدعينك يمينده انلر خيانتلرينك
ويمين كاذبه لرينك ظهوريله رسواى اولمقدن خوف ايده لر الله تعالى دن خوفله خيانت ويمين كاذبه دن صاقنك وامر الهى يى
سمع اجابتله ايشيدك الله عظيم الشان خائنلرى ويلان شاهدلرينى طريق جنته هدايت ايتمز ❁ بو اوچ آيت كريمه لرك سبب
نزولنده روايت اولنديكه تميم الدارى وعدى ابن حاتم اسلاملرندن مقدم مدينه دن تجارت ايچون شامه كيدركن عمروبن
العاصك مولاسى بديل نام مسلم دخى انلر كله بيله كتدى شامه واردقلرنده بديل خسته اولمغله جميع متاعنى بركاغده يازوب تميم
وعدى يه بيلدرمكسزين انى بعض متاعنك اراسنه كيزلدى بعده وجعى مشتد اولدقده جميع امتعه سنى تميم وعدى يه تسليم
ايدوب مدينه ده اهلنه ويرملرينى اصمرلدى بديل وفات ايتدكده بركش كاسه ايچنده اوچيوز مثقال كشنى امتعه سندن اخذله
ماعداسنى مدينه يه كتوروب بديلك اهلنه ويرديلر ورثه اول كاغده محرر كاسه ايله كشى بولمدقلرنده فى الحال تميم وعدى يه
واروب بو سزه ويرديكى متاعدن مرض موتنده برشى صاتديمى ديديلر آنلر صاتمدى ديديلر ورثه امتعه ايچنده كاغد بولدق بركاسه
وايچندكش تحرير ايدر ديديلر تميم وعدى بزه ويرديكى بودر غيريسنى بيلمزز ديو انكار ايتديلر حضور نبويده مرافعه لرنده انكارلرى
اوزره اصرار ويمين ايتملريله سبيللرى تخليه اولندى بعده كاسه انلرك يدنده بولنوب ورثه ايله منازعه اولندقده زبونى بديلدن
صاتون آلدق لكن بو اشترامزه شاهد اولمغله اقرار ايتمكى استمدك ديديلر ورثه ينه انلرى پيغمبر عليه السلامه احضارلرنده فان

عثر آيتى نازل اولمغله ورثه نك قومندن عمروبن العاص ومطلب بن ابى وداعه اول كاسه بديلك ايديكنه شهادت ويمين
ايندكلرندن صكره ورثه يه حكم اولندى بعده تميم الدارى اسلامه كلدكده دير ايديكه صدق الله ورسوله كاسه يى
بن اخذ ايتمشيدم الله تعالى نك مغفرتنى طلب ايدرم ديو تقصيرنه معترف ايدى (يوم يجمع الله الرسل فيقول
ماذا اجبتم قالوا لاعلم لنا انك انت علام الغيوب ❁ الله تعالى قيامتده رسوللرى جمع ايدوب سزك امتلريكز
دعوتكزده نه شيئه اجابت ايتديلر بيورر انلر سنك بزه بيلديرمديكك شيده هيچ علممز يوقدر غائبلرى كماليله بيليجى سن سين اجابت
وانكار ايدنلرى وقلبلرده مضمرلرى سن اعلمسين ديه لر (اذقال الله ياعيسى ابن مريم اذكر نعمتى عليك وعلى والدتك اذ ايدتك
بروح القدس تكلم الناس فى المهد وكهلا واذ علمتك الكتاب والحكمة والتورية والانجيل واذ تخلق من الطين كهيئة الطير باذنى
فتنفخ فيها فتكون طيرا باذنى وتبرئ الاكمه والابرص باذنى واذ تخرج الموتى باذنى واذ كففت بنى اسرائيل عنك اذ جئتهم بالبينات
فقال الذين كفروا منهم ان هذا الا سحر مبين) ياد ايله شونيكه الله تعالى عيسى عليه السلامه ديه كه سكا بوتله ووالده كه نساء عالمينه
اصطفا ايله ويرديكم نعمتى ذكر ايله وسنى جبرائيل عليه السلامله قوتلندردم يا احياى دين كلاميله تأييد ايتدم بشكده طفل ايكن
وصكره كمال سنكده ناسله تكلم ايدرسين بو ياشنك كالى بعد النزول اوله جقدر دينلمش وسكا كتاب وفهم وتورية وانجيل تعليم
ايلدم وبنم اذنمله چاموردن قوش صورتنى ياپوب اكا اوفورديككده بنم اذنمله جانلو قوش اولدى وانادن طوغمه كورى وابرشى
بنم اذنمله اوكولتدك وموتايى قبوردن ديرى اوله رق بنم اذنمله چقاردك وسن بنى اسرائيله معجزه ظاهره لرله كلشيكن سنك قتلكه
قصد ايتدكلرنده انلرك شرينى سندن منع ايتدم انلردن كافر اولنلر بو معجزه انجق سحر ظاهردر ديديلر (واذ اوحيت الى الحواريين
ان امنوا بى وبرسولى قالوا امنا واشهد باننا مسلمون) وانى دخى ياد ايله كه عيسى عليه السلامك خاص اصحابى حواريونه پيغمبرلرى
لسانيله بكا ورسولم ياعيسايه ايمان كتورملرينى امر ايتدم انلر ايمان كتوردك ياعيسى سن شاهد اولكه بز مسلملرز ديديلر (اذقال
الحواريون ياعيسى ابن مريم هل يستطيع ربك ان ينزل علينا مائدة من السماء قال اتقوا الله ان كنتم مؤمنين) حواريون ياعيسى ابن مريم
ربكه دعا ايلسك بزه كوكدن سفره ايچنده طعام كوندرمكه اجابت ايدرميدى ديديلر عيسى عليه السلام اكر سز الله تعالانك قدرتنه
وبنم نبوتمه ايمان ايدرسكز بومثللو سؤال ايتمك الله تعالى دن قورقوك ديدى (قالوا نريد ان نأكل منها وتطمئن قلوبنا ونعلم
ان قد صدقتنا ونكون عليها من الشاهدين) حواريون ديديلركه كرچه قدرت كامله سنده شكمز يوقدر ولكن استرزكه
تبركا اندن اكل ايدلم وانك كمال قدرتنى مشاهده ايله قلبلرمز مطمئن اولسو وسن حق تعالى دن صدقله هرنه استرسك ويره
جكنى بيله لم وبو معجزاتى يقينا مشاهده ايدنلردن اوله لم ❁ منقولدركه عيسى عليه السلام انلره اوتوز كون صيام امر ايتدى
موجبنجه صيام تمامنده ينه بو نيازده اولدقلرنده (قال عيسى ابن مريم اللهم ربنا انزل علينا مائدة من السماء تكون لنا عيدا لاولنا
وآخرنا واية منك وارزقنا وانت خير الرازقين) عيسى عليه السلام حواريونك بو سؤاله غرض صحيحلرينى كوروب ❁
ديديكه يا الهى يا ربنا بزه كوكدن مائده انزال ايله كه انك نزولى وقتى بزم زمانمزده وبزدنصكره اولانلره عيد اوله وسنك حضرتكدن
سنك كمال قدرتكه وبنم نبوتمه بر علامت اوله وبزه اول مائده يى وانك شكرنه توفيق وير زيرا سن رزق ويرجيلرك خيرلوسى
ورزقك خالقى سين (قال الله انى منزلها عليكم فمن يكفر بعد منكم فانى اعذبه عذابا لااعذبه احدا من العالمين) الله تعالى بيورديكه بن
اول مائده يى سزه انزال ايديجى يم كيمكه سزدن بو مائده نك نزولندنصكره كافر اولورسه اكا برعذابله عذاب ايده رمكه عالملردن بر
كيمسه يه اول عذابى ايتمم ❁ اول عذاب خنزير صورتنه مسخ اولدقلريدر ❁ روايت اولنديكه اول مائده ايكى بلوت اراسنده برسفره
ايدى نظر ايدرلركن اوكلرينه اينوب وضع اولندى عيسى عليه السلام اغليه رق الهى بنى شاكرلردن ايله الهى مائده يى عالملره رحمت
ايله عقوبت ايلمه ديو قالقوب آبدست الدى ونماز قلوب بكا ايله بسم الله خير الرازقين ديوب اوزرندن منديلنى آچدقده
سفره ده پولسز وقلچقسز ياغ طملر پشمش بالق وباشى طرفنده طوز وقويروغى طرفنده سركه واطرافنده پراسه دن غيرى
جمله سبزوات وار ايدى وبش عدد يوفقه اتمكى اولمغله برينك اوزرنده زيتون ايكنجينك اوزرنده بال اوچنجينك اوزرنده ياغ

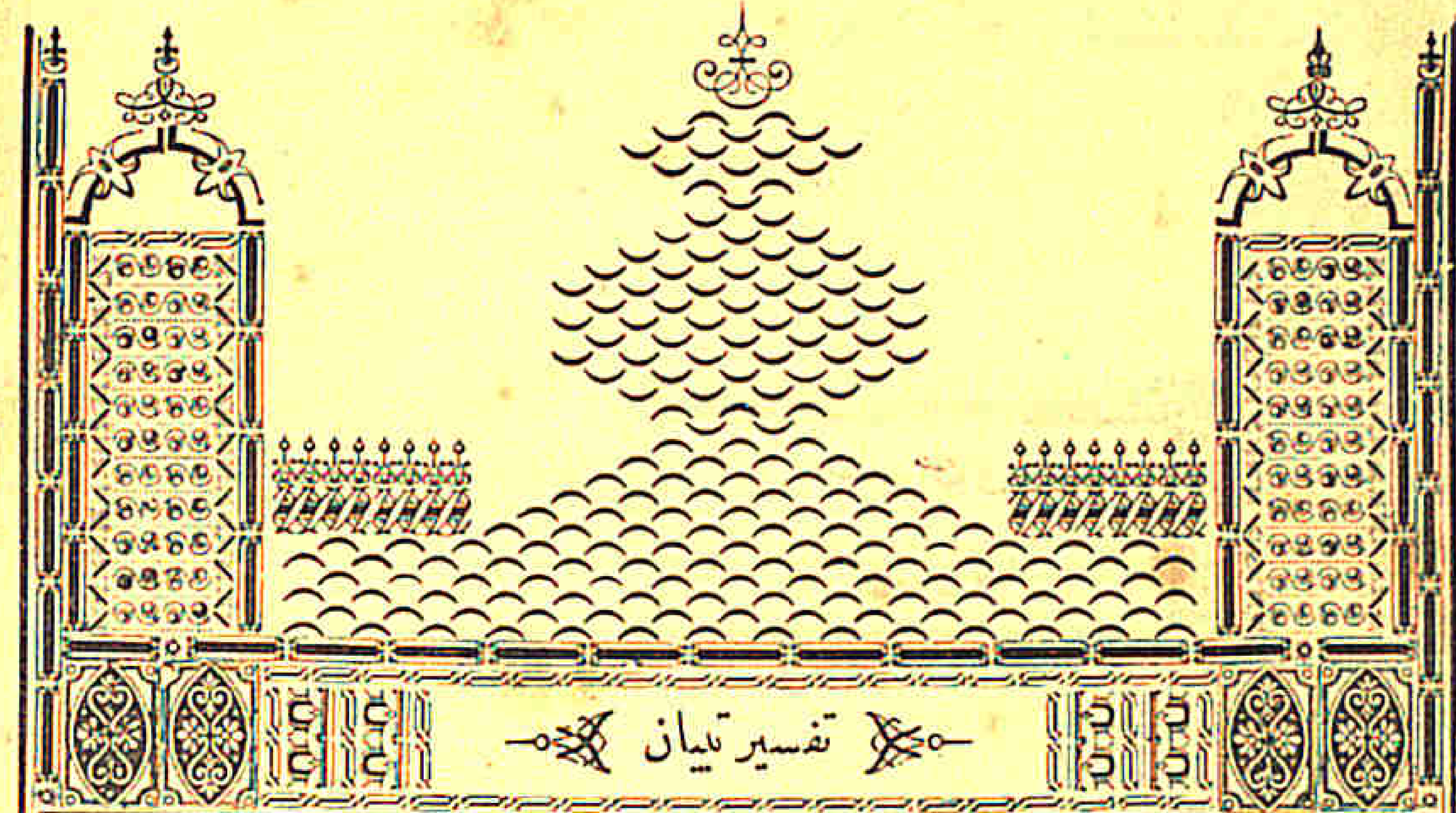
دردنجينك اوزره‌نده پياز بشنجينك اوزرنده باصدرمه وارايدى حواريوندن شمعون ديديكه ياروح الله بونلر دنيا طعامندنمى يا آخرت طعامندنميدر عيسى عليه السلام هيچ برندن دكلدر بلكه الله تعالى انى قدرتيله اختراع ايتمشدر ديدى امدى استديككزى ييك والله تعالى يه شكر ايدك كه نعمت زياده اوله بعده انلر ياروح الله بوعلامتدن بشقه بزه برنشان دخى كوستر يدك ديديلر اولدخى اول بالغه الله تعالى نك اذنيله ديريل ديمكله فى الحال بالق حركته باشلدى بعده ينه اولكى كبى اول ديدكده بريان اولدى كون آشورى قرق كون نازل اولوب اندن جمله اكل ايدرلردى زوال وقتنده اوكلرندن اوچوب انلر باقوب قالورلردى بيك اوچيوز كيمسه اندن اكل ايدوب اول طعامه قطعا نقصان كلمشدر اكل ايدنلرك فقراسى غنى و مريض وعليللرى افاقت بولوردى بعده الله تعالى عيسى عليه السلامه وحى ايلديكه بنم مائده مى فقرايه وير اغنيايه ويرمه ديو بوحكمدن ناس مضطرب ومائده ده شك وسحره حمل ايتملريله سكسان اوچ كيمسه خنزير صورتنه مسخ اولنوب اوچ كون صكره جمله سى فوت اولديلر ﴿ واذقال الله ياعيسى ابن مريم ءانت قلت للناس اتخذونى وامى الهين من دونى الله قال سبحانك مايكون لى ان اقول ماليس لى بحق ان كنت قلته فقد علمته تعلم مافى نفسى ولا اعلم مافى نفسك انك انت علام الغيوب ﴾ وياد ايله كه الله تعالى عيسى عليه السلامه قيامتده ديه كه سن ناسه الله تعالى دن غيرى بنى ووالده مى دخى اله اتخاذ ايدك ديدكيدى عيسى عليه السلام ديه كه ياالهى الوهيتده سكا شريك بولنمقدن سنى تنزيه ايده رم كه حق اولميان سوزى سويلمك بكا لايق اولمازا كربن اول كلامى ديمش اولسم سن انى بيلور سن نفسمده اعلان واخفا ايلديكمى بيلورسين اماسن ذاتكده اخفا ايدوب بكا بيلدرمديككى بن بيلم تحقيق سن غائبلرى كاليله بيليجى سين ﴿ ماقلت لهم الاماامرتنى به ان اعبدوا الله ربى وربكم وكنت عليهم شهيدا مادمت فيهم فلما توفيتنى كنت انت الرقيب عليهم وانت على كل شئ شهيد ﴾ بن انلره انجق سنك بكا امر ايتديكك توحيدى كه بنم ربم وسزك ربكز اولان الله تعالى يه عبادت ايدك ديدم وبن انلرك مادام ايچلرنده اولدقجه اوزرلرينه نكهبان وحاللرينه مراقب ايدم چون بنى سمايه رفعله توفى ايتدك سن انلرك اوزرلرينه رقيب وحاضر واحواللرينه ناظر وجمله بنم وانلرك مقاله سنه مطلع واعماللرينه مراقب سين ﴿ ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفر لهم فانك انت العزيز الحكيم ﴾ اكر سن انلره عذاب ايدرسك انلرسنك حكمكده قوللركدر واكر انلر توبه ايدوب وايمان كتوروب انلرى مغفرت ايدرسك تحقيق سن عذاب وعقابه قادر وغالب وعفو ومغفرته حاكم وعالمسين ﴿ قال الله هذا يوم ينفع الصادقين صدقهم لهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا رضى الله عنهم ورضوا عنه ذلك الفوز العظيم ﴾ الله تعالى بيورر بوكون اولكوندركه صادقلرك دنياده واقع اولان صدقلرى انلره فائده ايدر انلرايچون اشجارى التندن انهار جارى جنتلر واردر وانلر انده ابدى دائملردر الله تعالى طاعتلريله انلردن راضى اولدى وانلر دخى الله تعالى نك كرمنه نيل ايله اندن خوشنود اولديلر بو خوشنودلق بيوك تجارتدر ﴿ لله ملك السموات والارض ومافيهن وهو على كل شئ قدير ﴾ كوكلرك ويرلرك وانلرده اولان مخلوقاتك پادشاهى الله عظيم الشاندر اول الله تعالى ايجاد وعدمدن هرشيئه قادردر

الجلد الثانى
من تفسير تبيان

معارف نظارت جليله سنك فى ٢٦ رمضان سنه ٣١٧ تاريخلى و ٥٩٩ و ٦٠٠ نومرولى رخصتنامه سيله
﴿ اختر مطبعه سنده ﴾ محمد طاهر وكتابجى حسن حامى
معرفتيله طبع اولندى

سنه ١٣١٨

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿سورة الانعام وهى خمس وستون ومائة آية مكية﴾

الا ❀ وماقدرالله ❀ دن اوچ آيت تمامنه دكين ودخى ❀ قل تعالوا ❀ دن ❀ لعلكم تتقون ❀ دكين مدنيه‌لردر ديناديكه سورهٔ انعام مكه‌ده كيجه نازل اولوبدر بيله سنجه يتمش بيك ملك دخى تسبيح وتحميدله نزول ايدوب خافقين بيني سد ايتديلر ❀ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم انى كوريجك ❀ سبحان ربى العظيم ❀ ديو سجده‌يه واردى مرفوعا مرويدركيم بركمسنه كه سورهٔ انعامى اوقويه اول كونده وكيجه‌ده يتمش بيك ملك اكا صلاة ايدر

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ الحمد لله الذى خلق السموات والارض ﴾ الله تعالى حضرتلرى حمد اولنمغه احقدركه سموات وارضى اول خلق ايلدى ❀ كعب الاحبار ايدر توراتك اول آيتى اشبو آيتدر و آخر آيتى ❀ الحمد لله الذى لم يتخذ ولدا ❀ آيتيدر الله تعالى حمدى عبادينه تعليم ايچون نفسيچون حمدى اثبات ايتدى يعنى سموات وارضى خلق ايدن الله تعالى يه حمد ايدك اول ايكيسى عباده كورينن مخلوقاتك اعظمى وعباديچون عبر ومنافع مجمعى اولديغيچون ذكرلرى تخصيص اولندى ﴿ وجعل الظلمات والنور ﴾ ودخى اول الله تعالى ظلمات ونورى انشا ايتدى ❀ واقدى ايدر اشبو آيتدن ماعدا قرآنده ذكر اولنان ظلمات ونورله مراد كفر وايماندر امابو آيتده‌كى ايله مراد ليل ونهاردر ديناديكه يعنى الله تعالى سموات وارضى خلق ايتدى حالبوكه اندن اول ظلمات ونورى انشاء

تفسير مواكب

(سورة الانعام مكية وهى مائة وخمس وستون آية)

﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

﴿ الحمد لله الذى خلق السموات والارض وجعل الظلمات والنور ثم الذين كفروا بربهم يعدلون ﴾ جميع حمد وثنا الله تعالايه احق وراجعدركه سموات وارضى خلق ايلدى وظلمات ونورى يعنى كيجه وكوندز وجهل وعلم وضلالت وهدايت كبيلرى پيدا وايجاد ايلدى بو آيات وقدرتى مشاهده‌دن صكره انلر ربلرينه بتلرى عديل وتوحيد وتحميددن عدول ايله كافر اولديلر (هو الذى خلقكم من طين ثم قضى اجلا واجل (ايتمشيدى) مسمى عنده ثم انتم تمترون) اول الله تعالا كه سزى ابتدا بالچقدن خلق ايتدى صكره اجل موتى قضا ايلديكه قيامتده قيامكز اجلى دخى اكا قريب وانك عنده‌در بو جهتله خلقك بدايت ومعادى ثبوتندنصكره بعث خصوصنده شك ايدرسز

(وهوالله فى السموات وفى الارض يعلم سركم وجهركم ويعلم ماتكسبون) سموات وارضده معبود بالحق يالكز اول برالله تعالادر اعمالكزك وقلبكزده اولنك كيزلو و آشكاره‌سنى وخير وشردن كسب ايتديكزى بيلور انلرك مجازاتنى ويرر (وماتأتيهم من آية من آيات ربهم الا كانوا ❀ ٣ ❀ عنها معرضين) هربار انلره آيات قرآنيه‌دن بر آيت ومعجزه‌لردن

اتمشيدى ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله خلق خلقه فى ظلمة ثم القى عليهم من نوره فمن اصابه من ذلك النور اهتدى ومن اخطأه ضل ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر حق جل وعلا مخلوقاتى ظلمتده خلق ايدوب اوزرلرينه نورندن القاء ايتدى اول كمسنه‌يه كه اول نوردن اصابت ايتمشدر هدايته ايردى اصابت ايتميان ضلالتده قالدى ﴿ ثم الذين كفروا بربهم يعدلون ﴾ اشبو بياندنصكره كافرلر رب تعالى يه اوثانى عديل ايدرلر ديناديكه يعنى رب تعالى عبادينه ويرديكى نعمتلر اوزره حمد اولنمغه حقيق ايكن كافرلر اول نعمته كفران ايدرلر وياخود حق تعالى اشبو اشيايى انلرك تكون وتعيشلرينه اسباب قيلديغى حيثيله حق انك اوزرينه حمد اولنوب كافر اولمامق ايكن انلر اندن عدول ايدوب شول برشيئه قادر اولميان شيئى اكا مساوى ايدرلر ﴿ هو الذى خلقكم من طين ﴾ اول الله تعالى سزك ابتداء خلقكزى طيندن ايتدى زيرا آدم عليه السلامكه اصل بشردر اندن خلق اولنوبدر وياخود اتاكز آدمى طيندن خلق ايتدى ❀ روايت اولنديكه حق جل وعلا آدم عليه السلامى خلق اراده ايتديكنده جبرائيل عليه السلامى يره كوندرديكه اندن برمقدار تراب كتوره يرديكه سندن الله تعالى يه استعاذه ايدرينكه بندن برشئ اكسلده‌سن اويله اولسه جبرائيل عليه السلام اندن برشئ آلمقسزين حق تعالى يه رجوع ايتدى يارب سكا استعاذه ايدىجك اكا تعرض ايتمكه تأدب ايتدم ديو اعتذار ايتدى بعده ميكائيل عليه السلامى كوندردى اول دخى جبرائيل عليه السلام كبى استعاذه اولنيجق انجلين ايتدى بعده عزرائيل عليه السلامى كوندروب يراندن دخى استعاذه ايديجك اول اكا ديديكه بن دخى الله تعالى يه استعاذه ايدرين كه انك امرينه مخالفت ايدم ويرك بيضاء وسوداء وحمراسندن آلدى اول اجلدن بنو آدمك الوانى مختلف اولدى بعده انى صويك طتلوسى وآجيسى وطوزليسيله يوغردى بنو آدمك اخلاقى اولسبيدن مختلف اولدى الله تعالى عزرائيل عليه السلامه ديديكه جبرائيل وميكائيل عليهما السلام يره مرحمت ايدوب سن ايسه مرحمت ايتمدك ايعدى بو كتوردكك تراپدن خلق ايده‌جكم خلق ارواحنى قبض ايتمكه سنى تسليط ايتدم ابوهريره رضى الله تعالى عنه ايدر حق جل وعلا آدم عليه السلامى خلق ايديجك ترابى طين بعده حمأ مسنون ايتدى بعده خلق وتصوير ايتدى بعده ترك ايدوب حتى كه صلصال اولدى بعده اكا روح نفخ ايتدى ﴿ ثم قضى اجلا واجل مسمى عنده ﴾ بعده اجل موتى قضا ايلدى واجل وقيامت انك عندنده‌در ❀ ديناديكه اجل اول خلق اولنديغندن موتنه دكيندر واجل ثانى موتدن بعثه دكيندر زيرا اجل آخر مدته اطلاق اولنديغى كبى جمله‌سنه دخى اطلاق اولنور وياخود اجل اول نوم وثانيسى موتدر ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر هر كمسنه‌نك ايكى اجلى واردر برى موتنه دكين وبرى بعثنه دكيندر اكر صالح تقى اولوب صلهٔ رحم قيلورسه اجل بعثندن اجل عمرينه آرتوريلور واكر فاجر اولور ورحمدن كسيلورسه اجل عمرندن اكسلديلوب اجل بعثنه آرتوريلور مجاهد ايدر اجل اول دنيادر واجل ثانى اجل آخرتدر ❀ ديناديكه انك ايكسى

بر معجزه كلسه انجق انلر اندن اعراض ايدوب انكارده اولديلر (فقد كذبوا بالحق لما جاءهم فسوف يأتيهم انبؤا ماكانوا به يستهزؤن) اعظم معجزه اولان قرآن كريم انلره كلدكده انى دخى تكذيب ايتديلر يقينده اول استهزا ايتدكلرى شيئك خير وجزاسى انلره ظاهر اولور (الم يروا كم اهلكنا من قبلهم من قرن مكناهم فى الارض مالم نمكن لكم وارسلنا السماء عليهم مدرارا وجعلنا الانهار تجرى من تحتهم فاهلكناهم بذنوبهم وانشأنا من بعدهم قرنا اخرين) ايا كورمديلر وبيلمديلر ميكه بز قوت قاهره‌مزله انلردن مقدم نيجه قرن اهلنى هلاك ايتدك قرن لفظى وقتلرنده پيغمبر بولنان زمان ياخود اهاليسى يتمش سكسان سنه عمر سورنلر اوله انلرى بز يريوزنده تمكين وقوت ووسعتله مقرر ايتدك كه سزه اول قدر تمكين وقدرتى ويرمدك وانلره محتاج اولدقلرنده پيدرپى يغمور ايندردك وانلرك بوستان وقصرلرى التندن جارى نهرلر قيلدق انلرك عدم تشكرلرى ونعمتاره كفرانلرى سببيله بز انلرى هلاك ايتدك صكره انلرك يرينه بدل قرن آخر خلق ايتدك (ولو نزلنا عليك كتابا فى قرطاس فلمسوه بايديهم لقال الذين كفروا ان هذا الا سحر مبين)

اکر بزسکا کاغدده یازیلو کتاب ایندیروب انلر اللریله یابشه‌لردی انلردن کافر اولنلر تعندلرندن بوانجق سحر ظاهردر دیرلر ایدی نضربن حارث ونوفل بن خویلد وابن ابی امیهٔ مخزومی حضور نبوی‌یه کلوب یامحمد سن بزه کوکدن درت ملك ایله ایجنده سنك رسالتك مندرج بر کتاب کتورمیجنه ٤ بز سکا ایمان ایتمیز دیملریله بو آیت کریمه نازل اولدی دینلدی (وقالوا لولا انزل علیه ملك ولو انزلنا ملکا لقضی الامر ثم لا ینظرون) کافرلر نولیدی محمده ملك نزول ایدیدیکه انك نبی ایدوکنی بزه سویلیدی دیدیلر اکر بز آشکاره ملك کوندریدك انلر ایسه ایمانه کلسه‌لردی جمله خلقك هلاکنه البته حکم جاری اولوردی وطرفة العین قدر وقت عذابلرینه مهلت ونظر اولنمزدی (ولو جعلناه ملکا لجعلناه رجلا وللبسنا علیهم ما یلبسون) اکر اول رسولی بز ملك کوندریدك البته رجل صورتنده ایدردك وانی انلرك کیدکلریله البته ستر ایدردك ❀ زیرا بنی آدم ملائکه‌یه نظره تحمل ایده‌مزکه جبرائیل علیه السلام افندمز علیه السلامه دحیة الکلبی صورتنده کوروندی ❀ بو تقدیرجه رجل صورتنده ملك رسول کلسه‌ینه بودخی بزم کبی بشردیو خذلانلری مشتداوله‌جق ایدی (ولقد استهزئ برسل من قبلك فحاق بالذین سخروا منهم ماکانوا به یستهزؤن) سندن مقدم کچن رسوللر (هذا) دخی استهزا اولندیلر انلردن رسوللری استهزا ایدنلری جزالری اوله‌رق بلا وعذاب احاطه ایلدی (قل سیروا فی الارض ثم انظروا کیف کان عاقبة المکذبین) دیکه یریوزنده کزیك صکره نظر ایدکه رسوللری تکذیب ایدنلرك

دخی بردریعنی الله تعالی اعمالیکز ایچون مدت قیلوبدرکه اکا منتهی اولورسز واجل مسمی ایسه انك عندنده‌در انی اندن غیری احد بیلمز (ثم انتم تمترون) بوندنصکره بعثده شك ایدرسز یعنی انلری واصوللرینی خلق ایدن وآجاللرینه دکین دیرکورن وموادلرین خلق وجمع ایدن وانده حیاتی ایداع ایدوب دیلدیکی دکلو زمان دنیاده ابقا ایلین الله تعالی ایدوکی ثابت اولیجق ایکنجی کره اول موادی جمع واحیایه قادر ایدوکی بالطریق الاولی ثابت اولوب انده شك اولنمز آیت اولی توحیده دلیلدر وآیت ثانیه بعثه دلیلدر (وهوالله فی السموات وفی الارض) اول الله تعالی سموات وارضده معبود بالحق در وغیری دکل (یعلم سرکم وجهرکم) اعمالکزك سرنی وجهرنی بیلور انك عندنده سر وجهر مساویدر (ویعلم ماتکسبون) خیروشردن ایشلدیککزی دخی بیلور انك اوزره جزا ایدر (وماتأتیهم من آیة من آیات ربهم الا کانوا عنها معرضین) هربارکه انلره آیات قرآنیه‌دن برآیت ویا ادله‌دن بردلیل ویا معجزاتدن برمعجزه کتورسك الا انلر اندن اعراض ایدوب اکا نظر ایتمدیلر (فقد کذبوا بالحق لما جاءهم) انلر آیاتك کلندن اعراض عادتلری اولمغین قرآن دخی انلره کلدیکنده آنی تکذیب ایتدیلر حالبوکه اول اعظم آیاتدر اویله اولسه انك غیری تکذیبلری اظهر اولور (فسوف یأتیهم انباء ماکانوا به یستهزؤن) انلره استهزالرینك اخباری وجزاسی عذاب نزولی عندنده دنیاده وآخرتده ظاهر اولیسردر (الم یروا کم اهلکنا من قبلهم من قرن) اهل مکه نظر اعتبار ایله نظر ایتمزلرمیکه انلردن اول نیجه قرن اهلنی بز اهلاك ایتدك قرنك معناسنده علماء اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیکه اول ناسك اغلب اعماری مدتیدرکه اول یتمش ییلدر ویا سکسان ییلدر دینلدیکه قرن شول عصر اهلیدرکه انده نبی ویا علمده فایق کیمسه اوله اول عصرك مدتی کرکسه قلیل ویا کثیر اولسون (مکناهم فی الارض) که بز انلری یریوزنده تمکین وتقریر ایتدك ویا بز انلره قوی وآلاتدن انده انواع تصرفله تمکن ایده‌جك اشیایی ویردك (مالم نمکن لکم) که بز انلر دکلو یا اهل مکه سزی انده تمکین وتقریر ایتمدك ویا انلره ویردیکمز قوی والات تمکننی سزه ویرمدك (وارسلنا السماء علیهم مدرارا) وانلره یغموری حاجتلری وقتنده متتابعا ایندردك (وجعلنا الانهار تجری من تحتهم) وانلرك ریاض وبساتینلرنده تحتلرندن جاری اولور نهر قیلدق حتی که انهار واثمار بیننده خصب وریفدن تعیش ایتدیلر (فاهلکناهم بذنوبهم) انلر ایسه اشبو نعمتلر اوزره الله تعالی‌یه شکر ایتمیوب کفر ایدیجك اول کفر انلری سببیله بز انلری اهلاك ایتدك (وانشأنا من بعدهم قرنا آخرین) وانلردنصکره انلرك یرینه قرن آخرینی بدل خلق ایتدك یعنی الله تعالی سزدن اول عاد وثمود وامثالی کبی اقوامی اهلاك ایدوب مکانلرینه اقوام آخرینی انشاء وایجاد وانلرله تعمیر بلاد ایتدیکی کبی قادردرکه کفر وشرك اوزره اصرار ایدرسه‌کز انلره ایرکوردیکی مصائبی سزه دخی ایرکوره (ولو نزلنا علیك کتابا فی قرطاس فلمسوه بایدیهم) اکر بزسکا کاغدده یازیلو کتاب ایندیروب انلر انی شکلری ازاله ایچون اللریله لمس ایتسه‌لر (لقال الذین کفروا ان

عاقبتلری نیجه اولدی (قل لمن مافی السموات والارض قل لله کتب علی نفسه الرحمة لیجمعنکم الی یوم القیمة لاریب فیه الذین خسروا انفسهم فهم لا یؤمنون) سموات وارضده ملکیت وخالقیت کیمك ایچوندر دیو سویله اکر جواب ویررلر ایسه فبها والاسن دیکه الله تعالی ایچوندر ٥ فضل وکرمندن قوللری ایچون قبول توبه وعفو معصیت رحمتی نفسی اوزره التزام ایتدی البته والبته سزی قیامته دك قبورده جمع ایدرکه انده شك وشبهه یوقدر شونلرکه سرمایه‌لری اولان نفسلرنده‌کی فطرت اصلیه وعقل سلیمه‌لرینی ضایع ایتدیلر انلر ایمانه کلمزلر (وله ماسکن فی اللیل والنهار وهو السمیع العلیم) کیجه وکوندزده سکون وحرکتده اولنلر انکچوندر یعنی مالك زمان ومکان اودر الله تعالی جمله‌نك اقوالنی ایشیدیجی واحوالنی بیلیجیدر (قل اغیرالله اتخذ ولیا فاطر السموات والارض وهو یطعم ولا یطعم قل انی امرت ان اکون اول من اسلم ولا تکونن من المشرکین) دیکه بن الله تعالادن غیری‌نی دوست طوتارمیم که سموات وارضی ایجاد ایدیجی اولدر وخلقه رزق ویروب اطعام ایدن اولدر یوخسه خلقك رزقنه محتاج دکلدر دیکه اسلامده سابق واولکی اولمقلغم بکا امر اولندی وبکا زنهار مشرکلردن اولمه دینلدی (قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم) دیکه اکر بن ربمه عصیان ایدرسم قیامته‌کی عذاب عظیمدن قورقارم (من یصرف عنه یومئذ فقد رحمه وذلك الفوز المبین) برکیمسه‌دنکه قیامتده عذابی صرف اولنه ❀ یعنی دوندریلوب دفع اوله ❀ تحقیق اکا کرم ورحمت بیورلمشدر ایشته بوکرم آشکاره نجاتدر (وان یمسسك الله بضر فلا

هذا الا سحر مبین) انلردن کافر اولانلر تعنت وعناد ایدوب بو دکل الا سحر ظاهردر دیه‌لردی (وقالوا لولا انزل علیه ملك) وکافرلر دیدیلرکه نه اولیدی محمد علیه السلام قتنه ملك نزول ایدیدی وانك نبی ایدوکن بزه سویلیدی (ولو انزلنا ملکا لقضی الامر ثم لاینظرون) اکر بز انلره اقتراحلری سببیله آشکاره ملك ایندیروب انلر ایسه ایمانه کلسه‌لردی انلره عذاب واجب اولوب امرلرندن فراغ ایدیلیدی طرفة العین دکلو زمان عذابلری تأخیر اولنمیه‌یدی زیراکه امم سابقه‌ده سنة الله انك اوزره جاری ایدیکه قچان کفار برآیتی اقتراح ایدوب نازل اولسه بعده اکا ایمان کتورمسه‌لر عذابلری استئصال اولوردی (ولو جعلناه ملکا لجعلناه رجلا) واکر انلرك اقتراحیله آشکاره سکا ملك انزال ایتسیدك ویاخود رسالتله انلره ملك کوندرسیدك بز اول ملکی رجل آدمی صورتنده ایدیدك زیراکه بنو آدم ملائکه‌یه نظره استطاعت ایده‌مز اول اجلدن جبرائیل علیه السلام پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دحیة الکلبی صورتنده کلوردی وداود علیه السلامه کلن ایکی ملك ایکی رجل صورتنده کلمشیدی (وللبسنا علیهم مایلبسون) وانلرك نفسلری اوزره خلط ایتدکلری شیئی بز انلره خلط ایدوب بوملکمیدر ویا آدممیدر دیوشك ایده‌لردی وانکله خذلانلرین ارتوره‌لردی (ولقد استهزئ برسل من قبلك) یامحمد قومك سنی استهزاء ایتدیکی کبی سندن اول کچن مرسللر دخی استهزاء اولندیلر (فحاق بالذین سخروا منهم ماکانوا به یستهزؤن) انلردن رسوللری استهزاء ایدنلره اول استهزالرینك جزاسی اولان عذاب ونقمت آنلری احاطه ایتدی (قل سیروا فی الارض ثم انظروا کیف کان عاقبة المکذبین) دیکل که یریوزنده سیر ایدك بعده نظر ایدك که مرسلینی تکذیب ایدنلری الله تعالی عذاب استئصال ایله نیجه هلاك ایتمشدرکه انکله معتبر اوله‌سز دینلدیکه تجارت وغیر ایچون سیری مباح ایدوب آثار هالکینه نظر وجوبی اقامت ایدك (قل لمن مافی السموات والارض قل لله) دیکل که سموات وارض وایکیسنده اولان اشیانك خلق وملکی کیمکدر جواب ویررلرسه فبها والاسن جوابه متعین اولیجق دیکل که کلیسی الله تعالینکدر (کتب علی نفسه الرحمة) الله تعالی فضل واحساندن رحمتی نفسی اوزره الزام ایلدیکه اول رحمت دنیویه واخرویه‌یه عامدر واول رحمتندرکه معرفتنه هدایت ایدرو نصب ادله وانزال کتب ایله توحیدین بیلدیرر وکافرلره موتلرینه دکین مهلت ویرر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لما قضی الله الخلق کتب کتابا فهو عنده فوق العرش ان رحمتی سبقت غضبی ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر حق جل وعلا خلقك امرینی قضا ایدیجك فوق العرش عندنده کتاب کتب ایتدیکه بنم رحمتم غضبمی سبق ایدوبدر (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله تعالی مائة رحمة واحدة بین الجن والانس والبهائم والهوام فبها یتعاطفون وبها یتراحمون وبها یتعاطف الوحوش علی اولادها وآخر تسعا وتسعین رحمة

كاشف له الاهو وان يمسسك بخير فهو على كل شئ قدير) اكر الله تعالى سكا بر مرض يافقر وسائر كبى برضرر ايرشدرسه
ينه حق تعالى دن غيرى انى كشف ودفع ايدر اولماز وا كر بر خيرايله طوقنسه اول هرشيئه قادردر خير وشردن ديلديكنى
خلق ايدر (وهو القاهر فوق عباده وهو الحكيم الخبير) اول الله ﴿ ٦ ﴾ تعالى مقتضاى حكمتى حسبيله قوللرى
اوزرينه غلبه وقهر ايله
متصفدر تدبيرنده حكيم
وقوللرينك احوال
خفيه سنه خبيردر (قل اى
شئ اكبر شهادة قل الله
شهيد بينى وبينكم واوحى
الى هذا القرآن لانذركم به
ومن بلغ ائنكم لتشهدون
ان مع الله الهة اخرى قل
لااشهد قل انما هو اله واحد
واننى برئ مما تشركون)
ديكه شهادتده پك بيوك
شئ قنغيسيدر ❁ جواب
ويرمزلرسه ❁ سن ديكه
بنمله سزك بينكزده الله
تعالى بيوك شاهددركه بو
قرآن عظيم اى اهل مكه
سزى وهر كيمه بالغ اولورسه
انلرك مخالفت ايدنلرينى
عذاب اللهله قورقتمق ايچون
بكا وحى اولندى عجبا
سزلر الله تعالى ايله دخى
اللهلر واردر ديو شهادت
ايدرميسز ❁ بن شهادت
ايتمم دى ❁ ديكه الله تعالى
انجق بردر وبن سزك عبادت
ايتديككز اصنام وسائرى
اكا شريك طوتمقدن برى
ويبزارم ❁ منقولدركه سفهاى
قريش ديديلركه يا محمد احبار يهود وعلماى نصاريدن سنك صفتنكى كتابلرنده كورمشلرمى ديو سؤال (وان)
ايتدك انكار ايتديلر شمدى سنك رسالتكه وكتابكك حق اولديغنه شاهد كوسترملوسن ديدكلرنده بو آيت كريمه
انزال اولندى (الذين اتيناهم الكتاب يعرفونه كما يعرفون ابناءهم الذين خسروا انفسهم فهم لا يؤمنون) شونلركه بز

يرحم بها عباده يوم القيامة ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر الله تعالينك يوز رحمتى
واردر انك برينى دنياده جن وانس وبهائم وهوام بيننده قسمت ايتدى انكله برى برلرينه
تعاطف وتراحم ايدرلر حتى وحوش انكله اولادلرينه تعاطف ايدرلر وطقسان طقوز
رحمتى ايسه يوم قيامته اليقيوبدر تا كه انكله عبادينه رحمت ايده عمر بن الخطاب رضى الله تعالى
عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه بر سبى كتورلدى كوردككه ارالرنده بر مرأه
امزكلودر هرجانبه باقوب كيدر اول حالتده سبيلك ارا سنده برصبى كوردى مكر اول انك ولدى
ايمش سكيرده رك يانه واردى وبغرينه باصوب امزردى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم صحابه يه
خطاب ايدوب ديديكه ظن ايدرميسزكه بو مرأه ولدنى ناره طرح ايده حالبوكه انى اكا طرح
ايتمكه قادردر ديديلركه هيچ اولورميكه كشى ولدين ناره طرح ايده ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى
عليه وسلم ايتدى اعدى بيلك كه ❁ الله ارحم بعباده من هذه بولدها ❁ اشبو مرأنك ولدينه
مرحمتدن الله تعالينك عبادينه رحمتى زياده در (ليجمعنكم الى يوم القيمة لا ريب فيه) الله
تعالى يوم قيامتده كين سزى قبورده جمع ايديسردركه اول يومك حقيقتنده ريب يوقدر (الذين
خسروا انفسهم فهم لا يؤمنون) شونلركه رأس ماللرى فطرت اصليه يى وعقل سليمى تضييعله
كنديلره زيان ايتديلر انلر ايمانه كلمزلر زيرا عقللرين حواسه اتباع وتقليده انهماك ونظرلرين
اغفاللرى انلرى كفر اوزره اصرارى واعاندن امتناعى تأديه ايتدى (وله ما سكن فى الليل
والنهار) اول الله تعالينكدركه هرشئ كه ليل ونهارده سكون وياتحرك ايدر دينلديكه
هرشئ كيم اوزرينه شمس طلوع وغروب ايدر اول ليل ونهار ساكنلرندندر دينلديكه
انكله مراد ارضده اولان اشيانك جميعيدر وياخود معناسى اوزرينه ليل ونهار مرور ايدن
هرشئ اول الله تعالينكدر (وهو السميع العليم) الله تعالى انلرك اقوالن ايشيدر وافعاللرين
بيلور (قل اغير الله اتخذ وليا) ديكل كه الله تعالينك غيرينى ولى ومعبود مى اتخاذ ايدرين (فاطر
السموات والارض) كه اول سموات وارضك خالق ومبدع ومبديدر (وهو يطعم ولا يطعم)
اول خلقه رزق ويرر يوخسه خلق اكا رزق ويرمز (قل انى امرت ان اكون اول من
اسلم) ديكل كه بن امر اولندمكه اشبو امتدن امر اللهه اول بن استسلام ايدر اولم زيرا پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم دينده امتك سابقيدر (ولا تكونن من المشركين) وبكا زنهار مشركلردن
اولمغل دينلدى (قل انى اخاف ان عصيت ربى عذاب يوم عظيم) ديكل كه اكر بن ربم جل
شانه يه عصيان ايدرسم قورقارمكه يوم قيامتده عذابه ايريشم (من يصرف عنه يومئذ فقد
رحمه) بركسه كه يوم قيامتده اندن عذاب صرف اولنه حق تعالى اكا رحمت وانعام ايتمشدر
(وذلك الفوز المبين) اشبو صرف ويا رحمت نجات بيندر (وان يمسسك الله بضر فلا كاشف له
الاهو) اكر الله تعالى سنى بليه ويا نكبه ايله مس ايتسه انى ينه الله تعاليدن غيرى دفع ايدر اولمز

اناره كتاب ويردك كتابلرنده حليه ووصفيله رسول خدايى كندو اوغللرينى بيلدكلرى كبى بيلورلر مشركين
واهل كتابدن شونلركه شرك وانكارى ارتكابله نفسلرينه زيان ايتديلر انلر ايمانه كلمزلر (ومن اظلم ممن افترى على الله
كذبا او كذب باياته انه لا يفلح الظالمون) ﴿ ٧ ﴾ الله تعالايه كذب وافترا ايله الوهيتده اكا غيرى يى اشراك
ايدندن وقرانى تكذيب
ايدندن اظلم واكفر كيم
اولور تحقيق بو ظالم وكافرلر
فلاح بولمزلر (ويوم نحشرهم
جميعا ثم نقول للذين اشركوا
اين شركاؤكم الذين كنتم
تزعمون) يوم قيامتده بز
مشركلرى واصناملرينى
جمع ايدوب مشركلره قنى
الله تعالايه شريك زعم
ايتديككز الهه لريكز ديرز
(ثم لم تكن فتنتهم الا ان
قالوا والله ربنا ما كنا
مشركين) بوندن صكره
خلاصلرى ايچون اعتذار
وجوابلرى اولميوب انجق
والله يا ربنا بز مشركلردن
اولمدق ديه لر (انظر كيف
كذبوا على انفسهم وضل
عنهم ما كانوا يفترون) نظر
ايله كه نيجه شركدن تبرى ايله
اعتذار باطل ايدوب نفسلرى
اوزرينه كذب ايدرلر
والوهيتله الله تعالى يه شريك
وافترا ايتدكلرى اصناملرى
انلردن غائب اولورلر (ومنهم
من يستمع اليك وجعلنا
على قلوبهم اكنة ان يفقهوه
وفى اذانهم وقرا وان يروا
كل آية لا يؤمنوا بها حتى اذا جاؤك يجادلونك يقول الذين كفروا ان هذا الا اساطير الاولين) مشركلردن بعضيلرى سنك
قرآن اوقوديغنى دكلرلر انى فهم ايتمكه انلرك قلبلرينه پرده لر وقولاقلرينه ثقلت وصاغرلق وضع ايتدك اكر استدكلرى
معجزه نك جمله سنى كورسه لرده دخى ايمان ايتمزلر حتى سكا كلسه لر سنكله مجادله ايدرلر اول كافرلر بو انجق مقدم كلنلرك

(وان يمسسك بخير فهو على كل شئ قدير) واكر اول سنى عافيت وصحتله مس ايدرسه اول
هرشيئه قادردر خير وضرردن ديلديكن ايركورر (وهو القاهر فوق عباده) اول الله تعالى
عبادى اوزره مقتضاى حكمى حسبنجه نفع وضرردن امورلرى تدبيرينه غلبه وقدرتله
متصفدر (وهو الحكيم الخبير) اول الله تعالى امر وتدبيرنده حكيم وعبادنك خفاياى احوالنه
خبيردر (قل اى شئ اكبر شهادة) قريش ديديلركه يا محمد سنك شانكدن يهود ونصارايه سؤال
ايتدك انلر ايسه كتابلرنده سنك ذكر وصفتك يوقدر ديو خبر ويرديلر اعدى سنك رسول
الله ايدوككه شهادت ايدر بر شاهد كوستركل حق جل وعلا ايتدى سن انلره ديكل كه قنغى شئ
شهادتده اكبردر جواب ويررلرسه فبها جواب ويرمزلرسه (قل الله شهيد بينى وبينكم) ديكل
كه بنمله سزك ارا كزده شاهد الله تعاليدر شهادتده اكبر شيئدر بنم ايچون انك حق رسولى
ايدوكمه شهادت ايدر (واوحى الى هذا القرآن لانذركم به ومن بلغ) اشبو قرآن بكا وحى اولندى
تا كه يا اهل مكه آنكله سزى واسود واحمردن ويا انس وجندن يوم قيامته دكين قرآن ايريشن
كمسنه لرى مخالفت اهلنى انذار واطاعت اهلنى ابشار ايدم اشبو آيت دليلدركه احكام قرآنيه
وقت نزولنده حاضر اولنلره واندنصكره كلوب اول انلره ايريشنلره عام اوله اما كه ايريشمينلره
انكله مؤاخذه اولنميه ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم بلغوا عنى ولو آية ❁ پيغمبريمز صلى الله
تعالى عليه وسلم ايدر بندن تبليغ ايدك اكرچه بر آيت ايسه ده ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه
وسلم نضر الله عبدا سمع مقالتى فحفظها ووعاها واداها ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر
الله تعالى نضارت وحسن ويره شول عبده كيم بنم مقالتمى ايشيدوب حفظ ايده وانى امتمه تبليغ
واداء ايده ❁ مقاتل ايدر جن وانسدن هركسه كه اكا قرآن ايره اول قرآن اكا نذيردر
محمد بن كعب رضى الله تعالى عنه ايدر بركسه كه اكا قرآن ايريشه اول كانه محمد صلى الله تعالى
عليه وسلمى كورمش وانى اندن ايشتمشدر (ائنكم لتشهدون ان مع الله آلهة اخرى قل لا
اشهد) سز شهادت ايدرمسزكه الله تعالى ايله بيله آلهه اخرى اوله ديكل كه سزا كا شهادت
ايدرسكز بن اكا شهادت ايتمزين (قل انما هو اله واحد واننى برئ مما تشركون) ديكل كه
اول الله تعالى اله واحددر سزك اكا اشراك ايتديككز اصنامدن بن بريئم (الذين آتيناهم الكتاب
يعرفونه كما يعرفون ابناءهم) شونلركه بز انلره تورات وانجيلى ويردك محمد صلى الله تعالى عليه
وسلمى اول كتابده ذكر اولنان حليه سيله انلر بيلورلر اوغللرين حليه لريله بيلدكلرى كبى
(الذين خسروا انفسهم فهم لا يؤمنون) مشركين واهل كتابدن شونلركه توحيددن بدل
شركى اختيارله زيان ايتديلر انلر ايمانه كلمزلر ايمان اكتساب اولنه جق شيئى يتوردكلرى ايچون
❁ دينلديكه حق جل وعلا هر آدمى ايچون جنتده برمنزل ونارده برمنزل خلق ايدوبدر
يوم قيامت اولديغنده حق جل وعلا مؤمنلره اهل نارك جنتده كى منازلن ويرر واهل ناره مؤمنلرك

قصه وافسانەلریدر دیرلر ❁ منقولدرکه ابو سفیان وولید ونضر وعتبه وشیبه وابوجهل وسائریله جمع اولوب پیغمبر علیه السلامك قرآن اوقودیغنی دکلیوب نظره دیدیلرکه بو محمدك اوقودیغی ندر اول لعین دیدیکه نه سویلدیکنی بیلمم انجق طوداقلری حرکت ایدر غالبا بنم سزه سویلدیکم ﴿ ٨ ﴾ قرون ماضیه حکایتیدر بناءً علیه بو آیت کریمه نازل اولدی (وهم ینهون عنه وینؤن عنه وان یهلکون الا انفسهم ومایشعرون) وانلر ناسی محمد علیه السلامه تبعیتدن نهی ایدروکندولر دخی ایراق طوررلر مع هذا انجق کندو نفسلرینی هلاك ایدوب ضررلرینی بیلمزلر (ولوتری اذوقفوا علی النار فقالوا یالیتنا نرد ولا نکذب بایات ربنا ونکون من المؤمنین) سن انلرك آتشده طوردقلرینی کوریدك که انلر نولیدی بز دنیایه رد اولنه ایدك ومن بعد ربمزك آیتلرینی تکذیب ایتمز ایدك ومؤمنلردن اولوردق دیەلر (بل بدالهم ما کانوا یخفون من قبل ولو ردوا لعادوا لما نهوا عنه وانهم لکاذبون) بلکه انلر مقدم کزلدکلری عملری ظاهر اولدیغندن رد اولنوب مؤمن اولملرینی تمنی ایتدیلر اکر رد اولنسه لرینه نهی اولندقلری شرك وعصیانه عودت ایدەلردی انلر کاذبلردر (وقالوا ان هی الا حیاتنا الدنیا ومانحن بمبعوثین) انلر انجق بودیرلك دنیادەدر بزدخی قبردن قالقوب بعث اولنەجق (صلی الله)
دکلرز دیدیلر (ولوتری اذ وقفوا علی ربهم قال الیس هذا بالحق قالوا بلی وربنا قال فذوقوا العذاب بما کنتم تکفرون)
سن انلرك جزا ایچون ربلرینه عرض اولندقلرینی کوریدك الله تعالی بو بعث وعذاب حق دکلمیدر بیوره انلر بلی وربنا دیویمین

ناردەکی منازلن ویرر ایمدی کافرلرك غایت خسرانی بودر (ومن اظلم ممن افتری علی الله کذبا) شول کمسەدن اکفر کیمدرکه الله تعالی یه کذب اختلاف ایدوب الوهیتده اکاغیری اشراك ایده (اوکذب بآیاته) ویاانك آیتلرینه یعنی قرآنه ومعجزاته تکذیب ایده (انه لایفلح الظالمون) ایمدی ظالملر فلاح بولمز فکیف که اندن اظلم اولمیه (ویوم نحشرهم جمیعا) یوم قیامتده بز مشرکین واصناملرینی جمع ایدرز (ثم نقول للذین اشرکوا این شرکاؤکم الذین کنتم تزعمون) بعده مشرکلره دیرزکه قنی شول الهەکزکه انی الله تعالی یه شرکاء زعم ایدردیکز (ثم لم تکن فتنتهم الا ان قالوا والله ربنا ما کنا مشرکین) بوندنصکره معذرت وجوابلری اولمیەکه زعملرنده انکله تخلیص ایدەلر الادیەلرکه والله بز مشرکین دکلرایدك دینلدیکه انلرك بوقولی یوم قیامتده شول وقتده اولورکه حق تعالینك اهل توحیده اولان مغفرت وتجاوزین کورەلر بری برلرینه دیەلرکه کلك شرکمزی کتم ایدەلم اولەکیم بزدخی اهل توحیدله بیله قورتلەوز اویله اولسه والله بز مشرك دکلرایدك دیەلر اول حالتده اغزلری کلامدن منع اولنوب جوارحلری شرکلرینه شهادت ایلیه (انظر کیف کذبوا علی انفسهم) نظرایتکه انلر نیجه اعتذار باطل وشرکدن تبری ایله نفسلری اوزره کذب ایدرلر (وضل عنهم ما کانوا یفترون) وانلردن زائل وغائب اولور اول شرکاکه دنیاده اکا الوهیت افترا وشفاعتن رجاء ایدرلر (ومنهم من یستمع الیك) مشرکیندن برجاعت سنك قرآن اوقودیغکی دیکلرلر ❁ روایت اولندیکه ابو سفیان وولید ونضر وعتبه وشیبه وابوجهل وانلرك اقرانی جمع اولوب پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك قرآن عظیم الشان اوقودیغن دیکلدیلر نضره دیدیلرکه یاباقیله محمدنه سویلر دیدیکه نه سویلدیکن بیلمزین الا بوکه لسانی حرکت ایلر اساطیر الاولین سویلر نتکیم بن سزه قرون ماضیه اخبارین حکایت ایدرین ابوسفیان دیدیکه بن انك سویلدیکنك بعضنی حق اولمسن اعتقاد ایدرین ❁ ابوجهل اکازینهار که اندن برشیئ اقرار ایدەسن انی اقراردن بزه موت اهوندر دیدی اویله اولسه اشبو آیة کریمه نازل اولدی (وجعلنا علی قلوبهم اکنة ان یفقهوه) بز انلرك قلوبنی اوزره اغطیه قیلدق تاکه انلر کلامکی فهم ایتمیەلر (وفی آذانهم وقرا) وقولاقلرنده صمم وثقل قیلدق که کلامکی اشیتمیەلر اشبو دلیلدرکه الله تعالی مقلب القلوبدر بعضنی هدایت ایچون شرح ایدروبعضنی ایسه اغطیه ایله سد ایدوب کلام حقی فهم ایتمز ایدر (وان یروا کل آیة لایؤمنوا بها) اکر آیت ودلالاتدن هرقنغسن کورسەلر فرط عناد واستحکام تقلیدلرندن اکا ایمان کتورمزلر (حتی اذا جاؤك یجادلونك) حتی سکا کلسەلر سنکله جدال ایتمکه کلورلر (یقول الذین کفروا ان هذا الا اساطیر الاولین) کافرلر دیرلرکه اشبو متقدمین اقاصیص واحادیثیدر (وهم ینهون عنه وینأون عنه) اهل مکه ناسی محمد علیه السلامه اتباعدن نهی ایدوب وکندیلر اندن تباعد ایدرلر ❁ ابن عباس رضی الله عنه ایدرکه اشبو آیت ابوطالب شاننده نازل اولوبدرکه ناسی پیغمبریمز

مؤکد ایله اقرار ایدەلر الله تعالی امدی کفریکز سببیله عذابی دادك بیوره (قد خسر الذین کذبوا بلقاء الله حتی اذا جاءتهم الساعة بغتة قالوا یاحسرتنا علی مافرطنا فیها وهم یحملون اوزارهم علی ظهورهم الا ساء ما یزرون) تحقیق انلر خسرانده قالدیلرکه بعثی انکار ولقاء ﴿ ٩ ﴾ ثوابی تکذیب ایتدیلر ایدی انلره ناکهان قیامت کلدیکی زمان واەبزه حسرت وندامتکه دنیاده تقصیر ووقتمزی ضایع ایتدك دیەلر وانلر کناهلرینی ارقەلرینه یوکلەنەلر اکاه اولك که تحمیل وزرنه قبیح شیدر ❁ مرویدرکه مؤمن قبردن چیقدقده بر احسن صورتلو واطیب قوخولو شی انی قارشولیوب بن سنك عمل صالحکم دنیاده بن سکا سوار اولمشیدم شمدی سن بکا سوار اول دیەوکافر قبردن چیقدقده صورتی چرکین وقوخوسی مردارشی انی قارشولیوب بن سنك عمل خبیثکم دنیادەسن بکا سوار اولمشیدك شمدی بن سکا سوار اولەجغم دیو تحمیل اولنه (وما الحیوة الدنیا الالعب ولهو وللدار الاخرة خیر للذین یتقون افلا تعقلون) حیاة دنیا انجق اویون وعبث شیئه شبیهدر ودار آخرت دائم ونعمتلری زوالدن مصون اولمغله متقیلره خیرلودر عجبا بونلرك فرق وتمیزینی تعقل ایتمز میسکز (قد نعلم انه (تبیان) (ثانی) (٢) لیحزنك الذی یقولون فانهم لایکذبونك ولکن الظالمین بایات الله یجحدون) یامحمد تحقیق بزبیلورزکه مشرکینك سکا کاذبسین دیملری سنی محزون ایدر انلر سنك صدقکی بیلورلر تکذیبلری حقیقة دکلدر ولکن ظالملر ندن ناشی الله تعالینك آیتلرینی عناد ایله انکار ایدرلر ❁ روایت اولندیکه

صلی الله تعالی علیه وسلمه ایذادن نهی ومنع ایدوب کندی ایسه اکا ایماندن تباعد ایدردی ❁ روایت اولندیکه رؤس مشرکین ابوطالبه جمع اولوب بزدن دیلدیکك برصبیح الوجه شابی آلوب محمدی ویرکل ❁ ابوطالب ایتدی انصافمیدرکه ولدیمی سزه قتل ایتمکه ویرم وسزك ولدکزی تربیه ایتمکه کیدم روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم عمی ابی طالبی ایمانه دعوت ایدیجك اول دیدیکه اکر قریش بنی تعییر ایدراولمیدی سکا متابعتمله سنی قریر العین ایدردم لکن حیاتده اولدیغمجه سندن انلری منع ودفع ایدەرین (وان یهلکون الا انفسهم وما یشعرون) والحال انکله کندیلرین هلاك ایدرلر وبیلمزلرکه ضررلری کندیلرك غیری یه تعدی ایتمز (ولوتری اذوقفوا علی النار) یامحمدا کرسن انلری کوریدك شول وقتکه نار اوزره طوردیریلوب اکانظر ایدرلر ویااکا کیروب مقدار عذابن بیلەلر (فقالوا یالیتنا نرد ولانکذب بایات ربنا ونکون من المؤمنین) ودیەلرکه نولیدی دنیایه رجوع ایدیدك من بعد ربمزك آیتلرینی تکذیب ایتمزدك مؤمنلردن اولوردك (بل بدالهم ما کانوا یخفون من قبل) بلکه انلره نفاقلرندن ویاقبایح اعماللرندن دنیاده اخفاء ایتدکلرینك جزاسی ظاهر اولیجق ضجرله انی تمنی ایدەلر یوخسه عزملری اولمیەکه اول قوللرینه وفاء ایدەلر (ولوردوا لعادوا لما نهوا عنه وانهم لکاذبون) اکر انلر نار اوزره وقوفلرندن وعذابلرینك مقداری ظهورندن صکره دنیایه رداولنسەلر شول اندن نهی اولندقلری کفرومعاصی یه عودت ایدەلردی زیرا انلر وعدلرنده کاذبلردر (وقالوا ان هی الا حیاتنا الدنیا ومانحن بمبعوثین) ودخی انلر دنیایه رداولندقلرنده دیەلردیکه بوبزم حیات دنیامزدر یوخسه مبعوثین دکلرز دیوبعثی انکار ایده لردی (ولو تری اذوقفوا علی ربهم) یامحمدا کرسن انلری کوریدك شول وقتکه رب تعالی یه قضاء ویاجزا ایچون عرض اولنەلر (قال ألیس هذا بالحق) الله تعالی انلره دیەکه اشبو بعث وعذاب حق دکلمیدر (قالوا بلی وربنا) امرلری غایت جلاء ایله منجلی اولدیغیچون بلی وربنا دیوب اقرارلرین یمینله تأکید ایدەلر (قال فذوقوا العذاب بما کنتم تکفرون) الله تعالی دیەکه ایمدی عذابی ذوق ایدك شول سببله کیم بعثی انکار ایدردیکز ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر یوم قیامتده برنیچه موقف اولیسردر وانك بعضنده مشرکین شرکلرین انکاروبعضنده ایسه اقرار ایدەلر (قد خسر الذین کذبوا بلقاء الله) مغبون اولدیلر شونلرکه داردنیاده بعثی تکذیبله عذابی ثواب اوزره اختیار ایتدیلر (حتی اذا جاءتهم الساعة بغتة) حتی فجانکیم قیامت انلره آ کسزین ایریشه (قالوا یاحسرتنا علی مافرطنا فیها) دیەلرکه شدت ندامت بزەدرکه الله تعالینك امر ایتدیکی عملده دنیاده تقصیر ایتدك دینلدیکه ساعتدن مرادموته محتضر اولدقلری وقتدرکه ساعتك مقدماتندندر (وهم یحملون اوزارهم علی ظهورهم) انلر اثقال وآثاملرین ارقەلرینه یوکلندلر ❁ روایت اولندیکه مؤمن قبرندن چیقدیغنده صورتی احسن وریحی اطیب بر

اخنس بن شریق بر تنها محلده ابوجهله ملاقی اولوب محمد حقنده نه دیرسك دعواسنده صادقیدر کاذبمیدر دیدی ابوجهل
والله محمد صادقدر هیچ کذب ایتمامشدر لکن انك نبوتنه اعتراف ایتسك لواء وسقایه وندوه وعمارت مسجد وسائر
جمله آل قصینك یدینه کچر سائر قریشه برشی قالمز دیدی و دینلدیکه ﴿ ١٠ ﴾ ابو جهل پیغمبر علیه السلامه بزسنی تکذیب
ایتمزز وصادق بیلورز
ولکن ایندیکك نبوت
دعواسنه اینانمزز دیدی
بوسبیلردن بو آیت کریمه
نازل اولدی (ولقد کذبت
رسل من قبلك فصبروا علی
ما کذبوا واوذوا حتی آتیهم
نصرنا ولامبدل لکلمات
الله ولقد جاءك من نبایٔ
المرسلین) تحقیق سندن
مقدم کلن پیغمبرلر دخی
تکذیب اولنوب انلر
قوملرینك تکذیب واذیتلر
ینه صبر ایتدیلر تا که انلره
بزم یاردمز کلنجیه دك
الله تعالینك صابرلره
نصرت وعدینی تبدیل ایدر
یوقدر مقدم کچن پیغمبرلرك
قصه لری وقوملرینك
اذالری ورسوللرك نجاتی
وقوملرینك هلاکی خبری
سکا کلمشدر (وان کان
کبر علیك اعراضهم
فان استطعت ان تبتغی نفقا
فی الارض او سلما فی السماء
فتاتیهم باية ولو شاء الله
لجمعهم علی الهدی فلا تکونن
من الجاهلین) اکر انلرك
دین حقدن اعراضلری
سکا مشقت ویردیسه اکر قادر اولسك انلرك ایمانه کلملری آرزوسیله یردن بر منفذ طلب ایدوب انلر (الله)
ایچون اندن بر آیت چیقارردك یاخود سمایه نردبان پیدا ایدوب اندن بر آیت ایندرردك الله تعالی مراد ایتسه انلرك جمله سنی
ایمانه هدایت ایدردی لکن مراد ایتمدی امدی ❀ اولمیه جق شیئه حرص وعدم صبرله ❀ جاهللر طورنده اولمه ❀

شیٔ انی استقبال ایدوب دیدکه بن سنك عمل صالحنم بکا رکوب ایتکل زیرا بن سکا مدت طویلده ده
رکوب ایتمشیدم وکافر قبرندن چیقدیغنده صورتی اقبح وریحی انتن برشیٔ انی استقبال ایدوب
دیدکه بن سنك عمل خبیثنم دنیاده سن بکا مدت طویلده ده رکوب ایتمشیدك الآن بن سنی رکوب
ایدرین دیو اوزرینه یوکلنه (ألاساء مایزرون) اکاه اولك که نه چرکین شیٔ اولور وزردن
اولکه انی یوکلنورلر (وماالحیاة الدنیا الالعب ولهو) دنیانك اعمالی دکل الالعب ولهودر که
انسانی شول منفعت دائمه ولذت حقیقیه یی تعقیب ایدر شیئدن الهاء واشغال ایدر (وللدار
الآخرة خیر للذین یتقون) ودار آخرت دائم ومنافع ولذاتی خالص اولدیغیچون متقیلره
خیرلودر اشبونده تنبیه واردرکه اعمال متقیدن اولمیان شیٔ لعب ولهو اوله (افلا تعقلون)
آخرت دنیادن افضل ایدوکن بیلمزلرمی (قد نعلم انه لیحزنك الذی یقولون) یا محمد بیلورز که
مشرکینك سکا کاذبسن دیملری سنی محزون ایدر ❀ روایت اولدیکه اخنس بن شریق بر تنها
یرده ابوجهله ملاقی اولوب دیدیکه بوراده بندن غیری کلامکی ایشیدر کمسه یوقدر بکا خبر
ویرکه محمد قولنده صادق ویا کاذبمیدر ابو جهل دیدیکه والله محمد صادقدر اول هیچ بر کره کذب
ایتمیوبدر الا بوکه بنو قصی لواء وسقایه وحجابه وندوه ونبوت ایله کیدیجك سائر قریشه برشیٔ
قالمز اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی دینلدیکه ابوجهل پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه
دیدیکه یا محمد بز سنی تکذیب ایتمزز لکن کتوردیکك شیئی تکذیب ایدرز اولسببدن بو آیت
نازل اولدیکه (فانهم لایکذبونك ولکن الظالمین بآیات الله یجحدون) انلر حقیقتده سنی تکذیب
ایتمزلر زیرا که مامضاده صدقکی بیلورلر لکن اول ظالملر سنك صدقکه دلالت ایدن آیات
اللهی انکار ایدرلر حالبوکه انك حق ایدوکن بیلورلر (ولقد کذبت رسل من قبلك فصبروا
علی ما کذبوا واوذوا حتی اتیهم نصرنا) یا محمد سندن اول کچن رسوللر تکذیب اولندقلرنده
قوملرینك تکذیب واذالرینه صبر ایتدیلر حتی که انلره نصرمز ایردی تکذیب ایدنلری اهلاک کمز
ایله (ولامبدل لکلمات الله) الله تعالینك انبیایه نصرتیله وعدنی وکفاره عقوبتیله وعیدنی تغییر ایدر
یوقدر (ولقد جاءك من نبأ المرسلین) یا محمد مرسلین قصه لری وقوملرندن چکدکلری اذادن
قصه لری ذکری سکا کلوبدر که انلری نجه انجاء وقوملرینی اهلاك ایتدك (وان کان کبر علیك
اعراضهم) اکر انلرك سندن ویا کتوردیکك ایماندن اعراضلری سکا مشقت ویررسه (فان
استطعت ان تبتغی نفقا فی الارض او سلما فی السماء فتأتیهم بآیة) اکر قادر ایسك که جوف ارضه
نافذ بر منفذ طلب ایدوب اندن انلر ایچون بر آیت چیقاره سن ویاخود سمایه صعود ایدر بر مصعد
طلب ایدوب اندن انلر ایچون بر آیت ایندیره سن ایلکل اشبونکله مقصود پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلمك قومی اسلامنه حرص بالغنی بیاندرکه اول انلرك ایمانی رجاسیله برك التدن
ویا سمانك فوقندن آیت کتورمکه قادر اولسه ایدیدی (ولو شاء الله لجمعهم علی الهدی) اکر

بو خطاب صورتده حضرت علیه السلامه ومعنیده امته در (انما یستجیب الذین یسمعون والموتی یبعثهم الله ثم الیه یرجعون)
انجق سنك دعوتکه اجابت ایدنلر کلامکی تأمل ایله دیکلیوب خلوص قلبله قبول ایدنلردر یوخسه قسی القلب اولنلر موتی
منزلنده در موتالری الله تعالی قیامتده ﴿ ١١ ﴾ بعث ایدوب حاللرینی بیلدیرر صکره اکا رجوع ایدرلر اعماللریله
مجازات اولنورلر (وقالوا
لولا نزل علیه آیة من ربه
قل ان الله قادر علی ان
ینزل آیة ولکن اکثرهم
لایعلمون)نولیدی محمده
ربی طرفندن بزم استدیکمز
کبی بر معجزه کلیدی دیدیلر
سن دیکه الله تعالی انلرك
طلبلری اوزره آیت انزالنه
قادردر بو وجهله اقتراحا
انزال اولنان آیات اوزرلرینه
بلا وغضب جلب ایدر
ایدوکنی انلرك اکثری
بیلمزلر (وما من دابة
فی الارض ولا طائر یطیر
بجناحیه الا امم امثالکم
ما فرطنا فی الکتاب من
شیٔ ثم الی ربهم یحشرون)
یرده یورر وقنادلریله
هواده اوچار حیوانات
اکل وشرب وتسبیح
وتذکیر جهتیله سزك کبی
امتلردر عالمده جاری هر
شیٔ لوح محفوظده یاقر آنده
امور علوی وسفلی یی
دقتده تقصیر ایتمدك صکره
جمله سی ربلری طرفنه
حشر اولنوب احقاق حق
اولنورلر (والذین کذبوا
بایاتنا صم وبکم فی الظلمات من یشاء الله یضلله ومن یشأ یجعله علی صراط مستقیم) شونلرکه بزم آیتلریمزی تکذیب
ایتدیلر کفر وجهل ظلمتنده قالمشلر دلائل ربوبیتی ایشتمکدن صاغرلر وکلام وحدانیتی سویلمکدن دلسزلردر
الله تعالی کیمی دیلرسه هدایتدن منقطع وکیمی دیلرسه صراط مستقیمده ثابت وحفظ ایدر (قل ارایتکم ان اتیکم

الله تعالی انلرك هدی اوزره جمعنی دیلسه انلره ایمانی توفیق ایدوب ایمانه کلەلردی لکن انی دیلدی
اعدی اکا تهالك ایتمه (فلا تکونن من الجاهلین) اولمیه جق شیئه حرصله ومواطن صبرده
جزعله جاهللردن اولمه زیرا که اول جاهللرك دأبندندر (انما یستجیب الذین یسمعون) سکا
اطاعت ایدر انلرکه کلامکی سماع قبولله استماع ایدرلرکه انکله اتعاظ واهتدا ایدەلر یوخسه
استماع ایتمینلر دکل انلر ایسه موتی منزلتنده در حیاتلرینك کندیلره منفعتی یوقدر (والموتی
یبعثهم الله) موتی ایسه یوم قیامتده الله تعالی انلری بعث ایدر حاللرین کندیلره بیلدیرر (ثم
الیه یرجعون) بعده اکا رجوع ایدرلر اعماللرینه کوره جزاء اولنورلر (وقالوا لولا نزل علیه
آیة من ربه) دیدیلرکه نولیدی اکا ربی تعالیدن آیت نازل اولیدی اول کرك اقتراح ایتدکلرندندر
ویاخود انزال اولنان آیت متکاثره نك غیریدر (قل ان الله قادر علی ان ینزل آیة) دیکه الله
تعالی قادردرکه انلره بر آیت انزال ایده اول انلرك یا اقتراح ایتدکلرندن اوله ویا انلری ایمانه
مضطر قیلور اوله ویا اکا انکارلری هلاکلرینه سبب اوله (ولکن اکثرهم لایعلمون) لکن
انلرك اکثری الله تعالی انك انزالنه قادر ایدوکن وانك انزالی اوزرلرینه بلاء استجلاب ایدر
ایدوکن بیلمزلر (وما من دابة فی الارض ولا طائر یطیر بجناحیه الا امم امثالکم) هر حیوانکه
یرده یورر وقوشکه هوا یوزنده اوچار الا انلرك هر نوعی سزك کبی بر امتدر مجاهد ایدر یعنی
اجناس مختلفه در توحید ومعرفتده ویا غداء وابتغاء رزق وتوقیٔ مهالکده ویا خلق وموت
وبعثده سزك کبی امتلردر (مافرطنا فی الکتاب من شیٔ) بز لوح محفوظده هیچ برشیٔ تقصیر
ایتمدك بلکه اول عالمده جاری اولور هر شیئی مشتملدر انده امر حیوان وجاددن جلیل ودقیقدن
برشیئی اهمال اولنمیوبدر ویا انکله مراد قرآن اول کدانده امر دینده احتیاج اولنان شیٔ تفصیل
ویا اجمال اوزره تدوین اولنمشدر (ثم الی ربهم یحشرون) بوندن صکره جمیع امم یوم قیامتده
رب تعالی یه حشر اولنورلر ❀ ابو هریره رضی الله تعالی عنه ایدر یوم قیامتده خلقك کلیسی بهایم ودواب
وطیر وهر شیٔ درکاه حقه حشر اولور شیاهك بوینوزلوسندن بوینوزسزینك حقی آلنور
بعده جمیعنه طپراق اولك دینور کافرانی کوریجك نولیدی بن دخی طپراق اولیدم دیو تمنی قیلور
❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لتؤدن الحقوق الی اهلها یوم القیامة حتی یقاد للشاة الجماء
من القرناء ❀ پیغمبریمز علیه السلام ایدر یوم قیامتده حقوق صاحبلو صاحبنه ادا اولیسردر
حتی شاة جمانك حقی شاة قرنادن آلنور (والذین کذبوا بآیاتنا صم وبکم فی الظلمات) شونلرکه
بزم آیتلریمزی تکذیب ایتدیلر ظلمت کفر وظلمت جهل وظلمت عناد وظلمت تقلیدده اولدقلری
حالده الله تعالینك ربوبیتنه وکمال علم وقدرتنه دلالت ایدر آیاتی ایشتمزلرکه اول نفسلرنده اثر
ایده وحق وخیری سویلمزلر (من یشأ الله یضلله) اول کمسنه که الله تعالی انك ضلالتن دیلیه
انی مخذول ایدر (ومن یشأ یجعله علی صراط مستقیم) واول کمسنه یی که الله تعالی انك هدایتن

عذاب الله اواتتكم الساعة اغير الله تدعون ان كنتم صادقين) سن انلره ديكه اصنامه عبادتكزدن نه كورديكز اكر
سزه دنياده الله تعالانك عذابى كلسه ياخود همان قيامت قوپسه الله تعالادن غيرى يه دعا ايدرميسكز ❀ اول هنكامده البته
الله تعالايه دعا ايدرسكز ❀ اكر اصنامكز سزدن اول عذابى ۱۲ دفع ايدر اعتقادنده صادقلر اولسه كز

انلره دعا ايدرديكز (بل اياه تدعون فيكشف ماتدعون اليه ان شاء وتنسون ما تشركون) بلكه خاصة الله تعالايه دعا ايدوب اول ديلرسه دفعنه دعا ايتديككز شيئ كشف ايدر اولوقده شريك طوتديغكز اصنامى اونودرسكز (ولقد ارسلنا الى امم من قبلك فاخذناهم بالباساء والضراء لعلهم يتضرعون) تحقيق سندن مقدمكى امتلره بز پيغمبرلر كوندردك ❀ انلر پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلر ❀ بز انلرى بلا شدت وفقر وامراضله اخذ ايتدك كه شايد شركدن اعراضله توبه واستغفار ايده لر ز فلولا اذجاءهم بأسنا تضرعوا ولكن قست قلوبهم وزين لهم الشيطان ماكانوا يعملون) انلره عذابمز كلدكده تضرع ايدوب ايمانه كلسه لردى عذابمز دفع اوليدى ولكن كفرله قلبلرى قتى اولديغندن اولدقلرى عمللرينى شيطان تزيين ايتمكله نيازى ترك ايتديلر (فلما نسوا ماذكروا به فتحنا عليهم ابواب كل شئ حتى اذا فرحوا بما اوتوا اخذناهم بغتة فاذاهم مبلسون) وقتا كه انلر شدت وبلادن ذكر وپند اولندقلرينى (وفهمكز)
اونيدوب ترك ايتديلر بز انلره نعمت وراحتدن هر شيئك قپولرينى آچوب وسعت معيشتله الزام حجت ايلدك تا كه ويريلن
نعمتلرله فرحلنديلر ومراسم شكرى ادا ايتمديلر بز انلرى فجأة اخذ ايتدك انلر بو عذابى معاينه ايله هر خيردن

ديليه انى هدايته ارشاد ايدوب اوزرينه انى تحميل ايدر (قل ارأيتكم ان اتيكم عذاب الله او اتتكم الساعة اغير الله تدعون ان كنتم صادقين) ديكل كه بكا خبر ويرك اصنامه عبادتكز دنياده سزه حق تعالينك عذابى نازل اولسه ويا اوزريكزه قيامت قوپسه الله تعالينك غيرى يه دعا ايدرميديكز اكر اصنامكز سزه نفع ايدر اعتقادنده صادقلر ايسكز انلره دعا ايدك كه سزدن عذابى دفع ايده لكن اول حينده سز الله تعالينك غيرى يه دعا ايتمزسز (بل اياه تدعون فيكشف ماتدعون اليه ان شاء وتنسون ما تشركون) بلكه خاصة الله تعالى يه دعا ايدوب اول دخى اندن كشفنى ديلديككز عذابى كشف ايدر اكر انك كشفنى ديلرسه زيرا اول اندن فضلدر اول ايسه فضلن ديلديكنه ويرر واصنامدن اشراك ايتديككز شيئ اونودرسز (ولقد ارسلنا الى امم من قبلك فاخذناهم بالبأساء والضراء لعلهم يتضرعون) يامحمد سندن اول چوق امتلره بز رسوللر كوندردك امتلر ايسه انلرى تكذيب ايتديلر اويله اولسه بز انلرى شدت وفقر وضر وآفاتله اخذ ايتدك تا كه بزه تذلل وكناهلرينه توبه ايده لر (فلولا اذجاءهم بأسنا تضرعوا) انلره عذابمز كلديكنده تضرع ايدوب ايمانه كلسه لردى انلردن عذابمز كشف اوليدى (ولكن قست قلوبهم وزين لهم الشيطان ماكانوا يعملون) لكن كفرله قلبلرى قاسى اولدى واعمال خبيثه لرينى شيطان انلره تزيين ايتدى اول اجلدن تضرعى ترك ايتديلر (فلما نسوا ماذكروا به فتحنا عليهم ابواب كل شئ) وقتا كه سراء وضراءدن تذكير اولندقلرينى ترك ايدوب انكله اتعاظ ايتمديلر بز انلره نعيم دنيادن هر شيئ قپولرين فتح ايتدك كه انكله حجتى الزام وعلتى ازاحه ايدوز (حتى اذا فرحوا بما اوتوا اخذناهم بغتة فاذاهم مبلسون) حتى قچانكه دنيادن انلره ويريلن شيئله اعجاب ايتديلر بز انلرى بغتة اخذ ايتدك اول حالتده كورسنكه انلر هر خيردن مأيوسلردر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اذا رأيت الله يعطى العبد مايحب وهو مقيم على معصيته فانما ذاك استدراج ثم تلا هذه الآية) پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر قچان كوره سنكه الله تعالى برعبدينه استيوب ديلديكن ويرر اول عبد ايسه معصيتى اوزره مصر اولور بيلكه اول ويريلن شئ اكا استدراجدر اندن اشبو ❀ فلما نسوا ❀ آيتن اوقودى (فقطع دابر القوم الذين ظلموا) شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدن قومك آخرى كسلدى يعنى انلره عذاب استئصال اولنوب انلردن هيچ كمسه قالمدى (والحمد لله رب العالمين) الله تعالى يه ظالملرى اهلاكى اوزره حمد اولسون بو الله تعاليدن عبادينه اعلامدر كه اول اجل نعمتدن اولوب مؤمنلر اوزره انكچون الله تعالى يه حمد واجب اوله زيرا انلرك شوم عقائدى واعمالندن اهل عرضى تخليصى بر نعمت جليله در (قل ارأيتم ان اخذ الله سمعكم وابصاركم وختم على قلوبكم من اله غير الله يأتيكم به) ديكل كه بكا خبر ويرك اكر الله تعالى سزى ايشتمز وكورمز ايتسه وقلوبكز اوزره غطا ايدوب عقل

مأيوس ونا اميد ومتحير قالديلر (فقطع دابر القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين) شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم
ايدن قومك ارقه سى كسلدى يعنى جمله سى هلاك اولوب كيمسه قالمدى ورب العالمين اولان الله تعالايه حمد اولسونكه
اول ظالملرى هلاك ايلدى ❀ بو حمد كلامى ۱۳ الله تعالادن قوللرينه تنبيهدر كه انلرك هلاكى نعمت عظما اولمغله

حق تعالى يه حمد واجب اولدى (قل اراَيتم ان اخذ الله سمعكم وابصاركم وختم على قلوبكم من اله غير الله يأتيكم به انظر كيف نصرف الايات ثم هم يصدفون) سن انلره ديكه كورديكزمى اكر الله تعالى سزك سمع وبصركزى اخذله صاغر وكور ايلسه وقلبكزه مهر اوروب عقل وفهمكزى كيدرسه الله تعالى دن غيرى اله كيمدر كه انلرى يرينه كتوره نظر ايله بز آيتلريمزى براسلوبدن براسلوبه يعنى كاه ترهيب وترغيب كاه احوال متقدمينى تذكير وتنبيه ايله نيجه تكرار ايده رز بوندنصكره كافرلر انى تكذيب ايله انقياددن اعراض ايدرلر (قل ارا ايتكم ان اتيكم عذاب الله بغتة اوجهرة هل يهلك الا القوم الظالمون) انلره ديكه كورديكز بيلديكزمى كه اكر سزه الله تعالى نك عذابى اكسزين ياخود علامتى معلوم اوله رق آشكاره كلسه ياخود كيجه ده ياكوندزده كلسه اول عذابده
انجق ظالم مشرك قوملر هلاك اولنور (وما نرسل المرسلين الا مبشرين ومنذرين فمن آمن واصلح فلا خوف
عليهم ولاهم يحزنون) بز پيغمبرلرى انجق مؤمنلرى جنتله مژده ليجى وكافرلرى جهنمله قورقوديجى كوندردك
كيمكه ايمان كتوروب وطاعت وتقوى ايله عملنى اصلاح ايليه انلر آخرتده عذاب خوفى ودنياده ثواب فوتى حزنى

وفهمكز كيدرسه الله تعاليدن غيرى كيمدر كه اول اشيانك هر برين يرينه كتورمكه قادر اوله (انظر كيف نصرف الآيات) نظر ايت كه بز آيتلريمزى نيجه تكرير ايدرز كاهى مقدمات عقليه جهتندن وكاهى ترغيب وترهيب جهتندن وكاهى احوال متقدمينى تنبيه وتذكير جهتندن (ثم هم يصدفون) بوندنصكره انلر مكذبين اولدقلرى حالده اندن اعراض ايدرلر (قل ارأيتكم ان اتيكم عذاب الله بغتة اوجهرة هل يهلك الا القوم الظالمون) ديكل كه بكا خبر ويرك اكر سزه الله تعالينك عذابى هيچ بر مقدمه سز آكسزين كلسه ويا انك حلولن ايذان ايدر امارات تقدميله كلسه ديلديكه ليلده ويا نهارده كلسه هلاك سخط وعذابله هلاك اولور قوم ظالمين اوليدى (وما نرسل المرسلين الا مبشرين ومنذرين) بز مرسلينى مؤمنلره جنتله تبشير ايدر وكافرلرى نارله انذار ايدر ارسال ايلدك (فمن آمن واصلح فلا خوف عليهم ولاهم يحزنون) اول كمسه كه مرسلينه ايمان كتوره وشرعده اصلاحى واجب اولور شيئ اصلاح ايده انلره عذابدن خوف يوقدر وثواب فوتنه حزن چكمزلر قچانكه كفار عذاب خوفن ايده لر ومقصرون عمرلرى تضييعنه وثواب فوتنه محزون اوله لر (والذين كذبوا بآياتنا يمسهم العذاب بما كانوا يفسقون) شونلركه بزم آيتلريمزى تكذيب ايتديلر تصديق وطاعتدن خروجلرى سببيله انلره عذاب مس ايدر (قل لا اقول لكم عندى خزائن الله) ديكل كه بنم عندمده الله تعالينك خزائن رزقى واردر ديمزينكه اندن سزه ديلديككزى ويرم (ولا اعلم الغيب) وغيبى بيلورين دخى ديمزينكه بكا وحى اولنميان ماضى ومستقبلدن سزه خبر ويرم (ولا اقول لكم انى ملك) وبن ملكم دخى ديمزينكه ملائكه كبى بنو آدمك قادر اولمديغنه قادر اولم وبنو آدمك مشاهده ايتمديكنى مشاهده ايدم (ان اتبع الا مايوحى الى) بنم اتباعم دكل الا بكا وحى اولنان شيئه در الوهيت وملكيت دعواسندن تبرى ايدوب نبوت دعواسن ايتديكه اول بشر كالاتندندر تا كه انكله دعواسنى استبعادلرين ومدعاسى فسادينه جزملرين رد ايده (قل هل يستوى الاعمى والبصير) ديكل كه ضال الله مهتدى ويا جاهل الله عالم ويا الوهيت وملكيت مثللى مستحيلى ادعا ايدنله نبوت مثلى مستقيمى ادعا ايدن بينينى تميز برابر مى اولور (افلا تتفكرون) تفكر ايتمز ميسز كه هدايته ايره سز حق ادعا ايدنله باطل ادعا ايدن له بينينى تميز ايده سز (وانذر به الذين يخافون ان يحشروا الى ربهم) قرآنله انذار ايت شونلريكه رب تعالى يه حشر اولملرى خوفن ايدرلر انلر شول مؤمنلردر كه عملده تفريط ايدرلر وياخود حشرى تجويز ايدنلردر اول كرك مؤمن ويا كافردر واكا مقر ويا متردددر زيرا كه انذارك انلره تأثيرى مأمولدر يوخسه حشرك استحالتنه جزم ايدنلره دكل (ليس لهم من دونه ولى ولا شفيع) انلر ايچون الله تعاليدن غيرى انلره نفع وضرره قادرنه بر قريب اولور كه اكا نفع ايده ونه شفيع اولور كه اكا شفاعت ايده (لعلهم يتقون) تا كه الله تعاليدن قورقوب نهى ايتدكلرندن

يوقدر (والذين كذبوا بآياتنا يمسهم العذاب بما كانوا يفسقون) شونلركه بزم آيتلريمزى تكذيبله طاعتدن چيقديلر
بو دائرهٔ تصديقدن خروجلرى سببله انلرى عذاب مس ايدر (قل لا اقول لكم عندى خزائن الله ولا اعلم الغيب ولا
اقول لكم انى ملك ان اتبع الا ما يوحى الى قل هل يستوى ١٤ الاعمى والبصير افلا تتفكرون) سن ديديكه

بن سزه بنم عندمده الله
تعالى نك رزق خزينه لرى
واردراندن استديككزى
ويره يم ديمم و بن غيبى بيلورم
بكا وحى اولنمدن سزه جواب
ويررم ديمم و بن ملكم
ملكلر كبى حركت ايدرم
ديمم بن انجق بكا وحى اولنانه
تبعيت ايدەرم ديكه اعمى
ايله كوريجى يعنى ضال ايله
مهتدى برابر اولورمى آيا
حقله باطلى تفكر ايتمزميسكز
(وانذر به الذين يخافون
ان يحشروا الى ربهم ليس
لهم من دونه ولى ولا شفيع
لعلهم يتقون) ربلرى طرفنه
حشر اوله جقلرنى بيلوب
قورقانلرى سن قرآن اله انذار
ايله كه انلر ايچون الله تعالى
دن غير دنياده امورلرينه
متولى و آخرتده عذاب نار
دن تخليصه شفاعت ايديجى
يوقدر شايدكه كناهدن
پرهيز ايدەلر (ولا تطرد
الذين يدعون ربهم بالغدوة
والعشى يريدون وجهه
ما عليك من حسابهم من شىء
وما من حسابك عليهم من
شىء فتطردهم فتكون من
الظالمين) مريد الوجه الله صباح واخشام ربلرينك ذكرينى ايدنلرى مجلسكدن طرد ايتمه انلرك اعمالى (طرد)
حسابندن سكا برشىء ايجاب ايتمزوسنك عملك حسابندن انلره برشى يوقدر طرد ايدرسك ظلم ايتمشلردن اولورسين ❀
مرويدركه اقرع بن حابس التميمى وعيينة بن حصين الفزارى وامثاللرى حضرت فخر رسالت عليه السلامه كلوب

منتهى اولەلر الله تعالينك غيريچون شفاعتى نفى بيورلدى مع هذا انبياء واوليانك شفاعتلرى
اوليسر در دينور كه نعم لكن انك اذنيله اولور ❀ من ذا الذى يشفع عنده الا باذنه ❀ مصداقنجه
اولكه انكچون شفاعته اذن ويرلميه شفيعى يوقدر كيبدر (ولا تطرد الذين يدعون ربهم بالغداة
والعشى يريدون وجهه) شول قومى قاتكدن طرد ايتمكل كه انلر غداة وعشيده يعنى على الدوام
رب تعالى يه اخلاصله دعا ايدرلر ❀ روايت اولنديكه اقرع بن حابس التميمى وعيينة بن حصن
الفزارى وامثاللرى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب قتنده صهيب وبلال وعمار
وخباب وضعفاء مسلميندن انلرك امثالى اوتوز دكلو كمسنه لر انى چوره آلوب اوتورمشلر بولديلر
ديديلركه يارسول الله اكرسن صدر مجلسده اوتوروب بونلرى قاتكدن كيدرسك جبەلرى
رائحەسندن بزه راحت ويرسك سكا مجالس اولوردق پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه
بن مؤمنلرى طرد ايدر دكلم ديديلركه ايمدى بزم ايچون قاتكده برمكان تعيين ايتكه كلديكمزده
انده اوتوره يز زيراكه وفود عرب سكا كلمكدن زائل اولمزلر بزايسه اوتانورزكه اشبو عبيدله
برابر كوريله وز وياخود بز كلديكمزده بونلرى قاتكدن كيدر بزدن فارغ اولنجق ديلرسك
كيرو انلر كله اوتورغل پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا راضى اولدى ديديلركه ايمدى
انك اوزره بزه برعهدنامه يازغل نعم ديوب انى يازمغه على رضى الله تعالى عنهى چاغردى اول
حينده كورسه كه جبرائيل عليه السلام ❀ ولا تطرد ❀ آيتن ❀ بالشاكرين ❀ قولنه دكين
كتوردى اويله اولسه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم اول عهدنامه يى يازدرمغى ترك ايدوب
فقراىى قاتنه چاغردى ❀ سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة ❀ ديدى ومن بعد فقرا ايله
اوتورردى كتمك مراد ايتسه كيدر انلرى يرلرنده اليقوردى حتى كه سورهٔ كهفدن ❀ واصبر
نفسك مع الذين يدعون ربهم بالغداة والعشى ❀ آيتى نازل اولدى بوندنصكره پيغمبرمز صلى الله
تعالى عليه وسلم فقرا ايله اوتورر وانلرى برمرتبه كندويه تقريب ايدرديكه ديزلرى آنك
ديزينه طوقنوردى كتمسى وقتى ايرشيجك انلر قالقوب كيدر اول ايسه يرنده قالوردى وانلردن
صكره اولدخى طوروب كيدردى الله تعالى يه حمد اولسونكه نبى اولدرمدى حتى كه امتمده
برقومله صبره بكا امر ايتدى ديردى كلبى ايدر انلر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديلركه
بزم ايچون بركون وفقرا ايچون دخى بركون تعيين ايت ديديكه ايتمزين ديديلركه چون جمله يه
مجلسى برايدرسن بزه اقبال وانلره ادبار ايت اول سببدن بو آيت نازل اولدى ❀ روايت اولنديكه
فقرادن برجماعت پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايله ايديلر اشرافدن برجماعت اكا ديديلركه
صلوات مكتوبه يه اقامت اولنديغنده بزايلروده طورەلم بونلر ايسه بزم آرديمزده طورسونلر
اول سببدن بو آيت نازل اولدى (ما عليك من حسابهم ولا من حسابك عليهم من شىء فتطردهم
فتكون من الظالمين) انلرك ايمانلرى حسابى سكا واجب دكلدر زيرا احتمالدركه سؤاللريله

ديديلركه فقرادن ابن مسعود وبلال ومقداد وعمار وصيهب وامثالى رضى الله عنهملرى مجلسكدن دور ايلسك
سنكله هم مجلس اولوب دين مكالمه سنى وقرآن استماعنى ايدردك حضرت رسالتپناه عليه السلام بن مؤمنلرى
صحبتمدن طرده قادر دكلم بيوردى انلر ١٥ بو فقرا ايله مجالست بزه عاردر بارى بز حاضر اولديغمزده انلر

صكره ينه كلك اوزره بر
بهانه ايله كتسه لر سكا
انقياد ايدردك ديديلر پيغمبر
عليه السلام اكا راضى اولدى
انلر بوقول اوزره برعهد
نامه يازمغه طالب اولملريله
انى يازمق ايچون على رضى
الله عنه يى احضار ايلدى
اول آنده جبرائيل عليه
السلام بو آيتى واشاغيده كى
آيتى (بالشاكرين) يەدك
كتوردى بناء عليه نامه يى
ترك وفقراىى يانته جلب
ايله ❀ سلام عليكم كتب ربكم
على نفسه الرحمة ❀ بيوردى
(وكذلك فتنا بعضهم ببعض
ليقولوا اهؤء من الله عليهم
من بيننا اليس الله باعلم
بالشاكرين) امور دنياده
ناسك اختلافى كبى امور
دينده دخى بعضيسنى
بعضيسيله تجربه ايدوب
فقراىى سبق ايمانلرى سببيله
اشراف قريشه ترجيح ايلدك
تا اول اشراف ديەلركه بزم
بينمزدن بونلر ميدركه
الله تعالى انلره ايمانى احسان
ايلدى الله عظيم الشان
نعمت اسلامه شكر ايدنلرى
اعلم دكليدر (واذا جاءك الذين يؤمنون بآياتنا فقل سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة انه من عمل منكم سوء بجهالة ثم
تاب من بعده واصلح فانه غفور رحيم) بزم آيتلريمزه ايمان كتورنلر سكا كلدكده سن انلره ديكه الله تعالى نك سلامتى سزك
ا وزريكزه دركه ربكز سزه نفسى اوزره رحمت وعدينى يازدى سزدن كيمكه حقيقت جهالتله برقبيح عمل ايشليوب صكره

طرد ايتديكك كمسنه لرك ايمانندن انلرك ايمانى عند الله اعظم اوله ايمانه كلدكلرى تقديرجه وسكا
انلرك باطنلرى واخلاصلرى اعتبارى دخى واجب دكلدر شول اجلدنكه انلر اهل تقوى سيرتيله
اتسام ايتديلر اكر انلرك باطنى غير مرضيسى وار ايسه حسابلرى كنديلر اوزره درسكا تعدى
ايتمزنتكيم سنك حسابك كندك اوزره در انلره تعدى ايتمز دينلديكه يعنى مشركينك حسابيله
سن مؤاخذه اولنمزسن وانلر دخى سنك حسابكله مؤاخذه اولنمزلر حتى كه انلرك ايمانى سكا
هم ويره برحيثيتله كه انلرك ايمانه طمعيله مؤمنلرى طرد ايده سن ايمدى سن انلرك امريله
تكليف اولنميوبسنكه انلرى طرد ايده سن طرد ايدرسك ظالملردن اولورسن (وكذلك فتنا
بعضهم ببعض) امور دنياده احوال ناسك اختلافى كبى امور دينده انلرك بعضنى بعضنه
مختلف قيلدق اول ضعفاىى ايمانه سبقلرى سببيله اشراف قريش اوزره تقديم ايتدك (ليقولوا
أهؤلاء من الله عليهم من بيننا) تا ديەلركه الله تعالى هدايت وتوفيقيله بونلره مى انعام ايتدى
انلرى اسعاد بزى ابعاد ايتدى حالبوكه بز اكابر ورؤسايز انلر ايسه مساكن وضعفادر (أليس الله
باعلم بالشاكرين) الله تعالى بيلمزمى اول كمسنه يى كه اندن ايمان وشكر حاصل اولور حتى كه اكا
توفيق ايده ودخى انيكه اندن ايمان وشكر واقع اولمز حتى كه انى مخذول ايده (واذا جاءك الذين
يؤمنون بآياتنا فقل سلام عليكم) يا محمد قچان سكا شول بزم آيتلريمزه ايمان كتورنلركلەكه انلر
عبادتله وصف اولندقلرندنصكره ايمان وقرآن واتباع حقله موصوفلردر انلره اسلامله بدأ ويا
الله تعالينك سلامن انلره تبليغ ايلكل وتبشير ايدوب ديكه (كتب ربكم على نفسه الرحمة)
رب تعالى عذركز قبوليله سزه رحمت ايتمكى كندويه ايجاب ايتدى شول وجهله كيم
(انه من عمل منكم سوء بجهالة) سزدن بركمسنه كيم برذنبى ايشليه اكا تابع اولان مضار ومفاسدك
حقيقتنى جاهل وياجهله وفعلنى ملتبس اولديغى حالده زيرا ضررى مؤدى اولان شىء ارتكاب
سفه وجهل اهلنك افعالندندر (ثم تاب من بعده واصلح) واول ذنبى ايشلديكندنصكره تدارك
ايدوب عود ايتمامكه عزمله انى اصلاح ايده (فانه غفور رحيم) اول الله تعالى انك اول ذنبندن
تجاوز ايدر وتوبه سنى قبولله رحمت ايدر (وكذلك نفصل الآيات) اشبو تفصيل واضح كبى
بز آيات قرآنيه يى مطيعين ومجرمين مصرين واوابين حقنده تفصيل ايدرز تاكه سبيل مؤمنينى
بيله سنكه نه ايچون ايمانه كلورلر (ولتستبين سبيل المجرمين) وسبيل كافرينى دخى بيله سنكه نه
ايچون ايمان كلمزلر تاكه هر صنفله مستحق اولديغى وجه اوزره معامله ايده سن (قل انى نهيت ان اعبد
الذين تدعون من دون الله) ديكل كه توحيد امرنده نصب اولنان ادله انزال اولنان آيات سببيله
صرف وزجر اولندمكه الله تعاليدن غيرى سزك عبادت ايتديككز شيئه ويا آلهه تسميه ايتديككز
شيئه عبادت ايدم (قل لا اتبع اهواءكم) ديكل كه عبادت اوثانده وطرد فقراده هوا كزه اتباع
ايتمزين (قد ضللت اذا وما انا من المهتدين) اكر هواكزه اتباع ايدرسم ضلالته ايررين يوخسه هدايت

اول عملدن توبه ايده وانى بردخى ايشلمكه عزمله اصلاح اوله تحقيق الله عظيم الشان تائبلرى مغفرت وانلره مرحمت
ايدیجيدر ❀ دينلديكه برقوم پيغمبر عليه السلامه كلوب يارسول الله بزلر چوق كناهلر ارتكاب ايتدك نوجهله استغفار ايدەلم
ديديلر جواب بيورلميوب مايوسا رجوعلرنده بو آيت كريمه نازل اولدى ﴿ ١٦ ﴾ (وكذلك نفصل الايات

ولتستبين سبيل المجرمين) بوسورەده دلائل توحيد ونبوتى تفصيلمز كبى مطيع وعاصى وصفنده قرآنى تفصيل ايدەرز تا كه حق ظاهر اولوب مؤمنلر نيچون ايمانه كلور بيلنه ومجرملرك يوللرينى دخى بيله سنكه نيچون عاصى اولورلر ❀ يعنى حقله باطل تميز اولسون ❀ (قل انى نهيت ان اعبد الذين تدعون من دون الله قل لااتبع اهوائكم قد ضللت اذا وما انا من المهتدين) ديكه سزك الله تعالادن غيرى عبادت ايلديككز اصنامه بن عبادت ايتمكدن نهى اولندم ديكه بن سزك هوا كزه تابع اولمم كه ضلالتده اولوب هدايتده اولمامش اولورم (قل انى على بينة من ربى وكذبتم به ماعندى ما تستعجلون به ان الحكم الا الله يقص الحق وهو خير الفاصلين) ديكه بن ربمدن دليل وحجت اولان قرآن ووحيله مأمورم سزانى
تكذيب ايدرسكز سزك اول عجله ايتديككز عذاب وقيامت بنم عندمده دكلدر اول عذابك تأخير (دينلديكه)
وتعجيلى انجق الله تعالانك حكمندەدر حق اوزره حكم وقضايى اول ايدر وحكم وقضايى حكم ايدنلرك خيرلوسى اولدر (قل لو
ان عندى ما تستعجلون به لقضى الامر بينى وبينكم والله اعلم بالظالمين) اكر اول عجله ايتديككز عذاب بنم قدرتمده اوليدى بينمزده

اهلندن اولمزين (قل انى على بينة من ربى) ديكل كه بن ربم جل شانەدن دلالت واضحه اوزرەيمكه
اول حق باطلدن فصل ايدر دينلديكه انكله مراد قرآن ووحى ياحجج عقليه‌در (وكذبتم به)
سز ايسه ربم جل شانەيى تكذيب ايتديكز اكا غيرى اشراك كتكز ايله (ماعندى ما تستعجلون
به) استعجال ايتديككز عذاب ويايوم قيامت بنم عندمده دكلدر (ان الحكم الا الله) عذابك
تعجيل وتأخيرنده حكم الله تعالينكدر (يقص الحق) حق اوزره حكم وقضا ايدر وياخود
حكمندە حق وحكمته اتباع ايدر (وهو خير الفاصلين) كه اول حكم وقضا ايدنلرك خيرلوسيدر
(قل لو ان عندى ما تستعجلون به لقضى الامر بينى وبينكم) اكر استعجال ايتديكز عذاب بنم
قدرتم ومكنتمده اولسه ربم ايچون غضب ايدوب عاجلا سزى هلاك ايدردم (والله اعلم
بالظالمين) الله تعالى ظالملرك مؤاخذه‌يه لايقن وامهاله لايقن بيلور (وعنده مفاتح الغيب
لايعلمها الا هو) الله تعالينك خزائن غيبى ويامغيباته توصل اولنورشئ انك عندنده در انى
اندن غير احد بيلمز ايعدى انك اوقاتنى وانى تعجيل وتأخير دەكى حكمتلرى اول بيلور حكمتى
اقتضا ومشيئتى تعلق ايتديكى وجه اوزره انى اظهار ايدر ❀ اشبو دليلدركه الله تعالى اشيانى
وقوعندن اول بيلور دينلديكه مفاتح غيبله مراد سورۀ لقمان آخرنده ذكر اولنان بش شيئدركه
اول قيامت نەوقتن اولور ويغمورنەوقتن يغار وحامل ذكرمى ويا انثامى طوغرر وكشى يارين
خيروشردن نه قزانور وكشى نەيردە فوت اولور دينلديكه اول خزائن ارض ونزول عذاب
عليدر وياخود انقضاء آجال عليدر وياخود عبادك سعادت وشقاوتدن احوالى وخواتم اعمالى عليدر
وياخود اولميان شئ اولورمى ويا اولمزمى اولورسەنه كيفيت اوزره اولور (ويعلم ما فى البر والبحر)
وبردە وبحردە اولان اشيائى بيلور وياخود مفاوز وقفاردە وقرى وامصاردە اولان هرشيئ بيلور (وما
تسقط من ورقة الا يعلمها) اغاچدن يپراقكه دوشر اول دوشنك واغاج اوزره قلانك عددين بيلور
وياخود يرە اريشنجه قاچ كرە منقلب اولديغن بيلور وياخود اول نەوقتده ونه مكانده دوشروا كا
دوشمزدن او ل وصكرە نه حالت ايررايديكن بيلور (ولا حبة فى ظلمات الارض) وحبوبدن برجبه كه
خباياى ارضده‌در اندن نباتات بترويا انده چوريوب بتراناك كايسن بيلور (ولا رطب ولا يابس)
ماء وباديه ويابيتروياپترويا حى وكرك ميت ويا قليل وكرك كثير (الا فى كتاب مبين) الا اشبو ذكر
اولنانك جيمى لوح محفوظده يازيلودر (وهو الذى يتوفاكم بالليل) اول الله تعالى كيجه
اويوديغكزده ارواحكزى قبض ايدر (ويعلم ما جرحتم بالنهار) وكوندزده كسب ايتديكزى
بيلور نومى كيجەيه وكسبى كوندوزه تخصيصى معتاد اوزره جريله‌در (ثم يبعثكم فيه) بعده
سزى كوندزده اويارر (ليقضى اجل مسمى) تاكه سزچون دنياده تقدير اولنان عمريكز على
التمام استيفاء اولنه (ثم اليه مرجعكم ثم ينبئكم بما كنتم تعملون) بعده موتله رجوعكز الله
تعالى يه اولور بعده اول سزه دنياده خيروشردن ايشلديكزى بيلديرر وانك اوزره جزاء قيلور ❀

اولان موادمو جبنجه البته عاجلا قضا اولنوب سزى هلاك ايدردم الله عظيم الشان ظالملرك عذابى وقتى بيليجيدر ❀
دينلديكه بو آيت كريمه لرك نزولنه سبب نضر بن الحارث ورؤساى قريش يامحمد دفعاتله بزى عذاب الهيله قورقودرسك
عقوبتدن نيه قادر ايسك كتوردیمز يدر ﴿ ١٧ ﴾ (وعنده مفاتح الغيب لا يعلمها الا هو ويعلم ما فى البر والبحر وما

تسقط من ورقة الا يعلمها ولا حبة فى ظلمات الارض ولا رطب ولا يابس الا فى كتاب مبين) سورۀ لقمان اخرنده اولان مغيبات خمسه وثواب وعقاب وانلرك تأخير وتعجيلى وخلقدن مستور سائر شؤنات جملەسى الله تعالانك غيب خزينەلرى عندنده در انلرى انجق الله تعالى بيلور وقرەده اولان نباتات وحيوانات ودكزده اولان جواهر وحيوانات وسائرى بيلور واغاجلردن دوشن يپراقلرك وباقى قلنلرك عددينى بيلور وزمين تاريكه دوشن دانەنك بتەجكنى ويتەجكنى بيلور وياش وقورى ازوچوق نەايسه جملەسى لوح محفوظده محرردر (وهو الذى يتوفيكم بالليل ويعلم ما جرحتم بالنهار ثم يبعثكم فيه ليقضى اجل مسمى ثم اليه مرجعكم ثم ينبئكم بما كنتم تعملون) اول الله تعالى سزى كيجەده نومله حسلريكزى تماما اخذ ايدوب ميت كبى ايدر وكوندزده كسب ايتديككز
اعمالى بيلور صكرە سزى وقتكز (تبيان) (ثانى) (٣) اولان عمركز تكميلنجه‌دك كوندز اويا ندرر بو عمركز
تماما مندنصكرە رجوعكز انك طرفنه‌در بعده دنياده ايشلديككز عملردن سزه خبرويروب مجازاتكزى ويرر) دينلديكه
بو آيت كريمه كفاره خطابدركه سز كيجەلرده جيفه‌لر كبى ياتورسكز وكوندزلرده كناهلرى ايشلرسكز الله

دينلديكه اشبو آيت كفرەيه خطابدر يعنى سز كيجەده جيفه‌لر كبى براغليور وكوندزلرده آثامى
قزانورسز والله تعالى ايسه سزك اعمالكزه مطلعدر حتى كه اول حال اوزره اجل مسمالرين قضاء ايديجك
الله تعالى انلرى توفى ايدر بعده بعث موتى وجزاء اعمال ايچون تقدير اولنان كونده انلرى ديركورر
سوء اعماللرينك جزاسين انلره بيلديرر (وهو القاهر فوق عباده) اول الله تعالى قدرتيله عبادى
اوزره غالبدر ديلديكى كيفيت اوزره انلره تصرف ايدر (ويرسل عليكم حفظة) وسزك اعمالكزى
حفظ ايدر اوزريكزه كراما كاتبين ملكلرين كوندرر وانلرى بنى آدم اوزره تسليطده حكمتى
اولدركه قچان مكلف اعمالى يازيلور ورؤس اشهادده الله تعالى يه عرض اولنور ايدوكن
بيله معاصيدن زياده منزجر اولور وعبد قچان مولاسنك لطفنه وثوقى وعفو وسترينه اعتمادى
اولسه اندن احتشام ايتمز اولورا كا تطلع ايدن خدمندن ايتديكى احتشامى كبى (حتى اذا جاء
احدكم الموت توفته رسلنا) حتى قچان بريكزه اجلى انقضاسنده موت حاضر اولسه ملك
الموتك اعوانى انك روحنى قبض ايدوب ملك الموته ويررلر اول دخى انى قبض ايدر ❀
دينلديكه اعوان انى ملك الموتك امريله توفى ايدرلر انك امريله اولديغيچون كانه انى اول
توفى ايتمش اولور ❀ خبرده كلديكه الله تعالى دنيايى ملك الموتك اوكنده بر مائدۀ صغيره منزلتنده
قيلمشدر قنغى جانبندن اولورسه سهولتله قبض ايدر قچانكه قبض اولنه‌جق ارواح چوق
اوله انلرى قاتنه چاغرر انلردخى اكا اجابت قيلور (وهم لا يفرطون) انلر امر اولندقلرى
اوزره زياده ويا اندن نقصانله تفريط ايتمزلر (ثم ردوا الى الله مولاهم الحق) بعده ملائكه
ويا عباد الله تعالينك حكم وجزاسنه رد اولنورلر كه اول انلرك امرلرينه حق اوزره تولى ايدر
(الا له الحكم) آكاه اولك كه اولكونده حكم يالكز آنكدر (وهو اسرع الحاسبين) اول
الله تعالى حاسبينك اسرعيدركه جمله خلائقى برقيون صاغيله‌جق دكلو زمانده حساب ايدر
وبرينك حسابى انى آخرك حسابندن اشغال ايتمز زيرا اول فكره ورويته محتاج دكلدر (قل من ينجيكم
من ظلمات البر والبحر ديكل كه بر وبحرك شدائد واحوالندن وياخود برك خسفندن وبحرك غرقندن
سزى كيم قورتارر (تدعونه تضرعا وخفية) سز اول الله تعالى يه اعلان واسرارله دعا ايدر
اولديغكز حالده ديرسزكه (لئن انجينا من هذه لنكونن من الشاكرين) اكر بزى بوشدائددن
قورتارسك سكا شكر ايدنلردن اولوردق (قل الله ينجيكم منها ومن كل كرب ثم انتم تشركون)
ديكل كه اول شدائدى وهر غم وشدتدن سزى الله تعالى قورتارر قورتلديغكز دنصكره
ينه شركه عودت ايدوب عهده وفا ايتمز سزيعنى انلر اقرار ايدرلر كه انلرى دعالريله شدتدن
قورتارن الله تعاليدر بعده اكا اصنامى اشراك ايدرلر مع هذا اصنامك انلره نفعى وضررى
اولمديغن بيلورلر (قل هو القادر على ان يبعث عليكم عذابا) ديكل كه اول الله تعالى قادردركه
اوزريكزه عذاب كوندره (من فوقكم) فوقكزدن صيحة وحجاره وريح وطوفان مثلى عاد

تعالی سزك اعمالکزی بیلور واجلکز کلدکده توفیه ایدر وتقدیر اولنان کونده سزی بعث ایدوب جزای اعمالکزی سزه
بیلدیر (وهو القاهر فوق عباده ویرسل علیکم حفظة حتی اذا جاء احدکم الموت توفته رسلنا وهم لایفرطون) قوللری اوزرینه غالب
وقاهر اول الله تعالادر وسزك اوزریکزه اعمالکزی یازمغه ملکلر کوندررکه انلر کراما کاتبین درناسك اعمالنی

وثمود وقوم شعیب وقوم لوط وقوم نوحه کوندردیکی کبی (اومن تحت ارجلکم) ویاخود
ایاغکز التندن رجفه وخسف مثلی قوم شعیب وقارونه کوندردیکی کبی دینلدیکه فوقدن
اولان عذاب سلاطین ظلمه در وتحتدن اولان عبید سوءدر ودینلدیکه فوقکزدن اولان عذاب
کباریکزدن ایرشندر وتحتکزدن سفله کزدن ایرشندر (اویلبسکم شیعا) ویاخود سزه
فرقدلر خلط ایدوب بینکزده اهواء مختلفه‌یی بث ایده (ویذیق بعضکم بأس بعض) وبعضکز
بعضکزه بأسنی اذاقه ایده‌بری برلریکزی قتل ایتمکله ❀ قال النبی صلی الله علیه وسلم سألت ربی
ثلاثة سألته ان لایهلك امتی بالغرق فاعطانیها وسألته ان لا یهلك امتی بالسنة فاعطانیها وسألته
ان لایجعل بأسهم بینهم فمنعنیها ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر ربم جل شانه‌دن
اوچ حاجت دیلدم ایکیسن روا ایدوب برینی منع ایلدی دیلدمکه امتمی غرق ایله وقحطله هلاك
ایتمیه ایکیسنی دخی روا ایتدی ودیلدمکه امتمه بری برلرندن بأس ایرکورمیه انی منع ایتدی
❀ روی ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم سأل الله تعالی ثلاثا فاعطاه ثنتین ومنعه واحدة سأله
ان لایسلط علی امته عدوا من غیرهم یظهر علیهم فاعطاه ذلك وسأله ان لایهلکهم بالسنین فاعطاه
ذلك وسأله ان لایجعل بأس بعضهم علی بعض فمنعه ذلك ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی
الله تعالی علیه وسلم الله تعالیدن اوچ حاجت دیلیوب ایکیسن روا وبرینی منع ایتدی دیلدیکه
امتی اوزره غالب اولور غیردن عدو تسلیط ایتمیه ودخی انلری قحطله هلاك ایتمیه ایکیسن بیله
روا ایتدی ودیلدیکه انلره بری برلرندن بأس ایرکورمیه اندن انی منع ایلدی (انظر کیف
نصرّف الآیات لعلهم یفقهون) نظر ایتکه بز انلره آیتلریمزی نیجه تصریف ایدرز تاکه انی
فهم ایده‌لر (وکذب به قومك وهو الحق) یا محمد قومك قرآنی ویا عذابی تکذیب ایدرلر حالبوکه
قرآن صدقدر ویا عذاب واقعدر (قل لست علیکم بوکیل) دیکل‌که بن سزك امریکزه توکیل
اولنمش دکلم که سزی تکذیبدن منع ایدم ویا سزه جزاء ایدم بلکه بن سزه نذیرم (لکل
نبأ مستقرّ) اخبار قرآنیه دن هر خبر ایچون حقیقت ومنتهی واردرکه انده نهایت بولور
(وسوف تعلمون) سزانك دنیاده اولانن بیلورسز وآخرتده اوله‌جغی ایسه انده کوررسز
(واذا رأیت الذین یخوضون فی آیاتنا فأعرض عنهم حتی یخوضوا فی حدیث غیره) قچان
بزم آیتلریمزه تکذیب واستهزاء ایله خوض ایدرلر کوره سن انلردن اعراض ایت وانلرکله
مجالسه ایتمکل مکرکه انك غیری حدیثه مشغول اوله‌لر اول تقدیرجه انلرکله مجالستك لابأس
اولور (واما ینسینك الشیطان فلا تقعد بعد الذکری مع القوم الظالمین) و اکر شیطان سکا
انلرکله مجالستدن نهیی اونوتدرمغله انلرکله مجالست ایتمش ایسك اول نهیی ذکر کدنصکره اول قوم
ظالمینله اوتورمغل ❀ روایت اولندیکه اشبو نهیدنصکره مسلمون تحرج ایدوب دیدیلرکه اکرکه بز
انلرك هربار قرآنی استهزالرنده طوروب کیدرسه‌وز مسجدده جلوسه وطوافه استطاعتمز اولمز

یازوب حضور باری‌یه عرض
ایدر قچان بریکزه اجلیله
موت کلدکده کوندردیکمز
ملك الموت انك روحنی قبض
ایدر واول ملك الموت
قبض روحده تقصیر وتأخیر
ایتمز (ثم ردوا الی الله مولیهم
الحق الا له الحکم وهو اسرع
الحاسبین) ناس موتدنصکره
حق اوزره مولالری اولان
الله تعالانك حکم وجزاسنه
رد اولنورلر اکاه اولکه
اولکونده حکم انجق انکدر
والله تعالی محاسبلرك زیاده
وغایت سریعدر ❀ دینلدیکه
برقیون صاغلنجیه دك جمله
انس وجنك حسابنی کورر
(قل من ینجیکم من ظلمات
البر والبحر تدعونه تضرعاً
وخفیةً لئن انجینا من هذه
لنکونن من الشاکرین)
دیکه قره ودکزده قره کولق
اولوب یول غائب اولدقده
واقع اولان شدائد
وفورتنه‌لردن سزی
قورتارن کیمدرکه اکا
تضرعله سرا وعلنا دعا
ایدرسکز ودیرسکزکه
اکر بزه بو بلادن نجات

ویررسه البته نعمت نجاته شکر ایدیجیلردن اوله‌لم (قل الله ینجیکم منها ومن کل کرب ثم انتم تشرکون) (نازل)
یا محمد سن دیکه اول بر وبحرك ظلمات وشدایدندن وجمله غم وکدردن نجات ویرن الله تعالادر بوندنصکره سزینه شرکه
عودت ایدرسز (قل هو القادر علی ان یبعث علیکم عذاباً من فوقکم او من تحت ارجلکم اویلبسکم شیعاً ویذیق

بعضکم بأس بعض أنظر کیف نصرّف الایات لعلهم یفقهون) دیکه الله تعالی سزك اوزریکزدن ❀ نوح طوفانی وقوم لوطه
طاش یاغدیغی کبی ❀ والتکزدن آل فرعون غرقی وقارونك خسفی کبی ❀ عذاب ایتمکه ویاخود فرقه‌لر اختلافیله مقاتله اختلاطنه
وبعضکزه بعضنك سیفیله قتلی دادترمغه قادردر نظر ایله که وعد ووعید ایله آیتلرمزی نیجه

نازل اولدیکه (وماعلی الذین یتقون من حسابهم من شیءٍ ولکن ذکری لعلهم یتقون) شول قرآنی
استهزا ایله خوض ایدنلرك وبالی حسابندن برشیء لازم اولمز شول مؤمنلر اوزره که آنلرکله مجالسهٔ
ضروریه‌ده انلرك اعمالی واقوال قبیحه‌لرندن اتقاء ایدرلر بلکه اول مؤمنلره واجب اولورکه انلره قرآنله
وعظ ایده‌لر استطاعتلری اولدیغی مرتبه‌ده خوض وسائر قبایحدن منع ایده‌لر وانلردن امتناع
وکراهت اظهار ایده‌لر اوله‌کیم انلر اول مؤمنلر دن حیاء ویامسا‌ئلردن کراهت ایدوب اول
اعمال قبیحه لرندن اجتناب ایده‌لر ویاخود اول مؤمنلر ذکر اولنان اعمال حسنه لری سببیله
تقوالری اوزره ثابت اوله‌لر وانلرك مجالستیله آثم اولمیه‌لر (وذر الذین اتخذوا دینهم لعبا
ولهوا) وترك ایت شول قومیکه دینلرینك امرنی تشهی اوزره بناء ایتدیلر وعاجل وآجلده
کندیلره نفع ایتمیان شیئله‌تدین ایتدیلر عبادت صنم وتحریم بحائر وسوائب کبی ویاخود تکلیف
اولندقلری دینلرین لعب ولهو اتخاذ ایتدیلر وعبادتلرینه میقاد قیلنان عیدلرین لعب ولهولرینه
زمان ایتدیلر ایعدی انلردن اعراض ایدوب اقوال وافعاللرینه مبالات ایتمکل ❀ دینلدیکه
حق جل وعلی هر قوم ایچون عید قیلدی انلر ایسه عیدلرین لعب ولهوه زمان ایتدیلر ومسلمینك
عیدی صلاة وتکبیر وفعل خیردر جمعه وفطر ونحر کبی (وغرّتهم الحیاة الدنیا) انلری منافع
دنیا الدایوب انکله اعمال آخرتی ترك ایتدیلر (وذکر به ان تبسل نفس بما کسبت) وقرآنله
انلره وعظ ایت شول خوفله کیم نفس هلاکه تسلیم اولنه کسب ایتدیکی ذنوب سببیله ویوم
قیامتده ناره ادخال اولنه (لیس لها من دون الله ولی ولاشفیع) اول نفس ایچون الله تعالیدن
غیری قریب اولمیه‌که اندن عذابی منع ایده ویا تخلیصی ایچون شفاعت ایده (وان تعدل کل
عدل لایؤخذ منها) اکر نفس عذاب اللهدن خلاص ایچون هر فدیه‌یی فدا ایتسه اوفدیه
آندن اخذ اولنمیه (اولئك الذین ابسلوا بما کسبوا) ایعدی انلر کسب ایتدکلری اعمال قبیحه
وعقائد زائغه لری سببیله عذابه تسلیم اولنورلر (لهم شراب من حمیم وعذاب الیم بما کانوا
یکفرون) انلره کفرلری سببیله شدید الحراره صو ایچوریلور وعلی الدوام عذاب وجیع
ایدیلور (قل اندعو من دون الله مالاینفعنا ولایضرنا) دیکل‌که الله تعالیدن غیری شول
بزه نفع وضرره قادر دکل شیئه عبادت ایدرمیوز (ونردّ علی اعقابنا بعد اذ هدانا الله)
وبز کیرو شرکه عودت ایدرمیوز الله تعالی بزه هدایت ایدوب اسلام روزی قیلدیغندنصکره
(کالذی استهوته الشیاطین فی الارض حیران) شول کمسه کبیکه انی مردهٔ شیاطین وجن
جادهٔ طریقدن آیروب متحیر اولدیغی حالده مهامهده ایلته‌لر (له اصحاب یدعونه الی الهدی ائتنا)
حالبوکه اوجادهٔ طریقدن آیرلمشك رفقه واصحابی اوله‌که انی طریق مستقیمه دعوت ایدوب
کل بزه کیم بز طریق مستقیمه‌یز دیه‌لر شیاطین ایسه انی طریق ضلالته چاغره‌لر اول ایسه ایکی
طائفه بیننده حیرتده قاله ایعدی بز دخی اسلامی ترك ایدوب شرکه عودت ایدرسك مثلمز انك

تصریف ایده‌رز شایدکه
انلر انی فهم ایلیه‌لر (وکذب
به قومك وهو الحق قل
لست علیکم بوکیل لکل
نباء مستقر وسوف تعلمون)
یا محمد سنك قومك قریش
اول حق وصادق اولان
قرآنی یاعذابی تکذیب
ایدرلرسن دیکه بن سزك
اوزریکزه نکهبان ووکیل
اولمش دکلم ❀ که سزی
تکذیبدن منع ایده‌یم
یاخود تعذیبله جزا
ایده‌یم ❀ اخبار قرآنیه‌نك
جمله‌سنك وقوعی مقرر
ووقتنه مرهوندر ویقینده
بیلورسکز (واذا رایت الذین
یخوضون فی ایاتنا فاعرض
عنهم حتی یخوضوا فی حدیث
غیره واما ینسینك الشیطان
فلا تقعد بعد الذکری
مع القوم الظالمین) انلری بزم
آیتلرمزی استهزا ایله
کفتکو ایدر کوردکك زمان
انلردن اعراض ایله تا
کلاملرینی غیری کلامه تبدیل
ایدنجیه‌دك اکر انلردن
اعراض نهینی سکا شیطان
اونتدررسه بو کلام باری‌یی

خاطره کتوروب اول مستهزی ظالم قوملر ایله اوتورمه ❀ بوانسای شیطان خطابی امته‌دررر (وماعلی الذین یتقون
من حسابهم من شیءٍ ولکن ذکری لعلهم یتقون) اول مؤمنلرکه اول مستهزیلرك ضروری مجلسلرنده بولنوب انلرك
کفتکولرینه تماشادن اتقا ایده‌لر انلرك حسابلرندن یعنی کناهلرندن اول مؤمنلره برشی بوقدر بلکه انلره بو استهزا قباحتلرینی

سويليوب نصيحتله او كلاملرندن منع ايدوب اوله‌كه اول افعالدن حذر ايدرلر ❀ بو آيتك سبب نزولنده دينلديكه مسلمانلر مسجد حرامده قعود وطوافه چاره مز اولمزلر زيرا انلر بو كفتكودن منفك اولمزلر بو وجهله كنهكار اوجغز ديو مضطرب اولملريله منع ورخصت جهتلري بيان اولنـدى ﴿ ٢٠ ﴾ (وذر الذين اتخذوا دينهم لعبا ولهوا

وغرتهم الحيواة الدنيا
وذكر به ان تبسـل نفس
بما كسبت ليس لها من دون الله
ولى ولاشفيع وان تعدل
كل عدل لا يوخذ منها اولئك
الذين ابسلوا بما كسبوا لهم
شراب من حميم وعذاب
اليم بما كانوا يكفرون)
شونلركه بت پرستلك ايله
اولان دينلريني ياخود دعوت
اولندقلرى دينى اويون
واكلنجه اتخاذ ايدوب
حياة دنيايه مغرور اولديلر
يا محمد سن انلرى ترك ايله
وبو كسبلر يله نفسلريني
جنهمه تسليم ايتدكلريني
قرآن الله انلره يادوبند ايله‌كه
اول نفسلريني عذابدن
تخليص ايچون انلره الله
تعالادن غيرى مدد وشفاعت
ايدر يوقدر واول عذابى
دفع ايچون تقدر فديه
فدا ايدرلرسه اخذ اولنمز
انلر اول اعمال قبيحه‌يى
كسب ايتدكلرى سببيله ناره
تسليم اولنورلر انلر ايچون
كفرلرى سببيله درونلريني
احراقه قاينامش صو ايچمك
وبيرونلريني ياقغه الملو عذاب

واردر (قل اندعوا من دون الله مالا ينفعا ولا يضرنا ونرد على اعقابنا بعـد اذ هدينا الله كالذى استهوته (توبه‌سن)
الشياطين فى الارض حيران له اصحاب يدعونه الى الهدى ائتنا قل ان هدى الله هو الهدى وامرنا لنسلم لرب العالمين (ديكه الله
تعالادن غيرى بزه نفع وضرره قادر اولميان شيئه بز عبادت ايدرميز والله تعالى بزه اسلام هدايت ايتدكدنصكره شركه عودت

كبى اولور (قل ان هدى الله هو الهدى) ديكل كه الله تعالينك هداسى كه اسلامدر هدى يالكز اولدر ماعداسى ضلالدر (وامرنا لنسلم لرب العالمين) وامر اولندقكه ديمزى رب العالمين اولان الله تعالى ايچون خالص ايده‌وز (وان اقيموا الصلاة واتقوه) ودخى امر اولندقكه صلاتى اقامت ايده‌وز والله تعالينك امرينه مخالفتدن صاقنه‌وز (وهو الذى اليه تحشرون) اول الله تعالى‌يه جزاء وحساب ايچون حشر اولنورسز (وهو الذى خلق السموات والارض بالحق) اول الله تعـالى سموات وارضى خلق ايتدى وحكمتله قائم اولديغى حالده‌كه اول صنعنى وحدانيتنه دليل قيلدى (ويوم يقول كن فيكون) يوم قيـامتده بقيهٔ خلقه اولك ديمسيله جمله‌سى اولور بعده ديريلوك ديمسيله جمله‌سى ديريلور (قوله الحق) الله تعـالينك قولى كائناتده نافذدر ووعدى صدق وواقعدر (وله الملك يوم ينفخ فى الصور) صور نفخ اولنديغى كونده جميع ملوكك ملكى زائل اولوب جميع اشيانك ملكى يالكز الله تعـالينـك اولور بنم ملكم واردر ديو ادعا ايدر احد اولمز وصور بوينوز هيئتنده در ❀ قال النبى صلى الله تعـالى عليه وسلم كيف انعم وصاحب الصور قد التقمه واصغى سمعه وحنى جبهته ينتظر متى يؤمر ❀ پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسـلم ايدربن دنياده نيجه تنعم ايدرين حالبوكه صاحب صور صورى اغزينه الوبدر وسمعنى امر حقه اصغا ايدوبدر ونه وقتده صورى نفخه امر اولنور ديو انتظارله جبهه‌سن اكوبدر (عالم الغيب والشهادة) اول الله تعالى عباددن غائب اولان اشيايى وكرك مشاهده ايتدكلرينى جميعن بيلور وانك علمى هر شيئ محيطدر (وهو الحكيم الخبير) اول الله تعالى امر وصنعنده حكيمدر خلائقك اعمال واقوال ونياتنه وبعث وحساب وجزاء امرينه خبيردر (واذقال ابراهيم لابيه آزر اتتخذ اصناما آلهة) ذكر آيت شول وقتيكه ابراهيم خليل الله صلوات الله وتسليماته على نبينا وعليه باباسى آزره ديديكه سن اصنامى آلهه‌مى اتخاذ ايدرسن (انى اراك وقومك فى ضلال مبين) بن سنى وسكا اتباع ايدن قومكى ضلال ظاهرده كوررين (وكذلك نرى ابراهيم ملكوت السموات والارض) بز ابراهيم عليه السلامك باباسنك وقومنك ضلالتده اولدقلرين كوسترديكمز كبى سموات وارضنك ملكوتن دخى اكا كوستردك كه انكله بزم وحدانيتمزى بيله (وليكون من الموقنين) وتوحيدده يقين اوزره ثابتلردن اوله ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر يعنى الله تعالى اكا سموات وارضنك خلقنى كوستردى دينلديكه اول بر صخره اوزه طورغزلوب اكا سموات وارض حتى عرش واسفل ارضين كوسترلدى اول حالتده بر رجلى بر فاحشه اوزره كوروب بددعاسيله انى هلاك ايتدى بر آخرينى دخى انجلين فاحشه‌ده كوروب بددعاسيله انى دخى هلاك ايتدى بر آخرينى دخى انجلين كوروب بددعا قصدين ايديجك الله تعـالى اكا ديديكه يا ابراهيم دعاك بنم قاتمده مستجابدر عبـاديمه بددعا ايتمه زيرا عبد عاصى اوچ خصلتك برندن خالى اولمز ياتوبه ايدوب

ايدرميز شونك كبيكه شياطين بعض كيمسه‌نك بيابانده يولنى ازديروب حيران كزركن اول كيمسه‌نك دوستلرى انى طريق حقه دعوت ايدرلر اول حيرتده ايكن شيطانه اويارسه ورطهٔ هلاكده واكر دوستلرينك دعوتنه تابع اولورسه نجات وسلامتده اولورسن انلره ديكه الله تعالانك ﴿ ٢١ ﴾ هدايتى دين اسلامدر طوغرى يولده اودر وبز رب العالمينه تسليم

ايله امر اولنمشزدر (وان
اقيـموا لصلواة واتقوه
وهو الذى اليه تحشرون)
ونمـازه دوام واقامتـله
ومعصيتدن احترازله امر
اولنمشزدر واول الله عظيم
الشانه جزا وحساب ايچون
حشر اولنورسز (وهو الذى
خلق السموات والارض
بالحق ويوم يقول كن فيكون)
واول الله تعالادركه قدرت
ووحدانيتنه دليل اوله‌رق
حقى اظهارله سـموات
وارضى خلق ايلدى
وقيامتده بقيهٔ خلقه ميت
اولك ديديكى آنده جمله ميت
اولورو ديريلك ديديكى آن
جمله‌سى احيا وحشر اولور
(قوله الحق وله الملك يوم
ينفخ فى الصور عالم الغيب
والشهادة وهو الحكيم الخبير)
الله تعالينك قولى صادق
وپادشاهلغى اكا مخصوصدركه
صور نفخ اولنديغى كونده
غائب وحاضر انك علمى
حضورنده حاضر وجمله‌يه
ناظر اولوب خلايقك بعث
وحشرى حكمتنى وحساب
وجزا امرينى اجرا ايدر
(واذقال ابرهيم لابيه ازر

اتتخذ اصناما الهة انى اريك وقومك فى ضلال مبين) ابراهيم عليه السلام اولادى ادعاسنده اولان اهل مكه‌يه انك قصه‌سنى
ذكر ايله‌كه وقتا ابراهيم عليه السلام آزره سن بتلرى الهه‌مى اتخاذ ايدرسن تحقيق بن سنى وقومكى ضلالت ظاهره‌ده
كوررم ديدى (وكذلك نرى ابرهيم ملكوت السموات والارض وليكون من الموقنين) بز ابراهيمه باباسى وقومنك

توبه‌سن قبول ايدرين ويا انك صلبندن بكا عبادت ايدر برولد اخراج ايدرين ويا معصيته اصرار اوزره فوت اولوب ديلرسم انى عفو ويا عقاب ايدرين ❀ برروايتده جهنم وراسنده در ديلديكم اكا ايدرين ❀ قتاده رضى الله تعالى عنه ايدر ملكوت سماواتله مراد شمس وقمر ونجومدر وملكوت ارضله مراد جبال وشجر وبحاردر ❀ اهل تفسير اشبو آيهٔ الذكر آيات كريمه ايله مراد اولان قصه‌نك بيانده ديديلركه ابراهيم عليه السـلام نمرود بن كنعان زمانـنده طوغوبدر ملوكده باشـنه اول تاج كين وناسى كندويه عبادته دعوت ايلين نمرود ايدى انك كاهنلرى ومنجملرى وارايدى ديديلركه اشبو ييلده شهرنده براوغلان طوغيسردر اهل ارضك دينى اول تغير ايدوب انك سببيله سكا هلاك وملككه زوال اريسردر دينلديكه اشبو حكمى انلر كتب انبياده بولمشلردى ❀ سدى ايدر نمرود منامنده كورديكه بر كوكب طلوع ايدوب شمس وقمرك ضوئنى كيدردى اندن فزعله اويانوب اول رؤياسنك تعبيرين سحره وكهنه‌يه سؤال ايتدى ديديلركه اشبو سنه‌ده ناحيتكده برولد طوغه‌كه سنك واهل بيتكك هلاكى انك يدندن اوله اويله اولسه نمرود امر ايلديكه اول سنه‌ده طوغان اوغلانى ذبح ايده‌لر ❀ محمد بن اسحاق ايدر نمرود اوسنه‌ده هر حامل مرأه‌كه وضعى قريب اوله كتوردوب قاتنده حبس ايدردى ❀ الا ابراهيم عليه السلامك اناسى دكل زيرا اول جاريهٔ حديث السن اولوب حملى بيلنمامش ايدى سدى ايدر نمرود اول طوغاجق اوغلان خوفندن اولديغى ناحيه رجالنى نسالرينه قربان ايتمسونلر ايچون ياننه آلوب بلاد بعيده‌يه كتدى ماشاء الله مكثندنصكره انكچون شهرنده برحاجتى ظاهر اولدى قومندن آزرك غيريه ايناميوب انكچون انى شهره كوندردى واهلنه قربان ايتمكله انه آندويردى چون آزر اول شهرده حاجتن بتوروب كيرو نمروده كيدر اولديغنده اوينه اوغرادى اهلنى كوريجك صبر ايده‌ميوب اكا قربان ايتدى حتى كه مرأه‌سى اندن ابراهيم عليه السلامه حامل اولدى ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر ابراهيم عليه السلامه اناسى حامل اولديغى كيجه‌ده كاهنلر نمروده ديديلركه شول سكا خبر ويرديكمز اوغلانه اناسى اشبو كيجه‌ده حامل اولدى ❀ اويله اولسه نمرود امر ايلديكه من بعد اول سنه‌ده طوغان اوغلانلرى اولدره‌لر ❀ وقتا كه ابراهيمك اناسى طوغرمسى وقتى ايرشدى شهردن چيقوب بريابس نهرده آنى طوغردى وانى بر خرقه‌يه صاروب اول اراده انى كيزلدى ❀ اندن كيرو دونوب شهره كلدى وقصه‌يى آزره بيلدردى آزر دخى اكا واروب سباعدن ضرر ايرمسيچون انى انده سرب ايچنه كيزلدى وسربك اوزرينه خار وخاشاك اورتوب اغزينى برطاش ايله بركتدى اناسى ايسه ناسك اندن غفلتى حالنده واروب انى امزررو كيرو شهره كلوردى دينلديكه ابراهيم عليه السلام او سربده يدى ييل ويا اون اوچ ييل ويا اون يدى ييل قرار ايتـدى وقتا كه ابراهيم عليه السـلام اول سربده بيويوب يكت اولدى اناسنه ديديكه بنم ربم كيمدر ديديكه بنم اندن ديديكه اى انا ياسنك ربك كيمدر ديديكه بابا كدر

ضلالتی کوستردیکمز کبی اسمان وزمینك عجایب وبدایعنی دخی کوستردك تا که توحیده یقینی اوله (فلماجن علیه اللیل رأی کوکبا قال هذاربی فلماافل قال لااحب الافلین) وقتا که کیجه انی ستر ایدوب زهره ویامشتری یلدزنی کوردکده ابراهیم علیه السلام عجبا ربم بومیدر دیدی اول یلدز غائب ❦ ٢٢ ❦ اولدیغی حالده بن غائب اولنی سومم دیدی (فلما را القمر بازغا قال هذاربی فلما افل قال لئن لم یهدنی ربی لاکونن من القوم الضالین) وقتا که قمری طلوع ایدر کوردکده آیا ربم بومیدر دیدی اولدخی غائب اولدقده الله تعالادن استعانه ایدوب اکر ربم بکاهدایت ایتمزسه بن قوم ضالیندن اولورم دیدی (فلمارا الشمس بازغة قال هذاربی هذا اکبر فلما افلت قال یاقوم انی بری‌ء مماتشرکون) چون شمسك طلوعنی رؤیتنده بودیکر کوردکلرمدن بیوك ونورانی اولمغله بلکه ربم بو اوله دیدی انده دخی نشان زوال وغیوبت ظاهر اولدقده ای قوم سزك الله تعالایه شریك قوشدیغکز شیلردن بن بری وبیزارم دیدی (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا من المشرکین) تحقیق بن جمله ادیاندن عدول ایله کوکلری ویرلری خلق ایدن الله تعالی نك وحدانیته مقر ومسلم اوله‌رق خلوص قلبله طرفنه متوجه اولدم واکا برشی اشراك ایدنلردن اولمدم ❀ روایت اولندیکه (بریئن) پادشاه روی زمین وقت اولان نمرود بن کنعان بابلده متمکن ایدی بر کیجه رؤیاسنده افقدن برکوکب طلوع ایدوب ضیاسی ماه وآفتابك نورینی نابود ایلمش کوردی خوفله بیدار اولوب منجم وحکماسنی جمله تعبیرینی طلب اتدکده بوسنه بابلده بر

دیدیکه بابامك ربیسی کیمدر اناسی جواب ویرمیوب انی اسکات ایتدی چون اول آزره واروب ماجرایی خبروردی آزر دیدیکه اول ظن ایدرمکه اهل ارضك دینلرین تغییر ایده‌جك اشبو بزم ولدمز اوله دیدی دینلدیکه بر وقتده والدینی انی سربدن طشره‌یه چیقاردیلر (فلماجن علیه اللیل رأی کوکبا قال هذا ربی) وقتا که کیجه انی سترایلدی زهره ویامشتری نام یلدزی کوریجك بوبنم ربمدر دیدی ❀ اشبو قولك معناسنده مفسرین اختلاف ایتدیلر بعضیلر انی ظاهری اوزره اجرا ایدوب دیدیکه اول وقتده ابراهیم علیه السلام مسترشد وطالب توحید ایدی اویله اولسه حال استدلالده انی ایتمسی اکاضرر ویرمدی ویاخود اول انك طفولیتی حالنده ایدیکه اوزرینه حجت قائم اولمامشیدی اویله اولسه انك انی اول حالتده دیمسی کفر اولمز اما که آخرون انی انکار ایدوب دیدیلرکه اول معنی نیجه توهم اولنور شول کمسه‌دنکه الله تعالی آنی عصمت وتطهیر ایده واندن اول اکارشدین ویره وانك حقنده رب تعالی قلب سلیمله کلدی دیو خبر ویره ودخی اکاملکوتی کوستروب موقنیندن اولدیغندنصکره کوکبی کوروب اکا نیجه جائز اولورکه اول قولی اعتقادله دیمش اوله اویله اولسه اشبو قولك تأویلنده مفسرین درت وجه دیدیلر وجه اول بودرکه ابراهیم علیه السلام دیله‌دیکی انلرك تعظیم ایتدکلری شی‌ء تعظیمده جهل وخطالرین بیلدیره انلر ایسه نجومه تعظیم وعبادت ایدرلر وامورك کلنی نجومدن اعتقاد ایدرلردی اویله اولسه ابراهیم علیه السلام کندویی انلرك تعظیم ایتدیکنه تعظیم ایدر وهدایی انلرك التماس ایتدیکی حیثیتدن اولدخی انی التماس ایدر کوستردی وجه ثانی اولدرکه انی استفهام طریقی اوزره ربم بومیدر دیمش اوله ویاتوبیخ وتعلیم وجهی اوزره بونك کبی شی‌ء ربمی اولور دیه وجه ثالث اولدرکه انی دیمسی اوزرلرینه احتجاج وجهی اوزره زعمکزده ربم بودردیه وجه رابع اولدرکه یعنی انلر بکا ربم بودردیو خبرویررلر (فلماافل قال لااحب الآفلین) اول یلدز باتوب غائب اولیجق بن غائب اولان ربی سومزین قنده قالدیکه اکاعبادته جواز کوسترم زیرا که انتقال واستتار وجهی اوزره احتجاب امکان وحدوثی اقتضا ایدوب الوهیته منافی اولور (فلمارأی القمر بازغاقال هذاربی فلما افل قال لئن لم یهدنی ربی لاکونن من القوم الضالین) وقتا که ابراهیم علیه السلام قمری طلوع ایدر کوردی ایمدی ربم بودر زیرا که ضوئی سائر کواکبدن زیاده‌در دیدی اولدخی غائب اولیجق درك حقدن نفسندن استعجاز ورب تعالیدن استعانت ایدوب دیدیکه اکر ربم بکاهدایت ایتمزسه بن قوم ضالیندن اولورین وانکله قومنه تنبیه ایتدیکه قمردخی کذلك حالی متغیر اولدیغیچون الوهیته صالح اولمز وانی الها اتخاذ ایدن کشی ضالدر (فلمارأی الشمس بازغة قال هذا ربی هذا اکبر فلما افلت قال یاقوم انی بری‌ء مماتشرکون) وقتا که ابراهیم علیه السلام شمسی طلوع ایدر کوردی دیدیکه ایمدی ربم بودر زیرا که کواکب وقمردن اکبردر اولدخی غائب اولیجق دیدیکه یاقوم سزك الله تعالی‌یه اشراك ایتدیککز اجرام محدثه‌دن

طالعی بلنده مولود ظهور ایدوب سنك هلاککه وممملکتك ضبط وتصرفنه مالك اوله‌جق لکن هنوز رحم مادرده مستقر دکلدر دیدیلر بناء علیه نمرود امر ایتدیکه رجال ونسوان بینی تفریق ایده‌لر وهر اون کشی‌یه برکیمسه‌یی نکهبان تعیین ایده‌لر بو حالده نمرودك محرم ومقربلرندن ❦ ٢٣ ❦ اولان آزر بر کیجه نکهباندن کیزلو مراه‌سی اولان ادنی بنت نمره فرصت بولوب مجامعت ایتملریله ادنی حامله اولدی صباح اولدقده کاهنلر ومنجملر بوکیجه اول ولد اناسی رحمنه دوشدی دیو نمروده خبر ویردیلر نمرود غضبه کلوب فی الحال هر حامله‌یه برمؤکل تعیین ایدوب اکر ارکك طوغرسه همان قتل ایتسونلر دیو امر ایلدی چونکه ابراهیم علیه السلامك اناسنك حملی ظهور ایلدی لکن حدیث السن اولمغله باعنایت وحکمت یزدانی حملی عیان اولمدی وضع حمل وقتی کلدکده ولدنك قتلی خوفندن بر بهانه ایله شهردن بادیه‌یه چیقوب ایکی طاغ اراسنده بر مغاره‌یه تصادف ایتمکله انده ابراهیم علیه السلامی طوغروب بر پارچه بزه صاروب اول مغاره‌یه وضع وقپوسنی محکم بر طاشله سد ایدوب شهره کلدکده زوجی آزره ❀ نمروددن خوفدن صحرایه کتدم وانده برارکك طوغردم فوت اولمغله دفن ایتدم ❀ دیدی آزر اینانندی ادنی برغیری کون اول مغاره‌یه کیدوب کوردیکه ابراهیم علیه السلام پارمقلرینی اموب سود آقار خوشحال اوله‌رق شهره رجوع ایلدی ارالق ارالق کیدوب کورمکده ایدی مرویدرکه بر ماهده بر ییلق چوجوق قدر اولوردیکه اون بش ماهده اون بش یاشنده جوان قدر اولدی دینلدیکه یدی یاخود اون اوج یا اون یدی یاشنه دك

بریئن زیرا که اول محتاجدر بر محدثه کیم انی احداث ایده ومخصصه کیم انی مختص اولدیغی شیئله تخصیص ایده اشیاء مذکوره‌نك ربوبیتندن تبری ایدیجك انك موجد ومبدعنه توجه ایدوب دیدیکه (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا من المشرکین) ایمدی بن دینمی خالص ایتدم هر دین باطلدن عدول ایدوب مسلم اولدیغم حالده اول الله تعالی ایچونکه سموات وارضی خلق ایلدی حالبوکه بن اکا برشی‌ء اشراك ایدنلردن دکلن (وحاجه قومه) ابراهیم علیه السلامه قومی مخاصمه ایتدی شول وقتکه سربدن باباسیله شهره کلدی شباب حدینه ایرمش اولدیغندن ذباحینك طمعی اندن کسلمش ایدی آزر اصنام دوزروبیع ایچون ابراهیم علیه السلامه انلری پازاره کوندرردی اول ایسه ناسه ندا ایدردیکه کیمدرکه اشبو نفع وضرری یوق صنملری بندن صاتون الور اویله اولسه اندن هیچ برین آلور بولنمیوب کیرو منزلنه کوتورردی واخشام اولیجق انلری نهره ایلتوب وباشلرین صویه صوقوب ایچك دیوانکله قومنی استهزاء ایدر وضلالتلرین بیلدیرردی حتی ابراهیم علیه السلامك اول استهزاسی قومی واهل قریه‌سی بیننده معروف اولیجق انك دیننده مخاصمه ومحاجه ایتدیلر (قال أتحاجونی فی الله وقدهدان) ابراهیم علیه السلام انلره دیدیکه الله تعالینك وحدانیتنده نمله جدالمی ایدرسز حالبوکه اول بنی توحیدینه هدایت ایتدی (ولااخاف ماتشرکون به) هیچ بر وقتده سزك معبوداتکزدن قورقمزین زیرا که انلر بنفسها نفع وضرره قادر دکللردر (الاان یشاء ربی شیئا) مکر که ربم جل شانه اول معبوداتکز جهتندن بکا برمکروه اصابتن دیلیه اویله اولسه انك دیلدیکی اولور (وسع ربی کل شی‌ء علما) ربم جل شانه‌نك علمی هر شی‌ء احاطه ایدوب بر بعید اولمزکه انك علمنده بکا اول معبوداتکز جهتندن برمکروه اصابتی مقدره اوله (افلاتتذکرون) اتعاظ ایتمزمیسزکه صحیحله فاسد قادرله عاجز بینی تمییز ایده‌سز (وکیف اخاف مااشرکتم) سزك معبوداتکز اصنامدن نیجه قورقرین حالبوکه انلردن بکاضرر تعلق ایتمز (ولا تخافون انکم اشرکتم بالله مالم ینزل به علیکم سلطانا) سز ایسه قورقمغه حقیق ایکن قورقمزسز والحال سز الله تعالی‌یه اشراك ایدرسز انیکه اشراکنه سزه کتاب ایندرمدی ویاانك اوزره دلیل طورغورمدی یعنی بن مقام امنده ایکن بکا امنی انکار ایدرسز اماکه سز مقام خوفده ایکن کندیکز امنی انکار ایتمزسز (فای الفریقین احق بالامن) فریق موحدینله فریق مشرکیندن قنغیسی امنه اولمغه احقدر (ان کنتم تعلمون) اکر خوفده اولمغه احق اولان فریقی بیلورسکز (الذین آمنوا ولم یلبسوا ایمانهم بظلم اولئك لهم الامن وهم مهتدون) شونلرکه الله تعالینك وحدانیتنه ایمان کتوروب ایمانلرینه شرکی خلط ایتمه دیلر ایمدی عذابدن امن اوزره اولمغه انلر احقدر وانلر ضلالتدن قورتلوب هدایته ایرمشلردر (وتلك حجتنا آتیناها ابرهیم علی قومه) اشبو ذکر اولنان محاجه بزم حجتمزدرکه انی ابراهیمه ویردیککه قومی اوزره اکا احتجاج ایده (نرفع درجات من نشاء) دیلدیکمز کیمسه‌یی علم وحکمتده نیجه درجه رفع ایده‌رز

مغاره‌ده اولدى بهر تقدير ابراهيم عليه السلام يكيت اولدقده اتنى آزره ديديكه سكا اوغلوكك وفاتنى خبر ويرديكم كرچك
دكليدى الان غايت كوزل جوان اولمشدر ديو آزرى مغاره‌يه كوتردى آزر اوغلنك جمالنى كوروب زوجه‌سى اتنى‌يه
بونى مغاره‌دن چيقار خانه‌مزه كتور كه نمرودك ملازمتنه كوتوره‌لم ﴿ ٢٤ ﴾ ديو آزر شهره كتدى اتنى ابراهيم عليه
السلامى اخشام نمازى
وقتى مغاره‌دن چيقاردقده
ابراهيم عليه السلام اطرافده
اولان دوه و آت وقيونلرى
كوروب بونلرندر ديو
اناسندن سؤالنده اناسى
خبر ويردى ابراهيم عليه
السلام بونلرك البته خالقى
وربسى واردركه هيچ
خالقسز مخلوق اولماز عجبا
بنم خالقم كيمدر ديدى اناسى
بنم ديدى ياسنك ربك
كيمدر ديدى باباكدر ديدى
باانك ربسى كيمدر ديدى
نمروددر ديدى باانك خالقى
كيمدر ديدكده اناسى ايسم
اول بويله صحبت سويلمه
ديو شهر جانبنه روانه
اولديلر صكره آيت كريمه
منطوقنجه كوكب وقمرك
وشمسك افوللرنده جمله‌
دن تبريه ايله ❁ انى وجهت
وجهى كلامنى ❁ سويلدى
بعده ابراهيم عليه السلامى
نمروده كوتردكلرنده
نمرودى كريه المنظر
وقارشوسنده غلامان
وجاريه‌لرى پرى پيكر
كورمكله اول تختده اوتورن
كيمدر ديو اناسندن سؤال ايتدى اناسى جمله‌نك تكريسيدر ديدى يا اول قارشوسنده طورنلر كيملردر ديدى (ان)
انلر انك مخلوقى قوللريدر ديدى ابراهيم عليه السلام تبسم ايدوب اى مادر بو نصل خالقدر كه كندوسى بويله چركين
اولوب بويله كوزللر ياراتمش ديو طعنه اغاز ايلدى (وحاجه قومه قال أتحاجونى فى الله وقد هدين ولا اخاف ما

(ان ربك حكيم عليم) ربك جل شانه خفض ورفعنده حكيمدر رفع ايتديكى كيمسه‌نك حالنى
ورفعه استعدادنى بيلور (ووهبنا له اسحق ويعقوب كلاهدينا) بز ابراهيمه يوزيكرمى ياشنده
ايكن وخاتونى طقسان طقوز ياشنده ايكن اندن اسحاقى واسحاقدن يعقوبى هبه ايتدك واسحاق
ويعقوبدن هر برينه نبوت ويردك (ونوحا هدينا من قبل) وابراهيمدن اول نوحه نبوت ويردك
انى ابراهيم اوزره نعمت عدايتمسى شول حيثيتدندركه اول انك ابيدر ووالدك شرفى ايسه ولده
تعدى ايدر (ومن ذريته) ونوح ذريتندن (داود وسليمان وايوب ويوسف وموسى وهارون)
داود بن ايشايه وسليمان بن داوده وايوب بن اموص بن رازخ بن روم بن عيص بن اسحاقه ويوسف
بن يعقوبه وموسى بن عمران بن يصهر بن قاهث بن لاوى بن يعقوبه وهارونه كه اول موسادن
برسنه‌سنى زياده انك بيوك قرنداشى ايدى ايعدى بونلرك هر برينه نبوت ويردك (وكذلك
نجزى المحسنين) ابراهيم عليه السلامه رفع درجات وكثرت اولاد وانلرده نبوت قلمغله جزا منز
كبى محسنلره دخى احسانلرى اوزره جزا ايدرز (وزكريا ويحيى وعيسى والياس) وينه نوح
عليه السلام ذريتندن زكريا بن اذنه ويحيى بن زكريايه وعيسى بن مريمه والياس بن بشير بن فنحاصه
دخى نبوت ويردك (كل من الصالحين) اشبو نلرك هر برى صلاحده كامللردر اشبو آيتده عيسانك
ذريه‌دن عد اولنمسنده اولاد بناتك ذريه‌ده داخل اولمسنه دلالت واردر (واسمعيل واليسع ويونس
ولوطا) وينه نوح عليه السلام ذريتندن اسماعيل بن ابرهيم عليه السلامه واليسع بن اخطوره ويونس
بن متى‌يه ولوط بن هارانه دخى نبوت ويردك (وكلا فضلنا على العالمين) اشبو مذكورينك هر برين
نبوتله زمانلرينك خلقى اوزره تفضيل ايتدك (ومن آبائهم وذرياتهم واخوانهم) وانلر بعض آباء وذريات
واخوانلرين دخى تفضيل ايتدك (واجتبيناهم) واختيار واصطفا ايتدك (وهديناهم الى صراط مستقيم)
ودين اسلامه ارشاد ايتدك (ذلك هدى الله يهدى به من يشاء من عباده) اشبو دين اسلام الله تعالينك دين
مرضيسيدركه عبادندن ديلديكى كسه‌يى انكله كرامتدار ارشاد ايدر (ولو اشركوا لحبط عنهم ما كانوا
يعملون) اكر اشبو انبيا اشراك ايتسه‌لر عند الله شانلرى عظيم وعالى ايكن عفو اولنميوب عمللرينك ثوابى
حبط اولوردى (اولئك الذين آتيناهم الكتاب والحكم والنبوة) انلر شول قومدركه بز انلره سماوى
كتابلر ايندردك وحكمت ويافصل امر ويردك ورسالته انلرى كوندردك (فان يكفر بها هؤلاء فقد وكلنا
بها قوما ليسوا بها بكافرين) اكر كتاب وحكمت ونبوته قريش كافر اولورلرسه انك مراعاتنه بز بر قومى
توكيل ايتمشزدركه انلرا كا منكر دكللردر انكله مراد انبياء مذكورين وانلره متابعت ايدنلردر
ويا انصار وياصحابه وياهر مؤمن وياهل سمادر (اولئك الذين هدى الله فبهديهم اقتده) ايعدى
اشبو انبياء مذكورينى الله تعالى توحيد ونبوت وصبر اذايه هدايت ايتدى ايعدى سن دخى انلرك
هدامسنه اتباع ايت يعنى توحيد واصول دين وتبليغ وصبر اذاده يوخسه شرائعده
دكل زيرا كه شرايع اختلاف زمان حسبيله مختلفه اولمشدر (قل لا اسألكم عليه اجرا

تشركون به الا ان يشاء ربى شيئا وسع ربى كل شئ علما افلا تتذكرون) ابراهيم عليه السلامدن قومى مخاصمه ايله توحيد
بارى امرنده مجادله ايلديلر ابراهيم عليه السلام ديديكه الله تعالانك وحدانيتنه حجت طلبيله بكا غلبه ايتمكى استرسز
حالبوكه الله تعالى بنى توحيد يولنه هدايت ﴿ ٢٥ ﴾ ايلمشدر ❁ بنى معبودلريكزله اخافه ايدرسز ❁ بن شريك
طوتديغكز بتلريكزدن
قورقمكه انلرك هيچ بر
ضرره قدرتلرى يوقدر
مكركه ربم تعالى بر مكروه
شئ سببيله بكا ايريشديره
ربم تعالانك علمى
هرشيئ محيطدر آيا سز
قادر ايله عاجزك وعالم ايله
جاهلك بينى فرق وتميزى
فكر ايتمزميسكز (وكيف
اخاف مااشركتم ولاتخافون
انكم اشركتم بالله مالم
ينزل به عليكم سلطانا فاى
الفريقين احق بالامن
ان كنتم تعلمون) سزك
شريك طوتديغكز بتلر
يكزدن بن نيجه قور
قرمكه سزك اوزريكزه الله
تعالى شراككز ايچون كتاب
وحجت انزال ايتمشكن
بتلرى اكا شريك ايتمكدن
سز قورقميورسكز بو موحد
ايله مشرك فرقه لرينك
قورقميوب امين اولمغله
قنغيسى احق وشايا ندر
اكر سز بونى بيلورو فرق
ايدراولديكزسه بكا جواب
ويرك (الذين امنوا ولم
يلبسوا ايمانهم بظلم اولئك
لهم الامن وهم مهتدون)
انلركه ايمان كتورديلر
وايمانلرينى شركله خلط (تبيان) (ثانى) (٤) ايتمديلر انلر عذابدن امين اولوب راه هدايته واصللردر
(وتلك حجتنا اتيناها ابراهيم على قومه نرفع درجات من نشاء ان ربك حكيم عليم) ابراهيم عليه السلامك بو سبقت
ايدن استدلاللرى بزم حجت وبرهانمزدركه ابراهيم عليه السلامه قومى اوزرينه احتجاج ايچون ويردك بز ديلديكمزك

ان هو الا ذكرى للعالمين) ديكل كه تبليغ ويا قرآن اوزره سزدن اجر استمزين اول
تبليغ وياقرآن دكل الا عالمينه تذكير وموعظه‌در ❁ ايعدى سز دخى انكله متعظ اولك
(وماقدروا الله حق قدره) انلر حق تعالى‌يى عظمت ومعرفته حق اولور وجه اوزره بيلمديلر
(اذ قالوا ما انزل الله على بشر من شئ) زيرا كه الله تعالى بشر اوزره برشئ انزال ايتميوبدر
ديو وحى وانبيا بعثتنى انكار ايتديلر حالبوكه اول ايكيسى الله تعالينك عظائم رحمت وجلائل
نعمتندندر ❁ سبب نزولنده دينلديكه يهوددن مالك بن الصيف پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه
وسلمه مكه‌يه مخاصمه‌يه كلدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا ديديكه توراتى موسايه
انزال ايدن الله تعالينك حقيچون بكا خبر ويركه توراتده بولمدكى كه ❁ ان الله يبغض الحبر
السمين ❁ الله تعالى سومز اول عالمى كه سمين اوله ديو يازلمش اوله مالك ايسه سمين اولمغله
انك قولنه ياوزلنوب والله هيچ بر بشره الله تعالى برشئ انزال ايتميوبدر ديدى وقتا كه يهودانك
اول مقاله‌سين ايشتديلر عتاب ايدوب الله تعالى توراتى موسايه انزال ايتمديمى نيچون سن اول
مقالتكله انى انكار ايتدك ديديلر ديديكه محمد بنى اغضاب ايتديكندن انى سويلدم ❁ ديديلر كه
ايعدى سن اغضاب اولنديغكده حق تعالى‌يه كذبدن تحاشى ايتمزسن اويله اولسه انى حبريتدن
نزع ايدوب يرينه كعب بن الاشرفى حبر ايتديلر (قل من انزل الكتاب الذى جاء به موسى نورا
وهدى للناس) ديكل كه شول ناسه نور وهدى اولان موساك كتورديكى توراتى اكا كيم
انزال ايتدى (تجعلونه قراطيس تبدونها وتخفون كثيرا) سز آنى صحف متفرقه‌يه يازوب
انده اولان اشيانك بعضنى اظهار وكثيرينى اخفاء ايدرسز (وعلمتم مالم تعلموا انتم ولا آباؤكم)
ويا طائفهٔ يهود سزك وآبائكزك علمى اولمديغى شئ توراتدن زياده محمد لسانيله تعليم اولنديكز
(قل الله ثم ذرهم فى خوضهم يلعبون) اكر انلر سكا اجابت ايدرلرسه فبها والا سن ديكل كه
انى موسايه الله تعالى انزال ايدوبدر بعده انلرى ترك ايت كه اباطيللرنده لعب ايتسونلر تبليغ والزام
حجه‌دنصكره سكا واجب اولور شئ قالمز (وهذا كتاب انزلناه مبارك) اشبو قرآن بر كتابدركه
انى يا محمد سكا انزال ايتدك فائده ونفعى كثيردر (مصدق الذى بين يديه) اندن اول نازل اولان
كتب سماويه‌يى مصدقدر (ولتنذر ام القرى ومن حولها) وتا كه انكله يا محمد مكه اهلنى وشرق
وغرب اهلنى انذار ايده‌سن مكه‌يه ام القرى دينلدى زيرا كه دار اسلام قراسنك اهلنه قبله وحج
ومجتمعدر وشانده قرانك اعظميدر وارض انك تحتنده بسط اولنوب كل ارضك اصليدر
ام نسلك اصلى اولديغى كبى واول ناس ايچون وضع اولنان اول بيتك مكانيدر (والذين يؤمنون
بالآخرة يؤمنون به (شونلر كه آخرتك حقيقتنه تصديق ايدرلر عاقبتدن خوف ايدوب اول
خوف انلرى نظر وتدبره تحميلندن زائل اولمز حتى كه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمى
وياقرآنى تصديق ايدرلر (وهم على صلاتهم يحافظون) وانلر هر طاعته على الخصوص صلاتنه

علم وحکمتله پایه‌لرینی بلند ایلرز تحقیق سنك ربك هر کیمسه‌نك درجه‌سنی ترفیع وتنزیل ایتمکده حکمتی واردر
واستحقاقنی بیلور (ووهبناله اسحق ویعقوب کلاهدینا ونوحا هدینا من قبل ومن ذریته داودوسلیمان وایوب ویوسف
وموسی وهرون وکذلك نجزی المحسنین) بز ابراهیمه اوغلی ٢٦ اسحق واسحقه اوغلی یعقوبی
هبه ایتدك وهربرینه
هدایت ونبوت ویردك
وابراهیمدن مقدم نوحه
هدایت ونبوت ویردك
ونوحك ذریتندن داوده
بن ایشایه وسلیمان بن داوده
واسباط عیص بن اسحقدن
ایوب بن اموصه ویوسف
بن یعقوبه واولاد لاوی
بن یعقوبدن موسی وبرادری
هرونه هدایت ونبوت
ویردك بورفعت درجاتله
ابراهیم علیه السلامه
ویردیکمز جزا کبی
محسنلره دخی استحقاقلری
اوزره جزا ایدرز (وزکریا
ویحیی وعیسی والیاس کل
من الصالحین) وزکریا بن
اذنه ویحیی بن ذکریایه
وعیسی بن مریمه والیاس
بن بشیر بن فنحاصه هدایت
ونبوت ویردك بونلرك
هربری صلاحده کامللردر
(واسماعیل والیسع ویونس
ولوطا وکلا فضلنا علی
العالمین) واسماعیل بن
ابراهیم علیه السلامه والیسع
بن اخطوبه ویونس بن متی
یه ولوط ابن هارانه هدایت
ونبوت ویردك وجمله‌سنی عالملر اوزرینه تفضیل ایتدك صلوات الله علی نبینا وعلی جمیع (دن)
الانبیاء والمرسلین (ومن آبائهم وذریاتهم واخوانهم واجتبیناهم وهدیناهم الی صراط مستقیم) واول انبیانك بعض آباء
وذریات واخوانلرینی تفضیل وانتخاب واختیار وطریق اسلامه ارشاد ایتدك (ذلك هدی الله یهدی به من یشاء من عباده

محافظه ایدرلرکه زیرا اول عماد الدین وعلم ایماندر (ومن اظلم ممن افتری علی الله کذبا) شول
کمسنه‌دن اظلم کیمدرکه الله تعالی‌یه کذب اختلاق ایدوب اول انی نبی بعث ایتدی زعم ایده
مسیلمه واسود العنسی کبی ویا انك اوزره احکام اختلاق ایده عمرو بن لحی واتباعی کبی (اوقال
اوحی الی ولم یوح الیه شیء) ویاخود دیه‌که بکا وحی اولندی محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه
وحی اولندیغی عبدالله بن سعد بن ابی سرح کبی که اول پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کاتب
وحی ایدی وقتاکه ❁ ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین ❁ آیتی نازل اولدی پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم اول عبدالله الهدانی یازمغه امر ایلدی ❁ ثم انشأناه خلقا آخر ❁ قولنه
ایریشیجك عبدالله انسانك خلق تفصیلنه تعجب ایدوب ❁ فتبارك الله احسن الخالقین ❁
دیدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اکا انی یازغل که اول دیدیکك کبی نازل اولوبدر دیدی
عبدالله اندن شکه واروب دیدیکه اکر محمد صادق ایسه اکا وحی اولنان کبی بکا دخی وحی
اولندی واکر کاذب ایسه انك دیدیکی کبی بن دخی دیمشمدر ومرتد اولوب مشرکینه لاحق
اولدی بعده مکه فتحندن اول ینه اسلامه رجوع ایتدی (ومن قال سأنزل مثل ما انزل الله)
ودخی اول کمسنه‌که الله تعالینك انزل ایتدیکی کبی بن دخی انزال ایدرین دیه قرآنی استهزاء
ایدنلر کبی (ولو تری اذ الظالمون فی غمرات الموت) یا محمد اکر سن کفاردن افترا واستهزا
ایله ظلم ایدنلری کورسیدك شول وقتنکه موتك شدائد وسکراتنده اوله‌لر (والملائکة باسطوا
ایدیهم) انلرك ارواحی قبضنه ویا انلرك عذابنه تسلیط اولنان ملائکه ایسه یدلرین انلره بسط
ایدوب دیرلرکه (اخرجوا انفسکم) ارواحکزی اجسادکزدن بزه چیقارك ویاخود
کندیکزی عذابدن آیروب الیمزدن قورتارك (الیوم تجزون عذاب الهون) اشبو اماته
وقتنده ویا اشبو اماته‌دن مالانهایته دکین شدت وهوانی متضمن عذابله جزاء اولنورسز
(بما کنتم تقولون علی الله غیر الحق) شول سببله کیم الله تعالی‌یه لایق اولمیان کلامی دنیاده
سویلردیکز (وکنتم عن آیاته تستکبرون) وانك آیتلرندن استکبار ایدوب تصدیق ایتمز
دیکز (ولقد جئتمونا فرادی کما خلقناکم اول مرة) یوم قیامتده سز حساب وجزاء ایچون
اموال واولاد وسائر متاع دنیادن منفردین اولدیغکز حالده بزه کلهسز اول مرهده ولادتکز
هیئتنه مشابه حفاة وعراة وغرل وبهم خلق ایتمز کبی (وترکتم ماخولناکم وراء ظهورکم
وسزه ویردیکمز اموال واولادکزی دنیاده الیقویه سز (ومانری معکم شفعاءکم الذین زعمتم
انهم فیکم شرکاء) وسزکله بیله کورمیه وزشول شفعاءکزیکه سزانلری ربوبیتده واستحقاق
عبادتده الله تعالی‌یه شرکاء زعم ایدر دیکز (لقد تقطع بینکم) صلکز کسیله وجمکز طاغله
(وضل عنکم ماکنتم تزعمون) وسزك کندیکزه شفعا زعم ایتدکلریکز اصنامکز وبعث وجزاء
اولمز اعتقادکز سزدن ضایع وباطل اوله (ان الله فالق الحب والنوی) حق جل وعلا سنبله

ولو اشرکوا لحبط عنهم ماکانوا یعملون) بو دین اسلام الله تعالانك هدایتیدر قوللرندن دیلدیکنی انکله ارشاد
ایدر اکر اول انبیا اشراك ایتسه‌لردی ایشلدکلرینك ثوابی باطل وتباه اولوردی (اولئك الذین اتیناهم الکتاب والحکم
والنبوة فان یکفر بها هؤلاء فقد ٢٧ وکلنا بها قوما لیسوا بها بکافرین) اول انبیا که بز انلره کتاب وفصل امور
ایچون حکمت ونبوت
ویردك اکر کتاب وحکمت
ونبوته قریش کافر
اولورلرسه بز انلرك یرینه
اول پیغمبرلری وکتابلری
انکار ایتمیه‌جك بر قوم
توکیل ایدرز (اولئك الذین
هدی الله فبهدیهم اقتده
قل لا اسئلکم علیه اجرا ان
هو الا ذکری للعالمین) اول
انبیا که الله تعالی کندو
وحدانیتنی بیان ایله انلره
هدایت ایلدی امدی سن دخی
توحید امرنده انلره اقتدا
ایله دیکه سزی بو توحیده
دعوتمده سزدن اجرت
استمم بو تبلیغ یعنی بو توحید
باری‌یی بیان وافاده انجق
عالملره پند وموعظه‌در
(وماقدروا الله حق قدره
اذ قالوا ما انزل الله علی بشر
من شیء قل من انزل الکتاب
الذی جاء به موسی نورا
وهدی للناس تجعلونه قرا
طیس تبدونها وتخفون کثیرا
وعلمتم مالم تعلموا انتم ولا
اباؤکم قل الله ثم ذرهم فی
خوضهم یلعبون) الله تعالی‌یی
یهودلر حق تعظیمله تعظیم
ایتمدیلر بو اجلدنکه حق تعالی بشر اوزرینه بر شیء انزال ایتمدی دیو وحی وکتبی انکار ایتدیلر سن انلره دیکه ناس ایچون
هدی ونور اوله‌رق موسایه کلن کتابی کیم انزال ایلدی اول کتابی یعنی توریتی سز صحیفه‌لره پراکنده ایدوب کیمنی
اظهار وچوغنی نعت نبوی وسائر کبی پنهان ایلدیکز وسزك وباباریکزك امر ونهیدن بیلمدیککز شیلری محمد

دن حبه‌یی ونخله‌دن نواتی چیقارر ویا حبهٔ یابسه‌یی ونوات یابسه‌یی شق ایدوب اول ایکیسندن
ورق اخضر چیقارر ویا نباتدن حبه ونخلدن نواتی چیقارر (ویخرج الحی من المیت ومخرج
المیت من الحی) حیوان ونباتدن نما اولیجی شول نماسز نطفه وحبدن چیقارر وذکر اولنان
نماسزلری نما اولودن چیقارر (ذلکم الله) اشبو ذکر اولندیغی وجه اوزره احیاء واماته‌یی ایدن
الله تعالیدرکه عبادته لایق اولور (فانی تؤفکون) سز اول الله تعالیدن غیری‌یه نیجه صرف
اولنورسز (فالق الاصباح) اول الله تعالی عمود صبحی ظلمت لیلدن شق وکشف ایدیجیدر
(وجعل اللیل سکنا) وکوندزده تعبان اولانه کیجه‌یی راحت وسکونه زمان قیلدی (والشمس
والقمر حسبانا) وشمس وقمری ادوار مختلفه اوزره منازلده سیرلرین اوقات وازمنه‌یی بیلمکه وحساب
ایتمکه سبب قیلدی (ذلك تقدیر العزیز العلیم) اول ایکیسنك حساب معلوم اوزره سیری اول الله
تعالینك تقدیریدرکه انلری تسییره قادر وتدبیرلرینه عالمدر (وهو الذی جعل لکم النجوم لتهتدوا
بها فی ظلمات البر والبحر) اول الله تعالی نجومی سزکیچون خلق ایتدیکه بر وبحرده کیجه ظلمتلرنده
قصد ایتدیککز طریقه طوغری کیده‌سز (قد فصلنا الآیات لقوم یعلمون) بز آیتلریمزی فصل
فصل بیان ایتدك علم ظاهرله هر شیء الله تعالیدن بیلنلر ایچون زیرا انکله انتفاع ایدن انلردر
(وهو الذی انشأکم من نفس واحدة فمستقر ومستودع) اول الله تعالی سزی نفس واحده‌دن
یعنی آدم علیه السلامدن احداث وانشا ایلدی سزکیچون اصلابده ویا فوق ارضده استقرار
واردر وارحامده ویا تحت ارضده استیداع واردر ویاخود دنیاده فوق ارضده موته
دکین استقرار واردر وقبرده بعثه دکین استیداع واردر (قد فصلنا الآیات لقوم
یفقهون) بز آیتلریمزی تفصیل ایتدك شول قوم ایچونکه استعمال فطنه وتدقیق نظرله فهم
ایدرلر زیرا که نفس واحده‌دن بودکلو خلقك انشاسی واحوال مختلفه بیننده تصریفی دقیق
غامضدر (وهو الذی انزل من السماء ماء) اول الله تعالی سحابدن ویا جانب سمادن یغمور
ایندردی (فاخرجنا به نبات کل شیء)واول یغمورایله نباتدن هر صنفی بتوردك (فاخرجنا منه
خضرا) اول نبات ویا یغموردن شیء اخضر اخراج ایتدك (نخرج منه حبا متراکبا)واول شیء
اخضردن بعضی بعضنه ترکیب اولنمش بر وشعیر وسائر حبوب سنابله مثلن اخراج ایدرز
(ومن النخل من طلعها قنوان دانیة) وبز نخلدن نخل اخراج ایتدك که انك طلعندن شول
تناولی قریب صالقملری اولور اکا قائم وقاعد ایریشه بیلور (وجنات من اعناب) ودخی
اول یغمورله اوزمدن بستانلر بتوردك (والزیتون والرمان) ودخی انکله زیتون وانار اغاجلرین
بتوردك (مشتبها وغیر متشابه) اول ایکیسی ورقده بری برینه مشتبه ثمرده مختلفلردر ❁ ویاخود
منظرده مشتبه مطعمده مختلفلردر (انظروا الی ثمره اذا اثمر وینعه) اشبو اشیادن هر برینك

علیه السلام لسانیله تعلیم اولندیکنزسن انلره کتابی کوندردن الله تعالادر دیو سویله صکره باطل کفتکولرنده انلری ترک ایله ❁ اللّه بس باقی هوس بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده دینلدیکه یهوددن مالك بن الضیف رئیس علمالری اولوب مجادله ایچون پیغمبرمز علیه السلامه کلمکله افندمز ۲۸ حضرتلری موسایه توریتی کوندردن الله تعالی

حقیچون طوغری سویله که توریتده علمادن سمیز اولنی حق تعالی سومز دیو یازلمش دکلمی دیدی مالك سموز اولمغله اول کلامه کوجنوب والله هیچ بر بشره الله تعالی بر شیٔ انزال ایتمامشدر دیدی یهودلرانك اول مقاله‌سنی ایشتدکده الله تعالی توریتی موسایه انزال ایتدیکنی نیچون انکار ایلدك دیو عتاب ایتدیلر اولدخی محمدبی اغضاب ایتدیکندن ناشی انی سویلدم دیدی اویله ایسه سن وقت غضبکده حق تعالایه کذب اسناد ایدرسن دیو انی حبریتدن نزعله کعب بن الاشرفی حبر ایتدیلر (وهذا کتاب انزلناه مبارك مصدق الذی بین یدیه ولتنذر ام القری ومن حولها والذین یؤمنون بالآخرة یؤمنون به وهم علی صلاتهم یحافظون) یامحمد سکا کوندردیکمز قرآن منفعت و برکتی موجب بر کتابدرکه مقدم منزل کتبی تصدیق ایدر تاکه انکله اهل مکه‌یی واهالیٔ شرق وغربی انداز ایده‌سن وشونلرکه موجب خوف (انهم) اولان آخرته ایمان کتوررلر کتاب وپیغمبری دخی تصدیق ایدرلر وعماد الدین اولان نمازلرینك محافظه‌سنده اولورلر (ومن اظلم ممن افتری علی الله کذبا اوقال اوحی الی ولم یوح الیه شیٔ ومن قال سانزل مثل ماانزل الله ولو تری اذ الظالمون

ثمرینه نظر ایدك تچانکه ابتدا ظهور ایده انکله انتفاع اولنمز ونضج وادراکی حالنه دخی نظر ایدك که انکله نیجه انتفاع اولنور (ان فی ذلکم لآیات لقوم یؤمنون) اشبو ذکر اولنانده الله تعالینك وجود ووحدانیتنه وقدرت وحکمتنه دلالت ایدر آیتلر واردر شول قوم ایچونکه انی تصدیق ایدرلر زیرا که اصل واحددن اجناس مختلفه نك حدوثی وحالدن حاله نقلی اولمز الا برقادرك احداثیله اولورکه اول انك تفاصیلن بیلور واحوالندن حکمتی اقتضا ایتدیکی شیئی ترجیح قیلور انی فعلندن عوق ایدرند اولمزویاا کاعناد ایدر ضد بولنمز ❁ اول اجلدن اکا اشراك ایدنی توبیخ ورد له تعقیب ایتدی (وجعلوا لله شرکاء الجن وخلقهم) والله تعالی‌یه ملائکه دن برصنفی شرکاء ایتدیلر وانلری حاشا بنات اللهدر دیوب معبود ایدندیلر والحال انلری الله تعالی خلق ایدوبدر ❁ ویاخود شیاطینی اکا اشراك ایتدیلر زیرا که مؤمنلرك الله تعالی‌یه اطاعتی کبی انلر شیاطینه اطاعت وتسویل وتحریضلریله اوثانه عبادت ایتدیلر وابلیس ایچون خلقده شرك اثبات ایدوب الله تعالی نوروناس ودواب وانعامك خالقیدر وابلیس ایسه ظلمت وسباع وحیات وعقاربك خالقیدر دیدیلر (وخرقوا له بنین وبنات بغیر علم) والله تعالی ایچون مقالەلرینك حقیقتن بیلمکسزین بنین وبنات اختلاق ایتدیلر ❁ یهود عزیر ابن اللهدر ونصاری ایسه مسیح ابن اللهدر وکفار عرب ملائکه بنات اللهدر دیدیلر (سبحانه وتعالی عما یصفون) اول الله تعالی کفارك انکچون شریك وولد وصفلرندن منزه وعالی اولدی (بدیع السموات والارض) سموات وارضی مثال سابقسز ابداع ایدیجیدر (انی یکون له ولد ولم تکن له صاحبة اول الله تعالی ایچون ولد نیجه اولور حالبوکه انك صاحبه‌سی یوقدرکه اندن ولدی اوله (وخلق کل شیٔ) عزیر ومسیح وملائکه‌یی وهرشیئی اول خلق ایلدی (وهو بکل شیٔ علیم) اول هرشیئی بیلیجیدر اکاهیچ برشیٔ خفی دکلدر (ذلکم الله ربکم) اشبو صفات مذکوره ایله موصوف الله تعالی درکه ربکزدر (لااله الاهو) اندن غیری اله یوقدر (خالق کل شیٔ) هرشیئك خالقیدر (فاعبدوه) ایمدی اکا عبادت ایدك زیرا صفات مذکوره‌یی مستجمع اولان احد عبادت اولنمغه مستحقدر (وهو علی کل شیٔ وکیل) اول اشبو صفاتله بیله امور یکزه تولی ایدوبدر ❁ ایمدی اکانی وکیل ایدینوب ومأربکز انجاحندا کاعبادتی توسل ایدك ویند اول اعمالکزه رقیب اولوبدر انك اوزره سزه مجازات ایدر (لاتدرکه الابصار) اول الله تعالی‌یی ابصار احاطه ایتمز زیرا ابصار مخلوقینی انی احاطه‌دن عاجزلردر ❁ دینلدیکی یعنی ابصار انی دنیاده ادراك ایتمز اماکه آخرتده انی کورر معتزله اشبو ظاهر آیتی تمسك ایدوب مطلقا رؤیة اللهی نفی ایدرلر ❁ اماکه اهل سنت آخرتده الله تعالی‌یی عیانا رؤیتی قرآن وسنتله اثبات ایدرلر ❁ قرآنده بیورلدیکه ❁ وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة ❁ یوم قیامتده مؤمنلرك یوزلری بهیه ومتهلله‌در رب تعالینك جمالی مطالعه‌سنه مستغرقه‌در ❁ ودخی بیورلدیکه

فی غمرات الموت والملئکة باسطوا ایدیهم اخرجوا انفسکم الیوم تجزون عذاب الهون بما کنتم تقولون علی الله غیر الحق وکنتم عن آیاته تستکبرون) بن پیغمبرم دیو الله تعالایه کذب وافترا ایدندن یاخود کندویه بر شی وحی اولنمامشیکن بکا وحی اولندی کلامنی سویلیندن ۲۹ ودخی الله تعالانك انزال ایتدیکی کبی بنده انزال ایده‌رم

دینلردن اظلم کیم اولور اکر سن کورسك که بو ظالملر سکرات موتلرنده ملکلر انلره اللرینی اوزادوب عنفله دیه‌لرکه جسدلریکزدن روحلریکزی چیقارك سز الله تعالایه ناحق سویلدیکلریکز سببیله بوکوندن الی الابد شدتلو عذابده وحق تعالانك آیتلرینه تکبرایله عصیانکز جهتیله اسفل جهنمده جزا له جکسز ❁ دینلدیکه بن پیغمبرم دیو کذب وافترا وبکا وحی اولندی خلطیاتی ایدن مسیلمة الکذاب واسود العنسی ایدی والله تعالی کبی بندخی آیت انزال ایده‌رم دیو کذب ایدن عبدالله بن سعد ایدیکه اول کاتب وحی بولنمغله (لقد خلقنا الانسان من سلالة من طین) آیتی نازل اولوب (ثم انشأناه خلقا آخر) قول شریفنه ایرشدکده عبدالله خلقت انسانه تعجب ایدوب فتبارك الله احسن الخالقین) دیدی پیغمبر علیه السلام اکا انی یاز که اویله نازل اولدی بیورمغله عبدالله شکه دوشوب اکر محمد صادق ایسه بندخی صادقم اکر کاذب ایسه بندخی انك دیدیکی کبی دیدم دیو مرتد اولدی (ولقد جئتمونا فرادی کما خلقناکم اول مرة وترکتم ماخولناکم وراء ظهورکم وما نری معکم شفعاءکم الذین زعمتم انهم فیکم شرکوأ لقد تقطع بینکم وضل عنکم ما کنتم تزعمون) تحقیق

(انهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون) یوم قیامتده کفار رب تعالیدن محجوبلردر ❁ مالك ایدر یوم قیامتده اکر مؤمنلر رب تعالی‌یی کورر اولمسه‌لردی الله تعالی کفاری حجابله تعییر ایتمزدی ❁ وپیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ❁ للذین احسنوا الحسنی وزیادة ❁ آیتده‌کی زیاده‌یی وجه اللهه نظر ایله تفسیر ایلدی ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ❁ انکم ستَرون ربکم عیانا ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر یوم قیامتده سز ربکز جل شانه‌یی عیانه کوریسرسز ❁ معلوم اوله که ادراك رؤیتك غیریدر زیرا که ادراك برشیئك کنهنه وقوف واحاطه‌در ❁ اماکه رؤیت معاینه‌در ❁ وکاهی رؤیت ادراکنسز دخی اولور سورهٔ شعراده موسی علیه السلام قصه‌سنده ❁ فلما ترا ای الجمعان قال اصحاب موسی انا لمدرکون قال کلا ❁ دیو رؤیتی اثباتله ادراکی نفی ایتدی ❁ ایمدی جائزدرکه الله تعالی ادراك واحاطه‌سز کوریله نتکیم اول دنیاده احاطه‌سز بیلنور ❁ ولا یحیطون به علما ❁ انك ذاتی علملری احاطه ایتمز دیو علمی اثبات ایدوب احاطه‌یی نفی ایتدی (وهو یدرك الابصار) اول الله تعالینك علمی ابصاری احاطه ایدر اکا هیچ برشی خفی اولمز (وهو اللطیف الخبیر) اول الله تعالی لطیف وخبیردر اول اجلدن ابصار ادراك ایتمدیکی شیئی اول ادراك ایدر ❁ ویا اول لطیف اولدیغیچون ابصار انی ادراك ایتمز وخبیر اولدیغیچون ابصاری ادراك ایدر (قد جاءکم بصائر من ربکم) سزه ربکز جل شانه‌دن حجج بینه کلدیکه انکله هدایی ضلالتدن وحقی باطلدن تمیز ایدرسز (فمن ابصر فلنفسه ومن عمی فعلیها) اولکه حقی کوروب اکا ایمان کتوره انی نفسیچون عمل ایدر واولکه حقی کورمیوب ضلالتی اختیار ایده وبالی کندی اوزره اولور (وما انا علیکم بحفیظ) بن اوزریکزه رقیب دکلن که اعمالکزی احصاء ایدم بلکه رسول ربم جل شانه‌نك رسالاتنی تبلیغ ایدیجی‌ین بوخسه اوزریکزه حفیظ الله تعالی درکه اعمالکزی حفظ ایدوب انك اوزره سزه مجازات ایدر (وکذلك نصرف الآیات) اشبو بیان مذکور کبی بز آیاتی تبیین وتصریف ایدرز (ولیقولوا درست) وتا اهل مکه دیمیەلرکه سن اول قرآنی یسار وجبیردن تعلم ایتدککه انلر رومدن سبی اولنمش ایکی عبد ایدی بعده انی بزه قراءت ایدوب الله تعالی قبلندندر دیو زعم ایدرسن ❁ ویاخود اشبو اخبارکه بزه تلاوت ایدرسن قدیمه‌در محو ومندرس اولوبدر (ولنبینه لقوم یعلمون) وتاکه بز اول آیاتی ویا اول قرآنی بیان ایده‌وز شول قوم ایچونکه حقی بیلورلر انلر الله تعالینك اولیاسیدرکه انلری سبیل رشاده هدایت ایتدی ❁ ویاخود بز آیاتی تصریف ایده‌رز تاکه انکله برقوم شقاوته وبرقوم سعادته ایریشه ❁ انی سن تعلم ایتدك دینلرشقی اولدیلر واکا حق متبین اولدی دینلر سعید اولدی (اتبع ما اوحی الیك من ربك) ربك جل شانه‌دن وحی اولنان شیئه اتباع وانکله تدین ایت (لااله الاهو) که اندن غیری اله یوقدر (واعرض عن المشرکین) ومشرکلردن اعراض ایت اقوال

سزابتدا خلق ایتدیکمز کبی عریان و اولاد واصحابدن خالی یالکزجه حساب وجزا ایچون طرفمزه کلورسکز
وبزم عطامز اولان مال وملکی کیروکزه براغورسکز وشریك طوتدیغکز وشفیع زعم ایتدیککز اصنامی سزکله
کورمز انلرله بیکز تقطع وجمعکز پراکنده اوله ﴿ ۳۰ ﴾ وسزك کندیکزه شفعا زعم ایتدیککز
اصنامکز وبعث وجزا اولماز
دیدیککز اعتقاد باطله کز
سزدن غائب وضایع اوله
(ان الله فالق الحب والنوی
یخرج الحی من المیت ویخرج
المیت من الحی ذلکم الله فانی
تؤفکون) تحقیق الله عظیم
الشان نبات بتورمك ایچون
تخمی وشجر چیقارمق
ایچون چکردکی شق
ایدیجیدر میتدن دیری
اخراج ایدر ❁ که تخم
وچکردك ویمورطه
ونطفه کبی میته‌لری نبات
وشجر وقوش وانسان
ایدوب دیریلدر ❁ ودیریدن
میت اخراج ایدیجیدر ❁ که
نباتدن تخم وقوشدن بیضه
وانساندن نطفه کبی ❁
امدی احیا واماته ایدن
الله تعالی ایکن سز اندن
نیجه صرف اولنورسکز
(فالق الاصباح وجعل اللیل
سکنا والشمس والقمر
حسبانا ذلك تقدیر العزیز
العلیم) الله تعالی عمود صبحی
ظلمت لیلدن شق ایدیجیدر
وکوندز زحمتده اولنه کیجه‌یی
سکون وراحت قلدی
شمس وقری آیلری وسنه‌لری بیلمکه حساب قیلدی بو حساب ایچون شمس وقرك تسویه ایله (انلری)
دورلری حکمنده غالب وعبادك تدبیرنده عالم اولان الله تعالینك تقدیریدر (وهو الذی جعل لکم النجوم لتهتدوا
بها فی ظلمات البر والبحر قد فصلنا الایات لقوم یعلمون) اول الله تعالی یلدزلری سزکچون خلق ایتدیکه کیجه‌لرك ظلماتنده

وارلرینه التفات ایتمکل (ولو شاء الله ما اشرکوا) اکر الله تعالی انلرك مؤمن اولمسن دیلسه‌ ایدی انلر
مشرك اولمزلردی (وما جعلناك علیهم حفیظا) یا محمد بز سنی انلرك اوزره رقیب ایتمدك (وما انت
علیهم بوکیل) ودخی سن انلرك اوزره وکیل دخی دکلسن که امورلرینه قائم اوله‌سن (ولا تسبوا
الذین یدعون من دون الله فیسبوا الله عدوا بغیر علم) مشرکلرك الله تعالینك غیری عبادت ایتدکلری
آلهه‌لرینه انلرده کی قبایحی ذکر ایتمکزکه انلر کفر وجهالتله الله تعالی‌یی ظلما ذکرندن کراهت
اولنور شیئله ذکر ایتمیه‌لر ❁ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك آلهه‌لرینه
طعن ایدردی دیدیلرکه بزم آلهه‌مز سبندن منتهی اولمزسك بزدخی سنك آلهکی هجو ایدرز
❁ اویله اولسه اشبو آیت ایله اندن نهی اولندی بوندنصکره پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابنه
ربکز جل شانه‌یی سب ایتمکز دیدی ❁ نعم دیوب من بعد اصنامی سب ایتمز اولدیلر ظاهر آیت اکرچه
سب اصنامدن نهی اولوبدر لکن حقیقتده الله تعالی‌یی سبدن نهیدر زیرا که انلری سب انك
سبنه سبب اولور اشبو دلیلدرکه قچان بر طاعت بر معصیت مرجحه‌یه مؤدی اوله ❁ اول طاعتی
ترك واجب اولور زیرا شره مؤدی اولان شیء دخی شردر (کذلك زینا لکل امة عملهم) مشرکینه
اصنام عبادتن تزیین ایتدیکمز کبی هر امته خیر وشردن وطاعة وعصیاندن عملارین تزیین ایدرز
(ثم الی ربهم مرجعهم فینبئهم بما کانوا یعملون) بعده رجوعلری رب تعالی‌یه اولور اول انلره
عملارینی بیلدیرر وعدل وفضلندن دیلدیکی وجه اوزره جزا قیلور (واقسموا بالله جهد ایمانهم
لئن جاءتهم آیة لیؤمنن بها) مشرکون ایماندن قادر اولدقلرینك اشد واوکدیله الله تعالی‌یه یمین
ایتدیلرکه اکر محمد صلی الله تعالی علیه وسلم انلره مقترحاتلرندن بر آیت کتوررسه اکا ایمان کتوردلر
❁ روایت اولندیکه قریش دیدیلرکه یا محمد سن خبرویررسنکه موسانك عصاسی وارایدیکه
انکله طاشی اوریجق اندن اون ایکی پیکار آقدی وعیسی علیه السلام ایسه موتایی دیرکوروردی ❁
ایمدی سن دخی بزه انلر کبی آیتلردن بر آیت کتورکه سنی تصدیق ایده‌وز ❁ پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم دیدیکه نه شیء دیلرسزکه سزه انی کتورم ❁ دیدیلرکه استرزکه بزه صفایی آلتون
ایده‌سن ویاخود موتامزك بعضنی دیرکوره‌سن تاکه اندن سنك بزه خبر ویردیکك حقمیدر
ویا باطلمیدر سؤال ایده‌وز ویاخود بزه ملائکه‌یی کوستره‌سنکه سنکچون شهادت ایده‌لر ❁
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه اکر بو استدکاریکزك بعضنی سزه کتورسم بنی تصدیق
ایدرمیسز ❁ دیدیلرکه نعم والله اکر کتوررسك جمیعمز سکا متابعت ایدرز دك مسلمون دخی
انلرك ایمانه حرص ورغبتلرندن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلر ایچون دیلدکلری آیتی
کتورمسنی دیلدیلر ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دخی طور دیکه صفانك آلتون اولمسیچون
دعا ایده فی الحال جبرائیل علیه السلام کلوب دیدیکه یا رسول الله نه دیلرسك الله تعالی آنی روا
ایدر لکن من بعد سنی تصدیق ایتمزلرسه اول انلره حیات دنیالرنده عذاب ایرکورر ❁ ویا دیلرسك

قره ودکزده نجوم ایله طوغری یولی بوله سز تحقیق بو احسانلری بیلن قوم ایچون آیات وعلامتلرمزی تفصیل
ایلدك (وهو الذی انشاکم من نفس واحدة فمستقر ومستودع قد فصلنا الایات لقوم یفقهون) اول الله تعالی سزی نفس
واحده‌دن یعنی آدم علیه السلامدن احداث ﴿ ۳۱ ﴾ وانشا ایلدی امدی سزی دنیاده برمقدار قرار وقبرده امانا طورمق
ویاخود رحمده برمقدار
قرار ودنیاده ودیعتا طورمق
واردر تحقیق نظر دقیقله
فهم ایدن قوم ایچون
آیتلرمزی تفصیل ایلدك
(وهو الذی انزل من السماء
ماء فاخرجنا به نبات کل شیء
فاخرجنا منه خضرا نخرج
منه حبا متراکبا ومن النخل
من طلعها قنوان دانیة
وجنات من اعناب والزیتون
والرمان مشتبها وغیر متشابه
انظروا الی ثمره اذا اثمر
وینعه ان فی ذالکم لایات
لقوم یؤمنون) اول الله
تعالیکه کوکدن یغمور صوینی
ایندردی هر نباتی اول
یغمور صویله چیقاردق
اول یغموردن یشللك
چیقاردق اندن بغدای
واریه وسائر ترکیب یعنی
بشاق اولمش دانه‌لر
چیقاریرز وخرما آغاجنك
طومرجقلرندن بر برینه
یقین صالقملر چیقاریرز
واول یغموردن اوزمدن
بوستانلر بتوردك وزیتون
وانار آغاجلری بتوردك اول
حالده که آغاجلری بعضیسی
یپراق جهتیله بعضیسنه مشابه ومیوه‌لرینك لذتلری بر برینه مغایرلردر بونلرك میوه‌لرینه نظر ایدك که هنوز خام
ایکن اکل ونفعه صلاحیتی اولمز کالنی بولوب پشدکده نیجه انتفاع اولنور بومذکورلرده مؤمن اولان کروه ایچون
الله تعالینك وحدانیت وقدرتنه دلالت ایدر آیتلر واردر (وجعلوا لله شرکاء الجن وخلقهم وخرقوا له بنین وبنات

انلری ترك ایت تاکه انلردن توبه ایده‌جکلر توبه ایده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دخی
دیلرینکه انلردن توبه ایده‌جکلر توبه ایده دیوب دعا ایتمدی ❁ اول سببدن بو آیت نازل اولدی
(قل انما الآیات عند الله وما یشعرکم انها اذا جاءت لا یؤمنون) دیکل که آیتلر الله تعالی عندنده‌در
دیلدیکنی اظهاره قادر اولور یوخسه بنم قدرت وارادتمده دکلدر نه بیلورسکز انلرك اقتراح
ایتدیکی آیت انلره کتورلسه انی تصدیق ایتمزلردی (ونقلب افئدتهم وابصارهم کما لم یؤمنوا به اول
مرة ونذرهم فی طغیانهم یعمهون) بز انلرك قلوبنی وابصارینی حقدن تقلیب ایدرز حتی که
قلبلری حقی قبول ایتمز وکوزلری حقی کورمز اولورلر ❁ اویله اولسه اقتراح ایتدکلری آیته
مؤمن اولمزلر اول مرده آیاتدن نازل اولانه مؤمن اولمدقلری کبی ❁ انلری ضلالتلرنده متحیرین
اولدقلری حالده ترك ایدرز (ولو اننا نزلنا الیهم الملائکة) اکر بز انلره اقتراحلری سببیله ملائکه
ایندیریدك حتی که انی آشکاره کورسه‌لردی (وکلمهم الموتی) وبعض موتی‌یی دیرکوریدك حتی که سنك
نبوتنه شهادت ایتسه‌لردی (وحشرنا علیهم کل شیء قبلا) وطلب ایتدکلرندن هر شیء انلره جمع ایدیدك
حتی که کورسه‌لردی (ما کانوا لیؤمنوا الا ان یشاء الله) هیچ برحالله ایمانه کلمیه‌لردی مکر که الله
تعالینك مشیئتی ایمانلرینه تعلق ایدیدی (ولکن اکثرهم یجهلون) لکن انلرك اکثری
بیلمزلرکه انلره آیتلرك کلیسن کتورسك ایمانه کلمزلردی (وکذلك جعلنا لکل نبی عدوا
شیاطین الانس والجن) سکا عدو قیلدیغمز کبی سندن اول کچن هر نبی‌یه انس وجن
مرده سنی عدو قیلدق ❁ اشبو دلیلدرکه کفره‌نك انبیایه عداوتی الله تعالینك فعل
وخلقیله اوله (یوحی بعضهم الی بعض زخرف القول غرورا) اول شیاطینك بعضی بعضنه
یعنی شیاطین انس شیاطین جنه ویا شیاطین جنك بعضی بعضنه ویا شیاطین انسك بعضی بعضنه
شول باطله مزین ومموه قولی القاء ایدر انکله اکا خداع ایدر اولدیغی حالده (ولو شاء ربك
ما فعلوه) اکر رب تعالی انلرك مؤمن اولملرین دیلسه انبیایه معادات ایتمزلردی ویا قول مزخرفی
بربرلرینه القاء ایتمزلردی لکن انلرین امتحان ایدرکه اول انلرك ثوابنه اجزل وعقابنه اشددر
(فذرهم وما یفترون) ایمدی یا محمد انلری وافترالرینی ترك ایت (ولتصغی الیه افئدة الذین
لا یؤمنون بالآخرة) وتاکه آخرتی تصدیق ایتمیانلرك قلوبی اکا میل ایده (ولیرضوه)
وتاکه نفسلری ایچون انی کاراضی اوله‌لر (ولیقترفوا ما هم مقترفون) واثامدن اکتساب ایده‌کلدکلرین
اکتساب ایده‌لر (افغیر الله ابتغی حکما) دیکل که بمله سزك بینکزی فصل ایدر الله تعالیدن غیری
حاکمی طلب ایدرین (وهو الذی انزل الیکم الکتاب مفصلا) که اول سزه قرآنی تفصیل اوزره
انزال ایتدیکه انده حق باطلدن مبین اولور (والذین آتیناهم الکتاب یعلمون انه منزل من ربك
بالحق) اهل کتابدن شونلرکه مؤمنلردر بیلورلرکه اول قرآن صدقی ملابس اولدیغی حالده
ربك جل شانه دن نازل اولوبدر (فلا تکونن من الممترین) ایمدی سن اهل کتابك اول قرآن

بغير علم سبحانه وتعالى عما يصفون) الله تعالى يه شيطانى شريك ايلديلر مع هذا شيطانى اول خلق ايلدى (مجوس خيرى
خالق الله تعالى در شرى خالق شيطاندر ديدكلرى كبى) والله تعالى يه اوغل وقزاسناديله كذب ايلديلر (يهودك عزير
ابن الله ونصارانك مسيح ابن الله وكفار عربك ملائكه ﴿ ٣٢ ﴾ بنات الله ديدكلرى كبى) الله تعالى
شريك وولد وصفلرندن
منزه وعاليدر (بديع السموات
والارض انى يكون له ولد
ولم تكن له صاحبة وخلق
كل شئ وهو بكل شئ عليم)
سموات وارضى ايجاد
ايدن اولدر انكيچون نيجه
ولدى اولور وانكيچون زوجه
دخى يوقدر عزير ومسيح
وملائكه يى وهر شيئى اول
خلق ايلدى وهر شيئى بيليجى
اولدر (ذلكم الله ربكم لا اله
الا هو خالق كل شئ فاعبدوه
وهو على كل شئ وكيل)
بو صفتلرله موصوف ربكز
اولان الله تعالى در اندن
غيرى اله يوقدر هر شيئك
خالقيدر اكا عبادت ايدك
اول الله تعالى هر شى اوزرينه
امور عبادته نكهبان
ووكيلدر (لا تدركه الابصار
وهو يدرك الابصار وهو
اللطيف الخبير) كوزلر انى
دنياده احاطه وادراك
ايدمز الله تعالى نك علمى
جمله ابصارى احاطه ايدر
لطيفدر ابصار ادراك ايتمز
خبيردر ابصارى ادراك
ايدر (قد جاءكم بصائر من
ربكم فمن ابصر فلنفسه ومن عمى فعليها وما انا عليكم بحفيظ) سزه ربكزدن حقى باطلدن تميز ايچون ظاهر حجتلر كلدى (اول)
كيمكه حقى كوروب اكا ايمان كتوره اول كندو نفسى ايچوندر كيمكه حقى كورميوب باطلى اختيار ايده وبالى ينه كندى
ايچوندر بن سزك اوزريكزه نكهبان دكلم (انجق بن تبليغه مأمورم) (وكذلك نصرف الايات وليقولوا درست ولنبينه

نزولى من عند الله ايدوكنى بيلملرنده شك ايدنلردن اولمغل (وتمت كلمة ربك صدقا وعدلا)
ربك جل شانه نك كلماتى اخبار ومواعيدنده صدق واقضيه واحكامنده عدل اولديغى حالده
غايته ايردى (لا مبدل لكلماته) وانك كلماتى اندن اصدق واعدل شيئله تبديل ايدر احد يوقدر
(وهو السميع العليم) اول الله تعالى انلرك د يدكلرين ايشيدر واضمار ايتدكلرين بيلور (وان
تطع اكثر من فى الارض يضلوك عن سبيل الله) اكرسن اكثر ناسه يعنى كفاره وياجهاله وياهل
هوايه ويا ارض مكه ده اولان قومك اكثرينه اتباع ايدرسك سنى الله تعالى يه ايركورر طريقدن
ايرغوررلر (ان يتبعون الا الظن) انلرك اتباعى دكل الا ظنلرينه دركه اوآباءلرينك حق اوزره
اولملرينى اعتقاد لريدر وياخود جهالات وآراء فاسده لريدر (وان هم الا يخرصون) انلر
دكل الا الله تعالى يه نسبت ايتدكلرنده كذب ايدرلر اتخاذ ولد كبى واوثانه عبادتلرين الله تعالى يه
وصلت عد ايتملرى كبى وتحليل ميته وتحريم بحائر كبى وكنديلرك بر شيئى اوزره اولملرك
تقديرلرى كبى (ان ربك هو اعلم من يضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين) ربك جل
شانه انك سبيلندن ضال اولانه اعلمدر وهدايت اوزره اولانلره دخى اعلمدر (فكلوا مما ذكر
اسم الله عليه) اعدى اكل ايدك هر شيدنكه انك ذبحى اوزره اسم الله ذكر اولنه (ان كنتم بآياته
مؤمنين) اكر انك آيتلرينه مؤمنلر ايسه كز زيرا اكا ايمانك مقتضاسى الله تعالينك حلال ايتدكلرين
استباحه وحرام ايتدكلرندن اجتنابدر (ومالكم ان لا تأكلوا مما ذكر اسم الله عليه) سزه
نولديكه ذبحى اوزره اسم الله ذكر اولنان شيئك اكلندن تحرج ايدرسز (وقد فصل لكم ما حرم عليكم)
حالبوكه ربكز جل شانه ❁ حرمت عليكم الميتة ❁ آيتنده سزه اكلى حرام اولان اشيايى حرام اولميادن
فصل ايلدى (الا ما اضطررتم اليه) مكر سزه حرام قيلنانلردن اول شيئكه انك اكلنه مضطر اوله
سز اول دخى كذلك سزه حلال قيلندى (وان كثيرا ليضلون باهوائهم بغير علم) كفارن
كثيرى شرايعدن برشريعتسز هوالريله حلالى حرام وحرامى حلال ايتمك وجهى اوزره
طريق حقدن چيقارلر (ان ربك هو اعلم بالمعتدين) حقدن باطله وحلالدن حرامه تجاوز
ايدنلرى ربك جل شانه اعلمدر (وذروا ظاهر الاثم وباطنه) ذنبك اعلان وكرك اسرار اولنان
ودخى جوارحله وكرك قلبله اولان ودخى حوانيتده زنايى وكرك اتخاذ اخدانى ترك ايدك
(ان الذين يكسبون الاثم سيجزون بما كانوا يقترفون) شونلركه ذنبى كسب ايدرلر آخرتده
اول كسب ايتدكلرى شيئله جزاء اولنورلر (ولا تأكلوا مما لم يذكر اسم الله عليه) ذبحى اوزره
اسم الله ذكر اولنميان شيئدن اكل ايتميكز ❁ ابن عباس ايدر اشبو آيت ميته وانك معناسنده منخنقه
وامثالنك تحريمنده در ❁ عطاء ايدر كه اول اصنام اسمنه ذبح اولنان ذبايحك تحريمنده در ❁ علماء
اختلاف ايتديلر مسلمك ذبيحه سى حكمنده كه ذبحى اوزره اسم الله ذكر اولنميه ❁ بر قوم انك تحريمنه
ذاهب اولديلر كركسه انك اوزره تسميه يى عمدله ويانسيانله ترك ايتسونكه اول ابن سيرين وشعبى
قوليدر وبو آيتك ظاهريله احتجاج ايتديلر ❁ وبر قوم ايسه انك تحليلنه ذاهب اولديلركه

القوم يعلمون) اول كچنلر كبى بز آيتلرى تبيين وتصريف ايدرز تاكه اهل مكه سن قرآنى غيريدن تعليم ايتدك ديمه لر واول
آيتلرى كلام بارى اولديغنى بيلن قوم ايچون بيان وتصريف ايدرز) كفار قريش ديرلر ديكه حبر ويسار نامنده ايكى
روم اسيرى واريدى قرآنى انلردن ﴿ ٣٣ ﴾ تعليم ايدوب بزه اللهدن وحيدر دير (اتبع ما اوحى اليك من ربك
لا اله الا هو واعرض عن
المشركين) ربك طرفندن
سكا وحى اولنان شيئه تابع
اول كه اندن غيرى اله يوقدر
ومشركلردن اعراض ايله
كلاملرينه التفات ايتمه
(ولو شاء الله ما اشركوا وما
جعلناك عليهم حفيظا وما
انت عليهم بوكيل) اكر
الله تعالى انلرك موحد اولملرنى
ديلسه انلر مشرك اولمزلردى
سنى انلرك اوزرينه
رقيب ايتمدك وسن انلر
اوزره وكيل دخى دكلسن
(ولا تسبوا الذين يدعون
من دون الله فيسبوا الله
عدوا بغير علم كذلك زينا
لكل امة عملهم ثم الى
ربهم مرجعهم فينبئهم بما
كانوا يعملون) مشركلرك
الله تعالادن غيرى طابدقلرى
بتلرينه سب ايتميك كه انلر
ظلم وفرط جهالتلرندن ناشى
حق تعالايه ناسزا سويلميه لر
مشركينه اصنام عبادتنى
تزيين ايتديكمز كبى هر
امته خير وشر عمللرينى
تزيين ايدرز صكره انلرك
رجوعلرى ربلرى طرفه در
وقت مكافاتده انلره نه ايشلدكلرينى (تبيان) (ثانى) (٥) خبر ويرر (واقسموا بالله جهد ايمانهم لئن جاءتهم آية ليؤمنن
بها قل انما الايات عند الله وما يشعركم انها اذا جاءت لا يؤمنون) مشركلر اشد واكيد اوله رق الله تعالايه يمين ايتديلركه
اكر محمد بزه ايستديكمز بر آيت كتوررسه اكا ايمان ايدرز ديديلرسن ديكه آيتلر انجق الله تعالى عندنده وقدرتنده دراى

اول ابن عباسدن مرويدر مالك وشافعى واحمد قوليدر ❁ وبر قوم ديديلركه اكر تسميه يى ترك
ايدرلرسه اكر تركى عمدله ايسه حلال اولمز نسيانله ايسه حلال اولور كه اول ثورى وائمهٔ
حنفيه قوليدر (وانه لفسق) ذبحى اوزره اسم الله ذكر اولنميانك اكلى فسق ومعصيتدر
(وان الشياطين ليوحون الى اوليائهم ليجادلوكم) شياطين كفاردن اوليالرينه ايحاء ايدرلركه
سزكله جدال ايده لر ديه لر كه كندى اولدرديككزى يرسز الله تعالينك اولدرديكنى يمزسز
(وان اطعتموهم انكم لمشركون) اكر حرامى استحلالده انلره اطاعت ايدرسكز سز دخى
انلرك كبى مشركلرسز ❁ زجاج ايدر اشبو دليلدر كه بركسه الله تعالينك حرام ايتديكن حلال
ايده ويا حلال ايتديكن حرام ايده اول مشركدر (أومن كان ميتا فأحييناه وجعلنا له نورا يمشى
به فى الناس) شول كمسه كه كفرله ميت مثابه سنده ايكن بز انى ايمانله احياء ايده وز وانكيچون نور
معرفت ويروب انكله ناس ييننده بصيرت اوزره يوريه حقى باطلدن وحلالى حرامدن تميز
ايده (كمن مثله فى الظلمات ليس بخارج منها) شول كمسه كبى ميدركه شرك وعصيان وخذلان
ظلماتنده اولوب اندن چيقمغه مجالى اولميه ❁ اشبو آيتك سبب نزولنده ابن عباس ديديكه بر
وقتده ابو جهل پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك اوزرينه بر فرثى رمى ايتدى ❁ حمزة بن
عبد المطلب اول وقتده هنوز اسلامه كلمامشدى انى ايشيديجك بر قوسله ابو جهلك اوزرينه
يوريدى ابو جهل ديديكه محمددن بزه نه حالتلر ايرر الهه مزى سوكر وآبامزك دينى يرر وبزه
سفه ايلر ❁ حمزه ايتدى سفاهتده سزدن زياده اولور ميكه الله تعالى يى قويوب حجاره يى معبود
ايدينه سز اندن شهادتين كلمه سن ديوب اسلامه كلدى ❁ ضحاك ايدر كه عمر بن الخطاب ايله
ابو جهل شاننده نازل اولوبدر (كذلك زين للكافرين ما كانوا يعملون) مؤمنه ايمانى زين
اولديغى كبى كافرينه دخى كفر وعصيانلرى تزيين اولندى (وكذلك جعلنا فى كل قرية اكابر
مجرميها ليمكروا فيها) مكه ده مجرملرى اكابر قيلديغمز كبى هر قريه ده مجرملرى اكابر قيلدق
تاكه انده تكذيبله وايماندن صدله ناسه مكر ايده لر (وما يمكرون الا بانفسهم وما يشعرون)
والحال مكرى انلر كنديلره ايدرلر ومع ذلك اكا شعورلرى اولمز (واذا جاءتهم آية قالوا لن نؤمن
حتى نؤتى مثل ما اوتى رسل الله) قچان انلره آيت كلسه ديرلركه ايمانه كلمزز مكر كه الله تعالينك رسوللرينه
ويريلان آيات مثللى بزه دخى ويريله ❁ روايت اولنديكه وليد بن المغيره ديديكه اكر نبوت حق
ايسه بز نبوته محمددن اولايز زيرا كه سنده اندن اكبر ومالده اكثرز اوايله اولسه بو آيت نازل اولدى
❁ مقاتل ايدركه سبب نزولى ابو جهلدر ديديكه بز بنى عبد منافه شرفده مزاحمه ايدوب فرسى
رهان منزلتنده اولنجق انلر بزم آرامزده نبى واردر كه اكا وحى كلور ديديلر ابعدى والله بز اكا
نه ايمان كتوررز ونه اتباع ايدرز مكر كه محمده ويريلن شئ مثللى بزه دخى ويريله ❁ الله تعالى
انلرك نبوته صلاحيتن انكار ايدوب ديديكه (الله اعلم حيث يجعل رسالته) الله تعالى رسالتن وضع

مؤمنلرنه بیلورسزکه انلرك ایستدکلری معجزه کلسه دخی انی تصدیق ایتمزلر ❁ مرویدرکه اکابر قریش حضرت فخرکائنات
علیه السلامه دیدیلرکه یامحمد سن بزه موسانك عصاسنی وعیسانك موتا احیاسنی خبر ویررسك سندخی بزه بو مثللو
بر آیت کوسترکه سکا ایمان ایدهلم صفا طاغنی التون ایله یاخود ٣٤ بعضی موتامزی احیا ایله یاخود
بزه ملکلری کوستر پیغمبر
علیه السلام بونلرك بعضنی
ایدرسم بنی تصدیق
ایدر میدکز بیوردی
ایدرز دیویمین ایتدیلر
مسلمانلر دخی انلرك ایما
نلرینه حرص ورغبتلرندن
ناشی اولبابده دعاسنی
نیاز ایتدیلر اول انده
جبرائیل علیه السلام کلوب
یارسول الله نه ایسترسك
الله تعالی انی ویرر لکن من
بعد تصدیق ایتمزلرسه
سائر انبیاده جاری اولان
سنت کبی انلری دنیاده
استیصال ایدرا کر استرسك
ترك ایله تابعضیسی توبه
ایدهلر دیدی حضرت
پیغمبر علیه السلام ترك
شقنی اختیار ایلدی اول
سببدن بو آیت کریمه نازل
اولدی (ونقلب افئدتهم
وابصارهم کما لم یؤمنوا به
اول مرة ونذرهم فی طغیانهم
یعمهون) بز انلرك قلبلرینی
تصدیقدن وکوزلرینی
حقی کورمکدن چویررزکه
انلر مقدم شق قمر وسائرنی
کوروب ایمان ایتمدکلری کبی
ینه تصدیق ایتمزلر وانلری ضلالتده متحیر اولدقلری حالده ترك ایدهرز (ولو اننا نزلنا الیهم الملئکة (وهوا)
وکلمهم الموتی وحشرنا علیهم کل شیٔ قبلا ماکانوا لیؤمنوا الا ان یشاء الله ولکن اکثرهم یجهلون) اکربز انلره ملائکه
کوندرسك وموتا دیریلوب شهادت کلمهسنی دیسهلر وطلب ایتدکلری هرشیئی انلره جمع ایتسك انلر ایمانه کلمزلردی مکر الله

ایتمکه صالح کمسهیی اعلمدر (سیصیب الذین اجرموا صغار عندالله وعذاب شدید بما کانوا
یمکرون) جرم ایدنلره دنیاده الله تعالی عندندن ذل وهوان وآخرتده عذاب شدیدواردر
شول مکرلری سببیله که انی دنیاده ایشلرلردی (فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام)
برکسه که الله تعالی اکا طریق حقی تعریف وایمانی اراده ایده قلبنی اسلام ایچون فتح وتنویر ایدر ❁
اشبو آیت نازل اولیجق پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه شرح صدردن سؤال اولندقده
دیدیکه اول برنوردر کیم الله تعالی انی مؤمنك قلبنه قذف ایدوب انکله قلب منشرح ومنفتح
اولور علامتی اولدرکه دارخلوده انابت ودار غروردن تجافی ایدر وموتك نزولندن اوّل
اکا مستعد اولور (ومن یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا) واولکه الله تعالی انك ضلالتن
اراده ایده صدرینی زیاده ضیق وشك ایله مشوب ایدر اسلامی قبول ایچون اکا نور نفوذ ایتمز
اولور (کأنما یصعد فی السماء) انی طلب ایدنه سمایه صعودك امتناعی کبی اول دخی اکا ممتنع
اولور ❁ ابن عباس ایدر قچان اول ذکر اللهی ایشیده قلبی اندن اشمئزاز ایدر وعبادت اصنامی
ایشتدیکنده اکا ارتیاح ایدر اولور (کذلك یجعل الله الرجس علی الذین لایؤمنون) الله تعالی انك
صدرینی ضیق ایتدیکی کبی ایمانه کلمینلر اوزره عذاب ویا خذلانی قیلور (وهذا صراط ربك
مستقیما) اشبو بیان ویااسلام ربك جل شانه نك رضاء اللهیه قائم صراطیدر (قد فصلنا الآیات
لقوم یذکرون) بز آیتلریمزی تفصیل ایتدك شول قوم ایچونکه تذکر ایدوب بیلورلرکه خیر
وشردن هرحادث الله تعالینك قضا وخلقیلهدر واحوال عبادی عالمدر وانلره اولان فعلنده
حکیم وعادلدر (لهم دار السلام عندربهم) انلر ایچون رب تعالی عندنده دار الله واردر ویابر
دارکه انده مکارهدن سلامت اولور ویابر دارکه اهلنك انده تحیتی سلامدر ویا انده رب رحیمدن
مؤمنلره سلام کلور (وهو ولیهم) اول الله تعالی انلرك ولی وناصریدر (بما کانوا یعملون)
شول شیٔ سببیله که انی دنیاده ایشلرلردی (ویوم یحشرهم جمیعا) یوم قیامتده رب تعالی
انس وجن وغیری جمع ایدوب جنه دیرکه (یامعشر الجن قد استکثرتم من الانس) یامعشر
شیاطین انسدن خلق کثیری اضلال ایتدیکز حتی که انلری سزکله حشر اولور کندیکزه
اتباع قلدیکز (وقال اولیاؤهم من الانس) انسدن اول شیاطینك اولیاسی که انلره اطاعت
ایتمشلر ووسوسهلرین ایشتمشلردی دیهلرکه (ربنا استمتع بعضنا ببعض) یارب بری برلریمزله
انتفاع ایلندك ❁ اما انسك جنله انتفاعی شول وجهلهدرکه قچان بررجل مسافر اولوب برارض
قفره نزول ایتدیکنده نفسی اوزره جندن ضرر خوفن ایدیجك اشبو وادیده کی جنك سفهاسندن
سیدلرینه استعاذه ایتدم دیه وانلرك جوارنده کیجهلیه ❁ واما جنك انسله انتفاعی شول وجهله
دیرکه انس انلره استعاذه ایدیجك انلرك قوملری بیننده شرفلری ونفسلرنده کبرلری زیاده
اولور ❁ دینلدیکه انسك جنله انتفاعی جنك انلره القا ایتدیکی اراجیف وسحر وکهانتله

تعالی انلرك ایمانه کلمرینی دیله لکن اول کفارك اکثری جاهللردر (وکذلك جعلنا لکل نبی عدوا شیاطین الانس
والجن یوحی بعضهم الی بعض زخرف القول غرورا ولوشاء ربك مافعلوه فذرهم ومایفترون) یامحمد سکا اولدیغی
کبی هرنبی ایچون انس وجنك متمردلرینی ٣٥ دشمن قیلدق اول شیطانلرك بعضیسی بعضیسنه الدانمق ایچون
تزویر کلامی القا ایدر اکر
ربك دیلییدی انلر پیغمبرلره
اول عداوتی ایدهمزلردی
امدی سن انلری ومز
خرف قول وکذبلرینی حالی
اوزره ترك ایله (ولتصغی
الیه افئدة الذین لایؤمنون
بالاخرة ولیرضوه ولیقترفوا
ماهم مقترفون) تاکه آخرته
ایمان ایتمیانلرك قلبلری اکا
میل ایده وتاکه اندن
خوشنود اولهلر
وکناهلرندن کسب ایده
بیلدکلرینی کسب ایدهلر
(افغیر الله ابتغی حکما
وهو الذی انزل الیکم
الکتاب مفصلا والذین
آتیناهم الکتاب یعلمون انه
منزل من ربك بالحق فلا
تکونن من الممترین) یامحمد
دیکه سزکله بینمزی فصل
ایدر الله تعالادن غیری
حاکمی طلب ایدهرمکه
اول سزه حق وباطلی بیان
ایدر مفصل قرآن انزال
ایلدی انلرهکه بز کتاب
ویردك ❁ یعنی یهود
ونصاری ❁ انلر بیلورلرکه
اول قران ربك طرفندن
انزال اولنمشدر انلرك انی بیلدکلرنده سن شك ایدنلردن اولمه(وتمت کلمة ربك صدقا وعدلا لامبدل لکلماته وهو
السمیع العلیم) ربکك توحید ونبوت بیاننده اولان کلامی اخبار ومواعیدده صدق وقضا واحکامده عدل اولهرق
نهایت بولدی انك کلامنی تبدیل ایدر یوقدر اول الله عظیم الشان انلرك دیدکلرینی ایشدیجی وکتم ایتدکلرینی بیلجیدر

وهوالرینه موافق اموری تزیینله وانك طریقنی تسهیل ایلهدر ❁ وجنك انسله انتفاعی انسك
انلره اطاعتیدر شول شیئده که ضلالات ومعاصیدن انلر ایچون تزیین ایدرلر (وبلغنا اجلنا الذی
اجلت لنا) ودخی دیهلرکه بزم ایچون تأجیل ایتدیکك یوم قیامته وبعث اجلنه ایرشدك یعنی
اتباع هوا واطاعت شیطان وتکذیب بعث ایتدکلرینه اعتراف وحاللرینه تحسر ایدهلر (قال النار مثواکم
خالدین فیها) الله تعالی دیهکه نار مقامکز اولدیغی حالده انده خالدلرسز (الا ماشاء الله) الا
شول وقتلردهکه الله تعالی سزك ناردن زمهریره نقلکز دیلیه دینلدیکه الاشول دکلو مدتکه
بعثلری ایله جهنمه دخوللری مابینندهدر اول مدتده جهنمده خالد دکللردر ❁ ابن عباس ایدر
الاشول قومکه علم اللهده انلرك اسلامه کلوب محمد علیه السلامی تصدیق ایتملری سبق ایتمش اوله
انلر ناردن چیقارلر (ان ربك حکیم علیم) رب تعالی افعالنده حکیمدر انس وجنك اعمال واحوالنه
علیمدر (وکذلك نولی بعض الظالمین بعضا) جنك عصاتی بری برلریله استمتاع ایتدکلرنده
مخذول ایتدیکمز کبی بری برلرینه تسلیط ایدرز حتی ظالمه جزایی ظالمله ایلرز نتکیم خبرده
کلدیکه ❁ من اعان ظالما سلطه الله علیه ❁ برکسنه که برظالمه اعانت ایده الله تعالی انك اوزره بر
ظالمی تسلیط ایدر ویاخود ظالملری بری برلرینه اولیاء قیلورز ویاخود بز آنلری بری برلرینك
آردنجه ناره ادخال ایدرز ویاخود انس وجن ظلمهلرین بری برلرینه توکیل ایدرز ❁ ابن عباس
ایدر الله تعالی قچان برقومه خیر اراده ایده انلرك امورینه خیارلرین تولیه ایدر وقچان برقومه
شر اراده ایده انلرك امورینه شرارلرین تولیه ایدر (بما کانوا یکسبون) کفر ومعاصیدن
کسب ایتدکلری شیٔ سببیله (یامعشر الجن والانس الم یأتکم رسل منکم) یا جن وانس
معاشری سزه سزدن رسوللر کلمدیمی ❁ علماء اختلاف ایتدیلرکه جندن دخی
رسول کلمشمیدر ضحاك بو آیتك ظاهریله استدلال ایدوب انسدن رسوللر کلدیکی
کبی جندن دخی رسوللر کلوبدر دیدی ❁ کلبی ایدرکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك
بعثتندن اول کلان رسوللر جن وانسك جمیعنه کلوردی ❁ مجاهد ایدرکه رسل انسدن ونذر
جندندر ❁ ولوا الی قومهم منذرین ❁ دلالتیله ❁ ایمدی نذر شول قومدرکه رسلدن اشتدکلرین
جندن قوملرینه ایرکوررلردی (یقصون علیکم آیاتی) انزال ایتدیکم آیتلریمی سزه قراءت
ایدرلر (وینذرونکم لقاء یومکم هذا) وسزی یوم قیامته لقاکزله انذار ایدر (قالوا شهدنا
علی انفسنا)انس وجن جوابده دیهلرکه یاربنا جرم وعصیانله نفسلریمز اوزره شهادت ایتدك
(وغرتهم الحیاة الدنیا) وانلری حیات دنیا الدایوب حتی که آخرته اینانمدیلر (وشهدوا
علی انفسهم انهم کانوا کافرین)ونفسلری اوزره کافر ایدکلرینه شهادت ایدهلر ❁ اشبو انلرك سوء
نظر وخطاء رأیلرینی ذمدرکه حیات دنیویه ایله الدانوب آخرتدن بالکلیه اعراض ایتدیلر
حتی که عاقبت امرده نفسلری اوزره کفرله وعذاب مخلده استسلامله شهادته مضطر اولدیلر

(وان تطع اكثر من فى الارض يضلوك عن سبيل الله ان يتبعون الا الظن وان هم الا يخرصون) اكرسن ارض مكه ده یاخود یریوزنده اولان كفار وجاهللره مطيع اولورسن انلرسنى سبيل اللهدن اضلال ايدرلر انلر انجق باباليرنك كنديكى يول حقدر ظنيله اكا تابع اولورلر وانلر انجق الله تعالى‌يه (ولد ٣٦ اسنادى وشركا وحرامى حلال اتخاذلرى كبى) كذب وافترا ايتمكده درلر (ان ربك هو اعلم من يضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين) ربك جل شانه انك سبيلندن ضال اولنه وهدايت اوزره اولنلره اعلمدر (فكلوا مما ذكر اسم الله عليه ان كنتم باياته مؤمنين) اسم اللهله ذبح اولنى اكل ايدك اكر انك آيتلرينه وحلال وحرامى كلامنه مؤمنلر سكز (ومالكم الاتأكلوا مماذكرا سم الله عليه وقد فصل لكم ماحرم عليكم الامااضطررتم اليه وان كثيرا ليضلون باهوائهم بغير علم ان ربك هو اعلم بالمعتدين) سزه نوليدكه اسم الله ذكريله ذبح اولنى اكل ايتميه سز حال بوكه اكلى حرام اولان شيئى سزه (حرمت عليكم الميتة آيتنده) بيان وتفصيل ايتمشيدى مكر كه اول حرام قيلنان شيلرك اكلنده مضطر اوله سكز كفاردن جوق كيمسه علم ودليلسز هوالرينه اويوب حلالى حرام وحرامى حلال ايدوب طريق حقدن چيقارلر تحقيق ربك حددن تجاوز (هلاك) ايدنلرى بيلور (وذروا ظاهر الاثم وباطنه ان الذين يكسبون الاثم سيجزون بما كانوا يقترفون) سرا وعلنا عضوا وقلبا اولان كناهلرى ترك ايدك انلركه كناهى كسب ايدرلر يقينده اول كسب ايتدكلرى شيئله جزا اولنورلر (ولا تأكلوا مما

(ذلك ان لم يكن ربك مهلك القرى بظلم واهلها غافلون) اشبو سكا ذكر اولنان رسلك امرى وانلرى مكذبلرك عذابى انكچوندركه رب تعالى قرى اهالى مشركلرك اشراكى سببيله اهلاك ايدر اولمدى حالبوكه قرى اهلى غافلين اولوب انلرى انذار ايچون رسوللر بعث اولنميه ❁ وياخود الله تعالى انلرى ذنوبلرى سببيله هلاك ايدر اولمدى حالبوكه انلره اندن اول رسوللر كلمش اولميه ❁ وياخود انلرى رسل ايله تنبيه وتذكيرسز هلاك ايدر اولمدى اول تقديرجه انلره ظلم ايتمش اولوردى زيرا كمسنة الله انك اوزره جاريدركه هيچ كمسنه‌يى ذنب وجوددن اول مؤاخذه ايتميه ❁ وكمسنك مذنب اولمسى شول حالتدن صكره دركه امر اولنديغله ائتمار ايتميوب ونهى اولنديغندن اجتناب ايتميه بوايسه رسولك انذارندن صكره اولور (ولكل درجات مما عملوا) مكلفيندن هر كسنه‌لر ايچون اعماللرندن ويا اعماللرى جزا سندن ثواب وعقابده مرتبه‌لرى واردر كينك عذابى اشد وكينك ثوابى اجزلدر (وماربك بغافل عما يعملون) ربك جل شانه انلرك اعماللرندن غافل دكلدر اكا هيچ عمللرى ويا ثواب وعقابدن مستحق اولدقلرى خفى اولمز (وربك الغنى) وربك جل شانه عباد وعبادتدن غنيدر (ذوالرحمة) اولياسنه واهل طاعته رحمت صاحبيدر انلرى تكميل ايچون تكليف ايله ترحم ومعاصيلرينه امهال ايدر (ان يشأ يذهبكم ويستخلف من بعدكم مايشاء) ياعصاة اكر الله تعالى ديلسه سزى كيده‌رر وسزدن صكره خلقدن ديلديكنى يريكزه كتورور (كما انشأكم من ذرية قوم آخرين) نتكم سزى قوم آخرينك ذريتندن قرنابعد قرن انشاء ايلدى ❁ ايمدى سزى ترحمندن ابقا ايلدى يوخسه سزه احتياجندن دكل (انما توعدون لآت) سزه مجئ ساعت واهواليله وعدواولنديغكز كليسرو اوليسردر (وماانتم بمعجزين) انكله سزى مطالبه ايدنى اعجاز ايدركلر سزقنده اولسه كز ادراك اولنورسز (قل ياقوم اعملوا على مكانتكم) ديكل كه ياقوم غايت تمكن واستطاعتكز اولديغى مرتبه‌ده ويااولديغكز ناحيه وجهتده عمل ايدك يعنى كفركز اوزره ثابت اولورسه كز كنديكز بيلورسز (انى عامل) بندخى ربم جل شانه‌نك بكا امر ايتديكى صبرايله واسلام اوزره ثباتله عمل ايدرن (فسوف تعلمون من تكون له عاقبة الدار) بيليسرسز كه عاقبت حسنى كيمك ايچون اولور (انه لايفلح الظالمون) الله تعالى شول كفر وتكذيبله نفسلرينه ظلم ايدنلرى مطلوبلرينه ايركورمز (وجعلوا لله مماذرأ من الحرث والانعام نصيبا) الله تعالينك خلق ايتديكى حرث وانعامدن مشركلر الله تعالى ايچون نصيب واوثانلرى ايچون دخى نصيب قيلديلر ❁ الله تعالى ايچون اولان نصيبى ضيفان ومساكينه صرف ايدرلردى ❁ واوثان ايچون اولان نصيبى اوثان وخدمه‌سنه صرف ايدرلردى قچان لله اولان نصيبدن اوثان نصيبنه دوشسه الله تعالى بوندن غنيدر ديوب اوثانه ترك ايدرلردى ❁ وقچان اوثان ايچون اولان نصيبدن لله اولان نصيبه دوشسه اوثان محتاجه‌در ديوب انى ينه اوثانه رد ايدرلردى و اكر لله اولان نصيبدن برشئ

لم يذكر اسم الله عليه وانه لفسق وان الشياطين ليوحون الى اوليائهم ليجادلوكم وان اطعتموهم انكم لمشركون) ذبحده اسم الله ذكر اولنميان شيدن اكل ايتميك زيرا انك اكلى فسقدر شيطانلر (كندو مقتولكزى اكل ايدرسكزده اللهك مقتولنى ييمزسكز ديو) ٣٧ سزكله مجادله ايچون دوستلرينه وسوسه القا ايدرلر اى مؤمنلر اكرسز انلره اطاعت ايدرسكز سزدخى مشركلردن اولورسكز (اومن كان ميتا فاحييناه وجعلناله نورا يمشى به فى الناس كمن مثله فى الظلمات ليس بخارج منها كذلك زين للكافرين ماكانوا يعملون) ايا شول كيمسه كه كفرله ميت متابه‌سنده ايكن انى بز احيا وانكچون نور معرفت اعطا ايلدك كه ناس بيننده حقى باطلدن فرق ايده‌رك يوريه اول كيمسه كيميدركه شرك ظلماتنده اولوب اندن خروجه امكان اوليه ايشته مؤمنه ايمانى نور وزينت اولديغى كبى كافرلره عبادت اصنام عمللرى تزيين اولندى ❁ بو آيتك سبب نزولنده دينلديكه ابوجهل عليه اللعنه حضرت عليه السلامه بى ادبانه حركت ايتمكله اولوقتده حمزة بن عبدالمطلب هنوز اسلامه كلمامشيدى ابو جهلك بو حركت نابر جاسنى ايشتدكده النده اولان قوسله ابوجهلك اوزرينه هجوم ايلدى ابو جهل محمد بزه نلر ايدر آلهه‌مزه سوكر وبابالرمزك دينه دخل ايدر وبزه سفاهت عزو ايدر ديدى حمزه سزك سفاهتكز حددن زياده‌دركه طاشدن بتلره طپارسكز ديو شهادتين كلمه‌سنى كتوروب اسلامه كلدى) وكذلك جعلنا فى كل قرية اكابر مجرميها ليمكروا فيها ومايمكرون الا بانفسهم ومايشعرون)

هلاك اولسه ويا كسلسه اكمالات ايتمزلردى ❁ واكر اوثان نصيبندن هلاك اولسه ويا كسلسه انى لله اولان نصيبدن جبر ايدرلردى ❁ وقچان لله ايتدكلرى شئ ازكى كورسه‌لر انى اوثان ايچون اولانك دونه تبديل ايدر لردى ❁ وقچان اوثان ايچون ايتدكلرى شيئ ازكى كورسه‌لر انى اوثان ايچون اليقويوب تبديل ايتمزلردى ❁ ايمدى انلرك شول برشيئه قادر اولميان جادى خالق جل شانه‌يه خلقنده اشراكلرى بعده اول جادى انك اوزره ترجيحلرى فرط جهالتلرينه تنبيهدر (فقالوا هذالله بزعمهم) ديرلر ديكه اشبو نصيب زعملرنجه الله تعالينكدر (وهذالشركائنا) وبو نصيب ايسه اشراك ايتدكلرى اوثانكدر (فما كان لشركائهم فلايصل الى الله وما كان لله فهو يصل الى شركائهم) يعنى اوثان ايچون قيلدقلرين لله قيلدقلرندن اتمام ايدرلردى امالله قيلدقلرين اوثان ايچون قيلدقلرندن اتمام ايتمزلردى نتكيم كيفيت بيانى الآن ذكراولنمشدر (ساء مايحكمون) اشبو حكملرى نه چركين حكم اولور (وكذلك زين لكثير من المشركين قتل اولادهم شركاؤهم) وانلره حرث وانعام تحريمنى زين ايتديكى كبى مشركينك كثيرينه اولادلرينى قتل ايتمكى شياطينلرى وياسدنهٔ الهه‌لرى مخافهٔ فقر وحميت جاهليت علتيله تزيين وتحسين ايتديلر (ليردوهم) تا كه انلرى اغوا ائله هلاك ايده‌لر (وليلبسوا عليهم دينهم) وتا كه صددنده اولدقلرى دين اسماعيلى وياخود اوزرلرينه تدينى واجب دينى خلط ايده‌لر (ولوشاء الله مافعلوه) اكر الله تعالى ديلسه مشركلر كنديلره تزيين اولنان شيئ وياخود شياطين تزيينى ايتمزلردى (فذرهم ومايفترون) ايمدى سن انلرى وافترالرينى ترك ايتكه الله تعالى انلرك سوء فعالنه خبيردر (وقالوا هذه انعام وحرث حجر) وديديلركه شول آلهه لريچون قيلدقلرى انعام وحرث حرامدر (لايطعمها الامن نشاء بزعمهم) انى يعزالا اول كمسه‌لركه بزانى ديلرزكه زعملرنده انلر اوثانه خدمت ايدنلر ورجالدر يوخسه نسادكل (وانعام حرمت ظهورها) ودخى شول انعامكه انلرك ظهورينه ركوبى كنديلره حرام قيلمشلر ايديكه اول بحيره وسائبه وحام ديو وصف ايتديكلريدركه ذكرى يدنجى جزؤك اولكى حزبنده كچمشدر (وانعام لايذكرون اسم الله عليها) ودخى شول انعام كه انك ذبحى اوزره اسم اللهى ذكر ايتمزلر بلكه انى اصنام ذكريله ذبح ايدرلر وياخود انك اوزره حج ايتمزلر وفعل خير ايچون اكانمزلر زيرا كه عادتنده اسم الله ذكرى فعل خير اوزره جاريدر (افتراء عليه) اشبو خصال سيئه‌يى الله تعالى امر ايلدى ديوا كا افترا ايدرلر (سيجزيهم بما كانوا يفترن) الله تعالى انلره اول افترالرى سببيله عقاب ايديسردر (وقالوا مافى بطون هذه الانعام خالصة لذكورنا ومحرم على ازواجنا) ودخى ديديلركه اشبو بحائر وسوائبله موصوف انعامك بطونده‌كى اجنه رجالمزه مخصوصه‌دركه ديرى طوغارسه اتندن يرلرو نسامزه حرامدر اندن يمزلر (وان يكن ميتة فهم فيه شركاء) واكر اول اجنه ميت اولورسه انك اتندن يمكده رجال ونسالرى شريكلردر (سيجزيهم وصفهم) تحريم وتحليلده الله تعالى‌يه

مكه‌ده اولان كناهكارلر كبی هر قریه‌ده اكابر مجرملر قیلدق تا كه اول قریه‌لرده خلقی ایماندن رجوعه مكر ایده‌لر
انلر مكری انجق نفسلرینه ایدرلر وكندولره ایدوكنی بیلمزلر (واذا جاءتهم آية قالوا لن نؤمن حتى نؤتى مثل ما اوتى رسل
الله اعلم حيث يجعل رسالته سيصيب الذين اجرموا صغار عند الله وعذاب ۞ ٣٨ ۞ شديد بما كانوا يمكرون) قچان كفار

قریشه آیت كلسه انلر تا كه
پیغمبرلره كلن وحی وكتاب
كبی بزه دخی كلمدكجه
بز ایمان ایتمز دیرلر الله تعالی
پیغمبرلكی كوندره‌جك
كیمسه‌یی اعلمدر مؤمنلره
مكر ایتدكلری سببیله
شركله مجرملره الله تعالی
طرفندن دنیاده ذل
وحقارت وآخرتده عذاب
شدید واردر (بو آیت
كریمه‌نك سبب نزولنده
مرویدر كه ولید بن المغیره
اكر نبوت حق ایسه
بن نبوته محمددن الیقم كه
یاشم ومالم اندن زیاده‌در
دیدی وابو جهل بز بنی
عبدمنافله قوشی آتی كبی
شرفده برابر ایكن انلر
بزم ارامزده نبی وار واكا
وحی كلور دیرلر دیدی
اویله اولنجه محمده ویریلن
شی كبی بزه دخی ویرلمدكجه
بز ایمانه كلمیز دیدیلر
(فمن يرد الله ان يهديه
يشرح صدره للاسلام
ومن يرد ان يضله يجعل
صدره ضيقا حرجا كانما
يصعد فى السماء كذلك
يجعل الله الرجس على الذين لا يؤمنون) الله تعالى بركیمسه‌یه هدایت مراد ایدرسه قلبنی اسلام ایچون (لكم)
كشاد وتنویر ایدر واكر ضلالتی مراد ایدرسه صدرنی ضیق وزیاده سنكین ایدر كه ایمان تكلیف اولنسه سمایه صعود تكلیفی
كبی اولور الله تعالی انك صدرنی ضیق ایتدیكی كبی ایمانه كلمیانلره عذاب ایدر (وهذا صراط ربك مستقيما قد فصلنا الآيات

كذب وصفلرینك جزاسن اول انلره ایدیسردر (انه حكيم عليم) اول الله تعالی امرنده حكیم
خلقنه علیمدر (قد خسر الذين قتلوا اولادهم سفها بغير علم) شول قوم مغبون اولدیلر كه
خفت عقل وجهالتله اولادلرینی قتل ایتدیلر كه انلر ربیعه ومضر وانلرك غیری بعض عربدر كه
سبی وفقر خوفیله قزلرینی دیری ایكن دفن ایدرلردی (وحرموا ما رزقهم الله) وبحیره وسائبه
ووصیله وحامدن الله تعالینك انلره ویردیكی رزقی كندیلره حرام ایتدیلر (افتراء على الله)
آنی الله تعالی بزه امر ایتدی دیو اكا افترا ایدر اولدقلری حالده (قد ضلوا وما كانوا مهتدين)
انلر انكله ضلالته ایردیلر حق وصوابه هدایت اولنمدیلر (وهو الذى انشأ جنات معروشات وغير
معروشات) اول الله تعالی جنتلر انشاء ایلدیكه انلرك كیمی معروشه‌در وكیمی معروشه دكلدر ابن عباس
رضی الله عنه ایدر معروشات اولدر كه یر یوزینه منبسط ومنتشر اوله كرم وقرع وبطیخ وبونلرك
امثالی كبی وغیر معروشات اولدر كه اول ساق اوزره طوره نخل وزرع وسائر اشجار كبی
(والنخل والزرع مختلفا اكله) ودخی نخل وزرع انشاء ایلدیكه ثمرو طعمده مختلفدر كیمی
حلو وكیمی حامض كیمی جید وكیمی ردیدر (والزيتون والرمان متشابها وغير متشابه) ودخی
زیتون ورمان انشاء ایلدیكه منظره‌ده متشابه لكن طعمده متشابه دكلدر ایكی رمانه كبی كیم لونلری
واحد طعملری مختلفدر (كلوا من ثمره اذا اثمر) اشبو ذكر اولنان وسائر ثمارك ثمرندن دیلدیكز
وقتده ییكز اكرچه كاله ایرمش وكوتمش ایسه‌ده ۞ دینلدیكه اشبونده مالكه رخصت
واردر كه ثمارندن اكلی جائز اوله ۞ اكرچه انده كی حق اللهی ادا ایتمزدن اول ایسه‌ده (وآتوا
حقه يوم حصاده) وحصادی كونده انك حقنی ویرك علماء اشبو حقله مراد نه‌شی ایدوكنده
اختلاف ایتدیلر دینلدیكه اول زكاة مفروضه‌در كتب فقهیه‌ده بیان اولندیغی اوزره عشر وكرك نصف
عشر وكرك غیریدر ویاخود زكاتدن غیری مالده حقدر ویا ضغث ویا القاط سنبلدر ۞ دینلدیكه اهل
مدینه ثمارلرین یولدقلرنده انك عذقندن كتوروب مسجدك بر جانبنه تعلیق ایدرلردی حتی كه
مساكیندن محتاج انی عصاسیله اوروب یره دوشندن آلوب یردی ۞ اشبو حكم ابتداء اسلامده
برحق ایدیكه اتیانله امر اولنوردی بعده عشر ایجابیله اول نسخ اولندی ابن عباس ایدر قرآنده
ذكر اولنان هر نفقه زكاتله نسخ اولنمشدر (ولا تسرفوا) تصدقده اسراف ایتمیكز (انه لا
يحب المسرفين) الله تعالی اسراف ایدنلری سومز اول فعللرینه راضی اولمز (ومن الانعام
حمولة وفرشا) ودخی الله تعالی انعامدن اثقال كتورر وذبح ایچون فرش ایدیلور ویا انك
شعر وصوف ووبرندن فرش اولنه‌جق شیء طوقنور ۞ دینلدیكه حمل ایچون اولانله مراد
انك كباریدر وفرش ایله مراد انك صغاریدر كه ارضه دانی اولمسیله اكا مفروش كیدر انشاء
ایلدی (كلوا مما رزقكم الله) ایعدی الله تعالینك سزه حلال ایتدیكی رزقدن ییكز (ولا تتبعوا
خطوات الشيطان وكندیكزدن تحلیل وتحریمله شیطانك طرائق واثارنه سلوك ایتمكز (انه

لقوم يذكرون) بو دین اسلام ربك جل شانه‌نك طوغری یولیدر خیر وشری تذكر ونصیحت قبول ایدنلر ایچون بز
ایات قرآنیه‌مزی تفصیل ایلدك (لهم دار السلام عند ربهم وهو وليهم بما كانوا يعملون) اول نصیحت قبول ایدنلر ایچون ربلری
عندنده جنت دار السلام واردر والله تعالی ۞ ٣٩ ۞ انلرك ایشلدكلری اعمال خیریه‌لری سببیله ناصرلری ومتولی ثوابلریدر

(ويوم يحشرهم جميعا يا معشر
الجن قد استكثرتم من الانس
وقال اولياؤهم من الانس
ربنا استمتع بعضنا ببعض
وبلغنا اجلنا الذى اجلت
لنا قال النار مثواكم خالدين
فيها الا ما شاء الله ان ربك
حكيم عليم) الله تعالی انس
وجن وجمله‌یی جمع ایتدیكی
كونده شیطانلره بیورر كه
ای جماعت جن انساندن
چوق كیمسه‌یی اغوا ایله
كندیكزه تابع قیلدكز
اولحالده جنیلرك مطیعی
اولان دوستلری دیه‌لر كه
یاربنا جنلر بزه نفسمز
آرزوسی اوزره یول
كوسترملریله انلردن نفعلندك
وانلر بزم انلره اطاعتمزله
نفعلندیلر والان بزم ایچون
تقدیر ایتدیكك بعث
وحشره بالغ اولدق جناب
حق بیورر كه اویله ایسه
آتش سزك مكانكزدر ابدی
انده دائم اولك مكر الله
تعالی سزی ناردن زمهریره
نقلكزی مراد ایلیه تحقیق
سنك ربك عز شانه انس
وجنه ایده‌جكنده حكیم
وانلرك اعمال واحوالنه علیمدر (وكذلك نولى بعض الظالمين بعضا بما كانوا يكسبون) جن وانسك بر بریله فائده‌لنوب
مخذول ایتدیكمز كبی ظالملرك شرك ومعاصیدن كسبلری سببیله بعضنی بعضنه تسلیط ایدرز (يا معشر الجن والانس الم
يأتكم رسل منكم يقصون عليكم اياتى وينذرونكم لقاء يومكم هذا قالوا شهدنا على انفسنا وغرتهم الحيوة الدنيا وشهدوا

لكم عدو مبين) زیرا كه اول سزه عدو ظاهر العداوه‌در (ثمانية ازواج) اول الله تعالی انعامدن
سكز صنف خلق ایلدی (من الضأن اثنين) ضأندن ایكی صنف خلق ایلدیكه اون كبش ونعجه‌در
(ومن المعز اثنين) ومعزدن دخی ایكی صنف یعنی ذكر وانثی خلق ایلدی (قل آلذكرين حرم ام
الانثيين) دیكل كه الله تعالی ضأن ومعزك ذكرلرینی حرام ایتدی یوخسه انثالرینی (اما اشتملت
عليه ارحام الانثيين) ویاخود اول ضأن ومعز انثالرینك ارحامی مشتمل اولدیغی ذكر وانثایی‌می
حرام ایتدی (نبئونى بعلم ان كنتم صادقين) ایعدی بكا برامر معلومله خبر ویرك كه الله تعالی اشبو
اشیادن برشیء حرام ایتدیكنه اول دلالت ایده اكر انك اوزره تحریم ادعواسنده صادقلر ایسكز
(ومن الابل اثنين ومن البقر اثنين) ودخی ابل وبقرك هر برندن ایكیشر صنف یعنی
ذكر وانثایی خلق ایلدی (قل آلذكرين حرم ام الانثيين) دیكل كه الله تعالی ابل وبقرك
ذكرلرینی‌می حرام ایتدی یوخسه انثالرینی (اما اشتملت عليه ارحام الانثيين) ویاخود اول
ابل وبقر انثالرینك ارحاملری مشتمل اولدیغی ذكر وانثایی‌می حرام ایتدی یعنی اشبو انكاردر كه اجناس
اربعه‌دن الله تعالینك حرام ایتدیكی ذكوری‌می ویا اناثی‌می در ویا اناثلری حمل ایتدیكی شیمیدر ۞
زیرا كه انلر كاهی انعامك ذكورین وكاهی اناثن وكاهی اولادین حرام ایدرلردی شول زعمله كیم
انی حرام ایدن الله تعالی اوله (ام كنتم شهداء اذ وصيكم الله بهذا) یوخسه سز حاضرلر ومشاهدلر
میدیكز قچانكه اشبو تحریمین سزه وصیت ایتدی زیرا كه پیغمبری تصدیق ایتمزسز اویله اولسه
سزك ایچون بونك كبی امورك معرفتنه مشاهده وسماعدن غیری طریق اولمز (فمن اظلم ممن افترى
على الله كذبا ليضل الناس بغير علم) شول كمسنه‌دن اظلم وارمیدر كه الله تعالی‌یه حرام ایتمدیكی شیء
حرام ایتدی دیو اكا افترا ایده تا كه ناسی دین حقدن جتسز اضلال ایده ۞ دینلدیكه انكله مراد
عمرو بن لحیدر كه بحائر وسوائبی اول اول احداث ایتدی (ان الله لا يهدى القوم الظالمين) الله
تعالی كفر وكذبله نفسلرینه ظلم ایدن قومی صراط مستقیمه هدایت ایتمز (قل لا اجد فيما اوحى
الى محرما على طاعم يطعمه) دیكل كه بكا وحی اولنانده ویا قرآنده اكلی حرام اولور شیء بولمدق
(الا ان يكون ميتة) مكر كه اول میته اوله (او دما مسفوحا) ویا دم سائل اوله ۞ ابن عباس
رضی الله تعالی عنه ایدر انكله مراد شول دمدر كه دیری حیواندن چیقه‌ یاخود حیوانك ذبحی
عندنده اوداجندن چیقه یوخسه كبد وطحال حرام دكلدر زیرا اول ایكیسی جامددر زیرا كه
شرع اول ایكیسین مباح قیلوبدر ودخی لحمه خلط اولان دم دكل زیرا كه اول سیلان ایتمز
وعروقده ومخده قالان دمك تناولنده بأس یوقدر (او لحم خنزير فانه رجس) ویا لحم خنزیر
اوله زیرا كه خنزیر ویا لحمی قذردر نجاست اكلنه معتاد اولدیغیچون ویا خبیث مخبثدر (او فسقا
اهل لغير الله به) ویا اسم اللهك غیری اوزره ذبح اولنمغله فسقله متصف اوله ۞ بعض علما تحریم
اشبو اشیایه مقصوردر دیدیلر كه اول عائشه وابن عباسدن مرویدر ۞ دیدیلر كه سورهٔ مائده

على انفسهم انهم كانوا كافرين) ای جن وانس جاعتی سزه سزدن پیغمبرلر كلمدیمیكه بنم آیتلریمی سزه خبر ویروب بو قیامت
كوننه ملاقی اوله جغكزله قورقودرلردی بیوریله انلر نفسلریمزك جرم وعصیاننه شاهد ومعترفز دیه‌لر حال بو كه
انلری حیات دنیا الدادوب آخرتی انكار ایلدیلر ایدی واضطرارا ﴿٤٠﴾ نفسلری اوزره شهادتله كافر ایدوكلرینی
اقرار ایده‌لر ❀ مضمون آیت
كریمه یه كوره جندن پیغمبر
كلدیمی كلمدیمی بحثنده علما
اختلاف ایتمشلردر انجق
اكثری اكا ذاهب اولمشلردر كه
پیغمبر انساندن اولوب
اول پیغمبرك شریعتندن
ایشتدكلرینی جنلر رسل
كبی كندو قوملرینه تبلیغ
ایدرلردی العلم عندالله
(ذلك ان لم یكن ربك مهلك
القری بظلم واهلها غافلون)
بو پیغمبرلرك ارسالی شو كا
مبنیدر كه سنك ربك جل
شانه قرا وشهره پیغمبر
كوندروب اهالیسنه الله
تعالایی وقیامتی خبر
ویرمكسزین انلردن غافل
اولدقلری حالده ظلمله اول
اهالی یی هلاك ایدر اولمدی
(ولكل درجات مما عملوا
وماربك بغافل عما یعملون)
هر كیمسه‌لر ایچون عمللرینه
كوره ثواب وعقابدن رتبه
واردر وربك تعالی انلرك
عمللرندن غافل دكلدر (وربك
الغنی ذو الرحمة ان یشاء
یذهبكم ویستخلف من بعدكم
مایشاء كما انشأكم من ذریة
قوم آخرین) ربك جل شانه قوللرینك عبادتندن مستغنی وطاعتنده اولنلره رحمت صاحبیدر انلره طاعت (كتوردیكك)
تكلیفی انجق كمال بولملریچوندر ای عاصیلر اكر الله تعالی مراد ایتسه سزی دفع ایدوب بریكزه سزدنصكره دیلدیكنی كتورر
نته كه قوم آخرك ذریتندن سزی قرنا بعد قرن پیدا ایلدی ❀ والا سزه قطعا احتیاجی یوقدر (ان ماتوعدون لات وما انتم

اولنده ذكر اولنان محرماتدن منخنقه ومابعدی میته یه ملحقدر لكن اكثر علما دیدیلر كه تحریم
اشبو اشیایه مختص دكلدر بلكه نص كتابله حرام اولان اشبو محلده ذكر اولناندر حالبو كه بوندن
غیری اشیای سته نك دخی حرمتی سنتله ثابتدر ❀ قال ابن عباس رضی الله تعالی عنه ❀ نهی
النبی صلی الله تعالی علیه وسلم عن كل ذی ناب من السباع وكل ذی مخلب من الطیر ❀ ابن عباس ایدر
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم سباعدن هر نابلویی وطیردن هر مخلبلویی اكلدن نهی ایتدی ❀
امام شافعی عندنده قاعدۀ كلیه در كه برشیكه انك حلنه ویا حرمتنه نص اولمیه مثلا شرع انك قتلنه
امر ایده ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم خمس فواسق یقتلن فی الحل والحرم الحیة والغراب
الابقع والفارة والكلب العقور والحدأة ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر حیواناتدن
خمس فواسق حلده وكرك حرمده قتلی مباح اولور كه اول حیه وغراب ابقع وفاره وكلب عقور
وحدأه در ❀ ویاخود شرع انی قتلدن نهی ایده ❀ قال ابن عباس نهی النبی صلی الله تعالی علیه
وسلم عن قتل اربع من الدواب النملة والنحلة والهدهد والصرد ❀ ابن عباس ایدر پیغمبریمز صلی
الله تعالی علیه وسلم دوابده نمله ونحله وهدهد وصردی قتلدن نهی ایتدی ❀ ایمدی اشبو قتلیله
امر اولنان وكرك قتلندن نهی اولنان حیواناتك اكلی حرامدر وبونلردن ماعداده حكم عادات
عربدن اغلبه مراجعتله در ❀ اول شیكه عربك اغلبی انی اكل ایدر اوله اول حلالدر واول
شیكه انلرك اغلبی انی اكل ایدر اولمیه اول حرامدر زیرا كه الله تعالی انلره ❀ احل لكم الطیبات ❀
دیو خطاب ایتدی یعنی طباع سلیمه نك نفرت واستخباث ایتمدیكی اشیا سزه حلال قیلندی اولیله
اولسه اندن فهم اولنور كه عربك استخباث ایتدیكی اشیاء حرام اوله ودخی حرمتنه دلالت ایدر
نص وقیاس اولمیان اشیاء دخی طیباتدن اوله (فمن اضطر غیر باغ ولا عاد فان ربك غفور رحیم)
بر كسنه كه اشبو ذكر اولنان محرماتدن برشیئك تناولنه ضرورت انی داعی اوله كندو مثلی
برضرورتلو یه بغی ایتمز وقدر ضرورت اوزره تجاوز دخی ایتمز اولدیغی حالده یا محمد ربك جل
شانه غفور رحیمدر انی مؤاخذه ایتمز (وعلی الذین هادوا حرمنا كل ذی ظفر) بز یهوده حرام
ایتدك بهائم وطیردن هر شیكه اصابعی مشقوق اولمیه بعیر ونعامه واوز وبط كبی ❀ دینلدیكه
یعنی طیردن هر مخلبلویی ودوابدن هر حافرلویی حرام ایتدك حافره ظفر دینلمسی استعاره
وجهی اوزره در دینلدی (ومن البقر والغنم حرمنا علیهم شحومهما) وبقر وغنمك ایچ یاغنی یهوده
حرام ایتدك (الا ماحملت ظهورهما) الا بقرك وغنمك داخل بطنلرندن ظهر وبطنلرینه
تعلق ایدن یاغلری انلره حرام ایتمدك (او الحوایا) وامعایه ملاصق اولان یاغی دخی حرام
ایتمدك (او ما اختلط بعظم) ودخی شول یاغكه عظمه مختلط اوله اول الیه ده كی یاغدر (ذلك
جزیناهم ببغیهم) اشبو تحریم ویا جزایی بز انلره بغی وظلملری سببیله ایتدك (وانا لصادقون)
بز اخبار ویا وعد ووعیدمزده صادقز (فان كذبوك فقل ربكم ذو رحمة واسعة) اكر قومك انلره

بمعجزین ❀ تحقیق سزه وعد اولنان قیامت بی شك اولیجی وكلیجیدر وسز حق تعالی یی سزی بعث وحشر ایتمكدن
ایدیجی دكلسز (قل یاقوم اعملوا علی مكانتكم انی عامل فسوف تعلمون من تكون له عاقبة الدار انه لایفلح الظالمون)
یا محمد قومك قریشه دیكه قدرت ﴿٤١﴾ وتمكینكز اوزره راضی اولدیغكز كفر وعداوت حالاتیله عمل
ایدك بن دخی حال حلم ایله
امر اولندیغم اوزره اسلام
عملنده یم یقینده بیلورسكز كه
دار آخرتده عاقبتی مقبول
اوله جق كیمدر تحقیق
ظالملر فلاح بولمزلر
(وجعلوا لله مما ذرأ من
الحرث والانعام نصیبا
فقالوا هذا لله بزعمهم
وهذا لشركائنا فما كان
لشركائهم فلا یصل الی الله
وما كان لله فهو یصل الی
شركائهم ساء مایحكمون)
الله تعالانك خلق ایتدیكی
اكیندن ودوه وبقر
وغنمدن مشركلر حصه‌لر
تعیین ایدوب زعملرنجه
بو الله تعالانك وبو شریك
ایتدیكمز بتلرمزك كدر
دیدیلر بو حصه لره
حسب الوقت زیاده نقصان
ترتب ایتدكده زعملرنجه
بتلر ایچون اولان سهم زیاده
اولسه اندن الله تعالی ایچون
صرف ایتمزلردی الله تعالی
ایچون اولان نصیب زیاده
اولسه انی بتلرینه صرف
ایدرلردی بویله قبیح حكم
ایدرلردی ❀ بو مشركلرك
بو تقسیمی خصوصنده (تبیان) (ثانی) (٦) بو وجهله منقولدر كه ایكیلرینك اراسنه خط چكوب بو الله تعالانك
بو بتلرمزكدیرلردی كذلك چهارپا حیوانلرینی دخی بو وجهله تقسیم ایدرلردی كویا حصۀ الهی یی فقرا ومسافرینه وحصۀ
بتلری بتخانه خدمه سنه ویررلردی اكر حصۀ الهی نما و زیاده اولورسه بتلرینك حصه سنه ضم وبدل ایدرلردی وا كر

كتوردیكك تحریم وتحلیلده سنی تكذیب ایدرلرسه انلره دیكل كه ربكز جل شانه رحمت واسعه
صاحبیدر تكذیبكز اوزره امهال ایدر اما كه اهمال ایتمز (ولا یرد بأسه عن القوم المجرمین)
انك بأسی قوم مجرمیندن رد اولنمز قچانكه وقتی ایریشه (سیقول الذین اشركوا لو شاء الله
ما اشركنا ولا آباؤنا ولا حرمنا من شیء) زمان مستقبلده مشركلر دیسردر كه الله تعالی دیلسه
بز وآبامز اكا اشراك ایتمزدك وكندیلكمزدن برشیء حرام ایتمزدك (كذلك كذب الذین من
قبلهم) سنی تكذیبلری كبی انلردن اوكدین كچن امتلر پیغمبرلرینی تكذیب ایتدیلر (حتی
ذاقوا بأسنا) حتی كه تكذیبلری سببیله اوزرلرینه انزال ایتدیكمز عذابی ذوق ایتدیلر (قل
هل عندكم من علم فتخرجوه لنا) انلره دیكل كه سزك عندكزده كتاب وحجتدن برشیء وارمیدر
انی بزه اظهار ایده سز تاكه دعوا كزك صحتی بیلنه (ان تتبعون الا الظن) بلكه سز اول
قولكزده ظنكزه اتباع ایدرسز (وان انتم الا تخرصون) سز دكل الا كذب ایدرسز ❀
اشبونده ظنه اتباعدن منعه دلالت واردر (قل فلله الحجة البالغة) دیكل الله تعالینك كتاب
ورسول وبیانله حجت تامه سی واردر (فلو شاء لهدیكم اجمعین) اكر اول دیلسه جمیعكزه
ایمانی توفیق وهدایت ایدردی (قل هلم شهداءكم الذین یشهدون ان الله حرم هذا) دیكل كه
شول شهداء زعم ایتدیككز كسه‌لری كتورك كه اشبو سزك حرامدر دیدیككز اشیایی الله تعالی
حرام ایتمش ایدیكنه شهادت ایده‌لر (فان شهدوا فلا تشهد معهم) اكر انلر كاذبین اولدقلری
حالده اكا شهادت ایدرلرسه سن انلری اول قوللرنده تصدیق ایتمكل (ولا تتبع اهواء الذین
كذبوا بآیاتنا والذین لایؤمنون بالآخرة) بزم آیاتمزی تكذیب ایدنلرك وآخرتی تصدیق
ایتمیانلرك هوالرینه اتباع ایتمكل (وهم بربهم یعدلون) زیرا كه انلر رب تعالی یه اشراك
ایدیجیلردر (قل تعالوا اتل ماحرم ربكم علیكم) دیكل كه كلوك سزه رب تعالینك اوزریكزه
حرام ایتدیكی اشیایی بیان ایده یم كه اول (الا تشركوا به شیئا) الله تعالی یه برشیء اشراك
ایتمیه سز (وبالوالدین احسانا) ووالدیكزه احسان ایدوب اسائت ایتمیه سز (ولا تقتلوا
اولادكم من املاق) وفقردن خوفله اولادیكزی قتل ایتمیه سز (نحن نرزقكم وایاهم) سزه
وانلره رزقی بز ویررز (ولا تقربوا الفواحش ماظهر منها ومابطن) وآشكارده وتنهاده زنایه
قریب اولمكز (ولا تقتلوا النفس التی حرم الله الا بالحق) والله تعالینك شول قتلن حرام ایتدیكی
مؤمن او معاهدی قتل ایتمیكز مگر كه انك قتلن ایجاب ایدر شیئله قتل ایده سز كه اول ردت وقصاص
وزنادر كه رجم ایجاب ایده ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لا یحل دم امرئ یشهد ان لا اله
الا الله وانی رسول الله الا باحدی ثلاث الثیب الزانی والنفس بالنفس والتارك لدینه المفارق
للجماعة ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر شول كشینك دمی حلال اولمز كه الله تعالینك
وحدانیتنه وبنم رسالتمه شهادت ایده الا اوچ خصلتك بریله كیم اول زانینك محصن اولمسیدر

بتارینك حصه‌سی زیاده اولورسه بتارینه‌ترك ایدرلردی اكر بتلری نصیبندن هلاك یانقصان بولسه انی سهم الهیدن
اخذ وتكمیل ایدوب الله تعالی غنیدراحتیاجی یوقدر بتاریمز فقیر ومحتاجدر دیرلر ایدی بناء علیه حق جل
وعلا حاللرینی بو آیتله خبرویردی (وكذلك زین لكثیر من المشركین ❁ ٤٢ ❁ قتل اولادهم شركاؤهم لیردوهم
ولیلبسوا علیهم دینهم
ولوشاء الله مافعلوه فذرهم
ومایفترون) شیطان وخدمهٔ
بتان انلره حرث وانعام
تحریمنی تزیین ایتدیكی كبی
مشركلرك چوغنه فقر
قورقوسندن اولادلرینی
قتل ایتمكی دخی تزیین
ایتدیكه انلرك ضلالت
وهلاكلری‌ایچون وصددنده
اولدقلری دین اسمعیل
علیه السلامی ستروتخلیط
ایچون اولدی اكر الله تعالی
مراد ایدیدی بوتقسیم
وقتل اولادزینتی ایشلمز
لردی امدی سن انلری
وكذب وافترالرینی ترك ایله
(وقالوا هذه انعام وحرث
حجر لا یطعمها الا من نشاء
بزعمهم وانعام حرمت
ظهورها وانعام لا یذكرون
اسم الله علیها افتراء علیه
سیجزیهم بما كانوا یفترون)
واول مشركلر زعملرنجه
بتلرمزك نصیبی اولان
دوه وبقر وغنم واكین
حرامدر انلری انجق بزم
مراد ایتدیكمز بتخانه
خدمه‌سنك رجالی اكل ایدر
دیدیلر وارقه سنه بینمك ویوك اورمق حرام قلنان (بحیره وسائبه وحام) دخی حرامدر وبینیلوب حجه (ایدیكنی)
كیدلمش وسائر فعل خیرده اعمال اولنیوب ذبحنده اسم الله ذكر اولنمیان انعام دخی حرامدركه بونلری حق تعالی امر
ایتمشدر دیو افترا ایدرلر یقینده افترالری سببیله جزالری ویریلور (وقالوا مافی بطون هذه الانعام خالصة لذكورنا

وقاتلك آخری ظلماقتل ایتمسیدر ومسلم دینی تركایتمسیدر (ذلكم وصیكم به لعلكم تعقلون)
اشبو تفصیل اولنانك حفظیله الله تعالی سزه امر ایلدی تاكه رشد بوله‌سز ❁ زیرا كمال عقلك
مآلی رشددر (ولاتقربوا مال الیتیم الا بالتی هی احسن) ومال یتیمه قریب اولمكز الا شول فعل
ایله كه اول انك مالنه احسن اوله حفظ وتمیز كبی (حتی یبلغ اشده) حتی كه بلوغه ایریشه اكمالنی
ویرك اكر رشید ایسه(واوفوا الكیل والمیزان بالقسط) وكیل ومیزانی عدل ایله ایفاء ایدك
(لانكلف نفسا الا وسعها) كیل ومیزانی ایفاده معطی اوزرینه واجبدن اكثرله وصاحب حق
حقندن اقلی قبول ایله تكلیف اولنمزبلكه ایكیسندن هربری وسعی اولدیغی شیئله امر اولنور
یوخسه عسرت ویرلمز یعنی ایفاء حق عسیردر ❁ ایمدی اوزریكزه واجب اولان وسعكزده
اولانی ایفادر انك ماوراسی معفودر (واذاقلتم فاعدلوا ولوكان ذاقربی) قچان حكومتده
ویاشهادتده سویلر اولسه‌كز صدق ایدك اكرچه مقول له ویامقول علیه ذوی قرابتكزدن
ایسه‌ده (وبعهد الله اوفوا) وهر عهده وفا ایدك اول عهد كركسه سزكله الله
تعالی بیننده ویا ناس بیننده اولسون ❁ یعنی امرونهی ونذردن هرواجبی اقامت ایدك
وسر ومال وعقد موثقدن هراماتی حفظ ورعایت ایدك (ذلكم وصیكم به لعلكم
تذكرون) اشبو سزه تلاوت اولنان احكامی الله تعالی سزه امر ایلدی تاكه انكله اتعاظ ایدوب
امرونهینه امتثال ایده‌سز (وان هذا صراطی مستقیما فاتبعوه) اشبوایكی آیتده ذكر اولنان
بنم طریق ودین مستقیمدر اكا اتباع ایدككه اول سزی جنته ایركورر (ولاتتبعوا السبل)
یوخسه طرق ویاادیان مختلفه‌یه اتباع ایلمكزكه اول یهودیت ونصرانیت وسائر مللدرویااهواء
وبدعدر (فتفرق بكم عن سبیله) كه اول سزی اتباع وحی واقتضاء برهان اولان طریق
ودین مرضیسندن تفریق وازاله ایدر (ذلكم وصیكم به لعلكم تتقون) رب تعالی سزه اشبو
اتباعله امر ایلدی تاكه ضلال وتفرقدن اتقاء ایده‌سز (ثم آتینا موسی الكتاب) اشبووصیتی
قدیمده وحدیثده ذكر ایتدیكمز دنصكره اندن اعظم موسایه توراتی ویردك (تماما علی الذی
احسن) تا اكا قیامی احسن اولان اوزره كرامت ونعمتی اتمام ایده (وتفصیلا لكل شیء)
ودینده هرمحتاج الیه اولانی بیان وتفصیل ایده (وهدی ورحمة) وضلالتدن هدی وعذابدن
امن ایده (لعلهم بلقاء ربهم یؤمنون) تاكه بنواسرائیل رب تعالینك لقاسنه تصدیق ایده‌لر
(وهذا كتاب انزلناه مبارك فاتبعوه واتقوا لعلكم ترحمون) اشبو قرآن بركتابدركه انی بز انزال
ایتدك كثیر النفعدر اوامر ونواهیسیله عمل ایچون اتباع ایدك واكا مخالفتدن حذر ایدك تاكه
رحمت اولنه‌سز (ان تقولوا انما انزل الكتاب علی طائفتین من قبلنا وان كنا عن دراستهم لغافلین)
یااهل مكه بز قرآنی انزال ایتدك تا دیمیه‌سزكه بزدن اول یهود ونصارایه تورات وانجیل انزال
اولندی بزایسه انلرك اول ایكی كتابی قرائتلرندن غافلر ایدك كندی لغتمزده اولمامغین انك نه

ومحرم علی ازواجنا وان یكن میتة فهم فیه شركاء سیجزیهم وصفهم انه حكیم علیم)وانلر دیدیلركه بو (بحیره وسائبه)
انعامنك قارننده‌كی ولد دیری طوغرسه اركككلرمزه اكلی حلال ونسالرمزه حرامدر اكر اول ولد میته
طوغرسه رجال ونسامز انك ❁ ٤٣ ❁ اكلنده شریكدرلر انلرك بو حلال وحرام بحثنده اولان
وصف كاذبه‌لرینك الله تعالی
جزالرینی ویرر تحقیق
الله عظیم الشان حلال
وحرام امرنده حكیم
وقوللری مصالحنده علیمدر
(قد خسر الذین قتلوا
اولادهم سفها بغیر علم
وحرموا ما رزقهم الله
افتراء علی الله قد ضلوا
وما كانوا مهتدین)
شونلركه خفت عقل
وجهالتله اولادلرینی قتل
ایدوب خسرانده اولدیلر
وبزه امر ایتدی دیو
الله تعالایه افترا ایده‌رك
(بحیره وسائبه وسائره)
ویردیكی رزقی حرام
ایلدیلر تحقیق ضلالتده
اولوب طریق حقه یول
بولمدیلر ❁ ربیعه ونضر
وبعض قبائل عرب
قزلرینی كوچوكلكنده
اسیر اولور وبیودكده فقیر
اولوب جهاز ومالزمه
تداركنه وسعت اولمز
خوفلریله دیری ایكن دفن
ایدرلردی (وهو الذی
انشأ جنات معروشات
وغیر معروشات والنخل
والزرع مختلفا اكله والزیتون والرمان متشابها وغیر متشابه كلوا من ثمره اذا اثمر واتوا حقه یوم حصاده ولاتسرفوا
انه لا یحب المسرفین) اول الله تعالا كه چارطاقده اصمه ویردی چبوق اوله‌رق اوزم بوستانلری پیدا ایلدی
ومیوه وطعمی مختلف اوله‌رق خرما اغاجی وحبوبات اكینی پیدا ایلدی ویپراقلری بر برینه بكزر ومیوه وطعملری

ایدیكنی بیلمزایدك (اوتقولوا لو انا انزل علینا الكتاب لكنا اهدی منهم) ویاخود دیمیه‌سزكه اكر
بزه كتاب انزال اولنسه دینده یهود ونصارادن ارشد اولوردق زیرا اذهان وافهامده بز
انلردن ارشدز (فقد جاءكم بینة من ربكم وهدی ورحمة)سزه ایسه ربكز جل شانه دن حجت
واضحه كلدی سز انی بیلورسز وتأمل ایدنه هدایت وانكله عمل ایدنه رحمت كلدی (فمن اظلم
ممن كذب بآیات الله وصدف عنها) شول كمسه دن اظلم كیمدركه الله تعالینك آیتلرینی تكذیب ایده
واندن اعراض وناسی صدایده ضال ومضل اوله (سنجزی الذین یصدفون عن آیاتنا سوء
العذاب بما كانوا یصدفون) شول بزم آیتلریمزدن اعراض وناسی صد ایدنلره اول فعللری سببیله
شدت عذابله جزا ایدیسردر (هل ینظرون الا ان تأتیهم الملائكة) اهل مكه منتظر اولمزلر
الا اكا كه انلره ملائكهٔ موت ویاملائكهٔ عذاب كله (اویأتی ربك) ویارب تعالیدن عذاب
امری كله (اویأتی بعض آیات ربك) ویارب تعالیدن انلره اشراط ساعتك بعضی كله ❁
دینلدیكه انكله مراد شمسك مغربدن طلوعیدر حذیفه وبراء ابن عازب رضی الله تعالی عنهمادن
مرویدركه بز قیامتی مذاكره ایدركن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اوزریمزه كلدی وبزه
نه شیء مذاكره ایدرسز دیو سؤال ایدوب دیدك كه قیامتی مذاكره ایده‌رز ❁ دیدیكه قیامت
قوپمز حتی كه اندن اول اون علامت كوررسزكه اول دخان ودابة الارض وخسوف ثلاثه‌دركه
انك بری مشرقده وبری مغربده وبری جزیرهٔ عربده اولور ❁ ودخی دجالك خروجی
وشمسك مغربدن طلوعی ویأجوج ومأجوج خروجی وعیسی علیه السلامك نزولیدر وعدندن
نار خروجیدر (یوم یأتی بعض آیات ربك لاینفع نفسا ایمانها لم تكن آمنت من قبل اوكسبت
فی ایمانها خیرا) شول كون كونكه رب تعالینك بعض آیاتی كله محتضر كیكه اكا امر عیان
وایمان برهان اوله كشی‌یه ایمانی نفع ایتمز اكر اندن اول ایمانه كلمش دكل ایسه ❁ ویاخود ایمانی
حالنده توبه ویاعمل صالح كسب ایتمش دكل ایسه ❁ اشبو دلیلدركه عملسز ایمانی اعتبار ایتمیه‌وانی
اعتبار ایدن دیركه بوحكم اول كونه مخصوصدر (قل انتظروا انا منتظرون) دیكه ذكر
اولنان اشیاء ثلاثه‌دن برینك كلمسنه منتظر اولوك كه بز دخی اكا منتظرلرز اول كلدیكنده بزه
فوز سزه ویل ایرر (ان الذین فرقوا دینهم) شونلركه دینلرین تفریق ایتدیلر رسلك
بعضنه مؤمن وبعضنه كافر اولدیلر ویادینده فرقه فرقه اولدیلر ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلم ایدر یهود ونصارادن هرصنف یتمش ایكیشر فرقه اولدیلر هربرصنفدن انجق بر
فرقه‌سی نجات بولوب یتمش بری ناره ایردیلر اماكه بنم امتم یتمش اوچ فرقه اولوب یتمش ایكیسی
اهل نار وبریسی اهل نجات اولیسردر ❁ دینلدیكه اول اهل نجات اولان نه حال اوكسه لردر
دیدیكه بنم واصحابم طریقنه كیدنلردر (وكانوا شیعا) وفرق مختلفه اولدیلر ❁ دینلدیكه
انلر یهود ونصارادر ویاخود بوامتدن اهل بدع وشبهاتدر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم

بربرينه بكزه‌مز زيتون وانار ايجاد ايلدى بونلر ميوه ويردكده ميوه‌لرندن اكل ايدك وديوشريلديكى وبيچلديكى
كونده حقنى يعنى انلردن صدقه‌ويرك‌واول صدقه‌ده حددن تجاوز اسراف ايتميك تحقيق الله‌عظيم الشان مسرفلرى سومز
(ومن الانعام حمولة وفرشا كلوا مما رزقكم الله ولا تتبعوا خطوات ۴۴ الشيطان انه لكم عدو مبين) ودخى الله
تعالى اول انعامدن يوك
يوكلنور وذبح ياغيسى
دوشمه اولوركبى منفعتلر
پيدا ايلدى الله‌تعالانك
سزه حلال ايلديكى رزقدن
اكل ايدك وشيطانك ايزينه
تبعيتله حلالى حرام ايتميك
تحقيق شيطان سزكچون
آشكار دشمندر (ثمانية
ازواج من الضأن اثنين
ومن المعز اثنين قل ءالذكرين
حرم ام الانثيين اما اشتملت
عليه ارحام الانثيين نبئونى
بعلم ان كنتم صادقين)
الله‌تعالى اول انعامدن جفت
اوله‌رق سكز صنف خلق
ايلدى قويوندن قوچ
وديشى وكچيدن اركك
وديشى سن ديكه الله‌تعالى
بوقيون وكچينك اركككلرينمى
يوخسه ديشيلرينمى حرام
ايلدى بونلرك حرام
ايلدى بونلرك حرام اولديغنه
لادلت ايدر بكا امر معلومله
خبر ويرك اكر بونلرك
تحريمى دعواسنده صادقلر
ايسه‌كز (ومن الابل
اثنين ومن البقر اثنين قل
ءالذكرين حرم ام الانثيين
اما اشتملت عليه ارحام الانثيين ام كنتم شهداء اذ وصيكم الله بهذا فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا ليضل (قول)
ليضل الناس بغير علم ان الله لا يهدى القوم الظالمين) ودوه‌وبقردن دخى الله تعالى اركك وديشى خلق ايتدى ديكه انلرك اركككينى
ياديشى سنمى حرام ايتدى ياخود انلرك رحملرنده اولان اركك ياديشى ولدلرينمى حرام ايتدى بو تحريمى سزه وصيت

ان الذين فرقوا دينهم وكانوا شيعا هم اصحاب البدع واصحاب الاهواء من هذه الامة ۞ پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر شونلر كه دينلرندن مفارق اولدقلرندنصكره فرقه فرقه اولديلر انلر بو امتدن
بدع واهواء اصحابيدر (لست منهم فى شئ) سن انلردن برشيده دكلسن وبريئسن وانلر سندن
بريئلردر (انما امرهم الى الله) انلرك جزاء ومكافاتده امرلرى الله تعالى يه مفوضدر (ثم ينبئهم
بما كانوا يفعلون) يوم قيامتده محشره واردقلرنده الله تعالى انلره دنياده ايشلدكلرين خبر ويرر
بعده مستحق اولدقلرى جزايى انلره ايركورر (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) بركسه‌كه
برحسنه ايله كله انكچون اول حسنه‌نك اون امثالى واردر الله تعالى انى فضلندن اكا ويرركه اول
اضعافدن موعودك اقليدر (ومن جاء بالسيئة فلا يجزى الا مثلها) واولكه برسيئه ايله كله اول
انجق اول سيئه مثليله جزا اولنور اكر عفو اولنمزايسه (وهم لا يظلمون) انلر ثوابلرى نقصيله
وياعقابلرى زياده‌سيله ظلم اولنمزلر ۞ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اذا احسن احدكم اسلامه
فكل حسنة يعملها تكتب بعشرة امثالها الى سبعمائة ضعف وكل سيئة يعملها تكتب بمثلها حتى يلقى
الله عز وجل ۞ پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر قچان بريكز اسلامن كوچك ايده هر
ايشلديكى حسنه اون مثلى يازيلور حتى ايمانك قوت وكمالى حسبنجه بعضيلره يديوز مثلنه دكين
تضعيف اولنور وهر ايشلديكى سيئه برمثلى يازيلور تاموته دكين بونك اوزره جارى اولور
اكر اول توبه‌يه وياعفوه مقارن اولمزايسه ۞ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم يقول الله عز وجل
من جاء بالحسنة فله عشر امثالها وازيد ومن جاء بالسيئة فجزاء سيئة مثلها واغفر ۞ پيغمبرمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر حق جل وعلا ديركه بركسه‌كيم بكا برحسنه ايله كله انكچون
اول حسنه‌نك اون مثليله جزا اولنور وانك اوزره ديلرسم زياده ايدرين واولكه برسيئه ايله
كله انك جزاسى برسيئه‌در ويامغفرت ايدرين ۞ ابن عمر رضى الله تعالى عنه ايدر اشبو آيت
كريمه صدقاتك غيرى حسنات حقنده‌در ۞ اما كه صدقات يديوز مثلنه دكين تضعيف اولنور
(قل اننى هدانى ربى الى صراط مستقيم) ديكل كه ربم جل شانه وحى ايله بنى حجتدن نصب
ايتديكى شيئه استقامتله موصوف دين اسلامه هدايت ايتدى (دينا قيما ملة ابراهيم حنيفا) بر
دينه كيم غايتده محكم وثابتدركه اول اسلامده مخلص ابراهيم عليه السلامك ملتيدر (وما كان
من المشركين) واول ابراهيم عليه السلام مشركلردن دكل ايدى (قل ان صلاتى ونسكى)
ديكل كه بنم صلاة ونسكم ۞ نسكدن مراد دينلديكه يعنى حج وعمره‌ده‌كى ذبيحتم وياحجم وياهر
عبادتم (ومحياى ومماتى) واول شئ كه حياتمده انك اوزره اولورين ومماتى اكا منتهى
قيلورين كه اول طاعت ويا ايماندر وياخود طاعات حياتم وخيراتم كه انى مماتمه مضاف قيلورين
وصيت وتدبير كبى ويا نفس حيات ومماتم (لله رب العالمين) الله تعالى ايچون خالصدركه اول
عالملرك ربيسيدر (لا شريك له) كه انك شريكى يوقدر (وبذلك امرت) وبو اخلاص ويا

ايتديكى وقتده سز حاضرميدكز ومشاهده ايتديكزمى الله تعالايه حرام ايتمديكى شيئ حرام ايتدى ديو افترا ايدوب
علم وحجتسز ناسى اضلال ايدن كمسه‌دن اظلم كيم اولور تحقيق الله عظيم الشان كفر وكذبله نفسلرينه ظلم ايدنلرى طريق حقه هدايت
ايتمز ۞ مرويدركه مالك بن عوف الحشيمى ۴۵ پيغمبر عليه السلامه يا محمد سن بابالرمزك ايده‌كلديكى شيئ منع ايتمش سن
ديدى رسول الله عليه السلام
سز انعامدن اصلسز بر
مقدارنى حرام ايتمش سكز
بيوردى بوسكز جفت
حيواناتى الله تعالى اكل
ونفع ايچون خلق ايتمشدر
بوحرام‌لق اركك طرفندنمى
يوخسه ديشيلرى طرفند
نميدر ديو سؤالنده مالك
جوابدن عجزله متحير
وساكت اولدقده افنديمز
عليه السلام نيچون سو
بلميورسك بيورمغله مالك
بكا ديكلمك اقتضا ايلدى
ديدى (قل لا احد فيما اوحى
الى محرما على طاعم يطعمه
الا ان يكون ميتة او دما
مفسوحا او لحم خنزير فانه
رجس او فسقا اهل لغير
الله به فمن اضطر غير باغ
ولا عاد فان ربك غفور
رحيم) يا محمد سن ديكه
بكا وحى اولنانده براكل
ايديجينك اكلنده برشيئ
حرام بولمدم انجق ميته‌يى
وجارى قانى وخنزيراتى
كه انلر مرداردر ياخود
اسم الله‌دن غيرى ايچون
ذبح اولنى كه فسقدر بو
انلر حرامدر بركيمسه‌كه ضرورتله بو محرماتك اكلنه مجبور اولسه وباغى وعاصى اولمديغى حالده واكلنده حدى
تجاوز ايتميوب سدرمق مقدارى تناول ايتسه تحقيق ربك عزشانه ضرورتده محرمات تناولنى مغفرت وبيچاره‌لره رخصتله
مرحمت ايدر (وعلى الذين هادوا حرمنا كل ذى ظفر ومن البقر والغنم حرمنا عليهم شحومهما الا ما حملت

قول ايله امر اولنمشن (وانا اول المسلمين) وبن مسلمينك مقدمى‌ين زيرا كه هر پيغمبرك اسلامى امتنك
اسلامى اوزره متقدمدر (قل أغير الله ابغى ربا) ديكل كه بن الله تعاليدن غيرى ربمى طلب ايدرينكه
عبادتمده اول غيرى اكا شريك ايدهم (وهو رب كل شئ) والحال اول الله تعالى هرشيئك
ربيسيدر انك ماسواسى مربوبدر ربوبيته صالح دكلدر (ولا تكسب كل نفس الا عليها) وهر
كشينك كسب ايتديكى وبال كندى اوزره اولور ۞ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر وليد
بن المغيره ديرديكه بنم سبيلمه كيدك خطايا كزى بن يوكلنه‌ين اكا جوابده بو آيت نازل اولدى
واشبو آيت آتيه ايله تأكيد بيورلديكه (ولا تزر وازرة وزر اخرى) هيچ برنفس حامله نفس
اخرانك حملنى يوكلنمز يعنى هيچ كمسنه آخرك ذنبيله مؤاخذه اولنمز (ثم الى ربكم مرجعكم
فينبئكم بما كنتم فيه تختلفون) يوم قيامتده مرجعكز رب تعالى يه‌در دينكز امرنده دنياده
اختلاف ايتديككز شيئ سزه خبر ويرر حتى كه رشدغيدن ومحق مبطلدن متميز اولور
(وهو الذى جعلكم خلائف الارض) يا محمد امتى اول الله تعالى اهلاك ايتديكى قرون ماضيه‌نك يرينه
سزى يريوزنده خلفاء قيلدى (ورفع بعضكم فوق بعض درجات) وبعضكزى بعضكز فوقنده خلق
ورزق ومعاش وقوت وفضلده درجات مختلفه اوزره رفع ايلدى (ليبلوكم فيما آتاكم) تا كه
سزه ويرديكى جاه ومالده اختبار ايده هر صنفى صددنده اولديغى حالتده طاعت ومخالفتن
كندويه اظهار ايدوب يوم قيامتده خير وشرى اوزره جزالرينه معترف اوله‌لر (ان ربك
سريع العقاب) سنك ربك جل شانه‌نك عقابى سريعدر زيرا كه هرشيئكم كلور اول قريبدر
وياعقابى ديلديكنده سرعت ايدر (وانه لغفور رحيم) اول الله تعالى مؤمن اولوب عمل صالح
ايشلينلره مغفرت ورحمت ايديجيدر ۞ دينلديكه الله تعالى سريع العقابدر شول كمسنه كيم الله
تعالينك عهدنى حفظ ايتميه فضلندن ويرديكى نعمتك حقنى ادا ايتميه ۞ وغفور رحيمدر اول
كمسنه‌يه‌كه سراده وضراده اكا شكر ايليه

سورة الاعراف وهى مائتان وخمس اوست آيات مكية الا سكز آيتى مكيه دكلدر اول
۞ واسئلهم ۞ قولندن ۞ واذ نتقنا ۞ قولنه‌دك دينلديكه ۞ واعرض ۞ قولنه دكدر

بسم الله الرحمن الرحيم

(المص) اول الله تعالى لطيف ومجيد وصادقدر (كتاب انزل اليك) اشبو سوره وياقرآن
سكا انزال اولندى (فلا يكن فى صدرك حرج منه) ايمدى صدركده انلرك انى تكذيبلرندن
ضيق اولمسون ويا اول سكا الله تعاليدن ايدوكنده صدركده شك اولمسون ويا ابلاغ وتأديه رسالتدن
صدركده ضيق اولمسون (لتنذر به وذكرى للمؤمنين) انكله مؤمنلرى انذار وتذكير ايده‌سن
(اتبعوا ما انزل اليكم من ربكم) ديكل كه ربكز جل شانه‌دن سزه انزال اولنان قرآنه اتباع
ايدك (اتبعوا ولا تتبعوا من دونه اولياء) الله تعاليدن غيرى انس وجندن سزى اضلال ايدنلرى اولياء

ظهورهما اوالحو یا اوما اختلط بعظم ذلك جزیناهم ببغیهم وانا الصادقون) یهودلره هر طرنقلوبی حرام ایتدك (مراد طرنقی مشقوق اولمیه دینلدی یاخود دوابدن بتون طرنقلوبی وطیوردن یرتیجی طرنقلوبی اوله) وبقر وغنمك ایچ یاغلرینی حرام
ایتدك انجق ظهروبطنلرینه متعلق یاغلری وبغرصقلره ملاصق ٤٦ یاغلری وکمکلر ایله مختلط یاغلری
حرام اولمدی بو تحریم وجزاپی انلرك بغیلری سببیله ایتدك تحقیق بز اخبار ووعدووعیدمزده صادقز (فان کذبوك فقل ربكم ذورحمة واسعة ولا یرد بأسه عن القوم المجرمین) اکر وحی ایتدیکم شیده انلر سنی تکذیب ایدرلرسه سن دیکه ربکز جل شانه وسعتلو رحمت صاحبیدر (سزك عذابکزده تعجیل ایتمز کرچه مهلت ویرر) لکن انك عذابی مجرم قوملر اوزره اصابت ایدر بر وجهله رد اولنمز (سیقول الذین اشرکوا لوشاء الله ما اشرکنا ولا آباؤنا ولاحرمنا من شئ کذلك کذب الذین من قبلهم حتی ذاقوا بأسنا قل هل عندکم من علم فتخرجوه لنا ان تتبعون الا الظن وان انتم الا تخرصون) مشرکلر دیه جکلردر که اکر الله تعالی دیلسه بز وبابالرمز شرك قوشمزدق وکندیلکمزدن بر شیئی حرام ایتمزدك سنی تکذیب ایتدکلری کبی انلردن مقدم اولنلر پیغمبرلرینی تکذیب ایتدیلر تا که اول سببله عذابمزی داتدیلر انلره دیکه عندکزده کتاب وحجتدن امر (بعده) معلوم وار ایسه انی بزه چیقارك سز انجق کندوظنکزه تابع اولوب کذب سویلمکده سز (قل فلله الحجة البالغة فلوشاء لهدیکم اجمعین) دیکه الله تعالینك کتاب ایله حجت تامه سی واردر مراد ایلسه البته جمله کزی هدایت طوغری یوله

اتخاذ ایتمکز (قلیلا ماتذکرون) قتی آز زمان سز تذکر ایدرسز (وکم من قریة اهلکناها فجاءها بأسنا بیاتا اوهم قائلون) چوق قریه که بزانك اهلنی اهلاك اراده ایتدك انلره عذابمز ایردی حالبوکه انلر کیجه نائملر ایدی ویا کوندزیك قیلوله ده ایدیلر یعنی انلره عذابمز توقعلری اولمدیغی وقتده کاهی کیجه ده وکاهی کوندزده ایردی (فما کان دعواهم اذجاءهم بأسنا الا ان قالوا انا کنا ظالمین) قچانکه انلره عذابمز ایریشه قول ودعاوتضرعلری بو اولدیکه ظلمرینه اعتراف ایتدیلر حالبوکه اول حینده کی اعتراف نفع ایدردکلدر (فلنسألن الذین ارسل الیهم) بزامتلره انلره ارسال اولنان رسوللرك رسالتن قبول وانلره اجابت ایتدکلرندن سؤال ایدرز (ولنسألن المرسلین) ومرسللره ایسه اجابت اولندقلری شیئدن سؤال ایدرز (فلنقصن علیهم بعلم) وبز اول کونده رسوللره تبلیغلرین وامتلره رسالتی ردلرین جمیعنی بیلور اولدیغمز حالده خبر ویررز (وما کنا غائبین) بزانلردن غائب دکل ایدك که انلرك احوالی بزه خفی اولیدی (والوزن یومئذ الحق) وزن اعمالکه حقدرکه یوم قیامتده لابد اولیسردر ❀ روایت اولندیکه یوم قیامتده الله تعالی میزان نصب ایدیسردر انك لسانی وایکی کفه سی اولور هر کفه نك وسعتی مشرق ومغرب اراسنجه اولور ❀ وزنك کیفیتنده اختلاف اولندی بعضیلر دیدیکه وزن اولنان صحائف اعمالدر زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه یوم قیامتده بر رجلك طقسان طقوز سجلی نشر اولنه هر سجلك سعتی مدبصر جه اوله ❀ بعده انکچون بر بطاقه چیقاریله که انده شهادتین کلمه سی یازیلور اوله اول سجلاتك جمیعی بر کفه یه وبطاقه یالکز بر کفه یه قونیله اول سجلاتك جمیعنده اول بطاقه آغر کله وبعضیلر دیدیکه وزن اولنان اشخاصدر ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه یوم قیامتده بر رجل عظیم سمین کتوریله که عندالله اول جناح بعوضه دکاو وزنی اولمیه دینلدیکه الله تعالینك وزن اعمالده حکمتی عبادك دنیاده اکا اولان ایمانلرینی اظهار وعقباده اوزرلرینه حجتی الزامدر (فمن ثقلت موازینه فاولئك هم المفلحون) اول کمسنه که حسناتی سیئاتندن ثقیل اوله انلر نجات وثوابه فائزلردر (ومن خفت موازینه فاولئك الذین خسروا انفسهم بما کانوا بآیاتنا یظلمون) واولکه حسناتی خفیف اولوب سیئاتی ثقیل اوله ایمدی انلر حظ نفسلرنده مغبون اولدیلر شول سببله کیم بزم آیتلریمزه انکارله نفسلرینه ظلم ایدرلردی (ولقد مکناکم فی الارض) بز سزی یریوزنده سکنی وزرع وتصرفله تمکین ایتدك (وجعلنا لکم فیها معایش) وسزکچون انده تجارت ومکاسب ومأکل ومشاربدن ایام حیاتکزده تعیش اسبابی قیلدق (قلیلا ما تشکرون) سزه ویلان نعمت وکرامتلره ازشکر ایدرسز (ولقد خلقناکم ثم صورناکم) اصول وآبائکزی خلق وسزی ارحام امهاتکزده تصویر ایتدك ❀ ویاخود ظهر آدمده سزی خالق ویوم میثاقده تصویر ایتدك شول حینده که انلری ذره مثالنده اخراج ایلدك ❀ ویاخود بز سزی اصلاب رجالده خلق ایتدك وارحام نساده تصویر ایتدك (ثم قلنا للملائکة اسجدوا لآدم)

ایدردی (قل هلم شهداءکم الذین یشهدون ان الله حرم هذا فان شهدوا فلا تشهد معهم ولا تتبع اهواء الذین کذبوا بآیاتنا والذین لایؤمنون بالآخرة وهم بربهم یعدلون) سن دیکه شول شاهدلریکزی کتورك که انعام وحرث وسائرده الله تعالی
حرام ایتمشدر دیو شهادت ٤٧ ایتسونلر اکر انلر کذبله شهادت ایدرلرسه سن انلری تصدیق ایتمه وبزم آیتلرمزی تکذیب ایدنلرك واخرته ایمان ایمیانلرك هوالرینه تابع اولمه زیرا انلر بتلرینی الله تعالیه برابر طوترلر (قل تعالوا اتل ماحرم ربکم علیکم الا تشرکوا به شیئا وبالوالدین احسانا ولا تقتلوا اولادکم من املاق نحن نرزقکم وایاهم ولا تقربوا الفواحش ماظهر منها وما بطن ولا تقتلوا النفس التی حرم الله الا بالحق ذلکم وصیکم به لعلکم تعقلون) دیکه کلك سزه ربکزك حرام ایتدیکی شیئی تلاوت ایده یمکه الله تعالیه برشئ اشتراك ایتمیك ووالدینکزه احسان ایدوب اساءت ایتمیك وفقردن خوفله اولادکزی قتل ایتمیك زیرا سزه وانلره رزقی بز ویررز واشکار وکیزلوده زنایه قریب اولمیك ومؤمن ومعاهدن الله تعالی قتلنی حرام ایتدیکی قتل ایتمیك مکر (مرتد وزنای محصن وقصاص ایچون) حقله اوله اشبو تفصیل اولنان امر ونهیك الله تعالی سزه حفظنی امر ایلدی که تا کمالیله تعقل ایده سز ولا تقربوا مال الیتیم الا بالتی هی احسن حتی یبلغ اشده واوفوا الکیل والمیزان بالقسط لا نکلف نفسا الا وسعها واذا قلتم فاعدلوا ولو کان ذاقربی وبعهد الله اوفوا ذلکم وصیکم به لعلکم تذکرون) ومال یتیمه قریب اولمیك مکر که انك بلوغ ورشدنه دك مالنك

بعده ملائکه یه دیدککه آدمه سجده ایدککه اول سجده آدمه تحیت والله تعالی یه عبادت ایدی (فسجدوا الا ابلیس لم یکن من الساجدین) اول ملائکه آدمه سجده ایتدیلر الا ابلیس اکا کبر وحسدندن سجده ایدنلردن اولمدی (قال مامنعك ان لاتسجد اذ امرتك) الله تعالی دیدیکه یا ابلیس بن سکا آدمه سجده ایت دیوامر بیورمشیکن امرمه امتثالدن سنی نه شئ منع ایلدی (قال انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین) ابلیس دیدیکه بن اندن خیرلویم زیرا سن بنی ناردن وانی طیندن خلق ایتدك وفاضله حسن اولمزکه مفضوله سجده ایده اویله اولسه انکله امر نیجه حسن اولور ❀ انکله اول کبری ابتداء سنت ایلدی ❀ ابن عباس ایدر ابتدا قیاس ایدن ابلیسدر لکن قیاسنده خطا ایلدی اولکه رأیندن دینی برشیئه قیاس ایده الله تعالی انی ابلیسه قرین ایدر ❀ محمد بن جریر ایدر ابلیس ظن ایلدیکه نار طیندن خیرلو اوله بیلمدیکه فضل الله تعالینك تفضیل ایتدیکنده در والحال الله تعالی طینی نار اوزره تفضیل ایتدی ❀ حکما دیدیلرکه طینك نار اوزره برنیجه وجهدن فضل واردرکه اول طینك جوهرنده وقار وحلم وصبر اولدیغیدرکه انکله آدم خطاسندنصکره توبه یه سبقت ایتدی حتی که اول اکا اصطفاء واجتبائی مورث اولدی ❀ ونارك جوهرنده ایسه خفت وطیش وحدت وارتفاع اولمغله ابلیس شقاوتندنصکره استکبار واصراره سبقت ایتدی حتی که اول اکا لعنت وشقاوتی مورث اولدی ❀ ودخی طین اشیانك جمعنه ونار ایسه اشیانك تفریقنه سببدر ودخی طین نبات واشجارك حیاتنه ونار ایسه هلاکنه سببدر (قال فاهبط منها) الله تعالی ابلیسه دیدیکه جنتدن ویا سمادن ارضه اینکل دینلدیکه ملك ارض ابلیسك ایدی الله تعالی انی ارضدن جزایر بحره سوردی عرشی بحر اخضرده در ارضه کیرمز الا سارق کبی (فما یکون لك ان تتکبر فیها) سکا صحیح اولمزکه اول جنتده تکبر ایده سن زیرا که اول مطیع وخاشع مکانیدر اشبونده تنبیه واردرکه اهل تکبر جنته لایق اولمیه وحق تعالی انی طرد واهباطی تکبریچون اوله یوخسه مجرد عصیانیچون دکل (فاخرج انك من الصاغرین) ایمدی جنتدن چیقغل زیرا سن تکبر سببیله اذلاءدنسن ❀ اول اجلدن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه ❀ من تواضع لله رفعه الله ومن تکبر وضعه الله ❀ برکسه که لله تواضع ایده الله تعالی آنی درجات عالیه یه رفع ایدر واولکه تکبر ایده الله تعالی انی ذلیل ومهان ایدر (قال انظرنی الی یوم یبعثون) ابلیس دیدیکه یارب یوم قیامته دکین بکا مهلت ویروب اولدرمکل ویا عقوبتمی تعجیل ایتمکل (قال انك من المنظرین) الله تعالی دیدیکه سن امهال اولنمشلردنسن یعنی وقت معلومه دکین که اول نفخهٔ اولیدرویا بروقته دکین که انك نهایت اجلیدرکه الله تعالی آنی بیلور الله تعالی انك استنظاریله اکا انظارنده حکمتی اولدرکه انك اغواسی عباده ابتلاء وفتنه اوله ومطیع عاصیدن تمیز ایده واجر ووزر عظیم اوله ❀ دینلدیکه کاهی خطاب مخاطبك شرفیچون اولور قچان تضرع وابتهال محلنده اوله

حفظ ونماسنه سی احسن ایده‌سز وعدله کیله‌یی تمام اولچك وترازویی تمام وزن ایدك هر کسه انجق قدرتی قدر
تکلیف ایده‌رز (یعنی اکر عدله مراعات اولنورکن بلاقصد کیل ووزنده قصوراولورسه عفو اولنور وحکومت یاشهادتده
سویلدیککز زمان صدق وعدله سویلیك اکرمدعی یامدعی علیه اقربا کزدخی اولورسه وبین الله وبین الناس ﴿ ٤٨ ﴾
اولان عهدکزه وفا ایدك
بوسزه تلاوت اولنان
احکامی الله تعالی سزه
امر ایلدی شاید که متذکر
ومتعظ اوله‌سز (وان هذا
صراطی مستقیما فاتبعوه
ولاتتبعوا السبل فتفرق
بکم عن سبیله ذلکم وصیکم به
لعلکم تتقون) اشبو ایکی
آیتده اولان بیان شریعت
رهبر جنت اوله‌رق بنم
صراط مستقیمدر اکا
تابع اولك پرا کنده یوللره
وادیان مختلفه‌یه اتباع ایتمیك
که اول یوللر سزی راه
حقدن تفریق ودورایدر
الله تعالی سزه بو امر اولنانلره
اتباعله حکم ایلدی تا که
ضلالتدن اتقا ایده‌سز
(ثم اتینا موسی الکتاب
تماما علی الذی احسن
وتفصیلا لکل شیء وهدی
ورحمة لعلهم بلقاء ربهم
یؤمنون) اشبو آیتنده
مذکور اوامر ونواهی
قدیمده بیان اولندقدنصکره
موسایه دخی توریتی انارك
احکامنه احسن وجهله قیام
ایدنلره نعمتمزك تمامی
وهر شیئك تفصیلی بیان ایچون ویردك وانلره هدایت ورحمتدر شاید که بنی اسرائیل ربلرینك (ولباسلری
امریله بعثه وثواب وعقابه ملاقی اوله‌جقلرینه ایمان ایده‌لر وهذا کتاب انزلناه مبارك فاتبعوه و اتقوا لعلکم ترحمون)
بوقرآن کریمکه بز انزال ایلدك کثیرالنفع برکتابدر اکا اتباع ایدیکوا کا مخالفتدن حذر ایدك شاید که اکا تبعیتله

وکاهی مخاطبه‌مقت ایچون اولور اشبو محلده ابلیسك مخاطبه‌سی کبی (قال فبما اغویتنی لاقعدن لهم
صراطك المستقیم) ابلیس دیدیکه یارب بنی هدادن اضلالك ویابنی اهلاك ویارحتکدن ابعاد
وتجنیبك سببیله بنی آدم ایچون طریق قویمك اسلام اوزره جلوس ایده‌یم (ثم لآتینهم من بین
ایدیهم ومن خلفهم وعن ایمانهم وعن شمائلهم) انلره اوکلرندن یعنی آخرتلری قبلندن کلوب
انك حقیقتده انلری شکه دوشورم واردلرندن کلوب انلره دنیایه رغبت ویرم وصاغلرندن
کلوب دینلری امرنده انلره شبهه ایرکورم وصوللرندن کلوب انلره معاصی‌یی قندرم ❁
دینلدیکم اوکلرندن واردلرندن کلمسی یعنی بیلوب تحرزه قادر اولدقلری حیثیتدن وبیلیوب
تحرزه قادراولمدقلری حیثیتدن اوله ❁ وصاغلرندن وصوللرندن کلمسی بیلوب تحرزا یتملری
متیسر ایکن تیقظ واحتیاطلری اولمامغله ترك ایتملری اوله (ولاتجد اکثرهم شاکرین) سن
انلرك اکثرنی امرکه اطاعت ایدر ویانعمتلرکه شکرایدر بولمیه سن (قال اخرج منها مذؤما
مدحورا) الله تعالی ابلیسه دیدیکه معیب ومطرود ومبعد اولدیغك حالده جنتدن چیقغل
(لمن تبعك منهم لاملأن جهنم منکم اجمعین) بنی آدمدن سکا اطاعت ایدنله وسنکله وذریتکله
جیعکزله جهنمی طولدررین (ویاآدم اسکن انت وزوجك الجنة) یاآدم سن وزوجه‌ك حوا جنت
خلدده ساکن اولوك (فکلا من حیث شئتما) ودیلدیککز مکاندن وسعت ورفاهیت اوزره
مطاعم ومشاربندن تناول ایدك (ولاتقربا هذه الشجرة فتکونا من الظالمین) لکن شجرهٔ مخصوصه‌دن
یکمزا کر یرسکز نفسلرینه ظلم ایدنلردن اولورسز (فوسوس لهما الشیطان لیبدی لهما ماوری
عنهما من سوآتهما) شیطان اول ایکیسنك قلبلرینه وسوسه القاء ایتدی تااول ایکیسنك سوأه
لرندن غطایی کیدروب سوأه لرینی کشف ایده حالبوکه اول ایکیسندن هر بری‌نه کندینك ونه
صاحبنك سوأه سن کورردی (وقال مانهیکما ربکما عن هذه الشجرة الاان تکونا ملکین
اوتکونا من الخالدین) وشیطان اول ایکیسنه دیدیکه ربکز سزی اشبو شجره‌نك ثمارینی اکلندن
نهی ایتمدی الا انکچونکه انی اکلله ملك اولمیه‌سز ویاخود جنتده باقی قالور اولمیه‌سز (وقاسمهما
انی لکما لمن الناصحین) وایکیکزه بن ناصحلردنم دیو یمین ایلدی مؤمن ایسه الله تعالی‌یه یمینله
آلدانور ودیدیکه بن سزدن اول یرادلمشن سز بیلدیککزی بیلورین بکا تابع اولوك که سزی ارشاد
ایدرین ابلیس ایسه یمینده کاذب ایدی آدم علیه السلام ظن ایتمز دیکه هیچ کیمسه کذب یره الله
تعالی‌یه یمین ایده (فدلیهما بغرور) حتی اول خداع وغرور ایله انلری منزله‌لرندن دوشوردی
❁ وغرور اولدرکه غشی ابطان ایدوب نصحی اظهار ایده (فلما ذاقا الشجرة بدت لهما
سوآتهما) وقتا که آدم وحوا اول شجره‌دن اکله شروع ایدوب طعمنی بولدیلر انلره فی الحال
شوم معصیت وعقوبت ایرشدی واوزرلرندن لباسلری دوکلدی عریان قالوب عورت یرلری
آچیلدی ❁ اول شجره‌نك ماهیتنده اختلاف اولندی اول سنبله یا کرم ویاغیریدر دینلدی

رحمت اولنه‌سز (ان تقولوا انما انزل الکتاب علی طائفتین من قبلنا وان کنا عن دراستهم لغافلین) ای اهل مکه سز
بزدن مقدم یهود ونصاری‌یه انزال اولنان کتاب لسانمز جه اولمدیغندن انی اوقومقدن غافللرزدیر دیکزانی دیمه‌مکز ایچون لسانکزجه
سزه قرآنی کوندردك (او تقولوا ﴿ ٤٩ ﴾ لو انا انزل علینا الکتاب لکنا اهدی منهم فقد جاءکم بینة من ربکم
وهدی ورحمة فمن اظلم ممن
کذب بایات الله وصدف
عنها سنجزی الذین
یصدفون عن ایاتنا سوء
العذاب بما کانوا یصدفون)
یاخود اکر بزه کتاب نازل
اولیدی یهود ونصارادن
هدایتده ابلغ اولوردق
دیمیه‌سکز تحقیق سزه
ربکزدن لسانکزجه قرآن
کلدیکه تابع اوله رهنما
وانکله عمل ایده‌نه رحمتدر
الله تعالانك آیتلرینی تکذیب
واندن اعراض ایدندن
اظلم کیمدر بزم آیتلرمزدن
روکردان اولنلرك اول
اعراضلری سببیله یقینده
اشدعذابله جزالرینی ویررز
(هل ینظرون الا ان تأتیهم
الملئکة اویأتی ربك اویأتی
(ابعض آیات ربك یوم یأتی
بعض آیات ربك لاینفع
نفسا ایمانها لم تکن آمنت
من قبل اوکسبت فی ایمانها
خیرا قل انتظروا انا
منتظرون) اهل مکه قرآن
وپیغمبر علیه السلامی
تکذیب ایتدکدنصکره انجق
ملائکهٔ موتك یا ملائکهٔ
عذابك یاخود ربك تعالانك عذابی امرنك یاخود ربك جل وعلانك بعضی اشراط
ساعتك علامتلری کلمسلرینه منتظرلردر (خروج دجال ونزول عیسی علیه السلام وسائر کبی) شول کونکه ربکك بعض
آیاتی کلدکده (شمسك مغربدن طلوعی کبی یاخود انلرك سکرات موتی کبی) اولکونده بر کیمسه‌یه ایمانه کلمك فائده

ولباسلری دخی نور ویاحله ویاظفر ایدیکی سویلندی عورت یرلری آچلیجق اوتاندیلر پیغمبر عز
صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر آدم علیه السلام اوزون بویلو چوق صاچلو ایدی اندن اول
خطاصدور ایدیجك عورت یری آچلدی اول حالتدن اوتانوب قاچغه یونلدی کیدرکن جنت
اشجارندن برینه صاچی طولاندی رب تعالیدن نداکلدیکه یاآدم بندنمی قاچرسن دیدیکه
یارب خطا ایتمشین اوتاندم (وطفقا یخصفان علیهما من ورق الجنة) بعده آدم وحوا
جنتك انجیری یپراغندن برمقدار آلوب بری برینه الزاقله اندن ایکیسی بر لباس ایدندیلر
(ونادیهما ربهما الم انهکما عن تلکما الشجرة) رب تعالی اول ایکیسنه دیدیکه بن سزی اشبو
شجره اکلندن نهی ایتمدممیدی (واقل لکما ان الشیطان لکما عدو مبین) وشیطان سزه عدو
مبین ایدیکنی بیلدرمدممیدی اشبو دلیلیدرکه مطلق نهی تحریم ایچون اوله ❁ محمد بن قیس ایدر
رب تعالی آدم علیه السلامه بن سنی شجرهٔ مخصوصه اکلندن نهی ایتمشیکن نیچون بکا عصیان
ایتدك دیدیکه یارب بکا انی حوا ایدردی حوا دیدیکه یارب بکا انی حیه بیوردی حیه دیدیکه
یارب بکا انی ابلیس بیوردی الله تعالی دیدیکه یاحوا انتکیم سن اول شجره‌دن دم آقتدك هر آیده دمك
آقسون ویاحیه سنك ایاقلرینی کسدم من بعد یوزك اوزره یوریه سن وبنی آدمدن سکا ملاقی
اولان سنی اولدرمکه قصد ایلسون ❁ ویاابلیس سنی بنی آدمه مبغوض ایتدم ابدا لعنت اولنه سن
(قالا ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین) آدم وحوا دیدیلر که یارب
بز کندیمزه ظلم ایتدك اکر سن بزه مغفرت ورحمت ایتمزسك بز زیانکارلردن اولورز ❁ اشبو
دلیلدرکیم عبد صغایری اوزره معاقب اوله اکر مغفرت اولنمزسه ❁ معتزله دیدیلر که اجتناب
کبائرله صغائر اوزره معاقبه جائز اولمز وآدم وحوانك بو قوللری مقربین عادتی اوزره درکیم
انلر سیئاتدن صغیری استعظام وحسناتدن عظیمی استحقار ایدرلر (قال اهبطوا بعضکم لبعض
عدو) الله تعالی آدم وحوا وابلیسه دیدیکه جنتدن یره اینوك آدم وحوا ابلیسه وابلیس انلره
معادات ایدر اولدیغی حالده (ولکم فی الارض مستقر ومتاع الی حین) وسزك ایچون یر
یوزنده موضع استقرار ومعاش واردر شول وقته دکین که آنده آجالکز منقضی اولور (قال فیها
تحیون وفیها تموتون ومنها تخرجون) الله تعالی آدم وحوا وذریه لرینه دیدیکه یر یوزنده
معیشت ایدرسز ومو تکزده اکادفن اولنور سز ویوم قیامتده بعث وجزاء ایچون اندن
چیقاریلور سز (یابنی آدم قد انزلنا علیکم لباسا یواری سوآتکم) یابنی آدم بز سزکچون عورا تکزی
ستر ایدر لباس خلق ایتدك یعنی سمادن ماء انزالیله کیم اول پنبه وکتان وغیری اشیایی بتوررکه
اندن لباس حاصل اولور ❁ روایت اولندیکه اهل جاهلیت کعبه‌یی عریان طواف ایدوب
ایچنده الله تعالی‌یه عصیان ایتدیکمز ثیابله طواف ایتمزز دیرلردی اویله اولسه بو آیتی انزال
ایدوب سترایله امر اولندی (وریشا) ودخی لباس زینت انزال ایتدك که انکله تجمل ایدرسز

ایمزا کر اندن مقدم ایمانه کلمامش یاخود ایماننده برخیر کسب ایتمامش ایسه یا محمد سن دیکه اول علامتلرک کلمسنه سز انتظارده اولك بز دخی منتظرلرز بزه نجات سزه ویلدر ❁ (ان الذین فرقوا دینهم وکانوا شیعا لست منهم فی شیء انما امرهم الی الله ثم ینبئهم بما کانوا یفعلون) انلرکه انبیانك بعضنی تصدیق وبعضنی تکذیبله

دینلرینی پراکنده ایلدیلر ودینلرنده دخی فرقه فرقه اولدیلر سن انلردن دکلسن انلردن بیزارسن انلرك جزا ومکافاتنده امرلری الله تعالایه مفوضدر قیامتده الله تعالی انلره دنیاده‌کی فعللرینی خبرویررو جزالرینی ایدر (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها ومن جاء بالسیئة فلا یجزی الا مثلها وهم لا یظلمون) برخیر عمل ایله کلن کیمسه ایچون انك اون مثلی اجر واردر برکناه ایله کلن کیمسه‌یه انجق انك مثلی برجزا واردر اکر عفو اولنمزسه انلر ثوابلرینك نقصانی وعقابلرینك زیاده‌سیله ظلم اولنمزلر (قل اننی هدینی ربی الی صراط مستقیم) دینا قیما ملة ابراهیم حنیفا وما کان من المشرکین) ربم تعالی بنی دین اسلام اولان صراط مستقیمه هدایت ایلدی‌دی بر دینکه غایت مستحکم و ثابت واول دین خالصده اولان

ابراهیم علیه السلامك ملتیدر واول ابراهیم علیه السلام مشرکلردن اولمدی (قل ان صلاتی ونسکی (سیله) ومحیای ومماتی لله رب العالمین لاشریك له وبذلك امرت و انا اول المسلمین) دیکه تحقیق بنم نمازم وقربانم یاحجم وایمان وطاعتده حیات ومماتم اول شریك ونظیری اولمیان رب العالمین الله ایچوندر وبو اخلاصله امر اولنمشم

(ولباس التقوی ذلك خیر) شول لباس تقوی خیرلودر شول لباسدنکه انکله عورتکزی ستر ایدر ویا تجمل ایچون آنی کیرسز ❁ لباس تقواده علما اختلاف ایتدیلر دینلدیکه اول ایماندر ویاخود حیادرکه اول تقوایه بعث ایدر ویا عمل صالحدر ویا سمت حسندر ویا خشیت اللهدر ویا شول آلتدرکه حربده انکله اتقا ایدیلور ویا صوف وثیاب خشنه درکه اهل ورع کیر (ذلك من آیات الله) انزال اولنان لباس الله تعالینك آیتلرندن برآیتدرکه انك فضل ورحمته دلالت ایدر (لعلهم یذکرون) تا که تذکر ایدوب نعملرین بیله‌لر ویا متعظ اولوب قبایحدن تورع ایده‌لر (یابنی آدم لا یفتننکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة) یا بنی آدم شیطان سزی جنته دخولدن منعله فتنه‌لندرمسون نتکیم ابوینکز آدم وحوایی فتنه‌سیله جنتدن چیقاردی (ینزع عنهما لباسهما لیریهما سوآتهما) اول ایکیسندن لباسلرین چیقارمغه سبب اولدرکه عورتلرین بری برلرینه کوستره اعدی سزدخی انك فتنه‌سنه اطاعت ایدرسکز دین وتقواکز ثیابنی سزدن نزع ایدوب دینکز عیوبن کشف ایدر (انه یریکم هو وقبیله من حیث لا ترونهم) زیرا که شیطان وجنودی سزی کوررلر برحیثیتدنکه سز انلری کورمزسز ❁ اول اجلدن مالك بن دینار دیدیکه شول عدوکیم سنی کورر سن ایسه انی کورمزسن شدید المؤنتدر مکر اول کمسنه‌کیم الله تعالی انی اندن عصمت ایده (انا جعلنا الشیاطین اولیاء للذین لا یؤمنون) شیاطینی بز مؤمن اولمیانلره اصدقا وقرنا قیلدق حتی‌که اغوالریله انلرك غوایت وضلالتلرین ارتوررلر (واذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علیها آباءنا والله امرنا بها) قچان انلر قبحده متناهی برفعل ایشله‌سه‌لر صنمه عبادت کبی وطوافده عورتلرین کشف کبی دیرلرکه آبائمزی انك اوزره بولدق والله تعالی بزه انی امر ایلدی ❁ انلر ایکی امرله احتجاج ایتدیلرکه اول آباءلرینه تقلید والله تعالی‌یه افترادر اولکیسنك فسادی ظاهر اولدیغیچون اندن اعراض وایکنجی‌یی ردایلدی بویله دیمسیله‌که (قل ان الله لا یأمر بالفحشاء) دیکل که الله تعالی فحشا ایله امر ایدردکلدر بلکه عادتی انك ازره جاریدرکه محاسن افعال ایله بیوزه ومکارم خصاله قندره (أتقولون علی الله ما لا تعلمون) شول حقیقتن بیلمدیککز شیئی کذبله الله تعالی‌یه اسنادمی ایدرسز (قل امر ربی بالقسط) دیکل که ربم جل شانه عدلله امر ایلدیکه اول هر امرده وسطدر افراط وتفریطدن متجافیدر (واقیموا وجوهکم عند کل مسجد) وهر مسجد عندنده اول الله تعالی نك عبادتنه توجه ایدك مستقیمین اولوب انك غیریه عدول ایتمز اولدیغکز حالده ❁ ویاخود یوزلریکزی قبله جانبنه یونلدك هر سجودکز وقتنده ویا سجودکز مکاننده ویاخود هرقنغی مسجدده‌که انده نماز حاضر اوله بوخسه مساجدکزه رجوع ایچون نمازی تأخیر ایتمکز (وادعوه مخلصین له الدین) اول الله تعالی‌یه عبادت ایدك طاعت وعبادتکزی انکچون خالص ایدر اولدیغکز حالده زیرا که مصیرکز اکادر (کما بدأکم تعودون) اول الله تعالی ابتداده سزی انشاء ایتدیکی کبی انك اعاده

وبن مسلمینك مقدمیم (زیرا پیغمبرلر دیننده امتنك مقدمیدر) (قل اغیر الله ابغی ربا وهو رب کل شیء ولا تکسب کل نفس الا علیها ولا تزر وازرة وزر اخری ثم الی ربکم مرجعکم فینبئکم بما کنتم فیه تختلفون) دیکه بن الله تعالادن غیری رب طلب ایدرمیم که عبادتمده شریك ایده‌یم حال بوکه اول الله تعالی هر شیئك ربیدر (ماعداسی جمله

مربوبدر) وهر نفس انجق کندو کسب ایتدیکی وبالی کندو اوزره‌در وهیچ برنفس اخرك وزرنی یوکلنمز هرکس کندو عذابنی چکر صکره قیامتده رجوعکز ربکز تعالایه‌در دنیاده دینکز خصوصنده اختلاف ایتدیککز شیئی سزه خبر ویرر ❁ ولید ابن مغیره جماعتنه بکا تابع اولك کناهلریکزی بن یوکلنورم دیمکله بو ❁ ولا تزر وازرة ❁ نازل اولدی (وهو الذی جعلکم خلائف الارض ورفع بعضکم فوق بعض درجات لیبلوکم فیما اتاکم ان ربك سریع العقاب وانه لغفور رحیم) ای امت محمد اول الله عظیم الشان کچمش امتلرك یرینه سزی ارضده خلفا ایلدی وبعضکزی بعضکز اوزره رزق ومعاش وفضل وسائر درجه‌لر جهتیله رفع ایتدی تا که سزه ویریلان مال وجاهده تشکرکزی وطاعت

ومخالفتکزی تجربه ایدوب قیامتده جزالرینی ویره تحقیق ربك جل شانه حضرتلرینك شکر وطاعت ایتمیانلره عقابی سریعدر وشاکرلره وطاعت ایدنلره مغفرت ورحمت ایدیجیدر

سیله ینه اول حالته عودت ایدرسز ❁ ابن عباس ایدر الله تعالی بنی آدمی ابتداده ❁ هو الذی خلقکم فمنکم کافر ومنکم مؤمن ❁ مصداقنجه مؤمن وکافر خلق ایلدی یوم قیامتده ینه انجلین اعاده ایدر جابر ایدر موتلری اولدیغی حالت اوزره بعث اولنور ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یبعث کل عبد علی مامات علیه المؤمن علی ایمانه والکافر علی کفره ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر هر عبد موتی اولدیغی حالت اوزره بعث اولنور مؤمن ایمانی اوزره وکافر کفری اوزره ❁ محمد بن کعب ایدر برکمسنه‌که الله تعالی انی شقاوت اوزره خلق ایتمش اوله اینه اکا عودت ایدیسردر اکرچه اهل سعادت اعمالنی ایشلرسه‌ده نتکم ابلیس اهل سعادت اعمالنی ایشلمش ایکن شقاوتنه عودت ایتدی واولکه الله تعالی انی سعادت اوزره خلق ایتمش اوله اینه اکا عودت ایدیسردر اکرچه اهل شقاوت اعمالنی ایشلرسه‌ده نتکیم سحرهٔ فرعون اهل شقاوت اعمالنی ایشلمشلر ایکن سعادتنه عودت ایتدیلر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان العبد لیعمل فیما یری الناس بعمل اهل الجنة وانه من اهل النار وانه لیعمل فیما یری الناس بعمل اهل النار وانه من اهل الجنة وانما الاعمال بالخواتیم ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برعبد ناسك منظوری اولان حالده اهل جنت عملن ایشلر حالبوکه اول اهل ناردندر وبر عبد آخر ناسك منظوری اولان حالده اهل نار عملن ایشلر حالبوکه اول اهل جنتدندر اویله اولسه اعمالده معتبر عمرك آخرنده حاصل اولانه‌در (فریقا هدی) الله تعالی برفریقه ایمانی توفیق ایتدی (وفریقا حق علیهم الضلالة) وبرفریقه ایسه اول قضاء سابق مقتضاسنجه خذلانی ایجاب ایتدی (انهم اتخذوا الشیاطین اولیاء من دون الله) که انلر الله تعالی دن غیری شیاطینی اولیاء اتخاذ ایتدیلر (ویحسبون انهم مهتدون) وکندیلرین هدایت اوزره ظن ایتدیلر ❁ اشبو دلیلدرکه کندوبی دین حق اوزره ظن ایدن کافر ایله شول دین باطلده ایدوکن بیلن کافر معاند مساوی اوله ❁ دینلدیکه اکر اول کافر مخطی نظرده مقصر ایسه‌ده (یابنی آدم خذوا زینتکم عند کل مسجد) یا بنی آدم هر مسجد عندنده زینتکزی اخذ ایدك ❁ دینلدیکه بنو عامر عراة اولدقلری حالده طواف ایدرلردی عورتلرین ستر ایچون لبس ثیاب ایله امر اولندیلر ❁ مجاهد ایدر زینت ماوراء عورتی اکرچه عبا ایله ایسه‌ده ستردر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر زینت اولدرکه سوأة اورتیله ودخی سائر جسده جیدبز ومتاعدن کیله ❁ انس حدیثنده ایدر یعنی صلاتی نعالکزی لابس ایکن ادا ایدك بعضیلر دیدیکه زینتله امر ده یوم جمعه‌ده طیب وسواك دخی داخل اولور ❁ کیاء وغیریلر ایدر هر مسجد عندنده اخذ زینتله امر مسجدی تعظیمه متعلق اولور فضل ایچوندر ودخی انده واقع اولور فعل ایچوندر اعتکاف وصلاة وطواف کبی ❁ ودینلدیکه اشبو آیتده دلالت واردرکه صلاة ایچون زینت واجب اوله ❁ امام مالك اشبو آیت دلالتیله مساجد قبائلده اردیه‌سز صلاتك کراهتنه ذاهب اولدی وسلفدن

﴿ سورة الاعراف مکیة وآیها مائتان وخمس آیة ﴾

بسم الله الرحمن الرحيم

(المص) الله لطيف ومجيد وصادقدر علما ومفسرين اسم قراندر يااسم سورهدر ياخود هرحرف بر اسماء الهيه اشارتدر ديوبيان ايتمشلر والله يعلمه (كتاب انزل اليك فلا يكن فى صدرك حرج منه لتنذر به وذكرى للمؤمنين) سنك طرفكه انزال اولنمش بو بر كتابدر انك تبليغندن و قومك تكذيبندن صدركده ضيق اولمسون انكله كافرلرى قورقودب مؤمنلره بند ونصيحت ذكر اولنه (اتبعوا ما انزل اليكم من ربكم ولا تتبعوا من دونه اولياء قليلا ما تذكرون) ربكزدن سزه انزال اولنان قرآنه تابع اولك الله تعادن غيرى مضل انس وجنى دوست اتخاذيله انلره تابع اولميك اول غيره متابعتى آز اجق تذكر ايدرسكز) وكم من قرية اهلكناها فجاءها بأسنا بياتا او هم قائلون) كفار و فجاردن چوق قريه وشهركه بز انلرك اهاليسنى هلاكله حكم ايلدك بزم عذابمز انلره كيجهده ياخود مأمولرى اولمديغى كوندز راحتلرنده كلدى (قوم لوط وقوم شعيب عليه السلام كبى (فما كان دعويهم اذ جاءهم بأسنا الا ان قالوا انا كنا ظالمين) عذابمز انلره كلدكده انلرك دعاو تضرعلرى انجق بز ظالملردن اولدق ديو اعتراف اولدى مع هذا اول وقتده كه (فيها) توبه واعترافلرى فائده ايتمز (فلنسئلن الذين ارسل اليهم ولنسئلن المرسلين) قيامتده انلره ارسال اولنان رسوللرى قبول ايتدكلرندن و رسوللره دخى انلرك اجابتلرندن سؤال ايدهرز (فلنقصن عليهم بعلم وما كنا غائبين) واول پيغمبرلرك

برقوم بو آيتى استدلال ايله مرأه نك قلادهوقرطنسز صلاتى جائز اولمز ديديلر (وكلوا واشربوا ولا تسرفوا) اكل وشرب ايدك لكن اسراف ايتمكز سنن ابن ماجهده مذكور حديثدركه (ان من السرف ان تأكل كل ما اشتهيت) اسرافدندركه هر اشتهاء ايتديكك اكل ايده سن عجائب كرمانيده ايدر برطبيب نصرانى على بن الحسين رضى الله تعالى عنهمايه ديديكه كتابكزده علم طبدن برشئ وارميدر حالبوكه علم ايكى نوعدر علم ابدان وعلم اديان درعلى ديديكه الله تعالى كتابنده طبى نصف آيتده جمع ايلديكه اول (وكلوا واشربوا ولا تسرفوا) قوليدر طبيب ديديكه كتابكز جالينوسه طب آليقومامش (انه لا يحب المسرفين) الله تعالى اسراف ايدنلرك اول فعلنه راضى اولمز ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر ديلديكك شيئ اكل ولبس ايت مادامكه سرف ومخيلهدن صاقنهسن (قل من حرم زينة الله التى اخرج لعباده) ديكل كه كيمدركه الله تعالينك عباديچون اخراج ايتديكى زينتى حرام ايده اول كرك نباتده قطن وكتان كبى وياخود حيواندن حرير و صوف كبى ويامعادندن حاصل اولسون دروع كبى (والطيبات من الرزق) ومأكل ومشاربدن مستلذاتى حرام ايده اشبو دليلدركه مطاعم وملابس وانواع تجملاتده اصل اباحت اوله (قل هى للذين آمنوا فى الحياة الدنيا) ديكل كه اول زينت وطيبات دنياده اصالة مؤمنلر ايچون ثابتهدر اكرچه كفره انلره مشاركت ايدرسهده لكن بالتبعدر (خالصة يوم القيامة) يوم قيامتده اول زينت وطيبات مؤمنينه مختصه اولديغى حالده غيريلر آنلره آنده مشارك اولمز (كذلك نفصل الآيات لقوم يعلمون) اشبو حكمى تفصيل ايتديكمز كبى سائر احكامى دخى عالملره تفصيل ايدرز (قل انما حرم ربى الفواحش ما ظهر منها وما بطن) ديكل كه ربم جل شانه فواحشك اشكاره وكيزلوسن حرام ايلدى فاحشه هر شيئدركه قبحى سائر قبايحاوزره زياده اوله دينلديكه اول شيئدركه فروجه متعلق اوله (والاثم) وآنى كه اثم ايجاب ايده دينلديكه اول شرب خمردر (والبغى بغير الحق) وظلم وكبرىكه ناحق يره ايده (وان تشركوا بالله ما لم ينزل به سلطانا) والله تعالى يه اشراك ايدهسز انى كه حقندهسزكچوب حجت وبرهان نازل اولميه (وان تقولوا على الله ما لا تعلمون) والله تعالى يه افترا وصفاتنده الحادله بيلمديككزى سويليه سز (ولكل امة اجل) هر امت ايچون عذابلرى نزولنه مدت وياوقت واردر (فاذا جاء اجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون) قچانكه انلرك مدتى منقضى اوله وياوقتلرى ايريشه اقصر وقت دكلو زمان تأخر وياتقدم ايتمزلر ويا انلر شدت هولدن تأخر وياتقدم طلب ايتمزلر (يا بنى آدم اما يأتينكم رسل منكم يقصون عليكم آياتى) يا بنى آدم اكر سزه كندى جنسكزدن رسل كلوب بنم فرائض واحكامى بيان ايدهلر (فمن اتقى واصلح فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون) سزدن اولكه تكذيبدن اتقاء وعملن اصلاح ايده اول وصفلو كمسهلره خوف وحزن يوقدر شول كونده كه ناسه خوف وحزن ايرر (والذين كذبوا بآياتنا واستكبروا عنها اولئك اصحاب النار هم

تبليغلرينى وامتلرينك اطاعت ومخالفتلرينى جمله معلوممز اولديغى حالده خبر ويررز زيرا انلردن غائب وافعال واقواللرندن بيخبر دكلز (والوزن يومئذ الحق فمن ثقلت موازينه فاولئك هم المفلحون) قيامت كوننده اعمالك وزن اولنمسى حقدر كيمك كه حسناتى سيئاتندن آغر كله اول كيمسهلر فلاح بولوب نجاته ايريجيلردر (ومن خفت موازينه فاولئك الذين خسروا انفسهم بما كانوا بآياتنا يظلمون) كيمك كه سيئاتى حسناتندن آغر اوله اول كيمسهلر نفسلرى هواسيله بزم آيتلرمزى انكارله ظلم ايتديلردى انلر خسرانده اولديلر (ولقد مكناكم فى الارض وجعلنا لكم فيها معايش قليلا ما تشكرون) سزى يريوزنده سكنا وزراعتله تمكين ايتدك وسزكچوك تجارت وكسبله معيشت قلدق سزه و يريلان نعمته آز شكر ايدرسز (ولقد خلقناكم ثم صورناكم ثم قلنا للملئكة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابليس لم يكن من الساجدين) سزى بابالريكزك صلبنده خلق ايتدك صكره انالريكزك رحمنده تصوير ايتدك وياخود ارواحى خلق ايتدك صكره بدريكز آدم عليه السلامى تصوير ايتدك صكره ملائكهيه آدمه سجده ايدك ديو امر ايتدك ملكلر امره اطاعتله سجده ايلديلر انجق ابليس سجده ايديجيلردن اولمدى (قال ما منعك الا تسجد اذ امرتك قال انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طين) الله تعالى ابليسه بن سكا سجد ايله امر ايتمشيكن سنى سجده ايتمكدن نه شى منع ايتدى بيوردى ابليس بن آدمدن خيرلويم زيرا بنى ناردن وانى چاموردن خلق ايتدك ديدى (قال فاهبط منها فما يكون لك ان تتكبر فيها فاخرج انك من الصاغرين) الله تعالى ابليسه

فيها خالدون) وشونلركه بزم آيتلريمزى تكذيب واكا ايماندن تعظم وتكبر ايدهلر ايمدى انلر اصحاب ناردر انده دائملردر (فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا او كذب بآياته) شول كمسهدن اظلم كيمدركه الله تعالى يه ديمديكنى ديمشدر ديه ويا ديديكنى تكذيب ايده (اولئك ينالهم نصيبهم من الكتاب) ايمدى انلره ارزاق وآجالدن كتابت اولنان نصيبلرى ايرر ويالوح محفوظده انلر ايچون ثابت اولان نصيبلرى ايرر (حتى اذا جاءتهم رسلنا يتوفونهم) حتى قچانكه انلره روحلرى قبضنه رسوللرمز ملك الموت واعوانى كله (قالوا اين ما كنتم تدعون من دون الله) ديهلركه قنى شول آلهه كز كه الله جل شانه دن غيرى انلره عبادت ايدرديكز (قالوا ضلوا عنا) ديهلركه آلهه مز بزدن غائب اولديلر (وشهدوا على انفسهم انهم كانوا كافرين) ومعاينۀ عذاب عندنده كنديلرك كافر ايدكلرينه اعتراف ايدهلر (قال ادخلوا فى امم قد خلت من قبلكم من الجن والانس فى النار) الله تعالى ويا ملائكهدن برى يوم قيامتده انلره ديهكه جن وانسدن سزدن اول كچن امتلرك كفاريله ناره كيرك (كلما دخلت امة لعنت اختها) هر باركه برامت ناره داخل اوله اندن اول كچن ديندا شلرينه يعنى يهود يهودهو نصارى نصارايه واتباع قادهيه لعنت ايده (حتى اذا اداركوا فيها جميعا) حتى نارده جميعى تدارك وتلاحق واجتماع ايدهلر (قالت اخريهم لاوليهم ربنا هؤلاء اضلونا فآتهم عذابا ضعفا من النار) انلرك ناره صكره كيرنلريكه اتباعدر اول كيرن قاده حقنده ديهلركه يا ربنا اشبو قاده بزه ضلالى سنت ايدوب بز انلره اقتدا ايتمشيدك ايمدى انلره نارده عذابى مضاعف ايلكل كه انلر ضال ومضل ايديلر (قال لكل ضعف) الله تعالى ديهكه قاده واتباعدن هر صنف ايچون عذاب مضاعف واردر اما قادهيه كفر وضلاللريچون واتباعه كفر وتقليدلريچون (ولكن لا تعلمون) لكن سزدن هر صنف صنف آخرك عذابى شدتن بيلمزسز (وقالت اوليهم لاخريهم فما كان لكم علينا من فضل) قاده اتباعه ديهكه كافر اولديكز بزم كفرمز كبى كفر ومعصيتدن برشيئده بزم سزك اوزريكزه فضلمز يوقدر بلكه بز وسز ضلالده وعذابه استحقاقده مساويلرز (فذوقوا العذاب بما كنتم تكسبون) الله تعالى انلره وياقاده اتباعه ويا اول ايكى فريق بربرلرينه ديهكه دنياده كسب ايتديككز كفر وضلالتكز سببيله عذابى ذوق ايدك (ان الذين كذبوا بآياتنا واستكبروا عنها لا تفتح لهم ابواب السماء) شونلركه بزم آيتلريمزى تكذيب وآكا ايماندن تعظم ايتديلر انلرك ادعيه واعمالنه ويا ارواحنه ابواب سماء آچيلمز (ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل فى سم الخياط) انلر جنته كيرمز مكركه دوه ايكنه دلكنه كيره يعنى انلر ابدا جنته كيرر دكلدر ❁ زيرا قچان برشئ امر محاله تعليق اولنه اندن منعك تأكيدنه دليل اولور (وكذلك نجزى المجرمين) جنتدن حرمان جزاسى كبى الله تعالى يه اشراك ايدنلره جزا ايدرز (لهم من جهنم مهاد ومن فوقهم غواش) انلر ايچون تحتلرينه ناردن فراش وفوقلرينه لحاف واردر (وكذلك نجزى الظالمين) ناردن اشبو جزا كبى ترك ايمان واختيار شركله نفسلرينه

دیدیکه کوکدن یاجنتدن این سکا جنتده کبر ایتمکلك صحیح اولمز امدی جنتدن چیقکه تحقیق سـن کبرك سببیله خوار
وذلیللردنسن (قال انظرنی الی یوم یبعثون) ابلیس یارب بکا قیامته دك عمر ومهلت ویردیدی (قال انك من المنظرین)
حق تعالی ابلیسه وقت معلومه دك سن مهلت ویرلمشلردنسین بیوردی ﴿ ٥٤ ﴾ (قال فبما اغوینی لاقعدن لهم صراطك
المستقیم) ابلیس چونکه بنی
رحمتکدن طرد ایلدك باری
بنی آدم ایچون سنك صراط
مستقیمك اولان دین اسلام
یولنه اوتوروب وسوسه
ایله انلری اضلال ایدهیم
دیدی (ثم لآتینهم من بین
ایدیهم ومن خلفهم وعن
ایمانهم وعن شمائلهم ولاتجد
اکثرهم شاکرین) صکره
اوکلرندن کلوب (بعث
وحشر کبی امر اخرتده
شکه دوشرهیم) اردلرندن
کلوب (انلری دنیایه رغبت
ایتدیرهیم) صاغ طرفلرندن
کلوب (طاعتلرینه عجب
وریا القا ایدهیم) صول
طرفلرندن کلوب (قلبلرینه
معاصی لذتی یرهیم) سن اول
بنی آدمك چوغنی ویردك
نعمتلره شـاکر بولمزسن
دیدی (قال اخرج منهـا
مذؤماً مدحورا لمن تبعك
منهم لاملئن جهنم منکم
اجمعین) الله تعالی ابلیسـه
معیوب ومطرود ورحمتدن
دور اولدیغك حالده جنتدن
چیق بنی آدمـدن سـکا
اطـاعت ایدنله وسنکله
وذریتکله جهنمی طولدیررم بیوردی (ویا آدم اسکن انت وزوجك الجنة فکلا من حیث شئتما ولا تقربا (جنته)
هـذه الشجرة فتکونا من الظالمین) ای آدم سن وزوجهك حوا جنتده ساکن اولك ودیلدیککز جنت میوه ونعمتلرندن
ونه که استرسکز اکل ایدك لکن بو (بغدای یااوزوم) اغاجنـه یقین اولمیك که نفسکزه ظـلم ایدنلردن اولورسـکز

ظلم ایدنلره جزا ایدرز (والذین آمنوا وعملوا الصالحات لانکلف نفسا لاوسعها) شونلرکه
مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر بزهیچ برنفسه اعمال صالحدن تکلیف ایتمزز مکرانیکه اول
ایشلمکه طاقتی اوله (اولئك اصحاب الجنة هم فیها خالدون) ایمدی انلر اصحاب جنتدر جنته
دائملردر (ونزعنا مافی صدورهم من غل) قلبلرنده اسباب غلی چیقاروب انلری اندن پاك ایدرز
تا که بینلرنده تواددن غیری شیٔ اولمیه (تجری من تحتهم الانهار) غرفه لرینك واغاجلرینك
التندن نهرلر اقار تا که انکله لذت وسرورلری زیاده اوله (وقالوا الحمدلله الذی هدانا لهذا)
دیه لرکه اول الله تعالی یه حمد اولسونکیم بزی برعمله هدایت ایتدیکه انکله بزی بونعیمه ایرکوردی
(وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله) اکر الله تعالی بزه هدایت ایتمسه بز اکا نائل اولور دکل
ایدك (لقد جاءت رسل ربنا بالحق) ربعز جل شانه نك رسوللری بزه دنیاده کلوب بز انلری
تصدیق وقوللریله عمل ایتمشیدك (ونودوا ان تلکم الجنة اورثتموها بما کنتم تعملون) فجانکه
انلر جنتی ایراقدن کوره لر ندا اولنه لرکه اشبو اول جنتدرکه اول سزه ویرلدی شـول اعمال
صالحه سببیله کیم سزانی دنیاده ایشلدیکز ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم مامن احد الا وله
منزلة فی الجنة ومنزلة فی النـار فاما الکافر فیرث المؤمن منزلته من النار واما المؤمن فیرث الکافر
منزلته من الجنة ❀ وپیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر مؤمن وکافردن هرکسنه نك جنتده
ونارده برر منزلتی واردر اما کافر مؤمنك نارده کی منزلتنه وارث اولور ومؤمن کافرك جنتده کی
منزلتنه وارث اولور (ونادی اصحاب الجنة اصحاب النار ان قد وجدنا ما وعدنا ربنا حقا فهل وجدتم
ما وعد ربکم حقا قالوا نعم) اهل جنت جنته دخول ایدیجك اهل ناره ندا ایدوب دیه لرکه
ربعز جل شانه نك بزه وعد ایتدیکی ثوابی حق بولدق سزدخی انك وعد ایتدیکی عذابی حق
بولدیکزمی دیه لرکه نعم حق بولدق (فاذن مؤذن بینهم ان لعنة الله علی الظالمین) ایکی فریق
بیننده برمنادی دینلدیکه یعنی صاحب صور ندا ایده که الله تعالینك لعنتی کافرلر اوزره در (الذین
یصدون عن سبیل الله) که انلر ناسی طاعة اللهدن صرف ایدرلردی (ویبغونها عوجا) واندن
زیغ ومیل طلب ایدرلردی (وهم بالآخرة کافرون) وانلر آخرته کافر ایدیلر (وبینهما حجاب)
حالبوکه اول ایکی فریق بیننده ویا جنت ونار بیننده حجاب اولور که اول ایکیسندن هر برینك اثری آخره
واصل اولمیه که اول ❀ فضرب بینهم بسور ❀ قولیله مراددر (وعلی الاعراف رجال) اول حجابك
اعالیسی اوزره رجال واردر ❀ دینلدیکه اعراف برسـوردرکیم جنت ونار بیننده ضرب
اولنوبدر ❀ واشبو رجالده مفسرین اختلاف ایتدیلر ابن عباس ایدر انلر شول قومدرکه
حسنات وسـیئاتلری برابر اولور سیئاتلری انلری جنته دخولدن منع ایدر وحسـناتلری
ناردن اجاره ایدر ❀ اویله اولـسه اول مکانده ایقاف اولنورلر حتی که الله تعالی
حقلرنده دیلدیکی وجه اوزره قضا ایدوب بعـده جنته ادخال ایدر جملهدن صکره

(فوسـوس لهما الشیطان لیبدی لهما ماوری عنهما من سوآتهما وقال مانهیکما ربکما عن هذه الشجرة الا ان تکونا ملکین
اوتکونا من الخالدین) شیطان انلرك مستور عـورت یرلری آچلمق ایچـون انلره وسوسـه ویروب دیدیکه سزی ربکز
بوشجره دن نهی ایتمسی انجق سزك ﴿ ٥٥ ﴾ علو منزلتده ملکلر اولمـامکز یاخود ابدی جنتده اولمامکز
ایچوندر) دینلدیکه ادم
علیه السـلامله حـوانك
عـورت یرلری بالقدرة
کورنمز وکنـدولر دخی
کورمزلر ایدی ابلیس انلر
عصیان ایتدکلری حالده
عوراتلری منکشف اوله جغنی
بیـلوب کنـدو تبـدیل
وییـلان ایله طاوسـك
یاردمیـله جنتـه کیردی
(وقاسمهما انی لکما لمن
الناصحین(آدم علیه السلام
شیطانك بوصحبتلریله دفعة
اندن اکلده تأمل ایتمکله
ابلیس دیکر حیله یه آغاز
ایله بن سزه شفقت یوزندن
نصیـحت ایدیجیم (که
بو شجره نك میوه ستدن
اکل ایتسـه کز موتدن
خـلاص وجنتده مخلد
اولورسکز دیو یمین ایلدی
(فدلیهما بغرور فلما ذاقا
الشـجرة بدت لهمـا
سوآتهما وطفقا یخصفان
علیهمـا من ورق الجنـة
ونادیهما ربهما الم انهکما
عن تلکما الشجرة واقل
لکما ان الشیطان لکما
عدومبین) آدم علیه السلام
الله تعالایه کذبله یمـین ایدلمز ظننده اولمغله) آدم وحوایی ابلیس خدعه ایله درجـه لرنده دوشردی وقتا که آدم
وحوا اول شجره دن داتدیلر فی الحال عریان قالوب عورت یرلری آچلدی اشـجار جنتك علی قول انجیر آغاجنك
یپراقلرندن قات قات وضعله ستر عورته مبادرت واولطرفه بوطرفه قاچمغه باشلدیلر ربلری عزشانه انلره ندا ایدوب بیوردیکه

جنته انلر کیرر ❀ ابن مسعود ایدر یوم قیامتده ناس حساب اولنوز اولکه حسناتی سیئاتندن
اکثر اوله اکرچه اول زیاده برحسنه ایسه ده جنته کیرر ❀ واولکه سیئاتی حسناتندن اکثر اوله
اکرچه برسیئه ایسه ده ناره کیرر ❀ ومیزان ایسه برحبه دکلو شیئله خفیف وراجح اولور
واولکه حسنات وسیئاتی برابر اوله اصحاب اعرافدن اولوب صراط اوزره ایقاف اولنورلر ❀
واول اراده جنت اهلنی ونار اهلنی بیلورلر جنت اهلنه نظر ایدیجك انلره سلام ویررلر وکوزلری
نار اهلنه منصرف اولیجق یارب بزی قوم ظالمینله جمع ایتمکل دیویالواررلر ❀ واصحاب حسنات
اوکلرینه وصاغلرینه نور ویریلوب انکله صراط اوزره یوریه لر ومنافقلرك نوری صراط
اوزرنده سونوب حیرتده قاله لر اهل جنت منافقلره ایریشن مصیبتی کوریجك یارب نوریمزی
اتمام ایت دیویلواره لر ❀ واصحاب اعرافك نورلری اوکلرندن کتمیه لکن سیئاتلری یوریمکدن
آلیقویه ونورلری نزع اولنمیوب اوکلرندن قالدیغندن جنته دخولدن رجالری کسلمیه بعده
جنته کیرنلرك صوکنده انلر دخی کیره لر شرحبیل ایدر اصحاب اعراف شول قومدرکه ابوینلری
رضاسز غزایه کیدوب انده قتل اولندیلر فی سبیل الله قتل اولنملری سببیله ناردن اعتاق اولنورلر
وآباءلرینه عصیانلری ایچون جنتدن منع اولنورلر وآخرده جنته کیررلر ❀ مجاهد ایدر انلر شول
قومدرکه ابوینلرینك بری انلردن راضی آخر ایسه ساخطدر ❀ ایمدی انلر اعرافده حبس
اولنوب جنته آخرده کیررلر ❀ عبدالعزیز بن یحیی الکنانی ایدر انلر شول قومدرکه فترتده
وفات ایدوب دینلرین تبدیل ایتمدیلر ❀ دینلدیکه انلر اطفال مشرکیندر ❀ حسن ایدر انلر
مؤمنلردن اهل فضلدرکیم اعراف اوزره چیقارلر وایکی فریقك احوالنی مطالعه ایدرلر ❀
دینلدیکه انلر برقومدرکه درجات عالیه صاحبلریدر انبیاء وشهداء کبی ویامسلمینك خیار علماسیدر
❀ ویا رجال صورتنده ملائکه در (یعرفون کلا بسیماهم) ایکی فریقدن هر برین سیمالریله بیلورلر
اهل جنتی بیاض وجوهلریله واهل ناری سواد وجوهلریله (ونادوا اصحاب الجنة ان سلام
علیکم)اهل جنته نظر ایتدکلرنده انلره سلامله خطاب ایدرلر (لم یدخلوها وهم یطمعون) اهل
جنت جنته کیرمیه حتی که انلره اهل اعراف سلام ویره حالبوکه اهل جنت جنته کیرملرین طمع
ایدرلر ویا اهل اعراف جنته کیرمیه لر لکن جنته کیرنلره سلام ویره لر وکندیلر دخی انلر کبی
کیرمکی طمع ایده لر ❀ ابو العالیه ایدر الله تعالی انلرك قلوبنه اول طمعی القاسی دکل الا انلره کرامت
اراده سیله در ❀ حسن ایدر الله تعالی که انلرك قلوبنه طمع القا ایدر الا انلری طمع ایتدکلری شیئه
ایرکورر (واذا صرفت ابصارهم تلقاء اصحاب النار قالوا ربنا لاتجعلنا مع القوم الظالمین)
فجانکه اهل اعرافك کوزلری اهل نار جانبنه صرف اولنوب انلرك عذابن کوره لر الله تعالی یه
تعوذ ایدوب یاربنا بزی نارده اشبو کافرلر ایله حشر ایتمکل دیو یالواره لر (ونادی اصحاب الاعراف
رجالا یعرفونهم بسیماهم قالوا ما اغنی عنکم جمعکم وما کنتم تستکبرون) اهل اعراف اهل ناردن

بن سزه بو شجره‌دن اکلی نهی ایتمدیمیدی وبن سزه تحقیق شیطان سزك آشکاره دشمنکزدر دیمدیمیدی (قالا ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفرلنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین) آدم وحوا یارب بز نفسمزه ظلم ایتدك اکر سن بزی مغفرت وبزه مرحمت ایتمزسك بز زیانکارلردن اولورز ﴿٥٦﴾ دیدیلر (قال اهبطوا بعضکم لبعض عدو ولکم فی الارض مستقر ومتاع الی حین) الله تعالی آدم وحوا وابلیسه یره اینك و آدم وحوا واولادکز ابلیس ایله بعضکز بعضکزه دشمن اولك یرده سز کچون موت کلنجیه‌دك محل قرار ومعاش واردر بیوردی (قال فیها تحیون وفیها تموتون ومنها تخرجون) الله تعالی آدم وذریتلرینه سز یریوزنده تعیش ایدرسز وانده وفات ایدوب دفن اولنورسکز وقیامتده بعث وجزا ایچون یردن چیقاریلورسکز دیدی (یابنی آدم قد انزلنا علیکم لباسا یواری سوآتکم وریشا لباس التقوی ذلك خیر ذلك من آیات الله لعلهم یذکرون) ای بنی آدم بز سز کچون عورت یریکزی ستر ایدر لباس انزال وخلق ایتدك ولباس فاخر دخی خلق ایتدك ولباس تقوی دخی بونلردن خیرلودر بو لباسلری کوندرمك الله تعالانك فضل وکرمنه دلالت یدر ایتلرندندر شایدکه بونعمتلری تذکر ایدوب متقیظ اوله‌لر) دینلمشکه اولکی (وآیتلریمزی)
لباس مجرد ستر عورته کافی اولنلدر یاخود پنبه‌در ولباس ریش فخر وآرایش ایچون کیلان صوف وکتاندر ولباس تقوی تواضع وعفت وحیا وطاعتدر وانزالدن مراد مطر انزالیله پنبه وکتان تمسیدر دینلدیکه جاهلیتده کعبه‌یی طوافلرنده

برطائفه‌یه‌که انلر دنیاده عظما ایدیلر سیمالرندن بیلوب دیه‌لرکه دنیاده اموال واولادله کثرت وجمعکز وحقدن تکبرکز ویاخلق اوزره تعظمکز سزه نه شیٔ نفع ایتدی ❁ بعده اهل جنته نظر ایدوب انده فقراء وضعفایی کوره‌لرکه اول اهل نار دنیاده انلری استهزاء ایدرلر والله بونلر جنته کیرمز دیرلردی ❁ اهل اعراف اول اهل ناره اول ضعفایی کوستروب دیه‌لرکه (أهؤلاء الذین اقسمتم لاینالهم الله برحمة) اشبونلر اول ضعفاء دکلیدرکه سز انلری تحقیر ایتدیککزدن الله تعالی انلری جنته قویمز دیویمین ایدردیکز چون اهل اعراف ماشاء الله انده حبس اولنوب ایکی فریقك احوالنه اطلاعلرندنصکره انلره دینله‌که (ادخلوا الجنة لاخوف علیکم ولا انتم تحزنون) جنته کیرك مستقبلده سزه خوف یوقدر وماضی ایچون محزون اولمزسز ❁ دینلدیکه اهل اعراف اهل ناری ذکر اولندیغی منوال اوزره تعییر ایدیجك اهل نار انلره الله تعالی سزی جنته قویمز دیویمین ایده‌لر ❁ اویله اولسه الله تعالی ویابعض ملائکه اهل ناره دیه‌که جنته کیرمزلر دیویمین ایتدیککز اشبو اهل اعرافیدر اندن اهل اعرافه الله تعالینك فضل ورحمتیله جنته کیرك دینله ❁ ایمدی اهل اعرافك اعرافده حبس اولنملرندنصکره جنته دخوللرنده فائده اولدرکه هرکشینك جزاسی اعمالی دکلو ایدیکی بیلنور وجنته دخولده تقدم ویاتأخر اعمال حسنبجه اولور وکشینك عندالله سبق وتخلفی عملده سبق وتخلفیله اولور وحال سابقینه ترغیب واردرکه انکله محسن احسانی آرتورر ومسیٔ اساءتدن حذر قیلور ❁ حتی عاقبة الامرده توبیخ وفضاحتدن قورتیلور (ونادی اصحاب النار اصحاب الجنة ان افیضوا علینا من الماء او مما رزقکم الله) اهل نار اهل جنته ندا ایدوب دیه لرکه صویکزدن بزه دوکك که ایچه‌وز ویاالله ❁ تعالینك سزه ویردیکی طعام وثماردن بزه براغك که ییه‌وز ❁ اهل نارك انی طلب ایتملری حیرتلرندن اولور ❁ زیراکه اجابتدن مأیوسلردر اشبو دلیلدرکه جنت نارك فوقنده اوله وانسان طعام وشرابدن مستغنی اولمیه اکرچه عذابده ایسه‌ده ❁ ابن عباس ایدر صدقه‌نك افضلندن سؤال اولندقده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایدوب دیدیکه صدقه‌نك افضلی سقی ماءدر ایشتمدیمکه اهل نار اهل جنتدن استغاثه ایتدکلرنده بزه صویکزدن دوککز دیه‌لر (قالوا ان الله حرمهما علی الکافرین) اهل جنت انلره دیه‌لرکه الله تعالی جنتك ماء وطعامن کافرلره حرام ایدوبدر (الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا) که انلر حق تعالینك مرضیسی اولان دین اسلامی لهوولعب اتخاذ ایتدیلر ❁ تحریم بحیره وحول بیتده تصدیه کبی ❁ لهو صرف همدر اکاکه صرفی حسن اولمیه ❁ ولعب طلب فرحدر انکله‌که طلبی حسن اولمیه (وغرتهم الحیاة الدنیا) وانلری زینت دنیا آلدادی (فالیوم ننساهم کما نسوا لقاء یومهم هذا) اشبو کونده بز انلره ناسك فعلی ایدوب انلری نارده ترك ایدرز نتکیم انلر بوکونك لقاسن اونودوب باللرینه خطور ایتمز وانکچون مستعد اولمزلردی (وما کانوا بآیاتنا یجحدون)

طوافلرنده عصیان ایتدیکمز ثیابله کیرمیز دیو عریان طواف ایدرلردی بناء علیه بو آیتك نزولیله ستر ایله امر اولندی (یا بنی آدم لایفتننکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة ینزع عنهما لباسهما لیریهما سوءتهما انه یریکم هو وقبیله من حیث لاترونهم انا جعلنا الشیاطین اولیاء للذین لایؤمنون) ﴿٥٧﴾ ای بنی آدم شیطان فتنه ایله ابوینکز آدم وحوانك محل عورتلرینی بربرینه کوسترمك ایچون لباسلرندن عاری وجنتدن خروجه سبب اولدیغی کبی سزی دخی فتنه لندروب دین وتقوا کزی نزع وجنته دخولدن منع ایلمسون زیرا شیطان وقبیله‌سی برحیثیتدن سزی کوررلر سز انلری کورمزسکز بز شیاطینی ایمان کتورمیانلر ایچون احبا وقرناقیلدق (واذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علیها اباءنا والله امرنا بها قل ان الله لایأمر بالفحشاء اتقولون علی الله مالا تعلمون) قچان انلر ❁ بت پرستلك وسائر ❁ کبی قبیح عمل ایشلیوب اندن نهی اولندقلرنده ❁ انلر بابالرمزدن بویله بولدق والله بزه بونکله امر ایلدی دیرلر سن دیکه الله تعالی بویله فاحش عمللر ایله امر ایتمز بلکه ❁ توحید ومکارم خصال ایله امر ایلر شول حقیقتنی بیلمدیککز شیئی کذبله الله تعالایه اسناد ایدوب سویلرمیسکز (قل امر ربی بالقسط واقیموا وجوهکم عند کل مسجد وادعوه مخلصین له الدین)(کما بدأکم تعودون فریقا هدی وفریقا حق علیهم الضلالة انهم اتخذوا الشیاطین اولیاء من دون الله ویحسبون انهم مهتدون) یا محمد دیکه ربم جل شانه عدل وصدقك اصلی اولان توحیدله امر

وآیتلریمزی انکار ایدرلردی (ولقد جئناهم بکتاب فصلناه علی علم) بز آنلره برکتاب ویردك که انده اولان عقائد واحکام ومواعظی تفصیل ایتدك انلره صالح اولانی بیلور اولدیغمز حالده (هدی ورحمة لقوم یؤمنون) که اول مؤمنلره ضلالدن هدی وعذابدن قورتارر رحمتدر (هل ینظرون الا تأویله) کافرلر منتظر اولمزلر الا الله تعالینك وعد ووعیدنك صحتی ظهورینه منتظر اولورلر (یوم یأتی تأویله) شول کونکه انك صحتی ظاهر اوله (یقول الذین نسوه من قبل) اندن اوّل انی ناسی کبی ترك ایدوب ایمان وعمله اکا التفات ایتمیانلر دیه‌لرکه (قد جاءت رسل ربنا بالحق) بزه متبین اولدیکه ربمز جل شانه‌نك رسوللری صدقله کلدیلر دیو اعتراف ایده‌لر شول وقتده‌که انلره اعترافلری نفع ایتمیه (فهل لنا من شفعاء فیشفعوا لنا) اشبو کونده بزه شفعادن کمسه وارمیدرکه بزم ایچون شفاعت ایده‌لر (اونرد فنعمل غیر الذی کنا نعمل) ویادنیایه رد اولنوب اوکدین ایشلیو کلدیکمز اعمال سیئه‌نك یرینه اعمال حسنه ایشلیدك حالبوکه انلره نه اعترافلری نفع ایده ونه شفاعت ایدر بولنه ونه دنیایه رد ایچون رجالرینه التفات اولنه (قد خسروا انفسهم) زیراکه عمرلرین کفرده کچورمکله زیان ایتدیلر (وضل عنهم ما کانوا یفترون) وانلردن زائل اولوب نفع ایتمیه شول آلهه‌لریکه کندیلره شفعاء زعم ایدوب عذابدن قورتارر ظن ایدردیلر (ان ربکم الله الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام) ربکز اول الله تعالیدرکه سموات وارضی التی کون مقداری اوقاتده خلق ایتدی زیراکه کون شمسك طلوعندن غروبنه دکدر حالبوکه اول زمانده نه کون ونه شمس ونه سماء وار ایدی ❁ دینلدیکه انکله مراد آخرت ایامیدرکه هر برکون دنیا ایامندن بیك ییل مقدارنجه‌در سعید بن جبیر ایدر الله تعالی قادر ایدیکه سموات وارضی برلمحه ولحظه‌ده خلق ایدیدی لکن انی التی کون دکلو زمانده خلق ایتدی تاکه انکله عبادینه اموردة تأنی وتثبتی تعلیم ایده حدیثده کلدیکه ❁ التأنی من الرحمن والعجلة من الشیطان ❁ تأنی الله تعالیدن وعجله شیطاندندر (ثم استوی علی العرش) الله تعالینك عرش اوزره امری مستوی ویامستولی اولدی ❁ اهل سنت دیدیلرکه عرش اوزره استواء الله تعالینك بلاکیف صفتیدر یعنی الله تعالینك عرش اوزره استوائی واردر عنایت ایتدیکی وجه اوزره استقرار وتمکندن منزه اولدیغی حالده وعرش برجسمدرکه سائر اجسامی محیطدر انکله تسمیه اولندی ارتفاعیچون ویاسریر ملکه تشبیه ایچون زیراکه امور وتدابیر اندن نزول ایدر دینلدیکه انکله مراد ملکدر (یغشی اللیل النهار) اول الله تعالی لیلی نهار اوزره کتوروب انکله نهاری اورتر نهار ایله لیلی اورتمسی کبی (یطلبه حثیثا) اول انی سرعتله طلب ایدر زیرا ایکیسندن هر بری آخری تعقیب ایدر ویرینه خلف اولمسیله کأنه بری برینی طلب ایدر (والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره) ودخی الله تعالی شمس وقمر ونجومی امریله وتصرفیله مذللات خلق ایلدی (ألا له الخلق والامر) آکاه اولوك که خلقك وامرك

ایتدی وهر مسجدده یاخود هر سجده‌کرده یعنی صلاتکزده یوزیکزی قبله طرفنه طوغرلدك بیوردی
وخلوص قلبله الله تعالایه عبادت ایدك ابتدا سزی خلق ایتدیکی کبی ینه انك طرفنه عودت ایدرسز الله تعالی بر فرقه‌یه
توفیق ایمانله هدایت ایلدی وبر فرقه‌یه قضاء سابق مقتضاسنجه ﴿ ٥٨ ﴾ خذلانلری سببیله اوزرلرینه ضلالتی

سزاوار ایلدی بو مخذوللر الله تعالادن غیری شیاطینی دوست اتخاذ ایلدیلر وظن ایتدیلرکه طوغری یولی بولدیلر (یابنی آدم خذوا زینتکم عند کل مسجد وکلوا واشربوا ولا تسرفوا انه لایحب المسرفین) ای ابن آدم هر مسجدده یاخود هر نماز کرده زینتلو لباسکزی اخذ ایدك ویبك وایچك لکن اسراف ایتمیك الله تعالی اسراف ایدنلری سومز ❀ دینلدیکه زینتلو لباسدن مراد مجرد ستر عورتدر بعضلر کزیده البسه دردیمش ❀ مرویدرکه ثقیف وبنو عامر وبعضلر طوافی عریان ایدرلردی واحرامده حیوان اتنی ویاغلو ییمزلردی بو آیتله انلر نهی اولندی (قل من حرم زینة الله التی اخرج لعباده والطیبات من الرزق قل هی للذین آمنوا فی الحیوة الدنیا خالصة یوم القیمة کذلك نفصل الایات لقوم یعلمون)

دیکه الله تعالانك قوللری ایچون چیقاردیغی زینتی ورزقدن طیباتی کیم حرام ایلدی دیکه بو زینت ورزق طیب (ایدر)
حیاة دنیاده مؤمنلر ایچوندر ❀ کافرلر دخی تبعیتله شریك اولورلر ❀ وقیامتده خاصة وخالصا مؤمنلر ایچوندر بو حکمی
تفصیل ایتدیکمز کبی سائر احکام ودلائل توحیدی دخی بیلور قوم ایچون تفصیل ایده‌رز اخراج اولنان زینتدن

کلیسی الله تعالینکدر اشیادن هیچ برشیئك خلقنده احدك اشتراکی یوقدر اشیاده دیلدیکی شیئله امر ایدر وامرنی تنفیذ ایدر امرنی رد ایدر یوقدر (تبارك الله) الله تعالی الوهیتده وحدانیتله تعالی وربوبیتده فردانیتله تعظم ایتدی (رب العالمین) که اول عالمینك مربی ومالکیدر (ادعوا ربکم تضرعا وخفیة) ربکز جل شانه‌یه دعا ایدك تضرع ایلر وسرا سویلر اولدیغکز حالده حسن ایدر دعوت سر ایله دعوت علانیه بیننده یتمش ضعف واردر سلف صالحین دعاده اجتهاد ایدوب حالبوکه انلردن صوتده همسندن غیری اولمزدی پس بو اجلدن رب تعالی ❀ اذنادی ربه نداء خفیا ❀ دیوانکله زکریا علیه السلامی مدح ایلدی (انه لایحب المعتدین) الله تعالی دعاده وغیریده حد مأموری تجاوز ایدنلری سومز ❀ اشبونده تنبیه واردرکه دعا ایدنه لایق اولمزکه کندویه لایق اولمیان شیئی طلب ایده منازل انبیایی سؤال کبی ❀ روایت اولندیکه عبد الله بن مغفل رضی الله تعالی عنه اوغلی ایشتدیکه یارب بکا جنتك یمیننده برقصر ابیض ویر دیو دعاء ایدردی ❀ دیدیکه‌ای اوغل رب تعالیدن مطلق جنت استه ونار دن استعاذه ایلکل ❀ زیرا پیغمبر عز صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشتدمکه دیر ❀ سیکون فی هذه الامة قوم یعتدون فی الطهور والدعاء ❀ اشبو امتده برقوم اوله‌که طهور ودعاده حد مشروعی تجاوز ایده‌لر دینلدیکه اول رفع صوتله دعادر ❀ روایت اولندیکه پیغمبر عز صلی الله تعالی علیه وسلم خیبر غزاسنده ایدی ناس برمکان عالی‌یه اشراف ایتدکلرنده رفع صوتله تکبیر ایتدیلر دیدیکه ❀ اربعوا علی انفسکم انکم لاتدعون اصم ولاغائبا انکم تدعون سمیعا قریبا وانه لمعکم ❀ نفسکزه تذلل وتمسکنی الزام ایدوب دعا کزده رفع صوتله ترك ادب ایتمکز زیرا که سز اصم وغائبه دعا ایتمزسز بلکه سزك صدوریکزده اخفاء ایتدیککز حاجتکزی بیلور وایشیدر وسزه حبل وریدکزدن اقرب علمی سزکله اولور رب تعالی‌یه دعا ایدرسز ❀ دینلدیکه اول مؤمنلره فعلی حلال اولمیان شیئله بد دعادر یارب انلری رسوای ایت ویاموتی کفرا وزره ایت ویاا کالعنت ایت دیمك کبی (ولاتفسدوا فی الارض بعد اصلاحها) یر یوزنده معاصی ایله وطاعت اللهك غیری‌یه دعوتله افساد ایتمکز الله تعالی انی بعث رسل وبیان شریعت وطاعته دعوتله اصلاح ایتدیکندنصکره ❀ ویاخود یریوزنده عصیان ایتمکزکه الله تعالی مطری امساك ایتمیه ومعاصیکز سببیله حرثی اهلاك ایتمیه ❀ یعنی الله تعالی انی مطر وخصبله اصلاحندنصکره (وادعوه خوفا وطمعا) واول الله تعالی‌یه دعا ایدك حالبوکه قصور اعمالکز وعدم استحقاقکز ایچون انك رد اولنمسی خوفن ایدرسز وانك فرط رحمتیچون فضل واحساندن اجابت ایتمسن طمع ایدرسز (ان رحمت الله قریب من المحسنین) الله تعالینك رحمتی احسان ایدنلره قریبدر (وهو الذی یرسل الریاح بشرا بین یدی رحمته) الله تعالی یغمور اوکنجه انی نشر ایدر ویا انك کلمسنی تبشیر ایدر ریحلر کوندرر زیراکه ریح صبا سحابی اثاره

مراد نباتدن پنبه وکتان وحیواندن حریر وصوف ومعادندن زره کبی اعمال اولنان البسه دینلمش ورزق طیب مباح
اولان لحوم وسائر مأکولاتکه بونلری جاهلیتده طوافده لبسنی واحرامده اکلنی حرام ایتمشلردی (قل انما حرم ربی
الفواحش ماظهر منها وما ﴿ ٥٩ ﴾ بطن والاثم والبغی بغیر الحق وان تشرکوا بالله مالم ینزل به سلطانا

وان تقولوا علی الله مالا تعلمون) یا محمد سویله که ربم تعالی انجق کفر کبی ظاهر ونفاق کبی کیزلو فواحشی یعنی کناه کبائری واثم که صغائری وناحق یره ظلم وکبری وقطعا حجت وبرهان انزال اولنمامشیکن الله تعالایه شرك قوشمقلغکزی وبیلمیه‌رك ❀ حلالی حرامدر دیو ❀ الله تعالایه افترا ایلمکزی حرام ایلدی ولکل امة اجل فاذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولا یستقدمون) پیغمبرلرینی انکار ایدن هر امتك عذابلر ایچون تقدیر اولنان وقت واردر اول وقتك حلولنده انلر عذابلرندن برساعت تأخیر وتقدیم ایستمزلر (یابنی آدم مایأتینکم رسل منکم یقصون علیکم آیاتی فمن اتقی واصلح فلاخوف علیهم ولا هم یحزنون) ای آدم اوغللری سزه کندو جنسکزدن پیغمبرلر کلوب سزه بنم آیات و احکامی بیان ایتدکده کیمکه تکذیب

وشرکدن پرهیز ایدوب عملنی اصلاح ایلیه اول کیمسه‌لره خوف وحزن یوقدر (والذین کذبوا بایاتنا واستکبروا
عنها اولئك اصحاب النار هم فیها خالدون) وشونلرکه بزم آیتلرمزی تکذیب وا کا ایماندن تکبر ایده‌لر انلر اصحاب
ناردر وناردده دائملردر (فمن اظلم ممن افتری علی الله کذبا او کذب بایاته اولئك ینالهم نصیبهم من الکتاب حتی اذا جاءتهم

ایدر وریح شمال ایسه انی جمع ایدر وریح جنوب ایسه انی یاغدیرر وریح دبور ایسه انی طاغیدر ❀ قال النبی صلی الله علیه وسلم الریح من روح الله تأتی بالرحمة وبالعذاب فلاتسبوها واسئلوا الله من خیرها وعوذوا به من شرها) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر ریح الله تعالینك روحندندر رحمتله ده عذابله ده ❀ کلور ایمدی انی سب ایتمکز بلکه الله تعالی یه انك خیرندن سؤال وشرندن استعاذه ایدك (حتی اذا اقلت سحابا ثقالا) حتی قچانکه اول ریاح یغمورله آغرلشمش سحابی کوتوره (سقناه لبلد میت) بز اول سحابی بلد میته سوق ایدرزکه اول صویه محتاجدر (فانزلنا به الماء) واول سوقله بزاندن یغمور یاغدررز (فاخرجنا به من کل الثمرات) واول یغمورله یردن میوه‌لرك انواعندن بتوررز (کذلك نخرج الموتی) ایمدی یغمورله میوه‌لری بتوردیمز کبی صور ایکنجی کره نفخ اولندیغنده موتایی قبرلرندن چیقارز ❀ روایت اولندیکه نفخهٔ اولیده قچان ناسك کلنه موت ایره الله تعالی عرش آلتندن ماء حیوان دینور بحردن منیء رجال کبی یغمور کوندره وانی قبور اوزره یاغدیروب انکله ناسی اکین تمسی کبی قبرلرندن بتوره جسدلری کامل اولیجق انلره روحلری نفخ اولنور بعده انلره اویقو القا اولنوب انده اویورلر بعده محشره کتمك ایچون اویاریلورلر حالبوکه باشلرنده وکوزلرنده اویقولذتی کتمامش بوله کیررلر ❀ یاویلنا من بعثنا من مرقدنا ❀ ویل بزه کیم اویقومزدن بزی کیم اویاندردی دیو سویلنورلر (لعلکم تذکرون) تاکه انکله اتعاظ ایدوب یغمورله میوه‌لری بتورمکه قادر اولان رب تعالینك یوم قیامتده موتایی دیرلتمکه قادر ایدوکن بیله‌لر (والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه) شول بلدکه طیب الارض کریمة التربه درانك نباتی رب تعالینك مشیئتیله کثیر وحسن چیقوب انکله نفعلنورلر (والذی خبث لایخرج الانکدا) وشول بلدکه خبیث الارض سبخ التربه درانك نباتی عنا ومشقتله عسر وقلیل چیقوب نفعی اولمز اولکیسی شول مؤمن مثلیدرکه قرآنی ایشتدکده قلبی انی قبول ایدوب انکله نفعلنه وایکنجیسی شول منافق مثلیدرکه قرآنی ایشتدکده قلبی انی قبول ایتمیوب انکله نفعلنمیه (کذلك نصرف الآیات لقوم یشکرون) اشبو ذکر اولنان کبی آیتلریمزی تردید وتکریر ایدرز شول قوم ایچونکه نعمة اللهه شکر ایدرلر وانده تفکر ایدوب معتبر ومتعظ اولورلر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم مثل مابعثنی الله من الهدی والعلم کمثل الغیث الکثیر اصاب ارضا فکانت منها نقیة قبلت الماء فانبتت الکلأ والعشب الکثیر وکانت منها اجادب امسکت الماء فنفع الله بها الناس فشربوا وسقوا وزرعوا واصاب منها طائفة اخری انما هی قیعان لاتمسك ماء ولاتنبت کلأ فذلك مثل من فقه فی دین الله ونفعه مابعثنی الله به فعلم وعلم ومثل من لم یرفع بذلك رأسا ولم یقبل هدی الله الذی ارسلت به ❀ پیغمبر عز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر الله تعالینك بنمله بعث ایتدیکی هدی وعلمك مثلی شول مطر کثیر مثلیدرکه برارضه اصابت ایده اول ارضك بعضی

رسلنا يتوفونهم قالوا اين ما كنتم تدعون من دون الله قالوا ضلوا عنا وشهدوا على انفسهم انهم كانوا كافرين) الله تعالى يه
❁ زن وفرزند وشريك عزويله ❁ كذب وافترا ياخود آيتلرينى تكذيب وانكار ايدنلردن اظلم وا كفر كيمدر
اول كيمسه‌لر لوح محفوظدن كتب وتقدير اولنان نصيبلرينه نائل اولورلر تا كه انلرك روحلرينى قبضه
❁ ملك الموت ❁ رسوللرمز
كلدكده اول ملائكه انلره
الله تعالادن غيرى طابديغكز
بتلركز نره‌ده قالدى ديه‌لر
اول كافرلر اول بتلر بزدن
غائب اولدى ديه‌لر وكندو
نفسلرى اوزره كافر
اولدقلرينه شهادت ايده‌لر
(قال ادخلوا فى امم
قدخلت من قبلكم من
الجن والانس فى النار كلما
دخلت امة لعنت اختها
حتى اذا اداركوا فيها جميعا
قالت اخريهم لاوليهم
ربنا هؤلاء اضلونا فاتهم
عذابا ضعفا من النار قال لكل
ضعف ولكن لاتعلمون)
قيامتده الله تعالى ياخود
ملك كفاره ديه‌كه جن
وانسدن سزدن مقدم كچن
امتلرله آتشه كيرك نوقت
برامت ناره كيردكده مقدم
كچن ديناداشنه لعنت ايده
قچانكه نارده بربرينه
بولشوب جمع اوله‌لر
صكره‌كى تابعلر مقدمكى
متبوعلر ايچون ديه‌لركه
ياربنا بونلر بزى اضلال
ايتديلر بونلره ناردن
عذابى ايكى قات وير الله تعالى بيوره كه جمله كزه عذاب ايكى قاتدر ❁ متبوعلره ضال ومضل اولدقلريچون (مؤمنلر)
تابعلره كفر وتقليدلريچون ❁ ولكن سز بر بريكزك عذابندن خبريكز يوقدر (وقالت اوليهم لاخريهم فما كان لكم علينا
من فضل فذوقوا العذاب بما كنتم تكسبون) اولكى امت صكره‌كى ديناداشلرينه ديه‌لركه سزك بزم اوزريمزه

بقيه اولديغندن صويى قبول ايدوب انواع نبات بتوره وانك بعض آخرى اجادب اولديغندن
صويى امساك ايدوب الله تعالى انكله ناسى نفعلنديره وايچه‌لر وحيوانلرينه ايچوره‌لر
واكينلرين صواره‌لر وانك بعض آخرى قيعان اولديغندن نه صويى امساك ايده ونه كلاً
بتوره اشبو دينلان شول كيمسه مثليدركه دين اللهده فقيه اولوب الله تعالينك بمله بعث ايتديكى
علم وهدى اكا نفع ايده عالم اولوب ناسه تعليم ايده ودخى شول كيمسه مثليدركه اكا باش قالدرميه
وبنم الله تعاليدن كتور ديكم هدايى قبول ايتميه (لقد ارسلنا نوحا الى قومه) بز نوح عليه
السلامى قومنه رسول كوندردك كه اول نوح بن لمك بن متوشلخ بن اخنوخدر كه اول ادريس
عليه السلامدر الله تعالى ادريسدن صكره اوّل بعث ايتديكى نبى نوح عليه السلامدر نجار ايدى
اللى ياشنده ايكن الله تعالى انى قومنه رسول كوندردى نفسنه چوق نوحه ايتديكيچون اكا
نوح دينلدى سبب نوحنده اختلاف اولندى دينلديكه اول قومنه هلاكله بدعا سيچون ايدى ويا
اوغلى كنعان شاننده رب تعالى يه مراجعتى ايچون ايدى ويا اول بر كلب مجذومه اوغرايوب
اخسأ ياقبيح ديوانى طرد ايتدى الله تعاليدن اكا وحى كلديكه يانوح عيبى بنده‌مى بولدك يوخسه
كلبده‌مى (فقال ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره) نوح عليه السلام انلره ديديكه ياقوم يالكز
الله تعالى يه عبادت ايدككه اندن غيرى الهكز يوقدر (انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم) اكر
اكا ايمانه كلمزسكز يوم قيامتده ويوم طوفانده سزه عذاب عظيم اصابتن خوف ايدرين (قال
الملأ من قومه انا لنريك فى ضلال مبين) قومنك اشرافى اكا ديديلركه بز سنى حقدن ضلال بيننده
كوررز (قال ياقوم ليس بى ضلالة ولكنى رسول من رب العالمين) نوح عليه السلام انلره ديديكه
بنده ضلالت يوقدر بلكه بن رب العالميندن سزه رسولين (ابلغكم رسالات ربى) ربم جل
شانه‌نك عقايد ومواعظ واحكام رسالاتنى اوقات مختلفه‌ده سزه تبليغ ايدرين (وانصح لكم)
ونفسم ايچون ديلديكم خيرى سزكيچون دخى ديلرين (واعلم من الله مالا تعلمون) والله تعالينك
قدرت وشدت بطشندن ويا انك جهتندن وحى ايله سزك بيلديككز اشيايى بن بيلورين (اوعجبتم
ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم) عجبلرميسزكه ربكز جل شانه‌دن شول كندى جنسكزدن بر
رجل لسانيله رسالت وموعظه كله (لينذركم) تا كه سزى كفر ومعاصى عاقبتندن انذار ايده
(ولتتقوا)واول ايكيسندن سزى صاقندره (ولعلكم ترحمون) وتاكه رحمت اولنه سز
لعلّ كه حرف ترجيدر ايرادنده فائده اولدركه تقوى الله تعالى يه برشيئ موجب دكلدر
وترحم الله تعاليدن فضلدر ومتقى يه تقواسنه اعتمادى وعذاب اللهدن امنى لايق دكلدر (فكذبوه
فانجيناه والذين معه فى الفلك) انلر ايسه نوح عليه السلامى تكذيب ايتديلر اويله اولسه بز نوحى
وبيله سنجه اولان مؤمنلرى طوفاندن سفينه‌ده قورتاردق ❁ دينلديكه انكله قورتالان سكسان
كشى ايدى قرقى رجل وقرقى مرأه ايدى برقولده اوچ اوغلى سام وحام ويافث ودخى

فضلكز يوقدر عذابه استحقاقده برابرز همان كسب ايتديككز كفر سببيله عذابى دادك عذابكزى كيمسه‌يه حواله ايتميك (ان
الذين كذبوا باياتنا واستكبروا عنها لاتفتح لهم ابواب السماء ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل فى سم الخياط وكذلك نجزى المجرمين)
شونلركه بزم آيتلرمزى تكذيب وانلره ايمان واطاعتدن كبر ايتديلر اول كمسه‌لرك دعا واعمال وارواحلريچون
كوك قپولرى آچلمز وانلر
ايكنه دلوكندن دوه
كچنجيه‌دك جنته كيرمزلر
(يعنى انلرك جنته دخولى
بونك كبى محالدر) بوكروه
جنتدن محروم اولدقلرى
كبى جميع مشركلره بويله
جزا ايدرز (لهم من جهنم
مهاد ومن فوقهم غواش
وكذلك نجزى الظالمين)
انلر ايچون جهنم آتشندن
التلرينه دوشمه واوستلرينه
اورتو واردر وبونلرك
جزاسى كبى كفرله نفسلرينه
ظلم ايدنلرك جزاسنى ويررز
(والذين امنوا وعملوا
الصالحات لاتكلف نفسا
الاوسعها اولئك اصحاب
الجنة هم فيها خالدون)
شونلركه وحدانيت خدايه
ايمان ايتديلر واعمال صالحه
ايشلديلر بز بر نفسه قدرتندن
زياده امر تكليف ايتميز ايشته
اول مؤمنلر جنت
ملازملريدر انلر اول جنتده
مقيم ودائملردر (ونزعنا
مافى صدورهم من غل تجرى
من تحتهم الانهار وقالوا
الحمد لله الذى هدينا لهذا
وما كنا لنهتدى لولا ان هدينا الله لقد جاءت رسل ربنا بالحق ونودوا ان تلكم الجنة اورثتموها بما كنتم تعملون) اول
اصحاب جنتك قلبلرندن بغض وحسدى بز چيقاررز انلرك مسكنلرينك التندن ايرمقلر اقار وانلر اول مسكنلرينى
كوردكلرنده الله تعالى يه حمد وثنا اولسونكه بزى بو نعمت ومقامه هدايت ايلدى اكر بزه بو يولى كوسترمسه بز بالقوه طريق حقه كيتمكه

مؤمنلردن يدى كمسه ايدى (واغرقنا الذين كذبوا بآياتنا) وبزم آيتلرمزى تكذيب ايدنلرى
طوفانله غرق ايتدك (انهم كانوا قوما عمين) زيرا انلر معرفة اللهدن وياحق وايماندن ويانزول
عذابدن عمى القلوب ايديلر (والى عاد اخاهم هودا) بز عاد قومنه نسبا قرنداشلرى هود عليه
السلامى رسول كوندردك كه اول هود بن عبدالله بن رياح بن خلود بن عاد بن عوص بن ارم بن سام
بن نوحدر برقولده اول هود بن شالخ بن ارفخشد بن سام بن نوحدر (قال ياقوم اعبدوا الله مالكم من
اله غيره) ديديكه ياقوم الله تعالى يه عبادت ايدك كه سزك اندن غيرى الهكز يوقدر (افلا تتقون)
انك عذابندن قورقمزميسزكه اكا شرك ايدرسز (قال الملاء الذين كفروا من قومه انا لنراك فى سفاهة
وانا لنظنك من الكاذبين) قومندن كافر اولنلرك اشرافى ديديلركه ياخود بز سنى خفت عقلده متمكن
وراسخ كوررزكه قومك دينندن ايرلدك وسنى رسول الله ايديككده كاذبلرندن ظن ايدرز (قال
ياقوم ليس بى سفاهة ولكنى رسول من رب العالمين) هود عليه السلام ديديكه بن خفت عقله متصف
دكلم بلكه رب العالميندن سزه كلمش رسولين (ابلغكم رسالات ربى) ربم جل شانه‌نك رسالاتنى سزه
تبليغ ايدرين (وانا لكم ناصح امين) وبن سزه نصح ايدوب سزى توبه‌يه دعوت قيلورين ورسالتمده
صادق وامينم (اوعجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم لينذركم) عجبلرميسزكه ربكز
جل شانه‌دن شول كندى جنسكزدن حسب ونسبن بيلديككز رجل لسانيله سزه رسالت وبيان
كله كيم سزى عذاب اللهدن انذار ايده (واذكروا اذ جعلكم خلفاء من بعد قوم نوح) وذكر
ايدك شول وقتى كه الله تعالى قوم نوحى اهلاك كندنصكره يريوزنده سزى خلفا قيلدى زيرا كه
شداد بن عاد رمل عالجدن بحر عمانه دكين ارضك معمورينه مالك اولمشيدى (وزادكم فى الخلق
بسطة) وسزى قوت وقامتده زياده ايلدى ❁ دينلديكه انلرك قامتده اطولى يوز ذراع
واقصرى التمش ذراع ايدى وانلردن برينك رأسى قبهٔ عظيمه كبى ايدى وبرينك كوزى
چوقورنده وبورنى دليكنده ضباع ياوريلسه ممكن ايدى (فاذكروا آلاء الله لعلكم
تفلحون) ايدى الله تعالينك نعمتلرين ذكر ايدككه اول سزى شكره مفضى اولوب
انكله فلاح ايره‌سز (قالوا أجئتنا لنعبد الله وحده) انلر ديديلركه بزه يالكز الله تعالى يه عبادت ايدك ديو
امر ايتمكه‌مى كلدك (ونذر ما كان يعبد آباؤنا) وترك ايده‌وز شول آلهه عبادتنكه آباءمز انلره عبادت
ايدرلردى (فأتنا بما تعدنا ان كنت من الصادقين) ايمدى اكر رسالتكده صادق ايسه‌ك بزه الله تعالينك
عذابندن قورقمزميسز ديو ايعاد ايتديكك شيئ كتور كل (قال قد وقع عليكم من ربكم رجس وغضب)
هود عليه السلام ديديكه ربكز جل شانه‌دن سزه عذاب واراده انتقام واجب وحق اولدى (أتجادلوننى
فى اسماء سميتموها انتم وآباؤكم ما نزل الله بها من سلطان) بنمله جدالمى ايدرسز شول اشياده كه انى
سز آلهه تسميه ايتديكز حالبوكه انده الهيت معناسى يوقدر زيرا اكا مستحق بالذات هر شيئك
ايجادينه قادر اولان رب تعاليدر اكر آلهه‌كز اكا مستحق اولسه الله تعالينك انلرى مستحق قلمسيله
اولور ياآيت انزاليله ويا برحجت نصبيله حالبوكه اول اصناملرنده بوجمله‌سى منعدمدر اويله

قادر دكل ايدك تحقيق ربمز جل شانه نك پيغمبرلری حقله كلديلر ايدی ديدلر واول آنده انلره ندا اولندكه سزه وعد اولنان
جنت بودر شريعته موافق عمللريكز سببيله سزه ميراث ويرلمشدر ❀ خبرده واردركه هر كيمسه نك جنتده وجهنمده
بر منزلی واردر مؤمنلرك جهنمده اولان منزلی كافره وكافرك ❀ ٦٢ ❀ جنتده اولان منزلی مؤمنه ميراثدر (ونادى
اصحاب الجنة اصحاب النار ان قدوجدنا ماوعدنا ربنا حقا فهل وجدتم ماوعد ربكم حقا قالوا نعم فاذن مؤذن بينهم ان لعنة الله على الظالمين) اهل جنت جنته دخولنده اهل ناره ندا ايده‌لر كه ربمز جل شانه بزه وعد ايلديكی ثوابی حق بولدق سز دخی وعداولنديغكز عذابی حق بولديكزمی اهل جهنم بلی حق بولدق ديه‌لر بو ايكی فرقه بيننده اسرافيل عليه السلام آوازله الله تعالانك لعنتی غيريه عبادت ايله نفسنه ظلم ايدنلره اولسون ديه (الذين يصدون عن سبيل الله ويبغونها عوجا وهم بالاخرة كافرون) شونلركه ناسی راه خدادن صرف واكری يوله ميل ايتدرمك استرلر انلر آخرتی انكار ايدنجيلردر (وبينهما حجاب وعلى الاعراف رجال يعرفون كلا بسيميهم ونادوا اصحاب الجنة ان سلام عليكم لم يدخلوها وهم يطمعون) جنتله جهنمك ❀ اثری برينه
واصل اولمامق ايچون ❀ بينلرنده حجاب واردر اعراف اوزرنده رجال واردركه اول رجال جمله سنی سيمالرندن يعنی اهل جنتی (اوكيجه)
بياض رو واهل ناری سياه رواولدقلرندن بيلورلر واهل جنته سلامت وتحية الله اوزيكزه‌در ديو ندا ايدرلر واهل اعراف
هنوز جنته داخل اولميوب دخولی طمعنده‌درلر ❀ دينلديكه اعراف جنتله جهنم بيننده بر مقام علیادر انده بولنان

اولسه انلر هود عليه السلامی اهلاك قصدنی ايتديلر هود عليه السلام انلره ديديكه (فانتظروا انی
معكم من المنتظرين) ايمدی عذاب نزولنه منتظر اولك بن دخی سزكله بيله اكا منتظرينكه اول
سزه اوليشه زيراكه حق واضح اولوب سزايسه عنادكز اوزره مصر اولديكز (فانجيناه
والذين معه برحمة منا) اوبله اولسه هود عليه السلامی وديننده اكا اتباع ايدنلری رحمتمزله قورتاردق
(وقطعنا دابر الذين كذبوا بآياتنا وما كانوا مؤمنين) وبزم آيتلريمزی تكذيب ايدوب مؤمن
اولميانلرين اوللرندن آخرلرينه دكين استيصال وهلاك ايلدك ❀ روايت اولنديكه عاد قومنك
مسكنلری احقافده ايديكه اول عمانله حضرموت بيننده يمالدر ❀ انلر فضل قوتلرينه مغرور
اولوب ارض اهلنه قهر ايدرلردی ومشركين اولوب اصنامه عبادت ايدرلردی الله تعالی انلره
هود عليه السلامی پيغمبر كوندرديكه اول نسبده انلرك اوسطی وحسبده افضلی ايدی وانلره
امر ايلديكه الله تعالی يی برليه‌لر وناسه قهر وظلمدن كف ايليه‌لر انلر ايسه اكا انقياد ايتميوب انی
تكذيب ايتديلر قوتده بزدن اشد كيمدر ديديلر وعصيانلری اوزره اصرار ايتديلر اويله اولسه
الله تعالی انلردن اوچ ييل يغموری كسوب ياغدرمدی حتی كه اندن انلره جهد ومشقت ايردی
مكر اول زمانده ناسه بربلاء ايرسه هرنه ملتدن ايسه دفعيچون بيت الحرامه واروب انده دعا
ايدرلردی اول سببدن مكه ده اديان مختلفه‌دن اقوام كثيره جمع اولمقدن خالی اولمزدی واول وقتده
مكه ده عمالقه اولورلردی چون قوم عاد قحطدن مجهود اولديلر قوملرندن استسقايه يتمش كشی اختيار
ايدوب مكه يه كوندرديلر واستسقاء ايچون حرمه كيرديلر مكر ارالرنده مرثد بن سعد نام رجل سراً هود
عليه السلامه ايمانه كلوب اول وقته دكين ايمانی قومندن كيزلردی ديديكه والله دعا كزله سقی اولنمزسز
مادامكه پيغمبريمز هود عليه السلامه اطاعت ورب تعالی يه انابت ايتميه سز چون استسقايه كتديلر مرثدی
اكا كتمكدن منع ايتديلر اول ايسه انلره التفات ايتميوب آردلرندن انلره ايردی ودعاسنده ديديكه
الهی بنم سكا حاجتم يالكز ديلرم قومم حاجتنه بنی قارشدرمه بن انلردن تبری ايلرين اندن كنديچون
طول عمر ديلدی حق تعالی حاجتن روا ايدوب يدی نسر عمرنجه معمر ايلدی ووفدك رئيسنه
قيل بن عنزم دينوردی ديديكه يا الهنا اكر هود صادق ايسه بزه سقی ايت زيرا كه هلاك
اوليورز اويله اولسه اوچ سحاب پيدا اولديكه انك بری بياض وبری قرمزی وبری
سياه ايدی وسحابدن بر ندا كلديكه ياقيل اشبو اوچ سحابدن برين اختيار ايت ديديكه
سياهنی اختيار ايتدمكه اول چوق صولودر اويله اولسه الله تعالی اول سياه سحابه يی عاد قومنك
ديارينه سوق ايتدی كورسه‌لركه مغيث دينور بر واديلرندن اول سحابه ظهور ايلدی
كوريجك اكا سونشديلر اشبو يغموردر ديو بری برلرينه سويلديلر مكر عاد قومنده مهدد دينور
برمراه وارايدی اول سحابه يی ابتدا اول كوردی فرياد وفغان ايدوب واويلاكه بوبزی هلاك
ايچون كلوبدر ديو خبر ويردی زيرا كوررديكه انده ريح اولوب نار شهابلری كبی كيدر

رجال عارفلردر ياخود انبيا وشهدا كبی درجات عاليه صاحبلريدركه انده دوستلرينك ودشمنلرينك حاللرينی مشاهده
ايله مسرت حاصل ايدرلر ياخود رجال صورتنده ملائكه‌در لكن قول اكثر اوزره اصحاب اعراف ابوينك بری
كنديدن راضی اولوب ديكری ❀ ٦٣ ❀ اولميانلردر ياخود حسناتی سيئاتيله ميزانده برابر كلنلردر دينلمش ❀
قيامتده تكليفلرك آخری اولان سجده امر اولندقده اهل اعراف دخی سجده ايتمكله حسنات عداولنوب جمله سی جنته داخل اوله‌لر (واذا صرفت ابصارهم تلقاء اصحاب النار قالوا ربنا لاتجعلنا مع القوم الظالمين) قچانكه اهل اعرافك كوزلری اهل نار طرفنه صرف اولنوب انلرك عذابنی كوردكده استعاذه ايله يارب بزی بوكافرلرله حشر ايتمه ديو دعا ايده‌لر (ونادى اصحاب الاعراف رجالا يعرفونهم بسيماهم قالوا ما اغنى عنكم جمعكم وما كنتم تستكبرون) اصحاب اعراف رجال كفارك رؤساسنی كوروب سواد الوجه سيمالرندن بيلوب ندا ايله مالكزك جمعيتی وانصاركزك كثرتی وكلام حقدن تكبركز سزی عذابدن منع ايتمدی ديه‌لر (اهؤلاء الذين اقسمتم لا ينالهم الله برحمة ادخلوا الجنة لاخوف عليكم ولا
انتم تحزنون) اول اهل اعراف رؤسای كفاره فقرای مؤمنينی كوستروب بونلر اول ضعفای مؤمنين دكلميدركه سز دنياده
بونلری تحقير ايله بونلر الله تعالانك رحمتنه نائل اولمزلر جنته كيرمزلر ديو يمين ايدردكز ديه‌لر اول انده اول فقرايه دينيله‌كه
جنته داخل اولك سزلره هيچ خوف وحزن يوقدر (ونادى اصحاب النار اصحاب الجنة ان افيضوا علينا من الماء اومما رزقكم الله

اوكيجه رجال وارانی ييدر هماندم كورسه‌لركه اول سحابه‌دن برشدتلو روزكار ايردی يدی
كيجه وسكز كون اسوب عاد قومنك جميعن هلاك ايركوردی ❀ وهود عليه السلام ايسه اتباعی
مؤمنلر ايله برحظيره يه آيرلديلر انده امن وراحت اوزره الله تعالی يه حمد وذكره مشغول اولديلر
روزكار انلره اوغرادیغنده لين ورفقله اسوب بدنلرينه راحت ويرردی قوم عاده ايريشسه شدتله
هوايه قالديروب بعده يره اوروب اولدررردی ❀ دينلديكه الله تعالی عاد قومنه ريح عقيم كوندردی
هربرين هوايه قالديروب باشلرين اشاغه يره دوندرردی قلانلری قاچوب محكم بنالو اولره
كيرديلر قپولرين بركيدوب ايچروسنده طورديلر اول حالتده ينه خلاصه مجال بولمديلر ريح
ايچروسنه كيروب انلری دخی اولدردی بعده حق تعالی برنوع سياه قوشلر كوندروب جيفه‌لرين
دريايه آتدردی ❀ روايت اولنديكه الله تعالی ريحه بيوردی شدتله اسديكنده قوم عاد اوزره
رمالی صاوردی حتی كه انلری رمال اوتوروب التنده قالديلر يدی كيجه سكز كون انده ايكلشديلر
بعده ينه ريح انلری رمالك التندن چيقاردی وهوايه قالديروب دريايه براغوردی ❀ دينلديكه
هود عليه السلامك قبر شريفلری حضرموتده بركثيب احمرده‌در وبر قولده ركنله مقام بيننده‌در
(والى ثمود اخاهم صالحا) بز ثموده نسبا قرنداشلری صالح عليه السلامی رسول كوندردك
دينلديكه ثمود عربدن برقبيله‌در اباء اكبرلری ثمود بن عابر بن ارم بن سام اسميله تسميه اولنديلر
مسكنلری حجاز ايله شام بيننده وادی القرايه دكين حجر دينور مواضع معروفه‌ده ايدی وصالح
عليه السلام ايسه ابن عبيد بن اسف بن ماسخ بن عبيد بن حادر بن ثمود ايدی (قال ياقوم اعبدوا الله مالكم
من اله غيره) صالح عليه السلام انلره ديديكه ياقوم يالكز الله تعالی يه عبادت ايدككه اندن غيری
الهكز يوقدر (قدجاءتكم بينة من ربكم) ربكز جل شانه‌دن سزه بنم نبوت وقولم صحتنه
دلالت ايدر معجزهٔ ظاهره كلدی (هذه ناقة الله لكم آية) اشبو ناقة اللهدر سزه آيت اولديغی
حالده تاكه انكله معتبر اولوب رب تعالی يه ايمان كتوره‌سز (فذروها تأكل فى الارض الله)
انی كندی حالنه قوكزكه ارض اللهده اعشابدن اوتليه (ولاتمسوها بسوء فيأخذكم عذاب اليم)
واكاسوء ايركورمكزكه اول كرك ضرب ويا عقردر اير كوررسكز سزی عذاب اليم اخذ
ايدر (واذكروا اذجعلكم خلفاء من بعد عاد) وذكر ايدك شول وقتيكه الله تعالی سزی عاد
قومنك هلاكندنصكره خلفا قيلدی (وبوأكم فى الارض) وسزی ارض حجرده اسكان ايتدی
(تتخذون من سهولها قصورا وتنحتون الجبال بيوتا) كه ارضك سهولندن جص وآجرله
قصرلر يپارسزكه ياز كونلرنده انده ساكن اوله‌سز ودخی طاغلری اويوب اولر ايدرسزكه
قيش كونلرنده آنده ساكن اوله‌سز (فاذكروا آلاء الله ولاتعثوا فى الارض مفسدين) ايمدی الله تعالينك
نعمتلرين ذكر ايدوب شكر ايلكز يوخسه شكرينه وجه ارضده فساد ايتمكز (قال الملاء
الذين استكبروا من قومه للذين استضعفوا لمن آمن منهم اتعلمون ان صالحا مرسل من ربه قالوا

قالوا ان الله حرمهما على الكافرين ❁ اهل نار اهل جنته ندا ایدوب بزه جنتدن صودوك كه ایچه لم یاخود الله تعالانك سزه
ویردیکی رزقدن ویرك كه بیه لم دیه لر اهل جنت انلره تحقیق الله عظیم الشان جنت طعام وشرابنی كافرلره حرام ایلمشدر
دیه لر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا وغرتهم الحیوة الدنیا ❁ ٦٤ ❁ فالیوم ننسیهم كما نسوا لقاء یومهم هذا وما كانوا
بایاتنا یجحدون ❁ شونلركه
دینلرینی وبیراملرینی
مسخره لق واویون اتخاذ
ایتدیلر وحیات دنیا انلری
مغرور ایتدی انلر بو قیامت
كوننه ملاقی اوله جقلرینی
اونوتدقلری وبزم آیات
وحدانیتمزی ترك وانكارده
اولدقلری سببیله بزده
بو كون انلری عذابده ترك
ایده رز (ولقد جئناهم
بكتاب فصلناه علی علم هدی
ورحمة لقوم یؤمنون ❁
بز انلره بر كتاب كتوردك كه
انده عقاید واحكامی تفصیل
وعلممز اوزره انلره
صالح اولان مواعظی بیان
ایتدك اول مؤمنلر ایچون
هدایت ورحمتدر (هل
ینظرون الا تاویله یوم یأتی
تأویله یقول الذین نسوه
من قبل قد جاءت رسل ربنا
بالحق فهل لنا من شفعاء
فیشفعوا لنا او نرد فنعمل
غیر الذی كنا نعمل قد
خسروا انفسهم وضل
عنهم ما كانوا یفترون ❁
كافرلر انجق الله تعالانك
وعد ووعیدی حقیقتمیدر
دیو انتظارده ایدیلر یوم قیامتده انلرك صحتی ظاهر اولدقده مقدم دنیاده اكا ایمان ایتمیوب ترك وانكار ایدنلر (وفایه)
تحقیق ربمزك پیغمبرلری بزه حقله كلدی ایدی ❁ بز تكذیب ایتدك دیو اعتراف ایده لر بو اعترافلری فائده ایتمیوب ❁
ایا بو كون بزم ایچون شفاعت ایدر شفیعلردن وارمیدر یاخود كرو دنیایه كیدوب مقدم ایشلدیكمز سیئه نك غیری حسنه

انا بما ارسل به مؤمنون) صالح علیه السلامك قومندن شول ایماندن تعظم ایدن اشراف واستهزاء
طریقی اوزره شول انلرك تحقیر ایتدكلرندن ایمانه كلنلره دیدیلركه صالح ربیسی جل شانه دن
مرسل پیغمبر ایدوكنی بیلورمیسز دیدیلركه نعم بیلورز بزه وسزه مرسل ایدوكنده شكمز
یوقدر زیرا اول برامر معلوم مسلمدر كمال وضوحیچون انده كلام یوقدر اویله اولدیغیچون
بزاكا مؤمنلرز (قال الذین استكبروا انا بالذی آمنتم به كافرون) اول ایماندن تعظم ایدنلر اول
مؤمنلره دیدیلركه بز سزك شول ایمان كتوردیككز شیئه كافرلرز (فعقروا الناقة) اویله اولسه
من عندالله انلره آیت اولان ناقه یی بوغزلدیلر (وعتوا عن امر ربهم) وربلری جل شانه نك
امرینه امتثالدن استكبار ایتدیلر یعنی الله تعالی یه عصیان وناقه ده امرنی تركو پیغمبرلرین تكذیب
ایتدیلر (وقالوا یا صالح ائتنا بما تعدنا ان كنت من المرسلین) واستهزاء طریقی اوزره دیدیلركه
یا صالح بزه ایعاد ایتدیككك عذابی كتور كل اكر مرسل پیغمبرلردن ایسك (فاخذتهم
الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین) اویله اولسه یرده زلزله اولدی وسمادن صیحه
كلدیكه اونده هر ذی صوتك صوتی بولنور ایدی دینلدیكه اول جبرائیل علیه السلام
ایدی اندن قلبلری متمزق اولوب میتین اولدیلر (فتولی عنهم وقال یا قوم لقد ابلغتكم
رسالة ربی ونصحت لكم ولكن لاتحبون الناصحین) صالح علیه السلام انلردن اعراض ایدوب
دیدیكه یا قوم بن سزه ربم جل شانه نك رسالتن تبلیغ ایتدم وسزه نصح ایتدم لكن سز نصح
ایدنلری سومز ایدیكز ❁ اكر دینورسه كه انلره هلاك كلرندنصكره نیجه خطاب اولنور دینوركه
اول پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بدرده قتل اولنان كفاری قلیبه براقدقلرنده ندا ایدوب
دیدیكه استرمیسزكه الله تعالی یه ورسولنه اطاعت ایدیدیكز زیرا بز ربمز جل شانه نك وعدنی حق
بولمشز سزده حق بولدیكزمی ❁ عمر رضی الله تعالی عنه دیدیكه یا رسول الله روحلری اولمیان
اجساده سویلرمیسز پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیكه انلر بنم قولمی ایشتمكده سزدن
زیاده درلر الا بو كه جوابه قادر دكللردر ❁ روایت اولندیكه عاد قومنك هلاكندنصكره انلرك
بلادنی ثمود قومی تعمیر ایدوب یرلرینه خلف اولدیلر وتناسلله كثرت بولدیلر واعمار طوال
ایله معمر اولدقلرندن سكنا یه بناء وفا ایتمیوب طاغلرده طاشدن اولر اویدیلر وخصب ووسعتده
اولدقلرندن یریوزنده بغی وفساده یونلدیلر حق تعالی یه عبادتی قویوب اصنام عبادتنه اقبال
ایتدیلر حق تعالی انلره اشرافلرندن صالح علیه السلامی رسول كوندردی اول انلری انذار
ایدیجك اندن آیت استدیلر صالح علیه السلام دیدیكه نه دیلرسزكه انی سزه كتورم دیدیلركه
بزمله بیله بیرام یرینه وارەلم سن كندی الهكه وبز الهه مزه یالواره لم استجابت اولنانمزه متابعت
ایده لم نعم دیوب انلرله محل موعوده واردیلر اصناملرینه یالواروب اجابت اولنمیجق صالح
علیه السلامه یونلدیلر سیدلرینه جندع بن عمرو دینوردی بر صخره دن بزه بر ناقه چیقاررسك كه
وصفی شونك كبی اوله چیغمز سنی تصدیق ایدرز وایمانه كلورز صالح علیه السلام انلردن عهدلرینه

ایشلدیكمز یعنی شرك یرینه وحدت ایدیدك دیه لرنه اعترافلرنده نفع ونه شفیع ونه دنیایه رده مجال بوله میوب نفسلری
خسرانده وكذب وافترا ایله شفیع اتخاذ ایتدكلری بتلری غائبده كندولری عذابده اوله لر (ان ربكم الله الذی خلق
السموات والارض فی ستة ایام ثم استوی ❁ ٦٥ ❁ علی العرش یغشی اللیل النهار یطلبه حثیثا والشمس والقمر
والنجوم مسخرات بامره
الا له الخلق والامر تبارك
الله رب العالمین) تحقیق
ربكز اول الله تعالادركه
كوكلری ویرلری التی كون
مقداری وقتده خلق ایلدی
صكره عرشی برایتمق اوزره
قصد ایلدی یاخود امری
عرش اوزره مستوی
ومستولی اولدی اول الله
تعالی كوندزی كیجه ایله
اورتر كیجه یی كوندز ایله
اورتدیكی كبی وسرعتله
كیجه كوندزی وكوندز
كیجه یی طلب ایدر یعنی
بر برینی تعقیب ایدرو كونش
وآی ویلدزلری فرماننه
مطیع خلق ایلدی آكاه اولك
كه خلق وامرك كلیسی الله
تعالانكدر جمله مخلوقاتك
تصرفنده در الله تعالی الوهیت
وربوبیتده وحدانیت
وفردانیت ایله عالی واعظم
وجمله عالملرك ربسی وخالقیدر
(ادعوا ربكم تضرعا وخفیة
انه لایحب المعتدین) ربكز
عزشانه یه تضرع وزاری
وسرا یعنی ظاهرا وباطنا دعا
وطاعت ایدك الله تعالی لایق
اولمیان دعا ایله حدی تجاوز (تبیان) (ثانی) (٩) ایده نی سومز (ولا تفسدوا فی الارض بعد اصلاحها وادعوه
خوفا وطمعا ان رحمت الله قریب من المحسنین) یر یوزی ایمان وعدلله اصلاح اولمشكن انده كفر وظلمله فساد ایلمیك والله
تعالی یه عذابندن خوف وثوابنی امید ایله دعا وطاعت ایدك تحقیق الله تعالانك رحمتی احسن اعمال ده اولنلره قریبدر (وهو

وفایه اخذ میثاق ایتدكدنصكره حق تعالی یه تضرع ونیاز ایتدی كورسه لركه صخره یاریلوب
ایچندن دیلدكلری وصفده برناقه چیقدی ❁ بعده عظمده بركندی مثلی ولد طوغوردی
هماندم جندع برجماعتله ایمانه كلدیلر وثمودك اشرافی دخی ایمانه كلمك مراد ایتدكلرنده ذواب
بن عمرو وصاحب اوثانلری حباب وكاهنلری رباب انلری اندن منع ایلدی ❁ وقتا كه صخره دن
ناقه چیقدی صالح علیه السلام قومنه دیدیكه صویكزك جیعی بر كون ناقه نك وبر كون سزكدر
❁ بعده ناقه ولدی ارض ثموده مكث ایتدی شجرندن رعی ایدوب صویندن ایچلدی صویه
كون آشوری واردیغنده حجر قیوسنك جمیع صوینی ایچمینجه باشن قالدرمزدی واندن قارنی
شیشوب یوله صغمز اولدیغندن ورود ایتدیكی طریقك غیریدن صدور ایدردی بعده دیلدكلری
دكلو سودین صاغوب ایچرلر وادخار ایدرلردی كندیلرك نوبتی كوننده دیلدكلری دكلو صودن
ایچرلر وناقه كونیچون ادخار ایدرلردی ❁ ویازده اسیده ناقه وادینك ظهرنده قرار ایدوب
ثمودك مواشیسی اندن وادینك بطننه اسیسنه واونسز یرینه قرار ایدردی وقیشده صوقده
ناقه وادینك بطننه قرار ایدوب ثمودك مواشیسی وادینك ظهرینه واوتسز یرینه قرار ایدردی
❁ بو حالت انلره من عندالله بلاء واختبار ایدی انلر ایسه اكا صبر ایده میوب جهالتلرین اظهاره
یونلدیلر ❁ مكر ثموده ایكی مرأه وار ایدی برینه عنیزه دینور عجوزمسنه اولوب حسنا
قزلری وار ایدی مواشیء كثیره صاحبه سی ایدی وبرینه دخی صدوف دینور جمیله غنیه اولوب
اول دخی مواشیء كثیره صاحبه سی ایدی ایكیسی دخی صالح علیه السلامی قتی سومزلردی اول
صدوفك مصدع دینور ابن عمی وار ایدی ناقه یی عقر شرطیله نفسنی اكا عرض ایلدی وعنیزه
ایسه قدار بن سالف دینور برولدزناسی وار ایدی اكا ناقه یی عقر شرطیله قزلرندن دیلدیكنی
ویرمكه وعد ایتدی اویله اولسه مصدعله قدار ناقه نك عقرنی التزام ایتدیلر وامثاللری اشقیادن
یدی كسه یی كندیلره اویدردیلر ❁ وناقه نك صدوری حیننده یولی اوزره كیزلندیلر اوغرایجق
سیفله اوروب اولدردیلر واهل بلد آنك لحمن اولشدیلر وپشوروب یدیلر ناقه یی اولدردكلرنی ولدی
كوریجك اول اراده براولو طاغ واردی اكا قاچدی ❁ اندن صالح علیه السلامه یا نبی الله ناقه یی فلان
وفلان اولدردی بزم انده كناهمز یوقدر دیو عذر دیلدیلر صالح علیه السلام ایتدی اكر انك ولدینه
ایریشه بیلورسكز امیددر كه اوزریكزدن عذاب رفع اوله ❁ هماندم انی استیو چیقدیلر كورسه لركه
اول طاغ اوزرنده در طوتمغه وار دیدیلر الله تعالینك امریله طاغ یوكسلدی برمرتبه ده كه اكا قوش
ایرمز اولدی ناقه نك ولدی ایراقدن صالح علیه السلامی كوریجك اوچ كره باغردی واول اراده بر صخره
یاریلوب ولد ناقه انك ایچنه كیردی صالح علیه السلام ایتدی انك اوچ كره باغرمسی اوچ كون عمركز
قالدیغنه اشارت ایتدی ❁ بر روایتده ناقه یی اولدیرن طقوز كشینك دردی ولدینك اردنجه كتدیلر
انی دخی اولدروب لحمی ناقه نك لحمنه قاتدیلر صالح علیه السلام ایتدیكه یا قوم حرمة اللهی انتهاك ایتدیكز

الذی یرسل الریاح بشرا بین یدی رحمته حتی اذا اقلت سحابا ثقالا سقناه لبلد میت فانزلنا به الماء فاخرجنا به من کل الثمرات کذلك نخرج الموتی لعلکم تذکرون) اول الله تعالی روزکاری رحمتندن اولان یغمورك اوکنجه مژدەجی کوندرر تا که اول روزکارلر مطرله آغر یوکلو بلوتلری قالدیرر اول بلوتلری بر زمین میتەیه سورەرز و او بلوتله اول زمینه صو انزال ایدەرز وال صوایله هر نوع میوەلر چیقاریرز بو ارض میتەدن نباتی احیا ایلدیکمز کبی ناسی دخی ایکنجی نفخەده قبرلرندن احیا و اخراج ایدرز شاید که سز بونلردن استدلال ایله احیای امواتی تفکر و اقرار ایدەسز ❀ دینلدیکه بلوتلری بو رازیردن قالدیررویلدز روزکاری جمع ایدر و قبله یغموری یاغدیرر ولودوس یغموردنصکره بولوتلری طاغیدر (والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه والذی خبث لایخرج الا نکدا کذلك نصرف الایات لقوم یشکرون) شول بلدکه زمینی پاك و زراعته صالح اوله امر حق ایله انك نباتی اسهل و معمور چیقار و اولکه زمینی خبیث و شوره ناك اوله انك نباتی عسیر و قلیل چیقوب نفعی اولمز بونك کبی آیتلرمزی نعمة الله شکر ایدن قوم ایچون ضرب مثل و تکریر ایله تصریف ایدەرز ❀ دینلدیکه زمین پاك قلب مؤمنه و زمین شوره زار قلب کافره تشبیهدرکه مؤمن کلام حق ایشیتدکده قلبی قبول (بعده) ایدوب انکله تفعلنور کافرك قلبی تخم نصیحتی عدم قبول ایله هیچ نفعه نائل اولمز (لقد ارسلنا نوحا الی قومه فقال یاقوم اعبدوا الله مالکم من اله غیره انی اخاف علیکم عذاب یوم عظیم) نوح بن لمك بن متوشلخ

ایمدی انك عذابنه منتظر اولکه اول سزه ایریشور انلر ایسه انی استهزاء طریق اوزره یا صالح اول عذاب بزه نه وقت کلور وانك کلمسنه علامت نه اولور دیدیلر انلر ایسه ناقەیی اربعا کوننده اولدرمشلردی دیدیکه ایرته خمیس کوننده یوزلریکز صرارر و جمعه کوننده قیزارر و سبت کوننده قرارر و احد کوننده عذابکز کلور صالح علیه السلام انی دیجك اول ناقەیی اولدورن طقوز کشی دیدیلرکه کلوك کیجه انی باصوب اولدورەلم اکر اول وعدنده صادق ایسه کندیمزه عذاب ایرمزدن اول بزا کا عذابمزی ایرکوررز و اکر کاذب ایسه انی ناقەسنه ایرکورمش اولورز اویله اولسه کیجه صالح علیه السلامی اولدرمکه کلدکلرنده ملائکه طاشله جیعنی اوروب اولدردیلر ❀ اندن انلرك اقرباسی بونلری صالح اولدردی بزدخی صالحی اولدررز دیدیلر صالحك عشیرتی سلاحلنوب والله سز انی ابدا اولدورەمزسز حالبوکه اول سزه اوچ کوندن صکره عذاب نزولنی وعد ایتدی اکر صادق ایسه انکله اوزریکزه رب تعالینك غضبن آرتوررسز و اکر کاذب ایسه بز قارشمزز سز بیلورسز دیدیلر ❀ اویله اولسه انی قویوب کتدیلر ایرتسی یوم خمیسده کورسەلرکه صغیر و کبیرك ذکر و اناثك جیعنك یوزلری خلوقله بویانمش کبی صراردی صالح علیه السلامك صدقنی تیقن ایدوب کندیلره عذاب ایرمسین تحقیق ایتدیلر ایکنجی یوم جمعەده کورسەلرکه جیعنك یوزلری قانه بویانمش کبی قزاردی فریاد ایدوب آغلشدیلر یوم سبت اولیجق یوزلرینه زفت سورلمش کبی قراردی کندیلردن مأیوس اولوب عذابه انتظارله کفنلندیلر احد کونی اولیجق کندیلرینی اوزره براغوب عذاب نه جانبدن کلوردیو کاهی سمایه و کاهی یره باقندیلر چون اول کون ضحی وقتی ایردی سمادن بر صوت کلدیکه یرده اولان هر شیئك صوتی انده وار ایدی شدت و هیبتندن دفعة جیعنك قلبلری پارەلنوب هلاك اولدیلر ❀ سدی ایدر حق جل و علا صالح علیه السلامه وحی ایتدیکه سنك ناقەکی قومك اولدریسردر چون انی انلره خبر ویردی دیدیلرکه بز انی ایدردکلز صالح علیه السلام دیدیکه ایمدی ناقەیی اولدرەجك کسنه اشبو آیده طوغیسردر ثمود قومنك اهلاکنه اول سبب اولیسردر دیدیلرکه اویله اولسه اشبو آیتده هر قنغیمزك ولد ذکری اولورسه ذبح ایدەلم اول عهد اوزره اول آیده اون ولد طوغوب طقوزین والدلری ذبح ایتدیلر اونجیسی ایسه اندن اوکدین ولدی اولمدیغندن طوغان ولدی ذبح ایتمدی باذن الله بیویوب آز زمانده جثەده شباب حدینه ایردی اول ولدلرین ذبح ایدن طقوز کسنه انی کوردکلرنده دیدیلرکه بزدخی ولدلرمزی ذبح ایتمسیدك بونك کبی یکت اولورلردی دیو تحسر ایدردیلر و اکا سبب صالح اولدی دیو کیجه انی باصوب انی و اهلنی اولدرمکه یمین و عهدلشدیلر ورأی ایتدیلرکه ناسه کندیلرین سفره چیقار صورتنده کوسترەلر و بر غاره کیروب کیجه یه دکین انده طورەلر کیجه اولوب صالح علیه السلامی مسجدینه واردیغنده مغارەدن اکا کیدوب اولدورەلر

بن ادریس علیه السلامدر الی یاشنده دعوته مأمور اولدی ❀ تحقیق بز نوحی قومنه کوندردك نوح علیه السلام ❀ ای قومم انجق بر الله تعالی یه عبادت ایدك سزکچون غیری معبود یوقدر تحقیق بن قورقارمکه اکر ایمانه کلمزسکز سزك اوزریکزه عظیم کونده عذاب اولەجقدر دیدی ❀ اول عذاب قیامتده یا طوفان اوله (قال الملأ من قومه انا لنریك فی ضلال مبین) انك قومنك بیوکلری نوح علیه السلامه بز سنی آشکاره ضلالتده کوررز دیدیلر (قال یاقوم لیس بی ضلالة ولکنی رسول من رب العالمین) نوح علیه السلام ای قومم بکا ضلالت یوقدر ولکن بن عالملرك ربی طرفندن سزه رسولم دیدی (ابلغکم رسالات ربی وانصح لکم واعلم من الله مالا تعلمون) ربم جل شانه نك احکامی خبرلرینی سزه تبلیغ ایدەرم و صلاحکز ایچون سزه نصیحت ایدەرم و الله تعالی طرفندن بکا وحی کلوب سزك بیلمدیککز شیلری بن بیلورم دیدی (اوعجبتم ان جاءکم ذکر من ربکم علی رجل منکم لینذرکم ولتتقوا ولعلکم ترحمون) ینه نوح علیه السلام انلره ربکز طرفندن کندو جنسکزدن بر رجل لسانیله وحی و خبر کلدیکنه تعجبمی ایدرسز تا که سزی کفر و معاصیدن اخافه وانلردن صاقندیره و شاید که بو کفر و معاصیدن اتقا کز سببیله رحمت اولنەسز دیدی (فکذبوه فانجیناه والذین معه فی الفلك واغرقنا الذین کذبوا بایاتنا انهم کانوا قوما عمین) نوح علیه السلامی قومی تکذیب ایتدیلر بز نوحه و سفینەده انکله بیله اولنلره نجات ویردك و بزم آیتلرمزی تکذیب ایدنلری طوفانله غرك ایتدك انلر وحدانیتمز علامتلرینی

بعده کیرو دونوب یوللرینه کیدەلر سؤال اولندقلری وقت بز انی کورمدك بیلمززدیو انکار ایدەلر ❀ صالح علیه السلام ایسه کیجه قریەده یاتمزدی بلکه مسجدنده کیجەلردی صباح اولیجق قومنه کلور وعظ و نصیحت ایلردی چون انلر رأیلری اوزره واروب اول غاره کیردیلر غار اوزرلرینه ییقیلوب التده هلاك اولدیلر انلرك انده کیردکلرینی کورنلر واروب انلری انده قتلی بولدیلر فریاد ایدرك قریەلرینه کلدیلر یا عباد الله الله تعالی راضیمدرکه صالح ناسه ابنالری قتلنه امر ایده حتی که قتل ایتدیلر اول سببدن ناقەیه هجوم ایدوب اولدردیلر و ثموددن صالح علیه السلامه مؤمن اولان درت بیك کشی ایدیلر صالح علیه السلام ایله حضرموته کتدیلر و انده حاصورا دینور بر مدینه یاپدیلر علمادن بر قوم دیدیلرکه صالح علیه السلام قومی بیننده یکرمی ییل اقامت ایدوب اللی سکز یاشنده مکەده وفات ایتدی (ولوطا اذ قال لقومه اتأتون الفاحشة ماسبقکم بها من احد من العالمین) و بز لوط علیه السلامی رسول کوندردك که اول لوط بن هاران بن تارخدرکه ابراهیم علیه السلامك قرانداشی اوغلیدر ❀ روایت اولندیکه لوط علیه السلامك عمیسی ابراهیم علیه السلامه مؤمنا ولدیغی حالده انکله بیله ارض بابلدن شامه هجرت قصدیله چیقدیلر ابراهیم علیه السلام فلسطینه نزول ایدوب لوط علیه السلامی اردینه انزال ایتدی الله تعالی انی سدوم اهلنه رسول کوندروب اول انلره دیدیکه ذکوره اتیان فعل فاحشی ایشلرمیسز که انده عالمیندن هیچ کسنه سزی سبق ایتمدی عمرو بن دینار ایدر ذکر ذکر اوزره کورلمدی حتی که ابتداء انی قوم لوط ایشلدی (انکم لتأتون الرجال شهوة من دون النساء بل انتم قوم مسرفون) سز نسادن غیری اشتهاءله رجالك دبرلرینه جاع ایدرمیسز بلکه سز بر قوم مسرفسزکه عادتکز اسرافدر زیرا که لذات بهیمیه تحصیلنده مبالغلرسز (وما کان جواب قومه الا ان قالوا اخرجوهم من قریتکم انهم اناس یتطهرون) لوط علیه السلامك کلامنه قومنك جوابی دیمك اولدیکه لوطی و اکا تابع اولنلری قریەکزدن چیقارك که انلر ادبار رجالدن تنزه ایدرلر (فانجیناه واهله الا امرأته کانت من الغابرین) اویله اولسه بز لوط علیه السلامی و اکا ایمانه کلنلری هلاکدن امن اوزره قیلوب مرأەسی کفرنی اسرار ایدر اولدیغیچون دیارلرنده قالوب هالکلردن اولدی (وامطرنا علیهم مطرا) و اوزرلرینه سجیلدن طاش یاغدردق (فانظر کیف کان عاقبة المجرمین) نظر ایتکه انبیایه کافرلرك عاقبتی نیجه اولدی ❀ روایت اولندی که انلردن بر تاجر اول وقت مکه حرمنده بولنوب انکیچون بر طاش هواده قرق کون طوردی حتی که اول تجارتن قضاء ایدوب حرمدن چیقدیغی کبی اول طاش هوادن اینوب انی اولدردی ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ایدر بر کیمسه که قوم لوط عملن ایشلیه تعزیر اولنور ❀ و تا توبه ایدنجه حبس ایدیلور بر قولده یوکسك یردن اشاغه براغیلور و اردنجه طاش یاغدریلور و بر قولده محصن ایسه رجم اولنور دکل ایسه زناده کی کبی یوز جلده اوریلور (والی مدین اخاهم شعیبا) بز مدین بن

كورمز اعمى قوم اولديلر ❀ دينلديكه نوح عليه السلام قومنك هلاكنه دعا ايلدكده حق تعالى سفينه انشاسنه امر ايدوب
طوفانى كوندرمكله سفينه يه الديغى قرق نفر رجال وقرق عدد نسوان واوغلى سام وحام ويافث ايله نجات بولدى (والى عاد
اخاهم هودا قال ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره افلا تتقون) وقوم عاده نسب جهتيله قرداشلرى هود عليه

السلامى كوندردك هود
عليه السلام اى قومم اول
برالله تعالايه عبادت ايدك
سزكچون اندن غيرى
معبود يوقدر اياانك عذابندن
قورقزميسكز ديدى ❀
اول هود عليه السلام
بن عبدالله بن رباح بن
جادر بن عاد بن ارم بن سام
بن نوح عليه السلامدر
ياخود بن شالخ بن ارفخشد
بن سام بن نوح عليه السلامدر
وعاد بن عوص بن ارم
بن ارفخشد بن سام بن نوح
عليه السلامدر وقوم
مذكور غايت بلند وتناور
روى زمينده انلر كبى
جسيم الجثه اولمامشدر
(قال الملأ الذين كفروا
من قومه انا لنريك فى سفاهة
وانا لنظنك من الكاذبين)
هود عليه السلام قومنك
رؤساسندن كافرلرى
ياهود بز سنى قومنك
دينى تركده بى عقل كوررز
ودعواى رسالتده سنى
كاذبلردن ظن ايدرز ديديلر
(قال ياقوم ليس بى سفاهة
ولكنى رسول من رب

ابراهيم عليه السلام اولادندنكه انلر اصحاب ايكه‌در نسبا قرنداشلرى شعيب عليه السلامى
رسول كوندردك ❀ روايت اولنديكه ابراهيم عليه السلام نمرودك آتشندن چيقيجق نمرودك
قزين تزوج ايدوب اندن مدين نام ولدى وجوده كلدى اول مدين لوط عليه السلامك قزين
تزوج ايدوب اندن تناسل ايدن اولاده آل مدين دينلدى وشعيب عليه السلام ايسه ابن ميكيل بن
يشجر بن مدين‌در و برقولده ابن يثرون بن بويب بن مدين‌در ❀ وشعيب عليه السلام اعمى ايدى وا كا خطيب
الانبياء دينوردى قومنه حسن مراجعتيچون وقومى مكيال وميزانده بخس اهلى ايديلر (قال
ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره) شعيب عليه السلام انلره ديديكه ياقوم الله تعالى يى برله كز
وا كا اطاعت ايلكز زيرا كه اندن غير الهكز يوقدر (قدجاءتكم بينة من ربكم) ربكز جل شانه
دن سزه معجزه كلدى اكرچه اول قرآنده ذكر اولنمديسه‌ده زيرا كه هر معجزه قرآنده ذكر
اولنمش دكلدر (فاوفوا الكيل والميزان) ايمدى كيل وميزانكزى ايفاء واتمام ايدك (ولا
تبخسوا الناس اشياءهم) وناسه حقلرينك جليل وحقيرين اداده نقص ايتمه كز ❀ دينلديكه
انلر مكاسين ايديلر هيچ برشيئ مكسسز ترك ايتمزلردى (ولا تفسدوا فى الارض بعد اصلاحها)
وير يوزنده كفره كفر وحيف ايله افساد ايتمه كز انك امرنى انبياء واتباعى شرايعله
اصلاحلرندنصكره (ذلكم خيرلكم ان كنتم مؤمنين) ايفاء كيل ووزن وترك فساد دنياده
وآخرتده سزه خيرلودر اكر بنم قولمى تصديق ايدرسز (ولا تقعدوا بكل صراط توعدون
وتصدون عن سبيل الله من آمن به) ودين طريقلرندن هر طريق اوزره اوتوروب الله تعالى يه
ايمانه كلنلرى تخويف ودين اسلامدن منع ايتمه كز طريق حق اكرچه بردر لكن معارف وحدود
واحكامه منشعب اولور انلر قچان بركيمسه يى امور دينيه‌دن برشيئه سعى ايدر كورسه‌لر منع
ايدرلردى ❀ دينلديكه انلر مراصد اوزره اوتوررلردى شعيب عليه السلامى مراد ايدنى اول
كذابدر صقين سنى دينكدن دوندرمسون ديرلردى وا كا ايمان كتورنلرى تخويف ايدرلردى
وبرقولده انلر قطع طريق ايدر لردى (وتبغونها عوجا) ودينده اعوجاج اولمسن طلب
ايدرسز شبهه القاسيله وياخود اول معوجه‌در ديمكيله (واذكروا اذ كنتم قليلا فكثركم)
وذكر ايدك كه عددكز قليل ايكن عدد وعدد كزو مالكزده بركتله سزى كثير ايتدى (وانظروا
كيف كان عاقبة المفسدين) ونظر ايدك كه سزدن اول كچن امتلردن فساد ايدنلرك عاقبتلرى نيجه
اولدى (وان كان طائفة منكم آمنو بالذى ارسلت به وطائفة لم يؤمنوا) اكر بنم رسالتمده
اختلاف ايدوب برفرقه كز بنم ارسال اولنديغم شيئه تصديق ايدرو برفرقه كز تكذيب ايدرسكز
(فاصبروا حتى يحكم الله بيننا) تربص ايدك كه الله تعالى تكذيب ايدنلرى تعذيب وتصديق
ايدنلرى انجا ايله قضاء ايدوب ايكى فرقه دن قنغيسنك عاقبتى افضل ايدوكن بيله‌سز (وهو
خير الحاكمين) اول الله تعالى حاكملرك خيرلوسيدركه عدلله ورفع ظلمله حكم ايدر (قال الملأ

العالمين) هود عليه السلام اى قومم بنده خفت عقل وجهالت يوقدر ولكن بن عالملرك ربسى طرفندن (الذين)
سزه رسولم ديدى (ابلغكم رسالات ربى وانا لكم ناصح امين) ربم جل جلاله‌نك رسالاتنى سزه تبليغ ايدرم
ورسالتمده صادق اوله‌رق سزه نصيحت ايديجيم ديدى (او عجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم

لينذركم واذكروا اذجعلكم خلفاء من بعد قوم نوح وزادكم فى الخلق بسطة فاذكروا الاء الله لعلكم تفلحون)
هود عليه السلام انلره ربكز طرفندن كندو جنس واسبكزدن بررجل لسانيله رسالت وبيان كلديكنى عجبلرميسكزكه
سزى عذاب الهيدن اخافه ايدر ديدى و ذكر ايدك شول وقتيكه قوم نوحك هلاكندنصكره ❀ زمين

احقافده تابحر عمانه دك ❀
حق تعالى سزى خلفا
قيلدى وسزى خلقت
وقوت وقامتده جمله
آدملردن زياده قيلدى
امدى الله تعالانك نعمتلرينى
ذكر ايدك كه شايد فلاح
بوله سز ديدى (قالوا اجئتنا
لنعبد الله وحده ونذر ماكان
يعبد اباؤنا فاتنا بما تعدنا
ان كنت من الصادقين)
هود عليه السلامه قومنك
كافرلرى ياهود سن بزم
بابالرمزك عبادت ايتديكى
بتلرمزى تركله بز اللهه
عبادت ايلممزى امر
ايتمكه مى كلدك امدى
اكر رسالتكده صادق
ايسك بزى اخافه ايلدكك
عذابى كتور ديديلر (قال
قد وقع عليكم من ربكم
رجس وغضب اتجادلوننى
فى اسماء سميتموها انتم
واباؤكم مانزل الله بها من
سلطان فانتظروا انى معكم
من المنتظرين) هود عليه
السلام انلره تحقيق ربكز
طرفندن سزه عذاب
وغضب واجب وحق

الذين استكبروا من قومه لنخرجنك ياشعيب والذين آمنوا معك من قريتنا اولتعودن فى ملتنا)
انك قومى رؤساسندن اولوب ايماندن تعظم ايدنلر ديديلركه ياشعيب سنى وسنكله بيله سكا مؤمن
اولنلرى قريه مزدن چيقاررز وياخود دينمزده دوندررز (قال أولوكنا كارهين) شعيب
عليه السلام ديديكه بز سزك دينكزه نيجه دونرز حالبوكه بز اندن كراهت ايدرز وياخود بزم
اندن كراهتمز حالنده بزى اكا نيجه دوندررسز (قدافترينا على الله كذبا ان عدنا فى ملتكم بعد
اذ نجانا الله منها) الله تعالى يه كذب اختلاف ايتمش اولورز اكر سزك ملتكزه دونرسه وز الله
تعالى اسلامله اكرام ايدوب ملتكزدن انقاذ ايتدكدنصكره (ومايكون لنا ان نعود فيها الا ان
يشاء الله ربنا) والحال بزه صحيح اولمزكه سزك ملتكزه دونه وز مكركه الله تعالينك علم ومشيئتنده
بزم اكا دونمكمز سبقت ايتمش اوله ❀ اويله اولسه انك قضاء وحكمى بزم شانمزده نافذ اولور
(وسع ربنا كل شئ علما) الله تعالينك هرشيئه علمى احاطه ايدوبدر بزدن وكرك سزدن هر
شيئه دخى كه اولمش ويااوليسردر (على الله توكلنا) ايمان اوزره ثباتده واشراردن تخليصده
الله تعالى يه توكل ايتدك (ربنا افتح بيننا وبين قومنا بالحق) يارب بزمله قوممز بيننى حقله قضاء
ايلكل ويا بزم امرمزى اظهار ايتكه بزمله انلرك بينى منكشف ومحق مبطلدن متميز اوله (وانت
خير الفاتحين) حالبوكه سن قضاء ايدنلرك خيرلوسيسن (وقال الملأ الذين كفروا من قومه لئن
اتبعتم شعيبا انكم اذا لخاسرون) قومنك كافر اولان اشرافى ديديلركه دينكزى ترك ايدوب
شعيب عليه السلامه اتباع ايدرسكز خاسرين اولورسز ❀ وقتا كه شعيب عليه السلامك
وعظيله متعظ اولمديلر شعيب عليه السلام مؤمنلرله انلرك اراسندن چيقديلر (فاخذتهم
الرجفة فاصبحوا فى دارهم جاثمين) انلرى جبرائيل عليه السلامك صيحه‌سى عندنده زلزله
اخذ ايدوب منزللرنده ميتين اولديلر ❀ ابن عباس ايدر الله تعالى انلرك اوزره جهنمدن برباب
فتح ايدوب انفاسلرينى حر شديد اخذ ايلدى حتى انلره ظل وماءدن هيچ برى نفع ايتمدى حتى
تبردايچون اسرابه كيردكلرنده انك حرنى ظاهردن اشد بولوردى اندن چيقوب بريه‌لره كيتديلر
الله تعالى برسحابه كوندرديكه انده ريح طيبه وارايدى انلرك رجال ونساسى انك التنه ديرلديلر
❀ اول حالتده الله تعالى انى اوزرلرينه يالكلو آتش ايتدى وارض دخى آلتلرنده تزلزل ايدوب
جرادمقلى يانمسى كبى يانوب كل اولديلر ❀ روايت اولنديكه انلردن الله تعالى يدى كون
ريحى حبس ايدوب بعده اوزرلرينه حرى تسليط ايلدى ❀ يزيد الحريرى ايدر يدى كون
اوزرلرينه حر تسليط اولنوب بعده ايراقدن انلره برطاغ كوزكدى ارالرندن برى اكا واروب
كورسه‌كه انده انهار وعيون وار اويله اولسه انلرك جميى واروب اول طاغك التنه ديزلديلر
اول حالتده طاغ اوزرلرينه دوشوب آلتنده قالديلر ❀ عذاب يوم الظلة ❀ ايله مراد اولدر
دينلدى ❀ قتاده ايدر الله تعالى شعيب عليه السلامى اصحاب ايكه‌يه واهل مدينه بعث ايتدى

اولدى الله تعالى طرفندن برآيت نزولى ياخود برحجت وبرهان اولمقسزين سزك وبابالريكزك الهه تسميه ايتديككز بتلريكزده
بنمله مجادله‌مى ايدرسكز امدى عذاب نزولنه سز منتظر اولك بنده سزكله بيله منتظرم ديدى (فانجيناه والذين معه
برحمت منا وقطعنا دابر الذين كذبوا باياتنا وما كانوا مؤمنين) هود عليه السلامى ودينده اكا تابع اولنلرى رحمتمزله

قورتاردق وبزم آیتلرمزی تکذیب ایدوب مؤمن اولمیانلرینك سلسله‌وكوكلرینی قطع ایتدك ❁ روایت اولندیكه
قوم مذكور اوچ سنه یغمور انقطاعیله قحطه مبتلا اولدیلر اول وقتده هرملت بربلایه دوچار اولسه بیت
الحرامه واروب انده دعا ایدرلردی ومطلبلرینه نائل اولورلردی اول قوم دخی استسقا ایچون
اعیان قبیله‌دن یتمش كیمسه‌یی
مكه‌یه كوندردیلر رئیسلری
قیل بن عنز ومرثد ابن
سعد ایدی و اولوقتده
عملیق بن لاوذ اولادندن
معویه‌بن بكر حاكم مكه ایدی
اكا مسافر اولوب بعداز
ضیافت طلب باران
دعاسیچون چیقدقلرنده
مرثد هود علیه السلامه
كیزلو ایمان كتورنلردن
اولمغله انلره سز توبه
واستغفار ایدوب هود
علیه السلامه اطاعت
ایتمدكجه دعاكز قبول اولمز
دیدی بو كلامه مبنی
معویه‌یه دیدیلركه سن
مرثدی دعامحلنه كلمكدن
الیقو واكا نصیحت
ایله دیو براغوب قیل ایله
اول یتمش كشی دعایه
كتدیلر باران طلبیله
دعالرنده فی الحال اوچ
قطعه بلوت ظهور ایلدی
بری بیاض بری قرمزی
بری سیاه وندا كلدیكه
ای قیل بوبلوتلردن برینی
قومك ایچون اختیارایله
قیل دخی یغموری چوقدر
ظنیله سیاه بلوتی اختیار ایلدی مكه‌دن ولایتلری طرفنه روانه‌وواد یلرنده مغیث نام محله واردقلرنده (فلا)
بلوتك مژده‌سی قوم‌عاده ایریشوب سرور واستقبال ابر ایچون خانه‌لرندن چیقدیلر همان عذاب الهی دخی نازل
اولوب اول سحاب ریح عاصف ایدیكه یدی كون سكز كیجه اسوب قوم عادی تماما هلاك ایلدی هود علیه

اصحاب ایكه ظله ایله هلاك اولدیلر واهل مدین ایسه جبریل علیه السلامك صیحه سیله هلاك
اولدیلر ❁ ابوعبد الله البجلی ایدر ابجد وهوز وحطی وكلمن وسعفص وقرشت مدینده
ملوك ایدیلر وشعیب علیه السلام زماننده یوم الظله‌ده ملكلری كلمن ایدی (الذین كذبوا
شعیبا كأن لم یغنوا فیها) شونلركه شعیب علیه السلامی تكذیب ایتدیلر هلاك اولدقلرنده
كانه‌ذیار ومنازللرنده اقامت ویاتنعم ایتمدیلر (الذین كذبوا شعیبا كانواهم الخاسرین) شونلركه
شعیبی تكذیب ایتدیلر دین ودنیاده انلر خاسرین اولدیلر یوخسه شعیب علیه السلامی تصدیق ایدنلر
دكل زیراكه انلر دنیاده وآخرتده رابحلردر (فتولی عنهم وقال یاقوم لقدابلغتكم رسالات
ربی ونصحت لكم فكیف آسی علی قوم كافرین) شعیب علیه السلام انلردن اعراض
ایدوب دیدیكه یاقوم ربم جل شانه نك رسالاتنی سزه تبلیغ ونصح ایتدم اشبو قولی انلره تأسف
ایدوب شدت حزنندن سویلدی بعده نفسنه انكار ایدوب دیدیكه بن بونلرك عذاب اولندیغنه
نیه محزون اولورین حالبوكه انلر كفرلری سببیله اكا مستحق اولمشلردی (وماارسلناك فی قریة
من نبی الااخذنا اهلها بالبأساء والضراء لعلهم یضرعون) انبیادن هرقنغیسنیكه برقریه اهلنه
ارسال ایتدك انلر انی تكذیب ایتدكلرنده بؤس وضیق عیشله وسوء حالله اول قریه اهلنی مؤاخذه
ایتدك تاكه تضرع وتذلل ایده‌لر (ثم بدلنا مكان السیئة الحسنة) بعده صدنده اولدقلری بلاء
وشدتلری یرینه سلامت وسعه ویردككه ایكی امرله انلری ابتلاء ایده‌وز (حتی عفوا) حتی كه
عددوعددلری كثیر اولوب اكا سرورلرندن طغیان ایتدیلر (وقالواقدمس آباءناالضراءوالسراء)
الله تعالینك نعمتنه كفران وذكرنی نسیانله دیدیلركه عادت دهر مقتضاسنجه بزه ضراء وسراء
تعاقب ایتدی حالبوكه بزدن اول آبائمز دخی اكا مبتلا اولمشیدی (فاخذناهم بغتةوهم
لایشعرون) اویله اولسه بزانلری آكسزین عذابله اخذ ایتدك حالبوكه اندن اول عذابك نزولنه
شعورلری یوغیدی (ولوان اهل القری آمنواواتقوا لفتحناعلیهم بركات من السماء والارض)
اكر اهل قری كفر وعصیانلری یرینه ایمان واطاعت ایتسه‌لر بزانلرك اوزره سمادن مطر
وارضدن نبات بركاتن فتح ایدردك یعنی بزانلره هرجانبدن خیری توسیع وتیسیر ایدرك(ولكن
كذبوا فاخذناهم بما كانوا یكسبون) لكن انلر رسوللری تكذیب ایتدیلر اویله اولسه كفر
ومعاصیدن كسب ایتدكلری سببیله انلری اخذ ایتدك (أفأمن اهل القری ان یأتیهم بأسنا بیاتا
وهم نائمون) شول كفر وتكذیب ایدن اهل قری ونیجه امنده اولورلر قورقمزلرمیكه انلر نائملر
ایكن انلره عذابمز ایریشه (أوامن اهل القری ان یأتیهم بأسنا ضحی وهم یلعبون)اول وصفلو
اهل قری خوف ایتمزمیكه ضحوهٔ نهارده انلره عذابمز ایریشه حالبوكه فرط غفلتلرندن انلر لعب
ولهوه ومالا یعنی یه مشغوللردر (أفامنوامكرالله) الله تعالینك مكرندن امنده‌می اولورلركه
اول انلره دنیاده انعامله استدراج ایدوب حسبانلری اولمیان جهتدن انلری اخذ وعذاب ایدر

السلام مؤمن قومیله سلامتده اولدیلر (والی ثمود اخاهم صالحا قال یاقوم اعبدوا الله مالكم من اله غیره قد
جاءتكم بینة من ربكم هذه ناقة الله لكم آیة فذروها تأكل فی ارض الله ولا تمسوهابسوء فیأخذكم عذاب الیم)
قبیلهٔ ثموده نسبا قرنداشلری صالحی كوندردك صالح علیه السلام انلره ای قومم بی شریك اولان الله تعالی یه عبادت
ایدككه اندن غیری عبادته
والوهیته مستحق یوقدر
ربكز جل شانه طرفندن
سزه معجزهٔ ظاهره كلدیكه
ایشته بنم پیغمبرلكمه دلالت
ایدر الله تعالینك قدرتیله
بودوه‌در انی حالی اوزره
براغككه ارض اللهده
اوت یه واكاهیچ بربدلك
ایله طوقنمیه سزكه بونی
مشاهده‌دنصكره اكاضرر
ایدرسكز سزی عذاب الیم
اخذ ایدر دیدی ❁
دینلدیكه ثمود عربدن
برقبیله‌در اصللری ثمود
بن عابر بن ارم بن سام
بن نوح علیه السلامدر
مسكنلری حجازله شام
بیننده وادی القرایه‌دك
حجر دینور وصالح
علیه السلام ابن عبید
بن اسف بن ناشح بن
عبید بن جادرین ثمود
ایدی یعنی التنجی قرنده
ثموده وارمغله نسب عد
اولندی قبیلهٔ ثمود كثرت
رجال ومال وجسامت
وجودلری اولوب صالح
علیه السلامی تكذیب
ایدرلردی وبزه رسالتكه دلیل كوستردیرلردی صالح علیه السلام نه ایسترسكز دیمكله انلر یارین بیرامزدر
بزمله صحرایه كل بزدخی بتلرمزی چیقاریرز سن اللهكدن برشی ایسته بزدخی بتلرمزدن ایسترز بقالم قنغمزك
دعاسی قبول اولورسه اكا تابع اولورز دیو قرار ویردیلر فرداسی چیقوب هرچند بتلرندن حاجت طلب ایلدیلر

(فلایأمن مكرالله الاالقوم الخاسرون) یعنی الله تعالینك مكرندن امن اوزره اولمز مكر انلركه كفرونظر
واعتباری تركله مغبون اولدیلر (اولم یهدللذین یرثون الارض من بعداهلها)شول كسنه‌لره متبین
اولمدیمی كندیلردن اول هلاك اولان امم سالفه وماضیه یه خلف اولوب دیارلرینه وارث اولدیلر(ان
لونشاء اصبناهم بذنوبهم) اكر دیلسك انلره ذنوبلرینك جزاسن ایردیردك انلردن اول كچنلره
ایردیردیكمز كبی(ونطبع علی قلوبهم) وقلبلری اوزره ختم ایدرز(فهم لایسمعون) حتی كه فهم
واعتبارله ایشتمزلر (تلك القری نقص علیك من انبائها) شول بلاد كه بزانك اهالیسنی بوندن اول هلاك
ایتمشیدك انلرك بعض اخبارنی یامحمد سكا حكایت ایدرز(ولقدجاءتهم رسلهم بالبینات)رسوللری انلره
معجزاتله كلدیلر(فما كانوا لیؤمنوا بما كذبوا من قبل)انلر رسوللرك كلمسندن اول تكذیب ایتدكلری شیئه
رسوللرك كلدیكنده تصدیق ایدر اولمدیلر ویاخود مقدما تكذیب ایتدكلری شیئی رسوللر كلدیكنده
مدت عمرلرنده تصدیق ایدراولمدیلر ورسوللرك دعوت متطاوله وآیات متابعه‌لری تأثیرایتمدی
(كذلك یطبع الله علی قلوب الكافرین) الله تعالی شول هلاك ایتدیكی امم خالیه‌نك قلوبنه ختم
ایتمسی كبی سنك قومكدن شول ایمانه كلملری مقدر اولمیان كفارك قلوبنه دخی ختم ایدر (وما
وجدنا لاكثرهم من عهد) امم خالیه‌نك اكثری ایچون انزال آیات ونصب حججله اولان ایمان
وتقوی اوزره ثابت اولمغه عهدلرینه وفا ایدر بولمدق (وان وجدنا اكثرهم لفاسقین) بلكه
انلرك اكثرنی فاسقین بیلدك (ثم بعثنا من بعدهم موسی بآیاتنا الی فرعون وملائه فظلموا بها)
اول امتلردنصكره موسی علیه السلامی معجزاتمزله فرعون وقومنه رسول كوندردك انلر ایسه
كفرله اول معجزاتمزه ظلم ایتدیلر (فانظر كیف كان عاقبة المفسدین) نظر ایتكه فساد ایدنلرك
عاقبتی نیجه اولدی (وقال موسی یافرعون انی رسول من رب العالمین) موسی علیه السلام فرعونه
داخل اولیجق دیدیكه یافرعون بن رب العالمیندن سكا رسولن فرعون انی تكذیب ایدیجك اول
ایدیجك اول دیدیكه (حقیق علی ان لااقول علی الله الاالحق) اوزریمه حق وواجبدركه الله
تعالینك شاننده قول صادقدن غیری سویلمیم اویله اولسه بنا كانیجه كذب وافترا ایدرین (قد
جئتكم ببینة من ربكم) رب تعالیدن بنم رسالتمه دلالت ایدر علامت ظاهره ایله سزه كلمشین
(فارسل معی بنی اسرائیل) یعنی بنم ایله بنواسرائیلی ارض مقدسه‌یه كوندركه اول انلرك
آباءلری وطنیدر ❁ حالبوكه فرعون انلری اعمالده استعباد واستخدام ایدردی (قال ان كنت
جئت بآیة فأت بها ان كنت من الصادقین) فرعون اكا دیدیكه اكرسنی ارسال ایدن عندندن
كلمش ایسك بزه برآیت كتور كل كه صدقك ثابت اوله اكر دعوا كده صادق ایسك (فألقی عصاه
فاذا هی ثعبان مبین) هماندم موسی علیه السلام الندن عصاسین یره براقدی كورلسه كه برحیهٔ
عظیمه‌در كیم امری ظاهردر شك ایدلمز ❁ ابن عباس ایدر موسی علیه السلام عصاسین یره براغیجق
برصاری وقیللو حیهٔ عظیمه اولدیكه اغزینی آچش ایدی ایكی چكه‌سی اراسی هوایه سكسان
ذراع دكلوایدی ویردن برمیل دكلو ایدی وقویروغی اوزره طوروب چكه‌سنك برینی یره

ظهور ايتمامكله خجالتده قالديلر صحراده كائبه نامنده بشقه‌جه برطاش قيا واراپدى اشراف قبيله‌دن جندع بن عمرواى
صالح بوقيادن برحامله تويلو دوه چيقارديدى صالح عليه السلام بنم ربمك قدرت كامله سنده عجز يوقدر
اكر بو مطلوبكز وجهله بوقيادن بودوه‌يي چيقاررسم نه ﴿ ٧٢ ﴾ ايدرسز ديدى انلر ايمان كتوررز ديو
عهد ويمين ايتديلر صالح
عليه السلام ايكى ركعت نماز
قيلوب دعا ايتدكده فى الحال
اول قيا حركته كلوب
دوه‌لر طوغر دغنده ناله
ايدر كبى ايكلدى وقيا
ياريلوب استدكلرى صورتده
بردوه طشره چيقدى وهمان
كندو كبى بر ياورى
طوغردى وناس اكا نظر
ايدرلردى جندع توفيق
الهيله فى الحال ايمانه كلوب
باقيلرى خذلانده قالديلر
صالح عليه السلام قومنه
ديديكه صويكزك جيعى
بركون اول دوه‌نك وبركون
سزكدر اول ناقه كون
آشورى صويه واردقده
جرقيوسنك جيع صوينى
ايچمدكچه باشنى قالدرمزدى
وايستدكلرى قدر سودينى
صاغوب ايچرلر وادخار
ايدرلردى وايام صيفده
واديتك ظهرنده اولوب
ثمودك مواشيسى بطن
واديده سجاق واوتسز برده
اولوردى كذلك قيشده
ناقه بطن واديده مواشى
ثمود ظهر واديده صوغق
واوتسز محلده اولورلردى بو حالت انلره من عندالله بلا واضطراب اولدى مكر قبيله‌ء ثموده مالدار ومواشىء (انلر)
كثيره صاحبه‌سى ايكى مرأه اراپدى برينه عنيزه دينور عجوز مسنه اولوب حسنا قزلرى وارايدى برينه دخى صدوف دينوردى
ايكيسى دخى صالح عليه السلامى سومزلردى اول صدوفك مصدعا نام برابن عمى وار ايدى ناقه‌يى سكرلمك يعنى

وبرينى فرعون قصرينك قبه‌سى سورى اوزره قودى وفرعونى اخذ ايچون اندن يكايولندى ❁ روايت اولنديكه اول فرعونك قبه‌سين ايكى نابى ارا سنه الدى فرعون شريرندن صيچرايوب كتدى وايچى سوروب اول كونده درت يوزكره حدث ايتدى وناس اوزره حمله ايدوب يوريدى انك خوفيله برى برلرينك اوزرينه دوشديلر اول انده يكرمى بش بيك كشى جان ويروب هلاكه ايرشديلر وفرعون بيتنه كيروب ياموسى سنى كوندرن ربكه سكا آند ويررينكه آنى آلوب اوزرمدن دفع ايده‌سن وبن سكا ايمان كتوروب بنو اسرائيلى سنكله بيت المقدسه كوندررم كيده‌سن ديدى ❁ موسى عليه السلام آنى اليله آلدى همان دم كورلسه‌كه اولكى هيئتنده عصا اولدى ❁ بعده فرعون ديديكه بونك غيرى دخى علامتك وارميدر موسى عليه السلام ديديكه نعم (ونزع يده فاذا هى بيضاء للناظرين) واليني جيبندن وياقولتغى التدن چيقاردى كورلسه‌كه اول شعاعى نور شمسه غالب بيضا ايدى والحال موسى عليه السلام لونى شديد الادمه ايدى بعده انى ينه جيبنه قوديغنده اولكى هيئتنه عودت ايتدى (قال الملأ من قوم فرعون ان هذا لساحر عليم) فرعون وقومنك اشرافى موسى عليه السلام امرنده تشاور طريقى اوزره ديديلركه اشبو موسى سحر علمنده ماهر اولديغندن عصاسنى حيه شكلنده واده‌يى بيضا لونده كوستررر (يريد ان يخرجكم من ارضكم فماذا تأمرون) ديلركه سحرله سزى عرض مصردن چيقاره يامعشر قبط نه اشارت ايدرسزكه ايشليه‌وز (قالوا ارجه واخاه وارسل فى المدائن حاشرين يأتوك بكل ساحر عليم) قبطك اشرافى فرعونه ديديلركه موسى‌يى وهارونى تأخير وحبس ايلكل يوخسه حاللرى ظاهر اولمدين قتل ايتمكل تاكه ناس انلرى دعوالرنده صادق اولدقلريچون قتل ايتدك ديو سكا سوء ظن ايتميه‌لر ومدينه‌لره رجال كوندروب بولدقلرى سحر علمنده‌كى ماهرلرى سنك يقيننه جمع ايده‌لر ❁ دينلديكه سحار اول كيمسه‌دركه سحرى بيلور وغيرى‌يه اوكره‌در وساحر اولدركه انى بيلور غيرى‌يه اوكرتمز ❁ وبرقولده ساحر اولدركه سحرى بعض وقتده عمل ايدر بعضنده دكل وسحارا يسه سحرى هر دائم عمل ايدر ❁ ابن عباس وغيرى ايدر وقتاكه فرعون الله تعالينك عصاده‌كى قدرت وقوتن كوردى ديديكه بز موسايه غلبه ايده‌مزز الا انك قومندن اولان كيمسه‌لر ايله غلبه ايدرز وبنى اسرائيلدن غلمان اتخاذ ايدوب فرما دينور قريه‌يه انلرى كوندردى تاكه سحارلر انلره انده سحر اوكره‌ده‌لر حتى‌كه اول غلمان اوكرنوب سحره ماهر اولديلردى وفرعون موسى عليه السلامه برموعدى مواعده ايتديكه وقت معلومده انده حاضر اوله‌لر فرعون سحره‌سنى ومعلملرينى فانته احضار ايتدى واول معلمه بونلره سحردن نه تعليم ايتدك ديو سؤال ايتدى معلم ايتدى انيكه اهل ارضك سحره‌سى اكا طاقت كتوره‌مزمكركه سمادن امر وامداد ايريشه بزم انكله مقاومته طاقتمز اولمز ❁ واول سحره‌نك عددنده اختلاف اولندى مقاتل ديديكه

ايقلرينى كسمك شرطيله نفسنى اكا عرض ايلدى وعنيزه دخى قدار بن سالف نام ادباره كذلك ناقه‌يى سكرلمك شرطيله
قيزلرندن ديلديكنى ويرمكه وعد ايلدى بو صورتله مصدعله قدار ناقه‌نك هلاكنى التزام وامثاللرى اشقيادن يدى
كيمسه‌يى دخى كندولره اويدرديلر ﴿ ٧٣ ﴾ وناقه‌نك يولنده كيزلنوب كچركن قليجيله اوروب اولدرديلر لحمنى
اهل بلد اخذ وتقسيم ايتديلر
ناقه‌نك ولدى انى كوردكده
اول اراده برطاغ وارايدى
اكا قاچدى انده اوچكره
چاغروب برقيا ياريلوب
ولد ناقه انك ايچنه كيردى
صالح عليه السلام انك
اوچكره چاغرمسى اوچكون
عمركز قالديغنه اشارتدر
عذابه حاضر اولك ديدى
انلر استهزا طريقيله ياصالح
اول عذاب بزه نه وقت
كلور وانك كلمسنه علامت
ندر ديديلر ناقه‌يى چهارشنبه
كونى اولدرمشلر ايدى
صالح عليه السلام ديديكه
يارين پنجشنبه يوزلريكز
صارارر جمعه كونى قزارر
جمعه ايرتسى قرارر پازار
كونى عذابكز كلور واقعه
ديديكى كبى فرداسى خميسده
يوزلرى صاراروب جمعه
قزاروب سبت كونى
قراردقده مأيوسا عذابه
انتظار ايله پازار كونى
كندولرينى يراوزره براغوب
عذاب نه جانبدن كلور
ديو كاه سمايه كاه يره باقنديلر
اولكون ضحى وقتنده
كوكدن بر هيبت وشدتلو (تبيان) (ثانى) (١٠) صوت كلوب جمله كافرلرك قلبلرى پاره‌لنوب هلاك اولديلر
(واذكروا اذ جعلكم خلفاء من بعد عاد وبوأكم فى الارض تتخذون من سهولها قصورا وتنحتون الجبال بيوتا فاذكروا
الاء الله ولا تعثوا فى الارض مفسدين) وذكر ايدك‌كه الله تعالى سزى عاد قومنك هلاكندنصكره خلفا ايدوب ارض حجرده

انلر يتمش ايكى ايديلر رئيسلرى ايكى كيمسنه قبطدن وسائرى بنو اسرائيلدن ايديلر ❁ كلبى ايدر رئيسلرى نينوى اهلندن ايكى مجوس ايدى مقاتل ايدر رئيسلرينه شمعون وبرقولده يوحنا دينوردى (وجاء السحرة فرعون قالوا ان لنا لاجرا ان كنا نحن الغالبين) وقتاكه سحره فرعونه كلديلر اكر بز موسايه غلبه ايدرسه وز بزه جعل ومال ويررميسن ديديلر (قال نعم وانكم لمن المقربين) فرعون ديديكه نعم ويررين وسزى مقربلرمدن قيلورين وقتاكه يوم موعودده موعده كلديلر (قالوا ياموسى اما ان تلقى واما ان نكون نحن الملقين) سحره تأدب ايدوب موسى عليه السلامه ديديلركه عصاكى اول سنمى يره براقورسن يوخسه آلات سحرمزى اول بزمى براغورز (قال القوا) موسى عليه السلام كرم وتسامح ويا انلرى ازدراء وكندى شانته وثوق ايدوب ديديكه اول سز براغوك (فلما ألقوا سحروا اعين الناس) وقتاكه سحره آلات سحرلرين يره براقديلر تمويه وتخييلدن فعللرى حقيقتنى ادرا كندن ناسك كوزلرين صرف ايتديلر (واسترهبوهم) وناسى ارهاب وافزاع ايتديلر (وجاؤا بسحر عظيم) وسحر عظيمله كلديلر ❁ روايت اولنديكه انلر حبال غلاظ وخشب طواللرين براغيجق طاغلر كبى حيه‌لر اولوب برى برلرينك اوزرينه بنكشديلر حتى‌كه برميل دكلو مسافه‌ده حيات وافاعى ايله وادى‌يى طولمش كورديلر (واوحينا الى موسى ان ألق عصاك) بز موسايه عصاكى يره براقغل ديو امر ايلدك اول دخى الندن براغيجق برحيهء عظيمه اولدى حتى‌كه افقى سد ايتدى ❁ دينلديكه اجتماعلرى اسكندريه‌ده ايدى اول حيه‌نك قويروغى بحيره‌نك وراسنه ايردى سكسان ذراع دكلو اغزنى آچدى (فاذا هى تلقف ما يأفكون) سحره‌نك تزويريله ناسه تخييل ايتدكلرى حبال وعصى‌يى بر بر هيچ برى قالميجه جيعن يوتدى بعده انده حاضر اولان قوم فرعون اوزره هجوم ايتدى اويله اولسه فزعلرندن برى برلرينك اوزرينه دوشمكله يكرمى بش بيك كشى هلاك اولديلر (فوقع الحق وبطل ما كانوا يعملون) حق ظاهر اولوب انلرك ايشلدكلرى سحر باطل اولدى سحره اول حالتى كوريجك ديديلركه اكر موسانك فعلى سحر اولسه حبال وعصيمز طورردى چون مفقود اولدى امر الهى ايله ايدوكنى تيقن ايتديلر (فغلبوا هنالك وانقلبوا صاغرين) اول سحره آنلرى باطل اوليجق مغلوب اولديلر وذليل ومقهور اولدقلرى حالده كيرو دونديلر (والقى السحرة ساجدين) والله تعالينك القاء والهاميله سحره الله سجده‌يه وارديلر (قالوا آمنا برب العالمين رب موسى وهارون) ديديلركه بز رب العالمينه ايمان كتوردك‌كه اول موسى وهارونك ربيسدر (قال فرعون آمنتم به قبل ان آذن لكم) فرعون سحره‌يه ديديكه بنم سزه اذنم اولمزدن اول انى تصديق ايتديكزمى (ان هذا لمكر مكرتموه فى المدينة لتخرجوا منها اهلها) اشبو صنيع برحيله دركه سز وموسى مصرده ايكن بو ارايه كلمزدن اول اتفاق ايتمشسكزدر تاكه قبطى مصردن چيقاروب اكا

اسكان ايتدى يازلرده يومشاق يرلرده كوشكلر ياپوب قيشلرده طاغلرى اويوب خانه‌لر ياپوب ساكن اولورسز
امدى الله تعالانك نعمتلرينى يادوشكرايليوب يريوزنده فساده قصد وسعى ايلميك (قال الملاء الذين استكبروا من قومه للذين
استضعفوا لمن امن منهم اتعلمون ان صالحا مرسل من ربه قالوا انا بما ارسل به ﴿ ٧٤ ﴾ مؤمنون) صالح عليه السلامك قومندن
ايمانه كلميوب تكبر اوزره
اولنلر ينه اول قومندن
ضعيف عدايتدكلرى ايمانه
كلنلر ايچون استهزا يوزندن
ديديلركه صالح ربسى
طرفندن كوندرلمش پيغمبر
اولديغنى بيلورميسز اول
ضعفا بيلورز بزه وسزه
مرسلدر وبزاكا ايمان
ايدنلردنز ديديلر (قال
الذين استكبروا انا بالذى
امنتم به كافرون) اول ايماندن
تكبر ايدنلر اول مؤمنلره
شول سزك ايمان ايتديككز
شيئه بز منكر وكافرلرز ديديلر
(فعقروا الناقة وعتوا عن
امر ربهم وقالوا ياصالح
ائتنا بما تعدنا ان كنت من
المرسلين) واول دوه‌يى
كسديلر وربلرينك امرنه
عدم امتثال ايله عصيان
ايتديلر واستهزا طريقيله
اى صالح اكر مرسل
پيغمبرلردن ايسك بزه
وعد ايتديكك عذابى
كتورديديلر (فاخذتهم
الرجفة فاصبحوا فى دارهم
جاثمين) انلره كوكدن
هيبتلو صوتله يرده زلزله
اولوب قلبلرى پاره‌لنمكله يوز اوزره دوشوب خانه‌لرنده هلاك اولديلر (فتولى عنهم وقال ياقوم (عليه)
لقد ابلغتكم رسالت ربى ونصحت لكم ولكن لاتحبون الناصحين) صالح عليه السلام انلردن اعراضله اى قومم بن سزه ربمك
رسالتنى تبليغ ونصيحت ايتدم لكن سز نصح ايدنلرى سومز ايديكز ديدى (ولوطا اذ قال لقومه اتاتون الفاحشة ماسبقكم

كنديكز استيلاء ايده‌سز (فسوف تعلمون) ايمدى بنم سزه اوله جق صنيعمى بيلورسز
(لاقطعن ايديكم وارجلكم من خلاف) صاغ الكزله صول اياقلريكزى قطع ايده‌ين (ثم لا
صلبنكم اجمعين) بعده نهر مصرك كنارنده سزى صلب ايده‌ين (قالوا انا الى ربنا منقلبون)
ديديلركه لابد بز موتله ربمز جل شانه‌يه رجوع ايدرز اويله اولسه بز سنك وعيدكه مبالات
ايتمزز وياخود سن انى بزه ايدرسن بز ربمز الله تعالى‌يه وثوابنه منقلب اولورز وياخود بزم
وكرك سنك جيعمزك مصيرى الله تعالى‌يه‌در سندن اول حقمزى اليورر (وما تنقم منا الا ان
آمنا بآيات ربنا لما جاءتنا) بزم سنك عندكده هيچ بر كناهمز يوقدركه زعمكده انك اوزره
بز عذابه مستحق اوله وزشوندن غيريكه ربمز جل شانه نك آيتلرى بزه ظاهر اولنجق اكا
ايمان كتوردك ۞ بعده الله تعالى‌يه اقبال ايدوب ديديلركه (ربنا أفرغ علينا صبرا وتوفنا مسلمين)
يارب سنك قبلكدن اوزرمزه صبر انزال ايتكه قطع وصلب عندنده اول بزه مدد اوله واسلام
اوزره ثابت اولديغمز حالده بزى توفى ايت ۞ دينلديكه فرعون انلره ذكر اولنان وعيدنى
انفاذ ايتدى وبر قولده ۞ انتما ومن اتبعكما الغالبون ۞ دلالتيله اكا قادر اولمدى (وقال الملأ
من قوم فرعون أتذر موسى وقومه ليفسدوا فى الارض ويذرك وآلهتك) فرعونه قومنك
اشرافى ديديلركه موسايى وقومنى ترك ايدر ميسنكه ناسى مخالفتكه دعوتله يريوزنده افساد
ايده‌لر وسكا وآلهه‌كه عبادتى ترك ايده‌لر ۞ ابن عباس ايدر فرعونك بقره‌سى وارايديكه اكا
عبادت ايدردى وقچان بر بقرهٔ حسنا كورسه قومنه اكا عبادت ايدك ديو بيورردى ۞ حسن
ايدر فرعون بوينه صليب تعليق ايتمشيديكه اكا عبادت ايدردى ۞ سدى ايدر فرعون قوميچون
اصنام اتخاذ ايدوب انلرى اكا عبادت ايتديرردى وانلره درديكه اشبو سزك آلهه‌كزدر وبن
اول آلهه‌نك وسزك ربيسين ۞ وبر قولده انلر شمسه عبادت ايدرلردى (قال سنقتل ابناءهم
ونستحيي نساءهم وانا فوقهم قاهرون) فرعون ديديكه بز انلرك ابناسنى قتل ونساسنى احياء
ايده‌لم نتكم بوندن اول انى ايدردك تاكه قهر وغلبه‌دن اوكدينكى حالت اوزره ايدكمز بيلنه
يوخسه منجملر وكاهنلرك حكم ايتديكى مولود ايچون اولميه‌كه ملكمز انك يدنده زائل اوليسردر
حالبوكه بز انلر اوزره قاهرلرز انلر ايسه بزم تحت يديمزده مقهورلردر وقتاكه قوم موسى عليه
السلام فرعونك اول قولنى ايشتديلر واندن تضجر ايتديلر (قال موسى لقومه استعينوا بالله
واصبروا ان الارض لله يورثها من يشاء من عباده) موسى عليه السلام قومنه ديديكه الله تعالى دن
اعداكز اوزره نصرت طلب ايدك واندن خلاصكز وقتى ايرنجه اذالرينه صبر ايدككه ارض
مصر وغيرى الله تعالينك خلق وملكيدر انى عبادندن ديلديكى كمسنه‌لره ويرر (والعاقبة للمتقين)
نصر وظفر وياسعادت وشهادت وياجنت متقيلر ايچوندر سحره ايمانه كلنجك بنو اسرائيلدن
التيوز بيك كمسنه موسايه تابع اولديلر (قالوا اوذينا من قبل ان تأتينا ومن بعد ما جئتنا) موسى

بهامن احد من العالمين) لوط عليه السلام قوم سدومه اياسز بو فاحش عملى ايشلرميسكزكه بو عالمده سزدن مقدم بر
كيمسه بو عملى ايتمدى ديدى ۞ لوط بن هاران بن آزر بن نوح عليه السلام كه ابراهيم عليه السلامك برادرزاده‌سيدى
ابراهيم عليه السلام بابلدن شامه ﴿ ٧٥ ﴾ توجهلرنده لوط عليه السلام انكله ايدى حق تعالى لوط عليه السلامه
پيغمبرلك ويروب اهل
مؤتفكاته كوندردى وانلر
بش شهر اولوب اعظمى
سدوما وديكر غامورا
وداؤماوصابورا وصغورا
ايديكه انلرده ناسك زياده
كثرتى وارايدى لوط عليه
السلام سدومه كلوب خلقى
دينه دعوت ولواطه فحشندن
نهى ايلدى (أئنكم لتأتون
الرجال شهوة من دون
النساء بل انتم قوم مسرفون)
سز نسادن غيرى شهوتله
رجاله مباشرت ايدرسز
بلكه سز اسراف ايديجى
بر قومسز ديدى (وما كان
جواب قومه الا ان قالوا
اخرجوهم من قريتكم
انهم اناس يتطهرون)
لوط عليه السلامك بو كلامنه
بر برينه جوابلرى انجق
لوطى واكا تابع اولنلرى
قريه‌كزدن يعنى سدومدن
چيقارككه انلر بو عملدن
پاكلك طلب ايدر انسانلردر
ديمك اولدى (فانجيناه
واهله الا امرأته كانت من
الغابرين) بز لوط عليه
السلامه واهل بيت وتبعه‌سى
مؤمنلره نجات ويردك انجق زوجه‌سى واعله كيزلو كفرده اولديغيچون لوط عليه السلامله كيتميوب قومله هلاك اولدى
(وامطرنا عليهم مطرا فانظر كيف كان عاقبة المجرمين) وانلرك اوزرينه سجيلدن طاش ياغدردق نظر ايله‌كه انبيايى منكر
مجرملرك حالى نيجه اولدى) والى مدين اخاهم شعيبا قال ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره قد جاءتكم بينة من ربكم فاوفوا الكيل

عليه السلامه ديديلركه سن بزه رسالتله كلمزدن اول ابنامزى قتله ايذا اولندق وكلديككدن
صكره ينه انك اماده سيله ايعاد اولندق ۞ دينلديكه موسى عليه السلامك كلمسندن اول
فرعون انلرى نصف نهاره دكين استخدام ايدردى موسى عليه السلامك كلمسندنصكره جميع
نهارى اجرسز استخدام ايدر اولدى (قال عسى ربكم ان يهلك عدوكم) موسى عليه السلام
انلره ديديكه قريب اولديكه ربكز جل شانه عدوكز فرعونى قوميله بيله هلاك ايده (ويستخلفكم
فى الارض) وانلرك هلاكندنصكره ارض مصرده سزى اسكان ايده (فينظر كيف تعملون)
تاكه شكر وكفران وطاعت وعصياندن اعمالكزى كوروب انك حسبنجه جزاكزى ايده
(ولقد اخذنا آل فرعون بالسنين ونقص من الثمرات لعلهم يذكرون) بز آل فرعونى قلت
امطار ومياهله وكثرت عاهاتدن ثمراتك نقصيله اخذ ايتدك تاكه تنبه ايدنلر انى كفر ومعاصيلرى
شومندن بيلوب طاعته يونيله‌لر ۞ وياخود شدائدله قلبلرينه رقت كلوب رب تعالى‌يه اقبال
وعندنده‌كى جزاء وافضاله رغبت ايده‌لر (فاذا جاءتهم الحسنة قالوا لنا هذه) قچان انلره خصب وسعه
وعافيتدن برشئ ايرسه بز بوكا اهل ومستحقلرز ديرلر يوخسه انى الله تعالى دن فضل كوروب شكرين
ايتمزلر (وان تصبهم سيئة يطيروا بموسى ومن معه) واكر انلره جدب وبلاء ومكروهدن برشئ ايرسه
بو حالت بزه موسى وقومنك شومندندر ديرلر ۞ روايت اولنديكه فرعون يدى يوزيكرمى ييل معمر
اولوب آنك درتيوز ييلى ملوكتده كچوردى بو دكلو عمرده بر مكروه كورمدى اكر اول
مدتده بر كون آجقمش ويا بر كيجه ستمه طوتمش ويا بر ساعت بر عضوى اغريمش اولمه جدا
ربوبيت دعواسين ايتمزدى (ألا انما طائرهم عند الله) بيلك كه خير وشردن انلره ايريشن دكل
الا الله تعالى عندنده مكتوب اولان عملرى سببيله‌در (ولكن اكثرهم لا يعلمون) لكن انلرك
اكثرى انى بيلمزلر (وقالوا مهما تأتنا به من آية لتسحرنا بها فما نحن لك بمؤمنين) وموسى عليه
السلامه ديديلركه هربار كيم سن بزه بر علامت كتوره‌سنكه انكله بزه سحر ايده سن بز سكا ايمان
كتورر دكللرز ۞ ابن عباس وغيرى ايدر وقتاكه سحره ايمانه كلديلر فرعون وقومى مغلوبين
كيرو دونديلر كفر وشركك اوزره اقامته اصرار ايتديلر الله تعالى انلره متتابعا آيتلر كوندردى
باديه اهلى قحطله وامصار اهلى نقص ثمراتله مبتلا قيلدى وعصا ويد معجزه‌سين انلره كوستردى
انلر ايسه ايماندن اباء ايتديلر ۞ موسى عليه السلام حق تعالى‌يه رجوع ايدوب ديديكه الهى
عبدك فرعون يريوزنده بغى وفساده يونلدى وقومى ايسه عهدلرين صيديلر ۞ ايمدى انلرى
مؤاخذه ايتكه اول انلره عقوبت وقوممه نصيحت ومن بعده كله جكلره عبرت وآيت اوله
(فارسلنا عليهم الطوفان والجراد والقمل والضفادع والدم آيات مفصلات فاستكبروا وكانوا
قوما مجرمين) اويله اولسه بز انلره طوفان وجراد وقمل وضفادع ودم ارسال ايتدك اول آيات
متتابعات اولديغى حالده اول آيتلرك هربرى بر هفته ممتد اولور وهر ايكى آيتك اراسى بر آى

والميزان ولا تبخسوا الناس اشياءهم ولا تفسدوا فى الارض بعد اصلاحها ذلكم خير لكم ان كنتم مؤمنين)
اصحاب ايكه اولان مدين بن ابراهيم عليه السلام اولادينه نسبا قرداشلرى اولان شعيب عليه السلامى رسول كوندردك شعيب
انلره ياقوم الله تعالايى برليوب اكا عبادت ايدك اندن ٧٦ غيرى عبادته مستحق اله يوقدر بكز طرفندن
سزه معجزهٔ ظاهره كلدى
كيل وميزانكزى تمام
طوتوب ناسك حقلرينى
اداده نقصان ايتميك وانبيا
واتباعى شرايعيله يريوزى
اصلاح اولمشيكن سز كفر
وحيله ايله فساد ايتميك
اكر بنم قولمى تصديق
ايدرسكز سزه خيرلودر
ديدى (ولا تقعدوا بكل
صراط توعدون وتصدون
عن سبيل الله من آمن به
وتبغونها عوجا واذكروا
اذ كنتم قليلا فكثركم
وانظروا كيف كان عاقبة
المفسدين) دين طليله
كلنلرك يوللرى اوزره
اوتوروب الله تعالى يه ايمان
ايدنلرى منع ايتميك
واكرى يوله كتمسنى
طلب ايتميك وسزك عدد
ومالكز قليل ايكن سزى
مال واولاد ايله تكثير
ايدن حق تعالى يى ذكر
ايدك وسزدن مقدم كچن
امتلردن افساد ايدنلرك
عاقبتلرى نيجه اولديغنه
نظر ايدك ديدى (وان
كان طائفة منكم آمنوا
بالذى ارسلت به وطائفة لم يؤمنوا فاصبروا حتى يحكم الله بيننا وهو خير الحاكمين) اكر سزدن (عليه)
برطائفه بنم ارسال اولنديغم شيئه ايمان ايدر وبرفرقه انكار ايدرسه الله تعالى بينمزده حكم ايدنجيه دك صبر ايدككه
تصديق ايدنلرى نجات تكذيب ايدنلرى عذ ايله قضاايده اول الله تعالى حاكملرك خيرلوسيدركه عدله حكم ايدر ❀

زمان مروريله فصل اولوردى ❀ ديندليكه موسى عليه السلام سحره يه غالب اولديغندنصكره اره‌لرنده يكرمى ييل مكث ايدوب اشبو آيتلرى تدريجله انلره كوستردى انلرايسه ايماندن استكبار ايدوب مجرمين اولديلر ❀ روايت اولنديكه الله تعالى انلرك اوزرينه طوفان كوندردى اول بريغمور ايديكه برسبتدن برسبته دكين دوام اوزره ياغدى بنواسرائيل بيوتيله قبطك بيوتى برى برلرينه مشتبك ومختلط ايكن بنواسرائيلك بيوتنه برقطره صوكيرمدى قبطك بيوتى ايسه صوايله طولدى برمرتبه‌ده كه قياملرى حالنده صو تراقيلرينه ايردى حتى كه اوتوران غرق اولوردى ❀ ديندليكه طوفانله مراد موت وياطاعون وياجدريدركه انكله ابتدا انلر عذاب اولنديلر بعده اول يريوزنده قالدى ❀ وياطوفان اولدركه صو آنلرك اكينلرين غرق ايتدى ❀ ديديلركه ياموسى دعا ايتكه الله تعالى اوزيمزدن بوطوفانى كيدررسه سكا ايمان كتوره‌لم ❀ چون موسى عليه السلام دعا ايدوب اول طوفان كتدى هيچ بريلده بتمين كلا وزرع وثمر اول ييلده بتدى بوصو بزه خصب ونعمت ايمش بيلمشز ديديلر وبرآى عافيتده اولوب كفرلرى اوزره اصرار ايتديلر ❀ اويله اولسه الله تعالى انلر اوزره جراد كوندرديكه اول جكركه درا كينلرين وعشلرين واغاچلرى يپراغن حتى قپولرين وسقفلرين وثياب وامتعه‌لرين وقپولرينك مسمارلرين ييوب اولرى اوزرلرينه ييقلدى حالبوكه بنواسرائيله اندن برشى ايرمدى عاجز اولوب فرياد ايتديلر ياموسى دعا ايت اكر الله تعالى اوزريمزدن بوبليه‌يى دفع ايدرسه سكا ايمان كتوره‌لم ديو يمين ايتديلر اويله اولسه موسى عليه السلام صحرايه چيقدى وعصاسيله مشرق ومغرب جانبنه اشارت ايتمسيله جرادك جيبى طاغيلوب كتدى حالبوكه زروع وغلاتلرندن بقيه قالمشيدى ❀ ديديلركه بزم قدر كفايه‌مز قاليجق زياده‌يى نيلرز انكچون دينمزى نيه ترك ايدرز وعهدلرينه وفا ايتميوب كفرلرى اوزره اصرار ايتديلر برآى دكلو زمان عافيتده اولدقلرندنصكره الله تعالى اوزرلرينه قملى ارسال ايتدى ديندليكه اول بغدايدن چيقان بتدر وياقناتلو جرادر وياقنادسز اوفق جانوردر وياقراددن برنوعدر ويابتدر امر الهى اولديكه موسى السلام مصر قراسندن عين الشمس نام قريه‌يه واروب انده بركثيب اعفرى عصاسيله اوره چون موسى عليه السلام انى ايتدى هماندم قمل پيدا اولوب قبطك باقى قلان حروث واشجار ونباتلرين يدى ويرلرين يالادى وثوبلريله بدنلرى اراسنه كيروب اصردى راحتلرى كيدوب انلره اندن زياده اذى ايردى طعام يسه‌لر ايچى قمل ايله طولردى ديندليكه قمل حبوبدن چيقان كوه‌در وبرى اون جراب بغداى اوكتسه انجق اوچ قفيز اونى چيقاردى انلره انك كبى بليه ايرمدى حتى كه بدنلريك قيللرين وقاش وكربكلرين يدى دريلرين چچك چيقارمشه دوندردى واويخويه امان ويرميوب راحتلرين كيدردى موسى عليه السلامه يالواروب فرياد ايتديلر من بعد تائبلرز دعا ايتكه الله تعالى اوزريمزدن بوبلايى كيدرسون ديديلر حالبوكه اول بلايى برهفته چكديلر ❀ موسى

ديندليكه ابراهيم عليه السلام نمرودك آتشندن چيقدقده نمرودك قيزينى تزوج ايدوب اندن مدين نام ولدى اولدى
واول مدين لوط عليه السلامك قزينى تزوج ايدوب اندن تناسل ايدن اولاده آل مدين ديندلى وشعيب عليه السلام
بن ميكيل بن يشجر بن مديندر ٧٧ وشعيب عليه السلام اعمى ايدى قومنه حسن مراجعتيچون اكا خطيب
الانبيا دينوردى اكرچه
انك معجزه‌سى قرآن
كريمده اولميوب انجق
معجزات انبيايى ذكر ايدر
آيات باهرانده نقدر بلند
طاغه چيقمق مراد ايلسه
جبل سرفرو ايدوب آسان
چيقاردى ديمش بوآل
مدين كيله وميزانلريله
زياده آلوب ناسه نقصان
ويررلردى وممر يول اوزره
اوتوروب شعيب عليه
السلامه كلنلرى اول كذابدر
صقين سنى دينكدن
دوندرمسون ديو منع
ايدرلردى وبعضلر قطاع
طريق ايديلر ديمشدر
(قال الملأ الذين استكبروا
من قومه لنخرجنك
ياشعيب والذين آمنوا معك
من قريتنا اولتعودن فى ملتنا
قال اولو كنا كارهين)
شعيب عليه السلامك
قومندن ايماندن تكبر ايدن
رؤساسى ياشعيب سنى وسكا
ايمان ايدنلرى سنكله برابر
قريه‌مزدن چيقاررز
ياخود بزم ملتمزه دونرسكز
ديديلر شعيب عليه السلام
بزم كريه كورديكمز دينه نيجه دونه‌رز ديدى (قد افترينا على الله كذبا ان عدنا فى ملتكم بعد اذ نجينا الله منها وما
يكون لنا ان نعود فيها الا ان يشاء الله ربنا وسع ربنا كل شئ علما على الله توكلنا ربنا افتح بيننا وبين
قومنا بالحق وانت خير الفاتحين) شعيب عليه السلام ❀ الله تعالى بزى بدايتده اسلامله تكريم وملتكزدن تخليصدن

عليه السلام دعا ايتديكى كبى اول بلا اوزرلرندن كتدى ينه عهدلرينه وفا ايتميوب اخبث اعماللرينه عودت ايتديلر سنك سحرده كمالكه استيقان ايتدككه رمالى يورر حيوان ايتدك ديديلر ❀ برآى عافيتده اقامتلرندنصكره الله تعالى اوزرلرينه قوربغايى كوندردى حتى كه بيوت وافنيه واطعمه وآنيه‌لرى قوربغا ايله طولدى اوتورسه‌لر شول برى برينك اوزرينه يغلمش حتى كه ذقنلرينه دكين طولمش قوربغالر اراسنده اوتوررلردى وسويلمك ايچون آغزلرين آچسه‌لر ايچنه قوربغالر كيروب طولردى ودخى طعاملرى قپاغن آچدقلرى كبى ايچى قوربغالر ايله طولردى انلره طعام يدرمزدى وآتشلرين سوندررردى وياتسه‌لر اوزرلرينه قوربغالر يغيلوب آخر طرفه دونمكه مجاللرى قالمزدى وبرشى اكل ايچون آغزلرين آچسه‌لر آغزلرينه ايركورمدين قوربغا اندن اول اغزلرينه ايرردى وخبر يوغورسه‌لر ايچنه قوربغا دوشوب بيله يوغوررلردى بوحالت آنلره زياده مشقت ويردى دفعيچون موسى عليه السلامه يالواردیلر من بعد توبه ايدوب انى تصديقه وعد ايتديلر وبرهفته اول مصيبتى چكديلر ❀ بعده موسى عليه السلامك دعاسيله دفع اولوب برآى عافيتده اولديلر عهدلرينه وفا ايتميوب كفرلرينه عودت ايتديلر ❀ اويله اولسه الله تعالى انلره دم ارسال ايتدى نهرنيل انلره قان اولوب آقدى وجميع صولرى قانه تحول ايتدى هرقنغى صويه واردیلرسه جميعن قان بولديلر وفرعونه صوسزلقدن شكايت ايتديلر امر ايلديكه قبطى ايله بنى اسرائيل برقابدن ايچه‌لر چون انى ايتديلر قبطى جانبنده كى يى قان واسرائيلى جانبنده كى يى صو بولديلر ❀ وفرعون دخى صوصايجق ياش اغاجلرى مضغه مضطر اولدى مضغ ايتديكنده انى طوزلو صو بولدى بوحالت اوزره يدى كون مكث ايدوب قاندن غيرى برشى ايچمديلر ❀ بعده ينه موسى عليه السلامه انك دفعيچون دخى يلواردیلر ومن بعد كفره عودت ايتمامكه مؤكد عهدلر ايتديلر وايمانه كلوب بنى اسرائيلى انكله بيت المقدسه كوندرمكه وعد ايتديلر چون موسى عليه السلامك دعاسيله اولدخى دفع اولدى عادت سابقه‌لرى اوزره نقض عهد ايدوب ايمانه كلمديلر (ولما وقع عليهم الرجز) وقتاكه اشبو ذكر اولنان عذاب خمسه‌دنصكره انلرك اوزره عذاب سادس واقع اولديكه اول طاعوندر حتى انلردن بركونده يتمش بيك كشى فوت اولدى (قالوا ياموسى ادع لنا ربك بما عهد عندك لئن كشفت عنا الرجز لنؤمنن لك ولنرسلن معك بنى اسرائيل) ديديلركه ياموسى ربكه بزم ايچون دعا ايت انك شول عهديله كه سنك عندكده‌در كيم اول نبوتدر وياسكا ايتديكى عهدله كيم سن اكا دعا ايتديكنده دعاكه اجابت ايده اكر اوزرمزدن بوطاعونى دفع ايدرسك عهد اولسونكه سكا ايمان كتوره‌وز وسنكله بنى اسرائيلى كوندره‌وز (فلما كشفنا عنهم الرجز الى اجل هم بالغوه) وقتاكه انلردن طاعونى دفع ايتدك زماندن برحده دكين كه انلر اكا ايريشيجيلردركه اول وقت غرق وياوقت موتدر ويابرزمانه دكين كه انى ايمانلرى ايچون تعيين ايتديلردى (اذاهم ينكثون)

صکره سزك ملتکزه دونرسك الله تعالایه قول باطل وکذبله افترا ایتمش اولورز بزم اکا عودتمز ممکن اولمز مکر علم ومشیة اللهده سبقت ایتمش اوله ربمز تعالینك علمی هر شیئ احاطه ایتمشدر ایمان اوزره ثباتده الله تعالایه توکل ایلدك یارب بزمله قومز بیننده حقله حکم ایله که سن حکم ایدیجیلرك ٧٨ خیرلوسی سن دیدی (وقال الملأ الذین کفروا من قومه لئن اتبعتم شعیبا انکم اذا لخاسرون) قومنك کافر اولان رؤساسی دیکرلرینه اکر شعیبه تابع اولورسکز دینکزی وکم فروشلنی ترکله زیانده اولورسکز دیدیلر (فاخذتهم الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین) جبریل علیه السلامك صیحه سیله انلری زلزله اخذ ایدوب منزللرنده یوزلری اوزره دوشوب هلاك اولدیلر (الذین کذبوا شعیبا کان لم یغنوا فیها الذین کذبوا شعیبا کانوا هم الخاسرین) شونلر که شعیب علیه السلامی تکذیب ایشدیلر کویا منزللرنده اقامت ایتمیوب یوق اولدیلر وانی تکذیب وانکار ایدنلر دنیا و آخرتده خسرانده اولدیلر (فتولی عنهم وقال یاقوم لقد ابلغتکم رسالات ربی ونصحت لکم فکیف أسی علی قوم کافرین) شعیب علیه السلام انلردن یوز چویروب تحسر وتأسفله دیدیکه ای قوم بن سزه ربم جل شانه نك خبرلرینی تبلیغ ایلدم وسزه مرحمتله نصیحت ایلدم ❀ صکره بنه کندو نفسنه دیدیکه ❀ بنی تصدیق ایتمیان کافرلرك هلاکنه نیجه تأسف ایده بیلورم که مستحق عذاب اولمشلریدی (وما ارسلنا فی قریة من نبی الا اخذنا اهلها بالبأساء والضراء لعلهم یضرعون) انبیادن برینی بر قریه یه کوندردیکمزده

توقف وتأملسزنکث ایتدیلر (فانتقمنا منهم فاغرقناهم فی الیم) انلردن انتقام اراده ایدوب انلری غرق ایتدك بر دریایه که انك قعری بیلنمز (بانهم کذبوا بآیاتنا وکانوا عنها غافلین) شول سببدنکه انلر بزم آیتلرمزی تکذیب ایدرلردی حالبوکه انلر انده تأمل ایتمزلردی (واورثنا القوم الذین کانوا یستضعفون مشارق الارض ومغاربها التی بارکنا فیها) وارضك مشارق ومغاربنه مصرنده وشامنه که انده خصب وسعهٔ عیشله برکت قیلمشز وارث قیلدق شول قومیکه انلر ذبح ابناء واستعباد رجال واستخدام نساء ایله قهر واستذلال اولنورلردی (وتمت کلمة ربك الحسنی علی بنی اسرائیل بما صبروا) وربك جل شانه نك کلمهٔ حسناسی بنی اسرائیل اوزره تمام اولدیکه اول انك انلره نصر وتمکینله وعدینك انجازیدر شدائده صبرلری سببیله (ودمرنا ما کان یصنع فرعون وقومه وما کانوا یعرشون) وتخریب ایتدك قصور وعماراتدن انیکه فرعون وقومی دوزمشلردی وثمار واعنابدن عریشلر ایلشلردی ویا بنیاندن رفع ایتمشلردی (وجاوزنا ببنی اسرائیل البحر فأتوا علی قوم یعکفون علی اصنام لهم) بز بنی اسرائیلی بحردن کچوردك انده برقومه اوغرادیلر که انلر اصنام عبادتنه قائملر ایدی ❀ روایت اولندیکه موسی علیه السلام فرعونك وقومنك هلاکندنصکره یوم عاشوراده بنو اسرائیلله بحری کچدی والله تعالی یه شکر ایچون اول کونی صائم اولدیلر و برقومه اوغرادیلر که بقر مثالنده اوثانه عبادت ایدرلردیکه انلر عمالقه دن ایدیکیم موسی علیه السلام انلرك قتالیله امر اولنمشیدی ❀ و برقولده بنی لخمدن اولوب رقه یه نزول ایتمشلردی جل وعلا بنو اسرائیله نعم جسام ایله منایدوب آیات عظامن کوستردکدنصکره انلرك امور شنیعه دن احداث ایتدیکی شیئکه امور عجیبه دندر ❀ اشبونك ذکرنده پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمی تسلیه ومؤمنلره موعظه وار درکه نفسلرین محاسبه وحاللرین مراقبه دن غافل اولمیه لر (قالوا یاموسی اجعل لنا الها کما لهم آلهة) بنو اسرائیلك جاهللری موسایه دیدیلر که بزم ایچون بر تمثال قیلسیدك که اکا عبادت ایدیدك اشبو قومك تمثاللرینه عبادت ایتملری کبی (قال انکم قوم تجهلون) موسی علیه السلام انلره دیدیکه سز بر قومسز که الله تعالینك عظمت وکبریاسنه جاهللرسز ❀ دینلدیکه بنو اسرائیلك بو قول وسؤاللری الله تعالینك وحدانیتنده شکلرندن دکل ایدی بلکه مرادلری بزم ایچون برشیئ قیلیویرکه انی تعظیمله الله تعالی یه تقرب ایده وز وظن ایتدیلر که اول انلرك دیانتنه ضرر ایتمیه حالبوکه بو حالت انلرك جهلندن ایدی (ان هؤلاء متبر ما هم فیه) اول قومك صددنده اولدقلری فعل سیئالری انلری مهلکدر (وباطل ما کانوا یعملون) وایشلدکلری باطل ومضمحلدر (قال اغیر الله ابغیکم الها) موسی علیه السلام ایتدی الله تعالینك غیری بی بن سزك ایچون اللهمی طلب ایدرین (وهو فضلکم علی العالمین) حالبوکه اول سزی زمانکز خلقی اوزره تفضیل ایتدی شول حیثیتدنکه سزه ویردیکی نعمتلری غیریلره ویرمدی (واذ انجیناکم من آل فرعون یسومونکم سوء العذاب

اهالیسی انی تکذیب ایتملریله بز انلری سوء حال وضیق معاش ورنج وخسته لکله اخذ ایتدك تا که تضرع وتذلل ایده لر (ثم بدلنا مکان السیئة الحسنة حتی عفوا وقالوا قد مس آباءنا الضراء والسراء فاخذناهم بغتة وهم لایشعرون) صکره بلا وشدت یرینه سلامت وراحتی تبدیل ایتدك ٧٩ تا که مال وعددلری چوغالدقده کفران نعمه وطغیانه باشلدیلر وبو محنت ومضرت وراحت ونعمت دهرده عادت اولمغله بابالریمز دخی اکا مبتلا ایدی دیدیلر وینه کفران نعمتده اولدیلر ایمدی اکسزین بز انلری عذابله اخذ ایتدك حال بوکه انلر بو عذابك نزولنی فکر ایتمزلرایدی (ولو ان اهل القری آمنوا واتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء والارض ولکن کذبوا فاخذناهم بما کانوا یکسبون) اکر اهل قری ایمان واتقا ایتسلردی بز انلرك اوزرینه کوکدن یغمور ویردن نبات برکاتی فتح ایدردك لکن انلر رسوللرینی تکذیب ایتدیلر ایمدی کفر ومعاصی یی کسبلری سببیله بز انلری عذابله اخذ ایتدك (افامن اهل القری ان یأتیهم بأسنا بیاتا وهم نائمون) ایا اهل قری نیجه امین اولورلر انلر کیجه اویخوده ایکن عذابمز کله جکندن قورقمزلرمی (اوامن اهل القری ان یأتیهم بأسنا ضحی وهم یلعبون) ایا اهل قرا ومکه نیجه امین اولورلر انلر اویونده ایکن قوشلق وقتده عذابمز کله جکندن خوف ایتمزلرمی (افامنوا مکر الله فلا یأمن مکر الله الا القوم الخاسرون) ایا الله تعالی انلری غفلتلری حالنده فجأة عذابله اخذ ایده جکندن امینمی اولدیلر الله تعالانك بو صورت مکرندن کیمسه امین اولمز مکر خسرانده اولان قوم

یقتلون ابناءکم ویستحیون نساءکم) وذکر ایدك الله تعالینك اول وقتده کی صنیعن که آل فرعون سزه اشد عذاب ایدرلردی ابنائکزی قتل ایدوب نسائکزی خدمت ایچون ابقا ایدرلردی (وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم) حالبوکه انجاده ویا عذابده ربکز جل شانه دن سزه نعمت عظیمه ویا محنت عظیمه واردر (وواعدنا موسی ثلاثین لیلة واتممناها بعشر فتم میقات ربه اربعین لیلة) بز موسی علیه السلامه امر ایتدك که اوتوز کون ذی القعده آیی صائم اوله وذی الحجه نك عشر اولن دخی صومله انی اتمام ایتدك اویله اولسه اندنصکره ده رب تعالی نك آکا تکلمی وقتی قرق کونده تمام اولدی ❀ روایت اولندیکه موسی علیه السلام بنو اسرائیله مصرده ایکن وعد ایتدیکه الله تعالی عدولرین اهلاك ایتدکدنصکره انلره بر کتاب ویره کیم انده فعل وکرك ترك اولنه جق امورك ذکری اوله ❀ وقتا که موسی علیه السلام اول وعد کریمك انجازین الله تعالیدن دیلدی بیورلدیکه اوتوز کون صائم اوله اول اوتوز کونی اتمام ایدیجك آغزینك قوقوسین ازاله ایچون خروب عودیله مسواکلندی ملائکه دیدیلر که بز سنك آغزکدن مسك رایحه سن شم ایدردك مسواکله انی افساد ایتدك الله تعالی امر ایلدیکه اون کون دخی صائم اوله ودیدیکه یاموسی بیلمدکمی که صائمك اغزی قوقوسی عندمده مسك رایحه سندن اطیبدر ❀ بر قولده الله تعالی امر ایلدیکه اوتوز کون صوم وعبادته تخلی ایده ❀ بعده اول زیاده اولان اون کونده اکا توراتی انزال ایتدی وسویلدی (وقال موسی لاخیه هارون اخلفنی فی قومی واصلح ولا تتبع سبیل المفسدین) وموسی قرنداشی هارونه دیدیکه قومم بیننده بنم خلیفه م اولغل وامورلرندن اصلاحی واجب اولانی اصلاح ایلکل وافساد ایدنلره اتباع ایتمکل (ولما جاء موسی لمیقاتنا) وقتا که موسی بزم اکا سویلمز وقتده بزه کلدی دینلدیکه الله تعالی یدی فرسخ یره دکین ظلمت ایندردی وشیطانی اول ارادن طرد ایتدی وهوام ارضی اندن کیدردی وکاتب ملکلرین اندن تبعید ایتدی وانکچون سمایی کشط ایدوب حتی که ملائکه یی هواده قائملر کوردی وعرش اکا ظاهر اولدی (وکلمه ربه) ورب تعالی اکا واسطه سز هر جهتدن سویلیوب اول انك کلامك ایشتدی جبرائیل علیه السلام موسی علیه السلامله بیله ایکن حق تعالینك اکا سویلدیکن ایشتمدی حتی قلمك صریرین دخی ایشتدی رب تعالینك کلامنه شدت التذاذندن رؤیتنه مشتاق اولدی (قال رب ارنی انظر الیك) دیدیکه یارب بکا کندیکی کوستر کل سکا نظر ایدم ❀ اشبو دلیلدرکه الله تعالینك فی الجمله کورلمسی جائز اوله زیرا که انبیادن مستحیل طلبی محالدر خصوصا که الله تعالی یه جهله مقتضی اوله اول اجلدن انی رد ایدوب (قال لن ترانی) سن بنی کورمزسن دیدی یوخسه بن کورلمز ویاسن بکا نظر ایتمزسن دیمدی کانه اول قولله انك رؤیتندن قاصر ایدوکنه تنبیه ایلدی زیرا که رؤیت رائیده موجود شروطه متوقفدر کانه دینلدیکه هیچ بر بشرك بکا دنیاده نظر ایتمکه طاقتی یوقدر اول که بکا دنیاده نظر ایده اکا فی الحال موت ایرر موسی علیه السلام ایتدی الهی کلامکی ایشیدیجك حالکه نظره مشتاق اولدم سکا نظر ایتدیکمدنصکره موتم

اوله (اولم يهد للذين يرثون الأرض من بعد اهلها ان لو نشاء اصبناهم بذنوبهم ونطبع على قلوبهم فهم لا يسمعون)
اياشول كيمسه لرايچون بيان اولمديميكه برقوم عذابله هلاك اولوب صكره يرلرينه وارث وخلف اولورلر اكر بز مراد
ايلسك انلرى سلفلرى كبى ذنوبلرينك جزاسنى ويردك ❁ ٨٠ ❁ حال بوكه انلرك قلبلرى اوزره مهر اوررز كه
قلبلرى ايشتمز اولور (تلك القرى نقص عليك من انبائها ولقد جاءتهم رسلهم بالبينات فما كانوا ليؤمنوا بما كذبوا من قبل كذلك يطبع الله على قلوب الكافرين) اول شهرلركه بوندن مقدم اهاليسنى هلاك ايتمشيدك انلرك بعض خبرلرينى يا محمد سكا حكايت ايده رز انلره پيغمبرلرى معجزاتله كلديلر انلر مقدمكى پيغمبرلرى تكذيب ايله كفرده ثباتلرى وقلبلرينه مهر وضعيله هلاك اولان امم كبى سنك قومكدن دخى ايمانه كلمك مقدر اولميانلرك قلوبنه الله تعالى مهر اورر (وما وجدنا لاكثرهم من عهد وان وجدنا اكثرهم لفاسقين) امم مذكوره نك اكثريچون عهد وميثاقلرينه وفا ايدر بولمدق بلكه انلرك چوغنى پيمانشكن فاسقلر بولدق (ثم بعثنا من بعدهم موسى باياتنا الى فرعون وملائه فظلموا بها فانظر كيف كان عاقبة المفسدين)
اول اممدنصكره معجزاتمزله موسى عليه السلامى فرعونه واكا برقومنه رسول كوندردك انلر اول معجزات (اولديغنده)
ظاهره يه عدم التفاتله كافر اولوب نفسلرينه ظلم ايتديلر نظر ايله كه فساد ايدنلرك عاقبتى نيجه اولدى (وقال موسى يا فرعون
انى رسول من رب العالمين) موسى عليه السلام يا فرعون بن رب العالمين طرفندن سكا رسولم ديدى (حقيق على

بكا سوكليدر شول حيا تدنكه اندهسنى كورميم الله تعالى اكا ديديكه (ولكن انظر الى الجبل فان استقر مكانه فسوف ترانى) لكن جبله نظر ايتكه اكا زبير دينور مدينده اعظم جبالدر اكر اول تجلى عندنده تزلزل ايتميوب يرنده قرار ايدرسه سندخى بنى كورمكه طاقت كتوررسن وجبلك تجلى يه استقرارى مستحيل دكلدر نچانكه الله تعالى اكا استقراره قوت ويره ❁ ايمدى مستحيل اولميان شيئه تعليق محال اولمز (فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا) وقتاكه الله تعالينك عظمتى واقتدار وامرى جبله ظاهر ومتصدى اولدى وبرقولده اكا حيات ورؤيت ويريلوب حتى كه كوردى ❁ دينلديكه الله تعالى نور حجبدن منخر ثور دكلو اظهار ايلدى ❁ سدى ايدر تجلى انجق خنصر دكلو ايدى سهل بن سعد ايدر الله تعالى يتمش بيك حجابدن درهم دكلو نور اظهار ايلدى اويله اولسه اول جبل ارض مستويه اولدى ويا پاره لنوب جبال صغار اولدى ❁ دينلديكه اول التى جبل اولوب اوچى مدينده واقع اولديكه اول احد وورقان ورضويدر واوچى ايسه مكه يه واقع اولديكه اول ثور وثبير وحرادر (وخر موسى صعقا) وموسى اول كورديكنك هولندن بايلوب دوشدى ويا ميت اولدى دينلديكه موسى عليه السلامه اول حالتك وقوعى يوم خميسده يوم عرفه ده ايدى وا كا تورات ويرلمسى يوم جمعه ده ايديكه يوم نحرده ايدى (فلما افاق قال سبحانك تبت اليك وانا اول المؤمنين) وقتاكه موسى اندن افاقت بولدى اكا لايق اولميان امرى سؤال ايتديكن بيلدى يا الهى سنى تنزيه ايدرين رؤيت سؤالنده سكا توبه ورجوع ايتدم وسن دنياده كورلمز ايديككه مؤمنلرك اولى بن ديدى (قال يا موسى انى اصطفيتك على الناس برسالاتى وبكلامى) الله تعالى ديديكه يا موسى سنى رسالاتمله وسكا كلامله زمانكده موجود اولان ناس اوزره اختيار ايتدم (فخذ ما آتيتك وكن من الشاكرين) سكا ويرديكم رسالاتى اخذ ايدوب بنم نعمتلريمه شكر ايدنلردن اولغل ❁ روايت اولنديكه موسى عليه السلامه رب تعالى سويلديكندنصكره يوزين نور قاپليوب هيچ كمسنه اكا نظر ايتمكه استطاعت ايده مزدى اول اجلدن تاموتنه دكين يوزندن برقع كيدرمدى مراهسى اكا ديديكه ربك جل شانه سكا سويليه ليدنبرو يوزيكى كورمدم ديلرينكه كورم اويله اولسه موسى عليه السلام اكا يوزين كشف ايديجك كونش كبى شعاع ويردى مراه اكا نظر ايده مديكندن الين يوزينه قويوب لله سجده يه واردى وموسى عليه السلامه ايتدى دعاء ايتكه جنتده خاتونك اولم ديديكه اكر بندنصكره تزوج ايتمزسك زيراكه مراه آخرتده دنياده كى ازواجندن آخر كشينك اولور (وكتبنا له فى الالواح من كل شئ موعظة وتفصيلا لكل شئ) بز موسى عليه السلام ايچون الواح توراتده امر دينده احتياج اولنان مواعظ وتفصيل احكامدن هرشيئ يازدق ❁ دينلديكه الواح اون ويا يدى ايدى وهر برى زمرد ويا زبرجد ويا ياقوت احمردن ايدى ويا صخرهٔ صماءدن ايديكه حق تعالى انى موسى يه تليين ايدوب انى اليله قطع ويا پارمقلريله شق ايتدى ❁ ربيع بن انس ايدر تورات ابتداء نازل

ان لا اقول على الله الا الحق قد جئتكم ببينة من ربكم فارسل معى بنى اسرائيل (قال ان كنت جئت باية فأت بها ان كنت من
الصادقين) بنى تصديقه وبنم رسالته حقا نيتم واردركه الله تعالانك شاننده كلام حقدن غيرى سويلمم تحقيق ربكز
تعالى طرفندن رسالته شاهد ❁ ٨١ ❁ سزه معجزهٔ ظاهره ايله كلدم بنمله بنى اسرائيلى بابالرينك وطنى اولان ارض
مقدسيه كوندر فرعون اكا ديديكه اكرسن معجزه وحجتله كلدكسه وصادقلردن ايسك معجزه كى كتور ❁ محرردركه بو فرعونك اسمى وليد بن مصعب بن ريان در فرعون مصر ملوكينك لقبلريدر بو فرعون بنى اسرائيلى قوللرمدر ديو اعمال مشاقه ده قوللنوردى بوسبيدنكه يعقوب عليه السلام اولاد واحفاديله مصره كلوب قرار ايتمشيدى انلر وفات ايدوب ملك ريان دخى يوسف عليه السلام زمانده فوت اولدى اوغلى مصعب بنى اسرائيله حرمت ايدردى انك فوتنده اوغلى وليدكه موسى عليه السلام زماننده فرعون مصر اولمقلغله انا ربكم الاعلى لافنى بنى اسرائيل قبول ايتمدكده فرعون انلره سز بنم بابالرمك صاتون المش كوله لريسكز بنم دخى بنده زاده لرمسكز ديو تا موسى عليه السلامك بعثتنه دك بنده لك ايله قوللنوردى (فالقى عصاه فاذا هى ثعبان
مبين) موسى عليه السلام عصاسنى يره براقدى هماندم ظاهر الامر بى شك بر اژدرها اولدى (تبيان) (ثانى) (١١)
❁ مرويدركه اول اژدرها اغزينى آچوب ايكى چكه سى بينى سكسان ذراع ايدى آلت چكه سى يرده اوست چكه سى
فرعونك قصرنك قبه سنده ايدى فرعون فرار ايدوب ناس برمرتبه هزيمت وازدحام دوشديكه اول آنده يكرمى بش بيك آدم هلاك

اولديغنده يتمش وقرايدى وبرجزئى بريلده اوقنوردى انى موسى ويوشع وعزير وعيسادن غيرى كمسنه اوقومدى (فخذها بقوة) ايمدى انى جد وعزيمتله اخذ ايت (وأمر قومك يأخذوا باحسنها) وقومكه امر ايتكه انك احسنين اخذ ايده لر ❁ ابن عباس ايدر يعنى حلالنى تحليل وحرامنى تحريم وامثالنى تدبر ومحكميله عمل ومتشابهى عندنده وقوف ايده لر ❁ دينلديكه يعنى انده اولانك احسنيله عمل ايدك صبر وعفو كبى كيم انتصار واقتصادن احسندر لكن بو امر ندب وافضله حث طريقه سى اوزره در وياخود مراد انده كى واجباتله عمله امردر كه اول غيريدن احسندر وجائزدر كه احسنله مراد مطلق حسنده بالغ اوله كه اول مأمور بهدر (سأريكم دار الفاسقين) سزه فاسقلرك دارى مصرى كوسترهينكه اول فرعون وقومندن فسقلريچون هلاك اولدقلرندنصكره نيجه سنه خالى قالدى ❁ ايمدى سز دخى فسق ايتمكزكه ايدرسكز انلر كبى هلاك اولورسز وياخود سزه عاد وثمود واضرابى منازلن كوسترهينكه انلركله اعتبار ايدوب فسق ايتميه سز ويا آخرتده كى دارلرى جهنمى كوسترهين (ساصرف عن آياتى الذين يتكبرون فى الارض بغير الحق) آيتلريمى قبولدن صرف ايدرين شونلريكه عبادم اوزره تجبر واوليامه محاربه ايدرلر وياخود انلرى قرآنى فهمدن منع ايدرين وياخود سموات وارض وايكيسنده كى عجائبى تفكردن وانكله اعتباردن انلرى صرف ايدرين (وان يروا كل آية لا يؤمنوا بها) اكر انلر هر آيت منزله يى ومعجزه يى كورسه لر عنادلرندن وياهوا وتقليده انهماكلرى سببيله عقللرى اختلالندن ايمانه كلمزلر (وان يروا سبيل الرشد لا يتخذوه سبيلا) اكر انلر رشد طريقن كورسه لر اوزرلرينه شيطنه مستولى اولديغيچون انى طريق ايدنمزلر (وان يروا سبيل الغى يتخذوه سبيلا) واكر طريق ضلالى كورسه لر انى طريق ايدينورلر (ذلك بانهم كذبوا بآياتنا وكانوا عنها غافلين) بزم انلره بو صنيعمز شول سببله دركه انلر بزم آيتلريمزى تكذيب ايدرلر وانده تدبردن وانكله اتعاظدن غفلت ايدرلردى (والذين كذبوا بآياتنا ولقاء الاخرة حبطت اعمالهم) شونلركه بزم آيتلريمزى وآخرتده وعد اولندقلرى ثواب وعقاب لقاسنى تكذيب ايتديلر انلرك جميع اعمالى حبط اولنور انكله انتفاعلرى اولمز (هل يجزون الا ما كانوا يعملون) انلر جزاء اولنمزلر الا انكله كه دنياده انى ايشلمشلردى (واتخذ قوم موسى من بعده من حليهم عجلا جسدا) وموسانك ميقاته ذهابندنصكره قومى قبطدن استعاره ايتدكلرى حليدن لحم ودمى مشتمل عجل حى اتخاذ ايتديلر (له خوار) كه انده صوت بقره وار ايدى ❁ روايت اولنديكه سامرى قبطك حليلرندن برعجل دوزوب اغزينه شول ترابدن قويديكه انى جبرائيل عليه السلامك فرسى اثرندن آلمش ايدى انكله اكا حيات ايردى برقولده انى بر نوع حيله ايله دوزديكه جوفنه ريح كيرمكله صدا ويرردى (الم يروا انه لا يكلمهم ولا يهديهم سبيلا) اول عجله عبادت ايدنلر كورمديلرميكه اول انلره سويلمزدى وانلرى برطريقه ارشاد

اولدی فرعون چاغروب یاموسی سنی کوندرن خدایه وسکا یمین ویررمکه عصاکی اوزرمدن دفع ایله سکا ایمان ایده‌رم
وبنی اسرائیلی سکا ویررم دیدی موسی علیه السلام اژدرهانك باشندن طوتدقده همان عصا اولدی فرعون کلوب سر یرینه
اوطوردقده بوندن غیری معجزك وارمی دیدی (ونزع یده فاذاهی بیضاء للناظرین) الی جیبندن چیقاردیکه
ناظرله ضیاسی نورشمسه
غالب بیاض اولدی ❀
مرویدرکه موسی علیه
السلام بغدای رنکنده
اولمغله دستنی چیقاردقده
نوری زمین وآسمانی روشن
ایلدی ینه جیبنه وضعنده
اولکی هیئتنه عودت ایلدی
(قال الملاء من قوم فرعون
ان هذا لساحر علیم) فرعون
قومندن رؤسالری بوموسی
فن سحرده عالم ساحردر
دیدی (یرید ان یخرجکم
من ارضکم فماذا تأمرون)
❀ ای قبطیان ❀ بوساحرسزی
ارض مصردن چیقارمق
مرادایدر نه تدبیر ایدرسز
دیدیلر (قالوا ارجه واخاه
وارسل فی المدائن حاشرین
یأتوك بکل ساحر علیم)
قبطك رؤساسی فرعونه
دیدیلرکه موسی وقرنداشی
هرون علیهما السلامی
آلیقو عجله ایتمه ومدینه‌لره
سحره‌یی جمع ایدر آدملر
کوندر جمله فننده حاذق
ساحرلری سکا کتورسونلر
(وجاء السحرة فرعون
قالوا ان لنا لاجرا ان کنا
نحن الغالبین) وقتاکه سحره فرعونه کلدیلر اکر بز موسایه غلبه ایدرسك بزه اجر وعطایا ایله (اشبو)
اکرام ایدرمیسك دیدیلر (قال نعم وانکم لمن المقربین) فرعون بلی ویررم وسز مقربلردن اولورسکز دیدی (قالوا
یاموسی اما ان تلقی واما ان نکون نحن الملقین) وقتاکه وعد اولنان جمعیت محلنه کلدیلر سحره تأدب ایدوب یاموسی

اتمزدی (اتخذوه وکانوا ظالمین) انی اله اتخاذ ایدوب ظالمین اولدیلر (ولما سقط فی ایدیهم
ورأوا انهم قد ضلوا) وقتاکه عجل عبادتنه نادم اولدیلر وعجلی اله اتخاذیله ضلالته دوشدکلرین
بیلدیلر (قالوا لئن لم یرحمنا ربنا ویغفرلنا لنکونن من الخاسرین) دیدیلرکه اکر ربعز بزه رحمت
ایتمزسه وکناهمزدن کچمزسه بز زیانکار لردن اولورز (ولما رجع موسی الی قومه غضبان
اسفا) وقتاکه موسی میقاتدن الواحله قومنه غضبان وحزین اولدیغی حالده رجوع ایتدی
(قال بئس ما خلفتمونی من بعدی) ودیدیکه بنم ذهابمدنصکره نه چرکین عمل ایتدیکز بنم مقاممه
قائم اولدیغکز دنصکره عبدهٔ عجلی اندن کف ایتمدیکز (اعجلتم امر ربکم) ربکز جل شانه‌نك
امرنی ترکمی ایتدیکز ویاربکزك بکا قرق کون ایتدیکی وعدینه عجله‌می ایتدیکز وبنم موتمی
تقدیر ایدوب بندنصکره دینکزی تغییرمی ایتدیکز امم سالفه انبیا لرندنصکره تغییر ایتدکلری
کبی (والقی الالواح) وشدت ندم وغضبندن النده‌کی تورات الواحنی یره براقدی روایت
اولندیکه تورات یدی سبع ایدی یدی لوحده ایدی موسی علیه السلام انی یره براقسیله
پاره‌لنوب آلتی سبعی رفع اولندیکه انده هرشیئ تفصیل اولنمشیدی وبرسبعی قالدیکه انده مواعظ
واحکام یازلمشیدی (واخذ برأس اخیه یجره الیه) وقرنداشی هارونك صاچنه یاپشوب
کندویه چکدی شول توهمله که عبدهٔ عجلی کف ومنعده تقصیر ایتمش اوله هارون علیه السلام
موسی علیه السلامدن اوچ یاش بیوك ایدی حمول ولین اولدیغیچون بنواسرائیل انی زیاده
سورلردی (قال ابن ام) هارون علیه السلام انی ترقیق ایچون اکا ای انام اوغلی دیدی حالبوکه
ایکیسی لاب وام قرنداشلر ایدیلر (ان القوم استضعفونی وکادوا یقتلوننی) انلری کفده
وسعی بذل ایتدم حتی بکا قهر وغلبه ایدوب قتلمه قصد ایتدیلر (فلا تشمت بی الاعداء) اعدی
بکا شول فعلی ایتمکل که انکله بکا اعداء شماتت ایتمیه (ولا تجعلنی مع القوم الظالمین) وبنی
مؤاخذه ایله ویاتقصیره نسبتله عبدهٔ عجل عدادندن معدود ایتمکل (قال رب اغفرلی ولاخی)
موسی علیه السلام قرنداشنك عذری متبین اولیجك دیدیکه یارب قرنداشمه ایتدیکم صنیعمی
وقرنداشم عبدهٔ عجلی کفده اکر تقصیر ایتمش ایسه مغفرت ایت (وادخلنا فی رحمتك)
وبزی مزید انعامکله رحمتکه ادخال ایت (وانت ارحم الراحمین) والحال سن بزه کندیمزدن
زیاده مرحمتلیسن (ان الذین اتخذوا العجل سینالهم غضب من ربهم وذلة فی الحیاة الدنیا)
شونلرکه عجلی معبود اتخاذ ایتدیلر آخرتده انلره ربلری جل شانه دن غضب ایریسردر
ودنیاده کندیلرك قتل ایتملری امریله مذلت ایریسردر ❀ دینلدیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلم عصرنده‌کی یهود آباءلری صنیعیله تعییر اولندیلر دنیاده کی ذلتلریله مراد بنوقریظه
ونضیره ایریشن قتل وجلادر ویاخود اوزلرینه جزیه وضع اولنمسیدر (وکذلك نجزی
المفترین) اشبو ذکر اولنان کبی هر مفتریه جزاء ایدرز وانلرك قریه سندن اعظم یوقدرکه

عصاکی سنمی اول براغورسن یوخسه الات سحرمزی بزمی اول براغه‌لم دیدیلر (قال القوا فلما القوا سحروا
اعین الناس واسترهبوهم وجاؤا بسحر عظیم ❀ موسی علیه السلام ❀ انبیا شانانه شایسته تسامح وکرمله ❀ سز اول براغك دیدی وقتاکه
سحره الاتلرینی یره براقدقلرنده ناسه ❀ ❀ حقیقتسز برخیال ایله اورکمك وسحر عظیم کلدی تفسیردمیاطیده وارددرکه
مدین صعیده فن سحرده
ماهرسابور وعابور نامنده
ایکی قرداش وار ایدی
فرعونك دعوتی انلره
واردقده انالرینه بزی
بابامزك قبرینه کوتوردیدیلر
واردقلرنده ای بابا مصرده
ایکی کیمسه ظهور ایلمش
بی لشکر وسلاح برعصاسی
وار ایمش یره بر اغنجه
اژدرها اولوب خلقی
هلاك ایدرمش فرعون
بزی انلرله معارضه‌یه دعوت
ایلمش دیمشلر صاحب قبر
اوغللرینه مصره واردیغکز
ده سؤال ایدك که اکر اول
ایکی کیمسه ایورکن اول
عصا اژدرها اولوب انلره
بکچیلك ایدرسه اول سحر
دکلدر کیمسه‌نك انلر ایله
معارضه‌یه قدرتی یوقدر
جوابنی ویرمش انلر شاکرد
ومصاحبلریله اون ایکی بیك
کیمسه مصره کلدیلر واننده
بدرلرینك جوابی اوزره
تفحص ایتدیلرکه عصا
دائما بیداردر بناء علیه خاطر
لرینه دغدغه دوشوب
کیزلندیلر وقتاکه مجلس
مناظره نظام بولوب فرعون وناس حاضرلرکن موسی علیه السلامك امریله سحره ایجلری ژیوه ایله مملو طشره‌لری
زفت ایله مطلا مار شکلنده ایپلرینی میدانه براقدقلرنده حرارت شمسله حرکته کلملریله آیت کریمه ماصدقنجه ناسه اورکندیلك
ویروب سحر عظیم کورندی (واوحینا الی موسی ان الق عصاك فاذاهی تلقف ما یأفکون) بز موسایه عصاکی براق

اشبو عجل سزك وموسانك الهیدر دیدیلر (والذین عملوا السیئات ثم تابوا من بعدها وآمنوا)
شونلرکه کفر ومعاصیدن اعمال سیئه ایشلیوب بعده اندن توبه ایتدیلر وایمانه ومقتضاسی
اوزره اولان اعمال صالحه‌یه اشتغال ایتدیلر (ان ربك من بعدها لغفور رحیم) ایعدی ربك
جل شانه توبه دنصکره تائبلره مغفرت ورحمت ایدیجیدر اکرچه ذنب کبیر وکثیر ایسه‌ده
(ولما سکت عن موسی الغضب اخذ الالواح) وقتاکه هارونك اعتذاریله ویاعبدهٔ عجلك
توبه‌سیله موسادن غضب ساکن اولدی اول الندن یره براقدیغی تورات الواحنی کیرو آلدی
(وفی نسختها هدی ورحمة للذین هم لربهم یرهبون) اول الواح منکسره‌دن یازیلانده ویااندن باقی قالانده
وار ایدی ❀ دینلدیکه موسی علیه السلام الواحی براغوب منکسر اولیجق قرق کون صائم اولدی انك
مجموعی ایکی لوحه رد اولنوب انده یازلمشیدیکه حق بیان وصلاح ارشاد شول کسنه‌لر ایچوندرکه
ربلری جل شانه‌یه عصیاندن خوف ورهبت ایدرلر (واختار موسی قومه سبعین رجلا لمیقاتنا)
موسی بزم میقاتمز ایچون قومندن تمش رجلی اختیار ایلدی روایت اولندیکه الله تعالی موسی
علیه السلامه امر ایتدیکه بنی اسرائیلدن تمش رجاله میقاته کله ❀ اویله اولسه موسی علیه السلام
بنو اسرائیلك اون ایکی سبطنك هر برندن آلتیشر کسنه‌یی اختیار ایدوب تمشدن ایکی کسنه
زیاده اولیجق ایکیکز قالسون دیو امر ایلدی هیچ بری قالمغه راضی اولمدی موسی علیه السلام
ایتدی هرقنغیکز قالورسه اکا کتمش اجری اولسون ❀ اویله اولسه کالب ویوشع قالوب
باقیسیله کندی جبله قریب اولدقلرنده برغمام موسی علیه السلامی قاپلیوب انك ایچنده قالدی ❀
واول قوم سجده‌یه واردیلر الله تعالینك اکا سویلدیکنی وامر ونهینی ایشتدیلر ❀ بعده غمام
منکشف اولیجق موسی علیه السلامه دیدیلرکه بز سنی تصدیق ایتمزز مکرکه الله تعالی‌یی بزه آشکاره
کوستره‌سن ❀ اویله اولسه انلری رجفه اخذ ایتدی (فلما اخذتهم الرجفة قال رب لوشئت
اهلکتهم من قبل وایای) وقتاکه انلری رجفه اخذ ایتدیکه اول صاعقه ویارجفهٔ جبلدر ❀
وهب ایدر اول رجفه صوت دکل ایدی لکن قوم اول هیبتی کوریجك انلری رعده اخذ ایتدی
حتی قریب اولدیکه مفاصللری بری برندن متبین اولدی موسی علیه السلام انی کوریجك
اسرکیوب موتلرندن خوف ایتدی وآغلیوب اول رجفه‌نك دفعیچون حق تعالی‌یه تضرع
ایلدی ودیدیکه یارب اکر دیلسك بوکوندن اول قومی عجله عبادت ایتدکلرنده وبنی قبطی‌یی
قتل ایتدیکمده هلاك ایدردك (أتهلکنا بما فعل السفهاء منا) بزدن سفهانك ایشلدیکیله بزی
مؤاخذه‌می ایدرسن ❀ اویله اولسه الله تعالی انلردن اول رجفه‌یی کیدردی (ان هی الا
فتنتك) سفهانك اکا وقوعی دکل الاسنك ابتلا واختبارکدر (تضل بها من تشاء وتهدی من
تشاء) انکله دیلدیککی مفتون ایدوب ضلالتده قورسن ودیلدیککی هدایت ایدوب دینی
اوزره ثابت قیلورسن (انت ولینا فاغفرلنا وارحمنا) سن بزم امرمزه قائم ناصرمزسن

ديو وحى ايتدك اول اژدرها اولدقده اول سحره‌نك تزوير ايتدكلرى ايب وچوبى يوتدى موسى عليه السلام اخذ
ايتدكده ينه عصا اولدى (فوقع الحق وبطل ما كانو يعملون) حق ظاهر وثابت وساحرلرك اعمال سحرلرى باطل اولدى
(فغلبوا هنالك وانقلبوا صاغرين) اول ساحرلرك آلتلرى باطل ﴿ ٨٤ ﴾ وكندولرى مغلوب اولدقده مقهورا كيرو

دونديلر (والقى السحرة
ساجدين) والهام الهيله
سحره سجده ايده‌رك يوزى
اوزره دوشديلر (قالوا امنا
برب العالمين (رب موسى
وهرون) سحره موسى
وهرونك ربى اولان
رب العالمينه ايمان كتوردك
ديديلر (قال فرعون امنتم به
قبل ان آذن لكم ان هذا
المكر مكر تموه فى المدينة
لتخرجوا منها اهلها فسوف
تعلمون) فرعون ديديكه
سزه بن اذن ويرمزدن مقدم
سز اكا ايمان ايتديكز بو بر
خفى حيله دركه سز جمعيته
كلمزدن مقدم مصرده اتفاق
ايتمش سكزكه قبطيلرى
چيقاروب سز و بنى اسرائيل
مصره استيلا ايده سز امدى
سزه ايده‌جك ايشمى يقينده
بيلورسكز (لاقطعن ايديكم
وارجلكم من خلاف ثم
لاصلبنكم اجمعين)
❁ اول ايده‌جكم ايش ❁
اللريكزى واياقلريكزى
بربرينك خلافندن يعنى
برصاغدن برصولدن كسرم
صكره سزك جمله‌كزى
صلب ايدرم (قالوا انا الى ربنا منقلبون) ساحرلر تحقيق بز ربمز طرفنه رجوع ايده‌رز بزى موتله قورقتمه (وما)
بز اكا مشتاقز ديديلر (وما تنقم منا الا ان امنا بايات ربنا لما جاءتنا ربنا افرغ علينا صبرا وتوفنا مسلمين) سنكه فرعون سين
بزى بر تهمتله جزا اندير مزسين مكركه الله تعالانك بزه كلوب مشاهده ايلديكمز قدرتلريله وحدانيتنه ايمان ايتديكمز

ايمدى بزى مغفرت ايدوب مقارف اولديغمز ذنوبله بزى مؤاخذه ايتمكل وبزه توبه‌يى توفيقكله
رحمت ايلكل (وانت خير الغافرين) حالبوكه سن غافرلرك خيرلوسيسن كه سيئه‌يى مغفرتكدن
صكره يرينه حسنه ويررسن (واكتب لنا فى هذه الدنيا حسنة وفى الآخرة) وبزه اشبو دنياده
حسن معيشت وتوفيق طاعتى وآخرتده جنتى تقدير ايلكل (انا هدنا اليك) زيرا بز سكا توبه
ورجوع ايتمشز (قال عذابى اصيب به من اشاء) الله تعالى ايتدى عذابمى خلقمدن ديلديكمه
ايركوررين (ورحمتى وسعت كل شئ فسأكتبها للذين يتقون) بنم رحمتم دنياده هرشيئه مؤمن
وكافره مكلف وغير مكلفه عام اولدى لكن يوم قيامتده خاصة متقيلره اثبات ايدرين ايمدى حق
تعالينك مؤمنلره سعت رحمتى ايچون انلر سببيله كافرلر دخى دنياده رزقلنورلر ودخى بلاء
وعذاب دفع ايديلر نچانكه آخرتده واريله خاصة مؤمنلره اولور وقتا كه الله تعالى بنم رحمتم
هرشيئه واسع اولدى ديوقولنى انزال ايتدى ابليس ديديكه بندخى برشيئن ❁ بعده متقيلره
تخصيص اولنجق اندن مأيوس اولدى (ويؤتون الزكوة) وزكاتلرين ادا ايدرلر (والذين هم
بآياتنا يؤمنون) وشونلركه بزم آيتلريمزه ايمان كتوررلر وقتا كه رحمت اشبو خصال اهلنه
تخصيص اولندى يهود ونصارى بزدخى انكله متصفلرز ديو رحمتى تمنى ايدبجك الله تعالى اشبو
من بعد ذكر اولنان اوصاف زائده ايله انلرى اخراج ايدوب انى اشبو امته تخصيص ايتدى وديديكه
(الذين يتبعون الرسول النبى الامى) كه انلر رسول نبى امى‌يه اتباع ايدرلر ❁ روايت اولنديكه
موسى عليه السلامك اختيار ايتديكى يتمش رجله الله تعالى موسى عليه السلام لسانيله ديديكه
سزكچون ارضى مسجد وطهور قيلم تا كه مرحاض وقبردن غيرى هرنه مكانده بولنوب نماز
وقتنه ايريشورسكز ادا ايده سز وسكينه‌يى قلوبكزده قيلم وتوراتى سزدن رجل ومرأه حر وعبد
صغير وكبير ظهر قلبلرندن اوقومغه قدرت ويرم مراد ايدرميسز ديديلركه مرادمز اولدركه
نمازى كنايسده قيله‌وز وسكينه‌يى قلوبمزده حمل ايتمكه قادر دكللرز وتوراتى ظهر قلبدن
اوقومغه قادر دكللرز ديلرزكه انى كتابدن اوقويه‌وز اويله اولسه الله تعالى ديديكه ❁ فسأكتبها
للذين يتقون ❁ دن ❁ اولئك هم المفلحون ❁ يه وارنجه انلر ردايدبجك اول خصالى بو امته
ويردى (الذين يجدونه مكتوبا عندهم فى التوراة والانجيل) كه انلر اول رسول
نبى امينك صفت ونعت ونبوتن كنديلر عندنده تورات وانجيلده يازلمش بولورلر
(يأمرهم بالمعروف وينهيهم عن المنكر) كه اول انلره ايمانله امر وشركدن نهى
ايدر ❁ دينلديكه معروفله مراد شريعت وسنتدر ومنكرله مراد شريعت وسنتده
معروف اولميانلدر وياخود اول انلره خلع انداد ومكارم اخلاق وصلهٔ ارحامله
امردر ❁ ويا عبادت اوثان وقطع ارحامدن نهيدر (ويحل لهم الطيبات) وانلره شول
جاهليتده نفسلرينه تحريم ايتدكلرى اشيايى تحليل ايدركه اوبحيره وسائبه ووصيله وحامدر

اوله ديو حقه متوجه اولوب يارب بزه صبر انزال وافراغ ايله وبزى اسلامده ثباتله وفات ايتدر ديديلر (وقال الملاء من
قوم فرعون اتذر موسى وقومه ليفسدوا فى الارض ويذرك والهتك قال سنقتل ابناءهم ونستحيى نساءهم وانا فوقهم قاهرون) فرعونك
قومندن رؤساسى فرعونه سن موسى ﴿ ٨٥ ﴾ وقومنى ترك ايدرميسنكه انلر زمين مصرده خلقى سندن والهتك
عبادتندن روكردان ايدوب
افساد ايده‌لر ديديلر فرعون
انلره جوابنده يقينده بز
انلرك اركككلرينى قتل
ايدوب نسالرينى ديرى
براغورزكه بزه خدمت ايده‌لر
وبز انلرك اوزرينه غالبلرز
انلر بزم مقهور حكممز
درديدى ❁ مرويدركه
فرعون قوميچون كندو
صورتنده بتلر يابوب
ويرمشيديكه بونلره عبادت
ايدك بونلر سزى بكا تقريب
ايدر بونلر كوچك رب بن
بيوك ربكزم دير ايدى
رؤساسى هرچند موسى
عليه السلامى وقومنى قتله
تحريض ايدرلرسه ده فرعون
انك قتلنه قادر اولميه‌جغنى
بيلوردى (قال موسى لقومه
استعينوا بالله واصبروا ان
الارض لله يورثها من يشاء
من عباده والعاقبة للمتقين)
موسى عليه السلام قومنه
الله تعالادن ياردم طلب ايدك
وانلرك اذالرينه صبر ايدك
تحقيق ارض مصر وسائر الله
تعالانك ملكيدر قوللرندن
ديلديكنه انى ميراث ويرز
ظفر ونصرت عاقبت متقيلر ايچوندر ديدى ❁ دينلديكه سحره ايمانه كلدكده بنى اسرائيلدن التيوز بيك كيمسه موسى‌يه تابع
اولديلر (قالوا اوذينا من قبل ان تأتينا ومن بعد ما جئتنا قال عسى ربكم ان يهلك عدوكم ويستخلفكم فى الارض فينظر كيف
تعملون) موسى عليه السلامه قومى سن بزه رسالتله كلمزدن مقدم اوغللرمزك قتليله اذا اولنوردق شمدى

وياشول حلالاتى انلره تحليل ايدركه اول انلره حرام ايدى شحوم وغيرى كبى (ويحرم عليهم
الخبائث) وانلره خبيث اولان اشيايى حرام ايدر ميته ودم ولحم خنزير ويا ربا ورشوت وسائر
محرمات كبى (ويضع عنهم اصرهم والاغلال التى كانت عليهم) وانلردن اصر واغلالى تخفيف
ايدر اما اصرهر قول وياقعلدركه اول انسانه ثقيل اولور وياعهد ثقيلدركه اول توراتده
اولانله عمل بنو اسرائيل اوزره الزام اولنمشدى ويادينده هر تشديد دركه اول انلر اوزره
واجب ايدى ❁ واما اغلال شول اثقالدركه بنو اسرائيل اوزره واجب ايدى توبه‌ده قتل
نفس كبى وكناه ايدن اعضايى قطع ونجاستى ثوبدن قرض وقتلده قصاص متعين اولوب
ديت اخذينك حرمتى ويوم سبتده عمل تركى ونمازلرى كنايسك غيريده قطعا اداجائز اولماق
كبى (فالذين آمنوا به وعزروه ونصروه واتبعوا النور الذى انزل معه اولئك هم المفلحون)
شونلركه اول نبى امى يعنى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمى تصديق واكا توقير وانك اعداسى
اوزره نصرت ايدرلر واكا انزال اولنان قرآنه اتباع ايدرلر ايمدى اول وصفلو كيمسنه‌لر نار
عذابدن قورتيلوب الله تعالينك رحمتيله دخول جنته لايق اولنلردر (قل يا ايها الناس انى رسول
الله اليكم جميعا) يا محمد ديكل كه ياناس بن جميعكزه كلمش الله تعالينك رسوليم ❁ دينلديكه
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انس وجنه مبعوث رسول الله ايدى اما كه سائر مرسللر
انجق قوملرينه بعث اولنورلردى (الذى له ملك السموات والارض) كه سموات وارضك ملكى
اول الله تعالينكدر (لا اله الا هو) اندن غيرى معبود يوقدر (يحيى ويميت) كه اول خلق
صواب ايله دير كورر اجللرى كلديكنده اولدورر وياخود امواتى آخرتده دير كورر واحيايى
دنياده اولدورر (فآمنوا بالله ورسوله النبى الامى الذى يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم
تهتدون) ايمدى ايمان كتورك الله تعالى‌يه ودخى انك رسولنه كيم نبى امى اولوب الله تعالى‌يى
وكلماتنى تصديق ايدر اول كرك كندويه وكرك غيرى‌يه منزل كتاب ويا وحيدر ودخى اول
رسوله اتباع ايدك تا كه هدايت بوله سز الله تعالى ايمان واتباعى هدايت رجاسنه وسيله قيلمسنده
تنبيه واردركه بركمسنه پيغمبر عليه السلامى تصديق ايدوب لكن اكا اتباع ايتمسه اول هنوز
ضلالتدن آيرلميوبدر (ومن قوم موسى امة يهدون بالحق وبه يعدلون) بنو اسرائيلدن برجماعت
واردركه ناسى كلمهٔ حقله ارشاد ايدرلر وانكله حكملرنده عدل ايدرلر ❁ روايت اولنديكه
انلر برقومدر كه اقصاى مشرقده خلف صينده نهر اوداق اوزره اولورلر انلردن هيچ برينك
مالى يوقدر انلرده كيجه يغمور اولور وكوندزده هوا آچيلور انلرا كينله معيشت ايدرلر بزدن
انلره ايرر يوقدر حق اوزره قائلردر ❁ دينلديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ليلهٔ
معراجده انلره اوغرايوب سويلدى ديديلركه يا رسول الله موسى عليه السلام بزه وصيت
ايتديكه سزدن قنغكز احمد نام پيغمبره ايررسه بندن اكا سلام ايتسون پيغمبريمز صلى الله تعالى

دخی سن کلدکدنصکره ینه اول قتلله وعد اولندق دیدیلر موسی علیه السلام انلره اوله که ربکز دشمنکزی هلاك ایدر وسزی
انلرك یرینه ارض مصرده اسکان ایده امدی الله تعالی نظر ایدر که وقت راحتده طاعت ومعصیتدن نه ایشلر سکز دیدی ❁ دینلدیکه
مقدم فرعون بنی اسرائیلی نصف نهاره دك استخدام ایدردی موسی علیه السلام رسالتله کلدکدنصکره جمیع نهاری
اجرسز استخدام ایدر اولدی
(ولقد اخذنا آل فرعون
بالسنين ونقص من الثمرات
لعلهم يذكرون) بز آل
فرعونی قحط وقوراقلق
ومیوه لرك نقصانیله اخذ
ایتدك شاید که متفکر ومتنبه
اولوب کفر ومعاصیدن
رجوع ایده لر (فاذا جاءتهم
الحسنة قالوا لنا هذه وان
تصبهم سيئة يطيروا بموسى
ومن معه الا انما طائرهم
عند الله ولكن اكثرهم
لايعلمون) آل فرعونه ابولك
وبوللق کلدیکی زمان بو
بزم ایچوندر وبزا کا مستحق
دیرلر ایدی واکر بدلك
وقحط کلسه بو موسی
وانکله اولان مؤمنلرك
شآمتیدر دیرلر ایدی اکاه
اولك که خیر وشر انجق
الله تعالینك عندنده مکتوب
اولمغله انلرك عمللری شآمتیدر
لکن انلرك اکثری انی بیلمزلر
(وقالوا مهما تأتنا به من اية
لتسحرنا بها فما نحن لك
بمؤمنين) وموسی علیه
السلامه فرعونیان هربار که
سن بزه ❁ قحط ومرض کبی ❁
معجزه در دیو سحرله برنشان کوسترسن انکله بز سکا ایمان کتورنلردن دکلز دیدیلر (فارسلنا عليهم (ایشلدیلر)
الطوفان والجراد والقمل والضفادع والدم ايات مفصلات فاستكبروا وكانوا قوما مجرمين) امدی بز انلره طوفان وچکرکه
وبت وقوربغه وقان بربری اردنجه علامات ظاهره لری کوندردك که ❁ هر علامات برهفته ممتد وهر علاماتك بینی برماه

علیه وسلم موسایه وانلره علیه السلام وعلیکم دیو ردسلام ایتدی ومکه ده نازل اولان سوره لردن
انلره اون سوره اوکرتدی وصلاة وزکاته امر ایتدی وسبتی ترك ایدوب جمعه یی تعظیمله وصیت
ایتدی ❁ دینلدیکه اول قومله مراد یهود طائفه سندن پیغمبریمز علیه السلام زماننده ایمانه
کلنلردر لکن اصح اولان قول اولدر (وقطعناهم اثنتي عشرة اسباطا امما) بز بنو اسرائیلی اون ایکی
سبط قیلدق که هر برسبط امت عظیمه ایدیلر (واوحينا الى موسى اذ استسقاه قومه ان اضرب
بعصاك الحجر) موسایه وحی ایتدك شول وقتن که قومی اندن تیهده صو ایستدیلر عصاسیله
طاشی اوره (فانبجست منه اثنتا عشرة عينا) اوریجق اندن اون ایکی عین هر برسبط ایچون برعین
منفجر اولدی (قد علم كل اناس مشربهم) هر سبط اول عیونندن موضع شربنی بیلدی (وظللنا
عليهم الغمام) وتیهده حر شمسدن انلری قورر اوزرلرینه غمامی مظله ایتدك (وانزلنا عليهم
المن والسلوى) وهر غداة انلره ترنجبین وسمانی ایندردك وانلره دیدککه (كلوا من طيبات
مارزقناكم) سزه ویردیکمزك حلالاتندن ییکز لکن ادخار ایتمکز انلر ایسه مخالفت ایدوب ادخار
ایتدیلر اویله اولسه اول نعمت انلردن کسلدی وقورتلنوب فاسد اولدی (وماظلمونا ولكن
كانوا انفسهم يظلمون) انلر اول فعللریله بزه ضرر ایتمدیلر بلکه ضرری ینه کندیلره ایتدیلر
(واذ قيل لهم اسكنوا هذه القرية) ذکر ایت شول وقتی که بنو اسرائیله اشبو قریه ده بیت
المقدسده ویا اریحاده ساکن اولك دینلدی (وكلوا منها حيث شئتم) وانده کی رزقدن سعت اوزره ییکز
(وقولوا حطة) یاربنا سندن سؤالمز ذنوبمزی حط ایده سن دیکز (وادخلوا الباب سجدا)
واول قریه نك بابنه الله تعالی یه شکر ایچون ساجدین اولدیغکز حالده کیریکز (نغفر لكم
خطيئاتكم) تا که خطالریکزی ستر ایدوب انکله سزی مؤاخذه ایتمیه وز (سنزيد المحسنين)
بز احسان ایدنلره احسانمزی آرتوررز (فبدل الذين ظلموا منهم قولا غير الذي قيل لهم) نفسلرینه
ظلم ایدنلر انلره دینلن قولك غیرینی دینیلنه بدل ایتدیلر (فارسلنا عليهم رجزا من السماء بما كانوا
يظلمون) اویله اولسه الله تعالینك امرینی تبدیل واستهزاء ایله نفسلرینه ظلم ایتدکلری ایچون سمادن
اوزرلرینه عذاب ایندردك ویا طاعون کوندردك حتی که برساعتده یتمش بیك کشی هلاك
اولدی نتکیم قصه سی جزء اولك حزب ثانیسنده تفصیل اولندی (واسئلهم عن القرية
التي كانت حاضرة البحر) یا محمد سن یهوده سؤال ایتکه شول قریه خبرندن واهلنه ایریشن وقعه
دنکه اول بحره قریب ایله دینور مدینه طوربیننده برقریه در وبرقولده اول مدین ویا طبریه در
(اذ يعدون في السبت) شول وقتن که انلر سبت کوننده صیدله حدود اللهی تجاوز ایتدیلر
(اذ تأتيهم حيتانهم يوم سبتهم شرعا) که انلره یوم سبتده حیتان صو یوزینه ظاهر اولدیغی حالده
کلوردی (ويوم لا يسبتون لا تأتيهم) وسبتك غیری ایامده انلره حیتان کلمزدی (كذلك نبلوهم
بما كانوا يفسقون) اشبونك کبی بلاء شدیدله بز انلری اختبار ایتدك فسقلری سببیله کیم انی

مرور یله فصل اولوردی) اول قوم ایماندن استکبار ایدوب مجرملردن اولدیلر (ولما وقع عليهم الرجز قالوا ياموسى
ادع لنا ربك بما عهد عندك لئن كشفت عنا الرجز لنؤمنن لك ولنرسلن معك بنى اسرائيل فلما كشفنا عنهم الرجز
الى اجل هم بالغوه اذا هم ينكثون) وقتا که انلرك اوزرینه بو عذاب خمسه واقع اولدقده ❁ علی قول
عذاب سادسه که طاعون
دینلمشدر ❁ انلر یاموسی بزم
ایچون ربکه سنك عندکده
اولان عهدله دعا ایله که سنك
دعا که اجابتی وعد ایلمشدر
اکر بزدن بو عذابی کشف
ودفع ایلرسك سکا ایمان
ایده لم وسنکله بنی اسرائیلی
کوندره لم دیدیلر وقتا که
انلردن عذابی رفع وکشف
ایتدك انلرینه عهدلرینی
بوزدیلر بناء علیه انلر اکا
بالغ واریشیجکلری غرق
وموت وقته دك بز انلری
تأخیر ایلدك ❁ مرویدر که
مصرده یدی کون یدی کیجه
یغمور یاغوب قبطیلرك
خانه لرینی سیل استیعابیله
ایاغ اوزره طورورلردی
بنی اسرائیلك انلره متصل
خانه لرینه قطره آب کلمزیدی
قبطیلر فرعوندن هرچند
مدد طلب ایتدیلرسه دخی
چاره بولمیوب نومید
اولدقلرنده موسی علیه
السلامه واروب ربکدن
رجا ایله بو عذاب رفع
اولسون سکا ایمان ایده لم
دیدیلر موسی علیه السلامك
دعاسیله طوفان دفع اولوب مزروعاتلری وسعت اوزره اولمغله ینه کفران نعمتله ایمان ایتمدیلر حق تعالی چکرکه کوندروب
اکینلرینی چکرکه اکل ایتمکله ینه موسی علیه السلامدن دفعنی نیاز وبو بلانك انکشافنده ایمان ایتملرینه یمین ایتدیلر موسی
علیه السلام صحرایه کیدوب عصاسیله مشرق ومغرب طرفنه اشارت ایتمکله چکرکه لر طاغلدیلر بر مقدار محصوللری

ایشلدیلردی ❁ روایت اولندیکه شیطان انلره القاء ایدوب دیدیکه الله تعالی سزی اصطیاددن
نهی ایتمدی بلکه نهی انی اکلدندر صیدیکزی ایدك برقولده شیطان دیدیکه سز اخذدن نهی
اولنمشسکز دریا عدی بحرك کنارینه حوضلر قازوب یوم سبتده حیتانی اکا سوق ایدك ویوم احدده
اخذ ایدك برزمان اول حالت اوزره اولدقلرندنصکره سبت تعظیمن ترك ایتدیلر الله تعالی بزه
سبت عملن حلال ایتدی دیوب مبالاتسز انده اخذ واکل وبیع ایتدیلر اهل قریه یتمش بیك دکلو
کیمسه ایدی اوچ صنف اولدیلر برصنفی اول فعلدن ایدنلری نهی ایتدیلر وبرصنفی ایسه سکوت
ایدوب نهی ایتمدیلر شول قومه نیه وعظ ایدرسز که الله تعالی انلری هلاك ایدیسردر دیدیلر ❁
وبرصنفی ایسه اول منکری ایشلینلر ایدیلر وقتا که اول فعلدن منتهی اولمدیلر نهی ایدنلر انلره
دیدیلر که بز سز کله برقریه ده اختلاط اوزره ساکن اولیمزز وقریه یی جدار وباب ایله قسمت
ایدشدیلر وداود علیه السلام اول منکر اهلنه لعنت ایدوب جمیعی میمون صورتنه مسخ اولندیلر
❁ نهی ایدنلر برصباح طشره چیقوب انلری کورمدیلر آیا که انلره نه حالت ایردی دیو نظر ایچون
دیوار اوزره چیقدیلر کورسه لرکه صورتلری میمونه مسخ اولنمش اولوشرلر قپولرین آچوب
قریه لرینه کیردیلر انلر انسدن قریبلرین بیلوب کوزلرندن یاش آقیدوب یانلرینه کلورایدیلر
❁ اول اوچ صنفدن انجق نهی ایدنلر قورتلدیلر (واذ قالت امة منهم لم تعظون قوما الله مهلكهم
او معذبهم عذابا شديدا) انلردن برطائفه که انلر هالکه ایدی اشبو عمل سیئدن منتهی اولك
اوزریکزه عذاب نازل اولمدین زیرا بیلورز که ا گر منتهی اولمزسکز لابد اوزریکزه عذاب
نزول ایدیسردر دینلدکده دیدیلر که شول قومه نیچون وعظ ایدرسز که حق تعالینك انلری
هلاك ایده جکن ویا انلره عذاب ایرکوره جکن بیلورسز (قالوا معذرة الى ربكم ولعلهم يتقون)
وعظ ایدنلر دیدیلر که بزم سزه وعظمز رب تعالی یه عذر اظهاری ایچوندر منکردن نهیده تقصیره
نسبت اولنمیوز ودخی شول امیدله کیم انلر الله تعالیدن قورقوب صددنده اولدقلری منکری
ترك ایده لر (فلما نسوا ما ذكروا به) وقتا که اول منکری ایشلینلر وعظ اولندقلری شیئله عملی
ترك ایتدیلر (انجينا الذين ينهون عن السوء) اول منکردن نهی ایدنلره عذابدن نجات ویردك
(واخذنا الذين ظلموا بعذاب بئيس بما كانوا يفسقون) واول الله تعالی یه عصیان ایله نفسلرینه
ظلم ایدنلری عذاب شدیدله اخذ ایتدك شول شیء سببیله کیم امر اللهدن خروج ایدرلردی
❁ ابن عباس ایدر منکردن نهی ایدنلرك نجات بولدیغن واول منکری ایشلینلرك عذابله
اخذ اولندیغن بیلدك لکن اول منکری ایشلیوب ایشلینلره سکوت ایدنلرك حالی نیه ایردیکن بیلمدك ❁
عکرمه اکا دیدیکه حق تعالی اکرچه انلره نجات ویردك دیمدیسه هلاك ایتدك دخی دیمدی ❁ ابن عباس
رضی الله تعالی عنه عکرمه نك بوقولنی تحسین ایدوب ایمدی اول سکوت ایدنلر دخی نجات
بولمشدر دیدی ❁ اما که ابن زید ایدر اول نهی ایدنلر نجات بولوب اول ایکی فرقه هلاك اولمشلردر

باقى قالوب بوبزه كفايت ايدر ديو تصديق ايتمديلر جناب بارى بغداى بتى كوندروب اول بقيه يى دخى الريديلر بو كره
دخى كليم اللهه تضرع له ايمانى شرط ايتديلر اول عذاب دخى زائل اولدقده ياموسى تحقيقمز اولديكه سنك فن سحرده
مهارتك وار ايمش ديديلر حق جل وعلا قورباغه لشكرى كوندرديكه 88 يتاقلرينه وقازغانلرينه وسويلشوركن
اغزلرينه طولرلردى تكرار
ايمان شرطيله نياز ايتملريله
بوبلادخى مندفع اولدقده
ينه عنادلرنده اولديلر الله
تعالى نهرنيلى قان ايلدى
سبطى ايچرسه آب صافى
قبطى ايچمكه ميل ايدرسه
قان اولوردى برطاسه
وضعله سبطى وقبطى اول
طاسدن ايچمك ايستهسلر
قبطى طرفى قان اولوردى
بوبلاده دخى عهد ايدوب
بعد ازكشف شرط
وعهودى ادا ايتملريله
نهايت غرق اولديلر
(فانتقمنا منهم فاغرقناهم
فى اليم بانهم كذبوا باياتنا
وكانوا عنها غافلين) انلر
بزم آيتلرمزى تكذيب
ايتدكلرى سببيله انتقام
ارادهسيله انلرى بحر قلزم
ده غرق ايتدك انلر انى فكر
وتأمل ايتمزلردى (واورثنا
القوم الذين كانوا يستضعفون
مشارق الارض ومغاربها
التى باركنا فيها وتمت كلمت
ربك الحسنى على بنى اسرائيل
بما صبروا ودمرنا ما كان يصنع
فرعون وقومه وما كانوا
يعرشون) فرعونيانك زير دستنده ضعيف قلنان بنى اسرائيل قومنه ارضك بركتلو ايلديكمز مشرق (ايتمديلر)
ومغربى ❀ يعنى شام ومصرى ❀ ميراث ويردك وصبرلرى سببيله ربك جل شانهنك وعد وكلمهٔ حسناسى بنى اسرائيل اوزره
تمام اولدى وفرعون وقومنك دوزدكلرى منازل وكوشك ومرتفع بنالرينى خراب ايلدك (وجاوزنا ببنى اسرائل

اويله اولسه منكرى ترك ده اشبو اشد آيت اولور (فلما عتوا عن مانهوا عنه) وقتا كه نهى اولندقلرندن
رجوع ايتمديلر (قلنا لهم كونوا قردة خاسئين) بز انلره رحمت واسعهدن مبعدين اولديغكز حالده ميمون
صورتنه تحول ايدك ديدك بعده اوچ كون ياشيوب اندن هلاك اولديلر (واذ تأذن ربك ليبعثن عليهم
الى يوم القيامة من يسومهم سوء العذاب) ربك جل شانه اعلام ويا توعد ويا ايعاد ويا امر ويا حكم
ايتديكه يهود اوزره يوم قيامته دكين بعث ايده شول قوميكه انلره سوء عذاب ايده اذلال وضرب
جزيه كبى ❀ روايت اولنديكه حق جل وعلا يهود اوزره سليمان عليه السلامدنصكره بخت
نصرى بعث ايدوب ديارلرين تخريب ومقاتللرين قتل ونسالرين وذراريلرين سبى ايتدى
وباقيلرى اوزره جزيه وضع ايتدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم بعثتنه دكين انى مجوسه
وررلردى اولدخى انلرك اوزره جزيه وضع ايدوب آخردهره دكين انلر اول مذلتدن زائل
اولميسرلردر (ان ربك لسريع العقاب) ربك جل شانه امرينه عاصى اولانه عقابى سريعدر
(وانه لغفور رحيم) وتوبه ايدنه غفور رحيمدر (وقطعناهم فى الارض امما) بز انلرى
يريوزنده فرقه فرقه ايدوب امرلرين طاغتدق (منهم الصالحون ومنهم دون ذلك) انلرك
كيميلرى صالحلردركه انلر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه ايريشوب ايمانه كلنلردر ❀ ويا وراء
صينده نهر اوداق اوزره مقيم اولان طائفهدر وكيميلرى دخى انلردن دوندركه اول كفر
اوزره قلان يهوددر (وبلوناهم بالحسنات والسيئات لعلهم يرجعون) وبز انلرى خصب
وعافيت ايله وكاهى جدب شدتله اختبار ايدرز تا كه ربلرينك طاعتنه رجوع ايدهلر
(فخلف من بعدهم خلف ورثوا الكتاب) اشبو ذكر اولنانلرك انقراضندنصكره يرلرينه
بر قوم سوء كلديلركه اسلافلرندن توراتى وارث اولوب انى اوقودقلرندن وايچنده
اولانى بيلدكلرندن صكره (يأخذون عرض هذا الادنى) اشبو شيئ ادنى يعنى دنيانك حطامن
آلورلر كه حكمده ظلم ويا كلمانى تحريف وتبديل ايدهلر (ويقولون سيغفر لنا) وديرلركه
بزبونكله مؤاخذه اولنمزز بلكه مغفرت اولنورز (وان يأتهم عرض مثله يأخذوه) اكرچه
انك مثلى عرض كلور سهده كرك حلال ويا حرامدر انى آلورلر الله تعالينك مغفرتن تمنى
ايدرلر اكرچه ايرته ينه انك مثلى بولورلرسهده اشبو انلرك دنيايه حرص وذنوبه اصرارلرينى
اخباردر (الم يؤخذ عليهم ميثاق الكتاب ان لا يقولوا على الله الا الحق) توراتده انلردن اخذ
عهد اولنديكه الله تعالى يه باطل سوزى سويليه كه اول ذنوبه اصرارله مغفرتى تمنيدر وتوراتده
اصرار ايدنلره مغفرت وعداولنميوبدر (ودرسوا مافيه) واول كتاب ايچنده اولانى اوقوديلر
اكر انى تعقل ايتسهلر دار آخرت ايچون عمل ايدرلردى (والدار الآخرة خير للذين
يتقون افلا تعقلون) دار آخرت خيرلودر شول كمسهلره كيم الله تعالينك حرام ايتديكى
اشيادن صاقنورلر تعقل ايتمزلرميكه انى بيلهلر ادناى دينى وعقابه مؤدى يى نعيم مخلده استبدال

البحر فاتوا على قوم يعكفون على اصنام لهم قالوا ياموسى اجعل لنا الها كما لهم الهة قال انكم قوم تجهلون) بز بنى
اسرائيلى بحردن سلامت كچردك انلر اصنام عبادتنه قائم برقومه اوغراديلر ❀ جاهللرى بونلرى كوردكلرنده ❀ ياموسى بونلرك
طابدقلرى آلههلرى كبى بزه دخى 89 بويله تمثال ياپيدك طاپاردق ديديلر موسى عليه السلام سز
برقومسزكه الله تعالانك
عظمتنه جاهللر سزديدى
(ان هؤلاء متبر ماهم فيه
وباطل ما كانوا يعملون)
بو عبدهٔ اصنام قومنك
حاللرى كندولرينى مهلك
وعمللرى باطلدر (قال
اغير الله ابغيكم الها وهو
فضلكم على العالمين)
موسى عليه السلام بنى
اسرائيله الله تعالادن
غيرى الهمى طلب ايدرسز
حالبوكه اول سزى زمانكز
خلقى اوزره تفضيل ايتدى
ديدى (واذ انجيناكم
من آل فرعون يسومونكم
سوء العذاب يقتلون
ابناءكم ويستحيون
نساءكم وفى ذالكم بلاء
من ربكم عظيم) شول
صنع الهى يى دخى ياد ايدك
كه آل فرعون سزه اشد
عذاب ايدوب اوغللريكزى
قتل ونساريكزى خدمت
ايچون ابقا ايدردى
اندن سزه نجات ويردك
حالبوكه بو ابتلا ونجاتده
ربكز طرفندن سزه محنت
ويا نعمت عظيمه واردر
(وواعدنا موسى ثلثين (تبيان) (ثانى) (١٢) ليلة واتممناها بعشر فتم ميقات ربه اربعين ليلة وقال موسى
لاخيه هرون اخلفنى فى قومى واصلح ولا تتبع سبيل المفسدين) بز موسايه مناجاتمز ايچون اوتوز كيجه يى امر ووعد
ايتمشيدك وانى اون كيجه ايله اتمام ايتديروب ربسنك تقدير ايلديكى وقتى قرق كيجه ايله تمام اولدى وموسى عليه

ايتميهلر (والذين يمسكون باالكتاب واقاموا الصلاة) شونلركه كتابله عمل ايدرلر ونمازى
شروط واركانن رعايتله ادا ايدرلر (انا لانضيع اجر المصلحين) صلاح عمل ايدنلرك اجرنى
بز ضايع ايتمزز (واذ نتقنا الجبل فوقهم كانه ظلة) بز ارضدن برجبلى قطع ايدوب ظله كبى انلرك
فوقنه رفع ايلدك (وظنوا انه واقع بهم) تيقن ايتديلركه اول انلرك اوزرينه دوشر زيرا كه
جبلك جوده اولمسى معتاد دكلدر زيرا انلر انكله ايعاد اولنمشلردى وانلره دينلديكه (خذوا
مااعطيناكم بقوة) سزه ويرديكمزى جد واجتهادله اخذ ايدك (واذكروا مافيه) وايچنده
اولان شيئ عمله ذكر ايدك يوخسه منسى كبى ترك ايتمكز (لعلكم تتقون) تا كه قبايح اعمال
ورزائل اخلاقدن صاقنهسز ❀ روايت اولنديكه وقتا كيم بنو اسرائيل تورات احكامنى قبولدن
ابا ايتديلر الله تعالى انلرك باشى اوزره جبل طورى رفع ايلدى انى قبول ايدك والا اوزريكزه
براغيلور دينلدى اويله اولسه هربرى حاجب ايسرلرى اوزره سجديه واردى وصاغ كوزلرى
ايله جبل اوزرلرينه دوشرمى ديو خوفله اكا نظر ايلرلردى اول اجلدن يهودك سجدهلرى
حاجب ايسرلرى اوزره قالدى (واذ اخذ ربك من بنى آدم من ظهورهم ذريتهم) ذكر ايت
شول وقتيكه الله تعالى ديلديكى كيفيت اوزره ظهر آدمى مسح ايدوب ذريتلرينى بربرلرينك
صلبندن دنياده ابنانك آبادن توالدى ترتيبى اوزره قرنا بعد قرن زرهيئتنده اخراج ايتدى
❀ عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلامه اشبو آيتدن سؤال اولندقده
ديديكه الله تعالى آدمى خلق ايدوب ظهرنى مسح ايلدى واندن ذريت اخراج ايدوب ديديكه اشبونلرى
جنت ايچون خلق ايتمشن جنت عملن ايدرلر وايكنجيده انك ظهرنى مسح ايدوب اندن ذريت اخرى
اخراج ايتدى وديديكه اشبونلرى نار ايچون خلق ايتمشن نار عملن ايشلرلر بررجل ديديكه يارسول الله
اويله اولسه عملك فائدهسى نه اولور ❀ ديديكه حق جل وعلا قچان برعبدى جنت ايچون خلق ايتمش
اولسه انى اهل جنت عملنده استعمال ايدوب اول حالتده انى اماته ايتدكدنصكره جنته قور وقچان
برعبدى نار ايچون خلق ايتمش اولسه انى اهل نار عملنده استعمال ايدوب اول حالتده انى اماته
دنصكره ناره قور مقاتل وغيرى ايدر الله تعالى آدم عليه السلامك ظهرنك صفحهٔ يمناسن مسح
ايتدى اندن ذريت بيضايى ذرهيئتنده اخراج ايلدى بعده ينه آدم عليه السلامك ظهرنك
صفحهٔ يسراسن مسح ايدوب اندن ذريت سودايى ذرهيئتنده اخراج ايلدى بعده جميعنه بن
سزك ربكز دكلمين ديدى جميعى بلى ربمزسن ديديلر اندن الله تعالى اول ذريت بيضاء حقنده
اشبونلر رحمتمله جنتهدر اصحاب يميندر وذريت سوداء حقنده اشبونلر نارهدر اصحاب
شمالدر ديدى بعده ينه انلرى جميعا آدم عليه السلام صلبنه رد ايتدى ايمدى اهل قبور تا اهل
ميثاق اصلاب رجال وارحام نسادن خروجلرينه دكين قبرلرنده محبوسلردر الله تعالى عهدا ولى نقض
ايدنلر حقنده ❀ وماوجدنا لاكثرهم من عهد ❀ بز انلرك اكثرنى عهدلرينه وفا ايدر بولمدق

السلام قرنداشی هرونه بنم قومده سن خلیفه اول وصلاح شایان اولان امورلری اصلاح ایله مفسدلرك یولنه تابع اولمه
دیدی ❁ بو آیت کریمه‌ده کیجه قیدی رؤیت هلال کیجه اولدیغی سببیله در دینلمش ❁ مرویدر که موسی علیه
السلام مصرده فرعونك هلاکندنصکره بنی اسرائیل ایچون امر ۹۰ ونهی بیان وتفصیل ایدر برکتاب
کتورمکه وعدایتمشیدی چونکه فرعون غرق اولوب انلر نجات بولدقلرنده اول کتاب موعودی طلب ایلدیلر موسی علیه السلام حق تعالادن اول کتابك کوندرلمسنی نیاز ایلدی حکم وارد اولدیکه اوتوز کون صائم اولوب صکره طوره کلوب تکلم ایده برموجب حکم اوتوز کون صائم اولدقدنصکره فرداسی طوره توجهنده اغزندن صیام رایحه‌سنی دفع ایچون کچی بوینوزی اغاجندن مسواکلندی ملکلر بزسنك اغزندن رایحهٔ مسك شم ایدردك شمدی مسواکله انی محو ایتدك دیدیلر جناب حق یاموسی بیلمدکمی بنم عندمده صائمك اغزی قوخوسی مسکدن اطیبدر دیو اون کون دخی صومه امر ایلدیکه مقدمکی اوتوز کون ذی القعده وصکره‌کی اون کون ذی الحجه‌دن ایدی (ولما جاء موسی لمیقاتنا وکلمه ربه قال رب ارنی
انظر الیك قال لن ترانی ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترینی فلما تجلی ربه للجبل جعله (بلعم)
دکا وخر موسی صعقا فلما افاق قال سبحانك تبت الیك وانا اول المؤمنین) وقتا که موسی علیه السلام بزم تعیین
ایلدیکمز وقتده کلدی وربسی اکا بی‌واسطه کلامنی ایشتدردی موسی علیه السلام یارب بکا کندیکی کوستر سکا نظر ایده‌یم

دیدی اهل تفسیر ایدر اهل سعادتك اقراری طوعله ایدی واهل شقاوتك اقراری کرهله ایدی اشبو ❁ وله اسلم من فی السموات والارض طوعا وکرها ❁ قولنك معناسیدر وموضع میثاقده اختلاف اولنوب ❁ ابن عباس دیدیکه اول بطن نعمانده عرفه جنبنده بر وادیده ایدی وبر روایتده اول ارض هندده بر دهناده ایدیکه اول آدم علیه السلامك جنتدن موضع هبوطیدر کلبی ایدر اول مکه وطائف بیننده ایدی ❁ سدی ایدر الله تعالی آدم علیه السلامی جنتدن چیقاروب سمادن ایندرمدن ظهرنی مسح وذریتن اخراج ایتدی ❁ روایت اولندیکه الله تعالی ذریتك جیعن اخراج وتصویر ایتدی وانلره عقل ولسان ویردی وخطاب اولنانی بیلدیلر وجواب مذکوری سویلدیلر ❁ روایت اولندیکه الله تعالی انلرك جیعنه دیدیکه بندن غیر آله یوقدر وبن سزك ربکزین بندن غیری ربکز یوقدر زنهار بکا برشیء اشراك ایتمکز زیرا بکا اشراك ایدوب مؤمن اولمیانه بن انتقام ایدرین وبن سزه رسوللر کوندررنکه بنم عهد ومیثاقمی سزه تذکیرایده‌لر وسزه کتابلر ایندیررین جیعی سویلیوب دیدیلرکه شهادت ایدرزکیم سن بزم ربمز والهمزسن سندن غیری ربمز یوقدر بو منوال اوزره میثاقلرین اخذ ایتدی بعده آجال وارزاق ومصائبلرین تقدیر ایتدی آدم علیه السلام انلره نظر ایدوب کیمن غنی وکیمن فقیر وکیمن حسن وکیمن قبیح کوردی دیدیکه یارب بونلری برابر ایتسیدك دیدیکه شکر اولنمغی سورین وقتاکه الله تعالی انلری وحدانیتنه تقریر وبری برلرینك اوزره اشهاد ایتدی جیعن ینه آدمك صلبنه رد ایتدی ❁ اعدی میثاقلری اخذ اولنا انلرك جیعی دنیایه کلمینجه قیامت قوپمز (واشهدهم علی انفسهم) وانلری بری برلرینه اشهاد ایتدی ودیدیکه (ألست بربکم) بن سزك ربکز دکلمین (قالوا بلی شهدنا) دیدیلرکه بلی یاربنا نفسلریمز اوزره شاهد اولدق ❁ اعدی الله تعالینك انلری بربرلرینك اوزره اشهادی انکچوندرکه (ان تقولوا یوم القیامة انا کنا عن هذا غافلین) یوم قیامتده بز بوندن غافللر ایدك دیمه‌لر (او تقولوا انما اشرك آباؤنا من قبل وکنا ذریة من بعدهم) ویامشرکلر بزدن اول آبامز شرك ونقض عهد ایتدیلر دی بز ایسه ذریت وانلره تابعلر ایدك دیو اعتذار ایتمیه‌لر (أفتهلکنا بما فعل المبطلون) شول مبطلی آبامز جنایتیله بزه عذاب ایدرمیسن دیمه‌لر (وکذلك نفصل الآیات ولعلهم یرجعون) اشبو بیان کبی بز آیتلری تبیین ایدرز تا که عباد آنی تدبر ایده‌لر وکفردن توحیده رجوع ایده‌لر (واتل علیهم نبأ الذی آتیناه آیاتنا) یامحمد سن یهوده تلاوت ایت علمادن شول کمسنه‌نك قصه‌سن که بز اکا آیتلریمزی ویردك ❁ دینلدیکه اول بنو اسرائیل علماسندن بریسی ایدی اسمی بلعم بن باعورا ایدی ویاامیة بن ابی الصلت ایدیکه اول چوق کتابلر اوقیوب الله تعالی آخر زمانده رسول کوندریسر ایدوکنی بیلیجك اول رسول کندی اولمسن رجا ایلدی محمد علیه السلام بعث اولنیجق تکذیب ایتدی ❁ اما که اکثرین قولنده اول کنعانیدن ویابنو اسرائیلدن

دیدی الله تعالی سن دنیاده بنی کوره مزسین ولکن جبله نظر ایله اکر اول طاغ یرنده قرار ایدرسه سندخی بنی
کورمکه طاقت کتوررسن بیوردی وقتاکه ربی اول جبله تجلی ایتدکده اول طاغی پارچه پارچه ایلدی موسی
علیه السلام اول جبلك پاره‌لندیکندن ۹۱ قورقوب دوشوب بایلدی کندویه کلوب افاقة بولدقده الهی
سنی تنزیه ایده‌رم رؤیت طلبندن توبه ایلدم وسن دنیاده کورلمیه‌جککه ایمان ایدنلرك بن اولکیسیم دیدی ❁ بو آیت کریمه‌نك تفصیلنی مفسرین بویله بیان ایتمشلردرکه موسی علیه السلام کلام الهی نعمتنه کلدکده حق تعالی یدی فرسخ اطرافه‌دك قرا کولق ایلدی وشیطان وجمله هوامی اندن طرد وملکین کاتبینی دخی اندن تبعید ایلدی وکوکلری موسی علیه السلامك نظرنه کتوروب ملائکه وعرش عظیمی کوردی وقرق کون کوندوز وکیجه کلام باری‌یی ایشتمکله کمال شوقدن دنیاده اولدیغنی اونودوب جنتده‌یم خیالیله کورمك ایستدکده اول لقا جنته مخصوص اولمغله دنیاده اولمیه‌جغنی جناب باری بیان ایلدی ونظر ایله دیوامر بیوردیغی جبل زبیردرکه مدینه‌ده اندن بیوك واندن اقوی طاغ یوغیدی اول جبله یتمش بیك حجاب
وراسندن برذره ظاهر اولمغله اول جبل التی پارچه اولوب اوچی مدینه‌یه واقع اولدیکه انلر احد وورقان ورضوی طاغلریدر
واوچی مکه‌یه واقع اولدیکه انلر ثور وثبیر وحرا طاغلریدر وموسی علیه السلامك بیهوشلنی پنجشنبه عرفه کوننده
نحر کونی جمعه‌یه دك ایدی (قال یاموسی انی اصطفیتك علی الناس برسالاتی وبکلامی فخذ ما آتیتك وکن من الشاکرین)

بلعم بن باعورا اولوب اکا اسم الله اعظم ویرلمشدی ویا کتب اللهدن برکتابك علمی ویادعاسنك استجابتی ویرلمشیدی (فانسلخ منها فاتبعه الشیطان فکان من الغاوین) اول آیتدن کفر واعراضله منسلخ اولدی حیه‌نك جلدندن انسلاخی کبی حتی که شیطان اکا لاحق اولوب کندویه انی اویدردی وآزغونلردن اولدی ❁ روایت اولندیکه موسی علیه السلام جبارین حربی ایچون ارض شامدن بنی کنعان ارضنه نزول ایتدی بلعمه قومی دیدیلرکه موسی جنود کثیره ایله کلدیکه بزی بلادمزدن چیقاره اماکن ودیارمزه کندی قومنی کیردیره سن ایسه مجاب الدعوه کمسنه‌سن دعاایتکه الله تعالی انی بزدن دوندیره بلعم ایتدی بوسزك دیدیککز اوله‌جق ایش دکلدر زیراکه اول نبی اللهدر بیله سنجه جنودی ملائکه ومؤمنوندر اکر انلرك اوزره دعا ایدرسم دنیا وآخرتم بتوررین قومی ایسه مجاب اولمیوب اکا زیاده الحاح ایتدیلر ❁ دیدیکه اعدی صبرایدك که منامده ربم بکا نه امر ایدر کوره‌یم سزه اکا کوره جواب ویره‌یم مکرکه برحاجت ایچون دعاده اول عادتی ایدیکه فعل وترکده مناماه عمله رعایت ایدردی ❁ چون عادتی اوزره منامه رجوع ایتدی زنهار وزنهار موسی اوزره دعا ایتمکل دینلدی انی قومنه خبر ویریجك انلرا کا هدایا اهدا ایتدیلر اول ایسه انی قبول ایتدی انی مطلوبلری حصولنه مدارایدینوب انی تکرار منامه مراجعت ایتدیر دیلر دیدیکه منامده بکا برشیء دینلمدی ❁ دیدیلرکه اکر رب تعالی انك اوزره دعا کدن کراهت ایتسه سنی نهی ایدردی اول مره‌ده نهی ایتدیکی کبی اکا تضرعدن زائل اولمدیلر حتی که انی اکا قائل ایتدیلر مکر انك براتانی وارایدی اکا بنوب برطاغه یونلدیکه اکا حسبان دینوردی تاکه انك اوزره طلوع ایدوب بنو اسرائیل اوزره بددعا ایده اتان برایکی خطوه یوریدین چوکدی بلعم انی قالدرمغیچون اوریجق باذن الله اتان سویلیوب دیدیکه یابلعم قنده کیدرسن اوکمده ملائکه‌یی کورمزمیسنکه بنی کیرو دوندررلر الله تعالینك رسولنه ومؤمنلره بددعا ایتمکه‌می کیدرسك ❁ انکله متعظ اولمیجق الله تعالی انی اطلاق ایتدی حتی که اول طاغه چیقوب انلر اوزره بددعایه عزم ایتدی بنو اسرائیل اوزره بددعا ایتمك دیلدیکنده کندی قومنه بددعا ایدردی وکندی قومنه خیر دعا قصدین ایتسه لسانی صرف اولنوب اول خیر دعایی بنو اسرائیل اوزره ایدردی قومی اکا یابلعم سویلدیککی بیلورمیسن دیدیلر ❁ دیدیکه نیجه ایده‌ین اختیارم المده دکل لسانمه الله تعالی انی سویلدر اندن لسانی اوزایوب کوکسی اوزره صارقدی قومنه دیدیکه شمدنکیرو بندن دنیا وآخرت کتدی مکر وحیله‌یه عزم ایتدی وقومنك نساسی حسنالرندن برنیجه‌سن تزیین ایدوب اللرنده سلعه‌لر ایله بنو اسرائیل عسکرینك اراسنه کوندردی هرکیم انلردن سزه زنا قصدین ایده امتناع ایتمیوب مطاوعت ایدك دیو امر ایلدی ❁ چون اول نساء بنو اسرائیل عسکرینه واردیلر اول نسادن کشت بنت صور نام مرأهٔ جمیله‌یی بنو اسرائیل عظماسندن زمری

الله تعالی یاموسی بن سنی خلقه پیغمبر ارسالم وبی واسطه کلامم ایله اختیار ایتدم سکا ویردیکم امر ونهیی اخذ وانکله عمل ایله
وشکر ایدیجیلردن اول دیدی (وکتبناله فی الالواح من کل شیء موعظة وتفصیلا لکل شی فخذها بقوة وأمر قومك یأخذوا باحسنها
ساریکم دار الفاسقین) بز موسی ایچون الواح توریته امر دینده ❀ ٩٢ ❀ احتیاج اولنان موعظه وتفصیل احکامدن
هر شیئی یازدق انی جد
وسعیله اخذ ایله وقومکه
انك احسنی اخذ ایتملرینی
امر ایله یقینده سزه فسقلر
ایچون هلاك اولان قوم
فرعونك خانه لرینی کوستره
یم ❀ دینلدیکه الواح اون
یا طقوز یا یدی ایدی طولی
اون یا اون ایکی ذراع ایدی
وهر بری زمرد یا یاقوت
احمردن یاخود قتی قیا
طاشدن ایدی حق تعالی
انی موسی علیه السلامه
تلیین ایدوب الیله قطع
یا پارمقلریله شق ایلدی
(ساصرف عن آیاتی
الذین یتکبرون فی الارض
بغیر الحق وان یروا کل
آیة لا یؤمنوا بها وان یروا
سبیل الرشد لا یتخذوه
سبیلا وان یروا سبیل الغی
یتخذوه سبیلا ذلك بانهم
کذبوا بایاتنا وکانوا عنها
غافلین) شونلرکه یریوزنده
حقسز تکبر وتجبر ایدرلر
آیتلریمی یعنی قرآنی
و دلائل قدرتلریمك
فهمنی قبولدن انلری
صرف ایده‌رم محمد علیه
السلامك صدق نبوتی مبین هر نشان ومعجزاتیکه اول متکبرلر کورسه‌لر عناد یوزندن اکا ایمان (اولادی)
کتورمزلر اکر هدایت یولنی کورسه‌لر انی طریق اخذ ایتمزلر واکر ضلالت یولنی کورسه‌لر انی راه اتخاذ ایدرلر انلرك
قلبلرینك آیتلری قبولدن صرف اولنمسی تکذیبلری سببیله درکه انلره نظر واعتباردن عنادا غافل اولدقلریدر

بن شلوم کوریجك صبره قراری قالمیوب انی موسی علیه السلامك قاتنه ایلتدی یاموسی ظن
ایدرمکه سن بکا بونی حرامدر دیرسن دیدی ❀ موسی علیه السلام اکا نعم اول سکا حرامدر
یانه وارمغل دیدی زمری ایتدی والله بو خصوصده بن سکا اطاعت ایتمزم دیوب قبه‌سنه
ایلتدی وتأخیرسز اکا جماع ایتدی اول حینده الله تعالی بنو اسرائیل عسکرینه طاعون
ارسال ایتدی وموسی علیه السلامك صاحب امرینه فنحاص بن عیزار بن هارون دینوردی
جسیم وقوی کیمسه ایدی زمرینك صنیعی حیننده غائب ایدی ❀ خبردار اولیجق
باشی دمورلی حربه‌سی وار ایدی الینه آلدی وزمرینك قبه‌سنه کیروب انی اول مرأه ایله
یاتورکن ایکیسن حربه‌سنه صانجدی ودیرسکز بوکرینه وحربه‌نك دبین چکه‌سنه طیایوب
اول کیفیت اوزره حربه‌یی هوایه قالدردی یا آلهی سکا عصیان ایدنه بویله جزاء ایدرز دیو سویلدی
❀ وفنحاص انی ایتدیکی حینده طاعون دفع اولدی زمرینك مرأه‌یه اصابتندن فنحاصك انی
قتلنه دکین اراده لکن برساعتده بنو اسرائیلك طاعوندن هلاك اولان حساب ایتدیلر عددین
یتمش بیکه ایرکوردیلر ❀ مقاتل ایدر بلقانك ملکی بلعمه دیدیکه موسی اوزره بددعا ایت
بلعم ایتدیکه بن اکا نیجه بددعا ایدرین حالبوکه اول بنم دینم اهلندندر ملك ایتدی بددعا ایت
ویاخود صلب اولنمغی اختیار ایت اویله اولسه موسی علیه السلامه بددعا ایچون اتانه بنوب
یوله کیردی بنی اسرائیل عسکرینی کوریجك اتانی طوردی بلعم انی ضرب ایتدکده باذن الله
سویلیوب دیدیکه بنی نیچون اوررسن اوکمده آتش وار بنی یوریمکدن منع ایدر رجوع اراده
ایدیجك ینه ملکه خبرویردیلر ملك یمین ایتدیکه موسی‌یه بددعا ایتمزسه انی صلب ایده اول ایسه
حیات دنیایی اختیارله موسی اوزره بددعایه اقدام ایتدی اسم اعظمی توسلله موسی علیه السلامك
انلرك مدینه‌سنه کیرمکدن منعی ایچون دعا ایدوب الله تعالی اکا اجابت ایتدی انك دعاسی
سببیله بنو اسرائیل تیهده حبس اولنوب قالدیلر ❀ موسی علیه السلام دیدیکه یارب بزنه
کناهله اشبو تیهده حبس اولندق ❀ دینلدیکه بلعمك دعاسیله موسی علیه السلام ایتدی الهی
بلعمك دعاسنه اجابت ایتدك بنم دعامه دخی اجابت ایلکل دیلرینکه اندن اسم اعظمی وایمانی
نزع ایده سن الله تعالی موسی علیه السلامك دعاسیله انك صدرندن ایکیسن دخی سلخ ایتدی
برآق کوکرجین کبی اوچوب کتدی ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر اشبو
آیت کریمه بنو اسرائیلدن بر رجل حقنده نازل اولوبدرکه اکا اوچ دعوات مستجابه
ویرلمشکن اوچنی بیله ضایع ایتدی شول وجهله کیم انك مرأه‌سی وار ایدی اندن
اولادی اولمشدی مرأه اکا اول دعواتك برین بنم ایچون ایلکل دیلرینکه بنو اسرائیلده
بندن اجمل مرأه اولمیه‌چون رجل انی دعا ایدوب مرأه بنو اسرائیل نساسنك اجملی اولدی
حالنه عجب ایدوب رجلدن رهبت ایتدی زوجی اکا یاوزلنوب انی دعاسیله برکلبهٔ نباحه ایتدی

(والذین کذبوا بایاتنا ولقاء الاخرة حبطت اعمالهم هل یجزون الا ما کانوا یعملون) انلرکه بزم آیتلرمزی وآخرتده
ملاقی اوله‌جقلری ثواب وعقابی تکذیب ایتدیلر انلرك جمیع اعمالی لغو وباطل اولور انلر انجق دنیاده ایشلدکلری
عمللریله جزا کورلر (واتخذ قوم ❀ ٩٣ ❀ موسی من بعده من حلیهم عجلا جسدا له خوار الم یروا انه لا یکلمهم ولا یهدیهم
سبیلا اتخذوه وکانوا ظالمین)
موسی علیه السلام طوره
کیتدکدنصکره قومی
قبطیلردن عاریت الدقلری
حلیدن بی روح بر بوزاغی
جسدی اتخاذ ایتدیلر
که انده بقر صورتی وار ایدی
ایا کورمدیلرمیکه اول
بوزاغی انلرله تکلم ایتمز
وانلره یول کوسترمز
انی اله اتخاذ ایدوب
ظالملردن اولدیلر ❀
مرویدرکه بنی اسرائیل
مصردن چیقدقلرنده
فرعونیانك خبرلری
اولمامغله بنی اسرائیل
دوکونمز وار دیو دوستلری
قبطیاندن عاریت حلی
یعنی نسوانك زینتلری
اولان التون وکمش
طاقملرینی الوب فرار
ایتمشلریدی فرعونیلر
غرق اولدقده اول حلی
بنی اسرائیل یدلرنده ایکن
موسی علیه السلام طوره
کیتدکده سامری هرون
علیه السلامه کلوب بو بنی
اسرائیلك یدلرنده عاریت
حلی بی بیع وشرا ایده‌یورلر
بو حرامدر دیدی هرون علیه السلامك امریله انلر جمع اولنوب امانت سامری‌یه تسلیم اولندی برماهر قیوجی
وار ایدی سامری اول زر وسیمی اریتدیروب بر بوزاغی هیئتنده دوکدردی ایچی مجوف اولمغله بقر صداسی ویردی
علی قول فرعونك غرقی وقتنده جبرائیل علیه السلامك بندیکی آتنك ایاغی باصدیغی یردن سامری بر قبضه

اولادی اکا کلوب انامزی برکلبهٔ نباحه ایتدك بز نیجه صبر ایدرز کلبه اولادی دیو تعییر اولنورز
دیلرزکه ینه دعا کله اولکی هیئتنه تحویل ایده سن نعم دیوب انی ایتدی بو وجهله انك اوچ
دعوات مستجابه‌سی ضایع بره کتدی (ولو شئنا لرفعناه بها) اکر بز دیلسك اکا ویردیکمز آیات
سببیله واکا ملازمتیله انی علمادن ابرار منازلنه رفع ایدردك ویا اندن کفری رفع ایدوب انی آیاتله
عصمت ایدردك (ولکنه اخلد الی الارض) لکن اول دنیایه ویاسفله‌یه میل ایتدی (واتبع هواه)
ودنیایی ایثارده وقومنی استرضاده هواسنه تابع اولوب آیاتك مقتضاسندن اعراض ایتدی
❀ انك رفعنی مشیة اللهه تعلیقدنصکره فعل عبدله استدراکده تنبیه واردرکه مشیة الله انك
رفعنه موجب فعلنه سببدر وسبب حقیقی مشیتدر واسبابدن مشاهده اولنان مسبب حصولنده
وسائط معتبره‌در شول حیثیتدنکه مشیت اکا تعلق ایدوبدر (فمثله کمثل الکلب ان تحمل علیه
یلهث او تترکه یلهث) ایمدی کتابی اوقیوب موجبیله عمل ایتمیان عالمك مثلی کلب مثلیدرکه
انی طرد ایدرسکده دیلن چیقاروب صولور کندی حالنه قورسکده انجلین صولور ❀ یعنی
کافری زجر ایتسك منزجر اولمز ترك ایتسك هدایت بولمز اویله اولسه ایکی حالت دخی اکا
مساویدر کلبك ایکی حالی کبی ❀ قتیبی ایدر هر حیوانك لهثی یا اعیادن ویا عطشدن اولور الا
کلب هر حالتده لهث ایدر کلال وراحت ری وعطش حالاتی اکا مساویدر اشبونی الله تعالی
آیتلرینی تکذیب ایدنلره ضرب مثل ایتدیکه اکا وعظ ایدرسکده ضالدر ترك ایدرسکده ضالدر
(ذلك مثل القوم الذین کذبوا بآیاتنا) اشبو کلب مثلی شول قوم مثلیدرکه بزم آیتلریمزی تکذیب
ایدوب ایمانه کلمزلر اشبو مکه کافرلرینك مثلیدرکه انلر برهادی تمنی ایدرلردیکه انلری هدایت
ایده وطاعة اللهه چاغره وقتاکه انلره شول صدقنده شك اولنمیان محمد صلی الله علیه وسلم نبوتله
کلدی تکذیب ایدوب هدایتی طلب ایتمدیلر ترك ویا دعوت اولنملری قتلرنده مساوی اولدی
(فاقصص القصص لعلهم یتفکرون) ایمدی ذکر اولنان قصه‌لری یهوده ذکر ایتکه بو انلرك
قصه‌لری کیبدر تاکه انی فکر ایدوب موجبیله عمل ومتعظ اوله‌لر (ساء مثلا القوم الذین کذبوا
بآیاتنا وانفسهم کانوا یظلمون) نه چرکین مثل اولور شول قومك مثلی که بزم آیتلریمزك صحتنه
حجت قیامندنصکره انی تکذیب ایتدیلر وعنادو ترك ایمانله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (من یهد الله فهو
المهتدی ومن یضلل فاولئك هم الخاسرون) اول کمسنه‌که الله تعالی انی هدایت ودیننه توفیق
ایده اول سعادته واصل اولمشدر واولکه انی خذلانده ترك ایده اول وصفلو کمسنه‌لر عذابه
استحقاقله مغبونلردر (ولقد ذرأنا لجهنم کثیرا من الجن والانس) بز جهنم ایچون جن وانسدن
خلق کثیر خلق ایتدك (لهم قلوب لا یفقهون بها) انلرك قلوبی وارکه انکله خیر وهدایی
بیلمزلر زیرا انی معرفت حقه ودلائل نظرینه القاء ایتمزلر (ولهم اعین لا یبصرون بها) وانلرك
کوزری وارکه انکله الله تعالینك خلقنه نظر اعتبارله نظر ایتمزلر (ولهم آذان لا یسمعون بها)

طبراق آلوب صاقلمشیدی اول یاپیلان کوساله اغزینه بر مقدار اندن دوکمکله اول صدا پیدا اولدی برکروه بنی اسرائیل انی ایشتدکده کاسجده ایلدیلر (ولما سقط فی ایدیهم وراوا انهم قد ضلوا قالوا لئن لم یرحمنا ربنا ویغفرلنا لنکونن من الخاسرین) وقتا که عجله طاپدقلرینه نادم اولدیلر ﴿ ٩٤ ﴾ وانی الهاتخاذیله ضلالته دوشدکلرینی

کوردیلرا کر ربمز بزه رحمت ایتمزسه وکناهمزی مغفرت ایتمزسه بز زیانکار ومهلکلردن اولورز دیدیلر ولما رجع موسی الی قومه غضبان اسفا قال بئسما خلفتمونی من بعدی اعجلتم امر ربکم والقی الالواح واخذ برأس اخیه یجره الیه قال ابن ام ان القوم استضعفونی وکادوا یقتلوننی فلاتشمت بی الاعداء ولا تجعلنی مع القوم الظالمین) وقتا که موسی علیه السلام طوردن غضب وحزنله قومنه رجوع ایلدی بو بوزاغی یه طاپدقلرینی خبر الدقده دیدیکه بنم مفارقتمدن صکره بنم یریمه خلف اولدیکزده نه چرکین عمل ایتدیکز ربکزك امریله بنم عودتمه صبر ایتمیوب عجله می ایتدیکز وغضبندن النده کی تورية الواحنی یره براقدی وقرنداشی هرونك صاچنه یاپیشوب کندویه چکدی هرون علیه السلام لابوام قرنداشی ایکن والده شفقتیله رقت کلسون

دیوای والدهم اوغلی بن منعده تقصیر ایتمدم قوم بنی ضعیف بولوب آز قالدیکه بنی قتل ایده لر ایدی بنی ﴿صفاتندن﴾
تکدیر ایله دشمنلری سوندرمه بنی عبدهٔ عجل ظالملرندن معدود ایتمه دیدی ❁ روایت اولندیکه تورية یدی سبع اولوب یدی
لوحده ایدی انی براقسیله التی سبعی پاره لنوب رفع اولدیکه انده هر شی تفصیل اولنمشدی وبر سبعی قالدیکه انده

وانلرك قولاقلری واردرکه انکله مواعظ قرآنی ایشتمزلرکه انده تفکر واعتبار ایده لر (اولئك کالانعام) یعنی انلر فقه وابصارلری اعتبار ایچون واستماعلری تذکر ایچون اولمامقده ویاخود مشاعر وقوالری اسباب تعیشه متوجه ومقصوره اولمقده انعام کبیدر (بل هم اضل) بلکه انلر انعامدن اضلدرلر زیراکه انعام منافع ومضاردن درکی ممکن اولان اشیایی ادراك ایدر وجذب ودفعنده غایت جهدله اجتهاد ایدر ❁ اما که اول قوم اکثری ناره اقدام ایدرلر زیراکه فعل وعملری انی اقتضا ایدر ایدوکن بیلورلر (اولئك هم الغافلون) ایمان انلره نفع ایدر وشرك ضرر ایدر ایدیکندن غافللردر (ولله الاسماء الحسنی فادعوه بها) الله تعالینك اسماء حسناسی واردر یعنی انکچون معانی وارکیم اول معانینك احسنیدر یعنی انی اول اسماله تسمیه ایدك ❁ روایت اولندیکه بر رجل صلاتنده الله ورحمن اسمیله دعا ایلدی مکه مشرکلری دیدیلر که محمد واصحابی رب واحده عبادت ایدرز دیرلر ایکن سبب ندر که ایکی اسم ذکر ایدرلر اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان لله تسعة وتسعین مائة اسما الاواحدة من احصاها دخل الجنة ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر الله تعالینك طقسان طقوز یوزدن بر اکسك اسماسی واردر برکسنه که انی احصا ایده جنته کیرر یعنی هر اسمك حقنی رعایت ایده مقتضاسیله عمل ایده مثلا الرزاق دیدیکنده حق تعالینك رزق ویریجی ایدوکنه اینانوب غیریدن طمعن کسه الضار النافع دیدیکنده خیر وشر جیعی الله تعالیدن ایدوکن بیلور منفعتنه شکر ومضرتنه صبر ایده سائر اسملرك دخی حقوقن بو منوال اوزره رعایت ایده ❁ وبعضیلر دیدیکه احصادن مراد اسملرك معنالرین بیلوب تصدیق ایده ویاخود تبرك واخلاصله اول اسملری عدایده امام بخاری ایدر یعنی ازبر ایده اظهر اولان دخی اولدر زیرا روایت اخراده من احصاها یرینه من حفظها کلمشدر (هو الله الذی لا اله الا هو) حق جل وعلا هویت وذاتی حیثیتدن اللهدرکه خلقك اندن غیری معبودی یوقدر ❁ الرحمن ❁ کافهٔ خلقه دنیاده ارزاقن ویرمکله ومنافعی ایرکورمکله رحمتن تعمیم ایدیجیدر جمیع نعمتلرك ولیسیدر انك غیریسی یانعم ویامنعم علیهدر ❁ الرحیم ❁ یوم قیامتده خاصة مؤمنلره رحمت ایدیجیدر عقابه مستحقلرین عفو ایدوب جنت وثوابه ایرکورمکله ❁ الملك ❁ بر پادشاهدرکه سموات وارضك وجمله اشیانك رب وملکیدر وملکنه زوال ایرمز ❁ القدوس ❁ عظمت وجلالنه لایق اولمیان شیئدن نزاهتده بلیغدر ❁ السلام ❁ جمله عیوبدن سلامتله متصفدر وجنتده اولیاسنه سلام ایدیجیدر وانلری خوفدن سالم ایدیجیدر ❁ المؤمن ❁ اولیاسنی عذابندن وجمیع مخلوقاتنی ظلمدن امین ایدیجیدر ❁ المهیمن ❁ عبادنك وجمیع مخلوقاتنك احوالنه حافظ ومراقبدر ❁ العزیز ❁ دیلدیکی شیئی ایشلمکدن برشیئی انی تعجیز ایتمز هر شیئی اوزره اول غالبدر ❁ الجبار ❁ خلق انك قبضهٔ قهرنده مجبورلردر اضطرار واختیارلرنده انلره دیلدیکن ایشلدر ❁ المتکبر ❁ محدثات

مواعظ واحکام یازلمشدی قال رب اغفرلی ولاخی وادخلنا فی رحمتك وانت ارحم الراحمین ❁ موسی علیه السلام قرنداشنك بو اعتذارنی ایشدکده یارب بنم بو سوء صنیعمی وقرنداشمك تقصیری اولمدیغی حالده انی دخی مغفرت ایله وبزی رحمتکه ادخال ایله که سن مرحمت ﴿ ٩٥ ﴾ ایدیجیلرك ارحمیسن دیدی (ان الذین اتخذوا العجل سینالهم غضب من ربهم

وذلة فی الحیوة الدنیا وکذا لك نجزی المفترین) شونلر که بوزاغی یی معبود اتخاذ ایتدیلر آخرتده انلر ایچون ربلرندن غضب ودنیاده بربرلرینی قتل وجزیه واجلا ایله ذلت واردر وکوساله پرستلره کذب وافترالری سببیله بومثللو جزالرینی ایده رز (والذین عملوا السیئات ثم تابوا من بعدها وآمنوا ان ربك من بعدها لغفور رحیم) وشونلرکه کفر ومعاصی سیئه سی ایشلیوب بعده توبه وایمان ایتدیلر تحقیق سنك ربك جل شانه توبه دنصکره تائبلره مغفرت ورحمت ایدیجیدر (ولما سکت عن موسی الغضب اخذ الالواح وفی نسختها هدی ورحمة للذین هم لربهم یرهبون) وقتا که هرونك اعتذاری وعبدهٔ عجلك توبه سیله موسی علیه السلامك غضبی ساکن اولدی اول الندن براقدیغی تورية الواحنی کرو الدی واول بقیه

الواحده ربلری تعالادن خوف وخشیت ایدنلر ایچون راه هدایت وذنوبدن مغفرت یازلمشیدی (واختار موسی قومه
سبعین رجلا لمیقاتنا فلما اخذتهم الرجفة قال رب لو شئت اهلکتهم من قبل وایای اتهلکنا بما فعل السفهاء
منا ان هی الا فتنتك تضل بها من تشأ وتهدی من تشاء انت ولینا فاغفرلنا وارحمنا وانت خیر الغافرین)

صفاتندن اول عالیدر جمیع خلقك اوزرینه تعظم ایدیجیدر کبریایی کندویه تخصیص ایدیجیدر ❁ الخالق ❁ هرمو جودی تقدیر ایدیجیدر ❁ الباریٔ ❁ مولدات ارکاندن ایجاد ایتدیکنی بری بریندن اشکال مختلفه ایله تمییز ایدیجیدر ❁ المصور ❁ اشیایی کیفیاتیله تصویر ایدیجیدر اولادی ارحامده تصویر ایتدیکی کبی ❁ الغفار ❁ عبادنك ذنوبن ستر ایدیجیدر ❁ القهار ❁ خلق اوزره قدرتله غالبدر وانلری دیلدیکی امره اجبار وتدبیرله تفرد ایدیجیدر وجهالتله اکا نزاع ایدوب توبه ایتمیانی قهر ایدیجیدر ❁ الوهاب ❁ خلقه خزائن فضلندن غرض وعوضنسز رحمت ونعمت باغشلایجیدر ❁ الرزاق ❁ هر تغذی ایدنه رزقن ایرکوریجیدر ❁ الفتاح ❁ خلقه خیر ابوابن فتح ایدیجیدر ❁ العلیم ❁ هر شیئك اولمشن واولورین بیلمکده اول بلیغدر ❁ القابض ❁ الباسط ❁ رزقی خلقك کیمنه آز وکیمنه چوق ویریجیدر وصدقه یی قبول ایدوب یرینه خلف وثواب ویریجیدر وکیمنك روحنی قبض وکیمنك عمرنی مد ایدیجیدر وکیمنك قلبن قبض ایدوب خیراته رغبتسز وکیمنك بسط ایدوب خیراته رغبتلو ایدیجیدر ❁ الخافض ❁ دنیاده منزلتنه تنزیل ایدیجیدر ❁ الرافع ❁ آخرت منزلتنه رفع ایجیدر ❁ المعز ❁ طاعت اهلنی عزیز ایدیجیدر ❁ المذل ❁ مخالفت اهلنی ذلیل ایدیجیدر ❁ السمیع ❁ هر شیئك ایشلدیکنی ایشیدیجیدر وعبادك دعالرینه اجابت ایدیجیدر ❁ البصیر ❁ عبادك احوالنی کوریجیدر ❁ الحکم ❁ دنیاده احکام شرعیه ونوامیس وضعیه انزالیله ویوم قیامتده عباد بینی فصلله حکومت ایدیجیدر ❁ العدل ❁ خلق بینی حق اوزره قضا ایدیجیدر ❁ اللطیف دقایق اموری بیلجیدر وعبادنه ادویهٔ کریهه ده مندرج عافیتی ایرکوریجیدر وافعال موجوداتنه فعلنك سریانیدر خلقك غیریدن اعمال کورلمز ایکن بنه اول جیمعن اول ایشلیجیدر وعبادنه رفق ایدیجیدر ویوم قیامتده عبادنه خجل اولمسونلر ایچون کناهلرین اونوتدریجیدر ❁ الخبیر ❁ عبادین اختبار ایدیجیدر وهر شیئك حقیقتن بیلجیدر ❁ الحلیم ❁ اکا عصیان ایدنی مؤاخذه ده نه عجله ونه اهمال ایجیدر ❁ العظیم ❁ عارفلر قلوبنده عقل تصورندن قدری متجاوزدر ❁ الغفور ❁ عبادك ذنوبن سترده بلیغدر ❁ الشکور ❁ عبادك طاعاتن قبولده بلیغدر وشیٔ قلیله شکرلریله استحقاقلرندن زیاده اجر ویریجیدر ❁ العلی ❁ عالیدرکه رتبه وحکمده انك فوقنده شیٔ یوقدر (الکبیر) رتبهٔ جلالتده اول بلیغدر ❁ الحفیظ ❁ هر برشیٔ اندن غائب دکلدر هر شیئك حفظی اکا راجعدر ❁ المقیت ❁ هر شیئه قوت ویریجیدر ❁ الحسیب ❁ اکا توکل ایدنه اول کافیدر ویوم قیامتده خلق حساب ایدیجیدر ❁ الجلیل ❁ صفاتنده جلالت اکا مختصدر یرده وکوکده جلالی باهردر ❁ الکریم ❁ خلقه کرم ایدیجیدر وانلره جود وکرمله نظر ایدیجیدر وانلره منافعی اکثار ایدیجیدر ❁ الرقیب ❁ خلقه حفظ وجهی اوزره نظرین دائم ایدیجیدر ❁ المجیب ❁ عبادك سؤال ودعاسنه اجابت ایدیجیدر ❁ الواسع ❁ رحمت وعلمی هر شیئه واسعدر ❁ الحکیم ❁ هر شیئی حکمت اوزره

موسى عليه السلام بزم ميقاتمز ايچون قومندن يتمش رجل اختيار ايلدى وقتاكه انلرى رجفه اخذايلدكده موسى
عليه السلام ديديكه يارب اكرسن مراد ايديدك بوندن مقدم ❀ انلرعجله طابدقلرنده ❀ انلرى ❀ وبن قبطىيى قتل ايتدكمده ❀ بنى
هلاك ايدردك ايابزم قومزدن سفيهلرك سوء عمللريله بزى هلاكمى ❀ ٩٦ ❀ ايدرسـن انلرك بو جهالتلرى انجق
سنك ابتلا واختياركدر
❀ كه كلامنى ايشيدوب طمع
رؤيت ايلديلر ❀ ديلديككى
ابتلا ايله ضلالته براغورسك
وديلديككى هدايتله دينده
ثابت ايدرسن سـن بزم
معين ومتوليزسن بزى
مغفرت ايله وبزه رحمت ايله
زيراسن مغفرت ايديجيلرك
خيرلوسىسن ❀ روايت
اولنديكه حق تعالى موسى
عليه السلامه يتمش رجل
ايله ميقاته كلسنى امر ايلدى
بناء عليه اول يتمش كشيله
طوره واردقلرنده موسى
عليه السلامى بربلوت
قاپليوب اوكيمسـه لرله
موسى عليه السلام بيننه
حائل اولدى انلر سجده يه
وارديلر الله تعالانك موسى
عليه السلامه سويلديكنى
وامر ونهينى ايشتديلر
بعده سحاب آچيلدقده
موسى عليه السلامه بزسنى
تصديق ايتميز مكر الله تعالىيى
بزه اشكار كوسترهسن
ديديلر بو اجلدن انلرى
رجفـه اخـذ ايدوب
مفصللرى بربرندن آيرلمغه
قريب اولدى موسى عليه السلام انلر فوت اولورلر ايسه بنى اسرائيل عندلرنده بونلرى قتل ايلدى ديو (كال)
اتهام خوفندن افاقتلرينه دعا ايلدى (واكتب لنا فى هذه الدنيا حسنة وفى الاخرة انا هدنا اليك قال عذابى اصيب به
من اشاء ورحمتى وسعت كل شئ فسا كتبها للذين يتقون ويؤتون الزكوة والذين هم باياتنا يؤمنون) بزم ايچون

خلق ايدوب موضعنه وضع ايديجيدر (الودود) مؤمنلرى سويجيدر وهر مخلوقك فعل خيرنى
سويجيدر (المجيد) شرف ذاتله موصوف وحسن افعال ايله معروفدر (الباعث) پيغمبرلر كوندريجيدر
ويوم قيامتده امواتى ديركوريجيدر (الشهيد) خلقك اقوال وافعال واحوالندن برشىء اكا خفى اولمز
چيعن مشاهده ايديجيدر (الحق) ذاتنه تغير وزوال ايرمز دائمدر (الوكيل) خلقك ارزاق وامورين
تعهد ايديجيدر (القوى) قوت وقدرتده اول بليغدر ديلدوكن ايشلمك اكا مشقت ويرمز (المتين)
انكيچون ثبوتى واجب اولور شيئدن انى هيچ احدازاله ايدهمز واكا غالب دخى اولهمز ثابت
ومتمكندر (الولى) مؤمنلره عون ونصرت ايديجى وانلرى سويجى وايشلرين بتوريجيدر
(الحميد) هرحال اوزره افعالنده حمد اولنمشدر جميع ثنالرك عاقبتى اكا يرشمشدر (المحصى) جميع
اشيانك اعدادنه علمى احاطه ايتمشدر عالمده اكا برشىء خفى دكلدر (المبدئ) اشيايى مثالسز عدمدن
وجوده كتوريجيدر (المعيد) خلقى دنياده حياتلرندنصكره اماته ايديجيدر وموتلرندنصكره
آخرتده ينه احيا ايديجيدر (المحيى) خلقى عدمدن وجوده كتوروب حيات ويريجيدر ❀ المميت ❀ خلقى
دنياده حياتلرندنصكره موتله افنا ايديجيدر ❀ الحى ❀ حياتى ازلدن الى ابد الآباد باقيدر جدا اكا موت
وفنا ايرمز ❀ القيوم ❀ خلايقك وارزاقلرينك انشاسى تدبيرنه وحفظنه قائمدر ❀ الواجد ❀ غنيدر
اكا احتياج ايرمز ❀ الماجد ❀ عظمت وشرف ذاتله متصفدر ❀ الواحد ❀ ذاتنده مثل ونظير اولمامقده
تفرد ايديجيدر ❀ الاحد ❀ هيچ بروجهدن مماثلى يوق منفرددر متجزى اولمز واكا احتياج ايرمز ❀
الصمد ❀ هيچ برشيئه احتياجى يوق بلكه جميع حوائجده دائما اول مقصوددر يمك وايچمك
وايومقدن منزهدر ❀ القادر ❀ ارادتى اولديغى شيئه اقتدارى نافذدر ذاتنده خلق وتكوين
قوتى واردر ❀ المقتدر ❀ هرشيئى ايجادده مزاحمسز قوت ذاتيهسى بليغدر واسبابه قدرت
ويروب انك توسطيله بعض اشيايى ايجاد ايديجيدر ❀ المقدم ❀ اشيانك بعضنى بعض آخر
اوزره وجود وعدمده تقديم ايديجيدر ❀ المؤخر ❀ اشيانك بعضنى بعض آخردن تأخير ايديجيدر
❀ الاول ❀ جمله اشيادن اولدركه وجودينك ابتداسى يوقدر ❀ الآخر ❀ خلقك فناسندن
صكره اول باقيدر بقاسنه نهايت يوقدر ❀ الظاهر ❀ وجودى آياتله اشكاره اولوبدر وهرشىء اوزره
غالبدر ❀ الباطن ❀ كبرياسيله خلقك نظرندن احتجاب ايديجيدر ❀ الوالى ❀ خلقك امورينه تولى
ايديجيدر ❀ المتعالى ❀ ذاتى علو مرتبهده بليغدر هرشيئك اوزرينه قدرتيله استعلا ايديجيدر ❀ البر ❀
خلقه احتياج اولدقلرى آلاء ونعمايى احسان ايديجيدر ❀ التواب ❀ توبه اسبابن عبادنه
تيسير وتوبهلرين قبول ايديجيدر ❀ المنتقم ❀ اكا عصيان ايدنلرك كينه عقاب شديد ايديجيدركه
انك مثلنه هيچ احد قادر اولمز (العفو) خلقك كناهلرندن كرميله تجاوز ايديجيدر (الرؤف)
عبادينه رأفت ورحمت ايتمكده بليغدركه اجرلرك ضايع ايتمز (مالك الملك) عبادنك ومالك
اولدقلرينك مالكيدر ديلديكى وجه اوزره حكمنى تنفيذ ايديجيدر ❀ ذوالجلال والاكرام ❀

بودنياده حسن طاعت ومعيشتى وآخرتده جنت ورؤيتى اعطا ايله كه بزسكا توبه ورجوع ايتمشز الله تعالى بيورديكه
بن عذابمى قوللرمدن ديلديكمه اصابت ايتديررم ورحمتم دنياده هرشيئه ❀ مؤمن وكافره شاملدر ❀ لكن قيامتده خاصة
متقيلره وزكاتلرينى ادا ايدنلره وآيتلريمزه ❀ ٩٧ ❀ ايمان ايدنلرهدر (الذين يتبعون الرسول النبى الامى الذى يجدونه
مكتوبا عندهم فى التورية
والانجيل يامرهم بالمعروف
وينهيهم عن المنكر ويحل
لهم الطيبات ويحرم عليهم
الخبائث ويضع عنهم اصرهم
والاغلال التى كانت عليهم
فالذين آمنوا به وعزروه
ونصروه واتبعوا النور
الذى انزل معه اولئك
هم المفلحون) شونلركه
رسول نبى اميه تابع اولورلر
انلر انك نعت وصفتنى
عندلرنده اولان تورية
وانجيلده يازلمش بولورلر
واول رسول انلره ايمان
وتوحيد ايله امر وكفر
وشركدن نهى ايدر
وانلره جاهليتده نفسلرينه
حرام ايتدكلرى اشيايى
حلال ايدر وخبيث اولان
اشيايى حرام ايدر وانلردن
❀ شريعت موساده اولان
كناه صادر اولديغى
عضوى قطع ونجس
طوقنان اثوابك اولمقدارينى
قطع وسائركبى ❀ باركرانى
و ❀ توبهيرينه قتل نفس
وعفو وديت يرينه مطلق
قصاص وسائركبى ❀
اوزرلرنده اولان اغلال (تبيان) (ثانى) (١٣) وبندلرى تخفيف ايدر شونلركه اول نبى امىيى تصديق واكا
توقير واعداسى اوزرينه نصرت ايدرلر واكا انزال اولنان قرآنه اتباع ايدرلر اول كيمسهلر عذابدن فلاح بولوب
دخول جنته شايان اولنلردر ❀ آيت سابقهده رحمتك وصف اولنان خصال اهلنه شمولى فهم اولنديغندن يهود ونصارى

كمال مرتبهده شرف وكرم صاحبيدركه اول انك غيريچون ثابت دكلدر جلال انك ذاتنده
مستقردر وكرم انك خلقنه فائضدر ❀ المقسط ❀ عدل ايديجيدر خلقندن كمسهيه جور ايتمز
❀ الجامع ❀ يوم قيامتده خلقى حساب ايچون جمع ايديجيدر ❀ الغنى ❀ غنيدركه جميع خلق
اكا محتاجدر انك كمسهيه احتياجى يوقدر ❀ المغنى ❀ خلقى غنى ايديجيدر اكا محتاج اولدقلريچون
❀ المانع ❀ منافعدن ديلديكى شيئى منع ايديجيدر ❀ الضار ❀ خلقدن ديلديكنه بليه وشدت
ايركوريجيدر ❀ النافع ❀ خلقدن ديلديكنه نفع ايركوريجيدر ❀ النور ❀ سموات وارضده
حق نشر ايجيدر وشمس وقمرله سموات وارضى منور ايديجيدر ❀ وسموات وارض اهلنه نوريله
هدايت ايديجيدر ❀ الهادى ❀ ديلديكى كمسهيى صراط مستقيمه هدايت ايديجيدر ❀ البديع ❀
خلقى نمونهسز ومادهسز ايجاد ايديجيدر ❀ الباقى ❀ باقيدركه بقاسنه نهايت يوقدر ❀ الوارث ❀
خلقك فناسندنصكره جمله ملك اكا رجوع ايديسردر ❀ الرشيد ❀ خلقه صالح اولانى تعريف
ايدوب ديلديكن انك اوزره ابقا ايديجيدر (الصبور) كندويه شرك وعصيان ايدنلرك
عقوبتنه قادر ايكن عجله ايتميوب تأخير ايديجيدر ❀ معلوم اولهكه اشبوذكر اولنان اسماء شريفه
حق تعالينك مشهور اولان اسماسيدر يوخسه انك جميعى بوكا منحصر دكلدر زيرا پيغمبرمز
صلى الله تعالى عليه وسلم دعاسنده ديرايديكه (اسألك بكل اسم سميت به نفسك اوانزلته فى
كتابك اوعلمته احدا من خلقك او استأثرت به فى علم الغيب عندك) الهى سندن حاجتم
ديلرين هراسمكى توسل ايله كيم انى كندينه علم قيلدك وياكتابلريكك برنده ايندردك
وياخلقكدن انى برينه بيلدردك ويا علم غيبكده انى استيثار ايتدك ❀ دينلديكه كتاب
وسنتده الله تعالينك بيك براسمى موجوددر • كتب تذكيرك بعضنده ايدر الله تعالينك
درت بيك اسماء مقدسهسى واردر بيكى قرآن وحديثده وبيكى توراتده وبيكى انجيلده وبيكى
زبورده ذكر اولنمشدر ودينلديكه الله تعالينك بيك اسمى دخى واردركه لوح محفوظده در بشر
عالمنه كلميوبدر • فتوحاتده ايدر الله تعالينك جميع اسماسى اعظم ايديكنى تصديق ايت وقنغى اسم
الهىيى ديلرسك انى اخذ ايت • ابويزيد بسطامىيه بركمسنه اسم اعظمى سؤال ايتديكنده
اول اكا ديديكه سن بكا اسم اصغرى كوستركيم بن سكا اسم اعظمى كوسترم كانداوله ديديكيچون
انى توبيخ ايتدى • دينلديكه اسم اعظم معين دكلدر بلكه هر اسم شريف كيم انكله دعاده
اخلاص وسائر شروط دعايه رعايت اولنه اول اسم اعظم اولور زيرا اسمك شرفى مسمانك
شرفيلهدر يوخسه حروف مخصوصه شرفيله دكل (وذروا الذين يلحدون فى اسمائه) الله
تعالينك اسماسنده الحاد ايدنلرى ترك ايدك انكله مراد مشركيندركه الله تعالينك اسماسن ماهى
عليهندن تحويل ايدوب انكله اوثانلرين تسميه ايدرلر يا زياده ويانقصله ❀ اللات اسمنى اللهدن
والعزى اسمنى العزيزدن ومنات اسمنى المناندن مشتق ايدرلر ❀ اهل معانى ايدر اسماء اللهده

بز دخی بونکله متصفلرز دیو رحمت تمنی ایتدکلرنده الله تعالى انلری اخراج ایدوب بو امته مخصوص اولدیغنی بو
آیت کریمه‌ایله بیان بیورمشدر (قل يا ايها الناس اني رسول الله اليكم جميعا الذي له ملك السموات والارض لا اله
الا هو يحيي ويميت فامنوا بالله ورسوله النبي الامي الذي ﴿٩٨﴾ يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون)
یا محمد دیکه ای ناس تحقیق
بن سزك جمیعکزه کلمش
الله تعالانك رسولیم
اول الله تعالى که کوکلرك
ویرلرك پادشاهی ومدبری
اولدر بردر اندن غیری
عبادته مستحق یوقدر
دیریلدن واولدیرن اولدر
امدی اول الله تعالى‌یه
ونبی امی اولان رسولنه
ایمان کتورك که اول رسول
حق جل وعلانك
وحدانیتنه و انبیایه
کوندردیکی کلمات وکتبه
ایمان ایدر وسز دخی اول
رسوله اتباع ایدك که
طوغری یولی بوله‌سز
(ومن قوم موسى امة
يهدون بالحق وبه يعدلون)
موسی علیه السلام قومندن
برجماعت واردرکه ناسی
حقله راه راسته ارشاد
وانکله حکملرنده عدل
ایدرلر ❁ دینلدیکه بو قومدن
مراد عبد الله بن سلام
واصحابیدر رضی الله عنه ❁
ومرویدرکه بو قومدن
مراد موسی علیه السلامك
وفاتندنصکره خلیفه‌سی
یوشع علیه السلام زماننده بنی اسرائیل بیننده هرج مرج واقع اولوب کفر ومعاصی‌یه وقتل انبیایه (اتمیه)
مشغول اولدیلر انلردن برکروهی بو عاصیلردن مفارقت ایچون الله تعالى‌یه نیاز ایتملریله حق تعالى انلره یول آچوب
چینك ماوراسنه هجرتله انده ساکن اولدیلر پیغمبریمز علیه السلام شب معراجده انلری کوروب قرآندن اون سوره

الحاد اولدرکه الله تعالى‌یی تسمیه ایده براسمله کیم اول انکله تسمیه ایتمش اولمیه واول کتاب الله
ویاسنت رسول الله‌ده منطوق اولمیه وبالجمله اسماء الله توقیف اوزره‌در مثلا الله تعالى‌یه جواد
دینور اما که سخی دینلمز اگرچه اول دخی جواد معناسنه ایسه‌ده ❁ وکذلك اکا رحیم
دینور اما که رفیق دینلمز وعالم دینور اما که عاقل دینلمز ❁ وحق تعالى قرآنده ❁ يخادعون الله
وهو خادعهم ومكروا ومكر الله ❁ دیمشکن دعاده یا مخادع ویا مکار دینلمز بلکه شول اسماءیله دعا
اولنورکه انده تعظیم بولنمسیله بیله شارعدن دخی اکا اذن اوله (سيجزون ما كانوا يعملون)
اسماء اللهده الحاد ایدنلر آخرتده اول عمللری اوزره جزا اولنیسرلردر (ومن خلقنا امة يهدون
بالحق وبه يعدلون) بزم خلق ایتدیکمزدن برجماعت واردرکه ناسی حقله حقه دعوت ایدرلر
وحق ایله حکم ایدرلر اشبو اجماعك صحتنه دلیلدر ❁ زیرا که انکله مراد هر قرنده بو صفتلو
بر طائفه اولوردیمکدر ❁ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم لا يزال من امتي امة قائمة بامر الله
لا يضرهم من خذلهم ولا من خالفهم حتى يأتي امر الله وهم على ذلك ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالى
علیه وسلم ایدر یوم قیامته دکین امتمدن بر طائفه امر الله ایله قائمین اولمقدن زائل اولمزلر انلر
مخذول ویا مخالفت اولندقلرینه مبالات ایتمزلر ایمدی اگر بو خصلت پیغمبریمز صلی الله تعالى
علیه وسلم عصرینه ویا بر عصر مخصوص اهلنه مختص اولسه بونك ذکرنده فائده اولمز (والذين
كذبوا باياتنا سنستدرجهم من حيث لا يعلمون) شونلرکه بزم آیتلریمزی تکذیب ایدرلر بز
انلری آز آز سبب هلاکلرینه قریب ایدرز انلر هر بارکه بر معصیت ایده‌لر بز انلره نعمتمزی
یکیلرز وارتوررز وانلره شکری اونوتدررز حتی حسابلری اولمیان جهتدن انلری هلاکه
ایرکوررز (واملي لهم ان كيدي متين) بن انلره امهال ایدرین بنم اخذم شدیددر (أولم يتفكروا
ما بصاحبهم من جنة) انلر تفکر ایتمزلرمیکه صاحبلرنده یعنی محمد صلی الله تعالى علیه وسلمده
جنون یوقدر ❁ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالى علیه وسلم بر کیجه صفایه صعود ایدوب
قریشی تا صباحه دکین الله تعالینك بأسیله تحذیر ایتدی ❁ انلردن بری دیدیکه صاحبکز محمده
جنون ایردیکندن تا صباحه دکین چاغردی اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی (ان هو الا
نذير مبين) اول دکل الا نذیردرکه انذارنی صوتله ایضاح ایدر بر حیثیتله کیم هیچ بر ناظره اول
خفی اولمز (أولم ينظروا في ملكوت السموات والارض وما خلق الله من شيء) انلر سموات
وارضك ملکوتنه واول ایکیسنده اولان مخلوقاته نظر استدلال ایله نظر ایتمزلرمیکه صانعنك قدرتن
ومبدعنك وحدتن بیله‌لر (وان عسى ان يكون قد اقترب اجلهم) شاید که اجللری قریب اوله ایمانه
کلمزلرندن اول فوت اولوب عذابه ایره‌لر ایمدی حقك وضوحندنصکره قرآنه نیچون تصدیق
ایتمزلر انی تصدیق ایتمینجك (فبأي حديث بعده يؤمنون) اندنصکره قنغی حدیثی تصدیق
ایدرلر (من يضلل الله فلا هادي له) اول کیمسه که الله تعالى انی مخذول ایدوب ایمانه توفیق

اوقودی انلر ایمانه کلوب بزم قبله‌مزه نماز قیلارلر وزکاتلرینی ادا ایدر وجمعه نمازینه قیام ایدر اولملریله بو آیت
کریمه انلرك وصفلریدر (وقطعناهم اثنتي عشرة اسباطا امما واوحينا الى موسى اذ استسقيه قومه ان اضرب بعصاك
الحجر فانبجست منه اثنتا عشرة ﴿٩٩﴾ عينا قد علم كل اناس مشربهم وظللنا عليهم الغمام وانزلنا عليهم المن
والسلوى كلوا من طيبات
ما رزقناكم وما ظلمونا
ولكن كانوا انفسهم
يظلمون) بز بنی اسرائیلی
اون ایکی سبط قیلدقکی
هر قبیله‌سی امت عظیمه
ایدیلر و موسی علیه
السلامدن قومی تیهده
صو ایستدکلرنده عصا کی
طاشه اور دیو وحی ایتدك
اوردقده اول طاشدن
هر بر سبط ایچون اون ایکی
چشمه آقدیکه هر سبط
کندو چشمه‌سنی وایچه‌جکی
بیلدی وتیهده اوزرلرینه
بلوطدن کولکه ایتدك
و قدرت حلواسی
وبیلدیرجین انزال ایتدك
وسزه ویردیکمز طیبات
رزقی اکل ایدك دیدك
انلر ❁ خلاف امر انلری
ادخار ایتملریله قورتلنوب
فاسد واول نعمت قطع
اولدی بو خلاف امر
ادخارلریله ❁ بزه ضرر
ایتمدیلر ولکن نفسلرینه
ظلم ایدر اولدیلر (واذ قيل
لهم اسكنوا هذه القرية
وكلوا منها حيث شئتم
وقولوا حطة وادخلوا الباب سجدا نغفر لكم خطيئاتكم سنزيد المحسنين) ویاد ایله که بنی اسرائیله شو قریه‌ده
❁ یعنی بیت المقدسده ❁ ساکن اولك وانك میوه وحبوبندن ایستدیککزی اکل ایدك وذنوبمزی عفو ایله دیو دعا
ایدك واول قریه‌نك قپوسنه الله تعالى‌یه شکر ایچون سجده ایده‌رك کیرك تا که کناهلریکزی مغفرت ایده‌لم زیرا بز

اتمیه انی ارشاد ایدر اولمز (ويذرهم في طغيانهم يعمهون) حق تعالى انلری ضلالتلرنده تردد
ایدر اولدقلری حالده ترك ایدر (يسئلونك عن الساعة ايان مرساها) یا محمد قیامتدن سکا
سؤال ایدرلرکه انك اثباتی نه وقتده‌در (قل انما علمها عند ربي) دیکل که انك علمی ربم
عندنده‌در انکله استئثار ایدرا کا ملك مقرب ونبی مرسلدن کیمسه‌یی خبردار ایتمیوبدر (لا يجليها
لوقتها الا هو) او قیامتك امرنی وقتنده الله تعالینك غیری احد انی اظهار ایتمز (ثقلت في السموات
والارض) اول قیامتك علی اهل سموات واهل ارضه ثقیل اولدی (لا تأتيكم الا بغتة) اول سزه
غفلتکز حالنده فجأة کلور ❁ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم ان الساعة تهيج بالناس والرجل يصلح
حوضه والرجل يسقي ماشيته والرجل يقوم سلعته في سوقه والرجل يخفض ميزانه ويرفعه ❁ پیغمبریمز
صلی الله تعالى علیه وسلم ایدر قیامت ناس اوزره هیجان ایدر حالبوکه رجل حوضنی اصلاح
ایدر ورجل آخر ماشیه‌سن صوارر ورجل آخر سوقده سلعه‌سنه بها تقدیر ایدر ورجل آخر
میزانن خفض ورفع ایدر (يسئلونك كأنك حفي عنها) انلر سکا قیامتدن سؤال ایدرلر کانه سن انی
بیلورسن (قل انما علمها عند الله) دیکل که قیامتك علمی الله تعالى عندنده‌در (ولكن اكثر الناس
لا يعلمون) لکن انك علمی عند الله ایدیکن ناسك اکثری بیلمزلر حتی که محمد صلی الله تعالى علیه
وسلمه اندن سؤال ایدرلر (قل لا املك لنفسي نفعا ولا ضرا الا ما شاء الله) دیکل که بنم کندم ایچون
جلب نفعه ویا دفع ضره مالك دکلم مکر انیکی الله تعالى بنم ایچون دیلیه ❁ ابن عباس ایدر اهل
مکه دیدیلرکه یا محمد ربك جل شانه سکا سعر رخیصی خبر ویرمزمیکه غلادن اول انی اشترا
ایدوب غلا وقتنده ربح کثیر ایله بیع ایده‌سن ویا جدب وقحط ایریشه‌جك ارضی بیلدرمزمیکه
اندن خصب وسعه اولان ارضه رحلت ایده‌سن اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی (ولو كنت
اعلم الغيب لاستكثرت من الخير وما مسني السوء) اگر بن غیبی بیلسیدم قحط سنه‌سیچون مالی چوق
ایدینوردم ضر وفقر وجوعدن بکا برشی ایرشمزدی (ان انا الا نذير وبشير لقوم يؤمنون) بن
دکلم الا کتوردیکمی تصدیق ایتمیانه عذاب نار ایله تحذیر ایدیجی‌یم ونبی تصدیق ایدنلره جنتله
تبشیر ایدیجی‌یم (هو الذي خلقكم من نفس واحدة) اول الله تعالى سزی نفس واحده آدم
علیه السلامدن خلق ایلدی (وجعل منها زوجها ليسكن اليها) واول نفس واحده‌دن زوجی
حوایی خلق ایلدی تا که انکله انس واکا اطمینان ایده (فلما تغشاها حملت حملا خفيفا فمرت به)
آدم علیه السلام حوایه جماع ایدیجك اندن حمل خفیفله حامل اولدی حوامله ایریشن اذی
ومشقت اکا ایرشمدیکه اول مرانك نطفه‌دن اول حملی ایدی حتی که اکا مستمره اولوب طوردی
واوتوردی اکا ثقلت ایرمدی (فلما اثقلت دعوا الله ربهما لئن آتيتنا صالحا لنكونن من الشاكرين)
وقتا که ولد حوانك قارننده بیویوب حملی اکا ثقیل اولدی وولادتی یقینلشدی آدم وحوا رب
تعالى‌یه دعا ایتدیلرکه اگر انی بزم کبی بشر سوی بدنی تام قلیورسك سکا شکر ایدنلردن اولم

احسان ايدنلره احسانمزى آرتررز (فبدل الذين ظلموا منهم قولا غير الذى قيل لهم فارسلنا عليهم رجزا من السماء بما كانوا يظلمون) انلردن بعضيسى كندولره دينيلن قولى غيريه تبديل ايتملريله نفسلرينه ظلم ايتديلر بو ظلملرى سببيله بزانلرك اوزرينه سمادن عذاب ايندردك ياطاعون ويردك ❁ نته كه قصه سى جزء اولك حزب ثانيسنده تفصيل اولندى (واسئلهم عن القرية التى كانت حاضرة البحر اذ يعدون فى السبت اذ تأتيهم حيتانهم يوم سبتهم شرعا ويوم لا يسبتون لا تأتيهم كذلك نبلوهم بما كانوا يفسقون) يا محمد ساحل بحرده اولان قريه نك خبر وحالندن يهوده سؤال ايله چونكه انلر نهى اولندقلرى سبت كوننده صيد ماهى ايتمكله حدود اللهى تجاوز ايتديلركه جمعه ايرتسى بالقلر صو يوزنده ظاهر اولوب سبتدن غيرى كوننده كلمزلردى بونك كبى ابتلا ايله بزانلرى اختبار ايتدك كه فسقلرى سببيله انى ايشلراولديلر مرويدركه اول قريه مصر ايله ينبوع ياخود مدين ايله طور بيننده بربلده اوله انك اهاليسى بالقلرك ايام سائره ده كورنميوب سبت كوننده بو وجهله ظهورلرينى كوروب صبر ايده مدكلرندن حيله وتدابير طلبنده اولديلر آخر الامر بويله قرار ويرديلركه ساحله حوضلر انشا ودريايى انلره آقيدوب سبت كونى اول ظهور ايدن بالقلرى اول حوضلره سوروب اوكلرينه آغ (كنديلرى) وضعيله ماهيلر انده قالهلر وپازار كونى صيد واخذ ايده لر برزمان بويله قوللنوب صكره تعظيم سبتى دخى ترك ايتديلر بو بلده اهاليسى اوچ فرقه اولوب برفرقه سى بوعمله ايدى وبرفرقه سى انلرى بوعملدن نهى ومنع ايتمده ايدى وبر فرقه سى نه نهى

(فلما آتاهما صالحا جعلا له شركاء فيما آتيهما) وقتا كه الله تعالى آدم وحوايه ديلدكلرى كبى بشر سوى صحيح البدن ولد ويردى اول ايكيسى انلره ويريلان ولدده الله تعالى يه شيطانى شريك ايتديلر شول وجهله كيم اول ولدك اسمنى عبد الحارث ديديلر حارث ايسه شيطانك ملايكه بيننده كى اسميدر (فتعالى الله عما يشركون) الله تعالى اكا شرك ايدنلرك شركله وصفندن عالى اولدى ❁ روايت اولنديكه حوا حامل اولنجق ابليس اكا بر رجل صورتنده كلوب ديديكه قارنكده كى نه شيئدر بيلورميسن قورقارمكه اول بهيمه ويا كلب ويا خنزير اوله نه بيلورسن بلكه اول دبركدن وياغزكدن چيقه ويا انكله قارنك يارليه اول سببدن هلاك اوله سن اويله اولسه حوا اندن زياده قورقوب انى آدم عليه السلامه ذكر ايلدى انكله ايكيسيدخى مهموم اولديلر بعده ابليس ينه اول صورتده حوايه كلوب ديديكه بنم الله تعالى عندنده منزلتم واراكادعا ايده ينكه قارنكده كى شيئ سنك كبى خلق سوى ايده وخروجن دخى آسان ايده اكر انك اسمنى عبدا لحارث ايدرسك لكن بونك امثالى انبيايه لايق اولمز ❁ ابن عباس ايدر حوا رضى الله تعالى عنهانك آدمدن برنيچه اولادى اولوب اسملرين عبد الله وعبيد الله وعبد الرحمن ديو تسميه ايدوب هر برينه موت ايردى ابليس آدم وحوايه كلوب ديديكه بيلورميسزكه اولاديكز نيچون معمر اولمزلر معمر اولملرين استرسكز اسمنى عبد الحارث ايدك چون انك ديديكى كبى برولدلرينه ايتديلر اول معمر اولدى ❁ حديثده كلديكه ابليس آدم وحوايى ايكى كره الدادى برى جنتده ايديكه انلره شجرۀ منهيه دن يدردى وبرى يرده ايديكه ولدلرينك آدنى عبد الحارث قودردى ❁ ابن زيد ايدر آدم وحوانك بر ولدلرى اولوب آدنى عبد الله قوديلر ابليس انلره كلوب ديديكه ولديكزه نه آد قوديكز ديديلركه عبد الله قودق والحال اندن اولكى ولدلرينى عبد الله ديو تسميه ايدوب وفات ايتمشدى ابليس ديديكه ظن ايدرميسزكه الله تعالى سزه عبدنى آليقويه والله بيلك كه بونى دخى آليقومز غيرلرين آليقومديغى كبى ايعدى آدنى عبد الشمس قوكزكه انى سزه آليقويه انك كبى ايشديلر دينلديكه آدم وحوا ولدلرينه عبد الحارث ديو تسميه سيله عبادتده اشراكى ويا حارث انلره ربوبيق اقتضا ايتمزيرا كه آدم عليه السلام نبى ايدى انبيا ايسه شركدن معصوملردر لكن قصد ايتديكه حارث ولدك نجاتنه وامتك سلامتنه سبب اوله وكاهى عبد اسمى مملوك اولميان شخصه دخى اطلاق اولنور رب اسمى معبود اولميان شخص اوزره اطلاق اولنديغى كبى نتكيم رجل اكا ضيف كلسه خضوع وجهى اوزره كندوينى عبد الضيف ديو تسميه ايدر وانكله ضيف انك ربيسى اولمسن اراده ايتمز ❁ ويوسف عليه السلام عزيز مصر حقنده ❁ انه ربى ❁ ديدى وانكله انك معبود اولمسن اراده ايتمدى ايمدى بو محلده دخى حكم انجليندر (أيشركون مالا يخلق شيئا وهم يخلقون) مشركون شول برشيئك خلقنه قادر اولميان اصناملرين الله تعالى يه شريكمى ايدرلر حالبوكه اول اصنامى

ايدردى ونه صيد ايدردى بلكه نهى ايدنلره قارشيمك ديرلردى داود عليه السلام اول سبت صيادلرينه لعنت ايدوب ميمون صورتنه مسخ اولنديلر (واذ قالت امة منهم لم تعظون قوما الله مهلكهم او معذبهم عذابا شديدا قالوا معذرة الى ربكم ولعلهم يتقون) بو اهل ايله دن برطائفه ❁ كه بوعمل سيئه يى ايشلمز وايشلينى دخى نهى ايتمز ايدى انلر اول نهى ايدنلره ❁ ديديكه برقومه نيچون نصيحت ايدرسزكه الله تعالى انلرى هلاك ايديجى ياخود عذاب شديد ايله عذاب ايديجيدر اول نصيحت ايدنلر ديديلركه بزم نصيحتمز ربكزك نهينى بيان ايتمك اوزريمزه واجب اولمقله عند الله معذور اولمامز ايچوندر شايد انلر قورقوب معصيتى ترك ايده لر (فلما نسوا ماذكروا به انجينا الذين ينهون عن السوء واخذنا الذين ظلموا بعذاب بئيس بما كانوا يفسقون) وقتا كه اول صيادلر نصيحتى قبول ايتمديلر انلرى سيئه دن نهى ايدنلره بز نجات ويردك واول عصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلرى امر الهيدن خروجلرى سببيله عذاب شديد ايله اخذ ايتدك (فلما عتوا عن مانهوا عنه قلنا لهم كونوا قردة خاسئين) وقتا كه انلر نهى اولندقلرى صيد ماهيدن رجوع ايتمديلر بز انلره رحمتدن دور اولديغكز حالده ميمون اولك ديدك ❁ بو اوچ فرقه نك بريسى كه نه صيد ايتمش ونه پند ايتمشيدى انك حقنده بوعذابه داخلمى دكلمى ديو اختلاف واقع اولمشدر برطرفى اقوى كورنمامكله العلم عند الله ❁ منقولدركه اول نصيحت ونهى ايدن كروه بيلديلركه نصيحتلرى قبول اولميه جق خانه لرينى تفريق ايدوب ديوار

كنديلرى اللريله دوزرلر (ولا يستطيعون لهم نصرا ولا انفسهم ينصرون) ونه اول اصنام شول انلره عبادت ايدنلره نصرتنه قادر اولور ونه كنديلردن كسر وسائر نازله دفعنه قادر اولور بلكه اول اصنامى حمايت ايدن عبده لريدر ❁ اويله اولسه عابددن اضعف واذل اولان شيئ معبوديته نيجه لايق اولور (وان تدعوهم الى الهدى لا يتبعوكم) يا مؤمنلر اكرسز مشركلرى اسلامه دعوت ايتسكز سزه اتباع ايتمزلر وياخود يا مشركلر اكرسز اصنامه سزه هدايت ايتسونلر ايچون دعا ايتسكز دعاكزه اجابت ايتمزلر الله تعالينك اكا دعا ايدنلره اجابت ايتمسى كبى (سواء عليكم أدعوتموهم ام انتم صامتون) يا مؤمنلر كركسه انلرى دينه دعوت ايدك ويا انلرى دعوتدن سكوت ايدك انلر ايمانه كلوردكللردر (ان الذين تدعون من دون الله عباد امثالكم) يا مشركلر شونلركه سز انى آلهه ديو الله تعاليدن غيرى انلرى معبود ايدينورسز انلر دخى مملوكه ومسخره اولديغى حيثيتدن سزك كبى عباددر (فادعوهم فليستجيبوا لكم ان كنتم صادقين) دعاكزه اجابت ايتسونلر اكر انلرك آلهه ايديكنده صادقلر ايسكز ❁ وياخود انلرى وقتا كه اناس صورتلرنده دوزديلر حق تعالى انلره ديديكه اصنامك قصاراى امرى سزك كبى احياء وعقلاء اولمقدر انكله ايسه عبادته مستحق اولمزنكيم بعضكز بعض آخرك عبادتنه مستحق اولمديغى كبى (ألهم ارجل يمشون بها ام لهم ايد يبطشون بها ام لهم اعين يبصرون بها ام لهم آذان يسمعون بها) اول اصنامك اياقلرى وارميدركه يورويه لر والليرى وارميدركه انكله يايپشه لر ويا كوزلرى وارميدركه انكله كوره لر وقولاقلرى وارميدركه آنكله ايشيده لر يعنى مخلوقينك قدرتى اشبو جوارح وآلاتله اولور اصنامده ايسه بو آلات يوقدر والحال سز ارجل ماشيه وايدئ باطشه واعين باصره وآذان سامعه ايله اصنام اوزره تفضيل اولنورسز اويله اولسه نيجه عبادت ايدرسز برشيئه كيم سزاندن افضل واقدرسز (قل ادعوا شركاء كم ثم كيدون فلا تنظرون) ديكل كه يا مشركين آلهه كزى چاغروب بكا عداوتكزده انلردن استعانت ايدك بعده مكروهدن بكا ايركورمكه قادر اولديغكزى ايركورك بكا مهلت ويرمكزين سزدن مبالات ايتمزين زيرا كه وثوقم يعنى اعتمادم الله تعالينك اوزرينه اولان ولايت وحفظنه دز (ان ولي الله الذى نزل الكتاب) بنم وليم اول الله تعاليدركه قرآنى انزال ايتدى (وهو يتولى الصالحين) كه اول عباد صالحينه تولى ايدر ❁ ابن عباس ايدر انلر شول عباددركه الله تعالى يه برشيئ عديل ايتمزلر الله تعالى دخى انلره نصرتله تولى ايدر اويله اولسه انلره معادات ايدنلرك عداوتى ضرر ايتمز (والذين تدعون من دونه لا يستطيعون نصركم ولا انفسهم ينصرون) الله تعاليدن غيرى آلهه كزكه اكا عبادت ايدرسزنه سزه ونه كنديلرينه نصرتله قادر دكللردر (وان تدعوهم الى الهدى لا يسمعوا وتريهم ينظرون اليك وهم لا يبصرون) اكرسن مشركلرى هدايه دعوت

وقبو ایله سد ایتدیلر اول عاصیلردن بر کون بر کیمسه کورنمدیکندن تفحص ایتدکلرنده جمله سنی میمون بولدیلر
دوستلرینی کوروب اغلیه‌رق بی زبان اتکلرینه یوز سوررلردی بو حالله اوچ کون یاشیوب دردنجی کون جمله هلاك
اولدی (واذتاذن ربك لیبعثن علیهم الی یوم القیمة من ❁ ۱۰۲ ❁ یسومهم سوء العذاب ان ربك لسریع
العقاب وانه لغفور رحیم) یا محمد ربك عزشانه یهود اوزره قیامته‌دك ❁ قتل واجلا وضرب جزیه کبی ❁ تذلیل وسوء عذاب ایدر کیمسه بعث ایتمکی اعلام وحکم ایلدی تحقیق ربك جل شانه عاصیلرك عقابنده سرعت وتوبه کارلره مغفرت ورحمت ایدیجیدر ❁ دینلدیکه بخت نصر انلری قتل واسیر ایتدکدنصکره ملوك فرس انلری تحقیر ورنجیده وباج ایله تذلیل ایدردی تازمان حضرت رسالته‌دك مقاتله‌لریله حکم اولنوردی بعده یا اسلام یا جزیه ایله تکلیف اولنمقده اولوب بو حکم قیامته‌دك باقیدر (وقطعناهم فی الارض امما منهم الصالحون ومنهم دون ذلك وبلوناهم بالحسنات والسیئات لعلهم یرجعون) یهودیلری پراکنده ایلیوب یریوزنده فرقه فرقه جماعت ایلدك انلردن بعضیلری پیغمبر علیه السلامه ایمان

ایتسك انی قلبلریله ایشتمزلرسن انلری کوزلریله نظر ایدر کوررسن حالبوکه قلبلریله کورمزلر (خذ العفو) اخلاق ناسدن عفوی اخذ ایت قبول اعتذار وعفو ومساهله واشیادن ترك بحث کبی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اشبونکله اراده اولناندن سؤال اولندقده دیدیکه سندن کسیلنه صله ایده‌سن وسنی محروم ایدنه ویره‌سن وسکا ظلم ایدنی عفو ایده‌سن (وأمر بالعروف) وعقل وشرع رضا ویردیکی خصالله امر ایتکه اول تقوی الله وصله رحم وغض بصر وحفظ لساندر (واعرض عن الجاهلین) وجاهللردن اعراض ایت یعنی جاهل سکا سفه ایتدیکنده سن اکا سفهله مقابل اولمغل دینلدیکه حق جل وعلا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه مکارم اخلاقله امر ایلدی وقرآننده اشبو آیت کریمه کبی مکارم اخلاقی جامع آیت ذکر اولنمدی (واما ینزغنك من الشیطان نزغ) اکر شیطاندن سکا نخسه ووسوسه ایرسه‌که اول سنی امر اولندیغك خلافن ایشلمکه تحمیل ایده (فاستعذ بالله) اندن الله تعالی‌یه استجاره ایت (انه سمیع علیم) الله تعالی سنك دعاکی ایشیدر ونیتکی بیلور (ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان تذکروا فاذاهم مبصرون) شونلرکه الله تعالینك عذابندن خوفله کناهدن صاقنورلر قچان انلره شیطاندن وسوسه ایرسه الله تعالینك امر ونهینی تذکر ایدوب الله تعالیدن خطالرینك مغفرتن دیلرلر واکا استعاذه ایدرلر اول فعللری سببیله الله تعالیدن بصیرت ایریشوب سداد وصوابی کوررلر ووسوسه‌یی کیدررلر (واخوانهم یمدونهم فی الغی ثم لایقصرون) واخوان شیاطین انلری ضلالتده مد ایدرلر ویا ضلالتلرین آرتوررلر ویا انلری اغوا ایتمك دیلرلرکه انك اوزره مستمر اوله‌لر • دینلدیکه هر کافرك شیاطیندن براخی واردر بوندنصکره انلری اغوادن امساك ایتمزلر وانلر اعمال سیئه‌دن قصر ایتمزلر (واذا لم تأتهم بآیة قالوا لولا اجتبیتها) قچان مشرکینه سن آیت کتورمسك دیرلرکه انی سن کندکدن احداث ایتسیدك • کلبی ایدر اهل مکه تعنتلرندن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن آیت کتورمسنی استرلر دی تأخر ایتسه انی اتهام ایدرلردی نیچون انی کندیلککدن احداث وانشا ایتمزسن دیرلردی (قل انما اتبع مایوحی الی من ربی) یا محمد سن انلره دیکل که بن ربم جل شانه‌دن بکا وحی اولنانه اتباع ایدرین یوخسه بن آیاتی کندیلکمدن اختلاق ایدردکلن (هذا بصائر من ربکم) اشبو قرآن ربکز جل شانه‌دن قلوبه بصائردر که انکله حق کوریلور وصواب بیلنور (وهدی ورحمة لقوم یؤمنون) وانی تصدیق وموجبیله عمل ایدنلره ضلالتدن هدایته ایرکورر وعذاب سرمدیدن طریق نجاته دلالت قیلور (واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلکم ترحمون) قچانکه قرآن اوقونه انی دیکلکز ومعناسنی تفهم وموجبیله عمل ایچون اکا نصات ایلکز تاکه رحمت اولنه‌سز ❁ اشبو آیتك سبب نزولنده مفسرین اختلاف

کتوروب صالحلردن اولدیلر وبعض انلرك غیریسی کفره وفسقه‌دن اولدیلر بز انلری غنا وصحت (ایتدیلر)
وکاهی فقر وشدت ایله اختیار ایلدك تاکه انلر معصیتدن طاعته رجوع ایده‌لر (فخلف من بعدهم خلف ورثوا
الکتاب یأخذون عرض هذا الادنی ویقولون سیغفر لنا وان یأتهم عرض مثله یأخذوه الم یؤخذ علیهم میثاق

الکتاب ان لایقولوا علی الله الا الحق ودرسوا مافیه والدار الاخرة خیر للذین یتقون افلا تعقلون) بومذکورلردنصکره
کلنلر توریته وارث واني اوقیوب بیلدکلرندنصکره تغییر وتحریف ایچون دنیانك ادنی متاعی اولان رشوتی
آلورلر وبومثللو عرض رشوت ❁ ۱۰۳ ❁ کلورسه انی دخی آلورلرده بز مغفرت اولنورز دیرلر ایا توریتده انلردن
الله تعالی‌یه حقدن غیری برشی سویلمامالری اوزره عهد آلنمدیمیکه انلر ذنوبه اصرارله مغفرت طلبنده اوله‌لر وتوریتی اوقیدیلر ایچنده اولان حکمی کوردیلر می الله تعالینك حرام ایتدیکی شیدن صاقنانلر ایچون دار آخرت خیرلودر آیا آنی تعقل ایدوب بیلمزلرمی (والذین یمسکون بالکتاب واقاموا الصلوة انا لانضیع اجر المصلحین) ❁ شونلرکه قرآنله عمل ایدرلر ونمازی شروط وارکانیله ادا ایدرلر اعمالنده صالح اولنلرك بز اجرنی ضایع ایتمز (واذ نتقنا الجبل فوقهم کانه ظلة وظنوا انه واقع بهم خذوا ما آتیناکم بقوة واذکروا مافیه لعلکم تتقون) ❁ بز جبل طوری اولزمان یهودیلرینك اوزرینه کولکه کبی قلع ورفع ایلدك انلر انی اوزرلرینه دوشه‌جك ظن ایتدیلر انکله اخافه اولنوب انلره دینلدیکه سزه ویردیکمزی جد وسعیله اخذ ایدك وانده اولان

ایتدیلر برقوم دیدیلرکه اول صلاتده قراءت حقنده‌در ❁ ابوهریره رضی الله تعالی عنه ایدر صلاتده ایکن حاجتلرین تکلم ایدرلردی اویله اولسه سکوتله وقراءت قرآنی استماعله امر اولندیلر وبرقوم دیدیلرکه امام خلفنده قرآتی جهردن منع حقنده‌در ❁ ابن مسعود رضی الله تعالی عنهدن مرویدرکه اول ناسی امامله بیله قرآءت ایدر ایشیدوب صلاتدن منصرف اولدیغنده اشبو آیتی اوقیوب اندن آنلره استماع وانصاتله امر ایتدی سعید بن جبیر ایدر اشبو آیت یوم اضحی ویوم فطر ویوم جمعه‌ده وسائر امامك جهر ایتدیکی صلاتده انصاتك وجوبی حقنده‌در وبرقوم دیدیلرکه اشبو آیت خطبه‌یی استماع ایچون انصاتك وجوبی حقنده‌در ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اذا قلت لصاحبك والامام یخطب یوم الجمعة انصت فقد لغوت ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قچان جمعه کوننده امام خطبه اوقورکن صاحبك وکرك غیریی کلامدن منع ایچون انصت دیسك لغو ایدرسن وصلاتده امام خلفنده قراءتك احکامی ولغو ذکری سورهٔ فاتحه تفسیرنده کچمشدر (واذکر ربك فی نفسك) ربك جل شانه یی نفسکده ذکر ایت اول ذکر کرکسه قراءت قرآن ویا دعا ویا اذکاردن برشیئدر ❁ دینلدیکه اشبو امامك قراءتدن فراغندنصکره مأمومك سرا قراءتی وجوبنه دلیلدر نتکیم اول شافعی مذهبیدر (تضرعا وخفیة) اول الله تعالی‌یه استکانتله تضرع ایدر وانك عذابندن خوف ایدر اولدیغك حالده ❁ دینلدیکه اشبو صلاة سرده‌در (ودون الجهر من القول) ومتکلم اولدیغك حالده بر کلامله کیم اول سردن فوق وجهردن دوندر ❁ دینلدیکه اشبو صلاة جهریه‌در زیرا اول خشوع واخلاصی ادخل اولور (بالغدو والآصال) بکره وعشیده یعنی دوام اوزره ایکی وقتی قید ایتدی سائر اوقات اوزره فضلی اولدیغیچون (ولاتکن من الغافلین) یوخسه الله تعالی‌یی ذکردن غفلت ایدنلردن اولمغل ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اذکروا الله ذکرا خاملا قالوا یا رسول الله وما الذکر الخامل قال الذکر الخفی لایسمعه غیرك ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر ذکر خامله الله تعالی‌یی ذکر ایدك ❁ دیدیلرکه یا رسول الله ذکر خامل ندر دیدیکه شول ذکر خفیدرکه انی کندکدن غیری کمسنه ایشتمیه ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم المسر بالقرآءة کالمسر بالصدقة والمعلن بالقرآءة کالمعلن بالصدقة ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قراءتن اسرار ایدن صدقه‌یی اسرار ایدن کیدر وقراءتن اعلان ایدن صدقه‌یی اعلان ایدن کیدر ❁ یعنی سرا اولان صدقه وقراءت شول علانیه اولان صدقه وقراءت اوزره ثوابی یتمش مرتبه مضاعف اولور (ان الذین عند ربك) شونلرکه ربك جل شانه عندنده فضل وکرامتله مقرب ملائکه‌در (لایستکبرون عن عبادته) رب تعالینك عبادتندن تکبر وتعظم ایتمزلر (ویسبحونه) بلکه انی تنزیه ایدوب سبحان الله دیرلر (وله یسجدون) وانك ایچون سجده ایدرلر عبادت وتذللی اکا ایدرلر اکا غیری‌یی

اوامر ونواهی‌یی ذکر ایدك شایدکه متقیلر اعدادندن اوله‌سز ❁ مرویدرکه یهود توریة احکامنی قبولدن ابا ایتملریله الله تعالی انلرك باشی
اوزره جبل طوری رفع ایتدکده هر بری صول یکاغی اوزره سجده‌یه واروب صاغ کوزیله جبل دوشرمی دیو نظر ایدرلردی
اول اجلدن یهودك سجده‌لری بو منوال اوزره‌در (واذ اخذ ربك من بنی ادم من ظهورهم ذریتهم واشهدهم علی

انفسهم الست بربكم قالوا بلى شهدنا ان تقولوا يوم القيمة انا كنا عن هذا غافلين) ياد ايله شول وقتيكه ربك جل شانه آدم اوغللرينك ظهرلرندن ذريتلريني اخذ ايلدى وانلرى نفسلرى اوزرينه شاهد ايدوب بن سزك ربكز دكليم بيوردى انلر بلى ربمز سين ونفسلريمز اوزره شاهد اولدق ديديلر بوشهادتلرى ﴿١٠٤﴾ انكچوندركه قيامتده بز بو اقراردن غافللر

ايدك ديميه لر بو آيت كريمه ده بنى آدم كلام شريفى قرنا بعد قرن اوله جقلرى ديمك اوله يالكز آدم عليه السلام ذكر اولنمديغى جمله نك معلوميكه آدم عليه السلام ابو البشردر ❀ روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام بيورركه ذريت آدمدن عهد وميثاق عرفانه قريب نعمان اراك نام واديده اخذ ايلدى وبر روايتده آدم عليه السلام جنتدن خروجندنصكره ديارهندده دهنا نام زمينده اخذ ايلدى وروايت اخراده جمهور مفسرين قولى اوزره آدم عليه السلامك خلقتندن صكره وجنته دخولندن مقدم جنت قپوسنده عرضى اوتوزبيك ييللق برميداند آدم عليه السلامك صلبندن ذريتنى ذره لر مثالى اخراج وحيات وعقل ونطق خلق ايدوب ربوبيتنى عرض وانلر دخى قبول ايتمكله عهد وميثاقلرينى اخذ واقرارلرينه ملكلرى دخى اشهاد ايلدى

(اوتقولوا انما اشرك اباؤنا من قبل وكنا ذرية من بعدهم افتهلكنا بما فعل المبطلون) ياخود مشركلر بزدن اول بابالريمز شرك كتورديلردى بز انلره تابعلرز ديو اعتذار ايدوب شول مبطل بابالرمزك كناهلرينى بزى عذاب وهلاك ايدرميسين ديميه لر (وكذلك نفصل الايات ولعلهم يرجعون) بو امر ميثاقى بيان ايلديكمز كبى آيات وقدرتلرمزى تفصيل ايده رز (فرائض

اشراك ايتمزلر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اذا قرأ ابن آدم السجدة فسجد اعتزل الشيطان يبكى فيقول يا ويلتى امر هذا بالسجود فسجد فله الجنة وامرت بالسجود فعصيت فلى النار • پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم ايدر قچان ابن آدم سجده آيتن اوقيوب سجده ايده شيطان اندن آيريلور وآغليوب ديركه ويل بكا كه بو سجود ايله امر اولنوب سجده ايتمسيله اكا جنت اولدى وبن سجود ايله امر اولنوب عصيانم ايله بكا نار اولدى ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ما من عبد يسجد لله سجدة الا رفع الله له بها درجة وحط عنه سيئة ❀ پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم ايدر بر عبد الله بر سجده ايده الله تعالى انك سببيله انى بر درجه رفع وبر سيئه سين حط قيلور

سورة الانفال وهى خمس وسبعون آية مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

(يسئلونك عن الانفال) سكا غنايمدن سؤال ايدرلر ❀ اهل تفسير اشبو آيتك سبب نزولنده ديديلركه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم يوم بدرده ديديكه هركسه كه فلان مكانه واره اكا غنيمتدن شونك كبى شئ اولسون واولكه برقتيل قتل ايده اكا شو اولسون واولكه براسير كتوره اكا شو اولسون وقتا كه كفاره ملاقى اولديلر شبان اكا مسارعت ايدوب شيوخ ووجوه ناس رايات عندنده طورديلر چون فتح اولوب جعل وعد اولنانلر پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه استيو كلديلر ❀ اشياخ ديديلركه بز سزه ردء ايدك منهزم اولسكز بزه كلوب صغنور ديكز ايعدى سز جعلى آلورسكز بزه برشئ قالمزديو نزاع ايتديلر ❀ اويله اولسه انك قسمتى كيفيتندن پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه سؤال ايتديلر ❀ بيورلديكه سكا غنائم قسمتندن سؤال ايدرلر (قل الانفال لله والرسول) ديكل كه غنايمك حكمى الله تعالى يه ورسولنه مختصدر انلردن غيرينك انده حكمى يوقدر بلكه الله تعالى ورسولى انى ديلدكلرينه ويررلر • دينلديكه اشبو آيت (واعلموا انما غنمتم من شئ فان لله خمسه وللرسول) آيتيله منسوخه در • ودينلديكه اول ثابته در اويله اولسه معناسى غنايمده حكم الله تعالينك ورسولينكدر والله تعالى انك مصارفن (واعلموا انما غنمتم) آيتنده بيان ايتدى (فاتقوا الله) حطام دنيا اجلچون اختلاف وتخاصمده الله تعاليدن قورقك اكا اطاعت ايدك (واصلحوا ذات بينكم) وبينكزده كى احوال منازعه ومخالفتى تركله وغنيمت امرنى الله تعالى يه ورسولنه تسليمله اصلاح ايدك (واطيعوا الله ورسوله) واول امرده الله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدك (ان كنتم مؤمنين) اكر ايمانده كاملين ايسكز (انما المؤمنون الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم) ايمانده كاملين انلردركه الله تعالى ذكر اولنديغنده قلبلرى انك جلال وهيبتدن خوف ايده (واذا تليت عليهم آياته زادتهم ايمانا) وقچان آنلره انك آيتلرى تلاوت اولنسه ايمانلرى زياده اولور عمرو بن حبيب ايدر قچن عبد الله تعالى يه ذكر وجد ايتسه ايمانى زياده اولور اندن سهو وغفلت ايتسه ايمانه نقصان ايرر • دينلديكه ايمانك

تا كه انلر تدبر وكفردن توحيده رجوع ايده لر (واتل عليهم نبأ الذى اتيناه آياتنا فانسلخ منها فاتبعه الشيطان فكان من الغاوين) يا محمد بز آيتلرمزك علمنى ويرديكمز كيمسه نك خبرينى يهوديلره تلاوت ايله كه اول كمسه كفر واعراضله اول آيتلرمزدن صويلوب شيطان انى ﴿١٠٥﴾ كندويه اويدردى و آزغونلردن اولدى ❀ روايت اولنديكه اول كيمسه

عمر بدن امية بن ابى الصلت ايديكه كتب سماويه يى مطالعه ايدوب معلومى اولديكه اولزمانده بر رسول بعث اوله جقدر اول رسول كندو اولمسى داعيه سنه دوشدى حضرت رسالتپناه عليه السلام بعث اولدقده حسدندن كافر اولوب علمى كندودن صويلدى على رواية اول كيمسه ابو عامر راهب ايديكه پيغمبر عليه السلامك نعتى كتب الهيده كوروب ايمان كتوردى صكره انكار ايدوب كافر اولدى مشهور اولان اولدركه اول كيمسه كنعانيان وجبارندن بلعم بن باعورا ايديكه ابراهيم عليه السلامك صحفنى اوقومش واسم اعظم بيلور ايدى بر محلده كه موسى عليه السلام بنى اسرئيل اشكريله انلرك ولايتنه متوجه اولدقده بلعم مستجاب الدعوه اولمغله جبابره اندن موسى عليه السلامى اوزرلرندن دفع ايچون دعا التماس ايلديلر

اول نيجه دعا ايده رمكه ربمك (تبيان) (ثانى) (١٤) اهلندن ديدى آخر زوجه سنك اغواسنه فريفته وقومنك جبر ورشوتيله بددعا ايتمكله اسم اعظم وايماندن ييلان دريسى كبى صويلدى رؤياسنده كندويه بددعا ايلمه ديو تنبيه اولنمشيكن جبر ورشوت بلاسيله ديكلميوب مركبنه سوار وبد دعا ايچون موسى عليه السلامك لشكرينه توجه

فرائض وشرائط وسننى واردر اول كمسه كه انلرى استكمال ايده ايمانتى استكمال ايدر والا فلا (وعلى ربهم يتوكلون) امرلرين ربلرى جل شانه يه تفويض ايدرلر انك غيريدن خوف ورجا ايتمزلر (الذين يقيمون الصلاة) كه انلر تعديل اركان ورعايت سننله نمازى قيلورلر (ومما رزقناهم ينفقون) وبزم انلره ويرديكمز اموالدن سبيل خيراته انفاق ايدرلر (اولئك هم المؤمنون حقا) ايمدى انلر تحقيق مؤمنلردر كفردن بريئلردر ايمانلرنده شكسزلردر • اشبو دليلدركه هركسه يه بن تحقيق مؤمنم ديمك جائز اولميه زيرا كه حق تعالى تحقيق مؤمنلرى اوصاف مخصوصه ايله وصف ايلدى اول اوصافن وجودى ايسه هركسه ده متحقق اولمز بر رجل حسن بصرى يه سن مؤمنميسن ديديكنده ديديكه اكر الله تعالى يه وملائكه يه وكتابه وپيغمبرلره ويوم آخره وجنته وناره وبعثه وحسابه ايماندن سؤال ايدرسك بيلكه بن انلره مؤمنم واما كه ❀ انما المؤمنون الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم ❀ قولندن سؤال ايدرسك بن انلردن اولديغمى اولمديغمى بيلمزين (لهم درجات عند ربهم) انلر ايچون رب تعالى عندنده جنت درجاتى واردركه اعماللريله اكا ارتقا ايدرلر (ومغفرة) وذنوبلرينه يارلغانمق (ورزق كريم) وجنتده انلر ايچون اعداد اولنان اشياء واردركه اكا انقطاع عدد وانتهاء امد اولمز (كما اخرجك ربك من بيتك بالحق) انفالده الله تعالينك امرنى امضا ايت اكرچه انلر كراهت ايدرلرسه ده • نتكيم عير طلبيچون بيتكدن خروجده الله تعالينك امرنى امضا ايتدك (وان فريقا من المؤمنين لكارهون) مؤمنلردن برفريق اندن كراهت ايتديلرسه ده (يجادلونك فى الحق بعد ما تبين كأنما يساقون الى الموت وهم ينظرون) حق اظهارله جهادى ايثار كده سكا جدال ايدرلر انلره ظاهر اولديغندنصكره هرقنده توجه ايتسه لر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك اعلاميله منصورلردر • قتالدن شدت كراهتلرى شول حدده ايديكه كانه موته سوق اولنورلر واسباب موته نظر ايدرلر • شول سببدنكه ارالرنده ايكى فارسدن غيرى اولميوب سائرلرى يياقلر ايديلر (واذ يعدكم الله احدى الطائفتين) ذكر ايت شول وقتيكه الله تعالى سزه ايكى طائفه نك برينى وعد ايتديكه (انها لكم) اول ايكيسندن برى سزك اوله • قصه سى اولدركه عير قريش شامدن تجارت عظيمه ايله اقبال ايتدى بيله سنجه قرق راكب وار ايدى ابى يوسفيان وعمرو بن العاص ومخرمة بن نوفل وعمر و بن هشام وغيريلر ايدى • جبرائيل عليه السلام انى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه واول دخى مسلمينه خبر ويردى مسلمين اكا تلقى يه سونديلر زيرا كه انده چوق مال وآز رجال وار ايدى اويله اولسه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم صحابه يه امر ايلدى اكا چيقه لر شول رجا ايله كيم الله تعالى انى انلره فتح ايده جهاد عدويه انكله امداد ايده چون مسلمين خروجه عزم ايتديلر فى الحال بعض منافقين انك خبرين ابو جهله مكه يه ايركورديلر فى الحال ابو جهل قريشى جمع ايتدى عيرلرندن مسلمينى دفع ايچون عيره قارشو كتدى مكر بو خبر مكه يه ايرمزدن

ايندكده مركبي لسانه كلوب اكا بو عملدن فارغ اول ديدكده بينه متنبه اولمدى (ولو شئنا لرفعناه بها ولكنه اخلد الى
الارض واتبع هويه فمثله كمثل الكلب ان تحمل عليه يلهث اوتتركه يلهث ذلك مثل القوم الذين كذبوا باياتنا فاقصص القصص
لعلهم يتفكرون) اكر بز مراد ايدبدك اول كيمسه يي صحف ابراهيم واسم اعظم سببيله منازل ابرار درجه سنه

رفع ايدردك ولكن اول
كيمسه دنائتيله زمين طرفنه
يعنى سفليته ميل ورشوتله
هواسنه اتباع ايلدى انك
مثالى شول كلب مثاليدركه
اكر حمله ايله قوغارسكده
وكندو حالنه براغورسكده
ديلنى چيقاروب صولور
بومثالكه بيان اولندى
بزم آيتلرمزى تكذيب
ايدنلرك مثاليدرسن انلره
❁ يعنى كفار مكه يى كه
نعت پيغمبرى يى كتم ايدن
يهوددر ❁ بو قصه يى خبر
وير كه شايد انى فكر ايدوب
متعظ اوله لر (ساء مثلا
القوم الذين كذبوا باياتنا
وانفسهم كانوا يظلمون)
نه چركين مثل اولور شول
قومك مثليكه آيتلرمزك
صحتنه واقف اولدقلرندن
صكره عناد وترك ايمانله
نفسلرينه ظلم ايدرلر
(من يهد الله فهو المهتدى
ومن يضلل فاولئك هم
الخاسرون) شول كيمسه يى
كه الله تعالى فضليله هدايته
توفيق ايده اول كيمسه
راه حقه واصل اولمشدر
واولكه الله تعالى انى عدليله خذلانه ترك ايده اول كيمسه عذابه استحقاقله خسرانده در (ولقد ذرانا (الشوكة)
لجهنم كثيرا من الجن والانس لهم قلوب لايفقهون بها ولهم اعين لايبصرون بها ولهم اذان لايسمعون بها اولئك
كالانعام بل هم اضل اولئك هم الغافلون) تحقيق بز جهنم ايچون جن وانسدن چوق كيمسه لر خلق ايتدك انلر ايچون

اوچ كون اول عاتكه بنت عبد المطلب منامنده كورديكه سمادن بر ملك اينوب ابوقبيس
طاغنده بر صخره آلدى وانى اهل مكه اوزره آتيجق پاره پاره اولدى ومكه نك بيوتنه اول
پاره لر طاغلدى هيچ بر بيت قالمدى الا اندن بر پاره اكا ايردى عاتكه بو رؤياسن قرنداشى
عباس بن عبد المطلبه خبر ويردى حتى كه اول رؤيا خبرى ابوجهله ايردى وديديكه پيغمبرلك
دعواسنه يالكز رجالى راضى اولميوب نسالرى دخى اول دعوايى ايتمكه باشلدى چون
ابوجهل اهل مكه نك جبيعله عيرلرين قارشولمغه يوله كيرديلر حتى كه بدر نام موضع معروفه
ايرديلر كه عرب ييلده بركره اول ارايه جمع اولورلر وانده بيع وشرا وتجارت ايدرلردى
وپيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايسه اول كونده وادئ زفرانده ايدى جبرائيل عليه السلام
كلوب الله تعالينك مسلمينه ايكى طائفه نك برين وعدى خبرين كتوردى ياعيرى وياقريشى
اختيار ايتسونلر ديدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انك امرنده اصحابدن استشاره ايدبجك
ديديلر كه بزه قتالى ذكر ايتمدك كه اكا تأهب وتهيؤ ايديدك بز ايسه عير ايچون خروج ايتمشيز
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انلره ترديد ايدوب ديديكه عير ساحل بحره كچدى ابوجهل
ايسه اوكمزده در ديديلر كه يا رسول الله بز عيرى استرز عدوبى ترك ايلكل ❁ اندن
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك وجهنده تغير كوريلجك ابوبكر وعمر رضى الله تعالى
عنهما طوروب احسن كلام ايتديلر ❁ اندن سعد بن عباده طوروب ديديكه يا رسول الله
امرك نه ايسه امضا ايت والله اكر عدنه كيدرسكده انصاردن هيچ كمسه سندن تخلف ايدر
دكلدر بعده مقداد بن عمرو ايتدى يا رسول الله حق تعالينك امرى نه ايسه امضا ايت قنده
كيدرسن سنكله يز يوخسه بنو اسرائيلك موسى عليه السلامه ديديكن ديمزز كه وارسن ربكله
كيت عدوكله قتال ايت بز بونده اوتورر كيتمزز لكن ديرزكه سن ربكله واروب عدويه قتال
ايدك بز دخى سزكله بيله عدوكزه قتال ايدرز پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم تبسم ايدوب
انصاره ديديكه ايها الناس بكا نه اشارت ايدرسزكه انى ايدم ❁ سعد بن معاذ طوروب ديديكه
بز سكا ايمان كتوروب قولكى تصديق ايتمشز وسنك كتورديكك حق ايدوكنه ايناعشز
وسكا سمع وطاعته عهد ويرمشز نه ديلرسك امضا ايت والله اكر سن بو بحرى كچمك ايچون
ايچنه كيررسك بز دخى سنكله بيله اكا كيررز هيچ بريمز سندن تخلف ايتمزز بز عدوبى لقادن
اوشنمزز حرب عندنده صبر لقا حيننده صدق ايلرز اميدر كه الله تعالى بزم جهتمزدن سنى قرير
العين ايده انك اول قولى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه نشاط ويردى يوريكز على بركة الله
كيده لم بشارت اولسونكه الله تعالى بزه ايكى طائفه نك برينى وعد ايتدى والله كويا كه بن
مشركينك قتل اولنه جق مكانلرينه نظر ايدرين ديدى چون اتفاقله بدره كتديلر وعدويه
ملاقات ايتديلر مشركون صنديلر ومسلمون قرير العين اولوب دونديلر (وتودون ان غير ذات

قلوب واردركه انكله خير وهدايتى بيلمزلر ❁ زيرا حقى اكليوب توجه ايتمزلر ❁ وكوزلر واردركه انكله مخلوقاتنه نظر
اعتبارله باقمزلر وقولقلر واردركه انكله حق كلامى وقرآنى ايشيدوب منتصح اولمزلر انلر درت اياقلو حيوان
كبيدركه انجق اكل وشربه مشغوللردر بلكه حيوانلردن دخى زياده ضلالتده درلر ❁ كه حيوانلر

ضرر ونفعى بيلورلر انلر
كندولره ضرر اولان ناره
اقدام ايدرلر ❁ و كفر
وشركك ضررندن غافللر
در (ولله الاسماء الحسنى
فادعوه بها وذروا الذين
يلحدون فى اسمائه سيجزون
ما كانوا يعملون) الله تعالانك
اسماء حسنى سى واردر انى
اول اسملريله تسميه ودعا
ايدك وانك اسملرنده
الحاده يعنى اكر بلكه
ميل ايدنلره متابعتى ترك
ايدك اسماء الهده الحاد
ايدنلر آخرتده اول عمللريله
جزا نورلر ❁ روايت
اولنديكه بر كيمسه نمازده
الله ورحمن اسميله دعا
ايلدى مكه مشركلرى
محمد واصحابى بز بر اللهه
عبادت ايده رز ديرلركن
ايكى اسم ذكر ايدرلر
ديديلر بناء عليه بو آيت
كريمه نازل اولدى اكرچه
السنه جهتيله اسماء الهى
كثيردر لكن بو اسماء
حسنادن مراد معلوم
اولان طقسان طقوز
اسمدركه ❁ من احصاها
دخل الجنة ❁ بيورلمشدر واحصاها يرينه حفظها دخى روايت اولنمشدر واسماء الهده الحاد اذن شرع لاحق اولميان
اسمله تسميه ايتمكدر مثلا عربك يا ابا المكارم ونصارانك يا ابا المسيح وحكمانك علت اولى تسميه لرى كبى وبتلرك
اسماسنى مشتق ايتدكلرى كبى مثلا لاتى اللهدن وعزى يى عزيزدن ومناتى مناندن اشتقاقلرى كبى (وممن خلقنا

الشوكة تكون لكم) وسوديكزكه شوكتى اولميان طائفه يعنى عير سزك اوله (ويريد الله ان
يحق الحق بكلماته) وحق تعالى ديلركه اسلامى اظهار واعزاز ايده سزه انزال ايتديكى
آياتله (ويقطع دابر الكافرين) ومكه كافرلرينك آخرينى قطع ايده يعنى سز ديلرسزكه ماله ايروب
مكروه كورميه سز والله تعالى ديلركه دينى اعلا وحقى اظهار ايده ودنياده وآخرتده مراد
يكزه ايركوره (ليحق الحق ويبطل الباطل) تاكه اسلامى اثبات وكفرى افنا ايده (ولو كره
المجرمون) اكرچه مكه كافرلرى اندن كراهت ايدرلرسه ده (اذ تستغيثون ربكم فاستجاب لكم انى ممدكم
بالف من الملائكة مردفين) ذكر ايدك شول وقتيكه رب تعاليدن غوث ونصرت طلب ايتديكز عمر
رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مشركينه نظر ايتديكه انلر بيك كشى ايديلر
واصحابنه نظر ايتديكه انلر اوچيوز اوندن زياده جه كشى ايديلر قبله يه توجه ايدوب دعايه اللرين
قالديردى وديديكه • الهى بكا ايتديكك وعديكى انجاز ايت الهى اكر بو عصابه يى هلاك ايدرسك ير
يوزنده سكا عبادت ايدر قالمز • بو حالتدن زائل اولمدى حتى كه رداسى دوشدى ابوبكر رضى الله
تعالى عنه ايتدى يا رسول الله ربك جل شانه يه يتر مناشده ايتدك اول سكا وعدينى انجاز ايدر • اوايله اولسه
الله تعالى انلره اجابت ايتدى وديديكه ملائكه دن بيك كشى يى مؤمنلره متتبعين اولدقلرى حالده مدد
قيلورين • روايت اولنديكه جبرائيل وميكائيلدن هر برى رجال صورتنده بشريوز ملكله
كلديلر كه خيل بلقه نمشلردى اكنلرينه بياض ثوبلر كيمشلر وباشلرينه بياض عمامه لر صارنمشلردى
اوجلرين كتفلرى ارا سنه صاليويرمشلردى • ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر يوم بدرده
ملائكه نك سيمالرى بياض عمامه لر ايدى ويوم خيبرده يشيل عمامه لر ايدى يوم بدردن غيرى
زمانده ملائكه قتال ايتمديلر بلكه مدد وعدد اولورلردى (وما جعله الله الا بشرى لكم) الله
تعالى ملائكه امدادين سزه نصرت وظفره بشارت قيلدى (ولتطمئن به قلوبكم) وتاكه قلت
وذلتكز اجليچون قلوبكزده كى وجل كيدوب مطمئن اولمسنه اشارت قيلدى (وما النصر
الا من عند الله) نصر دكل الا الله تعالى عندندندر يوخسه عدد وعدد كثرتيله دكلدر (ان الله
عزيز حكيم) الله تعالى نقمتيله هر شيئه غالبدر مشركينى هزمى ومسلمينه نصرى حكمتى اقتضاسيله در
ملائكه امدادى وعدد كثرتى وسائطدر تأثيرى يوقدر اعدى نصرى اندن ظن ايتمكز وانك
فقديله اللهك نصرتندن اميديكز كسمكز (اذ يغشيكم النعاس امنة منه) ذكر ايدك شول
وقتيكه الله تعالى سزه امن ايچون اوزريكزه نوم القا ايتدى (وينزل عليكم من السماء ماء ليطهركم
به) وسمادن يغمور ايندردى تاكه انكله سزى حدث وجنابتدن پاك ايده (ويذهب عنكم
رجز الشيطان) وسزدن شيطانك وسوسه سنى كيدره (وليربط على قلوبكم) وتاكه قلوبكزه
الله تعالينك لطفنه وثوقى ربط ايده (ويثبت به الاقدام) وتاكه يغمور سببيله اقدامكز رملده
حرب عندنده طاپرنميه وياخود صبر وقوت قلبله اقدامكز حربده ثابت اوله • روايت اولنديكه

امةيهدون بالحق وبه يعدلون) وبزم جنت ايچون خلق ايتديكمزدن جماعت واردركه ناسه حقله يول كوستررلر وعدلله
حكم ايدرلر ❁ انلر مهاجر وانصار وتابعلرى رضى الله عنهمدر (والذين كذبوا بآياتنا سنستدرجهم من حيث لا يعلمون)
شونلركه بزم آيتلرمزى تكذيب ايتديلر بز انلرى آز آز هلاكلرينه ١٠٨ ياقلشديررزكه انلر كناه ايتدكجه بز
نعمتمزى آرتررز انلر
عاصى وكفران نعمت اولوب
مستحق عقوبت اولورلر
حتى بيلمدكلرى جهتدن
انلرى هلاكه ايرشديررز
(واملى لهم ان كيدى
متين) بن انلره مهلت
ويررم تحقيق بنم خفيه
مؤاخذهم متيندر (اولم
يتفكروا ما بصاحبهم
من جنة ان هو الا نذير مبين)
انلر فكر ايتمزلر ميكه
صاحبلرنده جنون يوقدر
اول انجق جمله يه آشكار اولار
موتله قورقديجيدر روايت
اولنديكه پيغمبرمز عليه
السلام بر كيجه جبل صفايه
چيقوب قريشى عذاب اللهله
اخافه ايدردى انلرك برى
بو سزك دوستكز ديوانه
اولمشدركه بتون كيجه فرياد
ايدردى ديدى بناء عليه بو آيت
كريمه نازل اولدى (اولم
ينظروا فى ملكوت السموات
والارض وما خلق الله من
شئ وان عسى ان يكون
قد اقترب اجلهم فبأى
حديث بعده يؤمنون) انلر
كوكلرك ويرلرك كواكب
وبحار وطاغلرينه وانلرده اولان مخلوقاته نظر استدلال ايله نظر ايتمزلر ميكه ❁ صانعك قدرتنى بله لر ❁ وشايدكه (اشبو)
اجللرى قريب اولوب موت وقوعيله عذابه دوچار اوله لر اندن مقدم قرآنه نيچون ايمان ايتمزلر انى تصديق ايتمينجه
قنغى كلامى تصديق ايده جكلر (من يضلل الله فلا هادى له ويذرهم فى طغيانهم يعمهون) اول كيمسه يى كه الله تعالى مخذول

يوم بدرده مشركون ايلرو كلدكلرنده صويانه قونديلر ومسلمون ايسه يومشاق قوملو تپه
اوزره قونديلركه اكا اياق باتردى يورمكده عسرت چكيلوردى مسلمون صباحلين قالقيجق
طهارته واچمكه صو بولمديلر برنيچه لرى ايسه اول كيجه احتلام اولديلر شيطانى انلره وسوسه
ويروب ديديكه سز زعم ايدرسكزكه الله تعالينك اولياسى اولوب حق اوزره اوله سز واراكزده
نبى اوله حالبوكه مشركون صويه غلبه ايتدى سز ايسه حدثله وجنابتله نماز قيلورسز بو حالتله
مشركين اوزره غلبه يى نيجه رجا ايدرسز • اويله اولسه الله تعالى بر مرتبه يغمور ياغديرديكه
وادى صوايله طولوب آقدى حتى كه مسلمون اندن ايچديلر وتوضى واغتسال ايدوب حيوانلرين
صواردیلر وقابلرين طولديرديلر ويربركشوب توزكتدى واوزرنده يورمكده اقدام تثبت
ايتدى وقلوبدن وسوسه زائل اولدى وهر برينه صفاى خاطر واطمئنان كلدى (اذ يوحى ربك
الى الملائكة انى معكم) شول وقتكه ربك جل شانه ملائكه يه ديديكه مسلمينه اعانت ونصرتده
سز كله بن (فثبتوا الذين آمنوا) ايمدى مؤمنلره بشارتله وياتكثير سواد ايله ويا اعدالرينه محاربه
ايله قلبلرين تثبيت ايدك ديندكه ملك صف اوكنده رجل صورتنده يورردى سزه بشارت
اولسونكه الله تعالى ناصركزدر ديو خبر ويرردى (سألقى فى قلوب الذين كفروا الرعب)
بن كافرلرك قلوبنه اولمادن رعب القا ايدرين (فاضربوا فوق الاعناق) ايمدى انلرى اعناقلرى
فوقندن مذابحلرين ويا رؤسلرين اورك (واضربوا منهم كل بنان) ودخى انلرك اطراف اصابعن
اورك كه انكله قتاله قادر اولميه لر • ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر يوم بدرده كوردمكه بر
مسلم بر مشركى اوكنه آلمش قووار همانذم فوقندن بر سوط ضربه سن ايشتدى وبر فارس
❁ اقدم حيزوم ❁ ديدى كورسه كه اول مشرك اوكنده چالقوين دوشدى بورنى يوغرلمش يوزى
يارلمش ايدى والحال جميعى يشل اولمشيدى • چون انى اول مسلم پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه
وسلمه خبر ويردى ديديكه اول سماء ثالثه ملائكه سندن امداده كلمشدر • اول كونده يتمش
مشركى قتل يتمشن اسير ايتديلر • ابو داود المزنى ايدر يوم بدرده بر مشركى قووب كيدردم كوردمكه
بنم سيفم اكا ايرمدن باشى يره دوشدى • ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر يوم بدرده عباس بن عبد
المطلبى اسير ايدنه ابو اليسر كعب بن عمرو دينوردى رجل ضعيف ايدى وعباس ايسه رجل جسيم
ايدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم ابو اليسره عباسى نيجه اسير ايتدك ديديكنده ديديكه يا رسول الله
بكا بر رجل اعانت ايتديكه انى نه اوكدينده ونه صكره ده كورمش دكليدم وانك هيئتن ذكر
ايلدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه سكا ملك كريم اعانت ايتمشدر (ذلك بانهم
شاقوا الله ورسوله) اشبو عذابك انلره وقوعى شول سبيدن ايديكه انلر الله تعالى يه ورسولنه
مخالفت ايدرلردى (ومن يشاقق الله ورسوله فان الله شديد العقاب) اول كمسنه كه الله تعالى يه
ورسولنه مخالفت ايده اول وصفلو كمسنه لره الله تعالينك عقابى شديددر (ذلكم فذوقوه)

ايدوب ايمانه توفيق ايتميه انكيچون راه راسته هدايت ايديجى اولمز الله تعالى انلرى طغيانلرنده متحير ومتردد ترك ايلر (يسئلونك
عن الساعة ايان مرسيها قل انما علمها عند ربى لا يجليها لوقتها الا هو ثقلت فى السموات والارض لا تأتيكم الا بغتة يسئلونك
كانك حفى عنها قل انما علمها ١٠٩ عند الله ولكن اكثر الناس لا يعلمون) يا محمد سكا قيامتدن ثبوت
وقوعى نه زماندر ديو سؤال
ايدرلر سن ديكه انك
ظهورينى بيلمك انجق ربم
تعالانك عندنده در اكا
كيمسه مطلع اولمز اول
قيامتك امرينى وقتنده
انجق الله تعالى اظهار ايدر
كوكده ويرده ملائكه وانس
وجنك اول مهيب قيامتى
بيلمسى وكورمسى ثقيل
اولدى اول سزه انجق
اكسزين كلور كويا سن
انى بيلور وكيزلو دوست
طوترسن ديو الحاح قيام
قيامتى سندن سؤال ايدرلر
ديكه علم قيامت انجق الله
تعالانك عندنده در لكن
انك علمى عند الله ايدوكى
ناسك اكثرى بيلمزلر
(قل لا املك لنفسى نفعا
ولا ضرا الا ما شاء الله ولو
كنت اعلم الغيب لاستكثرت
من الخير وما مسنى السوء
ان انا الا نذير وبشير لقوم
يؤمنون) ديكه بن نفسم
ايچون جلب نفعه يا دفع
ضرره مالك دكلم مكر الله
تعالى بنم ايچون انى مراد
ايده اكر بن غيبى بيليدم
منفعت وغنيمتدن چوق استردم وفقر وهزيمت بكا طوقنمزدى بن انجق منكر ومعاندلرى اخافه ومؤمن كروهنى
جنتله تبشير ايديجى يم ❁ مرويدركه اهل مكه يا محمد ربك سكا اشيانك بهالو واوجوز اوله جغى نرخى نيچون بيلدرمزكه
اوجوز اولدقده اشترا بهالو اولدقده بيع ايدوب كار ايده سن ديديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى (هو الذى خلقكم

اشبو عذابكه يوم بدرده سزه ايردى انى ذوق ايدك عاجله ده كى جزا كزدر آجله ده كيدن غيرى
(وان للكافرين عذاب النار) وبيلك كه آخرتده كافرلره نار عذابى واردر ابن عباس رضى
الله عنه ايدر بدردن فراغ اولندقده پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه دينلدبكه شمدنكرو
غيردن غيرى شغلمز قالمدى عباس اول وقتده هنوز اسلامه كلمش ايدى بنده ده اسير ايدى ندا ايدوب
ديديكه اكا چاره كز يوقدر زيرا الله تعالينك سزه وعدى ايكى طائفه نك بريسيدر انى سزه
انجاز ايتدى (يا ايها الذين آمنوا اذا لقيتم الذين كفروا زحفا فلا تولوهم الادبار) يا مؤمنلر
قچان مجتمعين متزاحفين اولديغكز حالده قتال ايچون كفاره ملاقى اولسه كز منهزم اولوب
ارقه كزى انلره دوندرمكز (ومن يولهم يومئذ دبره) اول كمسنه كه قتال وقتده كوندزده ويا
كيجه ده منهزم اولديغى حالده آردينه دونه (الا متحرفا لقتال) مكركه قتاله تكرار ارادتيله
قتالدن منصرف اوله (او متحيزا الى فئة) وياخود مسلميندن فئة اخرايه منضم اوله تا كه
عدو اوزره انلردن استعانت ايده ❁ ايمدى بو ايكى قصددن هيچ برى يوغيكن آردينه دونن
كشى (فقد باء بغضب من الله) الله جل شانه دن غضبه استحقاقله رجوع ايدر (ومأويه جهنم)
مستقرى انك جهنمدر (وبئس المصير) اول نه چيركين قرارگاه اولور ❁ اشبو آيتك حكمنده
علماء اختلاف ايتديلر ابو سعيد ديديكه اشبو وعيد انجق اهل بدر حقنده دركه انلره انهزام
جائز دكل ايدى زيرا كه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم انلركله ايدى وپيغمبرمز صلى الله
تعالى عليه وسلمدن غيرى تحيز ايده جك فئه لرى يوغيدى اما اندنصكره ده مسلمون برى برلرينه فئه در
اويله اولسه فئه اخرايه تحيز ايچون فارك فرارى كبيره اولمز ❁ يزيد بن ابى حبيب ايدر الله تعالى نارى
يوم بدرده فرار ايدنه ايجاب ايتدى بعده يوم احدا اولنجق اندن فرار ايدنلر حقنده بيورلديكه ❁ انما
استزلهم الشيطان ببعض ما كسبوا ولقد عفا الله عنهم ❁ بعده يوم حنين اولنجق اندن فرار ايدن حقنده
دينلديكه ❁ ثم وليتم مدبرين ثم يتوب الله من بعد ذلك على من يشاء ❁ ابن عمر رضى الله تعالى ايدر بز بر
جيشده ايدك ناس بر حيصه يه حوض ايتدكلرنده منهزم اولديلر ديدك كه يا رسول الله بز فرارين
اولدق بيورديلركه بلكه سز كرارينسز زيرا كه بن فئه مسلمينم بعضيلر ديديكه اشبو آيتك حكمى عامدر هر
كمسنه يه كه زحفدن انهزامله آردينه دونه زيرا حديثده كلديكه ❁ من الكبائر الفرار من الزحف ❁
زحفدن فرار كبائردندر عطاء بن ابى رباح ايدر اشبو آيت ❁ الآن خفف الله عنكم ❁ آيتيله
منسوخدر ❁ ايمدى هيچ بر قومه جائز اولمزكه عدوده ايكى كنديلر مثلندن فرار ايده لر
مكركه قتاله تكرار قصد ايچون اوله وياخود فئه اخرايه تحيز ايچون اوله اما كه عدو ايكى
كنديلر مثلندن اكثر ايسه انلره اردلرينه دونمك جائز اولور ❁ ابن عباس ايدر اوچ كافردن
فرار ايدن فاردكلدر اما كه ايكيدن فرار ايدن فاردر (فلم تقتلوهم ولكن الله قتلهم) سز
انلرى قوتكز ايله قتل ايتمديكز بلكه انلرى الله تعالى قتل ايلدى سزه نصرت وتقويه سيله وياسزه ملائكه يى

من نفس واحدة وجعل منها زوجها ليسكن اليها فلما تغشيها حملت حملا خفيفا فمرت به فلما اثقلت دعوا الله ربهما
لئن آتيتنا صالحا لنكونن من الشاكرين) اول الله تعالیکه سزی نفس واحده‌دن ❀ یعنی آدم علیه السلامدن ❀

خلق ایتدی وانك جسدندن زوجه‌سنی ❀ یعنی حوایی ❀ یراتدیکه انکله آرام والفت ایلیه
وقتاکه آدم علیه السلام حوایی اورتدی ❀ یعنی خلوت ایلدی ❀ حو برخفیف یوك یوكلندیکه ❀ نطفه‌در ❀ انکله کیدر وکلور حرکت ایدردی وقتاکه حوانك اول حملی اغرلشدی آدم وحوا ربلرینه دعا ایتدیلرکه اکر بزلره بزم کبی خلقتی تام اولاد ویررسك البته بز شکر ایدیجیلردن اولورز دیدیلر (فلما آتیهما صالحا جعلا له شرکاء فیما آتیهما فتعالى الله عما یشرکون) وقتاکه الله تعالى انلره صالح الجسم فرزند عطا ایلدی انلر انی الله تعالى‌یه یالکز اسمده شریك قیلدیلر الله تعالى شرك ایدنلرك شرکندن پاك ومنزه وعالیدر ❀ روایت اولندیکه حوا حامله اولدقده ابلیس اکا برصورت مجهوله ایله کلوب بوسنك قرنده‌کی ندر دیدی قورقارمکه کلب یاخنزیر اولوب اغزکدن چیقه یاخود قارنکی یاروب چیقاریله دیدی حوا خوفله آدم علیه السلامه سویلدی اولدخی اندیشه‌یه واردی ابلیس تکرار صورت (ایردی) آخرله ظاهر اولوب انلرك ملول لکلرندن سؤال ایتمکله حاللرینی بیان ایلدیلر ابلیس ملول اولمیك بن اسم اعظم بیلورم مستجاب الدعوه‌یم حق تعالیدن طلب ایده‌یمکه بو حملی سزك خلقتکزده ایدوب آسان وجهله خروج

امدادیله (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمى) وترابدن شول کفه‌سن انی کفارك یوزلرینه قارشورمی ایدوب انی انلرك جیعی کوزلرینه ایرکورن‌سن دکلیدك زیرا که‌سن اکا قادر دکلسین بلکه‌سن انجق رمی صورتن اتیان ایتدك لکن غایت رمی اتیان ایدن الله تعالى ایدیکه انی جمیعنك کوزلرینه ایرکوردی حتی‌که منهزم اولدیلر ومسلمین انلرك دابرینی قطعه تمکن ایتدیلر ❀ ویاخود معناسی سن حصبایی رمی ایتدیککده انلرك قلوبنه رعب رمی ایدن‌سن دکلیدك بلکه الله تعالى ایدی ویاخود انکله مراد پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلمك یوم احدده ابی بن خلفه اولان طعنه‌سیدرکه اندن قان چیقمدی تاموتنه دکین خورلیوب یاندی ویاخود مراد شول رمیهٔ سهمدرکه یوم حنینده پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلم انی حصن جانبنه رمی ایتدیکنده اول سهم لبابه بن ابی الحقیق اوزره فراشنده ایکن واقع اولوب قتل ایتدی لکن جمهور عندنده مراد قول اولدرکه ❀ روایت اولندیکه وقتاکه یوم بدرده قریش عقنقل نام کثیبدن وادی‌یه کلدیلر ❀ پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلم دیدیکه الهی اشبو قریشدرکه خیلا وفخرله اقبال ایتدیلر سکا محاده ورسولکی تکذیب ایتدیلر شول وعد ایتدیکك نصرکی ایرکور اویله اولسه جبرائیل علیه السلام کلوب دیدیکه برقبضه تراب آلوب انلردن یکا صاچغل چون ایکی عسکر بری برلرینه قاویشدیلر برکف تراب آلوب مشرکین عسکرینك یوزلری قارشوسنه صاچدی باذن الله هیچ برمشرك قالمدی الا اول ترابدن انك کوزینه واغزینه وککزینه کیردی اول سببدن منهزم اولدیلر ومسلمون انلری ارداف ایدوب کیملرین قتل وکیملرین اسیر ایتدیلر (ولیبلی المؤمنین منه بلاء حسنا) وتاکه مؤمنلره نصر وغنیمت نعمتن انعام ایده (ان الله سمیع علیم) الله تعالى انلرك استغاثه ودعاسن ایشیدر ونیات واحواللرین بیلور (ذلکم وان الله موهن کید الکافرین) اشبو بلاء حسن ویاقتل ویاریمی ایله مقصود مؤمنلری ابلادر وکافرلرك کیدنی توهین وحیله‌لرین ابطالدر (ان تستفتحوا فقد جاءکم الفتح) یا اهل مکه سز اکر فتح طلب ایتدیکزایسه شول وقتن‌که ابوجهل واصحابی بدره چیقار اولدقلرنده استار کعبه‌یه تعلق ایدوب دیدیلرکه یارب ایکی جندك اعلاسنه وایکی فئه‌نك اهداسنه وایکی حزبك اکرمنه نصرت ایت اویله اولسه الله تعالى نفسلری اوزره اولان دعالرینه اجابت ایتدی ودیدیکه مؤمنلر ایچون اوزریکزه فتح ایردی (وان تنتهوا فهو خیر لکم) اکر کفردن ومعادات رسولدن منتهی اولورسکز اول سزه خیرلودر ❀ زیرا اول ایکی دارك سلامتن وایکی منزلك خیرنی متضمندر (وان تعودوا نعد) اکر سز انکله حرب وقتاله عودت ایدرسکز بزدخی اکا نصرت وعونه عودت ایدرز (ولن تغنی عنکم فئتکم شیئا ولو کثرت) حالبوکه جماعتکز نه‌دکلو چوغیسه‌ده سزدن مضاری دفع ایدر اولمز (وان الله مع المؤمنین) والله تعالینك نصر ومعونتی مؤمنلره‌در دینلدیکه اشبو آیت مؤمنلره خطابدر یعنی اکر سز الله تعالیدن نصرت استرسکز سزه نصرت

ایلیه اما اول شرطله که اسمنی عبد الحارث قویه‌سز دیدیکه ابلیسك اسمی ملائکه بیننده حارث ایدی حوا الدانمغله اول شرطی قبول ایلدی بوبابده علما دیدیلرکه آدم وحوا ولدلرینه عبد الحارث تسمیه‌سیله عبادتده اشراکی وحارث انلره رب اولمسی

اقتضا ایتمز آدم علیه السلام نبی اولمغله شرکدن معصومدر لکن ولدك واناسنك نجات وسلامته سبب اوله دیو بواسمی تعلیق ایلدی (ایشرکون مالا یخلق شیئا وهم یخلقون) ایا برشیء یراتمغه قدرتی اولمیان اصنامی عبادت خدایه شریکمی ایدرلر حال بوکه انلر مخلوقلردر (ولا یستطیعون لهم نصرا ولا انفسهم ینصرون) اول اصنام‌نه اول عبادت ایدنلره یاردم‌ه‌ونه کندولرینی قیردقلری وسائر تذلیللری حالنده تخلیصه قدرتلری اولور ❀ امدی عابددن اضعف واذل اولان معبودینه نیجه لایق اولور (وان تدعوهم الى الهدى لایتبعوکم سواء علیکم ادعوتموهم ام انتم صامتون (ای مؤمنلر اکر سز ❀ ابوجهل وتبعه‌سی ❀ مشرکلری اسلامه دعوت ایتسکز انلر سزه تابع اولوب ایمانه کلمزلر سزك انلری دعوت ایتمکز وسکوت ایتمکز برابردر (ان الذین تدعون من دون الله عباد امثالکم فادعوهم فلیستجیبوا لکم ان کنتم صادقین) ❀ ای مشرکلر ❀ شونلرکه سز انلره الله تعالادن غیری آلهه دیو عبادت ایدرسز انلرده سزك کبی عباددر اکر سز صادقلر ایسکز دعا ایدك که انلر اجابت ایتسونلر (الهم ارجل یمشون بها ام لهم اید یبطشون بها ام لهم اعین یبصرون بها ام لهم اذان یسمعون بها قل ادعوا شرکاءکم ثم کیدون فلا تنظرون) اول اصنامك ایاقلری وارمیدرکه انکله یوریه‌لر والری

ایردی اکر قتالده تکاسلدن منتهی اولورسکز اول سزه خیرلودر واکر تکاسله عودت ایدرسکز اوزریکزه تهییج عدوایله عودت ایدرز اویله اولسه کثرتکز سزه غنا ویرمز نیجانکه الله تعالینك نصری سزکله اولمیه زیرا که الله تعالى ایمانی کامللر ایله در (یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله ورسوله ولا تولوا عنه وانتم تسمعون) یا مؤمنلر الله تعالى‌یه ورسولنه اطاعت ایدك واول رسولك امرندن تولی ایتمکز حالبوکه سز قرآن ومواعظی فهم وتصدیقله استماع ایدرسز (ولا تکونوا کالذین قالوا سمعنا وهم لا یسمعون) کفره ومنافقین کبی اولمکزکه انلر آذانعزله ایشتدك دیرلر حالبوکه اول ایشتملریله منتفع اولمزلرکانه رأسا ایشتمزلردر (ان شر الدواب عند الله الصم البکم الذین لا یعقلون) یراوزره یورر جانلولرك عند الله شری اول کسه درکه حقی ایشتمیه وسویلیه که اول وصفلو کسه‌لر حقی فهم ایتمزلردر (ولو علم الله فیهم خیرا) اکر الله تعالى علم ازلیسنده انلرده سعادت تقدیر ایتمش اولسه (لاسمعهم) انلره حقی سماع تفهمله اسماع ایدردی (ولو اسمعهم لتولوا وهم معرضون) اکر انلرده خیر یوق ایدیکن بیلورکن انی انلره ایشتدرسه آندن اعراض ایدر اولدقلری حالده تولی ایده‌لردی دینلدیکه پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلمه دیدیلرکه جدمز قصیی بزه احیا ایتکه اول بر پیر مبارکدر تاکه اول سنك نبوتکه شهادت ایده بزدخی سنك نبوتکی تصدیق ایدرز حق تعالى ایتدی اکر اول انلره مبارك قصیك کلامن ایشتدرسه ایماندن اعراض ایدر اولدقلری حالده مرتد اوله‌لردی (یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله وللرسول اذا دعاکم لما یحییکم) یا مؤمنلر الله تعالى‌یه ورسولنه اطاعتله اجابت ایدك قچان اول رسول سزی امور دینیه‌دن احیا ایدر شیئه دعوت ایده‌که اول ایماندر کافرمیت مثابه‌سنده اولوب حیاتی انکله‌در ویا اول قرآندرکه دنیاده وآخرتده نجات وعصمت انکله‌در ویا اول جهاددرکه عزت دین انکله‌در (واعلموا ان الله یحول بین المرء وقلبه) وبیلك‌که الله تعالى مؤمنله کفر بیننه وکافرله ایمان بیننه ومؤمنله معصیت بیننه وکافرله طاعت بیننه حائل اولور دینلدیکه اول مرئله قلبی بیننه حائل اولوب نه عمل ایده‌جکنی بیلمز قیلور دینلدیکه وقتاکه حالت ضعفده قتاله دعوت اولندیلر سوء ظن واختلاج صدره مبتلا اولدیلر انلره دینلدیکه سز حق یولنده قتال ایدك وبیلك‌که الله تعالى مرئله قلبی بیننه حائل اولور خوفنی امنه وجبنن جرأته تبدیل قیلور (وانه الیه تحشرون) وآخرتده سز اکا حشر اولنور سز ❀ قال انس رضی الله عنه کان النبی صلى الله علیه وسلم یکثران یقول یا مقلب القلوب ثبت قلبی على دینك قالوا یارسول الله آمنابك وبما جئت به فهل یخاف علینا قال القلوب بین اصبعین من اصابع الله یقلبها کیف یشاء ❀ انس ایدر پیغمبریمز صلى الله علیه وسلم یاقلبلری تقلیب ایدن رب تعالى قلبمی دینك اوزره تثبیت ایت دیو چوق دعا ایدردی دیدیلرکه یارسول الله سکا والله تعالیدن کتور دیکنه ایمان کتوردك بوندنصکره بزه خوف اولورمی ❀ دیدیکه قلوب اصابع اللهدن ایکی اصبع بیننده درنیجه دیلرسه انی تقلیب ایدر (واتقوا فتنة لا تصیبن الذین

وارمیدرکه انکله یاپشه‌لر وکوزلری وارمیدرکه انکله کوره‌لر وقولاقلری وارمیدرکه انکله ایشیده‌لر ❀ بونلری سز
بیلورکن وسزده بوحواس وقدرت وار ایکن نیجه بویله قدرتسز جماده عبادت ایدرسز ❀ یامحمد سن دیکه ای مشرکلر
الله تعالی‌یه شریك طوتدیغکز ❀ وعداوتمده برابر اولدیغکز ❀ بتلریکزی ❀ ١١٢ ❀ چاغرك بکا مکارهدن نه ایتمکه قادر

ظلموا منکم خاصة) شول بلاواختباردن قورقکزکه اول ظالم وغیرظالمه اصابت ایدربوخسه
یالکز ظلم ایدنلره دکل ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله لایعذب العامة بفعل الخاصة
حتی یروا المنکر بین ظهرانیهم وهم قادرون علی ان ینکروه فلم ینکروه فاذافعلوا ذلك عذب الله
العامة والخاصة ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر حق جل وعلا خاصه‌نك فعلیله
عامه‌یه عذاب ایتمزمکرکه منکری ارالرنده کوروب تغییرینه قادرایکن تغییرایتمیه‌لر اویله اولسه
الله عذابن عامه‌یه وخاصه‌یه ایرکورر (واعلموا ان الله شدیدالعقاب) ای مؤمنلر بیلك که تحقیق
الله عظیم الشانك عقابی شدیددرخشیت اوزره اولمق لازمدر (واذکروا اذانتم قلیل مستضعفون
فی الارض) ذکرایدك شول وقتی که یامعشرمهاجرین سزابتدای اسلامده ارض مکه‌ده عدده
قلیل مشرکین بیننده مقهورلر ایدیکز (تخافون ان یتخطفکم الناس) قورقردیکزکه کفار
قریش ویاانلرك ماعداسی سزی استلاب ایده‌لر (فاویکم) اویله اولسه سزی مدینه‌یه تنزیل
ایتدیکه انده اعداکزدن تحصن ایده‌سز (وایدکم بنصره) وسزی کفاراوزره نصرتله ویا
انصار مظاهرتیله ویاملائکه امدادیله یوم بدرده تقویه وتأییدایتدی (ورزقکم من الطیبات)
وسزه غنائمی حلال ایتدی حالبوکه سزدن اول انی هیچ برامته حلال ایتمشدی (لعلکم تشکرون)
تاکه بونعمتلره شکر ایده‌سز (یاایها الذین آمنوا لاتخونوا الله والرسول) یامؤمنلر الله تعالی‌یه
ورسولنه خیانت ایتمکز فرائض وسننی تعطیلله واظهار ایتدیککز شیئك خلافنی اضمارله
ومغانمده غلول ایله ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بنی قریظه‌یی یکرمی
برکون محاصره ایدوب اندن صلح طلب ایتدیلر اخوانلری بنی النضیر صلحی کبی که شامدن
اریحایه واذرعاته کیده‌لر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایسه اکاراضی اولمدی بلکه سعدبن
معاذك حکمنه نزوللرین دیلدی انلرایسه اندن امتناع ایدوب بزه ابولبابه‌یی ارسال ایت دیدیلر
ابولبابه ایسه انلره مناصح ایدی زیرامال وعیالی انلرك یدنده ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه
وسلم دخی ابولبابه‌یی انلره کوندردی انلر اکادیدیلرکه رأیك ندر سعدك حکمنه نزول ایده‌لممی
ابولبابه خلقنه اشارت ایتدیکه اول ذبحدر ابولبابه ایدر قدمیم یرندن آیرلمدن بیلدمکه الله
تعالی‌یه ورسولنه خیانت ایتمشم اندن مسجده واروب کندویی برساریه‌یه باغلدی ویمین ایتدیکه
طعامدن وشرابدن برشیئ ذوق ایتمیه حتی که اول حالده اکاموت ایره ویا حق تعالی توبه‌سن
قبول ایده بر کوره اول حالتده اوزرندن یدی کون کچدی حتی که بایلوب دوشدی اندن حق تعالی
توبه‌سن قبول ایدوب اکاخبرویرلدی بندیکی چوزوب کتسکل دینلدی • دیدیکه والله کندیمی
چوزر دکلن مکرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلوب بنی چوزه چون پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم انی ایشتدی کلوب انی اندن صالیویردی ابولبابه ایتدی توبه‌مك تماموندن اولسونکه قوم
دارنی هجرایدمکه بکا انده ذنب ایردی ومالمدن انخلاع ایدم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی

ایسکز بلا مهلت ایدك
❀بنم اعتمادم الله تعالانك
حفظ وحمایه‌سنه‌در سزك
قصد ومکرکزدن خوفم
یوقدر (ان ولیی الله الذی
نزل الکتاب وهو یتولی
الصالحین) بنم یار وولیم
اول الله تعالی‌درکه قرأنی
قوللرینه حامی ❀ کوندردی
❀اول الله تعالی صالح ولایق❀
قوللرینی دوست وولی
طوتر (والذین تدعون
من دونه لایستطیعون نصرکم
ولا انفسهم ینصرون)
الله تعالی‌دن غیری عبادت
ایتدیککز آلهه‌کز نه سزه
ونه کندیلرینه نصرته قادر
• دکللردرکه کسراولنورلر •
(وان تدعوهم الی الهدی
لایسمعوا وتریهم ینظرون
الیك وهم لایبصرون)
اکرسن مشرکلری هدایته
دعوت ایدرسك انی قلبلریله
ایشتمزلر انلرسکا نظرایدر
کوررسن حالبوکه
❀قلبلریله ❀ کورمزلر
(خذالعفو وامر بالعرف
واعرض عن الجاهلین)
ناسك ایشنده صفت عفوی
اخذایت وعقل بکندیکی وشرع قبول ایتدیکی خصالی امرایت وجاهللردن وسفهادن یوز چویر ❀ (کفایت)
مرویدرکه بوآیت کریمه‌دنصکره پیغمبرعلیه السلام جبریل علیه السلامه بوآیتك حقیقت معناسنی سؤال ایلدیلر
جبرائیل علیه السلام دیدیکه سنك ربك جل شانه‌سندن انفصال ایده‌نه سن صله ایله سنی محروم ایده‌نه سن عطا ایله

سکاظلم ایده‌نی سن عفوایله بیوردی نفس الامربوآیت کریمه جامع مکارم اخلاقدر (واماینزغنك من الشیطان نزغ فاستعذ بالله
انه سمیع علیم) اکرام اولندیغك شیئك خلافنی ایشلمکه میل ایتدیرر شیطاندن بر وسوسه اولورسه الله تعالی‌یه اندن
استعاذه ایله تحقیق الله تعالی لسانکده ❀ ١١٣ ❀ اولنی ایشیدیجی وقلبکده اولنی بیلیجیدر (ان الذین اتقوا اذا مسهم

کفایت ایدرکه ثلثن تصدق ایده‌سن (وتخونوا اماناتکم وانتم تعلمون) وارا کزده‌کی اماناته
دخی خیانت ایتمکز حالبوکه امانت ایدوکن بیلورسز ویاخود خلقه اشارت خیانت ایدوکن
بیلورسز دینلدیکه الله تعالی‌یه ورسولنه خیانت ایدنلر اماناته دخی خیانت ایدر (واعلموا
انما اموالکم واولادکم فتنة) بیلك که اموال واولادکز سزه فتنه‌در زیرا که اثمه ویاعقابه واقع
اولمغه سببدر ویاخود الله تعالیدن محنتدرایمدی زنهار انلره محبتکز سزی خیانته تحمیل ایتمسون
نتکیم ابولبابه‌یی تحمیل ایتدی (وان الله عنده اجرعظیم) الله تعالینك عندنده اجرعظیم
واردر اول کمسنه ایچونکه الله تعالینك رضاسن اموال واولاداوزره ایثارایده وانلرده حدودی
رعایت ایده (یاایها الذین آمنوا ان تتقوا الله یجعل لکم فرقانا) یامؤمنلر اکرسز الله تعالی‌یه
طاعتله وترك معصیتله اتقاایدرسکز قلوبکزده اول هدایت قیلورکه انکله حق وباطل بینی فرق
ایدرسز ویانصر قیلورکه مؤمنلری اعزازوکافرلری اذلالله محق ومبطل بینی فرق ایدرسز
ویاشبهاتدن مخرج قیلور ویادنیاده وآخرتده هرمحذوردن نجات ویرر (ویکفرعنکم سیئاتکم)
وسیئاتکزی سترایدر (ویغفر لکم) وتجاوز وعفوله سزی مغفرت ایدر • دینلدیکه سیئاتله
مرادصغائردر وذنوبله مراد کبائردر (والله ذوالفضل العظیم) الله تعالی فضل عظیم صاحبیدر
اشبوتنبیه‌درکه الله تعالینك انلره تقوی اوزره وعدایتدیکی شیئ اندن فضل واحساندر وتقوالری
انك اوزره برشیئ ایجاب ایدردکلدر شول سیدکبیکه عبدینه عملی اوزره انعام وعدایده (واذیمکر
بك الذین کفروا) یامحمد ذکرایت شول وقتیکه کافرلر سکا مکر ایتمك دیلرلر (لیثبتوك)
تاکه سنی حبس ایده‌لر وسکاقید وبند ایده‌لر (اویقتلوك) ویا سیوفله قتل ایده‌لر
(اویخرجوك) ویاسنی مکه‌دن چیقاره‌لر (ویمکرون) انلرسکا مکرقصدین ایتدیلر (ویمکرالله)
الله تعالی مکرلرین ینه کندیلر اوزره رد ایتدی ویاانلرایله ماکرلر معامله‌سن ایتدی شول
حیثیتدنکه انلری بدره چیقاردی وکوزلرینه مسلمینی آزکوستردی حتی که مسلمین اوزره
هجوم ایدوب قتل اولندیلر (والله خیرالماکرین) الله تعالی مکرایدنلرك خیرلوسیدر زیرا
انك مکری مقابله‌سنده غیرك مکرینه وجود اولمز ❀ روایت اولندیکه انصار اسلامه کلیجك
قریش زیاده خوف ایتدیلر ومشورت ایچون دار الندوه‌یه جمع اولدیلر ابلیس برپیرصورتنده
انلره کلوب دیدیکه بن نجد اهلندنم اجتماعکز ایشدوب سزه کلدم بنم دخی نصح ورأیمی
کوره‌سز ابوالبختری دیدیکه بنم رأیم بودرکه محمدی بربیته حبس ایده‌سز وانك جمیع منافذینی
برکیده‌سز انجق برکوه الیقویه‌سزکه اندن اکا طعام وشراب ویره‌سز تاموتنه دکین انده قاله مضرتندن
قورتیله‌سز شیخ نجدی ایتدی بونه چرکین رأی اولور زیرابعیداولمزکه قومندن اکا یره‌لر حتی که
انی الکزدن الوب قورتاره‌لر هشام بن عمرو دیدیکه بنم رأیم اولدرکه انی بردوه‌یه بندیره‌سز
وارضکزدن چیقاروب ارض اخرایه کوندره‌سز نجدی ایتدی بودخی رأی معقول دکلدر

طائف من الشیطان تذکروا
فاذاهم مبصرون) شونلرکه
الله تعالادن قورقرلروشرك
ومعاصیدن صاقنورلرانلره
شیطاندن وسوسه طوقنسه
الله تعالی‌یی وعذابنی فکر
ایدرلر طوغری یولی
کوروب وسوسهٔ شیطانی
دفع ایدرلر (واخوانهم
یمدونهم فی الغی ثم
لایقصرون) کفارك
برادری شیطانلر کافرلری
ضلاله چکوب واول
اضلالدن اللرینی چکمزلر
(واذا لم تأتهم بایة قالوا
لولا اجتبیتها قل انما اتبع
مایوحی الی من ربی هذا
بصائر من ربکم وهدی
ورحمة لقوم یؤمنون)
قچان سن مشرکلره آیت
کتورمسك انلر نیچون
کندکدن آیت کتورمدك
دیرلر یامحمد سن دیکه انجق
ربم عزشانه‌دن بکاوحی
اولنانه اتباع ایده‌رم
❀بوخسه بن کندیلکمدن
آیت سویلر دکلم❀بوقرآن
ربکزدن قلبلره بصائردرکه
انکله حق کورینور
وبیلنور واکا ایمان ایدن قوم ایچون هدایت ورحمتدر❀ مرویدرکه اهل مکه نزول آیاتك

تأخیری واقع اولدقچه پیغمبر علیه السلامی استهزا وکناهه القا مطالبه‌سیله کندکدن آیت احداث ایله دیرلردی
(واذاقرئ القران فاستمعوا له وانصتوا لعلکم ترحمون) قرآن اوقندیغی زمان انی دیکله‌یك وسکوت ایلیك شایدکه رحمت

اولنه‌سز ❁ بو آیت کریمه‌نك منطوق شریفنجه قرآنك استماع وسکوتنده وجوب فهم اولنور انجق بو خصوصده بین العلما
اختلاف وقوعیله اکثری خارج صلاتده استماع وسکوتی مستحب ونماز وخطبه‌ده واجبدر دیمش فقه شریفه مراجعته
محتاجدر (واذکر ربك فی نفسك تضرعاً وخیفة ودون الجهر من القول بالغدو والاصال ولاتکن
من الغافلین) یامحمد ربك
جل شانه‌یی نفسکده
تضرع ونیازله وعذابندن
خوف ایدر اولدیغك
حالده ذکر ایله که اول
ذکر ودعا سرّ له جهر بیننده
اوله واکا صباح واخشام
مداومت ایله واندن
غافللردن اولمه (ان الذین
عندربك لایستکبرون عن
عبادته ویسبحونه وله
یسجدون) شونلر که ربك
عزشانه عندنده ❁ ملائکهٔ
مقربلر ❁ در انلر الله
تعالانك عبادتندن تکبر
ایتمزلر و انی تنزیهله
تسبیح ایدرلر وانکچون
عبادت وتذلله سجده ایدرلر
حدیث شریفده واردرکه
قچان ابن آدم سجده آیتنی
اوقیوب سجده ایده شیطان
ایرلور واغلیوب دیرکه
ویل بکا که بو سجودله
امر اولنوب سجده ایتمیله
اکا جنت اولدی وبن
سجودله امر اولنوب
عصیانمله بکانار اولدی ❁
قرآن عظیم الشانده سجده
اون درت محلده واقع
اولمغله بو اولکیدر

زیرا که اول واردیغی قومی آز دیررحتی که اوزریکزه کتوروب سز کلمه قتال ایتدیرز ابوجهل
ایتدی بنم رأیم اولدرکه هربطندن برشاب نسیب اختیار ایدوب هر برینك الینه برسیف
ویره‌سز وانلره دفعهٔ واحده‌ده محمدی اوروك دیو بیوره‌سز تاکه انك دمی قریش قبائلنه
متفرق اوله بنوهاشم ایسه قریشك کلیسیله محاربه‌یه قوتلری اولمز قچان دیت طلب اولنه اتفاقله
قبائلدن آلنه نجدی ایتدی رأی اجود بو فتانك رأییدر یوخسه غیرك رأیی دکل اویله اولسه اول
رأی اوزره طاغلیوب کتدیلر اندن جبرائیل علیه السلام پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه
قصه‌یی خبرویردی وامر الهیله مدینه‌یه هجرت ایتمکه بیوردی واول کیجه مضجعنده یاتمیه کیده
علی بن ابی طالب کرم الله وجهه‌یی یرینه یاتوره چون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انی اکا
بیوردی واوکیجه پرده‌سیله بروندر دی وبرقبضه تراب الوب ممری اوزره مراقب اولان
مشرکین اوزره صاچدی انلرك هر برینه اندن شدت نوم ایروب هر بری اویقوده ایکن ارالرندن
کچدی وابوبکر رضی الله تعالی عنه ایله‌بیله جبل ثوره ایردی وایکیسی انده برغاره کیردی
صباحلین مشرکین پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قصدینه مضجعنه هجوم ایتدیلر کورسه
لرکه علیدر کیرو دوندیلر وپیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمی استیو اثرنجه کتدیلر حتی که
انك اولدیغی غاره ایردیلر حالبوکه اول غارك آغزینه عنکبوت نسج ایتمش کوردیلر اکر اول
بوکا کیرمش اولسه کیررکن بو نسج بوزیلوردی دیدیلر واندن زیاده تقیدنسز قویوب کتدیلر
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انده اوچ کون مکث ایتدی بعده چیقوب ابوبکرله بیله مدینه‌یه
کتدی (واذا تتلی علیهم آیاتنا قالوا قد سمعنا لونشاء لقلنا مثل هذا ان هذا الا اساطیر الاولین) قچان
انلره قرآن آیتلری تلاوت اولنسه دیرلرکه سنك بو قوللکی ایشتدك اکر بز دخی دیلسك بو قوللك
کبی سویلردك بو دکل الا متقدمینك اکاذیبیدر • دینلدیکه اشبو آیت بنی عبدالداردن نضر بن
الحارث حقنده نازل اولوبدر ابن عباس ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قرون ماضیه
شانن ذکر ایدیجك نضر دیدیکه اکر دیلسم بندخی بونك مثلنی سویلردم بو دکل الا اولینك
کتابلرنده تسطیر ایتدیکی شیدر ❁ عثمان بن مطعون ایتدی محمدك دیدیکی حقدر نضر ایتدی
بنم دخی دیدیکم حقدر عثمان ایتدی محمد لااله الا الله دیر نضر ایتدی بندخی لااله الا الله دیرین
(واذ قالوا اللهم ان کان هذا هو الحق من عندك فامطر علینا حجارة من السماء او ائتنا بعذاب الیم)
ودیدیلرکه یارب اکر محمدك دیدیکی سنك عندکدن اولوب حق ایسه اکا انکارمز اوزره
اوزریمزه طاش یاغدرغل ویا انك غیری برعذاب الیم کوندر کل که انك بعضیله امم سابقه‌دن
برامتی عذاب ایتمشدك ❁ دینلدیکه بو قوللك قائلی ابوجهل ایدی بیورلدیکه (وما کان الله لیعذبهم
وانت فیهم وما کان الله معذبهم وهم یستغفرون) یامحمد الله تعالی انلره عذاب ایدردکلدر حالبوکه
سن انلرك اراسنده سن ویا انلر استغفار ایدیجیلردر ❁ ابن عباس ایدر الله تعالی هیچ برقریه اهلنه عذاب

(اتمدی)

❁ سورة الانفال مدنیة وآیها ست وسبعون آیة ❁

بسم الله الرحمن الرحیم

(یسئلونك عن الانفال قل الانفال لله والرسول فاتقوا الله واصلحوا ذات بینكم واطیعوا الله ورسوله ان کنتم مؤمنین)

یامحمد مال غنیمتدن سکا سؤال ایدرلر سن دیکه مال غنیمتك حکمی الله تعالی ورسولی ایچوندر ❁ انی دیلدکلرینه ویررلر ❁
الله تعالایه مخالفتدن قورقك والله تعالی ورسولنه تسلیم اولوب بینکزی اصلاح ایدك والله تعالایه ورسولنه
اطاعت ایدك اکر مؤمن کامللردن ایسه‌کز ❁ مرویدرکه اهل بدر غنایمده اختلاف ایتدیلرکه
جوانلر جنکی بز ایتدك
مال غنیمت بزمدر دیدیلر
اختیارلر بز سزه مددکار
ایدك منهزم اولسکز بزه
کلور صغنور ایدیکز بز صفر
الیدمی قالورز دیدیلر
بالاخره جناب نبوتمآبدن
استفسار ایلدکلرنده بو
جواب کلدی (انما المؤمنون
الذین اذا ذکر الله وجلت
قلوبهم واذا تلیت علیهم
آیاته زادتهم ایمانا وعلی
ربهم یتوکلون) مؤمن
کامللر انلردرکه الله تعالی
ذکر اولندقده انك عظمت
جلال وهیبتندن قلبلری
قورقر وآیتلری تلاوت
اولندقده ایمانلری آرتر
وجمیع امورلرنده الله تعالایه
توکل ایدرلر (الذین
یقیمون الصلوة ومما رزقناهم
ینفقون) اول مؤمن
کامللر نمازی شرائط وآدا
بیله ادا ایدرلر وویردیکمز
رزقدن نفقه ویررلر
(اولئك هم المؤمنون حقا
لهم درجات عند ربهم
ومغفرة ورزق کریم)
بو آیات سابقه‌ده مذکور
کیمسه‌لر حقا مؤمنلردر ربلری عندنده انلر ایچون جنت درجه‌لری واردر و تقصیراتلری مغفرت وجنتده لایعد
ولاانتها رزق واردر (کما اخرجك ربك من بیتك بالحق وان فریقا من المؤمنین لکارهون) ربك جل شانه‌سی بیتك
مدینه‌دن اخراجه امر ایتدیکی کبی قرار ویر مؤمنلردن بر فرقه‌سی انی کریه کوررلرسه‌ده (یجادلونك فی الحق

ایتمدی الا پیغمبرلرینی وانانك کتورنلری اول قریه‌دن چیقاردیغندنصکره ❁ وقتا که پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم ومؤمنلر ارالرندن چیقدی بیورلدیکه (ومالهم الا یعذبهم الله) یامحمد
سن انلرك اراسندن چیقدیغندنصکره انلری نه منع ایدرکه عذاب اولنمیه‌لر (وهم یصدون
عن المسجد الحرام) حالبوکه انلر مؤمنلری مسجد حرامده طوافدن منع ایدرلر (وما کانوا
اولیاءه ان اولیاؤه الا المتقون) مشرکلر بیت حرام امرینه ولاة اولمدیلر بلکه انك ولاتی
مؤمنلردرکه شرکدن صاقنورلر (ولکن اکثرهم لایعلمون) لکن انلرك اکثری انی بیلمزلر
(وما کان صلاتهم عند البیت الا مکاء وتصدیة) انلرك بیت حرام عندنده صلاتلری دکل الا
صفیر وتصفیقدر • ابن عباس ایدر قریش بیت شریفی عریان اولدقلری حالده صفیر وتصفیقله
طواف ایدرلردی • مقاتل ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مسجد حرامده نماز قیلور
اولسه بنو عبدالداردن ایکی رجل صاغنده طوروب صفیر ایدر وایکی رجل دخی صولنده
طوروب تصفیق ایدردی تاکه نمازنی تخلیط ایده‌لردی اویله اولسه یوم بدرده انلره دینلدیکه
(فذوقوا العذاب بما کنتم تکفرون) قتل واسر عذابنی ذوق ایدك اعتقاد وعملده کفریکز
سببیله (ان الذین کفروا ینفقون اموالهم لیصدوا عن سبیل الله) شونلرکه کافر اولدیلر ناسی
سبیل اللهدن صدایچون ماللرین انفاق ایدرلر • اشبو آیت مشرکیندن اول ایکی رجل شاننده
نازل اولوبدرکه هر بری یوم بدرده هرکونده اون دوه بوغزلیوب عسکرلرینه یدیررلردی
ویاخود ابوسفیان شاننده‌کی یوم احد ایچون عربدن ایکی بیك کشی‌یی استیجار ایدوب انلره
قرق وقیه کومش انفاق ایتدی ویاخود اصحاب عیر شاننده درکه قریش یوم بدرده مصاب
اولدقلرنده اصحاب عیره دینلدیکه سزدخی شو مالکزی محمدك حربنه انفاق ایدك اوله کیم اندن
انتقامز آله‌وز (فسینفقونها ثم تکون علیهم حسرة ثم یغلبون) آنلر یوم احدده دخی انی
انفاق ایدیسرلردر اول انفاقلری آخرتده انلره حسرت وندامت اولیسردر اول انلرك عذابلری
زیاده‌سنه سبب اولور بوندنصکره منهزم اولوب کیمیلری قتل وکیمیلری اسری اولور (والذین
کفروا الی جهنم یحشرون) شول قومکه بعضیلری اسلامه کلوب انلر کفر اوزره ثابت اولدیلر
انلر جهنمه سوق اولنورلر (لیمیز الله الخبیث من الطیب) تاکه کافری مؤمندن تمییز ایدوب
مؤمنی جنانه وکافری نیرانه ایرکوره ویاخود عمل خبیثی عمل طیبدن تمییز ایدوب اعمال طیبه‌یه
جنتی جزاء واعمال خبیثه‌یه ناری جزاء ایده (ویجعل الخبیث بعضه علی بعض فیرکمه جمیعا فیجعله
فی جهنم) وخبیثك بعضنی بعضك فوقنه قویه وبعضن بعضنه ضم ایلیه حتی که فرط ازدحاملرندن
تراکم ایده‌لر بعده کلیسنی جهنمه قویه (اولئك هم الخاسرون) ایمدی فریق خبیث ویا منافقین
خسرانده کامللردر زیرا که مالارنده ونفسلرنده خاسر اولمشلردر (قل للذین کفروا ان ینتهوا
یغفر لهم ما قد سلف) کافرلره دیکل که اکر شرکدن منتهی اولورلرسه اسلامه دخوللا شول

بعد ما تبين كانما يساقون الى الموت وهم ينظرون) جهاد واجب اولديغى ظاهر اولدقدنصكره اول حق اولان جهادده
سنكله مجادله ايدرلر كويا موت طرفنه سوق اولنورلر واسباب موته نظر ايدرلر ❀ بو كراهت وجدالارى
امر الهى يه مخالفت اولميوب مجرد قلت عدد ومدد وزاد وعدونك كثرت وفرتى ايدى (واذ
يعدكم الله احدى الطائفتين
انها لكم وتودون ان غير
ذات الشوكة تكون لكم
ويريد الله ان يحق الحق
بكلماته ويقطع دابر
الكافرين) ياد ايله شول
وقتيكه الله تعالى سزه
وعدا ايتديكه ايكى طائفه دن
❀ يعنى كاروان ولشكر
كفاردن ❀ بريسى سزك
اوله سز ايسه شوكت
وسلاحسز كاروان سزك
اولمقلغنى سورسكز الله تعالى
انزال ايتديكى آيات
موجبنجه حق اعلان
واسلامى اظهار ومكه
كافرلرينك بنيادينى قطع
ايتمك مراد ايدر (ليحق
الحق ويبطل الباطل
ولوكره المجرمون) تاكه
اسلامى ثبات وكفرى
زائل ايده اكرچه مكه
كافرلرى انى ايستمزلر
و اكراه ايدرلرسه ده
❀ مرويدر كه قريش
كاروانى متاع وافرايله
سردارلرى ابو سفيان
وبعض صناديد قريش
اول قافله ده اوله رق
شامدن كلورلر ايدوكنى پيغمبر عليه السلامه جبريل عليه السلام خبر ويردى اول حضرت عليه السلام (سلبنه)
دخى صورت حالى مؤمنلره سويلدى كاربانده كثرت مال وقلت رجال اولديغندن فرحله مدينه دن چيقديلر ابوسفيان
مؤمنلرك خروجنى خبر آلنجه فى الحال ابوجهله ضمضم غفارى يى ارسال وامداد طلب ايلدى ابو جهل كلى عسكرله

اسلاملرندن اول كچن كناهلرين مغفرت ايدرز (وان يعودوا فقد مضت سنة الاولين) واكر
كفره عودت ايدرلرسه انلردن اوكدين كچنلرك سنتى كچدى كه الله تعالى انبيا واولياسنه نصرت
ايدر واعداسنه اهانت ايدردى (وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة) انلره قتال ايدك تاكه انلرده شرك
بولنميه (ويكون الدين كله لله) ودينك كليسى لله خالص اوله واديان باطله مضمحل اوله (فان
انتهوا فان الله بما يعملون بصير) اكر كفردن منتهى اولورلرسه الله تعالى انلرك اعمالنه بصيردر
اندن انتهالرى اوزره انلره خير جزاء ايدر (وان تولوا فاعلموا ان الله موليكم) اكر اسلامدن
اعراض ايدوب كفردن منتهى اولمزلرسه بيلك كه الله تعالى معين وناصركزدر (نعم المولى
ونعم النصير) اول نه كوزلجك موليدر انى تولى ايدنى ضايع ايتمز ونه كوزلجك نصيردركه نصرت
ايتديكنه عدوسن غالب ايتمز (واعلموا انما غنمتم من شيء) بيلك اول شيءكه كفاردن انى
قهرله آلورسز (فان لله خمسه) انك خمسى لله ثابتدر (وللرسول ولذى القربى واليتامى والمساكين
وابن السبيل) ودخى رسول الله وانك اقاربى ويتامى ومساكين وابن سبيل ايچون ثابتدر
جهور انك اوزره دركه بومحلده الله ذكرى تعظيم ايچوندر يعنى انك جميعى الله تعالينكدر اشبوا
ذكر اولنان اخصينه صرف اولنور حكمى من بعد باقيدر الا بوكه رسولك سهمى صرف اولنور
مصالح مسلميندن اكاكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم زمان حياتنده انى اكا صرف ايدردى
برقولده سهم رسول امامه وبرقولده اصناف اربعه يه صرف اولنور ابو حنيفه ايدركه انك سهمى
وذى القربى سهمى وفاتيله ساقط اولوب كليسى ثلاثة باقيه يه صرف اولنور امام مالك ايدركه
اول امامك رأينه مفوضدركه اهمه صرف ايدر ابو العاليه ايدركه اول خمس التى سهم قيلنور سهم
الله كعبه يه صرف اولنور روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اول خمسدن كعبه ايچون
برقبضه آلوب باقيسن اصناف خمسه يه قسمت ايدردى برقولده سهم الله بيت المالكدر وبرقولده
اول سهم رسوله مضمومدر وذوى القربى بنو هاشم وبنو المطلبدر ❀ روايت اولنديكه پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ذوى القربى سهمنى اول ايكيسنه قسمت ايتدى وبر قولده اول
انجق بنو هاشمدر وبرقولده جميع قريشدر وغنى وفقير اكا استحقاقده مساويدر وبرقولده اول
انلرك فقراسنه مخصوصدر ابن السبيل سهمى كبى ويتامى ومساكين وابن السبيل ايله مراد انلردن
اولنلردر وغنيمتك درت خمسى اول وقعه يه حاضر اولان غانمينه قسمت اولنور فارسه اوچ
سهم وراجله برسهم ويريلور ❀ زيرا پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم بويله قسمت ايدوبدركه
اول ثورى واوزاعى ومالك وشافعى واحمد واسحاق قوليدر ❀ ابو حنيفه ايدركه فارسه
ايكى سهم وراجله برسهم ويريلور وعبيد ونسوان وصبيانه ترضيخ اولنور قتاله حاضر
اولورلرسه وعقار قسمتى منقول قسمتى كبيدر ❀ ابو حنيفه ايدركه عقارده امام مخيردر ديلرسه
انلرك بيننده قسمت ايدر وياخود مصالحه وقف ايدر بركيمسه كه قتالده بر كافرى قتل ايده انك

مكه دن چيقوب كاربانه امداد ايچون بدره متوجه اولدى وحضرت رسالتپناه عليه السلام وادى ذفرانده ايديكه جبريل
عليه السلام كلوب لشكر كفارك كلديكنى خبر ويردى اول حضرت عليه السلام صحابه يه كاروانه ملاقاتمى ياخود كفارله
جنكمى استرسز بيوردى بعضيلرى بز جنكه حاضر لنمدق كاروان اليمزه كيرسه مناسبدر ديملريله
پيغمبر عليه السلام متغير
اولدى مهاجر وانصارك
كبارى جنكى اختيار ايدوب
امر كدن برقدم تخلف ايتميز
ديديلر اول كلامدن حضرت
عليه السلامه بشاشت كلوب
يوريكز على بركة الله كيده لم
مژده اولسونكه بن مشركلرك
قتل اولنه جق مكانلرينى
كوردم بيوردى بو اتفاقله
بدره كتديلر وعدويه
ملاقات ايتديلر مشركلر
منهزم ومؤمنلر قرير العين
دونديلر (اذ تستغيثون ربكم
فاستجاب لكم انى ممدكم
بالف من الملئكة مردفين)
ذكر ايدك شول وقتيكه
ربكزدن عون ونصرت طلب
ايتديكز اجابت ايدوب
ملائكه دن بيك ملك ايله
يدر بى سزه امداد ايدجيم ❀
ديناديكه بونلر ملائكه نك
وجوه واعيانى ايدى يا مقدمه
لشكر ايديلر ❀ ومنقولدركه
ملائكه نك دخى كثرتى اولمغله
اولكون قتال ايدن بيك
ملك ايدى (وما جعله الله
الا بشرى ولتطمئن به قلوبكم
وما النصر الا من عند الله
ان الله عزيز حكيم) الله تعالى ملائكه امدادينى انجق سزه بشارت وانكله قلبكزدن خوف كيدوب اطمينان كلمسنه
اشارت قيلدى ونصرت وظفر الله تعالانك عندنده در تحقيق الله عظيم الشان غالبدر حكمتيله دوستلرينى منصور دشمنلرينى
مقهور ايدر (اذ يغشيكم النعاس امنة منه وينزل عليكم من السماء ماء ليطهركم به ويذهب عنكم رجز الشيطان وليربط على

سلبنه مستحق اولور وسلب اولدركه مقتولك اوزرنده كى ملبوس وسلاحدر وركوب ايتديكى
فرسدر (ان كنتم آمنتم بالله) اكر الله تعالى يه ايمان كتورديكز ايسه (وما انزلنا على عبدنا
يوم الفرقان يوم التقى الجمعان) ودخى عبديمز محمده انزال ايتديكمز آيانه ايمان كتورديكز ايسه كه
اول ملائكه ونصردر يوم بدرده كه انده حق وباطل بينى فرق اولندى ومسلمونله كفاربرى
برلرينه التقاء ايتدى (والله على كل شيء قدير) الله تعالى هر شيئه قادردر قليلى كثير اوزره
غالب ايدر وملائكه ايله مسلمينه امداد ايدر (اذ انتم بالعدوة الدنيا) شول وقتده كه سز معشر
مسلمين جهت مدينه يه قريب شفير واديده ايديكز (وهم بالعدوة القصوى) مشركين ايسه
مدينه دن بعيد مكه يه ولى ايدر جهتدن شفير واديده ايديلر (والركب اسفل منكم) وعيرويا آنك
قائدلرى سزك مكانكزدن اسفل مكانده يعنى ساحلده ايديلر اشبو قيودك فائده سى اولدركه عدو
قوت وشوكتده ومسلمين ايسه ضعف وقلتده ايديلر وبونك كبى حالتده ايسه غلبه دكل الا الله
تعالينك حول وقوتيله وباهر قدرتيله در (ولو تواعدتم لاختلفتم فى الميعاد) اكر سز يا معشر
مسلمين عدوكز ايله قتاله مواعده ايتسه كز بعده كندى حالكزى وعدوكز حالنى بيلسه كز ميعادده
اختلاف ايديديكز زيرا كه انلر عيرلرين سزدن حمايه ايچون وسز ايسه انلرك عيرينى طلب
ايچون چيقوب برى برلريكزه تلاقى ايتديكز (ولكن ليقضى الله امرا كان مفعولا) لكن الله
تعالى سزى انلركله ميعادسز جمع ايلدى تاكه اول بر امرى قضا ايده كيم انك وجوده كلمسى ثابت
وواجب ايديكه اول هزيمت كافرين ونصرت مؤمنيندر (ليهلك من هلك عن بينة ويحيى من حى
عن بينة) تاكه كفر اوزره وفات ايدن انك اوزره بينه معاينه ايله فوت اوله وايمان اوزره
معيشت ايدن آنك اوزره بينه مشاهده ايله معيشت ايده (وان الله لسميع عليم) الله تعالى كافرك
كفرنى ومؤمنك ايمانى ايشيدر وانك عقابنى وبونك ثوابنى بيلور (اذ يريكهم الله فى منامك
قليلا) ذكر ايت شول وقتى كه الله تعالى منامكده سكا مشركينى قليل كوستردى تاكه سن انى
اصحابكه خبر ويره سنكه انلر انكله قتاله جرأت وعدو اوزره شجاعت ايده لر (ولو اريكهم كثيرا
لفشلتم ولتنازعتم فى الامر) اكر الله تعالى انلرى سكا كثير كوستريدى جبانلق ايدوب صف
ترك ايديديكز وقتال امرنده اختلاف ايديديكز (ولكن الله سلم) لكن الله تعالى سزى فشل
واختلافدن سالم ايتدى (انه عليم بذات الصدور) الله تعالى صدورده اولان مضمراتى بيلور
(واذ يريكموهم اذ التقيتم فى اعينكم قليلا) ذكر ايدك شول وقتى كه الله تعالى سزك كوزيكزه
مشركينى لقاكز وقتنده قليل كوستردى حتى ابن مسعود رضى الله تعالى عنه يانده اولان كشى يه
ديديكه انلرى نه قدر كيمسه اولمسن تخمين ايدرسن اول ايتديكه يوز عدد اولور اوله ابن مسعود
رضى الله تعالى عنه ايتدى بنم كوزيمه تخمينمده يتمشدن زياده دكللردر (ويقللكم فى اعينهم)
وسزى دخى الله تعالى انلرك كوزينه قليل كوستردى حتى ابو جهل واصحابى ديديلركه محمد

قلوبكم ويثبت به الاقدام) ذكر ايت شول وقتيكه الله تعالى سزه امنيت ايچون نوم خفيف ويردى وكوكدن يغمور ايندرديكه
سزانكله حدث وجنابتدن پاك اوله سز وسزدن شيطانك وسوسه سنى كيده ره ولطف خدايه قلبكزى ربط ايده ويغمور
سببيله اياقلريكزه متانت وصبر وقوت ايله حربده ثبات حاصل ﴿ ١١٨ ﴾ اوله ❀ روايت اولنديكه يوم بدرده
مشركلر ايلرو كلوب صولو
محله قونمشلر ايدى مؤمنلر
يومشاق قوملو محله قونوب
ديزلرينه دك قومه بتارلردى
وايچمكه صو بوغيدى اول
كيجه كه صباح مقابلهٔ فريقين
اوله جغيدى مؤمنلر صباح
قالقدقلرنده ايچمكه
وابدسته صو بوله مدقلرندن
ماعدا وافر احتلام اولمشلر
دخى اولمغله شيطان انلره
وسوسه ويروب سز زعم
ايدرسز كه الله تعالينك
دوستى يز ونبى الله بزمله
درمع هذا صو مشركلرده
سز ايسه ابدستسز وجنابت
سكز بو حاله مشركلره
غلبه يى نيجه اميد ايدرسز
ديدى بو آنده الله تعالى بر
يغمور كرم ايتديكه اول قوم
قتى لنوب اياق باتمز اولدى
ومؤمنلر ابدست وغسل
ايدوب مالزمه صولرينى الديلر
ثبات قدم وطرح وسوسه
واطمينان قلب حاصل اولدى
(اذ يوحى ربك الى الملئكة انى
معكم فثبتوا الذين امنوا ساالقى
فى قلوب الذين كفروا الرعب
فاضربوا فوق الاعناق واضر
بوا منهم كل بنان ❀ يا محمد ياد ايله كه ربك تعالى ملكلره نصرت واعانتده سزكله يم ديو وحى ايلدى مؤمنلره (ايده)
❀تكثير سواد ونصرت مژده سيله قلبلرينه ❀ ثبات ويرك كه يقينده كافرلرك قلبلرينه خوف القا ايده رم انلرك بوغازلرى اوزرينه
وجميع پارمقلرينه اورك (ذلك بانهم شاقوا الله ورسوله ومن يشاقق الله ورسوله فان الله شديد العقاب ❀ انلره بو

واصحابى دكل الا اكلهٔ جزوردر ايمدى انلرى قتل ايتمكز بلكه جمله سن طوتوب باغله كز
مؤمنينله مشركينك بعضى بعضنه قليل كورنمسى تا كه برى برلرينه قتاله جرأت ايده لر (ليقضى
الله امرا كان مفعولا) تا كه ازلده مقدر اولان اسلام واهلنى اعزاز وكفر اهلنى اذلال امرنى
اولوجهله الله تعالى قضا ايده (والى الله ترجع الامور) عواقب امورك كليسى آخرتده الله
تعالى يه رجوع ايدر (يا ايها الذين آمنوا اذا لقيتم فئة فاثبتوا) يا مؤمنلر جماعت كافرينه قتال
ايچون ملاقى اولديغكزده ثابت اولك (واذكروا الله كثيرا) ومواطن حربده الله تعالى يى
چوق ذكر ايدك اكا دعا ايدك عون ونصرتن ديلر اولديغكز حالده (لعلكم تفلحون) تا كه نصرت
ومثوبتدن مرادكزه ظفر بوله سز اشبونده تنبيه واردركه عبده لايق اولوركه انى ذكر اللهدن
برشئ اشغال ايتميه وشدائد عندنده اكا التجا ايده وكليتله اكا اقبال ايده وهيچ بر حالده انك لطفى
اندن منفك دكل ايدوكنه اعتقاد ايده (واطيعوا الله ورسوله) قتال امرنده وغيريده الله تعالى يه
ورسولنه اطاعت ايدك (ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم) وقتال امرنده اختلاف ونزاع
ايتمكز يوم بدرده ويا يوم احدده ايتديكز كبى ايدرسكز قلوبكزه ضعف وجبن ايرر ونصرت
ودولتكز كيدر (واصبروا ان الله مع الصابرين) وقتاله لوجه الله صبر ايدك الله تعالينك عون
ونصرى صابرلر ايله در (ولا تكونوا كالذين خرجوا من ديارهم بطرا ورئاء الناس) شول
قوم كبى اولمه كز قتال ايچون ديارلرندن چيقارلركه نعمتده طغيانلرينه سوينه لر وناسه شجاعت
وسماحتله كورينه لر ❀ روايت اولنديكه اهل مكه عيرلرين حمايه ايچون جحفه يه ايردكلرنده
عيردن ابو سفيانك رسولى كلدى كيرو دونك كه عيركز سلامتله كليور ديدى ابو جهل ايتدى
والله دونمزز بلكه بدره وارر خمرلر ايچرز وكوينده لر ديكلرز وعربدن بزه كلنلرى يديررز
چون بدره ايرديلر انلره كأس منايا صونلدى ونوحه لر صداسى ديكلديلر ❀ ايمدى مؤمنلر
انلرك كبى بطر وريا اهلى اولمقدن نهى اولنديلر واهل تقوى اولمغه امر اولنديلر شول حيثيتدنكه
برشيدن نهيك موجبى ضديله امردر (ويصدون عن سبيل الله) وناسى دين حقدن صرف
ايدرلر (والله بما يعملون محيط) الله تعالى انلرك جميع اعمالنى بيلور (واذ زين لهم الشيطان
اعمالهم) ذكر ايت شول وقتى كه شيطان وسوسه سيله اهل مكه يه معادات رسولى وانك غيرى
اعمال سيئه لرينى تزيين ايتدى (وقال لا غالب لكم اليوم من الناس وانى جار لكم) وديديكه اشبو
كونده سزه غالب اولور يوقدر زيرا كه قوت وكثرتده سزبن كنانه دنم سزى اجاره ايدرين
بنم اثرمجه بنو كنانه دخى سزه كلور (فلما تراءت الفئتان نكص على عقبيه) وقتا كه ايكى طائفه
برى برلرينه تلاقى ايتديلر ابليس كورديكه سمادن ملائكه نزول ايدر بيلديكه انك انلرله طورشمغه
طاقتى يوقدر آردينه چكلدى (وقال انى برئ منكم انى ارى ما لا ترون انى اخاف الله)
وديديكه بن سزدن برئم زيرا سزك كورمديككزى بن كوررين الله تعاليدن قورقارينكه بنى هلاك

عذابك وقوعى اول سببدندركه الله تعالايه ورسولنه مخالفت ايتديلردى كيمكه الله تعالايه ورسولنه مخالفت ايده انلره الله تعالانك
عقابى شديددر) ذالكم فذوقوه وان للكافرين عذاب النار) اى كافرلر بو شمديكى عذابكزدركه انى دادك وكافرلر ايچون آخرتده
نار عذابى واردر (يا ايها الذين ﴿ ١١٩ ﴾ آمنوا اذا لقيتم الذين كفروا زحفا فلا تولوهم الادبار ومن يولهم يومئذ
دبره الا متحرفا لقتال
او متحيزا الى فئة فقد باء
بغضب من الله ومأويه جهنم
وبئس المصير) اى مؤمنلر
سز كافرلره ملاقى اولوب
بر بريكزه ياقلشديغكز زمان
ارقه كزى انلره دوندرمكز
كيمكه اولكونده دشمنى
اغفال وكر وفر ايچون
تكرار قتاله جولان ياخود
مسلميندن آخر عسكره
منضم واندن استعانت
نيتيله اولميه رق دشمنه ارقه
ويروب قاچرسه الله تعالانك
غضبنه رجوع ايدر انك
مكانى جهنمدر اول جهنم
نه قبيح قرارگاه اولور
(فلم تقتلوهم ولكن الله
قتلهم وما رميت اذ
رميت ولكن الله رمى
وليبلى المؤمنين منه بلاء
حسنا ان الله سميع عليم)
سز انلرى قوتكزله قتل
ايتمديكز ولكن سزه
نصرت وامداد ايله الله
تعالى قتل ايلدى ويا محمد انلره
اول بر آوج طپراغى آتوب
انلرى اعمى ايدن سن
دكلسين كه سن انجق رمى
صورتنى ادا ايتدك لكن حقيقتده رمى الله تعالانكدر والله تعالى دين اسلامى اظهار ايچون لطفندن مؤمنلره بو نعمت
حسنه يى اعطا ايلدى تحقيق الله عظيم الشان سزك استغاثه ودعا كزى ايشيديجى ونيتكزى بيليجيدر ❀ مرويدركه
وقتا كه يوم بدرده جنكه اغاز ايلديلر پيغمبر عليه السلام يارب بكا نصرت وعد ايلمشيدك وفا ايله ديو دعا ايلدى

ايده مؤمنون وكافرون ايكى عسكر برى برلرينه قاوشديلر ابليس اول وقتده سراقه صورتنده
مشركين صفنده ايدى وقتا كه حارث بن هشامك النه ياپشمش طوتاردى اردينه كتمكه
باشلدى حارث قتال ايتمدين فرار ايتمكمى ديلرسن ديدى همان دم حارثى كوكسندن اوروب
يقدى سزك كورمديككزى بن كوررين ديوب كتدى انكله مشركين اصنديلر باشلرى قيدينه
دوشوب كيرويه دونديلر چون مكه يه ايرديلر ناسك صنمسنه سراقه سبب اولدى ديديلر
اول خبر سراقه يه ايريجك والله بن سزك كتديككزى دخى بيلمدم حتى كه صنديغكزى ايشتدم
ديدى دينلديكه ابليس كور ديكى جبريل عليه السلام پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك
بنديكى دابه نك لجامن النه آلمش يدردى ❀ قتاده ايدر ابليسك سزك كورمديككزى بن كوررم
ديمسى صدقدر لكن الله تعاليدن قورقارين ديمه سنده كذب ايتدى الا بوكه انكله مقاومته قادر
دكل ايدوكن بيلدى واول لعينك عادتيدركه اكا طاعت ايدنلره قچان حق وباطل ملتقى اوله
اندن تبرى ايدر بن اللهدن قورقارين ديوب براغوب كيدر كلبى ايدر ابليسك خوفى اكا ايديكه
جبرائيل عليه السلام انى اخذ ايده وحالنى ناسه تعريف ايده حتى كه اكا طاعت ايتمز اوله لر (والله
شديد العقاب) الله تعالى اكا مخالفت ايدوب اصرار ايدنلره عقابى شديددر اشبو قول جائزدركه
ابليسك كلامى تمامندن اوله كلام مستأنف اولمسى جائز اولديغى كبى (اذ يقول المنافقون والذين
فى قلوبهم مرض) ذكر ايت شول وقتى كه منافقلر وقلبلرنده مرض اولنلركه انلر هنوز
قلبلرنده ايمان مطمئن اولميوب شبهه لرى قالوبدر ديديلركه (غر هؤلاء دينهم) اشبونلرى يعنى
مؤمنلرى دينلرى الدادى زيرا انلر توهم ايتديلركه نصرتلرى دينلرى سببيله اوله ❀ دينلديكه اول قلبلرنده
مرض اولانله مراد شول قوم ايديكه مكه ده مستضعفين اولوب اسلامه كلمشلردى اقربالرى انلرى
هجرتدن منع ايتمشلردى قريش بدره چيقدقلرنده انلرى دخى كرها چيقارمشلردى مسلمينك قلتنه
نظر ايديجك شبهه يه واروب مرتد اولمشلردى ايمدى انلر ايديكه اول قولى ديديلر انلردن هيچ
برى قالميجه انده قتل اولنديلر (ومن يتوكل على الله فان الله عزيز حكيم) اولكه امرنى الله تعالى يه
اصمرليه اول اكا استجاره ايدنى ذليل ايتمز نه دكلو آزايسه ده اول غالبدر هر فعلنده حكمت بالغه سى
واردر اكرچه عقل انى استبعاد ايدرسه ده (ولو ترى اذ يتوفى الذين كفروا الملائكة
يضربون وجوههم وادبارهم) اكر سن يوم بدرده قتل اولنان كفره نك موتلرى
حيننده كورسيدك كه ملائكه انلرى سياط نار ايله اوكلرندن وارد لرندن اوررلر ❀ ابن
عباس ايدر قچان مشركين يوزلريله مسلمينه اقبال ايتسه لر ملائكه انلرك يوزلرينه سيوفله
اوررلردى واردلرين دونوب كتدكلرنده ملائكه انلره ايريشوب اردلرندن اوررلردى (وذوقوا
عذاب الحريق) وملائكه انلره ديرلركه شول ياقيجى آتش عذابنى ذوق ايدون ديو آخرت عذابن انلره
بشير ايدرلر ❀ دينلديكه اول ملائكه نك بيله لرنده دمور دن چوماقلر اولور هر باركه مشركينى اورسه لر

جبريل عليه السلام نازل اولوب بر آوج طپراق آلوب دشمنك طرفنه آت ديدى اول حضرت عليه السلام طپراغى
آلوب (شاهت الوجوه) ديو دشمنك يوزينه سرپدى اول طپراق كوزلرينه كيروب منهزم اولديلر
مسلمانلر انلرى قتل واسير ايتدكلرنده بن قتل ايتدم بن اسير ❁ ١٢٠ ❁ ايتدم ديو افتخار ايتمرله بو آيت كريمه
نازل اولدى (ذلكم وان الله موهن كيد الكافرين) بو خصوصلر مؤمنلره نعمت حسنه‌در والله تعالى كافرلرك حيله‌لرنى باطل ايديجيدر (ان تستفتحوا فقد جاءكم الفتح وان تنتهوا فهو خير لكم وان تعودوا نعد ولن تغنى عنكم فئتكم شيئا ولو كثرت وان الله مع المؤمنين) اى اهل مكه اكر سز فتح طلب ايتديكز سه تحقيق مؤمنلرك فتحيله سزه الله تعالانك حكمى كلدى اكر كفر ومعادات رسولدن كرو طورورسه‌كز دنياده واخرتده سزكيچون خيرلودر اكر سز مؤمنلرك محاربه‌سنه عودت ايدرسه‌كز بزدخى انلرك نصرتنه عودت ايدرز سزك جماعتكز نقدر چوق اولورسه‌ده سزدن بلايى دفع ايده‌مزلر الله تعالانك عون ونصرتى مؤمنلر ايله‌در ❁ منقولدركه مشركلر مكه‌دن بدره خروجلرنده حرم شريف
استارينه ياپشوب يارب ايكى عسكرك هدايت بولمشنه وسنك عندكده افضل واكرم اولنه فتح (انلره)
كرم ايله ديو دعا ايتمشلريدى بناء عليه حاللرى بو آيت كريمه ايله بيان اولندى (ياايها الذين آمنوا اطيعوا الله ورسوله
ولا تولوا عنه وانتم تسمعون) اى مؤمنلر الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك واول رسولك امرندن اعراض ايتميك

اندن آتش يالكنلور حسن ايدر بو حالت انلره يوم قيامتده اولوركه عذاب حريق ذوق ايدك ديو خزنهٔ جهنم انلره خطاب ايدر (ذلك بما قدمت ايديكم) اشبو ضرب وعذاب سزه تقديم ايتديككز كفر ومعاصى سببيله‌در (وان الله ليس بظلام للعبيد) والله تعالى عبيدينه ظلم ايدر دكلدر (كدأب آل فرعون والذين من قبلهم كفروا بآيات الله) اشبو مشركلرك عمل وطريقى كه اكا مداومت ايدرلر آل فرعونك وآل فرعوندن اول كچن كفارك عمل وطريقى كبيدر كه انلر الله تعاليىنك آيتلرينه كافر اولديلر (فاخذهم الله بذنوبهم) الله تعالى انلرى ذنوبلرى سببيله اخذ ايتدى (ان الله قوى شديد العقاب) الله تعالى قدرت ومشيئتيله اخذده قويدر اياندن اعراض وعصيان ايدنه عقابى شديددر (ذلك بان الله لم يك مغيرا نعمة انعمها على قوم حتى يغيروا ما بانفسهم) مكه مشركلرينه حلول ايدن مصائب مذكوره شول سببله‌دركه حق تعالى بر قومه انعام ايتديكى شيئى تغيير ايدر اولمدى حتى كه اول انلر كنديلرده‌كى نعمته كفران وترك شكر ايتديلر سدى ايدر حق جل وعلا قريش واهل مكه‌يه محمد صلى الله تعالى عليه وسلمى انعام ايتمشيكن اكا كفران اولدقلرنده انى انصاره نقل ايتدى (وان الله سميع عليم) الله تعالى انلرك اقوالن ايشيدر وافعالنى بيلور (كدأب آل فرعون والذين من قبلهم كذبوا بآيات ربهم فاهلكناهم بذنوبهم واغرقنا آل فرعون) آل فرعون واندن اول كچن قوم كافرينك عادتلرى كبى كه ربلرى جل شانه‌نك آيتلرينى تكذيب ايتديلر اويله اولسه بز انلرى كفر وعصيانلريله اهلاك وآل فرعونى اغراق ايتدك (وكل كانوا ظالمين) فرق مكذبه وغرقاى قبط وقتلاى قريش هر صنف كفر وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدرلردى (ان شر الدواب عند الله الذين كفروا فهم لا يؤمنون) ير يوزنده يورر حيواناتك شرى عند الله شول كافرلردركه كفر اوزره اصرار وانده رسوخ ايتديلر ❁ اعدى انلردن ايمان توقع اولنمز (الذين عاهدت منهم ثم ينقضون عهدهم فى كل مرة وهم لا يتقون) كه انلر ايله معاهده ايتدك انلر ايسه هر كره‌ده عهدلرين نقض ايتديلر حالبوكه انلر نقض عهد امرنده الله تعاليدن قورقمزلر ❁ روايت اولنديكه بنو قريظه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايله عهد ايتديلركه انك اوزره قتال ايچون كلان كفاره اعانت ايتميه‌لر بوندنصكره مشركينه اعانت ايدوب سلاحله اكا قتاله كلديلر بعده خطا ونسيان ايتمشز ديوب عذرلنديلر ❁ ايكنجى كره‌ينه اول عهدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمله تجديد ايتدنصكره يوم خندقده احزابه اعانتله نقض عهد ايتديلر حتى كعب بن الاشرف مكه‌يه كيدوب اهل مكه ايله پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه مخالفته اتفاق ايتديلر (فاما تثقفنهم فى الحرب فشرد بهم من خلفهم لعلهم يذكرون) يا محمد اكر سن انلره مصادف اولوب حربده ظفر بولورسك انلره عقوبتله ورالرنده اولان اعداكى تفريق ايده‌سن تاكه انكله متعظين اولوب نقض عهددن صاقنه‌لر (واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء) واكر سن بر قوم معاهديندن نقض عهد اماراتن بيلورسك

حال بوكه موعظهٔ قرآنى سز ايشيدرسز (ولا تكونوا كالذين قالوا سمعنا وهم لا يسمعون) كفره ومنافقلر كبى اولميك كه
انلر ايشتدك ديرلر حال بوكه ❁ انكله نفعلنه جكلرينى ❁ ايشتمزلر (ان شر الدواب عند الله الصم البكم الذين لا يعقلون)
عند الله ير يوزنده اولان جانورلرك ❁ ١٢١ ❁ شريدر اول كيمسه كه حق سويلميه وايشتميه انلر حقى تعقل
ايتمزلر (ولو علم الله فيهم خيرا لاسمعهم ولو اسمعهم لتولوا وهم معرضون) اكر الله تعالى علم ازليسنده انلرده خير تقدير ايتمش اولسه انلره حقى ايشتديررردى اكر ايشتديروب وتصديق ايتسه‌لردى دخى البته ينه ايماندن دونوب اعراض ايدرلردى ❁ منقولدركه كفار مكه جدمز قصى بن كلابى احيا ايله كه بر مبارك آدمدر تاكه سنك نبوتكه شهادت ايده بزدخى ايمان ايده‌لم ديديلر حق تعالى آنك كلامنى ايشتسه‌لرده ينه اعراض ومرتد اولورلر بيوردى (ياايها الذين آمنوا استجيبوا لله وللرسول اذا دعاكم لما يحييكم واعلموا ان الله يحول بين المرء وقلبه وانه اليه تحشرون) اى مؤمنلر الله تعالى ورسولنه اجابت ايدك اول رسول سزى ديرلتمك ايچون دعوت ايتدكده ❁ يعنى كافر ميت منابه‌سنده اولوب
سزى اسلام وقرآن ايله (تبيان) (ثانى) (١٦) احيايه دعوت ايتدكده اجابت ايدك ❁ وبيلك كه الله
عظيم الشان انسانله قلبى بيننده حائل اولور وانك طرفنه مجازات ايچون حشر اولنورسكز • بو حيلولت بحثنده
اقوال كثيره اولمغله بعضيلر حق تعالى قلب انسانه طلوع ايده‌جك مكنوناته مطلع اولمغله غايت قربه تمثيلدر ديمش

انلره عهدلرين عدل وعداوتده طريق قصد اوزره طرح ايت اما كه انلره حربى مناجز اولمغل كه اول سندن خيانت اولور يعنى انلره حرب ايتمزدن اول سنكله انلر بيننده‌كى عهدى فسخ ايتديككى انلره بيلديركل تاكه سن وانلر نقض عهدى بيلمكده مساوى اوله‌سز يوخسه سندن نصب حربله نقض عهد ايتمكى توهم ايتميه‌لر (ان الله لا يحب الخائنين) الله تعالى نقض عهد ايله خيانت ايدنلرى سومز (ولا يحسبن الذين كفروا سبقوا انهم لا يعجزون) كافرلر كنديلرين ظن ايتمسونلركه بزم عذابمزدن قورتيله‌لر انلر بزى كنديلرينه ادراكدن عاجز ايتمزلر (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل) يا مؤمنلر اول عهدلرين نقض ايدنلره ويا كفار محاربينه قتال ايچون قوت ورباط خيلدن استطاعتكز اولديغى شيئى اعداد ايدك ❁ دينلديكه قوت ايله مراد آلات حربدركه انكله كفارى قتاله قوت ايديلور اول كرك خيل ويا سلاحدر ❁ دينلديكه قوت ايله مراد رميدر عقبة ابن عامر ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمى منبر اوزره ايشتدمكه اوچ كره ❁ الا ان القوة الرمى ❁ اكاه اولك كه قوتله مراد رميدر ديدى ظن اولنوركه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك انى تخصيص بالذكر ايتمسى اقواى سلاح اولديغيچوندر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله يدخل بالسهم الواحد ثلاثة نفر الجنة صانعه يحتسب فى صنعته الخير والرامى به ومنبله ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر الله تعالى سهم واحدله اوچ كمسنه‌يى جنته قويار انك برى سهمى دوزندركه انى دوزمسيله الله تعالينك رضاسن قصد ايده وبرى دخى انى كافره رمى ايدندر وبرى اول سهمى رمى ايدنه صوناندر ❁ قال النبى صلى الله عليه وسلم من ترك الرمى بعدما علمه رغبة عنه فانه نعمة تركها اوكفرها ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر بر كمسنه كه رمى بيلديكندنصكره اندن رغبتله ترك ايده اول نعمتى ترك ويا ستر ايتمشدر خالد بن الوليد رضى الله عنه قتال حيننده ديشى آتلره بنردى صهيلى آز اولديغى ايچون ❁ ابن محيريز ايدر صحابه رضى الله عنهم صفوف عندنده اركك آتلره بنمكى وبيات وغارات عندنده ديشى آتلره بنمكى سورلردى ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم الخيل معقود فى نواصيها الخير الى يوم القيامة الاجر والمغنم ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر خيلك ناصيه‌لرنده يوم قيامته دكين خير معقوددركه اول اجر ومغنمدر ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من احتبس فرسا فى سبيل الله ايمانا بالله وتصديقا بوعده فان شبعه وريه وروثه وبوله فى ميزانه يوم قيامة ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بر كمسنه كه الله تعالينك سبيلنده استعمال ايچون بر فرس باغليه انك يديكى وايچديكى وروثى وبولى يوم قيامتده ميزانته قونور ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم الخيل لرجل اجر ولرجل ستر وعلى رجل وزر اما الذى هى له اجر فرجل ربطها فى سبيل الله فاطال لها فى مرج او روضة له فما اصابت فى طيلها ذلك من المرج او الروضة كانت له حسنات ولو انها قطعت طيلها ذلك فاستنت

بعضیلر الله تعالی مؤمن ایله کفر بیننه وکافر ایله ایمان بیننه ومؤمنله معصیت بیننه وکافرله طاعت بیننه حائل اولور
دیمش ❁ پیغمبرمز علیه السلام اکثر دعالرنده (یا مقلب القلوب) ندا ونیازیله دعا ایدردی حکمتندن
سؤال اولندقده قلوب انسان اصابع اللهدن ایکی اصبع بیننده‌در نیجه مراد ایدرسه‌ اویله تقلیب
ایدر بیوردیلر (واتقوا
فتنة لاتصیبن الذین ظلموا
منکم خاصة واعلموا ان الله
شدید العقاب) اول فتنه
وبلادن قورقکزکه اول
سزدن اولان ظالملره
خاصة اصابت ایتمز ❁ بلکه
اثری ظالم وغیر ظالم عامه‌یه
شامل اولور بو بابده اول
ظالمك دفعی ممکن ایکن
مسامحه اولنمغله عمومی
اولور دینلمش ❁ وبیلك که
الله تعالانك عقابی شدیددر
(واذ کروا اذانتم
قلیل مستضعفون فی الارض
تخافون ان یتخطفکم
الناس فاویکم وایدکم
بنصره ورزقکم من الطیبات
لعلکم تشکرون) ای
مهاجرین ذکر ایدك شول
وقتیکه سز مکه‌ده هجرتدن
مقدم مسلمین اوله‌رق
قلیل ومشرکین بیننده
ضعیف وحقیر ایدیکز
قورقار ایدیکزکه کفار
قریش سزی قاپوب یغما
ایده‌لر الله تعالی سزه
مدینه‌ده مکان ویروب
اسکان ایلدی ونصرتیله
تقویت ویردی وغنیمتی سزه حلال طیب ایدوب انکله رزقلندردیکه شاید نعمتلرینه شکر ایده‌سز (یاایها
الذین آمنوا لاتخونوا الله والرسول وتخونوا اماناتکم وانتم تعلمون) ای مؤمنلر الله تعالایه ورسولنه ❁ تعطیل
فرائض وتقصیر سنن واظهار اسرار ایله ❁ خیانت ایتمیك وبینکزده اولان امانتلره دخی خیانت ایتمیك حال بوکه

شرفا اوشرفین کانت آثارها واروثها حسنات له ولوانها مرت بنهر فشربت منه ولم یردان
یسقی به کان ذلك له حسنات واما الذی هی له ستر فرجل ربطها تغنیا وتعففا ثم لم ینس حق الله
فی رقابها ولا ظهورها فهی له ستر واما الذی هی علیه وزر فرجل ربطها فخرا ورياء ونواء
لاهل الاسلام فهی علی ذلك وزر ❁ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدرخیل احتباسنده
اوچ خصلت مختلفه واردر دنیانك اختلافی حسبنجه بری بودرکه اول خیل صاحبنه اجر
اولور قچان انی فی سبیل الله ربطایده ایمدی انی چایرده واوتلاقده پای بندنی اوزادوب
اندن هرنه‌که یرسه اول اکا حسنات اولور واکر پای بندنی قیروب برویا ایکی میل مسافه
کیدرسه انك آثاری واروائی اکا حسنات اولور واکر بر نهره اوغرایوب اندن صو ایچرسه
حالبوکه اول انی ایچورمك قصد ایتمامشدی اول دخی اکا حسنات اولور وبری دخی بودرکه
اول خیل صاحبنه ستر اولور قچان انی تغنی وتعفف ایچون ربطایده وانك رقابنده وظهورنده
کی حق اللهی اونتمیه ایمدی اول صاحبنه ستر اولور وبری دخی بودرکه اول خیل صاحبنه
وزر اولور قچان انی فخر ورياء واهل اسلامه مراء ایچون ربط ایده (ترهبون به عدو الله
وعدوکم) کذا اول قوتله ورباط خیلله الله تعالینك عدوسنی وسزك عدوکز اولان کفار مکه‌یی
تخویف ایدرسز (وآخرین من دونهم) ودخی انلردن غیری کفره یعنی یهود ونصارایی
ویامنافقینی ویا اهل فارسی تخویف ایدرسز (لاتعلمونهم) سزانلری بیلمزسز (الله یعلمهم)
بلکه انلری الله تعالی بیلور (وماتنفقوا من شیء فی سبیل الله یوف الیکم وانتم لاتظلمون)
برشیء که سز انی الله تعالینك سبیلنده انفاق ایدرسز انك جزاسی سزه توفیه اولنور تضییع عمل ویا انتقاص
ثوابله ظلم اولنمزسز (وان جنحوا للسلم فاجنح لها) اکر انلر صلح واستسلامه میل ایدرلرسه سن دخی اکا میل
ایت دینلدیکه اکر مسلمینك قتاله قوتی اولمزسه والا لایق اولدرکه انلرکله قتال ایدرلر حتی که اسلامه
کتوره‌لر ویاخود جزیه ویردیره‌لر اکر عربدن دکللر ایسه زیرا که عرب اوزره جزیه وضع اولنمز
(وتوکل علی الله) والله تعالی یه توکل ایدوب انلرك خداعی ابطالرندن قورقمغل زیرا که الله تعالی سنی
انلرك مکرندن عصمت ایدر (انه هو السمیع العلیم) اول الله تعالی انلرك اقوالن ایشیدر ونیاتن بیلور
(وان یریدوا ان یخدعوك فان حسبك الله) اکر سکا خداع اراده ایدرلرسه انلرك خداعندن
نصرته الله تعالی سکا کافیدر (هو الذی ایدك بنصره وبالمؤمنین) اول الله تعالی سکا ملائکه ایله
وانصارله تقویه ایتدی (والف بین قلوبهم) واول انصارك قلوبن بری برلرینه تألیف ایتدی
❁ حالبوکه زمان جاهلیتده بینلرنده‌کی عصبیه وضغینه وانتقامه تهالك برمرتبه‌ده ایدیکی
ایکی قلب بینی تألیف اولنه‌جق دکل ایکن نفس واحده کبی اولدیلر (لوانفقت مافی الارض

امانت اولدیغنی بیلورسکز ❁ بو آیت کریمه‌نك سبب نزولی بووجهله مرویدرکه پیغمبر علیه السلام بنی قریظه‌یی
محاصره ایدوب صلح طلب ایلدیلر وابو لبابه‌یی صلح قطعنه استدیلرکه مال وعیالی انده ایدی ابو لبابه
واردقده بنی قریظه انکله مشورت صورتنده چیقارسق بزه نه واقع اولور دیدیلر ابولبابه پارمغیله
بوغازینه اشارت ایلدی
یعنی ذبح اولنورسکز کبی
فی الحال خیانت ایتدیکنی
بیلوب مسجده کلدی
وکندوبی مسجدك بر
دیرکنه باغلیوب تا توبه‌سی
قبول اولنجیه‌دك قالدی
(واعلموا انما اموالکم
واولادکم فتنة وان الله
عنده اجر عظیم) بیلك که
اموال واولادکز سزه
فتنه‌در زیرا سزی کناهکار
ایتمکه سبب اولور ❁ ابولبابه
کبی ❁ الله تعالانك عندنده
رضاسنی اموال واولاد
اوزرینه تفضیل ایتمکده
اجر عظیم واردر (یاایها
الذین آمنوا ان تتقوا الله
یجعل لکم فرقانا ویکفر
عنکم سیئاتکم ویغفر لکم
والله ذو الفضل العظیم)
ای مؤمنلر اکر الله تعالادن
قورقوب طاعته وترك
معصیته مداوم اولورسکز
الله تعالی قلبلریکزه هدایت
کرم ایدرکه انکله حق
وباطل بینی فرق ایدرسز
وسیئاتکزی ستر وتجاوز کزی
مغفرت ایدر الله تعالی
فضل عظیم صاحبیدر (واذ یمکر بك الذین کفروا لیثبتوك اویقتلوك اویخرجوك ویمکرون ویمکر الله والله خیر الماکرین)
یا محمد ذکر ایت شول وقتیکه کافرلر سکا مکر ایتمك دیلدیلرکه سنی حبس ایده‌لر یا قتل یاخود مکه‌دن چیقاره‌لر
انلر سکا مکر قصدنی ایتدیلر ایسه‌ده الله تعالی مکرلرینی کندولری اوزره رد ایدوب بدرده منهزم ایتدی الله تعالی

جمیعا ماالفت بین قلوبهم) عداوتلری برحده ایرمش ایدیکه اکر برکسنه انلرك ذات بینلری
اصلاحنده یریوزنده‌کی اموالی انفاق ایتسه الفت واصلاحه قادر اولمیدی (ولکن الله الف
بینهم) لکن الله تعالی قدرت بالغه‌سیله انلرك قلوبی بینی تألیف ایتدی زیراکه اول مالك
القلوبدر دیلدیکی کیفیته تقلیب ایدر (انه عزیز حکیم) اول الله تعالی قدرت وغلبه‌ده
کاملدر اراده ایتدیکی شیئه مخالفت اولنمز حکیمدر اراده ایتدیکی شیئك ایشلنمسی لایق ایدوکن بیلور
(یاایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین) یا محمد الله تعالی سکا کافیدر ومؤمنلردن سکا
اتباع ایدنلره ❁ دینلدیکه اشبو آیت غزوهٔ بدرده بیداده نازل اولدی سعید بن جبیر ایدر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمه اوتوز اوچ رجل والتی مرأه اسلامه کلدکدنصکره عمر رضی الله تعالی
عنهك اسلامیله مسلمون قرق اولیجق بو آیت نازل اولدی (یاایها النبی حرض المؤمنین علی
القتال) یا محمد مؤمنلری قتاله حث ترغیبده مبالغه ایت (ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا
مائتین) یا مؤمنلر اکر سزدن صابر محتسب یکرمی رجل اولورسه عدوکزدن ایکیوز رجله
غالب اولورسز (وان یکن منکم مائة یغلبوا الفا من الذین کفروا) واکر سزدن صابر محتسب یوز
رجل اولورسه عدوکز کفره‌دن بیك رجله غالب اولورسز بانهم (قوم لایفقهون) شول
سببدنکه انلر الله تعالی یی ویوم آخری بیلمزلردر ثواب درجات عالیه رجاسیله مؤمنلرك ثباتی کبی
ثابت اولمزلردر قاتل ومقتوللری هوان وخذلاندن غیری بولمزلردر اشبو حکم یوم بدرده ایدیکه
الله تعالی مؤمنلردن رجل واحد اوزره کافرلردن اون رجاله قتالی فرض ایتمشیدی مؤمنلره
ثقیل اولیجق الله تعالی من بعد کلور آیتله تخفیف ایتدی ودیدیکه (الآن خفف الله عنکم وعلم
ان فیکم ضعفا) الآن حق تعالی قتال امرنده‌کی تشدیدی سزدن کیدروب تخفیف ایتدی وسزدن
واحدك عشره قتالندن ومائه‌نك الف قتالندن ضعفی اولدیغن بیلدی (فان یکن منکم مائة صابرة
یغلبوا مائتین) اکر سزدن مائهٔ صابره محتسبه اولورسه کفاردن ایکیوزه غالب اولورلر (وان
یکن منکم الف یغلبوا الفین باذن الله) واکر سزدن بیك رجل صابر محتسب اولورسه الله
تعالینك اذنیله کفاردن ایکی بیکه غالب اولورلر (والله مع الصابرین)الله تعالینك نصر ومعونتی
صابرلر ایله‌در (ماکان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض) رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلمه صحیح اولمدیکه اسارادن فدیه قبول ایده بلکه اکا صحیح اولورکه انلره قلج اوره تاکه
یریوزنده قتل اولنان کفار کثیر ومبالغه اوله انکله کفر ذلیل وحزبی قلیل اوله واسلام عزیز
واهلی جلیل اوله (تریدون عرض الدنیا) یا مؤمنلر سز فدا اخذیله حطام دنیا دیلرسز (والله
یرید الآخرة) الله تعالی ایسه سزه ثواب آخرت اولمسنی دیلر (والله عزیز حکیم) الله تعالی
ملکنده عزیزدر اولیاسی اعداسی اوزره غالب قیلور هرحالده لایق اولانی بیلور مشرکینك
شوکتی حالنده اثخاله امر ایدوب افتدادن منع ایلدی ومؤمنینك غلبه‌سی حالنده افتدا ایله

مكارلره مقابل مجازات ایدیجیدر ❁ روایت اولندیکه هجرته اذن اولندقده صحابه عزم مدینه ایدوب نزد علیه السلامده
ابوبكر وعلی رضی الله عنهما قالمشیدی قریش خوفه تابع اولوب دار الندوه ده جمله مشورت ایلدیلر اولحالده ابلیس شیخ نجدی
صورتنده جمعیته كلمشیدی پیغمبر علیه السلام حقنده بریسی خانه ده محبوس ایدوب تا وفاتنه دك پنجره دن
اكمك وصوینی ویره‌لم
دیدی ابلیس بو رأیی
بكنمیوب اكثر اهل
مدینه اسلامه كلدیلر
واصحابی اولطرفه كتدیلر
واول شهرده بنی هاشم
چوقدر اتفاق ایدوب
سزكله جنك ایدرلر وانی
قورتاررلر دیدی برغیریسی
انی بو ولایتدن چیقارمق
كركدركه نره‌یه ایسترسه
كتسون دیدی ینه ابلیس
نره‌یه كیدرسه ناسی فریفته
ایدوب جمعیت پیدا وسزكله
مقاتله ایدر دیدی ابوجهل
بنم رأیم اولدركه قریشك
هر قبیله‌سندن صایلور بر
كیمسه طلب ایده‌لم وانلرك
اتفاقیله قتل ایده‌لم قانی
جمله قبیله‌ده طاغلسونكه
بنی هاشم تمام قبیله ایله
جنكه قادر اوله‌میوب
بالضروره دیته راضی
اولور دیدی ابلیس علیه
اللعنه رأی بودر دیدی
ابو جهل رأیی اوزره
هر قبیله‌دن آدم طلبیله
اولكیجه قتله قرار ویردیلر
حق تعالی جبریل علیه
السلامله رسولنه خبر ویروب اول حضرت علیه السلام دخی علی رضی الله عنهی فراشنه براغوب ابوبكر رضی عنه ایله مغاره‌یه (اخذ)
كندی جناب حق پیغمبرینه انلرك مكرینی بو آیت كریمه ایله بیان ایلدی (واذا تتلی علیهم آیاتنا قالوا قد سمعنا لو نشاء لقلنا مثل هذا ان هذا
الا اساطیر الاولین) انلره قرآن آیتلری اوقوندیغی زمان انلر بو كلامی ایشتدك اكر مراد ایدرسك بزده بونك كبی سویلردك

من بیننده تخییر ایتدی ❁ روایت اولندیكه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه یتمش اسیر
كتورلدی اول جمله‌دن بری عباس ابن عبد المطلب ایدی وبری عقیل بن ابی طالب ایدی پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم اول اسیرلر امرنده اصحاب ایله استشاره ایدیجك ابوبكر رضی الله
تعالی عنه دیدیكه یا رسول الله انلر قومك واهلكدر سن انلری استبقا ایت امیددركه الله تعالی
انلره توبه روزی قیله وانلردن فدیه آلوب اصحابكی انكله قوتلندیر ❁ عمر رضی الله تعالی عنه
دیدیكه انلر ائمۀ كفردر امر ایتكه بیونلرین اوره‌لم الله تعالی سنی فدایه احتیاج ایتمزبنی فلانه
تمكین ایتكه بوینن اورم ❁ وحمزه‌یی عباسه وعلی‌یی عقیله تمكین ایتكه قرنداشلرینك بیونلرین
اوره‌لر ❁ عمرك بو قولی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه خوش كلمدی ودیدیكه الله تعالی
بعض رجالك قلوبن بر مرتبه تلیین ایدركه اول لبندن الین اولور ❁ وبعض رجالك قلوبن
ایسه بر مرتبه شدید ایدركه اول حجاره‌دن اشد اولور ❁ یا ابابكر سنك مثالك ابراهیم علیه السلام
مثلیدركه ❁ فمن تبعنی فانه منی ومن عصانی فانك غفور رحیم ❁ اولكه بكا تابع اوله اول بندندر
واولكه بكا عصیان ایده قادرسنكه اكا ابتدادن مغفرت ورحمت ایده‌سن ویا توبه‌یی توفیقدن صكره
دیو دعا ایلدی ❁ ویا عمر سنك مثالك نوح علیه السلام مثلیدركه ❁ رب لا تذر علی الارض من
الكافرین دیارا ❁ یارب یر یوزنده كافرلردن هیچ بر كیمسه آلیقومغل دیو دعا ایلدی اندن اصحابی
ایكی امر بیننده تخییر ایتدی انلر ایسه فدایی اختیار ایدوب الدیلر اویله اولسه بو آیت نازل
اولدی عمر رضی الله تعالی عنه كلدی كورسه‌كه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمله ابوبكر
رضی الله تعالی عنه بكا ایدرلر دیدیكه یا رسول الله بكا خبر ویركه سزه نه حالت ایردی اكر
كندمده بكا بولورسم ایدین بولمزسم تباكی ایدم دیدیكه اصحابك فدا اخذ ایتدكلرینه بكا ایدرین
انلرك عذابه استحقاقی بكا عرض اولندیكه انلرك اكا قربی بو شجره‌نك بو شجرۀ قریبه‌یه قربندن زیاده‌در
❁ اشبو آیت دلیلدركه انبیا اجتهاد ایدرلر خطا ایتدكلرنده انك اوزره قرار ایتمزلر (لولا كتاب من الله
سبق لمسكم فیما اخذتم عذاب عظیم) اكر الله تعالیدن لوح محفوظده ثابت حكم سبق ایتمیدی كه
اجتهادنده خطا ایدنه عقاب ایتمیه ویا اهل بدره عذاب ایتمیه ویا بر قومه كه انلره اندن نهی تصریح
اولنمیه ویا آلدقلری فدیه انلره حلال اولیسر ایدوكیدر الدیغكز فدا مقابله‌سنده سزه عذاب عظیم
ایرشیدی ❁ پس بو اجلدن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیكه اكر عذاب نازل اولسه
عمر ایله سعد بن معاذدن غیری اول عذابدن قورتیلور اولمیدی ❁ زیرا سعد دخی عمر كبی اثخانه
اشارت ایتمشیدی (فكلوا مما غنمتم حلالا طیبا) فدیه‌دن اغتنام ایتدیككز شیئ حلال طیب
اولدیغی حالده ییكز زیرا اولدخی جملۀ غنائمدندر (واتقوا الله ان الله غفور رحیم) الله تعالی‌یه
مخالفتدن قورقكزكه اول سزك ذنوبكزی مغفرت ایتدی وسزی اسیر كیوب الدیغكزی مباح
قیلدی (یا ایها النبی قل لمن فی ایدیكم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبكم خیرا یؤتكم خیرا مما

بو انجق مقدمده یازلمش قصه‌لردر دیرلر ❁ مرویدركه نضر بن حارث تجارتله فارسه كتمكله انده رستم واسفندیار
قصه‌سنی آلوب تعریب وكتورمشیدی ایشته محمدك افسانه‌سندن لذتلو افسانه‌لر كتوردم دیمكله حق تعالی انك عناد
وكذبنی بیان ضمننده بو آیت كریمه‌یی انزال ایلدی (واذ قالوا اللهم ان كان هذا هو الحق من عندك
فامطر علینا حجارة من السماء
او ائتنا بعذاب الیم) ❁ ابو
جهل ونضر وتبعه‌لری ❁
دیدیلركه یارب اكر بو
قرآن حق وسنك طرفكدن
انزال اولمش ایسه سن
بزم اوزریمزه كوكدن
طاش یاغدر یاخود بزه
مولم ومهلك عذاب
كتور دیو دعا ایتدیلر
(وما كان الله لیعذبهم وانت
فیهم وما كان الله معذبهم
وهم یستغفرون) انلر دعا
ایتدیلرسه دخی سن انلرك
ایچنده ایكن الله تعالی انلره
عذاب ایدر دكلدر الله تعالی
انلره عذاب ایدیجی دكلدر
كه هنوز انلرده استغفار
ایده‌جكلر واردر ❁ دینلدیكه
الله تعالی پیغمبرلری ایچنده
ایكن براهالی‌یه عذاب
ایتمدی الا اول پیغمبر
ومؤمنلری اخراجندن
صكره ایلدی وقتاكه پیغمبرمز
ومؤمنلر ارالرندن چیقدقده
بیوردیكه (وما لهم الا
یعذبهم الله وهم یصدون
عن المسجد الحرام وما كانوا
اولیاءه ان اولیاؤه الا المتقون
ولكن اكثرهم لا یعلمون) الله تعالی انلره عذاب ایتمامك نه ممكندركه انلر مؤمنلری مسجد حرامی طواف ایتمكدن
منع ایدرلر انلر اول مسجد حرامك متولیلری اولمدیلر ❁ كه بز حرامك والیلریز دیرلر ❁ انك متولیلری انجق شركدن
صاقنن مؤمنلردر لكن انلرك اكثری انی بیلمزلر (وما كان صلاتهم عند البیت الا مكاء وتصدیة فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون)

اخذ منكم ویغفر لكم والله غفور رحیم) یا محمد اسرادن الكزده اولان كمسنه‌لره دیكل كه اكر
الله تعالینك علم ازلیسی حكمنده قلوبكزده ایمان واخلاص وار ایسه سزدن اخذ اولنان فدادن
خیرلوینی سزه ویرر وذنوبكزی مغفرت ایدر الله تعالی غفور رحیمدر توبه‌كزی قبول وسزی
اسلامه هدایت ایدر ❁ دینلدیكه اشبو آیت عباس بن عبد المطلب شاننده نازل اولوبدر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم اكا تكلیف ایتدیكه كندینك فدیه‌سین وایكی قرنداشی اوغللری عقیل
بن ابی طالبك ونوفل بن الحارثك فدیه‌لرین دخی ویره ❁ عباس دیدیكه یا محمد استرمیسنكه عمرم
اولدقچه قریشدن تكفف ایدم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی نیجه اولدی شو التونكه
خروجك وقتنده انی ام الفضله ویروب دیدككه بیلمزینكه بو سفرده باشمه نه حالت ایرر اكر
موت ایررسه اول التون سنك واوغللرم عبد الله وفضل وقثمك اولسون ❁ عباس ایتدیكه سن
انی قندن بیلدك دیدیكه ربم جل شانه بكا انی خبر ویردی دیدیكه اویله اولسه بیلدمكه سن نبی
صادقسن واندن شهادت كلمه‌سن سویلیوب اسلامه كلدی والله بن اول التونی ام الفضله ویردیكمده
بكا مطلع الله تعالیدن غیری احد یوغیدی وكیجه قرا كوسنده ایدی دیدی عباس ایدر اشبو آیت
كریمه مصداقنجه حق تعالی بكا اندن بدل یكرمی عبد ویردیكه هربری مال كثیر ایله تجارت
ایدرلر وانلرك قتی ادناسی ویردیكم یكرمی اوقیه‌دن بدل بنم یكرمی بیك درهمله تجارت ایدر
وبكا زمزمی ویردیكه اول بكا اهل مكه‌نك جمیع اموالندن سوكلودر ومغفرت موعوده‌یه ایسه
منتظرین (وان یریدوا خیانتك فقد خانوا الله من قبل فامكن منهم) واكر اساری سنكله ایتدكلری
عهدی نقض ایدرلرسه اندن اول انلر كفرله نقض عهد ایتمشلردی الله تعالی دخی یوم بدرده
مؤمنلری انلر اوزره تمكین ایتدی اكر اول نقض عهدی اعاده ایدرلرسه الله تعالی دخی سنی انلر
اوزره تمكینی اعاده ایدر (والله علیم حكیم) الله تعالی خلقنی واعمالنی بیلور حكمتی مقتضاسنجه
انلرك فعلنه مقابل فعل قیلور (ان الذین آمنوا) شونلركه الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان كتوره‌لر
(وهاجروا) ومكه‌دن مدینه‌یه هجرت ایده‌لر (وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله)
والله تعالینك سبیلنده مالارك كراع وسلاحه صرفله ونفسلرین قتاله مباشرتله جهاد ایده‌لر
(والذین آووا ونصروا) وشول انصاركه مهاجرینی دیارلرینه ایواء واعدالری اوزره
نصرت ایده‌لر (اولئك بعضهم اولیاء بعض) ایعدی انلر میراثده بری برلرینه اولیادر مهاجرون
وانصار هجرت ونصرتله بری برلرینه وارث اولورلردی اقارب وارث اولمزدی حتی كه
❁ واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض ❁ آیتیله اول نسخ اولندی وایمانه كلوب هجرت ایتمین
قریب مهاجره وارث اولمزدی مكه فتح اولنیجق هجرتك حكمی منقطع اولوب وراثت ارحامله
اولور اولدی (والذین آمنوا ولم یهاجروا ما لكم من ولایتهم من شیء) شونلركه ایمانه كلوب
هجرت ایتمدیلر سزكچون میراثده انلره ولایتكز یوقدر (حتی یهاجروا) حتی كه انلر سزه

انلرك بيت حرم عندنده نمازلری انجق ایصلق چالمق واللرینی اللرینه اورمق ایدی ایمدی کفرکز سببیله قتل واسر عذابنی دادك ❁ منقولدرکه بعض کبارك عادتی ایدیکه رجال ونسا طوافه عریان کلوب ایصلق وال چالەرق طواف ایدرلردی ودینلدیکه حضرت رسالتپناه علیه السلام نماز قیلارکن تغلیط ایچون اول ❁ ۱۲۶ ❁ عملی ایدرلردی (ان الذین کفروا ینفقون اموالهم لیصدوا عن سبیل الله فسینفقونها ثم تکون علیهم حسرة ثم یغلبون) شول کافرلرکه ناسی الله یولندن ومتابعت رسولدن آلیقومق ایچونماللرینی انفاق ایدرلر انلر یقینده یوم احدده دخی انی انفاق ایدەجکلردر صکره اول انفاقلری مقصودلری حاصل اولمدیغندن انلره غم وندامت اولوب آخر کار فتح مکەده مغلوب اولەجقلردر ❁ دینلدیکه بدر جنکندنصکره ابوسفیان احد ایچون عربدن ایکی بیك کشی استیجار ایدوب قرق وقیه کمش ویردی که انکله جنکده بولنەلر الله تعالی بو آیتك نزولیله انفاقلرینی خبر ویردی (والذین کفروا الی جهنم یحشرون) شونلرکه کفرلرنده ثابت اولدیلر انلر جهنمه سوق اولنورلر (لیمیز الله الخبیث من الطیب ویجعل الخبیث بعضه علی بعض فیرکمه جمیعا فیجعله فی جهنم اولئك هم الخاسرون) الله تعالی خبیث کافری پاك مؤمندن فرق وتمییز ایچون کافرلری مغلوب ایدر وخبیثك بعضنی بعضیسی اوزرینه ضم وجمیعنی بریکدیروب جهنمه آتار اول (سورة) خبیثلر ومالنی انفاق ایدنلر مال ونفسلرنده زیان ایدیجیلردر (قل للذین کفروا ان ینتهوا یغفرلهم ما قد سلف وان یعودوا فقد مضت سنت الاولین) سن کافرلره دیکه اکر شرك وعداوت رسولدن واز کلورلرسه کچمش

هجرت ایدنجیه دکین اکرچه انلر اقرباکز ایسه‌ده (وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر) اکر مکەدن هجرت ایتمین مؤمنلر سزدن مشرکین اوزره دین امرنده نصرت طلب ایدرلرسه اوزریکزه واجب اولورکه انلره مشرکین اوزره نصرت ایدەسز (الا علی قوم بینکم وبینهم میثاق) مکر برقوم اوزره نصرت طلب ایدرلرکه سزکله اول قوم بیننده عهد اوله اویله اولسه اول قوم اوزره اول مؤمنلره نصرتکز جائز اولمز زیرا که عهدکز قتاله مانعدر (والله بما تعملون بصیر) الله تعالی سزك نصرتده وعدم نصرتده اعماللکزی کورر اکا کوره خیر وشردن جزاکزی ایرکورر (والذین کفروا بعضهم اولیاء بعض) شونلرکه کافر اولدیلر بری برلریله میراث ویاموازرەده اولیادر ❁ اشبو دلیلدرکه انلرکله مسلمین بیننده توارث وموازره اولمیه (الا تفعلوه) اکر سز امر اولندیغکزی ایشلمزسکزکه اوبینکزده تواصلدر وبعضکز بعضکزی تولیدر وسزکله کفار بیننده قطع علاقەدر (تکن فتنة فی الارض وفساد کبیر) یریوزنده فتنۀ عظیمه حاصل اولورکه اول ضعف ایمان وظهور کفردر ودخی دینده فساد کبیر اولور (والذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا فی سبیل الله والذین آووا ونصروا اولئك هم المؤمنون حقا) شونلرکه ایمانه کلدیلر ومکەدن مدینەیه هجرت ایتدیلر والله تعالینك سبیلنده ماللریله ونفسلریله جهاد ایتدیلر ومهاجرینی مکانلرینه انزال وتمکین ایتدیلر وپیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه عدوسی اوزره نصرت ایتدیلر ایمدی انلر ایمانلرنده کامللردر (لهم مغفرة ورزق کریم) انلر ایچون ذنوبلرینه مغفرت وجنتده ثواب کریم واردرکه انده تبعه ومنت اولمز اکر دینورسەکه اشبو آیتی تکرارله مرادندر دینورکه مهاجرین مراتب اوزره ایدیلر بعضیلری هجرت اولی اهلیدرکه انلر حدیبیەدن اول هجرت ایدنلردر وبعضیلری ایسه هجرت ثانیه اهلیدرکه انلر حدیبیه صلحندنصکره مکه فتحندن اول هجرت ایدنلردر وبعضیلر ایسه ایکی هجرت اهلیدرکه اول حبشەیه بعده مدینەیه هجرت ایدنلردر ❁ ایمدی آیت اولی ایله مراد هجرت اولی اهلیدر وآیت ثانیه ایله مراد هجرت ثانیه اهلیدر (والذین آمنوا من بعد وهاجروا وجاهدوا معکم فاولئك منکم) شونلرکه مؤمنین هجرت اولی‌یی ایتدکلرندنصکره ایمانه کلوب هجرت ایتدیلر ودین الله‌ده سزکله بیله کفاره جهاد ایتدیلر ایمدی سز انلردن وانلر سزدندر (واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب الله) لوح محفوظده ویا حکم الله‌ده مهاجرین وانصاردن ذوی الارحام میراثده بعضیلری بعضندن اولیدر (ان الله بکل شیء علیم) الله جل شانه اولده وآخرده توارثی فرض ایدیکنه وغیری‌یه علیمدر ایمدی انك امریله عمل ایدك

کناهلری مغفرت اولنور واکرینه عداوت وکفره عودت ایدرلرسه تحقیق الله تعالانك کچن انبیا وانلرك اعداسنه اولان سنتی بونلره دخی اولور (وقاتلوهم حتی لا تکون فتنه ویکون الدین کله لله فان انتهوا فان الله بما یعملون بصیر) ❁ انلره قتال ایدك که تا شرك قالمیه ودینك کلیسی خالص الله ❁ ۱۲۷ ❁ توحید اوله اکر کفردن منتهی اولورلرسه تحقیق الله تعالی انلرك عمللرینی کورر وخیر مکافاتلرینی ویرر (وان تولوا فاعلموا ان الله مولیکم نعم المولی ونعم النصیر) ❁ اکر انلر قبول حقدن اعراض ایدوب جنك وعداوتدن کرو طورمزلرسه بیلك که الله تعالی سزك معین وناصرکزدر اول نه کوزل مولیدرکه دوستنی ضایع ایمز ونه احسن مدد کاردرکه مؤمنه نصرت ویرر (واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل ان کنتم امنتم بالله وما انزلنا علی عبدنا یوم الفرقان یوم التقی الجمعان والله علی کل شیء قدیر) بیلك هر شیدن جنکله وقهرله کفاردن الدیغکز غنیمتدر اول شیئك بشده بری الله ایچون ورسول ایچون وانك اقرباسی ومسلمان فقیر یتیملر ومسلمان فقرا ومسلمان یولجیلر ایچوندر اکر الله تعالایه وعبدمز محمد علیه السلامه انزال ایتدیکمز آیتلریمزه ایمان کتوردیکز ایسه که اول یوم بدرده ملکلر ایله امداد اولنده حق وباطل بینی فرق ومسلمانلرله کافرلر روبرو اولدی بو تقسیمه قناعت ایدك الله تعالی هر شیئه قادردر ❁ دینلدیکه بو تقسیم بش بلوك اولمغله بر بلوکی آیت کریمەده مسطورلره ثابتدر الله تعالانك ذکری مجرد تعظیم ایچوندر یوخسه جملەسی انکدر باقی درت بلوکی غازیلرکدر امام ابو حنیفه رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامك وفاتیله انك سهمی واقرباسنك

❁ سورة التوبة وهی مائة وثلاثون آیة مدنیة ❁

❁ الا آخرنده ایکی آیت مدنیه دکل ❁

اولنه بسملۀ شریفه یازلمامسنه حکمت زیرا که صحابۀ کرام رضوان الله علیهم اجمعین انده اختلاف ایتدیلر بعضیلری دیدیکه انفال وتوبه ایکیسی برسورەدر وبعضیلری دخی دیدیکه هر بری برسورەدر قول اول اوزره ایکیسی بیننده بسمله ترك اولندی وقول ثانی اوزره ایکیسی بیننده فرجه آلیقوندی علی بن ابی طالب کرم الله وجهه‌دن مرویدرکه اول محاربه وضرب سیف امرنده نازل اولوبدر سیفده ایسه امان یوقدر وبسمله ایسه اماندندر عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنهدن اشبو امردن سؤال اولندقده دیدیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اکا قرآندن برشیء نازل اولسه بونی فلان موضعه وضع ایدك دیوبیوروردی ❁ اشبو براءة ایسه آخر نازل اولاندندر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قبض اولنوب بونك انفالدن ایدوکنی ویادکل ایدوکنی بیان ایتمدی اول اجلدن ایکیسی بینی تقرین قیلندی قصەده بری برینه مشابه اولدیغیچون وبسمله ترك اولندی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن انی ذکره اذن اولمدیغیچون (براءة من الله ورسوله الی الذین عاهدتم من المشرکین) الله تعالیدن ورسولندن برائتدر شول عهددنکه انی مشرکینله معاهده ایتمشیدیکز ❁ براءة الله تعالی‌یه ورسولنه ومعاهده ایسه مسلمینه تعلیق اولندی تا که اول مشرکینه عهدلرینی نبذ مسلمین اوزره واجب ایدوکنه دلالت ایدە اکرچه اول معاهده الله تعالینك اذنیله ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك اتفاقیله صدور ایتمش ایسه‌ده الله تعالی ورسولی اندن بری اولدیلر ❁ قصەسی اولدرکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم تبوك غزاسنه خروج ایدیجك مشرکون کندیلرله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیننده اولان عهودی نکث ایتدیلر الا انلردن بنوضمره وبنو کنانه نکث ایتمدیلر اویله اولسه مسلمون امر اولندیلرکه اول ناکثینه عهدی نبذ ایدەلر ومشرکینه درت آی امهال ایدەلر دیلدکلری یرەکیدەلر (فسیحوا فی الارض اربعة اشهر) ایمدی یا محمد انلره دیکل که درت آی یریوزنده دیلدیککز یرەسیر وسفر ایدك مسلمیندن آمنین اولدیغکز حالده (واعلموا انکم غیر معجزی الله) بیلك که الله تعالی‌یی اعجاز ایدر دکلسز اکرچه اول سزه امهال ایدرسه‌ده (وان الله مخزی الکافرین) وبیلك که الله تعالی کافرلری دنیاده اسر وقتلله وآخرتده عذابله اخزاء واذلال ایدیجیدر روایت اولندیکه اشبو آیت نازل اولیجق پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قصوی نام ناقەسنه علی رضی الله تعالی عنهی بندیروب موسم اهلنه کوندردیکه انی انلره اوقویه والحال اندن اول ابوبکر رضی الله تعالی عنهی موسم اوزره امیر ایدوب کوندرمشیدی ❁ دینلدیکه یارسول الله انی ابوبکره کوندرسیدك دیدیکه انی بنم قبلمدن انجق بر رجل تأدیه ایدر علی رضی الله تعالی عنه موسمه قریب اولیجق ابوبکر رضی الله

سهمی ساقط اولوب انلر ثلثهٔ باقیه‌یه صرف اولنور دیمش (اذ انتم بالعدوة الدنیا وهم بالعدوة القصوی والرکب أسفل
منکم ولو تواعدتم لاختلفتم فی المیعاد ولکن لیقضی الله امرا کان مفعولا) ای مسلمانلر یاد ایدک شول وقتیکه سز مدینه‌یه یقین
قوملق وصوسز مکانده ایدیکز ودشمنلریکز مدینه‌دن بعید ١٢٨ محکم وصولو محلده ایدیلر وانلر سواری

وسواحلده یعنی قوت
وشوکتده ایدیلر اکر سز
قتاله وعدا ولندقده کندو
حالکزی ودشمنک قوتنی
بیلیدیکز وعدهٔ جنکده
اختلاف ایدردیکز ولکن
الله تعالی وعده سز همان
سزلری دشمنله جمع وانک
علمنده اوله‌جق ایشی حکم
ایلدیکه اول نصرت مؤمنیندر
(لیهلك من هلك عن بینة
ویحیي من حی عن بینة وان
الله لسمیع علیم) کفرله
هلاك اولنك هلاکی حجتله
قائم وظاهر اولمق وایمانله
تعیش ایده‌نك تعیشی شاهد
ایله مشاهده اولمق ایچوندر
تحقیق الله عظیم الشان
مؤمن وکافر اقوالنی
ایشیدیجی واحوالنی بیلیجیدر
(اذ یریکهم الله فی منامك
قلیلا ولو اریکهم کثیرا
لفشلتم ولتنازعتم فی الامر
ولکن الله سلم انه علیم بذات
الصدور) چونکه الله تعالی
رؤیاکده سکا مشرکلری
قلیل کوستردی اکر کثیر
کوستریدی ای اصحاب
سز قورقاقلق ایدوب جنك
خصوصنده منازعه وتردد ایدیدکز ولکن الله تعالی سزی نزاع وترددن سالم ایلدی تحقیق الله تعالی (انلره)
قلبلرده اولان مکتوملری بیلیجیدر (واذ یریکموهم اذ التقیتم فی اعینکم قلیلا ویقللکم فی اعینهم لیقضی الله امرا کان مفعولا
والی الله ترجع الامور) ای صحابه یاد ایلیك که دشمنه ملاقی اولدیغکزده الله تعالی سزك کوزیکزه دشمنی قلیل کوستردی

تعالی عنه رغا ایشتدی اشبو پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك ناقه‌سنك رغائیدر دیوب وقوف
ایتدی بعده علی رضی الله تعالی عنه‌ا کا ایریشجك ابوبکر رضی الله تعالی عنه اکا امیر ویا مأمور
میسن دیدی علی رضی الله تعالی عنه دیدیکه مأمورین اندن ابوبکر رضی الله تعالی عنه یوم ترویه‌دن
اوکدینکی یومده ناسه خطاب ایدوب انلره مناسکی تعلیم ایتدی ویوم نحر اولیجق علی رضی الله
تعالی عنه جمرهٔ عقبه عندنده طوروب دیدیکه یا ناس بن سزه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمك رسولی بن دیدیلرکه نه خصوصه رسولسین دیدیکه اکا نازل اولان آیاتدن ❁ اشبونلری
تبلیغه اندن ❁ برآءة من الله ورسوله ❁ دن اوتوز ویاقرق آیت اتمامنه دکین اوقودی ودخی
امر اولندمکه درت خصلتی سزه تبلیغ ایدم بو ییلدنصکره بیت شریفی مشرك طواف اتمیه وهیچ
کیمسه عریان بیتی طواف اتمیه وجنته نفس مؤمنه‌دن غیری کیمسه کیرمیه وهر ذی عهد عهدنی
اتمام ایلیه (واذان من الله ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر ان الله بریٔ من المشرکین ورسوله)
والله تعالی ورسولندن یوم حج اکبرده ناسه اعلامدرکه الله تعالی ورسولی مشرکلرك عهودندن
بریٔدر ❁ یوم الحج الاکبر ایله مراد نه ایدوکنده اختلاف اولندی ❁ دینلدیکه اول یوم عرفه‌در
ویا یوم نحردر ویا ایام منانك کلیدر ویاخود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك حجی کونیدرکه
انده مسلمینك حجی ویهود ونصاری ومشرکینك عیدلری جمع اولدی اندن اولده ونه صکره‌ده
اول خصال هیچ بر کونده جمع اولمیوبدر وکذلك حج اکبرده دخی اختلاف اولندی دینلدیکه
حج اکبر قراندر وحج اصغر افراد بالحجدر ویاخود حج اکبر حجدر وحج اصغر عمره‌در
(فان تبتم فهو خیر لکم) اکر کفر وغدردن توبه ایدرسکز اول توبه سزه خیرلودر (وان
تولیتم فاعلموا انکم غیر معجزی الله) واکر توبه‌دن وعهده وفادن اعراض ایدرسکز بیلك که
سز الله تعالی‌یی سزه عذاب اتمسندن عاجز ایدر دکللرسز (وبشر الذین کفروا بعذاب الیم)
وکافرلره دنیاده اسر وقتله وآخرتده عذاب نارله تبشیر ایت (الا الذین عاهدتم من المشرکین)
لکن مشرکیندن شونلرکه سز انلرکله معاهده ایده‌سز (ثم لم ینقصوکم شیئا) بعده مشروط
عهدلرندن سزه برشی نقص اتمیه‌لر وهیچ بر وجهله سیزه ضرر اتمیه‌لر (ولم یظاهروا
علیکم احدا) واعدا کزدن هیچ کیمسه‌یه سزك اوزریکزه مظاهره اتمیه‌لر (فاتموا الیهم عهدهم
الی مدتهم) سز انلره مدت عهدلرین اتمام ایدك یوخسه انلرده ناکثین حکمنی اجرا اتمکز
(ان الله یحب المتقین) الله تعالی نقض عهوددن صاقنوب اکا وفا ایدنلری سور (فاذا انسلخ
الاشهر الحرم) قچانکه اشهر حرم منقضی اوله که رجب وذوالقعده وذوالحجه ومحرم آیلریدر
ویا انکله مراد درت آیدرکه آنده نکث عهد ایدنلره سیر وسفر مباح قیلندی (فاقتلوا المشرکین
حیث وجدتموهم) اول نکث عهد ایدن مشرکلری حل وحرمده هرقنده بولورسکز قتل ایدك
(وخذوهم) وانلری اسیر ایدك (واحصروهم) وانلری حبس ایدك (واقعدوا لهم کل
مرصد) وهر ممر اوزره انلر ایچون قعود ایدك که بلاده منبسط اولمیه‌لر ❁ دینلدیکه یعنی سز

وسزی دخی انلرك کوزینه قلیل کوستردیکه طرفینك جنکه خواهشی اوله تاکه اسلامی اعزاز وکفاری اذلال امرینی
قضا ایده امورك کلیسی الله تعالی‌یه راجعدر ❁ بو کوسترش بی‌شك تصدیق رؤیای پیغمبری ایچون ایدی ❁ منقولدرکه
صفین مذکورینك ملاقاتنده ابن ١٢٩ مسعود رضی الله عنه یاننده اولان کیمسه‌دشمنی یتمش کشی قدر کورینور
دیدی اول کیمسه بن دخی
یوزه یقین تخمین ایدرم
دیدی مع هذا طقوز یوز
اللی کشیدی چونکه دشمنك
کوزینه دخی اسلام آز
کورنمکله ابوجهل عسکرینه
بونلرله سلاح جنکی اتمیك
همان طوتوب ایپلرله باغلیك
دیدی جنکه باشلدقلرنده
حق تعالی مؤمنلری انلرك
نظرنده ایکی قات کوستروب
منهزم اولدیلر (یا ایها الذین
امنوا اذا لقیتم فئة فاثبتوا
واذکروا الله کثیرا لعلکم
تفلحون) ای مؤمنلر کفاردن
سزکله جنك قصدنی ایدر
عسکر کوردیککز زمان
مقاتله‌ده ثبات ایدوب
یوز چویرمیك والله تعالی‌یی
قلبا ولسانا چوق ذکر
ایدك شاید که اعداکزه
ظفر بوله‌سز (واطیعوا الله
ورسوله ولا تنازعوا
فتفشلوا وتذهب ریحکم
واصبروا ان الله مع الصابرین)
الله تعالی‌یه ورسولنه
اطاعت ایدك منازعه
ومخالفت اتمیك که ❁ سزه
جبانلق کلوب ❁ نصرت
بالصبا ❁ حدیث شریفی (تبیان) (ثانی) (١٧) منطوقنجه ❁ سزدن ریح النصر کیدر ولوجه الله صبر وثبات
ایدك که تحقیق الله عظیم الشانك عون ونصرتی صبر ایدیجیلر ایله‌در (ولا تکونوا کالذین خرجوا من دیارهم بطرا ورئاء
الناس ویصدون عن سبیل الله والله بما یعملون محیط) شول کیمسه‌لر کبی اولمیك که انلر مست اقبال اولوب فخر وناسه

انلره رصد اولك که هر توجه ایتدکلری جهتدن انلری اخذ ایده‌سز ویا طریق مکه اوزره قعود
ایدك که آنلری مکه‌یه دخولدن منع ایده‌سز (فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزکاة فخلوا سبیلهم)
اکر شرکدن توبه ایدوب ایمانه کلورسه وتوبه وایمانلرینی تصدیقا نمازی قیلورلر وزکاتی
ویررلرسه انلری حاللرینه قویوب ذکر اولنان‌دن هیچ برشیئله انلره تعرض اتمکز ❁ اشبو
دلیلدرکه تارك صلاة ومانع زکاة کندی حاللرینه قونلمیه (ان الله غفور رحیم) الله تعالی
توبه ایدنه رحمت ومغفرت ایدیجیدر حسین بن الفضل ایدر اشبو آیت نسخ ایدوبدر هر آیتیکه
انده اذای اعدایه صبر واعراض ذکری اوله (وان احد من المشرکین استجارك فاجره حتی
یسمع کلام الله ثم ابلغه مأمنه) اکر تعرضنه امر اولنان مشرکلرك بریسندن امان دیلر وجوارك
طلب ایلرسه اکا امان ویروب جوارکه آلغل تاکه کلام الهی ایشیدوب ثواب وعقاب اسبابن
بیله بوندنصکره اسلامه کلمزسه انی قومنك دارینه ایرکور بعده اکر اول سنکله قتاله چیقارسه
قدرتك اولورسه انی قتل ایت (ذلك بانهم قوم لا یعلمون) اشبو امر انلره شول سببله‌درکه انلر
الله تعالینك دین وتوحیدنی بیلمز بر قومدر اویله اولسه انلر کلام الهی استماعه محتاجلردر حسن
ایدر اشبو آیت یوم قیامته دکین محکمه‌در (کیف یکون للمشرکین عهد عند الله وعند رسوله)
الله تعالی ورسولی عندنده مشرکین ایچون نیجه عهد اولور یعنی اولور دکلدر زیرا که انلر
غدر ونقض عهد ایدرلر (الا الذین عاهدتم عند المسجد الحرام) لکن مشرکیندن شونلرك
امرینداتمام عهدله تربص ایدك که مسجد حرام عندنده انلرکله معاهده اتمشدیکزکه انلر
قریش ویا اهل مکه‌درکیم عهدلرین نقض اتمدیلر (فما استقاموا لکم فاستقیموا لهم) ایعدی
مادامکه انلر سزکله اولان عهدلری اوزره ثباتله استقامت ایده‌لر سز دخی وفاده استقامت ایدك
(ان الله یحب المتقین) الله تعالی نقض عهددن صاقنوب عهدینه وفا ایدنلری سور (کیف
وان یظهروا علیکم لا یرقبوا فیکم الا ولا ذمة) مشرکین ایچون نیجه عهد اولور حالبوکه انلر
سزه ظفر بولسه‌لر سزك امرکزده قرابت وعهدی مراعات اتمزلردی (یرضونکم بافواههم
وتأبی قلوبهم) قلبلرنده اولان کفر ومعاداتك خلافنی لسانلریله سزه اظهار ایدرلر حالبوکه
قلبلری اول اظهار ایتدکلری شیئدن ابا وامتناع ایدر (واکثرهم فاسقون) انلرك اکثری متمردلردر
نقض عهددن تحاشی اتمزلر (اشتروا بآیات الله ثمنا قلیلا فصدوا عن سبیله) الله تعالینك آیاتنی
عرض یسیره استبدال ایتدیلرکه اول اتباع اهواء وشهواتدر وانکله الله تعالی‌یه ایرکورردین
ویا سبیلندن ناسی صد ایتدیلر (انهم ساء ما کانوا یعملون) انلرك بو عملی نه چرکین اولورکه
انی ایتدیلر (لا یرقبون فی مؤمن الا ولا ذمة) اول مشرکین مؤمن حقنده قرابت وعهدی رعایت
اتمزلر (واولئك هم المعتدون) بلکه انلر امر الهی ترکله وعهدلرین نقضله شرارتده متجاوزلردر
(فان تابوا واقاموا الصلاة وآتوا الزکاة فاخوانکم فی الدین) اکر انلر کفردن توبه ایدرلر

ریا ایله دیارلرندن چیقدیلر وناسی راه حقدن منع ایدرلر الله تعالی انلرك اعمالنی بیلور وجزالرینی ویرر ❁ منقولدرکه
اهل مکه کاربانلرینك حمایتی ایچون مکه‌دن چیقدیلر کاروان سلامتله بدری کچدی دیو یولده خبر کلدی بناء
علیه رجوع مراد ایتدیلر ابوجهل البته بن بدره کیده‌رم ١٣٠ وانده شرب خمرله مشغول اولورم تا که عربده

بزم شوکت وشجاعتمز
آوازه‌سی منتشر اوله دیدی
حق تعالی مؤمنلره سز
کفار کبی عجب وریا ایله
دیارکزدن چیقمیك دیو
بو آیت کریمه ایله امر بیوردی
(واذ زین لهم الشیطان
اعمالهم وقال لاغالب لکم
الیوم من الناس وانی جار لکم
فلما تراءت الفئتان نکص
علی عقبیه وقال انی بریء
منکم انی اری مالاترون
انی اخاف الله والله شدید
العقاب) انی دخی یادایلیك که
شیطان کفارك عدوات
پیغمبریده اولان عمللرینی
تزیین ایدوب بوکون ناسدن
سزه غالبه ایدر یوقدر
وبن سزه اعانت ایده‌رم
دیدی وقتا که ایکی لشکر
بر برینی کوردیلر شیطان
ایزی اوزره دونوب
بن سزدن تبری ایده‌رم
زیرا بنم کوردیکمی سز
کورمز سز بن اللهدن
قورقارم دیدی الله تعالی
عقابنده شدیددر ❁
مرویدرکه قریش مکه‌دن
چیقوب بنی کنانه
حوالیسنه کلدکلرنده انلر ایله بینلرنده برودت اولمغله کیرو دونمك ایستدیلر ابلیس کنانه سرکرده‌سی سراقة (حسن)
بن مالك صورتنه کیروب انلره جنکه کیدك که بن بنی کنانه‌دن سزه ضرر کلمیه‌جکنه ضامنم وسزه رفاقت ایده‌رم دیدی انلرله
بدره کلوب ملکلرك نزولنی کوردکده فراره عزیمتی حالنده حارث بن هشام ایله ال اله ویرمشلریدی حارث ای سراقه بو

وصلوات مفروضه‌یی ادا ایدرلر ومالارینك زکاتن مستحقنه ویررلرسه ایمدی انلر دینده سزك
اخوانکزدر (ونفصل الآیات لقوم یعلمون) احکام قرآنیه‌یی بز تبیین ایدرز شول قومه
کیم انك الله تعالیدن ایدوکنی بیلورلر (وان نکثوا ایمانهم من بعد عهدهم) اکر عهدلرین عقد
ایتدکلرندنصکره نقض ایدرلرسه (وطعنوا فی دینکم) ودینکزی تکذیب صریح واحکام
شرعیه‌یی تقبیح ایدرلرسه (فقاتلوا ائمة الکفر) ایمدی سز انلری قتل ایدك زیرا اول فعللریله
کفرده ریاست وتقدم اربابی اولوب قتله مستحق اولمشلردر (انهم لا ایمان لهم) زیرا انلرك
حقیقتده عهدلری یوقدر اکر عهدلری اولسه طعن ایتمزلردی اشبو دلیلدرکه قچان بر ذمی
اسلامه طعن ایتسه عهدنی نکث ایدر (لعلهم ینتهون) تا که کفردن ونقض عهددن منتهین
اولهلر (الا تقاتلون قوما نکثوا ایمانهم) شول قومه قتال ایتمزمیسز که عهدلرین نقض ایتدیلر که انلر
حدیبیه‌ده‌کی عقد صلحی نقض ایتدیلر وبنو بکر ایچون خزاعه اوزره اعانت ایتدیلر (وهموا باخراج
الرسول) ودار الندوه‌ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك اخراجی امرنده اتفاق ایتدیلر ❁
انکله دینلدیکه مراد یهوددر کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمی مدینه‌دن اخراجه قصد ایتدیلر
(وهم بدؤکم اول مرة) حالبوکه انلر اول امرده معادات ومقاتله ایله بدأ ایتدیلر شول وقتن که عیر
لری سالم کندیلره واصل اولیجق محمد واصحابنی استیصال ایتمینجه یولیمزدن دونمزز دیدیلر
ویاخود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم کتابله دعوت والزام حجت وتحدی‌یه بدأ ایدیجك
اکا معارضه‌دن معادات ومقاتله‌یه عدول ایتدیلر اویله اولسه سزه مانع نه‌درکه انلرکله معارضه
ومصادمه ایتمزسز (أتخشونهم) انلرکله قتالی ترك ایدرمیسز شول خوفله کیم انلردن سزه
مکروه ایریشه (فالله احق ان تخشوه) الله تعالی غیریدن احرادرکه قتال ایله امرینی ترکنده
اندن خوف ایده‌سز ❁ ایمدی انك اعداسنه قتال ایدوب امرنی ترك ایتمکز (ان کنتم مؤمنین)
اکر اکا مؤمنلر ایسکز زیرا که ایمانك مقتضاسی انك غیریدن خوف اولنمامقدر (قاتلوهم یعذبهم
الله بایدیکم) سز انلره قتال ایدك که الله تعالی سزك الکزله انلره عذاب ایده قتل ویا اسیر ایتمكله (ویخزهم)
واسرله انلری ذلیل ایده (وینصرکم علیهم) وسزی انلرك اوزره غالب ایده (ویشف صدور قوم مؤمنین)
ومؤمنلردن بر قومك صدورینه شفا ویره که انلر یمندن بنو خزاعه‌دینور برطائفه‌درکیم مکه‌یه
قدوم ایدوب اسلامه کلیجك اهل مکه‌دن اذای کثیره ایردیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه اندن
شکوی ایتدکلرنده پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم انلره فرج قریبله تبشیر ایتدی (ویذهب غیظ قلوبهم)
واول قومك اهل مکه‌دن ایریشن مکاره سببیله قلبلرنده‌کی غیظی کیدره الله تعالی انلر ایچون
اشبو مواعدینه وفا ایتدی (ویتوب الله علی من یشاء) الله تعالی اهل مکه‌دن دیلدیکنه
کفردن توبه روزی قیلور اکابناء انلردن ناس کثیر اسلامه کلوب اسلاملری

حالده بزی براغوب نره‌یه کیده‌یورسین دیدی ابلیس هشامك کوکسنه الیله اوروب آیت کریمه‌ده اولان تبری وملکلری
کوردکی سویلدی صکره منهزملر مکه‌یه رجوعلرنده سن بزم انهزامزه سبب اولدك دیو سراقه‌یه خبر کوندردیلر سراقه نه
عزیمتکزدن ونه هزیمتکزدن خبردارم دیو ١٣١ یمین ایتمکله اولزمان سراقه صورتنده ابلیس اولدیغنی بیلدیلر

(اذ یقول المنافقون والذین
فی قلوبهم مرض غر هؤلاء
دینهم ومن یتوکل علی الله
فان الله عزیز حکیم)
یادایدك اینکه منافقلر
وقلبلرنده شك مرضی
اولنلر بو مؤمنلری دینلری
آلداتدی دیدیلر کیمکه
الله تعالایه توکل ایدر
تحقیق الله عظیم الشان
امرنده غالب وهر فعلنده
حکمت بالغه‌سی واردر
• بو آیت کریمه‌ده منافقوندن
مراد مدینه منافقلری
وقلبلرنده مرضی اولنلردن
مراد مکه‌ده اسلام اظهار
ایدوب هجرتله سرافراز
اولمیانلرکه قریشك مکه‌دن
چیقوب بدره عزیمتلرنده
انلری دخی چیقارمشلریدی
وانلرك نیتلری ایکی لشکرك
قنغیسی زیاده کوررلرسه
اکا میل ایتمك ایدی انلرك
بو نیتلری ودولت هجرتدن
بطاءتلری سببیله روز بدرده
بو شئامته اوغرەیوب
انلردن بری قالمینجه قتل
اولندیلر دینلمشدر
(ولو تری اذ یتوفی الذین
کفروا الملئکة یضربون وجوههم وادبارهم وذوقوا عذاب الحریق) یا محمد بدرده مقتول کافرلرك ملك الموت
روحلرینی قبض ایتدیکی زمان کوریدلاکه یوزلرینه وارقه‌لرینه آتشدن چوماقلرله اوررلر ویاقیجی عذابی دادك ایشته بو عذاب جهنمك
مقدمه‌سیدر دیرلر (ذلك بما قدمت ایدیکم وان الله لیس بظلام للعبید) سزه بو ضرب وعذاب ارادتکزله تقدیم ایتدیککز کفر ومعاصی

حسن اولدی (والله علیم حکیم) الله تعالی اولمشه واولەجغه علیمدر حکمت وعلمی مقتضاسنجه
هر ایشن ایشلر (ام حسبتم ان تترکوا) یا مؤمنلر ظن ایدرمیسزکه مجرد ایمانله ترك اولنوب
جهادله امر اولنمیه‌سز (ولما یعلم الله الذین جاهدوا منکم) حالبوکه سزدن اخلاصله جهاد
ایدنلری الله تعالی غیریکزدن تبیین ایتمیه (ولم یتخذوا من دون الله ولا رسوله ولا المؤمنین ولیجة)
شول وصفلو مجاهدلرکه الله تعالیدن ورسولندن ومؤمنلردن غیری اولیاء اتخاذ ایتمدیلرکه
سرلرین انلره افشا ایده‌لر (والله خبیر بما تعملون) الله تعالی سزك اعمالده غرضکزی بیلور
(ما کان للمشرکین ان یعمروا مساجد الله شاهدین علی انفسهم بالکفر) مشرکلره صحیح اولمزکه
مساجد اللهدن برشیء تعمیر ایده‌لر نفسلری اوزره کفره شاهدین اولدقلری حالده ❁ ابن
عباس رضی الله تعالی عنه ایدر وقتا که عباس یوم بدرده اسیر قیلندی مسلمون انی کفر وقطیعهٔ
رحمله تعییر ایتدیلر عباس ایتدی سزه نولدیکه مساویمزی ذکر ایدر ومحاسنمزی ستر ایدرسز
علی رضی الله تعالی عنه ایتدی سزك محاسنکز ندر دیدیکه مسجد حرامی تعمیر ایدرز وکعبه‌یی
اورترز وحاجی صولندیررز الله تعالی بو آیتی انزال ایله عباسك قولنی رد ایتدی الله تعالی مسلمین
اوزره ایجاب ایتدیکه مشرکینی تعمیر مساجددن منع ایده‌لر زیرا که مساجد تعمیر اولنورکه
یالکز الله تعالی‌یه عبادت اولنه اول الله تعالی‌یه کافر اولان شانندن دکلدرکه انی تعمیر ایده برجاعت
ذاهب اولدیلرکه انکله مراد عمارت معروفه اوله بناء مسجد وانی مرمت کبی ایمدی کافراندن
منع اولنور انی وصیت ایتسه امتثال اولنمز وبعضیلر دیدیلرکه انکله مراد مسجده دخول واننده
قعوددر حسن ایدر مشرکینه صحیح اولمزکه مسجد حرام اهلندن اولمغه ترك اولنه (اولئك
حبطت اعمالهم وفی النار هم خالدون) ایمدی انلرك افتخار ایتدکلری عمللری شرکه مقارن
اولدیغیچون حبط اولور ونارده انلر دائم قالور (انما یعمر مساجد الله من آمن بالله والیوم
الآخر واقام الصلاة وآتی الزکوة ولم یخش الا الله) الله تعالینك مساجدین شول وصفلو کسنه‌لر
تعمیر ایدرکه الله تعالی‌یه ویوم آخره ایمان کتوره ونمازین قیله وزکاتن ویره ودین امرنده اللهك
غیریدن خوفی اولمیه (فعسی اولئك ان یکونوا من المهتدین) بو وصفلو کسنه‌لره واجب
اولورکه شول جنتی مؤدی اولور طاعت اللهی استمساك ایده‌لر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه
وسلم اذا رأیتم الرجل یعتاد المسجد فاشهدوا له بالایمان فان الله قال انما یعمر مساجد الله من آمن
بالله والیوم الآخر ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قچان بر رجلی مسجده وارمغه
معتاد کوره‌سز انك ایمانینه شهادت ایدك اندن اشبو آیتله استشهاد ایتدی ❁ وقال النبی صلی الله
تعالی علیه وسلم من غدا الی المسجد وراح اعد الله له نزلة من الجنة کلما غدا او راح ❁ پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکسنه که صلوات مکتوبه‌یی ادا ایچون مسجده کیده هر واردقجه
الله تعالی انکیچون جنتده نزله اعداد ایدر ❁ وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من بنی لله مسجدا

سبیله در تحقیق الله عظیم الشان بیجرم قوللرینه عذاب ایله ظلم ایدیجی دکلدر (کدأب آل فرعون والذین من قبلهم کفروا بایات الله فاخذهم الله بذنوبهم ان الله قوی شدید العقاب) الله تعالی نك آیتلرینی انکار ایدن کافرلرك عادت وعمللری آل فرعونك واندن مقدم اولنلرك عادتلری کبیدر که پیغمبرلرینی انکار ایتدیلر الله تعالی انلری ذنوبلری ۱۳۲ سبیله اخذ وعقاب ایلدی تحقیق الله تعالی کفر وعصیان ایدنه قوت ومشیتیله عقابی شدیددر (ذلك بان الله لم یك مغیرا نعمة انعمها علی قوم حتی یغیروا ما بانفسهم وان الله سمیع علیم) مشرکلره بو عقوبت اول سببدندر که الله تعالی بر قومه انعام ایتدیکی نعمتی تغییر وتبدیل ایدراولمدی تا اول قوم نفسلرنده اولان شرك ومعادات پیغمبران ایله کفران نعمت اولمدقجه تحقیق الله عظیم الشان انلرك اقوالنی ایشیدیجی و افعالنی بیلیجیدر (کدأب آل فرعون والذین من قبلهم کذبوا بایات ربهم فاهلکناهم بذنوبهم واغرقنا آل فرعون وکل کانوا ظالمین) ال فرعون واندن مقدم کچن قوم کافرینك عادتلری کبیکه ربلری عز شانه نك آیتلرینی تکذیب ایتدیلر انلرك کفرلری سببیله انلری هلاك وال فرعونی غرق ایتدك اول تکذیب ایدن قوملر وآل فرعون وقریش کندو نفسلرینه ظلم ایتملریله اول مکذبلرك هربری بر عذابله وال فرعون غرقله وقریش قتلله دنیاده جزالندیلر (خلاف) (ان شر الدواب عند الله الذین کفروا فهم لا یؤمنون) یریوزنده یورر حیوانانك شری عند الله شول کافرلردر که کفر اوزره اصرار ایدرلر انلردن ایمان مأمول اولمز (الذین عاهدت منهم ثم ینقضون عهدهم فی کل مرة وهم لا یتقون) ودوابدن

بنی الله له کهیئته فی الجنة ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکمسنه که لله بر مسجد بناء ایده الله تعالی دخی انکیچون جنتده اول هیئتده بر بیت بناء ایدر ومسجد عمارتندندر که اول فراشلرله تزیین ایدیله وسراجلر ایقادیله تنویر اولنه وانده ذکر وعبادت ودرس علمه مداومت ایدیله ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم قال الله تعالی ان بیوتی فی ارضی المساجد وان زواری فیها عمارها فطوبی لعبد یطهر فی بیته ثم زارنی فحق علی المزور ان یکرم زائره ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر الله تعالی ایدر که یریوزنده بنم بیوتم مسجدلردر وبنی انده زیارت ایدنلر انك عماریدر سعادت اول عبده که بیتنده تطهر ایدوب اندن بنی زیارت ایده زیارت اولنانه واجبدر که زائرینه اکرام ایده (أجعلتم سقایة الحاج وعمارة المسجد الحرام کمن آمن بالله والیوم الاخر وجاهد فی سبیل الله) سز حجاج سقین ومسجد حرام عمارتن الله تعالی یه ویوم آخره ایمان کتورەنك ایمانی وسبیل اللهده جهاد ایدنك جهادی کبیمی قیلورسز (لا یستوون عند الله) مشرکینك کندیلری واعمال محبطه‌لری مؤمنلرك کندیلرینه واعمال مثبته‌لرینه مساوی اولمز (والله لا یهدی القوم الظالمین) الله تعالی هدایت ایتمز شول قومه‌کیم شرکله ومعادات رسولله وضلالته انهماکله نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر (الذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا فی سبیل الله باموالهم وانفسهم اعظم درجة عند الله) شونلر که ایمانه کلدیلر ومکه‌دن مدینه‌یه هجرت ایتدیلر وسبیل اللهده ماللری ونفسلریله جهاد ایتدیلر عند الله اعلای رتبه‌ده واکثر کرامته‌در (واولئك هم الفائزون) وانلر عند الله ثواب ونیل حسنایه فائزلردر (یبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان وجنات) ربلری جل شانه انلره رحمت ورضوان وجناتله تبشیر ایدر (لهم فیها نعیم مقیم) اول جناتده انلر ایچون نعیم دائم اولور (خالدین فیها ابدا) انلر انده ابدا خالدین اولدقلری حالده (ان الله عنده اجر عظیم) الله تعالی عندنده اجر عظیم واردر که استیجاب ایتدکلری شیء انك جنبنده استحقار اولنور (یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا آباءکم واخوانکم اولیاء ان استحبوا الکفر علی الایمان) یا مؤمنلر اکر آباء واخوانکز ایمان اوزره کفری اختیار واکا حرص ایدرلرسه سز انلری اولیاء واصدقا ایدنمکز بر وجهله کیم انلره اسرارکز افشاء وانلرکله مقامی ایثار ایده‌سز ❁ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه‌یه هجرتله امر ایدیجك اصحابك بعضلرینه اهل واولادی تعلق ایدوب اقسام والحاحله بزی قویوب کیتمکز مؤتمز امرینه قائم اولمامغله ضایع ایتمکز دیجك قلبلرینه رقت کلوب هجرتی ترك ایتدکلرنده اشبو آیت نازل اولدی ❁ ویاخود سبب نزولی شول طقوز کمسنه ایله موالاتدن نهی ایچون ایدیکه مرتد اولوب مکه‌یه لاحق اولدیلر یعنی انلری اولیا ایدنمکز که انلر سزی ایماندن منع وطاعتدن صد ایدرلر (ومن یتولهم منکم فاولئك هم الظالمون) اولکه انلرکله موالات ایدوب عورات مسلمینه انلری مطلع ایده وانلرکله مقامی هجرت وجهاد اوزره ایثار ایده اعدی انلره موالاتی

شر دخی اول کیمسلردرکه سن انلرله عهد ایتدك صکره چوق کره عهدلرینی بوزدیلر حال بوکه نقض عهدلرنده الله تعالادن قورقمزلر ❁ مرویدرکه بنی قریظه پیغمبر علیه السلامله عهد ایلدیلرکه انك دشمنیله دوستلق ایتمیه‌لر وبدرده مشرکلره سلاح ویردیلر صکره ۱۳۳ اونوتدق دیدیلر تکرار ینه بو وجهله عهد ایتمشکن خندق معرکه‌سنده ابو سفیانله اتفاق ایدوب عهدی بوزدیلر (فاما تثقفنهم فی الحرب فشرد بهم من خلفهم لعلهم یذکرون) سن اول نقض عهد ایدنلره تصادف ایله جنکده ظفر بولدیغکده انلری قتل وتنکیل ایله جمعیتلرینی تفریق ایله که ورالرنده اولان اهل مکه وسائری اندن قورقوب عبرت الەلر شایدکه اول خوفله تفکر ایدوب نقض عهددن حذر ایده‌لر (واما تخافن من قوم خیانة فانبذ الیهم علی سواء ان الله لا یحب الخائنین) ❁ اکر سنکله معاهد بر قومدن نقض عهده دائر خیانت علامتلری فهم ایدرسك مقاتله‌دن مقدم انلره نقض عهدی طرح واعلام ایله تا که نقض عهد علمنده برابر اوله سز الله تعالی نقضله خیانت ایدنلری سومز (ولا یحسبن الذین کفروا سبقوا انهم لا یعجزون) ❁ بدر معرکه‌سندن قورتیلان ❁ کافرلر ظن ایتمسونلر که بزم عذابمزدن خلاص اوله‌لر بزم عذابمزك انلره ادرا کندن بزی عاجز ایده مزلر (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم واخرین من دونهم لا تعلمونهم الله یعلمهم وما تنفقوا من شیء فی سبیل الله یوف الیکم وانتم لا تظلمون) سفا ایله مقابله ومقاتله ایچون عسکر اسلامه قوت ویره‌جك سلاح وآلات حرب ووقته کوره ملازمهٔ جنکی وطویله‌ده باغلو وبسیلو

خلاف محلته وضعله نفسلرینه ظلم ایتمشلردر ❁ وقتاکه آیت اولی نازل اولدی اسلامه کلوب هجرت ایتمینلر دیدیلرکه اکر بز هجرت ایدرسه‌وز اموالمز بتر وتجارتمز کیدر ودارلریمز یقیلور وارحامز بزدن منقطع اولور اویله اولسه بیورلدیکه (قل ان کان اباءکم وابناءکم واخوانکم وازواجکم وعشیرتکم واموال اقترفتموها وتجارة تخشون کسادها ومساکن ترضونها احب الیکم من الله ورسوله وجهاد فی سبیله فتربصوا حتی یأتی الله بامره) انلره دیکل که اکر سزه آباء وابناء واخوان وازواج وعشیرتکز واموالکز که انی اکتساب ایتدیکز وتجارتکه نفاقی وقتنك فوتندن قورقرسز وقصور ومنازلکه انده اقامتی نفسکزه خوش کورر سز الله تعالی ورسولندن وانك سبیلنده جهاددن احب ایسه منتظر اولك که الله تعالی عقوبت عاجله ویا آجله سیله ویا فتح مکه ایله سزه امرنی ایر کوره (والله لا یهدی القوم الفاسقین) الله تعالی توفیق وارشاد ایتمز شول قومه که طاعتدن خروج ایدرلر اشبو آیتده تشدید عظیم واردر مسلموندن ازدر که اندن تخلص ایده (لقد نصرکم الله فی مواطن کثیرة ویوم حنین) الله تعالی سزه مواطن حربك کثیرنده ویوم حنین موطننده نصرت ایتدی ❁ حنین مکه وطائف بیننده بر وادیدر ویا اول ذوالمجاز جنبنده‌در (اذ اعجبتکم کثرتکم) شول وقتی که کثرتکز سزی اعجاب ایتدی (فلم تغن عنکم شیئا) اول کثرتکز سزه نازل اولان قضاء اللهدن برشیء دفعنه مفید اولمدی (وضاقت علیکم الارض بما رحبت) ارض واسعه ایکن شدت رعبدن اول سزه ضیق اولدی برحیثیتله کیم انده نفوسکز مطمئن اولور مکان بولمدیکز (ثم ولیتم مدبرین) بعده منهزم اولدیغکز حالده کفاردن وراء ظهرکزه دونوب کتدیکز (ثم انزل الله سکینته علی رسوله وعلی المؤمنین وانزل جنودا لم تروها) اول هزیمتدنصکره الله تعالی رحمتنی رسولی اوزره ومنهزم اولان مؤمنلر اوزره ویا پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمله ثابت اولوب فرار ایتمین مؤمنلر اوزره انزال ایتدی ودخی برجنود انزال ایتدیکه انی سز کورمدیکز که انلر ملائکه‌در (وعذب الذین کفروا) وکافرلری قتل واسر وسبی ایله تعذیب ایتدی (وذلك جزاء الکافرین) اشبو مذکور دنیاده کافرلرك کفری جزاسیدر (ثم یتوب الله من بعد ذلك علی من یشاء) بوندنصکره الله تعالی اول کافرلردن دیلدیکنه اسلام توفیقیله توبه روزی قیلدی (والله غفور رحیم) الله تعالی مغفرت ورحتلودر وانلردن تجاوز ایدر وانلره تفضل ایدر ❁ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مکه‌یی فتحدنصکره مهاجریندن اون ایکی بیك واهل مکه‌دن ایکی بیك کشیله بدر وحنینه کتدیکه انده هوازن وثقیفله قتال ایده که انلر انجق درت بیك مشرکین ایدیلر انصاردن سلمة بن سلامة بن وقش دیدیکه بو کون بز بودکلو آز مشرکینه مغلوب اولوردکلز اصحاب دخی انك بو قولنه توکل ایتدیلر لکن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انك اول قولنه زیاده المچکدی وحق تعالی دخی اول قوله راضی اولمیوب امرلرین کندیلره توکیل ایتدی انده مشرکین ایله قتال شدید ایدوب مسلمون منهزم اولدیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایله عباس وابو سفیاندن غیری کمسنه قالمدی اول منهزم

آنلری قدر تکریتشدیکی قدر حاضر وآماده ایدککه انکله الله تعالی نك وسزك دوشمنکز اولان کفار مکهیی وانلردن غیری
سزك بیلمیوب الله تعالانك بیلدیکی یهود ونصاری ومجوس کفرهلرینی قورقودهسز ۞ بو مثللو اسلحه ومالزمهٔ
حربیه) فی سبیل الله صرف ایلدیککز شیئك مکافاتی تماما سزه ادا ۱۳٤ اولنوب نقصان ثواب ایله قطعا ظلم اولنمز سکز

(وان جنحوا للسلم فاجنح
لها وتوکل علی الله انه
هو السمیع العلیم) اکر انلر
صلح واستسلامه میل
ایدرلرسه سن دخی میل ایله
والله تعالایه توکل ایله تحقیق
الله تعالا انلرك اقوالنی
ایشیدیجی ونیتلرینی بیلجیدر
(وان یریدوا ان یخدعوك فان
حسبك الله هو الذی ایدك
بنصره وبالمؤمنین والف بین
قلوبهم لو انفقت ما فی الارض
جمیعا ما الفت بین قلوبهم
ولکن الله الف بینهم انه
عزیز حکیم) اکر انلر
۞ صلحدن جنکه تحویل ایله ۞
سنی الداتمق مراد ایدرلرسه
الله تعالی نصرتیله سکا کافیدر
اول الله تعالی سکا ملائکه
وانصار ایله نصرت وقوت
ویردی واول انصارك ۞ یعنی
اوس وخزرج زمان جاهلیتده
یوز یکرمی سنه بینلرنده مقاتله
وعداوت وار ایکن الله تعالی ۞
قلبلرینه محبت والفت القا
ایدوب بر برلریله نفس واحده
کبی اولدیلر اکر سن بر یوزنده
اولان مال ومتاعی صرف
ایلسك انلرك قلبلری بینی
تألیفه قادر دکل ایدك لکن الله تعالی حکمت بالغهسیله انلرك قلوبی بینی تألیف ایلدی الله عظیم الشان قدرت (بعده)
وغلبهده کامل وارادهسنده دانا وحکیمدر (یا ایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین ۞ یا محمد الله تعالی سکا وسکا تابع مؤمنلره
کافیدر ۞ دینلدیکه بو آیت کریمه تقویت وتسلیت خاطر حضرت پیغمبر ایچون بدرده قتالدن مقدم نازل اولدی وبر روایتده

اولان اهل مکه ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بر بغلهٔ بیضایه بنمش ایدی یمین ویسارینه باقنوب
بغلهسن کفار جانبنه سوردی عباس انك لجامن وابو سفیان رکابن طوتردی اندن عباس رضی الله
تعالی عنهه امر ایلدیکه اصحاب شجرهیی چاغره اول ایسه جهوری الصوت ایدی چاغریجق
فی الحال پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك قتنه دزلدیلر وحق تعالی دخی اکا بش بیك ملك
امداد ایدوب کلدیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مسلمینك مشرکین اوزره هجومنه
نظر ایدیجك دیدیکه ۞ الآن حمی الوطیس ۞ ویردن بر قبضه حصا آلوب کفارك یوزلرینه
قارشو صاچدی رب محمد حقیچون کفار منهزمدر دیدی باذن الله کفاردن برکیمسه قالمدی الا
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك صاچدیغندن انك کوزینه ایردی آز زمانده صندیلر وفراره
یوز طوتوب آردلرینه دوندیلر عیال واموالری اوطاسده ایدی اکا یوردیلر پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم اشعریلردن ابو عامر نام رجلی امیر ایدوب جیشله اوطاسه کوندردی حتی که
منهزم اولان کفارك عیالن سبی ایتدیلر وجعرانه نام موضعه کتوردیلر التی بیك سبی ایدی
وپیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انی مسلمینه قسمت ایتدی وسائر اخذ اولنان اموال وسوائمی
دخی انجلاین ایتدی بوندنصکره هوازن اهلی مسلمین اولدقلری حالده پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلمه کلدیلر اموال وسبیلرینك ردنی دیلدیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلره دیدیکه
اموال وسبیدن برین اختیار ایدك دیدیلرکه سبیمزی اختیار ایدرز اویله اولسه پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم الله تعالییه حمد وثنادنصکره اصحابه خطاب ایدوب دیدیکه اشبو اخوانمز تائبین
اولدقلری حالده کلدیلر بن رأی ایتدمکه انلره سبیلرین رد ایدهوز اولکه اکا طیب القلب اوله
ایتسون واولکه طیب القلب اولمیه بدندهکی سبین بزه اقراض ایتسون سبیه اصابت ایتدیکمزده
انك یرینه سبی ویرهوز دیدیلرکه جمیعمز سنك رأیکه راضیلرز سبیلرین کندیلره تسلیم ایلرز
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی بیلمزز احتمالدر اراکزده اکا راضی اولمز اوله عرفاکزه
امر ایدککه هر بری قومنه انی صورهلر هر بری اتباعنك ما فی الضمیرینی بزه بیلدیرهلر جملهسی
اکا رضا ویردیلر ورأینه موافقت کوستردیلر (یا ایها الذین آمنوا انما المشرکون نجس) یا مؤمنلر
مشرکلر قذردر ویا خبیث الباطنلردر ویا انلردن اجتناب واجبدر انجاسدن اجتنابك وجوبی
کبی زیرا انلر تطهر ایتمزلر وانجاسدن اجتناب ایتمزلر بلکه غالبده نجاساتی ملابسلردر وزیرا
انلر جنابتدن اغتسال ایتمزلر وحدث ایچون آبدست آلمزلر بو قولله استدلال ایدرکه اول انلری
نجس العین دینلر حتی که ماء انلرك ملاقاتیله نجس اولور اسلامه کلدکلرنده اوزرلرینه غسل
واجب اولور وانلرکله مصافحه ایدنك آبدستی بوزیلور (فلا یقربوا المسجد الحرام) یعنی
مسجد حرامه قریب اولمسونلر نجس اولدقلریچون دینلدیکه مراد حرمه دخولدن منعدر
زیرا حرمه داخل اولیجق مسجد حرامه قربی ایجاب ایدر نتکیم حق تعالی ۞ سبحان الذی اسری

اوتوز اوچ رجال والتی نسوان اسلامه کلدکدنصکره عمر رضی الله عنه دخی اسلامه کلمکله انکله قرق اولدقده بو آیت کریمه
نازل اولدی (یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مائتین وان یکن منکم مائة
یغلبوا الفا من الذین کفروا بانهم قوم لا ۱۳٥ یفقهون) ای رفیع قدر محمد مؤمنلری کفار ایله قتاله قیندر اکر سزدن صبر
ایدیجی یکرمی رجال اولورسه
ایکیوز کفار رجله غالب
اولور اکر سزدن یوز اولورسه
بیك کفاره غالب اولور اول
سببدنکه انلر الله تعالایی
واخرتی بیلمز قوملردر ۞
دینلدیکه بو آیت کریمهنك
نزولی یوم بدرده اولوب بر
مؤمن اون کفار ایله مقاتله
ایتمك خصوصنده مؤمنلره
باعث تفکر وموجب ثقلت
اولمغله بو آیتی نسخله آیت
آتیه بیورلدی (الآن
خفف الله عنکم وعلم ان
فیکم ضعفا فان یکن منکم
مائة صابرة یغلبوا مائتین
وان یکن منکم الف یغلبوا
الفین باذن الله والله مع
الصابرین) اون کافره
بر مؤمنك مقاتلهسی تکلیفی
ضعفکز اولدیغندن حمل
ثقیل ایدوکنی الله تعالی
بیلوب شمدی سزدن
انی تخفیف ایلدیکه اکر
سزدن صبر ایدیجی یوز کشی
اولورسه ایکیوز کافره
غالب اولور واکر سزدن
بیك کیمسه اولورسه ایکی
بیك کافره الله تعالانك
اذن وامریله غالب اولور الله تعالانك نصرت واعانتی صبر ایدیجیلر ایلهدر (ما کان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض
تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة والله عزیز حکیم) بر نبی ایچون اساردن فدیه آلمق لایق اولمدی تا که
بر یوزنده کفارك قلتی واسلامك عزتیچون انلر قتل اولنه ای مؤمنلر سزلر سریع الزوال دنیایی استرسکز الله تعالی

بعبده لیلا من المسجد الحرام ۞ دیوب انکله حرمی اراده ایتدی زیرا که پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلمك اسراسی امهانی بیتندن ایدی امام بغوی ایدر بلاد اسلام کفار حقنده اوچ قسمدر
قسم اول حرمدر ایمدی کافرك هیچ بر حالله اکا دخولی جائز اولمز اول کرك ذمی ویا مستأمن اولسون
حتی دار کفردن امامه حرمده ایکن رسولی کلسه جائز اولمزکه اکا حرمه دخوله اذن ویره بلکه
اکا خارج حرمه کمسه کوندره که انك رسالتن کندویه ایرکوره اماکه ابو حنیفه معاهدك حرمه
دخولن تجویز ایدر منع مشرکینه مختص اولدیغیچون قسم ثانی بلاد اسلامدن حجازدر ایمدی کافره
جائز اولورکه اکا اذنله دخول ایده لکن مقام سفردن اکثرنده اقامت اولنمیه که اول اوچ کوندر
عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن ایشتدمکه دیر
انشاء الله اکر صاغ اولورسم یهود ونصارییی جزیرهٔ عربدن چیقارم حتی انده مسلمیندن غیری
کمسه آلیقومیم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم آخرته انتقال ایدر اولیجق اصحابنه وصیت
ایتدیکه مشرکینی جزیرهٔ عربدن چیقارهلر ابو بکر رضی الله تعالی عنه اکا تفرغ ایدهمدی حتی که
عمر رضی الله تعالی عنه زمان خلافتنده انلری اجلاء ایتدی وانلردن تجارتله قدوم ایدنه اوچ
کون مهلت ویردی وجزیرهٔ عربك حدودی طولا اقصای عدن ابیندن ریف عراقه دکدر
وعرضا جدهدن ساحل بحردن اطراف شامه دکدر قسم ثالث سائر بلاد اسلامدر ایمدی جائز اولورکه
انده کافر ذمت وامان ایله اقامت اولنه لکن مسلمدن اذنسز مساجده دخولدن منع اولنه (بعد عامهم هذا)
اشبو ییلدنصکره که اول هجرتك طقوزنجی سنهسی ایدی انده ابو بکر رضی الله تعالی عنه امیر
موسم اولوب ناسی حج ایتدردی وعلی رضی الله تعالی عنه سورهٔ براءهیی ناسه اوقودی نتکیم
قصهسی اشبو سوره اولنده ذکر اولندی (وان خفتم عیلة) اکر سز فقر خوفین ایدرسکز
مشرکینك حرمدن منع اولنملریله وانلرك قدومیله حاصل اولان مکاسب وارزاق انقطاعیله
(فسوف یغنیکم الله من فضله ان شاء) ایمدی اول خوفی قلوبکزدن کیدرك که حق تعالی دیلرسه
عطاء وفضلندن سزی وجه آخر ایله غنی ایدر اویله اولسه الله تعالی اول وعدنی انجاز ایتدی
سمادن امطار انزال ایدوب خیرلرین ارتوردی ودخی جده وصنعا وجرش اهلنه اسلامی
توفیق ایدوب هر بری علی التوالی مکهیه میرهٔ کثیره طاشیوب کتوردی وفتح بلاد واخذ غنائمله
واهل ذمتدن اخذ جزیه ایله انلره غنا ایرکوردی ومشیئة الهیهیه تعلیقله تنبیه ایتدیکه الله
تعالی عبادنی اغناده متفضلدر بعضنه اولور وبعضنه اولمز وبعض عامده اولور وبعض
عامده اولمز ایمدی عباده لایق اولورکه تحصیل آمالده حضرت رب متعاله تضرع وابتهال ایدهلر
(ان الله علیم حکیم) الله تعالی احوالکزی بیلور منع واعطاسنده حکمتن اجرا قیلور (قاتلوا
الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر) شول قومه قتال ایدك که انلر الله تعالی ویوم آخره
کما ینبغی تصدیق ایتمزلر زیرا که ایمان اوچ امرك مجموعندن عبارتدر که اول اعتقاد حق واقرار

سزلچون ثواب اخرتی مراد ایدرالله تعالی غالبدر دوستلرینه دشمنلر اوزرینه غلبه ویررقوللرینه عمللرینه کوره مکافاته
حکیمدر ❁ مرویدرکه بدرده یتمش اسیر کتوردیلر بونلرك خصوصنده پیغمبر علیه السلام اکابر اصحابله
مشورت ایلدکده ابو بکر رضی الله عنه بوقومك کبیر ﴿ ۱۳۶ ﴾ وصغیری سنك اقرباوعشیرتکدرا کرهر بری
قدرتی قدر فدیه ویرسه
اوله که برکون هدایت دولته
ایریشه لر ومسلمان زیاده
اوله دیدی عمر رضی الله عنه
یارسول الله بونلر کفره نك
امامل یدر امرایله که جمله
سنك بوینی اورسونلر
بحمدالله حق تعالی سنی
فدیه دن مستغنی ایلمشدر
دیدی وسعدبن معاذ دخی
عمر رضی الله عنه یه تابع اولدی
پیغمبر علیه السلام صدیق
رضی الله عنهك قولنه میل
وفدیه یی مقرر ایتمکله بو آیت
سابقه نازل اولدی (لولا
کتاب من الله سبق لمسکم فیما
اخذتم عذاب عظیم (اکرلو
محفوظده اجتهادنده خطا
ایده نه عقاب اولنمق یازلمش
اولمیدی الدیغکز فدامقابله
سنده سزه عذاب عظیم
اولوردی ❁ مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم
اکرعذاب نازل اولیدی
فاروق وسعدبن معاذدن
غیریسی اول عذابدن قور
تلمزدی بیوردی زیرا انلر
اخذفدایه راضی اولمدیلردی
(فکلوا مما غنمتم حلالا
طیبا واتقوا ان الله غفور رحیم) امدی الدیغکز غنیمتی حلال طیب اوله رق اکل ایدك والله تعالینك (ایتدیلر)
امرینه مخالفتدن حذر ایدك الله تعالی کناهلریکزی مغفرت وغنیمتی سزه حلال ایله رحمت ایدیجیدر (یاایها النبی قل لمن
فی ایدیکم من الاسرا ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم ویغفر لکم والله غفور رحیم) یا محمد

بالحق وعمل بمقتضی الحقدر اولکه یالکز اعتقادینه اخلال ایده منافقدر اقرارینه اخلال ایدرسه کافردر
عملنده اخلال ایدرسه فاسقدر (ولایحرمون ماحرم الله ورسوله) والله تعالی ورسولنك کتاب وسنتنده
تحریم ایتدیکی شیئی تحریم ایتمزلر ویاخود رسولله مراد اول رسولدر که کندیلرینی اکا اتباع زعم ایدرلر
یعنی دین منسوخلرینك اصلنه اعتقاد وعملده مخالفت ایدرلر (ولایدینون دین الحق) واعتقاد واقرار
ایتمزلر شول دین حقه که اول سائر ادیانی ناسخدر (من الذین اوتوا الکتاب) اشبو خصال
سیئه یی جمع ایدنلر که کتاب ویرلمشلردندر ایمدی انلره قتال ایدك (حتی یعطوا الجزیة)
حتی که اوزرلرینه تقریر اولنان خراجی ویره لر (عن ید) قهر وذلدن انقیاد ایدر ویاانی
کندی اللریله تسلیم ایدر اولدقلری حالده یوخسه غیرك الیله دکل (وهم صاغرون) حالبوکه
انلر اذلاء ومقهورلردر ❁ مفهوم آیت اولدرکه ایکی کتاب اهلندن یعنی یهود ونصارادن
عرب دکللر ایسه بالاتفاق اخذ جزیه جائز اولور اماکه کتابی عربیده وکفار عجمك اهل
کتاب اولمیانده اختلاف اولندی شافعی دیدیکه جزیه ادیان اوزره دریوخسه انساب اوزره
دکل ایمدی جزیه اهل کتابدن آلنور اول کرك عربی ویاعجمی اولسون اماکه اهل اوثاندن
النمز اول کرك عربی ویاعجمیدر زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ابو غسان دینور رجل
عربیدن جزیه آلدی ویمنك اهل ذمتندن دخی الدی حالبوکه انلرك عامه سی عربدر ومالك
واوزاعی دیدیلرکه مرتددن غیری جمیع کفاردن جزیه آلنور ابو حنیفه ایدر اهل کتابدن علی
العموم وعجمك مشرکلرندن جزیه آلنور عربك مشرکلرندن دکل ابو یوسف ایدر عربیدن
جزیه النمز اول کرك کتابی ویامشرك اولسون وعجمیدن آلنور اول کرك کتابی ویامشرك
اولسون اماکه مجوسیدن صحابه نك اتفاقیله جزیه آلنور ❁ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی
الله تعالی علیه وسلم هجر مجوسیندن جزیه الوردی وجزیه نك اقلی بردینار در ابو حنیفه ایدر
غنی اوزره واجب اولان جزیه قرق سکز درهمدر ووسط اوزره یکرمی درت درهم وفقیر
اوزره اون ایکی درهمدر اکرفقیر کسوب ایسه واکرکسوب دکل ایسه هیچ برشیء واجب
اولمز (وقالت الیهود عزیر ابن الله) یهود دیدیلرکه عزیر ابن اللهدر شول سببدنکه عزیر
انلرك اراسنده ایدی وتورات وتابوت کندیلرده ایدی توراتی یتوروب بغیر حق عمل ایدر
اولدیلر اویله اولسه لر الله تعالی انلردن تابوتی رفع ایدوب توراتی انلره اونوتدردی عزیر
علیه السلام حق تعالی یه تضرع وابتهال ایتدیکه اکا توراتی کیروویره حفظنی قلبنه ایرکوره
اویله اولسه نمازقیله طوررکن کوردیکه سمادن برنور اینوب جوفنه کیردی اول حینده جمیع
تورات حفظنه ایردی چون انی ناسه خبرویردی قتنه دزلدیلر اول توراتی سویلیوب انلر
یازدیلر ماشاء الله زمان مرورندن صکره تابوت دخی کتمشیکن کیرو انلره ویرلدی حالبوکه
انك ایچنده یازلمش تورات وار ایدی عزیر لساندن یازیلان تورات نسخه لرین انکله مقابله

اسیرلردن الیکزده اولنلره دیکه اکر الله تعالینك علم ازلیسنده قلبلریکزده خیر وایمان وارسه سزدن اخذ اولنان فدادن
خیرلوسنی سزه ویرر وکناهلریکزی مغفرت ایدر الله تعالی مغفرت ورحمت ایدیجیدر توبه کزی قبول ایدر ❁
سبب نزول آیت بووجهله روایت ﴿ ۱۳۷ ﴾ اولندیکه حضرت پیغمبر علیه السلام عباس بن عبدالمطلب رضی الله
عنهمایه کندینك وقرنداشی
اوغللری عقیل بن ابی
طالب ونوفل بن حارثك
فدیه لرینی ادا ایتمکی تکلیف
بیوردی عباس رضی الله
عنه یا محمد روا کوررمیسنکه
عمك فقرا کبی اقربا
وبیکانه یه ال آچوب
سائللك ایده دیدی پیغمبر
علیه السلام یاعباس مکه دن
چیقدیغکده ام الفضله
اکربن سفرده وفات
ایدرسم بونلر سنك
واوغللریمك اولسون
دیو براقدیغك التونلرندر
بیوردی عباس بونی سکا
کیم خبر ویردی دیدی
ربم جل شانه خبرویردی
بیوردی عباس بن آنی
ام الفضله ویردیکمده
کیجه قرا کولق وایکمزدن
غیری کیمسه یوغیدی
دیوب کلمهٔ شهادت کتوروب
اول اوچ کیمسه نك فدیه سنی
ویردی عباس رضی الله عنه
دیر ایدیکه الله تعالی
بکابو آیت کریمه ده بیوریلان
وعده لری قات اندرقات
ویردیکه حالا یکرمی کولم
وارکه هر بری بنمچون (تبیان) (ثانی) (۱۸) یکرمی بیکر التون ایله تجارت ایدرلرو بکا سقایهٔ زمزمی
ویردیکه اول بکا جمیع اعرابك اموالندن سوکلودر ومغفرت موعوده یه دخی کمالله امید وارم دیدی (وان یریدوا
خیانتك فقد خانوا الله من قبل فامکن منهم والله علیم حکیم) اکراسیرلر سنکله ایتدکلری عهدی بوزرلرسه مقدم

ایتدیلر زیاده ونقصانسز اکا مطابق بولدیلر عزیره توراتك ویرلمسی دکل الا ابن الله اولدیغیچوندر
دیدیلر ❁ کلبی ایدر وقتاکه بخت نصر بنی اسرائیل اوزره غالب اولدی تورات علماسنك
جیعن کتوروب اولدردی اول علمانك بری عزیر علیه السلام ایدی انی صغیر اولدیغیچون
اولدرمدی چون بنو اسرائیل بیت المقدسه رجوع ایتدیلر حالبوکه ارالرنده توراتی بیلور
کمسنه یوغیدی اویله اولسه الله تعالی عزیر علیه السلامی یوز ییل میت یاتوردیغندن صکره
دیرکوردی وبرملك براناءصو کتوروب اکا آنی ایچوردی همان دم انکله تورات صدرنده نقش
اولدی اندن بنو اسرائیله کلوب بن عزیرم دیدی اینانمدیلر عزیر توراتی ازبر بیلوردی قولکده
صادق ایسك بزه توراتی اوقیغل یازینه لم دیدیلر نعم دیوب اول اوقویوب انلر یازدیلر بعده بررجل
کلوب دیدیکه بکا بابام جدمدن تحدیث ایتدیکه اول توراتی برخابیه یه قویوب برکرمه دفن ایتمش
ایدی حتی که اول رجلله واروب اول توراتی چیقاردیلر عزیر علیه السلام لساندن یازدقلری
توراتی انکله مقابله ایتدیلر زیاده ونقصانسز اکا مطابق بولدیلر عزیر حقنده اول کلام کفری
سویلدیلر (وقالت النصاری المسیح ابن الله) ونصاری عیسی علیه السلام حقنده حاشا ابن
اللهدر دیدیلر شول سببدنکه قصه سی التنجی جزؤك اولکی حزبنده کچدی ودخی روایت اولندیکه
عیسی علیه السلامك سمایه رفعندنصکره نصاری سکسان برییل دین اسلام اوزره اولدقلری قبله یه
نمازقیلدیلر رمضانی صائم اولدیلر حتی انلرکله یهود بیننده حرب واقع اولدی مکر یهودده بولس
دینور بررجل شجاع وارایدی قوم عیسادن چوق کمسنه یی قتل ایتدی بعده یهوده دیدیکه اکر
دین عیسی حق ایسه بزاکا کافر اولوب مکانمز نار اولمشدر قتی مغبونلرز اکرانلر جنته کیرر
وبزناره کیررسه وز ایمدی بن انلره برحیله ایده یین حتی که انلری دخی ناره کیردیره یین اویله اولسه
شول اوزرنده قتال ایتدیکی فرسه عقاب دینوردی نصاری قومنك اوکنده سکیرلدی وباشنه
طپراق دوکوب ندامت اظهار ایلدی نصاری دیدیلرکه سکانه حالت ایردیکه بوایشلری ایدرسن
دیدیکه سمادن بکا برندا کلدیکه سکا توبه یوقد مکرکه نصرانی اوله سن اویله اولسه یهودیتی ترك
ایدوب سزك دینکزه کیردم نصاری اکا زیاده سوندیلر واکرامله انی کنیسه یه قودیلر بریل
انده قالوب طشره چیقمدی حتی که انجیلی تعلم ایتدی بعده چیقوب دیدیکه بکا برندا کلدیکه الله
تعالی توبه می قبول ایلدی انلردخی انی تصدیق ایدوب سوندیلر اندن بیت المقدسه کتدی انك
اهلندن نسطور نام نصرانی یی خلیفه ایتدی ودیدیکه عیسی ومریم واله الوهیتده مشترکلردر بعده
رومه کیدوب روم اهلنه لاهوت وناسوتی تعلیم ایتدی ودیدیکه عیسی علیه السلام نه انس ونه
جسمدر بلکه ابن اللهدر وبوقولی یعقوب نام رجله تعلیم ایتدی وملکا دینور رجل آخره دیدیکه
آله عیسا دائما الوهیتدن زائل اولمز بعده اول اوچ رجلدن هر برین تنها چاغروب دیدیکه سن
بنم خالص صاحبمسن منامده عیسایی کوردم بندن راضی اولدی بیل که ایرته بن کندیمی ذبح

دخی انلر نقض عهد ایتمشلر ایدی الله تعالی بدرده مؤمنلره نیجه قدرت ویروب انلره غلبه ایتدیلرسه نقض عهد ایدنلره
ینه اول غلبه یی اعاده ایدر الله تعالی قوللرینك اعمالنی بیلور واقتضاسنه کوره حکمتی اجرا ایدر (ان الذین آمنوا وهاجروا
وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله والذین آووا ونصروا ﴿١٣٨﴾ اولئك بعضهم اولیاء بعض والذین آمنوا
ولم یهاجروا مالکم من
ولایتهم من شئ حتی
یهاجروا وان استنصروکم
فی الدین فعلیکم النصر الا
علی قوم بینکم وبینهم میثاق
والله بما تعملون بصیر)
شونلرکه ایمان کتوردیلر
والله تعالی ورسولیچون
وطنلرندن هجرت ایتدیلر
وفی سبیل الله مالری
ونفسلریله قتاله مباشرتله
جهاد ایتدیلرکه مهاجرلردر
وشونلرکه مهاجرینی
دیارلرینه اسکان واعدالری
اوزره نصرت ایتدیلرکه انلر
انصاردر انلر میراثده
بر برلرینه ولیلردر
وشونلرکه ایمان ایتدیلرده
هجرت ایتمدیلر سزکچون
میراثده انلره ولایتکز
یوقدر (اقربا کز ایسه‌ده)
تاکه هجرت ایتمینجه اکر
اول هجرت ایتمیان مؤمنلر
سزدن دین امرنده کفار
ایله مقاتله ایچون امداد
طلب ایدرلرسه سزه یاردم
ایتمك واجب اولور مکرکه
اول امداد طلبنده
اولدقلری قوم کفار ایله
سزك بینکزده عهد ومیثاق اولمش اوله اوحالده امداد ایتمك اولمز الله تعالی سزك خیر وشر اعمالکزی (کنز)
کوریجیدر (والذین کفروا بعضهم اولیاء بعض الا تفعلوه تکن فتنة فی الارض وفساد کبیر) شونلرکه کافر اولدیلر
وبر برلرینه دوستلق ایله معاونت ایلدیلر اکرسز امر اولندغکزکبی مهاجر وانصار بر برلریکزله دوستلق

ایدرین ایعدی سن ناسی سکا خبر ویردیکم طریقه دعوت ایت اندن مذبحه کیروب کندویی ذبح
ایتدی کانه عیسانك یولنه جانی فدا ایتدی اوچنجی کون اولیجق هر بری ناسی کندی طریقنه
دعوت ایدوب اوچ صنف اولدیلر (ذلك قولهم بافواههم) انلرك بوکلامی انجق السنه‌لرینك
مقولیدر قلبه مؤثر معناسی یوقدر بلکه بر لفظ مهملدر یوخسه برهانله عقل قبول ایدر معنایی متضمن
دکلدر (یضاهئون قول الذین کفروا من قبل) قوللرین اندن اول کافر اولان مشرکینك ملائکه
بنات الله دیو قول باطللرینه بکزه‌درلر (قاتلهم الله انی یؤفکون) الله تعالی انلره لعنت ایده‌که
اوزرلرینه ادله قائم اولدیغندن صکره حقدن باطله نیجه صرف اولنورلر (اتخذوا احبارهم ورهبانهم
اربابا من دون الله والمسیح ابن مریم) یهود عالملرین ونصاری متعبدلرین الله تعالیدن غیری ارباب
اتخاذ ایدرلر انلره اطاعتله انده‌که الله تعالینك حلال ایتدیکن انلر حرام ایتدیلر وحرام ایتدیکن
حلال ایتدیلر وعیسی علیه السلام حقنده ابن الله‌در دیدیلر (وما امروا الا لیعبدوا الها واحدا)
حالبوکه انلر اله واحده عبادتله امر اولندیلرکه اول الله تعالیدر (لا اله الا هو) که اندن غیری
اله یوقدر (سبحانه عما یشرکون) اول مشرکینك اکا اشراك ایتدیکی شیئدن منزهدر (یریدون
ان یطفئوا نور الله بافواههم) انلر مراد ایدرلرکه شرك ویا تکذیبلریله الله تعالینك وحدانیتنه
وولددن تقدسنه دلالت ایدر حجتن ویا قرآنن ویا محمدك نبوتن ابطال ایده‌لر (ویأبی الله الا ان
یتم نوره) والحال الله تعالی راضی اولمز الا اکاکه اعلاء توحید واعزاز اسلامله انی اتمام ایده
دینلدیکه اشبو انلرك حالنی تمثیلدر محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك نبوتن تکذیبله ابطالنه
سعیلری شول آفاقده منتشر نور عظیمك اطفاسنه سعی ایدن مثلیدر حق تعالی ایسه انی نفخ
ایله زیاده اولمسن دیلیه (ولو کره الکافرون) اکرچه اندن کافرلر کراهت ایدرلر سه‌ده
(هو الذی ارسل رسوله بالهدی ودین الحق) اول الله تعالی رسولنی قرآنله ودین اسلامله
کوندردی (لیظهره علی الدین کله) تاکه اول دین اسلامی ادیانك کلیسی اوزره غالب ایده (ولو
کره المشرکون) اکرچه مشرکین اندن کراهت ایدرلرسه‌ده (یا ایها الذین آمنوا ان کثیرا
من الاحبار والرهبان لیأکلون اموال الناس بالباطل ویصدون عن سبیل الله) یا مؤمنلر علماء
یهود وزهاد نصارادن چوق کسه‌لر اموال ناسی بغیر حق اکل ایدرلر احکامده رشا اخذیله
ودین اللهدن انلری صد ایدرلر (والذین یکنزون الذهب والفضة ولا ینفقونها فی سبیل الله)
وشونلرکه التون وکومشی جمع وادخار ایدرلر وانك حقنی سبیل اللهده انفاق ایتمزلر (فبشرهم
بعذاب الیم) انلره عذاب الیمله تبشیر ایت (یوم یحمی علیها فی نار جهنم فتکوی بها جباههم
وجنوبهم وظهورهم) یوم قیامتده اول کنز ایدیلان اموال اوزره نار قونوب قزدریلور
وانکله انی کنز ایدنلرك النلری ویانلری وارقه‌لری یاندیریلور (هذا ما کنزتم لانفسکم
فذوقوا ما کنتم تکنزون) اشبو شول نفسلریکز ایچون ادخار وکنز ایتدیکز شیئدر ایمدی

ومعاونت ومظاهرت ایلمز سکز یر یوزنده فتنه واهل کفر ظهوریله بیوك فساد اولور (والذین آمنوا وهاجروا
وجاهدوا فی سبیل الله والذین آووا ونصروا اولئك هم المؤمنون حقا لهم مغفرة ورزق کریم) شونلرکه ایمان کتوروب
الله تعالی یولنده هجرت وجهاد ﴿١٣٩﴾ ایلدیلر دخی شونلرکه مهاجرینه مکان ویروب قتال اعدادہ یاردم ایتدیلر
انلر حقا مؤمنلردر
انلر ایچون مغفرت
وجنت رزق کریم واردر
(والذین امنوا من بعد
وهاجروا وجاهدوا معکم
فاولئك منکم واولوا الارحام
بعضهم اولی ببعض فی کتاب
الله ان الله بکل شئ علیم)
انلرکه صلح حدیبیه‌دن صکره
ایمان ایدوب هجرت
وسزکله برابر جهاد ایتدیلر
انلر یعنی سابقلر ولاحقلر
ایمان وهجرت وجهادده سز
انلردن انلر سزدندر
ومیراث خصوصنده لوح
محفوظده وحکم الهیده
اولدیغی اوزره مهاجرین
وانصارك اقربالری بعضیلری
بعضیلرندن اولیدر تحقیق
الله عظیم الشان اولده
واخرده وراثتی بیان
وفرض ایتدیکنه وهر شیئه
علیمدر

(سورة التوبة مدنیة
وهی مائة وثلاثون آیة)

بو سوره‌نك اولنه بسمله
یازلمسنده حکمت صحابهٔ
کرام رضی الله عنهمك
اختلافلریدرکه بعضیلری
انفال ایله بر سوره‌در دیدی وبعضیلری هر بری بر سوره‌در دیدی علی رضی الله عنه‌دن مرویدرکه بسمله امان
ورحمتدر بو سوره ایسه محاربه وسیف امرنده نازل اولمغله بسمله ترك اولندی دیدی عثمان رضی الله عنه‌دن سؤال اولندقده
قراندن برشی نازل اولسه افندمز علیه السلام بونی فلان موضعه وضع ایدك دیو بیووردی انفالك خاتمه‌سنه وبو توبه‌نك

کنز ایتدیککزك وبالنی ذوق ایدك دینور ابن مسعود ایدر هیچ بر دینار دینار اوزره ویا
درهم درهم اوزره قونمز بلکه هر دینار ودرهم علی حدة بر موضعه قونور دینلدیکه
جباه وجنوب وظهورك کی ایله تخصیص اولنمسنه حکمت اولدرکه صاحب کنز قچان فقیر
کورسه النی دورر واندن اعراض ایدوب اکا یان وارقه‌سن دونر پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلم ایدر هر صاحب ذهب وصاحب فضه‌که اول مالرینك زکاتنی ویرمیه‌لر الا یوم
قیامتده اول آتشدن قزدیرلمش صفحه‌لر ایدیلوب صاحبنك النی ویانی وارقه‌سی داغلنور
توکنسه ینه اول وجهله اکا عذاب تکرار ایدیلور بر کونده که مقداری دنیا یللرندن اللی بیك
ییلجه اولور تا عبادبینی فصل اولنجه بو حالتدن اول زائل اولمز بعده یا جنته ویا ناره کوندریلور
ودخی هر صاحب ابل که انك زکاتنی ویرمیه اول کمسنه یوزی اوزره یاتریلوب اول ابلك
ایاقلریله چکنندیلور واغزلریله اصردیلور کرارا ومرارا بو منوال اوزره عذاب اکا اعاده
ایدیلور بر کونده که مقداری اللی بیك ییلجه اولور بو عذاب اکا دائم اولور شول وقته دکین
که عباد بینی فصل اولنور بعده یا جنته ویا ناره کوندریلور ودخی صاحب غنم وبقر که انك زکاتن
ویرمش اولمیه الا اول کمسنه یوزی اوزره یاتریلور واول حیوانلر انك اوزرندن کچوریلور
وبوینوزلریله سوسدیریلور ویا ایاقلریله چکندیلور بو منوال اوزره تا عباد بینی فصل اولنجه
اول عذاب اکا مستمر اولور بر کونده که انك مقداری اللی بیك ییلجه اولور علی رضی الله تعالی عنهدن
مرویدرکه هر مالکیم درت بیك درهمدن زیاده اوله اول کنزدر کرك زکاتی ویرلسون ویاویرلمسون
وانك مادونی نفقه‌در دینلدیکه مالك حاجتدن زیاده‌سی کنزدر ابوذر رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز
صلی الله تعالی تعالی علیه وسلم قتنه واردم حالبوکه اول کعبه‌نك کولکه‌سنده اوتورردی بنی کوریجك
رب الکعبه حقیچون انلر قتی زیانکارلردر دیدی دیدمکه یارسول الله انلر کیملردر دیدیکه مالری
چوق اولانلردر مکرکه اوکنه واردنه وصاغنه وصولنه انفاقی محلیره انی صرف ایدر اوله‌لر
انلر ایسه قتی آزدر ابو امامه رضی الله تعالی عنه ایدر اهل صفه دن بر رجل وفات ایدوب
مئزرنده بر دینار بولندی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه اول برکیه‌در یوم قیامتده
اول دینار آتشده قزدریلوب اول رجل انکله داغلنور بعده بر رجل آخر دخی وفات ایدوب
آنك مئزرنده ایکی دینار بولندی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه اول اکا ایکی کیه‌در
دینلدیکه قول اول اصحدرکه اشبو آیت منع زکاة حقنده وارد اوله یوخسه حلالدن جمع مال
حقنده دکل زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه نعم المال الصالح للرجل الصالح صالح
کیمسه‌یه مال حلال نه کوزلجك اولور ابن عباس رضی تعالی عنه ایدر بو آیت نازل اولیجق
مسلمین اوزره زیاده خوف کلوب شمدنکیرو اولادمز ایچون برشئ تخلیفنه استطاعتمز اولمز
دیدیلر اول حالت پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه خبر ویریلجك دیدیکه ان الله لم یفرض

فاتحه‌سنه كاتب بن ايدم بكابسمله يازديوامر اتمدى انفالدنمى دكلمى ايدوكنى بيلم ديدى (براءة من‌الله ورسوله الى الذين
عاهدتم من‌المشركين) (فسيحوا فى الارض اربعة اشهرواعلموا انكم غير معجزى الله وان الله مخزى الكافرين) مشركارله
ايتديككز معاهده‌دنصكره انلرك نقض عهدلرى الله تعالى ١٤٠ ورسولندن براءة يعنى اندن برى اولديلريا محمد

سن مشركلره ديكه هر
وجهله مسلمانلردن امين
اوله‌رق درت ماه استديككز
يرلرده كزك وبيلك كه سزه
بويله مهلت ويردكى الله
تعالانك عجزندن دكلدر
تحقيق الله تعالى كافرلرى
دنياده اسيروقتاله وآخرتده
عذابله ذليل ايدجيدر ❁
بومعاهده‌دن براءة قصه‌سى
اولدركه پيغمبرمز عليه
السلام تبوك غزاسنه
چيقدقده مشركلر بنوضمره
وبنوكنانه‌دن غيرى پيغمبر
عليه السلامله اولان
عهدلرينى بوزديلر بناء
عليه مسلمانلر امر اولنديلركه
اول عهدشكنلرك عهدلرينى
طرحله درت ماه مهلت
ويره‌لر روايت اولنديكه
بوسوره نازل اولدقده
اولندن اوتوز ياقرق آيتله
صديق رضى الله عنه‌يى
امير حاجلقله كوندروب
موسمنده اهالى‌يه تلاوت
امر ايتمشدى برقاچ كون
صكره على رضى الله عنه‌يى
غضبا نام ناقسنه بنديروب
صديق رضى الله عنه‌نك
عقبنجه كوندرديكه اندن آلوب على رضى الله عنه‌يه قراءت ايليه بونك حكمتندن سؤال اولندقده بيورديكه (اندن)
جبرائيل عليه السلام بو خبرى يا سن ياسندن بريسى كوتورسين ديدى على رضى الله عنه ابو بكر رضى الله عنه‌يه
ملاقاتنده روز ترويه‌ده صديق خطبه ا وقويوب ناسه مناسكى تعليم ايلدى روز نحرده على جمرهٔ عقبه‌ده اول آيتلرى

الزكاة الاليطيب بها مابقى من اموالك ❁ حق جل وعلانك زكاتى فرض ايتمسنه علت
تاكه انكله بقيهٔ اموالك سكا طيب اوله عمر رضى الله تعالى عنهه اشبو آيتدن سؤال اولنديغنده
ديديكه اول زكاة آيتنك نزولندن اول ايدى زكاة آيتى نازل اولنجق الله تعالى زكاتى اموال‌ه
طهارت قيلدى ابن عمر ايدر احد طاغى دكلو التونم اولديغنه مبالات ايتمزم قچانكه انك
عددنى بيلور وزكاتنى ويرر وانكله الله تعالى‌يه طاعت قيلور اولم (ان عدة الشهور
عندالله اثناعشر شهرا) الله تعالى عندنده شهورك عدديكه انده مسلمين اوزره زكاة واجب
اولور ورمضان صومى ادا ايديلور وحج احكامى اقامت اولنور وانك غيرى زمانه متعلق عادات
وعبادت بيلنور منازل قمر اوزره جارى اولور اون ايكى اهله‌دركه اول محرم وصفر وربيع الاول
وربيع الآخر وجمادى الاول وجمادى الآخره ورجب وشعبان ورمضان وشوال وذوالقعده
وذوالحجه‌در يوخسه شهور شمسيه دكلدركه انك سنه‌سى اوچيوز التمش بش يوم وربع يومدر شهور
هلاليه‌نك سنه‌سى ايسه اندن ناقصدركه اول فالبده اوچيوز اللى درت يومدر الحاصل شهور شمسيه‌نك
يوز سنه‌سى شهور هلاليه‌دن يوز اوچ سنه اولور (فى كتاب الله) حكم الهده ويالوح محفوظده
(يوم خلق السموات والارض) الله تعالى سموات وارضى خلق ايده‌لدنبرو ده بوامر ثابتدر (منها اربعة
حرم) اول اون ايكى شهور هلاليه‌نك دردى رجب وذوالقعده وذوالحجه ومحرم اشهر حرمدر (ذلك
الدين القيم) اشبو اشهر اربعه‌نك تحريمى دين قويمدركه اول دين ابراهيم ودين اسماعيل عليهما الصلاة
والسلامدر عرب ايسه انى اول ايكيسندن وارث اولمشلردر (فلا تظلموا فيهن انفسكم) ايمدى شهور
سنه‌نك جيعنده فعل معصيت وترك طاعتله نفسلريكزه ظلم ايتمكز وياخود اشهر حرمده نفسلريكزه ظلم
ايتمكز قتاده ايدر اشهر حرمده عمل صالحك اجرى اعظمدر انده ظلم دخى ماعدا شهورده اولان ظلمدن
اعظمدر اكرچه ظلم هر حالده عظيم ايسه‌ده (وقاتلوا المشركين كافة كما يقاتلونكم كافة) جميع مشركينه اشهر
حرمده وغيريده قتال ايدك انلر سزه جميع شهورده قتال ايتديكى كبى اشهر حرمده قتالك حكمنده علما
اختلاف ايتديلر برقوم ديديكه اول ذنب كبير ايدى صكره نسخ اولندى اشبو ❁ وقاتلوا المشركين كافة ❁
قوليله وزيرا پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم حنينده هوازن اوزره وطائفده ثقيف اوزره غزا
ايدوب محاصره ايتمسى شوالده وذوالقعده‌نك بعضنده ايدى وبرقوم دخى ديديلركه اشهر حرمده قتالك
حرمتى منسوخ دكلدر عطاء بن ابى رباح ايدر ناسه حلال اولمزكه حرمده وياشهر حرمده مشركينه
قتال ايده‌لر مكركه مشركين قتاله بادى اوله اول تقدير اوزره انده قتال حلال اولور (واعلموا
ان الله مع المتقين) بيلك كه الله تعالينك نصرتى اكا طاعت ايدوب اندن خوف ايدنلر ايله‌در
(انما النسئ زيادة فى الكفر) برشهرك حرمتنى شهر آخره تأخير كفرده زياده‌در زيرا كه
اول الله تعالينك حلال ايتديكنى حرام وحرام ايتديكنى حلال ايتمكدر ❁ روايت اولنديكه
عرب اشهر حرمه تعظيم ايدرلردى وانلرك عامهٔ معايشى صيدوغارتدن ايدى اوچ آى على التوالى

قرآءت ايلدى (واذان من‌الله ورسوله الى الناس يوم الحج الاكبر ان الله برئ من المشركين) (ورسوله فان تبتم فهو خير
لكم وان توليتم فاعلموا انكم غير معجزى الله وبشر الذين كفروا بعذاب اليم) (والله تعالى ورسولندن يوم حج
اكبرده ناسه اعلام وبياندركه الله تعالى ١٤١ ورسولى مشركلرك عهدندن بريدرا كر كفروغدردن توبه ايدرسكز

سزه خيرلودر اكر توبه‌دن
وعهده وفادن اعراض
ايدرسكز بيلك كه الله
تعالايى سزه عذاب ايتمسندن
عاجز ايدردكللرسز وكافرلره
دنياده اسروقتاله وآخرتده
الملو عذابله مژده ايله (الا
الذين عاهدتم من المشركين
ثم لم ينقصوكم شيئا ولم
يظاهروا عليكم احد
فاتموا اليهم عهدهم الى
مدتهم ان الله يحب المتقين)
لكن مشركلردن معاهده
ايتديككز كيمسه‌لر صكره
عهدكزدن برشى نقص
ونقض ايتميه‌لر وسزك
اوزريكزه دشمنكزدن
بركيمسه‌يه مظاهرت ايتميه‌لر
انلرك مدتنه‌دك عهدلرينى
تمام ايدك ❁ عهدشكنلركبى
درت ماهه قطع ايتميك ❁
تحقيق الله عظيم الشان نقض
عهددن صاقنوب اكا وفا
ايدنلرى سور (فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشركين
حيث وجدتموهم وخذوهم
واحصروهم واقعدوا لهم
كل مرصد فان تابوا
واقاموا الصلوة واتوا
الزكوة فخلوا سبيلهم ان الله غفور رحيم) زمانكه ❁ ذى الحجه ومحرم وصفر وربيع الاول كه وعده ويرلان درت
ماه ❁ اشهر حرم چيقدقدنصكره مشركلرى نره‌ده بولورسكز قتل واسير وحبس ايدك وهر محلده اوتوروب
انلرك يوللرينى باغليك كه بلاد وقرايه طاغلمسونلر اكر انلر توبه ايدوب نمازه اقامت وزكاتى ادا ايدرلرسه يوللرينى تخليه

اندن كف انلره مشقت اولوردى وكاهى حربلرى اشهر حرمك بعضنده واقع اولوب تأخيرندن
كراهت ايدرلردى اويله اولسه اول شهرك تحريمنى شهر آخره تأخير ايدرلردى مثلا محرمك
تحريمن صفره اليقورلردى محرمى استحلال ايدرلردى واكر صفرى تحريملرين تأخيره احتياج
اولدقلرنده انى ربيعه آليقورلردى بومنوال اوزره تحريمى شهرا بعد شهر تأخير ايدرك تحريمى
سنه‌نك كلنه‌دور ايتديرلردى اسلام كلديكنده محرم حق تعاليك وضع ايتديكى موضعه رجوع
ايتمش بولندى بناء عليه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم حجة الوداعده ناسه خطابت ايدوب
ديديكه زمان حق تعالينك سموات وارضى خلق ايتديكى كونده‌كى هيئته استداره ايتديكه سنه
اون ايكى آى اولوب انك دردى حرام آيلريدر اوچى متواليات ذوالقعده وذوالحجه ومحرمدر
وبرى منفرد رجبدر (يضل به الذين كفروا) اول شهر حرام تأخيريله كافر اولنلر ضلالت
زائده‌يه ايرديلر (يحلونه عاما) اول شهر حرام تأخيرنى ويرينه شهر آخر تحريمنى بر ييل حلال
ايدرلر (ويحرمونه عاما) وبر ييل انى تحريمى اوزره آليقورلر ❁ دينلديكه انى اول احداث
ايدن جنادة ابن عوف الكنانى ايدى موسمده جمل اوزره طوروب ندا ايدرديكه بيلك كه آلهه‌كز
محرمى سزه حلال ايتدى سز دخى انى حلال بيلك ديردى وكلجك ييلده بيلك كه آلهه‌كز
محرمى سزه حرام ايتدى سز دخى آنى حرام بيلك ديردى (ليواطؤا عدة ما حرم الله) تاكه الله
تعالينك حرام ايتديكى اشهر حرم عددنه موافقت ايده‌لر يعنى انلر اشهر حرمدن برشهرى حلال
ايتسه‌لر يرينه برشهر حلالى حرام ايدرلردى حلالدن برشهرى حرام ايتسه‌لر يرينه برشهر حرامى
حلال ايدرلردى تاكه حرام قيلدقلرى اشهر دردتدن اكثر اولميه الله تعالينك حرام ايتديكى اشهر
عددنه موافق اوله (فيحلوا ما حرم الله) اويله اولسه اشهر حرمده قتالى حلال ايدرلر حق
تعالينك انده حرام ايتديكنى حلال ايتمكله (زين لهم سوء اعمالهم) انلر ضلال وخذلانه ايرديلر
شول سببدنكه اعمال قبيحه‌لرى انلره تزيين اولندى حتى كه انى حسن ظن ايتديلر (والله لا يهدى
القوم الكافرين) الله تعالى كافرلرى دين حقدن اعراضلريچون انلرى اكا ارشاد ايتمز (ياايها الذين
آمنوا مالكم اذا قيل لكم انفروا فى سبيل الله اثاقلتم الى الارض) يامؤمنلر سزه ندا اولديكه فى
سبيل الله جهاده چيقك دينلسه ارض ومساكنكزه ملازم اولوب خروجدن تثاقل وتباطى
ايدرسز (ارضيتم بالحيوة الدنيا من الآخرة فما متاع الحياة الدنيا فى الآخرة الا قليل) آخرت
ونعيمندن بدل دنيانك حيات وغرورنه راضى اولورميسز دنيا ايله تمتع ايسه آخرت جنبنده دكل الا
شئ قليل مستحقردر وقتاكه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم طائفدن رجوع ايدوب تبوك غزاسنه
امر اولنديلر اول ايسه ايام صيفده واشتداد حرده وزمان عسرتده اولمغين صحابه خروجده تثاقل
ايديجك الله تعالى اشبو آيتى انزال ايله انلره عتاب ايتدى (الا تنفروا يعذبكم عذابا اليما) اكر غزايه
خروجله امر اولديغكزدنصكره اكا خروج ايتمزسكز الله تعالى سزه دنياده حبس مطرله وآخرتده
نارله عذاب ايدر (ويستبدل قوما غيركم) وسزك يريكزه برقومى كتورركه انلر اكا سزدن زياده

ايدك نره‌يه استرلرسه كتسونلر تحقيق الله عظيم الشان توبه ايدنلره غفران ورحمتنى احسان ايديجيدر (وان احد من المشركين
استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مامنه ذلك بانهم قوم لايعلمون) اكر اول قتل واسر وسائرله امر اولنان
مشركلردن برى كلوب سندن امان وسكا قوكشو اولمق ﴿ ١٤٢ ﴾ استرسه مساعده ايله تاكه كلام اللهى
ايشيدوب منتصح اوله
بوندنصكره اسلامه كلمزسه
انى خانه‌سنه كوندر بعده
اقتضا ايدرسه انكله مقاتله
ايله انلره بوامان ويرمك
اول سببدندركه انلر
وحدانيت خدايى بيلمز
برقوملردر (شايدبوامانله
تفكر ايده‌لر (كيف
يكون للمشركين عهد
عندالله وعند رسوله
الاالذين عاهدتم عندالمسجد
الحرام فمااستقاموا لكم فاستقيموا
لهم ان الله يحب المتقين)
الله تعالى ورسولى عندنده
مشركلر ايچون نيجه
عهد اوله بيلوركه انلر
نقض عهد ايدرلر انجق
شونلركه ❁ يعنى بنى ضميره
وكنانه كه ❁ مسجد حرامده
انلرله معاهده ايتمشدكز
مادامكه انلر عهدلرنده
طورب استقامت ايده‌لر
سزدخى استقامت ايدك
تحقيق الله تعالى نقض
عهددن صاقنلرى سور
(كيف وان يظهروا
عليكم لايرقبوا فيكم الا
ولاذمة يرضونكم بافواههم
وتابى قلوبهم واكثرهم فاسقون) مشركلرله نيجه عهد اولوركه اكر انلر سزك اوزريكزه ظفر بولسه‌لر (سكا)
قرابت وعهده رعايت ايتمز سزى وعدۀ ايمان وعهدله لسانلريله خوشنود ايدرلر مع هذا قلبلرى اندن ابا وامتناع
ايدر وانلر اكثرى متمردلردر كفر ونقض عهددن اجتناب ايتمزلر (اشتروا بايات الله ثمنا قليلا فصدوا عن سبيله

اطاعت ايدرلر (ولاتضروه شيئا) والحال خروجى تركله سزا كاضرر ايتمزسز زيرا اول
هرشيئدن غنيدر تثاقلكز انك دينه نصرتنه قدح ويرمز (والله على كل شئ قدير) الله تعالى
هرشيئه قادردر (الاتنصروه فقد نصره الله) اكرسز غزايه خروجى تركله رسولنه نصرت
ايتمزسكز الله تعالى اكانصرت ايدرنتكم اكانصرت ايتدى (اذاخرجه الذين كفروا ثانى اثنين)
شول وقتنكه اول رسول عليه السلامى كافرلر مكه‌دن چيقارديلر حالبوكه انكله ابوبكردن غيرى
كيمسه يوغيدى (اذهما فى الغار) اول ايكيسى جبال مكه‌دن جبل ثورده برغارده ايديلر (اذ
يقول لصاحبه لاتحزن ان الله معنا) اول صاحبى ابوبكر رضى الله عنه‌ه ديرديكه محزون اولمغل
الله تعالينك عصمت ومعونتى بزمله‌در (فانزل الله سكينته عليه) الله تعالى اكا وياصاحبى ابى بكره
سكينه‌سين انزال ايتديكه انك عندنده قلوبه سكون كلور (وايده بجنود لم تروها) وسزك كورمديككز
جنودله اكا تقويه ايتدى يعنى ملائكه ايله كيم انى غارده حراست ايدوب وجوه كفارى انى انده
كورمكدن صرف ايتديلر (وجعل كلمة الذين كفروا السفلى) وكفره‌نك كفره دعوتن وياشركن
منخفضه ومغلوبه قيلدى (وكلمة الله هى العليا) حالبوكه الله تعالينك توحيدى ويادينه دعوتى
عليادر (والله عزيز حكيم) الله تعالى امرنده عزيز وتدبيرنده حكيمدر (انفروا خفافا وثقالا)
الله تعالينك سبيلنده جهاد ايچون صحاح ومراض شبان وشيوخ ركبان ومشاة سلاحسز وسلاحلو
فقراء واغنياء اولديغكز حالده خروج ايدك ❁ پس بوتأكيدا جلچون ابن ام مكتوم رضى الله تعالى عنه
اعمى ايكن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه يارسول الله بكادخى خروج واجبيدر ديديكنده
ديديكه نعم حتى كه ❁ ليس على الاعمى حرج ❁ آيتى نازل اولوب قعوده اكا وانك امثالى اصحاب
اعذاره رخصت ويرلدى (وجاهدوا باموالكم وانفسكم فى سبيل الله) والله تعالينك سبيلنده مالريكز
ونفسلريكزدن امكانكز اولان شيئله چالشك (ذلكم خيرلكم ان كنتم تعلمون) ايمدى اشبوخصلت
سزه خيرلودر اكرانك خيرايدوكين بيلورسكز زيراكه الله تعالى انى سزكچون اختيار ايتدى
اويله اولسه اكامبادرت ايدك بعده تبوك غزاسندن تخلف ايدن منافقين حقنده نازل اولوبدركه
(لوكان عرضا قريبا وسفرا قاصدا لاتبعوك) اكر انلرك دعوت اولنملرى شول قريب سهل المأخذ
نفع دنيويه وياسفر متوسطه اولسه سكا اتباع ايده‌لردى وتخلف ايتميه‌لردى (ولكن بعدت عليهم
الشقة) لكن انلره انلر قصد ايتدكلرى سفر مسافۀ بعيده مشقتله قطع اولنور اولدى (وسيحلفون بالله
لواستطعنا لخرجنا معكم) وسكا يمين ايدرلركه اكر سعة مال وزادله قدرتمز اولسه سنكله بيله اول
غزايه خروج ايدردك (يهلكون انفسهم) حلف كاذبله نفسلرين هلاك ايدرلر (والله يعلم انهم لكاذبون)
الله تعالى بيلوركه انلر حلفلرنده كاذبلردر (عفا الله عنك لم اذنت لهم) يامحمد الله تعالى سنى عفو
ايده نيچون انلره قعوده اذن ويردك حتى كه سندن استيذان ايدوب اكاذيبله اعتلال ايتديلر
نيچون توقف ايتمدك (حتى يتبين لك الذين صدقوا وتعلم الكاذبين) تاكه اعتذارنده صادق اولنلر

(الهم ساء ما كانوا يعملون) انلر هوا الرينه تبعيت ايله الله تعالانك آيتلرينى آزبها ايله تبديل ايتديلر وناسى الله تعالانك يولندن
چويرديلر انلر نه قبيح عمللر ايشلديلر (لا يرقبون فى مؤمن الا ولاذمة واولئك هم المعتدون)اول مشركلر مؤمن
حقنده قرابت وعهده مراعات ايتمزلر ﴿ ١٤٣ ﴾ انلر حدى تجاوز ايدن عهد شكن اشرارلردر (فان تابوا واقاموا الصلوة
وآتوالزكاة فاخوانكم
فى الدين ونفصل الايات
لقوم يعلمون) اكر انلر
كفردن توبه ونمازه
اقامت وزكاتى ادا ايدرلرسه
انلر دينده سزك قرداشلر
يكزدر فهم وتفكر ايدن
قوم ايچون بز آيتلريمزى
بيان ايده‌رز (وان نكثوا
ايمانهم من بعد عهدهم
وطعنوا فى دينكم فقاتلوا
ائمة الكفر انهم لاايمان لهم
لعلهم ينتهون(اكر عقد
عهد ايتدكدنصكره
عهدلرينى بوزوب دينكزه
طعن واحكام اسلامى
تعييب ايدرلرسه اول اهل
كفرك رؤساسنى قتل
ايدك كه انلرك عهد ويماندە
ثباتلرى يوقدر شايدكه انلرك
شرك وطعندن رجوعى اوله
(الاتقاتلون قومانكثوا
ايمانهم وهموا باخراج
الرسول وهم بدؤكم اول مرة
اتخشونهم فالله احق ان
تخشوه ان كنتم مؤمنين)
شول قومه قتال ايتمزميسكزكه
عقد صلحى نقضله ❁ بنوبكره
اعانت ❁ ايتديلرو ❁ دار
الندوه‌ده ❁ جمعيت واتفاقله پيغمبر عليه السلامى مكه‌دن اخراجه قرار ويرديلر ياخود يهوديلر مدينه‌دن اخراجه سعى
ايتديلر حال بوكه انلر اولكى كره نقض عهد ومقاتله‌يه بدا ايتديلر ياسز انلرله محاربه‌دن قورقرميسز الله تعالانك عقابندن
قورقمق دخى احق واليقدر امدى اكر سز مؤمنلر ايسكز قتال امرينى ترك ايتميك ❁ (قاتلوهم يعذبهم الله بايديكم

سكامتبين اوليدى واندن كاذبلرى بليدك (لايستأذنك الذين يؤمنون بالله واليوم الآخر ان يجاهدوا
باموالهم وانفسهم) يامحمد الله تعالى يه ويوم آخره ايمان كتورنلر ماللريله ونفسلريله جهاد ايتمكه
سندن اذن طلب ايتمزلر بلكه اكامبادرت ايدرلر يوخسه اذنه توقف ايتمزلر (والله عليم بالمتقين)
الله تعالى تقتوى اهلنى بيلور اجزل ثوابله انلره جزاء قيلور (انما يستأذنك الذين لايؤمنون بالله
واليوم الآخر) جهاددن تخلفه سندن استيذان ايدرلر انلركه الله تعالى يه ويوم آخره ايمان
كتورمزلر (وارتابت قلوبهم) وقلبلرى شك ونفاق ايدر (فهم فى ريبهم يترددون) كه انلر شك
ونفاقلرنده متحيرلردر (ولواراد والخروج لاعدوا له عدة) اكر انلر غزايه خروج مراد ايتسه‌لر
انكچون متاع وكراعدن اهبه وقوت تهيئه ايده‌لردى (ولكن كره الله انبعاثهم فثبطهم) لكن
الله تعالى انلرك خروجندن كراهت ايدوب انلرى خروجدن منع وحبس ايلدى (وقيل اقعدوا مع
القاعدين) انلرك قلوبنه اسباب خذلان القا اولنوب ديندلديكه سيوتكزده نساء وصبيان ايله ويامعذورين
ايله قعود ايدك (لوخرجوا فيكم مازادوكم الاخبالا) اكر اول منافقين سزكله غزايه چيقسه‌لر انكله
سزه فساد وشرلرين ارتوره‌لردى (ولاوضعوا خلالكم) واراكزه نميمه ونقل حديثله عداوت
وبغضاء ايقاعنه اسراع ايده‌لردى (يبغونكم الفتنة) سزكچون مفتون اوله جق شئ طلب ايدرلر
هزيمت وشره وقوعكزكبى (وفيكم سماعون لهم) واراكزده انلرك جاسوسلرى واردركه
سزك كلامكزى انلره نقل ايدرلر وياخود انلرك قولن ايشدوب انلره اطاعت ايدرلر (والله عليم
بالظالمين) الله تعالى ظالملرك ضمائرنى بيلور (لقدابتغوا الفتنة من قبل) بوندن اول يوم احدده
انلر امرك تشتيت واصحابك تفريق مراد ايتديلر (وقلبوا لك الامور) وسنكچون مكايد وحيل
تدبير وامرك ابطالده آرالرين تدوير ايتديلر (حتى جاء الحق وظهر امر الله) حتى كه نصر
وتأييد الهى ايروب دينى عالى اولدى (وهم كارهون) حالبوكه انلر اندن كارهلردر
(ومنهم من يقول ائذن لى ولا تفتنى) منافقلرك بعضى سكا ديركه بكا غزادن تخلفه
اذن وير يوخسه بكا اذن ويرمكله بنى عصيان ومخالفته ايقاع ايتمكل ❁ وقتاكه پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم تبوك غزاسنه تجهز ايتدى جدبن قيس نام منافقه ديديكه استرميدك
كيم بزمله روم ديارنه واروب اندن كنديكه سرارى ووصفاء كتوره‌سن ❁ ديديكه يارسول الله
قومم بنى بيلورلركه بن نسائله مغرمن قورقارينكه روم قزلرين كوريجك صبرايده‌ميم بكا
اذن ويركه قالوب كتميم وسكا مالمله اعانت ايليم پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم اندن اعراض
ايدوب فالمغه اذن ويردى شاننده بو آيت نازل اولدى (الافى الفتنة سقطوا) اكاه اولك كه
انلر فتنۀ تخلف ونفاقه دوشديلر (وان جهنم لمحيطة بالكافرين) ويوم قيامتده جهنم كافرلرى
كنديه جمع ايديجيدر (ان تصبك حسنة تسؤهم) يامحمد اكر بعض غزواتكده سكا ظفر
وغنيمت ايرسه منافقلره حزن ويرر (وان تصبك مصيبة يقولوا قداخذنا امرنا من قبل) واكر

ويخزهم وينصركم عليهم ويشف صدور قوم مؤمنين) سز انلرله قتال ايدك كه الله تعالى سزك اليكزله انلره قتل وهزيمت
واسيرلك واوزرلرينه غلبه ايله عذاب ايده ومؤمنلردن بر قومك صدورينه شفا ويره (كه انلر بنى خزاعه ياخود يمندن
بر قومدركه مكه يه كلوب اسلامه كلديلر مشركلردن چوق اذيت كوروب پيغمبر عليه السلامه شكايت
ايتدكلرنده انلرى فرج
قريب ايله مژده بيوردى
(ويذهب غيظ قلوبهم
ويتوب الله على من يشاء
والله عليم حكيم) اول
مشركلردن اذيت چكن
قومك قلبلرندن الله تعالى
مؤمنلره نصرت احسانيله
كدرلرينى كيدررو ۞ اهل
مكه دن ۞ ديلديكنه توبه
ايله اسلام روزى قيلر الله
تعالى توبه ايدنلرى بيلجى
وتوبه قبولنى حكم ايديجيدر
(ام حسبتم ان تتركوا ولما
يعلم الله الذين جاهدوا منكم
ولم يتخذوا من دون الله
ولا رسوله ولا المؤمنين
وليجة والله خبير بما تعملون)
اى مؤمنلر سزدن جهاد
امرى ترك اولنورمى ظن
ايدر سز ودخى سزدن
خلوصله جهاد ايدنلرى
والله تعالى ورسولى
ومؤمنلردن غيريه سرلرينى
افشا ايتميوب ودوست اتخاذ
ايتميانلرى الله تعالى بيان
ايتمزمى ظن ايدر سز الله تعالى
سزك عملكزدن واندن
غرضكزنه ايدوكندن
خيردر (ما كان للمشركين ان يعمروا مساجد الله ساجدين على انفسهم بالكفر اولئك حبطت (اكا)
اعمالهم وفى النار هم خالدون) مشركلر ايچون الله تعالانك مسجدلرينى تعمير ايتمك سزا اولمدى نفسلرى
اوزره كفره شاهدلر اولدقلرى حالده انلرك عملرى شرك سببيله باطل اولوب انلر دائم جهنمده قالورلر ۞

اندهسكا شدت وهزيمت ايرسه ديرلركه اشبو مصيبتدن اول غزادن قعودله اخذ حذر ايتمشز
(ويتولوا وهم فرحون) واردلرينه دونوب كيدرلر حالبوكه سكا ايريشن مصيبته مسرورلردر
(قل لن يصيبنا الا ما كتب الله لنا) يا محمد انلره ديكل كه بزه ايرشمز مكر اولكه بزم ايچون لوح
محفوظده تقدير وايجاب اولنمش اوله اول كرك نصرت وغنيمت وياشهادت ومغفرتدر (هو
مولينا) اول بزم ناصر وحافظمزدر وموت وحياتده اول بزه نفسمزدن اوليدر (وعلى الله
فليتوكل المؤمنون) ايمدى مؤمنلر توكللرين الله تعالى يه ايتسونلر كه انلرك حقى انك غيريه توكل
ايتمامكدر (قل هل تربصون بنا الا احدى الحسنيين) منافقلره ديكل كه سزك بزه انتظاركزدكل
الا ايكى حسنانك برينه يا نصرته وياشهادته در (ونحن نتربص بكم ان يصيبكم الله بعذاب من
عنده اوبايدينا) بزم دخى سزك ايچون انتظاريمز ايكى سوئك برينه در يا الله تعالى عندندن سزه
عذاب ايركوره ويامؤمنلره كفريكز سببيله سزى قتل ايتديره (فتربصوا انا معكم متربصون)
ايمدى بزم عاقبتمزه منتظر اولك كه بز دخى سزك عاقبتكزه منتظرلرز (قل انفقوا طوعا اوكرها
لن يتقبل منكم انكم كنتم قوما فاسقين) منافقلره ديكل كه كرك مالكزى غزايه طوعا ويا كرها
انفاق ايدك پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اوزريكزه آنى الزام ويا اكا رغبت ايتمدكجه اول سزدن
قبول اولنمز زيرا كه جهاددن تخلف ايتديككز ايچون قوم فاسقين اولديكز (وما منعهم ان
تقبل منهم نفقاتهم الا انهم كفروا بالله وبرسوله) انلرك نفقاتلرى قبولنه مانع الله تعالى يه ورسولنه
كفرلرى اولدى (ولا يأتون الصلاة الا وهم كسالى) وانلر نمازى قيلسه لر متاقلين اولدقلرى
حالده قيلرلر زيرا انك اداسى اوزره ثواب رجا ايتمزلر وتركى اوزره عقاب خوفن دخى ايتمزلر
(ولا ينفقون الا وهم كارهون) وانلر فى سبيل الله برشئ انفاق ايتسه لر الا انى كراهتله ايدرلر
زيرا انى مغرم ومنعى مغنم عد ايدرلر (فلا تعجبك اموالهم ولا اولادهم) يا محمد سنى انلرك
اموال واولادى اعجاب ايتمسون زيرا كه اول انلره استدراج ووبالدر (انما يريد الله ليعذبهم
بها فى الحياة الدنيا) الله تعالى ديلركه انلره اول اموال واولادلريله حياة دنياده عذاب ايده
اموالك جمع وحفظى متاعبن چكدرمكله واولادك شدائد ومصائبن كوسترمكله وياخود ماللرى
سببيله دنياده كى عذابلرى اندن زكاة النمغله وفى سبيل الله انفاق اولنمغله وياخود انى وارث
طالحه تخليفى حسرتيله وانك سببيله يوم قيامتده سوء جزاء اصابتيله اوله (وتزهق انفسهم وهم
كافرون) وانلرك روحلرى چيقه حالبوكه انلر كافرلردر (ويحلفون بالله انهم لمنكم وما هم
منكم ولكنهم قوم يفرقون) منافقلر الله تعالى يه يمين ايدرلركه انلر سزدندر سزك دينكز
اوزره درلر حالبوكه انلر سزدن دكللردر بلكه انلر سزدن خوف ايدرلركه مشركينه ايتديككز فعلى
انلره دخى ايده سز اويله اولسه اسلام اظهاريله كنديلرين سزدن حمايت ايده لر (لو يجدون ملجأ
اومغارات اومدخلا لولوا اليه وهم يجمحون) اكر انلر برحصن بولسه لركه اكا صغينه لر ويا مغاره لركه

مرويدركه عباس رضى الله عنه اسير اولدقده مسلمانلر انى كفر وقطع رحمله تعييب ايتديلر عباس رضى الله عنه سز بزم
قباحتمزى سويلرسكزده ايلكلريمزى سويلمزسكز ديدى على رضى الله عنه سزك محاسنكز ندر ديدى عباس
رضى الله عنه مسجد حرامى تعمير ايدرز وكعبه يى اورترز وحجاجه صو ويررز ديدى الله تعالى بو
آيتى انزال الله عباسك قولنى
رد ايلدى (انما يعمر
مساجد الله من آمن بالله
واليوم الاخر واقام الصلوة
وآتى الزكوة ولم يخش الا الله
فعسى اولئك ان يكونوا
من المهتدين) الله تعالانك
مسجدلرينى انجق اول
كيمسه لر تعمير ايدركه الله
تعالايه و آخرته ايمان ايده
ونمازه اقامت وزكاتى ادا
ايده ودين امرنده الله
تعالادن غيرى كيمسه دن
قورقميه بويله كيمسه لر
هدايته واصل اولوب طريق
نجاتى بولورلر (اجعلتم
سقاية الحاج وعمارة المسجد
الحرام كمن آمن بالله واليوم
الاخر وجاهد فى سبيل الله
لا يستوون عند الله والله
لا يهدى القوم الظالمين)
سز حجاج سقايتنى
ومسجد حرام عمارتنى الله
تعالايه و آخرته ايمان
كتورنلر وفى سبيل الله
جهاد ايدنلر كيبمى قيلرسز
۞ مشركلرك افعال باطله لريله
مؤمنلرك اعمال منيفه لرى ۞
عند الله برابر اولمز الله تعالى
شركله نفسلرينه ظلم ايديجيلره هدايت ايتمز ۞ مرويدركه زمان جاهليتده بعضا
حجاجه شربت ويررلردى پيغمبر عليه السلام اول منصبى عباس رضى الله عنه يه وعمارت مسجد حرامى شيبه بن طلحه يه
سپارش ايتمشيدى بر كون على رضى الله عنهك يانندە عباس وشيبه بو خدمتلريله افتخار ايلديلر على رضى الله عنه دخى اسلام وجهادله

اكا كيره لر ويا بر موضعكه اكا صوقيله لر سرعتله اندن جانبه اقبال ايده لردى برحيثله كيم انلرى اندن
دوندرر برشئ اولميدى يعنى انلر سزدن مخلص ومهرب بولسه لر سزدن مفارقت ايدرلردى
(ومنهم من يلمزك فى الصدقات) يا محمد منافقلرك بعضى صدقات قسمتنده سنى تعييب ايدر
(فان اعطوا منها رضوا وان لم يعطوا منها اذا هم يسخطون) اكر اول صدقاتدن ويرلسه لر قسمته
راضى اولورلر واكر اندن ويرلمسه لر برحكمت ايچونكه انى الله تعالى ورسولى بيلور ايتجنورلر
وياخود چوق ويرلسه لر سوينورلر آز ويرلسه لر ايتجنورلر ۞ دينلديكه اشبو آيت ذوالخويصرة
التميمى شاننده نازل اولوبدر اسمى حرقوص بن زهيردر خوارجك اصليدر ۞
ابوسعيد الخدرى ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم قتنده ايدك ناسه حنين غنائمن قسمت
ايدردى ذوالخويصره كلوب ديديكه يارسول الله عدل ايت پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم
ايتدى بن عدل ايتميجك كيم عدل ايدر عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه ايتدى يارسول الله بكا اذن
ويركه اشبونك بوينن اورم پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى انجتمكل ۞ دينلديكه
منافقلردن ابوالجواظ شاننده نازل اولوبدر ديديكه صاحبكزه نظر ايتمزميسزكه صدقاتى قيون
چوبانلرينه قسمت ايدر ومع ذلك كندوينى عادل زعم ايدر (ولو انهم رضوا ما آتيهم الله ورسوله)
اكر انلر الله تعالينك ورسولنك غنيمت وياصدقه دن ويرديكنه راضى اولسه لر (وقالوا حسبنا
الله) حق تعالينك بزه فضلى كفايت ايدر ديسه لر (سيؤتينا الله من فضله ورسوله) الله تعالى
بزه رزقندن ورسولى غنيمتدن اشبو كونده ويرلاندن اكثر ويرجحان انك عندنده وسعت اوله
(انا الى الله راغبون) بز الله تعالينك فضلنه راغبلرز اول بزى صدقه دن واموال ناسدن ديلرسه
غنى ايدر ايمدى اشبو مواعظ الهيه ايله متعظ اولسه لر انلره خير لو ايدى (انما الصدقات) زكاة
ناسدن سكز صنف ايچوندركه ذكر اولنور ۞ زياد بن الحارث رضى الله تعالى عنه ايدر بن
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه واروب بيعت ايتدم بر رجل كلوب ديديكه يارسول الله
بكا مال زكاتدن ويركل پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى الله تعالى زكاة امرنده نبى ونه
غيرك حكمنه راضى اولدى بلكه انده كندى حكم ايدوب مصارفن سكز صنف ايتدى اكرسن
اول اصنافدن ايسك حقكى ويره يم واول اصناف اشبو نلردركه ذكر اولنور (للفقراء والمساكين) يعنى
زكاة مصارفى اولان فقراء صنفنه ومساكين صنفنه صرف اولنور فقير اولدركه حاجتندن بر موقعه واقع
اولور مال وكسبى اولميه ومسكين اولدركه مال وياكسبى اوله لكن كندويه كفايت ايتميه اشبو
معنايه ۞ اما السفينة فكانت لمساكين ۞ قولى دليلدر وپيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم
حق تعاليدن مسكنتى سؤال ايدردى وفقردن تعوذ ايلردى وبر قولده معنى عكس اوزره در
۞ اومسكينا ذا متربة ۞ دلالتيله بالجمله فقر ومسكنت حاجت وضعف حالدن عبارتدر فقير شول
محتاجدركه حاجت انك فقار ظهرنى كسر ايده ومسكين شول ضعيف النفسدركه قوت طلبنده

فخر ايلدى حق تعالى على رضى الله عنه‌يى تصديقله بو آيت كريمه‌يى انزال ايلدى (الذين امنوا وهاجروا وجاهدوا فى سبيل الله باموالهم وانفسهم اعظم درجة عندالله واولئك هم الفائزون) انلركه ايمان ايتديلر ومكه‌دن مدينه‌يه هجرت ايتديلر وفى سبيل الله مالارى ونفسلريله جهاد ايتديلر عند الله درجهٔ عظمايه نائل اولديلر وانلر ايكى جهانده امين وناجيلردر (يبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان وجنات لهم فيها نعيم مقيم خالدين فيها ابدا ان الله عنده اجر عظيم) ربلرى جل شانه انلرى رحمت وخوشنودلق وجنتلريله مژده ايدرانده انلر ايچون نعيم دائمى واردركه انده ابدى دائملردر انده عندالله اجر عظيم واردركه نعمت دنيا اكا نسبتله حقير وهيچ كبيدر (ياايها الذين امنوا لاتتخذوا آباءكم واخوانكم اولياء ان استحبوا الكفر على الايمان ومن يتولهم منكم فاولئك هم الظالمون) اى مؤمنلر بابالريكز وقرداشلريكزدن كفرى ايمان اوزرينه ترجيح ايدوب هجرتدن كيرو طورانلرى دوست اتخاذ ايتميك سزدن كيم كه انلرى دوست طوترسه دوستلقلرى معكوس اولمغله نفسلرينه ظلم ايدنجيلردر ❀ مرويدركه پيغمبرمز عليه السلام هجرتله امر بيوردقده بعضلرينك اباواقربا واهل وعيالرى بزى براغوب ضايع ايتمكزديو فرياد وزارى ايتدكلرنده رقت (وائمهٔ) وشفقت مانع هجرت اولمغله بو آيت كريمه نازل اولدى (قل ان كان اباؤكم وابنائكم واخوانكم وازواجكم وعشيرتكم واموال اقترفتموها وتجارة تخشون كسادها ومساكن ترضونها احب اليكم من الله ورسوله وجهاد فى سبيله فتربصوا حتى يأتى الله

حركتدن سكون ايده وصدقه اخذنه مانع غنانك حدنده علماء اختلاف ايتديلر اكثرون ديديلركه حدى اولدركه كندويه وعيالنه بر ييلده كفايت ايدر شئ اوله كه اول مالك وشافعى قوليدر وائمهٔ حنفيه ديديلركه غنانك حدى ايكيوز درهمه مالك اولمقدر وبرقوم دخى ديديلركه اللى درهمه مالك اولان كشى‌يه صدقه حلال اولمز ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من سأل الناس وله مايغنيه جاء يوم القيامة ومسئلته فى وجهه خموش اوخدوش اوكدوح قيل يارسول الله ومايغنيه قال خمسون درهما اوقيمتها من الذهب ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركسنه‌كه اكا غنا ويرر شئ وار ايكن سؤال ايده يوم قيامتده كلور حالبوكه سؤال ايتديكى شئ يوزنده طرمق ويا يرتق ويا عيب ويرر شئ اولور ❀ دينلديكه يارسول الله انى ندكلو شئ غنى قيلور ديديكه اللى درهم ويا التوندن انك قيمتى اشبو ثورى واحمد واسحاق وابن المبارك قوليدر وكشى‌يه جائز اولمزكه زكاتدن اللى درهمدن اكثر ويا بر قولده قرق درهمى بركشى‌يه ويره • قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من سأل وله اوقية اوعدلها فقد سأل الحافا • پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركسنه‌كه براوقيه‌يه ويا انك عدلنه مالك ايكن سؤال ايده اول الحافله سؤال ايتمشدر (والعاملين عليها) ودخى زكاة شول انى تحصيل وجمع‌سعى ايدنلره صرف اولنوركه انلر مصارفك صنف ثالثيدر ايعدى انلر كرك فقرا ويا اغنيادن اولسونلر عمللرينك اجرمثلى زكاتدن ويريلور دينلديكه انلره زكاتك ثمنى ويريلور (والمؤلفة قلوبهم) ودخى شول قومه ويريلوركه انكله قلبلرى ايمان اوزره تألف ايده زكاة مصارفنك انلر صنف رابعيدر • امام بغوى ايدر انلر ايكى قسمدر برقسمى مسلمون وبرقسمى كفاردر وانلردن مسلمون ايكى قسمدر برقسمى اسلامه داخل اولمشلردر لكن اسلامده نيتلرى ضعيفه‌در پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انلره قلبلرين تأليف ايچون ويردى وبرقسمى ايسه اسلامه داخل اولمشلردر ونيتلرى دخى اسلامده قويه‌در لكن انلر قوملرى بينده شريفلردر ايعدى انلره ويريلوركه قوملرينه تألف ايديله وامثاللرينه اسلام ترغيب ايديله ومؤلفهٔ مسلميندن برقسم دخى شول مسلمونلردركه قوم كفار اراسنده بر موضعده اولورلركه انلره جيوش مسلمين ايرشمز الامؤنت كثيره ايله وجهاده قادر دكللردر يا ضعف نيتلرى ويا ضعف حاللريچون ايعدى امامه جائز اولوركه مال زكاتك سهم غزاتدن وبرقولده سهم مؤلفه‌دن انلره دخى ويره ومؤلفهٔ مسلميندن برقسم دخى شول مسلمونلردركه مانع زكاتدن برجاعت اراسنده‌در انلردن زكات النوب امامه ايلتلور ايعدى امام اول مال زكاتك سهم مؤلفه‌سندن وياسهم سبيل اللهدن ويرر اما مؤلفه‌دن كفار شول كافردركه شرندن قورقوله ويا اسلامى رجا ايديله ايعدى امام انلره زكاتك سهم مؤلفه‌سندن ويرمسى جائز اولور اما كه بو زمانده الله تعالى اسلامى عزيز ايدوب انلرك تألفندن احتياجى رفع ايلدى اويله اولسه هيچ برحالده مشركه تألف ايچون زكاتدن ويرلمز علمادن كثيرون اكا ذاهبلردركه اول عمر رضى الله تعالى عنه‌دن مرويدركه مالك وثورى

بامره والله لايهدى القوم الفاسقين) يا محمد اول هجرتى ترك ايدنلره ديكه اكر سزك بابالريكز واوغللريكز وقرداشلريكز وزوجه‌لريكز وعشيرتكز وكسب اولنمش ماللريكز وكسادندن قورقديغكز تجارتكز وخوشنود اولديغكز مسكنلريكز الله تعالادن ورسولندن وانك يولنه جهاددن سزلره محبتلو ايسه امدى الله تعالينك عاجلا واجلا كله‌جك عقوبت امرينه حاضر ومنتظر اولك الله تعالى اطاعتدن خروج ايدن قومه توفيق وهدايت ويرمز (روايت اولنديكه آيت سابقك نزولنده هجرتده تخلف ايدن مسلمانلر بز قبائل وعشاير بينده تجارتله مشغولز هجرت ايتديكمز حالده بدر وفرزندلرمزدن ويدمزده اولان تجارتدن منقطع بيكس وبيمال قاله جغز ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى (لقد نصركم الله فى مواطن كثيرة ويوم حنين اذ اعجبتكم كثرتكم فلم تغن عنكم شيئا وضاقت عليكم الارض بما رحبت ثم وليتم مدبرين) تحقيق الله تعالى چوق جنك محللرنده ومكه ايله طائف بينده اولان حنين حربى كوننده سزه نصرت ويردى سزك كثرتكز سزه عجب ويرديكه اول كثرتكز قضاء اللهدن برشى دفع ايتمدى واول واسع وادى سزه ضيق اولدى بعده هزيمت ايله دشمندار قدويرديكز (ثم انزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين وانزل جنودا لم تروها وعذب الذين كفروا وذلك جزاء الكافرين) اول هزيمتدنصكره الله تعالى سبب سكونت اولان رحمتى رسولى ومؤمنلر اوزرينه كوندروب وسزك كورمديكز ملائكه عسكرينى دخى سزه انزال ايلدى وكافرلرى قتل واسيرايله تعذيب ايتدى ايشته بونلر دنياده كافرلرك كفرى جزاسيدر (ثم يتوب الله

وائمهٔ حنيفه قوليدر (وفى الرقاب) ودخى رقاب فكنه صرف اولنوركه اول مصارف زكاتك صنف خامسيدر يعنى مكاتبلرك نجومى اداسنه اندن برسهم ويريلور وبرقولده انكله رقاب اشترا واعتاق اولنوركه اول مالك واحمد قوليدر وبرقولده اسارى فديه‌سنه صرف ايديلور (والغارمين) ودخى مديونلره صرف اولنوركه اول مصارف زكاتك صنف سادسيدر غارمون ايكى قسمدر برقسمى شول كسه‌لردركه نفسلريچون معصيت اولميان شيئده دين ايدنديلر ايعدى دينلرينه وفا ايدر ماللرى يوغيسه سهم غارميندن اول دين اداء اولنور وفا ايدر مالى وار ايسه انلره زكات ويرلمز وبرقسمى دخى معروف واصلاح ذات البين ايچون دين ايدنديلر ايعدى انلره اول دينلرين قضا ايده‌جك دكلو مال زكاتدن ويريلور اكرچه غنيلر ايسه‌ده ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لاتحل الصدقة لغنى الالخمسة لغاز فى سبيل الله اولغارم اورجل اشتراها بماله اورجل له جار مسكين فتصدق على المسكين فاهدى المسكين للغنى اولعامل عليها ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر غنى‌يه صدقه حلال اولمز مكر كه انده بش خصلتك برى اوله غازى فى سبيل الله اوله ويا مديون اوله ويا صدقه‌يى ماليله اشترا ايده ويا بر رجلك جار مسكينى اولوب اول مسكين كندويه تصدق اولنان شيئى غنى‌يه اهدا ايده ويا صدقه‌يه عامل اوله (وفى سبيل الله) ودخى جهاده صرف اولنوركه اول مصارف زكاتك صنف سابعيدر ايعدى لچان غزاة غزايه خروج مراد ايده‌لر نفقه وكسوه وسلاح وسائر لوازم ايله انلره استعانت اولنور اكرچه غنيلر ايسه‌ده واكثر علماء عندنده اندن حجه برشئ ويرلمز وبرقوم ديديلركه سهم سبيل الله حجه صرف اولنمسى جائز اولمزكه اول ابن عباس رضى الله تعالى عنهدن مروى حسن واسحاق واحمد قوليدر (وابن السبيل) ودخى شول مسافره صرف اولنوركه اول مالندن منقطعدر ومصارف زكاتك صنف ثامنيدر هركمسه‌كه سفر مباح مراد ايدوب لكن مسافه قطع ايده‌جك مالى اولمسه زكاتدن اكا نى قطع ايده‌جك دكلو مال ويريلور كركسه اول وارجغى بلده‌ده مالى اولسون وكرك اولمسون قتاده ايدر انكله مراد ضيفدر فقهاء عراق ديديلركه انكله مراد حاج منقطعيدر (فريضة من الله) اشبو اشياء الله تعاليدن فريضه اولديغى حالده (والله عليم حكيم) الله تعالى عبادندن زكاته مستحق وغير مستحق بيلور حكمتله هرشيئى موضعنه وضع ايدر علماء صدقاتك قسمتى كيفيتنده وانى اصنافك بعضنه صرفك جوازنده اختلاف ايتديلر برجاعت ديديلركه انى اصنافك بعضنه صرف جائز اولمز سائر اصنافك وجوديله كه اول شافعى قوليدر وهرصنفك حصه‌سى جائز اولمزكه اوچ كشيدن اقله صرف اولنه انده اوچ كشى بولنوركن واكر بعض اصنافده بركشيدن غيرى بولنمزسه اول صنفك حصه‌سى جميعا اكا صرف اولنور مادامكه حد استحقاقدن چيقميه واكر حاجتى منتهى اولوب زياده شئ قالورسه اول اصناف باقينه رد اولنور وبرجاعت ديديلركه اكر بركسنه جميع زكاتنى سكز اصنافدن يالكز برصنفه ويا برشخصه صرف ايتسه جائز اولور والله تعالينك

من بعد ذلك على من يشاء والله غفور رحيم) بوجنكدنصكره الله تعالى انلردن ديلديكنى توبه واسلامله معزز ايلدى الله تعالى توبه ايدنلره مغفرت ورحتيله كرم ايدبجيدر ❁ روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام مكه فتحندنصكره مهاجريندن اون ايكى بيك واهل مكه‌دن ايكى بيك كشيله ﴿ ١٤٨ ﴾ هو ازن وثقيفله كه انلر انجق درت

بيك ايديلر انلرله مقاتله ايچون حنينه كتديلر انصاردن سلمه بن سلامه بن وقش اول آنده بز بو مقدار مشركينه مغلوب اولمز ديدى پيغمبر عليه السلام بونك بو كلامندن خبردار اولدقده متألم اولدى ارالقده قتال شديد اولوب مسلمانلر منهزم اولديلر رسالتپناه عليه السلامك يانندده على وعباس وابو سفيان بن الحارث وعبدالله بن مسعود رضى الله عنهم دن غيرى كيمسه قالمدى واول كون عليه السلام بر بيضا قاطره سوار اولمشيدى قاطرى دشمن طرفنه سورمكله عباس ديزكينى وابو سفيان اوزنكيسنى طوتردى عباس رضى الله عنه يه اصحابى چاغرمغه امر ايلدى عباسك صداسى زياده اولمغله ندا ايتدكده بر مقدار كيمسه جمع اولديلر وحق تعالى بشبيك ملك امداد كوندرمكله مشركلر اوزره هجوم وبر قبضه طپراق اخذ

ايدوب دشمن طرفنه صاچدى جمله سنك كوزلرينه طولوب مشركلر منهزم اولديلر انلرك عيال (انى) واولادو مماللرى اوطاسده اولمغله اشعريلردن ابو عامرى كوندروب اول عيال ومماللرى جعرانه نام محله كتورديلر التى بيك اسير وكلي حيوانات ومال اولمغله مسلمانلره تقسيم ايلدى بعده هوازن اهاليسى مسلمان اولدقلرند

اصناف ثمانيه‌يى تسميه سى اعلام ايچوندركه صداقات اشبو اصنافدن غيرى‌يه تجاوز ايتمز يوخسه جميعى بيننده قسمتى ايجاب ايچون دكلدر اول عمر وابن عباس قوليدر سفيان ثورى وائمهٔ حنفيه اكا ذاهبلردر امام احمد ايدركه انى صنف واحده صرف ايتسه جائز اولور اما كه تفريق اوليدر ❁ ابراهيم ايدركه اكر مال كثير اولوب اجزايى محتمل ايسه قسمت ايده قليل ايسه صنف واحده وضعى جائز اولور مالك ايدركه انلردن موضع حاجت تحرى اولنوب اهل حاجتدن اولان تقديم اولنور اكر بر بلده حاجتى فقراده اكثر كوررسه زكاتى انلره تحويل ايده هر كسه‌يه كه اكا زكاتدن برشئ ويريله استحقاقى مقدارندن اكثر اولميه ايمدى فقيره ادناى غنادن اكثر ويرلميه واكر فقير محترف اولوب آلت حرفتى يوغيسه الات تحصل ايده جك دكلو ويريله وعامله عملنك اجرندن زياده ويرلميه ومكاتبه اعتاق اولنجق دكلو ويريله وغريمه دينى ادا اولنه جق دكلو ويريله وغازيه ذهاب واياب‌نده ومغزاتده زمان اقامتده وفا ايدر نفقه سى وفرس وسلاحدن لوازمى دكلو ويريله وابن سبيله مقصدنه ويا مالنه ايريشنجيه دكين لازم اولان نفقه سى ويريله ❁ علماء اختلاف ايتديلر مال اولديغى بلده‌دن زكاتى بلد آخره نقلك حكمنده حالبوكه مال بلدنده مستحقين وجوديله اكثر علماء انى مكروه ديديلر اشبو دليلله كيم پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم معاذ رضى الله تعالى عنهى يمنه كوندرر اولديغنده اكا ديديكه سن اهل كتابدن بر قومه واررسن ايمدى سن انلرى شهادتين كلمه سنه دعوت ايتكل اكر اجابت ايدرلرسه انلره اعلام ايتكه حق تعالى انلره كيجه‌ده وكوندزده صلوات خمسى فرض ايلدى اطاعت ايدرلرسه فبها بعده اعلام ايتكه الله تعالى انلر اوزره مماللرينك زكاتى ويرمكى فرض ايلديكه اول اغنيالردن آلنوب فقرالرينه ويريلور اطاعت ايدرلرسه فبها ايمدى زنهاركه زكات ايچون مماللرينك كرائمن الهسن ومظلومك بددعاسندن صاقنغل كه انكله الله تعالى بيننده حجاب يوقدر (ومنهم الذين يؤذون النبي ويقولون هو اذن) منافقلردن برجاعت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه ايذاء ايدرلر هر اكا دينلانى ديكلر وتصديق ايدر ديرلر ❁ دينلديكه اشبو آيت منافقيندن برجاعت شاننده نازل اولوبدركه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ايذا ايدرلر ولايق اولميان سوزى انك حقنده ديرلردى انلرك برى ديديكه بويله ديمكز قورقيلوركه بو قولكز اكا يره حتى كه اول سبيدن سزه ضرر ايركوره انلردن جلاس بن سويدى ايتدى بز ديلديكمزى اكا انك حقنده سويلرز بعده اكا واروب سويلديكمزى انكار ايلرز اول عينه اينانور سوزمزى كرچك صانور (قل اذن خير لكم) ديكل كه اول خير وصلاحى ايشيديجيدر يوخسه شر وفسادى دكل وياخود اول سوزى ايشدوب قولكزى تصديق ايتمسى سزه خيرلودر اندنكه قولكزى قبول ايتميوب تكذيب ايده (يؤمن بالله ويؤمن للمؤمنين) بلكه اول الله تعالى يى قولنده تصديق ايدر ومؤمنلرى دخى تصديق ايدوب قوللرين قبول ايدر يوخسه منافقلرى دكل (ورحمة للذين آمنوا منكم) وسزدن ايمان اظهار ايدنلره رحمتدركه

مال واسيرلرك ردنى رجا ايلديلر فخر رسالت عليه السلام بو مال واسيرلردن برينى اختيار ايدك بيوردى انلر اسيرلرى اختيار ايتديلر پيغمبر عليه السلام الله تعالايه حمد وثنا ايدوب صحابه‌يه اشبو اخوانلر تائبين اولدقلرى حالده كلديلر بن انلرك اسيرلرينى ويرمكى ﴿ ١٤٩ ﴾ رأى ايتدم رضاسيله ويرن ويرسون مطيب اولمين بكا قرض

ويرسون صكره يرينه بنه اسير ويريرم بيوردى صحابه جمله رأيكزه راضيلرز تسليم ايده‌رز ديديلر تكرار قومكزه سؤال ايدك بيورملريله لدى السؤال جمله سى رضا كوستر ديلر (ياايها الذين آمنوا انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا وان خفتم عيلة فسوف يغنيكم الله من فضله ان شاء ان الله عليم حكيم) اى مؤمنلر مشركلر نجاستدر بو سنه دنصكره انلر مسجد حرامه قريب اولمسونلر ❁ اول هجرتك طقوزنجى سنه سيدر ❁ اكرسز انلرك حرمدن منع اولملريله اخذ وعطا وكسب وكار اولميوب فقر وقوعندن قورقارسكز حق تعالى مراد ايتديكى حالده كندو فضلندن سزى يقينده غنى ايدر تحقيق الله عظيم الشان قوللرينك احوالنى بيليجى واغناده حكمتى اجرا ايديجيدر ❁ دينلديكه

واقع حال قريبا يغمورلر ياغوب ويمن وسائر بلاد اهاليسى اسلامله مشرف اولوب مكه‌يه ذخائر سوقيله بركت وغنا حاصل اولدى (قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله ولا باليوم الاخر ولا يحرمون ما حرم الله ورسوله ولا يدينون دين الحق من الذين اوتوا الكتاب حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) شونلركه الله تعالى‌يه ويوم آخرته ايمان ايتمزلر والله تعالى

انى قبول ايدوب سركزى كشف ايتمز والحال قولكزى قبولى حالكزى بيلديكندن دكلدر بلكه سزه رفق وترحمندندر (والذين يؤذون رسول الله لهم عذاب اليم) شونلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه ايذاء ايده انلره عذاب اليم واردر (يحلفون بالله لكم ليرضوكم) منافقلر سزه اعتذار ايدوب الله تعالى يه يمين ايدرلركه سزى كنديلردن راضى ايده‌لر (والله ورسوله احق ان يرضوه) الله تعالى ورسولى طاعت ووفاقله ارضا اولنمغه احقدر (ان كانوا مؤمنين) اكر قلبلريله مصدقين ايسه‌لر منافقلردن برجاعت پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمى سويلشوب ديديلركه اكر محمدك قولى حق ايسه بز حيردن شرزمكركه اول ارادة عامر بن قيس دينور بر غلام واراديكه انصاردن ايدى اول مقاله‌لرينه ياوزلنوب ديديكه والله محمدك قولى حقدر وسز حيردن شرسز بعده پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه انى خبر ويردى اول انلرى چاغروب سؤال ايتديكنده عامر كذب ايدر ديو يمين ايتديلر پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم انلرى تصديق ايتدى عامر ايسه يا الهى صادقى تصديق وكاذبى تكذيب ايت ديو دعا ايدبجك اشبو آيت نازل اولدى (الم يعلموا انه من يحادد الله ورسوله فان له نار جهنم خالدا فيها) انلر بيلمزلرميكه بر كسه كه الله تعالى يه ورسولنه مخالفت ايده اكا نار جهنم جزاء اولور انده دائم اولديغى حالده (ذلك الخزى العظيم) اشبو نار جهنم يوم قيامتده انلره خزى عظيمدر (يحذر المنافقون ان تنزل عليهم سورة تنبئهم بما فى قلوبهم) منافقلر قورقارلركه مؤمنلره بر سوره نازل اوله كه قلوبلرنده‌كى نفاق انلره خبر ويريله وعيوبلرى بيلديريله ابن عباس ايدر حق جل وعلا اشبو سوره‌ده منافقلردن يتمش رجلى كنديلرين وباباليرينك اسملريله ذكر ايتمشيكن مؤمنلره رحمتدن اول اسملرى نسخ ايتدى تاكه برى برلرينى تعيير ايتميه‌لر زيراكه اولادلرى مؤمنلر ايدى (قل استهزؤا ان الله مخرج ما تحذرون) انلره ديكل كه استهزاء ايدك كه الله تعالى سزك قورقديغكزى اظهار ايدر (ولئن سألتهم ليقولن انما كنا نخوض ونلعب) يا محمد قرآنى وسنى استهزاء ايدنلره اول فعللرندن سؤال ايتسك ديرلركه خوض ولعب ايده‌رز ❁ روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام تبوك غزاسنه كيدردى اوكنده منافقلردن اوچ كمسه ايكيسى قرآنى ورسول اللهى استهزا ايدر وبريسى كولردى ديرايديكه محمد زعم ايدركيم اول روم اهلنه غالب اوله وبلادى اكا فتح اوله بو وقتى بعيد حالتدر ودخى محمد زعم ايدركه مدينه‌ده فلان اصحابمز حقنده قرآن نازل اوله بلكه اول انك كندى قولى وكلاميدر حق تعالى انلرك اول مقاله سنه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمى خبردار ايدوب انلرى چاغردى وانلره نه سويلديلرسه جميعن بيلدردى ديديلركه بز تحدث وكلامه خوض ايدرز تاكه انكله قطع مسافهٔ طريقه نوع استعانت ايدوب ملال ايتمز كيدررز (قل أبالله وآياته ورسوله كنتم تستهزؤن) انلره ديكل كه الله تعالى وآيات ورسولنى مى استهزاء ايدرسز (لا تعتذروا قد كفرتم بعد ايمانكم) اعتذار ايتمكزكه سز رسوله ايذاء وطعنله كفرى اظهار

ورسولنك كتاب وسنتله حرام ايتديكنی حرام طوتمزلر وحق اولان اسلام دينی قبول ايتمزلركه انلره كتاب
ويرلمشيدی بو مذكورلرله خوروذليل وكندو اللريله جزيه‌لرينی ويرنجيه‌دك مقاتله ايدك (وقالت اليهود عزير
ابن الله وقالت النصارى المسيح ابن الله ذلك قولهم بافواههم ﴿ ١٥٠ ﴾ يضاهؤن قول الذين كفروا من قبل
قاتلهم الله انى يؤفكون) يهود عزير عليه السلام اللهك اوغلی ونصارى مسيح عليه السلام اللهك اوغليدر ديديلر ❀ حاشا تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا ❀ بو كلام انلرك اغزلرنده قول باطللريدركه مقدما مشركلرك ملائكه بنات اللهدر ديدكلری كلامنه بكزدرلر الله تعالى لعنت ايتسون انلره كی راه حقدن باطله نيجه رجوع ايدرلر ❀ نصارينك بو افترالری سببی عيسى عليه السلامك اكمه وابرصه افاقت و موتايی احيا وبی پدر ظهوريدر ويهودك بو قول باطلاری عزيرك يوز سنه دنصكره توريتی ازبردن اوقوديغيدر بونك قصه‌سی بو وجهله منقولدركه بخت نصر بنی اسرائيله غالب اولوب تورية علماسنك جميعنی قتل ايلدی انلرك بری عزير عليه السلام اولوب هنوز طفل اولمغله انی حسابه قوميوب اسير ايلدی بعد زمان خلاص
ايله بيت المقدسه كلوركن يولده برقريه‌ده سورهٔ بقره‌ده تسطير اولندبغی وجهله حق تعالى انی اماته ويوز
ييلدنصكره احيا ايليوب قومنه كلوب كندوبی اعلان ايلدكده توريتی اوقومغله امتحان ايلديلر تماما اقرا ايتدنه بيلهم بو
توراتميدر دكليدر ديو تصديق ايتمديلر ايچلرندن بری بن بابامدن ايشتدم ايديكه بابامك باباسی بخت نصر معركه سنده

ايتديكز ايمان اظهاريكز دنصكره (ان نعف عن طائفة منكم نعذب طائفة بانهم كانوا مجرمين) اكر
سزدن برطائفه‌يی توبه‌ويا اخلاصلری ويا ايذاء واستهزاءدن تجنبلريچون عفوايدرسه‌وز طائفهٔ
اخرايی نفاق اوزره اصرار ايدر ويا ايذاء واستهزاء ايدر اولدقلری سببيله تعذيب ايدرز ❀
دينلديكه انلردن عفواولنان رجل واحدايديكه اكا مخشی بن حير الاشجعی دينورديكه اول ايكی
استهزاء ايدنك كلامنه كولردی وانلردن مجانب يوريبوب بعضی ايشتديكنه انكار ايلردی
بو آيت نازل اولنجق نفاقدن توبه ايدوب يا الهی وفاتمی سبيلكده قتل ايت وبنم مصرعمی هيچ
كمسنه‌يه بيلديرمه غسل وتكفينم ودفنم امرينه بن مباشرت ايتدم ديدرمه اويله اولسه يوم يمامه‌ده
مصاب اولوب بتدی اكانه حالت ايرديكی بيلنميوب كتدی (المنافقون والمنافقات بعضهم من
بعض) اهل نفاقك رجال ونساسی نفاقده ويا ايماندن بعدده شئ واحدك ابعاضی كيدرلر
(يأمرون بالمنكر وينهون عن المعروف) كه انلر كفر ومعاصی ايله امر ايدوب ايمان وطاعتدن
نهی ايدرلر (ويقبضون ايديهم) ويدلرينی تصدقدن وفی سبيل الله انفاقدن امساك ايدوب
خيراته بسط ايتمزلر (نسوا الله فنسيهم) انلر الله تعالينك طاعتنی ترك ايدرلر الله تعالى دخی
انلری دنياده توفيق وهدايتدن وآخرتده رحمتدن ترك ايدوب عذابنده آليقور (ان المنافقين
هم الفاسقون) منافقلر تمردده ودائرهٔ خيردن خروجده كامللردر (وعد الله المنافقين والمنافقات
والكفار نار جهنم خالدين فيها) الله تعالى نفاق وكرك كفر اهلنك رجال ونساسنه نار جهنمی
وعد ايتديكه انده خلودلری مقدر اولديغی حالده (هی حسبهم) اول نار جهنم انلرك عقاب
وجزاسنه كافيدر (ولعنهم الله) الله تعالى انلری رحمتندن ابعاد ايده (ولهم عذاب مقيم) انلر
ايچون اول نار جهنمده عذاب دائم اولور (كالذين من قبلكم) سز ايشلديكز سزدن اول كچن
اقواملك ايشلری كبی الله تعالينك امرندن عدول ايتديكز وانلرك لعنت اولنمسی كبی لعنت اولنديكز
(كانوا اشد منكم قوة واكثر اموالا واولادا) كه انلر قوت وبطشده سزدن اشد واموال واولادده
اكثر ايديلر (فاستمتعوا بخلاقهم) كه انلر ملاذ دنيادن نصيبلريله نفعلنوب آخرتدن عوض
اكا راضی اولديلر (فاستمتعتم بخلاقكم) سزدخی يامنافقلر ويا كافرلر ملاذ دنيادن نصيبلريكزله
نفعلنديكز (كما استمتع الذين من قبلكم بخلاقهم) سزدن اول كچنلر اول نصيبلريله نفعلنمسی كبی
سزدخی انلرك سبيلنه سلوك ايتديكز (وخضتم كالذی خاضوا) وباطله خوض ايتديكز اكا
خوض ايدنلر كبی (اولئك حبطت اعمالهم فی الدنيا والآخرة) اعدی اشبو صفات اهلی اول
سببدن دنياده وآخرتده حسناتلرينك ثوابی باطل اولور (واولئك هم الخاسرون) وانلردركه
دنياده وآخرتده زيان ايدرلر (ألم يأتهم نبأ الذين من قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابرهيم
واصحاب مدين والمؤتفكات) منافقلره شول انلردن اول كچن امتلرك خبری ايرمديمكه
رسوللرينه عصيان ومخالفت ايتدكلرنده انلری نيجه تعذيب واهلاك ايتمشزدر اول جمله‌دن قوم
(نوح)

توريتی بر طرفه وضعله فلان طاغك فلان محله صوقمش ايمش ايدی انكله برجمعيت كيدوب اول توريتی اخراج وعزيرك
حفظنه مقابله ايتدكلرنده برحرف تفاوتسز تمام بولمرله بو ابن الله قول باطلنی كويا اولديلر (اتخذوا احبارهم ورهبانهم
اربابا من دون الله والمسيح ابن مريم ﴿ ١٥١ ﴾ وما امروا الا ليعبدوا الها واحدا لا اله الا هو سبحانه عما يشركون)
يهودی ونصارى علما وعابدلرينی الله تعالادن غيری ربلر اتخاذ ايتديلر ❀ حرام وحلالده انلره اطاعت ايتمكله ❀ وعيسى ابن مريمی دخی رب اتخاذ ايتديلر مع هذا انلر انحق اندن غيری عبادته لايق ومستحق اولميان بر الله تعالايه عبادت ايتمكلكله امر اولنديلر مشركلرك اكا اشراك ايتدكلری شيدن اول منزهدر (يريدون ان يطفؤا نور الله بافواههم ويأبى الله الا ان يتم نوره ولو كره الكافرون) انلر الله تعالانك وحدانيتی وپيغمبر عليه السلامك نبوتنی اغزلريله ابطال ايتمك مراد ايدرلر الله تعالى همان توحيد ونبوت نورنی اتمام ايدر هرنقدر كافرلر انی كريه كوررلرسه‌ده (هو الذی ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره المشركون) اول الله تعالاكه رسولنی محض هدايت اولان قرآن كريم ودين حقله كوندردی تا كه
اول دين اسلامی جميع اديان اوزره ظاهر وغالب ايده اكر مشركلردن كراهت ايدرلرسه دخی (يا ايها الذين آمنوا ان كثيرا
من الاحبار والرهبان لياكلون اموال الناس بالباطل ويصدون عن سبيل الله والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها
فی سبيل الله فبشرهم بعذاب اليم) ای مؤمنلر يهودك علماسنك ونصارينك زاهدلرينك اكثری ناسك ماللرينی رشوت

نوح كه طوفانله هلاك ايدلديلر وقوم عادكه ريحله وقوم ثمودكه رجفه‌ايله وقوم ابراهيم كه
بعوضه‌ايله واصحاب مدين كه قوم شعيبدر يوم ظله‌ده نارله ومؤتفكات كه قوم لوط قريه‌لريدر
اعاليسی اسافلنه قلب اولنوب سجيلدن حجاره امطاريله هلاك ايدلديلر (اتتهم رسلهم بالبينات)
اول امتلرك هربرينه رسوللری حجج واضحه‌ايله كلدكلرندنصكره تكذيب ايتديلر وياخود
امر ونهيدن آيات ظاهره ايله كلدكلرندنصكره طاعت اللهی ترك ايدوب هوالرينه اتباع
ايتديلر اول سببدن بزدخی انلری هلاك ايتدك (فما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون)
الله تعالى انلره ظلم ايدر اولمدی بلكه انلر كفر وتكذيبله نفسلرين عقابه عرض ايدوب
نفسلرينه ظلم ايتديلر (والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولياء بعض) اهل ايمانك رجال ونساسی
بری برلرينه سرده وعلانيه‌ده اوليادر (يأمرون بالمعروف) ايمان وطاعت وخير ايله امر
ايدرلر (وينهون عن المنكر) شرك ومعصيت وشرعده معروف اولميان شيدن نهی ايدرلر
(ويقيمون الصلاة ويؤتون الزكوة) ونمازی قيلورلر وزكاتی ويررلر (ويطيعون الله ورسوله)
وفرائض وسننده الله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدرلر (اولئك سيرحمهم الله) اعدی الله
تعالى انلره رحمت ايديسردر (ان الله عزيز حكيم) الله تعالى هرشيئه غالبدر مراد ايتديكنه
هيچ برشئ مانع اولمز حكيمدر هرشيئی موضعنه وضع ايدر (وعد الله المؤمنين والمؤمنات
جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فيها) حق تعالى اهل ايمانك رجال ونساسنه جنتلر
وعد ايتديكه انك اشجاری التدن نهرلر جاری اولور اول جنتلرده خالدين اولدقلری
حالده (ومساكن طيبة فی جنات عدن) وجنات عدنده مسكنلر وعد ايتدی ابن مسعود رضی
الله تعالى عنه ايدر عدن جنتلرك وسطيدر عبدالله بن عمرو بن العاص ايدر جنتده عدن دينور
برقصر واردركه حولی بروج ومروجدر بش بيك قپوسی واردر اكا كيرمز مكر اولكه نبی
وياصديق وياشهيداوله حسن ايدر اول التوندن قصردر اكا كيرمز مكركه اول نبی وياصديق
وياشهيد وياحكم عدل اوله مقاتل وكلبی ايدر عدن جنتده اعلای درجه‌در عين تسنيم انده‌در
سائر جنان انك حولنده محدقه‌در اول خلق اولنالدنبرو اورتوليدر تاشول وقته دكين كه اهل انبياء
وصديقون وشهداء وصالحون ودخی الله تعالينك ديلديكی كسه‌لر اكا نزول ايده‌لر وانده‌در
وياقوت وذهبدن قصرلر واردر وعرش التدن ريح طيبه اسوب انلرك اوزره مسك ابيض
كثيبلرين ادخال ايدر (ورضوان من الله اكبر) الله تعالينك انلردن راضی اولمسی جمله‌دن
اكبردر زيرا كه اول هرسعادت وكرامتك مبدئيدر (ذلك هو الفوز العظيم) اشبو رضوان
وياجيع تقدم ايدن اشيا فوز عظيمدركه دنيا ومافيها انك جنبنده استحقار اولنور • قال النبی صلى
الله تعالى عليه وسلم يقول الله تعالى لاهل الجنة يا اهل الجنة هل رضيتم فيقولون ربنا ما لنا
لا نرضى وقد اعطيتنا ما لم تعط احدا من خلقك فيقول افلا اعطيكم افضل من ذلك فيقولون ربنا

وباطل حكمله اكل ايدرلر وانلرى راه حق اولان اسلامدن منع ايدرلر وشونلركه التون وكمشى جمع وادخار ايدوب
الله تعالى يولنه اتفاق ايتمزلر انلرى عذاب اليمله تبشير ايله (يوم يحمى عليها فى نار جهنم فتكوى بها جباههم وجنوبهم
وظهورهم هذا ما كنزتم لانفسكم فذوقوا ما كنتم ﴿١٥٢﴾ تكنزون) قيامتده اول ادخار اولنان مال اوزرينه
نارجهنم وضعيله قيزدريلوب
اول مالى جمع ايدنلرك
آلنلرى ويانلرى وارقەلرى
اول مال ايله داغلنوب ايشته
بو نفسكز ايچون ادخار
ايلديككز شيدر انلرك
عذابنى دادك دينور (ان
عدة الشهور عندالله اثنى
عشر شهرا فى كتاب الله يوم
خلق السموات والارض
منها اربعة حرم ذلك الدين
القيم فلا تظلموا فيهن
انفسكم وقاتلوا المشركين
كافة كما يقاتلونكم كافة
واعلموا ان الله مع المتقين)
الله تعالى كوكلرى ويرلرى
خلق ايدلدنبرو لوح محفوظ
يا حكمى عندنده آيلرك
عددى اون ايكيدر اول
ماه قمريه لرك دردى ماه
حرمدركه ❁ انلر رجب وذى
القعده وذى الحجه
ومحرمدر ❁ اشبو ماه اربعه نك
تحريمى ❁ ابراهيم واسماعيل
عليهما السلامدن موروث ❁
دين قويمدر امدى بو درت
آيده نفسكزه ظلم ايتميك
❁ كه بو آيلرده ايشلنن عمل
صالحك اجرى وكذلك
ظلمك عقابى سائردن اعظمدر ❁ ومشركلرله اشهر حرمده وسائرده مقاتله يدك انلر سزكله جميع آيلرده (نازل)
مقاتله ايتدكى كبى وبيلك كه الله تعالانك نصرتى اكا اطاعت ايدوب اندن خوف ايدنلرله در (انما النسئ زيادة فى الكفر
يضل به الذين كفروا يحلونه عاما ويحرمونه عاما ليواطؤا عدة ما حرم الله فيحلوا ما حرم الله زين لهم سوء اعمالهم والله لا يهدى

فاى شئ افضل من ذلك فيقول احل عليكم رضوانى فلا اسخط عليكم بعده ابدا ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر حق تعالى اهل جنته ديه كه بندن راضى اولديكزمى ديه لركه يا ربنا نيچون راضى اولميه وز حالبوكه خلقكدن كمسنه يه ويرمديكك شيئى بزه ويردك ديه كيم سزه بوندن افضل شئ ويره يممى ديه لركه يا ربنا بوندن افضل شئ ندر ديه كيم سزه رضوانمى حلال ايتدم ومن بعد سزه ايكنمزين (يا ايها النبى جاهد الكفار والمنافقين) يا نبى الله كفاره سيفله ومنافقينه الزام حجت واقامت حدودله جهاد ايت (واغلظ عليهم) وايكى فريقه كلامكده غلظت ايت (ومأويهم جهنم) انلرك آخرتده مأوالرى جهنمدر (وبئس المصير) اول نه چركين مصير اولور (يحلفون بالله ماقالوا) انلر يمين ايدرلركه انى ديمديلر ❁ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم تبوك غزاسنده ايكى آى اقامت ايتدى قرآن ايسه اكا نازل اولور واول متخلفينى تعييب ايدردى جلاس بن سويد ايتدى اكر محمدك اخوانمز شاننده سويلديكى حق ايسه بز حميردن شررزانك اول قولى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه ايريشجك انى چاغروب سؤال ايتديكنده بن اول قولى ديمدم ديو يمين ايتدى اندن بو آيت نازل اوليجق جلاس توبه ايدوب توبه سنده صادق اولدى (ولقد قالوا كلمة الكفر) انلر كلمهٔ كفرى سويلديلركه اول جلاسك محمدك سويلديكى حق ايسه ديديكيدر (وكفروا بعد اسلامهم) اسلامى اظهارلرندن صكره كفرى اظهار ايتديلر (وهموا بما لم ينالوا) قتل رسولدن نائل اولميه جقلرينه قصد ايتديلر ❁ روايت اولنديكه منافقلردن اون ايكى رجل تبوك يولنده عقبه اوزره طورديلركه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمى قتل ايده لر جبريل عليه السلام كلوب اكا اس ايلديكه انلره بر كشى كوندره حتى كه راحله لرينك يوزين اوروب دونديره پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم دخى حذيفه يى كوندردى (وما نقموا الا ان اغناهم الله ورسوله من فضله) انلر محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدن ومؤمنلردن كراهت ايتمديلر الا شول سببدنكه الله تعالى ورسولى رزقيله انلره غنا وسعت ويردى دينلديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مدينه يه قدومندن اول انلر ضنك عيشده ايديلر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم قدوم ايديجك غنائمله مستغنى اولديلر (فان يتوبوا يك خيرا لهم) اكر انلر نفاقدن توبه ايدرلر ايسه اول انلره خير اولور (وان يتولوا يعذبهم الله عذابا اليما فى الدنيا والآخرة) اكر انلر ايماندن اعراض ايدرلر ايسه الله تعالى انلره عذاب اليم ايدر دنياده خزى ايله وآخرتده نارله (وما لهم فى الارض من ولى ولا نصير) انلر ايچون يريوزنده بر نفع ايدر قريب وعذابدن منع ايدر مانع اولمز (ومنهم من عاهد الله لئن آتانا من فضله لنصدقن ولنكونن من الصالحين) منافقلردن برى الله تعالى يه عهد ايلديكه اكر اول بزه رزقندن ويررسه اندن حق اللهى ادا ايده وز وانده صلهٔ رحمدن ونفقهٔ خيردن صالحلر عملن ايدنلردن اوله وز ❁ دينلديكه اشبو آيت ثعلبة بن حاطب شاننده

القوم الكافرين) برماهك حرمتنى ماه اخره تأخير كفرده زياده در كافرلر اول تأخير ايله ضلالت زائده ده بولنديلر الله تعالانك
حرام ايتدكى ماه معلومه لرك عددلرى تمام اولسون ايچون انك برينى بر سنه حلال ايدوب يرينه اخرنى وضع
ايدرلر وبر سنه ينه آنى حرام ايدرلر ﴿١٥٣﴾ الله تعالانك حرام ايتديكنى حلال ايتملريله اعمال قبيحه لرى تزيين
اولنوب ضلالتده قالديلر
الله تعالى قوم كافرينه بو
عمللرى سببيله رشاد وهدايت
ويرمز ❁ منقولدركه اهل
جاهليت قتل وصيد وغارتله
مألوف اولمغله متصل
اوچ ماه بو عادتدن كرو
قالمه لرى كندولره كران
كلور ايدى كنانه دن قلمس
نام كيمسه اقتضا وموسمنده
دوه اوزره چيقوب ندا
ايدرديكه مثلا الهه كز سزه
بو سنه محرمى حلال ايدوب
حرمتى صفره تأخير ايلدى
وسنهٔ آتيه ده بو ييل ينه
محرمى حرام وصفرى
حلال ايتدى ديوندا
ايدر دى انلر دخى
قبول ايدرلردى (يا ايها
الذين امنوا مالكم اذا
قيل لكم انفروا فى سبيل الله
اثاقلتم الى الارض ارضيتم
بالحيوة الدنيا من الآخرة
فما متاع الحيوة الدنيا
فى الآخرة الا قليل) اى
مؤمنلر سزه نولديكه فى
سبيل الله جهاده چيقك
دينلدكده مسكن ومزرو
عاتكزه ميل ايله اغر
طورارسكز نعيم اخرتدن (تبيان) (ثانى) (٢٠) بدل حيات دنيايه راضى ميسكز متاع دنيا اخرته نسبتله
زياده حقير وقليلدر ❁ حضرت رسالتپناه عليه السلام هجرتك طقوزنجى سنه سى تبوك غزاسنه عازم اولدقده ياز
ايامى اولوب كثرت حرارت وبعد مسافت وزمان عسرت اولديغندن صحابه خروجده آغر طورانمغله بو آيت كريمه

نازل اولوبدركه اول پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ديديكه يا رسول الله دعا ايتكه الله تعالى بكا مال ويره پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى يا ثعلبه قليل كه سن انك شكرنى ادا ايده سن خيرلودر شول كثيردنكه شكرينه قادر اولميه سن ❁ بعده وقت آخرده كلوب ديديكه اول الله تعالينك حقيچونكه سنى قرآنله ونبوتله كوندردى اكر الله تعالى بكا مال ويررسه اول مالدن هر ذى حقه حقنى ويرم اويله اولسه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انكيچون دعا ايتدى اول قيون ايدينوب دود نماسى كبى نما بولدى وچوغالدى حتى كه مدينه يه صغمز اولدى مدينه دن طشره بر وادى يه نزول ايتدى جماعت وجمعه دن كسلدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اندن سؤال ايتديكنده حالندن خبر ويرلدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انى آجيوب من بعد ناسدن زكات جمعنه ايكى رجل كوندردى ❁ ناس انلرى قارشولديلر وزكاتلرين انلره تسليم ايتديلر اندن اول ايكيسى ثعلبه يه اوغرايوب مالنك زكاتك استديلر واكا پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن نامه سين اوقوديلر ثعلبه ايتديكه بو سزك استديككز دكل الا جزيه ويا اخت جزيه در وقت آخرده كلوك كه رأيم ايدەم چون انلر قتندن كتديلر ثعلبه شاننده اشبو آيت نازل اولوب اول انى ايشيديجك فى الحال زكاتك پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كتوردى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انى قبول ايتميوب الله تعالى بنى اندن منع ايدوبدر ديدى اندن ثعلبه باشنه طوپراق دوكوب چوق آغلدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا اشبو سكا كندى فعلكدندركه ايتدك نيچون بنم امريمه اطاعت ايتمدك ديدى اندن خائب ومحروم كتدى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك وفاتندنصكره زكاتك ابو بكر رضى الله تعالى عنه يه كتوروب اول دخى انى قبول ايتمدى بعده عمر رضى الله تعالى عنه زمان خلافتنده كتوروب اول دخى قبول ايتمدى وعثمان رضى الله تعالى عنهك زمان خلافتنده هلاك اولدى (فلما آتاهم من فضله بخلوا به وتولوا وهم معرضون) وقتاكه الله تعالى انلره رزقندن ويردى حق اللهى اندن منع ايتديلر وطاعت اللهدن يوزلرين دوندرديلر حالبوكه انلر بر قومدركيم عادتلرى اندن اعراضدر (فاعقبهم نفاقا فى قلوبهم الى يوم يلقونه) الله تعالى اول فعللرينك عاقبتى قلبلرنده نفاق وسوء اعتقاد قيلدى يوم قيامته دكين كه انده الله تعالى يه وياعمللرينه ملاقى اولورلر (بما اخلفوا الله ما وعدوه) الله تعالى يه وعد ايتدكلرى تصدق وصلاحه خلفلرى سببيله (وبما كانوا يكذبون) ودخى انده كاذبين اولملريله زيراكه خلف وعد كذبى متضمندر ايكى وجهدن مستقبحدر (ألم يعلموا ان الله يعلم سرهم ونجويهم) منافقلر بيلمزلرميكه الله تعالى انلرك قلبلرنده اسرار ايتدكلرى نفاقى ويا خلفه عزمى ودخى بينلرنده سويلشدكلرى مطاعنى ويا زكاته جزيه تسميه لرينى بيلور (وان الله علام الغيوب) والله تعالى غيبلرى بيلور اكا برشئ خفى اولمز (الذين يلمزون المطوعين من المؤمنين فى الصدقات) منافقلركه مؤمنلردن صدقاتده تطوع ايدنلرى (والذين

نازل اولدی (الا تنفروا يعذبكم عذابا اليما ويستبدل قوما غيركم ولا تضروه شيئا والله على كل شئ قدير) اكر سز امر
اولنديغكز غزايه چيقمزسكز الله تعالى سزه اسباب شاقه ايله مللو عذاب ايدر وسزك يريكزه بر غيرى قومى بدل ايدر ❁ كه
مطيع فرمانى اولورلر ❁ وسزك عدم خروجكزدن اكا بر ۱۵۴ شى ضرر ايتمز الله تعالى تبديل وتغييره وهر
شيئه قادردر (الا تنصروه
فقد نصره الله اذ اخرجه
الذين كفروا ثانى اثنين
اذهما فى الغار اذ يقول
لصاحبه لاتحزن ان الله
معنا فانزل الله سكينته عليه
وايده بجنود لم تروها
وجعل كلمة الذين كفروا
السفلى وكلمة الله هى العليا
والله عزيز حكيم) پيغمبر
عليه السلامه اكر سز ياردم
ايتمزسكز الله تعالى اكا
نصرت ايتدكى كبى ينه
ايدر مكه كافرلرى انى مكه دن
چيقاردقلرنده ايكينك
ايكنجيسى ❁ يعنى ابو بكر
رضى الله عنه ❁ ايله جبل
ثورده بر مغاره ده ايدى
اولوقتده صاحبى ابو بكر
رضى الله عنه يه حزن ايتمه
الله تعالانك نصرتى بزمله در
ديدى الله تعالى انلره سكونت
واطمينان وكورمديككز
جنود ملائكه ايله قوت
ويردى وكافرلرك دعوت
ايچون صادر اولان كلا
ملرينى الحق وبمقدار
والله تعالانك توحيد
ودعوت اسلام كلام شريفنى
عالى ورفيع ايلدى الله تعالى حكمتيله اهل توحيدى غالب وعزيز ايدر ❁ مرويدركه پيغمبرمز عليه السلام (اشد)
غرهٔ ربيع الاول پنجشنبه كيجه سى مكه ده خانهٔ صديقدن انك رفاقتيله چيقوب اول مغاره ده بيتوتت ايلدى حق تعالى او كيجه
مغاره نك قپوسنه مغيلان چاليسى بتوردى وبرچفت كوكرجينه او محلده اشيانه ياپوب يمورطلق امر ايلدى وبر اورمجكه

لايجدون الا جهدهم) ودخى تطوعده مقدور وطاقتلرين ويرنلرى تعييب ايدرلر (فيسخرون
منهم) ايمدى اول منافقلر اول صدقاتده تطوع ايدن مؤمنلرى استهزا ايدرلر (سخر الله منهم)
الله تعالى دخى انلره استهزالرى جزاسن ايدر (ولهم عذاب اليم) وانلره كفرلرى اوزره
عذاب مؤلم اولور ❁ روايت اولنديكه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم بر وقتده صدقه ويرمكى
ناسه ترغيب ايتدى اويله اولسه عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنه درت بيك درهم
كتوروب ديديكه سكز بيك درهمم وار ايدى نصفنى ايشته كتوروب ربم جل شانه يه اقراض
ايتدم ونصف آخرينى ايسه عيالمه آليقودم پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا ديديكه الله تعالى
ويرديككه وكرك آليقوديغكه بركت ويرسون پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمك دعاسى حرمتنه
ماله بر مرتبه بركت ايرديكه وفاتنده ايكى مرأه سندن برينك نصف ثمن حصه سنه سكسان بيك درهمه
صلح اولندى وعاصم بن عدى يوز وسق تمر كتوردى وابو عقيل الانصارى بر صاع تمر كتوروب
عيالمه دخى بر صاع آليقودم ديدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم امر ايلديكه اول كتورديكى بر
صاعى صدقات اوزره نثر ايتدى اويله اولسه منافقلر انلرى لمز ايدوب ديديلر كه عبد الرحمن ايله عاصمك
ويرمسى ريا ايله در وابو عقيلك بر صاع تمرندن الله تعالى ورسولى غنيلردر لكن مرادى اولدركه
كندوينى تذكير ايده تا كدا كا صدقاتدن ويريله (استغفر لهم او لا تستغفر لهم ان تستغفر لهم سبعين مرة فلن
يغفر الله لهم) يا محمد اول منافقلر ايچون كركسه استغفار ايت كركسه ايتمه انلره فائده سى اولمامقده
ايكى امر مساويدر اكر انلر ايچون يتمش كره استغفار ايدرسكده حق تعالى انلرى مغفرت ايدر
دكلدر (ذلك بانهم كفروا بالله ورسوله) الله تعالينك انلرى عدم مغفرتى شول سببدندركه
كفرلرى مغفرته قابليتلرين صرف ايدوبدر (والله لايهدى القوم الفاسقين) الله تعالى شول
كفرده متمردلرى حقه ارشاد ايتمز ❁ روايت اولنديكه عبد الله بن ابى كه كبار منافقيندن ايدى مرض
موتنده اوغلى عبد الله كه مخلصلردن ايدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن ديلديكه بابا سيچون
استغفار ايده پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم دخى انى ايدجك اشبو آيت نازل اولدى پيغمبرمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى ايمدى انكيچون يتمشدن زياده استغفار ايدهين اويله اولسه نازل
اولديكه ❁ سواء عليهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم لن يغفر الله لهم ❁ زيرا پيغمبرمز صلى
الله تعالى عليه وسلم اول يتمشدن عدد مخصوص فهم ايتدى زيرا كه اول اصلدر اويله اولسه
اكا بيان اولنديكه انكله مراد تكثير دريو خسه تحديد دكلدر (فرح المخلفون بمقعدهم خلاف
رسول الله) غزوهٔ تبوكدن تخلف ايدنلر پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمك خلفنده ويا مخالفتده
غزادن قعودلرينه سونديلر (وكرهوا ان يجاهدوا باموالهم وانفسهم فى سبيل الله) والله
تعالينك طاعتنده ماللريله ونفسلريله جهاددن كراهت ايتديلر (وقالوا لا تنفروا فى الحر)
وانلر برى برلرينه ويا مؤمنلره اشبو حرك شدتى زماننده جهاده كتمكز ديديلر (قل نار جهنم

قپويه آغ اورمك الهام ايلدى كفار كلوب بو حالاتى كوردكلرنده مغاره يه تعرض ايتمديلر (انفروا خفافا وثقالا وجاهدوا
باموالكم وانفسكم فى سبيل الله ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون) خفيف وثقيل غزايه چيقك وفى سبيل الله ماللريكز
ونفسلريكزله جهاد ايدك بو جهاد ۱۵۵ سزكچون خيرلودر اكر ثواب جهاد وعقاب تخلفى بيلورسكز ❁
مفسرين بو خفيف وثقيلدن
مراد صحيح ومريض
وكنج واختيار وسوارى
وپياده وسلاحلو وسلاحسز
واغنيا وفقرا ديمشلر
صكره ❁ ليس على الاعمى
حرج ❁ آيتى نزولنده تفريق
اولندى بو آيت كريمه
غزوهٔ تبوكده نازل اولدى
دينلدى (لو كان عرضا
قريبا وسفرا قاصدا
لاتبعوك ولكن بعدت
عليهم الشقة وسيحلفون
بالله لو استطعنا لخرجنا
معكم يهلكون انفسهم
والله يعلم انهم لكاذبون)
اكر انلرى دعوت ايتدكك
سفرك قريبتى ونفع
دنيويسى ياسفر متوسط
آسان اوليدى سكا تابع
اولورلردى ولكن مسافه
بعيده اولوب مشقتله قطع
اولنور ايدوكندن تخلف
ايلديلر انلر يقينده الله
تعالايه يمين ايده لركه
اكر مال وزاد ايله وسعت
وقدرتمز اولسه سكا رفاقتله
اول سفره چيقار ايدك
ديه لر بويلان يمين ايله
نفسلرنى هلاك ايدرلر الله تعالى بيلوركه انلر يمينلرنده كاذبلردر ❁ مرويدركه غزوهٔ تبوكده خروجه اشارت بيورلدقده
اوچ فرقه اولوب بر فرقه سى كبار مهاجر و انصار اطاعت وخروجه مسارعت ايلديلر وبعضى ضعفا مؤمنلره
كران كلوب اقامته اذن طلب ايلديلر ومنافقلر تخلف ايلديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى (عفا الله عنك

اشد حرا) انلره ديكل كه جهنم آتشى حرارتده بو صيف حرندن اشددر سزايسه بو مخالفتكزله
جهنم حرنى صيف حرى اوزره ايثار ايتديكز (لو كانوا يفقهون) اكر مآبلرى اكا ايديكن
بيلورلرسه (فليضحكوا قليلا وليبكوا كثيرا جزاء بما كانوا يكسبون) ايمدى انلر دنياده
وآخرتده كى حاللرين تأمل ايدوب ضحكلرين قليل وبكالرين كثير ايتسونلر كه كفر ونفاقدن
كسب ايتدكلرينه جزاء اوله (فان رجعك الله الى طائفة منهم فاستأذنوك للخروج) يا محمد اكر
حق تعالى سنى كيرو مدينه يه متخلفيندن منافقين طائفه سنه ايركوروب تبوكدنصكره بر غزوهٔ
اخرايه خروج ايچون سندن استيذان ايدرلرسه (فقل لن تخرجوا معى ابدا ولن تقاتلوا معى
عدوا) انلره ديكل كه سز ابدا بنمله غزايه چيقمزسز وعدويه قتال ايتمزسز (انكم رضيتم بالقعود
اول مرة فاقعدوا مع الخالفين) زيرا كه سز اول مرهده تبوك غزاسنده قعوده راضى اولديكز
ايمدى نساء وصبيان ايله ويا مرضى وزمنى ايله ويا عذرسز تخلف ايدنلرله سز دخى قعود ايدك
(ولا تصل على احد منهم مات ابدا ولا تقم على قبره) منافقلردن فوت اولانك جنازه سى اوزره
ابدا نمازى قيلمغل وقبرى عندنده دفن ويا زيارت ايچون وقوف ايتمكل ❁ عمر بن الخطاب رضى
الله تعالى عنه ايدر عبد الله بن ابى فوت اولىجق پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم دعوت اولنديكه
نمازين قيله پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم قيام ايدجك ديدمكه يا رسول الله سن ابن ابى اوزره
نمازين قيلورميسنكه اول سنك حقنده شونك وشونك كبى سوز سويلشدى ديو قبايحنى اكا عد ايتدم
ديديكه يا عمر اوزرينه نمازى قيلمغله تركى بيننده تخيير اولنوب قيلمغى اختيار ايتدم اكر بيلسيدمكه
انكيچون استغفارى يتمشدن زياده ايله مغفرت اولنور ايدردم اندن نمازين قيلوب منصرف
اولدى براز زماندنصكره ❁ ولا تصل على احد منهم ❁ دن ايكى آيت تمامنه دكين نازل اولدى
❁ روايت اولنديكه عبد الله ابن ابى مرض موتنده پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمى چاغروب
ديلديكه انكيچون استغفار ايده وجسد شريفنه ولى ايدن قميصنده اول تكفين اولنه واوزرينه
نمازين قيله فوت اولىجق پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا قميصن كونردديكه ايچنده تكفين
اولنه ونمازين قيلمغه كيدجك بو آيتك نزوليله نهى اولندى ❁ دينلديكه پيغمبرمز صلى الله
تعالى عليه وسلم كندى قميصنه انى تكفيندن نهى اولنميوب لكن صلاتدن نهى اولنمسنه حكمت
اولدركه اول قميص اكا مكافات ايدى شول قميصه كه يوم بدرده عباس بن عبد المطلب اسير
اولديغنده اكننده ثوب يوغيدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم بر قميص استديكه اكا كيوره
عبد الله بن ابيك قميصى اكا مناسب بولنجق پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه اول انى اهدا
ايدوب پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم دخى انى عباسه كيورمشيدى ايمدى پيغمبرمز صلى
الله تعالى عليه وسلم اكنندن قميصن چيقاروب عبد الله بن ابيه كفن ايتمسى عباس ايچون اندن
آلديغى قميصه مكافات ايدى وصلاتدن مراد كه ميت ايچون دعا واستغفاردر كافر حقنده ممنوعدر

لم اذنت لهم حتى يتبين لك الذين صدقوا وتعلم الكاذبين) يا محمد الله سنى عفو ايليه انلر كذبله سندن قعوده اذن استديلر نيچون توقف ايتميوب اذن ويردك تاكه اعتذارنده صادق اولنلر وكاذب اولنلر سكا بيان اولوب بيليدك (لايستأذنك الذين يؤمنون بالله واليوم الاخر ان ﴿١٥٦﴾ يجاهدوا باموالهم وانفسهم والله عليم بالمتقين) يا محمد الله تعالايه و آخرته ايمان ايدنلر مالليرى ونفسلريله جهاد ايتمكه سندن اذن استمزلر ❀ بلكه اكا مبادرت ايدرلر ❀ الله عظيم الشان غزايه تخلفدن حذر ايدنلرى بيليجيدر (انما يستأذنك الذين لا يؤمنون بالله واليوم الاخر وارتابت قلوبهم فهم فى ريبهم يترددون) انجق الله تعالايه واخرته ايمان كتورميانلر دركه سندن جهاد تخلفنده اذن استرلر انلرك حقيقت اسلامده قلبلرى شكده‌در انلر شك ونفاقلرنده متحيرلردر (ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة ولكن كره الله انبعاثهم فثبطهم وقيل اقعدوا مع القاعدين) اكر اول منافقلر غزا ايچون چيقمق مراد ايده‌لردى سفره اقتضا ايدن مالزمه‌يى تداركه قدرتلرى وارايدى ولكن الله تعالى انلرك بو سفرده بولنملرينى كريه كوروب انلره كاهلك وخوف القا ايلدى وانلره خانه‌لريكزده نسوان واطفال وبيماران ايله اوتورك دينلدى (لوخرجوا فيكم مازادوكم الاخبالا (نصح) ولا اوضعوا خلالكم يبغونكم الفتنة وفيكم سماعون لهم والله عليم بالظالمين) اكر انلر سزكله چيقسه‌لر انجق مكر وغدر ارتررلردى وسزك بينكزده فتنه ومخالفت براقمق استرلردى وجاسوسلق ايدوب سزك كلامكزى انلره

(انهم كفروا بالله ورسوله وماتوا وهم فاسقون) زيرا كه انلر الله تعالى‌يه ورسولنه كافر اولوب منافقين اولدقلرى حالده فوت اولديلر (ولا تعجبك اموالهم واولادهم) انلرك اموال واولادى سنى اعجاب ايتمسون (انما يريد الله ان يعذبهم بها فى الدنيا وتزهق انفسهم وهم كافرون) الله تعالى ديلركه اول اموالك جمع وحفظى متاعبى ايله واولادك شدائد ومصائبى ايله دنياده انلره عذاب ايده وكافرين اولدقلرى حالده روحلرين ازهاق ايده (واذا انزلت سورة ان آمنوا بالله وجاهدوا مع رسوله استأذنك اولوا الطول منهم وقالوا ذرنا نكن مع القاعدين) قچان قرآنده برسوره ويابعض سوره نازل اولسه كه الله تعالى‌يه ايمان كتوره‌لر وانك رسوليله كفاره جهاد ايده‌لر منافقلردن سعت وغنا صاحبلرى سندن قعوده استئذان ايدوب ديرلركه بزى ترك ايدك كه شول عذر سببيله جهاددن تخلف ايدنلرله قعود ايده‌وز (رضوا بان يكونوا مع الخوالف) راضى اولديلركه نساء ايله ويا ناسك سفله سيله اوله‌لر (وطبع على قلوبهم) قلبلرى اوزره قسوت براغلوب اندن رحمت چيقارلدى (فهم لايفقهون) اويله اولسه جهادده وموافقت رسولده اولان سعادتى وجهاددن قعودده‌كى شقاوتى بيلمزلر (لكن الرسول والذين آمنوا معه جاهدوا باموالهم وانفسهم) لكن رسول الله وانكله بيله مؤمنلر الله تعالينك طاعتنده ماللريله ونفسلريله جهاد ايدرلر (واولئك لهم الخيرات) انلر ايچون دنياده نصرت وغنيمت وآخرتده جنت وكرامت واردر ❀ دينلديكه خيرات ايله مراد جوارئ حساندر ❀ فيهن خيرات حسان ❀ دلالتيله ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر خيرات ايله مرادنه ايدوكنى الله تعاليدن غيرى احد بيلمز (واولئك هم المفلحون) وانلر مرادلرينه ظفر بولنلردر (اعد الله لهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها) الله تعالى انلر ايچون جنتلر اعداد ايتديكه اشجارى التدن نهرلر جارى اولور انده خالدين اولدقلرى حالده (ذلك الفوز العظيم) اشبو انلره ثواب جزيلدر (وجاء المعذرون من الاعراب ليؤذن لهم) اعرابدن اسد وغطفان جهد وكثرت عيال‌له معتذرين اولدقلرى حالده كلديلركه تخلفه اذن ويريله‌لر (وقعد الذين كذبوا الله ورسوله) الله تعالى‌يى ورسولنى تكذيب ايدنلركه منافقيندر غزادن قعود ايتديلر ❀ دينلديكه ايكى فريق دخى باطل يره عذرى تكلف ايدوب الله تعالى‌يه جرائتله قعود ايتديلركه انلر منافقيندر (سيصيب الذين كفروا منهم عذاب اليم) اول اعرابدن ويا معذورلريندن كافر اولانلره قتل ونارله عذاب اليم ايريشردر (ليس على الضعفاء) زمنى ومشايخ وعجزه ويا صبيان ويا نسوان اوزره (ولا على المرضى) ودخى خسته‌لر اوزره (ولا على الذين لايجدون ماينفقون) ودخى جهادده انفاق ايده‌جك شئ بولمينلر اوزره (حرج) مأثم ويا غزادن قعودده ضيق يوقدر (اذا نصحوا لله ورسوله) قچانكه الله تعالى‌يه ورسولنه ايمان وطاعتله سرده وعلانيه‌ده ويا قول وفعلدن اسلام ومسلمينك صلاحنه عائد اولور شيئله

نقل ايدرلردى الله تعالى منافقلرك قلبلرنده اولانى بيلور ❀ چونكه معسكر همايون عزم سفر ايلديلر عبد الله بن ابى بركروه منافقلرله برابر چيقدى ذباب مقابلنده نزول اولنوب اندن كوچ اولندقده عبدالله جماعتيله كيرودوندى پيغمبر عليه السلام اكر انده خير اوليدى ﴿١٥٧﴾ بزمله رفيق اولوردى شكر ايدك كه شر اشراردن خلاص اولدق بيوردى حق تعالى انى تصديق ايله بو آيت كريمه‌يى كوندردى (لقد ابتغوا الفتنة من قبل وقلبوا لك الامور حتى جاء الحق وظهر امر الله وهم كارهون) بوندن مقدم انلر غزوۀ احدده كيرو دونمكله فتنه القا واصحابى تفريق وامورك حيله ايله ابطال وتقليب مراد ايتديلر تا كه نصرت الهى كلوب الله تعالانك امرى ظاهر وغالب اولدى انلر بو نصرتى كريه كوررلردى (ومنهم من يقول ائذن لى ولا تفتنى الا فى الفتنة سقطوا وان جهنم لمحيطة بالكافرين) اول منافقلردن بعضلرى سكا ديركه بوغزادن قالەيم بنى فتنه وعصيانه داخل ايتمه اكاه اولك كه انلر فتنه ونفاقه دوشمشلردر تحقيق جهنم كافرلرى احاطه ايديجيدر ❀ مرويدركه رسول عليه السلام تبوك غزاسنه حاضر اولدقده جدبن قيس استرميسنكه بزمله روم غزاسنه كيدوب انده كوزل روم جاريه‌لرى آله‌سن ديدى جد بن قيس يارسول الله انصار بيلوركه بن نسوان طائفه‌سنه مجبورم روم قيزلرنى كورنجه صبر ايدەمم بكا اذن ويركه قالەيم ديدى مأذون اولمغله بو آيت نازل اولدى (ان تصبك حسنة تسؤهم وان تصبك مصيبة يقولوا قد اخذنا امرنا من قبل ويتولوا وهم فرحون) يا محمد اكر سكا ظفر وغنيمتدن برايولك

نصح ايده‌لر (ماعلى المحسنين من سبيل) محسنين اوزره جناح ومعاتبه لرينه سبيل يوقدر (والله غفور رحيم) الله تعالى انلرى نيتلريله غزادن تخلفلرينى مغفرت ايدر وانلره عذرله اذن ويرمسيله رحمت ايدر (ولا على الذين اذا ما اتوك لتحملهم قلت لااجد ما احملكم عليه تولوا واعينهم تفيض من الدمع حزنا الا يجدوا ماينفقون) وشول قومه دخى غزادن قعودلرنده ضيق ومأثم يوقدركه انلر يدى كمسنه ايديلر بكاؤن تسميه اولنديلر معقل بن يسار وصخر بن خنساء وعبدالله بن كعب وعلية بن زيددر وسالم بن عمير وثعلبة بن عنمه وعبدالله بن مغفل پيغمبر عز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ديديلركه الله تعالى بزه سنكله غزايه خروجه ندب ايتدى يا محمد قچانكه انلر سكا كلديلركيم انلرى غزايه كتوره‌سن دوابه‌دار كابله ويا خفاف مرقوعه ونعال مخصوفه اعطا ايله‌سن انلره ديدك كه سزى غزايه كتورمكه ديلديككزدن برشئ بولمزين اويله اولسه غزاده انفاق ايده‌جك شئ بولمدقلرينه حزنلرندن كوزلرينك ياشى سيلان ايدر اولدقلرى حالده قتكدن منصرف اولديلر (انما السبيل على الذين يستأذنونك وهم اغنياء) معاتبه‌يه سبيل شول كمسنه‌لر اوزره‌دركه غزادن تخلفه استيذان ايدرلر حالبوكه اغنيا اولوب غزايه خروجه قدرتلرى واردر (رضوا بان يكونوا مع الخوالف) مدينه‌ده نساايله اولمغه راضى اولديلر (وطبع على قلوبهم فهم لايعلمون) الله تعالى قلبلرى اوزره غفلتى ختم ايلدى حتى كه انلر غزايه خروجك ثوابن وتخلفك عقابن بيلمز اولديلر (يعتذرون اليكم اذا رجعتم اليهم) انلر تخلفلرنده سزه اعتذار ايدرلر قچانكه غزادن سز انلره رجوع ايده‌سز (قل لاتعتذروا لن نؤمن لكم قد نبأنا الله من اخباركم) ديكل كه معاذير كاذبه ايله بزه اعتذار ايتمكز زيرا بز سزى تصديق ايتمزز شول سببدنكه حق جل وعلا سزك ضمائركزده‌كى شر وفسادك بعضنى بزه خبر ويرويدر (وسيرى الله عملكم ورسوله) وحق تعالى ورسولى مستقبلده‌كى عملكزى كوريسر در نفاقكزدن توبه ايدرميسز يوخسه انك اوزره قالورميسز (ثم تردون الى عالم الغيب والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون) وموتكزدنصكره اول الله تعالى‌يه رجوع ايدرسز كه اول خلقه غائب وكرك مشاهد اولان اشيايى على السويه بيلور دنياده خير وشردن ايشلديكز اعمالكزى سزه خبر ويرر وجزاكزى ايركورر (سيحلفون بالله لكم اذا انقلبتم اليهم لتعرضوا عنهم فاعرضوا عنهم انهم رجس) منافقلر سزك رضاكز طلب ايدوب الله تعالى‌يه يمين ايدرلر قچانكه غزادن انلره كله‌سز تاكه انلرى معاتبه‌دن اعراض ايده‌سز ايمدى انلرى معاتبه‌دن اعراض ايدك زيرا كه عتاب انلره نفع ويا اصلاح ايدر دكلدر انلر ارجاسدر انابته حالله تطهيرى قبول ايتمزلر (ومأويهم جهنم) ومأوالرى ناردر دنياده وآخرتده انلره توبيخ نفع ايتمز انلره عتاب اولنمغله نار كفايت ايدرامدى انلره عتابه تقيد ايتمكز (جزاء بما كانوا يكسبون) اول نار انلرك نفاق وكفردن كسب ايتدكلرينه جزا اولديغى حالده (يحلفون لكم لترضوا عنهم) سزه يمين ايدرلركه سز انلردن راضى اوله‌سز (فان ترضوا عنهم فان الله لايرضى عن القوم الفاسقين) اكر سز انلردن راضى اولورسكز سزك

اصابت ایدرسه منافقلر حسدلرندن محزون اولورلر واكر بعض جنكده سكا شدت وهزیمت كلورسه انلر مقدم دور
اندیشلك ایدوب امریمزده احتیاط آلوب جنكه كتمدك دیرلر وفرح وسرورله دونوب كیدرلر (قل لن یصیبنا الاما كتب
الله لنا هو مولینا وعلى الله فلیتوكل المؤمنون) یامحمد سن ۱۵۸ دیكه بزه اصابت ایتمز انجق الله تعالى بزمچون

نصرت وغنیمت وشهادت
ومغفرتدن لوح محفوظده
نه یازمش ایسه اول اصابت
ایدر اول بزم ولی وناصر
و حافظمزدر كركه
مؤمنلر حصول مراده
توكلی یالكز الله تعالایه
ایتسونلر (قل هل تربصون
بنا الا احدى الحسنیین
ونحن نتربص بكم ان
یصیبكم الله بعذاب من عنده
اوبایدینا فتربصوا انامعكم
متربصون) منافقلره دیكه
سزك بزه انتظاركز انجق
ایكی نعمتك برینه‌در كه
انلر یا نصرت یاشهادتدر
وبزم دخی انتظارمز سزه
ایكی شیئك اصابتیدركه
الله تعالى عنددن سزه عذاب
ایریشه یاخود كفریكز
سببیله مؤمنلر یدیله قتل
ایتدیره امدی سز
ایستدیككز اوزره منتظر
اولك بز دخی مطلوبمزه
منتظرز (قل انفقوا طوعا
اوكرها لن یتقبل منكم انكم
كنتم قوما فاسقین) یامحمد
منافقلره دیكه مالكزی
غزایه كرك رضا كزله
كرك نفرتكزله ویرلا یعنی ویرسكز پیغمبر علیه السلام اكا رغبت ایتمدكجه قبول اولمز زیرا سز جهاددن (انسب)
تخلف ایتدیككز ایچون قوم فاسقیندن اولدیكز دینلدیكه جد بن قیس بكاروم سفری متعسر ومتفنن كورنمكله
بن قالوب عسكره مالمله اعانت ایدەیم دیمشیدی بناء علیه بو آیت كریمه نازل اولدی (وما منعهم ان تقبل منهم نفقاتهم

رضا كز الله تعالینك رضاسنی مستلزم اولمزو یالكز سزك رضا كز انلره نفع ایتمز قچانكه انلر الله
تعالینك سخطنده اوله‌لر زیرا كه الله تعالى شول قومدن راضی اولمزكه كفرو نفاقله انك طاعتندن
خروج ایدەلر (الاعراب اشد كفرا ونفاقا) اهل بدو كفر ونفاقده اهل حضردن اشددر
وحشت وقساوتلری ایچون وعلمایه عدم مخالطه‌لری وكتاب وسنتی قلت استماعلری ایچون (واجدر
الایعلموا حدود ما انزل الله على رسوله)والله تعالینك رسولنه انزال ایتدیكی شرایعك حدودنی
بیلمكه انلر احقدر(والله علیم حكیم) الله تعالى اهل وبرومدردن هركسنه‌نك حالنی بیلورمسیٔ
ومحسنه عقاب وثوابی حكمتله ایركورر (ومن الاعراب من یتخذ ماینفق مغرما) اعرابدن كمسه
واردركه الله تعالینك طاعتنه صرف وتصدق ایتدیكن غرامت وخسران عدایدر زیراكه
انكله كندویه اجروثواب اولمسنی اعتقاد ایتمز بلكه انی انفاقی خوف وریا ایله‌در (ویتربص
بكم الدوائر) وسزه زمانك انقلابنه منتظر اولورلركه رسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم وفات
ایدوب مشركلر ظهور ایده وانلر نفاقدن تخلص ایده‌لر (علیهم دائرة السوء) زمان اوزرلرینه
ضرّ وبلا ومكروه ایله منقلب اوله (والله سمیع علیم) الله تعالى انلرك انفاق عندنده دیدكلرین ایشیدر
واضمار ایتدكلرین بیلور (ومن الاعراب من یؤمن بالله والیوم الآخر) واعرابدن كمسه واردركه
الله تعالى یه ویوم آخره ایمان كتورر (ویتخذ ماینفق قربات عندالله وصلوات الرسول) وانفاق
ایتدیكی شیئ الله تعالى عندنده قربات اتخاذ ایدر وانكله رسول الله صلى الله علیه وسلمك دعا
واستغفارنی طلب ایدر زیرا پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلم متصدق ایچون دعاواستغفار ایدردی
پس بو اجلدن صدقه ویریلان كشی یه سنتدر كه صدقه‌یی اخذ ایتدیكنده انی ویرنه دعا ایده
(ألاانها قربة لهم) اكاه اولك كه اول نفقه انلر ایچون عندالله قربت وفضیلتدر اشبو انلرك
اعتقادی صحتنه ورجالری صدقنه الله تعالیدن شهادتدر (سیدخلهم الله فی رحمته) الله تعالى
انلری جنتنه ادخال ایدیسردر (ان الله غفور رحیم) الله تعالى انلرك ذنوبن مغفرت ایدر ورحمتیله
انلری تكریم ایدر (والسابقون الاولون من المهاجرین والانصار) جنته سبقت ایدنلر مهاجرین
وانصاردن اولوندر اهل تفسیر سابقینده اختلاف ایتدیلر دینلدیكه انلر ایكی قبله‌یه نماز
قیلنلردر ویا اهل بدردر ویابیعت رضوانه حاضر اولانلردركه اول حدیبیه‌ده ایدی وكذلك
پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلمه ام المؤمنین خدیجه رضی الله تعالى عنهادنصكره اول ایمانه كلانده
اختلاف اولندی دینلدیكه على بن ابی طالب كرم الله وجهه ایدیكه اون یاشنده ایكن اسلامه كلوب
اول اول نماز قیلدی وبرقولده ابوبكر رضی الله تعالى عنه ایدی وبرقولده زید بن حارثه ایدی
اسحاق بن ابراهیم الحنظلی اشبو اخباربینی جمع ده دیدیكه اول اسلامه كلان رجالدن ابوبكردر
ونسادن خدیجه‌در وصبیاندن علیدر وعبیددن زید بن حارثه‌در رضوان الله تعالى علیهم اجمعین
ابو اسحاق ایدر ابوبكر رضی الله تعالى عنه اسلامه كلیجك اسلامنی اظهار ایلدی اول قریشك

الا انهم كفروا بالله وبرسوله ولایأتون الصلوة الا وهم كسالى ولاینفقون الا وهم كارهون) انلردن نفقه قبولنی منع
ایدن انجق الله تعالى یه ورسولنه كافر اولدقلریدر ونمازلرینی صدق وارادتسز كراهت وكسالتله قیلدقلریدر وانفاقلرینی
امید ثواب وخوف عذاب ایله ایتمیوب ۱۵۹ كراهتله ایتدكلریدر (فلا تعجبك اموالهم ولا اولادهم انما

یرید الله لیعذبهم بها فی
الحیوة الدنیا وتزهق انفسهم
وهم كافرون) یا محمد سنی
ومؤمنلری منافقلرك اموال
واولادی متعجب ایتمسون
الله تعالى انلری حیات دنیاده
مال جمعیله مشقت وحفظنده
زحمت واولاد مصیبتلری
كوسترمكله عذاب ایتمك مراد
ایدر وانلر كافر اولدقلری
حالده جانلری مصیبتله چیقار
(ویحلفون بالله انهم لمنكم
وماهم منكم ولكنهم قوم
یفرقون) اول منافقلر الله
تعالایه یمین ایدرلركه انلر
سزدن یعنی اهل اسلامدندر
حالبوكه انلر سزدن دكلدر
لكن انلر مشركلره ایتدیككز
كبی انلری دخی قتل ایلمكزدن
خوفله اظهار اسلام ایدن
قوملردر(لو یجدون ملجأ او
مغارات اومدخلا لولوا الیه
وهم یجمحون) اكر انلر صیغنه
جق برقلعه یا مغاره ویا كیره
جك بردلك بولسه‌لر سزدن
خلاص ایچون سرعتله اكا
تحصن ایدرلردی (ومنهم
من یلمزك فی الصدقات فان
اعطوا منها رضوا وان لم
یعطوا منها اذاهم یسخطون) یامحمد منافقلردن بعضیسی صدقات تقسیمنده سنی تعییب ایدرلر اكر ایستدكلری قدر ویرسك راضی
اولورلر اكر اندن مرادلری قدر ویرمزسك ابچینورلر دینلدیكه حرقوص بن زهیر كه ذوالخویصرة التمیمی دیرلردی خارجیلرك
رئیسی ایدی حنینك غنایمی تقسیمنده حضرت علیه السلام یكی مسلمانلرك قلبلرینی تألف ایچون انلره وافر شی ویرمكله یارسول الله

انسب واعلى ایدی الفت وحسن مجالستیچون قومی اكا كلوردی وانلردن وثوقی اولانلری
اسلامه دعوت ایدردی حتی انك یدیله عثمان بن عفان وزبیر بن العوام وعبدالرحمن بن عوف
وسعد بن ابی وقاص وطلحة بن عبیدالله اسلامه كلدی اشبونلر اسلامه كلیجك ابوبكر رضی الله
تعالى عنه انلر كلدیله پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلمه كلدیلر ونماز قیلدیلر ایمدی بو سكز
كمسه‌لر اسلامده سابقین اولوب انلردنصكره ناس اسلامه دخولده انلره تابع ایتدیلر اما كه
انصاردن سابقون انلردركه لیلهٔ عقبه‌ده پیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلمه مبایعت ایتدیلر عقبهٔ
اولی‌ده یدی كشی ایدیلر عقبهٔ ثانیه‌ده یتمش اولدیلر وپیغمبریمز صلى الله تعالى علیه وسلمك انلره
قدوم ایتدیكنده ابوزراره ومصعب بن عمیر رضی الله تعالى عنه یه قرآن تعلیم ایدوب انلر كلدیله
خلق كثیر اسلامه كلدیلر (والذین اتبعوهم باحسان) ودخی جنته سبقت ایدنلر اول ایكی
قبیله‌دن سابقینه احسان ایله لاحق اولنلردر ویاخود ایمان وطاعتده یوم قیامته دكین كلیجك
مؤمنلردن انلره اتباع ایدنلردر ویاخود مهاجرون وانصار ذكرنده انلره رحمت ورضوان ایله
دعا ایدنلردر محمد بن كعب القرظی یه اصحاب رسول الله حقنده نه درسن دینلدكده دیدیكه جمیعی
محسن ومسیٔ جنته‌در اندن بو آیتی اوقودی الابوكه انلره تابعلرك جنتده اولمسنه افعال حسنه‌لرینه
اتباع شرط قیلندی یوخسه سیئه‌لرینه دكل(رضی الله عنهم ورضوا عنه) الله تعالى انلردن راضی
اولدی طاعتلرین قبول وعمللرندن راضی اولمغله وانلر دخی اندن راضی اولدیلر نعم دینیه ودنیویه‌دن
نائل اولدقلریله (واعد لهم جنات تجری تحتها الانهار) وانلر ایچون جنتلر اعداد ایتدیكه
اشجارینك التندن ایرمقلر اقار (خالدین فیها ابدا) انلر انده ابدا مقیملردر (ذلك الفوز العظیم)
اشبو انلره ثواب جزیلدر (وممن حولكم من الاعراب منافقون) مدینه حولنده اعرابدن
منافقلر واردركه انلر مزینه وجهینه واشجع واسلم وغفاردركه مدینه‌نك حولنده نزول ایتمشلردی
(ومن اهل المدینة مردوا على النفاق) ومدینه اهلندن كمسه‌لر واردركه نفاق اوزره مستمر
اولوب انی استحكام ایتدیلر (لاتعلمهم نحن نعلمهم) یامحمد سن انلری بیلمزسن بلكه انلری بز بیلورز
(سنعذبهم مرتین) بز انلره ایكی كره عذاب ایدرز كه اول فضیحت وقتلدر ویا بو ایكیسندن بری
قتل وعذاب قبردر ویا اخذ زكات ونهك ابدانلردر ویا ارواحلرینك قبضی عندنده وجوه وادبارلرینه
ملائكه‌نك ضربی وقبر عذابیدر (ثم یردون الى عذاب عظیم) بعده نارده عذاب عظیمه رد
اولنورلر (وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا) وغزادن تخلف
ایدنلردن آخرون ذنوبلرینه اعتراف ایتدیلر یوخسه تخلفلرینه معاذیر كاذبه ایله اعتذار ایتمدیلر
عمل صالحی عمل سیئه خلط ایتدیلر (عسى الله ان یتوب علیهم) الله تعالینك وعد جمیلی اولدیكه
انلرك توبه‌لرینی قبول ایده (ان الله غفور رحیم) الله تعالى غفوردر وتائبلرك ذنبندن تجاوز
ایدر رحیمدر انلره فضل ایدر روایت اولندیكه اشبو آیت تبوك غزاسندن تخلف ایدنلر

عدالت ايله ديدى پيغمبر عليه السلام بن عدالت ايتميوب كيم ايدر ديدى پيغمبر عليه السلام اكا وقومنه مارقين لقبى قودى بناء عليه
بو آيت نازل اولدى (ولو انهم رضوا ماآتيهم الله ورسوله وقالوا حسبنا الله سيؤتينا الله من فضله ورسوله انا الى الله
راغبون) اكر انلر الله تعالى ورسولنك ويرديكى غنيمت وصدقه يه ١٦٠ راضى اولسه لر وحق تعالانك كرمى بزه

كافيدر يقينده بزه كندو فضلى
ورسولنك عطاسيله دخى
زياده غنيمت ويرر وتحقيق
بز الله تعالى طرفنه اميد
وارز ديسه لر انلره خيرلودر
(انما الصدقات للفقراء
والمساكين والعاملين عليها
والمؤلفة قلوبهم وفى الرقاب
والغارمين وفى سبيل الله وابن
السبيل فريضة من الله والله عليم
حكيم) صدقه لر انجق سائل
لك ايتميان فقرا ايجون
وسائللكى معاشنه كفايت
ايتميان مسكينلر ايجون وزكات
وصدقه تحصيلنه سعى ايدن
عامللر ايجون ونومسلم اولوب
هنوز خلوصلرى تقويت
بولميانلره قلبلرينك تأليفى
ايجون وافنديسندن
كندوبى صاتون آلوب
بهاسنى ادا ايتمك اوزره
اولان مكاتب اسيرلر ايجون
ونفسلرى ايجون معصيت ضمننده
اولميه رق لزوما ياخود
اصلاح ذات البين ايجون
مال صرف ايدوب مديون
ومفلس قلنلر ايجون وفى
سبيل الله غازيلرى نفقه
وسلاح وكسوه ايله تجهير
ايدنلر ايجون وسفر مباحه عزيمتله مالندن دور قالمش يولجيلر ايجوندركه بو سكز صنف ايجون الله تعالى صدقة (اعلاميله در)
زكاتى فرض ايلشدر الله تعالى مستحقلرى بيليجى ولايق وجهله تقسيمى حكم ايديجيدر (ومنهم الذين يؤذون النبى ويقولون هو اذن
قل اذن خير لكم يؤمن بالله ويؤمن للمؤمنين ورحمة للذين امنوا منكم والذين يؤذون رسول الله لهم عذاب اليم) منافقلردن برجماعت

حقنده نازل اولوبدر كه انلراندن تخلف ايتدكلرندنصكره نادم اولوب ديديلر كه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اصحابيله اسيلرده جفاده اولوب بز ايسه كولكه لرده نسا ايله صفالرده
اوله وز نفسمز هواسنه تبعيت ايله كنديمزه عجب غدر وظلم والله تعالى يه ورسولنه مخالفت ايتمشز
اويله اولسه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم تبوكدن دونوب مدينه يه قريب اولديغنده
واروب كنديلرين مسجدك سواريسندن برساريه يه باغلديلر ويمين ايتديلر كه انلرى اندن
رسول الله عليه السلام صاليورمينجه اندن صاليورلميه لر چون رسول الله صلى الله عليه وسلم
كلوب انلرى مسجده باغلو كوردى سبيندن سؤال ايدوب خبر ويرلدى رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم دخى يمين ايتديكه امر الهى اولمينجه انلرى صاليورميه حتى اشبو آيت نازل اولنجق
انلرى صاليويردى بعده ديديلر كه يارسول الله بزى سنكله غزادن تخلفمزه سبب اموالمز
اولمشدر ايمدى انى تصدق ايدوب بزى تطهير ايت ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه
بن سزك اموالكزى اخذه امر اولنمامشين اويله اولسه نازل اولديكه (خذ من اموالهم صدقة
تطهرهم وتزكيهم بها) سن انلرك مالرندن صدقه اخذ ايت كه انكله انلرى ذنوبدن وياحب
مالدن تطهير ايده سن وانلرى منازل منافقيندن منازل مخلصينه رفع ايده سن وياانكله مالرين
آرتوره سن (وصل عليهم) وانلر ايجون دعا واستغفار ايت (ان صلوتك سكن لهم) سنك
دعاك انلره طمانينت وسكوندر (والله سميع عليم) الله تعالى انلرك اعترافن ايشيدر وندامتلرين
بيلور (الم يعلموا ان الله هو يقبل التوبة عن عباده) انلر بيلمزلرميكه الله تعالى عبادنك توبه لرينى
قبول ايدر قچانكه صحيحه اوله (ويأخذ الصدقات) وصدقانى قبول ايدر شول كمسه نك قبولى
كبى كه برشئ اخذ ايدر تاكه بدلن ويره (وان الله هو التواب الرحيم) الله تعالى توبه يى قبول
ايديجيدر وفضلندن انلره رحمت ايديجيدر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم والذى نفسى
بيده مامن عبد يتصدق بصدقة من كسب طيب ولا يقبل الله الا الطيب ولا يصعد الى السماء الا الطيب الا
كأنما يضعها فى يد الرحمن فيربيها كما يربى احدكم فلوه حتى ان اللقمة لتأتى يوم القيامة وانها
لمثل الجبل العظيم ثم قرأ الم يعلموا ان الله هو يقبل التوبة عن عباده ويأخذ الصدقات ❀
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر اول الله تعالى حقيچونكه روحم انك يدنده در بركمسه كه
كسب طيبدن برصدقه يى تصدق ايده والحال الله تعالى قبول ايتمز مكر آنيكه طيبدر وسمايه
صعود ايتمز مكر اولكه طيبدر كانه اول انى يد رحمانه وضع ايدر اول انى تربيه ايدر سزدن
بريكز فلونى تربيه ايتمسى كبى حتى برلقمه يوم قيامتده جبل عظيم دكلو اولمش كتوريلور اندن
اشبو الم يعلموا آيتن اوقودى (وقل اعملوا) ديكل كه ديلديكزى خير وكرك شر عمل ايدك (فسيرى
الله عملكم ورسوله والمؤمنون) الله تعالى ورسولى ومؤمنلر سزك عملكزى كوريسر در اما الله
تعالينك كورمسى ظاهردر زيرا اكا برشئ خفى دكلدر ورسولينك كورمسى الله تعالينك اكا

پيغمبر عليه السلامه ندا ايدرلر واكانه سويلنور رسه ديكلر ديرلرسن انلره ديكه اول سزك كلامكزى ايشدوب تكذيب ايتمكدن تصديق
ايتمسى سزه خيرلودر بلكه اول الله تعالايى ومؤمنلرك قولنى تصديق ايدر وسزدن ايمان اظهار ايدنلره رحمتدر ❀ كه انى قبول ايدوب
سريكزى كشف ايتمز مع هذا بو سزه رفق ١٦١ ومرحمتندر حالكزى بيلمديكندن دكلدر شونلر كه الله تعالانك رسولنه

ايذا ايدرلر انلر ايجون عذاب
اليم واردر ❀ دينلديكه بو آيت
كريمه منافقلردن برجماعت
حقنده نازل اولديكه انلر
پيغمبر عليه السلامه حدلرى
اولميان كلامى سويلرلردى
انلردن برى خاموش اولك
اكر اول حضرت ايشدرسه
سزى رسواى ايدر ديدى
انلردن جلاس بن سويد
انك حقنده بز ايستديكمزى
سويلرز صكره انكار ويمين
ايده رز اول يمينه اينانوب
بزى كرچك صانور ديدى
(يحلفون بالله لكم ليرضوكم
والله ورسوله احق ان يرضوه
ان كانوا مؤمنين) اى مسلمانلر
منافق دكلز ديو سزى راضى
ايتمك ايجون منافقلر يمين
بالله ايدرلر الله تعالى ورسولى
راضى اولنمقلقده احق
واليقدر ❀ الله تعالايى ارضا
رسولنى ارضادر ❀ اكر انلر
مؤمن اولسه لر رسولنى ايذا
ايتمزلردى (الم يعلموا انه
من يحادد الله ورسوله فان
له نار جهنم خالدا فيها ذلك
الخزى العظيم) انلر بيلمزلر
ميكه بركيمسه الله تعالايه
ورسولنه مخالفت ايدرسه (تبيان) (ثانى) (٢١) انكچون انده دائم اولديغى حالده نار جهنم واردر بونار دائمى انلره
عظيم رسوايلق والمدر (يحذر المنافقون ان تنزل عليهم سورة تنبئهم بما فى قلوبهم قل استهزؤا ان الله مخرج
ما تحذرون) منافقلر مؤمنلره قرآندن برسوره نازل اولوب انلرك قلبلرنده اولان كفر ونفاقى خبر ويرر ديو حذر

اعلاميله در ومؤمنلرك كورمسى الله تعالى انلرك قلوبنه اهل صلاحه محبت واهل فساده بغض
القاسيله در (وستردون الى عالم الغيب والشهادة) ويوم قيامتده بعث اولنديغكزده اول الله تعالى يه
رد اولنورسز كه غيب وشهادتى بيلور (فينبئكم بما كنتم تعملون) اول سزه دنياده ايشلدكلريكز
اعمالى خبر ويرر وجزاسين ايركورر (وآخرون مرجون لامر الله) ومتخلفيندن قوم آخرين
شانلرنده حكم الله مؤخر وموقوفدر كه انلر اوچ كمسه ايديلر كعب بن مالك وهلال بن اميه ومرارة بن
الربيع دينور ديلر زيرا اول ذكر اولنان متخلفين كبى توبه واعتذارده مبالغه ايتمديلر (اما
يعذبهم واما يتوب عليهم) ياالله تعالى انلره عذاب ايدر اكر نفاق اوزره اصرار ايدرلرسه
وياخود توبه لرين قبول ايدر اكر توبه ايدرلرسه (والله عليم حكيم) الله تعالى انلرك احوالنى
بيلور وديلديكى وجه اوزره انلرده حكمتن اجرا قيلورنتكيم قصه سى اشبو سوره دن ❀ وعلى
الثلاثة الذين خلفوا ❀ آيتنده كلور ان شاء الله تعالى (والذين اتخذوا مسجدا ضرارا)
منافقلردن شونلر كه برمسجد ياپديلر كه انكله مؤمنلره مضاره ايدرلر (وكفرا) واضمار ايتدكلرى
كفره تقويت ايده لر (وتفريقا بين المؤمنين) ومؤمنلر بيننى تفريق ايده لر كه انلر مسجد قباده
صلاة ايجون اجتماع ايدرلردى (وارصادا لمن حارب الله ورسوله من قبل) واندن اول الله
تعالى يه ورسولنه محاربه ايدن ابوعامر الراهب ايجون انى اعداد ايدرلردى (وليحلفن ان
اردنا الا الحسنى) ويمين ايدرلر كه بز بو مسجدى ياپمغله خصلت حسنى اراده ايتمشز كه اول
صلاة وذكردر ومصلينه توسعه در (والله يشهد انهم لكاذبون) الله تعالى شهادت ايدر كه انلر
يمينلرنده كاذبلردر (لاتقم فيه ابدا) ايمدى اول مسجد ضرارده ابدا نمازه طورمغل ❀ روايت
اولنديكه بنو عمرو بن عوف مسجد قبايى بنا ايديجك پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن
ديلديلر كه انلره انده ابتدا اول نماز قيلوويره پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم دخى نعم ديوب
انلره انده نمازه امامت ايلدى اويله اولسه اخوانلرى بنو غنم بن عوف انلره حسدلرندن مسجد
ضرارى بنا ايتديلر شول قصد اوزره كيم ابوعامر الراهب شامدن كلديكنده اكا امام ايده لر كه
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا فاسق تسميه ايتمشيدى زيرا اول ايكى كره اسلامه كلديكندن
صكره كفره رجوع ايتمشيدى واول يوم احدده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديمشيدى كه
هرقوميكه سنكله قتال ايدر بولم الا انلركله بيله اوزريكه قتال ايدرين تايوم حنينه دكين انكله
قتالدن زائل اولمدى حنينده هوازنله بيله صنوب شامه قاچدى تاكه قيصردن جنودله
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اوزره محاربه يه كله قنسرينه وارديغنده مرد اولدى دينلديكه
اول يوم احزابده جيوش جمع ايدر دى منهزم اولدقلرنده اول شامه كتمشيدى ❀ دينلديكه
مسجد ضرار ياپلمزدن اول نمازى جيما مسجد قباده قيلورلر ايدى چون مسجد ضرارى
بنادن فارغ اولديلر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلديلر حالبوكه اول تبوك غزاسنه كتمكه

ایدرلر یا محمد سن دیکه سز استهزا ایدك که الله تعالی سزك حذر ایتدیککزی اظهار ایدیجیدر (ولئن سألتهم لیقولن انما
کنا نخوض ونلعب قل ابالله و آیاته ورسوله کنتم تستهزؤن) یا محمد اکر سن انلره کلاملرندن سؤال ایدرسك
انلر بزه هردرلو کلامه طالەرزوسویلدیکمز مسخرەلق واویوندردیرلرسن دیکه الله تعالی و آیتلرینی

ورسولنمی استهزا ایدرسز
دینلدیکه پیغمبر علیه السلام
تبوك غزاسنه کیدرکن
اوکنده ودیعه بن ثابت
برکروه منافقلرله محمد
زعم ایدرکه روم اهلنه
غالب اولوب بلاد فتح ایده
دیو استهزا یوزندن
سویلشەرك کیدرلردی
بو کلاملری اول حضرته
قوت نبوتله ظاهر اولوب
عمار بن یاسره بیوردیکه
اول منافقلر شویله شویله
سویلشیورلر وار آنلره
خبر ویردیدی عمار بن
یاسر رضی الله عنه خبر
ویردکده حضور نبویه
کلوب قطع طریقه سهولت
ایچون هزل ولعب ایدەرز
دیو اعتذار بارد ایلدیلر
(لا تعتذروا قد کفرتم بعد
ایمانکم ان نعف عن طائفة
منکم نعذب طائفة بانهم
کانوا مجرمین) اعتذار ایتمك
که سز اظهار ایمان
ایتدککز دنصکره رسوله
ایذا وطعنله کافر اولدیکز
اکر سزدن بر طائفەیی
توبه ایتملریله عفو ایدرسك

برطائفەیه عذاب ایدەرز زیرا انلر نفاقه اصرارله مجرملردن اولدیلر ❁ دینلدیکه انلردن عفو اولنان (او)
مجشی بن حمیر الاشجعی نام بر آدم ایدیکه بو آیت کریمه نازل اولدقده توبه ایدوب حرب یمامەده شهید اولدی (المنافقون
والمنافقات بعضهم من بعض یأمرون بالمنکر وینهون عن المعروف ویقبضون ایدیهم نسوا الله فنسیهم ان المنافقین هم الفاسقون)

حاضرلنوردی دیدیلرکه یارسول الله علتلولر وحاجتلولر ایچون بر مسجد بنا ایتمشز دیلرز کیم
اندە کلەسن وبزه انده نماز قیلوب برکتله دعا ایدەسن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه
شمدیکی حالده غزایه خروج امرینه مشغولز انشاء الله تعالی غزادن کلدیکمزده اکا وارەلم
سز کله انده نماز قیلەلم چون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم تبوکدن دونوب مدینه قربنده
ذواوان نام موضعه نزول ایتدی مسجد ضرار اهلی کلوب مسجدلرینه دعوت ایتدیلر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم دخی اکا کتمك صددنده ایکن حق جل وعلا مسجد ضرارك واهلنك
حقنده اشبو آیتی انزال ایتدی وانده نماز قیلمقدن انی منع ایتدی اویله اولسه پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم صحابەدن برقاچ کسەلره بیوردی حتی که مسجد ضراره واردیلر اکا آتش اوروب
یاقدیلر وبناسین بوزوب یقدیلر ومحلنی جیفه وکناسه ایله طولدردیلر ❁ عطا ایدر عمر بن
الخطاب رضی الله تعالی عنه زمان خلافتنده وقتا که امصار فتح اولدی مسلمینه امر ایلدیکه مساجد
بنا ایدەلر لکن ایکی مسجدی بری برینك یاننده بنا ایتمیەلرکه انك بری آخرینه مضار اولمیه
(لمسجد اسس علی التقوی من اول یوم احق ان تقوم فیه) والله شول مسجدکه اول ابتداء
وجودندنبرو الله تعالی یی توحید اوزره اکا اساس اورلمشدر اولی واجدردرکه سن انده صلاة
ایچون قائم اولەسن دینلدیکه مراد مسجد قبادرکه اول ذکر اولنان قصەیه اوفقدر ویاخود
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك مدینەده کی مسجدیدر (فیه رجال یحبون ان یتطهروا)
انده رجال واردرکه الله تعالینك رضاسین دیلیو معاصی وخصال مذمومەدن طهارتی سورلر
❁ دینلدیکه انلر صوایله استنجا ایدرلر وکیجه جنابت اوزره اویومزلر (والله یحب المطهرین)
الله تعالی تطهر ایدنلری سور ❁ روایت اولندیکه بو آیت نازل اولیجق پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم مهاجریندن برجماعتله مسجد قبایه واردی کورسه که انصاردن برجماعت مسجدك
قپوسنده اوتوررلر دیدیکه یامعشر انصار الله تعالی سزه ثنا ایتدی وضوء وغائط عندنده نه عمل
ایدرسز دیدیلرکه یارسول الله اوچ طاشله استنجا مزك آردنجه صوایله دخی استنجاء ایدرز
(افمن اسس بنیانه علی تقوی من الله ورضوان خیر) شول کسەمی خیرلیدرکه دینك بنیانی
قاعدهٔ محکمه اوزره تأصیل ایدەکه اول الله تعالیدن تقوادر وطاعتله رضاسنی طلبدر (ام من
اسس بنیانه علی شفا جرف هار) یوخسه شول کسەمی خیرلیدرکه دینی بنیانی بر وادی جانبنه
تأصیل ایدەکه اول مائك جریانیله منحفر اولدیغندن سقوطه مائل اوله (فانهار به فی نار جهنم)
وانکله بیله نار جهنمه ساقط اوله (والله لا یهدی القوم الظالمین) الله تعالی هدایت ایتمز شول
قومه کیم نفسلرینه کفر ونفاقله ظلم ایدرلر ❁ روایت اولندیکه مسجد ضراردن بربقعه قازیلوب
اندن دخان چیقار کورلدی جابر بن عبدالله ایدر مسجد ضراردن دخان چیقار کوردم
(لا یزال بنیانهم الذی بنوا ریبة فی قلوبهم) انلرك بنا ایتدکلری بنیانی قلبلرنده شك ونفاق

منافقلرك ارککلری ❁ که اوچیوزدر ❁ ونسالری ❁ که یوز یتمشدر ❁ بعضیسی بعضیسندندر ❁ یعنی نفاق و شقاقده بر
برلرینه مشابهدر ❁ کفر معصیت وتکذیب پیغمبرله امر ایدرلر وایمان وطاعت وتصدیقدن کیرو طوررلر و اللرینی صدقات
وخیراتدن قبض وامساك ایدرلر انلر الله تعالانك طاعتنی ترك ایتدیلر الله تعالا دخی انلری فضل

وهدایتندن محروم ایلدی
تحقیق منافقلرك رجال
ونسوانی دائرهٔ ایماندن
خارجلردر (وعد الله
المنافقین والمنافقات والکفار
نار جهنم خالدین فیها هی
حسبهم ولعنهم الله ولهم
عذاب مقیم) منافقلر وکفارك
رجال ونسانه الله تعالی
نار جهنمی دائمی اولەرق
وعد ایلدی انلره عقوبت
ایچون نار جهنم کافیدر
الله تعالی انلری رحمتندن
دور ایلدی وانلر ایچون
دنیاده و آخرتده عذاب
ابدی واردر (کالذین من
قبلکم کانوا اشد منکم
قوة واکثر اموالا واولادا
فاستمتعوا بخلاقهم فاستمتعتم
بخلاقکم کما استمتع الذین
من قبلکم بخلاقهم وخضتم
کالذی خاضوا اولئك
حبطت اعمالهم فی الدنیا
و الاخرة و اولئك هم
الخاسرون) ای منافقلر
سزدن مقدم اولنلر کبی
سزده اولدیکز انلر قوت
وجود وکثرت مال واولاد
جهتیله سزدن اشد ایدیلر

انلر لذت دنیا نصیبلریله نفعلندیلر سز دخی کندو نصیبکزله نفعلندیکز سزدن اولکیلر کندو بهرەلریله انتفاع
ایتدکلری کبی وانلرك هوای باطلەلرینه طالدقلری کبی سزده شروع ایلدیکز انلرك دنیا و آخرتده ❁ مال واولاد وخیرات
وحسنات ❁ واعماللری باطل ونابود اولوب ایکی جهانده خائب وخاسر اولدیلر (الم یأتهم نبأ الذین من قبلهم قوم

اولمقدن زائل اولمزیعنی انلرك بناسی شکلرینه وتزاید نفاقلرینه سبب اولمقدن زائل اولمز
زیرا که اول انلری اکا حامل ایتدی بوندن صکره پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انی هدم
ایدیجك اول قلبلرنده رسوخ بولوب زیاده اولدی برحیثیتله که انك رسمی قلبلرنده قالدی
(الا ان تقطع قلوبهم) مکرکه قلبلری پاره پاره اولوب انده ادرا که قابلیت قالمیه ویاخود
انلر اندن شکده اولمقدن زائل اولمزلر تاشول وقته دکینکه موته ایرەلر شکلری کیدوب
حقیقت حاللرین کورەلر (والله علیم حکیم) الله تعالی انلرك نیاتنی بیلور مسجد ضراری هدمده
حکمتن اجرا قیلور (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) الله تعالی
مؤمنلردن دیلدیکه نفسلرین ومماللرین انك سبیلنه بذل ایدوب مقابلەسنده انلره جنتله جزاء
وثواب ایده (یقاتلون فی سبیل الله فیقتلون ویقتلون) که انلر الله تعالینك رضاسین استیو
کافرلره غزا ایدوب انلری قتل ایدرلر ویا انده قتل اولنورلر (وعدا علیه حقا فی التوراة
والانجیل والقرآن) انلر ایچون جنت ثوابی الله تعالیدن وعد حقدرکه اول توراة وانجیل
وقرآنده ثابتدر (ومن اوفی بعهده من الله) اول کسەکه الله تعالیدن ثواب طلب ایدوب جهاد
امرنده عهدینه وفا ایده نیتنده اخلاص ایدوب ریا وسمعەدن اجتناب ایده (فاستبشروا ببیعکم
الذی بایعتم به) ایمدی الله تعالی ایله ایتدیککز مبایعەیه فرحان ومسرور اولك که سزك شیء
یسیریکز مقابلەسنده سزه جلائل مطالبکز ویرمکه وعد ایتدی (وذلك هو الفوز العظیم) ایمدی
اول بیع که انی الله تعالی ایله مبایعه ایتدیکز یوم قیامتده اول سزه فوز عظیمدر (التائبون) شونلرکه
شرکدن توبه ایدوب نفاقدن بری اولورلر (العابدون) وشونلرکه الله تعالی یه اطاعت
ایدوب عبادتلرنده اخلاص ایدرلر (الحامدون) والله تعالینك نعمتلرینه سراء وضراء ده
حمد ایدرلر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم اول من یدعی الی الجنة یوم القیامة الذین یحمدون
الله فی السراء والضراء ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر یوم قیامتده جنته اول دعوت
اولنان شول قومدرکه صفاده وجفاده الله تعالی یه حمد ایدنلردر (السائحون) وشونلرکه
صائم اولورلر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم سیاحة امتی الصوم ❁ پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم ایدر امتمك سیاحتی صومدر صائمه سائح دینلدی زیرا اول انی شهواتدن تعویق
ایدر واول ریاضت نفسانیەدرکه انکله خفایای ملك وملکوته توصل ایدیلور ❁ دینلدیکه
سائحون ایله مراد غزاتدرکه فی سبیل الله جهاد ایدرلر ❁ عثمان ابن مظعون رضی الله تعالی
عنه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن سیاحته استیذان ایتدکده دیدیکه ❁ ان سیاحة امتی
الجهاد ❁ امتمك سیاحتی جهاددر وعکرمه ایدر سائحونله مراد طلبهٔ علمدر (الراکعون
الساجدون) وشونلرکه رکوع وسجود ایدرلر یعنی صلوات خمسه مواظبت ایدرلر (الآمرون
بالمعروف والناهون عن المنکر) ایمان وطاعتله امر ایدرلر وشرك ومعاصیدن نهی ایدرلر

نوح وعاد وثمود وقوم ابراهيم و اصحاب مدين والمؤتفكات اتتهم رسلهم بالبينات فما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون) منافقلره انلردن مقدم كچنلرك خبرى كلمديمكه قوم نوح طوفانله قوم عاد ريح صرصرله قوم ثمود رجفه ايله قوم ابراهيم ❀ كه نمرود ❀ سيورى سنكله اصحاب ﴿ ١٦٤ ﴾ مدين ❀ كه قوم شعيبدر ❀ يوم ظله ده نارله مؤتفكات ❀ كه قوم لوطدر ❀ زير وزير اولمغله هلاك اولديلر اول امتلره پيغمبرلرى حجت ظاهره لر ايله ❀ كلمشلريكن تكذيب ايتديلردى ❀ الله تعالى انلره ظلم ايتمدى لكن انلر نفسلرينه ظلم ايتملريله مستحق عذاب اولديلر (والمؤمنون و المؤمنات بعضهم اولياء بعض يأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر ويقيمون الصلوة ويؤتون الزكوة ويطيعون الله ورسوله اولئك سيرحمهم الله ان الله عزيز حكيم) مؤمنلرك رجال ونسوانى بر برلرينه دوست ومعاوندرلر ايمان وطاعتله امر ايدرلر و كفر ومعصيتدن نهى ايدرلر ونمازلرينه شرائطيله قيام ايدرلر وزكاتلرينى ادا ايدرلر والله تعالانك فرائض واحكامنه ورسولنك شريعت وسنتنه اطاعت ايدرلر اول مؤمنين ومؤمناته الله تعالى يقينده رحمت ايدر تحقيق الله تعالى غالبدر ايستديكنى ايدر وهر شيئى موضعنه وضع ايدر (وعد الله المؤمنين والمؤمنات جنات تجرى من تحتها الانهار (١٧١) خالدين فيها ومساكن طيبة فى جنات عدن ورضوان من الله اكبر ذلك هو الفوز العظيم) الله تعالى اشجارى التندن ايرمقلر اقار جنتلرى بروجه تأييد مؤمنين ومؤمنات قوللرينه وعد بيوردى وجنات عدنده كوزل محل ومسكنلر ودخى

(والحافظون لحدود الله) والله تعالينك تبيين وتعيين ايتديكى حقايق وشرايعك حدودنى رعايت ايدرلر (وبشر المؤمنين) اشبو فضائل ايله موصوف مؤمنلره تبشير ايت انيكه تعبير كلام واحاطهٔ افهامدن جليل اولور • دينلديكه اشبو اوصافله موصوفلره دخى جنت اولور مجاهدينه اولديغى كبى اكر جهاد تركنى قصد ايتمز وياجهادى عنادندن ترك ايتمزلرسه زيرا كه بعض مسلمين بعض آخريندن كافى اولور اولكه بو صفتلى اوله انكچون كذلك جنت اولور زيرا كه الله تعالى • وكلا وعد الله الحسنى • مصداقنجه جميع مؤمنلره جنت وعد ايدوبدر (ما كان للنبى والذين آمنوا ان يستغفروا للمشركين ولو كانوا اولى قربى من بعد ما تبين لهم انهم اصحاب الجحيم) پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم ايچون ومؤمنلر ايچون جائز اولمديكه مشركين ايچون استغفار ايده لر اكرچه اول مشركين انلرك ذوى قرابه لرى ايسه ده اول مشركين كفر اوزره موتلرندن اهل نار ايدكلرى متبين اولديغندن صكره • روايت اولنديكه ابوطالب محتضر اولديغنده پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا واروب قتنده ابوجهل ايله عبدالله ابن اميه يى بولدى ديديكه ياعم لا اله الا الله ديكل كه سنكچون اول كلمه سببيله الله تعالى عندنده محاجه ايده م ابوجهل وعبدالله اكا ديديلركه عبدالمطلب ملتك ترك ايدرميسك پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا كلمهٔ توحيدى عرض ايتدكنجه انلر اكا اول مقاله يى تكرار ايتديلر حتى ابوطالبك آخر كلامى عبدالمطلب ملتى اوزره يم ديمك اولدى ولا اله الا الله ديمكدن ابا ايتدى پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه والله بن سنكچون استغفاردن زائل اولمزين مادامكه اندن نهى اولنميم اويله اولسه بو آيت نازل اولنجق انكچون استغفاردن منتهى اولدى وبر روايتده پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا ديديكه ياعم لا اله الا الله ديكل كه يوم قيامتده سنكچون اول قولكله شهادت ايده م ديديكه اكر قريش بنى تعيير ايدر اولمسه سكا مطاوعتمله سنى مسرور ايدردم ❀ روايت اولنديكه پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم مكه يه قدوم ايتديكنده اناسى آمنه نك قبرينه واروب انكچون استغفاره اذن اولمق رجاسيله كونش قيزنجيه دكين اياغن طوردى حتى كه بو آيت نازل اولوب استغفاردن نهى اولندى اشبو آيت دليلدر كه مشركينك احياسى ايچون استغفار جائز اوله زيرا كه اول انلرك ايمانه توفيق اولنمسنى طلبدر (وما كان استغفار ابرهيم لابيه الا عن موعدة وعدها اياه) وابراهيم عليه السلامك باباسيچون استغفارى دكل الا ابراهيم عليه السلام انكچون استغفاره وعد ايتديكى سببدن ايدى وياخود ابراهيم عليه السلامه اسلامه كلمكه وعد ايتديكندنصكره اولدخى اكا سنكچون ربم جل شانه دن مغفرت طلب ايده يين ديمشيدى (فلما تبين له انه عدو لله تبرأ منه) وقتا كه ابراهيم عليه السلامه انك الله تعالى يه عدو ايديكى متبين اولدى موتى كفر اوزره اولمغله ابراهيم عليه السلام اندن تبرى ايتدى • دينلديكه يعنى قچان آخرتده ابراهيم عليه السلامه باباسنك الله تعالى يه عدو ايديكى متبين اوله اندن تبرى ايدر پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر يوم قيامتده ابراهيم عليه السلامه باباسى آزر قاوشه حالبوكه يوزنده غبره وقتره اوله ابراهيم عليه السلام

بونلردن بيوك كندنك رضا وخوشنودلغى وعد ايلدى ايشته بو خوشنودلق نعمتى بر فوز عظيمدر ❀ كه انك يانندە نعم دنيا احقر وبلكه نعيم جنت دخى مختصردر ❀ دينلديكه عدن جنتده بر عظيم شهر ياقصردر منبع عين تسنيمدر مسكن انبياء وصديقيندر وخوشنودلق ﴿ ١٦٥ ﴾ تعبيرى خبرده بويله وارددركه حق تعالى اهل جنته نم جنتدن راضى وخوشنودميسز ديو سؤال بيوره انلر بلى جوابلرنده حق جل وعلا بوندن اكبر نعمتم سزه رضامى ويردم بعد هذا غضبم اولمز بيوره (يا ايها النبى جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم وماويهم جهنم وبئس المصير) يانبى الله كفاره سيفله ومنافقلره الزام حجتله جهاد ايله وانلره خصومت ايله انلرك آخرتده يرلرى جهنمدر اول نه قبيح مسكن اولور (يحلفون بالله ماقالوا ولقد قالوا كلمة الكفر وكفروا بعد اسلامهم وهموا بما لم ينالوا وما نقموا الا ان اغنيهم الله ورسوله من فضله فان يتوبوا يك خيرا لهم وان يتولوا يعذبهم الله عذابا اليما فى الدنيا والاخرة ومالهم فى الارض من ولى ولا نصير) انلر انى ديمديلر ديو الله تعالى يه يمين ايدرلر تحقيق انلر دينه طعن ايدر كلمه يى سويلديلر وانلر اسلامى اظهار لرندنصكره كفرى ظاهر ايتديلر ونائل اولەميەجقلرى شيئه قصد ايتديلر وانلرك پيغمبر عليه السلام و مؤمنلره كينه وغرضلرى الحق الله تعالى و مؤمنلرى ورسولى فضل وكرميله توسيع رزق ايتدوكيدى اكر انلر نفاقدن توبه ايدرلرسه انلره خيرلودر اكر توبه دن اعراضله نفاقلرنده اصرار ايدرلرسه الله تعالى انلره دنياو آخرتده عذاب اليم ايله عذاب ايدرلر انلر ايچون يريوزنده حمايت ايدر بر دوست

اكاديه كه بن سكا ديمدميكه بكا عاصى اولمغل اول ايده كه اشبو كونده سكا عاصى اولمزين اويله اولسه ابراهيم عليه السلام ديه كه يارب سن بكا وعد ايتمشدك كه اشبو كونده بنى خلق ايچنده رسواى ايتميه سن حالبوكه بابام جهتندن ايرشن رسوايلقدن زياده نه اولور الله تعالى ديه كه بن جنتى كافرلره حرام ايتمشن بعده اكا دينله كه يا ابراهيم اياغك التنه نظر ايت كورسه كه اول بر ذيخ متلطخدر اندن قوائمندن اخذ اولنوب ناره براغيله (ان ابراهيم لاواه حليم) ابراهيم عليه السلام چوق آه ايدردى ويادعاسنده چوق يلواررردى وجاهلك جهلندن تجاوز كندويه اذا ايدنى عفو ايدردى (وما كان الله ليضل قوما بعد اذ هديهم حتى يبين لهم ما يتقون) الله تعالى برقومى ضلالت اوزره اماته ايدوب انك اوزره مؤاخذه ايدر اولمدى انلرى اسلامه هدايت ايتدكدنصكره حتى كه انلره اندن اول فعل وتركى واجب اولان اشيايى بيان ايتدى ❀ اشبو آيتك سبب نزولنده دينلديكه برقوم پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلمه قدوم ايدوب اسلامه كلديلر حالبوكه اول وقتده خمر حرام دكل ايدى وقبله كعبه يه تحويل اولنمامشدى انلر قوملرينه رجوع ايدنصكره خمر حرام وقبله كعبه يه متحول اولدى حالبوكه انلرك اندن خبرى يوغيدى برمدتدن صكره ينه مدينه يه قدوم ايتدكلرنده خمرى حرام اولمش قبله يى تحول ايتمش بولديلر وديديلركه يا رسول الله بز سنك اولديغك دينك غيرى اوزره بز ضلالتده يز وحاللرين خبر ويرديلر الله تعالى بو آيتى انزال بيلدرديكه الله تعالى برقومك منسوخله ايشلدكلرى عملى ابطال ايتمز مادامكه انلره ناسخى بيان ايتميه اشبو آيت دليلدر كه غافل مكلف اولميه (ان الله بكل شئ عليم) الله تعالى هرشيئى خلقه صالحى وغير صالحى بيلور (ان الله له ملك السموات والارض يحيى ويميت) سموات وارضك ملكى الله تعالينكدر ايكيسنك اهلنه ديلديكن امر ايدر دنياده احياء واماته انك صفتيدر خلقنده اجرا ايدر (ومالكم من دون الله من ولى ولا نصير) سزك ايچون الله تعاليدن غيرى سزدن انك عذابن دفع ايدر ولى ونصير يوقدر بلكه الله تعالى موجودك مالكى ومتولى امريدر انك غيريه ولايت ونصرت تأتيسى دكل الا انندرايعدى واجب اولور كه يالكز اكا توجه ايده لر وماسوادن تبرى ايده لرتا كه فعل وتركلرنده اندن غيرى مقصودلرى اولميه (لقد تاب الله على النبى) الله تعالى رسولنك خطاسندن تجاوز وصفح ايتديكه منافقلره تبوك غزاسندن تخلفه اذن ويردى (والمهاجرين والانصار) ودخى مهاجرين وانصاردن تجاوز ايتديكه پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلمله ذهابدن تخلف نوعاميل ايتديلر ❀ دينلديكه زيرا هيچ بركسه يوقدركه الاول توبه يه محتاجدر حتى نبى ومهاجرين وانصار ايسه ده زيرا ❀ وتوبوا الى الله جميعا ❀ قول شريفيله توبه نك وجوبى جميع مكلفينه تعميم بيورلدى زيرا هيچ كمسه يوقدركه الاول برمقامه دركه اول استنقاص اولنور فوقنده كى مقامه نسبتله ايمدى اول نقيصه دن ترقى توبه در وتوبه نك فضلى اظهار دركه اول انبياء وصالحين مقاميدر (الذين اتبعوه فى ساعة العسرة) كه اول مهاجرين وانصار رسول الله صلى الله تعالى

وعذابدن منع ایدر بر معین یوقدر ❁ بو آیت کریمه‌ده مسطور قصد ایدوب نائل اولمدقلری پیغمبر علیه
السلامی مهاجرین ایله مدینه‌دن اخراج اوله دینلدی یاخود تبوك غزاسنه کیدرکن پیغمبر علیه السلامی
قتل ایچون یولده مترصد اولملریله جبریل علیه السلام خبریله پیغمبر ﴿ ١٦٦ ﴾ علیه السلام حذیفه‌یی کوندروب انلری
دفع ایلدی دینلدی ❁
و آیت کریمه‌نك سبب نزولی
تبوك غزاسنه حاضر لنورکن
جلاس بن سوید بر حماره
بنمش مدینه‌یه کلدی ناس
سفردن تنفیر ایچون اکر
محمدك سویلدیکی کلام
حق ایسه‌بن بو حماردن
الجق اوله‌یم دیدی
بوکلامنی اوکی اوغلی
مصعب حضور نبوی‌یه
تقریر ایتمکله پیغمبر علیه
السلام جلاسی کتوردوب
مصعبك مقابله‌سنده سؤال
ایلدی جلاس بن بویله
کلام سویلمدم دیوانکار
ویمین ایتدکده مصعب
خدایا رسولکه بنم صدقمی
بیان ایله‌دیو مناجات ایتمکله
حق تعالی بو آیت کریمه‌یی
انزال ایلدی وصکره
جلاس توبه ایدوب مخلصان
امتدن اولدیغی منقولدر
(ومنهم من عاهدالله لئن
آتینا من فضله لنصدقن
ولنکونن من الصالحین)
اهل نفاقدن کیمسه واردرکه
الله تعالی ایله عهد ایدر
اکر بزه فضلندن مال
ویررسه صدقه وزکات ویرهلم صالحلردن اوله‌لم دیرلر فلما اتیهم من فضله بخلوابه وتولی وهم معرضون ❁ (صدق)
وقتا که فضلندن مال کثیر ویردیسه بخیللك ایدوب حق اللهی ویرمکدن اعراض ایتدیلر انلر امر وفرماندن اعراض
ایدیجیلردر (فاعقبهم نفاقا فی قلوبهم الی یوم یلقونه بما اخلفوا الله ماوعدوه وبما کانوا یکذبون) انلرك اول بخل وزکاتدن

علیه وسلمه عسرت وقتنده یعنی غزوهٔ تبوکده‌که اول غزوة العسره دیو تسمیه اولندی حسن
ایدر غزوهٔ تبوك عسرتی بر مرتبه‌ده ایدیکه بردوه‌یی اون کشی نوبتجه بنرلردی وزادلری
کوه‌لی خرما ومتغیر آرپه ایدی وانلردن برقاچ کشینك متعدد خرمالری اولوب اجقدقلرنده
بری بر خرمایی برازچینه‌دیکندنصکره‌انی صاحبنه ویررانجق طعمن بواورلر واوزرینه برجرعه
ماء شربیله اکتفا ایدرلردی حتی‌انی دخی دوکتدیلر حضرت ابوبکر دیدیکه یارسول الله حق
تعالی‌سنی خیردعایه معتاد ایتمشدر دعا ایلکل نعم دیوب دعایه‌ال قالدیردی همان‌دم هوا بولتلنوب
ناس انکله کولکه‌لندی ویاغمور یاغوب ناس صولندی بعده اول منزلدن طوروب کتدیلر
باشلرندن بولوت کتمیوب انکله استراحت ایتدیلر (من بعدما کاد یزیغ قلوب فریق منهم)
انلردن برفریقك ایمان اوزره ثباتدن ویا اتباع رسولدن قلبلری زیغه قریب اولدیغندنصکره
دینلدیکه یعنی تخلف وانصرافه میل‌اراده ایتدیلر ❁ کلبی ایدر برناس تخلفه قصد ایتدیلر بعده
نادم اولوب اردلرندن انلره ایردیلر (ثم تاب علیهم) اندن الله تعالی انلرك توبه‌لرین قبول ایتدی
(انه بهم رؤف رحیم) زیرا که الله تعالی انلره رأفتلو ورحتلودر (وعلی الثلاثة الذین خلفوا)
والله تعالی شول اوچ کسه‌دنخی تجاوز ایتدیکه غزادن تخلف ایتدیلرکه انلر کعب بن مالك
الشاعر ومرادة بن الربیع وهلال بن امیه ایدیکم اوچی دخی انصاردن ایدیلر (حتی اذا ضاقت
علیهم الارض بما رحبت) حتی ارض متسعه ایکن انلره ضیق اولدی (وضاقت علیهم انفسهم)
وقلبلری فرط وحشت وغمدن برشیئله انس ایتمز واکاسرور ایرمز اولدی (وظنوا ان لاملجأ
من الله الا الیه) وتیقن ایتدیلرکه الله تعالینك سخط وعذابندن مفر وملجأ یوقدر مکرکه توبه
واستغفار ایله‌ینه اکا اوله (ثم تاب علیهم لیتوبوا) بعده انلره توبه‌لری قبولن انزال ایتدی تاکه
توابین جمله‌سندن عداولنه‌لر ویا اول الله تعالی انلره مرة بعد اخری قبول ورحتله رجوع ایتدی
تاکه توبه‌لری اوزره استقامت ایده‌لر (ان الله هو التواب الرحیم) الله تعالی تائبك توبه‌سین
قبول ایدر ونعم انعامیله رحت ایدر کعب بن مالك ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم تبوك
غزاسندن مدینه‌یه قدوم ایتدیکنده اکا واروب سلام ویردم بکا غضبله ردسلام ایتدی اندن ناس
بزمله کلامی ترك ایتدیلر اللی کون اوزریمزدن زمان کچدی اول حالت بزه زیاده مشقت ویردی
بکا بوندن اهم واخوف شیء یوغیدیکه بکا موت ایروب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نمازم
قیلمیه ویاخود رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایدوب ناس بیننده اول منزلده قالم بکا کمسنه
سویلر اولمیه ووفات ایتدیکمده اوزریمه کمسنه نماز قیلمیه اللی کون تمامنده کیجه‌نك ثلث اخیرنده
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه الله تعالی اشبو توبه‌مز آیتن انزال ایتدی پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم صباح نمازین قلیجق انی بزه تبشیر ایتدی (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وکونوا
مع الصادقین) یا مؤمنلر الله تعالینك راضی اولمدیغی اشیادن صاقنك وصادقلر ایله اولك اول

امتناعلری قیامتده عمللرینك جزاسنه ملاقی اولنجیه‌دك قلبلرنده اول نفاقلرینی تعقیب وتمکین ایلدی اول سبیدنکه
تصدق وصلاحله وعده ایدوب الله تعالی‌یه خلف ووعده‌لرندن کذب ایدر اولدیلر ❁ بو آیت کریمه‌نك سبب
نزولنده بو وجهله روایت اولندیکه ﴿ ١٦٧ ﴾ انصاردن وزهاد صحابه‌دن ثعلبه بن حاطب پیغمبر علیه السلامه کلوب
الله تعالادن بکا غنیلك
استدعا ایله‌دیو نیاز ایلدی
افندمز علیه السلام اکا
بوبابده چوق نصیحت
ایتدیسه‌ده نیازندن
فراغت ایتمدی آخر الامر
حضرت علیه السلام
دعا ایدوب حق تعالی
اولقدر قیون ویردیکه
مدینه حوالیسنه صغمیوب
بادیه‌یه کندی جماعتله
نمازدن محروم اولوب بعضا
جمعه‌یه کیدرکن انی دخی
ترك ایلدی طرف حضرت
علیه السلامدن زکات طلبنه
واردقلرنده محبت مال
سببیله لیت ولعل ایله
عاملری دفع ایلدی
وبوزکات دکل جزیه‌در
دیدی علی قول بو آیتی
ایشتدکده زکاتی کتوروب
قبول اولنمدی صکره
ابابکر وعمر رضی الله عنهما
خلافتلرنده کتوروب
انلرده قبول ایتمدیلر صکره
عثمان رضی الله عنه وقتنده
هلاك اولدی (الم یعلموا
ان الله یعلم سرهم ونجویهم
وان الله علام الغیوب)
اول منافقلر بیلمزلرمیکه الله تعالی انلرك قلبلرنده‌کی نفاق ومابینلرنده سویلشدکلری کلاملرینی وزکاتی جزیه تسمیه‌لرینی
بیلور تحقیق الله عظیم الشان جمیع غیبلری بیلیجیدر (الذین یلمزون المطوعین من المؤمنین فی الصدقات والذین لایجدون
الا جهدهم فیسخرون منهم سخرالله منهم ولهم عذاب الیم اول منافقلرکه مؤمنلردن زیاده صدقه ویرنلری وموجودی

صدق کرك ایمان ویاعهود ده‌در ویاخود دین اللهده نیت وقول وعمله‌در ویاخود توبه وانابنده‌در
❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدریعنی شول قومله اولکه انلر نیت خالصه اوزره رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایله تبوك غزاسنه کتدیلر ویا شونلر ایله کیم ذنبه اعترافده صدق ایتدیلر یوخسه اعتذار
کاذبه ایله اعتذار ایتمدیلر ابن مسعود ایدر کذب نه جدده ونه هزلده صالح اولور ونه صبی‌یه بر
شیء وعدندنصکره خلفی جائز اولور (ماکان لاهل المدینة ومن حولهم من الاعراب ان
یتخلفوا عن رسول الله) اهل مدینه‌یه وانلرك حولنده اولان اعرابه‌که بو وادیده ساکن اولورلر
جائز اولمزکه رسول اللهدن تخلف ایده‌لر قچانکه اول غزایه کیده (ولا یرغبوا بأنفسهم عن نفسه)
وکذلك جائز اولمزکه رسول اللهك نفسی بقاسندن کندی نفسلرینك بقاسین اختیار ایده‌لر بلکه
واجب اولورکه انك مرادینه اتباع ایده‌لر ❁ روایت اولندیکه ابو خیثمه رضی الله تعالی عنه
بستاننه واردی مکرانك برحسنا مرأه‌سی وارایدی ابو خیثمه ایچون انده برظلده حصیر بسط
ایتدی واوکنه رطبله ماء بارد کتوردی ابو خیثمه نظر ایدوب دیدیکه ظل ظلیل ورطب یانع
وماء بارد وامرأة حسناء دردی دخی بوراده موجوددر لکن رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حرده وریحده‌در ایمدی روادکلدرکه اول جفاده اولوب بن صفاده اولم همان‌دم طوروب
سیفنی ورمحنی الدی وراحله‌سنه بنوب یوله کیردی سرعت سیر ایله آز وقتده پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلمه ایردی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اکا سوینوب دعا ایلدی (ذلك بأنهم
لایصیبهم ظمأ ولا نصب ولا مخمصة فی سبیل الله) پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه غزانك تخلفی
جائز اولمامق شول سببله‌درکه الله تعالینك سبیلنده هربارکه انلره صوسزلق ویاتعب ونصب
ویا اجلق ایریشه (ولا یطؤن موطأ یغیظ الکفار) ویا برمکانکه اکا انلر ایاق باصمغله کفار
اویکلنورلر (ولا ینالون من عدو نیلا) ویا عدودن بر مصیبته ایره‌لر اول کرك قتل ویا
اسر ویا نهبدر (الا کتب لهم به عمل صالح) الا انك سببیله انلرایچون عمل صالح یازیلور
(ان الله لایضیع اجر المحسنین) الله تعالی احسان ایدنلرك اجرنی ضایع ایتمز (ولا ینفقون
نفقة صغیرة ولا کبیرة) ونفقه‌که انلر انی انفاق ایدرلر اول کرك صغیره‌در تمره ویا لقمه ویا علاقهٔ
سوط کبی ویا کبیره‌در عثمان رضی الله تعالی عنهك جیش عسرتده‌کی انفاقی کبی (ولا یقطعون
وادیا) ویا بر وادی‌یکه انی قطع ایدرلر اول کرك اقباللری ویا ادبارلری حالنده‌در (الا کتب لهم)
الا انك ثوابی انلرایچون یازیلور (لیجزیهم الله احسن ما کانوا یعملون) تاکه الله تعالی انلره
یوم قیامتده شول دنیاده ایشلدکلری اعماللرندن احسن جزاء ایده زیرا که حسنهٔ واحده ایچون
اون مثلی جزاء اولنور تایدیبوز مثانه دکین واندن اکثر مالایحصایه دکین جزاء ایدیلور ❁ قال
النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اغبرت قدماه فی سبیل الله حرمه الله علی النار ❁ پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم ایدر برکسه‌که غزا یولنده ایاقلرینه توز بولاشه الله تعالی انی جهنمه حرام ایدر
❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من انفق نفقة فی سبیل الله کتبت بسبعمائة ضعف ❁ پیغمبریمز صلی الله

اولیوب همان قدرتلری قدر ویرنلری تعییب ایدرلر واول مؤمنلری استهزا ایدرلر الله تعالی انلرك استهزاسی جزاسنی
ویرر وانلر ایچون عذاب الیم واردر ❁ روایت اولندیکه پیغمبر علیه السلام بر وقتده صدقه ویرمکی ناسه ترغیب ایتمکله
صحابه کلی اموال تصدق ایدوب بو آنده عبدالرحمن بن ۱۶۸ عوف درت بیك درهم کتوروب « سکز بیك
درهم وارایدی نصفنی
عیالمه براغوب نصفنی
لله تصدق واقراض ایلدم
دیدی فخر عالم علیه السلام
ویردیککه وآلیقودیغکه
حق تعالی برکت ویرسون
دیو دعا ایتمکله مالنه اول
رتبه برکت کلدیکه وفاتنده
ایکی زوجه سنك برینه نصف
ثمن حصه سکسان بیك
درهم ویرلدی وینه اول
جمع تصدق حالنده عاصم
بن عدی یوزوسق خرما
کتوردی وابو عقیل
انصاری برصاع خرما
کتوروب بوکیجه صباحه دك
قیودن صو چکوب ایکی
صاع خرما اجرتمی الدم
نصفنی عیالمه براغوب
نصفنی صدقه یه کتوردم
دیدی پیغمبرمز علیه
السلام اول صاع خرمایی
صدقات سائره نك اوزرینه
صاچدردی منافقلر
عبد الرحمن ایله عاصمك
ویرمسی ریادر وابو عقیلك
برصاع خرماسندن الله
تعالی ورسولی مستغنیدر
لکن انك مرادی اسمی
یاد اولنوب وصدقاتدن کندویه حصه ویرلمسی مأمولیدر دیدیلر بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی (استغفر (تعالی)
لهم اولاتستغفر لهم ان تستغفر لهم سبعین مرة فلن یغفر الله لهم ذلك بانهم کفروا بالله ورسوله والله لایهدی القوم الفاسقین)
یا محمد منافقلر ایچون کرك مغفرت طلب ایله کرك ایلمه اکر انلر ایچون یتمش کره مغفرت طلب ایلسك الله تعالی

تعالی علیه وسلم ایدر برکسنه که غزا ایولنه بر نفقه انفاق ایده انك ایچون یدیوز صعفی ثواب یازیلور ❁ قال
النبی صلی الله علیه وسلم من جهز غازیا فی سبیل الله ومن خلف غازیا فی سبیل الله فی اهله بخیر فقد غزا
پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکسنه که فی سبیل الله بر مجاهده جهادك حوایج ولوازمن تجهیز
ایده ویا بر مجاهدك اهل وعیالنده خیرله خلافت ایده اول اجرده غزا ایتمش منزلتنده در (وما کان
المؤمنون لینفروا کافة) مؤمنلره مستقیم اولمزکه غزایه ویا طلب علمه جمیعی خروج ایده لر
جمیعنك تبطی مستقیم اولمدیغی کبی زیرا اشبو ایکی حالتك هر بری امر معاشه خلل ویرر ❁ ابن
عباس رضی الله تعالی عنه ایدر وقتاکه حق جل وعلا غزوۀ تبوکده منافقلرك عیوبن انزال
ایتدی من بعد پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم اطرافه سرایا کوندرر اولدیغنده مسلمونك جمیعی
غزایه چیقوب پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمی یالکز آلیقور اولدیلر اول سببدن بو آیت
نازل اولدی اشبو نهی معناسنده نفیدر (فلولا نفر من کل فرقة منهم طائفة) مؤمنلرك هر قبیله سندن
بر جماعت غزایه چیقمزلرمی چیقسونلر وبر جماعت اخری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمله
قالسونلرکه (لیتفقهوا فی الدین) دینده فقاهتی تکلف ایده لر یعنی اول قالان جماعت قرآن وسنن
وفرائض واحکام تعلم ایده لر (ولینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم) وفقاهت ایله غایت سعی
ومعظم غرضلری اول غزایه کیدن جماعتی انلره رجوع ایتدکلرنده ارشاد وانذار ایده لر (لعلهم
یحذرون) تاکه امر ونهی ایله متعظ اولوب الله تعالینك عذابندن حذر ایده لر ❁ اشبو آیت
دلیلدرکه تفقه وتذکیر فروض کفایه دن اوله ولایق اولورکه انده متعلمك غرضی استقامت
ودینی اقامت اوله یوخسه ناس اوزره ترفع وبلادده تبسط اولمیه وبو آیتده دلالت واردرکه
خبر واحد حجت اوله زیرا که فرقه جماعتك اسمیدرکه اقلی اوچدر وطائفه ایسه اول فرقه دن
انتزاع اولنمشدر اویله اولسه لازم کلورکه طائفه اوچك بعضی بر ویا ایکی اوله حالبوکه بره طائفه
دینلمشدر حق تعالینك ❁ وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا بینهما ❁ قولنده زیرا روایت
اولندیکه اول اقتتال ایدن ایکی کشی ایدیلر نتکیم اول آیتك آخرنده ❁ فاصلحوا بین اخویکم ❁
قولی اول روایتی تأیید ایدر ایمدی الله تعالی طائفه یه امر ایتدیکه دینده تفقه ایدوب بعده تعلم
ایتدکلریله قوملرینی انذار ایده لر اکر فرقه دن طائفه خبری حجت اولمسه انکله انذار وتحذیر
صحیح اولمزدی وفقه دین احکامنی بیلمکدر واول ایکی قسمدر بری فرض عیندرکه اول طهارت
وصلات وصوم وسائر عبادات علمیدرکه عبد هر حالده انکله مکلفدر واکر مالی اولورسه زکات
علمی وحج واجب اولورسه حج علمی دخی تعلمی واجب اولور ایمدی سائر علومك دخی فرض
عین اولمسنك کیفیتی بونکله بیلنور وبر قسمی دخی فرض کفایه درکه درجۀ اجتهاد ورتبۀ
فتوایه ایرشنجه تعلمدر وقچان بر بلده اهلی انك تعلمن ترك ایتسه لر جمیعی عاصی اولورلر وقچان هر
بلده اهلندن برکسه انی تعلمه قائم اولسه آخرندن اول فرض ساقط اولور ایمدی آخرن اوزره
واجب اولورکه حوادثدن کندیلره واقع اولان امورده اکا تقلید ایده لر ❁ قال النبی صلی الله

انلری مغفرت ایتمز بو مغفرتدن محرومیتلری الله تعالی ورسولنی انکار ایتدکلری سببیله در الله تعالی کفرده متمرد
فاسقلره هدایت ایتمز ❁ مرویدرکه کبار منافقیندن عبد الله ابن ابی مرض موتده ایکن اوغلی ینه عبدالله مؤمن
مخلصلردن اولمغله پیغمبر علیه ۱۶۹ السلامدن باباسیچون مغفرت طلبیله دعا نیازنده اولدیغندن چوق
استغفار ایتمك نیتنی ایتدیکه
یتمش لفظی کثرتدن کنایه در
بو آیت کریمه نازل اولدی
(فرح المخلفون بمقعدهم
خلاف رسول الله وکرهوا
ان یجاهدوا باموالهم
وانفسهم فی سبیل الله وقالوا
لا تنفروا فی الحر قل نار
جهنم اشد حرا لوکانوا
یفقهون) رسول اللهك
خلافنده اوله رق غزادن
کیرو قالوب اوتورنلر
فرحلندیلر والله یولنده
ماللری ونفسلریله جهاد
ایتمکی کریه کوردیلر
ومؤمنلره بو حرارتده
جهاده کتمیك دیدیلر سن
انلره دیکه جهنم آتشنك
حرارتی بویاز حرارتندن
اشددر ❁ انلر ایسه بو
مخالفتله جهنم آتشنه
مستحقلردر ❁ اکر
کیده جکلری محلی بیلسه لر
(فلیضحکوا قلیلا ولیبکوا
کثیرا جزاء بما کانوا
یکسبون) امدی انلر ❁
دنیاده و آخرتده کی حاللرینی
ملاحظه ایدوب ❁ آز
کولسونلر وچوق
اغلسونلرکه کسب ایتدکلری کفر ونفاقلرینه جزا اوله (فان رجعك الله الی طائفة
منهم فاستأذنوك للخروج فقل لن تخرجوا معی ابدا ولن تقاتلوا معی عدوا انکم رضیتم بالقعود اول مرة فاقعدوا مع
الخالفین) اکر الله تعالی سنی غزوۀ تبوکدن ارجاعله مدینه یه کلوب منافقلر سندن بر غیری غزایه خروج ایچون اذن

تعالی علیه وسلم من یرد الله به خیرا یفقهه فی الدین ❁ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر بر
کمسه که الله تعالی اکا خیر اراده ایده دینده انی فقیه ایدر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقیه
واحد اشد علی الشیطان من الف عابد ❁ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر فقیه واحد شیطانه
بیك عابددن اشددر ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فضل العالم علی العابد کفضلی علی ادناکم ❁
پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر عالمك عابد اوزره فضلی سزك ادناکز اوزره بنم فضلم کبیدر
امام شافعی رضی الله تعالی عنه ایدرکه طلب علمه اشتغال نافله نمازه اشتغالدن افضلدر (یا ایها الذین
آمنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار) یا مؤمنلر کفاردن سزه اقرب اولنلره قتال ایدك بنی
قریظه و نضیر کبی ❁ دینلدیکه انلرکله مراد روم ایدیکه انلر شامده ساکن اولورلردی شام ایسه
مدینه یه عراقدن اقربدر (ولیجدوا فیکم غلظة) واول کفار سزده شدت وحمیت وقتاله صبر
بولسونلر (واعلموا ان الله مع المتقین) بیلك که الله تعالینك عون ونصرتی متقیلرله در اکر نفاق
اوزره اولان ایراقدن اتقا ایدرلرسه (واذا ما انزلت سورة فمنهم من یقول ایکم زادته هذه ایمانا)
قچان بر سورة نازل اولسه منافقلرك بعضی بعضنه عیون ایله تعامز ایدوب سخریه واستهزا وجهی
اوزره ویا انده عیوبلری اولدیغنه غیظله دیرلرکه اشبو سوره قنغیکزك ایمانن زیاده ایتدی (فاما الذین
آمنوا فزادتهم ایمانا) اما مؤمنلرك اول ایمانن زیاده ایتدی اول سوره تدبرندن حاصل اولان علم
زیاده سیله واول سوره ومافیهایه اولان ایمانك ایمانلرینه انضمامیله (وهم یستبشرون) حالبوکه
انلر انك نزولنه سوینورلر زیرا که اول کماللری زیاده سنه ودرجه لری ارتفاعنه سببدر (واما الذین
فی قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الی رجسهم) واما انلرکه قلبلرنده شك ونفاق واردر اکا کفرلری
اولکی کفرلرینه انضمامله کفرلرین زیاده ایتدی (وماتوا وهم کافرون) واول کفر انلرده
مستحکم اولوب کافرین اولدقلری حالده فوت اولدیلر اشبو آیت کریمه ایمانك زائد وناقص اولمسنه
دلیلدر عمر رضی الله تعالی عنه اصحابندن بعضیلرك اللرینه یاپشوب کلك سزنکله ایمانمز زیاده ایده لم
دیردی وعلی رضی الله تعالی عنه دیردیکه ایمان قلبده بر نقطۀ بیضا مثلی ظاهر اولور هربارکه ایمان
زیاده اوله اول بیاض قلبده ارتار حتی که قلبك کلیسین بیاض ایدر وکذلك نفاق قلبده بر نقطۀ
سودا مثلی ظاهر اولور هربارکه نفاق زیاده اوله اول قلبده سواد ارتار حتی که قلبك کلیسین سواد
ایدر والله اکر مؤمنك قلبی شق اولنسه ابیض بولنیدی ومنافقك قلبی شق اولنسه اسود بولنیدی
(اولا یرون انهم یفتنون فی کل عام مرة او مرتین) انلر کورمزلرمیکه هر یلده بر ایکی کره شدائد
وامراضله ویا قحط شدتله ویا غزو وجهادله ابتلا اولنورلر (ثم لا یتوبون) بوندنصکره منتهی
اولمزلر ونفاقلرندن توبه ایتمزلر (ولا هم یذکرون) الله تعالینك صدق وعدندن کوردکلریله
متعظ اولمزلر (واذا ما انزلت سورة نظر بعضهم الی بعض هل یراکم من احد) قچان بر سوره نازل
اولسه که انده منافقینك عیوبی ذکر اولنمسه بر برلرینه نظر ایدوب دیرلرکه رسول الله قتندن

سزی مؤمنلردن کیمسه کوررمیدی اکر کیمسه کورمزدیسه طوروب مسجددن کیدرلر دی اکر انلردن
کیمسه‌نك کورر ایدیکن بیلورلرایسه طوروب کیتمزلردی (ثم انصرفوا) بعده ایماندن ویاخود
فضیحه خوفیله رسول‌الله صلی الله تعالی علیه وسلم قتندن منصرف اولورلردی (صرف الله
قلوبهم) الله تعالی انلرك قلوبن ایماندن صرف ایلدی (بانهم قوم لایفقهون) شول سببله
کیم انلر برقوم درکه سوء فهملری وعدم تدبرلریچون دین اللهی فهم ایتمزلر (لقد جاء کم
رسول من انفسکم) یااهل مکه سزه کندی جنسکزدن سزك کبی عربی ویا اشرافکزدن رسول
عربی کلدی (عزیز علیه ماعنتم) سزك عنتکز ومکروهه لقاکز اول رسول اللهه شدید شاقدر
(حریص علیکم) سزك ایمانکزه وصلاح شانکزه اول حریصدر (بالمؤمنین رؤف رحیم)
جمیع مؤمنلره رأفتلو ورحتلودر (فان تولوا) اکر سکا ایماندن اعراض ایدرلرسه (فقل حسبی
الله) دیکل که حفظ ونصرته الله تعالی بکا کافیدر (لا اله الا هو) اندن غیری معبود بالحق یوقدر
(علیه توکلت) اکا توکل ایتدم رجاء وخوفم اندندر غیریدن دکل (وهو رب العرش العظیم)
اول عرش عظیم ربیسیدرکه احکام ومقادیر اندن نزول ایدر ❁ ابی رضی الله تعالی عنه ایدر
آخر نازل اولان اشبو ایکی آیتدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر بکا قرآن آیت آیت
وحرف حرف نازل اولدی الا سورهٔ برآءة وسورهٔ اخلاص نازل اولدیغنده بیله سنجه
ملائکه‌دن یتمش بیك صف دخی نازل اولدی

(سورة یونس وهی مائة وتسع آیات مکیة)

بسم الله الرحمن الرحیم

(الر) بن اول اللهنکه جمیع اشیایی کوررین (تلك آیات الکتاب) اشبو قرآن آیتلریدر
(الحکیم) حلال وحرام وحدود واحکامله محکمدر (أکان للناس عجبا ان اوحینا الی رجل
منهم) اهل مکه‌یه عجیبمی اولدیکه انلردن محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه وحی ایدوب رسالته اصطفاء
ایده‌وز یوخسه انلرك عظماسندن برینه دکل وقتا که محمد صلی الله تعالی علیه وسلم رسالتله
مبعوث اولدی مشرکون دیدیلرکه عجبدر کیم الله تعالی ابوطالبك یتیمندن غیری ارسال ایده‌جك
بررسول بولمدی اعدی انی دیملری فرط جاهلقلرندن وامور عاجله اوزره قصر نظرلرندن
ووحی ونبوتك حقیقتنه زیاده جهالتلرندن ایدی زیرا اول انلرك عظماسندن قصوری زعملرنجه
انجق مالده ایدی مال امری ایسه بوبابده اهون شیدر وبرقولده تعجبلری الله تعالینك رسولی
بشر اولمسنده ایدی (ان انذر الناس) قرآنده کی وعیدلرله ناسی شرك ومعاصیدن تخویف
ایت (وبشر الذین آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم) ومؤمنلره تبشیر ایتکه انلرایچون رب
تعالی عندنده تقدیم ایتدکلری اعمال حسنه‌لری سببیله منزلهٔ رفیعهٔ سابقه واردرکه اکا قول
ونیتده صدقلریله نائل اولورلر (قال الکافرون ان هذا لسحر مبین) کافرلر دیدیلرکه اشبو

ایسترلرسه سن انلره دیکه سز بنمله ابدا چیقمز ودشمنله مقاتله ایتمزسکزکه سز اولکی کره اوتورمغه راضی اولدیکز
شمدی دخی ضروری خالف وقاعدلرله یعنی نسا وصبیان ومریضلرله اوتورك (ولا تصل علی احد منهم مات ابدا ولا
تقم علی قبره انهم کفروا بالله ورسوله وماتوا وهم فاسقون) منافقلردن فوت اولان برکیمسه‌نك ابدی
جنازه نمازنی قیلمه ودفن
اولنورکن قبری عندنده
طورمه زیرا انلر الله تعالی‌یه
ورسولنه کافر اولوب
منافق وایماندن مبرا
اولدقلری حالده فوت
اولدیلر ❁ مرویدرکه ابن ابی
مرض موتده ایکن پیغمبر
علیه السلام عیادتنه کتدکده
ابن ابی حضرت پیغمبر علیه
السلامدن کفن ایچون
کوملکنی ونمازنی قیلمسنی
ودفننده حاضر اولمسنی التماس
ایلدی واقع حال پیغمبر
علیه السلام کوملکنی
کوندروب جنازسنده دخی
حاضر ونمازنی قلمغه عازم
ایکن فاروق رضی الله عنه
بوبابده زیاده مضطرب
اولوب انك حق نبویده
سویلدکلرنی وسائر قبایحنی
تعداد واول حضرته یاد
ایتدکده یاعمر انك نمازنی
قیلمه وترك ایتمکده مترددم
بیوردیلر بو آیتك نزولیله
ترکا ایتدیلر (ولا تعجبك
اموالهم واولادهم انما
یرید الله ان یعذبهم بها
فی الدنیا وتزهق انفسهم
وهم کافرون) اول منافقلرك مال واولادلرینك کثرتی سنی تعجب ایتدرمسون الله تعالی انلری دنیاده انجق اول مال (کتاب)
واولادك وجمع حفظ وتعیشلریچون محنت ومصیبت وشدایدیله تعذیب وکافر اولدقلری حالده حسرتله روحلری چقمسنی مراد
ایدر (واذا انزلت سورة ان آمنوا بالله وجاهدوا مع رسوله استاذنك اولوا الطول منهم وقالوا ذرنا نکن مع القاعدین)

کتاب ومحمدك کتوردیکی دکل الا سحرمبیندر اشبونده اعتراف واردرکه انلر رسول اللهدن
امور خارقه‌یه مصادف اولدیلرکه اول انلری معارضه‌دن اعجاز ایتدی (ان ربکم الله الذی
خلق السموات والارض فی ستة ایام) ربکز اول الله تعالیدرکه سموات وارض ومافیهمایی التی
کونده خلق ایلدیکه اول اصول ممکناتدر (ثم استوی علی العرش) بعده عرش اوزره استیلاء
ایتدی (یدبر الامر) کائناتك امرنی حکمتی وکلمهٔ سابقه‌سی مقتضاسنجه تقدیر واسبابنی تهیئه
ایدر (مامن شفیع الا من بعد اذنه) شفعادن هیچ بری اکا شفاعت ایتمز الا انك اذنیله اشبو کفارك
زعمنی رددرکه اصنامه عبادت ایتدکلرنده انلر بزم عندالله شفعامزدر دیرلردی (ذلکم الله ربکم
اشبو اشیایی خلق ایدن ربکز جل شانه درکه عبادته مستحق اندن غیری معبودکز یوقدر
(فاعبدوه) ایمدی اکا عبادت ایدك (افلا تذکرون) تفکر ایتمزمیسزکه انك ربوبیت وعبادته
مستحق ایدوکن بیله‌سز (الیه مرجعکم جمیعا) جمیعکزك موتله ویابعثله رجوعی الله تعالی‌یه‌در
غیریه دکل ایمدی اکا لقایه مستعد اولك (وعد الله حقا) امورمذکوره‌یی وعد مؤکدله الله
تعالی وعد ایتدی (انه یبدؤ الخلق ثم یعیده) اول الله تعالی خلق ابتداده وجوده کتوردی
انلری افناء واهلاك ایتدکدنصکره ینه یوم قیامتده اعاده ایدر (لیجزی الذین آمنوا وعملوا الصالحات
بالقسط) تا که مؤمنین صالحینه عدالله جزاء ایده ویا عدالتلری وامورلرنده عدل اوزره قیاملری
ویا ایمانلری سببیله که اول عدل قویمدر نتکیم شرك ظلم عظیمدر ❁ اشبو معنی اوجهدر مابعدنده‌کی
قول شریفه مقابل اولدیغیچون (والذین کفروا لهم شراب من حمیم وعذاب الیم بما کانوا
یکفرون) وتا که کافرلره کفرلری سببیله شراب حمیم وعذاب الیمله جزاء ایده (وهو الذی
جعل الشمس ضیاء والقمر نورا) اول الله تعالی شمسی ذات ضیاء وقمری ذو نور قیلدی (وقدره منازل)
واول قمر ایچون منازل تقدیر ایتدیکه قمر انلری تجاوز ایتمز وکیرو دخی قالمز واول منازل یکرمی سکزدر
شرطین وبطین وثریا ودبران وهقعه وهنعه وذراع ونثره وطرف وجبهه وزبره وعواء وسماك وغفر
وزبانا واکلیل وقلب وشوله ونعایم وبلده وسعد ذابح وسعد بلع وسعد السعود وسعد الاخبیه وفرغ
الدلو المقدم وفرغ الدلو المؤخر وبطن الحوتدر وبو منازل اون ایکی برجه منقسمدرکه اول حمل وثور
وجوزا وسرطان واسد وسنبله ومیزان وعقرب وقوس وجدی ودلو وحوتدر وهر برج ایکی منزل
وثلثدر هر کیجه‌ده قمر اول منازلك برینه نزول ایدر وایکی کیجه مستتر اولور اکر شهر اوتوز
اولورسه وبر کیجه مستتر اولور اکر شهر یکرمی طقوز اولورسه وشمسك اول منازلك
هر برنده مقامی اون اوچر کوندر انك انقضاسیله سنه دخی منقضیه اولور (لتعلموا عدد السنین
والحساب) تا که انکله سنه‌لرك دخول وانقضاسن ودخی معاملات وتصرفاتکزده
شهور وایام وساعات حسابن بیله‌سز (ماخلق الله ذلك الا بالحق) الله تعالی اشبو خلق
حق ملتبس خلق ایلدی تا که انکله صنعتی ظاهر وقدرتی باهر اوله (یفصل الآیات لقوم

قچان الله تعالی‌یه ایمان ورسولیله کفاره جهاد ایتمکه بعض سوره نازل اولسه منافقلردن قدرت وغنا صاحبلری سندن اذن
استرلرکه بزی ترك ایله شول عذر ایله خانه‌لرنده اوتورانلرله برابر اوتوره‌لم دیرلر (رضوا بان یکونوا مع الخوالف وطبع علی
قلوبهم فهم لایفقهون) انلر نسوان واسافل ایله اوتورمقلغه راضی اولدیلر وانلرك قلبلری اوزره نفاق مهری اورلدی
انلر جهادده اولان سعادتی
وتخلفده اولان شقاوتی
بیلمزلر (لکن الرسول والذین
امنوا معه جاهدوا باموالهم
وانفسهم واولئك لهم
الخیرات واولئك هم
المفلحون) لکن رسول الله
وانکله بیله اولان مؤمنلر
ماللری ونفسلریله جهاد
ایدرلر انلر ایچون دنیاده
نصرت وعقباده جنت
وکرامت خیرلری واردر
وانلر مقصودلرینه ظفر
بولانلردر (اعد الله لهم
جنات تجری من تحتها الانهار
خالدین فیها ذلك الفوز العظیم)
الله تعالی انلر ایچون اغاجلری
التندن نهرلری آقرجنتلر
آماده ایلدیکه انلر آنده
مؤبدلردر اینشته نجات عظیم
بودر (وجاء المعذرون
من الاعراب لیؤذن لهم
وقعد الذین کذبوا
الله ورسوله سیصیب الذین
کفروا منهم عذاب الیم)
اعرابدن (اسد وغطفان)
قلت مال وکثرت عیال ایله
اعتذار ایده‌رك غزوهٔ تبوکدن
عفو ایچون اذن آلمغه کلدیلر
بواعرابلر اذن باطل ومنافقلر الله تعالی ورسولنی تکذیب ایله غزادن تخلف ایدوب اوتوردیلر اولا اعراب متعذریندن کافر
اولنلره ومنافقلره دنیاده قتل واخرتده نار جحیمله عذاب الیم اصابت ایدر (لیس علی الضعفاء ولا علی المرضی ولا علی
الذین لایجدون ماینفقون حرج اذا نصحوا لله ورسوله ما علی المحسنین من سبیل والله غفور رحیم) ضعیفلره (یعنی اختیار

وچولاق وصبیان) وخسته لره وسفره دائر اسباب وسلاح ونفقه بولمیانلره غزادن قالمقده کناه یوقدر قچان الله تعالایه
ورسولنه ایمان وطاعتله کزلو وآشکار مؤمنلرك صلاح ونصحنده اولهلر ناصح اولان محسنلر اوزرینه عتاب وملامته
یول یوقدر الله تعالی مغفرت ورحمت ایدیجیدر (ولا علی الذین ﴿ ١٧٢ ﴾ اذا ما اتوك لتحملهم قلت لا اجد ما احملکم علیه
تولوا واعینهم تفیض من الدمع حزنا الا یجدوا ماینفقون) وانلره دخی کناه وعتاب یوقدرکه انلر سکا کلوب غزایه کتمکله دواب ونفقه وسائر مالزمهٔ سفر طلب ونیازنده اولدقلرنده سندخی سزك چون برشی بولهمم دیمشیدك بناء علیه انلر نفقه ومالزمهٔ سفری بولهمدقلرندن سنك حضورکدن کوزیاشی دوکه رك محزون دوندیلر ❀ منقولدرکه انلره بکائون یعنی آغلیجیلر تسمیه اولندیکه انلریدی کیمسه ایدیلر معقل بن یسار وصخر بن خنسا وعبدالله بن کعب وعلیة بن زید وسالم بن عمیر وثعلبة بن عنمه وعبدالله بن مغفل ایدیلر پیغمبر علیه السلامه کلوب بزغزایه کتمك استرز بزه دواب ومالزمه عنایت ایله دیدیلر سزك مطلوبکزی بولهمم دیو جواب بیورلمغله کریان منصرف اولدیلر علی قول بعضیسنی صحابه ارکاب وهمراه ایلدیلر (انما السبیل
علی الذین یستأذنونك وهم اغنیاء رضوا بان یکونوا مع الخوالف وطبع الله علی قلوبهم فهم لا یعلمون) عتاب (بن)
وملامت انجق اغنیا اولهرق جهاددن کیرو قالمغه اذن ایستینلر اوزرینهدر انلر نسا و صبیانله برابر اولمغه راضی اولدیلر
انلرك خذلانلرندن الله تعالی قلبلرینه غفلت مهری وضعله غزانك ثوابنی وتخلفك عقابنی بیلمز اولدیلر (یعتذرون الیکم

یعلمون) الله تعالی آیتلرین تفصیل ایدر شول قوم ایچونکه بیلورلر زیرا که انی تأمله انکله انلر منتفع اولور (ان فی اختلاف اللیل والنهار وما خلق الله فی السموات والارض لآیات لقوم یتقون) لیل ونهارك اختلافنده وسموات وارضده الله تعالینك خلق ایتدیکی انواع کائناتده صانعك وجودنه وکمال علم وقدرتنه دلالت ایدر آیتلر واردر شول قوم ایچونکه عواقبدن اتقاء ایدرلر زیرا که اول انلری تفکر وتدبره حمل ایدر (ان الذین لا یرجون لقاءنا) شونلرکه عقابمزدن خوف وثوابمز رجا ایتمزلر (ورضوا بالحیوة الدنیا) ودنیایی اختیار ایدوب انکیچون عمل ایدرلر (واطمأنوا بها) اکا سکون ایدوب همتلرین اکا قصر ایدرلر (والذین هم عن آیاتنا غافلون) وشونلرکه بزم آیتلریمزدن غفلت ایدوب معتبرین اولمزلر (اولئك مأویهم النار بما کانوا یکسبون) ایمدی انلر کسب ایتدکلری کفر ومعاصیلری سببیله مأوالری ناردر (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات یهدیهم ربهم بایمانهم) شونلرکه مؤمنین صالحین اولدیلر رب تعالی انلری ایمانلری سببیله جنته ارشاد ایدر (تجری من تحتهم الانهار) که اوکلرندن انده نهرلر جاری اولور (فی جنات النعیم) که اول جنات نعیمهدر (دعواهم فیها سبحانك اللهم) انلرك انده قول وکلام ویادعالری بالله سنی هرسوءدن تنزیه ایدرز دیملریدر اهل تفسیر ایدر اشبو کلمه جنت طعامنده اهل جنتله خدم بیننده علامتدر قچان اهل جنت طعام مراد ایدهلر سبحانك اللهم دیرلر اویله اولسه خدم اول حینده انلرك اشتها ایتدکارین موائد اوزرلرنده کتوررلر هرمائدهنك طول وعرضی بر میل اولور هرمائدهده یتمش بیك صحفه وهرصحفهده برلون طعام اولور که بری آخرینه بکزهمزدر طعامدن فارغ اولدقلرنده الحمدلله دیرلر (وتحیتهم فیها سلام) وانده انلرك بری برلرینه تحیتلری ویاملائکهنك انلره تحیتی سلامدر (وآخر دعواهم ان الحمد لله رب العالمین) وانلرك انده تسبیحدنصکره آخر کلاملری الله تعالی یه حمد اولور ❀ دینلدیکه یعنی قچان انلر جنته کیروب الله تعالینك عظمت وکبریاسن کورهلر تقدیس وتمجید ایدوب نعوت جلالله وصف ایدهلر بعده ملائکه کلوب وانلره آفاتدن سلامت واصناف کرامانه اصابتله تحیت ایدهلر (ولو یعجل الله للناس الشر استعجالهم بالخیر) اکر الله تعالی ناسك شر ومکروهه اولان دعالرینه اجابتن تعجیل ایتسه انلرك خیره اولان دعالرینه اجابتی استعجاللری کبی (لقضی الیهم اجلهم) انلر اماته واهلاك اولنورلردی (فنذر الذین لا یرجون لقاءنا فی طغیانهم یعمهون) ایمدی بز ناسك شره اولان دعالرینه اجابتی تعجیل ایتمزبلکه بعث وحساب ایچون لقامزی خوف ایتمینلری امهال واستدراج ایچون ضلالتلرنده تردد ایدر اولدقلری حالده اقورز (قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم انی اتخذ عندك عهدا لن تخلفه انما انا بشر فای المؤمنین آذیته او شتمته او جلدته او لعنته فاجعلها له صلاة وزکاة تقربه بها یوم القیامة) پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر الهی سنك عندکده بر عهد اتخاذ ایدرینکه اکا خلف اولمز بن بشرین سائر بشر کبی غضب ایدرین مؤمنلردن هرکسهکه

اذا رجعتم الیهم قل لا تعتذروا لن نؤمن لکم قد نبأنا الله من اخبارکم وسیری الله عملکم ورسوله ثم تردون الی عالم الغیب
والشهادة فینبئکم بما کنتم تعملون) تبوکدن عودت ومدینهیه ورودکزده منافقلر غزایه کتمدکلرینی سزه اعتذار ایدرلر
سن دیکه عذر ایتمیك بزاینانمیز ﴿ ١٧٣ ﴾ زیرا الله تعالی سزك احوال وقصدکزدن بزه خبر ویردی الله تعالی
ورسولی سزك اول نفاقدن رجوع یا ثبات ایدهجککزی کورر صکره قیامتده کیزلو وآشکار قلبکزده اولنلره عالم اولان باری تعالی طرفنه رد اولنورسکز کیزلو نفاق وآشکاره وفاق عملکزی سزه خبر ویرر (سیحلفون بالله لکم اذا انقلبتم الیهم لتعرضوا عنهم فاعرضوا عنهم انهم رجس ومأویهم جهنم جزاء بما کانوا یکسبون) سفردن انلرك طرفنه عودتکزده انلره ❀ غزادن تخلفلری ایچون ❀ عتاب ایتمیهسز دیو یمین بالله ایدرلر سز انلری معاتبهدن اعراض ایدك زیرا ❀ انلر عتابله اصلاح اولمز وتطهیر قبول ایتمز ❀ مردارلردر وانلرك مکانلری جهنمدر انلر کفر ونفاقدن کسب ایتدکلریله جزا نورلر (یحلفون لکم لترضوا عنهم فان ترضوا عنهم فان الله لا یرضی عن القوم الفاسقین) انلر انجق سزك رضا کزده اولملریچون یمین ایدرلر
ای مؤمنلر اکر سز انلردن خوشنود اولورسکزده سزك رضا کز الله تعالانك رضاسنی مستلزم اولمز تحقیق الله تعالی
قوم فاسق منافقلردن خوشنود اولمز (الاعراب اشد کفرا ونفاقا واجدر الا یعلموا حدود ما انزل الله علی رسوله والله
علیم حکیم) بدوی اولان عربلر حضریلردن کفر ونفاق جهتیله اشددر ❀ زیرا انلر علما ایله اختلاطلری وکتاب

بن اکا ایذاء ویا شتم ویا جلد ویا لعنت ایدهم سن اکا اول بندن ایریشن خصلت مکروههیی صلاة وزکاة ایتکه یوم قیامتده انکله انی رحمتکه تقریب ایدهسن (واذا مس الانسان الضر دعانا لجنبه او قاعدا او قائما) قچان بر انسانه جهد وشدت ایرسه انك ازاله سیچون اضطجاعی ویا قعودی ویا قیامی حالنده اخلاصله بزه دعا ایدر ❀ اشبو تردیدك فائدهسی دعانی جمیع احواله ویا اصناف مضاره تعمیمدر (فلما کشفنا عنه ضره مر کان لم یدعنا الی ضر مسه) وقتا که بز انك مس ایدن ضرنی کیدرهوز اول ضرك مسندن اولکی طریقهسنه مستمر اولور وکندویه ایریشن جهد ومشقتی اونودر کأنه اول بزدن مس ایدن ضرهنك دفعنی طلب ایتمشدی (کذلك زین للمسرفین ما کانوا یعملون) اشبو تزیین کبی معصیتده حدی تجاوز ایدنلره عصیاندن عمل ایتدکلری تزیین اولنور (ولقد اهلکنا القرون من قبلکم لما ظلموا) یا اهل مکه سزدن اول کچن قرون اهلی عذاب ایله اهلاك ایتدك شول وقتکه تکذیبله قوی وجوارحلرین مالاینبغی یه استعماله ظلم ایتدیلر (وجاءتهم رسلهم بالبینات) حالبوکه انلره رسوللری صدقلرینه دلالت ایدر حجتلرله کلدیلر (وما کانوا لیؤمنوا) انلر ایسه ایمانه کلر اولمدیلر زیرا که استعدادلرینك فسادی والله تعالینك انلری خذلانی وموتلری کفر اوزره اولور ایدوکنه انك علمی انلری اندن منع ایلدی (کذلك نجزی القوم المجرمین) اشبو جزاء کبی که اول رسوللرین تکذیبلری وانك اوزره اصرارلری سببیله وامهالده عدم فائدهنك تحققیله هلاك اولنملری کبی هرقوم مجرمینه جزاء ایدرز (ثم جعلناکم خلائف فی الارض من بعدهم لننظر کیف تعملون) واوکدن اهلاك ایتدیکمز قروندنصکره یریوزنده سزی انلرك یرینه خلیفه وبدل قیلدقکه انده نجه عمل ایدرسز اکا نظر ایدهوز جمیع احوالکز بزه معلوم ایکن حکمتمز مقتضاسنجه سزه مختبر معاملهسن ایدهوز (واذا تتلی علیهم آیاتنا بینات قال الذین لا یرجون لقاءنا ائت بقرآن غیر هذا او بدله) قچان مکه کافرلرینه بزم آیات بینهمز تلاوت اولنسه بزم لقامزی خوف ایتمینلر یا محمد سکا دیرلرکه اشبو کتوردیکك قرآنك غیری برکتاب کتور کلکه بز انی اوقویهوز انده بزم استبعاد ایتدیکمز بعث وثواب وعقاب ویا آلهه مزه عبادتن ترکی ویا آلهه مزی تعییب ایدر اولمیه ویاخود سن انی عند نفسکدن تبدیل ایت عذاب آیتنك یرینه رحمت آیتن وحلال یرینه حرام وحرام یرینه حلال کتور (قل ما یکون لی ان ابدله من تلقاء نفسی) دیکلکه بکا صحیح اولمزکه انی عند نفسمدن تبدیل ایدم (ان اتبع الا ما یوحی الی) بلکه بنم اتباعم دکل الا بکا امر ونهی اولنانهدر (انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم) بن ربم جل شانهدن قورقارینکه اکر بن قرآنی تبدیلله اکا عصیان ایدرسم یوم قیامتده بکا عذاب ایریشه (قل لو شاء الله ما تلوته علیکم) اکر الله تعالی دیلسه بکا قرآنی انزال ایتمزدیکه انی سزه تلاوت ایدهم (ولا ادراکم به) وسزه قرآنی بیلدرمزدی (فقد لبثت فیکم عمرا من قبله افلا تعقلون) عقوللکزی تدبر وتفکرله استعمال ایتمزمیسز که انك الله تعالی قبلندن ایدیکنی بیلهسز قرآندن اوکدین قرق

وسنتی استماعلری اولمیوب وحشیلردر ❁ والله تعالانك رسولنه انزال ایلدیكی حدودنی یعنی فرائض وسنن شرعیه‌یی بیلمامك انلره الیقدر الله تعالی اهل بدو وحضرك حالنی بیلیجی وحكمتیله ثواب وعقابنی ویریجیدر (ومن الاعراب من یتخذ ماینفق مغرما ویتربص بكم الدوائر علیهم دائرة السوء ۝ ١٧٤ ۝ والله سمیع علیم) اعرابدن كیمسه واردركه انفاق وتصدق ایتدیكی شی خوف وریا ایله اولوب اندن اجر امید ایتمیوب عبث عد ایدر وزمانك انقلابیله دولت اسلامیه‌نك بر كشته وكندولر انفاقدن خلاص اولمسنه منتظر اولورلر زمان انلرك اوزرلرینه ضرر وبلا ایله منقلب اولور والله تعالی انلرك دیدكلرینی ایشیدر وقلبلرنده‌كنی بیلور (ومن الاعراب من یؤمن بالله والیوم الاخر ویتخذ ماینفق قربات عند الله وصلوات الرسول الا انها قربة لهم سیدخلهم الله فی رحمته ان الله غفور رحیم) واعرابدن كیمسه واردركه الله تعالایه وآخرته ایمان ایدوب انفاق وتصدق ایتدیكی شیئ الله تعالی عندنده سبب تقرب اتخاذ وپیغمبر علیه السلامك دعاسنی طلب ایدرلر ❁ زیرا پیغمبر علیه السلام مصدقینه خیر وبركتله دعا ایدردی ❁ اكاه اولك كه اول نفقه انلرك باركاه عنایت ربانی‌یه قربیتلرینه سببدر الله تعالی انلری محل رحمت اولان جنته ادخال ایدر الله عظیم الشان متصدقلری مغفرت (دكلدر) ومتقربلره رحمت ایدیجیدر (والسابقون الاولون من المهاجرین والانصار والذین اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم ورضوا عنه واعد لهم جنات تجری تحتها الانهار خالدین فیها ابدا ذلك الفوز العظیم) دخول جنته عامه مؤمنینه سبقتی

بیل دكلوز زمان سز كله مكث ایتدم انی نه سزه تلاوت ایتدم ونه بیلدردم ❁ روایت اولندیكه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم وحیدن اول مكه‌ده قرق بیل اقامت ایدوب اندن وحی اولندی ووحیدن صكره مكه‌ده اون اوچ بیل اقامت ایتدی بعده مدینه‌یه هجرت ایدوب انده اون بیل اقامتدن صكره التمش اوچ یاشنده ایكن وفات ایتدی (فمن اظلم ممن افتری علی الله كذبا) شول كمسه‌دن اظلم كیمدر كه الله تعالی‌یه شریك ویا ولد اسنادیله افترا ایده (او كذب بآیاته) ویا آیتلرینی تكذیب ایدوب اكا كافر اوله‌لر (انه لایفلح المجرمون) مشركلر الله تعالینك عذابندن نجات بولمزلر (ویعبدون من دون الله مالایضرهم ولاینفعهم) الله تعالیدن غیری شول انلره ضرر ونفعی اولمیان جماداته عبادت ایدرلر والحال معبوده لایق اولور كه مثیب ومعاقب اوله تا كه عبادتله جلب نفع ویا دفع ضرر اولنه (ویقولون هؤلاء شفعاؤنا عند الله) ودیرلر كه اشبو اصنام عند الله بزم شفعامزدر امور دنیویه‌دن مهمامزی اكا شفاعت ایدرلر ویا اخرتده شفعامزدر اكر بعث اولورسه (قل اتنبؤن الله بما لایعلم فی السموات ولا فی الارض) دیگل كه الله تعالی‌یه خبرمی ویررسز آنیكه سموات وارضده انك صحتنی اول بیلمه‌یه یعنی حاشا انك شریكی اوله ویا انك اذنسز عندنده شفیع اوله اول ایسه انی بیلیه (سبحانه وتعالی عما یشركون) ایمدی اول انلرك شركندن منزه وعالی اولدی (وما كان الناس الا امة واحدة) آدم علیه السلام زماننده قابیل هابیلی قتل ایدنجه‌یه دكین ناس فطرت اوزره موجودین ویا حق اوزره متفقین ایدیلر (فاختلفوا) اندنصكره هوایه واباطیله اتباع ایله ویا رسل بعثیله مختلفین اولدیلر بر طائفه انلره متابعت وطائفۀ اخری مخالفت ایتدیلر (ولولا كلمة سبقت من ربك لقضی بینهم فیما فیه یختلفون) اكر ربك جل شانه‌دن انلرك بیننده حكمك یوم قیامته تأخیریله كلمه سبقت ایتمش اولمسه اختلاف ایتدكلری شیئده بینلری عاجلا اهلاك مبطل وابقاء محقله قضاء اولنوردی (ویقولون لولا انزل علیه آیة من ربه) واهل مكه دیرلر كه نولیدی محمده ربی جل شانه‌دن اقتراح ایتدكلری آیتلردن برآیت نازل اولسه (فقل انما الغیب لله) دیگل كه غیبك علمی الله تعالی‌یه مختصدر (فانتظروا انی معكم من المنتظرین) ایمدی سز اقتراح ایتدیكز شیئك نزولنه منتظر اولك بن دخی سزه جحودكز سببیله حق تعالیدن ایرشور شیئه منتظرین (واذا اذقنا الناس رحمة من بعد ضراء مستهم اذ لهم مكر فی آیاتنا) قچان نزكفاره قحط ومرض مثلی ضراء اصابتندنصكره راحت ورخا ایر كورسه‌وز عقبنجه آیتلریمزه طعن واحتیالله مكرلری اولور ❁ دینلدیكه اهل مكه‌یه یدی بیل قحط ایروب بعده حق تعالی رحمتیله خصب وسعه ایركوریجك آیات اللهی قدح ورسول اللهه كید ایتمكه مباشرت ایتدیلر (قل الله اسرع مكرا) دیگل كه الله تعالی مكرده سزدن اسرعدر كه سز كیدیكزی تدبیر ایتمزدن اوكدن اول سزك عقابكزی تدبیر ایدر (ان رسلنا یكتبون ماتمكرون) بزم حفظه ملائكه‌مز سزك مكر ایتدیككزی یازرلر یعنی انلرك اخفاده تدبیر ایتدكلری شیئ بزم حفظه‌مزه خفی

اولنلر مهاجرین وانصاردن اولنلرك اولكیلریدر ودخی ایمان وطاعت حسنه ایله بو سابقلره اتباع ایدنلردر ❁ بونلر دخی سائر صحابه وتابعیندر وتا قیامته دك انلره متابعت ایدنلردر دینلدی ❁ ایشته بو سابق ولاحق جمله‌دن الله تعالی طاعتلرینی قبول ایله راضی اولدی ۝ ١٧٥ ۝ انلر دخی اندن راضی اولدیلر وانلر ایچون جنتلر حاضر ایلدیكه اشجاری تحتندن ایرمقلر اقر وانده مؤبد مقیملردر انلره عظیم مكافات وتمام مراد بودر ❁ بو سابقون كیملر ایدوكنده اختلاف اولمغله تحویل قبله‌دن مقدم اسلامه كلوب ایكی قبله‌یه نماز قیلانلر یا اهل بدر یاخود بیعت رضوانده حاضر اولنلردر دینلدی (وممن حولكم من الاعراب منافقون ومن اهل المدینة مردوا علی النفاق لاتعلمهم نحن نعلمهم سنعذبهم مرتین ثم یردون الی عذاب عظیم) وشهركزك اطرافنده عربلردن منافقلر واردر ❁ انلر جهینه ومزینه واسلم واشجع وغفاردر ❁ واهل مدینه‌دن نفاقی عادت ایتمش كیمسه‌لر واردركه سن انی بیلمزسن بز بیلورز بز انلری دنیاده رذالت وقتله وعذاب قبر ایله ایكی كره عذاب ایده‌رز صكره قیامتده عذاب عظیمه رد اولنورلر (وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا عسی الله ان یتوب علیهم ان الله غفور رحیم) ومنافقلردن غیری ❁ غزوۀ تبوكدن تخلف ایدن ❁ اخر بر كروه كناهلرینه معترف اولوب سائر غزالرده وعمل صالحده بولنمش ایكن بو دفعه عمل سیئه‌یی خلط ایتدكلرینی اقرار ایتدیلر الله تعالانك وعد جمیلی اولدیكه انلرك توبه‌لرینی قبول ایده تحقیق الله تعالی تائبلری مغفرت وفضلیله رحمت ایدیجیدر ❁ روایت اولندیكه اهل

دكلدر ❁ ایمدی بزه خفی دكل ایدوكی بالطریق الاولی ظاهر اولور (هو الذی یسیركم فی البر والبحر) اول الله تعالی سزه سیری تمكین ایدر یرده دواب ظهرنده وبحرده سفینه اوزرنده (حتی اذا كنتم فی الفلك) حتی قچانكه سفینه‌لرده اوله‌سز (وجرین بهم بریح طیبة) واول سفینه‌لر ریح لینه ایله ناس ایچنده ایكن یوروییه (وفرحوا بها) وانلر اكا سوینه‌لر (جاءتها ریح عاصف) اول حالتده اول سفینه‌لره ریح شدید الهبوب ایریشه (وجاءهم الموج من كل مكان) وانلره هر جانبدن موج كله (وظنوا انهم احیط بهم) وایقان ایده‌لركه انلر اوزره مسالك خلاص منسد اولوب اسباب هلاك احاطه ایلیه (دعوا الله مخلصین له الدین) اول الله تعالی‌یه دینی اخلاص ایدر اولدقلری حالده دعا ایدوب دیه‌لركه (لئن انجیتنا من هذه لنكونن من الشاكرین) یاربنا اكر بزی بو شدتدن قورتاررسك سكا ایمان وطاعتله شكر ایدنلردن اولورز (فلما انجاهم اذاهم یبغون فی الارض بغیر الحق) وقتا كه الله تعالی انلری اول شدائددن قورتاره كه عقبنده یریوزنده فساده مباشرت ومعتادلری اولان حالات سیئه‌یه مسارعت ایدرلر (یاایها الناس انما بغیكم علی انفسكم) یاناس بغی وفسادكز كندیكزه‌در زیرا وبالی ینه سزه رجوع ایدر (متاع الحیوة الدنیا) بغیكز متاع دنیادركه فانی اولور لكن عقابی اوزریكزده قالور (ثم الینا مرجعكم فننبئكم بما كنتم تعملون) بعده یوم قیامتده مرجعكز بزه‌در آخرتده سزه جزاء ایدرزانكله كه خیر وشردن دنیاده انی ایشلمشدیكز (انما مثل الحیاة الدنیا كماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما یأكل الناس والانعام) حیاة دنیانك فناء وزوالده مثلی شول ماء مثلیدر كه بز انی سمادن ایندیره‌وز واول ماء ایله ناس وانعام اكل ایده‌جكی حبوب وثماردن والوان حشیشدن یره بیته (حتی اذا اخذت الارض زخرفها وازینت) حتی یر الوان ازهار وانواع انوارله حسن وبهجه‌سن اظهار ایده (وظن اهلها انهم قادرون علیها) وانك اهلی كندیلرین اول نابت اولان اشیانك حصادنه ورفع غله‌سنه متمكنین ظن ایده‌لر (اتاها امرنا لیلا او نهارا فجعلناها حصیدا كأن لم تغن بالامس) كیجه ویا كوندوزده انك هلاكنه قضامز ایرشوب انی محصوده ومقطوعه قیله وزكأنه اندن اوكدنده اول بتمشدی ❁ ایمدی دنیایه تشبث ایدن دخی انك كبی الله تعالینك اكا امر وعذابی زیاده غفلتی وقتنده ایرشور (كذلك نفصل الآیات لقوم یتفكرون) اشبو تفصیل وبیان كبی آیات قرآنی تفصیل ایدرز شول قومه كیم امثال قرآنی تفكر ایدرلر انكله دنیانك غرور وزوالن بیلوب اندن رهبت ایدرلر وآخرتك بقاء وكمالن بیلوب طلبنه اقبال ورغبت ایدرلر (والله یدعو الی دار السلام) الله تعالی عبادنی جنتنه دعوت ایدركه اول آفاتدن سلامت محلیدر ویا انك اهلی بری برلرینه ویا ملائكه انلره سلام ویرر (ویهدی من یشاء الی صراط مستقیم) واول عبادندن دیلدیكن توفیقله طریق مستقیمه ارشاد ایدركه اول اسلامدر ولباس تقوی ایله تدرعدر الله تعالی دعوتی تعمیم ایدوب هدایتی مشیتنه تخصیصنده دلالت واردركه امر ارادتك غیری اوله وضلالت

اسلامدن اون كيمسه بلاعذر تبوك غزاسندن كرو قالمشار ايدى چونكه بونلرك حقنده تهديدات الهى نزولندن خبر
الدقلرنده يديسى كندولرينى مسجدك ديركارينه باغليوب يمين ايتديلركه تاحكم خدا كلينجه انلرى كيمسه چوزميه پيغمبر
عليه السلام تبوكدن عودتله مدينه يه كلوب انلرى بوحالده كوردكده ١٧٦ سؤال ايلدى ماجرالرى عرض

اولندقده بنده خى يمين
ايده رمكه بكا امر كلنجيه دك
انلرى چوزمم بيورمغله بو
آيت كريمه نازل اولدى
(خذ من اموالهم صدقة
تطهرهم وتزكيهم بها وصل
عليهم ان صلوتك سكن لهم
والله سميع عليم) انلرك
ماللرندن صدقهٔ زكات اخذ
ايله كه اول صدقه ايله كنا
هلرندن پاك و مال حسناتلرنده
نمايان اوله لر وانلرك اوزرينه
دعا واستغفار ايله كه سنك
دعاك انلره راحت واطمينان در
الله تعالى سنك دعاكى
ايشيديجى وانلرك استحقاقنى
بيليجيدر ❁ مرويدركه
آيت سابق نزولنده
خواجهٔ عالم عليه السلام
اول مسجدده بركنده باغلو
اولنلرى كشاد ايتدكده انلر
نعمت الهى يه شكرانه
حضور نبوى يه كلوب
يارسول الله بز بومال سببيله
سنك خدمتكدن قالمشيدق
بونلرى آل تصدق ايله
ديمشلر ايدى پيغمبر عليه
السلام بن سزك مالكزى
اخذه مأمور دكلم بيورملريله

بو آيت كريمه نازل اولدى (الم يعلمو ان الله هو يقبل التوبة عن عباده ويأخذ الصدقات وان الله (مراد)
هو التواب الرحيم) الله تعالى قوللرندن توبه يى قبول ايدر اولديغى وصدقه لرنك بدلنى ويرمك اوزره اخذ ايده جكنى
اول تائبلر بيلمزلرمى تحقيق الله تعالى توبه لرى قبول وفضلندن رحمت ايديجيدر (وقل اعلموا فسيرى الله عملكم

اوزره مصرك الله تعالى رشدنى اراده اتميه جابر رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى
عليه وسلم نائم ايكن ملائكه دن بر طائفه اكا كلوب ديديلركه اشبونك مثلى شول رجل مثليدركه
بردار بنا ايدوب انده مأدبه وضع ايتديكندنصكره اول مأدبه يه چاغرر داعى كوندره اولكه
داعى يه اجابت ايده اول داره كيررو مأدبه دن اكل ايدر واولكه داعى يه اجابت ايتميه نه داره
كيررونه مأدبه دن اكل ايدر ❁ ايمدى دار جنتدرو داعى محمددر واولكه محمده اطاعت ايده الله
تعالى يه اطاعت ايدر واولكه محمده مخالفت ايده الله تعالى يه مخالفت ايدر محمد ناس بيننده اهل حق
ايله اهل باطل بينى فصل ايديجيدر (للذين احسنوا الحسنى وزيادة) دنياده عمللرين كوزل ايدنلره
آخرتده جنت والله تعالينك وجه كريمنه نظر جزاء اولور ❁ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى
الله تعالى عليه وسلم بو آيتى اوقويوب ديديكه اهل جنت جنته واهل نار ناره كيرديكنده بر منادى
ندا ايده كه يا اهل جنت الله تعالينك سزه موعودى واردركه انى سزه انجاز ايده ديه لركه آيا
اول موعود نه اوله حالبوكه اول ميزانمزى ثقيل ويوزلريمزى بياض ايتدى وبزى جنته ادخال
ايدوب ناردن صيانت ايتدى اويله اولسه حجابى رفع ايدوب وجه كريمنه نظر ايده لر انلره
آنك وجه كريمنه نظردن احب شئ ويرلمش اولميه ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنهدن
بر روايتده حسنى حسنه نك مثليله جزاء اولنمسيدر وزياده آنك اون مثليله يديوز ضعفنه دكين
جزاء اولنمسيدر (ولا يرهق وجوههم قتر ولا ذلة) انلرك يوزلرين قاپليه سواد وهوانكه اهل
ناره اولور (اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون) انلر اهل جنتدركه انده دائملر در (والذين
كسبوا السيئات جزاء سيئة بمثلها) واعمال سيئه كسب ايدنلر سيئه لرى مقابله سنده مثلى سيئه
جزاء اولور (وترهقهم ذلة) وانلرى ذل وهوان قاپليه (مالهم من الله من عاصم) الله تعالينك
سخطندن ويا الله تعالى جهتندن ويا عندندن عصمت ايدر اولميه مؤمنلره اولديغى كبى (كانما اغشيت
وجوههم قطعا من الليل مظلما) كأنه يوزلرى ليل مظلمدن قطعه لر كيوريلوبدر (واولئك
اصحاب النار هم فيها خالدون) ايمدى انلر اصحاب ناردركه انده دائملردر (ويوم نحشرهم جميعا
ثم نقول للذين اشركوا مكانكم انتم وشركاؤكم) الله تعالى يوم قيامتده ايكى فريقك جميعنى حشر
ايدوب اندن مشركلره ديركه يريكزده طورك كه سز وكرك شركا كزه نه ايشلنور كوره سز
(فزيلنا بينهم) اويله اولسه بينلرينى تفريق ووصللرينى قطع ايده رز (وقال شركاؤهم ما كنتم
ايانا تعبدون) شركالرى انلره ديه لركه دنياده سز بزم طلبمزله بزه عبادت اتمز ديكز و بز سزك
عبادتكزى بيلمز ايدك واصنام بو وجهله مشركلردن تبرى ايده لر وحقيقتده شركانك بو قولى
آنكچوندركه اول مشركينك عبادتى اهوالرينه ايديكه اهوالرينك امريله اشراك ايتمشلردى
يوخسه شركالرى انلره برشئله امر ايتمشدى • دينلديكه اصنام الله تعاليك اذنيله بو اقوالى
انلره سويليه لر شول شفاعتدن بدلكه مشركين انى انلردن توقع ايدرلردى • دينلديكه شركا ايله

ورسوله والمؤمنون وستردون الى عالم الغيب والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون) سن ديكه اى توبه ايدنلر خير وشردن
ايستديككزى ايشليك الله تعالى ورسولى ومؤمنلر ايشلديككزى كوررلر سز يقينده غيب وظاهرى بيليجى الله تعالى يه
موتله رد اولنورسكز اول سزه ١٧٧ دنياده ايشلديككز خير وشرى خبر ويروب جزاسنى ايدر (وآخرون

مرجون لامر الله اما
يعذبهم واما يتوب عليهم
والله عليم حكيم) اول
غزادن تخلف ايدنلردن
اخرلرى بر موجب امر
وقدر توبه ده تأخير
ايتديلردى اكر اول كناه
اوزره اصرار ايدرلرسه
الله تعالى انلره عذاب ايدر
ياخود توبه ايدرلرسه
توبه لرينى قبول ايدر الله
تعالى انلرك احوالنى بيلور
اكا كوره حكمتنى اجرا
ايدر ❁ مرويدركه غزوهٔ
تبوكدن تخلف ايدن اون
كيمسه نك يديسى مسجد
ديركندن كشاد ايله عفو
اولنمشيدى اوچيكه كعب
بن مالك وهلال بن اميه
ومرارة بن ربيع توبه ده
مبالغه ايتميوب همان حضور
نبوى يه كلوب كناهلرينى
اعتراف ايتمشلر ايدى
حضرت عليه السلام انلرله
كيمسه مجالسه ومصاحبت
ايتمسون ديو بيورديلر وبو
آيت كريمه انلرك حقنده
دينلدى (والذين اتخذوا
مسجد ضرارا وكفرا

وتفريقا بين المؤمنين وارصادا (تبيان) (ثانى) (٢٣) لمن حارب الله ورسوله من قبل وليحلفن ان اردنا الا الحسنى
والله يشهد انهم لكاذبون) شول منافقلركه مؤمنلره ضرر ومضمر كفرلرينه تقويه ومؤمنلرك بينى تفرقه ايچون مقدما
الله تعالى ورسوليله محاربه ايدن كيمسه يه انتظار ايله ❁ كه اول بنو عامر راهبدر ❁ بر مسجد بنا ايلديلر ويمين ايتديلركه

مراد ملائكه ومسيحه در و بر قولده شياطيندر (فكفى بالله شهيدا بيننا وبينكم ان كنا عن عبادتكم
لغافلين) الله تعالى بزمله سزك بينكزده شاهد يتركه اول كنه حاله عالمدر بز سزك عبادتكزدن
غافللر ايدك زيرا كه بز ايشتمز وكورمز وبيلمز ايدك (هنالك تبلو كل نفس ما اسلف) اشبو مقامده
هر نفس تقديم ايتديكى عملى اختبار ايدوب نفع وضرنى كورر وياخود هر نفس عملنه اتباع ايدوب
عملى انى يا جنته ويا ناره ايلتور وياخود هر نفس عاصيه يه تقديم ايتديكى شر سببيله عذاب ايريشور
(وردوا الى الله) واول تقديم ايتدكلرى شئ سببيله الله تعالينك جزاسنه رد اولنورلر
(مولاهم الحق) كه اول انلرك ربلرى وحقيقتده متولئ امورلريدر يوخسه مولى اتخاذ
ايتدكلرى دكل (وضل عنهم ما كانوا يفترون) وزائل اولور اولكه آلهه لرى كنديلر ايچون
شفاعت ايدرويا انلرى آلهه در ديو افترا ايدرلردى (قل من يرزقكم من السماء والارض) ديكل
كه سماء وارضك جيعندن سزه رزق كيم ويرر زيرا كه ارزاق اسباب سماويه ومواد ارضيه
ايله حاصل اولور (امن يملك السمع والابصار) وياخود سمع وابصارك خلق وتسويه سنه كيم قادر اولور
وياول ايكيسن آفاتدن كيم حفظ ايده بيلور (ومن يخرج الحى من الميت ويخرج الميت من الحى)
وكيمدركه ميتدن حى وحيدن ميت چيقارر نطفه دن ولد وحيواندن نطفه خروجى كبى (ومن
يدبر الامر) وكيمدركه جميع عوالمك اموريني تدبير ايدر (فسيقولون الله) ديه لركه بو اشيايى
ايدن الله تعاليدر زيرا كه فرط وضوحندن مكابره وعناده قادر اولمزلر (فقل افلا تتقون)
ديكل كه بو اقرار ايله ينه حق تعاليدن قورقميوب اكا نيجه شرك ايدرسز (فذلكم الله ربكم الحق)
اشبو اموره متولى اولوب عبادته مستحق ربكز جل شانه دركه ربوبيتى ثابتدر زيرا اولدركه
سزى انشا واحيا ايتدى ورزقلندروب اموريكزى تدبير ايتدى (فماذا بعد الحق الا الضلال)
حقدنصكره دكل الا ضلالدر اولكه حق تجاوز ايده ضلاله دوشر (فانى تصرفون) ايمدى
حقى قويوب نيجه ضلاله صرف اولنورسز (كذلك حقت كلمة ربك على الذين فسقوا انهم
لا يؤمنون) اشبونك كبى الله تعالينك كلمه وحكمى واجب اولدى شول قوم اوزره كيم كفرلرنده
تمرد ايدوب حد استصلاحدن خروج ايتديلر انلر ايمانه كلمزلر (قل هل من شركائكم من
يبدؤ الخلق ثم يعيده) ديكل كه اوثانكزدن برى قادر ميدركه اصل ومثالسز خلقى انشا ايده
وموتندنصكره انى ديركوره اكر سكا جواب ويرمكدن عاجز اولورلرايسه (قل الله يبدؤ الخلق
ثم يعيده) ديكل كه اكا الله تعالى قادر اولور (فانى تؤفكون) قصد سبيلدن انلر نيجه صرف
اولنورلر (قل هل من شركائكم من يهدى الى الحق) ديكل كه اوثانكزدن برى قادر ميدركه نصب
حجج وارسال رسل ونظر وتدبره توفيقله حقه ارشاد ايده جوابدن عاجز اولدقلرنده
(قل الله يهدى للحق) ديكل كه خلقى حقه الله تعالى ارشاد ايدر (أفمن يهدى الى الحق احق
ان يتبع امن لا يهدى الا ان يهدى) الله تعالى كه حقه ارشاد ايدر اتباع اولنمغه اولمى احقدر

بز بو مسجدى انجق ايولك ايچون بنـا ايلدك ❁ كه مصلينه وسعت كلوب نماز قيلنه وذكر اولنه ديديلر ❁ الله تعالى
شهادت ايدركه انلر يمينلرنده كاذبلردر (لا تقم فيه ابدا لمسجد اسس على التقوى من اول يوم احق ان تقوم فيه
فيه رجال يحبون ان يتطهروا والله يحب المطهرين) اول مسجد ضرارده ابدى قائم اولمه اولكى كونندن

يوخسه صنم كه بنفسه تحركه و برمكاندن مكان آخره انتقاله قادر اولمز مكركه اون نقل اولنه (فمالكم كيف تحكمون) سزه نولديكه صريح عقل بطلاننى اقتضا ايدر شيئله نيجه حكم ايدرسز (ومايتبع اكثرهم الاظنا) انلرك چوغى ظنه اتباع ايدرلر ديرلركه اصنام آلهه در و آخرتده انلر شفاعت ايديسردر حالبوكه اول براعتقاد باطلدر انك شاننده كتاب وسنت وارد اولميوبدر (ان الظن لايغنى من الحق شيئا) زيراكه ظن علمدن واعتقاد حقدن برشئ غنا ويرمز وياخود اول الله تعالينك عذابندن برشئ انلردن دفع ايتمز وياخود ظن علم مقامنه قائم اولمز ❁ اشبو دليلدركه علم اصولك تحصيلى واجب اوله وتقليد وظن ايله اكتفا جائز اولميه (ان الله عليم بما يفعلون) الله تعالى انلرك ظنه اتباعلرين وبرهاندن اعراضلرين بيلور (وماكان هذا القرآن ان يفترى من دون الله) اشبو قرآن صحيح اولمزكه الله تعالينك غيرى يه مضاف قيلنه (ولكن تصديق الذى بين يديه) لكن الله تعالى انى اندن اول نازل اولان كتب الهيه يى تصديق انزال ايلدى (وتفصيل الكتاب) وعقايد وشرايعدن حق وثابت اولانى تفصيل انزال ايلدى (لاريب فيه من رب العالمين) كه اول رب العالميندن اولوب اندن ريب منتفيدر (ام يقولون افتراه) كفار مكه ديرلرميكه انى محمد ذات نفسندن اختلاق ايتدى (قل فأتوا بسورة مثله) ديكل كه ايدى بلاغتده وحسن نظمده وقوت معناده انك مثلى برسوره كتورك زيرا كه عربيت وفصاحتده بنم كبيسز (وادعوا من استطعتم من دون الله) ومع ذلك الله تعالينك غيريدن سزه اعانته امكانى اولور كمسه لردن استعانت ايدك (ان كنتم صادقين) اكر اول محمدك اختلا قيدر ديو قولكزده صادقلر ايسه كز (بل كذبوا بمالم يحيطوا بعلمه) بلكه قرآنى اول ايشتدكلرنده آياتنى تدبر نسز وشاننى بيلمكسزين تكذيبه مسارعت ايدرلر (ولما يأتهم تأويله) حالبوكه انلر انك تأويلنه واقف اولمديلر ومعاينسنه اذعانلرين ايركورمديلر (كذلك كذب الذين من قبلهم) كفار مكه قرآنى تكذيب ايتدكلرى كبى انلردن اول امم ماضيه كفارى دخى انبيالرين كتوردكلرى معجزاتلرنده تكذيب ايتديلر (فانظر كيف كان عاقبة الظالمين) نظر ايتكه رسوللرين تكذيبله نفسلرينه ظلم ايدنلرك عاقبتى نيجه هلاكه ايردى (ومنهم من يؤمن به ومنهم من لايؤمن به) اول مكذبينك بعضى نفسنده قرآنى تصديق ايدوب حق ايدوكن بيلوركن عناد ايدر وياخود مستقبلده انى تصديق وتوبه ايديسردر وانلرك بعضى ايسه فرط غباوت وقلت تدبرندن انى نفسنده تصديق ايتمز وياخود مستقبلده انى تصديق ايتميوب موتى كفر اوزره اولور (وربك اعلم بالمفسدين) ربك جل شانه اول مكذبيندن عناد واصرار ايدنلرى بيلور (وان كذبوك فقل لى عملى ولكم عملكم انتم بريئون مما اعمل وانا برئ مما تعملون) اكر انلر الزام حجتدنصكره سنى تكذيب اوزره اصرار ايدرلر ايسه انلره ديكل كه بنم عملمك جزاسى بكا درو سزك عملكز جزاسى سزه درسز بنم عملمدن بريئلرسز وبن دخى سزك عملكزدن بريئم نه سز بنم عمليله

تقوى اوزرينه بنا قوريلن مسجد (قبا) البته سكا نمازه قائم اولمغه اندن احق واليقدر انده رجال واردركه رضاء الله ايچون پاكلكى سورلر الله تعالى دخى پاك اوللرى سور ❁ بو پاكلك خصال ذميمه دن ياخود صو ايله استنجا وتطهردر دينلدى ❁ مرويدركه اشراف قبيلهٔ خزرجدن ابوعامر راهب توريه وانجيلده مهارتى اولمغله اهل مدينه يه دائما اوصاف ونعت نبوى يى اوقور ايدى وقتاكه پيغمبر عليه السلام مدينه يه هجرت بيوردقلرنده اهل مدينه ابوعامرك مجلسندن قطعله حضور نبوى يه كلكده اولملرندن ابوعامر حسد طارى اولوب اول حضرتك نفينه شغل ايدر اولدى بدردن صكره فرار ايله مكه يه كيدوب انلرله احد جنكنده برابر وعسكر اسلامه اول اوق آتان اول ايديكه پيغمبر عليه السلام اكا فاسق لقب وضع

ايتمشيدى حنين جنكنده دخى حاضر اولوب اندن دخى فرار ايله عسكر آلوب مسلمانلرله محاربه (مؤاخذه)
نيتيله روم ملكى هرقله كتدى اولطرفدن منافقلره مسجد قبا يانده بكا بر مسجد بنا ايدككه واروب انده افادهٔ علوم
ايله مشغول اوله جغم ديو مكتوب ارسـال ايتمكله موجبنجه منافقلردن اون ايكى كيمسه ثعلبة بن حاطب ونبتل بن

حارث ووديعة بن ثابت وامثالى مسجد قبا يانده بر مسـجد بنا ايدوب تمام ايلديلر اولوقتكه پيغمبر عليه السلام تبوك
غزاسنه حاضرلنوردى منافقلر كلوب يارسول الله عليللر وضعيفلر ايچون بر مسجد بنا ايلدك كلوب انده تبركا نماز قيله سن
ديديلر اول حضرت عليه السلام شمدى غزايه متوجهم ان شاء الله غزادن كلديكمزده وارهلم بيورديلر صكره

مؤاخذه اولنورسز ونه بن سزك عملكزله مؤاخذه اولنورين ❁ دينلديكه بو آيت سيف آيتيله منسوخه در (ومنهم من يستمعون اليك) ومكذبيندن برطائفه قچان سن قرآن اوقيوب شرايع تعليم ايتسك سنى دكلرلر لكن قبول ايتمزلر شول اصم كبيكه اصلا ايشتميه (أفأنت تسمع الصم ولوكانوا لايعقلون) سن اصمه ايشتدرمكه قادرمى اولور سن اكر صمملرينه عدم فهم دخى منضم اولور ايسه • اشبونده تنبيه واردركه استماع كلامك حقيقتى اول كلامدن مقصود اولان معانيى فهمدر اول اجلدن بهايم انكله وصف اولنمز (ومنهم من ينظر اليك) ومكذبيندن برطائفه سكا نظر ايدوب نبوتك دلائلن معاينه ايدركن ينه سنى تصديق ايتمزلر (أفأنت تهدى العمى ولوكانوا لايبصرون) سن اول قلبى اعمالره هدايته قادرمى اولورسن اكر اول عمالرينه عدم بصر دخى منضم اولور ايسه زيراكه ابصاردن مقصود اعتبار واستبصاردر وانده عمده بصيرتدر اول اجلدن اعماى مستبصر حدس وتفطن ايدر انيكه بصير احمق ادراك ايده مز (ان الله لايظلم الناس شيئا ولكن الناس انفسهم يظلمون) الله تعالى ناسه حواس وعقللرى سببيله برشئ ظلم ايتمز لكن ناس انى افساد ومنافعن تفويتله نفسلرينه ظلم ايدرلر • اشبو دليلدركه عبد ايچون كسب ثابت اوله يوخسه بالكليه مسلوب الاختيار اولميه (ويوم نحشرهم كأن لم يلبثوا الا ساعة من النهار) بز انلرى قبوردن بعثله جمع ايدرز كأنه انلر دنياده وياقبورده نهاردن بر ساعت مكث ايتديلر ايدى (يتعارفون بينهم) قبرلرندن بعث اولندقلرنده بريبرلرين بيله لر دنياده كى بيلشملرى كبى بعده اهوال قيامتى كوردكلرنده باشلرى قيدينه دوشوب اول بيلشملرى كسيله دينلديكه يوم قيامتده انسان يانده اولان كيمسه يى بيله لكن هيبت وخشيتدن سويليه (قد خسر الذين كذبوا بلقاء الله وما كانوا مهتدين) موتدنصكره بعثله الله تعالينك لقاسنى تكذيب ايدنلر تجارتلرنده زيان ايتديلر زيراكه ايمانى كفره دكشديلر تجارت امرنى بيلمديلر (واما نرينك بعض الذى نعدهم او نتوفينك) يا محمد بز انلره ايعاد ايتديكمز عذابى حياتنده سكا كوسترهوز وياانى كوسترمدين سنى توفيه ايدهوز (فالينا مرجعهم) آخرتده مرجعلرى بزه در (ثم الله شهيد على مايفعلون) بوندن صكره يوم قيامتده الله تعالى انلرك افعاللرى اوزره شهادتن ادا ايديسردر (ولكل امة رسول) امم ماضيه دن هرامت ايچون رسول واردر بعث اولنديكه انلرى حقه دعوت ايده (فاذا جاء رسولهم قضى بينهم بالقسط وهم لايظلمون) قچانكه انلره رسوللرى كلوب تكذيب ايتديلر رسولله مكذبين بينى عدل ايله قضا اولندى رسول انجاء ومكذبين اهلاك ايدلدى انلرى الزام ايدر حجتسز عذاب اولنمزلر ويا ذنبسز مؤاخذه ويا سيئاتلرى اوزره زياده ايدلمزلر (ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين) ومشركون استبعاد واستهزاء طريقى اوزره قيام ساعت ويا نزول عذاب نوقتن اولور ديرلر يا محمد سن وكرك اصحابك وعدكزده صادقلر ايسه كز بزه خبر ويرك (قل لا املك لنفسى ضرا ولانفعا) ديكل كه بنم نفسم ايچون ضرونفعه مالك دكلن اويله اولسه سزكچون

تبوكدن عودتلرنده مدينه قربنده ذواوان نام محلى تشريفلرنده ينه مسجد ضرار اهلى كلوب دعوت ايتملريله كتمك نيتنده ايكن بو آيت كريمه انزال و ❁ لاتقم فيه ابدا ❁ كلام شريفيله كتمكدن منع بيورلدقده اصحابدن برقاج كيمسه يه امر ايله اول مسجدى ياقوب ويقوب عرصه سنى سپورندى ايله طولدرديلر (افمن اسس بنيانه على تقوى من الله ورضوان خيرام من اسس بنيانه على شفا جرف هار فانها ربه فى نار جهنم والله لايهدى القوم الظالمين) آباديننك بناسى تملى الله تعالادن اتقا ورضاسى اوزره وضع ايدن آدمى خيرلو يوخسه دين بناسى تملنى التى سيل صوبى ييرتمش ييقلمغه مائل دره كنارينه وضع ايدن كيمسه مى خيرلودر بويله زمينده بنا وبانى جهنم آتشنه دوشدى الله تعالى نفسلرينه كفرونفاقله ظلم

ايدن قومه هدايت ايتمز (لايزال بنيانهم الذى بنوا ريبة فى قلوبهم الا ان تقطع قلوبهم والله عليم حكيم) انلرك
يابدقلرى بنالرى قلبلرنده شك ونفاق تزايدندن زائل اولماز مكركه قلبلرى پاره پاره اولوب ادراكه قابليتلرى قالميه
الله تعالى انلرك نيتلرين بيلور ومسجد ضرارى ييقمقده حكمتى اجرا ايدر (ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم

واموالهم بان لهم الجنة يقاتلون فى سبيل الله فيقتلون ويقتلون وعدا عليه حقا فى التورية والانجيل و القرآن
ومن اوفى بعهده من الله فاستبشروا ببيعكم الذى بايعتم به وذلك هو الفوز العظيم) تحقيق الله تعالى مؤمنلردن
نفسلرينى جهاده ومالليرينى صدقه وانفاقه صرف ايدنلره مقابله سنده ﴿ ١٨٠ ﴾ جنت اعطاسيله مشترى اولديكه انلر
فى سبيل الله مقاتله ايدوب
قتل ايدرلر وقتل اولنورلر
انلره وعد اولنان جنت
حقدركه تورية وانجيل
وقرآنده ثابتدر كيمكه
الله تعالادن ثواب طلبيله
جهادده عهدينه وفا ايدرسه
امدى الله تعالانك وعد
كريميله اولان بيع وشرايه
مسرور اولك كه اول بيع
سزه فوز عظيمدر (التائبون
العابدون الحامدون
السائحون الراكعون
الساجدون الامرون
بالمعروف والناهون عن
المنكر والحافظون لحدود الله
وبشر المؤمنين) شرك
و نفاقدن توبه ايدنلر
واخلاصله حق تعالايه
عبادت ايدنلر وهر حالى
نعم الهى بيلوب دائما حمد
ايدنلر وصائم وسياحت
وجهاد ايدنلر وخضوعله
ركوع وسجود ايدنلر
وايمان وطاعت وسنت
حضرت رسالته تبعيته
امر ايدنلر وكفر ومعصيتدن
نهى ايدنلر والله تعالانك
احكام وشرايعنك حدودنى
حفظ ورعايت ايدنلر اشته بو صفتلرله موصوف مؤمنلرى جنتله تبشير ايله ماكان للنبى و الذين آمنوا (مرغبه)
ان يستغفروا للمشركين ولوكانوا اولى قربى من بعد ماتبين لهم انهم اصحاب الجحيم) مشركلر جهنم اصحابى ايدكلرى
بيان اولندقدنصكره پيغمبر عليه السلامه ومؤمنلره انلر ايچون مغفرت طلب ايتمك جائز اولمدى اقربا دن دخى

اكا نجه مالك اولورين حتى كه سزه عذاب طلبنده استعجال ايدم (الاماشاءالله) مكر انى كه الله
تعالى بنم مالك اولمغم ديليه (لكل امة اجل) هر امتك هلاكنه اجل مضروب واردر (اذا
جاء اجلهم فلا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون) قچانكه اول وقت كلهنه بر آن امهال اولنورلر
ونه بر آن اندن تعجيل اولنورلر ❀ ايمدى سز دخى يا مشركين عذابكزه عجله ايتميكز وقتكز
ايرديكنده سزه وعد اولنان انجاز اولنور (قل أرأيتم ان اتيكم عذابه بياتا او نهارا ماذا يستعجل
منه المجرمون) ديكل كه بكا خبر ويرك اكر الله تعالينك عذابى سزه كيجهده ويا كوندزده كلسه
عذابدن نه شيئه مجرمون استعجال ايدرلر والحال انك كليسى مكروهدر استعجاله ملايم اولمز
(أثم اذا ماوقع آمنتم به الان وقد كنتم به تستعجلون) اكر سزه انك عذابى واقع اولسه انك
وقوعندنصكره اكا ايمان كتوررميديكز بر وقتده كه انده سزه ايمانك نفعى اولميه قچانكه عذاب
وقوعندنصكره ايمانه كلهلر انلره دينله كه شمديمى ايمانه كلورسز حالبوكه اول عذابى تكذيب
واستهزاء وجهى اوزره استعجال ايدرديكز (ثم قيل للذين ظلموا ذوقوا عذاب الخلد هل تجزون
الا بما كنتم تكسبون) بعده اشراك ايدنلره دينله كه شول عذاب دائمى ذوق ايدك كه اول سزدن
ابدا منقطع اولمز سز جزا اولنمكز دكل الا دنياده كسب ايتديكز كفر ومعاصى سببيله در
(ويستنبؤنك أحق هو) يا محمد سندن اخبار ايدرلر كه بزه وعد ايتديكك عذاب وقيام ساعت
حقميدر (قل اى وربى انه لحق وما انتم بمعجزين) ديكل كه نعم ربم حقيچون اول حقدر سز
اول عذابدن فوت اولور دكللرسز (ولوان لكل نفس ظلمت مافى الارض لافتدت به) اكر
شركله وياغيره تعدى ايله ظلم ايدن هر نفس ايچون يرده كى خزائن واموال اولسه يوم قيامتك
عذابندن خلاص ايچون انى بذل ايديدى (واسروا الندامة لما رأو العذاب) عذابى كوريجك
ندامتى اسرار ايدهلر زيرا كه حسابلرنده اولميان فظاعت وهولى كوريجك مبهوت اولوب نطقه
قادر اولميهلر (وقضى بينهم بالقسط وهم لا يظلمون) خلايق بيننده عدلله قضا اولنور انلره ظلم
اولنمز مؤمنين صالحينه عملرينك ثوابى ويريلور وكافرين وعاصينه عذابلرى زياده ايدلمز (الا ان لله
مافى السموات والارض) آكاه اولك كه سموات وارض وايچنده كى اشياء جميعا الله تعالينك
خلق وملكيدر (الا ان وعد الله حق) ثواب وعقابدن وعد ايتديكى حقدر انده خلف اولمز
(ولكن اكثرهم لا يعلمون) لكن انلرك اكثرى انى بيلمزلر زيرا كه عقللرى حيات دنيادن
ظاهر اوزره مقصوردر (هو يحيي ويميت) اول الله تعالى دنياده ديركورر واولدرر عقباده
دخى اكا قادر اولور زيرا كه قادرلذاته نك قدرتى زائل اولمز ومادهكه بالذات حيات وموتى
قابله اوله ابدا انى قابله در (واليه ترجعون) موت ويا نشورله اول الله تعالى يه رجوع ايدرسز
(يا ايها الناس قد جاءتكم موعظة من ربكم وشفاء لما فى الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين) يا ناس
سزه بر كتاب كلديكه اول حكمت عمليه يى جامعدر كه اعمالك محاسن ومقابحين كاشفه در محاسنه

اولورسه ❀ مرويدركه پيغمبر عليه السلام ابو طالبه مرض موتنده واروب ايمان تكليف ايدوب نوميد اولدقده
اكر نهى اولنمزسم سنكيچون مغفرت طلب ايدهرم ديو وعد ايلدى بعد وفاته انكيچون استغفار ايلدكده صحابه
اكليوب انلر دخى آبا واقرباسيچون ﴿ ١٨١ ﴾ مغفرت طلبنه عازم اولديلر بناء عليه بو آيت كريمه ايله نهى
اولنديلر (وما كان استغفار
ابرهيم لابيه الاعن موعدة
وعدها اياه فلما تبين له انه
عدو لله تبرء منه ان ابرهيم
لأواه حليم) ابراهيم عليه
السلامك باباسى (آزر)
ايچون مغفرت طلب
ايتمسى انجق مقدم اكا
سنكيچون مغفرت طلب
ايدهرم ديو وعد ايتمشيدى
وقتا كه ابراهيم عليه السلامه
باباسى الله تعالانك دشمنى
ايدوكى بيان اولندقده آندن
واز كلدى تحقيق ابراهيم عليه
السلام چوق اه ايديجى
رفيق القلب وكندويه اذا
ايدهنى عفو ايديجى ايدى
(وما كان الله ليضل قوما بعد
اذ هديهم حتى يبين لهم
ما يتقون ان الله بكل شئ
عليم) الله تعالى بر قومه
اسلامى هدايت ايتدكدنصكره
انلره نهى اولنان بيان
اولنمدقجه اول قومى مؤاخذه
وضايع ايتمز الله تعالى هر شيئه
عالمدر ❀ منقولدركه بو آيت
كريمه بر كروه كيمسهلر حقنده
منزلدركه انلر اسلامه كلوب
محللرينه رجوعلرندنصكره
قبله تحويل ياخود خمر حرام اولوب انلر اندن بيخبر حال قديم اوزره ايكن وفات ايتمشلر ايدى انلرك عدم مؤاخذهلرينى
ايما اوله (ان الله له ملك السموات والارض يحيي ويميت وما لكم من دون الله من ولى ولا نصير) تحقيق كوكلرك
ويرلرك پادشاهى الله تعالادر دنياده ديرلتمك واولدرمك انك امرندهدر سز كچون الله تعالادن غيرى اموركزه ناظر وناصر يوقدر

مرغبه ومقابحدن زاجره در وكذلك حكمت نظريه يى دخى جامعدركه صدورده اولان شكوك
وسوء اعتقاده شفادر وحق ويقينه هدايت ومؤمنلره رحمتدركه انكله ظلمات ضلالدن نجات
بولورلر (قل بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا) ديكل كه سوينورلرسه حق تعالينك
فضلى ورحمتنه سوينسونلر ❀ دينلديكه حق تعالينك فضلى ايمان ورحمتى قرآندر ويا فضلى
قرآن ورحمتى قرآنه اهل ايتمسيدر ويا فضلى اسلام ورحمتى انك قلبده تزيينيدر ويا فضلى اسلام
ورحمتى سنتدر ويا فضلى ايمان ورحمتى جنتدر (هو خير مما يجمعون) اول انلرك حطام دنيادن
جمع ايتدكلرندن خيرلودر (قل أرأيتم ما انزل الله لكم من رزق فجعلتم منه حراما وحلالا)
ديكل كه بكا خبر ويرك رزقدن اول شيئى كه الله تعالى انى سزه ويرديكه اول سمادن نازل ماله
حاصل اولور حرث وانعام كيبكه انك بعضنى حرام وبعضنى حلال قيلديكز ❀ دينلديكه انكله
مراد حرث وانعامدن حرام ايتدكلريدر بحيره وسائبه ووصيله وحام كبى وياخود حرث وانعامدن
لله نصيب قيلمريدركه اول سورهٔ انعامده كچدى (قل آلله اذن لكم ام على الله تفترون) ديكل كه
تحريم وتحليله سزه الله تعالى مى اذن ويردى يوخسه اكا افترامى ايدرسز كه اول انلرك انى بزه الله
تعالى امر ايلدى ديعلريدر (وماظن الذين يفترون على الله الكذب يوم القيامة) الله تعالى يه كذب
اختلاق ايدنلرك يوم قيامتده ظنلرى ندر ظن ايدرلرميكه الله تعالى انك اوزره عقاب ايتميه
(ان الله لذو فضل على الناس ولكن اكثرهم لا يشكرون) الله تعالى ناسه فضل ايديجيدر شول
حيثيتدنكه انلره عقل ويردى وارسال رسل وانزال كتبله انلره طريق حقى بيلدردى لكن
انلرك اكثرى بو نعمتلره شكر ايتمزلر (وما تكون فى شأن وما تتلوا منه من قرآن) يا محمد سنكه
اعمالدن بر عملده اولورسن وقرآنكه انى الله تعاليدن تلاوت ايدرسن (ولا تعملون من عمل)
وبر عملكه يا محمد سن وامتك انى ايشلرسز (الا كنا عليكم شهودا اذ تفيضون فيه) الا بز سزك
اوزريكزه رقباء ومطلعينز شول وقتكه اكا خوض واندفاع ايدرسز (وما يعزب عن ربك
من مثقال ذرة فى الارض ولا فى السماء) دربك جل شانه نك علمندن ارض وسماده وجود امكانده
نملهٔ صغيره يه وياهبايه موازن اولور شئ بعيد وغائب اولمز (ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا فى
كتاب مبين) واول نملهدن اصغر ويا اكبر برشئ يوقدر الا اول لوح محفوظده ثابتدر (الا
ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون) آكاه اولك كه اولياء الله كيم الله تعالى بى طاعتله
تولى ايدوب اول دخى انلرى كرامتله تولى ايتمشدر انلره لحوق مكروه خوفى يوقدر ومأموللرى
حاصلدر فوانى حزان چكمزلردر (الذين آمنوا وكانوا يتقون) كه انلر الله تعالى يه ايمان كتوروب
اكا مخالفتدن صاقنورلردى ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ان لله عبادا ليسوا بانبياء ولا
شهداء يغبطهم النبيون والشهداء بقربهم ومقعدهم من الله يوم القيامة قيل من هم يا رسول الله
قال هم عباد من عباد الله من بلدان شتى وقبائل شتى لم يكن بينهم ارحام يتواصلون بها ولا دنيا

(لقد تاب الله على النبي والمهاجرين والانصار الذين اتبعوه فى ساعة العسرة من بعد ما كاد يزيغ قلوب فريق منهم ثم تاب
عليهم انه بهم رؤف رحيم) الله تعالى رسولك غزوهٔ تبوكده منافقلرك قالمسنه اذن ويرديكى ومهاجرين وانصاردن
برفرقه كه انلر پيغمبره تابع اولمشيكن عسرت وقتنده آز قالديكه ۝ ١٨٢ ۝ قلبلرى كيرو قالمغه ميل ايده انلرك دخى بو حاللرينى

عفو وتوبه لرينى قبول ايلدى
الله تعالى انلرى اسركيوب
رحمت ايديجيدر ۝ منقولدركه
تبوك غزاسنده اولان عسكره
جيش العسره تسميه اولنديكه
اون كشينك بر دوه سى وار
ايدى نوبتله بنرلردى
وايكى كشى كونده بر خرما
ايله سدرمق ايدرلردى
وحرارت هوا غايتده ايدى
بو عسرت عظيم سببيله بر
فرقه عدم تحمل ايله كيروب
قالمغه ميل ايدو صكره بنه
توبه ايدوب تابع اولملريله
الله تعالى عفو بيورديغنى
بو آيت كريمه ايله بيان
بيوردى (وعلى الثلثة الذين
خلفوا حتى اذا ضاقت
عليهم الارض بما رحبت
وضاقت عليهم انفسهم
وظنوا ان لا ملجاء من الله
الا اليه ثم تاب عليهم ليتوبوا
ان الله هو التواب الرحيم)
واول اوچ كيمسه كه غزوهٔ
تبوكدن تخلف ايتمشلردى
انلرى دخى عفو ايتدى
تا شول وقته دك كه انلره واسع
يريوزى وقلبلرى فرط
غمدن ضيق اولديدى وبيلديلر
ديكه انجق كندو كرم وعفوندن غيرى صيغنه جق محل يوقدر بو مضايقه ده ايكن انلر توبه وحقه رجوع ايتملريله (غيرى)
انلرى توبه يه موفق ايلدى تحقيق الله عظيم الشان توبه يى قبول ايديجى وتائبلره مرحمت ايديجيدر ۝ منقولدركه اول اوچ كيمسه
بالاده مذكور كعب وهلال ومراره دركه حضرت عليه السلام انلرله كيمسه مخالطه ومصاحبت ايتمامك اوزره امر ايلمشلرايدى اللى

يتباذلون بها يتحابون بروح الله يجعل الله وجوههم نورا ويجعل لهم منابر من لؤلؤ قدام الرحمن
يفزع الناس ولا يفزعون ويخاف الناس ولا يخافون ۝ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر
الله تعالينك عبادى واردركه انلر نه انبيا ونه شهدادر الا بوكه انبيا وشهدا يوم قيامتده انلرك قربنه
ومنزلرينك رفعتنه غبطه ايدرلر ۝ دينلديكه يارسول الله انلر نه حاللو كسه لردر ديديكه انلر بلاد
متفرقه وقبائل شتادن عباد اللهدن برطائفه در لله برى برلرينه محبت ايدرلر حالبوكه بينلرنده
ارحام يوقدركه انك سببيله تواصل ايدهلر ودنيالرى دخى يوقدركه برى برلرينه بذل ايدهلر
الله تعالى انلرك يوزلرين نورلندرر وقدام رحمانده لؤلؤدن منبرلر اوزره جلوس ايتدررر ناس
فزع وخوف ايتديكنده انلر امن وراحتده اولور ۝ سئل النبي صلى الله تعالى عليه وسلم عن
اولياء الله قال الذين اذا رأوا ذكر الله ۝ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه اولياء اللهدن سؤال
اولندقده ديدى انلردركه كورلدكلرنده الله تعالى ذكر اولنه ۝ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم
قال الله تعالى ان اوليائى من عبادى الذين يذكرون بذكرى واذكر بذكرهم ۝ پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر الله تعالى ديديكه عبادمدن اوليام انلردركه بنم ذكرمله ذكر اولنورلر
وبن دخى انلرك ذكريله ذكر اولنورين (لهم البشرى فى الحياة الدنيا وفى الآخرة) انلر ايچون
دنياده وآخرتده بشرى واردر ۝ سئل النبي صلى الله تعالى عليه وسلم عن البشرى فى الحياة الدنيا
قال هى الرؤيا الصالحة يراها المسلم او ترى له ۝ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اشبو آيتده كى
حياة دنياده اولان بشرادن سؤال اولندقده ديديكه اول رؤياى صالحه دركه مسلم انى كورر ويا
انكيچون كوريلور ۝ قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم لم يبق من النبوة الا المبشرات قالوا وما
المبشرات قال الرؤيا الصالحة ۝ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر نبوت آثارندن انجق مبشرات
قالدى ديديلركه مبشرات ندر ديديكه رؤياى صالحه در ۝ قال ابوذر رضى الله تعالى عنه يارسول الله
الرجل يعمل لنفسه ويحبه الناس قال تلك عاجل بشرى المؤمن ۝ ابوذر رضى الله تعالى عنه
ديديكه يارسول الله كشى كنديچون عمل صالح ايشلكله ناس آنى سوربونه حالتدر ديديكه
او مؤمنك عاجلده كى بشر اسيدر ۝ دينلديكه اول مؤمنك موتى عندنده ملائكه نك الله تعاليدن
بشارتله نزوليدر قرآنده بيورلديكه ۝ تتنزل عليهم الملائكة ان لا تخافوا ولا تحزنوا وابشروا
بالجنة التى كنتم توعدون ۝ ابن عباس ايدر دنياده كى بشرى موت عندنده ملائكه نك بشارتله
كلمسيدر واما آخرتده كى بشرى مؤمنك روحى چيقديغنده ملائكه انكله الله تعالى يه صعود
ايدوب رضوان الله ايله تبشير اولنمسيدر (لا تبديل لكلمات الله) الله تعالينك اقوالنه تغيير
ومواعيدينه اخلاف يوقدر (ذلك هو الفوز العظيم) ايعدى اولياء اللهك دنياده وآخرتده
تبشير اولنملرى فوز عظيمدر (ولا يحزنك قولهم) يا محمد كافرلرك اشراك وتكذيب وتهديدلرى
سكا حزن ويرمسون (ان العزة لله جميعا) زيرا غلبه وقهر وقدرت جميعى الله تعالينكدر انك

كون صكره توبه لرى قبول اولمغله بو آيت كريمه نازل اولدى (يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وكونوا مع الصادقين) اى مؤمنلر الله
تعالانك راضى اولمديغى افعالدن صاقنك وعهود وتوبه وجميع افعالكزده صادقلرله بيله صادق اولك (ما كان لاهل المدينة
ومن حولهم من الاعراب ان ۝ ١٨٣ ۝ يتخلفوا عن رسول الله ولا يرغبوا بانفسهم عن نفسه ذلك بانهم لا يصيبهم ظماء

ولا نصب ولا مخمصة فى سبيل
الله ولا يطؤن موطئا يغيظ
الكفار ولا ينالون من عدو
نيلا الا كتب لهم به عمل
صالح ان الله لا يضيع اجر
المحسنين) مدينه اهاليسنه
واطرافنده اولان باديه
اعرابنه رسول اللهك امرينه
مخالفت لايق اولمدى وانك
نفسندن اعراضله كندو
نفسلرينه رغبت ايتمك دخى
سزا اولمدى بو غزا
خصوصنده پيغمبر عليه
السلامه مخالفت جائز
اولمديغى شول سببدندركه
الله يولنده انلر صوسزلق
وزحمت وآجلق واقع
اولورسه ويا بر مكانكه
انلر اول مكانه اياق بصمه لريله
كفار غضبه كلورسه ياخود
دشمندن قتل واسير ونهب
كبى برشى بولمزلرسه انلره
بو وقوعات تهى وعبث
متاعب اولماز الا انك سببيله
انلر ايچون عمل صالح يازيلوب
هر بريچون ثوابه نائل
اولورلر تحقيق الله تعالى
مجاهد محسنلرك اجرينى
ضايع ايتمز ۝ مرويدركه
ابو خيثمهٔ انصارى رضى الله عنه نك بر حسنا مرأه سى وار ايدى بوستانده بر كولكه ده ابو خيثمه يه دوشمه وضع وتازه
خرما وصوغق صو حاضر ايدوب ابو خيثمه كلوب بونلره نظر ايله ديديكه كولكه وتازه خرما وصوغق صو او حسنا مرأه بن
بو درت شيله صفا ايدهيم رسول الله حر وريحده جفاده اوله روا ميدر ديو جمله سنه عدم التفاتله همان قليچ ومزراغنى آلوب

غيرى اندن برشيئه مالك دكلدر ايعدى اول انلره قهر وانلر اوزره سكا نصرت ايدر (هو السميع
العليم) اول الله تعالى انلرك اقوالن ايشيدر وعزمانن بيلور (الا ان لله من فى السموات ومن
فى الارض) آگاه اولك كه سموات وارضده اولان ملائكه وانس وجن الله تعالينكدر ايعدى
بونلر اشرف ممكنات ايكن انلرك هيچ برى ربوبيته صالح اولميجق شول لا يعقل اولان اشيا احقدركه
اكا ند وشريك اولميه (وما يتبع الذين يدعون من دون الله شركاء) الله تعالى يه انك غيرى
ملائكه ونبيينى شركاء تسميه ايدنلر نه شيئه اتباع ايدرلر زيرا اول شركالرينك اتباعى الله تعالى يه
درانك غيرى يه عبادت ايتمزلر ايعدى نيچون انلر متبوعلرى طريقنه كيتمزلر (ان يتبعون
الا الظن) بلكه انلرك اتباعلرى دكل الا ظنلرينه دركه انلر شركاء اوله تابعلرين الله تعالى يه
تقريب ايده (وان هم الا يخرصون) بلكه انلر الله تعالى يه نسبت ايتدكلرى شيده كذب ايدرلر
ويا انلرى شركا تقديرلرنده تقدير باطل ايدرلر (هو الذى جعل لكم الليل لتسكنوا فيه والنهار
مبصرا) اول الله تعالى سزكيچون كيجه يى خلق ايتديكه كوندزده اشتغال تعبندن انده سكون
واستراحت ايده سز وكوندزى مضئ قيلديكه انك عجايب خلق كوريله (ان فى ذلك
لآيات لقوم يسمعون) اشبو ليل ونهارى تقليبده سماع اعتبار وانعاظله استماع ايدن قومه آيتلر
واردر (قالوا اتخذ الله ولدا) كفار ديديلركه الله تعالى ولد اتخاذ ايتدى (سبحانه هو الغنى)
اول ولد اتخاذندن منزهدر زيرا ولد اتخاذى حاجتدن ناشيدر اول ايسه اندن غنيدر (له ما فى
السموات وما فى الارض) زيرا سموات وارضده اولان اشيانك جميعى انك عبيد وملكيدر (ان
عندكم من سلطان بهذا) سزك اول قول باطله عندكزده برهانكز يوقدر (أتقولون على الله
ما لا تعلمون) حقيقتن بيلمديككز شيئ الله تعالى يه اسناد ايله الله تعالى يه افترا ايدرميسز زيرا
هر قولكه اكا دليل اولميه اول جهالتدر اشبو دليلدركه عقائدده برهان قاطعدن لابددر
وعقايدده تقليد سايغ دكلدر (قل ان الذين يفترون على الله الكذب لا يفلحون) ديكل كه شونلركه
الله تعالى يه اتخاذ ولد له واكا اضافت شريك ايله كذب اختلاق ايدرلر نار عذابندن قورتلمزلر
وجنته كيرمزلر (متاع فى الدنيا) انلرك الله تعالى يه كذب اختلاقلرى دنياده بر متاعدركه كفرده
رياستلرين انكله اقامت ايدرلر (ثم الينا مرجعهم) بعده موتله رجوعلرى بزه در اويله اولسه
شقاء مؤبده ايريسرلردر (ثم نذيقهم العذاب الشديد بما كانوا يكفرون) بعده انلره كفرلرى
سببيله عذاب شديد اذاقه ايدرز (واتل عليهم نبأ نوح) ويا محمد سن اهل مكه يه نوحك قوميله
اولان ماجراسنى تلاوت ايت (اذ قال لقومه يا قوم ان كان كبر عليكم مقامى وتذكيرى بآيات الله)
اول قومنه ديديكه انلر اولادقابيلدر اكر بنم ارا كزده طول مكثم وآيات الله ايله سزه وعظم
عظيم وثقيل اولوب بنى طرد ويا قتله عزم ايدرسكز (فعلى الله توكلت) ايعدى بن الله تعالى يه
توكل ووثوق ايتمشن) فاجمعوا امركم وشركاءكم) اويله اولسه امريكزى احكام ايدوب انك

سرعتله پیغمبر علیه السلامه ایرشدی پیغمبر علیه السلام مسرور اولوب اکا دعا ایلدی (ولا ینفقون نفقة صغیرة ولا کبیرة ولا یقطعون وادیا الا کتب لهم لیجزیهم الله احسن ما کانوا یعملون) انلر ❁ که جهاد ایچون ابو عقیل انصاری کبی ❁ کوچك بر خرما یا بر لقمه و ❁ ذی النورین وعبد الرحمن بن عوف ١٨٤ رضی الله عنه کبی بیوك نفقه‌لر انفاق ایدرلر و وادیلر قطع ایدرلر بو انفاق وقطع وادی نافله اولمز الا انلر ایچون ثوابلر یازیلور که الله تعالی قیامتده انلرك ایشلدکلری عمللرك مکافاتنی احسن واوفر واکثر ویررکه لایعد ولا یحصی در ❁ احادیث شریفه‌ده وارددرکه بر کیمسه غزا یولنه بر نفقه انفاق ایدرسه یدیوز ضعفی یازیلور و بر کیمسه بر غازینك معونتنه بر صورتله معاونت ایدرسه اول کیمسه غزا ایتمش منزلتنده‌در (وما کان المؤمنون لینفروا کافة فلولا نفر من کل فرقة منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین ولینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون) مؤمنلره لایق اولمزکه غزایه یا طلب علمه جمله‌سی بردن چیقه زیرا امر معاش مختل اولور هر قبیله واهل بلده‌دن بر طائفه‌سی چیقسون وبر طائفه‌سی پیغمبر علیه السلامله قالسونکه دینده قرآن وسنن وفرائض واحکامی اوکرنسونلر وانلرك قوملری غزادن رجعتلرنده انلره احکامی تعلیمله انذار ایتسونلر شاید انلر نصحله عذابدن حذر ایده‌لر ❁ چونکه آیات سابقه‌لرده جهاددن تخلف ایدنلر زیاده تهدید اولنمشیدی مؤمنلر کلیا غزایه عازم اولمقده اولملریله بو آیت کریمه نازل اولدی (یا ایها الذین آمنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار ولیجدوا فیکم غلظة

اوزره شرکاکزله بیله عزم ایدك (ثم لایکن امرکم علیکم غمة) بعده بنم اهلاکمه قصدکز سزه مستور اولمسون بلکه مکشوف ومشهود اولسون (ثم اقضوا الیّ ولا تنظرون) بعده بکا دیلدیککز شری ایرکورك یوخسه بکا امهال ایتمکز (فأن تولیتم فما سألتکم من اجر) اکر بنم تذکیر ووعظمدن اعراض ایدرسکز بن سزدن انك مقابله‌سنده اجر طلب ایتمدمکه اول سزه ثقیل اولوب اعراضکز ایجاب ایده (ان اجری الا علی الله) بنم دعوت وتذکیرم اوزره ثوابم الله تعالینك عهده‌سنده‌در اول بنی اثابه ایدر کرکسه سز ایمانه کلك ویاخود ایماندن اعراض ایدك (وامرت ان اکون من المسلمین) وامر اولندمکه انك امرینه منقادلردن اولم امرینه مخالفت ایتمیم انك غیریدن رجا ایتمیم (فکذبوه) انلر ایسه انی تکذیبلری اوزره اصرار ایتدیلر (فنجیناه ومن معه فی الفلك) ویله اولسه نوح علیه السلامی وبیله سنجه اولان مؤمنلریکه سکسان کشی ایدیلر سفینه‌یه ادخال ایله غرقدن نجات ویردك (وجعلناهم خلائف) وانلری هالکیندن خلفا قیلدق (واغرقنا الذین کذبوا بآیاتنا) بزم آیتلریمزی تکذیب ایدنلری طوفانله اغراق ایتدك (فانظر کیف کان عاقبة المنذرین) نظر ایتکه شول رسل انذارندن صکره ایمانه کلمینلرك عاقبتی نیجه اولدی ❁ شیخ محیی الدین بن عربی فتوحات مکیه‌ده ایدر الله تعالی یه دعوت ایدنه افضل بودرکه دعوتی مقابله‌سنده اخذ اجر ایتمیه مع هذا اخذ ایتسه جائز اولور اکل ایتدیکینك احلندندر زیرا الله تعالی یه دعوتك مقامی اجر اقتضا ایدر شول اجلدنکه هر نبی قومنی حقه دعوت ایتدیکنده دیدیکه ❁ لا اسألکم علیه من اجر ان اجری الا علی الله ❁ انك اوزره سزدن اجر ایستمزم بلکه بنم اجرم الله تعالینك عهده‌سنده‌در دعوتی اوزره اجری اثبات ایدوب لکن انی الله تعالیدن اخذ ایتمکی اختیار ایلدی یوخسه خلقدن دکل ایمدی وعظ وتذکیرله الله تعالی یه داعی اولان کشی اخذ اجر ایتسه جائز اولور زیرا هر رسول الله شهادتیله اجر اقتضا ایدر عملده‌در واکر انی ناسدن اخذی ترك ایدوب الله تعالیدن طلب ایتسه احسن اولور زیرا که انبیایه اقتدادر ایمدی اشبو اجردرکه الله تعالی فضلندن عبد ایچون تعیین ایتمشدر یوخسه عبده لایق اولمزکه سیدی اوزره اجره مستحق اوله زیرا که عبد کندی ومالی سیدینك ملکیدر (ثم بعثنا من بعده رسلا الی قومهم فجاؤهم بالبینات فما کانوا لیؤمنوا بما کذبوا به من قبل) ونوحدن صکره هر قومه رسول کوندردك واول رسوللر دعوالرینی مثبته معجزات واضحه ایله قوملرینه کلدیلر کفرده شدت شکیمه والله تعالینك انلری خذلانی سببیله شول رسوللرك بعثتندن اول حقی تکذیبه اعتیادلرندن انلری تصدیق ایدر اولمدیلر (کذلك نطبع علی قلوب المعتدین) اشبونلرك کبی حقدن باطله تجاوز ایدنلرك قلوبی اوزره ختم ایدرز ضلاله انهماك ومألوفه اتباعلری ایچون اشبو دلیلدرکه افعال الله تعالینك قدرتیله وعبدك کسبیله واقعه‌در (ثم بعثنا من بعدهم موسی وهارون الی فرعون وملائه بآیاتنا فاستکبروا وکانوا قوما مجرمین) اشبو رسللردن صکره موسی وهارونی طقوز آیتله فرعونه وقومنه کوندردك انلر ایسه ایماندن استکبار ایدوب اجرامه معتاد قوم مجرمین اولدیلر اول اجلدن رب تعالینك رسالتنه

(اهانت)

واعلموا ان الله مع المتقین) ای مؤمنلر سزه یقین اولان کفارله مقاتله ایدك ❁ اول کفاردن مراد مدینه جوارنده اولان یهود وسائری یاخود شامده اولان روم اوله دینلدی ❁ اول کافرلر وقت محاربه‌ده سزده شدت وشجاعت وثبات بولسونلر وبیلك که الله ١٨٥ تعالی انك نصرتی متقیلرله‌در (واذا ما انزلت سورة فمنهم من یقول ایکم زادته هذه ایمانا فاما الذین آمنوا فزادتهم ایمانا وهم یستبشرون) قچان بر سوره نازل اولسه منافقلر بربرینه استهزا وجهیله بو سوره ایله قنغکزك ایمانی زیاده اولدی دیرلر اما مؤمنلرك اول سوره‌نك نزولیله علم ودینلرینه نما کلوب یقین وثبات حاصل اولور وانلر اول آیتك نزولیله مسرور اولورلر (واما الذین فی قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الی رجسهم وماتوا وهم کافرون) اما انلرکه قلبلرنده شك ونفاق مرضی واردر انلرك کفرلرینه کفر انضمامیله دخی زیاده اولور اول کفرلری استحکامیله کافر اولدقلری حالده فوت اولورلر (اولا یرون انهم یفتنون فی کل عام مرة او مرتین ثم لایتوبون ولا هم یذکرون) آیا اول منافقلر کورمزلرمیکه هر ییلده بر یا ایکی کره شداید ومرض وقحط وسائر بلیاتله ابتلا اولنورلر (تبیان) (ثانی) (٢٤) بوندنصکره‌ینه نفاقلرندن توبه ایتمزلر وتفکر ایدوب منتصح اولمزلر (واذا ما انزلت سورة نظر بعضهم الی بعض هل یریکم من احد ثم انصرفوا صرف الله قلوبهم بانهم قوم لایفقهون) منافقلرك عیوبی ذکر اولنور بر سوره نازل اولدقده انلر بر برینه باقوب اشارتله مؤمنلردن سزی کیمسه

اهانت ودینه جرائت ایتدیلر (فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا ان هذا لسحر مبین) وقتا که بزم قبلمزدن موسی انلره معجزاتله کلدی فرط تمردلرندن دیدیلرکه اشبو سحر ظاهردر (قال موسی أتقولون للحق لما جاءکم) موسی انلره دیدیکه الله تعالیدن سزه کلن حقه سحردرمیسز (أسحر هذا ولا یفلح الساحرون) نبوته علامت اولان شیء سحرمیدر والحال ساحرلر دنیاده وآخرتده فلاح بولمزلر (قالوا أجئتنا لتلفتنا عما وجدنا علیه آباءنا) انلر موسی وهارونه دیدیلرکه بزه کلدیککزمیکه بزی صرف ایده سز شول حالتدنکه آبائمزی انك اوزره بولمشز (وتکون لکما الکبریاء فی الارض) ویریوزنده تکبر ویاملك سزك اوله (وما نحن لکما بمؤمنین) حالبوکه بز سزك الله تعالیدن رسول ایدیککزه تصدیق ایدر دکلرز (وقال فرعون ائتونی بکل ساحر علیم) فرعون قومنه دیدیکه بکا کتورك هر ساحریکه سحر علمنده حاذق اوله (فلما جاء السحرة قال لهم موسی ألقوا ما انتم ملقون) موسی علیه السلام ساحرلره دیدیکه حبال وعصیدن القاء ایده جکلریکزی القا ایدك (فلما ألقوا قال موسی ما جئتم به السحر) وقتا که سحره انی القاء ایتدیلر موسی علیه السلام انلره دیدیکه سزك کتوردیککز شیء سحردر (ان الله سیبطله) الله تعالی انی ابطال ایدیسردر (ان الله لا یصلح عمل المفسدین) الله تعالی مفسدلر عملن اصلاح ایتمز اشبو دلیلدرکه سحر فساد وتمویه اوله حقیقتی اولمیه (ویحق الله الحق بکلماته ولو کره المجرمون) الله تعالی اوامر وقضایاسیله حقی اثبات ایدر اکرچه مجرمون اندن کراهت ایدرلرسه‌ده (فما آمن لموسی الا ذریة من قومه علی خوف من فرعون وملائهم ان یفتنهم) موسی علیه السلام ابتداء امرنده وقتا که انلری ایمانه دعوت ایلدی فرعوندن وکرك قومندن خوف ایدوب اکا ایمانه کلمدیلر ایمانه کلدکلری تقدیرجه فرعون انلره عذاب ایدر الا بنو اسرائیل قومی اولادنك شبانندن بر طائفه ویا فرعون قومی شبانندن بر طائفه ویا قوم فرعوندن ناس یسیرا کا ایمانه کلدیلرکه انلر امرأة فرعون ومؤمن آل فرعون وخازن فرعون وامرأة خازن فرعون وماشطة بنت فرعوندر ❁ دینلدیکی انلر آل فرعوندن ایمش اهل بیت ایدیلر آبالری قبطدن وامهاتلری بنی اسرائیلدن ایدی اویله اولسه انلر املرینه وخاللرینه اتباع ایتدیلر دینلدیکه انلر بر قوم ایدیلرکه فرعونك قتلندن قورتلمشلردی شول طریقله کیم فرعون بنی اسرائیلك ابنائی قتلنه امر ایتدیکنده بنو اسرائیلدن مرأه ابن طوغر دیغنده قتل اولنمسی خوفیله انی بر قبطی‌یه باغشلردی قبط عندنده منتشی اولوردی ایمدی بو حالله کسلر قبط بیننده کثیر اولمشیدی موسی علیه السلام سحره‌یه غالب اولدیغی کونده سحره ایله بیله انلر دخی ایمانه کلدیلر (وان فرعون لعال فی الارض وانه لمن المسرفین) فرعون یریوزنده متکبردر وکبر وعتوده حدی تجاوز ایدنلردندرکه بر عبد ایکن ربوبیت ادعا ایتدی واسباط انبیایی اسیر ایتدی (وقال موسی یاقوم ان کنتم آمنتم بالله فعلیه توکلوا ان کنتم مسلمین) موسی علیه السلام کندویه ایمانه کلنلرك فرعوندن خوفلرین کوریجك انلره دیدیکه یاقوم اکر الله تعالی یه

کوردیمی دیرلردی اگر کیمسه کورمش ایسه طورورلردی اگر کورممش ایسه قالقوب کیدرلردی صکره نزد نبویدن
رجعت ایدرلردی الله تعالی انلرك قلبلرینی قبول ایماندن صرف ایلدی شول سببله که انلر حق فهم ایتمز بر قومدر
(لقدجاءکم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم ۱۸۶ بالمؤمنین رؤف رحیم) ای ناس بشریتده

ایمانه کلوب قضاسنه منقادلر ایسه کز اکاوثوق واعتماد ایدك (فقالوا علی الله توکلنا) دیدیلرکه
الله تعالی یه وثوق واعتماد ایتدك بعده دعا ایدوب دیدیلرکه (ربنالاتجعلنا فتنة للقوم الظالمین)
یاربنا بزی قوم ظالمینه فتنه ایتمکل یعنی انلری اوزریمزه تسلیط ایدوب یدلرنده بزی هلاك
ایتمکل وانکله بزی حق دین اوزره دکل ظن ایدوب طغیانلری زیاده اولمیه (ونجنا برحمتك
من القوم الکافرین) وبزی قوم کافرینك کیدندن وشؤم مشاهده سندن خلاص ایت توکلك
دعا اوزره تقدیمنده تنبیه واردرکه داعی یه لایق اولورکیم اولا توکل ایده کیم دعاسنه اجابت
اوله (واوحینا الی موسی واخیه ان تبوّا لقومکما بمصر بیوتا) موسی وقرنداشی هارونه
وحی ایتدك که مصرده قومکز ایچون بیوت اتخاذ ایده سزکه انده ساکن اوله لر ویاعبادت
ایچون اکا رجوع ایده لر (واجعلوا بیوتکم قبلة) سز ایکیکز وقومکز اول بیوتکزی مصلی
ویاقبله یه متوجه ایدك ❁ اکثر مفسرین ایدر بنواسرائیل نمازی کنیسه لرنده قیلورلردی
موسی علیه السلام رسالتله کلیجك فرعون امر ایلدی کنیسه لری یقدردی ونماز قیلمقدن منع
ایلدی اویله اولسه امر اولندیلرکه بیتلرنده مساجد اتخاذ ایده لر وفرعون خوفندن نمازی
انده قیله لر اشبو دلیلدرکه مساجدده صلاتك اداسی افضل اوله عذر اولمدقجه (واقیموا
الصلاة) وصلاتی رکوع وسجود ایله اتمام ایدك (وبشر المؤمنین) یاموسی مؤمنلره که بیتلرنده
سرّا نماز قیلورلر جنت ایله تبشیر ایت (وقال موسی ربنا انك آتیت فرعون وملأه زینة
واموالا فی الحیوة الدنیا ربنا لیضلوا عن سبیلك) موسی علیه السلام دیدیکه یارب سن فرعون
وقومنه حیاة دنیاده لباس ومراکب وسائر انکله تزین اولنور اشیاء وانواع اموال ویردك که
ناسی دینکدن صرف ایده لر (ربنا اطمس علی اموالهم) یارب انلرك ماللرین هیئتندن مسخ
وتغییرایت اویله اولسه اموال وحروث وزروع وجواهر حتی سکرلری جمیعا طاش اولدی
حتی انلردن رجل اهلیله فراشنده ایکن ومرأه خبزین یوغررکن طاش اولدی ودراهم
ودنانیرلری اولکی هیئتنده منقوشه طاش اولدی ❁ سدی ایدر الله تعالی انلرك اموالنی
ونخیل وثمار ودقیق واطعمه لرین جمیعا طاش ایتدی طقوز آیتلرك بریسی اشبو ایدی
(واشدد علی قلوبهم فلایؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم) وقلبلرین قاسی ایدوب انك اوزره
طبع ایت حتی که عذاب الیمی کورمینجه ایمانه کلمسونلر (قال قد اجیبت دعوتکما) حق جل
وعلا موسی وهارونه دیدیکه ایکیکزك بیله دعاسی اجابت اولندی ❁ روایت اولندیکه موسی
علیه السلام دعا ایدوب هارون علیه السلام آمین دیر ایدی اشبو دلیلدرکه دعایه آمین دینلمسی
مستحب اوله (فاستقیما) ایمدی ایکیکز صددنده اولدیغکز دعاکز اوزره ثابت اولك استعجال
ایتمکز مطلوبکز وقتنده حاصلدر (ولاتتبعان سبیل الذین لایعلمون) یوخسه استعجالده ویاالله
تعالینك وعدینه عدم وثوقده جهله طریقنه اتباع ایتمکز ❁ روایت اولندیکه موسی علیه السلامك

سزك جنسکزدن سزه
بر رسول کلدی سزك
بومعصیت وکراهتده
بولنمکزدن اول مشقتده
درکه سزك اسلامه کلمکزه
وصلاح حالکزه حریصدر
جمیع مؤمنلره رأفتلو
ومرحمتلودر ❁ بوآیت
کریمه ده عزیز لفظنی
رسوله صفت اوله رق
وقفله دخی قرائت ایدرلر
❁ بوصورتده معنای شریفه
اول سزك نفسکزدن اولان
رسول عزتلودر سزك
معصیتله مشقته اوغرمکز
اکا راجعدرکه قیامتده
شفاعتله اول مشقتدن
تخلیص ایدر (فان تولوا
فقل حسبی الله لااله الاهو
علیه توکلت وهو رب
العرش العظیم) اگرسنك
امرکدن وسکا ایماندن
اعراض ایدرلرسه سن دیکه
(سزك شرکزدن محافظه یه
وسزه غلبه یه الله عظیم
الشان بکا کافیدر اندن
غیری معبود بالحق یوقدر
اکا توکل ایتدم واموریمی
اکا تفویض ایتدم اول
عرش عظیمك ربیدر

(سورة یونس علیه السلام مکیة وهی مائة وتسع آیة) (دعا)

بسم الله الرحمن الرحیم

(الر) اسم سوره یاخود انا الله الرحمن یاخود بن اول اللهم که جمیع اشیایی کوررم دیمکدر دنیلدی (تلك ایات الکتاب
الحکیم) بوقرآن کریمك آیتلری احکامله محکمدرکه تغییری ممکن دکلدر (اکان للناس عجبا ان اوحینا الی رجل
منهم ان انذر الناس وبشر الذین آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم قال الکافرون ان هذا الساحر مبین) آیا ناسی عقوبات الهیله تخویف
ومؤمنلری ربلری جل شانه عندنده ۱۸۷ تقدیم ایتدکلری اعمال حسنه وصدقلری سببیله درجات رفیعه ایله تبشیر ایله

دعاسیله اجابتی بیننده قرق ییل کچدی (وجاوزنا ببنی اسرائیل البحر فاتبعهم فرعون وجنوده
بغیا وعدوا) بنوا اسرائیلی بز بحر قلزمی کچوردك فرعون وجنودی ظلم واعتدا ایله انلرك
اردینه دوشوب کتدیلر حتی که بحره ایردیلر حالبوکه بحرموسی وقومیچون یاریلوب
کچمشلردی چون فرعون وجنودی بحری اول حالتده کوردیلر کیرمکه خوف ایتدیلر
همان جبریل علیه السلام برقصراغه بنمش جنودك اوکنجه کیدوب بحره کیردی جنوددخی
انك اردینه اویوب بحره کیردیلر حتی که جنودك آخری کیروب اولی چیقمغه قریب
اولدیغنده اوزرلرینه بحر یوملدی هیچ بری قورتلیوب صویه کوملدی (حتی اذا ادرکه الغرق
قال آمنت انه لااله الا الذی آمنت به بنو اسرائیل وانا من المسلمین) حتی قچانکه فرعونه غرق
ایردی دیدیکه بنواسرائیلك ایمان کتوردیکی الله تعالیدن غیری اله یوق ایدیکنه تصدیق
ایتدم وبن مسلملردنم همان دم جبرائیل علیه السلام بحرك حمأه سندن آلوب فرعونك
آغزینه طولدردی ودیدیکه (آلآن وقد عصیت قبل وکنت من المفسدین) شمدیمی
ایمانه کلورسن حالبوکه نفسکدن مأیوس اولوب اختیارك قالمدی بوندن اول
ایسه مدت عمرکده عصیان ایدوب مفسدلردن ایدك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم جبریل علیه
السلامدن حکایت ایدردیکه یامحمد سن بنی کوریدك فرعونك غرقی عندنده بحرك حمأه سندن
آلوب انك اغزینه طولدردم شول خوفله کیم اکا رحمت ایریشه وقتاکه موسی علیه السلام فرعون
وجنودنك هلاکی خبرین بنی اسرائیله ایرکوردی بنواسرائیل فرعونك موتنه تیقن ایتمدیلر
اویله اولسه الله تعالینك امریله بحر انك میته سن ساحله براقدی حتی که بنواسرائیل انی کوزلریله
کوردیلر کمال سروره ایردیلر اول وقتدنبرو صومیته یی قبول ایتمز اشبودرکه ذکر بیورلدی
(فالیوم ننجیك ببدنك) اشبوکونده یافرعون جسدکی قعر بحردن چیقاروب برمرتفع مکانه
براغورز ❁ دینلدیکه انك بدننده جواهر ایله مرصع درعی وار ایدی بنواسرائیل انی اول
درع ایچنده میت کوریجك هلاکنه ایناندیلر (لتکون لمن خلفك آیة) تاکه سن وراکده
اولنلره علامت اوله سن زیرا که انك عظمتی بنواسرائیلك نفوسنده برمرتبه تمکن ایتمشیدیکه
انك هلاکن تخیل ایتمیوب موسی علیه السلام انلره انك غرقی خبرین ویردیکنده تاانی ممرلری
اوزره مطروح کورمینجه اکا ایناندیلر ویاخود معنی تاکه سن من بعد کلور قرونه آیت اوله سن که
مآل امرکی مشاهده ایدنلردن ایشیدنلر طغیاندن صاقنه لر ویاخود حجت اولوب انلره دلالت
ایده سنکه انسان نه دکلو شانی عظیم وملکی کبیر اولورسه ینه اول مملوك مقهوردر ومظان ربوبیتدن
بعیددر ویاخود سن خالقکه آیاتندن برآیت اوله سن زیرا اول سنی ساحله القا ایله افرادی دلیلدرکه
انکله تزویرك کشفنی وامرکده بنواسرائیلك شبهه لری ازاله سن تعمد ایتدی اویله اولسه بوانك کمال
قدرتنه وعلم وارادتنه دلیلدر (وان کثیرا من الناس عن آیاتنا لغافلون) ناسك اکثری بزم

دیوکندو جنسلرندن محمد
علیه السلامی وحی ایله
کوندردیکمز ناس ایچون
عجیبمی اولدی کافرلر اول
پیغمبرك معجزه لرینی کوردکده
حقنده بوساحر ظاهردر
دیدیلر (ان ربکم الله الذی
خلق السموات والارض
فی ستة ایام ثم استوی علی
العرش یدبر الامر مامن
شفیع الا من بعد اذنه ذلکم الله
ربکم فاعبدوه افلاتذکرون)
ربکز اول الله تعالادرکه
کوکلری ویرلری التی کونده
خلق ایدوب صکره عرش
اوزره استیلا ایلدی کائناتك
امرینی مقتضای حکمتی
اوزره تدبیر وتقدیر ایدر
قیامتده هیچ شفاعت ایدیجی
یوقدر مکر انك اذنیله اوله
❁ بوکلام شریف بت پرستلرك
اصنام شفعامزدر قوللرینی
رددر ❁ ایشته بوصفتلرله
موصوف حق جل شانه رب
واحدکزدر اندن غیری
معبود یوقدر اکا عبادت ایدك
عبادته مستحق انجق اول
ایدوکنی تفکر ایتمزمیسکز
(الیه مرجعکم جمیعا وعدالله

حقا انه یبدؤا الخلق ثم یعیده لیجزی الذین امنوا وعملوا الصالحات بالقسط والذین کفروا لهم شراب من حمیم وعذاب
الیم بما کانوا یکفرون) جمیعکزك موت ونشورله رجوعکز الله تعالایه در حاضر اولك که الله تعالانك وعدی ووعیدی
حقدر اول خلقی یکیدن خلق ایلدی صکره موت وبعثله ثواب وعقاب ایچون اعاده ایدرکه عمل صالح صاحبی مؤمنلری ایمان

وامورلرنده عدل اوزره قياملرى سببيله جنايتله مجازات ايدر وكافرلر ايچون كفرلرى سببيله جهنمك قاينر صويى
والملو عذابى واردر (هو الذى جعل الشمس ضياء والقمر نورا وقدره منازل لتعلموا عدد السنين والحساب ماخلق
الله ذلك الا بالحق يفصل الايات لقوم يعلمون) اول الله تعالادركه ﴿ ١٨٨ ﴾ شمسى ضيادار وقمرى نوربخش ايلدى وقمره
يكرمى سكز منزللر تقدير
ايلديكه سنه لرك عددينى وانده
اولان ايلرى وكونلرى
معاملاتكز ايچون بيله سز
الله تعالى بونلرى انجق حقله
بيان ايچون خلق ايتدى
الله تعالى آيتلرينى تفصيل
ايدر شول قوم ايچونكه
بيلوب انكله منتفع اوله لر
(ان فى اختلاف الليل والنهار
وما خلق الله فى السموات
والارض لايات لقوم يتقون)
كيجه لرك قراكولق
وكوندزلرك آيدنلق اولمق
ايله اختلافلرنده والله تعالانك
سموات وارضده خلق ايتديكى
انواع كائناتده صانعك وجود
ووحدتنه وكمال قدرتنه
دلالت ايدر نشان وعلامتلر
واردر اول قوم ايچونكه
حشر ونشرى تفكر ايدوب
احوال عاقبتدن اتقا ايدرلر
(ان الذين لايرجون لقاءنا
ورضوا بالحيوة الدنيا
واطمئنوا بها والذين هم عن
اياتنا غافلون) انلركه منكر
اخرت اولوب بزم ديدارمزى
اميد ايتمزلر وحيات
دنيايه راضى اولوب انكله
مطمئن اولورلر وانلر بزم بو نشان و آيتلريمزدن غافللردر (اولئك ماويهم النار بما كانوا يكسبون) انلرك كسب (اولمامشز)
ايتدكلرى كفر وشرك سببيله مكانلرى نار جهنمدر (ان الذين امنوا وعملو الصالحات يهديهم ربهم بايمانهم تجرى من تحتهم
الانهار فى جنات النعيم) شونلركه مؤمن اولوب عمل صالحده اولديلر ربلرى انلرى ايمانلرى سببيله اشجارى آلتدن نهرلر

آيتلريمزدن غافللردركه انده تفكر وانكله اعتبار ايدر اولمزلر (ولقد بوأنا بنى اسرائيل مبوأ
صدق) بنو اسرائيلى بر منزل صالح مرضى يه انزال ايتدككه اول شام ومصردر (ورزقناهم
من الطيبات) وانلرى لذائذله رزقلندردق (فما اختلفوا حتى جاءهم العلم) دينلرى امرنده اختلاف
ايتمديلر الا توراتى اوقيوب احكامنى بيلدكلرندنصكره وياخود محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
امرنده اختلاف ايتمديلر الا انك صدقنى نعوتيله بيلدكلرندنصكره (ان ربك يقضى بينهم يوم القيامة
فيما كانوا فيه يختلفون) ربك جل شانه يوم قيامتده دين امرنده اختلاف ايتدكلرى شيئده حقله
باطل بيننى فصل ايدر (فان كنت فى شك مما انزلنا اليك فاسأل الذين يقرؤن الكتاب من قبلك)
اكر سكا انزال ايتديكمز قصصدن فرض وتقدير سبيلى اوزره شكده ايسك سندن اول توراتى
اوقيان اهل كتاب مؤمنلرينه سؤال ايتكه سكا القا ايتديكمز مثلى انلرك عندنده محقق كتابلرنده
ثابتدر وياخود خطاب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه اولوب مرادامتى اوله وياخود
خطاب هر سامعه اوله يعنى ياسامع پيغمبر عليه السلام لساندن سكا انزال ايتديكمز شيئده شكده
ايسك اشبونده تنبيه واردركه بركمسه كيم دينى امرنده اكا شبهه خلجان ايده لايق اولوركه انى حل
ايچون اهل علمه مسارعت ايده (لقد جاءك الحق من ربك فلاتكونن من الممترين) يا محمد ربك
جل شانه دن سكا قرآن كلوبدر ايمدى اول سنك ربكدن ايدوكنده شك ايدنلردن اولمغل زيرا
انده شكك مدخلى يوقدر (ولاتكونن من الذين كذبوا بآيات الله فتكون من الخاسرين) والله
تعالينك آيتلرين تكذيب ايدنلردن اولمغل كه مغبونلردن اولورسن (ان الذين حقت عليهم كلمة
ربك لايؤمنون) شونلركه اوزرلرينه ربك جل شانه نك انلر كفر اوزره فوت اولوروناره
مخلد قالور ديو كلمه سى ثابت اوله انلر ايمانه كلمزلر زيرا انك كلامنده كذب اولمز وقضاسى بوزلمز
(ولو جاءتهم كل آية) اكر انلره هر آيت كلورسه ده زيرا كه ايمانلرينه سبب اصلى ارادهٔ الهيه
تعليقيدر اول ايسه انلرده مفقوددر (حتى يروا العذاب الاليم) مكر شول وقتده كه حياتلرندن
مأيوس اولوب غطالرى كشفيله آخرتده كى عذابلرين كوره لر اول وقتده حاصل اولان ايمانك
ايسه نفعى اولمز (فلولا كانت قرية آمنت فنفعها ايمانها) بز اهلاك ايتديكمز قرا اهاليسندن هيچ
بر قريه اهلى اولمديكه معاينهٔ عذاب عندنده ايمانه كلوب ايمانلرى انلره نفع ايده زيرا كه اول ايمان
يأسدر صاحبنه نفعى اولمز (الا قوم يونس لما آمنوا كشفنا عنهم عذاب الخزى فى الحياة الدنيا
ومتعناهم الى حين) لكن يونس عليه السلامك قومى اول وقتده ايمانه كلدكلرنده انلردن حياة
دنياده عذاب خزيى كيدردك وآجاللرى انقضاسنه دكين انلرى تمتيع ايتدك ❁ روايت اولنديكه
يونس عليه السلامك قومى ارض موصلدن نينوى ده ايديلر الله تعالى انلره يونس عليه السلامى
ارسال ايدوب انلرى ايمانه دعوت ايتديكنده ابا ايتديلر وحى آلهى ايله انلره ديديكه اوچ كونه
دكين سزه عذاب ايريشردر اويله اولسه برى برلرينه ديديلركه هيچ بركره بز يونسك كذبنه مطلع

آقر نعمتلرى جنتلرينه يول كوسترر (دعويهم فيها سبحانك اللهم وتحيتهم فيها سلام واخر دعويهم ان الحمد لله رب العالمين)
اول مؤمنلر جنته دخوللرنده ياالله سنى جمله نقايصدن تنزيه ايدهرز كلام ودعاسنى ايدرلر وملائكه وبربرلريله تحيتلرى سلامدر
واخر كلام ودعالرى عالملرك ربى اولان ﴿ ١٨٩ ﴾ الله تعالى يه حمد وثنادر (ولو يعجل الله للناس الشر استعجالهم بالخير
لقضى اليهم اجلهم فنذر
الذين لايرجون لقاءنا
فى طغيانهم يعمهون) اكر
الله تعالى ناسك خير دعالرينه
اجابت ايتديكى كبى بد
دعالرينه دخى اجابت
ايديدى انلر هلاك
اولنورلردى حشرى
انكارله بزم لقامزى اميد
ايتمينلرى طغيانلرنده سركردان
ترك ايده رز مرويدركه
پيغمبرمز عليه السلام ياالهى
سنكله عهد ايدرمكه اكر
بن بشريتم حسيله
بر مؤمنه شتم يا بد دعا يا ضرب
ايدرسم انى انك كناهنك
عفونه وقيامتده حضوركه
تقربه وسيله ايله ديدى
(واذا مس الانسان الضر
دعانا لجنبه اوقاعدا اوقائما
فلما كشفنا عنه ضره مركان
لم يدعنا الى ضر مسه كذلك
زين للمسرفين ماكانوا
يعملون) قچان بر انسانه
مرض وكدر وسائر
بر ضرر ايريشه ياتوركن
اوتوروركن كزركن
بزه دعا ايدر وقتاكه اول
ضررى اندن دفع ايتدكمزده
ينه كفرى يولنه مرور ايدوب اكا ايريشن ضرره كويا دعا ايتمامش كبى اولور بونك كبى حدى تجاوز ايدن مسرفلر
ايتدكلرى عمللريله تزيين اولنورلر (ولقد اهلكنا القرون من قبلكم لما ظلموا وجاءتهم رسلهم بالبينات وما كانوا
ليؤمنوا كذلك نجزى القوم المجرمين) اى اهل مكه تحقيق بز سزدن مقدم اولان قرون اهلنى هلاك ايتدككه اول وقت

اولمامشز نظر ايده لم اكر بو كيجه اول آرهمزده كيجه لرسه وعيدنه التفات ايتميه لم والا بيلورزكه
تحقيق بزه عذاب ايريشردر چون كيجه اولوب يونس عليه السلام ارالرندن چيقدى صباح
اولنجق كورسه لركه بر هولناك سياه بولوت پيدا اولوب اندن قتى دخان چيقاردى مدينه لرين
قاپليوب سطحلرى اوزره چوكدى انى كورنجك هلاككى تيقن ايتديلر ويونس عليه السلامى
استيوب بولمديلر الله تعالى قلبلرينه القا ايتديكه توبه ايده لر همانده رجال ونساء وصبيان بريره
كلديلر ودريلر كيوب خلوص نيتله ايمان وتوبه اظهار ايتديلر اتفاقله وحيوانلريله صحرايه چيقديلر
وناس وانعامدن والده يى ولدندن آيرديلر وفرياد وفغانله الله تعالى يه يلواديلر ياربنا چيمز
يونسك كتورديكنه ايمان كتوردك عفوك ديلرز ديديلر اويله اولسه الله تعالى انلرى اسركيوب
اوزرلرندن عذابى كيدردى اشبو وقعه يوم عاشوراده يوم جمعه ده ايدى (ولو شاء ربك لآمن
من فى الارض كلهم جميعا) اكر ربك جل شانه ديلسه يريوزنده اولان خلقك كليسى ايمانه كله لردى
❁ اشبو دليلدركه الله تعالى جميعنك ايمانن ديلمدى وايمانن ديلمديكى كمسه لر لابد ايمانه كلمز
(أفأنت تكره الناس حتى يكونوا مؤمنين) يوخسه يا محمد الله تعالى ديلمزايكن سن ناسه اكراه
ايدرميسن حتى كه ايمانه كله لر ❁ اشبو پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه تسليه در زيرا كه
اول جميع ناسك ايمانه كلمه سنه حريص ايدى اويله اولسه الله تعالى اكا خبر ويرديكه ايمانه كلمز مكر
اولكه اكا سعادت سبقت ايتمش اوله وضلالته دوشمز مكر اولكه اكا شقاوت سبقت ايتمش اوله
(وما كان لنفس ان تؤمن الا باذن الله) هيچ بر نفسه مؤمن اولمق صحيح اولمز الا الله تعالينك
اذنيله ايمدى هدايت امرنده نفسنى اجهاد ايتمكل زيرا اول الله تعالينك ارادت وتوفيقنه راجعدر
(ويجعل الرجس على الذين لايعقلون) الله تعالى عذاب وياخذلانى شول كمسه لر اوزره قيلوركه
حجج وآياته نظر ايله عقللرين استعمال ايتمزلر وياخود دلائل واحكامى تعقل ايتمزلر (قل انظروا
ماذا فى السموات والارض) ديكل كه الله تعالينك وحدانيتنه دلالت ايدر سموات وارضده
عجائب صنعندن نه شىء واردر نظر اعتبارله نظر ايدك اشبو دليلدركه اعتقادده نظر واجتهاد
وترك تقليد واجب اوله (وما تغنى الآيات والنذر عن قوم لايؤمنون) حالبوكه آيات ورسل
نفع ايتمز شول قومه كيم الله تعالينك علم وحكمنده ايمانه كليوب كفر اوزره موتلرى ثابت اوله
(فهل ينتظرون الا مثل ايام الذين خلوا من قبلهم) مكه مشركلرى ايماندن اباء ايله منتظر اولمزلر
الا انلردن اول كچن امتلرك وقايعى مثلنه وانلره بأس الله نزولنه زيرا انك غيريه مستحق دكللردر
(قل فانتظروا انى معكم من المنتظرين) ديكل كه ايمدى اكا منتظر اولك وياخود بنم هلاكمه
منتظر اولك بن دخى سزكله بيله سزك هلاككزه منتظرلردنم (ثم ننجى رسلنا والذين آمنوا)
كافرلره عذاب نزولنده رسوللريمزى وانلره ايمانه كلانلرى اندن انجاء ايتدك (كذلك حقا علينا
ننجى المؤمنين) اشبو انجاء كبى بزم وعد حقمز اولديكه مشركلرى هلاك ايتديكمزده محمد واصحابنى

پیغمبرلرینی تکذیبله ظلم ایتدیلردی حال بوکه انلرك پیغمبرلری حجت ومعجزه‌لرله کلدیلردی انلر ایسه ایمانه کلمدیلر انلره
اولان جزا کبی پیغمبرمزی تکذیب ایدن مکه مشرکلرینه جزا ایده‌رز (ثم جعلناکم خلائف فی الارض من
بعدهم لننظر کیف تعملون) اول قرونك هلاکندنصکره ﴿ ۱۹۰ ﴾ یوزنده انلرك یرینه سزی خلفلر ایتدك که نیجه عملده

انجا ایده‌وز (قل یا ایها الناس ان کنتم فی شك من دینی) دیکل که یا اهل مکه اکر بنم دین اسلامم صحتنده
شکده ایسه‌کز (فلا اعبد الذین تعبدون من دون الله) ایمدی بن عبادت ایتمزین الله تعالیدن غیری سزك عبادت
ایتدیککز اشیایه (ولکن اعبد الله الذی یتوفاکم) بلکه الله تعالی یه عبادت ایدرینکه اول سزك آجالکز
انقضاسنده سزی اماته ایدر الحاصل سزك خلق و عبادت ایتدیککز شیئه بن عبادت ایتمزین بلکه سزی
خلق و ایجاد ایدن و ارواحکزی قبض و اماته ایدن الله تعالی یه عبادت ایدرین (وامرت ان اکون
من المؤمنین) ومع ذلك امر اولندمکه عقل دلالت و وحی اشارت ایتدیکی شیئی تصدیق ایدنلردن
اولم (وان اقم وجهك للدین حنیفا) ودخی امر اولندمکه دین اسلامك غیری ادیاندن مائل
اولدیغم حالده اداء فرائض و ترك قبایحله دینده سداد واستقامت ایدم ویاخود صلاتده کعبه‌یه
استقبال ایدم (ولا تکونن من المشرکین) والله تعالی یه برشیئی اشراك ایدنلردن اولمیم (ولا تدع
من دون الله مالا ینفعك ولا یضرك) وبکا دینلدیکه الله تعالیدن غیری برشیئه دعا ایتمکل که اکا
اطاعت ایتدیککده سکا نفعی ومخالفت ایتدیککده سکا ضرری ایرا اولمیه (فان فعلت فانك اذا
من الظالمین) اکر الله تعالی سنی انك غیریه دعادن نهی ایتمشیکن مخالفت ایدرسك
نفسلرینه ضرر ایدنلردن اولورسن (وان یمسسك الله بضر فلا کاشف له الا هو)
اکر الله تعالی سکا ضرر ایرکورسه انی سندن دفعه بنده‌اندن غیری احد قادر اولمز (وان
یردك بخیر فلا راد لفضله) واکر اول سکا خیر اراده ایتسه انك سکا اراده ایتدیکی
فضلنی سندن دفع ایدر اولمز (یصیب به من یشاء من عباده) اول الله تعالی عبادندن دیلدیکی
کمسه‌یه خیر ایرکورر (وهو الغفور الرحیم) اول الله تعالی غفور ورحیمدر ایمدی رحمتنه طاعتله
تعرض ایدك ومعصیتله انك غفرانندن یأس ایتمکز (قل یا ایها الناس قد جاءکم الحق من ربکم)
دیکل که یا اهل مکه ربکز جل شانه‌دن سزه رسول ویا قرآن کلدی من بعد عذریکز قالمدی
(فمن اهتدی فانما یهتدی لنفسه) اول کمسه که رسول وقرآنه ایمان ومتابعتله اهتدا ایدر اول
نفسیچون اهتدا ایدر زیرا که نفعی اکا عائد اولور (ومن ضل فانما یضل علیها) واولکه رسول
وقرآنه کفرله طریق هدادن چیقه اول ضلالتی نفسی اوزره اختیار ایدر (وما انا علیکم بوکیل)
بن سزك اعمالکز حفظنه کفیل دکلن بلکه بن انجق بشیر ونذیرن (واتبع مایوحی الیك)
یا محمد سکا وحی اولنان شیئه امتثال وتبلیغه اتباع ایت (واصبر حتی یحکم الله) ومشرکینی
دعوتکده اذالرینه صبر ایت تا که الله تعالی نصرله ویا قتاله امریله حکم ایده (وهو خیر الحاکمین)
اول حاکملرك خیرلوسیدر که حکمنده خطا تصور اولنمز زیرا که اول ظواهره مطلع اولدیغی کبی
سرائره دخی مطلعدر اویله اولسه حکم ایتدیکه مشرکین قتل اولنه واهل کتابدن جزیه اخذ اولنه

سورة هود وهی مائة واثنتان وعشرون آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(الر) الله تعالی هرشیئك اوزره رقیبدر (کتاب احکمت آیاته) اشبو برکتابدر آیاتی

اوله جقسکز نظر ایدوب
اکاکوره مجازات اولنه سز
(واذا تتلی علیهم ایاتنا
بینات قال الذین لا یرجون
لقاءنا ائت بقران غیر هذا
او بدله قل مایکون لی ان
ابدله من تلقاء نفسی ان
اتبع الا مایوحی الی انی
اخاف ان عصیت ربی عذاب
یوم عظیم) مکه مشرکلرینه
بزم ایات بینامزی اوقوندیغی
زمان بزم لقامزی امید
ایتمیانلر بزه بو قرآنك غیری
بر کتاب کتور یاخود بونی
تبدیل ایله دیرلر یا محمد سن
دیکه بکا لایق دکلدر وقدرتم
یوقدر که کندو طرفمدن
انی تبدیل ایده‌یم بن انجق
بکا وحی اولنه تابعم بن ربم
تعالادن قورقرم که اکر بن
اکا عصیان ایدرسم قیامتده
بکا عذاب عظیم واقع اولور
❁ دینلدیکه سادات عرب
پیغمبر علیه السلامه ایچنده
بتلریمزه ذم و لات
وعزینك عبادتندن نهی
اولمیه‌رق بزه برآیت
کتوردیملریله ❁ مایکون لی
ان ابدله ❁ جوابی ویرمکله

امر بیورلدی (قل لو شاء الله ماتلوته علیکم ولا ادریکم به فقد لبثت فیکم عمرا من قبله افلا تعقلون) یا محمد دیکه (بر)
اکر الله تعالی مراد ایدیدی بن سزه قرآنی اوقومزدم وسزه دخی انی ادراکه فهم ویرمزدی تحقیق بن سزکله مقدم
قرق سنه اکلندم سز بونی تعقل ایتمزمیسکز ❁ یعنی الله تعالی سزه قرآنی اوقومغه بکا امر ایتدی وسزه دخی اکا فهم

فهم کرم ایتدی بن بعث اولنمزدن مقدم قرق ییل سزکله اولدم نه قرآن اوقودم ونه علمده ممارست ونه بر عالمله
مصاحبتم وار ایدی شمدی اوقودیغم قرآنك بلاغتنه فصحای عرب حیراندر نیچون ملاحظه ایتمزسکز (فمن اظلم ممن
افتری علی الله کذبا او کذب بایاته انه ﴿ ۱۹۱ ﴾ لا یفلح المجرمون) اول کیمسه‌دن اظلم کیم اولور که الله تعالی یه

برنظم محکمله نظم اولنمشدر که لفظ ومعنی جهتندن اکا اختلال اعترا ایتمز ویا اول فساد و نسخدن منع
اولنمشدر زیرا که مراد اشبو سوره‌نك آیاتیدر که انده منسوخ یوقدر ویا انك آیاتی حجج
ودلائله احکام اولنمشدر ویا آیاتی حکمیه‌در حکمدن منقوله‌در زیرا که اول حکم نظریه وحکم عملیه‌یی
مشتمله‌در (ثم فصلت) بعده اول عقائد واحکام ومواعظ واخباردن فوائدله تفصیل اولنمشدر
ویاخود اشبو کتاب سوره‌لر قیلنمغله ویا شیئا وشیئا انزال اولنمغله تفصیل اولنمشدر (من لدن
حکیم خبیر) که اول شول آله عنده‌ندر که اتقانده حکیم وبیانده خبیردر (الا تعبدوا الا الله)
تاکه عبادتی انجق الله تعالی یه ایده‌سز (اننی لکم منه نذیر وبشیر) اول الله تعالیدن بن سزه
نذیرینکه شرك اوزره عذابله تحذیر وبشیرینکه توحید اوزره ثوابله تبشیر ایدرین (وان استغفروا
ربکم ثم توبوا الیه) تاکه اندن مغفرت دیلیوب بعده توبه ایله مطلوبکزه ایره‌سز زیرا طریق
حقدن اعراض ایدنه اکا رجوعدن لابددر ویاخود شرکدن استغفار ایدوب طاعتله الله تعالی یه
توبه ایدك (یمتعکم متاعا حسنا الی اجل مسمی) تاکه اعمار مقدره‌کز آخرینه دکین امن ودعه‌ده
سزی تعییش ایده دینلدیکه عیش حسنه مراد میسوره رضا ومقدوره صبردر (ویؤت کل ذی
فضل فضله) ودینده هر فضل صاحبنه دنیاده وآخرتده فضلنك جزاسین ویره ویاخود برکسنه که
لله عمل ایده الله تعالی اکا زمان مستقبلده طاعاتی توفیق ایدر (وان تولوا فانی اخاف علیکم عذاب
یوم کبیر) اکر ایماندن اعراض ایدرسکز سزك اوزریکزه یوم قیامت عذابی ایرمسندن خوف
ایدرین (الی الله مرجعکم) آخرتده مصیرکز الله تعالی یه‌در (وهو علی کل شیء قدیر) اول
هر شیئه قادردر ایمدی انلری اشد عذابله تعذیبه قادر اولور (الا انهم یثنون صدورهم)
آکاه اولك که منافقلر صدورلرنده‌کی شحنا وعداوتی کیزلرلر ❁ روایت اولندیکه بعض منافقین
پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم قتنه اوغرادیغنده صدرنی اکوب ظهرنی بوکروب یوزین اورتردیکه
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انی کورمیه ❁ قتاده ایدر انلر صدرلرین اکرلر دیکه الله تعالینك
کتابن ویا ذکرین ایشتمیه‌لر دینلدیکه کفاردن بر رجل اوینه کیرر وپرده‌سین ایندرر وبلین اکدرر
وثوبن بورینور شمدی الله تعالی بنم قلبمده اولانی بیلورمی دیو سویلنوردی (لیستخفوا منه)
تاکه سرلرین الله تعالیدن کیزلیوب رسولی اکا مطلع اولمیه (الا حین یستغشون ثیابهم یعلم مایسرون وما
یعلنون) آکاه اولك که انلر فراشلرینه یاتوب ثیابلرینه بورندکلرنده الله تعالی انلرك اسرار وکرك اعلان
ایتدکلری شیئی بیلور (انه علیم بذات الصدور) اول انلرك صدورنده‌کی خیر وشرلرینی بیلور
یوم قیامتده جزالرین ایرکورر (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها) یریوزنده یورر
هر حیوانك رزقی الله تعالینك عهده‌سنه‌در فضلندن انی تکفل ایدوبدر اول انك مشیئتنه راجعدر
(ویعلم مستقرها ومستودعها) اول هر دابه‌نك کیجه‌ده وکوندوزده قرار ایتدیکی مکانن بیلور
وفوت اولندیغنده دفن اولنه‌جغی موضعن بیلور ❁ دینلدیکه مستقر ارحام امهاتدر ومستودع

❁ شریك یا ولد اسنادیله ❁
افترا ایده یاخود آیتلرینی
تکذیب وانکار ایده تحقیق
مشرك مجرملر فلاح بولمزلر
(ویعبدون من دون الله
مالا یضرهم ولا ینفعهم
ویقولون هؤلاء شفعاؤنا
عند الله قل اتنبئون الله
بما لا یعلم فی السموات ولا
فی الارض سبحانه وتعالی
عما یشرکون) الله تعالادن
غیری شول جمادات
اصنامکه انلره ضرر ونفعی
اولمز انلره عبادت ایدوب
بونلر عند الله بزم شفیعلریمزدر
دیرلر سن انلره دیکه
عجبا سز الله تعالا یه سموات
وارضده انك بیلمدیکی
شیئی خبرمی ویررسز
❁ یعنی حاشا انك شریکی
واردر اول بیلمز دیرمیسز ❁
انلرك اتخاذلرندن الله تعالی
منزه وعالیدر (وما کان
الناس الا امة واحدة
فاختلفوا ولولا کلمة سبقت
من ربك لقضی بینهم فیما
فیه یختلفون) ناس مقدما
انجق برامت ایدی یعنی
بردین اوزره ایدیلر بعده

❁ قابیل هابیل ماده‌سنده یاهوالرینه تبعیتله یاخود رسوللرك بعثتیله کیمی اقرار کیمی انکار ایتملریله ❁ مخالفت ایتدیلر
اکر ربك تعالانك هر کروهك جزاسی قیامته تأخیر اولنمق حکم وکلمه‌سی سبقت ایتمش اولمیدی اول اختلاف ایتدکلری
شیده حکم جاری اولوب باطل عملده اولنلر هلاك اولوب حق اوزره اولنلر قالوردی (ویقولون لولا انزل علیه

آية من ربه فقل انما الغيب لله فانتظروا انى معكم من المنتظرين) مكه مشركلرى پيغمبره ربسندن بزم طلبمز كبى
بر آيت نازل اولمدى ديرلر ۞يعنى تفجير انهار واسقاط سما كبى ايستديكمز معجزه كلمدى ديرلر۞ ديكه علم غيب
انجق الله تعالايه مخصوصدر سز اول ايستديككزه منتظر ﴿١٩٢﴾ اولك بندخى سزكله منتظرم۞ تا كه مطلوبكزه
كوره عذابكز ايريشه۞
(واذا اذقنا الناس رحمة
من بعد ضراء مستهم اذا
لهم مكر فى اياتنا قل الله
اسرع مكرا ان رسلنا
يكتبون ماتمكرون) قچان
بز كفاره قحط ومرض
مثللو بلياتى ويردكدنصكره
رخا وصحت ويرسك
عقبنجه آيتلريمزه طعن
وپيغمبره مكره سعى
ايدرلر سن ديكه الله تعالى
سزك جزاى مكريكزده
عذابى ايصاليله سرعت
ايدر بزم كرام كاتبين
ملكلريمز سزك مكريكزى
يازارلر سزك خفى تدبيرمكر
كزى انلر مقدمجه آشكار
بيلورلر ۞ مرويدركه اهل
مكه يدى سنه قحطه مبتلا
اولوب صكره رحمت ربانيله
اول بليه دفع اولدقده آيات
اللهى طعنه رسول اللهه كيده
مباشرت ايتديلر (هو الذى
يسيركم فى البر والبحر حتى
اذا كنتم فى الفلك وجرين
بهم بريح طيبة وفرحوابها
جاءتها ريح عاصف وجاءهم
الموج من كل مكان وظنوا
انهم احيط بهم دعوا الله مخلصين له الدين لئن انجيناه من هذه لنكونن من الشاكرين) اول الله تعالا كه سزى قره ده (يامحمد)
حيوان ودكزده سفينه اوزرنده سير وسفر ايتديرر حتى سز سفينه ده اولديغكز زمان كوزل روزكارله اول سفينه ايچنده كيلرله
كيدركن انلر فرحنلورلر اوحالده برفورتنه ظهوريله هرطرفدن طالغه لر كلوب سفينه ده اولنلر تلاطمك احاطه سيله

شول مكاندركه انده دفن اولنور وياخود مستقر ارحام امهات ومستودع اصلاب آباءدر
وياخود مستقر جنت ويانادر ومستودع قبردر (كل فى كتاب مبين) دوابك هر برى واحوالى
لوح محفوظنده مذكوردر (وهو الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام) الله تعالى سموات وارض وما
فيهمايى التى كونده خلق ايتدى (وكان عرشه على الماء) اول سموات وارضى خلق ايتمزدن اول عرشى
صواوزرنده ايدى واول صوايسه متن ريح اوزره ايدى كعب ايدر الله تعالى بر ياقوته خضراء خلق
ايدوب اكا هيبتله نظر ايديجك صواولوب دترهدى بعده ريحى خلق ايدوب اول صويى انك
اوزره قودى بعده عرشى اول صواوزره وضع ايتدى ۞ ضمره ايدر الله تعالينك عرشى صو
اوزره ايدى سموات وارضى اندن قلمى خلق ايدوب انكله خلق ايده جكن وخلقندن ظهور
ايده جكن يازدى واول كتاب خلقدن برشئ خلق اولنمزدن بيك ييل اول الله تعالى يى تسبيح
وتمجيد ايتدى (ليبلوكم ايكم احسن عملا) تا كه سزكله احوالكزى اختبار ايدر معامله سن
ايده قنغيكز عقلده اتم ودنياده ازهد ودينده اخلص وطاعته اسرع ومعاصيدن اورع ايديكى
مخالفيندن ممتاز اوله (ولئن قلت انكم مبعوثون من بعد الموت ليقولن الذين كفروا ان هذا
الا سحر مبين) يامحمدا كر سن انلره سز موتكزدنصكره يوم قيامتده ديريلورسز ديسك كافرلر
ديه لركه بعث ويا بعث ذكرنى متضمن اولان قرآن خديعه وبطلانده سحر كبيدر (ولئن اخرنا
عنهم العذاب الى امة معدودة) اكر انلردن عذاب موعودى اوقاتدن جماعت قليله يه تأخير
ايتسه وز (ليقولن مايحبسه) استهزاء طريقى اوزره ديه لركه آنى وقوعندن نه منع ايدر (الا
يوم يأتيهم ليس مصروفا عنهم) آكاه اولسونلركه انلره عذاب كلديكنده انلردن صرف اولنور
دكلدر (وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن) شول استهزاء طريقى اوزره استعجال ايتدكلرى
عذاب انلرى احاطه ايده (ولئن اذقنا الانسان منا رحمة ثم نزعناها منه انه ليؤس كفور)
اكر بز انسانه نعمت اذاقه ايدوب بعده اندن انى نزع ايتسه وز كورورسنكه اول قلت صبرندن
والله تعالينك فضلنه عدم وثوقندن اندن رجاسين قطع ايدر ونعمت سالفه يه كفرانده مبالغه
ايدر (ولئن اذقناه نعماء بعد ضراء مسته ليقولن ذهب السيئات عنى انه لفرح فخور) واكر
بز انسانه ضراء مسندنصكره نعما اذاقه ايتسه وز ديه كه بندن شدائد كيدوبدر واول نعما ايله
اغترار وبطر ايدر وشكرى ترك ايدوب ناس اوزره فخرلنمغه كيدر اذاقه ومس لفظنده تنبيه
واردركه انسانك دنياده بولديغى نعم ومحن آخرتده بوله جغى نعم ومحنه نسبتله نمونه كبيدر
زيرا كه ذوق ادراك طعمدر ومس ايسه مبدأ وصولدر (الا الذين صبروا) لكن شونلركه
الله تعالى يه ايمان وقضاسنه استسلامله ضرايه صبر ايدرلر (وعملوا الصالحات) وانك سابق
ولاحق آلاسنه شكرايله عمل صالح ايدرلر (اولئك لهم مغفرة واجر كبير) ايمدى انلر ايچون
ذنوبلرينه مغفرت واجر كبير واردركه اقلى جنتدر (فلعلك تارك بعض مايوحى اليك)

هلاكى تيقن ايتدكلرنده فطرتده اولان دين خالص ايله الله تعالايه دعا ايدوب ديه لركه اكر بزى بو شدتدن قورتاررسك سكا
ايمان وطاعتله بو نعمت نجاته شكر ايديجيلردن اولورز (فلما انجيهم اذاهم يبغون فى الارض بغير الحق ياايها الناس انما بغيكم على انفسكم
متاع الحيوة الدنيا ثم الينا مرجعكم ﴿١٩٣﴾ فتنبئكم بما كنتم تعملون) وقتا كه الله تعالى انلرى اول شدائددن
قورتاردقده عقبنده يريوزنده
ناحق فساد وظلمه مباشرت
ايدرلر اى انسان ظلم وفسادكز
انجق سزك نفسكزه دركه
دنيانك متاعى فانى اولمغله
عقوبت آخرت باقيدر بعده
بزه رجوع ايدرسكز دنياده
خيروشردن ايشلديكزى خبر
ويررز وانكله جزا ايده رز
(انما مثل الحيوة الدنيا كماء
انزلناه من السماء فاختلط به
نبات الارض مما يأكل الناس
والانعام حتى اذا اخذت
الارض زخرفها وازينت
وظن اهلها انهم قادرون
عليها اتيها امرنا ليلا او
نهارا فجعلنا حصيدا كان
لم تغن بالامس كذلك نفصل
الايات لقوم يتفكرون)
حيات دنياشونه بكزركه
بز كوكدن صويى ايندررز
اول صويك اختلاطيله بر
يوزنده انسان وحيوان
ييه جك ميوه وحبوبات
واوتلق بتر تا كه زمين الوان
ازهار وانواع اثمار ايله
مزين اولور واول زمين
اهاليسى اول اثمار وحبوبات
وسائرى اخذ وجمعه قادرز
ظن ايده لر كيجه يا كوندزده (تبيان) (ثانى) (٢٥) اول يره بزم فرمانمز كلوب اول اثمار ونباتى بيچامش
يا كوكندن قوپرلمش كويا دونكى كون هيچ اولمامش كبى ايده رز اشبو بيان كبى بومثالى تفكر ايدن قوم ايچون بز آيات قرآنى
تفصيل ايده رز (والله يدعو الى دار السلام ويهدى من يشاء الى صراط مستقيم) الله تعالى قوللرينى دار السلام جنتنه

يامحمد بوخسه سكا وحى اولنان شيئك بعضنى تبليغ ايتمزميسن (وضائق به صدرك) واحيانا
سكا ضيق صدر عارض اولورا كا كه (ان يقولوا لولا انزل عليه كنز) مشركين ديه لركيم نوليدى
محمدك اوزرينه كنز انزال اولنسة تا كه ملوك كبى انى استتباعه انفاق ايده (او جاء معه ملك)
ويا انكله بيله ملك كلسه كه انى تصديق ايده (انما انت نذير) سن نذيرسن اوزريكه واجب
اولان وحى اولنديغك شيئى ناسه تبليغدر يوخسه انلرك رد وياقتراحندن سكا عائد اولور
شئ يوقدر اويله اولسه صدرك ضيقنه موجب نه اولور (والله على كل شئ وكيل) الله تعالى
هرشيئه وكيلدر اكا توكل ايتكه اول انلرك حالنه عالمدر واقوال واحواللرى جزاسنى فاعلدر
(ام يقولون افتراه قل فأتوا بعشر سور مثله مفتريات) مشركون ديرلركه محمد اول قرآنى
تلقاء نفسندن اختلاق ايدر انلره ديكلكه ايمدى سزبنم كبى عربك فصحاسندنسز بنم كتور
ديكم تلقاء نفسمدن اولديغى تقدير اوزره قصص واشعار علمنده وقريض ونظمه تعودده ماهرلو
سزبنم كتورديكم مثلى تلقاء نفسكزدن اختلاق اولنمش اون سوره كتورك (وادعوا من
استطعتم من دون الله) والله تعاليدن غيرى استطاعتكز اولديغى كمسه لرى جمله معارضه ايچون
كنديكزه اعانته چاغرك (ان كنتم صادقين) اكر بنم كتورديكم قرآن بنم اختلاقم ايديكنده
صادقلر ايسه كز اكر دينورسه كه سورهٔ يونسده بيورلديكه انك مثلى بر سوره كتورك
دينلوب اندن عجزلرى اوليجق اون سوره كتورمكدن عجزلرى اولمقده شبهه قالمزاويله اولسه
ايكيسى بيننده توفيق نوجهله اولور دينوركه يعنى اخبار غيبه واحكام ووعد ووعيده انك مثلى
برسوره كتورمكدن عاجز اولورسه كز اون سوره كتورك كه انده اخبار غيب واحكام ووعد
ووعيد اولميه بلكه انده مجرد بلاغت اوله (فان لم يستجيبوا لكم فاعلموا انما انزل بعلم الله) ايمدى يامحمد
ويامؤمنين اكر انلر اول دعوتكزه اجابت ايتمزلرسه بيلك كه انزال اولنان قرآن علم اللهى ملتبس
اولديغى حالده نازل اولوبدر (وان لا اله الا هو) وبيلك كه الله تعاليدن غيرى اله يوقدر (فهل
انتم مسلمون) سز اسلام اوزره ثابت وراسخ ومخلصلر ميسز قچان مطلق انك اعجازى عندكزده
متحقق اوله وجائزدركه اشبو خطابات مشركينه اوله يعنى اكر استطاعت ايتديكز كمسنه لر
عجزلرندن سزه مظاهرته اجابت ايتمزلرسه والحال كنديكزك معارضه دن قصورين بيلديكز
اويله اولسه بيلك كه قرآن بر نظمدر كه انى الله تعاليدن غيرى احد بيلمز واول من عند الله نازل
اولوبدر وتوحيددن اولكه سزى اكا دعوت ايدر حقدر وحجت قاطعه قيامندنصكره اسلامه
داخللر ميسز (من كان يريد الحياة الدنيا وزينتها) اول كمسه كه احسان ويرى ايله حيات دنيايى
وزينتن ديليه يوخسه وجه اللهى ديليه (نوف اليهم اعمالهم فيها) بز انلره دنياده صحت ورياست
ووسعت رزق وكثرت اولاددن اعماللرينك جزاسنى ايركوررز (وهم فيها لايبخسون) اول
حاللوكمسه لر دنياده اجرلرندن برشئ نقص اولنمزلر اشبو آيت اهل ريا حقنده در برقولده منافقين

دعوت ايدر ومراد ايلديكنی سلامت محلی اولان صراط مستقيمه هدايت ايدر (للذين احسنوا الحسنی وزيادة ولا يرهق وجوههم قتر ولا ذلة اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون) شونلركه دنياده ايمان وعمللرينی احسن ايتديلر انلر ايچون جنت وحسنی مكافاتلرو دخی ازيد زياده اولان رؤيت جمال واردر ﴿ ۱۹۴ ﴾ وانلرك يوزلرينی ❁ دوزخيلر كبی ❁ غبار

ومذلت قابله‌مز انلر اصحاب
جنت اولوب انده مخلدلردر
(والذين كسبوا السيئات
جزاء سيئة بمثلها وترهقهم
ذلة مالهم من الله من عاصم
كانما اغشيت وجوههم
قطعا من الليل مظلما اولئك
اصحاب النار هم فيها خالدون)
وشونلركه شرك وكفر
ونفاق كبی سيئه كسب
ايتديلر انلر انجق سيئه‌لری
مثليله جزا نورلر انلری
خوارلق وذليللك استيعاب
ايدر انلر ايچون الله تعالانك
عذابندن منع وصيانت ايدر
كيمسه يوقدر يوزلری كويا
قرا كولق كيجه‌نك قطعه‌لريله
اورتولمشدر انلر اصحاب
نار اولوب انده مخلدلردر
(ويوم نحشرهم جميعا ثم
نقول للذين اشركوا مكانكم
انتم وشركاؤكم فزيلنا بينهم
وشركاؤهم ما كنتم ايانا
تعبدون) اول كونده‌كه
نيك وبدجمله‌سنی بز حشر
ايده‌رز بعده مشركلره سز
وبتلريكز يريكزده طورك
ديرز وبينلرينی تفريق ايده‌رز
❁ مشركلره نيچون بونلره

وقول آخرده كفره حقنده‌در (اولئك الذين ليس لهم) فی الآخرة الا النار) ايعدی انلر ايچون عمللری مقابله‌سنده جزالری ناردن غيری دكلدر زيرا انلر حسنه صورتنده‌كی عمللرينك اقتضا ايتديكی شيئ استيفاء ايتديلر كنديلره عزائم سيئه‌لرينك اوزاريدركه آخرته قالدی (وحبط ماصنعوا فيها) واول دنياده ايشلدكلری حبط اولدی زيرا انلر ايچون آخرته ثوابلری قالمدی ويا انلر ايچون اصلا ثواب اولمدی زيرا كه عمللريله وجه اللهی اراده ايتمامشلردی وآخرت ثوابنده ايسه عملده اولان اخلاصدر (وباطل ما كانوا يعملون) وباطلدر اولكه انی دنياده عمل ايتمشلردی زيرا كه لايق اولديغی وجه اوزره عمل اولنمامشدی (أفمن كان علی بينة من ربه) حيات دنيايی وزينتن ديلين كبيمدر شول كمسه كه الله تعاليدن برهان اوزره اولوب فعلنده وتركنده اول آنی حق وصوابه دلالت ايده (ويتلوه شاهد منه) واول برهانكه دليل عقلدر انك صحتنه الله تعاليدن شاهد قرآنه اتباع ايده (ومن قبله كتاب موسی اماما ورحمة) قرآندن اول موسانك كتابی تورات دينده مؤتم واكا اتباع ايدنلره رحمت ايدی (اولئك يؤمنون به) ايعدی الله تعاليدن بينه اوزره اولنلر اول قرآنی تصديق ايدرلر (ومن يكفر به من الاحزاب فالنار موعده) اهل مكه‌دن ويا انلرله رسول الله اوزره تحزب ايدنلردن بركمسه كه اول قرآنه كافر اوله انك موعدی ناردر لابدا كارد اولنور (فلاتك فی مرية منه) ايعدی اول موعدی وياقرآندن شكده اولمغل (انه الحق من ربك) اول قرآن ربك جل شانه‌دن حقدر (ولكن اكثر الناس لايؤمنون) لكن ناسك اكثری قلت نظر واختلال فكرلرندن انی تصديق ايتمزلر (ومن اظلم ممن افتری علی الله كذبا) شول كمسه‌دن اظلم كيمدر كه الله تعالی‌يه كذب اختلاق ايده انك انزال ايتمديكی شيئ اكا اسناد ايده ويا انزال ايتديكنی اندن نفی ايده (اولئك يعرضون علی ربهم) ايعدی انلر موقفده ربلری جل شانه‌يه كنديلرو ياعمللری عرض اولنور (ويقول الاشهاد هؤلاء الذين كذبوا علی ربهم) ملائكه ويا نبيون وياجوارحلرندن شاهدلر ديه‌لركه اشبونلر شول قومدركه ربلری جل شانه‌يه كذب ايتديلردی (ألا لعنة الله علی الظالمين) آكاه اولك كه الله تعالينك لعنتی شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر اوزره‌در (الذين يصدون عن سبيل الله) كه انلر ناسی دين اسلامدن منع ايدرلر (ويبغونها عوجا) وانی حق وصوابدن انحرافله وصف ايدرلر ويا اول دين اسلام اهلی اندن اماله ايتمك ديلرلر (وهم بالآخرة هم كافرون) والحال انلر آخرته كافرلردر (اولئك لم يكونوا معجزين فی الارض) ايعدی انلر الله تعالی‌يی دنياده انلره عقاب ايتمكدن عاجز ايدر اولمديلر (وما كان لهم من دون الله من اولياء) وانلر ايچون مخلوقاتدن انصار اولميدكه انلردن عذاب اللهی منع ايده‌لر (يضاعف لهم العذاب) انلره عذاب مضاعف قيلنور شول سببدنكه غيری اضلال ايدرلر واتباع انلره اقتدا ايدرلردی (ما كانوا يستطيعون السمع وما كانوا يبصرون) انلر حقی ايشتمكه قادر دكللر ايدی زيرا كه حقی ايشتمزلنورلر وسومزلنورلردی وهدايی كورمزلردی زيرا كه آيات اللهدن اعراض

طاپديكز ديرز مشركلر بتلريمز بزه عبادت ايدك ديو امر ايتديلر ديه‌لر❁ اصناملری لسانه كلوب سزك بزه (ايدوب عبادتكز مجرد هوا كز ايچوندی ديه‌لر❁ برموجب افرايت من اتخذ الهه هويه❁ (فكفی بالله شهيدا بيننا وبينكم ان كنا عن عبادتكم لغافلين) بزمله سزك بينكزده الله تعالی شاهد كافيدر تحقيق بز سزك عبادتكزدن غافللر ايدك ❁ زيرا

بزايشتمز وكورمز وبی ادراك ايدك ❁ (هنالك تبلوا كل نفس ما اسلفت وردوا الی الله موليهم الحق وضل عنهم ما كانوا يفترون) اول مقامده هر نفس خير وشر اعمالندن تقديم ايتديكنی بولور وحقيقت متولی امورلری اولان الله تعالی طرفنه تقديم ايتدكلری اعمالك ثواب وعقابی ﴿ ۱۹۵ ﴾ رد اولنور ومشركلرك الهمز وشفعامز ديو افترا ايتدكلری بتلری

انلردن زائل اولور (قل
من يرزقكم من السماء
والارض امن يملك السمع
والابصار ومن يخرج الحی
من الميت ويخرج الميت من
الحی ومن يدبر الامر
فسيقولون الله فقل افلا
تتقون) ديكه كوكدن
يغمور ويردن نبات
اعطاسيله سزه رزق ويرن
كيمدر ياخود قولاق
وكوزلری خلق ايتمكه
وانلری آفاتدن حفظ ايتمكه
قادر كيمدر وميتدن ديری
❁ يعنی نطفه ودانه‌دن
حيوان ونبات ❁ چيقاران
وديريدن ميت ❁ يعنی
حيوان ونباتدن نطفه
ودانه ❁ چيقاران كيمدر
وجمله عالمك امورينی تدبير
ايدن كيمدر سؤالكده
مشركلر درعقب جواب
اوله‌رق الله تعالی درديرلر
يا محمد سن ديكه بويله الله
تعالايه شريك طوتوب
عقوبتندن قورقمز ميسكز
(فذلكم الله ربكم الحق
فماذا بعد الحق الا الضلال
فانی تصرفون) امدی

ايدوب كورمزلنورلردی كأنه اشبو خصلت تضاعف عذابلرينه علتدر (اولئك الذين خسروا انفسهم) ايعدی انلر كنديلره زيان ايتديلر زيرا كه عبادة اللهدن بدل عبادت اصنامی اشترا ايتديلر (وضل عنهم ما كانوا يفترون) وزائل وزائغ اولدی اولكه ملائكه وآلهه‌لرينك شفاعتن زعم ايدرلردی (لاجرم انهم فی الآخرة هم الاخسرون) حقا كه انلر آخرتده غيريلردن زياده زيانده‌درلر (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات) شونلركه مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلديلر (واخبتوا الی ربهم) وربلری جل شانه‌يه اطمينان وخشوع ايتديلر (اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون) ايعدی انلر اهل جنتدر انده دائملردر (مثل الفريقين كالاعمی والاصم والبصير والسميع) ايكی فريقك يعنی كافر ومؤمنك مثلی اعمی واصم كيبدركه اول كافر مثليدر وبصير وسميع كيبدركه اول مؤمن مثليدر اما كافرك اعمايه شبهی آيات اللهی كورمزلنديكيچوندر واصمه شبهی كلام اللهی ايشتمزلنديكيچوندر ومؤمنك سميع وبصيره شبهی امری كافرك ضدی اوزره اولديغيچوندر (هل يستويان مثلا) اشبو ايكی فريق مثلده برابرمی اولورلر (افلا تذكرون)ضرب امثالله متعظين اولمزميسز (ولقد ارسلنا نوحا الی قومه انی لكم نذير مبين) بز نوحی قومنه ارسال ايتدك اول انلره ديديكه بن سزی الله تعالی ايله تخويف ايدوب موجبات عذابی ووجه خلاصی تبيين ايدرين (ان لاتعبدوا الا الله انی اخاف عليكم عذاب يوم اليم) كه الله تعالينك غيری‌يه عبادت ايتميه‌سز مخالفت ايدرسكز دنياده غرقله وآخرتده نارله عذاب اليم ايرمسنی اوزريكزه خوف ايدرين ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ايدر نوح عليه السلام قرق ياشندنصكره بعث اولندی وقومنی طقوز يوز اللی ييل دينه دعوت ايتدی وطو فاندنصكره التمش ييل معمر اولدی (فقال الملاء الذين كفروا من قومه) قومندن كافر اولنلرك اشراف ورؤساسی اكا ديديلركه (ما نريك الا بشرا مثلنا) بز سنی بزم كبی آدمی كوررز اويله اولسه‌سنك بزم اوزريمزه مزيتك اولوركه نبوت ووجوب طاعتله مختص اوله‌سن (وما نريك اتبعك الا الذين هم اراذلنا بادی الرأی) وسكا تابع اولنلری اخساء وسفله‌مز كوررز كه رويت وتفكرسنز سكا اتباع ايتديلر اكر تفكر ايتسه‌لر سكا اتباع ايتمزلردی انلرك اول مؤمنلری استرذاله سبب زيرا كه حيات دنيانك ظاهرندن غيری بيلمزلردی دنيادن حظی زياده اولان عندلرنده اشراف ايدی واندن محروم اولان اراذل ايدی (وما نری لكم علينا من فضل) وسنك وكرك اتباعك ايچون بزم اوزريمزه فضل كورمزز كه نبوته اهل ومتابعته مستحق اوله سن (بل نظنكم كاذبين) بلكه بز سنی نبوت دعواسنده واتباعكی سنك صدقك بيلمری دعواسنده كاذبين ظن ايدرز (قال ياقوم أرأيتم ان كنت علی بينة من ربی) نوح عليه السلام انلره ديديكه ياقوم بكا خبر ويرك اكر بن ربم جل شانه دن دعوامك صحتنه شهادت ايدر حجت اوزره اولسم (وآتانی رحمة من عنده) اول بكا كندی عندندن بينه ونبوت ويرسه (فعميت عليكم) اول ايسه سزه خفی وملتبس اولسه (انلزمكموها

بوصفتلرله متصف حقله ثابت وعبادته مستحق ربكز وار ايكن بويله حقدنصكره ضلالته دوشمكز وحقدن باطله وتوحيددن شركه صرف اولنمكزندن اقتضا ايدر (كذلك حقت كلمت ربك علی الذين فسقوا انهم لايؤمنون) بويله ربوبيته احق وسزا الله تعالانك عذاب حكمی ايمان ايتميوب حدی تجاوزله كفر وعناده اولنلر اوزرينه واجب اولدی (قل هل

من شركائكم من يبدؤا الخلق ثم يعيده قل الله يبدؤا الخلق ثم يعيده فانى تؤفكون) ديكه شريك طوتديغكز بتلريكزدن كيمدركه
يكيدن خلق وايجاد ايدوب موتلرندنصكره ينه احيا ايده ❁ انلر جواب ويرمدكلري حالده ❁ سن ديكه الله تعالى يكيدن خلق
وايجاد وامانه واحيا ايدر طوغرى يولدن نيجه دونرسكز ❁ ١٩٦ ❁ (قل هل من شركائكم من يهدى الى الحق
قل الله يهدى للحق افمن
يهدى الى الحق احق ان
يتبع امن لا يهدى الا ان
يهدى فالكم كيف
تحكمون) ديكه اصنامكزدن
كيم قادردر ❁ كه پيغمبر
وكتب ارساليله وحجت
دليل ايله ❁ حق اولان
دين اسلام طرفنه يول
كوستره ❁ جواب ويره
مدكلرنده ❁ سن ديكه الله
تعالى حق بياناله خلقه
يول كوسترر عجبا تابع
اولمغه حق يولى كوسترنمى
احق واولى در يوخسه
كندوسى يولى بيلمز
❁ جمادا تكه سزدرت اياق
يابوب كزديرديككز ❁
اصنامكزمى اولى در
سزكچون نيجه در ونه
كيفيتله حكم ايدرسز
❁ سز اكا محتاج اولديغكز
الله تعالايه سزه محتاج
اولان بتلريكزى برابرمى
طوترسز (ومايتبع اكثرهم
الا ظنا ان الظن لا يغنى
من الحق شيئا ان الله عليم
بما يفعلون) اول كفارك
اكثرى ❁ يعنى جمله رؤساسى
اصناملرى انلره شفيع اولور ديو ❁ انجق خيالات فاسده وظن باطله يه تابعلردر ظن ايسه حق اولان علم (عنه)
واعتقاددن برشيئه غنا ويرمز ❁ واول ظنلرى انلرى عذاب اللهدن منع ايتمز ❁ تحقيق الله عظيم الشان انلرك
ظنله اولان فعللرينى بيليجيدر (وما كان هذا القران ان يفترى من دون الله ولكن تصديق الذى بين يديه وتفصيل

وانتم لها كارهون) سز اندن كارهلر ايكن بز سزه انى الزام ايده بيلورميز (وياقوم لا اسئلكم عليه مالا)
وياقوم رسالتمى تبليغم اوزره سزدن مال استمزين (ان اجرى الا على الله) بلكه انك مقابله سنده اجرم
الله تعالينك عهده سنه در وعدى مقتضاسنجه اول اندن مأمولدر (وما انا بطارد الذين آمنوا) وسزك
طلبكزله مؤمنلرى قتمدن طرد ايدر دكلين (انهم ملاقوا ربهم) زيرا آنلر يوم قيامتده رب تعالى يه ملاقات
ايدرلر اويله اولسه انلرى طرد ايدنلره جزا لرين ايدر (ولكنى اريكم قوما تجهلون) لكن بن سزى
برقوم كورررينكه ربكز جل شانه نك لقاسنى بيلمزسز ويا انلره اراذل ديمكزده تسفه ايدرسز (وياقوم من
ينصرنى من الله ان طردتهم) وياقوم مؤمنلر بو صفت ومثابه ده ايكن بن انلرى طرد ايتديكم تقديرجه
الله تعالينك عذابندن بنى كيم قورتارر (أفلا تذكرون) متعظين اولمزميسزكه التماس ايتديككزى
صواب دكل ايديكن بيله سز (ولا اقول لكم عندى خزائن الله) وبن سزه ديمزينكه بنم عندمده
الله تعالينك خزائن رزقى واردر تاكه سزه مطلوبكزى ويرم (ولا اعلم الغيب) وغيبى دخى
بيلمزينكه سزه مرادكزى خبرويرم (ولا اقول انى ملك) وبن ملكم دخى ديمزينكه سزبكا بزم كبى
بشرسين ديو اعتراض ايده سز (ولا اقول للذين تزدرى اعينكم) وشول فقرلريچون استرذال
ايتديككز مؤمنلر شانده ديمزينكه (لن يؤتيهم الله خيرا) الله تعالى انلره توفيق وايمان واجر
ويرمز زيرا الله تعالينك آخرتده انلر ايچون اعداد ايتديكى سزه دنياده ويرديكندن خيرلودر
(الله اعلم بما فى انفسهم) الله تعالى انلرك نفسلرنده اولان خير وشره اعلمدر (انى اذا لمن الظالمين)
اكر بوذكر اولناندن برشئ ديرسم ويا انلرك قلوبنده اولان شيئ بيلمديكم سببيله انلرى طرد
ايدوب ايمانلرين قبول ايتمزسم شول نفسلرينه ظلم ايدنلردن (قالوا يا نوح قد جادلتنا فاكثرت
جدالنا فأتنا بما تعدنا ان كنت من الصادقين) انلر ديديلركه يا نوح سن بزمله جدال ايدوب جدا
لكده اطاله واكثار ايتدك ايمدى عذابدن بزه ايعاد ايتديككى كتوركل اكر دعوى ووعيدكده
صادقلردن ايسك زيرا جدالك بزه تأثيرى يوقدر (قال انما يأتيكم به الله ان شاء) نوح عليه السلام ايتدى
الله تعالى ديلرسه عاجلده ويا آجلده سزه عذابن ايركورر (وما انتم بمعجزين) حالبوكه سز انى دفع عذابله
ويا اندن هربله اعجاز ايدر دكلرسز (ولا ينفعكم نصحى ان اردت ان انصح لكم ان كان الله يريد ان يغويكم)
اكر الله تعالى سزى اغوا اراده ايدرسه بن سزه نصح اراده ايتسم سزه نصيحتم نفع ايتمز (هو ربكم) اول الله
تعالى خالقكز وسزده متصرفكزدر مخالف ومشاركى يوقدر (واليه ترجعون) رجوعكز اكادر
اعمالكز اوزره سزه جزا ايدر (ام يقولون افتريه) قوم نوح ديديلركه نوح عليه السلام اختلاق
ايتدى (قل ان افتريته فعلى اجرامى وانا برئ مما تجرمون) يا نوح انلره ديكل كه اكر اكا بن افترا
ايدرسم انك جرمى بنم اوزريمه درو بن سزك بكا افترايى اسناد له كسب ايتديككز اجرامدن بريئم
(واوحى الى نوح انه لن يؤمن من قومك الا من قد امن فلا تبتئس بما كانوا يفعلون) ونوح عليه
السلامه وحى اولنديكه قومندن كمسنه ايمانه كلمز الا انلركه بوندن اول ايمانه كلمشلردر ايمدى انلرك
سنى تكذيب وايذاسنه محزون اولمغل كه انلردن انتقام وقتى ايرويدر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى

الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين) بو قران كريمى الله تعالادن غيريه عزو ايتمك سزا اولمدى ولكن اول قرآنله كتب
متقدمه يى دخى تصديق واوامر ونواهى يى بيان ايچون انى تفصيل ايلديكه جمله عالملرك ربى طرفندن
اولديغنده شك يوقدر (ام يقولون ❁ ١٩٧ ❁ افتريه قل فاتوا بسورة مثله وادعوا من استطعتم من دون الله
ان كنتم صادقين) كفار مكه
بلكه محمد بو كلامى
كنديلكندن پيدا ايلدى
ديرلر سن ديكه اويله ايسه
سزده ❁ بلغا وفصحاء
عربدنسكز ❁ بونك كبى
برسوره كتورك ومع هذا
الله تعالادن غيرى كيمدن
ياردم طلبنه قدرتكز
اولورسه انى دعوت
ايدوب انك اعانتيله
سوره يى كتورك اكرسز
افترا كزده صادقلر ايسه كز
(بل كذبوا بما لم يحيطوا
بعلمه ولما يأتهم تأويله
كذلك كذب الذين من
قبلهم فانظر كيف كان
عاقبة الظالمين) بلكه اول
كافرلر قرانك معناسنى
تفكر ايتمزدن وتأويل
وحقايق ودقايقنه واقف
اولمزدن مقدم علملرى
احاطه ايتميه رك مسارعتله
قرآنى تكذيب ايتديلر
بونلر قرآنى تكذيب
ايتدكلرى كبى انلردن
مقدم كلن امم ماضيه
كفارى دخى انبيالرينى
ومعجزاتلرينى تكذيب
ايتديلردى نظر ايله كه رسوللرينى تكذيبله نفسلرينه ظلم ايدنلر نيجه هلاك اولديلر (ومنهم من يؤمن به ومنهم من لا يؤمن به
وربك اعلم بالمفسدين) اول مكذبلرك بعضيلرى قرانك حق اولديغنى بيلوب ايناورلكن عنادندن اظهار ايتمز ياخود
صكره توبه ايده جكدر ❁ وبعضيلرى فرط جهلندن وعدم تدبرندن ناشى تصديق ايتميوب كفرى اوزره فوت اولور

عنه ايدر نوح عليه السلامى قومى تادوشوب بايلنجه دوكرلردى اندن انى اولدى ظنيله بركچه يه صاروب
براوك بوجاغنه براغورلردى ايرتسى كون كورسه لركه اول ينه انلره چيقوب دينه دعوت
ايدردى ❁ روايت اولنديكه نوح عليه السلام قومندن برقوجه عصاسنه طيانه رق براوغلى
يانينه المش نوح عليه السلامك قتنه كلوب ديديكه اى اوغل زنهار بوديوانه قوجه سنى الدامسون
اويله اولسه اوغلان باباسنك عصاسن آلدى ونوح عليه السلامك باشن يارنجه اوردى وحى الهى
كلديكه انلرك اذاسنه صبر ايدوب محزون اولمغل كه بن انلرى هلاك ايدوب سنى وسكا ايمانه كلانلرى
قورتارين اويله اولسه نوح عليه السلام ❁ رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا ❁ يارب
يريوزنده كافرلردن ديار آليقومغل ديو دعا ايتدى حكايت اولنديكه نوح عليه السلامى قومى
طوتوب بوغازين صيقارلردى برزمان بايلوب ياتديغندن صكره قالقوب يارب قوممى يارلغه كه انلر
بيلمزلردى برقرندنصكره قرن آخره قاتلنورردى حالبوكه هر صكره كلان قرن اهلى اولكى قرن
اهلى اوزره خباثتلرين آرتورردى حتى كه انلرك ايمانندن مأيوس اولنجق ذكر اولنديغى وجه
اوزره انلره بددعا ايتدى اندن اكا بيورلديكه (واصنع الفلك بأعيننا ووحينا) يا نوح بزم مرأى
وحفظمزله وكيفيت صنعنى وحيمزله برسفينه دوزكل ❁ روايت اولنديكه جبريل عليه السلام
نوح عليه السلامه كلوب ديديكه الله تعالى سكا امر ايدركه برسفينه دوزه سن ديديكه بن انى نيجه
دوزرين والحال بن نجار دكلن ديديكه رب تعالى سكا انى توفيق وارشاد ايدر اندن نوح عليه السلام
الينه قدوم الوب سفينه يى دوزمكه باشلدى هربار كه قومى اكا اوغراسه لر انى مسخره ايدرلردى
يا نوح پيغمبرلكدنصكره نجارمى اولدك ديرلردى ❁ دينلديكه سفينه نك طولى سكسان ذراع
وعرضى اللى ذراع وسمايه طولى اوتوز ذراع ايدى ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر نوح
عليه السلام سفينه يى ايكى ييلده ياپدى طولن اوچيوز ذراع وعرضن اللى ذراع وسمايه طولى
اوتوز ذراع ايتدى وانى ساج اغاجندن دوزوب اوچ طبقه ايتدى اشاغى طبقه يه وحوش وسباع
وهوامى قودى واورطه طبقه يه دواب وانعامى قودى ويوقارو طبقه يه كندى وسائر مؤمنلرى
قودى ❁ قتاده ايدر انك قپوسى عرضنده ايدى دينلديكه انده ارواث دواب كثير اولنجق وحى
الهى كلديكه فيلك قويروغن غمز ايده غمز ايدنجك اندن برخنزير وخنزيره واقع اولوب ارواثه
اقبال ايتدى وانده فاره كثير اولوب سفينه يى يارمغه وايپلرين قيرمغه باشلدى وحى الهى كلديكه
ارسلانك ايكى كوزى اراسن اوره اوريجق بورنندن بارككي وبرديشى كدى دوشدى انده
فاره لرى صيد ايتمكه باشلديلر (ولا تخاطبنى فى الذين ظلموا انهم مغرقون) كفرله نفسلرينه ظلم
ايدنلر شانده اوزرلرندن عذاب دفعيچون بكا دعا ايتمكل كه انلر اغراقله اوزرلرينه حكم اولنمشلردر
انى كفه سكا مجال يوقدر (ويصنع الفلك وكلما مر عليه ملأ من قومه سخروا منه) چون نوح عليه
السلام سفينه يى دوزمكه باشلدى هربار كه قومنك اشرافى اكا اوغراسه لر انى سفينه دوزديكنه

سنك ربك تعالى تكذيبده مصر ومعاندلرى بيلور (وان كذبوك فقل لى عملى ولكم عملكم انتم بريئون مما اعمل وانا برئ مما تعملون)
اكر سنى تكذيبده اصرار ايدرلرسه سن انلره ديكه بنم عملمك جزاسى بكا سزك عملكزك جزاسى سزه در سز بنم عملمدن برى سزكه
انكله مؤاخذه اولنمزسز وبندخى سزك عملكزدن بريم كه ﴿ ١٩٨ ﴾ انكله مؤاخذه اولنم ❁ بعضيلر بو آيت سيفله

منسوخه دردیمشلر (ومنهم من يستمعون اليك افانت تسمع الصم ولو كانوا لا يعقلون) انلردن كيمسه واردركه سن قرآن اوقويوب احكام شرع تعليم ايدركن انلر ديكلرلر قبول ايتمزلر سن صاغرلره ايشتدرمكه قادر اولورميسنكه اكر انلرك صاغرلقلرندن زياده قلبلرنده فهم وعقللرى دخى اولمزسه (ومنهم من ينظر اليك افانت تهدى العمى ولو كانوا لا يبصرون) وانلردن سكا نظر ايدوب نبوتك دليللرينى مشاهده ايدركن عنادلرندن ناشى تصديق ايتمزلرسن اعمالرى هدايته قادرميسن اكر انلرك قلب كوزلرى دخى اعمى اولورسه (ان الله لا يظلم الناس شيئا ولكن الناس انفسهم يظلمون) الله تعالى ناسه حواس وعقللرينى سلبله هيچ برشى ظلم ايتمز ولكن ناس نعمت الهى اولان حواس وعقوللرينى هوا وفسادلرينه صرف ايله نفسلرينه ظلم

استهزاء ايدرلردى زيرا كه اول انى صونك عزتى اولديغى مكانده دريادن ايراق يرده دوزردى
يانوح نه دوزرسن ديو سؤال ايتدكلرنده بربيت دوزرنكه صو اوزرنده يورر ديردى انلر ايسه
اكا كولشوب پيغمبر ايكن شيمدى نجارلقمى ايديكنورسن ديرلردى (قال ان تسخروا منا فانا نسخر
منكم كما تسخرون) نوح عليه السلام انلره ديديكه اكر سز شيمدى بزى سخريه ايدرسه كز الله تعالينك
سزه عذابى ايرديكنده زدخى سزه سخريه ايدرز (فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل
عليه عذاب مقيم) زمان آتيه ده بيلورسزكه قنغى صنفه عذاب ايرركه اول انى مهان ايدر واكا عذاب
دائم واجب اولور (حتى اذا جاء امرنا وفار التنور) حتى قچانكه عذابمز وقتى ايريشوب تنور
قيناديكه انكله مرادوجه ارضدركه نوح عليه السلامه ير يوزنده صو قيناديغنده سفينه يه بنكل
دينلمشيدى وياخود اول تنور حوا رضى الله عنهانك طاشدن دوزلمش تنورى ايديكه انده اتمك
پشورردى دينلديكه اول مسجد كوفه موضعنده ايدى نوح عليه السلام سفينه يى اول موضعده
بنا ايتمشيدى برقولده اول تنور شامده عين ورده دينور موضعده ايدى ❁ ابن عباس رضى الله
تعالى عنه ايدر اول هندده ايدى (قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين) بز نوحه امر ايتدككه
شول انتفاع اولنور حيواناتك هر نوعندن اركك وديشى بر چفت حيوان اول سفينه يه قويه
اويله اولسه حق جل وعلا وحوش وسباع وهوام وطيرى انك قتنه حشر ايتدى انلردن هر
قنغى نوعه اليى اوزاتدى ايسه صاغ الينه ارككى وصول الينه ديشيسى ايردى (واهلك) ودخى
اولاد وعيالكى قويغل ديو امر ايتدك (الا من سبق عليه القول) الاشول اوزرينه غرقله
قول سبقت ايدن دكلكه اول اوغلى كنعان ومرأه سى واعله ايديكه كنعان اندن طوغمشيدى زيرا
ايكيسيدخى كافرلر ايدى (ومن آمن) ودخى سكا ايمانه كلنلرى قويغل (وما آمن معه الا قليل)
حالبوكه اكا ايمانه كلن آز كيمسه ايدى ❁ دينلديكه سفينه يه كيرن آدميدن سكسان كشى ايدى نوح
عليه السلام وزوجهٔ مسلمه سى واوچ اوغلى سام وحام ويافث ونسالرى وبونلردن غيرى يتمش ايكى
كشى ايديلركه نصفى رجال ونصفى نساء ايدى ونوح عليه السلام آدم عليه السلامك جسدنى دخى سفينه يه
قودى رجال ونساء بيننده معترض ايدى ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر نوح عليه السلامك سفينه يه
اول قويديغى دوه وآخر قويديغى حمار ايدى وقتاكه حمارك صدرى كيردى ابليس آنك قويروغنه
ياپشوب نصف آخرى كيرمكه مجالى اولمدى حتى نوحك لسانى طاريلوب نيچون كيرمزسن بيلكيجه
شيطاندخى اولورسه كيركل ديدى اويله اولسه شيطان انى صاليوروب آردنجه اولدخى كيردى
نوح عليه السلام اكا ياعدو الله نيچون كيردك ديديكنده ديديكه سنك دستوركله كيرمشن حتى
نوح عليه السلام انى چيقارمغه قصد ايدوب چاره سى اولمدى ❁ دينلديكه حيه وعقرب دخى
كلوب اكا كيرمك ديلدكلرنده نوح عليه السلام ديديكه سز ضرر وبلايه سببسز سزى سفينه يه
قومازين ديديلركه سنى ذكر ايدن كشى يه ضرر ايتميه لم عهد اولسون اعدى اول ايكيسندن

ايدرلر (ويوم يحشرهم كان لم يلبثوا الا ساعة من النهار يتعارفون بينهم قد خسر الذين كذبوا بلقاء الله وما (حضرت)
كانوا مهتدين) الله تعالى انلرى دنياده وقبرلرنده كوندزدن برساعت قدر وقت اكلنمش كبى بعث وحشر ايدر اول
بعده آز وقت اولمغله دنياده كى كبى بربرلرينى بيلورلر ❁ صكره شدت قيامت سببيله اول بيلشمك وآشنالق قطع اولور

❁ انلركه ايمان هدايتنى بولميوب لقاء اللهى وبعث وجزايى تكذيب ايدرلردى انلر خسران وزيانده اولديلر (واما نرينك
بعض الذى نعدهم او نتوفينك فالينا مرجعهم ثم الله شهيد على ما يفعلون) يا محمد بز انلره وعد ايتديكمز عذابك بعضنى يا حياتكده
سكا كوسترررز يا مقدم سنى توفيه ﴿ ١٩٩ ﴾ ايده رز انلرك رجوعلرى طرفمزه اولمغله انلرك عذابلرينى آخرتده

سكا كوستروب انتقام آلورز بوندنصكره قيامتده آنلرك فعللرى اوزره الله تعالى شهادت ايدر (ولكل امة رسول فاذا جاء رسولهم قضى بينهم بالقسط وهم لا يظلمون) امم ماضيه دن هر امتى حقه دعوت ايچون رسوللر بعث اولندى اول رسوللرى كلدكده ❁ تكذيب ايتملريله رسول ومكذبلرك بينى عدلله قضا وحكم اولنوب ❁ رسوللر نجاتى ومكذبلر هلاكى بولديلر ❁ انلرك هر برى استحقاقيله مجازات اولنوب ظلم اولنمديلر (ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين) كافرلر استهزا واستبعاد طريقيله يا محمد سن واصحابك اكر صادقلر ايسه كز بو وعد ايلديككز قيامت يانزول عذاب نزمان اوله جق بزه خبر ويرك ديرلر (قل لا املك لنفسى ضرا ولا نفعا الا ما شاء الله لكل امة اجل اذا جاء اجلهم فلا يستأخرون ساعة ولا

حضرت خوف ايدن كشى ❁ سلام على نوح فى العالمين ❁ ديسه انلردن اكا ضرر ايرميه حسن
ايدر نوح عليه السلامك حيواناتدن سفينه يه قويديغى اولكه طوغرر ويمورطه دن وجوده
كلور اولان ايدى يوخسه طيندن تولد ايدر حشرات ارض دكل اندن برشئ قويمدى (وقال
اركبوا فيها بسم الله مجريها ومرسيها) نوح عليه السلام انكله سفينه يه كيرمكه مأذون لره ديديكه
ديكزكه اول الله تعالينك اسميله كيررز انك يوريمسى وطورمسى انك اراد تيله در اويله اولسه
نوح عليه السلام سفينه يه بسم الله ديو يوريدردى وبسم الله ديو طورغورردى (ان ربى لغفور
رحيم) بنم ربم جل شانه غفور ورحيمدر اكر فرطاتكزه مغفرتى وسزه رحتى اولمسه سزه
اندن نجات ويرمزدى (وهى تجرى بهم فى موج كالجبال) اول سفينه طوفاندن طاغلر كبى
موجده انلرى كوتورردى دينلديكه يوم طوفانده صو يوكسك طاغلرك فوقندن اون بش ذراع
يوكسلدى (ونادى نوح ابنه) نوح عليه السلام اوغلى كنعانه ندا ايتدى (وكان فى معزل)
اول ايسه نوح عليه السلامدن آيرو مكانده ويادينده ايدى (يا بنى اركب معنا) اى اوغل اسلامه
كلوب سفينه يه كيركل كه مسلمينله سلامته ايره سن (ولا تكن مع الكافرين) يوخسه كافرلرله
بيله اولمغل كه هلاكه ايره سن (قال سآوى الى جبل يعصمنى من الماء) كنعان ديديكه نه اسلامه
كلورين ونه سفينه يه كيررين بلكه براولو طاغه صغنورين اول بنى صو يه غرقدن قورر (قال لا عاصم
اليوم من امر الله) نوح عليه السلام ديديكه اشبو كونده الله تعالينك عذابى اولان غرقدن قورر
شئ يوقدر (الا من رحم) الا اول كيمسه لركه الله تعالى انلره ايمانى توفيق ايله رحمت ايتمش اوله
(وحال بينهما الموج فكان من المغرقين) نوحله كنعان وياطاغله كنعان بيننه برموج حائل اولوب
كنعان سائر كفارله بيله غرق اولنلردن اولدى ❁ روايت اولنديكه يوللرده صوچوق اوليجق
برمرأه نك سوكلو برصبيسى واردى انى طاغه كوتوروب صوارتديغنجه انى طاغه يوكسلتدى
حتى طاغك باشنه چيقوب صودخى اكا ايردى صوانى رقبه سنه ايرشديكنده صبيسنى اول مرأه
باشندن يوقارويه قالدردى حتى كه صوباشندن آشوب كندى وصبى غرق اولدى اعدى الله
تعالى كافرلردن كيمسه يه رحمت ايدر اولسه اول كونده اول مرأيه رحمت ايدردى (وقيل
ياارض ابلعى ماءك) طوفان امرى نهايت بوليجق ارضه دينلديكه صويكى ايچكل (ويا سماء اقلعى)
ويا سماء صويكى طوتغل ياغدرمغل (وغيض الماء) وصوا كسلدى (وقضى الامر) وامردن
فراغ ايدلديكه اول قوم نوحك هلاكى ايدى (واستوت على الجودى) وسفينه جودى اوزره
قرار ايتديكه اول موصل قربنده جزيره ده برجبلدر (وقيل بعدا للقوم الظالمين) وهلاك شول
قومه كيم الله تعالينك رسوللرنى تكذيب ايله كافر اولوب نفسلرينه ظلم ايتديلر ❁ روايت اولنديكه
نوح عليه السلام غرابى كوندرديكيم اكا ارض خبرنى كتوره اول ايسه برجيفه يه راست كلوب انى يمكه
باشلدى اندن نوحه خبر كتورمدى نوح عليه السلام كوكرجينى كوندردى اول منقارينه برزيتون

يستقدمون) ديكه بن نفسم ايچون ضرر ونفعه قادر دكلم ❁ سزك عذابكزك نزولنى نيجه استعجال ايده بيلورم ❁ مكر
الله تعالى مراد ايده هر امتك هلاكيچون وقت محدود واردر وقتلرى كلديكى زمان بر آن تأخير وبر آن تقديم اولمز
❁ اى مشركلر سزده عجله ايتميك وقتى كلدكده اول عذاب سزه دخى كلور ايريشور (قل ارايتم ان اتيكم عذابه

بياتا اونهاراماذايستعجل منه المجرمون) ديكه آيا كورديكز بيلديكزمى كه الله تعالانك اول تعجيل ايتديككز عذابى
كيجه وكوندز وقت شغلده كلورسه ندامتدر اول مجرم مشركارك عجله طلب ايتدكارى نه نوع عذابدر ❀ كه
زيرا عذابك هر نوعى مولم اولوب ملايم اولمز ❀ (انم اذا ﴿ ٢٠٠ ﴾ ماوقع امنتم به الئن وقدكنتم به تستعجلون)
اكرسزه انك عذابى واقع
اولورسه صكره اولزمان
سزه نفعى اولميان ايمان
يأسى ايدرميدكز مع هذا
مقدم عذابى تكذيب
واستهزا ايله استعجال
ايدرديكز (ثم قيل للذين
ظلموا ذوقوا عذاب الخلد
هل تجزون الا بما كنتم
تكسبون) بوندنصكره
شرك وتكذيب ايله نفسلرينه
ظلم ايدنلره دينله كه سز
شول عذاب دائمى بى
دادك كه سزك جزا اولنمكز
انجق سزك دنياده كسب
ايتديككز كفر وعصيان
سببيله در (ويستنبؤنك
احق هو قل اى وربى انه
لحق وما انتم بمعجزين)
يامحمد سندن خبر ايسترلركه
وعد اولنان قيامت وعذاب
حقميدر سن ديكه بلى ربم
حقيچون اول حقدر سز
اول عذابدن كيرو قالمزسكز
(ولو ان لكل نفس ظلمت
ما فى الارض لافتدت به
واسروا الندامة لما رأوا
العذاب وقضى بينهم بالقسط
وهم لايظلمون) شرك وكفرله
ظلم ايدن هر نفس ايچون اكر يرده كى اولان مال وخزينه كنديسنك اوليدى قيامت عذابندن خلاص (فاصبر)
ايچون انى فدا ايدردى واول عذابى كوردكلرنده انك شدتندن ندامتى كتمه نطقه قادر اولمزلر ناس بيننده عدلله
حكم اولنوب مؤمنلر نقصان ثواب وكافرلر زياده عقابله ظلم اولنمزلر (الاان لله مافى السموات والارض الا ان وعدالله حق ولكن

يراغن المش وايكى اياغن بالچغه بولاندرمش كلدى انكله نوح عليه السلام صويك اكسلديكن
بيلدى وغرابه خوفله بددعا ايتدى اول اجلدن بيوتده قرار والفت ايتمزاولدى وكوكرجينك
بوينه يشل طوق كيدردى وامانله دعا ايتدى اول اجلدن بيوتده قرار والفت ايدر اولدى ❀
روايت اولنديكه نوح عليه السلام رجبك اونى كچديكنده سفينه يه بندى والتى آى صو اوزرنده
يوريدى وبيت شريفه اوغرايجق يدى شوط طواف ايتدى حالبوكه الله تعالى انى غرقدن رفع
ايتمشدى وموضعى صودن خالى قالمشيدى ويوم عاشوراده سفينه يره قرار ايتدى نوح عليه السلام
وسفينه اهلى شكرالله اول كونى صائم اولدى دينلديكه كفاردن عوج بن عنقدن غيرى غرقدن
قورتلمدى شول سببدنكه نوح عليه السلام سفينه ايچون برساج خشبه سنه احتياج اولوب كتورمسنه
امكانى اولميجق عوج انى شامدن اكا كتورديكى ايچون الله تعالى غرقدن نجات ويردى (ونادى
نوح ربه فقال رب ان ابنى من اهلى) نوح عليه السلام رب تعالى يه ندا ايدوب ديديكه يارب اوغلم
اهلمدندر وبكا وعد ايتدك كه بنى واهلمى غرق ايتميه سن (وان وعدك الحق) وهر وعدكه ايدرسن
اول حقدر انده خلف اولمز (وانت احكم الحاكمين) وسن حاكملرك احكميسن زيرا كه انلردن
اعلم واعدلسن (قال يانوح انه ليس من اهلك) الله تعالى اكا ديديكه يانوح اول سنك اهلكدن دكلدر كه انلرك
انجاسنى وعد ايتدم زيرا كه مؤمنيله كافرين بيننده ولايت منقطعه در (انه عمل غير صالح) زيرا كه اول
صالح دكل عمل ايشليوبدر وياخود سنك بندن انك انجاسنى سؤالك عمل غير صالحدر زيرا كه صواب
اولميان شيئى التماسدر سن ايسه انى بيلمزسن (فلاتسئلن ماليس لك به علم) اعدى كنهنه وقوفك
اولميان شيئ بندن سؤاله ايتمكل (انى اعظك ان تكون من الجاهلين) بن سنى منع ايدرين شول
كنهنى بيلديكك شيئ سؤالله جاهلين عدادندن اوله سن زيرا كه كفارك هلاكن سوالندن صكره
انلردن بركافرك نجاتن سؤال ايدرسن (قال رب انى اعوذبك ان اسألك ماليس لى به علم) نوح
عليه السلام ديديكه يارب سكا صغنورين شول صحته علم اولميان شيئ زمان مستقبلده سندن سؤال
ايدم (والاتغفرلى وترحمنى اكن من الخاسرين) واكر سؤالده تفريطمى مغفرت وتوبه وفضلكله
بكا مرحمت ايتمزسك بن اعمالده مغبونلردن اولورم (قيل يانوح اهبط بسلام منا) اكا دينلديكه
يانوح بزدن امن وسلامتله سفينه دن نزول ايت (وبركات عليك) واوزريكه ثبوت خيرله ويا
نسلكده زياده ايله حتى كه آدم ثانى اوله سن (وعلى امم ممن معك) ودخى سفينه ده اولادكدن سنكله
اولان مؤمنلرك ذريتندن سندنصكره ده كلور قرون اوزره ده ثبوت خيرله وزياداتله (وامم
سنمتعهم ثم يمسهم مناعذاب اليم) سفينه ده سنكله اولنلردن امتلر اولورلركه بزانلرى دنياده
كافرين اولدقلرى حالده تمتيع ايدرز بعده آخرتده بزدن انلره عذاب اليم ايرر ❀ دينلديكه انلرله
مراد هود وصالح ولوط وشعيب عليه السلام اقواميدر (تلك من انباء الغيب نوحيها اليك)
اشبو قصۀ نوح عليه السلام اخبار غيبدندر كه سكا انى جبريل عليه السلام واسطه سيله ايحاء ايدرز
(ماكنت تعلمها انت ولاقومك من قبل هذا) بوندن اول يامحمد انى نه سن ونه قومك بيلوردى

اكثرهم لايعلمون) اكاه اولك كه كوكلرده ويرلرده وايچلرنده اولنلر الله تعالانكدر ❀ فدايه محتاج دكلدر ❀ اكاه
اولك كه الله تعالانك ثواب وعقاب وعدى حقدر تخلف ايتمزلر ولكن چوق اهل كفرانى بيلمزلر (هو يحيى ويميت
واليه ترجعون) اول الله تعالى ﴿ ٢٠١ ﴾ ديريلدر واولدرر وموت وبعثله انك طرفنه رجوع اولنورسكز (ياايها
الناس قدجاءتكم موعظة
من ربكم وشفاء لمافى
الصدور وهدى ورحمة
للمؤمنين) اى ناس ربكزدن
سزه نصيحت وقلبلرده
اولان شك واعتقاد فاسده
مرضنه شفا كلدى ومؤمنلر
ايچون هدايت ورحمت
كلدى ❀ يعنى قران كريم
ناسى اعمال حسنه يه ترغيب
وافعال قبيحه دن تنفير
ايديجى وشك وشبهه
واعتقاد فاسده مرضندن
خلاص ايديجى ومؤمنلره
عين هدايت ومحض رحمته
القا ايديجى بركتاب كلدى
(قل بفضل الله وبرحمته
فبذلك فليفرحوا هو خير
مما يجمعون) ديكه الله
تعالانك قران كريم فضليله
ودين اسلام رحمتيله
وبونلرك انزال واحسانيله
فرحلنسونلر انلر دنيانك
جمع ايتدكلرى ❀ زائل
اوليجى لاشى ❀ پارچه لرندن
خيرلودر (قل ارايتم
ماانزل الله لكم من رزق
فجعلتم منه حراما وحلالا
قل الله اذن لكم ام على الله
تفترون) مشركلره ديكه بكا (تبيان) (ثانى) (٢٦) خبرويركه الله تعالانك رزقدن سزكچون كونردكى
❀ حرث وانعام كبى ❀ شيلرك كيمنى حرام كيمنى حلال قيلديكز ديكه بونلرى سزه اللهمى اذن ويردى يوخسه الله تعالى يه
افترامى ايدرسكز (وماظن الذين يفترون على الله الكذب يوم القيمة ان الله لذوفضل على الناس ولكن اكثرهم لايشكرون)

(فاصبر) ايعدى امر اللهى اقامته وتبليغ رسالته وقومكدن ايريشن اذى وجهالته صبر ايت
نوح عليه السلامك صبر ايتمسى كبى (ان العاقبة للمتقين) دنياده ظفرله وآخرتده فوزله عاقبت
شرك ومعاصيدن اتقا ايدنلر ايچوندر (والى عاد اخاهم هودا) بز عاد قومنه نسبده قرنداشلرى
هود عليه السلامى رسول كوندردك (قال ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره ان انتم الامفترون)
هود عليه السلام انلره ديديكه ياقوم الله تعالى يه ايمان ايدكز سزك اندن غيرى الهكز يوقدر سزا كا شرك ايتمككزده
كاذبلرسز (ياقوم لااسئلكم عليه اجرا ان اجرى الا على الذى فطرنى) ياقوم رسالتى تبليغم اوزره
سزدن اجر استمزين بلكه اجرم اول الله تعالينك وعدينه عائددر كه اول بنى خلق ايتدى (أفلا
تعقلون) عقولكزى استعمال ايتمزميسزكه محقى مبطلدن وصوابى خطادن بيله سز (وياقوم
استغفروا ربكم ثم توبوا اليه) وياقوم الله تعالى يه ايمانله مغفرتن ديلكز بعده توبه ايله اكا توسل ايلكز
(يرسل السماء عليكم مدرارا) تاكه اوقات حاجتده زروع وبساتينكز سقيى ايچون متتابعا يغمور
كوندره (ويزدكم قوة الى قوتكم) وقوتكزله قوتكز آرتوره الله تعالى انلره كثرت مطر وزيادۀ قوتى ترغيب
ايتدى زيرا انلر زروع وعمارات اهلى ايديلر ❀ دينلديكه الله تعالى انلردن اوچ ييل يغمورى
منع وارحام نسايى عقيم ايتدى هود عليه السلام انلره ديديكه اكر ايمانه كلورسه كز الله تعالى سزه
عادتى اوزره يغمورى ياغدرر وارحام نساكزك عقيملكن كيدرر اويله اولسه اموال واولادده
قوتكز آرتورر (ولاتتولوا مجرمين) يوخسه اجرامكزه مصرين اولديغكز حالده ايماندن
اعراض ايتمكز (قالوا ياهود ماجئتنا ببينة) ديديلركه ياهود دعواكك صحتنه دلالت ايدر حجتله
بزه كلمدك (ومانحن بتاركى آلهتنا عن قولك) سنك بو قولكله بز آلهه مزه عبادتى ترك ايدر
دكللرز (ومانحن لك بمؤمنين) وبز سكا اجابت وتصديق ايدر دخى دكللرز (ان نقول الااعتريك
بعض آلهتنا بسوء) بزم سكا قولمز بودركه آلهه مزه سبك سببيله انلرك بعضى خبل وجنوندن
سكا سوء ايركوردى اواجلدن هذيانات وخرافات سويلر اولدك (قال انى اشهد الله واشهدوا
انى برئ مماتشركون من دونه) هود عليه السلام انلره ديديكه بن نفسم اوزره الله تعالى يى اشهاد
ايدرين وياقوم سز دخى شاهد اولك كه اول الله تعاليدن غيرى اكا اشراك ايتديككز اوثاندن
بريئن (فكيدونى جميعا ثم لاتنظرون) ايعدى سز كنديكز واوثانكز بنم هلاكمه قصد ايدك
بوندنصكره بكا امهال ايتمكز (انى توكلت على الله ربى وربكم) بن الله تعالى يه اعتماد ايتدمكه اول
بنم ربمدر وسزك ربكز دريعنى غايت وسعكزى بذل ايدرسه كزده بكا ضرر ايركورمكه قادر
اولمزسز زيرا كه بن الله تعالى يه توكل ايتمشن (مامن دابة الا هو آخذ بناصيتها) هيچ بر دابه
يوقدركه الا اول اكا قادر ومالكدر ديلديكى كيفيت اوزره انده تصرف ايدر (ان ربى على
صراط مستقيم) بنم ربم جل شانه حق وعدل اوزره در انك عندنده معتصم ضايع اولمز وظالم فوت
اولمز (فان تولوا فقد بلغتكم ماارسلت به اليكم) اكر ايماندن اعراض ايدرسه كز بكا واجب

الله تعالایه کذب وافترا ایدنلر ظن ایدرلرمیکه قیامتده الله تعالی انلره عقاب ایتمیه تحقیق الله عظیم الشان
ناسه فضل صاحبیدر ❀ که انزال کتب وارسال رسل ایله حرام وحلالی بیان ایتدی ❀ ولکن ناسك اکثری
بونعمتلره شکر ایتمزلر (وماتکون فی شان وماتتلوا منه ٢٠٢ من قران ولاتعملون من عمل الا کنا علیکم
شهودا اذتفیضون فیه وما
یعزب عن ربك من مثقال
ذرة فی الارض ولافی السماء
ولا اصغر من ذلك ولا
اکبر الافی کتاب مبین)
یا محمد سنکه ایشلردن
بر ایشده اولورسین
وقرآنیکه الله تعالادن
تلاوت ایدرسین وبر عملکه
سن وامتك انی ایشلرسز
وهنوز عزیمت ایدرسز
انلر بزدن کیزلو اولمزکه
بز سزك اوزریکزه رقیب
وحاضرز ویرده وکوکده
ربك عزشانه دن ذره یه
موازن برشی مستور اولمز
واول ذره دن کوچك
وبیوك برشی بوقدر
الالوح محفوظده مکتوب
وثابت وظاهردر (الاان
اولیاء الله لاخوف علیهم
ولاهم یحزنون) آکاه
اولك که الله تعالانك دوست
و مقربلرینه کله جك
شدائددن خوف وکچمش
مطالبدن حزن یوقدر
(الذین آمنوا وکانوا یتقون)
اولیا انلردرکه الله تعالایه
ایمان ایدوب اکامخالفتدن
صاقنورلر (لهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الاخرة لاتبدیل لکمات الله ذلك هو الفوز العظیم) انلر (أرأیتم)
ایچون دنیاده قرآنله آخرتده احسانله مژده واردرکه کلام الله ایچون تبدیل یوقدر ایشته بومژده انلره نجات
عظیمدر (ولا یحزنك قولهم ان العزة لله جمیعا هو السمیع العلیم) یامحمد کافرلرك ❀ اشراك وسکا طعن ❀

اولان ابلاغ والزام حجتی سزه ادا ایتدم نه بنده تفریط ونه سزده عذر قالدی (ویستخلف ربی
قوما غیرکم) اکر اعراض ایدرسه کز الله تعالی سزی اهلاك ایدر وبر اطوع قومی یریکزه بدل
ایدرکه انلر انی برلیوب اکا عبادت ایدرلر (ولاتضرونه شیأ) واعراضکزله اکا برشیء ضرر
ایتمزسز بلکه ضرری نفسکزه ایدرسز ویاخود اول سزی اهلاکله انك ملکنه برشیء نقص
ایرمز زیرا وجود وعدمکز انك عندنده مساویدر (ان ربی علی کل شیء حفیظ) بنم ربم جل
شانه هر شیئك اوزره رقیبدر اعمالکزدن برشیء اکا خفی اولمز مجازاتکزدن غفلت ایتمز (ولماجاء
امرنا نجینا هودا والذین آمنوا معه برحمة منا) وقتاکه عذابمز ویاعذابله امریمز کلدی هود علیه
السلامی واکا ایمانه کلنلری رحتمزله قورتاردق که انلر درت بیك کشی ایدیلر (ونجیناهم من
عذاب غلیظ) وبز انلری ریح سمومدن قورتاردق که اول کفره نك بورونلرندن کیرر دبرلرندن
چیقاردی وانکله عضولری پاره لنوردی ❀ دینلدیکه عذاب غلیظله مراد عذاب آخرتدر
یعنی بز انلری عذاب دنیادن قورتاردیغمز کبی عذاب آخرتدن دخی قورتاررز (وتلك عاد
جحدوا بآیات ربهم وعصوا رسله واتبعوا امر کل جبار عنید) اشبو عاد قبیله سیدرکه رب
تعالینك آیتلرینی انکار ایتدیلر ورسولی هود علیه السلامه عاصی اولدیلر وهر جبار معاند
امرینه اتباع ایتدیلر (واتبعوا فی هذه الدنیا لعنة ویوم القیامة) انلره اشبو دنیاده ریح عقیمله
وآخرتده عذاب نارله لعنت تابعه قیلندی (الاان عادا کفروا ربهم) آکاه اولك که عاد ربلرینی
انکار ویاانك نعمتلرینه کفران ایتدیلر (الابعدا لعاد قوم هود) آکاه اولك که عاد ایچون رحمة
اللهدن بعد ویا انلر ایچون هلاك واردرکه انلر هود علیه السلام قومیدر (والی ثمود اخاهم
صالحا) بز ثمود قومنه نسبده قرنداشلری صالح علیه السلامی رسول کوندردك (قال یاقوم
اعبدوا الله مالکم من اله غیره) اول انلره دیدیکه یاقوم الله تعالی یی برله کز اندن غیری الهکز
یوقدر (هوانشأکم من الارض) که اول اصلکز آدم علیه السلامی ارضدن انشا ایتدی (واستعمرکم
فیها) واول ارضده سزی استبقاء وانك عمارتنه اقدار یوانی سزه امر ایتدی ویاخود مدت
عمریکزده دیارکزده سکنا کزله انی تعمیر ایتدی واعمارکز انصرامندنصکره انی غیریلره تحویل
ایتدی (فاستغفروه ثم توبوا الیه) ایمدی الله تعالیدن شرکدن مغفرت دیلکز وطاعتله اکا رجوع
ایلکز (ان ربی قریب مجیب) بنم ربم رحمتله مؤمنلره قریب ودعا ایدنلره مجیبدر (قالوا یاصالح
قدکنت فینا مرجوا قبل هذا) دیدیلر که یاصالح بوندن اول سن بزم ارامزده مرجو ایدك که سنده
رشد وسداد آثارین کوروب دیلردك که سن بزه سید وامورمزده مستشار اوله سن وسن دینده
بزه موافقت ایده سن سندن بو قولی ایشیده جك کندکدن رجامزی کسدك (أتنهینا ان نعبد ما
یعبد آباؤنا) سن بزی آبامزعبادت ایده کلدیکی آلهه یه عبادتدن نهی ایدرمیسن (واننا لفی شك
مماتدعونا الیه مریب) حالبوکه سن بزی دعوت ایتدیکك توحیدن شك وریبده یز (قال یاقوم

کلاملری سکا حزن ویرمسون تحقیق غلبه الله تعالی ایچوندر سنك دینکی عزیز ایتمك ایستر الله تعالی انلرك
قولنی ایشیدر وعزیمت ونیتلرینی بیلور (الا ان لله من فی السموات ومن فی الارض وما یتبع الذین یدعون من دون الله
شرکاء ان یتبعون الا الظن وان هم ٢٠٣ الا یخرصون) اکاه اولك که سموات وارضده اولان ملائکه وانس وجن
الله تعالانکدر ❀ بونلرکه
اشرف مکونات ایکن هیچ
بری ربوبیته صالح اولمیجه
جمادات نیجه اوله بیلور ❀
شونلرکه الله تعالادن غیریه
شریك اتخاذیله عبادت
ایدرلرنیه تابع اولورلر انلرك
اکا تبعیتلری تابعلرینی حقه
تقرب ایتدیرر ظنیله در انلر
شریك نسبتده کذب ایدرلر
(هوالذی جعل لکم اللیل
لتسکنوا فیه والنهار مبصرا
ان فی ذلك لایات لقوم
یسمعون) اول الله تعالادرکه
سزکچون کیجه یی قرا کولق
قیلدی ❀ که کوندزکی شغل
وزحتدن انصرافله ❀ آنده
راحت ایده سز وکوندزی
روشن قیلدی ❀ که
معاملاتکزله تعیش ایده سز ❀
تحقیق بو روزوشبی ونور
وظلتی یراتمسی قرآنی جان
قولاغیله دکلین قوم ایچون
وحدانیته نشان وعلامتلردر
(قالوا اتخذ الله ولدا سبحانه
هوالغنی له مافی السموات وما
فی الارض ان عندکم من
سلطان بهذا اتقولون علی
الله مالا تعلمون) کافرلر الله
تعالی ولد اتخاذ ایتدی دیدیلر الله تعالی اندن منزهدر ❀ زیرا ولد اتخاذی احتیاج سببیله در ❀ اول ایسه اندن غنیدرکه
سموات وارضده اولان اشیانك جمله سی انك ملکیدر ای کافرلر سزك عندکزده الله تعالایه ولد عزونده هیچ برحجت وبرهانکز
یوقدر بیلمدیککز شیء الله تعالی حقنده سویلر وکذب وافترا ایدرمیسکز (قل ان الذین یفترون علی الله الکذب لایفلحون)

أرأیتم ان کنت علی بینة من ربی وآتانی منه رحمة) صالح علیه السلام انلره دیدیکه یاقوم بکا خبرویرك
که بن ربمدن بیان وبصیرت اوزره اولوب اول بکا نبوت ویرمشیکن (فمن ینصرنی من الله
ان عصیته) تبلیغ رسالتده وشرکدن منعده اکا عصیان ایدرسم انك عذابندن بنی کیم قورتاره
بیلور (فماتزیدوننی غیر تخسیر) ایمدی بنی کندیکزه استباعله بکا خسارتدن غیری یی آرتمزسز
ویاخود بکا دیدیککز شیئله بنم سزی خسرانه نسبتمدن غیری یی آرتمزسز (ویاقوم هذه ناقة
الله لکم آیة) ویاقوم اشبو ناقة الله بنم نبوتمه سزه علامتدر ❀ روایت اولندیکه انلر صالح علیه السلامدن
دیلدیلرکه بر صخره معینه دن انلره بر ناقه عشراء چیقاره صالح علیه السلام نعم دیوب دعا ایدیجك
فی الحال اندن بر ناقه چیقدی وکندی کبی بر ولد طوغردی (فذروها تأکل فی ارض الله
ولاتمسوها بسوء فیأخذکم عذاب قریب) ایمدی اول ناقه یی حالنه قوکزکه ارض اللهك
عشب ونباتندن اوتلیه وصویندن ایچه یوخسه انی سوءله مس ایتمکز که ایدرسه کز سزی
عذاب عاجل اخذ ایدر (فعقروها فقال تمتعوا فی دارکم ثلاثة ایام ذلك وعد غیر مکذوب)
انلر ایسه اکا مخالفت ایدوب اول ناقه یی قتل ایتدیلر صالح علیه السلام انلره دیدیکه ایمدی
منازلکزده ویا دیارکز دنیاده اوچ کون اربعا وخمیس وجمعه یی تعیش ایدرسز اول کونده یوزلریکز
صرارر ایکنجی کونده قزارر اوچنجی کونده قرارر دردنجی کونده هلاك اولورسز اشبو بروعددرکه
انده کذب یوقدر اویله اولسه حال انك دیدیکی منوال اوزره اولدی (فلماجاء امرنا نجینا صالحا
والذین آمنوا معه برحمة منا ومن خزی یومئذ) وقتاکه عذابمز ویاعذابله امریمز کلدی صالح علیه السلامی
وانکله بیله مؤمنلری عندیمزدن رحمتله اول عذابدن واول کونك هولندن قورتاردق (ان ربك
هوالقوی العزیز) ربك جل شانه اخذنده متین واکا عصیان ایدنه منتقمدر (واخذ الذین
ظلموا الصیحة) کافر اولنلری جبریل علیه السلام صیحه سی اخذ ایدوب انکله صدرلرنده
قلبلری پاره لندی (فاصبحوا فی دیارهم جاثمین) دارلرنده ایکن یقلوب هلاك اولدیلر (کأن لم
یغنوا فیها) کان دیارلرنده اقامت ایتمدیلر (ألا ان ثمود کفروا ربهم الابعدا لثمود) آکاه اولك که
ثمود قومی ربلرینه کافر اولدیلر الله تعالینك رحمتندن بعد وهلاك انلره ایردی (ولقد جاءت رسلنا
ابراهیم بالبشری) بزم رسوللریمز ابراهیم علیه السلامه اسحاق ویعقوبی تبشیرله ویاقوم لوط
اهلاکنی تبشیر ایله کلدی ❀ دینلدیکه اول رسوللر ملائکه دن اوچ کشی ایدی جبرائیل ومیکائیل
واسرافیل ایدی برقولده انلر طقوز ویااون ایکی ملك غلمان صورتنده ایدیلر (قالوا سلاما قال
سلام) انلر اکا سلام علیك واول انلره علیکم السلام دیدی ❀ دینلدیکه انکله مراد صلح ایدی
یعنی بز سکا امن وصلاحله کلمشز یوخسه اخافه واضرارله دکل (فمالبث ان جاء بعجل حنیذ)
ابراهیم علیه السلام اکلنمیوب انلره برسمز بوزاغویی بریان ایتمش اوکلرینه کتوردی اشبو
ضیافتك مشروعیتنه واکا مبادرتك استحبابنه دلیلدر (فلما رأی ایدیهم لاتصل الیه نکرهم

دیکه شونلرکه الله تعالایه اتخاذ ولد واضافت شریك ایله کذب وافترا ایدرلر انلره جهنم عذابندن فلاح وجنته دخول یوقدر
(متاع فی الدنیا ثم الینا مرجعهم ثم نذیقهم العذاب الشدید بما کانوا یکفرون) الله تعالایه کذب وافترا ایدن اول کافرلرك
دنیاده برخوردارلقلری مهلتی برقاچ کوندرصکره رجوعلری ﴿ ٢٠٤ ﴾ بزه‌در بعده کفرلری سببیله انلره عذاب

شدیدی داتدیررز (واتل
علیهم نبأنوح اذقال لقومه
یاقوم ان کان کبرعلیکم مقامی
وتذکیری بآیات الله فعلی الله
توکلت فاجمعوا امرکم وشرکاءکم
ثم لایکن امرکم علیکم غمة ثم
اقضوا الی ولاتنظرون)
یامحمد اهل مکه‌یه نوح علیه
السلامك خبرینی تلاوت
ایله اولوقتکه قومنه ❊ یعنی
اولادقابله ❊ دیدیکه ای قومم
اکربنم سزك بینکزده اقامتم
وسزی آیات اللهی تذکیرایله
حقه دعوتم سزه کران
کلدیسه سزك کیدکزدن بن الله
تعالایه توکل ایلدم امدی
امریکزی محکم ایدوب
شرکاکزله بیله قصدمه اتفاق
ایدك صکره بنم هلاکمه قصدکز
کزلو اولمیوب آشکاره
اولسون بعده بلاامهال
ایستدیککزی اجرا ایدك
(فان تولیتم فما سألتکم من اجر
ان اجری الاعلی الله وامرت
ان اکون من المسلمین) اکر
بنم دعوتمدن وقولمی قبولدن
اعراض ایدرسکز دعوتم
ایچون بن سزدن اجرت
ایستدمدم بنم اجرتم انجق
الله تعالی اوزرینه‌در ❊ که بکا ثواب عظیم احسان ایده‌جکدر سز کرك ایمان ایدك کرك اعراض ایدك وبن (علیه)
امراولندمکه انك حکمنه اطاعت ایدوب غیریدن طلب اتمیم (فکذبوه فنجیناه ومن معه فی الفلك وجعلناهم خلائف واغرقنا
الذین کذبوا بآیاتنا فانظر کیف کان عاقبة المنذرین) انلر انی تکذیبده اصرار اتمرلیله . بز نوح علیه السلامه وانکله سفینه‌ده

واوجس منهم خیفة) چون ابراهیم علیه السلام انلرك بریانه ال اوزاتمدقلرین کوردی
اول فعللرینه انکار ایدوب قلبنده انلردن خوفی اضمار ایتدی زیرا انلرك عادتنده قچان ضیف
طعاملرندن یمسه ظن ایدرلردیکه انك کلمسی خیره اولمیه شره اوله (قالوا لاتخف انا ارسلنا الی
قوم لوط) وقتاکه اول ملائکه ابراهیم علیه السلامدن خوف اثرین حس ایتدیلر دیدیلرکه
یاابراهیم بزدن خوف ایتمکل بز ملائکه‌یز لوط قومنه عذابله ارسال اولنمشز وطعامکه ال
اوزاتمدیغمز زیرا که بز اکل وشربدن مبرایز (وامرأته قائمة فضحکت) وابراهیم علیه السلامك
خاتونی که ساره بنت هاران بن ناخور ایدی ابراهیم علیه السلامك عمیسی قیزی ایدی وراء
سترده طوروب انلرك محاوره‌سین ایشیدردی ویاخدمت ایچون قارشولرنده طورردی ❊
خوفنك زوالنه ویااهل فسادك هلاکنه ویاخود رأینده اصابتنه سوینوب کولدی زیرا اول
ابراهیم علیه السلامه دیردیکه لوطی یانکه آلغل که لابد اول قومه عذاب ایریسردر ❊
دینلدیکه یعنی اول حیض کوردی (فبشرناها باسحق ومن وراء اسحق یعقوب) بز اکا
یعنی ساره‌یه ولدی اسحاقله واول ولدنك ولدی یعقوبله تبشیر ایتدك حتی که اول ولدنك
ولدین کورمکه ایریشه ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر انك کولمسی کندینك وزوجنك
کبرسنلرنده ولدلری اولمسنه ایدی اویله اولسه آیتده تقدیم وتأخیر اولور یعنی انك امرأسی قائمه
ایدی اول حالتده بز اکا اسحاقله وانك ولدی یعقوبله تبشیر ایتدك اکا سوینوب کولدی (قالت یاویلتی
ءألد وانا عجوز وهذا بعلی شیخا ان هذا لشیء عجیب) ساره رضی الله عنها تعجبندن الیه یوزین
اوروب دیدیکه یاعجبا بندن ولدمی اولور حالبوکم بن طقسان ویاطقسان طقوز یاشنده عجوزین
وزوجم ایسه یوز ویایوزیکرمی یاشنده بر پیردر اعدی بزم کبی ایکی یاشلودن ولد کلمسی عادت حیثیتندن
شیء عجیبدر یوخسه قدرت حیثیتندن دکل (قالوا أتعجبین من امر الله) ملائکه ساره‌یه دیدیلرکه
الله تعالینك امرنه تعجبمی ایدرسن اکا تعجب ایتمکل زیرا اول نه شیء اراده ایدرسه اول اولور
(رحمة الله وبرکاته علیکم اهل البیت) یااهل بیت ابراهیم الله تعالینك رحمت وبرکاتی اوزریکزه اولسون
(انه حمید مجید) اول الله تعالی حمدی مستوجب اولان اشیایی ایشلر وخیر واحسانی چوق ایلردر (فلما
ذهب عن ابراهیم الروع وجاءته البشری یجادلنا فی قوم لوط) وقتاکه ابراهیم علیه السلامدن خوف
کیدوب بشارت کلدی قوم لوط شاننده بزم رسوللریمزه مجادله‌یه باشلدی دیدیکه قوم لوط مدائننده
مؤمنلردن اللی کشی اولورسه ینه اول عصیان ایدنلری هلاك ایدرمیسز دیدیلرکه ایتمزز اندن دیدیکه
مؤمنلر قرق ایسه ده ویااوتوز ایسه ده حتی بش ایسه ده هلاك ایدرمیسز دیدیلرکه ایتمزز اندن دیدیکه
مؤمن براولورسه ده ینه هلاك ایدرمیسز دیدیلرکه ایتمزز اویله اولسه ابراهیم علیه السلام دیدیکه اعدی
لوط علیه السلام انده‌در دیدیلرکه بز انده اولانی بیلورز لوطی واهلنی قورتاررز الا امرأه‌سنی دکل ❊
دینلدیکه قوم لوط درت بیك کره بیك کشی ایدیلرکه هلاك اولدیلر (ان ابرهیم لحلیم اواه منیب) ابراهیم

اولان ❊ مردوزن سکسان ❊ کشیه نجات ویروب انلری هالکینه خلفا قیلدق واول آیتلریمزی تکذیب ایدنلری طوفانله
غرق ایتدك دیدۂ عبرتله نظر ایله که بویله پیغمبرلرك انذاریله ایمانه کلمینلرك عاقبتلری نیجه اولدی (ثم بعثنا من بعده رسلا الی قومهم
فجاؤهم بالبینات فما کانوا لیؤمنوا ﴿ ٢٠٥ ﴾ بما کذبوا به من قبل کذلك نطبع علی قلوب المعتدین) نوح علیه
السلامدن صکره قوملره
رسوللر کوندردك که انلر
دعوالرینی اثبات ایدر
معجزه‌لریله کلدیلر مقدم
بولندقلری تکذیبلری سببیله
ایمان ایتمدیلر بونلر کبی
حددن تجاوز ایدنلرك
ضلالتله القلریچون
قلبلرینك اوزرینه مهروضع
ایده‌رز (ثم بعثنا من بعدهم
موسی وهرون الی فرعون
وملائه بآیاتنا فاستکبروا وکانوا
قوما مجرمین) بو پیغمبرلر
دنصکره موسی وقرنداشی
هرون علیهما السلامی ❊
عصاوید بیضا وسائر ❊
آیتلریمزله فرعون وقومنه
کوندردك انلر استکبارله
ایمانی قبول ایتمیوب تکذیبی
معتاد ایله قوم مجرملردن
اولدیلر (فلما جاءهم الحق
من عندنا قالوا ان هذا
لسحر مبین) وقتاکه موسی
علیه السلام بزم عندمزدن حق
معجزه ایله کلدی انلر بوسحر
ظاهردر دیدیلر (قال موسی
اتقولون للحق لما جاءکم اسحر
هذا ولا یفلح الساحرون)
موسی علیه السلام انلره سزه
حق ومعجزه ایله کلانه سحرمی دیرسکز نبوته علامت اولان شیء سحرمیدر ساحرلر دنیاده وآخرتده فلاح
بولمزلر دیدی (قالوا اجئتنا لتلفتنا عما وجدنا علیه آباءنا وتکون لکما الکبریاء فی الارض ومانحن لکما بمؤمنین)
انلر موسی وهرون علیه السلامه سز بزی بابامزدن بولدیغمز شیدن دوندرمك ایچونمی کلدیکز ویریوزنده بیوکلك

علیه السلام کندویه اساءت ایدنه انتقامه عجول دکل ایدی وذنوب اوزره تأوهی وناس اوزره
تأسفی چوق ایدردی الله تعالی‌یه مراجعت ایدیجی ایدی وبونکله مقصود انی مجادله‌یه تحمیل
ایدن رقت قلبی وفرط ترحمی ایدی (یاابراهیم اعرض عن هذا انه قدجاء امر ربك وانهم آتیهم
عذاب غیرمردود) ملائکه دیدیلرکه یاابراهیم بوجدالدن اعراض ایتکه ربك جل شانه‌نك
قضاء ازلیسی مقتضاسنجه انلره عذاب امری کلدی اول انلرك حالنه اعلمدر انلره عذاب ایرردی
جدال ودعا ویاانك غیری برشیئله رد اولنور دکلدر (ولما جاءت رسلنا لوطا) وقتاکه ملائکه‌دن
رسوللریمز لوط علیه السلامه حسان الوجوه غلمان صورتنده کلدیلر (سیء بهم وضاق بهم ذرعا)
انلرك کلمسی اکا حزن ویردی وصدرینه ضیق ایردی شول سببدنکه انلری اناس ظن ایدوب
قومی انلره سوءله قصد ایتدیکنده انلری دفعه چاره‌سی اولمیه بیلمدیکه انلره نزول ورجوعدن
قنغیسیله امر ایلیه (وقال هذا یوم عصیب) ونفسنده اشبوکون عجب شدید اولوردیو کمال حزن
اظهار ایلدی ❊ روایت اولندیکه وقتاکه ابراهیم علیه السلامه کلان ملائکه انك قتندن چیقوب
لوط علیه السلامه نصف نهارده کلدیلر اول ایسه ارضنده ایشلردی ❊ برقولده اودون کسردی
الله تعالی اول ملائکه‌یی کوندردیکنده امرایتمشیدیکه لوط قومنی هلاك ایتمیه‌لر حتی لوط علیه السلام
انلرك سوء افعالنه وفسادنه درت کره شهادت ایلیه ❊ چونکه انلر لوط علیه السلامه ضیف اولمق
دیلدیلر لوط علیه السلام انلره اکرامله اوکلرینه دوشوب برازمسافه یوریدیکندنصکره
دیدیکه بوقریه اهلی شاننده سزه نه خبر ایردی دیدیلرکه انلرك شانی ندر دیدیکه شهادت ایدرینکه
بالله اشبوقریه اهلی عملده اهل ارضك شریدرلر ودرت کره بوسوزی انلره سویلدی بعده انلرله
منزلنه کیردی ❊ دینلدیکه لوط علیه السلام هرکره که انی سویلدی جبریل علیه السلام ملائکه‌یی
اکا شهاد ایتدی ❊ روایت اولندیکه ملائکه لوط علیه السلامك منزلنه کلوب اکا دارنده ملاقی
اولدیلر اول محلده لوطك اهل بیتندن غیری کمسنه یوغیدی مکر لوطك مرأه‌سی منافقه ایدی
برحاجتنه کیدرکبی اولوب قومنه واردی اشته الآن لوطك منزلنه شو وصفلو خوب یوزلو
جوانلر کلوبدر دیوخبرویردی (وجاءه قومه یهرعون الیه) همان دم قومی سرعتله اکا اضیافدن
فاحشه طلبیچون کلدیلر (ومن قبل کانوا یعملون السیئات) حالبوکه انلر لوطه کلمزدن اول فواحش
ایدرلردی واکا اعتیادلری سببیله یوزلرندن حیا کیدوب مجاهره‌دن تحاشی ایتمز اولمشلردی
(قال یاقوم هؤلاء بناتی هن اطهر لکم) لوط علیه السلام انلره دیدیکه اشبوبناتم سزه اطهردر
تزوج ایدك اضیافنی بناتیله حمایت ایتمك دیلدی زیرا اول وقتده مسلمه‌یی زوج کافره تزویج جائز
ایدی نتکیم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قبل الوحی قزین عتبة بن ابی لهبه تزویج ایتمشیدی
حالبوکه اول کافر ایدی ❊ دینلدیکه بناتله مراد کندیلرك نساءلری ایدی ❊ زیراهرنبی شفقت
وتربیت حیثیتندن امتنك ابیدر ویاانی دیمسی انلری دفع ایچون یوخسه تحقیق ایچون دکل (فاتقوا

سزکچونمی اوله‌جق بز سزك الله تعالانك رسولی اولدیغکزه ایناتور دکللرز دیدیلر (وقال فرعون ائتونی بکل
ساحرعلیم) فرعون قومنه علم سحرده ماهر اولنلرك جمیعنی بکا کتورك دیدی (فلما جاء السحرة قال لهم
موسی القوا ماانتم ملقون) ساحرلر کلدکلرنده موسی علیه‌السلام انلره آته‌جق عصاوایپلرکزی آتك
دیدی (فلما القوا قال
موسی ماجئتم به السحران
الله سیبطله ان الله لایصلح
عمل المفسدین) وقتا که
ساحرلر عصا وایپلرینی
القا ایتدیلر موسی علیه
السلام انلره سزك کتور
دیککز شی سحردر الله
تعالی انی قریبا ابطال ایدر
الله تعالی مفسدلرك عملنی
اصلاح ایتمز دیدی (ویحق
الله الحق بکلماته ولوکره
المجرمون) الله تعالی کلماتیله
یعنی حکم وقضاسیله حقی
اثبات ایدر اکر مجرم
کافرلر انی کریه کورسه‌لرده
(فما امن لموسی الاذریة
من قومه علی خوف من
فرعون وملائهم ان یفتنهم
وان فرعون لعال فی الارض
وانه لمن المسرفین) موسی
علیه السلامه انجق کندو
قومی اولان بنی اسرائیل
اولادلرینك کنجلرندن
بعضلری ایمانه کلدی انلر
دخی فرعون ورؤساسندن
وکندو بابالرندن انلره
بر عذاب وفتنه اولمق
خوفی اوزره ایدیلر زیرا
فرعون ارض مصرده متکبر وطاغی واولقدر حدی تجاوز ایتمشیدی‌که ربوبیت دعواسنده ایدی (بقریب)
چونکه دخی ایمان ایتمش امرأة فرعون ومؤمن آل فرعون وخازن فرعون وسائر بتمش کشی اولدیغی منقول اولمغله
انلرك دخی انالری بنی اسرائیلدندی دینلدی (وقال موسی یاقوم ان کنتم آمنتم بالله فعلیه توکلوا ان کنتم مسلمین)

الله ولاتخزون فی ضیفی) یعنی الله تعالیدن قورقوب فواحشی ترك ایدك اضیافم شاننده
بنی فعل خبیثکزله اخزاء وافضاح ایتمکز (ألیس منکم رجل رشید) هیچ اراکزده بر رجل
رشید یوقمیدرکه سائریکزی حقه اهدا ایده ویاامر معروف ونهی منکر ایده (قالوا لقد علمت
مالنا فی بناتك من حق) دیدیلرکه یالوط بیلورسنکه سنك بناتکده حاجت وشهوتمز یوقدر زیرا
که انانه اتیان طریق ومذهبمز دکلدر (وانك لتعلم مانرید) ومرادیمز نه ایدوکن بیلورسنکه
اول رجاله اتیاندر (قال لوان لی بکم قوة) لوط علیه السلام انلره دیدیکه اکر سزی انلردن
دفعه قدرتم اولسه (او آوی الی رکن شدید) ویابن عشیرت منعیه انضمام اولسه سزکله قتال
ایدردم وسزی انلردن منع ایدردم زهری ایدر الله تعالی لوط علیه السلامدنصکره هر بعث
ایتدیکی پیغمبره عشیرتندن منعه قیلدی ❁ اهل تفسیر ایدر اندن لوط علیه السلام اوینك
قپوسین برکیدوب کندی ملائکه ایله ایچروده قالدی وقپونك آردندن قومنه یلوارر وآند
ویرردی وانلر ایسه دیواری یقمغه چالشورلردی چون ملائکه کندیلر سببیله لوط علیه
السلامه قومندن ایریشن شدائدی کوردیلر (قالوا یالوط انا رسل ربك لن یصلوا الیك)
دیدیلرکه یالوط رکنك شدیددر بز ربك جل شانه‌نك ملائکه‌دن رسوللریز قومك سکا سوء
اصابتنه قادر اولمزلر خاطرك خوش طوت قپویی آچوب بزمله انلری تخلیه ایت اویله اولسه
لوط علیه السلام قپویی آچدی ایچرو کیردیلر هماندم جبریل علیه السلام خلق اولندیغی
صورته کیروب طوردی وقنادیله برکزین یوزلرینه اوردی انکله کوزلری طمس اولنوب
اعمی اولدیلر کیده‌جك یوللرین بولمیوب فریاد ایدرك اول آرادن منصرف اولدیلر لوطك
اوینه ساحرلر کلمش بزی بوحاله ایرکوردیلر یالوط ایرته بزدن نه مصیبته ایررسن دیو وعید
ایدرك اهالیرینه ایردیلر ملائکه اکا دیدیلرکه یالوط انلردن قورقوب اوشنمکل زیرا که
بوصباحن بزانلری اهلاکه امراولنمشز (فاسر باهلك بقطع من اللیل) یعنی کیجه‌دن بر طائفه
کچیجك اهلکله یوله کیروب کیتکل (ولایلتفت منکم احد) وسزدن هیچ کمسه تخلف ویا
وراسنه نظر ایتمسون (الا امرأتك) الا خاتونك وراسنه نظر ایدوب هلاك اولور ❁ چون
لوط علیه السلام امراولندیغی وقتده اهلیله یوله کیردی وخاتوندن غیریه ورا کزه نظر ایتمکز
دیو اصمرلدی الاخاتونه دکل (انه مصیبها مااصابهم) زیرا قوم لوطه ایریشن عذاب اکا
دخی ایریشور اکابناء لوط علیه السلام اهلیله کیدرکن هدهٔ عذاب ایشیدلدی خاتونی یاقوماه
دیوب وراسنه نظر ایتدی هماندم اکا برطاش ایریشوب اول محلده انی قتل ایتدی برقولده لوط
علیه السلام کیدنجك خاتون قومیله آلیقودی زیرا که اول انلردن ایدی وملائکه‌یه دیدیکه
قوممك هلاکی نوقتده‌در دیدیلرکه (ان موعدهم الصبح) انلرك موعد هلاکی صبحدر لوط علیه
السلام دیدیکه دیلرمکه هلاکلری اندن اسرع وقتده اوله ملائکه دیدیلرکه (ألیس الصبح

موسی علیه السلام (اول ایمانه کلنلرده خوف اثری مشاهده ایدوب ای بنم قومم اکر الله تعالایه ایمان تام ایتدیکزسه
انك حکم وقضاسنه تسلیم ایله اکا توکل ایدك دیدی (فقالوا علی الله توکلنا ربنا لاتجعلنا فتنة للقوم الظالمین) انلر دخی
الله تعالی‌یه توکل ایتدك دیوب دعایه آغاز ایتدیلرکه یا ربنا بزی قوم ظالمینه فتنه ایتدرمه یعنی
انلری اوزریمزه مسلط
ایدوب بزی هلاك ایتدرمه
دیدیلر (ونجنا برحمتك
من القوم الکافرین)
وبزه رحمتکله قوم کافرینك
قصد ومکرندن نجات
احسان ایله دیدیلر
(واوحینا الی موسی
واخیه ان تبوا لقومکما
بمصر بیوتا واجعلوا
بیوتکم قبلة واقیموا
الصلوة وبشر المؤمنین)
بز موسی وقرنداشنه
قوملری‌چون شهر مصرده
خانه اخذ ایدوب یرلشدیرمکی
وحی ایتدك وسز وقومکز
خانه‌لریکزی قبله‌یه متوجه
مصلی ایدك ونمازه ارکانیله
قیام ایدك یاموسی خانه‌لرنده
نماز قیلان مؤمنلره دنیاده
نجات واخرتده درجاتله
مژده ایله ❁ منقولدرکه
بنی اسرائیل نمازلرینی
معبدلرنده ادا ایدرلردی
موسی علیه السلام رسالتله
کلدکده فرعون اول
معبدلرینی هدم ونمازدن
منع ایلدی بناء علیه فرعون
عبادتلرینه مطلع اولمق
ایچون بیوتلرینی مساجد اتخاذ ایدوب انده عبادت ایتملریله امر اولندیلر (وقال موسی ربنا انك اتیت فرعون
وملاءه زینة واموالا فی الحیوة الدنیا ربنا لیضلوا عن سبیلك ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا
حتی یروا العذاب الالیم) موسی علیه السلام یاربنا فرعونه وقومنه سن حیات دنیاده لباس ومتاع ونقود وانعام

بقریب) صبح قریب دکلمیدر نیچون استعجال ایدرسن دینلدیکه جبریل علیه السلام لوط علیه
السلامی وایکی قزینی ومالنی قنادی اوزره الوب مداین قوم لوطدن زغر نام مدینه‌یه ایلتدی
زیرا انك اهلی سائر مدینه‌لرك اهالیسی کبی عمل خبیث اوزره دکللر ایدی (فلما جاء امرنا
جعلنا عالیها سافلها) وقتا که انلره عذابله امریمز کلدی قوم لوط قراسنك اوستلرینی التلرینه
دوندردك روایت اولندیکه جبریل علیه السلام قنادنی قوم لوط قریه‌لرینك التنه صوقوب دفعة
جیمن سمایه قالدردی حتی که خروسلرینك صیاحن وکلابلرینك نباحك اهل سماء ایشتدیلر
حالبوکه انلرك نه برقابی دوکلدی ونه براویوری اویاندی بعده اوستنی التنه چویروب یره
براقدی (وامطرنا علیها حجارة من سجیل منضود) واول قریه‌لر اوزره ویاخود اول قومدن
آیرومکانده بولنانلر واهل سفر اولنلر اوزره بالچقدن دوزلمش طاشی یغمور کبی بری برینك
اردنجه یاغدردق (مسومة عند ربك) که اول رب تعالینك خزائننده عذاب ایچون معلم
ویابیاض وحمرت ایله معلم ویاحجارهٔ ارضدن متمیز سیما ایله معلم ویااوزرینه رمی اولنه‌جق
کشینك اسمیله معلم ایدی (وماهی من الظالمین ببعید) اول حجاره اشبو امتك ظالملرندن بعید دکلدر
آثارده کلدیکه هیچ برظالم یوقدرکه الا اول هر ساعتده اوزرینه طاش یاغمغه معرض اولنور
❁ روایت اولندیکه اول حجاره قوم لوطك شذاذ ومسافرینه بلاددن قنده بولندیلر ایسه
ایروب اولدردی حتی انلردن بر رجل حرمه کیردی حجاره ایسه باشی برابرنده هواده معلق
قرق کون طوردی حرمدن طشره چیقدیغی کبی اول حجاره دخی انك اوزرینه دوشوب
اولدردی (والی مدین اخاهم شعیبا) بز مدین بن ابراهیم علیه السلام اولادینه ویامدین اهلنه
شعیب علیه السلامی رسول کوندردك (قال یاقوم اعبدوا الله مالکم من اله غیره) اول انلره
دیدیکه یاقوم الله تعالی‌یی برلیوب یالکز اکا عبادت ایدك اندن غیری الهکز یوقدر (ولاتنقصوا المکیال
والمیزان) بیع وشرا کزده کیل ووزنده نقص ایتمکزکه اول انلرك عادتی ایدی (انی اریکم
بخیر) زیرا بن سزی نعمت وسعتده کورورینکه اندن توبه ایتمزسکز زوال نعمت وحلول نقمت
ایله جزا اولنورسز (وانی اخاف علیکم عذاب یوم محیط) وبن سزه یوم قیامت عذابندن
قورقارینکه اول سزی احاطه ایدوب اندن هیچ بریکز قورتلمیه‌سز (ویاقوم اوفوا المکیال
والمیزان بالقسط) ویاقوم مکیال ومیزان عدلله اتمام ایدك زیاده ونقصانسز زیرا که ازدیاد
اکرچه مندوبدر لکن مأموربه دکلدر (ولاتبخسوا الناس اشیاءهم) وناسك حقوقنی
نقص ایتمکز اکرچه شیٔ یسیر ایسه‌ده (ولاتعثوا فی الارض مفسدین) ویر یوزنده سرقه
وغارت وسائر انواع فسادایله حقوق ناس نقصنه سعی ایتمکز (بقیة الله خیر لکم) الله
تعالینك سزه حرام ایتدیکی شیئدن تنزهدنصکره حلالدن سزه ابقاء ایتدیکی شیٔ خیرلودر
اندنکه تطفیفله جمع ایدرسز (ان کنتم مؤمنین) اکر قولمی تصدیق ایدرسکز (وماانا علیکم

وانواع اشيا ويردككه ناسى سنك يولندن اضلال ايدرلر يارب انلرك ماللرى اوزرينه اثر محو ومسخ كوندر وقلبلرينك
اوزرينه مهر وضع ايله كه ايمانله منشرح اولمسونلر تاكه المولو عذابى كوره لر ديدى مرويدركه انلرك نقود واثمار
واطعمه وجميع ماللرى طاش اولدى بو دخى طقوز ۲۰۸ معجزه سنك بريدر دينلدى (قال قد اجيبت

بحفيظ) بن سزى قبايحدن حفظ ايديجى دكلن وياخود نعم اللهى سزكيچون حفظ ايدردكلن
اكر سوء صنيعكزى ترك ايتمزسكز (قالوا ياشعيب أصلوتك تأمرك ان نترك مايعبد آباؤنا)
ديديلركه ياشعيب صلاتك سكا امر ايدرميكه آبائمزك عبادت ايتديكى اصنام عبادتن تركنى بزه
تكليف ايده سن (او ان نفعل فى اموالنا مانشاء) وياخود اموالمزده زياده ونقصان ديلديكمز
شيئى ايشلمامز تركنى تكليف ايده سن ❁ دينلديكه انلر دراهم ودنانير قطعنه معتادلر ايدى
شعيب عليه السلام ايسه انلرى اندن نهى ايدردى (انك لانت الحليم الرشيد) سن ايسه
زعمكده حليم رشيدسن قومك دينه مخالفت سكا مناسب اولمز (قال ياقوم أرأيتم ان كنت على
بينة من ربى ورزقنى منه رزقا حسنا) شعيب عليه السلام انلره ديديكه بكا خبر ويرك كه اكر
بن ربم جل شانه دن علم ونبوت اوزره اولسم واول بكا مال حلال ويرسه اشبو سعادت روحانيه
وجسمانيه يى جامع انعامندن صكره بكا وسعت اولورميكه انك وحينه خيانت وامر ونهينه مخالفت
ايدم (وما اريد ان اخالفكم الى ما انهيكم عنه) اراده ايتمزينكه سزى بر شيئدن نهى ايدوب
بعده اول شيئى كندم ارتكاب ايدم زيرا لسانله وعظ ايدوب عملدن خالى اولان كشى واعظ
دكلدر (ان اريد الا الاصلاح مااستطعت) سزه امر بالمعروف ونهى عن المنكر ايتمكمله مرادم
دكل الا استطاعتم اولديغنجه سزى اصلاحدر اكر اصلاحى سزك اولديغكز حالتده بولسم
سزى اندن نهى ايتمزدم (وما توفيقى الا بالله) بنم حق وثوابه اصابتمه توفيقم دكل الا الله تعالينك
هدايت ومعونتيله در (عليه توكلت) اكا توكل واعتماد ايتدمكه اول هر شيئه قادر ومتمكندر
انك ماعداسى حد ذاتنده عاجزدر بلكه درجهٔ اعتباردن ساقطدر (واليه انيب) جميع
امورمده وبكا ايرشن نوائبده اكا رجوع ايدرين (وياقوم لايجرمنكم شقاقى ان يصيبكم مثل ما
اصاب قوم نوح اوقوم هود اوقوم صالح) وياقوم بنم معاداتم سزى تحميل ايتمسون غرقدن
نوح قومنه وريحدن هود قومنه ورجفه دن صالح قومنه ايرشن سزه دخى ايرشه (وما قوم
لوط منكم ببعيد) قوم لوط ايسه زمانده ويا مكانده سزدن بعيد دكللردر اكر اندن اول چن املمه معتبر
اولمزسكز انلركله معتبر اولك كه كفرده ومساويده انلر سزدن بعيد دكللردر اعدى انلره اصابت
ايدن سزه دخى اصابت ايتمسى بعيد اولمز (واستغفروا ربكم ثم توبوا اليه) وشركدن رب تعالى يه
استغفار وعمل معاصيدن اكا رجوع ايدك (ان ربى رحيم ودود) كه بنم ربم جل شانه تائبلره
رحمتلو ولطف واحسان ايتمكده بليغ ومودتلودر (قالوا ياشعيب مانفقه كثيرا مما تقول)
ديديلركه ياشعيب بزه سويلديكك كثيرنى فهم ايتمز عقلده قصورلرى ويا عدم تفكرلريچون
ويا انى ديكلرى انك كلامنه استهانتلريچون ويا اكا اذهانلرين شدت نفرتلرندن القا ايتمدكلريچون
اوله (وانا لنريك فينا ضعيفا) وبز سنى آرامزده ضعيف كوررز سكا سوء اراده ايتسه وز
امتناعه قادر دكلسن ويا مهين سن كه عزتك يوقدر (ولولا رهطك لرجناك) اكر عشيرتك اولمسيدى

دعوتكما فاستقيما ولا تتبعان
سبيل الذين لا يعلمون)
الله تعالى تحقيق دعاكزه
اجابت اولندى دعوت
والزام حجتده مقيم اولوب
عجله ايتميك ووعدهٔ حق
بيلمزلرك يولنه تبعيت ايتميك
بيوردى ❁ مرويدركه
موسى عليه السلام دعا
ايدوب هرون عليه السلام
آمين ديديكه خطابتنيه
اولدى ودعالريله اجابى
بينى قرق سنه اولدى
دينلدى (وجاوزنا ببنى
اسرائل البحر فاتبعهم
فرعون وجنوده بغيا
وعدوا حتى اذا ادركه
الغرق قال امنت انه لا اله
الا الذى آمنت به بنو
اسرائيل وانا من المسلمين)
بز بنى اسرائيله بحر قلزمى
كچوردك فرعون وعسكرى
ظلم وتعديله انلرك اردنجه
بحره كلديلر تاكه فرعونيلره
غرق ظهورنده فرعون بنى
اسرائيلك ايمان كتوردكى
اللهدن غيرى اله يوق ايدوكنى
تصديق ايتدم وبن دخى
مسلمانلر دنم ديدى ❁

بوقصه نك تفصيلى سورهٔ شعراده ذكر اولنسه كركدر ان شاء الله تعالى (الئن وقد عصيت قبل وكنت من المفسدين) (رمى)
مقدما پيغمبرى ديكلميوب عصيان وفسادده اولدك شمدى الكدن اختيارك كيدوب نفسكدن مأيوس اولديغكده مى ايمان ايدرسن
❁ مرويدركه جبريل عليه السلام بركون ديوان مظالم فرعونه كلوب بو صورتله برفتوا كوستردكه بربنده افنديسنك نعمتيله

نشوونما بولوب سائر بنده لرندن ممتاز ايكن كفران نعمت ايدوب افنديسنه عدم اطاعتله افنديلك دعواسنه باشلمه
حكم ندر بو فتوانك ذيلنه فرعون بو بنده نك جزاسى انى دريايه غرق ايتمكدر ديويازوب ابو العباس وليد بن مصعب امضاسنى
وضع ايلدى جبرائيل عليه السلام اول ۲۰۹ خطى اخذ ايدوب اوللحله كى حالت غرقده اظهار ايمان ايدركن

رمى احجارله ويا اصعب وجهله سنى قتل ايدردك (وما انت علينا بعزيز) وسن ايسه اوزريمزه
عزيز دكلسين كه عزتك سنى بزم قتلمزدن منع ايده (قال ياقوم ارهطى اعز عليكم من الله) شعيب
عليه السلام ديديكه ياقوم بنم عشيرتمك مكانى عندكزده الله تعاليدن اهميدر چون بنم قتلمى عشيرتم
هيبتندن ترك ايدرسز اولى دركه نبى فى الله حفظا ايده سز زيرا بن انك رسوليم (واتخذتموه وراءكم
ظهريا) والله تعالينك امرنى منسى منبوذ كبى وراء ظهركزه براقديكز وتهاونا ترك ايتديكز (ان ربى بما
تعملون محيط) بنم ربم جل شانه سزك جميع اعمالكزه علمى محيطدر اكا هيچ برشيئ خفى اولمز هر عمل صاحبنه
جزاسن ايدر (وياقوم اعملوا على مكانتكم انى عامل) ياقوم مكانتكز اولديغنجه بنم هلاكمه وابطال دينمه
چالشك بن دخى الله تعالينك قوت ونصرتيله سزك كيدكز ازهاقنه ودينكز ابطالنه چالشورين
(سوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ومن هو كاذب) زمان قريبده بيلورسزكه قنغيمز نفسنه
جنايت وفعلنده اساءت ايتمشدر الله تعاليدن عذاب ايروب قنغيمزى ذليل ايدر وقنغيمز كاذبدركه
كذبنى بيلوب وبال امرنى ذوق ايدر (وارتقبوا انى معكم رقيب) اعدى عذابه منتظر اولك كه
بن دخى سزكله بيله عذابكزه منتظرن (ولما جاء امرنا نجينا شعيبا والذين آمنوا معه برحمة منا)
وقتا كه عذابمز امرى كلدى رحمتمزله شعيبه وانكله بيله مؤمن اولنلره عذابدن نجات ويردك
(واخذت الذين ظلموا الصيحة فاصبحوا فى ديارهم جاثمين) وشرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلرى
صيحهٔ جبريل عليه السلام اخذ ايدوب دارلرنده ميتين اولديلر (كأن لم يغنوا فيها) كأنه انلر
انده اقامت ايتمديلردى (ألا بعدا لمدين كما بعدت ثمود) اكاه اولك كه هلاك كلك مدينه ايردى ثموده ايرديكى
كبى يعنى ايكيسنك دخى هلاكى صيحه ايله اولدى الا بوكه صيحه نك ثموده ايرمسى تحتلرندن ومدينه
فوقلرندن ايدى (ولقد أرسلنا موسى بآياتنا وسلطان مبين الى فرعون وملائه) بز موسايى فرعونه
وملائنه آيتلريمز تورات ويا معجزاتله ودخى سلطان مبين معجزات قاهره ويا عصا ايله رسول كوندردك
(فاتبعوا امر فرعون) فرعونك امرينه اطاعت ايدوب موسانك امرينه مخالفت ايتديلر (وما امر
فرعون برشيد) حالبوكه فرعونك امرى سديد دكل بلكه غى محض وضلال صريحدر (يقدم قومه
يوم القيمة فاوردهم النار) يوم قيامتده فرعون قومنه تقدم ايدوب انلرى ناره ادخال ايدر (وبئس
الورد المورود) اول نه چركين مدخل اولور كه انلر اكا كيرر (واتبعوا فى هذه لعنة ويوم القيامة)
انلر دنياده وآخرتده لعنت اولنورلر (بئس الرفد المرفود) اول لعنت نه چركين عون
معان اولور وياخود نه چركين عطا اولور كه اول انلره ويريلوبدر (ذلك من انباء القرى نقصه
عليك) اشبو خبر قراى مهلكه اخبارندندركه سكا حكايت ايتدك (منها قائم وحصيد) اول قرانك
بعضى زرع قائم كبى باقيدر وبعضى ايسه زرع محصود كبى اثرى محو اولوبدر (وما ظلمناهم ولكن
ظلموا انفسهم) بز انلره اهلاككله ظلم ايتمدك بلكه كفر ومعصيتله انلر كنديلره ظلم ايتديلر (فما
اغنت عنهم آلهتهم التى يدعون من دون الله من شئ لما جاء امر ربك) ربك جل شانه نك عذابى

اول خطى اكا ارائه ايدوب
ايشته سنك فتواكله عمل
اولندى ديدى (فاليوم ننجيك
ببدنك لتكون لمن خلفك
آية وان كثيرا من الناس
عن اياتنا لغافلون) اى
فرعون بوكونده سنك
جسدكى بحردن چيقاروب
برمرتفع مكانه براغورز
كه سندن صكره كلنلره عبرت
ونشان اوله سن ناسدن چوق
كيمسه لر بزم علامت
وقدرتلريمزدن غافللردر ❁
تفكر ايدوب عبرت آلمزلر
مرويدركه بنى اسرائيل
فرعونك هلاكنه اينانميوب
ارقه مزدن كيلره بنوب
كلور ديو دغدغه وخوفه
دوشديلر حق تعالى انك
جسدنى برمرتفع محله
انداخت ايتمكله بنى اسرائيل
انى بى روح كوروب متسلى
ومسرور اولديلر (ولقد
بوأنا بنى اسرائيل مبوء صدق
ورزقناهم من الطيبات فما
اختلفوا حتى جاءهم العلم
ان ربك يقضى بينهم يوم القيمة
فيما كانوا فيه يختلفون)
بنى اسرائيلى بر صدق

وعده مزه سزا اولان ❁ شام ومصر ❁ مملكتلرينه يرلشدردك وانلرى طيب وپاك
رزقلريمزله رزقلندردق تاكه تورينك علم واحكامى كلنجيه دك اختلاف ايتمديلر ❁ الا نعت محمدى يى كوروب تغيير وتحريفنه
مشغول اولديلر ❁ تحقيق سنك ربك تعالى قيامتده انلرك دين امرنده ايتدكلرى اختلافلرينى بينلرنده حكم وقضا ايله فصل

ایدر (فان كنت فی شك مما انزلنا الیك فسئل الذین یقرؤن الكتاب من قبلك لقد جاءك الحق من ربك فلا تكونن من الممترین)
اكر سكا كوندردیكمز قصص واحكامدن فرض وتقدیر یوزندن شكده ایسك سندن اول اولان كتابلری اوقویانلردن
سؤال ایله ❁ كه انلرده دخی مثلی مسطوردر ❁ انلر حق ۲۱۰ وصحیح اوله‌رق ربك طرفندن سكا كلدی
اكا شك ایدنلردن اولمه
(ولا تكونن من الذین كذبوا
بایات الله فتكون من الخاسرین)
الله تعالانك آیتلرینی تكذیب
ایدنلردن اولمه كه زیان
ایدیجیلردن اولورسن
(ان الذین حقت علیهم كلمة
ربك لا یؤمنون) شونلر كه
كفر اوزره فوت اولوب
نارده مخلد قاله‌جقلرینه الله
تعالانك كلمه‌سی واردو ثابت
اولمشیدی انلر ایمانه كلمزلر
❁ زیرا الله تعالانك كلامنده
تغییر وقضاسنده تبدیل
اولمز (ولو جاءتهم كل
آیة حتی یروا العذاب الالیم)
اكر انلره ایستدكلری جمیع
ایات ومعجزات كلسه دخی
تا كه انلر نامزد اولان
عذاب الیمی كورمینجه ایمان
ایتمزلریدی ❁ اول ایمان
ایسه نفع ویرمز (فلولا
كانت قریة امنت فنفعها
ایمانها الا قوم یونس لما امنوا
كشفنا عنهم عذاب الخزی
فی الحیوة الدنیا ومتعناهم الی
حین) هلاك ایتدكمز قریه
اهلندن هیچ بر قریه اهلی
اولمدیكه عذابمز كلدیكی
حالده ایمان كتوروب ایمانلری انلره نفع ایده‌ انجق یونس علیه السلام قومیكه ایمانه كلدكلرنده انلردن (وغمرلرینه)
دنیاده رسوایلق عذابنی كشف ایدوب اجللری كلنجیه‌دك انلری چندردك قصهٔ یونس علیه السلام بو وجهله روایت
اولندیكه حق تعالی انی ارض موصلده اهل نینوی‌یه كوندردی بر مدت انلری حقه دعوت ایلدی انلر ابا ایتملریله مضطر

كلدیكنده الله تعالیدن غیری عبادت ایتدكلری آلهه‌لری انلردن اول عذابی صرفه نفع ایتمدی (وما
زادوهم غیر تتبیب) بلكه آلهه‌لری انلره تخسیر وتدمیردن غیری‌یی اورتورمدی (وكذلك
اخذ ربك اذا اخذ القری) اشبونك كیبیدر ربك جل شانه‌نك اخذی قچان قری اهلنی اخذ ایده
(وهی ظالمة) حالبوكه اول قری اهلی شرك وعصیانله ظالمه‌در (ان اخذه الیم شدید) اول الله
تعالینك اخذی الیم وشدیددر (ان فی ذلك لآیة لمن خاف عذاب الآخرة) بو سوره‌ده ذكر اولنان
قصه‌ده عبرت واردر شول كمسه‌یه كیم آخرت عذابندن قورقدی (ذلك یوم مجموع له الناس)
اشبو یوم قیامت بر یومدر كه اولون وآخرون حساب وجزا ایچون انده جمع اولنور (وذلك یوم
مشهود) واول بر یومدر كه اهل سماء واهل ارض اكا حاضر اولورلر (وما نؤخره الا لاجل
معدود) بز اول یومی اقامته قادر ایكن تأخیر ایتمز الا اجل معدود ایچونكه اول عند الله معلومدر
(یوم یأت لا تكلم نفس الا باذنه) ذكر ایت شول یومیكه انك هولی وشدائدی كلور انده هیچ بر نفس
شفاعت ایچون سویلمز الا الله تعالینك اذنیله یوم قیامت ایچون مواطن واردر بعضنده تكلم ایدرلر
وبعضنده ایسه تكلم ایتمزلر (فمنهم شقی وسعید) اهل موقفك كیمی شقیدر كه وعید مقتضاسنجه اكا نار
واجب اولوبدر وكیمی سعیددر كه وعد مقتضاسنجه اكا جنت واجب اولوبدر ❁ قال النبی صلی الله
تعالی علیه وسلم ما من نفس منفوسة الا قد كتب مكانها من الجنة او النار اولا قد كتبت شقیة او
سعیدة فقال رجل أفلا نتكل علی كتابنا یا رسول الله وندع العمل قال لا ولكن اعملوا فكل میسر
لما خلق له اما اهل الشقاوة فیسیرون لعمل اهل الشقاوة واما اهل السعادة فیسیرون لعمل اهل
السعادة ثم تلی ❁ فاما من اعطی واتقی وصدق بالحسنی فسنیسره للیسری واما من بخل واستغنی
وكذب بالحسنی فسنیسره للعسری ❁ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر بنی آدمدن هر كمسنه‌نك
جنت ویا ناردن مكانی ویا شقاوت ویا سعادتی تقدیر اولنوبدر بر رجل دیدیكه یا رسول الله اویله
اولسه تقدیره اتكال ایدوب عملی ترك ایدهلم دیدیكه اویله ایتمز بلكه عمل ایدك جنت ویا نار عملندن
قنغیسی میسر اولورسه صاحبی انكچون خلق اولنوبدر اهل شقاوت نار ایجاب ایدر عمله واهل
سعادت جنت ایجاب ایدر عمله تیسیر اولنور بعده سورهٔ لیلدن شول آیتلری اوقودیكه معناسی
بر كمسنه‌كه طاعتی ایشلیه ومعصیتدن صاقنه وحقه دلالت ایدر كلمه‌یی تصدیق ایده بز انكچون
تهیئه ایدرز شول خلقی كه اول یسر وراحته مؤدی اولور دخول جنت كبی واما اولكه امر
اولندیغی شیئه بخل ایده وشهوات دنیا ایله نعیم عقبادن استغنا ایده وحقه دلالت ایدر كلمه‌یی مدلولنی
انكارله تكذیب ایده بز اكا تیسیر ایدرز شول خلقی كه اول عسر وشدته مؤدی اولور دخول
نار كبی (فاما الذین شقوا ففی النار لهم فیها زفیر وشهیق) انلر كه شرك وعصیانله شقی اولدیلر
انلر نارده‌در انلرك انده زفیر وشهیق اولور زفیر نفسی اخراجدر وشهیق ایسه نفسی رددر
❁ اشبو زفیر وشهیقك استعمالی حمار نهیقنك اولنده وآخرنده اولور اشبو انلرك شدت كربت

اولوب معذب اولملریچون دعا ایلدی اجابت بیوریلوب اوچ كونه دك كندولره عذاب كله‌جكنی خبر ویر دیو وحی اولندی
یونس علیه السلام خبر ویروب كندوسی ایچلرندن چیقوب بر طاغده كزلندی وعد اولنان وقت كلدكده غلیظ توتونلی
بر سیاه بلیت كلوب نینوی‌یی احاطه ۲۱۱ ایلدی اهل شهر بیلدیلر كه یونس علیه السلامك خبری صادق
ایمش بر عاقل پادشاهلری
واریدی همان اكا واروب
استمداد ایلدیلر اولدخی امر
ایلدیكه یونس علیه السلامی
بولوب تسلیم ونیازده اوله‌لر
چندانكه طلبده اولوب بوله
مدقلرنده پادشاهلری دیدیكه
یونس علیه السلام بوغیبه
بزی اكا دعوت ایلدیكی باقیدر
وسمیع وعلیمدر شمدی
چاره انجق انك دركاهنه
تضرع ونیازدر دیو
همان كندوسی سروپا
عریان واهالی دخی
اولصورتله صحرایه روان
كوچك وبیوك چوجقلرینی
انلردن ایروب ذی الحجه
اولندن محرمك عاشرینه
دك ❁ آمنا بما جاء به یونس
دیه‌رك ناله وافغان ایلدیلر
قرقنجی كونكه جمعه ایدی
مناجاتلری تأثیر ودیوان
رحمتدن عفو ونجات
تحریریله ظلمت سحاب
دفع اولدی قرق كوندنصكره
یونس علیه السلام قومنك
حاللرینه اطلاع ایچون
نینوی‌یه توجه ایدوب
یقین كلدكده عذاب رحمته
تبدیل اولدیغنه واقف اولوب اكر شهره كیررسم بنی كذبه نسبت ایدرلر دیو صحرا طرفنه رجعت ایلدی بوندنصكره
دریایه كیدوب بطن ماهیده محبوس اولدیغی قصه‌سی سورهٔ انبیا ووالصافاتده ذكر اولنور ان شاء الله تعالی (ولو
شاء ربك لامن من فی الارض كلهم جمیعا افانت تكره الناس حتی یكونوا مؤمنین) اكر ربك جل شانه مراد ایدیدی

وغمرلرینه دلالت ایدر وانلرك حاللرینی تشبیهدر اكا كه قلبنه حرارت مستولی اولوب روحی
منحصر اوله ویا انلرك صراخلرین اصوات حمیره تشبیهدر (خالدین فیها مادامت السموات
والارض) انلر انده دائم اولدقلری حالده آخرتك سموات وارضی دائم اولدیغنجه (الا ما شاء
ربك) الا اولكه ربك جل شانه انك انده عدم دوامك دیلیه كه انلر مؤمنلردن شول قومدر كه
ذنوبدن اقتراف ایتدكلری سببیله الله تعالی انلری ناره ادخال ایدر ما شاء الله انده مكث ایتدكلرندن
صكره اندن چیقاروب جنته قویار ❁ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لیصیبن اقواما سفع من النار
بذنوب اصابوها عقوبة ثم یدخلهم الله الجنة بفضل رحمته فیقال لهم الجهنمیون ❁ پیغمبرمز صلی الله
تعالی علیه وسلم ایدر مؤمنلردن برنیچه اقوامه ایشلدكلری كناه سببیله عقوبت ایچون ناردن سفع
ایریشردر بعده الله تعالی فضل رحمتیله انلری جنته ادخال ایدر وانلره جهنمیون دینور ❁ قال النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم یخرج قوم من النار بشفاعة محمد فیدخلون الجنة ویسمون الجهنمیین ❁
پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر مؤمنلردن بر قوم محمدك شفاعتیله ناردن چیقوب جنته
كیره‌لر وانلر جهنمیون دیو تسمیه اولنه‌لر (ان ربك فعال لما یرید) ربك جل شانه دیلدیكن ایدر
اكا اعتراض ایدر یوقدر (واما الذین سعدوا ففی الجنة خالدین فیها مادامت السموات والارض)
اما انلر كه سعادت ایچون خلق اولندیلر ایمان وطاعتله جنتی استیجاب ایتدیلر انلر جنته‌در
آخرتك سموات وارضی دائم اولدیغنجه انلر انده دائمین اولدقلری حالده (الا ما شاء ربك)
الا اولكه مؤمنلردن جنته دخولندن اول ربك جل شانه بر مدت نارده لبث دیلیه ❁ دینلدیكه
یعنی ایكی فریقدن هر بری جنت ویا نارده خالدلردر الا شول دكلو كه رب تعالی انلرك دنیاده تعمیرین
وجنت ویا ناره دخوللرندن اول موتله بعثلری بیننده برزخده حبس اولنملرین دیلیه ایمدی اول
دكلو مدتده جنت ویا نارده دائم دكللردر ویاخود اهل موقف ایكی قسمدن خارج اولمزلر وحاللری
سعادت وشقاوتدن خالی دكلدر اویله اولسه بر شخصده ایكی اعتبارله ایكی امرك اجتماعی ممتنع
اولمز زیرا كه اهل نار احیانا ناردن زمهریره وانك غیری عذابه نقل اولنورلر وكذلك اهل جنت
كاهی انده اولدقلری حالتدن اعلا شیئله تنعم ایدرلر جناب قدسه اتصال ورضوان الله‌ه فوز كبی
ویاخود معنی اول ایكی فریق داخل اولدقلری مكانده سموات وارض دوامنجه دائملردر رب
تعالینك سموات وارض بقاسی مدتی اوزره دیلدیكی زیاده‌دن ماعدا كه انك آخر ونهایتی یوقدر
ویاخود معنی اكر رب تعالی دیلسه اول ایكی فریق اولدقلری مكانلرندن چیقارردی لكن دیلهمز
زیرا كه انلرك هر برینه مكانلرنده خلودایله حكم ایدوبدر (عطاء غیر مجذوذ) بر عطاء اولدیغی حالده كه
اول انلردن كسلمز (فلا تك فی مریة مما یعبد هؤلاء) یا محمد سكا ناسك حالنی اعلامزدن صكره اشبو مشركلرك
عبادت ایتدكلری شیئك ضلالت ایدیكنده شك وارتیابده اولمغل (ما یعبدون الا كما یعبد آباؤهم من قبل)
انلر وآباءلری شركده مساویدر انلرك بر شیئه عبادتی اباءلرینك اوثانه عبادتی كیبیدر آباءلرینه

بر يوزنده اولان ناسك جميعى ايمان ايدردى يا محمد آيا سن بنم مشيتمسز خلقك ايمانه كلمدكلرينه اكراه مى ايدرسن ❁ مرويدركه پيغمبر عليه السلام قومنك ايمانه كلمسنه حريص اولوب ايمان كتورمدكلرندن ملول اولمغله بو آيت كريمه ايله رسوله تسلى ويردى ومشيتنه تعليق ايلدى (وما ﴿٢١٢﴾ كان لنفس ان تؤمن الا باذن الله ويجعل الرجس على الذين لايعقلون) بر نفس ايچون ايمان ايتمك اولمدى مكر الله تعالانك اذن وتوفيقيله اوله الله تعالى عذابى انلرك اوزرينه ايدركه دلائل واحكامى تعقل ايتمزلر (قل انظروا ماذا فى السموات والارض وما تغنى الايات والنذر عن قوم لايؤمنون) آيات استيان مشركلره ديكه كوكلرده اولان عجايب فطرته ويرلرده اولان بدايع قدرته نظر ايدك كه نه صنعتلر واردر علم اللهده ايمانه كلميوب كفرنده ثباتله فوت اوله جقلره آيات ومعجزه كورمك واخافه ايتمك نفع ايتمز (فهل ينتظرون الا مثل ايام الذين خلوا من قبلهم قل فانتظروا انى معكم من المنتظرين) مشركلرك انتظارلرى انجق انلردن مقدم كچن امتلره واقع اولان عذابه درسن انلره ديكه سزه نازل اوله جق عذابه منتظر اولك بنده سزكله بيله هلاككزه منتظرلر دنم (ثم ننجى رسلنا والذين آمنوا كذلك حقا علينا ننج المؤمنين) كافرلره عذاب نزولنده رسوللريمزه وانلره ايمان ايدنلره نجات ويردك بو نجات كبى وعد منزله اوزريمزه حق اولديكه مشركلرك هلاكنده محمد واصحابنه نجات ويررز (قل يا ايها الناس ان كنتم فى شك من دينى فلا اعبد الذين تعبدون من دون الله ولكن اعبد الله الذى يتوفيكم وامرت ان اكون

اول سببدن لاحق اولان شىء ايسه سكا بيلدرلدى اعدى انك مثلى انلره دخى لاحق اوليسردر زيرا اسبابده تماثل مسبباتده دخى تماثلى اقتضا ايدر (وانا لموفوهم نصيبهم غير منقوص) بز انلره عذابدن نصيبلرين نقصانسز توفيه ايدرز آباءلرينه توفيه ايتديكمز كبى (ولقد آتينا موسى الكتاب فاختلف فيه) بز موسى يه توراتى ويردك انده اختلاف اولندى برقوم اكا مؤمن وبرقوم كافر اولدى تنكيم سنك قومك قرآنده اختلاف ايتديلر (ولولا كلمة سبقت من ربك لقضى بينهم) اكر ربك جل شانه دن يوم قيامته انظار كلمه سى سبقت ايتمش اولمسه فى الحال عذاب اولنوب امرلرندن فراغ ايديلوردى (وانهم لفى شك منه مريب) حالبوكه قومكك كفارى اول قرآندن ريبه ايقاع ايدر شكده در (وان كلا لما ليوفينهم ربك اعمالهم) مؤمنين وكافريندن هر مختلف شونلردندركه ربك جل شانه انلره عمللرين جزاسن توفيه ايدر (انه بما يعملون خبير) الله تعالى انلرك اعمالنه خبيردر خيرينه خير وشرينه شر اجزا ايدر (فاستقم كما امرت ومن تاب معك ولا تطغوا) اعدى يا محمد سن وسنكله بيله شرك وكفردن توبه ايدوب ايمانه كلنلر امر اولديغكز كبى استقامت ايليكز اول استقامت كركسه عقائدده در تشبيه وتعطيل بيننده توسط كبى برحيثيتله كه عقل طرفيندن مصون اوله وكركسه اعمالده در وحى انزال اولديغى كيفيت اوزره تبليغ وشرايعى بيان كبى وكركسه وظائف عباداته قيامده در تفريط وافراطدن حذر كبى يوخسه سزه تحديد اولنان حدوددن طشره تجاوز وخروج ايتمه كز (انه بما تعملون بصير) اول الله تعالى اعمالكزه بصيردر جزا كزى ايدر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه اشبو آيتدن اشد آيت نازل اولميوبدر اول اجلدن ديديكه ❁ شيبتنى هود واخواتها ❁ بنى هود سوره سى واخواتى تشييب ايتدى (ولا تركنوا الى الذين ظلموا فتمسكم النار) ظالملره ميل ايتمه كز اكرچه ميل يسير ايسه ده انلرك زيى ايله تزيى وذكرلرين تعظيم كبى ميل ايدرسكز سزه نار اصابت ايدر اويله اولسه ظنك ندر شول كيمسه لره كه ظلم ايله موسوم اوله لر وانلره كليتله ميل ايده لر وظلمك كنديني ايشليه لر (ومالكم من دون الله من اولياء) حالبوكه سزى الله تعالينك عذابندن منع ايدر انصاركز اولمز (ثم لا تنصرون) بعده الله تعالى دخى سزه نصرت ايتمز زيرا كه حكمنده سزه عذاب ايتمسى سبقت ايتمشدر (واقم الصلاة طرفى النهار) غداة وعشيده صلاتى اقامت ايت (وزلفا من الليل) وكيجه دن نهاره قريب ساعتلرده ❁ مجاهد ايدر نهارك ايكى طرفيله مراد صلاة صبح وظهر وعصردر وزلف ليله مراد صلاة مغرب وعشادر (ان الحسنات يذهبن السيئات) صلوات خمسى اوقاتنده اداخطيئاتى تكفير ايدر ❁ روايت اولنديكه اشبو آيت ابو اليسر حقنده نازل اولوبدر كه اول ايدر بكا بر مرأة كلديكه تمر اشترا ايده ديدمكه بيتمده بوندن اطيب تمرم واردر سكا اندن ويره يم اويله اولسه مرأة ايله بيله بيتمه كيردى همان دم اكا صاريلوب اوپدم بعده اكا نداملة ابو بكر رضى الله تعالى عنه يه كلوب انى ذكر ايتدم ديديكه انى كيمسه يه خبر

من المؤمنين) ديكه اى ناس يعنى اهل مكه اكر سز بنم دينمده شك ايدرسكز بن سزك عبادت ايتديككز اللهدن غيرى شيئه عبادت ايتمم ولكن سزك روحكزى قبض واماته ايدن الله تعالايه عبادت ايده رم وبن احكام الهى يه ايمان ايدنلردن اولمغه امر اولندم (وان ﴿٢١٣﴾ اقم وجهك للدين حنيفا ولا تكونن من المشركين) وجميع اديانادن ميل ايله يالكز خالصا لله دين اسلامه متوجها استقامتده اولمقلغمه واشرا كدن احترازده اولمقلغمه امر اولندم (ولا تدع من دون الله مالا ينفعك ولا يضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمين) وبكا دينلديكه الله تعالادن غيرى سكا نفع وضررى اولميان شيئه دعا وطاعت ايتمه اكر انى ايدرسك دعانى موضعندن غيريه وضعله نفسكه ظلم ايتمشلردن اولورسن (وان يمسسك الله بضر فلا كاشف له الا هو وان يردك بخير فلا راد لفضله يصيب به من يشاء من عباده وهو الغفور الرحيم) اكر الله تعالى سكا برضرر ايرشدرسه انى سندن كشف ودفعه ينه اندن غيرى كيمسه قادر اولمز اكر سكا برخير مراد ايدرسه انك فضلنى رد ومنع ايدر يوقدر انك فضلى قوللرندن ديلديكنه اصابت ايدر الله تعالى مغفرت ومرحمت ايديجيدر معصيتله غفرانندن ناميد اولميك طاعتله رحمتنى اميد ايدك (قل يا ايها الناس قد جاءكم الحق من ربكم فمن اهتدى فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما انا عليكم بوكيل) ديكه اى ناس ربكز طرفندن سزه قران ورسول كلوب بوندنصكره عذركز قالمدى كيمكه رسول وقرآنه متابعتله راه حقه كيدرسه انجق

ويرمكل بلكه انى كيزليوب توبه ايلكل بن ايسه صبر ايده ميوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلدم ماجرايى اكا ذكر ايلدم پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم باشنى اكوب برزمان طورديغندنصكره اشبو ❁ اقم الصلاة ❁ آيتى نازل اولوب انى بكا اوقودى اصحاب اكا ديديلركه يا رسول الله اشبو حكم خاصة بوكا ميدر ديديكه بوكا وسائر ناسه عامه در ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم الصلوات الخمس والجمعة الى الجمعة ورمضان الى رمضان مكفرات لما بينهن اذا اجتنبت الكبائر ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر صلوات خمسك اداسنه مواظبت وجمعه لرى اقامت ورمضان آيلرينى صومله اصابت اشبو اوچ نوع عبادتلرك هربرى آرالرنده واقع اولان صغائر ذنوبى تكفير ايديجيدر قچانكه كبائردن اجتناب ايديله ❁ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم أرأيتم لو ان نهرا بباب احدكم يغتسل منه كل يوم خمس مرات هل يبقى من درنه شىء قالوا لا قال فذلك مثل الصلوات الخمس يمحو الله بهن الخطايا ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بكا خبرويرك اكر سزدن بريكز قپوسنه برنهر اوغرايوب هركون انده بش كره اغتسال ايتسه انك بدننده هيچ درندن برشى قالورمى ديديلركه قالمز ديديكه بو صلوات خمس مثليدركه الله تعالى انكله خطايايى محو ايدر (ذلك ذكرى للذاكرين) اشبو استقامتله امر ومابعدى ويا اشبو قرآن متعظ اولنلره موعظه در (واصبر فان الله لا يضيع اجر المحسنين) يا محمد سكا ايرشن اذايه ويا طاعاته صبر ايتكه الله تعالى عمللرنده اخلاص ايدنلرك اجرنى ضايع ايتمز اشبو دليلدركه صلاة وصبر احسان اوله واخلاصنسز انلره اعتبار اولميه (فلولا كان من القرون من قبلكم اولوا بقية ينهون عن الفساد فى الارض) سزدن اول اهلاك ايتديكمز قرون اهلندن رأى وعقل ويا فضل صاحبلرى اولمديكه سائرلرينى يريوزنده فساددن نهى ايدرلردى (الا قليلا ممن انجينا منهم) لكن انلردن ناس قليل كه بز انلرى انجاء ايتدك كه انلر اتباع انبيا ايديلر فساددن نهى ايدرلردى (واتبع الذين ظلموا ما اترفوا فيه وكانوا مجرمين) شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر دنياده انعام اولندقلرى مال ورياست واسباب نعم ولذات نفسانيه يه اشتغال ايدوب كنديلره دنياده وآخرتده لازم اولان شرائع واركان دينى وراء ظهرلرينه براقديلر واول تنعم ايله متأثمين اولوب عقابه مستحق اولديلر (وما كان ربك ليهلك القرى بظلم واهلها مصلحون) الله تعالى قرى اهلنى شركلريله هلاك ايتمدى حالبوكه بينلرنده انصافله معامله ايدوب بغى وفساددن صاقنورلردى ❁ اشبو آيت الله تعالينك فرط رحمته وحقوقنده مسامحه سنه دليلدر پس بو اجلدن حقوق تزاحم ايتديكنده فقهاء حقوق عبادى حقوق الله اوزره تقديم ايدرلر ❁ دينلديكه كفرله ملك قالور اما كه ظلمله يقلور (ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة) اكر ربك جل شانه ديلسه ناسك كليسين دين واحد اوزره قيلور ديكه اول دين اسلامدر (ولا يزالون مختلفين الا من رحم ربك) اعدى انلر اديان شتى اوزره اولمقدن زائل اولمزلر كيمى يهودى وكيمى نصرانى وكيمى مجوسى وكيمى مشرك اولديلر الا شونلركه

نفسیچون هدایت بولمش اولور کیمکه انکار وتکذیبله ضلالته دوشرسه انجق ضلالتی کندو نفسنه اختیار ایتمش اولور
بن سزك اعمالکز حفظنه کفیل دکلم ❁ بن انجق بشیر ونذیرم ❁ (واتبع مایوحی الیك واصبر حتی یحکم الله وهو خیر الحاکمین) یا محمد
سکا وحی اولنان شیئه امتثال وتبلیغیله اتباع ایله ومشرکلری دعوتکده ﴿ ٢١٤ ﴾ انلرك اذیتلرینه صبر ایت تا که الله تعالی
سکا انلرله قتال ونصرت احسانیله امر وحکم ایدنجیه دك اول الله تعالی حاکملرك خیرلوسیدر حکمنده خطا ومیل وظلم متصور دکلدر

(سورة هود مکیة وهی مائة واحدی وعشرون آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(الر) شعبی رضی الله عنه دن سؤال ایتدیلر که بو حروف مقطعاتك معناسی ندر دیدیلر ❁ هو سر الله فلا تطلبوه ❁ بیوردی (کتاب احکمت ایاته ثم فصلت من لدن حکیم خبیر) بو بر کتابدر که آیتلری حجت ودلیلر ایله محکم اولوب نقص وخللدن مبرادر صکره مخلوقك محتاج اولدقلری اشیا بیان وتفصیل اولنمشدر که اول کتابی حکمنده قدیر وهر شیدن خبیر الله تعالی عندندندر (الا تعبدوا الا الله اننی لکم منه نذیر وبشیر) تا که عبادتی انجق الله تعالا یه ایده سز یا محمد دیکه بن انك امریله سزی شرك وعصیانك عقوبتندن قور
قودیجی وایمان وتوحیدك ثوابیله مژده ویریجییم (وان استغفروا ربکم ثم توبوا الیه یمتعکم متاعا حسنا (اولنور)
الی اجل مسمی ویؤت کل ذی فضل فضله وان تولوا فانی اخاف علیکم عذاب یوم کبیر) وتا که ربکز جل شانه دن مغفرت
طلب ایدوب معاصیدن توبه ورجوع ایده سز که اجل مسما کزه دك سزی امن وصحتله کچندیره ودینده هر فضل صاحبنه

الله تعالی انلره فضل ورحمتندن دین حق اوزره اتفاقه هدایت ایتدی (ولذلك خلقهم) انلری اختلاف ایچون خلق ایتدیکه حقی اختیار ایدنه اثابت وباطلی اختیار ایدنه عقاب ایدوب بر فریق جنتده وبر فریق نارده اوله ویاخود انلری اسلام وعبادت ایچون خلق ایتدیکه اول سبب رحمتدر ویاخود اهل رحمی رحمت ایچون واهل اختلافی اختلاف ایچون خلق ایتدی حاصل آیت اهل باطل مختلفلر واهل حق متفقلر دراویله اولسه اهل حقی اتفاق ایچون واهل باطلی اختلاف ایچون خلق ایتدی (وتمت کلمة ربك لأملأن جهنم من الجنة والناس اجمعین) ربك جل شانه نك علمنده حکمی سبق ایتدیکه جهنمی جن وناسك عصاتیله طولدیره (وکلا نقص علیك من انباء الرسل مانثبت به فؤادك) مرسلین وامملك اخبارندن هر شیء که سکا حکایت ایتدك اولدر که انکله یقینکی آرتوروز وقلبکی قوتلندیره وزاویله اولسه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انی ایشتدیکنجه قومنك اذاسنه صبری آرتاردی (وجاءك فی هذه الحق) [اشبو اراده ویا حکایات اولنانده احکامدن ونبوته متعلق علومدن سکا ماهو الحق کلدی (وموعظة وذکری للمؤمنین) وسکا ومؤمنلره موعظه وتذکره کلدی (وقل للذین لایؤمنون اعملوا علی مکانتکم اناعاملون) الله تعالی یه ورسولنه مؤمن اولمیانلره دیکل که سز اولدیغکز حال اوزره عمل ایدك بز دخی اولدیغمز حال اوزره عمل ایده رز (وانتظروا انا منتظرون) سز بزه الله تعالیدن رحمت حلولنه منتظر اولك بز ایسه سزه اندن نقمت حلولنه منتظرز (ولله غیب السموات والارض) سموات وارضده عباددن غائب اولان شیئك علمی الله تعالی یه مخصوصدر اکا هیچ خافیه خفی اولمز (والیه یرجع الامر کله) معادده امورك کلیسی اکا عائد اولور حتی خلق ایچون هیچ امر اولمز (فاعبده وتوکل علیه) ایمدی اکا عبادت وجمیع امورکده اکا اعتماد ایت (ومارب بغافل عما تعملون) ربك جل شانه انلرك اعمالندن غافل دکلدر

سورة یوسف وهی مائة واحدی وعشرة آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(الر تلك آیات الکتاب المبین) اشبو سوره آیاتی شول اعجازده امری ظاهر ویا معانیسی واضحه ویا انی تدبر ایدنه من عند الله ایدوکی مبینه آیات کتابدر ❁ روایت اولندیکه علماء یهود مشرکینك کبراسنه سز محمده آل یعقوبك شامدن مصره انتقالندن ویوسف علیه السلام قصه سندن سؤال ایدك دیدکلرنده اشبو سوره نازل اولدی (انا انزلناه قرآنا عربیا لعلکم تعقلون) اشبو یوسف ویعقوب واولادی اخبارینی متضمن کتابی قرآن عربی اولدیغی حالده انزال ایتدك تا که انده اولانی فهم ومعانیسنی تدبر ایدوب قصص بیلمیانه معجزه ایدوکنی بیله سز (نحن نقص علیك احسن القصص) یا محمد بز سکا قصه لرك احسن ذکر ایتدك احسنیتی شول وجهدندر که قصهٔ یوسفده عبر وحکم ونکت وفوائد واردر که انکله دین ودنیا اصلاح

دنیا وآخرتده فضلنك جزا وثوابنی ویره واکر ایماندن اعراض ایدرسکز قیامتده یا دنیاده سزك اوزریکزه
بیوك عذاب وقوعندن خوف ایده رم (الی الله مرجعکم وهو علی کل شیء قدیر) رجوعکز الله تعالی طرفنه در اول
اعاده واثابه وتعذیبك کلیسنه قادردر ﴿ ٢١٥ ﴾ (الا انهم یثنون صدورهم لیستخفوا منه الا حین یستغشون
ثیابهم یعلم مایسرون وما یعلنون انه علیم بذات الصدور) اکاه اولك که منافقلر سینه لرینی بوکرلر ❁ یعنی پیغمبر علیه السلامه اولان عداوتلرینی کیزلرلر ❁ که مطلع اولمیه اکاه اولك که انلرك ثیابلرینی اورتنوب فراشلرنده یاتدقلرینی وجمله کزلو وآشکار ایشلرینی بیلور اول الله تعالی انلرك صدرلرنده اولان خیر وشری بیلور وقیامتده جزالرنی ویرر مرویدر که بعض منافقلر حضور نبوی یه کلدکده صدرنی اکر وظهرنی بوکر ویورنی اورتردیکه پیغمبر علیه السلام انی کورمیه دینلدیکه کفاردن بر رجل اوینه کیرر ویرده سنی ایندرر وثوبنی بورینور الله تعالی بنم قلبمده اولانی بیلورمی دیو سویلنوردی (ومامن دابة فی الارض الا علی الله رزقها ویعلم مستقرها ومستودعها کل فی کتاب مبین) یر یوزنده یوریان حیواناتك جمیعنك
رزقی الله تعالا دندر وانلرك یرده وصوده وهواده اولان مسکنلرنی ومقدم صلب ورحم وبیضه ده اولان قرارکاهلرینی
بیلور بونلرك جمله سی لوح محفوظده اشکاردر (وهو الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام وکان عرشه علی الماء لیبلوکم
ایکم احسن عملا ولئن قلت انکم مبعوثون من بعد الموت لیقولن الذین کفروا ان هذا الا سحر مبین) واول

اولنور اول سیر ملوك وممالك وعلماء ومکر نساء واذای اعدایه صبر وانلردن حسن تجاوز ودخی انك غیری فوائددر ❁ خالد بن معدان ایدر سورهٔ یوسف وسورهٔ مریم ایله اهل جنت جنتده تفکه ایدرلر ابن عطا ایدر سورهٔ یوسفی بر محزون ایشتمز الا انکله استراحت ایدر (بما اوحینا الیك هذا القرآن) اشبو سوره یی سکا وحیمزله (وان کنت من قبله لمن الغافلین) اکرچه اندن اول اشبو قصه یی بیلمزلردن ایسکده (اذ قال یوسف لابیه یاابت انی رأیت احد عشر کوکبا والشمس والقمر رأیتهم لی ساجدین) ذکر ایت شول وقتی که یوسف علیه السلام باباسی یعقوب علیه السلامه دیدیکه ای بابام دوشمده کوردمکه اون بر یلدز وکونش وآی بکا سجده ایدرلر وتأویلی اولدر که اول اون بر یلدز یوسفك اون بر قرنداشیدر وکونش باباسی وآی دیزه سیدر زیرا که یوسفك اناسی راحیل وفات ایتمشیدی ویوسف علیه السلام اول دوشی کوردیکنده اون ایکی یاشنده ایدی واول دوشی کورمسی لیلهٔ قدرده لیلهٔ جمعه ده ایدی وقتا که یوسف علیه السلام دوشن باباسنه ذکر ایتدی (قال یابنی لاتقصص رؤیاك علی اخوتك فیکیدوا لك کیدا) باباسی اکا دیدیکه ای اوغلانجغم زنهار بو دوشکی قرنداشلرینه ذکر ایتمکل که سنی اهلاکه احتیال ایدرلر زیرا که انك تأویلن بیلورلر سکا حسد ایدرلر یعقوب علیه السلام انك تأویلن بیلوب اکا مبالات ایتمدی زیرا کشی ولدنك کندیدن خیرلو اولمسنی استر ودیلر اما که قرنداش قرنداشنك کندیدن خیرلو اولدیغن استمز ابو سلمه ایدر کاهی بن کوردیکم دوشدن اوتری مهموم اولوردم حتی ابو قتاده یی ایشتدمکه دیر بن کاهی کوردیکم دوش بنی خسته ایدردی حتی ایشتدمکه (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الرؤیا الصالحة من الله والحلم من الشیطان فاذا رأی احدکم مایحب فلایحدث به الا من یحب واذا رأی مایکره فلایحدث به ولیتفل عن یساره ثلاثا ولیتعوذ بالله من الشیطان ومن شرمارأی فانها لن تضره) پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر رؤیای صالحه که قلبا کاسونور اول الله تعالیدندر ورؤیای مکروهه که اول حلمدر قلب اکا ییرینور اول شیطاندندر قچان بریکز سوینه جك بر دوش کوره انی بر دوستنه ذکر ایتسون وکراهت اولنور دوش کورن انی کمسه یه ذکر ایتمسون وصول یانینه اوچ کره توکورسون شیطان وکوردیکی دوش شرندن الله تعالی یه صغنسون که اول دوش اکا ضرر ایتمز (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الرؤیا الصالحة جزؤ من اربعین اوستة اربعین جزأ من النبوة وهی علی رجل طائر مالم یحدث بها فاذا حدث بها وقعت واحسبه قال ولایحدث بها الا حبیبا اولبیبا ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر رؤیای صالحه آثار نبوتك قرق یا قرق التی جزئندن بر جزؤدر ورؤیا تحدیث اولنمدقجه بر طائرك اپاغنده معلقه در تحدیث اولندیغنده واقع اولور وانی تحدیث ایدر اولسه بر دوستنه ورؤیا تأویلن بیلور کمسه یه تحدیث ایده ❁ ابن عباس رضی الله عنه ایدر یوسف علیه السلامك رؤیاسیله تحقیق بیننده که اول اکثر مفسرین قولیدر قرق ییل وحسن

الله تعالی که سموات وارضی وایچنده اولنلری التی کونده خلق ایتدی وبونلری خلق ایتمزدن مقدم عرشی صواوزرنده ایدی بونلرك خلقتندن قدرت اللهی معاینه کرده قنغکزده عقل تام وطاعتده اهتمام اولدیغنی معامله تجربه‌ایدر یامحمد اکرسن انلره موتکز دنصکره قیامتده ۲۱۶ احیا وبعث اولنورسکز دیسك کافرلر بوبعث کلامی خدعه وبطلانده سحر کیدر دیرلر ❁ مرویدرکه حق تعالی برياقوت خضر اخلق ایدوب اکانظر ایتدکده صو اولدی صکره ریحی خلق ایدوب صویی انك اوزرینه وصو اوزرینه عرشی وضع ایتدی (ولئن اخرناعنهم العذاب الی امة معدودة لیقولن مایحبسه الایوم یاتیهم لیس مصروفا عنهم وحاق بهم ماکانوا به یستهزؤن) اکر انلردن وعدایلدیکمز عذابی بروقت معدودهیه دك تأخیر اتسك انلر استهزا طریقیله بوعذابك نزولنی نه شی منع ایدر دیرلر اکاه اولسونلرکه انلره عذاب کلدکده کرودنمك اولمز استهزا ایله عجله ایتدکلری عذاب انلری احاطه ایده (ولئن اذقنا الانسان منارحمة ثم نزعناها منه انه لیؤس کفور) اکر بز انسانه نعمت رحمتنی ویروب صکره اندن اخذ ایلسك اول انسان صبری والله تعالانك کرمنه اعتمادی اولمدیغندن نعمت سابقه‌یی انکار ایدر (ولئن (ایدك) اذقناه نعماءبعد ضراء مسته لیقولن ذهب السیئات عنی انه لفرح فخور) واکر بز انسانه ضررمس ایتدکدنصکره نعمتلر داد دیرسق بندن شدت ومصیبت کندی دیه‌رك فرح وغرور وخلقه فخر ایله شکری اونودر

بصری قولنده سکسان بیل‌کچدی (ان الشیطان للانسان عدو مبین) زیراکه شیطان انسانه ظاهر العداوه‌در انلری سکا کیدوحسد ایتمکه تحمیل ایدر (وکذلك یجتبیك ربك) وربك جل شانه شول شرف وعزوکال نفسکه دلالت ایدراشبو رؤیا مثلیه‌سنی اجتباء ایتدیکی کبی نبوت وملك وامور عظامله‌ده اجتباء ایدر (ویعلمك من تأویل الاحادیث) وسکارؤیا تأویلندن تعلیم ایدر زیراکه اول صادقه ایسه احادیث ملکدر واکرکاذبه ایسه احادیث نفس ویااحادیث شیطاندر ویاخود سکا کتب الله وسنن انبیاء وکلمات حکما غوامضن تعلیم ایدر (ویتم نعمته علیك وعلی آل یعقوب) وسکا ویعقوبك سائر اولادینه نبوتله ویاخود نعمت دنیایی نعمت آخرته وصلله نعمتن اتمام ایدر (کما اتمها علی ابویك من قبل ابرهیم واسحق) بوندن اول ایکی جدلرك ابراهیم واسحاقه نبوتله نعمتن اتمام ایتمسی کبی ❁ دینلدیکه ابراهیم علیه السلامه نعمتك اتمامی خلت ویانار دن انجاسیدر واسحق علیه السلامه نعمتك اتمامی ذبحدن انجاسیدر ویاصلبندن یعقوب واسباط اخراجیدر (ان ربك علیم حکیم) ربك جل شانه اجتبایه مستحق بیلور اشیایی حکمتیله اجرا قیلور (لقد کان فی یوسف واخوته آیات للسائلین) یوسف واخوه سنك قصه‌لرنده الله تعالینك قدرت وحکمتنه دلائل ویاسنك نبوتکه علامات اولدی شول کمسه‌لره کیم انلرك قصه‌سندن سؤال ایدرلر اخوه ایله مراد یوسفك لاب اون قرنداشیدر که انلر یهوذا وروبیل وشمعون ولاوی وریالون ویشجر ودینه‌که یعقوبك دایسی قزی لیابنت لیان بن لوط علیه السلامدن وجوده کلدیلرکه یعقوب علیه السلام ابتدا اول لیایی تزوج ایدوب وفات ایدیجك انك اختی راحیلی تزوج ایتدی اندن بنیامین ویوسف وجوده کلدی برقولده اول لیا وراحیلی برنکاحده جمع ایتمشدیکه انلرك شرعنده اول حرام دکل ایدی ودرت اولادی دخی دان ونفتالی وجادواشر ایکی جاریه سی زلفه وبلهه‌دن وجوده کلمشلردی (اذقالوا لیوسف واخوه احب الی ابینامنا) دیدیلرکه والله یوسف وقرنداشی بنیامین بابامزه بزدن زیاده سوکلودر (ونحن عصبة) بزایسه جماعت اقویایز سولمکه اول ایکی صغیردن اولی واحقز زیرا بزمله امر دنیا وامر معاشنه کفایت حاصل اولور انلرکله اولمز (ان ابانالفی ضلال مبین) اویله اولسه بابامز انلری بزم اوزریمزه ایثارنده خطاء بینده درز زیراکه مفضولی تفضیل ومحبتده تعدیلی ترك ایتمشدر (اقتلوا یوسف اواطرحوه ارضا یخل لکم وجه ابیکم وتکونوا من بعده قوما صالحین) اندن شمعون ویاخود دان سائرك اکا موافقت ورضاسیله دیدیکه یوسفی اولدرك ویاعمراندن بعید برارض منکوره‌یه براغك که باباکز اکا ارمیه ویااانی انده سباع ییه وباباکزك قلبی یوسفه اقبالدن قالوب کلیتله سزه اقبال ایده سزك غیریه التفاتی ترك ایدوب محبتنده منازعکز اولمیه ویوسف امرندن فراغکز دنصکره ایشلدیککز جنایتدن الله تعالی‌یه تائبین اولك ویاخود کندیکزله باباکز بیننده تمهید ایتدیککز عذرله امرکزی اصلاح

(الا الذین صبروا وعملوا الصالحات اولئك لهم مغفرة واجر کبیر) مکر اول کیمسه‌لرکه شدت ومصیبته صبر ایدوب سابق ولاحق نعمتلرینه شکرله عمل صالح ایشلیه‌لر اول کیمسه‌لر ایچون کناهلرینك مغفرتی وبیوك ثواب واردرکه انك اقلی جنتدر (فلعلك ۲۱۷ تارك بعض مایوحی الیك وضائق به صدرك ان یقولوا لولا انزل علیه کنز اوجاء معه ملك انما انت نذیر والله علی کل شیء وکیل) یامحمد سکا وحی اولنانك بعضنی شاید ترك ایدیجی اوله‌سن ❁ اشبو ترك اولنان مشرکلرك بتلرینه سب اوله ❁ اول مشرکلرك محمده نیچون خزینه انزال اولنمدیکه انی انفاقله تبعه جمع ایده یاخود انکله برابر برملك کلدیکه انك نبوتنه شاهد اوله دیملریله احیانا سکا ضیق صدر عارض اولور سکا واجب اولان انجق انلری عذاب الهیدن اخافه‌در نیچون انلرك اقوال باطله‌لرندن تنکدل اولورسن الله تعالی هرشیئه وکیلدر انلرك جزای عملرینی ویرر (ام یقولون افتریه قل فأتوا بعشر سور مثله مفتریات وادعوا من استطعتم من دون الله ان کنتم صادقین) بلکه مشرکلر محمد قرآنی کذبدن پیدا ایلدی دیرلر انلره دیکه سز فصحای عربدن شعر وانشایه قادرسکز چونکه بونی کندمدن سویلدم زعم ایدرسکز بونك مثلی کندیکزدن اون سوره پیدا ایدك والله تعالادن غیری قدرتکز اولدیغی کیمسه‌یی بمله معارضه ایچون سزه اعانته دعوت ایدك اکر بوکلام مفتریده صادقلر ایسه‌کز (فالم یستجیبوا لکم فاعلموا انما انزل بعلم الله وان لا اله الا هو فهل انتم مسلمون) یامحمد ویامؤمنین اکر

ایدك ویاخود دنیاکز امرنده صالحین اولك که باباکزك محبت وشغلی انجق سزه اوله (قال قائل منهم لاتقتلوا یوسف والقوه فی غیابة الجب یلتقطه بعض السیارة ان کنتم فاعلین) انلردن یهوذاکه رأیده احسنلری ایدی ویاروبیل دیدیکه یوسفی قتل ایتمکزکه زیرا قتل اثم عظیمدر بلکه انی برقیویه براغك که مسافرینك بری اندن آنی چیقاروب برناحیه‌یا اخرایه کوتوره اکر بنم مشورتمله ایشلرسکز ویاانی باباکزدن تفریقه عازملر ایسکز ❁ دینلدیکه انلرك اول فعلی جرایم متعدده‌یی مشتمل اولدیکه اول قطیعهٔ رحم وعقوق والدین وقلت رأفت شول صغیره‌کیم انك ذنبی اولمیه وامانته غدر وترك عهد وبابالرینه کذبدر الله تعالی انلردن بوجرایمك جمیعن عفو ایلدی تاکه هیچ کمسه انك رحمتندن مأیوس اولمیه اشبو افعالی انلر پیغمبر اولمزدن اول ایتمشلردی وقتاکه یعقوب ایله یوسف بینی نوع حیله ایله تفریقه اتفاق ایتدیلر کندیلرله انی ارسال ایتمدیکنه انکارله بدأ ایتدیلر (قالوا یاابانامالك لاتأمنا علی یوسف وانا له لناصحون) دیدیلرکه ای باباسکا نولدیکه بزه یوسفی ایناغزسن یوخسه اکا بزدن ضرر ایرمسی خوفنمی ایدرسن حالبوکه بز اکا شفقتلولر وخیرارادتلولرز (ارسله معنا غدا یرتع ویلعب وانا له لحافظون) ایمدی ایرته انی بزمله صحرایه کوندرکه فواکه‌مثلی اکلده اتساع واستباق وانتضال له لعب ایده‌لم والحال بز انی اذادن ومکروه اصابتندن صاقنورز (قال انی لیحزننی ان تذهبوا به) یعقوب علیه السلام ایتدی سزك انی کتوروب کتمکز تذکری بنی محزون ایدر زیرا انك مفارقتنه صبرم قلیلدر (واخاف ان یأکله الذئب وانتم عنه غافلون) وخوف ایدرینکه سزاندن غافلین ایکن انی ذئب اکل ایده زیراکه اول عرض مذأبه ایدی واول منامنده کورمشدیکه برذئب یوسف اوزره هجوم ایتدی دینلدیکه اخوهٔ یوسف اندن اول ذئبك ناسی اکل ایدر ایدوکن بیلمزلردی یعقوب علیه السلام انی انلره دیجك تعلیم موقعنه واقع اولوب انی ذئب اکل ایتدی دیو کذب ایتدیلر ❁ پس بو اجلدن خصمه حجت تعلیمی جائز اولمز دیدیلر (قالوا لئن اکله الذئب ونحن عصبة انا اذا لخاسرون) دیدیلرکه والله اکر انی ذئب اکل ایدرسه حالبوکه بز جماعتلرز اول تقدیرجه بز ضعفاء مغبونلرز ویاخساره مدعو اولمغه مستحقلرز (فلما ذهبوا به واجمعوا ان یجعلوه فی غیابة الجب) وقتاکه یوسفی اخوه‌سی آلوب کتدیلر وانی قیونك اسفلنه براقمغه عزم ایتدیلر ❁ دینلدیکه اول قیو بیت المقدس قیوسی ایدی ویا ارض اردنده ویامصرله مدین بیننده ویامقام یعقوبدن اوچ فرسخ مسافه‌ده ایدی ❁ روایت اولندیکه چون اخوهٔ یوسف یوسفی آلدیلر غایت اکراملة انی صحرایه ایلتدیلر ضرب وایذایه بولندیلر حتی که انی قتله قریب اولدیلر اول ایسه فریاد واستمداد ایدردی یهوذا دیدیکه بنمله عهد ایتمدیکزمیدیکه انی قتل ایتمیه‌سز اویله اولسه انی قیوباشنه کتوردیلر کوملکن صویوب الی بغلو قیویه صارقتدیلر دیدیکه یااخوتاه بکا کوملکمی ویرك که بورینم دیدیلرکه اون بریلدیزله کونش وآیی چاغرکه سنی کیورملر وسکا مونست ایده‌لر

مشركلر سوره كتورك ديديككزه اجابت ايتمزلرسه بيلك كه قرآن علم الله ايله نازل اولوب مصالح عباد ومعاش ومعادی مشتملدر وبيلك كه الله تعالادن غيری اله يوقدر اعجاز قرآن عندكزده متحقق اولمغله اسلام اوزره ثابت اولك (من كان يريد الحيوة الدنيا وزينتها نوف اليهم اعمالهم فيها وهم فيها لا ﴿٢١٨﴾ يبخسون) كيمكه حيات دنيايی وزينتی طلبده اوله بز انلره دنياده صحت ودولت ووسعت رزق وكثرت واولاد ايله جزالرينی يتشديررز اول كيمسه لرك دنياده اجرلرندن برشی نقصان اولمز (اولئك الذين ليس لهم فی الاخرة الا النار وحبط ما صنعوا فيها وباطل ما كانوا يعملون) اول كيمسه لرك عمللريچون آخرتده جزالری جهنم آتشندن غيری دكلدر انلرك دنياده كی صنعتلری بيهوده وتباه و ايشلدكلری عمللری باطل اولديكه اخرته متعلق اخلاصله اولميوب ريا وسمعه ايدی (افمن كان علی بينة من ربه ويتلوه شاهد منه ومن قبله كتاب موسی اماما ورحمة اولئك يؤمنون به ومن يكفر به من الاحزاب فالنار موعده فلا تك فی مرية منه انه الحق من ربك ولكن اكثر الناس لا يؤمنون) آيا اول كيمسه كه ربندن راه حقه دلالت ايدر برهانی اوله ❀ كه پيغمبر عليه السلام واصحابيدر ❀ وا كا دليل عقلی دخی تابع اوله كه الله تعالادن اولديغنه وصحتنه شاهد اوله ❀ كه جبريل عليه السلامدر ❀ اول كيمسه شول حيات دنيايی وزينتی طلب ايدن كيمسه كيميدر وقرآندن مقدم كتاب موسی عليه السلام يعنی تورية وقتنده دينده امام ورحمت وقرآنه موافق وتابع ايدی اول صاحب بينه لر قرآنه ايمان ايدرلر

قيونك نصفنه ايريشيجك انی براقديلر مكر انده صو وار ايمش ايچنه دوشدی بعده انده بر صخره نك اوزرينه چيقوب آغليوب اوتوردی واوچ كون انده قالوب يهوذا اكا صاورك خبرنسز طعام كتورردی (واوحينا اليه لتنبئنهم بامرهم هذا وهم لا يشعرون) الله تعالی يوسف عليه السلام حضرتلرينه اول حالتده وحيله جبرائيل عليه السلامی كوندردی اول ايسه مراهق ايدی وا كا جنت حريرندن بر كوملك كيورديكه انی ابراهيم عليه السلامه كيورمشدی شول وقتكه نمرود انی آتشه آتمغيچون ثيابن صويدردی بعده ابراهيم عليه السلام انی اسحاقه واسحاق انی يعقوبه ويرمشيدی ويعقوب ايسه انی بر تميمه يه قويوب يوسفك بوينه آصمشدی جبرائيل عليه السلام انی اندن چيقاروب يوسفه كيدردی وديديكه سن انلره برزمانده بو فعللرين خبر ويرر وجزا قيلورسن حالبوكه انلر شانكك علوی واوهاملرندن بعدی وهيئتكی مغير عهدك طولی ايچون سنك يوسف ايدوككی بيلمدلر وياخود بزا كا وحيله موانسه ايتدك اخوه سی ايسه انی بيلمزلردی بعده بر سخله يی بوغزليوب قانی شول يوسفك اكنندن چيقاردقلری كوملكه بولاشديرديلر (وجاؤا اباهم عشاء يبكون) وآخر نهارده آغلشه رق يعقوبه كلديلر يعقوب عليه السلام اندن بلكليوب ای اوغللر سزه نولدی ويوسف قنده در نيجه ايتديكز ديدی (قالوا يا ابانا انا ذهبنا نستبق وتركنا يوسف عند متاعنا فاكله الذئب وما انت بمؤمن لنا ولو كنا صادقين) ديديلر كه ای بابا بز عدوويارميله استباقه كيدوب يوسفی متاعمز عندنده آليقويجق ذئب كلوب انی يدی سن ايسه بزی تصديق ايتمزسن اكرچه بز صادقلر ايسه وزده بزه سوء ظنك ويوسفه فرط محبتك اولديغيچون (وجاؤا علی قميصه بدم كذب) ويوسفك كوملكی فوقنده دم كذبله كتورديلر يعقوب عليه السلام انی آلوب يوزينه سوردی حتی كه اول دم ايله يوزين بويادی هيچ بويله حليم ذئب كورمدمكه اوغلمی ييوب كوملكنی يرتمدی ديدی (قال بل سولت لكم انفسكم امرا) وانلره خطاب ايدوب ديديكه بلكه نفسلريكز سزه امر عظيمی تسهيل ايدوب كوزلريكزه اهون كوستردی (فصبر جميل) ايمدی بنم امرم صبر جميلدركه انده خلقه شكوی اولمامقدر (والله المستعان علی ما تصفون) يوسفك شاننده سزك كذبكزه صبره الله تعاليدن عون طلب ايدرين ❀ روايت اولنديكه انلر بر ذئبی كتوروب يوسفی بو يدی ديديلر يعقوب عليه السلام ديديكه يا ذئب بنم ولديمی وثمرهٔ فؤاديمی سنمی يدك باذن الله سويليوب ديديكه والله بن سنك ولدك يوزين دخی كورممشن اشبوارض كنعانه صلهٔ قرابت ايچون كلمشيدم بونلر بنی صيد ايدوب قاتكه كتورديلر (وجاءت سيارة) بر قوم مسافرين مدينه دن مصره كيدركن يول يا كيلوب اول قيونك قربنه قونديلركه يوسفك اكا براغلمسندن اوچ كون صكره ايدی (فارسلوا واردهم) اول مسافرين كنديلره صو كتورمكيچون سقالرين اول قيويه كوندرديلركه اكا مالك بن دعر دينوردی (فادلی دلوه قال يابشری هذا غلام) چون اول مالك دلونی قيويه صاليورديكه اندن صو آله يوسف اول دلوه

طائفهٔ اهل مكه دن قرآنه كافر اولنلر البته وعد اولندقلری ناره رد اولنورلر اول وعد اولنداندن سن شكده اولمه كه ربك طرفندن اول وعد حقدر ولكن ناسك اكثری انی تصديق ايتمزلر (ومن اظلم ممن افتری علی الله كذبا اولئك يعرضون علی ربهم ويقول الاشهاد ﴿٢١٩﴾ هؤلاء الذين كذبوا علی ربهم الا لعنة الله علی الظالمين) الله تعالی يه انزال ايتمديكی شيئی اسناد وشريك اثباتيله كذب ايدن كيمسه دن اظلم كيم اولور اول مفتريلر ربلری جل شانه يه محشرده عرض اولنوب ربلرينه اتخاذ ولد وشريكله كذب وافترا ايدن بونلردر ديو ملائكه و اعضالری شهادت ايدرلر اكاه اولك كه الله تعالانك لعنتی شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر اوزره در (الذين يصدون عن سبيل الله و يبغونها عوجا و هم بالاخرة هم كافرون) انلر كه ناسی راه خدا اولان دين اسلامدن منع ايدرلر واهل اسلامی اسلامدن ميل ايتدرمك استرلر وانلر اخرتی انكار ايديجيلردر (اولئك لم يكونوا معجزين فی الارض وما كان لهم من دون الله من اولياء يضاعف لهم العذاب ما كانوا يستطيعون السمع وما كانوا يبصرون) انلره دنياده عذاب ايتمكدن الله تعالايی عاجز ايديجی اولمديلر وانلر ايچون اللهدن غيری عذابدن قورتارر دوست ومعين اولمدی بلكه عذابلری قات قات اولور دنياده كلام حقی ايشتمكه قادر دكلردی وراه حقی كورمزلردی (اولئك الذين خسروا انفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون) انلر شول كروه هدركه بازار معامله ده كندو نفسلرينه زيان ايتديلر وملائكه وبتلرندن زعم ايتدكلری شفاعتی ضايع ايتديلر (لا جرم انهم فی الاخرة هم الاخسرون)

يابشوب طشره چيقدی مالك انی كوريجك كندوبه وياقومنه تبشير ايتدی ويابشری نامنده بر صاحبنه چاغرديكه انی اخراجه اعانت ايده ايشته بر غلام بولدم كوريكز ديدی (واسروه بضاعة) ومالك واصحابی انی سائر رفقه دن كيزلديلر بر قولده انك امرينی اخفا ايدوب رفقه يه بزه بو غلامی اهل ماء ويرديكه انلر ايچون انی مصرده بيع ايده وز ديديلر وبر قولده يهوذا اكا طعام كتوروب كلديكنده انی انده بوليوب قرنداشلرينه خبر ويردی انلر اول مسافرينه كلوب يوسفی انلرده بولديلر بو بزم قوليمزدر قاچرمشيدر ديديلر يوسف عليه السلام قتل ايدرلر ديو خوفندن سكوت ايتدی (والله عليم بما يعملون) الله تعالی انلرك اسرارنی وياخوه يوسفك بابالرينه وقرنداشلرينه صنيعنی بيلور اكا خفی دكلدر (وشروه بثمن بخس دراهم معدودة) اول مسافرين يوسفی اخوه سندن اشترا وياخوه سی انی انلره ثمن حرام دراهم قليله يه بيع ايتديلر زيرا كه حرك ثمنی حرامدر ❀ دينلديكه اول يكرمی ويا يكرمی ايكی درهم ايدی هر برينه اندن ايكيشر درهم اصابت ايتدی (وكانوا فيه من الزاهدين) والحال انلر اول ثمنده زاهدلردن ايديلر زيرا كه قصدلری تحصيل ثمن دكل ايدی بلكه قصدلری يوسفی بابالرندن تبعيد ايدی وياخود انلر يوسفك عند الله اولان منزلتندن زاهدلر اولوب بيلمزلر ايديلر ❀ چون مالك بن دعر واصحابی يوسفله اول مكاندن كتديلر حتی كه مصره قدوم ايتديلر مالك يوسفی بيع ايچون پازاره چيقاردی مصرك خزائنی اوزره اول وقتك عزيزی قطفير وياطفير دينوردی يوسفی مالكدن اشترا ايتدی واول وقتك ملكنه ريان بن الوليد دينوردی عمالقه دن ايدی دينلديكه اول ريان يوسف عليه السلامك زمان حياتنده اكا ايمانه كلوب اتباع ايتدی وانك دينی اوزره وفات ايتدی والحال يوسف عليه السلام حی ايدی ❀ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ايدر مالك مصره دخول ايديجك اكا قطفير تلقی ايدوب اندن يوسفی يكرمی دينار وبر جفت اياق قابنه وايكی بياض ثوبه اشترا ايتدی وهب بن منبه ايدر وقتا كه مالك مصره قدوم ايدوب يوسفی بيع ايچون پازاره ايلتدی ناس انك بهاسن ارتوره رق بر حده ايركورديلر كه انك بر آغری التون وبر آغری كومش وبر آغری مسك وبر آغری حرير ويرديلر ويوسف عليه السلام اول وقتده اون اوچ ياشنده ايدی آغری در تيوز رطل كلدی واول بهايه قطفير انی مالكدن اشترا ايتدی (وقال الذی اشتراه من مصر لامرأته اكرمی مثواه) مصر اهلندن يوسفی اشترا ايدن قطفير مرأه سی راعيل وياز ليخايه ديديكه مطعم وملبس ومقامده اكا اكرام ايت (عسی ان ينفعنا) اميددركه انكله نفعلنه وز ويا بهاسندن زياده يه بيع ايله ويا احتياج اولديغمز اموره كافی اولمسيله (او نتخذه ولدا) ويا انی اوغل ايدينه وز زيرا كه اول عقيم ايدی ويوسفده رشد تفرس ايتدی (وكذلك مكنا ليوسف فی الارض) نتكيم بز يوسفی قتلدن انقاذ وجبدن اخراج ايتدك انك كبی بز انی ارض مصرده تمكين وعالی وخزائنی اوزره والی قيلورز (ولنعلمه من تأويل الاحاديث) وبز اكا ذكر اولنان اشيايی ايتدك تا كه عدلی اقامت وامور ناسی تدبير ايده

البته انلر اخرتده جملهٔ زیانکارلردن زیاده زیانده درلر (ان الذین امنوا وعملوا الصالحات واخبتوا الی ربهم اولئك اصحاب
الجنة هم فیها خالدون) شونلر که مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلدیلر و ربلری جل شانه یه ماسوادن انقطاعله طاعت و تواضع
ایلدیلر انلر اصحاب جنتدن اولوب انده دائم و باقیلردر (مثل ٢٢٠ الفریقین کالاعمی والاصم والبصیر والسمیع
هل یستویان مثلا افلا
تذکرون) مؤمن ایله کافر
ایکی فرقه مثلی اولور که کافر
کورو صاغر کیدر که آیات
اللهی کورمزلر و کلام اللهی
ایشتمزلر مؤمن بونلری
کوریجی و ایشیدیجی و ایمان
ایدیجیدر بو ایکی فرقه صفت
و مثلده برابر اولورمی
آیا بو مثلدن پند آلوب تأمل
ایتمزمیسز (ولقد ارسلنا
نوحا الی قومه انی لکم
نذیر مبین) بز نوح علیه
السلامی قومنه کوندردك
اول انلره دیدیکه بن سزی
الله تعالانك عذابیله تخویف
و اندن خلاصی بیان ایدرم
(ان لاتعبدوا الا الله انی
اخاف علیکم عذاب یوم
الیم) انجق الله تعالی یه
عبادت ایدك مخالفت
ایدرسکز سزه بر کون
عذاب الیم وقوعندن
قورقارم (فقال الملأ الذین
کفروا من قومه مانریك
الابشرا مثلنا ومانریك
اتبعك الا الذین هم اراذلنا
بادی الرأی ومانری لکم
علینا من فضل بل نظنکم
کاذبین) نوح قومندن کافرلرك اشرف ورؤساسی اکا دیدیلرکه بز سنی انجق بزم کبی بشر کورورز سنك (قصد)
بزم اوزریمزه نه مزیتك اولورکه سکا طاعت ایدهلم و سکا تابع اولنلری بی تأمل و تفکر اراذل کوروزسنك و تابع اولنلرك بزم
اوزریمزه فضلکزی کورمزز که سکا متابعت ایدهلم بلکه سنی دعوای نبوتده و تبعهکی سنك صدقکی بیلمکده

وکتب اللهك معانی و احکامنی بیلوب تنفیذ ایده ویاخود حوادث کائنهیه تنبیه ایدر منامات
تعبیرین بیلوب اکا مستعد اوله و حلولندن اول انك تدبیرینه اشتغال ایده (والله غالب علی امره) الله
تعالی امری اوزره غالبدر انی برشیء رد ایتمز دیلدیکن ایشلر ویاخود اول یوسفك امری اوزره
غالبدر اخوهسی برشیء مراد ایتدیلر والله تعالی انك غیری اراده ایتدی انك ارادتی اولوب
انلرك ارادتی اولمدی (ولکن اکثر الناس لایعلمون) لکن ناسك اکثری امرك کلیسی انك یدنده
ایدوکن ویاخود انك لطائف صنعن و خفایای لطفن بیلمزلر (ولما بلغ اشده) وقتا که یوسف
علیه السلام جسم و قوتنك اشتدادی منتهاسنه ایردیکه اول اوتوزایله قرق بیننده سن وقوفدر ❁
دینلدیکه اول سن شبابدرکه مبدا بلوغ حلمدر (آتیناه حکما وعلما) بز اکا حکم و یردك که اول
عملی تأیید ایدر علمدر ویا اول ناس بیننده حکمدر و دخی تأویل احادیث علمنی ویردك ❁ دینلدیکه حکیم ایله
عالم بیننده فرق عالم اولدرکه اشیایی بیلور و حکیم اولدرکه علم ایجاب ایدن اشیایی بیلور (وکذلك
نجزی المحسنین) نتکیم بز اکا دنیاده حکم و علم ویردك یوسف کبی نوائبه صبر ایدنلره آخرتده
خیر جزا ایدرز اشبونده تنبیه واردرکه برکمسنه شبابی حالنده اتقاء و احسان اوزره اوله الله
تعالی اکا کهولتنده حکم و علم ویرر (وراودته التی هو فی بیتها عن نفسه) زلیخا که یوسف انك
بیتنده ایدی رفق و سهولتله یوسفدن دیلدیکه مواقعه ایده (وغلقت الابواب) و اول بیت
یدی قپودن ایچروده ایدی جملهسن برکتدی (وقالت هیت لك) و یوسفه دیدیکه بن سنکچون
حاضرلنمشن تیزجه یانمه کل که بری برمزدن مراد حاصل ایدهلوز (قال معاذ الله انه ربی
احسن مثوای) یوسف ایتدی سیدم قطفیر بنم شانمده سکا اکرامله امرلدی ویا اول بنی تعهدده
احسان ایتدی انك مقابلهسنده بن انك اهلنه العیاذ باللهکه خیانت ایدم ویاخود الله تعالی که
بنم خالقمدر منزلتم سیدم قلبنه عطفله حسن ایتدی العیاذ بالله که بن اکا عصیان ایدم (انه لایفلح
الظالمون) حسندن سیئه تجاوز ایدنلر ویا زنا ایدنلر مرادلرینه ظفر بولمزلر (ولقد همت به وهم بها)
زلیخا یوسفه و یوسف اکا مخالطه قصدین ایتدی واول همله مراد میل طبع و منازعهٔ شهوتدر
یوخسه قصد اختیاری دکل زیرا که اول تحت تکلیفده داخل اولمزبلکه مدحه فایق والله
تعالیدن اجر جزیله لایق اول کمسهدرکه اول همك قیامی عندنده فعلدن نفسنی کف ایده ❁ سدی
و ابن اسحاق ایدر وقتاکه زلیخا یوسفك نفسندن مراوده اراده ایتدی انك محاسنن ذکر ایدوب
انی کندویه تشویقه باشلدی دیدیکه نه سیاه صاچك و خوب یوزك و کوزل کوزك وار ❁
یوسف دیدیکه قچانکه فوت اولم صاچدرکه ابتدا جسدمدن اول دوکلور و کوزلرمدرکه
قبرمده یوزم اوزره سیلان ایدر و یوزمی ایسه طپراق ییوب کیدر ❁ دینلدیکه ولقد همت به ده ❁
کلام تمام اولوب ❁ وهم بها ❁ ایله کلام آخر ابتدا اولنمشدر (لولا ان رأی برهان ربه) اکر
یوسف علیه السلام رب تعالینك برهانن کورمسیدی زلیخایه قصد ایدردی لکن برهانی کوروب

کاذبلر ظن ایدهرز (قال یاقوم ارأیتم ان کنت علی بینة من ربی وآتینی رحمة من عنده فعمیت علیکم انلزمکموها وانتم
لها کارهون) نوح علیه السلام دیدیکه ای قومم بکا خبر ویرك اکر بن ربم تعالی طرفندن دعوامك صحتنه دائر
حجت ظاهره ایله اولسم و کندی ٢٢١ عندندن بکا نبوت ویرسه و انلر سزه مستور اولسه بز سزی
الزام ایده بیلورمیز حال بوکه
سز اندن کارهلرسکز
(ویاقوم لااسئلکم علیه
مالا ان اجری الا علی الله
وما انا بطارد الذین آمنوا
انهم ملاقوا ربهم ولکنی
اریکم قوما تجهلون) وای
قومم بن سزدن رسالتمی
تبلیغ ایچون مال استمم
بنم اجرتم انجق الله تعالانك
عهدهسندهدر و مؤمنلری
یانمدن طرد ایدیجی دکلم که
انلر قیامتده ربلرینه
ملاقات ایله مکافات اولنه
جقلردر ولکن بن سزی
انلره اراذل دیمکزله
جاهل قوم کوردم
(ویاقوم من ینصرنی من
الله ان طردتهم افلا تذکرون)
وای قومم اکر بن انلری
طرد ایدرسم الله تعالانك
عذابندن بنی کیم قورتارر
بو طرد التماسکز صواب
دکل ایدوکنی تفکر ایتمزمیسکز
(ولا اقول لکم عندی
خزائن الله ولا اعلم الغیب
ولا اقول انی ملك ولا
اقول للذین تزدری اعینکم
لن یؤتیهم الله خیرا الله
اعلم بما فی انفسهم انی اذا لمن الظالمین) بن سزه بنم عندمده الله تعالانك خزینهلری واردر دیمزم و بن غیبی بیلورم دیمزم و بن
ملکم دیمزم ❁ که بکا سنده بزم کبی بشرسن دیو اعتراض ایدرسز ❁ و سزك کوزلریکزه خوار کورینوب اراذل دیدیککز مؤمنلره
الله تعالی خیر ویرمز دیمزم که الله تعالی سزه دنیاده ویردکندن انلره آخرتده اضعافنی احسان ایدر انلرك نفسلرنده صدق

قصد ایتمدی و اول برهانده مفسرین اختلاف ایتدیلر ❁ دینلدیکه اول یعقوبك صورتن کوروب
یا یوسف سن انبیاء ذریتندن معدود ایکن شمدی سفها عملن ایشلرمیسن دیدی ویاخود اول بیتك
سقفی یاریلوب یعقوبی پارمغین اصرر کوردی ویاخود اکا یعقوب کورینوب الیله انك صدرنی
اوردی انکله شهوت انامللرندن چیقدی ❁ روایت اولندیکه اول حالتده زلیخا طوروب صنمن
اورتدی یوسف اکا اندن سؤال ایتدکده اوتانورینکه اول بنی معصیتده کوره دیدی یوسف اکاچون
سن ایشتمز و کورمز و بیلمز شیئدن اوتانورسن نهلایقدرکه شول اکا برشیء خفی اولمیان ربم جل
شانهدن بن اوتانمیم دیوب قاچدی (کذلك لنصرف عنه السوء والفحشاء) اشبو تثبیت کبی
بزانی تثبیت ایتدك تاکه بز اندن سیدنه خیانت اثمن و زنا جنایتن صرف ایدهوز (انه من عبادنا
المخلصین) او بزم طاعتمز ایچون خالص قیلنمش عبادمزدندر (واستبقا الباب) یوسف علیه السلام
برهانی کوریجك طوروب بیتك قپوسنه مبادرت ایتدی زلیخا دخی انك اردنجه کتدیکه قپویی
طوتوب چیقمدن منع ایده چون اول یوسفه ایردی اردندن کوملکنه یاپشوب کندویه
چکدیکه چیقمیه (وقدت قمیصه من دبر) اول چکمسیله یوسفك کوملکن اردندن شق ایتدی
ایکیسی طشره چیقجق (والفیاسیدها لدی الباب) زلیخانك زوجی قطفیره قپوقتنده راست
کلدیلر که اول زلیخانك ابن عمیله انده اوتوردی کوریجك اندن دهشت ایتدی (قالت ما جزاء
من اراد بأهلك سوأ) زلیخا دیدیکه سنك اهلکه زنا قصد ایدنك جزاسی ندر بعده اول یوسفی
قتل ایده دیو خوف ایدوب دیدیکه (الا ان یسجن او عذاب الیم) مکر که حبس ایدیله
ویا سوط اوریله یوسف انك مقالهسن ایشیدیجك کندیدن تهمتی دفع ایچون (قال هی راودتنی
عن نفسی) دیدیکه زلیخا بندن فاحشه طلب ایتدی بن ایسه اندن اباء و فرار ایتدم (وشهد
شاهد من اهلها) زلیخانك اهلندن بر حاکم حکم ایلدیکه اول زلیخانك ابن عمی ایدی و بر
قولده ابن خالی ایدیکه مهدده صبی ایدی الله تعالی انی انطاق ایتدی و بر قولده بر
رجل حکیم ذا رأی ایدی دیدیکه (ان کان قمیصه قد من قبل فصدقت وهو من الکاذبین)
اکر یوسفك کوملکی اوکندن یرتلمش ایسه زلیخا صدق ایدر یوسف کاذبلردندر زیرا اول دلیلدرکه
زلیخانی کندیدن دفع ایدرکن انك اوکندن کوملکن یرتمشدر ویا اول زلیخانك اردنجه سکرتمسندن
اتکنه باصوب یرتمشدر (وان کان قمیصه قد من دبر فکذبت وهو من الصادقین) و اکر یوسفك
کوملکی آردندن یرتلمش ایسه زلیخا کذب ایدر یوسف صادقلردندر زیرا اول دلیلدرکه
زلیخانك اردندن انی چکمکله کوملکن یرتمشدر (فلما رأی قمیصه قد من دبر قال انه من کیدکن
ان کیدکن عظیم) وقتاکه قطفیر یوسفك کوملکن اردندن یرتلمش کوردی زلیخایه و سائر نسایه
خطاب ایدوب دیدیکه سنك اهلکه زنا قصدین ایدهنك جزاسی ندر دیو قولك ویا بو سزك
حیلهکزدندر سزك حیلهکز ایسه قلبه زیاده تعلق ایدر و نفسده اثری شدت اوزره در ❁

واخلاصدن نه اولدیغنی الله تعالی بیلور اکربن انلرك ظاهرینه کوره اسلامله حکم ایتمزسم بوصورتده بن ظالملردن اولورم (قال ایانوح قدجادلتنا فاکثرت جدالنا فاتنا بما تعدناان کنت من الصادقین انلر دیدیلرکه یانوح بزمله مجادله ومخاصمه ایتدك وجدالی چوق ودور ودراز ایلدك امدی وعدایلدیککك عذابی بزه کتور اکرسن صادقلردن ایسك

(قال انمایاتیکم بهالله ان شاوما انتم بمعجزین) نوح علیه السلام الله تعالی مراد ایدرسه عجله یاوقتیله سزه عذابی کتورر سزانی عذابدن عاجزایدیجی دکلسز دیدی (ولاینفعکم نصحی ان اردت ان انصح لکم ان کان الله یریدان یغویکم هوربکم والیه ترجعون) اکرالله تعالی سزی اغوامراد ایدرسه بن سزه نصح مراد اتسم دخی نصیحتم سزه فائده ایتمز اول الله تعالیدر سزك ربکز ومتصرفکز ورجوعکز اکادرکه اعمالکز اوزره جزا ایدر (ام یقولون افتریه قل ان افتریته فعلی اجرامی وانابری مما تجرمون) قوم نوح بووحیی نوح بلکه کندندن سویلدی دیو افترا ایلدیلر یانوح سن انلره دیکه اکربن کندمدن دوزوب الله تعالایه افترا ایتدمسه کناهی بنم اوزریمهدر وسزك بکا افترا اسنادیله کسب ایتدیککز جرمدن بن بریم (واوحی الی نوح انه لن یؤمن قومك الامن قد آمن فلاتبتئس بما کانوا یفعلون) نوح علیه السلامه وحی اولندیکه قومکدن کیمسه ایمانه کلمز مکر مقدم ایمانه کلنلردر (بشرا) امدی انلرك تکذیب واذاسنه محزون اولمه ❁ که انلره نزول عذاب وقتی کلمشدر (واصنع الفلك باعیننا ووحینا ولاتخاطبنی فی الذین ظلموا انهم مغرقون) یانوح بزم نکاهمز وصنعتی بزم وحیمزله برسفینه دوز وکفرله نفسلرینه ظلم ایدنلر حقنده عذاب

دینلدیکه بوقول اول حکم ایدن حاکمك قولندندر بعده قطفیر یوسفه اقبال ایدوب دیدیکه (یوسف أعرض عن هذا) یایوسف بوحدیثدن اعراض ایدوب کمسهیه ذکر ایتمکل که شایع اولمیه ویاخود معنی یایوسف اکا اکتراث ایتمکل که عذرك وبرائتك ظاهر اولدی (واستغفری لذنبك انك کنت من الخاطئین) ویازلیخا سن ایسه کنا هکیچون الله تعالی یه توبه واستغفار اتکه سن کناهه عمد ایدیجیلر دنسن ❁ دینلدیکه اشبو یوسف وزلیخایه خطاب دخی اول حاکمك قولندندر (وقال نسوة فی المدینة) چون یوسفله زلیخانك ذکر اولنان ماجرالری مصر شهرنده شایع اولدی ملکك اتباعندن بش مرأه که اول حاجب وساقی وخباز وسجان وصاحب دواب زوجهلریدی ویاخود اشراف مصردن قرق کمسهنك زوجهلریدی دیدیلرکه (امرأة العزیز تراود فتیها عن نفسه قدشغفها حبا انا لنریها فی ضلال مبین) عزیزك یعنی قطفیرك زوجهسی زلیخا غلام کنعانیسی یوسفدن کندویه مواقعه طلب ایدرمش اول غلامك محبتی انك داخل قلبنه کیروب انی لایعقل ایتمش بزانی خطای ظاهرده کوریرز زیرا کهانك امثالی اولدیغی عفاف وستر حالاتنی ترك ایتمش (فلما سمعت بمکرهن ارسلت الیهن) چون زلیخا اول نسانك قول وحدیثن ایشتدی ❁ دینلدیکه انلرك بوقصهیی شایع ایتملری زلیخا انلره یوسفی کوسترمسنه قصدلری حیله ایدی زیرا که انك حسن وجمالی انلره وصف اولنمشیدی دینلدیکه زلیخا انلره سرنی افشاء ایدوب کتم ایدك دیو اصمرلدی صکره انلرانی افشاء ایتمشیدی اندن زلیخا برمأدبه اتخاذ ایدوب اشراف مصردن قرق مرأه ایله کندویی تعییر ایدن بش مرأهیی دخی دعوت ایتدی (واعتدت لهن متکئا) وانلر ایچون اتکاء اولنور برشیٔ اعداد ایتدی ❁ دینلدیکه اول اتکاء ایله مراد اترجدر وبرقولده هر شیئدرکه بچاقله کسیلور ❁ روایت اولندیکه زلیخا اول مأدبهیی انواع فرش ووسائد والوان فواکه واطعمه ایله تزیین ایتدی وذکر اولنان نسائی اکا چاغردی (وآتت کل واحدة منهن سکینا) وانلردن هر برینك الینه بربچاق ویردی تاکه اوکلرنده اولان فواکه ولحومدن دیلدکلرین بچاقله کسوب اکل ایدهلر (وقالت اخرج علیهن) ویوسفه دیدیکه اول نسانك اوزرلرینه چیقه کل ❁ دینلدیکه یوسفك حسنده ناس اوزره فضلی قمرك لیلهٔ بدرده سائر نجوم اوزره فضلی کیبدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر لیلهٔ معراجده یوسفی کوردمکه لیلهٔ بدرده قمر کبی ایدی ❁ دینلدیکه یوسف علیه السلام مصرك زقاقلرنده یوریدیکنده یوزینك ضوئی دیوارلرده تلألؤ ایدردی (فلما رأینه اکبرنه) وقتاکه اول نساء انی کوردیلر اکا تعظیم وحسنندن هیبت ایتدیلر واکا شدت شبقلرندن حیض کوردیلر (وقطعن ایدیهن) وفرط دهشتلرندن اللرندهکی بچاقلر ایله اللرین کسدیلر قلبلری یوسفه مشغول اولمسیله جرح المن حس ایتمدیلر حتی انلردن برجماعت انك یوزینه باقمغله جان ویردیلر (وقلن حاش لله ماهذا

دفعیچون بکا دعا ایله که انلر غرق اولنمقلغه حکم اولنمشلردر ❁ منقولدرکه نوح علیه السلام سفینهیه اغاج طلبنده اولدقده ساج اغاجی دیکلمك ایله امر اولندی یکرمی سنهده یتشوب سفینهیی نیجه یاپاجغنده متحیر ایکن قوش کوکسی کبی یاپمسنه وحی کلدی ویصنع الفلك وکلمامر علیه ملاء من قومه سخروا منه قال ان تسخروا منا فانا نسخر منکم کما تسخرون) کمی یی دوزمکه باشلدقده قومنك اشرافلرندن هر بری کمینك یانندن کچدکجه بویله صونك عزتی اولان محلده کمی یپارسن ومقدم پیغمبر ایدك شمدی نجار اولدك دیو ❁ ذوقلنورلردی نوح علیه السلام انلره اکر سز شمدی بزی استهزا ایدرسکز الله تعالینك سزه عذابی کلدکده بزدخی سزی استهزا ایدهرز دیدی (فسوف تعلمون من یاتیه عذاب یخزیه ویحل علیه عذاب مقیم) یقینده بیلورسکزکه رسوایلق عذابی دنیاده کیمه کلور وآخرتده عذاب دائمی کیمه واجب اولور ❁ مرویدرکه نوح علیه السلام ایکی سنهده سفینهیی تمام ایلدیکه طولی اوچیوز وعرضی اللی وارتفاعی اوتوز زراع ایدی واکا اوچ طبقه ترتیب ایدوب زفتله مطلا ایلدی وحکم الهیله هرنوع حیواناتدن جمع ایدوب قوشلری یوقارو طبقهیه وانسانلری غذا وامتعهلریله اورطه طبقهیه وسباع وبهایمی اشاغی طبقهیه وضع ایدوب بونلرك نظام واتمامنه مشغول ایکن (حتی اذا جاء امرنا وفار التنور قلنا احمل فیها من کل زوجین اثنین واهلك الا من سبق علیه القول ومن امن وما آمن معه الاقلیل) تاکه بزم امریمز کلدکده وتنوردن صوقاینیوب فشقردده ❁ اول تنور حوا رضی الله عنهانك اکمك پیشوردیکی طاشدن یاپمه برتنور ایدی دیو منقولدر ❁ بز نوح علیه

بشرا) وانك شیٔ خلقنه الله تعالی قدرتن عجزدن تنزیه ایدوب تعجبله حاش لله که بوبشر اوله دیدیلر زیرا که اول جمالی بشرده کورمش دکل ایدیلر (ان هذا الاملك کریم) بودکل الاربیسی عندنده ملك کریمدر انك ملك دکل ایدوکن بیلورکن اکا ملك دیملری عرف ناسه بناء ایدیکه انلر برانسانی حسنله وصف ایتسهلر ملکه تشبیه ایدرلر زیرا که عندلرنده خلقده ملکدن اکمل واحسن یوقدر (قالت فذلکن الذی لمتننی فیه) اندن زلیخا اول نسایه دیدیکه اشبو اول غلام کنعانیدرکه اکا محبتمده بکا لوم ایتدیکز (ولقد راودته عن نفسه فاستعصم) بن انك لقاسندن طلب ایدوب اول ایسه بندن امتناع ایلدی (ولئن لم یفعل ماآمره لیسجنن ولیکونن من الصاغرین) اکر اول بنم اکا امر ایتدیکم شیئ ایتمزسه حبسله عقاب اولنور وذلیللردن اولور (قال رب السجن احب الی مما یدعوننی الیه) یوسف علیه السلام دیدیکه یارب سجنده ساکن اولمق بکا سوکولیدر اندنکه نساء بنی اکا دعوت ایدرلر (والا تصرف عنی کیدهن اصب الیهن واکن من الجاهلین) یارب اکر انلرك شرنی بندن صرف ایتمزسك بن انلره میل ایدرین وانلرك دعوت ایتدیکنه متابعتله جاهللردن اولورین (فاستجاب له ربه فصرف عنه کیدهن) اویله اولسه رب تعالی یوسف علیه السلامك دعاسنه اجابت ایدوب اندن اول نسانك شرنی صرف ایلدی زیرا که اول نفسنی سجن مشقتنه توطین ایدوب عصیانی متضمن اولان لذت اوزرهانی ایثار ایتدی (انه هو السمیع العلیم) اول الله تعالی اکا التجا ایدنلرك دعاسن ایشیدر وانلره صالح اولان احوالی بیلور (ثم بدا لهم من بعد مارأوا الآیات لیسجننه حتی حین) بعده قطفیره واصحابنه رأی ظاهر اولدیکه یوسفك برائتنه دلالت ایدر شواهد کوردکلرندن صکره که اول قدقمیص وکلام طفل ونسانك یدلرین قطع ایتملری ویوسفك انلردن استعصامیدر ناسك مقالهسی کسلنجه برمدت انی سجنده حبس ایدهلر ❁ روایت اولندیکه زلیخا زوجنه دیدیکه اشبو غلام کنعانی بنی ناس ایچنده رسوا ایتمکدهدر ایکیدن خالی دکل یابکا اذن ویرکه چیقوب ناسه اعتذار ایدم ویا انی حبس اتکه اندن استراحت ایدم زوجی دخی انی یدی ییل ویابش ییل حبس ایتدی ❁ دینلدیکه الله تعالینك انی حبسه ارادتی مرأهیه همی زلهسنه جزا اولسون ایچون ایدی (ودخل معه السجن فتیان) ویوسفله بیله ملك ریان بن الولیدك ایکی غلامی دخی سجنه داخل اولدیکه انك بری ساقیسی وبری خبازی ایدی شول سببدنکه اهل مصر ملك ریانك هلاکن قصد ایدوب اول ایکیسنه مال کثیر وعد ایتدیلرکه انك شراب وطعامنه زهر قاتهلر ایکیسی دخی اکا اجابت ایتدکلرندنصکره ساقی نکول ایتدی وخباز رشوتی آلوب ملکك طعامنه زهری قاتدی وقتا ایکیسی ملك قتنه طعام وشراب احضار ایتدیلر ساقی ملکه دیدیکه طعامدن یمکل که اول زهرلیدر وخباز دیدیکه شرابدن ایچمکل که اول زهرلیدر ملك ساقییه امر ایتدی ایچدی شرابدن ایچکل ایچوب ضرر ایتمدی بعده خبازه ایتدی ایچدی سندخی طعامدن

السلامه امر ایتدکه انتفاع اولنور حیواناتك هر جنسندن ارککلو و دیشولو بر رچفت حیوان اول سفینه یه وضع ایله واهل وعیالکی دخی وضع ایله الا شونلری قویمه که اوزرلرینه غرق قولی سبقت ایتمشدر ❀ انلر اوغلی کنعان ومرأه سی واعله در که کافرلر ایدی ❀ وسکا ایمان ایدنلری وضع ایله حالبوکه اکا ❀ ۲۲۴ ❀ ایمان ایدنلر آز کیمسه ایدی ❀ مرویدر که سفینه یه کیرن انسان یتمش ایکی کیمسه که نصفی ارکك نصفی نسوان ونوح علیه السلامك زوجهٔ مؤمنه سیله واوغلی سام وحام ویافث وزوجه لریله سکز جماً سکسان کشی ایدیلر حق تعالی حیواناتی انك یانته جمع ایدوب انلردن قنغی نوعه النی اوزاتسه صاغ النه ارککی وصول النه دیشی کلوب سفینه یه وضع ایدردی (وقال ارکبوا فیها بسم الله مجریها ومرسیها ان ربی لغفور رحیم) نوح علیه السلام سفینه یه کیره جکلره الله تعالینك اسمیله کیرك که انك یوریمسی وطورمسی انك ارادتیله در ربم تعالی مؤمنلری مغفرت ایدیجی ومرحمتیله بلای طوفاندن نجات ویریجیدر دیدی ❀ دینلدیکه نوح علیه السلام سفینه یی بسم الله ایله یوریدر وبسم الله ایله طوردرردی (وهی تجری بهم فی موج کالجبال ونادی نوح ابنه وکان فی معزل یابنی ارکب معنا ولا تکن مع الکافرین) واول سفینه طاغلر کبی طالغه لرده انلری کتوردی ونوح علیه السلام اوغلی کنعانه ندا ایلدیکه (اولمز) آیرو بر محلده ایدی ای اوغلم مسلمان اول بنمله کل سفینه یه سوار اول کافرلرله اولمه که هلاك اولورسن (قال ساوی الی جبل یعصمنی من الماء قال لا عاصم الیوم من امر الله الا من رحم وحال بینهما الموج فکان من المغرقین) کنعان جوابنده براولو

یی کل اول ایسه اندن اباء ایتدی اندن ملك امر ایلدی ایکیسی دخی حبس اولندی ویوسف علیه السلام سجنه کیردیکی وقتدن علمنی نشر ایدر واهل سجنك رؤیالرین تعبیر ایدردی اول ساقی وخباز اتفاق ایتدیلر که یوسفی تعبیر رؤیاده تجربه ایده لر رؤیاده برشیٔ کورممشیکن شویله کوردك دیدیلر برقوم ایتدی حقیقتده انلر رؤیا کوروب مهموم اولدیلر یوسف علیه السلام انلره نه کور دیکز دیو سوال ایتدیکنده (قال احدهما انی ارانی اعصر خمرا) اول ایکیسنك بری یعنی ساقی دیدیکه منامده کوردمکه بر بستانده اعشین براوزم کوتوکندن اوچ صالقم قوپاردم الله انی ملکك کاسه سنه صیقوب اکا ایچوردم (وقال الآخر انی ارانی احمل فوق رأسی خبزا تأکل الطیر منه) واول بریسی یعنی خباز دیدیکی بندخی منامده کوردمکه باشم اوستنده اوچ سله خبز والوان اطعمه کتوررمشن قوشلر اوشوب اندن یرمش (نبئنا بتأویله انا نریك من المحسنین) هر بریمزه رؤیامزك تعبیرین خبر ویر کل زیرا بزنسنی رؤیا تعبیرین کوزل بیلور کوررز ویاخود سجن اهلنه احسان ایدنلردن کوررز زیرا قچان سجنده بری مریض اولسه انی عیادت وامرنه قیام ایدردی وبرینك مکانی ضیق اولسه ککیشدرردی وبری برشیئه محتاج اولسه انکچون اهل سجندن دراهم جمع ایدوب انی اکا آلیورردی ومع هذا عبادته چالشور وکیجه لرده نمازه قائم اولوردی دینلدیکه اول سجنه داخل اولدیغنده برقومی بولدیکه بلالری شدید ورجالری منقطع وحزنلری طویل اولمشدی انلره یسرله تبشیر ایدوب صبر ایدك که الله تعالیدن سزه اجرایرر دیو تسلیه ایلردی هر بری اکا محبت ایدوب بارك الله ای یکت نه کوزل یوزلو وطاتلی سوزلو وایو خویلی اولورسن جوابکله بزه سرور وراحت ایرکوررسن بزه بیلدرکه نه وصفلو کمسه سن دیدیکه بن یوسف صفی الله بن یعقوب بن ذبیح الله اسحاق بن خلیل الله ابراهیمدنم سجنك عاملی اکا ایتدی ای یکت اکر قادر اولسم سنی صالویررردم لکن سجنك بیوتندن دیلدیکك مکانده اوا غل چون ساقی وخباز اکا رؤیالرین ذکر ایتدیلر تعبیرندن امتناع ایدوب اظهار معجزه یه وتوحید دعوتنه تحویل ایتدی زیرا انك برینه مکروه اصابتن تأمل ایتدی (قال لا یأتیکما طعام ترزقانه الا نبأتکما بتأویله قبل ان یأتیکما) ودیدیکه شول طعامکه سزه اولریکزدن کلور انك سزه لوننی وقدرنی وکله جك وقتنی سزه کلمزدن اول خبر ویره یم واکرانی رؤیاده کوررسکز انك مآلن بلدیره یین تا که اول معجزه ایله انلری توحیده دوندیره وشرکدن کچوره دیدیلر که بو عرافلر وکاهنلر علیدر سکا قندن حاصل اولدی (ذلکما مما علمنی ربی) دیدیکه اشبو علم بکا ربم جل شانه نك تعلیم ایتدیکی علومدندر (انی ترکت ملة قوم لا یؤمنون بالله وهم بالآخرة هم کافرون) بن ترك ایتمشن شول قومك ملتن که الله تعالینك وحدانیتنه ایمان کتورمزلر وبعث وحسابی انکار ایدرلر (واتبعت ملة آبائی ابراهیم واسحاق ویعقوب) وآبائم ابراهیم واسحاق ویعقوب ملتنه اتباع ایتمشن (ما کان لنا ان نشرك بالله من شیٔ) بزه لایق

طاغه صغنورمکه بنی غرقدن محافظه ایدردیدی نوح علیه السلام دیدیکه بوکونده الله تعالینك عذابی اولان غرقدن قورتاریجی یوقدر مکر الله تعالی ایمان توفیقیله رحمت ایتمش اوله اول حالده پدرله پسر بیننده موج طوفان حائل اولوب کنعان غرق اولنلردن اولدی ❀ ۲۲۵ ❀ (وقیل یا ارض ابلعی ماءك ویاسماء اقلعی وغیض الماء وقضی الامر واستوت علی الجودی وقیل بعدا للقوم الظالمین) ای ارض صویکی یوت وای سما صویکی طوت دینلدی وصو اکسیلدی وحق تعالینك حکمی اولان غرق اشرار ونجات ابرار قضا اولندی وسفینه جبل جودی اوزره قرار ایتدی ❀ که اول موصل قربنده بر جزیره جبلدر ❀ وقوم ظالمین ایچون بعد وهلاك اولسون دینلدی ❀ منقولدر که نوح علیه السلام رجب شریفك اوننده کمی یه بندی وتمام التی ماه صو اوزرنده اولوب محرمك اوننجی کونی زمینی بولدیلر نوح علیه السلام وسفینه ده اولنلر تشکرا اول کونی صائم اولدیلر (ونادی نوح ربه فقال رب ان ابنی من اهلی وان وعدك الحق وانت احکم الحاکمین) نوح علیه السلام ربنه نیاز ایدوب یاربی اوغلم کنعان بنم اهلمدندر وسن وعد ایتمشیدك ❀ که بنی واهلمی غرق ایتمیه سن ❀ (تبیان) (ثانی) (۲۹) وسنك وعدك حقدر وسن حاکملرك احکمیسن دیدی ❀ دینلدیکه نوح علیه السلام اوغلنك کفرندن خبری یوغیدی اکر بیلیدی ❀ ولا تخاطبنی فی الذین ظلموا ❀ کلام شریفی وار ایکن سؤال ایتمزدی (قال یانوح انه لیس من اهلك انه عمل غیر صالح فلا تسئلن ما لیس لك به علم انی اعظك ان

اولمز که الله تعالی یه برشیٔ اشراك ایده وز زیرا اول بزی شرکدن عصمت ایدوبدر (ذلك من فضل الله علینا وعلی الناس ولکن اکثر الناس لا یشکرون) اشبو توحید الله تعالینك فضلندندر بزه وحیله وناسه بزم بعثمزله که انلری اکا ارشاد ایده وز لکن ناسك اکثری بو فضله شکر ایتمزلر بلکه اندن اعراض ایدرلر ویاخود اول توحید بزه وانلره نصب دلائل وانزال آیاتله الله تعالینك فضلندندر لکن انلرك اکثری اکا نظر ایتمزلر که انکله استدلال ایدوب انی بیله لر بعده انلری اسلامه دعوت ایدوب دیدیکه (یا صاحبی السجن ءارباب متفرقون خیر ام الله الواحد القهار) ای سجن ساکنلری ویا سجنده بنم ایکی صاحبم آلههٔ متفرقه می خیرلودر که انك کیمی التوندن وکیمی کومشدن وکیمی دموردن وکیمی اعلا وکیمی اوسط وکیمی ادنا اوله نه نفعلری اوموله ونه ضررلرندن قورقوله یوخسه اول الله تعالی که اکا ثانی اولمیه هیچ احد اکا غالب اولمیوب جمله خلق انك تحت قهرنده اوله بعده اصنامك عجزین بیان ایدوب دیدیکه (ما تعبدون من دونه الا اسماء سمیتموها انتم وآباؤکم) سزك الله تعالینك غیریه عبادتکز دکل الا اسمایه در که سز وآبائکز انلری آلهه وارباب دیو تسمیه ایتدیکز (ما انزل الله بها من سلطان) اول اسمایه عبادتکزده الله تعالی سزه حجت وبرهان انزال ایتمیوبدر (ان الحکم الا لله) عبادك امرنده دنیاده وآخرتده قضا وحکم یالکز الله تعالی یه مخصوصدر (امر الا تعبدوا الا ایاه) اول امر ایدوبدر که انك غیریه عبادت ایتمیه سز (ذلك الدین القیم) اشبو بر دین مستقیمدر که اکا براهین دلالت ایتدی (ولکن اکثر الناس لا یعلمون) لکن ناسك اکثری آنی بیلمزلر بعده انلرك رؤیالری تعبیرین ایدوب دیدیکه (یا صاحبی السجن اما احدکما فیسقی ربه خمرا) ای سجنده ایکی صاحبم اما بریکز یعنی ساقی ملکه خمر سقی ایده بوندن اوکدین نتکیم سقی ایدردی واول کوردیکه اوچ صالقم اوزوم سجنده اوچ کون اقامتدن صکره ملك انی کیرو منزلتنه رد ایتمسیدر (واما الآخر فیصلب فتأکل الطیر من رأسه) اما آخر که خباز در کوردیکی اوچ سله سجنده اوچ کون اقامتیدر بعده ملك انی اندن اخراج ایدوب صلب ایدر قوشلر انك باشندن اکل ایدر چون انلر یوسفك بو قولنی ایشتدیلر بز منامزده برشیٔ کورممشز بلکه لعب ایتدك دیدیلر یوسف علیه السلام دیدیکه (قضی الامر الذی فیه تستفتیان) ایککزك سؤال ایتدیکی امرندن فراغ اولنوب سزه خبر ویردیکم شیئله اوزریکزه حکم الله واجب اولدی حقیقتده بکا خبر ویردیککزی کرکسه کورمش ویا کورممش اولك (وقال للذی ظن انه ناج منهما اذکرنی عند ربك) واول حالتده ایکیسندن برینك نجاتن بیلدیکنه یعنی ساقی یه دیدیکه بنی سیدك ملك قتنده ذکر ایدوب دیکل که سجنده طول زماندنبرو برغلام محبوسدر (فانساه الشیطان ذکر ربه) شیطان ساقی یه اونوتدردیکه یوسفی ملك قتنده ذکر ایده واکثرون قولنده شیطان یوسفه رب تعالینك ذکرنی اونوتدردی حتی که فرجی انك غیریدن طلب ایتدی اشبو بر غفلتدر که یوسفه شیطاندن عارض اولدی (فلبث فی السجن بضع

تكون من الجاهلين) الله تعالى يانوح اول سنك اهلكدن دكلدر زيرا اول صالح اولميان عملدهدر سنكچون آنده
علم اولميان شيدن سؤال ايتمه سنى جاهللردن اولمقدن منع ايدرم بيوردى (قال رب انى اعوذبك ان اسئلك ماليس
لى به علم والاتغفرلى وترحمنى اكن من الخاسرين) نوح عليه ❦ ٢٢٦ ❦ السلام يا ربى بوندنصكره بنم علمم اولميان
شيئى سؤال ايتمكدن سكا صغنورم اكر بكا مغفرت وعفوكله رحمت ايتمزسك بن زيانكارلردن اولورم ديدى (قيل يانوح اهبط بسلام منا وبركات عليك وعلى امم ممن معك وامم سنمتعهم ثم يمسهم منا عذاب اليم) اكا دينلديكه يانوح بزدن سلامتله سفينه دن نزول ايله ونسلكده بركت اولوب آدم ثانى اوله سن وسفينه ده سنكله بيله اولان مؤمنلرك ذريتلرنده دخى خيروزياده لك نابت اوله وانلردن امتلر اولوركه بز آنلرى دنياده كافر اولدقلرى حالده كچندروب صكره آخرنده بزدن انلره عذاب اليم واقع اولور ❦ دينلديكه انلركه مراد هود وصالح ولوط وشعيب عليه السلامك قوملريدر (تلك من انباء الغيب نوحيها اليك ماكنت تعلمها انت ولاقومك من قبل هذا فاصبر ان العاقبة للمتقين) بوقصه نوح عليه السلام اخبار غيبدندر
كه سكا آنى ❦ جبريل عليه السلام واسطه سيله ❦ وحى ايدرز بوندن مقدم آنى سن وقومك بيلمز ديكز (سمان)
قومكدن كلن اذيته وتبليغ رسالتده اولان مشقته نوح عليه السلام كبى صبر ايله دنياده ظفر آخرتده ثواب عاقبت متقيلر
ايچوندر (والى عاد اخاهم هودا قال ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره ان انتم الا مفترون) قوم عاده نسبده قرداشلرى

سنين) اويله اولسه يوسف عليه السلام اكثر مفسرين قولى اوزره سجنده اندن اول بش ييل مكثندنصكره يدى ييل دخى مكث ايتدى مالك بن دينار ايدر وقتاكه يوسف عليه السلام ساقى يه بنى سيدك قتنده ذكر ايت ديدى اكا دينلديكه يا يوسف بندن غيرى وكيلى ايدندك ايمدى سجنده حبسكى طويل ايده يين يوسف عليه السلام آغليوب ديديكه يارب كثرت بلوادن قلبمه قسوت ايروب اول كلمه يى سويلشن ❦ حسن ايدر يوسف عليه السلام سجنده ايكن جبريل عليه السلام اكا كلوب ديديكه رب تعالى سكا سلام ايدوب ديركه بندن اوتانميوب آدميلردن شفاعتمى طلب ايتدك عزتم حقيچون سنى سجنده بضع سنين حبس ايدم يوسف عليه السلام ايتدى انكله اول بندن راضى اولورمى ديديكه نعم يوسف عليه السلام ايتدى اويله اولسه حبسه مبالات ايتمزين وقتاكه يوسف عليه السلامك سجندن خروجى وقتى ايرشدى ملك ريان بر رؤياى عجيبه كوردى (وقال الملك انى ارى سبع بقرات سمان يأكلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر واخر يابسات) ملك ريان ديديكه منامده كوردمكه بحردن يدى بقرۀ سمينه چيقدى انك عقبنجه يدى بقرۀ عجفاء دخى چيقوب اول سمينه لرك جميعن يوتدى انلردن هيچ براثر كورلمدى واول عجفالردن دخى هيچ برشئ ظاهر اولمدى بعده كوردمكه يدى يشل سنبله كه حبه لرى منعقده اولمشدى ويدى سنبلۀ يابسه كه استحصاد اولنمش ايدى اول يابس اولان سنبله لر يشل سنبله لرك اوزره التوا وغلبه ايتدى حتى كه اول يشللردن برشئ قالميوب كتدى اندن سحره وكهنه ومعبرينى جمع ايدوب ديديكه (ياايها الملأ أفتونى فى رؤياى ان كنتم للرؤيا تعبرون) يا اشراف قوم بكا اشبو رؤيامى تعبير ايدك اكر رؤيا تعبيرنده عالملر ايسه كز (قالوا اضغاث احلام ومانحن بتأويل الاحلام بعالمين) ديديلركه بو اخلاط احلام مشتبهة التأويلدر بز ايسه انك تأويلن بيلوردكللرز (وقال الذى نجا منهما وادكر بعد امة انا انبئكم بتأويله فارسلون) اول ايكى صاحب سجندن قتلدن نجات بولانكه ساقيدر يدى ييلدنصكره بنى سيدك ملك قتنده ذكر ايت ديو يوسفك قولنى تذكر ايدوب ديديكه اى ملك بن سزه بو رؤيانك تأويلن بيلور بركسه يى خبرويره يمكه سجنده بر رجل واردركه رؤيا تعبيرين ايدر بنى اكا كوندرككه انى اندن سؤال ايدوب سزه خبر كتوره يين ملك دخى نعم ديوب انى اكا كوندردى چون ساقى اكا واردى وبونجه ييلدنبرو انى ملك قتنده ذكر ايتمديكى شيطانك انساسيله ايدوكنى اعتذاردنصكره ملكك رؤياسن ذكر ايدوب ديديكه (يوسف ايها الصديق أفتنا فى سبع بقرات سمان يأكلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر واخر يابسات) يا يوسف صديق بزه خبروير شول رؤيا تأويلندنكه يدى بقرۀ سمانى يدى بقرۀ عجاف اكل ايتدى ويدى يشل سنبله كه يدى يابس سنبله ده مغلوب اولوب يتدى (لعلى أرجع الى الناس لعلهم يعلمون) تاكه ملك واصحابنه ويا اهل مصره رجوع ايدوب انك تأويلن بيله لر ويا علمده سنك فضل ومكانك بيله لر (قال تزرعون سبع سنين دأبا) يوسف عليه السلام ديديكه اما اول بقرات

هود عليه السلامى رسول كوندردك اول انلره ديديكه اى قومم الله تعالى يه عبادت ايدك كه اندن غيرى الهكز يوقدر سزك
اكا شريك كتورمكز انجق كذب وافترادر (ياقوم لااسئلكم عليه اجرا ان اجرى الا على الذى فطرنى افلا تعقلون)
اى قومم تبليغ رسالتم اوزره ❦ ٢٢٧ ❦ سزدن اجر استمم بنم اجرتم انجق بنى خلق ايدن الله تعالانك عهده سنده
در ايا سز عقلكزى قوللنمز ميسكز كه حقله باطلى فرق ايده سز (وياقوم استغفروا ربكم ثم توبوا اليه يرسل السماء عليكم مدرارا ويزدكم قوة الى قوتكم ولاتتولوا مجرمين) واى قومم ربكزدن مغفرت طلب ايدك بعده غيره عبادتدن رجوع ايدك تاكه كوكدن اكينلريكز اوزره متصل يغمور كوندره وقوتكزه قوت آرتوروب اولادلريكز اوله وكناهلريكزه مصر اولديغكز حالده ايماندن اعراض ايتميك ❦ دينلديكه الله تعالى انلردن يغمورى منع ونسالرنى عقيم ايتدى انلر ارباب زراعت اولمغله بارانه ومدافعۀ دشمن ايچون اولاده محتاج اولملريله هود عليه السلام انلره بو آيت كريمه منطوقنجه نصيحت ايلدى (قالوا ياهود ماجئتنا ببينة ومانحن بتاركى الهتنا عن قولك ومانحن لك بمؤمنين) انلر ديديلركه ياهود سن بزه دعواكك
صحتنه دلالت ايدر برحجتله كلمدك وسنك قولكله بز الهه لرمزك عبادتنى ترك ايديجى دكلرز وبز سكا ايمان ايديجيلردن دخى
دكلز (ان نقول الا اعتريك بعض الهتنا بسوء قال انى اشهد الله واشهدوا انى برئ مما تشركون من دونه
فكيدونى جميعا ثم لاتنظرون) بز سكا آنجق انى ديرزكه بعض آلهه مز سبك سبيله سكا سوء حال كلوب هذيان

سمان وسنبلات خضر خصب ووسعت ييللريدر وبقرات عجاف وسنبلات يابسه قحط وشدت ييللريدر ايمدى يدى ييل عادتكز اوزره زراعت ايدك (فما حصدتم فذروه فى سنبله الا قليلا مما تأكلون) بعده زرعدن بچديككزى سنبله سنده آليقوكز انى سوس عكله افساد ايتميه الا اندن اكله احتياجكز دكلوبى دوس ايدك انلره امر ايلديكه انك اكثرينى حفظ ايدوب حاجت دكلوسين ييه لر (ثم يأتى من بعد ذلك سبع شداد يأكلن ماقدمتم لهن الا قليلا مما تحصنون) بعده اول خصب ووسعت اوزره كى يدى ييل كچدكدنصكره قحط وشدت اوزره يدى ييل كلوب افناء واهلاك ايده شول طعاميكه خصب ييللرنده انلرچون اعداد وادخار ايتمشيديكز الا آزشينكه بذر ايچون انى احراز وادخار ايدرسز ورؤيا تأويلنى اتمامندنصكره انلره تبشير ايدوب ديديكه (ثم يأتى من بعد ذلك عام فيه يغاث الناس وفيه يعصرون) اول قحطدنصكره بر ييل كله كه انده يغمورلر ياغوب كثرت رزقه ايره لر وعنب وزيتون وسمسم صيقوب عصير وزيت ودهنله نفعلنه لر (وقال الملك ائتونى به) وقتاكه ساقى ملكه رجوع ايدوب رؤياسى تأويلن يوسف عليه السلامدن ايشتديكى منوال اوزره ملكه خبرويردى ملك بكا انى كتورك ديدى (فلما جاءه الرسول قال ارجع الى ربك فاسأله مابال النسوة اللاتى قطعن ايديهن ان ربى بكيدهن عليم) وقتاكه يوسف عليه السلامه ملكك رسولى كلوب انى ملك قاتنه چاغردى انكله كتمكدن امتناع ايدوب رسوله ديديكه ملكه واروب ديكلكه سؤال ايتسون شول نسوه يه كه مأدبه ده اوتوررلر ايكن اللرين كسديلر انلره نه حالت ايرديكه انى ايتديلر ربم جل شانه انلرك كيدنه عليمدر شول وقتن كه انلر بكا مولاتكه اطاعت ايت ديمشلردى يوسف عليه السلامك اجابت اوزره اول نسوه سؤالنى وكنديننك فحص حالنى تقديمى انكچون ايديكه انكله برائت ساحه سى ظاهر اوله ومسجون اولمسى ظلمله ايديكى بيلنوب حاسدك انك امرى تقبيحنه چاره سى قالميه اشبو دليلدركه مؤمن تهمت مواقعنه وقوعدن صاقنه وكندندن نفينه اجتهاد ايده (قال ماخطبكن اذ راودتن يوسف عن نفسه) اويله اولسه ملك اول نسوه يى قاتنه احضار ايدوب ديديكه سزك امر وشانكز نه ايدى شول وقتى كه يوسفك نفسندن مراوده ايتديكز (قلن حاش لله ماعلمنا عليه من سوء) اول نسوه يوسفك براءتنه اعتراف وعفتنه تعجب وذنبدن تنزيه ايدوب ديديلركه حاش لله بز انده ذنب وخيانتدن برشئ بيلمزز (قالت امرأة العزيز الآن حصحص الحق انا راودته عن نفسه وانه لمن الصادقين) زليخا ايتدى الآن حق ظاهر اولدى بن انك نفسندن مراوده ايتدم حالبوكه اول صادقلردندر يوسف عليه السلام انك اعترافن ايشديجك (ذلك ليعلم انى لم اخنه بالغيب وان الله لايهدى كيد الخائنين) بنم ملكك رسولن ردم انكچون ايديكه عزيز انك ظهر غيبندن بنا كا خيانت ايتمديكمى بيله والله تعالى خائنلرك كيدنى تحقيق وتسديد ايتمز ايديكنى متيقن اوله ❦ يوسف عليه السلام بو مقاله يى ديجك جبرائيل عليه السلام اكا ديدى اكا همت ايتديككده دخى ايتمدكمى اويله اولسه

سويلر اولدك هود عليه السلام انلره ديديكه بن نفسمه الله تعالى يى اشهاد ايدرم سز دخى شاهد اولك كه الله تعاليدن
غيرى اشراك ايتديككز اصنامدن برى يم امدى سز واصنامكز جميعا هلاكمه قصد ايدك بوندنصكره بكا مهلت
ويرميك ❀منقولدركه هود عليه السلامك جمله معجزاتندندركه ❀ ٢٢٨ ❀ اويله قوتلو آدملره بو جوابى ويروب
ايچلرنده يالكز كزردى
برضرر ايده‌مديلر (انى
توكلت على الله ربى وربكم
مامن دابة الا هو اخذ
بناصيتها ان ربى على صراط
مستقيم) بنم وسزك ربكز
اولان الله تعالايه اعتماد
وتوكل ايتدم ❀ كه جمله
وسعكزى صرف ايتسه‌كز
بكا ضرر ايتمكه قادر دكلسز❀
هيچ بر حيوان يوقدر الا الله
تعالى انك ناصيه‌سنى اخذ
ايديجيدر ❀ يعنى جمله‌يى
ديلديكى اوزره تصرفه مالك
وقادردر ❀ بنم ربم جل
شانه حق وعدل طريقى
اوزره‌در ❀ عندنده توكل
واعتصام ضايع اولمز ❀
(فان تولوا فقد ابلغتكم ما
ارسلت به اليكم ويستخلف
ربى قوما غيركم ولا تضرونه
شيئا ان ربى على كل شئ
حفيظ) اكرسز ايماندن
اعراض ايدرسكز ارسال
اولنديغم وحى بكا واجب
اولديغى وجهله برموجب
حجت سزه تبليغ ايلدم ❀بو
اعراضكزله ربم تعالى سزى
هلاك ايدوب ❀ يريكزه بر
غيرى قومى بدل ايدرسزك قبول حقدن اعراضكز اكا هيچ ضرر ويرمز تحقيق ربم جل شانه كلى شيئه ❀يعنى جمله‌نك (بيله)
افعال واقوال واحوالنه ❀ نكهبان ومجازاتنى ادا ايديجيدر (ولما جاء امرنا نجينا هودا والذين امنوا معه برحمة
منا ونجيناهم من عذاب غليظ) وقتا كه بزم عذاب امريمز كلدى هود عليه السلام وانكله بيله اولان مؤمنلرى رحمتمزله قورتاردق

ديديكه (وما ابرئ نفسى) بن كنديمى خطا وزللدن تنزيه وتزكيه ايتمزين (ان النفس لامارة
بالسوء) زيرا كه نفس بالطبع شهواته مائله اولديغى حيثيتدن سوئله امر ايديجيدر (الا
مارحم ربى) مكر ربم جل شانه‌نك بكا رحمت ايتديكى وقتده اوله وياخود مكر اول كمسه‌كه
رحمتيله انى عصمت ايتمش اوله (ان ربى غفور رحيم) بنى ربم جل شانه هم نفسى مغفرت
وديلديكى كمسه‌يه عصمتله رحمت ايدر وياخود ذنبنه اعتراف ايدوب استغفار ايدنى مغفرت
ايدر وارتكاب ايتديكى ذنبدن استغفار واسترحام ايتديكنجه رحمت ايدر (وقال الملك ائتونى به
استخلصه لنفسى) وقتا كه يوسف عليه السلامك عذرى ملك قاتنده ظاهر وامانت وعلمى
معروف وباهر اولدى ديديكه بكا انى كتورك كه انى كنديمه صاحب خالص ايدم چون اكا
رسول كلوب آنى ملكك قاتنه قغردى اول طوروب اهل سجنه دعا ايتدى الهى قلوب اخيارى
بونلره عطف ايت واخبارى كشف ايت ديدى اول اجلدن هر بلده ده اهل سجن اخباره
ناسك اعلميدر (فلما كلمه قال انك اليوم لدينا مكين امين) وقتا كه يوسف عليه السلام ملك قاتنه
كلدى عربيه ايله اكا سلام ويردى ملك اكا بونه لسان اوزره‌در ديدى ايتديكه عمم اسمعيل عليه السلام
لسانيجه‌در بعده طوروب عبرانيه ايله اكا دعا ايتدى ملك اكا بونه لسان اوزره‌در ديدى ايتديكه
آبائم لسانيجه‌در ملك ايسه اول ايكى لسانى بيلمزدى ❀ وهب ايدر ملك يتمش لسان بيلوردى
اول هر قنغى لسانله سويلديسه يوسف عليه السلام اكا اول لسانله جواب ويردى الا عبرانيه
وعربيه يى ملك بيلمزدى يوسفك اول ايكى لسانده فضل زائدنى كوريجك حداثت سننده كه اول
وقتده اوتوز ياشنده ايدى ظاهر اولان كمالاتنه تعجب ايدوب انى سرير اوزره اجلاس
وامرينى اكا تفويض ايتدى ❀ ديلديكه اول ايامده قطفير فوت اولوب يوسفى انك منصبنه
نصب ايتدى وزوجه‌سى زليخايى اكا تزويج ايتدى يوسف عليه السلام انى بكر بولوب اندن
ايكى ولدى اولدى افرائيم وميشا وجوده كلدى يوسف عليه السلام اكا داخل اولديغنده
ديديكه يا زليخا بو خيرلو دكلميدر اندنكه سن انى اراده ايتدك ايدى ديديكه يا صديق بنى لوم
ايتمكل بنى كورديكك حالتده ملك ودنياده امرأة حسناء ناعمه ايدم قطفير ايسه عنين اولوب
يانمه كلمزدى سنك حسن وجمالك كوريجك نفسم غلبه ايتدى صبره طاقتم قالميوب عقل
وفكرم سنك خيالكه كتدى (قال اجعلنى على خزائن الارض انى حفيظ عليم) يوسف
عليه السلام ملكه ديديكه بنى ارض مصرك خزائنى اوزره تسليط ايتكه بن خزائن حفظنه قادرين
ووجوه تصرف علمنده ماهرين ملك ايتديكه اول امره كيمدركه سندن احق اوله وانك اوزره
انى توليه ايدوب سن بزم قاتمزده مكانت ومنزلت صاحبيسن خزائن اوزره اميمز سن ديدى
اشبو دليلدركه كشى ولايته استعدادنى اظهار وسلطاندن توليه‌يى طلب جائز اوله اكرچه يد
كافردن ايسه‌ده چنانكه اقامت حقه وسياست خلقه وصولن استظهارك غيريله اولمز ايديكن

وعذاب غليظدن دخى نجات ويردك ❀ اول عذاب غليظ باد سموم ايديكه كافرلرك بورنلرندن كيروب دبرلرندن چيقوب
اعضالرينى پاره پاره ايدردى (وتلك عاد جحدوا بايات ربهم وعصوا رسله واتبعوا امر كل جبار عنيد) احقافده اثرلرى
كوريلن عاد قبيله‌سيكه رب تعالينك ❀ ٢٢٩ ❀ آيتلرينى انكار ايتديلر ورسوللرى هود عليه السلامه عاصى اولديلر
وهر معاند جبارك امرينه
تابع اولديلر (واتبعوا فى
هذه الدنيا لعنة ويوم القيمة
الا ان عادا كفروا ربهم الا
بعدا لعاد قوم هود) انلره
بو دنياده ❀ ريح عقيمله ❀
وآخرتده❀عذاب اليمله❀
لعنت تابع قيلندى اكاه
اولك كه قوم عاد ربلرينى
انكار ايتديلر اكاه اولك كه
قوم هوداولان عاده رحمة
اللهدن دورلق وهلاك
واردر (والى ثمود اخاهم
صالحا قال يا قوم اعبدوا الله
مالكم من اله غيره وهو
انشاكم من الارض
واستعمركم فيها فاستغفروه
ثم توبوا اليه ان ربى قريب
مجيب) ثمود قومنه نسبا
قرداشلرى صالح عليه السلامى
كوندردك اول انلره ديديكه
اى قوم الله تعالايه عبادت
ايدك اندن غيرى الهكز
يوقدر كه اول سزى طبراقدن
پيدا ايلدى وسزه اول
طبراقده چنمك وعمارته
قدرت ويردى امدى اندن
مغفرت طلب ايدك صكره
غيره عبادتندن رجوع ايدك
تحقيق ربم تعالى مؤمنلره
رحمتيله قريبدر ودعا ايدنلره
اجابت ايديجيدر (قالوا يا صالح قد كنت فينا مرجوا قبل هذا اتنهينا ان نعبد ما يعبد اباؤنا واننا لفى شك مما تدعونا اليه مريب)
انلر ديديلركه يا صالح بوندن مقدم بيننمزده سندن رشد وسداد اميد ايدوب ❀امورمزده مستشار ودينمزله متدين اولمكى ايستردك
بو كلاملرى ايشيدوب اميدمزى قطع ايتدك ❀ سن بزى بابالرمزك عبادت ايتديكى الهه‌يه عبادتدن نهى مى ايدرسن

بيله ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه الله تعالى قرنداشم
يوسفه رحمت ايده اكر اول ملكه بنى خزائن ارض اوزره تسليط ايت ديمش اولمسه ملك
ساعتنده انى اول عمله عامل ايدردى لكن اول انى طلب ايتديكيچون برسنه انى تأخير ايتدى ملك
ايله بيله بيتنده اقامت ايتدى ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر يوسف عليه السلام امارتى
طلب ايتديكى كوندن برسنه تمام اولنجق ملك اكا تاج كيدردى وقليجن قوشاندى وانكيچون
التوندن دوزلمش انواع جواهرله بزنلمش برسرير قوردرديكه انك طولى اوتوز ذراع وعرضى
اون ذراع ايدى وديبا وحريردن انده درلو فراشلر دوشندى ويوسف عليه السلام اكا
چيقوب جلوس ايتدى وامرا وارباب سلطنت اكا كلوب انقياد ايتديلر وملك ريان چكيلوب
جميع امورى اول تعهد ايتدى (وكذلك مكنا ليوسف فى الارض) اشبونك كبى يوسفى ارض
مصرده تمكين ايتدك (يتبوء منها حيث يشاء) انك بلادندن ديلديكى مكانه نزول ايدر
وانده ديلدوكن ايشلر (نصيب برحمتنا من نشاء) ديلديكمز كمسه‌يى بز رحمتمزه ايركوررز
(ولا نضيع اجر المحسنين) واحسان اهلنك اجرنى ضايع ايتمزز بلكه عاجلده وآجلده توفيه
ايدرز (ولاجر الآخرة خير للذين آمنوا وكانوا يتقون) اخرت اجرى خيرلودر شونلره
كيم مؤمن اولوب شركدن صاقنورلر وقتا كه يوسف عليه السلام مصر ممالكنه مطمئن اولدى
قحط ييللرينه طعام ادخاريچون مخازن وحصون بنا ايتدى وطعامى جمع ايدوب انلره قودى ومعروف
اوزره انفاق ايدوب حتى كه خصب ييللرى حلول وقحط ييللرى دخول ايتدى قحط ييللرينك ابتداسى
دخول ايديجك بر كيجه‌نك نصفنده ملك آجيقوب يوسف عليه السلام حضرتلرينه خبر ويردى
ويوسف عليه السلام ديديكه اشته قحطك اوانى كلوب ايردى انك اولكى ييلنده ناس طعامى
دراهم ودنانير ايله آلديلر حتى كه ناسده اندن برشئ قالميوب جميى يوسف عليه السلامك قبضنه
كيردى ايكنجى ييلده حلى وجواهر ايله آلديلر حتى كه ناس يدنده اندن دخى برشئ قالمدى
اوچنجى ييلده مواشى ودواب ايله دردنجى ييلده عبيد واماءله بشنجى ييلده ضياع وعقاراتله
التنجى ييلده اولاد ايله يدنجى ييلده رقابله آلديلر حتى ناس يدنده نقود وجواهر ومواشى
وعقارات ومماليك قالمديغندن ماعدا اولادلرى وكنديلرى يوسف عليه السلامه عبيد اولديلر
حتى كه ناس بونك كبى اجل واعظم ملك كورلميوبدر ديديلر اندن يوسف عليه السلام ملكه
ايتدى ربم جل شانه‌نك صنيعن كوردكمى بكا نيجه انعام ايتدى اندن اى ملك رأيك ندر بكا سويلكل
ملك ديديكه بز سكا تابعز ديلديكك ايلكل يوسف عليه السلام ايتدى الله تعالى يى وسنى اشهاد
ايدرمكه اهل مصرك جميعن الله تعالينك رضاسيچون آزاد ايتدم واملاكلرين كيرو كنديلره رد
ايتدم ❀ روايت اولنديكه يوسف عليه السلام اول قحط زماننده قارنن طويورمدى ارض
مصرك خزائنى يدكده ايكن سن آچ اولمغه سبب ندر دينلسه قورقارمكه قارنم طويور رسم

تحقیق سن بزی دعوت ایتدیککك توحیددن بز شك وریبده یز (قال یاقوم ارأیتم ان کنت علی بینة من ربی واتینی منه
رحمة فمن ینصرنی من الله ان عصیته فما تزیدوننی غیر تخسیر) صالح علیه السلام دیدیکه یاقوم بکا خبر ویرك که ربم تعالی بکا حجت
روشن و پیغمبرلك ویرمشیکن اکر بن تبلیغ رسالت وسزی ❁ ۲۳۰ ❁ حقه دعوت ایتمیوب اکا عاصی اولورسم بنی

عذاب اللهدن کیم قورترر
سزبکا خسراندن غیری
برشی آرترمزسز (ویاقوم
هذه ناقة الله لکم ایة
فذروها تاکل فی ارض
الله ولا تمسوها بسوء فیأخذکم
عذاب قریب) ودیدیکه
یاقوم بوناقه الله نم نبوتمه
سزه علامتدر انی حالنه
براغك که الله تعالانك
یرنده اوتلهسون واکا فنالق
ایله طوقنمیك که عقبنده
سزی عذاب اخذایدوب
مهلت ویرمز (فعقروها
فقال تمتعوا فی دارکم ثلثة
ایام ذلك وعد غیر مکذوب)
اول دوهیی سکرلیوب
قتل ایلدیلر صالح علیه
السلام انلره دیدیکه خانه
لریکزده اوچکون یاشرسکز
❁ چارشنبه وپنجشنبه
وجمعه کونی عذابکز کلور ❁
بووعد کذب اولنور دکلدر
❁ مرویدرکه یوزلری
چارشنبه صاری پنجشنبه
قرمزی جمعه سیاه اولوب
جمعه ایرتسی عذاب نازل
اولدی بوعقر قصه سنك
تفصیلی سورة قمرده کلور

انشاء الله تعالی (فلما جاء امرنا نجینا صالحا والذین آمنوا معه برحمة منا ومن خزی یومئذ ان ربك هو القوی (سفر)
العزیز) وقتا که بزم عذاب امرمز کلدی صالح علیه السلامی وانکله بیله اولان مؤمنلری عندمزدن رحمتله
اول عذابدن واولکونك رسوایلغندن خلاص ایتدك تحقیق سنك ربك عذابنده قوی ودشمنلرینه غالبدر

آچلری اونودم دیو عذرلنوردی وملکك طباخلرینه امرایتمشیدیکه ملکك غداسین نصف
نهارده ویررلردی تاکه اولدخی آچلق طعمنی ذوق ایدوب آچلری اونوتمییدی من بعد
ملوکه اندن عادت قالدیکه غدالرین نصف نهاره تأخیر ایدرلر ❁ روایت اولندیکه قحط بلاد
شام وارض کنعانه دخی عام اولوب هر طرفدن طعام ایچون یوسف علیه السلامه کلدیلر اول ایسه ناس
بیننده تقسیط ایچون اکا کلن کمسنه نه دکلو عظیم اولسه بردوه یوکندن زیاده ذخیره ویرمزدی
وناسه ایریشن قحط یعقوب علیه السلامه دخی ایریشدی بنیامینی آلیقیوب سائر اون اوغلی
طعام کتورمکیچون یوسف علیه السلامه کوندردیکه انلر اول وقتده ارض فلسطیندن عربان دن
اولوب اهل بادیه ایدیلر ابل وشاتله معیشت ایدر ایدیلر ❁ یعقوب علیه السلام انلره دیدیکه
ای اوغللر بکا خبر ایردیکه مصرك حالا ملکی بر رجل صالح اولوب ناسه طعام بیع ایدرایمش
حاضرلنك که اکا کیده سز کفافمز ایچون اندن طعام اشترا ایده سز نعم دیوب یوله کیردیلر
حتی که مصره ایردیلر (وجاء اخوة یوسف فدخلوا علیه فعرفهم وهم له منکرون) اخوهٔ
یوسف یوسفه کلوب کیردیلر اول انلری بیلوب انلر ایسه انی بیلمزدیلر ابن عباس رضی الله
تعالی عنه ایدر انلر انی قیویه براقدقلرندن اول وقته دکین اراده قرق ییل کچمشدی اویله
اولسه انلرك انی بیلمدکلری طول عهد واندن مفارقتلری سن حداثتده اولوب انی نسیانلریچون
ایدی ویاانك حالی بعید اولدیغیچون شول حالته کیم اندن مفارقت ایتدیلردی ویاهیبت
ویا استعظامدن انی صورت وحلیه سنه قلت تأملری ویاانی هلاك اولدی توهملریچون ایدی
وقتا که یوسف علیه السلام انلره نظر ایدوب انلرا کا لسان عبریجه سویلدیلر یوسف علیه
السلام انلره دیدیکه بکا خبر ویرك که سزنه حاللو کشیلرسز بو دیارده نه ایشلرسز بن سزك شانکزه
منکرین زیرا که برلسان غریبله سویلرسز احتمالدر که جواسیس اوله سز بلادمزك عیوبن
بیلمکه کله سز دیدیلر که لا والله بز جواسیس دکلوز بلکه جیعمز بربابادن قرنداشلرز بابامز
ایسه انبیاء اللهدن یعقوب دینور بر پیر صدیقدر ارض شامده مقیم غنم وابل اربابیز جهد وقحطدایز
دیکمزدن کلشزکه سندن طعام اشترا ایده وز اندن کیرو مکانمزه کیده وز دیدیکه سزلر نه دکلو
قرنداشلرسز دیدیلرکه اون ایکی قرنداش ایدك بریمز بابامزه قتی سوکلو ایدی بزمله بریه یه کیدوب
انده هلاك اولدی وبریمز دخی انکله انابر قرنداش اولدیغندن بابامز حالا انی قتنده آلیقودیکه
انکله کندوینی تسلیه ایده یوسف علیه السلام دیدیکه قولکزده صادقلر ایدیککزی نیجه بیلهلم
دیدیلرکه بزی بو دیارده بیلور یوقدرنه چاره ایده لم دیدیکه اعدی بریکز بنم قتمده رهن قالسون
وباباکز قتنده قالان قرنداشکزی کتورك کلسون تاکه صدقکزی بیلم وسزه حسن جزا الرقیلم
اویله اولسه ارالرنده قرعه شمعون اوزره واقع اولیجق یوسف قتنده انی الیقیوب کتدیلر
(ولما جهزهم بجهازهم) وقتا که یوسف علیه السلام انلرك هر برینه بر دوه یوکی طعام ویردی

(واخذ الذین ظلموا الصیحة فاصبحوا فی دیارهم جاثمین) کفرله نفسلرینه ظلم ایدنلری جبرائیل علیه السلامك
صیحه سی اخذ ایدوب قلبلری پاره لنوب خانه لرنده ییقیلوب هلاك اولدیلر (کان لم یغنوا فیها الا ان ثمود کفروا ربهم
الا بعدا لثمود) کویا هیچ خانه لرنده ❁ ۲۳۱ ❁ یوق کبی اولدیلر اکاه اولك که قوم ثمود ربلرینی انکارله کافر اولدیلر

اکاه اولك که الله تعالانك
رحمتندن قوم ثمود بعید
وهلاك اولدی (ولقد جاءت
رسلنا ابراهیم بالبشری
قالوا سلاما قال سلام
فما لبث ان جاء بعجل حنیذ)
تحقیق بزم ❁ ملائکه ❁
رسوللرمز ابراهیم علیه
السلامه مژده ایله کلوب
سلام علیك دیدیلر ابراهیم
علیه السلام انلره علیکم
السلام دیدی ابراهیم
علیه السلام اکلنمیوب
انلره برسموز بوزاغی
یی بریان ایدوب کتوردی
❁ دینلدیکه انلر اوچ ملك
ایدی جبرائیل علیه السلام
قوم لوطك هلاکی اسرافیل
علیه السلام اولادا عطاسی
میکائیل علیه السلام لوط
علیه السلام واهلنك
محافظه وخلاصی مژده
سیله کلدیلر وابراهیم علیه
السلام انلرك ملك اولدقلرینی
اکلمدیغندن بریان کتوردی
(فلما رأ ایدیهم لا تصل
الیه نکرهم واوجس منهم
خیفة قالوا لا تخف انا
ارسلنا الی قوم لوط)

وقتا که ابراهیم علیه السلام ملکلرك بریانه آل اوزاتمدقلرندن انکار عدیله انلردن قلبنه خوف کلدی ❁ زیرا عادت وقت
ایدیکه مسافرخانه صاحبنك طعامنی ییمسه برضرر ایچون کلمش اوله ❁ ملکلر خوفنی حس ایدوب قورقمه که بز لوط قومنك
عذابنه ارسال اولنمش ملکلرز (اکل وشربدن مبرایز دیدیلر ❁ (وامرأته قائمة فضحکت فبشرناها باسحق

سفر حوایجن دخی انلره بتوردی وبابالری قتنده قالان قرنداشلریچون دخی بریوك طعام
استدیلر ویردی (قال ائتونی باخ لکم من ابیکم) واول بابابرقرنداشکزی بکا کتورك دیدیکه
اول بنیامیندر (الا ترون انی اوفی الکیل) کورمزمیسزکه بن کیلی اتمام ایدوب ناسك حقندن
برشیٔ نقص ایتمزین وسزه بریوك طعام زیاده ویررین ومنزلکزه اکرام وسزه درلو انعام قیلورین
(وانا خیر المنزلین) وبن ضیافت ایدنلرك خیرلوسین (فان لم تأتونی به فلا کیل لکم عندی ولا تقربون)
واکر انی بکا کتورمزسکز بنم عندمده سزه کیل ایده جك طعام اولمز بکا قریب اولمکز ودیاریمه کیرمکز
(قالوا سنراود عنه اباه وانا لفاعلون) دیدیلرکه انی باباسندن طلبده اجتهاد ایده لم بزه امر
ایتدیککی توانیسز ایده لم (وقال لفتیانه اجعلوا بضاعتهم فی رحالهم) طعام کیلنه مختص اولان غلمانه
دیدیکه انلرك طعام شرا سیچون ویردکلری بضاعه لریکه نعال وادم ایدی انلرك خبری یوغیکن
وعالرینه قویه لر (لعلهم یعرفونها اذا انقلبوا الی اهلهم لعلهم یرجعون) تاکه اول بضاعه لری
ردینك حقنی بیله لر قچانکه اهللرینه واروب وعالرین فتح ایدرلر امیددرکه انی بیلملری کیرو
کلملرینه داعی اوله ❁ دینلدیکه یوسف علیه السلامك اول صنیعی اب واخوه سندن طعام ایچون
ثمن المغی لؤم کوردی حالبوکه انلر اکا محتاج ایدیلر اول اجلدن انی انلره بلمزلرایکن ردایتدی
ویاخود خوف ایتدیکه باباسنك انلری کیرو کوندرمکه کفایت ایدر مالی بولنمیه ویاخود بضاعه لری
ردنی غلطه حمل ایدوب انی ردایچون کیرو کله لر امساکنی استحلال ایتمیه لر (فلما رجعوا الی
ابیهم) وقتا که انلر رجوع ایدوب بابالرینه واردیلر دیدیلرکه بز بررجل خیره قدوم ایتدك که
اول بزی انزال واکرام ایتدی بر مرتبه ده کیم اول سنك اولادندن اولسه انجق بزه اول
دکلو اکرام تام ایدیدی اندن یعقوب علیه السلام انلره شمعونی سؤال ایدوب انلر دخی قصه سنی
خبر ویردیلر (قالوا یا ابانا منع منا الکیل فارسل معنا اخانا نکتل وانا له لحافظون) ودیدیلرکه
اکر بنیامینی بیله مزجه اکا کتورمز سه وز بزه طعام کیل اولنمز محروم اولورز ایمدی انی بزمله
کوندرکل که انك سببیله طعام اشترا ایده وز وبز انی حفظ ایده رز اکا برمکروه ایرکورمزز
(قال هل آمنکم علیه الا کما امنتکم علی اخیه من قبل) یعقوب علیه السلام دیدیکه بن سزی انك
اوزره امینمی قیلورین بز انی حفظ ایدرز دیدیککزه نیجه اینانورین بوندن اوکدین قرنداشی
یوسف حقنده حفظ ایده رز دیدیککز دنصکره اکا دیلدیککزی ایشلدیکز الله تعالی حفظ ایتمیجك
نه سزك ونه بنم حفظم نفع ایدر (فالله خیر حافظا) ایمدی حفظ ایتمکه الله تعالی خیرلودر
اکا توکل وامرمی اکا تفویض ایتدم (وهو ارحم الراحمین) که اول ارحم الراحمیندر رجا ایدرینکه
انی حفظیله بکا رحمت ایلیه ایکی مصیبتی بکا جمع ایتمیه (ولما فتحوا متاعهم وجدوا بضاعتهم ردت
الیهم) وقتا که مصردن کتوردکلری متاعلرین فتح ایتدیلر طعامه ثمن دیو ویردکلری شیلرین
جوالقلرینه رد اولنمش بولدیلر (قالوا یا ابانا ما نبغی) دیدیلرکه ای بابا بوندن زیاده نه دیلرزکه
ملك مصر بزه اکرام وبیع طعام ایتدکندنصکره ثمن دیو آلدیغن کیرو بزه ردایتدی بونك وراسنده

ومن وراء اسحق يعقوب) ابراهيم عليه السلامك زوجه سى ❀ وعميسى قزى ساره بنت هاران وراء پرده ده ❀
طورردى فرح وسروردن كولديكه بز ملائكه ايله اكا اسحقك واسحاقدن صكره انك اوغلى يعقوبك مژده سنى
ويردك (قالت ياويلتى ءالد وانا عجوز وهذا بعلى شيخا ان ۲۳۲ هذا لشئ عجيب) ساره ديديكه واى عجب كه
❀ طقسان طقوز ياشنده ❀
بن عجوز وبو زوجم
❀ ابراهيم عليه السلام
يوزيكرمى ياشنده ❀ اختيار
ايكن بزدن ولد كلسى خوش
شى ديو تعجب ايلدى
(قالوا اتعجبين من امر الله
رحمت الله وبركاته عليكم
اهل البيت انه حميد مجيد)
ملكلر ساره يه ديديلركه
الله تعالىنك فضل وعنايتيله
ايكى پيردن ولد كتورمسى
امر وارادهسنه تعجبمى
ايدرسن اى اهل بيت
ابراهيم عليه السلام الله
تعالىنك رحمت وبركاتى
سزك اوزريكزه در اول
الله تعالى نعم اعطاسيله محمود
وكرم اظهاريله عظيمدر
(فلما ذهب عن ابراهيم
الروع وجاءته البشرى
يجادلنا فى قوم لوط ان
ابرهيم لحليم اواه منيب)
وقتاكه ابراهيم عليه السلامدن
خوف كيدوب بشارت
كلدى قوم لوط حقندهبزم
رسوللرمزله مجادله يه
باشلدى تحقيق ابراهيم
عليه السلامك حلمى ورقت
قلبى وانقيامده تأنيسى انى مجادله يه انداخته ايلدى زيرا ناس ايچون آه وتأسفله حضرت غفاره مراجعت (بنيامين)
ايديجيدى (يا ابرهيم اعرض عن هذا انه قد جاء امر ربك وانهم اتيهم عذاب غير مردود) ملكلر ديديلركه يا ابراهيم بو
جدالدن وازكچ تحقيق بونلرك عذابى ربك تعالىنك حكميله كلمشدر والبته كلوب اولهجقدر اول عذاب جدال ودعا ايله رد

احسان اولور ميكه انى ابتغا ايدهوز وصدقمزه دليلدركه (هذه بضاعتنا ردت الينا) اشته بضاعهمز
بزه رد اولنوبدركه انكله استظهار ايدرز (ونمير اهلنا) واهليمز ايچون طعام اشترا ايدوب
انلره كتوررز (ونحفظ اخانا) وقرنداشمز بنيامينى ذهاب واياب ده مخاوفدن صاقنورز
(ونزداد كيل بعير) وبنيامينى استصحابمزله بردوه يوكى زياده طعام آلورز (ذلك كيل يسير)
اشبو كتورديكمز طعام قليلدر بزه كفايت ايتمز (قال لن ارسله معكم حتى تؤتون موثقا من الله
لتأتننى به الا ان يحاط بكم) يعقوب عليه السلام ايتدى بن انى سزكله كوندرمزين حتى بكا انى كيرو
كتورمسنه الله تعاليدن عهد وميثاق ويرهسز مكركه جيعكز هلاكه ايرهسز ويامغلوب اولوب
چارهسز قالهسز (فلما آتوه موثقهم) وقتاكه انلر اكا عهدلرين ويرديلر (قال الله على مانقول
وكيل) اول ديديكه الله تعالى بزم قولمزه شاهددر (وقال يابنى لاتدخلوا من باب واحد وادخلوا
من ابواب متفرقة) وقتاكه انلر كيرو مصره كيدر اولديلر يعقوب عليه السلام انلره ديديكه اى
اوغللر مصره كيرر اولديغكزده جيعكز دفعة برقپودن كيرمكز بلكه متفرق قپودن كيرك زيرا انلره
عين حاسد اصابتن خوف ايلدى شول سبيدنكه انلره جمال وقوت وامتداد قامت ويرلمشديلر
وجيعى رجل واحددن وجوده كلمشديلر زيرا اثرده كلديكه ❀ ان العين تدخل الرجل القبر
والجمل القدر ❀ عين الله تعالىنك اذنيله ايرر رجلى قبره وجلى قدره قويار (وما اغنى عنكم من الله
من شئ) لكن الله تعالى سزك اوزريكزه قضا ايتديكندن برشئ دفعه قادر دكلن اول سزه اصابت
ايدر دخولده كركسه مجتمعين ويامتفرقين اولك مقدر اولان لابد ايرر وظن ايتمكزكه حذر انى
دفع ايدر (ان الحكم الا لله) حكم الله تعالى يه مختصدر سزه عين اصابتى ديلرسه ايرر ديلرسه
اول سزه ضرر ايتمزكيدر (عليه توكلت وعليه فليتوكل المتوكلون) هر حالده اكا وثوق واعتماد
ايتدم ايدى متوكلين وثوق واعتمادلرين بالكليه اكا ايتسونلر (ولما دخلوا من حيث امرهم ابوهم)
وقتاكه انلر مصره بابالرى امر ايتديكى منوال اوزره متفرق قپولردن كيرديلر (ما كان يغنى عنهم
من الله من شئ) يعقوبك رأيى انلردن الله تعالىنك قضاسندن برشئ دفع ايدر اولمدى شول حيثيتله نكه
انلره سرقه اسناد اولنوب انكله مفتضح اولديلر وملكك صاعى قرنداشلرى رحلنده بولنوب اخذ
اولنمسى ورطهسنه اوغراديلر شويحق تعالىنك يعقوب عليه السلامى قولنده تصديق ايدر (الا حاجة فى
نفس يعقوب قضاها) لكن يعقوب نفسندهكى حاجتى كه انلره شفقت وعيندن حراستى ايدى اظهار
ووصيت ايتدى (وانه لذو علم لما علمناه) اول يعقوب بزم انا كار حجى ونصب حجج ايله تعليم ايتديكمزى بيلور
وموجبيله عمل قيلور ايدى اول اجلدن انلره الله تعالىنك قضاسندن برشئ سزدن دفعه قادر دكلن
ديو رأى وتدبيرنه اغترار ايتمدى (ولكن اكثر الناس لا يعلمون) لكن ناسك اكثرى يعقوبك
بيلديكنى بيلمزلر زيرا كه اصابت عاطر يقنه سلوك ايتمزلر وياخود مشركون الله تعالىنك اولياسنه
الهام ايتديكى شيئى بيلمزلر (ولما دخلوا على يوسف) وقتاكه اخوۀ يوسف يوسفه داخل اولديلر

اولمز (ولما جاءت رسلنا لوطا سئ بهم وضاق بهم ذرعا وقال هذا يوم عصيب) وقتاكه بزم ملائكه رسوللرمز لوط عليه
السلامه ❀ حسان الوجه غلمان صورتنده كلديلر قومى انلرى كوروب سوء قصد ايدر خوفيله لوط عليه السلام مغموم ومحزون
اولوب صدرنه صقندى كلدى ۲۳۳ وبو كون بكا عجب شدتلو كون اولدى ديدى (وجاءه قومه يهرعون
اليه ومن قبل كانوا يعملون
السيئات قال ياقوم هؤلاء
بناتى هن اطهر لكم فاتقوا الله
ولا تخزون فى ضيفى اليس
منكم رجل رشيد) لوط
عليه السلامك قومى انك
طرفنه سرعتله كلوب مقدمكى
سوء عمللرى اوزره مسافر
لرينى طلب ايلديلر لوط عليه
السلام انلره ديديكه اشته
بونلر بنم قزلرمدر سزك
ايچون تميزلردر اعانه كلوب
انلرى تزويج ايدك الله
تعاليدن قورقك مسافرلريمك
يانده بنى رسواى ايتميك
سزدن برعقللو كيمسه يوقيدر
(قالوا لقد علمت مالنا فى بناتك
من حق وانك لتعلم ما نريد)
انلر يا لوط بزم سنك
قزلريكده حاجتمز يوقديغنى
بيلدك وسن مرادمزنه
ايدوكنى بيلورسن ديديلر
(قال لو ان لى بكم قوة او
اوى الى ركن شديد) لوط
عليه السلام اكر سزى دفعه
قدرتم اولسه ياخود شديد
عشيرته استنادم اولسه
سزى منع ايدردم ديدى
(قالوا يالوط انا رسل ربك
لن يصلوا اليك فاسر باهلك بقطع (تبيان) (ثانى) (۳۰) من الليل ولا يلتفت منكم احد الا امرأتك انه مصيبها
ما اصابهم ان موعدهم الصبح اليس الصبح بقريب) ملكلر ديديلركه يالوط بز ربك تعالىنك رسوللريز انلرك ضررى سكا واصل
اولمز كيجهدن بر قطعه كچنجه اهلكله كيت وسزدن بركيمسه كيرويه باقمسون الا زوجهلك كافره اولمغله كيرويه باقوب هلاك

بنيامين حقنده ديديلركه اشبو اول قرنداشمزدركه كتورمسنه بزه امر ايتمشيدك اشته كتوردك ❀
ديديكه حسن واصابت ايتديكز انك جزاسن بندن بولورسز وانلرى برمنزل كريمه انزال ايدوب
ضيافت ايتدى ومائده يه انلرى ايكيشر ايكيشر اوتورتدى بنيامين يالكز قالبجق آغليوب قرنداشم
يوسف حى اولسهيدى انكله بيله اوتورردم ديدى اويله اولسه يوسف عليه السلام اكاسندخى
يالكز اوتورمق روا دكلدر ديو كندى يانه اوتورتدى بعده كيجه اولیجق اول منوال اوزره ايكيشر
ايكيشر انلرى ياتورتدى وبنيامينى كندى فراشنه آلوب ياتدى وصباحهدكين انى ضم وريحنى شم
ايله استراحت ايتدى بعده انلره ديديكه چون اشبو قرنداشكزك ثانيسى يوغيمش بمله اولسون
ديو يانه آلديكه (آوى اليه اخاه) ايله اول مراد اولدى يوسف طعام ويا منزلده قرنداشى بنيامينى
كندويه ضم ايتدى وديديكه استرميدك كه اول هلاك اولان قرنداشك يرينه بن سكا قرنداش اولم
بنيامين ايتدى سنك كبى قرنداشى قنده بولورم الا بوكه يعقوب وراحيلك ولدى دكلسن اويله
اولسه يوسف آغلدى وطوروب انى معانقه ايتدى (قال انى انا اخوك فلا تبتئس بما كانوا يعملون)
وديديكه بن سنك قرنداشك يوسفم قرنداشلريمزك زمان ماضيده بزه ايتدكلرى ايذايه محزون
اولمغل زيرا كه الله تعالى بزه احسان ايتدى واشبو سكا بيلدردكلرمدن برشئ انلره بيلدرمكل
مناسب دكلدر بنيامين ايتدى شمدنكيرو بن سندن آيرلمزين يوسف عليه السلام ايتدى اكا چاره
يوقدر مكركه برشئ سرقه ايتدك ديو سكا اسناد ايدم نعم ديوب بنيامين اكا راضى اولدى (فلما
جهزهم بجهازهم جعل السقاية فى رحل اخيه) وقتاكه يوسف عليه السلام قرنداشلرينك
هربرينه بردوه يوكى طعام ويردى وهرلازم وحاجتلرين بتوردى وانلرك خبرى يوغيكن
طعامه كيل اولان سقايهيى بنيامينك يوكى اراسنه قودردى واول سقايه زبرجد ويا كومش ويا
آلتوندن برمشربه ايديكه يوسف عليه السلام انى طعام ايچون كيل ايتمشيدى چون رحلت ايدوب
كتديلر حتى كه عمارتدن آيريلوب برازمسافه قطع ايتديلر يوسف عليه السلام قبلندن رسول
ايريشوب انلرى طورغردى (ثم اذن مؤذن ايتها العير انكم لسارقون) اندن برمنادى ندا ايتديكه
اى قافله اهلى طورك كه سارقلرسز (قالوا واقبلوا عليهم ماذا تفقدون) اخوۀ يوسف انلره
اقبال ايدوب ديديلركه نه يتورديكزكه انى طلب ايدرسز (قالوا نفقد صواع الملك) ديديلركه
يتورمشز شول مشربهيى كه ملك انكله شرب ايدر وطعامى كيل ايدر (ولمن جاء به حمل بعير وانا به
زعيم) هركيم انى كتوررسه اكا بردوه يوكى طعام جعل واردروبن اكا كفيلن (قالوا تالله لقد
علمتم ما جئنا لنفسد فى الارض) اخوۀ يوسف ديديلركه بالله بيلديكزكه بز ارض مصرده فساد
ايتمكه كلمشز بزيولهچيقاليدنبرو بركسهيه ضرر ايتمامشز يولدهاوغراديغمز كسهلره بزم حالمزدن
سؤال ايدك حالبوكه انلرناس بيننده ديانت ايله معروف ايديلر وبريدخى بوكه مقدما رحاللرينه
قونيلان بضاعهلرين غلط اولمش ديو كتورمشديلر (وما كنا سارقين) وبز سارقين دخى دكللرز

اولور انلره اولان مصیبت اکا دخی اصابت ایدر انلرك وعد اولنن هلاك وقتی صبحدر ❁ لوط علیه السلام هلاکلری یقین اولیدی
دیمکله ❁ جبریل علیه السلام صباح یقین دکلمی یعنی یقیندر دیدی (فلما جاء امرنا جعلنا عالیها سافلها وامطرنا علیهم حجارة من
سجیل منضود) (مسومة عند ربك وماهی من الظالمین ببعید) وقتا که انلره عذاب امریمز کلدی انلرك

شهرلرینك اوستنی التنه
کتوردك واول قومك
بولندقلری محلده ربك
تعالینك خزینه‌سندن عذاب
ایچون بربری آردنجه
اوزرلرینه چامور دن پشمش
نشانلو طاشلر یغدردق اول
طاشلر ظالملردن دور
دکلدر ❁ که اول عذابه
استحقاقلری وار ایدی ❁
بو اهالئ سدومك قصه‌سی
بو وجهله منقولدرکه حق
تعالی ملائکه مرسولره لوط
علیه السلام قومنك سوء
فعللرینه وفسادلرینه درت
کره شهادت ایتمینجه هلاك
ایتمیك دیو امر بیورمشدی
وقتا که ملکلر لوط علیه
السلامه کلوب انلری ضیافت
ایچون خانه‌سنه کوتورکن
بو شهر اهالیسنك فعللرندن
خبریکز وارمیدی دیدی
ملائکه فعللری ندر دیدیلر
لوط علیه السلام سویلکه
اوتانورم عالمده اولان انسانك
جمله‌سندن بدتر بر قوم
اولدیغنه شهادت ایده‌رم
دیدی جبریل علیه السلام
میکائیل علیه السلامه اشارت
ایدوب ایشته بر شهادت دیدی شهرك قپوسنه کلدکده بو منوال اوزره بر دخی شهادت ایلدی شهره (وار)
کیردکده بر دخی خانه‌یه دخولده بر دخی اولوب درت شهادت تکمیل اولدی اول آنده لوط علیه السلامك زوجه‌سی یاخود
بر غیریسی اهالی‌یه بویله خوب غلمانلر کلدی دیو خبر ویردی انلر همان لوط علیه السلامك خانه‌سنه یوریدیلر لوط

اکر سارقین اولسیدق انی کتوروب ویرمزدك ❁ دینلدیکه انلر مزارع بیننده مرور ایدر
اولسه‌لر دابه‌لرینك اغزلرین بغلرلردی تا که غفلتله ناسك زروعندن تناول ایتمیه‌لر (قالوا
فما جزاؤه ان کنتم کاذبین) منادی واصحابی اخوهٔ یوسفه دیدیلرکه سارقك جزاسی ندر اکر
سارقین دکلرز دیو قولکزده کاذبلر ایسه‌کز (قالوا جزاؤه من وجد فی رحله فهو جزاؤه)
دیدیلرکه آل یعقوب شرعنده سارقك جزاسی اولدرکه سارقی سرقه‌سیله بیله مالی سرقت اولنان
کشی‌یه تسلیم اولنوب برسنه انی استرقاق ایده (کذلك نجزی الظالمین) سرقه ایله ظلم ایدنلره
بز انجلین جزا ایدرز منادی واصحابی دیدیلرکه ایمدی لابد اوعیه‌کزی تفتیش ایده‌رز برروایتده
اول انلری دوندروب یوسفه ایلتدیلر اول امر ایلدیکه اوکنده انلرك وعالرین بر بر تفتیش ایده‌لر
(فبدأ باوعیتهم قبل وعاء اخیه) اویله اولسه بنیامینك وعاسی تفتیشدن اول انلرك وعالرین
بر بر تفتیشه باشلدی بنیامینك وعاسی آخره قالیجق یوسف علیه السلام دیدیکه ظن
ایتمزمکه انی بو اخذ ایتمش اوله اخوه‌سی دیدیلرکه لابد بونك وعاسن دخی تفتیش ایدك تا که سز
وکرك بز طیب الخاطر اوله‌لم (ثم استخرجها من وعاء اخیه) چون انك وعاسن فتح ایتدیلر
مشربه‌یی انك ایچندن چیقاردیلر اویله اولسه حیالرندن باش اکدیلر وبنیامینه یا ابن راحیل نیچون
بزی بویله خلق ایچنده رسوای ایتدك راحیل اوغللری قبلندن بزه بلا ایرمکدن خالی اولمز
اشبو مشربه‌یی نه وقتده آلوبسن دیدیلر بنیامین ایتدیکه بلکه راحیل اوغللرینه سزك
قبلکزدن بلا ایرمکدن زائل اولمدیلرکه قرنداشمی بریه‌یه کتوروب هلاك ایتدیکز بو مشربه‌یی
بنم وعامه وضع ایدن دکل الا اول کمسه درکه بضاعه کزی رحالکزه قومشدی اندن
یوسف علیه السلام قبلندن بنیامینی آلوب اسیر ایتدیلر (کذلك کدنا لیوسف) انلر ابتداده
یوسفه کید ایتدکلری کبی بز دخی وحیله انلره کید ایتمکی یوسفه تعلیم ایتدك حتی که اول
طریقله قرنداشنی کندویه ضم ایدوب اخوه سندن انی تفریق ایتدی (ما کان لیأخذ اخاه
فی دین الملك) ملك مصرك حکمنده یوسف قرنداشنی آلوب کندویه ضم ایدر دکل ایدی
بلکه انك حکمنده انی ضرب واخذ ایتدیکی شیئك ضعفنی تغریم ایدی یوخسه اسیر ایتمك
دکل ایدی (الا ان یشاء الله) مکرکه الله تعالی دیلیه ایدیکه انی اخذ ایده حالبوکه انی دیلدی
حتی که باباسی یعقوب شریعتی اوزره انی کندویه حکم ایتدی والا انی اخذه چاره‌سی اولمزدی
(نرفع درجات من نشاء) دیلدیکمز کمسه‌یی علمله درجاتنی رفع ایدرز یوسفی اخوه‌سی اوزره
رفع ایتدیکمز کبی (وفوق کل ذی علم علیم) هر عالمك فوقنده عالم واردر تا علم الله تعالیده نهایت
بولور ایمدی الله تعالی هر عالمك فوقنده در (قالوا ان یسرق فقد سرق اخ له من قبل) اخوهٔ
یوسف دیدیلرکه اکر اول سرقه ایتدیسه بوندن اول قرنداشی یوسف دخی سرقه ایتمشیدی
❁ مفسرون یوسفك سرقه ایتدیکی شیئده اختلاف ایتدیلر دینلدیکه اناسی باباسنك بر صنمی

علیه السلام قپوسنی سد ایدوب انلرله مجادله ورجا ایله دفعنه سعی ایدردی انلر ایسه دیواری ییقمغه چالشورلردی
لوط علیه السلامك اضطرابنی ملکلر کوروب کندولرینی ملائکه اولدقلرینی وانلرك هلاکنه مأمور اولدقلرینی بیلدیروب
جبریل علیه السلام طشره خروج وقنادیله چهره‌لرینه ضربله جمله کور اولوب کتدیلر وبر بر لرینه صاقنك که

لوطك خانه‌سنده ساحرلر
واردیرلردی قچانکه امر
بیورلدیغی اوزره عذاب
وقتی کلدکده جبریل علیه
السلام بر قنادنی شهرك
التنه وضع ورفعله اوستی
التنه الدقده اولقدر یوقارو
قالقدیکه شهرك خروس
وکلبلرینك صداسنی اهل
آسمان ایشتدی ولوط علیه
السلامك زوجه‌سی کیدرکن
بو عذابی کوروب واقوماه
دیواردنه باقغله بر طاش
کلوب انی هلاك ایتدی واول
طاشلر اول قوملری بولند
قلری محلده هلاك ایدرلردی
حتی انلردن بریسی حرم
مکه‌دن قرق کون چیقمیوب
اول طاش هواده معلق انك
خروجنه منتظر اولمغله قرق
کوندنصکره چیقدقده دو
شوب هلاك ایلدی (والی مدین
اخاهم شعیبا قال یاقوم اعبدوا
الله مالکم من اله غیره ولا
تنقصوا المکیال والمیزان
انی اریکم بخیر وانی اخاف
علیکم عذاب یوم محیط) بز
اولاد مدینه قرداشلری
شعیب علیه السلامی کوندردك
اول انلره دیدیکه یا قوم الله تعالایی برلیوب اکا عبادت ایدك اندن غیری الهکز یوقدر وبیع وشرا کزده کیله ووزنکزی
نقصان ایتمیك بن سزی مالدار ووسعتلو وکیسه‌نك حقنه محتاج دکل کوررم بو خیانتکز سببیله قورقارمکه قیامتده جهنم
عذابی سزی احاطه ایدوب خلاص اوله‌میه‌جقسز (ویا قوم اوفوا المکیال والمیزان بالقسط ولا تبخسوا الناس

وار ایدیکه اکا عبادت ایدردی یوسف علیه السلام انی سرده قیروب یول اوزره براقدیکه
من بعد عبادت اولنمیه ویاخود بر کونده قپویه بر سائل کلیجك یوسف علیه السلام بیتك ایچندن
بر یومورطه آلوب اکا ویرمشدی ویاخود بیت یعقوبدن اول بر دجاجه‌یی آلوب سائله ویرمشدی
ویاخود اول فقرایه ویرمکیچون مائده‌دن طعام کیزلردی ویاخود یوسف علیه السلام اناسی
راحیل فوت اولیجق اول عمه‌سی قتنده اولوردیکه اول اسحاق علیه السلامك قزی ایدی ❁
یعقوب علیه السلامدن بیوك ایدی یوسفه زیاده محبت ایتمشیدی براز بیویجك یعقوب علیه
السلامك دخی اکا محبتی دوشدی اختنه واروب دیدیکه بکا یوسفی تسلیم ایتکه بر ساعت انك
فراقنه صبر ایده‌میورین اختی ایتدیکه والله بندخی آنك فراقنه صبر ایده‌مزین ایمدی
بر قاچ کون انی بنم قتمده آلیقوغل امیددرکه انکله تسلیهٔ قلب حاصل اوله بعده
بیلدیکك کبی ایده‌سن مکر انده اسحاق علیه السلامك بر منطقه‌سی وار ایدیکیم انی کبرسن
ایله توارث ایدرلردی اول انی یوسف علیه السلامه ثیابی التندن قوشاتدی یوسف ایسه صغیر
ایدی بعده بابام اسحاق علیه السلامك منطقه‌سن یتوردم دیو اهل بیتی تفتیش ایتدی اول
یوسفده بولنیجق شریعتلری حکمنده اول انك اولوب تامونته دکین یوسف انك قتنده قالدی
انی باباسی یعقوبه ویرمامشدی ایمدی اخوهٔ یوسفك اشبو آیتده ذکر اولنان سرقه ایله مرادلری
اول قصه ایدی (فأسرّها یوسف فی نفسه ولم یبدها لهم) یوسف علیه السلام اول قصه‌یی نفسنده
اضمار ایدوب انلره اظهار ایتمدی (قال انتم شرّ مکانا والله اعلم بما تصفون) ونفسندن
دیدیکه الله تعالی عندنده سز یوسفه ایتککز سوء صنیعده شول سرقه ایله رمی ایتدیککز کمسه‌دن
منزله‌ده اشر سز زیرا یوسفدن سرقه حقیقت دکل ایدی اما که سزدن خیانت حقیقت ایدی
الله تعالی بیلورکه اول سزك وصف ایتدیکز کبی دکلدر ❁ اخوهٔ یوسف کندیلرك سرقه ایله
اتهام اولندقلرینه قتی یاوزلندیلر وانلرك غضبنه ایسه طاقت کتورلمزدی حتی روبیل صیحه ایتدیکنده
انی ایشیدن حامل ولدنی القا ایدردی ومع ذلك اولاد یعقوبدن بری انی مس ایتسه فی الحال غضبی ساکن
اولوردی ❁ دینلدیکه بو صفت اولاد یعقوبدن شمعونك صفتی ایدی ❁ روایت اولندیکه اول
اخوه سنه دیدیکه مصرك قاچ سوقی واردر دیدیلرکه اون سوقی واردر دیدیکه ایمدی سز
اسواقه کفایت ایدرسز بن ملکه کافی اولورن اندن اتفاق ایله یوسفه واردیلر بزه قرنداشمزی
ویرکل دیدیلر یوسف علیه السلام ویرمزین دیدی روبیل ایتدی ویرمزایسك برکره چاغررین
مصرده صوتم ایشیدن حامل مرأه قالمزالا ولدین براغور همان دم جسدنده‌کی قیللری اوپردی ثیابندن
طشره چیقدی مکر یوسف علیه السلامك بر صغیر اوغلی واردی اکا امر ایلدیکه روبیلك یاننه طوروب
انی مس ایده بر روایتده الته‌یاپشوب کتوره چون اول صبی واروب انی مس ایتدی فی الحال
روبیلك غضبی ساکن اولوب کتدی ایکنجی کره غضب ایدیجك یوسف علیه السلام کندی

اشیاءهم ولاتعثوافی لارض مفسدین) ویاقوم عدلله کیله‌یی تمام اولچك و ترازویی تمام چکك و ناسه حق اولان اشیالرینی نقصان
ویرمیك یریوزنده ناسك حقلرینی نقص ایله فساد ایدیجی اولمیك ❁ منقولدرکه بیوك کیله ایله الوب کوچك کیله ایله
ویررلردی وکمش والتونك کنارلرینی قطع ایدرلردی (بقیت‌الله خیر لکم ان کنتم مؤمنین ومااناعلیکم بحفیظ) اکر مؤمنلر ایسه‌کز الله تعالینك سزه حلالدن ابقا ایتدیکی شی نقصله جمع ایتدیککزدن خیرلودر یوخسه بن سزی عذابدن حفظ ایدردکلم (قالوا یاشعیب اصلوتك تأمرك ان نترك مایعبد آباؤنا اوان نفعل فی اموالنا مانشؤا انك لانت الحلیم الرشید) انلر دیدیلرکه یاشعیب بزم بابالرمزك عبادت ایتدیکی اصنامی ترك ایتمزی یاخود کندو مالمزده دیلدیکمز کبی نقص کیل ووزن ایلممزی سکا نماز کمی امر ایتدی حال بوکه سن کندیکی حلم ورشد صاحبی زعم ایدرسن (قال یاقوم ارایتم ان کنت علی بینة من ربی ورزقنی منه رزقا حسنا وما ارید ان اخالفکم الی ماانهیکم عنه ان ارید الاالاصلاح مااستطعت وماتوفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب) شعیب علیه السلام دیدیکه یاقوم نه دیرسکز که بن ربم تعالی عندندن حجت‌له نبوت
اوزره اولسم وبنی فضلندن رزق حسن ومال حلال ایله رزقلندرسه ❁ بویله روحانی وجسمانی احساننه نصکره ❁ (خبر)
بن انك وحینه خیانت وامر ونهینه مخالفت ایدرمیم سزی برشیدن نهی ایدوب خلافنده کندم انی ارتکاب ایتمکی
مراد ایتمم انجق قادر اولدیغم قدر سزك اصلا حکزی ایسترم واصلاح اموردہ بکا توفیق انجق الله تعالینك هدایت واعانتیله

واروب انی ایاغیله دپدی وتلا بینه یاپشوب یراوزره یقدی ودیدیکه ای عبرانیلر ظن ایدرمیسزکه سزه مقاومت ایدرکسه بولنمیه وقتاکه امرلری اول حده ایردی بنیامینی تخلیصه چاره‌لری اولمدیغن بیلدیلر خضوع وتذلله یوز کوستردیلر (قالوا یاایهاالعزیز ان له ابا شیخا کبیرا فخذ احدنا مکانه انا نریك من المحسنین) دیدیلرکه ای عزیز انك سن وقدرده کبیر باباسی واردرکه انی زیاده سوور زیرا اندن اول برسوکلی اوغلی یتوردی انك یرینه بونکله انس ایده طورردی ایمدی اندن بدل بریمزی آلوب انی صالیویرکل بزسنی احسان اهلندن کوررز بزه احسانکی اتمام ایلکل (قال معاذالله ان نأخذ الامن وجدنا متاعنا عنده انا اذا لظالمون) یوسف علیه السلام ایتدی معاذالله که عندنده متاعمز بولناندن غیری‌یی اخذ ایده‌وز اخذ ایدرسه‌وز سزك فتوا کزاوزره اول غیره ظلم اولور وبز ظالملردن اولورز (فلما استیأسوا منه) وقتاکه یوسفدن مأیوس اولدیلرکه اول انلرك سؤاللرینه اجابت ایده ویاخود قرنداشلری کندیلره رد اولنمز ایدوکنه تیقن ایتدیلر (خلصوا نجیا) بری برلرینه تنها اولوب تناجی وتشاور ایتدیلر (قال کبیرهم ألم تعلموا ان اباکم قد اخذ علیکم موثقا من الله) انلرك سنده کبیری روبیل ویارأیده کبیرلری شمعون ویایهوذا دیدیکه بیلمزمیسزکه باباکز سزدن عهدالله اخذ ایلدی سزایسه اول عهدی حفظ ایتمدیکز (ومن قبل مافرطتم فی یوسف) وبوحالتدن اول یوسف حقنده ایتدیککز تقصیری دخی بیلمزمیسز (فلن ابرح الارض حتی یأذن لی ابی) ایمدی بن ارض مصردن زائل اولمزین مکرکه بابام بکا اندن خروجه اذن ویروب یاننه چاغره (اویحکم الله لی) یاخود الله تعالی قرنداشمی بکا ردیله ویابن خروج ایدوب انی ترکله ویاقرنداشمی انلردن اخذ ایچون قتال ایله حکم ایده (وهو خیرالحاکمین) اول الله تعالی حاکملرك خیرلوسیدر زیراکه حقك غیریله حکم ایتمز وینه اول دیدیکه (ارجعوا الی ابیکم فقولوا یاابانا ان ابنك سرق) کیروباباکزه واریکزوا کا اوغلك بنیامین سرقه‌یه نسبت اولندی دیکز (وماشهدنا الا بما علمنا) وانك اوزره شهادت ایتمززالا اکاکه ملك مصرك مشربه‌سی انك وعاسندن چیقارلدیغن کورمکله بیلشز بوایسه بزدن شهادت دکلدر بلکه انلرك زعمنجه اوغلك صنیعنی خبردر (وماکنا للغیب حافظین) حالبوکه بز باطن حاله حافظ دکللرز بیلمزکه اول سرقه ایتدیمی ویااول فعل اکا افترامی اولندی ویااول مشربه انك غفلتی حالنده متاعی اراسنه قونلدی ویاخود معنی بز عواقب اموری بیلمزدك که سکا عهد ویردیکمزده اول سرقه ایدیسردر ویااکا برمصیبت ایریسردر یوسفه اردیکی کبی (واسئل القریة التی کنافیها) شول ایچنده اولدیغمز قریه اهلنه رسول کوندروب قصه‌مزی انلردن سؤال ایت انکله مراد یامصردر ویاانك قراسندن برقریه‌درکه اندن مصره رحلت ایتدیلردی (والعیر التی اقبلنا فیها) ودخی شول قافله دنکه بزانده ایدك زیرا کنعاندن یعقوب علیه السلام جیراندن برقوم قوشلمشدی (وانالصادقون) وبزقولمزده صادقلرز چونکیرو بابالرینه واردیلر وکبیرلری دیدیکن اکا

در توکلم انك اوزرینه وهر امورده رجوعم اکادر (ویاقوم لایجرمنکم شقاقی ان یصیبکم مثل مااصاب قوم نوح
او قوم هود اوقوم صالح وما قوم لوط منکم ببعید) وای قوم سزك بنمله عداوتکز قوم نوحه طوفان یاقوم هوده
باد صرصر یاقوم صالحه رجفه‌دن اصابت ایدن مثللو مصیبتی سزه کسب وتحمیل ایتدرمسون وباخصوص قوم لوط سزه بعید وقت ومکانده دکلدر ❁ اول کچمشلردن عبرت آلمزسکز قوم لوطدن عبرت آلك ❁ (واستغفروا ربکم ثم توبوا الیه ان ربی رحیم ودود) ربکزدن ایمانله مغفرت طلب ایدك وشرك ومعاصیدن اکا رجوع ایدك تحقیق بنم ربم تعالی تائبلره رحمتلو ولطف واحسانله مودتلودر (قالوا یاشعیب مانفقه کثیرا مما تقول وانا لنریك فینا ضعیفا ولولا رهطك لرجمناك وما انت علینا بعزیز) انلر کفر وعنادلرندن ناشی دیدیلرکه یاشعیب بزسنك توحید یوزندن سویلدیکك کلامك چوغنی فهم ایتمزز وبزسنی بینمزده بزی دفعه قوتکی ضعیف یاضعیف البصر کوریرز اکرسنك عشیرتك دینمزده وبینمزده حرمتلو اولمیدی سنی رجم ایدردك وسن بزم اوزریمزه عزیز دکلسنکه سنی رجممزدن منع ایده (قال یاقوم ارهطی اعز علیکم من الله واتخذتموه
وراءکم ظهریا ان ربی بما تعملون محیط) شعیب علیه السلام دیدیکه ای قومم ایا بنم عشیرتم سزك اوزریکزه الله
تعالادن عزیزمیدر بنی لله حفظ ایتمیوب عشیرتم ایچون حفظ ایتمیك الله تعالینك امرینی نسیان اولمش کبی ارقه کزدن
کیرویه طوترسز تحقیق ربم تعالینك علمی سزك جمیع اعمالکزی محیطدر ❁ انلری بیلوب مجازاتکزی ویرر ❁ ویا قوم

خبرویردیلر (قال بل سولت لکم انفسکم امرا) یعقوب علیه السلام انلره دیدیکه بلکه سزه نفسکز برامری تزیین ایتدیکه اول نفع عاجل طلبیچون قرنداشکزی مصره ایلتمکز ایدی (فصبر جمیل) ایمدی بکا واجب اولان صبرجمیلدرکه انده جزع وکمسه‌یه شکوی اولمز (عسی الله ان یأتینی بهم جمیعا) الله تعالیدن رجام بودرکه انلرك جمیعن بکا کتوره که اول یوسف وبنیامین ومصرده اقامت ایدن قرنداشلریدر (انه هوالعلیم الحکیم) الله تعالی انلری فقدمه حزن ووجدمی بیلور وانلرك تدبیرنده حکمتن اجرا قلور (وتولی عنهم وقال یااسفی علی یوسف) وانلردن اعراض ایدوب دیدیکه یاحزن وحسرتکیم یوسفك فراقی اوزره بکا ایردی (وابیضت عیناه من الحزن فهو کظیم) حزندن کثرت بکا ایله بصری ضعیف ویااعمی اولوب التی ییل کوزلری کورمدی اولادنه غیظدن مملو اولوب قلبنده انی امساك ایدر اظهار ایتمزدی ❁ حسن ایدر یوسفك باباسی حجرندن آیریلوب بنداکا التقاسنه دکین آراده سکسان ییل کچدی اول مدتده یعقوبك کوزلری یاشی دکمدی حالبوکه اول زمانده الله تعالییه یریوزنده یعقوبدن کرامتلو کمسنه یوغیدی (قالوا تالله تفتؤ تذکر یوسف حتی تکون حرضا اوتکون من الهالکین) یعقوب علیه السلامه اوغللری دیدیلرکه تالله سن یوسفی شدت محبتله ذکردن زائل اولمزسن حتی که هم وحزنله جسمك اریدر وعقلنه خلل ایرکورر ونفسك موته قریب ایدرسن ویاخود اول حالت اوزره جان ویروب کیدرسن ❁ یعقوب علیه السلام انلرك غلظتن کوریجك (قال انما اشکو بثی وحزنی الی الله) دیدیکه بنم همملک شدیدیکه اکا صبر ایدلمدیکندن اظهار ایدیلور وهممك یسیریکه اکا صبره طاقت کتوریلور ایکیسن دخی الله تعالییه شکایت ایده‌رین یوخسه سزه دکل بنی حالمه قوکز شکوامی مولامه ایدرم (واعلم من الله مالا تعلمون) والله تعالینك صنیع ورحمتندن نوع الهامله سزك بیلمدیککزی بن بیلورین که اول داعیسنی محروم ایتمز واکا التجا ایدنی رد ایتمز ❁ دینلدیکه اول منامنده ملك الموتی کوروب یوسفدن سؤال ایتدکده اول حیاتده در دیمشیدی ودخی یوسفك رؤیاسندن اخوه‌سی اکا سجده ایتمینجه وفات ایتمز ایدیکن بیلمشیدی ❁ وهب بن منبه ایدر الله تعالی یعقوب علیه السلامه وحی ایتدیکه بیلورمیسز نه سببدن یوسفی آیرمغله سکا عقاب ایتدم دیدیکه بیلمزین بیورلدیکه زیراسن بروقتده عناق پشوروب قوکشوکه ویرمدك کندك ییوب اکا یدرمدك دینلدیکه یعقوبك ابتلاسنه سبب اول ایدیکه برکون اول برعجلی اناسی اوکونده بوغازلدی اناسی اکا باغری قالدی ❁ روایت اولندیکه جبریل علیه السلام یوسف علیه السلامه سجنده ایکن کلوب یوسف علیه السلام اکا باباسی یعقوب علیه السلامك احوالندن سؤال ایتدی جبریل علیه السلام دیدیکه الله تعالی اکا صبرجمیل باغشلدی وانی حزنه مبتلا قیلوب اول ایسه انی کظم ایلدی وانی تمش ثکلی حزنی ایله محزون ایدوب یوز شهید اجریله اجرلدی یوسف علیه السلام دیدیکه بن اکا ملاقی اولورمیم دیدیکه نعم ملاقی اولورسن

اعملوا على مكانتكم انى عامل سوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ومن هو كاذب وارتقبوا انى معكم رقيب) ويا قوم شرك
ونقص حالكز اوزره عملكزده اولك بندخى عملمده متمكنم يقينده بيلورسكزكه الله تعاليدن عذاب كلدكده كيم
رسواى وذليل اولور وكاذب كيمدر امدى عذابه منتظر ٢٣٨ اولك كه بنده سزكله برابر سزك عذابكزه
منتظرم (ولما جاء امرنا
نجينا شعيبا والذين آمنوا
معه برحمت منا واخذت
الذين ظلموا الصيحة
فاصبحوا فى ديارهم جاثمين)
وقتا كه عذابمز امرى
كلدكده رحمتمزله شعيب
عليه السلامه وانكله اولان
مؤمنلره نجات ويردك
وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلرى
جبريل عليه السلامك
صيحه سى اخذ ايدوب
خانه لرنده هلاك اولديلر
(كان لم يغنوا فيها الا بعدا
لمدين كما بعدت ثمود) كويا
انلر انده هيچ يوغيمش
كبى اولدى اكاه اولك كه قوم
مدينك هلاك ورحمة اللهدن
طرد وبعدى ثمود قومنك
بعدى كيبدر ❀ ايكيسنك
دخى صيحه ايله اولوب لكن
ثمودك تحتندن ومدينك
فوقندن ايدى ❀ (ولقد
ارسلنا موسى باياتنا وسلطان
مبين الى فرعون وملائه
فاتبعوا امر فرعون وما
امر فرعون برشيد) بز موسى
عليه السلامى فرعون وقوم رؤساسنه علامت نبوت اولان معجزات سائره وعصا ايله (بوريدلديكنده)
كوندردك انلر اكا مخالفتله فرعونك امرنه تابع اولديلر فرعونك امرى ايسه رشد اولميوب ضلال صريح ايدى
(يقدم قومه يوم القيمة فاوردهم النار وبئس الورد المورود) فرعون قيامتده قومنه تقدم ايله انلرى اتشه سورر اول

يوسف عليه السلام ايتدى انى كورر اولديغمدنصكره ايريشن شدائده صبر ايدر مبالات ايتمزين
ودخى انلره ديديكه (يا بنى اذهبوا فتحسسوا من يوسف واخيه) اى اوغللرم واروب مصره
كيدك ويوسف وبنياميندن خبر طلب ايدك (ولا تيئسوا من روح الله) والله تعالينك رحمتندن
اميديكز كسمكز (انه لا ييئس من روح الله الا القوم الكافرون) زيرا انك رحمتندن اميدين
كسمز مكر شول كمسه لركه الله تعالينك ذات وصفاتنه كافرلردر يوخسه عارف هيچ برحالده انك
رحمتندن اميدين كسمز چون كيرو مصره كيدوب اكا واصل اولديلر (فلما دخلوا عليه قالوا
يا ايها العزيز مسنا واهلنا الضر) يوسفه داخل اولنجق ديديلركه اى عزيز بزه واهلمزه شدت
جوع ايردى (وجئنا ببضاعة مزجاة) سكا بضاعهٔ قليلهٔ رديهٔ كاسده ايله كلشزكه انفاقى بايعدن
تجوزله اولور ❀ دينلديكه اول دراهم رديه ايدى ويا غرائر خلقه وحبال ايدى ويا سويق
مقل ايدى ويا اديم ونعال ايدى ويا حبهٔ خضراء ايدى ويا متاع اعرابدن صوف واقط ايدى
(فاوف لنا الكيل) ثمن جيدله كيلى ايفاء ايتديكك كبى بزم ثمن رديمزله دخى ايفاء ايت (وتصدق
علينا) وبزه قرنداشمزى رد ايله ويا مسامحه ايله ويا اكا مساوى اوزره زياده ايله تصدق ايت
❀ دينلديكه انلرك شرعنده انبيايه صدقه حلال ايدى (ان الله يجزى المتصدقين) الله تعالى
تصدق ايدنلره احسن جزاء ايله جزا ايدر وتصدق مطلقا تفضلدر لكن عرفده هرشيئه مختصدركه
انكله ثواب الله ابتغا اولنه (قال هل علمتم مافعلتم بيوسف واخيه اذ انتم جاهلون) يوسف
عليه السلام اخوه سنه ديديكه يوسفه وقرنداشنه ايتديككز فعلك قبحنى بيلوب اندن توبه ايتديكزمى
شول وقتن كه سز انك قبحنى بيلمزديكز اول اجلدن اكا اقدام ايتديكز وياخود يوسفك انى انلره
ديمسى نصيحت وتوبه يه تحريض وكنديلره شفقت وجهى اوزره ايدى زيرا انلرك عجز وتمسكنلرينى
كوردى يوخسه معاتبه وجهى اوزره دكل ايدى ❀ كلبى ايدر يوسفك انلره بو قولى ديمسى
شول حينده ايديكه اول اخوه سنه حكايت ايتديكه مالك بن دعر ديديكه برقيوده برغلام بولدمكه
اول شو صفتده وشو هيئتده ايدى انى شوكلو درهمه اشترا ايتدم اخوه سى ديديلركه انى بيع
ايدن بز ايدك همانذم يوسف عليه السلام ياوزلنوب قتل اولنملرينه امر ايلدى يهوذا كيدركن
ديديكه مسكين يعقوب بزدن بر عزيزك فقدنده حزن وبكا ايله اعمى اولدى شمدى جيمعزك قتلن
ايشيديجك حالى نيجه اولور بعده يوسفه ديديلركه چون بزى قتل ايدرسن امتعه مزى بابامزه
ايركورمسنكه اول فلان دياره اولور ديو مكانك تعريف ايتديلر اويله اولسه يوسف عليه السلام
انلره مرحمت ايدوب آغلدى وبو كلامى انلره سويلدى وبرقولده قچانكه اول باباسى نامه سين
اوقوديكه اول نامه ده يازلمشديكه الله تعالى بى ذكر وثنادنصكره اى ملك بز اهل بيتز اوزريمزه
بلايا توكيل اولنه كلشدر اما جدم ابراهيم عليه السلام الى آياغى بغلو آتشه براغلنجق الله تعالى اول
آتشى اكا برد وسلام ايتدى وبابام اسحاق عليه السلام ايسه الى اياغى باغلنوب قفاسنه سكين

نه قبيح كيده جك محلدركه انلر اكا كيررلر (واتبعوا فى هذه لعنة ويوم القيمة بئس الرفد المرفود) انلر دنياده واخرتده لعنت
اولنورلر اول لعنت نه قبيح عطادركه انلره ويرلمشدر (ذلك من انباء القرى نقصه عليك منها قائم وحصيد) اشبو
خبر هلاك اولمش قريه لر خبرلرندندركه ٢٣٩ سكا حكايت ايده رز اول قريه لرك بعضيسنك يرنده اثرى طورر
وبعضيسى بيچلمش اكين
كبى محو اولمشدر (وما ظلمناهم
ولكن ظلموا انفسهم فما
اغنت عنهم الهتهم التى
يدعون من دون الله من شئ
لما جاء امر ربك وما زادوهم
غير تتبيب) بز انلره هلاك كلمه ظلم
اتمدك لكن انلر كفر ومعصيتله
نفسلرينه ظلم ايتديلر ربك جل
شانه نك عذابى كلدكده الله
تعاليدن غيرى عبادت
ايتدكلرى الهه لر انلردن اول
عذابى دفعه فائده ايتمدى بلكه
اصناملرى زيان وهلاكدن
غيرى برشى ارترمدى
(وكذلك اخذ ربك اذا
اخذ القرى وهى ظالمة
ان اخذه اليم شديد) ربك
تعالينك اخذى بونك
كيبدركه نزمان قرا اهلنى
عذابيله طوترسه اول كويلرك
اهاليسى شرك وعصيانله
نفسلرينه ظلم ايتمشلردر اول
الله تعالينك اخذى الملو
وشدتلودر ❀ كه كيمسه يه
اندن خلاص ممكن دكلدر ❀
ان فى ذلك لاية لمن خاف
عذاب الاخرة ذلك يوم
مجموع له الناس وذلك يوم
مشهود) اشبو ذكر اولنان
قصه لر اخرت عذابندن قورقان كيمسه ايچون بر عبرتدر اول قيامت بر كوندركه جمله ناس انده جمع اولنورلر واول
بر كوندركه جمله آسمان وزمين اهلى انده حاضر اولورلر (وما نؤخره الا لاجل معدود) بز اول قيامت كوننى تأخير ايتمزز الا وقت
معدود ايچونكه اول عندالله معلومدر (يوم يات لا تكلم نفس الا باذنه فمنهم شقى وسعيد) اول مشهود كون كلدكده

بوريلديكنده الله تعالى اكا فدا ويروب انى اندن خلاص ايتدى وبن ايسه بر سوكلو
اوغلم وار ايدى اخوه سى انى بريه يه ايلتديلر بعده بكا كلوب انى ذئب اكل ايتدى ديو قانلى كوملكن
كتورديلر اكا اغلمقدن كوزلرم كورمز اولدى بوندنصكره انكله انابر آخر اوغلم دخى اولوب
اول بنى تسليه ايده طورركن سندخى انى سرقه ايتدى زعميله حبس ايتمشن حالبوكه بز اهل
بيتز بزده سارق اولمز وسارق ولد دخى بزدن طوغمز ايمدى انى بكا كوندركل يوخسه سكا
بددعا ايدرينكه انك ضررى اولادكدن يدنجى بطنه ايرر چون يوسف عليه السلام انى اوقودى
صبر ايده ميوب آغلدى يوسف وقرنداشنه ايتديككز ايشى بيلورميسز ديو سويلدى (قالوا
ءانك لانت يوسف) ديديلركه يوخسه سن يوسفميسن اويله اولسه اول باشندن تاجى
قالدردى مكر فوقنده شامهٔ بيضايه بكزر بر علامت وار ايدى كورديلر انكله انى بيلوب
يوخسه سن يوسفميسن ديو سؤال ايتديلر (قال انا يوسف وهذا اخى) ديديكه بن يوسفم
وبو قرنداشم بنياميندر (قد من الله علينا) الله تعالى بزه بيتمزى جمله انعام ايلدى (انه من يتق
ويصبر) اول كمسه كه الله تعاليدن قورقوب بلياته ويا طاعاته ويا ترك مخالفاته صبر ايده (فان الله لا يضيع
اجر المحسنين) الله تعالى اشبو صفاتله متصف احسان اهللرين سور (قالوا تالله لقد اثرك الله علينا)
انلر يوسف عليه السلامه اعتذار ايدوب ديديلركه تالله حق جل وعلاسنى حسن صورت وكمال
سيرت ايله اوزريمزه تفضيل واختيار ايتدى (وان كنا لخاطئين) اكرچه بز سكا ايتديكمز
صنيعده ذنب ايتمشزدر (قال لا تثريب عليكم اليوم) يوسف عليه السلام انلره ديديكه بو
كوندنصكره ذنبكزى ذكر له بنم قبلمدن سزى تعيير ايتمك يوقدر (يغفر الله لكم) الله تعالى
سزه مغفرت ايده (وهو ارحم الراحمين) اول راحملردن ارحمدر صغائرى وكبائرى مغفرت
وتائبلره فضل ايدر وقتا كه يوسف عليه السلامى اخوه سى بيلديلر وديديلركه سن بزى صباحده
واخشامده طعامه چاغررسن بز ايسه سكا ايتديكمز تفريطات سببيله سندن اوتانورز يوسف
عليه السلام ديديكه بندن اوتانمكز اهل مصرك بكا نظرى عين اولى اويله ايديكه بينلرنده بنى
مذاكره ايتسه لر الله تعالينك عجائب صنع وحكمتن كورك كه يكرمى درهمه بيع اولنان بر عبدى
بونك كبى عزت ودولته اير كوردى ديرلر ايدى وبكا عين حقارتله نظر ايدرلردى اما كه سز
بكا شرف ويرديكز كه سز بنم قرنداشلرم اولوب ابراهيم عليه السلام حقده سندن ايديكمى
بيليجك من بعد بكا عين تعظيمله نظر ايدر اولديلر اويله اولسه انكله اخوه سى قلوبندن اول
وحشتى كيدروب الفتله كنديوى سور اولديلر وقتا كه يوسف عليه السلام اخوه سنه كنديوى
بيلدردى باباسى احوالندن سؤال ايدوب انلر كوزلرى كورمز اولمشدر ديو خبر ويردكلرنده
انلره كوملكن ويروب ديديكه (اذهبوا بقميصى هذا فالقوه على وجه ابى يأت بصيرا) اشبو

اول کونده هیچ بر کیمسه کلام سویلیه‌من مکر الله تعالانك اذنیله سویلیه که اول موقف خاصه‌در ❁ اول اهل موقفدن بعضیسی
شقی بدبخت اولور ❁ که وعید مقتضاسنجه مکانی جهنم اولور ❁ وبعضیسی نیکبخت ❁ اولوب وعد موجبنجه مأویسی
جنت ❁ اولور (فاما الذین شقوا ففی النار لهم فیها ٢٤٠ زفیر وشهیق) شول شرك وعصیانله شقی

اولنلر ایچون جهنم آتشنك
المیله مقدم شدید صوتله
چاغرمق صکره اینجه صدا
ایله ناله ایتمك واردر ❁
صوت الحمار کیبکه زفیر
حارك اکردیغنده اولکی
کسکین صوتیدر وشهیق
صکره‌کی اینجه صداسیدر
(خالدین فیها مادامت
السموات والارض الاماشاء
ربك ان ربك فعال لما یرید)
اول شقیلر اول جهنمده
ابدیدرلر اخرت سما وارضی
دائم اولدقجه مکرکه ربك
جل شانه انلری برعذابدن
بشقه برجنس عذابه دخی
ادخال ایده ❁ یاخود انلر
مؤمنلردن اولوب ارادة
الله ایله جهنمدن اخراج
اولنه ❁ تحقیق ربك تعالی
دیلدیکنی ایدر ❁ اکا اعتراض
ایدر یوقدر ❁ (واما الذین
سعدوا ففی الجنة خالدین
فیها مادامت السموات
والارض الا ماشاء ربك
عطاء غیر مجذوذ) شول
ایمان وطاعتله سعید اولنلر
جنتده مؤبدلردر آخرت
سما وارضی دوامیله انجق
ربك تعالی انلری نعیم جنتده دولت رؤیت دیداره‌دك مترقب طوردیره ❁ یاخود بعض مؤمنلر جنته دخولدن (اوزره)
اول برمدت نارده اکلنملرینی ربك تعالی مراد ایده ❁ برعطا اولدیغی حالده که اول انلردن کسلمز (فلاتك فی مریة ممایعبد
هؤلاء مایعبدون الا کما یعبد اباؤهم من قبل وانا لموفوهم نصیبهم غیر منقوص) بو مشرکلرك عبادت ایتدکلری شیئك

کوملکنی ایلتوب بابامك یوزینه سورك که انکله کوزلرندن عمی کیدوب کما کان کورر اولور
❁ دینلدیکه اول ابراهیم علیه السلامك کوملکی ایدیکه آتشه براغلدیغنده جبریل علیه
السلام اکا کیوروب آتش اکا تأثیر ایتمشدی زیرا که اول جنت ثیابندن ایدی توارثله یعقوب
علیه السلامه ایرشوب اول دخی انی برعوذه‌ده یوسف علیه السلامك بوینه تعلیق ایتمشیدی
حتی اول قیویه براغلدیغنده اول انکله ایدی اخوه‌سی انك اکننده‌کی کوملکی چیقاریجق
جبریل علیه السلام دخی انی نشر ایدوب اکا کیورمشدی اویله اولسه من بعد اول کوملك یوسفده
قالوب باباسنه انی کوندرمشدیکه انی یوزینه سورمکله عماسی کیده زیرا انده جنت قوخوسی
وار ایدی مبتلا وسقیمه واقع اولسه باذن الله اکا عافیت ایرردی (وائتونی بأهلکم اجمعین)
سز وبابام نسا وذراری وموالیکزی جیعن آلوب کیروبکا کلك دیدی اول کوملکی قنغیسی
کوتورمسنده بینلرنده نزاع ایدوب هربری انی بن کوتوررم دیو تخصیص ایتدی یوسف
علیه السلام ایتدی انی اول کوتورسنکه بابامه مقدما بنم کوملکمی کوتوروب یرندرمشدی
شمدی بوکوملکمی اکا اول کوتوروب سوندرسون یهوذا ایتدی ایمدی انی کوتورمکه بن
اولایم دیو کوملکی اول آلدی (ولما فصلت العیر قال ابوهم انی لأجد ریح یوسف لولا ان تفندون)
وقتاکه قافله مصرك عمراندن چیقوب کنعان جانبنه یونلدی یعقوب علیه السلام اوغللرینك
اولادنه دیدیکه بن یوسفك کوملکی رایحه‌سین بولدم اکر سز بنی تسفیه وتجهیل ایدروکبردن هرمه
وزوال عقله نسبت ایدراولمسه کز بنی تصدیق ایدر دیکز ❁ روایت اولندیکی ریح صبا رب تعالیدن
استیذان ایتدیکه یعقوبه یوسفك بشیری ایرشمدن اکا انك قوخوسین ایرکوره اویله اولسه باذن الله
سکز کونلك ویاسکسان فرسخ مسافه‌دن ریح یوسفك کوملکی رایحه‌سین یعقوبه ایرکوردی یعقوب
علیه السلام جنت رایحه‌سین بولیجق بیلدیکه جنت رایحه‌سی یریوزنده اول کوملکك غیریده یوقدر اول
اجلدن یعقوب علیه السلام انلره اول سوزی سویلدی (قالوا تالله انك لفی ضلالك القدیم) انلر
یعقوب علیه السلامه دیدیلرکه تالله سن یوسفه فرط محبتك وذکرنی اکثارك ولقاسنی
توقعکدن خطاء قدیمکده‌سن زیرا که انلر یوسفی میت زعم ایدرلردی (فلما ان جاء البشیر القاه
علی وجهه فارتد بصیرا) وقتاکه یوسفدن بشیرکه یهوذادر یوسفك کوملکن کتوروب
یعقوب علیه السلامك یوزینه سوردی اعمی ایکن بصیر اولدی وضعیف ایکن قوتی کلدی
وهرمدنصکره شبابی عودت ایتدی وسرور کلوب حزن کتدی (قال ألم اقل لکم انی اعلم من الله
مالا تعلمون) یعقوب علیه السلام ایتدی بن سزه دیمدمیکه سزك بیلمدیککز شیئ الله تعالینك
اعلامیله بیلورینکه اول یوسفك حیانده اولوب الله تعالی بزی انکله جمع ایتمسی ایدی ❁ روایت
اولندیکه یعقوب علیه السلام بشیره دیدیکه یوسف شمدی نه حالده‌در دیدیکه مصرك ملکیدر
دیدیکه انك ملوکتنده نه حاجتم وارمرادم انی نه دین اوزره ترك ایتدك دیدیکه دین اسلام

ضلالت ایدوکنده شك ایتمه انلر انجق بابالرینك مقدم عبادت ایتدکلری وانلردن کوردکلری کبی عبادت ایدرلر بز انلرك عذابدن
نصیبلرینی بابالرینه ایتدکز کبی بلانقصان بونلره دخی اداوتوفیه ایده‌رز (ولقد اتینا موسی الکتاب فاختلف فیه ولولا کلمة سبقت من ربك
لقضی بینهم وانهم لفی شك منه مریب) ٢٤١ بز موسی علیه السلامه توریتی ویردك انده ❁ قومنك بعضیسی

اقرار وبعضیسی انکارله
سنك قومکك قرانده
اولدیغی کبی ❁ اختلاف
اولندی اکر ربك تعالادن
انلرك عذابنك تأخیری
کلمه‌سی سبقت ایتمیدی
فی الحال بینلرنده قضا
جریانیله منکرلرك عذابلری
اولوردی حال بوکه قومکك
کفاری دخی قرانده شکده
درلر (وان کلا لما لیوفینهم
ربك اعمالهم انه بما یعملون
خبیر) ربك جل شانه
اختلافده اولان هرمؤمن
وکافرلرك عمللرینك جزاسنی
ویرر تحقیق الله تعالی انلرك
خیر وشر اعمالنه خبیردر
(فاستقم کما امرت ومن
تاب معك ولا تطغوا انه بما
تعملون بصیر) یا محمد سن
وشرك وکفردن توبه ایله
ایمانه کلوب سنکله بیله
اولنلر وحی وانزال ایله
امر اولدیغکز کبی امر
ونهیده استقامت اوزره
اولك وتحدید اولنان
حدوددن تجاوز ایتمیك
تحقیق الله تعالی عمللریکزی
کوریجیدر ❁ بو استقامتك
صعوبتی اجلندن افندمز
علیه السلام ❁ شیبتنی
سورة هود ❁ بیورمشلر (ولا (تبیان) (ثانی) (۳۱) ترکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار ومالکم من دون الله
من اولیاء ثم لا تنصرون) ظالم اولان کیمسه‌لره ادنی میل ایله دخی میل ایتمیك ومداهنه ومخالطه دخی ایتمیك که سزی
نار جهنم مس ایدر وسزکچون اول ناردن منع ایدر الله تعالادن غیری یقینلریکز یوقدر صکره اندن دخی یاردم

اوزره ترك ایتدم دیدیکه الآن نعمت تمام اولدی (قالوا یا ابانا استغفر لنا ذنوبنا انا کنا خاطئین)
اولادی یعقوبه دیدیلرکه ای بابا الله تعالیدن بزم ایچون ذنوبمز مغفرتن دیلکل که بز مذنبلرز (قال
سوف أستغفر لکم ربی انه هو الغفور الرحیم) یعقوب علیه السلام انلره دیدیکه ربم جل شانه‌دن
سزك ایچون مغفرت طلب ایده‌یمکه اول توبه وطاعت وفعل سیئه ندامت ایدنه غفور ورحیمدر
❁ اکثر مفسرین ایدرکه اول دعایی سحر وقتنه تأخیر ایلدیکه الله تعالینك هیچ دعا ایدر وارمیدرکه
اکا اجابت ایدم دیدیکی وقتدر چون یعقوب علیه السلام وقت موعوده ایردیکه اول سحر
وقتنده نمازه طوردی فارغ اولیجق ال قالدیروب دیدیکه آلهی یوسفه جزعمی وقلت صبرمی
مغفرت ایت اوغللریمی دخی مغفرت اینکه قرنداشلری یوسفك شاننده جنایت ایتدیلردی
وحی الهی کلدیکه جمیعکزی مغفرت ایتدم ❁ دینلدیکه اول استغفاری جمعه کیجه‌سنه تأخیر
ایتدی اویله اولسه یکرمی ییل دکلو زمانده هرجمعه کیجه سنده انلر ایچون استغفار ایتدی
ویاخود انی یوسفك انلری عفونه تأخیر ایتدیکه بعده رب تعالیدن مغفرتلرین دیلیه ❁
روایت اولندیکه یوسف علیه السلام بشیر ایله یعقوب علیه السلامه ایکیوز راحله وجهاز سفر
کوندردیکه اول اهل وعیالیله مصره کلدیلر انلر رجل ومرأه یتمش ایکی برقولده طقسان اوچ
کشی ایدیلر مصره قریب اولدقلرنده یوسف علیه السلام جنود مصرله واهالیء مصر ایله
انلری استقبال ایتدیلر ملاقات ایدیجك یوسف ویعقوب بری برینه صاریلوب آغلشدیلر یوسف
علیه السلام اکا دیدیکه ای بابا نیچون کوزك کورمز اولنجه آغلدك بیلمزمی ایدك که یوم قیامتده جمع
اولیسر ایدك دیدیکه بلی اویله‌درکه لکن قورقدمکه دینك سلب اولنوب ایکیمز بیننه اول حائل
اوله (فلما دخلوا علی یوسف آوی الیه ابویه) وقتاکه یعقوب وعیال واولادی یوسفه داخل
اولدیلر یوسف علیه السلام باباسنی وخاله‌سی لیایی کندویه ضم ایتدی زیرا اناسی راحیل
بنیامینك نفاسنده ایکن وفات ایتمشدی برقولده الله تعالی انك اناسی راحیلی احیا ایدوب
حتی که یعقوبله بیله مصره کلدی (وقال ادخلوا مصر ان شاء الله آمنین) یوسف علیه السلام
انلره دیدیکه قحط واصناف مکارهدن امن اوزره اولدیغکز حالده مصره کیرك ان شاء الله
(ورفع ابویه علی العرش) ویوسف باباسین وخاله‌سین سریر اوزره اجلاس ایتدی (وخروا له
سجدا) یعقوب ولیا واخوه‌سی اول زمانك عادتی اوزره یوسف علیه السلامه سجودله تحیه
ایتدیلر واول سجودله مراد انحنا وتواضعدر یوخسه یراوزره وضع جبهه دکل وبرقولده
جبهه‌لرینی یره قودیلرکه اول تحیه وتعظیم طریقی اوزره ایدیکه اول امم سالفه‌ده جائز ایدی
بوشریعتده نسخ اولندی (وقال یا ابت هذا تأویل رؤیای من قبل) واول حالتده یوسف
علیه السلام دیدیکه ای بابا اشبو بنم زمان صباوتمده کور دیکم رؤیانك تأویلیدرکه سکا انی اول
وقتده ذکر ایتمشیدمکه اون بریلدزله کونش وآی بکا سجده ایتدیلر (قد جعلها ربی حقا) ربم

اولمزسکز (واقم الصلوة طرفی النهار وزلفا من الیل ان الحسنات یذهبن السیئات ذلك ذکری للذاکرین)
کوندزك ایکی طرفنده که صباح واخشامده وکیجه ساعتلرندن کوندزه قریبده نمازه قیام ایله ❀ یعنی طرفی النهار صباح واویله
وایکندی وزلف اللیل اخشام ویاتسو نمازلریکه اوقات ❴ ٢٤٢ ❵ خمسه یه قائم اول ❀ تحقیق بو بش وقت نماز
حسنه سی کبائردن غیری
خطالری محو ایدر بووعد
وامر نصیحت دکلنلره
موعظه در ❀ روایت اولندیکه
بر رجل بر مرأه یی تقبیل
ایدوب درعقب ندامتله
پیغمبرمز علیه السلامه بو
خطاسنی اعتراف ایتدکده
بو آیت کریمه یی قرائت
بیوردیلر (واصبر فان الله
لایضیع اجر المحسنین)
وطاعاته صبر ایله که الله
تعالی عملرنده اخلاصله
صبر ایدنلرك اجرنی ضایع
ایتمز (فلولا کان من القرون
من قبلکم اولوا بقیة
ینهون عن الفساد فی الارض
الا قلیلا ممن انجینا منهم
واتبع الذین ظلموا ما
اترفوا فیه وکانوا مجرمین)
سزدن مقدم هلاك اولان
اهل قروندن رای وعقل
صاحبلری اولمدیکه مفسدلری
یریوزنده فساددن نهی
ایده لردی انجق انلردن
آز کیمسه که فساددن نهی
ایتملریله انلره نجات ویردك
انلر که دنیاده نعمته مستغرق
ایکن ریاست ولذات
شهوانیه یه اتباعله نفسلرینه ظلم ایدوب عقابه مستحق مجرملردن اولدیلر (وما کان ربك لیهلك القری بظلم (ناسك)
واهلها مصلحون) ربك تعالی قری اهلنی تاشرك وکفرلرینه ظلم وفسادی ضم ایتمدکلرنجه هلاك ایتمدی ❀ دینلدیکه
ملك ظلمله یقلور کفرله یقلمز (ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة ولا یزالون مختلفین الا من رحم ربك

جل شانه اول رؤیایی تحقیق ایتدی (وقد احسن بی اذ اخرجنی من السجن) حالبوکه اول
بکا احسان ایلدی شول وقتکه بنی سجندن چیقاردی وعقبنده ملکه ایرکوردی (وجاء بکم
من البدو) وسزی بادیه دن کتوردی زیرا انلر اهل مواشی اولدقلرندن بادیه ده ساکن
اولورلردی (من بعد ان نزغ الشیطان بینی وبین اخوتی) شیطان بنم وقرنداشلرم بینی
حسدله افساد ایتدیکندنصکره (ان ربی لطیف لمایشاء) ربم جل شانه دیلدیکی کسه ایچون
تدبیر لطیف صاحبیدر وحقیقت لطف اولدرکه غیره رفقله احسان ایرکوریله (انه هو العلیم الحکیم)
اول الله تعالی مصالح وتدابیرك وجوهنی بیلور وهرشیئی وقتنده حکمتی اقتضا ایتدیکی وجه اوزره
ایشلر ❀ روایت اولندیکه یعقوب علیه السلام مصرده یوسف علیه السلامك عندنده یکرمی درت ییل
اهنای عیش اوزره مکث ایتدی موته محتضر اولدیغنده یوسف علیه السلامه وصیت ایتدیکه جسدینی
ارض شامه ایلتوب باباسی اسحاق علیه السلام عندنده دفن ایده اویله اولسه یوسف علیه السلام انی
انده ایلتوب دفنندنصکره کیرو مصره کلدی دینلدیکه یعقوب علیه السلامك جسدی ساجدن
تابوت ایچنده مصردن بیت المقدسه نقل اولندی وانك اکا وصولی کوننده قرنداشی عیص
دخی وفات ایدوب ایکیسی برقبرده دفن اولندی حالبوکه ایکیسی بطن واحددن طوغمش
ایکیز لر ایدیلر ایکیسیدخی یوزقرق یدیشر ییل معمر اولدیلر وقتاکه الله تعالی یوسفه شملنی
جمع ایتدی نعیم دنیانك عدم دوامن بیلوب رب تعالیدن حسن عاقبت استیوب دیدیکه (رب
قد آتیتنی من الملك) یارب سن بکا مصر ملکنی ویردك (وعلمتنی من تأویل الاحادیث) وبکا
رؤیا تعبیرینی تعلیم ایتدك (فاطر السموات والارض) ای سموات وارضی خلق ایدن باری
تعالی (انت ولیی فی الدنیا والآخرة) سن بنم دنیاده وآخرتده معینم ومتولئ امورمسن
(توفنی مسلما والحقنی بالصالحین) توحیدمده خالص اولدیغم حالده بنی قبض ایت وآبائمدن
صالحلره ویارتبه وکرامتده عامهٔ صالحلره بنی الحاق ایت ❀ قتاده ایدر انبیادن هیچ بری
یوسف علیه السلامدن غیریسی موتی سؤال ایتمدی حسن ایدر بوندنصکره اول نیجه ییللر
معمر اولدی غیری ایدر بوقولدنصکره اول برهفته کچمدین وفات ایتدی اهل مصرانك مدفننده
تخاصم ایدوب حتی که قتاله قصد ایتدیلر بعده رأیلری انك اوزره متفق اولدیکه انی برمرمر
صندوقه قویوب نهر نیل ایچنه دفن ایده لر تاکه صوانك اوزرندن کچدکدنصکره مصره
واصل اولوب برکتندن جمیعی حصه دار اوله لر بعده موسی علیه السلام انی آبائنك مدفننه نقل
ایتدی (ذلك من انباء الغیب نوحیه الیك) یامحمد اشبو یوسف واخوه سی خبری اخبار
غیبدندرکه جبریل واسطه سیله سکا اعلام ایدرز (وما کنت لدیهم اذ اجمعوا امرهم
وهم یمکرون) سن اولاد یعقوب قتنده دکل ایدك شول وقتکه یوسفی قیویه براقمغه عزم
ایتدیلر حالبوکه انلرا کا غائله طلبنده احتیال ایدرلر (وما اکثر الناس ولو حرصت بمؤمنین)

ولذلك خلقهم وتمت کلمة ربك لاملئن جهنم من الجنة والناس اجمعین) ربك جل شانه اکر مراد ایدیدی جمله
ناسی بردینده قیلردی انلر ایسه ❀ یهود ونصاری ومجوس وسائر ادیان مختلفه اوزره اولمقدن زائل اولمزلر مکر ربك
تعالینك رحمتندن دین حقده ❴ ٢٤٣ ❵ اتفاق ایده لر انلری اول اختلاف ایچون خلق ایتدی ❀ که برفرقه جنتده
برفرقه جهنمده اوله ❀
وربك جل شانه نك ملکلرینه
بیوردیغی البته جهنمی
جمیع جن وناسك عاصیلریله
طولدررم کلمه سی اجرا
اولنه (وکلا نقص علیك
من انباء الرسل ما نثبت
به فؤادك وجاءك فی هذه
الحق وموعظة وذکری
للمؤمنین) پیغمبرلر
وامتلرینك جمله خبرلرنی
سکا حکایت ایتدککه
انکله ادای رسالتده
وکفارك اذاسنه صبرده
قلبکی ثابت ایده لم وبو خبرلر
سکا حق ومؤمنلر ایچون
پند ویاد وتذکره کلدی
(وقل للذین لایؤمنون
اعملوا علی مکانتکم انا
عاملون وانتظروا انا
منتظرون) یامحمد شول
ایمان کتورمینلره دیکه سز
حالکز اوزره عمل ایدك
بزدخی اولدیغمز حالده
عامللرز سز بزه رحمت
حلولنه منتظر اولك بزده
سزه عذاب نزولنه منتظرز
(ولله غیب السموات
والارض والیه یرجع الامر کله فاعبده وتوکل علیه وما ربك بغافل عما تعملون) سموات وارضك مغیباتی الله
تعالینك علمنده حاضردر وکلی اموری اکا رجوع اولنور اکا عبادت وجمیع امورنده اکا توکل ایله ربك تعالی
اعمالکزدن غافل اولمدی

ناسك اکثری عناد وکفر اوزره تصمیملرندن ایمانه کلور دکللردر اکرچه سن انلرك ایمانه
حرص ایدر وآیات اظهارنده مبالغه ایدرسکده روایت اولندیکه یهود ومشرکون پیغمبرمز
صلی الله تعالی علیه وسلمه یوسف علیه السلام قصه سندن سؤال ایدوب توراته موافق خبر
ویردیکندنصکره اسلامه کلمدکلرینه محزون اولدیغنده بوآیت نازل اولدی (وما تسألهم علیه
من اجران هو الا ذکر للعالمین) یامحمد سن انباء ویاقرآن اوزره انلردن اجر استمزسن اول قرآن
دکل الا عاملره موعظه وتذکیردر (وکأین من آیة فی السموات والارض یمرون علیها
وهم عنها معرضون) الله تعالینك سموات وارضده وجود ووحدانیته وحکمت وکمال قدرتنه
دلالت ایدر نیجه آیتلرینه مرور ایدرلر حالبوکه انلرانده تفکر وانکله اعتبار ایتمزلر بلکه اندن
اعراض ایدوب کیدرلر (وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون) انلرك اکثری الله تعالینك
وجود وخالقیتنه مؤمن اولمزلر الا انك غیریه عبادتله اکا اشراك ایدرلر مثلا انلره سموات
وارضی کیم خلق ایتدی دینلسه دیرلرکه الله تعالی خلق ایتدی وسمادن یغموری کیم ایندرر
دینلسه دیرلرکه الله تعالی ایندرر ومع ذلك اصنامه عبادتله شرك ایدرلر دینلدیکه کفار رخاده
رب تعالی یی اونودرلر اما قچانکه انلره بلا اصابت ایده خالص الله تعالی یه یلواررلر (أفامنوا
ان تأتیهم غاشیة من عذاب الله) انلر امنده می اولدیلر الله تعالینك عذابندنکه کلوب انلری
قاپلیه (او تأتیهم الساعة بغتة وهم لایشعرون) یاخود اکسزین انلره قیامت قوپه حالبوکه
انلرك اکا شعوری یوغیدی وانکچون مستعد دکللر ایدی (قل هذه سبیلی ادعو الی الله علی
بصیرة انا ومن اتبعنی) یامحمد دکل که توحیده دعوت بنم سنت ومنهاجمدر بن وبکا ایمان وتصدیقله
اتباع ایدنلر یقین اوزره الله تعالی یه دعوت ایدرز ویاخود بن وبکا اتباع ایدنلر بصیرت اوزره یز
(وسبحان الله وما انا من المشرکین) ودیکل که الله تعالی یی انلرك اشراکندن تنزیه ایدرین وبن
اکا اشراك ایدنلردن دکلم (وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیهم من اهل القری) یامحمد
سندن اول بزم ارسال ایتدیکمز رسوللریمز امصار اهلندن رجال ایدیلر زیرا که اهل امصار
اعقل وافضل واعلم واحلمدرلر بوخسه بادیه اهلندن دکل زیرا انلر غلظت وجفا اهلیدر حسن
ایدر حق جل وعلا نه اهل بادیه ونه جن ونه نسادن رسول بعث ایتمیوبدر (أفلم یسیروا فی الارض
فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم) کفار یریوزنده سیر وسفر ایتمدیلرمیکه انلردن اول
کچن امم مکذبه نك عاقبت امرلری نیجه اولدیغنه نظر ایدوب معتبر اوله لردی (ولدار الآخرة
خیر للذین اتقوا أفلا تعقلون) دار آخرتکه جنتدر شرك وعصیاندن صاقننلره خیرلودر
عقوللکزی استعمال ایتمزمیسزکه انی بیله سز (حتی اذا استیأس الرسل وظنوا انهم قد کذبوا)
حتی قچانکه رسل قوملرینك ایمانندن مأیوس اولوب امتلری انلری تکذیب ایتدی دیو تیقن
ایتدیلر برتکذیبله کیم من بعد ایمانلری رجا اولنمیه ویاخود حتی قچانکه رسل کندیلرینی تکذیب

سورة يوسف عليه السلام مكية وهی مائة واحدی عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الر تلك آيات الكتاب المبين) اشبو سوره‌تدبر ايده‌نه كتاب مبينك اعجازينی وحكمت الهيه‌يی مشتمل آيات عبرتنمادر روايت اولنديكه علماء يهود رؤسای مشركينه محمده آل يعقوبك شامدن مصره انتقالندن ويوسف عليه السلامك قصه‌سندن سؤال ايدك ديملريله بو سوره نازل اولدی (انا انزلناه قرانا عربيا لعلكم تعقلون) آل يعقوبك اخبارينی بيان ضمننده عربی اوله‌رق بو سوره‌يی انزال ايتدككه معانيسنی فهم وتعقل ايدوب اول قصه‌يی بيله‌سز (نحن نقص عليك احسن القصص بما اوحينا اليك هذا القرآن وان كنت من قبله لمن الغافلين) يا محمد بز سكا بو سوره‌يی وحيمزله احسن قصه اوله‌رق ذكر ايتدك اكرچه بوندن مقدم بو قصه‌دن غافللردن ايسكده (اذ قال يوسف لابيه يا ابت انی رايت احد عشر كوكبا والشمس والقمر رأيتهم لی ساجدين) وقتا كه يوسف عليه السلام باباسی يعقوب عليه السلامه ای بابام بن دوشمده اون بر يلدز وكونش وآی بكا سجده ايدر كوردم ديدی ❀ ديلديكه يوسف (يرده) عليه السلام اون ايكی ياشنده جمعه كيجه‌سی پدرنك ياننده ياتوركن ناكاه سرسملك ايله اويانديقده پدری نه اولدك ديو سؤالنده بر يوكسك طاغك اوستنده ايمشم كه اطرافنده ايرمقلر آقار ويشل آغاجلر وار اوحالده كوكدن اون بر

ايدنلرك تصديقندن مأيوس اولديلر وظن ايتديلركه قوملرندن ايماننه كلنلر دخی مرتد اولوب تكذيبه عودت ايده‌لر (جاءهم نصرنا فنجی من نشاء) اول رسله نصرتمز ايروب انلردن ومؤمنلردن ديلديكمز تنجيه اولندی (ولا يرد بأسنا عن القوم المجرمين) بزم عذابمز قوم مشركيندن رد اولنمز (لقد كان فی قصصهم عبرة لاولی الالباب) انبياء وامملك ويا يوسف واخوه‌سنك قصه‌لرنده عقول كامله صاحبلری ايچون موعظه واردر (ما كان حديثا يفتری) اشبو قرآن اختلاق اولنور كلام اولمدی (ولكن تصديق الذی بين يديه) لكن اندن اول نازل اولان تورات وانجيل وسائر كتب منزله‌نك تصديقی اولدی (وتفصيل كل شیء) وهر شيئك تفصيلی واردركه امور دينيه‌ده عبادا كا محتاج اولور (وهدی ورحمة لقوم يؤمنون) وضلالتدن ارشاد وبيان وعذابدن امان وار در شول قوم ايچونكه انی تصديق وموجبيله عمل ايدر

(سورة الرعد وهی خمس واربعون آية مدنية الا قوله (ويقول الذين كفروا)

بسم الله الرحمن الرحيم

(المر) بن اول الله تعالى ينكه بيلور وكوررين ويا خلقك ديديكن بيلور وايشلديكن كوررين (تلك آيات الكتاب) شول اخباركه سكا ذكر ايتدك تورات وانجيل وسائر كتب متقدمه‌نك آياتيدر (والذی انزل اليك من ربك الحق) وشول قرآنكه سكا ربك جل شانه دن انزال اولندی حقدر اكا اعتصام ايت (ولكن اكثر الناس لا يؤمنون) لكن ناسك اكثری نظر وتأملده اخلاللری ايچون انی تصديق ايتمزلر (الله الذی رفع السموات بغير عمد ترونها) الله تعالى اول قوی قادردركه سمواتی كورديككز هيئتده ساريه لرنسز رفع ايتدی نه دونده دعامه‌سی واردركه انی ادعام ايده‌ونه فوقنده علاقه‌سی واردركه انی امساك ايده (ثم استوی على العرش) بعده عرش اوزره حفظ وتدبيرله استوا ايتدی (وسخر الشمس والقمر) وشمس وقمری خلقنه منافع ايچون تذليل ايتدی ايمدی ايكيسيده مقهورلردر والله تعالينك ارادتی اولديغی وجه اوزره جاری اولورلر (كل يجری لاجل مسمی) هر بری وقت معلومه دكين جاری اولوركه اول دنيانك فناسيدر وياخود اجل مسمی ايله مراد اول ايكيسنك درجات ومنازليدركه اكا منتهی اولوب انی تجاوز ايتمزلر (يدبر الامر) اول ملكوت امرنی ايجاد واعدام واحيا واماته وغيری تدبير ايدر (يفصل الآيات) آيتلرين تنزيل ايدوب تفصيل اوزره بيان ايدر وياخود دلائلی بر بر احداث ايدر (لعلكم بلقاء ربكم توقنون) تا كه اول الله تعالينك آياتن تفكرله كمال قدرتن تحقق ايدوب اشبو اشيانك خلق وتدبيرينه قادر اولان رب تعالينك اعاده وجزايه قادر ايدوكن بيله‌سز (وهو الذی مد الارض) واول الله تعاليدركه يری اينلو اوزونلو بسط ايتديكه اوزرنده اقدام ثابت اولوب حيوانات تقلب ايده (وجعل فيها رواسی وانهارا) واول يرده جبال راسيات وانهار قيلدی (ومن كل الثمرات جعل فيها زوجين اثنين) واول

يلدز وكونش وآی كلوب بكا سجده ايتديلر كوردم ديدی يعقوب عليه السلام بيلديكه اون بر قرداشی ويعقوب وزوجه‌سيكه يوسف عليه السلامك خاله‌سيدر يوسف عليه السلام رتبهٔ رفيعه‌يه واصل اولوب بونلر اكا تعظيم ايده‌جكلرين فكرايليوب قرداشلری بو رؤيايی ايشيدرلرسه تعبيرينه واقف اولوب بغض ايده‌جكلر بناء عليه كتمنی توصيه ايليوب (قال يا بنی لا تقصص رءياك على اخوتك فيكيدوا لك كيدا ان الشيطان للانسان عدو مبين) يعقوب عليه السلام يوسف عليه السلامه ای اوغلجغم بو رؤيايی قرداشلرينه ذكر ايتمه كه سنك هلاكك ايچون وسوسهٔ شيطان سببيله سكا حيله ايدرلر تحقيق شيطان انسان ايچون آشكاره دشمندر ديدی (وكذلك يجتبيك ربك ويعلمك من تأويل الاحاديث ويتم نعمته عليك وعلى آل يعقوب كما اتمها على ابويك من قبل ابراهيم واسحق ان ربك عليم حكيم) ربك جل شانه سنی بو رؤيا ايله شرفكی وقرداشلريكه تفوقكی اختيار ايتديكی كبی نبوت وپادشاهلق ايله انتخاب ايدر ورؤيا تعبيركی دخی تعليم ايدر وبوندن مقدم جدك اسحق وپدر جدك ابراهيم عليه السلامه نبوت ورسالته نعمتنی تمام ايتديكی كبی سكا وآل يعقوبه دخی اتمام ايدر ربك تعالى بو نعمتلرك مستحقنی بيلور ولازم اولان اموروده حكمتی اجرا ايدر (لقد كان فی يوسف واخوته ايات للسائلين) تحقيق يوسف عليه السلام وقرداشلرينك قصه‌لرندن سؤال ايدنلر وغيريلر ايچون الله تعالينك قدرت وحكمتنه دليللر واردر ❀ مرويدركه يوسف عليه السلامك اون بر قرداشی

يرده ميوه‌لرك انواعندن ايكيشر صنف قيلدی يعنی حلو وحامض اسود وابيض وصغير وكبير قيلدی (يغشی الليل النهار) كوندزه كيجه ظلمتن وكيجه‌يه كوندز ضوئن كيورر (ان فی ذلك لآيات لقوم يتفكرون) اشبو مذكورده آيتلر واردر شول قومه كيم انده تفكر ايدرلر زيرا انك تكونی اول صانع حكيمك وجودنه دليلدركه اول انك امرنی تدبير واسبابنی تهيئه ايدر (وفی الارض قطع متجاورات) يريوزنده بری برينه قريب قطعه‌لر واردركه بعضی طيبه وبعضی سبخه‌در بعضی رخوه وبعضی صلبه‌در بعضی زرعه صالحدر شجره دكل وبعضی شجره صالحدر زرعه دكل (وجنات من اعناب وزرع) ودخی انده انواع اشجار وزروع ايله مزين بستانلر واردر (ونخيل صنوان وغير صنوان) وانده نخله‌لر واردركه اندن بر طائفه اصل واحددن وبر طائفهٔ اخری اصول متفرقه‌دن انشا اولنوبدر (يسقی بماء واحد ونفضل بعضها على بعض فی الاكل) بومذكورك كليسی ماء واحد ايله سقی اولنور كن ثمرده بعضنی بعض اوزره شكل وقدر ورايحه وطعم جهتندن تفضيل ايدرز حسن ايدر اشبو بنو آدمك قلوبنه مثلدركه ارض يدز جانده طينهٔ واحده ايكن انی بسط ايدوب بری برينه متجاور طبعده مختلف قطعه‌لر ايتدی وانك اوزرينه سمادن ماء انزال ايدوب انلردن انواع مختلفه چيچكلر واغاجلر وعشلر واوتلر بتوردی حالبوكه انك جيمی بر صو ايله صواريلوبدر ناس دخی انجلين اصل واحددن يعنی آدمدن خلق اولنمشلر ايكن سمادن انلره تذكره نازل اولديغنده اندن قلوبك بعضنه رقت كلوب خشوع ايتدی وبعضنه ايسه قسوت ايروب تمرد ايتدی (ان فی ذلك لآيات لقوم يعقلون) اشبو مذكورده اول صانع حكيمك وجود وقدرتنه دلالت ايدر علامتلر واردر شول قومه كيم عقللرين تفكرله استعمال ايدرلر (وان تعجب فعجب قولهم ائذا كنا ترابا ائنا لفی خلق جديد) يا محمدا كر سن مشركلرك ابتداء خلقه اقرار ايتملريله بيله بعثه انكارلرينه تعجب ايدرسك انلرك بز موتله تراب اولديغمزدن صكره يكيدن خلق اولنوب موتمزدن اولده‌كی حالت وهيئته عودت ايدرميوز ديمه‌لری حقيقيدركه تعجب اولنه زيرا قلوبده متقرردركه اعاده ابتدادن اهوندر وبو آيات معدوده دخی مبدئك وجودنه دال اولديغی كبی اعاده‌نك امكاننه دخی دال‌ه‌در شول حيثيتدنكه اول انك كمال قدرتنه وانك انواع تصرفاتنه موادك قبولنه دلالت ايدر (اولئك الذين كفروا بربهم) ايمدی انلر بعثه انكارله رب تعالى‌يه كافر اولديلر (واولئك الاغلال فی اعناقهم) انلر ضلاله مقيدين اولوب خلاصلری رجا اولنمزلردر وياخود يوم قيامتده بيونلرينه دمور اوريلورلردر (واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون) وانلر اصحاب ناردركه انده دائملردر (ويستعجلونك بالسيئة قبل الحسنة) يا محمد مشركون عافيتدن بدل عقوبته استعجال ايدرلر يعنی انلرك استهزا طريقی اوزره ديملريدركه الهی محمدك ديديكی حقيقتده سنك عندكدن ايسه اوزريمزه طاش ياغدر ويا امم سالفه‌يی عذاب ايتديكك اشيادن برينی بزه كوندر (وقد خلت من قبلهم المثلات) حالبوكه انلردن اول امم مكذبيندن انلره

واریدی اون قرداشی لأب بری اناوبابا برکه بنیامیندرلیانك قزقرنداشی راحیلدن متولدلردر اول بابالری بر اولنلرك
آلتیسی یهوذا وروبیل وشمعون ولاوی وریالون ویشجر یعقوب علیه السلامك طاییسی قزی مذکوره لیادنکه
لایان بن لوط علیه السلامك قزیدر ودردی دان ویفتالی ﴿ ٢٤٦ ﴾ وجاد واشر ایکی جاریه‌سی زلفه وبلهه‌دن
وجوده کلمشلردر وعلی
روایة رؤیای مذکوری
پدرینه‌سویلرکن وپدرینك
اکانعمت تام اوله‌جغنی
تعبیرودوشنی قرداشلرندن
کتم ایلمسی تنبیه ایدرکن
برادرلرینك زوجه‌لرندن
بعضیسی ایشیدوب
زوجه‌لرینه خبر ویرملریله
عرق حسد حرکت ایدوب
تدبیرمهمه مشغول اولدیلر
(اذقالوا لیوسف واخوه
احب الی ابینا منا ونحن
عصبة ان ابانا لفی ضلال
مبین) برادرلری بربرینه
دیدیلرکه تحقیق یوسف
وقرنداشی بنیامین بابامزه
بزدن سوکلودر حال بوکه
بزقدرتلو وایشکذارایکن
اول ایکی ضعیف وعاجزلره
محبت ایتمسنده بزم بابامز
تعدیلی ترکله خطاء
ظاهره‌ده‌در (اقتلوا یوسف
اواطرحوه ارضا یخل
لکم وجه ابیکم وتکونوا
من بعده قوما صالحین)
انلردن دان یاخود شمعون
اتفاقلریله دیدیکه یوسفی
قتل ایدك یاخود عمارتدن
بعید برمحله طرح ایدککه غائب اولوب پدریکزك یوزی سزه منحصر وتمام اقبال سزه اوله وبو ایشی (غائب)
کوردکدنصکره کناهکزه توبه‌ایدوب صالحین زمره‌سندن اولورسکز (قال قائل منهم لاتقتلوا یوسف والقوه فی غیابت
الجب یلتقطه بعض السیارة ان کنتم فاعلین) انلردن یهوذا یا روبیل دیدیکه یوسفی قتل ایتمیککه ❀ بیکناهی

امثالنك عقوباتی کچدی‌ایعدی اناره‌نولدیکه انلرك حالیله معتبرن اولمزلر وانلره‌ایرشن عقوبات
مثلی کندیلره دخی ایرشمسندن اوشنمزلر (وان ربك لذو مغفرة للناس علی ظلمهم) یا محمد ربك جل
شانه ناسه مغفرت صاحبیدر انلرك نفسلرینه ظلملری وارایکن (وان ربك لشدید العقاب) وانك
کفازه عقابی شدیددر ❀ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لولا عفو الله وتجاوزه لماهنأ لاحد العیش
ولولا وعیده وعقابه لاتکل کل احد ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر اکر الله تعالینك
عفو وتجاوزی اولمسه هیچ کسه‌یه عیش مهنا اولمزدی وانك وعید وعقابی اولمسه هرکسه توکل
ایدوب عملی ترك ایدردی (ویقول الذین کفروا لولا انزل علیه آیة من ربه) وکافرلر دیرلرکه
نولیدی محمده ربی جل شانه‌دن نبوتنه علامت وحجت نازل اولسه (انما انت منذر ولکل قوم هاد)
یا محمد سن ناسی تخویف وانذار ایچون کونده‌ریلوبسین یوخسه معجزات جنسندن نبوتکی تصحیح
ایدرشیء اتیان سکا واجب اولمز هرقوم ایچون اوزرلرینه غالب شیء جنسندن معجزاتله مخصوص
نبی واردرکه انلری حقه هدایت وصوابه دلالت ایدر ویاخود هرقومك هدایتلرینه قادر واردرکه
اول الله تعالیدر لکن هدایت ایتمزمکرانی که هدایتن دیلیه آیاتدن انزال ایتدیکی شیء سببیله (الله
یعلم ماتحمل کل انثی) الله تعالی هرانثانك حملی نه حالده ایدیکن بیلور ذکرویاانثامیدر خلق سوی
ویاناقصمیدر واحدویااندن اکثرمیدر (وماتغیض الارحام وماتزداد) ودخی ارحامك جثه‌ده
ومدتده وعدده نقص وکرك زیاده ایدیکن بیلور ❀ اهل تفسیر ایدرغیض ارحامدن مراد
مراه‌نك حملی حالنده حیضیدر قچان حامل حیض کورسه اول ولده نقصان اولور زیرادم حیض
رحمده ولدك غذاسیدر اول دم دوکلیجك غذامنتقص اولوب انکله ولده دخی نقص ایرر واما
قچان حامل حیض کورمسه ولد زیاده وتمام اولور ایعدی نقصان خروج دمله ولدخلقتنك
نقصانیدر وزیاده استمساك دمله ولد خلقتنك تمامیدر ❀ دینلدیکه قچان حامل حیض کورسه
ولدك غذاسی اکسیلور وحملك مدتی آرتارحتی حمل حالنده بش کون حیض کورسه وضعی
طقوز آیده اوله‌جق ایکن طقوز آی ایله بش کونده اولور اویله اولسه نقصان غذاده وزیاده مدت
حملده اولور ❀ حسن ایدر غیضله مراد مدت حملك طقوز آیدن اقل وزیاده ایله مرادانك طقوز
آیدن اکثر اولمسیدر ❀ دینلدیکه غیضله مراد سقط وزیاده ایله مراد ولدك تام الخلق اولمسیدر
ومدت حملك اقلی آلتی آیدر کاهی مولود اول مدتده ولادتدنصکره تعیش ایدر ومدت حملك
اکثرنده اختلاف اولندی برقوم دیدیلرکه اول ایکی بیلدر عائشه رضی الله تعالی عنها انی دیمش
وابو حنیفه اکاذاهب اولمشدر وبرجماعت دیدیلرکه اول درت بیلدر شافعی اکاذاهبدر ❀
دینلدیکه هرم ابن حیانك هرم دیوتسمیه اولنمسی اناسی قارنده درت ییل قالدیغیچوندر (وکل
شیء عنده بمقدار) هرشیء الله تعالینك عندنده قدروحدله درندانی تجاوز ایدر ونه اندن ناقص
اولور الله تعالی هرحادثی برمعین وقت وحاله مختص قیلدی (عالم الغیب والشهادة) حسدن

قتل بیوك کناهدر ❀ بلکه انی بر قیونك ایچنه براغك که انی یولجیلردن بعضیسی چیقاروب براخر ناحیه‌یه کوتورر
❀ اندن خلاصه غرضکز بینی بولورمناسبی بودر ❀ اکر بنم دیدیکمی ایشلرسکز (قالوا یا ابانا مالك لاتأمنا علی یوسف وانا له
لناصحون ❀ بابالرینه دیدیلرکه ای بزم ﴿ ٢٤٧ ﴾ بابامز سکا نولدیکه یوسفی بزه اینانمزسن حال بوکه بزا کاشفقتلو وخیر
خواهز (ارسله معنا غدا
یرتع ویلعب وانا له لحافظون)
یارین انی بزمله صحرایه
کوندرکه بزمله میوه‌یسون
و ❀ اوق آتمق وقوشمق
کبی ❀ اویناسون بزآنی
ضرراصابتندن حفظ ایده‌رز
(قال انی لیحزننی ان تذهبوا به
واخاف ان یاکله الذئب
وانتم عنه غافلون ❀ یعقوب
علیه السلام دیدیکه سزك
آنی آلوب کتمکز بنی محزون
ایدر زیرا انك مفارقتنه
صبرم آزدروسزك کتدیککز
محلده برتجی قوردلر اولمغله
قورقارمکه انی قوردا کل
ایدوب سزشغلکزله اندن
غافل اوله‌سز (قالوا لئن
اکله الذئب ونحن عصبة انا
اذا لخاسرون) اوغللری
دیدیلرکه بزبویله قوتلو
کیمسه‌لرکن انی قورد اکل
ایدرسه تحقیق بز ضعفا
وخسرانده اولمش اولورز
(فلما ذهبوا به واجمعوا
ان یجعلوه فی غیابت الجب
واوحینا الیه لتنبئنهم بامرهم
هذا وهم لایشعرون)
وقتا که قرداشلری یوسفی
آلوب کندیلر وانی قیونك اسفلنه براقمغه عزم ایتدیلر بز یوسف علیه السلامه جبریل علیه السلام واسطه‌سیله وحی
کوندردك که غم چکمه البته وقتیله سن انلره ایتدکلری ایشدن خبر ویررسن حال بوکه آنلر آنی بیلمزلر ❀
مرویدرکه یعقوب علیه السلام قرداشلرینك ابرامی ویوسف علیه السلامك تماشای صحرایه میلنی کوردکده

غائب وحاضری بیلور (الکبیر المتعال) عظیم الشاندرکه علمندن برشیء زائل اولمز وهر
شیئك اوزره قدرتیله استعلاء ایدیجیدر ویاخود مخلوقین نعتندن کبیر وعالی اولوجیدر
(سواء منکم من اسر القول ومن جهر به) الله تعالینك علمنده مساویدر اولکه قولنی نفسنده اسرار
ویاغیریه اظهار ایده (ومن هو مستخف باللیل وسارب بالنهار) ودخی اولکه کیجه ظلمتنده استخفا
ایدر وکوندوزده آشکاره کیدر (له معقبات من بین یدیه ومن خلفه یحفظونه من امر الله)
الله تعالینك ملائکه‌سی واردرکه لیل ونهارده تعاقب ایدرلر ملائکهٔ لیل صعود ایتسه عقبنده ملائکهٔ
نهار کلور وملائکهٔ نهار صعود ایتسه عقبنده ملائکهٔ لیل کلور هرعبدی اوکندن واردندن
الله تعالینك اذنیله حفظ ایدرلر مادامکه قدر کلمیه قدر کلیجك انلراندن صاویلورلر ویاخود
اول ملائکه انی حفظ ایدرلر اندنکه الله تعالی انلره انی حفظه امر ایلدی ❀ مجاهد ایدر هیچ
برعبد یوقدرکه الا اکا مؤکل برملك واردر انی نوم ویقظه‌سنده جن وانس وهوامدن حفظ
ایدر انلردن بری اکا برشیء اصابتیچون کلسه اول ملك انی اندن دفع ایدر مکر اول الله تعالینك
اذنیله کلمش اوله اویله اولسه ملك اندن صاویلور مقدر اولان شیء کلور انی بولور ❀ دینلدیکه
اول معقباتله مراد عبدك یمین وشمالنده قاعد حسنات وسیئاتن یازان ایکی ملکدرکه بامر الله انك
اعمالنی حفظ ایدرلر دینلدیکه یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایچون الله تعالی قبلندن
حارسلر واردرکه انی اوکندن واردندن انس وجندن وطوارق لیل ونهاردن حفظ ایدرلر
❀ روایت اولندیکه بروقتده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابندن برجماعتله مسجدده
اوتوررکن عامر بن الطفیل واربد بن ربیعه نام ایکی مشرك اوزرینه چیقه کلدیلر عامر دیدیکه اکر بن
اسلامه کلسم سندنصکره امری بکاتعیین ایدرمیدك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه
اول بکا مفوض دکلدر بلکه اول الله تعالینك مشیئتنه متعلقدر دیلدیکنه انی ویرر عامر ایتدی
یا محمد طور سکا برکیزلی سوز سویلیم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دخی طوردیکه اول اکا
سوزین سویلیه مکرکه عامر اندن اول اربده امر لمشدیکه قچانکیم بنی محمدله سویلر کوره‌سن
اول نماله تکلمه مشغول ایکن اردندن ایره‌سن سیفله اوروب اولدیره‌سن چون عامر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمه تکلمه باشلدی اربد ایسه آکاردندن کلدی سیفنه ال اوردیکه قتندن
چیقاره باذن الله منع اولنوب چیقارمغه چاره بولمدی عامر ایسه اول حالتده اکا اشارت ایده
طوردی انك اشارتندن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دونوب اردنده اربدی کوردی
دیدیکه آلهی سن انلرك شرنی دفعه کافیسن دیلدیکك وجه اوزره دفع ایت دیویلواردی همانده
برصاعقه ایروب اربدی یاقدی حالبوکه یوم صحو اولوب هواده کفه دکلو سحابه یوغیدی عامر
ایتدی یا محمد ربکه دعا ایدوب اربدی اولدردی اوزرینه خیلی جرد وفتیان مردایله کلم کوره‌سنکه
سنی بندن کیم قورتارر دیو وله‌کیردی او کیجه یاتوب صباح سیفن قوشانوب رحمن النه آلدی

المهجران وقضای سبحانه رضا ایله یوسف علیه السلامی غسل وصاچنی طرایوب کیدیروب ابراهیم علیه السلامی نمرود آتشه
القاسنده جبرائیل علیه السلام جنتدن کتوروب کیدردیکی کوملك یعقوب علیه السلامه میراث قالمشیدی انی تعویذ ایدوب
قوله وضع ایله شجرة الوداعه دك تشییع واوغلنی قوچاقلیوب ۲۴۸ وداع ایلدی چونکه پدرلرینك نظرندن
غائب اولدیلر پدرلرینك
وصایاسنی برطرف ایدوب
طعنه یه آغاز ایله ای رؤیای
کاذبه صاحبی سکا سجده
ایدن کواکب شمدی سنی
بزم الیزدن قورتارسن
دیو شمارلر اوردیلرکه
موت درجه سنه کلدی
هرچند یوسف علیه السلام
بن جوجغم بکا مرحمت
ایدك وبیر کنعانك حالنی
ملاحظه ایدك دیدکجه
فائده ایتمدی عاقبة الامر
یهوذا بوحالی کوردکده
بونك قتلنه قصد ایتمیك
بیمله اولان عهدکزه وفا
ایدك دیمکله انی کنعاندن
اوچ فرسخ بعید یاخود
بیت المقدس حوالیسنده
برقیونك باشنه کتوروب
اللرینی باغلدیلر وبیلنه
برایپ باغلیوب قیویه
صارقتدیلر نصفنه ایندکده
براقدیلر صویه دوشوب
انده برطاشك اوزرینه
چیقوب اغلمغه باشلدی
یهوذا کاسارندن خبرسز
طعام کتورردی علی قول
جبریل علیه السلام قیویه
اینرکن امرالهیله ایریشوب برمحله اوتورتدی وجنت طعامیله بسلردی بعده قرداشلری برکچی اوغلاغی (دمموردن
بوغزلیوب قانی کوملکنه بوله دیلر (وجاؤ اباهم عشاء یبکون) قالوا یا ابانا انا ذهبنا نستبق وترکنا یوسف عند
متاعنا فاکله الذئب وما انت بمؤمن لنا ولو کنا صادقین) واخشام وقتنده آغلیه رق بابالرینه کلدیلر یعقوب علیه السلام

اکر محمده وکرك ملك الموته راست کلم ایکیسن دخی اشبو رمحله اولدیره ین دیدی همانده م باذن الله
برملك انی قنادیله اوروب آتندن ییقدی واول حینده دیزنده برغدهٔ عظیمه چیقدی انك اضطرابیله
فرسنه رکوب ایتدی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك دعاسیله آزمسافه کتمدن هلاك اولوب
بتدی اشبو قصه شاننده آیت مذکوره نزول ایتدی (ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم)
الله تعالی برقومله اولان عافیت ونعمتی ضدنه تحویل ایتمز تا شول وقته دکین که انلر نفسلرنده کی
احوال جیله یی احوال قبیحه یه تحویل ایده لر (واذا اراد الله بقوم سوء فلا مرد له) قچانکه
الله تعالی برقومه سوء اراده ایده انی رد ایدر اولمز (ومالهم من دونه من وال) وانلرك امرلرینه
اندن غیری تولی ایدر دخی اولمزکه انلردن سوئی دفع ایده (هو الذی یریکم البرق خوفا وطمعا) اول الله
تعالیدرکه سزه برقی کوستررکه صاعقه دن خوف ومطرك نفعنه طمع ایده سز ویاخود مسافرتکز
حالنده مطرك اذا ومشقتندن خوف واقامتکز حالنده اندن برکت ومنفعت رجاسن ایده سز ویاخود
مطردن مکانده وزمانده اولمدیغنده خوف ومکانده وزمانده اولدیغنده رجا ایده سز ❀ دینلدیکه
بعض بلاد واردرکه مطردن اکا قحط ایرر مطر اولمسه خصب ایرر (وینشئ السحاب الثقال) واول
الله تعالی بولتلر انشا ایدرکه یغمورله آغرلنمشدر ❀ علی کرم الله وجهه ایدر سحاب ماءنك غربالیدر
(ویسبح الرعد بحمده والملائکة من خیفته) الله تعالی یی تسبیح ایدر رعدانك حمدنی ملابس
اولدیغی حالده وملائکه ایسه اندن خوف وخشیتلرندن تسبیح ایدرکه انلر رعدك اعوانیدر اکثر
مفسرین ایدر رعد شول ملکك اسمیدرکه سحابی سوق ایدر واندن ایشدیلان صوت انك تسبیحیدر
ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر برکسه که رعدك صوتن ایشتدکده ❀ سبحان الذی یسبح الرعد
بحمده والملائکة من خیفته وهو علی کل شئ قدیر ❀ دیسه بعده اکا صاعقه اصابت ایتسه دیتی
بنم عهده مه اولسون بعض اخبارده حق جل وعلادن حکایت اولنور بیورمشکه اکر بنم عبادم
بکا اطاعت ایتسه لر بن انلره کیجه ده یغمور یاغدیررر وکوندوزده کونش طوغدیررردم وانلره رعد
صوتن ایشتدرمزدم وینه ابن عباس ایدر رعد سحابه موکل برملکدر امر اولنان مکانده انی صرف
ایدر وماءنك بحوری انك نقرهٔ ابهامنده در واول الله تعالی یی تسبیح ایتدیکنده سماده هیچ برملك
قالمز الا ارفع صوتله تسبیح ایدر اول حینده مطر دخی نزول ایدر (ویرسل الصواعق فیصیب بها
من یشاء وهم یجادلون فی الله) واول الله تعالی صاعقه لر ارسال ایدرکه اول برقدن نازل اولور
عذاب مهلکدر ایردیکی کسه یی احراق ایدر ایمدی اول صواعق خلقندن دیلدیکی کمسه یه
ایرکورر حالبوکه الله تعالینك شاننده انلر جدال ایدرلر ❀ دینلدیکه صاعقه مسلم وکافره ایرر
الا آکل ذکره دکل ❀ روایت اولندیکه عربك طاغیلرندن بررجل وار ایدی پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم انی الله تعالی یه ورسولنه دعوت ایچون صحابه دن برجماعت کوندردی اول انلره
دیدیه بکا محمدك ربیسندن خبرویرك که بنی اکا دعوت ایدرسز آلتوندن ویا کومشدن ویا

بکلیه رك سزه نه اولدی یوسف نره ده دیو سؤالنده انلر دیدیلرکه ای بزم بابامز بز صحراده قوشو قوشمغه
یاخود اوق قوشوسنه کیدوب یوسفی متاعمزك یاننده براقشیدك قوردکلوب آنی ییدی سن بزم سوزمزه ایناغزسن
❀ سوء ظنك سببیله ❀ بز صادقلر ۲۴۹ ایسك دخی (وجاؤ علی قمیصه بدم کذب قال بل سولت لکم انفسکم
امرا فصبر جمیل والله
المستعان علی ما تصفون)
ویوسفك کوملکی اوزرنده
یلان قانله کتوردیلر
یعقوب علیه السلام آنی
الوب یوزینه سوردی
کوردیکه کوملك صاغدر
هیچ بویله حلیم قورد
کورمدمکه اوغلمی ییوب
کوملکنی یرتمش دیدی
وعتاب یوزندن اوغللرینه
دیدیکه بالکه سزك نفسکز
سزه بوهلاك یوسفی آسان
وکوزل کوستردی امدی
بنم امرم صبر جمیلدرکه
کیمسه یه تشکی اولمیه
بوصبرمه الله تعالادن عون
طلب ایده رم سزك
بوصفت عملکز اوزره
(وجاءت سیارة فارسلوا
واردهم فادلی دلوه قال
یابشری هذا غلام واسروه
بضاعة والله علیم بما یعملون)
مدیندن مصره کیدرکن
بربلوك یولجی اول قیونك
باشنه قوندیلر صوایچون
سقالری اولان مالك بن
دعر خزاعی یی اول قیویه
کوندردیلر اول مالك قوغه
علیه السلام قوغه یه یاپشوب طشره چیقدیکه قویویه آتلدیغنك
سنی صودن اخراجنده یوسف (تبیان) (ثانی) (۳۲)
دردنجی کونی ایدی مالك یوسف علیه السلامی کوردکده بو برغلامدر دیو کندوکندویه مژده ایلدی یاخود بشری
نامنده بررفیقی آنی چیقارمغه یاردم ایچون چاغردی ومتاع تجارت ایچون آنی رفیقلرندن کتم ایلدی الله تعالی اولادیعقوبك عملرینه

دموردن ویا باقیردنمیدر انلر انك اول مقاله سن استعظام ایدوب کیرو پیغمبریمز صلی الله تعالی
علیه وسلمه دوندیلر وانی اکا خبرویردیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلری کیرو اکا
کوندردی اول ایسه انلره اولکی مقاله سن دیدی اول حالتده کوردیلرکه باشلری برابرنده برسحابه
پیدا اولدی رعدوبرقله برصاعقه کلوب اول کافری یاقدی انی دعوته واران صحابیلر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلمه سعی ایدرك کلدیلر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قتنده اولنلردن
برطائفه انلری استقبال ایدوب دیدیلرکه شول دعوته واردیغکز کافر صاعقه ایله یاندیمی کلنلر
دیدیلرکه انی نیجه بیلدیکز دیدیلرکه زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه ❀ ویرسل الصواعق ❀
آیتی نازل اولدی اندن بیلدك (وهو شدید المحال) اول الله تعالی شدید الاخذ شدید الحول
شدید الحقد شدید القوه شدید العقوبه شدید المکردر (له دعوة الحق) اول الله تعالینك دعاء
حقی واردر زیرا اول عبادت اولنمغه ویا عبادتنه دعوت اولنمغه حق اولور ❀ ویاخود انك دعوت
مجابه سی واردر زیرا هرکیم اکا دعا ایده اول اکا اجابت ایدر ❀ ویاخود حقله مراد الله تعالیدر
زیرا هردعا که اکا اوله دعوت حقدر (والذین یدعون من دونه لا یستجیبون لهم بشئ الا
کباسط کفیه الی الماء لیبلغ فاه وما هو ببالغه) شونلرکه الله تعالیدن غیری اصنامه عبادت ایدرلر
انلر طلباتدن برشیئله عبده لرینه اجابت ایتمزلر الا صونك اجابتی کبی شول کمسه یه کیم اول ایکی
کفنی صویه بسط ایده کیم اول صو آنك اغزینه ایریشه حالبوکه اول اکا ایریشور دکلدر ❀
ویاخود اول شول رجل کیدرکه بئرك کنارنده اوتوروب ایکی اللرین بئره مدایده حالبوکه
اللری انك قعرینه ایرمیه که صویندن اخذ ایده وصو دخی یوکسلوب انك النه کلمیه ❀ اشبونك
کبی اصنام دخی جاددرنه کندویه دعا اولندیغن بیلورونه اجابته قادر اولور (وما دعاء الکافرین
الا فی ضلال) کافرلرك اصنامه دعاسی ضیاع وخسارده در ویاخود کافرلرك رب تعالی یه دعاسی
ضلالده در زیرا که انلرك اصواتی الله تعالیدن محجوبه در (ولله یسجد من فی السموات والارض
طوعا وکرها وظلالهم بالغدو والآصال) سموات وارضده اولان ذوی العقولك کندیلری
وکولکه لری غدو وعشیده طوعلری وکرك کرهلری حالنده الله تعالی یه سجود ایدرلر ❀ اما
ملائکه ومؤمنونك کندیلری سجودی طوعا ایدرلر ومنافقون وکافرون کندیلری سجودی
کرها ایدرلر وبوایکی فرقه نك کولکه لری الله تعالی یه سجودی طوعا ایدر حالبوکه فرقهٔ اولینك
کندیلری اول سجودده طایعلردر وفرقهٔ ثانیه کارهلردر وغدو وعشی ایله مراد دوام اوزره
سجودلریدر ❀ وکولکه نك سجودی اراده اولنان شئ ایله تذللیدر (قل من رب السموات
والارض قل الله) یا محمد مشرکینه دیکل که سموات وارضك خالق ومدبری کیمدر اکر انلر
اعتراف ایتمزلرسه سن انلر قبلندن دیکل که الله تعالیدر (قل أفاتخذتم من دونه اولیاء
لا یملکون لانفسهم نفعا ولا ضرا) یا محمد مشرکینه حجتی الزام ایچون دیکل که سموات

عالمدر ❀ علی قول آیت انی یه‌کوره قرداشلری قیودن اخراجنی خبر آلوب کاربانه کلدیلر بو بزم کوله‌مزدر قاچشیدی
بونی بزدن صاتون آلوب بربشقه شهره کوتورك دیدیلر ویوسف علیه‌السلامه عبرانیجه بزی خلاف چیقارمه سنی قتل
ایده‌رز دیواخافه ایتملریله سکوت ایتدی مالك التونم یوقدرکه متاعه ویرمشم دیمکله نه ویررسك ویر

دیدکلرنده یکرمی درهم ویردی یهوذا آلمیوب دیکرلرنی ایکیشر درهم الدیلر (وشروه بثمن بخس دراهم معدودة وکانوا فیه من الزاهدین) قرداشلری یوسف علیه‌السلامی زعدد درهم وبی‌اعتبار بها ایله صاتدیلر قصدلری تحصیل بها اولمیوب مجرد بابالرندن تبعیدا ولمغله آنك بهاسنده زاهدلردن اولدیلر ❀ چونکه مالك یوسف علیه‌السلامی مصره کوتوردی اولوقت مصر پادشاهی ریان بن ولید عملیقی ایدی انك جمله امورینی رؤیت ایدن وخزینه‌داری اولان قطفیر یااطفیر نام که اکا عزیز دینوردی مالکه خبر کوندروب یوسف علیه‌السلامی استدی مالك انی بازاره چیقاروب بیع من یزید اولدقده اول حده واصل اولدیکه برآغری التون برآغری کش برآغری مسك برآغری ایپك ویرمك اوزره طالبلری اولوب آرتوردیلر اولوقت یوسف علیه‌السلام اون اوچ یاشنده ایدی آغری درتیوز رطل کلدی نهایت مذکور عزیز اشترا ایدوب خانه‌سنه کوندردی (وقال الذی اشتریه من مصر لامرأته اکرمی مثویه عسی ان ینفعنا اونتخذه ولدا وکذلك مکنا لیوسف فی الارض ولنعلمه من تأویل الاحادیث والله غالب علی امره ولکن اکثر الناس لایعلمون ❀ یوسف علیه‌السلامی صاتون

وارضك خالق الله‌تعالی ایدوکنه اقراریکز وارایکن ینه انك غیری یعنی اصنامی اولیا اتخاذ ایدوب انلره عبادت ایدرمیسز که انلر کندیلره نفع وضره مالك اولمزلر ❀ اویله اولسه غیرك نفع وضرینه نیجه مالك اولورلر (قل هل یستوی الاعمی والبصیر) دیکل که عبادتك حقیقت وموجبن بلین مشرکله انی بیلن موحد برابری اولور ❀ ویاخود سزدن غافل معبودله احوالکزه مطلع اولان معبود برابری اولور (ام هل تستوی الظلمات والنور) ویاشرکله توحید برابری اولور (ام جعلوا لله شرکاء خلقوا کخلقه فتشابه الخلق علیهم) ویاخود انلر الله‌تعالی‌یه انك مثلی خالقلری شرکامی قیلدیلر که انلرك خلق الله‌تعالینك خلقنه بکزدیکندن الله‌تعالینك مستحق اولدیغنه انلر دخی مستحقمی اولدیلر (قل الله خالق کل شیء) دیکل که الله‌تعالی هرشیئك خالقیدر اندن غیری خالق یوقدرکه عبادتده اکا مشارك اوله (وهو الواحد القهار) حالبوکه اول الوهیتده متوحددر وهرشیئه غالبدر ❀ بعده حق وباطله ایکی مثل ضرب اولنوب بیورلدیکه (انزل من السماء ماء فسالت اودیة بقدرها) الله‌تعالی سحابدن ویاجانب سمادن ویانفس سمادن ماء انزال ایدوب اول ماءدن نهرلر سیلان ایتدی شول دکلوکه الله‌تعالی انك نافع اولوب ضاردکل ایدوکن بیلور ❀ ویاخود اول ماء نهرك صغر وکبری دکلو اولور (فاحتمل السیل زبدا رابیا) واول ماءدن حادث اولان سیل فوقنده خبث مرتفعی کتوره‌ایمدی ماء صافی باقیله مراد حقدر وذاهب زائل که اشجاره ویاجوانب اودیه‌یه تعلق ایدر ایله مراد باطلدر ودینلدیکه سمادن نازل اولان ماء قرآنه مثلدر واودیه‌ایسه قلوبه مثلدرکه هربری یقین وعقل وشك وجهلی مقدارنجه قرآنی محتمل اولور ❀ اشبو ایکی مثلك بریدر مثل آخر اشبودرکه ذکر اولنور (ومما توقدون علیه فی النار ابتغاء حلیة او متاع زبد مثله) وجواهردن حلی ویامتاع طلبیچون اوزرینه نار ایقاد ایتدیککز شیئ خالص ایتمکیچون ارتدیککزده ماءنك خبثی کبی انك دخی خبثی واردر ❀ ایمدی اول جواهردن صافی باقی قرآنك مثلیدرکه اول حقدر وخبث که انکله انتفاع اولنمزشك وباطلك مثلیدر ❀ وجائزدرکه اشبو ایکی مثل مؤمن وکافره مثل اوله مؤمنك عمل واعتقادی ماء صافی مثلیدرکه انکله انتفاع اولنور وکافرك عمل واعتقادی زبد زائل مثلیدرکه هیچ بروجهله اندن انتفاع اولنمز براغیلور (کذلك یضرب الله الحق والباطل) اشبونك کبی بیانله الله‌تعالی حق وباطلی مثل ایله تبیین ایدر (فاما الزبد فیذهب جفاء) امازبدکه سیل اوزره اولور ضایع وباطل اولوب کیدر ❀ یعنی باطل اکرچه بروقتده عالی اولورسه‌ده وقت آخرده مضمحل اولور (واما ماینفع الناس فیمکث فی الارض) واما اول شیئکه ماء وجواهردن ناس انکله نفعلنور کتمز یرده قالور (کذلك یضرب الله الامثال) اشبونك کبی امثالی الله‌تعالی ذکر ایدرکه انکله مشتبهاتی ایضاح ایده ❀ ایمدی مشرکلرك امری زبد کیدرکه صورتده برشیئ کورینور حالبوکه انك حقیقتی اولمز ❀ ومؤمنلرك امری ایسه شول مکانده مستقر ماء کیدرکه انکیچون بقا وثبات اولور (للذین استجابوا لربهم

آلان اهل مصردن عزیز زوجه‌سی زلیخایه دیدیکه بونك مقامنه اکرام ایت یعنی عزت واحترام ایت شایدکه انك بهاسندن ویاخود مصالحمزه استعمالدن نفعلنه‌لم یاخود انده رشد فهم اولنمغله اوغل اتخاذ ایده‌لم ❀ زیرا اولادی یوغیدی ❀ شونك کبیکه بز یوسفه عزیزك قلبنده یرویردك تاکه ارض مصره متصرف اوله واکا رؤیا تعبیرینی

وکتب الهی معانیسنی تعلیم ایتدك الله‌تعالی کندو امرنده غالبدر اراده‌سی رد اولمز ولکن ناسك اکثری انی بیلمزلر (ولما بلغ اشده آتیناه حکما وعلما وکذلك نجزی المحسنین) وقتاکه یوسف علیه‌السلامك جسم وقوتی اشتداده بالغ اولدی یعنی اون سکز یایکرمی بلکه اوتوز ایله قرق بیننده وارد قده بزاکا عملی تأیید ایدر حکم ویردك که نبوتدر ودین بابنده علم ویردك یوسف علیه‌السلامه نوائبه صبری سببیله حکم وعلم ویردیکمز کبی صبر ایدن محسنلره خیر جزا ویررز (وراودته التی هو فی بیتها عن نفسه وغلقت الابواب وقالت هیت لك قال معاذ الله انه ربی احسن مثوای انه لایفلح الظالمون) یوسف علیه‌السلامی زلیخا خانه‌سنده ایکن سهولتله نفسندن طلب ایلدی وقپولری قپایوب بن سنك ایچونم تیزکل دیدی یوسف علیه‌السلام بنم سیدم عزیز بنی سکا اکرام ایله دیواصمرلدی مقابلنده معاذالله بن انك حرمنه خیانت ایدم دیدی زنا ایله نفسنه ظلم ایدنلر فلاح بولمزلر (ولقد همت به وهم بها لولا ان رابرهان ربه کذلك لنصرف عنه السوء والفحشاء انه من عبادنا المخلصین) زلیخا یوسفله مخالطه قصد ایتدی ❀ یوسف علیه‌السلام انی دفع وفرار قصد ایتدی ❀ اکر یوسف ربسنك برهانی کورمیدی شایدکه مخالطه‌یی قصد ایدردی ❀ اول برهان

الحسنی) دنیاده طاعتله ربلرینه اجابت ایدن مؤمنلر ایچون آخرتده مثوبت حسنی واردرکه اول جنتدر (والذین لم یستجیبوا له لو ان لهم مافی الارض جمیعا ومثله معه لافتدوا به) شونلرکه دنیاده ربلرینه اجابت واطاعت ایتمیوب کافر اولدیلر اکر یریوزنده اولان اشیانك جمیعی انلرك اولسه وانك مثلی دخی اکامنضم اولسه یوم قیامتده کندیلرین عذاب ناردن تخلیص ایچون انك جمیعن فدا ایده‌لردی (اولئك لهم سوء الحساب) ایمدی انلره یوم قیامتده سوء حساب اولورکه اول جمیع ذنوبیله حساب اولنوب هیچ بری مغفرت اولنمامقدر (ومأویهم جهنم وبئس المهاد) انلرك مناقشه‌دن صکره مستقرلری جهنمدر انلره اول نه‌چرکین فراش ممهود اولور (أفمن یعلم انما انزل الیك من ربك الحق کمن هو اعمی) شول کیمسه‌که ربك جل شانه‌دن سکا نازل اولان شیئك حق ایدوکنی بیلوب اجابت ایدوب موجبیله عمل ایدر شول کمسنه کبیمیدرکه اعمی القلب اولوب نه حقی بیله ونه موجبیله عمل قیله (انما یتذکر اولوا الالباب) اشبونکله متعظ اولمز الا انلرکه عقول کامله صاحبلریدر (الذین یوفون بعهد الله) شونلرکه الله‌تعالینك امر وفرضنه وفا ایدوب مخالفت ایتمزلر (ولاینقضون المیثاق) وکندیلریله الله‌تعالی بیننده ویاعباد بیننده اولان مواثیقدن هیچ برین نقض ایتمزلر (والذین یصلون ما امر الله به ان یوصل) وشونلرکه صله رحمدن وموالات مؤمنیندن وجمیع کتب ورسله ایماندن الله‌تعالینك وصلیله امر ایتدیکنه وصلت ایدرلر قطع ایتمزلر ❀ وبومعناده حقوق ناسك جمیعی مراعات مندرج اولور لکن اکثر مفسرین دیدیلرکه انکله مراد صله رحمدر (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یقول الله تعالی انا الله وانا الرحمن وانا الرحیم وهی الرحم وشققت لها اسما من اسمی فمن وصلها وصلته ومن قطعها بتته ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم الله تعالیدن حکایت ایدر دیمشکه بن الله ورحمان رحم ایچون کندی اسممدن اسم شق ایتمشن اولکه اکا وصلت ایده بن اکا رحمتم وصل ایدرین واولکه اندن منقطع اوله رحمتمی اندن قطع ایدرین (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ثلاثة تحت العرش یوم القیمة القرآن یحاج العباد له ظهر وبطن والامانة والرحم تنادی الا من وصلنی وصله الله ومن قطعنی قطعه الله) پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر یوم قیامتده اوچ شیئ عرش التنده اولور انك بری قرآندر عباده محاجه ایدر انك ظهری وبطنی اولور ❀ وبری امانتدر وبری رحمدر ندا ایدرکه دنیاده بکا وصلت ایدنه الله تعالی اکا بوکونده رحمتن ایرکوره ودنیاده بندن انقطاع ایدنه الله تعالی بوکونده رحمتن ایرغوره (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم مامن ذنب احری ان یعجل الله له العقوبة فی الدنیا مع مایدخر له فی الآخرة من البغی وقطیعة الرحم) پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر ذنوبده بغی وقطیعهٔ رحم کبی ذنب یوقدرکه عقوبتی دنیاده تعجیل اولنمغه احری اوله آخرتده ادخار اولنان عقوباتله بیله ❀ (قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من احب ان یبسط له فی رزقه وینسأله فی اثره فلیصل رحمه ❀

نور عصمت الهى ولمعهٔ نبوت يوسفيدر كه بينلرينه حائل اولوب كندوبى حفظ ايلدى ❀ بونك كبى حالده بزكا اثبات ويردك كه حرم عزيزه
خيانتدن وزنادن آنى صرف ايده‌لم زيرا اول بزم خالص مخلص قوللرمزدندر (واستبقا الباب وقدت قميصه من دبر والقيا سيدها لدا الباب)

يوسف عليه السلام قپويه طوغرى فرار قصدنى ايدنجه زليخا دخى برابر سكردوب دامنندن اخذ ايتدكده كوملكنك
آرد اتكى يرتيلدى قپونك
طشره‌سنده زليخانك اين
عميله زوجى راست كلدى
(قالت ماجزاء من اراد
باهلك سوء الا ان يسجن او
عذاب اليم) زليخا همان
دليرانه سنك اهلكه سوء
قصد ايده‌نك جزاسى ندر
ديدى ❀ بعده قتل اولنور
خوفيله تكرار ❀ انجق
حبس اولنه ياخود قامچى
اورلمغله عذاب اوله ديدى
(قال هى راودتنى عن
نفسى وشهد شاهد من اهلها
ان كان قميصه قدّ من قبل
فصدقت وهو من الكاذبين)
يوسف عليه السلام بو بنم
نفسمدن بنى ايستدى بن
تسليم اولميوب قاچدم
ديدى زليخانك اهلندن
برى شاهد يا حاكم اولدى
❀ اول ابن عمى ياخود
بشكده ابن خالى كه اكا الله
تعالى لسان ويردى وياخود بر
حكيم حكمتله ديدى ❀ كه
اگر كوملكى اوكندن شق
اولمش ايسه زليخا صادق
يوسف كاذبلردندر (وان
كان قميصه قدّ من دبر
فكذبت وهو من الصادقين) اگر كوملكى آردندن يرتلمش ايسه زليخا كاذب يوسف صادقلردندر (فلما را قميصه (رحمة
قدّ من دبر قال انه من كيدكن ان كيدكن عظيم) وقتا كه عزيز يوسفك كوملكنى اردندن منشق كوردكده نسوانه ديديكه
تحقيق بو سزك حيله‌كزدندر سزك حيله‌كز نفسه تأثير ايدر بيوك شيدر (يوسف اعرض عن هذا واستغفرى لذنبك

پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر اول كمسه كه رزقنده بسط وكثرت وعمرنده طول ووفرت
اولمسين ديليه صلهٔ رحم ايليه (ويخشون ربهم) ورب تعاليدن قورقوب مناهيدن امتناع
ايدرلر (ويخافون سوء الحساب) وسوء حسابدن قورقوب يوم قيامتده حساب اولنمزدن
اوّل دنياده كنديلرين محاسبه ايدرلر (والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم) ورب تعالينك
رضاسن استيو نفسك مكارهنه وهوانك مخالفتنه صبر ايدرلر يعنى طاعته ايورلر ومصائب ونوائبه
صبر ايدرلر ومعاصيدن صاقنمق يولنه كيدرلر (واقاموا الصلاة) ومكتوباتى مواقيتنده اركاننى
اقامت وسنن وآدابنى رعايت ايله ادا ايدرلر (وانفقوا مما رزقناهم سرّا وعلانية) وبزم انلره
ويرديكمز مالدن اوزرلرينه انفاق واجب اولان شيئ سرده ويررلر مال الله معروف دكللر
ايسه وعلانيه‌ده ويررلر مال الله معروفلر ايسه (ويدرؤن بالحسنة السيئة) وحسنه ايله سيئه‌يى
دفع ايدرلر (قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم اذا عملت سيئة فاعمل بجنبها حسنة تمحها السر
بالسرّ والعلانية بالعلانية) پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بر سيئه‌يى ايشلديككده انك
عقبنده بر حسنه ايشلكل كه اول حسنه انى محو ايده سيئه‌يى سرده ايتمش ايسه حسنه‌يى دخى سرده
ايده سيئه‌يى علانيه‌ده ايتمش ايسه حسنه‌يى دخى علانيه‌ده ايده ❀ دينلديكه يعنى ذنبى توبه ايله
دفع ايدرلر وياخود شره شرى مقابل ايتمزلر بلكه شرى خيرله دفع ايدرلر وياخود انلره سفاهت
اولنسه حلم ايدرلر وياخود محروم قيلنسه‌لر ويررلر ظلم اولنسه‌لر عفو ايدرلر عبدالله بن المبارك
ايدر اشبو سكز خصلتدر كه جنتك سكز قپوسنه اشارت ايدر (اولئك لهم عقبى الدار) ايعدى
انلر ايچون عاقبت دنيا اولور كه اهلى انده اولمغه لايق اولور كه اول (جنات عدن يدخلونها)
اقامت جنتلريدر كه انلر اكا كيررلر ❀ وياخود عدن ايله مراد بطنان جنتدر (ومن صلح من
آبائهم وازواجهم وذرياتهم) ودخى آباء وازواج وذرياتلرندن صالح اولنلر اگرچه فضلده
انلرك مرتبه‌لرينه ايرممشلر ايسه‌ده انلره الحاق اولنورلر تا كه انلكله فرحلرى كامل اوله ❀
اشبو دليلدر كه اعمال صالحه‌دن مجرد اولان انساب نفع ايتميه (والملائكة يدخلون عليهم
من كل باب) جنتك وياقصورك قپولرندن انلره ملائكه داخل اولور ديرلر كه (سلام عليكم
بما صبرتم فنعم عقبى الدار) قورقديغكز آفتلردن الله تعالى سزى سالم ايتدى شول سببدنكه دنياده
الله تعالينك امر وطاعتنه صبر ايتديكزدى اشبو جنت سزه نه كوچك عاقبت اولور كه ابدا انده
دور ايدرسز (والذين ينقضون عهد الله من بعد ميثاقه) شونلر كه الله تعالينك كنديلره اولان
امر وفرمننه وفا ايتميوب اقرار وقبول ايله ايثاقلرندنصكره نقض عهد ايدرلر (ويقطعون ما امر
الله به ان يوصل) والله تعالينك انلره وصلن امر ايتديكى شيئكه اول صلهٔ رحم وموالات
مؤمنين وجميع كتابلره ورسوللره ايماندر قطع ايدرلر (ويفسدون فى الارض) وير يوزنده
ظلم وتهييج فتن ايله افساد ايدرلر (اولئك لهم اللعنة ولهم سوء الدار) ايعدى انلره دنياده وآخرتده

انك كنت من الخاطئين) (عزيز يوسفه اعتذار يوزندن يا يوسف سن بو ماده‌دن اعراض ايله وكيمسه‌يه افشا ايتمه
وزوجه‌سنه يا زليخا سن كناهك ايچون توبه ايله كه سن خطا ايدنجيلردن اولدك ديدى (وقال نسوة فى المدينة امرات العزيز
تراود فتيها عن نفسه قد شغفها حبا

انا لنريها فى ضلال مبين) شهر مصرده ❀ ملك ريانك خالص اتباعلرندن
حاجب وساقى وخباز
وزندانجى ومير آخورك
زوجه‌لرى ❀ عين الشمس
نام بر محلده بولنوب بويله ❀
صحبت ايدرلر ديكه عزيزك
اهلى زليخا غلامى يوسفك
نفسندن كام آلمق طلب
ايدرمش اول غلامك
محبتى انك قلبنه دخول
ايله انى لا يعقل ايتمش بز
اول خاتونى عزيزك اهلى
اولوب بر كوله‌يه فريفته
اولمسندن ضلالت ظاهرده
كوررز ديرلردى (فلما
سمعت بمكرهن ارسلت
اليهن واعتدت لهن متكأ
واتت كل واحدة منهن
سكينا وقالت اخرج عليهن
فلما راينه اكبرنه
وقطعن ايديهن وقلن
حاش لله ماهذا بشرا ان هذا
الا ملك كريم) وقتا كه
زليخا اول بش نسوانك
كندوبى تعييب ايتدكلرينى
ايشتدكده آدم كوندروب
انلرى ❀ وانلرله برابر قرق
خاتون دخى ❀ دعوت
ايلدى وانلر ايچون مزين
بساطه‌لر وانواع اطعمه
حاضرليوب كلدكلرنده هر برينك اللرينه بر بچاق ويرديكه ميوه ولحملردن كسوب ييه‌لر ويوسف عليه السلامه
اولحالده چيق ديو ابرام ايلدى وقتا كه اول نسوان انى كوردكلرنده هيبت وديدارندن بيهوش اولوب بى حس وعقل بچاقلريله
اللرينى كسديلر وتعجبله ديديلركه كرچه الله تعالى بويله بشر خلق ايتمكده عجزى يوقدر بو آدم دكلدر بر كريم ملكدر

رحمة اللهدن طرد ودخى عذاب جهنم وياسوء عاقبت دنيا واردر (الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر)
الله تعالى ديلديكنه رزقى توسيع وديلديكنه تضييق ايدر (وفرحوا بالحيوة الدنيا) اهل مكه دنيادن
انلره بسط اولنانه سوينورلر (وما الحيوة الدنيا فى الآخرة الا متاع) حالبوكه حيات دنيا آخرت جنبنده
دكل الا بر متعه‌دركه دائم اولمز عجالهٔ راكب وزاد راعى كبى (ويقول الذين كفروا لولا انزل عليه آية من
ربه) كافرلر ديرلركه نوليدى اكا ربندن آيت نازل اولسه (قل ان الله يضل من يشاء) ديكل الله تعالى
ديلديكى كمسه‌يى معجزات ظهورندنصكره اقتراح آيات ايله اضلال ايدر (ويهدى اليه من اناب)
ودينه ارشاد ايدر اول كمسه‌يى كه عناددن رجوع ايدوب حقه اقبال ايدر (الذين آمنوا وتطمئن
قلوبهم بذكر الله) كه انلر الله تعالى‌يه ايمان كتورديلر وقلبلرى ذكر الله ايله سكون بولور (الا
بذكر الله تطمئن القلوب) آگاه اولك كه الله تعالينك ذكريله قلبلر سكون بولور ❀ اگر دينور
سه كه سورهٔ انفال اولنده بيورلديكه ❀ انما المؤمنون الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم ❀
مؤمنلر شول وصفلو كمسه‌لردر كه الله تعالى ذكر اولنسه قلبلرينه وجل ايرر وبو محلده ايسه
الله تعالينك ذكرى ايله قلبلرى مطمئن اولور دينلدى حالت واحده‌ده طمانينت ايله وجل
نيجه جمع اولور ❀ دينوركه وجل حصولى انك وعيد وعقابى ذكرنده‌در وطمأنينت ايسه
انك فضل وثوابى ذكرنده‌در وكذلك الله تعالينك عدلى وشدت حسابى ذكر اولنسه قلوبه
وجل كلور وقچان انك فضل وكرمى ذكر اولنسه قلوبه طمأنينت كلور (الذين آمنوا وعملوا
الصالحات طوبى لهم وحسن مآب) شونلر كه مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلديلر انلر ايچون
غبطه وسرور ويوم بعثده حسن منقلب واردر ❀ دينلديكه طوبى جنتده بر شجره‌دركه ظلى
جنانك كلمنه ايرر ❀ عبيد بن عمير رضى الله تعالى عنه ايدر طوبى جنت عدنده بر شجره‌دركه
اصلى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك دارنده‌در ❀ وهر دار وغرفه‌ده اندن بر غصن واردر
هر لون وزهره كه الله تعالى انى خلق ايتمشدر الا اول لون وزهره انده واردر الا سياه لونى انده
يوقدر ودخى هر فاكهه وثمره‌دن انده واردر كافور وسلسبيل پيكارلرى انك اصلندن چيقار
انك هر بر ورقه‌سى بر امتى كولكه‌لندير ر وهر ورقه اوزرنده بر ملك واردركه انواع ذكر ايله
الله تعالى‌يى تسبيح وتقديس ايدر اهل جنتك ثيابى انك اكماندن بيتر وانك اغصانى جنتك سورى
وراسندن كورينور انك ظلنده راكب يوز ييل يورر ❀ ابو هريره رضى الله تعالى عنه ايدر
جنتده طوبى دينور بر شجره واردر كه الله تعالى اكا عبدمك ديلديكى شيئ كندكدن چيقار ديو
بيورر عبد كورركه ديلديكى صورت وهيئتده فرس سرج ولجامى ايله وراحله رحل وزماميله
اندن چيقوب اوكنه كلور (كذلك ارسلناك فى امة قد خلت من قبلها امم) انبياىى امتلره ارسالمز
كبى يا محمد سنى اشبو امته ارسال ايتدك كه اندن اوكدن امتلر تقدم ايتديكه انلره رسوللر ارسال
ايتمشدك (لتتلو عليهم الذى اوحينا اليك) تا كه سكا وحى ايتديكمز كتابى انلره اوقويه‌سن

(قالت فذلكن الذى لمتننى فيه ولقد راودته عن نفسه فاستعصم وائن لم يفعل ما امره ليسجنن وليكونا من الصاغرين) زليخا ديديكه ايشته بو غلامدركه اكا محبتمله بنى لوم وتعييب ايتدكز بن انك وصالندن ايستدم اول عصمت ايدوب تسليم اولمدى اكر بنم اكا امر ايتديكم شيئى ايشلمزسه اول زندانه حبس اولنوب ذليلردن اولور (قال رب السجن احب الى مما يدعوننى اليه والا تصرف عنى كيدهن اصب اليهن واكن من الجاهلين) يوسف عليه السلام ديديكه يارب بو نسوانك بنى دعوتلرندن زندان بكا سوكلودر يارب اكر انلرك شرنى بندن دوندرمزسك بن انلره ميل ايله جاهللردن اولورم (فاستجاب له ربه فصرف عنه كيدهن انه هو السميع العليم) امدى ربى جل شانه يوسف عليه السلامك دعاسنه اجابت ايدوب نسوانك شرنى اندن صرف ايلدى اول الله تعالى ألتجا ايدنلرك دعاسنى ايشيدر وحالنى بيلور ❁ دينلديكه زليخا زوجنه ديديكه بو غلام بنى بدنام ايلدى شمدنصكره بن انك خدمتندن نفرت ايلدم مناسب اولان آنى زندانه وضع ايله كه اول كناهكار عد اولنوب بن ملامتدن قورتيله يم عزيز بو كلامى معقول كوروب زندانه حكم ايلدى (ثم بدا لهم من بعد ما راوا الايات ليسجننه حتى حين) عزيز واصحابنه ❁ كوملك شقى وصبى (من) نطقى واللرك قطعى كبى ❁ علامتلر كورينوب ظاهر اولدقدن صكره ناسك مقاله سى كسلنجه يه دك انى زندانه وضعه قرار ويرديلر (ودخل معه السجن فتيان قال احدهما انى ارينى اعصر خمرا وقال الاخر انى ارينى احمل فوق راسى خبزا تأكل

(وهم يكفرون بالرحمن) حالبوكه انلر كافر اولورلر اول الله تعالى يه كيم رحمت بالغه سيله هرشيئ احاطه ونعمتلرينى انلره واسعه ايتمشيكن اكا شكر ايتمزلر ❁ دينلديكه اشبو آيت مكه مشركلرى شاننده نازل اولوبدركه انلره سورهٔ فرقانده ذكر اولنديغى اوزره رحمانه سجده ايدك دينلدكده ديديلركه رحمان ندر (قل هو ربى لا اله الا هو) ديكل كه اول رحمان بنم خالقم ومتولئ امرمدركه اندن غيرى عبادته مستحق آله يوقدر (عليه توكلت واليه متاب) اكا اعتماد ايتدم توبه ومرجع اكادر ❁ روايت اولنديكه مكه مشركلرى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديلركه اكر بزم سكا اتباعمزى ديلرسك قرآنكله مكه نك طاغلرينى مكانلرندن كيدركل كه ارض مكه ككشيله مزارعمزه فسحت كله وانده عيون وانهار آقتغل كه انده اغاجلر ديكه وزواكينلر اكه وز حالبوكه سن ربكه داود عليه السلامدن اهون دكلسين كه اكا طاغلر تسخير اولنمشديكه انكله بيله تسبيح ايدردى ❁ وياخود بزه ريحى تسخير ايتكل كه ميره وحوايجمز ايچون اكا ركوب ايدوب بركونده شامه واروب كله وز حالبوكه سن ربكه سليمان عليه السلامدن اهون دكلسين اكا ايسه ريح تسخير اولنوب انكله ديلديكى مكانه واروب كلوردى وياخود آباءمزدن قصى بن كلابى وياغيرينى ديركوره سنكه اكا سنك امركدن سؤال ايده وز سوزك حقميدر وياباطلميدر بيله وز حالبوكه سن زعمده ربكه عيسادن اهون دكلسين اول ايسه موتايى ديركوررردى ديلديكى امرى انلردن سؤال ايدر جواب آلوردى ❁ اويله اولسه نازل اولديكه (ولو ان قرآنا سيرت به الجبال) اكر قرآن ايله طاغلر مكانلرندن ايرغورلسه (او قطعت به الارض) ويا انكله يرلر شق ايديلوب اندن عيون وانهار آقيدلسه (او كلم به الموتى) ويا انكله موتى سويلدلسه مشركلر اكا ايمان كتورميدلردى زيرا كه سابق علممزده انلر كفر اوزره تقرير اولنمشلردر (بل لله الامر جميعا) بلكه بوا شياده وغيريده امر الله تعالى يه مختصدر وانلرك اقتراح ايتدبكى آياتك اتيانته قادردر لكن ارادتى اكا تعلق ايتمدى زيرا شكيملرى انى قبول ايتمزايدوكنى بيلور (أفلم ييئس الذين آمنوا ان لو يشاء الله لهدى الناس جميعا) مؤمنلر بيلمديلرميكه الله تعالى ديلسه ناسك جميعنه هدايت ايدردى ❁ لكن انلر هدايته اهل اولمدقلر ايچون هدايت ايتمدى (ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة) كافرلر ايشلدكلرى كفر واعمال قبيحه لرى سببيله انواع بلايادن داهيه اصابتندن زائل اولمزلر كاهى جدب وكاهى سلبله وكاهى قتل وكاهى اسرله ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر قارعه دن مراد سرايادركه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انى انلره كوندردى (او تحل قريبا من دارهم) وياول قارعه انلرك دارلرينه قريب موضعه نزولدن زائل اولمز ❁ اويله اولسه انلر اندن فزع ايدر وانك شررى انلره ايرر (حتى يأتى وعد الله) حتى الله تعالينك وعدى كلوركه اول موت وياقيامت ويافتح مكه در (ان الله لا يخلف الميعاد) الله تعالى وعدنده خلف ايتمز زيرا انك كلامنده كذب ممتنعدر (ولقد استهزئ برسل

الطير منه نبئنا بتاويله انا نريك من المحسنين) يوسف عليه السلامله ملك ريانك ايكى غلامنى دخى زندانه قويديلر انك بريسى ❁ ونانام ريانك ساقيسى ايدى اول ❁ ديديكه دوشمده كوردم بر باغده ايدم بر كوتكدن اوچ سالقم اوزم قوباروب ملكك كاسه سنه صقدم اول بريسى ❁ كه مجات نام ريانك اشجى سيدى اول ❁ ديديكه رؤيامده كوردم ملكك مطبخنده باشم اوستنده اوچ سفره اكمك آلمشم قوشلر اندن اكل ايده يورلر بو رؤيالرمزك تعبيرنى بزه خبرويركه بزسنى محسنلردن كوريورز ديديلر ❁ دينلديكه ملك اول ساقيله آشجينك كندويه زهر ويرملرندن شبهه ايدوب زندانه قويمشيدى بو آشجى دوش كورميوب تجربه ايچون سويلمش اوله ياخود ايكيسيده بو صورت اوله ياخود ايكيسيده صحيح اوله ديو اقوال واردر (قال لا ياتيكما طعام ترزقانه الا نباتكما بتاويله قبل ان ياتيكما ذلكما مما علمنى ربى انى تركت ملة قوم لا يؤمنون بالله وهم بالاخرة هم كافرون) يوسف عليه السلام اول ايكى محبوسلره ديديكه خانه لريكزدن سزه رزقلنمق ايچون كلن طعامكزى كلزدن مقدم نه ايدوكنى ونه لذتده ايدوكنى سزه خبرويررم (انلر بو عرافلر وكاهنلر علميدر ديملريله يوسف عليه السلام ❁ بو علم بكا ربم تعالينك تعليم ايتديكى علومدندر بن الله تعالينك وحدانيتنه ايمان كتورمز وآخرتى انكار ايدر بر قومك ملتنى ترك ايتدم ديدى ❁ دينلديكه يوسف عليه السلامى بو ايكى كيمسه سائر محبوسلرده مريضلره عيادت وسائر تطييب خاطرلرينه مراعت ايله محسن كوردكلرندن رؤيا سويلمشلر ايدى برينك رؤياسنده نحوست

من قبلك فامليت للذين كفروا ثم اخذتهم فكيف كان عقاب) يا محمد سندن اول نيچه رسل استهزاء اولنديلر سنك استهزاء اولنمغك كبى اول استهزاء ايدن كافرلره امهال ايتدم بعده دنياده قتلله وآخرتده نارله عقاب ايتدم ❁ ايمدى كوركه بنم انلره عقابم نيجه در (أفمن هو قائم على كل نفس بما كسبت) اول الله تعالى كه هر نفسك خير وشردن كسب ايتديكى شيئ اوزره رقيب اولوب اعمالندن برشيئ اكا خفى اولميه وجزالرندن برشيئ انك عندنده فوت اولميه اول وصف اوزره اولميان كبيميدر (وجعلوا لله شركاء) شول نفع وضرردن عاجز اشيايى الله تعالى يه شركاء قيلورلر (قل سموهم) ديكل كه ايمدى اول شركاكزى وصف ايدوب اندن انلره نظر ايدك كه انكله عبادته مستحق وياشركته اهل اولورلرمى (ام تنبئونه بما لا يعلم فى الارض) يوخسه الله تعالى يه يريوزنده بربيلمديكى شيئ خبرمى ويررسز زيرا اول كندويه شريك وياكندودن غيرى اله بيلمز (ام بظاهر من القول) وياخود شول حقيقتى اولميان قول ظاهره مى تعلق ايدرسز (بل زين للذين كفروا مكرهم) بلكه كافرلره شركله اسلامه اولان كيدلرى تزيين اولندى (وصدوا عن السبيل) وسبيل حقدن صد اولنديلر (ومن يضلل الله فما له من هاد) اول كمسه كه الله تعالى انى مخذول ايده انى هدايته توفيق ايدر اولمز (لهم عذاب فى الحيوة الدنيا) انلره دنياده قتل واسرو سائر مصيباتله عذاب واردر (ولعذاب الآخرة اشق) حالبوكه عذاب آخرت شديد ودائم اولديغيچون اشقدر (وما لهم من الله من واق) وانلرى الله تعالينك عذابندن منع ايدر مانع اولمز (مثل الجنة التى وعد المتقون تجرى من تحتها الانهار) متقيلرك وعد اولنديغى جنتك مثلى اولدركه انك اشجارى التندن نهرلر جارى اولور (اكلها دائم وظلها) انك ثمر ونعمتى دائمدر منقطع اولمز وظلى ظليلدر زائل اولمز (تلك عقبى الذين اتقوا) اشبو جنت موصوفه متقيلرك مآلى ومنتهاى امريدر (وعقبى الكافرين النار) وكافرلرك مآلى ومنتهاى امرى ناردر (والذين آتيناهم الكتاب يفرحون بما انزل اليك) اهل كتابدن اسلامه كلنلر عبدالله بن سلام رضى الله تعالى عنه واصحابى كبى ودخى نصارادن اسلامه كلنلركه نجراندن قرق كمسنه وحبشه دن اوتوز ايكى ويمندن سكز كمسه ايدى ويا انلردن عامهٔ مسلمين سكا انزال اولنانه سوينورلر كتابلرينه موافق اولديغيچون (ومن الاحزاب من ينكر بعضه) واهل كتابك كفره سندن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اوزره تحزب ايدنلر كعب بن الاشرف واشياعيدر انك بعضنى انكار ايدرلر وقتا كه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم صلحنامه لرنده (بسم الله الرحمن الرحيم ❁ يازدى مكه مشركلرى ديديلركه بز يمامه رحماننده غيرى رحمان بيلمزكه انكله مرادلرى مسيلمة الكذاب ايدى اول اجلدن ❁ وهم بذكر الرحمن هم كافرون ❁ ودخى ❁ وهم يكفرون بالرحمن ❁ آيتلرى نازل اولدى انك بعضنه انكار ايدرلر ديو بيورلدى زيرا انلر الله تعالى ذكرنه انكار ايتمزلر بلكه انكار لرى رحمان ذكرنه در (قل انما امرت ان اعبد

اولمغله یوسف علیه السلام تعبیرلرینی تعویق وبلکه توحیده جلب ایچون کلامنی سابق ولاحق آیاتده بیوریلن
وجهله صرف ایلدی (واتبعت ملة ابائی ابراهیم واسحق ویعقوب ماکان لنا ان نشرك بالله من شیءٔ ذلك من
فضل الله علینا وعلی الناس ولکن اکثر الناس لا ﴿٢٥٦﴾ یشکرون) بن بابالرم ابراهیم واسحق ویعقوب علیه

السلام ملتنه تابع اولدم
بزه یچون الله تعالی یه بر شیدن
شریك قوشمق اولمز
بو توحید بزه وحیله وناسه
بزم بعثمزله الله تعالانك
فضلندندر لکن ناسك
اکثری بوفضله شکر ایتمزلر
دیدی (یاصاحبی السجن
ءارباب متفرقون خیر ام الله
الواحد القهار) بعده
انلری اسلامه دعوت
ایدوب دیدیکه ❁ ای زندان
دوستلرم سزك ❁ التون
وکمش وسائردن اعلی
وادنی وضرره قادر اولمیان
متفرق بتلریکزمی خیرلودر
یوخسه ذات وصفاتنده
یکتا وقهرنده جمله یه غالب
اولان الله تعالامی خیرلودر
(ماتعبدون من دونه الا
اسماء سمیتموها انتم
واباؤکم ما انزل الله بها من
سلطان ان الحکم الا لله
امر الا تعبدوا الا ایاه ذلك
الدین القیم ولکن اکثر
الناس لایعلمون) سزك
عبادتکز الله تعالیدن
غیری انجق سزك وبابا
لریکزك تسمیه ایتدیکی
برمقدار عبث اسمارەدرکه الله تعالی انلره عبادت ایتمکه برحجت دلیل انزال ایتمشدر عبادت ایتمکه حکم انجق (فیه)
الله تعالی ایچوندرکه پیغمبر لسانیله الله تعالیدن غیری کیمسه یه عبادت ایتمیك دیوامر ایلدی دین مستقیم بودر لکن ناسك
اکثری انی بیلمزلر (یاصاحبی السجن اما احد کما فیسقی ربه خمرا واما الاخر فیصلب فتأکل الطیر من رأسه قضی الامر

والله لاشریك به الیه ادعو والیه مآب) انلره دیکل که بکا انزال اولنان امر اولندمکه الله تعالی یه
عبادت ایدوب وحدانیتن ذکر ایدمکه اول دینده عمده در اکا انکاره چاره کز یوقدر بلکه
انکاریکز شرایعکزه مخالف اولان اشیایه در والحال شرایعك وکتب الهیه نك جزئیات
احکامده مخالفتی امر بدعی دکلدر ایمدی بن خلقی انك توحید ودیننه دعوت ایدرین وجمیع
مهامده اکا دعا ایدر یلوارورین هر حالده مرجع اکادر (وکذلك انزلناه حکما عربیا) اشبو
مجمع علیها اولان اصول دیاناتی مشتمل انزالمز کبی بز محمده لسان عربی ایله مترجم برحکم انزال
ایتدك قضایا وقایعده حکمت مقتضاسنجه انکله حکم ایده (ولئن اتبعت اهواءهم بعد ماجاءك
من العلم مالك من الله من ولی ولاواق) یامحمد اکر سن انلرك دینلری تقریرنده ویاقبله لرینه
صلاة ایله هوالرینه اتباع ایدرسك انك نسخ اولدیغن بیلدیککدنصکره سنکیچون الله تعالینك
عذابندن قورتارر ناصر ومانع اولمز (ولقد ارسلنا رسلا من قبلك) یامحمد سندن اول نوع بشردن
سنك کبی رسوللر کوندردك (وجعلنا لهم ازواجا وذریة) وانلر ایچون نسا واولاد قیلدق
سنکیچون قیلدیغمز کبی روایت اولندیکه مشرکون ویایهود دیدیلرکه محمدك همتی دکل الانسایه در
اویله اولسه اشبو آیت نازل اولوب کأنه دینلدیکه بز رسوللری ملائکه دن قیلمدقکه اکل
وشرب ونکاحدن مبرا اوله لر بلکه بشردن قیلوب هر برین اشبو خصال ایله مبتلا قیلدقکه
داود علیه السلامك یوز مرأه سی وار ایدی وسلیمان علیه السلامك اوچیوز مرأه سی وار ایدی
(وماکان لرسول ان یأتی بآیة الا باذن الله) هیچ بر رسولك وسعی اولمدیکه قومنه اقتراح ایتدکلری
آیتی کتوره مکر که الله تعالینك اذنیله اوله ایدی یوخسه رسولك رأیی واختیاریله دکل زیرا که اول
اندن عاجزدر (لکل اجل کتاب) هر وقت وامد ایچون برحکم واردرکه عباد اوزره استصلاحلری
مقتضاسنجه یازیلور ویاخود کتب منزله نك هر بریسیچون بروقت معلوم واردرکه اول انده نازل اولور
(یمحوا الله مایشاء ویثبت) الله تعالی شرایع وفرائضدن دیلدیکنی نسخ وتبدیل ایدر ودیلدیکنی نسخ
وتبدیل ایتمز اثبات ایدر ویاخود الله تعالی رزق واجل وسعادت وشقاوتدن غیری اشیادن دیلدیکن محو
ودیلدیکن اثبات ایدر عمرو ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدر سعادت وشقاوت ورزق واجلده
دخی محو واثبات اولور ❁ روایت اولندیکه عمر رضی الله تعالی عنه بروقتده بیت شریفی طواف
ایدوب آغلر ودعا ایدوب سویلرکه الهی بنی اهل سعادتدن یازمش ایسك بنی انده ثابت ایت
واکر اهل شقاوتدن یازمش ایسك محو ایدوب اهل سعادتده تثبیت ایت زیرا سن دیلدیککی محو
ودیلدیککی اثبات ایدرسن ابن مسعوددن دخی بونك کبی روایت اولنمشدر بعض آثارده کلدیکه
بعض کیمسه نك اوتوز ییل عمری قالمشیکن قطع رحم ایتمسیله اوچ کونه رد اولنور وبعضنك ایسه
اوچ کون عمری قالمشیکن صله رحم ایتمسیله اوتوز ییله مداولنور ❁ قال النبی صلی الله علیه وسلم
ینزل الله فی ثلاث ساعات یبقین من اللیل فینظر فی الساعة الاولی منهن فی الکتاب الذی لاینظر

الذی فیه تستفتیان) ❁ بعده رؤیالرینی تعبیر ایدوب دیدیکه ❁ ای زندان یارانلرم بریکزکه اوچ صالقم اوزم صقدیغکز
اوچکوندنصکره خلاص وینه ملکه ساقی اولور واول بریسی که طباخدر اوچ سفره اتمك اوچکوندنصکره صلب اولنوب
دارده برمدت طوروب قوشلر ﴿٢٥٧﴾ انك باشندن اکل ایدرلر (اولانی ایشیدوب بن بو دوشی کورمشدم

بیهوده سویلدم دیدی
یوسف علیه السلام کرك
کورمش سکز کرك کورمامش
سکز بکا سویلدیککز
اوزره بنم سزه تعبیر ایدوب
خبرویردیکم ایله اوزریکزه
حکم الله واجب اولدی
دیدی (وقال للذی
ظن انه ناج منهما اذکرنی عند
ربك فانسیه الشیطان ذکر
ربه فلبث فی السجن بضع
سنین) یوسف علیه السلام
اول دوش کورەنك
ایکیسندن برینك نجات
بوله جغنی بیلدکندن یعنی
ساقی یه دیدیکه بنی سیدك
❁ ملکك یاننده زندانده
برمدتدنبرو محبوس برغلام
واردیو ❁ ذکر ایله اول
ساقی یه شیطان انی سیدینه
سویلمسنی اونتدردی
علی قول یوسف علیه السلامه
شیطان ربنك ذکرنی
اونتدروب ساقیدن
استمداد ایلدی بناء علیه
زندانده یدی سنه اکلندی
قالدی ❁ بضع لفظی اوچدن
طقوزه عدده دك اطلاق
اولنور بش سنه مقدم ویدی
سنه دخی ساقی یه سویلدکندنصکره (تبیان) (ثانی) (٣٣) که اون ایکی سنه زندانده محبوس اولدی دینلدی ❁
حسن بصری رحمه الله دن مرویدرکه برکون جبرائیل علیه السلام زندانه کلوب یوسف علیه السلام انی طانیدی
ودیدیکه یا اخا المرسلین ندرکه سنی بو کنهکارلر محلنده کوردم جبریل علیه السلام یا طاهر الطاهرین حضرت

فیه احد غیره فیمحو مایشاء ویثبت ❁ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر کیجه دن اوچ ساعت
قالدیغنده انك اولکی ساعتنده الله تعالی شول کتابه نظر ایدرکه اکا اندن غیری نظر ایتمز اول کتابدن
دیلدیکنی محو ودیلدیکنی اثبات ایدر ❁ دینلدیکه یعنی کراما کاتبین ملکلری بنو آدمك اعمال واقوالنی
یازارلر بعده الله تعالی انلرك دفترندن شول ثواب وعقابی اولمیان اشیایی محو ایدر یدم ایچدم کیردم
چیقدم وبونك امثالی اقوال صادقه کبی واما اول شیئکه انده ثواب ویا عقاب اوله اول ثابت اولور
❁ ابن عباس رضی الله عنه ایدر برکیمسه طاعات عملن ایشلیورکن معصیته عودت ایدوب اول
حالتده وفات ایدر ایمدی انکله اول طاعتی محو اولور واما اولکه طاعات اوزره ایکن وفات
ایده اول عملی ثابت اولور ویاخود الله تعالی ذنوب عباددن دیلدیکن مغفرت ایله محو ایدر مغفرت
ایتمدیکی ثابت اولور ویاخود ذنوبدن دیلدیکن توبه ایله محو ایدر واول ذنوبدن بدل
❁ فاولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات ❁ مصداقنجه حسنات ثابت ایدر ❁ دینلدیکه انکله
مراد ارواحدرکه نوم عندنده الله تعالی انی قبض ایدر اولکه موتن اراده ایده انی محو وروحنی
امساك ایدر اولکه انك بقاسن اراده ایده انی ثابت وروحن اکا رد ایدر (وعنده ام الکتاب)
اصل کتاب الله تعالی عندندمدرکه اول لوح محفوظدرکه آنده تبدیل وتغییر اولمز ❁ ابن عباس
رضی الله تعالی عنه ایدر لوح محفوظ بشیوز ییللق مسیره در دره بیضادندر یاقوتدن ایکی دفه سی
وار الله تعالی اکا هر کونده اوچیوز التمش کره نظر ایدر دیلدیکن محو ودیلدیکن اثبات ایدر
کعب ایدر ام الکتابله مراد الله تعالینك خلق ایتدیکی اشیایی ومخلوقاتنك اعمالنی بیلمه سیدر (واما
نرینك بعض الذی نعدهم اونتوفینك) اکر بز سکا اول کافرلره وعد ایتدیکمز عذابك بعضنی
وفاتکدن اول کوستره وز ویاخود انی کوسترمدین سنی توفی ایده وز حال نه منوال اوزره دور
ایدرسه ایتسون (فانما علیك البلاغ وعلینا الحساب) سکا واجب اولان تبلیغ رسالتدر غیری
دکل یوم قیامتده حساب وجزالرینی بز کندیمز تعهد ایتمشزدر ایمدی انلرك اعراضنه احتفال
وعذابلرینه استعجال ایتمکل بز دیلدیکمزی ایشلرز (اولم یروا انا نأتی الارض ننقصها من اطرافها)
محمددن آیات استیوب انی تکذیب ایدنلر کورمزلرمیکه ارض کفره یی بز مسلمینه اخذ ایده رز
نواحیسندن مسلمینه زیاده ایتمزله کفره نك دیارندن اکسلدرز (والله یحکم لامعقب
لحکمه) الله تعالی اسلامی غالب وعزیز ایتمکله وکفری ذلیل ومقهور ایتمکله حکم ایدر انك
قضاسن رد وحکمن نقض ایدر یوقدر (وهو سریع الحساب) اول الله تعالینك حسابی سریعدر
آخرتده انلری حساب ایدر دنیاده قتل واجلا ایله عذاب ایتدیکندنصکره (وقد مکر الذین من
قبلهم) مکه مشرکلرندن اول کچن امم رسوللرینه مکر ایتدیلر ومکر برانسانه شعوری اولمدیغی
حیثیتدن مکروه ایصالیدر (فلله المکر جمیعا) انلرك جمیع مکرنی خلق ایدن الله تعالیدر خیر
وشر انك یدنده در انك اذنسز کیمسه نك کیمسه یه مکری ضرر ایتمز (یعلم ما تکسب کل نفس) هر نفسك

رب العالمين سكا سلام ايلرو ديركه اوتانديغيكه بر آدمى كندويه سبب خلاص بيلدى عزّ وجلالم حقيچون بن انى برقاچ
سنه‌دخى حبسده طوتارم ديدى يوسف عليه السلام بوحالمله عجب بندن راضى ميدر دكلميدر ديدى جبريل عليه السلام بلى راضى
وخوشنوددر ديدى يوسف عليه السلام اول بندن راضى ﴿ ٢٥٨ ﴾ اولديغى حالده بن دخى زندانده اولمقدن هيچ متألم

دكلم ديدى (وقال الملك انى ارى سبع بقرات سمان يا كلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر واخر يابسات ياايها الملاء افتونى فى رءياى ان كنتم للرءيا تعبرون) ملك بر رؤيا كوروب اشراف وكاهنلرينه ديديكه بن رؤيامده دكزدن يدى سموز بقره چيقدى عقبنجه يدى زبون بقر دخى چيقوب اول سموزلرى يوتدى كه هيچ اثرلرى قالمدى ويدى يشل دانه‌لرى بربرينه عقداولمش سنبله يعنى بشاق كوردم ويدى قورى سنبله كوردم كه ❁ اول يشل سنبله‌لرك اوزرينه غلبه ايله جمله‌سنى ديوشروب انلردن برشى قالمدى ❁ اى اشراف قوم بنم بورؤيامه فتوا وجواب ويرك اكر رؤيا تعبيرنده عالملر ايسكز (قالوا اضغاث احلام وما نحن بتأويل الاحلام بعالمين) اول اشراف وكاهنلر بو بر قاريشق دوشدر بز بونك تأويل وتعبيرينه عالملردن دكلز ديديلر (وقال الذى نجامنهما وادّكر

بعد امة انا انبئكم بتأويله فارسلون) اول ايكى اشجى وساقيدن نجات بولان ساقينك بر وافر مدتدن صكره (سابقده)
يوسفك ❁اذكرنى عند ربك❁ كلامى خاطرينه كلوب ملكه ديديكه زندانده علم تعبيرى بيلور بر آدم واردر بنى اكا
كوندركه رؤيانك تأويلنى سكا خبر ويره‌يم (يوسف ايها الصديق افتنا فى سبع بقرات سمان يأكلهن سبع عجاف وسبع

خير وشردن كسب ايتديكن بيلور هر برينه جزاسن ايركورر (وسيعلم الكفار لمن عقبى الدار) كفار ناره كيردكلرنده عاقبت دار آخرت كيملرك اوله‌جغن بيليسرلردر (ويقول الذين كفروا لست مرسلا) رؤساء يهود ديديلركه يامحمد سن خلق اللهه دعوت ايچون مرسل دكلسين (قل كفى بالله شهيدا بينى وبينكم ومن عنده علم الكتاب) ديكل كه بمله سزك بينكزده الله تعالى شاهد يتردخى اول كسه كه عندنده علم قرآن اوله ويا علم تورات اوله عبدالله بن سلام رضى الله تعالى عنه كبى ويا اولكه عندنده لوح محفوظ اوله كه اول الله تعاليدر يعنى بينمزده الله تعالى شاهديتركه اول عبادته مستحق اولور ولوح محفوظده اولان اشيايى بيلور والله اعلم بالصواب

سورة ابراهيم عليه السلام وهى احدى وخمسون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(الر) بن اول الله تعالى يمكه هر شيئك اوزره رقيبن (كتاب انزلناه اليك لتخرج الناس من الظلمات الى النور باذن ربهم الى صراط العزيز الحميد) يامحمد اشبو قرآنى سكا انزال ايتدك تاكه ناسى رب تعالينك توفيق وتسهيلى ايله ضلالت ظلمتندن هدايت نورينه چيقاره‌سن يعنى شول دينه كيم انى سز كيچون اختيار ايتدى اول الله تعالى كيم امرينه مخالفت ايدنه انتقامله غالبدر افعالنده محمود در حمد اولنمغه مستحقدر (الله الذى له مافى السموات ومافى الارض) كه اول سموات وارض ومافيهمانك ملكى اكا مختصدر جميعنده حكمى نافذدر (وويل للكافرين من عذاب شديد) انك عذاب غليظ دائمندن ويل شونلره كيم اكا كافر اولوب ظلمات ضلالتدن نور هدايته چيقمديلر (الذين يستحبون الحيوة الدنيا على الآخرة) كه انلر حيات دنياى فانيه‌يى آخرت باقيه اوزره اختيار ايدرلر (ويصدون عن سبيل الله) ودين اللهى قبولدن ناسى منع ايدرلر (ويبغونها عوجا) اول دين وملت حقه‌يه اعوجاج وميل طلب ايدرلركه انى قدح ايده‌لر وياخود دنيايى حقدن ميل طريق اوزره جهت حرامله طلب ايدرلر (اولئك فى ضلال بعيد) انلر بر ضلالده‌دركه صاحبى حقدن بعيددر (وماارسلنا من رسول الا بلسان قومه ليبين لهم) اممدن هر امته ارسال ايتديكمز رسولى قومنك لغتى اوزره انلرى دينه دعوت ايدر ارسال ايلدككه انلره امر اولنان اشيايى تبيين ايدوب انلر دخى انى اندن سهولتله فهم ايتدكلرندن صكره انى غيرى‌يه نقل وترجمه ايده‌لر (فيضل الله من يشاء ويهدى من يشاء) بوندنصكره الله تعالى ديلديكى كمسه‌يى ايماندن مخذول ايدر وديلديكنه ايمانى توفيق ايدر (وهو العزيز الحكيم) اول ملكنده عزيزدر هيچ احد اكا غالب اولمز حكيمدر اضلال وهدايتى حكمتله‌در (ولقد ارسلنا الموسى بآياتنا ان أخرج قومك من الظلمات الى النور) بز موسايى وحدانيتمزه دلالت ايدر علامتلرعزايله كوندروب قومنى ضلالت ظلمتندن هدايت نورينه چيقارغل ديو امر ايلدك (وذكرهم بايام الله) وانلره وعظوتذكير ايت الله تعالينك شول وقايعيله كه خير وشردن امم

سنبلات خضر واخر يابسات لعلى ارجع الى الناس لعلهم يعلمون) ملك سرورله اذن ويروب زندانه واردقده اى صادق ❁
يوسف بزه شول رؤيادن خبر ويركه يدى سموز بقره‌يى يدى زبون بقره اكل ايدر ويدى يشل سنبله يدى قورى سنبله‌ده
محو اولورتا كه ملك واصحابنه رجوع ﴿ ٢٥٩ ﴾ ايده‌يم شايدانلر اول رؤيانك تأويلنى ده بيلوب سنك شرف وفضلك انلر

معلوم اوله ديدى (قال تزرعون سبع سنين دابا فما حصدتم فذروه فى سنبله الاقليلا مما تأكلون) يوسف عليه السلام ديديكه يدى ييل عادتكز اوزره اكين اكك امانك جمله‌سنى دوكيوب سنبله‌سنده براغك واويله ادخار ايدك ❁ كه انى بغداى بوجكى ييه ❁ انجق اندن اكله احتياجكز مقدارنى دوكك (ثم يأتى من بعد ذلك سبع شداد يأكلن ماقدمتم لهن الاقليلا مما تحصنون) بويدى ييل بوللق كچدكدنصكره يدى سنه قحط وشدت واقع اولوب اول مقدم سنبل ايله ادخار ايتديككز ذخيره‌لرى اولوقت بولنانلر اكل ايدرلر انجق اول ادخار كزدن برمقدار تخلق آليقونيلور (ثم يأتى من بعد ذلك عام فيه يغاث الناس وفيه يعصرون) بوقحط سنه‌لرندنصكره برسنه ناس باران ايله كثرت حبوب ورزقه نائل اولوب انده اوزم وزيتون وسيسام صيقوب انلرله نفعلنه‌لر (وقال

الملك ائتونى به فلما جاءه الرسول قال ارجع الى ربك فسئله مابال النسوة التى قطعن ايديهن ان ربى بكيدهن عليم) چونكه ملك
بو تعبير وتقريرى جمله مواجهه‌سنده ايشدوب تحسين ايتمكله يوسفى بكا كتورك ديو آدم كوندردى رسول كلوب دعوت
ايتدكده اكا ديديكه سيديكه رجوع ايدوب سويله كه زليخانك مجلسنده اولان نسوانه سؤال ايلسون نه اولديكه اللرينى كسديلر

سابقه‌يه ايردى تاكه كفر وعصياندن رهبت وايمان وطاعته رغبت ايده‌لر (ان فى ذلك لآيات لكل صبار شكور) بنم انلره ايتديكم انعامده وشكرى تركلريچون اولان انتقامده بلايه صبر ونعمايه شكر ايدنلر ايچون آيتلر وعبرتلر واردر (واذقال موسى لقومه اذكروا نعمة الله عليكم اذانجيكم من آل فرعون يسومونكم سوء العذاب ويذبحون ابناءكم ويستحيون نساءكم) ذكر ايدك شول وقتى كه موسى عليه السلام قومنه ديديكه ذكر ايدك الله تعالينك سزه شول انعامنى كه سزى فرعون وآلندن قورتارديكه انلر سزه عذابك اشدنى ايدرلردى ابناء صغاركزى بوغازلرلر وبناتكزى استخدام ايچون آليقورلردى (وفى ذلكم بلاء من ربكم عظيم) انلرك بوفعلنده الله تعاليدن سزه بلاء عظيم واردر شول حيثيتدنكه اول الله تعاليدن انلرى ابتلادر (واذتأذن ربكم لئن شكرتم لازيدنكم) ودخى ذكر ايدك شول وقتى كه موسى عليه السلام قومنه ديديكه ربكز جل شانه سزه اعلام ايتديكه اكر سزه انعام ايتديكم انجاء وغيرى‌يه ايمان وطاعتله شكر ايدرسكز نعمتكزه نعمتلر زياده ايدرين (ولئن كفرتم ان عذابى لشديد) واكر نعمتمه انكار ايدوب شكر ايتمزسكز بنم نعمتمه منكر اولنلره آخرتده عذابم شديددر (وقال موسى ان تكفروا انتم ومن فى الارض جميعا فان الله لغنى حميد) ودخى موسى عليه السلام ديديكه يابنى اسرائيل اكرسز ويريوزنده اولان انس وجنك جميعى الله تعالينك نعمتنه كافر اولوب شكر ايتمزسكز الله تعالى سزك شكريكزدن غنيدر ذاتنده حمده مستحقدر ملائكه اكا حمد ايدر ومخلوقاتك ذاتى لسان حالله انك نعمتن ذكر ايدر ايمدى كفرانكز ينه كنديكزه ضرر ايدركه مزيد انعامدن انى محروم ايدوب عذاب شديده عرض ايدرسز (ألم يأتكم نبأ الذين من قبلكم قوم نوح وعاد وثمود) يااهل مكه سزدن اوكيدين كچن قوم نوح وعاد وثمود خبرى كلمديكه قوم نوح غرقله وعاد ريحله وثمود صيحه ايله نيجه اهلاك اولنديلر (والذين من بعدهم لايعلمهم الا الله) وانلردنصكره كلان اقوامك عددين كثرتلريچون الله تعاليدن غيرى احد بيلمز ابن مسعود رضى الله تعالى عنه اشبو آيتى اوقويوب ديديكه نسابلر كذب ايدرلر ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر ابراهيم عليه السلام ايله عدنان بيننده اوتوز قرن كچمشدركه انلرى الله تعاليدن غيرى احد بيلمز ❁ پس بوا جلدن مالك بن انس رضى الله تعالى عنهما هيچ بر انسابى حتى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمى آباآبا حضرت آدم عليه السلامه دكين نسبن ذكردن كراهت ايدردى (جاءتهم رسلهم بالبينات فردوا ايديهم فى افواههم) انلره رسوللرى دلالات واضحه ايله كلديلر انلر ايسه رسوللرينه غيظلرندن اللرين اصرديلر وياخود اكا تعجبلرندن اللرن اغزلرينه قوديلر وياخود انلرى استهزاء ايچون انى ايتديلر نتكيم كشى اكا ضحك غالب اولديغنده الين اغزينه قورو ياخود انكله رسوللره سكوت ايدك ديو اشارت ايتديلر وياخود اللرين رسوللرك اغزلرينه قوديلركه انلرى سويلتميدلر وياخود ايديدن مراد اول رسوللرك ايادیسى اوله كه اول انلرك مواعظيدر

تحقيق ربم تعالى نسوانك كيدنى بيلور (قال ماخطبكن اذراودتن يوسف عن نفسه قلن حاش لله ماعلمنا عليه من سوء قالت
امرأت العزيز الئن حصحص الحق انا راودته عن نفسه وانه لمن الصادقين) اول كيدن آدم كلوب ملكه يوسفك كلامنى تقرير
ايتدكده اول نسوانى جمع ايدوب انلره ديديكه سزك حالكز نه ايديكه يوسفك نفسندن مراد ايستديكز

وحكم وشرايعدن سويلدكلريدر نيجانكه انلر تكذيب اولنوب قوللرى رد ايديله كانده اول انلرك
سويلدكلرى كيرو اغزلرينه صوقيلوبدر (وقالوا انا كفرنا بما ارسلتم به) وديديلركه سزك
ارسال اولنديغكز شيئ تصديق ايتمزز بلكه اكا كافر اولمشزدر (وانا لفى شك مما تدعوننا اليه
مريب) وبزى شول دعوت ايتديككز توحيددن شك وريبده يز (قالت رسلهم أفى الله شك)
رسوللرى انلره ديديلركه بزسزى الله تعالى يه دعوت ايدرز انده هيچ شك وارميدر بلكه ادلهٔ انك
كثرتى واكا ظهور دلالتيچون شكى محتمل دكلدر (فاطر السموات والارض) كه اول سموات
وارضك خالقيدر (يدعوكم ليغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل مسمى) اول بزى سزه بيمثله
سزى ايمانه دعوت ايدركه بعض ذنوبكزى مغفرت ايده كه اول سز كلمه انك بيننده اولان ذنوبدر زيراكه
اسلام مظالمدن غيريسن جب ايدر ودخى سزى آجالكزك استيفاسى حينه دكين تأخير ايدوب عذابى
تعجيل ايتميه (قالوا ان انتم الا بشر مثلنا تريدون ان تصدونا عما كان يعبد آباؤنا فأتونا بسلطان مبين)
كفره ديديلركه سزدخى صورتده بزم كبى بشرسز ديلرسزكه آبائمز عبادت ايتديكى شيئدن بزى
صدايده سز ايمدى بزه برحجت واضحه كتورككه اول سزك فضلكزه وبو مرتبه استحقاقكزه
دلالت ايده كانه اول رسالت اندن اول كتوردكلرى حججى بيناته اعتبار ايتميوب تعنت ولجاجلرندن
انك اخراسنى اقتراح ايتديلر (قالت لهم رسلهم أن نحن الا بشر مثلكم ولكن الله يمن على من يشاء
من عباده) رسوللر انلره ديديلركه نعم بزدخى سزك كبى بشرز لكن الله تعالى عبادندن ديلديكى
كمسنه يه رسالت وحكمته منايدر اشبو ديلديكه نبوت ورسالت عطائيه اوله وبعض جائزاتك
بعض اوزره ترجيحى مشيئة الهيه ايله اوله (وماكان لنا ان نأتيكم بسلطان الا باذن الله) بزه صحيح
اولمزكه سزه اقتراح ايتديكز شيئ كتوره رسالتزه اول حجت اوله مكركه الله تعالى
انى ديليه زيرا اول برامردركه انك مشيتنه متعلق اولوركه هر نبى بى آيتدن برنوعيله مختص
قيلور (وعلى الله فليتوكل المؤمنون) ايمدى سزك معانده ومعاداتكزه صبرده مؤمنلر الله تعالى يه
توكل ايتسونلر اول رسل توكل ايجاب ايدرشيئ اشعار ايچون امرى تعميم ايدوب قصد اولى
ايله انكله كنديلرين قصد ايتديلر من بعد كلور قوللرى دلالتيله كه ديديلر (ومالنا الا نتوكل على
الله) بزم نه عذرمز واردركه الله تعالى يه توكل ايتميوز (وقد هدينا سبلنا) حالبوكه اول بزه
تعريف ايتدى هدايت وتوكل ونجات يوللرينكه بز اكا سلوك ايدهوز (ولنصبرن على ما آذيتمونا)
والله بزه ايتديككز ايذايه بزصبر ايدرز زيرا هيچ كمسه يه الله تعالينك قضا وقدرنسز برشيئ
ايرشمزايسه بزايسه اكا ايمان كتورمشز (وعلى الله فليتوكل المتوكلون) ايمدى متوكلون توكللرندن
استحداث ايتدكلرى شيئ اوزره ثابت اولسونلر (وقال الذين كفروا لرسلهم لنخرجنكم من
ارضنا اولتعودن فى ملتنا) كفره رسوللرينه يمين ايدوب ديديلركه البته بزسزى ارضمزدن

اول نسوان حاش لله بزانده
هيچ بدلك وكناهدن برشى
بيلمزز ديديلر بويله اولنجه
عزيزك زوجه سى زليخادخى
شمدى حق ظاهر اولدى
بن اندن آرزوى وصال ايلدم
تحقيق اول صادقلردندر
ديدى (ذلك ليعلم انى لم اخنه
بالغيب وان الله لايهدى كيد
الخائنين) چونكه يوسف
عليه السلامك مرادى مجرد
بيكناه اولديغنى بيلدرمك
ايدى زنانك اعترافلرى
وقوعنده ❀ بنم ملكك
رسولنى ردم بن عزيزك
غيبنده اكا خيانت ايتمديكم
بيلنمك ايچوندى تحقيق
الله عظيم الشان خائنلرك
مكرنه هدايت وصلاح
ويرمز (وما ابرئ نفسى
ان النفس لامارة بالسوء
الا ما رحم ربى ان ربى
غفور رحيم) ❀ يوسف
عليه السلامك بو كلاملردن
مرادى تزكيهٔ نفس وحالنه
عجب اولميوب عصمت
ونعمت الهيدن ايدوكنى
بيان ايچون بو قولله تعقيب
ايتديكه ❀ بن نفسمى خطا

وزللدن تبريه وتنزيه ايتمم زيرا نفس بالطبع شهواته مائل اولمغله معصيته امر ايديجيدر مكركه ربم جل (چيقاررز)
شانه رحمتيله بركيمسه يه عصمت ايليه تحقيق ربم تعالى فعله كليان قصدى مغفرت وديلديكنى عصمتيله رحمت ايدر
(وقال الملك ائتونى به استخلصه لنفسى فلما كلمه قال انك اليوم لدينا مكين امين) يوسف عليه السلام ملك يانده صدقى

ظاهر وعلم ومعرفتى باهر اولدقده انى بكا كتوركه كنديمه خالص مصاحب ايدوب امورمى اكا تفويض ايدهيم ديدى
وقتا كه يوسف عليه السلام كلوب بينلرنده تكلم وجواب دلپذير وقوعنده ملك يوسف عليه السلامه بو كون سن بزم
عندمزده قدر وجاهله امينمزسن نه مناسب كوررسك ونه ايسترسك بكا سويله ديدى ❀ روايت اولنديكه يوسف

چيقاررز وياخود ملتمزه دوندررز (فاوحى اليهم ربهم لنهلكن الظالمين ولنسكننكم الارض
من بعدهم) الله تعالى اول رسوللره وحى ايتديكه بز اول كافرلرى اهلاك ايدوب انلردنصكره
ارض وديارلرينه سزى اسكان ايدرز (ذلك لمن خاف مقامى وخاف وعيد) ظالملرى اهلاك ايدوب
ديارلرينه مؤمنلرى اسكان امرى حقدر شول كمسه ايچونكه يوم قيامتده بنم حضورمده قيامندن
وكفار ايچون اولان وعيدمدن خوف ايده (واستفتحوا) اول رسوللر اعدالرى اوزره فتح طلب
ايتديلر وياخود كنديلريله اعدالرى بيننده قضا طلب ايتديلر وياخود ايكى فريقدن هر برى محقه
نصرت ومبطله هلكت طلب ايتديلر (وخاب كل جبار عنيد) اويله اولسه مؤمنلره فوز وفلاح ايروب
هر جبار عنيد متكبر فلاحدن خائب اولدى (من ورائه جهنم) انك اوكنده موتندنصكره جهنم واردر
دنياده اول انك شفيرنده واقفدر كه آخرتده اول اكا بعث اولنور (ويسقى من ماء صديد) واول انده ماء
صديددن سقى اولنوركه اول اهل نارك جلودندن سيلان ايدن ماءدر (يتجرعه) اول ماء
صديدى مرارت وحرارتندن مرهٔ واحده ده تحسى يه قادر اولمديغندن جرعه جرعه
تناول ايدر (ولايكاد يسيغه) والحال انى ابتلاعه قريب اولمز بلكه حلقنده قالوب انكله
عذابى طويل اولور (ويأتيه الموت من كل مكان) شدائد موت انى جميع جهاتدن احاطه ايدر
(وماهو بميت) والحال اول ميت اولمزكه استراحت ايده (ومن ورائه عذاب غليظ) وانك
امامنده عذاب غليظ واردركه اول نارده خلوددر وياحبس نفسدر ❀ دينلديكه اشبو آيات
قصهٔ رسلدن منقطعه در اهل مكه شاننده نازل اولوبدركه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك
دعوتيله انلره قحط ايرديكنده فتح طلب ايتديلركه اول مطر ايدى رجالرندن تخييب اولنوب
مطردن بدل جهنمده ماء صديد سقى اولنمغه وعد اولنديلر (مثل الذين كفروا بربهم اعمالهم كرماد
اشتدت به الريح فى يوم عاصف لايقدرون مما كسبوا على شئ) رب تعالى يه كافر اولنلرك دنياده
ايشلدكلرى اعمال خيرلرينك مثلى شول رماد مثليدركه ريح انى برشدتى كونده صاوروب طاغيده
ايمدى بو اعمال كفاره مثلدركه انده الله تعالى يه غيرى اشراك ايتدكلريچون اول حبط اولوب آخرتده
اول كسب ايتدكلرى اعمالدن برشيئه قادر اولمزلر (ذلك هو الضلال البعيد) ايمدى كفارك
عمللرى ثوابندن وياطريق حقدن بعدلرى برضلال بعيد دركه غايتنه ايرلمز (الم تر ان الله خلق
السموات والارض بالحق) بيلمزميسنكه الله تعالى سموات وارضى خلق ايتدى حكمت ووجهله
كيم اول انك اوزره خلق اولنمغه لايق اواور (ان يشأ يذهبكم ويأت بخلق جديد) ديلرسه
اول سزى كيدروب سزدن بدل اكا زياده طاعت ايدر برقومى كتورر (وما ذلك على الله
بعزيز) اشبو فعل الله تعالى يه متعذر ويامتعسر دكلدر زيرا اول ذاتنده قادردر قدرتى برمقدوره
مختص اولوب مقدور آخردن منتفى دكلدر اولكه شانى بو اوله حقيقدركه اكا ايمان كتوريله
يوم جزاده ثوابى رجا اولنوب عقابندن خوف ايديله (وبرزوا لله جميعا) يوم قيامتده الله

عليه السلام اولوقتده اوتوز
ياشنده ايدى زنداندن
چيقاركن محبوسلر انك
فراقيچون ناله وزارى ايتمليله
انلره دعا ونوازشله خاطرلرينى
تطييب ايلدى ملك يتمش لسان
بيلوب عربى وعبرانى
بيلمزيدى يوسف اكا عربى
سلام ويردى ملك بو نه لساندر
ديدكده عمم اسمعيل عليه
السلام لسانيدر ديدى تكرار
عبرانيله اكا دعا ايتمكله بونه
لساندر ديدى بو دخى
بابالرمك لسانيدر ديدى
صكره ملك قنغى لسانله تكلم
ايتديسه يوسف عليه السلام
اول لسانله جواب ويردى
(قال اجعلنى على خزائن
الارض انى حفيظ عليم)
چونكه يوسف عليه السلامه
ملك نه استرسك سويله
ديمشيدى يوسف عليه السلام
بكا مصرك خزينه سنى حواله
ايله كه بن خزائن حفظنه
قادر وتصرفنه عالم ديدى
❀ مرويدركه يوسف عليه
السلامه ملك جواهرله
مرصع تخت وتاج وخزينه لرك
مفتاحلرين ويردى واول

ايامده عزيز فوت اولوب زليخايى اكا عقد ايله اندن افرايم وميشا وجوده كلمشدر وملك ريان چكيلوب جمله امورينى اكا تفويض
ايتمكله امرا وارباب سلطنت اكا انقياد ايتديلر (وكذلك مكنا ليوسف فى الارض يتبوأ منها حيث يشاء نصيب برحمتنا من نشاء ولا
نضيع اجر المحسنين) بونك كبى بز يوسفى ارض مصرده تمكين ايتدك اندن ديلديكى مكانده قرار ايدر وديلديكى ايشلر بز رحمتمزى

دیلدیکمز کیمسه‌یه اصابت ایتدیررز و محسنلرك اجرنی ضایع ایتمیز (ولاجر الاخرة خیر للذین امنوا وکانوا یتقون) مؤمن
اولوب کفر وشرکدن احتراز ایدنلره اخرت اجری خیرلودر ❁ منقولدرکه چونکه یوسف علیه السلامه تفویض اولندی
حکم ایلدیکه ناس زراعتله مشغول اولسونلر وعالی انبارلر بنا ایتدیردی ویدی سنه حاصل اولان ذخائردن
مقدار کفایه‌ناسه ویروب
باقیسنی سنبله‌لریله ضبط
وادخار ایلدی تا که قحط
ییللری ظهور ایلدی اهالی
مصر اولکی سنه نقود
اقچه ایله کلوب ذخیره
الدیلر ایکنجی سنه حلی
وجواهرله الدیلر اوچنجی
سنه غلام وجاریه ایله دردنجی
سنه دوه وبقر وغنم وسائر
حیواناتله وبشنجی سنه
ضیاع وعقاراتله التنجی
سنه اولادلریله یدنجی سنه
کندولری قول اولمق
اوزره سندله یوسف علیه
السلامدن ذخیره آلوب
تعیش ایتدیلرکه جمله اموال
واولادی یوسف علیه السلامك
اولدقدنصکره نفسلریدخی
بنده‌لری اولدی یوسف علیه
السلام ملکه اشته حالی کوردك
رأیك ندر دیدی ملك بز
سکا تابعز دیلدیککی ایله
دیدکده همان یوسف علیه
السلام حضور ملکده
جمله‌سنی ازاد وجمیع اولاد
واملاك واموالرینی صا
حبلرینه رد ایلدی اول
قحط بلاد کنعانه دخی
سرایت ایتمکله یعقوب علیه
السلامك اوغللری بابالرینه
مصرده برملك وار ایمش غربایه مرحمت ایدوب ذخیره ویرر ایمش اکر اذن ویررسك بزدخی کیدوب بر (ندا)
مقدار ذخیره کتورهلم دیدیلر اذن ویروب بنیامینی خدمتنه آلیقودی هر برینه سرمایه ایله محمول برردوه وبنیامین ایچون
دخی برردوه ویروب انلرله کوندردی (وجاء اخوة یوسف فدخلوا علیه فعرفهم وهم له منکرون) یوسفك قرداشلری کلوب

تعالینك امر ومحاسبه‌سیچون قبرلرندن خروج ایده‌لر (فقال الضعفاء للذین استکبروا انا کنا لکم
تبعا فهل انتم مغنون عنا من عذاب الله من شیٔ) کفره‌دن اتباع که رأیده ضعیفلریدر رؤسالرینه
کیم متکبرلری ومستغویلریدر دیه‌لرکه دنیاده بز سزه تابعلر ایدك که سزك رأیکزله رسوللری
تکذیب ونصائحلرندن اعراض ایدردك اشبو حالتده الله تعالینك عذابندن برشیٔ بزدن دفع
ایدرمیدیکز (قالوا لو هدانا الله لهدیناکم) اول رؤسا انلره دیدیلرکه اکر الله تعالی بزی
ایمانه هدایت ایتمش اولسه بزدخی سزی اکا دعوت ایدردك لکن بزی ضلالتده قودی بزدخی
سزکیچون انی اختیار ایتدك (سواء علینا اجزعنا ام صبرنا مالنا من محیص) بزه مساویدر کرکسه
جزع ویا صبر ایده‌لم بزه عذابدن مهرب ومنجا یوقدر مقاتل ایدر کفره ناردہ بری برلرینه دیه
لرکه کلك جیعمز جزع ایده‌لم اویله اولسه بشیوز ییل جزع ایده‌لر اونفع ایتمیجك کلك صبر
ایده‌لم دیوب بشیوز ییل دخی صبر ایده‌لر اولدخی نفع ایتمیجك کرك جزع ویا صبر ایده‌لم بزه
مساویدر هیچ بریله عذابدن قورتلمغه بزه چاره یوقدر دیه‌لر ❁ محمد بن کعب رضی الله تعالی عنه
ایدر بکا خبر ایردیکه اهل نار خزنه‌یه استغاثه ایدوب رب تعالیدن دیلکز که بزه برکون عذابی
تخفیف ایده خزنه دیه‌لرکه رب تعالیدن بینات ایله سزه رسوللر کلمدیمی دیه‌لرکه کلمشدی خزنه
دیه‌لرکه اویله اولسه الله تعالی‌یه کندیکز یلوارك خزنه‌دن برمدد اولمیجق مالکه دیه‌لرکه رب
تعالیدن دیلکل که بزه موت ایرکوره اول ایسه انلره سکسان ییل جواب ویرمیه ییل ایسه اوچیوز
التمش کوندر وکون ایسه ابیك ییلجه‌در بعده انلره ملاحظه ایدوب سز نارده ماکثلرسز دیه
چون اندن مأیوس اوله‌لر بری برلرینه دیه‌لرکه کلك صبر ایده‌لم شاید اول بزه نفع ایده نتکیم اهل
جنت دنیاده طاعته صبرلری نفع ایتدی وقتا که مدت صبرلری طویل اولوب نفع ایتمدیکن کوره‌لر
برمدت مدیده اتفاقله جزعه مشغول اوله‌لر آنکدخی نفعن کورمیجك کرکسه جزع ویا صبر
ایده‌لم عذابدن خلاصه مفید اولمامقده ایکیسی مساویدر دیه‌لر اول حالتده ابلیس طوروب
من بعد کلان آیتده ذکر اولندیغی اوزره انلره سویلیه وقتا که اهل نارانك مقاله‌سن ایشیده‌لر
نفسلرینه مقت ایده‌لر اول حالتدن ندا اولنه‌لرکه الله تعالینك سزه مقتی سزك نفسلریکزه اولان
مقتدن اکبردر زیرا سز ایمانه دعوت اولندیغکزده کافر اولوردیکز بعده ایکنجی کره ندا ایدوب
دیه‌لرکه یارب بزه وعد ایتدیکك عذابی کوردك ورسوللریکك تصدیقنی سندن ایشتدك بزی
کیرو دنیایه کوندر کل که عمل صالح ایشلیه‌وز زیرا مشاهده ایتدیکمزده شکمز قالمیوب بزه علم
یقین حاصل اولمشدر انلره دینله کیم اکر بز دیلسه وزهر نفسه هداسن ویررداك لکن قضام ثابت
ووعیدم سبقت ایتدیکه جهنمی جن وناسله طولدیرم اوچنجی کره ندا ایدوب دیه‌لرکه یارب
بزی اجل قریبه تأخیر ایتکه دعوتکه اجابت ورسوللریکه متابعت ایدوز انلره دینله کیم سز
بوندن اول دار دنیاده یمین ایدر دیکز که الله تعالی موتایی کیرو دیرکورمز دیردیکز دردنجی کره

اکا داخل اولدیلر اول انلری بیلوب انلر انی بیلمدیلر ❁ دینلدیکه مفارقتلرندن برو قرق سنه اولدیغندن یاخود پرده اردندن
سویلدیکندن تانیمدیلر یوسف علیه السلام انلره سز کیملرسز بو حوالی آدمنه بکزمزسز جاسوس اولمیه‌سز دیدی انلر معاذالله
بزجمله‌مز کنعانده یعقوب اسرائیل الله اولادلریز دیدیلر قاچ قرداشسز دیدی اون ایکی قرداش ایدك بر
قرداشمزی کوچکلکده
قورد ییدی بریمز دخی
پدرمزك خدمتنده قالدی
بز اون قرداش سزدن ذخیره
اشتراسنه کلدك دیدیلر سزی
بو طرفده بیلور وارمی
دیدی انلر بزی مصرده
بیلور یوقدر دیدیلر اویله
ایسه بریکز بوراده قالسون سز
کیدوب اول بر قرداشکزی
کتورك سزك حالکزی
تحقیق ایده‌یم دیدی انلر
قرعه آتوب شمعونه واقع
اولمغله انی براقدیلر یوسف
علیه السلام انلرك سرمایه‌لرینی
الوب بغدای ویرسونلر دیو
امر ایلدی (ولما جهزهم
بجهازهم قال ائتونی باخ
لکم من ابیکم الاترون انی
اوفی الکیل وانا خیر
المنزلین) وقتا که یوسف
علیه السلام انلرك وبابالری
یاننده قلان قرداشلری
بنیامینك دوه‌لرینی ذخیره
تحمیلیله تجهیز ایتدی اول
بابا بر قرداشکز بنیامینی بکا
کتورك کورمزمیسکزکه
بن ناسك حقنی تمام ویررم
سزه بریوك دخی زیاده ویردم
وبن ضیافت ایدنلرك خیرلوسیم دیدی (فان لم تأتونی به فلا کیل لکم عندی ولا تقربون) اکر اول برادرکز
ایله بکا کلمزسکز سزکیچون ذخیره یوقدر ولا تمه کلوب بکا یقین اولمیك (قالوا سنراود عنه اباه وانا لفاعلون) انی پدرندن
طلب وسعی ایده‌رز وفعله کتوررز دیدیلر (وقال لفتیانه اجعلوا بضاعتهم فی رحالهم لعلهم یعرفونها اذا انقلبوا الی اهلهم لعلهم

ندا ایدوب دیه‌لرکه بزی دنیایه چیقار غل که ایشلیو کلدیکمز اعمال فاسده دن بدل عمل صالح
ایشلیه‌وز انلره دینله کیم بز سزی معمر ایتمدیکمی بر عمر ایله که انده تذکر ایدن کشی
تذکر ایدردی وسزه نذیر دخی کلدی ایمدی نار عذابنی ذوق ایدك که ظالملره نصرت ایدر
یوقدر بعده بر زمان مدید مرورندنصکره انلره دینله کیم بزم آیتلریمز سزه تلاوت اولنمز
میدی سز ایسه انی تکذیب ایدر دیکز انی ایشیدیجك دیه‌لرکه الآن رحمت اولنورز اول حالتده
اعتذار وجهی اوزره دیه‌لرکه یارب شقاوتمز غلبه ایدوب قوم ضالین اولدق بزی بونار دن
کیرو دنیایه چیقار غل اکر من بعد کفر ومخالفته عودت ایدرسه وزنفسمزه ظلم ایتمش اولورز
اول حالتده انلر زجرله اسکات اولنور ومن بعد بکا سویلمکز دینور اویله اولسه انکله رجا
ودعالری کسیلور بری برلرینه قارشو طوروب نباح ایتمکه بونلور جهنم دخی اول وقتده اوزرلرینه
برکیلور (وقال الشیطان لما قضی الامر ان الله وعدکم وعد الحق ووعدتکم فأخلفتکم) وقتا که
امر عباددن فراغ ایدیلوب اهل جنت جنته واهل نار ناره کیردیریله نارده شیطان ایچون
برمنبر قوریله انس وجنك اشقیاسنه خطیب اولدیغی حالده اکا صعود ایده کفار ائمه‌لریله انك
قتنه اجتماع ایده‌لر اول انلره خطاب ایدوب دیه کیم الله تعالی سزه وعد حق ایدوب اکا وفا
ایتدیکه اول موتدنصکره بعث وجزا اولنمکز ایدی انجاز ایتدی وبن ایسه سزه بعث وحساب
یوقدر دیو وعد باطل ایدوب سزی الدادم (وما کان لی علیکم من سلطان) وبنم ایچون اوزریکزه
تسلط یوغیدیکه سزی کفر ومعاصی‌یه الجا ایدیدم (الا ان دعوتکم) الا بوکه تسویلله سزی
اکا دعوت ایتدم اول ایسه تسلط دکلدر (فاستجبتم لی) سز ایسه بکا اجابته مسارعت ایتدیکز
(فلا تلومونی ولوموا انفسکم) ایمدی بنی دعوتم سببیله لوم ایتمکز زیرا عداوتم تصریح ایدن
بونك کبیله لوم اولنمز بلکه کندیکزه لوم ایدك که بکا اجابت ایدوب ربکزه اجابتی ترك ایتدیکز
(ما انا بمصرخکم وما انتم بمصرخی) نه بن اغاثه‌یه ونه سز بکا اغاثه‌یه قادر دکللرزکه بری بریمزی
نار دن چیقاره بیله‌وز (انی کفرت بما اشرکتمون من قبل) اشبو کونده تبری ایتدم اندنکه الله
تعالی‌یه عبادتده بوندن اول دنیاده بنی اکا اشراك ایدردیکز (ان الظالمین لهم عذاب الیم)
کفر ومعصیتله نفسلرینه ظلم ایدنلره عذاب وجیع واردر اشبونك امثالی حکایتده سامعینی ایقاظ
واردرکه انکله نفسلرین محاسبه وعواقبلرین تدبر ایده‌لر (وادخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات
جنات تجری من تحتها الانهار) مؤمن اولوب اداء فرائض وانتهاء محارم ایتمکله صالح اولنلر
جنتلره ادخال اولنورلر که اشجارینك التندن اجناس مختلفه نهرلر جاری اولور (خالدین
فیها باذن ربهم) الله تعالینك اذن وامریله انده دائمین اولدقلری حالده (تحیتهم فیها سلام)
انلرك انده بری برلرینه تحیتی ویاخود ملائکه‌نك انلره تحیتی سلامدر (ألم تر کیف ضرب الله
مثلا کلمة طیبة کشجرة طیبة) یا محمد بیلمزمیسنکه الله تعالی نیجه ضرب مثل ایتدی کلمهٔ طیبه‌یی که

يرجعون) يوسف علیه علیه السلام ذخيره تكيلنه مأمور غلمانه دیدیکه انلرك ذخيره ايچون ويردكارى سرمايه لرينى
❀كه سختيان وبر مقدار اياق قابى ايدى انلرك خبرى يوغيكن ❀ ينه يوكارينه قويك شايدكه اول بضاعه لرينك ردنى
اهللرينه وصوللرنده بيلوب بنيامين ايله برابر رجوع ايده لر ﴿ ٢٦٤ ﴾ (فلما رجعوا الى ابيهم قالوا ياابانا منع منا
الكيل فارسل معنا اخانا
نكتل وانا له لحافظون ❀
وقتاكه بابالرينه رجوعله
واردقلرنده ديديلركه اى
بابامزاكر بنيامينى كوندرمز
سك بزه ذخيره كيلى منع
اولندى بزمله قرداشمزى
كوندركه ذخيره الهلم بزانى
حفظ ايده جكلردنز (قال هل
امنكم عليه الا كما امنتكم على
اخيه من قبل فالله خير
حافظا وهو ارحم الراحمين)
يعقوب عليه السلام
اوغللرينه ديديكه بن سزى
انك اوزره امينمى ايدرم
اويله مى سزه امانت ايده يمكه
مقدم قرنداشى حقنده
دخى بز حفظ ايده رز
ديديكز ابدى حفظ
ايده جيلكده الله تعالى
خيرلودرا كا توكل ايده رمكه
اول ارحم الراحميندر
(ولما فتحوا متاعهم وجدوا
بضاعتهم ردت اليهم قالوا
يا ابانا مانبغى هذه بضاعتنا
ردت الينا ونمير اهلنا
ونحفظ اخانا ونزداد كيل
بعير ذلك كيل يسير)
وقتاكه متاعلرينى آچدقلر
نده كوتردكلرى سرمايه لرينى رد اولنمش بولديلر ديديلركه اى پدر بوندن زياده نه احسان استيه لم كه ذخيره (ديو)
المق ايچون كوتوردكمز سرمايه بزه كرورداولنمش بز بوا كرامله كروملكه كيدرز واهلمزه طعام كتوررز كيدوب
كلمكده قرداشمزى حفظ ايده رز وانى برابر كتورمزله بر دوه يوكى ذخيره زياده آلورز زيرا بو كتورديكمز ذخيره

اول شهادت كلمه سيدر وياهر كلمهٔ جيله در تسبيح وتحميد واستغفار وتوبه واذان ودعوت كبى
شجرهٔ طيبه كبى قيلديكه انكله مراد نخله در (اصلها ثابت وفرعها فى السماء) كه اول شجره نك
اصلى يرده ثابتدر فرعى ايسه يعنى اعلا ورأس واغصانى سما جانبنه مرتفعه در كذلك كلمهٔ طيبه نك
اصلى مؤمنك قلبنده معرفت وتصديقله راسخدر نچانكه انى تكلم ايده اول عروج ايدر الله تعالى
عندنده محل قبوله ايرنجه اكا حجاب ومانع المز (تؤتى اكلها كل حين باذن ربها) كه اول
شجرهٔ طيبه ثمرنى رب تعالينك اراده وتكوينى ايله ويرر هروقتده كه اول انى اكا تعيين ايتدى ❀
دينلديكه اول حينله مراد سنهٔ كامله در زيرا كه نخله هرسنه ده بركر ميوه لنور وياخود مراد انك
وقت اطلاعندن وقت صرامنه دكيندركه اول التى آيدر وياخود حين ظهورندن ادراكنه
دكدركه اول درت آيدر وياخود اكل اولنمسى وقتندن صرامنه دكدركه اول ايكى آيدر وياخود
مراد هر غدوه عشيه در زيرا انك ثمرى ليل ونهارده صيف وشتاده ينور يا تمر ويا رطب
ويا بسر اولديغى حالده كذلك مؤمنك عملى نهارك اولنده وآخرنده صعوددن زائل اولمز وبركت ايمانى
هروقتده اكا ايرر ابدا كسلمز ❀ دينلديكه ايمانى شجره يه تمثيلده حكمت اولدركه شجره نك كينونتى
اوچ شيئله درعرق راسخ واصل قائم وفرع عالى ايله در كذلك ايمانك تمامى اوچ شيئله در تصديق
قلب وقول لسان وعمل اركانله در ❀ دينلديكه كلمهٔ طيبه يى اشجار بيننده نخله يه تشبيهده حكمت
اولدركه زيرا نخله اشجارك انسانه اشبهيدر شول حيثيتدنكه رأسى كسلسه قورر اماكه سائر
اشجار انكله قوريمز بلكه جوانبندن شاخلنور ونخله نك يمش ويرمسى القاحله در مرأه نك
حملى جاعله اولمسى كبى واول آدم عليه السلامك طينه سى فضلندن خلق اولنوبدر اول اجلدن
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم عمه كز نخله يه اكرام ايدك ديمشدر (ويضرب الله الامثال
للناس لعلهم يتذكرون) الله تعالى ناسه ضرب امثال ايدر تاكه انكله متعظ اوله لر زيرا انى
ضربده زياده افهام وتذكير واردر شول سببدنكه اول معانى يى تصويردر (ومثل كلمة خبيثة
كشجرة خبيثة اجتثت من فوق الارض مالها من قرار) وكلمهٔ شركك مثلى شجرهٔ حنظل ويا
ثوم وكشوت مثليدركه انك عروقى قريبه اولديغندن فوق ارضدن اول اقتلاع ايديلور يرده
اصل ثابتى ويا سمايه صاعد فرعى يوقدر ادناى ريح انى يرندن ايرغورر كذلك كلمهٔ كفرك خيرده
اصلى واعمال صالحه دن فرعى يوقدركه محل قبوله صعود ايده بلكه باطل اولديغيچون عن قريب
مضمحل اولور (يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت فى الحياة الدنيا وفى الآخرة) الله تعالى
مؤمنلرى دنياده وقبرده قول ثابت اوزره تثبت ايدركه اول (لا اله الا الله) كلمه سيدر اما
حياة دنياده ثباتلرى اولدركه نچان بربلايه مبتلا اولسه لر دينلرى اوزره ثابت اولوب مرتد
اولمزلر اكرچه انواع عذابله تعذيب اولنورلرسه ده اما آخرتده انك اوزره ثابت اولملرى قبرده منكر
ونكيرر بندن ودينندن ونبيسندن سؤال ايتدكلرنده ربم الله تعاليدر ودينم اسلامدر ونبيم محمددر

قليلدر (قال لن ارسله معكم حتى تؤتون موثقا من الله لتاتننى به الا ان يحاط بكم فلما اتوه موثقهم قال الله على
مانقول وكيل) يعقوب عليه السلام ديديكه بن انى سزكله كوندرمم تاكه انى بكا كتورمكه الله تعالادن عهد وميثاق
ايده سز مكركه هلاك سزى احاطه ﴿ ٢٣٥ ﴾ ايدوب چاره سز قاله سز وقتاكه پدرلرينه عهدلرنى ويرديلر يعقوب
عليه السلام الله تعالى بزم
عهد وقوللريمزه شاهددر
ديدى (وقال يابنى لاتدخلوا
من باب واحد وادخلوا
من ابواب متفرقة وما اغنى
عنكم من الله من شئ ان
الحكم الا لله عليه توكلت
وعليه فليتوكل المتوكلون)
انلر مصره عازم اولدقلرنده
يعقوب عليه السلام انلره
ديديكه اى اوغللرم شهر
مصره جمله كز برقپودن
كيرميك كه سزه نظر
اصابت ايتمسون بلكه متفرق
قپولردن بشقه بشقه كيرك
حال بوكه الله تعالانك
قضاسندن برشئ دفعه
قدرتم يوقدر حكم انجق
الله تعالى ايچوندر بنم توكلم
اكادر توكل ايده جيلر دخى
اعتمادلرينى كليا اكا ايتسونلر
(ولما دخلوا من حيث
امرهم ابوهم ما كان يغنى
عنهم من الله من شئ الا
حاجة فى نفس يعقوب قضيها
وانه لذو علم لما علمناه
ولكن اكثر الناس لايعلمون)
وقتاكه انلر مصره بابالرينك
امر ايتديكى وجهله متفرق
قپولردن كيرديلر رأى (تبيان) (ثانى) (٣٤) يعقوب اوزره الله تعالينك قضاسى اولانشيدن قورتلمديلر
❀كه سرقت اسناديله مكدر ويعقوب عليه السلامك مغموميتنه باعث اولديلركه تدبير يعقوب فائده ايتمدى❀ انجق
يعقوب عليه السلامك حاجتى اولان نظردن محافظه يى وصيت ايلدى تحقيق يعقوب بزم اكا وحيله تعليم ايلديكمز علمك

ديو جواب ويررلريدر ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر عبد قبره قونوب اصحابى انك
قتندن كتدكلرنده هنوز نعللرى قرعنى ايشيده طورركن ايكى ملك كلوب انى اقعاد ايدرلر اشبو
رجل يعنى محمد حقنده نه ديردك ديو سؤال ايدرلر مؤمن ايسه ديركه شهادت ايدرينكه اول الله
تعالينك عبد ورسوليدر بعده اكا دينوركه نارده كى مقعديكه نظر ايتكه الله تعالى اندن بدل
مقعديكى جنتده ايلدى اويله اولسه ايكيسنه دخى نظر ايده اندن قبرى طول وعرضندن يتمشر
ذراع كنكيشدريله وا كرميت منافق ويا كافر ايسه اول رجل حقنده نه ديرسن دينلدكده ديه كه
بيلمزين ناس ديديكن بندخى ديردم اكا دينله كه بيلمدك اندن اكا دموردن مطرقه ايله بركزين
اوريله انكله اول برصيحه ايده كه قربنده اولان ثقليندن غيرى انى ايشيده حديث آخرده ايدر
اشبوذ كراولاندنصكره مؤمنه دينوركه اعدى كويكو اويحوسين ابوغل كه انى احب اهلندن
غيرى احدا ويارمز حتى بعثه دكين انده راحتده اوله ومنافق وكافرانى بيلمزين ديديكنده اذن
آلهى ايله يرانك اوزرينه يوميلور حتى كه اضلاعى برى برينه كيرر تابعثه دكين عذابده قالور
(ويضل الله الظالمين) الله تعالى نفاق وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلرى قبرلرنده جواب صوابه
هدايت ايتمز (ويفعل الله مايشاء) بعضنى تثبيت وبعض آخرى تضليلدن ديلديكن ايشلر
اكا اعتراض ايدر اولمز (الم تر الى الذين بدلوا نعمة الله كفرا) كورمزميسن شونلريكه الله
تعالينك نعمتنه شكرى كفره تبديل ايتديلر ❀ دينلديكه انلرله مراد اهل مكه در ونعمة الله ايله
مراد محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدر يعنى الله تعالى انلرى حرمنده اسكان ايدوب بيت شريفنك
قوامى قيلدى وانلره ابواب رزقى توسيع ايدوب محمد عليه السلام ايله شرف ويردى انلر ايسه
بونعمتلره شكردن بدل كفرى اختيار ايديجك حق تعالى انلره يدى ييل قحط ايركوردى ويوم
بدرده انلرك كيمين مؤمنلره اسير وكيمين قتل ايتدردى (واحلوا قومهم دار البوار) وكنديلره
تابع اولان قوملرين دار هلاكه انزال ايتديلر (جهنم يصلونها) كه اول جهنمدر اكا كيررلر
(وبئس القرار) اول ايسه نه چركين قرار كاه اولور (وجعلوا لله اندادا ليضلوا عن سبيله)
انلر الله تعالى يه امثال قيلديلركه ناسى انك سبيلندن اضلال ايده لر (قل تمتعوا فان مصيركم الى
النار) انلره ديكل كه شهواتكزله ويا عبادت اوثانله تمتع ايدك كه يوم قيامتده قراركاهكز ناردر
(قل لعبادى الذين آمنوا يقيموا الصلاة وينفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية من قبل ان يأتى يوم
لا بيع فيه ولا خلال) بنم مؤمن قوللريمه ديكل كه صلاتى اركان وسنن رعايتيله ادا ايتسونلر
وبزم انلره ويرديكمز اشيادن سرده وعلانيه ده مستحقينه انفاق ايتسونلر يعنى صدقه يى سرده
وواجبى علانيه ده ويرسونلر شول كونك كلمسندن اولكه انده مبايعتله انتفاع اولنمز بلكه لوجه
الله انفاق ايله اولنور ومخالله ايله ده انتفاع اولنمز بلكه اعمال صالحه ايله اولنور (الله الذى
خلق السموات والارض) الله تعالى اول قديردركه سموات وارضى خلق ايتديكه اول انك

صاحبی اولمغله سزدن بر شیئی دفعه قادر دکلم دیمشیدی لکن ناسك اکثری تقدیر تدبیره غالب اولدیغنی
بیلمزلر (ولما دخلوا علی یوسف اوی الیه اخاه قال انی انا اخوك فلا تبتئس بما کانوا یعملون) وقتاکه یوسف
علیه السلامه داخل اولدیلر قرنداشی بنیامینه کندو یاننده ٢٣٦ مکان ویردی بن سنك قرنداشك یوسفم
قرداشلرکك بزه ایتدکلری
اذایه محزون اولمه دیدی ❀
مرویدرکه یوسف علیه
السلام نقابله تخته اوتور
مشیدی بونلره سؤال
ایتدی کیملرسکز دیوانلر
کنعانیلرزکه قرداشکزی
کتورك دیوامر ایتمشیدکز
پدرمزدن استیوب عهد
وپیمانله کتوردك دیدیلر
یوسف علیه السلام بیلدم
اوتورك دیدی وامر ایلدیکه
التی سفره کتوروب
اوکلرینه قویدیلر هر ایکی
انا بابا بر قرداشلر برسفره یه
اوتورك دیدی بووجهله
اوتوردقلرنده بنیامین یالکز
قالدی اغلامغه باشلیوب
بیهوش اولدی یوزینه
کلاب سرپوپ کندویه
کلدکده ای جوان کنعانی
سکا نولدیکه بیهوش اولدك
سؤالنده بنیامین ای ملك
هرکس کندو لام قرنداشیله
اوتورسن بیوردیغکزده
بنمدخی یوسف نامنده بر
قرنداشم وارایدی خاطریمه
کلدی شمدی اولیدی برابر
اوتوردق دیو آغلمق کلدی
یوسف علیه السلام امدی کل بن سنك قرنداشك اوله یم بنمله طعاما یله دیو پرده اردنه الدی یوسف طعامه ال (وبونك)
اوزاتدقده دقتله نظر ایدرکن ینه بکایه باشلدی یوسف علیه السلام شمدی نیچون آغلرسن دیدی بنیامین ای ملك سزك الکز
قرداشم یوسفك النه بکزر دیمکله یوسف علیه السلامك طاقتی قالمیوب یوزندن نقابی رفع وبن سنك قرنداشك یوسفم

وحدانیته وکال قدرتنه دلالت ایدر (وانزل من السماء ماء فاخرج به من الثمرات رزقا لکم)
وسمادن یغمور ایندروب انکله انواع ثماردن اخراج ایتدیکه دنیاده معیشتکزه اول سبب
اوله ویاخود اول یغمورله سزه رزق اخراج ایلدیکه اول کرکسه مطعوم ویا ملبوسدر (وسخر لکم
الفلك لتجری فی البحر بامره) وسزکیچون سفاینی تسخیر ایتدیکه انك مشیئتیله توجه ایتدیککز
جانبه اول جاری اوله (وسخر لکم الانهار) وسزکیچون نهرلردخی تسخیر ایتدیکه انتفاع
وتصرفکزه معد اوله ❀ دینلدیکه اشیوا شیایی تسخیریله مراد اتخاذی کیفیتنی تعلیمدر (وسخر
لکم الشمس والقمر دائبین) وشمس وقمری دخی دائبین اولدقلری حالده سزه تسخیر ایتدیکی
اول ایکیسنك ضوئیله نفعلنورسز وجریانیله شهور وسنین حسابنی بیلورسز ومکوناتدن اصلاح
ایتدیکی شیئله تعیش قلیلورسز (وسخر لکم اللیل والنهار) ودخی لیل ونهاری تسخیر ایتدیکه
ضیا وظلمت زیاده ونقصانله تعاقب ایدرلر تاکه لیلده منام واستراحت ایچون استقرار ایده سز
ونهارده معاش وحوایجکز طلبنه کیده سز (وآتیکم من کل ماسألتموه) وسزه هر شیئدن احتیاج اولوب
لسان حال ایله سؤال ایتدیکز شیئی ویردی (وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) اکرسز الله تعالینك
سزه انعام ایتدیکی نعمتك انواعنی عد ایتمك مراد ایتسکز اکا طاقتکز اولمیدی فکیف که انك
افرادنی عد ایده بیله سز زیراکه اکا حد ونهایت یوقدر (ان الانسان لظلوم کفار) جنس
انسان نعمته ظلم ایدیجیدر شکرندن غافل اولمسیله ویا نفسنه ظلم ایدیجیدر انی حرمانه عرض
ایتمسیله واول شدید الکفراندر رب تعالینك نعمتلرینی ستر ایدرکه اول جمع ومنع ایدر ❀ دینلدیکه
ظلوم اولدرکه اکا انعام ایتمیانه شکر ایده وکفار اولدرکه منعمنی انکار ایده ❀ فصل ❀ امام
ابو حامد محمد الغزالی علیه رحمة الله علی التوالی احیاء علومنده ایدر معلوم اولهکه هر برشیئکه
دنیاده خلق اولندی عبد ایچون آخرت سعادتنه واصل اولمغه آلتدر اکر انی طاعتده استعمال
ایدرسه اول استعمال ایتدیکی اسبابده کی نعمته شاکر اولور واکر استعمالی ترك ایدرسه ویاانی معصیت
طریقنده استعمال ایدرسه اول نعمته کافر اولور هرکیم که برشیئی ماخلق له سنده استعمال ایتمیه ویامراد
اولنمیان وجه اوزره استعمال ایده انده کی نعمته کافر اولور اولکه یدیله غیری ضرب ایده ید نعمتنه کافر
اولور زیراکه یدك ماخلق له سی کشی انکله کندیدن مهلکاتی دفع ومنافعنی اخذدر یوخسه
انکله غیره اضرار دکل واولکه نامحرم یوزینه نظر ایده کوز وکونش نعمتنه کافر اولور زیرا
کورمك ایکیسیله تمام اولور والحال اول ایکیسنك ماخلق له لری دین ودنیایه نفعلو اولان
کوریله وضررلودن صاقنیله اول ایسه اول ایکیسن مراد اولنمیان شیئده استعمال ایتدی زیراکه
دنیاده واسبابنی خلقله مراد عباد انکله الله تعالی یه وصوله استعانت ایده لر واکا وصول ایسه
غروردنیادن تباعد ایدوب اکا انس ومحبتله در لکن انس دوام ذکرله ومحبت دوام فکردن
حاصل اولور معرفتله در وذکر وفکره دوام ایسه بدنك دوامیله در وبدنك دوامی ایسه ارض
وماء وهوا وغذا ایله در وبونك تمامی ایسه ارض وسمانك وسائر اعضاء ظاهره وباطنه نك خلقیله در

دیدکده بنیامین اکا صاریلوب سندن مفارقت ایتمم دیدی یوسف علیه السلام سنی آلیقومغه چاره یوقدر مکر برشیئله سنی
متهم ایدوب الیقویم دیدی بنیامین راضی اولمغله امدی برادرلر یکه کیت وبواسراری فاش ایتمه دیدی (فلما جهزهم
بجهازهم جعل السقایة فی رحل ٢٣٧ اخیه ثم اذن مؤذن ایتها العیر انکم لسارقون) وقتاکه یوسف علیه السلام
قرداشلرینك ذخیره ومالزمه
لرینی تجهیز ایتدکده انلرك
خبرلری یوغیکن بنیامینك
یوکنه ذخیره اولچدکلری
جواهر ایله مرصع مشربه
یی قودردی وشهردن
چیقدقلری حالده آردلرندن
برمنادی ایریشوب ای قافله
طورك که سز سارقلرسکز
دیوندا ایدوب انلری
الیقودی (قالوا واقبلوا
علیهم ماذا تفقدون)اولاد
یعقوب انلری قارشولیوب
نه غائب ایتدیکز دیدیلر
(قالوا نفقد صواع الملك
ولمن جاء به حمل بعیر وانا به
زعیم)اول مأمورلر دیدیلر
که ملکك ذخیره اولچدیکمز
مشربه سنی غائب ایتدك کیمکه
انی کتوررسه بردوه یوکی
ذخیره ویررز ومنادی
بندخی اکا کفیلم دیدی(قالوا
تالله لقد علمتم ماجئنا لنفسد
فی الارض وما کنا سارقین)
اخوۀ یوسف دیدیلرکه الله
حقیچون سز بیلورسزکه
بز ارض مصرده فساد ایتمکه
کلمدك وبز سارقلردن دکلز
بزامین کیمسه لرز ❀ که مقدم
بزم سرمایه مزی یوکمزه قونمش بولوب کیرو کتوردك ویولده دوه لر مزك اغزینی باغلهرزکه کیمسه نك اکینه
ضرر ایتمیه لر دیو (قالوا فما جزاؤه ان کنتم کاذبین) اول مأمورلر اکر سز سارقلر دکلز دیدیککز قولکزده کاذبلر ایسه کز
اول سارقك جزاسی ندر دیدیلر (قالوا جزاؤه من وجد فی رحله فهو جزاؤه کذلك نجزی الظالمین) اولاد یعقوب

وبونك کلیسی بدن ایچوندر وبدن ایسه مطیۀ نفسدر والله تعالی یه رجوع ایده جك طول عبادت
ومعرفتله نفس مطمئنه در ❀ معلوم اولهکه اهل آخرت حقنده مال واهل وولد واقارب وعز
وجاهك نعمت اولمسی شول وجهدندرکه اشبو اسباب جناح مبلغ وآلتی مسهله مجراسنه جاری
اولور امامالك نعمت اولمسی زیرا فقیرك کفایه سی اولمسه علم وکمال طلبنده مثلی شجاع مثلیدرکه
سلاحسز جنکه کیده اول اجلدن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه مال صالح رجل
صالح ایچون طاعته نه کوزل عون اولور برکسه که مالی اولمیه اوقاتی ضرورات معیشت
طلبنده کچورر وانکله ذکر وفکردن قالور وامااهل وولد صالحه حاجتك وجهی خفی اولمز
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه مؤمن حقنده مرأۀ صالحه دین امرینه نه کوزل عون
اولور وولد صالح حقنده دیدیکه برمؤمن وفات ایتسه اوچ خصلتدن غیری عملی کسیلور انك
بری ولد صالحدر انکیچون دعا قیلور واما اقارب کشی یه ال وکوز کیدر اقاربی کثیر اولان
کشی یه اموردنیادن مهمات دینیه انلر سببیله آسان اولور واما عز وجاهك نعمت اولمسی زیرا
انکله نفسندن ذل وضیمی کیدرر ظالم وعدودن خوفی وارایسه انکله دفع اولور اشبو قصد
اوزره ملك وسلطنتلری اولمیان انبیاء سلاطین عندنده جاهلری اولمغه رغبت ایدرلردی علماء دین
دخی کذلك یوخسه تناول دنیا ایچون دکل معلوم اولهکه انسانك فضائل بدنیه یه مثلا صحت
وقوت وطول عمره شدت حاجتی اولدیغنده خفا یوقدر زیرا علم وعملك تمامی انکله در فضائل
بدنیه دن جمال برامر مستحقر قلیل الغنی ایکن ینه خیر اندندر دنیاده نفعی اولدیغنه خفا یوقدر
وآخرتده نفعی ایکی وجهدندر بری بودرکه جمیلك حاجاتی اجابته اقرب وجاهی صدورده
اوسعدر وهرشیئکه قضاء حاجات دنیویه یه معین اوله انکله حاجات اخرویه یه دخی ایریشیلور
وجه ثانی اولدرکه اکثریا جمال کمال نفسه دلالت ایدر زیرا قچان نور نفسك اشراقی تمام اوله ظاهر
بدنه طلوع ایدر اول اجلدن اصحاب فراست مکارم نفس معرفتنده هیأت بدنه تعویل ایدوب
وجه وعین مرأت باطندر دیدیلر زیراکه غضب وسرور وغم اثری انده ظاهر اولور ❀
دینلدیکه طلاقت وجه نفسده اولان شیئك عنوانیدر زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
دیدیکه ❀ اطلبوا الخیر عند حسان الوجوه ❀ کوزل یوزلولر عندنده خیر طلب ایدك وجمالدن
مراد اول دکلدرکه شهوتی تحریك ایده زیراکه اول انوثتدر بلکه انکله مراد ارتفاع قامتده استقامت
ولحمده اعتدال واعضاده تناسب وخلقت وجهده تناصفدرکه اکا نظردن طباع نفرت ایتمیه معلوم اولهکه
صحت بدن نعم الهیه دن رتبۀ متأخره ده بر نعمتدر اکر انك اسبابی استقصا اراده اولنسه اکا قدرت
اولمیدی لکن اسباب صحتك بریسیکه اکلدر انك تمامی اسبابندن برنبذه ذکر ایدهلم اکل برفعلدر
وهرفعل حرکتدر وهرحرکت ایچون برجسم متحرکدن لابددرکه اول اکا آلت اوله واول
آلت ایچون حرکته قدرتدن لابدر وحرکت اراده دن ومراد علم وادراکدن واکل ایچون

ديديلركه اول سرقت اولنان شى كيمك يوكنده بولنورسه پدريمزك شريعتنده اول سارق اول سرقه صاحبنك برسنه كوله سى اولوراشته سرقه ايله ظلم ايدنلره بز بويله جزا ايدرز (فبدا باوعيتهم قبل وعاء اخيه ثم استخرجها من وعاء اخيه كذلك كدنا ليوسف ماكان ليأخذ اخاه فى دين الملك الا ان ٢٣٨ يشاء الله نرفع درجات من نشاء وفوق كل ذى علم

علیم) علی قول انلری چوروب سرایه کتوردیلر یوسف علیه السلامك حضورنده بنیامیندن مقدم قرداشلرینك یوكلرینه باقدیلر صكره یوسف قرنداشنك یوكندن مشربه یی چیقاردیلر و بنیامینی یوسف علیه السلامه اسیر ایتدیلر انلر مقدم یوسفه كید ایتدكلری كبی بز دخی وحیله انلره كید ایتمكی تعلیم ایتدك ملك مصر شریعتنده بو سرقه تهمتیله قرنداشنی اخذ ایتمك یوغیدی بلكه ضرب وتعزیم ایدی لكن الله تعالی مراد ایتدیكه باباسی شریعتی اوزره انی اخذ ایده دیلدیكمز كیمسه نك علمله درجاتنی رفع ایدرز هر علم صاحبنك فوقنده عالم واردر تا لانهایه علم الله وارنجه (قالوا ان یسرق فقد سرق اخ له من قبل فاسرها یوسف فی نفسه ولم یبدها لهم قال انتم شر مكانا والله اعلم بما تصفون) اولاد یعقوب عليه السلام اكر بنيامين خرسزلق ايتديسه بوندن مقدم انك قرنداشى يوسف دخى سرقه ايتمشيدى ديديلر (عقليله
بونلرك بو مقاله لرينى يوسف عليه السلام نفسنده كزليوب انلره اظهار ايتمدى وكندو كندويه ديديكه سز پدريكزك اوغلنى چالوب آبدن جدا ايلديكز چوق بر تر خرسزلقدر الله تعالى بيلوركه اول سزك وصف ايتديككز كبى

مأكولدن ومأكول ايچون اصلدن وانى اصلاح ايدر صانعدن لابددر ❀ اما اسباب ادراك خلقنده كى نعم الله بيانى اولدركه ❀ حق تعالى نباتى خلق ايتديكه اول وجودده حجر ومدر وحديد ونحاس وسائرنما واغتذائى اولميان جواهردن اكملدر زيرا كه نباتده بر قوت خلق اولنوبدركه انكله غذايى ارضده كى اصل وعروقى جهتندن كندويه جذب ايدر اكر اصلى جهتندن غذاسى منع اولنسه جهت اخرادن غذا طلبنه امكانى اولمز قورر ايدى اول انسانه نسبتله ناقصدر زيرا كه الله تعالى انسانده غذاسنى طلب ايچون آلت احساس وآلت حركت خلق ايتدى ايمدى حواس خمسه كه آلت ادراكدر هر برنده حق تعالينك خلق ايتديكى نعم وحكم ترتيبنه نظر ايتكه انك اولكيسى حاسهٔ لمسدر خلق اولنديكه نار محرقه ويا سيف جارح مس ايتسه انى حس ايدوب اندن بعيد اوله اشبو حاسه دن هيچ بر حيوانك انفكاكى متصور دكلدر لكن بونكله بدنه ماس اولان حس اولنور يوخسه بعيد ومفارق اولان دكل اويله اولسه بدندن بعيدك ادراكنه حاسهٔ اخرايه احتياج اولديكه اكا شم دينور انكله رائحه ادراك اولنور الا بوكه قنغى جانبدن كلديكى بيلنمز اويله اولسه بصر خلق اولنديكه انك جهتى كوريله لكن بونكله وراء حجابده كى شئ ادراك اولنمز وراء حجابده عدو اولسه يانته كلمينجه بيلنمز شرندن قاچوب قورتلمز اويله اولسه حاسهٔ سمع خلق اولنديكه انكله وراء جدارده كى اصوات وجريان حركات ادراك اولنه وبونك هيچ برى مفيد اولمزدى اكر حاسهٔ ذوقا ولمسه زيرا غذا واصل اولديغنده موافق ويا مخالف ايديكى ادراك اولنمسه مخالف شئ اكليله هلاكه ايريشيلوردى بعده بونك كليسى مفيد اولمزدى اكر مقدمهٔ دماغده حس مشترك دينور ادراك آخر خلق اولنمسه كه انده حواس خمس مذكوره جمع اولور اكر اول اولمسه انسانه امر طويل اولوردى قچان برشئ اصفرا كل ايدوب انى مر وطبعنه مخالف بولمغله ترك ايتسه مرهٔ اخراده انى كورديكنده مضر ايديكن بيلمزدى ثانيا ذوق ايتمينجه انك مر وحلو ايدوكن بيلمزدى ايمدى انى بيلمسى حس مشتركله در زيرا عين انجق صفرتى وذوق انجق مرارتى ادراك ايدر غيرى دكل ايمدى برحاكم لازم اولديكه عندنده صفرت ومرارت جمع اوله حتى كه صفرتى ادراك ايتديكنده مرايديكنه حكم ايدوب ثانيا تناولندن امتناع ايده بونك جمله سنده حيوانات انسانه مشارك اولور زيرا بو حواسك كليسى شاتده دخى موجوددر اكر بونكله قالسه انسان سائر حيوانات كبى نقصان اوزره اولوردى زيرا بهيمه حيله ايله طوتيلور بيلمزكه حيله يى نوجهله دفع ايده ويا قيد اولنديغنده نيجه قورتيله وكاهى حالده استلذاذ ايتديكى شيئ اكلله ثانى حالده مريض ومرد اولور زيرا كه عواقبى ادراك ايتمز اويله اولسه حق جل وعلا انسانى سائر حيواناتدن تميز ايچون صفت اخرى ايله تكريم ايتديكه اول عقلدركه انكله اطعمه نك ضرر ونفعن بيلور وعواقب امورى تأمل قيلور واطعمه نك اعداد اسباب وتأليف وطبخى كيفيتن ادراك ايدوب سبب صحتى اولان شئ اكلده

دكلدر ❀ ديئلديكه انلرك يوسف عليه السلامه سرقه عزو ايتدكلرى صباوتنده قبوده بر سائله بر يمورطه ياتاوق ويرمش اوله ❀ روايت اولنديكه يوسف عليه السلام بنيامينى اخذ ايتدكده قرداشلرى انى طلب ايلديلر قبول اولنمديغندن روبيل غضبه كاوب ٢٣٩ قيللرى لباسندن طشره اوغرادى وديديكه اى ملك شمدى برنعره اوررسم نرده حامله وار ايسه حملنى وضع ايدر يوسف عليه السلام كورديكه روبيل غضبلندى يوسف كوچك اوغلنه واررويبلك ارقه سنه اليكى وضع ايله ديدى همان وضع ايتديكى حالده غضبى تسكين اولدى قرداشلرينه باقوب بكا قنقكز مس ايلديكز ديدى انلر بزطوقنمدق ديديلر اول خدا حقيچون بو بلده ده آل يعقوب واردر ديدى واقعا بو روبيلك غايت شديد صداسى وار ايديكه ايشيدن حامله وضع حمل ايدردى وبو آل يعقوب غضبه كلدكده بنه كندولردن برى انى مس ايدرسه تسكين اولوردى ايكنجى دفعه روبيل غضبلنوب تخت يوسفه توجه ايتدكده يوسف تقابيله اشاغى اينوب انى اليله يره براقدى وديديكه اى كنعانيان سز قوتكزه مغرور اولوب كيمسه سزه غلبه ايتمزمى ظن ايدرسز انلر كورديلركه بو مهم ايش زور ايله بته جك دكل زارى ونيازه اغاز ايتديلر (قالوا يا ايها العزيز ان له ابا شيخا كبيرا فخذ احدنا مكانه انا نريك من المحسنين) اخوهٔ يوسف ديديلركه اى عزيز بنيامينك اختيار وعظيم القدر باباسى واردركه يوسفك هلاكندن صكره انكله اكلنوردى بربمزى انك يرينه آلوب آنى آزاد ايله بزسنى احسان ايدنجيلردن كوررز احسانكى تمام ايله (قال معاذ الله ان نأخذ الا من وجدنا

عقليله نفعلنور اشبو عقلك اخس فوائديدر اما كه انك فائدهٔ كبراسى حق تعالينك ذات وصفات وافعالى معرفتيدر اويله اولسه حواس خمس انك حقنده جواسيس واصحاب اخبار وموكلين نواحئ مملكت منزله سنده اولور انك برى اخبار الوان وبرى اخبار اصوات وبرى اخبار روائح وبرى اخبار طعوم وبرى اخبار حر وبرد ولين وصلابت امرينه مؤكل اولور بعده هر برى اقطار ارضدن اقتناص ايتديكى اخبارى حس مشتركه تسليم ايدر وحس مشترك ايسه مقدمهٔ دماغده قاعددر باب ملكده صاحب قصص كبيدركه نواحئ عالمدن ورود ايدن قصصى جمع واخذ ايدروطن اولنمسونكه بونكله حواس مذكوره نك عجائبى استيفا اولنه بلكه حواسك برىسى كه بصردر عين ايسه اكا آلتدر اون طبقات مختلفه اوزره تركيب اولنوبدر انك بعضى رطوبات وبعضى اغشيه در واول اغشيه نك بعضى نسج عنكبوت وبعضى مشيمه كبيدر واول رطوباتك بعضى يمورطه بياضنه بكزر وبعضى جده بكزر واول طبقات عشره دن هر برينك برصفت وصورت وشكل وهيئت وعرض وتدوير وتركيبى واردر حتى اكر اول طبقاتك وياهر طبقه نك صفاتندن برصفتنه خلل ايرسه بصر مختل اولوب اطبا وكحالون انك علاجندن عاجز اوله لردى اشبو حاسهٔ واحده ده حاسهٔ سمعى وسائر حواسى اكا قياس ايت بلكه حس بصرده وطبقاتنده كى حكم ونعم ذكرى ممكن اولمزكه برنيچه مجلداتده استيفا اولنه حالبوكه انك جمله سى برجوزهٔ صغيره اوزره زياده اولمز جميع بدن وسائر اعضاده اولان عجائبى اكا قياس ايت اشبو ذكر اولنان ادراكات خلقنده كى نعم الهيه ده مرادمزدر ❀ اما ارادت خلقنده كى نعم الله ذكرنده ايدر اكر غذايى ادراك ايچون بصر خلق اولنوب لكن طبعده اكا ميل وشوق وشهوت خلق اولنمسه بصر معطل اولوردى نتكيم بعض مريض طعامى كورر واول اكا انفع اشيا ايديكن بيلور ايكن اكا شهواتى اولمديغندن انى تناول ايتمز بصر وادراكى معطل قالور اويله اولسه حق جل وعلا انسانده شهوتى خلق ايدوب انسان اوزره انى تسليط ايتدى تا كه انكله طعام تناولنه مضطر اولوب غذا ئله باقى اوله اشبو امرده سائر حيوانات دخى انسانه مشاركدر بعده اشبو شهوت حاجت دكلوبى اخذدنصكره ساكن اولمسه اسراف ونفسنى اهلاكه مؤدى اولور اويله اولسه الله تعالى كراهق خلق ايتديكه شبع عندنده اكلى ترك ايده يوخسه زرع كبى اسافلنه صب اولنان مائى جذب ايدر فاسد اولور وانسانده بدنى بقاسيچون شهوت اكل خلق اولنديغى كبى نسلى بقاسيچون شهوت وقاع دخى خلق اولندى بوندنصكره جوانبدن كلان مهلكاتى دفع ايچون انسانده غضب خلق اولندى زيرا اكر غضب اولمسه آفاته عرضه اولوردى وغذادن حاصل اللدن آلنوردى زيرا انى هركشى اشتها ايدر بعده شهوت وغضب حالنده كى نفع وضرره داعى اولوب مآلده كى يه نفى اولمديغندن الله تعالى عقل اشارتى تحتنده مسخره ارادت اخرى خلق ايلديكه اول معرفت عواقبدر انكله انسان بهايمدن ممتاز اولدى ❀ اما قدرت وآلات

متاعنا عنده انا اذا لظالمون) يوسف عليه السلام معاذ الله انجق بز متاعمزی کیمده بولدق ایسه انی آلورز
سائرینی اخذ ایدرسك بزظالمردن اولورزدیدی (فلما استیئسوا منه خلصوا نجیا قال کبیرهم الم تعلموا ان اباکم قد اخذ علیکم
موثقا من الله ومن قبل مافرطتم فی یوسف فلن ابرح الارض حتی یاذن لی ابی او یحکم الله لی وهو

خیر الحاکمین) وقتا که
بنیامینك اخذندن مأیوس
اولدقلرنده تنهالرنده
مشاوره ایدوب تدبیره
آغاز ایلدیلر یاشده بیوکلری
روبیل یاخود عقلده
مقبوللری یهوذا یاشمعون
دیدیکه باباکز سزك اوزریکزه
بنیامینك محافظه‌سیچون
الله تعالیدن عهد و پیمان
الدیغنی بیلمزمیسکز اشته
شمدی بوصورت واقع
اولدی وبوندن مقدم
یوسف حقنده دخی تقصیر
ایلمشیدکز امدی بن ارض
مصردن آیرلمم تا که بابام
اذن ویرنجه‌دك یاخود الله
تعالی بنم رجوعمه حکم
ایدنجه‌دك یاقرداشمك
تخلیصنه‌دك الله تعالی حکم
ایدیجیلرك خیرلوسیدر
(ارجعوا الی ابیکم فقولوا
یا ابانا ان ابنك سرق وما
شهدنا الا بما علمنا وما کنا
للغیب حافظین) بنه اول
کبیرلری دیدیکه سز باباکزه
رجعت ایدك وسویلیك که
ای بابامز سنك اوغلك
بنیامین سرقه‌یه نسبت
اولندی بز بوکا شهادت ایتمز انجق ملك مصرك مشربه‌سی انك یوکندن چیقارلدیغنی کوردیکمزی بیلورز (صالح)
بزغائبی بیلور وحفظ ایدیجی اولمدق ❀ که واقع حال بنیامین انی سرقه ایتدیمی یاخود انك غفلتی حالنده قضاء انك
متاعی اراسنه قونلدیمی نفس الامره واقف دکلز دییك (واسئل القریة التی کنا فیها والعیر التی اقبلنا فیها وانا

حرکت خلقنده‌کی نعم الله ذکرنده ایدر ❀ حسله ادراك اولنور واراده ایله طلب ویاهربه میل
ایدیلور لکن آلت طلب وهرب اولمیجق میل نه‌یی مفید اولور نیجه‌زمن واردرکه شیء بعیده
مشتاق ایکن ایاغی اولمدیغندن اکاوارمغه امکانی اولمز ویاخود الی مفقود ویامفلوج اولمغله انی
آلمغه چاره‌سی اولمز امدی آلات حرکته وحرکت قدرته احتیاج اولور تا که حرکتی طلبده
ایسه مقتضای شهوتله اوله وهربده ایسه مقتضای کراهتله اوله وطعام ایراقده کوریلوب قتنه
وارلمق کفایت ایتمز مادامکه اخذ اولنمیه اویله اولسه آلت باطشه خلق اولندیکه انکله اخذ
ایدیله طویل اولدیکه اشیایه مدایدیله مفاصل کثیره‌یی مشتمل اولدیکه هرجانبه تحریك ایدیله
مداولندقدنصکره اکدریله ویدك رأسنده کف عریض خلق اولنوب انده اصابع قیلندی وابهام
برجانبده اربعهٔ باقیه‌یی دور ایدر اولدی اکر مجتمعه ویامتراکه اولسه انکله تمام غرض حاصل
اولمزدی امدی بسط اولنسه مجرفه‌در ضم وتثنیه اولنسه مغرفه‌در جمع اولنسه آلت ضربدر
نشر وقبض اولنسه آلت قبضدر بعده اصابعه اظفار خلق اولنوب رؤس اصابع اکا اسناد اولندیکه
اصابعك حاوی اولمدیغی اشیاء دقیقه‌یی التقاط ایده بعده فرضا که طعام یدیله اخذ اولنه مفید اولمز
مادامکه معده‌یه کیرمیه اول ایسه باطنده‌در امدی ظاهردن اکا یردهلیزه احتیاج اولدی اویله
اولسه فم طعام ایچون معده‌یه ایرکورمکه منفذ اولدی فرضا که طعام فمه وضع اولنه حالبوکه ابتلاعی
ممکن دکل قطعهٔ واحده اولسه انی طحن ایدر طاحونه‌یه احتیاج اولدیغیچون ایکی عظمدن لحیین
خلق اولنوب اکا اسنان ترکیب ایدلدی واضراس علیاء سفلی اوزره تطبیق اولندیکه انکله طعام
طحن ایدیله وکاهی طعام کسره وکاهی قطعه محتاج اولدقده اسنانك بعضی طحن ایچون
عریض قیلندی اضراس کبی وبعض قطع ایچون حاد قیلندی انیاب کبی بعده لحیینك مفصلی
متخلخل قیلندی برحیثیتله که فك اسفله تقدم وتأخر ایدر تا که فك اعلا اوزره دوران رحی کبی
دور ایده اکر بویله اولمسه تصفیق یدین کبی برینی اول برینه ضرب ایله طحن تمام اولمزدی امدی لحای
اسفل حرکت دوریه ایله متحرك ولحای اعلا ثابت قیلندی فرضا که طعام فضاء فمه قونیله طعام بنفسه
تحت اسنانده تحرك ایده‌مز واسنان دخی انی کندویه جر ایده‌مز ویدایسه داخل فمده تصرف
ایده‌مز اویله اولسه لسان خلق اولندیکه جوانب فمده طواف ایده وطعامی وسط فمدن بحسب
الحاجه تحت اسنانه رد ایده مجرفه کبی که طعامی رحایه رد ایدر فرضا که طعام قطع وطحن اولنه
یابس ایسه ابتلاعه مجال اولمز مادامکه خلق نوع رطوبتله منزلق اولمیه اویله اولسه حق تعالی
تحت لسانده برعین خلق ایتدیکه اندن لعاب فیضان ایدوب انکله حاجت دکلو طعام منعجن
اولور فرضا که طعام مطحون ومنعجن اوله انی فمدن معده‌یه ایرکورر مری وحنجره‌یی تهیئه
ایتدی وانك رأسنده طبقات قیلدیکه اخذ طعام ایچون آچیلور وبعد الاخذ یوملوب صقیلور
فرضا که طعام معده‌یه ورود ایده اول کرك خبز ویافاکهه در اول هیئتده لحم وعظم ودم اولمغه

لصادقون) وبز انده اولدیغمز قریه یعنی مصر اهلنه خبر کوندروب قصه‌مزی انلردن سؤال ایله وبزمله اولان قافله‌دن سؤال ایله
اول قافله یعقوب علیه السلامك قوکشولرندن بر قافله ایدی انلرله بیله ایدی بز قولمزده صادقلرز (قال بل سولت لکم انفسکم امرا
فصبر جمیل عسی الله ان یأتینی بهم جمیعا انه هو العلیم الحکیم) ❀ انلر اول مصرده قلان بیوکلرینك

رأیله بابالرینه رجعت ایدوب
نصیحتی موجبنجه سو
یلدکلرنده ❀ یعقوب علیه
السلام دیدیکه بلکه سزك
نفسکز سزکچون استد
یککز برامری تزیین
ایلدی یوخسه ملك نه
بیلوردیکه سارق سرقه
سنه بدل آلیقونیله خوشمدی
بکا واجب اولان صبر
جمیلدر امید ایده‌رمکه الله
تعالی انلرك جمیعنی یعنی
یوسف وبنیامین ومصرده
قلانی بکا کتوره تحقیق الله
تعالی بنم حزنمه علیم
وتدبیرنده حکیمدر (وتولی
عنهم وقال یااسفی علی یوسف
وابیضت عیناه من الحزن
فهو کظیم) اوغللرندن
اعراض ایدوب ای یوسفك
فراقیله بکا کلن حزن
وحسرت دیدی حزندن
چوق آغلیوب کوزلری
بیاض وضعیف اولدیکه
اوغللرینه غیظ ایدوب
غیظی اظهار ایتمدی ❀
دینلدیکه یوسفك فراقیله
لقاسنه دك سکسان سنه
اولمغله اول مدتده هیچ
کوزلرینك یاشی دیکمدی (قالوا تالله تفتؤا تذکر یوسف حتی تکون حرضا او تکون من الهالکین) اوغللری
دیدیلرکه الله حقیچون سن یوسفی شدت محبت وناله وزاریله یاد ایدرسن تا که حزن وحسرتله وجودك اریوب عقلکی
مختل ونفسکی هلاك ایده‌جکسین (قال انما اشکوا بثی وحزنی الی الله واعلم من الله مالا تعلمون) یعقوب علیه السلام

صالح اولمز بلکه طبخ تامه محتاج اولور اویله اولسه حق تعالی معده‌یی قدر هیئتنده خلق ایتدی
طعام انکچون انك ایچنه واقع اولدیغنده اعضاء باطنه‌نك حرارتیله اول طعامك هضم ونضجی
تمام ومنطبخ ومایع اولوب تجاویف عروقه نفوذه صالح اوله ومعده ایله کبد بیننده عروقدن
مجاری اولور اول طعام اکا منصب اولور حتی کبده ایریشور کبد ایسه طینهٔ دمدن معجونه‌درکه
کأنه اول دمدر وانده عروق کثیرهٔ شعریه واردر اجزاء کبده منتشره‌در امدی اول طعام
رقیق اکادوکیلوب اجزاسنه طاغیلر وقوت کبد اکا استیلا ایدوب انی دم لونته دوندرر وانده
ریثما مستقر اولوب انکچون نضج آخر حاصل اولور واندن اعضایه غذا اولمغه صالح دم صافی
هیئتی پیدا اولور واول دمدن ایکی فضله تولد ایدرکه بری دردی‌یه بکزر خلط سوداویدر
وبری رغوه‌یه بکزر صفرادر اکراندن بوایکی فضله تولد ایتمسه مزاج اعضایه فساد ایرردی
اویله اولسه مراره وطحال خلق اولندیکه مراره فضلهٔ صفراویه‌یی وطحال عکر سوداویه‌یی
جذب ایدوب انکله دم صافی قالور بعده ایکی کلیه خلق اولنوب هر برندن کبده متصل عنق طویل
قیلندیکه کبدده کی عروق دقیقه‌دن طلوع ایدن مائیتی جذب ایده بعده عروق اقسام وهر
قسمی شعب قیلندیغندنصکره بدنك کلیسنه ظاهر وباطننه منتشر ایدلدی بعده اول عروقدن
سائر اعضایه دم صافی اجرا ایدلدی اکر مراره‌یه آفت ایرسه دم فاسد اولوب امراض صفراویه
حدوث ایدر واکر طحاله آفت ایرسه خلط سوداویتی جذب ایتمسه اندن امراض سوداویه
حدوث ایدر امدی اکل ایچون اعداد اولنان اسبابده کی نعم بیاننده بودکلو ایله اکتفا
اولندی اشبو ذکر اولنان نعم الله بحارینك بحر واحدندن برقطره دربلکه جمیع خلقك نعم
اللهدن بیلدیکی بیلمدکلرینه اضافتله قطره دن اقلدر ❀ معلوم اوله که الله تعالینك اطعمه
خلقنده‌کی نعمتی کثیردر اکر هر طعامده‌کی عجائب نعم ذکر اولنورسه کلام طویل اولور زیرا
اطعمه یا ادویه ویافواکه ویا اغذیه‌درکه اصلدر امدی اغذیه جمله‌سندن حبهٔ بری ذکر ایدوب
ماعداسن ترك ایده‌لم برکسه حبه ویاحبات بولسه اکر انی یرسه فانی اولوب کیدر وکندی آچ
قالور یتر اویله اولسه احتیاج اولدیکه انی آرتوره وانکله حاجتن بتوره الله تعالی حبهٔ حنطه‌ده
قوت اغتذا خلق ایتدیکه مائیه غذا لنور وانی عروق واسطه‌سیله باطننه جذب ایدر وحبه‌یه
هرشیٔ غذا اولمز بلکه غذاء مخصوصه محتاج اولور حتی اول بیته ترك ایدلسه اکا نما ایرمز
زیرا اکا انده انجق هوا ایرر ومجرد هوا اکا غذا اولمز وکذلك ماده ویا ارضده ترك اولنسه که
انده ماء اولمسه انکله ده اکا نما ایرمز بلکه اکا ارضدن لابدرکه انده ماء اوله وماء ارضله
امتزاج ایدوب طین اوله بعده اکا ماء وتراب کفایت ایتمز زیرا که اول برارض ندیهٔ صلبهٔ
متراکمه‌ده ترك اولنسه هوا اولمدیغیچون ینه اکا نما ایرمز بلکه لابدرکه برارض رخوهٔ
متخلخله‌ده ترك اولنه که اکا هوا ایره وهوا ایسه اکا بنفسه تحرك ایتمز بلکه هوا ریحه محتاجدرکه

اوغللرینه دیدیکه بنم غم وحزنمدہ انجق الله تعالی‌یه شکوا ایدہ‌رم سزہ شکایتم یوق وسزك بیلدیککز شیلری بن الله
تعالانك وحیله بیلورم ❀ دینلدیکه یعقوب علیه السلامك بوغم وحزننده الله تعالی اکا وحی ایدوب یایعقوب عزوجلالم حقیچون
اکر یوسف وبنیامین وفات ایتمش اولسه‌لرسنك بومالك سببیله ٢٤٢ انلری احیا ایدوب سکا کوندرردم بیوردی

بناءعلیه سزك بیلدیککزی
بن بیلورم دیدی (یابنی اذهبوا
فتحسسوا من یوسف واخیه
ولاتایئسوا من روح الله انه
لاییئس من روح الله الاالقوم
الکافرون) ای اوغللرم
مصره کیدك یوسف
وقرداشندن خبر سؤال ایدك
والله تعالینك فضل ورحمتندن
امیدکسمیك الله تعالینك
رحمتندن انجق قوم کافرین
ناامیدلردر ❀ دینلدیکه
برکون ملك الموت یعقوب
علیه السلامك زیارتنه کلمکله
یعقوب اکا عین ویروب
دیدیکه اوغلم یوسفك
روحنی قبض ایتدکمی ایتمدم
دیمکله بووجهله اوغللرینه
سؤال ایدك دیوامر ایتدی
(فلمادخلوا علیه قالوا یاایها
العزیز مسنا واهلنا الضر
وجئنا ببضاعة مزجیة فاوف
لنا الکیل وتصدق علینا ان
الله یجزی المتصدقین)
وقتاکه اولاد یعقوب مصره
کیدوب یوسف علیه السلامه
داخل اولدیلر یوسف علیه
السلامه دیدیلرکه ای عزیز
بزی واهلمزی آچلق
وضرورت مس ایلدی قلیل وبی اعتبار سرمایه ایله سکا کلدك بزم ذخیره‌مزی تمام ایله ومتاعمزدن زیادہ بزه (ابتداسی)
تصدق ایله الله تعالی صدقه ویریجیلرك فضیله جزاسنی احسان ایدر مرویدرکه یعقوب علیه السلام ملك مصر یعنی
یوسف علیه السلامه بو وجهله برنامه یازمشدیکه الله تعالایه حمد وثنادنصکره ای ملك مصر بز اوزرلرعزه بلایا مؤکل

هوایی سورہ وقهرله انی ارضه کیردیرہ بعده بونك کلیسی کفایت ایتمز قچان برد مفرطده اوله
بلکه حرارت ربیع وصیفه محتاج اولور ایمدی غذا اشبو درت شیئله حاصل اولور نظرایتکه
هربری نوجهله وجوده کلور الله تعالی پیکارلری تفجیر ونهرلری اجرا ایدرکه ارض زراعته
سوق ایدیله ومیاہ ارتفاع ایتمدیکی ارض مرتفعه‌ده‌کی زرعی میاہ امطارله انبات ایدرکه ضایع
اولمیه وبولتلر اوزره یللری تسلیط ایدرکه اقطار عالمه انی سوق ایده ونظر ایتکه طاغلرده
صولری نیجه حفظ ایدوب بحسب الحاجه تدریجله یریوزینه اندن پیکارلر آقیدر اکر اول
دفعه چیقسه بلادی غرق وزروع ومواشی‌یی هلاك ایدردی ومائله ارض ایکیسیدخی بارد
اولدیغندن حرارت حصولیچون شمس تسخیر اولندی تاکه حر وبردك هربری حاجت
دکلو اوله قچان نبات ارضدن مرتفع اوله فواکهده انعقاد وصلابت اولدیغندن نضجی ایچون
رطوبته احتیاج اولندی اویله اولسه انی ترطیب ایچون قمر تسخیر ایدلدی اکر اشجار شمس
وقمرك شروقنه مانع ظلده اولسه اول اشجاره فساد ونقص ایررحتی برشجرۂ صغیره نك
اوزرینه برشجرۂ کبیره اظلال ایتسه آز زمانده آنی افساد ایدر شمس تسخین وقمر ترطیبه
تسخیر اولندیغی کبی سماده‌کی هربرکوکب برنوع افاده‌یه تسخیر اولنمشدر وبعید اولمزکه انك
هربرنده حکم کثیره اوله که احصاسنه قوت بشر وفا ایتمیه ایمدی غذای نباتك تمامی ماء
وهوا وشمس وقمروکواکبله‌در وانلرك تمامی افلاکله درکه انده مرکوزدر وافلاکك تمامی
حرکاتله‌در وحرکاتك تمامی ملائکۂ سماویه ایله درکه انی تحریك ایدرلر ❀ (امااناسه اطعمه‌یی
ایصال ایدر اسبابه‌کی نعم الله ذکرنده ایدر ❀ اطعمه‌نك کلیسی هرمکانده بولنمز ناس ایسه وجه
ارضده منتشرلردر کاهی انلردن اطعمه بعید اولور بلکه انکله وانلر بیننه بحار وبراری حائل
اولور نظرایتکه الله تعالی بحاری نیجه تسخیر ایتدی قلبلری اوزره ماله حرص وربحه شرهی
تسلیط ایتدی حالبوکه غالب امرده اول انلره غنا ویرمز بلکه جمع ایتدکلرندن صکره انکله
یاسفینه‌لری غرق اولور ویاقطاع طریق انی اللرندن آلور ویاسلطان غصب ایدوب کندیلر
محروم قالور احسن حاللری بودرکه اول انلرك وارثلرینه قاله والحال ورثه انلرك اشداعدا
سیدر ایمدی نظرایتکه حق تعالی انلره جهل وغفلتی نیجه تسلیط ایدر حتی که ربح طلبنده
انواع شدائدی ارتکاب ایدرلر واطعمه وسائر حوائجی شرق وغربدن براری وبحاردن
دوه‌لر وکمیلرله کتورمکه کیدرلر نظرایتکه الله تعالی انلره سفاین صنعتن وآنی یورتمسی کیفیتن
نیجه تعلیم ایتدی وحیواناتی خلق ایدوب براریده رکوب وحمله نیجه تسخیر ایتدی تاکه انکله
اطعمه وسائر حوائجی بولنان یردن آلوب کتوره‌لر اول بولنمدیغی دیار اهلنك قتنه کتوروب
حاجتلرین بتوره‌لر ❀ امااصلاح اطعمه‌ده‌کی نعم الله ذکرنده ایدر ❀ اطعمه جمله‌سندن رغیف
واحده نظرایتکه بذری ارضه القادن اکله صلاحنه دکین ندکلو عمله احتیاج اولور ایمدی انك

براهل بیتزکه جدم ابراهیم علیه السلام الی آیاغی باغلو نمرود آتشنه آتلدی حق تعالی اکا اول آتشی برد وسلام ایلدی پدرم اسحق
علیه السلام الی ایاغی باغلو بوغازینه بیچاق وضع اولنمشیکن باری تعالی اکا فدا کوندردی بنم ایکی سوکلو اوغلم
واریدی برینی قرداشلری صحرایه ٢٤٣ کوتوروب قورد ییدی دیو قانلی کوملکنی کتوردیلر انك

فراقیله ناله وزارده ایکن
حالا انکله اکلندیکم
قرنداشنی سرقه تهمتیله
سن آلوب ضبط ایلدك بز
سرقه ایدر خاندان دکلز
وبو تهمت بزه سزادکلدر
بو اوغلمی بکا کوندریوخسه
سکا بربدعا ایده‌رمکه انك
اثری یدی بطن اولادکه‌دك
اصابت ایدر والسلام قال
هل علمتم مافعلتم بیوسف
واخیه اذانتم جاهلون)
یوسف علیه السلام
قرداشلرینه دیدیکه بیلور
میسزکه یوسفه وقرنداشنه
نه قبیح ایشلر ایشلدیکز
❀ توبه ایتدیکز ❀ میکه سز
اولوقتده جاهللر ایدیکز ❀
چونکه بنیامین دخی یانلرنده
خوار وبی اعتبار اولوب
دائما تحقیر ایدرلردی وبو
کلامی عتاب یوزندن اولمیوب
نصح صورتنده ایدی (قالوا
ءانك لانت یوسف قال انا
یوسف وهذا اخی قدمن الله
علینا انه من یتق ویصبر
فان الله لایضیع اجر المحسنین)
❀ یوسف علیه السلام یوزندن
نقابنی باشندن ناجنی چیقار
دقده قرداشلری شکل (ثبیان) (ثانی) (٣٥) وشمائلندن تفرس ایله بیلوب سن یوسفمیسن دیدیلر یوسف
علیه السلام بن یوسفم وبو قرنداشم بنیامیندر دیدی الله تعالی بزم بینمزی جمله انعام ایتدی تحقیق کیمکه الله تعالادن قورقار
وطاعت ومصائبه صبر ایدر الله تعالی تقوی وصبری جمع ایدن محسنلرك اجرنی ضایع ایتمز (قالوا تالله لقد آثرك الله علینا وان کنا

ابتداسی ارضی حراثتله اصلاحندنصکره اوزرینه تخم اکیله بعده اوکوز لازمدرکه انکله
یرسوریله وصبان وسائر جفت آلاتیله بتوریله بعده برزمان اول صواریله واندن بیان اوتلری
کیدریله بعده بیچیله وخرمنده دوکیلوب صاوریله واوکودیلوب خمیر ایدیله وپشوریلوب اکله
صالح ایتمك اوله ایمدی تأمل ایت ذکر اولنان واولنمیان افعالك عددینه کیم اکا لازم اولور
واشخاص عددینه کیم اکا قائم اولور وحدید وخشب وحجر وسائر آلاتکه اکا احتیاج اولور
وآلات حراثت وطحن وخبز اصلاحنده نجار وحداد وسائر صناع اعمالنه کیم ایش انکله تمام
اولور نظرایت حق تعالی حدادی حدید ورصاص ونحاسه نیجه احتیاج ایتدی وانك تحصیلنه
جبال واحجار ومعادنی محل ایتدی اکر تفتیش وتأمل اولنسه بیلنورکه رغیف واحد اکله
صالح اولنجه بیك صانعدن اکثرانده عمل قیلور ابتداسی ملکدرکه انزال ماء ایچون بولتلری
سورر وملائکه جهتندن اولان اعمال نهایتندن صکره نوبت انسان اعمالنه ایرر ایمدی تأمل
ایت اول آلات تحصیلنده انسانك کثرت اعمالندکیم اکر الله تعالی جمع بلاد وتسخیر عباد ایتمسه
مثلا اکین بیچمکه منجل عملنه احتیاج اولندقده انك تحصیلنده برانسان عمرینی افنا ایتسه وفا
ایتمییدی نظر ایتکه حق جل وعلا برنطفۂ قذرہ‌دن خلق ایتدیکی عبدنه بونك کبی اعمال
عجیبه وصنایع غریبه عملنه قدرت ویردی نظر ایتکی بلدك اکر طحان ویاحداد ویاحایکدن
ویا اخس اعمال اولان حجامدن ویا جملۂ صناعك برندن خالی اولسه انسانه نیجه اضطراب
وامورینه نه مرتبه تغیر وانقلاب ایرردی ایمدی حق جل وعلا عبادنی بری برلرینه تسخیرله
مشیت ازلیه‌سن اتمام وحکمت جلیله‌سن اجرا ایله خلقه انعام ایتدی ❀ اما اصلاح مصلحتده
اولان نعم الله ذکرنده ایدر ❀ صناع که اطعمه وغیری اصلاح ایدرلر اکر ارالری تفرق
وطباعلری تنافر ایتسه بری برلرینه نفع ایتمیوب وحوش کبی برمکانده قرار ایتمزلر وغرض
واحد اوزره اتفاق یولنه کتمزلردی نظرایتکه حق تعالی انلرك قلوبن نیجه تألیف واوزرلرینه
انس ومحبتی تسلیط ایتدی اول اجلدن اجتماع والفت ایتدیلر مدینه‌لر وقریه‌لر یاپدیلر مسکن
ودارلرین بری برلرینه قریب وجار ایتدیلر واسواق وخانات وسائر اصناف بقاعله بلده‌لرینی
تزیین ایتدیلر بعده اشبو محبت طبع آدمی مقتضاسنجه بعض اغراضده مزاحمه ومنافسه‌لری سببیله
کیدر بلکه تقابل وتنافره ایرر اولدیغیچون الله تعالی اوزرلرینه سلاطینی تسلیط ایتدی وقلوب
رعایاده رعب القاسیله اول سلاطینه امداد ایتدی حتی که رعایا انلره انقیاد ایتدیلر طوعا وکرها
بیوریلان یوله کتدیلر نظرایتکه حق جل وعلا سلاطینی اصلاح بلاد طریقنه نیجه ارشاد ایتدی
حتی که اجزاء بلدی ترتیب ایتدیلر کأنه شخص واحدك اجزاسی کبی غرض واحد اوزره
بری برلرینه تعاون ایتدیلر پس بواجلدن رؤسا وقضاة وزعماء اسواق ترتیب اولندی
خلق قانون عدله مضطرب وتعاون وتساعده ملزم قیلندی نظر ایتکه حق جل

لخاطئين) قرداشلری خداحقیچون سنی اول حق تعالی بزم اوزریمزه تفضیل واختیار ایتدی بز ایتدیکمز عمللرله کنهکار
اولدق دیدیلر (قال لاتثریب علیکم الیوم یغفر الله لکم وهو ارحم الراحمین) یوسف علیه السلام انلره بو کوندنصکره بنم طرفمدن
سزه سرزنش ولوم یوقدر الله تعالی سزه مغفرت ایده اول ۲۴۴ راحملردن ارحمدر دیدی (اذهبوا بقمیصی

هذا فالقوه علی وجه ابی
یأت بصیرا واتونی باهلکم
اجمعین) ❁ چونکه قردا
شلرینی نوازشله خاطرلرینی
تطییب وتأمین ایلدی
پدرینك حالنی دخی تنظیم
ایچون دیدیکه ❁ بو کوملکمی
کوتوروب بابامك یوزینه
سورك که کوزی اولکی کبی
یرینه کلسون واهلکزله
جمیعکز بکا کلك ❁ دینلدیکه
اول کوملك ابراهیم علیه
السلام آتشه اتلدقده جبریل
علیه السلام انی اکا کیدر
مشیدی یوسف علیه السلامه
دخی قیوده انی الباس
ایلمشیدی (ولما فصلت
العیر قال ابوهم انی لاجد
ریح یوسف لولا ان تفندون)
وقتا که قافله مصردن
آیریلوب صحرایه چیقدقده
بابالری یعقوب علیه السلام
طورونلرینه بن یوسفك
رایحه سنی بولدم اکر سزبنی
پیرلك سببیله نقصان عقله
نسبت ایتمزسکز دیدی ❁
دینلدیکه بادصبا حق تعالادن
اذن طلبیله کوملك رایحه سنی
مشام یعقوبه یتشدردی

(قالوا تالله انك لفی ضلالك القدیم) اولادلرینك اوغللری یعقوب علیه السلامه الله حقیچون سن یوسفه (کبی)
فرط محبتکدن ناشی خطاء قدیمده سن دیدیلر (فلما ان جاء البشیر القیه علی وجهه فارتد بصیرا قال الم اقل لکم انی
اعلم من الله مالا تعلمون) وقتا که کوملك ایله مژده جی کلوب کوملکی یعقوب علیه السلامك یوزینه سوردکد

وعلا انبیایی نیجه بعث ایتدیکه سلاطینه رعایا اصلاحنی تعلیم ایده لر وانبیایی ملائکه ایله
وملائکه یی بری برلریله اصلاح ایتدی حتی شول ملکدر دیکه اول الله تعالی یه واسطه سز تقرب
ایتدی ❁ اما ملائکه خلقنده کی نعم الله ذکرنده ایدر ❁ اجزاء انساندن بلکه اجزاء نباتدن
هر جزء اغتذا ایتمز الا اکا ملائکه دن اقل مرتبه یدی ملك مؤکل اولمغله اوندویوزه واندن اکثره
ایرشنجه وغذا آخر امرده دم بعده لحم بعده عظم وعرق وعصب اولور ودمك اشبو اشیایه تحولی
دکل الا صناعله در وصناع ایسه باطنده ملائکه در نتکیم ظاهرده صناع اهل بلددر ایمدی بر ملك غذایی
لحم وعظم جوارنه جذب ایدر زیرا که غذا بنفسه تحرك ایتمز و بر ملك دخی انك جوارنده غذایی امساك
ایدر و بر ملك دخی اندن صورت دم خلع ایدر و بر ملك دخی اکا لحم وعظم وعرق صورتن کیورر و بر
ملك دخی حاجت غذادن فاضلی کیورر و بر ملك دخی صفت عظم اکتساب ایتدیکی شیئی عظمه وصفت
لحم اکتساب ایتدیکی شیئی لحمه الصاق ایدر که منفصل اولمیه و بر ملك دخی الصاقده مقادیری رعایت ایدر
یوخسه ظن اولنمسونکه دم بالطبع کندی شکلنك مهندسی اوله اول امورمذ کوره یی طبعه
محال کورن اول دیدیکنی بیلمز جاهلدر ایمدی اشبو ملائکهٔ ارضیه درکه سکا مشغوللردر والحال
سن نومدن استراحت وغفلتده تردد ایدرسن انلر سنك باطنکده غذاکی اصلاح ایدرلر سن ایسه
اندن خبردار دکلسن اجزاء بدنك هر برنده حکم بونجلیندر وملائکهٔ ارضیه نك مددی ملائکهٔ
سماویه دندر وانلرك ایسه مددی حملهٔ عرشدندر وجمیعنی تأیید وهدایت وتسدید ایدن حضرت
رب العالمین جل شانه در ❁ معلوم اوله که هر نفسك انقباض وانبساطنده ایکی نعمت واردر
زیرا که انبساطله قلبدن دخان محترق چیقار اکر اول چیقمسه هلاك اولوردی وانقباضله
قلبه روح هوا جمع اولور اکر تنفسدن منع اولنسه قلب روح هوا انقطاعیله یانوب هلاك اولوردی
بلکه لیل ونهارکیم یکرمی درت ساعتدر هر ساعتده تقریبا بیك نفس وهر نفسده تقریبا اون
لحظه اولور وهر لحظه ده بدنك اجزاسندن هر جزءده بلکه اجزاء عالمك هر بر جزءنده آلاف
الف نعمت حاصل اولور نظر ایتکه انی احصا هیچ تصور اولنورمی برکسه که نعم اللهی انجق
مطعم ومشربنده بیله انك علمی قلیل وعذابی حاضر اولمشدر اشبومذ کورك جمیعی مطعم ومشربه
راجع اولور وبونکله سائر اشیاده کی نعمك کثرتی بیلنور زیرا بصیرك عینی عالمده برشیٔ اوزره
واقع اولسه ویا خاطری برموجوده الم ایتسه الا انك اوزره انده الله تعالینك برنعمتی متحقق
اولور ❁ معلوم اوله که هر شیئکیم بز آنی اختیارمزله تعاطی ایدرز الله تعالینك نعمتلرندن
نعمت اخرادرزیرا که جوارح وقدرت وارادت وداعیه مز وسائر امورکه حرکتمزك اسبابیدر
الله تعالینك خلق ونعمتیدر اویله اولسه انك نعمتلرینك بعضیله بعضنه نیجه شکر ایدرز مثلا ملك
بزه بر مرکوب ویرسه اکا بنوب ملکك مرکوب آخرینی اخذ ایتسه وز ویاخود ملك مرکوب
اولدکدنصکره مرکوب آخر ویرسه اول مرکوب ثانی مرکوب اوله شکر اولمز بلکه ثانی اولکی

بصیرت وشبابنی عودت ایدوب قوت ومسرت کلوب بن سزه دیمدیمیکه الهام الهیدن سزك بیلمدیککزی بن
بیلورم دیدی ❁ دینلدیکه کوملك یهوذایه ویرلمش اولمغله قرداشلرینی براغوب سروپا برهنه سکرده رك پدرینه مژده
وپیراهن ایله کلدی (قالوا یا ابانا ۲۴۵ استغفر لنا ذنوبنا انا کنا خاطئین) اوغللری ای بزم بابامز الله تعالادن

بزم ایچون کناهلرمزك
مغفرتنی طلب ایله تحقیق
بز کناهکارلردن اولدق
دیدیلر (قال سوف استغفر
لکم ربی انه هو الغفور
الرحیم) یعقوب علیه
السلام ربم تعالیدن سزکچون
مغفرت طلب ایدیمکه اول
توبه واطاعت ایدنه غفور
رحیمدر دیدی ❁ مرویدرکه
یعقوب علیه السلام
اوغللریچون دعاسنی وقت
سحره یاخود جمعه کیجه سنه
یاخود یوسف علیه السلامله
ملاقاتنه تأخیر ایدوب
مصرده بعد الملاقات تهجددن
صکره قبله یه توجه ویوسف
آردنده وبرادرلری انك
عقبنده اوله رق دعا ایدوب
اوغللری آمین دیمکله حق
تعالی اجابت بیوردی ❁ القصه
یعقوب علیه السلام مصره
یاقلاشدقده یوسف علیه
السلامك ملك ریان
واشراف مصرله پدرینك
استقباله چیقدیلر یعقوب
اولادلریله بریوکسك محلده
اول کوکبه یی سیر وتعجب
ایدردی جبرائیل علیه

السلام نازل اولوب دیدیکه سن بو لشکر وتجمله تعجب ایدرسن یوقارو باق که ملائکه عسکری یردن کوکه دك تفرجه
کلمشلردر مقدم سنك حزنکله محزون ایدیلر شمدی سنك سرورکله مسرور اولوب فرحله سیر ایده یورلر بو حالده
یوسف علیه السلام پدرنی کوروب آتندن نزول ایلدی وپدرینه سلام ویرمك مراد ایلدکنده جبریل علیه السلام سن

کبی شکره محتاج اولور وشکر ایچون شکر ممکن اولمز الا نعمت اخری ایله بو تقدیر اوزره حق
تعالی یه شکر محال اولمغه مؤدی اولور اشبو خاطره داود علیه السلامه وکذلك موسی علیه السلامه
خطور ایدوب دیدیکه الهی سکا نیجه شکر ایدرین حالبوکه بن سکا شکره قادر دکلم الا نعمتلرکدن
برنعمت ثانیه ایله وسکا شکرم سندن برنعمت اخرادرکه آنکچون دخی اوزریمه شکر واجب
اولور وحی الهی کلدیکه قچان انی بیله سن بکا شکر ایتمش اولورسن خبر آخرده کلدیکه قچان
نعمتی بندن ایدوکن بیله سن اول بکا شکر اولوب انکله سندن راضی اولورین (واذ قال ابراهیم
رب اجعل هذا البلد آمنا) ذکر ایت شول وقتی که ابراهیم علیه السلام دیدیکه یارب اشبو مکه
شهرنی قتل وغارت وسائر مخاوفدن محل امن قیلغل (واجنبنی وبنی ان نعبد الاصنام) وبنی
وابنائمی اصنام عبادتندن بعید ایت اشبو دلیلدرکه انبیانك عصمتی الله تعالینك توفیق وحفظیله
اوله وبو ظاهری اوزره انك احفاد وجمیع ذریتی وبنی لفظنده داخل اولمامقدر ❁ ابن عیینه
بو آیتله احتجاج ایدوب اولاد اسماعیلدن هیچ بری اصنامه عبادت ایتمامشدر دیدی بلکه بیت
شریفده حجاره لری اولوب انی دور ایدرلردی وانلره دوار دیو تسمیه ایدوب اول بیتك حجاره سندن
بری منزله سنده در دیرلردی (رب انهن اضللن کثیرا من الناس) یارب اول اصنام ناسدن
کثیرینی طریق هدادن اضلال ایدوب حتی که انلر اول اصنامی معبود ایدندیلر (فمن تبعنی فانه منی)
اولکه بنم دینمه تابع اوله اول بنم دینم اهلندندر (ومن عصانی فانك غفور رحیم) واولکه
بکا عصیان ایده سن قادرسنکه اکا مغفرت ورحمت ایده سن یا اول امرده ویا توبه یه توفیقدنصکره ده
(ربنا انی اسکنت من ذریتی بواد غیر ذی زرع عند بیتك المحرم) یارب بعض ذریتمی بیت محرمك
کعبه عندنده براکین بتمز وادیده اسکان ایتدم (ربنا لیقیموا الصلاة) تا که انده نماز قیله لر (فاجعل
افئدة من الناس تهوی الیهم) ایمدی افئدهٔ ناسك بعضنی انده کی موضع شریفه مشتاق ایتکه اکا
کلمکه سرعت ایده لر (وارزقهم من الثمرات) حولنده اولان صولو واکینلو ومیوه لو قری
اهلنه ویردیکك رزقله انلری دخی رزقلندرغل (لعلهم یشکرون) تا که سکا شکر ایده لر ❁
روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلامك زوجه سی ساره رضی الله تعالی عنها هاجر نام جاریه سنی
ابراهیم علیه السلامه باغشلیوب اندن اسمعیل علیه السلام وجوده کلشدی ساره رضی الله تعالی
عنها اکا غیرتندن ابراهیم علیه السلامه الحاح ایدوب انی ارض شامدن اخراج ایتدی اوغلی اسمعیلله
بیله ارض مکه یه ایلتدی واول ایکیسن بیت شریف موضعی عندنده زمزم فوقنده قودی واول
وقتده ایسه انده بنا ویا انسدن برشیٔ یوغیدی برجراب ایچنده براز خرما ایله بر سقاده صو
آلیقو دیغدنصکره کتدی هاجر رضی الله تعالی عنها انك اردنه دوشوب یا ابراهیم بزی بویله
خالی وادیده یالکز قویوب قنده کیدرسن دیو سویلدی ابراهیم علیه السلام ایسه اکا التفات ایتمیجك
هاجر اکا یوخسه الله تعالی سکا بویله می امر ایتدی دیدی ابراهیم علیه السلام دیدیکه نعم هاجر

تأخير ايله پدرك سكا سلام ويرسون ديدى يعقوب عليه السلام دخى پياده اولوب يوسفك جمالنى كوركوردكده السلام عليك يامذهب الاحزان ديدى وبربرينه صاريشوب آغلشديلر يوسف عليه السلام مصره قريب برمحلده برعالى كوشك ياپمشيدى اكا نزول ايلديلر (فلما دخلوا على يوسف ٢٤٦ اوى اليه ابويه وقال ادخلوا مصر ان شاء الله امنين) وقتا كه يوسف عليه السلامه يعقوب عليه السلام وعيال واولادى داخل اولديلر پدريله تيزه سنى يانته الدى وجمله سنه ديديكه قحط ومكارهدن امين اولديغكز حالده مصره كيرك ان شاء الله تعالى ❀ روايت اولنديكه يوسف عليه السلام يعقوب عليه السلامه مژده جيله يول ايچون ايكيوز راحله مالزمه لريله كوندرديكه انلر رجل ومرأه يتمش ايكى كشى ايديلر ويوسف عليه السلامك هنوز ولادتى حالنده والده سى وفات ايتمكله تيزه سى والده مقامنده اولمشيدى (ورفع ابويه على العرش وخروا له سجدا وقال ياابت هذا تأويل رءياى من قبل قدجعلها ربى حقا وقد احسن بى اذ اخرجنى من السجن وجاء بكم من البدو من بعد ان نزغ الشيطان بينى وبين اخوتى ان ربى لطيف لما يشاء انه هو العليم الحكيم) ويوسف عليه السلام باباسنى وتيزه سنى سرير اوزره چيقاردى واولوقتده تحيت وتعظيم سجده اولمغله يعقوب واناسى (الذى) مقامى وقرداشلرى انحنا ايلديلر ويوسف عليه السلام ديديكه اى پدرم بومقدم صباوتمده كورديكم رؤيانك تعبيريدر ربم تعالى اول رؤيايى تحقيق ايتدى وبنى زنداندن چيقاروب بكا احسان ايتدى وشيطان بنمله قرداشلرم بينى افساد

ايتدى اويله اولسه اول بزى ضايع ايتمز ديوب كيرو اسمعيل يانته دوندى ❀ ابراهيم عليه السلام ثنيه نام موضعه وارديغنده بيت شريفه استقبال ايدوب اشبو كلمات مذكوره ايله دعا ايتدى اولوقتده اسمعيل عليه السلام طفل رضيع ايدى چون هاجر اول آليقونان خرما ايله صويى ييوب وايچوب دوكندى كندى وطفلى صوسز قالوب بوكالديلر هاجر حيرتندن سكردوب صفايه چيقارديكه بركسنه كوره اندن اسفل وادى يه اينوب انسان مجهود كبى سعى ايدرك كيدردى حتى كه مروه يه ايردى وانك اوزرنده دخى براز طوروب اطرافه باقنورديكه بركسنه كوره بومنوال اوزره يدى كره صفادن مروه يه مروه دن صفايه واروب كلدى انك اول فعلى بوامته واجب اولدى مروه اوزرنده ايكن برصوت ايشتدى كورسه كه زمزم موضعنده برملك قناديله اشردى حتى كه اندن زمزم صويى ظاهر اولدى هاجرا كاسوندى يانه آقمسون ايچون جوانبندن بركيدردى واندن سقاسنى طولديرردى ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر الله تعالى ام اسمعيله رحمت ايده اكر زمزمك جوانبين بركتمسه ويااندن غرف ايتمسه پيكار اولوب يريوزينه آقايدى ملك اكا ديديكه قورقمغل كه الله تعالى سزى ضايع ايتمز اشبو اراده قديمدن بيت الله واردركه اوغلكله باباسى انى تجديد ايديسرلردر وبيت شريف موضعى رابيه كبى ارضدن مرتفع ايدى سيل كلديكنده جوانبندن كچوب كيدردى چون اسمعيل وهاجر انده تمكن ايتديلر بروقتده جرهمدن برجماعت اول ارايه اوغرايوب مكه نك اسفلنه نزول ايتديلر كورسه لركه برطائر اول اراده طولانور برى برلرينه ديديلركه انك دولانمسى صواوزره اولور بزايسه بووادى يه بوندن اول كلمشز صوسز ايديكن بيلمشز اويله اولسه آرالرندن بريني اكا كوندرديلركه كوره طائرك نه سيبدن طولانديغن بيلوب كيروانلره خبر ايركوره چون اول رسوللرى واردى هاجر واسمعيلى صويانده كوروب انى قومنه بيلدردى اول قوم هاجر قتنه كلوب ديديلركه بزه اذن ويررميسنكه بزدخى بوآرايه نزول ايده وز ديديكه نعم لكن بوصوده حقكز اولمامق شرطيله انلردخى نعم ديوب اول شرطه راضى اولديلر هاجر انلركله الفت ايتدى بعده انلر متعلقاتلرينه دخى خبر ويرديلر حتى اول آراده برنيچه بيت اولوب قرار ايتديلر اسمعيل عليه السلام دخى بيويوب يكت اولنجق كنديلرندن اكا برقز ويرديلر بعده هاجر رضى الله تعالى عنها وفات ايتدى وبوندنصكره كى قصه وماجرالرى سورهٔ بقره ده جزء اولك حزب رابعنده كچدى (ربنا انك تعلم مانخفى ومانعلن) يارب سريمزى بيلورسن علانيه مزى بيلديكك كبى يعنى احوال ومصالحمزى اعلمسن وكنديمزدن زياده سن بزه ارحمسن اويله اولسه حاجتمز ذكرنه حاجت يوقدر بلكه دعا ايله مقصودمز اظهار عبوديت وابتهالدر وعندنده اولان فضل ورحمتك نيلنه استعجالدر (ومايخفى على الله من شىء فى الارض ولا فى السماء) حالبوكه ارض وسماده الله تعالى يه برشىء خفى دكلدر زيرا كه انك علمى ذاتيدر هر معلومه نسبتى مساويدر (الحمد لله

دنصكره الله تعالى سزى باديه دن كتوروب بكا ملاقات ايتدردى تحقيق ربم جل شانه ديلديكنه لطف ايديجيدر واول الله تعالى تدبيرلرك وجوهنى بيليجى ووقتنده حكمنى اجرا ايديجيدر ❀ دينلديكه بو وقوعاتدن يكرمى درت سنه صكره يعقوب عليه السلام وفات ٢٤٧ ايتدى انك جنازه سى كنعانه وصولى كون انك ايكيز قرنداشى اولان عيص دخى وفات ايلديكه ايكيسى دخى يوزقرق يديشر ياشنده ايديلر يعقوب عليه السلامك وصيتى اوزره انى زاجدن تابوته وضعله يوسف عليه السلام انى ارض شامده باباسى اسحق عليه السلامك يانته دفن ايدوب مصره كلدى ويكرمى اوچ ييل صكره يوسف عليه السلام پدرينى رؤياده كوروب اى يوسف سنك لقاكه مشتاقم عجله ايله اوچ كونه دك يانمه كل ديمكله قرداشلرينى دعوتله وصيت ويهوذايى ولى عهد ايدوب اوغللرينى اكا سپارش ايلدى (رب قد اتيتنى من الملك وعلمتنى من تأويل الاحاديث فاطر السموات والارض انت ولى فى الدنيا والاخرة توفنى مسلما والحقنى بالصالحين) مناجات طريقيله ديديكه ❀ يارب بكا مصر ملكنى ويردك رؤيا تعبيرنى تعليم ايلدك اى كوكلرى ويرلرى ايجاد ايدن بارى تعالى دنياده وآخرتده سن بنم معينم ومتولىء اومورمسن سكا تسليم وتوحيدده ثباتم اولديغى حالده بنى وفات ايتدر وپدرلرم صالحلره الحاق ايله (ذلك من انباء الغيب نوحيه اليك وما كنت لديهم اذ اجمعوا امرهم وهم يمكرون) يامحمد بو يوسف وقرداشلرى خبرينى سكا وحى ايدرزكه اول غيب خبرلرندندر سن اول وقت انلرك يانندە دكل ايدككه انلر رأيلرينى جمع

الذى وهب لى على الكبر اسمعيل واسحاق) اول الله تعالى يه حمد اولسونكه كبرسنم حالنده بكا اسمعيل واسحاقى هبه ايتدى دينلديكه اسمعيلك ولادتى حيننده ابراهيم عليه السلام طقسان طقوز ياشنده ايدى واسحاقك ولادتنده يوز اون ايكيسنده ايدى (ان ربى لسميع الدعاء) ربم جل شانه دعايى قبول ايديجيدر بونده اشعار واردركه اول رب تعاليدن ولد استيوب اجابت اولنمش اوله شول حينده كه اكا ولددن يأس كلمشيدى تاكه اول اكا نعمتك اجل واعلاسندن اوله (رب اجعلنى مقيم الصلاة ومن ذريتى) يارب بنى شول صلاتى اركانيله اقامت ايدوب اكا مداومت ايدنلردن ايلكل وذريتمك بعضنى دخى آنچلين ايلكل (ربنا وتقبل دعاء) ودعامى اجابت وياخود عبادتمى قبول ايلكل (ربنا اغفرلى ولوالدى) يارب بنى ووالدينمى مغفرت ايلكل ❀ دينلديكه انك والدينيچون استغفاريله مراد اسلامه كلوب توبه ايتمزلريدى وياخود باباسنك حالى مبين اولمزدن اول ايدى عذرى ايسه سورهٔ توبه آخرنده ذكر اولندى (وللمؤمنين) ودخى مؤمنلرك جميعنى مغفرت ايت (يوم يقوم الحساب) شول كونده كه حساب ايچون ناس قيام ايدر (ولا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون) الله تعالى يى ظالملرك عملندن غافل ظن ايتمكل بلكه ظلمك قليل وكثيرى اوزره لابد عقاب ايديسردر (انما يؤخرهم ليوم تشخص فيه الابصار) بلكه انلرك عذابنى بركونه تأخير ايدركه انده كوريله جك اهوالدن كوزلر شاخص اولور (مهطعين) داعى يه مسرعين ويا ابصارلريله مقبلين اولدقلرى حالده بركيفيت اوزره كيم يمين وشماله باقميه لر ومواطن اقداملرين بيلميه لر (مقنعى رؤسهم) باشلرين رفع ايدر وكوزلريله اوكلرينه اقبال ايدر اولدقلرى حالده ❀ حسن ايدر يوم قيامتده ناسك يوزلرى سمايه متوجه اولوب هيچ كمسه كمسه يه نظر ايتمز اولور (لا يرتد اليهم طرفهم) اوكلرنده اولان شيئه شغللرندن كوزلرى شاخص اولوب كنديلره نظره بصرلرى رجوع ايتميه (وافئدتهم هواء) حالبوكه قلبلرى فرط حيرت ودهشتدن فهمدن خاليه در (وانذر الناس يوم يأتيهم العذاب) يامحمد ناسى انذار ايت بركونله كيم انده انلره عذاب كلوركه اول يوم قيامتدر ويايوم موتلريدركه اول ايام عذابلرينك اوليدر (فيقول الذين ظلموا ربنا اخرنا الى اجل قريب) شرك وتكذيبله نفسلرينه ظلم ايدنلر ديه لركه يارب بزدن عذابى تأخير ايدوب بزى دنيايه رد ايلكل وزمان قريبه دكين آجالمزى تأخير ايلكل كه (نجب دعوتك ونتبع الرسل) دعوتكه اجابت ورسوللريكه اتباع واطاعت ايده وز انلره دينله كيم (اولم تكونوا اقسمتم من قبل ما لكم من زوال) سز بوندن اول دار دنياده يمين ايتمزميديكزكه سز دنياده باقيلر سزموتله زائل دكلرسز ❀ ظن اولنوركه اول يمينلرى بطروغرورلرندن اوله شول حيثيتدنكه بناء شديد وامل بعيد ايدرلردى وياخود يمين ايدرلرديكه فوت اولدقلرنده حالت اخرايه انتقال ايتمزلر يعنى فنادن زائل اولميوب بعثى اعتقاد ايتمزلردى (وسكنتم فى

ایدوب ❀ یوسفی قیویه براقمغله یعقوب ویوسف علیه السلامه ❀ مکره ایتدیلر (وما اکثر الناس ولو حرصت بمؤمنین)
ناسك اکثری عناد ایله کفر وفسادده اولدقلرندن ناشی ایمانه کلمزلر سن نقدر انلرك ایمانه حرص ایدرسك
دخی (وماتسئلهم علیه من اجر ان هو الاذکر للعالمین سن) ۲۴۸ قرآنك احکام وقصصی تبلیغنده انلردن اجرت
استمزسن اول قرآن عالملره انجق نصیحت وتذکیردر (وکاین من آیة فی السموات والارض یمرون علیها وهم عنها معرضون) الله تعالانك سموات وارضده وجود ووحدانیته وکمال قدرت وحکمته دلالت ایدر نیجه علامتلر واردر اول معاندلر اندن مرور ایدرلر واول علامتلردن عبرت آلمیوب یوزچویررلر (وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون) انلرك اکثری انجق الله تعالی یه شرك قوشیجی اولدقلری حالده وحدانیتنه ایمان ایتمزلر ❀ زیرا ربنا الله دیرلر صکره حاشا ملائکه بنات الله وعزیر ابن الله ومسیح ابن الله دیرلر (افامنوا ان تأتیهم غاشیة من عذاب الله او تأتیهم الساعة بغتة وهم لایشعرون) انلرك خبرلری اولمقسزین وعقللرینه کلمکسزین الله تعالینك عذابی انلری قابلمسندن وفجأة قیامتك قوپمسندن عجبا امینمی اولدیلر (قل هذه سبیلی ادعوا الی الله علی بصیرة انا ومن اتبعنی وسبحان الله وما انا من المشرکین) یامحمد (یدقدرتیله)
دیکه بوتوحیده دعوت بنم طریق وسنت ومأموریتمدر بن ناسی رأی العین حجت اوزره الله تعالی یه دعوت ایدرم
وبکاتابع اولنلری دخی دعوت ایدرم والله تعالی یی انلرك اشراکندن تنزیه ایدرم وبن اکا اشراك ایدنلردن دکلم (وما ارسلنا

مساکن الذین ظلموا انفسهم) ودنیاده کفر وعصیانله نفسلرینه ظلم ایدنلرك مسکنلرنده ساکن اولدیغکز (وتبین لکم کیف فعلنا بهم) وانلره ایتدیکمز عقوباتك کیفیتی مشاهدهٔ آثار وتواتر اخبارله سزه متبین اولدی (وضربنا لکم الامثال) وسزه بیان ایتدك که کفرده واستحقاق عذابده انلر کیبیسز (وقد مکروا مکرهم) ابطال حق وتقریر باطل ایچون مکرلرین ایتدیلر (وعند الله مکرهم) حالبوکه اول فعللری عندالله مکتوبدر جزالرین ایدیسردر (وان کان مکرهم لتزول منه الجبال) اکرچه مکرلری عظم وشدتده ازالهٔ جباله مساوی وعدیل ایسه ده ❀ علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دیمشکه اشبو آیت نمرود جبار شاننده درکه اول دیدیکه ابراهیم علیه السلامك سوزی حق ایسه قرار ایتمزین حتی که سمایه صعود ایدم وانده اولان اشیایه نظر ایدم اویله اولسه درت نسر یوریسی بسلیوب بیوتدی واعلا واسفل قپولو برصندق دوزتدی واول صندوقك درت جانبنه برر خشبه دیکوب اوجلرینه لحم برکتدی وانك هرجانبن برر نسرك ایاغنه محکم باغلتدی ونمرود بررجل ایله اول صندوقك ایچنه کیردی ونسرلره اول لحملری کوستروب هوایه اوچوردی هر بری کندی جانبنده کی لحمه ایرشمك طمعیله صندوقی قالدوب سمایه صعود ایتدیلر برکون کتدکلرندنصکره صندوقك یوقارو قپوسن آچدیلر کورسهلرکه سمانه اولکی هیئتدهدر بعده انك اشاغه قپوسن آچدیلر کورسهلرکه ارض برلجه کبی وجبال دخان کیبدر بعده برکون دخی کیدیجك ریح حائل اولوب نسرلر طیراندن قالدیلر اندن قپولری آچدیلر کورسهلرکه سمانه اولکی هیئتده در ارض ایسه سواد مظلمه در برندا کلدیکه ای طاغی قنده کیدرسن مکرانده بیله لرنده اوق ویای وارایدی سمایه براوق آتدیلر قانه بولاشمش اوقینه کیرو کندیلره کلدی مکر اول حالتده هواه کی بحردن بربالق کندوبی لله فدا ایدوب اول قان اندن ایدی برقولده اول اوق برطائره ایردی ❀ نمرود دیدیکه سما الهنك ایشن بتوردم اندن لحم اولان خشبهلری اشاغه دوندردیلر نسرلر دخی صندوقله ارضدن یکایه یونلدیلر جبال صندوقك شدتله هبوطی صوتن ایشدیجك سماده برحادثه حدوث ایتدی ویاقیامت قوپدی ظنیله فزع ایتدی قریب اولدیکه مکانلرندن زائل اولهلر (فلا تحسبن الله مخلف وعده رسله) ظن ایتمکل که الله تعالی رسوللرینه اولان وعدنده خلف ایده که اول اولیاسنه نصرته واعداسنی اهلاکه وعد ایتمشدر اول ایسه ❀ ان الله لایخلف المیعاد ❀ فحواسنجه هیچ برکمسهیه ایتدیکی وعده خلف ایتمز فکیف که وعدی رسوللرینه اوله (ان الله عزیز ذوانتقام) الله تعالی اعداسی اوزره غالبدر اولیاسیچون انتقام ایدیجیدر (یوم تبدل الارض غیر الارض) یامحمد ذکرایت شول کونیکه اشبو ارض انك غیری ارضه تبدیل اولنورکه اول برارض بیضاء نقیه در اوزرنده بنی آدم اولمیوبدر وانده فساد وعصیان ایشلنمیوبدر ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدربوم قیامتده ارض خبزهٔ واحده اولور الله تعالی انی

من قبلك الا رجالا نوحی الیهم من اهل القری افلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم ولدار
الاخرة خیر للذین اتقوا افلا تعقلون) یامحمد سندن مقدم وحیله کوندردیکمز رسوللر انجق اهل شهر وقری
رجاللرندن ایدی (الله تعالی اهل ۲۴۹ بادیه وجن ونسواندن هیچ پیغمبر کوندرممشدر آیا کافرلر یوزنده کزوب
انلردن مقدم اولان کاذب ومنکرلرك عاقبت حاللری نیجه اولدیغنه نظر عبرت ایتمزلرمی دار آخرتکه جنتدر شرك وعصیاندن صاقننلره خیرلودر تعقل ایتمز میسکز (حتی اذا استیئس الرسل وظنوا انهم قد کذبوا جاءهم نصرنا فنجی من نشاء ولایرد بأسنا عن القوم المجرمین) قچانکه رسوللر کندولرینی تکذیب ایدن قوملرینك ایمان ایتملرندن مأیوس اولدیلر ووعدهٔ ایمانده اولنلردن دخی تکذیب اولنهجقلر ظن ایتدیلر اول پیغمبرلره نصرتمز کلوب اکا واکا تابع مؤمنلره دیلدکمزه نجات ویرلدی وقوم مشرکیندن عذابمز رد اولنمز (لقد کان فی قصصهم عبرة لاولی الالباب ماکان حدیثا یفتری ولکن تصدیق الذی بین یدیه وتفصیل کل شیء وهدی ورحمة لقوم یؤمنون) انبیا وامملك ویایوسف واخوهسنك
قصهلرندن عقول کامله ایچون عبرت واردر قرآن کریم افترا اولنور کلام اولمدی ولکن مقدم نازل اولان کتب الهینك
تصدیق وناسك دین ودنیاده محتاج اولدیغی هرشیئك تفصیل وبیانی اولدی وسالکلره رهنما وقوم مؤمنینه الله تعالینك
هدایت وتوحیدی وپیغمبر صلی الله علیه وسلمك نوریله رحمت اولدی

یدقدرتیله تقلیب ایدرکه اهل جنته نزول اوله سزدن بریکز خبزهسنی سفرده تقلیب ایتمسی کبی ❀ دینلدیکه اول کونده مؤمن حسابدن فراغنه دکین تحت قدمیندن اکل ایدر ❀ دینلدیکه ارضك تبدیلیله مراد اولکی هیئتدن هیئت اخرایه تغییریدرکه اول جبالی تسییر ووادیلرینی تسویه ایدوب اشجار وبنادن خالی اولمسیدر (والسموات) واول کونده سموات دخی انك غیری سمواته تبدیل اولنور ❀ دینلدیکه یعنی شمس وقمری تکویر اولنور ونجومی منتثر اولور واول سما کاهی دهان وکاهی مهل کبی اولور پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر ارض وسمواتك تبدلی حیننده ناس صراط اوزره اولوروبرقولده ظلمتده اولورلر یوخسه حبس اوزره دکل (وبرزوا لله الواحد القهار) قبرلرندن ناس محاسبه ومجازات ایچون وحدانیت وقهاریتله متصف اولان الله تعالی یه خروج ایدهلرکه اول انلره دیلدیکن ایشلیه ودیلدیکیله حکم ایلیه (وتری المجرمین یومئذ مقرنین فی الاصفاد) واول کونده مشرکلری کوررسنکه عقائد واعمالده مشارکتلریچون قبورده بری برلرینه قوشیلور ویاهرکافر برشیطانله برزنجیره اوریلور ویاخود اللری وایاقلری بیونلرینه دمورلنور (سرابیلهم من قطران) کوملکلری قطراندن اولور ویاخود نحاس وصفر مذابدن اولورکه حری نهایتنه ایرو بدر (وتغشی وجوههم النار) ویوزلرینی نار قابلیه زیرا انکله حقه توجه ایتمزلردی (لیجزی الله کل نفس ما کسبت) تاکه حق تعالی هرنفسه خیر وشردن کسب ایتدیکیله جزاء ایده (ان الله سریع الحساب) الله تعالی حسابده سریعدر زیرا انی برحساب حساب آخردن اشغال ایتمز (هذا بلاغ للناس) اشبو قرآن ویاسوره ویاانده کی وعظ وتذکیر ناسه موعظه ده کفایه در (ولینذروا به) تاکه انکله تخویف اولنهلر (ولیعلموا انما هو اله واحد) وتاکه الله تعالینك وحدانیتنه دلالت ایدر آیاته نظر وتأمله انك اله واحد ایدیکنی بیلهلر (ولیذکر اولوا الالباب) وتاکه عقول کامله صاحبلری بونکله متعظ اولوب خصال ردیهلرندن ارتداع ایدهلر

سورة الحجر وهی تسع وتسعون آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(الر) بن اول الله تعالی بنکه هرشیئك اوزره رقیبن (تلك آیات الکتاب وقرآن مبین) اشبو سورهنك وقرآن مبینك آیتلریدر ❀ دینلدیکه کتاب ایله مراد کتب اولناندر وقرآنله مراد بعضی بعضنه جمع اولناندر ویاخود کتابله مراد تورات وانجیل اوله وقرآنله مراد اشبو کتاب معهود اوله (ربما یود الذین کفروا لو کانوا مسلمین) آزدرکه کافرلر مسلمینه نصر نزولنده ویا کندیلره موت حلولنده ویا یوم قیامتده مسلمین اولملرینی تمنی ایتمیهلر ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قچانکه اهل نار نارده اهل قبلهدن ناره داخل اولنلره دیهلرکه سز مسلمین ایکن نارده بزمله بیلهسز ❀ اویله اولسه اسلامکز سزه نه شیئ مفید اولدی انلر دیهلرکه

سورة الرعد مكية اومدنية وهى خمس واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

(آلمر ❁ انا الله اعلم وارى) تلك ايات الكتاب والذى انزل اليك ٢٥٠ من ربك الحق ولكن اكثر الناس لايؤمنون) شول سكاذكر ایلدیکمز خبرلر کتب متقدمه‌نك آیاتیدر وشول قرانکه سکاربك جل شانه‌دن انزال اولندی آنی تمسك ایله‌که حقدر ولکن ناسك اکثری عدم تفکرلرندن ناشی آنی تصدیق ایتمزلر (الله الذی رفع السموات بغیر عمد ترونها ثم استوی علی العرش وسخر الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمی یدبر الامر یفصل الایات لعلکم بلقاء ربکم توقنون) الله تعالی اویله قوی قادرکه کوکلری کوردیککز هیئتده دیرکسز رفع ایلدی بعده عرش اوزره حفظ وتدبیرله استوا یعنی تمائل ومعادل قصد ایتدی وشمس وقمری مصالح عباد ایچون رام وتسخیر ایلدیکه هر بری معین مدتی دور وجریان ایله تمام ایده صباح واخشام یاخود الی یوم القیام اول الله تعالی امور ملکوتی وایجاد واعدام واحیا واماته وسائری تدبیر ایدر آیات قرآنیه‌یی امر ونهیله تفصیل وبیان ایدرکه شاید قیامتده جزاسنه ملاقاتکزی تفکر ایدوب (شمس) یقینا بیله‌سز (وهو الذی مد الارض وجعل فیها رواسی وانهارا ومن کل الثمرات جعل فیها زوجین اثنین یغشی اللیل النهار ان فی ذلك لایات لقوم یتفکرون) واول الله تعالیدرکه ارضی طول وعرضیله اوزاتدیکه مخلوقاتی استعمال وآمد شدله تعیش

بزم ذنوبمز واردی اول اجلدن مؤاخذه اولنمشز ❁ چون ماشاء الله زمان مرور ندنصکره الله تعالی فضل ورحتیله اول اهل قبله‌یه مغفرت ایدوب ناردن چیقاره اول حینده کافرلر مسلمین اولمغی تمنی ایده (ذرهم يأكلوا ويتمتعوا ويلههم الامل فسوف يعلمون) یا محمد اول کفاری ترك ایتکه دنیاده اکل ولذات وشهواتلریله تمتع ایتسونلر وایمان وطاعتدن حظلرینی اخذدن امللری انلری اشغال ایتسون ❁ ایعدی انلر جزالرین کور دکلرنده سوء صنیعلرین بیلسرلردر (وما اهلكنا من قرية الاولها كتاب معلوم) هیچ بر قریه اهلنی بز اهلاك ایتمدك الا انك لوح محفوظده یازیلو اجل معلومی واردیکه عذابلری‌نه اول اجلی تقدم ونه اندن تأخر ایتدی (ماتسبق من امة اجلها ومايستأخرون) هیچ برامت موتنی ویا عذابنی ویا اجل مضروبنی تقدم ویا تأخر ایتمز (وقالوا يا ايها الذى نزل عليه الذكر انك لمجنون) مشرکین مکه پیغمبریمز صلى الله تعالى عليه وسلمه تهکم طریقی اوزره دیدیلرکه ای شول کمسه کیم اکا قرآن نازل اولدی سن مجنونسن (لوما تأتينا بالملائكة ان كنت من الصادقين) بزه ملائکه ایله کلسیدك که صدقکه شهادت ایده‌لردی اکر نبوت دعواسنده صادقلردن ایسك (ما ننزل الملائكة الا بالحق) بز ملائکه‌یی کفاره ایندرمزز الا عذابله (وما كانوا اذا منظرين) والحال بز انلره ملائکه ایندرسه‌وز عذابلرنده امهال ایتمزدك (انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون) بز قرآنی تنزیل ایتدك حالبوکه بز آنی شیاطیندن حفظ ایدرزکه اکا زیاده ویا اندن نقص ایتمه‌لر ویا انی غیریه تبدیل وتحریف ایتمه‌لر اماکه کتب متقدمه انك خلافنه ملابس ایدیکه انلرك حفظنه تولی ایتمامشدی بلکه انلری حفظهٔ ربانیون واحبار التزام ایتمشدی اول اجلدن بینلرنده اختلاف واول کتابلرده تحریف وتبدیل واقع اولمشیدی (ولقد ارسلنا من قبلك فى شيع الاولين) یا محمد سندن اول کچن فرق وطوائفه کندیلردن رسوللر کوندردك (وما يأتيهم من رسول الا كانوا به يستهزؤن) هر رسولکه انلره کلسه الا انلر انی استهزاء ایدرلردی قومك سکا ایتدکلری کبی ایعدی انلرك صبر ایتمسی کبی سن دخی صبر ایتکل (كذلك نسلكه فى قلوب المجرمين) اشبوسلك کبی قومك مشرکلری قلوبنه رسوللرینی کفر وتکذیب واستهزایی ادخال ایدرز ❁ اشبو دلیلدرکه الله تعالی انلرك قلوبنده باطل ایجاد ایدر (لايؤمنون به وقد خلت سنة الاولين) انلر انی تصدیق ایتمزلر حالبوکه امتدن رسوللرینی تکذیب ایدنلرك شاننده اهلاکله اولان سنت الهیه کچدی (ولو فتحنا عليهم بابا من السماء فظلوا فيه يعرجون) اکر بز سمادن بر باب فتح ایتسیدك شول بزه ملائکه ایله کلسیدك دینلره واول بابدن ملائکه نهارده نزول وعروج ایدوب اول کفار انی آشکاره کورسه‌لر (لقالوا انما سكرت ابصارنا بل نحن قوم مسحورون) دیه‌لردیکه کوزلریمز انی کورمکدن منع اولندی بلکه بزه محمد سحر ایدوبدر کوردیکمز خیالدر حقیقتی یوقدر (ولقد جعلنا فى السماء بروجا) بز سماده اون ایکی برج خلق ایتدك که هیئات وخواصده انلر مختلفه‌در ❁ نتکیم اکا رصد وتجربه دلالت ایدر (وزيناها للناظرين) بز انی

ایده‌لر واندە ثباتلو طاغلر وایرمقلر قیلدی ومیوه‌لردن جفت جفت هر نوعندن یعنی سیاه وبیاض واکشی وطاتلو وسائر درلودرلو قیلدی کیجه‌یی کوندز ایله وکوندزی کیجه ایله اورتر تحقیق بو اثار قدرت تفکر ایدن قوم ایچون صانعك قدرتنه ووجود ووحدانیته دلیل ٢٨١ وعلامتدر (وفى الارض قطع متجاورات وجنات من اعناب وزرع ونخيل صنوان وغير صنوان يسقى بماء واحد ونفضل بعضها على بعض فى الاكل ان فى ذلك لايات لقوم يعقلون) ویر یوزنده بر برینه متصل پارچه‌لر واردرکه کیمی منبت طپراق کیمی قیاکیمی قوملق وشوره وبوستانلر واردرکه کیمنده اوزم وسائر میوه‌لر وبغدای وسائر حبوبات وخرما اغجلری کیمی بر کوکدن ایرلمش کیمی بشقه بتمش وبونلر بر صوایله صولنور مع هذا اکل حالنده طعم جهتیله بعضیسی بعضندن الذوافضل خلق ایتمشزدر تحقیق بومذکورلر تعقل وتأمل ایدن قوم ایچون ارادت قادر مختار ایله اولدیغنه دلالت وعلامت اولور ❁ دینلدیکه انسان جمله بر پدر بر طینتدن ایکن وسمادن باران انزالی کبی انلره دخی کتب الهیه انزال اولنمشیکن انلرکدخی میوه‌لر کبی الوان واشکال علی الخصوص اخلاقده تفاوت واختلافلری واردر (تبیان) (ثانی) (٣٦) (وان تعجب فعجب قولهم ءاذا كنا ترابا ءانا لفى خلق جديد) (اولئك الذين كفروا بربهم واولئك الاغلال فى اعناقهم واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون) یا محمد اکر سن مشرکلرك ایمانه کلمدکلرینه تعجب ایدرسك انلرك آیا بز موتله تراب اولدیغمز دنصکره یکیدن خلق اولنورمیز دیو انکارلری دخی

شمس وقمرله ونجومدن اشکال وهیئات بهیه ایله تزیین ایتدك شول کمسنه‌لر ایچونکه اکا عین اعتبارله نظر ایدوب انك مبدع وصانعنك قدرت ووحدانیتنه انی دلیل ایدینه‌لر (وحفظناها من كل شيطان رجيم) وبز اول سمایی هر شیطان رجیمدن حفظ ایتدك ❁ اویله اولسه قادر دکللردرکه اکا صعود ایدوب اهلنه وسوسه ایده‌لر ویا انك امرنده تصرف واحوالنه اطلاع ایده‌لر (الا من استرق السمع فأتبعه شهاب مبين) مکر شیاطیندن اولکه قطان سمواتدن سرا اختلاس سمع ایده بینلرنده‌کی مناسبت جوهریه ایله ویاخود کواکبك اوضاع وحرکاتندن استدلال ایله ❁ اویله اولسه عقبنجه اکا نار ساطعه‌دن بر شعله لاحق اولور ❁ روایت اولندیکه شیاطین بری برلرینك اوزرلرینه بنوب سماء دنیایه ایررلرکه ملائکه‌دن استراق سمع ایده‌لر ❁ اویله اولسه انلره شهاب آتیلور انکله کیمی قتل اولنور وکیمنك یوزی ویا جنبی ویا یدی ویاخود ماشاء الله برعضوی یاندیریلور ❁ وکیمی غول اولوب بوادی‌یه کیدن ناسك یولن آزدرر ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ایدر زمان اولده شیاطین سمواتدن منع اولمزلردی عیسی علیه السلامك ولادتیله سمواتك اوچندن منع اولندیلر محمد علیه السلامك ولادتیله کلیسندن منع اولندیلر (والارض مددناها) صواوزره یری بسط ایتدك (والقينا فيها رواسى) واول یرده جبال ثوابت القا ایتدك که یر تحرك ایتمیه ❁ حالبوکه اندن اول یر چالقنوردی (وانبتنا فيها من كل شئ موزون) واول یرده وکرك جبالده بز مقدار معینله مقدر شئ بتوردك ❁ ویاخود جبالده جواهر بتوردك که اول میزانده وزن اولنور ذهب وفضه وحدید ونحاس وغیری کبی (وجعلنا لكم فيها معايش) وسزیچون اول یرده مطاعم ومشارب وملابسدن دنیاده معیشت ایده‌جك اشیاء خلق ایتدك (ومن لستم له برازقين) ودخی انده عیال وخدم ومملیك ودواب وانعام خلق ایتدك که انلرك رزقلرینی سز ویررسز دیو ظن کاذب ایدرسز حالبوکه سزه وانلره رزقی ویرن الله تعالیدر یوخسه سز دکل سز (وان من شئ الا عندنا خزائنه) هیچ بر شئ یوقدرکه الا اندن موجودك اضعافنی ایجاد وتکوینه بز قادرز (وما ننزله الا بقدر معلوم) بز یغموری یره مقدار معلوم اوزره ایندیررز ❁ دینلدیکه سمادن هر قطره‌که اینر الا انکله بر ملك واردرکه انی الله تعالینك ارادتی اولدیغی مکانه سوق ایدر (وارسلنا الرياح لواقح) بز ریحلری حوامل ارسال ایدرز ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ایدر هر بار کدیل اسسه پیغمبریمز صلى الله تعالى عليه وسلم دیز چوکوب دیردیکه ❁ اللهم اجعلها رحمة ولا تجعلها عذابا اللهم اجعلها رياحا ولا تجعلها ريحا ❁ عبيد بن عمير ایدر ریح مبشره یری سپورر وریح مثیره سحابی اثاره ایدر وریح مؤلفه سحابی بری برینه تألیف ایدوب انی رکام قیلور وریح لواقح اشجاری القاح ایدر ❁ دینلدیکه سحابدن بر قطره یغمور دوشمز الا انده درت ریح عمل ایتدیکندنصکره صبا تهییج ایدر شمال جمع ایدر جنوب رد ایدر

عجبدرکه بو آیات معدوده‌یی کوردکدنصکره انلری یکیدن ایجادایدن اعاده‌یه قدرتی اولویتده ایدوکنی تفکر ایتمزلر انلر ربلرینك
حشر ونشره قدرتی انکارله کافر اولدیلر انلرك بوینلرنده دنیاده ضلالت حلقه‌سی و آخرتده آتشدن تیمورلاله واردرو آنلر
نارجهنم اربابی اولوب آنده مخلدلر در (ویستعجلونك بالسيئة قبل الحسنة وقد خلت من قبلهم المثلات وان ربك
لذو مغفرة للناس على
ظلمهم وان ربك لشديد
العقاب) مشرکلر استهزا
طریقیله عذابی استعجال
ایتملریله حق تعالی بیورر که
مشرکلر احسان الهیله
عافیتدن مقدم عقوبتك
عجله‌سنی یا محمد سندن طلب
ایدرلر حالبوکه انلردن
مقدم اولان امم مکذبینك
مثاللری کچمشیدی
❀ انلاردن نیچون عبرت
آلمزلر انلر نفسلرینه ظلم
ایدرلر ❀ تحقیق ربك جل
شانه ناسه مغفرت صاحبیدر
وکفر وتکذیبه مصر اولنلره
عقابی شدیددر (ویقول
الذین کفروا لولا انزل
علیه اية من ربه انما انت
منذر ولکل قوم هاد)
کافرلر محمده نیچون بزم
استدیکمز معجزه کلمدی
دیرلر سن انجق اخافه
وابلاغله مأمورسن وهر بر
قوم ایچون وقته کوره
هادی ورهنما واردر ❀ یعنی
وقته کوره معجزه اقتضا
ایدرکه قومنه غالب اوله
مثلا موسی علیه السلامك
وقتده سحره مشهور ایدی عصا ایله انلره غلبه ایتدی عیسی علیه السلام زماننده علم طب مقبول ایدی (خلق)
احیای موتا ایله انلره غالب اولدی سنك وقتکده فصاحت مقبول اولمغله قرآن غالب واغلبدر ❀ (الله یعلم ماتحمل
کل انثى وماتغیض الارحام وماتزداد وکل شیء عنده بمقدار) الله تعالی هر حامله نسانك حملی ارکك یادیشی سیاه یا بیاض

دبور تفرقه ایدر (فانزلنا من السماء ماء فاسقيناكموه) وسمادن یغمور ایندیروب انکله سزی
صواررز (وماانتم له بخازنين) حالبوکه سزانی یردن منع ایدر دکللر سز زیرا اول بزم
خزاینمزده در (وانا لنحن نحيي ونميت ونحن الوارثون) حیاتی قبول ایدر اجسامده بز
حیات ایجاد ایدرز ❀ واول حیاتی ازاله ایله اماته ایدرز خلایقك کلیسی فانی اولدیغندنصکره
بز باقیلرز (ولقد علمنا المستقدمين منكم ولقد علمنا المستأخرين) سزدن استقدام وکرك استیخار
ایدنلری بیلورز ❀ دینلدیکه انکله مراد اموات واحیادر ویا اولین وآخریندر ویا خلق
اولنانله خلق اولنمیاندر ویا قرون اولی وامت محمددر ویا طاعته سبقت ایدن ویا طاعتدن
بطؤ ایدنلردر ویا نماز صفلرینك ایلروسنده اولان وکیروسنده اولنلردر ❀ ویا نمازی اول
وقتده وآخر وقتده قیلنلردر ❀ ویا قتالده ایلروده وکیروده طورانلردر ❀ ویا اسلامه کلن
وکلمینلردر (وان ربك هو يحشرهم انه حكيم عليم) ربك جل شانه یوم قیامتده انلری انلردن
بیلدیکی حالت اوزره حشر ایدوب هر برینه عملنك جزاسن ایدر اول باهر الحکمه افعالنده
مقتدر هر شیئه علمی واسعدر (ولقد خلقنا الانسان من صلصال من حمأ مسنون) بز انسانی
طین یابسدن خلق ایتدك که اول نقر اولندیغنده اندن صوت ایشیدیلور بر طیندنکه مایه طول
مجاورتندن قراروب متغیر اولوبدر (والجان خلقناه من قبل من نار السموم) وآدمدن
اول جانی ریح حاره‌دن خلق ایتدك که اول مشام انسانه داخل اولسه قتل ایدر ❀ دینلدیکه
سموم شول ناردرکه دخانی اولمیه ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر ابلیس ملائکه دن جن
دینور برحیدن ایدیکه انلر نار سمومدن خلق اولندیلر ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر جان
ابو الجندر آدم ابو البشر اولدیغی کبی ❀ دینلدیکه جان ابو الجندر وابلیس ابو الشیاطیندر جنده
مسلم وکافر واردر دیریلورلر واولورلر ❀ اماکه شیاطینده مسلم یوقدر ابلیس اولدیکنده
انلر دخی اولورلر ❀ وهب ایدر جن اصنافدر برصنفی انادن طوغرلر یرلر ایچرلر آدمیین کبی
وبرصنفی ایسه ریح منزله سنده در انادن طوغمزلر یمزلر ایچمزلر (واذ قال ربك للملائكة انی
خالق بشرا من صلصال من حمأ مسنون) ذکر ایت شول وقتی که ربك جل شانه ملائکهٔ ارضه که
ابلیس ایله بیله سکان ارض ایدیلر دیدیکه صلصال حمأ مسنوندن بن بشر خلق ایدیسرین (فاذا
سويته ونفخت فيه من روحي) قچانکه انك خلقتن تعدیل ونفخ روحه انی تهیئه ایدوب اکا روح
نفخ ایدم حتی که اول روحك آثاری تجاویف اعضاسنه جاری اوله (فقعوا له ساجدين) اکا
سجده‌یه واریکز (فسجد الملائكة كلهم اجمعون) اول ملائکه‌نك جیعی اکا سجده‌یه واردیلر
(الا ابليس ابى ان يكون مع الساجدين) الا ابلیس ساجدین ایله اولمقدن ابا ایتدی (قال یا ابلیس
مالك الا تكون مع الساجدين) الله تعالی دیدیکه یا ابلیس سکا نه عارض اولدیکه آدمه سجده
ایدنلرله بیله اولمقدن امتناع ایتدك (قال لم اكن لاسجد لبشر خلقته من صلصال من حمأ مسنون)
ابلیس دیدیکه صحیح اولمز وحالمه منافی اولورکه بن بشره سجده ایدمکه انی صلصال حمأ مسنوندن

هر صورت وحالنی بیلور ورحملرنده اولان ولدك خلقتده نقصانلکنی وزیاده‌لکنی بیلور ❀ یعنی اعضاسنك وعددنك
ومدت وضعنك نقصان وزیاده‌لکنی بیلور ❀ وهر شی انك عندنده قدر وحدله‌در ❀ اندن ناقص وزیاده اولمز ❀
(عالم الغيب والشهادة الكبير المتعال) حس اولنندن غائب وحاضری بیلور عظیم الشان کبیر
القدر جمله‌دن عالیدر
(سواء منكم من اسر القول
ومن جهر به ومن هو
مستخف بالليل وسارب
بالنهار) سزدن کیمسه
کلامنی کرك نفسنده کزلرسه
یا غیره اظهار ایدرسه
وظلمت لیلده کزلمك
استرسه وکوندزده اشکار
عمل اشلرسه الله تعالینك
علمنده مساویدر ❀ هیچ
کزلو واشکار قول وفعل
اکا مستور دکلدر (له معقبات
من بين يديه ومن خلفه
يحفظونه من امر الله ان الله
لايغير مابقوم حتى يغيروا
ما بانفسهم واذا اراد الله
بقوم سوءا فلا مرد له ومالهم
من دونه من وال) الله
تعالینك انسانه مؤکل
ملکلری واردرکه اوکندن
آردندن تعقیبله حق تعالینك
اذنیله انی حفظ ایدر
الله تعالی عافیت ونعمتده
اولان برقومك نعمتی
تغییر ایتمز تا اولقوم نفسنده‌کی
احوال جمیله‌یی اخلاق
ردیه‌یه تغییر وتبدیل ایتمینجه
والله تعالی برقومه عقوبت
مراد انسه انی رد ایدر اولمز والله تعالیدن غیری اول قوم ایچون اول عقوبتی دفع ایدر واموریني تولی ایدر اولمز ❀
دینلدیکه اول مؤکل ملائکه کراما کاتبین اوله‌که انك عملنی کتب وحفظ ایدر یاخود اول ملائکه پیغمبر علیه السلامی
ضرر اعدادن حفظ ایدر دیمك اوله اشاغیده کله‌جك عامر بن طفیل واربد بن ربیعه‌دن محافظه‌سی کبی (هو الذي

خلق ایده‌سن حالبوکه بن ناری واول طینیدر نار ایسه طیندن افضلدر زیرا که نار طینی اکل
ایدر (قال فاخرج منها فانك رجيم) الله تعالی اکا دیدیکه ایمدی سمادن ویا جنتدن ویا زمرهٔ
ملائکه‌دن چیقغل که سن خیر وکرامتدن مطرودسن (وان عليك اللعنة الى يوم الدين) یوم
جزایه دکین اوزریکه لعنت اولسونکه اول زمان لعنتك غایتیدر زیرا انده عذابه ایریشورکه
انك جنبنده لعن منسی کبی اولور (قال رب فانظرني الى يوم يبعثون) ابلیس دیدیکه یارب
بکا انلرك بعث اولنملری کوننه دکین امهال ایت دیلدیکه زمان اغواسی ممتد اوله ویا موتدن
نجات بوله زیرا وقت بعثدنصکره موت یوقدر (قال فانك من المنظرين الى يوم الوقت المعلوم)
الله تعالی اکا دیدیکه وقت معلوم کوننه دکین سن امهال اولنانلردنسن ❀ جمهور عندنده انکله
مراد نفخهٔ اولیدر ❀ دینلدیکه ابلیسك مدت موتی قرق ییل اولورکه اول ایکی نفخه ما بینیدر
دینلدیکه الله تعالینك ابلیسه اجابتی انی اکرام ایچون دکل ایدی بلکه بلاوشقاسی زیاده
اولسون ایچون ایدی (قال رب بما اغويتني لازينن لهم في الارض ولاغوينهم اجمعين) ابلیس
دیدیکه یارب بنی اضلالك ویارجتکدن تخییبك حقیچون بن انلره دنیاده که اول دار غروردر
اول دنیایی وسکا عصیان ایتمکی تزیین ایده‌رین وجیعنه اغوامی ایرکوررین (الا عبادك منهم
المخلصين) الا شول عبادکی دکل که انلری طاعتکیچون خالص ایدوب شوائبدن تطهیر ایتدك
که بنم کیدم ومکرم انلرده عمل ایتمز اولمشدر (قال هذا صراط علي مستقيم) الله تعالی دیدیکه توحید
واسلام بکا ایرکورر بریولدرکه انده اعوجاج یوقدر مستقیمدر اولکه اخلاصله اکا سلوك ایده
هدایته ایرر ❀ ویا اخلاصله اکا سلوك ایدنی رعایت بنم عهده‌مه‌در (ان عبادي ليس لك
عليهم سلطان الا من اتبعك من الغاوين) شول بکا اطاعت ایدن عبادمه تسلطك یوقدرکه
انلری بر ذنبه ایقاع ایده‌سنکه توبه ایتدکلرندنصکره عفو اولنملری ممتنع اوله لکن بکا عصیان ایدوب
سنك غوایتك یولنه کیدنلر دکل (وان جهنم لموعدهم اجمعين) شول سنك غوایتك یولنه
کیدنلرك جیعنك موعد ومصیری جهنمدر (لها سبعة ابواب لكل باب منهم جزء مقسوم)
اول جهنمك یدی طبقه‌سی واردرکه بری برینك فوقنده‌در ناس مخالفت وابلیسه متابعتده
مراتبلری حسبنجه اکا نزول ایدرلر اول طبقاتدن هر بریچون اتباعدن جزء مقسوم واردر
اولکی طبقه‌ده موحدینك عصاتی اولورکناهلری دکلو انده عذاب اولندقلرندن صکره چیقارلر
❀ ایکنجیده نصاری اوچنجیده یهوددر دردنجیده صابئون بشنجیده مجوس التنجیده مشرکون
یدنجیده منافقون اولورلر (ان المتقين في جنات وعيون) کفر وفواحشده ابلیسه اتباعدن
صاقننلر آخرتده جنتلرده وپیکارلرده نعیم وصفاده درلر (ادخلوها بسلام آمنين) انلره دینورکه
جنته سلامتله کیرك موت وخروج وآفاتدن امن اوزره اولدیغکز حالده (ونزعنا ما في صدورهم
من غل اخوانا على سرر متقابلين) بز انده انلرك صدورنده کی شحناء وعداوت وحقد وحسدی

يريكم البرق خوفا وطمعا وينشئ السحاب الثقال) اول الله تعالى نشانهٔ باران اولان شمشكى سزه كوستركه مسافره
ويغمـور ضرر ايدن محله خوف ومقيم ومحتاج باران اولنلره طمع اولور وهواده يغمورله اغرلشمش بلوطلر پيدا
ايدر(ويسبح الرعد بحمده والملائكة من خيفته ويرسل الصواعق ۲۸٤ فيصيب بها من يشاء وهم يجادلون فى الله

وهو شديد المحال) رعد
ومـلائكه الله تعـاليدن
خوف ايديجى اولدقلرى
حالده حمدوتسبيح ايدرلر
الله تعالى اول برقدن حاصل
اولان صاعقه لرى كوندرر
وهر كيمه ديلرسه اول
يلدرم اصـابت ايدوب
احـراق ايدر حال بوكه
اول اصابت ايدن كيمسـه لر
الله تعالى شاننده جدال
ايدرلردى اول الله عظيم
الشان قدرت وعقوبتنده
شـديددر ❁ دينلـديكه
بريهـودى جناب نبوتمابه
كلوب مجادله يوزندن ياابا
القاسم سنك ربك اينجو
يا ياقوت يا التوندنميدر ديدى
فى الحال يلدرم كلوب انى
احراق ايلدى حق تعالى
بو آيت كريمه يى كوندردى
مرويدركه رعد بلوطلرى
سورربرملكدر وشمشك
انك قامچى سيدر
منقـولدركه هجـرتك
طقوزنجى سنه سى عامربن
طفيل واربدبن ربيعه
ديديلركه محمده كيدهلم عامر
اربده بن محمدى سوزه
طوتهرم سن انك آرقه سندن قليجله اورديدى بوقولله مجلس نبـوى يه كلديلر برمقدارياوه كلام سويليوب (انلره)
طشره چيقدقلرنده اربده سنكله قولمزنيجه اولدى ديدى اربد هرقچانكه قليجله اورمق مراد ايتدمسه سن محمدله بنم
بينمزه حائل اولدك ديدي اول حالده مدينه دن چيقوب كيتديلر يولده اربدي صاعقه اوروب ياقدي وعامر دخي يولده

نزع ايدرز برى برلرينه اخوان اولدقلرى حالده سريرلر اوزره متقابلين اوتوررلر برى برلرينه
اردلرينى دونمزلر ❁ خبرده كلديكه چجان جنته برمؤمن برمؤمنه ملاقات مراد ايتسه هربرى
سريرى اوزرنده ايكن صاحبنه ملاقى اولوب تحدث ايدرلر (لايمسهم فيها نصب وماهم منها
بمخرجين) وانده انلره تعب ومشقت ايرشمز وانلراندن چيقارلمزلر زيرا نعمتك تمامى خلودله در
(نبئ عبادى انى انا الغفور الرحيم) يامحمد بنم عبادمه خبرويركه انلردن توبه ايدنلره مغفرت
ورحمت ايتمكده بن بليغن ❁ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم بروقتده
اصحابى اوزره چيقه واردى انلرايسه كولشورلردى ❁ ديديكه اوكوكزده نار اولديغن
بيلوركن نيچه كولرسز ❁ اويله اولسه جبريل عليه السلام بوآيتله كلوب ديديكه يامحمد
ربك جل شانه سكاديركه نيچون عبادمى رحمتمدن اقناط ايدرسن (وان عذابى هو العذاب
الاليم) ودخى انلره خبرويركه توبه ايتمينلره بنم عذابم عذاب اليمدر ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى
عليه وسلم ايدر الله تعالى جل شانه يوزرحمت خلق ايدوبدر طقسان طقوزين عندنده امساك
ايدوب برينى خلقك كليسنه ارسال ايتدى ❁ اكر كافر الله تعالى عندنده كى رحمتك وفرتن
بيليدى جنتدن مأيوس اولمزدى واكرمؤمن الله تعالينك عندنده كى عذابك كليسن بيلسيدى
اكانار دن امن كلمزدى (ونبئهم عن ضيف ابرهيم) ودخى عبادمه ابراهيم عليه السلامك
اضيافندن خبرويركه انلرملائكه ايديلر انلرى كوندردم ديكه ابراهيم عليه السلامه ولدى اولمسيله
تبشير ايده لر ❁ بعده لوط عليه السلامك قومنى هلاك ايتمكه كيده لر (اذدخلوا عليه فقالوا
سلاما قال انا منكم وجلون) شول وقتن كه اول ملائكه ابراهيم عليه السلامه داخل اولوب
سلام ويرديلر اولدخى انلره ردسلامدنصكره اوكارينه طعام كتوروب انلرايسه اندن يمديلر
❁ اويله اولسه ابراهيم عليه السلام اول حالتدن اوشنوب بزسزدن خائفلرز ديدى (قالوا
لاتوجل انا نبشرك بغلام عليم) ملائكه اكاديديلركه بزدن خوف ايتمكل بزسكا تبشير ايدرز
برغلامله كيم اول كبرنده عليم اولوركه اول اسحاق عليه السلامدر (قال أبشرتمونى على ان مسنى
الكبرفبم تبشرون) ابراهيم عليه السلام ديديكه كبرسنم حالنده بكاولدمى تبشير ايدرسزنجب
شئ تبشير ايدرسز (قالوا بشرناك بالحق فلاتكن من القانطين) ديديلركه بزسكا انى الله تعالينك
وعد صدقيله تبشير ايدرز اعدى ولددن مأيوس اولمغل زيرا الله تعالى قادر دركه ابوينسز
بشر خلق ايده اعدى اكاقادر اولان رب تعاليدن استبعاد اولنمزكه شيخ فانيله عجوز عاقردن
ولدخلق ايده ❁ ابراهيم عليه السلامك استعجابى عادت اعتبارنجه ايدى يوخسه قدرة اللهد
دكل (قال ومن يقنط من رحمة ربه الا الضالون) ابراهيم عليه السلام ديديكه رب تعالينك
رحمتدن كيمدركه مأيوس اوله مكرانلركه طريق معرفتى مخطيلردر ❁ اويله اولسه انلر الله تعالينك
سعت رحمتن وكمال علم وقدرتن بيلمامشلردر (قال فما خطبكم ايها المرسلون) ابراهيم عليه السلام

بدتر صورتله مرد اولدى (له دعوة الحق والذين يدعون من دونه لايستجيبون لهم بشئ الا كباسط كفيه الى الماء ليبلغ
فاه وماهو ببالغه وما دعاء الكافرين الا فى ضلال) حقله دعا الله تعالى ايچوندر ❁ كه اول كلمهٔ شهادتدر واكا دعا ايتمك
لازمدركه اجابت ايديجى يالكز اولدر ❁ شـونلركه الله تعاليدن غيريه دعا ايدرلر اول غيرانلرك دعالرينه ۲۸٥

برشيئله اجابت ايتمزشونك
كبيكه بركيمسه برقيونك
آغزنه طوروب اللرينى
صويه طوغرى اوزاده كه
اغزنه كلسون ايچون حال
بوكه الى صويه يتشـميوب
صودخى اغزنه كليه ❁ يعنى
مشركلـرك دخى بتلرندن
استعانتلرى بوصورتده در
وكافـرلرك اصنامليرنـه
دعالرى انجق ضـلالت
وبطلاندر (ولله يسـجد
من فى السموات والارض
طوعا وكرها وظـلالهم
بالغدو والاصال) سموات
وارضـده اولان ذوى
العقـولك كنـدولرى
و كولكه لرى مؤمنـلرك
اطـاعت واختيـارلريله
وكافرلرك وقت شـدتده
كراهت و اضـطرارلريله
الله تعالى يه كوندزو كيجه
سجده ايدرلر(قل من رب
السموات والارض قل الله
قل افاتخذتم من دونه اولياء
لايملكون لانفسـهم نفعا
ولاضرا قل هل يستوى
الاعمى والبصـير ام هل
تستوى الظلمات والنور
ام جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه فتشابه الخلق عليهم قل الله خالق كل شئ وهو الواحد القهار ❁ يامحمد ديكه كوكلرك
ويرلرك خالقى كيمدر ❁ انلرك غيرى جوابلرى اولمغله ❁ سن ديكه الله تعاليدر سموات وارضك خالقى الله تعالى ايكن كندو
نفسيچون نفع وضرره مالك اولمين اصنامكزى ولى ومعبود اتخاذ ايدرميسكز ديكه اعمى ❁ مشركلرله ❁ بصير ❁ موحدلر ❁

انلره ديديكه اى الله تعالينك رسوللرى بكا تبشيردن غيرى مجيئ ايله قصديكز نه در بكاخبر
ويرك (قالوا انا ارسلنا الى قوم مجرمين) ملائكه ديديلركه بز برقوم مجرمينه ارسال اولنمشزكه
كفر وطغيانلرى سببيله انلرى اهلاك ايده وز (الا آل لوط انا لمنجوهم اجمعين) الا لوط عليه
السلام اتباعنى واهل دينى دكل بلكه بز انلرك جميعنى هلاكدن انجا ايدرز (الا امرأته قدرنا
انها لمن الغابرين)الا لوط عليه السلامك مرأه سنى تقدير ايتدك كه اول كفره ايله عذابده باقيلردن
اولوب انلركله بيله انى دخى هلاك ايده وز (فلما جاء آل لوط المرسلون) وقتاكه ملائكه آل
لوطه كلديلر (قال انكم قوم منكرون) لوط عليه السلام انلره ديديكه سز بزم بيلديكمز برقومسز
بز سزدن نفرت ايدرز شول ظنله كيم بزه شرايله كلمش اوله سز (قالوا بل جئناك بما كانوا فيه
يمترون) ملائكه ديديلركه بزسكا بزدن نفرت ايده جك شيئله كلمامشز بلكه اعداكدن انتقام
وسنى سوندرمكيچون كلمشز زيراسن انلرى عذابله ايعاد ايدوب انلرايسه اندهشك ايدرلردى
سنى تصديق ايتمزلردى (واتيناك بالحق وانا لصادقون) وبزسكا انلرك عذابندن يقينله كلمشز
وبزسكا خبر ويرديكمز شيئده صادقلرز (فأسر باهلك بقطع من الليل)ايمدى كيجه نك آخرنده
اهلكله انلرك اراسندن چيقوب كتكل (واتبع ادبارهم) وسن اهلك اثرنجه كتكل كه مشيده
اسراع وحاللرينه اطلاع ايده سن واعدايه ايرشن مصيبتدن انلرى تحذير ايده سن (ولا
يلتفت منكم احد) وسزدن بركمسه التفات ايتمسونكه وراسنه نظرايده نظرايتديكى تقديرجه
اهوالدن شول طاقت كتورلمزشئ كورر وياعدايه ايرشن اكادخى ايرشور ❁ وياخود
برغرض ايچون اهلندن بركمسه تخلف ايتمسونكه ايدرسه اكادخى عذاب ايرشور(وامضوا
حيث تؤمرون)وامرا ولنديغكز مكانه كيدككه اوشام ويامصردر (وقضينا اليه ذلك الامر
ان دابر هؤلاء مقطوع مصبحين) بز لوطه اشبو امرى وحى ايتدك كه قومك صباحه داخل
اولدقلرنده انلردن هيچ كمسه قالميجه استيصال اولنورلردر (وجاء اهل المدينة يستبشرون)
سدوم كه لوط عليه السلام قومنك قريه سيدر ❁ انك اهلى لوط عليه السلامك اضيافنه فاحشه
طمعيله برى برلرينه تبشير ايدرك لوط عليه السلامك منزلنه كلديلر (قال ان هؤلاء ضيفى فلا
تفضحون) لوط عليه السلام قومندن اكاكلنلره ديديكه اشبونلر بنم اضيافمدر انلرك شاننده
بنى افضاح ايتمكز ❁ زيرا كشينك ضيفنه اولان اساءت اول مضيفك كندويه در (واتقوا الله
ولاتخزون) الله تعالينك عقابندن قورقوب انلرك سببيله بنى خجل وذليل ايتمكز (قالوا اولم
ننهك عن العالمين)لوط عليه السلامه قومى ديديلركه بزسنى نهى ايتمدكمى كه عالميندن بركمسه يى
ضيافته الـه سن وياخود مدينه مزه غربادن بركمسه يى قويه سن بعده بزى انلره تعرضدن منع ايليه سن
(قال هؤلاء بناتى ان كنتم فاعلين)لوط عليه السلام انلره ديديكه قومك قزلرينى سزه تزويج
ايده يين اكر بنم ديديكمى ايشلرسكز (لعمرك) حياتك حقيچون ❁ مخاطب يا پيغمبريمز صلى الله

شركله ظلماتده وتوحیدله نورده اولان برابرمیدر یاخود كافرلرك شریك طوندقلری بتلری الله تعالینك
خلقی كبی خلق ایتدیلر میكه انك خلقنه مشابه اولوب عبادته مستحق اوله دیكه الله تعالی هر شیئك خالقیدر غیری خالق یوقدر
والوهیتده یكانه وهرشی اوزره غالبدر (انزل من السماء ٢٨٦ ماء فسالت اودیة بقدرها فاحتمل السیل

زبدا رابیا ومما یوقدون علیه فی النار ابتغاء حلیة اومتاع زبد مثله كذلك یضرب الله الحق والباطل فاما الزبد فیذهب جفاء واما ماینفع الناس فیمكث فی الارض كذلك یضرب الله الامثال) ❁ بعده حق وباطله ایكی مثل ضرب اولنوب بیورلدیكه ❁ الله تعالی كوكدن صو انزال ایدوب هر وادی یه نفعی اوله جق مقدار سیل اقمغله اول سیل زائد كوپكی یعنی خاروخاشاكی كوتروب صافی صو باقی قالدی وحلی واوانی وسائر یاپمق ایچون آتش ایله اریتدكلری زر وسیم وسائرك دخی سیل صویی مثللو كوپوكی طرحله صافیسی التنده قالدی بونك كبی مثل ایله حق تعالی حق وباطلی بیان ایدر اما سیل اوزره اولان كوپوك باطل وضایع اولوب كیدر واماناسه نفع ویرن شی كتمز قالور بونلری تعقل وتأمل ایچون الله تعالی بونك كبی مثللر ضرب ایدر علماء تنزیل وارباب تأویل دیمشلركه سمادن منزل ماء قرآنه مثالدر ووادی قلبه مثالدر هر بری یقین وعقل وشك وجهل مقدارنجه (اولدیلر) قرآنی محتمل اولوروا اول اذابه اولنن معادنك التنده قلان صافیسی قرآنك مثالیدركه حقدر واوزرندن دفع اولنن خبثی انتفاع اولنمین كافرلرك عمل باطل واعتقاد زائللریدر (للذین استجابوا لربهم الحسنی والذین لم یستجیبوا له لوان لهم مافی الارض جمیعا ومثله معه

تعالی علیه وسلم اوله ویاخود لوط علیه السلام اولوب ملائكه اكا انی دیمش اولهلر (انهم لفی سكرتهم یعمهون) انلر حیرت وضلالتلرنده مترددلردر سنك نعجكی ایشیدر دكللردر ❁ ابن عباس رضی الله تعالی عنه ایدر الله تعالی یه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمدن اكرم كمسنه یوقدر كه اندن غیری هیچ كمسنه نك حیاتنه قسم ایتمیوبدر (فاخذتهم الصیحة مشرقین) انلری شروق شمسه داخل اولدقلری وقتده بر صیحهٔ هائلهٔ مهلكه اخذ ایتدیكه اول جبریل علیه السلامك صیحه سی ایدی (فجعلنا عالیها سافلها) قوم لوط مدینه لرینك اوستنی انلر اوزرنده ایكن دوندیروب التنه كتوردك ❁ روایت اولندیكه جبریل علیه السلام انلرك مدینه لرینی یرندن قوپاروب قنادی اوزره سمایه قالدردی بعده اوستنی التنه دوندردیكندنصكره بر صیحهٔ شدیده ایله جمیعسن هلاك ایتدی (وامطرنا علیهم حجارة من سجیل) واول قوم اوزره ویا انلردن مكان آخرده بولنانلر اوزره با لچقدن دوزلمش طاشی یغمور كبی بری برینك اردنجه یاغدردق ❁ نتكم اشبو قصه یی بوندن زیاده تفصیل اوزره سورهٔ هودده ذكر ایتدك (ان فی ذلك لآیات للمتوسمین) اشبو قوم لوطك اهلاكی ذكرنده عبرتلر واردر شول تفكر وتفرس ایدنلر ایچونكه نظرلرنده ثابت اولوب هر برشیئك حقیقتن سمه ایله بیلورلر (وانها لبسبیل مقیم) قوم لوطك مدینه وقراسی طریق واضحه ده در ناس اكا سلوك ایدوب آثارنی كوررلر (ان فی ذلك لآیة للمؤمنین) اشبونلرك احوالنی ذكرده عبرت واردر شول قوم ایچونكه الله تعالی یی ورسولنی تصدیق ایدرلر (وان كان اصحاب الایكة لظالمین) اصحاب ایكه شعیب علیه السلامك قومی ایدی بر وادیده اغاجلق اراسنده ساكن اولورلردی كافرلر ایدیلر (فانتقمنا منهم) بز انلره عذابله انتقام ایتدك روایت اولندیكه الله تعالی انلره یدی كون حر تسلیط ندنصكره بر سحابه كوندردی انلر اندن روح التماسیله اكا التجاء ایدیجك اول سحابه دن بر نار چیقوب انلری احراق ایتدی (وانهما لبامام مبین) قوم لوط واصحاب ایكه مدینه لری طریق واضحه ده در (ولقد كذب اصحاب الحجر المرسلین) اصحاب حجر كیم صالح علیه السلام قومیدر كه رسوللری صالحی تكذیب ایتدیلر حجر بر وادیدر كه مدینه ایله شام بیننده در صالح علیه السلامك قومی ثمود انده ساكن اولورلردی (وآتیناهم آیاتنا فكانوا عنها معرضین) بز انلره آیتلریمزی ویردك كه اول ناقه وولدیدر ویاخود یالكز ناقه در كه آنده آیات كثیره وار ایدیكه اول انك صخره دن خروجی وسائر حیواناتدن بیوك اولمسی وكندی مثلی ناقه طوغرمسی وسودلو اولمسی واكل وشرب ایتمسی ایدی انلر ایسه اول آیتلردن معرضین اولدیلر (وكانوا ینحتون من الجبال بیوتا آمنین) انلر جبالدن بیتلر اویارلردی خرابدن واوزرلرینه جبالك وقوعندن ونقب لصوصدن وشر اعدادن وحوادث دهردن آمنین اولدقلری حالده انلر ایسه بو آیاتده كافر اولوب ناقه یی بوغازلدیلر (فاخذتهم الصیحة مصبحین) اویله اولسه صباح وقتنده انلری صیحهٔ جبریل علیه السلام اخذ ایدوب هلاك

لافقد وابه اولئك لهم سوء الحساب ومأویهم جهنم وبئس المهاد) دنیاده طاعاتله ربلرینك امرنه اجابت ایدن
مؤمنلر ایچون آخرتده احسن مكافات واردركه جنتدر شونلركه اجابت واطاعت ایتمیوب انكارده اولدیلرا كر یریوزنده
اولان اشیانك جمیعی انلر ایچون ٢٨٧ اولسه وانكله برابر مثلی دخی اولسه آخرتده عذابدن قورتلمق ایچون

انی فدا ایدردی قیامتده انلرك كناهلری ایچون حساب واردركه اول مغفرت اولنمز انلرك مسكنلری جهنمدر اول نه قبیح فراشدر (افمن یعلم انما انزل الیك من ربك الحق كمن هو اعمی انما یتذكر اولوا الالباب) ربك تعالیدن سكا نازل اولان شیئك حق ایدوكنی بیلوب اطاعت ایدن كیمسه قلبی اعمی اولوب انكار اوزره اولان كیمسه كیمیدر بو قرانله منعظ اولنلر انجق عقول كامله صاحبلریدر (الذین یوفون بعهد الله ولا ینقضون المیثاق والذین یصلون ما امر الله به ان یوصل ویخشون ربهم ویخافون سوء الحساب) شونلركه الله تعالی ایله روز میثاقده اولان عهده وفا ایدوب اول عهدی قیرمدیلر وانلر كه الله تعالینك امر ایتدیكی صلهٔ رحم وجمیع كتب ورسلی اقراره واصل اولورلر وربلرندن وسوء حسابدن قورقرلر (والذین صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانیة ویدرؤن بالحسنة السیئة اولئك لهم عقبی الدار) ودخی شونلركه ربلرنك رضاسنی طلبله نفسه تبعیت ومعاصیدن صبر ایتدیلر ونمازه اقامت ایتدیلر وانلره ویردكمز رزقدن كزلو وآشكار برموجب وجوب انفاق ایتدیلر وحسنه ایله سیئه یی دفع ایدرلر انلر ایچون عاقبت جزای عمللرینه دار حسنی

اولدیلر (فما اغنی عنهم ما كانوا یكسبون) انلرك كسب ایتدكلری اموال وعدد وتشیید بیوت الله تعالینك عذابن دفعه مفید اولمدی ❁ روایت اولندیكه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حجره اوغرادیغنده دیدیكه نفسلرینه ظلم ایدنلرك مسكنلرینه دخول ایدر اولسكز باكین اولدیغكز حالده دخول ایدك كه انلره اصابت ایدن سزه دخی اصابت ایتمیه ❁ بعده رداسیله باشنی اورتوب اول وادی یی كچنجه یه دكین دابه سنی سرعت اوزره یورتدی (وما خلقنا السموات والارض وما بینهما الا بالحق) بز سموات وارضی وایكیسی اراسنده كی مخلوقاتی صدقی ملابس خلق ایتدك (وان الساعة لآتیة) وقیامت كلیسردر تا كه محسن احسانك ثوابن ومسیء اساءتنك عقابن كوره (فاصفح الصفح الجمیل) انلردن اعراض حسنله اعراض ایتكل یعنی حقد وجزع ایتمكسزین ❁ اشبونی سیف آیتی نسخ ایدوبدر (ان ربك هو الخلاق العلیم) ربك جل شانه عدمدن ایجادده بلیغدر كه سنی وانلری خلق ایتدی سنك امرك وانلرك امری انك یدنده در سنك حالكی وانلرك حالنی بیلور ❁ ایمدی حقیقدر كه اكا اتكال ایده سن تا كه بینكزی اول فصل ایده (ولقد آتیناك سبعا من المثانی) بز سكا یدی آیت ویردك كه اول فاتحه در ویاخود یدی سورهٔ طویله ویردك كه یدنجیسی انفال وتوبه در زیرا انك ایكیسی برسوره حكمنده در اول اجلدن ایكیسنك اراسی بسمله ایله فصل اولنمامشدر ❁ دینلدیكه یعنی یا محمد نعم دنیادن بدل سكا مثانیدن یدی آیت ویردك كه اول فاتحه در اكا مثانی دینلدی زیرا اول نمازك هر ركعتنده اوقنور ❁ ویاخود اول الله تعالی یه ثنایی مشتملدر ویاخود اول یدی سورهٔ طویله نك الفاظن ویاقصص ویامواعظنك تكریریدر ❁ ویاخود اول بلاغت واعجازله مثنی علیهدر ❁ ویاخود الله تعالی یی صفات عظمی واسماء حسنادن اهل اولدیغی شیئله ثنا ایدیجیدر (والقرآن العظیم) ودخی سكا سبع مثانیدن غیری سائر قرآنی ویردك ❁ ویاخود سكا اشبو ایكی صفتله موصوف شیء ویردك ❁ ایمدی قلبكله انك غیری یه رغبت ایتمكل (لا تمدن عینیك الی ما متعنا به ازواجا منهم) یا محمد عین رغبتله نظر ایتمكل اكا كه بعض كفاره اصناف مالدن ویرمشز ❁ ویاخود اكا كه اصناف كفاره انی ویرمشز زیرا اول سكا ویریلنه اضافتله مستحقردر ❁ ابوبكر رضی الله تعالی عنه حدیثنده ایدر ❁ من اوتی القرآن فرأی ان احدا اوتی من الدنیا افضل مما اوتی فقد صغر عظیما وعظم صغیرا ❁ بر كمسه كه اكا قرآن ویرلدیكندنصكره شول دنیادن ویریلن نسنه یی كندویه ویریلاندن افضل شیء اكا ویرلمش اعتقاد ایده الله تعالینك تعظیم ایتدیكی شیئی تحقیر وتحقیر ایتدیكنی تعظیم ایتمش اولور ❁ روایت اولندیكه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اذرعات نام موضعده بنو قریظه وبنو نضیر یهودیلرینك یدی قافله سنه راست كلدیكه انده انواع بز وطیب وجواهر وسائر امتعه وار ایدی مسلمون دیدیلر كه اشبو اموال بزم اولسیدی انكله قوتلنور وسبیل اللهده خرجلنوردك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیكه سزه یدی آیت ویرلدیكه اول بو یدی

وراحت واردر (جنات عدن يدخلونها ومن صلح من ابائهم وازواجهم وذرياتهم والملئكة يدخلون عليهم من كل
باب ❀ سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار) اشته اول دار مكان خلود اولان جنتدر اول ذكر اولنن كيمسه‌لرا اكا كيررلر
وبابا وانالرى وازواج وذريتلرندن مؤمن ومؤمنه‌لردن اكا ❀ ٢٨٨ ❀ دخوله صالح اولنلر دخى كيررلر يعنى
مذكورلرك فرحلريچون
انلره الحاق اولنورلر
وملكلر هر قپودن كيروب
انلره مشقت ومعاصيدن
صبركز سببيله الله تعالى
سزى هر آفتدن سالم ايتدى
بو جنت سزه نه احسن العاقبه
اولديكه آنده دائما وابدا
دورايدرسز ديرلر (والذين
ينقضون عهد الله من بعد
ميثاقه ويقطعون ما امر الله
به ان يوصل ويفسدون
فى الارض اولئك لهم اللعنة
ولهم سوء الدار) شونلركه
الله تعالى ايله السنده باغلد
قلرى عهدى قيررلر وحق
تعالينك امر ايتديكى صلۀ
رحم وپيغمبرلره وكتبه
ايمانى قطع ايدرلر وير يوزنده
كفر وظلمله فتنه وفساد
ايدرلر انلر ايچون رحمتدن
تبعيد وقبيح عاقبت واردر
(الله يبسط الرزق لمن يشاء
ويقدر وفرحوا بالحيوة
الدنيا وما الحيوة الدنيا فى
الاخرة الا متاع) الله تعالى
رزقى ديلديكنه توسيع
وديلديكنه تضييق ايدر
واهل مكه حيات دنيا
وتوسيع رزقله فرحلنورلر حال بوكه حيوة دنيا اخرته نسبتله انجق سريع الزوال بر جزئى كچنمكدر) ويقول (عاص)
الذين كفروا لولا انزل عليه اية من ربه قل ان الله يضل من يشاء ويهدى اليه من اناب) كافرلر ديديلركه نيچون محمده بزم استديكمز
وجهله آيت نازل اولمدى سن ديديكه الله تعالى ديلديكى كيمسه‌يى ❀ معجزات ظهورندنصكره نفسلرينه كوره تحكم

قافله‌دن خيرلودر (ولا تحزن عليهم) ودنياده انلره مشاركتك فوتنه محزون اولمغل ❀ قال
النبى صلى الله تعالى عليه وسلم لا تغبطن فاجر بنعمته فانك لا تدرى ماهو لاق بعد موته ان له
عند الله قاتلا لا يموت ❀ پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر فاجرك نعمتنه غبطه ايتمكل زيرا
بيلمزسنكه اول موتندنصكره نه شيئه ملاقى اولور زيرا الله تعالى عندنده انكيچون بر قاتل واردركه
اكا موت ايرشمزكه اول ناردر ❀ قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم انظروا الى من اسفل منكم
ولا تنظروا الى من فوقكم فانه اجدر ان لا تزدروا نعمة الله عليكم ❀ پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه
وسلم ايدر دنيا امرنده كنديكزدن اسفله نظر ايدك يوخسه كنديكزدن فوقده كل ❀ اعدى
سزه اول جديردركه الله تعالينك اوزريكزده‌كى نعمتن ازدرا ايتميه‌سز ❀ ديندليكه اشبو آيت
ماقبلنه متصله‌دركيم الله تعالى پيغمبرعز عليه السلامه قرآنى ويرديكندنصكره دنيايه رغبتندن
انى نهى ايتدى (واخفض جناحك للمؤمنين) ومؤمنلره تواضع ورفق ايچون ايكى جانبك
تليين ايت (وقل انى انا النذير المبين) وانلره ديكل كه بن سزى تخويف ايدرين شول قرآنله
كيم اكر ايمانه كلمزسكز سزه عذاب نزولن بيلدرر (كما انزلنا على المقتسمين) اهل مكه‌يى انذار ايت
شول عذاب مثليله كيم انى اهل كتابدن شول يهود ونصارى اوزره انزال ايتمشيدك كه انلر
كتابلرندن اوقودقلرينى اقتسام ايتمشلردى بعضنه اقرار وبعضنه تكذيبله ❀ وياخود مقتسمينله مراد
شول قومدركه قرآنك حقنده انلرك بعضى سحردر وبعضى شعردر وبعضى كذبدر وبعضى اساطير
اولينندر ديديلر ❀ وياخود مراد پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلم حقنده كيمى ساحر كيمى شاعر وكيمى
كاهندر ديو قوللرين تفريق ايدنلردر ❀ وياخود مراد مشركيندن اون ايكى كمسه‌لردركه ايام موسمده
مداخل مكه‌يى اقتسام ايدرلرديكه ناسى پيغمبرعز صلى الله تعالى عليه وسلمه ايماندن تنفير ايده‌لر
الله تعالى انلرك جميعن يوم بدرده هلاك ايتدى (الذين جعلوا القرآن عضين) انلر قرآنى
اعضا قيلديلر بعضنى تصديق ايدوب حقدر تورات وانجيله موافقدر ديديلر وبعضنى تكذيب
ايدوب باطلدر تورات وانجيله مخالفدر ديديلر ❀ وياخود قرآنه سحردر ديو تسميه ايتديلر
(فوربك لنسئلنهم اجمعين عما كانوا يعملون) ربك جل شانه حقيچون انلرك جميعنه ايشلدكلرى
كفر ومعاصيدن يوم قيامتده سؤال ايدوب جزالرين ايركوررز (فاصدع بما تؤمر) يا محمد
امر اولنديغك شيئى اظهار ايت ويا انكله حق وباطل بيننى فرق ايت (وأعرض عن المشركين)
ومشركلردن اعراض ايدوب سوزلرينه التفات ايتمكل اشبو آيتى آيت قتال نسخ ايدوبدر (انا
كفيناك المستهزئين) بزسنى استهزاء ايدنلره كفايت ايدرزكه انلر رؤساء قريشدن بش كمسه
ايديلر بريسى وليد ابن مغيره ايدى جبريل عليه السلام انك ساقنه ايما ايتدى اويله اولسه اول بر
نباله اوغرايوب ثوبنه اندن بر سهم تعلق ايتدى انى اخذ ايچون تعظمدن انعطاف ايتمدى حتى كه
اول انك عقبنده بر عرقه اصابت ايدوب قطع ايتدى اول سببدن هلاك اولوب يتدى وبرى دخى

طريقيله آيات طلبلريله ❀ اضلال ايدر وكندو طرفنه رجوع ايدن كيمسه‌يى راه اسلامه هدايت ايدر (الذين امنوا وتطمئن
قلوبهم بذكر الله الا بذكر الله تطمئن القلوب) انلركه ايمان كتوروب قلبلرى ذكر الله ايله مطمئن اوله اكاه اولك كه ذكر الله ايله قلبلر
مطمئن اولور (الذين امنوا وعملوا ❀ ٢٨٩ ❀ الصالحات طوبى لهم وحسن مأب) انلركه مؤمن اولوب عمل صالح
اشلديلر آنلر ايچون نه كوزل
دولت ونعمت ونه احسن
رجوع ايده‌جك مكان
واردر ❀ مرويدركه طوبى
جنت عدنده بر عظيم
آغجدركه آنك كوكى
حضرت فخرى رسالت
عليه السلامك منزلنده در
وجنتده انك داللرى اولمديق
بر چارطاق وكوشك يوقدر
وسلسبيل وكافور چشمه
لرى انك التندن آقر (كذلك
ارسلناك فى امة قد خلت
من قبلها امم لتتلو عليهم الذى
اوحينا اليك وهم يكفرون
بالرحمن قل هو ربى لا اله
الا هو عليه توكلت واليه متاب)
مقدم كچن امتلره رسوللر
كوندرديكمز كبى سكا دخى
وحى ايتديكمز قرآنى انلره
اوقومالك ايچون امتكه‌سنى
كوندردك حال بوكه رحمن
اولان الله تعاليه ❀ وما
الرحمن يعنى رحمن كيمدر ديو ❀
كافر اولورلر يا محمد سن ديكه
اول رحمن بنم ربمدر اندن
غيرى عبادته مستحق يوقدر
توكل واعتمادم توبه ومرجعم
اكادر ❀ على رضى الله عنه
طرف حضرت عليه السلامدن (تبيان) (ثانى) (٣٧) نامه يازدقده بسم الله الرحمن الرحيم يازمشيدى سهيل
بن عمرو بز رحمن ندر بيلمزز ديدى (ولو ان قرانا سيرت به الجبال وقطعت به الارض او كلم به الموتى بل لله الامر جميعا افلم ييئس
الذين امنوا ان لو يشاء الله لهدى الناس جميعا ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة او تحل قريبا من دارهم

عاص ابن وائل ايدى ❀ جبريل عليه السلام انك اياغى اخمصنه ايما ايتدى اويله اولسه اكا بردكان
باتوب اندن اياغى دوه بوينى دكلوششدى حتى كه اول سببدن مرداولوب يتدى ❀ وبريسى
اسود بن عبد المطلب ايدى جبريل عليه السلام انك ايكى كوزلرينه ايما ايتدى وبر يشيل يپراغى آتوب
انك كوزلرينه طوقندى اندن كوزلرى اغردى حتى انك اغريسندن باشنى ديواره اوره‌رق
هلاك اولدى ❀ بر روايتده اول بر اغاجك دبنده بر غلاميله اوتورركن جبريل عليه السلام
كلوب انك باشنى اول اغاجه اورردى اول ايسه غلامندن استغاثه ايدردى غلام اكابن هيچ
كمسه كورمزمكه سكا ايذا ايدر بلكه اغاجه باشنى كندك اوررسن ديردى حتى كه اول
طريقله هلاك اولوب كتدى ❀ وبرى اسود بن عبد يغوث ايدى جبريل عليه السلام
انك قارننه ايما ايتدى اويله اولسه اندن ايچى سوروب حتى كه هلاك اولدى ❀ بر
روايتده اول اهلندن چيقوب كيدركن اكا سموم ايروب لونى سياه اولدى اهلنه كلديكنده
انلر انى بيلمدكلرندن ايچرويه قومديلر حتى كه هلاك اولوب كتدى ❀ وبرى حارث بن قيس
ايدى جبريل عليه السلام انك انفنه ايما ايدوب اندن قيح سومكروب اول سببدن هلاك اولدى ❀
بر روايتده اول بر طوزلو بالق ييوب اندن اكا زياده عطش ايردى كثرت شربدن قارنى يارليوب
مرد اولدى (الذين يجعلون مع الله الها آخر فسوف يعلمون) كه انلر الله تعالى ايله آله آخر
اولمسين اعتقاد ايدرلر ايمدى انلر دنياده وآخرتده عاقبت امرين بليسرلردر (ولقد نعلم انك
يضيق صدرك بما يقولون) بز بيلورزكه انلرك شركلرينه وقرآنه طعنلرينه وسنى استهزالرينه صدرك
ضيق اولور (فسبح بحمد ربك) ايمدى سكا بر نائبه ايرديكنده تسبيح وتحميدله فزعك الله
تعاليه ايت كه اول سكا كافيدر وغمك كشفنه وافيدر وياخود الله تعالى‌يى انلرك مقالاتندن
تنزيه ايت سنى حقه هدايت ايتديكنه حامد اولديغك حالده (وكن من الساجدين) ومصليندن
ويا متواضعيندن اولغل (واعبد ربك حتى يأتيك اليقين) وربك جل شانه‌يه موتك ايرشنجه
عبادت ايت بر لحظه اندن خالى اولمغل

سورة النحل وهى مائة وثمان وعشرون آية مكية
الا آخرنده اوچ آيت مكيه دكلدر

❀ بسم الله الرحمن الرحيم ❀

(اتى امر الله فلا تستعجلوه) الله تعالينك عذابى قريب اولدى ايمدى انى وقتى كلمزدن
اول طلب ايتمكز روايت اولنديكه ❀ اقتربت الساعة ❀ آيتى نازل اولنجق مشركون
برى برلرينه ديديلركه محمد زعم ايدركه قيامت قريب اوله ايمدى تكذيب واستهزادن امساك
ايدك كوره‌لمكده نه ظهور ايدراندن بر شئ ظاهر اولمجق برشئ كورميورز ديديلر
اندن ❀ اقترب للناس حسابهم ❀ آيتى نازل اولوب اندن اشفاق ايتديلر ينه زمان

حتى يأتي وعدالله ان الله لا يخلف الميعاد) اكر قرآنله طاغلر يوريدلسه يا آنكله يرلر يارلسه ياخود انكله موتا سويلدلسه
علمزده اولمديغى حالده انلر ايمان ايتمزلردى بلكه امرك جميعى الله تعالى يه مختص در ❀ انلرك استدكلرى معجزه لرى
اظهاره قادردر لكن اراده سى تعلق ايتمدى ❀ الله تعالى مراد ❀ ٢٩٠ ❀ اتسه ناسك جميعنه هدايت ايده جكى مؤمنلر

ممتد اوليجق يا محمد بزى تخويف ايتديككك شيئدن براثر كورميورز ديديلر اندن ❀ اتى امرالله نازل اولوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم برندن طوردى كلدى ناس دخى باشلرين قالدروب انى حقيقتده كلدى ظن ايتديلر ❀ فلا تستعجلوه ❀ نازل اولجق اطمينان ايتديلر ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك بعثتى اشراط ساعتدن ايدى وقتاكه جبريل عليه السلام محمد صلى الله تعالى عليه وسلمه مبعوث اولديغى حالده اهل سمواته اوغرادقده الله اكبر قيامت كلدى ديديلر ❀ برقوم ديديلركه اشبو امرله مراد مكذبينك عقوبتى وسيفله عذاب اولنلريدر (سبحانه وتعالى عما يشركون) الله تعالى منزه وعالى اولدى اندنكه مشركون اكا معبودلرينى اشراك ايدرلر (ينزل الملائكة بالروح من امره على من يشاء من عباده) الله تعالى ملائكه يى امر وارادتيله عبادندن رسول ايدنمك ديلديكى كمسه يه وحى ايله تنزيل ايدر ❀ اكا روح دينلدى زيرا انكله شول جهالله ميت اولان قلوب حيات بولور ❀ وياخود دينده اول جسدده كى روح مقامنه قائم اولور (ان انذروا انه لا اله الا انا فاتقون) ناسه بيلدركه بندن غيرى اله يوقدر يالكز بندن قورقكز (خلق السموات والارض بالحق) اول الله تعالى سموات وارضى حق ايچون خلق ايلديكه اول اكا نظر ايدوب اعتبار اولنه انك وحدانيتى بيلنوب اشيرا آكدن صاقنله (تعالى عما يشركون) اول مشركينك اشراك ايتديكى اشيادن تعاظم ايتدى (خلق الانسان من نطفة فاذا هو خصيم مبين) اول الله تعالى انسانى نطفه دن خلق ايتديكه اول برجاددركه انده حس وحراك يوقدر اول سياله در ❀ وضع وشكلى قبول ايتمز بويله ايكن كوررسنكه اول مجادل مبين جتدر ❀ نتكيم ابى بن خلف بعثه منكر ايدى بر وقتده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه برعظم رميمى كتوروب ديديكه يا محمد الله تعالى اشبونى بو حالته اير كوردكدنصكره ديركوررمى ايعدى اشبونكله الله تعالى قدرتن بيان ايتدى وانلره نعم الله ظاهر ايكن جحدلريله اولان فعل فيحلرينى كشف ايلدى (والانعام خلقها لكم فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون) الله تعالى ابل وبقره وغنمى خلق ايتديكه سزكچون انده حر وبرددن اكسيه وارديه واخبيه اتخاذيله استمتاع ونسل وذريتى ظهوريله سزه انتفاع واردر وانك لحوم وشحومندن اكل دخى ايدرسز (ولكم فيها جمال حين تريحون وحين تسرحون) واول انعامده سزكچون زينت واردر شول حينده كه انلرى مرعادن مراحلرينه دوندررسز وشول حينده كه انلرى مراحلرندن مرعايه كوندررسز ايعدى بوايكى وقتده افنيه انعامله متزين اولور ❀ واول انعامه نظر ايدنلرك كوزينه اول انعام اهل جليل اولور (وتحمل اثقالكم الى بلد لم تكونوا بالغيه الا بشق الانفس) واول سزك احمال وزادكزى بربلده يه كوتورركه سز اكا ايريشوردكلرسز الا انفسلريكزه كلفت ومشقت ويرمكله (ان ربكم لرؤف رحيم) ربك جل شانه سزه رأفتلودركه اشبو انعامى خلق ايتديكه انكله نفعلنه سز ❀ ورحتلودركه اول نعمتلرك شكرنى ترك ايتمكزله سزه عقابى تعجيل

بيلمزلرميدى ❀ لكن هدايته اهل اولميلرى ايتمدى ❀ كافرلر عملرى سببيله تاكه ظهور واصابت ايده جك داهيه و آفتدن زائل اولمزلر ياخود يا محمد يقينده انلرك خانه لرينه كيررسن يا اول داهيه انلرك دارلرينه حلول ايدر تاكه الله تعالينك وعدى كلنجه ❀ اول موت ياقيامت يا فتح مكه واقع اوله ❀ تحقيق الله عظيم الشان وعدنه خلف ايتمز ❀ روايت اولنديكه مكه مشركلرندن بركروه ديديلركه اكر بزم سكا تابع اولممزى استرسك قرآنكله مكه اطرافنده اولان طاغلرى قالدركه بزه كشادهلك اوله وزمينى شق ايله كه اندن نهرلر ظاهر اولوب زراعت ايده لم وقصى بن كلابى وبعض بابالريمزى احيا ايله كه سنك حالكدن انلره سؤال ايده لم ديعلريله بو آيت كريمه نازل اولدى (ولقد استهزئ برسل من قبلك فامليت للذين كفروا ثم اخذتهم فكيف كان عقاب) يا محمد سن استهزا

اولنديغك كبى سندن مقدم اولان پيغمبرلر دخى استهزا اولنديلر اول كافرلر ايچون مهلت ويردم صكره انلرى عقوبتله اخذ (ايتمز) ايتدم امدى دنياده قتل ايله وآخرتده نار ايله انلره عقابم نيجه اولدى (افمن هو قائم على كل نفس بما كسبت وجعلوا الله شركاء قل سموهم ام تنبؤنه بما لا يعلم فى الارض ام بظاهر من القول بل زين للذين كفروا مكرهم وصدوا عن السبيل ومن يضلل الله فماله من هاد)

اياهر نفسك خير وشر اشلديكنه ناظر اولان الله تعالى ايله اكا شريك قوشدقلرى جماد وعاجزبتلرى برابرميدر انلره ديكه
بوبتلريكزى لايق وصف واسمله تسميه ايدوب نظر ايدك كه شركته ومعبوديته اهليتلرى وارميدر ياخود خبرويرك كه الله تعالى
يريوزنده اكا شريك قوشديغكزى ❀ ٢٩١ ❀ بيلمزمى يوخسه بوسزك شركاديه كز بركلام ظاهر اولوب مجرد تسميه يى

ايتمز (والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة) ودخى الله تعالى خيل وبغال وحميرى خلق ايتديكه سز اكا ركوب وانكله تزين ايده سز ❀ اشبو آيتله احتجاج ايتدى اولكه لحوم خيلى حرامدر ديدى زيرا كه اول ركوب ايچون خلق اولنوبدر ديديكه اول ابن عباس قوليدر مالك ابو حنيفه اكا ذاهبدر ❀ وبرجماعت ايسه لحوم خيلك اباحتنه ذاهب اولوب ديديلركه آيتله مراد حل وحرمت بيانى دكلدر بلكه مراد الله تعالينك عبادنه اولان نعمتلرينى تعريف وكمال قدرت وحكمتنى عدو توصيفدركه اول حسن وشريح وعطا وسعيد بن جبير قوليدر وشافعى واحمد واسحق اكا ذاهبدر ❀ اشبو دليل ايله كيم پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم يوم خيبرده لحوم حمير اكلندن نهى ايدوب لحوم خيل اكلنه رخصت ويردى ❀ وجابر رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم عهدنده لحوم خيلى يرلردى اماكه لحوم بغال وحميردن نهى اولنمشلردى اماكه خالد بن الوليد رضى الله تعالى عنهدن مرويدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك خيل وبغال وحمير لحومى اكلندن نهى ايتديكى حديثك اسنادنده ضعف واردر دينلدى (ويخلق مالا تعلمون) ودخى سزك بيلمديككز اشيايى خلق ايدركه اول جنت ونار دراهليچون خلق اولنان اشيادر وياخود انى خلق ايدركه سز انك كيفيت خلقتنى بيلمزسز ثيابده كى سوس وفوا كهده كى دود كبى (وعلى الله قصد السبيل) الله تعالينك فضل ورحمتنه عائددركه حقه ايركورر طريق مستقيمى بيان ايده ❀ وياخود سبيلى اقامت وتعديل اكا عائددر وياخود اولكه قصد سبيله سلوك ايده لابد الله تعالى يه واصل اولور (ومنها جائر) سبيلك بعضى استقامتدن مائلدركه اول بدع واهواء طريقيدر ❀ دينلديكه اول يهوديه ونصرانيه وسائر اديان كفره در (ولوشاء لهديكم اجمعين) اكر الله سزك هدايتكزى ديلسه جميعكزى قصد سبيله هدايت ايدردى (هو الذى انزل من السماء ماء لكم منه شراب ومنه شجر فيه تسيمون) اول الله تعاليدركه سزه سحابدن وياجانب سمادن يغمور اندرديكه سزكچون اندن شراب واردركه انى كنديكز ايچوب وانعامكزه ايچوررسز • وينه اول يغموردن مواشيكزى رعى ايده جك شجر اولوركه انده مواشيكزى رعى ايدرسز دينلديكه يرده بتن هر شيئه شجر دينور (ينبت لكم به الزرع والزيتون والنخيل والاعناب ومن كل الثمرات) الله تعالى سزكچون اول يغمورله اكن وزيتون ونخيل واعناب وكل ثمراتك بعضنى بتورر يوخسه ثمراتك كليسى جنتده بتوريلور يرده بتوريلان اول كلك بعضيدركه انى تذكير ايده (ان فى ذلك لآية لقوم يتفكرون) سمادن ماء نزولنده وارضدن نبات خروجنده عبرت واردر شول قوم ايچونكه الله تعالينك صنع وحكمتن تفكر ايدرلر زيرا اولكه تأمل ايدر شول حبه يه كيم يره دوشر واكانداوه ايرر • وانكله انك اعلاسى ياريلوب اندن شجره نك ساقى چيقار وانك اسفلى ياريلوب اندن شجره نك عروقى چيقار بعده نما بولوب اندن اوراق وازهار واكمام وثمار چيقار وانك هر برى مختلفة الاشكال اجسامى مشتمل اولور مع هذا مواد متحده دروطبايع

اعتبار ميدر بلكه كافرلر ايچون حيله لرينى تزيين وراه حقدن صرف اولنمق واردر هر كيمكه الله تعالى مخذول ايده آنى هدايته توفيق ايدر اولماز (لهم عذاب فى الحيوة الدنيا ولعذاب الاخرة اشق ومالهم من الله من واق) اول كافرلر ايچون دنياده قتل واسرو قحط وسائر مصائب واردر وعذاب اخرت ايسه دائمى وزياده مشقتلودر وانلر ايچون الله تعالينك عذابندن حفظ وخلاص ايدر يوقدر (مثل الجنة التى وعد المتقون تجرى من تحتها الانهار اكلها دائم وظلها تلك عقبى الذين اتقوا وعقبى الكافرين النار) متقيلره وعد اولنان جنتك مثلى اولدركه اشجارى آلتندن نهرلر آقر اول جنتك ميوه ونعمتلرى دائمدر منقطع اولمز وكولكه لرى مبسوطدر زائل اولمز اول جنت متقيلرك مال حالى ومنتهاى كاريدر وكافرلرك مآل حالى وعاقبت

كارى ناردر (والذين آتيناهم الكتاب يفرحون بما انزل اليك ومن الاحزاب من ينكر بعضه قل انما امرت ان اعبد الله ولا اشرك به اليه ادعوا واليه ماب) كتاب ويرديكمز ❀ يعنى اهل كتابدن عبد الله بن سلام واصحابى ونصاراى نجراندن قرق وحبشه دن اوتوز ايكى ويمندن وسائر اسلامه كلنلر ❀ سكا كوندريلان قرآندن فرحلنورلر واهل كتابدن

برفرقه ❀ که کعب بن اشرف وسائری ❀ کبی انلر قرآنك بعضی شریعتلرینه مخالفتله انکار ایدرلر سن دیکه بن انجق
الله تعالینك وحدانیتنه اقرار اوزره عبادت ایتمکله واکاشریك کتورممکله امر اولندم بن ناسی انك وحدانیتنه
دعوت ایده‌رم وهر حالده رجوعم اکادر (وکذلك انزلناه حکما عربیا ولئن اتبعت اهواءهم بعدما جاءك
من العلم مالك من الله
من ولی ولا واق) انبیایه
امتلری لسانیله کوندردیکمز
کتب کبی محمده دخی لغت
عربیله مترجم حق وباطلی
بیان وحکم ایدر قرآنی
کوندردك یا محمد اکر سن
انلرك دینلری منسوخ
اولدیغنی بیلدکدن صکره
❀ دینلرینی تقریر یاقبله‌لرینه
رجوعله ❀ هوالرینه تابع
اولور ایسك سنکچون
الله تعالینك عذابندن
قورتارر ناصر اولمز
(ولقد ارسلنا رسلا من
قبلك وجعلنا لهم ازواجا
وذریة وماکان لرسول
ان یأتی بایة الا باذن الله لکل
اجل کتاب یمحوا الله
مایشاء ویثبت وعنده ام
الکتاب) یا محمد سندن
مقدم بزنوع بشردن رسللر
کوندردك وانلر ایچون
نسا واولاد قیلدق وهیچ
بررسولك وسعنده اولمدیکه
کندندن قومنك استدکلری
برمعجزه کتوره مکرکه
الله تعالینك اذنیله اوله
هر بروقت ایچون ناسك
صلاحلرینی مقتضی کتاب واردر الله تعالی شرایع واحکام واوامر ونواهیدن دیلدکنی محو ونسخ وتبدیل (بیلور)
ودیلدیکنی اثبات ایدر واصل کتابکه لوح محفوظ الله تعالی عندنده در آنده تبدیل وتغییر اولمز ❀ اشبو محو
واثبات بحثی محل تأمل اولدیغندن حقنده اقوال کثیره واقع اولوب تفسیر خازنده اصحاب وعلمانك اقوالی

سفلیه وتأثیرات علویه‌دکلدر بیلورکه اول دکل الا برفاعل مختار فعلیله درکه اول اضداد وانداد
منازعه سندن منزهدر (وسخر لکم اللیل والنهار والشمس والقمر والنجوم مسخرات
بأمره) الله تعالی لیل ونهار وشمس وقمرونجومی سزه تسخیر ایتدی سزك منافعکز ایچون تهیئه
ایتمکله انك امریله مذللات اولدقلری حالده اول شیئکیم انکچون خلق اولنمشلردر (ان فی
ذلك لآیات لقوم یعقلون) اشبو مذکوراتك تسخیرنده دلالات واضحات واردر شول قوم
ایچونکه ذهن انسانیتله فهم ایدرلر (وما ذرألکم فی الارض مختلفا الوانه) وکذلك سزه
تسخیر ایتدی انی که حیوان ونباتدن یریوزنده خلق ایتدی الوانی ویا اصنافی مختلف اولدیغی
حالده (ان فی ذلك لآیة لقوم یذکرون) اشبونده آیت واردر شول قوم ایچونکه اتعاظ ایدرلر
زیرا طبایع وهیئات ومناظرده اختلافلری دلالت ایدرکه اول برصانع حکیمك صنعی اوله
(وهوالذی سخر البحر) اول الله تعالیدرکه سزه بحری تسخیر ایتدی برحیثیتله‌که اندن رکوب
واصطیاد وغوصله انتفاعه امکانکز اولور (لتأکلوا منه لحما طریا) تاکه سز اندن لحم طری
ییه‌سزکه اول سمکدر (وتستخرجوا منه حلیة تلبسونها) واندن لؤلؤ ومرجان وامثالی حلیه
چیقاره‌سزکه نساکزه کیوره‌سز (وتری الفلك مواخر فیه) وانده سفینه‌لری ریح واحده
ایله مقبله ومدبره حالده یورر کوررسن (ولتبتغوا من فضله) وتاکه اکا تجارت ایچون رکوبله
سعهٔ رزقندن طلب ایده سز (ولعلکم تشکرون) وتاکه الله تعالینك نعمتلرین بیلوب شکرنه
قیام ایده‌سز (والقی فی الارض رواسی ان تمید بکم) والله تعالی ارضده جبال ثوابت القا
ایلدی تاکه سزکله میل واضطراب ایتمیه (وانهارا وسبلا لعلکم تهتدون) وارضده نهرلر
ویوللر قیلدیکه مقاصدکزه ویا معرفة اللهه اهتدا ایده‌سز (وعلامات) ارضده یوللر ایچون
جبال واشجار ومیاهدن معالم قیلدیکه حال سفرده انکله یوللریکزی بیله‌سز (وبالنجم هم یهتدون)
وبراری وبحارده انلر نجمله اهتدا ایدرلر ❀ محمد بن کعب ایدر علاماتله مراد جباللردرکه اول
علامات نهاردر ونجوم ایسه علامات لیلدر ❀ قتاده ایدر نجوم اوچ شیئ ایچون خلق اولنوبدرکه
اول سمایه زینت وطرقه معالم وشیاطینه رجوم اوله اولکه بونك غیرینی دیه بیلمدیکی شیئ
تکلف ایدر (أفمن یخلق کمن لایخلق) خلقه قادر اولان باری تعالی اولوالعلمدن خلقه قادر
اولمیان کبیمیدر فکیف‌که عندنده علم دخی اولمیه (أفلاتذکرون) تذکر ایتمزمیسزکه انك
وحدانیتن بیله‌سز (وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) اکر سز الله تعالینك نعمتلرینی عدایتسکز
انك عددنی ضبط ایده میدیکز فکیف‌که شکرنه قیامه طاقت کتوره بیله‌سز (ان الله لغفور
رحیم) الله تعالی مغفرتلودرکه نعمتلرینك شکری اداسنده تقصیرکزدن تجاوز ایدر رحمتلو
درکه شکرده تفریطکز سببیله سزدن نعمتن کسمزوا کاکفران اوزره عقوبتن تعجیل ایتمز (والله
یعلم ماتسرون وماتعلنون) الله تعالی عقاید واعمالدن اسرار وکرك اعلان ایتدیککز شیئ

کوزلجه تفصیل ایتمکله آرزوسی اولان ذوات اکا مراجعت بیوررلر (وان ماترینك بعض الذی نعدهم اونتوفینك
فانما علیك البلاغ وعلینا الحساب) اکر اول کافرلره وعد ایتدیکمز عذابك بعضیسنی وفاتکدن مقدم سکا کوستررسك
یاخود کوسترمزدن مقدم سنی وفات ایتدررسك دخی انجق سنك اوزرینه لازم اولان تبلیغ رسالتدر
قیامتده حساب وجزالری
بزم تعهدمزده در (اولم
یروا انا نأتی الارض ننقصها
من اطرافها والله یحکم
لامعقب لحکمه وهوسریع
الحساب) اهل مکه کورمز
لرمیکه ارض کفره‌یی
بزمسلمینه اخذله اکسلتمده
یز الله تعالی انلرك یرلرینی
نقصان وکندولرینی تذلیل
ایتمکله واهل اسلامك
یرلرینه وسعت وکندولرینه
عزت ویرمکله حکم ایدر
انك حکمنی رد ایدر یوقدر
اول حسابنده سریع اولمغله
دنیا وآخرتده جزالرینی
ویرر (وقدمکر الذین
من قبلهم فلله المکر جمیعا
یعلم ماتکسب کل نفس
وسیعلم الکفار لمن عقبی
الدار) مکه مشرکلرندن
مقدم امم ماضیه انبیالرینه
مکر ایتدیلر جمیع مکرلرك
جزاسنی ویرمك الله تعالی یه
مختصدر هر نفسك خیر
وشردن کسب ایتدکنی
بیلور وجزالرینی ویرر
یقینده قیامتده مشرك
وکفار ویهود دار آخرت
کیملرك اوله‌جغنی بیلورلر (ویقول الذین کفروا لست مرسلا قل کفی بالله شهیدا بینی وبینکم ومن عنده علم
الکتاب) مکه مشرکلری یارؤسای یهود یا محمد سن ناسی اللهه دعوت ایچون پیغمبر دکلسن دیدیلر سن دیکه بنمله سزك بینکزده
الله تعالینك شهادتی کافیدر انك شهادتیکه عندنده لوح محفوظ علمی اوله ❀ یعنی جبرائیل علیه السلامیاخود علم قرآن وتوریة

بیلور (والذین یدعون من دون الله لایخلقون شیئا وهم یخلقون) شول آلهه‌که مشرکون
الله تعالیدن غیری اکاعبادت ایدرلر برشیئ خلقنه قادر اولمزلر بلکه انلر احجار وغیریدن
خلق اولنورلر (اموات غیر احیاء) اول آلهه امواتدر ابدا انلره حیات اعترا ایتمز ویاخود
حالده وما آلده امواتدر بالذات احیا دکللردر والهه لایق اولورکه بالذات حی اولوب اکاممات
اعترا ایتمیه (ومایشعرون ایان یبعثون) والحال نوقتده بعث اولنه‌جقلرینی ویاخود عبده‌لرینك
بعثی وقتنی بیلمزلر اویله اولسه انلر ایچون عبادتلری اوزره جزا وقتن نیجه بیلورلر والحال
الهه لایق اولان غیوبی عالم ثواب وعقابی مقدر اولمقدر (الهکم اله واحد) الهکز رب
واحددر یالکز اکاعبادت ایدك‌که آخرتده اول سزه جزا ایدر (فالذین لایؤمنون بالآخرة
قلوبهم منکرة وهم مستکبرون) شونلرکه آخرته ایمان کتورمزلر قلبلری الله تعالینك
وحدانیتن منکره‌در ویاخود خبیثه‌درکه اکا معرفت دخول ایتمزوایماندن تعظیم ایدیجیلردر
(لاجرم ان الله یعلم مایسرون ومایعلنون) حقاکه الله تعالی انلرك اسرار وکرك اعلان
ایتدیکی شیئ بیلور (انه لایحب المستکبرین) اول استکبار ایدنلری سومز فکیف‌که
استکبارلری انی توحیددن ورسولنه اتباعدن اوله (واذاقیل لهم ماذا انزل ربکم قالوا اساطیر
الاولین) مکه مشرکلرندن مداخل مکه‌یی اقتسام ایدنلره وافدون ویامسلمون ربکز نه شیئ
انزال ایتدی دیسه‌لر سخریه ویاناسی اضلال ایچون دیرلرکه احادیث باطله انزال اولندی
(لیحملوا اوزارهم کاملة یوم القیامة ومن اوزار الذین یضلونهم بغیر علم) تاکه اول جوابلری
سببیله یوم قیامتده کندیلرك اوزارنی کامل اوزره وجتسز اضلال ایتدکلرینك بعض اوزارنی
کوتوره‌لر (الاساء مایزرون) نه چرکین وزر اولور اولکه انی انلر کتوررلر • قال النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم من دعا الی هدی کان له من الاجر مثل اجور من تبعه لاینقص ذلك من اجورهم
شیئا ومن دعا الی ضلالة کان علیه من الاثم مثل آثام من تبعه لاینقص ذلك من آثامهم شیئا • پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکمسه‌که ناسی هدایته دعوت ایده اکا متابعت ایدنلرك اجرنجه
انکچون اجر اولور اول تابعلرك اجرلرندن برشیئ اکسلمکسزین • واولکه ناسی ضلالته
دعوت ایده اکا متابعت ایدنلرك وزرنجه انك اوزره وزر اولور اول تابعلرك وزرلرندن
برشیئ اکسلمکسزین (قدمکر الذین من قبلهم) اول مقتسمیندن اول چکن کافرلر رسوللرینه
مکر ایتدیلر ایدی (فأتی الله بنیانهم من القواعد) الله تعالی قصد ایتدیکه انلرك بنیانی
اصولندن تخریب ایده (فخر علیهم السقف من فوقهم) اول بنیانلرینك اعلاسی فوقلرندن
اوزرلرینه دوشدی (واتیهم العذاب من حیث لایشعرون) وانلره عذاب حسبانلری اولمدیغی
جهتدن ایردی • دینلدیکه اشبونکله مراد نمرود بن کنعان ایدی بابلده برصرح یاپدیکه سمایه
طولی بشبیك ذراع ایدی تاکه سما امرنه مطلع اوله الله تعالی بر ریحله انك رأسنی دریایه آتدی

اوله عبدالله بن سلام کبی ❀

﴿سورة ابراهیم علیه السلام مکیة وهی احدی وخمسون آیة﴾

﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾

(الر کتاب انزلناه الیك لتخرج الناس من الظلمات الی النور ٢٩٤ باذن ربهم الی صراط العزیز الحمید)

یامحمد بو قرآنی سکا انزال ایتدککه رب تعالینك توفیقیله ناسی ضلالت ظلماتندن هدایت نورنه چیقارەسن که اول دین اسلامدر واول جملەیه غالب وهرحالده حمده مستحق اولان الله تعالینك صراط مستقیمیدر (الله الذی له مافی السموات ومافی الارض وویل للکافرین من عذاب شدید) اول الله تعالیدرکه کوکلرده ویرلرده اولنلرك مجموعی انك ایجادی وملکیدر انك شدید عذابندن رنج ومشقت وهلاك شول کافرلر ایچوندرکه ضلالتده قالوب نور هدایته چیقمدیلر (الذین یستحبون الحیوة الدنیا علی الاخرة ویصدون عن سبیل الله ویبغونها عوجا اولئك فی ضلال بعید) انلرکه حیات دنیای فانیه‌یی اخرت باقیه اوزرینه ترجیح ودوست طوترلر وناسی راه حقی قبولدن منع ایدرلر واکری یوله چویرمك استرلر انلر حقدن بعید ضلالتده درلر (وماارسلنا من رسول الا بلسان قومه لیبین لهم فیضل الله من یشاء ویهدی من یشاء وهو العزیز الحکیم) (علیکم) هر امته کوندردیکمز پیغمبرلری انجق قومنك لسانلرنجه کوندردك که انلره امر ونهیی بیان ایدوب انلر دخی سهولتله فهم اتسونلر الله تعالی دیلدیکنی ایماندن مخذول ودیلدکنه ایمانی توفیق ایدر اول ملکنده عزیز وغالب

وماعداسن انك قومی اوزره یبقوب آلتنده قالدیلر اول ییقلدیغی حینده فزعدن السنهٔ ناس تبلل ایدوب یتمش اوچ لسان سویلدیلر برحیثیتله که هر صنف آخرك لسانتی فهم ایتمزدی حالبوکه اندن اول ناس انجق سریانیجه سویلرلردی اول اجلدن اول دیاره بابل دینلدی (ثم یوم القیامة یخزیهم ویقول این شرکائی الذین کنتم تشاقون فیهم) بعده یوم قیامتده الله تعالی انلری تذلیل ویانارله تعذیب ایدوب دیرکه قانی شول شرکائمکه انلرك شاننده مؤمنلره معادات ایدردیکز انلره نولدیکه کلوب سزدن عذابی دفع ایتمزلر (قال الذین اوتوا العلم ان الخزی الیوم والسوء علی الکافرین) انبیا ویاعلمادن شونلرکه انلری توحیده دعوت ایدوب انلر ایسه اول علمایه معادات ایدرلردی دیه‌لرکه اشبو کونده ذلت وعذاب کافرلر اوزره در (الذین تتوفیهم الملائکة ظالمی انفسهم فالقوا السلم ماکنا نعمل من سوء) که انلر کفرله نفسلرینه ظلم ایدیجی اولدقلری حالده ملك الموت واعوانی انلری قبض ایچون کلدکلرنده انقیاد واستسلام ایدوب بزدنیاده کفر وعداوتدن برشیٔ ایشلمامشدك دیو اعمال سیئەلرینی انکار ایده‌لر اول ملائکه انلره دیه‌لرکه (بلی ان الله علیم بما کنتم تعملون) بلی سز الله تعالی‌یه شرك وسائر اعمال سیئه ایشلمشدیکز الله تعالی سزك ایشلدیککزی بیلور (فادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فلبئس مثوی المتکبرین) ایمدی جهنمك طبقاتنه کیرك انده مخلدین اولدیغکز حالده اول نه چرکین ماوی ومستقر اولور شول قومه کیم دنیاده ایماندن استکبار ایدرلردی (وقیل للذین اتقوا ماذا انزل ربکم قالوا خیرا) مداخل مکه‌ده اولان مؤمنلره وافدون ربکزنه انزال ایتدی دینلسه دیرلرکه خیر انزال ایتدی روایت اولندیکه احیاء عرب ایام موسمده مکه‌یه وفد کوندررلردیکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك خبرین کتوره‌لر چان مقتسمینه اوغرایوب سؤال ایتسه‌لر اول وقتده وفده دیرلردیکه اول ساحر شاعر کاهن کذاب مجنوندر بعده وافدون مکه‌یه داخل اولوب مؤمنلره ملاقی اولدقلرنده انلر اول وافدونه محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك صدق ومعجزاتن خبرویررلردی (للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة) اشبو دنیاده الله تعالی‌یی توحید ایدوب امرینه اطاعت ایدنلر ایچون جنت ویانصر وفتح ویارزق حسن واردر (ولدار الآخرة خیر) آخرت ثوابی انلره دنیا ثوابندن خیرلودر (ولنعم دار المتقین) دار آخرت متقیلره نه کوکچك دار اولور (جنات عدن یدخلونها) که اول جنات عدندرکه انلرا کا کیررلر (تجری من تحتها الانهار) که انك اشجاری آلتندن نهرلر جاری اولور (لهم فیها مایشاؤن) انلر ایچون اول جناتده انواع مشتهیاتدن دیلدکلری واردر (کذلك یجزی الله المتقین) الله تعالی شرکدن صاقنانلره بونك کبی جزا ایدر (الذین تتوفیهم الملائکة طیبین) که انلر کفر ومعاصی ایله نفسلرینه ظلمدن طاهرین ویاخود ملائکه‌نك انلره جنتله بشارتندن فرحین ویاخود نفوسلری بالکلیه حضرت قدسه توجهندن روحلری قبضنه طیبین اولدقلری حالده ملك الموت واعوانی انلرك ارواحنی قبض ایده‌لر (یقولون سلام

واضلال وهدایتده حکیمدر ❀ علی قول قومه‌نك ضمیری مفرد اولدیغندن پیغمبرمز علیه السلامه راجع اولمغله سائر جمیع کتب عربی انزال اولنوب صکره جبرئل علیه السلام پیغمبرلره کندو لسانلریله ترجمه ایتمشدر (ولقد ارسلنا موسی بایاتنا ان اخرج قومك من الظلمات ٢٩٥ الی النور وذکرهم بایام الله ان فی ذلك لایات لکل صبار شکور) بز موسایی قدرتمزه دلالت ایدر معجزه‌لرله قومنی ضلالت ظلماتندن هدایت نورینه چیقاردیو کوندردك وانلره امم سابقه‌یه اولان وقایعی یاخود دست فرعونیانده اسیر اولدقلری کونلری ذکر وایمان وطاعته رغبتلرینی تنبیه ونصیحت ایله دیدك اول امم سابقه وقایعی واسیر اولدقلری کونلری تفکر وتذکرده بلایه صبر ایدیجی ونعمته شکر ایدیجی کمسلر ایچون قدرت الهی‌یه دلیللر واردر (واذقال موسی لقومه اذکروا نعمة الله علیکم اذ انجیکم من آل فرعون یسومونکم سوء العذاب ویذبحون ابناءکم ویستحیون نساءکم وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم) ویاد ایله اول وقتیکه موسی علیه السلام قومنه دیدیکه سزك اوزریکزه اولان الله تعالینك نعمتلرینی ذکر ایدك چونکه سزی آل فرعوندن قورتاردیکه انلر سزه اشد عذاب ایدرلردی و کوچك اوغللریکزی بوغازلرلر وقزلریکزی خدمت ایچون دیری القیورلردی اول محنت وشدتده ربکز طرفندن سزه نجات نعمتی مستلزم بربیوك بلاء امتحانی وار ایدی (واذ تأذن ربکم لئن شکرتم لازیدنکم ولئن کفرتم ان عذابی لشدید) وموسی علیه السلام دیدیکه شونی دخی یاد ایلیك ای بنی اسرائیل که ربکز جل شانه

علیکم) اول حالتده الله تعالیدن ویا بزدن سزه سلام اولسون بوندنصکره سزه مکروه ایرشمز دیه‌لر ویوم قیامتده • انلره دینورکه (ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون) دنیاده ایشلدیککز اعمال صالحه سببیله جنته کیرك که اول سزکیچون اعداد اولنمشدر (هل ینظرون الا ان تأتیهم الملائکة) ذکر اولنان کافرلر منتظر اولمزلر الا اکا که روحلری قبضنه ملائکه کله‌لر (اویأتی امر ربك) ویا عذاب دنیا ویاعذاب آخرت کله (کذلك فعل الذین من قبلهم) انلرك شرك وتکذیب فعللری کبی انلردن اول کچنلر دخی ایشلمشلردی اول سببدن الله تعالی انلری هلاك ایتمشیدی (وماظلمهم الله ولکن کانوا انفسهم یظلمون) الله تعالی انلره اهلاککه ظلم ایتمدی لکن اکا مؤدی اولان کفر ومعاصیله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (فاصابهم سیئات ماعملوا وحاق بهم ماکانوا به یستهزؤن) انلره اعمال سیئه‌لرینك جزاسی اصابت ایدوب استهزالرینك جزاسی انلری احاطه ایلدی (وقال الذین اشرکوا لوشاء الله ماعبدنا من دونه من شیٔ نحن ولا آباؤنا ولاحرمنا من دونه من شیٔ) مشرکلر دیدیلرکه اکر الله تعالی دیلسه کندیمز وکرك آبامز انك غیری برشیئه عبادت وانك حرام ایتدیکندن غیری برشیٔ حرام ایتمزدك انلرك بو کلامی دیملری استهزاء ایچون ایدی ویاخود بعثت وتکلیفی منع ایچون ایدی متمسکین اولدقلری حالده‌انی که الله تعالینك دیلدیکی واجب دیلدیکی ممتنع اولور اویله اولسه بعثت وتکلیفك فائده‌سی نه اولور ❀ ویاخود کندیلر اوزره انکار اولنان شرك وتحریملرینك قبحنی انکار ایچون ایدی مجتمعین اولدقلری حالده‌انی که اکر اول مستقبحه اولیدی الله تعالی انك انلردن صدورینی دیلیوب خلافن دیلیدی انلری اکا الجائیله (کذلك فعل الذین من قبلهم) انلردن اول کچنلر دخی انلر کبی الله تعالی‌یه اشراك وحلالی تحریم ورسوللرینی رد ایتمشلردی (فهل علی الرسل الا البلاغ المبین) رسوللر اوزره واجب اولان دکل الا حقی ایضاح ایدر ابلاغدر اکرچه الله تعالینك شول هداسن دیلدیکی کمسه‌ده رسول هداسنك تأثیری اولمزسه‌ده ❀ لکن توسط طریقی اوزره اکا مؤدیدر واول شیئکه الله تعالی انك وقوعن دیله انك وقوعی واجب اولور ❀ لکن مطلق دکل بلکه اسبابله‌در کیم اول‌انی انکیچون تقدیر ایدوبدر ❀ بعده الله تعالی بیان ایلدیکه بعثت برسنت الهیه‌درکه جمیع امتلرده اول جاری اولوبدر تا که الله تعالینك شول هدایتن دیلدیکی کمسه‌نك هداسنه سبب وضلالتن دیلدیکی کمسه‌نك ضلالی زیاده‌سنه سبب اوله شول غذاء صالح کبی کیم مزاج سوی‌یه نفع ایدر وقوتلندرر ومزاج منحرفه ضرر ایدر وفساد ایرکورر اویله اولسه دیدیکه (ولقد بعثنا فی کل امة رسولا ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت) هر امته بر رسول کوندردك که اول انلره امر ایده کیم الله تعالی‌یه عبادت ایده‌لر واندن غیریه عبادتدن اجتناب ایده‌لر (فمنهم من هدی الله) انلرك بعضنه الله تعالی ایمانی توفیق وا کا ارشاد ایتدی (ومنهم من حقت علیه الضلالة) وبعضنه ایسه ایمانی توفیق وهدایتن اراده ایتمدیکندن قضاء سابقله اوزرینه شقاوت واجب

سزی آکاه ایلدیکه اکر ویردیکم نعمتلره شکر ایدرسکز سزه نعمتلرمی ارتوروم اکر کفران نعم اولورسکز دنیاده سلب نعمت و آخرتده شدت عقوبتم واردر (وقال موسی ان تکفروا انتم ومن فی الارض جمیعا فان الله لغنی حمید) وموسی علیه السلام دیدیکه ای قوم اکر سز کافر ۲۹۶ اولوب انك نعمتنه شکر ایتمزسکز و یریوزنده اولان انس وجنك جمیعی کافر اولسه‌لر تحقیق الله عظیم الشان شکرکزدن غنی‌درکه جمیع اشیانك نعمتنه شاکر وتسبیح وحمدنده‌درلر (المیأتکم نبؤالذین من قبلکم قوم نوح وعاد وثمود) والذین من بعدهم لایعلمهم الاالله جاءتهم رسلهم بالبینات فردوا ایدیهم فی افواههم وقالوا انا کفرنا بما ارسلتم به وانا لفی شك مما تدعوننا الیه مریب) ای اهل مکه سزدن مقدم غرق وریح وصیحه ایله هلاك اولان قوم نوح وعاد وثمودك خبرلری سزه کلدیمی وانلردنصکره دخی قوملر کلدیلرکه عددنی الله تعالیدن غیری کیمسه بیلمز (ابراهیم علیه السلامله عدنان بیننده اوتوزقرق قرن کچمشدر دینلدی ❀ انلره پیغمبرلری حجت ومعجزهٔ ظاهره‌لرله کلدیلر انلر ایسه غضبا یاتعجبا یااستهزاء یاخود پیغمبرلرینه سکوت ایدك دیواشارة اللرینی اغزلرینه رد ایتدیلرودیدیلرکه سزك ارسال اولندیغکز شیئی بز انکار ایدرز وبزی دعوت ایتدیککز توحیددن شك (ایتدیکمز) وریبده‌یز (قالت رسلهم افی الله شك فاطر السموات والارض یدعوکم لیغفر لکم من ذنوبکم ویؤخرکم الی اجل مسمی قالوا ان انتم الا بشر مثلنا تریدون ان تصدونا عما کان یعبد اباؤنا فاتونا بسلطان مبین) پیغمبرلری انلره دیدیلرکه سزی الله

اولوب موتی کفر اوزره اولدی (فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبة المکذبین) ایعدی یامعشر قریش یریوزنده سیرایدوب نظر ایدك شول رسوللری تکذیب ایدنلرك عاقبتنه کیم نیجه اهلاك اولنوب اماکنلری تخریب ایدلدی ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انلره بو آیتی اوقیوب انلر ایسه عنادلرندن ایمانه کلمیجك اکا تأسف ایتدکده نازل اولدیکه (ان تحرص علی هدیهم فان الله لایهدی من یضل) یا محمد اکرسن انلرك هداسنه حرص ایدرسك بیلکه الله تعالی ضلالن دیلدیکی کمسه‌یه هدایت ایتمز (ومالهم من ناصرین) وانلرك عذابلرین دفع ایدر ناصرلری اولمز (واقسموا بالله جهد ایمانهم لایبعث الله من یموت) مشرکلر الله تعالی یه اغلظ ایمانله یمین ایتدیلرکه اول موتایی بعث ایتمز (بلی وعدا علیه حقا) نعم اول الله تعالی موتایی بعث ایدر زیرا اول انی ایجاب حقله نفسی اوزره ایجاب ایتمشدر (ولکن اکثر الناس لایعلمون) لکن ناسك اکثری بعث اولنور ایدکلرین بیلمزلر شول سبیدنکه اول عادة اللهده مراعاتی جاری مواجب حکمتدن ایدوکنی بیلمزلر ویاخود مألوفه نظرلری قاصر اولدیغیچون امتناعن توهم ایدرلر ❀ ایعدی اول الله تعالی انلری بعث ایدر (لیبین لهم الذی یختلفون فیه) تا که انلره دین اسلامدن وبعث موعوددن اختلاف ایتدکلری شیئی بیان ایده (ولیعلم الذین کفروا انهم کانوا کاذبین) وتا که کافرلر قبرندن خروجلری عندنده شول دنیاده ایکن الله تعالی موتایی بعث ایتمز دیدکلرنده کاذبین ایدکلرین بیله‌لر (انما قولنا لشیٔ اذا اردناه ان نقول له کن فیکون) قچانکه برشیئك حدوثن اراده ایتسه‌وز اکا حادث اول دیرز اول دخی سهولتله فی الحال حادث اولور اشبو بیاندرکه الله تعالینك تکوینی محض قدرت ومشیئت ایله‌در یوخسه موادومددسبقنه متوقف دکلدر چون اکا ابتداده ماده ومثال سبقنسز تکوین اشیاء ممکن اوله من بعد اعاده وجهی اوزره تکوینی دخی ممکن اولور (والذین هاجروا فی الله من بعد ماظلموا) شونلرکه ظلم اولندقلرندنصکره فی الله هجرت ایتدیلرکه انکله مراد پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم واصحاب مهاجروندرکه قریش انلره ظلم ایدوب بعضلری حبشه‌یه اندن مدینه‌یه وبعضلری ایسه ابتدادن مدینه‌یه هجرت ایتدیلر ویاخود مراد پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك هجرتندن صکره مکه‌ده حبس وعذاب اولنانلردرکه انلر بلال وصهیب وخباب وعمار وعابس وابوجندل وسهیلدر (لنبوئنهم فی الدنیا حسنة) بز انلری دنیاده منزلهٔ حسنه‌یه تنزیل ایدرزکه اول مدینه‌در (ولاجر الاخرة اکبر لوکانوا یعلمون) آخرت اجری انلره خیرلودر دنیاده انلر ایچون تعجیل اولناندن اکر بیلورلر ایسه (الذین صبروا وعلی ربهم یتوکلون) که انلر اذای کفره ومفارقة وطن شدائدینه صبر ایدرلر وخلقدن انقطاع ایدوب هرامرلرینی الله تعالی یه تفویض ایدرلر (وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیهم) یا محمد سندن اول دعوت عامه ایچون ارسال ایتدیکمز دکل الا سنك کبی بشر ایدیلرکه ملائکه السنه‌سیله سکا وحی

تعالی یه دعوت ایده‌رز انك وجودنك وجوبنه دلائل کثیره موجود ایکن نیجه شك اوله بیلور کوکلرك ویرلرك خالقیدر بزی بعثله سزی ایمانه دعوت ایدرکه بعد الایمان قبل الایمان اولان ذنوبکزی مغفرت ایده وسزك اجللریکز کلنجیه‌دك تأخیر ایدوب عذابی تعجیل ایتمیه انلر ۲۹۷ رسوللرینه جواب اوله‌رق دیدیلرکه انجق سز دخی بزم کبی آدمسز استرسکز بابالریمزك عبادت ایتدیکی شیدن بزی منع وصرف ایده‌سز امدی فضلکزه ونبوته استحقاقکزه بزه اشکار حجت کتورك انلر کوردکلری معجزه‌یه اعتبار ایتمیوب مجرد عناد یوزندن مناسبتسز معجزه‌لر طلب ایتدیلر (قالت لهم رسلهم ان نحن الابشر مثلکم ولکن الله یمن علی من یشاء من عباده وما کان لنا ان نأتیکم بسلطان الا باذن الله وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) پیغمبرلری انلره دیدیلرکه بلی بز دخی انجق سزك کبی آدملرز ولکن الله تعالی قوللرندن دیلدیکنه نبوت ورسالتله انعام ایدر وبزمچون سزه طلبکز وجهله حجت ومعجزه کتورمك ممکن اولمز مکر الله تعالینك امر ومشیتی اوله امدی سزك معانده‌کزه صبرده مؤمنلر الله تعالی یه توکل ایتسونلر (ومالنا الا نتوکل علی الله وقد هدینا سبلنا ولنصبرن علی ما اذیتمونا وعلی الله فلیتوکل المتوکلون) بزم نه عذرمز وارکه الله تعالی یه توکل ایتمیه‌لم حال بوکه اول بزه انك (تبیان) (ثانی) (۳۸) قدرت ووحدانیتنی بیلوب فهم ایتمز یولنی هدایت ایلدی وسزك مخالفت وتکذیبله بزه اذیت ایلدیککزه صبر ایتمزی اراده ایلدی امدی متوکلر الله تعالی یه توکلده ثابت اولسونلر (وقال الذین کفروا لرسلهم لنخرجنکم من ارضنا او لتعودن فی ملتنا

ایتدیکمز کبی انلره دخی وحی ایدردك اکر انده شککز وار ایسه (فاسألوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) تورات وانجیل اهلنه سؤال ایدك تا که انلر سزه امم متقدمه‌یه کوندریلان رسوللرك ملك اولمیوب بشر ایدوکن بیلدیره‌لر اکر سز انی بیلمزسکز ❀ اشبو دلیلدرکه الله تعالی دعوت عامه ایچون نه مرأه ونه ملك کوندرمیوبدر واموردینیدن بیلمدیکی شیئده علمایه مراجعت واجب اوله (بالبینات والزبر) بز اول ارسال ایتدیکمز رجالی معجزات وکتبله ارسال ایتدك (وانزلنا الیك الذکر) یا محمد بز سکا قرآنی انزال ایتدك (لتبین للناس مانزل الیهم) تا که اول ذکرده سنك توسطکله ناسه تنزیل اولنان امرونهی ومتشابهی انلره بیان ایده‌سن (ولعلهم یتفکرون) وتا که انده تفکر ایدوب حقایقه متنبه اوله‌لر (افأمن الذین مکروا السیئات) شونلرکه دین حقی ابطالده حیل قبیحه ایشلدیلر امانده‌می اولدیلر اندنکه (ان یخسف الله بهم الارض) الله تعالی انلری یره کچوره قارونی کچوردیکی کبی (اویأتیهم العذاب من حیث لایشعرون)ویاخود انلره عذاب بیلمدکلری جهتدن کله لوط قومنه اولدیغی کبی (اویأخذهم فی تقلبهم فما هم بمعجزین) ویاخود مسائر ومتاجرلرنده متقلبین ایکن اول انلری اخذایده اویله اولسه انلرانك عذابن فوت ایدردکللردر (اویأخذهم علی تخوف) ویاخود انلری عذاب مخافه اوزره اخذایده الله تعالی انلردن اول برقومی هلاك ایدوب انلراندن متخوفین ایکن انلری دخی عذاب ایده ویاخود انلرك انفس وامواللرنده شیئا فشیئا نقص اوزره ایکن انلری عذاب اخذایده حتی اول حالت اوزره جمیعی هلاك اوله‌لر (فان ربکم لرؤف رحیم) ایعدی ربکز جل شانه رأفتلو ورحتلودرکه عذابه مستحق اولانکزه امهال ایدر عقوبتن تعجیل ایتمز (اولم یروا الی ماخلق الله من شیٔ) انلر عبرت نظرین ایتمزلرمی الله تعالینك خلق ایتدیکی هرجسم قائمه کیم انك ظلی اولور تا که انکله انلره الله تعالینك کال قدرت وقهری ظاهر اولوب اندن خوف ایده‌لر (یتفیؤا ظلاله عن الیمین والشمائل) شمسك طلوع وغروبی حیننده یمین وشمالندن اول شیئك ظلالی برجانبدن برجانبه دورایدر اول نهارده برحال اوزره اولور بعده زواله دکین اکسیلورزو الدنصکره تدریجله آرتر رق آخر نهارده اول نهارده کی مقداره ایریشور (سجدا لله وهم داخرون) اول ظلال میلان ودورایله الله تعالی یه ساجدین اولدقلری حالده انك تقدیرینه منقادلردر (ولله یسجد مافی السموات ومافی الارض من دابة) سموات وارضده اولان هرشیٔ متحرك ویاغیرمتحرکدر الله تعالینك اراده ایتدیکی شیئه منقادومسخرلردر (والملائکة وهم لایستکبرون) علی الخصوص ملائکه که الله تعالی یه سجود وانقیاددن استکبار ایتمزلر ویاخود معنی سمواتده مخلوقاتك جمله‌سندن ملائکه وارضده‌کی مخلوقات جمله سندن دواب الله تعالی یه سجود ایدر (یخافون ربهم من فوقهم) اول ملائکه خوف ایدرلرکه رب تعالی انلره فوقلرندن عذاب ارسال ایده (ویفعلون مایؤمرون) وانلر طاعت وتدبیردن امر

فاوحی الیهم ربهم لنهلکن الظالمین ولنسکننکم الارض من بعدهم ذلك لمن خاف مقامی وخاف وعید) کفره رسوللرینه
دیدیلرکه البته بز سزی یریمزدن چیقاریرز یاخود ملتمزه دوندیریرز اول پیغمبرلره ربلری تعالی وحی ایتدیکه بز
اول ظالملری هلاك ایدوب یرلرینه سزی اسکان ۲۹۸ ایده‌رز بو امر و وعد صادق وحقدر اول کیمسه
ایچونکه قیامتده بنم حکمم
وقفه‌سندن وبنم وعید
وعذابمدن قورقار اوله
(واستفتحوا وخاب کل
جبار عنید) اول پیغمبرلر
دشمنلرینك هلاکنه نصرت
استدیلر یاخود پیغمبرلر
وقوملری بیننده قضا وحکم
طلب ایلدیلرکه حق وباطل
فرق اوله الله تعالینك
حکمیله انبیا وتابعی مؤمنلر
نجات بولوب هر جبار معاند
خلاصدن خائب اولدیلر
(من ورائه جهنم ویسقی
من ماء صدید) موتندن
صکره انك اوکنده جهنم
واردر اکا دخول ایله
جهنمده یانانلرك وجودندن
اقان صوایله صو اریلور
(یتجرعه ولایکادیسیغه
ویأتیه الموت من کل مکان
وماهو بمیت ومن ورائه
عذاب غلیظ) اول صدید
صوینی مشقتله جرعه جرعه
ایچر و بد رایحه و آجیلغندن
برمدت بوغازنده قالوب
یوده‌مدیغندن عذابی امتداد
بولور انك هر طرفندن
وهر اعضاسندن الآم
وشدائد احاطه ایدوب موت درجه‌سنه کاور مع هذا میت اولمزکه استراحت ایده وبو محنتدنصکره (ایردیکنده)
انك ورا‌سنده دخی عذاب شدید وجهنمده خلود واردر (مثل الذین کفروا بربهم اعمالهم کرماد اشتدت به الریح فی یوم
عاصف لا یقدرون مما کسبوا علی شیء ذلك هو الضلال البعید) ربلرینه کافر اولنلرك اشلدکلری خیرك مثلی

اولندقلرین ایشلرلر اشبو دیلدرکه ملائکه مکلفون اولوب خوف ورجا بیننده مدارون
اوله‌لر (وقال الله لاتتخذوا الهین اثنین انما هو اله واحد فایای فارهبون) الله تعالی ایدر ایکی
اله اتخاذ ایتمکز بلکه اول اله واحددر واول الله بنم ایمدی بندن قورقکز بنم غیریدن دکل (وله
مافی السموات والارض) سموات وارض وما فیهما اول الله واحدك خلق وملکیدر (وله
الدین واصبا) طاعت واخلاص دائم وثابت اولدیغی حالده اول الله تعالی‌یه مختصدر ویاخود
جزا دائما اکا مختصدرکه انك مؤمنه ثوابی وکافره عقابی کسلمز (أفغیر الله تتقون) الله
تعالینك غیریدنمی قورقارسز حالبوکه انك غیری ضرّه قادر اولمز نفعه قادر اولمدیغی کبی
(ومابکم من نعمة فمن الله) نعمتدن قنغی شیء که سزه متصل اولور اول الله تعالیدندر (ثم اذا
مسکم الضرّ فالیه تجارون) اکر سزه قحط ویا مرض ایرسه الله تعالی‌یه تضرع ایدرسز ویا اکا
رفع صوتله دعا واستغاثه ایدرسز (ثم اذا کشف الضر عنکم اذا فریق منکم بربهم یشرکون)
بوندنصکره اکا سزدن اول ضرّ منکشف اولسه سزدن کفار ویا منافقین فریقی ربلری جل شانه‌یه
اشراك ایدرلر انك غیریه عبادتله (لیکفروا بما آتیناهم فتمتعوا فسوف تعلمون) تاکه بزم انلره ویردیکمز
نعمایه وکشف ضر وبلایه انکار ایده‌لر ❀ ایمدی دنیاده بقیهٔ آجالکزله تمتع ایدك که آخرنده عاقبت
امریکزی بیلیسرسز (ویجعلون لما لایعلمون نصیبا مما رزقناهم) مشرکون بزم انلره ویردیکمز اموالدن
شول جادا ولمغله علمی اولمیان آلهه ایچون نصیب قیلورلر (تالله لتسئلن عما کنتم تفترون)
تالله مشرکین یوم قیامتده سؤال اولنورسز اندنکه اصنام حقیقتده آلهه‌در تقربه صالحلردر
افترا ایدردیکز (ویجعلون لله البنات) خزاعه وکنانه ملائکه‌یی بنات الله دیوب وصف ایدرلر
(سبحانه) اول الله تعالی ولددن منزهدر ویا انلرك بو قولی عجیبدر (ولهم مایشتهون) حالبوکه
کندیلر ایچون اولاددن استدکلری بنوندر بناتی سومزلر (واذا بشر احدهم بالانثی ظل وجهه
مسودا وهو کظیم) قچانکه انلرك برینه مرأه‌سنك انثی ولادت ایتدیکی خبر ویرلسه غم
وکراهت وحیا وخجالتندن وجهی سواده متغیر اولور حالبوکه قلبی حزنله ومرأه‌سنه غیظله
مملودر (یتواری من القوم من سوء مابشر به) اکا تبشیر اولنان ویا یوزینه ظاهر اولان شیئك
سوئندن اوتانوب قومندن استخفا ایدر (أیمسکه علی هون) متفکر اولدیغی حالده که اول تبشیر
اولنان شیء هوان اوزره حفظمی ایده کامیل وشفقت ایتمکسزین (ام یدسه فی التراب)
ویاخود انی ترابه دفنمی ایدر (ألاساء مایحکمون) آکاه اولك انلرنه چرکین حکم ایدرلرکه
کندیلر ایچون بنون اولوب الله تعالی ایچون بنات اوله حالبوکه اول ولددن منزه وعالیدر ❀
دینلدیکه مضر وخزاعه وتمیم قبیله‌لری بناتلرینی احیاء ایکن دفن ایدرلردی اول بناته فقر
خوفیله ویا اکفائه تزویج اونمامق کراهتیله ❀ اویله اولسه انلرك بری قیچان بنتی دفن مراد
ایتسه اکا صوف ویا شعر دن جبه کیورر وصحرایه ایلتوب ابل ویا غنم کوتدرردی التی یاشنه

فورتنه‌لی کونده آتش کولنه شدتلو روزکار کلوب طاغتدیغی کبیدرکه اول کافرلر دخی دنیاده اشلدکلری خیرك ذره‌سنی
بولمغه قادر اولمزلر انلرك بو خیر عمللری راه حقدن بعید ضلالتدر (الم تر ان الله خلق السموات والارض بالحق ان یشأ
یذهبکم ویأت بخلق جدید وماذلك ۲۹۹ علی الله بعزیز) آیا بیلمز میسنکه الله تعالی سموات وارضی حق ولا
یق وجهله خلق ایتدی
اکر مراد ایدرسه سزی
ای اهل مکه محو ایدوب
یریکزه اکا زیاده طاعت
ایدر یکی برقوم کتورر
اعدام وایجادده الله تعالی‌یه
عسرت یوقدر جمله قدرت
واراده بالذات کندینه
مخصوصدر (وبرزوا الله
جمیعا فقال الضعفاء للذین
استکبروا انا کنا لکم تبعا
فهل انتم مغنون عنا من
عذاب الله من شیء قالوا
لوهدینا الله لهدینا کم
سواء علینا اجزعنا ام صبرنا
مالنا من محیص) الله تعالینك
امر ومحاسبه‌سیچون جمیع
ناس قبرلرندن خروجلرنده
کافرلرك رأیده ضعیفلری
تابع اولدقلری بیوکلرینه
دیه‌لرکه بز دنیاده سزه
تابعلر ایدك ❀ رأیکزله
رسوللری تکذیب ایتدك
شمدی الله تعالینك عذابندن
بر شی بزدن دفع ایدر
میسکز اول بیوکلری انلره
دیه‌لرکه اکر الله تعالی بزه
ایمان هدایت ایتمش اولیدی
بز دخی سزه اول یولی
کوسترردك چونکه طریق نجات مسدود اولمغله ❀ فریادمی ایده‌رز صبرمی ایده‌رز بزه مساویدر بزمچون بو
عذابدن فراره محل وخلاصه چاره یوقدر ❀ دینلدیکه انلر بشیوز ییل فریاد وفغان ایده‌لر بر نفعلری اولمامغله
صبر مفتاح فرجدر کلك صبر ایده‌لم دیو بشیوزسنه دخی صبر ایده‌لر فائده‌سی اولمغله فریاد وصبرمز مساویدر دیو ناامید

ایردیکنده انی اجاتنه ایلتورین دیوانه‌سنه تزیین ایتدرردی حالبوکه اندن اول انکیچون صحراده
بربئر قازوب حاضرلمشدر قچانکه اول بئره ایریشه اردندن انی ایتوب ایچنه دوشرردی ❀
بعده اوزرینه طپراق دوکوب حتی که یره برابر اولنجه بئری طپراغله طولدرر دی (للذین
لایؤمنون بالآخرة مثل السوء) آخرتی تصدیق ایتمیوب بعثی انکار ایدنلر ایچون صفت سوء
واردرکه اول الله تعالی‌یی ولدایله وصفلریدر وبناتلرین احیاء ایکن دفن ایتملریدر حالبوکه
انی تزویج ونسل ایچون ابقایه محتاجین ایدیلر (ولله المثل الاعلی) والله تعالی ایچون صفت
اعلی واردرکه اول وجوب ذاتی وغنای مطلق ووجود فائق وصفت مخلوقیندر نزاهتدر ❀
وعلم وقدرت وبقاء وسائر صفات جلالدر (وهو العزیز الحکیم) اول الله تعالی اعداسی اوزره
غالب وامر ونهینده حکیمدر (ولو یؤاخذ الله الناس بظلمهم ماترك علیها من دابة) اکر الله تعالی
ناسی کفر وعصیانلریله مؤاخذه ایتسه عقوبتلرینی تعجیل ایتمکله انلرك فعل خبیثلری شومیله
یریوزنده یورر برحیوان ترك ایتمیدی ❀ نتکیم نوح علیه السلام زماننده انی ایتدی انك
سفینه سنده اولان حیوانلرك غیریسین هلاك ایتدی ❀ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدر
قریب اولدیکه جعل ابن آدمك ذنبی سببیله جحرنده هلاك اوله ❀ دینلدیکه یعنی اکر الله تعالی
آباء ظالمینی ظلملریله مؤاخذه ایتسه نسل کسیلوب یریوزنده یوررکسه قالمیدی (ولکن یؤخرهم
الی اجل مسمی) لکن فضل وعفوله انلری منتهای آجاللرینه دکین تأخیر ایدرکه توالد
ایده‌لر (فاذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون) قچانکه انلرك هلاك ویا عذابلری
وقتی کله برساعت اندن تأخیر ویا تقدیم اولنمزلر (ویجعلون لله مایکرهون) شول کندیلر
ایچون کراهت ایتدکلری شیء الله تعالی ایچون قیلورلرکه اول بناتدر ❀ وریاسته شرکتدر
ورسوللری استخفافدر وارذل اموالدر (وتصف السنتهم الکذب ان لهم الحسنی) ومع
ذلك السنه‌لری کذب ایدوب دیرلرکه اکر محمد بعثی حقیقتده صدق ایسه بزم ایچون جنت
اولور (لاجرم ان لهم النار وانهم مفرطون) بلکه تحقیق انلر ایچون اولان ناردر وانلر ناره تقدیم
اولنورلر (تالله لقد ارسلنا الی امم من قبلك) یا محمد اشبو امته سنی ارسال ایتدیکمز کبی سندن
اول کچن امتلره دخی رسوللر ارسال ایتدك (فزین لهم الشیطان اعمالهم) شیطان ایسه انلره
اعمال قبیحه‌لرین تزیین ایدوب حتی که انك اوزره اصرار ورسوللری تکذیب ایتدیلر (فهو
ولیهم الیوم) ایمدی اول شیطان اشبودار دنیاده ویا یوم قیامتده انلرك وامثاللرینك قرین
ویا ناصریدر ❀ حالبوکه انك انده کندی باهنه دخی نصرته قادر اولمز (ولهم عذاب الیم)
وانلر ایچون انده عذاب وجیع دائم واردر (وما انزلنا علیك الکتاب الا لتبین لهم الذی
اختلفوا فیه) یا محمد بزسکا قرآنی انزال ایتدك که ناسه توحید وقدر واحوال معاد واحکام
افعالده اختلاف ایتدکلری شیء بیان ایده‌سن (وهدی ورحمة لقوم یؤمنون) وتاکه اول

اولەلر (وقال الشيطان لما قضى الامر ان الله وعدكم وعد الحق ووعدتكم فاخلفتكم وما كان لى عليكم من سلطان الا ان دعوتكم
فاستجبتم لى فلا تلومونى ولوموا انفسكم ما انا بمصرخكم وما انتم بمصرخى انى كفرت بما اشركتمون من قبل ان الظالمين لهم
عذاب اليم) وقتا كه امر الهى ❀ له حساب كوريلوب اهل جنت جنته اهل جهنم جهنمه كيدوب ❀ قرار
ايتدكده شيطان ❀ جهنمده
آتشدن منبر اوزره اوتروب
ناسك اشقياسنه • ديه كه اى
مجرملر الله تعالى سزه حشر
وجزايى وعد حقيله وعد
بيوردى بن سزه خلاف
اولەرق قيامت وحشر
يوقدر ديو وعد ايلدم بنم
سزك اوزريكزه جبر وقدرتله
تسلطم وحجتم يوغيدى انجق
وسوسه ايله دعوت ايلدم
سز اجابت ايتديكز سز بكا
لوم وطعن ايتميك كه بن
عداوتمى اجرا ايلدم بلكه
كندو نفسكزه لوم ايدك • كه
ربكزى براغوب بكا اجابت
ايتديكز • نه بن سزه مدد
واعانت ايده بيلورم ونه
سز بكا ياردم ومدد ايده
بيلورسز بوندن مقدم بكا
اطاعتله الله تعالى يه بنى
شريك طوتديغكزى بن
بوكون انكار واندن تبرى
ايدەرم تحقيق كفر ومعصيتله
نفسنه ظلم ايدنلر ايچون عذاب
اليم واردر (وادخل الذين
امنوا وعملوا الصالحات جنات
تجرى من تحتها الانهار
خالدين فيها باذن ربهم تحيتهم
فيها سلام) مؤمن اولوب عمل صالح ايشليلنلر اشجارى التندن انهار جريان ايدن جنتلره ادخال اولنورلر وربلرى (تولى)
تعالينك امر وارادتيله انده دائملر درانلرك انده بر برلرينه يا ملكلرك انلره تحيتى سلامدر (الم تر كيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة كشجرة
طيبة اصلها ثابت وفرعها فى السماء) تؤتى اكلها كل حين باذن ربها ويضرب الله الامثال للناس لعلهم يتذكرون)

قرآن انى تصديق ايدنلره هدايت ورحمت اوله (والله انزل من السماء ماء فاحيابه الارض بعد
موتها) الله تعالى سمادن ماء انزال ايدوب ارضى يبسله موتندنصكره نباتله احيا ايتدى (ان فى
ذلك لآية لقوم يسمعون) اشبونده عبرت واردر شول قوم ايچونكه سماع تدبر وانصافله استماع
ايده (وان لكم فى الانعام لعبرة) سزكچون انعامده جهلدن علمه عبور اولنور دلالت واردركه
(نسقيكم مما فى بطونه من بين فرث ودم لبنا خالصا سائغا للشاربين) بز سزه اول انعامك بطوننده
اولاندن ثفل كرشله دم اراسنده لبن خالص ايچوررزكه اكالون دم ويا رائحهٔ فرث استصحاب
ايتميوبدركه اول خلقدن سهولتله مرور ايدر (ومن ثمرات النخيل والاعناب) وكذلك سزه
ثمرات نخيل واعنابدن ويا ايكيسنك عصير لرندن ايچوررز انى كه (تتخذون منه سكرا ورزقا
حسنا) اندن خل ونبيذ اتخاذ ايدوب وثمرندن تمر وزبيب ادخار ايدرسز (ان فى ذلك لآية
لقوم يعقلون) اشبونده آيت وادر شول قوم ايچونكه عقلرينى آيات الٰهيه نظر وتأملنده
استعمال ايدەلر (واوحى ربك الى النحل ان اتخذى من الجبال بيوتا ومن الشجر ومما يعرشون)
ربك جل شانه بال آرولرينه الهام وقلبلرينه قذف ايتديكه طاغلرده واغاجلرده وناسك سزكچون
دوزديكى مكانلرده بيوت اتخاذ ايدك (ثم كلى من كل الثمرات) بعده هر ثمره دن مرو حلوندن
اشتها ايتديككزى ييكز (فاسلكى سبل ربك) بعده اول اكل ايتديككزى ادخار ايدك شول
مسالكه كه انده رب تعالى قدرتيله آجى چيچكدن سزك جوفكزده انى عسله تحويل ايدر وياخود
طريقلره كيدككه عسل عملنده ربكز تعالى انى سزه الهام ايتدى (ذللا) جبالده وخلال
اشجارده سهلة المسالك اولديغكز حالده وياخود امر اولنديغكز شيئه ذليل ومنقاد اولديغكز
حالده (يخرج من بطونها شراب مختلف الوانه) اول آريلرك بطوننده سنلرينك ويا فصللك
اختلافى سببيله ابيض واصفر واحمر واسود شراب چيقر (فيه شفاء للناس) انده ناسه شفاء
واردر يا بنفسه امراض بلغميه ده كى كبى ويا غيريله بيله سائر امراضده كى كبى زيرا معا جينده
آزدركه انك برجزئى عسل اولميه (ان فى ذلك لآية لقوم يتفكرون) اشبونده آيت واردر
شول قوم ايچونكه تفكر ايدرلر ❀ زيرا بركمسه كه نحلده اولان علوم دقيقه وافعال عجيبه يى
كما هو حقه تدبر ايده قطعا بيلوركه البتة بر قادر حكيمدن لابدركه اكا انى الهام ايده وانى ايشلمكه
تحميل ايده (والله خلقكم ثم يتوفاكم) الله تعالى سزى خلق ايتدى بعده صباوت ويا شباب
ويا كهولتكز حالنده سزى توفى ايدر (ومنكم من يرد الى ارذل العمر) وبعضيكز ايسه ارذل
عمره رد اولنوركه اول تمش بش ويا سكسان ويا طقسان ياشنده اولمقدر (لكيلا يعلم بعد علم شيئا)
تا برشيئى بيلوركن بيلمز اوله زيرا اول برحالتدركه نسيان وسوء فهمدن حال طفوليته شبيهه در (ان
الله عليم قدير) الله تعالى انلرك مقادير اعمارنى بيلور قادردركه شابى اولديره وهرم فانى يى ابقا ايده
(والله فضل بعضكم على بعض فى الرزق) الله تعالى رزقده بعضكزى بعضكز اوزره تفضيل
ايتدى كيميكزى غنى كيميكزى فقير ايتدى ❀ وكيميكزى موالى ايدوب كنديلرك وغيريلرك رزقنه

يا محمد بلزميسنكه الله تعالى نيجه مثل ضرب ايلدى كلمهٔ طيبه يى كه اول كلمه توحيد وشهادتدر شجرهٔ طيبه يه تمثيل ايتدى
اول خرما آغجيدركه كوكى يرده ثابت ودالرى سمايه طوغرى مرتفعدر اول شجره ميوه سنى ربسنك اذنيله هر وقتنده
ويرر الله تعالى ناسه مثال كتورركه شايد تذكر ايدوب متعظ اوله لر • زيرا ضرب امثالده زياده افهام وتذكر
واردر (ومثل كلمة خبيثة
كشجرة خبيثة اجتثت من
فوق الارض مالها من قرار)
وكلمهٔ شركك مثلى شجرهٔ
حنظل كبيدركه انك كوكى
قريب اولديغندن يريوزندن
روزكار انى قوپاررانكچون
قرار يوقدر (يثبت الله
الذين امنوا بالقول الثابت
فى الحيوة الدنيا وفى الاخرة
ويضل الله الظالمين ويفعل
الله مايشاء) الله تعالى مؤمنلرى
دنياده وقبرده قول ثابت
اولان كلمهٔ شهادت اوزره
مستحكم ايدر الله تعالى
نفسلرينه ظلم ايدن كافرلرى
دنياده وقبرده كلمهٔ شهادته
يول ويرمز وتثبيت واضلالده
ديلديكنى اشلر (الم تر الى الذين
بدلوا نعمة الله كفرا واحلوا
قومهم دار البوار (جهنم
يصلونها وبئس القرار)
ايا كورمزميسن شونلرى
كه الله تعالينك نعمتنك شكرينى
كفره تبديل ايتديلر
وكندولرينك تبعه وقومنى
دار هلاكه صوقديلر اول دار
هلاك جهنمدركه اكا واصل
اولديلر اول نه قبيح قرار
كاهدر ❀ ديلديكه بونلردن مراد اهل مكه دركه الله تعالى انلرى حرم شريفده اسكان ايدوب رزق ونعمتلرينى كشاده
وپيغمبر عليه السلام ايله مشرف قيلدقدنصكره انلر كافر النعم اولملريله يدى سنه محنت قحطه دوچار وبدرده قتل واسره كرفتار
اولديلر (وجعلوا لله اندادا ليضلوا عن سبيله قل تمتعوا فان مصيركم الى النار) انلر الله تعالى يه امثال قيلديلركه انلره عبادتله ناسى راه

تولى ايدر قيلدى ❀ وكيميكزى مماليك ايدوب حاللرين انك خلافى اوزره ايتدى (فما الذين
فضلوا برادى رزقهم على ماملكت ايمانهم فهم فيه سواء) شونلركه مماليكلرى اوزره تفضيل
اولنديلر شول سببدنكه اول مماليكه رزقلرين ويررلر ❀ ايمدى اول موالى ومماليك بنم رزقمده
مساويدر زيرا انلرك مماليكه ويردكلرى رزق اول مماليكك كندى رزقليدركه الله تعالى انى
موالى ايله اول مماليكه ايركورر ❀ اشبونده مشركينه انكار واردركه انلر الله تعالى يه بعض
مخلوقاتنى الوهيتده اشراك ايدرلر ❀ حالبوكه كنديلر الله تعالينك انعام ايتديكى شيئده عبيدلريله
مشاركت ومساواته راضى اولمزلر (أفبنعمة الله يجحدون) انلر الله تعالينك نعمتنى انكار ايدرلرمى
شول حيثيتدنكه انكچون شركاء اتخاذ ايدرلر ❀ اول ايسه اقتضا ايدركه نعم الٰهيك بعضى انلره
مضاف قيلنه من عند الله ايدوكى انكار اولنه العياذ بالله من ذلك (والله جعل لكم من انفسكم
ازواجا) الله تعالى سزكچون كندى جنسكزدن ازواج قيلديكه بر برلريكزله موانسه ايده سز
❀ وياخود اولاديكز تا كه سزك كبى اوله ❀ وياخود مراد حوانك آدم عليه السلامدن خلق
اولنمسى اوله (وجعل لكم من ازواجكم بنين وحفدة) دخى سزكچون ازواجكزدن بنون
واولاد قيلدى ويا بنات قيلدى ❀ ديلديكه حفده ايله مراد كشينك بناتى اوزره اولان اختانيدر
ويا اصهاريدر ويا اعوانيدر ويا كبار اولاددركه انك عملنه معين اولورلر ❀ ويا رجلك مرأه سى
ابنائيدركه انلر زوج آخردن اولوبدر (ورزقكم من الطيبات) وسزه لذائذ وحلالاتدن
ويردى (أفبالباطل يؤمنون وبنعمة الله هم يكفرون) انلر اصنامى تصديق ايدوب توحيد
واسلامه كافرمى اولورلر وياخود شيطانك انلره بحيره وسائبه يى تحريمى امرنه تصديق ايدوب
الله تعالينك تحليل ايتديكنه انكارمى ايدرلر (ويعبدون من دون الله مالا يملك لهم رزقا من السموات
والارض شيئا ولا يستطيعون) مشركون الله تعاليدن غيرى برشيئه عبادت ايدرلركه انلر ايچون
سمواتدن مطر انزالنه وارضدن نبات اخراجنه مالك اولمزلر ونفع وضره استطاعتلرى اولمز
(فلا تضربوا لله الامثال) الله تعالى يه مثل قيلمكزكه انى اكا شريك ايدرسز ويا برشيئى اكا
قياس ايدرسز زيرا كه ضرب مثل برحالى برحاله تشبيهدر (ان الله يعلم وانتم لا تعلمون) الله تعالى سزك
اكا قياس ايله اولان قولكزك فسادنى بيلوركه اول ملكك عبيدنه عبادت تعظيمده ملكك
كندويه عبادتدن ادخلدر ❀ وياخود افعالكزده اولان عظيم جرمكزى بيلور حالبوكه سز
انى بيلمزسز اكر بيلسكز اكا جرأت ايتمزديكز وياخود اول اشيانك كنهنى بيلورسز بيلمزسز
ايمدى دأبكزى ترك ايدك وياخود اكا ضرب امثال ايتمكز زيرا كه اول ضرب امثال كيفيتى
بيلورسز بيلمزسز اندن انلره ضرب مثل كيفيتن تعليم ايچون كندويه وكنديدن غيرى عبادت اولنانه
مثل ضرب ايدوب ديديكه (ضرب الله مثلا عبدا مملوكا لا يقدر على شيء ومن رزقناه منا رزقا
حسنا فهو ينفق منه سرا وجهرا هل يستوون) الله تعالى مثل ضرب ايتدى شول عبد مملوكى كه

حقدن اضلال ايدەلر انلرە ديكه عمريكزى شهواتله كچورك تحقيق سزك وارەجغكز مكان نار جهنمدر (قل لعبادى الذين امنوا يقيمو الصلاة وينفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية من قبل ان ياتى يوم لابيع فيه ولاخلال) يامحمد بنم مؤمن قوللريمه ديكه يعنى امر ايله كه نمازه اركان وسنتنه رعايتله قائم اولسونلر وبزم انلره ويرديكمز رزقدن تطوع اولان صدقه يى كزلو وواجب اولانى آشكار ويرسونلر اولكون كلسندن مقدمكه انده اعمال صالحه دن غيرى اخذوعطا وبيع وشرا ودوستلق ايله نفع ونما اولمز (الله الذى خلق السموات والارض وانزل من السماء ماء فاخرج به من الثمرات رزقا لكم وسخر لكم الفلك لتجرى فى البحر بامره وسخر لكم الانهار (وسخر لكم الشمس والقمر دائبين وسخر لكم الليل والنهار واتيكم من كل ماسألتموه وان تعدوا نعمت الله لاتحصوها ان الانسان لظلوم كفار) اول الله تعاليدر كه كوكلرى ويرلرى خلق ايتدى وكوكدن صويعنى يغمور انزال ايتدى وانكله انواع ميوەلر بتورديكه سزكچون رزق اوله وسزكچون سفاين تسخير ايتديكه انك امريله دكزده استديككز محله كيدەسز ونهرلرى سزە رام ايتدى ❁ كه انتفاعكز ايچون تصرفكزده اوله ❁ وشمس وقمرى دخى عادتلرى اوزره بر بريني تعقيب ودور ايدەرك ضيا ويرمك ايچون سزە تسخير ايتدى وكيجه وكوندزى دخى سزە تسخير (سزه) ايتدى ❁ كه كيجەدە نومله راحت كوندزده كسب معيشت ايدەسز ❁ ومحتاج اولديغكز واستديكز شيلرك كليسنى سزه ويردى اكر سز الله تعالينك ويرديكى نعمتلرينى صايدلم دير سكز انى تعداده قدرتكز اولماز تحقيق انسان نفسنه ظلم

تصرفدن عاجز اولوب برشيئه قادر اولميه ودخى شول حرمالكى كه الله تعالى اكا مال كثير ويروب انى ديلديكى كيفيت اوزره سرده وعلانيەدە اندن انفاق ايده ايكيسى مساوى مى اولور ايمدى ايكيسى جنسيت مخلوقيتده متشاركلر ايكن ايكيسى بيننده اشتراك وتسويه ممتنع اوليجق اعجز مخلوقات اولان اصنامله شول غنى قادر على الاطلاق الله تعالى بيننده اشتراك وتسويه نك امتناعى اظهر اولور ❁ دينلديكه اشبو كافر مخذول ايله مؤمن موفقه تمثيلدر وعبدى مملوكله تقييدك فائدەسى انى حردن تميزدر زيرا اول دخى انك كبى الله تعالينك عبديدر وبنده عبدى سلب قدرتله تقييدى انى مكاتب ومأذوندن تميز ايچوندر وانى مالك متصرفه قسم قيلمسى دلالت ايدركه مملوك برشيئه مالك اولميه (الحمدلله بل اكثرهم لايعلمون) حمدك كليسى الله تعالى يه مختصدر كه انك غيرى اكا مستحق اولمز زيرا كه نعمك كليسن اول ويرر غيرى دكل بلكه ناسك اكثرى انى بيلمزلر نعمتى غيره مضاف قيلوب انك اجليچون اكا عبادت دخى ايدرلر (وضرب الله مثلا رجلين احدهما ابكم لايقدر على شئ) الله تعالى ايكى رجلى مثل ضرب ايلديكه انك برى اخرس اولوب فهم وافهام ايتمز نقصان عقليچون صنايع وتدابيردن برشيئه قادر اولمز (وهو كل على مولاه) والحال اول ولى امرى اوزره عيال وثقلدر (اينما يوجه لايأت بخير) انى مولاسى قنده كوندرسه كفايت مهم وتحصيل حاجتله كلمز (هل يستوى هو ومن يأمر بالعدل) اول مساويمى اولور اول كمسەيه كيم فهيم ومنطيق وذو كفايه ورشد اولوب ناسه نفع ايدر وانلرى مجامع فضائلى شامل عدله حث ايدر (وهو على صراط مستقيم) والحال اول كندو طريق مستقيم اوزره در توجه ايتديكى مطلبه اقرب سعيله ايرر والله تعالى اشبونى مثل ضرب ايتديكه كنديله اصنام بيننده مشاركتى ابطال ايده ❁ دينلديكه ايكى مثل دخى مؤمن وكافر ايچوندر وابكمله مراد ابى بن خلفدر وعدلله امر ايدنله مراد حمزه وعثمان ابن عفان وعثمان بن مظعوندر • دينلديكه اشبو هاشم بن عمرو شاننده نازل اولوبدركه اول قليل الخير اولمسيله بيله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه عداوت ايدردى (ولله غيب السموات والارض) سموات وارض غيبنك علمى الله تعالى يه مختصدر انك غيرى انى بيلمز اول هرشيئدركه اول ايكيسنده عبادك محسوسى اولميه واكا بر محسوس دخى دلالت ايتميه وياخود اول يوم قيامتدركه علمى سموات وارض اهلندن غائبدر (وما امر الساعة الا كلمح البصر اوهو اقرب) قيام ساعتك سرعت وسهولتده امرى طرفك حدقەنك اعلاسندن اسفلنه رجعى دكلودر بلكه انك امرى اندن اقربدر (ان الله على كل شئ قدير) الله تعالى هرشيئه قادردر • ايمدى خلائقى دفعة احيايه قادر اولور تدريجله قادر اولمسى كبى (والله اخرجكم من بطون امهاتكم لاتعلمون شيئا) الله تعالى سزى انالريكز قارنندن چيقاردى حالبوكه سز هيچ برشئ بيلمز سز (وجعل لكم السمع والابصار والافئدة لعلكم تشكرون) وسزكچون سمع وابصار وافئده خلق ايتدى تا كه

ايديجى شديد الكفراندر (واذ قال ابراهيم رب اجعل هذا البلد امنا واجنبنى وبنى ان نعبد الاصنام) واول وقتى ياد ايله كه ابراهيم عليه السلام مناجاتنده يارب شو مكه شهرينى مخاوف ومكارهدن امين قيل وبنى واولادلريمى اصنامه عبادت ايتمكدن بعيد ايله ديدى (رب انهن اضللن كثيرا من الناس فمن تبعنى فانه منى ومن عصانى فانك غفور رحيم) يارب اول اصنام ناسدن چوق كيمسه يى اضلال ايتديلر كيمكه دينده بكا تابع اولدى اول بنم ملتمندندر كيمكه بكا عاصى اولدى سن قادرسنكه انى توبه يه توفيقله مغفرت ورحمت ايدەسن (ربنا انى اسكنت من ذريتى بواد غير ذى زرع عند بيتك المحرم ربنا ليقيموا الصلوة فاجعل افئدة من الناس تهوى اليهم وارزقهم من الثمرات لعلهم يشكرون) يا ربنا بعض ذريتمى سنك بيت محرمك عندنده اكين تمز واديده اسكان ايتدم يا ربنا تا آنده نمازه مقيم اولەلر بعض ناسك قلوبنى اول موضعى زيارته محب ومشتاق قيل واول بلده اهلنى ميوەلردن رزقلندر تا كه سنك نعمتكه شكر ايدەلر ❁ مرويدركه شامده هاجردن اسمعيل عليه السلام تولد ايتدكده ابراهيم عليه السلامك زوجه سى ساره رضى الله عنها اندن غيرتلنوب ابراهيم عليه السلامه بنم قلبمك راحتى استرسك هاجرى اوغليله برآب وعمارتدن خالى محله كوتر براق ديدى ابراهيم عليه السلام بو خصوصده تفكر اوزره ايكن جبريل عليه السلام وحيله كلوب سارەنك كلاميله حركت ايلەديدى بناء عليه ابراهيم عليه السلام هاجر واسمعيلى آلوب حرم شريف طرفنه كيدوب انلرى وادئ مكه دەبى انيس ورفيق براغوب بو مناجاتله عودت ايلدى بعده مدت قليلەدە دعاى خليل قبوليله جبريل عليه السلام قناديله ياخود اسمعيل

سزه طورابعد طور انعام ايتديكى اشيايى بيلوب اكا شكر ايدەسز (ألم يروا الى الطير مسخرات فى جو السماء) نظر ايتمزلرمى شول قوشلره كيم ارضدن متباعد هواده طيران ايچون مسخرلردر اجنحه وسائر اسبابدن خلق اولنان شيئله (مايمسكهن الا الله) اول قوشلرى هواده امساك ايدن دكل الا الله تعاليدر زيرا جسدك ثقلى سقوطنى اقتضا ايدر فوقنده علاقه وتحتنده دعامه يوقدر كه انى امساك ايده (ان فى ذلك لآيات لقوم يؤمنون) قوشلرك جو سماده طيرانيچون تسخيرنده قوم مؤمنين ايچون آيتلر واردر كه اول انى برخلقتده خلق ايتمشدركه انكله اكا طيران ممكن اولور ❁ وهوائى خلق ايتديكه انده طيران ممكن اولور وهواده انى خلاف طبعى اوزره دوشرمن طورغورر دينلديكه طير هواده اون ايكى ميلەدكين مرتفع اولور اندن فوقه ارتفاعه امكانى اولمز (والله جعل لكم من بيوتكم سكنا) الله تعالى سزه بيوتكزدن مسكن قيلدى يعنى بيوت بناسنى سزه توفيق ايتديكه وقت اقامتكزده انده قرار ايدەسز (وجعل لكم من جلود الانعام بيوتا) وسزكچون جلود انعامك شعر وصوف ووبرندن بيوت قيلدى اول كرك خيام وياقباب وياانطاعدر (تستخفونها يوم ظعنكم ويوم اقامتكم) سز اول بيوتى خفيف بولورسز ترحالكز وقتنده حمل ونقلى واقامتكز وقتنده وضع وضربنى (ومن اصوافها واوبارها واشعارها اثاثا ومتاعا الى حين) وسزكچون انعامدن غنمك صوفندن وابلك وبرندن ومعزك شعرندن لبس وفرش اولنور وسائر اشيا كه انكله انتفاع اولنور شئ قيلدى زماندن برمدته دكين وياموتكزه دكين وياندن اوطاركز قضاسنه دكين (والله جعل لكم مما خلق ظلالا) والله تعالى خلق ايتديكى اشجار وجبال وابنيه وغيريدن سزكچون ظلال قيلديكه انكله شمسك حرندن قورينورسز (وجعل لكم من الجبال اكنانا) ودخى جبالدن سزكچون كهوف وبيوت منحوته دن مواضع قيلديكه انده ساكن اولورسز (وجعل لكم سرابيل تقيكم الحر) ودخى سزكچون صوف وكتان وقطن وغيريدن ثياب قيلديكه انكله حر وبرددن قورينورسز (وسرابيل تقيكم بأسكم) ودخى سزكچون حديددن درع وجوشن قيلديكه انى لبسله سلاح اذاسندن وياعدو محاربدن قورينورسز (كذلك يتم نعمته عليكم لعلكم تسلمون) اشبو ذكر اولنان نعم متقدمەنك اتمامى كبى سزه نعمتن اتمام ايدرتا كه انك نعمتلرينه نظر ايدوب وحدانيتنه ايمان وحكمنه انقياد وايقان تحصيل ايدەسز (فان تولوا فانما عليك البلاغ المبين) اكر انلر اسلامدن اعراض ايدوب حق قبول ايتمزلرسه سكا ضرر ويرمز سكا واجب اولان بلاغدر سن ايسه تبليغ ايتدك (يعرفون نعمة الله ثم ينكرونها واكثرهم الكافرون) مشركون الله تعالينك اشبو عدايتديكى نعمتلرى وغيريى بلدكلرندنصكره انكار ايدرلر يعنى اشبو نعمتلرك الله تعاليدن ايدوكنى اعترافلرندنصكره انك غيريه عبادتله انى انكار ايدرلر وياخود اول نعمتلر بزه آلهەمز شفاعتيلەدر وياشونك كبى سببلەدر ديمك ايله انكار ايدرلر وياخود اول نعمتلرك

عليه السلامك قدمى اثريله زمزم ظهور ايدوب قبيلهٔ جرهم انده اقامت وكون بكون ناسك شوقى زياده اولدى ومكهٔ مكرمه ده
انواع فوائد پيدا اولدى (ربنا انك تعلم مانخفى وما نعلن ومايخفى على الله من شئ فى الارض ولا فى السماء (الحمد لله الذى وهب لى
على الكبر اسمعيل واسحق ان ربى لسميع الدعاء) يا ربنا سن بزم كزلو واشكاره ايتدكز شيئ بيلورسن الله

حقوقى اداسندن اعراضله انكار ايدرلر ❁ دينلديكه نعمة الله ايله مراد محمد صلى الله تعالى عليه وسلمك نبوتيدركه انى معجزاتله بلدكلرندنصكره عنادا انكار ايتديلر وانلرك اكثرى عنادا نعمتى جاحد لردر زيرا انلرك بعضى نقصان عقليچون ويا نظرده تفريطيچون حقى بيلميوبدر وياخود حد تكليفه ايرشمديكندن اوزرينه حجت قائم اولميوبدر (ويوم نبعث من كل امة شهيدا) ذكر ايت شول كونيكه انده بز هر امتدن رسولنى شاهد بعث ايدرزكه مؤمنلرك ايماننه وكافرلرك كفرنه شهادت ايده (ثم لا يؤذن للذين كفروا) بعده كافرلره اذن ويرلمزكه اعتذار ايده لر زيرا كه عذرلرى يوقدر (ولاهم يستعتبون) ورب تعالى يى رضايه دخى تكليف اولنمزلر زيرا كه آخرت دار تكليف دكلدر ويا دنيايه رد اولنمزلركه توبه ايده لر ايعدى استعتابده حقيقت معنى رضا طلبنه تعرضدر اول باب ايسه آخرتده كفار اوزره منسددر (واذا رأى الذين ظلموا العذاب فلا يخفف عنهم ولاهم ينظرون) قچانكه كافرلر جهنم عذابن كوره لر انلردن عذاب تخفيف اولنمز ومهلت دخى ويرلمزلر (واذا رأى الذين اشركوا شركاءهم) قچان مشركلر يوم قيامتده الله تعالى يه شركاء ادعا ايتدكلرى اوثانلرينى ويا انلرى كفره حمله كفرده شركالرى اولان شياطينى كوره لر (قالوا ربنا هؤلاء شركاؤنا الذين كنا ندعوا من دونك) ديه لركه يا ربنا اشبونلر بزم شركامزدركه سندن غيرى انلرى ارباب اتخاذ ايدوب انلره عبادت ايدردك ويا بزى كفره تحميل ايدن شياطيندن شركامزدركه انلره اطاعت ايدردك اشبو كلام انلردن مخطئين ايدكلرينه اعترافدر ❁ وياخود عذابلرينك بعضى انلر اوزره تحميل اولنمسنى التماسدر (فالقوا اليهم القول انكم لكاذبون) اوثان انلره ديه لركه سز بزى آلهه تسميه كزده كاذبلرسز بز سزى دعوت ايتمدككه بزه عبادت ايده سز (والقوا الى الله يومئذ السلم) واول كونده مشركلر الله تعالى يه استسلام وحكمنه انقياد ايده لر ❁ حالبوكه دنياده اندن استكبار ايدرلردى (وضل عنهم ما كانوا يفترون) وانلردن زائل وباطل اوله اولكه آلهه لرى انلره نصرت وشفاعت ايدرديو افترا ايدرلردى شول وقتن كه آلهه لرى انلردن تبرى ايدوب انلرى تكذيب ايده لر (الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله زدناهم عذابا فوق العذاب بما كانوا يفسدون) شونلركه كنديلر كافر اولوب ناسى اسلامدن منع وكفره حمله سبيل اللهدن صد ايتديلر بز انلره شول كفرله مستحق اولدقلرى عذابك فوقنده صدلريچون عذاب زياده ايدرز شول سبيله كيم دنياده كندولرى كفرله وناسى ايماندن صدله فساد ايدرلردى (ويوم نبعث فى كل امة شهيدا عليهم من انفسهم) يوم قيامتده هر امته كنديلردن رسوللرينى شاهد بعث ايدرز زيرا هر امتك رسولى كنديلردن ايدى (وجئنا بك شهيدا على هؤلاء) وسنى يا محمد امتك اوزره شاهد كتوررز (ونزلنا عليك الكتاب تبيانا لكل شئ وهدى ورحمة وبشرى للمسلمين) وبز سكا قرآنى تنزيل ايتدك امور دينيه دن هر شيئ تفصيل اوزره ويا اجمال اوزره اولوب سنته

تعالى يه يرده وكوكده اولندن برشى مخفى اولمز جدا ول الله تعالى يه دركه اختيار لغمده بكا اسمعيل واسحاقى هبه ايتدى تحقيق ربم جل شانه دعايى قبول ايديجيدر ❁ دينلديكه ابراهيم عليه السلام اسمعيل عليه السلامك ولادتنده طقسان طقوز واسحق عليه السلامك ولادتنده يوز اون ايكى ياشنده ايدى (رب اجعلنى مقيم الصلوة ومن ذريتى ربنا وتقبل دعاء ربنا اغفرلى ولوالدى وللمؤمنين يوم يقوم الحساب) يا رب بنى وذريتمدن بعضنى نمازه قائم اولنلردن قيل يا ربنا دعا وعبادتمى قبول ايله يا ربنا بنى وپدر ووالده مى وجمله مؤمنلرى حساب قائم اولديغى كونده مغفرت ايله ❁ دينلديكه بو والدينه دعاسى باباسنك حالى بيان اولنوب نهى اولنمزدن مقدم ايدى على قول آدم وحوا عليه السلامه ايدى (ولا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون انما يؤخرهم ليوم تشخص فيه الابصار) الله تعالى يى ظالملرك عملندن غافل ظن ايتمه انلرك عذابنى انجق خوف وحيرتدن كوزلرك خيره لنديكى كونه تأخير ايدر (احاله
(مهطعين مقنعى رؤسهم لا يرتد اليهم طرفهم وافئدتهم هواء) بو خيره لنمش كوزلرينى محشره ديكوب اسرافيل عليه السلام طرفه
سكرديجى وباشلرينى يوقارو قالديريجى اولدقلرى حالده كندولرينه نظر ايتمكه كوزلرى دونميه وغلبهٔ دهشتدن قلبلرى

فهمدن خالى اوله (وانذر الناس يوم يأتيهم العذاب فيقول الذين ظلموا ربنا اخرنا الى اجل قريب نجب دعوتك ونتبع الرسل
اولم تكونوا اقسمتم من قبل مالكم من زوال) يا محمد ناسى قيامت يا موته كله جك عذابله قورقوت اولكونده دنياده شرك وتكذيبله
نفسلرينه ظلم ايدنلر ديه لركه يا ربنا بزم عذابمزى تأخير ايله وبزى دنيايه كوندروب آز وقت

احالة ايله بيان بليغ وجميع ناسه هدى ورحمت وخاصة مسلمينه بشرى اولديغى حالده ❁ اول هدى ورحمتدن محروم حرمانى كنديلرك تفريطيله در (ان الله يأمر بالعدل) الله تعالى امورده عدل ايله امر ايدر اما اعتقادده عدل توحيد كبى كه تعطيل وتشريك بيننده متوسط اوله كسب متوسط كبى كه جبر محض له قدر بيننده متوسط اوله ❁ اما عملده عدل اداء واجباتله تعبد كبى كه بطالت وترهيب بيننده متوسط اوله ❁ اما خلقده عدل جود كبى كه بخل وتبذير بيننده متوسط اوله (والاحسان) واحسان ايله ده امر ايدركه اول پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك قول شريفى موجبنجه الله تعالى يه عبادتدر كأنه انى كورورسن اكر سك انى كورمزسك اول سنى كورور (وايتاء ذى القربى) واقاربه محتاج اولدقلرينى ويرمكله امر ايدر (وينهى عن الفحشاء) وقوة شهوتدن متابعتده افراطدن نهى ايدر زنا كبى كه اول احوال انسانك اقبح واشنعيدر (والمنكر) ودخى منكره دن نهى ايدركه اول هر شيئدركه قوة غضبيه اثاره سنده انى تعاطى ايدن اوزره انكار اولنه (والبغى) ودخى بغيدن نهى ايدركه اول ناس اوزره استيلا وتجبرله استعلادر قوة وهميه دن ناشى شيطنتدر ❁ انساندن برشركه وجوده كلور الا اول اشبو اوچ قوادن برينك توسطيله صدور ايده اول اجلدن ابن مسعود رضى الله تعالى عنه ديديكه اشبو آيت كريمه قرآنده خير وشرى جامع بر آيتدر عثمان بن مظعون رضى الله تعالى عنهك اسلامنه سبب اولوبدر اكر قرآنده بوندن غيرى آيت اولمسه بيله كاصادق اولوردى كه هر شيئه تبيان اولوب عالمينه هدى ورحمتدر دينله (يعظكم لعلكم تذكرون) الله تعالى سزه امر ونهيله وخير وشر بينى تمييزله وعظ ايدر تا كه انكله متعظ اوله سز (واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم) الله تعالينك عهدنه وفا ايدك قچانكه عهد ايده سز دينلديكه انكله مراد نذردر ويا ايمان باللهدر (ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها) ايمانكزى ذكر الله ايله توثيقدنصكره نقض ايتمكز (وقد جعلتم الله عليكم كفيلا) حالبوكه الله تعالى يى ايمانكز اوزره شاهد قيلديكزكه اكا وفا ايده سز (ان الله يعلم ما تفعلون) الله تعالى سزك ايمان وعهدكز نقضنده افعالكزى بيلور (ولا تكونوا كالتى نقضت غزلها من بعد قوة انكاثا) وشول مرأه كبى اولمكزكه غزلنى ابرام واحكامدنصكره نقض ايدوب انى انقاض قيلور ❁ كلبى ايدر اول قريشدن بر مرأه خرقاء حمقاء ايدى اكا ربطه بنت عمرو دينوردى وسوسه لو ايدى ذراع دكلو مغزلى واصبع كبى صناره سى وفلكهٔ عظيمه سى وار ايدى صوف وشعر ووبردن غزل اكيرردى وجواريسنه غداتدن نصف نهاره دك اكيردردى وانى نصف نهار اولنجق اول اكيردكلرينى بوزدرردى ❁ اشبو فعل انك دائما دأبى ايدى يعنى اول مرأه نه عملدن كف ايدر ونه عمل ايتديكنده نقضدن كف ايدرسز دخى انجلين عهديكزى نقض ايدرسز بعده عهددن كف ايتمزسز ونه عهد ايتديككزده اكا وفا ايدرسز (تتخذون ايمانكم دخلا بينكم) ايمانكزى آراكزده دخل وخيانت وخديعه اتخاذ ايدرسز • دينلديكه دخل اولدركه

بزه مهلت ويركه دعوتكه اجابت وپيغمبرلره تبعيت ايدهلم جوابنده ملكلر ديه لركه مقدم دنياده سز كچون هيچ زوال يوقدر ديويمين ايدر اولمديكز ميدى (وسكنتم فى مساكن الذين ظلموا انفسهم وتبين لكم كيف فعلنا بهم وضربنا لكم الامثال) عاد وثمود كبى نفسلرينه ظلم ايدنلرك يرلرنده ساكن اولديكز وانلره نيجه عقوبات ايتدكمز سزه ظاهر اولدى وانلرك احوالندن سزه مثل ضرب ايتدك (وقد مكروا مكرهم وعند الله مكرهم وان كان مكرهم لتزول منه الجبال) انلر مكره سعيله مكرلرينه قرار ويرديلر عند الله انلرك مكرلرينك جزاسى واردر اكرچه انلرك مكرلرى شدتده جبالى ازاله يه مساوى ايسه ده ❁ منقولدركه نمرود چونكه ابراهيم عليه السلامك آتشدن سلامتى كوردكده ابراهيمك تكريسى قدرتلو ايمش بن كوكه كيدوب انى كورمك استرم ديو بر كوشك
بناسنى امر ايلدى اوچ سنه ده تكميل اولوب غايت مرتفع اولدى انك اوزرينه چيقدقده
اسمانى كالاول يردن كورديكى كبى كوردى فرداسى اول كوشك ييقلوب چوق آدم تلف اولدى نمرود غضبه كلوب ابراهيمك
تكريسى بنم كوشكمى ييقدى بن انكله جنك ايده رم ديو درت كركس بسليوب ودرت كوشه بر صندوق ياپدروب

درت كوشه‌سنه يوقارو واشاغی دوتر برر مزراق وضع واوجلرينه لحم بندايتديلر واول مزراقلری يوقارو قالديروب
كركسلری آجيقديروب صندوغك آشاغی كوشه‌لرينه باغلتدی وبر كشيله كندو صندوغه بندی اول آج كركسلر
يوقارودەكی لحم‌ميل ايتدكجه صندوق برهوا اولدی بركون بركيجه كتدكدنصكره صندوغك يوقارو نجره‌سنی
آچوب باقديكه ينه سمانك
بعدی اولكی حال اوزره
اشاغی نجره‌دن نظرده زمين
صو كبی كورندی بركون
بر كيجه دخی كيدوب
نظرلرنده كوك ينه هيئتی
اوزره كورينوب زمين
سوداء مظلم اولمش وكركسلر
دخی قدرتسز اولمشلريدی
نمرود خوفه تابع اولوب
يانلرنده اوق ویای اولمغله
يوقارو بر اوق آتدقده
هواده‌كی بحردن بر بالق
كندوينی فدا ايدوب اول
تيره قارشو كلمكله اوق قانله
كلدكده اله سمانك ايشنی
بتوردم ديو مزراقلری
لحملريله اشاغی چويروب
كركسلر دخی لحمه ميل وصند
قله طرف زمينه دونديلر
طاغلر كركسلرك قنادی
وصندوغك شدتله هبوطی
صداسنی ايشتدكده قيامت
قوپدی ظنيله مكانلرندن
زائل اولمغه قريب اولديلر
(فلاتحسبن الله مخلف وعده
رسله ان الله عزيز ذوانتقام)
ظن ايتمه كه الله تعالی پيغمبرلرينه
وعد ايتديكی نصرته خلف
ايده تحقيق الله تعالی جمله‌يه غالبدر واعدادن اوليا ايچون انتقام صاحبيدر (يوم تبدل الارض غير الارض والسموات (ولنجزين)
وبرزوا لله الواحد القهار) بو ارض غير ارضه وبو سموات غير سمواته تبديل اولنديغی كونده ناس وحدانيت
و قهاريتله متصف الله تعالی‌يه محاسبه ومجازات ايچون قبرلرندن ظاهر اوله‌لر ❀ دينلديكه ارضك تبديلی طاغلر ووادیلر

وفايی اظهار ونقضی ابطال ايده (ان تكون امة هی اربی من امة) برجماعت جماعت اخرادن عدده
ازيد ومالده اوفر اولمغله يعنی برقومه غدر ايتمه‌كز كنديككزده كثرت وانلرده قلت اولديغيچون
❀ مجاهد ايدر بونكله مراد اولدركه انلر حلفالريله مخالفت ايديشورلردی قچانكه اول
حلفالری اعاديسنده شوكت كورسه‌لر اول حلفا ايله اولان عهدلرين نقض ايدوب اول اعادی
ايله مخالفت ايدرلردی ايمدی الله تعالی انلری اول فعلدن نهی ايتدی (انما يبلوكم الله به) الله
تعالی سزی عهده وفا ايله امر ونقض عهددن نهيله اختيار ايدرتا كه نظر ايده عهد وفا حبلنی
تمسك ايدرميسز يوخسه قريشك كثرت وشوكتنه ومؤمنينك قلت وضعفنه نظرايله اغترارمی
ايدرسز (وليبينن لكم يوم القيامة ما كنتم فيه تختلفون) وتا كه يوم قيامتده شول دنياده اختلاف
ايتديككز شیء سزه تبيين ايده قچانكه اعمالكز اوزره ثواب وعقابله جزا ايده (ولوشاء الله
لجعلكم امة واحدة) اكر الله تعالی ديلسه جميعكزی ملت اسلام اوزره امت متفقه قيلوردی
(ولكن يضل من يشاء ويهدی من يشاء) لكن الله تعالی انلردن ديلديكنی عدليله مخذول
ايدر وديلديكنه فضليله هدايت ايدر (ولتسئلن عما كنتم تعملون) ويوم قيامتده شول دنياده
ايشلديككز اعمال حسنه وسيئه‌دن سؤال اولنورسز (ولاتتخذوا ايمانكم دخلا بينكم) ايمانكزی
آراكزده دخل وخيانت وخديعه اتخاذ ايتمه‌كزكه انكله ناس سزك ايمانكزه اغترار ايدوب
امن اوزره اولدقلرندنصكره ايمانكزی نقض ايدر اولمكز (فتزل قدم بعد ثبوتها) اوليه
اولسه اقدامكز محجة اسلام اوزره ثبوتندنصكره طاير ينور (وتذوقوا السوء بما صددتم عن
سبيل الله) ودنياده عذابی ذوق ايدرسز شول سببله كيم نقض عهد ايتمه‌كزله ناسه نقض عهد
طريقنی تسهيل ايدوب انلری طريق اسلامدن صد ايدرسز (ولكم عذاب عظيم) وآخرتده
سزه عذاب عظيم اولور (ولاتشتروا بعهد الله ثمنا قليلا) الله تعالينك عهدنی عرض يسيره
استبدال ايتميك بلكه عهدكزه وفا ايدك (انما عند الله هو خير لكم ان كنتم تعلمون) شول عهده
وفا اوزره الله تعالی عندنده‌كی ثواب سزه خيرليدر اندنكه نقض عهد اوزره عرض يسيره‌دن
آلورسز اكر علم وتميز اهلندن ايسه‌كز (ماعندكم ينفد وما عند الله باق) اعراض دنيادن
سزك عندكزده اولان منقضی وفانی اولور اماكه الله تعالی عندنده جنته‌كی ثواب اهلنه دائم
وباقيدر (ولنجزين الذين صبروا اجرهم باحسن ما كانوا يعملون) فاقه‌يه واذای كفاره ويا
مشاق تكليفه صبر ايدنلرك اجرنی اعماللرندن احسن جزا ايله جزا ايدرز (من عمل صالحا
من ذكر اوانثی وهو مؤمن) ذكر وانثادن بركيمسه كه مؤمن اولديغی حالده عمل صالح ايشليه
زيرا استحقاق ثوابده كفره‌نك اعمالنه اعتبار يوقدر بلكه انلرك انك اوزره متوقعلری تخفيف
عذابدر (فلنحيينه حياة طيبة) بز انلری دنياده حياة طيبه ايله احيا ايده‌رز يعنی رزق حلال الله
انی غنی قيلورز موسر ايدرسه‌وز ياكا قناعت وقسمته رضا ويررز اكرانی معسر ايدرسه‌وز

دوزلنوب اشجار وبنادن خالی اولمسيدر وكوكلرك تبديلی شمس وقمر دوريلوب نجومك طاغلمسی وكوكلر اريمش ياغ ومعادن كبی
اولمسيدر (وتری المجرمين يومئذ مقرنين فی الاصفاد) واولكونده مشركلری كوررسنكه عقايد واعمالده شريكلريله بربرينه باغلنمش
ياخود هركافر بر شيطانله زنجيره اراش اوله (و سرابيلهم من قطران وتغشی وجوههم النار)
ليجزی الله كل نفس ما كسبت
ان الله سريع الحساب)
انلرك كوملكلری قطراندندر
ويوزلرينی آتش قابلارتا كه
الله تعالی هر نفسك كسب
ايتديكی عملك جزاسنی ويره
الله تعالی حسابده سريعدر ❀
برحساب آنی حساب
آخردن كروالیقومز (هذا
بلاغ للناس ولينذروا به
وليعلموا انما هو اله واحد
وليذكر اولوا الالباب)
بو قرآن يا بو سوره‌ده
اولان موعظه ناس ايچون
كفايتدرتا كه انكله تخويف
اولنه‌لر وذكر اولنان قدرت
وعلامتلرنی تأمل ايله
بيله‌لركه تحقيق اول الله عظيم
الشان واحددر شريك
ونظيری يوقدر وعقول
كامله صاحبلری دخی متعظ
اولوب مناهيدن حذر
واوامره قيام ايده‌لر

(سورة الحجر مكية وهی
تسع وتسعون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(الر تلك ايات الكتاب
وقران مبين) اشبو كله‌جك
آيتلر سوره‌نك وقرآن
مبينك آيتلريدر ❀ دينلديكه كتابله مراد يازلمشی وقرآنله مراد جمع اولنمشی اوله ياخود كتابله مراد توريه وانجيل وقرآنله مراد
بو قرآن كريم اوله (ربما يود الذين كفروا لو كانوا مسلمين) چوق كافرلر دنياده هزيمت ياخود موت ياعذاب قيامت وقوعنده
مسلمان اولمقلغی تمنی ايدرلر ❀ دينلديكه كافرلر جهنمده مؤمنلرك كنهكارلرنی كوروب سز مسلمانلر ايكن بزمله

(ولنجزينهم اجرهم باحسن ما كانوا يعملون) وايشلدكلری اعمال صالحه‌نك اجرنی اندن
احسنله جزا ايدررز (فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم) قچانكه قرآن قرائتن
مراد ايدرسك الله تعاليدن سؤال ايتكه سنی شيطان رجيمك وساوسندن اعاذه ايده تا كه قرائتك
حالنده اول سكا وسوسه ايتميه ❀ جمهور عندنده اول استحباب ايچوندر اشبونده دلالت واردكه بر
مصلی به نمازك هر ركعتنده استعاذه لازم اوله ❀ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ايدر پيغمبريمز
صلی الله تعالی عليه وسلم قتنده قرآن اوقور اولديغمده اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم
ديدم پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم ديديكه ❀ اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ❀ ديكل جبريل
عليه السلام بكا انی قلمدن واول لوح محفوظدن اوبلجه اقراء ايتدی (انه ليس له سلطان علی الذين
آمنوا وعلی ربهم يتوكلون) اول شيطانك تسلط وولايتی يوقدر شونلر اوزره كيم مؤمن
اولوب ربلری جل شانه‌يه توكل ايدرلر ❀ زيرا انلر انك اوامرينه اطاعت ووساوسنه اقبال
ايتمزلر مكر اول شيئده كه احتقار اولنور وندور وغفلت اوزره ايشلنور اول اجلدن اندن
استعاذه ايله امر اولنديلر (انما سلطانه علی الذين يتولونه) بلكه انك تسلطی شول قوم اوزره
دركه اكا محبت واطاعت ايدرلر (والذين هم به مشركون) وانك سببيله الله تعالی‌يه اشراك
ايدرلر (واذا بدلنا آية مكان آية) قچان برآيتك حكمنی نسخ ايدوب يرينه حكم آخر كتوره
وز (والله اعلم بما ينزل) الله تعالی احكامندن تبديل وتغييرنده خلقنه اصلح اولانه اعلمدر ❀
زيرا بروقتده مصلحت اولان ممكندركه وقت آخرده مفسده اوله (قالوا انما انت مفتر)
كافرلر ديرلركه يا محمد سن الله تعالی‌يه افترا ايدرسن ❀ برشیء امر ايتديكندنصكره امر آخر حسن
كوريلوب اولكی امرندن نهی ايدرسن (بل اكثرهم لايعلمون) بلكه انلرك اكثر احكامك
حكمتن بيلمزلر وخطايی صوابدن تميز ايتمزلر (قل نزله روح القدس من ربك بالحق) ديكل كه
انی جبريل عليه السلام ربك جل شانه‌دن صدقله تنزيل ايدوبدر (ليثبت الذين آمنوا) تا كه
مؤمنلر اول انك كلامی ايدوكنه ايمان اوزره ثابت اوله‌لر وناسخی ايشتدكلرنده انده‌كی رعايت
صلاحی تدبر ايدوب عقيده‌لرنده رسوخ وقلبلرنده اطمئنان بوله‌لر (وهدی وبشری للمسلمين)
ومسلمينه هدايت وبشارت اوله (ولقد نعلم انهم يقولون انما يعلمه بشر) بز بيلورزكه كفار
مكه ديرلركه محمده قرآنی برآدمی تعليم ايدر ❀ دينلديكه انكله مراد عامر بن الحضرمينك غلامی
جبر الرومی ايدی ❀ وياخود جبر ويسار نام ايكی غلام نصرانی ايديكه يمن اهلندن اولوب
مكه ده سيوف دوزرلردی تورات وانجيل اوقورلردی ❀ پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه
وسلم ايسه انلره اوغراديغنده اوقودقلرينی دكلردی ❀ ضحاك ايدر كفارا كاايذا ايتدكلرنده
انلرك قتنه واروب اوتورر وكلاملريله استراحت قيلوردی مشركون ايسه محمد اول ايكيسندن
اوكرنور ديرلردی الله تعالی انلری تكذيب ايدوب ديديكه (لسان الذی يلحدون اليه اعجمی)

جهنمده سکز اسلامکز سزه نه فائده ایتدی دیه‌لر بعد زمان الله تعالینك فضل و رحمتیله اول مسلمانلر ناردن چیقوب جنته
کتدکلرنده کافرلر اولوقت نولیدی بزده اهل اسلامدن اولیدق دیه‌لر (ذرهم یأکلوا ویتمتعوا ویلههم الامل فسوف
یعلمون) انلری ترك ایله که دنیاده یسونلر ولذات وشهواتله ❀ ۳۰۸ ❀ کچونسونلر واملری انلری ایمان
وطاعتدن کرو براقسون یقینده جزالرینی کوروب عمل قبحلرینی بیلورلر (وما اهلکنا من قریة الاولها کتاب معلوم ❀ بز بر قریه اهلنی هلاك ایتمدك الا زمانی تقدیر ولوح محفوظده تحریر اولنمشیدی (ماتسبق من امة اجلها وما یستأخرون) هیچ بر امتدن اجل موعودی ویا عذابی تقدیم وتأخیر ایتمز (وقالوا یاایها الذی نزل علیه الذکر انك لمجنون) مکه مشرکلری پیغمبر علیه السلامه استهزا طریقیله ای قرآن نازل اولمش کمسه سن مجنونسن دیدیلر (لوماتأتینا بالملئکة ان کنت من الصادقین) اکر سن صادقلردن اولیدك بزه رسالتکه شهادت ایدر ملکلرله کلوردك (ماننزل الملائکة الا بالحق وما کانوا اذا منظرین) بز کفاره ملائکه‌یی انجق عذابله ایندیررز حال بوکه انلره ملائکه ایندریدك عذابلرنده امهال ایتمزدك (انانحن
نزلنا الذکر واناله لحافظون) بز قرآن انزال ایتدك آنی تبدیل وتحریفدن حفظ ایدیجیلردنز (زیرا کتب (سو)
متقدمه‌نك حفظی احبار وربانیون التزام ایتمکله تحریف واقع اولمشیدی (ولقد ارسلنا من قبلك فی شیع الاولین)
یا محمد سندن مقدم کچن طائفه‌یه کندیلردن رسوللر کوندردك (ومایأتیهم من رسول الا کانوا به یستهزؤن) هر پیغمبرکه

شول رجلك لسانیکه اکا اشارت وامالة ایدرلر اعجمیدر (وهذا لسان عربی مبین) بو قرآن
ایسه عربی لسان اوزره فصیح ومبیندر ❀ تقریری ایکی وجهی محتمل اولور بری بودرکه
محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك اول رجلدن ایشتدیکی کلام اعجمیدرکه انی نه اول ونه سز فهم
ایدرسز قرآن ایسه عربیدر انی تأمل ایله فهم ایدرسز اوبله اولسه انك تلقیسی الله تعالیدن اولور
وبری دخی بودرکه طوتالمکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم اول رجلك کلامن استماع ایله معانی
اندن تعلم ایتدی لکن لفظی اندن تلقف ایتمیوبدر ❀ زیرا اول عجمی وقرآن ایسه عربیدر ❀
وقرآن معنی اعتباریله معجز اولدیغی کبی لفظ حیثیتندن دخی معجزدر ومع ذلك قرآنده علوم
کثیره واردرکه انی تعلم ممکن اولمز الا مدت متطاولده اول علومده فائق معلمه ملازمتله اولور
ایمدی انك جمیعی نیجه تعلم اولنور بر غلام سوقیدنکه بعض اوقاتده اکا اوغرایوب اندن کلمات
اعجمیه ایشیدلمکله ❀ اویله اولسه مشرکینك بونك امثالی کلمات رکیك ایله قرآنه طعن واعتراضلری
غایت عجزلرینه دلیل واضحدر (ان الذین لایؤمنون بآیات الله) شونلرکه آیات قرآنیه‌نك من
عند الله ایدوکنی تصدیق ایتمزلر (لایهدیهم الله) الله تعالی انلری حقه ویا سبیل نجاته
ویا جنته هدایت ایتمز (ولهم عذاب الیم) وآخرتده انلره عذاب وجیع واردر (انما
یفتری الکذب الذین لا یؤمنون بآیات الله) کذبی اختلاق ایتمزلر الا انلرکه الله
تعالینك آیتلرینه ایمان کتورمیدلر ❀ زیرا عقاب خوفن ایتمزلرکه انلری اندن ارتداع ایده
(واولئك هم الکاذبون) وانلر حقیقتده کاذبلر وکذبده کامللردر ویا کذب عادتلریدرکه
انلری اندن دین ومروت صرف ایتمز ❀ ویاخود سکا مفتریسن دیدکلرنده کاذبلردر (من کفر
بالله من بعد ایمانه) برکسه‌که الله تعالی‌یه مؤمن اولدیغندنصکره کافر اوله الله تعالیدن غضب
وعقابه مستحق اولور (الا من اکره وقلبه مطمئن بالایمان) الا شول کمسنه عذاب وعقابه
مستحق اولمزکه کفره اکراه اولنه حالبوکه قلبی ایمان اوزره ثابتدر ❀ اشبو دلیلدرکه ایمان
قلبله تصدیق اوله (ولکن من شرح بالکفر صدرا) لکن اول کمسه‌که صدری کفرله منفتح
اولوب انی اختیار ایده (فعلیهم غضب من الله) ایمدی اول حاللو کمسنه‌لر اوزره الله تعالیدن
غضب واردر (ولهم عذاب عظیم) وآخرتده انلر ایچون عذاب عظیم واردر زیرا که کفردن
عظیم جرم یوقدر ❀ اشبو دلیلدرکه مکره مکلف اولمیه واکراه کلمهٔ کفر تلفظنی مبیح اوله لکن
قلبك ایمان اوزره طمأنینتی شرطیله واکثر علماء اشبو آیتله استدلال ایتدیلرکه مکرهك طلاقی
وعتاقی وهر قولی وفعلیکه اندن صدور ایدر صحیح اولمیه ❀ روایت اولندیکه قریش عمارله
ابوینی ویاسر وسمیه‌یه ارتداد اوزره اکراه ایتدیلر اویله اولسه سمیه‌یی ایکی دوه اراسنه باغلیوب سن
رجال اجلیچون اسلامه کلدك دیو اوکندن حربه ایله اورمغله اولدردیلر ویاسری دخی اولدر
دیلر اسلامده اول قتیل اول ایکیسی اولدیلر وعماره ایسه اکراه ایدوب کلمهٔ کفردن دیلدکلرین

انلره کلسه انلر آنی استهزا ایدرلردی (بومعاندلرك سکا ایتدکلری کبی) (کذلك نسلکه فی قلوب المجرمین) انلرك
پیغمبرلرینه ایتدکلری کبی سنك زمانکك کافرلرینك قلبلرینه دخی آنی کتورورز (لایؤمنون به وقد خلت
سنة الاولین) بونلر قرآنه ایمان ❀ ۳۰۹ ❀ ایتمزلرکه اولکیلرك حقنده اولان سنت هلاك کچدی (ولو فتحنا علیهم
بابا من السماء فظلوا فیه یعرجون) لقالوا انما سکرت ابصارنا بل نحن قوم مسحورون) اکر بز کوکدن برقاپو آچوب ملکلر عروج ونزول ایدوب کورسه‌لر عنادلرندن ناشی کوزلرمز خیره‌لنمش وباغلنمش بلکه محمد بزه سحر ایتمش دیه‌لردی (ولقد جعلنا فی السماء بروجا وزیناها للناظرین) وبز کوکده ❀ هیئت وخواصلری مختلف اون ایکی ❀ برج خلق ایتدك وانی ❀ شمس وقمر وسائر نجومله ❀ تزیین ایتدك شول کمسه‌لر ایچونکه عین عبرتله نظر ایدوب صانعنك قدرت ووحدانیتی اندن استدلال ایده (وحفظناها من کل شیطان رجیم) الا من استرق السمع فاتبعه شهاب مبین) واول کوکلری بز شیطان رجیمدن حفظ ایتدك مکر هر شیطانکه ملکلردن کلام سرقه ایتمکه کیده عقبنجه اکا پارچه آتش یتشوب انی
احراق ایدر ❀ دینلدیکه زمان اولده شیاطین کوکه کیدوب خبر سرقتیله زمینه کلوب کاهن دوستلرینه حوادث ویررلردی
عیسی علیه السلامك ولادتنده اوچ قات کوکدن منع اولنمشیدی صکره افندمز علیه السلامك ولادتلرنده شهاب ثاقبله
کلی اسمانه عروجدن منع اولنملریله باب کهانت دخی مسدود اولدی (والارض مددناها والقینا فیها رواسی وابتنا

سویلتدیلر ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدیلرکه یارسول الله عمار کافر اولدی
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه عمار کافر اولور دکلدر بلکه عمار فرقندن قدمنه
دکین ایمانله طولودر ایمان انك لحم ودمنه خلط اولوبدر ❀ بعده عمار آغلیه‌رق پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم قتنه کلدی ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم انك کوزلری یاشن
سیلوب دیدیکه اوشمکل اکرینه سکا اکراه ایدرلرسه ظاهر لسان ایله انلره موافقت ایلکل
اشبو دلیلدرکه اکراه عندنده کلمهٔ کفری تکلم جائز اوله اکرچه افضل اولان دینی اعزاز
ایچون اندن اجتنابدر یاسرله سمیه ایتدیکی کبی ❀ روایت اولندیکه مسیلمة الکذاب مسلمیندن
ایکی کمسه‌یی اخذ ایدوب برینه محمد حقنده نه دیرسن دیدی اول دیدیکه رسول اللهدر یا بنم
حقمده نه دیرسن دیدی ایتدیکه سن دخی انجلین سن مسیلمه انی صالیوردی بعده اول برینه
محمد حقنده نه دیرسن دیدی دیدیکه رسول اللهدر بعده بنم حقمده نه دیرسن دیدی اول دیدیکه
بن اصمم اوچ کره سؤالی اعاده ایدوب اول ایسه بنه اولکی جوابی ویردی حتی که اول سببدن
مسیلمه انی قتل ایتدی چون اول ماجرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه ذکر اولندی
دیدیکه اما اولکیسی رخصة اللهله عمل ایتدی ❀ وایکنجیسی عزیمتله عمل ایتمش دیوب جنتله
تهنیه ایتدی (ذلك بانهم استحبوا الحیاة الدنیا علی الآخرة) اشبو وعید مذکور شول
سببدندرکه انلر حیاة دنیایی آخرت اوزره ایثار ایتدیلر (وان الله لایهدی القوم الکافرین)
الله تعالی علم ازلیسنده کافر اولنلری ثبات ایمانی ایجاب ایدر شیئه هدایت ایتمز وزیغدن دخی
عصمت ایتمز (اولئك الذین طبع الله علی قلوبهم وسمعهم وابصارهم) ایمدی انلر بر قومدرکه الله
تعالی انلرك قلوب وسمع وابصاری اوزره ختم ایدوب حق تأمل وادراکدن ابا ایتدیلر (واولئك
هم الغافلون) وانلر غفلتده کامللردر • زیرا انلری حالت راهنه‌لری عواقب تدبرندن اغفال
ایتمشدر (لاجرم انهم فی الآخرة هم الخاسرون) حقا که انلر آخرتده مغبونلردر
زیرا که عمرلرین شول عذاب مخلده مفضی اولور شیئه صرف ایتدیلر (ثم ان ربك
للذین هاجروا من بعد مافتنوا) بوندنصکره ربك جل شانه شونلر ایچونکه عذاب
واسلامدن منع اولندقلرندن صکره هجرت اتدیلر عمار واصحابی کبی ویاخود مؤمنلره عذاب
ایتدکلرندن صکره هجرت ایتدیلر حضرمی کبی که مولاسی جبیره مرتد اولمغیچون اکراهندن
صکره ایکیسی دخی اسلامه کلوب مدینه‌یه هجرت ایتدیلر (ثم جاهدوا وصبروا) بعده
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایله جهاد ایدوب اکا وسائر مصائبه صبر ایتدیلر (ان ربك
من بعدها لغفور رحیم) ایمدی ربك جل شانه هجرت وجهاد وصبر دنصکره اندن اول
ایشلدکلری اعمال سیئه‌لرینی مغفرت ایدر ومن بعد ایشلدکلری اعمال حسنه‌لرینه رحمتیله جزا
ایدر (یوم تأتی کل نفس تجادل عن نفسها) ذکر ایت شول کونیکه اول یوم قیامتدر هر انسان

فيها من كل شئ موزون) ويرى صواوزرينه بسط ايدوب قرار وثبات بولمسيچون طاغلر پيدا ايلدك واول
يرلروطاغلرده منافع مخلوقات ايچون مقتضاى مشيت وميزان حكمت ومقدار قدرتله اشيا بتوردك (وجعلنالكم
فيها معايش ومن لستم له برازقين) واول يرده سزه طعام ولباسدن معيشتلر خلق ايتدك وسزه
ويرديكم عيال وعبيد
وخدمه ودوابك رزقنى
سز ويررسز ظن ايتمك
جملەنك رازقى بنم (وان من
شئ الا عندنا خزائنه
وماننزله الابقدر معلوم)
جملەنك محتاج اولديغى
اشيانك جميى بزم قدرت
وامريمز خزينەلرى
عندندەدر بز انى انجق
مقدار معلوم اوزره
انزال ايدرز (وارسلنا
الرياح لواقح فانزلنا من
السماء ماء فاسقيناكموه وما
انتم له بخازنين) وروزكارلرى
بلوطله حامله اولەرق
كوندردك كوكدن يغمور
انزال ايدوب سزى صووارير
سز انى حفظ وادخار
ايدیجى دكلسز بلكه بزم
خزينەمزدەدر (وانالنحن
نحيى ونميت ونحن الوارثون)
بز تحقيق حياتى قبول ايدر
اجسامى احيا وانى وقتيله
اماته ايدەرز واخر جمله
فانى اولوب بز باقى يز
(ولقد علمنا المستقدمين منكم
ولقد علمنا المستأخرين) آدم عليه السلامدنبرو طوغمش واولمش وصكره قيامته قدرطوغەجق واولەجكلرى (وانك
بيلورز والحاصل علمى جملەيى محيطدر (وان ربك هو يحشرهم انه حكيم عليم) تحقيق سنك ربك جل شانه
اولكيلرى وصكره اوله جقلرى حشر وجمع ايدوب عمللرينك جزالرنى ويرر اول افعالنده قادر وحكيم وظاهر ونهانه

كندينك اسلاف ايتديكى خير وشرسببيله كندينك خلاصنه سعى ايدوب ذاتنده خصومت
وجدال ايدر وغيرينك شانى انى اشغال ايتمز (وتوفى كل نفس ماعملت) وهر نفس كرك
صالحه ويافاجره دردنياده ايشلديكى خيروشرك جزاسى اكاتوفيه اولنور (وهم لايظلمون)
انلرنده حسناتلرين برشئ نقصيله وياسيئاتلرى اوزره برشئ زيادەسيله ظلم اولنمزلر ❁ ابن عباس
رضى الله تعالى عنهما ايدر بو آيتك تفسيرنده يوم قيامتده ناس بيننده خصومت زائل اولمز
حتى كه روح جسده خصومت ايدوب ديركه يارب بنم يدم يوغيديكه انكله ياپشيدم ويارجلم
يوغيدى كه انكله يوريدم وعينم يوغيديكه انكله كوريدم • وجسد ديركه يارب بنى خشب كبى خلق
ايتدك بنم اعضامدن هيچ برى حركت وعمله قادر دكللرايدى حتى كه بوروح شمسك شعاعى كبى
بكا كليجك انكله لسانم سويلدى وعينم كوردى ويدم ياپشدى ورجلم يوريدى اويله اولسه
الله تعالى روح وجسده ديەكه سزك مثلكز اعمى ومقعد مثليدركه ايكيسى برميوەلو بوستانه
كيرديلر اعمى ميوەيى كورمز مقعد ايسه اكا الى ايرمز اويله اولسه اعمى مقعدى ارقەسنه بندردى
حتى كه مقعد اول ميوەدن ديلديكى دكلودوشردى بعده اول ميوەيى ايكيسى اولشديلر • ايمدى
انك كبى روحله جسدك عملده اشتراكلرى ظاهر اولوب عذاب دخى ايكيسى اوزره ايجاب
اولنور (وضرب الله مثلا قرية) الله مثل قيلدى هرقومه ويا اهل مكه يه كيم الله تعالى انلره انعام
ايدوب نعمت انلرى بطره ايركوره اول نعمته كفران ايدەلر الله تعالى دخى انلره نقمتن انزال ايده برقريه يى
كه (كانت آمنة مطمئنة) اهلى آمنه وقاره اولەانلرى خوف ازعاج ايتميه (يأتيها رزقها رغدا من كل مكان)
انك اقواتى وسعت اوزره هرمكاندن اكا كله (فكفرت بانعم الله) انلرايسه الله تعالينك نعمتلرينه كفران
اولەلر (فأذاقها الله لباس الجوع والخوف بما كانوا يصنعون) اول صنيعلرى سببيله الله تعالى
انلرى جوع وخوفه مبتلا قيلدى ❁ روايت اولنديكه اهل مكه قرآنه ومحمد صلى الله تعالى عليه
وسلمه كافر اولنجق الله تعالى انلرى يدى ييل قحطله مبتلا قيلدى حتى كه جوعدن مجهود اولديلر
عظام محرقه وجيفه وكلاب ميته ودمله معالجه ويريديلر اهل مكه نك رؤساسى پيغمبريمز صلى الله
تعالى عليه وسلمه ديديلركه رجالمزه معادات ايدرسن نساوصبيانك جرملرى ندر اويله اولسه
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه اذن ويردى حتى كه اطراف بلاددن مكه يه طعام كتورر
اولديلر ❁ معهذا مشركون ايديلر وخوفدن مراد پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك بعوث
وسراياسى ايديكه مشركينى نهب وغارت ايچون اطرافه كيدرلردى (ولقد جاءهم رسول منهم
فكذبوه فأخذهم العذاب وهم ظالمون) اهل مكه يه كنديلردن محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
رسول كلدى انلر ايسه انى تكذيب ايتديلر اويله اولسه انلرى عذاب جوع وياوقعهٔ بدر اخذ
ايلدى حالبوكه انلر شركله ظالملردر (فكلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا) ايمدى الله تعالينك
سزه ويرديكى حرث وانعامدن حلال طيب ييكز (واشكروا نعمة الله ان كنتم اياه تعبدون)

عليمدر (ولقد خلقنا الانسان من صلصال من حمإ مسنون) بز آدم عليه السلامى چوق سنەلر كچمش اسكيمش سياه اوزلو
چاموردن خلق ايتدك (والجان خلقناه من قبل من نار السموم) وآدمدن مقدم پريلرك پدرى اولان جانى
توتونسز آتشدن خلق ايتدك ❁ صاعقه اول آتشدن تكون ايتمش اول آتشك
رايحەسى انسانك بورننه
واصل اولسه هلاك ايدر
ديلمشدر (واذ قال ربك
للملئكة انى خالق بشرا من
صلصال من حمإ مسنون)
انى يادايله كه ربك عز شانه
ملائكه ارضه بن صلصال
حمإ مسنوندن بشر خلق
ايدەجكم ديدى (فاذا سويته
ونفخت فيه من روحى فقعوا
له ساجدين) قچان بن آنك
هيئت وصورتنى دوزلدوب
حلقتم روحنى نفخ ايتدكده
اكا سجدەيه وارك (فسجد
الملائكة كلهم اجمعون)
ملكلرك جميى اكا سجدەيه (
وارديلر (الا ابليس ابى
ان يكون مع الساجدين)
انجق ابليس تكبرندن
سجده ايدنلرله بيله اولمدن
ابا ايلدى (قال يا ابليس
مالك الا تكون مع الساجدين
الله تعالى بيورديكه يا ابليس
نولدى سكا كه سجده
ايدنلرله بيله اولمدك (قال
لم اكن لاسجد لبشر خلقته
من صلصال من حمإ
مسنون) ابليس بن صلصال حمإ مسنوندن خلق ايتديكك بشره سجده ايدر اولمدم ديدى ❁ زيرا خاك عناصر جسمانى
وآتش عناصر روحانى اولوب ابليس آتشدن خلق اولنديغندن كبر ايدوب كندوبى افضل ظن ايتدى ظاهره
نظرله باطندن غافل ايدى صورتى ويرانه كوروب خزينه خرابەده مدفون ايدوكنى بيلمدى (قال فاخرج منها

وانك نعمتنه شكر ايدك اكر انك وحدانيتنه اقرار ايدر واكا عبادتنه راضى اولورسكز شول
وجهله كيم انك حلال ايتديكنى تحليل وحرام ايتديكنى تحريم ايدەسز ❁ بعده محرماتى اندن
اجتناب ايچون تعريف ايدوب ديديكه (انما حرم عليكم الميتة والدم ولحم الخنزير وما اهل
لغير الله به) الله تعالى سزه ميته ودم ولحم خنزيرى حرام ايتدى ودخى اول شيئ كه انك ذبحنده
الله تعاليدن غيرينك اسمى ذكر اولنه (فمن اضطر غير باغ ولا عاد فان الله غفور رحيم) بركمسه كه
الله تعالينك اكا حرام ايتديكى اشيادن برشيئك تناولنه مضطر اولوب حد ضرورتى تجاوز
ايتمز وياسفر معصيته كتمز اولديغى حالده انى تناول ايده الله تعالى غفوردر انك تناولى اوزره
انى مؤاخذه ايتمز ❁ رحيمدركه انى تناوله اكا رخصت ويردى (ولا تقولوا لما تصف السنتكم
الكذب هذا حلال وهذا حرام لتفتروا على الله الكذب) السنه كز كذبى وصف ايچون بو حلالدر
وبو حرامدر ديمكز الله تعالى بزه بونكله امر ايلدى ديوا كا كذبله افترا ايدەسز ❁ ابن العربى
ايدر امام مالك وبرقوم مفتينك مسائل اجتهاديەده بو حلالدر وبو حرامدر ديو جوابنى كريه
كورديلر بلكه اول جواب قرآن ويا حديثله منصوصه مسائلده اولور يوخسه اجتهاديەده دكل
(ان الذين يفترون على الله الكذب لا يفلحون) شونلركه الله تعالى يه كذبله افترا ايدەلر آنلر
آخرت عذابندن نجات بولمزلر (متاع قليل) دنياده انلرك بقاء وعيشى تمتع قليلدر (ولهم عذاب
اليم) وآخرتده انلره عذاب وجيع واردر (وعلى الذين هادوا حرمنا ما قصصنا عليك من قبل)
يهوداوزره بز حرام ايتدك آنيكه سورهٔ انعامده سكا ذكر ايتمشدك كه اول ❁ وعلى الذين هادوا
حرمنا ❁ آيتيدر (وما ظلمناهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون) بز انلره تحريمله ظلم ايتمدك بلكه
انلر كنديلره ظلم ايتديلر شول حيثيتدنكه عقابى موجب شئ ايشلديلر (ثم ان ربك للذين عملوا
السوء بجهالة ثم تابوا من بعد ذلك واصلحوا ان ربك من بعدها لغفور رحيم) ربك جل شانه
شول جهالتله عمل سوء ايشلدكلرندنصكره توبه ايدوب عمل صالح ايشلينلره اول سوئى مغفرت
ايدیجيدر ❁ وانابتى اوزره ثواب ويريجيدر (ان ابرهيم كان امة قانتا لله حنيفا) ابراهيم عليه
السلام معلم خير ايديكه برامتده جمع اولان خصال حميده يالكزانده جمع اولمشدى ❁ ناسك كليسى
كفار ايكن اول يالكز مؤمن ايدى هرملت اهلى انى تولى ايدر واندن راضى اولورلر ❁ اول رئيس
موحدين وقدوهٔ محققيندركه فرق مشركين ايله جدال ايدوب حجج دامغه ايله مذاهب
زائغەلرينى ابطال ايتمشدر ❁ الله تعالى يه مطيع واوامرينه قائم ايدى دين اسلام اوزره مستقيم
اولوب اديان باطلەدن مائل ايدى (ولم يك من المشركين) مشركلردن دكلدى زيرا قريش زعم باطل
ايله زعم ايدرلركه انلر ملت ابراهيم اوزره اولەلر (شاكرا لانعمه) نعم قليلەيه شاكر اولديغى حالده
فكيف كه نعم كثيرەيه (اجتباه) انى نبوته اختيار ايتدى (وهداه الى صراط مستقيم) وانى دين
حقه هدايت ايتديكه اول اسلامدر (وآتيناه فى الدنيا حسنة) بز اكا دنياده حسنه ويردك كه

فانك رجيم) الله تعالى ابليسه كوكدن ياجنتدن وملكلكدن چيق كه سن خير وكرامتدن مطرودسن بيوردى (وان عليك اللعنة الى يوم الدين) روزجزايه دك طرد وتبعيد سنك اوزريكه در اول كونده لعنت اونيديلوب عذاب اولنور (قال رب فانظرنى الى يوم يبعثون) ابليس يارب بكا انلرك بعث اولنمارى كوننه دك مهلت ويرديدى ❁ ابليسك غرضى بوايديكه بعثدن صكره موت اولمديغنى بيلوردى هيچ اولمزظن ايدردى (قال فانك من المنظرين الى يوم الوقت المعلوم) الله تعالى وقت معلوم كوننه دك سن مهلت ويرلمشلردنسين بيوردى ❁ دينلديكه اولوقت معلوم نفخهٔ اوليدر اولوقت ابليسه موت ايريشوب نفخهٔ ثانيه يه دك قرق سنه ميت قاله جقدر (قال رب بما اغويتنى لازينن لهم فى الارض ولاغوينهم اجمعين) ابليس ديديكه يارب بنى رحمتكدن طرد ايتديكك حقيچون بن انلره غرور دنيايى وسكا عصيان ايتمكى تزيين وجميعنه اغوامى يتشديره يم (الا عبادك منهم المخلصين) انجق انلردن شرك جلى وخفيدن پاك وخالص ايتديكك قوللرينه بنم حيله م اثر ايتمز (قال هذا صراط على مستقيم) الله تعالى بوتوحيد وايمانده اخلاص برحق وطوغرى يولدر انك رعايتى بنم عهده مده در بيوردى (ان عبادى ليس لك عليهم سلطان الامن اتبعك من الغاوين) بنم مخلص قوللريمه سنك (وتلبين) تسلط واغوايه قدرتك يوقدر مكر اول كيمسه يه كه سنك غوايتكله سكا تابع اولوب بكا عصيان ايده (وان جهنم لموعدهم اجمعين) وتحقيق جهنم اول سكا تابع اولنلرك جميعنه موعد وقرارگاهدر (لها سبعة ابواب لكل باب منهم جزء مقسوم ❁ اول جهنم

اول رسالت وخلتدر ويالسان صدق وثناء حسندر وياكبرى حالنده اولاد ابراردر وياجميع امده قبول عامدر ❁ ويابوامت نمازلرنده ❁ اللهم صل على محمد كما صليت على ابراهيم ❁ ديملريدر (وانه فى الآخرة لمن الصالحين) واول آخرتده صالحلرله جنتده در (ثم اوحينا اليك ان اتبع ملة ابراهيم حنيفا) يامحمد بز سكا وحى ايتدك كه ملت ابراهيمه اتباع ايده سن اديان باطله دن مائل اولديغك حالده يعنى توحيده واكارفقله وملايمتله دعوتده ودلائلى مرة بعد اخرى ايراده وهر كمسنه ايله فهمى حسبنجه مجادله ده اكا اتباع ايت (وما كان من المشركين) اول مشركلردن اولمدى بلكه اول قدوهٔ موحدين ايدى ❁ اهل اصول ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم شريعت ابراهيمله مأمور ايدى الا اولكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك شريعتنده منسوخ اوليدى يوخسه نسخ اولنميان انك شريعتيدر (انما جعل السبت على الذين اختلفوا فيه) يوم سبتى تعظيم وانده عبادته تخلى شول قوم اوزره فرض قلندى كه انلر انده نبيلرينده اختلاف ايتديلر كه انلر يهوددر ❁ برقوم ديديلر كه يوم سبت اعظم ايامدر زيرا كه حق تعالى يوم جمعه ده اشيايى خلقدن فارغ اولوب يوم سبتده برشئ خلق ايتمدى ❁ وبرقوم ايسه اعظم ايام يوم احددر ديديلر ❁ زيرا الله تعالى انده اشيايى خلقه ابتدا ايتدى اويله اولسه هر برقوم الله تعالينك فرض ايتمديكى يومك تعظيمنى اختيار ايتديلر حالبوكه اوزرلرينه تعظيمى فرض قيلنان يوم جمعه ايدى ❁ روايت اولنديكه موسى عليه السلام انلره يوم جمعه يى تعظيمه امر ايلدى وديديكه هرهفته ده بركون لله تفرغ ايدك ❁ ايمدى جمعه كوننده عبادته مشغول اولوب دنيا شغلنى ترك ايدك سائر التى كونده دنيا حاجتنه وصنايعكزه اشتغال ايدك انلر ايسه اندن اباء ايدوب بز سبت كوندن غيرى يه تعظيم ايتمز ديديلر ❁ اويله اولسه اول اوزرلرينه فرض قيلنوب تشديد اولندى ❁ بعده عيسى عليه السلام كلوب اولدخى جمعه كونن تعظيمله قومنه امر ايديجك ديديلر كه استمزكيم يهودك عيدى بزم عيدمزدن صكره كله ❁ اويله اولسه انلر تعظيم ايچون يوم احدى اختيار ايتديلر بعده الله تعالى يوم جمعه تعظيمن بوامت محمديه ويريجك قبول ايتديلر ❁ واول انلره مبارك قيلنديكه انده كناهلرى يارلغنور ودعالرى قبول اولوب اوزرلرينه رحمت انزال اولنور (وان ربك ليحكم بينهم يوم القيامة فيما كانوا فيه يختلفون) رب تعالى يوم قيامتده شول دنياده تحليل وتجريده وعبادت ايچون تعيين ايتدكلرى كونده واوزرلرينه فرض اولنانك غيرينى تعظيمده اولان اختلافلرينى فصل ايدوب هر فرقه يه مستحق اولديغى جزايى ايدر (ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة) يامحمد ناسى ربك جل شانه نك سبيلنه يعنى دين اسلامه دعوت ايت مقالهٔ محكمه ايله كه اول بر دليلدر كه حقى ايضاح ايدر وانكله شبهه كيدر ❁ ودخى موعظهٔ حسنه ايله كه اول مواعظ قرآندر ❁ ويا ترغيب وترهيبله الله تعالى يه دعوتدر وقول لين رقيقدر (وجادلهم بالتى هى احسن) وانلرك معاندلريله جدال ايت طرق مجادله نك احسنيله كه اول رفق ولين وايثار وجه ايسر ومقدماتدر كه اول تسكين لهب

ايچون يدى طبقه واردر شيطانه متابعتده مرتبه لرى اوزره هر بر طبقه يه بر جزء تقسيم اولنمشدر ❁ اولكى كه جهنمدر اهل توحيددن كنهكارلر ايچوندر كناهلرى قدر عذاب اولنوب صكره چيقارلر ايكنجى لظى نصارى ايچون اوچنجى حطمه يهودلر ايچون دردنجى سعير صابئيلر ايچون بشنجى سقر مجوسيلر ايچون التنجى جحيم مشركلر ايچون يدنجى هاويه دركك اسفل اوله رق منافقلر ايچوندر دينلدى (ان المتقين فى جنات وعيون ادخلوها بسلام امنين) ابليسه تبعيتدن صاقنانلر جنتلرده وپيكارلرده اولوب ملكلر انلره ديركه بوجنتلره موت وخروج وجمله آفتلردن امين وسالم اوله رق داخل اولك (ونزعنا ما فى صدورهم من غل اخوانا على سرر متقابلين) بز اول اهل جنتك صدرلرندن حقد وحسدى چيقاريرز انلر بر برينه قرداش اوله رق سريرلرى اوزره دائما بر برلرينه مقابلدرلر (لا يمسهم فيها نصب وماهم منها بمخرجين) جنتده انلرى هيچ رنج ومشقت مس ايتمزوانلره جنتدن اخراج هيچ اولمز مخلدلردر (نبئ عبادى انى انا الغفور الرحيم) ويامحمد قوللريمه خبر ويركه بن مغفرت طلب ايده نى عفو ايده رم وتوبه ايده نه رحمت ايده رم (وان عذابى هو العذاب الاليم) وتوبه واستغفار (تبيان) (ثانى) (٤٠) ايتميلره عذابم الموعذابدر (ونبئهم عن ضيف ابرهيم اذدخلوا عليه فقالوا سلاما قال انامنكم وجلون) وقوللريمه ابراهيم عليه السلامك مسافرلرى ملكلردن خبر ويركه انلر ابراهيم عليه السلامه داخل اولوب سلام ويرديلر رد سلامدنصكره اوكلرينه طعام كتوردى يمدكلرندن ابراهيم عليه السلام بزسزدن

وتلين شغب ايدر (ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين) ربك جل شانه اعلمدر اكا كه دين حقدن خروج ايدر ❁ ودخى اكا كه دينده استقامت ايدر سكا واجب اولان ابلاغ ودعوتدر ❁ يوخسه هدايت وضلالك حصولى الله تعالينك مشيئتنه عائددر ❁ (وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به) اكر سز عقاب ايدرسكز عقاب اولنديغكز مثليله عقاب ايدك ❁ دينلديكه اشبو آيت شهداء احد حقنده نازل اولوبدر ❁ وقتا كه مسلمون يوم احدده قتالرينه اولان فعلى كورديلر كه قارنلرى دشلمش ومثله سينه ايدلمش ❁ حتى كه قتلاى مسلميندن حنظلة بن الراهبدن غيرى مثله سز كمسه قالمامش شول سببدنكه باباسى ابوعامر الراهب ابوسفيانله ايدى انك خاطريچون حنظله يى ترك ايتمشلردى ❁ مسلمون ديديلر كه اكر الله تعالى بزى مشركين اوزره غالب ايدرسه انلرى برمرتبه مثله ايده لم كه عربدن كمسه كمسه يه انى ايتمش اولميه وپيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم دخى حمزه رضى الله تعالى عنهك ميته سنه ايتدكلرى مثله يه نظر ايتديكه انف واذن ومذاكيرنى كسمشلردى ديديكه اكر الله تعالى بزى انلر اوزره غالب ايدرسه سنكيچون انلرك يتمشنده مثله ايدم ❁ اويله اولسه الله تعالى بو آيتى انزال ايله بيورديكه يامحمد ويامؤمنين اكر سز لابد مشركينك موتاسنه جزا ايدر اولسكز انلرك سزه ايتدكلرى جزانك مثلنى ايدك (ولئن صبرتم لهو خير للصابرين) واكر صبر ايدوب قصاصى ترك ايدرسكز اول صبر متقيلره انتقامدن خيرليدر اويله اولسه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم كفارت يمين ايدوب كمسه يه مثله ايتمدى بلكه صبر ايدرين ديدى ❁ كياء ايدر اشبو آيت دليلدر كه قصاصده مماثله رعايتى واجب اوله ❁ امام نخعى يه دينلديكه بركمسه نك مالنه آخر خيانت ايدوب بعده اول مخون عليه خائنك مالندن النه كيرسه خيانت اولنان دكلوسن آليقويوب باقيسن رد ايتمه جائز اولورمى ديديكه نعم وبو آيتله استدلال ايتدى (واصبر وما صبرك الا بالله) يامحمد صبر اوزره دائم اولغل والحال سنك صبرك اول الله تعالينك معونيتله وتوفيقيله در (ولا تحزن عليهم) انلرك سندن اعراضنه محزون اولمغل (ولاتك فى ضيق مما يمكرون) وانلرك مكرندن ضيق صدرده اولمغل (ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون) الله تعالينك نصرتى مناهيدن اتقا ايدنلر ايچوندر ودخى اعماللرندن ولايت وفضله احسان ايدنلر ايچوندر ❁ وياخود الله تعالينك امرنى تعظيمده اتقا وخلقنه شفقتله احسان ايدنلر ايچوندر

❁ سورة الاسراء مكية وهى مائة وعشر آيات ❁

بسم الله الرحمن الرحيم

(سبحان الذى اسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى) اول الله تعالى يى تنزيه ايدلك هرعيبدنكه اعداءانى اكا مضاف قيلور ويا انك امرندن تعجب كلوركه اول عبدى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمى كيجه نك بعضنده مسجد حرامك كندندن بيت المقدسه تسير ايتدى (الذى

قورقارز دیدی (قالوا لا توجل انا نبشرك بغلام علیم) ملكلر قورقمه بز سكا بیوردكده علم نبوته واصل ❀ اسحق ثامنده ❀ بر غلامك مژده‌سنی ویررز دیدیلر (قال ابشرتمونی علی ان مسنی الكبر فبم تبشرون) ابراهیم علیه السلام بنم بو اختیارلغم حالنده بكا ولدمی تبشیر ایدرسز تعجب ٣١٤ مژده‌در دیدی (قالوا بشرناك بالحق فلا تكن من القانطین) ملكلر بز سكا حقله مژده ویرمشزسن رحمت حقدن نا امید اولمه دیدیلر (قال ومن یقنط من رحمة ربه الا الضالون) ابراهیم علیه السلام رب تعالینك رحمتندن كیم مأیوس اولورمكركه وسعت رحمتی بیلمیان ازغونلر نومید اوله‌لر دیدی (قال فما خطبكم ایها المرسلون) ❀ ابراهیم علیه السلام ملكلری معدود كوروب یالكز ولد مژده‌سی دكل ایدوكنی فهمله ❀ ای الله تعالینك رسوللری دخی فعل وقصدكز ندردیدی (قالوا انا ارسلنا الی قوم مجرمین) ملكلر بز بر قوم مجرمینك اهلاكنه ارسال اولنمشزدر دیدیلر (الا ال لوط انا لمنجوهم اجمعین) انجق لوط علیه السلامك اتباع واهل بیتنك جمیعنه هلاكدن نجات ویریجیوز (الا امرأته قدرنا انها لمن الغابرین) لكن لوطك زوجه‌سی شهرده عذاب ایچون قالانلردن اولمغله انك اهلاكنی دخی فعل اللهله تقدیر ایلدك (فلما جاء ال لوط المرسلون) وقتا كه ملكلر ال لوطه كلدیلر (قال انكم قوم منكرون) لوط علیه السلام ملكلره سز یبانجی ادملر سز بن سزی طانیمدم دیدی (قالوا بل جئناك بما كانوا فیه یمترون) ملكلر بلكه بز سنك قومكی اهلاك ایچون كلدك سن انلره عذابی وعد ایتدكجه انلر شك ایدوب سنی تصدیق

(المنتهایه)

بار كنا حوله) كه انك حولنده‌كی بلاد واماكنی دین ودنیا بركاتیله تعمیر ایتدككه موسی علیه السلامدنبرو اول مهبط وحی ومتعبد انبیادر وانهار واشجارله محفوفدر (لنریه من آیاتنا) تاكه بز محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه شول وحدانیتمزه دلالت ایدر بعض آیاتمزی كوستره‌وزكه اول بر كیجه‌نك بعضنده بر آیلق مسافه‌یی قطع ایتمسیدر وبیت المقدسی كورمسیدر وانبیاءا كاتمثل ایدوب مقاملرینه واقف اولمسیدر (انه هو السمیع البصیر) الله تعالی محمد علیه السلامك اقوالنی ایشیدر وافعالنی كورر انك حسبنجه انی كرامات ودرجات عالیه‌یه ایركورر ❀ مقاتل ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك اسراسی هجرتندن بر ییل اول رجب ویا رمضان آینده ایدی ❀ روایت اولندیكه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر بن بیت شریف عندنده حجرده نوم ویقظه بیننده ایدم ویاخود امهانی بیتنده ایدم جبریل علیه السلام كلوب صدرمی شق ایتدی وقلبمی چیقاروب زمزم صویله یودی وایمان وحكمتله طولی التون لكن كتوردی واول ایمان وحكمتی صدرمه افراغ ایتدكندنصكره صدریمی اطباق ایتدی بعده سرجلو ولجاملو بكا بر براق كتورلدیكه اول حماردن فوق بغلدن دون بر دابۀ ابیض طویل ایدی حافرنی منتهای طرفی عندنده وضع ایدردی اكا بنوب جبریل علیه السلامله بیت المقدسه ایردم وانی شول حلقه‌یه ربط ایتدمكه انبیاء علیهم السلام دابه‌لرینی اكا ربط ایدرلردی ❀ بعده مسجد اقصایه كیروب ایكی ركعت نماز قیلدم اندن چیقیجق بكا بر اناده خمر و بر اناده لبن كتوریلوب لبنی اختیار ایتدم ❀ جبریل علیه السلام بكا یا محمد فطرتی اختیار ایتدك دیدی اندن كیدوب جبریل علیه السلامله سماء دنیایه ایردك ❀ جبریل علیه السلام انك فتحن دیلدكده دینلدیكه سن كیمسن وبیلكجه كیمدر دیدیكه بن جبریلم بیلمجه محمددر دینلدیكه اول رسالتله مبعوث اولدیمی دیدیكه نعم اندن ترحیب اولنوب ایچرو كیردیكمزده انده آدم علیه السلامی كوروب اكا سلام ویردم اول بكا رد سلامدنصكره ترحیب ایتدی انك صاغنده ابیض وصولنده اسود وار ایدی صاغنه نظر ایتسه كولر وصولنه نظر ایتسه اغلر جبریل علیه السلامه سؤال ایتدیم دیدیكه اول انك ذریه‌سنك نسل نسمه‌سیدر صاغنده‌كیلر اهل جنت وصولنده‌كیلر اهل ناردرلر اندن كیدوب ایكنجی سمایه ایردك منوال سابق اوزره سؤال وجوابدنصكره انده یحیی وعیسایی كوردم اندن كیدوب اوچنجی سمایه ایردك انده یوسف علیه السلامی كوردمكه اكا حسنك شطری ویرلمشدی اندن دردنجی سمایه ایردك انده ادریس علیه السلامی كوردم اندن بشنجی سمایه ایردك انده هارون علیه السلامی كوردم ❀ اندن التنجی سمایه ایردك انده موسی علیه السلامی كوردیم بنانی تجاوز ایدیجك اغلادی ❀ دینلدیكه نیه اغلرسن دیدی اكا كه اشبو بندنصكره مبعوث ایكن امتدن جنته كیرربنم امتمك كیره‌نندن اكثر اولور اندن یدنجی سمایه ایردك انده ابراهیم علیه السلامی كوردم اندن بیت معموره رفع اولندم جبریل علیه السلام دیدیكه اشبو بیت معموره هركونده یتمش بیك ملك كیرروچیقدقلرنده بردخی اكا عودت ایتمزلر اندن سدرة

ایتمزلردی (واتیناك بالحق وانا لصادقون) بز سكا حقله عذاب خبرینی كتوردك وبز صادقلرز (فاسر باهلك بقطع من اللیل واتبع ادبارهم ولا یلتفت منكم احد وامضوا حیث تؤمرون) كیجه‌نك اخرنده اهلكله بوشهردن چیق كیت وسن اهل بیتك ارقه‌سنده آنلرك ٣١٥ كتمه‌سنی عجله ایله وسزدن بر كیمسه آرقه‌سنه نظر ایتمسونكه اول طاقت كتورلمز عذابی كورمیه وامر اولندیغكز محله ❀ یعنی شام ومصره ❀ كیدك (وقضینا الیه ذلك الامر ان دابر هؤلاء مقطوع مصبحین) بز لوطه بو امری وحی ایتدككه بو قومك بنیادی صباح حالنده مقطوع وبربادر (وجاء اهل المدینة یستبشرون) سدوم مدینه‌سی اهلی لوط علیه السلامك مسافرلرینه فحش طمعیله بربرلرینه مژده ایده‌رك خانه‌سنه كلدیلر (قال ان هؤلاء ضیفی فلا تفضحون واتقوا الله ولا تخزون) لوط علیه السلام بونلر بنم مسافرمدر انلرك شاننده بنی رسوای ایتمیك والله تعالیدن قورقك مسافرلریمك یاننده بنی خجیل ایتمیك دیدی (قالوا اولم ننهك عن العالمین) اول قوم لوط علیه السلامه بز سنی مدینه‌مزه كلان غریبلری حمایه‌دن نهی ایتمدكمی دیدیلر (قال هؤلاء بناتی ان كنتم فاعلین) لوط علیه السلام انلره قیزلریچون یاخود قومك قیزلریچون بونلر بنم قیزلرمدر انلری سزه تزویج ایده‌یم اكر بنم دیدیكمی اشلرسكز دیدی (لعمرك انهم لفی سكرتهم یعمهون) یا محمد سنك حیاتك حقیچون قوم لوط كندو ضلالتلرنده متحیر وسركردان اولمشلردر (فاخذتهم الصیحة مشرقین) انلری طلوع شمس وقتنده جبرائیل علیه السلامك صدای هائله‌سی اخذ ایتدی

المنتهایه ایردمكه انك میوه‌سی هجرك دستولری كبی ایدی یپراغی فیل قولاغی كبی ایدی چون قدرة اللهدن ماشاء الله انی غشی ایدیجك متغیر اولدی هیچ بر مخلوق قادر دكلدركه انك صفتنی وصف ایده بیله واول سدرة المنتهانك دیبندن درت نهر چیقوب ایكیسی باطندر جنته كیدر وایكیسی ظاهردر دنیایه چیقاركه اول نیل وفراتدر واول محلده بكا هر كونله كیجه‌ده اللی نماز فرض اولدی موسایه نزول ایدوب انی ذكر ایتدم ❀ دیدیكه رب تعالایه رجوع ایدوب تخفیفن دیلكل كه امتك اكا طاقت كتوره‌مز بن سندن اول اكا مبتلا اولوب ناسی تجربه ایله بیلمشم ❀ اویله اولسه كرار رب تعالی‌یه مراجعت ایدوب اول تخفیف ایدرك حتی كه بش نمازه ایندردی ایمدی یا محمد هر كونله كیجه‌ده بش نمازی فرض ایلدمكه بن انی اللی نماز یازارین ❀ بر كمسه‌كه بر حسنه‌یه قصد ایدوب ایشلمیه بن انی بر حسنه یازارین ایشلرسه اون حسنه یازارین واكر بر سیئه‌یه قصد ایدوب ایشلمزسه انی برشیء یازمزین ایشلرسه بر سیئه یازارین بعده اندن كیدوب جنته كیردیرلدم واندن بر مستوایه رفع اولندمكه انده صریر اقلامی ایشتدم اندن اویانوب كندیمی مسجد حرامده بولدم ٭ پس بو اجلدن معراج امرنده علماء اختلاف ایتدیلر كه اول منامده ویاخود یقظه‌ده میدی ووحیدن اول ویاخود صكره میدی محققون دیدیلر كه اول منامده رؤیا ایدی الله تعالی اكانی وحیدن اول كوسترمشدی ❀ نتكیم اویانوب كندیمی مسجد حرامده بولدم دیمسی اكا دلالت ایدر ٭ بعده اول رؤیایی تحقیق ایچون وحیدنصكره هجرتدن بر ییل اول یقظه‌ده اكاذكر اولندیغی اوزره جسدیله اسراء ایتدردی نتكیم هجرتدن التنجی سنه‌ده عام حدیبیه‌ده رؤیاده مكه‌یی فتح ایتمش كوروب تحقیق اندن ایكی سنه صكره‌ده ظاهر اولدی ٭ وقتا كه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم لیلهٔ اسرادن رجوع ایدوب ذوطوی نام مكانه ایردی جبریل علیه السلامه دیدیكه بو اسرا امرنده قومم بنی تصدیق ایتمزلر دیدیكه ابوبكر رضی الله تعالی عنه تصدیق ایدر اول صدیقدر ٭ چون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم لیلهٔ اسرانك صباحنده اسراسنی ناسه خبر ویردی مسلموندن بر طائفه اكا اینانمیوب مرتد اولدیلر ومشركندن بر طائفه ایسه ابو بكر رضی الله تعالی عنهه سكردشدیلر صاحبك محمد كندونی بو كیجه‌ده بیت المقدسه واروب كلدی زعم ایدر سن نه دیرسن دیدیلر دیدیكه اكر اول انی دیمش ایسه بن تصدیق ایدرین زیرا كه اول صادقدر حالبوكه بن انی اندن ابعد شیء اخبارنده تصدیق ایدرینكه اول غدوده ویا روحه‌ده سماء خبرین كتورربن اكا شك وتردد ایتمزم اینانوب تصدیق ایدرین اول اجلدن اكا صدیق دیو تسمیه ایتدیلر ٭ بعده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدیلركه قادر اولور میسنكه بزه مسجد اقصایی وصف ایده‌سن نعم دیوب اولدیغی اوزره انی انلره وصف ایدیجك كوزل بیلدك اصابت ایتدك دیدیلر ٭ ایمدی عیرمز احوالندن دخی خبر ویركه اندن هیچ

(فجعلنا عاليها سافلها وامطرنا عليهم حجارة من سجيل) بز انلرك شهرلرينك اوستونی التنه كتوردك واول قوم اوزرينه وانلردن مكان اخرده بولننلر اوزره چاموردن يابلش طاشی يغمور كبی ياغدردق بونك تفصيلی سورهٔ هودده ذكراولندی (ان فی ذلك لايات للمتوسمين) بونلرك هلاكنده فراستی اولنلره عبرت نشانلری

واردر (وانها لبسبيل مقيم
انلرك شهرلری يول اوزره
اولمغله اندن كچنلر اثارنی
كوررلر (ان فی ذلك لاية
للمؤمنين) بو مذكورلرده
مؤمنلر ايچون قدرت ربانی‌يه
نشان واردر(وان كان اصحاب
الايكة لظالمين) شعيب عليه
السلامك قومی اولان
اصحاب ايكه نفسلرينه ظلم
ايديجی كافرلردن ايديلر
انلرك شهری صيق اغاجلق
كوهستان اولمغله ايكه
تعبير اولنمشدر(فانتقمنامنهم
وانهما لبامام مبين) بز
انلردن عذابله انتقام ايتدك
وسدوم وايكه اوغراق يولده
اولمغله يولجيلر كوررلر
(ولقد كذب اصحاب الحجر
المرسلين) اصحاب حجر ❀ كه
قوم ثموددر ❀ پيغمبرلری
صالح عليه السلامی تكذيب
ايتديلر (وآتيناهم اياتنا
فكانوا عنها معرضين) بز
انلره ناقه‌نك قيادن خروجی
وصكره تولدی وسائر عجايب
حاللريله معجزه‌لر عزی
ويردك انلر اندن يوز
چويرديلر (وكانوا ينحتون

من الجبال بيوتا آمنين) وانلر امنيت زعميله طاغلری اويوب خانه‌لر ياپارلردی (فاخذتهم الصيحة مصبحين) انلری (سبح) صباح وقتنده صيحهٔ جبريل عليه السلامله عذاب اخذ ايتدی(فما اغنی عنهم ما كانوا يكسبون) كسب ايتدكلری اموال وخانه‌لری انلردن عذابی دفع ايتمدی (وما خلقنا السموات والارض وما بينهما الا بالحق وان الساعة لآتية فاصفح الصفح

برشيئه ملاقی اولدكی اول بزه غيريدن احمدر ديديلر • ديديكه نعم بنوفلانك عيرنه اوغرادمكه اول روحاده ايدی بردوه‌لرين يتورمشلر انك طلبنده ايديلرين بن صوصامشدم رحاللرنده برقدح صوبولوب ايچدم • بعده قدحی ينه يرينه قودم كلدكلرنده انلره سؤال ايدك كه اول قدحده صولرين بولديلرمی ديديلركه ايمدی بزم عيرمزدن دخی خبرويركه اول قنده ايدی عددلری وجملری وهيئتلری وصاحبلری نه‌وصفلو ايدی نعم ديوب وصف ايتديكندنصكره انده فلان وفلان كمسه‌لر وارايدی • بن انلره تنعيمده راست كلمشيدم فلان كونده كونش طوغه‌رق عيرك مقدمه‌سی برجمل اورق اولوب حملی ديكلمش ايكی غراره‌در اوزريكزه چيقه كلور اويله اولسه اول كونك صباحنده ثنيه جانبنه سكردشديلر يوكسكاره چيقوب يوله باقشديلر هماندم بريسی ايشته كونش طوغايور ديدی • وبرآخری اشته برجمل اورق كليور ديوخبرويردی حتی كه پيغمبرعز صلی الله تعالی عليه وسلمك ذكرايتديكی علامتلرك جميعی ظاهر اولدی كورديلر كفرلری اوزره اصرار ايدوب بو سحرمبيندر ديديلر (وآتينا موسی الكتاب وجعلناه هدی لبنی اسرائيل الا تتخذوا من دونی وكيلا) بز موسايه توراتی جملهٔ واحده ويردك وانی بنی اسرائيل ضلالتدن هدی ايتدك تاكه بندن غيری رب ايدنميه‌لركه امرلرينه اول وكيل اوله (ذرية من حملنا مع نوح) رب ايدنمكز شول ذريتی كه بز انلری نوحله سفينه‌ده كوتور مشزكه اول عيسی وعزيردر وياشونلرك ذريتی كه بز انلری سفينه‌ده نوحله ايمانلری سببيله غرقدن انجا ايتدك بندن غيری وكيل ايدنمكز • حالبوكه سزا كا ايمان كتوروب سفينه‌ده غرقدن انجا اولنلرك ذريتندنسز (انه كان عبدا شكورا) اول نوح عليه السلام عبد شكور ايدی مجامع حالاتنده الله تعالی‌يه حمد ايدردی ❀ اشبونده ايما واردركه انك وكرك اتباعنك نجاتی انك شكری بركاتنه اوله وذريتی اكا اقتدايه حث اوله ❀ ويا عبد شكورله مراد موسی عليه السلام اوله (وقضينا الی بنی اسرائيل فی الكتاب لتفسدن فی الارض مرتين) بز توراتده بنی اسرائيله وحی مقضی مبتوتله وحی ايتدك كه والله سز شام وبيت المقدس ديارنده معاصی ايله ايكی كره فساد ايدرسز ❀ اول ايكی فسادك بری احكام توراته مخالفتلری وشعياء عليه السلامی قتللريدر وايكنجی زكريا ويحيی عليهما السلامك قتللريدر • وعيسی عليه السلامی قتله قصد لريدر (ولتعلن علوا كبيرا) والله تعالی‌يه طاعتدن استكبار ايدر وياخود ناسه ظلم ايدرسز (فاذا جاء وعد اوليهما) فچانكه اول ايكی كره‌نك اولاسی عقابنك وعدی كله (بعثنا عليكم عبادا لنا اولی بأس شديد) اوزريكزه تسليط ايدرز شول عبيدمزيكه انلر حربده قوت وبطش شديد صاحبلريدركه انكله مراد جالوت الخزری وجنوديدركه انی داود عليه السلام قتل ايتدی • وياخود سنجاريب نينويدر وياخود بخت نصر واصحابيدركه اول اظهردر (فجاسوا خلال الديار) كه انلر وسط دیارده سزك طلبكزده تردد ايده‌لر • حتی كه كباركزی قتل وصغاركزی

الجميل) بز سموات وارضی وبينلرنده اولنلری انجق حق وحكمتله خلق ايتدك تحقيق هركسك خير وشر مجازاتيچون قيامت كلجيدر انلرك دنياده مجازاتی صددندن كچ ❀ بو حكم سيف آيتيله منسوخدر (ان ربك هو الخلاق العليم) تحقيق ربك تعالی خلايق واخلاقی خلق ايديجيدر اهل نفاق ووفاقی بيليجيدر (ولقد آتيناك سبعا من المثانی

والقران العظيم) بز سكا الله
تعالی‌يه ثنايی مشتمل ياخود
احكام وقصصدن تكرار
ومثنی اولمش قراندن يدی
آيتكه فاتحه‌در انی ويردك
ياخود يدی سوره كه بقره‌دن
سورهٔ توبه آخرينه دك
ياخود يدی حاميمی ويردك
وبوندن غيری سائر قرآن
عظيمی دخی ويردك(لا تمدن
عينيك الی ما متعنا به ازواجا
منهم ولا تحزن عليهم
واخفض جناحك للمؤمنين)
كفره اصنافندن بعضلرينی
نفعلندردكمز شيئه عين
رغبتله نظر ايتمه ودوستلر
كك بينو الغنه محزون اولمه
ومؤمنلری نوازشله قنادك
سايه‌سنه آل(وقل انی انا
النذير المبين) وديكه بن سزی
قرانله تخويف ايده‌رم
اكر ايمانه كلمزسكز سزه
عذاب كلور (كما انزلنا علی
المقتسمين الذين جعلوا
القران عضين) شول
عذاب كبيكه بز آنی تقسيم
ايديجيلر اوزره كوندردك
كه انلر قرانی شعر وسحر
وكهانت وافترا واساطير

الاولين درديو بخش وتفريق ايتديلر (فوربك لنسئلنهم اجمعين عما كانوا يعملون) ربك جل شانه حقيچون انلرك جميعنه كفر ومعاصيدن اشلدكلرينی سؤال ايدوب جزالرينی ويررز (فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشركين) يا محمد امر اولنديغك امر ونهيی اظهار ايله ومشركلردن اعراض ايدوب التفات ايتمه (انا كفيناك المستهزئين الذين يجعلون مع الله الها اخر

سبی وتوراتی احراق ومسجد اقصايی تخريب ايده‌لر (وكان وعدا مفعولا) اشبو قضاء كائن اولديكه انده خلف اولمز (ثم رددنا لكم الكرة عليهم) بوندنصكره يا بنی اسرائيل دولت وغلبه‌يی سزكيچون قيلورز شول قوم اوزره كيم سزك اوزريكزه بعث اولنمشلردی (وامددنا كم باموال وبنين وجعلنا كم اكثر نفيرا) وسزه اموال واولادله امداد ايدرز وعددكزی اولكيدن اكثر قيلورز (ان احسنتم احسنتم لانفسكم وان اسأتم فلها) اكر احسان ايدرسكز كنديكزه احسان ايدرسزكه ثوابی كنديكزه عائد اولور • واكر اساءت ايدرسكز ينه كنديكزه اساءت ايدرسكزكه اوزريكزه وبالی يازيلور (فاذا جاء وعد الآخرة) فچانكه اول ايكی كره‌نك اخيره‌سی عقابنك وعدی كله الله تعالی اوزريكزه فرس وروم‌دن خردوس وططيوسی كوندرركه كباركزی قتل وصغاركزی سبی ايده‌لر ودياركزدن سزی اخراج ايده‌لر (ليسوؤا وجوهكم) تاكه يوزلريكزه آثار مساءتی ظاهر قيله‌لر (وليدخلوا المسجد كما دخلوه اول مرة) وتاكه بيت المقدسه ونواحيسنه كيره‌لر اول مرده كيردكلری كبی (وليتبروا ما علوا تتبيرا) وتاكه غلبه ايتدكلری قومی هلاك ايده‌لر (عسی ربكم ان يرحمكم) قريب اولديكه اشبو كرهٔ اخيره‌ده ربكز جل شانه سزه رحمت ايدوب دولتكزی كيروسزه رد ايده (وان عدتم عدنا) واكر ينه معصيته عودت ايدرسكز اوچنجی كره عقوبتكزه عودت ايدرز قتاده رضی الله تعالی عنه ايدر عودت ايتديلر محمد صلی الله تعالی عليه وسلمی تكذيب وقتلنه قصدله الله تعالی دخی انلری عقوبتله قصد ايدوب انی انلر اوزره تسليطله عودت ايتدی حتی كه قريظه‌يی قتل وبنی النضيری اجلاء ايتدی وباقيلری اوزره جزيه وضع ايتدی اشبو انلرك دنياده‌كی عقابلريدر (وجعلنا جهنم للكافرين حصيرا) وكافرلره بز جهنمی محبس قيلورز • حذيفه رضی الله تعالی عنه پيغمبرعز صلی الله تعالی عليه وسلمدن روايت ايدر وقتاكه بنو اسرائيل اعتداء ايدوب انبيالرينی قتل ايتديلر الله تعالی انلرك اوزره فارس ملكی بخت نصری تسليط ايدوب بيت المقدسی محاصره وفتحندنصكره يحيی عليه السلامك دمی اوزره بنی اسرائيلدن يتمش بيك كشی‌يی قتل ايتدی وسائر اهاليسنی سبی ايتدی وبيت المقدسك حليسنی سلب ايدوب اندن يوزيتمش بيك عجله دوزدردی وبنی اسرائيلی سوروب بابله ايلتدی يوز ييل انلر انده مجوس يدنده اسير اولوب خدمت ايتديلر معهذا اول اسيرلرك برنيچه‌سی انبياء ايديلر ❀ بعده الله تعالی انلره رحمتندن فارس ملوكندن كورش نام ملك مؤمنی كوندردی مجوس يدنده اسير اولان بنو اسرائيلی آلوب كيرو بيت المقدسه ايلتدی يوز ييل الله تعالی‌يه اطاعت اوزره اولدقلرندن صكره كيرو عصيان وفساده عودت ايتديلر الله تعالی انلرك اوزرينه انطيانوس نام ملكی تسليط ايتدی انلری اسير ايدوب بيت المقدسی ياقدی باقيلری بر مدت طاعت اوزره اولدقلرندنصكره ينه عصيان ومخالفته عودت ايتديلر اويله اولسه الله تعالی اوزرلرينه روميه

فسوف يعلمون) سنى استهزا ايدنلره بز كفايت ايدەرزكه انلر الله تعالى ايله باطل اله اخر شريك قيلرلر انلر
يقينده عاقبت كارلرينى بيلورلر ❀ دينلديكه اول مستهزيلر رؤساء قريشدن بش كيمسه ايديلر دائما اذاى رسول
خدايه سعى ايدرلردى انلر وليدبن مغيره عاص بن وائل ﴿ ٣١٨ ﴾ حارث بن قيس اسودبن يغوث اسودبن مطلب

ايديلر جبريل عليه السلام انلرك شرلرينه بر اشارتله كفايت ايتدى وليد اوقجى دكانندن كچركن اتكنه بر اوق طوقندى كبرندن اخذ ودفعنه ارتكاب ايتممكله ساقنده برقان طمرينى كسوب جهنمه كتدى عاصك اياغنه ديكن باتمغله شيشوب مرداولدى حارثك بورنندن قان كلوب كبردى اسودى سام اورب طانلمز سياه اولوب كتدى ديكر اسود بن مطلب كوز اغريسندن باشنى ديوارلره اورەرق هلاك اولدى (ولقد نعلم انك يضيق صدرك بما يقولون) بز بيلورزكه كافرلرك الله تعالى يه شريك وطعن قرآن واستهزا كلاملرينه سنك صدرك صقيلور (فسبح بحمد ربك وكن من الساجدين) امدى ربك تعالى يه حمدله مقارن تسبيح ايله ومتواضعين ومصليندن اول (واعبد ربك حتى ياتيك اليقين) ويقين اولان موتكه دك ربك جل شانه يه عبادت ايله بر آن عبادتدن منفك اولمه

(سورة النحل مكية وهى مائة وثمان وعشرون آية) (بيننده)

بسم الله الرحمن الرحيم

(اتى امر الله فلا تستعجلوه سبحانه وتعالى عما يشركون) الله تعالينك عذاب امرى يقين كلدى وقتى كلمزدن اول عجله ايتميك

ملكى فاقصى تسليط ايدوب حتى كه بنواسرائيل بقيەسين اسير وبيت المقدسى تخريب ايتدى ❀ محمدبن اسحاق ايدر حق جل وعلا قچان بنواسرائيله بركسەيى ملك ايتسه اكا بر نبى دخى بعث ايدرديكه اول انى ارشادايده وتوراتك اوامر واحكامن اول نبى بيان ايدوب ملك اكا انقياد ايده ❀ روايت اولنديكه يحيى وزكريا وعيسى عليهم السلام بعث اولنمزدن اول حق جل وعلا بنواسرائيل اوزره صديقه نام رجلى ملك ايدوب شعياء عليه السلامى اكا نبى ايتدى اول وقتده بنواسرائيلك قرار كاهى بيت المقدس ايدى وقتاكه انلرده احداث عظيم اولدى الله تعالى بابل ملكى سنجاريب نام رجلى التيوز بيك رايات ايله اوزرلرينه بعث ايدوب بيت المقدسك حولنه نزول ايتديلر اول حالتدن ناس متحيرين اولوب خوفه دوشديلر ملك صديقه ايسه اول وقتده خسته ايدى شعياء عليه السلامه وحى كلديكه صديقه يه بيلديره اجلى ايرديكن خبر ويرەتاكه ملوكته اهل بيتندن ديلديكى كسەيى طورغوره چون صديقه انى بيلدى تضرع ونياز ايله الله تعالى يه يونلدى وقلب خالصله حاجتن اندن ديلدى شعيايه وحى كلديكه الله تعالى صديقه يه رحمتندن عمرنى اون بش ييل دخى مد ايلدى وعدوى سنجاريبه كافى الاول كافى اولوب بنواسرائيل اوزرندن شرنى دفع ايلدى اويله اولسه بر صباحن كورديلركه شهر قپوسنه سنجاريبك جنودندن بر رجل فرياد ايله كلدى اشته جنودمزك كليسى هلاك اولوبدر انجق سنجاريب ايله كتابندن بش كسنه قورتلوبدر ديدى چون صديقه ومسلمين چيقوب انلرك موتاسنى كورديلر الله تعالى يه حمد ايدوب سجدەيه وارديلر بعده صديقه سنجاريبى واول بش كسەيى استيو مغازەيه كشيلر كوندردى حتى كه انلره ايرديلر انلرى طوتوب قيد وبند ايله صديقه يه كتورديلر مكر انلرك بريسى بخت نصر ايمش كورديلر ❀ بعده شعياء عليه السلامه وحى كلديكه ملك صديقه يه امر ايدەكيم انلرى بلادلرينه ايركورەلر تاكه انلرى اهالى مملكتلرينه الله تعالينك مسلمينه اولان نصرتن وكنديلرك مصيبتن خبر ويرەلر چون سنجاريب واصحابى بابله وارديلر ماجرايى اهالى مملكته خبر ويرديلر حاللرى ناسه عبرت اولدى صكره كلنلر اندن نصيحت آلدى سنجاريب يدى ييل يشايوب اولدى يرينه اوغلنك اوغلى بخت نصر ملك اولدى ❀ بعده اندنصكره ملك صديقەنك عمرى دخى منقضى اولوب وفات ايتدى ❀ ملك امرنه تنافس ايدوب برى برلريله جداله دوشديلر اندنخى تجاوز ايدوب قتل ايدشديلر شعياء عليه السلام انلره وعظ ايدر انلر ايسه انى اندن قبول ايتمزلردى آخر امرده شعياء عليه السلام اوزره هجوم ايتديلر اول ايسه انلردن قاچوب كتدى بر قواق آغاجى بولوب ايچنه كيردى انلر ايسه انك اكا كيرديكن كورديلر اول انده ايكن منشارله بيچوب اولدرديلر اندنصكره الله تعالى بنواسرائيله ناشيەبن اموص نام رجلى ملك بعث ايتدى وانى تسديد وارشاد ايچون ارمياء بن حلقايى نبى ايتدى ❀ دينلديكه اول ارمياء ايله مراد خضر عليه السلامدر بعده بنواسرائيل

الله تعالى مشركلرك اصناملرينى اكا اشراك ايتدكلرندن منزه وعاليدر (ينزل الملائكة بالروح من امره على من يشاء من عباده ان انذروا انه لا اله الا انا فاتقون) الله تعالى امر وارادەسيله ملائكه يى قوللرندن ديلدكنك اوزرينه سبب حيات قلوب اولان قران وكتب ووحيله ﴿ ٣١٩ ﴾ كوندرر تاناسى آكاه وتخويف ايدەكه بندن غيرى عبادته

مستحق اله يوقدر يالكز بندن قورقك (خلق السموات والارض بالحق تعالى عما يشركون) الله تعالى كوكلرى ويرلرى حكم حقله خلق ايتدى مشركلرك اشراك ايتدكلرى اشيادن عظمتلو وعاليدر (خلق الانسان من نطفة فاذا هو خصيم مبين) انسانى جمادبى فهم وشكلسز سياله منيدن خلق ايتدى صكره انسان اولدقده اشكار جدل وخصومت ايتمك استدى ❀ نته كه يعنى منكر اولان ابى بن خلف پيغمبر عليه السلامه براسكى انسان كموكنى كتوروب يامحمد بوكمموك بو حاله كلدكدنصكره ديريلورمى ديدى بناءعليه اصلى بر نطفه ايكن نطقه قدرت ويرەنك تكرار احيا واعادەيه قدرتى بيان ايلدى (والانعام خلقها لكم فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون) الله تعالى سزكچون ابل وبقر وغنم خلق ايتديكه انلرك يباغى

وقيلندن لباس وسودندن وركوبندن تجارت ومنفعت ولحومندن اكل ايدەسز (ولكم فيها جمال حين تريحون وحين تسرحون) واول حيوانلرك اخشام مراعادن خانه كزه كلشندە وصباح مرعايه كيديشندە سزكچون زينت وفرح واردر (وتحمل اثقالكم الى بلد لم تكونوا بالغيه الا بشق الا نفس ان ربكم لرؤف رحيم) واول حيوانلر سزك يوكلريكزى بر شهردن بر شهره يوكلنوب

بيننده معاصى عظيم اولدى ارمياء عليه السلام انلره وعظ وتذكير ايتدكجه انلر مخالفتلرين ارتورديلر وحى آلهى كلديكه بن انلرى يافث اولادندن بر قوم يديله هلاك ايدرينكه انلر بابل اهليدر اويله اولسه الله تعالى بخت نصرى اوزرلرينه تسليط ايتدى بابلدن التيوز بيك رايه ايله چيقوب بيت مقدسه كيردى وبنو اسرائيلى قتله افنا ايدوب بيت المقدسى طپراغله طولدردى واطراف بيت مقدسده اولان بنو اسرائيلك صغير وكبيرين قتنه جمع ايلدى اول جملەدن يتمش بيك صبى اختيار ايدوب بيلەسنجه اولان ملوكك هر برينه اول صبيانلدن دردربيك صبى قسمت ايتدى ❀ بعده بنواسرائيلك بقيەسين اوچ فرقه ايتدى بر فرقەيى شامده تمكين ايتدى وبر فرقەيى ايسه اسير وبر فرقەيى قتل ايتدى ❀ بعده بخت نصر سلطنتده ماشاء الله اقامتدن صكره بر رؤياى عجيبه كوروب لكن كورديكن اونوتدى مكر اول اسير ايتديكى فرقەده دانيال وحنانيا وعزاريا وميشائل انبيا ذريەسندن ايديلر انلرى قتنه چاغروب ديديكه بن بر رؤياى عجيبه كوروب اونوتمشن ايمدى بكا اول رؤيايى وتأويلنى خبر ويرك يوخسه هر بريكزه عذاب ايدرين ❀ بعده انلره مهلت ويروب قتندن كتديلر والله تعالى يه دعاء وتضرع ايتديلر حتى كه الله تعالى اول رؤيايى وتأويلنى بيلدرديكندنصكره كيرو بخت نصر قتنه كلديلر ديديلركه سنك كورديكك بر تمثال ايديكه ايكى قدم وساقلرى فخاردن ايدى وايكى ركبه وفخذلرى نحاسدن ايدى وبطنى فضه وصدرى ذهب وعنقى حديددن ايدى سن اكا نظر ايده طورركن سمادن بر صخره اينوب انى خرد ايتدى ديديكه كرچكسز كورديكم رؤيا اولدر ايمدى تأويلين دخى بكا خبر ويرك ديديلركه سكا ملوكك ملوكتلرى كوستريلوبدركه انلرك بعضى الين وبعضى احسن وبعضى اشددر فخار اضعف ونحاس اندن اشد وفضه اندن احسن وذهب اندن افضلدر وحديد ايسه سنك ملكندر جملەسندن اشد واعزدر واول صخره كه سمادن ايندى بر نبيدركه الله تعالى انى بعث ايدر انكله بومذكورك جملەسى زائل اولوب كيدر امرك كليسى اكا ايرر وقتاكه الله تعالى بخت نصرك هلاكن اراده ايلدى اول اسراسى اولان بنو اسرائيله ديديكه شول بيت كه تخريب ايتمشن نه بيتدر وشول قتل ايتديكم ناس نه حالولردر ديديلركه اول بيت بيت اللهدر وقتل ايتديكك ناس انبياء ذريەلرندن انك اهليدر ظلم وتعديلرى سببيله حق تعالى سنى اوزرلرينه تسليط ايتديكه اول سموات وارضك وجميع خلقك رب وخالقيدر ❀ بعده انلره ديديكه بكا خبر ويرك كه سمايه نه طريقله چيقلور تاكه انده اولان خلقى دخى مقهور ايدەم ارضدەكى كبى انده دخى ملوكت وسلطنت ايدم ديديلركه خلايقدن هيچ كسه اكا قادر اولمز ديديكه انى ايدرسز يوخسه عذاب وقتله جملەكز هلاكه ايررسز اويله اولسه هر برى اغليو تنهايه وارديلر يارينا بزى بو ظالمك شرندن قورتار ديو يلوارديلر الله تعالى دعالرينه اجابت ايدوب امريله اول كافرك منخرنه بر بعوضه كيردى حتى كه اول انك ام دماغنه ايردى انكله سكون وراحتى كتدى باشنى چومغله اورديروب اول

كوتوررلر سز ایسه پیاده انی كوتورمكز اولمزدی مكر نفسلريكزه زیاده مشقتله اوله تحقیق ربكز بو حیوانلری خلقنده سزه رأفتلو وایشكزك سهولتنده مرحمتلودر (والخیل والبغال والحمیر لتركبوها وزینة ویخلق مالا تعلمون) و آتلری و قاطرلری وحمارلری خلق ایتدیكه سز آنلره سوار اولوب و آنلرله زینتنه‌سز ودخی سزك بیلمدیككز شیلری خلق ایدر ❁ حشرات وهوام وطیور وبالقلر وسائر كبی ❁ (وعلی الله قصد السبیل ومنها جائر ولوشاء لهدیكم اجمعین) حقه ایصال ایدن طریق مستقیمی بیان الله تعالینك فضل ورحمتنه منوطدر اول طریقك بعضیسی منحرف اولمغله بدعت وهوادر اكر الله تعالی مراد ایدیدی جمیعكزی توفیقیله مقصد سبیله ایرشدیرردی (هوالذی انزل من السماء ماء لكم منه شراب ومنه شجر فیه تسیمون) اول الله تعالی كه كوكدن سزكچون صو كوندرر اندن ایچرسكز واندن شجر یعنی نبات بتر حیوانلریكزی اوتاررسكز (ینبت لكم به الزرع و الزیتون و النخیل والاعناب ومن كل الثمرات ان فی ذلك لایة لقوم یتفكرون) الله تعالی اول صو ایله سزكچون اكین وزیتون وخرما واوزوم بتورر وبعضی میوه‌لر دخی بتورركه انك كلیسی جنتده‌در تحقیق بو مهادن یغمور نزولنده وارضدن نبات (ایدرین) خروجنده تفكر وتأمل ایدن قوم ایچون قدرت وحكمت الهی‌یه دلالت وعبرت واردر ❁ زیرا دانه وچكردك یره دوشر صوایله بتوب نمابولور والوان اوراق وچچكلر پیدا اولور صكره شكل ولون وطعمده انواع حبوبات ومیوه‌لر ظاهر

عذابله یتدی انكله بنو اسرائیلك بقیه‌سی انك شرندن قورتلدیلر بابلدن كیرو شامه كلدیلر حالبوكه بخت نصر توراتی یاقدیغندن كندیلرده كتاب یوغیدی عزیر علیه السلام دخی بابلده سائر بنو اسرائیل اسیرلریله بیله ایدی شامه كلیجك ناسدن عزلت ایدوب برمدت توراتك یتدیكنه الله تعالی یه تضرعله اغلدیغندنصكره اول فضل ورحمتدن توراتی انك قلبنه القاء ایتدی اول دخی انی انلره بیان ایتدی اندن انی یازندیلر عزیری سویب توراته سوندیلر ماشاء الله زمانه دكین طاعت اوزره اولدیلر عزیرك وفاتنه‌دكین تورات حكمنه متابعت قیلدیلر وقتا كه عزیر علیه السلام وفات ایتدی بنو اسرائیلده احداث حدوث ایتدی شروفساد ظهور بولوب خیر وصلاح یتدی الله تعالی انلره رسوللر كوندروب كیمن تكذیب وكیمن قتل ایتدیلر حتی انبیادن انلره آخر بعث اولنان زكریا ویحیی وعیسی علیهم السلام ایدی عیسی علیه السلام رفع اولندی وزكریا ویحیی علیهما السلامی قتل ایتدیلر الله تعالی اوزرلرینه بابل ملوكندن خردوس نام ملكی تسلیط ایلدی بابل اهلیله شامه كلدی رؤساء جنودندن صاحب فیله بیورزان دینوردی اكا دیدیكه بن الله تعالی یه یمین ایتمشن كه اكر بیت المقدس اهلنه ظفر بولورسم انلری قتل ایدم تاشول حده دكین كه قانلرین عسكرم اورته سنه اقیدم مكركه قتل ایده‌جك كمسه بولمیم ایمدی بنو اسرائیلی اول حده ایرنجه قتل ایلكل ❁ اندن بیورزان بیت المقدسه كیروب قربانلرین ذبح ایتدكلری موضعه واردی انده بربقعه كوردیكه انده قان قینار دی بو قانك اصلی ندر بكا صدق اوزره خبرویرك دیدی بنو اسرائیل دیدیلركه قبول اولمیان قربانمزك قانیدر سكزیوز ییلدنبرو ده كی قربانلر جیعی قبول اولوب الابو قبول اولمدیغندن بوحالته ایردی شول سببدنكه ملك ونبوت ووحی بزدن كسلدی دیدیكه كذب ایدرسز وانلرك رؤساسندن یدیبوز یتمش كشی‌یی انك اوزره ذبح ایتدی انك قینامسی ساكن اولمدی ❁ بعده انلردن یدیبوز غلام ذبح ایتدی ینه اول ساكن اولمدی • بعده انلرك سبی وازواجندن یدی بیك كشی‌یی ذبح ایتدی ینه ساكن اولمیجق دیدیكه یابنی اسرائیل طوغری سویلكز رب تعالینك امرینه صبر ایلكز یریوزنده چوق زماندنبرو دولت سوررسز بیلدیككزی ایشلرسز یوخسه اركك ودیشیدن هیچ بریكز قالمینجه قتل ایدرین دیاركزی خراب ایدوب كیدرین چونكه انك جد واقدامن ودقتله اهتمامن كوردیلر اشبو یحیی علیه السلامك قانیدر دیو خبرویردیلر اول بزه الله تعالینك راضی اولمدیغی امور كثیره‌دن نهی ایدردی بز ایسه اكا طاعت ایتمزدك وسزك اوزریمزه تسلیط اولنه‌جغكزی خبرویردی بز ایسه انی تصدیق ایتمزدك حتی كه انی قتل ایتدك اشبو انك قانیدر بیورزان ایتدی الآن صدق ایتدیكز ایمدی بو انك جزاسیدر اكا یردیكز اندن شهرك قاپولرین امرایله بركتدیلر وجیشدن اولانلری شهردن طشره كتدیلر وتنها اول قان اوزره واروب دیدیكه یا یحیی رب تعالی بیلوركه سنك قومك سببكله مصیبته ایردیلر رب تعالینك اذنیله ساكن اوللغل یوخسه قومكدن بركسنه قالمینجه قتل

اولور بو انجق قادر ومختارك فعلیله اولدیغی دلیل وعبرتدر (وسخر لكم الیل والنهار والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره ان فی ذلك لایات لقوم یعقلون) الله تعالی لیل ونهاری ❁ راحت ایچون ❁ وشمس وقمری ❁ میوه‌لریكزك پشمسی وا كینلریكزك ادراكی وكونلریكزك حسابنی بیلمكز ایچون ❁ ونجومی ❁ كیجه‌لرده یوللكزی بولمكز ایچون ❁ سزه تسخیر ورام ایتدی كندو امریله رام ودلیل اولدقلری حالده بونلری تعقل ایدن قوم ایچون وحدانیتنه دلیل وعلامتلردر (وما ذرا لكم فی الارض مختلفا الوانه ان فی ذلك لایة لقوم یذكرون) وكذلك سزكچون یریوزنده ❁ طعام ولباس ومراكب ومناكحدن ❁ لون وصنف وهیئت وشكللری مختلف اشیا خلق وتسخیر ایتدی بو مخلوقات دخی یادونذكر ایدن قوم ایچون نصیحت ووحدانیتنه علامتدر (وهو الذی سخر البحر لتأكلوا منه لحما طریا وتستخرجوا منه حلیة تلبسونها وتری الفلك مواخر فیه ولتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون) واول الله تعالیكه انتفاعكز ایچون سزه بحری تسخیر ایتدی تا كه اندن تازه لحم ❁ یعنی بالق ❁ یه‌سز واندن نوانكزه پیرایه ایچون ❁ انجو ومرجان وامثالی ❁ حلیه چیقاره‌سز وكمیلری اول دكزده صویی یارق كیدر (تبیان) (ثانی) (٤١) كوررسن و ❁ انكچون اول دكزی سزه رام ایلدیكه سز سفینه‌یه ركوبله ❁ الله تعالینك فضلیله وسعت رزق طلب ایده‌سز والله تعالینك نعمتلرینه شكر ایده‌سز (والقی فی الارض رواسی ان تمید بكم وانهارا وسبلا لعلكم تهتدون وعلامات وبالنجم هم یهتدون) الله تعالی ارضه بلند طاغلر القا ایلدیكه

ایدرین اول انی دیمجك فی الحال قان ساكن اولدی بنو اسرائیلك ایمان كتوردیكی رب تعالی یه بن دخی ایمان كتورمشن دیدی اندن بنو اسرائیله دیدیكه خردوس بكا امر ایتمشدركه سزی قتل ایدم حتی كه قانكز انك عسكری اورته‌سنه سیلان ایده‌ بن ایسه اكا مخالفت ایتمزین اندن امر ایلدیكه برخندق قازدیلر وآت ودوه وقاطر وصغر وقیونلرندن بوغزلیوب قانلرینی اول خندقه اقتدیلر حتی كه قان خردوسك عسكری اورته‌سنه ایردی بوطریقله بنو اسرائیلك بقیه‌سنی قتلدن قورتاردی ❁ واول ذبح اولنان مواشینك جیفه‌لری اوزره شول اوكدن قتل اولنان ناسك میته‌لرین قودردیكه انكله مواشینك جیفه‌لری اورتلوب خردوس انك جمیعی ناس میته‌سی ظن ایلدی انكله ناسدن قتلی رفع ایدوب كیرو بابله رحلت ایتدی ❁ ایمدی بنو اسرائیله ایرشن ایكی وقعه‌نك اولكیسی بخت نصر وقعه‌سیدر ❁ وایكنجیسی اشبو خردوس وقعه‌سیدركه الآن ذكر اولندی بوندن صكره شام ونواحیسی ملكی روم ویونانیه‌یه انتقال ایتدی وبنو اسرائیلك بقایاسنه ینه كثرت ایروب ریاستلری بیت المقدسده ونواحیسنده اولدی لكن ملوكت وجهی اوزره دكل وسعت ونعمته‌ اولدیلر تاشول وقته‌دكین كه احداث معاصی اظهار ایتدیلر الله تعالی اوزرلرینه ططیوس رومی‌یی تسلیط ایتدی كلوب بلادلرینی تخریب وكندیلرینی اندن طرد وملك وریاستلرین نزع ایتدی واوزرلرینه ذلت وصغار وجزیه وضع اولندی وبیت المقدس عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه زمانه‌دكین خراب قالوب مسلمون انی تعمیر ایتدیلر ❁ وهب ایدر الله تعالی بخت نصرك صورتن برمدت نسره وبرمدت ثوره وبرمدت اسده تحویل ومسخ ایتدی اشبو صورتلرده یدی ییل مستمر اولدی والحال اول مدتده قلبی قلب انسان ایدی بعده الله تعالی اكا ملكنی كیرو ویروب ایمانه كلدی ❁ وهبدن سؤال اولندیكه بخت نصر مؤمنمیدی دیدیكه اهل كتاب انك امرنده اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیلركه اول یهودیت اوزره وفات ایتدی ❁ وبعضیلری دیدیكه اول بیت اللهی احراق وانبیایی قتل ایتدیكیچون حق تعالی توبه‌سنی قبول ایتمدی‌سدی ایدر وقتا كه حق تعالی بخت نصری مسخدنصكره كیرو اولكی صورتنه تحویل ایدوب ملكنی كیروا كاویردی دانیال علیه السلام واصحابی اكا ناسك اكرمی ایدی مجوس اكا حسد ایدوب دیدیلركه دانیال شرب خمر ایتدیكنده تبول ایتمامكه صبری اولمز اول حالت ایسه انلرك عادتنده عار ایدی اویله اولسه بخت نصر طعام وشراب ایدوب دانیال واصحابنی اكا چاغردی وبوابه دیدیكه هر كه اول بوله چیقارسه انی اوروب اولدوره‌سن اكرچه بن بخت نصرم دخی دیرسه‌ده چونیوب ایچدیلر بول ایچون طشره اول چیقان بخت نصر ایدی بواب انی كوریجك اوزرینه یوریدی اول ایسه بن بخت نصرم دیه كوردی چاره اولمیوب بواب انی اولدردی (ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم) اشبو قرآن هدایت

سزكه ميل واضطراب ايتميه وارضده نهرلر ويوللر خلق ايتديكه منزل ومقصدلريكزك يولنى بوله‌سز وطاغلر وشبه‌لرله
علامتلر پيدا ايلدى وكيجه‌ودريا ايچون دخى (ثريا وبنات النعش وفرقدين) كبى يلدزلر خلق ايتديكه انلر يول كوسترلر
❁ ياخود قريش بوعلامات ونجومله يول بولورلردى (افمن يخلق ❁ ٣٢٢ ❁ كمن لايخلق افلاتذكرون) ايابوذكر
اولنان مخلوقاتى خلق ايدن
كيمسه خلقه قدرتى اولميان
كيمسه كبيميدر ❁ كه البته
مخلوقدر عاجز مخلوقى
خالقه شريك طوتمق غايت
جهل وعناددندر ❁ عجبا
فساد اعتقادكزى تذكر
ايتمزميسكز (وان تعدوا
نعمة الله لاتحصوها ان الله
لغفور رحيم) اكر الله
تعالينك سزه ويردكى
نعمتلرينى صايمق استرسكز
انك تعدادندن عاجزسكز
شكرنى نيجه ادا ايده بيلورسكز
تحقيق الله عظيم الشان
اداى شكرده تقصيركزى
مغفرت وبو تقصيريكزله
سزدن نعمتى كسميوب
رحمت ايديجيدر (والله
يعلم ماتسرون وما تعلنون)
الله تعالى عقايددن كز
لديككزى واعمالدن اظهار
ايتديككزى بيلور (والذين
يدعون من دون الله لا
يخلقون شيئا وهم يخلقون)
انلركه الله تعاليدن غيرى
اصنامه عبادت ايدرلر انلرك
برشى ياراتمغه قدرتلرى
يوقدر حالبوكه كندولرى
طاشدن واغاجدن ياپيلورلر (اموات غير احياء وما يشعرون ايان يبعثون) انلر مخلوقيتدن قطع نظر احيا
قبول ايتمز مرده وجمادلردر انلر واكا عبادت ايدنلر بيلمزلركه نوقت بعث اوله‌جقلر ونه‌كونه عذاب ايله جزا اوله‌جقلر
(الهكم اله واحد فالذين لايؤمنون بالاخرة قلوبهم منكرة وهم مستكبرون) الهكز براللهدر شونلركه اخرته ❁ بعثه ❁

ايدر شول طريقه‌يه كيم اول اصوبدر وياشول كلمه‌يه كيم اول اعدلدركه اول كلمهٔ توحيددر (ويبشر
المؤمنين الذين يعملون الصالحات ان لهم اجرا كبيرا) واعمال صالحه ايشلين مؤمنلره اجر كبيرله تبشير
ايدر (وان الذين لايؤمنون بالآخرة اعتدنا لهم عذابا اليما) وآخرته ايمان كتورميتلره خبر ويرركه بز
انلر ايچون عذاب اليم اعداد ايتمشز (ويدع الانسان بالشر دعاءه بالخير) انسان غضبى حالنده كندويه
واهلنه ومالنه شرله دعاء ايدر خيرايله دعاء ايتمسى كبى اكر الله تعالى انك اول دعاسنه اجابت ايتسه هلاك
اولوردى لكن اول فضلندن اكا اجابت ايتمز (وكان الانسان عجولا) انسان عجول اولديكه قلبنه
خطور ايدن هرشيئه مسارعت ايدر عاقبتنه نظر ايتمز ❁ دينلديكه انسان ايله مراد آدم عليه السلامدركه
روح سرەسنه ايريشجك نهوض قصدين ايدوب دوشدى ❁ روايت اولنديكه پيغمبرعمز صلى الله
تعالى عليه وسلم سودة بنت زمعه رضى الله تعالى عنهايه براسير ويردى اول ايسه انك اينئنه
مرحمت ايدوب بندنى چوزدى مكر اول فرصته منتظر ايمش اندن قاچدى پيغمبرعمز صلى الله
تعالى عليه وسلم اكا انجينوب الى كسلسون ديو بددعا سندنصكره اول فعلنه نادم اولدى وديديكه
الهى بن بشرين اول كمسه كه اكا بددعا ايدرين انى اكا رحمت ايت (وجعلنا الليل والنهار آيتين)
بز ليل ونهارك نسق واحد اوزره تعاقبن قدرت وحكمتمزه دلالت ايدر ايكى آيت قيلدق
(فمحونا آية الليل) ليل آيتنى بز اشراقله محو ايتدك ❁ ابن عباس رضى الله تعالى عنه ايدر شمس
وقمردن هر برينك نورى يتميشر جزء ايدى الله تعالى قمرك نورندن التمش طقوز جزئى آلوب
شمسك نورينه الحاق ايتدى ❁ روايت اولنديكه الله تعالينك امريله جبريل عليه السلام
قنادنى اوچ كره قمرك يوزينه يوريدوب انكله ضوئى منطمس اولوب نورى برجزء قالدى •
على كرم الله وجهه‌يه قمرده كى سواددن سؤال اولندقده ديديكه اول محو اثريدر (وجعلنا آية
النهار مبصرة) ونهار آيتنى مضيئه وياناسه مبصره قيلدقكه انكله اشيايى كوررلر (لتبتغوا
فضلا من ربكم) تا كه بياض نهارده اسباب ومعاشكزى طلب ايدوب انكله استبانهٔ اعماله توصل
ايده‌سز (ولتعلموا عدد السنين والحساب) واول ايكيسنك اختلافيله وياحركتيله ييللرك
عددين واوقاتك حسابن بيله‌سز زيرا اكر الله تعالى اول ايكيسنى خلق ايتديكى حال اوزره
ترك ايتسه نه ليل ونهارونه وقت افطار ونه وقت حج ونه وقت حلول آجال ونه وقت سكون
وراحت بيلنوردى (وكل شئ فصلناه تفصيلا) دين ودنيا اموريندن هر احتياج اولديغكز
شيئ بز سزه بيان غيرملتبسله تبيين ايتدك (وكل انسان الزمناه طائره فى عنقه) هر انسانه
بز عملنى وانكچون تقدير اولنانى عنقنده طوقك لزومى كبى الزام ايتدك (ونخرج له يوم القيامة
كتابا يلقاه منشورا) ويوم قيامتده انك صحيفهٔ اعمالنى وياخود اعمالنك آثاريله منتقشه نقشنى
چيقاررزكه اول منشور اولديغى حالده اول انسان اكا ملاقى اولور آثارده كلديكه قچان
بركمسه وفات ايده كاتب ملكه امر اولوركه صحيفه‌سين دوره يوم قيامتده نشرايده (اقرأ

ايمان ايتمديلر قلبلرى الله تعالينك وحدانيتنى انكارده وقبول ايماندن تكبرده درلر (لاجرم ان الله يعلم مايسرون ومايعلنون
انه لايحب المستكبرين) حقا كه الله تعالى انلرك اسرار واعلان ايتديكى شيئى بيلور وتوحيد خدا وتصديق پيغمبرده تكبر
ايدنلرى سومز (واذا قيل لهم ❁ ٣٢٣ ❁ ماذا انزل ربكم قالوا اساطير الاولين) مكه رؤساسنه ربكز نه انزال
ايتدى ديو سؤال اولنسه
انلر استهزا يوزندن مقدمكى
سركذشتلرى كوندردى
ديرلر (ليحملوا اوزارهم
كاملة يوم القيمة ومن
اوزار الذين يضلونهم بغير
علم الاساء مايزرون) تا كه
انلر اول جوابلرى سببيله
قيامتده تماما كندو
كناهلرينى وعلمسز بعض
ناسى اضلال ايتدكلرينك
كناهنى دخى تحميل ايده‌لر
نه قبيح وزرلردركه انلر
انى يوكلنورلر (قدمكر
الذين من قبلهم فاتى الله
بنيانهم من القواعد فخر
عليهم السقف من فوقهم
واتيهم العذاب من حيث
لايشعرون) اهل مكه‌دن
مقدم كلن كافرلر پيغمبرلرينه
مكر ايتديلر الله تعالى انلرك
بنالرى تملندن خراب
اولمسنى امر ايلدى درعقب
انلرك سقفى اوزرلرينه
دوشوب هلاك اولديلر
انلر خبرلرى يوغيكن اول
عذاب انلره كلدى ❁
دينلديكه بونكله مراد
نمرود اولوب بابلده برقله
كوشك ياپديكه ابراهيم عليه السلامك ربسنه مطلع اولوب انكله جنك ايده اول قله‌نك ارتفاعى بشبيك ارشون ايدى حق تعالى بر
روزكارله انك باشنى دريايه اتوب باقيسنى انك قومى اوزرينه يقلوب چوق كيمسه هلاك اولديلر مقدم لسانلرى سريانى ايدى اول اندە
قورقودن لسانلرى تبلبل ايدوب يتمش ايكى لسان اولدى بر برلرينك لسانلرينى اكلمز اولديلر اول اجلدن اول دريايه بابل تسميه اولندى

كتابك كفى بنفسك اليوم عليك حسيبا) واكا دينوركه كتابكى اوقوغل كه اشبوكونده محاسب
اولمغه نفسك يترحسن ايدر اولكه سنى نفسكه محاسب قيله عدل ايدر • دينلديكه دنياده قارئ
اولميان اول كونده قارئ اولور (من اهتدى فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل
عليها) اولكه جهد ايدوب هدايته ايره ثوابى كندويه اولور واولكه هواسنه اتباعله
ضلالته ايره عقابى كندويه اولور ❁ يوخسه انك اهتدائى غيرى انجاء ايتمز وكذلك ضلالتى
غيرى ارداء ايتمز (ولاتزر وازرة وزر اخرى) حاملهٔ وزر اولان نفس نفس اخرانك
وزرنى تحمل ايتمز • بلكه انجق كندى وزرنى تحمل ايدر (وما كنامعذبين حتى نبعث رسولا)
بز هيچ برامته عذاب ايدر دكلز مادامكه اكا رسول كوندرميه‌وز ❁ زيرا كه اوزرلرينه حجت
قائم وعذرلرى منقطع اولمامشدر ❁ اشبو دليلدركه قبل البعثه تكليف اولميه واطفال مشركين
ودعوتى ايشتمين ناره كيرميه (واذا اردنا ان نهلك قرية) قچان قضاء سابقمزى انفاذ ايچون
برقومك هلاكنه ارادتمز تعلق ايده ويا انك وقت مقدرى قريب اوله (امرنا مترفيها ففسقوا
فيها) انلرك متنعملرينه رسولمز لسانيله طاعتله امر ايدرز انلر ايسه طاعتدن چيقارلر (فحق
عليه القول) وانك اوزره كلمهٔ عذاب واجب اولور اول عذابك حلوليله ويامعاصيلرى ظهوريله
ويامعاصى يه انهماكلريله (فدمرناها تدميرا) اويله اولسه قريه‌لرينى بز تخريب ايدرز اهاليسنى
اهلاك ايله (وكم اهلكنا من القرون من بعد نوح) بز نوحدنصكره قرون كثيره اهلاك ايتمشز
عاد وثمود كبى (وكفى بربك بذنوب عباده خبيرا بصيرا) ربك جل شانه عبادنك ذنوبنه بواطن
وظواهرنه خبير وبصير كفايت ايدركه انك اوزره عقاب ايده (من كان يريد العاجلة) بركمسه كه
عمليله ثواب دنيا مراد ايده (عجلنا له فيها مانشاء لمن نريد) بز اكا دنياده بسط وتقتيردن ديلديكمزى
ويررز شول كمسه ايچونكه انك فعلنى ويا اهلاكنى اراده ايده‌وز (ثم جعلنا له جهنم يصليها
مذموما مدحورا) وآخرتده بز اكا جهنمى ايجاب ايدرزكه رحمتدن مطرود وهر خيردن
مبعود اولديغى حالده اكا كيرر (ومن اراد الآخرة وسعى لها سعيها وهو مؤمن) وبركمسه كه
ايمان صحيحله مؤمن اولديغى حالده عمليله آخرت اراده ايدوب كماهو حقه اكا سعى ايده (فاولئك
كان سعيهم مشكورا) ايمدى ذكر اولنان شرائط ثلاثه‌يى جمع ايدنلرك سعيلرى عندالله مقبول
اولور (كلانمد هؤلاء وهؤلاء من عطاء ربك) ايكى فريقدن هر برينه قسمت ايتديكمز رزقى
ويررز (وما كان عطاء ربك محظورا) ربك جل شانه‌نك عطاسى دنياده مؤمن وكافردن
ممنوع اولمدى (انظر كيف فضلنا بعضهم على بعض) يامحمد عين عبرتله نظر ايتكه بز طالب دنيايى
وطالب آخرتى رزقده وعملده برى برلرينك اوزره نيجه تفضيل ايتدك (وللآخرة اكبر
درجات واكبر تفضيلا) حالبوكه آخرتده تفاوت اكبردركه اول جنت ودرجاتله ونار
ودركاتله‌در (لاتجعل مع الله الها آخر فتقعد مذموما مخذولا) الله تعالى ايله بيله اله آخر قيلمغل كه

(ثم یوم القیمة یخزیهم ویقول این شرکائی الذین کنتم تشاقون فیهم قال الذین اوتوا العلم ان الخزی الیوم والسوء علی الکافرین)
صکره قیامت کوننده الله تعالی انلری ذلیل ورسوای ایدوب دیه‌قانی اول بکا شریك ایدوب انلرله پیغمبر علیه السلامه
ومؤمنلره عداوت ومشقت ایدردکز انبیا وعلمادن انلری توحیده دعوت ایدوب مشاقه دوچار
اولنلر دیه‌لرکه تحقیق بوکونده ذلت ورسوایلق وعذاب کافرلر اوزرینه‌در (الذین تتوفیهم الملئکة ظالمی انفسهم فالقوا السلم ما کنا نعمل من سوء بلی ان الله علیم بما کنتم تعملون) انلرکه کفرله نفسلرینه ظلم ایتدیلردی ملك الموت روحلرینی قبضه کلدکده انلر انقیاد وسلم القاسیله بز دنیاده کفر ومعصیتدن برشی اشلممشدك دیو انکار ایده‌لر اولوقتده ملکلر انلره دیه‌لرکه بلی سز شرك ومعصیت اشلمشدیکز الله تعالی سزك اعمالکزی بیلور وجزاسنی ویرر (فادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فلبئس مثوی المتکبرین) امدی ابدی اولمق اوزره جهنمك درکاتنه کیرك اول نه‌چرکین مقامدر متکبرلر ایچون (وقیل للذین اتقوا ماذا انزل ربکم قالوا خیرا للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة ولدار الاخرة خیر ولنعم دار المتقین) مکه‌ده اولان مؤمنلره
ربکز تعالی نه انزال ایتدی دیو سؤال اولنسه انلر خیر انزال ایتدی دیرلردی بو دنیاده اقوال وافعالنده توحید (امثالیدر)
وطاعت ایدنلر ایچون مال وحرمت ونصرت حسنه واردر وآخرت ثوابی ایسه بوندن خیرلودر وآخرتده جنت متقیلره
نه کوزل مکاندر (جنات عدن یدخلونها تجری من تحتها الانهار لهم فیها ما یشاؤن کذلك یجزی الله المتقین) اول عدن

ناردہ مذموم ومخذول قالورسن نفسك اوزره ملائکه ومؤمنیندن ذمی والله تعالیدن خذلانی جمع قیلورسن (وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه) ربك جل شانه امر قطعی ایله امر ایلدیکه اندن غیریه عبادت ایتمیه‌سز (وبالوالدین احسانا) ووالدینکزه احسان ایلیه‌سز زیرا اول ایکیسی وجودکزه وتعیشکزه سبب ظاهردر (اما یبلغن عندك الکبر احدهما او کلاهما) اکر اول والد ووالده کدن بری ویا ایکیسی بیله‌سنك قاتنده هرم‌ه ایرشه (فلا تقل لهما اف) انلره تضجر ایدوب قول ردی سویلکل اول کرك استقذارندن ویا مؤنتلری استثقالکدندر (ولا تنهرهما) وانلری اعجاب ایتمدیکك شیئدن اغلاظله زجر ایتمکل (وقل لهما قولا کریما) وانلره تأفیف ونهردن بدل قول حسن جمیل لین سویلکل ❀ شول عبد مذنب کبی که فظ غلیظ سیدنه سویلیه (واخفض لهما جناح الذل من الرحمة) وانلره رحمت وشفقتکدن تواضع ایدوب جانب ذلکی الانه ایتکل وانلره تعظیمکدن اوزرلرینه رفع یدا ایتمکل (وقل رب ارحمهما کما ربیانی صغیرا) واکر مسلملر ایسه‌لر دیکل که یارب انلره رحمت ایلکل وبنم قلبمه انلره مرحمت القاء ایتکه انلری تربیه ایدم صغرم حالنده انلر بنی تربیه ایتملری کبی ❀ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر الله تعالینك رضاسی والدینك رضاسنده‌در وسخطی انلرك سخطنده‌در ❀ روایت اولندیکه بر رجل پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدیکه والدیمك کبرلری حالنده خدمتلرینی ایتدم انلك کبی که صغرم حالنده انلر بکا ایتمشلردی انکله اوزرمده‌کی حقلرینی قضا ایتمش اولورمین ❀ دیدیکه قضا ایتمش اولمزسن زیرا انلر سکا انی حیاتك استیو ایدرلردی سن ایسه انلرك موتنی استیو ایدوبسن (ربکم اعلم بما فی نفوسکم) والدینکزه بر وعقوقدن ضمائرکزده اولان شیئه ربکز جل شانه اعلمدر (ان تکونوا صالحین) اکرسز والدینکزه بر واحسان ایدر اولورسکز حقلرنده لازم اولان شیئه قیامده قصورکز دنصکره (فانه کان للاوابین غفورا) ایمدی اول الله تعالی شول ذنوبندن توبه ایدوب انك طاعتنه رجوع ایدنلره غفور اولدی ❀ علماء اوابده اختلاف ایتدیلر دینلدیکه اول هرکسه‌درکه هر کناه ایشلدیکنده توبه ایدر ویا اولدرکه خیره رجوع ایدیجیدر ویا الله تعالی‌یی تسبیح ایدیجیلردر ویا صلاة ضحایی قیلنلردر ویا اخشام‌له یتسو ارا‌سنده نافله قیلنلردر (وآت ذا القربی حقه) ذو قرابتکه حقنی ویرکل که اول صله رحم وحسن معاشره وانلره بردر ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دیدیکه انلر اکر محارم فقرا ایسه‌لر حقلری انلره انفاقدر دینلدیکه ذوقرابه ایله مراد پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك اقاربیدر (والمسکین وابن السبیل) ودخی سائله وضیفه حقنی ویرکل که اول اوچ کون انی اطعامدر (ولا تبذر تبذیرا) مالکی معصیته انفاق ایتمکل مجاهد ایدر اکر بر کیمسه جمله مالنی حق یولنه انفاق ایتسه تبذیر اولمز ❀ واکر باطل یره بر مد انفاق ایتسه تبذیر اولور ❀ شعبی ایدر ابو اسحاقله کوفه‌ده کیدردك برداره اوغرادقکه اول جص وآجرله یاپیلوردی اشبو تبذیردر دیدی (ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین) تبذیر ایدنلر شرارتده شیاطینك

جناتیدر که اکا داخل اولورلر انك اشجاری التندن نهرلر اقار انلر ایچون اول جنتلرده دیلدیکلری مشتهیات واردر
الله تعالی متقیلره بونك کبی مکافات ایدر (الذین تتوفیهم الملئکة طیبین یقولون سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون)
ملك الموت انلرك روحلرینی قبض حالنده جنتله تبشیر وتطییب ایله دیرلرکه الله تعالیدن سزه سلام
وجمله خوفدن سلامت واردر اشلدیککز عمل والله تعالینك فضلیله جنته داخل اولك (هل ینظرون الا ان تأتیهم الملئکة او یأتی امر ربك کذلك فعل الذین من قبلهم وما ظلمهم الله ولکن کانوا انفسهم یظلمون) کافرلرك انتظارلری انجق روحلرینك قبضنه ملك الموتك کلمسی یاخود رب تعالینك عذاب امری کلمسیدر انلرك شرك وتکذیب فعللرینی مقدم کچنلر دخی ایشلمشلردی الله تعالی انلره ظلم ایتمدی ولکن انلر کفر ومعصیتله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (فاصابهم سیئات ما عملوا وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن) انلره اعمال سیئه‌لرینك جزاسی اصابت ایدوب استهزا ایتدکلرینك مجازاتی انلری احاطه ایتدی (وقال الذین اشرکوا لوشاء الله ما عبدنا من دونه من شیء نحن ولا اباؤنا ولا حرمنا من دونه من شیء کذلك فعل الذین من قبلهم فهل
علی الرسل الا البلاغ المبین) مشرکلر استهزا یوزندن دیدیلرکه اکر الله تعالی مراد ایدیدی بز وبابالریمز اندن غیری بر
شیئه عبادت وانك حرام ایتدکلرندن غیری برشیئی حرام ایتمزدك بو اهل مکه کبی انلردن مقدم کچنلر دخی بویله شرك
وتکذیب وحرامی حلال وحلالی حرام ایتدیلر پیغمبرلر اوزرینه لازم اولان انجق طریق حق تبلیغدر (ولقد بعثنا فی کل

امثالیدر زیراکه تضییع واتلاف شردر ودخی انلرك اصدقاء واتباعیدر زیراکه اسرافده ومعاصی‌یه صرفده انلره اطاعت ایدرلر روایت اولندیکه انلر مماللرین سمعه ایچون انفاق ایدرلردی اندن نهی اولنوب قربانده انفاقله امر اولندیلر (وکان الشیطان لربه کفورا) حالبوکه شیطان الله تعالینك نعمتنه جحود اولدی ❀ ایمدی لایق دکلدرکه اکا اطاعت اولنه ❀ زیراکه اول کندینك عملی مثلنه دعوت ایدر (واما تعرضن عنهم ابتغاء رحمة من ربك ترجوها فقل لهم قولا میسورا) یا محمد اکرسن ذوی القربی ومساکین وابن السبیله ویرمکه بز سکا امر ایتمشیکن رددن حیاء ایدوب سن انلردن اعراض ایدرسن الله تعالیدن رزقه انتظار ایله کیم انك سکا کلمسن رجا ایدرسن تاکه کلدیکنده انلره ویره‌سن ایمدی انلره قول لین ویا وعد جمیل ایلکل ویاخود الله تعالی بزه وسزه ویره‌دیو سویلکل یوخسه انلره جواب ترکن ایتمکل ❀ دینلدیکه اشبو آیت مهجع وبلال وصعیب وسالم وخباب حقنده نازل اولوبدرکه انلر احیانده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن احتیاج اولدقلری شیئ سؤال ایدرلردی اول ایسه انده بولنمدیغنده رددن حیاء ایدوب جواب ویرمزدی (ولا تجعل یدك مغلولة الی عنقك ولا تبسطها کل البسط فتقعد ملوما محسورا) یا محمد شول الی بوینته تمورلنمش کبی حق یولنه انفاقدن بخل ایدوب الکی امساك ایتمکل وعندنده اولان رزقك جمعن ویرمکله بسط دخی ایتمکل که الله تعالی عندنده وکرك ناسك عندنده اسراف وسوء تدبیرله ملوم وقاتنده برشی قالمامغله اول فعلکه نادم اولورسن ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه برصبی کلوب دیدیکه انام سندن دیلرکه اکا درع کیوره‌سن والحال پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك قمیصندن غیری یوغیدی ❀ یاصبی برساعتدن برساعته دکین نه ظاهر اولور کوره‌لم ایمدی وقت آخرده کل دیدی ❀ صبی کیدوب کیرو کلدی ودیدیکه انام سندن دیلرکه اکا کندنه‌کی درعی اکا کیوره‌سن نعم دیوب انی اکنندن چیقاردی وصبی‌یه ویروب کندی عریان اوتوردی بعده بلال اذان اوقیوب مسلمون اکا منتظر اولدیلرکه نمازه چیقه اول ایسه عریان اولدیغندن چیقمغه چاره‌سی اولمدی ❀ اویله اولسه بو آیتله تأدیب بیورلدی بعده انی تسلیه ایچون دینلدیکه (ان ربك یبسط الرزق لمن یشاء ویقدر) ربك جل شانه عبادندن دیلدیکی کیمسه‌یه رزقنی توسیع ایدر ودیلدیکنه تضییق ایدر نتکه صلاحی توسیعده ویا تضییقده اوله (انه کان بعباده خبیرا بصیرا) اول الله تعالی عبادنه خبیر وبصیردر سر وعلنلرین بیلور مصالحلرندن کندیلره خفی اولان اکا ظاهردر وجائز اولورکه انکله مراد قبض وبسط الله تعالینك امرندندرکه اول عبادك سرائر وظواهرنه عالمدر یوخسه عباده واجب اولان اقتصاردر ویاخود الله تعالی کاهی بسط وکاهی قبض ایدر ایمدی انك سنتیله استنان ایدك یوخسه بسط وقبضده افراط ایتمه‌کز (ولا تقتلوا اولادکم خشیة املاق) فقر خوفیله اولادکزی قتل ایتمه‌کزکه اول اهل جاهلیت عادتی ایدیکه قزلرینی دیری ایکن دفن ایدرلردی فقردن خوفله اویله اولسه

امة رسولا ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت فمنهم من هدى الله ومنهم من حقت عليه الضلالة فسيروا فى الارض فانظروا
كيف كان عاقبة المكذبين) هر امته بر پيغمبر بعث ايتدككه انلرى الله تعالى يه عبادت اتديروب غيريه عبادتدن اجتناب
اتديره انلردن بعضنى الله تعالى هدايت ايدوب ايمان توفيق ۳۲۶ ايتدى وبعضلرينه قضاء سابقله خذلان
واجب اولدى امدى اى
مشركلر يريوزنده كزوب
نظر ايدك كه پيغمبرلرينى
تكذيب ايدنلر نيجه هلاك
اولوب مكانلرى خراب
قالدى (ان تحرص على
هديهم فان الله لا يهدى من
يضل ومالهم من ناصرين)
يا محمد اكرسن مشركلرك
هدايتلرينه حرص ايدرسك
تحقيق الله تعالى ضلالتنى
ديلديكى كيمسه يه هدايت
ايتمز وانلر ايچون عذابلرينى
دفع ايدر ياردمجى اولمز
(واقسموا بالله جهد ايمانهم
لا يبعث الله من يموت بلى
وعدا عليه حقا ولكن
اكثر الناس لا يعلمون)
مشركلر الله تعالى يه ايمان
غليظله يمين ايتديلر كه اول
موتايى بعث ايتمز بلى الله
تعالى اول بعثى وعد ايلمشدر
حقله وعدنه وفا وبعث
ايدر لكن ناسك اكثرى
آنى بيلمزلر (ليبين لهم
الذى يختلفون فيه وليعلم
الذين كفروا انهم كانوا
كاذبين) تا كه امر بعث
وحشرده اختلاف ايتدكلرى
شيئى انلره بيان ايده وكافرلر قبرلرندن خروجلرنده الله تعالى موتايى بعث ايتمز ديدكلرنده كاذب اولدقلرينى بيله لر
(انما قولنا لشئ اذا اردناه ان نقول له كن فيكون) بر شيئك اولمسنى مراد ايتدكمز آنده بزم قولمز اكا اول درز عقبنده
اولور (والذين هاجروا فى الله من بعد ماظلموا لنبوئنهم فى الدنيا حسنة ولاجر الاخرة اكبر لو كانوا يعلمون الذين

الله تعالى انلرى اندن نهى ايدوب رزقلرينه ضامن اولدى وديديكه (نحن نرزقهم واياكم)
انلره وكرك سزه رزقى بز ويررز (ان قتلهم كان خطأ كبيرا) زيرا انلرى قتل خطاء كبير اولديكه
انكله تناسل منقطع اولور (ولا تقربوا الزنا انه كان فاحشة وساء سبيلا) زنايه عزمله ومقدماتنى
اتيانله قريب اولمكز كه اول بر قبحى ظاهر فعل وچركين طريق اولدى زيرا اول عصى ايضاعدر كه
اول قطع انسابه وفتن تهييجنه مؤدى اولور (ولا تقتلوا النفس التى حرم الله الا بالحق) وقتل
نفس ايتمه كز كه الله تعالى انى سزه حرام ايتمشدر مكر كه اول نفسده اوچ خصلتك برى بولنه يا مؤمن
ايكن كافر اوله ويا محصن ايكن زنا ايده ويا بر نفس معصومى عمدا قتل ايده اويله اولسه قتل اولنمغه
مستحق اولور (ومن قتل مظلوما فقد جعلنا لوليه سلطانا) بر كمسه كه قتل اولنمسن ايجاب ايدر حالى
يوغيكن قتل اولنه بز انك وليى يعنى وفاتندنصكره امرنه ولى ايدن وارثيچون قاتل اوزره قوت
وولايت قيلورز مقتضاى قتله انى مؤاخذه ايدرديلرسه قتيلك يرينه انى قتل ايدر ويا ديتن اخذ ايدر
ويا عفو ايدر (فلا يسرف فى القتل) قتيلك وليسى قتلده اسراف ايتمسون اشبو اسرافده مفسرون
اختلاف ايتديلر ديندليكه يعنى قاتلك غيرى قتل اولنمسون نتكيم زمان جاهليتده قاتلك قتليله
راضى اولمزلردى بلكه اندن اشرفى قتل ايدرلردى وياخود بر قتيلك يرينه برجماعت قتل اولنمسون
نتكم زمان جاهليتده قتيل شريف اولسه يالكز قاتلك قتليله راضى اولمزلر بلكه انكله بيله اقرباسندن
برجماعتى دخى قتل ايدرلردى وياخود قتلده مثله ايدلمسون (انه كان منصورا) قتيل منصور
اولدى قاتلنه قصاص ثبوتيله واول قتيلك خطاياسى تكفيريله وقاتلنه نار واجب اولمسيله وياخود
ولى قتيل منصور اولديكه الله سبحانه وتعالى انكيچون قاتل اوزره قصاص ايجاب ايتدى وولاة
اوزره اكا اعانتى الزام ايتدى وياخود اسرافله قتل اولنان منصور اولديكه وليسى اندن قصاصى
استيفا ايدر (ولا تقربوا مال اليتيم الا بالتى هى احسن) مال يتيمه قريب اولمكز مكر شول
خصلتله كيم اول احسندر كه اول يتيم ايچون انى حفظدر ❁ وتعامل شرعى ايله تثمير وتربيحدر
(حتى يبلغ اشده) حتى كه سن بلوغه ايريشه (واوفوا بالعهد) وعهدكزه وفا ايدك اول
كركسه كنديكزله ربكز بيننده در ويا كنديكزله ناس بيننده در (ان العهد كان مسؤلا) زيرا كه
يوم قيامتده عهد صاحب عهددن سؤال اولنور كه نه سببله نقض اولنوبسن موؤده نك نه سببله
قتل اولنمسنده سؤال اولنديغى كبى (واوفوا الكيل اذا كلتم) مكيلاتدن بر شيئى غيريچون كيل
ايدر اولسكز كمال اوزره كيل ايدك يوخسه نقص ايتمكز (وزنوا بالقسطاس المستقيم)
وموزوناتدن بر شيئى غيرايچون وزن ايدر اولسكز ميزان سوى ايله وزن ايدك (ذلك خير واحسن
تأويلا) ايعدى كيل ووزنده وفا ايتمكز غدر ونقصدن خيرليدر وعاقبته احسندر (ولا تقف
ماليس لك به علم) حقيقتن بيلمديكك شيئه حدس وظنله اتباع ايتمكل اشبونده تقليددن نهى
(واردركه)

صبروا وعلى ربهم يتوكلون) شول اصحابكه قريشدن ظلم اولنوب مدينه وحبشه يه هجرت ايتديلر بز انلره دنياده منازل
حسنه ويررز كه مدينهٔ منوره در والبته اجر آخرت اندن اكبردر اكر بيلورلرسه وانلر اذاى كفره يه ومفارقت وطن
شدائدينه صبر ايتديلر وهر امورلرندن ۳۲۷ ربلرى جل شانه يه توكل ايتديلر (وما ارسلنا من قبلك الا رجالا
نوحى اليهم فسئلوا اهل
الذكر ان كنتم لا تعلمون)
سندن مقدم كوندرديكمز
پيغمبرلرى انجق آدملردن
اركك اوله رق كوندردك كه
ملكلر لسانيله اكا وحى
ايدردك اكر سز بيلمزسكز
اهل كتابك علماسنه سؤال
ايدك (بالبينات والزبر وانزلنا
اليك الذكر لتبين للناس
ما نزل اليهم ولعلهم
يتفكرون) بز اول
پيغمبرلرى ظاهر معجزه لر
وكتابلر ايله ارسال ايتدك
وسكا قرآنى انزال ايتدك
تا كه اول ذكرى يعنى قرآنده
ناسه اوامر ونواهى بيان
ايده سن شايد كه انلر تفكر
ايدوب بو كلام مخلوق
اولمديغنى بيله لر (افأمن
الذين مكروا السيئات ان
يخسف الله بهم الارض او
يأتيهم العذاب من حيث
لا يشعرون) ايادين حق
ابطالده قبيح مكر ايدنلر
الله تعالى انلرى قارون كبى
يره كچورمسندن ياخود
لوط قومى كبى خبرلرى
يوغيكن فجأة عذاب كلمسندن
امينمى اولديلر (او يأخذهم فى تقلبهم فماهم بمعجزين) ياخود انلرى يولجيلقلرى ياخود بر طرفدن بر طرفه انقلابلرى
حالنده عذاب اخذ ايدر انلر الله تعالى يى انلره عذاب ايتمكدن عاجز ايديجى دكلردر (او يأخذهم على تخوف فان ربكم
لرؤف رحيم) ياخود انلردن مقدم بر قوم هلاك اولمش اولوب اندن خوف اوزره لركن انلرى دخى عذاب اخذ ايدر تحقيق

واردركه اول صحت وفسادى بلنمين شيئه اتباعدر (ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان
عنه مسؤلا) سمع وبصر وفؤادك عملندن صاحبى سؤال اولنور روايت اولنديكه پيغمبر عز صلى الله
تعالى عليه وسلمه بر رجل كلوب ديديكه يا رسول الله بكا بر تعويذ تعليم ايتكه انكله تعوذ ايدم ديدى ديكل كه
❁ اعوذ بك من شر سمعى وشر بصرى وشر لسانى وشر قلبى وشر منيتى ❁ الهى سمع وبصر ولسان
وقلب ومنيتم شرندن سكا استعاذه ايدرين (ولا تمش فى الارض مرحا) بطر وكبر وخيلائله
يريوزنده يوريمكل (انك لن تخرق الارض ولن تبلغ الجبال طولا) زيرا كه سن كبركله ارضى
قطع ايدوب نهايتنه ايرر دكلسن ويا انكله جباله تطاول وتساوى يه دخى قادر اولمزسن (كل ذلك
كان سيئه عند ربك مكروها) اشبو ذكر اولنان يكرمى بش خصالك كليسى كه ❁ لا تجعل مع الله
الها آخر ❁ دن بو محله دكدر ❁ الواح موسى عليه السلامده مكتوبه در ❁ اندن هر منهينك
اثم ووبالى ربك جل شانه عندنده مكروه اولدى (ذلك مما اوحى اليك ربك من الحكمة) اشبو
امر ونهى اولنانك كليسى حكمتدن ربك جل شانه سكا وحى ايتديكندندر (ولا تجعل مع الله الها
آخر فتلقى فى جهنم ملوما مدحورا) الله تعالى ايله بيله اله آخر قيلمغل كه مطرود وهر خيردن
مبعود اولديغك حالده ناره القا اولنورسن اشبو پيغمبر عز صلى الله تعالى عليه وسلمه خطابدر لكن
مراد امتيدر حق جل وعلا ملائكه بنات اللهدر دين كفره يه خطاب ايدوب ديديكه (أفأصفيكم
ربكم بالبنين واتخذ من الملائكة اناثا) ربكز جل شانه سزى افضل اولاد اولان بنون ايله تخصيص
ايدوب كندى ايچون ملائكه دن بناتمى اتخاذ ايتدى حالبوكه بو خصلت عقولكزك راى
وعادتنه مخالفدر (انكم لتقولون قولا عظيما) ايعدى سز اكا اولاد اضافتيله قول منكر عظيم
ديرسكز كه زيرا اول سرعت زوال الله متصف بعض اجسام خاصه سيدر • وبوندنصكره كنديكزى
انك اوزره تفضيل ايدرسز شول حيثيتندنكه كراهت ايتديكز شيئى انكيچون قيلورسز وبعده
ملائكه اشرف خلق الله ايكن بنونكزدن ادون قيلورسز (ولقد صرفنا فى هذا القرآن ليذكروا)
اشبو قرآنده بز عبر وامثال واحكام وحججى تبيين وتكرير ايتدك (ومايزيدهم الا نفورا) انلرك
حقدن نفورين وقلت طمأنينتن آرتورر (قل لو كان معه آلهة كما يقولون اذا لابتغوا الى ذى
العرش سبيلا) يا محمد مشركينه ديكل كه اكر انلرك ديدكلرى كبى الله تعالى ايله بيله آلهه اوليدى انلر
ذو العرش اولان الله تعالى يه مغالبه وقهر ايله سبيل طلب ايده لر ديكه انك ملكنى ازاله ايده لر نتكيم ملوك
دنيا انى بر برلرينه ايدرلر وياخود اكا تقربه سبيل طلب ايدرلردى • ويا انك فضلنى بيلوب كنديلرين
اكا تقريب ايدرشى طلب ايدرلردى (سبحانه وتعالى عما يقولون علوا كبيرا) الله تعالى مشركينك
مقاله سندن تعالى بعيدله تنزه وتعالى ايتدى • زيرا كه اول مراتب وجودك اعلاسنده در كيم
واجب الوجود والبقادر • واتخاذ ولد ايسه مراتب وجودك ادناسندندر زيرا اول ممتنع البقاء
شيئك خواصندندر (تسبح له السموات السبع والارض ومن فيهن) سموات وارضونك ذاتلرى اول

ربكز عزشانه رأفتلو ورحمتلودركه عذابه مستحق اولدقلريكزه عذابى تعجيل ايتميوب امهال ايدر (اولم يروا الى ماخلق الله
من شئ يتفيؤا ظلاله عن اليمين والشمائل سجدا لله وهم داخرون) انلر كورمزلرميكه الله تعالينك خلق ايتديكى جسم قائمك
كولكه‌سى شمسك طلوع وزوال وغروبنده صاغنه وصولنه دونوب ۳۲۸ اوزانه‌رق وقصه‌له‌رق ذل اوزره الله
تعالى يه سجده ايتمكده‌در
(ولله يسجد مافى السموات
وما فى الارض من دابة
والملئكة وهم لايستكبرون)
سموات وارضده اولان
متحرك وغير متحرك الله
تعالى يه ساجد ومسخردر
وملكلر دخى سجده ايدرلر
هيچ تكبر ايتمزلر (يخافون
ربهم من فوقهم ويفعلون
مايؤمرون) اول ملكلر
فوقلرندن ربلرينك عذاب
ناكهانيسندن قورقرلر
وطاعتله امر اولندقلريني
ايشلرلر (وقال الله لاتتخذوا
الهين اثنين انما هو اله
واحد فاياى فارهبون)
الله تعالى بيوررکه ايكى
اله اتخاذ ايتميك انجق الله
بردر اول اله واحد بنم بندن
قورقك (وله مافى السموات
والارض وله الدين واصبا
افغير الله تتقون) اسمان وزمين
انك مخلوق ومملوكيدر
طاعت دائم واخلاص ثابت
اول الله تعالى ايچوندر اندن
غيرى ضر ونفعه قدرتى
اولميندنمى قورقارسز (وما
بكم من نعمة فمن الله ثم اذا
مسكم الضر فاليه تجئرون) نعمتدن هرنه‌كه سزه واصل اولورسه الله تعاليدندر صكره سزى مرض وقحط كبى ضر مس (او)
ايدرسه حق تعالى يه تضرعله دعا ايدرسكز (ثم اذا كشف الضر عنكم اذا فريق منكم بربهم يشركون) بوندنصكره اول ضر منكشف
اولسه سزدن كفاريامنافقيندن برفرقه ربلرى جل شانه يه شريك كتوروب اكا عبادت ايدرلر (ليكفروا بما آتيناهم فتمتعوا

الله تعالى يى لسان حاله وايكيسنك ايچنده اولان ملائكه وانس وجن لسان مقاله تسبيح
وتقديس ايدر (وان من شئ الا يسبح بحمده) حيوانات ونباتدن برشى يوقدركه الاول
الله تعالى يى حمدنه ملتبس اولديغى حالده لسان حاله لوازم امكان وتوابع حدوث اولان
شيئدن تنزيه ايدر شول حيثيتدنكه اول امكان وحدوث ايله انك واجب الوجود صانع قديم
ايدوكنه دلالت ايدر (ولكن لاتفقهون تسبيحهم) لكن سز كندى لغات والسنه كز اوزره
اولان تسبيحدن ماعدانك تسبيحلريني بيلمزسز (انه كان حليما غفورا) اول الله تعالى حليمدر
اكا شرك ايدنلرك عقوبتنه عجله ايتمز وانلردن توبه ايدنلره غفوردر (واذا قرأت القرآن
جعلنا بينك وبين الذين لايؤمنون بالآخرة حجابا مستورا) يا محمد قچان سن قرآن اوقويه‌سن سنكله
آخرته ايمانى اولميانلرك بيننده حجاب مستور قيلورزكه انلر قراءت ايتديكك شيئى فهم ايتمزلر ۞
وياخود مراد حجاب ظاهر اوله ۞ روايت اولنديكه وقتاكيم ۞ تبت يدا ابى لهب ۞ سوره‌سى
نازل اولدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم وابوبكر رضى الله تعالى عنه ايله برمجلسده
اوتورورلردى ابولهبك مرأه‌سى بيله‌سنجه برطاش المش كلدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه
وسلمى كورميوب ابوبكر رضى الله تعالى عنه‌ديديكه صاحبك قانده در ايشتدمكه اول بنى
هجو ايتمش ابوبكر رضى الله تعالى عنه ديديكه والله اول شاعر دكلدر شعرى نه ايجاد ايدرونه
سويلر مرأه ديديكه كلشدمكه اشبو طاشى باشنه اورم اندن دونوب كتدى ابوبكر ديديكه
يارسول الله اول سنى كورمدى‌ديديكه نعم زيرا برملك بنمله انك اراسنده پرده اولدى (وجعلنا
على قلوبهم اكنة ان يفقهوه وفى آذانهم وقرا) وبز انلرك قلوبنه غطالر قيلورز تاكه انى فهم
ايتميه‌لر • وآذانلرينه ثقل وصمم قيلورز تاكه انى سمع قبولله اصغا ايتميه‌لر (واذا ذكرت ربك
فى القرآن وحده ولوا على ادبارهم نفورا) يا محمد قچان رب تعالى يى قرآنده لا اله الا الله ديو
بر ليوذكر ايليسك سندن نفرت ايدر اولدقلرى حالده اردلرينه دونوب كيدرلر (نحن اعلم
بما يستمعون به) بز انلرك استماعن طلب ايتدكلرى شيئى بيلورز (اذ يستمعون اليك واذهم
نجوى) قچانكه سنى قرآن اوقوركن استماع ايده‌لر شول وقتده‌كه سنك امركده تناجى
ايدرلر كيمى بومجنوندر وكيمى بوكاهندر وكيمى بوشاعردر وكيمى بوساحردر ديرلر
(اذ يقول الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا) قچان ظالملركه انلر وليدبن مغيره واصحابيدر
ديرلركه سز بررجل مطبوب مغلوب العقله اتباع ايدرسز (انظر كيف ضربوا لك الامثال
فضلوا فلا يستطيعون سبيلا) نظر ايتكه‌سنى نيچه مجنون وكاهن وشاعر وساحره تشبيه
ايدرلر اول مقالده خطا ايدوب انكله طريق حقه وصوله استطاعتلرى اولمز (وقالوا أئذا كنا
عظاما ورفاتا أئنا لمبعوثون خلقا جديدا) انكار واستبعاد طريقى اوزره ديديلركه بز مويمز
دنصكره عظام وحطام اولديغمزدنصكره آخرتده ديركوريلورميز (قل كونوا حجارة او حديدا

فسوف تعلمون) انلره ويرديكمز اول نعمت وكشف ضرى انكار ايدرلر اى كافرلر بر قاچ كون دنياده كچنك يقينده
عاقبت امريكز اولان عقوبتى بيلورسكز (ويجعلون لما لايعلمون نصيبا مما رزقناهم تالله لتسئلن عما كنتم تفترون) مشركلر
بزم انلره ويرديكمز ۞ اكين ۳۲۹ وحيوان ۞ رزقلرمزدن اول علملرى اولميوب جماد مقوله‌سندن اولان
بتلرينه نصيب قيلورلر يعنى
حصه ويررلر تالله اى
مشركلر بتلريكزه بزم
آلهه‌مزدر وانلره حصه
ويرمكله تقرب ايده‌رز ديو
افترا ايلديكزدن قيامتده
سؤال اولنورسكز
(ويجعلون لله البنات
سبحانه ولهم مايشتهون)
خزاعه وكنانه ملائكه‌يى
الله تعالينك قيزلرى ديو
وصف ايدرلر اول الله
تعالى ولددن منزهدر
عجايب حال بوكه انلر
كندولرى قيز اولادى
سوميوب آرزولرى اركك
اولادده‌در (واذا بشر
احدهم بالانثى ظل وجهه
مسودا وهو كظيم) قچان
آنلرك برينه قيزك طوغدى
ديو خبر ويرلسه كدرندن
وقومندن اوتانديغندن
چهره‌سى قره‌روب
مرأه‌سنه غضب ايدر
(يتوارى من القوم من سوء
مابشر به ايمسكه على هون
ام يدسه فى التراب الاساء
مايحكمون) كويا اول
قيزك طوغدى ديدكلرى
فناخبردن اوتانوب قومندن (تبيان) (ثانى) (٤٢) كيزلنوردى وفكر ايدرديكه عجبا بو قيزى حقارتله حالى اوزره
براقسممى يوخسه طبراغه كومسممى ديردى اكاه اولك كه انلرنه چركين حكم ايدرلر كه ۞ كندولرى عندنده قيز اولادده
قدر وحرمت يوغيكن الله تعالى يه حاشا بنات نسبت ايدرلر ۞ (للذين لايؤمنون بالاخرة مثل السوء ولله المثل

او خلقا مما يكبر فى صدوركم) يا محمد سن انلره ديكلكه قلوبكزده استشعار ايدك كه سز شدت
وقوتده حجاره ويا حديدسز ويا صدوريكزده عظيم اولور سماء وارض وجبال كبى خلق آخر
سز ويا موتك كنديسزينه سزى اماته ايدوب بعث ايديسرين (فسيقولون من يعيدنا قل الذى
فطركم اول مرة) ديسرلردركه موتدنصكره بزى كيم بعث ايدر ديكلكه اول الله تعالى كيم
اول مرده سزى خلق ايتمشدر انشايه قادر اولان رب تعالى اعاده‌يه دخى قادر اولور
(فسينغضون اليك رؤسهم ويقولون متى هو قل عسى ان يكون قريبا) بعده استهزاء طريقى
اوزره باشلرين تحريك ايدوب ديرلركه بعث وياقيامت نه‌وقتده اولور ديكلكه اول قريبدر
لابد اولور بعده ديرلركه اول قريب نه‌وقتده‌در ديكلكه (يوم يدعوكم) شول كونده‌كه اول
الله تعالى سزى قبوركزدن موقف قيامته دعوت ايدر (فتستجيبون بحمده) اكا اجابت ايدرسز
حامدين اولديغكز حالده بر وقتده‌كيم جدكز سزه نفع ايتمز (وتظنون ان لبثتم الا قليلا) وتيقن
ايدرسزكه دنياده وياقبورده آز زمان لبث ايدوبسز زيراكه انسان دنياده وقبرده نه‌قدر زمان
كثير لبث ايتسه قيامت وخلود مدتنده انى قليل عد ايدر دينلديكه الله تعالى ايكى نفخه بيننده انلردن
عذابى رفع ايدركه انك مدتى قرق ييلدر ۞ اويله اولسه عذابى اونودوب ظن ايدرلركه قبرده مدت
لبثلرى قليل اوله (وقل لعبادى يقولوا التى هى احسن) يا محمد بنم مؤمنين قوللريمه ديكلكه
مشركلره احسن اولان كلمه‌يى سويلسونلر يوخسه انلرك سفاهتلرينه مكافات ايتمسونلر ۞ روايت
اولنديكه مشركلر مؤمنلره ايذا ايدرلردى ۞ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه شكايت ايديجك
امر اولنديكه انلره جواب حسن ايله جواب ويره‌لر يوخسه خشينله دكل دينلديكه يعنى انلره الله
تعالى سزه هدايت ايتسون ديمكله جواب ويره‌لر بعده قتال آيتيله نسخ اولندى (ان الشيطان ينزغ
بينهم ان الشيطان كان للانسان عدوا مبينا) شيطان انلرك بيننده مرآء وشرى تهييج ايدر مخاشنه ايسه
انلرى عناده ايركورر انكله غالبده شر وفساد ارتورر زيراكه شيطان انسانه عداوتى ظاهر عدو
اولدى (ربكم اعلم بكم ان يشأ يرحمكم او ان يشأ يعذبكم) ربكز جل شانه سزك امريكزه اعلمدر
ديلرسه سزه رحمت ايدر ايمانى توفيق ايتمسيله ويا ديلرسه سزى تعذيب ايدر شرك اوزره
اولدرمسيله يعنى سز انلره كلمهٔ احسن سويلكز يوخسه انلره سز اهل نارد نسز ديو تصريح ايتمكز
زيرا اول قول انلرى شره تحريض ايدر مع هذا ختام امرلرى غيبدر انى الله تعاليدن غيرى احد
بيلمز (وما ارسلناك عليهم وكيلا) بز سنى انلر اوزه موكل ايتمدككه ايمان اوزره انلره قهر ايده‌سن
بلكه سنى بشير ونذير كوندرمشز اعدى انلره مدارات ايت واصحابكه امر ايتكه انلردن اذاى احتمال
ايتسونلر ۞ روايت اولنديكه مشركون انلره ايذاده افراط ايدوب پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه
شكايت ايتدكلرنده بو آيت نازل اولدى ۞ دينلديكه انلردن بررجل عمر رضى الله تعالى عنهى شتم ايديجك
عمر رضى الله تعالى عنه اكا قصد ايلدى امر الهى اولديكه اول انى عفو ايده ۞ دينلديكه بو آيت قتال آيتيله

الاعلى وهو العزيز الحكيم) اخرته ايمان اتميانلر ايچون صفت قبيح واردر ❁ كه قيزلرينى ديرى ايكن طپراغه دفن
ايدرلر مع هذا زن وفرزنده محتاجدرلر ❁ الله تعالى ايچون صفت بلند واردر ❁ كه وجوب ذاتى اولوب وفرزندن
منزهدر ❁ وغالب وهلاك كفاره قادر و وقتنه دك انلرك ٣٣٠ عقوبتنى امهاله حكم ايديجيدر (ولو يؤاخذ الله

الناس بظلمهم ماترك عليها
من دابة ولكن يؤخرهم
الى اجل مسمى فاذا جاء
اجلهم لايستأخرون ساعة
ولا يستقدمون) اكر الله
تعالى ناسى ظلم وكفرلرى
سببيله مؤاخذه اتسه انلرك
كفرى شأميله يريوزنده
يورير حيوان ترك ايتمزدى
ولكن اجللرى نهايتنه دك
انلرى تأخير ايدرموت
يا عقوبت وقتى كلدكده
برساعت تأخير وتقديم
اولنمزلر (ويجعلون لله
مايكرهون وتصف السنتهم
الكذب ان لهم الحسنى
لاجرم ان لهم النار وانهم
مفرطون) الله تعالى
ايچون كريه كوردكلرى
شيئى حكم ايدرلركه اسناد
بنات وشركدر ومع هذا
لسانلرى كذب ايدوب
ديرلركه اكر حشر وبعث
اوليدى بزم مرتبه‌مز
عالى اولمغله جنت بزم
ايچونيدى حقا كه جهنم
انلر ايچوندر وتحقيق انلر
اول آتشده مخلد ومحقرلردر
(تالله لقد ارسلنا الى امم

منسوخه‌در (وربك اعلم بمن فى السموات والارض) ربك جل شانه سموات وارضده اولان مخلوقاته
واحواللرينه اعلمدر نبوت وولايته ديلديكن اختيار ايدر اشبو قريشك استبعادنى رددركه
ابوطالبك يتيمى پيغمبر اوله واصحاب جوع اكا اصحاب اوله (ولقد فضلنا بعض النبيين على بعض)
انبيانك بعضنى بعضى اوزره فضائل نفسانيه ايله وعلائق جسمانيه‌دن تبرى ايله تفضيل ايتدك
يوخسه اتباع واموال كثرتيله دكل حتى داود عليه السلامى اكا كتابدن وحى اولنانله تشريف
ايتدى يوخسه اكا ويريلان ملك ايله دكل اول اجلدن دينلديكه (وآتينا داود زبورا) وداوده
بز زبورى ويردك كه اول بر كتابدر كه الله تعالى انى داود عليه السلامه تعليم ايتدى يوزاللى سوره
ايدى جميعى دعا وتحميد وتمجيد وثنا ايدى يوخسه انده حلال وحرام وفرائض وحدود يوغيدى
(قل ادعوا الذين زعمتم من دونه فلا يملكون كشف الضر عنكم ولا تحويلا) يا محمد مشركينه
ديكل كه الله تعاليدن غيرى آلهه زعم ايتدكلريكزى چاغرك كه سزه اصابت ايدن قحط وجوعى
سزدن كيدره‌لر اعدى بيلك كه اول آلهه كز سزدن نه ضررى كيدرمكه ونه آنى غيرى تحويل ايتمكه
قادر اولورلر (اولئك الذين يدعون يبتغون الى ربهم الوسيلة) اول آلهه كه مشركون انلره دعا
وعبادت ايدرلر وانكله رب تعالى‌يه قربت طلب ايدرلر ❁ دينلديكه وسيله بر درجهٔ عليا
درانى طلبده الله تعالى‌يه تضرع ايدرلر وياخود وسيله كشى‌يى الله تعالى‌يه تقريب ايدر هرشيئدر
(ايهم اقرب) نظر ايدرلركه انلرك قنغيسى الله تعالى‌يه اقربدر كه انى وسيله ايدينه‌لر وياخود
انلرك قنغيسى اقربدر كه عمل صالحله الله تعالى‌يه ورسولنه وسيله طلب ايده (ويرجون رحمته
ويخافون عذابه) سائر عبادى كبى الله تعالينك رحمتنى رجاء وعذابندن خوف ايدرلر اويله اولسه
سزانلرى نيجه آلهه زعم ايدرسز (ان عذاب ربك كان محذورا) ربك جل شانه‌نك عذابى
محذور اولدى حقيقدر كه هراحد حتى رسل وملائكه دخى حذر ايده‌لر ❁ ابن مسعود ايدر
اشبو آيت عربدن بر طائفه شاننده نازل اولوبدر كه انلر جندن بر قومه عبادت ايدرلردى اول
جنيلر اسلامه كلوب انلرك اسلامنى اول انلره عبادت ايدن انسيلر بيلميوب كما كان انلرك عبادتنه
تمسك ايتديلر حق تعالى اول عبادت ايدنلرى تعيير ايچون بو آيتى انزال ايتدى (وان من قرية
الانحن مهلكوها قبل يوم القيامة اومعذبوها عذابا شديدا كان ذلك فى الكتاب مسطورا) بر
قريه كه بز انى تخريب ويا اهلنى موت ويا استيصال الله يوم قيامتدن اول هلاك ايده‌وز ويا كفر وعصيان
ايتدكلرنده قتل وانواع بليه ايله تعذيب ايده‌وز ❁ دينلديكه مؤمنلر ايسه‌لر اماته ايله هلاك
كافرلر ايسه‌لر انواع عذابله تعذيب ايتمز لوح محفوظده مسطور اولدى (ومامنعنا ان نرسل
بالآيات الا ان كذب بها الاولون) قريشك اقتراح ايتديكى آياتى ارسالدن بزى صرف ايتمدى
الا اولينك تكذيبى كه طبعده بونلر انلرك امثاليدر اكر ارسال ايتسيدك انلرك كبى تكذيب ايدرلردى
اويله اولسه سنتمز مقتضاسنجه استيصاله مستحق اولورلردى والحال بز قضا ايتمشزدر كه بو امته

من قبلك فزين لهم الشيطان اعمالهم فهو وليهم اليوم ولهم عذاب اليم) تالله سندن مقدم اولان امتلره بز (استيصال)
پيغمبرلر كوندردك شيطان انلرك عمللرينى تزيين ايدوب پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلر اشته اول شيطان بوكون سنك زمانك
كافرلرينك دوستى اولوب انلر كبى سنى تكذيب ايدرلر يارين انلر ايچون دردناك واليم عذاب واردر (وما انزلنا

عليك الكتاب الا لتبين لهم الذى اختلفوا فيه وهدى ورحمة لقوم يؤمنون) يا محمد بز سكا قرآنى انجق
امر توحيد واحوال معادده اختلاف ايدنلره بيان ايتمك ايچون انزال ايتدك انى تصديق واكا ايمان ايدن قوم
ايچون اول قرآن هدايت ورحمتدر ❁ ٣٣١ (والله انزل من السماء ماء فاحيا به الارض بعد موتها ان فى ذلك لاية

لقوم يسمعون) الله تعالى
كوكدن يغمور انزاليله
يرقوريمشيكن ديرلدوب
نبات بتوردى انصاف
قولاغيله ايشيدوب فكر
ايدن قوم ايچون بونده
آشكار علامتلر وعبرتلر
واردر (وان لكم فى الانعام
لعبرة نسقيكم مما فى بطونه
من بين فرث ودم لبنا خالصا
سائغا للشاربين) وسز كچون
انعامده ❁ يعنى دوه وبقر
وغنم حيوانلرنده ❁ عبرت
واردر يعنى جهلدن علمه
عبور واردر كه سزه انلرك
قارننده خون وسركين
بيننده اولان سوددن ايچورير
يرز اويله سودكه لون دم
ورايحهٔ فرثدن عارى
خالص ايچنلرك بوغازندن
راحت كچر (ومن ثمرات
النخيل والاعناب تتخذون
منه سكرا ورزقا حسنا
ان فى ذلك لاية لقوم يعقلون)
وخرما واوزم آغاچلرينك
ميوه‌سندن دخى سز تازه
سندن سركه وشيره وانلرى
قوريدوب رزق حسن
اخذ ايدرسز وبونده

استيصال ايتميه‌وز زيرا انلردن نيجه‌لر ايمانه كلور ويا مؤمن اولادلرى اولور ❁ بعده امم سابقه‌دن
شول اقتراح ايتدكلرى آياتى تكذيبله هلاك اولنلرك بعضنى ذكر ايدوب ديديكه (وآتينا
ثمود الناقة مبصرة فظلموا بها) بز ثمود قومنه سؤاللريله ناقه‌يى ويردك اول ناقه بينهٔ ذات ابصار
اولديغى حالده ويا انلرك كنديلرين ذوى بصائر قيلدك اويله اولسه اكا كافر اولديلر ويا ناقه‌يى
عقرلرى سببيله نفسلرينه ظلم ايتديلر (ومانرسل بالآيات الا تخويفا) بز رسوللر معجزه آيات مقترحه
ايله ارسالمز دكل الا عذاب مستأصلدن تخويف ايچوندر خوف ايتمزلرسه اول انلره نزول ايدر ❁
وياخود آيات غير مقترحه ايله معجزات كبى وآيات قرآن كبى ايله ارسالمز دكل الا عذاب آخرتله
تخويف ايچوندر كه ايمانه كلمزلرسه آخرتده اول انلره ايرر (واذ قلنا لك ان ربك احاط بالناس)
ذكر ايت شول وقتى كه بز سكا وحى ايتدك ربك جل شانه علم وقدرتيله ناسى يعنى قريشى احاطه
ايدوبدر انلر انك قبضهٔ قدرتنده‌در ايمدى انلردن خوف ايتمكل تبليغ رسالتدن امر اولنديغك
شيئى امضا ايلكل (وماجعلنا الرؤيا التى اريناك الا فتنة للناس) ليلهٔ معراجده يا محمد سكا
كوستر ديكمز رؤيايى جميع خلقه ويا قريشه فتنه قيلدقكه انلرك كيمى انى تصديق وكيمى تكذيب
ايتدى اكثرون ديديلركه انكله مراد پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك ليلهٔ معراجده
كورديكى عجايب وآياتدر كه انى كوزيله كوردى ❁ وبر قوم ديديلركه انكله مراد پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلمك عام حديبيه‌ده كورديكى رؤيادر كه كندوبى واصحابنى مكه‌يه دخول
ايدر كوروب اجل حلولندن اول مكه‌يه عجله ايله كتدى ❁ مشركون ايسه انى اندن صد
ايدوب كيرومدينه‌يه رجوع ايتدى اعدى اول ييلده اكا كيررين ديو خبر ويرديكندن صكره
كيرمدين مدينه‌يه رجوعى بعض ناسه فتنه اولدى بلكه عام قابلده داخل اولوب حقنده ❁ لقد
صدق الله رسوله الرؤيا ❁ آيتى نازل اولدى (والشجرة الملعونة فى القرآن) سورهٔ صافاتده
ذكر اولنان شجرهٔ زقوم نام شجره‌يى دخى فتنه قيلدقكه انى اكل ايديجيلر لعنت اولنمشلردر ❁
وشجرهٔ ملعونه‌نك فتنه اولمسى شول وجهدندر كه مشركون انى ايشيدنجك ديديلركه محمد زعم
ايدر كيم جحيم حجاره‌يى احراق ايده بوندنصكره اول شجره جحيمده بتر ديو خبر ويرر والحال
بيلمزلرميكه سمندلك وبرنى ناردن ونعامه‌يى بلع ايتديكى جمرك اذاسندن حمايته قادر اولان رب
تعالى قادر دركه نارده بر شجره خلق ايده كيم انى نار احراق ايتميه (ونخوفهم فما يزيدهم الا
طغيانا كبيرا) بز انلرى انواع تخويفله تخويف ايدرز حالبوكه بزم تخويفمز انلرك عتونى وحددن
تجاوزلرينى آرتورر (واذ قلنا للملائكة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابليس قال ءاسجد لمن خلقت
طينا) ذكر ايت شول وقتى كه بز ملائكه‌يه آدمه سجده ايدك ديو امر ايدوب ابليسدن غيريسى
اكا سجده ايتديلر اول اكا سجودى انكار ايدوب ديديكه بن اكا سجودمى ايدرينكه انى سن
طيندن خلق ايدوبسن ❁ ابن عباس رضى الله عنهما ايدر الله تعالى ابليسى ارضه كوندرديكه انك

عقللرينى قدرة الله‌يه صرف وتأمل ايدن قوم ايچون دليل واردر (واوحى ربك الى النحل ان اتخذى من الجبال بيوتا ومن
الشجر ومما يعرشون) ربك جل ذكره بال آريلرينه طاغلرده و اغچلرده وناسك سزكچون يابدقلرى مكانلرده
اولر اتخاذ ايدك ديو الهام ايلدى (ثم كلى من كل الثمرات فاسلكى سبل ربك ذللا يخرج من بطونها شراب مختلف

الوانه فيه شفاء للناس ان فى ذلك لاية لقوم يتفكرون) بعده اشتها ايتديككز هرميوه وچچكلردن اكل ايدك وربكز
تعالينك عسل عملنده الهام ايتديكى طريقه انقياد اوزره كيدك اول آريلرك قارنندن سنه لرك يافصولك ياخود
كنج واورته وقوجه ياشليلرك حالنه كوره بياض وصارى ٣٣٢ وقرمزى وسياه لونلرى مختلف عسل
چيقار كه انده ناس ايچون
شفا واردر بونلرك
❁ پادشاهلرى اولان
يعسوبه اطاعتلرينى
ومسدس منتظم خانه
ياپمه لرينى ❁ وهر نظاملرينى
تفكر وتدبر ايدن قوم
ايچون قادر وحكيمدن
الهام ايدوكنه علامت
عجيبه واردر (والله خلقكم
ثم يتوفيكم ومنكم من يرد
الى ارذل العمر لكيلا يعلم
بعد علم شيئا ان الله عليم
قدير) الله تعالى سزى
خلق ايتدى صكره وفات
ايتديرر وسزدن بعضكز
ارذل عمره رد اولنورسكز
❁ كه اول يتمش بش ياشنه
ياطقسان ياشنه وارمقدر
تا بر شيئى بيلوركن بيلمز
اولور زيرا اول بر حالتدر كه
نسيانده طفل كبيدر
وبعضلر ديمشدر كه بوندن
مراد كفاردر يوخسه
مؤمنلرده عمرى اوزادقجه
عقل وكرامتى زياده اولور
تحقيق الله عظيم الشان
عمرلرك مقدارنى بيلور
كنجى اماته واختيارى
ابقايه قادردر (والله فضل بعضكم على بعض فى الرزق فما الذين فضلوا برادى رزقهم على ماملكت ايمانهم (يعنى لازم)
فهم فيه سواء افبنعمة الله يجحدون) الله تعالى رزقده بعضكزى بعضكز اوزره تفضيل ايتدى شونلركه مملوكلرينه رزق
ويرمكله تفضيل اولندیلر اول مالك ومملوك بنم رزقده مساويدر ❁ انلرك اول عبيدلرينه ويردكلرى رزق اول

عذب وملحندن بركفه تراب الدى ❁ اولكه انك عذبندن خلق اولنوبدر اول سعيددر اكرچه اول
كافر وكافره دن وجوده كلورسه ده واولكه انك ملحندن خلق اولنوبدر اول شقيدر اكرچه اول
مؤمن ومؤمنه دن وجوده كلورسه ده (قال أرأيتك هذا الذى كرمت على لئن اخرتن الى يوم
القيامة لاحتنكن ذريته الاقليلا) ابليس ديديكه يارب بكا خبروير شوندنكه اوزريمه آنى تكريم
ايدوب اكا سجود له بكا امر ايدرسن نيچون انى بنم اوزريمه تكريم ايتدك اكر بنى يوم قيامته
دكين تأخير ايدرسك انك ذريتنى اغوا ايله استيصال ايدم الا انلردن ازكمسه لرى دكل كه انلرك
شكيمه لرينه مقاومته قادر اولمزسنكه انلر عصمتكله مستثنالردر (قال اذهب فمن تبعك منهم فان
جهنم جزاؤكم جزاء موفورا) الله تعالى ابليسه ديديكه وارقصد ايتديككى ايت انلردن اولكه
سكا اطاعت ايدر جهنم سنك وانلرك وافر مكمل جزاكزدر (واستفزز من استطعت منهم
بصوتك) انلردن استطاعتك اولديغنى فساده دعوتله استخفاف واستزلال واستجهال ايت ❁
ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر هركسه كه ناسى معصيته دعوت ايدر اول ابليسك جنديدر
(واجلب عليهم بخيلك ورجلك) ركبان ومشاتكله انلره صيحه ايت ❁ دينلديكه ابليسك جن
وانسدن ركبان ومشاتى واردر كه اول هركسه در كه معصيتده قتال ايده يعنى سكا متابعت ايدنلرك
اوزره مكايد وحيلكى جمع ايت وركبان ومشاتكى انلرك اوزره حث ايت (وشاركهم فى الاموال
والاولاد) وانلره اموال واولادلرنده مشاركت ايت اما انك مالده مشاركتى اولدركه حرامدن
حاصل اوله ويا حرامه انفاق اولنه ❁ دينلديكه اول مشركونك انعامدن حرام ايتدكلرى بحيره
وسائبه ووصيله وحامدر ودخى اولكه انى آلهه لريچون ذبح ايده لر ويا حين ذبحده بسمله يى عمدا
ترك ايده لر واما انك اولادده مشاركتى اولدركه زنادن حاصل اوله ويا اولكه ديرى ايكن دفن
ايديله ويا كفره اولادندن يهودى ونصرانى ومجوسى ايده لرويا اول اولادكه تسميه سز جماعدن
حاصل اوله ❁ آثارده كلديكه وقتا كه ابليس جنتدن يره سورلدى ديديكه يارب بنى آدم اجليچون
جنتدن چيقاردك اعدى بنى انك وذريتك اوزره تسليط ايت بيورلديكه مسلط اولغل ديديكه
يارب زياده ايت بيورلديكه انلردن استطاعتك اولديغنجه فساده دعوتكله استخفاف ايت وركبان
ومشاتكله انلره صيحه ايت وانلره اموال واولادلرنده مشاركت ايت ❁ آدم عليه السلام ديديكه
يارب بنم وذريتم اوزره ابليسى تسليط ايتدك بن ايسه اكا مقاومت ايده مزين الا سنك عون
ونصرتكله بيورلديكه هر ولدكه سندن وذريتكدن وجوده كلور الا انك حفظنه ملائكه دن
مؤكل قيلورين وحسناتكزى اون مثليله وسيئاتكزى بر مثليله جزا اندررين وروحلريكز جسدده
اولدقجه توبه كزى قبول ايدرم خبرده كلديكه ابليس ديديكه يارب پيغمبرلر وكتابلر كوندردك وناسه
طعام وشراب ومسكن ومجلس ويردك وصيد ايچون حبائل ودعوت ايچون اذان بيلدردك بونلرك
مقابله سنده بكانه تعيين ايتدك بيورلديكه سنك رسولك كاهنلردر وكتابلرك اشعاردر وطعامك ذكر الله سز

عبيدلرك كندو رزقلريدر كه الله تعالى اول رزقى اول مملوكلره تقدير ايتمشيدى كه مالكلرى يديله ويردردى ❁ ايا انلر الله
تعالينك نعمتنى انكارمى ايدرلر كه انكچون شريك اتخاذ ايدوب كفران نعم اولورلر (والله جعل لكم من انفسكم ازواجا
وجعل لكم من ازواجكم بنين ٣٣٣ وحفدة ورزقكم من الطيبات افبالباطل يؤمنون وبنعمت الله هم
يكفرون) الله تعالى سزچون
جنسكزدن زوجه لر
قيلديكه انلرله موانست
ايده سز واول زوجه
لريكزدن اولاد وطورون
ودامادواوكى اولاد قيلدى
وطيب وحلالدن رزق
ويردى ايا اول مشركلر
اصنام باطلى تصديق ايدوب
الله تعالينك نعمتى اولان
توحيد واسلامه كافرمى
اولورلر (ويعبدون من
دون الله مالايملك لهم رزقا
من السموات والارض
شيئا ولا يستطيعون)
فلا تضربوا لله الامثال
ان الله يعلم وانتم لاتعلمون)
مشركلر الله تعاليدن غيرى
برشيئه عبادت ايدرلركه
انلر ايچون كوكدن يغمور
انزالى ويردن نبات
اخراجيله رزق ويرمكه
مالك وهيچ ضرر ونفعه
قادر دكللردر امدى
شريكلر كزى الله تعالى
يه مثال قيلمبك الله تعالى
سزك قول فسادكزى
بيلور وحال بوكه سزانى
بيلمزسكز اكر بيلديكز
بوشركه جسارت ايتمزديكز (ضرب الله مثلا عبدا مملوكا لايقدر على شئ ومن رزقناه منا رزقا حسنا فهو ينفق
منه سرا وجهرا هل يستون الحمد لله بل اكثرهم لايعلمون) الله تعالى مثل ضرب ايتديكه برشيئه قادر اوليان عبد مملوك
ايله بزدن اكا رزق حسن ويريلوب اولدخى كزلو واشكار اول مالى انفاق ايدن صاحب اقتدار مساوى اولورمى حمدك

يعنيلردر وشرابك هر مسكردر ومسكنك جاملردر ومجلسك چارشولردر وطوزاقلرك نسادر
واذانك چالغولردر (وعدهم) وانلره مواعد باطله ايت آلهه لرينك شفاعتى كبى وآباءلرينك
كرامته اتكال كبى وطول امله توبه يى تأخير كبى (ومايعدهم الشيطان الاغرورا) حالبوكه
شيطان انلره غروردن وعدا ايدر يعنى خطايى صواب صورتنده كوسترا كر دينورسه كه الله
تعالى فحشايه امر ايتمزايكن اكا نيجه جائز اولوركه ابليسى اشياء مذكوره ايله عبادى اغوايه
تسليط ايده دينوركه اشبو امر اندن تهديد طريقى اوزره در عصاته ❁ اعملوا ماشئتم ❁ ديو
تهديد اولنمسى كبى (ان عبادى ليس لك عليهم سلطانا) بنم عباد مختصم اوزره سنك قدرتك
يوقدر كه انلرى اغوا ايده سن (وكفى بربك وكيلا) ربك جل شانه حافظ يتر هركسه يه كه
اكا توكل ايدر (ربكم الذى يزجى لكم الفلك فى البحر لتبتغوا من فضله) ربكز جل شانه سزچون
بحرده سفينه يى يوريدر كه انك رزقندن ربح وانواع امتعه طلب ايده سز (انه كان بكم رحيما)
اول الله تعالى سزه رحيم اولدى شول حيثيتدنكه احتياج اولديغكز شيئى سزه تهيئه واسبابندن
عسير اولان شيئى تيسير ايتدى (واذا مسكم الضر فى البحر ضل من تدعون الا اياه) فچان سزه
بحرده غرق خوفى ايرسه شول حوادثكزده دعا ايتدكلريكزك جميع خاطريكزدن كيدر الا
الله تعالى كيتمز بلكه اول حينده شدتكز دفعيچون دعايه انك غيرى خاطركزه خطور ايتمز (فلما
نجيكم الى البر اعرضتم) وقتا كه اول سزى غرقدن خلاص ايدوب بره ايركوره توحيددن
اعراض وكفران نعمته اتساع ايدرسز (وكان الانسان كفورا) انسان رب تعالينك نعمتلرينه
كفور اولدى والحال عاقله لايق اولان اولدركه بر وبحرده رب تعاليدن خوفى مساوى اوله هر
حالده انك قدرتى مساوى اولديغى كبى (أفأمنتم ان يخسف بكم جانب البر) خوف غرقدن
خلاصله امندمى اولديكز اول رب تعاليدنكه جانب بردن سزك اولديغكز مكانى يره كچوره
حتى كه امنكز سزى اندن اعراضه حمل ايتدى حالبوكه سزى بحرده غرق ايله اهلاك كه قادر اولان
رب تعالى قادردركه خسفله ويا انك غيرى وجهله برده هلاك ايده زيرا انك قدرتنده جوانب
وجهات مساويدر (او يرسل عليكم حاصبا) وياخود سمادن اوزريكزه طاش ياغدره ويا بر ريح
كوندره كيم اول سزك اوزريكزه حصبا ياغدره (ثم لاتجدوا لكم وكيلا) بوندنصكره سزى
اندن حفظ ايدر وكيل بولميه سز زيرا انك فعلنى رد ايدر يوقدر (ام امنتم ان يعيدكم فيه تارة اخرى
فيرسل عليكم قاصفا من الريح فيغرقكم بما كفرتم ثم لاتجدوا لكم علينا به تبيعا) وكذلك رب
تعاليدن امندمى اولديغكزكه اول سزى بعض دواعى خلق ايله كيرو بحره ركوبى الجاء ايدوب
ركوبكزده اوزريكزه ريح قاصف ارسال ايده حتى كه سفينه كزى كسر ايدوب اشراك ويا
كفرانكز سببيله سزى اغراق ايده بوندنصكره سزى بزدن مطالبه ايدر ويا بزى سزدن صرف
ايدر تائر وناصر بولميه سز (ولقد كرمنا بنى آدم) بز بنى آدمى بهائم اوزره برنيچه خصال ايله تفضيل

كليسى الله تعالى يه مخصوصدر بلكه ناسك اكثرى انى بيلمزلر يعنى ذكر اولنان بندهٔ بى اختيار ايله مالدار صاحب اقتدار
مساوى اولمديغى صورتده طاش و آغجدن اولان اصنام قادر على الاطلاقه نجه شبيه وشريك اوله بيلور (وضرب الله
مثلا رجلين احدهما ابكم لايقدر على شئ وهو كل على موليه اينما يوجهه ٣٣٤ لايات بخير هل يستوى هو ومن يأمر

بالعدل وهو على صراط مستقيم) الله تعالى ايكى رجلى مثل ضرب ايتديكه انك بريسى مادرزاد دلسز وصاغر اولوب صاحبى اولنه ثقلت وآنى نه ايشنه كوندرسه بر خيرله كلمز كه كنديكى اموردن برخبر آلسون وجواب كتورسون واول رجلك بريسى عدله امر ايدر متكلم ومستمع مجامع فضائلى مشتمل رشد وفهم صاحبى وسيرتى طريق مستقيم اوزره اوله بو ايكى رجل مساوى اولورمى ❀ بودخى اصنام بى اعتبار ايله حضرت پروردكارك مساواتنه مثلدر ❀ دينلديكه بو مؤمن ايله كافره مثلدركه ابكمله مراد ابى بن خلفدر وعدله امر ايدنله مراد حمزه بن عبدالمطلبدر رضى الله عنه ياخود كافر سيدبن ابى العيص ومؤمن عثمان بن عفان رضى الله عنه در (ولله غيب السموات والارض ومامر الساعة الا كلمح البصرا وهو اقرب ان الله على كل شئ قدير) سموات وارض غيبنك علمى الله تعالى يه مخصوصدر على الخصوص (عن) قيامتكه علمى سموات وارض اهلندن غائبدر امر قيامت سرعت وسهولتده عندالله كوزك حركتى مقدار بلكه دخى اقرب واسرعدر تحقيق الله عظيم الشان بعث وحشر واحياى خلايقدن هر شيئه قادردر (و الله اخرجكم من بطون امهاتكم

ايتدككه اول حسن صورت ومزاج اعدل واعتدال قامت وتميز بالعقل وافهام بالنطق والاشارة والخطدر واسباب معاش ومعاده هدايتدر ووجدانده اولان اشيايه تسلطدر وانواع صناعاته تمكندر واسباب ومسببات علويه وسفليه نك منافعنه انلره عود ايتدير ودخى بونلرك غيريدركه افرادى احصا اولنور دكلدر جمله دن برى بودركه هر حيوان طعامى اغزيله آلور الا كه انسان اليله آلوب تناول ايدر (وحملناهم فى البر والبحر) وانلرى برده دوابله وبحرده سفائنله طاشيرز تاكه انلره مشقت ايرميه (ورزقناهم من الطيبات) وبز انلره طعام وشرابك مستلذاتندن وبرزانك كيمى كندى فعلاريله وكيمى غيرك فعليله حاصل اولور (وفضلناهم على كثير ممن خلقنا تفضيلا) وبز انلرى خلق ايتدكلريمزك كثيرى اوزره تفضيل ايتدك ظاهر آيت دليلدركه بنى آدم كثير خلق اوزره تفضيل اولنمش اوله يوخسه كل اوزره دكل برقوم ديديلركه ملائكه دن غيرى جميع خلق اوزره تفضيل اولنمشدر ❀ كلبى ايدر خلقك كليسى اوزره تفضيل اولنمشدر الا ملائكه دن برطائفه اوزره دكل كه اول جبرائيل وميكائيل واسرافيل وملك الموت وانلرك اشباهيدر وملائكه نك بشر اوزره تفضيلنده اختلاف اولندى جابر رضى الله تعالى عنهدن مرويدر حديث مرفوعده ايدر حق جل وعلا آدم وذريتن خلق ايديجك ملائكه ديديلركه يارب انلرى اكل وشرب وقربان ايدر خلق ايتدك انلره دنيايى بزه آخرتى ويركل الله تعالى جل شانه ديديكه شول يدمله خلق ايدوب روحجدن نفخ ايتديكمى شول وجوده كل ديوامرمله وجوده كلن كبيى قيلورم اولى بودركه عوام مؤمنين عوام ملائكه دن افضلدر وخواص مؤمنين خواص ملائكه دن افضلدر دينله شول دليل ايله كيم ❀ ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات اولئك هم خير البرية ❀ شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر انلر خلقك خيرليسيدر ديو بيورلدى (يوم ندعوا كل اناس بامامهم) ذكر ايت شول كونيكه بز انده هر امتى امام ايتدكلرى نبيلرى ويادينده مقدملرى وكتابلرى ويادينلرى ويا تقديم ايتدكلرى كتاب اعماللريله چاغررز زيرا انده انساب كسيلور واعماله نسبتلرى قالور وياخود انلرى عقائد وافعاللرينه تحميل ايدن قوى ايله وياخود امهاتلريله چاغريلور زيرا انده عيسى عليه السلامه اجلال وحسن وحسين رضى الله تعالى عنهمانك شرفنى اظهار واولاد زنايى افتضاحدن صيانت واردر (فمن اوتى كتابه بيمينه فاولئك يقرؤن كتابهم) ايمدى چاغريلنلردن اول كمسه كه كتاب اعمالى يميننه ويريله انلر كتابلرينى سرور وابتهاجله اوقيدلر (ولايظلمون فتيلا) اجورلرندن ادنى شيئ نقض اولنميدلر كتابك قرائتى يميندن ويرلمسنه تعليقده دلالت واردركه كتابى شمالندن ويريلن اول كتابه مطلع اولديغنده خجالت وحيرت انلرى غشى ايدوب لسانلرى قرائتدن محتبس اوله (ومن كان فى هذه اعمى فهو فى الآخرة اعمى) بركمسه كه دنياده اعمى القلب اولوب رشدنى كورميه اول آخرتده دخى اعمى اولوب طريق نجاتى كورمز (واضل سبيلا) وطريقى اخطأ اولور استعدادى زائل وآلتى مفقود اولديغيچون (وان كادوا ليفتنونك

لاتعلمون شيئا وجعل لكم السمع والابصار والافئدة لعلكم تشكرون) الله تعالا سزى انالريكزك قارنندن چيقارديكه برشئ بيلمزديكز وسزه قولاق وكوز وقلب ويرديكه حق ايشيدوب ونعمتلرى كوروب وبونلرى تفكر ايدوب شايدكه شكر ايده سز (الم يروا الى الطير ٣٣٥ مسخرات فى جو السماء مايمسكهن الا الله ان فى ذلك لايات لقوم يؤمنون)

كورمزلرميكه قوشلر سما ايله ارض بيننده اوچمغه مسخرلردر انلر جسدلرينك ثقيللكنه نظرا دوشمك اقتضا ايدركن انجق الله تعالى انلرى سقوطدن امساك ايدر بو قوشلرك طيرانى وهوانك خلقيله انلرك خلاف طبع اول هوا اوزره طورملرى مؤمن اولان قوم ايچون آيات وعبرتلردر (والله جعل لكم من بيوتكم سكنا وجعل لكم من جلود الانعام بيوتا تستخفونها يوم ظعنكم ويوم اقامتكم ومن اصوافها واوبارها واشعارها اثاثا ومتاعا الى حين) الله تعالى سزك طاش وطپراقدن اولان خانه لريكزى وقت اقامتكزده سزه مسكن قيلدى وسزكچون انعام حيواناتك دريسندن قبه وچادر كبى خانه لر قيلدى كه سفر واقامتكز وقتنده قالديروب كوتورمكزده وتزولده وضعكزده خفيف بولورسكز ودوه نك تويندن وقيونك يپاغيسندن وسائرك قيللرندن كيمك ايچون البسه ودوشمه ايچون كيچه وقالى پيدا ايلدى واخذ وعطا ايله صاغ اولديغكزجه انتفاع قيلدى (والله جعل لكم مما خلق ظلالا وجعل لكم من الجبال اكنانا وجعل لكم سرابيل تقيكم الحر وسرابيل تقيكم باسكم كذلك يتم نعمته عليكم لعلكم تسلمون) الله تعالى خلق ايتديكى اغجلر وطاغلر وبنالر وسائردن سز كچون ظلال قيلديكه انده كولكه لنه سز

عن الذى اوحينا اليك لتفترى علينا غيره واذا لاتخذوك خليلا) انلر قريب اولديلركه سكا وحى ايتديكمز قرآندن سنى صرف ايده لر تاكه قرآنك غيرى بى بزه اختلاق ايده سن والحال انلرك مرادنه اتباع ايتسيدك انلر سنى ولى وصفى اتخاذ ايدوب بنم ولايتمدن خروج وعداوتمه دخول ايدردك ❀ ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر ثقيفك وفدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه قدوم ايدوب ديديلركه سكا متابعت ايدرز اكر اوچ خصلتده بزه اجابت ايدرسك بريسى نمازده ركوع ايتميه وز واصنامزى كندى اليمزله قيرميه وز وبرسنه لات ايله تمتع ايده وز اكا عبادت ايتمكسزين ❀ پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه شول دينده خير يوقدركه انده ركوع وسجود اولميه واما اصناملرى كندى اليكزله قرمقدن امتناعكزده مخيرسز واما كه لات ايله سزى تمتيع ايدر دكلم ديديلركه سندن حاجتمز اولدركه بزى عربدن بركمسه يه روا ايتمديكك خصلتى بزه روا ايتمكله بزى انلر بيننده ممتاز ايده سن اكر انلرك كراهتدن امتناع ايدرسك بكا الله تعالى بويله امر ايدوبدر ديكل ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم سكوت ايدوب جواب ويرمدى انك سكوتنى اجابت ايده ديو انلره طمع ويرنجك اشبو آيت نازل اولدى (ولولا ان ثبتناك لقد كدت تركن اليهم شيئا قليلا) اكر سنى عصمتمزله حق اوزره تثبيت ايتميدك قريب اولوردك كه انلرك مرادنه اتباعه ميل ايديدك (اذا لاذقناك ضعف الحيوة وضعف المماة) اكر سن انى ايتسك دنياده وآخرتده سكا عذابى مضاعف قيلوردق (ثم لاتجدلك علينا نصيرا) بوندنصكره سندن بزم عذابمزى منع ايدر ناصر بولميدك (وان كادوا ليستفزونك من الارض ليخرجوك منها واذا لايلبثون خلافك الا قليلا) اكر اهل مكه سكا معاذالله سنى ازعاج ايدرلرسه كه سنى مكه دن چيقاره لر اكر سنى اندن چيقارسه لر سندنصكره انده بقالرى آز زمان اولور فى الحقيقه انجلين اولديكه هجرتدنصكره بدرده قتل اولنديلر ❀ دينلديكه اشبو آيت يهود حقنده نازل اولوبدركه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك مدينه ده مقامنه حسد ايدوب ديديلركه انبيانك مقامى شامدر اكر نبى ايسك انلره لاحق اولغل كه سكا ايمان كتوره وز لكن سنى اكا خروجندن منع ايدن رومدن خوفكدركه اويله اولسه انلرك اول سوزى انك قلبنه واقع اولوب مدينه دن برمرحله كتدى اول سيدن بوآيت نازل اولوب كيرو مدينه يه رجوع ايتدى بعده آزمانده بنوقريظه قتل اولنوب بنو النضير اجلا اولندى (سنة من قد ارسلنا قبلك من رسلنا) الله تعالى سنت ايتدى سندن اول رسولره كيم امتلرى انلرى تكذيب ايتدكلرنده رسوللرى ارالرنده اولدقچه انلره عذاب ايتميه بلكه ارالرندن چيقديغنده عذاب ايدردى (ولاتجد لسنتنا تحويلا) سن بزم سنتمزه تحويل وتغيير بولمزسن (اقم الصلاة لدلوك الشمس الى غسق الليل) صلاة مفروضه يى اقامت ايت شمسك زوالندن كيجه نك ظلمتى ظهورنه دكين دينلديكه اشبو آيت مواقيت صلواتى جامعدركه دلوك شمسله مراد ظهر وعصردر وغسق ليلله مراد مغرب وعشادر (وقرآن الفجر) وصلاة صبحى دخى اقامت ايت (ان قرآن

وسزکچون طاغلردن مغارەلر قیلدیکه انده ساکن اولەسز وسزکچون صوف وکتان وپنبه وسائردن البسه قیلدیکه
سیجاق وصوغقدن قورینەسز وزره وجوشن پیدا ایلدیکه جنکده دشمنلرك سلاحندن قورینەسز بو نعمتلرکبی سزه
نعمتنی اتمام ایدر تا که نعمتلرینه شکر ایله حکمنه منقاد وتسلیم اولەسز ﴿ ٣٣٦ ﴾ (فان تولوا فانما علیك البلاغ المبین)
اکر انلر اسلامدن اعراضله
حق قبول ایتمزلرسه اندن
سکا زیان یوقدر سکا لازم
اولان انجق تبلیغدرکه
ایتدك (یعرفون نعمت الله
ثم ینکرونها واکثرهم
الکافرون) مشرکلر الله
تعالینك بوعد اولنان
نعمتلرینی بیلورلرکن صکره
انك غیریه عبادتله انکار
ایدرلر انلرك مجانین
وصبیاندن غیری جملەسی
کافرلردر (ویوم نبعث من
کل امة شهیدا ثم لایؤذن
للذین کفروا ولاهم
یستعتبون) قیامت کوننده
هر امتدن پیغمبرلرنی شاهد
کتورورزکه مؤمنلرینك ایمانته
وکافرلرینك کفرینه شهادت
ایدەلر صکره کافرلر ایچون
عذره اذن ویرلمز وانلره
رضاء اللهی طلب تکلیف
اولنمز زیرا اخرت دار
تکلیف دکلدر یعنی انلرك
توبه ایدەلم دنیایه رد اولنەلم
نیازلری قبول اولنمز
(واذا راء الذین ظلموا
العذاب فلا یخفف عنهم
ولاهم ینظرون) قیامتده
کافرلر جهنم عذابنی کوردکده مالکدن عذابك تخفیفنی رجا ایدرلر انلردن عذاب تخفیف اولنمز وآن واحد (قیلنملکه)
مهلت دخی ویرلمز (واذا راء الذین اشرکوا شرکاءهم قالوا ربنا هؤلاء شرکاؤنا الذین کنا ندعوا من دونك فالقوا الیهم
القول انکم لکاذبون) قچان مشرکلر قیامتده دنیاده شریك طوتدقلری اصنام وسائرینی کوردکده یاربنا بونلر سندن

الفجر کان مشهودا)زیرا صلاة صبحك شانندندرکه انده ملائکهٔ لیل وملائکهٔ نهار حاضر اولور
ویاخود انده شواهد قدرت جمع اولورکه ظلمت ضیایه ونوم انتباهه تبدل ایدر ویاانده مصلیلردن
کثیر جمع اولور (ومن اللیل فتهجد به نافلة لك) کیجەنك بعضی نوم ایتدکدنصکره صلواتله قائم اول که
سکا اول صلوات مفروضه اوزره زائد فریضه ویافضیله اوله وجوبی سکا مختص اولدیغیچون
﴿ روایت اولندیکه اوائل اسلامده صلاة لیل فرض ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
اوزره ودخی امت اوزره بعده صلوات خمسه امتدن وجوبی نسخ اولوب استحبابی باقی اولدی
اما که پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم حقنده وجوبی باقی ایدی عائشه رضی الله تعالی عنها
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایدردیدیکه اوچ خصلت سزه سنت وبکا فرضدرکه
اول وتر وسواك وقیام لیلدر (عسی ان یبعثك ربك مقاما محمودا) تا که ربك جل شانه یوم قیامتده سنی
مقام محموده ایرکوره که اول امته شفاعت مقامیدرکه اولون وآخرون انده اکا ثنا ایدر پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر مؤذنی اذان اوقور ایشتدیککزده انك کبی دیوب بعده بکا صلاة ایدك
برکسه که بکا برکره صلاة ایده الله تعالی جل شانه اکا اون کره صلاة ایدر بعده بنم ایچون الله تعالیدن
وسیله‌یی استیکزکه اول جنتده برمنزلتدر عباد اللهدن برعبدك غیری یه اول لایق اولمز رجا
ایدرینکه اول عبدی بن اولام اولکه بنم ایچون وسیله‌یی استیه بنم انکیچون شفاعتم واجب
اولور ﴿ ابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه یوم قیامتده کونش قریب اولدیغنده عرق ناسك
قولاقلری نصفنه ایریشه اویله اولسه آدم علیه السلام اندن موسی علیه السلام اندن محمد صلی الله
تعالی علیه وسلمدن استغاثه ایدەلرکه خلایق بیننده قضا ایچون شفاعت ایده اویله اولسه اول
واروب حلقهٔ بابی اخذ ایده حتی که رب تعالی انی مقام محموده بعث ایده کیم اهل جمعك کلیسی
اکا ثنا ایدەلر ﴿ مجاهد ایدر انك مقام محموده بعث اولنمسیله مراد الله تعالی انی عرش اوزره
اقعاد ایدر عبد الله بن سلام رضی الله تعالی عنه ایدرکه اول آنی کرسی اوزره اقعاد
ایدر (وقل رب ادخلنی مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق) دیکل که یارب بنی قبره
ادخال مرضی ایله ادخال ایت وبعث عندنده بنی قبردن کرامته ایریلور اخراجله اخراج ایت
﴿ دینلدیکه مراد مدینه‌یه ادخال ومکەدن اخراجدر ویاخود مکه‌یه اهلی اوزره ظاهر ادخالیدر
وینه مکەدن مشرکیندن آمنا اخراجیدر ویاخود انی غاره ادخالیدر وغاردن سالما اخراجیدر
ویاخود بنی ارسال ایتدیکك نبوت امرنده مدخل صدق اولان جنته ادخال ایت وبنی دنیاده
نبوت حقندن اوزریمه واجب اولان شیئی ادا ایتدیکم حالده مخرج صدقه اخراج ایت ویاخود
بنی اطاعتکه ادخال ومناهیدن اخراج ایت ویاخود بنی هرنه شیئه که ادخال ایدرسك صدقله
ادخال ایت واندن صدقله اخراج ایت یعنی بروجهله دخول ایدوب وجه آخرله خروج ایدنلردن
ایتمکل زیرا که ذو الوجهین اولان کشی عند الله امین اولمز (واجعل لی من لدنك سلطانا نصیرا)
وبکا سنك عندکدن حجت قیلغل که بکا مخالفت ایدن اوزره اول بکا نصرت اوله ویاخود ملك قوی

غیری بزم شریك اتخاذ ایدوب عبادت ایتدکلرمزدر دیەلر ﴿ کویا عذابلرینك بر مقدارینی انلره تحمیل استرلر انلرك
طاپدقلری اوثان وسائرنه ایسه انلره ﴿ بزسزی بزه عبادت ایدك دیو دعوت ایتمدك سز کندو هوا کزه تبعیتله طاپدیکز
سز کاذبلرسکز ﴿ دیو جواب ﴿ ٣٣٧ ﴾ ویرەلر ﴿ (والقوا الی الله یومئذ السلم وضل عنهم ما کانوا یفترون)وانلر
اولکونده کناهلرینه
اعترافله الله تعالینك حکمنه
اطاعت ایدوب اسلام
طلب ایدەلر فائده ایتمیوب
بزه دستکیر اولور دیو
کذب وافترا ده اولدقلری
بتلری دخی باطل وانلردن
زائل اولور (الذین کفروا
وصدوا عن سبیل الله
زدناهم عذابا فوق العذاب
بما کانوا یفسدون) شونلرکه
کافر اولوب ناسی راه
خدا اولان اسلامدن
منع ایتدیلر بز انلرك
کفرلری عذابی اوزرینه
منعلری عذابنی دخی زیاده
ایدەرزکه دنیاده ناسی
ایماندن منعله فساد
ایدرلردی (ویوم نبعث
فی کل امة شهیدا علیهم من
انفسهم وجئنا بك شهیدا
علی هؤلاء ونزلنا علیك
الکتاب تبیانا لکل شیء
وهدی ورحمة وبشری
للمسلمین)قیامتده هر امته
کندولردن اولان پیغمبرلرینی
شاهد بعث ایدەرز وسنی
دخی امتك اوزرینه شاهد
کتورورز وسکا هر امور
دینیه‌یی تفصیل اوزره بیان ایدر قرآنی (تبیان) (ثانی) (٤٣) کوندردك که اول جمیع ناسه هدایت ورحمت وخاصة مسلمانلره
مژدهٔ جنتدر (ان الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم تذکرون)
تحقیق الله تعالی هرشیئك وسطی اولان عدله امر ایدر ﴿ مثلا اعتقادده توحید ایله تعطیل وتشریك بینی وکسبده جبرله

قیلغل که انکله اسلام کفر اوزره منصور اوله اویله اولسه الله تعالی اکا اجابت ایدوب وعد
ایتدیکه فارس وروم وغیریدن ملکی نزع ایدوب اکا ویره نتکیم اکا ﴿ لیظهره علی الدین کله ﴿
ودخی ﴿ لیستخلفنهم فی الارض ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیبدلنهم من بعد خوفهم امنا ﴿
وبونلر امثالی آیتلر اکا دلالت ایدر (وقل جاء الحق وزهق الباطل) دیکل که اسلام کلوب شرك
کیتدی ویا عبادة الله کلوب عبادة اصنام کیتدی (ان الباطل کان زهوقا) زیرا که باطل ذاهب
ومضمحل وغیر ثابت اولدی ﴿ ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم
مکه‌یه یوم فتحده داخل اولدی حالبوکه بیت شریفك حولنده اوچیوز التمش صنم وار ایدی النده کی
مخصره ایله انلری بر بر طعن ایدوب ییقار وبو آیتی سویلردی حتی که اول اصنامك جمیعن
یوزلری اوزره ییقدی مکر خزاعەنك صفردن برصنملری کعبه فوقنده ایدی ﴿ علی رضی الله
تعالی عنه‌یه امر ایدوب دیدیکه انی اندن اشاغه آتغل نعم دیوب انی فوقندن آتدی صینوب یتدی
(وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنین) بز قرآندن انی تنزیل ایتدك که انك کلیسی مؤمنلرك دینلرینی
تقویم ونفسلرینی اصلاحده دواء شافی منزلتندەدر انکله مختلف فیه متبین ومشکل متضح اولور
وحیرتدن قورتلینور وقلوبدن جهل کیدریلور ویاخود انکله امراض جسمیه‌یه درمان ایدیلور
فاتحه وآیات شفاء کبی ﴿ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من لم یستشف بالقرآن فلا شفاه الله ﴿
پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکسه که قرآنله استشفا اعتقادین ایتمیه الله تعالی اکا
شفا ویرمیه ودخی قرآن مؤمنلره رحمتدرکه انکله ایمانلری زیاده اولور (ولا یزید الظالمین
الا خسارا) وقرآن کافرلرك کفر وتکذیبلری سببیله خسارتن ارتورر زیرا هر آیت نازل
اولدیغنجه انلرك تکذیبی متجدد اولوب خسارتلری متعدد اولور قتاده ایدر هرکسه که قرآنه
مجالست ایدر اندن یا زیاده ویا نقصانله کیدر (واذا انعمنا علی الانسان اعرض ونأی بجانبه)
قچان انسانه بز صحت وسعتله انعام ایتسەوز الله تعالی یی ذکردن واکا تضرع والتجادن اعراض
ایدر کأنه اول اندن مستغنیدر وجانبیله حقدن تباعد ودعا ایله اکا تقربی ترك ایدر وتعظیم وتکبر
ایدوب اکا التفات ایتمز اولور (واذا مسه الشر کان یؤسا) وقچان اکا شدت وضرر ایریشسه
الله تعالینك روحندن مأیوس اولور ﴿ دینلدیکه یعنی اول شدت وضری حالنده الله تعالی یه
تضرع ودعا ایدر قچانکه اجابت تأخر ایتسه اکا یأس ایرر لکن مؤمنه لایق دکلدرکه اجابتدن
مأیوس اوله تأخری ایله دعایی ترك ایده (قل کل یعمل علی شاکلته) دیکل که هرکسه هدی
وضلالتده حالنه مشاکل طریقت اوزره عمل ایدر (فربکم اعلم بمن هو اهدی سبیلا) ربکز جل شانه
اعلمدرکه اکا طریق واضحدر یعنی مهتدی وضالی بیلور هربرینه عملنه مشاکل وجهله جزاء
قیلور (ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی) یا محمد سکا شول روحدن سؤال ایدرلرکه
انکله انسانك بدنی حیات بولور دیکل که روح ربم جل شانه‌نك ابداعیاتندندرکه ماده وتولدسز

قدر يني و اعطاده بخل ايله اسراف يني وامثالى كبى ❀ واحسانله امر ايدر ❀ كه پيغمبر عليه السلامك ❀ الله تعالى يه
عبادت ايدك كه انى كورر كبى سن آنى كورمزسك اول سنى كورر ❀ قول شريفى كبى كه اول عبادت احساندر ❀ واقربادن محتاج
اولنلره مال ويرمكله امر ايدر و ❀ قوت شهويه يه متابعتله زنا وسائر كبى ❀ عمل قبيحدن نهى ايدر
و ❀ دخى قوت غضبيه ايله قتل نفس وغصب اموال وسائر كبى ❀ ندامت وانكارى موجب فعللردن نهى ايدر وصفت شيطانيت اولان تكبر وتجبرله ناسه استعلادن نهى ايدر الله تعالى سزه امر ونهيله خير وشرى بيان ضمننده وعظ ايدر شايد تفكر ايدوب متعظ اوله سز (واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها وقد جعلتم الله عليكم كفيلا ان الله يعلم ما تفعلون) عهد ايتديككز زمان الله تعالينك عهدينه وفا ايدك ويمينلريكزى تأكيددنصكره اول يمينى بوزميك حال بوكه الله تعالى يى يمينلريكز اوزره شاهد قيلديكز الله تعالى يمينكزده وفا ونقضكز افعالن بيلور (ولا تكونوا كالتى نقضت غزلها من بعد قوة انكاثا تتخذون ايمانكم دخلا بينكم ان تكون امة هى اربى من امة انما يبلوكم الله به وليبينن لكم يوم القيمة ما كنتم فيه تختلفون) محكم اكرديكى ايپلكنى تكرار بوزان مرأه كبى اولميك كه مستحكم عهد ايتمشيكن يمينلريكزى بينكزده خدعه اتخاذيله صورتا وفا اظهار ايدوب كه كفارى عدد ومال جهتيله مسلمانلردن زياده كورديككزده عهديكزه خلل ويررسز الله تعالى سزى انجق تجربه ايدركه پيغمبر عليه السلامله اولان بيعت وعهده وفا ايدرميسز يوخسه قريشك كثرت وشوكتنه الدانورميسكز

كن ديمسيله وجوده كلمشدر وياخود انك علمى الله تعالينك استيثار ايتديكى اشيادندر ❀ روايت اولنديكه قريش ديديلر كه محمد ارامزده صدق وامانتله منتشيدر هيچ بركره بزانى كذبله اتهام ايتمامشز حالبوكه نبوت دعواسن ايده يور مدينه ده يهودنه بركمسنه كوندروب انك امرندن انلره سؤال ايده لم انلر اهل كتابدر نبى علاماتن بيلورلر ديدكلريله عمل ايده لم چون قريشك رسوللرى يهودك علماسنه وارديلر كه اكا اوچ شيئدن سؤال ايدك اكر انك كليسندن جواب ويرر ويا جواب ويرمزسه بيلك كه اول نبى دكلدر واكر ايكيسندن جواب ويرر برندن جواب ويرمزسه بيلك كه اول نبيدر شول فتيه دن سؤال ايدك كه زمان اولده انلر ايتديلر قصه لرى نيجه ايدى شول رجلدن سؤال ايدك كه اول ارضك شرق وغربنه ايردى نه حاللو كمسه ايدى ودخى روحدن سؤال ايدك كه ماهيتى ندر چون اول رسوللر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب اول اوچ شيئدن سؤال ايتديلر ديديكه ايرته سزه جواب ويررم لكن انشاء الله ديمه دى اويله اولسه اون ايكى ويا اون بش ويا قرق كون وحى لبث ايتدى ❀ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم اكا زياده محزون اولدى بعده جبريل عليه السلام (ولا تقولن لشئ انى فاعل ذلك غدا الا ان يشاء الله) برشيئى ايرته بن بونى ايشلرين ديمكل مكر انى الله تعالينك مشيئتنه تعليق ايده سن ديو بيوريلن آيتله كلدى واول فتيه حقنده ❀ ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم ❀ آيتلرى نازل اولدى وارضك شرق وغربنه ايرن رجل حقنده ❀ ويسئلونك عن ذى القرنين ❀ ديو قصه سى نازل اولدى وروح حقنده ❀ ويسئلونك عن الروح ❀ آيتى نازل اولدى ❀ دينلديكه روحله مراد جبريل عليه السلامدر وياروح برملكدر كه انك يتمش بيك يوزى وارهر يوزنده يتمش بيك لسانى واردركه كليسيله الله تعالى يى تسبيح ايدر وياخود روح بنى آدم صورتنده برنوع خلقدر كه اللرى واياقلرى وباشلرى وارنه ملائكه ونه انسدرلر طعام يرلر ❀ دينلديكه الله تعالى عرشدنصكره روحدن اعظم شئ خلق ايتميوبدر اكر اول روح ديلسه يدى سموات ويدى ارضى وايچلرنده كى مخلوقاتى برلقمه ايديدى صورت خلقى ملائكه صورتنده در وصورت وجهى آدميين صورتنده در يوم قيامتده عرشك يميننده طورر يتمش حجاب عندنده الله تعالى يه خلقك اقربيدر اهل توحيد ايچون شفاعت ايدنلرك بريدر اكر انكله ملائكه بيننده نوردن ستر اولميدى انك نورندن اهل سموات محترق اوليدى ❀ دينلديكه روحله مراد قرآندر وياخود عيسى عليه السلامدر كه اول روح الله وكلمة الله در يوخسه يهود ونصارانك ديدكلرى كبى دكلدر (وما اوتيتم من العلم الا قليلا) الله تعالينك علمى جنبنده علمدن سزه ويريلن قليلدر كه انى حواسكز توسطيله استفاده ايدرسز زيرا عقلك معارف نظريه يى اكتسابى ضرورياتندركه احساس جزئياتدن مستفاددر اول اجلدن دينلديكه حسى يتورن علمى يتورر واشيانك اكثرينى ايسه حس ادراك ايتمزايدى اشيانك ذاتنى بيلمك حسك احوالندن اولور اويله اولسه روحك ذاتى

قيامتده سزك وفا ونقضده اولان اختلافكزى سزه بيان واعمالكزه كوره مجازات ايدر ❀ دينلديكه عربده خرقاء حمقاء
دينور ريطه بنت عمرو نام برمرأه وار ايدى اول مرأه جاريه لريله صباحدن اويله يه دك قيلدن ويوكدن ايپلك بوكردى بعد
الظهر اول ايپلرى اخشامه دك جوزديرردى هر كون كذلك دائما عملده ونقضده اولمغى عادت ايتمشيدى
بو عهد ونقض اكا تشبيه اوله (ولو شاء الله لجعلكم امة واحدة ولكن يضل من يشاء ويهدى من يشاء ولتسئلن عما كنتم تعملون) اكر الله تعالى مراد ايديدى سزك جميعكزى اسلامدن برامت ايدردى ولكن الله تعالى ديلديكنى عدليله مخذول وديلديكنى فضليله هدايته موفق ايدر ودنياده اشلديككز عملدن البته محشرده سؤال اولنورسكز (ولا تتخذوا ايمانكم دخلا بينكم فتزل قدم بعد ثبوتها وتذوقوا السوء بما صددتم عن سبيل الله ولكم عذاب عظيم) يمينلريكزى بينكزده مكر وحيله اتخاذ ايتميك كه اسلامده ثبوتدنصكره اياغكز قايار وكندو نقض عهديكز وناسى طريق حقدن ممانعتده اولديغكز سببيله دنياده عذاب سوئى دادرسكز وسزكچون آخرتده دخى عذاب عظيم واردر (ولا تشتروا بعهد الله ثمنا قليلا انما عند الله هو خير لكم ان كنتم تعلمون) عهد اللهى وبيعت پيغمبر عليه السلامى بهاء قليل ايله تبديل ايتميك بلكه عهديكزه وفا ايدك انجق اول سزه عند الله خيرلودر اكر سزانى بيلوب فهم ايدنلردن ايسه كز (ما عندكم ينفد وما عند الله باق ولنجزين الذين صبروا اجرهم باحسن ما كانوا يعملون) غرض دنيويه لردن سزك عندكزده اولنلر فانيدر لكن الله تعالى عندنده اولان خزائن رحمت دائم وباقيدر عهده وفا ايله فقر ومشقت

بلنمك ممكن دكلدر الاعوارضله كيم اول انى التباسده تميز ايدر اول سببدن بو جوابله اختصار اولندى اول اجلدن موسى عليه السلام ❀ ومارب العالمين ❀ ديو سؤالك جوابنده انك صفاتنى ذكرله اقتصار ايتدى ❀ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم روحدن سؤاللرينه بويله جواب ويرجك ديديلر كه بو خطابله بز مختصلرز ديدى بلكه بز وسزانده تعميم اولنمشز ديديلر كه شانك قانى عجيبدر برساعتده ديرسنكه ❀ ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا ❀ اولكه اكا حكمت ويريله اول خير كثير ويرلمشدر وبرساعتده ايسه ❀ وما اوتيتم من العلم الا قليلا ❀ ديرسن اويله اولسه سورهٔ لقمانده كى ❀ ولو ان ما فى الارض من شجرة اقلام ❀ آيتى نازل اولدى والحال انلرك ديدكلرى سوء فهملرندندر زيرا حكمت انسانيه حق وخيردن قوت بشريه نك وسعى اولان شيئى بيلمكدر بلكه معاش ومعادى منتظم اولان شيئى بيلمكدر اول ايسه الله تعالينك نهايتسز معلوماتنه اضافتله قليلدر انكله دنيا وآخرتك خيرينه ايريلور ومع هذا اول اكا اضافتله كثيردر (ولئن شئنا لنذهبن بالذى اوحينا اليك ثم لا تجد لك به علينا وكيلا) اكر ديلسك سكا وحى ايتديكمز قرآنى مصاحف وصدوردن اذهاب ومحو ايدردك ❀ بعده انى بزدن سنكچون مسطورا ويا محفوظا استرداده توكل ايدر كمسه بولميدك (الا رحمة من ربك) لكن ربك جل شانه دن رحمت اولوب انك اذهاب ومحونى ديلمدى اويله اولسه تنزيلى منتدنصكره ابقاسى منت اخرى اولور (ان فضله كان عليك كبيرا) انك سكا فضلى كبير اولدى شول حيثيتله كه سنى رسالتله كوندردى وسكا قرآنى انزال ايتدى وكيدرميوب حفظيله ابقا ايتدى (قل لئن اجتمعت الانس والجن على ان يأتوا بمثل هذا القرآن لا يأتون بمثله ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا) ديكل كه اكر انس وجن بلاغت وحسن نظم وكمال معناده اشبو قرآن مثلنى كتورمكه اجتماع ايتسه لر اكا قادر اولميه لردى اكرانى كتورمكه بعضى بعضنه تظاهر ايدرلرسه ده (ولقد صرفنا للناس فى هذا القرآن من كل مثل) اشبو قرآنده بز ناس ايچون هر معنادن تقرير وبيانده زياده ايچون وجوه مختلفه ايله تكرير ايتدك (فابى اكثر الناس الا كفورا) ناسك اكثرى ايسه قبول وياشكردن امتناع ايدوب انك يرينه جحود وكفرانى اختيار ايتديلر (وقالوا لن نؤمن لك حتى تفجر لنا من الارض ينبوعا) وقتا كه مشركينى اعجاز قرآنى بيان واكا بعض معجزاتى الحاقله الزام ايتدى تعنت واقتراح ايدوب ديديلر كه بز سنى تصديق ايدردكلرز مكركه بزه ارض مكه ده پيكار آقيده سن (او تكون لك جنة من نخيل وعنب فتفجر الانهار خلالها تفجيرا) وياخود سنك خرما واوزوم بوستانك اولوب اورطه سندن نهرلر آقيده سن (او تسقط السماء كما زعمت علينا كسفا) وياخود زعم ايتديكك كبى اوزريمزه سمايى قطعه قطعه دوشوره سن (او تأتى بالله والملائكة قبيلا) وياخود الله تعالى يى وملائكه يى ادعا ايتديكك شيئك صحتنه شاهد ودركنه ضامن كتوره سن (او يكون لك بيت من زخرف) وياخود سنكچون آلتوندن بيت قيله سك (او ترقى فى السماء) وياخود سمانك

تکالیفنه واذاء کفاره صبرایدنلرک البته اجر ومکافاتی اعماللرندن احسن وزیاده ایده‌رز (من عمل صالحا من ذکر او انثی
وهو مؤمن فلنحیینه حیوة طیبة ولنجزینهم اجرهم باحسن ما کانوا یعملون) ارکک ونسادن مؤمن اولدیغی حالده بر
کیمسه عمل صالح ایشلسه ❁ زیرا ایمانسز عمله اعتبار یوقدر ❁ بز اکادنیاده مال حلال یاقناعت یاقضایه
رضا ایله طیب حیات ورزق ویررز واشلدکلری اعمال صالحه‌نك مجازاتنی اندن احسن ویررز (فاذاقرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم) قرآن اوقومق مراد ایتدککده شیطان مطرودك وسوسه سندن الله تعالی‌یه صغنمق استه ❁ یعنی اعوذبالله من الشیطان الرجیم دی ❁ (انه لیس له سلطان علی الذین امنوا وعلی ربهم یتوکلون) الله تعالی‌یه توکل وآنی پناه ایدن مؤمنلر اوزرینه شیطانك تسلطی یوقدر (انما سلطانه علی الذین یتلونه والذین هم به مشرکون) انجق انك تسلطی انی دوست ایدینوب انك سببیله الله تعالی‌یه شرك کتورنجیلر اوزرینه‌در (واذابدلنا آیة مکان آیة والله اعلم بما ینزل قالوا انما انت مفتر بل اکثرهم لایعلمون) قچانکه بز بر آیتك حکمنی نسخ وتبدیل ایدوب یرینه حکم آخر کتوررز الله تعالی حکم ومصلحت
جهتیله نسخ وتغییر وتنزیلنده وقت وحاله کوره قوللرینه اصلح اولنی بیلور کافرلر یا محمد سن ❁ برشیء امر ایدوب (اعاده‌یی)
صکره بر آخرینی بکتور اولکی امرندن نهی ایدوب الله تعالی‌یه ❁ افترا ایدرسن دیرلر بلکه انلرك اکثری احکامك حکمتنی
بیلمزلر (قل نزله روح القدس من ربك بالحق لیثبت الذین امنوا وهدی وبشری للمسلمین) انلره دیکه قرانی جبریل علیه

معارجنه صعود ایده‌سن (ولن نؤمن لرقیك حتی تنزل علینا کتابا نقرؤه) سنك سمایه صعودکه دخی تصدیق ایتمزز مگرکه اندن بزه برکتاب ایندیره‌سنکه اول سنی مصدق اوله وبزانی اوقویوب بعده سکا اتباع ایده‌وز (قل سبحان ربی هل کنت الابشرا رسولا) انلرك اقتراحاتنی تعجبله الله تعالی‌یی تنزیه ایت اندن که هیچ کیمسه اکا تحکم ایده ویاقدرتنده مشارکت ایده‌ودیکل که بن دکلن الاسائر ناس کبی بشر وسائر رسل کبی رسولن انلر ایسه قوملرینه کتورمزلر الاانی کتوررلر دیکه انلرك حالنه ملایم اولوب الله تعالی انی انلره اظهار ایدیدی یوخسه آیات امری اول رسوللره مفوض دکلدر (ومامنع الناس ان یؤمنوا اذجاءهم الهدی الاان قالوا أبعث الله بشرا رسولا) وحی نزولندن وحق ظهورندنصکره ناسی ایماندن منع ایتمدی الا دیعلریکه الله تعالی رسالته ملك بعث ایتمیوب بشرمی بعث ایتدی یعنی انلرك قرآن ومحمد صلی الله تعالی علیه وسلمه ایماندن منع ایدر شبهه قالمدی الاانکارلریکه الله تعالی بشری رسول بعث ایده (قل لوکان فی الارض ملائکة یمشون مطمئنین لنزلنا علیهم من السماء ملکا رسولا) ایعدی انلرك شبهه‌سنه جوابده دیکل که اکر یریوزنده ملائکه بنی آدم کبی یوررو انده ساکن اولسه‌لر بزانلره سمادن رسالتله ملك تنزیل ایدر دك انلرك انکله اجتماعه واندن تلقفه تمکنلری اولدیغیچون اماکه انسك عامه‌سی ملکی ادراکدن واندن تلقفدن اعمالردر رسالت ایسه نوع تناسب ومجانسته مشروطدر (قل کفی بالله شهیدا بینی وبینکم) دیکل که الله تعالی بنمله سزك بینکزده شاهدیترکه دعوامه موافق معجزه اظهاریله بن انك سزه رسولیم ویارسالتمی سزه تبلیغ ایتمشن اکرچه سز عناد ایدرسکزده (انه کان بعباده خبیرا بصیرا) اول الله تعالی عبادنك ظاهر وباطن احوالنه خبیر وبصیردر انك اوزره انلره جزاء قیلور (ومن یهدالله فهو المهتد) اول کمسه که الله تعالی انی دین اسلامه ارشاد ایده اول استقامت اوزره طریق حقه‌دیر (ومن یضلل فلن تجدلهم اولیاء من دونه) واولکه الله تعالی انی دیندن مخذول ایده سن انلرایچون اندن غیری انصار بولمزسنکه انلری ضلالتدن طریق حقه ارشاد ایده (ونحشرهم یوم القیامة علی وجوههم) یوم قیامتده بز انلری یوزلری اوزره سوریتور ویایورر حشر ایدرز پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه دینلدیکه یارسول الله کافرلر یوم قیامتده یوزلری اوزره نیجه حشر اولورلر دیدیکه انلری ایاغ اوزره یوریدن باری تعالی قادردرکه یوزلری اوزره دخی یوریده (عمیا وبکما وصما) کوزلرین شن ایدرشیء کورمزلر وایشیدلمسی صفا وبرشیء ایشتمزلر وکندیلردن قبول اولور کلامی سویلمزلر اولدقلری حالده زیراکه دنیاده آیات وعبره نظر ایتمزلر وحق ایشتمکه قولاق طوتمزلر وصدق سویلکی استمزلردی وجائزدرکه اشبو حواسك فقدانی حسابدنصکره ناره سورلدکلرنده اوله (مأویهم جهنم) انلرك مستقر ومنزلی جهنمدر (کلماخبت زدناهم سعیرا) هربارکه اول انلرك جلود ولحوملرینی اکلله لهبی ساکن اولسه بز انلرك جلود ولحومن تبدیلله انك توقد وتلهب واشتعالن آرتوررز زیرا انلر فنادنصکره

السلام ربك تعالی طرفندن حقله انزال ایلمشدرکه مؤمنلر انی اشیدوب ایماننده ثابت وناسخی اشتدکلرنده اندکی صلاح وحکمنی
تفکرله قلبلری مطمئن اوله ومسلمانلره هدایت وبشارت اوله (ولقدنعلم انهم یقولون انمایعلمه بشر لسان الذی یلحدون الیه
اعجمی وهذا لسان عربی مبین) تحقیق بز بیلورزکه کفار مکه محمده قرانی بر آدم تعلیم ایدردیرلر اول
ظن واشارت ایتدکلری آدمك لسانی اعجمیدر بو قرآن ایسه لسان عربیله فصیح وبیندر ❁ دینلدیکه عامر بن حضرمینك غلامی جبر یاخود جبر ویسار نامنده ایکی غلام رومیلر مکه‌ده قلیجچیلق اشلرلردی انلر اهل کتاب اولوب انجیل وتوریة اوقورلردی پیغمبر علیه السلام بعضا انلره اوغرایوب اوقودقلرینی استماع ایوررلردی قریش محمد انلردن کلام اوکره‌نوب بزه سویلر دیرلردی بو آیت کریمه انلری طرد وتکذیبدر (ان الذین لایؤمنون بایات الله لایهدیهم الله ولهم عذاب الیم) شونلرکه آیات قرانیه‌نك من عندالله اولدیغنه ایمان ایتمزلر الله تعالی انلری راه نجاته هدایت ایتمز وانلرایچون آخرتده المللو عذاب واردر (انما یفتری الکذب الذین لایؤمنون بایات الله واولئك هم الکاذبون) اول کذب وافترایی ارتکاب ایدنلر
انجق قرآن عظیمه ایناسمیانلردر انلر حقیقتده کاذبلر وکذبده کاملردر (من کفر بالله من بعد ایمانه الا من اکره وقلبه
مطمئن بالایمان ولکن من شرح بالکفر صدرافعلیهم غضب من الله ولهم عذاب عظیم) برکیمسه الله تعالی‌یه ایمان ایتدکدنصکره
کافراوله غضب الهیده اولور الا اول کیمسه عذاب وغضبه مستحق اولمزکه کفره جبر واکراه اوله حالبوکه قلبی ایمان

اعاده‌یی تکذیب ایدرلردی اویله اولسه الله تعالی انلری اول وجهله افناء واعاده ایتمك اوزره جزادن زائل اولمز نتکیم بو معنایه اشبو کلن آیت ایله اشارت ایدر (ذلك جزاؤهم بانهم کفروا بآیاتنا وقالوا أئذا کنا عظاما ورفاتا أئنا لمبعوثون خلقا جدیدا) عذاب مذکور یوم قیامتده انلرك جزاسیدر شول سببله کیم انلر بزم آیتلریمزه کافر اولورلردی بز عظام وتراب اولدیغمزدن صکره یوم قیامتده بعث اولنوب خلق جدیدمی اولورز دیرلردی (اولم یروا ان الله الذی خلق السموات والارض قادر علی ان یخلق مثلهم) انلر بیلمدیلرمیکه سموات وارضی عظم وشدتده خلق ایدن الله تعالی قادردرکه صغر وضعفده انلرك مثلنی خلق ایده (وجعل لهم اجلالاریب فیه) وانلرك عذابیچون بر وقت تعیین ایده‌کیم انك کلسنده مؤمنلر عندنده ریب اولمیه‌که اول موت ویا یوم قیامتدر (فابی الظالمون الا کفورا) کافرلر ایسه حقك وضوحیله اندن امتناع ایدوب جحودی اختیار ایتدیلر (قل لو انتم تملکون خزائن رحمة ربی اذا لامسکتم خشیة الانفاق) دیکل کدا کرسز ربم جل شاننك رزق ونعمتلری خزائننه مالك اولسکز سزانی انفاق خوفیله امساك ایدوب انفاق ایتمیدیکز (وکان الانسان قتورا) غالب انسان بخیل اولدی زیراکه بناء امری حاجت وفقرده واحتیاج اولدیغی شیئده ضننده وبذل ایتدیکی شیئده عوض ملاحظه‌سنده اولدی (ولقدآتینا موسی تسع آیات بینات) بز موسایه طقوز آیت ویردك که اول عصا وید بیضا وجراد وقمل وضفادع ودم وحجردن انفجار ماء وانفلاق بحر وفتق طوردر دینلدیکه اوچ اخیرکیدن بدل طوفان وسنون ونقص ثمراندر ❁ صفوان رضی الله تعالی عنه ایدر بریهودی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه اول طقوز آیتدن سؤال ایتدکده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه اول الله تعالی‌یه شرك ایتمیه‌سز وناحق یره قتل نفس ایتمیه‌سز وزنا واکل ربا وسحر ایتمیه‌سز وبریرینی قتل ایچون سلطانه واروب غمز ایتمیه‌سز واسراف وقذف محصنه وزحفدن فرار ایتمیه‌سز وخاصة یهود طائفه‌سی یوم سبتده اعتدا ایتمیه‌سز (فاسئل بنی اسرائیل اذجاءهم) ایعدی یامحمد بنی اسرائیلك مؤمنلرینه اول آیتلردن سؤال ایتکه سکا خبرویره‌لرتاکه انکله یقینك زیاده اوله زیراکه قچان ادله تظاهر ایتسه اول اقوی واثبت اولور وتاکه انکله بنو اسرائیلك مؤمن اولمیانلری اوزره احتجاج ایده‌سن وکذبلرین اظهار ایده‌سن وانلره موسادن وانکله فرعون بیننده‌کی ماجرادن سؤال ایت (فقال له فرعون انی لاظنك یاموسی مسحورا) شول وقتکه موسی انلره آیاتله کلدی فرعون اکا دیدیکه یاموسی بن سنی مسحور ظن ایدرین یعنی عقلکه خلل کلوب حقدن صرف اولنوبسن (قال لقد علمت ماانزل هؤلاء الارب السموات والارض بصائر) موسی علیه السلام اکا دیدیکه یافرعون بیلدك اول آیتلری انزال ایدن دکل الاسموات وارضك ربیسی جل شانه‌درکه انی بنم صدقمه بینات قیلدی لکن سن حق ظهورندنصکره عناد ایدوب انی قبول ایتمزسن (وانی لاظنك یافرعون مثبورا) یافرعون بن سنی خیردن مسروف وشر اوزره مطبوع ظن ایدرین

اوزره ثابت ومطمئندر ولكن اول كيمسه كه صدرى كفرله آچلمش وكفرى كندو اختيار واعتقاد ايتمش اولورسه انلرك
اوزرينه الله تعالينك غضبى و آخرتده انلر ايچون عذاب عظيم واردر ❁ روايت اولنديكه كفار قريش عماره وبدرى ياسره
ووالده‌سى سميه‌يه مرتد اولك ديو جبر ايتديلر انلر ارتدادى

قبول ايتمكله سميه‌يى سن اركك‌لر ايچون
اسلامه كلدك ديو ايكى دوه
اراسنه باغليوب حربه ايله
ضرب وقتل ايلديلر ويا
سرى دخى اولدرديلر
اسلامده اولكى مقتول
انلردر عماره جبرله اكراها
استدكلرى كلمهٔ كفرى
سويلتديلر پيغمبر عليه
السلامه عمار كافر اولدى ديو
خبر ويردكلرنده افنديمز عليه
السلام عمار كافر اولور
دكلدر بلكه ايمان انك لحم
ودمنه قاريشوب انك قلبنده
متمكندر اول ايمانله
طلودر بيوردى بعده عمار
غليه‌رق پيغمبر عليه السلامك
حضورينه كلدى افنديمز عليه
السلام انك كوزينك ياشنى
سيلوب غم چكمه اكرسكا
ينه جبر ايدرلرسه اكراها
وظاهر لساناً انلره موافقت
ايله بيوردى (ذلك بانهم
استحبوا الحيوة الدنيا على
الاخرة وان الله لايهدى
القوم الكافرين) بو عذاب
عظيم انلره حيات دنيايى
نعيم عقبى اوزرينه دوست
طوتدقلرى سببيله‌در الله
تعالى علم ازليسنده كافر
اولنلرى ثبات ايمانى ايجاب
ايدر شيئه هدايت ايتمز
(اولئك الذين طبع الله على قلوبهم وسمعهم وابصارهم واولئك هم الغافلون) انلر اول كيمسه‌لردر كه الله تعالى انلرك
قلبلرى وقولاقلرى وكوزلرى اوزرينه مهر قومشدر حقى قبول ايتميه‌لر وايشتميه‌لر وكورميه‌لر وانلر غافل وبيخبرلردر
(لاجرم انهم فى الاخرة هم الخاسرون) حقا كه انلر دنياده عمرلرينى بيهوده ضايع ايتمكله آخرتده زيان وخسرانده‌درلر

(فاراد ان يستفزهم من الارض) اويله اولسه فرعون ديلديكه موسايى وبنى اسرائيلى ارض مصردن اخراج
ايده (فاغرقناه ومن معه جميعا) بز ايسه انك مكرنى كنديسنك اوزره تحويل ايدوب انى وقومنى مصردن
اخراجدن صكره بحره غرق ايتدك (وقلنا من بعده لبنى اسرائيل اسكنوا الارض) فرعونك
هلاكندنصكره بنو اسرائيله ديدك كه شول ارضده ساكن اولك كه فرعون سزى اندن اخراج
اراده ايتمشدى (فاذا جاء وعد الآخرة جئنا بكم لفيفا) قچانكه قيام ساعت كلدا انلرى وسزى
مختلطين كتورر بعده بينكزى حكم ايدوب سعدا كزى اشقيا كزدن تميز ايده رز (وبالحق
انزلناه وبالحق نزل) بز قرآنى انزالى مقتضى حقى ملتبس انزال ايتدك وقرآن دخى حقى ملتبس
نازل اولدى وياخود بز اول قرآنى سمادن انزال ايتدك ملائكه دن حارسلر ايله محفوظ
اولديغى حالده وقرآن رسوله نازل اولدى تخليط شياطيندن ملائكه ايله محفوظ اولديغى حالده
(وما ارسلناك الامبشرا ونذيرا) بز سنى طاعت اهلنه ثوابله تبشير ايدر ومخالفت اهلنى
عقابدن تحذير ايدر ارسال ايتدك سكا واجب اولان انجق تبشير وانذاردر (وقرآنا فرقناه)
بز قرآنى ازمان مختلفه‌ده متفرق انزال ايتدك ويا بز انى تبيين ايتدك ويا بز انى حق وباطل بينى
فارق قيلدق (لتقرأه على الناس على مكث) تا كه سن انى ناسه مهل وتؤده اوزره قراءت
ايده‌سن زيرا كه اول حفظه ايسر وفهمه اعوندر (ونزلناه تنزيلا) وبز انى يكرمى اوچ يلده
حوادث حسبنجه تنزيل ايتدك (قل آمنوا به اولاتؤمنوا) يا محمد سن انلره تهديد ووعيد طريقى
اوزره ديكل كه قرآنه سز كرك ايمان كتوريكز ويا ايمان كتورمكزنه ايمان كتورمكز انك كمالن
آرتورر ونه ايمانندن امتناعكز انك كمالنه خلل ويرر (ان الذين اوتوا العلم من قبله) شونلركه
قرآندن اول ويا محمد صلى الله تعالى عليه وسلمك بعثتندن اول كتب سالفه علمى ويريلنلر وحقيقت
وحى وامارات نبوتى بيلنلر ومحق ومبطل بينى تميزه تمكن ايدنلر ويا كتب سالفه‌ده سنك
نعتكى واول سكا نازل اولان شيئك صفتنى كورنلر (اذا يتلى عليهم يخرون للاذقان سجدا)
قچان انلره اول قرآن تلاوت اولنسه الله تعالينك امرينه تعظيم واول كتبده محمدك بعثتيله وا كا
قرآن انزاليله اولان وعدى انجازنه شكر ايدوب ساجدين اولدقلرى حالده يوزلرى اوزره
دوشرلر (ويقولون سبحان ربنا) وديرلركه ربمز جل شانه خلف وعددن منزه اولدى
(ان كان وعد ربنا لمفعولا) ربمز جل شانه نك وعدى لابدا اولور انده خلف اولمز (ويخرون
للاذقان يبكون ويزيدهم خشوعا) يوزلرى اوزره سجده‌يه واررلر ٠ حالبوكه اغلرلر وسماع
قرآن انلرك خشوعن آرتورر خرورك تكرارى حال وسببك اختلافيچوندر اولكيسى انجاز
وعد عندنده شكر ايچوندر وايكنجيسى مواعظ قرآنيه‌نك انلرده تأثيرى ايچوندر (قل ادعوا الله
اوادعوا الرحمن) ديكل كه ربكز جل شانديه الله ديوويا رحمن ديو ندا ايدك (اياما تدعوا فله الاسماء
(الحسنى)

(ثم ان ربك للذين هاجروا من بعد ما فتنوا ثم جاهدوا وصبروا ان ربك من بعدها لغفور رحيم) بوندنصكره ربك عز شانه
اول كفاردن اذيت وعذابى چكوب ايمانلرنده ثبات ايله حباب وصهيب وسالم وبلال امثالى رضى الله عنهم كبى مدينه‌يه هجرت
وصكره جهاد وسائر مصائبه

صبر ايدنلر ايچون ربك تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر (يوم تأتى كل نفس
تجادل عن نفسها وتوفى
كل نفس ما عملت وهم
لايظلمون) قيامنده هر
انسان كندو نفسنه لوم
ومجادله وخلاصنه سعى
ايده‌رك كلور وهر نفسك
اشلديكى خير وشرك جزاسى
تماما ويريلور انلر حسنا
تلرنده نقصان وسيئاتلرندن
زياده ايله ظلم اولنمزلر
(وضرب الله مثلا قرية
كانت امنة مطمئنة يأتيها
رزقها رغدا من كل مكان
فكفرت بانعم الله فاذاقها الله
لباس الجوع والخوف بما
كانوا يصنعون) الله تعالى
بر قريه‌يى ❁ يعنى مكه‌يى ❁
مثل قيلديكه اول قريه‌نك
اهاليسى جبابره وقتل
وغارتدن هر حالده امين
ومطمئن ايديلر انك رزق
واقواتى وسعتله هر مكاندن
كلوردى بونلر الله تعالينك
نعمتلرينى انكارله كافر
اولديلر الله تعالى انلره
اول ايتدكلرى كفران سببيله
آجلق وقورقو الباس
ايلدى يعنى جوع وخوفه
ابتلا ايلدى ❁ روايت
اولنديكه اهل مكه قرآن وپيغمبر عليه السلامه كافر اولملريله الله تعالى انلرى يدى سنه قحطله مبتلا ايلدى حتى اجلقدن جيفه
ودم اكل ايتديلر ومسلمانلرك هيبتدن قلبلرينه خوف عظيم القا ايلدى (ولقد جاءهم رسول منهم فكذبوه فاخذهم العذاب
وهم ظالمون) اهل مكه‌يه كنديلردن محمد عليه السلام پيغمبر كلدى انلر انى تكذيب ايتديلر امدى انلرى قحط وخوف

الحسنى) اول ايكى اسمدن قنغسيله اكاندا ايدرسكز انك اسماء حسناسى واردر اول ايكيسى انك
جمله سندندر سبب نزولنده دينلديكه اهل كتاب ديديلركه سن رحمن اسمنى آز ذكر ايدرسن
حالبوكه توراتده انك ذكرى كثيردر وياخود مشركون پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمى
ايشتديلركه يا الله يا رحمن ديرديديلركه سن بزى آلهه متعدده عبادتدن نهى ايدركن كندك ايكى
الهه ندا ايدرسن (ولاتجهر بصلاتك ولاتخافت بها وابتغ بين ذلك سبيلا) نمازده قراءتكى
جهر ايتمكل كه مشركلر انى ايشيدنجك سب ولغوا يتملرينه تحميل ايتميه سن واخفادخى ايتمكل تا كه
خلفكده اولان مؤمنلر انى ايشيده‌لر بلكه جهرله مخافته بيننده سبيل وسط طلب ايت زيرا جميع اموردده
اقتصاد محبوبدر ❁ روايت اولنديكه ابو بكر رضى الله تعالى عنه قراءتنده مخافته ايدوب ديرديكه ربم جل
شانه‌يه مناجات ايدرين اول ايسه حاجتم بيلور ❁ وعمر رضى الله تعالى عنه ايسه قراءتنده جهر ايدوب
ديرديكه انكله شيطانى قتمدن سوره‌رم واويويانلرى اويارررم اويله اولسه بو آيت نازل اولوب پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلم ❁ ابو بكر رضى الله تعالى عنهه امر ايتديكه صوتنى بر مقدار رفع ايده وعمر
رضى الله تعالى عنهه امر ايتديكه صوتنى بر مقدار خفض ايده دينلديكه معناسى نه صلواتك كلنده
جهر ايت ونه انك كلنده مخافته ايت بلكه ايكيسى بيننده سبيل ابتغاء ايدوب نهارده مخافته
وليلده جهر ايت (وقل الحمد لله الذى لم يتخذ ولدا) وديكل كه اول الله تعالى‌يه حمد اولسونكه
ولد اتخاذ ايتمدى ويا ولد اتخاذ ايتمديكنى بكا بيلدردى (ولم يكن له شريك فى الملك) وملكده
شريكى اولمدى (ولم يكن له ولى من الذل) وانكيچون ولى اولمديكه مذلتدن انكله موالات
ايده تاكه موالاتله مذلتى كنديدن كيدره ايمدى الله تعالى كنديدن نفى ايتدى آنيكه
جنسندن وغيرى جنسندن كرك اختيار ويا اظطرارله اكا مشارك ويا معاون اوله وحدى انك
اوزره ترتيب ايتدى تا كه اول انك جنس حمده مستحق ايديكنه دلالت ايده ❁ زيرا كه اول كامل الذات
منفرد بالايجاد منعم على الاطلاقدر انك ماعداسى ناقص مملوك نعمت ويا منعم عليهدر (وكبره
تكبيرا) انك تعظيمده معرفتك مقدار نجه مبالغه ايدوب خصال ثلاثهٔ مذكوره‌دن تنزيه ايت اول
آندن كندوينى تنزيه ايتديكى كبى ❁ اشبونده تنبيه واردركه عبدنده كلو تنزيه وتمجيدده مبالغه
وعبادتده اجتهاد ايدرسه‌ده ينه اول امرده حقنى اداده قصورينه اعتراف ايتمسى لايق اولور
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر يوم قيامتده جنته اول چاغريلان سراده وضراده الله تعالى‌يه حمد
ايدنلر اولور ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر شكرك رأسى حمددر عبد كه الله تعالى‌يه حمد ايتميه
اكا شكر ايتمش اولمز پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر دعانك افضلى الحمد لله درو ذكرك افضلى
لا اله الا الله‌در ❁ روايت اولنديكه بر رجل پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه
كلوب ديديكه يا رسول الله بن كثير الدين وكثيرا لهم كسه‌يم ديديكه سورهٔ اسراء آخرنده

عذابی اخذ ایتدی حال بوکه انلر شرکله ظالملردر ❀ دینلدیکه قریش پیغمبر علیه السلامه آدم کوندروب اکر بزم رجالمز سکادشمنلق ایتدیسه نسوان واطفالمزك جرملری ندردیدیلر افندمز علیه السلام اطرافدن مکه یه ذخیره کوتورملرینه اذن ویرمکله الله تعالی رخا کرم ایلدی (فکلوا مما رزقکم الله حلالا طیبا واشکروا نعمت الله ان کنتم

ایاه تعبدون) امدی الله تعالینك سزه ویردیکی حلال طیب رزقلرندن اکل ایدك والله تعالینك نعمتلرینه شکر ایدك اکر انك وحدانیتنه ایمان کتوروب حلال وحرامده آنك امرینه اطاعتله اکا عبادت ایدرسکز (انما حرم علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر وما اهل لغیر الله به فمن اضطر غیر باغ ولا عاد فان الله غفور رحیم) الله تعالی سزه میته ودم ولحم خنزیر والله تعالیدن غیرینك اسمیله ذبح اولننی حرام ایتدی کیمکه محرماتدن برینك ضرورتله اکلنه محتاج اولوب ضرورتی دخی بغی وعصیان وظلم وناشرعی سفر حاللرنده دکلسه بو محرماتدن سدرمق ایده جك مقدار اکل ایدرسه الله تعالی انك اول کناهنی مغفرت واکلنه رخصت ایله رحمت ایدیجیدر (ولا تقولوا لما تصف السنتکم الکذب هذا حلال وهذا حرام لتفتروا علی الله الکذب ان الذین یفترون علی الله الکذب لایفلحون) متاع قلیل ولهم عذاب الیم) الله تعالی یه کذب وافترا ایتمك ایچون بزه بویله امر ایلدی دیو همان لسانلریکزك وصف وکذبیله بو حلالدر بو حرامدر دیمیك شونلرکه الله تعالی یه کذب وافترا ایدرلر انلر آخرت عذابندن نجات بولمزلر دنیاده انلرك تعیش وتمتعی آزدر وانلر ایچون آخرتده الملو عذاب واردر (وعلی الذین هادوا

❀قل ادعوا الله ❀دن سوره آخرینه دکین اوقوغل بعده اوچ کره ❀ توکلت علی الحی الذی لایموت ❀دیکل ❀ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بنو عبدالمطلبدن برغلام افصاح ایتدیکنده بو آیتی تعلیم ایدردی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه برکمسه که بو سوره یی اوقویوب والدین ذکری عندنده قلبنه رقت کله انکچون جنتده اجردن بر قنطار اولور قنطار ایسه بیك ایکیوز اوقیه‌در

م م م
م م
م

تم الجلد الثانی ویلیه الجلد الثالث

قد طبع فی مطبعة « اختر » فی دار السعادة اسلامبول بشارع ابی السعود نمره (٥٤) فی شهر جماذی الاولی من شهور

سنه ١٣١٨

حرمنا قصصنا علیك من قبل وما ظلمناهم ولکن کانوا انفسهم یظلمون) مقدما سورهٔ انعامده یهود اوزره حرام ایتدیکمز شیلری سکاذکر ایتدك ایدی ❀ اول وعلی الذین هادوا حرمنا کل ذی ظفر آیتیدر ❀ بز انلره بونلری تحریم ایله ظلم ایتمدك ولکن انلر کثرت کناهله نفسلرینه ظلم ایدوب مستحق عقوبت اولدیلر (ثم ان ربك للذین عملوا السوء بجهالة ثم تابوا من بعد ذلك واصلحوا ان ربك من بعدها لغفور رحیم) شول جهالتله عمل سوء ایشلیوب توبه وبعده عمل صالح ایشلینلری ربك جل ذکره مغفرت وتوبه‌لرینی قبول ایله رحمت ایدیجیدر (ان ابرهیم کان امة قانتا لله حنیفا ولم یك من المشرکین شاکرا لا نعمه اجتبیه وهدیه الی صراط مستقیم) تحقیق ابراهیم خلیل جلیل علیه السلام معلم خیر ایدیکه بر امتده اولان جمله خصال حمیده یالکز انده جمع اولمشیدی ❀ کلیسی کفار ایکن یالکز اول مؤمن ایدی ❀ الله تعالی یه مطیع وامرینه قائم ایدی ودین اسلامده ثابت وادیان باطله‌دن مائل ایدی و ❀ قریشك بز ابراهیم علیه السلام ملتندنز دیدکلری زعم باطللری کبی ❀ مشرکلردن اولمدی الله تعالینك نعمتلرینه شاکر ایدی الله تعالی انی نبوته اختیار وانتخاب ایدوب صراط مستقیم اولان طریق توحید ودین اسلامه هدایت ایتدی (واتیناه فی الدنیا حسنة وانه فی الاخرة لمن الصالحین) بز اکا دنیاده حسنه ویردك ❀ که انلر رسالت وخلعت واختیار لغنده اولاد وجمیع امتده قبول عامه وبوامت دائما نمازلرنده ❀ اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم دیملری کبی ❀ واول آخرتده درجات عالیه صاحبی صالحلردندر (ثم اوحینا الیك ان اتبع ملة ابرهیم حنیفا وما کان من المشرکین) یا محمد صکره بزسکا جمله ادیان باطله‌دن مائل ملت ابراهیمه ❀ توحیدده ورفق ومدارا ایله دعوت حقده واتیان دلائلده اکا ❀ تبعیتی وحی ایتدك اول مشرکلردن اولمدی ❀ قدوهٔ موحدین ایدی ❀ (انما جعل السبت علی الذین اختلفوا فیه وان ربك لیحکم بینهم یوم القیمة فیما کانوا فیه یختلفون) سبت کوننه تعظیم اولنوب اولکونده ترك کسبله عبادته مشغول اولمق انجق شول نبیلرینك امرنده اختلاف اوزره اولان قوم یهوده فرض قلندی تحقیق ربك جل شانه اول عبادت ایچون تعیین اولنان کونده اختلاف ایدنلرك قیامتده بینلرنده حکم ایدوب جزالرینی ویرر ❀ مرویدرکه حق تعالی موسی علیه السلامه امر ایتدیکه بنی اسرائیله سویله جمعه کونی کسبی ترکله الله تعالی یه عبادتله مشغول اولسونلر موسی علیه السلام بو امری اعلان ایتدکده آز کیمسه قبول ایدوب اکثری اختلافله جمعه ایرتسی الله تعالی عالمی یراتمقدن فارغ اولمغله اولکون مناسبدر دیو سبتی اختیار ایتدیلر وبرفرقه‌سی دخی مبدأ خلقت پازار کونیدر دیو آنی استدیلر الله تعالی انلرك مخالفتی شأمیله سبت کونی انلره فرض وتعیین واولبابده تشدید بیوردی بعده عیسی علیه السلام کلوب اولدخی جمعه کونی تکلیف ایتدکده انلر دخی یهودك عیدی بزم عیدمزدنصکره کلسنی استمزز دیو یوم احدی اختیار ایتدیلر بعده الله تعالی جمعه تعظیمنی بو امته ویرمکله قبول اولنوب انلره مبارك اولدیکه کناهلری مغفرت واوزرلرینه رحمت انزال اولور (ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی احسن ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو اعلم بالمهتدین) یا محمد ناسی شبهه‌سز دلیل حق وقول محکم ایله ودخی موعظهٔ قرآن وترغیب وترهیب ایله ربك تعالینك سبیلی اولان دین اسلامه دعوت ایله وانلرله رفق ولین معاملاتله حسن مجادله ایله تحقیق ربك تعالی یولندن آزغونلری وراه هدایت واستقامتده اولانلری بیلور سکا واجب اولان انجق تبلیغ ودعوتدر (وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ولئن صبرتم لهو خیر للصابرین) اکر کیمسه‌یی عقاب ایدرسکز عقاب اولندیغکز کبی عقاب ایدك واکر صبر ایدوب ❀ مقابلهٔ بالمثلی ترك ❀ ایدرسکز اول ❀ ترك ❀ صبر ایدیجی متقیلره خیرلودر ❀ مرویدرکه بو آیت کریمه شهداء احد حقنده نازل اولمشدرکه وقتاکه مسلمانلر شهدالرینی قارنی یارلمش وبورنی وقولغی کسلمش وکوزی چیقارلمش کوردکلرنده وکذلك حمزه رضی الله عنه‌نك میتنی افندمز علیه السلام بوحال اوزره کوردکده پیغمبر ومؤمنلر اکر الله تعالی بزی انلرك اوزرینه غالب ایدرسه انلره یتمش ضعفنی ایده‌لم دیدیلر بناء علیه مثلندن زیاده مثل اولمسیله امر اولندی (واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن علیهم ولا تك فی ضیق مما یمکرون) یا محمد صبر اوزره دائم اول سنك صبرك انجق

اللهتعالينك عونو توفيقيلهدر كافرلرك سندن اعراضنه محزون اولمه وايتدكلری مكرلرندن قلبنه ثقلت ويرمه (ان الله
مع الذين اتقوا والذين هم محسنون) تحقيق اللهتعالينك نصرتی شرك ومعصيتدن اتقا وخلقنه شفقتله احسان ايدنلرلهدر

(سورة الاسرى مكية وهى مائة عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(سبحان الذى اسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصا الذى باركنا حوله لنريه من آياتنا انه هو السميع
البصير) هرعيبدن منزه اولان الله عظيم الشان عبدی محمد صلى الله عليه وسلمی بركيجهنك آز وقتنده مسجد حرامدن
مسجد اقصايه كتورديكه انك اطرافندهكی بلادواماكنه دين ودنيا بركاتنی ويردك ❀ زيرا مهبط وحی ومعبد انبياووفرت
اشجاروانهار وكثرت ميوه ومحل تعيشدر ❀ تاكه محمد عليه السلامه وحدانيتمزه دلالت ايدر كيجهنك آزوقتنده مكهدن
بيت المقدسه كتمك وانبياا كاتمثل ايدوب مقاملرينه واقف اولمق كبی بعض آيتلرمزی كوسترهلم اللهتعالى محمد عليه السلامك
اقوالنی كوريجی ❀ اكا كوره درجات عليه احسان ايديجيدر ❀ دينلديكه معراج هجرتدن بر سنه مقدم مشهور
اولان رجب شريفك يكرمی يدنجی كيجهسيدی بر كيمسه مكهدن بيت المقدسه بويله وقت قليلهده كتديكندن ايناغازسه
كافر اولور وحديث صحيحلرله مشهور اولان آسمانه عروجنی انكار ايلسه اول كيمسه ضلالت وخذلانده قالور
زيرا قدرة اللهه حائل بوقدر اكثراهل اسلامك اعتقادی معراج جسد وروحلهدر واويانق اولديغی حالدهدر جسدك
ثقيللكی صعوده مانعدر دينلرارباب بدعت ومنكر قدرتلردر ❀ مرويدركه پيغمبر عليه السلامی جبريل عليه السلام حجرهٔ
امهانيدن مسجد حرامه كوتوروب صدرنی شق وقلبنی غسل ايله بر براقه بندروب بيت المقدسه ايرشدردی انده انبياء وملائكه
عليهم السلامی كوردی انلره امامت ايدوب صخرهدن براقيا جبريل عليه السلامك قنادنه سوار اولوب سماء اولده آدم
عليه السلام ايكنجيده يحيی وعيسی عليهما السلام اوچنجيده يوسف عليه السلام دردنجيده ادريس عليه السلام بشنجيده
هرون عليه السلام التنجيده موسى عليه السلام يدنجيده ابراهيم عليه السلامی كوردی سلام وجواب اكرام اولنوب اندن
سدرة المنتهى يه واروب بيت معمور ونهر كوثر ونهر الرحمه نظرنه كلدی اومحلده جبريل عليه السلام برخطوهدخی كيدرسم
محترق اولورم ديوكروقالدی اندن رفرفه سوار اولوب خلوت خاص قاب قوسين اوادنی يه وصولنده اوحضرت عليه السلام
طرفندن التحيات لله والصلوات والطيبات ايله ثنا اولندی ومن طرف الله تعالى اكراملهٔ السلام عليك ايها النبی ورحمة الله
وبركاته خطاب اولندی وبوسلامك شرفنه پيغمبر عليه السلام امتنی دخی داخل ايدوب السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين
ديدی وبرليل ونهارده اللی وقت نماز تكليف اولنمشيكن كرارنياز ايدهرك بش وقته تخفيف اولندی ومراجعتده جنات
ودرجاتنی وجهنم ودركاتنی نظرنه كتورديلر اندن بيت المقدسه كلوب مكهيه متوجه اولدقده قريش كاربانني كوردی وبوسفرك
مدتی اوچ ويادرت ساعت دينلدی صباح اولدقده معراجنی ناسه خبرويردی مسلمانلردن برطائفه ايناغيوب مرتد اولديلر
مشركلردن برفرقه ابوبكر رضی الله عنه يه صاحبك بوكيجه قدس شريفه واروب كلدی زعم ايدر سن نه ديرسن ديديلر
ابوبكر رضی الله عنه اكراولانی ديديسه تصديق ايدهرم دخی بعيد كوريلورشيده دخی تصديق ايدهرم ديمكله اكا صديق
تسميه اولندی بيت المقدسك نشانلرندن وكاربانلرينك حالندن سؤال ايلديلر استدكلری نشانلری وكاربانلرينك حالنی يكان
يكان صراحة تقريروبيان ايتدكده توفيقه مظهراولنلر تصديق ايتديلر ومشية اللهده خذلانی مقرراولنلر انكاروتكذيبده
قالديلر (وآتينا موسى الكتاب وجعلناه هدى لبنی اسرائيل الا تتخذوا من دونی وكيلا) بزموسايه توريتی ويردك وانی بنی
اسرائيله يول كوستريجی قيلدق وانلره بندن غيريی رب ايدينوب اموركزی اكا سپارش ايتميك ديدك (ذرية من حملنا مع
نوح انه كان عبدا شكورا) اول ذرية ❀ سام بن نوح ❀ كه بز آنی نوحله كمی يه تحميل ايلشيدك ❀ ابراهيم عليه السلام طرفندن
سزك جدلريكز اولمغله انك نجاتی نعمتنه شكرايدك ❀ كه اول نوح عليه السلام جميع حالنده اللهتعالى يه شكرايديجی بربنده

ايدى (وقضينا الى بنی اسرائيل فی الكتاب لتفسدن فی الارض مرتين ولتعلن علوا كبيرا) وبنی اسرائيله توريتده بيان
واعلام ايلدككه البته سزارض شامده ايكی كره فساد ايدرسز ❀ بری پيغمبرلری ارميا عليه السلامك امرنه اطاعت ايتمك
ايكنجيسی يحيی عليه السلامك قتلی وعيسی عليه السلامك هلاكنه قصدلريدر ❀ وسركشلك ايدوب بنم طاعتمده تكبر ايتمك
استرسز (فاذا جاء وعد اوليهما بعثنا عليكم عبادا لنا اولی بأس شديد فجاسوا خلال الديار وكان وعدا مفعولا) اول ايكی
فسادكزك برينك عقابی وعدی كلدكده قوت وشدت صاحبلری قوللرمزی سزك اوزريكزه كوندررزكه ❀ انلردن مراد
بخت نصر ياجالوت ياسنجاريب اوله ❀ انلرعداوتله ديار كزك اورتهسنه كيروب سزی قتل وغارت واسير ايدرلر بووعد
اولنمش حكمدركه البته اولسه كركدر (ثم رددنا لكم الكرة عليهم وامددناكم باموال وبنين وجعلناكم اكثر نفيرا) بوندن
صكره سزكچون دولتی رد ايدهرزتاكه اول سزی قتل وغارت ايدنلره غالب اولهسز وسزه اموال واولاد ايله امداد ايدهرز
وسزی عدد جهتيله قتلدن اول اولديغكزدن زياده قيلهرز (ان احسنتم احسنتم لانفسكم وان اسأتم فلها فاذا جاء وعد الاخرة
ليسؤا وجوهكم وليدخلوا المسجد كما دخلوه اول مرة وليتبروا ما علوا تتبيرا) اكراحسان ايدرسز كنديكزه احسان
ايدرسكزكه ثوابی كنديكزه عائددر اكركوتولك ايدرسكز بنه كندوكزه ايدرسزكه وبالی سزه راجعدر فچانكه اول
ايكنجی فسادكزك وعدی كلدكده ❀ ططيوس وحردوس تسليط اولنور ❀ تاكه بشرهكزده آثارقباحتی ظاهر قيلهلر
وبيت المقدسه مقدمكی كره كيرنلر كيروب اول غلبه ايدن قومی هلاك وبرباد ايدهلر (عسى ربكم ان يرحمكم وان عدتم عدنا
وجعلنا جهنم للكافرين حصيرا) شايدكه بوعقوبت ثانيهدنصكره توبه ايدرسكز اللهتعالى سزه مرحمت ايدوب دولتكزی
ينه سزه اعطا ايدها كرسزبوندن صكره ينه عصيانه عودت ايدرسهكز بزدخی اوچنجی كره سزه عقوبتی اعاده ايدهرزوكافرلر
ايچون جهنمی حصر وتأبيد ايدهرز ❀ اوچنجيسی پيغمبرمز عليه السلامی تكذيبله قريظه وبنی النضير قتل واجلا وجزيه
ايله تحقير اولنديلر ❀ بوخصوصده اولان قصصده اختلاف كثيره اولمغله مواهبك تحريرنه كوره چونكه سلطنت شام
وبنی اسرائيل سليمان عليه السلام اولادندن صديقه نام كيمسهيه انتقال ايدوب مرقوم طوپال وضعيف الحال اولمغله اطرافده
اولان ملوك بيت المقدسه طمع ايله متوجه اولديلر ابتدا موصل ملكی سنجاريب كلدی انك عقبنده آذربيجان پادشاهی سلما
كلوب شهره تلاش ويرمكده ايكن بربريله محاربهيه باشلديلر عاقبت سطوت هيبت الهی ظهورايدوب ايكيسی دخی بربرندن
منهزم اولمغله غنيمتلری بنی اسرائيله قالدی دفعه پادشاه روم وملك صقالبه يعنی بلغار وسلطان اندلس هربری لشكر بيشمار
ايله بيت المقدسه جمع اولديلر چونكه رتبهٔ سلطنت شركت قبول ايدر اولمديغندن بربريله نزاع ديركن جنكه قيام واهتمام
كوسترديلر بنی اسرائيل همان بربرلرينه تسلطلری دعاسنه مشغول اولدقلری حالده بينلرنده هزيمت واقع اولوب بربرلرندن
فراری نتيجه ويرديلر بونلرك مماللری دخی بنی اسرائيله قالمغله بش عدد لشكر عظيمك غنيمتنی حوزهٔ تصرفلرينه
كتوردكلرنده ❀ ان الانسان ليطغى ان رآه استغنى ❀ حكمنجه عصيانه باشليوب حكم توريتی برطرفه براقديلر ارميا پيغمبر عليه
السلام انلره بوتوريتده تقرر اولنان فساده اولدر غضب الهی يه دوچار اولورسكز ديو نصيحت ايدهكوردی قبول ايتمديلر
بالاده محرر آذربيجان پادشاهيله كلوب بربريله محاربه ايله مأيوس كيدن موصل ملكی سنجاريبك كاتبی بختنصر نام كيمسه
سنجاريبك وصيتيله يرينه موصل ملكی اولمشيدی اول قدس شريفه كلوب بنی اسرائيل ايله جنك وغلبه ايدوب مسجدی
خراب وتوريتی احراق وبنی اسرائيلدن يتمش بيك نفوس قتل واسير ايتمكله بواولكی عقوبت اولدی كورش همدانی بنی
اسرائيلدن برمرأه آلمش اولمغله بوحالدن خبردار اولدقده اوچ بيك عمله ومال كثيرايله اوتوزسنه قدس شريفك عمارتنه
سعی ايدوب اولكی حالنه كتوردی وبنی اسرائيل دخی اموال واولادلريله چوغالوب خوشحال اولدقلرنده ينه مخالفته باش
قيوب يحيی عليه السلامی قتل وعيسی عليه السلامك هلاكنه قصد ايتديلر ططوس رومی انلره غلبه ايدوب مسجدی خراب
وماللرينی غارت ايدوب ايكنجی عقوبت ايرشدی صكره قريظه وبنی النضر وسائری اوچنجی اولدی (ان هذا القران

يهدی للتی هی اقوم ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات ان لهم اجرا كبيرا) تحقيق بو قران محكم وطوغری اولان يولی كوسترركه توحيد واوامر ونواهيدر وعمل صالح ايشليانلره مژده ويرركه انلر ايچون اجر كبير يعنی جنت واردر (وان الذين لا يؤمنون بالاخرة اعتدنا لهم عذابا اليما) ومؤمنلر ايچون شول مژده دخی واردركه اخرته ايمان ايتميان دشمنلر ايچون قيامتده بز عذاب اليم حاضرلمشزدر ❁ مؤمنلره ايكی تبشيركه بری كندو اجر كبيرلری بری اعدالرينك عذاب اليميدر (ويدع الانسان بالشر دعاءه بالخير وكان الانسان عجولا) انسان غضبی حالنده كندويه وعيال ومالنه شرله دعا ايدر خيرله دعا ايدر كبی ❁ مراد نضر ابن حارث اولەكه امطر علينا حجارة من السماء ديمشيدی ❁ انسان عاقبتنی تفكر ايتمكسزين عجله ايديجی اولدی ❁ برحالدن برحاله انقلابده تحميل ايتمز مثلا قيش كلسه يازی استر يازكلسه قيشی استر ❁ (وجعلنا الليل والنهار ايتين فمحونا اية الليل وجعلنا اية النهار مبصرة لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا عدد السنين والحساب وكل شیء فصلناه تفصيلا ❁ بز كيجه وكوندزی بربرينی تعاقبله قدرت وحكمتمزه دلالت ايدر ايكی آيات قيلدق وآيت ليلك ظلمتنی طلوع افتابله محو ونهارك آيتنی ناس اشيايی كورمك ايچون روشن قيلدق تا كه ربكز جل ذكره نك فضليله آيدنلقده معاشكز طلبنده اوله سز واول ايكيسنك حركت واختلافلريله سنه لرك عددنی ووقتلرك حسابنی بيله سز ودين ودنياده هر محتاج اولديغكز شیء قرانده تفصيل وبيان ايلدك (وكل انسان الزمناه طائره فی عنقه ونخرج له يوم القيمة كتابا يلقيه منشورا) هر انسانك تقدير اولنان عملنی طوق كبی بوينده الزام ايتدك وقيامتده اول انسانه يازلمش صحيفهء اعمالنی چيقاررزكه اكا آچلمش ملاقی اولور (اقرا كتابك كفی بنفسك اليوم عليك حسيبا) واكا دينوركه كتابكی اوقو بو كون حسابكی كورمكه كندو نفسك كافيدر دنياده اوقق بيلمين اولكونده اوقور (من اهتدی فانما يهتدی لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها ولا تزر وازرة وزر اخری وما كنا معذبين حتی نبعث رسولا) كيمكه سعيله هدايتی بولدی انجق كندو نفسيچون نجاته هدايت ايدر كيمكه هواسنه تبعيتله ضلالته دوشدی اول انجق نفسنك هلاكيچون يولدن چيقار كيمسه اخر كيمسه نك كناهنی يوكلنمز ❁ وليد مغيره نك كافرلره بكا تابع اولك بن سزك كناهكزی قالديررم كلامنی طرددر ❁ بز برامته رسول كوندروب راه حقه دعوت ايتمنجه عذاب ايدر اولمدق (واذا اردنا ان نهلك قرية امرنا مترفيها ففسقوا فيها فحق عليها القول فدمرناها تدميرا) برشهرك اهاليسنی هلاك ايتمك مراد ايتدكمز زمان پيغمبرلرينك لسانيله انلرك متنعم وجبارلرينه اطاعت امر ايدرز انلر پيغمبرلرينك كلامنی دكلميوب تمرد ايدرلر امدی انلره سبقت ايدن حكم ازلی موجبنجه عقوبت واجب اولور انلری بز كوكندن قوپاروب خراب ايدرز (وكم اهلكنا من القرون من بعد نوح وكفی بربك بذنوب عباده خبيرا بصيرا) نوح عليه السلامدن صكره چوق قرنلر هلاك ايتمشز ربك عز شانه قوللرينك خفی واشكار كناهلرينی بيليجی وكوريجی اولمغله اكا كوره جزالرينی ويرمكه كافيدر (من كان يريد العاجلة عجلنا له فيها ما نشاء لمن نريد ثم جعلنا له جهنم يصليها مذموما مدحورا) كيمكه عمليله يالكز بو عجول دنيانك نعمت ولذتنی استرايسه مراد ايتدكمز كيمسه يه دنياده آز وچوق ديلدكمز مقدار ويررز صكره اخرتده مذموم ورحمتدن مطرود اوله رق جهنمه كيرمكلكنی اكا ايجاب ايدرز (ومن اراد الاخرة وسعی لها سعيها وهو مؤمن فاولئك كان سعيهم مشكورا) بركيمسه مؤمن خالص اولوب كمال سعيله عمل صالح ايشليدرك آخرته طالب اولسه بو ايمان خالص وسعی كامل وعمل صالح شروطنی جمع ايدنلرك سعيلری عند الله مقبول اولور (كلا نمد هؤلاء وهؤلاء من عطاء ربك وما كان عطاء ربك محظورا) بو دنيا وآخرت استيان ايكی فرقه نك دخی مقسوم رزقلرينی امداد ايدرز بو امداد دخی ربك تعالينك عطاسندن در ربك تعالينك عطاسی دنياده مؤمن وكافردن ممنوع اولمدی (انظر كيف فضلنا بعضهم علی بعض وللاخرة اكبر درجات واكبر تفضيلا) عين اعتبارله نظر ايله كه بز طالب دنيا وطالب آخرتی رزق وعلمده بربرلرينك اوزرينه نيجه تفضيل ايتدك البته آخرت درجات يوزندن وتفضيل جهتدن اكبردر (لا تجعل مع الله الها آخر فتقعد مذموما مخذولا) ای انسان الله تعالی ايله بيله اله آخر قيلمه كه ملائكه ومؤمنيندن مذموم والله تعاليدن مخذول جهنمده قالورسن (وقضی ربك الا تعبدوا الا اياه وبالوالدين احسانا اما يبلغن عندك الكبر احدهما اوكلاهما فلا تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولا كريما) ربك جل شانه حكم ايتديكه كنديسندن غيری يه

(عبادت)

عبادت ايتميه سز وانا كزه باباكزه احسان ايليه سز ❁ زيرا انلر سبب وجود ظاهريكزدر ❁ اكر اول والد والده دن بريسی ياخود ايكسی دخی يانكده اختيار ومسن اولورسه انلره برحاللرينی ثقيل كورمكله ياغيری وجهله اوف امان ديمه يعنی صحبت وسائر خصوصلرينه اينجنوب كوجندرمه وآغر صحبت سويلمه وكلام شيرين وكريم سويله ❁ امرلرينی سويلمه شويله كه كنهكار بنده غضوب افنديسنه سويلركبی سويله ❁ (واخفض لهما جناح الذل من الرحمة وقل رب ارحمهما كما ربيانی صغيرا) وانلر ايچون فرط ترحمدن تذلل وتواضع قنادنی ايندريعنی لطف وملايمت ايدوب تكبر ايتمه ❁ اكر مسلمان ايسه لر ❁ ديكه يارب انلره رحمت ايله وبنم قلبمه انلر ايچون مرحمت القا ايتكه انلره كما هو حقه خدمت ايده يم انلر كبی كه صباوتمده انلر بكا خدمت ايدوب تربيه ايتمشلريدی ❁ مرويدركه بركيمسه پيغمبر عليه السلامه ديديكه والديمه كما هو حقهما اختيارلقلرنده خدمت ايتدم انلرك بكا صغرمده ايتدكلری كبی عجبا ادای حقوق ايتدممی پيغمبرمز عليه السلام جوابنده ادا ايده مزسن زيرا انلرسنك حياتك طلبيله خدمت ايتديلرسن انلرك موتی طلبيله ايدرسن بيورديلر (ربكم اعلم بما فی نفوسكم ان تكونوا صالحين فانه كان للاوابين غفورا) ربكز تعالی والدينكز حقنده اولان احسان وعصياندن ضميرلريكزده اولنی بيلور اكر انلره لايق اولان ايولكی ايدرسه كز الله تعالی والدينه عصياندن توبه ايدوب انلرك تطيبنه رجوع ايده نی مغفرت ايديجيدر ❁ معنای اواب هر كناه ايتدكجه توبه ورجوع ايديجی ياخود صلوة ضحی وبعد المغرب نافله قيليجيدر (وات ذا القربی حقه والمسكين وابن السبيل ولا تبذر تبذيرا) اقرباكه حقنی ويركه اوصلهء رحم ونفقه وحسن معيشتدر حاللرينه كوره وبعضلر اقرباء حضرت رسول عليه السلامدر ديمشلر وفقرا وبولجيه دخی حاللرينه كوره زكوة وطعام حقلرينی وير وزياده اسراف ايدوب مالكی طاغتمه ❁ دينلديكه بركيمسه جمله مالنی حق يولنه صرف ايتسه اسراف اولمز لكن باطل محله براقچه ويرسه اسرافدر (ان المبذرين كانوا اخوان الشياطين وكان الشيطان لربه كفورا) اسراف ايديجيلر شيطانلرك قرداشلريدر ❁ زيرا ماللرينی تلف واسرافلری شيطان وهوالرينه تبعيت جهتيله در ❁ وشيطان ربسنك نعمتنی منكر اولدی (واما تعرضن عنهم ابتغاء رحمة من ربك ترجوها فقل لهم قولا ميسورا) يا محمد اكر صحابهء محتاجين سندن برشیء طلبنده اولدقلرنده ربك تعاليدن اميدوار اولديغك رزقك انتظاريله آنلردن اعراض ايدرسك باری آنلره كلام نرم يا الله تعالی بزه وسزه رزق كرم ايتسون ديو دعا ياخود وعده ايله جواب وير ❁ منقولدركه مهجع وبلال وصهيب وسالم وخباب رضی الله عنهم بعض اوقاتده محتاج اولدقلری شیء پيغمبر عليه السلامدن استرلردی نزدنبويده بولنمديغندن رددن حيا ايدوب بلا جواب اعراض ايدردی بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولوب كلام نرمله جواب ويرمسنه امر بيورلدی (ولا تجعل يدك مغلولة الی عنقك ولا تبسطها كل البسط فتقعد ملوما محسورا) الكی بوينكه باغلنمش قيلمه يعنی امساك ايتمه والكی كلی آچه يعنی اسراف ايتمه كه درمانده ومحتاج ملامتده اوتوررسن ❁ منقولدركه برمسلمه ايله بريهوديه حضرت فخر رسالت عليه السلام موسی كليم عليه السلامدن جومرد ايدی ديو مباحثه ايتديلر تجربه ايچون قيزينی افندمز عليه السلامه كوندروب انام سزدن كوملك طلب ايدر ديدی ياصيه برساعت قدر كيت اكلن بقالم نه ظهور ايدر ديدی صبيه كيدوب برمدتدنصكره كلدكده ديديكه انام سزك كوملككزی استر ديمكله همان كوملكنی اخراج وقيزه تسليمله بلاپيراهن ايكن بلال رضی الله عنه اذان اوقيوب مسلملر انتظارده انلره نمازه چيقمغه چاره اولمدی بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدی (ان ربك يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر انه كان بعباده خبيرا بصيرا) ربك عز شانه قوللرندن ديلدكی كيمسه نك رزقنی كشاده وديلديكنك اقتضاسنه كوره تنك ايدر تحقيق الله تعالی قوللرينك مصالحنه خبير وبصيردر (ولا تقتلوا اولادكم خشية املاق نحن نرزقهم واياكم ان قتلهم كان خطأ كبيرا) كندو اولادلريكزی فقر خوفيله قتل ايتميك بز انلرك وسزك رزقكزی ويررز ❁ جان ويرن نان دخی ويرر ❁ تحقيق انلری قتل ❁ قطع تناسلی مشتمل اولمغله ❁ خطاء كبير اولدی (ولا تقربوا الزنی انه كان فاحشة وساء سبيلا) وزنا طرفنه ميل وتقرب ايتميك زيرا اول زنا بر قبيح عمل

وچركين طريق اولدى ﴿ ولا تقتلوا النفس التى حرم الله الا بالحق ومن قتل مظلوما فقد جعلنا لوليه سلطانا فلا يسرف
فى القتل انه كان منصورا ﴾ اهل ايمان وذمى معاهددن برنفسى قتل ايتميككه الله تعالى انى سزه حرام ايتدى مكركه قصاص
لازم كله يا مرتد اوله ياخود محصن ايكن زنا ايده بركيمسه مظلوما بلا موجب قتل اولنسه بز اول مقتولك وفاتندنصكره
وليسى اولان وارثنه قاتل ايچون قوت وتسلط قيلارز ديلرسه قتيلك يرينه انى قتل ايدر يا ديتنى اخذ يا عفو ايدر اول وارث
قاتلده اسراف ايتمسون ٭ يعنى زمان جاهليتده اولديغى كبى قاتلك يرينه اقربا وقبائلندن اشرفلرى اولان برغيريسنى ياخود
مقتول اشرفيدى ديوانلردن برقاچنى قصاصا قتل ايتمك كبى ياخود اول قاتلك قصاصنده بورننى قولاغنى قطع كبى اسراف
ايتمسون ﴾ اول ولى وارث امرا وحكامك معاونتيله قصاصه نصرت بولدى ياخود مقتول قاتلنه قصاص ثبوتيله وخطايا
سنك تكفيريله منصور اولدى ﴿ ولا تقربوا مال اليتيم الا بالتى هى احسن حتى يبلغ اشده واوفوا بالعهد ان العهد كان مسؤلا ﴾
مال يتيمه يقين اولميك مكر شرعا وعرفا احسن اولهكه اول مال معاملهٔ شرعله مرابحه اولنوب ربحيله يتيم تعيش ايتديريله
تا اول يتيم بلوغه ايريشوب رشدى ظاهر اوله ويركزله وسائر ناسله اولان عهد كزه وفا ايدك زيرا قيامتده صاحب عهددن
سبب نقضى سؤال اولنور ﴿ واوفوا الكيل اذا كلتم وزنوا بالقسطاس المستقيم ذلك خير واحسن تأويلا ﴾ برغيرى ايچون
كيله ايله شى ويررسكز تمام اولچك وبرشى وزن ايدرسكز طوغرى ترازو ايله وزن ايدك بو طوغرى تكيل ووزن خيانتدن
خيرلو وعاقبتى احسندر ﴿ ولا تقف ما ليس لك به علم ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسؤلا ﴾ حقيقتنى
بيلمديكك شيئه ظنله تابع اولمه يعنى بيلمديكك شيئى بيلورم ديمه قولاق وكوز وقلبك هربرندن صاحبنك عملى سؤال
اولنور ﴾ يعنى صاحبك سنكلهنه معامله ايتدى دينور ﴿ ولا تمش فى الارض مرحا انك لن تخرق الارض ولن تبلغ
الجبال طولا ﴾ يريوزنده صالندرق كبر وفضوللق ايله يوريمه زيرا سن يرى ياروب نهايتنه وارير دكلسن وكبرله طول قامت كوستروب
طاغلره برابر اولمغه قادر دكلسن ﴿ كل ذلك كان سيئه عند ربك مكروها ﴾ بالاده كى ﴾ لا تجعل مع الله الها آخر ﴾ دن بو محله دك اون
درت نهى واون بر امر موسى عليه السلامك الواحنده مكتوب ﴾ اولمغله اول نهى اولنانلر ربك جل شانه عندنده مكروه اولدى
﴿ ذلك مما اوحى اليك ربك من الحكمة ولا تجعل مع الله الها اخر فتلقى فى جهنم ملوما مدحورا ﴾ بو احكامدن ذكر اولنانلر ربك
تعالى حكمتدن سكا وحى ايتديكى شيدندر الله تعالى ايله اله آخر قيلمه كه مطرود وملوم اولديغك حالده ناره القا اولنورسن ﴾ بو
خطاب پيغمبر عليه السلامه اولوب لكن مراد امتدر ﴿ افاصفيكم ربكم بالبنين واتخذ من الملائكة اناثا انكم لتقولون قولا عظيما ﴾
ايا ربكز عزشانه سزى اركك اولادله انتخاب ايدوب كندوبى ملكلرندن قيز اولادلهمى اتخاذ ايتدى تحقيق سز حق تعالى يه ولد اضافه
ايتمكز ونفسكزى اوغل ايله تفضيل والله تعالى يى اناث ايله كريه كورمكز بيوك كلام سويلمكزدر ﴿ ولقد صرفنا فى هذا القرآن
ليذكروا وما يزيدهم الا نفورا ﴾ بو قرآنده بز ولددن براءت ذمتى تكرار ايلدكز انلرك تفكر ايله متعظ اولملريدى انلرايسه
انجق حقدن نفرتله بعديتى آرتررلر ﴿ قل لو كان معه الهة كما يقولون اذا لابتغوا الى ذى العرش سبيلا ﴾ يا محمد مشركلره
ديكه اكر انلرك ديدكلرى كبى الله تعالى ايله الهلر اوليدى عرش صاحبى اولان الله تعالى يى دفعه يول ارارلردى ﴾ زيرا
آيات قرآنيهده اول شركاداغماعيب وعجزله طعن اولنوردى ﴾ ﴿ سبحانه وتعالى عما يقولون علوا كبيرا ﴾ الله تعالى مشركلرك
ديدكلرندن علو كبير ايله منزه وعاليدر ﴿ تسبح له السموات السبع والارض ومن فيهن وان من شئ الا يسبح بحمده ولكن
لا تفقهون تسبيحهم انه كان حليما غفورا ﴾ يدى اسمان وزمين وانلرده اولان ملكلر وانس وجن الله تعالى يه تسبيح ايدرلر
مخلوقاتدن هيچ برشى يوقدر الا الله تعالى يه حمد ايله تسبيح ايدرلر ولكن سز انلرك تسبيحلرينى اكلمزسكز الله تعالى حليمدر
مشركلرك عقوبتنه عجله ايتمز توبه ايدهنى مغفرت ايديجيدر ﴿ واذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الذين لا يؤمنون بالآخرة
حجابا مستورا ﴾ سن قرآن اوقوركن سنكله آخرته ايمان ايتميانلرك بيننه برحجاب مستور قيلهرزكه سنى كورميهلر وسكا ضرره
قادر اولميهلر ﴾ مرويدركه تبت سورهسى نازل اولدقده ابو لهبك مرأهسى ايشيدوب برطاش اخذ و پيغمبر عليه السلامى

(طلبه)

طلبله خانه سندن چيقوب ابو بكر رضى الله عنهك خانه سنده خبر آلور كلدكده پيغمبر عليه السلامى يانندهايكن كورهميوب
ابو بكر رضى الله عنه يه صاحبك قنده در اول بنى ﴾ فى جيدها حبل من مسد ﴾ ديو هجو ايتمش اول بنم كردنمده نه اوله جغنى
نه بيلور بو طاشله باشنه اوروب انتقامى آله جغم ديدى ابو بكر رضى الله عنه يا ام جميل والله اول شاعر دكلدر نه شعر سويلر
ونه ايجاد ايدر ديدى اول حمالة الحطب مرأه بونده ايشتدم ايدى بولهمدم ديو كتدى برموجب آيت كريمه پرده معلوم اولدى
﴿ وجعلنا على قلوبهم اكنة ان يفقهوه وفى اذانهم وقرا واذا ذكرت ربك فى القران وحده ولوا على ادبارهم نفورا ﴾
وبز انلرك قلبلرينه پردهلر قيلارزكه قرآنى فهم ايتميهلر وقولاقلرينه صاغرلق قيلارزكه قرائت قرآنى ايشتميهلر قچان سن
قرآنده ربك تعالينك وحدانيتنى ذكر ايلسك نفرت ايدر اولدقلرى حالده سندن اعراض ايدوب دونوب كيدرلر
﴿ نحن اعلم بما يستمعون به اذ يستمعون اليك واذ هم نجوى اذ يقول الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا ﴾ بز انلرك قرآنى
ديكلميه استدكلرينى بيلورزكه طعن واستهزا ايچون ديكلرلرسن اوقوديغك زمان انلر كزلو ﴾ كيمى بو مجنوندر كيمى بو كاهندر
كيمى شاعردر كيمى ساحر دردينو ﴾ مشورت ايدرلر وليد ﴾ مغيره واصحابى وسائر ظالملر صحابه يه ديرلركه بو سزك تابع
اولديغكز رجل انجق مسحور وبيعقلدر ﴿ انظر كيف ضربوا لك الامثال فضلوا فلا يستطيعون سبيلا ﴾ نظر ايلهكه سنكيچون
مجنون وكاهن وشاعر وساحر ديو امثال ضرب ايتديلر ضلالته دوشوب طريق حقى بولمغه قدرتلرى يوقدر ﴿ وقالوا ءاذا
كنا عظاما ورفاتا ءانا لمبعوثون خلقا جديدا ﴾ بعثى انكار ايدنلر استبعاد يوزندن ديديلركه بز بعد الموت چوريوب كمكلر
اوفانوب تكرار اخرتده بعث وخلق اولنورميز ﴿ قل كونوا حجارة او حديدا ﴾ او خلقا مما يكبر فى صدوركم فسيقولون من
يعيدنا قل الذى فطركم اول مرة فسينغضون اليك رؤسهم ويقولون متى هو قل عسى ان يكون قريبا ﴾ يا محمد سن انلره ديكه فرضا
سز طاش يا تيمور ياخود درونكزده كنديكزى كوكلر وطاغلر ماندى كبير وقوتلو طوترسكز بنه الله تعالى سزى اماته واحيا
ايدر عقبنده انلر ديرلركه بزى موتدن صكره كيم احيا واعاده ايدرسن ديكه اول سزى طپراقدن خلق وايجاد ايدن الله تعالى
جان ويروب اعاده ايدر انلر تعجب يوزندن سكا باشلرينى صاللايوب اول بعث وحشر نه زمان اوله جق ديرلر سن ديكه اول
يقيندر البته اولور ﴿ يوم يدعوكم فتستجيبون بحمده وتظنون ان لبثتم الا قليلا ﴾ شول كونده كه الله تعالى سزى قبرلركزدن
محاسبه ايچون محشره دعوت ايدر حمد ايدهركدن اكا اجابت ايدرسزكه حمدكز فائده ايتمز وسز دنيا وقبريكزده آز وقت
اكلندكز ظن ايدرسز ﴿ وقل لعبادى يقولوا التى هى احسن ان الشيطان ينزغ بينهم ان الشيطان كان للانسان عدوا مبينا ﴾
بنم مؤمن قوللريمه ديكه مشركلره احسن كلام يعنى ايولك ويومشاقلقله سويلسونلر زيرا شيطان خشين كلامله انلر بيننه
فساد القا ايدر تحقيق شيطان انسان ايچون ظاهر دشمندر ﴿ ربكم اعلم بكم ان يشأ يرحمكم او ان يشأ يعذبكم وما ارسلناك عليهم
وكيلا ﴾ ربكز تعالى سزك امركزه اعلمدر ديلرسه سزه ايمانى توفيقله رحمت ايدر يا ديلرسه كفر اوزره اماته ايله تعذيب
ايدر بز سنى انلرى قهر اوزره مؤكل ايتمدك بلكه سنى بشير ونذير كوندرميشزدر ﴾ مرويدركه مشركلر مؤمنلره اذيتده
افراط ايتملريله افنديمز عليه السلامه شكايت ايتدكلرنده بو آيت كريمه نازل اولدى صكره قتال آيتيله منسوخه دردينلدى
﴿ وربك اعلم بمن فى السموات والارض ولقد فضلنا بعض النبيين على بعض وآتينا داود زبورا ﴾ ربك جل شانه كوكلرده
ويرده اولان مخلوقاته واحواللرينه اعلمدر ديلدكنى نبوته اختيار ايدر انبيانك بعضنى بعضى اوزره تفضيل ايتدك وداوده
زبورى ويردك ﴾ انبيانك بربرندن فضيلتى مجرد مال وملك ايله جسمانى اولميوب بلكه نفسانى فضيلت اوله داود عليه
السلام پادشاه ايدى انك شرفى پادشاهلق اولميوب انجق زبور اعطاسيدر زبورده دخى يوز اللى سوره اولوب احكام حلال
وحرام وحدود وفرائض اولميهرق جميعى تحميد وتمجيد وثنا ايدى ﴾ بو آيت كريمه قريشك ابو طالبك يتيمى پيغمبر
اولمسنى بعيد كورملرينى رددر دينلدى ﴿ قل ادعوا الذين زعمتم من دونه فلا يملكون كشف الضر عنكم ولا تحويلا ﴾ يا محمد
مشركلره ديكه الله تعاليدن غيرى آلهه زعم ايتديككزى چاغرككه سزه اصابت ايدن قحط وغلايى سزدن دفع ايدهلر بيلككه

او آلهه‌كز سزدن ضررى دفعه واول بلايى برغير محله تحويله قادر اولمزلر (اولئك الذين يدعون يبتغون الى ربهم الوسيلة
ايهم اقرب ويرجون رحمته ويخافون عذابه ان عذاب ربك كان محذورا) انلركه ملائكه وجنه عبادت ايدوب انلرى
ربلرينه تقربه وسيله طلب ايدرلر وآنلردن قنقيسى توسله اقربدر ديو نظر ايدرلر وانك رحمتنى رجا ايدرلر وانك عذابندن
خوف ايدرلر خوف وحذر اولنمق حقنده ربك تعالينك عذابى دخى سزاواردر (وان من قرية الا نحن مهلكوها قبل يوم
القيمة او معذبوها عذابا شديدا كان ذلك فى الكتاب مسطورا) برشهر وقريه‌نك اهاليسنى قيامتدن مقدم اماته واهلاك
وشهرى خراب ايتمز ياخود قحط وقتل وسائر عذاب شديدله عذاب ايتمز لوح محفوظده يازلمشدر • دينلديكه
مؤمن ايسه موتله افنا كافر ايسه عذاب ايله اهلاك ايتمكدر (ومامنعنا ان نرسل بالايات الا ان كذب بها الاولون وآتينا ثمود
الناقة مبصرة فظلموا بها ومانرسل بالايات الا تخويفا) قريشك حكم طريقيله استدكلرى آياتى كوندرمه‌مزدن بزى كيمسه
منع ايتمدى انجق مقدم كلنلر دخى بو وجهله معجزات استديلر ايدى انلرك ايمانه كلميه‌جكلرينى بيلوب طلبلرى اولان آياتى
ظهوره كتوردكزده ينه تكذيبده اولمغله انلره دنياده عذابلرى ويردى لكن بو امتك نسلندن مؤمنلر كتورمك ايچون
استيصالدن اغماض اولنمغه ازلده حكممز سبقت ايتمشدر • ايشته ثمود قومنه بز استدكلرى كبى ناقه‌يى قيادن كوره‌رك
ويرمشيكن ينه • صالح عليه السلامى تكذيب ودوه‌يى سكرليوب قتل ايله • نفسلرينه ظلم ايتديلر بز رسوللرمزى انلرك
استدكلرى معجزاتله كوندرمز انجق انلرى قورقتمق ايچوندركه اندن صكره كفرده ثابت اولورلرسه البته عذاب واصل
اولور • منقولدركه قريش پيغمبر عليه السلامدن صفايى التون ايله ومكه‌نك طاغلرينى دوز واكين ايچون تارلا ايله
وايرمقلر آقيد باغ وبوستان يپالم كبى معجزات طلب ايتملريله بو آيت كريمه انلرى طرد اوله (واذقلنا لك ان ربك احاط
بالناس وماجعلنا الرءيا التى اريناك الا فتنة للناس والشجرة الملعونة فى القرآن ونخوفهم فما يزيدهم الا طغيانا كبيرا) ياد ايله
شونيكه ربك جل شانه قريشى عذابله احاطه ايده‌جكدر ديو وحى ايتمشيدك وسكا كوستردكمز رؤيايى وقرآنده
اولان شجرۀ ملعونه‌يى ناسه فتنه قلدق بز انلرى قورقودمز انجق انلرك طغيان وتكبرلرينى آرتردى • دينلديكه حديبيه
سنه‌سى كورديكى رؤيادركه صحابه ايله مكه‌يه دخول ايدر كورمشيدى رؤيانك تعبيرى حكم آلهيله سنۀ آتيه‌يه متوقف ايكن
وقتى كلمزدن مقدم كيديلوب مشركلرك منعيله بلاعمره مدينه‌يه رجعت ايتدكلرندن بو رؤيا صادق دكلمش ديو منافقلرك وبعض
ناسك طعنيله فتنه‌يه بادى اولدى وبعضلر ديديلركه رؤيا رؤيت معناسنه اولمغله ليلۀ معراجده سكا كوستردكمز عجايبى نقلده
كيمى تصديق كيمى تكذيب ايتملرى فتنه‌يه سبب اولدى وشجرۀ ملعونه زقوم آغجيدركه اكلى مضر ومبغوض اولمغله ملعون
دينلمشدر ❁ سورۀ يس وصافاتده اول اغاج جهنمده بتوب كفاره طعام اوله‌جغى مستور اولمغله مشركلر انى اشيدوب متعجب
اولديلر ابو جهل لعين ديديكه محمد جهنمك اتشى طاشى ياقر ديركن جهنمده يشل اغاج بتر ديمسى عجبدر ديو تفتين ايلدى قدرت
آلهيله سمندرك دخى آتشده تويى يانمديغنى ودوه قوشنك آتش قورى معده‌سنى ياقديغنى فكر ايتمزلر (واذقلنا للملئكة
اسجدوا لادم فسجدوا الا ابليس قال ءاسجد لمن خلقت طينا) ذكر ايله شونيكه بز آدمه سجده ايدك ديو ملكلره امر ايتدكمزده
ابليسدن غيريسى سجده ايدوب ابليس سنك چاموردن خلق ايتديككه بن سجده‌مى ايدرم ديدى (قال اراءيتك هذا الذى
كرمت على لئن اخرتن الى يوم القيمة لاحتنكن ذريته الا قليلا ❁ ابليس ديديكه يارب بكا خبر وير اول خاكدن بن آتشدن ايكن
نيچون آنى بنم اوزريمه تكريم وتفضيل ايتدك اكر بنم موتمى قيامته تأخير ايدرسك البته بن انك ذريتنى اغوا ايله عذابكه واصل
ايدرم مكر آز كيمسه كه سنك حمايت وعصمتك سببيله اضلاله قدرتم اولميه (قال اذهب فمن تبعك منهم فان جهنم جزاؤكم جزاء
موفورا) الله تعالى ابليسه ديديكه وار ايشيكه كيت كيمكه ذريت آدمدن سكا تابع اولورسه سن وتابعلريكك وفرت ودوام
اوزره جزالرى جهنمدر (واستفزز من استطعت منهم بصوتك واجلب عليهم بخيلك ورجلك وشاركهم فى الاموال والاولاد
وعدهم ومايعدهم الشيطان الا غرورا) واول ذريتدن قدرتك يتشديكى كيمسه‌يى صوتكله تحريك وفساده دعوتله بيقرار

ايله وانلرك اوزرينه سوارى وپياده عونه‌لركدن وسوسه واغوا ايچون جمع ايله وانلرك اموال واولادلرنده شركت ايله يعنى
ماللرنده حرامله جمع ايتمك يا ريا ايله ويرمك يا معصيته صرف ايتمك كبى واولادلرنده زنادن حاصل اولمق وسائر كبى اورتاقلق
ايتمك وانلره بتلردن شفاعت طلبى يا تأخير توبه يا انكار بعث كبى وعدۀ باطله وير حال بوكه شيطانك وعدى انجق خطايى صواب
صورتنده كوسترمكدر (ان عبادى ليس لك عليهم سلطان وكفى بربك وكيلا) بنم جنت ايچون يرادلمش خاص قوللرمه سنك
تسلطه قدرتك يوقدر ربك عز شانه اضلال ابليسدن انلرك حافظ ونكهبانيدر (ربكم الذى يزجى لكم الفلك فى البحر لتبتغوا
من فضله انه كان بكم رحيما) ربكز تعالى سزكچون دكزده كمى‌يى يوريدركه انك فضليله محتاج اولديغكز رزقى طلب ايده‌سز
اول الله تعالى رحمتيله ايشكزى آسان ايديجيدر (واذا مسكم الضر فى البحر ضل من تدعون الا اياه فلما نجيكم الى البر اعرضتم
وكان الانسان كفورا) قچان بحرده سزه غرق خوفى كلسه طاپديغكز شيلرى اونيدوب انجق اول واحد مطلق اولان الله تعاليدن
نجات استرسكز وقتاكه اول سزى غرقدن نجاتله قره‌يه چيقديغكزده توحيددن اعراض ايدرسكز انسان نعمت الهى‌يى
انكار ايدر اولدى (افامنتم ان يخسف بكم جانب البر او يرسل عليكم حاصبا ثم لاتجدوا لكم وكيلا) عجبا سز بحردن قره‌يه
چيقمقلغزله امينمى اولديكز كه سزى قره‌ده دخى يره غرق وخسف ايتمكه قادردر ياخود سزك اوزريكزه بر ريح ايله
طاش ياغديرر صكره سزكچون كندوكزى حفظ ايديجى كيمسه بوله‌مزسكز (ام امنتم ان يعيدكم فيه تارة اخرى فيرسل
عليكم قاصفا من الريح فيغرقكم بما كفرتم ثم لاتجدوا لكم علينا به تبيعا) ياخود امينمى اولديكز كه تكرار سزى سبب
واحتياجله سفينه‌يه سوار وبحره كوندروب فورتنه وقوعيله كفرانكز سببندن سزى غرق ايدر صكره بزم غرق
ايلممزدن سزى خلاص ايدر ناصر وحامى بوله‌مزسكز (ولقد كرمنا بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر ورزقناهم من
الطيبات وفضلناهم على كثير ممن خلقنا تفضيلا) بز بنى آدمى سائر حيوانات اوزره تكريم ايتدك وانلرى قره‌ده حيوانه
سوار وبحرده كمى‌يه ركوب وتحميل ايله قالدردق وانلرى طيبا كل وشربله رزقلندردق وبزم خلق ايتدكمزدن چوغنك
اوزرينه انلرى تفضيل ايتدك ❁ دينلديكه سائر حيوانات اوزره مكرم اولمسى احسن تقويم وعقلله هر شيئ تميز
ونطقله تفهيم وجمله حيواناتى ضبط واوزرلرينه تسلط وغيريدركه احصا اولنمز ومخلوقاتك اكثرينه تفضيلى ملكلر ايله بينلرنده
فضيلت نه كونه اولديغندن علما عندنده بحث كثير واقع اولمشدر بعضلر مؤمنلر جبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل
عليهم السلامدن غيرى جمله ملكلردن افضلدر ديمشلر بعضلر رسل بنى آدم رسل ملائكه‌دن ورسل ملائكه اولياى
بنى آدمدن واولياى بنى آدم اولياى ملائكه‌دن افضلدر ديمش بعضلر اولى اولان خواص مؤمنين خواص ملائكه‌دن
عوام مؤمنين عوام ملائكه‌دن افضلدر ديو ❁ ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات اولئك هم خير البرية ❁ آيت كريمه‌سنى
استدلال ايتمش (يوم تدعوا كل اناس بامامهم فمن اوتى كتابه بيمينه فاولئك يقرؤن كتابهم ولايظلمون فتيلا) اولكونده‌كه
هر انسانى بز اماملريله چاغررز يعنى كندو پيغمبرلريله ياخود منزل كتابلرى وعمللريله چاغررز انلردن كيمك كه كتاب
اعمالى صاغ النه ويريله آنلر كتابلرنى سرورله اوقورلر انلر اجرلرندن ذره قدر نقصانله ظلم اولنمزلر ❁ بونده دلالت
واردركه صول طرفدن ويريلنلر خجالت وحيرتدن لسانلرى قرائته قادر اولميه (ومن كان فى هذه اعمى فهو فى الاخرة
اعمى واضل سبيلا) كيمك كه دنياده قلبى اعمى اولوب راه صوابى كورميه اول كيمسه آخرتده دخى اعمى اولوب راه
نجاتى كورمز واستعدادى زائل اولوب يولى غائب ايدر (وان كادوا ليفتنونك عن الذى اوحينا اليك لتفترى علينا غيره
واذا لاتخذوك خليلا) انلر بزم سكا وحى ايتدكمز شيدن سنى دوندرمك استرلر تا كه بزم وحى ايتديكمزك غيريله بزه افترا
ايده‌سن بو تقديرجه سنى دوست اتخاذ ايده‌جكلر ايدى (ولولا ان ثبتناك لقد كدت تركن اليهم شيئا قليلا) اكر سنى
عصمتمزله حق اوزره ثابت ايتميدك يقين ايديكه انلرك مرادندن جزئى شيئه ميل ايديدك (اذا لاذقناك ضعف الحيوة
وضعف الممات ثم لاتجد لك علينا نصيرا) ميل ايتديكك حالده سكا دنياده وآخرتده عذابك ضعفنى داتوردق صكره بزم

عذابمزی منع ایدر ناصر بولمز ایدك ❁ روایت اولندیكه ثقیفك ایلچیسی پیغمبر علیه السلامدن اوچ ماده رجا ایتدیلر
بری برسنه بت پرستلكده قالەلر بری نمازده ركوع وسجود ایتمیەلر بری دخی ساكن اولدیغمز طائفی حریم مكه كبی
محترم ایدەسن بونلره مساعده اولنورسه سكا ایمان ایدەرز دیدیلر اكر سندن نیچون بویله ایتدك دیو سؤال ایدرلرسه
ربم بویله بیوردی دی دیدیلر وقریش دخی اول حضرت علیه السلامك طواف حرمنه شوقنی كوروب دیدیلركه حجر
اسعدی استلامه سكا رخصت ویرمیز مكر پارمغك اوجیله اولسون بتلرمزه طوقنەسن دیدیلر بو تكلیفلره مبنی بو
آیات كریمەلر نازل اولدی (وان كادوا لیستفزونك من الارض لیخرجوك منها واذا لایلبثون خلافك الاقلیلا) اهل مكه
سنی دشمنلق وتحریك ایله مكەدن چیقارمق استدیلر اندنصكره انلرك اندەقالری آززمان اولور فی الحقیقه آززماندن
صكره بدرده قتل اولندیلر ❁ بعضلر بو آیت یهود حقندەدر دیدیلركه یهود پیغمبر علیه السلامك مدینەده اقامتنه
حسد ایدوب یااباالقاسم مقدمكی پیغمبرلرك مقامی زمین شام ایدی اكر سن پیغمبر ایسك وسنی تصدیق ایتمزی استرسك
شامه كیدوب انده ساكن اول دیدیلر عزم شامی تصمیم بیورمشیكن بو آیت كریمه نازل اولوب عزیمتی فسخ بیوردی
چوق كچمیوب یهود قتل واجلا ایله معذب اولدی بوقوله كوره آیت مدنی اولور قول اوله كوره مكی اولور (سنة من
قد ارسلنا قبلك من رسلنا ولاتجد لسنتنا تحویلا) پیغمبرلرینی تكذیب ایدن امتك هلاكی سندن مقدم كوندردیكمز
پیغمبرلره سنتمز ایدی سن بزم سنتمز ایچون تحویل وتغییر بولمزسن (اقم الصلوة لدلوك الشمس الی غسق اللیل وقران
الفجر ان قران الفجر كان مشهودا) صلوات مفروضه‌یه اقامت ایله شمسك زوالندن كیجەنك ظلمتنه دك وصلوة
صبحی دخی اقامت ایت كه تحقیق صلوة فجرده لیل ونهار ملكلری حاضرلردر ❁ دلوك الشمس اویله وایكندی
وغسق اللیل اخشام ویاتسو نمازلری وقرآن هر نمازده اوقونمغله نماز معناسنه‌در بو تقدیرجه بو آیت
بش وقت نماز مفروضه‌یی جامعدر (ومن اللیل فتهجد به نافلة لك عسی ان یبعثك ربك مقاما محمودا)
كیجەنك بعضی وقتنده اویانوب سنكچون فرضیت وفضیلتكه زیاده اولەرق نماز قیل تا كه ربك جل شانه قیامتده سنی مقام
محموده كتوره ❁ دینلدیكه اول مقام محمود اولین وآخرینك امتلرینه شفاعت مقامیدركه اكا مخصوص واكا ثنا ایدرلر یاعرشده
عندالله اوتوردیغی مقام محمود در (وقل رب ادخلنی مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق واجعل لی من لدنك سلطانا
نصیراً) ودیكه یارب بنی قبره رضا وسهولتله ادخال ایت وبعث قیامتده سعادت وكرامتله قبردن اخراج ایت یاخود مدینه‌یه
غانم ادخال ومكەدن سالم اخراج ایت یاخود فتحله مكه‌یه ادخال واندن آمنا اخراج ایت یاجنته ادخال ودنیادن اخراج
یاخود نبوتله دعوته ادخال واتمامیله اخراج ایت وطرفكدن بكا حجت ونصرت كرم ایله (وقل جاء الحق وزهق الباطل ان
الباطل كان زهوقا) ودیكه حق اولان اسلام كلدی وباطل اولان شرك محو اولدی تحقیق باطل دائما محو اولمقده در ❁
دینلدیكه پیغمبرمز علیه السلام فتحله مكه‌یه داخل اولدقده بیت شریف حولنده اوچیوز آلتمش صنم وارایدی اللرندەكی
عصا ایله بربر ضرب وجهه‌سنی بو آیتی اوقیەرق یوزلری اوزرینه ییقدی مكر خزاعه‌نك باقردن صنملری كعبه فوقنده
ایدی علی رضی الله عنه‌یی چیقاروب آنی دخی قیردی آتدی (وننزل من القران ماهو شفاء ورحمة للمؤمنین ولایزید
الظالمین الاخسارا) وقرآندن انزال ایتدیكمز شیء صوری ومعنوی شفادر ❁ مرض قالبی‌یه فاتحه آیات شفا ومرض
قلبیكه جهل وشبهه‌در كلیسی شفادر ❁ ومؤمنلر ایچون رحمتدر ❁ كه دینلرینه تقویت ومنفعت ویرر ❁ وقران ظالملرك تكذیب
وانكارلری سببیله خسارتلرینی آرتررر (واذا انعمنا علی الانسان اعرض ونأبجانبه واذامسه الشركان یؤسا) قچان برانسانه
صحت ووسعت وامنیت ایله انعام ایتسك انلر الله تعالی‌یی ذكردن یوز چویررلر ❁ انلر كافرلردر ❁ وجانبیله حقدن تباعدله
تكبر ایدرلر نزمانكه انلره شدت ومرض وفقر مس ایتسه روح الهیدن مأیوس اولورلر ❁ اما مؤمن نعمتدن شكر ایدوب
محنتده فرج امیدایله صبر ایدرلر ❁ (قل كل یعمل علی شاكلته فربكم اعلم بمن هو اهدی سبیلا ❁ دیكه هركس هدایت

وضلالتده حالنه مشاكل طریق اوزره عمل ایدر ربكز تعالی دین ومذهبده طوغری یولی بولمش كیمسه‌یی بیلور (ویسئلونك
عن الروح قل الروح من امر ربی وما اوتیتم من العلم الاقلیلا) یامحمد سكا روحدن سؤال ایدرلرسه دیكه روح ربم تعالینك
امرندندر بی ماده امر كن ایله وجوده كلمشدر ولمغله انك علمی حق تعالی‌یه مخصوص واندن غیری انی كیمسه بیلمز زیرا علم
خدایه نسبتله سزه انجق علمدن آزشی ویرلمشدر ❁ مرویدركه كفار قریش مدینه یهودیسنه پیغمبر علیه السلامك حالنی
استفسار ایچون آدملر كوندردیلر انلرك ملاقات وسؤاللرنده یهودیلر انلره دیدیلركه بر پیغمبرك ظهوری زمانیدر بیلورز
لكن سزك انی تجربه ایتمكز ممكندر كه اندن اوچ شی سؤال ایدەسز بری مشرق ومغربی كزمش كیمدر بری قدیمده غائب
اولمش جوانلرك احوالی نه كونه‌در وروح ندر اكر اوچنه دخی جواب ویررسه یاخود هیچ برینه جواب ویرمزسه
پیغمبر دكلدر اكر ایكیسنه جواب ویروب روحه برشی دیمزسه بیلك كه پیغمبردر اول قریشدن كلنلر مكه‌یه كلوب پیغمبر
علیه السلامدن بو اوچ ماده‌یی سؤال ایلدیلر بری ذوالقرنین قصه‌سی وبری اصحاب كهف احوالی ایدی انلره محللرنده آیة
نزولیله جواب ویرلدی روح ایچون دخی بو آیة نازل اولدی (ولئن شئنا لنذهبن بالذی اوحینا الیك ثم لاتجدلك به علینا
وكیلا) اكر بز مراد ایدوب سكا وحی ایتدیكمز قرآنی سینه وسطردن محو ایتسك اندنصكره سن انی سینه وسطره رد ایده‌جك
وكیل بولەمزدك (الارحمة من ربك ان فضله كان علیك كبیرا) مكر ربك تعالینك رحمتیدر كه انی محو ایتمیوب باقی ایلدی الله
تعالینك فضلی سنك اوزریكه كبیر اولدیكه انی انزال وابقا ایلدی (قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القران لا
یأتون بمثله ولوكان بعضهم لبعض ظهیرا) دیكه اكر انس وجن بلاغت وفصاحت وحسن نظمده بو قرآنك مثلنی كتورمكه
جمع اولسەلر وبعضلر بعضلرینه یاردم دخی ایتسەلر انك مثلنی كتوره‌مزلردی (ولقد صرفنا للناس فی هذا القران من كل
مثل فابی اكثر الناس الاكفورا) بوقرآنده بز ناس ایچون هر نوع وصنف ترغیب وترهیب واخبار وذكر جنت ونار وسائری
بیان وتكرار ایتدك ناسك اكثری ایسه قبولدن اباوامتناع ایدوب انجق كفری اختیار ایتدیلر (وقالوا لن نؤمن لك
حتی تفجرلنا من الارض ینبوعا)مشركلری قرآنی بیان وبعض معجزات عیانیله الزامدنصكره تعندلرندن ناشی بز سكا ایمان
ایتمیز مكركه بزه ارض مكه‌ده پیكار آقیده‌سن دیدیلر (اوتكون لك جنة من نخیل وعنب فتفجر الانهار خلالها تفجیرا)
یاخود سنك خرما واوزم بوستانك اولوب اورته‌سندن نهرلر آقیده‌سن (او تسقط السماء كما زعمت علینا كسفا اوتأتی
بالله والملئكة قبیلا)یاخود زعم ایتدیكك كبی اوزریمزه سمایی پارچه پارچه دوشوره‌سن یاخود الله تعالی‌یی وملكلری دعوی
ایتدیكك شیئك صحتنه شاهد اولەرق مقابله‌مزه كتوره‌سن (اویكون لك بیت من زخرف اوترقی فی السماء ولن نؤمن لرقیك
حتی تنزل علینا كتابا نقرؤه قل سبحان ربی هل كنت الابشرا رسولا) یاخود سنكچون التوندن بیت اوله یاخود كوكه
چیقه‌سن وسنك كوكه چیقماكله دخی تصدیق ایتمیز تا كه كوكدن بزه بر كتاب ایندیره سن كه انده‌سنی تصدیق ایدرشی
اولمغله بز انی اوقویەلم سن دیكه بن ربم تعالی‌یی تنزیه ایده‌رمكه كیمسه اكا حكم ایتمز وانك قدرتنده شریك اولمز سزك بندن
مطلوبكزك جزئنه كیمسه قادر دكلدر بن انجق سائر پیغمبرلر كبی آدمم انلر دخی قوملرینه مناسب معجزاتی اراده حقله كتوردیلر
اول مشیت اللهده‌در (ومامنع الناس ان یؤمنوا اذجاءهم الهدی الاان قالوا ابعث الله بشرا رسولا) ومحمد علیه السلامه
قرآن نازل وحق ظهورندنصكره ناسی ایماندن منع ایدر شبهه قالمدی انجق انلرك عجبا الله تعالی آدمی پیغمبر كوندررمی دیو
قول وانكارلرندن غیری زیرا انلر پیغمبر ملك اولملودیرلردی (قل لوكان فی الارض ملئكة یمشون مطمئنین لنزلنا علیهم
من السماء ملكا رسولا) انلره دیكه یریوزنده كزر وآرام وتمكن ایدر ملكلر اولیدی بز انلره سمادن پیغمبر ملك كوندررردك
زیرا بر برلرینه تعلیم وتعلمده جنسیت وتناسب شرطدر چونكه یرده ساكن اولنلر بنی آدم اولمغله‌ینه آدمدن رسول كوندرمك
لازمدر (قل كفی بالله شهیدا بینی وبینكم انه كان بعباده خبیرا بصیرا) دیكه بنمله سزك بینكزده الله تعالینك شهادتی كافیدر كه
دعوامه موافق معجزه اظهاریله بن سزه انك رسولیم حق تعالی قوللرینك ظاهر وباطن احوالنه خبیر وبصیردر (ومن یهدی

الله فهو المهتد ومن يضلل فلن تجد لهم اولياء من دونه ونحشرهم يوم القيمة على وجوههم عميا وبكما وصما مأويهم جهنم كلما خبت زدناهم سعيرا) كيمه كه الله تعالى هدايتى توفيق ايدرسه اول طريق حقى بولمشدر و كيمه كه ضلالت وخذلانى حكم ايتمش ايسه سن انلر ايچون غيرى معين بولمزسن ❀ كه انلرى طريق حقه ارشاد ايده ❀ انلرى بز قيامتده يوزلرى اوزره سوريوب حشر ايده رز واعمى اولوب روشن شيئى كوره مزلر ❀ زيرا دنياده آيات قدرته نظر ايلمديلردى ❀ ودلسز اولوب قبول اولور كلامى سويليه مزلر ❀ كه دنياده حق كلام سويلمديلردى وصاغر اولوب صفاوير شيئى ايشده مزلر ❀ كه دنياده حق كلامى ايشتمديلردى ❀ انلرك مكانلرى جهنمدر اول نار جهنم انلرك لحم ودريلرينى ياقدقجه آتشلرينى ارتروب لحوم وجلدلرنى تبديل ايله عذابلرينى زياده ايده رز (ذلك جزاؤهم بانهم كفروا اياتنا وقالوا أئذا كنا عظاما ورفاتا أئنا لمبعوثون خلقا جديدا) بو عذاب انلرك جزاليدر اول سببدنكه انلر بزم آيتلرمزى انكارله كافر اولديلردى وانلر آيا بز بعد الموت پارچه پارچه كموك وتراب اولديغمزدنصكره قيامتده بعث اولنوب يكيدن خلق اولنورميز ديرلردى (اولم يروا ان الله الذى خلق السموات والارض قادر على ان يخلق مثلهم وجعل لهم اجلا لاريب فيه فابى الظالمون الا كفورا) انلر بيلزميكه سموات وارضى بى ماده اول عظمتله يكيدن خلق ايدن بارى تعالى قادردركه انلركبى ضعيفلرى تكرار خلق ايده وانلر ايچون بى شك برمدت تعيين ايده كه انلرك قيامتده اعاده لريدر بويله حق ظاهر وارايكن اول ظالملر حقدن اباوامتناعله بعث وحشرى انكار ايتديلر (قل لو انتم تملكون خزائن رحمة ربى اذا لامسكتم خشية الانفاق وكان الانسان قتورا) يامحمد كافرلره ديكه اكر سز ربم جل شانه نك رزق ونعمتلرى خزينه لرينه مالك اولسكز انى دوكنر خوفيله امساك ايدوب انفاق ايتمزديكز انسان اغلب حالنده بخل اوزره اولوب جمع وادخاره مائلدر ❀ زيرا اكثر بذل وانفاقى عوض ملاحظه سيله اوله كلمشدر (ولقد آتينا موسى تسع ايات بينات فاسئل بنى اسرائيل اذ جاءهم فقال له فرعون انى لاظنك ياموسى مسحورا) ❀ بز موسايه طقوز ظاهر آيتلر ويردك بنى اسرائيلك علماسى كلدكلرنده سؤال ايله كه موسى عليه السلامله فرعون بيننده نه ماجرا اولدى ❀ تا كه سنك صدق قولك مشركلره ظاهر اوله ❀ موسايه فرعون ياموسى بن سنى عقلكه خلل كلمش مسحور ظن ايدرم ديدى ❀ دينلديكه اول طقوز آيتلر عصا ويد بيضا وچكركه وكهله وقوربغه وقان وطاشدن صو آقتمق ودكزى يارمق وطورى بنى اسرائيل اوزرينه رفع ايتمكدر ❀ ودينلديكه ايكى يهود پيغمبر عليه السلامدن طقوز آيتلرى سؤال ايتديلر جوابنده شرك ايتميك وناحق يره قان دوكميك وزنا وسرقه واكل ربا وسحر وسلطانه غمز ايتميك وجهاد وقذف محصناتدن فرار ايتميك بونلر حكم عامدر ومخصوص سزكه يهود سز سبت كونى مأمور اولديغكز حدى تجاوز ايتميك بيورديلر (قال لقد علمت ما انزل هؤلاء الا رب السموات والارض بصائر وانى لاظنك يافرعون مثبورا) موسى عليه السلام اكا ديديكه تحقيق اول آيتلرى انزال ايدن انجق سموات وارضك ربسى ايدوكنى وبنم نبوتمه دليل ظاهر اولديغنى بيلدك يافرعون سن ناقص العقل اولديغكدن مغلوب ومقهور اوله جغكى يقينا بيلدم (فاراد ان يستفزهم من الارض فاغرقناه ومن معه جميعا) فرعون مراد ايتديكه موسى وقومنى ارض مصردن اخراج ايده امدى بز انى وانكله اولان قومنى مصردن اخراج وتماما غرق ايلدك (وقلنا من بعده لبنى اسرائيل اسكنوا الارض فاذا جاء وعد الاخرة جئنا بكم لفيفا) فرعونك غرقندنصكره بنى اسرائيله ديدككه فرعون سزى چيقارمق مراد ايتديكى ارضده ساكن اولك قيامت كلدكده انلرى وسزى مخلوط كتوروب بينكزده حكمله سعيد وشقيكزى تميز ايدرز (وبالحق انزلناه وبالحق نزل وما ارسلناك الا مبشرا ونذيرا) بز قرآنى حقله انزال ايتدك وقرآن دخى حقله نازل اولدى ياخود حق اولان محمد عليه السلام اوزره نازل اولدى بز سنى مطيعلره مژده ويرمكه وعاصيلرى اخافه ايتمكه كوندردك سكا لازم اولان تبشير وانذاردر (وقرأنا فرقناه لتقرأه على الناس على مكث ونزلناه تنزيلا) قرآنى سوره سوره آية آية پراكنده كوندردك تا كه ناسه انى حفظ وفهم ايچون آهسته آهسته اوقيه سن وبزانى ❀ يكرمى اوچ ييلده ❀ حوادث حسبنجه تنزيل ايتدك (قل امنوا به اولا تؤمنوا

ان الذين اوتوا العلم من قبله اذا يتلى عليهم يخرون للاذقان سجدا ويقولون سبحان ربنا ان كان وعد ربنا لمفعولا) يامحمد سن انلره تهديد طريقيله ديكه قرآنه كرك ايمان ايدك كرك ايتميك سزك ايمان وعدم ايمانكزدن اكا كمال ونقصان لازم كلمز نزول قرآندن مقدم كتب سماويه ده علم ويرلمش اولنلره ووحى ونبوتى بيلنلره اول قرآن تلاوت اولنسه تعظيما سجده ايده رك يوزلرى اوزره دوشرلر ❀ كه كتب سالفه ده اوقدقلرى وعدهٔ الهى ظهورنه تشكر ايدرلر ❀ وربمز تعالى وعدنه خلفدن منزهدر ديرلر ربمز جل شانه نك وعدى البته اولور انده خلف اولنمز (ويخرون للاذقان يبكون ويزيدهم خشوعا) ويوزلرى اوزره سجده ايدوب آغلرلر وقرآنى ايشتمكله انلرك خشوعى زياده اولور (قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن ايا ما تدعوا فله الاسماء الحسنى ولا تجهر بصلاتك ولا تخافت بها وابتغ بين ذلك سبيلا) ديكه ربكز جل شانه يه الله يا رحمن ديو تسميه ودعا ايدك اول ايكى اسمدن قنغيسيله تسميه ودعا وندا ايدرسه كز انك اسماء حسنى سندندر ونمازكده قرآنى جهر ايتمه ❀ كه مشركلر انى ايشتدكده استهزا ايتميه لر ❀ واخفا دخى ايتمه ❀ كه كروده اولان مؤمنلر انى ايشيده لر ❀ بلكه جهرله اخفا بيننده بر يول طلب ايله ❀ سبب نزولنده دينلديكه اهل كتاب توريتده رحمن اسمى چوق ذكر ايدرسن ديديلر ياخود مشركلر پيغمبر عليه السلامى يا الله يا رحمن ديديكنى ايشيدوب سن بزى الهه مزه عبادتدن نهى ايدرسن كندك ايكى الهه ندا ايدرسن ديديلر ❀ روايت اولنديكه ابوبكر رضى الله عنه قرآنده اخفا ايدوب ربم تعالى بنم حاجت ومناجاتمى بيلور وايشيدر ديرايدى وعمر رضى الله عنه جهر ايله قراءت ايدوب انكله شيطانى يانمدن سوره رم واويورلرى اويانديررم ديرايدى بو آية كريمه نازل اولدقده پيغمبريمز عليه السلام ابوبكر رضى الله عنه يه صوتكى بر مقدار رفع ايله وعمر رضى الله عنه يه صدانى بر مقدار خفض ايله ديو امر بيوردى ❀ دينلديكه آيتك معناسى هر نمازده جهر ايلمه وهر نمازده اخفا ايلمه بلكه ايكيسى بيننده متوسط بر يول كه كوندز نمازنده اخفا وكيجه نمازنده جهر اوله (وقل الحمد لله الذى لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك فى الملك ولم يكن له ولى من الذل وكبره تكبيرا) وديكه اول الله تعالى يه حمد اولسونكه ولد اتخاذ ايتمدى وملكده شريكى اولمدى ومعاون ومذلتدن ولى اتخاذ ايتمدى وانى عظمت وجلاليله تعظيم وبو خصال ثلثه دن تنزيه ايله

م م
م

فهرست الجلد الثانی من ترجمۀ تفسير تبيان

فهرست تفسير المواكب

